

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ÇAĞDAŞ TÜRK LEHÇELERİ VE EDEBİYATLARI
ANABİLİM DALI**

İRAN SAHASI GÖKLEN VE NOHUR TÜRKMEN AĞIZLARI

Doktora Tezi

Zeynep YILDIRIM

Ankara-2015

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ÇAĞDAŞ TÜRK LEHÇELERİ VE EDEBİYATLARI
ANABİLİM DALI**

İRAN SAHASI GÖKLEN VE NOHUR TÜRKMEN AĞIZLARI

Doktora Tezi

Zeynep YILDIRIM

Tez Danışmanı:

Prof. Dr. Melek ERDEM

Doç.Dr. Berdi SARIYEV

Ankara-2015

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ÇAĞDAŞ TÜRK LEHÇELERİ VE EDEBİYATLARI
ANABİLİM DALI

İRAN SAHASI GÖKLEN VE NOHUR TÜRKMEN AĞIZLARI

Doktora Tezi

Tez Danışmanları: Prof. Dr. Melek ERDEM, Doç.Dr. Berdi SARIYEV

Tez Jürisi Üyeleri

Adı ve Soyadı

Prof. Dr. F. Sema BARUTCU ÖZÖNDER

Prof. Dr. Melek ERDEM

Prof. Dr. Gülşen Seyhan ALIŞIK

Prof. Dr. Naciye YILDIZ

Doç. Dr. Aynur ÖZ ÖZCAN

İmzası

Tez Sınav Tarihi 14.08.2015

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu belge ile, bu tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu beyan ederim. Bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçları andığımı ve kaynağını gösterdiğimi ayrıca beyan ederim. (...../...../2015)

Tezi Hazırlayan Öğrencinin

Adı ve Soyadı

Zeynep YILDIRIM

ÖNSÖZ

Çağdaş Türk lehçeleri araştırmalarında özgün bir yere sahip olan İran Türklüğü üzerine yapılan çalışmalar İran Türklerinin nüfusu içerisinde sayıca geniş bir nüfusa sahip olan Azerbaycan Türkleri üzerinde yoğunlaşmaktadır. İran nüfusunu oluşturan diğer Türkler üzerine yapılan çalışmalar sınırlı sayıda olup bu saha bugüne değin tüm yönleriyle araştırılmamıştır. İran Türkmenleri ise tarihî ve politik çerçevede bazı çalışmalara konu olmasına karşın dilbilimsel açıdan yeterince incelenmemiştir.

1881 yılında imzalanan Ahal Anlaşmasından sonra İran tebaası haline gelen Türkmensahra Türkmenleri, halihazırda Türkmenistan'ın sınırlarında yer alan Gülistan ve Kuzey Horasan Eyaletlerinde yaşamaktalar. İran Türkmenlerinin üç büyük ağız olan Yomut, Göklen ve Nohur ağızları günümüze kadar ağız araştırması çalışmalarına konu edilmemiştir. Bu nedenle İran sahası Göklen ve Nohur ağızları hakkında hazırladığımız bu çalışmanın İran Türkmenleri ile ilgili bu eksikliğin giderilmesine katkıda bulunmasını umuyoruz.

Nohur ve Göklen Türkmenleri hem Türkmenistan hem de İran sahasında yaşamakta olup tarihsel olarak birbirlerinin uzantısıdırlar. Türkmenistan ağız araştırmaları çalışmaları kapsamında Türkmenistan sahasında bu iki ağız ile ilgili bazı çalışmalar da yapılmıştır. Ancak İran Türkmenleri gerek ana dili eğitiminden yoksun olmaları, gerek ölçünlü bir Türkmen Türkçesinin etkisinden uzak kalmaları nedeniyle ağız özelliklerini eskisi gibi sürdürmeleri açısından Türkmenistan'daki ağızlardan tarihsel süreçte farklılaşmışlardır. Bundan dolayı da İran Türkmen sahası, ağız araştırmalarını gerektiren ve bu alanda Türklük bilimine katkı sağlayabilecek bir coğrafyadır. Çalışmamızda birbirinden çok farklı özellikler gösteren Göklen ve

Nohur ağızlarını karşılaştırmaya çalıştık. Bu nedenle fonolojik özelliklerine bakıldığında Türkmen ağızlarının en uç noktalarında yer alan bu iki ağızı karşılaştırmak güçlüklerle karşılaşmamıza neden oldu. Türkmenlerin ana ağız grubunda yer alan Göklen ağızı uzun ünlü sistemli apikal /s/, /z/'li bir ağızdır. Diğer küçük ağızlar içerisinde yer alan Nohur ağızı ise kısa ünlü sistemine doğru giden ve dorsal /s/, /z/'li bir ağızdır. Komşu coğrafyada bu kadar farklı iki ağızın bulunması Türkmenlerin boy sistemine bağlı olarak yaşayan içe dönük yaşam şekilleri ve geleneklerinin ortaya çıkardığı bir husus olarak açıklanabilir.

Göklen ve Nohur ağızları konuşurlarının yaşadığı coğrafya tamamen kırsal bir alana yayılmıştır. Tek istisna Göklenlerin Kelale şehrinde de yaşamalarıdır. Tez projemiz kapsamında Haziran-Ağustos 2011 ve Eylül 2012 tarihleri arasında alan araştırması yaptığımız süre zarfında Göklen ve Nohur coğrafyasında yer alan 55 köyden yaş ve cinsiyete göre çeşitli aralıklardaki Göklen ve Nohur ağız konuşurundan dil malzemesi tespit edildi; ancak kapalı bir toplum olmaları dolayısıyla kadınlardan ses kaydı almak konusunda birçok zorlukla karşılaşıldı.

Çalışmamız altı bölümden oluşmaktadır. "Tarihte ve Bugün Türkmen Türkleri" başlıklı birinci bölümde Türkmen Türklerinin tarihi ve İran coğrafyasını yurt edinişleri süreci açıklanmış, ayrıca Göklen ve Nohur Türkmenlerinin tarihi bu çerçeve içinde detaylı olarak ele alınmıştır. "Türkmen Diyalektolojisi" bölümünde Türkmen ağızı araştırmalarının tarihçesi ve Türkmen ağızlarının sınıflandırma çalışmaları konusuna yer verilerek İran sahası Türkmen ağızlarının bu kapsamda konumları çizilmeye çalışılmıştır. "Göklen ve Nohur Ağızlarının Betimlemeli Ses Bilgisi" adlı üçüncü bölümde Göklen ve Nohur ağızları derlenen malzemeler esas alınarak bu ağızların ayrı ayrı fonolojik özelliklerinin incelenmesi sonucunda tarihî

ve senkronik karşılaştırmaları sonucunda betimlemeleri yapılmıştır. "Türkmen Türkçesinin Göklen ve Nohur Ağızlarında Fonolojik Süreçler" başlıklı dördüncü bölümde ise her iki ağız tarihî açıdan karşılaştırılarak fonolojik ve morfofonolojik süreçler açısından ele alınmıştır. Beşinci bölümde çalışmamıza kaynak teşkil eden metinler ve altıncı bölümde bu metinlerin dizini verilmektedir.

İran Türkmenlerinin diyalektolojisi meselelerini çözme ve bu coğrafyanın diyalektoloji atlasının hazırlanması sürecinde İran sahası Türkmen ağız araştırmalarında ilk ciddi adımı teşkil eden bu çalışmamızın İran sahası Türklük bilimi araştırmalarının eksikliklerine katkı sağlamasını umut ediyoruz.

Tez çalışmamın konusunun belirlenmesi aşamasında beni İran sahası Türkmen ağız araştırması çalışmalarına yönlendiren sayın Prof. Dr. F. Sema Barutcu ÖZÖNDER'e, çalışmam süresince bana yol gösteren, her konuda destekleyen danışmanlarım değerli Prof. Dr. Melek ERDEM ve Doç. Dr. Berdi SARIYEV'e en derin şükranlarımı sunar; başta derleme alanının gezilmesi ve tezimin hazırlanması aşaması süresince bana rehberlik eden kıymetli arkadaşım araştırmacı/yazar Şehruz AKATABAY olmak üzere beni Tahran'da karşılayan ve araştırma yapacağım bölgeye gitmeme yardımcı olan değerli arkadaşlarım Veli YAKUBİ ve Musa RAHİMİ'ye, derleme alanının sınırlarının belirlenmesi ve ön bilgilerin toplanması hususunda yol gösteren Göklen boyundan Kelaleli araştırmacı Mansur NAMİ'ye, Nohur boyundan araştırmacı Kâdir DAVERİ'ye, Meravetepe'de yaşayan Göklen araştırmacı/yazar Baymuhammet GILIÇİ'ye ve Abdullaziz MEMİZADE'ye; Gülistan ve Kuzey Horasan Eyaletlerinde araştırma sahamızın gezilmesi esnasında bize eşlik eden, evlerinde misafir eden bölge halkına mensup ya da bölgeyi iyi tanıyan rehber kişiler olan Annasultan AKATABAY, rahmetli Havva Ene NAHAİ, Gaffur

ZEYTUNLİ, Ümide AKATABAY, Sara BEHZAD, Rahman NEFESPUR ve Nâsır DİYECİ, Feriðid AKATABAY; Halil PULADİN, Abdullah MUHAMMEDİ, Mecit Ahun FEREHMEND ve ailesine; Nâsır HASANZADE, Devletmırat TOGTAMIŞ, Celal HÜSEYİNZADE, Kâdir DAVERİ ve ailesine;derlemelerin yazıya geçirilmesi esnasında anlaşılmayan kısımların açığa çıkarılmasında ve Farsça çeviriler hususunda yardımlarını esirgemeyen sayın Yakup Rahimi DAŞLIBURUN ve eşi Ayşe RAHİMİ DAŞLIBURUN'a; beni her zaman destekleyen ve yardımlarını esirgemeyen kıymetli arkadaşım Buket BARAN'a; İbrahim ARIKAN'a; sevgili aileme, özellikle kardeşim Yağmur YILDIRIM'a ve ayrıca derlemeler esnasında bana evlerinin kapılarını açan ve inanan tüm kaynak kişilere teşekkürü borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	IV
TABLolar	XVI
HARİTALAR	XX
KISALTMALAR	XXII
ESERLERLE İLGİLİ KISALTMALAR	XXIII
0. GİRİŞ	1
0.1. Konu	3
0.2. Araştırmanın Türü	3
0.3. Malzeme	3
0.3.1. Malzemenin Elde Edilmesi	3
0.3.1.1. Harita Anahtarları	11
0.3.1.1.1. Göklen Ağzının Harita Anahtarı	11
0.3.1.1.2. Nohur Ağzının Harita Anahtarı	32
0.3.1.2. Ağız Kodlarına Bağlı Metin Numaraları	37
0.3.1.2.1. Göklen Ağız Kodlarına Bağlı Metin Numaraları	37
0.3.1.2.2. Nohur Ağız Kodlarına Bağlı Metin Numaraları	42
0.3.1.3. Malzemenin Yazıya Geçirilmesi	43
0.3.1.3.1. Fonetik İşaretler	44
0.3.1.3.2. Diğer İşaretler	50
1. BÖLÜM TARİHTE VE BUGÜN TÜRKMEN TÜRKLERİ	51
1.1. Türkmen Adının Ortaya Çıkışı ve Tarihî Süreçte Türkmenler	51
1.2. İran Türkmenleri	65
1.2.1. İran Türkmenlerinin: Boy Oluşumu Üzerine	81

1.2.2. Göklen Türkmenleri	88
1.2.2.1. Göklen Adı ve Ortaya Çıkışı	88
1.2.2.2. Tarihî Süreçte Göklenler	92
1.2.3. Nohur Türkmenleri	113
1.3. İran Türkmenlerinin Yaşadıkları Bölge	118
1.3.1. Göklen ve Nohur Türkmenlerinin Yaşadıkları Bölge	119
1.3.1.1. Gülistan Eyaleti	120
1.3.1.1.1. Gülistan Eyaletinin Fizikî Coğrafyası	122
1.3.1.1.2. Gülistan Eyaletinin Beşerî Coğrafyası	133
1.3.1.1.2.1. Gülistan Eyaletinin Siyasî Bölümlenmesi	133
1.3.1.1.2.2. Gülistan Eyaleti'ndeki Yaşam Şekilleri	134
1.3.1.1.2.3. Gülistan Eyaletinin Nüfusu ve Hareketi	137
1.3.1.1.2.4. Ekonomik Özellikler	143
1.3.1.1.2.5. Eğitim ve Öğretim	145
1.3.1.1.2.6. Kültürel Faaliyetler	146
1.3.1.1.2.7. Eyalette Yaşayan Kavimler	146
1.3.1.1.2.8. Din ve Mezhep	147
1.3.1.1.2.9. Dil	147
1.3.1.2. Kuzey Horasan Eyaleti	147
1.3.1.2.1. Kuzey Horasan Eyaletinin Fizikî Coğrafyası	147
1.3.1.2.2. Kuzey Horasan Eyaletinin Beşerî Coğrafyası	153
1.3.1.2.2.1. Kuzey Horasan Eyaletinin Siyasî Bölümlenmesi	153
1.3.1.2.2.2. Kuzey Horasan Eyaleti'ndeki Yaşam Şekilleri	154
1.3.1.2.2.3. Kuzey Horasan Eyaletinin Nüfusu ve Hareketi	156

1.3.1.2.2.4. Eğitim-Öğretim	158
1.3.1.2.2.5. Kültürel Faaliyetler	160
1.3.1.2.2.6. Göç	161
1.3.1.2.2.7. Dil	161
2. BÖLÜM TÜRKMEN DİYALEKTOLOJİSİ	162
2.1. Türkmen Ağız Araştırmalarının Tarihçesi	162
2.2. Türkmen Ağızlarının Dağılımı	177
2.2.1. Ağızların Tarihî ve Etnik Açidan Sınıflandırılması	178
2.2.2. Ağızların Coğrafi Açidan Sınıflandırılması	180
2.2.3. Ağızların Dil Özellikleri Açısından Sınıflandırılması	186
2.3. Türkmen Diyalekt Alanı	197
2.3.1. İran Türkmen Diyalekt Alanı	203
2.3.1.1. İran Sahası Türkmen Diyalekt İçi İlişkileri	205
2.3.1.2. İran Sahası Göklen ve Nohur Ağızlarının Türkmen Diyalekt Alanı İçindeki Yeri	211
3. BÖLÜM ÖLÇÜNLÜ TÜRKMEN TÜRKÇESİ VE GÖKLEN VE NOHUR AĞIZLARININ BETİMLEMELİ SES BİLGİSİ	220
3.1. Ölçünlü Türkmen Türkçesinin Ses Düzeni	220
3.2. Göklen ve Nohur Ağızlarının Betimlemeli Ses Bilgisi	227
3.2.1. Göklen ve Nohur Ağızlarının Ses Düzeni	227
3.2.1.1. Ünlüler	227
3.2.1.2. Ünlülerin Söyleniş Süreleri	237
3.2.1.2.1. Sesbirimsel Değerde Bulunan Normal Uzunluktaki Ünlüler ve Alt Sesleri	237

3.2.1.2.1.1. /a/ ünlüsü	237
3.2.1.2.1.2. /e/	251
3.2.1.2.1.3. /ä/	259
3.2.1.2.1.4. /ı/	269
3.2.1.2.1.5. /i/	284
3.2.1.2.1.6. /o/	291
3.2.1.2.1.7. /ö/	297
3.2.1.2.1.8. /u/	304
3.2.1.2.1.9. /ü/	313
3.2.1.2.2. Sesbirimsel Değerde Bulunan Uzun Ünlüler ve Alt Sesleri	318
3.2.1.2.2.1. /a:/	318
3.2.1.2.2.2. /e:/	327
3.2.1.2.2.3. /ä:/	330
3.2.1.2.2.4. /ı:/	339
3.2.1.2.2.5. /i:/	344
3.2.1.2.2.6. /o:/	348
3.2.1.2.2.7. /ö:/	352
3.2.1.2.2.8. /u:/	355
3.2.1.2.2.9. /ü:/	358
3.2.1.2.2.10. Birincil Uzun Ünlüler	360
3.2.1.2.2.11. İkincil Uzun Ünlüler	371
3.2.1.2.2.11.1. Ünsüz Düşmesi Sonucunda Oluşan Uzun Ünlüler	372
3.2.1.2.2.11.2. Eklere Bağlı Olarak Ortaya Çıkan Uzun Ünlüler	373
3.2.1.2.2.11.3. Vurgu ve Tonlama Sonucunda Oluşan Uzun Ünlüler	375

3.2.1.2.2.11.4. Alıntı Kelimelerdeki Uzun Ünlüler	376
3.2.1.2.3. Kısa Ünlüler	377
3.2.1.2.3.1. [ě]	377
3.2.1.2.3.2. [ũ]	378
3.1.1.2.3.3. [ĩ]	379
3.2.1.2.3.4. [ĩ]	379
3.2.1.3. Ünsüzler	380
Göklere Ağzının Ünsüz Düzeni	380
3.2.1.3.1. Göklere ve Nohur Ağzlarında Sesbirimsel Değerde Bulunan Ünsüzler	388
3.2.1.3.1.1. /b/	388
3.2.1.3.1.2. /c/	396
3.2.1.3.1.3. /ç/	400
3.2.1.3.1.4. /d/	405
3.2.1.3.1.5. /f/	413
3.2.1.3.1.6. /g/	416
3.2.1.3.1.7. /ğ/	427
3.2.1.3.1.8. /h/	432
3.2.1.3.1.9. /j/	442
3.2.1.3.1.10. /k/	442
3.2.1.3.1.11. /l/	449
3.2.1.3.1.12. /m/	456
3.2.1.3.1.13. /n/	459
3.2.1.3.1.14. /ŋ/	463

3.2.1.3.1.15. /p/	467
3.2.1.3.1.16. /r/	473
3.2.1.3.1.18. /ş/	483
3.2.1.3.1.19. /t/	486
3.2.1.3.1.20. /v/	491
3.2.1.3.1.21. /y/	497
3.2.1.3.1.22. /z/	502
3.2.1.3.1.23. [ʔ]	507
3.3. Hece	507
4. BÖLÜM İRAN SAHASI GÖKLEN VE NOHUR AĞIZLARINDA	
FONOLOJİK VE MORFOFONOLOJİK SÜREÇLER	519
4.1. Benzeşme	519
4.1.1. Ünlü Benzeşmeleri	519
4.1.2. Ünsüz Benzeşmeleri	529
4.2. Benzeşmezlik	540
4.3. Fonolojik Dayanıklılık	541
4.3.1. Zayıflama	541
4.3.2. Güçlenme	582
4.4. Tam Parça Süreçleri	585
4.4.1. Türeme	585
4.4.1.1. Önde Türeme	586
4.4.1.2. İçte Türeme	588
4.4.1.3. Sonda Türeme	591
4.4.2. Düşme	592

4.4.2.1. Ön Ses Düşmesi	592
4.4.2.2. İç Ses Düşmesi	595
4.4.2.3. Son Ses Düşmesi	607
4.4.3. Yeniden Düzenleme (Göçüşme)	617
4.5. Ses Değişmeleri	619
4.5.1. Ünlü Değişmeleri	619
4.5.1.1. İncelme	619
4.5.1.2. Kalınlaşma	633
4.5.1.3. Yuvarlaklaşma	637
4.5.1.4. Düzleşme	643
4.5.1.5. Daralma	648
4.5.1.6. Genişleme	654
4.5.2. Ünsüz Değişmeleri	659
4.5.2.1. Ünsüzlerde Düzenli Ses Değişmeleri	659
4.5.2.2. Ünsüzlerde Düzensiz Ses Değişmeleri	662
4.5.2.3. Ünsüz İkizleşmesi	666
4.5.2.4. Ünsüz Tekleşmesi	668
5. BÖLÜM METİNLER	669
5.1. Göklen Ağzı Metinleri	669
5.1.1. Meravetepe İli Meravetepe İli	669
5.1.2. Kelale İli	765
5.1.3. Galikeş İli	857
5.1.5. Mane ve Semelgan	912
5.2. Nohur Ağzı Metinleri	1005

5.2.1 Bocnurd	1005
6. BÖLÜM DİZİN	1097
6.1. Göklen Dizin	1097
6.2. Nohur Dizin	1902
SONUÇ	2154
KAYNAKÇA	2169
EKLER	2207
ÖZET	2221
ABSTRACT	2222

Tablolar

Tablo 1 Türkmenlerin dört kutsal boyunun (Ata, Hoca, Şıh, Mahtum) şeceresi	83
Tablo 2 Göklen boyu arasında yaşayan eski Oğuz boylarının kalıntıları	86
Tablo 3 Göklenlerin soyunun Oğuz Han'a dayanmasına dair şecere (Asgeriyi Hangah 1995: 39)	94
Tablo 4 Göklen boyun alt boylar ve tireleri	95
Tablo 5 Ahengeri'ye göre Göklen boyunun alt boyları (2003:109)	97
Tablo 6 G. Melgunov'a göre Göklen alt boyları ve çadır sayıları (1997:123-124)..	102
Tablo 7 Keith Edward Abbott'a göre Göklen alt boyları ve hane sayıları (YIL:ss.)..	103
Tablo 8 A. Vámbéry'ye göre Göklen alt boyları (18.:...)	104
Tablo 9 Yüzey şekillerinin yüz ölçümü, yüksekliği ve yüzdesi.....	127
Tablo 10 Gülistan Eyaletinin 2011 yılı iskân durumuna göre köylerinin sayısı (Gozâreş 2012:18-2).....	135
Tablo 11 2012 yılında Gülistan Eyaletindeki illere bağlı köylerin nüfusu ve oranı (Gozâreş 2012:18-1).....	135
Tablo 12 Gülistan ostanının şehirlerinin nüfusu 2011-2012 yıllarında (Gozâreş 2012: 2-5).....	136
Tablo 13 2007-2012 yıllarında Eyaletin nüfusu ve ortalama artış yüzdesi (Serşumâri 2012: 38)	137
Tablo 14 2007-2012 yıllarında Eyaletin genel ülke nüfusu içindeki yüzdesi (Serşumâri 2012: 39).....	138
Tablo 15 2012 yılında ülke nüfusu ve Gülistan Eyaletinin nüfusu ile şehirli ve köylü nüfusu ve oranlara (Gozâreş 2012: 2-1).....	138

Tablo 16 Genel nüfusun şehir ve köy yerleşimi erkek, kadın (sadece yüzde), aile sayısına göre dağılımı (Serşumâri 2012: 25).....	138
Tablo 17 Genel nüfusun 2007 ve 2012 yıllarında yerleşim birimlerine göre nüfus değişimi (Serşumâri 2012: 23).....	139
Tablo 18 Cinsiyete göre nüfus ve yerleşim birimlerindeki sayısı (Serşumâri 2012: 44-45)	139
Tablo 19 Yaş gruplarına nüfus dağılımının yüzdesi 2011 yılında (Serşumâri 2012: 41-43).....	140
Tablo 20 Gülistan ostanının 85 ve 90 yıllarında Yaş gruplarına göre nüfusun dağılımı (Gozâreş 2012: 2-2).....	140
Tablo 21 Gülistan ostanında Gençlik yüzdesi, cinsiyet oranı ve nüfus dağılımı (Gozâreş 2012: 2-2).....	141
Tablo 22 2011 ve 2012 yıllarında Gülistan Eyaletinin nüfusunun illere göre dağılımı (Gozâreş 2012: 2-6).....	142
Tablo 23 Eyaletin nüfusunun yüzdesi genel ülkeye göre (Gozâreş 2012: 2-6)	143
Tablo 24 2010-2011 ve 2011-2012 Eğitim-Öğretim yıllarında eğitimin göstergeleri (Gozâreş 2012: 7-2).....	146
Tablo 25 Kuzey Horasan Eyaletinin 1392 Sayımına Göre Genel Nüfusu içindeki Kadın ve Erkek Nüfus Yüzdesi (Sâlnâme2012: 21)	157
Tablo 26 Nüfusun yaş aralıklarına dağılım tablosu (Sâlnâme2012: 21).....	157
Tablo 27 Eyaletin okur-yazar yüzdesinin karşılaştırılması (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 146)	158
Tablo 28 Kuzey Horasan Eyaleti, 6 yaş ve üzeri okuryazarlık oranı (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 149)	159

Tablo 29 Kuzey Horasan Eyaletindeki okuryazarlık oranının yerleşim birimleri ve cinsiyete göre oranı (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 150)	159
Tablo 30 Türkmen ağızları üzerine Türkmenistan'da hazırlanan monogrofiler	172
Tablo 31 Prof. Dr. C. Amansariyev ve Prof. Dr. A. P. Potseluyevskiy'e göre Türkmen Türkçesinin temel ağızları.....	178
Tablo 32 Prof. Dr. C. Amansariyev'e göre Türkmen ağızları (1970: 58-59).....	181
Tablo 33 R. Berdiyev' göre Türkmen Türkçesinin ağız ve alt ağızlarının coğrafi tasnifi (1988: 15-16).....	182
Tablo 34 R. Berdiyev, S. Kürenov, K. Şamiradov, S. Arazkuliyev'e göre Türkmen ağızlarının sınıflandırması (1970: 24-26).....	183
Tablo 35 Yeterince araştırılmamış Türkmen ağızlarının listesi (1970: 26).....	185
Tablo 36 Umumî şimdiki zaman çekimine göre Türkmen ağızlarının sınıflandırması (1988: 158-159).....	191
Tablo 37 Umumî şimdiki zaman çekimine eklenen şahıs eklerinin türüne göre Türkmen ağızlarının sınıflandırması (1988: 160)	193
Tablo 38 Clark'a göre Türkmen Türkçesinde sıfat fiil ekleri (1998: 336).....	194
Tablo 39 Umumî şimdiki zaman ekinin kökenine göre Göklen ve Nohur ağızları (1988: 158-159).....	216
Tablo 40 Umumî şimdiki zaman çekimine eklenen şahıs eklerinin türüne göre Göklen ve Nohur ağızları (1988: 160)	217
Tablo 41 Ölçünlü Türkmen Türkçesinin Ünlü Sesbirimleri	222
Tablo 42 Ölçünlü Türkmen Türkçesinin Ünlü Seslerinin Ayırt Edici Özellikleri...	223
Tablo 43 Ölçünlü Türkmen Türkçesinin Ünsüz Düzeni.....	225
Tablo 44 Ölçünlü Türkmen Türkçesinin Ünsüz Seslerinin Ayırt Edici Özellikleri	226

Tablo 45 Göklen Ağzında Ünlüler	227
Tablo 46. Göklen Ağzının Ünlü Sesleri	228
Tablo 47 Nohur Ağzı Ünlüler	233
Tablo 48 Nohur Ağzının Ünlü Sesleri	234
Tablo 49 Türkmen Türkçesinde eklendikleri kelimelerin ünlü seslerini uzatan ekler	374
Tablo 51 Nohur Ağzının Ünsüz Düzeni	386
Tablo 52 İran sahası Göklen ve Nohur ağızlarındaki hece türleri	508
Tablo 53 Ölçünlü Türkmen Türkçesinde vurgusuz ekler	515
Tablo 54 Gülistan ve Kuzey Horasan Eyaletlerinde Türkmen (Göklen, Nohur, Teke, Mürçeli, Alili) Yerleşim Birimleri	2207

Haritalar

Harita 1 Gülistan Eyaletinin harita anahtarı.....	12
Harita 2 Gülistan Eyaleti illerinin harita anahtarı	13
Harita 3 Gülistan Eyaletinde Göklen oturmaolu illerin harita anahtarı	14
Harita 4 Gülistan Eyaletinde Göklen oturmaolu illerin ilçelerinin harita anahtarı.....	15
Harita 5 Meravetepe ilinin ilçelerine baēlı bucakların harita anahtarı.....	16
Harita 6 Meravetepe ilindeki Göklen oturmaolu köylerin harita anahtarı.....	17
Harita 7 Kelale ilinin ilçe ve ona baēlı bucaklarının harita anahtarı.....	18
Harita 8 Kelale ilinde bulunan Göklen oturmaolu köylerin harita anahtarı.....	19
Harita 9 Galikeē ilinin ilçe ve bucaklarının harita anahtarı.....	20
Harita 10 Galikeē ilinde bulunan Göklen oturmaolu köyleri harita anahtarı.....	21
Harita 11 Kuzey Horasan Eyaletinin siyasî haritası.....	22
Harita 12 Kuzey Horasan Eyaletinin harita anahtarı.....	23
Harita 13 Bocnurd ilinin ilçelerinin harita anahtarı	24
Harita 14 Raz ve Cergelan ilçesine baēlı bucakların harita anahtarı	25
Harita 15 Raz ve Cergelan ilçesinde bulunan Göklen oturmaolu köylerin harita anahtarı.....	26
Harita 16 Mane ve Semelgan ili ve ilçelerinin siyasî bölümlenmesi.....	27
Harita 17 Mane ve Semelgan ilinin ilçelerinin harita anahtarı	28
Harita 18 Mane ilçesine baēlı bucakların harita anahtarı.....	29
Harita 19 Mane ilçesinde bulunan Göklen oturmaolu köylerin harita anahtarı.....	30
Harita 20 Merkezî ilçesine baēlı bucakların harita anahtarı	31
Harita 21 Merkezî ilçesinde bulunan Göklen oturmaolu köylerin harita anahtarı.....	32
Harita 22 Kuzey Horasan Eyaletinin harita anahtarı.....	33

Harita 23 Bocnurd ilinin ilçelerinin harita anahtarı	34
Harita 24 Raz ve Cergelan ilçesinin bucaklarının harita anahtarı.....	35
Harita 25 Raz ve Cergelan ilçesinin Cergelan bucağına bağlı Nohur oturumlu köylerin harita anahtarı	36
Harita 26 Salur boyunun hareketi	59
Harita 27 Yomut boyunun hareketi.....	64
Harita 28 Nohur Vadisi	114
Harita 29 Gülistan Eyaleti.....	133
Harita 30 Türkmen ağızlarının dağılımı.....	180
Harita 31 Coğrafi açıdan Türkmen ağızları	182
Harita 32 Dorsal /s/, /z/ seslerini kullanan ağızların coğrafi dağılımı	189
Harita 33 Afaganistan'da konuşulan dillerin dağılımı.....	199
Harita 34 Afaganistan Türkmen Türkçesi konuşurlarının dağılımı	200
Harita 35 Özbekistan Cumhuriyeti'ne bağlı Özerk Karakalpakistan Cuhuriyeti	201
Harita 36 Stavrapol Türkmenlerinin hareketi	202
Harita 37 İran Türkmen ağızlarının coğrafi dağılımı.....	205

Kısaltmalar

a.	aynı	km	kilometre
age.	adı geçen eser	m	metre
Ar.	Arapça	MÖ	Milattan önce
bk.	bakınız	MS	Milattan sonra
C.	cilt	Moğ.	Moğolca
çev.	çeviren	Noh.	Nohur ağzı
Çin.	Çince	OTü.	Ortak Türkçe
D	doğu yüzü	ÖTrkm.	Ölçünlü Türkmen
Dr.	doktor		Türkçesi
ETü.	Eski Türkçe	R.	Rusça
Far.	Farsça	s.	sayfa
Fr.	Fransızca	S.	sayı
G	güney yüzü	Sog.	Soğdca
Gök.	Göklen ağzı	TDK	Türk Dil Kurumu
GökB.	Göklen ağzının	TKAE	Türk Kültürü
	Bayındır alt ağzı		Araştırmaları Enstitüsü
GökK.	Göklen ağzının	Tü.	Türkçe
	Kayı alt ağzı	vb.	ve benzeri
Hint.	Hintçe	vd.	ve diğerleri
İng.	İngilizce	vs.	ve saire

Eserlerle İlgili Kısaltmalar

BK	Bilge Kağan Yazıtı
DK	Ergin, M. (1997) <i>Dede Korkut Kitabı II (İndeks-Gramer)</i> , Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
DLT	(2014) <i>Kâşgarlı Mahmud, Dîvânu Lugâti't-Türk (Giriş-Metin-Çeviri-Notlar-Dizin)</i> , Haz. A. B. Ercilasun, Ziyat Akkoyunlu, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
T	Tunyukuk Yazıtı
TS I	(1995) <i>Tarama Sözlüğü</i> , Cilt I, Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
TS II	(1996) <i>Tarama Sözlüğü</i> , Cilt II, Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
TS IV	(1996) <i>Tarama Sözlüğü</i> , Cilt IV, Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
TSV	(1996) <i>Tarama Sözlüğü</i> , Cilt V, Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
TS VIII	(1996) <i>Tarama Sözlüğü</i> , Cilt VIII, Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
ED	Clauson, S. G. (1972), <i>An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth-Century Turkish</i> , Oxford: At The Clarendon Press.

- EUTS** Caferoğlu, A. (2011), *Eski Uygur Türkçesi Sözlüğü*, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- KT** Kül Tigin Yazıtı
- KBS** Gülensoy, T. (2007) Türkiye Türkçesindeki Türkçe Sözcüklerin Köken Bilgisi Sözlüğü, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- KİLA** Hayyan, Abû (1931) *Kitâb al-İdrâk li-lisân al-Atrâk*, Haz. A. Caferoğlu, İstanbul: Evkaf Matbaası.
- MÇ** Moyun Çor (Şine Usu) Yazıtı
- ME** Zemahşerî, Cârullâh (1993) *Mukaddimetü'l-Edeb (Giriş, Dil Özellikleri, Metin, İndeks)*, Haz. N. Yüce, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- ML** ‘Alî Şîr Nevâyî (1996) *Muhâkemetü'l-Luğateyn (İki Dilin Muhakemesi)*, Haz. F. S. Barutcu Özönder, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- MM** Toparlı, R. (1988) *Mu‘înü'l-Mürîd*, Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- OTG** Tekin, Talat (2003) *Orhon Türkçesi Grameri*, TürkDilleri Araştırmaları Dizisi, İstanbul:Kitap Matbaası.
- TSKS** (1965) Türkmen Dilinin Söz Köki Sözlüğü, Türkmenistan.
- TT** Tekin, T. (1995) *Türk Dillerinde Birincil Uzun Ünlüler*, Ankara: Simurg.

0. GİRİŞ

Türkmenistan'da Türkmen Türkçesinin Göklen ağzı üzerine G. Kulmanov tarafından 1960 yılında *Geoklenskiy Dialekt Turkmenskogo Yazıka (Aşhabad)*, Nohur ağzı üzerine de H. Muhiyev tarafından 1959 yılında *Nohurskiy Dialekt Turkmenskogo Yazıka (Aşhabad)* adlı doktora tezleri hazırlanmış ve bu çalışmalar yayımlanmıştır. Bu tezlerin hazırlanmasından bu yana dilbilim ve diyalektoloji alanında gerek yöntem gerekse teknolojik gelişmelerin ortaya koyduğu araçlardan yararlanma açısından büyük ilerlemeler yaşanmıştır. Diyalektoloji çalışmalarında metnin yazıya geçirilmesi aşamasından itibaren varlığını gösteren bu durum bu çalışmalarda yer alan transkripsiyon sisteminin ve buna bağlı sesbilimsel tespitlerin karşılaştırılabilir veriler sunması hususunu azaltmaktadır. Ayrıca dil zaman içerisinde çeşitli dinamiklerin etkisi ile değişen ve gelişen canlı bir olgu olması nedeniyle bu çalışmaların hazırlanmasından itibaren geçen zaman zarfında söz konusu ağzların nasıl süreçlerden geçtiği bugüne kadar ortaya konulmamıştır.

İran sahasındaki Türkmenler üzerine yapılan tek ağız çalışması Gerhard Doerfer ve Wolfram Hesse'nin 1998 yılında *Materialia Turcica*'da yayımlanan “*Türkmenischen Materialien aus Gonbad-e Qābūs*” adlı makaledir. Gerhard Doerfer'in Horasan Türkçesini araştırmak üzere düzenlediği seferler esnasında Günbed-i Kavus'ta, Halil Gulizade adlı 18 yaşındaki bir gençten Yusuf ve Züleyha Hikâyesi derlenmiş, ayrıca Doerfer'in İran sahasındaki diğer çalışmalarında da kullandığı kelime ve buna ek olarak, isim ve fiil çekimleri listeleri kaydedilmiştir. Ancak derlenen metin ve kelime listeleri incelendiğinde bu malzemenin Yomut boyunun merkezi yerleşim birimi olan Günbed-i Kavus ve etrafındaki yerleşim alanlarında konuşulan ve İran'daki diğer Türkmenleri de etkileyen İran Yomut

ağzının özelliklerini yansıtmadığı, Göklen ağzının temel hususiyetlerini taşıdığı araştırmamız esnasında gözlemlenmiştir. Bu noktadan hareketle alan araştırması yaptığımız süre zarfında derleme yapılan kişi tarafımızdan bulunmuş ve Günbed-i Kavus'ta ikamet eden Göklen boyuna mensup bir kişi olduğu tespit edilmiştir. Şunu da belirtmemiz gerekir ki metinler ve kelime listelerinde bugün dahi kullanılmayan ölçüde Farsça kelime kullanılmıştır. Bu hususun, derleme yapılan kişinin ikidilli (Farsça ve Türkmen Türkçesi) olması ve kayıt esnasında soruların Farsça yöneltilmesinin etkisi ile iki dil arasında geçişler yapması ve karşı tarafın kendisini anlayamayacağı düşüncesi ile dil seçiminde Farsçaya kayması neticesinde ortaya çıkan bir sonuç olduğunu öngörebiliriz. Gerhard Doerfer ve Wolfram Hesse'nin bu çalışması, tesadüfen de olsa İran sahası Göklen ağzı üzerine yapılan ilk çalışma olması nedeniyle değerlidir.

Sınır hattının şekillenmesinden sonra İran sahasında kalan Göklen ve Nohur ağızları konuşurlarının dilleri üzerine bilimsel bir çalışma yapılmamış olup konunun her iki ülkedeki konuşurları kapsayacak şekilde ele alınması bu ağızların yayılım alanlarının belirlenmesi, ağız hususiyetlerinin tespitinin geçiş alanlarının belirlenerek doğru şekilde saptanması ve bütüncül olarak bu ağızların Türkmen Türkçesi ve ortak Türkçe içerisindeki konumunun tüm yönleriyle çizilmesi açılarından önem taşımaktadır. Ayrıca, Türk dilinin diller arası ve dil içi ilişkilerinin sonuçlarının gözlemlenebileceği, Türk dil alanının içinde yer alan ağız alanlarının, geçiş bölgelerinin belirtildiği Türk dilinin bütün kollarını içine alan bir atlas çalışması hazırlanmamış olması dolayısıyla bugüne kadar diyalekt coğrafyası tüm yönleriyle belirlenmemiş olan Göklen ve Nohur ağızlarına ilişkin hususların belirlenmesi Türk

diyalekt coğrafyası alanında yapılacak atlas hazırlama çalışmalarına veri sağlama açısından katkı sağlayacaktır.

0.1. Konu

Tezimizin konusu İran sahası Türkmen Türkçesinin Göklen ve Nohur ağızlarının konuşurlarının yaşadıkları coğrafi alandan derlenen sözlü malzemelere dayalı olarak söz konusu ağızların dil özelliklerinin ses bilim ve ses biçimbilimi açılarından incelenmesidir.

0.2. Araştırmanın Türü

İran sahası Göklen ve Nohur ağızları eşsüremli ve / fakat yer yer artsüremli dilbilim yöntemlerigöz önüne alınarak ve coğrafi dilbilim yöntemleri de kullanılarak karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Tespit edilen hususların açıklanmasına ilişkin artsüremli yöntem izlenmiş, tarihsel gelişime yer verilerek ağızların tarihsel karşılaştırmalı ses bilim (fonoloji) ve ses biçimbilimi (morfofonoloji) açısından değişimleri ve eğilimleri tespit edilmiştir. Ayrıca her iki ağzın genel ve ayırt edici özellikleri tespit edilerek betimlemeli ses bilgisi bölümü hazırlanmıştır. Bütün bu tespitlerden hareketle her iki ağzın eş süremli ve tarihsel karşılaştırmalı yöntemle dil içi temas noktaları ve değişkenleri tespit edilmiştir.

0.3. Malzeme

0.3.1. Malzemenin Elde Edilmesi

Tezimizin araştırma problemini teşkil edecek olan dil malzemesinin güvenilir ve orijinal şekilde tespiti için alan araştırması yöntemi uygulanmıştır.

Tez projemiz kapsamında ilk alan araştırması gezisi Haziran-Ağustos 2011 tarihleri arasında İran'a gerçekleştirilmiştir. Daha sonra Eylül 2012'de tekrar bölgeye

gidilerek gerekli kayıtlar tamamlanmıştır. Bölgede 55 yerleşim biriminden 43 kadın ve 86 erkek Nohur ve Göklen konuşurdan dil malzemesi tespit edilmiştir. İran'da yapılan nüfus sayımlarına ilişkin yayımlanan istatistiksel veriler, araştırma konumuz olan Türkmen Türkçesinin Göklen ve Nohur ağızlarının konuşurlarının yaşadığı, derleme yapacağımız alanın belirlenmesi için yeterli olmadığından bölge halkına mensup rehber kişilere başvurularak söz konusu yerleşim yerlerini gösterir taslak diyalekt haritası hazırlanarak derleme yapılacak sahanın çerçevesi çizilmiştir. Bu doğrultuda derleme yapılacak güzergâh tespit edilmiş ve beş farklı hat üzerinden bölgede derleme yapılması öngörülmüştür. Bu plan çerçevesinde, araştırma bölgesinin coğrafyası ve tarihi üzerine toplanan ön bilgilere dayanılarak Göklen ve Nohur ağızları konuşurlarının yaşadığı belirlenen yerleşim yerlerine gidilmiş ve ses, izin verilmesi durumunda da görüntü kaydı alınarak metin derlemeleri yapılmıştır. Gidilecek olan hatların belirlenmesinde dil değişkenlerini etkileyen coğrafi özellikler, farklı dil veya ağız konuşurları ile beraber yaşamak veya komşu olmak gibi faktörler ön planda bulundurulmuştur.

Belirli hatlar üzerinde seçilen kaynak kişilerden soru-cevap yöntemi kullanılarak Prof. Dr. Gerhard Doerfer'in Halaç ve Horasan Türkçelerine ilişkin düzenlediği araştırma gezilerinde kullandığı sözcük listesi, Türkmenlerin kültürel ve sosyal hayatlarındaki farklılıklar çerçevesinde yeniden düzenlenmiş şekliyle ve 130'dan fazla sözcüğün ilave edilmesi ile yaklaşık 880 sözcük kaydedilmiştir. Bu kelime listeleri, Farsça ve gerek duyulan, özellikle ağız geçiş hattı olarak öngörülen yerlerde ölçünlü Türkmen Türkçesi ile maddeler halinde okunarak kaynak kişilerden bu kelimelerin kendi ağızlarındaki karşılıklarını söylemeleri istenmiştir. Ayrıca aynı

kişilere isim ve fiil çekimleri de yaptırılmış ancak bu listeler tezin hacmi düşünülerek eldeki çalışmaya dahil edilmemiştir.

Bölgede bulunan kütüphane, yayınevi vb. kurumların kütüphanelerinde kaynak taraması yapılmıştır. İran'da yaşayan Türkmen araştırmacı ve yazarlar ile irtibata geçilerek bölgede yaşayan Türkmen boylarının dağılımı ve İran'da bu alanla ilgili yapılan ve hali hazırda yapılmakta olan çalışmalar hakkında bilgi toplanmıştır.

Alan araştırması yöntemi ile elde edilen malzemenin fonetik alfabe ile yazıya geçirilmiş şekli temel alınıp konunun teorik kısmı oluşturulmuş, daha sonra birincil ve ikincil kaynakların taranması neticesinde elde edilen verilerin analizi ile desteklenerek metinlerin incelenmesi aşamasında eş zamanlı ve yer yer art zamanlı karşılaştırma yöntemi kullanılmıştır. Bunun yanı sıra söz konusu ağızlara ilişkin yayılma alanı coğrafi dilbilimi yöntemlerinden faydalanılarak harita üzerinde gösterilmiştir

Kullandığımız bir diğer yöntem ise sosyal bilimlerde hızla kullanımı artan ikincil veri analizi yöntemidir. Pomeroy ve Rivera-Guieb ikincil verileri ifade ederken; önceden toplanmış, bir şekilde analiz edilmiş ve değişik şekillerde yayımlanmış her türlü veri ifadesini kullanmakta olup (Demirci&Köseli 2010: 326-327) bu doğrultuda resmi ve gayri resmi dokümanlar, istatistiksel raporlar, bölgenin haritaları, hava ve uydu fotoğrafları, tarihî dokümanlar ve internet web sayfaları gözden geçirilmiştir.

Malzemenin Elde Edilmesinde Kullanılan Yöntemler

Alan araştırması yöntemine bağlı olarak şu teknikler uygulanmıştır:

Görüşme: Kaynak kişilere önceden planlanan sorular yöneltilerek daha sonra yazıya geçirilmek üzere sesli ve görüntülü kayıt alınmıştır. Ayrıca her bir kaynak

kişiyeye ilişkin bilgiler hazırlanan kaynak kişi bilgi formuna (bk. EK1) işlenmiştir. Kaynak kişi bilgi formuna standart form bilgilerinin yanı sıra bölgenin çok etnikli bir yapı arz etmesi dolayısıyla diğer Türkmen boylarında görüldüğü üzere ataerkil aile yapısı gösteren Göklen ve Nohur boylarının farklı etnik gruplarla ya da diğer Türkmen boylarına mensup bireylerle evlilik yoluyla aile içerisinde dil teması kurup kurmadıklarının tespiti için soyu ve annesinin soyu ibareleri eklenmiştir.

Kaynak Kişi No:		Fotoğraf
Ağız:		
Kayıt Yeri / Kodu:		
Kayıt tarihi:		
Kaynak Kişinin		
Adı Soyadı:		
İkamet Yeri:		
Doğum Yeri:		
Doğum Tarihi:		
Cinsiyeti:		
Medenî Hali:		
Öğrenim Düzeyi:		
Mesleği/İş Yeri:		
Bildiği Diğer Diller:		
Başka Bölgede Yaşaması:		
Soyu:		
Babasının Adı-Soyadı:		
Annesinin Adı-Soyadı:		
Annesinin Soy:		

Gözlem: Alan araştırması süresince derlenen malzemenin değerlendirilmesine yardımcı olması amacıyla doğrudan ve dolaylı gözlem teknikleri ile Göklen ve Nohur boylarına mensup halkın günlük ve geleneksel yaşamına ilişkin bilgi toplanmıştır. Bu husus özellikle bugüne kadar yeterince araştırılmamış olan ve haklarında kısıtlı bilgiler bulunan hem dinsel hem de etnik azınlık olarak geleneklerine ve boy sistemlerine bağlı kapalı bir yaşam tarzı sürdüren Göklen ve Nohur boylarına mensup kişilerin sosyal ve kültürel yaşamlarının, ananevi şekilde sürdürülen geleneklerinin ve İslâmın Sünnî Hanefî mezhebine bağlı dinî itikatlarının dilsel tercihleri ve dil içi iletişimleri üzerindeki etkisinin belirlenmesi ile ilişkili verilere ulaşmamızı sağlamıştır.

Soru Kağıdı (Anket): Belirli konulardaki özel bilgilerin toplanması amacıyla gerek duyulan hususlarda bu tekniğe müracaat edilmiştir.

Ayrıca farklı hususiyetlerin görüldüğü geçiş sahalarında Prof. Dr. G. Doerfer'in Halaç ve Horasan Türkçeleri ile ilgili çalışmalarında kullandığı Mogaddem listesinin Türkçe, Farsça, ölçünlü Türkmen Türkçesi olarak hazırlanan Türkmen Türklerinin gelenek, kültür ve yaşamları göz önünde bulundurularak düzenlenmiş şekli kaynak kişilere İran'da Farsça olarak, Türkmenistan'da ölçünlü Türkmen Türkçesinde sorulup kendi ağızlarındaki karşılıklarını belirtmeleri istenmiştir. Buna ek olarak fiil ve isim kategorisi çekimleri de aynı yöntem kullanılarak kaydedilmiştir.

Kılavuz Kişiden Yararlanma: Derleme yapılacak alandaki kültürel değerleri bilen, Göklen ve Nohur ağızlarının konuşurları olan ve ilgili boyların yaşadıkları bölgeyi iyi tanıyan kişilerden malzemenin derlenmesi ve kaynak kişiler ile ilişki kurma aşamalarında yararlanılmıştır.

Göklen boyundan Kelaleli araştırmacı Mansur Nami, Nohur boyundan araştırmacı Kâdir Daveri, Meravetepe'de yaşayan Göklen Araştırmacı/Yazar Baymuhammet Gılıçı derleme alanının sınırlarının belirlenmesi ve ön bilgilerin toplanması hususunda bize yardımcı olmuşlardır.

Derleme alanının gezilmesi süresince kendisi de bir İran Türkmeni olan Araştırmacı/Yazar Şehruz Aktabay bize kılavuzluk etmiştir. Ayrıca bölgenin oldukça geniş bir alanı kapsaması sebebiyle gidilen her yerde bölgeyi iyi tanıyan ve orada yaşayan boya mensup ağız konuşurları bize yol göstererek eşlik etmişlerdir. Dodurga (Gırık-Bayındır) alt boyuna mensup Göklen Türkmenlerinden kayıt almak üzere Sufyan ve Temir-Karakuzu köylerine yaptığımız seferde kendisi de Sufyanlı olan Rahman Nefespur ve Nâsır Diyeci; Kelale ve Meravetepe şehirleri arasındaki köylere ve daha sonra Kelale ve Tengrah arasındaki yerleşim birimlerine düzenlediğimiz bir diğer seferde Ferşid Akatabay; Kazankaya'dan Gerkez'e uzanan bölgede Halil Puladin; Gerkez'den Eğrikaya'ya kadar olan alanda Abdullah Muhammedi; buradan Sokulı Köyü'ne kadar Mecit Ahun Ferehmend; Şeppli, Yalçılı ve Hıştlı'da Kâdir Ferehmend; Hıştlı'dan Kazankaya'ya kadar Settar Ferehmend; Kuzey Horasan'a doğru gerçekleştirdiğimiz seferde Güllüdağ'da yaşayan Göklenlerden Nâsır Hasanzade; Korkut Dağları'na doğru yaptığımız Gızıllar, Baş İnçe ve Güney Gerkez'e uzanan seferde Devletmırat Togtamış; Nohur Türkmenlerinin yaşadıkları yerleşim birimlerinin ziyaret edilerek kayıt alınmasında Nohur boyuna mensup Kâdir Daveri ve kardeşi Muhammet Daveri bize kılavuz olarak eşlik etmişlerdir.

Malzemenin Kodlanması

İran İslam Cumhuriyeti'nin idarî bölümlenmesi şu yapıdan meydana gelmektedir (<http://www.amar.org.ir/Default.aspx?tabid=666>):

Eyalet (Ostân استان): Belirli coğrafi sınırlar içinde yan yana bulunan birkaç ilin (şehirستان) birleşmesi sonucunda siyasî, içtimaî, kültürel, iktisadî ve doğal konumun da göz önünde bulundurulması ile ortaya çıkan ülke taksimatındaki en büyük birime eyalet (ostân استان) adı verilir. İran İslam Cumhuriyeti 30 eyaletten oluşmaktadır. Bunlar Batı Azerbaycan, Buşehr, Çaharmahal ve Bahtiyari, Doğu Azerbaycan, Elburz, Erdebil, Fars, Gilan, Gülistan, Güney Horasan, Hamedan, Huzistan, Hürmüzgan, İlam, İsfahan, Kazvin, Kirman, Kirmanşah, Kohkiluye ve Buyer, Ahmed, Kum, Kuzey Horasan, Kürdistan, Luristan, Mazenderan, Merkezi, Razavi Horasan, Semnan, Sistan ve Belucistan, Tahran, Yezd ve Zencan Eyaletleridir.

İl (Şehirستان شهرستان): Birleşerek bir eyaleti teşkil eden ve kendi bünyesinde birkaç ilçeden (bahş بخش) oluşan idarî bölümdür. Eyaletlerin il sayısı siyasî, içtimaî, kültürel, iktisadî ve doğal konumun gerekliliklerine göre farklılık gösterebilmektedir.

İlçe (Bahş بخش): Ülke bölümlenmesinde belirli coğrafi sınırlar içerisinde bir arada bulunan birkaç bucağın (dehistan دهستان) birleşmesi ile ortaya çıkan idarî ülke bölümüdür. Herbir bucağın içinde barındırdığı tarla, arazi, köy ve bazen de şehir merkezi (şehir شهر) ilçe dâhilinde siyasî, iktisadî, kültürel, sosyal durum ve doğal etkenlerin eşit dağılımsal parçaları ilçenin bütününi teşkil eder.

Bucak (Dehistan دهستان): Belirli bir coğrafi sınır içerisinde birkaç yan yana köy, arazi ve tarlanın birleşmesinden oluşur. İçtimai, iktisadî, kültürel ve doğal ortam açısından eşittir. Sistem içerisinde hizmet verme ve planlama imakânının kullanımı olanağına zemin teşkil etmektedir

Bu idarî bölümlenmeyi göz önünde bulundurarak derleme alanımızın kodlanmasında, İran İslam Cumhuriyeti İstatistik Kurumu'nun 2011 ve 2012

yıllarında yayımladığı raporlarda yer alan bilgiler ve derleme esnasında kullandığımız Gitâşenâsi Kurumu tarafından hazırlanan Türkmen Sahra ve Kuzey Horasan'ın tarafımızca tespit edilen Türkmen oturma yerlerini gösterir fizikî haritasında gösterilen bucak ve köy yerleşim birimleri karşılaştırılarak haritalandırılmıştır. Derleme esnasında kayıt aldığımız ancak doğal afetler (sel, deprem vb.) ve İran İslam Cumhuriyeti'nin iskân siyaseti eğilimi çerçevesinde boşalttığı ya da farklı idarî bölümlenmeler içerisine taşıdığı yerleşim birimleri, bu karşılaştırma sonucunda önceki durumuyla tespit edilerek ayrıca belirtilmiştir. Burada dikkat edilmesi gereken bir diğer husus İran İstatistik Kurumunun verilerinin her hangi bir etnik grubu vurgulamaksızın tüm İran halkını İranlı olarak kabul etmesi ve verilerin her hangi bir etnik aidiyet ibaresi içermemesidir. Dolayısıyla farklı etnik grupların yaşadığı derleme alanımızda hangi yerleşim birimlerinin Türkmen oturma olduğu hususu, alanda yaptığımız çalışmalar neticesinde tespit edilerek tüm Göklen ve Nohur boylarının oturdukları yerleşim birimleri listelenmiş, her bir listede Türkmen oturma köylerin hangi il, ilçe ve bucağa bağlı bulunduğu belirtilerek, resmi kayıtlarda geçen adlarına yer verilmiş, ayrıca İran'da resmi kurumsal çalışmaların ve yaygın yayın faaliyetlerinin Farsça sürdürülmesi sebebiyle, bütün Türkçe yer adlarının yayımlanmış haritalarda ve İç İşleri Bakanlığı gibi resmi kurumların hazırladıkları listelerde hatalı şekilde kayda geçirilenleri halk arasında kullanılan doğru şekilleriyle verilmiştir. Diğer yandan bu listeler içerisinde, çalışmamız esnasında belirlediğimiz yerleşim birimleri köy kodları (harita anahtarları) ile yer almıştır.

Hazırladığımız haritaların kodlanmasında kuzeyden güneye ve batıdan doğuya olmak üzere ve ayrıca en büyük idarî birimden en küçük idarî birime doğru

eyalet-il-ilçe-bucak-köy şeklinde bir sıralama esas alınmış ve buna göre numaralandırma yapılarak kodlar (harita anahtarları) verilmiştir. Daha sonra bu kodlara, kaynak kişilere yerleşim birimi içinde kayıt yapılan kişilerin sıra numaraları da eklenerek elde edilen numara ile malzemelerin kodlanması sağlanmıştır.

0.3.1.1. Harita Anahtarları

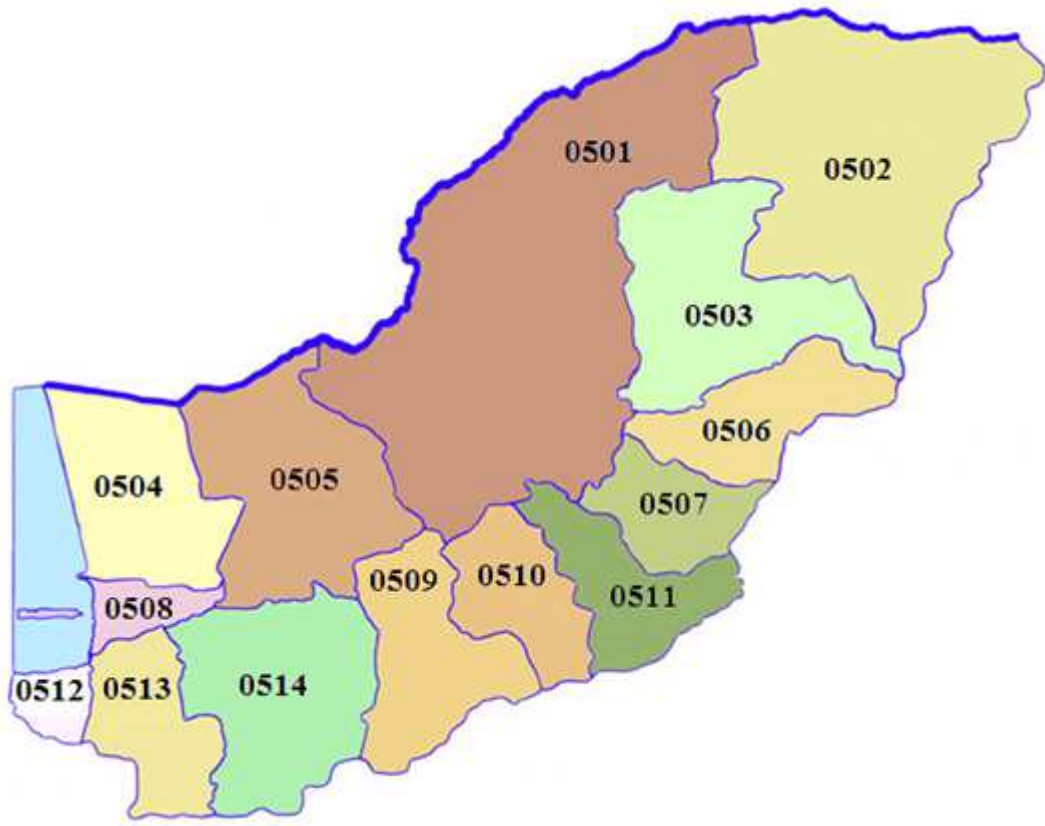
0.3.1.1.1. Göklen Ağzının Harita Anahtarı

İran İslam Cumhuriyeti'nin 30 eyaleti içerisinde bu çalışmamızda kuzeyden güneye ve batıdan doğuya olmak üzere yaptığımız numaralandırma esasında, Gülistan Eyaletine (05), Kuzey Horasan Eyaletine (06) rakamı tahsis edilmiştir. Bu eyaletlerde toplanan Türkmen nüfusu içerisinde Göklen boyunun hem Gülistan hem de Kuzey Horasan Eyaletinde bulunduğu tespit edilmiştir.

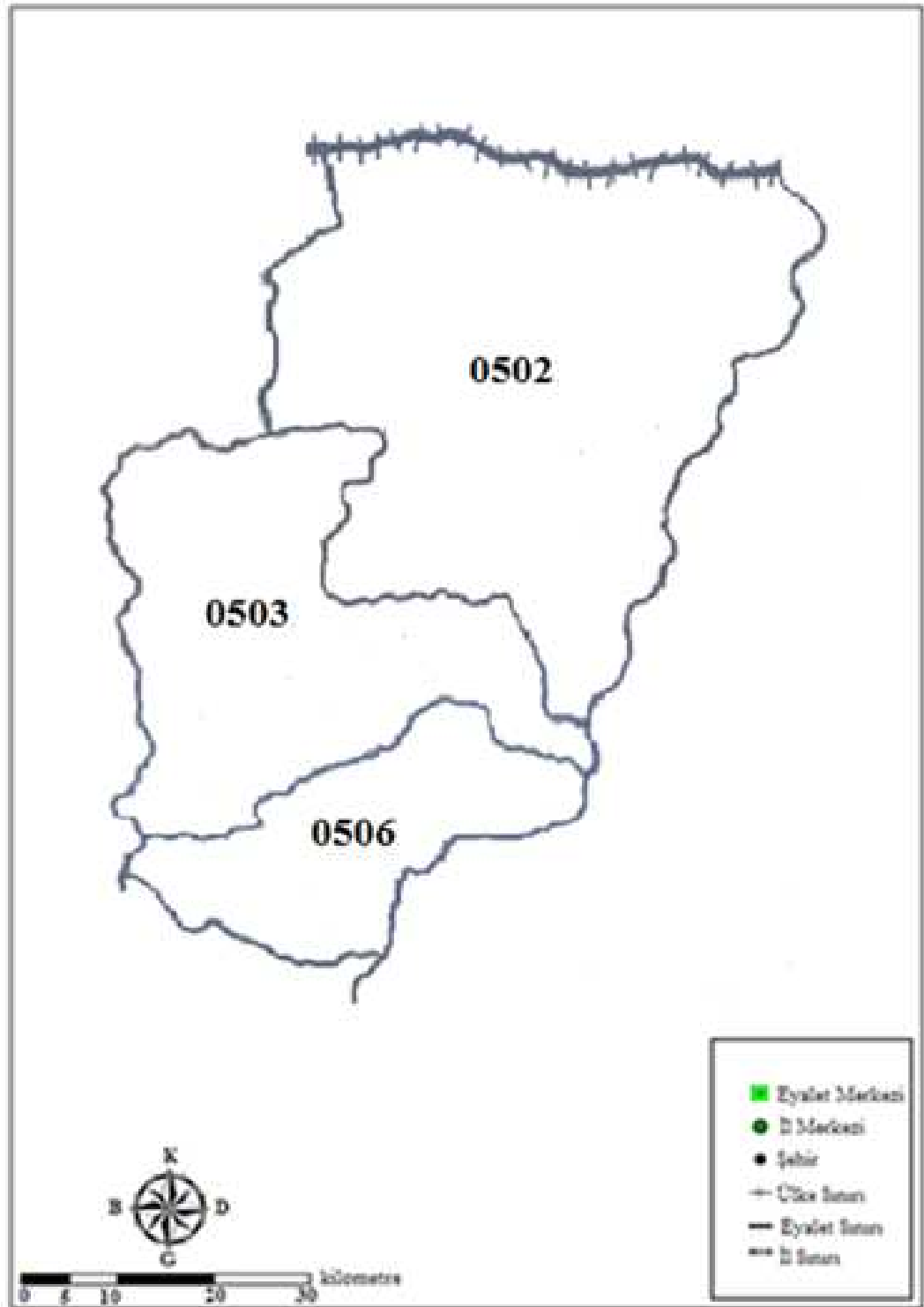
Harita 1 Gölistan Eyaletinin harita anahtarı

Büyük çoğunluğu Türkmen nüfustan oluşan Gölistan Eyaletinde Yomut ve Göklen boyları komşu olarak yaşamaktadırlar. Gölistan Eyaleti 14 ilden oluşmaktadır:

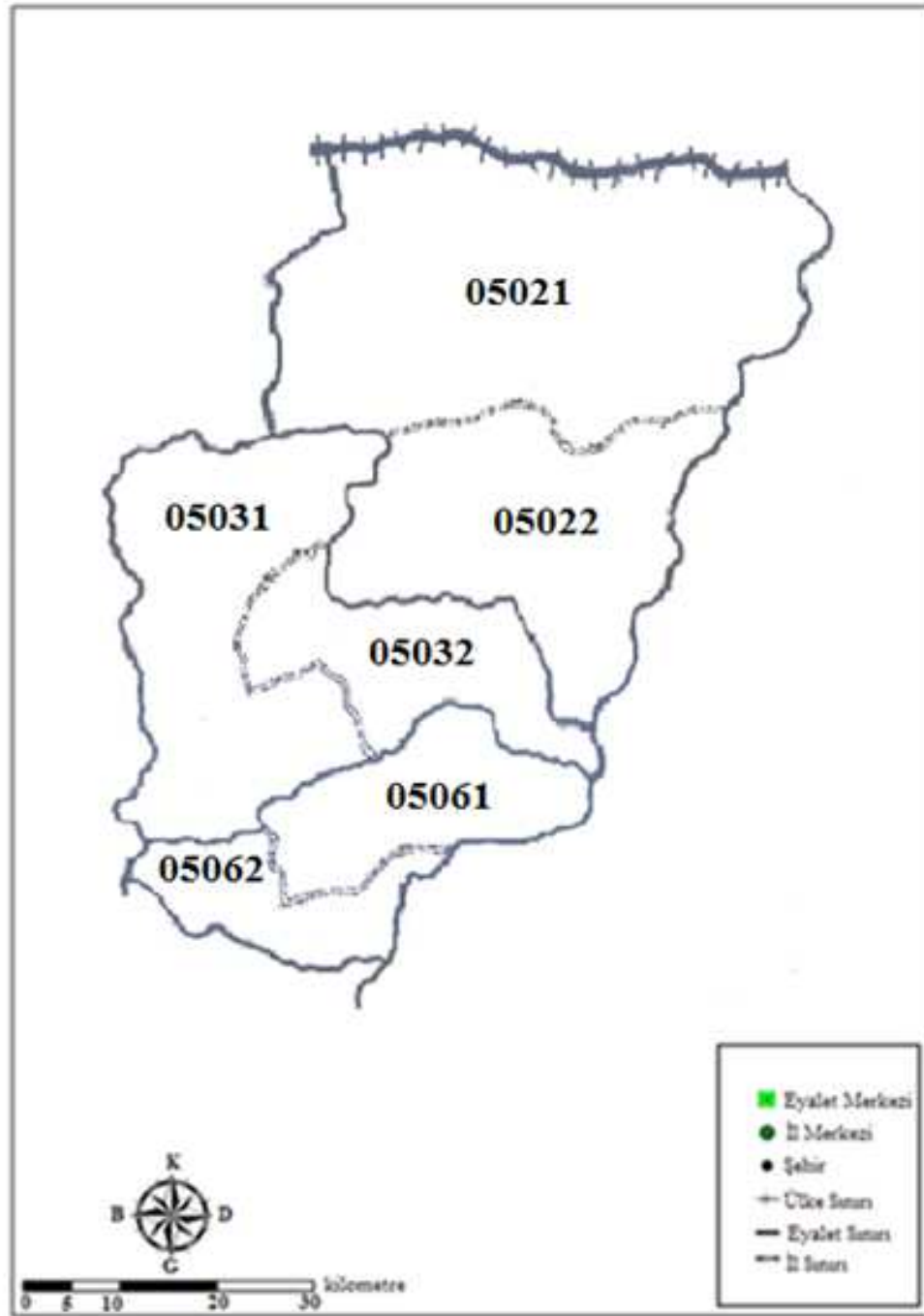
Harita 2 Gölstan Eyaleti illerinin harita anahtarı

Yomutlar Günbed-i Kavus (0501), Gumişan (Türkmenler arasında kullanılan adı ile Gümüştepe) (0504), Akkale (0505), Bender Türkmen (0508), Meravetepe'nin (0502) kuzey kısımlarında oturmaktadırlar. Gölstan Eyaletini oluşturan illerin üçü Meravetepe (güney kısımları) (0502), Kelale (0503) ve Galikeş (0506) Göklen boyunun yerleşim birimleridir ve Göklen nüfusun yoğunluğu bu illerde fazladır:

Harita 3 Gölstan Eyaletinde Göklen oturma illerin harita anahtarı

Bu üç ilin her birinin kendi içinde ikişer ilçesi bulunmakta olup şu şekildedir: Meravetepe (0502): Merkezî (05021) ve Güllüdağ (05022); Kelale (0503): Merkezî (05031) ve Pişkemer (05032); Galikeş (0506): Love (05061) ve Merkezî (05062). Bu ilçelerin kodlarının harita üzerindeki yerleşimi aşağıdaki gibidir:

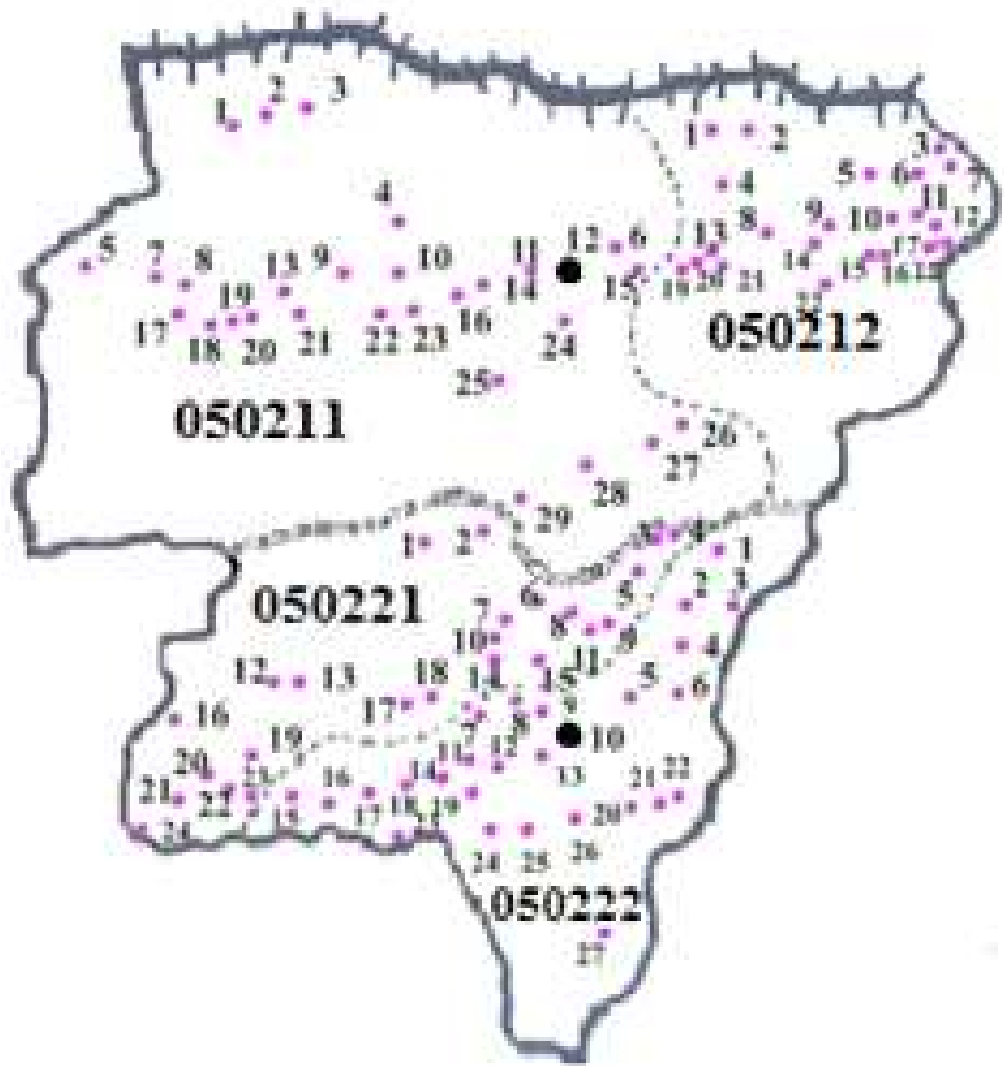
Harita 4 Gölistan Eyaletinde Göklen oturma illerin ilçelerinin harita anahtarı

Meravetepe (0502)'nin Merkezî (05021) ilçesinin Meravetepe (050211) ve Palizan (050212) adlı; Güllüdağ (05022) ilçesinin de Şeleme (050221) ve Güllüdağ (050222) adlı iki ikişer bucağı bulunmaktadır:

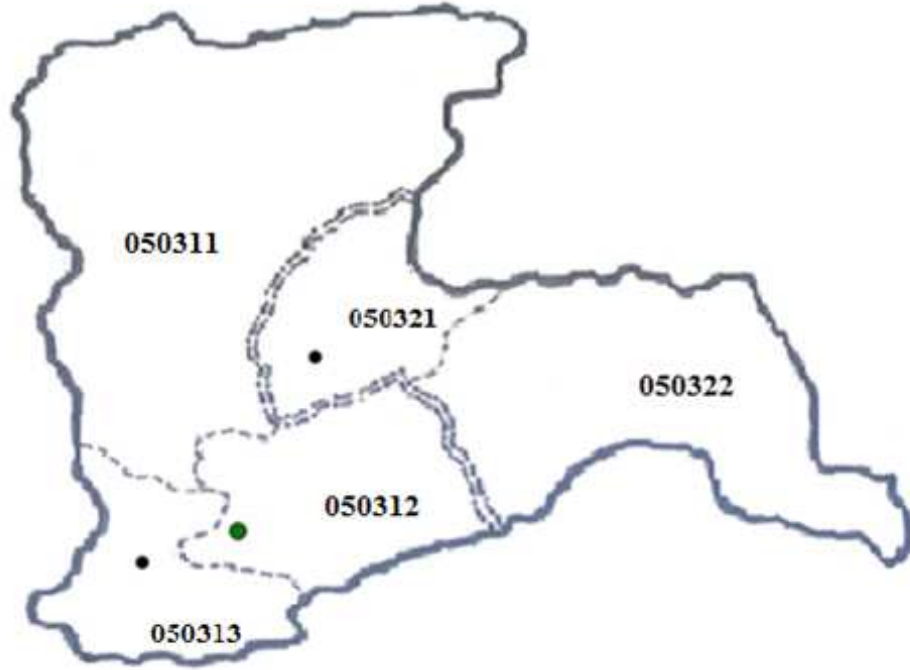
Harita 5 Meravetepe ilinin ilçelerine bağlı bucakların harita anahtarı

Meravetepe (0502)'nin Merkezî (05021) ilçesinin Meravetepe (050211) bucağına bağlı 29 köy, Palizan (050212) bucağına bağlı 22 köy; Güllüdağ (05022) ilçesinin Şeleme (050221) bucağına bağlı 24 köy ve Güllüdağ (050222) bucağına bağlı 27 köy vardır (Türkmen nüfuslu köylerin listesi için bakınız Tablo 54). Bu köylerin harita üzerindeki dağılımı ve numaralandırması aşağıdaki gibidir:

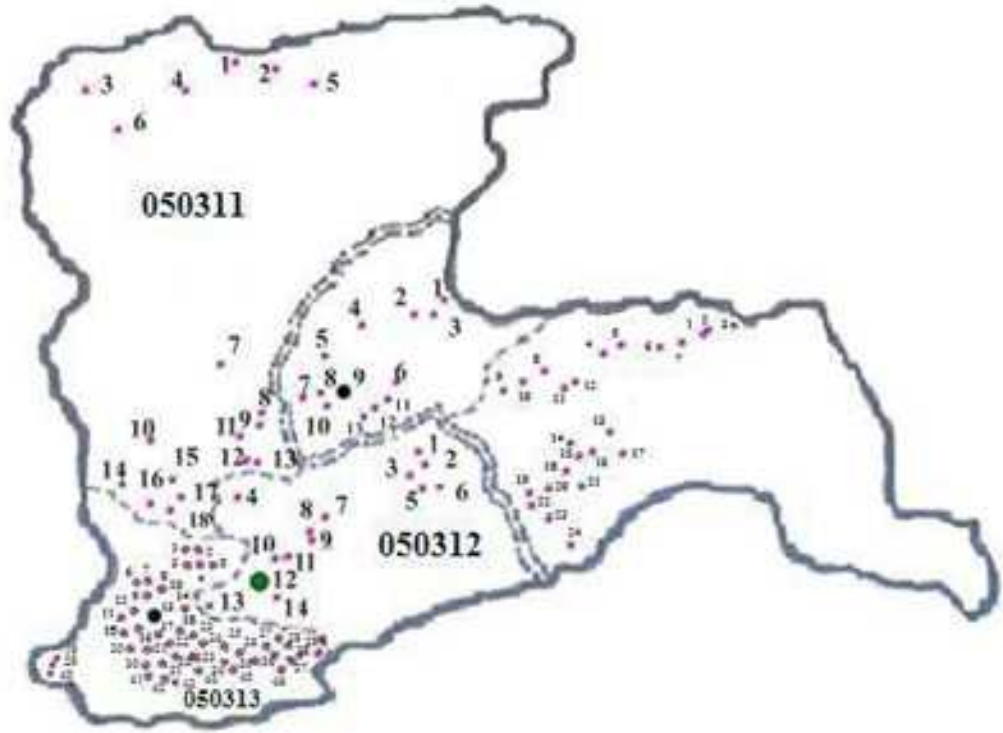
Harita 6 Meravetepe ilindeki Göklen oturma köylerin harita anahtarı

Kelale (0503)'nin Merkezî (05031) ilçesinin Temran (050311), Aksu (050312)ve Küngür (050313) adlı; Pişkemer (05032) ilçesinin de Zarkuh (050321) ve Arapdağ (050322) adlı bucakları bulunmaktadır:

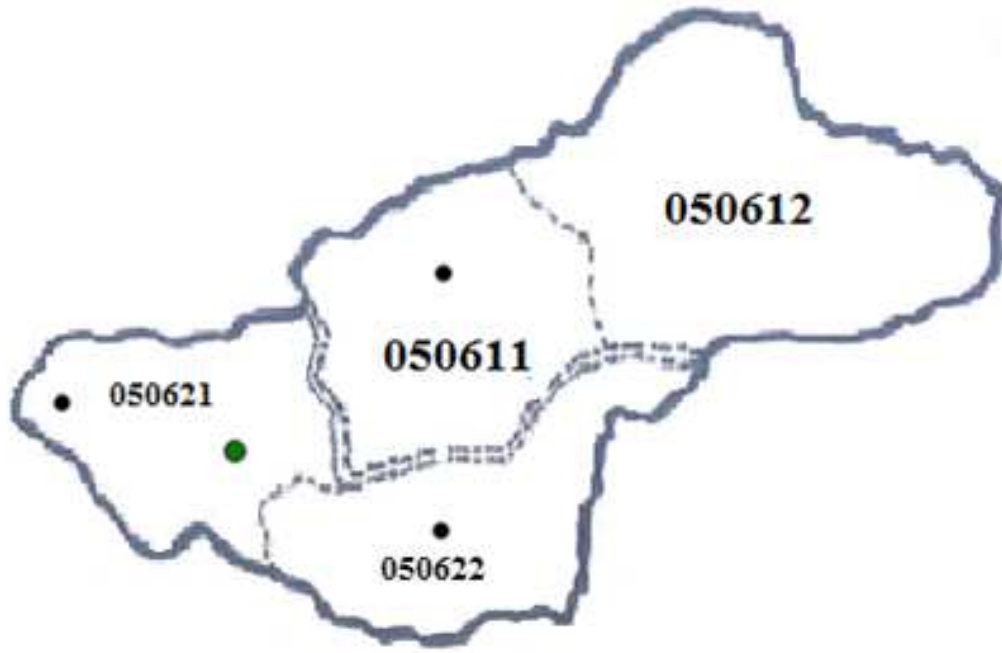
Harita 7 Kelale ilinin ilçe ve ona bağlı bucaklarının harita anahtarı

Kelale (0503)'nin Merkezî (05031) ilçesinin Temran (050311) bucağına bağlı 18 köy, Aksu (050312) bucağına bağlı 13 köy ve Küngür (050313) bucağına bağlı 46 köy; Pişkemer (05032) ilçesinin Zarkuh (050321) bucağına bağlı 13 köy ve Arapdağ (050322) bucağına bağlı 24 köy vardır (Türkmen nüfuslu köylerin listesi için bakınız tablo 54). Bu köylerin harita üzerindeki dağılımı ve numaralandırması aşağıdaki gibidir:

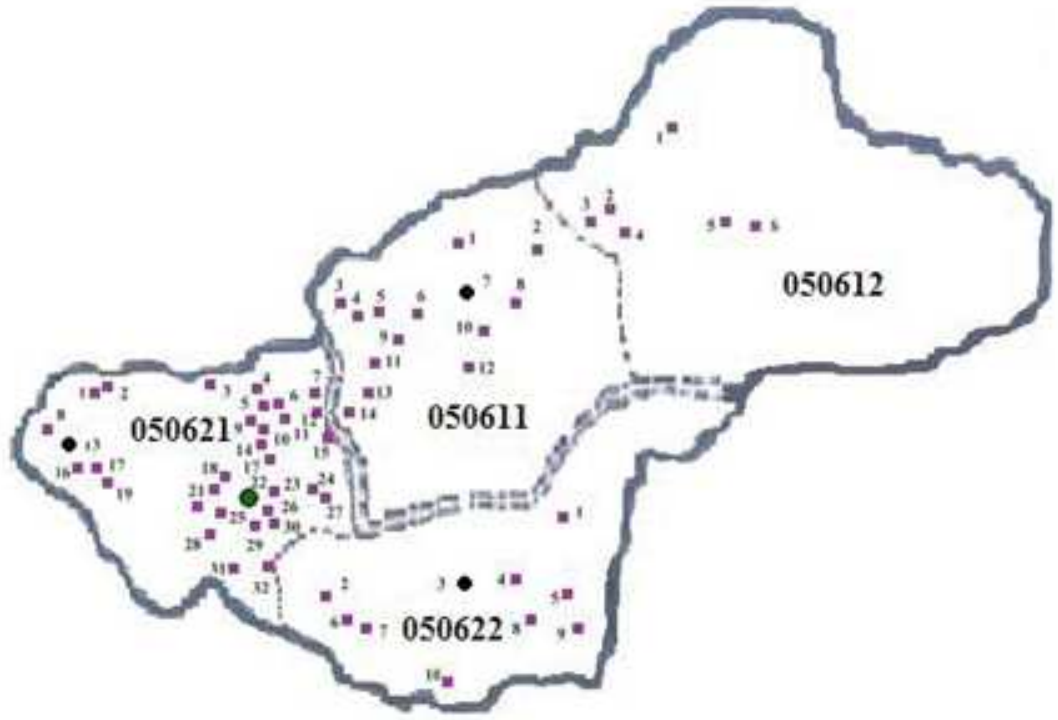
Harita 8 Kelale ilinde bulunan Göklen oturma köylerin harita anahtarı

Galikeş (0506)'in Love (05061) ilçesinin Garavulan (050611) ve Gülistan (050612) adlı; Merkezî (05062) ilçesinin de Yangak (050621) ve Nilkuh (050622) adlı bucakları bulunmaktadır:

Harita 9 Galikeş ilinin ilçe ve bucaklarının harita anahtarı

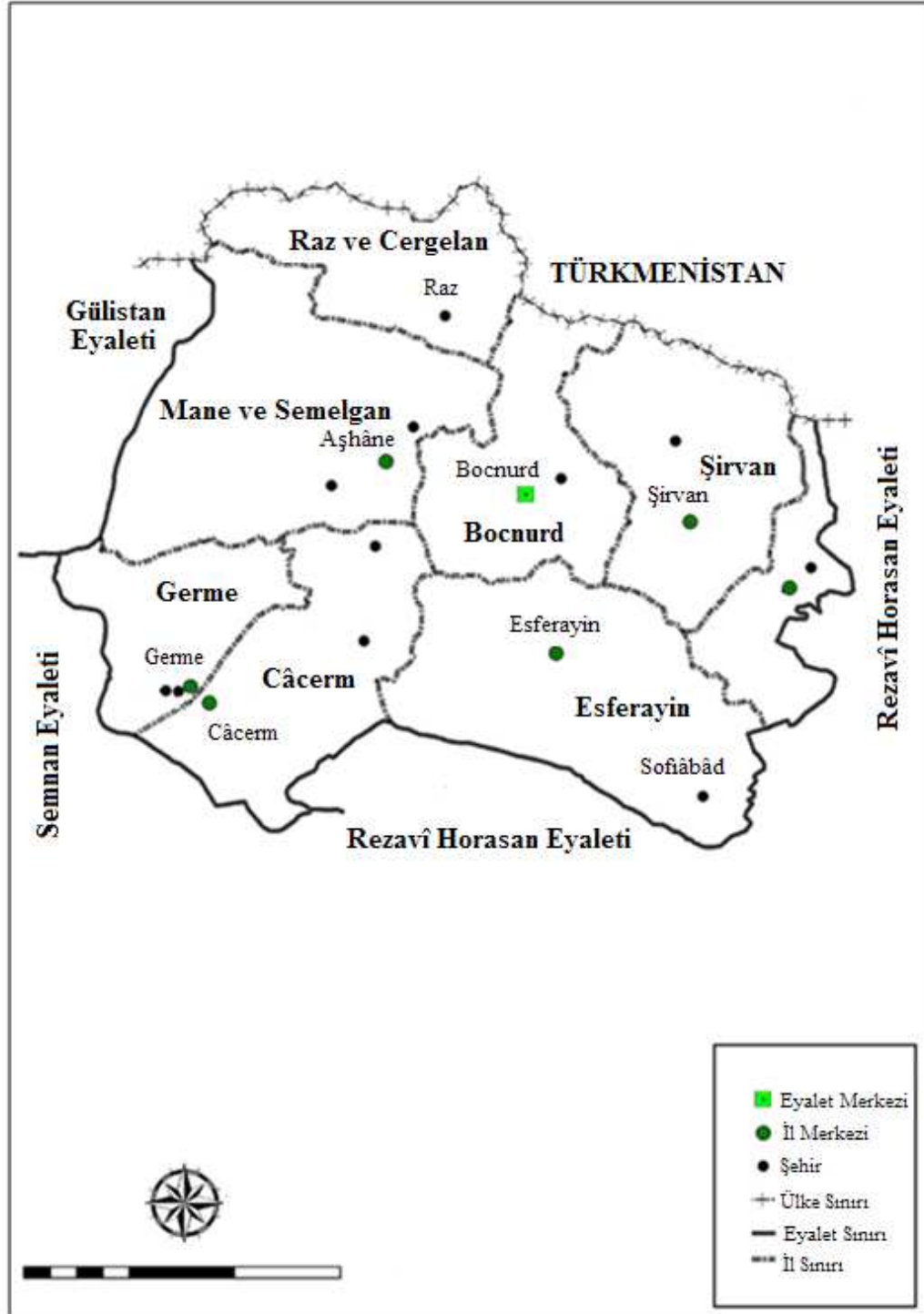
Galikeş (0506)'ın Love (05061) ilçesinin Garavulan (050611) bucağına bağlı 14 köy, Gülistan (050612) bucağına bağlı 6 köy; Merkezî (05062) ilçesinin Yangak (050621) bucağına bağlı 31 köy ve Nilkuh (050622) bucağına bağlı 10 köy vardır (Türkmen nüfuslu köylerin listesi için bakınız Tablo 54). Bu köylerin harita üzerindeki dağılımı ve numaralandırması aşağıdaki gibidir:

Harita 10 Galikeş ilinde bulunan Göklen oturma köyleri harita anahtarı

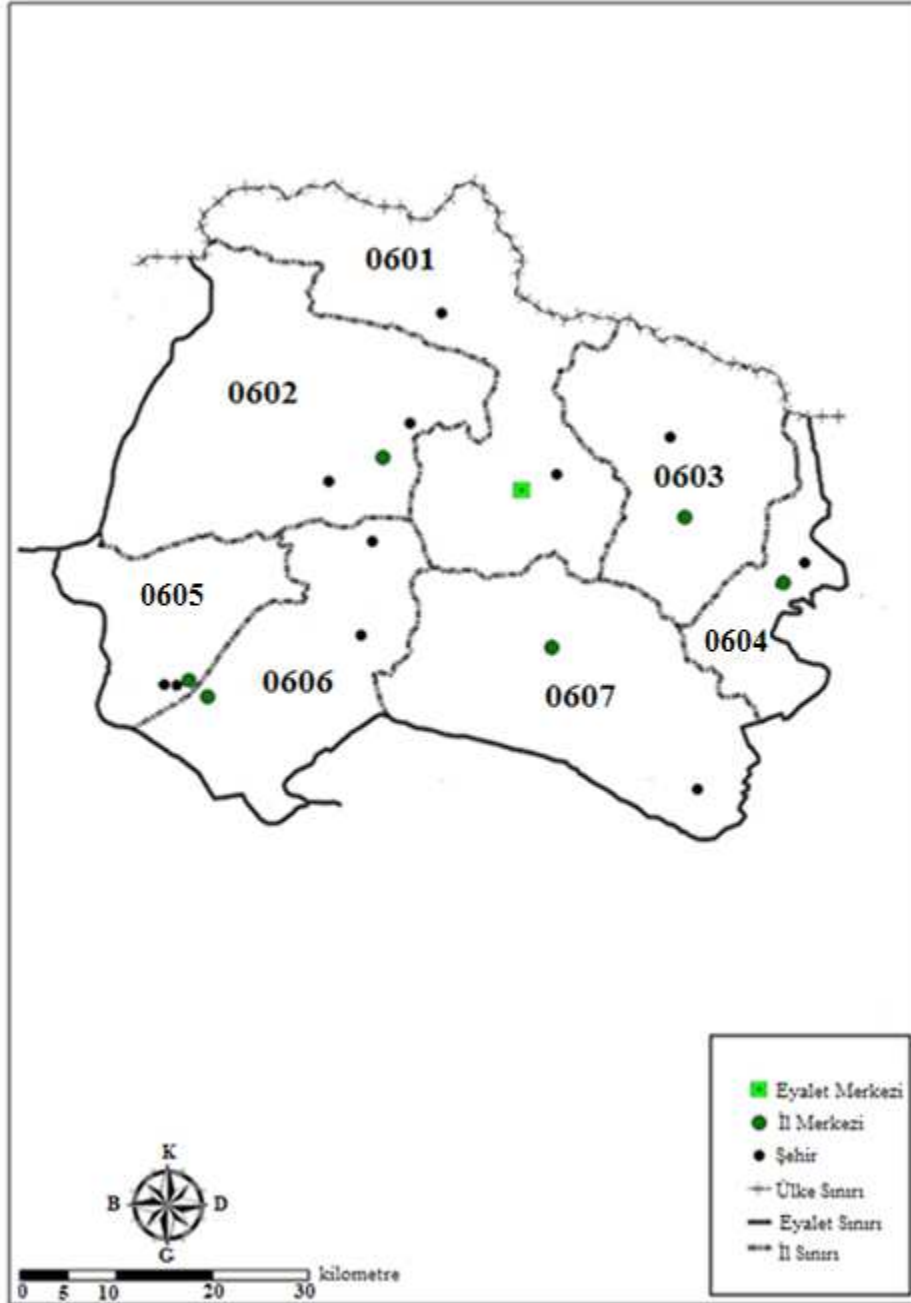
Göklen boyunun yaşadığı diğer bir eyalet Kuzey Horasan'dır. Bu eyalette Göklen Boyu, Nohur Boyu ile komşu olarak yaşamaktadır. Kuzey Horasan Eyaleti 7 ilden oluşmaktadır: Raz ve Cergelan, Bocnurd (0601), Mane ve Semelgan (0602), Şirvan (0603), Furuc (0604), Germe (0605), Câcerm (0606) ve Esferayin (0607). Tarafımızdan Kuzey Horasan Eyaletinde derleme yapılan 2011 yılında Raz ve Cergelan ilinin toprakları Bocnurd iline bağlı bulunmaktaydı. Ancak 2013 yılında Raz ve Cergelan ili Raz şehri merkez olmak üzere Bocnurd'dan ayrılarak yeni bir il oldu ve bu ile üç ilçe bağlandı: Merkezî, Gulaman ve Cergelan. Merkezî ilçeye bağlı Raz ve Bağlı olmak üzere iki bucak oluşturuldu (www.dolat.ir/NSite/FullStory/News/?Serv=0&ld=226658). Dolayısıyla haritalandırma işleminde derleme esnasında kullandığımız ve kayıt altına aldığımız

2011 yılındaki verileri esas alarak söz konusu idarî bölümlenmedeki değişime ilişkin verilerin son şeklini harita 11'de belirttik.

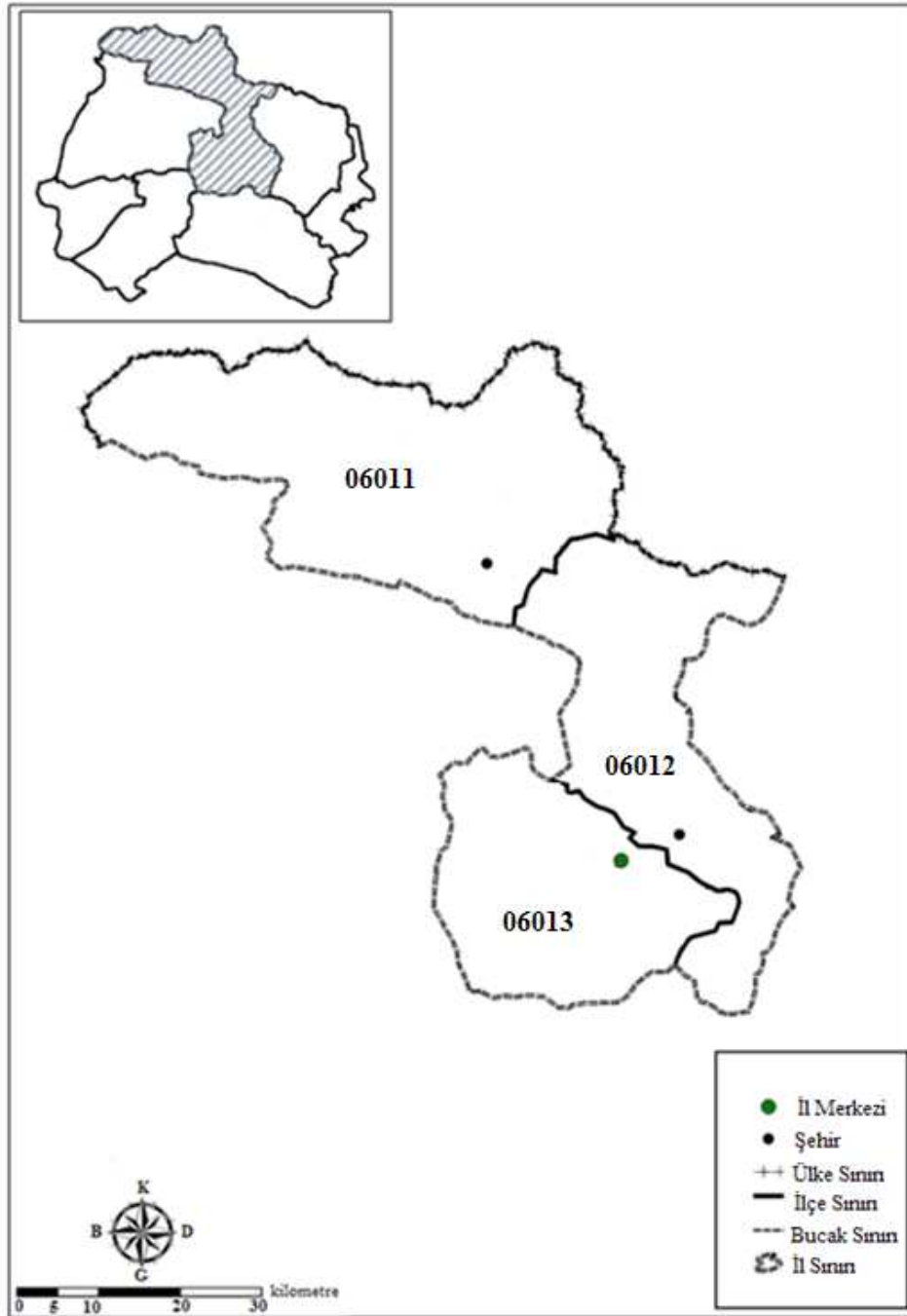
Harita 11 Kuzey Horasan Eyaletinin siyasi haritası

İdari bölümlenmedeki son değişikliklere göre Göklen nüfus bu sekiz ilden Mane ve Semelgan ile Raz ve Cergelan illerinde yaşamaktadırlar. Kodlama işleminde esas aldığımız haritada bu il Bocnurd (0601) sınırları içerisinde bir ilçe olarak gösterilmektedir:

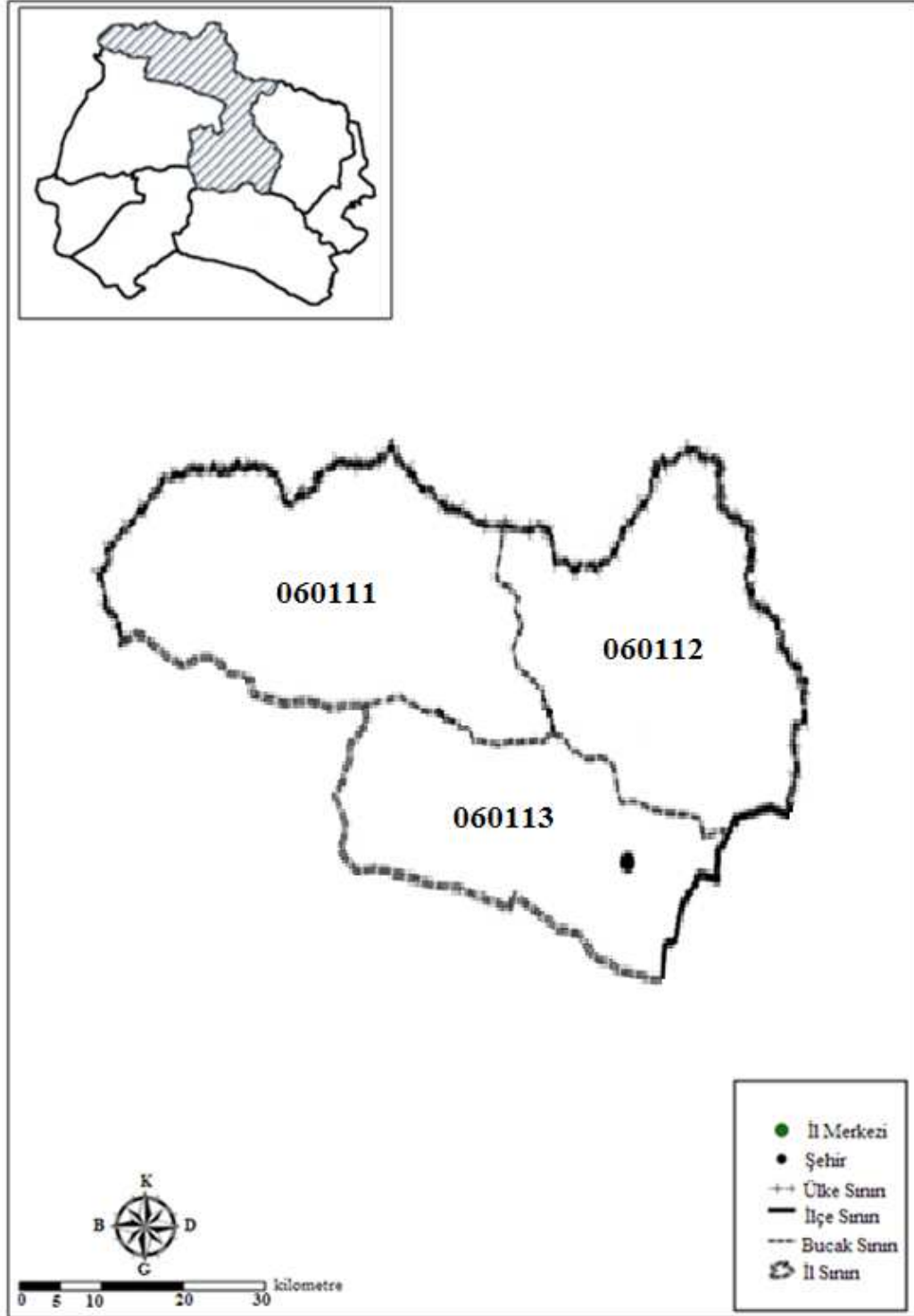
Harita 12 Kuzey Horasan Eyaletinin harita anahtarı

2011 yılı verilerine göre Bocrurd ili üç ilçeden oluşmaktadır: Raz ve Cergelan (06011), Germhan (06012) ve Merkezî (06013). Germhan ve Merkezî ilçeleri Türkmen nüfusun yerleşim alanları değildir.

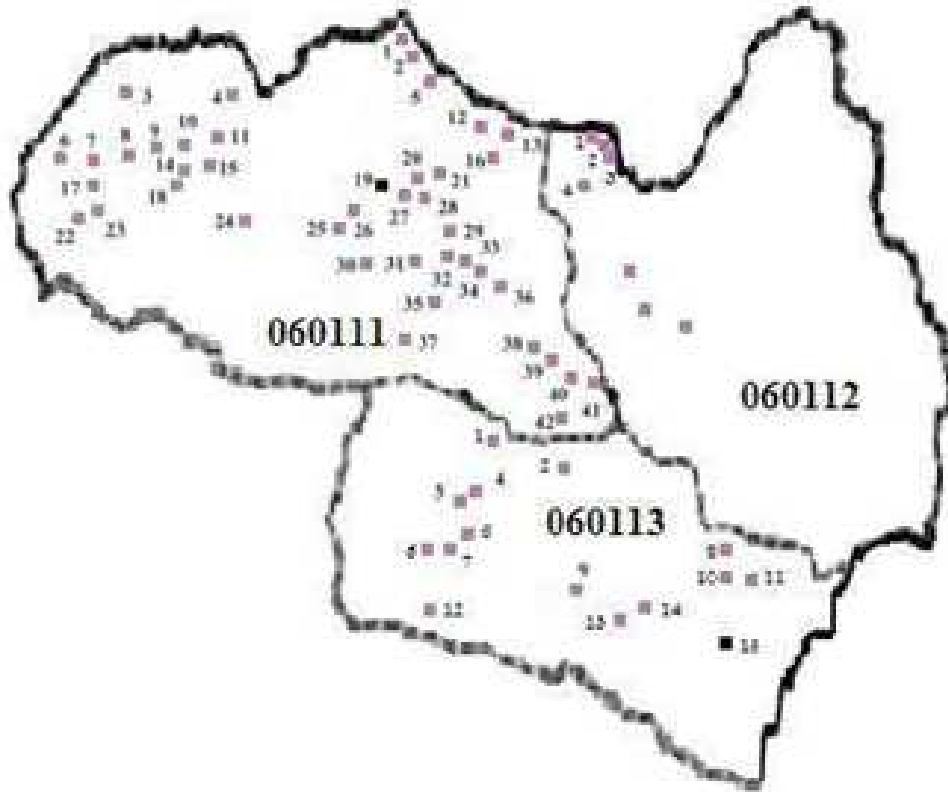
Harita 13 Bocrurd ilinin ilçelerinin harita anahtarı

Raz ve Cergelan (06011) ilçesi Cergelan (060111), Gulaman (060112) ve Raz (060113) olmak üzere üç bucaktan oluşmaktadır.

Harita 14 Raz ve Cergelan ilçesine bağlı bucakların harita anahtarı

Raz ve Cergelan (06011) ilçesinin Cergelan (060111) bucağına bağlı 42 köy, Gulaman (060112) bucağına bağlı 16 köy ve Raz (060113) bucağına bağlı 15 köy vardır (Türkmen nüfuslu köylerin listesi için bakınız tablo 54). Gulaman'da Göklen yerleşimi bulunmamaktadır. Bu köylerin harita üzerindeki dağılımı ve numaralandırması aşağıdaki gibidir:

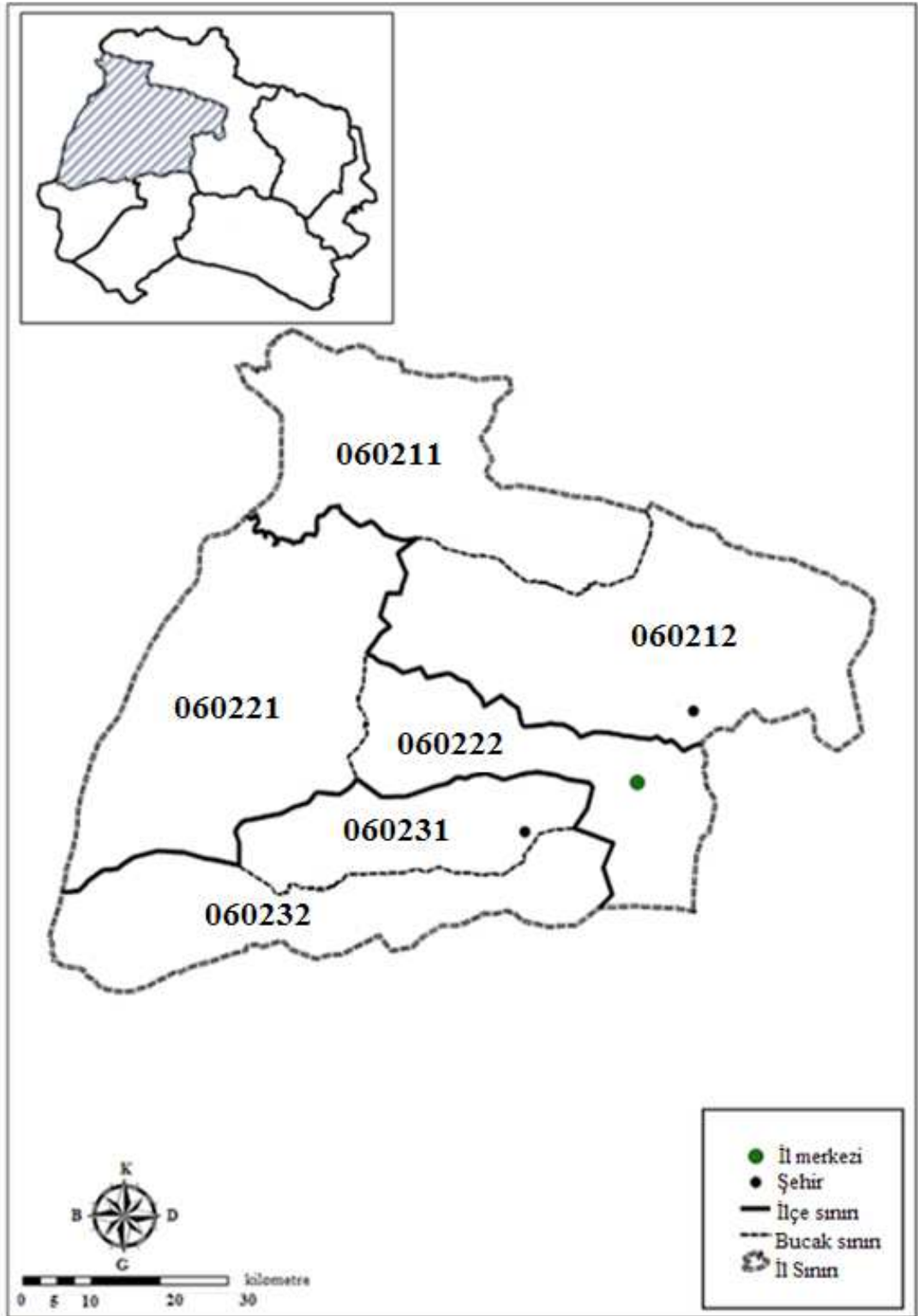
Harita 15 Raz ve Cergelan ilçesinde bulunan Göklen oturma köylerinin harita anahtarı

Mane ve Semelgan ilinin Mane, Merkezî ve Semelgan olmak üzere üç ilçesi bulunmaktadır.

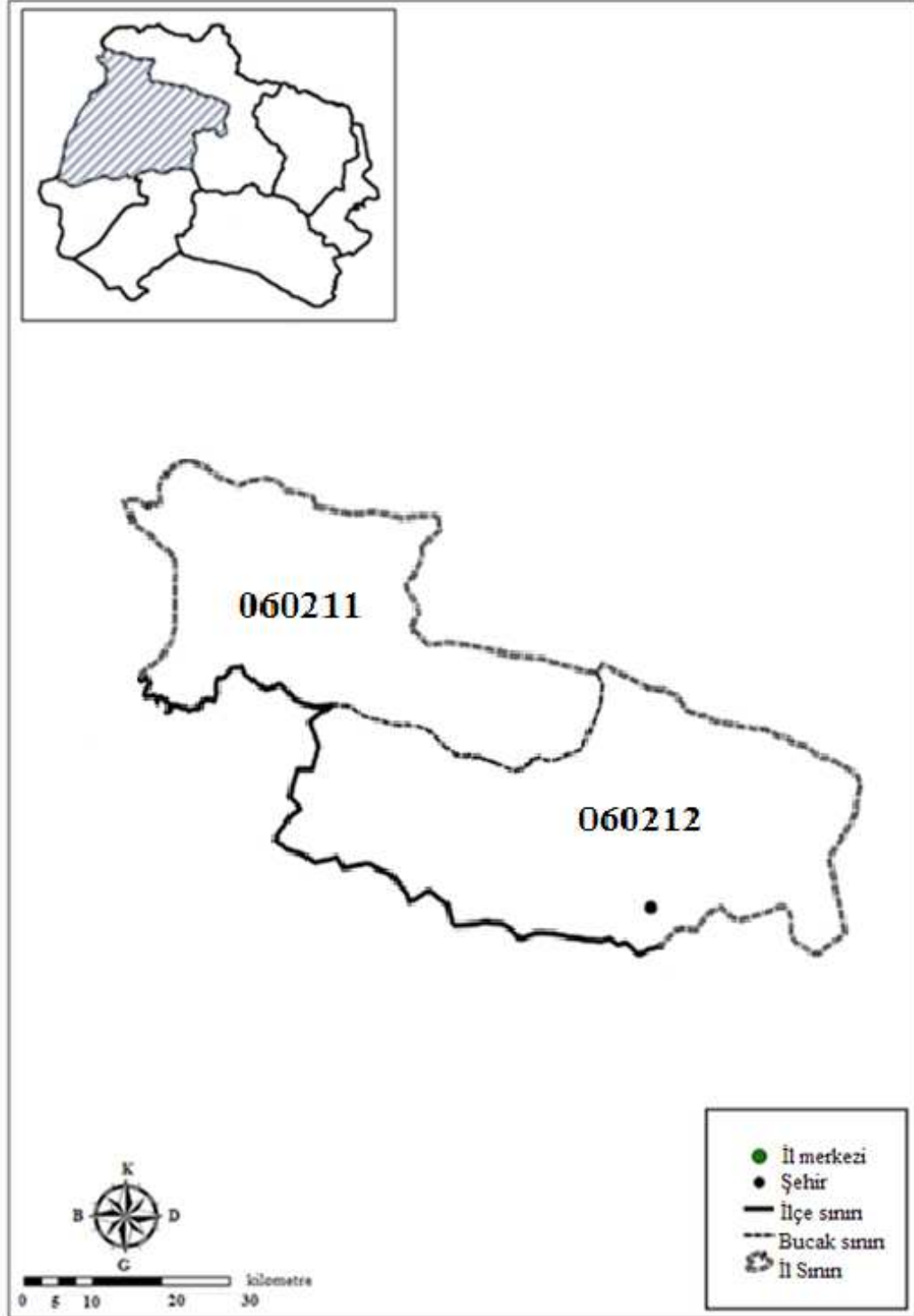
Harita 16 Mane ve Semelgan ili ve ilçelerinin siyâsî bölümlenmesi

Mane ilçesi (06021) Şirinsu (060211) ve Etrek (060212); Merkezî ilçesi (06022) Ceyransu (060221) ve Hume(060222); ve Semelgan ilçesi (06023) Kadı (060231) ve Alma (060232) bucaklarına sahiptir ve bunların kodlarının harita üzerindeki yerleşimi aşağıdaki gibidir:

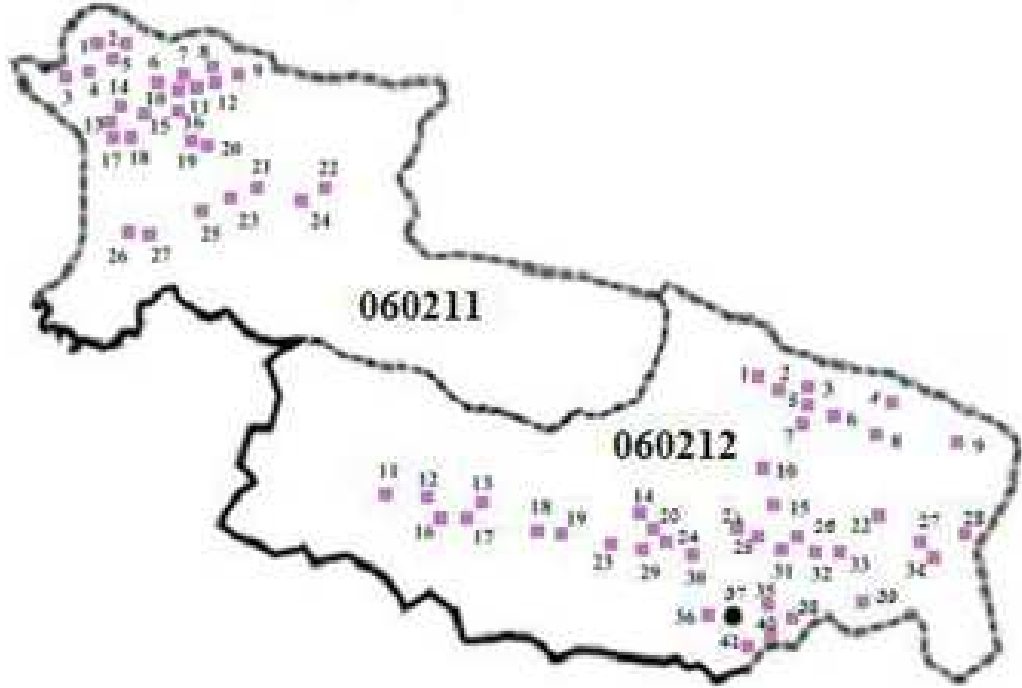
Harita 17 Mane ve Semelgan ilinin ilçelerinin harita anahtarı

Göklenler Mane (06021) ve Merkezî(06022) ilçelerinde bulunmaktadır. Mane ilçesi Şirinsu (060211) ve Etrek (060212) bucaklarına bölünmektedir:

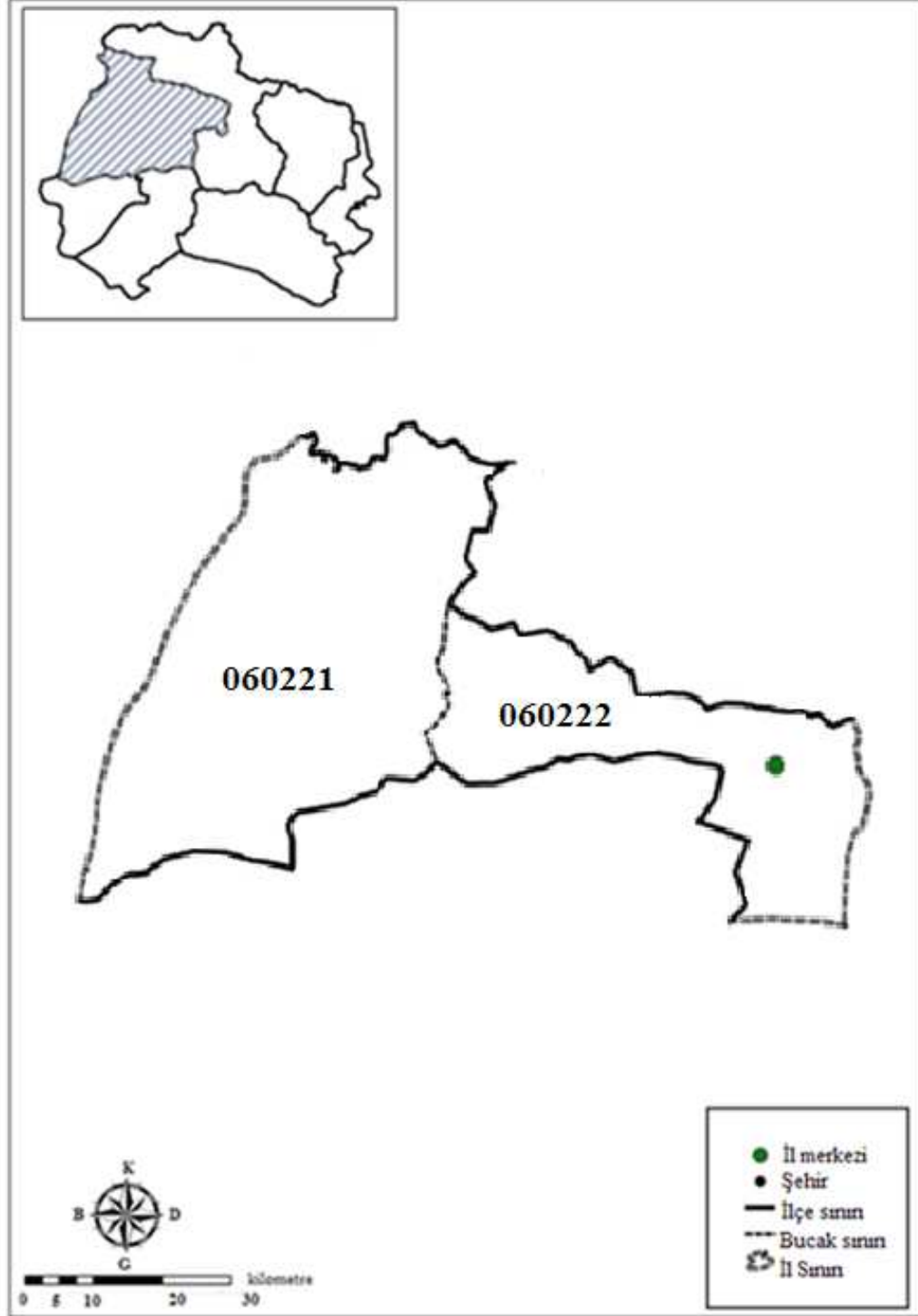
Harita 18 Mane ilçesine bağlı bucakların harita anahtarı

Mane ilçesinin Şirinsu (060211) bucağında 27 köy ve Etrek (060212) bucağında 41 köy vardır (Türkmen nüfuslu köylerin listesi için bakınız tablo 54). Bu köylerin harita üzerindeki dağılımı ve numaralandırması aşağıdaki gibidir:

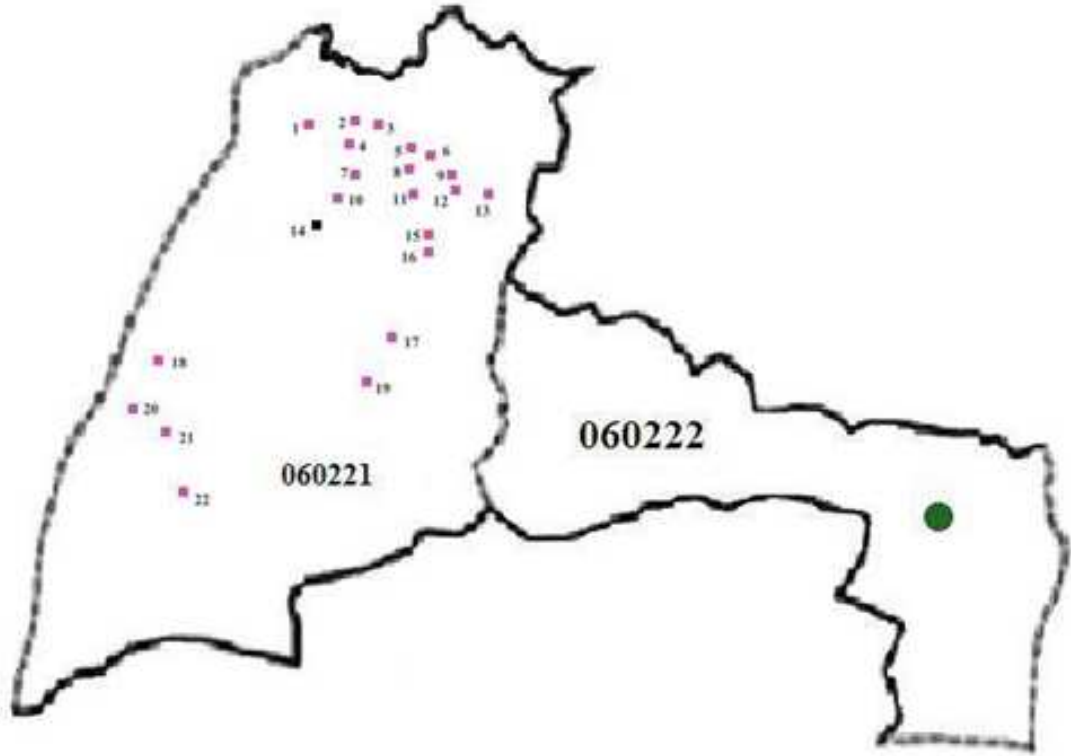
Harita 19 Mane ilçesinde bulunan Göklenoturumlu köylerin harita anahtarı

Merkezî (06022) ilçesinin iki bucağı vardır: Ceyransu (060221) ve Hume (060222). Hume bucağında Türkmen oturumu bulunmamaktadır.

Harita 20 Merkezî ilçesine bağlı bucakların harita anahtarı

Merkezi (06022) ilçesinin Ceyransu (060221) bucağında 22 köy bulunmaktadır (Türkmen nüfuslu köylerin listesi için bakınız tablo 54). Bu köylerin harita üzerindeki dağılımı ve numaralandırması aşağıdaki gibidir:

Harita 21 Merkezî ilçesinde bulunan Göklen oturma köylerinin harita anahtarı

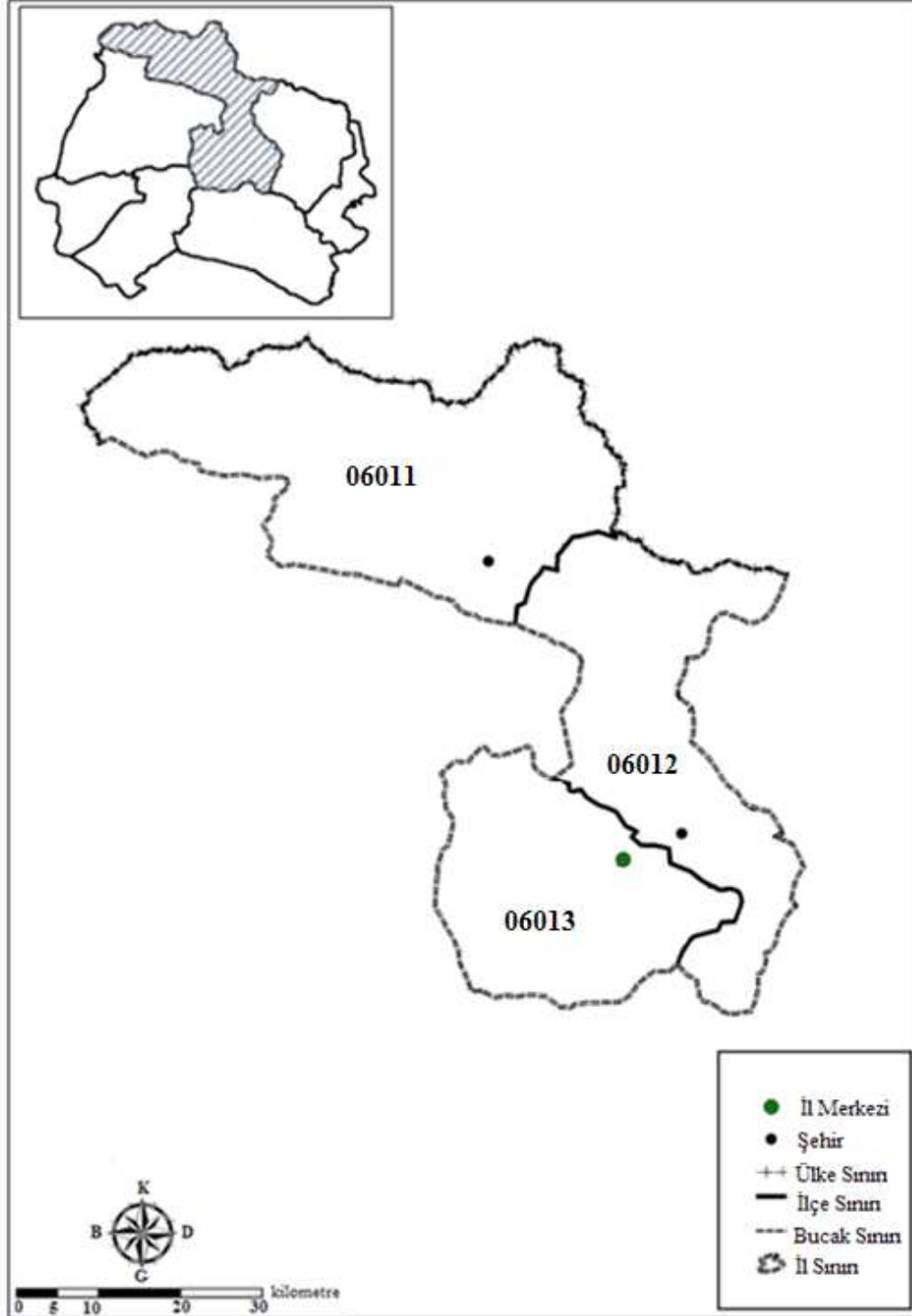
0.3.1.1.2. Nohur Ağzının Harita Anahtarı

Nohur boyu Kuzey Horasan Eyaletinde (06) Göklen boyu ve Horasan Türkleri ile komşu olarak yaşamaktadır. Dolayısıyla Nohur boyu günümüzde Raz ve Cergelan ili diye tanımlanan ancak 2011 yılında derleme alanını belirlediğimizde Bocnurd ilinin ilçesi durumundaki alanda yaşamaktadırlar.

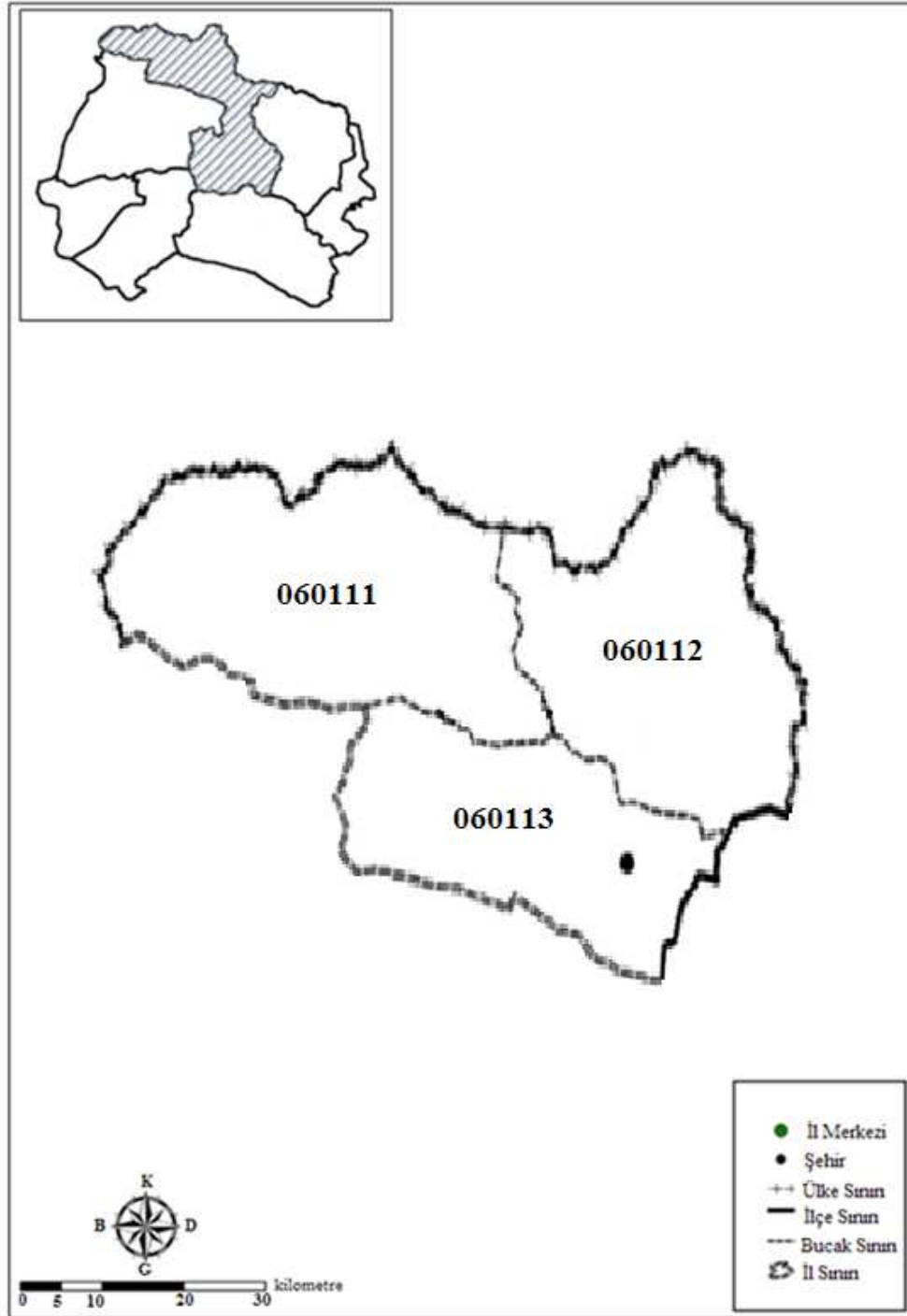
Harita 22 Kuzey Horasan Eyaletinin harita anahtarı

2011 yılı verilerine göre Bocrurd ili üç ilçeden oluşmaktadır: Raz ve Cergelan (06011), Germhan (06012) ve Merkezî (06013).

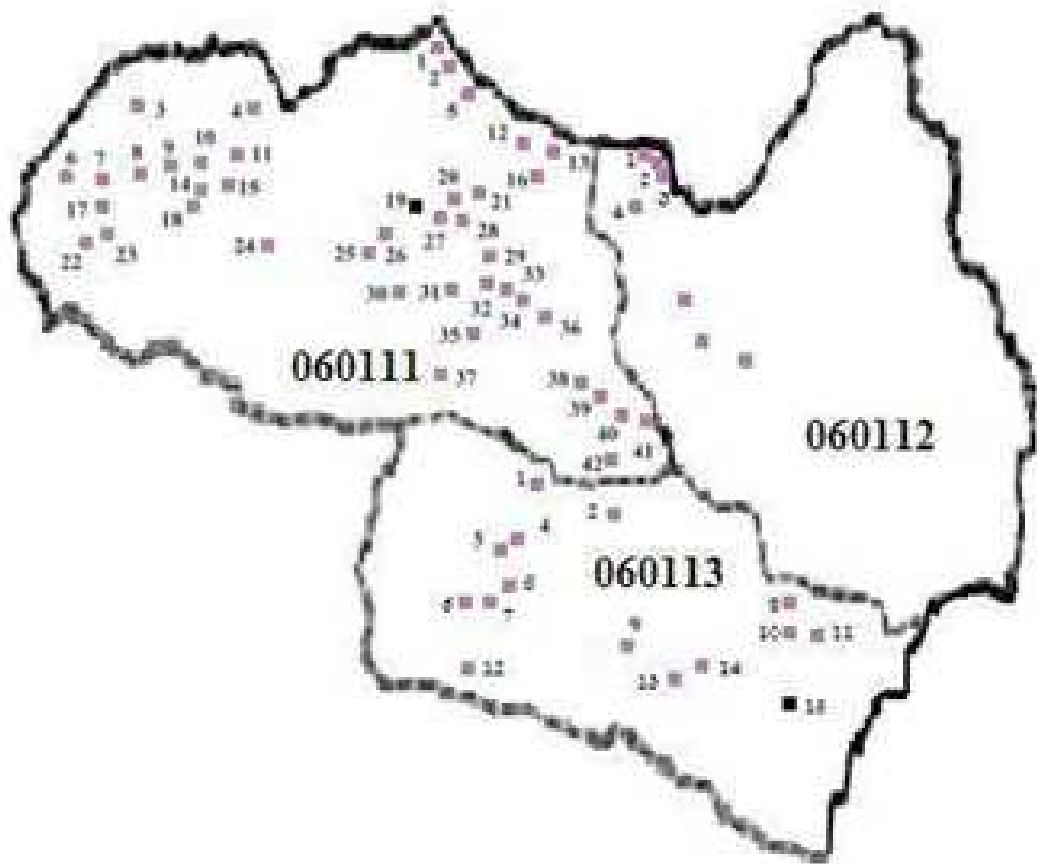
Harita 23 Bocrurd ilinin ilçelerinin harita anahtarı

Raz ve Cergelan (06011) ilçesi Cergelan (060111), Gulaman (060112) ve Raz (060113) olmak üzere üç bucaktan oluşmaktadır.

Harita 24 Raz ve Cergelan ilçesinin bucaklarının harita anahtarı

Raz ve Cergelan (06011) ilçesinin Cergelan (060111) bucağına bağlı 42 köy, Gulaman (060112) bucağına bağlı 16 köy ve Raz (060113) bucağına bağlı 15 köy vardır (Türkmen nüfuslu köylerin listesi için bakınız tablo 54). Bu köylerin harita üzerindeki dağılımı ve numaralandırması aşağıdaki gibidir:

Harita 25 Raz ve Cergelan ilçesinin Cergelan bucağına bağlı Nohur oturumlu köylerin harita anahtarı

0.3.1.2. Ağız Kodlarına Bağlı Metin Numaraları

0.3.1.2.1. Göklen Ağız Kodlarına Bağlı Metin Numaraları

05 Gülistan Eyaleti

0502 Meravetepe İli

05021 Merkezi

050212 Palizan

05021206 Gökdere

0502120601 Amansultan Nanver

05021211 Gazangaya

0502121101 Arazberdi Puladin

0502121102 Hudayberdi Hüseyinzade

050221 Şelemler

05022112 Arap Garri Hacı

0502211201 Abdülmecit Ferhunde

05022115 Garnava Sofla

0502211501 Muhtar Zaremuradi

05022119 Kerimişan

0502211901 Halet Gulimemişi

05022120 Çatal

0502212001 Abdullah Vetendust

050222 Güllüdağ

05022210 Güllüdağ

0502221001 Amanbeyke Seheti

0502221002 Cemile Hasanzade

0502221003 Gasım Hasanzade

05022203 Islamabat

0502220301 Abdulkerim Hasanzade

05022227 Löyünder

0502222701 Abdulrahim Muradi

0502222702 Bibihacer Muradi

05022222 Yanbulak

0502222201 Ahmet Halmuhammedi

0502222202 Çağrı Aram

0503 Kelale İli

05031 Merkezi

050311 Temran

05031112 Sufyan

0503111201 Beyke Nazari

0503111202 Bayramberdi Nefespur

0503111203 Annemengli Durdızâde

0503111204 Gurban Tagan Nefespur

05031111 Temirkarakuzu

0503111201 Abdulmecit Rehim

050312 Aksu

05031207 Acansengerli

0503120701 Danatar Koçizade

0503120702 Nurmhammet Artıkızâde

05031211 Acanyelli

0503121101 Kadir Muhammet Amanpur

0503121102 Otuz Ferahmendiyan

05032 Pişkemer

050321 Zarkuh

05032109 Pişkemer

0503210901 Hacı Cebbar Bestanzâde

05032112 Çüyruk

05032108 Kövli Bayındır

0503210801 Geldimemet Mollai

050322 Arapdağ

05032206 Gaviyapraklı

0506 Galikeş İli

05061 Love

050611 Garavulan

05061102 Şagaltepe

0506110201 Artıg Pertevi

05061107 Akgamış

0506110701 Hacı Gurban Artığı

050612 Gülistan

05061204 Beş Öyli

0506120401 Arazgılı Muhammedi

05061205 Tircinli

0506120501 Uzungul Gurbantemeki

0506120502 Yumus Aran

05061206 Tengrah

0506120601 Hacı Aşır Efşin

06 Horasan Eyaleti

0601 Bocnurd

06011 Raz ve Cergelan

060111 Cergelan

06011103 Hasarça

0601110301 Kaka Pervane

06011106 Eğrigaya

0601110601 Asır Muhammed Yezdani

06011108 Beççedere

0601110801 Abdukhay Karahani

06011115 İsmi

0601111501 Mergen Gulami

06011126 Gerkez

06011126a Gerkez - Kelate-yi Zahidi

06011126a Bayram Zahidi

0602 Mane ve Semelgan

06021 Mane

060211 Şirinsu

06021101 Sahlı İlamani

0602110101 Allaberen Ferehmend

0602110102 Aysultan Ferehmendi

06021102 Yalçılı

0602110201 Araz Mehmet Hacı Ferehmend

06021103 Hıştlı

0602110301 Niyaz Murat Ferehmend

0602110302 Settar Berdi Ferehmend

06021105 Şepli

0602110501 Toyılı Sasan

06022 Merkezi

060221 Ceyransu

06022108 İnçesofla

0602210801 Amanmuhammet Umyan

06022110 Emmet

0602211001 Devlet Murat Tohtamış

0602211002 Gaffar Şadi

0602211003 Muhammet Tohtamış

06022113 Gerkez

0602211301 Abdullatif Hurremi

0602211302 Araz Berdiberdi

06022114 Germav

0602211401 Araz Murat Yezdani

06022117 Gızılar

0602211701 Araz Muhammet Galmık

06022115 Gözbaşı

0602211501 Atanefes Yusufgan

0602211502 Yolu Hacı Bağıfer

06022119 İnce Bala

0602211901 Amanmuhammet Feriver

0.3.1.2.2. Nohur Ağız Kodlarına Bağlı Metin Numaraları

06 Horasan

0601 Bocnurd

06011 Raz ve Cergelan

060111 Cergelan

06011103 Kurudere

0601110301 Dövlet Nazar Ahund Derahşan

06011112 Kelate-yi Ebrişem

0601111201 Devlet Muhammedi Serferbaz

0601111202 Halık Seferbaz

06011113 Tenge Türkmen

0601111301 Çaryar Ahund İlahi

0601111302 Allanur İlahi

06011119Kerkavli

0601111901 Abdulhekim Muhammedi

0601111902 Abdulbasid Muhammedi

06011132 Tuth Sofla

0601113201 Hacı Muhammet Hosrevi

0601113202 Davut Ahund, Abdulrauf Ahmedi

06011136 Göz

0601113601 Nurnefes Ahund İzedi

06011138 Bekpolat

0601113801 Hacı Kerim Gari İsfendiyari

106011141 Bağlık

10601114101 Tazegul Muradi

0601114102 Çağrı Deheş

060112 Gulaman

06011201 Saqsar

0601120101 Çaryar Ahund İlahi

0601120102 Allanur İlahi

06011204 Eşrefdere

0601120401 Ömer Muhammet Rabbani

0601120402 Halmuhammet Rabbani

0.3.1.3. Malzemenin Yazıya Geçirilmesi

Tüm dünyada fonetikçilerin oluşturduğu en büyük organizasyonlardan biri olan IPA'nın amacı bilimsel fonetik çalışmaları ve bu bilimin çeşitli pratik uygulamalarını desteklemektir. Bu amaçla IPA, bütün dillerin fonetiklerini temsil etmek için işaretleme standartları geliştirdi ve bunları tüm dünyadaki akademik camianın kullanımına sundu. İlk kez 1886 yılında Paris'te basılan *International Phonetic Alphabet*, IPA (Uluslar Arası Fonetik Alfabe) 2013 yılında ilk basılışının ve prensiplerinin formüle edilışinin 125. yılını doldurdu. IPA'nın en son versiyonu 2005 yılında basıldı (<https://www.internationalphoneticassociation.org>). Tez çalışmamızda ses kayıtlarının yazıya geçirilmesi aşamasında IPA'nın 2005 yılında yayımlanan son şekli kullanıldı.

0.3.1.3.1. Fonetik İşaretler

Ünlüler

- [a] : geniş, düz, arka dille yakın, açık
- [aː] : geniş, düz, arka dille yakın, açık, yarı uzun
- [ɑ:] : geniş, düz, arka dille yakın, açık, uzun
- [ã] : geniş, düz, arka dille yakın, açık, genizsil
- [ãː] : geniş, düz, arka dille yakın, açık, yarı uzun, genizsil
- [ã:] : geniş, düz, arka dille yakın, açık, uzun, genizsil
- [ɒ] : geniş, düz, arka dil, açık
- [ɒː] : geniş, düz, arka dil, açık, yarı uzun
- [ɔ:] : geniş, düz, arka dil, açık, uzun
- [õ] : geniş, düz, arka dil, açık, genizsil
- [õ:] : geniş, düz, arka dil, açık, uzun, genizsil
- [e] : geniş, düz, ön dil, kapalı
- [eː] : geniş, düz, ön dil, kapalı, yarı uzun
- [ɛ:] : geniş, düz, ön dil, kapalı, uzun
- [ẽ] : geniş, düz, ön dil, kapalı, genizsil
- [ẽː] : geniş, düz, ön dil, kapalı, yarı uzun, genizsil
- [ẽ:] : geniş, düz, ön dil, kapalı, uzun, genizsil
- [ɐ] : geniş, daha yuvarlak, ön dil, kapalı
- [ɛ̃] : geniş, düz, ön dil, kapalı, daha kısa
- [æ] : geniş, düz, ön dil, açığa yakın
- [æː] : geniş, düz, ön dil, açığa yakın, yarı uzun

- [æ:] : geniş, düz, ön dil, açığa yakın, uzun
- [ã] : geniş, düz, ön dil, açığa yakın, genizsil
- [ã:] : geniş, düz, ön dil, açığa yakın, yarı uzun, genizsil
- [ã:] : geniş, düz, ön dil, açığa yakın, uzun, genizsil
- [ɛ] : geniş, düz, ön dil, yarı açık
- [ɛ:] : geniş, düz, ön dil, yarı açık, yarı uzun
- [ɛ:] : geniş, düz, ön dil, yarı açık, uzun
- [ẽ] : geniş, düz, ön dil, yarı açık, genizsil
- [ẽ:] : geniş, düz, ön dil, yarı açık, yarı uzun, genizsil
- [ẽ:] : geniş, düz, ön dil, yarı açık, uzun, genizsil
- [a] : geniş, düz, ön dil, açık
- [a:] : geniş, düz, ön dil, açık, yarı uzun
- [a:] : geniş, düz, ön dil (açık), uzun
- [ã] : geniş, düz, ön dil, açık, genizsil
- [u] : dar, düz, arka dil, kapalı
- [u:] : dar, düz, arka dil, kapalı, yarı uzun
- [u:] : dar, düz, arka dil, kapalı, uzun
- [ũ] : dar, düz, arka dil, kapalı, genizsil
- [ũ:] : dar, düz, arka dil, kapalı, uzun, genizsil
- [u] : dar, daha yuvarlak, arka dil, kapalı, uzun
- [ũ] : dar, düz, arka dil, kapalı, daha kısa
- [i] : dar, düz, orta, kapalı
- [i:] : dar, düz, orta, kapalı, yarı uzun
- [i:] : dar, düz, orta, kapalı, uzun

- [ɪ] : dar, düz, orta, kapalı, genizsil
- [i:] : dar, düz, orta, kapalı, uzun, genizsil
- [i̥] : dar, düz, orta, kapalı, daha kısa
- [i] : dar, düz, ön dil, kapalı
- [i̥] : dar, düz, ön dil, kapalı, yarı uzun
- [i:] : dar, düz, ön dil, kapalı, uzun
- [i̥] : dar, düz, ön dil, kapalı, genizsil
- [i̥] : dar, düz, ön dil, kapalı, yarı uzun, genizsil
- [i:] : dar, düz, ön dil, kapalı, uzun, genizsil
- [i̥] : dar, daha yuvarlak, ön dil, kapalı
- [i:] : dar, daha yuvarlak, ön dil, kapalı, uzun
- [i̥] : dar, düz, ön dil, kapalı, daha kısa
- [o] : geniş, yuvarlak, arka dil, yarı kapalı
- [o̥] : geniş, yuvarlak, arka dil, yarı kapalı, yarı uzun
- [o:] : geniş, yuvarlak, arka dil, yarı kapalı, uzun
- [õ] : geniş, yuvarlak, arka dil, yarı kapalı, genizsil
- [õ:] : geniş, yuvarlak, arka dil, yarı kapalı, uzun, genizsil
- [ɔ] : geniş, yuvarlak, arka dil, yarı açık
- [ø] : geniş, yuvarlak, ön dil, yarı kapalı
- [ø̥] : geniş, yuvarlak, ön dil, yarı kapalı, yarı uzun
- [ø:] : geniş, yuvarlak, ön dil, yarı kapalı, uzun
- [õ] : geniş, yuvarlak, ön dil, yarı kapalı, genizsil
- [ø] : geniş, yuvarlak, ön dil, orta
- [ø:] : geniş, yuvarlak, ön dil, orta, uzun

- [**ö**] : geniş, yuvarlak, ön dil, orta, genizsil
- [**u**] : dar, yuvarlak, arka dil, kapalı
- [**uː**] : dar, yuvarlak, arka dil, kapalı, yarı uzun
- [**uː**] : dar, yuvarlak, arka dil, kapalı, uzun
- [**ũ**] : dar, yuvarlak, arka dil, kapalı, genizsil
- [**ũː**] : dar, yuvarlak, arka dil, kapalı, uzun, genizsil
- [**o**] : dar, yuvarlak, arka dile yakın, kapalıya yakın
- [**u**] : dar, yuvarlak, orta, kapalı
- [**uː**] : dar, yuvarlak, orta, kapalı, uzun
- [**ũ**] : dar, yuvarlak, orta, kapalı, genizsil
- [**y**] : dar, yuvarlak, ön dile yakın, kapalı
- [**yː**] : dar, yuvarlak, ön dile yakın, kapalı, yarı uzun
- [**yː**] : dar, yuvarlak, ön dile yakın, kapalı, uzun
- [**ỹ**] : dar, yuvarlak, ön dile yakın, kapalı, genizsil
- [**ỹː**] : dar, yuvarlak, ön dile yakın, kapalı, uzun, genizsil

Ünsüzler

- [**b**] : ötümlü, patlayıcı, çift dudak
- [**ɸ**] : daha ötümsüz, patlayıcı, çift dudak
- [**β**] : ötümlü, sızıcı, çift dudak
- [**ɖ**] : ötümlü, yarı kapantılı, dişeti-damak
- [**ɖ̥**] : ötümlü, yarı kapantılı, dişeti-damak, genizsil
- [**ɸ**] : ötümsüz, yarı kapantılı, dişeti-damak
- [**d**] : ötümlü, patlayıcı, dişeti
- [**ɖ̥**] : ötümlü, patlayıcı, dişeti, genizsil

- [d] : yarı ötümlü, patlayıcı, dişeti
- [f] : ötümsüz, sızıcı, diş-dudak
- [Φ] : ötümsüz, sızıcı, çift-dudak
- [g] : ötümlü, patlayıcı, ön damak
- [ḡ] : ötümlü, patlayıcı, ön damak, genizsil
- [G] : ötümlü, patlayıcı, küçük dil
- [Ḡ] : ötümlü, patlayıcı, küçük dil, genizsil
- [ḡ] : daha ötümsüz, patlayıcı, küçük dil
- [ʏ] : ötümlü, sızıcı, orta damak, palatal
- [ɤ] : ötümlü, sızıcı, küçük dil
- [ɥ] : ötümlü, sızıcı, orta damak
- [h] : ötümsüz, sızıcı, gırtlak
- [ħ] : ötümsüz, sızıcı, gırtlak, daha kısa
- [x] : ötümsüz, sızıcı, arka damak
- [χ] : ötümsüz, sızıcı, küçük dil
- [ʒ] : ötümlü, sızıcı, dişeti-damak
- [k] : ötümsüz, patlayıcı, arka damak
- [q] : ötümsüz, patlayıcı, küçük dil
- [l] : ötümlü, yanal akıcı, dişeti
- [ḷ] : ötümlü, yanal akıcı, dişeti, genizsil
- [ʎ] : ötümlü, yanal akıcı, geri çevrik (kıvrık)
- [ḷ̥] : ötümlü, yanal akıcı, geri çevrik (kıvrık), genizsil
- [m] : ötümlü, genizli, çift dudak
- [n] : ötümlü, genizli, dişeti

- [**ñ**] : ötümlü, genizli, dişeti, daha kısa
- [**ŋ**] : ötümlü, genizli, arka damak
- [**ɲ**] : ötümlü, genizli, küçük dil
- [**p**] : ötümsüz, patlayıcı, çift dudak
- [**p̟**] : yarı ötümsüz, patlayıcı, çift dudak
- [**r**] : ötümlü, titreşim (çok vuruşlu), dişeti
- [**ɾ**] : ötümlü, titreşim (çok vuruşlu), dişeti, daha kısa
- [**r̥**] : ötümlü, tek vuruşlu, dişeti
- [**θ**] : ötümsüz, sızıcı, diş
- [**s**] : ötümsüz, sızıcı, dişeti
- [**ʃ**] : ötümsüz, sızıcı, dişeti-damak
- [**t**] : ötümsüz, patlayıcı, dişeti
- [**t̟**] : yarı ötümsüz, patlayıcı, dişeti
- [**w**] : ötümlü, yarı ünlü, çift dudak
- [**v**] : ötümlü, sızıcı, diş-dudak
- [**j**] : ötümlü, yarı ünlü, ön damak
- [**j̟**] : ötümlü, yarı ünlü, ön damak, daha kısa
- [**ð**] : ötümlü, sızıcı, diş
- [**z**] : ötümlü, sızıcı, dişeti
- [**ʔ**] : ötümsüz, patlayıcı, gırtlak

Ayırıcı İşaretler

- ' : birincil vurgu
- ˈ : ikincil vurgu
- V: uzun

V·	yarı uzun
Ÿ	daha çok yuvarlak
ʋ	daha az yuvarlak
ǂ, ǃ	çok kısa
ǂ̃, ǃ̃	nazal
Ç	ötümsüz
Ç̃	ötümlü
C ^j	damaksıllaşmış

0.3.1.3.2. Diğer İşaretler

V	ünlü
C	ünsüz
/x /	fonem parantezi
[x]	telafluz parantezi
x > y	y, x'ten çıkar
x > y	x, y'den öncedir
x < y	y, x'ten öncedir
x <u>x</u>	kesintinin bulunmayışı
{x}	morfemik temsil
x~y	x ve y ihtiyarî olarak bulunur
°	derece
'	dakika

1. BÖLÜM TARİHTE VE BUGÜN TÜRKMEN TÜRKLERİ

1.1. Türkmen Adının Ortaya Çıkışı ve Tarihî Süreçte Türkmenler

Türkmen adı üzerine çok çeşitli görüşler öne sürülmüştür. Bu görüşlerde tartışmalar iki temel nokta etrafında toplanmaktadır. İlki Türkmen adının ortaya çıkışı ve Oğuzların ne zaman bu adı aldıkları; diğeri kelimenin kökeni ve geçirdiği etimolojik süreç üzerinedir.

V. V. Barthold, Dun-Dyan veya Tun-Dyan adlı bir Çin yılığına göre Sui veya Sude (Sogdak ülkesi) bölgesinden "Tökü-möng" adı ile söz edildiğini belirtmektedir (Barthold: 1958: 550-551, Necef, Berdiyev 2003: 33) Z. V. Togan da MS. 8. yüzyılda yazılan Çin Tu-Yan Ansiklopedisinde 5. yüzyılda Çinle ticaret yapan Su-de, yani Sugdak (Sogd) ülkesine Tö-kö-möng, yani Türkmen ülkesi denildiğini kaydetmiştir. Su-de yalnız Çu havzasındaki Sogdaların ülkesi demek olmayıp, Kang-yu, yani Kanglı ismini taşıyan Maverâünnehir ülkesinin kuzey taraflarına Sırderya Havzası'na da ait olmuş olsa gerekir. Bu ise El-Bîrûnî'de "Türkmen diyarı" diye adlandırılan Yedisu ve Sır Derya sahasının daha 8. hatta 5. yüzyılda aynı ismi yani Türkmen ülkesi ismini taşıdığını ve Türkmenlerin daha o zaman İranlı Sogd ve Alanlarla (Aslarla) yaşadığını göstermektedir (Togan 1981: 212). E. N. Necef ve A. A. Berdiyev Çin kaynaklarında geçen özellikle bir toprak parçası veya daha geniş anlamda ülkeyi ifade eden bu kelimenin S. G. Agacanov'a atfen sonraki okumalarda "Tö-kyu Möng" olduğunun belirtildiğine değinerek Çinlilerin bu kelimeyi bizzat Türklerin kendi dilinden aldıklarına ve kelimenin etimolojik kökeninin "Tö-kyu" kelimesinin Çinlilerin "Tukyu" dedikleri "Türk" adı olduğunu ve "Möng" kelimesinin Göktürklerin kendilerine verdikleri "Mengü"

ifadesinin birleşiminden oluşan Türkçe "Türk Mengü"nın Çince "Tyuku Möng" şeklinde telaffuzuna dayandığını işaret etmektedirler (Necef, Berdiyev 2003: 33-34).

W. Barthold, İslam edebiyatında Türkmen adının ilk olarak X. asrın son yarısında Mukaddesî'de görüldüğünü ve Mukaddesî'nin o dönemde İslam ülkesinin Orta Asya'daki sınırında bulunan yerleri anlatırken "Türkmen" adını iki yerde zikrettiğini kaydeder. Barthold daha sonra şu bilgileri verir: XI. asır müellifi Kaşgarlı Mahmud'a göre sınırı bitişik bu bölgenin merkezi olan İsficab şehri "Akşehir" ve "Sayram" adlarını da taşımıştır. İsficab XVI. asır müellifinin "Taşkent ile Sayram arasındadır" demesine rağmen Çimkent'in doğusunda olan bugünkü Sayram'ın yerinde yer alması muhtemeldir. Mukaddesî, İsficab'ın kuzey-batısındaki yerleri anlatırken Sayram'dan sonra en son yer olarak Balac'ı zikrederek duvarları harap olan küçük bir şehir olduğunu ve ortasında bir cami bulunduğunu, kuzey-doğuya doğru giden yol üzerindeki birinci mahal olan büyük bir şehir olan Beruket'in Balac Türkmenlerine karşı istihkâm olduğunu ve onların korkularından Müslüman olduklarını belirterek şehrin kalelerinin harap olduğuna işaret etmektedir. Sonra yol üzerindeki öteki şehirleri anlatarak "Merki sonra Ordu şehri ki orada Türkmen padişahı bulunur. O padişah İsficâb hâkimlerine hediyeler göndermektedir. Şehrin kale duvarı vardır. Padişah sarayı hisar içindedir" demektedir. Balac, Beruket ve Ordu şehirlerinin yerini, Mukaddesî'ye göre, yalnız tahmini olarak tayin etmek mümkündür. Öteki kaynaklarda bu adlar zikrolunmasa gerekir. Daha eski coğrafyacılar, mesela İstahrî, İsficab vilayetini iki Türk kavminin sınırının birleştiği ülke olarak "Oğuzlarla Karlukların sınırı buralardan geçer. OrtaAsya'daki İslam ülkelerinin komşuları Hazar Denizi'nden İsficab'a kadar Oğuzlar, İsficab'dan Fergana'ya kadar Karluklar" şeklinde zikretmektedir (Barthold 1998: 555-556).

L. N. Gumilëv'in belirttiğine göre, XII. yüzyıl başlarında yaşayan tarihçi Şeref et-Tahir Mervezî Guzlar'ın Müslüman ülkelerin komşuları haline geldikten sonra, bir kısmının İslamı kabul ederek Türkmen ismiyle anılmaya başlandığını; böylece onlarla Müslümanlığı kabul etmeyen Guzlar arasında çarpışmalar vuku bulduğunu ve Guzlar arasında Müslüman olanların sayısı artarken, İslamda daha iyi bir pozisyona sahip olduklarını ve Müslümanların kâfirler üzerinde baskı uygulayarak onları Peçenek kasabalarına doğru sürdüklerini kaydetmektedir (Gumilëv 2003: 287-288). Oğuzların Müslüman olmalarından sonra Türkmen adını almış olduklarına ilişkin aynı görüşü tarihî kaynaklara dayandırarak I. Väsary de yinelemektedir. I. Väsary, 820'li yıllardan itibaren kaynaklarda güvenilir şekilde Sirdeya'nın yukarı bölgesinde ve Aral Gölü civarında Oğuzların varlığına işaret ederek Tokuzguz olarak isimlendirilen Uygurlardan farklı olduklarını vurgulamak amacıyla İslam kaynakları tarafından doğrudan Guzz olarak isimlendirilen Oğuzların X. yüzyıldan itibaren kaynaklarda Türkmen ismiyle de yer aldıklarını (Väsary 2007: 172) zikretmektedir.

F. Sümer, *Oğuzlar (Türkmenler)* adlı eserinde 985 yılında Mukaddesî tarafından yazılan kaynaktaki bilgilerin Oğuzlardan ve Karluklardan tamamen ayrı bir Türk eline ilişkin olduğunu ve Türkmen adının gerçek sahibi olan bu topluluğun nüfusunun azlığı sebebiyle sadece söz konusu müellif tarafından onlardan söz edildiğini belirtir (Sümer 1999: 52). Sümer, Türkmen adının daha sonra tüm Oğuzları kapsayacak şekilde geniş bir anlam kazanmasını ise Orta Asya'da ilk defa Müslümanlığı kabul eden Türk kavminin Balasagun ile Mirki arasında yaşayan Türkmenler olması nedeniyle Türkmen adının, Maveraünnehir Müslümanları arasında "Müslüman Türk" şeklinde hususî bir manada da kullanılmaya

başlanmasına bağlayarak,böylece Oğuzlardan Müslüman olan zümrelere Türkmen denildiğini kaydetmektedir. Gerdidî ve Beyhakî gibi Gazneli müverrihler de Oğuzları Müslüman Türk anlamında Türkmen adı ile zikretmişlerdir. Buna karşılık yakın doğu müellifleri onlardan el-Guzz yani Oğuz adıyla söz etmektedirler. Çünkü Oğuzlar kendilerine Türkmen demiyorlardı ve Müslümanlar tarafından her yerde kendilerine verilen bu adı uzun bir zaman benimsemediler. XIII. yüzyıl başlarından itibaren artık her yerde Türkmen, Oğuz'un yerini almış, ancak Oğuz unutulmayarak şanlı ataların adı olarak uzun bir zaman hatıralarda yaşamıştır (Sümer 1999: 79). F. Sümer'in konuya ilişkin tespitleri tarihî kaynaklarda yer alan bilgiler ile örtüşmekte ve Türkmen adının ortaya çıkışı hakkındaki tartışmalarda karşılaşılan açıklanması pürüzlü noktalara açıklık getirmektedir. Oğuzların Müslüman olduktan sonra ad değiştirmeleri söz konusu ise genel olarak ortaya atılan görüşlerin temelinde yatan Oğuzlar Müslüman olmadan önce Çin ve Sogd kaynaklarında adı geçen Tö-kö-möng, Tökü-möng vb. adlandırmaların kaynağı nedir sorusunu aydınlatmaktadır.

Türkmen kelimesininin etimolojik kökenine ilişkin ilk bilgiyi ise Kâşgarlı Mahmud'un *Dîvânü Lugâti't-Türk* adlı eserinde bulmaktayız. Kaşgarlı, Zülkarneyn (Büyük İskender)'in Semerkand üzerinden Türk ülkesine yaptığı sefer esnasında daha sonraları inşa edilen Taraz, İsficab, Balasagun vb. şehirlerin yaşadığı bölgede yaşayan Türk hükümdarının ve onu takiben halkının geri çekilmesinin ardından kalan 22 kişi (22 Oğuz boyunu temsilen) ve bunlara katılan iki kişi (Oğuz boy birliğine katılarak 24 Oğuz boyunu teşkil eden 2 boy) hakkında kısa bir rivayet anlatarak bununla bağlantılı şekilde Türkmen adının *türkmânend* "Türke benzer" anlamında Farsça [+ma:nend] eki ile yapıldığını belirtmiştir (Kâşgarlı Mahmud 2006: 412-415). Ancak bu görüş devrin müellifleri tarafından farklı eserlerde

yinelense ve bu kaynaklara istinaden bazı Türk tarihçiler tarafından bir süre rağbet görse de bilimsel açıdan kabul bulmamıştır.

Yabancı Türkologlar arasında kelimenin etimolojisini bilimsel açıdan ilk ele alan Vámbéry'ye göre, kelime "Türklük, Türkler" anlamını taşımakta olup Türk ile Türkçede toplayıcı isimler yapan [+men] ekinin birleşmesinden meydana gelmiştir. Daha sonra, J. Deny Türk Dili Grameri adlı eserinde, Türkçedeki [+man, +men] ekinin, "kocaman, karaman, şıman" vb. keimelerde görüldüğü üzere, birleştiği kelimeye augmentatif (mübalağa, fazlalık, büyüklük, üstünlük) manası verdiğini tesbit ile Türk ve [+men]'den oluşan Türkmen kelimesinin "koyu Türk, halis kan Türk" anlamı taşıdığını belirtmiştir. Deny'nin yaptığı açıklama Gy. Németh, V. Minorsky, Gy. Moravcsik, O. Pritsak gibi Türkologlar tarafından kabul görmüştür (Kafesoğlu 1958: 122-123).

Konuyu ilk ele alanlardan Rus Şarkiyatçı N. A. Aristov'a göre ise "Tyurkmen", "Turk ya da Türk" ve toprak, yer, vatan anlamında kullanılan "ben" kelimesinin İslam kaynaklarındaki versiyonu "men" kelimelerinden ibaret bir yapı teşkil etmektedir. Sovyet tarihçi D. E. Yeremeyev de "şaman, karaman, akman, becermen" gibi kelimeleri örnek göstererek kelimenin yapımında kullanılan ekin yaygınlığına dikkat çekmiş, ardından bu ekin "gökmen, öğretmen" gibi kelimelerde "insan" anlamında kullanılması çerçevesinde kelimenin "Türk insanı" manasında türetildiğini ileri sürmüştür. O. Tumanoviç, A. A. Roslyakov ve A. Vámbéry de "Türkmen" kelimesini benzer bir tahlille "Türk insanı, Türk halkı" olarak açıklamaktadırlar (Necef, Berdiyev 2003: 31-32).

Kelimenin etimolojisi üzerine burada belirtmediğimiz birçok açıklama bulunmaktadır. Genel hatları ile açıklamaya çalıştığımız kelimenin etimolojisi

hakkında bu çeşitliliğin ortaya çıkardığı görüş ayrılıkları kelimenin tam anlamıyla açıklanamadığını göstermektedir.

Türklerin Hiyonitlerle başlayıp Akhunlarla devam eden göçlerle İran'da özellikle Horasan bölgesinde varlıklarını göstermeleri MÖ IV. yüzyıla kadar gitmektedir (Attar 2006: 64). 619 yılında Batı Göktürk orduları T'ung Yabgu kumandasında Sasanîleri mağlup ederek Rey ve İsfahan şehirlerini ele geçirmişlerdir. 623 yılında, Bizans İmparatoru Heraklius ile Hazarlar ve Batı Göktürklerin Sasanî ordularını ağır bir hezimete uğratmaları ise zayıflayan Sasanî İmparatorluğunun İslam kuvvetlerince batı tarafından kolayca yıkılmasına zemin hazırlamıştır (Taşağıl 2014: 151-152). Bu husus Türklerin İran coğrafyasına yönelimlerini ve İran tarihine etkilerini göstermesi açısından önemlidir.

Göktürk Devletinin yıkılış döneminden itibaren ise Türk kavimlerinin batıya doğru hareketisirasında, X. asırda başlayan Kıtayların güçlü tazyikinin XI. yüzyıl başlarında Kıpçak ve Oğuzları sıkıştırması ile asıl büyük göç dalgası oluşmuştur (Turan 2008:117). Bu konuda Amerikalı oryantalist R. N. Fray ve Türk tarihçisi A. Sayılı, Selçuklu hâkimiyetinden çok daha önceleri Türk dilli nüfusun Orta Asya, İran ve Kuzey Afganistan'ın ziraat alanlarında topluca yaşadıklarına dair görüş belirtmişlerdir. Elbette göç süreci ancak Selçuklu ve Karahanlı Devletleri'nin kurulmasından sonra geniş mesafe kat etmiştir (Agacanov 2006: 198-199).

X. yüzyılda Oğuz yabguluğunun dağılmasından sonra Oğuz Türklerinin önemli bir kısmı Selçuk Bey'in önderliğinde Horasan ve Hazar'a doğru yönelmiş, Gazneli, Selçuklu adlarıyla devlet kurmuşlardır (Özkan 2007:115). Dandanakan

Savaşı kazanıldıktan sonra Merv'de büyük kurultayın toplandığı, Nişabur'un başkent yapıldığı ve Tuğrul Bey'in oğlu Yakuti, amcası oğlu Kutalmış emrinde olmak üzere burada hüküm sürmeye başladığı bilinmektedir. Çağrı Bey, Merv merkez olmak üzere Horasan'ın büyük kısmına hükmetmiştir. Musa Yabgu'ya Bust, Herat, Sistan (bugünkü İran'ın doğusu, Afganistan'ın batısı ile Pakistan'ın bir kısmına denk gelir) Çağrı Bey'in büyük oğlu Kavurd'a ise Tabasan vilayeti ile Kerman bölgesi verilmiştir (Sarıkaya 2008: 232).

Selçuklular, ilk yurtlarından önce Harezm'e geçmiş, sonra Horasan'a inmişlerdir. Selçuklular gelmeden önce Horasan'ın zaten Türkmenler ile dolmuş olduğu da bilinmektedir. Selçuklular, 1035 baharında 10.000 süvari ile Ceyhun'u geçip Horasan'a varmışlardır. 70 yıl içinde Cend'e, Maverâünnehir'e, Harezm'e ve son olarak Horasan'a göçmek suretiyle dört defa yurt değiştirmişlerdir. Horasan, Selçukoğullarının merkez topraklarını teşkil etmiştir. Anadolu'da çok yaygın olarak kullanılan "Horasan erleri-erenleri" deyiminin atıf merkezinin Selçuklu Devleti'nin kuruluş sahası konumunda bulunan bugünkü İran'daki Horasan vilayetlerini de kapsayan ve elbette Doğu Afganistan ve Güney Türkmenistan'ın büyük kısmını içeren bölgedir (Sarıkaya 2008: 232).

Selçuklular döneminde Türkmen ve Kıpçak kökenli konargöçerlerden oluşan Türk nüfus, Üstyurt ve Mangışlak bozkırında, Hazar Denizi'nin doğu ve güney kıyılarında, Etrek ve Gorgan nehri arasında iskân ediyordu. Türkmenler ile Aral çevresi ve Kuzey Hazar çevresi Kıpçakları, adacıklar hâlinde yaşamakta, birbirleri ile karışıp kaynaşmakta idiler. Ayrıca Selçuklu boylarının Horasan, Gürgen ve İran'ın ziraî vahalarındaki eski İranî unsurlar ile de zaman içinde kısmî olarak karışmaları söz konusu idi. Bu dönemde Gürgen Eyaleti sakinleri, Merv ile Belh'in sakinlerinin

dilleri arasında bir diyalektte konuşmakta idiler. Ancak tarihçiler yerel ağız ve lehçe konuşurlarının geniş yaygınlık kazanan edebî dil Dari'yi (Farsî) de kullanmakta olduklarını kaydetmektedirler. Benzer linguistik görünüm Horasan Selçuklu Devleti'nde de görülmekteydi. Etnik temaslar sonucunda Doğu İran dilleri Türkçeye, Türkçe de Tacik ve Fars dillerine etki ediyordu (Agacanov 2006: 197-198).

1220 yılında Moğolların Harzemşah engelini aşarak önce Türkistan'ı ardından da sırasıyla İran, Irak, Doğu Anadolu ve Azerbaycan'ı ele geçirmesiyle Oğuz Türkmen siyasî ve etnik gücü iki kola ayrılmıştır. Özellikle Sır Derya Oğuz Yabgu Devleti'ne bağlı müslim ve gayrimüslimlerden oluşan Türkmen boyları Mangışlak merkez olmak üzere Balhan ve Üstyurt bölgelerine çekilerek, Moğol akınlarının etkisi dışında kalırlarken Dehistan, Horasan, İran ve Azerbaycan bölgelerinde bulunan Oğuz Türkmen grupları Moğolların önünden kaçarak Anadolu'ya gitmişlerdir. İlhanlılar döneminde Anadolu ve Halep bölgelerine kaçan çok sayıda Türkmen boyu Azerbaycan ve İran'ın kuzey-batı bölgelerine göç ettirildilerse de Azerbaycan ve Mangışlak arasındaki Hazar'ın güney-doğusu boyunca uzanan geniş alanda uzun bir süre Türkmen bağlantısı sağlanamadı. Bu da XIII. ve XIV. yüzyıllarda iki Oğuz grubunun ortaya çıkmasına neden olmuştur: Doğu Oğuz Grubu (Türkmenler) ve Batı Oğuz Grubu (İran-Azerbaycan-Anadolu) (Annaberdiev 2004:3). X. yüzyılda Sır Derya Oğuzlarından kopup Mangışlak'a giderek yerleşen ve büyük bir kısmı Salur boyuna mensup olan, aralarında Çavuldur (Çavundur) boyundan da önemli bir kol bulunan Türkmenler ise bu istila sahası dışında kalmaları sebebi ile yerlerinden ayrılmamışlardır. Bununla beraber ilk önce Altın Ordu hanlarına daha sonra ise Hive'de oturan hanlara tabi olmuşlardır (Sümer 1999: 162).

16. yüzyıl boyunca Türkmenler çölde ve kuru bozkırda yaşıyorlardı. Bu özelliği nedeniyle burası Bregel'e göre Moğol at yetiştiriciliğine uygun imkânlar bulundurmamasına bağlı olarak Moğolların ilgisini çekmiyordu ve dolayısıyla Türkmenlerin daha büyük saldırılara uğramasının önüne geçiyordu. Bu yaşam alanı, kuzeyde Kalmık (daha sonra Kazak boyları), batıda Hazar Denizi, doğuda Aral Denizi, Harezmi (daha sonraları Hive Hanlığı) ve doğu Ceyhun Irmağının kurumuş yatağı, güneyde Gurgan Irmağı ve Köpet sıra dağlarının batı kısmı ile sınırlanmıştır. Alanları Mangışlak Yarımadasını, Üstyurt Platosunu ve Balkan Dağlarını içine almaktaydı. Etrek, Gurgan ve Mangışlaktaki birkaç küçük ırmak haricinde, sadece mevsimsel akarsular vardı ve onlar da Balkan da bulunuyordu (Galafassi 2010: 1).

Harita 26 Salor boyunun hareketi

Oyrat ve Kalmıkların saldırıları Mangışlak Türkmenlerinin daha güneye doğru hareket etmelerine ve özellikle Balkan Dağlarına sığınmalarına neden olmuştur. Bu hareket daha sonra güneydeki Alborz Dağlarının eteklerine kadar Etrek-Gürgen bölgesine değin uzanmıştır. Güneye doğru bu tarihî göçü tetikleyen en önemli etkenlerden biri tarihte Hazar Denzine doğru akış güzergâhı Uzboy adı ile anılan Ceyhun Irmağının yön değıştirmesi neticesinde Sarıkamış Bölgesinin kuraklaşmasıdır. Diğer sebepler arasında değışen iklim şartları, artan nüfus, zayıflayarak parçalanan Özbek Hanlıklarının hükümdarlarının iç ve dış mesellerinin bastırılmasında ve Farlarla savaşlarında Türkmenleri kullanması sayılabilir (Galafassi 2010: 1).

Türkmen boylarının göçüp geldikleri yeni bölge güneyde Etrek, Gurgan ve Sumbar Irmaklarının suladığı verimli topraklardı. Günümüzde İran Türkmenlerinin ana yerleşim merkezini oluşturan bu bölge tarihî kaynaklarda Gürgen adı ile anılmaktadır. Tarihî Gürgen bölgesi İran'ın kuzeyinde yer alan yaklaşık 400 fersah (2400 km.) bir alandır. Sınırları kuzeyde Etrek Irmağına; güneyde Gürgen, Esterabad, Ramiyan'a; doğuda Göklen'e ve Batı'da Hazar Denzine ulaşmaktadır (Şovgi 1314: 1). Engebeli bir yapısı yoktur, ancak Tohmak Tepe, Altın Tepe, Bibi Şirvan, Şah Tepe, Köhne Sefe (Tepe olmalı), Kızlar Tepe, Senger Sebat, Garakol Tepe, Aşur Şıyh ve Gara Tepe vb. çok sayıda tepeye rastlanabilir. Bu tepelerden bazıları tarihî şehirlerin, kasabaların yadigârı eserleri barındırmaktadır.

Gürgen bölgesi günümüzde olduğu gibi bölgeyi sulayan Gürgen Irmağının derinliği ve kıvrımlılığı dolayısıyla ziraat için gerekli yumuşak bir toprak yapısına sahipti. Ancak Hazar Denzinin kıyılarında tuzlu toprak türünden dolayı ekim

yapılamamaktaydı. Bilhassa güney ve doğu tarafları hayvancılık açısından elverişliydi. Günbed-i Kavus bölgesinde pirinç ve tütün ekilmekteydi. Suyun az oluşu ve Türkmenlerin yaşamlarını genellikle çöllerde konargöçer şekilde sürdürmüş olmaları sebebiyle bahçe tarımı yaygın değildi (Şovgi 1314:1-3).

Hazarötesi Türkmenlerinin siyasî bir birlik meydana getirememeleri, onların yerleşik hayata geç intibak etmelerine ve parçalanmış bir duruma düşmelerine sebep olmuştur (Sümer 1999: 164). Ancak boylar birlikte hareket eden homojen gruplar olmasalar, birbirlerinden uzak yaşasalar dahi yeri geldiğinde diğer Türkmen boylarıyla ve Türkmen dışı boylarla aynı vahayı paylaşıyorlardı (Galafassi 2010: 1). Dolayısıyla kurulan ilişkiler Moğol saldırısından itibaren değişmeye başlayan Türkmen boy sisteminin şekillenmesi üzerinde etkindi. Eski 24 Oğuz boyundan sadece yarısının temsilcileri Türkmenlerin arasında bulunmaktaydı. Bazı Oğuz dışı unsurlar da onlara katılmıştı. 1665'te Ebû'l Gazi Bahadır Han tarafından Türkmenlerin soy kütüğüne ilişkin yazılan Şecere-i Terâkime adlı eser sayesinde Türkmen boy sistemi hakkında değerli bilgilere ulaşmaktayız. Bu eserde İran sınırında yaşayan Türkmenlerin günümüzdeki coğrafyaya nasıl yerleştikleri konusunda birçok ipucu bulabiliriz. Şecere-i Terâkime 'nin "Oğuz Halkının Ali Han'a Düşman Olup Şah Melik'i Öldürüp Kargaşayla Dağılıp Dört Tarafa Gitmesi Hakkında" başlıklı bölümünde Şah Melik'in Tuğrul Bey ile savaşının ardından yakalanarak öldürülmesi, bu haberi alan Ali Han'ın ölümünün ardından Oğuz ilinin dağılması ve İran'a girişleri anlatılmaktadır. Burada Oğuzların birbirleriyle mücadeleye girişmeleri üzerine çoğu Eymür, Döger, İğdir, Çavuldur, Karkın, Salur ve Agarlardan oluşan halkın çoğunun Kılık Bey, Kazan Bey ve Karaman Bey'in başkanlığında Mangışlak'a; Alicak Bey'in oğullarının başkanlığında Hisar Dağı'na;

Oklı, Kökli, Agar ve Sultanlı boyları gibi birçok boyun Ebulhan Dağı'na; Yazırların ise Horasan'a gittikleri kaydedilmektedir. Şecere-i Terâkime'de Yazırlarınuzun yıllar Horasan'da Durun civarında oturduklarıvebu nedenle bölgeye Yazır yurdu denilmekte olduğu belirtilmektedir. Yazırların büyük bölümü, burada dağ içinde çiftçilik yaparak yaşamışlar ve bu dönemde onlara "Kara Taşlı"denilmiştir. Daha sonra Salur boyundan Dingli Bey'in başkanlığında on bin evin Horasan'a gitmesi ve uzun yıllar orada yaşamaları ve ardından oradan göçerek İran'a gidip orayı vatan tutmaları ise yine söz konusu bölümde yer alan önemli bilgilerdendir (Ölmez 1996: 262).

16. yüzyılda kuzeyden güneye Esenhan ya da Esen İli(Çavdur, İğdir, Arabacı, Abdal), İç Salur (sadece Salur boyunun üyelerini barındırıyordu), Dış Salur (Salurların yanı sıra Sarık ve Ersarı diye adlandırılan "evlat" boyları da kapsıyordu) ve Söyünhan (çoğunlukla Göklen ve Yemrelilerden oluşuyordu) olmak üzere dört boy konfederasyonuna ayrılan Türkmenler (Galafassi 2010: 2) 17. yüzyıla gelindiğinde yukarıda sözünü ettiğimiz Oyrat ve Kalmık boylarının baskıları neticesinde gerçekleşen göçler sebebiyle konfederasyondan çözülmeye başlamışlardır.

18. asrın birinci yarısında Türkmen boyları şimdiki Türkmenistan'ın bütün topraklarını, Mangışlak'ın, Üstyurt'un çoğu kısmını, Etrek-Gürgen, Karasu Irmaklarının kıyılarını sahiplenmişlerdi. Kuzey Afganistan'a da girdiler. Ahal'da, Etrek'de Yemreliler, Karataşlılar, Avşarlar, Alililer, Mürçe, Sünçe, Mehinli gibi küçük boylar yaşıyorlardı. Göklenler ve Nohurlar Etrek-Gürgen'in yukarı akımında dağlık yerlerde, Yomutlar ise aşağı akımında çöl yerlerde, Karasu'nun kıyılarında, Hazar Denizinin kenarlarında oturuyorlardı. Harezmi'de Salırlar, Yomutlar, Tekeler,

Çovdurlar, İğdirler vardı. Bunların belli bir kısmı Mangışlak ve Üstyurt'ta yaşıyorlardı. Güneyde Atalar, Hıdırili, Lebap'ta, denizin iki kenarında da Ersarılar yerleşmişlerdi. Lebap'ta, Kuzey Afganistan'da Ersarılardan başka da Sakarlar, Bayatlar, Olamlar, Garkınlar yaşıyorlardı. Marı'da da türlü Türkmen boyları (Yomutlar, Gocuk Tatarlar, Seyitler) bu yere XVII. asrın başında göç ettirilen Kaçarlar ile komşu yaşıyorlardı. Ama 17.-18. yüzyıllar aralarında iki yüzyıllık çekişme de aralıksız devam etmekteydi. Murgap boylarında Salırlar, Sarıklar, Tekeler mücadele içerisindeydiler. Bu yüzyıl Türkmenlerin etnik bütünleşmesinin tamamlanmasına geçildiği yüzyıldır (Nıyazov 1996: 83-84).

Türkmenlerin İran sahasındaki yerleşimlerinin son şeklini almasında Yomut boyu etkili olmuştur. Dış Salır konfederasyonunun parçası olan Yomutlar 17. yüzyılın ortalarından itibaren Ceyhun'un kuru yatağını geçerek Göklen ve Yemrelilerin yaşadıkları yerleri ele geçirip onları güneye ve doğuya sürüklemişlerdir. 18. yüzyılda Yomutlar Gürgen Irmağı'na kadar bütün bir alana yayılmışlardı. Hazar Denzinde denizcilik ile de meşgul olan Yomutlar Hive'deki köle pazarlarına insan getiriyorlardı. 18. yüzyılda Yomutların bir bölümü de Hive'nin güney-batısında yerleşmişlerdi. Salır, Teke, Sarık, Ersarı boyları gibi onlar da Hive Hanlığı'nın iç işlerine karışarak hanlığın idaresini ele geçirmek için Özbeklerle savaşmışlardır. Hatta 1767 yılında Salır ve Teke boylarını Hanlıktan çıkarmak için aracılık etmişlerdir. Ancak diğer büyük boylardan farklı olarak Yomutlar Hive'yi terk etmeyerek Özbek Hanlıklarıyla ittifaklarını korudular. Bazen güçlü liderler tarafından yenilgiye uğratılmalarına karşın Rus işgaline kadar Hive ordusunun en büyük ve güçlü parçasını teşkil ettiler (Galafassi 2010: 2).

Harita 27 Yomut boyunun hareketi

Bayram Şalı Yomutları çoğunlukla kuzeydoğuya, Kara Çuka Yomutları ise genellikle güneye hareket etseler de birbirleri ile sıkı bağlar kurarlar. İki grup Balkan Dağlarında ve çevresinde konargöçer şekilde yaşamakta ve Farsları Gürgen Irmağı'nın güneyine ve hatta Hazar Denizinin güney kıyılarına kovalamaktaydılar.

17. yüzyılın ortalarından itibaren Safevî Devleti tarafından yenilgiye uğratılan Göklen boyu zayıflayarak genişleyen Yomutlara yol vermek için yukarı Gürgen Irmağının ormanlık tepelerinde ve Köpet Dağının güney yakasındaki Sumbar Vadisi boyunca yaşamaya başlamışlardır (Galafassi 2010: 2).

Nohur, Mürçeli ve Teke boylarının İran'a gelmesi ise daha geç dönemde, Birinci Dünya Savaşı sırasında gerçekleşmiştir. İran'a kaçan boylar Cergelan, Gümbet yakınları ve Bocnurd'un batısına yerleşmişlerdir (Blaga 1997: 315).

1.2. İran Türkmenleri

19. yüzyılda Türkmenler sürekli komşu devletler ile savaş halinde olmalarının yanı sıra kendi içlerinde de bitmek bilmeyen bir mücadele halindeydiler. Türkmenler birçok boya ayrılırken her biri kendi şecerelerini büyük saygıyla sahiplenmektedir. Her boy kendi üyesini tek ve gerçek Türkmen kabul etmektedir. 19. yüzyılda bir Rus devlet memurunun verdiği bilgilere göre, Türkmen boylarının birbirlerine duydukları nefret, düşmanlarına karşı duydukları nefretten aşağı kalmamaktadır (Edgar 2006: 18)

Türkmenler İslam'a yöneldikten sonra kendi geleneklerini de sürdürdüler. Bu yüzyılda zor şartlarda yaşayan Türkmenler Hazar Denizi ve Ceyhun arasındaki çöllerde su veyiyecek kıtlığı, ekonominin gelişmemesi gibi şartlar sebebiyle yoksulluk içerisinde yaşıyorlardı. Horasan ve Mazenderan halkını Orta Asya pazarlarında satarak Merkezi devletin ve komşularının kudretli olduğu zamanlarda ise birbirlerini yağmalayarak geçimlerini sürdürmek zorunda kalmışlardır. Türkmenler kendilerini hiçbir hükümet ve devlete bağlı görmemektedirler (Kendi 1972: 53-56).

Bu süreçte Rusların yayılma politikasının, Orta Asya'nın siyasî toplulukları arasında kendilerine karşı koyabilecek siyasal bir otoritenin yokluğu sebebiyle, önü açılıyordu (Necef, Berdiyev 2003: 256-257). Ruslar Hazarötesi bölgesinde yer alan Özbek Hanlıklarını ve Türkmen boylarını kendi tebaları konumuna düşürmek için işgal faaliyetlerine 1863 yılından itibaren başladılar. Rusların Türkmen bölgelerini

işgali Hazar sahillerini Mangışlak ve Balkan çevresini ele geçirmeleri ile başladı. Bölgeyle ilgili 1715 yılından itibaren bilgiler toplayan Çarlık Rusya bu tarihten itibaren 1856 yılına kadar Krasnavodsk ile Hive arasında yer alan yerleşim alanlarını ele geçirmeye başladı (Annaberdiyev 2006: 7-8).

Hive'nin işgalinden sonra General Golyaçev komutasında seferi bir kuvvet Türkmelere karşı gönderildi. Bilhassa Yomutları hedef alan bu kuvvet, onları Hive Hanlığı dâhilinde 1874'te boyunduruk altına aldı. Rusya'nın amacı, İran sınırına erişmektir. Bu ise ancak Türkmenlerin Rus hâkimiyeti altına alınması ile mümkündür. General Lomakinidaresindeki bir seferi kuvvet, 1871'den 1879'a kadar Teke Türkmenleri ile savaştıysa da bir sonuca varamadı. 1872'den itibaren Albay Morozov idaresindeki bir seferi kuvvet, Kızıl Arvat yönünde harekâta bulundu. Bu şehri ancak 1877'de işgal edebildi; fakat Krasnovodsk üssüne uzaklığı dolayısıyla şehri terk etmek zorunda kaldı. Ancak hareketi sevk ve idare edebilmek için 1878'de Etrek Irmağı'nda Çat kalesi inşa edildi. 1877-78 yıllarında Rus ordusunun bölgedeki ilerleyişini duraklatan Osmanlı Devleti ve Rus Devletleri arasındaki savaş sürdü. İngiltere'nin 1878'de Kabil, Kandahar ve Gazne'ye girmesi, Rusya'nın istila planına bir hamle kazandırdı. Ahal Teke Vahasını istila etmek suretiyle Ruslar, Horasan sınırına yaklaşmayı ve buradan İngilizlere karşı tesirli olmayı tasarlıyorlardı. 1879'da, Ahal Teke Vahası problemini müzakere etmek üzere Kafkasya valisi bir toplantı düzenledi. Bu toplantıda 1879'un ilkbaharında, Çat Kalesi'nden birliklerin harekete geçirilmesi kararlaştırıldı. Hedef Göktepe'nin ele geçirilmesiydi. Rusların Ahal Teke Vadisini işgal planı kapsamında 9 Eylül 1877'de Göktepe'ye saldırdılar (Hayit 2004: 106). Rus General Lazaryev komutasındaki ordunun saldırıları sonucunda Ruslar büyük zayıflar vererek büyük korku ve panik içerisinde Hazar kıyılarına doğru geri

çekilmek zorunda kaldılar. Birinci Göktepe Savaşı olarak anılan bu savaşın yenilgiyle neticelenmesinin faturası General Lomakin'e kesildi.

Çarlık Rusya'nın Türkmen topraklarını işgal ile görevli ordularının komutanlığına önce Tergukasov, ardından da General M. D. Skobelev atandı. Ruslar 24 Ocak 1881 tarihinde başlattıkları taaruz ile 25 Ocak 1881 tarihinde Göktepe'yi ele geçirdiler. Ruslar bu taaruz ve devamında tam anlamıyla bir katliam gerçekleştirdiler. Çoğunluğu kadın ve çocuklardan oluşan kaçmaya çalışan sivilleri katlettiler. Türkmenler yaklaşık 6000 şehit verdiler ve 5000 kadın ve çocuk da esir alındı (Annaberdiyev 2006: 13-14).

İran hükümeti ise Rus saldırılarına karşı tepkisiz kalmayı tercih ediyordu. Hatta bazı İran devlet adamları, Rus istilasının İran'ın kuzeydoğu sınırlarındaki Türkmen ve Özbek saldırılarının önüne geçeceğini düşünerek durumdan memnuniyet duyuyorlardı. Nasıreddin Şah'ın tedbirsiz davranışı ve Ruslar'ın güçlü askerî girişimleri sonucu İran ve Çarlık Rusya arasında 21 Aralık 1881 tarihinde Tahran'da Ahal Sınır Antlaşması imzalanarak Türkmen Türklerinin yaşadıkları bölge iki ülke arasında bölündü. Bu antlaşma ile İran, Hüseyinkulu Körfezi'nden başlayarak Serahs'ın doğusundabulunan Babadurmaz bölgesine kadar olan çizginin üzerindeki tüm topraklarla ilgili egemenlik hak ve iddialarından vazgeçerek Rusya ile kuzeydoğu sınırında komşu oldu. Ayrıca Rusların İran üzerindeki etkisi arttı (Moein 2005: 35-36).

Bu anlaşmanın altıncı ve yedinci maddeleri doğrudan İran Türkmenleri ile ilgiliydi. Altıncı maddede İran Devleti'nin Esterabad ve Horasan sınırlarından her türlü silah ve savaş teçhizatının Rus tarafına geçmemesi, Türkmenlerin silahlara erişmemesini sağlamak için gereken tedbirleri alması ve İran Devleti memurlarının

bu hususlarda Rus yetkililere gereken yardımı göstermeleri yükümlülüğü belirtiliyordu. Yedinci madde uyarınca ise Ahal Anlaşmasını uygulamak ve Türkmenlerin hareketlerini denetim altında tutmak için Rus Devleti tüm sınır boylarına kendi yetkililerini yerleştirme hakkını elde etti. Söz konusu maddelere dayanarak Rus komutanlar sınırın her iki tarafındaki Türkmenlerden haraç toplamaya başladılar. Özellikle sınır boylarında yerleşmiş olan İran ve Rus Devletlerine tabi Yomutlar bu durumdan etkilenmekteydi. Rus tarafındaki Yomutların ayaklanacak güçleri yoktu, ama İran tarafındaki Yomutlar sıklıkla yetkililere karşı gelmekte sürülerini otlatmak için Etrek Irmağının kuzeyinde yer alan Rus kesimine geçmekteydiler (Goli 1987: 165). Bu geçişler dolayısıyla her iki devlete de vergi vermekteydiler ve başta Yomutlar olmak üzere Türkmenlerin birliği giderek bozulmaktaydı (Logaşova 1980: 118).

Görüldüğü üzere İran Türkmenleri için dönüm noktalarından biri olan Ahal Anlaşması Türkmenlerin iki ülke sınırları arasında bölünmesine, aynı kökene sahip bir halkın parçalanmasına, etkileri hala süren toprak sorunlarının yaşanmasına neden oldu.

Takip eden süreçte İran ve Rus Devletlerinin sınırda düzeni sağlaması adlı altında Rus askerleri ve Rus himayesinde birçok Türkmen askeri Günbet-i Kavus'ta toplandılar. Rus Komisyonu olarak adlandırılan bu noktadan Ruslar Çatlı'da kurulan telgrafhane aracılığı ile bölge genelinde irtibatı sağlamaktaydı (Logaşova 1980: 123).

1903 yılında Tebriz ve İsfahan gibi şehirlerde halk ayaklanmaya başladı ve ülkenin kuzeyinde Mücahidler ve Fedailer adlı örgütler ortaya çıktı. 5 Ağustos 1906 tarihinde Muhammet Ali Şah Kaçar anayasa ve ek maddelerini imzaladı. Ancak anayasayı uygulamaktan kaçınarak Tahran'daki Rus Kazaklarının himayesiyle milli

meclisi topa tuttu ve İran tarihinde İstibdadı Sagir adı ile anılan döneme girildi. Tahran, İsfahan, Tebriz, Meşhed gibi büyük şehirlerde açların ayaklanması dalgası oluştu ve çıkan ayaklanmaların kontrol edilemez şekilde genişlemesi Şah'ı 9 Ekim 1906 Meşrutiyet fermanını ve meclis vekili seçme kanununu imzalamaya mecbur etti (Logaşova 1980:125).

Ayaklanmaların hemen başından itibaren Estrabad'da Türkmenler birbirlerine karşı zor kullanmaya, yağmaya ve şahsi hesaplaşmaya giriştiler. 1905-1907 yılları arasında Türkmenler defalarca Türkmen olmayan köylere saldırdılar. Özellikle güz döneminde hasat mevsiminden sonra bu saldırılar şiddetlendi. 1908'de Estrabad'daki Rus Konsoloslüğundan çekilen telgrafta bu durum şu şekilde rapor edilmekteydi: "Silahlanmış yaklaşık 2000 köylü çevredeki köylerden şehirlere gelerek meşrutiyetin uygulanmasını istemek için mescitte toplandı" (Logaşova 1980: 125-126). 1908'de Tahran'a gönderilen bir diğer telgrafta ise Boluk'un tüm ahalisi ve Yomutların tüm başkanlarının harekete geçmek için hazır bulundukları kaydedilmektedir (Goli 1987:171-173).

Yomut ve Göklen Türkmenlerini itaat altına almak için hükümetin baskısı şiddetlendi. Askerler Türkmenleri silahsızlandırmak ve onlardan vergi toplamak için Türkmen bozkırlarına gönderildi. Türkmenlerde ayaklanıp kendi aralarında birleşerek Gürgen'in kuzeyindeki Omçalı Köyünde bir meclis kurdular (Goli 1987: 178). Bu meclise Caferbaylardan Osman Ahun, Atabaylardan Can Muhammet Beg ve Göki Molla, Göklenlerden Kısır Emen iştirak ettiler. Sonuçta Türkmenler kendi iç işlerinde özgür olmaları için kendi aralarındaki her türlü düşmanlığa ve nifağa Caferbey, Atabay ve Göklenler arasında son vermeye karar verdiler. Caferbay boyundan Buhara'da eğitim görmüş, İran ve Rus Türkmenleri arasında saygıdeğer bir

kişi olan Osman Ahun bu meclisin başkanı seçildi. Kör tayfasından Molla Recep, Arrik-Kel tayfasından Araz Gurban, Tumaç tayfasından İmam Goli, Garincik tayfasından Hoca Niyaz Han, Çovgen tayfasından Aziz Hoca Muradov ve Kelte tayfasından İhsan Han, Atabaylardan ve Yomutlardan da dört kişinin seçilmesi ile meclis kurulu oluşturuldu. Türkmen başkanları Estrabad'ın çevresindeki toprakların Türkmen Cumhuriyeti'ne eklenmesini öngördüler ve bu cumhuriyetin batıdan doğuya doğru Karasu ile Bocnurd arasını, kuzeyden güneye doğru da Estrabad'la Rus sınırları arasında yer almasına karar verdiler. Osman Ahun, İngilizlerden de kendilerini himaye etmelerini talep etti. (Logaşova 1980: 139-140).

İran Hükümeti Türkmen boylarının birliğinden rahatsızdı. Merkezî devlet onların birliğini bozmaya çabaladı. Buna yönelik olarak devlet tarafından bir komutan gönderilerek Osman Ahun'dan büyük bir mebla karşılığında Atabay ve Caferbay birliğini bozmasını talep etti. Ancak bu çaba sonuca varmadı. 1343 Kamerî Haziran ayının başında hükümetin takviye kuvvetleri Türkmenleri dağıtmak için gönderildi. Osman Ahun ve diğerleri, Atabay ve Caferbay'ın birliği ve son barışı için Gümüštepe'de toplandılar. Hareketin liderleri hükümet kuvvetleri ile savaşabilmek için sadece cesaret ve fedakarlığın yeterli olmadığını biliyorlardı. Bu maksatla isyancılar özel bir askerî medrese teşkil ettiler ve Kadir Efendi, Cemal Bey, Mehdi Efendi, Mustafa Bey, Hudayar Efendi gibi Türk komutanları bu medresede ders vermek için çağrıldılar. Hareketin başkanları Türk komutanlarının aracılığıyla Türkiye ile de irtibata geçtiler. (Goli 1987:179-180).

1923 yılının ikinci yarısında Türkmenler askeri hareketlerini başlattılar. Devletin doğu ordusunun komutanı kendi kuvvetleri ile Türkmenleri kolaylıkla bastıramayacağını anladığından düşmanın aleyhine siyasî yollardan hamleler

yapmayı tercih etti. İlk olarak Türkmen boylarının arasına düşmanlık tohumu ekmeye ve onları para ile kandırmaya uğraştı (Goli 1987: 180). Şahi Han ve diğer Göklenleri azad etti. Osman Ahun'u müzakere için Estrabad'a çağırdılar. Osman Ahun kendisi gitmeyerek dört aksakalı Jandarma idaresini İran Devleti'nin Yomutlara bırakması, 1341'de topladığı yirmi iki Türkmen süvariye İran ordusundan geri göndermesi ve Türkmenlerin silahlarını teslim etmemeleri şartlarını sunmak için vekil olarak gönderdi (Logaşova 1980: 142). Bu müzakere sonuca varmadı. Hükümet operasyonlarını güçlendirdi. Hükümet 1344'te bu ayaklanmanın ileri gelenlerinden Muazzez Han ve iki kardeşini 28 Türkmeni Meşhed'de idam etti. Sonunda Rıza Şah, Sertib Zahidi komutanlığında büyük birordu göndererek Hocanefes, Gümüştepe ve Sallah'a saldırıp bu ayaklanmayı bastırdı. İran ordusu askerleri 12 Kasım 1925 yılında Günbed'e girerek zaferlerini kutladılar. Goli, Türkmensahra ayaklanmasının başarısızlıkla sonuçlanmasının nedenleri şöyle sıralamaktadır: 1. Mühimmatın azlığı, 2. Mühimmatın eksikliğinin doldurulmasının imkansızlığı, 3. Türkmensahra'ya uygulanan ekonomik ambargo. 3. Bazı Türkmen başkanlarının devlet tarafından para ile satın alınması, 4. Devlet ordusunun acımasız saldırıları (Goli 1987: 184-187).

İngiliz ve Rusların petrol zenginliği ve stratejik önem taşıması dolayısıyla sürekli müdahil oldukları İran'da Meşrutiyet devrimi sürecinde yaşanan toplumsal ve siyasî olaylara tepkisi gecikmedi. Kaçarların Rus yanlısı politikalarından kuşkulanan ve 9 Ağustos 1919'da İran-İngiltere anlaşması imzalanmamasına karşın 26 Şubat 1921'de İran-Rusya anlaşmasının imzalanması ile harekete geçen İngiltere Kaçar karşıtı reform yanlısı ulemaya para yardımı yaptı. 21 Şubat 1921 (3 Hut 1299 Hicri) tarihinde "3 Hut Darbesi" adı ile tarihe geçen darbe ile Kaçar Hükümeti devrilerek yerine İngiliz yanlısı Seyid Ziya Tabatabai'nin geçmesi sağlandı. Tabatabai

başkanlığındaki hükümetin Savaş Bakanı Rıza Han İngilizlerin himaye ettiği darbede aktif rol oynadı ve hemen akabinde Huzistan'daki İngiliz petrol şirketi ile gizli bir anlaşma imzalayarak İngilizlerin bölgedeki varlığını güvence altına almasını sağladı. 31 Ekim 1925 tarihinde Rıza Han Müessisler Meclisini topladı. Meclis Kaçar Hanedanlığının kaldırıldığını ve ülke yönetiminin Rıza Han'a devredildiğini duyurdu. 12 Aralık'ta Rıza Han "Pehlevî" soyadını alarak kendini İran Şah'ı ilan etti ve İran'da yeni bir dönem başladı (Yenisey 2008: 109-110).

Tahtakapı siyaseti Rıza Şah'ın hükümetinin başlangıcında türemiş terimlerdenir. Tahtakapı kapsamında konargöçerlerin yaşam tarzlarını tüm yönleriyle değiştirmek ve onları bir noktada iskân haline getirmek planlanıyordu. (Goli 1987: 188) 1927'de Türkmenler silahsızlandırıldılar ve tüm Türkmensahra'da sıkı yönetim uygulamasına geçildi. Komutanların emri ile Gümüştepe, Gumbet ve farklı yerlerde Türkmenler ücretsiz çalıştırılmaya başlandı (Goli 1987: 187).

Kültürel açıdan durum daha kötüydü. Rıza Şah Türkmenleri bastırdıktan sonra yerlerini gasp ederek millî ve kültürel kimliklerini silmeye çalışacağı okullar tesis etti. Daha çok askeri bir kampa benzeyen bu okullarda Türkmen çocuklarının dillerinde konuşmaları en büyük suç sayılıyor ve onlara işkence ediliyordu. Devlet Türkmensahara'nın dört bir yanında Türkmen dilini yok etmeye çalışıyordu. Goli, aynı zamanda askeri görevli, bir okul müdürünün Genel Ülke Teftiş Heyeti Yüksek Başkanlığı'na sunduğu rapora dikkat çekerek, bu raporda Farsçanın yaygınlaşması için bin çiftçi ailenin Türkmensahra'ya göç ettirilmesi veyeni gelenler ile yerlilerin arasında evlilik yoluyla karışmanın teşvik edilmesinin yarı vahşi millet olarak tanımlanan Türkmenlerin eğitilmesini mümkün kılacağını yazıldığını kaydetmiştir (Goli 1987: 188-189).

Giderek Farsça eğitim zorunluluğu getirilerek Türkmen dilinde eğitim yapılan tüm medreseler kapatıldı. Logaşova, Araz Berdi'den naklen Fars dili zorunlu olduğunda sadece erkek çocukların ders aldıklarını ve buçocukların en küçük hatalarında şiddetli cezalara maruz kaldıklarını, bu yüzden çoğu ebeveynlerin çocuklarını tahsil için Sovyet Türkmenistanı'na gönderdiklerini, Devlet yetkilerinin Türkmenlerin milliyetçilik duygularını yok etmeye çalıştıklarını, millî giysilerini giymelerine izin vermediklerini, hatta yeşil çay içmeyi bıraksınlar diye kâsedan çay içmelerinin yasakladığını belirtmektedir (Lagoşava 1980: 147). Türkmenlerin geleneksel giyim kuşamlarına yapılan müdahale ile kadınların baş örtüsü ve erkeklerin telpek takmaları yasaklanmıştır. Erkeklere Pehlevî şapkası adı verilen bir tür şapka giydirilmiştir (Goli 1987: 190-191).

Türkmenlerin millî birliğini bozmak amacına paralel olarak Farsların ve diğer etnik grupların onlara yaklaştırılması maksadıyla pamuk tarlaları ve tarım sanayinde çalıştırmak üzere diğer etnik gruplar bölgeye göç ettirildi. Bu durum etnik grupların karışmasını artırdı. Orduda, radyoda, basın-yayında, televizyonda Türkmenlerin istihdam edilmesi devletin Türkmenleri Farslaştırma siyaseti için kullanıldı (Logaşova 1980: 152).

Türkmensahra Türklerinin, 20. yüzyılda Tahran'ın öncelikli hedeflerinden biri haline geldiği ve Rıza Şah'ın en katı askerî tedbirleri bu bölgede hayata geçirdiği bilinmektedir. Bunlara rağmen bölgedeki 300.000 kişinin (o zamanki nüfus) en fazla 200'ünün Farsça konuştuğu ve buradan bir İran sevgisi ve vatansever duygular beklenmeyeceği tespiti yine resmî raporlarda kayıtlıdır (Sarıkaya 2008: 234).

Rıza Şah'ın oğlu Muhammed Rıza Pehlevî zamanında da Fars milli hareketi devlet tarafından daha resmi şekilde uygulanmaya devam etti. Devletin çabaları

sonucunda Günbet, Akkale, Bender Türkmen, Gümüştepe gibi Türkmensahra'nın çeşitli şehirlerinde devlet idareleri ve yüksek okullar açılarak Fars dilinin yaygınlaştırılması faaliyetleri hızlandırıldı.

Türkmen boylarının bugün İran'da yaşadıkları coğrafyaya dağılımları Pehlevî döneminde yerleşik hayata geçmeleri ile kesinleşmiş olup onların yaşadıkları yerleri şu şekilde özetleyebiliriz:

1. Yomutlar: Yomutların Caferbay alt grubu Hazar Denizi'nin Doğu kıyısından Akkale'ye kadar uzanan bölgede ve Günbet-i Kavus'taki Atabayların arasında yerleşmişlerdir. Atabay alt grubu ise batıda Akkale'den başlayarak doğuda Meravetepe'ye kadar uzanan alanda yaşamaktadır. İran Türkmenlerinin merkezi durumundaki Günbet-i Kavus şehri Yomutların yoğun olarak oturdukları bir merkezdir.

2. Göklenler: Günbet-i Kavus'un batısındaki Yanak ve Meravetepe'nin batısındaki Kazankaya köylerinden başlayarak Güllüdağ ve Kuzey Horasan'ın Cergelan bölgesine kadar yayılmaktadırlar.

3. Nohurlar: Kuzey Horasan'da Göklenlerin doğusunda yaşamaktadırlar. Nohur köyleri Yekesövüt'ten başlamak üzere Sangsar'a kadar uzanmaktadır. Çeşitli şecerelerde Nohurların alt boyu olarak gösterilen ve Nohurların arasında yaşayan Mürçeliler Porsısuv Soflâ ve Porsısuv Olyâ adlı iki köyde bulunmaktadır.

4 Tekeler: Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin din baskısı ve komünist siyaseti sonucunda Türkmensahra'ya göçmüş az sayıda Teke boyu mensubu Günbet-i Kavus'un yakınındaki Tekeler köyünde, Horasan'ın Deştek, Doyduh ve Tegelekgöz köylerinde yaşamaktadırlar. Ayrıca Günbet-i Kavus'ta da Teke Mahallesi diye adlandırılan bir mahallede ikamet etmektedirler.

5. Salurlar: Bu boya mensup yaklaşık 100 aile Stalin dönemindeki baskılardan kaçarak Meşhed'e gelmişlerdir. Pehlevî Devleti onları üçe bölerek Sebzevar, Türbet-i Cam ve Saras'ta yerleştirmiştir. Ancak onlar bir araya gelerek günümüzde Türbet-i Cam ve buna bağlı bir köyde yerleşmiş durumdadırlar (Kaynak kişi: Gulam Bahşı; Türbet-i Cam).

Pehlevî döneminde etnik gruplar devlet tarafından baskı altına alınmasına rağmen Türkmensahra'da eski Türkistan gelenekli Hanefî mezhebine ait dinî medreseler Türkmenlerin kendi ekonomik destekleri ile ayakta kalmıştır. Bu medreseler için birçok dinî kitap Arapça, Farsça ve Türkmen Türkçesi olmak üzere üç dilde yayınlanmıştır. Türkmen Türkçesi kitaplar çoğunlukla Tahran'da ve nadiren Pakistan ve Arabistan'da basılmıştır.

Dil ve edebiyat alanında Pehlevî döneminde en yoğun faaliyet gösteren kişi Gabus Neşriyatı ile tanınan Murat Durdı Gazı'dır. Hükümetin şiddetli baskılarına karşın Sovyet Türkmenistan'ındaki kütüphaneler ile iletişime geçerek yayımlanan birçok dil ve edebiyat eserini Türkmensahra'ya getirtip Arap harfli baskılarını yayımlamıştır. Türkmenistan'da yayımlanan kitaplar dışında İran'da yetişen edebiyatçıların eserleri de burada basılmakta ve halk arasında okunmaktaydı. Sözlü geleneğin ürünü geleneksel şiir türü de yaygın şekilde sürmekteydi. Velim Kör, Sübhan Bahşı ve Çalman Bahşı gibi büyük bahşılar İran'a göç ettiler. İran Türkmenlerinin arasında da ünlü destancı Mämi Bahşı, Goca Bahşı, Agacık Magtım, Aşır Bahşı, Gılıç Can Bahşı gibi büyük bahşılar bulunuyordu (Gocugi 2002: 30). Yine Tevekkuli gibi halk şairlerinin yanı sıra Araz Muhammed Şairi gibi eğitimli şairler de bu dönemin tanınmış edebiyatçıları arasında yer almaktadır.

Pehlevî rejiminin iktidara geçtiği dönemde İran Türkmenleri için büyük dönüm noktalarından birini oluşturan diğer bir oluşumda Rus topraklarında yaşanmaktaydı. Çarlık Ruyanin yıkılmasının ardından sosyalizm ideolojisi etrafında yenedünya ve insan modeli düşüncesi ile kurulan Sovyet Sosyolist Cumhuriyetler Birliği Türkmen toprakları üzerinde de sistemin gereklerini yerine getirmek üzere baskı uyguluyor ve Türkmen gelenek ve görenekleri ile uyuşmayan yaşam tarzını dayatıyordu. Rusların baskısından kaçan Rus idaresindeki Türkmenler İran'a ve Afganistan'a kaçıyorlardı. Bu, İran Türkmenlerini oluşturan ikinci grubun İran topraklarına göç hareketinin başlangıcı olmuştur.

1921-1923 yılları arasında Kerki ve Çerçev'de yaşayan Ersarılar gruplar halinde Afganistan'a göç ettiler. 1928-1933 yıllarında Türkmenlerin dayatma yaptırımlara tepki şeklinde gelişen isyanı bastırıldı ve yurttan kolektifleştirme ile ilişkili kitlesel kaçışlar ortaya çıktı. Bu göçlerin sebebi hakkında 1930 yılında İran'a sığınan Türkmenistan'ın ünlü eğitimcisi Arazmuhammet (Orazmemmet) Vefayev, Balıkçı lakabı ile "Yaş Türkistan" dergisine gönderdiği yazısında şunları yazmaktadır: "Sovyet hükümetinin 1920-1930 yılları arasında ilan ettiği pamuk planı yalnız %28 oranında yerine getirildi. Bu duruma öfkelenen devlet memurları binlerce çiftçiye tutsak ettiler. Çoğu ele geçmeden eşleri ile ya da tek başlarına İran'a, Afganistan'a kaçtılar. Çerçev bölgesinde çiftçileri güç kullanarak buğday tarlalarını bozup yerine pamuk ekmeye zorladılar. Bu talandan hoşnutsuz çiftçiler tarlalarını, işlerini bıraktılar. Hükümetin tarım uzmanları okul öğrencilerini alıp traktörlerle dize kadar göğeren buğdayı sürdüler. Bu olaydan sonra çiftçilerin çoğu Afganistan'a kaçtılar. Birkaç bini Bayramalı, Marı'ya, Tecen'e ve Tagtabazar'a, Yolöten'e gittiler. Şimdi Türkmenistan'da yiyecek içecek kıtlığı var. 30.000'den fazla kişi silahlı isyana

katıldı. 400.000'den fazla hane İran'a, Afaganistan'a ve Kara Kum Çölü'ne doğru hareket ettiler (Goli 1992: 86-87)."

Türkmenistan'dan Türkmenlerin gruplar halinde İran'a sığınmaları hususunda Almanya'da yayınlanan "Mommeler Damfoter" gazetesinde Meşet'deki muhabirlerinin verdiği şu bilgiler yer alıyordu: "Ben Meşet'deyken 200 Türkmen kadını sığırları ile Duşak'daki sınırı aşp geldiler. İyi silahlanan ve sınırı aşmanın zorluğunu bilen bu insanlar çok zarar görmemişlerdi. Söylediklerine göre sığırlarını kolhoza vermeye mecbur edilen yaklaşık 1200 Türkmen Marı, Tecene ve Karakum'un içlerine kaçtılar. Orada Bolşevik Hükümeti'nin cezalandırıcı müfrezelerine karşılık verdiler. Karıkale'den Göklenler sınırı aşarak İran'ın sınırlarında yaşayan boydaşlarına sığındılar. İran Hükümeti bu Türkmenlere sınırın kenarında yerleşme izni vererek kendi sınırını Rusların düşmanı olan bu Türkmenler aracılığıyla korumak istiyordu.

Çoğu Türkmen son zamanlarda Afganistan'a gitmekte. Afgan Devleti onları iyi karşılamakta. Tekeler ise İran'a geçmekte. Pehlevî Hükümeti sığınmacıların sayısının çokluğunu dikkate alarak yalnız kendi tabiiyeti sayılan Türkmenleri kabul edeceğini ilan etti. Gelenler için Horasan'ın kuzeyindeki Bocnurd taraflarındaki otlakları bölüştürmekte. Sovyet Hükümeti karakollarını güçlendirip sınırdan geçmek isteyenleri öldüreceği tehdidini yapsa da Türkmenler çekinmeden ülke dışına çıkmayı sürdürmekte. Meşet'e Rus şehirlerinden gelen çok sayıda Rus'a rastladım. Onlardan işittiğime göre Sovyet Hükümeti tüm Rusya'ya gereken pamuğu kendi üretmek maksadıyla Türkistan'da çok miktarda pamuk ekmeyi emretmesine karşın çiftçiler tahıl ekmekte, çünkü çiftçiler Rusya'dan vagonlarla getirilecek olan buğdaya muhtaç olmak istememekte. Bu pamuk siyaseti bütün

Türkistan'da açlık sorununu ortaya çıkardı. Aşgabat'taki Bahayiler de İran'a kaçtılar, çünkü orada onlar için ibadethanelerinşa edildi (Goli 1992: 86-88)."

1924-1926 yılları arasında Tahran'ın güçlü hücumlarının önünde durmayan Türkmensahralı Türkmenler ise Türkmensitan'a sığındılar. Ama Ruslar onları geri gönderdi. İran'ın Horasan vilayetinin yöneticisi Mahmud Cem, İç İşleri Bakanlığı'na 1931 yılının Nisan ayında yolladığı gizli raporda Türkmenistan'dan kaçarak İran'a sığınanların nereye yerleştirileceği hakkında şu bilgiyi vermektedir (Goli 1992: 89-90):

İç İşleri Bakanlığı Horasan ve Sistan Vilayeti 20 Ekim 1930

Sayı: 986

Gizli

Sayın İç İşleri Bakanlığına,

39 Sayılı gizli yazınız ulaştı. Kaçıp gelen Türkmenler ve dönüp gelen Aşgabat'taki İranlıların yerleştirilmesi hakkında sizin emirleriniz yerine getiriliyor. Yine sizin daha fazla bilgi sahibi olmanız için bu raporu gönderiyorum. Aşgabat'tan dönüp gelen İranlıların çoğunluğu tacir, satıcı ve işçi, az sayıda çiftçidir. Kaçıp gelen Türkmenlerin bir bölümü İran'ın vatandaşıdır. Bir bölümü ordu sevk edildiğinde İran'dan kaçıp gidenler, başka bir bölümü ise Rusya'nın vatandaşıdır. Onlar Bolşeviklerin hükümetine dayanamayıp onların din hususundaki siyasetinden iğrenip, Pehlevî'nin asudeliğinden (sakinliğinden) faydalanmak için bu yana geliyorlar. İranlıları Meşet'te yerleştirmek gerektiğini düşünüyorum. Bırakalım onlar ticaretle uğraşsınlar. Çiftçilere ise hükümet arazilerinden ziraat için yer verilmeli.

Ama Türkmenler şehirde yaşamamışlar, bu nedenle onlara Karatepe ve Pişkemer'de – sınırından 160.200 km. içerde yerleştirmeli. Bu yerin uygun olmasının sebebi Gümbet-i Kavus'a ve karakollara yakın bir yer olması sebebiyle sıkı kontrol edilebilir aynı zamanda karakol gözetimi altında terbiye edilirler. Elbette siz nasıl uygun görürseniz o olur. Ama Türkmnelerin İran'a gelmesine ve direkt teşvikler yapılmamalıdır, çünkü bu Rusları incitebilir. Ama her kim kendi isteğiyle İran'a gelirse sözü geçen yerlerde iskân edilmelidir. Elbette kimsenin haberi olmamalıdır.

Horasan ve Sistan Vilayeti Valisi

Mahmud Cem

1978 yılı ortalarından itibaren Şah karşıtı gösteriler bir çığ gibi İran'ın tamamını sardı. İranlılar sadece şaha değil, İran'da sömürü rejiminin dış ortakları

Amerika ve İngiltere'ye karşı da tepkiliydiler. Üniversiteliler ve petrol işletmeleri çalışanları gösterilerde aktif rol oynuyorlardı. Türkmenlerin yoğun olarak yaşadıkları Günbed-i Kavus'ta göstericiler ve şah yanlıları arasında çatışmalar çıktı (Attar 2006: 141). İki Türkmen'in Humeynist militanlarca öldürülmesi sonrasında büyük olaylar yaşandı, yüzlerce insan hayatını kaybetti. Azerbaycan Türklerinden Ayetullah Şeriatmedari, bu bölgedeki uygulamalara tepki gösterdi ve Türkmenlere destek vererek Türkmenlerin hürriyet isteklerinin kendi hakları olduğunu açıkladı. 1979-1980 yıllarında Türkmensahra'da ortaya çıkan ve varlığını bugün de sürdüren Türkmen Halkı Siyasî ve Kültürel Ocağının (Kanun-e Siyasî Ferhengi Helg-e Torkemen) organize ettiği bu ayaklanmaya 30.000 Türkmen katıldı, Muhammet Dereşende Tumaç'ın önderliğindeki girişim kanlı bir şekilde bastırıldı. Bu ciddi tehdit algılaması Türkmen nüfusa yönelik ayrımcı politikanın 1979 sonrasında da sürmesini beraberinde getirmiştir (Sarıkaya 2008: 234-235).

İran İslam Cumhuriyeti 1979 yılında Pehlevî rejiminin karşısında İran halkının ayaklanması ile Ayatullah Humeyni'nin sürgünden İran'a dönmesi ile kuruldu (Abrahamian 2008:211). Cumhuriyetin kuruluş yılının başlangıç yıllarında İran'ın tümündeki siyasî özgürlüklerin sonucu olarak çeşitli etnik grupların özgürlük, siyasî ve kültürel istekleri ortaya konuldu.

İran İslam Cumhuriyeti, kuruluşundan itibaren, resmi düzeyde etnik kimliklerin ya da milliyetlerin İslam'ın birliği altında bir arada yaşamaları ve milliyet ya da İran'daki ifadesiyle kavmiyet farklılıklarının ülkenin birliğini bozmaması gerekliliği üzerinde durmuştur (Sarıkaya 2008: 138-139). Bu düşünce ile Şah döneminde takip edilen sistemli zorunlu göç ve asimilasyon politikası devrim sonrasında da alınan idarî tedbirlerle beraber devam ettirilmiştir. İran İslam

Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu'nun 2005 yılında verdiği bir kararla kuzey-doğuda, Hazar kıyısında bulunan Gülistan (Ostan-e Golestan) Eyaletindeki Türkmen köyleri Beluç ve Sistanîlerin yaşadığı Nizamabad ile birleştirilerek "Neginşehr" adı ile yeni bir idarî birim kurulmuştur. Ad değiştirme çabası Omçalı örneğinde de görülmektedir. Tahran, Omçalı'nın adını Siminşehr olarak değiştirmiştir. Yine merkez Günbed-i Kavus'a yakın mesafede olan Türkmen köylerinin ısrarla bu Türkmen şehrine bağlanmadığı bilinmektedir. Türkmenler kültürel, siyasî ve ekonomik anlamda toplumun gerisinde kalmış ya da bırakılmışlardır. Hazar kıyısındaki zenginlikler (Gümüştepe civarında çok miktarda doğalgaz ve petrol rezervi olduğu tahmin edilmektedir) Türkmensahra Türklerine yansımamaktadır (Sarıkaya 2008: 235).

Devrim sonrasında Türkmensahra'da birçok kültürel ve edebî faaliyet başladı. İran'ın farklı yerlerinde görüldüğü gibi siyasî çalışmalara paralel olarak Türkmensahra'da da kültürel ve edebi özgürlüğe yönelik dil ve edebiyat çalışmaları kültür merkezleri şeklinde yürütülüyordu. Pehlevî döneminde Sovyet Türkmenistan'ına kaçan pek çok Türkmensahralı bilim adamlarının bazıları geri dönerek bu merkezlerde dil ve edebiyat öğretimi vermeye başladılar. Alfabe birleştirme, sözlükçülük vb. çalışmaların yanı sıra birçok halk ve klasik edebiyat eserleri basıldı. 20. yüzyıl Türkmenistan şairlerinin öncülerinin başında gelen Gara Seyitli ve Kerim Gurban Nefes gibi şairlerin basılan eserlerinin halk arasında okunması ve tanınması yaygınlaştı.

İslam devriminden sonra Türkmensahra'nın kültürel ve edebi hayatı Pehlevî dönemindekine göre hem nitelik hem de nicelik açısından gelişti. O günlerde temeli atılan bu tür çalışmaların ve kültür derneklerinin varlığı halen devam etmektedir.

Günümüz Türkmensahra'sında özellikle Günbet-i Kavus ve Gürgen şehirlerinde az sayıda gazete, degi ve basımevi Farsça ve Türkmen Türkçesi olarak iki dilli faaliyet göstermektedir. İran Türkmenleri için önemli yayınlar ve yayın kuruluşları arasında *Sahra*, *Yaprak*, *Hemzisti*, *Güneş*, *Fıraqi* gibi gazete ve dergileri, Pehlevî döneminden bu yana yayın faaliyetlerini sürdürme gelen Gabus Neşriyatı ve devrim sonrası faaliyete geçen İntişarat-ı Mahtumkulı, İntişarat-ı İlarman gibi basımevlerini saymak mümkündür. Türkmenlerin dil, kültür, sanat ve millî kimliklerine ilişkin Günbed şehrinde Bünyad-ı Mahtumkulı ve Encümen-i Edebi-ye Miras, Kelale'de Cemiyet-i Ferhengi ve Hüneri Mahtumkulı, Akkale'de Ayna Türkmen Şiiri ve Edebiyatı Derneği, Bender Türkmen'de Çavuş Kültür ve Sanat Derneği vb. dernekler faaliyet göstermeye başlamıştır.

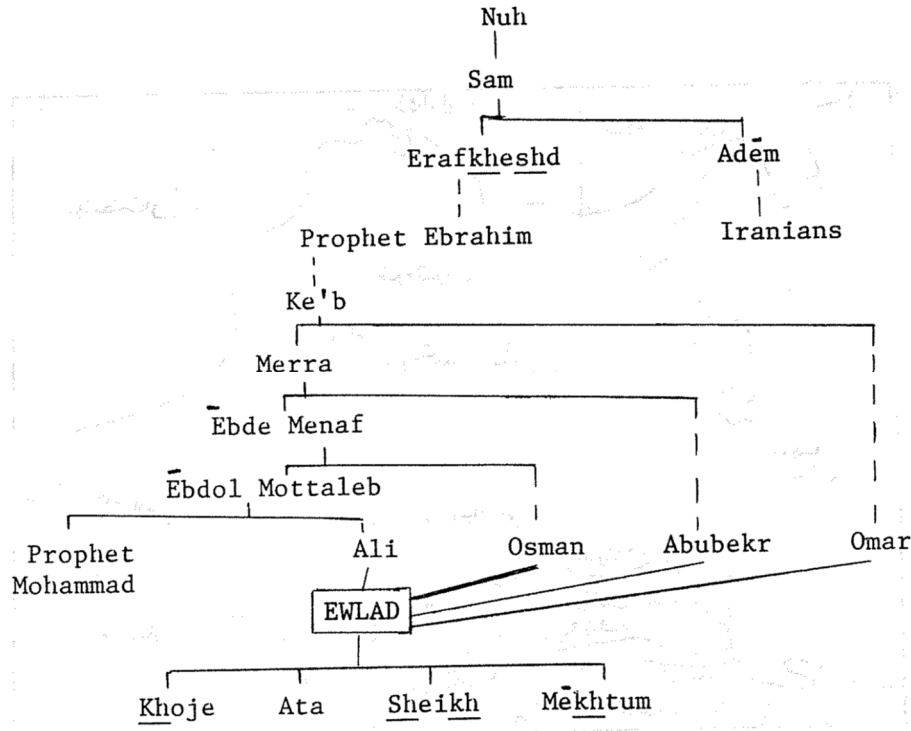
Türkmensahra'da islami devrim sonrası birçok bahşılık dernekleri faaliyette olup İran'ın milli-kültürel ve etnik grupları arasında düzenlenen ulusal yarışmalarda defalarca birincilik derecesi almışlardır. Doktor Mecit Teke, Araz Muhammed Şirmuhammedli, Doktor Rahim Yemreli, Recep Muhammed Raveşi, Annaberdi Vecdani, Yusuf Dibayi, Ahmed Dibayi, Abdulmennaf Ahengeri, Gafur Gocugi, ve Rahim Hiveli, bu geleneğin tanınmış İran Türkmen bahşılarındandır ve halen icralarını sürdürmektedirler (Gocugi 2002: 31).

1.2.1. İran Türkmenlerinin: Boy Oluşumu Üzerine

Hangah-Kemalî, Türkmen kabul edilmenin Türkmenlerin şeceresinde yer almak ya da Türkmenler tarafından Türkmen kabul edilen kuşaklardan olmak, Türkmen lehçesi konuşabilmek ve İslamın Sünnî-Hanefî mezhebinden olmak gerekliliği olmak üzere üç esas şartı olduğunu belirtmektedir (Hangah-Kemalî 1995: 29-30). Dolayısıyla Türkmenler arasında soy, dil ve din bir bütündür ve belli normlar

çerçevesinde değiştirilemez ananevi bir karaktere sahiptir. Burada altı çizilmesi gereken husus Türkmen şecere geleneğinin Türkmen millî benlik tanımı ile iç içe geçmesi, bir nevi toplumun ortak fikri birliği ile soyun belgesi kabul edilmesi ve Türkmen olmanın esas şartlarının ilk dayanağını teşkil etmesidir. Geç dönemde konargöçer yaşamı bırakan Türkmenlerin toprağa değil boy aidiyetine bağlı olarak yaşamaları onların kendi boylarına ait bağları en alt katmanlarına kadar bilmeleri ve yedi kuşağa kadar atalarını tanımaları ve sayabilmeleri; yerleşik hayata geçtikten sonra da çok eskilere dayanan bu geleneği şecere diye adlandırdığımız yazılı kayıtlar şeklinde muhafaza etmeleri (Yıldırım 2014: 6) boy oluşumlarının çok katmanlı yapısını ortaya koymaktadır.

Boy ve uruğlar halinde yaşayan toplulukların hepsinde yukarıdan aşağıya doğru sıralanan çok halkalı bir zincir şeklinde boylar uruğlara, uruğlar da tirelere bölünmektedir. Türkmen boylarının bazılarında bu zincirin halkaları 10'a kadar uzamaktadır. Diğer Türk topluluklarında görülmeyen ayrıntılı özel terimlerle bu zinciri oluşturan her bir tabaka ayrı ayrı adlandırılmaktadır (Ataniyazov 1999: 2). Genel olarak bakıldığında Türkmenler büyük asli boylara tayfa (taypa), bunları meydana getiren gruplara uruğ ve uruğların içindeki daha küçük gruplara da tire demektedirler. Türkmen tayfaları kendisinden gelip çıkışı boyunca çeşitli onlarca ufak tirelerden müteşekkil büyük etnik birleşimlerdir (Erdem 2001: 92).

Tablo 1 Türkmenlerin dört kutsal boyunun (Ata, Hoca, Şih, Mahtum) şeceresi

İran Türkmenleri Yomut, Göklen, Nohurlu, Teke, Salır, Mürçeli ve bu boyların arasında yaşayan, Türkmenlerin bu boylardan bağımsız tutarak kutsal saydıkları, şecereleri dört halifeye dayandırılan Ata, Hoca, Şih, Mahtum boylarından oluşmaktadır. Dört kutsal boy tarihî süreçte diğer tüm boylar tarafından saygı gördükleri ve bu dokunulmazlıklarından ötürü diğer boyların içinde rahatça dolaşabildikleri için yaşanan boysavaşlarında boy birliklerinin arasına yerleşerek bir nevi tampon görevi üstlenmişler ve günümüze kadar bu konumlarını muhafaza etmişlerdir. Bu boylar ağız özellikleri, sosyal ve kültürel yaşamları ile beraber yaşadıkları boylardan hiçbir farklılık göstermeyerek bu boylara kaynaşmışlardır. Bu boylar yerleşik hayata geçirildikleri Pehlevî dönemindeki oturumlarını devam ettirmektedirler.

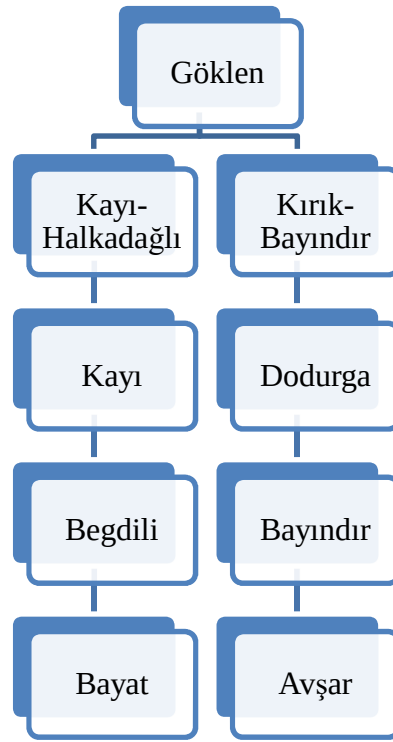
İran Türkmenlerinin saydığımız bu boyların çoğu Eski Oğuz boylarının devamı olduğu bilinmektedir. Eski Oğuz boy sisteminin günümüzdeki şekline dönüşüm sürecinde bazı boylar diğerlerine kaynaşarak, bazıları diğerlerine bölünerek farklılaşmıştır. Bu sürecin sonucunun anlaşılabilmesi için Eski Oğuz boy sisteminin bazı hususlarına göz atmak faydalı olacaktır. Türk boyları hakkında en doğru bilgileri aktaran Kâşgarlı Mahmut'un Divânu Lugâtit-Türk adlı eseri bu konuda en eski bilgileri bulabileceğimiz kaynakların başında gelir. Kâşgarlı'nın bu eserinde verilen boyların sıralamasında XI. yüzyılda tanınmış, nüfusu ve nüfuzu bakımından diğerlerinden seçilen boylar ön sıralara getirilmiştir. Kâşgarlı bizzat kendisi de sıralamada ilk yeri "Kınık"lara verdiğini, çünkü devrinde hakanların "Selçuklu sultanlarının" bu boydan çıktığını vurgulamaktadır. Kaşgarlı'dan sonra Oğuz boylarının sıralamasını yapan müelliflerin eserlerinde bu sıralamanın temelde değiştirildiği göze çarpar. Örneğin Kaşgarlı'da ilk yeri tutan "Kınıklar", Reşidüddin'in ve onun çalışmasından yararlanan müelliflerin sıralamalarında en sonuncu, yani 24. sıraya düşer. Bu durumu diğer boylarda da görmek mümkündür. Boyların sıralamasındaki bu büyük değişiklikler, onların sayılarının çeşitli sebeplerle azalıp çoğalması, başta savaşlar ve salgın hastalıklar olmak üzere muhtelif hususlarla açıklanabilir (Ataniyazov 1999: 3).

Oğuz boylarının kendilerine özgü damgaları ile yine kendilerine eş tuttukları ongunları arasında bir koşutluk vardır. Ongun kuşunun ölünün öteki dünyaya uçmasında işlevi olduğu gibi, damganın da yaşayanın bu dünyada ait olduğu toplulukla bütünleşmesini ve var olmasını sağlama işlevi vardır. Yani biri ölüm simgelerken diğeri yaşamı simgelemektedir. Ölümle gelen bireysellik, hayatta damga ile belgelenir (Divitçioğlu 1994: 40). Aynı damgaları bugün İran Türkmenlerinin

arasında ölüm ritüelinin bir parçası olan mezar taşlarının üzerinde görmek mümkündür. Hatta yakın geçmişe kadar İran Türkmenlerinin hayvanlarına mensup oldukları boyun damgasını bastıkları bilinmektedir.

İran'da yaşayan az sayıdaki eski Oğuz boylarının kalıntısı Salırlar, köken olarak Oğuzların Üçoklara bağlı Salır boybirliğinin İç Salır kolununun parçasıdır. İran'da yaşayan Türkmen boylarından Yomutlar ve Tekeler de Oğuzların Üçoklar bölüğünün Dağ Han soyundan gelen Salır boy birliğinin Dış Salır kolundan gelmektedirler. Göklenler ise Bozoklar bölüğünün Gün Han soyundan gelmektedirler. İran'da yaşayan Nohurlu ve Mürçeliler ise daha sonraki yüzyıllarda Türkmen boy birliğine katılmış küçük Türk grupları olmakla birlikte soyları 24 Oğuz boyuna dayandırılmamaktadır.

İran sahası Göklen Türkmenlerinin arasında eski Oğuz boylarının altısının adını etnonim olarak görebiliriz (bk.Tablo 2). Şecerelede Göklen boyunun alt grupları arasında yer almakta ve yeniden şekillenen bir boy sisteminin parçaları olarak dikkat çekmektedirler.

Tablo 2 Göklen boyu arasında yaşayan eski Oğuz boylarının kalıntıları

Günümüzde İran sahasında Bayatlar genelde Gülistan Eyaletindeki Güllüdağ bölgesinde yaşamaktadırlar. Bu bölgenin çoğunluğu Cankurbanlı alt boyuna mensuptur ve Bayatlar bu gruba nazaran daha az nüfusludurlar. Yanbulak Köyü'nün nüfusunun yarısı Bayat'tır ve köyün hemen yanında Bayatlar adlı bir köyde bulunmaktadır.

Göklenlerin Kayı alt grubunun bir kolu sayılan Beğdili grubu tarihî kaynaklarda da yer alan adlardandır. Bunlara Göklenlerin arasında Çakır Beğdili de denilmektedir. İran sahasındaki Beğdili'nin kendi alt bölümlerinin adları ise Pang, Amanhoca, Buran, Karışmaz adlarını taşımaktadır (Ahengeri 2003: 109).

Dodurga, Gülistan Eyaleti'nde Yomutların komşusu olarak yaşayan Göklenlerin bir alt grubudur. Dodurga'nın alt boyları *Nuhbe-yi Seyfiye*'de Yanak,

Sengrik, Çakır, Beydili, Ayderviş, Acangancık şeklinde gösterilmektedir (Gorhançı 1980: 60).

Bayındırlar Göklen boyunun bir koludur. Kövli, Akyacı, Karayacı, Çürük, Tereñ, Kesir, Körük, Yasaklık adlı alt boyları vardır. Pişkemer Bayındır, Kövlübayındır gibi yer adlarında da bu boyun adı muhafaza edilmiştir.

İran Göklenleri arasında dağınık şekilde bazı Avşar boyuna mensup ailelerin yaşadığına dair bilgiler bulunmaktadır. Ancak Avşarlar toplu olarak bir arada yaşamamalarından dolayı onların adıyla anılan bir yerleşim birimi bulunmamaktadır (Kaynak kişi: Bayramberdi Nefespur, Sufyan).

Göklenlerin İran sahasındaki çoğunluğu Kayı-Halkadağlı alt boyuna mensuptur. Hem Gülistan hem de Horasan Eyaletlerinde "Kayı"ları görmek mümkündür. Burada kısaca değindiğimiz İran Türkmenleri arasında tarihî Oğuz boylarının ad ve yadigârlarını bünyesinde en fazla taşıyan Göklenlerin boy teşkilatı ile ilgili detaylı bilgi daha sonraki bölümde verilecektir.

İran Türkmenleri arasında Yomut boyunun alt boylarına bağlı küçük gruplar olarak Eymir ve İğdir boylarının kalıntılarını da görmekteyiz. Aynı zamanda bu adlar bu boyların yaşadıkları bölgelerde yer adlarında da karşımıza çıkmaktadır. Eymirler Mämetgılı Ahun, Eymir Molla Sarı, Eymir Abdulla vb.; İğdirler İğdir Olyâ ve İğdir Soflâ vb. köylerde oturmaktadırlar.

Ayrıca Oğuz 24 boyunun adlarını taşıyan grupların içerisinde Türkmen Türkçesinde kullanılmayan eski Türkçeye ait kelimelerin varlığı ve güney-batı (Oğuz) Türk lehçelerinin doğu kolunu teşkil eden Türkmen Türkçesinden farklı olarak eski Oğuzcaya benzer telaffuz şekillerine ait izlerin bulunuşu dikkat çekmektedir.

Eski boyların on ikisinin adı Türkmenler arasında muhafaza edilmiştir. Bunlardan dokuzu etnonim ad şeklinde İran Türkmenleri arasında bulunmaktadır. Diğer üçü olan Garkın, Yazır ve Çovdur boyları ise Türkmenistan'da yaşamaktadırlar.

1.2.2. Göklen Türkmenleri

1.2.2.1. Göklen Adı ve Ortaya Çıkışı

Göklenlerin büyük bir Türkmen boyu olarak 17-18. yüzyıllarda tarih sahnesine çıktıkları düşünülmektedir. Çünkü bu yüzyıllardan önce yazılmış eserlerde, hatta Ebu'l Gazi Bahadır Han'ın *Şecere-i Terâkime* (Türkmenlerin Şeceresi) adlı kitabında dahi Göklen adı geçmemektedir. S. Ataniyazov büyük kısmı İran'daki "Türkmensahra"da kalan Göklenlerin etnik adının 11. yüzyılda Sır Derya boylarından Balkan civarına göçen Gök adındaki Türkmen boyuyla ilişkili olduğu kanaatindedir (Ataniyazov 2010: 123).

Mahtumkulu'nun 18. yüzyıl ortalarında Göklen boyunun vasfını anlatan bir şiir yazması bu dönemde bu etnik grubun oluşum sürecinin tamamlandığını göstermektedir: *Çöle çıkar bolsa meñzâr / Keyige gulana Göklen / Täsip edip savaş etse / Döner aç arslana Göklen / İlin yurdunu bırakmaz/ Bela bakmaz yavuz yokmaz / Allah'tan emirdir çıkmaz / Bu sözüm yalana Göklen* (Kazi 2000: 223)

Rabino'nun bizzat kendisinin derlediği rivayetlere göre Türkmenler Göklenleri Moğol saldırısı zamanında Kay (Kayı olmalı) diye adlandırıyorlardı ki bu da doğunun ilk ilhanı olan Karahanoğlu, Oğuzhanoğlu, Gurhanoğlu, Kayhan'ın adından getirilmektedir. Ona göre; Sincur sultanlarının padişahlığı zamanında Kayılar, şimdi yaşadıkları topraklara göç ettirilmişlerdir. Meşhed-i Misriyanî'yi henüz yıkmadan ve burada oturanları dağıttıktan sonra İğdir ve Behelke

Yomutlarının bir bölümü oranın harabelerinin yakınında oturuyorlardı. Su kıtlığı nedeniyle bataklık suyundan içmek zorundaydılar. Çünkü Etrek Irmağı'nın akış yolu Çat yakınında çok sağlam bir barajla kesilerek değiştirilmişti. Bu barajın yapımında fazlaca zift ve kurşun kullanılmıştı. Türkmenler bu barajı yıkmak için faydasız çabalar sarf ettikleri esnada oradan geçmekte olan gök renkli, topal ata binmiş bir adam gördüler. Bu tanınmayan adam, onlara kurşun ve zifti eritebilmek için barajın sırtında bir ateş yakmalarını; sonra mızraklarla taşları kımıldatmalarını, böylece sular kendine bir yol açtıktan sonra barajı yıkmak için bir sorun kalmayacağını söyler. Türkmenler bu adamın söylediklerini yaparak suya kavuşurlar. Türkmenler bu adamı gök renkli, topal ata binmiş adam anlamında *göklengli* diye adlandırmışlardır (Rabino1986:157). Farsçada *leng (leŋ)* sözcüğü "aksak" anlamını ifade etmektedir. Rabino'nun aktardığı rivayette "gök" ve "leng (leŋ)" kelimeleri atın sırasıyla rengine ve ayağında bulunan aksaklığa ilişkin sıfatlardır.

Bazı halk rivayetlerinde ise Göklen adı, Etrek nehrinin üzerindeki barajı hileyle yıkan ve bölgelerine suyun gelmesini sağlayan Göklerden aksak bir yiğidin adıdır (Atanıyazov 2005: 159). Burada ise *gök* boy adıdır ve *leng (leŋ)* bu boya mensup söz konusu kişinin aksak oluşuna işaret etmektedir.

Türkmenler Tarihi adlı eserde eski zamanlarda, hicri yılların başlarında Etrek, Gürgen'de yaşayıp yurt tutan Türkmen halkalarına Cengiz Han Moğolları İran ve Turan'a hücum ettiğinde Türk soylu oldukları için Guzlar veya Oğuzlar denildiği, Cengiz Han saldırdıktan sonra bu uruklara Göklen adı verildiği kaydedilmektedir. Bu halka Göklen denilmesi hakkında, bilinen rivayetlere ve Türkmen yaşlılarının anlattıklarına göre; Moğollar Horasan'a hücum edip Dehistan, Meşhed-i Mısriyan, Celavun'a yakın yerlere geldiklerinde havayı iyice sis kaplar. Meşhed-i Mısriyan'a

varamayıp yollarını kaybettiklerinde bir gök atlı, gök giyimli, aksak "leng" bir adam bir bölük atıyla gelerek bunlara rehberlik eder. Meşhed-i Mısriyan'a giden gizli yolların, tılsımlı ve açması güç büyük kapıların gizli sırlarını söyleyip önlerine düşüp Moğol Noyanlarını Meşhed-i Mısriyan Kalesi'nin içine sokar. Moğol Noyanları bu Gökleng adamın ve yanındakilerin kendilerine hürmetinden memnun kaldılar. Bu adamları güvenilir kişiler olarak görüp büyük saygı ve hürmet gösterirler (Ahengeri 2003:107-108).

Yine Ahengeri'ye göre; Curcan ve Hacılar nahiyelerinde Kebudcame yani gök giyimli kişiler vardır. Etrek Gurgan'da oturan yerli Türkmenler Moğollardan hürmet görünce her bir urug, Moğolların yanında kendilerinin Göklen halkı olduğunu ve Göklenden olduklarını söylemeye başlarlar. Böylece Gök adı bu uruglara ad olur. Bundan sonra Göklen denildiğinde bu ad ile söz konusu uruglar kastedilir (Ahengeri 2003:108).

Hüseyin Samedî'nin hazırladığı *Peyuheş-i Derbare-yi Türkmenha der Nüşa-yı 1229 Kameri, Der Kalemrov-i Mazenderan (Mecmua-i Makalat)* adlı kitapta nakledilen rivayetlere göre; Göklen Türkmenleri Dodurga ve Alıdağlı adlı iki kardeşin soyundan gelmektedir ve Dodurga'dan Bayındır, Kırık ve Yaşak-Sakrı Türkmenleri ortaya çıkmıştır. Kayı, Ayderiş ve Çakırbegdili'nin ise Alıdağlı neslinden olduğu belirtilmektedir (Asgerî Hânîkâh1993: 43).

Mahtumkulu'nın şiirlerinde de Göklen adı geçmektedir. Sevgilisi Menli'nin başkası ile evlendirilmesi üzerine söylediği *İleri bar diñli diñli / Sovuk suvlu, ter öleñli / İli gökleñ adı Menli / Ol sever yardan ayrıldım* dizelerinde "Sovuk suvlu, ter öleñli" ifadesi ile Göklen ilini soğuk suları ve yeşillik otlakları olan yer olarak betimlemektedir. Yine "Gökleñ" redifli şiirinde *Beyik dergaha yüz sürtüp / İslerin*

devletin artıp / Firaki dir goşun tartıp / Barar sen Tahran'a Göklen dizeleri yer almaktadır (Kazı 2000: 224).

Ataniyazov'a göre; *leng (leñ)* sözcüğü Kuzey İran'daki oymak ve boy adlarında çok rastlanan bir sözcüktür. Gerçekten bu civarda yaşayan Bagtiyarlar adı verilen boylar birleşiminde Heftleng (yedi leñ) ve Çeharleng (dört leñ) uruk adlarına da rastlanmaktadır (Ataniyazov 2010: 123). Ancak Ataniyazov'un Bagtiyarlar diye adlandırdığı Bahtiyariler doğuda İsfahan, kuzeyde Çaharmahal yine doğuda Luristan, güneybatıda Arabistan ve güneyde Kaşkayla çevrili bir alanda yaşamakaydılar. Bu bölge İran'ın kuzeyinde değil güneyinde yer almaktadır. Bahtiyari aşiretlerinin çoğu Farsçanın bir ağızını konuşuyorlardı, aralarında Arapça ve Türkçe konuşanlara da rastlanmaktaydı (Abrahamian 2009: 30). Bahtiyari konfederasyonunu oluşturan Çeharlenk ve Heftlenk boylarının adındaki *lenk* kelimesi Farsçada 'ayak' anlamındadır. Yaşadıkları coğrafyasal ve dilsel bağlama bakıldığında bu kelimeyi Göklen kelimesi ile bağdaştırmak doğru bir yaklaşım değildir.

Türkmensahra'daki Ayderiş, Güllüdağ, Cergelan civarlarında ve Yomut yaylalarında yaşayan Göklenlerin bazıları sözcüğün sonundaki *leñ*'in 'mekân, yurt' anlamındaki Farsça *lañ* sözcüğünden geldiğini tahmin etmektedirler. (Ataniyazov 2010: 123-124). Dehhoda'nın Farsça sözlüğünde yer alan madde başları incelendiğinde *aleng*, *alang* kelimelerine rastlamaktayız. *aleng* 'ordu (şehir) etrafını çeviren duvar' anlamındadır. *alang* ise Moğolcadan alınma bir kelime olup 'meydan, saha' manasında kullanılmaktadır. Bu kelime Türkmen Türkçesine de *öleñ* şeklinde girmiştir ve 'yeşil otlak, yeşil yer' demektir. Göklen sözcüğünün anlamı hakkında bir makale yazan F. S. Fasayev de bu adı *gök öleñ* 'yeşil çimenlik, yeşil otluk yer' kelimesine dayandırmaktadır, ancak yukarıda sözünü ettiğimiz Bahtiyariler ile ilgili

husus dolayısıyla S. Ataniyazov Farsça *lenk* kelimesi ile Moğolcadan alınan ve Türkmen Türkçesinde kullanılan kelimenin kökenini karıştırarak bu görüşü reddetmekte ve bu kelimenin anlamının şimdiye kadar açıklanamadığını belirtmektedir (Ataniyazov 2010: 123).

Bize göre;Göklen, yeşil anlamındaki *gök* kelime köküne Türkmen Türkçesinde yer adı yapan isimden isim türeten [+len] ekinin eklenmesi ile türetilmiştir ve 'göklük yer, yeşillik yer' anlamındadır. Bayındır, Dodurga, Kayı gibi Oğuz boylarının birleşerek yaşadıkları Alborz Dağlarının yeşilliklerle dolu yamaçlarına işaret eden coğrafyasal bir ad olarak kullanılmaya başlanmış daha sonra onların boy birleşmesinin adı haline gelmiştir. [+len] ekinin kullanımına [+lAK] şeklinde diğer Türk lehçelerinde de rastlamaktayız. Bu ek Türkçeden Farsçaya da geçmiştir. Örneğin, 1760'da Mirza Mehdi Han Estirabadî'nin yazdığı *Senglah* adlı eserin adı 'taşlık' anlamındadır.

1.2.2.2. Tarihî Süreçte Göklenler

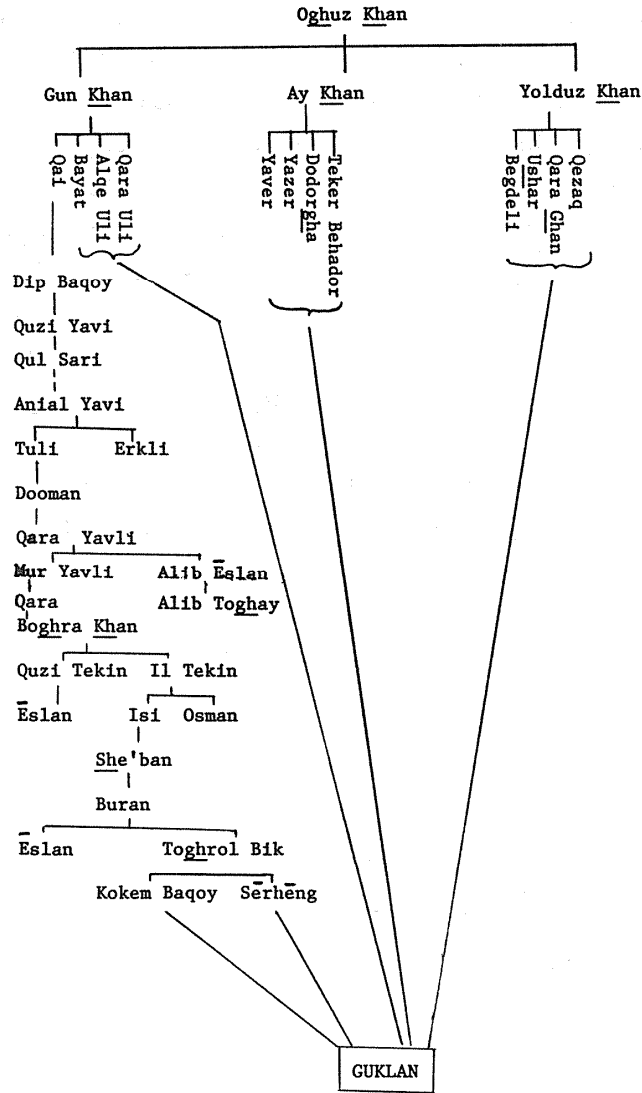
Göklen boyu 18. yüzyılın başlarında kuzeydoğu tarafı Gülistan; doğu tarafı Tekeltki Dağı ve Nohur Vadisi; kuzeydoğusu Cergelan; kuzeyi Karrıkale, Çendir, Sumbar ve Dehistan; batısı Sengir Suvat ve Altın Tokmak; güneyi Gurgan Çayı ve Hacılar'a kadar uzananalandaki oturuyorlardı. Sonraki yıllarda Yomut Türkmenleri Kuzey Balkan, Mangışlak taraflarından Etrek ve Gürgen'e gelmeye başladılar. Göklenler Yomut uruglarının önünde tutunamayarak yavaş yavaş kuzeyden güneye, batıdan doğuya doğru çekilip toplanarak kuzeyde İnçemment, Altıkaraağaç, Çeşme, Düyeci, Karavı; batıda Temirkarakuzı, Malay Şıyh ve Hoca Yangak'a yerleştiler. Göklenler doğuya çekildikten sonra aralara Hoca, Seyid, Şıh, Ata, Mahtum olmak üzere kutsal kabul edilen dört boy yerleştiler. Türkmen boy ve alt boyları birbirleri

ile düşman oldukları zamanlarda bile bu boylardan olanlar diğerlerinin arasında rahatça gezinebiliyorlardı. Kimse onlara zarar vermiyordu. Türkmenler kendilerini dört halifenin evladı bilen bu boylara Arapça *veled* kelimesinin çoğulu olan *evlad* demektedirler (Ahengeri: 108-109).

Bütün Türkmen boyları Göklenler hariç ortak dedelerinin adı ile anılmaktadır; ancak genellikle Göklenler Oğuz Han'ın torunu Kayı'nın adı ile adlandırılmaktadırlar. Zira Kayı'lar Göklen boyunun çoğunluğunu teşkil etmektedirler. Göklenler Oğuz Han'ın üç büyük oğlunun 12 oğlundan bölünen 12 grupturlar (bk.Tablo3) ve bu grupların ya da boyların birleşerek nasıl Göklen boyunu ortaya çıkardıkları kesin şekilde bilinmemektedir (Askerî 1995: 58). Konuya ilişkin kaynaklarda sadece bir önceki bölümde sözünü ettiğimiz rivayetlerin nakledildiği kayıtlar bulunmaktadır.

Tablo 3 Göklenlerin soyunun Oğuz Han'a dayanmasına dair şecere

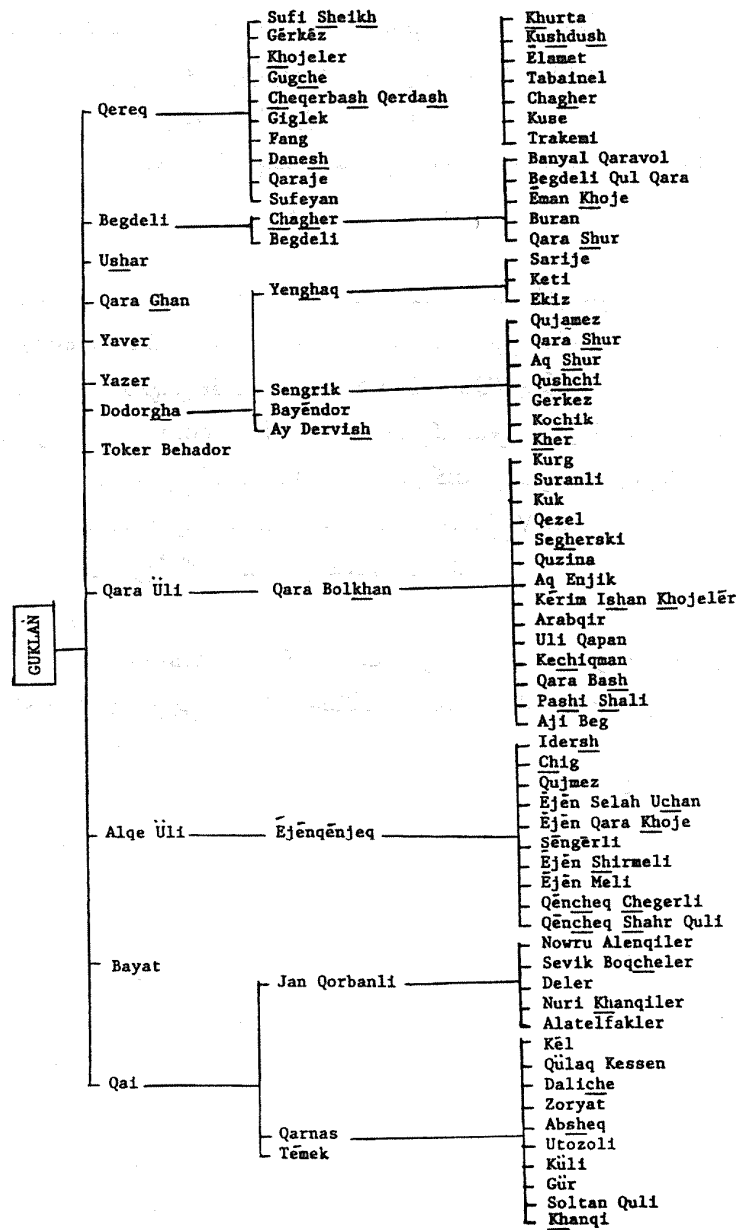
(Asgeriyi Hangah 1995: 39)

Göklenlerin bölündüğü 12 boy da kendi arasında alt gruplara bölünmektedir (bk.Tablo 4). Ancak kayıtlarda rastlanan birçok alt grup Göklenlerin arasında bulunmamaktadır. Bu durum Göklenlerin kendilerini sadece "Göklen" saymalarından ve alt gruplarına çok dikkat etmemelerinden

kaynaklanıyor olabilir (Askerî 1995: 59). Askerî, bu noktada Türkmenlerin çoğunun Türkmenistan'da yaşamasının da etkili olabileceğini belirtse de bu tespit Göklen ve Yomut boylarının Türkmenistan'daki kardeşlerine nazaran büyük çoğunluğunun İran'da yaşadığı gerçeği ile çelişmektedir. Tarafımızdan gözlemlendiği kadarıyla Askerî'nin sözünü ettiği birinci sebep söz konusu durumun ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır.

Tablo 4 Göklen boyun alt boylar ve tireleri (1995: 60)

İranlı araştırmacı-yazar Hüseyin Samedî'nin hazırladığı *Peyuheş-i Derbare-yi Türkmenha der Nüsha-yı 1229 Kameri, Der Kalemrov-i Mazenderan (Mecmua-i Makalat)* adlı kitapta Alborz Dağları ve Köpet Dağ arasında ekilebilir yerleri, ormanı ve otlağı bol bir alanda yerleşen Göklen Türkmenleri altı büyük gruba bölünmekte ve yaşadıkları yerler genel hatları ile belirtilmektedir (Asgerî Hânîkâh 1993: 42-43):

- **Kayı:** Karrıkale ve Darav'da,
- **Bayındır:** Pişkemer geçidi yanında,
- **Kırık:** Ovalarda,
- **Ayderviş:** Kara Şıh köyünde,
- **Çakırbegdili:** Nalkuş, Daşana Dağı'nın yanında,
- **Yaşak-Sakrı:** Günbed-i Kavus yıkıntıları yanında Sancar kalesinde

Türkmenler Tarihi, iç kapağında ise *Türkmenlerin Tarihi* adı ile anılan tarihî kitap 1966-1970 yılları arasında Türkmen din âlimi ve araştırmacı Abdulgafur Ahun Ahengeri (1910-2005) tarafından kaleme alınmıştır. Bu eserde bir giriş kısmından sonra Ebu'l Gazi Bahadır Han'ın *Şeceretü'l Terakime* adlı kitabı (14-107 sayfaları arası) Türkmen Türkçesi ile verilmiştir. Kitabın son kısmında yazarın yaşadığı devre kadar olan Türkmen tarihi *Şeceretü'l Terakime*'nin sonlandığı yerden devam ettirilmiştir. Kitap Rıza şah zamanında Türkmenlerin son hanlarının İran Devleti'ne tabi olması ile sonlanmaktadır (Ahengeri 2003: 1). Bu kitap yazarın oğlu Hacı Kerim Ahengeri'nin çabalarıyla 2003 yılında basılmıştır. Ahengeri'nin eserinin son kısmında Göklen boyunun alt boyları şu şekilde verilmektedir (Ahengeri 2003: 109):

Tablo 5 Ahengeri'ye göre Göklen boyunun alt boyları (2003:109)

Tayfa	Tire
Bayat	
Tefenci (Bugün Hoca Kodana)	
Erkekli	
Çıgık	
Karnava	
Kayı	Çotur-Konan-Sıgırık-Başınc (Paşayı)
	Köse-Ak-Tohtamış
	Darıtemek-Bokgaca-Temek-Yelyanı
	Cangurbanlı-Karnas
Bayındır	Kövli
	Akyacı
	Karayacı
	Çürük
	Tereş
	Kesir
	Körük
	Yasaklık
Kırık	Gişlik
	Kükerkabasakal
	Dene
	Ceke
	Gökce
	Karaca-Karca
	Karakuzu
	Sufyan
	Koşur (Şimdiki Türkmenler Küñgür diyor.)
	Ankut
Yanak Kursut	Sarca
	Kullı
	Dizegri
	Kesi
	Bacıman
	Kutu
	Sardışe
	Ekiz
Señger Karaşor	Abkurı
	Çeşmeabkur
	Kuşcı
	Har
	Şıybeki
Çakır	Karavulköse
	Horta
	Kuze

	Kulkara
	Baynal
	Gökdiş
	Alamet
	Toraman
	Türk
Gerkes Kuza	Mollalar
	Ataniyaz
	Mehrim
	Bure
Ayderviş	Ucu
	Kocamız
	Deli
	Cıksarı
	Arab
	Ocak
	Kancık
	Akkel
	Karakel
	Kaltak
	Kacar
	Akincik
Begdili	Pang
	Amanhoca
	Buran
	Karışmaz

Muzaferreddin Şah zamanında İran ordusunda görevli Muhammed Ali Gorhançı (Savletnizam) 1904'te Göklen bölgesinin vergi amilliğine atanarak Göklenlerin arasına bulunmuş ve bölgede yaşayan boyların yaşam yerleri, nüfusları, otlak ve tarlaları gibi hususiyetleri hakkında araştırma yaptıktan sonra topladığı bilgileri Esterabad'ın valisi Seyfüddevle'ye *Nuhbe-yi Seyfiyye* adı ile bir kitap şeklinde sunmuştur. Gorhançı aynı kitabı çok az değişiklikler yaparak *Nuhbe-yi Kamrani* adı altında yeniden yayınlamış ve 1909 yılında Kamran Mirza Naibu'l Saltane'ye sunmuştur (Zebihi 1976, Behzad-Agahatabai 2013: 4). *Nuhbe-yi Seyfiye*'de Göklen boyu sınıflandırılarak bu boyun hususiyetlerine ilişkin şu bilgiler verilmiştir (Gorhançı 1980: 59-60):

1. Halkadağlı Grubu: Bu grup Kayı, Karabalhan, Erkekli, Çıklık, Karnava, Bayındır ve Kırık alt gruplarından oluşmaktadır. Halkadağlı grubu savaşçılıkta Dodurga grubundan daha üstündür; bu grubun insanları daha cesur ve savaşçılardır. Dağların eteklerinde ve derelerde yaşamaktadırlar. Az miktarda pirinç ekimi yapmakta, çoğunlukla koyun besleyerek geçinmektedirler. Kilim, heybe ve keçe gibi ürünler de üretmektedirler. Ekinlerini genellikle yağmur suyuyla sulamaktadırlar. Yaşadıkları coğrafya çok çetin şartlara sahip olduğu için bu boydan vergi toplamak çok güçtür.

2. Kayı Grubu: Üç alt gruptan oluşmaktadırlar: Temek-Kayı, Karnas-Kayı, Darıbokaca-Kayı. Bunlarında alt grupları vardır. Bunların her birinin bir hanı ve kendi aralarında da bir uruğu vardır.

Karabalhan tayfasının bir hanı var, 11 alt gruptan oluşmaktadır: Acıbeg, Paşay, Gapan, Geç, Gara, Hordimak, Kör, Kırık, Arap, Sakkar, Çetir

Erkekli tayfasının bir hanı ve iki alt grubu var: Akincik, Godana.

Bayındır'ın 9 alt gurubu vardır: Kövli, Akyacı, Garayacı, Çürük, Törenek, Kalaycı, Kesir, Kürük, Yasaklık. İki hanı bulunur.

Kırık Göklenin en büyük tayfasıdır ve 10 alt gruptan oluşur: Kinglik, Gabasakal, Dehene, Çeke, Gökçe, Garaca, Gara Guzı, Sufyan, Küngür ve Ankut.

Çıklık iki alt gruptan oluşur: Çıklık ve Karnava.

3. Dodurga Grubu: Gorhançı'nın belirttiğine göre; çoğu uyuşturucu maddeler kullanıyorlar. Bu yüzden bu insanlar itaatkâr ve emirleri yerine getiren kişilerdir. Tarım faaliyetleri hususunda Halkadağlılardan oldukça farklıdırlar. Herkesin kendine ait yeri bulunmakta ve pirinç ekmektedirler. Pirinç ettikleri tarlalara *ayeşderler*.

Göklenin pirinci Yanak, Sengrik, Çakır, Beydili, Ayderviş, Acangancık gruplarının gayretleri ile üretilmektedir.

Yanak: Yanakların insanları cesurdur. Yomutların sınırlarında yaşarlar. Daima Yomutlarla mücadele ederler. 4 alt gruptan oluşurlar: Sarıcet, Gullı, Dizeğri ve Ketı.

Sengrik dört tayfadan oluşur ve kamışlık yerlerde otururlar. Çok sayıda su kaynakları bulunmaktadır: Ab-ı Harık, Ab-ı Garasu, Arapkör Çeşmesi, Garaşor, Goşçı, Har, Şıyhbegi. Bu kaynaklar birbirine eklenerek bir nehir oluşturup Gurgan Irmağı'na birleşir.

Ayderviş altı alt gruptan oluşur: Uçı, Gocamaz, Deli, Çıvarı, Arap, Sengrik.

Acangancık dört alt gruptan oluşur: Gancık, Yukarı Acan, Aşağı Acan, Ortakı Acan. Burada adı Şıyh ve Hoca olan bazı köylerde bulunmaktadır.

Kitapta verilen bu bilgilerin günümüz İran sahası Göklen Türkmenlerinin gerek yaşadıkları coğrafya gerekse yaşam tarzlarında gözlemlenebilir olması dikkat çekicidir. Örneğin, Halkadağlı Türkmenleri halen yaşamlarını dağ eteklerinde ve dere boylarında sürdürmektedirler ve ulaşım imkânları artmasına karşın bu bölgelere ulaşım yetersizliği devam etmektedir. Hava sıcaklığının arttığı yaz ayları dışında derelerin suları yükselmekte, sel felaketleri yaşanmakta ve yoğun yağış nedeniyle zaten engebeli bir arazi yapısı boyunca kesik hatlar şeklinde uzanan yollar kapanarak bölgeye ulaşım ya zorlukla sağlanmakta veyahut tamamen kesilmektedir.

Safevî döneminden sonra Rusya'nın ilk yelkenli gemileri Estrabad bölgesindeki limanlar ile ilişki kurmuşlar, bu dönemden sonra bazı devlet adamları, seyyahlar ve bilim adamları bölgeyi görmüşler ve yazılı şekilde raporlar hazırlamışlardır (Riyâhî 2005: 79). Göklenler 19. yüzyılda bölgeye giden söz konusu

kişilerin de ilgisini çekmiştir. Onların siyasetname, seyahatname ve raporlarında belirttikleri gözlemleri devrin şartları içinde boyun tarihini, gelişimini ve yapısını anlamamız açısından büyük önem taşımaktadır. Ayrıca bu kayıtlar onların nüfus bilgilerini içermeleri açısından da kayda değer bilgiler sunmaktadır.

P. Berezkin'in 1931 yılında Taşkent'te basılan "*V gyogenskoy doline*" (Gurgan Ovası'nda) adlı kitabında D. Rusinov'dan alıntı yaparak Günbed-i Kavus'un doğusunda Gürgen Irmağı'nın yukarılarında ve Etrek Irmağı'nın uzantısında İran topraklarında akan Çendir Irmağı'nın kıyısında Türkmen boylarının çadırlarının görüldüğünü ve bu Türkmenlere Göklenler denildiğini, onların Kayı ve Dodurga olmak üzere iki boya ayrıldıklarını ve kendi aralarında alt gruplarının bulunduğunu kaydetmektedir. Göklenlerin sayısı konusunda tarihî belgelerde çeşitli istatistiksel bilgiler bulunmaktadır. D. Rusinov ve G. İ. Karpov İran'ın sınırları içerisinde ve Gürgen Irmağı'nın doğu taraflarında yer alan Göklen bölgesinin yaklaşık 3000 çadıra yani 25.000 kişilik nüfusa sahip olduğunu belirtmişlerdir. Daha sonraki verilen konsolosluk raporlarına göre; Kuzey İran'da Göklenlerin nüfusu yaklaşık 50.000 kişidir (Atayev 1970: 24).

Rus Akademisyen Grigory Melgunov 1960 yılında İran'da yaptığı araştırmalar sonucunda yazdığı eserinde Türkmenleri Yomut, Göklen ve Teke olmak üzere üç boya ayırarak bu boyların alt gruplarına ilişkin detaylı sınıflandırma ve nüfus istatistiği verileri vermiştir. G. Melgunov'un naklettiği Göklen boyuna ilişkin bilgiler şu şekildedir (Melgunov 1997: 123-124):

Tablo 6 G. Melgunov'a göre Göklen alt boyları ve çadır sayıları (1997:123-124)

Dodurga	Kırık (Bu tayfalar Gürgen'in batısında Müşk-i Amber'in etrafında yaşıyorlar)	Genglik	100 çadır
		Sufyan	100 çadır
		Gökçe	100 çadır
		Dehene	100 çadır
		Çeke	76 çadır
	Göklen-Bayındır (Gürgen'in köylerinde yaşıyorlar.)	Akgılıç Hani	123 çadır
		Nefes Hani	107 çadır
	Göklen-Yanak (Günbed-i Kavus'un etrafında ve Kebut Came'nin doğusunda yaşıyorlar.)	Tuti Mecmen	116 çadır
		Üç Hunlu	100 çadır
	Göklen-Gerkez Gürgen kıyılarında sakinler		150 çadır
Halkadağlı	Çakırbegdili (Gürgen ve Etrek'in kıyılarında ve Haydarabad'ın etrafında yaşıyorlar.)		350 çadır
	Arap		100 çadır
	Edruş ya da İdruş (Gürgen'in derelerinde ve Karaşiyh etrafında yaşıyorlar.)		66 çadır
	Garabalhan (Gürgen'in derelerinde ve Garnabad'ın yakınlarında konargöçer şekilde yaşıyorlar.)	Yukarı boylı	150 çadır
		Aşağı boylı	165 çadır
	Erkekli (Alıçesme'nin yakınında, Gürgen'in 2 ferseng demek 12 km uzaklığında yaşıyorlar.)		122 çadır
	Kayı (Müşk-i Ambar ve Merkzer'in etrafında yaşıyorlar.)	Semek	56 çadır
		Daray	56 çadır
		Garnas	47 çadır
		Boku(r)ca	40 çadır

1906-1912 yılları arasında İran'ın Gilan vilayetinin Reşt şehrinde İngiliz Konsoloslugu görevini yürüten ve bu görevi vesilesiyle iki kez İran'ın kuzey bölgelerine seyahat eden (1909-1910) Hyacinth Louis Rabino (1877-1950) ülkesine

döndükten sonra izlenimlerini ve notlarını diğer kaynaklarla karşılaştırarak yazdığı eserinde Göklenlerin 2000 hane olduklarını belirtmektedir (Rabino1986: 158).

İran'da görev yapan İngiliz konsolosu Keith Edward Abott (1814-1873), Hazar Denizi kıyılarına yaptığı seyahate ilişkin 1848 yılı Nisan ayında tamamladığı raporunda Göklenlerin aile sayısının, bir bölümü Hive'ye gitmeden önce 7000 hane kadar olduğunu belirtmektedir. Ancak Hive'ye gidenlerin çoğu Hive'deki yaşam şartlarının yaşadıkları hayat şartlarından daha kötü olduğunu anlayıp yaklaşık 700 hanenin çoğunun geri döndüğünü ve muhtemel olarak İran nüfusu içinde kalan bu ailelerin yaklaşık 3000 aile kadar olduğunu kaydetmektedir. Ayrıca bu tahminleri boyların başkanlarından edindiğinden sayıların biraz fazla olabileceğini de belirtmekte ve aşağıdaki listeyi vermektedir:

Tablo 7 Keith Edward Abott'a göre Göklen alt boyları ve hane sayıları (Abott: 74-75)

Boyun Adı	Hane	Boy Başkanı
Yanak	400	Aşur Han, Geldi Han
Sengri	200	Mehmi Han, Kiraca Han
Kırık	400	Hoca Berdi Han, Kurdan Han
Pindir (belki de Bayındır)	200	Nufus Han
Çakır Begdili	500	Atnabeli Han, Aga Memet Han
Ayderviş	100	Hemit Han
Karabalhan	600	Ketir Han, Hugevren Han
Erkekli	300	Sefer Ali Han, Şerif Serdar
Yelyankı	400	Rıza Gulı Han, Nur Geldi Han
Karnas	200	Sarı Han
Kayı	300	Kul Niyaz Han
Güdrü	200	Kul Niyaz Han
TOPLAM	4000	

Abott'un daha sonra bu çizelge ile ilgili olarak Göklen nüfusunun toplamda 4000 verilmesine karşılık Murat Ali Han'ın 400 hane ile Hive Hanı'nın daveti üzerine Hive'ye gitmiş olmasının hesap edilmediğini belirterek boyun esas aile sayısını 4400 olarak vermektedir. Daha önceki raporlarında belirttiği nüfus istatistiğindeki farklılığı ve konunun belirsizliğini iki gruba ayrılan Göklenlerin alt gruplara ayrılmasındaki belirsizliğe bağlamaktadır (Abott: 74-75). Bu husus hakkında aynı dönemde Rus Konsolosu Bakulu'nun verdiği bilgilere göre ise Astrabat'ta (şimdiki Türkmen Sahra'da) Göklen Türkmenlerinin nüfusu 4000 ailedir; ayrıca bu sayıya ek olarak 2000 aile Hive'de konargöçer şekilde yaşamaktadır (Asgerî Hânîkâh 1993: 43).

19. yüzyılın ikinci yarısında derviş kılığında Tahran'dan Hive, Buhara ve Semerkant'a uzanan yolculuğu esnasında Arminius Vámbéry (1832-1913), Türkmenler arasında da kalmış ve bu yolculuğa dair 1864'de yayımlanan notları arasında Göklenlere yer vermiştir. Göklenlerin boy teşkilatı hakkında A. Vámbéry'den asıl imlası ile alınan listede parantez içerisinde Türkmen Türkçesi karşılıkları gösterilmiş olup şu şekildedir:

Tablo 8 A. Vámbéry'ye Göre Göklen Alt Boyları (1991: 388-390)

Tayfa	Tire
Tshakir (Çakır)	Gökdish (Gökdiş)
	Alamet (Alamet)
	Toramen (Toraman)
	Khorta (Horta)
	Karavul (Karavul)
	Kosze (Kuze)
	Kulkara (Kulkara)
	Baynal (Baynal)
Begdeli (Beğdili)	Pank (Pank)
	Amankhadye (Amanhoca)
	Boran (Boran)
	Karishmaz (Karışmaz)
Kayi (Kayı)	Djankurbanli (Cankurbanlı)

	Erkekli (Erkekli)
	Kızıl Akindyik (Kızıl Akincik)
	Tekendji-Bok (Tekenci Bon)
	Kkodja-Kodana (Hoca Kodana)
	Lemek-Kaniasz (Lemek Kanyas)
	Dari (Darı)
Karabalkan (Karabalkan)	Tchotur (Çotur)
	Kapan (Kapan)
	Szigirski (Sığırskı)
	Pashej (Paşah)
	Adjibeg (Acıbeg)
Kyryk (Kırık)	Giyinlik Szufian (Ginklik Sufyan)
	Dehene Karakuzu (Dehene Karakuzu)
	Tcheke (Çeke)
	Gokese-Kabaszakal (Gökçe-Kabasakal)
	Ongut (Ongut)
	Kongór (Kongor)
Bayindir (Bayındır)	Kalaydji (Kalaycı)
	Körük (Körük)
	Yapagi (Yapagi)
	Yadji (Yacı)
	Keszir (Kesir)
	Yasagalik (Yasaglık)
	Töreng (Toreng)
Gerkesz (Gerkez)	Mollalar (Mollalar)
	Kösze (Köse)
	Ataniaz (Ataniyaz)
	Mehrem (Mehrem)
	Börre (Börre)
Jankak (Yangak)	Körsut (Körsut)
	Madjiman (Macıman)
	Kotu
	Dizegri
	Szaridsche (Sarıca)
	Ekiz
Szengrik (Sengrik)	Karashur (Karaşor)
	Akshur (Akşor)
	Kutchi (Kuçi)
	Khar (Har)
	Sheikbegi (Şıhbegi)

Aj-Dervisch (Ayderviş)	Otschu (Oçu)
	Kodjamaz (Kocamaz)
	Dehli (Dehli)
	Tchikszari (Cıksarı)
	Arab (Arab)
	Adschem (Adşem)
	Kandjik (Kancık)

Vámbéry komşuları ile aralarındaki ilişkileri göz önünde bulundurarak Göklenleri Türkmenlerin en barışsever ve uygar grubu olarak tanımlamaktadır. Göklenlerin tarımla uğraşmalarına ve İran'a bağlılıklarına değinerek onların güzel ve tarihî hatıralarla dolu topraklarının Curcan şehrinin yıkıntıları yakınlarındaki Gürgen şehri olduğunu ve yukarıda belirttiğimiz on tayfanın 10.000 çadır nüfusa sahip olup Göklen boyunu teşkil ettiğini; ancak bu sayıyı biraz abartılı bulduğunu ifade etmektedir (Vámbéry 1991: 388-390).

İran'ın kısa askerî etnografya şerhinde 1912 yılında şu bilgiler yer almaktadır: İran'ın doğusunda Rusya ve İran'ın sınırlarında ve Hazar Denizinin doğusunda yaklaşık 70.000 Yomut Türkmeni ve 25.000 Göklen Türkmeni yaşamaktadır. Sarık ve Salır Türkmenleri İran'ın kuzeydoğusunun kenarında ikâmet etmektedirler. Askerî etnografya şerhinde Sarık ve Salır Türkmenlerinin sayıları verilmemiştir. Ancak Yomutların 70.000 ve Göklenlerin 25.000 kişi olduğu bilgisi 19. yüzyılın ikinci yarısında yazılan kaynaklardan alınmıştır. 1916 yılında Muhaceret İdaresi'nin başkanı 1920'li yıllarda Türkmen Sahra'da 180.000 ve 200.000 arası Türkmen bulunduğu bilgisini verdiği raporunda Estrabad ilinde 200.000 yerli halkın yaşadığına ve her km²'ye 4 ila 18 kişi düştüğüne işaret etmiştir. Sovyet araştırmacı M. Sencabi de yazdığı raporda 1920'li yıllarda İran'da 200.000 civarında Türkmen yaşadığını ve Göklenlerin 45.000 ve Yomutların 175.000 kişi olduğunu kaydetmektedir (Atayev 1970: 19-20). M. Mehdi Kendi, *Nazari be Rustaha-yi*

Mazenderan adlı kitabında Bendersah, Gumişan ya da eski adıyla Gümüştepe'de ve Pehlevidey ya da Akkale'de, Gümbet-i Kavus'tan Meravetepe'ye kadar Türkmenlerin çeşitli boylarının yerleştiğini Gürgen düzlüğünde ve Mazenderan'ın kuzey doğusunda da Türkmen boylarının bulunduğunu ve sayılarının 200.000 kişi civarında olduğunu belirtmektedir (Kendi 1972: 52-53).

Göklenlerin boy bölünmesini oluşturan alt gruplarının adlarında görülen farklılıklar ve nüfus sayılarının değişkenliğine, Göklenlerin geç dönemde oluşan bir boy birliği şeklinde teşekkül etmesi ve bu ana boy birliğine eklenen daha küçük boyların kendilerini zaman içerisinde sadece Göklen adı ile tanımlamaları etken olmuştur. İran sahası Göklen Türkmenleri bugün iki ana kola ayrılmaktadırlar: Bayındır ve Kayı Göklenleri. Bu ana grupların altında birçok alt grup bulunmaktadır. Göklenlerin Bayındır kolu Yomutların Kanyokmaz ve Garravı-Düyeci alt grupları ile komşu olarak yaşamaktadırlar. Kayı Göklenleri, Gülistan Eyaletinde Bayındır Göklenleri ile, Horasan Eyaletinde ise Nohur Türkmenleri ile komşudurlar. Ayrıca Türkmenistan tarafında yaşayan Teke boyu ve Karrıkale Türkmenleri ile de sınırdışlardır.

Diğer komşularına nazaran Göklen Türkmenlerinin ekonomik açıdan gelişmek için coğrafi şartları elverişliydi ve bu nedenle diğer Türkmen boylarına göre daha erken tarımla uğraşmaya başladılar. Göklenlerin başlıca geçim kaynağı hayvancılık, tarım ve ticaretti. Bugün olduğu gibi o dönemde de Göklenlerin ikâmet ettikleri bölgelerin doğal olanakları, topraklarının verimliliği ziraat ile uğraşmalarının başlıca temelini teşkil ediyordu. Buğday, arpa, pirinç, tahıl vb. ekmekte, çoğunlukla inek, koyun, keçi gibi hayvanlar beslemekte ve deve yetiştiriciliğine aralarında pek

rastlanmamaktadır. Göklenlerin bir bölümü de ipek üretimi ile meşgullerdir (Atayev 1987: 18).

Türkmenşahra'nın tepelik bölgelerinde yaşayan Göklenler diğer Türkmenlere nazaran daha erken İran Devleti'nin nüfuzunu kabul etmişlerdir. Bocnurd'a atanan Kürt vali başka bir Kürt'ü Göklenlerin hâkimi olarak görevlendirerek Göklenlerden daha fazla vergi alınmasını sağlamış ve kendi aralarındaki savaşlarda onları özgür bırakmıştır (Askerî 1995: 191). M. Sencabi'nin belirttiğine göre; Türkmenşahra'nın boyları gitgide çadır yaşamından vazgeçip yukarıda sözünü ettiğimiz geçim kaynaklarına yönelirlerken Türkmenşahra'da İran Devleti'nin idarî sistemi bulunmamaktadır. Türkmenşahra'nın ahalisi kendi boylarının başkanlarına bağlılık göstermekte ve itaat etmektedirler. Boyun geleneklerini geçmişten süregelen adetlerini kati surette sürdürmektedirler. Sünnet ya da geleneğe göre her bir sıkıntı için çare bulma konusunda boyun aksakalları kendi aralarında müzakere edip aldıkları kararı uyguluyorlardı (Atayev 1987: 18). Kendilerini Oğuzhan'ın üç büyük oğlunun nesli sayan bu boyun yerleşik hayata geçişinin ardından siyasî ve toplumsal yapıları da değişmiştir (Askerî 1995: 191). Göklenler toprağa bağlılıkları ve İranla komşulukları neticesinde İran yönetimi karşısında itaatkâr olmaya mecbur kaldılar. Bazen vergi verirken, çoğu zamanda isyan ettiler.

Türkmenşahra 1920-1925 yıllarına kadar Estrabad'ın valisi ve onun memurları tarafından yönetiliyordu ve Türkmenlerin çoğu onları devlet memuru olarak tanımıyordu. Bu yüzden onların Türkmenşahra'daki işi sadece vergi toplamak ile sınırlı kalıyordu. Ancak Türkmenşahra halkı vergi ve haraç vermemek için çaba gösteriyordu. Bu da İran güçleri ile çatışmalarına neden oluyordu (Atayev 1987: 18). Vergi ve haraç İran'ın merkezi devletinden gönderilen özel kişilere ve başkanlara

ödeniyordu. Vergi toplayan kişiler atlılardan ya da ordu birliklerinden oluşuyordu. Her boyun en alt gruplarına kadar hepsi bu vergileri vermek zorunda ve bu memurlar da vergileri toplamak zorundaydılar (Rabino 1986: 147). Aksi takdirde yerel yönetim ve merkezi yönetim karşı karşıya kalmaktaydı.

K. Benderiyev'in 1904 yılında yazdığı rapora göre, Esterabad Valisi Aliyuddevle 1900 yılında Göklenlerin düşmanı olan Yomutlardan da çok sayıda atlının dâhil olduğu büyük bir güç topladı ve her yıl ödemek zorunda oldukları vergiyi Farsyan bölgesindeki devlet memuruna vermeyen Göklenlerin üzerine sefere çıktı. Bir yüzyıldan sonra belki de ilk kez Gürgen Irmağı'nın civarındaki Akkale ve buradaki köylerden geçerek Göklenlere saldırmaya cüret ettiler ve Yomutların yardımı ile aynı yıl Göklenleri acımasızca yenilgiye uğrattılar. 1922'de *Şefek-i Haver* adlı gazetede bu dönem "İran yönetiminin Türkmenlere karşı gerçekleştirdiği kanlı askerî operasyonlar bu azınlık küçük halkı tamamen yok olmak ile tehdit etmekte" şeklinde tasvir edilmekteydi (Atayev 1987: 23).

İran Devletinin yöneticilerinden habersiz Esterabad ilinin valileri gece saldırıları ile Türkmen köylerini yağmalıyorlardı. Esterabad valisinin ordusu geri döndüğünde bu saldırılara karşılık Türkmenler de kendi yaşadıkları yerlerin komşusu olan köylere saldırıyorlar ve İranlıları esir ederek bozkırlarına veya çoğunlukla Etrek Irmağı'nın kıyılarına götürüyorlardı (Melgunov 1997: 126).

Nesirü'l Küttab lakaplı kişinin *Deşt-i Gürgen* konulu küçük kitabında, İran'ın eski devletinin bir görevlisi olan İhtişamü'l Vüzera tarafından Günbed-i Kavus'taki devlet görevlisine yazılan bir mektupta şu bilgiler yer almaktadır (Rabino 1986: 151):

"Kimse benim sözüme itimat etmeyebilir ve bu söylediklerim gelecekte söyleyeceğim sözler için de şüphe yaratabilir; ancak İran Devleti'ne Yomut ve Göklenlerin kendilerini padişahın

tebaası saydıklarını ve padişaha hizmet etmek için hazır bulunduklarını haber vermek yine de benim görevimdir. Kötü ün kazansalarbile hiçbir zaman onlar tarafından saraya anlaşmazlıkları bertaraf etmek için vekil gönderilmemiştir. Valiler ve devlet memurları şahsi menfaatleri uğruna ve kendi ünlerini artırmak için daima Türkmenlerin bazı boylarını devlete karşı isyan ediyorlarmış gibi göstermişlerdir. Dolayısıyla, devlet onların isyanının bastırılmasını emir vermiştir. Türkmenlerin arasında devlet tarafından acımasızca yağmalanan çok sayıda suçsuz boylar da gördüm. Başkanlar ve aksakallar Rusların idaresinde kalmaktan nefret ettiklerini defalarca söylediler. Ancak Esterabad valisi bunları isyan etmeye mecbur bırakıp merkezi devlete Göklen boyu üç yıllık vergiyi vermek istemiyor, devletin emrine itaat etmiyor şeklinde yazılar gönderiyor. Ancak bu Türkmenlerin çoğu bana vergi vermeye hazır olduklarını ve İran devletine karşı kötü bir niyet beslemediklerini söylediler."

Ancak bu dönemin şartları göz önüne alındığında Türkmenlerin bu şekilde vergi vermeye hazır olduklarını kabul etmek güçtür. Elbette Esterabad valilerinin de Türkmenlerin zaman zaman vergi vermeyi reddetmelerini kullanarak genel bir baskı havası oluşturup kendi menfaatleri doğrultusunda hareket ettikleri görülmekte ve her iki taraf için bu durum sürekli can ve mal kaybına yol açan saldırı ve geri çekilmeleri beraberinde getirmektedir.

Göklenlerin kaydadeğer isyanlarından biri Şahrü Han adlı devlet adamının kötü muamelesine karşı çıkmalarıdır. Şahrü Han Esterabat valisi olarak geçirdiği üç yıl içinde halkın yıllık altı bin tümen vergi vermesiyle yetinmeyerek yeni vergiler toplamak için kararlar çıkarır. Halk da fazla vergi vermeyi kabul etmez. Şahrü Han, Hüseyin Han Fereng'in halkı kendisi aleyhine isyana çağırdığını düşünür. Bu yüzden Şahrü Han, Hüseyin Han Fereng'i yakalayıp getirmesi için Lutfali Han Kethul'u gönderir. Hüseyin Hankaçarak ve Göklenlerin hanlarından Ali Murat Han'a sığınır. Şahrü Han Ali Murat Han'dan Hüseyin Han'ı ona teslim etmesini ister. Bu isteği

kabul edilmeyince Şahru Han bir kaç yüz tüfekli ve Yomutlardan atlı adamları ile birlikte bir adet top tedarik ederek Göklenleri bastırmak üzere yola çıkar. Şahru Han Göklenlerin bölgesinde birçok yere gitmeye muvaffak olur. Ama dağlık bölgelerde biraz fazla ilerlediyse de Ali Murad Han'a ulaşamaz ve geri dönerken tüm mallarını ve topunu kaybeder. Tüfekçilerin çoğu da Göklenler tarafından esir edilir. Hatta kendisi bile tutsak edilerek fidye karşılığında esareti son bulur (Abott: 72).

Süleyman Han Kaçar, Esterabad valisi olarak tayin edilir. O da yeniden bir orduyu Göklenlerin üzerine sevk etmesine karşın Göklenlerle müzakere edilmesi yoluyla bu isyanın sona ermesini ister. Ancak Cafer Kulı Han Bocnurd'un gönderdiği kişiler Ali Murat Han'ı Süleyman Han'ın ordusuna saldırmaya teşvik ederler. Cafer Kulı Han'ın Kürt askerleriyle Ali Murat Han'a yardım etmeye geldiğini duyunca Süleyman Han geri dönmeye karar verir. Bu esnada 17 yaşındaki oğluyla beraber yegâne kalan topu, Esterabat'ta elinden gider. Süleyman Han'ın oğlunu Bocnurd'un hanı Cafer Guli Han'a verirler. O da Süleyman Han'ın oğlunu azad eder. Bu olaydainsan kaybı çok değildir; iki taraftan birkaç kişinin ölmüş olabileceği kaydedilmektedir (Abott: 73-74).

İran Hükümeti Şehzade Eldişi Mirza ve Süleyman Han'a düzensiz askerlerle üçüncü kez Göklen bölgesine saldırımları emrini verir. Askerler eski tecrübeleriyle Göklenlerin 12 mil uzaklığında karargâh kurarlar ve Göklenlerle uzun yorucu müzakerelere başlarlar. Nihayetinde Göklenler ve devletin arasında bir anlaşma gerçekleşir. Bu anlaşmaya göre vergi gelirinin bir yıllığını peşin olarak devlete vermek kaydıyla Mirza Saduddevle, Göklenler ve devletin arasında aracı olacaktı. Göklenler el koydukları silah ve topu iade edecekler ve esir ettikleri kişi ve askerlerin tamamını serbest bırakacaklardı. Son olarak çoğunluğu Yomut boyundan oluşan

Gürgen ve Etrek civarlarındaki yolkesen yağmacılara karşı İran ordusuyla beraber mücadele etmek üzere 300 atlıyı devletin hizmetine vereceklerdi (Abott: 73-74).

1858-1860 yılları arasında İran'ın Gilan vilayetinin Reşt şehrinde İngiltere konsolosu olarak görev yapan Charles Francis Mackenzie Karakale Türkmenleri konusunda İngiltere'ye şu raporu sunmuştur (Mackenzie 1980: 203):

"30 yıl önce Hive hanına sığınan bazı Göklen ve Yomutlar Özbeklerin sıkıştırmasıyla oradan göçmüşler ve Kürt ilhandan şahın himayesi altında kalmayı ve şaha vergi vermeyi talep etmişlerdir. İlhan babası Necef Kulı Han zamanında o temsilcileri kendisi görmüştü. Bu yüzden ilhan aracılık yaparak onları Karakale'ye yerleştirdi. Bu kale Etrek Irmağı'nın 1 menzil yakınında bulunuyordu. Türkmenler orada tarımla uğraştılar ve bir kale inşa ettiler. Henüz hasat zamanı gelmeden ilhana Tahran'dan Türkmenleri yerleştirdiği yerden göç ettirmesi için emir geldi. Bu ilhanı zor durumda bırakmak için eski sadrazamın komplosuydu. Ama bu isyancı Kürt, Sadrazam Mirza Aga Han'a itaat eder gibi görünerek Türkmenlerin Karakale'yi terk etmelerini emretti. Türkmenler ekinlerini biçmek için biraz zaman istediler. İlhan öyle görünüyor ki devletin emriyle onlara saldırdı. Ancak öyle bir saldırı gerçekleştirdi ki şahın askerleri ve kuvvetleri yenildiler ve Türkmenler kazandı. İlhan ikinci saldırıda da kaleyi yakıp yıktı; ancak Türkmenlere hiçbir cari zarar vermedi. Sadece bir yaşlı kadın ve onun eşi öldü. Sonra Türkmenlerle barış yaptı. İlhanın bu düzenbaz tavrı sadrazamın emrine itaat etmek istememesi ama açık şekilde de bu emre isyan etmek istememesinden kaynaklanıyordu."

İngiliz konsolosu Charles Francis Mackenzie'nin Esterabad valisi Caferguli Han İlhan'ın Türkmenlere yaptığı saldırıya ilişkin raporu ise şu şekildedir (Mackenzie 1980: 204-206):

"Mart 1859'da Caferguli Han, Esterabad'daki hükümetini kurduğunda ansızın Türkmenlere saldırdı ve birçoğunu esir etti. Şimdi onların hepsini iade etmiş durumdadır. Esirlerin arasında birçok kadın da bulunuyordu. Bu kadınlara çok iyi davrandılar. Onları Esterabad'ın çok saygın ve asil ailelerine emanet ettiler. Türkmenlerin söylediklerine göre bu kadınlar esir düştükleri gibi sağ salim geri döndüler. İlhan yaklaşık 6000 kişilik birliğini Esterabad'da donatarak Karakale'ye doğru yola çıktılar. Yolda çok vakit kaybettiler. Sonra üç kez

Türkmenlere saldırdılar. Üçüncü seferde Türkmenlerin başı Haydar Kulı Han, İlhanın kardeşinden bir savaş topu aldı. Türkmenler Göklen, Yomut ve Teke boylarının birleşmesinden oluşan atlı ve yaya toplam yaklaşık 15.000 kişiydiler.

Karakale başkanı aldığı topla İranlılara karşı top atışı yapıyordu. İran askerlerinden 15 ila 20 kişi öldü ve İlhan birkaç nedenle geri çekildi. Bu nedenlerin başında askerlerin yiyeceğinin azalmış olması geliyordu. Yiyeceğin Karakale yolu üzerinde tükenmesinin nedeni yolda çok oyalanmalarıydı. İlhan yanlarında 40 günlük azık götürmüştü, ancak bu Esterabad'dan ayrıldıkları ilk 12 günde bitmişti. Üç gün süren bir geri çekilmenin devamında Türkmenler onlara saldırmayı sürdürdüler. Yaklaşık 300 askerleri öldü ve bazıları da soğuk ve kardan dolayı geride kaldılar. İlhan en sonunda 1858 yılının Şubat ayında Nevruz Bayramı'ndan önce Esterabad'a ulaştı. İkinci kez Esterabad'dan Mahmudabad'a sonra oradan Akkale'ye ve Karakale'ye gitti. Ordunun bu gidişi 70 gün devam etti. Bu yolun mesafesi sadece 3 ferseng (18 km.) idi.

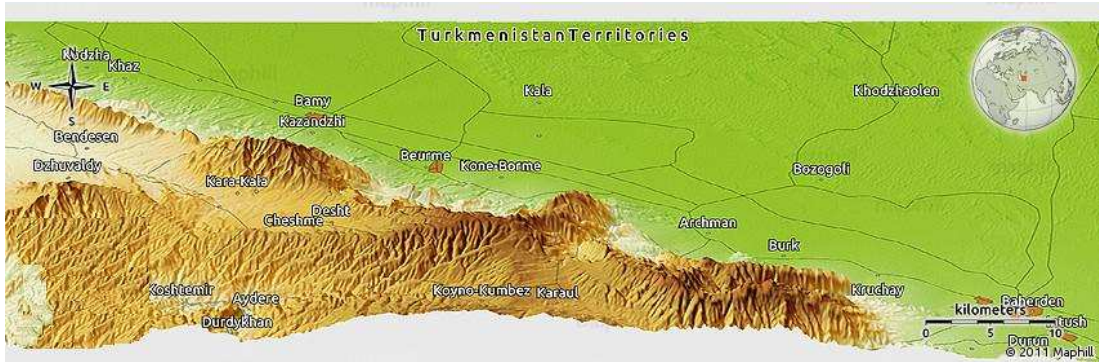
15 menzilde Karakale'ye ulaştılar. Türkmenler tepelerin etrafına sığındılar. İlhan kaleyi yıktı ve 24 Kasım 1858'de Esterabad'a geri döndü. İlhan Esterabad'a döndükten sonra Türkmenler kendi yıkılıp harap olan evlerine geri döndüler ve yeniden tarımla uğraştılar. Türkmenler ilk saldırıda durumdan istifade ederek 63 köyü yakıp yıkıp yağmaladılar. İlhan muhaceret etmeden önce de 300 kişiyi esir ettiler."

Görüldüğü üzere 1881 yılında Ahal Anlaşması ile Türkmenlerin Rusya ve İran arasında bölünmesinin arefesinde İran-Türkmen ilişkileri çok sorunlu ve çalkantılıydı. İran saldırıları Ruslar gelmeden önce Türkmenleri zayıf duruma düşürmüştü. Rusların gelmesiyle iki güç arasında kalan Türkmenler az sayılarına ve yetersiz silahlarına rağmen direnmeye devam etseler de Göktepe Savaşı'nda tamamen yenilgiye uğradılar ve bu tarihten sonra Rusya ve İran tebalarına dönüştüler.

1.2.3. Nohur Türkmenleri

Bugünkü Türkmenistan'ın Nohur Vadisi'nin sakini olan Nohurların bir boy olarak ne zaman ortaya çıktıkları konusu Türkmen şecerelerinde yer almamaları ve

tarihî kaynaklarda adlarına rastlanmaması gibi hususiyetlere bağlı olarak tartışmalı bir konudur. Bu vadinin asıl sakinlerinin 16. yüzyılda Köpet Dağ bölgesindeki hayvancılıkla uğraşan boyların yani Oğuz-Türkmen unsurlarının karışması sonucunda meydana çıkan bir boy oldukları ihtimali yüksektir. Ancak konargöçerlerin gitgide çoğalarakvadinin asıl sakinlerini etkilemelerinin ardından sürecin nasıl ilerlediği ve onların karışma şekli hakkında bilgi bulunmamaktadır. 16. yüzyılın başlarında Köpet Dağ ve Murgap'ta yaşayan Horasanlı ziraatçiler Türkmenlerle karışmış ve onların egemenliği altına girdiklerinden bu vadide yaşayan asıl halkın etnik adı unutulmuştur, ama bazıları henüz kısa bir zaman geçtiği için Mehin ve Enev adlarını korumuşlardır (Goli 1987: 87). Nohurlar, Mehinli ve Eneveli olarak adlandırılan bu boyların konuşurlarının apikal /s/ ve /z/ seslerini kullanmaları ve benzer şekilde coğrafi yerin adı ile adlandırılmaları açısından ortak hususiyetler göstermektedirler.

Harita 28 Nohur Vadisi

XIX. yüzyılda küçük bir zümre olarak Güney Türkmenistan'ın dağlık bölgesi Köpet Dağ'da yaşayan Nohur boyu sık sık Tekelerin ve İran hâkimlerinin baskınlarına uğramaktaydı. E. N. Necef ve A. A. Berdiyev F. K. Maksimoviç'ten alıntılarla Nohurların Rus yönetimini Tekelerinde baskısının etkisiyle kolaylıkla

benimsediklerini kaydetmektedirler. Dinî inançları ve geleneksel yaşam şekilleri ile çelişen uygulamalara zorlanmaları, geleneksel giyim tarzlarına karışılması sonucunda Rusların baskısından kaçan Nohurlar İran topraklarına göç etmişlerdir.

Günümüzde İran sahasında yaşayan Nohurların hafızasında Rus işgal yıllarına ilişkin dedelerinden duydukları hatıralar halen canlıdır. İran'a sığınmalarının nedenini atalarının din uğruna, töre uğruna Rus zulmünden kaçmaları şeklinde ifade etmektedirler. Aslında onlar Türkmençay Anlaşması'na kadar her iki ülke arasında gidip gelmekteydiler. Konargöçer bir yaşam sürdüren Nohurlar hayvanlarını İran topraklarında otlatıyor, daha sonra Türkmenistan'da bulunan verimli topraklarına dönüyorlardı. Ancak Ruslardan kaçarak İran'a sığınan Nohurlar sınır anlaşmasının uygulamaya geçmesinin ardından İran'da kaldılar.

Köpetdağ'ın Nohur adlı sulak vadisinde yaşayan, tarımla uğraşan boylardan biri olan Nohurlara yurtlarının adı verilmiştir ve "Nohur vadisinde yaşayanlar", "Nohurlular" şeklinde adlandırılmışlardır. Ataniyazov'a göre *nohur* sözcüğü Araplardan veya Moğolcadan Farsça'ya geçen bir sözcük olup 'ırmak', 'akışın yönü', 'sulu yer' anlamlarında kullanılır. Nohur vadisinde çok sayıda kaynak vardır (Ataniyazov 2010: 165). Ataniyazov'un belirttiği gibi kelime Farsçadan alınma bir kelime olmayıp Moğollar ile aynı coğrafyayı paylaşan İran Yomutlarının arasında varlığını sürdürmektedir.

İran Yomutları arasında *navur* şeklinde ifade edilen kelime yapay göl veya ırmağın akışı esnasında alçak seviyedeki bir yeri doldurması sonucu oluşan göl olmak üzere iki anlamda kullanılmaktadır. Örneğin Yomutların yaşadıkları sahada Eymir Molla Sarı Köyü yakınlarında 'Eymir Navuru'adlı küçük bir göl yer almaktadır. Nohurların Türkmenistan'da yaşadığı alanda da Sunbar'ın

oluşturduğuböyle sulak bir arazi vardır. Bu kelimenin tarihî süreçte Türkmenlerle aynı coğrafyayı paylaşan Moğolların yazı dilinde *nuur*, *nagur* şeklinde muhafaza edildiğini de görmekteyiz. Kelime Moğolcada 'göl, gölet, havuz; kuru göl yatağı'anlamlarında kullanılmaktadır (Lessing 2003: 932, 871). Moğolistan'da 'Lopnor' adlı büyük bir göl de bulunmaktadır. *Sina Sözlüğü*'nün 529. sayfasında *navur* kelimesi *navır* şeklinde verilmekte ve kelime ile ilgili şu açıklama yapılmaktadır: "Farsça tâlâb, nâver. Ekin suvarmak için bir gişlik yerin daşına gum üyşirip su saklanyan yer, ulı havdan, göl". Görüldüğü üzere kelime burada da yapay göl anlamını vermektedir. *Sina Sözlüğü*'nde *navır* ile aynı kökene sahip olduklarını düşündüğümüz *nav* kelimesi ile başlayan madde başları incelendiğinde bunların da su ile ilgili kelimeler olduğunu söyleyebiliriz.

Daha öncede belirttiğimiz üzere Nohur coğrafi bir addır. Nohur Vadisi'nde yaşayan topluluklar araştırmacılar tarafından Nohur boyu olarak adlandırılmıştır. Bu boyun konuşurlarının ağızları ise Türkmen diyalektoloji araştırmalarında Nohur ağızı şeklinde adlandırılmış ve bu adlandırma daha sonra yapılan çalışmalarda da aynı şekilde kullanılmıştır. Ancak Nohurlar kendilerini Nohurlu olarak tanımlamaktadırlar. Bize göre de sadece Nohur tanımı coğrafi bir bölgeyi ifade etmekte olupbu yerde yaşayan halkın Nohurlu şeklinde ifade edilmesi hem boyun kendisini tanımlaması ile örtüşmekte hem de Enevli, Mürçeli vb. diğer örneklerde görüldüğü gibi belirtilen yerde yaşayan anlamını pekiştiren daha doğru bir kullanımı teşkil etmektedir.

"Nohurlu" adının ortaya çıkışı ve bu boyun kökeni üzerine İran ve Türkmenistan'da anlatılan çeşitli rivayetlerde bulunmaktadır. Nohurların İran'a gelmeden önce yaşadıkları Kopet Dağı'nın tepelerinde bulunan vadilik sahada kurulan

Nohur kasabası ve komşu köyler Türkmenistan'ın diğer bölgelerinden epey farklılık göstermektedir. İran'da olduğu üzere Türkmenistan'da Nohur boyunun yaşadığı coğrafya da diğer yerleşim birimlerine uzaktır. Bu sebeple Nohurlar eski gelenek ve göreneklerini çok iyi muhafaza etmişler; dindarlıkları, çalışkanlıkları ve akraba evlilikleri ile ün salmışlardır. P. Brummell, bölgede bulunanların Büyük İskender'in ordusunun ataları olduğunu iddia etmekte olduklarını ve Nohur kasabasında bir kayanın üzerinde Büyük İskender'in atına ait olduğunu söyledikleri nal izi bulunmakta olduğunu kaydetmektedir. Bu görüşü temel alarak Brummell, Nohur evlerinin verandalarının ahşap kolonlarla desteklenmiş olmaları itibarıyla iyonik stili andırmakla beraber bunun sebebinin Helenizm'den etkilenilmesinden daha ziyade koç boynuzları olabileceğini belirtmektedir (Brummell 2005:119). İran sahasında da Nohur boyunun yerleştiği köylerdeki meskenlerin mimarisinde evlerin dış girişlerinde ahşap kolonlar üzerinde yerleşen koç başı şeklindeki işlemler dikkat çekmektedir. Aynı motifi evlerin içinde keçeden yapılma nazarlık şeklinde, köy mezarlıklarında mezar başı olarak hatta bölgede yer alan tarihi eskiye dayanan caminin duvarlarına nakşedilmiş şekilde görmek mümkündür.

Elbette Brummell'in belirttiği helenistik stili andırma ifadesi tarihsel süreçte koç başının, Türk kültürünün bir mührü gibi Anadolu'dan Altaylar'a kadar çeşitli mezar taşlarında, halı ve kilimlerde varlığını sürdürmesi (Aksoy 2012: 18) dolayısıyla bir benzetmeden öteye geçmemektedir. Koyun özellikle beyaz koç eski Türklerde Gök Tanrı'ya sunulan kurbanlar arasındadır. Çin kaynaklarının aktardığına göre, Tabgaçların Gök Tanrı ayini olarak anılan törenlerde kurban edilen hayvanlardan biri de koçtur (Çoruhlu 200: 150).

1.3. İran Türkmenlerinin Yaşadıkları Bölge

İran Türkmenleri İran'ın kuzey doğusunda ve Türkmenistan sınırlarında yaşamaktadırlar. Onların yaşadığı coğrafya batıda Hazar Denizi ve kuzeyde Türkmenistan sınır hattı ile çevrilidir. Güneyde Akkale, Bender Türkmen, Günbet-i Kavus, Kelale şehirlerinin güneyine ve doğuda Kuzey Horasan'ın Horasan Türkü nüfuslu köylerine kadar uzanmaktadır.

Siyasî bölünlemeye göre İran Türkmenleri çoğunlukla Gülistan Eyaleti'nin kuzey ve doğu kısımlarında, Kuzey Horasan Eyaleti'nin ise kuzey batı bölgelerinde yerleşmişlerdir. Gülistan Eyaleti'nde Hazar Denizinden başlayarak iç kesimlere kadar Yomutlar, onların hemen doğusunda Göklenler yaşamaktadır. KuzeyHorasan Eyaleti'nde Gülistan Göklenlerinin devamı olarak Cergelan ilinde Göklen oturumu devam etmektedir. Onların doğusunda da dar bir alanda Nohurları görebiliriz.

İran Türkmenlerinin en kalabalık nüfusunu teşkil eden Yomutlar Hazar Denzinin kıyılarından Meravetepe'nin doğusundaki Talav Dağlarına kadar uzanan düzlük bir arazide yerleşmişlerdir. Günbet-i Kavus'un doğusundan başlayan Göklen coğrafyasının küçük bir bölümü düzlük alanda yer almasına karşın Göklenlerin çoğunluğu Alborz Sıra Dağlarının uzantısı olan Gülistan'ın doğusu ve Kuzey Horasan bölgesindeki dağlık alanda; Nohurlar da Göklenlerin doğusunda vadi ve tepelerde kurulu köylerde yaşamaktadırlar. Kuzey Horasan da yaşayan bir diğer Türkmen boyu ise Tekeler olup Doyduh ve Tegelekgöz köylerinde yerleşmişlerdir. Sayıları oldukça az olan Salırlar, Tekelerin yaşadıkları bölgenin devamında, Sebzevar, Türbet-i Cam ve Sarahs'ta oturmaktadırlar.

İran Türkmenlerinin çoğunluğu düzlük alanda yaşadıkları için bu bölge "Türkmensahra" adı ile anılmaktadır. Ancak yukarıda sözünü ettiğimiz üzere

Gülistan ve Kuzey Horasan Eyaletleri'nin dağlık alanlarda da Türkmen yerleşimi görülmektedir.

1.3.1. Göklen ve Nohur Türkmenlerinin Yaşadıkları Bölge

Göklen yerleşimi genel olarak kırsal alanları kapsamaktadır. Göklenlerin şehir yerleşimi şeklindeki tek merkezi Gülistan Eyaletinin en doğusunda yerleşmiş olan 4962 km² genişliğindeki Kelale ilidir.

Gülistan Eyaletindeki Göklenlerin yaşadıkları bir diğer bölge olan Meravetepe ya da Merave, Gülistan Eyaletinin şehirlerinden biridir. Türkmen Türkleri bu şehri Merave olarak adlandırmayı tercih etmektedirler. Merave şehri Gülistan Eyaleti'nin Meravetepe iline bağlı merkezi ilçesinde ve Türkmenistan'ın sınırlarında yerleşmiştir. Merave şehri 2008 yılında ülkenin idarî taksimatının değişimi sonucunda Palizan, Kazankaya Köyü merkezi olmak suretiyle, Meravetepe ilinin merkez ilçesine bağlı bucak olmuştur. Göklenlerin yaşadıkları bir diğer yerleşim birimi olan Meravetepe iline bağlı Güllüdağ da bu taksimat sonucunda ilçe olmuş ve merkezi Güllüdağ Köyü olmak üzere iki bucağa ayrılmıştır: Güllüdağ Bucağı (Merkezi Güllüdağ Köyü) ve Şeleme Bucağı (Merkezi Arapagarrıhacı Köyü) (www.golestanp.ir/moarefi.html).

Nohurların tamamı Kuzey Horasan Eyaletinde Cergelan ilinde ve genelde Sumbar Irmağı'nın etrafında yaşamaktadır. Kuzey Horasan Eyaleti'nde hem Göklen hem de Nohur boylarının yaşadığı görülmektedir.

1.3.1.1.Gülistan Eyaleti

Gülistan adı bölgede bulunan Gülistan Ormanı ve aynı adlı orman parkından alınmış ve 1997 yılında Mazendaran Eyaleti'nden ayrılarak yeni bir eyalete dönüştürülmüştür (Riyâhî 2005: 12).

Gülistan Eyaletinin Tarihî Geçmişi ve Adının Kökeni

Tarihî eserler ve belgeler Gülistan Eyaleti'ninçok eski zamanlardan beri iskânmerkezi olduğunu ve tarihinin 6000 yıl önceye uzandığını göstermektedir. Bu eyalet 13. yüzyıla kadar Gürgen (Gurgan) Eyaleti adı ile anılmıştır.13. yüzyıldan 20. yüzyıla kadar ise Estrabad Eyaleti olarak adlandırılmıştır. Hahamenişiler Hanedanı döneminde bu eyalet Hirkani ya da Hirkaniya adıyla bilinen önemli eyaletlerden biriydi. Sasaniler döneminde ise birkaç diğer eyaletle birlikte Horasan bölgesine bağlıydı (Gozâreş2011: 6).

Gürgen Eyaleti'nin merkez şehri olan Gürgen 13. yüzyılda Moğolların saldırısıyla viran oldu. Daha sonra bölgenin diğer şehri Esterabad'ın önemi arttı. Timur döneminden itibaren ise bu şehrin adı tüm bölgenin adlandırılmasında kullanılmaya başlandı. Kaçar boyu, Safevi döneminde I. Şah Abbas tarafından Esterabad'ın yakınlarında yer alan Mübarekabad Kalesi'ne (şimdiki Akkale'ye) yerleştirildi ve gitgide güçlenerek siyasî ve toplumsal itibar kazandı. Bu bölge Kaçar döneminde Kaçar elinin merkezi oldu. İran sınırlarını muhafaza etmek için görevlendirilen Kaçar boyu Gürgen Irmağı'nın aşağı ve yukarı tarafında yaşıyorlardı ve bu yüzden de yukarı baş ve aşağı baş olmak üzere iki kola ayrılmışlardı. Aşağı baş kolundan olan Ağa Muhammed Han Kaçar 1795 yılında ordusunun büyük kısmını Meşhed'e gönderdi ve kendisi Gurgan'a daha sonra da Göklen Türkmenlerine

saldırmaya gitti. Aynı yıl taç giyen Şah, İran'da Kaçarların hâkimiyetini resmileştirdi (Riyâhî 2005: 81).

Muzaferreddin Şah Kaçar döneminde Esterabad Eyaleti Hacı Seyfüddevle'ye devredildi ve bu dönemde Savlednizam Göklen boyunu düzenlemek¹ ve onlara askeri eğitim vermek için görevlendirildi (Riyâhî 2005: 82).

Kaçarlardan sonra iktidarı elde eden Pehlevîler döneminde Esterabad şehrinin adı 1937 yılında Gürgen'e (Gurgan'a) dönüştürüldü ve Türkmensahra adını ortadan kaldırmak için bu bölgenin bütününe Deşt-i Gürgen adı verildi. Bu bölge Mazenderan Eyaleti'nin batısını teşkil ediyordu. Gülistan Eyaleti 1997 yılında Mazendaran Eyaleti'nden ayrıldı. Söylediğimiz gibi Gülistan adı eyaletin doğal ve güzel manzaralarından ve bölgede bulunan Gülistan adlı ulusal parktan adını almaktadır.

Bu bölgenin 1979 yılına kadar Gürgen ve Günbed adlı iki ili bulunuyordu. Daha sonra Gürgen'den Aliabad ve Türkmen illeri aynı yıl (1979 yılında), Kurtkuy ilide Gürgen'den 1980'de ayrıldı. 1989'da Minudeşt ili Günbed ilinden, 1997'de Bendergez ili Kurtkuy ilinden, 2000'de Akkale ili Gürgen ilinden, Kelale ili Minudeşt ilinden ve 2001'de Azadşehr ve Ramiyan illeri Günbed ilinden ve 2008'de Maravatepe ilçesi Kelale ilinden ve 2009'da Gümişhan ilçesi Türkmen ilinden ve 2010'da Galikeş ilçesi Minudeş ilinden ayrılmış olup Meravetepe, Gümişan ve Galikeşadları ile bağımsız birer il olmuşlardır. 2011 yılında eyaletin il, ilçe ve bucak sayılarında her hangi bir değişim olmamıştır (Gozâreş 2011: 7).

Bu bölgenin en büyük ve en eski boyu olan Türkmenler, Gülistan Eyaleti'nin siyasi, ekonomik, toplumsal ve kültürel yönlerine çok büyük etkiler

¹Buradan istatistik toplamak için gitmiştir. *Nuhbe-i Seyfiye*'yi yazarak Esterabad valisine sunmuştur.

bırakmışlardır. Türkmenler Orta Asya Türklerinin torunlarıdır ve daha büyük kitleler halinde Selçuklu döneminde ve daha sonra Moğolların İran'a saldırdıkları dönemde bu bölgeye girmişlerdir. Türkmenler boy içi mücadelelere rağmen, çeşitli dönemlerde bölgesel ve uluslararası gelişmelere bakmaksızın kendi etnik, boysal ve kültürel birliklerini muhafaza etmişlerdir (Riyâhî 2005: 35).

1.3.1.1.1.Gülistan Eyaletinin Fizikî Coğrafyası

Coğrafi Konumu

Gülistan Eyaleti 53°-51' ile 56°-21' doğu boylamları ve 36°-30' ile 38°-8' kuzey enlemleri arasında yer alır.

Kuzeyde Türkmenistan, güneyde Semnan Eyaleti, doğuda Kuzey Horasan Eyaleti, batıda Mazenderan Eyaleti ve Hazar Denizi ile komşudur. Gülistan Eyaleti kuzeyinde yer alan Türkmenistan Cumhuriyeti ile 205 km uzunluğunda sınıra sahiptir. Bu sınırın 120 km'sini Etrek Irmağı oluşturmaktadır. Gülistan, İnçeburun gümrüğü üzerinden Orta Asya'daki beş ülkeye en önemli giriş kapısı ve deniz üzerinden Rusya ve Avrupa'ya gidiş güzergâhıdır (Çorılı, Şahkuyî 2015: 3-4).

Yüzölçümü

Gülistan Eyaleti'nin yüzölçümü 20.000.438 km²'dir. Ülkenin yüzölçümünün %1.3'ünü kaplamaktadır. Yüzölçümü genişliği olarak ülkenin 21. büyük eyaletidir. Eyaletin en büyük ili Günbed-i Kavus 5071.3 km² yüzölçümü ile eyaletin %24.81'ini oluşturmaktadır. Eyaletin en küçük ili Bendergez ise 239.31 km² yüzölçümüne sahiptir (Gozâreş2011: 1).

Yüzey Şekilleri

Doğu Alborz sıra dağlarının son şekli Tersiyer (3. zaman) döneminin sonlarında Alpiyan Dağ silsilesinin oluşumu hareketleri sonucu ortaya çıkmıştır. Kuvaterner dönemi boyunca akarsular, günümüzdeki yer şekillerinin şekillenmesinde ve erezyon oluşumunda temel rol oynamıştır. Eyaletin kuzey doğusunda lös çökelleri az yükseklikte olan tepeleri oluşturmuştur ve bunlar tarım işleri, tuğla ve çömlek yapımında ekonomik öneme sahiptir. Hazar Denizinin doğusunda Gümişan ilinde petrolü çamur fışkıran kaynakların yanı sıra sadece çamur fışkıran birkaç kaynak bulunması yer altı faaliyetlerinin, petrol ve doğal gaz rezervlerinin bu bölgelerde varlığını göstermesi açısından önemlidir (Çorılı, Şahkuyî 2015: 5).

Eyaletin güney ve doğu kısımlarını dağ ve yamaçlar, kuzey kısımlarını geniş ve hemen hemen düz ovalar oluşturmaktadır. Eyaletin kuzeyindeki ovaların genişliği dağlık kısmın iki katıdır (Riyâhî 2005: 15). Hazar Denizi kıyıları deniz seviyesinden 26 m alçaklık ile eyaletin en alçak ve Şahvar Dağı 3945 m yükseklik ile eyaletin en yüksek noktalarıdır (Gozâreş 2011: 2). Yerleşim merkezleri dağılım hattı haritalarına göre yerleşim birimlerinin çoğu 15 ila 85 m yükseklikteki alanlarda kuruludur (Riyâhî 2005: 15).

Alborz Sıradağları, Türkmenistan bozkırları, Kuzey Horasan Dağları ve Hazar Denizi arasında yer alan Gülistan Eyaleti yer şekilleri itibarıyla üç kısma ayrılır (Çorılı, Şahkuyî 2015: 7):

Dağlık Alan

Bu alan batıdan doğuya uzanan Doğu Alborz Sıradağlarının devamıdır. Alborz Sıradağları bir duvar gibi Gülistan Eyaletini Semnan Eyaletinden ayırmaktadır (Gozâreş 2011: 4). Bu kısımda batıdan doğuya ve sonra kuzey doğuya

eğimlenen sıra dağlar bulunmakta ve batıdan doğuya doğru zirvelerin yüksekliği azalmaktadır (Riyâhî 2005: 16). Bu dağlar 1000 metreyi aşan yüksekliklere sahiptir. Eyaletin güneyinde büyük zirveler bulunmaktadır. 3945 m yüksekliğiyle eyaletin en büyük dağı olan Şahvar'ın zirvesi bunlardan biridir (Çorılı, Şahkuyî 2015: 7).

Bölge yer şekillerinin oluşumunun üçüncü dönemindeki dağ oluşum hareketleri sonucunda şekillenmiştir. Üçüncü dönemin sonlarındaki ve dördüncü dönemdeki doğal olaylar bu bölgede çok sayıda değişim yaratmıştır. 500 m yükseklikten 3500 m yüksekliğe kadar ulaşan alanları kapsayan bölgenin en önemli yükseklikleri şunlardır:

a. Alborz Sıradağları: Alborz Sıradağının en yüksek noktası Gürgen ili ve Şahrut ilinin doğal sınırını oluşturmaktadır. En yüksek dağları şunlardır: Şahkuh 3910 m, Pirgerdekuh 3204 m, Çelçeli Dağı 3111 m, Kuhuebr Dağı 2875 m, Hoşilak Dağı 2802 m.

Alborz Dağları Türkmenlerin yaşam alanının güney sınırını teşkil etmektedir. Eski Türkmenler bu dağlara Yıllankorgan Dağları adını vermektedirler.

b. Songıdağ: Günbed'in kuzey doğusunda doğudan batıya doğru uzanmakta olup bu dağların en yüksek yerleri İran ve Türkmenistan'ın doğal sınırını oluşturmaktadır. 735 metreden 812 metreye kadar yükseltileri vardır.

Bu dağın eteklerinde yaşayan Mahtumkulu Firaki şu dizeler ile başyan şiirinde Songıdağ'ı betimlemektedir: *Ey sövdüğim Songıdağı / Dagdanlıdır biliñ seniñ / Ganim görse garşılaşar / Yomut, Gökley iliy seniñ* (Kazi 2000: 231).

c. Güllüdağ ve Narlı Dağları: Gürgen ve Etrek ırmakları arasında uzanan alçak dağlardır.

d. Günbed'in doğusundaki yükseklikler: Aslında Alborz Dağlarının devamı olup Bocnurd ilinin dağlarına birleşirler. En bilinen dağı 1434 m yüksekliğindeki Zavekuh Dağıdır.

e. Eyaletin batısındaki yükseklikler: 2888 m. yüksekliğindeki Barikuh, 2400 m yüksekliğindeki Sengiteraş, 2600 m yüksekliğindeki Dokovli, 2750 m yüksekliğindeki Milane ve 2400 m yüksekliğindeki Goldin Dağlarından ibarettir (Gozâreş 2011: 3-4).

Dağlık bölge su temini, sıcaklığın derecesini düşürme, madencilik ve turizm açısından büyük öneme sahiptir (Çorılı, Şahkuyî 2015: 8).

Dağ Eteği ve Yamaç Alanı

Eyaletin güney ve doğu yüksekliklerinin altında, genellikle deniz seviyesinden 1000 ila 3000 m yükseklikte yer alan (Çorılı, Şahkuyî 2015: 9) bu kısım şerit şeklinde kuzeyde Şahmerz ve Karasu Irmağı ve Güneyde Alborz yamaçları arasında yer alır (Riyâhî 2005: 16). 100 ila 500 metre yükseklikteki yerleri kapsamakta olup küçük lös ve dağ yamacındaki bitişik ard arda tepeler ile ormanlık arazilerden oluşmaktadır. Önemli ırmaklar çok sayıda kollarıyla bu etekleri ve ovayı aşındırarak Hazar Denizine ve Gürgen Körfezine dökülmektedir (Gozâreş 2011: 4). Bölgede bu ırmakların getirdikleri alüvyon topraklarının çöküntüsünün oluşturduğu irili ufaklı deltalar bulunur. Bu deltalar verimli toprakları, yeterli su kaynakları ve ılımlı havaya sahip olmalarından dolayı eyaletin köy ve şehir iskân yerlerinin merkezleri sayılır. Bu alanda çöküntülerin yüksek derecede nüfuz edilebilirliği nedeniyle çok sayıda su altı rezervleri de vardır. Su altı rezervleri kuyu ve kanat (yamaçta yapılan sıralı, alttan birbirine bağlı kuyular) şeklinde kullanılır (Çorılı, Şahkuyî 2015: 9).

Doğal parkların ve yaşam yerlerinin çoğu bu alandadır. Bu alanın yüzölçümü 2458.3 km² olup eyaletin %12'sini kapsamaktadır (Gozâreş 2011: 4).

Ova Alanı

Hazar Denizinin geri çekilmesi ile eş zamanlı şekilde hava şartları, suların şiddetli erezyon yaratması ve ırmakların alüvyon topraklarını bir yere biriktirmesi nedeniyle eyaletin kuzeyinde geniş, hilâl şekilli bir ova oluşmuştur. Bu alanın yüksekliği eksi 26 ila 300 m arasındadır (Çorılı, Şahkuyî 2015: 9) ve Hazar Denizi ve Gürgen Körfezi'nin kıyısında deniz seviyesinden aşağıda ve doğuya doğru giderek yükselmektedir (Gozâreş 2011: 4). Kıyısız, düz ve alçak ovada kum tepeleri oluşmuş ve Hazar Denizi ile Gurgan Ovası arasında yüksekliği az, doğal bir set şeklini almıştır. Bu kıyısız tepeler denizden karaya ve aksine esen rüzgâr nedeniyle ortaya çıkmıştır (Çorılı, Şahkuyî 2015: 9).

Bu alanda yer alan uzunluğu 150 ve eni 60 ila 80 km arasındaki Gurgan Ovası (Deşt-i Gurgan) ya da Türkmensahra (Sahra-yı Türkmen) hemen hemen düz şekildedir ve eyaletin kuzey bölümünü teşkil etmektedir. Türkmen nüfusun yoğun olarak yaşadığı Türkmensahra İran Türkmenlerinin merkezi kabul edilerek ülke dışında yayımlanan çalışmalarda genellikle bölgenin tamamının adlandırılmasında kullanılmaktadır. Türkmensahra ovasının kuzey sınırı Etrek Irmağı ve güney sınırı Türkmenler ve Fars dilliler arasındaki eski bir sınır olan Şahmerz²'dir (Riyâhî 2005: 16). Elbette Türkmenlerin İran'da yaşadıkları alan bu ova ile sınırlı değildir.

Ovalık alan, bir yandan yumuşak ve verimli toprak, ılımlı hava ve elverişli yağışa sahip olması öte yandan da sakinlerinin üretkenliği ile tarım ve hayvancılık

² Şahmerz, Estrabad-Gurgan köylerinin kuzeyinde Karasu Irmağı ile paralel şekilde kazılan bir kanal ve toprak siperidir. Çok eski zamanlardan bu yana Fars ve Türkmen köyleri arasında sınır sayılır. H. L. Rabino'ya göre bu sınır Nasıreddin Şah Kaçar zamanında Türkmenlere karşı savunma amaçlı yapılmıştır (Gorgani 1979: 1-2, Rabino 1986: 35).

faaliyetlerinin gelişmesi açısından uygun şartlara sahiptir. Bu nedenle Gülistan Eyaleti İran'ın en önemli tarım merkezlerinden biri sayılmaktadır. Bu alan tarım, hayvancılık, sanayi, sanayi yerleşimi ve şehir ile köy iskânı açısından önemlidir (Çorlu, Şahkuyî 2015: 9).

Tablo 9 Yüzey Şekillerinin Yüz Ölçümü, Yüksekliği ve Yüzdesi

Şekiller	Yüz Ölçümü	Yüzde	Yükseklik
Ova	1.257,3	59,5	-26 ila 300
Yamaç	4.415	21,6	300 ila 1000
Dağ	3.866	18,9	+1000
Toplam	20.438,3	100	

Yüzölçümü 14008.3 km²'dir ve eyaletin %68.5'lik alanını oluşturmaktadır (Gozâreş 2011: 4).

Su Kaynakları

Gülistan Eyaleti coğrafî konumu, hava şartları, yer şekli ve Hazar Denizi ile komşuluğundan dolayı su kaynaklarının bolluğu açısından zengindir. Eyaletin yağış ortalaması yaklaşık ülke ortalamasının üç katıdır. Yüzey ve yer altı sularının hacmi 2485 milyon m²'yi aşmaktadır. Bu miktardan %49,7'sini yüzey suları ve kalanını yer altı suları oluşturmaktadır. Eyaletin su kaynakları yüzey ve yer altı suları olmak üzere ikiye ayrılır (Çorlu, Şahkuyî 2015: 28).

Yüzey Suları

Yüzey suları ırmakları ve gölleri içermektedir.

Irmaklar: Irmaklar her zaman bu verimli bölgenin temel hayat damarı ve tarım dayanağını teşkil etmişlerdir. Eyalette akmakta olan ırmakların sayısı 40'a yakındır (Çorılı, Şahkuyî 2015: 29). Eyaletin ırmakları genelde iki yönde doğudan batıya ve dalları güneyden kuzeye akmaktadır. Bu ırmaklar çeşitli açılardan bölge ve ahalisi için önem taşır (Riyâhî 2005: 20). Gülistan'ın doğal özelliklerinden dolayı çok sayıda ırmak çoğunlukla Hazar Denzine dökülür. Eyaletin dört ana ırmağı şunlardan oluşmaktadır (Gozâreş 2011: 6):

- **Etrek Irmağı:** Kuzey Horasan Eyaletinin dağlarından kaynaklanıp 545 km uzunluğunda eyaletin kuzeyinde doğudan batıya akmaktadır. Önemli kolları Sumbar, Acısu, Aksu, Hartut vd.'dir.

Etrek: Her dönem kurumadan akışını sürdürmekte ve eyaletin en kuzeyinde yer almaktadır. Hazar Denzine dökülen dördüncü önemli ırmaktır. Bu ırmak Hezar Mescit Dağlarından kaynağını alarak kuzey doğu, güney batı yönünde 535 km katettikten sonra Türkmenistan topraklarında Hazar Denzinin Esenkulı Körfezine dökülmektedir. Bu ırmağın Gülistan topraklarındaki güzergâhı çok dolombaçlıdır. Etrek Irmağı birçok önemli küçük ırmakla beslenmektedir. Etrek'i besleyen küçük ırmaklar İran'da Acısu ve Hartut; Türkmenistan'da Sumbar'dır. Etrek'in 120 km'si İran ve Türkmensitan'ın sınırını oluşturmaktadır (Riyâhî 2005: 21).

- **Karasu Irmağı:** Gürgen ve Kortkuy illerinin güney yüksekliğindeki kuzey eteklerinden kaynaklanır. 60 km uzunluğu olup eyaletin güneyinde doğudan batıya akar ve eyaletin iç kısımlarından ve Türkmen ovasından geçer (Riyâhî 2005: 21). Önemli kolları Germapdeş, Çehuloçeharab, Şestkola, Fesenrud, Olengderre, Tovşen, Ziyaret'dir (Gozâreş 2011: 6).

- **Gurgan Irmağı:** Kurumayan bir ırmak olan Gurgan 253 km uzunluğuyla kuzey doğudan güney batıya doğru ve devamında batıya doğru hemen hemen eyaletin orta kısmında ve Türkmen ovasında akar. Gürgen, Günbed ve Akkale şehirlerinden geçerek Hocanefes'in batısında Hazar Denizine dökülür (Riyâhî 2005: 22).
- **Gürgenrut Irmağı:** Gülistan'ın ormanlık yüksekliklerinden, Aladağ ve Güllüdağ dağlarından kaynaklanır. 350 km uzunluğu vardır. Eyaletin ortasında doğudan batıya akar. Önemli kolları Dūğ, Zav, Ovgan, Çehilçay, Zerringül, Ramiyan, Novdeh, Rudbarımuhammedabad, Maslahat'dır (Gozâreş 2011: 6).
- **Gürgen Körfezi'nin Irmakları:** Bu ırmaklar bağımsız kollar halinde Bendergez ve Kortkuy illerinin güney yüksekliğinin kuzey eteklerinden kaynağını alır ve eyaletin güney batısında güneyden kuzeye doğru akar. Önemli kolları Karkende, Bagu, Vetena, Cefakende, Mezeng, Novkende'dir (Gozâreş 2011: 6).

Göller: Göllerin suyunu temin eden temel kaynaklar Etrek Irmağı'nın suyu ve yılın soğuk dönemindeki yağışlar sonucu oluşan sulardır. Eyaletin en büyük iç gölü Alagöl'dür ve genişliği 2500 hektardır. Göllerin suyundan tarım arazileri ve otlakların sulanması, balık yetiştiriciliği ve mesire yerleri oluşturulması için yararlanılmaktadır. Bu nedenlerden ötürü dağ eteklerinde ve ovalarda ırmakların güzergâhında "navur" isimli suni küçük göllerde oluşturulmuştur (Çorılı, Şahkuyî 2015: 29).

Yer Altı Suları

Yer altı suları derinden yarı derine kadar kuyular, kanatlar ve pınarlardan oluşur. Gülistan Eyaleti'nde nispeten yeterli yağış miktarı ve toprağın emici

özelliğinden dolayı zengin yer altı su kaynakları bulunmaktadır. Eyaletin güneyinde yer alan bütün dağlık bölgeler, özellikle yüksek yerler, kış mevsiminde karla örtülür. Günlük sıcaklığın yükselmesi ile bu karlar yavaşça erir ve bu kar suyunun büyük kısmı yere nüfuz eder. Böylece yer altında su rezervleri birikir. Bu sular eyaletintarım, içme suyu ve sanayi ihtiyaçlarının dikkate değer bölümünü sağlayan pınarlar, kanatlar ve kuyuların hayat menşeidir (Çorılı, Şahkuyî 2015:31).

Yer altı sularının düzeyi dağlık alanlarda ve dağ eteklerinde alçak, ovalık alanlarda yüksektir. Gürgen ovasının kuzeyi ve kıyı bölgelerde toprağın türü ve denize yakınlığı nedeniyle yüzey ve yer altı sularının çoğu tuzludur. Gürgen ovasının güneyinde yüzey sularının kalitesi yüksektir (Çorılı, Şahkuyî 2015: 31).

İklim

Gülistan Eyaleti'nin kuzey yarım kürede yer alması iklim şartları üzerinde en önemli etkendir (Gozâreş2011: 2). Hava sıcaklığı ve yağış özelliklerine bakıldığında eyalette ılımlı yarı nemli, ılımlı nemli, soğuk yarı nemli, soğuk kuru, soğuk yarı kuru, kuru, yarı kuru ve ılımlı yarı kuru gibi çeşitli hava şartları gözlemlenebilir (Çorılı, Şahkuyî 2015: 25-26):

- **Ilık, yarı nemli hava:** Bendergez ilinden Minudeşt'e kadar uzanan kısım bu hava özelliğinin etkisi altındadır. Bu havanın temel özellikleri kışların ılık ve yazların kuru geçmesidir. Bu iklimde buzlanma, don ve kar yağışı azdır. Yılın birkaç ayında gökyüzü açık ve koyu mavi renktedir. Bazen dört ila beş ay boyunca yeterli miktarda yağmur yağmaz.
- **Ilık, nemli hava:** Gülistan Eyaleti'nin güney bölümünde eyaletin diğer alanlarına oranla yüksekliklere yakınlık ve elverişli orman örtüsünün bulunması nedeniyle hava şartlarında hissedilir değişiklikler görülür. Öyle ki

Zerringül, Ramiyan, Fazilabad ve Gürgen Naharhoran'ında yağış oranı oldukça artar. Minudeşt, Ramiyan ve Zerringül'de yıllık yağış oranı 800 mm'den fazladır.

- **Soğuk yarı ılık hava:** Kuzeydeki ovalık alandan güneydeki Alborz dağlarına doğru yüksekliğin artması ve Hazar Denizinden uzaklaşılmasıyla 1500 ila 3000 m yükseklikten itibaren giderek soğuk yarı ılımlı hava şartları ortaya çıkar. Soğuk, buzlu ve uzun kışlar ve ılımlı kısa yazlar bu havanın özelliklerinden sayılır. Bu bölgenin temel özelliği yıllık yağış oranının ve hava sıcaklığının düşmesidir.
- **Soğuk, kuru ve soğuk, yarı kuru hava:** Alborz'un kuzey yamaçlarının yüksek dağlarının zirvelerinde, 3000 metreyi aşan yüksekliklerde hava sıcaklığı oldukça düşer ve uzun süreli don olayları ortaya çıkar. Soğuk, uzun kışlar ve kısa, serin yazlar bu havanın özelliklerindendir. Bu bölgelerde yağışlar genellikle kar şeklindedir. Soğuk mevsim şartlarında üst üste yığılan karlar yılın sıcak döneminin ortalarına kadar erimez. Bu iklim kuşağında Şahvar, Pirgortkuh ve Kehkeşan gibi tek zirvelerde yahçalların (soğuk hava depolarının) oluşumu ve karın daimi yığılması şartları hazırdır. Bu yüzden yazın en sıcak aylarında bile bu noktalarda kar ve buz rezervleri bulunur.
- **Kuru, yarı kuru ve ılımlı, yarı kuru hava:** Gülistan Eyaleti'nin kuzey ve doğu bölümlerinde Hazar Denizinden uzak olmak, Doğu Alborz yüksekliğinin azalması ve Türkmenistan bozkırlarına yakınlık nedeniyle hava şartlarında hissedilir değişiklikler görülür. Havanın kuruluşu ve sıcaklığı artar ve gitgide yarı kuru ve kuru iklim şartları egemen olur. Eyaletin doğu

yükseklikleri ve kıyı bölgelerinin bir bölümünde ılımlı, yarı kuru iklim de görülür.

Sibirya Rüzgarı

Bu sistem soğuk dönemlerde faaliyet göstermektedir. Bu sistemin eyalete gelmesi sıcaklığın düşmesine soğğun şiddetinin artmasına ve don olaylarının görülmesine sebep olur. Bu sistem ne kadar kuvvetliyse aynı oranda sıcaklık düşer (Gozâreş 2011: 2).

Az Basıncılı Akdeniz Sistemi

Az Basıncılı Akdeniz sistemi, yağmur yaratan az basıncılı merkezle birlikte eyaletin yağmurlarının yarısından çoğunu oluşturmaktadır. Soğuk dönemlerde faaliyet göstererek alçak yerlerde yağmur ve yüksek yerlerde kar yağışı şeklinde etkisini gösterir (Gozâreş 2011: 2).

İklimin Yaşam Alanına Etkisi

Ovalardaki verimli toprak eyaleti ülkenin en önemli tarım merkezlerinden biri haline getirerek beşerî faaliyetlerin toplandığı önemli bir merkeze dönüştürmüştür. Ayrıca eyalet güneyde özellikle dağlık alanlarda dünyanın en iyi orman doğal yaşam alanlarını barındırması sebebiyle dünyanın en nadir yayla bölgelerinden biri sayılır. Eyaletin kuzey bölümünde az yağış, fazla sıcaklık ve toprağın tuzluluğundan dolayı tarım imkânı sınırlı, şehir ve köy yerleşim birimleri birbirinden uzak mesafededir (Çorılı, Şahkuyî 2015: 27).

Sıcaklık

Gürgen, Günbed, Kelale ve Meravetepe'nin günlük ortalama sıcaklığı sırasıyla 17.7, 18.5, 18.2 ve 18.1 °C'dir (Gozâreş 2011: 3).

1.3.1.1.2.Gülistan Eyaletinin Beşerî Coğrafyası

1.3.1.1.2.1.Gülistan Eyaletinin Siyasî Bölümlenmesi

2012 yılında yapılan son siyasî bölümlenmeye göre Gülistan Eyaleti 14 il, 27 ilçe, 25 şehir, 60 bucak, 1008 iskânlı köy ve 47 iskânsız köye bölümlenir (Gozâreş 2011: 1).

Eyaletin illeri Azadşehir, Akkale, Gürgen, Günbed-i Kavus, Bender-i Türkmen, Gomişhan, Ramiyan, Kortkuy, Bendergez, Aliabad, Kethul, Galikeş, Kelale, Maravatepe ve Minudeşt'tir (www.golestanp.ir/moarefi.html).

Harita 29 Gülistan Eyaleti

1.3.1.1.2.2. Gülistan Eyaleti'ndeki Yaşam Şekilleri

Konargöçer Yaşam

2010 yılı verilerine göre konargöçer nüfus 5082 hane, 30.383 kişi ile eyalet nüfusunun %3'ünü oluşturmaktadır. Gülistan Eyaleti yemyeşil yamaçlı (yaylak otlakları) Alborz dağlarının geniş Gürgen ovası (kışlak otlakları) yanında bulunması nedeniyle konargöçer yaşama elverişli fizikî şartlara sahiptir. Bu yaşam tarzının zorlukları ve toplumsal gelişmeler, konargöçerlerin yaşam tarzının değişmesine ve birçoğunun yerleşik hayata geçmesine sebep olmuştur. Günümüzde eyaletin Türkmen konargöçerleri iki gruba ayrılmaktadır (Çorılı, Şahkuyî 2015: 56-58):

a. Yarı konargöçer: En büyük Türkmen boyları Günbed'in doğusundan kuzey Horasan sınırlarına kadar yaşayan Göklenler ve Günbed'in batısından Hazar Denizine kadar olan coğrafyada oturan Yomutlardır. Geçmişte Türkmenler konargöçerdi. Ama daha sonra bu yaşam tarzının zorlukları, etnik çatışmalar, siyasî şartlar ve bölgenin tarıma elverişliliği onları yerleşik hayata geçmeye mecbur bıraktı. Hışlı, Sokulu, Yalçılı gibi Göklen köylerinde bu yarı konargöçer yaşam halen sürmektedir. Türkmen konargöçerlerin çadırına "alaçık" adı verilmektedir.

b. Sürü gezdiren: Gürgen Irmağı'nın su havzasına bağlı olan Gökçe Dağlarının güney yamaçlarında ve Gurgan Ovasına kadar uzanan tepelik alanlarda da geniş otlaklar bulunmaktadır. Her yıl etraftaki köylerin güney bölümü ve Semnan Eyaleti sürülerinin peşinde yer değiştiren kişilerin hayvanlarını otlattıkları bir yerdir.

Köy Yaşamı

2012 yılı devlet istatistik kurumu verilerine göre eyalette 1055 köy bulunmaktadır. Bu köylerin 1008 tanesi hâlihazırda meskûn durumdadır. Ancak 47 köyde iskân bulunmamaktadır (Bk. Tablo 10).

Tablo 10 Gülistan Eyaletinin 2011 Yılı İskân Durumuna Göre Köylerinin Sayısı (Gozâreş 2012:18-2)

İl	Köylerin Genel Sayısı	Köylerin Sayısı İskan Durumu ve Köy Nüfusunun Ortalamasına Göre				
		Meskun Olan		Meskun Olmayan		Meskun Köylerin Ortalama Nüfusu
		Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	
Eyalet	1055	1008	95.5	47	4.5	864

2010 yılında eyaletin köylülerinin sayısı 762.155 kişidir. Köylüler eyalet nüfusunun %43,7'sini oluşturmaktadır (Çorılı, Şahkuyî 2015: 60).

Tablo 11 2012 Yılında Gülistan Eyaletindeki İllere Bağlı Köylerin Nüfusu Ve Oranı (Gozâreş 2012:18-1)

İl	Genel Nüfus	Köylü Nüfus	Eyalet Göre İl Köylü Nüfusunun Oranı	İle Göre Köylü Nüfusun Oranı
Bendergez	46315	20426	2.3	44.1
Kortkuy	70244	31998	3.7	45.6
Türkmen	72803	24067	2.8	33.1
Gomişan	63447	30260	3.5	47.7
Gorgan	462455	118478	13.6	25.6
Akgala	124185	86019	9.9	69.3
Aliabad	132757	68405	7.9	51.5
Ramiyan	85324	54062	6.2	63.4
Azadşehir	91767	41393	4.8	45.1

Günbed-i Kabus	325789	178962	20.6	54.9
Minudeşt	75659	47181	5.4	62.4
Galikeş	59975	39144	4.5	65.3
Kelale	110473	82522	9.5	74.7
Maravatepe	55821	47915	5.5	85.8
Eyalet	1777014	870832	100	49

Eyaletin köyleri biçim açısından toplu yerleşim hususiyeti göstermekte, akarsu kıyısında ve ulaşım yollarında bulunmaktadır (Çorılı, Şahkuyî 2015: 60).

Şehir Yaşamı

Gülistan Eyaleti'nin şehirli nüfusu 887 641 kişidir. Eyalet nüfusunun yaklaşık %52,5'u eyaletin 25 şehrinde yaşamaktadır. Eyaletin şehirleri genelde 50.000 kişiden az nüfusludur. Sadece iki şehir Gürgen ve Günbed 100.000 kişiden fazla nüfusa sahiptir. Eyaletin şehirlerinin çoğunluğu köylerin gelişmesi ve büyümesi ile ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla bu şehirlere köy-şehir "rustaşehr" denilmektedir. Sadece Gürgen "Estrabad", Günbed "Cürcan" ve Gumişan "Kümüştepe" tarihî geçmişe sahiptirler (Çorılı, Şahkuyî 2015: 64).

Tablo 12 Gülistan Eyaletinin şehirlerinin nüfusu 2011-2012 yıllarında (Gozâreş 2012: 2-5)

İl	Şehir adı	2011	2012
Bendergez	Bendergez	18580	18734
	Novkende	7244	7155
Kortkuy	Kortkuy	37515	38246
Türkmen	Bendertürkmen	48018	48736
Gomişan	Gümüştepe	17295	17648
	Siminşehir	15148	15539
Gorgan	Gorgan	317713	329536
	Sorhankelate	6653	6688

	Cellin	7612	7753
Akgala	Akgala	30975	31626
	Anbarolum	6401	6540
Aliabad	Aliabad	49194	49804
	Fazılabad	14238	14548
Ramiyan	Ramiyan	12212	12263
	Delent	7943	7992
	Hanbebin	10921	11007
Azadşehir	Azadşehir	39302	39484
	Neginşehir	7814	7858
	Novdehhanduz	3009	3032
Günbed-i Kabus	Günbed-i Kabus	141331	144546
	İnceburun	2209	2281
Minudeşt	Minudeşt	28052	28478
Galikeş	Galikeş	20674	20831
Kelale	Kelale	27968	27951
Maravatepe	Maravatepe	7657	7906
Toplam		885675	906182

1.3.1.1.2.3. Gülistan Eyaletinin Nüfusu ve Hareketi

Gülistan Eyaleti'nin nüfusu 1956 yılında yapılan ilk genel sayımda 320.181 kişidir. Nüfusun %21,9'u şehirli ve %78,1'i köylüdür. 2006 yılında yapılan nüfus sayımının sonucuna göre ise 1.617.087 kişiye ulaşan nüfusun %49,17'si şehirli ve %50,83'ü köylüdür (Çorlu, Şahkuyî 2015: 66).

**Tablo 13 2007-2012 Yıllarında Eyaletin Nüfusu ve Ortalama Artış Yüzdesi
(Serşumâri 2012: 38)**

Eyaletin Adı	2007	2012	Yüzde(%)
Gülistan	1617.87	1777.14	1.90

Tablo 14 2007-2012 Yıllarında Eyaletin Genel Ülke Nüfusu İçerindeki Yüzdesi (Serşumâri 2012: 39)

Eyaletin Adı	2007	2012
Gülistan	2.29	2.36

Tablo 15 2012 Yılında Gülistan Eyaletindeki Köylü ve Şehirli Nüfusun Ülke Nüfusuna Oranı (Gozâreş 2012: 2-1)

	Ülke nüfusu	Yüzde (%) oranı	Gülistan Eyaletinin nüfusu	Yüzde (%) oranı
Toplam	75.149.669	100	1.777.014	100
Şehirli	53.646.661	71.4	906.182	51
Köylü	21.503.008	28.6	870.832	49

Tablo 16 Genel Nüfusun Şehir ve Kırsal Yerleşim Birimlerindeki Erkek, Kadın ve Aileye Göre Dağılımı ve Oranı (Serşumâri 2012: 25)

Nüfus					
Yıl	Kadın ve Erkek	Erkek (Yüzde)	Kadın (Yüzde)	Aile	Aile Nüfusunun Yüzdesi
Genel					
2007	70495782	50.9	49.1	17501771	4.03
2012	75149669	50.4	49.6	21185647	3.55
Şehir Yerleşim Birimleri					
2007	48259964	50.9	49.1	12405584	3.89
2012	53646661	50.4	49.6	15427847	3.48
Kırsal Yerleşim Birimleri					
2007	22131101	50.8	49.2	5074866	4.36
2012	21446783	50.6	49.4	5744614	3.73

Tablo 17 Genel Nüfusun 2007 ve 2012 Yıllarında Yerleşim Birimlerine Göre Nüfus Değişimi (Serşumâri 2012: 23)

Yıl	Nüfus	Dönemsel Nüfus Artışı		Ortalama Yıllık Artış Yüzdesi
		Sayı	Yüzde	
Şehir Yerleşim Birimleri				
2007	48.259.964	11.442.175	31.1	2.74
2012	53.646.661	5.386.697	11.16	2.14
Köy Yerleşim Birimleri				
2007	22.131.101	-895.192	-3.9	-0.40
2012	21.446.783	-684.318	-3.1	-0.63
Toplam				
2007	70.495.782	10.440.294	17.4	1.62
2012	75.149.669	4.653.887	6.6	1.29

Gülistan Eyaletinin şehirde yerleşim oranı 2007 yılında %49.02 (1385), 2012 yılında ise %51'dir (Serşumâri 2012: 50).

Gülistan Eyaletinin 2012 yılı nüfus sayımına göre ortalama yıllık nüfus artışı şehir yerleşim birimlerinde %2.65, köy yerleşim birimlerinde %1.20 ve genel olarak %1.90 oranındadır (Serşumâri 2012: 52).

Gülistan Eyaletinin 2012 yılı nüfus sayımına göre aile bireylerinin sayısına göre nüfus dağılım yüzdesi şu şekildedir: Bir kişilik aile %5.67, iki kişilik aile %16.54, üç kişilik aile %26.77, dört kişilik aile %26.93, beş kişilik ve üzeri aile %24.09 (Serşumâri 2012: 54).

Tablo 18 Yerleşim Birimlerindeki Nüfusun Cinsiyete Göre Dağılımı (Serşumâri 2012: 44-45)

	Kadın	Erkek	Erkek ve Kadın
Şehir	453.429	452.753	906.182
Köy	436.384	433.684	870.068
İskân etmeyenler	371	393	764
Toplam	890.184	886.830	1.777.014

Tablo 19 2011 Yılında Yaş Gruplarına Nüfus Dağılım Yüzdesi (Serşumâri 2012: 41-43)

Eyaletin Adı	0-14 Yaş Arası	15-64 Yaş Arası	65 Yaş ve Üstü	Toplam
Gülistan	25.3	70.1	4.5	100

Tablo 20 1985 ve 1990 Yıllarında Gülistan Eyaletinde Yaş Gruplarına Göre Nüfus Dağılımı (Gozâreş 2012: 2-2)

	2007			2012		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Çocuklar 1 yaş altında	15.093	14.376	34.317	17.454	16.863	29.469
1-5 yaş arası çocuklar	67.201	63.982	166.367	84.540	81.827	131.183
6-10 yaş arası	69.782	67.193	137.344	70.122	67.222	136.975
11-14 yaş arası	72.319	69.675	111.503	56.481	55.022	141.994
15-24 yaş arası	198.452	208.711	370.468	185.242	185.226	407.063
25-64 yaş arası	344.942	356.174	874.643	432.381	442.262	701.116
65 ve üzeri yaş	36.259	32.769	82.372	40.610	41.762	69.028
TOPLAM	804.162	812.925	1.777.014	886.830	890.184	1.617.087

Tablo 21 Gülistan Eyaletinde Gençlik Yüzdesi, Cinsiyet Oranı ve Nüfus Dağılımı (Gozâreş 2012: 2-2)

Yıllar	Nüfusun Gençlik Yüzdesi	Cinsiyet Oranı (Yüzde)	Nüfus Dağılımı Kilometre Kareye Göre
1997	42.4	100/8	70
2007	27.2	101	79
2012	25.3	99/6	87

Nüfus yoğunluğu

Ülke nüfusunun yoğunluğu kilometre karede 1986 yılında 30 kişi, 1996'da 37 ve 2006'da 43 kişiye ulaşır. Eyalet nüfusunun sıklığı bu yıllarda sırasıyla 56, 70 ve 79 kişidir. Genelde Gülistan coğrafi özellikleri, iklim şartları ve su kaynaklarına yakınlık nedenleriyle ülkenin nüfus yoğunluk oranı yüksek eyaletlerindendir. Öyle ki son 20-30 yıl içinde nüfus yoğunluğu tüm sayımlarda ülke ortalamasından yüksek çıkmıştır (Çorılı, Şahkuyî 2015: 67).

2012 sayımlarına göre eyaletin nüfus dağılımı km²'ye 87 kişi olup Gürgen ili 286 kişi ile en yoğun nüfuslu ve Meravetepe ili 17 kişi ile en seyrek nüfuslu yerleşim birimleridir (Gozâreş2011: 1).

Tablo 22 2011 ve 2012 Yıllarında Gülistan Eyaletinin Nüfusunun İllere Göre Dağılımı (Gozâreş 2012: 2-6)

İl	Nüfus						2012 Yılı Eyaletin Nüfusuna Göre İlin Nüfus Oranı
	2011			2012			
	Şehirli	Köylü	Toplam	Şehirli	Köylü	Toplam	
Bendergez	25824	20473	46297	25889	20426	46315	2.6
Kortkuy	37515	32214	69729	38246	31998	70244	4
Türkmen	48018	23680	71698	48736	24067	72803	4.1
Gomişan	32443	29379	61823	33187	30260	63447	3.6
Gorgan	331977	117440	449417	343977	118478	462455	26
Akgala	37376	83810	121186	38166	86019	124185	7
Aliabad	63432	67751	131183	64352	68405	132757	7.5
Ramiyan	31076	53645	84721	31262	54062	85324	4.8
Azadşehir	50124	41180	91304	50374	41393	91767	5.2
Günbed-i Kabus	143539	174677	318216	146827	178962	325789	18.3
Minudeşt	28052	46588	74640	28478	47181	75659	4.3
Galikeş	20674	38909	59583	20831	39144	59975	3.4
Kelale	27968	80845	108813	27951	82522	110473	6.2
Maravatepe	7657	47109	54766	7906	47915	55821	3.1
Eyalet	885675	857701	1743376	906182	870832	1777014	100

**Tablo 23 Gülistan Eyaletinin Nüfusunun Genel Ülke Nüfusuna Yüzdesi
(Gozâreş 2012: 2-6)**

Yıl	Eyaletin Nüfusunun Genel Ülke Nüfusuna Oranı	Eyaletin Şehir Nüfusunun Genel Ülke Şehir Nüfusuna Oranı	Eyaletin Köy Nüfusunun Genel Ülke Köy Nüfusuna Oranı
1987	2.32	1.57	1.60
1997	2.37	1.6	3.60
2007	2.29	1.64	3.69
2012	2.36	1.68	4.05

1.3.1.1.2.4. Ekonomik Özellikler

Gülistan Eyaleti ülke gıda güvenliğini sağlayan bir odak noktadır ve milli üretimde oldukça önemli yeri vardır. Zira eyaletin ekonomik faaliyetlerinin asıl eksenini tarım ve hayvancılık üzerine odaklanmakta ve bu sektör üretim ve iş olanağı açısından önemli ekonomik temellerden sayılmaktadır. Gülistan Eyaleti özel coğrafi konumu, denize yakınlığı ve Alborz Sıra Dağlarının mevcudiyeti nedeniyle kendine has iklim şartlarına sahiptir ve yılın tüm zamanlarında çeşitli ekinler için elverişli şartlar sunmaktadır (Çorılı, Şahkuyî 2015: 128).

1. Tarım: Tarım sektörü eyaletin en önemli sektörlerindendir ve iş olanağının %32,7'si, gıda ihtiyaçlarının %85'i, petrol dışı ihtiyaç payının yaklaşık %27'si ve nihayet eyalet içi gayrisafi üretimin %50'sini kapsamaktadır. Eyaletin sanayi ürünlerinin %80'i tarım ürünlerine bağlıdır. Başka bir deyişle eyalet sanayinin ham maddesinin %80'ini tarım ürünlerinden temin etmektedir. Tarım durumunu

belirleyici etkenlerin en başta olanları ekilen arazi, üretim oranı, hektarda verimlilik ve performanstır. Gülistan Eyaleti 717 bin hektar tarım arazisine sahiptir. Ve bundan 346 bin hektarı (%48'i) sulu arazi ve 371 bin hektarı (%52'si) susuz arazidir. Ve bu yüzden her zaman millî düzeyde tarım kutuplarının birini teşkil etmektedir (Çorılı, Şahkuyî 2015: 131).

2. Bağcılık: Eyaletin mevcut bağlarının yüz ölçümü 37 539 hektara tekâbül etmektedir. Yapılan araştırmalara göre bu eyaletin bütün bağlarını 160 bin hektara kadar geliştirme potansiyeli bulunmaktadır (Çorılı, Şahkuyî 2015: 128).

3. Hayvancılık: Eyaletin hayvancılık faaliyetleri genelde kümes hayvanları, bal arısı, ipek böceği ve suda yaşayan hayvanlardan oluşmaktadır. Eyaletin ham hayvan ürünleri açısından ülke içindeki yeri şöyledir: Kırmızı etin %2,9'u, çiğ sütün %4,4'ü, tavuk etinin %4,6'sı, yumurtanın %3,3'ü ve balın %1,5'i bu eyalette üretilmektedir. Eyalet su hayvanları üretimi açısından 100 kilometre sahil hattı ve su hayvanlarının üretiminde kullanılan 6 bin hektar araziye sahiptir. Bundan dolayı ülke ve bölge içinde su hayvanlarını yetiştirmek, su avcılığı, havyarlı ve kemikli balıkların rezervini yeniden yapma ve koruma altına alma konularında önemli potansiyellerin biridir (Çorılı, Şahkuyî 2015: 128).

4. Sanayi: Ağır ve hafif sanayi olmak üzere çoğunlukla Günbed-i Kavus ve Gürgen şehirlerinde faaliyet göstermektedir. Bu sanayi gıda maddeleri üretmekte ve ek olarak tarımsal ürünleri işlemek için elverişli olanakları sağlamakta büyük oranda etki sağlamaktadır (Riyâhî 2005: 43)

5. El sanatları: Eyaletin el sanatları çoğunlukla hayvancılığa bağlıdır. Bu sanatlar halı, halça (küçük halı), kilim, keçe ve ip üretimini içermekte ve çoğunlukla

Türkmen kadınları ve köylüler tarafından yapılmaktadır. Halı dokumada yün hammaddeyi teşkil etmektedir (Riyâhî 2005: 43).

1.3.1.1.2.5. Eğitim ve Öğretim

Gülistan Eyaleti'nde 2012 yılı istatistiklerine göre 6 yaş ve üzeri nüfusta okuryazar oranı şehirde %88.02, köyde %77.64'tür. Genele bakıldığında bu oran %83'e ulaşır (Serşumâri 2012: 53).

1. Temel Eğitim ve Öğretim: 2008-2010 Eğitim-Öğretim yılında eyaletin bütün öğrencilerinin sayısı ilkokul ve orta öğretim düzeyinde 310.248 kişidir. Eyalet öğrencilerinin toplamından %59.18'i şehirlerde ve %40.82'si köylerde okumaktadır. Eyalette bulunan 13.524 derslikten %53.48'i şehirlerde ve %46.52'si köylerde hizmet vermektedir (Çorılı, Şahkuyî 2015: 138).

2. Yüksek Öğretim: 2008-2010 Eğitim-Öğretim yılında Gülistan Eyaletinde Gülistan Cami Üniversitesi, Tıp Bilimleri Üniversitesi, Gürgen'de ve Günbed'de bulunan Tarım İlimleri ve Doğal Kaynaklar Üniversiteleri, Cami Üniversitesi, Kürtkuyun Tarım Öğretim Merkezi, Peyami Nur Üniversitesinin 11 şubesi, Azad İslami Üniversitesinin 11 şubesi, 3 öğretmen yetiştirme merkezi, 5 yüksek öğretim teknik ve mesleki okul ve 10 kar amacı gütmeyen yüksek öğretim müessesinden oluşan 46 yüksek öğretim merkezi öğretim hizmetlerini sürdürmektedir (Çorılı, Şahkuyî 2015: 138).

Tablo 24 2010-2011 ve 2011-2012 Eğitim-Öğretim Yıllarında Eğitimin Göstergeleri (Gozâreş 2012: 7-2)

	Birim	2010-2011	2011-2012
Sayı	Öğrenci	287.745	287.654
Şehir	%	59.92	60.29
Köy	%	40.08	39.71
Erkek	%	52.34	52.42
Kadın	%	47.66	47.58
Sayı	Okul	2638	2573
Şehir	%	41.36	41.9
Köy	%	58.64	58.1

1.3.1.1.2.6. Kültürel Faaliyetler

Basın: Gülistan Eyaletinde 2009 yılında 20 neşriyat haftalık, aylık ve üç aylık şekliyle bulunmaktadır. Genelde bunların konusu eyaletin toplumsal siyasî, kültürel ve sportif meseleleridir ve Farsça "haftada bir çıkanlar", Farsça-Türkmen Türkçesi "ayda ve üç ayda çıkanlar" şeklinde yayımlanmaktadırlar. Kütüphaneler: eyalette 2009 yılında kültür genel müdürlüğü yönetiminde 33 halk kütüphanesi faaliyet göstermektedir (Çorılı, Şahkuyî 2015: 139).

1.3.1.1.2.7. Eyalette Yaşayan Kavimler

Gülistan Eyaleti'nde Farslar "Estrabadiler, Mazenderaniler, Ketuliler, Sistaniler vd."; Türkler "Azerbaycan Türkleri, Kızılbaş Türkler, Kazak Türkleri, Türkmenler, vd."; Kürt, Beluç vd. birçok farklı kavim yaşamaktadır. Gülistan doğa, iklim ve toplum özellikleri ile farklı dönemlerde bu eyalete göçen farklı etnik grupları kabul etmiştir (Çorılı, Şahkuyî 2015: 74). Türkmenler eyaletin doğu, merkez ve kuzeyinde ve yine eyaletin merkezi olan Gürgen'de yaşamaktadırlar (www.golestanp.ir/moarefi.html).

1.3.1.1.2.8. Din ve Mezhep

Din ve mezhep açısından eyalet nüfusunun çoğunluğu Müslüman ve On İki İmamlı Şîî veya Hanefî Sünnîdirler (Riyâhî 2005: 56). Şîîlerin nüfus oranı yüksektir, dolayısıyla Sünnîler bölgede azınlığı oluşturmaktadır. Ayrıca az bir grupta başka dinlere ve fırkalara (anayasada adı geçmeyen inanışlar) inanmaktadırlar. Şîîler Fars, Sistânî, Türk, Kürt; Sünniler ise Türkmen, Beluç ve Kazak gruplarından oluşmaktadır (Çorılı, Şahkuyî 2015: 74).

1.3.1.1.2.9. Dil

Gülistan Eyaletinin ahalisinin çoğunluğu Farsça ve Türkmen Türkçesi [Güney-Batı (Oğuz) Türk lehçelerinin "Doğu Lehçesi"] ile konuşmaktadır. Halkın konuştuğu Farsçanın ağız komşu eyaletlerinin ağızlarından etkilenmektedir. Türkmenlerin arasında ağız farklılıkları özellikle Yomut ve Göklen boyları arasında göze çarpmaktadır. Farsça ve Türkmen Türkçesine ek olarak eyalete göç eden etnik grupların herbiri kendi etnik dilinde konuşmaktadır (Riyâhî 2005: 55).

1.3.1.2. Kuzey Horasan Eyaleti

1.3.1.2.1. Kuzey Horasan Eyaletinin Fizikî Coğrafyası

Coğrafi Konumu

Kuzey Horasan Eyaleti 36°-37' ile 38°- 41' kuzey boylamları arasında ve 55°- 53' ile 58-30' doğu enlemleri arasında yer almaktadır. Kuzey Horasan Eyaleti kuzeyde Türkmenistan Cumhuriyeti'ne, güney ve doğuda Rezevi Horasan Eyaletine ve batıda Gülistan Eyaletine ve güney batıda Semnan Eyaletine komşudur. Eyalet coğrafi konumu itibariyle çöl özellikleri göstermesi gerekirken Köpet Dağ ve Aladağ

yükseklikleri sayesinde bu bölge Karakum ve Deşt-i Kebir çölleri arasında en değerli konumda yerleşmiş bulunmakta ve bu hususiyet imtiyazlı özelliklere sahip olmasını sağlamaktadır (www.nkhorasan.ir).

Yüzölçümü

Kuzey Horasan Eyaleti'nin genişliği yaklaşık 28.000.434 km²'dir. Ülkenin %1.7'sini oluşturmaktadır. Yüzölçümü açısından ülkenin ortalama büyüklükteki eyaletlerindendir (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 3).

Yüzey Şekilleri

Kuzey Horasan Eyaleti jeolojik dağlık alan ve ovalık alan şeklinde ikiye ayrılır. Eyaletin dağlık ve ovalık yerlerinin genel yüzölçümündeki payı hemen hemen eşittir. Eyaletin en yüksek zirvesi Şahcihan Dağı deniz seviyesinden yüksekliği 3051 m ile Esferayin'in kuzey-doğusunda Faruc'un güney batısında yer almaktadır. Eyaletin en alçak yeri ise Tazeyab Köyü, Mane ve Semerkan illerinde bulunur ve deniz seviyesinden 400 m yüksekliktedir (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 4).

Dağlık Alan

Eyaletin yüksek yerleri %50'sinden çoğunu teşkil etmektedir ve beşerî faaliyetlerde önemli rolü vardır. Yükseklikler çoğunlukla genç oluşumlar olup 3. dönemin Tیره‌yari evresinde şekillenmişlerdir. Kuhaterner dönemde yükseklikleri düzleştiren etkenler onların günümüzdeki şekli almasına yol açmıştır. Jeoloji araştırmacılarının yaptıkları tektoniki araştırmalar şunu göstermektedir ki bu yükseklikler hala aktiftir ve her yıl yükseklikleri artmaktadır. Gülistan Eyaletindeki dağlar kuzeyde Köpet Sıra Dağları ve bölgenin orta konumunda yer alan Aladağ Sıradağlarıdır (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 5):

1. Köpet Sıra Dağları: Eyaletin kuzeyinde, batıdan Hazar Denizine ve doğudan Rezevi Horasan'daki Hezarmescit Dağlarına doğru uzanmaktadır.

Bu dağlar Alp-Himalaya Dağ oluşum hareketlerinde şekillenmiş olup kuzey batı, güney doğu yönünde sıralanır. Jeolojik açıdan Zagros Sıradağlarına benzerdir. En önemli özellikleri arasında su kaynaklarının çokluğu, kireç kaynaklarının çokluğu, akarsuların oluşturduğu alçaklıklar ve karbondioksitli suyun kireçli yapıyı bozması ile yer şekilleri oluşmasını (karesti) saymak mümkündür. Bu sıradağın en yüksek zirvesi Misinu adındadır.

2. Aladağ Sıra Dağları:Eyaletin orta konumunda yer alan bu yükseltiler Alborz Sıradağlarının devamıdır. Rezevi Horasan'daki Binalud Dağları ile birlikte Aladağ-Binalud Sıradağlarını teşkil etmektedir. Bu sıradağ doğu batı yönüyle kuzeyde Bocnurd, Semelgan, Şirvan ve Faruc düzlükleri ve güneyde Cacerm, Esferayin ve Sefiabad düzlükleri ile sınırlanmaktadır. Bu sıradağın en yüksek zirvesi Şahcehan Dağıdır. Şahcehan Dağı denizden 3051 m yüksekliktedir. Silsilenin diğer dağlarından Bocnurd şehrinin güneyindeki Saluk Dağınınise 2981 m yüksekliği bulunmaktadır.

Bu sıradağların başlıca özellikleri taşlarının, akarsuların taşıdığı maddelerin birikerek taşlaşması sonucu oluşması, yer katmanlarının belirgin oluşu, dağ oluşumunun gençliği ve akarsuların meydana getirdiği alçaklıklardır (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 6).

Ova Alanı

Öncelikle yer yapısının hareketleri ile bölgede çukurlar şekillenmiş daha sonra bu çukurlar ırmakların alüvyonlu topraklar getirmesiyle dolup alüvyon topraklı ovalar şekillenmiştir. Örneğin Şirvan Ovası Etrek Irmağı'nın çöküntüleri ile meydana

gelmiştir. Bazı ovalar ise su kaynaklarından uzaklığı nedeniyle kendinin yapısal ve tektoniki durumunu korumuş olup tektoniki ova olarak adlandırılmaktadır. Eyaletin ovaları verimlilik açısından aynı seviyede değildir. Faruc, Şirvan, Bocnurd, Mane, Semelgan ve Esferayin gibi bazı ovalar verimli, Germe, Cacerm ve Senhast ovaları gibi diğerleri ise verimsizlerdir (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 7).

Deltalar suların çeşitli maddeleri getirmesi ve bir yere toplaması nedeniyle ırmağın ovayla birleştiği yerde şekillenen ve görünüm açısından yelpazeye benzer yer şekilleridir. Deltalar su kaynakları, verimli topraklar ve yerin uyumlu eğimi nedeniyle eyalette iskân yerlerinin yerleşiminde önemli rol oynamaktadırlar. Esferayin, Cacerm, Senhast ve Sefiabad şehirleri bu deltaların üzerinde kurulmuştur. İklim özelliği nedeniyle İran'ın en iyi delta örnekleri Aladağ'ın güney eteklerinde bulunmaktadır (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 8).

Su Kaynakları

Kuzey Horasan Eyaletinin suyunu temin eden en önemli etken yağışlardır. Eyaletin yıllık yağış ortalaması 254 mm'dir. Bu yağış miktarı tahminen 8.3 milyar m³ sudur. Bu miktardan 6.1 milyar m³ su buharlaşmakta, geriye 2.2 milyar m³ su kalmaktadır. Bu kalan sudan bir bölümü de ırmaklarla eyaletten çıkmakta, kalan su tarla, içme ihtiyacı ve sanayi kullanımında harcanmaktadır. Eyaletin su kaynakları, yüzey suları ve yer altı suları olarak iki bölüme ayrılmaktadır (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 16).

a. Yüzey Suları: Doğal şartları nedeniyle eyaletin tüm yerlerinde yüzey sularının durumu aynı değildir. Eyaletin kuzey ve orta bölgeleri yeterli yağıştan faydalanması nedeniyle daha çok yüzey sulardan faydalanmaktadır. Yüzey suları çeşitli ırmaklardan oluşmaktadır. Bu ırmaklar Aladağ ve Köpet Dağ'ın yüksek

noktalarından kaynaklanarak Hazar Denizine ve İran'ın merkezî çölüne dökülmektedirler (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 16).

Irmaklar

Kuzey Horasan Eyaleti'nin ırmakları şunlardır:

- **Etrek Irmağı:** 535 km uzunluğundadır. Rezevi Horasan'da Hezarmescid Dağlarından kaynaklanır. Aladağ ve Köpet Dağ'dan bazı kollar da ona eklenmektedir. Çat Köyü'nün yanında Türkmenistan'ın Sunbar Irmağı Etrek Irmağı ile birleşip Türkmenistan topraklarında Hazar Denizi kıyısında yer alan Hesenkulı Körfezine dökülmektedir. Etrek Irmağı'nın eyaletteki kolları arasında Ogaz, Gelyan, Golcık, Firuze, Şirindere, Bedranlu, Derkeş ve Çendir akarsularını sayılabilir (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 17).
- **Karasu Irmağı:** Bu ırmak Esferayin ilindeki Aladağ'ın güney eteklerinden kaynaklanmaktadır. Esferayin'in güneyinde başka kollar ona katılır. Son olarak Cacerm'in güney batısında Kalşur Irmağı ile birleşerek İran'ın merkezi çölüne dökülür. Bu ırmağın önemli kolları şunlardır: Ru'in, Kal-e Vilayet, Kal-e Tenggezi, Bidvaz ve Derbend (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 18).

b. Yer Altı Suları: Eyaletin çeşitli yerlerinde çeşme, kanat, kuyu şeklinde kullanılmaktadırlar. Uygun iklim şartları nedeniyle eyaletin kuzey kesimleri çoğunlukla çeşmelerden faydalanır. Ancak güney taraflarda yüzey suyu kıtlığı nedeniyle yer altı suları kuyu ve kanat şeklinde kullanılmaktadır (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 19).

Yer altı sularından ölçüsüz miktarda faydalanılması sebebiyle bu kaynakların çoğu niceliğini ve niteliğini yitirmiş, su krizi ile karşı karşıya kalınmıştır. Nitekim eyaletteki on iki oviden dört ovada yer altı su kullanımı yasak ve üç ovada ise su kıtlığı nedeniyle kriz durumu ilan edilmiş ve su kullanımı denetim altına alınmıştır.

Yer altı sularının azalmasında izinsiz kuyu kazılması ve izinli kuyulardaki suyun aşırı tüketilmesi en önemli etkidir (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 19).

İklim

Kuzey Horasan Eyaleti'nin iklimi çeşitlilik göstermektedir. Dağlık bölgelerin geniş olması nedeniyle buradaki iklim genellikle dağlık ve ılımandır. Eyaletin güneyindeki bazı yerlerde Kebir-i Merkezi Çölü nedeniyle çöl ve yarı çöl iklimi etkindir. Dağlık bölgeler ise soğuk iklime sahiptir (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 10).

Eyaletin İklim Oluşumunun Etkenleri

Eyaletin iklim oluşumu üzerinde şu hususlar etkili olmaktadır (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 10):

- 1. Coğrafi enlem:** Kuzey Horasan Eyaleti 36 ila 38 kuzey enlemi arasında yer almaktadır. Enlem derecesinin farkı az olmakla beraber eyaletinin sıcaklık oranında çok önemli etkisi bulunmaktadır.
- 2. Denizden yüksekliği:** Köpet Dağ ve Aladağ yükseklikleri, kuzeyde Türkmenistan'ın çöllерinin varlığı ve güneyde İran'ın merkezi çöllерinin yer alması da eyaletin iklim özelliklerini etkileyen bir diğer etkidir.
- 3. Yüksekliklerin yönü:** Eyaletin yüksekliklerinin kuzey batı, güney doğuyönünde olması Batı'daki havanın nemini kendine çekerek yağmur miktarının artmasına sebep olmaktadır.

4. Hava kitleleri: Eyaletin iklimi üzerinde etkin en önemli hava kitleleri şunlardan ibarettir:

- **Sibirya soğuk hava kitesi:** Bu hava kitesi sonbaharın başından ilkbaharın başlarına kadar eyaletin hava durumunu etkilemektedir. Bu hava kitesinin bölgeye girmesi ile sıcaklık şiddetle düşmekte ve havada yeterli nemin var olması durumunda yağışlar kar şeklinde görülmektedir. Bu hava kitesinin İran'a ilk girdiği bölge Kuzey Horasan Eyaletidir.
- **Batıdaki nemli hava kitesi:** Bu hava kitesi sonbaharın başlarında eyalete girip Haziran'ın ortalarına kadar faaliyet göstermektedir. Bu hava kitesinin en etkili dönemi kış mevsimidir. Eyaletteki yağışın asli etkenidir.
- **Sıcak ve kuru hava kitesi:** Bu hava kitesi yaz mevsiminde eyaletin güney tarafındaki iklimi etkiler ve havanın kuru olmasına ve sıcaklığın artmasına neden olur.

1.3.1.2.2.Kuzey Horasan Eyaletinin Beşerî Coğrafyası

Horasan Eyaletinin genişliğinden kaynaklanan idarî ve hizmetlerin adaletli şekilde dağılım imkânının yetersizliği sorunları büyük Horasan Eyaletini bölünmesi fikrini doğurmuştur. 19.05.1383 yılında da Horasan Eyaleti Bocnurd merkezli Kuzey Horasan, Meşhed merkezli Rezevi Horasan ve Bircend merkezli Güney Horasan olmak üzere üçe ayrılmıştır (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 47).

1.3.1.2.2.1. Kuzey Horasan Eyaletinin Siyasî Bölümlenmesi

Kuzey Horasan Eyaleti 8 ile ayrılmaktadır. İl sayısına göre ülke sıralamasında 25. sırada yer almaktadır. İlçe sayısı 19'dur ve ülkede ilçe sayısına göre 24. sıradadır.

Şehir sayısı 18 olup ülkede 28. sıraya sahiptir. Bucak sayısı ise 45'tir ve ülke sıralamasında 25. eyaleti teşkil etmektedir (www.nkhorasan.ir).

1.3.1.2.2.2. Kuzey Horasan Eyaleti'ndeki Yaşam Şekilleri

Köy Yaşamı

Köy iskân yerlerinin dağılımında ve mesken türünde, su, toprak, yer şekilleri, emniyet durumu, tarihi geçmiş ve kültürel özellikler gibi etkenler tesirlidir. Eyaletin köylerindeki meskenlerin çoğu toplu yerleşim şeklindedir (Caferî, Mûgâmî Mûgâmî 2013: 62).

Eyaletin köylerinin yerleşim türleri Türkmen oturumlu köyler, dağlık köyler, yarı çöl köyler olmak üzere şu şekilde sınıflandırılabilir (Caferî, Mûgâmî Mûgâmî 2013: 63-65):

Türkmen oturumlu köyler: Bahçe duvarları yoktur. Odalar bir eyvan uzunluğundadır ve tüm odaların kapısı eyvana açılmaktadır. Yapı malzemeleri çoğunlukla toprak, taş ve ağaç gibi mahalli malzemelerdir. Türkmen köyleri Cergelan ve Mane'de yerleşmiştir.

Dağlık Köyler: Dağlık köylerindeki meskenler yer kıtlığı, savunma ve emniyet sorunları nedeniyle iki katlı inşa edilmişlerdir. Bu meskenlerin üst katında insanlar yaşamakta, alt katlarda ise hayvanların ahır ve yiyecek depoları bulunmaktadır. Kullanılan yapı malzemeleri ağaç, toprak ve taştır.

Yarı çöl köyler: İklim şartlarından dolayı binaların tavanı eski zamanlarda kubbe şeklinde, balçık ve ham kerpiçten inşa edilmiştir. Günümüzde bu tip köylerin mesken şekli değişmiş olup binaların tavanı çoğunlukla düz şekildedir ve yapı malzemesi kullanımında demir, çimento ve tuğla tercih edilmektedir.

Köylülerin Gelir Kaynakları

Vadili köylerde balık çiftlikleri geçim kaynaklarından birini teşkil etmektedir. Örneğin Esfidan, Çınaran ve Bocnurd'un Geriban köyü vb. Eyaletin deltalarında ve verimli düzlüklerinde yeterli su kaynakları ve verimli toprakların bulunmasından dolayı köylülerin çoğunun geçim kaynağı ziraattir. Eyaletin tahminen %70'i ipek böceği ve ipek üretimi Cergelan ve Mane gibi Türkmen oturumlu bölgelerde bulunmaktadır. İpekler çeşitli kumaş, puştı (arkalık) ve halı üretiminde kullanılmaktadır (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 66).

Dağlık bölgelerde hayvancılık ve susuz şekilde tahıl üretimi, arıcılık; vadi yerleşimli köylerde bağcılık ve bahçe tarımı, arıcılık insanların asli gelir kaynağıdır (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 66).

Şehir Yaşamı

Eyaletin şehirlerinin görünümü eski, yeni ve haşiye dokularından oluşmaktadır. Şehirlerin eski dokusu çoğunlukla merkezdedir ve sırasıyla yeni ve haşiye dokular onu kuşatmaktadır (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 69).

Konargöçer Yaşam

Günümüzde boy kültürü İran'da sadece Türkmenler arasında değil diğer etnik topluluklar arasında da süre gelmektedir. Boy teşkilatına sahip eski konargöçer yaşamlarını sürdüren gruplar bölgede görülmektedir. Doğa ile uyumlu yaşam, et ve süt ürünü üretimi, hayvanların genetiğinin korunması bu eyaletteki konargöçer hayatın özellikleridir (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 71).

Konargöçerlerin İskânının Planlanması

Kuzey Horsan'ın konargöçerleri geçmişten bu yana kendi hayvanları için otlaklar seçmiş giderek bu bölgelerde yerleşmeye başlamışlardır. Bu nedenle

hayvancılık dışında ziraat, bağcılık, bahçecilik, el sanatları ve işçilik gibi mesleklere de sahip olmuşlardır. Esfarayin'de Karacabayır, Şirvan'da Bigan ve Hüseyinabad köyleri bunun örnekleridir (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 74).

Konargöçerlerin ikinci türde şekillenen yerleşim merkezleri ise devlet tarafından seçilmiş olup bu uygulama ile iskâna yönlendirmek amaçlanmaktadır. Esfarayin'deki Miyandeş ve Gasımhan; Mane ve Semelgan'daki Ceyransu; Şirvan'daki Dovin, Galeçe ve Golil gibi köyler bu oluşumun örnekleri arasında sayılabilir (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 74).

1.3.1.2.2.3. Kuzey Horasan Eyaletinin Nüfusu ve Hareketi

2006 yılı sayımına göre Kuzey Horasan Eyaletinin nüfusu 811.572 kişidir ve 199.850 aileden oluşmaktadır. Bu nüfusun %48.36'sı şehirli, %51.06'sı köylü ve kalanı iskânsızdır (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 51).

Nüfus Artışının Durumu

Eyaletin nüfusunun doğal nüfus artış oranı 1375 ve 1385 yılları arasında %0.75'tir. Bu oranın dağılımı tüm illerde aynı değildir. Mane ve Semelgan illeri %1.79 oranla en yüksek, Faruc ili ise %1.23 nüfus artışı ile en düşük nüfus artış oranına sahiptir (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 51-52).

Nüfus Dağılımı

Kuzey Horasan Eyaleti'nin ortalama nüfus dağılımı yüzölçümü (28.434 km²) ve nüfus (811.572 kişi) verilerine göre 1385 yılında km² ye 28.5 kişi düşmektedir. Bu sonuç itibariyle İran'ın genel nüfus dağılımı içerisinde (km²'ye 42 kişi) seyrek nüfus dağılımının görüldüğü eyaletlerden biri sayılmaktadır. Bocnurd ili km²'ye 53.3 kişi düşmesi ile en sık dağılımlı, Cacern ili ise km²'ye 9.5 kişi düşmesi ile en seyrek dağılımlı illerdir (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 53).

2012 yılındaki nüfus sayımına göre ise eyaletin nüfusu 878 bin olup ülke nüfusuna yüzdesi % 1.15'tir ve ülke sıralamasında 27. sırada yer almaktadır (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 27).

Tablo 25 2013 Sayımına Göre Kuzey Horasan Eyaletinin Kadın ve Erkek Nüfus Yüzdesi (Sâlnâme2012: 21)

Erkek nüfus yüzdesi	% 49.7
Kadın nüfus yüzdesi:	% 50.3
Eyaletin genel nüfusu	67.727 kişi

2013 yılında yapılan nüfus sayımına göre eyaletin yaşlılık yüzdesi % 5.3 oranındadır. 241.180 aileden oluşan nüfusu yıllık artış yüzdesi % 1.4'tür (Sâlnâme 2012: 21).

Tablo 26 Nüfusun Yaş Aralıklarına Göre Dağılım Tablosu (Sâlnâme2012: 21)

Yaş Aralığı	Yüzdesi (%)
0-14 yaş arası	26.9
15.64 yaş arası	67.6
65 ve üzeri	5.3

Nüfusun Şehir ve Köylere Dağılımı

2010 yılı nüfus sayımına göre eyalet nüfusunun yarısına yakını (%48.4) şehirlerde iskân etmektedir. Sayımın yapıldığı yıla kadar eyaletin nüfusunun çoğunluğu köylülerden oluşmaktaydı. Halbuki genel ülke nüfusunda 1981 yılından itibaren nüfusun çoğunluğunun şehirlerde yaşadığı görülmektedir. 1986, 1996 ve 2006 yıllarında Kuzey Horasan Eyaleti'nde ülkenin genel ortalamasına karşılık şehirli nüfusun oranı daha azdır (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 56). Ancak Gerçi eyaletin şehirli nüfus oranı ülkenin ortalamasından düşük olmasına karşın ülke nüfus

değişimi verileri ile karşılaştırdığımızda bu eyalette şehirlere yerleşimin daha hızlı arttığını gözlemleyebiliriz. Ülkede şehirleşme oranı 1986 yılında % 54'e, 2006 yılında %68.5 ulaşmış ve %14.2 artış oranı belirlenmiştir. Bu değişim Kuzey Horasan Eyaleti'nde %33.5'dan %48.4'e kadar çıkmıştır ve bu artış %14.8 oranında büyüme kazanmıştır (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 57). 2013 yılında en son yapılan sayımlar neticesinde şehirlilerin yüzdesi % 51.5 olarak belirlenmiştir (Sâlnâme2012: 21).

2011 yılında yapılan son nüfus sayımına göre ise şehirli nüfus 455.000 kişidir. Bu sayının ülke içindeki yüzdesi %0.83'tür ve ülke sıralamasında 28. eyalettir. Köylü nüfus 423.000 kişi olup %1.97 oranla ülkenin 19. eyaleti konumundadır (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 27).

1.3.1.2.2.4. Eğitim-Öğretim

1. Genel eğitim: İslami devriminden sonra yatılı okulların tesis edilmesi eğitim-öğretimin yaygınlaşmasını sağlamıştır (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 146).

Tablo 27 Horasan Eyaletinin Şehir ve Köy Yerleşim Birimlerindeki Okur Yazar Nüfusun Yüzdesinin Yıllara Göre Değişimi (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 146)

Sıra	Yıl	Okur Yazar Genel Yüzdesi	Şehirli Okur Yazar Yüzdesi	Köylü Okur Yazar Yüzdesi
1	1976	%4	%6.8	%26.6
2	1986	%56.4	%71	%42.9
3	1996	%64.31	%75.53	%56.96
4	2006	%71	%78.89	%63.9

2013 sayımı verilerine göre eyaletteki erkek okuryazarlık oranı %85.3, kadın okuryazar oranı % 75.3'tür (Sâlnâme 2012: 21).

Kuzey Horasan, 6 yaş ve üzeri % 80.3 okuryazarlık oranı ile ülkede 28. sırada yer alan eyalettir (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 149).

Tablo 28 Kuzey Horasan Eyaleti, 6 Yaş ve Üzeri Okur Yazarlık Oranı (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013:149)

	Cinsiyet	Sayı	Yüzde (%)
6 Yaş ve Üzeri	Kadın	387.000	%75.3
	Erkek	380.000	%85.3
	Kadın ve Erkek	767.00	% 80.3

Şehirde yaşıyan nüfusun okuryazarlık oranı %87.7 ile ülkede 15. sırada yer almaktadır. Köyde yaşıyan nüfus ise %72.3 okuryazarlık oranına sahiptir ve ülkede 26. sırada yer almaktadır (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 150). 2013 verilerine göre okuryazarlık oranının cinsiyete göre şehir ve köy nüfusuna dağılımı ise aşağıdaki gibidir:

Tablo 29 Kuzey Horasan Eyaletindeki Okur Yazarlık Oranının Yerleşim Birimleri ve Cinsiyete Göre Dağılımı (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 150)

Yerleşim Birimi	Cinsiyet	Yüzde (%)
Şehir	Kadın	%84.2
	Erkek	%91.1
	Kadın ve Erkek	%87.7
Köy	Kadın	%65.9
	Erkek	%79
	Kadın ve Erkek	%72.3

Öğrencilerin toplam sayısı 154918 kişi olup ülke genelindeki yüzdesi %1.27'dir ve ülke sıralamasında 27. sırada yer almaktadır. Erkek öğrenci sayısı 80.604, kız öğrenci sayısı 74.314 kişidir. Eğitim Bakanlığına ait kadro sayısı ise

toplamda 13.797 kişi olup ülke genelinin yüzde %1.53'n teşkil etmekte ve 24. sırada yer almaktadır. Eğitmen kadrosunda 8.946, idar kadroda 4.851 kişi görev yapmaktadır (Cafer, Mğm Mğm 2013: 152)

2. Yüksek ğretim: İslam Devrim'den önce Kuzey Horasan'da sadece bir yüksek ğretim merkezi Meşhed'in Firdevsi niversitesi'ne bağlı eğitim-ğretim faaliyetlerini sürdürmekteydi. İslami Devrim'den sonra eyalette çok sayıda niversite kuruldu. Günümüzde eyaletin birçok şehrinde niversite vardır. Üniversitelerin genel sayısı 38 birime kadar artmıştır. Bocnurd'da Bocnurd Üniversitesi, Tıbbi İlimler Üniversitesi, Peyam-i Nur, Uygulamalı Bilimler, Fenni ve Mesleki niversiteleri, Azadi İslami niversitesi, ğretmen yetiştirme merkezleri, Kur'an İlimleri Fakültesi, zel ğretim merkezleri bulunmaktadır. 1978 yılında eyalette öğrenim gören öğrencilerin sayısı çok azken günümüzde sayıları 42.553'e ulaşmıştır (Cafer, Mğm Mğm 2013: 147).

Cinsiyete göre 1991-1992 sayımında Kuzey Horasan'da niversite ve yüksek okul ğrencilerinin sayısı toplam 28.837 kişidir. Bu sayının genel ülke toplamına yüzdesi %1.01, ülkenin diğer eyaletlerine göre sırası ise 31'dir. Erkek ğrencilerin sayısı 13.488, kadın öğrencilerin sayısı 15.349 kişidir. Azadi İslam niversitesi ğrencilerinin genel toplamı ise 12.322 kişidir ve ülke içindeki yüzdesi % 0.78'dir. Bu oran dahilinde ülkede 28. sırada yer almaktadır. Erkek ğrencilerin sayısı 7978, kadın öğrencilerin sayısı 4344 kişidir (Cafer, Mğm Mğm 2013: 163-165).

1.3.1.2.2.5. Kültürel Faaliyetler

İslam Devrim sonrasında eyalette yayımlanan gazete sayısı 2005'de 27 iken 2009'da 44'e ulaşarak %11.97 oranında artış göstermiştir. Dergi sayısı ise 2005de

136 iken 2009'da 231 olup %12.94 oranında artmıştır (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 148).

1.3.1.2.2.6. Göç

Kasım 2006 istatistiklerine göre eyaletin 806.823 kişilik nüfusundan %75'i kendi yaşadığı şehir ya köyde dünyaya gelmiştir. Kişilerin doğum yeri ve nüfus sayımı anında yaşadıkları yerleri karşılaştırdığımızda eyaletin nüfusunun %12'sinin köyden şehre, %6'sının köyden köye, %5'inin şehirden şehre ve %2'sinin şehirden köye göç ettiklerini tespit edebiliriz (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013:58).

1.3.1.2.2.7. Dil

Eyaletin çeşitli kavimlerden oluşmasından dolayı lehçe ve ağız çeşitliliği çoktur. Bocnurd en büyük şehir olarak bu kavim ve dil çeşitliliğinin merkezidir. Eyalette yaşayan Türk boyları şunlardır: Geraylı, Karamaksudlu, Ramazanlu, Bayat, Temirtaş, Tatar, Çağtayi ve Azerbaycan Türkleri. Bölgede konuşulan bir diğer ağız olan Tat ağzı İranlıların Partlardan kalan asıl kalıntılarıdır. Gifan, Raz, Germe, Cacerm, Firuze köylerinde, Ru'in, Ostad Hosriye, Mayvan, Gelyan, Bidvaz'ın Erdoğan vadisinde yaşamaktadırlar (Caferî, Mûgâmî Mûgîm 2013: 81).

2. BÖLÜM TÜRKMEN DİYALEKTOLOJİSİ

2.1. Türkmen Ağız Araştırmalarının Tarihçesi

Türkmen Türkçesi Türk dilinin ağız çeşitliliği açısından zengin lehçelerinden biridir. Bunun başlıca sebeplerini, Ekim Devrimi öncesi dönemde, merkezi bir hükümetin bulunmaması nedeniyle konargeçer şekilde yaşayan Türkmen boylarının birbirleriyle ilişkilerinin oldukça zayıf olmasına ve farklı etnik grupların karışımına bağlamak mümkündür. Bu dönemde Türkmen boylarının arasındaki ticari ilişkiler de fazla değildir. Çünkü Harezm Türkmenleri Hive ile, Ceyhun kıyılarındaki Türkmenler Buhara ile, Köpet Dağ eteklerinde ve Etrek kıyılarında yaşayan Türkmenler İran ile, Mangışlak Türkmenleri ise Rusya ile ticari ilişkilerini sürdürmekteydiler. Dolayısıyla farklı etnik gruplarla dilsel temas kurmaları ve buna benzer çeşitli etkenler Türkmen boylarının dilinde belirli ağız farklılıklarının ortaya çıkmasına neden olmuştur (Berdiyev 1988 :8).

Türkmen Türkçesi leksik ve gramatikal açıdan Azerbaycan ve Türkiye Türkçesi gibi diğer Oğuz lehçelerinden daha geç araştırılmaya başlanmıştır. Bu hususta ilk bilgiler, 'Bütün Dil ve Lehçelerin Karşılaştırmalı Sözlükleri'nde, ayrıca Kırım, Kafkasya'daki bazı dillerle birlikte Türkmen Türkçesi hakkında da leksik malzeme derleyen Prof. Dr. J. A. Güldenstädt'in Berlin'de 1773 yılında yayımlanan *Wöchentliche Nachrichten von neuen Landcharten geographischen, statischen und historischen Bücher und Sachen* adlı günlüklerinde yer almaktadır (Kanonov 2009: 226).

Türkmenistan ve Rusya'nın birleşmesinden sonra, yani 19. yüzyılın sonlarında ve 20. yüzyılın başlarında Türkmen Türkçesine ve ağızlarına ilişkin önemli çalışmalar yapılmıştır. P. Şimkeviç, S. A. Agabekov, A. N. Samoyloviç, F. E.

Korş, A. Bolodin, A. B. Alıyev, İ. A. Belyayev ve diğerlerinin yaptıkları araştırmalar buna örnek gösterilebilir (Amansariyev 1970: 41).

Türkmen Türkçesi üzerine Ekim Devrimi'nden önce yapılan ilk çalışmalardan biri Prof. İ. N. Berezin'in "Godıçnıy otçet puteşestvuyuşego po voctoku" adlı makalesidir. İ. N. Berezin üç yıllık doğu seyahati esnasında Esterabad şehrinde ve etrafında yaşayan Türkmenlerin ağızlarına ilişkin gözlemlerde bulunmuş ve bu makalede Esterabad Türkmenlerinden yazarak kaydettiği metinlerden çok az miktarda örnek sunmuştur. Türkmen Türkçesi ve ağızları hakkında bazı bilgiler Berezin'den sonra A. Starçevskiy'in *Spudnik Russkogo Çeloveka v Sredney Azii* adlı kitabında görülmektedir (Berdiyev 1988: 19).

Türkmen Türkçesi ve ağızları ile ilgilenen bir diğer araştırmacı İ. İ. İlminski'dir. 29 Aralık 1859'da akademisyen A. Şifnere yazdığı ve daha sonra yayınlanan mektubunda Yomut ve Esenili ağızları hakkında bazı bilgiler vermektedir (Amansariyev 1970:41). Yine 19. yüzyılda Türkmen Türkçesine ve edebiyatına, Macar Türkolog N. Vámbery de ilgi göstermiştir (Kanonov 2009: 226).

Türkmen Türkçesi hakkında bilgi veren ilk ders kitabı, yüzbaşı Drapovski, teğmen Marganiya ve asteğmen Pliyev'in birlikte hazırladıkları ve taş basma usulüyle 1893'te Aşgabat'ta basılan *Rukovostvo dlya obuçeniya turkmen russkomu yazıku* (Türkmenlere Rusça Öğretmek İçin Ders Kitabı) adlı yayımdır. Kitap daha sonra matbu olarak da yayımlanmıştır. İ. Şimkeviç'in 1899 yılında Aşgabat'ta yayımlanan *Praktičeskoe rukovodstvo dlya oznakomleniya s nareçiyem turkmen zakaspiyskoy oblasti* (Zakaspi Vilayeti Türkmenlerinin Lehçesini Tanıtan Pratik Ders Kitabı) adlı çalışmasında daha ziyade Yomut ağzının malzemelerine yer vererek kısa Rusça-

Türkmen Türkçesi ve Türkmen Türkçesi-Rusça sözlükler ile Hristiyan ve Müslüman takvimlerinin eşzamanlı cetvellerini eserine eklemiştir (Kanonov 2009: 226).

F. Ye. Korş'un "Proishojdeniye formı nastoyaşego vremeni v zapadno-turetskih yazıkah" adlı makalesinde de Türkmen Türkçesinin bazı ağızlarında fiil çekiminde şimdiki zaman şekillerinin kullanılması ile ilgili bilgi verilmektedir. Bu makalede Yomut ve Sahr ağızlarından örnekler de yer almaktadır (Berdiyev 1988: 21). Bu dönemde, Türkmen Türkçesinin bilimsel olarak araştırılmasının temeli atan A. N. Samayloviç, henüz öğrenci iken hocası P. A. Melioranski'nin tavsiyesiyle 1902 yılının yazında Türkmen Türkçesini öğrenmek amacıyla Türkmenistan'a gitmiştir. Bu gezinin sonucunda Teke ağızının özelliklerini incelediği *Teke Diyalektinin Fonetik ve Grametik Denemesi* adlı bitirme tezini hazırlamıştır (Kanonov 2009: 228). A. N. Samayloviç 17.-18. yüzyıllarda Kuzey Kafkasya'ya göç eden Çovdur, İğdir ve Söyünhacıların ağızlarını araştırmak için gerçekleştirdiği araştırma gezisi sonucunda hazırladığı raporunda (Zapiski vostochnogo otdeleniya İRAO, t 21, Peterburg, 1913, 23-24 sah.) Türkmen Türkçesinin bazı fonetik ve morfoljik özelliklerine yer vererek Nogayların ve Kazan Tatarlarının tesir ettiği noktaları belirtmiştir. 1912 yılında hazırladığı bir diğer raporunda (*Gredi stavropolskih Turkmenov i nogaytsev i u kırımskih tatar, otçet o komandirovke v 1912 G. İzvestiya Ruskogo Komitetga Dlya izučeniya sredney i vostochnoy azii v istoričeskom, arheologičeskom, lingvističeskom i etnografičeskom otnoşeniyah*, Seriya 11, No. 2, Peterburg, 1913) ise bu bilgileri daha detaylı şekilde ele almaktadır (Berdiyev, Kürenov, Şamıradov, Arazkuliyev 1970: 36). "Opıt lingvističeskogo issledovaniya tekničeskogo govora turkmenskogo dialekta" adlı makalesinde Teke ve Yomut ağızlarının konuşurlarından fonetik transkripsiyon temelinde kaydedilen birkaç metine yer vermiştir. Somoyloviç'in

"Opıt lingvističeskogo issledovaniya tekinskogo govora turkmenskogo dialekta", "Zagadki zakaspiyskih turkmenov v russkom perevode", "Abdu-s Sattar Kazı-kniga rasskazov o vitvah tekintsčev", "İz turkmenskoy starını" gibi çalışmaları da Türkmen Türkçesinin tarihinin ve ağızlarının araştırılması açısından büyük öneme sahiptir (Berdiyev 1988: 21). Yine F. Ye. Korş'un *Proishojdeniye formı nastoyačego vremeni vzapadno-turetskih yazıkah* ("Drevnosti Vostače", T. III, Vıpsuk I, M., 1907) adlı çalışması Türkmen ağızlarının fiil çekim kategorilerinin tarihsel gelişimini ortaya koymaktadır (Berdiyev, Kürenov, Şamıradov, Arazkulıyev 1970: 36). Türkmen ağızları konusunda N. A. Aristov'un "Zamatki ob etničeskom sostave tyurskih plemen i narodnostey i svedeniya ob ih čislennosti" adlı çalışmasında ise Türkmenlerin etnik yapısı hususu geniş yer tutmaktadır. A. A. Volodin'in "truhmenskaya step i truhmenı"; İ. L. Şçeglov'un "Truhmenı i nogaytsı", S. V. Farforovski'nin "Truhmenı (turkmenı) stavrapolskoy gubernii" adlı çalışmalarında ise kuzey Kafkasya Türkmenlerinin dili ve tarihi konusunda bilgiler aktarılmaktadır (Berdiyev 1988: 22).

Genellikle Ekim Devrimi'nden önce Türkmen diyalektolojisi hatta Türkmen Türkçesi bilimsel açıdan ele alınmamaktaydı. Türkmen diyalektolojisi üzerine düzenli şekilde araştırmalar yapan bilimsel bir kuruluş ya da kişi de bulunmamaktaydı. Türkmenler ve Türkmen Türkçesi hakkında yayımlanan çalışmalarda Türkmen ağız araştırmalarına ilişkin doğrudan ya da dolaylı yer alan görüşlerde çok sayıda teorik ve pratik eksiklikler görülmekteydi. Ancak bu çalışmalar, genel anlamda Türkmenlerin farklı gruplarının telaffuzunun aynı olmadığı, Türkmen Türkçesinin birçok ağzının bulunduğu hususunda ilk bilgileri vermeleri açısından kayda değerler (Amansarıyev 1970: 42).

Türkmen ağızlarının birbiri ile bağlantılı şekilde öğrenilmesi çalışmaları Sovyet Türkmenistan'ından sonra esasen 1927 yılında başlamıştır. Bu yıl yayımlanan A. P. Potseluyevskiy'nin "Sobraniye turkmenskogo folklora" adlı çalışmasında halk edebiyatının çeşitli türlerine ait toplanan malzemelerde kelimelerin telaffuzuna özel bir dikkat göstermenin zaruriyeti anlatılmaktadır. Bu çalışmada uzun ünlülerin çift harf ile, kısa ünlülerin ise harfin üzerine yatay çizgi (-) konulması suretiyle gösterilmesi önerilmektedir. Ağız bilim çalışmalarında uygulandığı şekilde toplanan her bir malzemenin belgelendirilmesinin yolları gösterilmektedir (Amansariyev 1970: 42-43).

İnceleme heyetleri kurulup bilimsel geziler düzenlenmesi yoluyla Türkmen Türkçesinin ağızlarının araştırılması faaliyetleri yürütülmeye başlandı. Bu maksatla 1927 yılından başlayarak birbirini takip eden etnografik ve diyalektolojik araştırmaları amaçlayan gezi heyetleri kuruldu. Bu heyetler Türkmenistan'ın farklı bölgelerinde yerel özellikleri topladılar (Amansariyev 1970: 43).

Bu dönemde A. P. Potseluyevski'nin başkanlığında 1927 yılının Ekim ve Kasım aylarında Krasnovodsk, Esenkulı ve Karrıkala'daki (Prof. Uspenski ile birlikte) Yomut ve Göklenleri araştırmak üzere, 1928 yılında da Manış köyündeki Enev boyunu araştırmak üzere araştırma gezileri düzenlendi (http://altaica.ru/personalia/e_poceluevsky.htm).

1928 yılında Türkmen dilbiliminin ve onun bir dalı olan Türkmen ağız araştırmalarının gelişmesi için uygun şartların ortaya çıkması sağlanmıştır. Arap alfabesi bırakılarak Latin alfabesi esasında hazırlanan Türkmen alfabesi kabul edilmiştir. Devlet İlmi Sovyeti, Türkmen Medeniyet Enstitüsüne dönüştürülerek

diğer bölümler ile bir arada Dil-Edebiyat Bölümü de açılmıştır (Amansariyev 1970: 43).

1929 yılında Ersarı ağzını araştırmak üzere bir gezi heyeti kurulup Ceyhun'un sol yakasındaki ön Çerkev ve Kerki bölgelerinin farklı yerlerinde (Burdalık, Kerki, Çenev) araştırmalar yapılmıştır. 1930 yılında Türkmen Medeniyet Enstitüsünün Dil ve Edebiyat Bölümünde bazı aygıtlar ve gerekli teçhizatla donatılan dilbilimi komitesi kurulmuş ve aynı yıl iki araştırma gezisi düzenlenmiştir. 1930 yılının Nisan ayında Türkmen Medeniyet Enstitüsünün Dil ve Edebiyat Bölümünün çalışanları tarafından A. P. Potseluyevskiy'nin de katılımıyla Marı, Yolöten, Tagtabazar, Saragt bölgelerinde halk edebiyatına ait derlemeler yapılmıştır. Derleme esnasında işitilenleri transkripsiyon ile yazıp kaydederek aynı zamanda yörede yaşayan Türkmenlerin dilindeki özellikler de araştırılmıştır (Amansariyev 1970: 44).

Türkmen Türkçesinin ağzları ve alt ağzlarından kayıt toplama ve inceleme faaliyetlerine SSCB İlimler Akademisi'nin bazı üyeleri de aktif şekilde katılmışlardır. 1930 yılında O. İ. Şçatskaya ve F. N. Lebedev'in katılımıyla Prof. N. K. Dimitriyev'in başkanlığında Merv Eyaletine inceleme gezisi düzenlenerek buradaki Türkmen alt ağzlarından örnekler toplanmıştır (Berdiyev 1988:24). Bu geziden elde edilen metinlerin yayımlanması SSCB İlimler Akademisi tarafından 1938 yılında onaylamış, ancak çeşitli sebeplerden dolayı bu çalışma yayımlanmamıştır (Amansariyev 1970: 44). Bu malzemelerin birkaç tanesi Prof. N. K. Dimitriyev'in bilimsel tahliliyle 1954 yılında *Turkmenskiye Narodniye Skazki* adı altında yayımlanmıştır (Berdiyev 1988: 24). Bu kitapta geziye katılan N. F. Lebedov tarafından yazılarak kaydedilen metinler, Rusça çevirileri ve N. K. Dimitriyev'in kitaba yazdığı önsöz ve giriş bölümleri ile "Türkmen Halk Ertekisi" ve "Marı

Rayonının Türkmen Ertekilerinin Dili" adlı makaleleri (toplam 60 sayfa) yer almaktadır. N. K. Dimitriyev'in "Yazık turkmenskih skazok mariyskogo rayona" adı ile kitapta yer alan makalesinde bulunan metinlerin dili incelenerek Teke ağzının Marı alt ağzının özelliklerini taşıdığı tespit edilmiştir (Amansariyev 1970: 44).

1930 yılının sonunda, 1931 yılının başlarında Nohur Vadisi'ne bir araştırma heyeti gönderilip Nohurların boy yapısını ve ağız özelliklerini araştırıldı. Nohurların boy yapısına ait toplanan bilgiler A. P. Potseluyevski'nin "Plemya nohurlı" adlı makalesinde, ağız hususiyetlerini göstermek için hazırlanan liste ise *Dialektiturkmenskogo yazıka* adlı kitabında yer almaktadır. 1931 yılının yazında Türkmen Medeniyet Enstitüsü tarafından Karrıkala iline budun bilim ve dilbilim araştırma heyeti gönderilmiştir. Göklen ağzının araştırılması amacıyla bu ağza ilişkin 183 özellik tespit edilmiş, 180'e yakın fonetik yazı kaydedilmiş ve 176 tane yer adı tespit edilmiştir. 1932 yılında Türkmen Medeniyet Enstitüsü'nün yerine kurulan Türkmen Devlet İlmi Araştırmalar Enstitüsü'nün Dil Bölümü tarafından Bayramali iline bir bilim heyeti gönderilmiştir. Daha sonra 1934 yılında Prof. Dr. A. P. Potseluyevski'nin *Folklorniye tekstı* adlı dilbilimsel çalışması yayımlanmıştır. Bu kitap G. İ. Karpov'un ve A. P. Potseluyevski'nin *Otrajeniye oktyabrskoy revolyutsii v turkmenskom folklöre* adıyla hazırladıkları esere ek hükmündedir. A. P. Potseluyevski'nin *Folklorniye Tekstı adlı çalışması* bu devre kadar yani 1926-1932 yılları arasında düzenlenen araştırma gezilerinin malzemelerinin bir bölümünü içermektedir. Derlenen metinlerin transkripsiyonunun yanı sıra Türkmen Türkçesi ve Rusça çevirileri de eserde yer almaktadır. Bazı eksiklikleri olmasına karşın bu çalışma Türkmen diyalektolojisinin tarihi için edebi dilin Türkmen ağızlarına tesirini takip etmek açısından önemlidir (Amansariyev 1970: 45).

1935-1936 yılları arasında Türkmen işçilerinin konuşma dilini araştırmak üzere M. Bogdanovan'ın başkanlığında kurulan heyet Aşgabat'ın büyük sanayi kuruluşlarının fabrikalarında araştırmalar yapmıştır. Kurulan ikinci bir heyet ise S. E. Malov'un başkanlığında Türkmensitan'ın büyük sanayinin bulunduğu illerde (Marı, Çerçev, Krasnovodski, Çeleken ve Nebitdağ'da) araştırma yapmışlardır (Amansarıyev 1970: 45-46; Berdiyev, Kürenov, Şamıradov, Arazkulıyev 1970: 38).

Bu döneme kadar geçen araştırma gezileri sonucu elde edilen malzemelere dayanarak A. P. Potseluyevskiy 1936 yılında Aşgabad (Aşhabad)'da *Fonetika turkmenskogo yazıka* adlı kitabı yayımlamıştır. Bu kitap, Türkmen Türkçesinin ağız ve alt ağızlarının bilimsel açıdan araştırılmaya başlanması sürecinde ilk kapsamlı çalışmalardan biri olması sebebiyle değerlidir. A. P. Potseluyevskiy eserinde Türkmen Türkçesi hakkında verdiği genel bilgilerin yanı sıra Türkmen ağız ve alt ağızlarının fonetik, morfolojik ve leksik özelliklerini göstermekte ve ağızları sınıflandırmaktadır (Berdiyev 1988: 23-24). Ayrıca A. P. Potseluyevskiy eserinde Türkmen Türkçesinin ses sistemini de ilk kez bilimsel açıdan nitelendirerek sınıflandırmaktadır (Amansarıyev 1970: 46).

Türkmen ağızlarının araştırmalarına 1936 yılından 1945 yılına kadar ara verilmiştir. A. P. Potseluyevskiy'nin 1943 yılında öğrenciler için kitapçık şeklinde daktilo ile yazılıp çoğaltılan *Turkmen Dili ve Onuň Şiveleri* adlı kitabı dışında on yıla yakın süren dönemde Türkmen ağızlarını araştırmak için hiçbir çalışma yapılmadığı söylenilebilir. II. Dünya Savaşı bittikten sonra Türkmen Türkçesi ağızlarını araştırma faaliyetleri yeniden başlamıştır. Ekim 1945 yılında İlimler Akademisi'nin Türkmen Dil ve Edebiyat Enstitüsü Daşoğuz'a diyalektolojik araştırma heyeti göndermiştir. Enstitü'nün akademisyenlerinden kurulan bu heyet Daşoğuz Yomutlarının dilini

araştırmayı amaçlamıştır. Bu amaçla heyetin her bir üyesi farklı illerdeki çeşitli ağızlara ait derlemeler yapmışlardır. Bu araştırmaların büyük eksikliklerinden biri iyi ve düzenli bir transkripsiyon sistemi kullanmayışlarıdır. Bu dönemde Türkmen dilbiliminin gelişimine paralel bilimsel araştırma faaliyetleri yayılmaya başlamıştır. Örneğin, A. P. Potseluyevskiy'nin "Opıt izuçeniya artikulyatsiyi zvukov turkmenskoy reçi metodom palatogramm" adlı makalesi yayımlanmıştır. 1946 yılında da Osmanov Kerim'in başkanlığında oluşturulan araştırma heyeti Esengülü, Çeleken, Nebitdağ etrafında Yomut ağzının batı alt ağzını araştırmışlardır. Derlenen malzemelerdeuzunluk için kullanılan iki nokta dışında transkripsiyon işaretlerinden faydalanılmamıştır (Amansarıyev 1970: 46-47).

1947 yılının Ağustos ayında Çärcev ve Dänev illerine diyalektolojik araştırma gezileri düzenlenmiştir. Bu araştırma gezilerine Leningrad Üniversitesi'nin öğrencileri katılmışlardır. Kıpçak ağzının araştırıldığı bugezi esnasında tespit edilen özellikler hakkında S. E. Malov, E. R. Tenişev, L. V. Dimitriyev tarafından kısa bir rapor hazırlanmıştır. 1947 yılının Ekim ayında Sovyetler Birliği Bilimler Akademisi'nin Türkmen Bölümü tarafından Nohur bölgesinde Prof. Dr. A. P. Potseluyevskiy ve Doç. Dr. A. A. Gurbanov önderliğinde bir linguistik anket çalışması düzenlenmiştir. Bu çalışmaya ait veriler 1948 yılındaki depremde yok olmuştur. Ancak, bu araştırmadan elde edilen malzemelerden bir bölümü E. N. Yerşova'nın ve H. Muhiyev'in beraber hazırladıkları "İz nablyudeniy nad nohurskim dialektom turkmenskogo yazıka" adlı makalede yer almıştır. Bu makale, 1947 yılında düzenlenen Nohur araştırma gezisine katılan E. N. Yerşova'nın şahsi kütüphanesinde kalan çeşitli notlar ile Nohur ağzı üzerine çalışan H. Muhiyev'in malzemeleri esasında hazırlanmıştır (Amansarıyev 1970: 47-48).

Türkmen Türkçesinin ağızlarından derlemeler yapılması ve elde edilen verilerin çok yönlü araştırılması 40'lı yılların sonu ve 50'li yılların başlarından itibaren daha yaygın şekilde sürdürülmeye devam etmiştir. Bazı Türkmen dilciler de bu faaliyetlere katılmışlardır. Bu dönemden itibaren bilimsel seyahatler yoluyla malzeme toplamanın yanı sıra farklı Türkmen ağızları ve alt ağızlarının dilsel özelliklerinin araştırmasına ilişkin monografik çalışmalar da yazılmaya başlanmıştır (Berdiyev 1988: 25). İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ortaya çıkan bu dönemin öncüsü olan Aşgabad Eğitim Enstitüsü'nün Türkmen Dili Bölümünün asistanı Yazlı Saparov Türkmen Türkçesinin Sarık ağızı üzerinde çalışmış, ancak 1948 Aşgabad depreminin hemen öncesinde bitirdiğini beyan ettiği çalışması söz konusu doğal afetten dolayı yayımlanamamış ve savunulamamıştır (Amansariyev 1970: 49). 50'li yılların başında Türkmen Türkçesinin Çovdur (H. Maşakov), Alili (N. Durdı Muradov) ağızları hem de Yomut ağzının kuzey alt ağızı (C. Amansariyev) konusunda monografik çalışmalar hazırlanmıştır. Bu monografiler Türkmen ağız biliminde çeşitli ağızların dil özelliklerinin nitelendirildiği ilk çalışmalardır (Berdiyev 1988 :25). Bu dönemde hazırlanan monografiler kronolojik sırasıyla şu şekildedir (Amansariyev 1970: 49-50):

Tablo 30 Türkmen ağızları üzerine Türkmenistan'da hazırlanan monografiler

Yazarı	Tezin Adı	Basım Yeri	Basım Yılı
H. A. Maşakov	Çovdurskiy Diayalekt Turkmenskogo Yazıka	Aşgabad	1949
N. Durdi Miradov	Türkmen Diliniň Alili Şivesi	Aşgabad	1950
C. Amansariyev	Türkmen Diliniň Yomut Şivesiniň Demirgazık Gepleşikleri	Aşgabad	1954
M. Atacanov	Türkmen Diliniň Salır Diyalekti (Bu monografinin temel bölümleri yayımlanmıştır.)	Aşgabad	1958
H. Muhıyev	Türkmen Diliniň Nohur Diyalekti (Bu monografinin esas bölümleri farklı dergilerde yayımlanmıştır.)	Aşgabad	1959
N. Nartıyev	Türkmen Diliniň Sarık Diyalekti (Bağımsız bir kitap olarak Çärcev şehrinde yayımlanmıştır.)	Çärcev	1959
K. Şamıradov	Türkmen Diliniň Yomut Diyaletinin Günbatır Gepleşiği (Bu çalışmanın da esas bölümleri yayımlanmıştır.)	Aşgabad	1960
G. Kulmanov	Geoklenskiy Dialekt Turkmenskogo Yazıka (Daktilo ile yazılmış varyantı ile birlikte ayrı ayrı bölümleri yayımlanmıştır.)	Aşgabad	1960
O. Çörlıyev	Teke Diyalektiniň Marı Gepleşiği (Daktilo yazılan varyantı ile birlikte bu çalışmanın da bazı bölümleri yayımlanmıştır.)	Çärcev	1964

Sonuç olarak 50'li yılların ortalarından bu faaliyetlerin yürütüldüğü yılların sonuna kadar olan dönemde Türkmen Türkçesinin Salır (M. Atacanov), Sarık (N. Nartıyev), Nohur (H. Muhıyev), Göklen (G. Gulmanov), Ärsarı (E. Annanurov, P. Berdiyev, N. Durdiyev, K. Şamıradov), Sakar (G. Menliyev), Änev (N. Atamedov),

Hasar (G. Saparova), Olam (H. Bagıyev), Ata (O. Çommadov), Karadaşlı (M. Akmämmedov) ağızları ve Teke ağzının Ahal (B. Bayramdurdıyev), Marı (o. Çörliyev), Yomut ağzının Batı (K. Şamıradov) alt ağızları konusunda bilimsel çalışmalar yazılmıştır. Bu çalışmalarda söz konusu ağızların ve alt ağızların fonetik, morfolojik ve leksik farklılıkları ele alınmıştır. Bunların hemen hemen hepsinde araştırma konusu ağızlarda karşılaşılan dil özellikleri nitelendirilmiş, ancak farklı fonetik olaylar ve gramatikal şekillerin ortaya çıkışının tarihî açıdan incelenmesi çok sınırlı verilmiştir. Ayrıca bazı yerlerde tespit edilen hususlar diğer Türk lehçelerinin örnekleriyle karşılaştırılmıştır (Berdiyev 1988: 26-27).

TSSR toprakları dışında yaşayan Türkmenlerin dilini araştırma konusunda da bazı çalışmalar yapılmıştır. 18. yüzyılın sonlarında Kuzey Kafkasya'ya (Stavrapol'a) göç eden Türkmenlerin ve yine Karakalpakistan Özerk Cumhuriyeti'nin Dörtgül ilinde yaşayan Türkmenlerin ağzına ilişkin monografiler yazılmıştır. Bunların ilki Sapar Kürenov'un 1957-1958 yıllarında Kuzey Kafkasya'da Stavrapol Türkmenlerinin arasında bulunarak dillerini araştırma amacıyla Kuzey Kafkasya (Stavrapol) Türkmenlerinin alt ağızlarının özellikleri üzerine yazdığı doktora tezidir. 1959 yılında tamamlan bu tezin bazı bölümleri farklı zamanlarda yayımlanmıştır. TSSR'nin topraklarından dışarıda yaşayan Türkmenlerin konuşma tarzı hakkında yazılan çalışmaların bir diğeri S. Orazgulyev'in *Garagalpakıstan ASSR-niň Dörtgül Rayonındakı Türkmen Gepleşikleri* adlı monografisidir (Amansarıyev 1970: 50-51).

Türkmen Devlet Üniversitesi Profesörü C. Amansarıyev tarafından hazırlanan *Türkmen diyalektologiyası* adlı kitap Türkmen Türkçesinin ağızlarını ve alt ağızlarını araştırma konusunda yapılan kapsamlı çalışmaların en önemlilerinden biridir. Bu çalışma Amansarıyev'in Türkmen Devlet Üniversitesi, Filoloji Fakültesi'nin

öğrencilerine, "Türkmen Diyalektolojisi" kursunda birkaç sene boyunca yaptığı konuşmalar ve müellifin Türkmen ağızları hakkında topladığı malzemelerden oluşmaktadır (Berdiyev 1988: 28-29).

Türkmenistan İlimler Akademisi'nin Dil ve Edebiyat Enstitüsü'nün Türkmen Dilinin Tarihi ve Diyalektolojisi Bölümü'nün çalışanları R. Berdiyev, K. Şamıradov, B. Bayramdurdıyev ve S. Arazkulıyev tarafından Türkmenistan'ın Batı illeri ile ilgili yapılan ağız atlasları Türkmen Türkçesinin ağızlarının ve alt ağızlarının araştırılması alanındaki önemli çalışmalardan biridir. Bu çalışma 25 ağız haritasından ve bunlarla ilgili dilbilimsel açıklamalardan meydana gelmiştir. Haritaların 30'u fonetik, 23'ü morfolojik, 21'i leksik farklılıklara aittir. Ayrı bir haritada malzeme toplanılan yerleşim birimleri de gösterilmektedir. Haritaların malzemesi Türkmenistan'ın Batı illerinin yaklaşık 40 yerleşim biriminden derlenmiştir. Yazma şeklinde Dil ve Edebiyat Enstitüsü'nde muhafaza edilmekte olan bu çalışma henüz yayımlanmamıştır. Ağızların dil farklılıklarının araştırılmasında önemli rolü bulunan ağız bilim sözlükleri ile ilgili olarak toplanan malzemeler esasında hazırlanan Türkmen Türkçesinin kısa diyalektolojik sözlüğü de 1977 yılında yayımlanmıştır (Berdiyev 1988: 29-30).

Prof. Dr. Pigam Azimov, 50'li yılların başlarındaki çalışmalarında ölçünlü Türkmen Türkçesinin esasını Teke ağzının teşkil ettiğini belirtmiştir. 1960 yılında yayımlanan "Türkmen Edebi Diliniñ Dialekt Esası Hakında" adlı makalesinde bu görüşünü daha somut hale getirerek ölçünlü Türkmen Türkçesinin temelini Teke ağzının Ahal alt ağzının oluşturduğunu kaydetmiştir. Bu görüşün yinelenildiği bir diğer çalışma olan Prof. Dr. M. N. Hıdırov'un *Türkmen Diliniñ Tarihinden Materiallar* adlı çalışmasının yazılma amacı, Türkmen Türkçesinin tarihini

incelemek olsa da, bu eserde Türkmen Türkçesinin ağızlarından da birçok malzeme verilmiştir. Ayrıca bu çalışmada Türkmen Türkçesinin ağız malzemelerinin dil tarihinin araştırılmasındaki önemi hakkında da bilgiler yer almaktadır (Berdiyev 1988: 30-31).

Türkmen ağız bilim faaliyetleri arasında Türkmen Türkçesinin ağızları konusunda malzeme toplama ve bu ağızların dil özelliklerini ortaya koymanın yanı sıra Türkmen Türkçesinin ağız malzemelerinin Türk lehçelerinin karşılaştırmalı gramerini ortaya koymada ne kadar önemli olduğunu belirtmek için de bazı çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmaların arasında R. Berdiyev'in "Dialektınye dannıye turkmenskogo yazıka - Odin iz istočnikov pri razrabotke sravnitelnoy grammatiki tyurkskih yazıkov", S. Kürenov'un "Nekotorıye voprosı fonetiko-morfologičeskih osobennostey yazıka i yego dialektov, govorov" adlı makaleleri bulunmaktadır. Bu makalelerde Türkmen Türkçesinin ağız ve alt ağızlarında bulunan bazı dil özelliklerinin diğer Türk lehçelerindeki örneklerle benzerliği ortaya konularak bu hususların Türk lehçelerinin karşılaştırmalı grameri için değerli veriler olduğu vurgulanmaktadır (Berdiyev 1988: 31).

Türkmen Türkçesinin ağızlarının ve alt ağızlarının bilimsel geziler yoluyla araştırılması Türkmen dilbilimi ve onun bir kolu olan Türkmen ağız biliminin gelişimine katkı sağlamakla birlikte zorluklar içerisinde toplanan malzemelerden yeterli derecede faydalanılamamıştır. Bu araştırma gezilerinin birçoğunun verileri yayımlanmamış, depremde kaybolmuş veya bozulmuştur. C. Amansarıyev'in tespitlerine göre muhafaza edilen verilere bakılarak (örneğin, 1945 yılındaki Daşoğuz, 1946 yılındaki Hazar çevresin araştırma gezileri vb.) derlemeler sırasında fonetik transkripsiyon kullanımı, kaynak kişi belirlenmesinde ağız özelliğini taşıyan

kişilerin seçilmesi gibi hususlarda bilimsel metottan yeterince istifade edilmediği anlaşılmaktadır (Amansariyev 1970: 48) ve Türkmen ağızları ve alt ağızları üzerine hazırlanan monografik çalışmalar bunlara nazaran çok yönlü, transkripsiyon kullanımı açısından daha doğru ve bilimsel derinliğe sahip olmaları dolayısıyla Türkmen ağızı bilimi açısından kayda değerdirler. Ancak bu çalışmaların da eksik yönleri bulunmaktadır ve bu eksiklikler genel hatlarıyla şu şekilde özetlenebilir (Amansariyev 1970: 51-52):

1. Hazırlanan monografik çalışmalarda incelenen ağız hakkında tarihî, coğrafik bağlamda bilgiler içeren giriş kısmının ardından fonetik, morfolojik ve söz varlığına ilişkin üç bölüm yer almaktadır. Ancak ağızların sentaks yapısına ilişkin bir bölüm yer almamaktadır. Bu hususta diyalektlerin fonetik sistemindeki ya da leksik yapısındaki özelliklerle karşılaştırıldığında sentaktik farklılıkların az olması etken olsa da az sayıdaki farklılığın gösterilmemesi monografik çalışmaların planlamasında ortaya çıkan eksikliklerdendir.

2. Her bir çalışmanın yazarının kendine göre belirlediği işaretleri kullanması nedeniyle transkripsiyon işaretlerinde birlik bulunmamaktadır. Elbette bu durum, söz konusu dönemde henüz genel transkripsiyon işaretlerinin belirlenmemesi ve yazım işlemlerinin daktilo ile yapılması gerekçelerine bağlı olarak ortaya çıkmıştır.

3. Bir diğer eksiklik ise ağızlar üzerine yazılan çalışmaların bir çoğunun yayımlanmamasıdır. Örneğin, Y. Saparov'un Sarık, H. A. Maşakov'un Çovdur, N. Durdımıradoğlu'nun Alili ağızları ve C. Amansariyev'in Yomut ağzının Kuzey alt ağızları üzerine hazırladıkları çalışmaları yayımlanmamıştır. 1958 yılından itibaren yazılan çalışmaların bazıları tam metin çoğunluğu ise parçalar halinde, her parçası ayrı bir dergide olmak üzere yayımlanmıştır. Ancak bu durum dağınık olarak kitap

ve dergilerde yer alan malzemelerin bir bütün şeklinde algılanmasını önlemekte dolayısıyla pratik kullanıma olanak sunmamaktadır. Bu çalışmaların bazı önemli bölümleri de el yazısı ile kaleme alınmış suretleri ile Türkmenistan'da muhafaza edilmektedir.

Amansariyev'in ortaya koyduğu bu hususlar R. Berdiyev'in *Türkmen Dilinin Dialektlerinde ve Geleşiklerinde İşlikler* adlı kitabının giriş kısmında Türkmen ağız araştırmalarının tarihi ile ilgili belirttiği hususlar arasında yinelenmiştir (Berdiyev 1988: 32-33). Sovyetler Birliği döneminde Sovyet Türkmenistanında gerçekleştirilen Türkmen ağızlarına ilişkin faaliyetler daha sonraki süreçte Türkmen dilbiliminin farklı alanlarının araştırılmasına yönelmesi sonucunda azalmış ve bağımsızlığına kavuşarak 1991 yılında kurulan Türkmenistan Cumhuriyeti döneminde ise tamamen kenara bırakılmıştır. Başlayan yeni siyasî dönemde ülke bütünlüğünün sağlanmasına ve devletin siyasal gücünün iç ve dış siyasî platformlarda ortaya konulmasına yönelik milli birlik hareketi içerisinde izlenen politikalar bilimsel çalışmaların eğilimlerini de belirlemektedir. Dolayısıyla dil, kültür ve fikir birliğini vurgulayan çalışmalar ön planda tutulduğundan dilsel farklılıkları dilbilimsel açıdan ortaya koymaya odaklanan ağız araştırmalarıda çok siyasî sebeplerle hoş karşılanmamakta ve desteklenmemektedir.

2.2. Türkmen Ağızlarının Dağılımı

Türkmen dilinin ağız ve alt ağızlarının tasnifi meselesi de ağızların araştırılması ile sıkı ilişkilidir. bu meseleye ilişkin yapılan çalışmalara Prof. Dr. A. P. Potseluyevskiy'nin *Dialektı turkmenskogo yazıka* adlı kitabındaki tasnifini, A. Annanurov'un "k voprosu o klasifikatsii dialektov turkmenskogo yazıka", R. Berdiyev'in "Türkmen Dialektlerinin Bölünüşü ve Oların Yerleşyân Territoriyaları"

adlı makalelerini, C. Amansariyev'in *Türkmen dialektologiyası*, R. Berdiyev, S. Kürenev, K. Şamiradav, S. Arazkulyev'in *Türkmen Diliniň Dialektleriniň Oçerki* adlı kitaplarında verilen bilgileri örnek gösterebiliriz (Berdiyev 1988: 31-32).

Ağız bilim çalışmalarında Türkmen ağızları üç kritere göre sınıflandırılmaktadır: Bu kriterler tarihî ve etnik özellikler, coğrafi özellikler, dil özellikleri göz önünde bulundurularak belirlenmiştir (Amansariyev 1970: 54).

2.2.1. Ağızların Tarihî ve Etnik Açidan Sınıflandırılması

Prof. Dr. C. Amansariyev ve Prof. Dr. A. P. Potseluyevskiy gibi araştırmacılar Türkmen Türkçesinin temel ağızlarını oluşturan 28 ağız grubunu şu şekilde belirlemişlerdir (Amansariyev 1970: 54-58, Berdiyev 1988 :10-14):

Tablo 31 Prof. Dr. C. Amansariyev ve Prof. Dr. A. P. Potseluyevskiy'e göre Türkmen Türkçesinin temel ağızları

No.	C. Amansariyev'e Göre	A. P. Potseluyevskiy'e Göre
1	Teke Ağızı	Teke Ağızı (Ahal ve Marı Alt Ağızları)
2	Yomut Ağızı	Yomut Ağızı (Batı ve Kuzey Alt Ağızları)
3	Gökkeş Ağızı	Ersarı Ağızı
4	Salır Ağızı	Gökkeş Ağızı
5	Sarık Ağızı	Sarık Ağızı
6	Ersarı Ağızı	Salır Ağızı
7	Çovdur Ağızı	Alili Ağızı
8	Garadaşlı-Alili (Yazır) Ağızı	Çovdur Ağızı
9	Nohur Ağızı	Sakar D.
10	Mürçe Şivesi	Nohur Ağızı
11	Enev Ağızı	Enev D.
12	HasarAğızı	HasarD.

13	Sakar Ağzı	Kıraç D.
14	Eski Ağzı	Eski D.
15	Hatap Ağzı	Olam
16	Mukrı Ağzı	Mürçe D,
17	Surhı Ağzı	Garadaşlı
18	Kıraç Ağzı	Yemreli
19	Arabaçı Ağzı	Düyeçi D.
20	Çandır Ağzı	Bıcak D.
21	Çeges Ağzı	Sayatlı D.
22	Bayat Şivesi	Surhı D.
23	Gıpcak Alt Ağızları	Hatap D.
24	Yemreli Şivesi	Mukrı D.
25	Mehinli Şivesi	Küren G.
26	Düyeçi Şivesi	Mehin Gepleşiği
27	Ata Şivesi	Burkaz G.
28	Olam Ağzı	Ata D.

Amansarıyev ve Potseluyevskiy'deki farklılıklar iki durumdan kaynaklanır. Birincisi, bazı ağızlar değişik şekilde sınıflandırılmış. Örneğin, Amansarıyev'in Yazır (No. 8) ismi ile verdiği diyalekt, Potseluyevskiy'e göre Alili ve Garadaşlı (No. 7 ve 17) olarak ikiye ayrılmıştır. Potseluyevskiy'nin listesindeki Burkaz gepleşiği (No. 27) Amansarıyev'in eserinde Göklen diyalektinin alt grubu sayılmaktadır. Farklılıkların menşei olan ikinci sebep, Bıcak ve Küren gibi bazı az nüfuslu ağızların listelenmemesidir.

2.2.2. Ağızların Coğrafi Açidan Sınıflandırılması

Türkmen Türkçesinin ağızlarının coğrafi şekilde tasnif etmek ve bir bölge içinde onların etkileşimlerini araştırmak, Türkmen ağız bilimi araştırmalarında yaygın bir sınıflandırma ölçütüdür (Amansarıyev 1970: 58).

Harita 30 Türkmen ağızlarının dağılımı

Türkmen Türkçesinin ağızlarının ve alt ağızlarının yerleşim sahalarına göre gruplara ayrılması ve coğrafi adlar esasında sınıflandırılması ölçütü esasında ağızları sınıflandıran ilk kişi H. A. Maşakov'dur. Daha sonra Prof. Dr. C. Amansarıyev *Turkmen dialektologiyası* adlı kitabında, Türkmen ağızlarını bu esasta tasnif etmeye çalışmış ve Türkmen ağızlarını 6 bölüm altında sınıflandırmıştır (Amansarıyev 1970: 58-59):

Tablo 32 Prof. Dr. C. Amansariyev'e göre Türkmen ağızları (1970: 58-59)

No.	Ana Ağız Grubu	Ağız ve Alt Grupları
1	Lebap Ağızları	Ärsarı ağızı, Sakar ağızı, Eski ağızı, Hatap şivesi, Mukrı ağızı, Surhı ağızı, Kıraç ağızı, Arabacı şivesi, Çandır ağızı, Çeges ağızı, Bayat şivesi, Gıpcak ağızı, Olam ağızı
2	Merkezi Ağızlar	Teke ağzının Ahal kolu, Garadaşlı-Alili (Yazır) ağzının Alili kolu, Änev ağızı, Hasar şivesi, Mehinli şivesi
3	Marı (Merv) Ağızları	Teke ağzının Marı kolu, Burkaz alt ağızı, Pendi (Sarık) ağızı, Saragt (Salır) ağızı
4	Sumbar Ağızları	Göklen, Nohur (Nohur ve Kürüçdey alt ağızları), Mürçe ağızları
5	Kuzey Batı Ağızı (Ağızları olmalı)	Yomut ağzının batı kolu
6	Kuzey Ağızları	Yomut ağzının kuzey kolu (Yomt ve Uşak alt ağızları), Çovdur ağızı, Yemreli şivesi, Garadaşlı-Alili (Yazır) ağzının Garadaşlı kolu, Düyeçi şivesi

R. Berdiyev Türkmen Türkçesinin coğrafi açıdan sınıflandırılmasına ilişkin C. Amansariyev'in bu tasnifini genel anlamda başarılı bulmakla birlikte bazı hususiyetlerinin düzeltilmesi gerekliliği üzerinde durmuştur. Ona göre bu tasnifin dördüncü sırasında yer alan "Sumbar ağızları" ve beşinci sırasında yer alan "Kuzey Batı ağızı" (ağızları olmalı) grupları birleştirilerek "Güney Batı ağızları" adı altında verilmeli ve ona Göklen, Nohur ve Mürçe ağızları ile Yomut ağzının Batı kolu da dâhil edilmelidir. Ayrıca Lebap ağızları grubu altında coğrafi açıdan esas bölümü Darganata ilinde yaşayan Ata ağzının, Merkezi ağızlar grubunda ise Kaka ilinde yaşayan Küren alt ağzının gösterilmesinin uygun olacağı görüşündedir. Bu hususlar

çerçevesinde R. Berdiyev, C. Amansariyev'in tasnifini esas alarak Türkmen Türkçesinin ağız ve alt ağızlarını coğrafi açıdan beş gruba ayırmaktadır (Berdiyev 1988: 15-16) :

Tablo 33 R. Berdiyev' göre Türkmen Türkçesinin ağız ve alt ağızlarının coğrafi tasnifi (1988: 15-16)

Ana Ağız Grubu	Ağız ve Alt Grupları
Güney-Batı ağızları ve alt ağızları	Göklen, Nohur, Mürçe ağızları; Yomut ağzının Batı kolu
Merkezi ağızlar ve alt ağızlar	Teke ağzının Ahal kolu, Alili, Änev, Hasar ağızları; Küren ve Mehin alt ağızları
Murgap ağızları ve alt ağızları	Teke ağzının Marı kolu, Sarık, Salır ağızları; Burkaz alt ağzı
Lebap ağızları ve alt ağızları	Ärsarı, Sakar, Eski, Sayatlı, Olam, Hatap, Mukrı, Surhı, Kıraç, Ata, Bıçak ağızları
Kuzey ağızları ve alt ağızları	Yomut ağzının Kuzey alt ağızları, Çovdur, Yemreli, Garadaşlı, Düyeçi ağızları

Ağızların bu dağılımını harita üzerinde şu şekilde gösterebiliriz:

Harita 31 Coğrafi açıdan Türkmen ağızları

R. Berdiyev, S. Kürenov, K. Şamıradov, S. Arazkulıyev'in hazırladıkları *Türkmen Diliniň Dialektleriniň Oçerki* adlı kitapta coğrafi açıdan Türkmen ağızları şu şekilde sınıflandırmaktadırlar (Berdiyev, Kürenov, Şamıradov, Arazkulıyev 1970: 24-26):

Tablo 34 R. Berdiyev, S. Kürenov, K. Şamıradov, S. Arazkulıyev'e göre Türkmen ağızlarının sınıflandırması (1970: 24-26)

Ağız	Ağız Yerleşim Sahası	Alt Ağız	Alt Ağız Yerleşim Sahası
1. Teke Ağızı	Türkmenistan'ın merkez illerinde, Köpetdağ'ın Kuzey eteği ile Gızılarbat şehirlerinden Murgap ve Tecen ırmaklarının kıyılarına kadar olan bölge.		
		a. Ahal Alt Ağızı	Tecen, Aşgabat illeri, Aşgabat'tan batıya doğru Gızılarbad'a kadar olan yerler - Büzmeyin, Gökdepe, Bäherden, Bamı, Goç illeri ve köyleri.
		b. Marı (Merv) Alt Ağızı	Türkmengala, Sakarçäge, Murgap, Bayramalı illeri.
2. Yomut Ağızı	Türkmenistan'ın batısında Gızılarabat'dan Çeleken'e kadar - İsgender, Gazancık, Esengülü; kuzeyde Köneürgenç, Tagta, Telman illeri.		

		a. Batı Alt Ağzı	Gızılarabat ilinin birkaç köyü, Gızılarbat şehrinin belirli bir kısmı, İsgender, Gazancık, Nebitdağ, Gumdağ, Gızıletrek, Esengülü, Çeleken, Krasnovodsk, Cebel illeri
		b. Kuzey Alt Ağzı	Köneürgeç, Tagta, Telman illeri
3. Ersarı Ağzı	Ceyhun'un sağ ve sol taraflarında -Halaç, Garabekevul, Hocambaz, Gızılacak, Çarşanğı illerinde, birazı Sayat'da.		
4. Salır Ağzı	Saragt ili		
5. Sarık Ağzı	Murgap havzasının orta akımında, Yolöten ve Tagtabazar, Guşgillerinde		
6. Çovdur Ağzı	Harezmi vahasında -Kalnini ili, Azragı ve Sayat		
7. Göklen Ağzı	Sumbar ve Çendir Irmakları boyunca -Garrıgala ili		
8. Nohur Ağzı	Güney-batı dağlık illerinde - Sumbar ırmağının kıyıları, Nohur, Kürüdey, Tutlugala, Könekesir		
9. Änev Ağzı	Manış ve Mehin köylerinde		

Türkmen Diliniň Oçerki adlı eserde daha sonra, verilen ağızların (Tablo 34) Türkmen Türkçesinin temel ağızları olduğu belirtilerek, o zamana kadar dilbilimsel açıdan yeterince araştırılmadıkları için ağız veya alt ağız hususunun belirsiz olduğu kaydedilen ağız ya da alt ağızlara ilişkin şu liste verilmektedir (Berdiyev, Kürenov, Şamıradov, Arazkulıyev 1970: 26):

Tablo 35 Yeterince araştırılmamış Türkmen ağızlarının listesi (1970: 26)

Ağız veya Alt Ağız	Ağız veya Alt Ağız Yerleşim Sahası
10. Garadaşlı ve Yemreli Ağızları	Harezmi vahasının Batı kısmında -Yılanlı ve Lenin illeri
11. Hasar Ağızı	Kaka ili
12. Kırac Ağızı	Dänev ve Farap iline bağlı köyler
13. Mürçe Alt Ağızı	Dayna ve Mürçe
14. Esgi Alt Ağızı	Sayat ilinin kuzey tarafı
15. Sakar Alt Ağızı	Sakar
16. Olam Alt Ağızı	Çarşanğı ili
17. Burkaz Alt Ağızı	Marı'nın (Merv'in) kuzeyi
18. Ata Alt Ağızı	Türkmenistan'ın birçok köyü, Darganata, Marı, Tecen, Saragt, Gızılbat illeri

Coğrafi sınıflandırmalar sonucu ortaya konulan listeler genel açıdan değerlendirildiğinde Türkmen Türkçesinin tüm diyalekt alanını içine alan bir bakış açısıyla ele alınmadıkları, sadece Türkmenistan Cumhuriyeti sınırları içerisindeki ağız coğrafyası göz önünde bulundurularak belirlendikleri görülmektedir. Şüphesiz konunun bir bütün olarak ele alınması Türkmen Türkçesinin ağız etkileşim alanının ve buna bağlı dil gelişim göstergelerinin ortaya konulmasında kıtas oluşturacak hususların bütüncül şekilde ele alınması açısından kayda değer olacaktır.

2.2.3. Ağızların Dil Özellikleri Açısından Sınıflandırılması

Türkmen Türkçesinin dil özellikleri açısından sınıflandırılması Prof. Dr. A. P. Potseluyevskiy'nin *Diyalekti turkmenskogo yazıka*, C. Amansarıyev'in *Turkmen Diyalektogiyası* kitaplarında, A. Annanurov'un "K voprosu o klassifikatsiyi diyalektov turkmenskogo yazıka" adlı makalesinde ve *Türkmen Diliniň Dialektleriniň Oçerki* adlı kitabın S. Kürenov tarafından yazılan giriş bölümünde yer almaktadır. Prof. Dr. A. P. Potseluyevskiy adı geçen çalışmasında fonetik ve morfolojik yapılarındaki farklılıklara dayanarak Türkmen Türkçesinin ağızlarını iki ana gruba ayırmaktadır (Berdiyev 1988: 18):

1. Birinci grup: Yomut, Teke, Göklen, Salır, Sarık, Ersarı ağızları,
2. İkinci grup: İran ve Özbekistan ile eş sınırlı topraklarda yer alan Nohur, Änev, Hasar, Nerezim ağızları.

Potseluyevskiy sınıflandırmasına Türkmen Türkçesinin Çovdur, Alili, Kırac, Sakar, Olam, Yermeli, Karadaşlı, Mürçe, Eski, Küren, Mehin, Ata, Bıçak, Sayatlı, Düyeçi, Burkaz, Surhı, Hatap, Mukrı gibi birkaç ağız ve alt ağızlarını dahil etmemiştir. R. Berdiyev'e göre bunun nedeni çalışmanın yazıldığı dönemde Türkmen ağız ve alt ağızlarının çoğunun henüz araştırılmamış olmasıdır (Berdiyev 1988: 19).

C. Amansarıyev'e göre ağızların dil özelliklerine göre yani dilbilimsel açıdan fonetik, gramatik, leksik özellikler temelinde ele alınması ağızları sınıflandırmak için en uygun yoldur. Bu husus ağızların araştırılması ile sıkı şekilde ilişkilidir. Türkmen Türkçesinin ağızlarının ve alt ağızlarının birçoğu araştırılmamıştır. Dolayısıyla bu yöntemin kullanımı da yeterli düzeyde olmamaktadır. Ancak toplanan malzemeler Türkmen ağızlarının bu esasa göre tasnif edilmesine olanak sağlamaktadır (Amansarıyev: 59-60).

Türkmen Türkçesinin ağızları birbirleriyle dilsel açısından genelde benzer özelliklere sahip olmalarına karşın belirli özel farklılıklara da sahiplerdir. Bu farklılıklar Türkmen ağızlarını gerek birbirinden gerek ölçünlü dilden farklılaştıran temel dilsel özelliklerdir. Prof. Dr. R. Berdiyev'e göre Türkmen Türkçesi ağızlarının sınıflandırılmasında göz önünde bulundurulması gereken başlıca dilsel özellikler şunlardan ibarettir (Berdiyev 1988: 17):

1. Uzun ünlülerin sesbirimsel değeri.
2. [s] ve [z] seslerinin apikal veya dorsal telaffuzu.
3. Baş seste [d] - [t]ya da [g] - [k] seslerinin kullanımı.
4. Bazı sözcüklerde kelime başı [y] 'nin bulunup bulunmadığı.
5. Orta seste [p] sesinin korunup korunmaması.
6. Düzlük-yuvarlaklık ve incelik-kalınlık uyumu.
7. Seslerin düşmesi veya türemesi.
8. Fiil zamanlarının çekimi.
9. Sıfat fiilin zamanlara göre şekli.
10. İlgi, yönelme ve belirtme halinde ortaya çıkan farklılıklar.
11. Edebi dildeki *alamoq*, *alay* biçimlerinin kullanılışı.
12. Fiilin mastar şekli.

Belirlenen bu kriterlerin ağızların sınıflandırılmasındaki genel eğiliminin görünümü ise şu şekildedir:

1. İlk maddeyi teşkil eden uzun ünlüler genellikle Gıpçak alt ağızlarını hesaba katmazsak tüm Türkmen ağızlarında yaygın şekilde görülmektedir. Ama uzun ünlülerin biçimleri ve yaygınlık seviyesi tüm ağızlarda aynı derecede değildir. Sesbirimsel olan ve olmayan uzunluk temelde apikal ağızlara ve ayrıca Çovdur ağızı

gibi bazı dorsal ağızlara mahsustur. Nohur, Mukrı, Çeges, Kıraç, Gıpçak gibi bazı dorsal ağızlarda fonemik olmayan uzunluklar bulunsa da kelime anlamını kesinleştiren sesbirimsel uzunluk yoktur ya da oldukça sınırlıdır ve belirli uzunluklarda gözükmektedir (Amansariyev 1970: 70). Hatta bu ağızlarda ünlüleri kısa telaffuz etme eğilimi çok aktiftir ve uzunluğun kullanımı pasif durumdadır (R. Berdiyev, S. Kürenov, K. Şamıradov, S. Arazkulıyev 1970: 27). Bu gibi durumlar Türkmen Türkçesinin ağızlarında ünlü fonemlerin sayı açısından farklılaşmasına neden olmaktadır (Amansariyev 1970: 70).

2. İkinci madde de yer alan /s/ ve /z/ seslerinin apikal veya dorsal telaffuzu Türkmen ağızların sınıflandırılmasında yaygın şekilde kullanılan kriterlerden biridir. /s/, /z/ sesbirimleri bazı ağızlarda apikal bazılarında ise dorsal şekilde telaffuz edilmektedir (Amansariyev 1970: 180). Bu hususiyete göre Türkmen ağızları iki gruba ayrılmaktadır: Teke, Yomut, Ersarı, Salır, Salır ve Göklen gibi ağızlarda /s/, /z/ sesleri apikal, ama Çovdur, Nohur, Enev, Hasar, Kıraç, Karakalpakistan (ikinci grubunda), Stavrapol Türkmenlerinin ağızlarında dorsaldır. Dorsal /s/, /z/ sesleri Türkmen Türkçesinin Özbeklerle komşu bazı kuzey alt ağızlarında da görülebilmektedir (R. Berdiyev, S. Kürenov, K. Şamıradov, S. Arazkulıyev 1970: 27). Dorsal /s/, /z/ seslerini kullanan ağızlara Lebap ağızlarının çoğunluğu: Eski, Mukrı, Surhı, Hatap, Kıraç, Hocakenepsi, Çandır, Çeges, Arabacı, Gıpçak, Bayat vs. ve Kuzey ağızlarından Düyeçi alt ağızı gibi ağızlar ve alt ağızlar da eklenebilir (Amansariyev 1970: 182). Bu ağızlar, haritada görüldüğü üzere İran ve Özbekistan sınırlarında yer almaktadır:

Harita 32 Dorsal /s/, /z/ seslerini kullanan ağızların coğrafi dağılımı

3. Bir diğer husus /d/ - /t/ ya da /g/ - /k/ seslerinin ağızlar arasındaki farklı kullanımlarıdır. 11. yüzyılda Mahmut Kaşgarlı, Oğuzların kelime başındaki /t/ seslerini /d/ sesine dönüştürdüklerini kaydetmektedir. Eski Türk yazı diline ait eserlerde /t/ ile yazılan kelimeler günümüz Türk lehçelerinin Oğuz grubunda genellikle /d/ şeklinde yer almaktadır (Veyisov 2008: 91-92). Aynı şekilde Eski Türkçe kelimelerin baş sesinde bulunan /k/ sesleri de büyük oranda tarihî ses değişimi sonucu, Türkmen Türkçesinde ötümlüleşerek /g/'ye dönüşmüştür. Ama her iki sesin telaffuzlarının Türkmen Türkçesinin bazı Kuzey Doğu ağızlarında, belki Özbek Türkçesinin tesiri altında eski şekilleri korudukları görülmektedir. Bu özellik, Mukrı, Kırac, Çeges, Çandır, Surhı vs. gibi Lebap bölgesine ait ağızlarda geniş çapta görülmektedir (Amansariyev 1970: 175).

4. Bazı sözcüklerde kelime başı /y/'nin bulunup bulunmaması hususunda C. Amansariyev bazı ağızlarda söz başı /y/'nin kullanımının sınırlı olduğunu belirtmektedir. Hasar, Alili, Karadaşlı, Nohur, Manış, Eski ağızlarında söz başında

dar ünlüden önce gelen /y/ sesi bazı kelimelerde düşmektedir. Örneğin, *üz, ip* (Amansarıyev 1970: 176). İran sahası Nohur ağzında da kelime başındaki /y/ sesinin düşmesine ait örnekler az değildir. Seyrek de olsa Göklenlen ağzının konuşulduğu bazı yerlerde bu ses olayı görülmektedir. Ama genelde Göklen ağzı baş seste /y/ sesini korumaktadır.

Orta seste /p/ sesinin korunup korunmaması hususu. /p/ sesi ağızların çoğununda iki ünlünün arasında aktif şekilde kullanılmaktadır. Örneğin, *gapı*. Yomut ağzının gerek Batı gerekse Kuzey alt ağızlarında, Çovdur ağzında, Göklen ağzının Gerkez alt ağzında da söz konusu konumdaki /p/ sesi çift dudak /f/ şeklinde telaffuz edilmektedir. Örneğin, *gafı* /p/ sesi ağızların çoğunluğunda /r/, /m/, /l/, /y/ ünsüzleri ile bir ünlü sesin arasında da kullanılmaktadır. Örneğin, *arpa, telpek, kempir, taypa*. Ama Yomut ve Çovdur ağızlarında, Göklen ağzının ise Gerkez alt ağzında /p/ sesinin bu konumu oldukça sınırlandırılmıştır. /r/, /l/ akıcı ünsüleri ile ünlü seslerin arasındaki /p/ bu ağızlarda /f/ ünsüzüne dönüşmektedir. Örneğin, *arfa, telfek, kemfir, tayfa*. Sözü edilen ağızlarda /r/ öncesi /p/ sesleri ise çoğunlukla /f/ şeklinde görülmektedir. Örneğin, *köfri, yafrak* (Amansarıyev 1970 :194).

6. Küçük ve büyük ünlü uyumu açısından Yomut, Teke, Salır, Göklen, Ersarı, Sarık ağızlarında düzlük-yuvarlaklık uyumu ve kalınlık-incelik uyumu temelde bozulmazken, Nohur, Änev, Hasar, Kıraç ağızlarında ve diğer bazı küçük alt ağızlarda bu kural istikrarlı değildir (R. Berdiyev, S. Kürenov, K. Şamıradov, S. Arazkulyev 1970: 27).

7. Seslerin düşmesi veya türemesi olayları Türkmen Türkçesinin çeşitli ağızlarında farklı seslerde görülen hususiyetlerdendir. Özellikle bazı ağızlarında son seste /r/ sesinin ve iç seste /g/ sesinin düşmesi yaygın olarak görülmektedir.

8. Fiil zamanlarının çekimi hususunda Türkmen Türkçesinin ağızlarının umumî şimdiki zamanının çekimi belirleyici rol oynamaktadır. A. Annanurov umumî şimdiki zamanın tarihî açıdan geliştiği yardımcı fiilin kökenine göre Türkmen ağızlarını iki gruba ayırmaktadır (R. Berdiyev 1988: 158-159):

Tablo 36 Umumî şimdiki zaman çekimine göre Türkmen ağızlarının sınıflandırması(1988: 158-159)

Birinci Grup: Kökeni yöremek yardımcı fiiline dayananlar.	
Ağızlar ve Alt Ağızlar	Örnekler
Teke	<i>bar-ya:, bil-yä:, dur-ya:</i>
Yomut ağzının Batı kolu	<i>bar-ya:, bil-yä:, bar-ya:r, bil-yä:r</i>
Yomut ağzının Kuzey kolu	<i>bar-ya, bil-ye, bar-ı:, bil-i:</i>
Göklen	<i>bar-ya, bil-ye</i>
Alili	<i>bar-ya, bil-ye</i>
Ersarı	<i>bar-yo:, bil-yo:r, bil-yo:, bil-yo:r</i>
Sakar	<i>bar-ya, bil-yä, bil-yer (seyrek)</i>
Sarık	<i>bar-o, bar-o:r, bil-o:, bil-o:r</i>
Çovdur	<i>bar-yo:r, bil-yo:r</i>
Garadaşlı	<i>bar-ya, bil-ye</i>
Yemreli	<i>bar-ya, bil-ye</i>
İgdir	<i>bar-ye, bil-ye</i>
Mürçe	<i>bar-ya:, bil-yä:, bar-ya:r, bil-yä:r</i>
Olam	<i>bar-yo:, bil-yo:, bar-yo:r, bil-yo:r</i>
Mehin	<i>bar-ya:, bil-yä:</i>
Küren	<i>bar-ya, bil-ye</i>
Ata	<i>bar-ya, bil-ye</i>
İkinci Grup: Kökeni durmak yardımcı fiiline dayananlar.	
Nohur	<i>al-a-dı, gel-ä-di, al-a-dır, gel-ä-dir (seyrek)</i>

Enev	<i>al-a-de, gel-ä-de, gel-ä-di (seyrek)</i>
Hasar	<i>al-a-dı, gel-ä-di, al-a-de, gel-ä-de (seyrek)</i>
Çovdur	<i>al-a-dır, gel-e-dir</i>
Kıraç	<i>al-a-dı, gel-ä-di, al-a-du, gel-e-du</i>
Olam	<i>al-a-du:r, gel-e-du:r, al-a-do:r, gel-e-do:r</i>
Eski	<i>al-a-dır, gel-e-dir, al-a-dı, el-e-di</i>
Mukrı	<i>al-a-dı, gel-ä-di, al-a-yatır, gel-e-yatır</i>
Hatap	<i>al-a-dır, gel-e-dir</i>
Surhı	<i>al-a-dır, gel-e-dir, al-a-dı, gel-e-di</i>
Stavrapol	<i>al-a-du:r, gel-edu:r</i>
Düyeçi	<i>al-a-dur, gel-e-dir, al-a-dı, gel-e-di</i>

Birinci grup içerisinde yer alan ağızlarda kendi aralarında /a/'lı ve /o/'lu şekillerin kullanımına göre ikiye ayrılmaktadır: 1. Ekin ünlüsünün /a/ sesi ile telaffuz edildiği ağızlar Teke (*yaz-ya:*), Yomut ağzının Batı kolu (*yaz-ya:*, *yaz-ya:r*), Yomut ağzının Kuzey kolu (*yaz-ya*), Göklen (*yaz-ya*), Alili (*yaz-ya*), Salır (*yaz-ya*), Sakar (*yaz-ya*), Garadaşlı (*yaz-ya*), Yemreli (*yaz-ya*), Mürçe (*yaz-ya:*), Mehin (*yaz-ya:*), Küren (*yaz-ya*), Ata (*yaz-ya*), İgdir (*yaz-ya*)'dir. 2. Ekin ünlüsünün /o/ sesi ile telaffuz edildiği ağızlar Ersarı (*yaz-yo:*, *yaz-yo:r*), Çovdur (*yaz-yo:r*), Olam (*yaz-yo:r*, *yaz-yo:*), Sarık (*yaz-o:*, *yaz-o:r*)'dir (R. Berdiyev 1988: 159-160).

İkinci grupta bulunan ağızlardurmak yardımcı fiilinin şahıslara uygun çekimindeki kullanımına göre kendi aralarında iki guruba ayrılmaktadırlar: 1. *durmak* yardımcı fiilini tüm şahısların çekiminde Sarık (*ya:şayıdu:rın*, *ya:şıydu:rıs*), Olam (*yazadu:rın*, *yazadu:rıs*), Çovdur (*yazadırın*, *yazadırıs*) ağızları, Stavrapol alt ağzı (*yazadu:rın*, *yazadu:rıs*, *yazadu:rsıq*) kullanmaktadır. 2. *durmak* yardımcı fiilini yalnız üçüncü şahsın çekiminde kullanan ağızlar ise Nohur (*yazamän*), Enev

(*yazamän*), Hasar (*yazaman*), Kıraç (*yazaman*), Eski (*yazasın*), Mukrı (*yazaman*), Hatap (*yazasın*), Düyeçi (*yazamen*), Surhı (*yazamen*) ağızlarıdır (Berdiyev 1988: 160).

Türkmen Türkçesi ağızlarında umumî şimdiki zaman çekimine eklenen şahıs eklerinin türü gramatikal açıdan iyelik kökenli veya zamir kökenli şahıs ekleri kullanılması açısından ikiye ayrılmaktadır (Berdiyev1988: 160):

Tablo 37 Umumî şimdiki zaman çekimine eklenen şahıs eklerinin türüne göre Türkmen ağızlarının sınıflandırması (1988: 160)

1. İyelik kökenli şahıs eklerini kullananlar	
Teke	<i>alya:n</i>
Yomut ağzının Batı kolu	<i>alya:n, alya:rın</i>
Yomut ağzının Kuzey kolu	<i>alyan</i>
Göklen	<i>alyan</i>
Alili	<i>alyan</i>
Salır	<i>alya:n</i>
Ersarı	<i>alyo:n, alyo:rın</i>
Sakar	<i>alyan</i>
Sarık	<i>alyo:n, alo:rın, oqıdu:rın</i>
Çovdur	<i>aladı:rın, alyo:rın</i>
Garadaşlı	<i>alyan</i>
Yemreli	<i>alyan</i>
Mürçe	<i>alya:n, alya:rın</i>
Olam	<i>aladu:rın, alado:rın, alyo:n</i>
Mehin	<i>alya:n</i>
Küren	<i>alyan</i>
Ata	<i>alyan</i>
Stavrapol	<i>aladu:rın</i>

Eski	<i>aladın</i>
Hatap	<i>aladın</i>
2. Zamir kökenli şahıs eklerini kullananlar	
Nohur	<i>alamân, gelâmen</i>
Hasar	<i>alaman, gelâmen</i>
Mukrı	<i>alaman, gelâmân</i>
Surhı	<i>alamen, gelemen</i>
Enev	<i>alamân, gelâmân</i>
Kıraç	<i>alaman, gelâmân</i>
Düyeçi	<i>alaman, gelemen</i>

9. Berdiyev'in Türkmen ağızlarının sınıflandırılmasında söz ettiği ölçütlerden bir diğeri de sıfat fiil eklerine ilişkindir. Sıfat fiil ekleri Türkmen Türkçesinde geçmiş, şimdiki ve gelecek olmak üzere üç farklı zamanı göstermektedir. Clark, ölçünlü Türkmen Türkçesinde bu ekin ifade ettiği zamana göre şu şekillerini vermiştir (Clark 1998: 336):

Tablo 38 Clark'a göre Türkmen Türkçesinde sıfat fiil ekleri (1998: 336)

Geçmiş	Şimdiki	Gelecek
/-an, -en/	/-ya:n, -yâ:n/	-cak, -cek

Türkmen ağızlarında ölçünlü dil ile paralel hususiyetler gösteren ağızlar bulunmasına karşın bu eklerin ünlü ve ünsüz seslerine, olumlu ve olumsuz şekillerinin yapılışına ve ekleniş sırasında ortaya çıkan ünlü uzunluklarına ilişkin değişimler ekin farklı kullanımlarını ortaya çıkarmaktadır. Ayrıca sıfat fiil çekiminin değişik zamanlardaki kullanımlarının farklı ekler ile yapıldığı da görülmektedir. Örneğin, geçmiş zaman biçimi seyrek olarak Stavrapol alt ağızında [-gan, -gen] eki

ile (*gitgen, gözlegen* vb.), Göklen ağzında [-an, -en] ekine paralel [-dık, -duk, -dük] eki ile (*bardık, soyduk* vb.); gelecek zaman biçimi Salır ağzında, Karakalpakistan Türkmenlerinin alt ağızlarında [-ası, -esi] eki ile (*edesi ı:şımız -Salır; bolosı i:şe -Karakalpakistan alt ağızları*), Stavrapol alt ağzında [-ar, -er] eki ile (*geler yıl, gelir ba:zarda*) yapılmaktadır (Berdiyev, Kürenov, Şamıradov, Arazkulıyev 1970: 320-329).

10. İlgi, yönelme ve belirtme halinde ortaya çıkan farklılıklar Türkmen ağızlar ve alt ağızları arasında farklılıklar göstermesi itibarıyla diğer bir kriteri teşkil etmektedir. İlgi hali eki [-nıŋ, -niŋ] ekinin eklenmesi dolayısıyla kelime sonundaki ünlünün uzadığı Çovdur, Eski, Hatap, Arabacı, gibi bazı dorsal ağızların yanı sıra kelime sonundaki ünlünün söz konusu durumda kısa telaffuz edildiği Nohur, Surhı, Mukrı, Kırac, Çeges, Çandır gibi dorsal ağızlarda bulunmaktadır. Kıpçak lehçesinin etkisi ile bazı Lebap ağızlarında , örneğin Kıpçak ağzında, Kırac ağzında ünsüz ile biten kelimelere de [-nıŋ, -niŋ] eki eklenmektedir. Apikal ve Çovdur, Nohur gibi bazı dorsal ağızlarda ekin ünsüzle biten kelimelere eklenen [-ıŋ, -iŋ, -uŋ, -üŋ] şeklinde dört biçim bulunmaktadır. Karadaşlı şivesi ve Göklen ağzında ise aynı işlevdeki ekin ünlüsü [-ı:ŋ, -i:ŋ] şeklinde uzun telaffuz edilmektedir (Amansarıyev 1970: 304-306).

Yönelme hali ekinin de [-a, -e, -ä, -a:, -ä:, -o, -ö -ya, -ye, -yä:, -k, -k, -ga, -gä, -ga, -gä] şeklinde bir çok farklı şekli bulunmaktadır. Yönelme halinin [-a, -e] şeklinde ikili kullanımı Ersarı, Çovdur, Çandır, Arabacı, Eski, Sakar, Hatap, Mukrı, Surhı gibi ağız ve şivelere, [-a, -ä] şeklindeki ikili kullanımı Nohur, Manış, Kırac, Çeges, Kıpçak, gibi bazı dorsal ağızlara özgüdür. [-a, -e, -o, -ö] şeklindeki dörtlü kullanım ise Teke, Göklen, Yomut, Alili, Karadaşlı, Sarık gibi apikal ağızlarda görülmektedir. Ekin ünlü ile biten kelimelere eklenmesi durumunda bu ünlü ses ve

ekin birleşimi neticesinde ek [-a:, -ä] şeklinde uzun telaffuz edilmektedir. Ekin bu hususu ölçünlü dilin yanı sıra Teke, Yomut, Göklen, Ersarı, Salır, Sarık, Çovdur, Arabacı, Sakar, Eski, Hatap, Mukrı gibi ağzı ve şivelerde de görülmektedir. Alili, Karadaşlı, Nohur, Änev, Hasar, çok seyrek Çandır gibi ağız ve şivelerde ekin [-ya, -ye, -yä] şekilleri ünlü ile biten kelimelerin yönelme halinde telaffuzunda kullanılmaktadır. İyelik ekinden sonra [-kı, -ki] ekini alan "işanıŋki, babanıŋki" gibi kelimelere yönelme hali eki Lebap ağızlarında [-na, -ne, -nä] şeklinde eklenir. Yomut ağzının Batı kolunda ise yönelme hali ekinin [-k, -k] şekli görülmektedir. Teke, Göklen, Ersarı, Salır, Sakar, Çeges, Çandır, Eski, Surhı ağızlarında yönelme hali eksiz de yapılabilmektedir (Amansarıyev 1970: 306-309).

Belirtme hali eki ölçünlü dilde ve ağızların çoğunda ünsüzle biten kelimelere [-ı, -i] şeklinde eklenmektedir, ancak Lebap ağızlarında Kıpçak lehçesinin tesiriyle ek ünsüzle biten kelimelere de eklendiği görülmektedir. A. Potseluyevskiy'nin belirttiğine göre ek Enev ağzında [-e] şeklinde de karşımıza çıkar. Ünlüyle biten kelimelere ise ek [-nı, -ni] şeklinde eklenmekte olup ağızlar ekin eklendiği kelimenin sonundaki ünlünün uzaması hususiyetine göre de farklılıklar göstermektedir (Amansarıyev 1970: 309).

11. R. Berdiyev'in belirttiği bir diğer ölçüt olan ölçünlü dildeki *alamoq*, *alay* biçimlerinin kullanılışı açısından ağızlar arasında farklılıklar bulunmaktadır. Örneğin İran sahası Nohur ağzında ve Göklen ağzının Kayı alt ağızlarında *alay* yerine bunun daha eski şekli olan *alagoy* şekli kullanılmaktadır. Ama aynı sahadaki Göklen ağzının Bayındır alt ağzında Yomut ağzı ile benzer şekilde *alaga* veya *alağ* şeklindeki telaffuzlara rastalanmaktadır. *alamoq* şekli ise Göklen ağzında aynı şekilde kullanılırken Nohur ağzında *alam yok* şeklinde ifade edilmektedir.

12. Türkmen Türkçesi ağızlarının sınıflandırılması için son kriter olarak fiilin mastar şekillerinin yapılmasında kullanılan ekler gösterilmektedir. Teke, Ersarı, Yomut, Sarık, Alili, Salır, Sakar, Göklen ağızlarında ve Karakalpakistan Türkmenlerinin alt ağızında ek ölçünlü dildeki gibi [-mak, -mek; -ma, me] şekillerindedir. Ancak bu ağızlarda ekin bu genel kullanım şekli dışında farklı kullanımlar da görülmektedir. Nohur ağızında mastar eki [-mah, -mäh, -bah, -bäh] şeklindedir. Bu ağızdaki ekin /b/'li şekli ekin /p/ sesi ile biten kelimelere eklendiği durumlarda kullanılmaktadır. Hasar ağızında ek [-may, -mäy, -mah, -mäh] şeklindedir, seyrekte olsa [-mak] şekli de kullanılmaktadır. Stavropol alt ağızında mastar eki [-uv, -üv, -v] şekillerinde görülmektedir. Mastar ekinin bu şeklinde Sakar, Salır ağızlarında ve Karakalpakistan Türkmenlerinin bazı ağızlarında rastlanmaktadır. Karakalpakistan ağızlarının bir bölümünde de mastar eki olarak [-ış, iş, -uş, -üş, -ı] isim-fiil eklerinin kullanıldığı görülmektedir (Berdiyev, Kürenov, Şamiradov, Arazkulıyev 1970: 311-314).

Ağızların ve alt ağızların leksik yapısında da belli derecede farklılıklar bulunmaktadır. Leksik farklılıklar aslında ağız konuşurlarının önceki ve şimdiki mesleklerinin özelliğine göre çeşitli alanlara ait kelimelerin, terimlerin kullanılışı, komşu halkların dillerinin etkisi, onların tarihî geçmişi, etnografisi ile bağlantılı şekilde ortaya çıkmaktadır (Berdiyev 1988: 17-18).

2.3. Türkmen Diyalekt Alanı

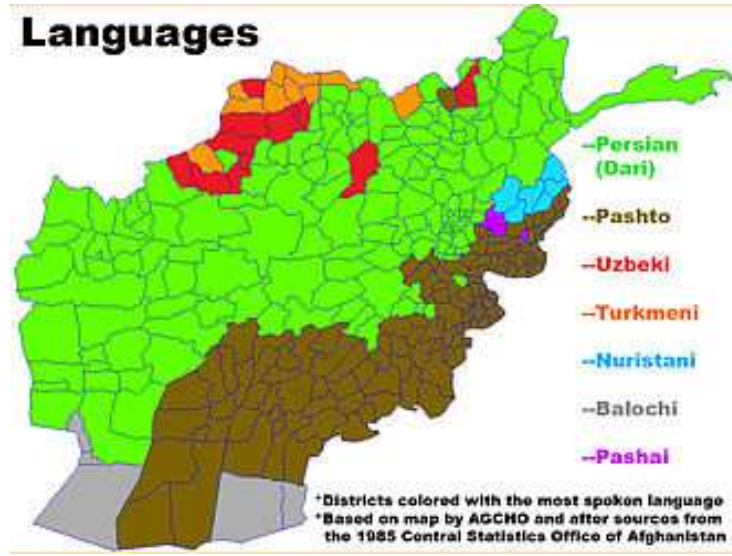
Günümüzde Türkmenler Sovyet Birliğinin dağılmasından sonra 27 Ekim 1991'de kurulan Türkmenistan Cumhuriyeti'nin yanı sıra tarihî süreç içerisinde yerleşerek yurt edindikleri Ceyhun Irmağından Hazar Denizine kadar uzanan geniş bir alanda yaşamaktalar. İran'dan; Afganistan'ın kuzeyindeki Kunduz'dan ülkenin en

batısında bulunan Herat'a kadar olan bölgede (Oğuz 2004: 46); Suriye'de Akdeniz kıyılarında, başta Lazkiye şehir merkezi Cimmel Harası (Türkmen Mahallesi) olmak üzere Basit, Bayır, Behlülüye, Kesap nahiye ve köylerinde; Halep şehrinde, buraya bağlı Kürtdağı, Cerablus, Mümbiç, Musabeyli, Azez nahiyeleri ve yörelerinde; Humus'ta ve Humus köylerinde ve bazı Hama köylerinde, Şam ve Draa'da, Havran Ovasında ve 1878'de Kafkasya'dan gelenlerin yerleştirildiği Filistin sınırına çok yakın olan Kunteyra Bölgesine bağlı Hafr, Al Kadıriyye, Kafr Nafah, Zabya, Al Rezzaniyye, Ahmadiyye, Huseyniyye, Ayn Kura, Ayn Sümsüm, Ayn Alak, Üleyka, Ayn Ayşa gibi bazı Türkmen köylerinde (www.turkmens.com/Suria.html); Irak'ta Kerkük, Erbil, Hanekin, Tavug (Dakuk), Kazaniye, Mendeli, Yayçı, Kümbetler, Kifri, Telefer, Altunköprü, Tuzhurmatı, İmamzeynelâbidin şehirleri ve Bayatlıların yerleştikleri Emirli, Türkalan, Bastamlı, Aştöken, Yalançılar köyleri ile Süleyman Beg bucağında (Bayatlı 1996: 329); Türkiye'de Diyarbakır, Bozok, Adana, Kütahya ve Aydın'a uzanan sahada, Sivas'ın güneyinde Divriği, Şarkışla, Kangal ve Gürün çevresinde, Karaman, Akşehir, Aksaray, Ankara ve Konya dolaylarında ve Çukurova'da yaşamaktadırlar (Gündüz 1997: 41-42). Tez çalışmamızda incelediğimiz Hazarötesi Türkmenlerinin diyalekt alanı ise şu şekildedir:

Türkmenlerin Türkmenistan Cumhuriyeti'nden sonra yoğun nüfusa sahip oldukları ülke İran İslamCumhuriyeti'dir. Türkmenler, İran'da ülkenin kuzey doğusunda (Gülistan ve Horasan Eyaletleri sınırları içerisinde yer alan saha) Türkmensahra olarak adlandırılan bölgede (Heyet 2008: 264) yerleşmişlerdir.

Türkmenlerin bir diğer yerleşim alanı Afganistan'dır. Afganistan'da Peştunlardan ve Taciklerden sonra üçüncü kalabalık grup Türklerdir. Afganistan'ın kuzey bölgesi "Afgan Türkistanı" olarak da bilinmektedir. Bununla birlikte ülkenin

güney bölgelerinde de Türkler yaşamaktadır. Afganistan'ın iki kalabalık Türk boyu Özbekler ve Türkmenlerdir. Bölgede ayrıca Kazak, Kırgız, ve Kızılbaş gibi diğer Türk toplulukları da bulunmaktadır. Afganistan'ın Özbeklerden sonra ikinci kalabalık Türk boyu olan çoğunluğu Ersarı boyuna mensup Türkmenler Afgan Türkistan'ında, kuzeydeki Kunduz'dan en batıdaki Herat'a kadar olan bölgede yaşamaktadırlar (Oğuz 2004: 43-45).

Harita 33 Afganistan'da konuşulan dillerin dağılımı

Andhuy, Bâlâ, Murgap ve Maruçak arasındaki bölgede, ayrıca Maymana, Akça, Belh, Devletâbâd, Mezar-ı Şerif, Taşkurgan ve Herat şehirlerinde yerleşmişlerdir. Doğuya doğru gidildikçe Türkmen nüfus azalmaktadır. Buna karşın Kattagan, Bedahşan Eyaletlerindeki Anderab, Baglan, Guri, Kunduz, İmam Sahib, Hânâbâd ve Talekan şehirleri etrafında da bir miktar Türkmen nüfus bulunmaktadır. Burada yerleşen Türkmen boylarını Gunnar Jarring Salır, Sarık, Ersarı, Teke; Alili, Kara ve Çovdur Türkmenleri olarak sıralamaktadır. Buradaki Salırlar: Kiçiaga, Karaman, Yalavaç olmak üzere üçe; Sarıklar: Herzegi, Horasanlı, Alişah, Suhtı, Bayraç olmak üzere beşe; Ersarılar: Ulutepe, Güneş, Kara, Bekaul olmak üzere dörde

ve Tekeler: Ahal ve Merv olmak üzere ikiye ayrılmaktadır (Merçil 1965: 550-551) Bunun yanı sıra Esedullah Oğuz Batı'daki Herat şehrinde Teke ve Yomut boylarına mensup birkaç yüz Türkmen ailesinin de yaşamakta olduğunu kaydetmekte ve bu Yomutların, 1927 yılında Afganistan'a geçerek Herat çevresine yerleşen Türkmen lideri Cüneyt Han'ın yakın akrabaları olduklarını belirtmektedir. (Oğuz 2004: 45).

Harita 34 Afganistan Türkmen Türkçesi konuşurlarının dağılımı

Türkmenlerin yaşadıkları bir diğer ülke Özbekistan Cumhuriyeti'dir. Özbekistan'daki Türkmenler Harezmi, Buhara ve Nurata'da yaşamaktadırlar. Vambéry, Hive Türkmenlerinin Yomut, Çovdur, az sayıda Çandır ve Göklen boyuna mensup bir nüfustan ibaret olduğunu kaydetmektedir. Şıyh, Hoca, Seyit gibi küçük Türkmen tayfaları da bölgede bulunmaktadır. Bunlardan başka Galla-Asya ilinde Eski, Nemengen'in Üçkorgan adlı kısmında Arabacı, Garşı, Buhara, ve Semerkant'ta Çandır ve Karagöl'de Çeges boyuyaşamaktadır. Ayrıca Özbekistan'ın batısında bu

ülkeye bağlı Özerk Karakalpakistan Cuhuriyeti'nin Dörtgöl şehrinde Türkmenlerin Düyeçi ve Ata boylarına mensup bir nüfus bulunmaktadır (Erdem 2009: 43-44).

Harita 35 Özbekistan Cumhuriyeti'ne bağlı Özerk Karakalpakistan Cuhuriyeti

Türkmenlerin küçük bir kısmı da Rusya'nın Stavropol bölgesinde yaşamaktadır. F. Sümer'in Barthold'dan aktardığına göre, X. yüzyıldan beri Mangışlak'ta yaşayan Çavuldurların (Çovdurların) önemli bir kolu yaşamaktaydı. Türkmenlerin Çavuldurlar (Çovdurlar) ile İğdir ve Soynacılara (Söyünhacılara) mensup bir bölümü Rus Çarı Petro zamanında Kalmıklar tarafından Kuzey Kafkasya'ya götürülmüştür. Kafkasya'ya götürülen bu Türkmenler uzun süre Orta Asya'daki Türkmenler ile irtibat kuramamışlardır (Sümer 1999: 162). S. Kürenov'a göre, Türkmenlerin Kuzey Kafkasya'ya olan göçleri genelde kabul edilen 17. yüzyıla değil de 15. yüzyıla kadar gitmektedir ve Türkmenlerin Rus bölgelerine göçü aynı zaman diliminde gerçekleşmeyip yüzyıllarca tedricen sürmüştür. Türkmenlerin sözü

geçen boylarına mensup bir bölümü de Hive Hanlarının akınlarından, ağır vergilerinden ve zulmünden kurtularak kendilerinin ve sürülerinin güvenliğini sağlamak maksadıyla Ruslarla yakınlaşmayı uygun görerek bu bölgeye göç etmişlerdir. Kuzey Kafkasya'ya ve Stavropol bölgesine göç eden bu Türkmenler ilk olarak Astrahan bozkırlarında ve Volga eteklerinde, daha sonra Kuma ve Terek Irmakları kıyılarında ve Stavropol düzlüklerinde konar göçer şekilde yaşamaya başlamışlardır. Türkmenlerin asıl göç ettikleri yerler olan Kuma, Manıç, Aygur ve Kalaus Irmaklarının kıyıları daha sonraları "Türkmen Sahrası" olarak adlandırılmıştır (Kürenov 1997: 10-14).

Harita 36 Stavrapol Türkmenlerinin hareketi

S. Kürenov 1962 yılında Stavropol Türkmenleri hakkında yayımladığı kitabında o dönemde Stavropol Türkmenlerinin yaşadıkları 20 köy bulunduğunu belirterek adlarını şu şekilde sıralamaktadır: Tomus Stavka (Estevke), Çur, Maştakgulak, Sarıgamiş (Bu köyün adı genellikle Çöñköy veya Şarhalsun adıyla geçmektedir.), Yaŋguy (Kulikova Kopani), Savan (Savan-Antusta), Edilbay,

Başanta, Yusupgulak, Başagıl (Yokarı Barhançak), Damak Agıl (Eteki Barhançak), Özeksuvar, Deşikli, Çelal, Gapgaç, Mırzavek ve Mahmıtmekdep (Kürenov 1997: 19).

Türkmen Türkçesinin farklı ağızları geniş bir coğrafyada konuşulmaktadır. Türkmenistan Cumhuriyeti dışında kalan Türkmen nüfus farklı diğer Türk boyları ile ve başka etnik gruplarla tarihsel, dilsel, kültürel çeşitli düzeylerde ilişkiler kurarak etkileşime girmişlerdir. Türkmen Türkçesinin dil tarihinin ve Türk dili içindeki yerinin tüm yönleriyle ortaya konularak Türk dili tarihinin çözümlenmesine katkı sağlayabilmesi için yapılan araştırmaların, ağız araştırmaları ile koşut şekilde sürdürülmesi gerekmektedir. Çünkü geç dönemde konar göçer yaşamı bırakarak yerleşik hayata geçen Türkmenlerin dili dil gelişim sürecini aydınlatacak malzemeyi bize sunmaktadır. Türkmen diyalekt alanının bütüncül şekilde araştırılarak ortaya konulması ve bu çalışmaların birbirini tamamlar nitelikte olması bu açıdan önemlidir.

2.3.1. İran Türkmen Diyalekt Alanı

İran Türkmen ağızlarının konuşulduğu diyalekt alanı şu şekildedir:

1. Yomut Ağızı: Yomut boyunun Caferbay alt grubu Hazar Denzinin Doğu kıyısından Akkale'ye kadar uzanan bölgede ve Günbet-i Kavus'taki Atabayların arasında yerleşmişlerdir. Atabay alt grubu ise batıda Akkale'den başlayarak doğuda Meravetepe'ye kadar uzanan alanda yaşamaktadır. İran Türkmenlerinin merkezi durumundaki Günbet-i Kavus şehri Yomutların yoğun olarak oturdukları bir merkezdir.

3. Göklen Ağızı: Göklenler Günbet-i Kavus'un batısındaki Yanak ve Meravetepe'nin batısındaki Kazankaya köylerinden başlayarak Güllüdağ ve Kuzey Horasan'ın Cergelan bölgesine kadar yayılmaktadırlar.

Derleme metinlerimizin incelenmesi sonucu Göklen ağzının Kayı (Halkadağlı) ve Dodurga (Kırık-Bayındır) olmak üzere iki alt ağza ayrıldığı tespit edildi. Dodurga (Kırık-Bayındır) alt ağzının konuşurları Göklenlerin en batı sınırından başlayarak Kelale şehrini içermek suretiyle Pişkemer ve Tengrah'a kadar uzanan sahada oturmaktadırlar.

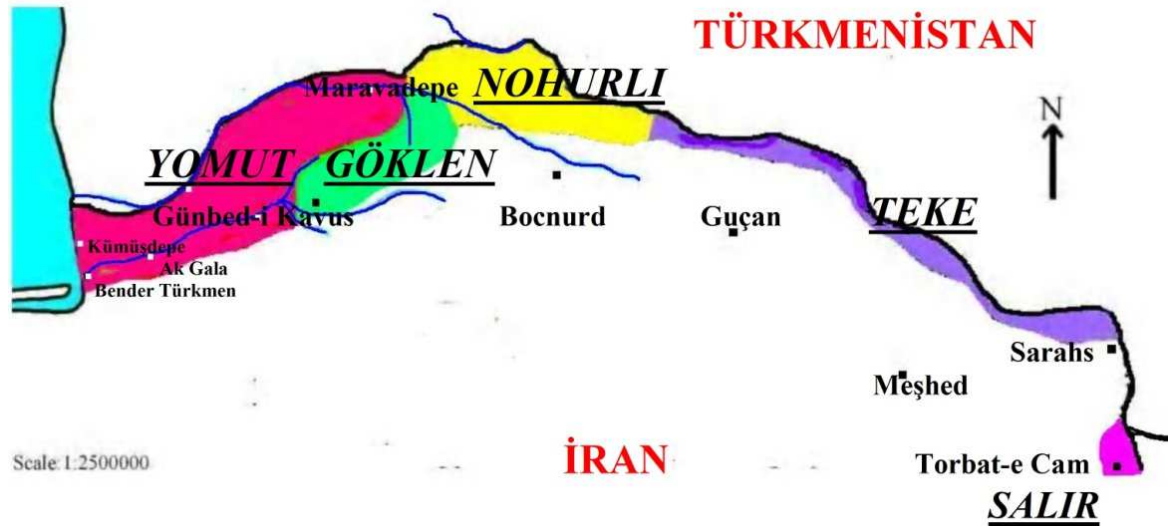
Kayı (Halkadağlı) alt ağzı konuşurları Göklen nüfusunun çoğunluğunu teşkil eder. Bu alt ağzın konuşurları Pişkemer'in doğusundan başlayarak Güllüdağ'ı içine alarak Gülistan'ın en batı sınırına kadar yerleşmilerdir. Kuzey Horasan Eyaleti'nde bulunan Göklenler arasında Gerkezler istisna sayılmakla beraber çoğunluk Kayı'dır.

4. Nohur Ağzı: Kuzey Horasan'da Göklenlerin doğusunda yaşamaktadırlar. Nohur köyleri Yekesövüt'ten başlamak üzere Sangsar'a kadar uzanmaktadır. Çeşitli şecerelerde Nohurların alt boyu olarak gösterilen ve Nohurların arasında yaşayan Mürçeliler Porsısuv Soflâ ve Parsısuv Olyâ adlı iki köyde bulunmaktadır. Mürçeliler ağız hususiyeti olarak beraber yaşadıkları Nohurların ağzından fonetik birkaç farklılık göstermekle beraber genel açıdan hemen hemen aynıdırlar. Nohur boyu konuşurlarının ağız hususiyetleri diğer boylarda görüldüğü üzere alt ağızlara ayrılmamaktadır. Bunda bu boyun konuşurlarının az nüfusa sahip olması ve Kuzey Horasan Eyaleti'nde nispeten dar bir alanda bir arada yaşamaları etkindir. Türkmen Türkçesi ve Horasan Türkçesi arasındaki hatta yer alan bu ağız geçiş ağzı özellikleri taşımaktadır.

5 Teke Ağzı: Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin din baskısı ve komünist siyaseti sonucunda Türkmensahra'ya göçmüş az sayıda Teke boyu mensubu Günbet-i Kavus'un yakınındaki Tekeler köyünde, Horasan'ın Deştek, Doyduh ve Tegelekgöz köylerinde yaşamaktadırlar. Ayrıca Günbed-i Kavus'ta da Teke

Mahallesi diye adlandırılan bir mahallede ikamet etmektedirler. Büyük çoğunluğu Türkmenistan Cumhuriyeti'nde yaşayan bu boyun İran sahasındaki ağız konuşurlarının sayısı azdır.

6. Salır Ağzı: Salır boyuna mensup yaklaşık 100 aile Stalin döneminde baskılardan kaçarak Meşhed'e gelmişlerdir. Pehlevî Devleti onları üçe bölerek Sebzevar, Türbet-i Cam ve Sarahs'ta yerleştirmiştir. Ancak onlar bir araya gelerek günümüzde Türbet-i Cam ve buna bağlı bir köyde yerleşmişlerdir (Kaynak: Gulam Bahşı, Türbet-i Cam).

Harita 37 İran Türkmen ağızlarının coğrafi dağılımı

2.3.1.1. İran Sahası Türkmen Diyalekt İçi İlişkileri

Etnik kimlik çoğunluklardan ziyade azınlıkların farkında olduğu sosyopsikolojik bir değişken olarak görülür. Tarihî ve kültürel deneyimlerle gelişen ve ortaya çıkan bu etnik kimlik daha sonra bir bilinç haline gelir (Fishman 1999: 155). İran sahasında yaşayan Türkmenler de etnik, dilsel azınlık olmaları ve mezhebî yönden İslam dininin Sünnî mezhebine mensup bulunmaları dolayısıyla İran İslam

Cumhuriyeti'nin genel Şîî inancından ayrılımları gibi hususiyetler dolayısıyla etnik kimliklerine bağlı kalmışlardır. Bu durum; onların dilsel tercihlerine de yansımakta ve boy aidiyeti içerisinde yaşayan Türkmenlerin gerek boy içerisindeki gerekse diğer Türkmen boyları arasındaki etkileşimleri güçlendirmektedir.

İran sahasında Türkmen Türkçesinin Yomut, Göklen, Nohur, Teke, Salır ağızları konuşulmaktadır. Bu ağızların konuşurları İran sahası içerisinde bugünkü yaşadıkları coğrafyada yerleşik yaşama geçmeden önce konargöçer şekilde belirli bir bölge içerisinde hareket halinde birbirleri ile komşu olarak yaşamaktaydılar. Türkmen boylarının birbirleriyle ilişkileri boy mücadeleleri ve topraklarında yaşadıkları ülkelerin çeşitli siyasal baskıları neticesinde savaşlar ve göçlerle şekillenmiş olduğundan İran sahasındaki Türkmenlerin bölgeye gelişleri ile başlayan etkileşim süreci ağızlar arasındaki ilişkinin ve etkileşim sıklığının tarihsel olarak anlaşılabilmesi açısından önemlidir.

İran sahasındaki Türkmenlerin yerleşimlerinin son şeklini almasında Yomutlar etkili olmuştur. Yomutlar 17. yüzyılın ortalarından itibaren Ceyhun'un kuru yatağını geçerek Göklen ve Yemrelilerin yaşadıkları yerleri ele geçirip onları güneye ve doğuya sürüklemişlerdir. 18. yüzyılda Yomutlar Gurgan Irmağına kadar bütün bir alana yayılmışlardır. 18. yüzyılda Yomutların bir bölümü Hive'nin güneybatısında yerleşmişlerdi. Özbeklerle savaşmış bazen de Özbek Hanlıklarıyla ittifak kurmuşlardı. Bayram Şalı Yomutları çoğunlukla kuzeydoğuya, Kara Çuka Yomutları ise genellikle güneye hareket etseler de birbirleri ile sıkı bağlar kurmulardır. İki grup Balkan Dağlarında ve çevresinde konargöçer şekilde yaşam sürdürmüşlerdir. 17. yüzyılın ortalarından itibaren Safevi Devleti tarafından yenilgiye uğratılan Göklen boyu zayıflayarak genişleyen Yomutlara yol vermek için yukarı Gürgen Irmağı'nın

ormanlık tepelerinde ve Köpet Dağı'nın güney yakasındaki Sumbar Vadisi boyunca yaşamaya başlamışlardır (Galafassi2010: 2). Nohur, Mürçeli ve Teke boylarının İran'a gelişi daha geç dönemde, Birinci Dünya Savaşı sırasında gerçekleşmiştir. İran'a kaçan boylar Cergelan, Günbet yakınları ve Bocnurd'un batısına yerleşmişlerdir (Blaga 1997: 315). Salur boyuna mensup yaklaşık 100 aile de Stalin döneminde baskılardan kaçarak Meşhed'e gelmişlerdir. Pehlevî Devleti onları üçe bölerek Sebzevar, Türbet-i Cam ve Sarahs'ta yerleştirmiştir (Kaynak: Gulam Bahşı, Türbet-i Cam).

Görüldüğü üzere Türkmenlerin İran'a yerleşiminde eski dönemlerden itibaren bu sahada yaşayan Yomut, Göklen Türkmenleri ve Birinci Dünya Savaşı ve daha sonraki dönemde İran'a yerleşen Nohur, Mürçeli, Teke ve Salır Türkmenleri olmak üzere iki grup bulunmaktadır. Dolayısıyla Yomut ve Göklen ağız konuşurlarının bölgedeki temasları ve dilsel etkileşimleri daha eskiye dayanmaktadır. Bunun yanı sıra bu iki Türkmen boyu diğer boylara oranla daha kalabalık nüfusa sahiptirler ve yerleştikleri saha daha geniş yer kaplamaktadır.

Yomut boyunun Caferbay alt grubu Hazar Denzinin Doğu kıyısından Akkale'ye kadar uzanan bölgede ve Günbet-i Kavus'taki Atabayların arasında yerleşmişlerdir. Atabay alt grubu ise batıda Akkale'den başlayarak doğuda Meravetepe'ye kadar uzanan alanda yaşamaktadır. İran'ın güney-doğusunda coğrafi hususiyetlerinde etkisi ile Gülistan ve Horasan Eyaletleri'nde dağınık halde yaşayan Göklen boyu, Kayı ve Bayındır olmak üzere iki alt boydan oluşmaktadır. Göklenlerin Gülistan Eyaleti'nde yerleşen bölümü, Hazar Denizi kıyılarından başlamak üzere Gülistan Eyaleti'nin iç kısımlarına kadar uzanan geniş alana yayılan Yomut boyu ile

komşudur. Bu alan Türkmensahra olarak adlandırılan düz bir ova şeklinde Hazar Denizi kıyılarından iç kısımlardaki dağlık alana kadar uzanmaktadır.

Yomut boyunun Caferbay ve Akatabay alt boyları Hazar Denizi kıyıları ve etrafında yaşamaktadırlar. Ovanın iç kısımlarında ise Yomut boyunun Kanyokmaz ve Türkmenistan sınırlarına doğru Garravı-Düyeci alt boyları yaşamaktadır. Bu alt boyların yerleşim birimleri ile Göklenlerin Gülistan'da kalan Bayındır alt boyunun yerleşim birimleri komşudurlar. Bölgenin düz bir arazi yapısına sahip olması ve verimli toprakları nedeniyle yerleşim birimleri sık ve nüfus yoğundur, ayrıca buradaki köyler özellikle Yomut oturumlu şehirlere oldukça yakındır. Özellikle İran Türkmenlerinin merkez şehri kabul eden Yomut oturumlu Günbet-i Kavus'un burada bulunması, ayrıca kültürel ve ekonomik açılardan tüm Türkmenlerin uğrak yeri olan cazip bir merkez olması, bölgedeki Türkmenlerin etkileşimini her açıdan artırmaktadır.

Bir dilin farklı ağızları arasında coğrafi, demografik ve ekonomik sebeplere bağlı olarak gelişen etkileşimler dolayısıyla dilsel değişiklikler ortaya çıkabilmektedir. Ağız konuşurları bir arada bulundukları ortamlarda kurdukları sözel iletişim esnasında konuşmalarındaki farklılıkları azaltmak için birbirlerinin konuşma modellerini ve özelliklerini benimsemeye başlarlar. Eğer iki farklı ağız konuşuru arasında bu uyumun oluşumu için yeterli etkileşim süreci sağlanırsa oluşan dil değişikliği kalıcı hale gelebilir (Trudgill 1986: 39). Dolayısıyla her iki ağız arasında sözünü ettiğimiz sebeplere bağlı olarak geçmişten günümüze ağız etkileşim alanları söz konusu komşu yaşam alanlarında oluşmuştur. Özellikle Yomut boyunun Kanyokmaz ve Garravı-Düyeci alt ağızları ile Göklen ağzının Bayındır alt ağzında karşılıklı etkileşimin dile yansımalarını tespit etmekteyiz. Bu etkileşim fonetik,

morfolojik ve leksik düzeyde kopyalamalara dayanmaktadır. Örneğin, fonetik açıdan Yomutlar, ölçünlü Türkmen Türkçesinde kullanılan kelime içi /p/ seslerini /f/ sesine değiştirmektedirler. Göklenlerin Kayı alt grubunda ölçünlü Türkmen Türkçesi ile benzer şekilde bu /p/ sesleri korunmaktadır. Ama Göklenlerin sözünü ettiğimiz Bayındır alt ağzında Yomutlar gibi düzenli olarak kelime içi /p/ sesleri, /f/ şeklinde telaffuz edilmektedir. Morfolojik benzerliğe örnek verecek olursak Türkmen ağızlarının sınıflandırılmasında da kullanılan ölçütlerden birini teşkil eden *ala:*, *alaga*, *alagoy* gibi şekillerden Yomutlar *ala:*, *alaga* telaffuzlarını tercih ederken Göklenler genel olarak *alagoy* şeklinde bir telaffuza sahiptirler. Bu açıdan Bayındır alt ağzı Yomutlar gibi *ala:*, *alaga* telaffuzlarını kullanmaktadır. Söz konusu alt ağızlar arasında özellikle leksik düzeyde geçişler dikkat çekmektedir.

İran Türkmenlerinin Yomut ağzı konuşurlarının bölgede merkez konumdaki şehirlerde yaşamaları, İran Türkmenlerinin yayın ve kültürel faaliyetlerinin Yomut ağzı temelli bir imlâ ile sürdürülmesi ve elbette Yomut boyunun İran'da en kalabalık nüfusu teşkil etmesi gibi etkenlerle Yomut ağzı bölge genelinde komşu olmadığı diğer ağızlara da etki etmektedir. Örneğin, Horasan Eyaletinde yaşayan Nohurlar ile Yomut boylarının herhangi bir komşuluk ilişkisi bulunmamasına karşın belirtilen sebepler dolayısıyla Nohur ağzı konuşurlarında Göklen ağzının Bayındır kolunda olduğu kadar yaygın olmamakla beraber bazı konuşurlardan derlenen metinlerimizde fonetik ve leksik düzeyde sınırlı sayıda kopyalamalara rastladık: Noh. [gø:vær-](0601111202/99) kelimesi, ölçünlü Türkmen Türkçesinde ve Teke ağzının genelinde kullanılmamakta olup Yomutlara özgü bir kullanımdır. Noh.[ʃyri](0601110301/48, 0601110301/56, 0601111201/95, 0601113201/21) kelimesi de Yomutlara özgü kullanıma sahip bir kelimedir. Noh.[ʃi](0601111201/22,

0601111202/2, 0601111202/58, 0601113601/23) kelimesinde de [ʃu > ʃɪ > ʃɪ] şeklinde gelişen düzleşme ve yarı incelme eğilimi Yomutlara ait bir eğilimdir. [køfæ-] (0601111201/98) ve [køfræʏ] (0601113801/67) kelimelerinde Yomut ağzının etkisi ile Göklen ağzının Bayındır alt ağzında da görülen kelime içi [p] sesinin [f] sesine değişme hususiyeti görülmektedir.

Gülistan Eyaleti'nin ovalık alanının bitiminde Göklenlerin büyük çoğunluğunun yaşadığı Kuzey Horasan Eyaleti'ne kadar uzanan dağlık ve ulaşımı zor şartlara sahip, bu nedenle de dilsel etkileşimlere daha kapalı yerleşim alanları başlamaktadır. Gülistan Kayıları ve devam eden yerlerde Kuzey Horasan Kayılarının yaşadıkları bu yerleşim birimleri dağınık şekilde su kaynaklarının etrafında öbeklenmektedir. Dağların eteklerinde kurulan köylerin birbirlerine geçiş noktaları, dolambaçlı yollardan geçilmesini gerektirmektedir. Göklenlerin Kuzey Horasan'da yaşayan Kayı alt boyu ile Nohur köyleri komşudurlar. Nohurların küçük, muhafazakar oldukça kapalı bir toplum olmaları bu ilişkileri sınırlandırmaktadır. Ancak günümüzde yaşam şartlarının eskiye oranla nispeten daha iyi bir şekil alması ve iletişim olanaklarının çeşitlenerek güçlenmesi gibi etkenlerle yetişen genç nesil, bu konuda esnek bir tutum sergilemektedir. Genç nesle mensup bireyler, İran Türkmenlerinin merkez şehri Günbed-i Kavus'a, Göklenlerin tek şehirleri olan Kelale'ye eğitim almak için ya da iş olanaklarından yararlanmak için sıklıkla gitmektedirler. Ayrıca bölgede su sıkıntısı yaşanması sebebiyle tarım ve hayvancılığın yeterli geçim olanağı sunmaması özellikle erkeklerin Tahran gibi büyük şehirlere bir süreliğine de olsa çalışmak maksadıyla göç etmelerine neden olmaktadır.

Nohur ağzının, Göklenlerin Bayındır alt ağzı ile etkileşim alanlarının yanı

sıra Teke ağzı ile de tarihî ve coğrafi ilişkiler sebebiyle dil etkileşim alanları bulunmaktadır. Hatta Nohurların kısa süre önce göç ettikleri Nohur Vadisi'nde de Teke ağzı konuşurları ile beraber yaşadıkları bilinmektedir. İran'a göç etmelerini takip eden süreçte yerleştikleri Kuzey Horasan'daki topraklarda da Teke köyleri ile komşu olarak yaşamaktadırlar. Dolayısıyla Nohur ağzında Teke ağzı ile ortak hususiyetler bulunmaktadır.

Çeşitli şecereelerde Nohurların alt boyu olarak gösterilen ve Nohurların arasında yaşayan Mürçeliler Porsısuv Soflā ve Parsısuv Olyā adlı iki köyde bulunmaktadır. Mürçeliler ağız hususiyeti olarak beraber yaşadıkları Nohurların ağzından fonetik birkaç farklılık göstermekle beraber genel açıdan hemen hemen aynıdırlar.

2.3.1.2. İran Sahası Göklen ve Nohur Ağzlarının Türkmen Diyalekt Alanı

İçindeki Yeri

Göklen boyu 18. yüzyılın başlarında kuzeydoğu tarafı Gülistan, doğu tarafı Tekeltki Dağı ve Nohur Vadisi; kuzeydoğusu Cergelan, kuzeyi Karrıkale, Çendir, Sumbar ve Dehistan, batısı Sengir Suvat ve Altın Tokmak'a kadar güneyde Gurgan Çayı ve Hacılar'a kadar uzanan alanda oturmaktaydılar. Yomut Türkmenlerinin Kuzey Balkan, Mangışlak taraflarından Etrek, Gürgen'e gelmeye başlamalarının ardından Göklenler Yomutların önünde tutunamayarak yavaş yavaş kuzeyden güneye, batıdan doğuya doğru çekilerek kuzeyde İnçemment, Altıkaraağaç Çeşme, Düyeci, Karavı; batıda Temirkarakuzı, Malay Şıyh ve Hoca Yangak'a yerleştiler (Ahengeri 2003: 108-109). Bugünkü Türkmenistan'ın Nohur Vadisi'nin asıl sakinleri ile 16. yüzyılda Köpet Dağ bölgesindeki hayvancılıkla uğraşan boyların yani Oğuz-Türkmen unsurlarının karışması sonucunda oluşan bir boy oldukları düşünülen

Nohurlar ise (Goli 1987: 87) İran sahasına daha geç dönemlerde İkinci Dünya Savaşı'nı takip eden siyasal gelişmelerin etkisi ile göç etmişler ve İran Devleti'nin kendilerine gösterdikleri, daha önceleri hayvanlarını otlatmak amacıyla gelip gittikleri Horasan bölgesine yerleştirilmişlerdir.

Her iki boyun diğer Türkmen boyları ve birbirleri ile ilişkileri açısından geçmişte Nohur Vadisinde komşu olarak yaşadıkları dönemden günümüzde İran sahasında yerleştikleri sahaya kadar uzanan temas noktaları bulunmuştur. Ancak yeri geldiğinde diğer Türkmen boylarıyla ve Türkmen dışı boylarla aynı vahayı paylaşırsalar dahi Türkmen boyları birlikte hareket eden homojen gruplar değildir (Galafassi 2010: 1). Her iki boyun ağız hususiyetlerinin fonolojik, morfolojik ve leksik farklılıklarının seyri de temaslarının sınırlı düzeyde kaldığının göstergesidir.

Daha öncede belirttiğimiz üzere Prof. Dr. R. Berdiyev Türkmen Türkçesinin ağızlarının dilbilimsel açıdan sınıflandırılmasında uzun ünlülerin fonemik değeri, /s/ ve /z/ seslerinin apikal veya dorsal telaffuzu, baş seste /d/ - /t/ ya da /g/ - /k/ seslerinin kullanımı, bazı kelimelerde kelime başı /y/'nin bulunup bulunması, orta seste /p/ sesinin korunup korunmaması, düzlük-yuvarlaklık ve incelik-kalınlık uyumu, seslerin düşmesi veya türemesi, fiil zamanlarının çekimi, ölçünlü dildeki *alamoq*, *alay* biçimlerinin kullanılışı, fiilin mastar şekli, ilgi, yönelme ve belirtme halinde ortaya çıkan farklılıklar, sıfat fiilin zamanlara göre şekli olmak üzere on iki ölçütün göz önünde bulundurulması gerektiğini kaydetmiştir (Berdiyev 1988: 17). İran sahası Göklen ve Nohur ağızlarının Türkmen ağızları içindeki yeri hususunda, Türkmenistan'da yapılan Türkmen ağızlarının genel sınıflandırması ve derleme metinlerimiz üzerinde yaptığımız incelemeleri de göz önünde bulundurarak genel hatlarıyla bu ölçütlere göre şu tespitlerde bulunabiliriz:

Fonemlerinin miktarı, niteliği ve kullanımı açısından Türkmen ağızlarının çoğunluğunda aynı ünlünün hem uzun hem de kısa telaffuz edilerek değişik fonem değeri gösterdiği bilinmektedir. Ama Nohur, Änev, Hasar, Kırac gibi bazı ağızlarda bu durum farklılık göstermektedir. Bu ağızlarda fonemik değere sahip olan ünlüler hemen hemen yok denilecek kadar azdır. Üstelik bu ağızlarda ünlüleri kısa telaffuz etme eğilimi, çok aktiftir ve uzunluk kullanımı pasif durumdadır (Berdiyev, Kürenov, Şamiradov, Arazkuliyev 1970: 27). İran sahası Nohur ağzında da uzun ünlülerin kısa ünlüye dönüştüğü ya da yarı uzun olduğu ve fonemik değer taşımadığı görülmektedir. Bu husus ana grup Türkmen ağızlarının en belirgin özelliğine aykırıdır ve sözü geçen Türkmen ağızları ile ortak eğilim teşkil etmesinin yanı sıra Horasan Türkçesinin fonetik yapısı ile de örtüşmektedir. Göklen ağzı ise ünlü uzunluklarını korumaktadır.

Türkmen ağızlarının sınıflandırılmasında başlıca ölçütlerden biri kabul edilen /s/ ve /z/ seslerinin apikal ve dorsal olarak kullanımına göre; Göklen ağzı apikal ağızlardan, Nohur ağzı ise dorsal ağızlardandır. Bu hususu da göz önünde bulundurarak Prof. Dr. A. P. Potseluyevskiy fonetik ve morfolojik yapılarındaki farklılıklara dayanarak Türkmen ağızlarını iki ana gruba ayırmaktadır. Bu sınıflandırmada Göklen ağzı, Yomut, Teke, Salır, Sarık, Ersarı ağızları ile bir grupta; Nohur ağzı ise Änev, Hasar, Nerezim ağızları ile aynı grupta yer almaktadır (Berdiyev 1988: 18). C. Amansariyev de Türkmen ağızlarını apikal ve dorsal özellikte olmalarını dikkate alarak ikiye ayırmaktadır. Apikal ağızları Teke, Yomut, Göklen, Salır, Sarık, Esrarı, Karadaşlı, Alili, Yemreli dorsal ağızları Çovdur, Nohur, Änev, Eski, Mukrı, Surhı, Kırac, Arabacı, Çandır, Çeges, Hatap, Bayat, Düyeçi, Gıpçak olarak sınıflandırmaktadır (Amansariyev 1970: 59-60). İran sahası Göklen ve

Nohur ağızları söz konusu fonetik hususiyetlerini tarihî dilsel gelişimleri içerisinde bugün de muhafaza etmektedirler.

Baş seste /d/ - /t/ ya da /g/ - /k/ seslerinin kullanımı açısından İran sahası Göklen ve Nohur ağızı arasında farklılıklar ve bazı noktalarda benzerlikler bulunmaktadır. Bu açıdan bakıldığında Göklen ağızının Türkmenistan'da konuşulan ölçünlü Türkmen Türkçesinin temelini oluşturan Teke ağızı ile örtüşen bir çok hususiyeti bulunmasına karşın Nohur ağızı Batı Oğuz grubuna daha yakın bir noktadadır.

Ortak Türkçede /d/ sesi baş seste bulunmamaktadır. Baş seste olan tüm /d/'ler /t/'nin ötümlüleşmesinden ortaya çıkmıştır. Genelde bu bir Oğuz özelliği olarak tanımlanmaktadır. İran sahası Göklen ve Nohur ağızlarında hem sözünü ettiğimiz hususiyete paralel /d/ sesinin hem de /t/ sesinin kullanımında fonolojik bir farklılık görülememektedir. Buna karşın /g/ ve /k/ seslerinin kullanımında diğer Türkmen ağızları ile de ilişkili şekilde farklılıklar veya kendine has kullanımlar dikkat çekmektedir. Göklen ağızının en belirgin özelliklerinden biri kelime başındaki /g/ seslerinin /w/ şeklinde telaffuz edilmesidir. İran sahası Göklen ağızında da bazı kelimelerin baş sesindeki /g/ seslerinde aynı telaffuz hususiyetini görmekteyiz: [wør] 'görmek' (0502222201/173, 0502222701/76, 0503121102/118, 0503210901/24), [wøð] 'göz' (0602110101/16), [wø][e-] 'gözmek' (0502222201/68, 0502222201/96, 0502221001/7, 0502221002/42, 0502221002/54, 0502222201/160). Nohur ağızında orta ve son ses ince sıradan /g/'lerin bazılarının Azerbaycan Türkçesinde olduğu gibi /y/ sesine değişmektedir: [dej-] (0601113601/105) 'değmek' [ejri] 'eğri' (060111202/144) vb. Nohur ağızında hece sonu veya kelime sonu /k/'ler zayıflama sonucu kapantılı şekilden sürtüşmeli şekle dönüşmektedir. Bu hususiyet Türkmen

Türkçesinin diğer dorsal ağızlarında da karşımıza çıkmakta olup bu gruba özgü bir hususiyettir. Kelime içindeki /k/ > /h/ değişimi Nohur ve Manış ağızlarında daha güçlü; Çandır, Arabacı, Surhı ağızlarında belli bir düzeydedir. Kelime sonundaki değişim Nohur, Hasar, Manış, Surhı gibi bazı ağızlarda kurallı şekilde, Çeges, Kırac gibi ağızlarda ise dönüşümlü şekilde görülmektedir (Amansariyev 1970: 217).

Kelime başı /y/ sesinin kullanımı açısından Hasar, Alili, Karadaşlı, Nohur, Manış, Eski ağızlarında dar ünlülerden önce gelen /y/ sesinin bazı kelimelerde düştüğü görülmektedir. Aynı hususiyete Surhı, Çandır, Çeges, ağızlarında ve Yomut ağzının batı kolunda da rastlanabilmektedir (Amansariyev 1970: 176). İran sahası Nohur ağzında da bazı yerlerde kelime başında /y/ düşmesi görülmektedir: [i:] (0601111902/29), [i] (0601111902/31), [i:m] (0601113201/31). Göklen ağzında ise baş ses /y/'ler korunmaktadır. Ayrıca Göklen ağzında kelime başında bazı örneklerde /y/ türemesi de görülmektedir: [jẽŋθæ] (0502222201/200), [jeθi:r] (0502120601/33), [jife] (0503120702/45, 0503120702/48, 0503120702/49, 0503120702/50, 0503120702/52); [jifey] (0503120702/38, 0503120702/72). Bu husus ölçünlü Türkmen Türkçesinde ve ağızların çoğunda görülebilmektedir (Amansariyev 1970: 176).

Amansariyev'e göre; İran sahası Göklen ağzında Kayı alt ağzı /p/ sesini korumaktadır, Bayındır alt ağzında ise /p/ sesi /f/'ye dönüşmektedir. Bu hususta Kayı alt ağzı ölçünlü Türkmen Türkçesi dolayısıyla Teke ağzı ile Bayındır alt ağzı Yomut ağzı ile ortak eğilimdedir. Nohur ağzında ise /p/ sesi korunmaktadır. Ötümsüz, sızıcı, çift-dudak sesi /ɸ/'nin /p/ sesi yerine değişmesi hususiyetine göre ise Amansariyev, Türkmen ağızlarını dörde bölmüştür. Buna göre, Göklen ağzının Gerkez alt ağzını Yomut ve Çovdur ağzı birlikte [-p-] > [-f-] değişiminin sık görüldüğü ağızlar

arasında saymıştır. Nohur ağzını ise Kıraç, Çeges, Çandır, Hoca Kenepsi gibi dorsal ağızların sesini bulundurmadıklarını belirtmektedir (Amansariyev 1970: 106-107). /ϕ/ sesinin Bayındır alt ağzında sözü geçen şekilde kullanıldığını görmekteyiz. Buna karşın İran sahası Göklen ağzının Kayı alt ağzında ve Nohur ağzında bu ses kullanılmamaktadır.

İran sahası Göklen ve Nohur ağızlarında düzlük-yuvarlak uyumu düzenli değildir. Ama kalınlık-incelik uyumu konusunda Göklen ağzı çok kurallıdır: [wynni:ðli] (0503111201/77), [θõnrõqwi] (0502211501/19). Nohur ağzında ise bu kuralı bozan çok sayıda örnek bulunmaktadır: [aɣalæmiz] (0601113202/75), [ɣujnræχ] 0601113202/80, [gɛ:kırja] (0601111202/79).

Seslerin düşmesi veya türemesi olayları Türkmen Türkçesinin çeşitli ağızlarında farklı seslerde görülen hususiyetlerdendir. Özellikle bazı ağızlarında son seste /r/ sesinin ve iç seste /g/ sesinin düşmesi yaygın olarak görülmektedir. İran sahası Göklen ağzında da son ses /r/ler genelde düşme eğilimindedir veya kısa olarak telaffuz edilmektedir.

A. Annanurov umumî şimdiki zamanın tarihî açıdan geliştiği yardımcı fiilin kökenine göre Türkmen ağızlarını iki gruba ayırmaktadır (Berdiyev 1988: 158-159):

Tablo 39 Umumî şimdiki zaman ekinin kökenine göre Göklen ve Nohur ağızları (1988: 158-159)

Birinci Grup: Kökeni <i>yöremek</i> yardımcı fiiline dayananlar.	
Ağızlar ve Alt Ağızlar	Örnekler
Göklen	<i>bar-ya, bil-ye</i>
İkinci Grup: Kökeni <i>durmak</i> yardımcı fiiline dayananlar.	
Nohur	<i>al-a-dı, gel-ä-di, al-a-dır, gel-ä-dir (seyrek)</i>

Türkmen Türkçesi ağızlarında umumî şimdiki zaman çekimine eklenen şahıs eklerinin türü gramatikal açıdan iyelikkökenli veya zamir kökenli şahıs ekleri kullanılması açısından ikiye ayrılmaktadır (Berdiyev1988: 160):

Tablo 40 Umumî şimdiki zaman çekimine eklenen şahıs eklerinin türüne göre Göklen ve Nohur ağızları (1988: 160)

1. İyelik kökenli şahıs eklerini kullananlar	
Göklen	<i>alyan</i>
2. Zamir kökenli şahıs eklerini kullananlar	
Nohur	<i>alamân, gelâmen</i>

İran sahası Nohur ağızında olumlu şimdiki zaman çekiminde {-Adır} eki kullanılmaktadır. Örneğin, *ededir*. Bu ek Nohur ağızından başka Türkmen Türkçesinin Çovdur, Eski, Hatap, Surhı, Çandır, Düyeci, Hasar, Enev, Kırac, Mukr, Çeges, Farap ağızlarında da bulunmaktadır. Aslında Kıpçak grubuna mahsus olan bu şeklin, [-a, -e] zarf fiil eki ile *durmak, turmak* yardımcı fiilinin birlikte kullanımı neticesinde, *durmak, turmak* > {-Dir} > {-DI} şeklinde bir gelişme göstererek meydana geldiği düşünülmektedir. Bazı ağızlarda sadece [-a, -e] ekiyle kurulanları görmek de mümkündür. [-adır, -edir] ekine 14.-15. yüzyıllarda zaman eki olarak Nesimî'nin, Hatayî'nin ve Kişverî'nin eserlerinde rastlamak mümkündür. M. Şiraliyev'in de belirttiği gibi 15. asırdan sonra bu şekil Azerbaycan Türkçesinin edebî dilinde yerini Oğuz tipli şimdiki zaman eklerine bırakarak aradan çıkmış, sadece onun kısaltılmış şekilleri bazı ağızlarda 1. ve 3. şahıslarda [-adı, -ädi, -adu, -ädü] şekillerine geçmişse de 2. şahısta tamamiyle kullanılmaz olmuştur. Türkmen Türkçesine ait 18.-19. asır yazma eserlerde de bu şeklin kullanıldığı bilinmektedir (Erdem: 2000:61).

Göklen ağzı ise {-yA(r)} ekinin kullanımını tercih etmektedir. Örneğin, *ediye(r)*. Şimdiki zamanın hikayesi için Nohur ağzında {-AdI} eki kullanılmaktadır. Örneğin, *ededi*. Göklen ağzında ise {-yA(r)dI} eki kullanılmaktadır. Örneğin, *ediye(r)di*. Göklen ağzında son ses ve iç seste hece sonunda kalan [r] sesinin düşme ya da zayıflama eğilimi bulunması eke de yansımakta, dolayısıyla ekin [r] sesinin bulunmasına ilişkin karışık kullanımı görülmektedir.

Sıfat fiil şekilleri Türkmen Türkçesinde geçmiş, şimdiki ve gelecek olmak üzere üç farklı zamanı göstermektedir. Örneğin, *eden*, *ediyen*, *edcek*. Bu husus Batı Oğuz grubundaki lehçelerden farklıdır. Ayrıca Türkmen Türkçesinin ağızları içerisinde bu husus kullanım açısından farklılıklar göstermektedir. Örneğin [- (I)yAn] sıfat fiil eki bazı ağızlarda bulunmaktadır. Bu ek yerine söz konusu ağızlarda ekin [-cek] şekli kullanılmaktadır.

Ölçünlü dildeki *alamoq*, *alay* biçimlerinin kullanılışı hususu da Türkmen ağızlarının sınıflandırılmasında kullanılan bir ölçüttür. İran sahası Nohur ağzında ve Göklen ağzının Kayı alt ağızlarında *alay* yerine bunun daha eski şekli olan *alagoy* şekli kullanılmaktadır. Ama aynı sahadaki Göklen ağzının Bayındır alt ağzında Yomut ağzı ile benzer şekilde *alaga* veya *alağ* şeklindeki telaffuzlara rastalanmaktadır. *alamoq* şekli ise Göklen ağzında aynı şekilde kullanılırken Nohur ağzında *alam yok* şeklinde ifade edilmektedir.

Fiilin mastar şekillerinin yapılmasında kullanılan ekler Türkmen ağızları arasında farklılık göstermektedir. Göklen ağzı bu hususta Teke, Ersarı, Yomut, Sarık, Alili, Salır, Sakar ağızları ve Karakalpakistan Türkmenlerinin alt ağzı ile birlikte ekin kullanımında ölçünlü Türkmen Türkçesine benzerdir. Ek bunlarda [-mak, -mek; -ma, me] şekillerindedir. Ancak bu ağızlarda ekin bu genel kullanım şekli dışında farklı

kullanımlar da görülmektedir. Nohur ağzında mastar eki [-mah, -mäh, -bah, -bäh] şeklindedir. Bu ağızdaki ekin /b/'li şekli ekin /p/ sesi ile biten kelimelere eklendiği durumlarda kullanılmaktadır. (Berdiyev, Kürenov, Şamıradov, Arazkulıyev 1970: 311-314). İran sahasındaki Göklen ve Nohur ağızlarında da benzer durum söz konusudur. İran sahası Nohur ağzında ekin [-bah, -bäh] şeklindeki kullanımı bulunmamakta olup ekin sonundaki /h/ sesinden kaynaklanan farklılık bu ağzın /k/ seslerini değiştirmekteki eğiliminden kaynaklanmaktadır.

3. BÖLÜM ÖLÇÜNLÜ TÜRKMEN TÜRKÇESİ VE GÖKLEN VE NOHUR AĞIZLARININ BETİMLEMELİ SES BİLGİSİ

3.1.Ölçünlü Türkmen Türkçesinin Ses Düzeni

Ünlüler

Akciğerlerden çıkan havanın ses yolunda herhangi bir engelle karşılaşmadan ses tellerini titretmesi sonucunda ortaya çıkan sesler olan ünlülerinölçünlü Türkmen Türkçesindekisesbirim sayıları hakkında Türkologlar tarafından çeşitli görüşler ileri sürülmüştür. Bu görüşler, genellikle /e/ ve /ä/ sesbirimlerinin kısa ve uzun şekillerinin Türkmen Türkçesindeki sesbirimsel değeri etrafında şekillenmekte olup 16 ila 18 arasında değişen üç ayrı sayı üzerinde durulmaktadır:

1. A. P. Potseluyevskiy,ölçünlü Türkmen Türkeçesinin kısa /a, ı, i, o, ö, u, ü/ ve uzun /a:, ı:, i:, o:, ö:, u:, ü:/ sesbirimlerine ek olarak /e/ ve /ä/ sesbirimleri ile birlikte toplam 16 ünlü sesbirime sahip olduğunu ileri sürmüştür. Bu görüş N. K. Dimitriyev, T. Täçmıradov, M. Hudaygulyev, B. Hocayev, M. N. Hıdırov, K. Begencov, C. Amansariyev, G. Gulmanov, H. Bağıyev tarafından da kabul görmüştür (Sarıyev, Güder 1998: 5-6). L. Bazin de Türkmen Türkçesinde 16 ünlü sesbirim bulunduğunu savunan Türkologlardandır. L. Bazin, A. P. Potseluyevskiy'den farklı olarak Eski Türkçede bulunan kapalı /e/ ünlüsünün Azerbaycan Türkçesi ve çeşitli Türk lehçelerinde mevcut olmasına karşın Türkmen Türkçesinde bulunmadığına işaret ederek sesbirimleri kısa /a, ä, ı, i, o, ö, u, ü/ ve uzun /a:, ä:, ı:, i:, o:, ö:, u:, ü:/ şeklinde belirtmektedir (Bazin 1988:6).

2.A. Annanurov ise /ä/ sesinin tek başına fonem olarak kabul etmeyerek Türkmen Türkçesinde 17 sesbirim bulunduğu görüşünü savunmuştur (Berdiyev, Güder 1998: 6).

3. S. Kürenov ve N. A. Baskakov ise tartışılan /e/ ve /ä/ sesbirimlerinin kısa ve uzun türevlerini de dikkate alarak Türkmen Türkçesinde kısa /a, e, ä, ı, i, o, ö, u, ü/ ve uzun /a:, e:, ä:, ı:, i:, o:, ö:, u:, ü:/ 18 ünlü sesbirimin varlığını kabul etmektedirler (Kürenov 1971:67, Baskakov 1970: 34-35).

Ölçünlü Türkmen Türkçesinde nitelik açısından 9 ünlü /a, e, ä, ı, i, o, ö, u, ü/ bulunmaktadır. Bu 9 ünlü teorik açıdan uzun ve kısa olma niceliğine bağlı olarak iki şekilde telaffuz edilebilir. Söz konusu ünlülerin 6'sı yani /a, ı, i, o, ö, u/ hem uzun hem kısa şekilde telaffuz edilmektedir. Ancak /e, ä, ü/ olmak üzere kalan 3 ünlü Türkmen Türkçesinde tartışma kaynağı olan farklı hususiyetler göstermektedir. Ölçünlü Türkmen Türkçesinde /e:/ sesbirimi bulunmamaktadır. /ä/ sesbirimi ise sadece bazı alıntı kelimelerde (*säher* vb.) ve az sayıda sonradan kelime birleşmesi yoluyla ortaya çıkan türemiş kelimede (*äber-* vb.) nadiren görülmektedir. /ü:/ sesbiriminin varlığı ise Türkmen Türkçesi araştırmalarının başladığı tarihlerde yapılan çalışmalar ve sınıflandırmalarda sesbirim değeri taşıyan bir ünlü olarak tespit edilmesine karşın günümüz ölçünlü Türkmen Türkçesinde mutlaka /y/ veya /w/ yarı ünlüleri (semivowels) ile beraber kullanılmaktadır. Bu durum yapılan tespitlerde göz ardı edilmiştir. Ünlü sesbirimlerin sayısının belirlenmesinde, bu husus belirleyici rol oynayan faktörlerden birini teşkil etmektedir. Dolayısıyla bütün bu hususlar çerçevesinde ölçünlü Türkmen Türkçesindeki ünlü sesbirimlerin sayısı kısa /a, e, ä, ı, i, o, ö, u, ü/, uzun /a:, ä:, ı:, i:, o:, ö:, u:/ olmak üzere 16 olarak belirlenmiştir.

Tablo 41 Ölçünlü Türkmen Türkçesinin Ünlü Sesbirimleri

Dil Devinimi		Ön		Arka	
Dudak Biçimi		Düz	Yuvarlak	Düz	Yuvarlak
Çene Açısı	Kapalı	/i, i:/	/ü/	/ı, ı:/	/u, u:/
	Yarı kapalı	/e/	/ö, ö:/		/o, /o:/
	Açık	/ä:/		/a, a:/	

Çene açıklığına göre açık-kapalı şeklinde ikili bir ayırım yapılmak istenirse yarı kapalı fonemlerde açık kategoresinde sınıflandırılmaktadır.

Dudak durumuna göre ünlü sesbirimler:

a. Düz ünlüler oluşumları esnasında dudakların düz bir şekil aldığı ünlülerdir.

Ölçünlü Türkmen Türkçesinde 8 düz ünlü sesbirim vardır: /a, a:, e, ä:, ı, ı:, i, i:/

b. Yuvarlak ünlüler, oluşumlarında dudakların büzülerek yuvarlak bir şekil aldığı ünlülerdir. Ölçünlü Türkmen Türkçesinde 7 yuvarlak ünlü sesbirim vardır: /o, o:, ö, ö:, u, u:, ü/

Dilin devinimine göre ünlü sesbirimler:

a. Ön ünlüler, dil ve damağın ön tarafında oluşan ünlülerdir. Ölçünlü Türkmen Türkçesinde 7 ön ünlü sesbirim bulunur: /e, ä:, i, i:, ö, ö:, ü/

b. Arka ünlüler, dil ve damağın arka tarafında oluşan ünlülerdir. Ölçünlü Türkmen Türkçesinde 8 ön ünlü sesbirim bulunur: /a, a:, ı, ı:, o, o:, u, u:/

Çene açıklığına göre ünlü sesbirimler:

a. Kapalı ünlülerin oluşumu esnasında çene dar açılır, ses yolunda daralma veya kapanma oluşur. Ölçünlü Türkmen Türkçesinde 7 kapalı ünlü sesbirim bulunur:

/ɫ, ɫ:, ɪ, ɪ:, u, u:, ü/

b. Yarı kapalı ünlüler oluşumunda kapalı ünlülerin oluşumuna göre çene ve ses yolu daha açık konumdadır. Ölçünlü Türkmen Türkçesinde 5 yarı kapalı ünlü sesbirim bulunur: /e, o, o:, ö, ö:/

c. Açık ünlüler ise çenenin en fazla açık konumda bulunduğu ses yolu daralmadan ve kapanmadan dilin aşağıda bulunduğu sırada oluşan seslerdir. Ölçünlü Türkmen Türkçesinde 4 açık ünlü sesbirim bulunur: /a, a:, ä:, ö/

Tablo 42 Ölçünlü Türkmen Türkçesinin Ünlü Seslerinin Ayırt Edici Özellikleri

Sesler	Çene Açısı			Dudak Biçimi		Ön Dil	Dil Devinimi		Süresi	
	Geniş	Orta	Dar	Düz	Yuvarlak		Orta Dil	Arka Dil	Kısa	Uzun
a	+	-	-	+	-	-	-	+	+	-
a:	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
e	-	+	-	+	-	+	-	-	+	-
ä:	+	-	-	+	-	+	-	-	-	+
ɪ	-	-	+	+	-	-	-	+	+	-
ɪ:	-	-	+	+	-	-	-	+	-	+
ɪ	-	-	+	+	-	+	-	-	+	-
ɪ:	-	-	+	+	-	+	-	-	-	+
o	+	-	-	-	+	-	-	+	+	-
o:	+	-	-	-	+	-	-	+	-	+
ö	+	-	-	-	+	+	-	-	+	-
ö:	+	-	-	-	+	+	-	-	-	+
u	-	-	+	-	+	-	-	+	+	-
u:	-	-	+	-	+	-	-	+	-	+
ü	-	-	+	-	+	+	-	-	+	-

Ünlü uzunlukları Türkmen Türkçesinde sesbilimsel bir birim olarak işlevseldir.

Ünsüzler

Ünsüzlerin ölçünlü Türkmen Türkçesindeki fonem sayılarının tespiti hakkında farklı görüşler ileri sürülmüştür. Türkmen Türkçesinin dilbilimsel açıdan araştırılmaya başlandığı dönemlerde, özellikle 1929'da Latin alfabesine geçilmesi sürecinde 24 ünsüz olduğu öne sürülmüştür. Bu tespite göre oluşturulan alfabede /g/, /k/ sesleri için ince ve kalın sıradan olmak üzere ikişer işaret, /x/ ve /h/ sesleri içinde ayrı birer işaret kullanılmıştır (Geldiyif, Alparif 1929: 19). Böylece günümüz ölçünlü Türkmen Türkçesinin 21 ünsüzünden 3 fazla ünsüz yazıda gösterilmiş ve farklı fonemler olarak algılanmıştır. /f/ ve /j/ gibi yabancı kökenli fonemlerin sayılıp sayılmaması hususu da tartışılan bir diğer hususu teşkil etmiştir. Devam eden süreçte bu hususlar etrafında fonemlerin sayısına ilişkin tartışmalar 21 ila 25 arasındaki sayılar üzerinde toplanmıştır.

Ölçünlü Türkmen Türkçesinde, A. Annanurov, P. Azimov, C. Amansarıyev, G. Sarıyev, T. Täçmıradov, B. Hocayev 21; G. Kulmanov, H. A. Maşakov 22, H. Bağıyev 23 ve A. P. Poseluyevskiy 25 ünsüz fonem bulunduğu görüşündedirler (Sarıyev, Güder 1998 8; Baskakov 1970: 46-48). Sonuç olarak ölçünlü Türkmen Türkçesinde 21 fonemin varlığı görüşü kabul görmüştür. Bu kabul edilen fonem sayısı günümüz Türkmen Türkçesi alfabesindeki ünsüzleri gösteren harf sayısı ile örtüşmektedir.

Tablo 43 Ölçünlü Türkmen Türkçesinin Ünsüz Düzeni

Çıkış Şekline Göre	Ötüm Bakımından	Çıkış Yerine Göre								
		Çift Dudak (Bilabial)	Diş-Dudak (Labiodantal)	Diş (Dental)	Dişeti (Alveolar)	Dişeti-Damak (Post-alveolar)	Ön Damak (Palatal)	Orta Damak (Velar)	Küçük Dil (Uvular)	Gırtlak (Glottal)
Patlayıcı (plosive)	Ötümlü	b		d				g	G	
	Ötümsüz	p		t				k	q	
Genizsil (Nazal)	Ötümlü	m			n			ŋ	N	
Hafif Titrek (Trill)	Ötümlü				r					
	Ötümsüz									
Sızıcı (Fricative)	Ötümlü			ð		ʒ		ʏ	ʁ	
	Ötümsüz		f	θ		ʃ			χ	h
Yarı ünlü (Aproximant)	Ötümlü	w					j			
Yarı kapantılı (Africate)	Ötümlü					ɖʒ				
	Ötümsüz					ʈʂ				
Yan ünsüz (Latera approximant)	Ötümlü				l					

Tablo 44 Ölçünlü Türkmen Türkçesinin Ünsüz Seslerinin Ayırt Edici Özellikleri

	b	p	d	t	g	g	k	q	m	n	ŋ	ɳ	r	f	ð	θ	ʒ	ʃ	ʎ	κ	χ	h	w	j	ɟ	ʈ	l
Ötümlü	+		+		+	+			+	+	+	+	+		+		+		+	+			+	+	+		+
Ötümsüz		+		+			+	+						+		+		+			+	+				+	
Sızılcı														+	+	+	+	+	+	+	+	+					
Genizsil									+	+	+	+															
Patlayıcı	+	+	+	+	+	+	+	+																			
Yarı Ünlü																							+	+			
Trill													+														
Hafif Vurmalı																											
Yarı Kapanlı																									+	+	
Yan Ünsüz																											+
Çift Dudak	+	+							+					+													
Diş-Dudak																							+				
Diş			+	+						+					+	+											
Dişeti																											+
Dişeti-damak																	+	+							+	+	
Ön damak													+											+			
Orta Damak					+		+				+								+								
Küçük Dil						+		+				+								+	+						
Gırtlak																						+					

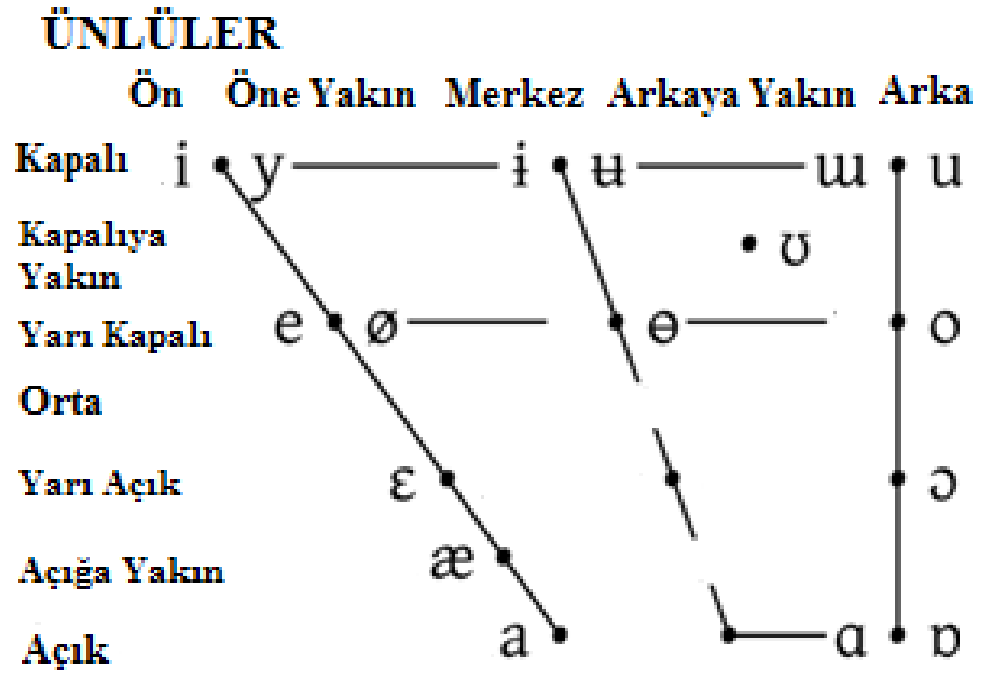
3.2. Göklen ve Nohur Ağzlarının Betimlemeli Ses Bilgisi

3.2.1. Göklen ve Nohur Ağzlarının Ses Düzeni

3.2.1.1. Ünlüler

Göklen Ağzının Ünlü Düzeni

Tablo 45 Göklen Ağzında Ünlüler

Tablo 46. Göklen Ağzının Ünlü Sesleri

Dil Devinimi	Dudak Biçimi	Çene Açısı						
		Kapalı	Kapalıya Yakın	Yarı kapalı	Orta	Yarı Açık	Açığa Yakın	Açık
Ön	Düz	[i, î, ĭ, ĭː, iː, îː, ĭː,]		[e, eː, eː, ě, ěː, ěː, ěː]		[ɛ ẽ ɛː ɛː ẽː ẽː]	[æ, æ̃, æː, æː, æ̃ː, æ̃ː]	[a ă aː aː]
	Daha Yuvarlak	ĩ, ĩː		[ɐ]				
	Daha Düz							
	Yuvarlak	[y, ŷ, yː, yː]		[ø, ø̃, øː, øː]				
Öne Yakın	Düz							
	Yuvarlak							
Merkez	Düz	[i, î, ĭ, ĭː, iː, îː, ĭː,]						
	Yuvarlak	[u, ũ, uː]		[ø, ø̃, øː]				
Arkaya Yakın	Düz							
	Yuvarlak		[o]					
Arka	Düz	[ɯ, ɯː, ɯː, ũ, ũː, ũː]						[ɑ, ɑː, ɑː, ă, ăː, ăː, ăː]
	Daha Yuvarlak	ɯ						
	Daha Düz							
	Yuvarlak	[u, ũ, uː, uː, ũː]		[o, ô, oː, oː, ôː]		[ɔ]		[ɒ, ɒː, ɒː, ô, ôː, ôː]

/a/

[ɑ] : arka, düz, açık

[ã] : arka, düz, açık, genizsil

[ɒ] : arka, yuvarlak, açık

[õ] : arka, yuvarlak, açık, genizsil

[a] : ön, düz, açık

[ã] : ön, düz, açık, genizsil

/a:/

[ɑː] : arka, düz, açık, yarı uzun

[ɑ:] : arka, düz, açık, uzun

[ãː] : arka, düz, açık, yarı uzun, genizsil

[ã:] : arka, düz, açık, uzun, genizsil

[ɒː] : arka, yuvarlak, açık, yarı uzun

[ɒ:] : arka, yuvarlak, açık, uzun

[õː] : arka, yuvarlak, açık, uzun, genizsil

[aː] : ön, düz, açık, yarı uzun

[a:] : ön, düz, açık, uzun

/e/

[e] : ön, düz, yarı kapalı

[eː] : ön, düz, yarı kapalı, yarı uzun

[e:] : ön, düz, yarı kapalı, uzun

[ẽ] : ön, düz, yarı kapalı, genizsil

[ẽː] : ön, düz, yarı kapalı, yarı uzun, genizsil

[ē:] : ön, düz, yarı kapalı, uzun, genizsil

[e] : ön, daha yuvarlak, yarı kapalı

[ě] : ön, düz, yarı kapalı, daha kısa

/ä/

[æ] : ön, düz, açığa yakın

[ǣ] : ön, düz, açığa yakın, genizsil

[ɛ] : ön, düz, yarı açık

[ē] : ön, düz, yarı açık, genizsil

/ä:/

[æ'] : ön, düz, açığa yakın, yarı uzun

[æ:] : ön, düz, açığa yakın, uzun

[ǣ'] : ön, düz, açığa yakın, yarı uzun, genizsil

[ǣ:] : ön, düz, açığa yakın, uzun, genizsil

[ɛ'] : ön, düz, yarı açık, yarı uzun

[ɛ:] : ön, düz, yarı açık, uzun

[ē'] : ön, düz, yarı açık, yarı uzun, genizsil

[ē:] : geniş, düz, ön dil, yarı açık, uzun, genizsil

/ɪ/

[ʊ] : arka, düz, kapalı

[ũ] : arka, düz, kapalı, genizsil

[ʊ] : arka, daha yuvarlak, kapalı, uzun

[ũ] : arka, düz, kapalı, daha kısa

[i] : merkez, düz, kapalı

[ĩ] : merkez, düz, kapalı, genizsil

[ɪ] : merkez, düz, kapalı, daha kısa

/ɪ:/

[ʊ] : arka, düz, kapalı, yarı uzun

[u:] : arka, düz, kapalı, uzun

[ũ:] : arka, düz, kapalı, uzun, genizsil

[i] : merkez, düz, kapalı, yarı uzun

[i:] : merkez, düz, kapalı, uzun

[ĩ:] : merkez, düz, kapalı, uzun, genizsil

/i/

[i] : ön, düz, kapalı

[ĩ] : ön, düz, kapalı, genizsil

[i] : ön, daha yuvarlak, kapalı

[ĩ] : ön, düz, kapalı, daha kısa

/i:/

[i] : ön, düz, kapalı, yarı uzun

[i:] : ön, düz, kapalı, uzun

[ĩ] : ön, düz, kapalı, yarı uzun, genizsil

[ĩ:] : ön, düz, kapalı, uzun, genizsil

[i:] : ön, daha yuvarlak, kapalı, kapalı, uzun

/o/

[o] : arka, yuvarlak, yarı kapalı

[õ] : arka, yuvarlak, yarı kapalı, genizsil

[ɔ] : arka, yuvarlak, yarı açık

/o:/

[oː] : arka, yuvarlak, yarı kapalı, yarı uzun

[o:] : arka, yuvarlak, yarı kapalı, uzun

[õ:] : arka, yuvarlak, yarı kapalı, uzun, genizsil

/ö/

[ø] : ön, yuvarlak, yarı kapalı

[õ] : ön, yuvarlak, yarı kapalı, genizsil

[ø] : merkez, yuvarlak, yarı kapalı

[õ] : merkez, yuvarlak, yarı kapalı, genizsil

/ö:/

[øː] : ön, yuvarlak, yarı kapalı, yarı uzun

[ø:] : ön, yuvarlak, yarı kapalı, uzun

[ø:] : merkez, yuvarlak, yarı kapalı, uzun

/u/

[u] : arka, yuvarlak, kapalı

[ũ] : arka, yuvarlak, kapalı, genizsil

[o] : arkaya yakın, yuvarlak, kapalıya yakın

[u] : merkez, yuvarlak, kapalı

[ũ] : merkez, yuvarlak, kapalı, genizsil

/u:/

[uː] : arka, yuvarlak, kapalı, yarı uzun

[u:] : arka, yuvarlak, kapalı, uzun

[ũ:] : arka, yuvarlak, kapalı, uzun, genizsil

[u:] : merkez, yuvarlak, kapalı, uzun

/ü/

[y] : ön, yuvarlak, kapalı

[ỹ] : ön, yuvarlak, kapalı, genizsil

/ü:/

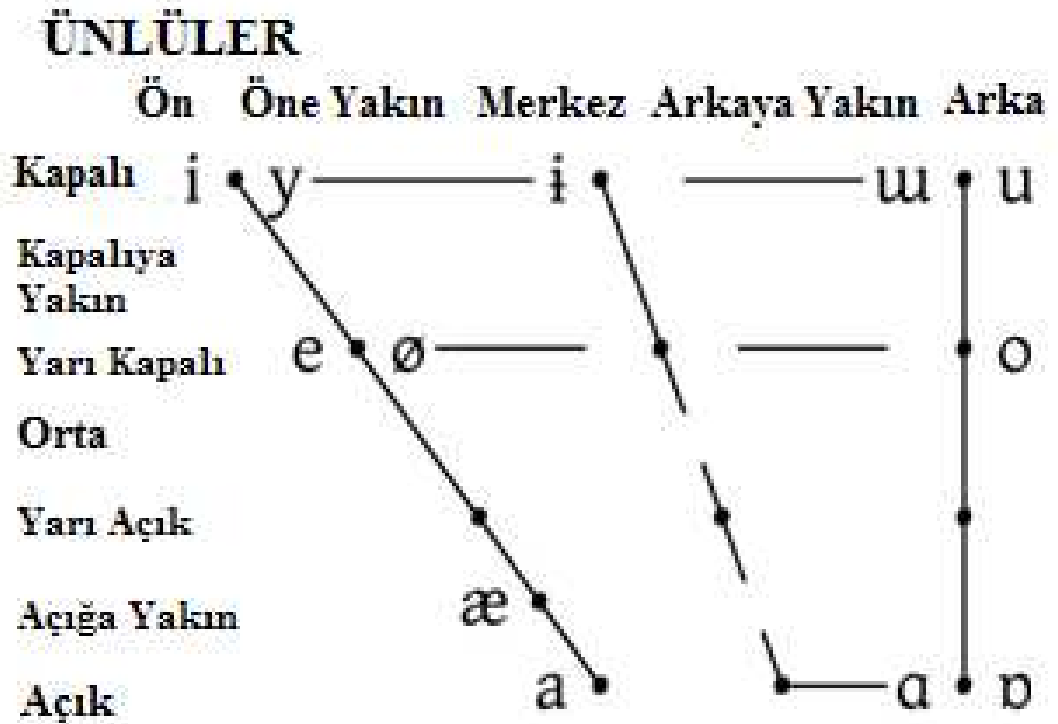
[yː] : ön, yuvarlak, kapalı, yarı uzun

[y:] : ön, yuvarlak, kapalı, uzun

[ỹ:] : ön, yuvarlak, kapalı, uzun, genizsil

Nohur Ağzının Ünlü Düzeni

Tablo 47 Nohur Ağzı Ünlüler

Tablo 48 Nohur Ağzının Ünlü Sesleri

Dil Devinimi	Dudak Biçimi	Çene Açısı						
		Kapalı	Kapalıya Yakın	Yarı kapalı	Orta	Yarı Açık	Açığa Yakın	Açık
Ön	Düz	[i, î, iː, i:]		[e, eː, e:]			[æ, æ̃, æː, æ:]	[a, a:]
	Daha Yuvarlak							
	Daha Düz							
	Yuvarlak	[y, ÿ, y:]		[ø, ø̃, øː, ø:]				
Merkez	Düz	[i, î, iː, i:]						
	Yuvarlak							
Arkaya Yakın	Düz							
	Yuvarlak							
Arka	Düz	[u, û, û]						[ɑ, ɑː, ɑ̃, ɑ:]
	Daha Yuvarlak							
	Daha Düz							
	Yuvarlak	[u, û, uː, u:]		[o, õ, oː, o:]				[ɒ, ɒː, ɒ̃]

/a/

[a] : arka, düz, açık

[ã] : arka, düz, açık, genizsil

[ɒ] : arka, yuvarlak, açık

[õ] : arka, yuvarlak, açık, genizsil

[a] : ön, düz, açık

/a:/

[aː] : arka, düz, açık, yarı uzun

[a:] : arka, düz, açık, uzun

[ã:] : arka, düz, açık, uzun, genizsil

[ɒ:] : arka, yuvarlak, açık, yarı uzun

[a:] : ön, düz, açık, uzun

/e/

[e] : ön, düz, yarı kapalı

[eː] : ön, düz, yarı kapalı, yarı uzun

[e:] : ön, düz, yarı kapalı, uzun

/ä/

[æ] : ön, düz, açığa yakın

[ã] : ön, düz, açığa yakın, genizsil

/ä:/

[æː] : ön, düz, açığa yakın, yarı uzun

[æ:] : ön, düz, açığa yakın, uzun

[ã:] : ön, düz, açığa yakın, uzun, genizsil

/ɯ/

[ɯ] : arka, düz, kapalı

[ũ] : arka, düz, kapalı, genizsil

[i] : merkez, düz, kapalı

[ĩ] : merkez, düz, kapalı, genizsil

/ɯ:/

[ɯ:] : arka, düz, kapalı, uzun

[iː] : merkez, düz, kapalı, yarı uzun

[i:] : merkez, düz, kapalı, uzun

/i/

[i] : ön, düz, kapalı

[ĩ] : ön, düz, kapalı, genizsil

/i:/

[iː] : ön, düz, kapalı, yarı uzun

[i:] : ön, düz, kapalı, uzun

/o/

[o] : arka, yuvarlak, yarı kapalı

[õ] : arka, yuvarlak, yarı kapalı, genizsil

/o:/

[oː] : arka, yuvarlak, yarı kapalı, yarı uzun

[o:] : arka, yuvarlak, yarı kapalı, uzun

/ö/

[ø] : ön, yuvarlak, yarı kapalı

[õ] : ön, yuvarlak, yarı kapalı, genizsil

/ö:/

[ø] : ön, yuvarlak, yarı kapalı, yarı uzun

[ø:] : ön, yuvarlak, yarı kapalı, uzun

/u/

[u] : arka, yuvarlak, kapalı

[ũ] : arka, yuvarlak, kapalı, genizsil

/u:/

[u] : arka, yuvarlak, kapalı, yarı uzun

[u:] : arka, yuvarlak, kapalı, uzun

/ü/

[y] : ön, yuvarlak, kapalı

[ỹ] : ön, yuvarlak, kapalı, genizsil

/ü:/

[y:] : ön, yuvarlak, kapalı, uzun

3.2.1.2. Ünlülerin Söyleniş Süreleri

3.2.1.2.1. Sesbirimsel Değerde Bulunan Normal Uzunluktaki Ünlüler ve Alt

Sesleri

3.2.1.2.1.1. /a/ ünlüsü

/a/ ünlüsünün Türkmen Türkçesinin dorsal ağızlarında ön sırada oluşmasına sıklıkla, diğer ağızlarda ise belli yerlerde oluşumuna rastlanmaktadır (Amansarıyev 1970: 72). Göklen ağızında son heceye doğru arka dilde oluşan seslerin tamamında ön dile kayma eğimli görülmektedir. Hatta artdamaksıl ünsüzler ile ön ünsüzlerin yan

yana kullanıldığı gözlemlenmemektedir. Bu eğilimin son safhasına giren /a/ ünlüsü bu tip eğilimin görüldüğü noktalarda /æ/ ve yan seslerine değişir.

Göklen ağzında /a/ ses biriminin kendinden önce veya sonra gelen ünlü veya ünsüzün niteliğine göre normal uzunlukta altıaltsesibulunur: 1. [a] geniş, düz, arka dile yakın, açık; 2. [ã] geniş, düz, arka dile yakın, açık, genizsil; 3. [ɒ] geniş, daha yuvarlak, arka dil, açık; 4. [õ] geniş, daha yuvarlak, arka dil, açık; 5. [ä] ön, düz, arka dil, açık; 6. [ɛ] ön, düz, açık, genizsil. Nohur ağzında ise /a/ ses biriminin normal uzunlukta beş altsesi bulunur: 1. [a] geniş, düz, arka dile yakın, açık; 2. [ã] geniş, düz, arka dile yakın, açık, genizsil; 3. [ɒ] geniş, daha yuvarlak, arka dil, açık; 4. [õ] geniş, daha yuvarlak, arka dil, açık, genizsil; 5. [ä] ön, düz, açık.

[a]

[a] dil devinimi arkada oluşan, dudak durumu açısından düz, çene açıklığı bakımından açık bir ses birimcidir. Bağlam etkisine bağlı olarak yan sesinde bulunan ünlü ve ünsüzlerin özellikleri ile uyuma girerek kurallı şekilde ortaya çıkmaktadır. [a] sesinin hece içerisinde yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre konumu şu şekildedir:

#—	C—C	C—V	—#
Gök. [aɣaf]	Gök. [baɣɯ]	Gök. [garunnaɣ]	Gök. [gatna-]
Gök. [atduɾil-]	Gök. [gatna-]	Gök. [daɣaw]	Gök. [arfa]
Noh.[aɣf-]	Noh. [baɣɣ]	Noh. [daɣi]	Noh.[daɣda]
Noh.[altmuɣ]	Noh.[janmaɣalma]	Noh.[basmaɣi]	Noh.[ɣura]

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

OTü. **açıl-**; **açıl-** 'açılmak' ED 26b, **açıl-** DLT 106 > [aɣɯl-] 'açılmak'
0502222201/95, 0502222702/48,0503120702/70, 0503120702/74,

0602110501/6

OTü. **ığaç** 'ağaç' ED 79b > [**ɑɣɑʃ**] 'a.' 0503120702/81, 0503120702/90

OTü. **agır; ağır** ED 88b, **agır** 'ağırlık, yük' DLT 62 > [**ɑɣur**] 'ağır' 0502220301/29, 0503121102/155, 0503121102/88

OTü. **akmak; *akmak** 'akmak' ED 77b, **ak-** 'akmak (ordu, insan topluluğu için) akar gibi gelmek' DLT 49 > [**ɑq-**] 'akmak' 0502211901/14, 0602211901/17, 0502222201/106, 0506120401/135

OTü. **al-; al-** 'almak' ED 124b, **al-** DLT 97 > [**ɑl-**] 'a.' 0502120601/128, 0502120601/63, 0503121101/177, 0503121101/86, 0506120401/85, 0602110501/38

OTü. **as-; as-** 'asmak' ED 240b, **as-** DLT 96 > [**ɑθ-**] 'a.' 0503120702/59, 0503120702/63, 0502120601/168

OTü. **at; at** 'at' ED 33a; **at** DLT 12 > [**ɑt**] 'a.' 0502211901/16, 0502211901/5, 0506110201/60, 0602110101/123,

OTü. **attur-; attur-** 'attırmak' ED 67a, **attur-** DLT 116 + [**-ıl**] > [**ɑtdurıl-**] 'attırılmak' 0503111202/66

Nohur Ağzı:

OTü. **aç-; aç-** 'aç-' ED 18b, **aç-** DLT 180 > [**ɑʃ-**] 'a.' 0601111902/5, 0601111902/46, 0601120402/5, 0601111902/25, 0601110301/14

OTü. **açıl-; açıl-** 'açılmak' ED 26b, **açıl-** DLT 106 > [**ɑʃıul-**] 'a.' 0601113202/50

OTü. **ağız; ağız** 'ağız' ED 98a, **agız** 'a.' DLT 34 > [**ɑɣwız**] 'a.' 0601120402/5; + [**-ar**] > [**ɑɣwızɑʃar**] 'iftar' 0601120402/10

OTü. **a:l; a:l** 'al, kırmızı' ED 121b; **a:l** 'turuncu renginde, turuncu' DLT 53 > [**ɑl**] 'al, kırmızı' 0601113601/104

OTü. **al-; al-** 'almak' ED 124b, **al-** DLT 97 > [**ɑl-**] 'a.' 0601114101/29, 0601111902/28, 0601111302/16, 0601120102/17, 0601110301/32, 0601113801/54, 0601114102/63, 0601111202/177; + [**-ıʃ**] > [**ɑlɯʃ**] 0601111202/111, 0601111202/112, 0601111202/119, 0601111202/120, 0601111202/128, 0601111202/129; + [**-ıp**] + OTü. **ket- ~ kit-; kêt-** 'gitmek' ED 701a, **ket- ~ kit-** DLT 414 > [**ɑqit-**] 'alıpgitmek' 0601113801/50

OTü. **at; at** 'at' ED 33a, **at** DLT 12 > [**ɑt**] 'a.' 0601111202/197, 0601113801/58

OTü. **at-; at-** 'atmak' ED 36a, **at-** DLT 600 > [**ɑt-**] 'a.' 0601111902/23

OTü. **ağak; ağak** 'ayak' ED 45a, **ağak** DLT 27 > [**ağax**] 'a.' 0601111201/83

OTü. **ayıt-; ayıt-** 'sormak' ED 268b, **ayıt-** 'Eski Oğuzlarda söylemek, konuşmak' DLT 115 + [**ım**] > [**ağdum**] 'a.' 0601111201/117, 0601111201/88, 0601114101/73

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **a:qar-** 'ağarmak' TT 171 > [**a:kar-**] 'a.' 0503111203/124

OTü. **bağşı; *bağşı** 'bahşı' ED321a (< poshih) > [**bağşu**] 'a.' 0503111204/36, 0503111204/58, 0503121101/204, 0503120701/83, 0503111204/60

OTü **tak-; tak-** 'takmak' ED464b, **tak-** 'Oğuzcada takmak' DLT 272 > [**daq-**] 'a.' 0503210801/87, 0502120601/52, 0506120502/38

OTü. **tayağı; ta:yağı:** 'çakıl taşı' ED 568b, **tayagu** 'iri taş, kerpiç' DLT 521 > [**dağaw**] 'güçlü' 0502222701/60, 0502222701/62, 0503121102/37

OTü. **kaltur-; kaltur-** 'kaldırmak, yükseltmek' ED619b, kaltur- 'yarışta arkada bırakmak, geçmek' > [**caldur-**] 'kaldırmak' 0506120401/81, 0503111203/54

OTü. **karındaş; *karındaş** 'kardeş' ED 662a, **karındaş** DLT 205 > [**garunnaf**] 'a.' 0502222701/52, 0503210801/73

Nohur Ağzı:

OTü. **ba:g; ba:ğ** 'Farsçada bağ, bahçe' ED 311a, **ba:g** 'üzüm bağı' DLT 511 + [**lık**] > [**bağlux**] 'a.' 06011110301/52, 06011113801/16

OTü. **bak-; bak-** 'bakmak' ED 311a; **bak-** DLT 63 > [**bağ-**] 'a.' 0601111201/91, 0601114102/87, 0601111201/80, 0601114102/34, 0601113202/59, 0601111201/80

OTü. **balçık; balçık** "Oğuzca balçık" ED 333, **balçık** DLT 129 > [**paltşux**] 'a.' 0601111302/12, 0601120102/13, 0601111201/78

OTü. **bas-; bas-** 'basmak' ED 370b, bas- 'üstüne çöküp basmak, bastırmak' DLT 269 + [**ma**] + [**çı**] > [**basmağı**] 'haydut' 0601111201/69

OTü. **baş; baş ~ ba:ş** 'baş' ED 375, **baş** 'insan başı, genel olarak baş (hayvan, bitki, eşya, dağ vb.)' DLT 510 > [**bağ**] 'a.' 0601114102/35, 0601113201/8, 0601111201/38, 0601114102/21, 0601113801/76

OTü. **taş; taş** 'dışarı, dış' ED 557b, **taş** DLT 511 > [**dağ**] 'uzak' 0601120402/17

- OTü. **ta:y** 'dayı' TT 175, **tagay** 'dayı' DLT 550 > [**da:ji**] 'a.' 0601111202/24
- OTü. **kaç-; kaç-** 'kaçmak' ED 590a, **kaç**-'a.' DLT 516 > [**ca:tf-**] 'a.' 0601114102/99, 0601113202/38, 0601110301/50, 0601113601/22, 0601113601/35, 0601113601/76, 0601113202/36
- OTü. **kadıt-; kadıt-** 'dönmek, geri dönmek' ED 596a, **kadıt-** 'a.' DLT 416 > [**cajt-**] 'a.' 0601113202/69, 0601113202/148, 0601113202/113, 0601114101/143, 0601113202/36, 0601113202/70, 0601113202/145
- OTü. **kal-** ~ **ka:l-**; **ka:l-** 'kalmak' TT 173, **kal-** ~ **ka:l-** DLT 513 > [**gal-**] 'a.' 0601110301/41, 0601110301/48, 0601113601/23, 0601113601/28, 0601113601/26, 0601113601/28, 0601110301/40, 0601111202/61, 0601113601/28, 0601113801/72
- OTü. **katinç; katın-** ED 603a, **katın-** 'katar gibi görünmek' DLT 344 + [**nç**] > **katinç** > **katanç** > ÖTrkm. **gatanç** > [**catanç**] 'a.' 0601111202/159, 0601111202/18, 0601111202/19, 0601111202/77, 0601111202/79, 0601111202/80, 0601113801/61
- OTü. **ya:n** 'yan' TT 175, **yaña** 'Oğuzcada ırmağın kenarı' DLT 605 75 > [**jan**] 'a.' 0601111302/14, 0601120102/15, 0601111302/14
- OTü. **ya:ş; ya:ş** 'yaş, taze, yeşil' TT 175, **ya:ş** 'insanın yaşı' DLT 159 + **al-** 'almak' ED 124b, **al-** DLT 97 > [**ja:fa:l-**] 'yaşı artmak' 0601111202/20
- OTü. **yel-** 'koşmak' > ÖTrkm. **yıldam** 'hızlı koşan' = [**illam**] 'hızlı koşan' 0601111202/146, 0601111202/163
- Fr. > Far. **famil:l** 'soyad; akraba' > [**fami:l**] 'a.' 0601111202/35, 0601111202/25

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

- OTü. **ara; ha:ra** 'ara sıra, ara' TT 173, **ara** 'çekim edatı, arasında, bir şeyin ortası' DLT 56 > [**a:ra**] 'a.' 0502211901/112, 0503210801/18, 0503210801/19
- OTü. **bağla-; bağla-** 'bağlamak' ED 314b, **bagla-** DLT 572 > [**ba:bla-**] 'a.' 0502222201/51, 0502222201/230, 0502222201/231, 0502220301/65
- OTü. **ıgla-; ı:ğla-** 'ağlamak' TT 175, **ıgla-** 'a.' DLT 146 > [**a:bla-**] 'a.' 0502222202/56, 0503121102/91
- OTü. **kat-; kat-** 'katmak, karıştırmak' ED 594b, **kat-** 'a.' DLT 221 + [**-m**] + [**-a**] > [**catna-**] 'a.' 0602211501/3

OTü. **arpa**; **arpa**: 'arpa' ED198b, **arpa** DLT 74 > [**arfa**] 'a.' 0503111202/110, 0602211301/56, 0503111202/114

Nohur Ağzı:

OTü. **takı**'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' ED 466a, DLT 49 + **takı** ED 466a, DLT 49 > [**daɣda**] 'dahi de' 0601111201/108

OTü. **kırgag**; **kırğağ** 'elbisenin kenarları ve çevresi' ED 653b, **kırgag** 'elbisenin kenarları ve çevresi' DLT 410 > [**guɾa**] 'kenar' 0601111201/5

ÖTrkm. **ya:da-** 'yorulmak' > [**ja:da**] 'a.' 0601111901/19

Far. يا **ya:** 'ya' > [**ja**] 'a.' 0601111201/30, 0601111301/27, 0601111301/28, 0601111301/32, 0601111302/2, 06011113202/24, 06011113202/44, 06011113202/45, 06011113202/95, 06011113601/76, 06011113801/34, 0601120101/28, 0601120101/32, 0601120102/2, 0601120402/13, 0601120402/27, 0601120402/28, 0601120402/8

OTü. **ya:n** 'yan' TT 175, **yaɳa** 'Oğuzcada ırmağın kenarı' DLT 605 + **baş ~ ba:ş** 'baş' ED 375, **baş** 'insan başı, genel olarak baş (hayvan, bitki, eşya, dağ vb.)' DLT 510+ OTü. OTü. **al-**; **al-** 'almak' ED 124b, **al-** DLT 97 b + [**-ma**] > [**janmaɣalma**] 'yan baş alma, bir güreş tekniği' 0601111202/100

OTü. **yıgın-**; **yığ-** 'yığmak, toplamak' EUTS 294, **yığın-** 'kendisi için toplamak, biriktirmek' DLT 479 + [**-a**] > [**jıwɳna-**] 'yığmak' 0601111202/77, 0601120401/29

Ar. **evliya:** 'keramet sahibi olanlar, erenler' > [**æwlija**] 'a.' 0601111901/2

Ölçünlü Türkmen Türkçesinde yuvarlak ünlülerden sonra gelen /a/, /e/ sesleri bu sesler ile benzeşerek yarı yuvarlak ya da yuvarlak şekilde telaffuz edilmektedir. Bu husus Türkmen Türkçesinin ana grup ağızlarında görülen genel bir eğilimdir. Ancak Nohur ağzında /a/, /e/ sesleri söz konusu durumdan etkilenmeyerek Batı Oğuz grubu ile örtüşen bir eğilim gösterir.

Nohur Ağzı:

OTü. **ot**; **ot** 'ot, bitki' EUTS 144, **ot** 'ot, bitki; yulaf' DLT 11 + [**la**] > [**otla-**] 'a.' 0601114102/83

OTü. **tavar**; **tabar** "davar" MÇ G 5, **tawar** 'mal, eşya' DLT 55 > [**duvar**] 'davar'

0601111201/21

OTü. **sor-**; **so:r(a)-** 'sormak, sual etmek' TT 178, **sor-** 'Oğuzcada sormak' DLT 524 >

ÖTrkm. **sora-** = **[so:ra-]** 'a.' 0601110301/29

Far. پخته **puhta** 'pişmiş' > ÖTrkm. puhta = **[poxta]** 'a.' 0601113202/145

[ã]

[m, n, ŋ, ɳ] genizsil ünsüzlerinden sonra veya önce gelen ünlüler bu ünsüzlerin çıkış şeklinin etkisi ile genizsileşirler. /a/ ünlüsünün genizsil ünsüzlerden önce veya sonra gelmesi sonucunda genizsil [ã] sesi ortaya çıkar. Özellikle çıkış yerleri orta damak olan [ŋ] ve küçük dil olan [ɳ] genizsil seslerinin yanında yer alan ünlülerde ileri düzeyde görülmektedir. Bu sesin hece içerisinde yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre konumuşu şekildedir:

#—	C—C	C—V	—#
Gök. ãNθa:t	Gök. [aθlãN]	Gök. [mãNã]	Gök. [jãNã]
	Gök. [barlãNɟa]	Gök. [ʃãNã]	
Noh. [ãNũrraχ]	Noh. [dãN]	Noh. [jãNãdan]	Noh. [õNã]
Noh. [ãNsã:d]	Noh. [ʃõŋŋãr-]		

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

Far. آسان **a:sa:n** 'kolay' > **[ãNθa:t]** 'a.' 0502222201/233, 0503111203/150, 0503111203/172

Nohur Ağzı:

OTü. **aŋaru;** **aŋaru:** ~ **ıŋaru:** ~ **maru:** ED 190a 'daha arkaya' + **[ra:k]** > **[ãNũrraχ]**

0601113202/117; **[ãNũrraχ]** 0601113202/117

Far. آسان **a:sa:n** 'kolay' > **[ãNsã:d]** 'a.' 0601113202/83

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **ağrıl-;** **ağrıl-** 'ayrılmak' ED 68b, **ağrıl-** DLT 129 + **[sa]** + **[ŋ]** > **[ajrwlθãN]**

'ayrıl-san' 0601111501/62

OTü. **a:z**; **a:z** ED 277a, **a:z** ~ **az** DLT 50 +[aŋ]+[ra:k] > [aḏānra:q] 'daha az'
0503121101/148

OTü. **ba:rlıg**; **ba:rlıg** 'zengin' ED 365b, **ba:rlıg** DLT 633 +[aŋ] +[dʒa] > [barlāndʒa] 'biraz zengin' 0503210901/85

OTü. **boş**; **boş** 'boş' ED 376a, boş '(kap ve aletler için) kullanılmakta olmayan DLT 497 + [aŋ] + [ra:k] > [boşānrā:q] 'daha boş' 0503111101/49

ÖTrkm. **gaŋır-**; **gaŋır-** 'bir şeyi ters yönde zorlayarak itmek' + [-ma] > [Gānūrmatajaq] 'top ve sopa ile iki grup halinde oynan oyun' 0502121102/63

OTü. **kaplan**; **kapla:n** 'kaplan' ED 584b > [ɢaplān] 'a.' 0506110201/140, 0506110701/58, 0506110701/57, 0506110201/141

ÖTrkm. **maŋ** 'dört yaşındaki koyun' = [mān] 'a.' 0503111202/5

OTü. **sallangaç**; **salla:-** ED 825a, +[-n] + [-gaç] > [θallānāʃ] 'salıncak' 0506110201/79, 0506110201/84

OTü. **taŋ-**; **taŋ-** '(bağ, ip vb. ile) bağlamak' ED 514a, **taŋ-** DLT 614 > [dān-] 'bağlamak' 0502120601/26; + [-ıl] > [dānūl-] 'iple bağlanmak' 0602211501/17

OTü. **teŋri**; **teŋri** 'tanrı' ED 523b, **teŋri** DLT 38 > [tānrū:] 'a.' 0503121102/1, 0506120401/2

OTü. **yalğan**; **yağlan** 'yalan' ED 926b, **yalgan** DLT 46 > [jalān] 'a.' 0502211901/141

ÖTrkm. **paŋ** 'boş' = [pān] 'içi boş' 0503111204/36

OTü. **yalıŋ**; **yalıŋ** 'çıplak' ED 929b, **yalıŋ** DLT 607 > [jalānāʃ] 'çıplak' 0502211901/141, 0503120701/16

OTü. **yaŋ**; **yaŋ** 'nesnenin kalıbı, kalıp' ED 940b, **yaŋ** DLT 602 + [lɨg] > [jānāq] 'gibi' 0502222201/148, 0602110101/59, 0503111201/116, 0503121101/15, 0503121101/16

Nohur Ağzı:

OTü. **başla-**; **başla:-** 'başlamak' ED 381b, **başla-** 'a.' DLT 572 + [-ya:ŋ] + [-ıŋ] > [baʃlajān] 'a.' 0601120401/17

OTü. **taŋ**; **tang** 'tan, şafak vakti' EUTS 223, **taŋ** DLT 95 > [dān] 'a.' 0601120402/7

OTü. **taŋ-**; **taŋ-** '(bağ, ip vb. ile) bağlamak' ED 514a, **taŋ-** DLT 614 > [dān-] 'a.' 0601111201/74

OTü. **yalıq** DLT 607 'çıplak' > ÖTrkm. **yalaqaç** = [jalãNNãʃ] 'yalın, çıplak' 0601111201/83

OTü. **yaŋı; yangı** 'yeni, taze' EUTS 283, **yaŋı** DLT 189+ [kɪ] > [jãNqi] 'deminki, biraz önce sözü edilen' 0601111201/102, 0601111201/117, 0601113601/104; + [dɪn] > [jãNãdan] 'yeniden, tekrar' 0601120401/34

OTü. **oŋar-; oŋar-** 'yapabilmek, üstesinden gelmek' ED 189a, **oŋa-** 'düzeltmek' DLT 128 > [õNãr-] 'a.' 0601113202/163, 0601113201/4, 0601113202/130, 0601113202/162

OTü. **bol-; bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-** 'a.' DLT 263 + [-sa] + [-ŋ] > [bolsãN] 'olsan' 0601113201/12

Far. استاد **usta:d** 'hoca' + [lar] + [ɪŋ] > [usta:tlãN] 'üstatların, hocaların' 0601111901/23

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. **baŋa ~ maŋa; baŋa** 'bana' T 31 ~ **maŋa** 'a.' BK D 36 > [mãNã] 'a.' 0502120601/131, 0502222201/166, 0503121101/213, 0503121101/217, 0503121102/153, 0506110701/114, 0602211001/1, 0602211301/3

OTü. **yaŋa; yaŋa** 'Oğuzcada ırmağın kenarı' ED 943b, **yaŋa** 'a.' DLT 605 > [jãNã] 'tarafa, yöne' 0503111202/41; [jãNã:] 0602211302/6

İran sahası Göklen ağzında [ã] sesi alıntı kelimelerin Türkmen Türkçesi fonetik yapısına göre yeniden kodlanması sürecinde ünsüzlerde görülen genizsilleşmeye bağlı olarak /a/ ses biriminin altsesi olarak görülmektedir.

Ar. أصلاً **aşlen** 'aslen' > [aθlãN] 'a.' 0601111501/53

Ar. جائزة **ca:zye** 'ödül' + [ŋ] > [dʒaʒdã:N] 'ödülün' 0502222201/76

Far. چنگه **çenge** 'avuç' > [tʃãNNã] 'a.' 0503120702/46

Nohur Ağzı:

OTü. **ol; ol** 'bu, o' EUTS 141, **ol** '3. teklik kişi adlı' DLT 14 + [n] + [ga] > [õNã] 'ona' 0601111901/34

[ɐ]

[w] ünsüzü yanında bulunduğu ünlüler üzerinde yuvarlaklaştırıcı bir etkiye sahiptir. Göklenler özellikle [w] sesi öncesinde yer alan [a] ve [e] seslerini yarı yuvarlak şekilde telaffuz etmektedirler. Bu husus komşuları Yomutların telaffuzları ile de örtüşmektedir. Bu süreçte [a] sesi daha yuvarlak [ɐ]'ya değişmektedir. [ɐ] sesinin hece içerisinde yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre konumu şu şekildedir:

#—	C—C	C—V	—#
	Gök.[tɔwʃan]	Gök.[ɔɐwu]	
	Gök.[dɔwar]	Gök.[θɔwat]	
	Noh. [dɔwɐr]	Noh. [χɐwa]	Noh. [ʃonɐɐ]

[w] ünsüzü yanında bulunduğu ünlüler üzerinde yuvarlaklaştırıcı bir etkiye sahiptir. Nohur ağzında [w] sesi öncesinde yer alan [a] seslerini yarı yuvarlak şekilde telaffuz edildiği bazı örnekler bulunmaktadır. Bu husus tarihî süreçte aynı coğrafyayı paylaştıkları komşuları Teke ağzının telaffuzları ile de benzerdir. Ancak İran sahası Nohur ağzında kurrallı bir gelişim teşkil etmez. [ɐ] sesinin İran sahası Nohur ağzına ait derleme metinlerimizde kelime başında kullanımı tespit edilmemiştir. Göklen ağzında da [w] sesinin veya komşu hecedeki yuvarlak ünlünün etkisi ile ortaya çıkan yuvarlaklaşma eğilimi görülmekte olup bu husus derleme metinlerimizde sadece iç seste tespit edilmiştir.

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **emet**; **emet** ~ **yemet** 'evet' ED 156; **emet** 'a.' DLT 37 > **eʃet** > **evet** > [χɐwa]
 'a.' 0502222701/99, 0503121101/260, 0503121101/263, 0602110302/35,
 0602211401/23

OTü. **savur-**; **savur-** 'çarçur etmek, savurmak' ED 791a, **sawur-** 'a.' DLT 310 > [θɒwɪr-] 'a.' 0602211502/27

OTü. **tavışgan**; **tabışgan** 'tavşan' T 8, **tawışgan** DLT 379 > [tɒwʃan] 'tavşan' 0602110302/70, 0602110302/73

OTü. **tavar**; **tabar** 'davar' MÇ G 5, OTü. **tawar** 'mal, eşya' DLT 55 > [dɒwar] 'davar, küçük baş hayvan' 0602110301/41, 0602110301/45, 0602110302/84, 0602110302/83

Ar. **اول** **evvel** 'ilk, önce' > [ɒwal] 'a.' 0502220301/45

Ar. **قوى** **kavi**: 'güçlü' > ÖTrkm. **govı** = [ɒwɪ] 'iyi' 0602211301/11, 0602110102/35, 0502221002/20, 0503111101/17, 0503210801/116, 0602211901/105, 0602211901/113; + Tü. [dɪ] > [ɒwɪt] 'iyiydi' 0506110701/95

Ar. **سواد** **seva:d** 'okur-yazarlık' > [θɒwat] 'okuryazarlık' 0602211302/40

Nohur Ağzı:

OTü. **emet**; **emet** ~ **yemet** 'evet' ED 156; **emet** 'a.' DLT 37 > **eβet** > **evet** > [ɣɒva] 'a.' 0601114102/20; [ɣɒva] 'a.' 0601110301/46, 0601111302/56

OTü. **ol**; **ol** 'bu, o' EUTS 141, **ol** '3. teklik kişi adlı' DLT 14 > **o** + [n] + [dan] > [ɒnnɒn] 'ondan' 0601111202/125, 0601111202/163

OTü. **tavar**; **tabar** 'davar' MÇ G 5, **tawar** 'mal, eşya' DLT 55 > [dɒwɪr] 'a.' 0601113201/31, 0601113201/26

Kelime Sonu

Nohur Ağzı:

OTü. **şu**; ***uş** 'gösterme edatı, işte' DLT 30 (ETü. ***uş ol** > **uşol** > **şol** > **şu**) + [n] + [da] > [ʃɒnnɒ] 'şunda' 0601111202/160, 0601111202/134

Far. **a:dine** 'cuma' > ***adına** > [ɒnnɒ] 'Anna, Cuma günü' 0601110301/38

[ɒ]

Genizsil [N] ünsüzünün etkisi ile [ɒ] altsesinin genizsilleşmesi sonucunda Göklen ve Nohur ağızlarında kullanılmaktadır. Nohur ağzına ait derleme metinlerimizde iki örnekte genizsil [ɒ] altsesinin kullanımı görülmektedir. Göklen ağzında ise bu sesin kullanımı yaygındır.

Göklen Ağzı:

OTü. **bu** 'bu' ED 291b, DLT 29 + **[n]** + **[ga]** > **[mũNõ]** 'buna' 0502121102/91, 0503111202/16, 0503111203/139, 0601111501/64

OTü. **ol**; **ol** 'bu, o' EUTS 141, **ol** '3. teklik kişi adlı' DLT 14 + **[dan]** > **[onnõN]** 'ondan' 0502222202/41, 0506110701/53, 0602211001/28, 0602211501/38; + **[lar]** + **[ıŋ]** > **[olõN]** 'onların' 0503111203/86, 0602211701/24, 0602211001/10

OTü. **oŋar-**; **oŋar-** 'onarmak' ED 189a > **[õNãr-]** 'başarmak, yapabilmek' 0502211501/52, 0503210901/112; **[õNõr-]** 0502220301/6, 0502222201/118

OTü. **sor-**; **so:r(a)-** 'sormak, sual etmek' TT 178, **sor-** 'Oğuzcada sormak' DLT 524 + **[-sa]** + **[ıız]** > **[θo:ɾɒθõNũđ]** 'sorsanız' 0502211901/123

Nohur Ağzı:

OTü. **bol-**; **bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-** DLT 263 + **[-sa]** + **[-ŋ]** > **[bolsõN]** 'olsan' 0601111202/141

OTü. **şu**; ***uş** "gösterme edatı, işte" DLT 30 (ETü. *uş ol > uşol > şol > şu) + **[n]** + **[ga]** > **[jõNõ]** 'şuna' 0601111202/122, 0601111202/124

[a]

[a] dil devinimi açısından ön, dudak biçimi bakımından düz, çene açısı bakımından açık bir sestir. [a] ünlüsü, hece içerisindeki konumu yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre şu şekildedir:

#—	C—C	C—V	—#
Gök. [aʃwıl-]	Gök. [dʒajða]	Gök. [tanur:-]	Gök. [ʃãra]
Gök. [ajnuud-]	Gök. [ja:naq]	Gök. [ʃaɣi]	Gök. [da]
	Noh. [bolmajdi]		Noh. [ata]
	Noh. [gat]		Noh. [arpa]

[a] sesinin kullanımı İran sahası Nohur ağzında kalın ünlülerin incelleme eğilimine bağlı olarak ortaya çıkmaktadır. Bu husus özellikle birinci heceden sonra güçlenir. Göklen ağzında ise bu ses kelime başında da kullanılmaktadır.

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

OTü. **açıl-; açıl-** 'açılmak' ED 26b, DLT 106 > [**aɬɬul-**] 'a.' 0602211301/61OTü. **aɬna-; aɬna-** 'değişmek, farklılaşmak' DLT 146 > [**ajnuud-**] 'şımarmak' 0502221003/36**Kelime İçi:**

Göklen Ağzı:

OTü. **çakı; çak-** 'kesmek' EUTS 58 + [**ɪ**] > [**ɬɬaɬi**] 'küçük bıçak, çakı' 0506110201/69OTü. **çıkār-; çıkār-** 'çıkarmak' ED 410b, DLT 310 > [**ɬɬuqar-**] 'a.' 0602110301/37OTü. **kara; kara:** 643b, **kara** DLT 5 + Far. **كل kel** > [**qarakeɬ**] 'Karakel, Göklen boyunun alt boylarından birinin adı' 0602211001/58[**najbadaɬ**] 'Mahtumkulı'nın şiirlerinde geçen bir yer adı' 0602211003/21OTü. **tanu-; tanu:-** ED 515a, **tanu-** 'söz buyurmak, tavsiye etmek' DLT 324 > [**tanu:-**] 'tanımak' 0503121101/156OTü. **yaŋ; yaŋ** ED 940b, 'nesnenin kalıbı, kalıp', **yaŋ** DLT 602 + [**ɪŋ**] > [**ja:naq**] 'gibi' 0503210901/110Ar. **آدم a:dam** 'adam, kişi, koca, erkek' > [**a:dam**] 'a.' 0602211302/24Far. **آماده a:ma:de** 'hazır' > [**a:mada**] 'hazır' 0602110101/13Ar. **جايزه ca:jze** 'ödül' > [**dʒajðə**] 'a.' 0502222701/75Ar. **طلبة talebe** 'öğrenci' > [**taɬeve**] 'mederese öğrencisi' 0502220301/100Ar. **وقت vaqt** 'zaman' > [**wəxt**] 'a.' 0503111203/52; [**wəxt**] 06011126a01/21, 0602211501/43Ar. **زمان zama:n** 'zaman' > [**ðama:n**] 'zaman' 0506120401/17, 0506110201/51

Nohur Ağzı:

OTü. **bol-; bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-** DLT 263 + [**-ma**] + [**ja:r**] + [**dɪ**] > [**bolmajdi**] 'olmazdı' 0601111302/4OTü. **baba; baba** 'baba, peder' EUTS 29 + [**sɪ**] > [**ba:vaθi**] 'babası' 0601111202/179OTü. **tog-; to:ğ-** 'doğmak' ED 465a, **tog-** 'a.' DLT 271 + [**-an**] + [**ımız**] > [**doʁanımız**] 'kardeşimiz' 0601120102/36OTü. **kat; kat** ED 593b, **kat** 'bir şeyin kat yeri' DLT 161 > [**gat**] 'yan'

0601114102/46

Ar. آدم **a:dam** 'kişi, koca, erkek' > [**ɑ:dam**] 'a.' 0601111201/34, 0601113801/49,
0601113601/72

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. **alañır; ala:ñır** 'bir çok hayvan adı gibi' ED 149; **alañır** 'bir sıçan, ak tavşan'
DLT 91 > ÖTrkm. **alaka** 'fareye göre biraz büyük olan kemirgen' = [**χalaqa**]
'a.' 0602211301/72

OTü. **arka; arka** 'sırt' ED 215b, DLT 76 > [**arqa**] 'arka' 0502222202/65

OTü. **başka; baş** 'baş' EUTS 35, **baş** DLT 66 + [**ka**], **başga, başğa** TS II 557 >
[**başqa**] 'başka' 0602211301/25

OTü. **ça:ka** 'küçük, çocuk' TT 172 > [**ʧa:ka**] 'çocuk' 0503111204/14

OTü. **son; song** 'sonra' EUTS 208, **son** DLT 601 + [**ra**] > [**θōnra**] 'sonra'
0506110701/102

OTü. **takı; takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' ED 466a, DLT 49 > [**da**] 'a.'
0506120401/10

OTü. **uğra-; uğra:-** 'uğramak' ED 91a, **ugra-** 'a.' DLT 580 > [**uğra-**] 'hareket etmek,
kalkmak' 0502222202/7

Far. انواده **ha:neva:de** 'aile' > [**χa:neva:da**] 'a.' 0502121101/24, 0502121101/25,
0502121101/26

Ar. لاصه **hula:şa** 'hulasa, özetle, kısacası' > [**χula:θa**] 'a.' 0602211701/20,
0602211901/100

Far. ناخواستنه **na:ha:ste** 'istemeden, istemeyerek' > [**næha:sta**] 'a.' 0502222201/125;
[**næ:ha:sta**] 0502222201/105

Nohur Ağzı:

OTü. **arpa; arpa:** 'arpa' ED198b, **arpa** 'a.' DLT 74 > [**arpa**] 'a.' 0601120102/7

OTü. **ata; ata** 'ata, baba' ED 40a, DLT 27 > [**ata**] 'a.' 0601111301/10,
0601120101/12, 0601120101/13, 0601120101/20, 0601120101/5,
0601120101/7, 0601120101/9

OTü. **kara; içgerü** 'içeri' ED 25b, **iç** DLT 30 + **kara** 'siyah, kara' DLT 5 > [**iğkara**]
'Nohurların alt boy adı, içi kara' 0601111201/12

[ã]

[m, n, ŋ, ɲ] genizsil ünsüzlerinden sonra veya önce gelen [a] ünlüsünün genizsil [ã] altsesi olarak söylendiği görülmektedir. Göklen ağzında özellikle çıkış yerleri orta damak olan [ŋ] ve küçük dil olan [ɲ] genizsil seslerinin yanında yer alan /ã/ ünlüsünde bu husus görülmektedir:

Göklen Ağzı:

OTü. **baŋa** ~ **maŋa**; **baŋa** 'bana' T 31 ~ **maŋa** BK D 36 > **[mãɲã]** 'a.' 0503121102/78

3.2.1.2.1.2. /e/

/e/ ses biriminin kendinden önce veya sonra gelen ünlü veya ünsüzün niteliğine göre normal uzunlukta üç altsesi bulunmaktadır: 1. [e] ön, düz, yarı kapalı; 2. [ẽ] ön, düz, yarı kapalı, genizsil; 3. [e̞] ön, daha yuvarlak, yarı kapalı.

[e]

[e] oluşumu sırasındaki dil devinimi açısından ön, dudak biçimine göre düz, çene açısına göre yarı kapalı bir sestir. Bu sesin hece içerisinde yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre konumu şu şekildedir:

#—	C—C	C—V	—#
Gök. [ert-]	Gök. [eθe[θineɣ]		Gök. [eɟe]
Gök. [ek-]	Gök. [eʃek]		Gök. [ene]
Noh. [e[m]	Noh. [ber-]	Noh. [getir-]	Noh. [æmretsæ[e]
Noh. [et-]	Noh. [beʃ]	Noh. [jetif-]	Noh. [de-]

Ölçünlü Türkmen Türkçesi ve ana grup ağızlarında kullanılan kapalı /e/'lerin hemen hemen hepsi Nohur ağzında açık /e/ şeklinde kullanılmaktadır. Ancak, Eski Türkçede ilk hecede görülen kapalı /e/'ler genelde Nohur ağzında korunmuştur. Nohur ağzında görülen bu husus Azerbaycan Türkçesi ile benzerdir. Bu sesin hece içerisinde yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre konumu şu şekildedir:

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

OTü. **ek-; ek-** 'ekmek' ED 100a, **ek-** 'a.' DLT 94 > **[ek-]** 'a.' 0506120601/26, 0503111202/139, 0602110301/40, 0602110301/11, 0503111202/91, 0602110101/111

OTü. **elig; elig** 'el' ED 140b, **elig** DLT 32 > **[el]** 'a.' 0502220301/31, 0503111202/85, 0503111202/94, 0503111202/96, 0503210901/94, 0602211001/223

Nohur Ağzı:

OTü. **et-; et-** 'etmek' DLT 167 > **[et-]** 'etmek' 0601113202/93, 0601113801/50, 0601113202/90, 0601114102/104, 0601111202/196, 0601111901/15, 0601111201/66, 0601113801/54, 0601111201/117, 0601111301/7

OTü. **idi; iğe** 'sahip' EUTS 90, **idi** 'sahip, efendi' DLT 56 > **[ejæ]** 'sahip' 0601113202/105, 0601113202/107, 0601113202/134, 0601111202/137, 0601111202/140, 0601111202/18

Far. ابريشم **ebri:şem** 'ipek' > **[ebri:şæm]** 'a.' 0601111201/20

Ar. البته **elbette** 'mutlaka, eninde sonunda' > **[elbette]** 'a.' 0601120401/14

Ar. اول **evvel** 'ilk, önce' > **[ewwe]** 'a.' 0601120401/4

Far. علم **ilm** 'ilim, bilim' > ÖTrkm. **ılm** = **[e[m]** 'a.' 0601111901/3

Ar. امتحان **imtiḥa:n** 'sınav' > **[emtæxɑ:n]** 'a.' 0601113202/58, 0601113202/59

Ar. استراحت **istirāḥa:t** 'dinlenme' > **[estira:xat]** 'a.' 0601114102/11

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **ert-; ert-** 'geçmek, gitmek' DLT 629 > **[ert-]** 'iletmek, götürmek' 0503111201/26, 0503111101/49, 0503120701/10, 0503210901/107, 0506110201/141

OTü. **eşek; eşgek** 'eşek' ED 260a, **eşek ~ eşgek** 'eşek' DLT 68 > **[eşek]** 'a.' 0502121102/28, 0503111203/36, 0503111203/37; **[eşek]** 0602110201/16

Far. عسل **esal** 'bal' + OTü. **siṇek** 'sivrisinek' ED 838b, **siṇek** DLT 270 > **[eθe[θineg]** 'balarısı' 0503111101/4, 0503111101/64

Ar. اطاعت **ita:ʿat** 'itaat' > **[etaxat]** 'a.' 0502222201/114; **[etaxa:t]** 'a.' 0502222201/102, 0502222201/49

Nohur Ağzı:

- OTü. **ber-**; **bè:r-** 'vermek' ED 353b, **bi:r-** ~ **bir-** ~ **ber-** 'a.' DLT 79 > **[ber-]** 'a.'
 0601111202/7, 0601113202/104, 0601111302/18, 0601111901/3,
 0601113202/161, 0601113201/27, 0601113202/121, 0601113202/150,
 0601113202/167, 0601113201/31, 0601114101/33, 0601114102/104,
 0601110301/42, 0601111302/20, 0601114102/71, 0601113202/126,
 0601111902/8, 0601111202/94, 0601111301/13, 0601120101/12,
 0601120401/29, 0601120401/34; **[ver-]** 0601113202/135, 0601120102/19,
 0601114101/151, 0601120102/22, 0601111301/10, 0601120101/1
- OTü. **bè:ş;** **bè:ş** 'beş' TT 182, **bi:ş** DLT 73 > **[beş]** 'a.' 0601111902/27,
 0601113201/31, 0601113801/53, 0601113801/58, 0601114101/139,
 0601114102/10
- OTü. **keç-**; **keç-** 'geçmek' ED 693b, **keç-** 'a.' DLT 495 > **[geţf-]** 'a.' 0601113202/42,
 0601114102/56, 0601111202/166, 0601113201/26, 0601114102/57,
 0601111301/4, 0601111901/31, 0601113202/38, 0601111201/79
- OTü. **keçe~ kiçe;** **kè:çe** TT 182 (**kè:çe**: ED 694b), **keçe** ~ **kiçe** 'a.' DLT 54 > **[gedʒæ]**
 'a.' 0601114102/33, 0601113202/117
- OTü. **keltür-;** **keltür-** 'getirmek' ED 716b, DLT 14 > **[getir-]** 'a.' 0601113202/142,
 0601111902/28, 0601114101/121, 0601111901/7, 0601111901/7,
 0601111901/9, 0601114101/116, 0601120102/13
- OTü. **ket-** ~ **kit-;** **kèt-** 'gitmek' ED 701a, **ket-** ~ **kit-** DLT 414 > **[get-]** 'a.'
 0601114102/95, 0601120401/23, 0601110301/6, 0601120402/36,
 0601120101/15, 0601111201/108, 0601113202/132, 0601111202/129,
 0601114101/82
- OTü. **koduber-;** **koç-** ~ **kot-** 'koymak, bırakmak' ED 595b, DLT 337 + **[u]** + **bi:r-** ~
bir- ~ **ber-** 'vermek' ED 354b, DLT 79 > **[qo:ber-]** 'koyuvermek'
 0601111902/36
- OTü. **yet-** ~ **yit-** 'yetişmek, erişmek, ulaşmak' DLT 105 > **[jet-]** 'a.' 0601111201/69,
 0601120402/28, 0601120402/2, 0601120401/23, 0601113202/162,
 0601120401/24, 0601113202/113, 0601120401/25, 0601120402/2; + **[-ir]** >
[jetir-] 'yetirmek' 0601111201/107; + **[-iş]** > **[jetif-]** 'yetişmek'
 0601111201/77, 0601114102/71, 0601113202/104, 0601111201/71,

0601111201/46, 0601113202/125, 0601111201/47, 0601113201/9

Fr. > Far. سری **seri**: 'dizi' > [**seri**] 'a.' 0601111202/117

Ar. شیطان **şeyta:n** 'şeytan' > [**fejta:n**] 'a.' 0601120401/16

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. **eçe**; **eçe** 'abla, büyük kız kardeş' ED 20a, DLT 56 > [**edçe**] 'anne'

0502121102/42, 0502121102/47, 0503111201/7, 0502121102/43

OTü. **erte** ~ **irte**; **erte** ~ **irte** 'sabahın erken saati' DLT 74 > [**erti**] 'sabah'

0503111203/142, 0506110701/103, 0503111101/41

Nohur Ağzı:

OTü. **tê-** 'demek, söylemek' ED 433b, **tê:-** TT 182 > [**de-**] 'a.'

0601120401/10, 0601113202/3, 0601114102/43, 0601114102/42,

0601114102/58, 0601114102/59, 0601114102/65, 0601114102/38,

0601114102/80, 0601114102/86, 0601113202/52, 0601114102/85,

0601120101/18, 0601110301/39, 0601120101/5

Ar. امر **emr** 'iş buyurma, buyruk' + **et-** 'etmek' DLT 167 + [**-se**] + [**-ler**] >

[**æmretsæ[e]**] 'emretseler' 0601120101/8

Orhun Türkçesinde ve Yenisey yazıtlarında (Eski Türkçede) tespit edilen kapalı /e/ ünlüsünün varlığı üzerine yapılan çalışmalar Azerbaycan Türkçesinde kısa kapalı /e/, Türkmen Türkçesinde kurallı olarak uzun /i/ ünlüsüne gelişmiş olduğuna işaret etmektedir. Orhun Türkçesinde (Eski Türkçede) bulunan kapalı /e/ ünlüsünün kısa şekli Azerbaycan ve Türkmen Türkçelerinde korunmuş, Yakut ve Çuvaş Türkçelerinde ise genellikle /i/'ye gelişmiştir (Tekin 2003: 47). Eski Türkçede açık /e/ kullanımına işaret edilen kelimelerin bazılarında nispeten kapalı söyleyiş ile bu sese değişim eğilimi görülmektedir.

İran sahası Göklen ağzında da kısa kapalı [e] sesi genelde korunmuştur:

Göklen Ağzı:

OTü. **eçe** 'abla, büyük kız kardeş' ED 20a, DLT 56 > **[edçe]** 'anne' 0502121102/42, 0502121102/47, 0503111201/7, 0502121102/43

OTü. **erte** ~ **irte**; **erte** ~ **irte** 'sabahın erken saati' DLT 74 > **[erti]** 'sabah' 0503111203/142, 0506110701/103, 0503111101/41

OTü. **eşid-**; **èşid-** 'ışitmek' ED 257b, **eşit-** 'a.' DLT 114 > **[efit-]** 'a.' 0602211001/231, 0602211001/69, 0502212001/66, 0601111501/110, 0502121101/48, 0602211001/26

Göklen Ağzında Ortak Türkçede /a/ ses birimi ile ifade edilen nadir kelimelerde ise dil devinimi noktasında ön dile kayma ve çene açısında açıktan yarı kapalı bir söyleyişe taraf [e]'ye gelişmenin ölçünlü Türkmen Türkçesine paralel seyrettiği tespit edilmiştir:

OTü. **ana**; **ana**'ana, anne' ED 169b, DLT 27 > **[ene]** 'a.' 0502211901/1, 0503121102/83, 0503121102/86, 0602110201/2, 0602211003/21

[ẽ]

[m, n, ŋ, ɳ] genizsil ünsüzlerinden sonra veya önce gelen /e/ ünlüsünün genizsil [ẽ] şeklinde söylendiği görülmektedir. Göklen ağzında özellikle çıkış yerleri orta damak olan [ŋ] ve küçük dil olan [ɳ] genizsil seslerinin yanında yer alan /e/ ünlüsünde bu husus görülmekte olup hece içerisindeki konumu yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre şu şekildedir:

#—	C—C	C—V	—#
Gök. [ẽm]	Gök. [coʃɒθẽŋŋẽr]		Gök. [jẽŋŋẽ]
Gök. [ẽŋẽŋ]	Gök. [gẽŋŋẽŋ-]		Gök. [tõŋŋẽ]

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

OTü. **enekiŋ**; **enek** 'çeneden azı dişlerine kadar olan bölge' DLT 80 + **[iŋ]** > **enekiŋ** > **eneŋŋ** > **[ẽŋẽŋ]** 'çenenin' 0503111201/120

Far. هم **hem** 'da, de' > **[ẽm]** 'a.' 0502221001/107, 0502222701/20, 0502222701/43,

0503111101/109, 0503121102/4, 0601111501/109, 0602211001/50

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **benze-** ED 352b, **meñze-** DLT 619 + [-ş] > [mẽṇḏeʃ] 'benzer' 0503120701/92, 0503120701/93, 0506110201/44, 0506110201/63, 0506110201/69, 0601111501/75, 0602110101/85, 0602110102/85

[tʃyr[ẽṇ] 'uzun ve kısa çubuklarla oynanan bir tür oyun' 0502121102/58

OTü. **keñeş-**; **kẽñeş-** 'danışmak' DLT 615 > [gẽṇḡeʃ-] 'istişare etmek' 0502222701/49

OTü. **koşa**; **koşa** 'ikişer ikişer, çiftler çiftler' DLT 458 > **goşa** 'çift' + Far. **senger** 'mevzi' > ÖTrkm. **señger** 'suni tepelik, tepe' = [ɢoʃɒθẽṇḡer] 'Gülistan Eyaletinde bir köy adı' 0602211001/202, 0602211001/225

OTü. **kö:kleṇ**; **kö:k** 'gök, gök renginde olan' TT 184, **kö:k** DLT 165 + [lek] > [gø:klẽṇ] 'Türkmen boyu' 0506110201/47, 0503111203/83, 0503121102/129, 0602211302/72, 0602211401/19, 0602211502/44

OTü. **teṇ**; **teṇ** 'denk' ED 511b, **teṇ** DLT 599 > [tẽṇ] 'kadar' 0503111101/39, 0503111101/82

[teʃẽṇ] 'Göklenlere ait bir alt boy adı' 0506120401/12, 0602211901/52; [tiʃẽṇ] 'Göklenlere ait bir alt boy adı' 0506120401/36

OTü. **tüvek**; **tüwek** 'Çigil lehçesinde, söğüt veya taze bir ağacın kabuğu boru gibi çıkarılarak veya doğrudan doğruya borudan yapılan, içine kurusıkı konan ve serçe vurmakta kullanılan bir silah' DLT 195 > [tyḡẽṇ] 'tüfek' 0503111204/16

OTü. **yeṇ-** ; **yeṇ-** 'Oğuz ve Kıpçak lehçesinde yenmek, galip gelmek' DLT 614+ [-il] > **yeṇil-** > [jẽṇĩl-] 'yenilmek' 0602211002/30, 0602211002/12

ÖTrkm. **yeṇil** 'hafif' + [rã:k] > [jẽṇĩrrã:k] 'daha hafif' 0601110801/19

Far. هنوز **henu:z**, Far. Horasan Ağzı **heniz**, ÖTrkm. **heniz** > [χẽṇĩḏ] 'henüz' 0502221002/71

Far. پلنگ **peleng** 'leopar' > [pe[ẽṇ] 'leopar' 0502222201/8

Far. رنگ **reng** 'renk' > [rẽṇḡ] 'a.' 0502222702/47; [rẽṇ] 'a.' 0503120702/56

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. **yenge; yenge** 'yenge' DLT 610 > [jẽŋŋẽ] 'yenge' 0502221001/15Far. سینه **si:ne** 'göğüs' > [θin̪] 'a.' 0503111101/38, 0503111101/57

Hint., Far., Tü. **teŋe** Dehhoda > ÖTrkm. **teŋe** = [tẽŋŋẽ] 'eski Türkistan'da para birimi, sikke şeklinde süs eşyası' 0503120701/61, 0503120701/62, 0503120701/67; [tõŋŋẽ] 0502121102/90, 0502121102/79, 0502121102/90, 0602110301/29

Kelime içindeki genizsil ünsüzlerin etkisinin yanı sıra eklerin ünsüzlerinin genizsil özelliği ekte veya kelime kök ya da gövdesinde bulunan ünlüleri, dolayısıyla, /e/ ünlüsünü etimleme ve [ẽ] 'nin telaffuzunu ortaya çıkarmaktadır.

Göklen Ağzı:

OTü. **beniŋ ~ meniŋ; beniŋ** T 21 ~ **meniŋ** 'benim' KT G 11 > [mẽŋ] 'a.' 0502212001/20, 0502221001/91, 0502222201/134, 0502222701/78, 0503121101/189, 0503210801/53, 0602110101/98, 0602110501/37, 0602210801/39

OTü. **çöreŋiŋ; çörek** 'yuvarlak ekmek' ED 429a, **çörek** DLT 195 + [iŋ] > **çöreŋiŋ** > **çöreŋ** > [ʧørẽŋ] 'ekmeğin' 0506120401/32

OTü. **köp; köp** 'gür, bol' ED686b, **köp** 'gür, bol, sık dolaşık' DLT 160 > **köp** 'çok' + [eŋ] + [rã:k] > [køpẽŋræ:k] 'daha çok' 0602211901/28

[e]

[w] ve [v] seslerinin ünlüler üzerindeki yuvarlaklaştırıcı etkisi /e/ üzerinde de görülmektedir. Göklen ağzında söz konusu seslerin yer aldığı hece içerisinde genellikle bu ünsüzlerden önce gelen /e/ sesi veya komşu hecedeki /e/ sesi, [e] şeklinde telaffuz edilmektedir. Ancak [w] ve [v] seslerinin kendilerinden sonra gelen sesi etkiledikleri durumlar da vardır. [e] 'nin kelime sonunda kullanımı metinlerimizde tespit edilmemiştir. [e] sesinin hece içerisinde yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre konumu şu şekildedir:

#—	C—C	C—V	—#
Gök. [ɛwiri-]	Gök. [dɛw]	Gök. [dʒɛwa:p]	
Gök. [ɛwwɛ]	Gök. [dɔwɛk]	Gök. [ɔwɾɛn-]	
	Gök. [ʃɔɾɛk]	Gök.[kɔɾɛken]	

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

OTü. **evril-**; **äbir-**'dolanmak, etrafını çevirmek' OTG 242, **äwril-** 'evrilmek, dinini değiştirmek, çevrilmek, dönmek' EUTS79, **ewrül-** (yüzünü) dönmek' DLT 130 > [ɛwiri-] 'geri dönmek' 0503120702/31

Ar. وِل **evvel** 'önce, ilk; eski, geçmiş zamanda' > [ɛwwɛ] 'a.' 0602110501/41

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **çörek**; **çörek** 'yuvarlak ekmek' ED 429a, **çörek** DLT 195 > [ʃɔɾɛk] 'a.' 0502220301/35, 0502220301/38, 0503120701/10

OTü. **kötür-**; **kötgür-** 'kaldırmak' ED 706a, **kötür-** 'taşımak' DLT 288 > [wɔɾɛr-] 'taşımak,götürmek' 0502220301/29

OTü. **küreş-**; **küreş-**'güreşmek; savaşmak' ED 747b, **küreş-**'güreşmek DLT 238 > [wɔɾɛʃ-] 'güreşmek' 0503121101/108

OTü. **ögren-**; **ögren-** 'öğrenmek' ED 114b, **ögren-** DLT 194 > [ɔwɾɛn-] 'a.' 0502222701/87, 0502222701/94, 0502222701/85, 0502222701/86, 0502222701/91, 0502222701/94

ÖTrkm. **töverek** (TDS) **tegerek** < **teg** + **[e]** + **[rek]** TSKS 356 > [tɛwɛɾɛk] 'etraf' 0503210901/62

OTü. **tögek**; **tög-** 'dövmek' ED 477a, **tög-** (tuz vb. şeyleri) dövmek' + **[-ek]** > [dɔwɛk] 'hasattan sonra döverek saman ile taneyi birbirinden ayırma işi' 0602211502/26

Ar. جواب **ceva:b** 'cevap' > [dʒɛwa:p] 'cevap' 06011126a01/18

Far. ديو **dev** 'dev' > [dɛw] 'a.' 0602110101/84

Ar. دولت **devlet** 'devlet' > [dɛw[et] 'devlet' 0503111101/19

Ar. مجوز **mucevviz** 'ruhsatname' > [mydʒævvɛzi] 'a.' 0503210901/14; + Tü. [li] > [mydʒævvɛz[i] 'ruhsatnameli' 0503210901/13

İlk hecedeki yuvarlak ünlünün, izleyen hecelerdeki ünlüleri yuvarlaklaştırması olayı olan dudak uyumu ölçünlü Türkmen Türkçesinin yazımında gösterilmemekle birlikte konuşma dilinde belirli kurallar çerçevesinde görülür ve üçüncü heceden itibaren zayıflar (Hanser 2003: 25). İran sahası Göklen ağzında ilk hecede bulunan yuvarlak ünlünün ardındaki hecede bulunan /e/ sesi dudak uyumuna girerek yarı benzeşme ile [e]’ye değişir.

Göklen Ağzı:

OTü. **evlen-**; **evlen-** 'evlenmek' ED 11a, **ewlen-** DLT 481 > **[øjlen-]** 'evlenmek' 0503111201/3

OTü. **kö:ker-**; **kö:ker-** ED 713a, DLT 311 > **[gø:yer-]** 'göğermek, tohumun bitki haline gelmesi' 0503111101/48

OTü. **könlek**; **könlek** 'gömlek' ED 732a, DLT 598 > **[køjneq]** 'gömlek' 0503111201/26

OTü. **ördek**; **ördek** ED 205, DLT 64 > **[ø:rdeq]** 'ördek' 0503210901/23

OTü. **öten**; **öt-** 'bir şeyi delip geçmek, bir yeri geçmek' ED 39a, **öt-** DLT 186+ **[en]** > **[øten]** 'geçen' 0502221002/35

OTü. **şu eyle**; ***uş** 'gösterme edatı, işte' DLT 30 (ETü. ***uş** ol > uşol > şol > şu) + **eyle** (ETü. äyin > eyle 'öyle' DK 37-2) 'şunun gibi, şöyle' > **[fejle]** 'şöyle' 0602110302/43, 0503210901/100, 0506120401/109

Fr. > Far. **دکتر doktor** > **[dykder]** 'doktor' 0503121101/130, 0602110102/89

Ar. **كُلُّ kullen** 'genelde' > **[ku||en]** 'tamamen' 0503120701/45

3.2.1.2.1.3. /ä/

/ä/ sesbiriminin kendinden önce veya sonra gelen ünlü veya ünsüzün niteliğine göre normal uzunlukta İran sahası Göklen ağzında dört altsesi bulunur: 1. [æ] ön, düz, açığa yakın; 2. [ǣ] ön, düz, açığa yakın, genizsil; 3. [ɛ] ön, düz, yarı

açık; 4. [ɛ̃] ön, düz, yarı açık, genizsil; Nohur ağzında ise iki alt sesi bulunur: 1. [æ] ön, düz, açığa yakın; 2. [æ̃] ön, düz, açığa yakın, genizsil.

[æ]

[æ] dil devinimi önde oluşan, dudak biçimi açısından düz, çene açısı bakımından açık yakın bir altsestir. [æ] altsesinin hece içerisinde yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre konumu şu şekildedir:

#—	C—C	C—V	—#
Gök. [æke-]	Gök. [kæk ik]	Gök. [bæri]	Gök. [d̥iŋ æ-]
Gök. [æ t̥-]	Gök. [bøj æ k]		Gök. [jemæ]
Gök. [ækge]			Gök. [jẽŋθæ]
Noh. [æ fæyæ]	Noh. [gæ -]	Noh. [gæ fi]	Noh. [istæ-]
]Noh. [ærxæ]	Noh. [køfæ -]	Noh. [dææq]	Noh. [sæxæ fæ]

[æ] dil devinimi önde oluşan, dudak biçimi açısından düz, çene açısı bakımından açık yakın bir altsestir. Ana Türkçedeki birincil kapalı /e/ ünlüsü dışındaki tüm /e/ sesleri söyleyişe bağlı bazı istisnaları dışında [æ] altsesi şeklindedir. Bu husus Nohur ağzının en belirgin özelliklerinden birini oluşturmaktadır. İran sahası [æ] alt sesinin hece içerisinde yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre konumu şu şekildedir:

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

OTü. **a:k**; **a:k** ED 75a; **a:k** ~ **ak** 'Oğuzcada beyaz' DLT 53 + Far. ك **kel** 'saçsız' > **[ækge]** 'Akkel, Göklen boyunun alt boylarından birinin adı' 0503121101/87

OTü. **alıp kel-**; **al-** 'almak' ED 124b, **al-** DLT 97 + **[-ıp]** + **kel-** 'gelmek' ED 715b, **kel-** DLT 29 > **[æke|-]** 'alıp gelmek, getirmek' 0502222201/210, 0502222201/204, 0502222201/201, 0502212001/32, 0502222201/207, 0502222201/200, 0502222702/37

OTü. **alıp kêt-**; **al-** 'almak' ED 124b, **al-** DLT 97 + **[-ıp]** + OTü. ***kêt-** 'gitmek'

ED701a, **kit-** 'gitmek' DLT 414 > [æḱiḱ] 'alıp gitmek, götürmek'
 0502222202/3, 0502222202/13, 0502222202/35, 0502222202/4,
 0502222201/196

OTü. **alp; alp** 'kahraman, yiğit' ED 127b, alp DLT 226 > [ælp] 'a.' 0502221001/40

Ar. عكس **'aks** 'resim, fotoğraf' > [ækið] 'a.' 0502222202/4

Ar. عرو **'aru:s** 'gelin' > [æru:θ] 'a.' 0502221001/64, 0502120601/65,
 0502120601/51, 0502120601/63, 0502120601/58, 0502120601/70

Far. ای **ey** 'seslenme veya seslenmeye cevap için kullanılan 'hey, yahû' gibi
 anlamlara gelir" > [æj] 'a.' 0502120601/78, 0502121102/47,
 0502211901/121, 0502222701/78, 0503111203/75, 0503111204/57

Far. انجاء دادن **enca:m da:den** 'gerçekleştirmek, uygulamaya koymak' > [ændʒa:m ber]
 'a.' 0502222201/151, 0502222201/170

Ar. امریه **emriye** 'askerin kontenjan dahilinde başka bir kurumda çalışması izni' >
 [æmrije] 'a.' 0502211501/35

Nohur Ağzı:

OTü. **arka; arka** 'sırt' ED 215b, DLT 76 > [ærxæ] 'arka' 0601111202/96,
 0601114102/55, 0601114102/55, 0601111202/60

OTü. **eşek; eşgek** 'eşek' ED 260a, **eşek ~ eşgek** DLT 68 + [e] > [æʃʃæɣæ] 'eşeğe'
 0601114102/79, 0601114102/81

OTü. **ew; äb** 'ev, çadır' OTG 242, **ew** DLT 27 + [len] > ÖTrkm.öylen- = [æw[æn-]
 'evlenmek' 0601111202/27

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **beri; berü; (bêrü:)** 'beri' ED 355a, **berü** DLT 29 > [bæri] 'a.' 0502121101/29,
 0502121101/30, 0602210801/4, 0602211001/8

ÖTrkm. **beyle** + [ke] > [bøj[æɣ] 'o tarafa, o yana' 0602211302/54; [bøj[æɣ]']
 0503111201/120

OTü. **kel-; kel-** 'gelmek' ED 715b, DLT 29 > [gæ[-] 'a.' 0602211401/55

OTü. **keltür-; keltür-** 'getirmek' ED 716b, DLT 14 > [gætir-] 'a.' 0502222202/60

OTü. **keklik; keklik** 'keklik' ED 710b, DLT 241 > [kæk[ik] 'a.' 0602110302/73

OTü. **teñ; teñ** 'denk, eşit' ED 511a, DLT 599 + [rä:k] > [dēñræk] 'hemen hemen eşit'

0602110101/98

Ar. ~~Ar.~~ **lehce** 'ağız' > **[ləhdʒe]** 'a.' 0503210801/111, 0502121102/51, 0503210801/118, 0503210801/119, 0502212001/15

Nohur Ağzı:

OTü. **çek-**; **çek-** 'çekmek' ED 413b, **çek-** DLT 275 + **[mek]** > **[tʃækmaɐx]** 'çekmek' 0601113202/128, 0601113801/52

OTü. **çörek**; **çörek** 'yuvarlak ekmek' ED 429a, **çörek** DLT 195 > **[tʃøɾæx]** 'ekmek' 0601114101/11, 0601114101/62, 0601114101/67, 0601114101/92, 0601114101/95, 0601113202/97

OTü. **keçi**; **keçi**: 'keçi' ED 695a, **eçkü** ED 24b, **keçi** 'Oğuzcada keçi' DLT 541 > **[gæʃi]** 'a.' 0601114102/25, 0601114102/27, 0601114102/60, 0601114102/33; **[gæʃi]** 0601114102/46

OTü. **keçür-** 'geçirmek' ED 698b, **keçür-** DLT 698+ **[-mek]** > **[geʃirmæx]** 'a.' 0601113202/44

OTü. **kel-**; **kel-** 'gelmek' ED 715b, **kel-** 'a.' DLT 29 > **[gæl-]** 'a.' 0601114102/99, 0601114101/123, 0601110301/55, 0601111202/175, 0601111901/19, 0601113202/88, 0601113601/98, 0601111202/189, 0601111301/6

OTü. **kelin**; **kelin** 'gelin' ED 719a, **kelin** DLT 204 > **[gælʲin]** 'a.' 0601111202/20, 0601111202/88, 0601111202/89 0601114101/121

OTü. **keltür-**; **keltür-** 'getirmek' ED 716b, DLT 14 > **[gætür-]** 'a.' 0601113201/23, 0601111202/89, 0601111201/110, 0601111302/13, 0601113202/147, 0601113601/103

OTü. **kerek**; **käräk** ~ **kärgäk** 'gerek, lazım' EUTS 106, **kerek** DLT 75 > **[gæræk]** 'a.' 0601111902/36, 0601120402/17, 0601120402/37

OTü. **kez-**; **kez-** 'gezmek' ED 757a, **kez-** DLT 268 > **[gæz-]** 'a.' 0601113202/24, 0601111201/60

OTü. **kezik**; **kezik** 'çalışmada nöbet, sıra' ED 758b, DLT 197 > **[gæzæk]** 'sıra' 0601113202/71

OTü. **kodber-**; **koy-** ~ **kod-** ED 674b, **koç-** ~ **kot-** 'koymak, bırakmak' DLT 337 + **[u]** + **bi:r-** ~ **bir-** ~ **ber-** 'vermek' ED 354b, DLT 79 > **[gobær]** 'koyuvermek' 0601111902/29

OTü. **koşa** 'ikişer ikişer, çiftler çiftler' ED 671a, DLT 458 + **erken** 'iken' ED 224b,

DLT 66> [ɢɔfækæn] 0601114102/32

OTü. **kötür-**; **kötgür-** ED 706a, **kötür-** 'kaldırmak' DLT 288 > [ɢɔtær-] 'götür-'
0601111201/102, 0601111201/75, 0601111201/79

OTü. **köp**; **köp** 'gür, bol' ED686b, **köp** 'gür, bol, sık dolaşık' DLT 160 + [el] >
[kɔfæ-] 'çoğalmak' 0601111201/98

OTü. **küreş-**; **küreş-** 'güreşmek, savaşmak' ED 747b, DLT 318 > [ɢøræʃ] 'güreş'
0601111202/128, 0601111302/56, 0601113801/43, 0601120102/49,
0601111202/73, 0601111202/111

OTü. **küywen-**; **küywen-** 'savsakla-, uygulama-' DLT 531 > [ɢyjmæn-] 'oyalanmak'
0601114102/103

OTü. **ne;**; **ne:** 'ne' TT 181, **ne:** DLT 34 + [me] + [çi] + [lik] > [næmætʃilij] 'şeycilik'
0601111902/18

OTü. **öl-**; **öl-** 'ölmek' ED 125b, **öl-** DLT 12 + [-tür] + [-mek] > [øldirmæx]
'öldürmek' 0601120101/25

OTü. **seksön**; **sekiz o:n**, **seksön** ED 823b, DLT 220 > [sæysæn] 'a.' 0601110301/28,
0601111901/1, 0601113202/15, 0601113202/17, 0601113202/27

OTü. **targak** 'tarak' ED 539b, DLT 11 > [dæræq] 'a.' 0601114101/15

OTü. **tayağ** 'destek, dayak' EUTS 229, **tayagu** 'iri taş ve kerpiç' ED 568b, DLT 521>
ÖTrkm. **dayaw** = [dæjæw] 0601114102/87, 0601111202/195

OTü. **teg-**; **teg-** 'değmek' ED476a, **teg-** 'a.' DLT 35 > [dæy-] 'a.' 0601113202/142,
0601113202/55

OTü. **teşük**; **teşük** 'küçük yarık, çatlak' ED 563a, DLT 194 > [dæʃij] 'deşik'
0601113601/94

OTü. **tikil-**; **tikil-** '(ağaç vb.) dikilmek' ED 481a, DLT 333 + [di] > [dikæli]
'dikilmek' 0601111201/76

ÖTrkm. **töverek**; **tegerek** < **teg** + [e] + [rek] TSKS 356 > [døwæræk] 'çevre, etraf'
0601111201/92

OTü. **yètti**; **yètti** 'yedi' ED 886a, **yetti** DLT 455> [jædi] 'a.' 0601111301/26,
0601111302/45, 0601120101/27, 0601120402/36, 0601111301/10,
0601120101/9

OTü. **yığın-**; **yığın-** 'kendisi için toplamak, biriktirmek' DLT 479 + [-a] + [-laş] + [-
ıp] > [juɣɪnæʃ-] 'hep beraber toplanmak' 0601111201/102

Ar. ورق **varaḵ** 'kağıt yaprağı' + [ɪ] + [nɪ] > [væɾæʁɪnɪ] 'yaprağını' 0601113202/59,
[væɾæʁnɪ] 0601113202/58

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. **eṇse; eṇse** 'ense' DK 43-3 > [jẽṇθæ] 'ense' 0502222201/200

OTü. **işle-; işle:-** 'çalışmak' ED 262b, **işle-** 'a.' DLT 146 > [iʃlæ-] 'çalışmak'
0502121101/36, 0502211501/14, 0502211501/24, 0601111501/126,
0502220301/11

OTü. **kör-; kör-** 'görmek' ED 736a, DLT 287 + [e] > [gøɾæ] 'göre' 0502211501/61,
0502212001/44, 0503111101/83, 0503111202/53, 0503111203/58

OTü. **takı; takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' ED 466a, DLT 49 > [dæ] 'a.'
0502222201/161, 06011126a01/16, 0602211002/43

OTü. **tıṇla-; tıṇla:-** 'dinlemek' ED 522a, **tıṇla-** 'a.' DLT 60 > [dĩṇlæ-] 'dinlemek'
0502222701/6

OTü. **tile-; tile:-** 'istemek' ED492a, **tile-** 'a.' DLT 37 > [diɫæ-] 'dilemek'
0503120701/99

OTü. **kizle-; kizle:-** 'gizlemek' ED 760b, **kizle-** 'a.' DLT 575 > [giðlæ-] 'gizlemek'
0503120701/96

OTü. **yeme; yeme ~ yime** 'de, da; dahi' DLT35 > [jemæ] 'şey, hatırlanmayan bir
kelimeyi doldurmak için kullanılan söz' 0503120702/78, 0602211001/208,
0602211002/23

OTü. **yerge; yër** 'yer' ED955a, **yër ~ yer** 'a.' DLT 137 + [ke] > [jeræ] 'yere'
0602110101/15

Ar. دنیا **dünya**: 'dünya' > [dynjæ] 'a.' 0602211302/29

Far. گپ **gep** 'söz' + Tü. [le] > [geplæ-] 'konuşmak' 0502221002/59

Far. كلة **kelle** 'baş, kafa' > [kellæ] 'a.' 0502222202/48

Nohur Ağzı:

OTü. **eyle tegülmü; eyle** (ETü. äyin > eyle 'öyle' DK 37-2) **tegül** 'değil' ED 480a,
tegül 'Oğuzcada değil' DLT 165 + [mü] > [xællæ] 'öyle değil
mi' 0601111901/41

OTü. **közle-; közle:-** 'gözlemek' ED 760b, **közle-** DLT 575 > [gøzæ-] 'a.'

0601111301/17, 0601120101/17

OTü. **tewe**; **täbi** 'deve' T 48 > **tebe** > **tewe** DLT 26 > **dewe** > **dewe** > **düwe** > [dyjæ]

'a.' 0601111301/32, 0601120101/32, 0601113601/105, 0601113201/25

OTü. **iste-**; **iste-** 'istemek' ED 243a, **iste-** 'a.' DLT139 > [istæ-] 'a.' 0601114102/107

Ar. طائفه **ta:ife** 'kavim, kabile' > **taypa** > **teype** > **tiype** > **ti:pe** > **ti'pe** > [ti'pæ]

'tayfa, boy' 0601113601/60

Far. هفته **hefte** 'hafta' > [xæpdæ] 'a.' 0601113202/174, 0601113202/161

Ar. سهل **sehl** 'kolay' + Tü. [çe] > [sæxæ|tʃæ] 'küçük, ufacık' 0601113601/50

[æ] sesinin kısa şekli, Farsçadan alıntılanan kelimelerde bu dilin hususiyeti olarak tercih edilmektedir. Bu husus, Farsça söyleyiş özelliğinin korunmasının etkisi ile Göklen ağzında yaygın şekilde görülmektedir:

Göklen Ağzı:

ÖTrkm. **ine** 'işte' > [inhæ] 'işte' 0602211002/3

Far. گاه **ga:h** 'bazı' + [sɪ] > ÖTrkm. **kä:si** > [kæθi] 'bazısı' 0503120701/43, 0503120701/44

Far. كمبود **kembu:d** 'eksiklik' > [kæmbu:d] 'a.' 0502211501/23, 0502211501/20

Far. کشاورزی **keša:verzi** 'çiftçilik' > [keša:værði] 'çiftçilik' 0601111501/16

Ar. لا اقل **la:aqel** 'hiç olmazsa' > [laʔægæ] 'a.' 0601111501/111

Ar. مجبور **mecbu:r** 'mecbur' > [mædʒbu:r] 'mecbur' 0502211501/43, 0503111101/30

Ar. مدرک **medrek** 'belge' > [mædræk] 'belge' 0502121101/34, 0502211501/37

Ar. منطقه **mıntıka**, 'bölge' > [mäntægæ] 'a.' 0506120502/49, 0506110201/37

Ar. مراسم **mera:sim** 'merasim, tören' > [mära:sim] 'merasim, tören' 0502121101/45, 0502121101/46, 0502121101/51, 0502121101/52

Ar. رسم **resm** 'gelenek' > [ræθim] 'gelenek' 0506110201/7, 0506110201/8, 0506110201/74, 0506110201/112, 0506110201/4, 0506110201/88

Far. صد **şed** 'yüz' > [sæd] 'yüz' 0601111501/112, 0601111501/115, 0601111501/21, 0601111501/73, 0602211701/42

[æ]

/ä/ sesbiriminin genizsil [æ] altsesi alıntı kelimelerin Türkmen Türkçesinin fonetik sistemine uygun şekilde değişmesi sonucunda ortaya çıkan genizsil [ŋ, ɳ] ünsüzlerinin etkisi ile oluşmaktadır. Normal uzunluktaki /æ/ ses birimi göklen ağzında daha ziyade alıntı kelimelerde kullanılmaktadır. Bu nedenle genizsil [æ] ünlünün tespit edildiği nadir Türkçe kökenli kelime genizsil [ŋ, ɳ] seslerini içeren eklerin kullanımına bağlı olarak görülmektedir. [æ] ünlüsünün hece içerisindeki konumu yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre şu şekildedir:

#—	C—C	C—V	—#
Gök. [æŋŋũ:r]	Gök. [tæŋ]		Gök. [deræ]
Gök. [æɳɳỹftær]	Gök. [ɑ:hæŋ]		Gök. [dyjæ]
	Noh. [õŋæ-]		Noh. [mæŋæ]
	Noh. [tæŋŋæŋ]		

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

Far. انگور **engu:r** 'üzüm' > [æŋŋũ:r] 'a.' 0602211501/31

Far. انگشتر **enguşter** 'yüzük' > [æɳɳỹftær] 'a.' 0503120701/92

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

Far. آهنگ **a:heng** 'ahenk, ritim' > [ɑ:hæŋ] 'ahenk, ritim' 0502222701/22

Far. فرهنگ **ferheng** 'kültür' > [færxæŋ] 'a.' 0506110201/6, 0506110201/87

Far. دنگ **teng** 'dar' > [tæŋ] 'a.' 0602110101/127

Far. (telaffuzda) تیمور **teymu:r** + Far. لنگ **leng** 'topal' > [tejmu:r|æŋ] 'Timurlenk, Aksak Timur' 0602211001/7

Nohur Ağzı:

OTü. **ben** ~ **men**; **ben** ED 346a, DLT 26, **men** ED 346a, DLT 18 'birinci teklik kişi adılı, ben' + [iŋ] > [mæŋ] 'benim' 0601111302/38, 0601113202/35, 0601113202/53, 0601114101/2, 0601114102/91

OTü. **benze-**; **benze-** 'benzemek' ED 352b, **menze-** 'a.' DLT 619 > [mæŋðæ-] 'a.'

0601111202/122

OTü. **çek-**; **çek-** 'çekmek' ED 413b, **çek-** 'a.' DLT 275 + [-se] + [-ŋ] > [ʧæksæŋ] 'çeksen' 0601111902/14

OTü. **keñeş-**; **kêñeş-** 'danışmak' ED 734b, DLT 615 > [gæŋæŋ] 'danışma' 0601113202/106, 0601113202/90, 0601113202/91

OTü. **kör-**; **kör-** 'görmek' ED 736a, DLT 287 + [en] + [iŋ] + [de] > [gøræŋnæ] 'gördüğünde' 0601111201/26

OTü. **oñar-**; **oñar-** 'onarmak' ED 189a > [õŋæŋr-] 'başarmak, yapabilmek' 0601111201/45

OTü. **sen**; **sen** '2. teklik kişi adılı, sen' ED 831b, DLT 33 + [iŋ] > [sæŋ] 'senin' 0601114102/106

OTü **teŋ**; **teŋ** 'denk, eşit' ED 511a, DLT 599 > [dæŋ] 'a.' 0601111902/20; + [çe] > [tæŋŋæŋ] 'kadar' 0601113202/141, 0601113202/157, 0601113202/158, 0601113202/161, t.+ æ: 0601113202/176

OTü. **tüş-**; **tüş-** 'düşmek' ED560a, **tüş-** 'düşmek' DLT 270 + [-ün] + [-ıya:r] + [-ın] > [dyŋjæŋ] 'anlıyorsun' 0601111202/144

Far. جنگل **cengel** 'orman' > [dʒæŋgæ] 'a.' 0601114102/67

Far. دره **derre** 'dere' + [niŋ] > [dæræŋ] 'derenin' 0601114102/33

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. **tewe**; **täbi** 'deve' T 48 > **tebe** > **tewe** DLT 26 > **dewe** > **dewe** > **düwe** > **düye** + [ŋ] > [dyjæŋ] 'devenin' 0503111202/44

Far. دره **dere** 'dere' > [deræ] 'dere' 0503111101/49

Nohur Ağzı:

OTü. **ben** ~ **men**; **ben** ED 346a, DLT 26, **men** ED 346a, DLT 18 'birinci teklik kişi adılı, ben' + [e] > [mæŋæ] 'bana' 0601114102/101

[ɛ]

[ɛ] dil devinimi açısından ön, dudak biçimi bakımından düz, çene açısı bakımından yarı açık bir sestir. Göklen ağzında, kısa açık /ä/ sesi daha ziyade alıntı

kelimelerde kullanılmakla birlikte [ɛ] sesi kullanıldığı kelimelerde sınırlı sayıda Türkçe kelimeyi içermektedir ve normal uzunluktaki bu söyleyiş konuşma ritmine bağlı olarak ortaya çıkmaktadır. [ɛ] sesi kelime başında kullanılmamaktadır. [ɛ] sesinin hece içerisindeki konumu yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre şu şekildedir:

#—	C—C	C—V	—#
		Gök. [hɛma:jeti]	Gök. [edʒɛ]
			Gök. [næ:ʈɛ]

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

Ar. حمایتی **hema:yeti**: 'destek amaçlı, destekle ilgili' > [**hɛma:jeti**] 'a.' 0601111501/58

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. **eçe** 'abla, büyük kız kardeş' ED 20a, DLT 56 > [**edʒɛ**] 'anne' 0503121102/35

OTü. **neçe**; **ne:çe** 'ne' ED 775a, **ne**: TT 181, **neçe** DLT 36 > [**næ:ʈɛ**] 'ne kadar, kaç' 0502221001/80, 0602211401/82, 0601111501/124

Far. تازه **ta:ze** 'yeni' > [**tæ:ðɛ**] 'a.' 0503111202/113

[ɛ̃]

[m, n, ŋ, ɲ] genizsil ünsüzlerinden sonra veya önce gelen /ä/ ünlüsünün genizsil [ɛ̃] altsesi şeklinde söylendiği görülmektedir. Göklen ağzında özellikle çıkış yerleri orta damak olan [ŋ] ve küçük dil olan [ɲ] genizsil seslerinin yanında yer alan /ä/ ses biriminde bu husus görülmektedir. [ɛ̃] sesine kelime kök ve gövdelerinde rastlanmamıştır. Bu ses şimdiki zaman ekinin ikinci tekil ve ikinci çoğul şahıs çekimlerinde şahıs ekinin zaman ekinin ünlüsüne etkisi ile ortaya çıkmakta ve daha ziyade yarı uzun ve uzun şekilleri tercih edilmekle birlikte nadir örnekte karşımıza çıkmaktadır:

Göklen Ağzı:

OTü. **tè-; tè-** 'demek, söylemek' TT 182, **ti- ~ ti- ~ te-** DLT 554 + **[-yä:r]** + **[-sijiz]** > **[diǰẽŋĩð]** 'diyorsunuz' 0602211901/54

3.2.1.2.1.4. /ɪ/

/ɪ/ ses biriminin kendinden önce veya sonra gelen ünlü veya ünsüzün niteliğine göre normal uzunlukta Göklen ağzında beş altsesi bulunur: 1. [u] arka, düz, kapalı; 2. [ũ] arka, düz, kapalı, genizsil; 3. [u] arka, daha yuvarlak, kapalı; 4. [i] merkez, düz, kapalı; 5. [ĩ] merkez, düz, kapalı, genizsil; Nohur ağzında ise dört alt sesi bulunur: 1. [u] arka, düz, kapalı; 2. [ũ] arka, düz, kapalı, genizsil; 3. [i] merkez, düz, kapalı; 4. [ĩ] merkez, düz, kapalı, genizsil.

[u]

[u] altsesi dil devinimi açısından arka, dudak biçimi bakımından düz, çene açısına göre kapalı bir ünlüdür. [u] ses birimciğinin hece içerisindeki konumu yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre şu şekildedir:

#—	C—C	C—V	—#
Gök. [uθ-]	Gök. [a:ɖuq-]	Gök. [ja:rtuɾa:q]	Gök. [da:ɬu]
Gök. [uɬun-]	Gök. [adu]		Gök. [baɖu]
	Noh. [tuttuɾ-]	Noh. [ʃuqær-]	Noh. [ulu]

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

OTü. **man-; man-** 'güvenmek' ED 188a, DLT 111 > **[unan-]** 'inanmak' 0602110101/37, 0503121102/46

Fr. **radio** 'radyo' > **[uradijn]** 'radyo' 0503111203/135

ÖTrkm. **is-** 'hissedebilmek veya hareket edebilmek' = **[uθ-]** 'hareket edebilmek' 0602110101/14

OTü. **iz; i:z (ı:z)** 'iz' ED 277, **iz** DLT 53 > **[uð]** 'iz; arka, peş' 0503111202/20, 0602211001/61; **[u:ð]** 0602110101/82, 0602110201/4, 0502222701/87,

0502222201/136, 0602110101/21, 0602211002/43, 0502121101/20,
0503111202/130, 0602211001/60, 0502120601/162

OTü. **yığın-; yığın-** 'kendisi için toplamak, biriktirmek' DLT 479 > [**uɣuɨn-**] 'bir şeye
rağbet etmek üzerine yığılmak' 0602110301/10

Ar. اجازه **icaze** 'izin' > [**u:ʒʒa:ði**] 'izin' 0502121102/47

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **açık-; açık-** 'acıkmak' ED 23a, DLT 104 > [**a:ɖʒuq-**] 'acıkmak'
0503111203/158

OTü. **açıl-; açıl-** 'açılmak' ED 26b, **açıl-** 'a.' DLT 106 > [**aɖʒul-**] 'a.' 0503120702/74,
0502222201/95, 0503121102/130, 0502222202/25, 0503121101/240,
0506110701/115

[**aduɖʃ**] 'adı, Göklenlerin boy oluşumunda bir alt tire adı' 0503111203/42,
0503111203/43, 0503111203/50, 0503111203/53, 0503111203/71

OTü. **ağrıl-; ağrıl-** 'ayrılmak' ED 68b, **ağrıl-** DLT 129 > [**aɖʒul-**] 'ayrılmak'
0502120601/11

OTü. **ağır; ağır** 'ağır' ED 88b, **ağır** DLT 62 > [**aɣuɨr**] 'a.' 0502220301/29,
0503121102/155, 0503121102/88, 0503121102/154

OTü. **ağız; ağız** 'ağız' ED 98a, **ağız** 'a.' DLT 486 > [**aɣuɨð**] 'a.' 0503111203/185,
0503111203/186

OTü. **ahtıg** 'torun' MM 231-2 > [**aɣtuɣ**] 'a.' 0502221001/88, 0502221001/89,
0506120501/34

OTü. **alkış; alkış** 'övgü, dua' ED 137b, DLT 61 > [**alqıɖʃ**] 'hayır duası'
0503121102/59

OTü. **baldız; baldız** 'baldız' ED 334b, DLT 230 > [**ba:lduð**] 'a.' 0502221001/53,
0502221001/55

OTü. **kaçur-; kaçur-** 'kaçırmak' ED 592b, DLT 397 > [**kaɖʒur-**] 'kaçırmak'
0503111203/114, 0506120401/86

OTü. **yağlık; yağlık** 'mendil, peşkir, bez parçası' TS VI 4139 > [**jaɣluɣ**] 'baş örtüsü'
0502120601/103, 0502121101/50, 0502222702/47

OTü. **ya:rtu; ya:rtu** 'yonga, üzerine yazı yazılan tahta' DLT 457 + [**ra:k**] > ÖTrkm

ya:rtura:k 'yarı' = **[ja:rtura:q]** 'yarıya yakın' 0602211502/47

Nohur Ağzı:

OTü. **ara; ha:ra** 'ara sıra, ara' TT 173, **ara** 'çekim edatı, arasında, bir şeyin ortası'

DLT 56 + **[ı]** + **[n]** + **[a]** > **[arasuna]** 'arasına' 0601114102/48,
0601120401/29

OTü. **ba:g; ba:ğ** 'Farsçada bağ, bahçe' ED 311a, **ba:g** 'üzüm bağı' DLT 511 + **[lık]** >

[bağlıw] 'Bağlık, Kuzey Horasan Eyaletindeki bir köyün adı'
0601110301/52, 0601113801/16

OTü. **başla-; başla:-** 'başlamak' ED 381b, **başla-** 'a.' DLT 572 + **[ya:r]** + **[lar]** >

[başlıwja:la:] 'başlıyorlar' 0601111202/148

OTü. **bu; bu** 'bu' ED 291b, DLT 29 + **[lar]** > **[bula]** 'bunlar' 0601111301/6

OTü. **çıkır-; çıkır-** 'çıkarmak' ED 410b, DLT 310 > **[tʃuqær-]** 'a.' 0601111202/81

OTü. **kıkır-; kıkır-** 'bağırarak' ED 612, **kıkır-** 'yüksek sesle gülmek' DLT 83 >

[gaw:kuur-] 'bağırarak' 0601111202/160, 0601111202/160, 0601111202/161,
0601113801/61, 0601113801/64

OTü. **kı:z; kı:z** TT 176 'kız', ED 679b, **kı:z ~ kız** 'cariye' DLT 5 > **[guz]** 'a.'

0601110301/37, 0601110301/44, 0601111301/19, 0601111302/28,
0601111302/30, 0601120101/18, 0601120102/29, 0601120102/30

OTü. **konşı; konşı:** 'komşu' ED 640b, **konşı** DLT 219 + **[lar]** + **[ımız]** >

[qõnşularumuz] 'komşularımız' 0601113801/50

OTü. **tut-; tut-** 'tutmak, yakalamak' ED 451a, **tut-** 'a.' DLT 412 + **[-tur]** > **[tuttur-]**

'tutturmak' 0601111202/120, 0601111202/122

OTü. **yaşa-; yaşa-** 'yaşamak' EUTS 289, **yaşa-** DLT 481 + **[ıya:r]** > **[jaşwja:]**

'yaşıyor' 0601111202/63

OTü. **yay-; yay-** 'çalkalamak' DLT 553 + **[-a]** + **[-mız]** > **[jajamuz]** 'yaşıyoruz'

0601114101/25

OTü. **yıl; yıl** 'yıl, sene' DLT 327 + **takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' ED

466a, DLT 49 > **[julda:ɾ]** 'yıl kadar' 0601120102/16

Ar. قوی **kavi:** 'güçlü' > ÖTrkm. **govı** + **[çı]** + **[lık]** > **[gawitʃuwlux]** 'iyilik'

0601113601/47

Ar. تاريخ **ta:rih** 'tarih' + Tü. **[çi]** > **[taruxʃi]** 'tarihçi' 0601110301/28

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. **adrı; adrı** 'ayrı' ED 63b, **adrı** DLT 75 > **[ajrɯ]** 'ayrı' 0602211401/26, 0602211501/18

OTü. **altı ; altı** 'altı' ED 130b > **[altɯ]** 'altı' 0503121102/26, 0502211901/37

OTü. **katıg** 'katı, sert' ED 597b > ÖTrkm. **gati** = **[gatɯ]** 'katı, sert' 0503111203/21

OTü. **takı; takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' ED 466a, DLT 49 > **[da:ɣɯ]** 'dahi' 0502221001/104

OTü. **taşlıg**; **ta:ş** TT 174, **ta:ş** DLT 480 + **[hg]** > **[da:ɣɯ]** 'taşlı' 0602110201/44

Nohur Ağzı:

OTü. **okı-; okı-** 'çağırmaq' BK D 28, **okı-** DLT 556 > **[oɣɯ-]** 'okumak' 06011113801/19, 06011113801/22, 0601120402/35, 0601120401/19

OTü. **takı; takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' DLT 49, ED 466a > **[da:ɣɯ]** 'a.' 0601120401/12, 0601120401/20, 0601120401/21, 0601120401/13, 06011113801/14, 0601120401/15, 0601120401/16, 0601120401/9

OTü. **ulug**; **uluğ** ED 136b, **ulug** 'yüce, ulu, büyük' DLT 37 > **[ulɯ]** 'ulu, büyük' 0601111302/40, 0601111302/39, 0601111302/40

[ɯ] ünlüsünün kelime sonunda kullanımı görülmekle birlikte İran sahası Göklen ağzında yaygın olarak kelime sonuna doğru incelleme eğilimi vardır. Bu eğilimin sonucu olarak kelime sonundaki /ɯ/ sesi genellikle [i] altsesi ile telaffuz edilir.

Göklen Ağzı:

OTü. **bacı** 'kız kardeş' TS I 362 > **[badɣɯ]** 'kız kardeş' 0503111203/136, 0503210801/81; **[badɣi]** 0503121101/30

OTü. **bağşı; bağşı** 'bahşı' ED (< poshih) 321a > **[baɣɣɯ]** 'ozan, dutar çalan aşık' 0503121101/136; **[baɣɣi]** 0506120401/52; **[baɣɣi]** 0506120401/55

OTü. **tagay; ta:y** 'dayı' TT 175, **tagay** 'dayı' DLT 550 > **[dajɯ]** 'dayı' 0506120401/11, 0602110302/44; **[daji]** 0506120401/19, 0602110501/11, 0602211701/34, 0602211701/35

OTü. **togru; toğuru:** 'doğru' ED 473a, **togru** 'kılıç, hançer ve bıçağın, kabzaya sokulan kuyruğu' > **[dokrui]** 'doğru' 0503121101/181, 0602211302/2; **[dokrî]** 0503111101/109, 0503121101/173, 0503210801/114, 0503210801/30, 0602110101/14, 0602110102/82, 0602211401/68

[ũ]

[ũ] altsesi, [u]'nın genizsil halidir. Ekte bulunan genizsil ünsüzün etkisi ile ekin ünlüsünde veya ekin eklendiği kelimenin kök ya da gövdesinin son hecesinde bulunan [u] sesi genizsil teşekkül noktası açısından benzeşir. [ũ] altsesinin hece içerisindeki konumu yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre şu şekildedir:

[ũ] altsesinin kullanımı Nohur ağzına ait derleme metinlerimizde sadece iç seste tespit edilmiş olup Göklen ve Nohur ağızlarında hece içerisindeki konumu yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre şu şekildedir:

#—	C—C	C—V	—#
Gök. [ũNNũla:p]	Gök. [ũNNũla:p] Noh.[gæjænũN] Noh. [õũf-]	Gök. [ãũr]	Gök. [jãũ]

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

Ar. انقلاب **inķıla:b** 'devrim' > **[ũNNũla:p]** 'devrim' 0602211701/76, 0601111501/5, 0601111501/7

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **alın; *ha:ln** 'alın' TT 172, **alın** 'a.' DLT 52 > **[a:lũN]** 'alın' 0503121102/59

OTü. **aņaru; aņaru:** ~ **ıņaru:** ~ **maru:** ED 190a 'daha arkaya' > **[ãũr]** 'öte' 0502211901/126, 0503111203/184, 0503120701/27, 0503121101/57, 0503111202/26, 0503120701/48, 0602211001/197, 0602211001/65, 503210901/70, 06011126a01/16, 0503111201/111, 0502211901/127, 0503111203/51, 0601110301/27

[GũNNũrd̥aɣ] 'salıncak' 0506110201/78, 0506110201/81, 0506110201/85

OTü. ko:y ~ koy; ko:y ~ koy 'koyun' DLT 26 > [gojũN] 'a.' 0502120601/156

OTü. tañıl-; tañıl- '(ip veya bir şeyle) bağlanmak' DLT 616, ED 520b > [d̥ānũl-] 'a.' 0602211501/17

OTü. otuñ; ho:tuñ 'odun' TT 178, otuñ (o:dduñ) 'odun' ED60b, otuñ DLT 11 > [o:dũN] 'odun' 0503111203/50

OTü. soñ; song'sonra' EUTS 208, soñ DLT 601 + [ɪ] + [ra:k] > [θõnũrraɣ] 'daha sonra' 0502211901/162

ÖTrkm. zıñ- 'atmak, fırlatmak' = [ðũN-] 'a.' 0502211901/179

Ar. 'عرب' 'Arab' 'Arap' + [cık] + [ɪn] > [arapɣũN] 'Arapcık, Gülistan Eyaletin'dekibir köyün adı' 0502220301/89

Nohur Ağzı:

OTü. añar; añar: ~ ıñar: ~ ınaru: ED 190a 'daha arkaya' + [ra:k] > [ãnũrraɣ] 'daha öte' 0601113202/117; [ãnũrraɣ] 0601113202/117

OTü. bu; bu: 'bu' ED 291b, bu DLT 29+ [nıñ] > [mũN] 'bunun' 0601113201/19

OTü. karın; karın 'karın' ED 661a, karın 'a.' DLT 27 > [ɣarũN] 'a.' 0601114102/88

OTü. kaya; kaya: 'taş' ED 674b, kaya 'dağın kayası' DLT 49 + [nıñ] > [ɣæjænũN] 'kayanın' 0601114102/60, 0601114102/82, 0601114102/84, 0601114102/87

OTü. koç; koç 'koç' ED 589b, *koçnar ED 592a, koç ~ koñar 'a.' DLT 161 + [ıñ] > [goɣjũN] 'koçun' 0601114102/103, 0601114102/53, 0601114102/76, 0601114102/79

OTü. tañ-; tañ- '(bağ, ip vb. ile) bağlamak' ED 514a, tañ- DLT 614 + [-ɪk] + [ɪl] > [d̥ānũɣli] 'bağlanmış' 0601111201/80

OTü. yaşa-; yaşa-'yaşamak' EUTS 289, yaşa- DLT 481 + [y] + [-ɪʃ] + [ıñız] > [ja:ʃæjʃũNũz] 'yaşayışınız' 0601113202/80

Ar. قلعه қа'le 'kale (Horasan Türkleri ve Nohur Türkmenlerinde köy)' + [si] + [ɪ] + [de] > [qalasũnda] 'köyünde' 0601111202/151

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. yañı; yañı 'yeni, taze' EUTS 283, yañı DLT 189 > [jãnũ] 'demin, biraz önce' 0503111203/110

[w]

[w] altsesi, dil devinimi açısından arka, dudak durumu bakımından daha yuvarlak, çene açısına göre kapalı özelliktedir. İran sahası Göklen ağzında [w] ünsüzünün yanındaki ünlüler üzerindeki yuvarlaklaştırıcı etkisi ile /w/'nın daha yuvarlak [w]'ya değiştiği görülür.

Göklen Ağzı:

Ar. قوی **qavi**: 'güçlü' > ÖTrkm. **govı** = [gɒwɯ] 'iyi' 0503210901/117

[i]

[i] altsesinin hece içerisindeki konumu yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre şu şekildedir:

#—	C—C	C—V	—#
	Gök. [aɣdɯvɪrɪk]	Gök. [dʒima:]	Gök. [aʃaɪ]
	Gök. [bið]	Gök. [a:ɾimaθũn]	Gök. [da:ɪ]
			Gök. [dʒa:lli]
	Noh. [ærxæsiɲnæn]	Noh. [ʃiqær-]	Noh. [χajsi]

/ɪ/ sesbirimi, ölçünlü Türkmen Türkçesinin telaffuzunda ve ağızlarında görüldüğü üzere kelime sonunda [w] ve [i] arasında bir ses olan dar, düz, orta, kapalı[i] sesi ile telaffuz edilir. Bu durum konuşmanın akışına bağlı nadir görülen istisnaları dışında genel bir kuraldır. Ayrıca İran sahası Göklen ağzında da aynı sahada konuşulan diğer bazı Türkmen ağızlarında da gözlemlenen kelime sonuna doğru ünlü seslerin çoğunlukla incilmesi eğilimi görülmektedir.

Göklen Ağzı:

OTü. **aɣɪɣ**; **aɣɪɣ** 'ayr' ED 45b, **aɣɪɣ** DLT 43 > [aɣi] 'a.' 0503111101/76, 0503111202/50

OTü. **ak-**; **ak-** 'akmak' ED 77b + [maz] + [dɪ] > [aɣmaðði] 'akmazdı' 0503111203/117

OTü. **a:k ~ ak**; ***a:k** 'ak, beyaz' TT 171, **a:k ~ ak** 'Oğuzcada beyaz' DLT 53, 79 + Ar.

قَلْعَه **ka'le** + [h] > [aqqala:li] 'Akkaleli' 0502221003/32

OTü. ***alıcı; al-** 'almak' ED 124b, **al-** DLT 97 + [ıci] > [alıdʒi] 'alıcı' 0503111201/59, 0502121101/76

OTü. **altı; altı** 'altı' ED 130b > [alti] 'a.' 0502120601/9, 0502211901/154, 0502211901/159, 0502211901/36, 0502222201/84, 0503111101/36, 0506120501/34, 0506120502/15, 0602110101/123, 0602110301/45

OTü. **aşak; aşak** ED 259a, **aşak** 'Oğuzcada dağ eteği' DLT 45 + [ı] > [aʃaʁi] 'aşağı' 0502211901/152

OTü. **athğ; *athğ** 'atlı' ED 55a, **atlıg** DLT 61 > [atli] 'a.' 0503111201/33, 0503111201/54, 0503111201/61, 0503111201/63, 0503111202/41

OTü. **bacı; bacı** 'kız kardeş' TS I 362 > [baɖʒi] 'kız kardeş' 0503121101/30

OTü. **bağşı; *bagşı** 'bahşı' ED (< poshih) 321a > [baʁʃi] 'a.' 0502121101/60, 0502121101/61, 0502222701/81, 0503121101/139, 0503210801/106

OTü. **çar; çar** 'yansıma ses' ED 427a + [cı] > [ɖʒartʃi] 'bir şeyi halka ilan etmek için bağırarak gezen adam, tellal' 0503120701/55, 0503120701/57, 0503120701/70, 0506110201/94

OTü. **karı; karı:** 'yaşlı' ED 644b, **karı** DLT 206 > [garri] 'yaşlı' 0502120601/151, 0502211901/130, 0502211901/33, 0502211901/34, 0602211001/234, 0602211001/235, 0602211001/47, 0602211001/69, 0602211701/9

OTü. **kapuğ; kapığ** 'kapı' ED 583a, **kapug** DLT 684 > [ɕapi] 'kapı' 0502220301/45, 0502220301/46, 0502220301/51, 0506110201/52

OTü. **takı; takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' ED 466a, DLT 49 > [da:ʁi] 'dahi' 0502121102/18, 0502211901/11, 0502222201/216, 0503210901/28, 0506120401/106, 06011126a01/26, 0602211001/169, 0602211001/193, 0602211003/44, 0602211701/78

OTü. **togru; toğuru:** 'doğru' ED 473a, **togru** 'kılıç, hançer ve bıçağın, kabzaya sokulan kuyruğu' > [dobri] 'doğru' 0503111101/109, 0503121101/173, 0503210801/114, 0503210801/30, 0602110101/14, 0602110102/82, 0602211401/68

Ar. رَاقِب **a:hir** 'son' + [ki] + [si] > [a:ɣurqawθi] 'sonuncusu' 0602211701/51

Ar. عَقْل **aql** 'akıl' + [lig] > [aɣulli] 'akıllı' 0502222202/66

Ar. عَيْن **ayn** 'aslı, kendisi' + [ı] > [ajni] 'aynı' 0502222201/103, 0502222201/109,

0503121101/267

Far. **can** + Tü. [lg] > [ɟa:li] 'canlı' 0502222202/41, 0502222202/43

Ar. **قوى** **qavi**: 'güçlü > ÖTrkm. **govı** = [ɟawi] 'iyi' 0502211501/37, 0502211901/184, 0502220301/89, 0502222201/146, 0502222202/10, 0503111101/109, 0602110302/63, 0602211002/49

Far. **زمانیکه** **zema:ni: ke** 'olduğu vakit, o vakit ki' > [ðama:nuki] 'o zaman ki' 0506110201/131

Söz konusu incelme eğilimi sonucunda tek heceli sözcüklerdeki kapalı, düz /ɪ/ sesbiriminin diğer ünlü ve ünsüz seslerin özelliklerine bağlı olmaksızın dil devinimi açısından merkeze kaydığı gözlemlenmektedir. Bu husus /ɪ/ sesbiriminin incelme eğilimi düzeyini göstermesi açısından kayda değerdir. İran sahası Yomut ağzında bu durum son seviyeye ulaşmış olup /ɪ/ sesbirimi sınırlı sayıda örneği haricinde kullanılmamaktadır. Ancak Göklen ağzında bu durum kelime başı ve ortasında örnekleri görülmekle birlikte daha çok kelimenin sonuna doğru ve özellikle son seste gözlemlenen bir hususiyettir.

Göklen Ağzı:

OTü. **biz**; **biz** 'biz' ED 388a, **biz** DLT 163 > [bið] 'a.' 0502120601/71, 0502121102/35, 0503111101/59, 0503111203/68, 0503121101/86, 0506110701/31, 0506120502/29, 0506120502/46, 0602211001/152, 0602211401/30, 0602211901/63

Ar. **جمعه** **cum'a** 'perşembeden sonra gelen gün' > [ɟima:] 'cuma' 0502222701/60

/ɪ/ ve /r/ akıcı ünsüzlerinin de /ɪ/ sesi üzerinde inceltici etkisi bulunmakta olup bu ünsüzlerin yanında yer alan kelime kök ve gövdelerindeki ve eklerdeki orta ve son sesteki /ɪ/'lar genellikle [i] altsesi ile telaffuz edilmektedir.

Göklen Ağzı:

OTü. **agrı-**; **ha:ğrı-** 'ağrımak' TT 172, **agrı-** DLT 35+ [-ma] + [-sun] > [a:ɁrimaθũN] 'ağrımasın' 0601110301/36

OTü. **agız; ağız** 'ağız' ED 98a, **agız** DLT 486 + **birlik** > [aʁðuʁvɪrlik] 'ittifak, birlik'
503121101/160

OTü. **attur-; attur-** 'attırmak' ED 67a, **attur-** DLT 116 + [-ıl] > [atduɾil-]
'attırılmak' 0503111202/66

OTü. **bi:r; bi:r** ED 353b, **bi:r** ~ **bir** DLT 12 > [bi] 'bir' 0502121102/112,
0502211901/171, 0502221003/65, 0502222701/31, 0503111101/140,
0503111201/108, 0503111202/10, 0503121102/157, 0602211001/237; [bir]
0502120601/100, 0502212001/46, 0502222201/228, 0502222701/58, 05031111
01/149, 0503121101/213, 0503210901/116, 0602211001/237

OTü. **birle; birle** 'ile' ED 364b, **birle** DLT 36 > [bilan] 'ile' 0502222701/20

OTü. **biribiri; bi:r** ED 353b, **bi:r** ~ **bir** DLT 12 + [i] > [birbiri] 'birbiri'
0503121101/88, 0502121102/73, 0502121102/74, 0502121102/83

[j] sesinin de ünlüler üzerinde dolayısıyla /ı/ sesbirimi üzerinde inceltici etkisi

bulunmakta ve bu durumun ortaya çıktığı durumlarda [i] alt sesi görülmektedir.

Göklen Ağzı:

Far. زبان **ziya:n** 'zarar, kayıp' > [ðija:n] 'zarar' 0502222202/3, 0502222202/8

Kelime İçi:

Nohur Ağzı:

OTü. **arka; arka** 'sırt' ED 215b, **arka** DLT 76 + [sı] + [n] + [dan] > [ærxæsinnaen]
'arkasından' 0601114102/55

OTü **aytış; ayıt-** 'söylemek, sormak, dikte etmek' EUTS 28, **aytış-** 'sormak, Oğuzcada
söylemek' DLT 115 + [ım] > [ajdim] 'aydım' 0601111201/116,
0601111201/99

OTü. **çıkar-; çıkar-** 'çıkarmak' ED 410b, **çıkar-** DLT 310 > [tʃiqær-] 'a.'
0601111202/82

OTü. **kadıt-; kadıt-** 'dönmek, geri dönmek' ED 596a, **kadıt-** DLT 416 > [qajit-] 'a.'
0601111202/118

OTü. **kagur-; kagur-** 'kavurmak' ED 612a, DLT 310 > **kawur-** + [-a] + [-mız] >
[qawramız] 'kavuruyoruz' 0601114101/47

- OTü. **karı; karı:** 'yaşlı' ED 644b, **karı** 'a.' DLT 206 > [ɢa:ri] 'a.' 0601113801/13; [ɢa:rri] 0601113202/112
- OTü. **karındaş; karındaş** 'kardeş' ED 662a, **karındaş** DLT 205 > [ɢarinnaf] 'a.' 0601111901/14, 0601111901/16; [ɢarinnaf] 'a.' 0601111901/14, 0601111901/16
- OTü. **katin-; katin-** 'sertleşmiş, katılaşmış' DLT 249 + [-nç] > **qatınç > qatanç > ÖTrkm. gatanç** = [ɢatanif] 0601111202/160
- OTü. **kıkır-; kıkır-** 'bağırmaq' ED 612, **kıkır-** 'yüksek sesle gülmek' DLT 83 > [ɢi:ɤir-] 'bağırmaq' 0601111202/79
- OTü. **kırk; kırk** 'kırk' EUTS 176, **kırk** DLT 176 > [ɢurɣ] 'a.' 0601114102/17, 0601120401/19, 0601120401/22, 0601113202/152, 0601113202/157, 0601113202/158, 0601113202/159
- OTü. **kudruk; kudruk** 'kuyruk' ETG 284, **kudruk** DLT 170 + [ɪ] > [ɢu:riɤi] 'kuyruğu' 0601120402/27
- OTü. **okı-; okı-** 'çağırmaq' BK D 28, **okı-** DLT 556 + [-t] + [-ɪl] > [oɣtul-] 'okutulmaq' 0601111201/38; + [-t] + [mak] + [ɪk] > [oɣutmæxliɣ] 'okutmək' 0601120101/12
- OTü. **yaz-; yaz-** 'Oğuzcada yazmaq' DLT 470 + [-an] + [lar] + [ɪ] > [jazallari] 'yazanları' 0601113601/105
- OTü. **yorınçga; yorınçga:** 'yonca' ED 971a, **yorınçga** DLT 217 > [jörindɣa] 'a.' 0601111202/45; [jyndɣæ] 0601120102/8
- OTü. **karındaş; *karındaş** 'kardeş' ED 662a, **karındaş** DLT 205 > [ɢarinnaf] 'akraba' 0601111901/14, 0601111901/16
- OTü. **kadıt-; kadıt-** 'dönmeq, geri dönmeq' ED 596a, **kadıt-** DLT 416 > [ɢajit-] 'a.' 0601111202/118
- OTü. **yarım; yarım** EUTS 287, **yarım** 'yarı, yarım' DLT 453 > [ja:rim] 'a.' 0601111902/31, 0601113202/121
- OTü. **yaşa-; yaşa-** 'yaşamak' EUTS 289, **yaşa-** 'yaşamak' DLT 481 + [y] + [-ɪɣ] > [ja:fæji] 'yaşayış' 0601113202/82, 0601113202/79
- OTü. **yık-; yık-** 'yıkmak' DLT 55 > [jiq-] 'a.' 0601111202/103
- OTü. **yıl; yıl** 'yıl, sene' DLT 327 > [jil] 'a.' 0601110301/15, 0601111202/113, 0601111202/115, 0601111202/51, 0601111202/6, 0601111901/30,

0601111901/31, 0601120102/17, 0601120402/36; [jil] 0601111901/1,
0601113801/56, 0601113201/8, 0601111901/35; [jil] 0601110301/15,
0601111202/113, 0601111202/115, 0601111901/31

OTü. **yorınçga; yorınçga:** 'yonca' ED 971a, **yorınçga** DLT 217 > [jörindça] 'a.'
0601111202/45

Far. **جان** **ca:n** 'can' + Tü. [lig] > [dça:lli] 'canlı' 0601111301/27, 0601111301/32

Fr. **doktor** > [dykdir] 'doktor' 0601111201/37

Ar. **قوى** **kavi:** 'güçlü' > ÖTrkm. **govı+** [cı] + [lık] > [cawitfulux] 0601113601/47

Ar. **ناقص** **na:kış** 'noksan, eksik, tam olmayan, engelli' + [lıq] > [na:xuslız] 'eksiklik'
061120402/27

Kelime Sonu:

Nohur Ağzı:

OTü. **ağrı; *ağrı** 'ayrı' ED 63b, **ağrı** DLT 75 > [ajri] 'a.' 0601111201/59,
0601111202/190, 0601111302/19, 0601111302/36, 0601111302/37,
0601111302/57, 0601114101/29, 0601120102/21, 0601120401/19,
0601120402/12

OTü. **altı; altı** ED 130b > [alti] 'a.' 0601111202/169, 0601120402/36,
0601114102/46

OTü. **bas-; bas-** 'basmak' ED 370b, **bas-** 'üstüne çöküp basmak, bastırmak' DLT 269
+ [ma] + [cı] > [basmaŋi] 'haydut' 0601111201/69

OTü. **ber-; bè:r-** 'vermek' ED 353b, **bi:r-** ~ **bir-** ~ **ber-** 'vermek' DLT 79 + [-mek] +
[i] > [bermaŋi] 'vermesi' 0601113202/23

OTü. **çap-; çap-** 'sürmek' ED 394a, **çap-** 'saf çamurla sıvamak' DLT 265 + [gı] >
[tʃapçi] 0601111202/133, 0601111202/135, 0601111202/136,
0601111202/142

OTü. **kanı; ka:nı** ~ **ka:ŋu** 'hangi, ne' ED 863b, **kanı** 'nerede, hani' DLT 35 + [sı] >
[xajsi] 'hangisi' 0601113202/104, 0601113202/32, 0601113601/72

OTü. **karı; karı:** 'yaşlı' ED 644b, **karı** DLT 206 > [ca:rri] 'yaşlı' 0601113202/112

OTü. **katı; katığ** 'katı, sert' ED 597b, **katıg** DLT 68 > ÖTrkm. **gatu** = [cati] 'a.'
0601111201/105, 0601111301/27, 0601113202/128, 0601113202/148,
0601120101/30

- OTü. **konşı; konşı:** 'komşu' ED 640b, **konşı** 'a.' DLT 219 > [gowfi] 'a.' 0601113202/142; [gowfi] 0601113202/142
- OTü. **sa:n; sa:n** 'sayı' ED 830b, **sa:n** 'sayı' DLT 513 + [ı] > Noh. [sa:ni] 'tane, sayılardan sonra kullanılır' 0601111201/114, 0601120102/36, 0601120102/43, 0601111302/35, 0601120102/41
- OTü. **takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' DLT 49, ED 466a > [laxi] 'dahi' 0601113601/43; [laxi] 0601111202/196
- OTü. **togru; toğuru:** 'doğru' ED 473a, **togru** 'kılıç, hançer ve bıçağın, kabzaya sokulan kuyruğu' DLT 309 > [dovri] 'a.' 0601111202/143
- OTü. **yalgan; yalğan** 'yalan' ED 926b, **yalgan** DLT 460 + [çı] > [jalantfi] 'yalancı' 0601113202/33, 0601113202/72
- OTü. **yañ; yañ** ED 940b, 'nesnenin kalıbı, kalıp' **yañ** DLT 602 + [ıg] > [ja:li] 0601110301/57, 0601111201/65, 0601113202/132, 0601113601/102, 0601113801/78, 0601120101/4, 0601120402/38; [ja:li] 0601120101/12; [juli] 0601113202/46; [ja:li] 0601113202/46
- OTü. **yarım; yarım** EUTS 287, **yarım** 'yarı, yarım' DLT 453 > [ja:ri] 'yarı' 0601113202/62, 0601114102/96
- OTü. **yokaru; yoqoru** 'yukarı' EUTS 301, **yokaru** DLT 83 > [juɣari] 'a.' 0601111201/87; [juɣa:ri] 0601111201/32; [juɣa:ri] 0601111201/27; [juɣari] 0601111201/40, 0601111202/64; + [sı] > [joɣarsi] 'a.' 0601110301/52
- Ar. قوى **qavi:** 'güçlü' > ÖTrkm. **govı** = [gawi] 'iyi' 0601111201/68, 0601111202/172, 0601111302/24, 0601113601/52, 0601114101/148, 0601114101/97; [gawi] 0601111902/13, 0601113601/54, 0601113801/74, 0601114102/15
- Ar. ایراد **i:ra:d** 'kusur, noksan, ayıp'+ Tü. [lı] > [iradli] 'kusurlu, noksanlı, ayıplı' 0601120402/32
- OTü. **ogrı; ogrı** 'hırsız' DLT 75 > [ovri] 'hırsız' 0601111201/69
- OTü. **soñ; song** 'sonra' EUTS 208, **soñ** DLT 601 + [kı] > [sõnqi] 0601111301/27
- OTü. **suvlug; suvluğ** 'sulu' ED 788b, **suw** ~ **su:w** DLT 12 + [ıg] > Noh. [suwli] 'sulu' 0601113601/30; [suli] 0601113201/43
- OTü. **tokı-; tokı:-** ED 467a, **tokı-** 'dokumak' DLT 562 > ÖTrkm. doka- = Noh. [toɣ-] 'dokumak' 0601114101/18

OTü. **ulag; ulag** "beyin emriyle hızlı posta için alınan ve diğerlerine ulaşıncaya kadar binilen at" ED 136a, DLT 73 + [l] > [ulaxli] 'binek hayvanlı' 0601113202/117

OTü. **yalgan; yalğan** 'yalan' ED 926b, **yalgan** DLT 460 + [ç] > [jalantfi] 'yalancı' 0601113202/33, 0601113202/72

OTü. **yokaru; yoqoru** 'yukarı' EUTS 301, **yokaru** DLT 83 + [s] > [joχarsi] 'yukarısı' 0601110301/52

Ar. **حاجى** ha:cı 'hacca giden' > [χadzi] 'a.' 0601113801/16, 0601113801/21, 0601120102/31, 0601111302/21

[i]

Özellikle çıkış yerleri orta damak olan [ŋ] ve küçük dil olan [N] genizsil seslerinin yanında yer alan [i] altsesi bu genizsil seslerin etkisi ile genizsil şekli olan [ĩ] altsesi ile ifade edilmektedir. Bu husus hem kelime kök ve gövdelerinde, hem de kelime kök ve gövdelerine eklenen ekte bulunan genizsil ünsüzün etkisi ile kelime veya ekte söz konusu ünsüzlerin yanında veya komşu hecesinde bulunan ünlülerde ortaya çıkmaktadır. [ĩ] altsesinin hece içerisindeki konumu yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre şu şekildedir:

#—	C—C	C—V	—#
	Gök. [i] [æ:rĩŋ]	Gök. [ajdujũĩNĩð]	Gök. [alannĩ]
	Noh. [ãnrĩN]		
	Noh. [sarwja:ĩŋ]		

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü **aytış; ayıt**-'söylemek, sormak, dikte etmek' EUTS 28, **aytış**- 'sormak, Oğuzcada söylemek' DLT 115 + [ıŋız] > [ajɬũĩNĩð] 'söyleyişiniz' 0503111203/3

İsmi + [niŋ] > [uθminĩN] 'İsmi'nin, İsmi yer adı' 0601111501/11

OTü. **iş; iş** 'iş' EUTS 29, **i:ş** DLT 79 + [ler] + [iŋ] > [i] [æ:rĩŋ] 'işlerin' 0602211002/43

OTü. **kayusı; kayu** 'hangi' DLT 26 + [sı] + [sıŋız] > [ɬajθuθũĩNĩð] 'hangisisiniz'

0602211001/111

OTü. **oltur-**; **olur-** 'oturmak' EUTS 141, **oltur-** ~ **oldur-** DLT 275 + [-ıŋ] > [otu:rĩŋ] 'oturun' 0602211003/35

OTü. **şunıŋ**; (ETü. *uş ol > uşol > şol > şu) *uş 'gösterme edatı, işte' DLT. 30 > şu + [nıŋ] > [ʃĩŋ] 'şunun' 0502222201/64

toktamış + [ıŋ] > [toχtamiʃĩŋ] 'Tohtamış'ın; Tohtamış Göklenlerin bir tiresi' 0602211001/7

OTü. **yaşa-**; **yaşa-** 'yaşamak' EUTS 289, **yaşa-** DLT 481 + [y] + [-ıŋ] + [dan] > [jaʃaʃiʃĩŋ] 'yaşayışından' 06011126a01/4

Ar. عرو 'aru:s' 'gelin' + [ıŋ] > [æru:θĩŋ] 'gelinin' 0502120601/58, 0502120601/61, 0502120601/70

Ar. سوال su:a:l + [ıŋ] > [θowa:lĩŋ] 'senin sorun' 06011126a01/18

Nohur Ağzı:

OTü. **aŋaru**; **aŋaru:** ~ **ıŋaru:** ~ **maru:** 'daha arkaya' ED 190a + [nıŋ] > [ãnrĩŋ] 'öte tarafın' 0601111202/61

OTü. **at**; **at** 'at' ED 33a; **at** DLT 12 + [lar] + [ıŋ] > [atlarĩŋ] 'atların' 0601111202/164

OTü. **ana**; **ana** 'ana' ED 169b, DLT 27, 59 + [nıŋ] > [ænænĩŋ] 'annenin' 0601111301/1

OTü. **oba**; **o:pa** 'köy' TT 177, **oba** 'ova, köy' ED 5b, **oba** 'Oğuzcada kabile' DLT 55 + [sı] + [nıŋ] > [ovasunĩŋ] 'köyünün' 0601113202/126

OTü. **sarıg ya:g**; **sarıg** 'sarı öd' ED 848a, DLT 188 + **ya:g** ~ **yag** 'yağ' ED 895a, DLT 101 + [ıŋ] > [sarıja:ɣĩŋ] 'sarı yağın, eritilmiş tereyağının' 0601114101/111

OTü. **şu**; *uş 'gösterme edatı, işte' DLT 30 (ETü. *uş ol > uşol > şol > şu) + [n] + [ıŋ] > [ʃonĩŋ] 'şunun' 0601111301/23

OTü. **toy**; **toy** 'toy, karargah' EUTS 248, **toy** 'karagah' DLT 505 + [uŋ] > [tojĩŋ] 'düğünün' 0601111202/140

Ar. رسول الله resu:l-ullah 'Allah'ın peygamberi, Hz. Muhammed' + [ıŋ] > [ræsu:llahĩŋ] 'a.' 0601120401/22

Far. **بجنورد Bocnurd** + [uŋ] > [biʒnu:rdĩŋ] 'Bocnurd, Horasan Eyaletinde şehir adı' 0601111201/30

Ar. **صورت şu:ret** 'biçim, görünüş' + [ıŋ] + [da] > [su:ratĩnda] 'suretinde, biçiminde'

0601120101/24

Kelime Sonu:

OTü. **al-**; **al-** 'almak' ED 124b, **al-** DLT 97 + [-**gan**] + [**m**] + [**ı**] > [**alannĩ**] 'aladığını'
0503121102/117

OTü. **kurşag**; **kurşag** 'kuşak' DLT 234 + [**m**] + [**ı**] > [**Guşəknĩ**] 'kuşağını'
0503121102/102

OTü. **soñ**; **soñ** 'son' ED 832b, **soñ** DLT 601 + [**ı**] > [**θōnĩ**] 'sonu' 0503120701/47

OTü. **tokı**; **tokı** 'bir şeye vurmak' ED 467, **tokı-** 'dokumak' DLT 562 + [-**ma**] + [**ŋ**] + [**ı**] > [**doqmā:ŋĩ**] 'halı tezgahını' 0503121102/111

OTü. **yañı**; **yañı** 'yeni, taze' EUTS 283, **yañı** DLT 189 > [**jānĩ**] 'demin'
0503111203/120, 0503111203/152, 0503121102/18

Ar. **کتاب** **kita:b** 'kitap' + [**ıŋ**] + [**ı**] > [**kita:vũnĩ**] 'kitabını' 0503121101/192

3.2.1.2.1.5. /i/

/i/ sesbiriminin kendinden önce veya sonra gelen ünlü veya ünsüzün niteliğine göre normal uzunlukta Göklen ağzında üç altsesi bulunur: 1. [i] ön, düz, kapalı; 2. [ĩ] ön, düz, kapalı, genizsil; 3. [i] ön, daha yuvarlak, kapalı; Nohur ağzında ise iki alt sesi bulunur: 1. [i] ön, düz, kapalı; 2. [ĩ] ön, düz, kapalı, genizsil.

[i]

[i] altsesi hece içerisindeyanında bulunduğu seslerin niteliğine göre şu konumlarda yer almaktadır:

#—	C—C	C—V	—#
Gök. [iʃ-]		Gök. [balθineg]	Gök. [kerki]
Gök. [inʃe]			Gök. a:qbi:vi]
Noh. [ilæ-]	Noh. [ʃøwi]	Noh. [gidʒæ]	Noh. [jædi]
Noh. [iŋin]	Noh. [tæmdir]	Noh. [gidi-]	Noh. [təwi]

Kelime Başı:**Göklen Ağzı:**

OTü. **eşek; eşgek** 'eşek' ED 260a, **eşek** ~ **eşgek** 'eşek' DLT 68 > [iʃfek] 'a.' 0503111202/3, 0503111202/4

OTü. **iç-; iç-** 'içmek' ED19a > [itʃ-] 'a.' 0503111203/160, 0502222201/104, 0503111101/139, 0502221001/68, 0506120501/55, 0602110102/87, 0602110102/85

OTü. **içgerü; içgerü** 'içeri' ED 25b, **iç** 'a.' DLT 30 > [iʃgeri] 'a.' 0503111101/80, 0602211002/51

OTü. **ikki; êkki** 'iki' ED 100b, **ikki** DLT 78 > [iki] 'a.' 0502120601/68, 0502121101/26, 0602211001/83, 0602211001/87, 0602211302/29, 0602211302/63, 0602211401/10

OTü. **ilgerü; ilgerü** 'ileri' ED 144a > [iʃgeri] 'a.' 0602211002/22, 0602211002/49, 0602211002/82

OTü. **işle-; işle-** ED 262b, **işle-**'çalışmak' DLT 146 > [iʃle-] 'a.' 0502220301/25, 0502121101/40, 0502222201/78, 0602211002/13, 0503111101/94, 06011126a01/58, 06011126a01/63, 0602211301/2

OTü. **yinçge; yinçgä** 'ince' EUTS 297, **yinçge** 'herhangi bir şeyin incesi, ince' DLT 610 > [intʃe] 'a.' 0602211701/51, 0602210801/24, 0602210801/1, 0602211502/34

Far. رسم **resm** 'gelenek' > [ireθim] 'a.' 0602110501/17

Ar. رئيس **reis** 'başkan' > [irejiθ] 'a.' 0506110701/114

Kelime İçi:

OTü. **siṅek; ba:l** 'bal' ED 330a + **siṅek** 'sinek' ED 838b, **siṅek** DLT 270 > [balθineg] 'bal arısı' 0503111101/114

Nohur Ağzı:

OTü. **ilkün; ilkün** 'halk, millet, bodun' EUTS 93 > Noh. [ilgin] 'a.' 0601113601/18

OTü. **in-; in-**'inmek' DLT 94 + [di] + [m] > [innim] 'indim' 0601114102/24

OTü. **iste-; iste-** 'istemek' ED 243a, **iste-** 'istemek' DLT 139 + [me] + [di] > [istæmædi] 'isetemedi' 0601114102/107

OTü. **kara; içgerü** 'içeri' ED 25b, **iç** 'a.' DLT 30 > **[itʃ]** 'iç' 0601114101/111, 0601114101/36, 0601114102/33, 0601114101/66, 0601113202/159, 0601113202/160, 0601113202/174, 0601114101/34

Kelime İçi:

OTü. **çepiş; çepiş** 'altı aylık keçi yavrusu' ED 399a, DLT 185 > **[tʃəwɪʃ]** 'a.' 0601114102/60, 0601114102/89, 0601114102/72, 0601114102/63, 0601114102/70 0601114102/88

OTü. **kè:çe** TT 182, **kèçe ~ gèçe** 'gece' ED 694b, **keçe ~kiçe** DLT 54 > **[gidʒæ]** 'a.' 0601113202/94

OTü. **keltür-; keltür-** 'getirmek' ED 716b, DLT 14 > **[gætir-]** 'getirmek' 0601113201/23, 0601111202/89, 0601111202/79, 0601114102/97, 0601111201/110, 0601111201/44, 0601111302/13, 0601113202/147, 0601113601/103 0601111201/56, 0601111302/11, 0601120102/12, 0601113801/39, 0601111202/21

OTü. **kit-; kêt-** 'gitmek' ED701a, **kit-** DLT 414 > **[git-]** 'a.' 0601111201/87, 0601111302/48, 0601113202/74, 0601114102/19, 0601111902/38, 0601111902/43; + **[- il]** > **[gidil-]** 'gidilmek' 0601111202/31

OTü. **öl-; öl-** 'öl-' ED 125b + **[-tür]** > **[øldir-]** 'öldürmek' 0601120402/26, 0601114102/54, 0601120101/32, 0601111301/23, 0601111301/30; + **[-il]** > **[øldiri-]** 'öldürülmek' 0601111301/32, 0601111301/27, 0601120101/28

OTü. ***tamdur;** Sarı Uyurca **tan-** 'yakmak'; **tamdur-** 'yakmak' ED 504a, DLT 355 > **[tæmdir]** 'tandır' 0601114101/11, 0601114101/62; **[tændir]** 0601114101/69

OTü. **yaşa-; yaşa-** 'yaşamak' EUTS 289, **yaşa-** 'yaşamak' DLT 481 > **[jaʃɪmiz]** 'yaşıyoruz' 0601111201/14

OTü. **yet-; yet-** ~ **yit-** 'yetişmek, erişmek, ulaşmak' DLT 105 + **[-ir]** > **[jetir-]** 'yetirmek' 0601111201/107

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. **ağrı; *ağrı** 'ayrı' ED 63b, **ağrı** DLT 75 > **[aʒri]** 'ayrı' 0602211901/51

OTü. **ti-** ~ **te-**; **tè-** 'demek, söylemek' TT 182, **ti:** ~ **ti-** ~ **te-** DLT 554 > **[di-]** 'a.'
 0502121102/47, 0502211901/111, 0502220301/88, 0502222201/177,
 0502222201/197, 0602211003/42, 0602211501/49, 0602211501/52,
 0502221002/68

OTü. **yori-**; **yori-** 'yürümek' EUTS 302, **yori-** ~ **yoru-** DLT 608 > **[jø:ri-]** 'a.'
 0502121102/36

OTü. **kerki**; **kerki** 'keser' ED741b > **[kerki]** 'keser' 0602211901/52

Ar. عين 'ayn 'tıpatıp' + **[ı]** > **[ajni]** 'aynı' 0502222201/111

Nohur Ağzı:

OTü. **tè-** 'de-, söyle-' ED 433b, **tè:-** TT 182 > **[di-]** 'a.' 0601113202/60,
 0601110301/31, 0601113202/99, 0601114102/78, 0601110301/48,
 0601113202/149, 0601114101/84

OTü. **tügi** 'Oğuz lehçesinde ak darının kepeği alındıktan sonra kalan esas kısmı' DLT
 547 > ÖTrkm. **tüwi** 'pirinç' = **[tuwi]** 'a.' 0601114101/42, 0601114101/45,
 0601114101/54, 0601120102/9

OTü. **yi:-**; **yi:-** '(bir şey) yemek' DLT 448 > **[ji-]** 'yemek' 0601114101/93,
 0601111301/29

OTü. **yetti**; **yètti** 'yedi' ED886a, **yetti** 'yedi' DLT 455 > **[jædi]** 'a.' 0601111301/26,
 0601111302/45, 0601120101/27, 0601120102/43, 0601120402/25,
 0601120402/36, 0601111301/10, 0601120101/9

Ar. قوى **ḳavi:** 'güçlü' > **[gowi]** 'iyi' 0601111202/196, 0601111902/13,
 0601111202/197

Eski Türkçede bazı fiil köklerinde görülen [i] ünlüsü, ölçünlü Türkmen Türkçesinde geniş ünlüye dönüşerek /a/, /e/ şeklinde ortaya çıkmakta, Göklen ağzında ise muhafaza edilmektedir:

Göklen Ağzı:

OTü. **okı-**; **okı-** 'çağırmaq' BK D 28, **okı-** DLT 556 > **[oqu-]** 'okumak'
 0602110302/85, 0502121102/30, 0503121102/22, 0502211501/63,
 0502222701/44, 0602110302/78, 0506120501/4, 0506120502/18,
 0503210801/77, 06011126a01/13

OTü. **tokı; tokı**: 'bir şeye vurmak' ED 467, **tokı**- 'dokumak' DLT 562 > [**doqu-**] 'dokumak' 0502222702/1; [**doqi-**] 0502222702/47, 0502222702/33

OTü. **yoru-**; **yori-** 'yürümek' OTG 260, **yori-** ~ **yoru-** DLT 608 > [**jø:ri-**] 'a.' 0502121102/36; [**jøri:-**] 0602211401/54; [**jøry-**] 0602211901/18; [**jøryd-**] 0602211302/34, 0602211302/59

İran Göklen ağzının konuşulduğu bazı yerlerde belirttiğimiz bu hususta ölçünlü dilin temelini teşkil eden Teke ağzına benzer telaffuzları da görebilmekteyiz.

Göklen Ağzı:

OTü. **okı-**; **okı-** 'çağırarak' BK D 28, **okı-** 'a.' DLT 556 > [**oqa-**] 'okumak' 0502222701/91, 0502121102/11, 0602211002/19, 0602211302/95; [**oqa:-**] 0503121101/159, 0602211501/23, 0502211501/47, 0503121101/141, 0602211002/69, 0602211302/110

OTü. **yoru-**; **yori-** 'yürümek' OTG 260, **yori-** ~ **yoru-** DLT 608 > [**jø:re-**] 'yürümek' 0602110101/130, 0503111203/183; [**jøre-**] 0503121102/92, 0503111204/35, 0503121101/193

[i]

[m, n, ŋ, ɳ] genizsil ünsüzlerinden sonra veya önce gelen [i] ünlüsünün genizsil [ĩ] altsesi şeklinde söylendiği görülmektedir. Özellikle çıkış yerleri orta damak olan [ŋ] ve küçük dil olan [ɳ] genizsil seslerinin yanında yer alan /i/ sesinde bu husus görülmektedir.[ĩ] ünlüsü hece içerisinde yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre şu konumlarda yer almaktadır:

#—	C—C	C—V	—#
Gök. [ĩŋĩð]	Gök. [dĩŋẽ]	Gök. [dyfĩnjeːndirĩŋĩð]	Gök. [ðendeɣĩːŋĩ]
Gök. [ĩŋ]	Gök. [gĩŋ]		
	Noh. [berĩŋ]		
	Noh. [æɳæĩŋ]		

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

- OTü. **bi:r; bi:r** ED 353b, **bi:r** ~ **bir** DLT 12 + **[i]** + **[niŋ]** + **[ki]** + **[de]** > **[birĩŋ □ □ □]**
'birininki de' 0502121102/29
- OTü. **eŋ; äng** 'en' EUTS 72, **i:n** DLT 36 > **[ĩŋ]** 'en edatı' 0502121102/85,
0502221001/85, 0503210801/20
- OTü. **iz; äng** 'en' EUTS 72, **i:n** DLT 36 + **iz; i:z (ı:z)** 'iz' ED 277, **iz** DLT 53 > **[ĩŋĩđ]**
'en arka' 0602110302/59

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

- OTü. **alıberĩŋ; al-** 'almak' ED 124b, **al-** DLT 97 + **[-a]** + **ber-;** **bè:r-** 'vermek' ED
353b, **bi:r-** ~ **bir-** ~ **ber-** 'vermek' DLT 79 + **[-iŋ]** > **[aluvverĩŋ]** 'alıverin'
0503111201/31
- OTü. **ber-;** **bè:r-** 'vermek' ED 353b, **bi:r-** ~ **bir-** ~ **ber-** 'vermek' DLT 79 + **[-iŋ]** >
[berĩŋ] 'verin' 0601111501/67, 0601111501/68
- OTü. **beze-; bädiz** 'süs' EUTS 36 > ***bejiz-** > ***beyze-, beze-** DLT 560 + **[-r]** + **[-di]**
+ **[-ŋ]** > **[beđæ:rdĩŋ]** 'süslerdin' 0503121102/111
- OTü. **bil-; bil-** 'bilmek' ED 330b, **bil-** DLT 34 + **[-(i)yä:n]** + **[-dir]** + **[-siŋiz]** >
[bilijæ:ĩrĩŋĩđ] 'biliyorsunuz' 0506120401/91
- OTü. **eçe; eçe** 'abla, büyük kız kardeş' ED 20a, DLT 56+ **[m]** + **[iŋ]** > **[edğemĩŋ]**
'annemin' 0502120601/155
- OTü. **eşit-; eşüt-** ED 258a, **eşit-** 'işitmek' DLT 114+ **[-en]** + **[dir]** + **[iŋ]** >
[eŋ □ □ nnirĩŋ] 'duymuşumdur' 0502222701/88, **[-enθĩŋĩđ]** 0602211001/7
- ÖTrkm. **gürrüŋ** 'sohbet, konuşma' = **[gürrĩŋ]** 'sohbet, konuşma' 0506110201/45
- OTü. **kelin; kelin** 'gelin' ED 719a, **kelin** DLT 204 + **[-iŋ]** > **[geĩŋ]** 'gelin'
0502120601/69, 0503111101/9
- OTü. **eŋ; äng** 'en' EUTS 72, **i:n** DLT 36 > **[gĩŋ]** 'geniş' 0503111203/96,
0503111201/71
- OTü. **miŋ; ming** 'bin' EUTS 130, **miŋ** DLT 119 > **[mĩŋ]** 'a.' 0506110201/96,
0506110201/97, 0601111501/48, 0601111501/49, 0601111501/52,

0601111501/76, 0601111501/89, 0601111501/91

OTü. **siñ-**; **singür-** 'damlamak' EUTS 206, **siñ-** 'batmak, emilmek' DLT 614 > [θiŋ-]

'bir şeye nüfuz etmek' 0503121102/140, 0503121102/139

OTü. **tun-**; **tun-** ED 514a, **tun-** 'yağmur ve benzeri dinmek, durmak' DLT 178 + [-a] >

[dĩŋē] 'sadece' 0503121102/154

OTü. **tıŋla-**; **tıŋla-** 'dinlemek' ED 522a, **tıŋla-** DLT 60 > [dĩŋlæ-] 'dinlemek'

0502222701/6

OTü. **tüş-**; **tüş-** EUTS 259, **tüş-** 'düşmek' DLT 161 + [-(ü)n] + [-(i)yä:n] + [-dir] + [-

siñiz] > [dyfĩnjɛ·n·ĩrĩŋĩð] 'düşünüyorsunuz' 0503111203/66

OTü. **yeñil-**; **yeñ-** 'Oğuz ve Kıpçak lehçesinde yenmek, galip gelmek' DLT 614 + [-

il] > [jẽŋĩl-] 'yenilmek' 0602211002/30, 0602211002/12

Far. آموز **amu:zeş** 'öğretim' + [iŋ] > [amu:zeŋ] 'öğretimin' 0502211501/46

Ar. شوروی **şu:vrevi:** 'Sovyet' + [niŋ] > [ʃowrewĩŋ] 'Sovyet'in' 0602110201/5

Far. هنوز **henu:z** 'henüz' > [χẽŋĩð] 'henüz' 0502221002/71

Far. **hoş** + Tü. **kel-** 'gelmek' ED 715b, **kel-** 'gelmek' DLT 29 + [-ip] + [-dir] + [-siñiz]

> [χofgelĩp·ĩrĩŋĩð] 'hoşgelmişsiniz' 0502211901/1

Nohur Ağzı:

OTü. **ana;** **ana** 'ana' ED 169b, DLT 27, 59 + [niŋ] > [ænænĩŋ] 'annenin'

0601120101/1, 0601120101/12, 0601120101/13, 0601120101/20,

0601120101/4, 0601120101/5, 0601120101/8

OTü. **ber-**; **bè:r-** 'vermek' ED 353b, **bi:r-** ~ **bir-** ~ **ber-** 'vermek' DLT 79 + [-iŋ] >

[berĩŋ] 'verin' 0601111301/6

OTü. **bil;** **bil** 'bel' ED 330a, DLT 501 + [iŋ] + [e] > [bi:ĩŋæ] 'beline' 0601111202/91

OTü. **bil-**; **bil-** 'bilmek' ED 330b, **bil-** DLT 34 + [-e] + [men] > [biłæmĩŋ]

'bilmiyorum' 0601114101/122

OTü. **bir bir;** **bir bir** 'birbirine' ED 353b, DLT 125 + [i] + [niŋ] > [bi:rbi:rĩŋ]

'birbirinin' 0601120402/19

OTü. **biz;** **biz** 'biz' ED 388a, **biz** DLT 163 + [iŋ] > [bizĩŋ] 'bizim' 0601113201/34,

0601113202/106

OTü. **idi;** **iğe** 'sahip' EUTS 90, **ıdı** 'sahip, efendi' ED 41a + [si] + [niŋ] > [jæ·inĩŋ]

'iyesinin' 0601113202/107, 0601113202/134

Ar. جنس **cins** 'çeşit, tür, soy' + [imiz] + [iŋ] > [dʒænsimizĩŋ] 'soyumuzun'

0601111902/34

Far. جنگل **cengel** 'orman' + [iŋ] > [dʒæŋgæ[iŋ]] 'ormanın' 0601114102/67

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

Far. زندگی **zindegı**: 'yaşam' + Tü. [ŋ] + Tü. [i] > [ðendeyĩ:ŋĩ] 'yaşamını'
0502221002/23

[i]

Kelimenin ilk hecesinde bulunan yuvarlak ünlü bazen kelimenin sonraki hecesindeki veya kendine eklenen ekin bünyesindeki /i/ ses birimini dudak uyumuna sokarak kendine benzetererek [i] altsesi ile telaffuz edilmektedir. Bu yarı benzeşme hususiyeti İran sahası Göklen ağzında karışık bir görünümde olup uyum kurallı bir nitelik taşımamaktadır. Nohur ağzında ise bu sesin kullanımı tespit edilmemiştir.

Göklen Ağzı:

OTü. **bu; bu**: 'bu' ED 291b, **bu** 'a.' DLT 29 + [nı] > [muni] 'bunu' 0502222701/8

Ar. مولد **mevlid** 'mevlit' > [møwli] 'a.' 0502222702/14

3.2.1.2.1.6. /o/

/o/ sesbiriminin kendinden önce veya sonra gelen ünlü veya ünsüzün niteliğine göre normal uzunlukta Göklen ağzında üç altsesi bulunur: 1. [o] arka, yuvarlak, yarı kapalı; 2. [õ] arka, yuvarlak, yarı kapalı, genizsil; 3. [ɔ] arka, yuvarlak, yarı açık. Nohur ağzında ise iki altsesi bulunur: 1. [o] arka, yuvarlak, yarı kapalı; 2. [õ] arka, yuvarlak.

[o]

[o] altsesi hece içerisindeyanında bulunduğu seslerin niteliğine göre şu konumlarda yer almaktadır:

#—	C—C	C—V	—#
Gök. [oloqon]	Gök. [qow-]	Gök. [porum]	Gök. [fo]
Gök. [or-]	Gök. [toʁθon]	Gök. [pomoðo:r]	
Noh. [on]	Noh. [jorundʒa]	Noh. [gobær-]	
Noh. [ozalχa]	Noh. [doldur-]		

Kelime Başı:

Göklün Ağzı:

OTü. **oğlan; oğul** 'oğlan' EUTS 139, **oglan** 'oğlan, çocuk' DLT 46 > **[oɣlan]** 'oğlan'
 0502120601/147, 0502120601/78, 0502121102/55, 0502221001/111,
 0502221003/32, 0502221003/50, 0502222201/50, 0503111202/85,
 0503121102/38, 0506120401/68, 0506120501/60, 0506120601/2,
 0506120601/5, 0506120601/6, 0506120601/9

OTü. **Oğuz; Oguz** 'Türklerden bir boy' DLT 20 > **[oɣuð]** 'a.' 0503210801/28

OTü. **okı-; okı-** 'çağırmaq' BK D 28, **okı-** 'a.' DLT 556 > **[oqa-]** 'okumak'
 0502222701/91, 0502121102/11, 0602211002/19, 0602211302/95

OTü. **ol; ol** 'bu, o' EUTS 141, **ol** '3. teklik kişi adlı' DLT 14 > **[o]** 'a.' 0502120601/14,
 0502120601/142, 0503120701/72, 0506110201/119, 0602110101/146,
 0602211401/55

OTü. **oltur-; olur-** 'oturmak' EUTS 141, **oltur-** ~ **oldur-** 'a.' DLT 275 > **[otur-]** 'a.'
 0506120401/21, 0602211002/39, 0502222701/57

OTü. **o:n; o:n** 'on' ED 166a, **o:n** DLT 36 > **[on]** 'a.' 0502121101/20, 0502121101/41,
 0502121102/100, 0502211901/43, 0502211901/98, 0502212001/54,
 0502220301/78, 0502221001/2, 0502221002/58, 0502221003/18

OTü. **or-; or-** 'koymak' EUTS 142, **or-** '(ot vb.) biçmek, kesmek' DLT 96 > **[or-]** 'a.'
 0503111202/134, 0506120601/26, 0506110701/44, 0506110701/42; + **[ak]** >
[oraq] 'orak' 0503111202/132, 0503121102/117, 0506110201/41

OTü. **ottuz; ottuz (ottoz)** 'otuz' ED 74a, **ottuz** DLT 83 > **[otuð]** 'a.' 0503111204/33,
 0506110201/69, 0602210801/3

OTü. **oyun; oyun** 'oyun' ED 274a, **oyun** DLT 55 > **[ojuun]** 'a.' 0502121102/55,
 0502121102/60, 0502121102/70, 0503111204/43

OTü. **ulug; uluğ** ED 136b, **ulug** 'yüce, ulu, büyük' DLT 37 + **[kan]** > **[oloqon]**

'büyük' 0502220301/78, 0502222702/41, 0502222702/43, 0503210901/72

Nohur Ağzı:

OTü. **andın**; **andan** ~ **andın** 'ondan' ED 177b, **andın** DLT 42 > **ondan** > **onnan** > **[onnon]** 'ondan' 0601111202/14, 0601111302/20; + **song** 'sonra' EUTS 208, **soñ** DLT 601 > **[osõn]** 'ondan sonra' 0601113601/101, 0601113601/99

OTü. **okı-**; **okı-** 'çağırmaq' BK D 28, **okı-** DLT 556+ **[mak]** > **[oɣomaɣ]** 'okumak' 0601120402/6

OTü. **ol**; **ol** 'bu, o' EUTS 141, **ol** '3. teklik kişi adılı' DLT 14 > **[o]** 'o, 3. teklik kişi adılı' 0601110301/45, 0601111201/90, 0601111202/146, 0601111302/51, 0601111901/34, 0601111902/30, 0601113201/36, 0601113202/130, 0601113202/155, 0601113202/169

OTü. **oltur-**; **olur-** 'oturmak' EUTS 141, **oltur-** ~ **oldur-** DLT 275 > **[otir-]** 'a.' 0601111201/11

OTü. **o:n** 'on' ED 166b, DLT 36 > **[on]** 'a.' 0601110301/8, 0601111201/112, 0601111202/160, 0601111202/197, 0601111202/27, 0601111901/22, 0601113601/6, 0601113801/19, 0601120401/26

OTü. **oza**; **oza** 'geçmiş zaman' ED 280a, DLT 57 > ÖTrkm. **ozal** 'önce' = **[ozal]** 'a.' 0601113601/31

OTü. **ozakı**; **ozakı** 'geçmiş zamana ait, eski' ED 284a, DLT 57 + **[ka]** > **ozakıka** > **ozalkığa** > **ozalkıya** > **ozalka** > **[ozalɣa]** 'a.' 0601111201/87

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **boğ-**; **boğ-** 'boğmak' ED 311b, **bog-** 'boğmak' DLT 55 > **[boɣ-]** 'a.' 0601111501/117, 0502222201/18, 0602211301/81

OTü. **boğuz**; **boğuz** (**boğoz**) ED 322a, **boguz** 'boğaz' DLT 183 > **[boɣoð]** 'a.' 0506110201/72

OTü. **koç-**, **koç-** 'koymak' EUTS 180, **koç-** ~ **kot-** DLT 337 > **[qoj-]** 'koymak' 0602110102/25, 0503111101/33

OTü. **kov-**; ***kov-** 'kovmak' ED 580b, **kow-** 'kovmak' DLT 272 > **[qow-]** 'a.' 0502121102/103, 0502121102/100, 0602110101/139, 0502121102/101, 0602110101/136

OTü. **toprak**; ***toprak** 'toprak' ED 443a, **toprak** DLT 12 > [**tofrɒk**] 'a.'
0502211901/57

OTü. **tokson**; **tokuz o:n** 'doksan' DLT 220 > **tokson** > [**toʁθɒn**] 'a.'
0502211901/125, 0503111203/168, 0503111203/8, 0506110701/40,
0601110801/14

Fr. **فرم form** 'şekil, biçim' > [**porum**] 'form, şekil' 0502222201/103,
0502222201/107, 0502222201/111, 0502222201/113, 0502222201/151,
0502222201/167, 0502222201/17, 0502222201/18

R. **pomidor** 'domates' > [**pomoðo:r**] 'a.' 0602211901/103, 0602211901/88,
0602211901/89, 0602211901/90, 0602211901/91

Far. **شوهر şovher** 'koca, eş' > [**ʃowhær**] 'a.' 0502221002/79

Nohur Ağzı:

OTü. **koç**; **koç** 'koç' ED 589b, **koçnar** 'a.' ED 592a, **koç** 'a.' DLT 161 > Noh.[**goʃ**] 'a.'
0601114102/30, 0601114102/87, 0601114102/103, 0601114102/53,
0601114102/76, 0601114102/79

OTü. **kodber-**; **koy-** ~ **kod-** ED 674b, **kod-** ~ **kot-** 'koymak, bırakmak' DLT 337+
bi:r- ~ **bir-** ~ **ber-** 'vermek' DLT 79 > [**gobær-**] 'koyu vermek'
0601111902/29

OTü. **şu**; ***uş** 'gösterme edatı, işte' DLT 30 (ETü. ***uş** ol > **uşol** > **şol** > **şu**) + [**n**] +
[**da**] > [**ʃonno**] 'şunda' 0601111202/160, 0601111202/134

OTü. **togan**; **to:ğ-** 'doğmak' ED465a, **tog-**'a.' DLT 271 + [**-an**] > [**doʁan**] 'kardeş'
0601111902/16, 0601120102/32, 0601111902/42, 0601111902/16,
0601114101/128, 0601111902/10, 0601120102/31, 0601113601/18; [**doʁæn**]
0601111302/33, 0601111302/35

OTü. **tokuz**; **tokkuz** 'dokuz' ED 474b, **tokuz** DLT 498 > [**doʁguz**] 'a.'
0601113601/108, 0601113601/109, 0601113601/91

OTü. **to:l-**; **to:l-** 'dolmak' ED 491a, **to:l-** TT 178 + [**-tur**] > [**doldur-**] 'doldurmak'
0601113202/59

OTü. **yo:k**; **yo:k**'yok' TT 178 + [**suz**] + [**lɨg**] > [**joʁsuzluʁ**] 'yokluk' 0601114101/133

OTü. **yorınçga**; **yorınçga:** 'yonca' ED 971a, **yorınçga** DLT 217 > [**joɾuındʒa**]
'yonca' 0601113601/55

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. **şu; *uş** 'gösterme edatı, işte' DLT 30 (ETü. *uş ol > uşol > şol > şu) > [ʃo] 'şu'
 0502120601/10, 0502120601/17, 0502120601/172, 0502120601/48,
 0502121101/25, 0502121101/40, 0502121101/50

[õ]

[m, n, ŋ, ɳ] genizsil ünsüzlerinden sonra veya önce /o/ sesbiriminin genizsil [õ]altsesi kullanılmaktadır. Özellikle çıkış yerleri orta damak ve küçük dil olan genizsil [ŋ] ve [ɳ] seslerinin yanında bu husus görülmektedir. [õ] altsesi hece içerisinde, yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre şu konumlarda yer almaktadır:

#—	C—C	C—V	—#
Gök. [õNär-]	Gök. [dõNNũđ]	-	
Gök. [õN]	Gök. [dõNđurmak]		
Noh. [õŋæ̃r-]	Noh. [sõNqi]		
Noh. [õNũf-]	Noh. [qõNfu]		

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

OTü. **ol; ol** 'bu, o' EUTS 141, **ol** '3. teklik kişi adılı' DLT 14 + [nuŋ] > [õN] 'onun'
 0502120601/167, 0502121102/73, 0502221002/18, 0503120701/16,
 0503210901/53, 0602110201/41, 0602210801/39, 0602211001/61,
 0503111101/135

OTü. **oŋar-; oŋar-** 'onarmak' ED 189a > [õNär-] 'başarmak, yapabilmek'
 0502211501/52, 0503210901/112; [õNõr-] 0502220301/6, 0502222201/118

Nohur Ağzı:

OTü. **ol; ol** 'bu, o' EUTS 141, **ol** '3. teklik kişi adılı' DLT 14 + [nuŋ] > [õN] 'onun'
 0601113202/41

OTü. **omurtka; omurtka** 'omurga' ED 164a > [õNũrka:] 'a.' 0601114102/71

OTü. **oŋar-; onar-** 'onarmak' EUTS 141, **oŋar-** ED 189a > [õŋæ̃r-] 'başarmak, yapabilmek' 0601111201/45; [õŋæ̃r-] 0601111201/45

Kelime İçi:**Göklen Ağzı:**

OTü. **andın; andın** EUTS 15, **andın** 'ondan' DLT 42 > **[onnõN]** 'ondan' 0502121102/30, 0502121102/91, 0502222202/37, 0503111202/5, 0601110801/35, 0602210801/29, 0602211001/35, 0602211501/50

OTü. **konşı; konşı**: 'komşu' ED 640b, **konşı** DLT 219 > **[GõNfi]** 'a.' 0503120701/90

OTü. **soñ; andın** EUTS 15, **andın** 'ondan' DLT 42 + **song** 'sonra' EUTS 208, **soñ** DLT 601 > **[onθõN]** 'ondan sonra' 0502120601/158, 0502121102/36, 0502211901/133, 0502220301/87, 0502222202/2, 0503120701/72, 0602110101/149

OTü. **soñ; song** 'sonra' EUTS 208, **soñ** DLT 601 > **[θõN]** 'a.' 0502120601/170, 0502211901/180, 0502220301/52, 0502222201/193, 0502222202/36, 0503111101/97, 0503121101/135, 0602110101/150, 0602211002/21

OTü. **şunuñ; *uş** 'gösterme edatı, işte' DLT 30 (ETü. *uş ol > uşol > şol > şu) > **şu** + **[nuñ]** > **[fõN]** 'şunun' 0502121102/92, 0502222201/204, 0506120401/100, 0602110101/92, 0602110201/36, 0602211301/76, 0602211701/15, 506120401/97, 0602211001/136

OTü. **tondur-; tondur-** 'dondurmak' ED 518a > **[dõNđurmak]** 'dondurmak' 0503210901/44

OTü. **toñuz; *toñuz** 'domuz' ED 527b, **toñuz** DLT53 > **[dõNNũđ]** 'domuz' 0506110701/58

Far. **چون çon** 'çünkü' > **[fõN]** 'çünkü' 0503111101/67, 0601111501/36

Nohur Ağzı:

OTü. **andın; andan** ~ **andın** 'ondan' ED 177b, **andın** DLT 42 + **song** 'sonra' EUTS 208, **soñ** DLT 601 > **onsoñ** > **osoñ** > **[osõN]** 'ondan sonra' 0601113601/101, 0601113601/99

OTü. **konşı; konşı**: 'komşu' ED 640b, **konşı** DLT 219 > **[qõNfu]** 'a.' 0601113801/50

OTü. **soñ; song** 'sonra' EUTS 208, **soñ** DLT 601 + **[kɪ]** > **[sõNqi]** 'sonraki' 0601120101/28; + **[-la]** > **[θõNla-]** 'bitirmek' 0601111202/87

[ɔ]

/o/ sesbiriminin çene açısı bakımından yarı açık altsesi olan [ɔ] aşağıda belirtilen kelimenin ilk sesinde görülmekte olup kelimenin /o/ sesbiriminin kapalı hususiyete sahip ses birimcikleri ile telaffuzu da yaygın olarak kullanılmaktadır. İran sahası Göklen ağzının ünlülerde genellikle kapalı ya da yarı kapalı hususiyete sahip sesleri tercih etmesi bunda etkindir. Bu kelimedeki kullanım sıklığına bağlı olarak bağlam içerisinde fonolojik bir sebeple ilişkili olmaksızın söyleyiş tarzından kaynaklanarak yarı açık [ɔ] altsesi tercih edilmektedir. Bu altsesin kullanımı Nohur ağzına ait derleme metinlerimizde ise tespit edilmemiştir.

Göklen Ağzı:

OTü. **andın**; **andın** EUTS 15, **andın** 'ondan' DLT 42 > [ɔnnon] 'ondan' 0503111202/20; [ɔnnõn] 'ondan' 0503111202/31

OTü. **andın son**; **andın** EUTS 15, **andın** 'ondan' DLT 42 + **song** 'sonra' EUTS 208, **son** DLT 601 > [ɔnθõn] 'ondan sonra' 0503111202/15; [ɔθõn] 0503111202/18, 0503111202/2; [ɔθom] 0503111202/108, 0503111202/20, 0503111202/22, 0503111202/50; [ɔθon] 0503111202/50; [ɔθõn] 0503111202/18, 0503111202/2

3.2.1.2.1.7. /ö/

/ö/ sesbiriminin kendinden önce veya sonra gelen ünlü veya ünsüzün niteliğine göre normal uzunlukta Göklen ağzında beş altsesi bulunur: 1. [ø] ön, yuvarlak, yarı kapalı; 2. [õ] ön, yuvarlak, yarı kapalı, genizsil; 3. [ø̄] ön, daha düz, yarı kapalı; 4. [œ] merkez, yuvarlak, yarı kapalı; 5. [ȭ] merkez, yuvarlak, yarı kapalı, genizsil; Nohur ağzında ise iki altsesi bulunur: 1. [ø] ön, yuvarlak, yarı kapalı, 2. [õ] ön, yuvarlak, yarı kapalı, genizsil.

[ø]

[ø] altsesi hece içerisindeyanında bulunduğu seslerin niteliğine göre şu konumlarda yer almaktadır:

#—	C—C	C—V	—#
Gök. [øwren-]	Gök. [bøk-]	Gök. [tʃøřęʲ]	
Gök. [øwunʃæk]	Gök. [θøj-]	Gök. [døweʃ]	
	Gök. [bør-]	Gök. [wøter-]	
Noh. [øw]	Noh. [gørmæx]	Noh. [tørae-]	
Noh. [ølyk]	Noh. [tøk-]	Noh. [gøni]	

Kelime Başı:

Göklene Ağzı:

OTü. **ew**; **äb** 'ev, çadır' OTG 242, **ew** DLT 27 > [øw] 'a.' 0502211501/43, 0601111501/117, 0502121102/85, 0502120601/1; [øj] 0502121101/75, 0502211901/53, 0502222201/178, 0503111203/96, 0503120701/72

OTü. **ögren-**; **ögren-** 'öğrenmek' ED 114b, **ögren-** 'a.' DLT 194 > [øwren-] 'a.' 0503111204/57, 0502220301/39, 0502220301/19, 0503210801/55, 0502121102/67, 0502222201/135, 0503210801/52, 0502220301/18

OTü. **öl-**; **öl-** 'ölmek' ED 125b, **öl-** 'ölmek' DLT 12 > [øl-] 'a.' 0502221002/50, 0602110102/41, 0503111204/15, 0502120601/36, 0502222201/146, 0502221002/62

OTü. **öñ**; **öng** 'ön' EUTS 151, **öñ** 'Oğuzlarda ön' DLT 32 + [in] + [çe] + [k] > [øwunʃæk] 'önce' 0503120701/14; [øwynʃæk:k] 0503111201/91

Nohur Ağzı:

OTü. **ew**; **äb** 'ev, çadır' OTG 242, **ew** 'ev, çadır' DLT 27 > [øw] 'ev' 0601120401/32

OTü. **ög-**; **ög-** 'övmek, hamdetmek' ED 100a, DLT 96 > [øwærae] 'övercesine' 0601114101/86

OTü. **ögren-**; **ögren-** 'öğrenmek' ED 114b, **ögren-** DLT 194 > [øwræn-] 'öğrenmek' 0601111902/39, 0601111902/42, 0601111902/44

OTü. **öltür-**; **öl-** 'ölmek' ED 125b, **öl-** 'ölmek' DLT 12+ [-tür] > [øldir-] 'öldürmek' 0601120402/26, 0601114102/54, 0601120101/32, 0601111301/23,

0601111301/30

OTü. **ölüg; ölüg** 'ölü' ED 142a, DLT 12 > [ølyk] 'ölü' 0601113801/14

OTü. **öz; ö:z** 'öz, nefis, kendi; can, ruh, gönül, iç, karın, merkez, orta; vadi' TT 183,
öz:z ~ öz 'kendi' DLT 34 > [øz] 'a.' 0601111202/117, 0601111202/97,
 0601111202/99, 0601113202/107, 0601113202/128, 0601113202/138,
 0601113202/139, 0601113202/79, 0601120102/38, 0601120402/33,
 0601120402/34, 0601120402/38; + [ge] > [øzyæ] 'özge,
 başka' 0601113201/36

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **bögür; böğür (böger)** 'böbrek' ED 328, **bögür** DLT 182 > [bøwuur] 'a.'
 0502211901/172

ÖTrkm. **bök-** = [bøk-] 'zıplamak' 0503120701/68

OTü. **böl-; böl-** 'bölmek' ED 332a, **böl-** 'a.' DLT 30 + [-üş] > [bølej-] 'bölüş'
 0503120701/113

OTü. **çörek; çörek** 'yuvarlak ekmek' ED 429a, **çörek** DLT 195 > [tʃørɛy] 'a.'
 0602110501/12

OTü. **kötür-; kötgür-** ED 706a, **kötür-** 'kaldırmak' DLT 288 > [wøter-] 'götürmek'
 0502220301/29

OTü. **sev-; sev-** 'sevmek' ED 784, **sew-** 'a.' DLT 271 > [θøj-] 'sevmek'
 0502211901/112, 0503120701/5, 0503120702/25, 0503120702/26

OTü. **şu eyle; *uş** 'gösterme edatı, işte' DLT 30 (ETü. *uş ol > uşol > şol > şu) + **eyle**
 (ETü. äyin > eyle 'öyle' DK 37-2) 'şunun gibi, şöyle' > [ʃøjle] 'şöyle'
 0502121102/110, 0502121102/24, 0502121102/85, 0503111101/9,
 0503111203/185, 0503210801/82; + **et-; et-** DLT 167 > [ʃøjd-] 'şöyle etmek'
 0502120601/12

OTü. **tög-; tög-** 'dövmek' ED 477a, **tög-** (tuz vb. şeyleri) dövmek' DLT 525 >
 ***tögek** > [døwek] 'harman zamanı döverek saman ile taneyi ayırma
 işi' 0503121102/118; [døwek] 0503111202/130; [døwek] 0602211502/26

OTü. **tök-; tök-** 'dökmek' ED 477a, **tök-** DLT 273 > [døk-] 'a.' 0503120702/29,
 0503120702/6, 0502222702/38

OTü. **törü-**; **törü-** 'türemek' DLT 559 > [**döre-**] 'türemek' 0503121102/76

OTü. **tüket-**; **tüket-** 'tüketmek' DLT 420 > [**tøked-**] 'tüketmek' 0602211302/107

OTü. **yorur**; [**-(I)p**] + **yori-**; **yori-** 'yürümek' EUTS 302, **yori-** ~ **yoru-** DLT 608 +
[**r**] > **yorur** > **yörür** > **yö:r** > **yör** > [**bør-**] 0602211002/43, 0502211901/5,
0602110501/12, 0602110501/16, 0602211002/17, 0602211002/19,
0602211002/69, 0602211001/116

Ar. دولت **devlet** 'devlet' > [**døw|et**] 'a.' 0602110501/32, 0502211901/38,
0502211901/40, 0502211901/41

Nohur Ağzı:

OTü. **çök-**; **çök-** 'çökmek' ED 413b, DLT 275 > [**ʧøk-**] 'a.' 06011113601/105

OTü. ***çöple-**; **çöp** 'bir şeyin çöpü ve usaresi; üzüm vb. şeylerin posası, şarap vb. şeylerin dibe çöken kısmı, tortu' DLT 160 + [**le**] > [**ʧøp|æ:-**] 'ufak şeyleri toplamak' 0601114102/19

OTü. **kö:ker-**; **kö:ker-** ED 713a, DLT 311 > [**gø:vær-**] 'göğermek, yeşillenmek' 0601111202/99

OTü. **köni** 'düz, doğru, düzgün' ED 726b, DLT 510 > [**gøni**] 'a.' 0601111202/145

OTü. **könül**; **könül** 'gönül' EUTS 115, **könğül** DLT 63 > ***göwül** > **göwün** > [**gøwn**] 'a.' 0601114102/84, 0601114102/55

OTü. **könlek**; **könlek** 'gömlek' ED 732a, DLT 598 > [**gøjnæk**] 'a.' 0601111201/87

OTü. **köp**; **köp** 'bol' ED 686a, **köp** 'gür, bol, sık, dolaşık' DLT 160 + [**rä:k**] > [**køpræ:g**] 'daha çok' 0601113201/15

OTü. **kör-**; **kör-** 'bakmak, görmek' ED 736a, DLT 187 > [**gør-**] 'a.' 0601111902/30, 0601111902/30, 0601111902/31, 0601111902/31, 0601113601/92, 0601113202/78, 0601113202/81, 0601111201/74; + [**-iʃ**] > [**gøriʃ**] 'birbirini görme, görüşme' 0601111901/36; + [**-mek**] > [**gørmæx**] 'görmek' 0601113202/11

OTü. ***köre**; **kör-** 'bakmak, görmek' ED 736a, DLT 187 + [**e**] > [**gøræ**] 'göre' 0601111202/160, 0601111202/161, 0601113202/175, 0601113801/52

OTü. **körküt-**; **körgüz-** 'göstermek' ED 744a, **körküt-** ~ **körkit-** 'a.' DLT 433 > [**gørkæz-**] 'a.' 0601111201/114, 0601111201/115

OTü. **kötgür-**; **kötgür-** ED 706a > [**gøtær-**] 'götürmek' 0601111201/102, 0601111201/75, 0601111201/79

- OTü. **köz** 'göz' ED 756b, DLT 40 > **[gøz]** 'a.' 0601113601/10, 0601113601/11, 0601113601/13, 0601113601/14, 0601113601/3, 0601113601/5, 0601113601/7, 0601113601/99, 0601120402/27
- OTü. **közle-**; ***közle-**'gözlemek' ED 760b, **közle-** 'göze vurmak' DLT 575 > **[gøzzæ:-]** 'gözlemek, bakmak' 0601113801/58
- OTü. **küreş**; **küreş-** 'güreşmek, savaşmak' ED 747b, DLT 318 > **[gøræʃ]** 'güreş' 0601111202/128, 0601111302/56, 0601113801/43, 0601120102/49, 0601111202/73, 0601111202/111
- OTü. ***tö:gik**; **tö:g-**'dövmek' ED 477a, **tög-** '(tuz vb. şeyleri) dövmek' DLT 525 + **[-ik]** > **[døwik]** 0601120402/28; **[døwyx]** 0601111301/27, 0601120101/28
- OTü. **tök-**; **tök-** 'dökmek' ED 477a, DLT 273 > ÖTrkm. **dök-** = **[tøk-]** 'a.' 0601114101/29
- OTü. **tö:rt** ~ **tört**; **tö:rt** ~ **tört** 'dört' ED 534a, DLT 78 > **[dørt]** 'a.' 0601111302/28, 0601113801/15, 0601114102/10, 0601120401/13; **[dø:rt]** 0601111201/114, 0601113201/31, 0601111202/150, 0601111302/38, 0601111302/43, 0601111302/44, 0601120102/42
- OTü. **törü-**; **törü-**'yaratılmak' ED 533a, DLT 559 > ÖTrkm. **döre-** = **[tøræ-]** 'türemek' 0601114101/114
- OTü. **tö:ş**; **tö:ş** 'döş, göğsün başı, göğüs' ED 558b + **bi:r-** ~ **bir-** ~ **ber-** 'vermek' ED 354b, DLT 79 + **[e]** > **[døʃværa]** 'bir tür et yemeği' 0601114101/38
- OTü. **yorınçga**; **yorınçga:** 'yonca' ED 971a, **yorınçga** DLT 217 > **[jørindʒa]** 0601111202/45; **[jyndʒæ]** 0601120102/8

[ø]

[m, n, ŋ, ɳ] genizsil ünsüzlerinden sonra veya önce /ø/ sesbiriminin genizsil [ø] altsesi kullanılmaktadır. Özellikle çıkış yerleri orta damak olan [ŋ] genizsil sesinin yanında bu husus görülmektedir.[ø] altsesi hece içerisinde yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre şu konumlarda yer almaktadır:

#—	C—C	C—V	—#
Gök. [øŋ]	Gök. [tøŋŋẽ]	Gök. [gøŋy̆]	
Noh.[øŋ]	Noh. [ʃøŋŋâr-]		
Noh. [øŋy̆rtæ]			

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

OTü. **köt; köt** 'göt' DLT 161 > [**ḡōt**] 'göt; arka' 0502120601/25

Nohur Ağzı:

OTü. **öḡ; öḡ** 'ön' EUTS 151, **öḡ** 'Oğuzlarda ön' DLT 32 > [**ōḡ**] 'ön'
 0601111202/170, 0601113202/128, 0601114102/99, 0601114102/40,
 0601120401/31, 0601113201/27, 0601113801/53

OTü. ***öḡerte; öḡ**'ön' EUTS 151, **öḡ** 'Oğuzlarda ön' DLT 32 + **erte** > ÖTrkm.
öḡirti 'önce' = [**ōḡȳrtæ**] 'önce' 0601111202/77

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **köḡül; köḡül** 'gönül' EUTS 115, **köḡül** DLT 63 > [**gōḡȳl**] 'gönül'
 0502120601/25

OTü. **öḡ; öḡ** 'ön' EUTS 151, **öḡ** 'Oğuzlarda ön' DLT 32 > [**ōḡ**] 'ön'
 0503111101/147, 0503111202/114, 0503210801/112, 0503210801/116,
 0503210801/89, 0506120601/39; + [**ki**] > [**ōḡi**] 'önceki' 0502121102/60,
 0502121102/78, 0502211901/27, 0502211901/29, 0502211901/8,
 0502220301/31, 0503111203/143, 0503121101/124, 0503121102/133,
 0503121102/135,

OTü. ***töḡ** 'yumru, kaba' + [**ge**] TSKS 355 > [**tōḡḡē**] 'tomruk'
 0502121102/90, 0502121102/79, 0502121102/90, 0602110301/29

Far. (Mazenderan lehçesi) **جونا cu:neka:** 'genç öküz' > [**džōḡḡæ:**] 'a.'
 0503111202/19

Nohur Ağzı:

OTü. **çöm-; çöm-** 'suya dalmak' DLT 252 > [**ḡōḡḡār-**] 'dik oturmak' 0601114102/93

[ø]

[ø] altsesi, [ø] sesine nazaran çene açısı bakımından merkezde oluşmaktadır.

Göklen ağzında görülen bu altses fonemik açıdan değer taşımamakta ve kullanımı bir

kurala bağlı olmamaktadır. Ancak bu durumun genellikle çift dudak ünsüzü [w] sesine komşu /ö/ ses birimiyle görülmesi söyleyişteki en az çaba kuralına bağlanabilir. Bu husus sadece kelimenin ilk sesi veya C—C yapısındaki ilk hecesinde görülmektedir. [ø] altsesinin hece içerisinde yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre konumu şu şekildedir:

#—	C—C	C—V	—#
Gök. [ø]-]	Gök. [wøð]		
Gök. [ø]çen-]	Gök. [døw-]		

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

OTü. **ew**; **äb** 'ev, çadır' OTG 242, **ew** DLT 27 > [øj] 'ev' 0601111501/86, 0503111201/40, 06011126a01/53, 0503210801/82, 0503111201/96; + [li] > [øjly] 'evli' 0601111501/65

OTü. **ewlen-**; **ewlen-** 'evlenmek' DLT 134 > [øjçen-] 'evlenmek' 0503111201/3

OTü. **ögren-**, **ögren-** 'öğrenmek' ED 114b > [øwren-] 'a.' 0503111201/96, 0502121102/32

OTü. **öküz**; **öküz** 'öküz' ED 120a, DLT 41 > [økyð] 'öküz' 0602110101/5, 0602110201/17

OTü. **öl-**; **öl-** 'ölmek' ED 125b, **öl-** 'ölmek' DLT 12 > [øl-] 'a.' 0601111501/5; + [-dür] > [øldyr-] 'öldürmek' 0503111201/44

OTü. **öñ**; **öñg'ön'** EUTS 151, **öñ** 'Oğuzlarda ön' DLT 32 + [üñ] + [çe] > [øwñŋtʃæ] 'önünce' 0503111201/65; [øwñŋtʃæ:k] 0503111201/40

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **çörek**; **çörek** 'yuvarlak ekmek' ED 429a, **çörek** DLT 195 > [tʃörek] 'a.' 0502221001/11, 0502221001/3, 0602110201/10

OTü. **köñlek**; **köñlek** 'gömlek' ED 732a, **köñlek** DLT 598 > [køjneç] 'a.'

0503111201/26

OTü. **kör-**; **kör-** EUTS 116; **kör-** 'bakmak, görmek' DLT 187 > [**wör-**] 'a.'

0503210801/82

OTü. **köz**; **köz** 'göz' EUTS 119, **köz** 'göz' DLT 40 > [**wöğ**] 'a.' 0602110101/16

OTü. **tög-**; **tög-** 'dövmek' ED 477a, **tög-** (tuz vb. şeyleri) dövmek' > [**dəw-**] 'a.'

0506110701/44, 0506110701/42

OTü. **tört**; **tö:rt** 'dört' TT 184, **tö:rt** ~ **tört** DLT 78 > [**dört**] 'a.' 0601111501/89,

0601111501/91, 0601111501/95

Far. شهر **şehr** 'şehir' > [**ʃəhr**] 'a.' 0502212001/54

[ö]

[ə] altsesinin genzeli olan [ö], Göklen ağzında her iki altsesin kullanım sıklığının azlığı sebebiyle aşağıda belirtilen kelimede görülmektedir.

Göklen Ağzı:

OTü. **öñ**; **öng** 'ön' EUTS 151, **öñ** 'Oğuzlarda ön' DLT 32 > [**öñ**] 'a.' 0503210801/88;

+ [**ki**] > [**öñki**] 'önceki' 0602110101/54

3.2.1.2.1.8. /u/

/u/ sesbiriminin kendinden önce veya sonra gelen ünlü veya ünsüzün niteliğine göre normal uzunlukta Göklen ağzında beş altsesi bulunur: 1. [u] arka, yuvarlak, kapalı; 2. [ũ] arka, yuvarlak, kapalı, genizsil; 3. [ʊ] arkaya yakın, yuvarlak, kapalıya yakın; 4. [u] merkez, yuvarlak, kapalı; 5. [ũ] merkez, yuvarlak, kapalı, genizsil; Nohur ağzında ise üç altsesi bulunur: 1. [u] arka, yuvarlak, kapalı, 2. [ũ] arka, yuvarlak, kapalı, genizsil, 3. [u] merkez, yuvarlak, kapalı.

[u]

[u] altsesi hece içerisindeyanında bulunduğu seslerin niteliğine göre şu konumlarda yer almaktadır:

#—	C—C	C—V	—#
Gök. [u ^ɰ ɾa-]	Gök. [a ^ɰ nu ^ɰ ɾa:q]	Gök. [duwi]	
Gök. [a:wu]			
Gök. [ula ^ɰ]	Gök. [θuvli]	Gök. [θuwar-]	Gök. [bu]
Noh.[ula ^ɰ]	Noh. [guri]	Noh.[fula]	Noh. [ulu]
Noh.[ur ^ɰ at-]	Noh.[suwli]		

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

OTü. **uğra-; uğra:-** 'uğramak' ED 91a, DLT 580 > [u^ɰɾa-] 'yola düşmek, hareket etmek' 0502121102/100, 0502222202/20, 0502222202/45, 0502222701/7

OTü. **ulağ; ulag** 'beyin emriyle hızlı posta için alınan ve diğerlerine ulaşıncaya kadar binilen at' DLT 73 > [ula^ɰ] 'binilen araç veya hayvan' 0506110201/52, 0602110201/16; [ul^ɰɾ] 0502211901/16, 0502211901/173, 0503111203/36

OTü. **ulug; uluğ** ED 136b, **ulug** 'yüce, ulu, büyük' DLT 37 > [uli] 'a.' 0502120601/166, 0502120601/173, 0502221002/66, 0503121101/153, 0602210801/35, 0602210801/43

OTü. ***ulukan; uluğ** ED 136b, **ulug** 'yüce, ulu, büyük' DLT 37 + [kan] > [ul^ɰqɑ:n] 'a.' 0503111203/55

OTü. **uruş; uruş** 'savaşmak' EUTS 267; **uruş ~ u:ruş** 'vuruşmak, savaşmak' DLT 10 > [uru^ɰ] 'savaş' 0502211901/121

OTü. **uzun; uzun** 'uzun' EUTS 270, DLT 51 > [u^ɰɾɑ:n] 'a.' 0502121102/106, 0503120702/24

Far. **اوستا** **usta** + Tü. [çılık] > [u^ɰθɑ^ɰful^ɰɾ] 'ustalık' 0602211002/17

Nohur Ağzı:

OTü. **olar; anlar** 'onlar, 3. çokluk kişi zamiri' EUTS 17, **olar** DLT 50 > [ular] 'a.' 0601113202/76, 0601113202/78, 0601113202/80, 0601113202/79; [ula] 0601113202/68, 0601113202/73

OTü. **uğra-; uğra:-** 'uğramak' ED 91a, **ugra-** 'uğramak' DLT 580 > [u^ɰɾa-] 'hareket etmek, yola düşmek' 0601114102/63, 0601120401/29, 0601111202/50; [ur^ɰɑ:-] 0601113601/21; + [-t] > [ur^ɰat-] 'yola düşürmek, yolcu etmek'

0601114102/82

OTü. **ulag; ulag** 'beyin emri ile hızlı posta için alınan ve diğerine ulaşıncaya kadar binilen at' DLT 73 > **[ulax]** 'binek hayvanı' 0601113202/116

OTü. **ulgat-; ulgat- ~ ulgağ-** 'büyümek' DLT 136 > **[ulalt-]** 'a.' 0601120101/9

OTü. **uzak; uzak** ED 283a; **uzak** 'uzamış olan, uzun, uzun süre' DLT 45 > **[uzax]** 'a.' 0601111201/50

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **ağu; ağü** 'zehir' EUTS 8, **agu** DLT 57 > **[a:wu]** 'a.' 0503121102/147

OTü. **boyun; boyun** 'boyun, ense' EUTS 49, **boyın ~ boyun** 'insan vb.'nin boynu' DLT 376 > **[bojun]** 'a.' 0503121101/199

OTü. **bu; bu:** 'bu' ED 291b, **bu** DLT 29 > **[bu]** 'a.' 0502120601/160, 0503111204/11, 0506110201/28, 0602210801/60, 0602211001/135, 0602211901/99

OTü. **kara; kıara** 'siyah, kara' EUTS 167, **kara** DLT 5 + **bulak** 'pınar' > **[garavulaq]** 'Garabulak, yer adı, aynı zamanda Yomutların bir tioresinin adı' 0602211501/1, 0602211502/21

OTü. ***oğun; oğ-** 'ufalamak' + **[-un]** > ***oğun-** > ***oğnuk** + **[ra:k]** > **[awnuɾa:q]** 'daha ufak' 0503111201/126

OTü. **suw ~ su:w; su:b** 'su' TT 180, **suw ~ su:w** 'su' DLT 12 > **[θuw]** 'su' 0502211901/65, 0502222201/131, 0503111203/118, 0503210901/28, 0602211001/212, 0602211301/73

OTü. **suwgar-; suwgar** 'sulamak su vermek' DLT 288 > **[θuwar-]** 'sulamak, su vermek' 0602211901/93

OTü. **suvluğ; *suvluğ** 'sulu' ED 788b, **suw ~ su:w** DLT 12 + **[lıg]** > **[θuvli]** 'sulu, sulak' 0602211301/55

OTü. **şu; *uş** 'gösterme edatı, işte' DLT 30 (ETü. *uş ol > uşol > şol > şu) + Far.**cüre** > **[judzyre]** 'şu şekilde' 0502211901/113, 0502220301/59, 0503111203/149, 0503121101/235, 0503210901/93, 0602211001/182, 0602211001/237

OTü. **togru; toğuru:** 'doğru' ED 473a, **togru** 'kılıç, hançer ve bıçağın, kabzaya sokulan kuyruğu' > **[dovru]** 'a.' 0602211302/95, 0602211302/99

OTü. **tokuz; toköz** 'dokuz' EUTS 245, **tokuz** DLT 498 > **[doqquð]** 'a.'

0506110201/140, 0602110101/118, 0502120601/60, 0502120601/69,
0502121101/50, 0502222201/174

[tomuθ] 'Süryani aylardan biri, Türkmen Türkçesinde yaz' 0503111101/165

OTü. **tur-**, **tur-**'kalkmak, ayakta durmak, durmak' EUTS 253, **tur-**'durmak' DLT 229
+ **[-muş]** > **[durmuş]** 'hayat, yaşam' 0502120601/39, 0502120601/40,
0502222701/41, 0602110102/14, 0602110102/37, 0503121102/46

OTü. **tügi**; **tügi** 'Oğuz lehçesinde ak darının kepeği alındıktan sonra kalan esas
kısmı' DLT 547 > ÖTrkm. **tüwi** 'pirinç' = **[duwi]** 'pirinç' 0506110201/127

Nohur Ağzı:

OTü. **bugday**; **buğda:y** 'buğday' ED 312b, **bugday** 'buğday' DLT 551 > **[buɣdæj]**
'a.' 0601111202/38

OTü. **kurug**; **kurug**'kuru' ED 652b, **kurug** DLT 10 > **[gurri]** 'a.' 0601113202/21

OTü. **ottuz**; **ottuz** 'otuz' ED 74a, DLT 83 > **[otus]** 'otuz' 0601114102/17

OTü. **şu**; ***uş** 'gösterme edatı, işte' DLT 30 (ETü. ***uş** ol > uşol > şol > şu) + **[lar]** >
[fula] 'şunlar' 0601111202/45

OTü. **suvlug**; **su:b** 'su' TT 180, ***suvluğ** 'sulu' ED 788b **suw** ~ **su:w** 'su' DLT 12 +
[lɨg] > **[suli]** 'sulu' 0601113601/54; **[suli]** 0601113201/43; **[suwli]**
0601113601/30

OTü. **ya:ş**; **ya:ş** 'yaş, taze, yeşil' TT 175, **ya:ş** 'insanın yaşı' DLT 159 + **ulug** 'yüce,
ulu, büyük' DLT 37 > **[jaful]** 'yaşı ulu' 0601113202/104, 0601113202/96,
0601113801/69, 0601113202/96

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. **bol-**; **bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-** DLT 263 + **[-up]** + **[-dı]** > **[bolupdu]** 'olmuştu'
0503210801/54

OTü. **ol**; **ol** 'bu, o' EUTS 141, **ol** '3. teklik kişi adılı' DLT 14 + **[nı]** > **[onu]** 'onu'
0506110701/27, 0602110101/93, 0602211701/48, 0602211901/91

OTü. **ot**; **ot** ED 34b, **ot** 'ot, bitki' DLT 11 + **[ı]** > **[otu]** 'otu' 0503111202/45

OTü. **şu**; ***uş** 'gösterme edatı, işte' DLT. 30 (ETü. ***uş** ol > uşol > şol > şu) + **[nı]** >
[fonu] 'şunu' 0506110201/141, 0602211001/27

OTü. **tokı**; **tokı**: 'bir şeye vurmak' ED 467, **tokı**-'dokumak' DLT 562 > **[doqu-]** 'a.'

0602110102/5, 0602110102/5, 0502221002/8

OTü. **toy**'karargah' DLT 505 + [u] > [toju] 'düşünü' 0506110201/51

OTü. **ur-**; **ur-** 'vurmak' EUTS 266, **ur-** ~ **ür-** 'vurmak, dövmek' DLT 59 + [-dı] > [wurdu] 'vurdu' 0502212001/38; + [-up] + [-dı] > [wurutdu] 'vurmuştu' 0602211002/56

Far. **پول** **pul** + [ı] + [nı] > [pulunu] 'parasını' 0601111501/76

Nohur Ağzı:

OTü. **ulug**; **uluğ** ED 136b, **ulug** 'yüce, ulu, büyük' DLT 37 > [ulu] 'ulu, büyük' 0601120402/1, 0601120102/39, 0601120102/40

[ũ]

[m, n, ŋ, ɳ] genizsil ünsüzlerinden sonra veya önce /u/ sesbiriminin genizsil [ũ] altsesi kullanılmaktadır. Özellikle çıkış yerleri orta damak olan [ŋ] ve [ɳ] genizsil seslerinin yanında bu husus görülmektedir. [ũ] altsesi hece içerisinde yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre şu konumlarda yer almaktadır:

#—	C—C	C—V	—#
	Gök. [dũɳɳũð]		
	Gök. [õɳũf-]		
	Noh. [õɳũɾka:]		
	Noh. [odũɳ]		

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **bu**; **bu**: 'bu' ED 291b, **bu** DLT 29 + [nıŋ] > [mũɳ] 'bunun' 0502120601/55, 0502121102/112, 0502222202/8, 0502222701/11, 0503111203/49, 0503120701/75, 0503120702/11, 0503120702/61, 0503210901/74

OTü. **oŋa-**; ***oŋa-** 'düzeltmek' ED 171, **oŋa-** DLT 128 + [-ş] > [õɳũf-] 'anlaşmak, uzlaşmak' 0502221002/12

OTü. **toŋuz**; ***toŋuz** 'domuz' ED 527b, **toŋuz** DLT 153 > [dõɳɳũð] 'domuz' 0506110701/58; [dũɳɳũð] 0502211901/174

Nohur Ağzı:

OTü. **bu; bu**: 'bu' ED 291b, **bu** DLT 29 + **[nıŋ]** > **[mũŋ]** 'bunun' 0601114102/50

OTü. **ol; ol**: 'bu, o' EUTS 141, **ol** '3. teklik kişi adılı' DLT 14 + **[nuŋ]** > **[onũŋ]**
0601110301/52, 0601110301/55, 0601111202/165, 0601111301/32,
0601111901/5, 0601113202/56

OTü. **omurtka; omurtka** 'omurga' ED 164a > **[õñũrka:]** 'a.' 0601114102/71

OTü. **otuŋ; ho:tuŋ** 'odun' TT 178, **otuŋ (o:dduŋ)** 'odun' ED60b, **otuŋ** DLT 11 >
[odũŋ] 'odun' 0601114102/21

OTü. **şu; *uş** 'gösterme edatı, işte' DLT 30 (ETü. *uş ol > uşol > şol > şu) + **[nuŋ]** >
[fonũŋ] 'şunun' 0601111901/27, 0601113202/132, 0601113801/17,
0601113801/18, 0601120101/24; **[fũŋ]** 0601113202/124
[ŋ] sesinin bulunduğu eklerin ünlüsü bu sesin etkisi ile nazallaşmaktadır.

Göklen Ağzı:

OTü. **bol-; bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-** DLT 263 + **[-du]** + **[-ŋ]** > **[bollũŋ]** 'oldun'
0602110101/51; + **[-suŋ]** > **[bolθũŋ]** 'olsun' 0602110201/28, 0602110201/28

OTü. **kul; kıl** 'kul' EUTS 185, **kul** DLT 166 > **[gulũŋũđ]** 'kulunuz' 0506120401/35

OTü. **ol; ol**: 'bu, o' EUTS 141, **ol** '3. teklik kişi adılı' DLT 14 + **[nıŋ]** > **[onũŋ]** 'onun'
0502120601/64, 0502221002/68, 0601110301/15, 0601110801/31,
0602110101/94

OTü. **şu; *uş** 'gösterme edatı, işte' DLT. 30 (ETü. *uş ol > uşol > şol > şu) + **[nıŋ]** >
[fũŋ] 'şunun' 0502211901/42, 0502221001/113, 0502222201/118,
0503111204/18, 0503120701/107, 0503120702/68, 0601111501/65,
0602110101/15; + **[n]** + **[ga]** > **[fũŋã]** 'şuna' 0503210901/106,
0506110201/44

OTü. **tokuz; toķuz** 'dokuz' EUTS 245, **tokuz** DLT 498+ **[ıŋ]** > **[doqquđũŋ]**
'dokuzun' 0502221001/20

OTü. **toy; toy** 'toy, karargah' EUTS 248, **toy** 'karargah' DLT 505 + **[ıŋ]** > **[tojũŋ]**
'düğünün' 0502120601/83, 0503111201/38

Far. مردم **merdum** 'halk' + **[ıŋ]** > **[merdumũŋ]** 'halkın' 0502220301/97

[o]

[o] altesi dil devinimi açısından arkaya yakın, dudak biçimine göre yuvarlak, çene açısı bakımından kapalıya yakın bir ses olup İran sahası Göklen ağzına ait derleme metinlerimizde aşağıda belirtilen örneklerde tespit edilmiştir. Nohur ağzına ait metinlerimizde ise bu ses görülmemiştir.

Göklen Ağzı:

OTü. **okı-**; **okı-** 'çağırmak' BK D 28, **okı-** 'a.' DLT 556 + **[dı]** > **[oqodi]** 'okudu' 0503111204/7

[porθ] 'tavan yapımında kullanılan bir tür inşaat malzemesi' 0601110301/42

[u]

[u] altsesi [u] sesinden dil devinimi bakımından merkezde oluşması dolayısıyla ayrılmaktadır. [y] sesi ve [u] sesi arasında yer almaktadır. İran sahası Nohur ağzına ait derleme metinlerimizde görülmeyen [u] altsesi Göklen ağzında hece içerisinde yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre şu konumlarda yer almaktadır:

#—	C—C	C—V	—#
Gök. [uŋ]	Gök. [wun]	Gök. [tumen]	Gök. [ʃu]
Gök. [uθθa:ʈ]	Gök. [juʈ]	Gök. [jureʃ]	Gök. [bu]

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

OTü. **üç**; **üç** ED 18b, **üç** 'üç' DLT 29 > **[uʈ]** 'üç' 0503111202/16

Far. استاد **usta:d** 'hoca' > **[uθθa:ʈ]** 'üstat, hoca' 0602110102/7

Kelime İçi:

OTü. **ber-**; **bè:r-** 'vermek' ED 353b, **bi:r-** ~ **bir-** ~ **ber-** 'vermek' DLT 79 + **[uw]** > **[beruw]** 'veriş' 0602211302/62

[ʈuw] 'atı hareket ettirmek için söylenen söz, deh' 0502120601/116

- OTü. **kün; kün** 'gün' EUTS 122, **kün** ~ **kü:n** DLT 47 > **[wun]** 'gün' 0503111201/39, 0503111201/40, 0503111201/46, 0503111201/72, 0503111201/79, 0503121101/257, 0503121101/96, 0602211901/13; **[gun]** 0502211501/41, 0503111201/33; + **to:ğ-** 'doğmak' ED465a, **tog-** DLT 271 + **[-ar]** > **[gundoɣar]** 'doğu' 0503121102/6, 0503121102/10
- OTü. **şu; *uş** 'gösterme edatı, işte' DLT. 30 (ETü. *uş ol > uşol > şol > şu) > **[ʃu]** 'şu' 0502211901/170, 0503111203/184, 0503111203/86, 0503121101/163, 0601111501/111, 0602110501/28, 0602210801/8, 0602211002/5; + Far. **cüre** > **[ʃudɟur]** 'şu şekilde' 0503121101/101, 0503121101/185; + Far. **cüre** + **[rā:k]** > **[ʃudɟyreræ:k]** 'hemen hemen şu şekilde' 0503111203/98
- tüf** 'yansıma ses, tü'den > **tüfeleme** 'maşallah' > **[tuweleme]** 'maşallah' 0503121102/37
- OTü. **tümen; tümen** 'çok, çeşitli' ED 507, DLT 123 > **[tumen]** 'para birimi' 0503120701/52, 0503120701/53, 0503120701/65, 0503120701/89, 0601111501/47, 0601111501/49
- OTü. **Türk; Türk** 'Türk' DLT 176 > **[turk]** 'Türk' 0602211901/58, 0602211901/85
- OTü. **Türkmen; Türkmen** 'Oğuzlar ve Oğzuların dışında kalan konar göçerlerden Karluklar' DLT 238 > **[turkmen]** 'Türkmen' 0602211901/32, 0602211901/31
- OTü. **yurt; yurt** 'yurt' EUTS 305, **yurt** 'harabe halindeki yerleşim yeri' DLT 447 > **[juwurt]** 'yurt', (Yomut etkisi) 0503111203/86
- OTü. **yük; yük** 'yük' ED 910b, **yük** DLT 81 > **[juɣ]** 'yük' 0503111203/38
- OTü. **yügür-; yügür-** 'hızlıca koşmak' ED 914b, **yügür-** 'koş' DLT 181 > **[juwir-]** 'koşmak' 0506110701/6
- OTü. **yürek; yüräk** 'kalp, yürek' EUTS 307, **yürek** 'kalp, yürek' ED 965a **yürek** 'kalp, yürek' DLT 33 > **[jurek]** 'yürek' 0503111201/57
- Far. **دپلم diplom** 'lise diploması' > **[dipɫum]** 'lise diploması' 0502121101/83
- Far. **گل gol** 'çiçek' + Tü. **[lü]** + **ta:g ~ tag** 'dağ' DLT 35 > **[gulludak]** 'Güllüdağ, Gülistan Eyaletindeki bir şehrin adı' 0502212001/7, 0502212001/10
- Ar. **رشد ruşd** 'büyüme, gelişme' + Tü. **et-** 'etmek' DLT 167 > **[ruşdet-]** 'büyümek, gelişmek' 0503120701/28

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. **bu; bu:** 'bu' ED 291b, **bu** DLT 29 > [**bu**] 'a.' 0506110701/65, 0602211501/21OTü. **tüş-; түш-** 'düşmek' ED 560a, EUTS 259, **tüş-** 'düşmek' DLT 161 > [**duş-**] 'düşmek' 0503111201/40**[ũ]**

[m, n, ŋ, ɳ] genizsil ünsüzlerinden sonra veya önce bu seslere komşu olan [u] sesi aynı hususiyetleri taşıyan ancak bu sese göre genizsil olan [ũ] altsesine değişmektedir. Özellikle çıkış yerleri orta damak olan [ŋ] ve [ɳ] genizsil seslerinin yanında bu husus görülmektedir. [u] altsesi hece içerisinde yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre şu konumlarda yer almaktadır:

#—	C—C	C—V	—#
	[gurrũŋ]	[fũɳã]	
	[tuɟi]	[jumũ]	[fũ]

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

gür 'ses yansıması kelime' +[ũŋ] TSKS 186 > [**gurrũŋ**] 'konuşmak, sohbet etmek' 0503121101/1, 0602110102/71OTü. **öŋ; öng** 'ön' EUTS 151, **öŋ** 'Oğuzlarda ön' DLT 32 +[ũn]+ [**çe**] + [**k**] > [**əwũŋtʃæ:k**] 'önünce' 0503111201/40OTü. **şuŋa; *uş** 'gösterme edatı, işte' DLT 30 (ETü. *uş ol > uşol > şol > şu) + [**n**] + [**ga**] > [**fũɳã**] 'şuna' 0601111501/111, 0601111501/111Far. **هنا:neva:de** 'aile' + [**sı**] + [**nıŋ**] > [**χa:niva:θunũɳ**] 'ailesinin' 0503121102/38

Nohur Ağzı:

OTü. **kün; kün** 'gün' EUTS 122, **kün ~ kü:n** DLT 47 > [**gun**] 'a.' 0601113202/100, 0601113202/111, 0601113202/93, 0601113202/99, 0601113202/100OTü. **tü::; tü:** 'tüy' DLT 205 + [**li**] > [**tuɟli**] 'tüyü' 0601114101/29

OTü. **suṽ; su:b** 'su' TT 180, **suw ~ su:w** 'su' DLT 12 > **[suw]** 'su' 0601120102/9

OTü. **sü:çig; sü:çig** 'tatlı' TT 185, **sü:çig** ED 796b > **[suçdʒi]** 'a.' 0601111201/29

OTü. **tügi; tügi** 'Oğuz lehçesinde ak darının kepeği alındıktan sonra kalan esas kısmı' DLT 547 > ÖTrkm. **tüwi** 'pirinç' = **[tuw]** 'a.' 0601114101/37, 0601114101/50, 0601114101/41; **[tuwi]** 0601114101/42, 0601114101/45, 0601114101/54, 0601120102/9

OTü. **üçün; üçün** 'için' ED 28b, **üçün** 'sebebe ifade eden bir edat, için' DLT 50 > **[yʈʃun]** 'a.' 0601111301/32; **[ʈʃun]** 0601111301/31

OTü. **yumuş; yumuş** 'haber getrip götürme' DLT 449 > **[jumuʃ]** 'çocuklara buyrulan ufak tefek iş' 0601111301/8

Ar. شكر **şükr** 'görülen iyiliğe karşı gösterilen memnunluk, minnettarlık' > **[ʃukur]** 'şükür' 0601111201/72, 0601111201/80, 0601113202/66, 0601113202/88

Kelime Sonu:

Nohur Ağzı:

OTü. **şu; *uş** 'gösterme edatı, işte' DLT 30(ETü. *uş ol > uşol > şol > şu) > **[ʃu]** 'şu' 0601111202/72, 0601111202/73, 0601111202/74, 0601111202/79

3.2.1.2.1.9. /ü/

/ü/ sesbiriminin kendinden önce veya sonra gelen ünlü veya ünsüzün niteliğine göre normal uzunlukta Göklen ve Nohur ağızlarında iki altsesi bulunur: 1. [y] ön, yuvarlak, kapalı; 2. [ÿ] ön, yuvarlak, kapalı, genizsil.

[y]

[y] altsesi hece içerisinde, yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre şu konumlarda yer almaktadır:

#—	C—C	C—V	—#
Gök. [yʈʃ]	Gök. [bø:ʎʃ]	Gök. [dyʃek]	Gök. [by]
Gök. [yʃyr-]	Gök. [gøʈʃyk]	Gök. [budʒyre]	
Noh. [yʈʃ]	Noh. [syz-]	Noh. [dyjæ]	
Noh. [yjtʒæʃik]	Noh. [syʈ]	Noh. [syɾæ-]	

Kelime Başı:**Göklen Ağzı:**

OTü. **üç**; üç 'üç' ED 18b, **üç** DLT 29 > [yʈʃ] 'a.' 0502120601/164, 0503111101/159, 0503120702/23, 0503121101/145, 0503121101/56, 0502211901/171, 0503111201/91, 0602110101/118, 0602211401/26

OTü. **üçün**; **üçün** 'için' ED 28b, **üçün** DLT 50 > [yʈʃyn] 'a.' 0503120701/50, 0502121102/113, 0503111101/64, 0503111101/117, 0503111101/161, 0503111101/91

OTü. **üst**; **üst** 'üst' ED 242a, **üstün** 'üst, üzerinde' DLT 67 + [i] > [yθθi] 'üstü' 0506120501/51, 0502222201/189, 0502121102/112, 0503210901/98

OTü. **üş-**; **üş-** 'toplanmak' ED 256a, **üş-** 'üşüşmek' DLT 93 > [yʃ-] 'toplanmak' 0506120501/49; + [-ür] > [yʃyr-] 'toplamak' 0602210801/11

ÖTrkm. **üytge-** 'değişmek' = [yjtge-] 'değişmek' 0503210801/111, 0503120701/31, 0503210801/118, 0503210801/119; + [-ş] + [-ik] + [rä:k] > [yjtgeʃyʳæ:k] 'daha değişik' 0502121102/52

OTü. **yürek**; **yüräk** 'kalp, yürek' EUTS 307, **yürek** 'kalp, yürek' ED 965a, **yürek** 'kalp, yürek' DLT 33 > [yrekʃ] 'yürek' 0502120601/15, 0502120601/16

OTü. **yüzük** 'yüzük' DLT 452 > [yöyʃ] 'yüzük' 0506110201/101, 0506110201/66, 0506110201/67, 0506110201/69, 0506110201/73

Nohur Ağzı:

OTü. **üç**; **üç** 'üç' ED 18b, **üç** 'üç' DLT 29 > [yʈʃ] 'a.' 0601110301/15, 0601111302/27, 0601111902/16, 0601113202/168, 0601113202/69, 0601113601/64, 0601113801/58, 0601114101/88, 0601120102/28, 0601120401/16

OTü. **üst**; **üst** 'üst' ED 242a > [yst] 'a.' 0601111201/75

ÖTrkm. **üytge-** 'değişmek' = [yjtgæ:-] 'a.' 0601113801/8; + [-ş] + [-ik] > [yjtgæʃik] 'değişik' 0601113201/17, 0601113201/36

Kelime İçi:**Göklen Ağzı:**

OTü. **böl-**; **böl-** 'bölmek' DLT 30 + [-ün] > [bø:lyn-] 'bölünmek' 0506110701/64, 0506110701/66

OTü. **bölük; bölük (bölök)** 'bölük' ED 339b, **bölük** 'hayvan topluluğu (sürü), insan topluluğu (grup)' DLT 193 > **[bø:lyk]** 'bölük' 0503121102/7

OTü. **börk** 'başa giyilen şey, börk' DLT 176 > **[bø:ryk]** 'başa giyilen şey, börk' 0602110302/12, 0502120601/3

OTü. **bu; bu:** 'bu' ED 291b, **bu** DLT 29 + Far. **cüre** > **[budzyre]** 'bu şekilde' 0502222201/146, 0503111201/20, 0503111202/100, 0503111202/39, 0503111203/168, 0503111203/79, 0506110201/142, 0506110201/54

OTü. **bud-; bud-** 'donup ölmek' DLT 633 > **[byj-]** 'a.' 0503111202/36

OTü. **bür-; bür-** 'bürmek' ED 355a, **bür-** DLT 266 + **[e]** > **[byræ:-]** 'bürümek' 0502221001/100, 0503111201/24

ÖTrkm. **çümmükle-**; Yomut ağzı **çümtükle-** = **[dzyndzyk[e-]** 'cimciklemek' 0502121102/93

OTü. **köç-; köç-** 'göçmek' ED 693a, **köç-** DLT 266 + **[ük]** > **[gøfkyk]** 'göçmüş' 0602211501/21

OTü. **kötür-; kötgür-** ED 706a, **kötür-** 'kaldırmak' DLT 288 > **[gøtyr-]** 'götürmek' 0502222202/66

OTü. **tög-; tög-** 'dövmek' ED 477a, **tög-** (tuz vb. şeyleri) 'dövmek' + **[-dü]** + **[-k]** > **[døwdyk]** 'kırdık' 0602110102/21

OTü. **tök-; tök-** 'dökmek' ED 477a, **tök-** DLT 273 + **[-ül]** > **[døky-]** 'dökülmek' 0503111203/114; + **[-üp]** > **[døkyp]** 'döküp' 0503120702/29

OTü. **töşek; töşe:k** 'döşek, yatak' ED 563b, **töşek** DLT 195 > **[dyfek]** 'döşek, yatak' 0502211901/24

OTü. **tüş-; түş-** 'düşmek' ED 560a, EUTS 259, **tüş-** 'düşmek' DLT 161 > **[dyf-]** 'a.' 0503121101/70, 0503121101/72, 0503121101/76, 0503121101/77, 0503121101/78, 0602211302/33, 0502222201/24; + **[-dü]** + **[-k]** > **[dyfdyk]** 'düşdük' 0502221001/115

OTü. **tört; tö:rt** 'dört' TT 184, **tö:rt** ~ **tört** DLT 78 + **[ü]** + **[nün]** > **[dø:rdynŋ]** 'dördünün' 0503111203/174, 0503111203/175

Nohur Ağzı:

OTü. **küri-; küri-** 'küremek' ED 739b, **küri-** DLT 560 > **[kyrym]** 'bir kürek ölçüsü kadar' 0601113601/101

OTü. **küywen-; küywen-** 'savsaklamak, uygulamamak' DLT 531 > **[gyjmæn-]**

'oyalanmak' 0601114102/103

OTü. **sür-**; **sür-** 'sürmek' DLT 267 + [-e] > [syrae-] 'sürüklemek' 0601114102/75

OTü. **sü:t**; **sü:t** 'süt' TT 185, **sü:t** DLT 66 > [sy] 'a.' 0601114101/82

OTü. **süz-**; ***süz-** 'süzmek' 861a > [syz-] 'a.' 0601114101/25, 0601114101/26

OTü. **tewe**; **täbi** 'deve' T 48 > **tebe** > **tewe** DLT 26 > **dewe** > **dewe** > **düwe** > [dyjæ] 'a.' 0601111301/32, 0601120101/32, 0601113601/105, 0601113201/25

OTü. **tulum**; **tulum** 'silah' DLT 115, **tulkuk** 'tulum' DLT 410, **tulum** TS X, 3988 > [sylym] 'tulum' 0601114101/25

OTü. **tüş-**; **tüş-** 'düşmek' ED560a, **tüş-** 'düşmek' DLT 270 > [dyf-] 'a.' 0601110301/38, 0601114101/109, 0601111202/185, 0601120401/31, 0601111201/72, 0601111202/169, 0601110301/37, 0601111202/154, 0601111202/56, 0601120401/24, 0601111901/32, 0601111901/29; + [-in] > [dyjin-] 'anlamak' 0601111202/144

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. **bu**; **bu** 'bu' ED 291b, **bu** DLT 29 > [by] 'a.' 0502222701/70, 0503111203/183, 0506120501/26, 0506120501/27, 0601110801/19, 0601110801/20, 0602110302/10, 0602110302/56, 0602110302/7

[ỹ]

Genizsil ünsüzlerinden sonra veya önce bu seslere komşu olan /ü/ sesbirimi genizsil hususiyet taşıyan [ỹ] altsesi ile ifade edilmektedir. Özellikle çıkış yerleri orta damak olan [ŋ] ve [N] genizsil seslerinin yanında bu husus görülmekte olup hece içerisinde yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre baş ses, hece sonu ve kelime sonunda kullanımı görülmemektedir.

#—

C—C

C—V

—#

Gök. [dy/ỹŋ-]

Gök. [jỹŋ]

Noh. [gyrrỹŋ]

Noh. [mỹŋ]

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

ÖTrkm. **gürrüñ; gür** 'ses yansıması kelime' + [üñ] TSKS 186 > [gurrỹñ]
'konuşmak, sohbet etmek' 0502220301/79, 0503121102/73

OTü. **köñül; köñül** 'gönül' EUTS 115, **köñgöl** DLT 63 > [gõñỹl] 'gönül'
0502120601/25

OTü. **miñ; ming** 'bin' EUTS 130, **miñ** DLT 119 > [mỹñ] 'bin' 0502211501/34,
0502221001/76, 0502222201/79, 0503121101/154, 0506120501/59,
0601110801/30, 0601111501/95, 0602211001/220, 0602211901/90

OTü. **öñ; öng** 'ön' EUTS 151, **öñ** 'Oğuzlarda ön' DLT 32 + [iñ] + [çel] > [øwỹñtʃæl]
'önünce' 0503111201/65

OTü. **tüş-; түş-** 'düşmek' ED 560a, EUTS 259, **tüş-** DLT 161 + [-ün] > [dyfỹñ-]
'anlamak' 0502222201/165

OTü. **yuñ; yüng** 'pamuk' EUTS 307, **yu:ñ ~ yuñ** 'yün' DLT 86 > [jỹñ] 'yün'
0503121102/105, 0506120501/48

Far. انگشتر **enguşter** 'yüzük' > [æññỹftær] 'a.' 0503120701/92

Nohur Ağzı:

ÖTrkm. **gürrüñ; gür** 'ses yansıması kelime' + [üñ] TSKS 186 > [gyrrỹñ]
'konuşmak, sohbet etmek' 0601111202/7, 0601111302/20, 0601113202/113,
0601113202/35, 0601113601/80, 0601120102/19, 0601120102/22

OTü. **kün; kün** 'gün' EUTS 122, **kün ~ kü:n** 'a.' DLT 47 > [ñỹñ] 'gün'
0601113601/44

OTü. **miñ; ming** 'bin' EUTS 130, **miñ** DLT 119 > [mỹñ] 'a.' 0601111202/106,
0601111202/107, 0601111202/160, 0601111202/53

İlgi durumu eki +/İñ/, + /Uñ/, ikinci teklik şahıs eki +/Uñ/ ve ikinci çokluk şahıs
eki -/Uñuz/ ve teklik ve çokluk iyelik eklerinin □llñımınd□d□e□ın □eniz□ıl ün□üzü
d□l□yı□ıyl□ e□ın içeri□inde [ñ] □e□ine □mş□ □lñ /ü/ □e□ biriminin □eniz□ıl □e□
birimciği □lñ [ỹ] i□ti□n□ız şe□ilde kullanılmaktadır:

Göklén Ağzı:

OTü. **bu; bu** 'bu' ED 291b, **bu** DLT 29 + **yü:z** 'yüzey, ön' DLT 45 + **[iŋ]** > **[by:ðyŋ]**
'bu tarafın, bu yerin' 0602211001/35

OTü. **ew; äb** 'ev, çadır' OTG 242, **ew** DLT 27 + **[iŋ]** > **[øjyŋ]** 'evin' 0601111501/124,
0601111501/125; + **[iŋ]** + **[den]** > **[øjyŋden]** 'evinden' 0503111101/87

OTü. **öküz; öküz** 'öküz' ED 120a, EUTS 149, **öküz** 'öküz' DLT 41 + **[iŋ]** > **[økyðyŋ]**
'öküzün' 0503210901/99

OTü. **öŋ; öng** 'ön' EUTS 151, **öŋ** 'Oğuzlarda ön' DLT 32 + **[ün]** + **[de]** + **[ki]** >
[øŋyŋnæ: i] 'önündeki' 0502121102/98; + **[iŋ]** > **[øŋyŋ]** 'önün'
0503120702/82

OTü. **ö:z; ö:z** 'öz, nefis, kendi; can, ruh, gönül, iç, karın, merkez, orta; vadi' TT 183,
ö:z ~ öz 'kendi' DLT 34 + **[iŋ]** > **[ø:ðyŋ]** 'kendin' 0502211501/50,
0503111203/19, 0503111203/74, 0506120401/46, 0506120401/49,
0506120501/60, 0601111501/42, 0602211301/40, 0602211701/71; + **[üŋüz]**
> **[ø:ðyŋið]** 'kendiniz' 0502221003/37

OTü **üş-; üş-** 'toplanmak' ED 256a, **üş-** 'üşüşmek' DLT 93 + **[-ür]** + **[-iŋ]** > **[y:fyrỹŋ]**
'toplayın' 0602211001/40, 0602211001/41

3.2.1.2.2. Sesbirimsel Değerde Bulunan Uzun Ünlüler ve Alt Sesleri

3.2.1.2.2.1. /a:/

/a:/ sesbiriminin kendinden önce veya sonra gelen ünlü veya ünsüzün niteliğine göre Göklén ağzında dokuz alt sesi 1. [ɑː] arka, düz, açık,yarı uzun; 2. [ɑ:] arka, düz, açık,uzun; 3. [ãː] arka, düz, açık,yarı uzun, genizsil; 4. [ã:] arka, düz, açık,uzun,genizsil; 5. [ɒː] arka, yuvarlak, açık,yarı uzun; 6. [ɒ:] arka, yuvarlak, açık,uzun,genizsil; 7. [õː] arka, yuvarlak, açık,uzun, genizsil; 8. [aː] geniş, düz, ön dil, açık, yarı uzun; 9. [a:] geniş, düz, ön dil, açık, uzun.Nohur ağzında ise 1. [ɑː] arka, düz, açık,yarı uzun; 2. [ɑ:] arka, düz, açık,uzun; 3. [ãː] arka, düz, açık, uzun, genizsil; 4.

[ɒː] arka, yuvarlak, açık, yarı uzun; 5.[aː] geniş, düz, ön dil, açık, uzunolmak üzere beş altsesi bulunur.

[aː]

/aː/ sesbiriminin yarı uzun dil devinimi arka, dudak biçimi düz, ve çene açısı açık, yarı uzunluktaki altsesi [aː] hece içerisinde yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre şu konumlarda yer almaktadır:

#—	C—C	C—V	—#
[baː]	[daː]	[daːɾi]	[olaː]

[aː] altsesi Eski Türkçede de varlığı kabul edilen asli uzun ünlülerin süre bakımından kısalmasına bağlı gelişebilmektedir:

Göklen Ağzı:

OTü. **ara**; **ha:ra** 'ara sıra, ara' TT 173, **ara** 'çekim edatı, arasında, bir şeyin ortası' DLT 56 > **[aːra]** 'ara' 0502221001/68

OTü. **ta:ş**; **ta:ş** 'taş' TT 174, **ta:ş** DLT 80 > **[daːʃ]** 'a.' 06011126a01/59

Hece sonunda [r] ünsüzünün düşmesi sonucunda yanında bulunan /a/ sesi uzama eğilimi göstererek çoğu kez yarı uzun [aː] altsesi ile telaffuz edilmektedir: Bu duruma kelime kök veya gövdelerinde rastlanılmakla birlikte üçüncü çokluk şahıs eki {-lAr} ve ekin sonundaki /r/ sesinin düşmesi sonucunda oluşması bakımından yaygın bir kullanıma sahiptir.

Göklen Ağzı:

OTü. **kaç-**; **kaç-** 'kaçmak' ED 590a, **kaç-** DLT 516 + **[-ar]** + **[-dı]** + **[lar]** > **[gaʃardulaː]** 'kaçardılar' 0506110201/55

OTü. **olar**; **anlar** 'onlar, 3. çokluk kişi zamiri' EUTS 17, **olar** DLT 50 > **[olaː]** 'onlar' 0503111101/74, 0503121101/24, 0503121101/87, 0602110102/58, 0602211502/34

OTü. **tak-**; **tak-** 'takmak' ED464b, **tak-** 'Oğuzcada takmak' DLT 272 + **[-dı]** + **[-lar]** > **[daqduula·]** 'taktılar' 0503210801/87

Ölçünlü Türkmen Türkçesindeki şimdiki zaman eki {-yA:r} Göklen ağzında az rastlanılan istisnaları dışında sonunda [r] sesi olmaksızın normal veya yarı uzun; nadiren de uzun telaffuz edilmektedir:

Göklen Ağzı:

OTü. **kaç-**; **kaç-** 'kaçmak' ED 590a, **kaç-** 'kaçmak' DLT 516 + **[-ija:r]** > **[caɬɬija·]** 'kaçıyor' 0503111101/110

OTü. **tog-**; **to:ğ-** 'doğmak' ED465a, **tog-** DLT 271 + **[-ija:r]** > **[dowija·]** 'doğuyor, doğar' 0502120601/134

OTü. **tur-**, **tur-** 'kalkmak, ayakta durmak, durmak' EUTS 253, **tur-** 'durmak' DLT 229 + **[ma]** + **[ya:n]** > **[durmaja·n]** 'durmayan' 0503121101/168

[ɑ·] sesinin kelime sonu ve hece sonunda söyleyiş hususiyeti veya kelimenin Ortak Türkçedeki şekline ilişkin düşen bir ses ya da hecenin seslik izlerini taşıdığı gözlemlenmektedir.

Göklen Ağzı:

OTü. **takı**; **takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' ED 466a, DLT 49 > **[da·]** 'da, bağlama edatı' 0502121101/44, 0502121101/83, 0502121102/1, 0502121102/8; **[da·ɬi]** 0602211003/24

[ɑ·]

Eski Türkçedeki birincil uzunluklar İran sahası Göklen ağzında korunmaktadır. Bunun yanı sıra kaynaşma, eklendiğinde kelimenin ünlü ile biten sesini uzatan ekler, vurgu ve tonlama vb. çeşitli sebeplerle oluşan uzun, ikincil uzun [ɑ·] altsesi de bulunmaktadır. Ayrıca Arapça ve Farsçadan alınan kelimelerdeki uzunluklarda genellikle korunmuştur. İran sahası Nohur ağzında ise Eski Türkçedeki birincil uzunluklar kısmen korunmakta olup bu kelimelerin kısa ünlülü şekilleri de

kullanılmaktadır. Nohur ağzında genel olarak kısa ünlülü telaffuz eğilimi görülmektedir. İran sahası Göklen ve Nohur ağızlarında [ɑ:] sesi hece içerisinde yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre şu konumlarda yer almaktadır:

#—	C—C	C—V	—#
Gök. [ɑ:]	Gök. [ʃɑ:ɰur-]	Gök.[darɤɑ:pduɣla:]	Gök.[doɟijɑ:]
Gök. [ɑ:lda-]	Gök. [dʒawɑ:n]	Gök. [θɑ:na-]	
Noh. [ɑ:]lap]	Noh. [i:ʃɑ:n]	Noh.[jɑ:rim]	Noh. [jazi]jɑ:]
Noh. [ɑ:]ɤχ]	Noh.[jɯlda:ɤ]	Noh. [qɑ:ɤaz]	

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

OTü. **alda-**; **alda-** 'hile yapmak, aldatmak' DLT 139, 237 > [ɑ:lda-] 'aldatmak, kandırmak, yalan söylemek' 0506120401/46

OTü. **a:ş** ~ **aş**; **a:ş** 'aş, çorba' TT 172, **aş** ~ **a:ş** 'yemek' DLT 14 > [ɑ:] 'çorba' 0602211501/12

Nohur Ağzı:

Baş seste [ɑ] > [ɑ:] ünlü uzaması Nohur ağzına has bir özelliktir. Bu ses değişimi Farsçanın etkisi ile ortaya çıkmış olabilir.

OTü. **aşak**; **aşak** ED 259a, **aşak** 'Oğuzcada dağ eteği' DLT 45 > [ɑ:]ɤχ] 'a.' 0601120402/27

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **aɣaru**; **aɣaru**: ~ **ıɣaru**: ~ **ımaru**: ED 190a 'daha arkaya' + [ra:k] > [ɑɯurɑ:q] 'daha öte' 0602211003/3

OTü. **ba:r tegülmi**; **ba:r** 'var' TT 172, **ba:r** ~ **bar** DLT 34 + **tegül** 'değil' ED 480a + [mi] > [ba:dæ:m] 'var değil mi?' 0502222201/3

OTü. **bu**; **bu**: 'bu' ED 291b, **bu** DLT 29 + [lar] + [da] > [bula:da] 'bunlar da' 0502222701/56, 0602110501/1

OTü. **çağır-**; **ça:kır-** 'çağırmaq' TT 172 > [ʃɑ:ɰur-] 'çağırmaq' 0503121101/110,

0503121102/55, 0601110801/29, 0503111201/34, 0502120601/29,
0503121101/140

Far. جانبازی **ca:nba:zi** 'gazilik' > [**dʒanba:θi**] 'a.' 0601111501/64

Far. جوان **ceva:n** 'genç' > [**dʒawa:n**] 'a.' 0503120701/72; 0503120701/84

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. **toğ-**; **tod-** 'doymak' EUTS 243, **toğ-** DLT 633 + [-i] + [-ya:r] > [**dojja:**] 'doyuyor' 0503120702/28

Nohur Ağzı:

OTü. **ba:r** ~ **bar**; **ba:r** 'var' TT 172, **ba:r** ~ **bar** DLT 34 + [-ip] + [dɪ] > **ba:ritdɪ** > **batdɪ** > [**ba:t-**] 0601111901/26, 0601120401/26, 0601113202/44

OTü. **ka:ka**; **kaŋ** ETG 277 + [-kɪ] > ÖTrkm. **ka:ka** = [**qa:qa**] 'baba' 0601113601/73, 0601113601/83, 0601113601/83

OTü. **karı**; **karı** 'yaşlı' ED 644b, **karı** DLT 206 > [**ca:rri**] 'yaşlı' 0601113202/112

OTü. **oba**; **o:pa** 'köy' TT 177, **oba** 'ova, köy' ED 5b, **oba** 'Oğuzcada kabile' DLT 55 > [**ova:**] 'köy' 0601113202/93

OTü. **okı-**; **okı-** 'çağırmaq' BK D 28, **okı-** DLT 556 + [-p] > [**oɣa:p**] 'okuyup' 0601110301/15

OTü. **sa:n**; **san** 'sayı' EUTS 195, **sa:n** DLT 513 + [ɪ] > [**sa:ni**] 'tane (numeratif söz, sayılar ile birlikte kullanılır)' 0601111201/114, 0601120102/36, 0601120102/43, 0601111302/35, 0601120102/41

OTü. **ta:y** 'dayı' TT 175, **tagay** DLT 550 > [**da:ji**] 'a.' 0601111901/26, 0601111901/34

OTü. ***ulukən**; **uluğ** ED 136b, **ulug** 'yüce, ulu, büyük' DLT 37 > [**oloqa:n**] 'büyük' 0601113801/16, 0601113801/23, 0601113801/31

OTü. **yaşa-**; **yaşa-** 'yaşamak' EUTS 289, **yaşa-** DLT 481 + [y] + [-ɪʃ] > [**ja:fæjiʃ**] 'yaşayış' 0601111202/64

OTü. **yaŋ**; **yaŋ** ED 940b, 'nesnenin kalıbı, kalıp', **yaŋ** DLT 602 + [lɪg] > [**ja:li**] 'gibi' 0601111301/13, 0601113201/18

OTü. **yarım**; **yarım** EUTS 287, **yarım** 'yarı, yarım' DLT 453 > [**ja:ri**] 'a.' 0601113202/117; [**ja:rim**] 0601111902/31, 0601113202/121

OTü. **yıl takı**; yıl 'yıl, sene' DLT 327 + **takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı'
ED 466a, DLT 49 > [j^ul^da:ɾ] 'yıl kadar' 0601120102/16

Far. ایشان **i:şa:n** 'din büyüklerine saygı için kullanılan bir unvan' > [i:ʃa:n] 'a.'
0601113601/20

Ar. ناقص **na:kış** 'eksik' + [l^hq] > [na:xu^sliɾ] 'yarım yamalak, engelli' 01120402/27

Ar. معمول **ma'mu:len** 'olağan şekilde' > [ma:milan] 'a.' 0601113201/37

Far. استاد **osta:d** 'hoca' > [ussa:d] 'mederese hocası' 0601113801/5

Far. تازه **ta:ze** 'yeni' > [ta:za] 'a.' 0601111302/51, 0601111302/53

Mina + [j] + [a] > [mina:ja] 'Mina'ya, yer adı' 0601120401/11, 0601111301/31

Nohur Ağzı:

OTü. **yaz-**; **yaz-** 'yazmak' EUTS 292, **yaz-** 'Oğuzcada yazmak' DLT 470 + [-ɪl] + [-
iya:r] > [jazilja:] 'yazılmak' 0601111202/79
[ã:]

[ã:] altsesi [a] sesinin genizsil ünsüzlerin etkisi ile değişerek genizsilleşen
şeklidir ve bu husus dışında söz konusu sesteki farklılık göstermez.

Göklen Ağzı:

OTü. **bu**; **bu:** 'bu' ED 291b, **bu** DLT 29 + [lar] + [ɪŋ] > [bulã·N] 'bunların'
0503120701/77

OTü. **kuçak**; **kuçak** 'kucak' ED 591a, DLT 192 + [ɪŋ] + [a] > [cuɖɖãnnã·]
'kucağına' 0502120601/101

OTü. **olar**; **anlar** 'onlar, 3. çokluk kişi zamiri' EUTS 17, **olar** DLT 50 + [ɪŋ] >
[olã·N] 'onların' 0602211001/101

[ã:]

[m, n, ŋ, ɳ] genizsil ünsüzlerinden sonra veya önce bu seslere komşu olan [a:]
sesi aynı hususiyetleri taşıyan, ancak bu sese göre genizsil olan [ã:] altsesi ile ifade
edilmektedir. Özellikle çıkış yerleri orta damak olan [ŋ] ve [ɳ] genizsil seslerinin
yanında bu husus görülmektedir. [ã:]'nın baş seste kullanımı metinlerimizde tespit

edilmemiştir. [ã:] altsesi hece içerisinde yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre şu konumlarda yer almaktadır:

#—	C—C	C—V	—#
	Gök. [boʃãnrã:q]	Gök. [tʃã:ʁã:N]	Gök. [jãnrã:]
	Noh. [ã:ʁã:N]		
	Noh. [suwarã:N]		

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **alda-**; **alda-** 'hile yapmak, aldatmak' DLT 139, 237 + [-ya:n] > [ã:ldajã:N] 'aldatıyorum' 0506120401/46

OTü. **boş** 'boş' DLT 497 + [aŋ] + [ra:k] > [boʃãnrã:q] 'daha boş' 0503111101/49

OTü. **ça:ka** 'küçük, çocuk' TT 172 + [ŋ] > [tʃã:ʁã:N] 'çocuğun' 0502120601/135

OTü. **oba**; **o:pa** 'köy' TT 177, **oba** 'ova, köy' ED 5b, **oba** 'Oğuzcada kabile' DLT 55 + [nŋ] > [o:vã:N] 'ovanın' 0503111203/4, 0602211002/14

Nohur Ağzı:

OTü. **aķa**; **aķa** 'büyük kardeş, ağabey' EUTS 9 + [ŋ] > [ã:ʁã:N] 'ağabeyinin' 0601111202/157

OTü. **a:k**; **a:k** ED 75a; **a:k** ~ **ak** 'Oğuzcada beyaz' DLT 53, 79 + Ar. قلعه **ķa'le**'kale (Horasan Türkleri ve Nohur Türkmenlerinde köy)' + [ŋ] > [aʁgalã:N] 'Akkale'nin' 06011113801/36

Far. آسان **a:sa:n** 'kolay' > [ãnsã:d] 'a.' 0601113202/83

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. **yaŋa**; **yaŋa** 'Oğuzcada ırmağın kenarı' ED 943b, **yaŋa** DLT 605 > [jãnrã:] 0602211302/6

[v:]

Dudak uyumunun etkisi ile /a:/ sesbiriminin yuvarlaklaşma eğilimi ile [v:] telaffuzu ortaya çıkar. [v:], [ã:] altseslerinin kullanımı ferde göre değişebilmektedir. Bu hususun görüldüğü örneklerle özellikle ikinci hecede rastlanmaktadır.

Göklen Ağzı:

OTü. **bu; bu:** 'bu' ED 291b, **bu** DLT 29 + **[lar]** > **[bolv:]** 'bular' 0503111203/37

OTü. **oba; o:pa** 'köy' TT 177, **oba** 'ova, köy' ED 5b, **oba** 'Oğuzcada kabile' DLT 55
> **[o:v]** 'köy' 0503210801/12, 0503210801/13, 0503210801/7,
0602211401/11

OTü. **olar; anlar** 'onlar, 3. çokluk kişi zamiri' EUTS 17, **olar** DLT 50 > **[olv:]**
'onlar, 3. çokluk kişi zamiri' 0506110701/27, 0602211901/65

OTü. **takı; takı:** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' ED 466a, DLT 49 > **[dv:]** 'da,
bağlama edatı' 0503111203/168, 0503111203/34, 0602211001/142

Derleme metinlerimizde dudak uyumunun etkisi ile /a:/ sesbiriminin yuvarlaklaşma eğilimi ile [v:] telaffuzu ortaya çıkmaktadır. Ana grup Türkmen ağızlarında görülen dudak uyumu Nohur ağzında yaygın değildir.

Nohur Ağzı:

Ar. ماشا **tema:şa:** 'seyir' > **[tomv:ʃa]** 'a.' 0601114101/150

[v:]

Kelime ek veya gövdesindeki /a:/ sesinin dudak uyumu etkisi ile yarı benzeşme neticesinde [v:] altsesi ortaya çıkar. Bu altses şimdiki zaman ekinde genel olarak düz telaffuz edilmesine rağmen bazı örneklerde yuvarlak telaffuzuna da rastlanmıştır.

Göklen Ağzı:

OTü. **av; av** 'av' EUTS 25, **a:w ~ aw** DLT 27 > **[v:w]** 'av' 0503210901/3

OTü. **bol-; bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-** DLT 263 + **[-ija:r]** > **[bolijp:]** 'oluyor, olur'

0602211401/89

OTü. **ka:ğun; қағун** 'kavun' EUTS 161, **ka:gun** DLT 12 > [**ɢɒ:wuɒn**] 'kavun'
0602110101/113

OTü. **oba; o:pa** 'köy' TT 177, **oba** 'ova, köy' ED 5b, **oba** 'Oğuzcada kabile' DLT 55 >
[**o:vɒ:**] 'köy' 0502121101/74, 0502222702/25, 0602110101/1,
0602110302/62, 0602110302/66

OTü. **okı-; okı-** 'çağırarak' BK D 28, **okı-** DLT 556 + [**-p**] > [**okɒ:p**] 'okuyup'
0602110302/79

OTü. **olar; anlar** 'onlar, 3. çokluk kişi zamiri' EUTS 17, **olar** DLT 50 > [**olɒ:**] 'a.'
0502121102/59, 0602211701/22

OTü. **or-; or-** '(ot vb.) biçmek, kesmek' DLT 96 + [**-ya:r**] + [**-ık**] > [**orjɒ:q**]
'biçiyoruz, biçeriz' 0503210801/34

OTü. **tog-; to:ğ-** 'doğmak' ED465a, **tog-** DLT 271+ [**-an**] > [**doɒɒ:n**] 'kardeş'
0602110302/84

[**õ:**]

[ɒ:]'nın genizsil [N] sesinin etkisi ile genizsilleşmesi sonucu ortaya çıkan [**õ:**]

altsesi derleme metinlerimizde bir kelimenin iki ayrı kullanımında tespit edilmiştir.

Göklen Ağzı:

OTü. **oba; o:pa** 'köy' TT 177, **oba** 'ova, köy' ED 5b, **oba** 'Oğuzcada kabile' DLT 55 +
[**nıɒ**] > [**o:võ:N**] 'köyün' 0502121102/59; + [**ıız**] > [**o:võ:Nũđ**] 'köyünüz'
0602110302/59

[**a:**]

Oluşumu sırasındaki dil devinimi açısından ön dilde oluşan, dudak biçimine göre düz, çene açısına göre açık, süre bakımından yarı uzun, [**a:**] altsesi Göklen ağzında şu örneklerde görülmektedir:

OTü. **bol-; bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-** DLT 263 + [**-ija:**] > [**bolija:**] 'oluyor'
0502221002/70

OTü. **takı; takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' ED 466a, DLT 49 > [**da:**] 'a.'

0602110101/132

[a:]

[a:] oluşumu sırasındaki dil devinimi açısından ön dilde oluşan, dudak biçimine göre düz, çene açısına göre açık, süre bakımından uzun bir altsestir. Genellikle Göklen ağzındaki incelleme eğilimine bağlı olarak /a:/ sesbiriminin incelenmesi sonucunda ortaya çıkar. /e:/ sesbiriminin kalınlaşması ile ortaya çıkan bir örneği de bulunmaktadır: [na:tfe]. İran sahası Nohur ağzındaki inceleme eğilimine bağlı olarak iki alıntı keilde bulunan uzun ünlülerin incelenmesi sonucunda ortaya çıktığı görülmektedir.

Göklen Ağzı:

OTü. **bol-**; **bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-** DLT 263 + **[-iya:]** > **[boli:ja:]** 'oluyor'
0503111202/6

OTü. **çağır-**; **çağur-** 'iftira etmek, leke sürmek, çamur atmak' EUTS 58, **çagıla-**
'gürültü edip bağırarak' DLT 586 > **[tʃa:ɰur-]** 'çağırarak' 0502221002/69

OTü. **ne-;** **ne:** 'ne' TT 181, **ne:çe** 'ne' ED 775a, **ne:** DLT 34 + **[çe]** > **[na:tfe]** 'kaç'
0502211901/181

Far. راهنمایی **ra:hnema:yi:** 'orta okul' > **[ra:ɰnæ:ma:ji]** 'orta okul' 0502121101/82

Ar. واجب **va:cib** 'terki câiz olmayan, yapılması gerekli' > **[wa:dʒip]** 'a.'
0601111301/23

Ar. اسلام **isla:m** 'islam' > **[isla:m]** 'a.' 0601120101/10

3.2.1.2.2.2. /e:/

/e:/nin Eski Türkçedeki asli uzunluğunun korunduğu şekillerinin yanı sıra ünsüz düşmesi ve söyleyiş şekli gibi etkenlerle ortaya çıkan, süre uzamasına bağlı oluşan kullanımları bulunmaktadır.

/e:/ sesbiriminin kendinden önce veya sonra gelen ünlü veya ünsüzün niteliğine göre metinlerimizde dört alt sesi tespit edilmiştir: 1. [e] geniş, düz, ön dil,

kapalı, yarı uzun; 2. [e:] geniş, düz, ön dil, kapalı, uzun; 3. [ẽ] geniş, düz, ön dil, kapalı, yarı uzun, genizsil; 4. [ẽ:] geniş, düz, ön dil, uzun, genizsil.

[e·]

/e:/ sesinin yarı uzun özellikteki altsesi olan [e·], Eski Türkçedeki aslı uzunluğun yarı kısalması, şimdiki zaman ekinin ünlüsünün telaffuzu veya hece sonunda vurgu veya ünsüz düşmesine (özellikle /r/ ünsüzü) bağlı olarak ortaya çıkar.

Göklen Ağzı:

OTü. **ber-**; **bè:r-** 'vermek' ED 353b, **bi:r-** ~ **bir-** ~ **ber-** 'vermek' DLT 79 + [-di] + [-ler] > [verdi]e· 'verdiler' 0602110102/38

OTü. **çek-**; **çek-** 'çekmek' ED 413b, **çek-** DLT 275 + [-yā:r] > [tʃekje·] 'çekiyor' 0601110301/19

OTü. **közle-**; **közle-** 'gözmek' ED 760b, **közle-** DLT 575 + [-yā:r] + [-ler] > [wø]eja·e· 'gözlüyorlar' 0502221002/28, 0502221002/84

OTü. **ne;** **ne:** 'ne' TT 181, **ne:** DLT 34 + [me] > [næ:me·] 'ne' 0506110201/93

OTü. **oyna-**; **oyna-** 'oynamak' EUTS 145, DLT 379 + [-ya:r] + [-lar] > [ojnije·]e· 'oynuyorlar' 0502120601/57

Ar. سيل **sel**, **seyl** 'sel, şiddetle gelen şey' > [θe·] 'sel' 0502212001/53

Far. شيوه **ši:ve** 'söyleyiş' + [ler] > [ʃi:we]e· 'söyleyişler, şiveler' 0503121102/129

/e:/ sesinin yarı uzun özellikteki alt sesi olan [e·] ünlüsünün kullanımı derleme metinlerimizde sadece şu örneklerde ve kelime içinde tespit edilmiştir:

Nohur Ağzı:

OTü. **bè:ş;** **bè:ş** 'beş' TT 182, **bi:ş** DLT 73 > [be·ʃ] 'a.' 0601113202/171, 0601111201/64, 0601113202/177, 0601113202/174; [me·ʃ] 0601111202/6

OTü. **yat-**; **yat-** 'yatmak' EUTS 290, **yat-** 'yatmak' DLT 128 + [-ıya:r] + [-ız] > [jatje·s] 'yatıyoruz' 0601120401/13

Ar. دئب **de·b** 'âdet, usul, tarz, kaide' > [de·p] 'a.' 0601111302/26

[e:]

[e:] altsesi söyleyişe bağlı olarak veya hece düşmesi sonucunda oluşmaktadır.

Alıntı kelime de bulunan /a:/ sesinin incilmesi neticesinde görüldüğü bir örnek de tespit edilmiştir.

Göklen Ağzı:

OTü. **çögen; çögen** 'çevgen; baston' DLT 103 > **[dʒewe:n]** 'mısır' 0602110201/21

[e:] 'e, doldurma söz' 0502121102/57, 0502221003/28, 0503210901/61, 0506110201/57, 0602110302/69, 0602211001/87, 0602211002/66

OTü. **kör-; kör-** 'görmek' ED 736a, **kör-** 'görmek' DLT 287 + **[e]** > **[wöre:]** 'göre' 0601110301/33

OTü. **takı; takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' ED 466a, DLT 49 > **[de:]** 'a.' 0602211701/75

Far. **فرو دگاه furudga:h** 'hava alanı' +Tü. **[sı] + [nı]** > **[pru:tge:θin]** 'hava alanını' 0602110101/131

Ön, düz, yarı kapalı, uzun [e:] altsesi Ana Türkçedeki birincil uzun kapalı /e/ sesinin kullanıldığı kelimelerde bu sese karşılık olarak kullanıldığı görülmekte olup bu husus kurallı değildir. Söz konusu kelimelerin kısa ünlülü şekillerinin kullanımı daha yaygındır. İran sahası Nohur ağzına ait derleme metinlerimizde bu ses sadece şu örneklerde tespit edilmiştir:

Nohur Ağzı:

OTü. **keçe ~ kiçe; kè:çe** TT 182 (**kè:çe**: ED 694b), **keçe ~ kiçe** DLT 54 > **[ge:dʒæ]** 'a.' 0601120402/6, 0601120402/6, 0601120402/8

OTü. **kırk bi:ş; kırk** 'kırk' EUTS 176, **kırk** DLT 176 + **bè:ş** 'beş' TT 182, **bi:ş** DLT 73 > **[gʷɪrʃbe:ʃ]** 'kırkbeş' 0601114102/17

OTü. **ne:; ne:** 'ne' TT 181, **ne:** DLT 34 + **[re]** + **[de]** > **[ne:rdæ]** 'nerede' 0601111902/15

[ẽ:]

/e:/ sesinin yarı uzun ve genizsil alt sesi olan [ẽ:]'ye metinlerimizde sadece tek bir kelimedede rastlanmıştır:

Göklen Ağzı:

OTü. **kö:k** 'gök, mavi' TT 184, **kö:k** 'koyu gri, gri, gök renginde olan' ED 708b, **kök** 'koyu gri, gri, gök renginde olan' DLT 165 + [ler] + [ler] + [iŋ] > [gø:klẽŋ[ẽ:ŋ] 'Göklenlerin' 0503121101/71

[ẽ:]

[ẽ:] altsesi bir örnekte görülmektedir:

OTü. **ew; äb** 'ev, çadır' OTG 242, **ew** DLT 27 + [ler] + [iŋ] > Gök. [øj[ẽ:ŋ] 'evlerin' 0601111501/123

3.2.1.2.2.3. /ä:/

/ä:/ sesbiriminin kendinden önce veya sonra gelen ünlü veya ünsüzün niteliğine göre Göklen ağzında sekiz alt sesi bulunur: 1. [æ:] geniş, düz, ön dil, açığa yakın, yarı uzun; 2. [æ:] geniş, düz, ön dil, açığa yakın, uzun; 3. [ã:] geniş, düz, ön dil, açığa yakın, yarı uzun, genizsil; 4. [ã:] geniş, düz, ön dil, açığa yakın, uzun, genizsil; 5. [ɛ:] geniş, düz, ön dil, yarı açık, yarı uzun; 6. [ɛ:] geniş, düz, ön dil, yarı açık, uzun; 7. [ẽ:] geniş, düz, ön dil, yarı açık, yarı uzun, genizsil; 8. [ẽ:] geniş, düz, ön dil, yarı açık, uzun, genizsil. /ä:/ ses biriminin Nohur ağzında ise üç altsesi bulunur: 1. [æ:] geniş, düz, ön dil, açığa yakın, yarı uzun; 2. [æ:] geniş, düz, ön dil, açığa yakın, uzun; 3.[ã:] geniş, düz, ön dil, açığa yakın, uzun, genizsil.

[æː]

[æː] oluşumu sırasındaki dil devinimi açısından ön dilde oluşan, dudak biçimine göre düz, çene açısına göre açığa yakın, süre bakımından yarı uzun bir altsestir.

#—	C—C	C—V	—#
	Gök. [aljæːn]		Gök.[bi mejæː]
Noh[æːr]	Noh[næːm]	Noh.[næːxi i]	Noh.[mæ̃ŋðæjæː]
Noh[æjjæːm]	Noh[dæː]	Noh.[øwæ æː]	

İran sahası Göklen ağzında şimdiki zaman ekinin ünlüsü genellikle kısa veya yarı uzundur. Dolayısıyla /ä:/ sesbiriminin yarı uzun şekli olan [æː] altsesinin kullanımını şimdiki zaman ekinde görebilmekteyiz.

Göklen Ağzı:

OTü. **al-**; **al-** 'almak' ED 124b, **al-** DLT 97 + [-ıya:r] + [-ın] > [aljæːn] 'alıyorum' 0502220301/3

OTü. **ber-**; **bê:r-** 'vermek' ED 353b, **bi:r-** ~ **bir-** ~ **ber-** 'vermek' DLT 79 + [-(i)yä:r] > [berijæː] 'veriyor' 0503111101/127

OTü. **bil-** 'bilmek' ED 330b+ [-me] + [-yä:r] > [bi|mejæː] 'bilmiyor' 0503210801/117

Eski Türkçede kapalı uzun /e/ sesine sahip olduğu tespit edilen *ne* kelimesinde bulunan sesi genişlemiş, ancak ünlü uzunluğunu korumuştur. Göklen ağzı metinlerimizde tespit ettiğimiz bir örnekte söyleyişe bağlı olarak bu sürenin yarı uzun şekli de görülmektedir:

Göklen Ağzı:

OTü. **ne;** **ne:** 'ne' TT 181, **ne:** DLT 34 > [næː] 'a.' 0503111203/137, 0503111203/19, 0602211501/19

Alıntı kelimelerdeki ünlülerde de İran sahası Göklen ağzındaki incelleme

eğiliminin etkisi ile kalın /a:/ ünlüsünün incilmesi ve yarı kısa telaffuzu ortaya çıkmaktadır.

Göklen Ağzı:

Far. بیچاره **bi:ça:re** 'çaresiz' > [**biʃæ·re**] 'çaresiz' 0503111203/23

Ar. الان **ela:n** 'şimdi, hemen' > [**e|æ·n**] 'şimdi, hemen' 0506110701/110

Yarı uzun [æ·] sesinin kullanımını şu örneklerde de görülmektedir:

Göklen Ağzı:

OTü. **birle; birle** 'ile' ED 364b, **birle** DLT 36 + [**n**] > [**bilæ·n**] 'ile' 0506120601/20, 0506120601/21

[**æ·**] 'e, doldurma söz' 0506120401/32

OTü. **işle-; işle-** 'çalışmak' ED 262b, **işle-** DLT 146 + [**p**] > [**i:ʃlæ·p**] 'çalışıp' 0506120502/23

OTü. **takı; takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' ED 466a, DLT 49 > [**dæ·**] 'de, da' 0502211901/162, 0502221001/35, 0502222201/167, 0502222201/173, 0502222702/10, 0503111203/62, 0503120702/58

OTü. **yağı; yangı** 'yeni, taze' EUTS 283, **yağı** DLT 189 > [**jæ·ni**] 'demin' 0502222701/50, 0503111101/117, 0503111101/121, 0503111101/150

Kelime Başı:

Nohur Ağzı:

OTü. **er** 'adam' ED 192a, DLT 12 > [**æ·r**] 'adam' 0601111201/43

[**æjjæ·m**] 'hemen çabuk' 0601114102/72

Kelime İçi:

Nohur Ağzı:

OTü. **ne:; ne:** 'ne' TT 181, **ne:** DLT 34 + [**me**] > [**næ·m**] 'şey' 0601111201/26; [**næ·mæ**] 0601111202/10, 0601111202/7; [**næ·mæ**] 0601111202/10, 0601111202/7; + Ar. خیلی **hilli** > [**næ·xi|i**] 'ne tür' 0601113202/82, 0601113202/83

OTü. **sev-; *sev-** 'sevmek' ED 784b, **sev-** DLT 271 + [**e**] + [**-yä:r**] + [**-iz**] >

[søjæjæˈz] 'seviyoruz' 0601113801/41

OTü. **tegül**; **tegül** 'değil' ED 480a, **tegül** 'Oğuzcada değil' DLT 165 > [dæˈj] 'değil'
0601113202/52

Kelime Sonu:

Nohur Ağzı:

OTü. **ber-**; **bê:r-**'vermek' ED 353b, **bi:r-** ~ **bir-** ~ **ber-** 'vermek' ED 354b, DLT 79 +
[-yä:r] + [-miş] + [-ler] > [berjæmiʃlæˈ] 'veriyormuşlar, veriyorlarmış'
0601113202/116

OTü. **beñze-**; **beñze-** 'benzemek' ED 352b, **meñze-** DLT 619 + [-yä:r] >
[mæñðæjæˈ] 'benziyor' 0601111202/122

Ar. **evvel** 'ilk, önce' + [e] > [øwæ] 'evvel ya, evvel ise' 0601111202/38

[æː]

Oluşumu sırasındaki dil devinimi açısından ön dilde oluşan, dudak durumuna göre düz, çene açısına göre açığa yakın, süre bakımından uzun bir altses olan [æː], metinlerimizde Ortak Türkçenin uzun ya da kısa kapalı /e/ sesinin bulunduğu kelimelerde, bu sesin genişlemesi sonucunda görülmektedir: [bæːri], [æːr] vb. Ayrıca Türkmen Türkçesinde uzun ünlülü bazı eklerin kullanımına bağlı olarak eklerde de bu ses yer almaktadır: [fudzyreræːk], [tapibi|mæːn] vb. [æː] ünlüsünün, hece içerisindeki konumu yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre şu şekildedir:

#—	C—C	C—V	—#
[æːŋ]	[yjtqæːpdir]	[tøːræːni]	[saxlæː-]

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

OTü. **etük** 'ayakkabı; edik, çizme' ED 50b, DLT 46 > [æːdik] 'çizme' 0502221002/7

Kelime Başı:

Nohur Ağzı:

OTü. **eşik; eşik** 'eşik' ED 260a, DLT 33 > [æ:ʃig] 'a.' 0601111201/75

Kelime İçi:

OTü. **berü;be:rü** 'beri' TT 180, **berü** DLT 29 > [bæ:ri] 'a.' 0502221003/29, 0503111201/92, 0503120701/43, 0503121101/56, 0506110201/35, 0601110801/16, 0601111501/104, 0602110302/77, 0602211001/149

OTü. **tap-** 'bulmak' ED435b, **tap-** DLT 214 + [-a] + **bil-** 'bilmek' ED 330b, **bil-** DLT 34 + [-me] + [-(y)in] > [tapibi|mə:n] 'bulamadan' 0602211001/45

Kelime İçi:

Nohur Ağzı:

OTü. **berü; berü:** 'beri' ED 355a, **berü** DLT 29 > [bæ:ri] 'a.' 0601111202/56, 0601111202/57, 0601113202/177, 0601111202/66

OTü. **ilk; ilk** 'ilk, her şeyin evveli' ED 140b, DLT 33 + [i] + [rā:k] > [i|kiræ:k] 'biraz önce, daha önce' 0601113202/14

OTü. **ke:ç ~ ge:ç; kē:ç** 'geç' TT 182, **kē:ç ~ ğē:c** ED 692b + [(i)rā:k] > [gi:ɖziræ:x] 'daha geç' 0601111202/143

OTü. **köp; köp** 'bol' ED 686a, **köp** 'gür, bol, sık, dolaşık' DLT 160 + [rā:k] > [køpræ:g] 'biraz çok' 0601113201/15

OTü. **kemi; kemi:** 'gemi' ED 721b, **kemi** 'Oğuz ve Kıpçak lehçelerinde gemi' DLT 548 > [gæ:mi] 'a.' 0601110301/37, 0601110301/32

OTü. **tegül; tegül** 'değil' ED 480a, **tegül** 'Oğuzcada değil' DLT 165 > [dæ:|] 'a.' 0601110301/13, 0601111201/63, 0601111202/128; + [mi] > [næ:mi] 'değil mi' 0601114101/82

ÖTrkm. **töverek; tegerek** < **teg** + [e] + [rek] TSKS 356 + [i] + [ni] > [tø:ræ:ni] 'etrafını' 0601114101/65

ÖTrkm. **üytge-** 'değişmek' + [-pdir] = [yjtgæ:pdir] 'değişmiş' 0601113801/8

OTü. **yañ; yañ** ED 940b, 'nesnenin kalıbı, kalıp', **yañ** DLT 602 + [hg] > [jæ:næk] 0601111202/169

Ar. دب **deb** 'âdet, usul, tarz, kaide' > [dæ:p] 'gelenek, örf, adet' 0601113202/106, 0601113202/85, 0601114102/64, 0601120402/4

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

Far. تا **ta:** 'ta, kadar' > [tæ:] 'a.' 0502121102/28, 0502211501/16, 0502222202/25, 0503210801/22, 0506110201/13, 0601110301/18, 0602110101/108, 0602211701/56

Nohur Ağzı:

OTü. **közle-**; **közle-** 'gözlemek' ED 760b, **közle-** DLT 575 > [gøzzæ:-] 'a.' 0601113801/58

OTü. **sakla-**; **sakla-** 'saklamak' EUTS 194, **saklan-** DLT 390 'birinden çekinmek, korunmak' + [p] > [saxlæ:p] 'saklayıp' 0601114102/54

OTü. **takı**; **takı** ED 466a, 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' DLT 49 > [dæ:] 'de' 0601113202/126, 0601111202/134

[æ̃]

/ä:/ sesbiriminin yarı uzun ve genizsil altsesi [æ̃] sadece Göklen ağzına ait derleme metinlerimizde bir örnekte tespit edilmiştir:

Ar. وسیله **vesile** + [ŋ] > [weθi:læ̃ŋ] 'aracın' 0506120601/23

[æ̃:]

Genizsil [ŋ] sesinin etkisi ile /ä:/ sesi genizsilleşmekte ve [æ̃:] altsesi ortaya çıkmaktadır.

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **bil-**; **bil-** 'bilmek' ED 330b, **bil-** DLT 34 + [-iyä:r] + [-iŋ] > [biłijæ̃ŋ] 0502221003/36

OTü. **tê-**; **tê-** 'demek, söylemek' TT 182, **ti:** ~ **ti-** ~ **te-** DLT 554 + **[me]** + **[ŋ]** > **[ɬ:mæ:ŋ]** 0602110101/42, 0602211001/190

OTü. **täbi** 'deve' T 48 > **tebe** > **tewe** DLT 26 > **dewe** > **dewe** > **düwe** > **düye** + **[ŋ]** > **[dyjæ:ŋ]** 'devenin' 0503111201/57, 0503111201/58, 0503111202/45

OTü. **kêneş-**; **kêneş-** 'danışmak' DLT 615 + **[iŋ]** + **[de]** > **[gẽŋæ:ŋde]** 'danıştığın zaman' 0502222701/48

Ar. مثلاً **meşelen** 'örneğin' > **[meθelæ:ŋ]** 'a.' 0503111203/85

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

Far. فلكه **feleke** 'meydan, meydanın ortasındaki göbek' > **[felɛkæ:]** 'a.' 0602211001/109, 0602211001/114

OTü. **keŋe-**; **keŋe(ş)-** 'danışmak' ED 734b, DLT 615 > **[gẽŋæ:-]** 'danışmak, fikrini almak' 0502222701/48

Far. (Mazenderan lehçesi) **cu:neka:** 'genç öküz' > **[ɟʊŋæ:]** 'a.' 0503111202/19

OTü. ***töpü** 'tepe' ED 436a > **[defæ:]** 'tepe' 0502212001/36

Genizsil [ŋ] sesinin etkisi ile /ä:/ sesi genizsilleşmekte ve [æ:] ɬtɛɬ rtɣ

çıkmaktadır. Bu hususun görüldüğü bir örnek tespit edilmiştir.

Göklen Ağzı:

Far. هفته **hefte** 'hafta' + **[ŋ]** > **[xæpdæ:ŋ]** 'haftanın' 0601113202/158

[ɛ:]

Oluşumu sırasındaki dil devinimi açısından ön dilde oluşan, dudak biçimine göre düz, çene açısına göre yarı açık, süre bakımından yarı uzun bir altses olan [ɛ:] sadece Göklen ağzından derlenen metinlerimizde görülmekte ve kelime başı dışında kelimedeki diğer konumlarda bulunabilmektedir.

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **bışur-**, **bışur-** ED 383b, DLT 308 + [-yä:r] + [-ik] > [bɨʃɨrjɛ:k] 'pişiriyoruz'
0602110302/10

OTü. **birle**; **birle**: 'ile, birlikte' ED 364b, **birle** DLT 36 > [bilɛ:n] 'a.'
0506110201/144, 10506110201/34

OTü. **bür-**; **bür-** 'bürmek' ED 355a, **bür-** 'büzmek' DLT 266+ [yä:r] + [ler] >
[byreɟɛ:llɛ:] 'bürüyorlar' 0502221001/19

Far. شاید **şa:yed** 'şayet, belki' > [ʃajɛ:t] 'a.' 0602211003/20

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. **takı**; **takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' ED 466a, DLT 49 > [dɛ:] 'a.'
0502222201/50, 0503111203/70, 0506120501/48, 0601111501/108,
0601111501/38

[ɛ:]

[ɛ:] oluşumu sırasındaki dil devinimi açısından ön dilde oluşan, dudak biçimine göre düz, çene açısına göre yarı açık, süre bakımından uzun bir altsestir. Sadece Göklen ağzına ait derleme metinlerimizde görülmekte ve hece içerisinde yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre şu konumlarda yer almaktadır:

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **neçe**; **neçe** 'kaç, ne kadar' ED 775a, DLT 36 > [nɛ:tʃɛ] 'a.' 0503121101/256

OTü. **neme**; **neme** ED 777b, DLT 549 'şey' > [nɛ:me] 0503120701/24,
0502221001/23, 0502221002/69; + **et-** > [jɛ:med-] 'şey etmek'
0602211302/14

OTü. **tegül**; **tegül** 'değil' ED 480a, **tegül** 'Oğuzcada değil' DLT 165 > [dɛ:l] 'a.'
0502222702/26

OTü. **yana; yana** 'tekrar, yine' EUTS 283, DLT 42 > [jɛ:ne] 0601111501/71

Far. بارکشی **ba:rkeşi**: 'taşımacılık' > [barkɛ:ʃi:] 'a' 0602110101/12

Far. شهر **şehr** 'şehir' > [ʃɛ:r] 'a.' 0503121102/23

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. ***bin-** 'binmek' ED 348a, **mün-** DLT 279+ [yä:r] > [miniɟɛ:] 'biniyor'
0503111202/31; [miniɟɛ:] 0503111202/34

OTü. **neme; neme** ED 777b, DLT 549 'şey' > **neme** 'boşlukları doldurmak için
söylenen şey' > [jemɛ:] 0503120702/69

OTü. **takı; takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' ED 466a, DLT 49 > [dɛ:] 'a.'
0502221002/59

OTü. **tewe; tâbi** 'deve' T 48 > **tebe** > **tewe** DLT 26 > **dewe** > **dewe** > **düwe** > [dyɟɛ:]
'deve' 0601111501/73

[ɛ̃]

İran sahası Göklen ağzında, ölçünlü Türkmen Türkçesindeki şimdiki zaman eki [-ya:r, yä:r] 'in ünlüsü, [e] veya yarı açık [ɛ] altseslerinin genellikle yarı uzun şekliyle telaffuz edilmekte ve ekin sonundaki /r/ sesi düşmektedir. Şimdiki zamanda çekimlenen fiillere teklik ikinci şahıs eki [ɟ] eklendiğinde şimdiki zaman ekinin sonunda bulunan [ɛ̃] sesi genizsilleşerek [ɛ̃̃] altsesi şeklinde söylenmektedir. Dolayısıyla bu alt sesin kullanımını genellikle ikinci teklik şahısta çekimlenen şimdiki zaman ekinde tespit edebilmekteyiz:

Göklen Ağzı:

OTü. **bil-; bil-** 'bilmek' ED 330b, **bil-**DLT 34 + [-iyä:r] + [siɟ] > [biɟijɛ̃̃ɟ]
0502222202/19, 0602110101/95

OTü. **et-; et-** 'etmek' DLT 167 + [-me] + [-yä:ɟ] > [edmejɛ̃̃ɟ] 0502221003/38

OTü. **keltür-**; **keltür-** 'getirmek' ED 716b, DLT 14 + [-yä:ŋ] > [g^hirjēŋ]
0503111203/38

OTü. **kötür-**; **kötgür-** ED 706a, **kötür-** 'kaldırmak' DLT 288 + [-yä:ŋ] > [gøtyrjēŋ]
0502222202/66

OTü. **tüş-**; **tüş-** 'düşmek' ED 560a, EUTS 259, **tüş-**'düşmek' DLT 161 > [dyjjēŋ]
0506110701/2

[ē:]

[ē:] oluşumu sırasındaki dil devinimi açısından ön dilde oluşan, dudak biçimine göre düz, çene açısına göre yarı açık, süre bakımından uzun, genizsil bir altsestir. Sadece Göklen ağzına ait metinlerimizde [ŋ] sesinin etkisi ile oluşan tek bir örnekte tespit edilmiştir:

Göklen Ağzı:

OTü.**teŋ**; **teŋ** 'denk' ED 511a, DLT 599 > [dē:ŋ] 'a.' 0506110701/29

3.2.1.2.2.4. /ı:/

Göklen ve Nohur ağızlarından derlenen metinlerimizde /ı:/ sesbiriminin kendinden önce veya sonra gelen ünlü veya ünsüzün niteliğine göre şu altsesleri bulunur: 1. [ɯ·] dar, düz, arka dil, kapalı, yarı uzun; 2. [ɯ:] dar, düz, arka dil, kapalı, uzun; 3. [ũ:] dar, düz, arka dil, kapalı, uzun, genizsil; 4. [ɨ·] geniş, düz, ön dil, açığa yakın, uzun, genizsil; 5. [i:] dar, düz, orta, kapalı, yarı uzun; 6. [ĩ:] dar, düz, orta, kapalı, yarı uzun, genizsil.

[ɯ·]

[ɯ·] oluşumu sırasındaki dil devinimi açısından arka dilde oluşan, dudak biçimine göre düz, çene açısına göre kapalı, süre bakımından yarı uzun ve Göklen ağzı metinlerinde rastlanan bir altsestir. Az sayıda örneği vardır ve söyleyişe bağlı olarak gelişmektedir:

OTü. **bar-**; **bar-** 'gitmek' ED 354a, DLT 283 + [-ɪp] > [barɪp] 'varıp'
0503120701/5

OTü. **okı-**; **okı-** 'çağırmaq' BK D 28, **okı-** DLT 556 + [-dɪ] + [-k] > [oqɪdɪk] 'okuduk'
0503121102/24, 0503121102/27

Ar. حقیقت **haqi:qat** 'gerçek' + Tü. [i] > [xagɪ:qatɪ] 'gerçeği' 0602211701/45

[u:]

[u:] oluşumu sırasındaki dil devinimi açısından arka dilde oluşan, dudak durumuna göre düz, çene açısına göre kapalı, süre bakımından uzun bir altsestir. Eski Türkçedeki asli uzunlukların korunduğu kelimelerde anlam ayırt edici özellikte kullanılmaktadır. [u:] sesinin görüldüğü diğer kelimeler genellikle ekin eklenmesi sonucu oluşan uzunluklar ve söyleyişe bağlı uzunluklar olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Az sayıda örneği vardır ve söyleyişe bağlı olarak gelişmektedir. [u:] altsesinin hece içerisindeki konumu yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre şu şekildedir:

#—	C—C	C—V	—#
	[otɪ:q]	[gɪ:ɣurɪl-]	
	[okɪ:ɪn]	[ʃapɪ:ni]	

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **adrı**; ***adrı** 'ayrı' ED 63b, **adrı** DLT 75 + [-tɪ] + [-n] > [ajratɪ:n] 'özel, farklı'
0502121102/51, 0602211302/56

OTü. **çibık**; **çibık** 'ince dal, değnek' ED 395b, DLT 160 > [ʃɪw:fɪɪ] 'çubuk'
0503111101/140; [ʃɪw:vɪq] 0502222201/19

OTü. **okı-**; **okı-** 'çağırmaq' BK D 28, **okı-** 'a.' DLT 556 > [oqɪ:-] 'okumak'
0502222701/90, 0602211002/75, 0503121101/95, 0502121101/32

OTü. **tı:n**; **tı:n** 'kendini bir işle yormayan, istirahat halindeki adam' ED 514a, DLT 503 > [dɪ:n] 'dinlenme, kurtulma' 0503121102/92

OTü. **tı:z**; **tı:z** 'diz' ED 570b, **tı:z** 'a.' DLT 496 > [dɪ:ð] 'a.' 0503121102/97

OTü. **kapug**; **kapug** 'kapı' ED 583a, DLT 684 + **[mız]** + **[ga]** > **[qafu:muɖɑ]**
'kapımıza' 0503111203/150

OTü. **oltur-**; **olur-** 'oturmak' EUTS 141, **oltur-** ~ **oldur-** DLT 275 > **[otu:-]**
'oturmak' 0601111501/20; **[otur:r-]** 0602211002/13, 0602211002/15

OTü. **tanu-**; **tanu-** 'söz buyurmak, tavsiye etmek' ED 516a, DLT 324 + **[-p]** >
[tanu:p] 'tanıyıp' 0502222701/50

Ar. شاعر **şa'ir** 'şair' + **[cı]** + **[lık]** > **[ʃa:χu:rtʃilij]** 'şairlik' 0502121102/36

Nohur Ağzı:

OTü. **çap-** 'sürmek' ED 394a, . **çap-** 'saf çamurla sıvamak' DLT 265+ **[kı]** + **[nı]** >
[tʃapɣu:ni] 'at sürmeyi' 0601111202/134

OTü. **kıkır-**; **kıkır-** 'bağırarak' ED 612, **kıkır-** 'yüksek sesle gülmek' DLT 83 + **[-ıl]** >
[ɣu:ɣur-] 'a.' 0601111202/160, 0601111202/160, 0601111202/161,
0601113801/61, 0601113801/64; **[ɣu:ɣurul-]** 0601111202/159

OTü. **okı-**; **okı-** 'çağırarak' BK D 28, **okı-** DLT 556>**[oɣu:-]** 'okumak'
0601113801/9, 0601120402/5

OTü. **oltur-**; **olur-** 'oturmak' EUTS 141, **oltur-** ~ **oldur-** DLT 275 > **[otu:-]** 'a.'
0601111902/13, 0601111902/17, 0601111902/19, 0601114102/54; + **[-ır]** +
[-ık] > **[otu:q]** 'otururuz' 0601111902/13, 0601111902/17, 0601111902/19

[ũ:]

Göklen ağzına ait derleme metinlerimizde tespit edilen **[ũ:]** sesi oluşumu
sırasındaki dil devinimi açısından arka dilde oluşan, dudak durumuna göre düz, çene
açısına göre kapalı, süre bakımından uzun, genizsil bir altsestir.

OTü. **aç-**; **aç-** 'açmak' ED 18b, **aç-** 'a.' DLT 180 + **[-alı]** + **[-ı]** > **[aʃalũ:N]** 'açalım'
0602211302/6

OTü. **agız**; **ağız** 'ağız' ED 98a, **agız** DLT 486 + **[ı]** > **[aɣðũ:N]** 'ağzın'
0503121101/162

OTü. **bagşı**; ***bagşı** 'bahşı' ED (< poshih) 321a + **[ı]** > **[baɣʃũ:N]** 'bahşının'

0503121101/142

OTü. **kapug; kapug** 'kapı' ED 583a DLT 684 + [ıŋ] + [tan] > [qafũ:ñdan] 'kapıdan'

0502222201/99

OTü. **kı:z** 'kız' TT 176, **kız** ~ **kı:z** DLT 125 + [ıŋ] > [ɟu:jdũ:ñ] 'kızın'

0502120601/93

OTü. **soŋ; song** 'sonra' EUTS 208, **soŋ** DLT 601 + [ıŋ] > [θõñũ:ñ] 'sonun'

0503121101/146, 0503121101/212

OTü. **tut-; tut-** 'tutmak, yakalamak' ED 451a, **tut-** 'a.' DLT 412 + [-alı] + [-ŋ] >

[tutaɟlũ:ñ] 'tutalım' 0502220301/84; [tutoɟlũ:ñ] 0502220301/92

[i:]

[i:] oluşumu sırasındaki dil devinimi açısından orta, dudak biçimine göre düz, çene açısına göre kapalı, süre bakımından yarı uzun bir altsestir. Göklen ve Nohur ağzına ait derleme metinlerinde yalnızca kelime içi kullanıma sahip olup aşağıdaki örneklerde tespit edilmiştir:

Göklen Ağzı:

OTü. **okı-; okı-** 'çağırmaq' BK D 28, **okı-** 'a.' DLT 556 > [oqĩ:-] 'okumak'

0503121102/30 0503121102/29, 0503121102/75

Ar. تقريباً **taqri:ben** 'yaklaşık' > [taqri:ban] 'a.' 0601111501/63

Ar. **seva:b** 'sevap'+ [ı] + [nı] > [θoka:ɟumi:] 'sevabını' 0602211501/9

Nohur Ağzı:

Ar. **ḥaḳīḳat** 'hakikat, gerçek' > [xægi:ɟæt] 'a.' 0601120102/52

[i:]

[i:] oluşumu sırasındaki dil devinimi açısından orta, dudak durumuna göre düz, çene açısına göre kapalı, süre bakımından uzun bir altsestir. Her iki ağzıda da kelime başında kullanımı bulunmaz. [i:] altsesinin hece içerisindeki konumu yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre şu şekildedir:

#—

C—C

C—V

—#

Noh. [bi:ĩṇǣ]

Noh. [gi:ṁir-]

Gök. [aṁi:r]

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **agrı-**; **ha:ğrı-** 'ağrımak' TT 172, **agrı-** DLT 35+ [-ar] > [a:ğırar] 'ağırır' > [aṁi:r] 0502222202/6

OTü. **oltur-**; **olur-** 'oturmak' EUTS 141, **oltur-** ~ **oldur-** DLT 275 + [ır] > [oti:-] 'oturur' 0602211301/19; [oti:r-] 0506110201/29, 0502222202/56, 0503210801/100

OTü. **uzun**; **uzun** 'uzun' ED 288b, DLT 51 > [uği:n] 'a.' 0602110102/54

Ar. فقير **faḫi:r** 'yoksul' > [paḫi:r] 'gariban, zavallı; merhum' 0503111204/36

Ar. غريب **gari:p** 'garip' > [gari:p] 'fakir' 0502120601/33, 0602211901/6

Ar. سيل **sel**, **seyl** 'sel, şiddetle gelen şey' > [θi:] 'a.' 0602110101/38, 0503210901/73

Nohur Ağzı:

OTü. **kıkır-**; **kıkır-** 'bağırmaq' ED 612, **kıkır-** 'yüksek sesle gülmek' DLT 83 > [gi:ṁir-] 'bağırmaq' 0601111202/79

OTü. **bil**; **bil** 'bel' ED 330a, DLT 501 + [iṇ] + [e] > [bi:ĩṇǣ] 'beline' 0601111202/91

OTü. **bir bir**; **bir bir** 'birbirine' ED 353b, DLT 125 + [i] + [n] + [e] > [bi:rbi:rnæ] 'birbirine' 06011113801/71

OTü. **oltur-**; **olur-** 'oturmak' EUTS 141, **oltur-** ~ **oldur-** DLT 275 + [-ur] > [oti:r] 'oturur' 0601111202/187

Ar. دين **di:n** 'din, Allah'a inanma ve bağlanma' > [di:n] 'a.' 0601111901/3

[i:]

[i:] oluşumu sırasındaki dil devinimi açısından orta, dudak biçimine göre düz, çene açısına göre kapalı, süre bakımından uzun, genizsil bir altsestir. Göklen ağzına ait derleme metinlerinde tespit edilen bu ses genizisil [ŋ, ɳ] seslerinin etkisi ile benzeşme sonucu oluşmaktadır.

Göklen Ağzı:

OTü. **kı:z** 'kız' TT 176, **kız** ~ **kı:z** DLT 125 + **[ı]** > **[ɣĩ:jðu]** 'kızı' 0506120401/32

OTü. **ol; ol** 'bu, o' EUTS 141, **ol**'3. teklik kişi adlı' DLT 14+ **[m]** > **[õñĩ:]** 'onu' 0503111201/61

3.2.1.2.2.5. /i:/

/i/ sesbiriminin kendinden önce veya sonra gelen ünlü veya ünsüzün niteliğine göre Göklen ağzında normal uzunlukta beş altsesi bulunur: 1. [iː] dar, düz, ön dil, kapalı, yarı uzun; 2. [i:] dar, düz, ön dil, kapalı, uzun; 3. [ĩ] dar, düz, ön dil, kapalı, yarı uzun, genizsil; 4. [ĩ:] dar, düz, ön dil, kapalı, uzun, genizsil; 5. [i:] dar, daha yuvarlak, ön dil, kapalı, uzun; /i/ sesbiriminin Nohur ağzında kendinden önce veya sonra gelen ünlü veya ünsüzün niteliğine göre normal uzunlukta iki altsesi bulunur: 1. [iː] dar, düz, ön dil, kapalı, yarı uzun; 2. [i:] dar, düz, ön dil, kapalı, uzun.

[iː]

[iː] oluşumu sırasındaki dil devinimi açısından ön dilde oluşan, dudak durumuna göre düz, çene açısına göre kapalı, süre bakımından yarı uzun bir altsestir. Her iki ağızda da genellikle alıntı kelimelerdeki ve ortak Türkçedeki /i:/ sesinin yarı kısa telaffuzu sonucu oluşmaktadır. [iː] ünlüsü hece içerisinde yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre şu konumlarda yer almaktadır:

#—	C—C	C—V	—#
	Noh.[diːv]	Noh.[tiːpæ]	
Gök.[iːj-]	Gök.[ɣĩːʃ]		Gök.[cadimiː]

Kelime Başı:

Göklen Ağızı:

OTü. **yi:-; yi:-** '(bir şey) yemek' DLT 448 > **[iːj-]** 'a.' 0503111203/160, 0503111203/167

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

Far. هیچ **hi:ç** 'hiç' > [xi·tʃ] 'a.' 0601111501/43, 0601111501/40Fr. machine > Far. ماشین **ma:şi:n** 'araba' > [maʃʃi·n] 'a.' 0503111204/13Ar. ماشین **takrîben** 'yaklaşık' > [taʁri·bæn] 'a.' 0601111501/73

Nohur Ağzı:

OTü. **i:ş; i:ş** 'iş, amel' ED 254a, DLT 79 + [den] > [i·ftæn] 'işden' 0601120101/15OTü. **tê-** 'demek, söylemek' ED433b, **tê:-** TT 182 > [di·-] 'a.' 0601113202/36,
0601110301/44, 0601111202/51, 0601110301/20, 0601110301/54,
0601113801/51, 0601111202/7OTü. **tü:p** 'dip' ED 434b, DLT 49 > [di·v] 'a.' 0601110301/54Ar. طائفه **ta:ife** 'kavim, kabile' > **taypa** > **teype** > **tiype** > **ti:pe** > **ti·pe** > [ti·pæ]
'tayfa' 0601113601/60Far. علم **'ilm** 'ilim, bilim' > ÖTrkm. **ılım** = [el·mi·jæ] 0601111901/3Far. پیغمبر **peygamber** 'peygamber' + [iŋ] > [pi·ɣæmbærɪŋ] 'peygamberin'
0601110301/32Far. هیچ **hi:ç** 'hiç' > [xi·tʃ] 'a.' 0601120402/2**Kelime Sonu:**

Göklen Ağzı:

OTü. **erte** ~ **irte** 'sabahın erken saati' ED 203a, DLT 74 > [erti·] 'sabah'
06011126a01/29Far. آموزشی **amu:zeşi:** 'öğretim ile ilgili' > [a:muzeʃi·] 'a.' 0602210801/10Ar. قديمی **qadi:mi:** 'eski' > [ɣadimi·] 'a.' 0503111204/12**[i:]**

[i:] oluşumu sırasındaki dil devinimi açısından ön dilde oluşan, dudak durumuna göre düz, çene açısına göre kapalı, süre bakımından uzun bir altsestir. Eski Türkçedeki /i:/ sesi genellikle korunmaktadır. Bu kelimelerdeki [i:] sesbirimsel değer taşımakta olup anlam ayırt edici işleve sahiptir. Ayrıca İran sahası Göklen ağzında

Eski Türkçede bulunan kapalı uzun /e:/ sesi, /i:/ sesine dönüşmektedir. Ayrıca kelime başında ünsüz düşmesi, kapalı /e/ sesinin daralması ve söyleyişe bağlı olarak ortaya çıkabilmektedir. Kelime sonunda ise kullanımı derleme metinlerimizde tespit edilmemiştir. [i:] ünlüsü hece içerisinde yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre şu konumlarda yer almaktadır:

#—	C—C	C—V	—#
Noh. [i:m]	Noh. [di:j]	Noh. [gi: dʒiræ:x]	
	Noh. [pi:s]	Noh. [ni:ʃæ]	
	Gök. [a:jadi:n]	Gök. [di:rey]	

Kelime Başı:

Nohur Ağzı:

OTü. **yim** 'yem, yemek' EUTS 296, **yi:m** 'yiycek, rızık' DLT 241 > **[i:m]** 'yem' 0601113201/31

OTü. **yıl; yıl** 'yol, sene' DLT 327 > **[i:]** 'a.' 0601111902/29

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **ay; a:y ~ ay** 'ay, dünya çevresinde dönen uydu' ED 265a, DLT 54 + **aydın** 'ay ışığı' ED 268b, DLT 71 > **[a:jadi:n]** 'çok aydınlık' 0503111203/180

OTü. **bil; bil** 'bel' ED 330a, DLT 501 > **[bi:]** 'a.' 0601110301/30, 0601110301/32, 0502222201/18, 0506120401/123, 0503121102/54

OTü. **bi:r; bi:r** ED 353b, **bi:r ~ bir** DLT 12 > **[bi:]** 'a.' 0502121102/7, 0503111203/65, 0602210801/57, 0602211003/31; + **[i]** > **[bi:ri]** 'biri' 0502121102/92, 0502222201/134, 0502222201/165, 0503111203/155, 0506120401/51, 0601110301/24, 0601110801/26, 0602211001/173, 0602211002/63

OTü. ***ı:s; *ı:s** 'koku' TT 176 > **[i:θ]** 'a.' 0503210901/47, 0502120601/122, 0503120702/5

OTü. **ke:ç ~ ge:ç; kè:ç** 'geç' TT 182, **kè:ç ~ ğè:c** 'geç' ED 692b > **[gi:ʃ]** 'a.' 0502221001/83

OTü. **kê:çe** 'gece' TT 182, **kêçe:** ED 694b > **[gi:ɖʒe]** 'a.' 0502120601/89, 0502221001/32, 0502221001/61, 0502222202/63, 0503121101/241, 0503121102/145, 06011126a01/40

OTü. **tê-; tẽ-** 'demek, söylemek' TT 182, **tî: ~ tî- ~ te-** DLT 554 > **[di:-]** 'a.' 0502121101/46, 0502222201/28, 0502222202/9, 0506110701/115, 0602211301/3, 0602211301/62

OTü. **tirek; tireklik** 'kapı için direklik' ED 543b, DLT 254 > **[di:rey]** 'direk' 0503121102/126

OTü. **tiril-; tiril-** 'dirilmek' ED 547b, DLT 11 > **[di:re]** 'dirilmek' 0602110101/50

Far. **بيچاره bi:ça:re** 'çaresiz' > **[bi:tʃæ:re]** 'a.' 0506120601/4, 0502220301/101

Nohur Ağzı:

OTü. **ne:çe; ne:çe** 'ne' ED 775a, **ne:** 'ne' TT 181, **ne:** DLT 34 > **[ni:tʃæ]** 0601111901/30

OTü. **pis; pis** 'tulum gibi şeylerin dibindeki çöküntü' DLT 165 > **[pi:s]** 'pis' 0601113601/48

OTü. **tı:ş ~ tış; tî:ş** 'diş' TT 183, **tı:ş** 'diş' ED 557b, **tı:ş ~ tış** 'diş' DLT 233 > **[di:ʃ]** 'a.' 0601111201/31

OTü. **tü:p** 'dip' ED 434b, DLT 49 > **[di:v]** 'a.' 0601110301/55

OTü. **ne:; ne:** 'ne' TT 181, **ne:** DLT 34 + **[re]** + **[de]** > **[ni:rdæ]** 'nerede' 0601111202/177, 0601114102/65

OTü. **üçün; üçün** 'için' ED 28b, **üçün** 'sebeup ifade eden bir edat, için' DLT 50 > **[yʃi:n]** 'için' 0601120402/23

OTü. **yakın; yağın ~ yakın** 'yakın' EUTS 279, **yakın** DLT 454 > **[jaqi:n]** 'a.' 0601111202/112, 0601113801/37

[ĩ]

[ĩ] oluşumu sırasındaki dil devinimi açısından ön dilde oluşan, dudak biçimine göre düz, çene açısına göre kapalı, süre bakımından yarı uzun, genizsil bir altsestir. Sadece Göklen ağzından derlenen metinlerde aşağıdaki örnekte tespit edilmiştir:

Ar. **حاجى hacı:** 'hacı' + Tü. **[ıŋ]** > **[χadʒĩŋ]** 'hacının' 0602110501/20

[ĩ:]

[ĩ:] oluşumu sırasındaki dil devinimi açısından ön dilde oluşan, dudak durumuna göre düz, çene açısına göre kapalı, süre bakımından uzun, genizsil bir altsestir. Göklen ağzından delenen metinlerde [ŋ] genizsil ünsüzünün etkisi ile söz konusu ünsüze komşu /i:/ sesinin benzeşmesi yoluyla ortaya çıkmaktadır:

OTü. **birik-** 'birikmek' ED 363a + [-eli] + [-iŋ] > [bi:riy̟eĩ:ŋ] 'birleşelim' 0602211302/6

OTü. **kiŋ** 'geniş' ED 732a, DLT 601 + [lik] > [gĩ:ŋĩy̟] 'genişlik' 0503210801/22

OTü. **öŋ; öng** 'ön' EUTS 151, **öŋ** 'Oğuzlarda ön' DLT 32 + [ki] + kün ~ kü:n 'gün' DLT 47 > [öŋŋĩ:n] 'önceki gün' 0503111202/134; + [cik] > [öŋŋĩ:ndz̟ik] 'önceki güncük' 0503111202/132

Far. هر **her** 'her' + OTü. **kişi** 'insan, kişi' ED 752b, DLT 17 + [niŋ] > [herkiĩ:ŋ] 'her kişinin' 0502120601/150

[i:]

[i:] oluşumu sırasındaki dil devinimi açısından ön dilde oluşan, dudak durumuna göre daha yuvarlak, çene açısına göre kapalı, süre bakımından uzun bir altses olup dudak uyumuna bağlı olarak sadece Göklen ağzından derlenen metinlerde aşağıdaki örnekte tespit edilmiştir:

Ar. مولد **mevlid** 'mevlit' > [møwli:] 'a.' 0502222702/12, 0502222702/13

3.2.1.2.2.6. /o:/

/o:/ sesbiriminin kendinden önce veya sonra gelen ünlü veya ünsüzün niteliğine göre üç altsesi bulunur: 1. [o̟] geniş, düz, arka dil, yarı kapalı, yarı uzun; 2. [o:] geniş, düz, arka dil, yarı kapalı, uzun; 3. [õ:] geniş, düz, arka dil, yarı kapalı, uzun, genizsil.

[oː]

[oː] oluşumu sırasındaki dil devinimi açısından arka dilde oluşan, dudak durumuna göre yuvarlak, çene açısına göre yarı kapalı, süre bakımından yarı uzun bir altsestir. /oː/ sesbiriminin süre bakımından yarı kısa telaffuzu sonucunda oluşur.

Göklen Ağzı:

OTü. **bol-**; **bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol**-DLT 263 > [**boːl-**] 'a.' 0601110301/24, 0601110301/32, 0601110301/30, 0601110301/31, 0601110301/11, 0601110301/24

OTü. **oba**; **o:pa** 'köy' TT 177, **oba** 'ova, köy' ED 5b, **oba** 'Oğuzcada kabile' > [**oːva**] 'köy' 0503121101/37

OTü. **şu**; ***uş** 'gösterme edatı, işte' DLT 30 (ETü. *uş ol > uşol > şol > şu) > [**ʃoː**] 'a.' 0503111204/60, 0602211001/112, 0602211003/13

OTü. **yo:k** ~ **yok**; **yo:k** ~ **yok** 'yok' DLT 47 > [**jɔː**] 'a.' 0502222702/16, 0502222702/34

Far. گل **gol** 'çiçek' > [**goːl**] 'a.' 0601111501/120

Nohur Ağzı:

OTü. **soŋ**; **song** 'sonra' EUTS 208, **soŋ** DLT 601 + [**ra**] > [**soːra**] 'sonra' 0601113601/98

OTü. **yo:k**; **yo:k** 'yok' TT 178, **yo:k** ED 895a, **yo:k** ~ **yok** 'a.' DLT 47 > [**jɔːχ**] 'a.' 0601111201/43, 0601111201/48, 0601111201/70, 0601111201/79, 0601111201/82, 0601113601/43; [**jɔː**] 0601111202/95, 0601114101/111

Far. خور **hor** 'güçsüz, hor' > [**χoːr**] 'a.' 0601111301/27

[o:]

[o:] oluşumu sırasındaki dil devinimi açısından arka dilde oluşan, dudak durumuna göre yuvarlak, çene açısına göre yarı kapalı, süre bakımından uzun bir altsestir. Eski Türkçede /oː/ sesinin birincil uzunluk olarak görüldüğü kelimelerdeki uzunluk Göklen ağzında korunmaktadır. Eski Türkçede /oː/ sesinin birincil uzunluk olarak görüldüğü kelimelerdeki uzunluk Nohur ağzında genellikle kısalmıştır. Ancak

bazı örneklerde kısa şekilleri ile birlikte kullanıldığı görülmektedir. [o:] altsesi hece içerisinde, yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre şu konumlarda yer almaktadır:

#—	C—C	C—V	—#
Noh. [o:dun]	Noh. [go:m]	Noh. [so:raʒ]	Noh. [jo:]
Gök. [o:ɖ]	Gök. [bo:l-]	Gök. [do:li]	

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

OTü. **o:t** ~ **ot**; **ho:t** 'od, ateş' TT 177, **o:t** ~ **ot** 'ateş, alev' DLT 33 > [o:ɖ]
0502120601/99, 0502211901/58, 0503111203/134, 0503111203/138,
0503111203/44, 0503120701/84

OTü. **otuɣ**; **ho:tuɣ** 'odun' TT 178, **otuɣ (o:dduɣ)** 'odun' ED60b, **otuɣ** DLT 11 >
[o:dun] 'a.' 0502120601/99, 0503111203/38, 0602110102/4,
0502211901/173, 0602110102/4, 0502211901/180

Nohur Ağzı:

OTü. **oba**; **o:pa** 'köy' TT 177, **oba** 'ova, köy' ED 5b, **oba** 'Oğuzcada kabile' DLT 55 >
[o:va:] 'köy' 0601111201/40

OTü. **o:n** 'on' ED 166b, DLT 36 > [o:n] 'a.' 0601111901/7, 0601111902/27,
0601113202/174, 0601113202/2, 0601120401/27, 0601111202/197

OTü. **otuɣ**; **ho:tuɣ** 'odun' TT 178, **otuɣ (o:dduɣ)** 'odun' ED60b, **otuɣ** DLT 11 >
[o:dun] 'a.' 0601114102/19

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **bol-**; **bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-** 'a.' DLT 263 > [bo:l-] 0602110101/143,
0502211501/2, 0506120401/96, 0506110201/16, 0602211001/196,
0602211001/53, 0502221002/65, 0503111201/113, 0503111202/15,
0602110302/21

OTü. **so:r(a)-** 'sormak, sual etmek' TT 178, **sor-** 'Oğuzcada sormak' DLT 524 >
[θo:ra-] 'a.' 0503111202/16, 0602211701/28, 0503121102/150,
0502121102/49, 0602110301/21

OTü. **tolu**; **tolu** 'dolu' ED 491b, DLT 63 > **[do:li]** 'a.' 0502120601/91, 0503121101/224, 0503121101/252

Nohur Ağzı:

OTü. **koduber-**; **koy-** ~ **kod-** ED 674b, **koç-** ~ **kot-** 'koymak, bırakmak' DLT 337 + **[u]** + **bi:r-** ~ **bir-** ~ **ber-** 'vermek' DLT 79 > **qoduber-** > **qoyuber-** > **qoyber-** > **[qo:ber-]** 'a.' 0601111902/36

OTü. **ko:m**; **ko:m** 'su dalgası' ED 625b, DLT 503 > **[go:m]** 'a.' 0601120401/29, 0601120401/32, 0601120401/34

OTü. **soruğ**; **so:r(a)-** 'sormak, sual etmek' TT 178, **sor-** 'Oğuzcada sormak' DLT 524 > **[so:raŋ]** 'soru' 0601110301/2

OTü. **to:l-**; **to:l-** TT 178 **to:l-** 'dolmak' ED 491a > **[do:l-]** 'a.' 0601120402/24

Ar. **فوری** **fevri** 'birden bire' > Far. **fo:ri** 'acil' > **[fo:ri]** 'acil' 0601111901/7

Ar. **ربع** **rob** 'çeyrek, dörtte bir' > **[ro:p]** 'a.' 0601114101/49

Kelime Sonu:

Nohur Ağzı:

OTü. **yo:k**; **yo:k** 'yok' TT 178, **yo:k** ED 895a, **yo:k** ~ **yok** DLT 47 > **[jo:]** 'yok' 0601111201/51, 0601111202/35, 0601111302/37, 0601113202/155, 0601113801/39, 0601114101/74, 0601114101/84, 0601114102/107

[õ:]

Göklen ağzından derlenen metinlerimizde [õ:] altsesi oluşumu sırasındaki dil devinimi açısından arka dilde oluşan, dudak biçimine göre yuvarlak, çene açısına göre yarı kapalı, süre bakımından uzun, genizsil bir altsestir. Genizsil [N] sesinin etkisi ile benzeşme yoluyla /o:/ sesbiriminin genizsil [ɲ] **ltɛɲ rtɣɲçımɲt** dır:

OTü. **andın**; **andın** EUTS 15; **andın** 'ondan' DLT 42 + **song** 'sonra' EUTS 208, **soñ** DLT 601 > **[oõõ:N]** 0601111501/11

OTü. **soñ**; **song** 'sonra' EUTS 208, **soñ** DLT 601 > **[õõ:N]** 'a.' 0502221001/71, 0502222201/5, 0503121102/77, 0601111501/5, 0601111501/85, 0602211302/9, 0602211501/46, 0602211701/14

OTü. **şuŋ**; *uŋ'gösterme edatı, işte' DLT 30 (ETü. *uŋ ol > uŋol > ŋol > ŋu) + **[ŋ]** > **[ʃõːŋ]** 'şunun' 0503210901/84, 0503210901/98

3.2.1.2.2.7. /ö:/

/ö:/ sesbiriminin kendinden önce veya sonra gelen ünlü veya ünsüzün niteliğine göre Göklen ağzında üç altsesi bulunur: 1. [øː] geniş, yuvarlak, ön dil, yarı kapalı, yarı uzun; 2. [ø:] geniş, yuvarlak, ön dil, yarı kapalı, uzun; 3. [ø:] geniş, yuvarlak, ön dil, orta, uzun. Nohur ağzında ise /ö:/ sesbiriminin iki altsesi bulunur: 1. [øː] geniş, yuvarlak, ön dil, yarı kapalı, yarı uzun; 2. [ø:] geniş, yuvarlak, ön dil, yarı kapalı, uzun.

[øː]

[øː] oluşumu sırasındaki dil devinimi açısından ön dilde oluşan, dudak durumuna göre yuvarlak, çene açısına göre yarı kapalı, süre bakımından yarı uzun bir altses olup derleme metinlerimizde bir örnekte görülmektedir.

Göklen Ağzı:

ÖTrkm. **yö:ne** 'ama' > **[jøːne]** 'ama' 0602211701/65

Derleme metinlerimizde birincil uzun ünlüye sahip /ö:z/ kelimesinin ünlüsünün yarı kısa sürede telaffzu edilmesi ve vurguya bağlı olarak şu örneklerde görülmektedir:

Nohur Ağzı:

OTü. **bölük**; **bölük (bölök)** 'bölük' ED 339b, **bölük** 'hayvan veya insan topluluğu, grup' DLT 193 + **[çe]** > **[bøːækʃæ]** 'bölükcük' 0601111201/12

OTü. **öz:z** ~ **öz**; **öz:z**'öz, nefis, kendi; can, ruh, gönül, iç, karın, merkez, orta; vadi' TT 183, **öz:z** ~ **öz**' kendi' DLT 34 > **[øːz]** 'a.' 0601113801/1

[ø:]

[ø:] oluşumu sırasındaki dil devinimi açısından ön dilde oluşan, dudak durumuna göre yuvarlak, çene açısına göre yarı kapalı, süre bakımından uzun bir altsestir. Eski Türkçedeki birincil /ö:/ sesine karşılık gelmekte olup sesbirimsel değer taşımaktadır. Eski Türkçedeki birincil /ö:/ sesine karşılık gelmekte olup sesbirimsel değer taşımaktadır. [ø:] altsesi hece içerisinde, yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre şu konumlarda yer almaktadır:

#—	C—C	C—V	—#
Noh.[ø:z]	Noh.[dø:rd]	Noh.[gø:vær-]	
Gök.[ø:r-]	Gök.[bø:-]		

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

OTü. **ör-** ~ **ö:r-**; **hö:r-** 'örmek' TT 184, **ör-** ~ **ö:r-** '(saç, sepet vb. şeyler için) elle örmek DLT 9 > [ø:r-] 0602110501/29

Nohur Ağzı:

OTü. **ör-** ~ **ö:r-**; **hö:r-** 'örmek' TT 184, **ör-** ~ **ö:r-** '(saç, sepet vb. şeyler için) elle örmek' DLT 96 > [ø:r-] 'örmek' 0601114101/10

OTü. **öz:** ~ **öz;** **öz:** 'öz, nefis, kendi; can, ruh, gönül, iç, karın, merkez, orta; vadi' TT 183, **öz:** ~ **öz** 'kendi' DLT 34 > [ø:z] 0601111201/40, 0601111202/161, 0601111302/38, 0601111902/42, 0601113201/25, 0601113202/150, 0601113202/90, 0601113601/28, 0601113601/30, 0601120102/10

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **böl:l-** 'bölmek' TT 184, **böl-** 'a.' DLT 30 > [bø:-] 'a.' 0503121101/142

OTü. **kö:k;** **kö:k** 'gök, mavi' TT 184, **kö:k** DLT 165 > [gø:k] 'a.' 0502211901/166, 0506110701/106, 0506110701/93

OTü. **tön:n-** 'dönmek' TT 184, **tön-** 'Oğuz Türkçesinde bir yere dönme' DLT 526 > [dø:n-] 'a.' 0502211901/88, 0503120701/45

Nohur Ağzı:

OTü. **böcek**; *bö: + [cü] 'kurt, böcek' KBS 170 > **bö:g** 'zehirli örümcek', ED 302b,
bö:g 'örümcek' DLT 500 > [mø:ɟæɣ] 'kurt' 0601114102/60,
 0601114102/103, 0601114102/98, 0601114102/36, 0601114102/37,
 0601114102/69

OTü. **-ip yorur**; [-ip] + **yoru-**; **yori-** 'yürümek' OTG 260, **yori-** ~ **yoru-** DLT 608 >
 [bø:r-] 0601113202/66

OTü. **koduber-**; **kod-** ~ **kot-** 'koymak, bırakmak' ED 595b, DLT 337 + [u] + **bi:r-** ~
bir- ~ **ber-** 'vermek' ED 354b, DLT 79 > **koduber-** > **koyuber-** > **koyber-** >
 [gø:vær-] 'koyuvermek' 0601111202/99

OTü. **köl**; **köl** 'göl, gölcük' ED 715a, DLT 308 > [gø:l] 'göl' 0601114101/14,
 0601114101/14

ÖTrkm. **töverek**; **tegerek** <teg + [e] + [rek] TSKS 356 > [tø:ræ:] 'etraf'
 0601114101/65

OTü. **tö:rt** ~ **tört**; **tö:rt** ~ **tört** 'dört' ED 534a, DLT 78 > [dø:rd] 'a.' 0601120102/29,
 0601120102/30, 0601120401/27; [dø:rt] 0601111201/114, 0601113201/31,
 0601111202/150, 0601111302/38, 0601111302/43, 0601111302/44,
 0601120102/42; [dört] 0601111302/28, 0601113801/15, 0601114102/10,
 0601120401/13; [dörd] 0601120102/38

OTü. **bölük**; **bölük** 'hayvan veya insan topluluğu, grup' ED 339b, DLT 193 >
 [bø:æk] 'bölük' 0601111201/11

Far. **كور kö:r** 'görmeyen, kör' > [kø:r] 'a.' 0601120402/27

Ar. **معتاد mu'ta:d** > [mø:ta:d] 'bağımlı, uyuşturucu bağımlısı' 0601111201/67

[ø:]

[ø:] oluşumu sırasındaki dil devinimi açısından ön dilde oluşan, dudak
 durumuna göre yuvarlak, çene açısına göre orta, süre bakımından uzun bir altsestir.

Göklen Ağzı:

OTü. **çörek**; **çörek** 'yuvarlak ekmek' ED 429a, **çörek** DLT 195 > [tʃø:rev] 'ekmek'
 0602110302/10

OTü. **kö:k**; **kö:k** 'koyu gri, gri, gök renginde olan' ED 708b, DLT 44 + [leŋ] >

[gø:k[ẽŋ] 'Göklen' 0503111201/106, 0503111201/99

OTü. **ö:z ~ öz; ö:z'**öz, nefis, kendi; can, ruh, gönül, iç, karın, merkez, orta; vadi' TT 183, **ö:z ~ öz** 'kendi' DLT 34 > **[ø:đ]** 'kendi' 0503111201/7, 0503210801/80, 0601111501/36, 0602110101/119, 0602110101/98, 0602110201/44

OTü. **tört; tö:rt** 'dört' TT 184, **tö:rt ~ tört** DLT 78 > **[dø:rt]** 'a.' 0601110801/31, 0601111501/52

OTü. **yoru-; yori-** OTG 260, **yori- ~ yoru-** DLT 608 > **yorur > yörür- > yö:r > [-p]** + **yö:r > [bø:r-]** '-ıp yürür' 0602110201/41

3.2.1.2.2.8. /u:/

/u:/ sesbiriminin kendinden önce veya sonra gelen ünlü veya ünsüzün niteliğine göre Göklen ağzında dört altsesi bulunur: 1. [uː] dar, yuvarlak, arka dil, kapalı, yarı uzun; 2. [u:] dar, yuvarlak, arka dil, kapalı, uzun; 3. [ũ:] dar, yuvarlak, arka dil, kapalı, uzun, genizsil; 4. [u:] dar, yuvarlak, orta, kapalı, uzun.

/u:/ sesbiriminin kendinden önce veya sonra gelen ünlü veya ünsüzün niteliğine göre Nohur ağzında iki altsesi bulunur: 1. [uː] dar, yuvarlak, arka dil, kapalı, yarı uzun; 2. [u:] dar, yuvarlak, arka dil, kapalı, uzun.

[uː]

Oluşumu sırasındaki dil devinimi açısından arka dilde oluşan, dudak durumuna göre yuvarlak, çene açısına göre kapalı, süre bakımından yarı uzun bir altses olan [uː] şu örneklerde görülmektedir:

Göklen Ağzı:

OTü. **ulug; uluğ** ED 136b, **ulug** 'yüce, ulu, büyük' DLT 37 > **[uːlu]** 'a.' 0503111204/6

[byznuːrd] 'Bojnurd' 0602210801/54

[uː] sadece bir alıntı kelimeye tespit edilmiştir:

Nohur Ağzı:

Far. سوراخ **su:ra:h** 'delik' > [**su:raχ**] 'a.' 0601113601/97

[u:]

[u:] oluşumu sırasındaki dil devinimi açısından arka dilde oluşan, dudak durumuna göre yuvarlak, çene açısına göre kapalı, süre bakımından uzun bir altsestir. Eski Türkçedeki birincil /u:/lar korunmuştur. Eski Türkçedeki birincil /u:/lar bazı durumlarda korunmuştur. Ancak bu ünlülerin uzun şekillerinin kullanımı düzenli değildir. [u:] altsesi hece içerisinde, yanında bulunduğu seslerin niteliğine göre şu konumlarda yer almaktadır:

#—	C—C	C—V	—#
	Noh.[du:r-]	Noh.[so: ru: ber]	Noh.[f u:]
Gök. [u: ɟa]	Gök. [gu: rd]	Gök.[du: ta:r]	Gök.[ka du:]

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

OTü. **uça**; **uça:** 'sırt, kuyruk sokumu' ED 22b, **uça** 'sırt' DLT 56 > [**u:**ɟa]
0502221001/50, 0502221001/52, 0502221001/49

OTü. **u:di-**; **u:di-** 'uyumak' TT 179, **uği-** DLT 558 > [**u:qi**] 'a.' 0506120401/126,
0502222202/51, 0506120401/67

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **bürün-** DLT 338 > ÖTrkm. **büre-** = [**bu:ra:-**] 'bürümek' 0502120601/128

OTü. **kurı**; **ku:rı-** 'kurumak' TT 179, **kurı-** ~ **kuru-** DLT 10 > [**gu:ri**] 'kuru'
0602211501/32

OTü. **kurt**; **kurt** 'kurt (böcek)' ED 648a, DLT 172 > [**gu:rd**] 'a.' 0502121102/110,
0502121102/107; [**gu:rd**] 0502222702/36

OTü. **tuş-**; **tuş-** 'biribirini bulup görmek' ED 560a, DLT 270 > [**du:f-**] 'buluşmak,
görüşmek' 0503121101/217, 0602110101/124

OTü. **tu:z**; **tu:z** 'tuz' TT 180, DLT 273 > [**du:đ**] 'a.' 0503121102/104

OTü. **yurt; yurt** 'yurt' EUTS 305, **yurt** 'harabe halindeki yerleşim yeri' DLT 447 > [ju:rt] 'yurt' 0502211901/156, 0503121101/67, 0506120401/19, 0602110201/43, 0602110201/45, 0602110302/60

Far. دوتار **du:ta:r** 'iki telli çalgı' > [du:ta:r] 'a.' 0502222701/22, 0502222701/20

Nohur Ağzı:

OTü. **kudruk; kudruk** 'kuyruk' ETG 284, **kuḍruk** DLT 170 > [gu:riḱ] 0601120402/27;+ [ɪ] > [gu:ruḱi] 'kuyruğu' 0601120101/29

OTü. **kurug; kurug** 'kuru' ED 652b, **kurug** DLT 10 + Far. دره **derre** 'dere' > [gu:ridærae] 'Kurudere' 0601111202/61

OTü. **sor-; so:r(a)-** 'sormak, sual etmek' TT 178, **sor-** 'Oğuzcada sormak' DLT 524 + **bi:r- ~bir- ~ber-** 'vermek' DLT 79 > [so:ru:ber] 'soruver' 0601113601/1

OTü. **tügi; tügi** 'Oğuz lehçesinde ak darının kepeği alındıktan sonra kalan esas kısmı' DLT 547 > ÖTrkm **tüwi** 'pirinç' = [tu:w] 'pirinç' 0601111302/7

OTü. **tur-; tur-** 'durmak, kalkmak' ED 530b, DLT 266 > [du:r-] 'a.' 0601111902/22

OTü. **yurt; yurt** 'terk edilmiş yerleşim alanı' ED 958a, **yurt** 'harabe halindeki yerleşim yeri' DLT 447 > [ju:rd] 'yurt, vatan' 0601113601/72

Ar. حوری **hu:ri** 'huri' > [xu:r] 'a.' 0601110301/41, 0601110301/46, 0601113601/91; [xu:r] 0601113601/108, 0601113601/109

Far. كمبود **kembu:d** 'eksik, noksan' > [kæmbu:d] 'a.' 0601113601/47

Ar. موقعیت **mevki'iyet** 'konum, mevki' > [mu:gijæt] 'a.' 0601114102/3

Ar. موقع **mo:ka** 'zaman' > [mu:ga] 'a.' 0601114102/2

Ar. صورت **şurat** 'biçim, görünüş, şekil' > [su:ræt] 'suret' 0601120101/29

Ar. شوروی **şo:revi:** 'Sovyet' > [fu:rawi] 'a.' 0601113601/19, 0601113601/18, 0601113601/35

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

Ar. قاضی **ka:dı** 'kadı' > [kadu:] 'a.' 0506110201/117, 0506110201/118

Nohur Ağzı:

OTü. **şu; *uş** 'gösterme edatı, işte' DLT 30 (ETü. *uş ol > uşol > şol > şu) > [fu:] 'a.' 0601113202/113

[ũ:]

[ũ:] oluşumu sırasındaki dil devinimi açısından arka dilde oluşan, dudak durumuna göre yuvarlak, çene açısına göre kapalı, süre bakımından uzun, genizsil bir altsestir. Sadece Göklen ağzından derlenen metinlerimizde genizsil [ŋ] sesine benzeşerek oluştuğu bir örnek tespit edilmiştir:

Far. انگور **engu:r** 'üzüm' > [æŋŋũ:r] 'a.' 0602211501/31

[u:]

Sadece Göklen ağzından derlenen metinlerimizde [u:] oluşumu sırasındaki dil devinimi açısından orta, dudak durumuna göre yuvarlak, çene açısına göre kapalı, süre bakımından uzun bir altsestir.

OTü. **tüş-**; **tüş-**'düşmek' ED 560a, EUTS 259, **tüş-**'düşmek' DLT 161 + [-üp] + [di] > [dyfypdu:] 0602211002/50

OTü. **yurt**; **yurt**'yurt' EUTS 305, **yurt**'harabe halindeki yerleşim yeri' DLT 447 > [ju:rt] 'yurt' 0602110101/45

Ar. مسكونى **mesku:ni** 'meskun, yaşanılan bina' > [mæsku:ni] 'a.' 0601111501/48

3.2.1.2.2.9. /ü:/

/ü:/ sesbiriminin kendinden önce veya sonra gelen ünlü veya ünsüzün niteliğine göre Göklen ağzında üç altsesi bulunur: 1. [y] dar, yuvarlak, ön dile yakın, kapalı, yan uzun; 2. [y:] dar, yuvarlak, ön dile yakın, kapalı, uzun; 3. [ỹ:] dar, yuvarlak, ön dile yakın, kapalı, uzun, genizsil.

/ü:/ sesbiriminin kendinden önce veya sonra gelen ünlü veya ünsüzün niteliğine göre Nohur ağzında bir altsesi bulunur: [y:] dar, yuvarlak, ön dile yakın, kapalı, uzun.

[y]

[y:] oluşumu sırasındaki dil devinimi açısından ön dile yakın oluşan, dudak biçimine göre yuvarlak, çene açısına göre kapalı, süre bakımından yarı uzun bir altsestir. Söyleyişe bağlı olarak süre uzunluğunun ortaya çıktığı iki örnekte tespit edilmiştir:

OTü. **şu; *uş** 'gösterme edatı, işte' DLT 30 (ETü. *uş ol > uşol > şol > şu) > [ʃy:]
'a.'0601110301/28

OTü. **üçün; üçün** 'sebepten bir edat, için' ED 28b, DLT 50 > [ytʃyːn] 'sebepten bir edat, için' 0502121102/82

[y:]

[y:] oluşumu sırasındaki dil devinimi açısından ön dile yakın oluşan, dudak biçimine göre yuvarlak, çene açısına göre kapalı, süre bakımından uzun bir altsestir. Ölçünlü Türkmen Türkçesinde uzun /ü/ sesi /y/ ve /w/ sesleri ile diftong yapılarak /üy/, /üw/ şeklinde kullanılmaktadır. İran sahası Göklen ağzında bu ses genellikle diftongsuz olarak [y:] şeklinde kullanılmaktadır. Eski Türkçedeki birincil /ü:/ sesleri de Göklen ağzında korunmaktadır:

OTü. **kü:ç; kü:ç** 'güç,kuvvet' ED 693a, **kü:ç ~ küç** 'a.' DLT 125 > [gy:ɖʒ] 'a.'
0502222201/82, 0502222201/83

OTü. **sü:t; sü:t** 'süt' TT 185, **sü:t** DLT 66 > [θy:ɖ] 'a.'0502211901/164; + [laç] > [θy:tlɑʃ] 'sütlaç' 0502120601/163

OTü. **tü:p; tü:p** 'dip' ED 434b, DLT 49 > [dy:β] 'a.' 0503111101/123

OTü. **tü:ş; tü:ş** 'düş, rüya' ED 559a, DLT 452 > [dy:ʃ] 'a.' 0503121102/145

OTü. **tütek; tütek** 'ibrik vb. şeylerin emziği' ED 455b, DLT 194 > [ty:tyk] 'ney'
0503120701/81, 0503120701/82, 0503120701/84, 0503120701/85

OTü. **üş-; üş-** 'toplanmak' ED 256a, **üş-** 'üşüşmek' DLT 93 > [y:f-] 'toplanmak'
0602110101/77, 0502120601/70, 0602211501/48, 0506110201/65,
0602110101/98, 0502120601/71, 0602211001/32

ÖTrkm. **üytge-** 'değişmek' = [y:tgæ:-] 'a.' 0503120701/25, 0503120701/27

Kelime İçi:

Kelime içindeki kullanımı çok sınırlıdır. Derleme metinlerimizde aşağıdaki kelimelerde bulunmaktadır:

OTü. **kü:z** ~ **küz**; **kü:z** 'güz, sonbahar' TT 185, **kü:z** ~ **küz** DLT 164 > **[gyjz]** 'a.' 0601113201/14, 0601113201/15; **[gy:z]** 0601113601/49

OTü. **üçün**; **üçün** 'için' ED 28b, **üçün** DLT 50 > **[yʈʈy:n]** 'a.' 0601113202/38, 0601113202/61; **[yʈʈy:n]** 0601113202/38, 0601113202/61

Far. **کوشه** **ku:şe** 'köşe' > **[gy:fæ]** 'a.' 0601113801/41

[ȳ:]

[ȳ:] oluşumu sırasındaki dil devinimi açısından ön dile yakın oluşan, dudak durumuna göre yuvarlak, çene açısına göre kapalı, süre bakımından uzun, genizsil bir altsestir. Göklen ağzından derlenen metinlerde genizsil [ŋ] ünsüzünün etkisiyle ortaya çıkan bir örnekte tespit edilmiştir:

OTü. **öŋ**; **öŋg** 'ön' EUTS 151, **öŋ** 'Oğuzlarda ön' DLT 32 + **[ki]** + **kün** ~ **kü:n** 'gün' DLT 47 > **[öŋŋȳ:n]** 'önceki gün' 0502211901/44

3.2.1.2.2.10. Birincil Uzun Ünlüler

Böhtlingk 'in Yakut Türkçesi hakkında yazdığı eserinden bu yana, diğer Türk lehçelerinin kısaünlülerine (/a, ı, u, ü, e, i, o, ö/) karşılık, Yakut Türkçesinde bazı kelimelerde uzun ünlüler (/a:, ı:, i:, ü, ü:/) veya diftonglar (/ie, uo, üö/) bulunduğu bilinmektedir. Böhtlingk, Yakut Türkçesinin fonetiğindeki bu başkalığı açıklarken Mişer (Nijninovgrad) ağzında buna eş görünen uzun ünlülere işaret etmiş, fakat bu duruma ilişkin genel bir netice çıkarmamıştır. Böhtlingk'ten sonra Yakut Türkçesindeki uzunluk üzerine birçok Türkolog fikir beyan etmişlerse de tatmin edici bir açıklama bulmaları mümkün olamamıştır (Ligeti1942: 83). Ancak bu husus birincil uzun ünlülerin Ana Türkçede var olduğunu Türkmen Türkçesi verilere

dayanarak ilk kez öne süren Rus Türkolog Ye. D. Polivanov'un 1924 yılında yayımladığı kısa yazı ile farklı bir bakış açısı kazanmıştır (Tekin 1995: 24). Ana Türkçede ilk hecedeki birincil uzun ünlü uzunluklarını en çok ve en iyi şekilde korumuş lehçeolan Türkmen Türkçesindeki uzunluklar Batıda ilk olarak Aliyiv ve Bööriyiv'in 1929 yılında Aşgabat'ta yayınladıkları Latin alfabesi asıllı yeni Türkmen alfabesiyle düzenlenmiş *Oruşça-Türkmençe Sözlük* 'Ruşça-Türkmen Türkçesi Sözlük' aracılığıyla öğrenilmiş (Tekin 1995: 64) ve bu lehçedeki uzunlukların Yakutça ile karşılaştırılması neticesinde Ana Türkçede birincil uzun ünlülerin varlığı meselesi aydınlatılmıştır. Talat Tekin'in Ana Türkçedeki birincil uzunluklara ilişkin verdiği örneklerdeki kelime başı birincil /h/ sesleri, /p/ > /f/ > /h/ ses denkleğinin Altay dillerindeki karşılıkları ile uyuşan ve Räsänän tarafından tespit edilen /h/'li kalıntılara karşılıklar içeren birincil /h/'yi koruyan tek Türk lehçesi olan Halaccadaki (Barutcu 1989: 1) kullanımlarıyla da örtüşmektedir.

Kelimenin anlamı ile ilişkili ortaya çıkan sesbirimsel uzun ünlüler Türkmen Türkçesinden başka Altay, Hakas, Tuva, Şor, Kırgız, Gagavuz lehçelerinde, Yakut Türkçesi ve Özbek Türkçesinin güney Harezmi ağzında görülür. Ama bu lehçe ve ağzılarda az kelimede rastlanmakta ya da ortaya çıkışı ve kullanım özellikleri bakımından bakıldığında farklılık göstermektedir. Türkmen ve Yakut Türkçelerinde ise uzun ünlüler sesbirimsel değer taşımaları dolayısıyla kelimenin temel anlamı ile ilişkililiyirt edici özelliktedir (Kürenov 1971: 19-20). Türkmen Türkçesindeki dar ünlüler uzun telaffuz edildiklerinde i: - iy, u: - uy, ü: - üy şeklinde /y/ sesi ile diftong oluşturur (Veyisov 2008: 53). Türkmen Türkçesinde ünlülerin kısa ve uzun telaffuzları sesbirimsel değer taşıdığından Türkmen Türkçesi için hazırlanan ve 1929 ile 1940 yılları arasında kullanılan eski Latin Türkmen alfabesinde uzun ünlülerin

gösterilmesine çaba gösterilmiştir. Söz konusu lafabe de /e/ ve /ä/ dışında diğer yedi ünlü çift harf yazımı ile gösterilmiştir (Geldiyif, Alparif 1929: 21-23). Günümüz Latin alfabesinde ise bu uygulamadan vazgeçilerek sadece gerekli görülen yerlerde ünlüden sonra konulan iki nokta (:) işareti ile uzun ünlüler belirtilmiştir.

İran sahası Göklen ağzında Türkmen Türkçesinin ana grup ağızlarında olduğu üzere birincil uzun ünlüler korunmuştur. Göklen ağzındaki birincil uzun ünlüler ses değişmelerinden de etkilenmemektedirler. Ancak Nohur ağzı bu hususta Türkmen Türkçesinin ana grup ağızlarından ve dolayısıyla Göklen ağzından farklılık göstermektedir. Nohur ağzında birincil uzun ünlüler kısalma eğilimi göstermekte olup daha nadir görülen uzun telaffuzların yanında yarı uzun ve normal uzunluktaki telaffuzların ikili kullanımları dikkat çekmektedir.

/a:/

OTü. **a:b** 'av' TT 171, **a:v** 'av' ED 3b, **av** 'Oğuzlarda av' DLT 27 > Gök. [**a:w**] 'a.' 0503210901/1, 0506110701/41, 0506110701/53, 0506110701/59

OTü. **a:ç** 'aç' TT 171, **a:ç** 'aç' ED 17a, **a:ç** 'aç' DLT 52 > Gök. [**a:ɕ**] 'a.' 0503111101/93

OTü. **a:qar**- 'ağarmak' TT 171 > Gök. [**a:ɣar**-] 'a.' 0503111203/124

OTü. **a:la** 'ala, alaca' TT 171, **ala** 'alaca' DLT 53 > Gök. [**a:la**] 'a.' 0503121101/164, 0601111501/58

OTü. **a:ş** 'aş, çorba' TT 172, **a:ş** ~ **aş** 'yemek' DLT 14 > Gök. [**a:ʃ**] 'a.' 0602211501/12

OTü. **a:t** 'ad, isim' TT 172, **a:t** ~ **at** 'isim, unvan' DLT 52 > Gök. [**a:ɖ**] 'a.' 0502121102/60, 0502121102/61, 0503121101/104, 0503121101/106, 0503121101/36, 0506110201/105, 0506110201/91, 0506120502/49, 0601111501/5, 0601111501/6, 0601111501/7, 0602211001/16, 0602211001/175, 0602211003/57; Noh.[**a:d**] 0601110301/22, 0601110301/25, 0601110301/30, 0601110301/47, 0601110301/54(Noh. [**ad**] 0601114101/87)

OTü. **a:yla**- 'dönmek, etrafını çevirmek' TT 172 > Gök. [**a:jla**-] 'a.' 0503120702/48;

- [a:jla:-] 0503120702/84, 0503120702/83, 0503120702/87; Noh. [a:jla:-] 0601113601/46, 0601113601/46 ; Noh. [ajlan-] 0601111202/168)
- OTü. **ba:la** 'yavru, çocuk' TT 172, **bala** 'kuş yavrusu, genel olarak hayvan yavrusu' DLT 403 > Gök. [ba:la:] 'a.' 06011110301/1, 0502121102/47
- OTü. **ba:hk** 'balık' TT 172, **balık** 'balık' DLT 49 > Gök. [ba:luq] 'a.' 0602211002/52; Noh. [ba:luq] 0601111202/184
- OTü. **ba:r** 'var' TT 172, **ba:r** ~ **bar** DLT 34 > Gök. [ba:r] 'a.' 0503210901/29, 0503120702/76, 0602211501/51, 0502221003/42, 0502222701/85, 0502211901/113, 0502211901/98, 0502222202/10, 0502222701/63, 0503111202/69, 0503111203/26, 0503121101/188, 0503210901/29, 0506120401/104, 0602211001/108; Noh. [ba:r] 0601110301/28, 0601110301/33, 0601110301/44, 0601110301/9, 0601110301/9, 0601111201/11, 0601111201/12, 0601111201/53, 0601111201/64, 0601111201/65, 0601111201/78; (Noh. [ba:r] 0601113601/97, 0601113202/156; Noh. [bar] 0601113202/66, 0601114101/68, 0601120102/45)
- OTü. **ba:y** 'zengin' TT 172, **ba:y** 'zengin' DLT 176 > Gök. [ba:j] 'a.' 0503111203/11, 0503121102/125; Noh. [ba:j] 0601111301/21, 0601120101/21 (Noh. [baj] 0601113601/19)
- OTü. **ça:ka** 'küçük, çocuk' TT 172 > Gök. [ʃa:ka] 'a.' 0502120601/134, 0502120601/137, 0502120601/141, 0502120601/147, 0502120601/9, 0502121102/45, 0502121102/46, 0502121102/47, 0502211901/127, 0506120501/43, 0502222201/177, 0506110201/78; Noh. [ʃa:ka] 0601111201/28, 0601111201/75, 0601111201/81, 0601111301/6 (Noh. [ʃaka] 0601111201/93, 0601113601/99, 0601114101/80, 0601111201/112, 0601111301/1, 0601111301/3, 0601120101/1, 0601120101/2)
- OTü. **ça:kır** 'çağırmaq' TT 172, **çakırış** 'Oğuz lehçesinde karşılıklı çağırmaq' DLT 371 > Gök. [ʃa:kr-] 'çağırmaq' 0503121101/110, 0503120701/19, 0503121102/55, 0601110801/29, 0503111201/34, 0502120601/29, 0503120701/20, 0503121101/140; Noh. [ʃa:kr-] 0601113202/154, 0601113202/165, 0601113202/170 (Noh. [ʃakır-] 0601120402/4, 0601120402/5, 0601120401/27)

OTü. **ağrı-**; **ha:ğrı-** 'ağrımak' TT 172, **agrı-** 'ağrımak' DLT 35 > Gök. [**ɑ:ɾri-**] 'a.'
0601110301/36

OTü. **ha:ln** 'alın' TT 172, **aln** 'alın' DLT 52 > Gök. [**ɑ:lũn**] 'a.' 0503121102/59

OTü. **ha:ra** 'ara sıra, ara' TT 173, **ara** '(çekim edatı olarak) arasında, arasına; bir şeyin ortası DLT 56 > Gök. [**ɑ:ra**] 'a.' 0502211901/112, 0503210801/18, 0503210801/19, 0602211001/203, 0602211001/48, 0502121101/66, 0503121101/114, 0506110201/87, 0602211001/48, 0602211901/109, 0502211901/166; Noh. [**ɑ:ra**] 0601111201/92, 0601110301/1, 0601111201/20, 0601113801/2, 0601113801/3 (Noh. [**ara**] 0601113801/3, 0601114102/48, 0601120401/29, 0601120402/3)

OTü. **ha:z** 'az' TT 173, **a:z** ~ **az** 'a.' DLT 50 > Gök. [**ɑ:ð**] 'a.' 0502120601/78, 0502121101/15, 0502121102/25, 0502121102/52, 0502220301/40, 0503121101/118, 0503210801/61, 0506120601/18, 0601110801/40, 0601111501/18, 0601111501/30, 0601111501/31, 0601111501/45, 0602210801/59, 0602211002/32, 0602211002/41, 0602211002/54, 0602211002/70, 0602211401/60, 0602211401/61, 0602211401/66, 0602211401/69, 0602211701/69; Noh. [**ɑ:z**] 'a.' 0601113201/44, 0601113202/120, 0601120402/13

OTü. **ha:z-** 'azmak' TT 173, **az-** '(yol) için şaşırarak, kaybetmek' DLT 96 > Gök. [**ɑ:ð-**] 'azmak, aşmak' 0503121101/173, 0502121101/70, 0602110102/3, 0602110301/38

OTü. **ka:dın** 'kayın, dünür' TT 173, **kağın** 'kayın' ED 602a, **kadın** 'kayın', DLT 27> Gök. [**qɑ:jũn**] 'a.' 0502221001/38, Gök. [**qɑ:jũn**] 0503120701/14, 0503120701/15, 0502221002/64, 0503120701/19

OTü. **ka:gun** 'kavun' TT 173, **ka:gun** 'kavun' DLT 12 > [**qɑ:wũn**] 0503210801/35; [**qɑ:wũn**] 0602110101/113

OTü. **kal-** ~ **ka:l-**; **ka:l-** 'kalmak' TT 173, **kal-** ~ **ka:l-** DLT 513 > Gök. [**qɑ:l-**] 'kalmak' 0503111101/57, 06011126a01/40, 0502121102/30, 0502211901/32, 0503111204/50, 0503111204/37, 0506120601/43, 0502222201/48, 0602110102/77, 0602211302/13, 0602110101/138, 0502222201/62, 0602110101/137, 0601110301/20; Noh. [**qɑ:l-**] 0601114102/60, 0601113201/23, 0601120401/27, 0601113801/14, 0601114102/46,

0601110301/22 (Noh. [qal-] 0601114102/61)

OTü. **ka:p** 'kap, tulum, çuval' TT 173, **ka:b** ED 578b, **ka:p** DLT 107 > Gök. [ca:p] 'a.' 0503111101/106, 0503111101/107, 0503111101/105

OTü. **ka:ş** 'kaş' TT 173, **ka:ş** 'kaş' ED 669a, **ka:ş** 'kaş' DLT 213 > Gök. [ca:ʃ] 'a.' 0503121102/66, 0502121101/7

OTü. **ka:zgan** 'kazan' TT 173, **kazgan** 'çöküntü, çatlak ve yarıklar bulunan arazi' DLT 13 > Gök. [ca:ðan] 'a.' 0502120601/168, 0502121101/7, 0503120702/41, 0502121101/5, 0503120702/44, 0502121101/7, 0502121101/8, 0502120601/53

OTü. **la:çın** 'doğan, şahin' TT 174, **la:çın** 'şahin' DLT 206 > Gök. [la:ʃın] 'a.' 0506120401/83, 0506120401/84, 0506120401/86

OTü. **sa:rığ; sa:rığ** 'sarı' TT 174, **sa:rığ ~ sarığ** 'sarı' DLT 47 > Gök. [θa:ri] 'a.' 0506110701/71

OTü. **ta:g ~ tag; ta:ğ** 'dağ' TT 174, **ta:ğ** 'dağ' ED 463a, **ta:g ~ tag** 'dağ' DLT 35 > Gök. [da:ɣ] 'a.' 0503111203/115, 0503121102/120, 0506120401/105, 0506120401/39; Noh. [da:ɣ] 0601110301/33, 0601113201/10, 0601110301/39

OTü. **ta:t-** 'tatmak' TT 175, **tatu-** 'tadı gelmek, lezzetli olmak' DLT 557 > Gök. [da:t-] 'a.' 0506110201/123

OTü. **ta:y** 'dayı' TT 175, **tagay** 'a.' DLT 550 > Gök. [da:ji] 'a.' 0601111501/14, 0602211701/31; Gök. [da:ji] 0506120401/107; Noh. [da:ji] 0601111901/26, 0601111901/34 (Noh. [daji] 0601111202/24)

OTü. **yag-; ya:ğ-** 'yağmak' TT 175, **yag-** 'yağmak' DLT 189 > Gök. [ja:ɣ] 'a.' 0502221001/45, 0502222702/3, 0503111202/121

OTü. **ya:l; ya:l'yele** TT 175, **ya:l'yele** DLT 515 > Gök. [ja:l] 'a.' 0502222701/46, 0502222701/72, 0503111203/75, 0506110201/138, 0602211701/43

OTü. **ya:n; ya:n** 'yan' TT 175 > Gök. [ja:n] 'a.' 0503120701/71, 0503120702/61, 0503121101/166, 0602211401/28, 0502220301/24, 0502222701/16, 0503121101/189, 0602110101/98, 0502221002/14, 0602211401/4, 0503121101/17, 0503210801/8, 0602211401/78, 0503210901/15, 0503210901/16; Noh. [ja:n] 0601120102/15, 0601113601/22, 0601113601/23, 0601113601/76, 0601111201/45, 0601111302/62

OTü. **ya:s; ya:s** 'yas, matem' TT 175, **ya:s** 'Oğuzcada ölüm, helak' DLT 514 > Gök. **[ja:θ]** 'a.' 0602211701/38, 0503121102/101; Noh. **[ja:s]** 0601113202/110, 0601113202/134, 0601113202/133

OTü. **ya:ş~ yaş; ya:ş** 'yaş, taze, yeşil' TT 175, **ya:ş~ yaş** 'taze' DLT 446 > Gök. **[ja:ʃ]** 'a.' 0502211901/126, 0502211901/157, 0502221002/16, 0503111202/7, 0503121101/94, 0506110701/42, 0602110102/40, 0602110302/22, 0602211002/13, 0602211002/64, 0602211002/67; Noh. **[ja:ʃ]** 0601111302/55, 0601113202/112, 0601113202/45, 0601113202/53, 0601113601/36, 0601120102/48

OTü. **ya:z; ya:z** 'ilkbahar' TT 175, **ya:z** 'yaz' DLT 451 > Gök. **[ja:ð]** 'ilkbahar' 0503111101/154, 0503111101/155, 0506120401/108, 0602110101/110, 0602211401/90; Noh. **[ja:z]** 0601113201/12, 0601113201/17, 0601113201/25

OTü. **ıgla-; ı:ğla-** 'ağlamak' TT 175, **ıgla-** ED 85b, **ıgla-** EUTS 85, **ıgla-** DLT 146, **yıgla-** DLT 146 > Gök. **[a:ɣla-]** 'a.' 0502222202/56, 0503121102/91; **[a:ɣla:]** 0503121101/228

OTü. **eŋ; eŋ** 'yanak' ED 166a, **eŋ** 'yanak' DLT 32 > Gök. **[æ:ŋ]** 'çene ve kafa kemiklerinin birleştiği yer' 0503210901/75

/æ:/

OTü. **be:rü** 'beri' TT 180, **berü** 'beri, konuşana doğru' DLT 29 > Gök. **[bæ:ri]** 'a.' 0502120601/47, 0502121101/18, 0502221003/29, 0503111201/92, 0503120701/23, 0503120701/43, 0503121101/56, 0503210801/44, 0506110201/35, 0506120401/65, 0601110801/16, 0601111501/104, 0602110302/77, 0602211001/149, 0602211901/45; Noh. **[bæ:ri]** 0601111202/56, 0601111202/57, 0601113202/177 (Noh. **[bæ:ri]** 0601113801/56)

OTü. **ne;; ne:** 'ne' TT 181, **ne:** DLT 34 > **[næ:]** Gök. 0502120601/108, 0502211501/20, 0502211501/40, 0502220301/18, 0502222201/133, 0503111203/102, 0503111204/19, 0503120701/5, 0506110701/35, 0601111501/104, 06011126a01/11, 0602211001/228, 0602211003/43, 0602211401/38, 0602211901/90; Noh. **[næ:]** 0601111201/87, 0601113202/6

(Noh. [næ] 0601110301/9, 0601111902/30, 0601113202/30)

/u:/

OTü. **kı:z** 'kız' TT 176, **kız** ~ **kı:z** 'a.' DLT 125 > Gök. [ɟuɟɟ] 'a.' 0502120601/100, 0502121101/85, 0502121102/80, 0502221001/2, 0502222702/9, 0503111201/31, 0503121101/129, 0503210801/82, 0506110201/135, 0506120501/34, 0506120601/9, 0602210801/11, 0602211001/72; Noh. [ɟuɟz] 0601111301/14, 0601120101/13 (Noh. [ɟuɟz] 0601110301/37, 0601110301/44, 0601111301/19, 0601111302/28, 0601111302/30, 0601120101/18, 0601120102/29, 0601120102/30)

/i:/

OTü. *ı:s; *ı:s 'koku' TT 176 > Gök. [i:θ] 'a.' 0503210901/47, 0502120601/122, 0503120702/5

/o:/

OTü. **o:n** 'on' TT 177, **o:n**'on' DLT 36 > Gök. [o:n] 'a.' 0502121102/107, 0502211901/43, 0502221003/21, 0502222702/16, 0503111101/107, 0503111203/141, 0503120701/112, 0503120701/65, 0503121101/206, 0503210801/13, 0503210901/86, 0503210901/97, 0601110801/16, 06011126a01/53, 0602110101/62, 0602211501/12, 0602211901/88; Noh. [o:n] 0601111901/7, 0601111902/27, 0601113202/174, 0601113202/2, 0601120401/27, 0601111202/197

OTü. **oba**; **o:pa** TT 177, **oba** 'ova, köy' ED 5b, **oba** 'Oğuzcada kabile' DLT 55 > Gök. [o:va] 'a.' 0502121102/51, 0502211501/20, 0502211901/129, 0503111203/94, 0503120701/90, 0503121101/14, 0503121101/61, 0506110201/10, 0506110701/36, 0506120401/4, 0602110501/26, 0602211001/185, 0602211001/200, 0602211301/10; Noh. [o:va] 0601111202/106, 0601111202/61, 0601111202/66, 0601111202/178, 0601111202/179, 0601111202/184

OTü. **bol-**; **bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-**'a.' DLT 263 > Gök. [bo:l-] 'a.' 0602110101/143, 0601110301/32, 0502211501/2, 0506120401/96, 0506110201/16, 0602211001/196, 0502221003/24, 0602211001/83,

0503111204/48, 0602211001/53, 0502221002/65, 0503111201/113,
 0503111202/15, 0602110302/4, 0602211001/63, 0602110302/21,
 0503111204/21; Noh. **[bol-]** 0601113202/112, 0601113202/112,
 0601111201/54, 0601111302/15, 0601113202/139, 0601111301/25,
 0601111302/16, 0601113202/134, 0601114101/129, 0601114102/92,
 0601120102/16, 0601120102/17, 0601120102/3,

OTü. **o:t; ho:t** 'od, ateş' TT 177, **o:t~ ot** 'ateş, alev' DLT 33 > Gök. **[o:ḡ]** 'a.'
 0502120601/99, 0502211901/58, 0503111203/134, 0503111203/138,
 0503111203/43, 0503111203/44, 0503120701/84

OTü. **otuḡ; ho:tuḡ** 'odun' TT 178, **otuḡ (o:dduḡ)** 'odun' ED60b, **otuḡ** 'odun' DLT 11
 > Gök. **[o:dun]** 0502120601/99, 0503111203/38, 0602110102/4,
 0502211901/173, 0602110102/4, 0502211901/180

OTü. **so:r(a)**-'sormak, sual etmek' TT 178, **sor-** 'Oğuzcada sormak' DLT 524 > Gök.
[θo:ra-] 'a.' 0503111202/16, 0503120702/23, 0602110101/24, 0506110701/6,
 0602211701/28, 0503121102/150, 0502222701/11, 0502222701/46,
 0502121102/48, 0502121102/49, 0602110301/21, 0506110701/43; Gök.
[θo:r-] 0503210801/80, 0503210801/110, 0503121102/89, 0602211302/28,
 0506110701/43, 0503210801/2, 0503210901/76; Noh. **[so:ra-]**
 0601114102/12; Noh. **[so:r-]** 0601113601/2, 0601113601/1 (Noh. **[sor-]**
 0601111302/17)

OTü. **yo:k** 'yok' TT 178, **yo:k** 'yok' ED 895a, **yo:k ~ yok** 'yok, olmaz, değil' DLT 47
 > Gök. **[jo:q]** 'a.' 0502120601/170, 0502121101/49, 0502121102/103,
 0502121102/111, 0502121102/74, 0502121102/8, 0502211901/167,
 0502211901/174, 0502222201/198, 0502222701/100, 0503111201/83,
 0503111202/79, 0503120701/93, 0503121101/90, 0503210901/53,
 0506110701/57, 0506120401/95, 0506120601/56, 0601111501/108,
 0602110101/93, 0602110102/69, 0602110301/45, 0602211001/227,
 0602211003/37, 0602211301/82, 0602211302/72, 0602211502/41,
 0602211701/81, 0602211901/24, 0602211401/52; Noh. **[jo:χ]**
 0601111201/103, 0601111201/18, 0601111201/25, 0601111201/58,
 0601111201/59, 0601111201/73, 0601111302/10, 0601111302/21,
 0601113202/25, 0601113801/40, 0601120401/22; Noh. **[jo:χ]**

0601111201/43, 0601111201/48, 0601111201/70, 0601111201/79,
 0601111201/82, 0601113601/43 (Noh. [jɔɣ] 0601111201/16,
 0601111302/23, 0601111901/18, 0601113202/115, 0601113202/19,
 0601113202/67, 0601113202/72, 0601113202/77, 0601113202/78,
 0601113202/80, 0601113202/81, 0601113601/40, 0601113601/52,
 0601113801/72, 0601114101/119)

OTü. **yo:l** 'yol' TT 178, **yo:l** ~ **yol** 'yol, yolculuk, sefer' DLT 39 > Gök. [jo:l] 'a.'
 0502211901/13, 0502211901/14, 0502211901/22, 0502212001/11,
 0503111204/13, 0503121101/90, 06011126a01/33, 0602211001/151; Noh.
 [jo:l] 0601113601/43, 0601111902/26, 0601120401/27, 0601120401/29,
 0601111301/11

/ø:/

OTü. **tört; tö:rt'dört** TT 184, **tö:rt** ~ **tört** DLT 78 > Gök. [dø:rt] 'a.'
 0502120601/36, 0502121101/84, 0502121102/73, 0502211501/52,
 0502220301/33, 0502222201/134, 0502222202/15, 0502222702/10,
 0503111101/145, 0503111101/159, 0503111101/60, 0503111203/65,
 0503120701/21, 0503120702/81, 0503121102/18, 0506110201/46,
 0506120502/39, 06011126a01/60, 0602110102/61, 0602210801/36,
 0602211001/56, 0602211401/40; Noh. [dø:rt] 0601111201/114,
 0601111201/14, 0601113201/31, 0601111202/150, 0601111202/53,
 0601111202/85, 0601111202/86, 0601111302/30, 0601111302/33,
 0601111302/38 (Noh. [dört] 0601111302/28, 0601113801/15,
 0601114102/10, 0601120401/13)

OTü. **tö:n-** 'dönmek' TT 184, **tön-** 'Oğuz lehçesinde (bir yere) dönme' DLT 526 >
 Gök. [dø:n-] 'a.' 0502211901/88, 0503120701/45

OTü. **hö:r-** 'örmek' TT 184, **ör-** ~ **ö:r-** '(saç, sepet vb. şeyler için) elle örmek' DLT 96
 > Gök. [ø:r-] 'a.' 0602110501/29; Noh. [ø:r-] 0601114101/10

OTü. **öz** 'öz, nefis, kendi; can, ruh, gönül, iç, karın, merkez, orta; vadi' TT 183, **öz** ~
öz' kendi' DLT 34 > Gök. [ø:ð] 'a.' 0502120601/150, 0502121102/110,
 0502121102/19, 0502211501/63, 0502211901/97, 0502212001/47,
 0502221001/90, 0502221002/14, 0502221003/48, 0502222201/200,

0502222702/13, 0503111101/11, 0503111202/142, 0503111203/116,
 0503111204/57, 0503120701/113, 0503120702/60, 0503121101/169,
 0503121102/157, 0503210801/98, 0503210901/57, 0506110201/46,
 0506120401/134, 0506120501/59, 0506120601/46, 0601110301/38,
 0601111501/85, 06011126a01/70, 0602110101/98, 0602211002/74,
 0602211301/32, 0602211302/104, 0602211901/82; Noh.
[ø:z]0601111201/40, 0601111201/7, 0601111202/161, 0601111302/38,
 0601111302/9, 0601111902/42, 0601113201/25, 0601113202/150,
 0601113202/23, 0601113202/44, 0601113202/6, 0601113202/90,
 0601113601/28, 0601113601/30, 0601120102/10 (Noh. **[øz]**
 0601111202/117, 0601111202/97, 0601111202/99, 0601113202/107,
 0601113202/128, 0601113202/138, 0601113202/139, 0601113202/79,
 0601120102/38, 0601120402/33, 0601120402/34, 0601120402/38)

OTü. **bö:l-** 'bölmek' TT 184, **böl-**'a.' DLT 30 > Gök. **[bø:]-** 'a.' 0503121101/142

OTü. **kö:k** 'gök, mavi' TT 184, **kö:k** 'koyu gri, gri, gök renginde olan' ED 708b, **kö:k**
 'koyu gri, gri, gök renginde olan' DLT 165 > Gök. **[gø:k]** 'a.'
 0502211901/166, 0506110701/106, 0506110701/93

OTü. **kö:pek** 'göbek' TT 184 > Gök. **[gø:vey]** 'a.' 0502120601/140; Gök. **[gø:vøk]**
 0602211003/15

/u:/

OTü. **su:b** 'su' TT 180, **suw ~ su:w** 'a.' DLT 12 > Gök. **[θuw]** 'a.' 0502211901/65,
 0502212001/38, 0502221001/65, 0502222201/129, 0602211301/60,
 0602211301/79, 0602211401/39, 0602211401/94, 0602211501/29,
 0602211701/77, 0602211701/81, 0602211901/14; Noh. **[suw]**
 0601110301/32, 0601111201/78, 0601111202/166, 0601113601/14,
 0601113601/95, 0601113601/97, 0601113601/98, 0601114101/48

OTü. **u:di-** 'uyumak' TT 179, **uği-** 'uyumak' DLT 558 > Gök. **[u:qı]** 'a.'
 0506120401/126, 0502222202/51, 0506120401/67; Gök. **[u:qu]**
 0502120601/120, 0502120601/121

OTü. **hu:n** 'un' TT 179, **u:n** 'un' DLT 36 > Gök. **[u:n]** 'a.' 0602110101/105,
 0602110201/18

OTü. **qu:ri-** 'kurumak' TT 179, **kuri-** ~ **kuru-** 'kurumak' DLT 560 > Gök. [**gu:ri-**] 'a.' 0503121101/165; Noh. [**gurri**] 0601113202/21

OTü. **ku:rt** 'kurt, böcek' TT 179 > Gök. [**gu:rt**] 'a.' 0502121102/78, 0502121102/80, 0502121102/86, 0502121102/87, 0502121102/90, 0502121102/91, 0502121102/92, 0502121102/95, 0502121102/96, 0502222702/33, 0503120702/3, 0503120702/14

OTü. **tu:z** 'tuz' TT 180, **tu:z** 'a.' DLT 273 > Gök. [**du:ð**] 'a.' 0503121102/104

/ü:/

OTü. **kü:z** 'güz, sonbahar' TT 185, **kü:z** ~ **küz** 'güz' DLT 164 > Gök. [**gyjɔʒ**] 'a.' 0502222201/37, 0602110101/122, 0602110501/30; Gök. [**gy:ɔʒ**] 0502222201/82, 0502222201/83; Noh. [**gy:z**] 0601113601/49

OTü. **sü:çig; sü:çig** 'tatlı' TT 185, **sü:çig** 'tatlı' ED 796b, **sü:çig~ süçig** 'her şeyin tatlı olanı' DLT 113 > Gök. [**θyjɔʒi**] 'tatlı' 0502221001/65, 0502221001/89, 0503111101/73, 0503120702/11, 0503121101/224, 0503121102/83; Noh. [**sujɔʒi**] 0601111201/29

OTü. **sü:t** 'süt' TT 185, **sü:t** 'süt' DLT 66 > Gök. [**θyjt**] 0506110201/127; Noh. [**syt**] 0601114101/82

3.2.1.2.2.11. İkincil Uzun Ünlüler

Bir kelimenin ilk veya daha sonraki hecelerindeki ses değişimleri veya kaynaşmaları ile oluşan uzunluk sonucunda ortaya çıkan uzun ünlülere ikincil uzun ünlüler adı verilir (Korkmaz: 2007: 126). İkinci uzun ünlüler kelime içinde ünsüz düşmesi, ünlü ile biten kelimelere ünlü ile başlayan eklerin eklenmesi gibi sesbilimsel olaylara bağlı olarak ortaya çıkmaktadırlar (Hudaygılıyev 1992: 33-34).

Türkmen Türkçesinde kelime içindeki 1. Arapçadan alınma kelimelerdeki ayın sesinin düşmesi; 2. /h/ ünsüzünün özellikle Arapça ve Farsçadan alınma kelimelerde düşmesi; 3. İki ünlünün arasında bulunan /g/ ve /y/ ünsüzlerinin düşmesi; 4. /l/ ve /r/ ünsüzleri ile biten *bol-*, *ber-*, *gel-* gibi tek heceli ve sonu /r/ sesi

ile biten fiiller {-Ar} gelecek zaman ekini aldıklarında, ekteki /r/ sesinin etkisi ile iki normal uzunluktaki ünlünün arasında bulunan /l/ ve /r/ seslerinin düşmesi; 5. /r/ ünsüzü ile biten fiillerde, geniş zaman ekieklendiğinde, söz konusu sesin etkisi ile kelime içinde iki ünlünün arasında kalan ünsüzün düşmesi gibi ses kayıplarına bağlı olarak uzun ünlülerin ortaya çıkması hususu görülmektedir (Hudayguliyev 1992: 93-95).

İran sahası Göklen ağzında ikincil uzunluklara sıklıkla rastlanılmaktadır. Nohur ağzında ise kısalma eğilimi nedeniyle ikincil uzun ünlülerin kullanımı sınırlıdır.

3.2.1.2.2.11.1. Ünsüz Düşmesi Sonucunda Oluşan Uzun Ünlüler

Normal uzunluktaki hecelerin birleşmesi sonucunda ortaya çıkan uzunlukların ortaya çıkışına, kelime içerisindeki ünsüz ses ya da seslerin düşmesi, normal uzunlukatki ünlünün uzamasına ve hece sayısının azalmasına neden olmaktadır. Bu ses olayı sonucunda üç heceli kelime bir heceye kadar kısalabilmektedir. Ancak ünsüz sesin düşmesi neticesinde onun yanında bulunan ünlü ses uzamasına karşın kelimenin hece sayısının azalmadığı durumlarda bulunmaktadır (Amansariyev 1970: 99).

Düşmesi neticisinde ünlü uzamasına sebep olan ünsüzlerin hece içerisindeki konumunun tespiti de önemli olup Türkmen Türkçesinin ağız ve alt ağızlarında iki ünlü sesin arasında ve ünlü ile ünsüz iki sesin arasında olmak üzere iki farklı konumda yer almaktadır (Amansariyev 1970: 100).

Göklen Ağızı:

OTü. **agrı-**; **ha:ğrı-** 'ağrımak' TT 172, **agrı-** DLT 35 + [-ar] > [a:ğırar] 'ağırır' > [aɰi:r] 0502222202/6

OTü. **bu; bu:** 'bu' ED 291b, **bu** DLT 29 > [**bula**] 'bunlar' 0502222701/95, 0503210801/76, 0602211302/74, 0602211701/32

OTü. **kaç-** 'kaçmak' ED 590a, **kaç-** 'kaçmak' DLT 516 + [-ar] + [-dı] + [lar] > [**caḡfarduḷa**] 'kaçardılar' 0506110201/55

OTü. **olar; anlar** 'onlar, 3. çokluk kişi zamiri' EUTS 17, **olar** 'onlar' DLT 50 > [**ola**] 'a.' 0503111101/74, 0503121101/24, 0503121101/87, 0602110102/58, 0602211502/34

OTü **tak-; tak-** 'takmak' ED 464b, **tak-** 'Oğuzcada takmak' DLT 272 + [-dı] + [-lar] > [**daḡduḷa**] 'taktılar' 0503210801/87

OTü. **tegül** 'değil' ED 480a, **tegül** 'Oğuzcada değil' DLT 165 > [**de:l**] 0502222702/26

OTü. **teñ; teñ** 'denk' ED511b, **teñ** DLT 599 + **tu:ş** 'denk, benzer' DLT 497 > [**dēḡḡuḷa:muḡ**] 'akranlarımız' 0502121102/2, 0502121102/55

OTü. **yo:k ~ yok; yo:k** 'yok' TT 178, **yo:k** 'yok' ED 895a, **yo:k ~ yok** 'yok' DLT 47 > [**jo**] 'a.' 0502222702/16, 0502222702/34

Ar. **جيم cim** > [**dʒi:**] 'a.' 0502121102/7

Far. **هم hem** 'de, da' > [**æ:m**] 'a.' 0503210901/71, 0506110201/46

Ar. **إحتياج ihtiya:c** 'ihtiyaç' + [ı] > [**æ:tijæ:dʒi**] 'ihtiyacı' 0602211701/70

Nohur Ağzı:

OTü. **olar; anlar** 'onlar, 3. çokluk kişi zamiri' EUTS 17, **olar** DLT 50 > Noh. [**ola**] 'a.' 0601113202/52

3.2.1.2.2.11.2. Eklere Bağlı Olarak Ortaya Çıkan Uzun Ünlüler

Türkmen Türkçesinde kelime kök ve gövdelerinde bağımsız olarak ortaya çıkan uzunluklardan başka eklerin kendisinde veya eklerin kelimelere eklenmesi sırasında ortaya çıkan uzunluklar da bulunmaktadır. Ekler ile eklenmeleri durumunda ortaya çıkan uzunluk Türkmen ağzı ve alt ağızları arasında farklılıklar göstermektedir. Eklendikleri kelimenin sonundaki ünlü sesin uzamasına yol açan başlıca ekler şunlardır (Amansarıyev 1970: 107-113):

Tablo 49 Türkmen Türkçesinde eklendikleri kelimelerin ünlü seslerini uzatan ekler

Ekin Adı	Ek	Örnek
İlgi durumu eki	{+nIŋ}, {+ŋ}	geçi:nIŋ, geçi:ŋ o:va:nIŋ, o:va:ŋ
Yönelme durumu eki	{+A}	nä:mä, ğarra:
Belirtme durumu eki	{+nI}	keçä:ni, atlı:nI
Birinci ve İkinci teklik ve çokluk iyelik ekleri	{+mIz}, {+nIz}, {+ŋ}	iki:miz, iki:ŋiz; bi:ri:miz, bi:ri:ŋ
Zarf-fiil eki	{-Ip}	ayla:p, i:şlä:p
Sıfat-Fiil eki	{-An}	ba:rla:n, i:şlä:n
Aitlik eki (Bulunma hali eki ile birlikte)	{+kI}	yerindä:ki, ğapdalında:kı

Göklen Ağzı:

OTü. **ana; ana** 'ana, anne' ED 169b, DLT 27, 59 + [m] > [ana:m] 'annem'
0503210801/90, 0503210801/91, 0506120502/45

OTü. **ata; ata** 'ata, baba' ED 40a, DLT 27 + [lar] + [ımız] > [ata:lamuð]
'atalarımız' 0503210801/25

OTü. **başla-; başla:-** 'başlamak' ED 381b, **başla-** DLT 572 + [-p] > [başla:p]
'başlayıp' 0502121102/11, 0503121102/109

OTü. **tog-; to:ğ-** 'doğmak' ED465a, **tog-** 'a.' DLT 271 + [-l] + [-ıpdır] > [doğurla:pdır]
'doğrulmuştur' 0502222701/92; + [-(i)ya:r] > [doğija:]
'doğuyor, doğar' 0502120601/134

OTü. **koşug; koşuğ** 'şiir, koşma' ED 671b, **koşuğ** DLT 189 + [ım] > [koşu:m]

'šiirim' 0503121101/235, 0503121101/259, 0506120401/120,
0506120401/39, 0506120401/60, 0506120401/64

OTü. **tur-**, **tur-** 'kalkmak, ayakta durmak, durmak' EUTS 253, **tur-** 'durmak' DLT
229 + [ma] +[ya:n] > [durmaja·n] 'a.' 0503121101/168

OTü. **kaç-**; **kaç-** 'kaçmak' ED 590a, **kaç-** 'kaçmak' DLT 516 + [-(i)ja:r] > [catfija·] 'kaçıyor' 0503111101/110

OTü. **toğ-** 'doymak' ED 451a, **toy-** 'doymak' DLT 552 + [-i] + [-ya:r] > [dojija:] 'doyuyor, doyar' 0503120702/28

OTü. **bil-**; **bil-** 'bilmek' ED 330b, **bil-** 'a.' DLT 34 > [bilmeja·] 'bilmiyor' 0503210801/117

OTü. **ber-**; **bê:r-** 'vermek' ED 353b, **bi:r-** ~ **bir-** ~ **ber-** 'vermek' DLT 79 + [- (i)yä:r] > [berija·] 'veriyor' 0503111101/127

OTü. **al-**; **al-** 'almak' ED 124b, **al-** 'a.' DLT 97 > [alja·n] 0502220301/3

OTü. **bol-**; **bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-** DLT 263 + [-(i)ya:r] > [bolija:] 'oluyor' 0503111202/6

Nohur Ağzı:

OTü. **okı-**; **okı-** 'çağırma' BK D 28, **okı-** DLT 556 + [-p] > Noh. [oɣa:p] 'okuyup' 0601110301/15

OTü. **oba**; ***oba** 'ova, köy' ED 5b, **o:pa** TT 177, **oba** 'ova, köy' ED 5b, **oba** 'Oğuzcada kabile' DLT 55 + [mız] + [a] > Noh. [o:va:muza] 'köyümüze' 0601111201/40

OTü. **sakla-**; **sakla:-** 'saklamak, korumak' ED 810a, **saklan-** 'çekinmek, korunmak' DLT 390 + [p] > Noh. [saqla:p-] 'saklayıp' 0601111201/36; Noh. [saxlæ:p] 0601114102/54

3.2.1.2.2.11.3. Vurgu ve Tonlama Sonucunda Oluşan Uzun Ünlüler

Parçalarüstü özelliklerden birini oluşturan vurgu bir sözcükteki ya da öbekteki bir hecenin, öteki hecelerden daha belirgin, daha baskın bir biçimde söylenmesi ve böylece kimi zaman yeni bir anlam ortaya konmasıdır (İmer, Kocaman, Özsoy 2013: 263).

Göklen Ağzı:

OTü.; **tireklik** 'kapı için direklik' ED 543b, **tireklik** 'kapı için hazırlanan direklik' DLT 254 > [di:rey] 'direk' 0503121102/126

OTü.; **tiril-** 'dirilmek' ED 547b, **tiril-** 'dirilmek, canlanmak' DLT 11 > [di:rel-] 'dirilmek' 0602110101/50

OTü. **ti:z**; **tiz** 'diz' ED 570b, **ti:z** 'diz' DLT 496 > [du:ð] 'a.' 0503121102/97

OTü. **tog-**; **to:ğ-** 'doğmak' ED465a, **tog-** DLT 271+ [sa] + [m] > [do:ʁθnm] 'doğsam' 0601110301/27

OTü. **toturka**; **toturka** DLT 40 > [do:durka] 'Dodurga, Göklenlerin alt boylarından biri' 0503210801/24, 0503210801/25, 0503210801/26, 0503210801/28, 0503210801/29, 0503210801/31, 0503210801/28

OTü. **okı-**; **okı-** 'çağırmaq' BK D 28, **okı-** 'çağırmaq' DLT 556 + [-dı] + [-k] > [oqu:duq] 'okuduk' 0503121102/24, 0503121102/27

OTü. **uzun** 'uzun' ED 288b, **uzun** 'uzun olan herşey, uzun' DLT 51 > [uði:n] 'a.' 0602110102/54

Nohur Ağzı:

OTü. **aşak**; **aşak** ED 259a, **aşak** 'Oğuzcada dağ eteği' DLT 45 > Noh. [a:ʃax] 'aşağı' 0601120402/27; + [ıŋ] > Noh. [a:ʃaxũn] 'aşağının' 0601114102/38

3.2.1.2.2.11.4. Alıntı Kelimelerdeki Uzun Ünlüler

Arapça ve Farsçadan alınma kelimelerde de uzun ünlüler bulunmaktadır. Bu uzunluklar söz konusu dillerin fonetik hususiyetlerine bağlı olarak ortaya çıkıp bu dillerden alıntılanan kelimeler ile birlikte dile girmekte ve korunabilmektedir. Bu nedenle bu uzunlukları Türkmen Türkçesine ait ünlü uzunlukları olarak ele almak doğru bir yaklaşım değildir (Hudaydurdyev: 1992: 33)

Göklen Ağzı:

Far. كان **ka:n** 'maden' > [kã:ŋ] 'çok' 0502220301/38, 0502221001/33, 0503111201/108, 0503111201/115, 0503111201/93, 0503111201/96, 0503121101/27, 0506110701/61, 0602211002/16, 0602211301/48,

0602211401/71

Ar. الان **ela:n** 'şimdi' > [e|ɛ:n] 'a.' 0502221002/58

Far. انگور **engu:r** 'üzüm' > [æŋŋũ:r] 'a.' 0602211501/31

Ar. حياط **hayya:t** 'hayyat, avlu' > [χa:jat] 'a.' 0602211001/129

Ar. موقع **mu:ga** 'zaman' > [mu:gɛ] 'a.' 0602210801/48

Far. راهنمای **ra:hnema:yi:** 'orta okul' > [ra:χnæ:ma:ji] 'orta okul' 0502121101/82

Nohur Ağzı:

F پیغمبر **peygamber** 'peygamber' + [iŋ] > [piːcæmbærɪŋ] 'peygamberin'

0601110301/32

Far. هیچ **hi:ç** 'hiç' > [xiːtʃ] 'a.' 0601120402/2

Ar. فوری **fevri** 'birden bire' > Far. **fo:ri** 'acil' > [fo:ri] 'acil' 0601111901/7

Ar. ربع **rob'** 'çeyrek, dörtte bir' > [ro:p] 'a.' 0601114101/49

Ar. ناقص **na:kış** 'eksik' + [lɪq] > [na:xuslɪk] 'yarım yamalak, engelli' 01120402/27

Ar. معمولا **ma'mu:len** 'olağan şekilde' > [ma:milan] 'a.' 0601113201/37

Far. استاد **osta:d** 'hoca' > [ussa:d] 'medrese hocası' 0601113801/5

Far. تازه **ta:ze** 'yeni' > [ta:za] 'a.' 0601111302/51, 0601111302/53

3.2.1.2.3. Kısa Ünlüler

Göklen ağzında kısa ünlülere genellikle kelimelerin orta hecesinde veya son seste rastlanılmaktadır. Nohur ağzında kısa ünlülerin kullanımına rastlanmamıştır.

3.2.1.2.3.1. [ɛ]

Derleme metinlerimizde tek bir örnekte rastladığımız geniş, düz, ön dil, kapalı, daha kısa özellikteki [ɛ] ünlüsü, söyleyiş esnasında birbirine ulanan kelimelerin söyleme ve söz ritmine bağlı olarak /e/ sesbiriminden gelişmiştir.

#—

C—C

C—V

—#

tʃøɾɛʏʝ

Göklen Ağzı:

OTü. **çörek; çörek** 'yuvarlak ekmek' ED 429a, **çörek** 'yuvarlak ekmek' DLT 195 +
yi:- '(bir şey) yemek' DLT 448 + [-ip] + [-yorur] > [tʃørɛyʲ i:-p _ børen]
'ekmek yemekteyim (ekmek yiyip duruyorum)' 0602110501/12

3.2.1.2.3.2. [ũ]

Dar, düz, arka dil, kapalı ve daha kısa /u/ ünlüsü, normal değeri ile diğer ünlülere nazaran daha kısadır. Bu durum düşme eğiliminin arttığı orta hece ve son seste rastlanılan örneklerde daha belirgin hale gelmekte ve kısa yan sese değişmektedir. Özellikle {-IyA(:)} şimdiki zaman ekinin başında bulunan, sıklıkla düşme eğilimi gösteren kalıplaşmış {-I} zarf fiil ekindeki ünlünün ve altseslerinin söyleniş süreleri kısılabilmektedir:

#—	C—C	C—V	—#
		[jaχjũɖʒa]	
		[oturũjan]	

Göklen Ağzı:

OTü. **al-; al-** 'almak' ED 124b, **al-** 'almak; tutmak; yaklamak; satınalmak' DLT 97 +
[-ya:r] + [-ık] > [alũja:q] 'almıyoruz' 0503111101/58

OTü. **yaqşı** 'iyi' KİLA 120, **yahşı** ML 84 + [ca] > [jaχjũɖʒa] 'iyice' 0502222201/35

OTü.; **yap-** 'yapmak' ED 870a, **yap-** 'yapmak' DLT 586 + [-(i)ya:r] + [lar] >
[japũja·la·] 'yapıyorlar' 0502221001/3

OTü. **bol-; bol-; bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-** 'a.' DLT 263 + [(i)ya:r] > [bo:lũjɒ]
'oluyor' 0602211001/196

OTü. **oltur-; olur-** 'oturmak' EUTS 141, **oltur-** ~ **oldur-** DLT 275 + [(i)ya.n] >
[oturũjan] 'a.' 0602211003/19

OTü. **attur-; attur-** 'attırmak' ED 67a, **attur-** DLT 116 + [acak] > [atturũɖʒaɖ]
'attıracak' 0602211003/35

OTü. **bar-; bar-** 'varmak' ED 354a + [(i)ya:r] > [barũja·] 'varıyor' 0602211002/16

3.1.1.2.3.3. [ĩ]

[ĩ], dar, düz, ön dil, kapalı, daha kısa bir ünlüdür. Ölçünlü Türkmen Türkçesindeki şimdiki zaman eki {-yA:r}, İran sahası Göklen ağzında {-IyA:r} şeklinde de kullanılmaktadır.

#—	C—C	C—V	—#
munĩ	kĩra:k		
janqĩ			

Göklen Ağzı:

OTü. **bu; bu:** 'bu' ED 291b, **bu** DLT 29 + [n] + [ı] > [munĩ] 'bunu' 0503111203/71

OTü. **yañı; yangı** 'yeni, taze' EUTS 283, **yañı** 'yeni' DLT 189 + [kı] > [janqĩ] 0602211003/31

OTü. **kırgag; kırgag** 'elbisenin kenarları ve çevresi' ED 653b, **kırgag** 'elbisenin kenarları ve çevresi' DLT 410 > [kĩra:k] 'kenar' 0502222201/218

OTü. **kod-; koy- ~ kod-** ED 674b, **kod-** ~ **kot-** 'koymak, bırakmak' DLT 337 + [- (ı)ya:r] + [ık] > [gojĩjaq] 'koyuyoruz' 06011126a01/65

OTü. **bol-; bol-; bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-** DLT 263 + [(ı)ya:r] > [bo:lĩja] 'oluyor' 0502221003/24

3.2.1.2.3.4. [ĩ]

[ĩ] dar, düz, ön dil, kapalı, daha kısa bir ünlüdür. Özellikle şimdiki zaman ekinde görülmektedir.

Göklen Ağzı:

OTü. **keyik; keyik** 'geyik, ceylan' ED 755a, **keyik** 'geyik, ceylan' DLT 339 > [kejĩk] 'a.' 0502121101/24

OTü. **kör-; kör-** 'bakmak, görmek' ED 736a, **kör-** 'bakmak, görmek' DLT 187 + [in] + [-iyä:r] > [görinĩje] 'görünüyor' 0502222201/8

OTü. **tög-; tög-** 'dövmek' ED 477a, **tög-** '(tuz vb. şeyleri) dövmek' + [-il] + [iyä:r] > [döwyĩje] 'dövülüyor' 0503111203/113

OTü. **tök-**; **tök-**'dökmek' ED 477a, **tök-** 'dökmek' DLT 273 + **[-iyä:r]** + **[ler]** > **[døkijɛ:ɛ:]** 'dökülüyorlar' 0503120702/6

OTü. **sanç-**; **sanç-** ED 835b, **sanç-** '(bıçak vb. bir şey) batırmak, saplamak', **sanç-** '(bıçak vb. bir şey) batırmak, saplamak' DLT 626 > **[θandʒjaˈq]** 'saplıyoruz' 0602211901/92

OTü.**yurt**; **yurt** 'terk edilmiş yerleşim alanı'ED 958a, **yurt** 'harabe halindeki yerleşim yeri' DLT 447 > **[juwĩrt]** 'yurt' 0506120401/22

3.2.1.3. Ünsüzler

Göklen Ağzının Ünsüz Düzeni

- [b]** : ötümlü, patlayıcı, çift dudak
- [b̥]** : yarıötümsüz, patlayıcı, çift dudak
- [β]** : ötümlü, sızıcı, çift dudak
- [dʒ]** : ötümlü, yarı kapantılı, dişeti-damak
- [dʒ̥]** : ötümlü, yarı kapantılı, dişeti-damak, genizsil
- [tʃ]** : ötümsüz, yarı kapantılı, dişeti-damak
- [d]** : ötümlü, patlayıcı, dişeti
- [d̥]** : ötümlü, patlayıcı, dişeti, genizsil
- [d̪]** : yarı ötümlü, patlayıcı, dişeti
- [f]** : ötümsüz, sızıcı, diş-dudak
- [ɸ]** : ötümsüz, sızıcı, çift-dudak
- [g]** : ötümlü, patlayıcı, ön damak
- [g̥]** : ötümlü, patlayıcı, ön damak, genizsil
- [ɟ]** : ötümlü, patlayıcı, küçük dil
- [ɟ̥]** : ötümlü, patlayıcı, küçük dil, genizsil
- [ɟ̪]** : yarıötümlü, patlayıcı, küçük dil

- [y] : ötümlü, sızıcı, orta damak, palatal
- [ɣ] : ötümlü, sızıcı, küçük dil
- [ɣ] : ötümlü, sızıcı, orta damak
- [h] : ötümsüz, sızıcı, gırtlak
- [ħ] : ötümsüz, sızıcı, gırtlak, daha kısa
- [x] : ötümsüz, sızıcı, orta damak
- [χ] : ötümsüz, sızıcı, küçük dil
- [ʒ] : ötümlü, sızıcı, dişeti-damak
- [k] : ötümsüz, patlayıcı, orta damak
- [q] : ötümsüz, patlayıcı, küçük dil
- [l] : ötümlü, yan; akıcı, dişeti
- [ļ] : ötümlü, yanal akıcı, dişeti, genizsil
- [ll] : ötümlü, yanal akıcı, geri çevrik (kıvrık)
- [ļļ] : ötümlü, yanal akıcı, geri çevrik (kıvrık), genizsil
- [m] : ötümlü, genizsil, çift dudak
- [n] : ötümlü, genizsil, dişeti
- [ñ] : ötümlü, genizsil, dişeti, daha kısa
- [ŋ] : ötümlü, genizsil, orta damak
- [N] : ötümlü, genizsil, küçük dil
- [p] : ötümsüz, patlayıcı, çift dudak
- [p̚] : yarı ötümsüz, patlayıcı, çift dudak
- [r] : ötümlü, titreşim (çok vuruşlu), dişeti
- [r̥] : ötümlü, titreşim (çok vuruşlu), dişeti, daha kısa
- [θ] : ötümsüz, sızıcı, diş

- [s] : ötümsüz, sızıcı, dişeti
- [ʃ] : ötümsüz, sızıcı, dişeti-damak
- [t] : ötümsüz, patlayıcı, dişeti
- [t̪] : yarı ötümsüz, patlayıcı, dişeti
- [w] : ötümlü, yarı ünlü, çift dudak
- [v] : ötümlü, sızıcı, diş-dudak
- [j] : ötümlü, yarı ünlü, ön damak
- [j̥] : ötümlü, yarı ünlü, ön damak, daha kısa
- [ð] : ötümlü, sızıcı, diş
- [z] : ötümlü, sızıcı, dişeti
- [ʔ] : ötümsüz, patlayıcı, gırtlak

Göklen Ağzının Ünsüz Düzeni

Çıkış Şekline Göre	Ötüm Bakımında	Çıkış Yerine Göre									
		Çift Dudak (Bilabial)	Diş-Dudak (Labiodantal)	Diş (Dental)	Dişeti (Alveolar)	Dişeti-Damak (Post-alveolar)	Geri Çevrik (Retroflex)	Ön Damak (Palatal)	OrtaDamak (Velar)	Küçük Dil (Uvular)	Gırtlak(Glottal)
Patlayıcı (plosive)	Ötümlü	b		d					g	G	
	Yarı Ötümlü	ɸ		ɖ						ɢ	
	Yarı Ötümsüz	p		t							
	Ötümsüz	p		t					k	q	ʔ
Genizsil (Nazal)	Ötümlü	m			n, ñ				ŋ	N	
Titrek veya Çok Vuruşlu (Trill)	Ötümlü				r, ɾ						
	Ötümsüz										
Sızıcı (Fricative)	Ötümlü	β	v	ð	z	ʒ			ʎ, ʎʲ	ʁ	
	Ötümsüz	ɸ	f	θ	s	ʃ			x	χ	h, ħ
Yarı ünlü (Aproximant)	Ötümlü	w						j, ʝ			
Yarı kapantlı (Africate)	Ötümlü					ɟʒ					
	Ötümsüz					ɟʃ					
Yan ünsüz (Latera approximant)	Ötümlü				l, ɭ		ɭ				

Nohur Ağzının Ünsüz Düzeni

- [b] : ötümlü, patlayıcı, çift dudak
- [dʒ] : ötümlü, yarı kapantılı, dişeti-damak
- [tʃ] : ötümsüz, yarı kapantılı, dişeti-damak
- [d] : ötümlü, patlayıcı, dişeti
- [ð] : ötümlü, patlayıcı, dişeti, genizsil
- [f] : ötümsüz, sızıcı, diş-dudak
- [g] : ötümlü, patlayıcı, ön damak
- [ŋ] : ötümlü, patlayıcı, ön damak, genizsil
- [ɟ] : ötümlü, patlayıcı, küçük dil
- [ʏ] : ötümlü, sızıcı, orta damak
- [ɣ] : ötümlü, sızıcı, küçük dil
- [h] : ötümsüz, sızıcı, gırtlak
- [x] : ötümsüz, sızıcı, orta damak
- [χ] : ötümsüz, sızıcı, küçük dil
- [ʒ] : ötümlü, sızıcı, dişeti-damak
- [k] : ötümsüz, patlayıcı, orta damak
- [q] : ötümsüz, patlayıcı, küçük dil
- [l] : ötümlü, yan, akıcı, dişeti
- [ʎ] : ötümlü, yanal akıcı, geri çevrik (kıvrık)
- [m] : ötümlü, genizsil, çift dudak
- [n] : ötümlü, genizsil, dişeti
- [ŋ] : ötümlü, genizsil, orta damak

- [n] : ötümlü, genizsil, küçük dil
- [p] : ötümsüz, patlayıcı, çift dudak
- [r] : ötümlü, titreşim (çok vuruşlu), dişeti
- [θ] : ötümsüz, sızıcı, diş
- [s] : ötümsüz, sızıcı, dişeti
- [ʃ] : ötümsüz, sızıcı, dişeti-damak
- [t] : ötümsüz, patlayıcı, dişeti
- [w] : ötümlü, yarı ünlü, çift dudak
- [v] : ötümlü, sızıcı, diş-dudak
- [j] : ötümlü, yarı ünlü, ön damak
- [ð] : ötümlü, sızıcı, diş
- [z] : ötümlü, sızıcı, dişeti
- [ʔ] : ötümsüz, patlayıcı, gırtlak

Tablo 50 Nohur Ağzının Ünsüz Düzeni

Çıkış Şekline Göre	Ötüm Bakımından	Çıkış Yerine Göre									
		Çift Dudak (Bilabial)	Diş-Dudak (Labiodental)	Diş (Dental)	Dişeti (Alveolar)	Dişeti-Damak (Post-alveolar)	Geri Çevrik (Retroflex)	Ön Damak (Palatal)	Orta Damak (Velar)	Küçük Dil (Uvular)	Gırtlak (Glottal)
Patlayıcı (plosive)	Ötümlü	b		d					g	G	
	Yarı Ötümlü	b̥		ɖ						ɢ	
	Yarı Ötümsüz	p̚		ɗ							
	Ötümsüz	p		t					k	q	ʔ
Genizsil (Nazal)	Ötümlü	m			n, ñ				ŋ	N	
Titrek veya Çok Vuruşlu (Trill)	Ötümlü				r, ɾ						
	Ötümsüz										
Tek Vuruşlu (Tap or Flap)	Ötümlü				ɾ						
	Ötümsüz										
Sızıcı (Fricative)	Ötümlü	β	v	ð	z	ʒ			ɣ	ʁ	
	Ötümsüz	ɸ	f	θ	s	ʃ			x	χ	h, ɦ
Yarı ünlü (Aproximant)	Ötümlü	w						j, ɟ			
Yarı kapantılı (Africate)	Ötümlü					ɟʒ					
	Ötümsüz					ɟʃ					
Yan ünsüz (Latera approximant)	Ötümlü				l, ɭ		ɭ				

Göklen ve Nohur Ağzlarının Ünsüzlerinin Tasnifi

Ötüm Bakımından

- a. Ötümlü Ünsüzler: [b], [β], [dʒ], [d͡ʒ], [d], [d̪], [g], [g̊], [ɟ], [ɟ̊], [ɣʲ], [ɣ], [ʒ], [ʒ], [l], [l̪], [m], [n], [n̪], [ŋ], [ŋ], [r], [r̪], [r̪], [w], [v], [j], [j], [ð], [z]
- b. Yarı Ötümlü Ünsüzler: [d̪], [g̊]
- c. Ötümsüz Ünsüzler: [tʃ], [f], [ɸ], [h], [h̥], [x], [χ], [k], [q], [p], [θ], [s], [ʃ], [t], [ʔ].
- d. Yarı Ötümsüz Ünsüzler: [b̥], [p], [t]

Çıkış Yerine Göre

- a. Çift Dudak (Bilabial) Ünsüzler: [b], [b̥], [β], [ɸ], [m], [p], [p], [w]
- b. Diş-Dudak (Labiodantel) Ünsüzler: [f], [v]
- c. Diş (Dental) Ünsüzler: [θ], [ð]
- d. Dişeti (Alveolar) Ünsüzler: [d], [d̪], [d̪], [l], [l̪], [n], [n̪], [r], [r̪], [s], [t], [t̪], [z]
- e. Dişeti-Damak (Post-alveolar) Ünsüzler: [dʒ], [d͡ʒ], [tʃ], [ʒ], [ʃ]
- f. Geri Çevrik (Retroflex) Ünsüzler: [ɻ]
- g. Ön Damak (Palatal) Ünsüzler: [ç], [ç̊], [ɣʲ], [j], [j]
- h. Orta Damak (Velar) Ünsüzler: [ɣ], [x], [k], [ŋ]
- ı. Küçük Dil (Uvular) Ünsüzler: [ɢ], [ɢ̊], [ɣ̊], [ɣ̊], [χ], [q], [ŋ]
- i. Gırtlak (Glottal) Ünsüzler: [h], [h̥], [ʔ]

Çıkış Şekline Göre

- a. Patlayıcı (plosive) Ünsüzler: [b], [b̥], [d], [d̪], [g], [g̊], [ɟ], [k], [q], [p], [t], [t̪], [ʔ]
- b. Genizsil (Nazal) Ünsüzler: [m], [n], [n̪], [ŋ], [ŋ]

c. Titrek veya Çok Vuruşlu (Trill) Ünsüzler: [r], [r̥]

d. Sızıcı (Fricative) Ünsüzler: [β], [f], [ɸ], [ɣ], [ɬ], [ɰ], [h], [ħ], [x], [χ], [ʒ], [θ], [s], [ʃ], [v], [ð], [z]

e. Yarı ünlü (Aproximant) Ünsüzler: [w], [j], [j̥]

f. Yarı kapantılı (Africate) Ünsüzler: [dʒ], [tʃ]

g. Yan ünsüz (Latera approximant) Ünsüzler: [l]

3.2.1.3.1. Göklen ve Nohur Ağzlarında Sesbirimsel Değerde Bulunan Ünsüzler

3.2.1.3.1.1. /b/

[b]

[b], ötümlü, patlayıcı, çift dudak ünsüzüdür. [b], ötümlü, patlayıcı, çift dudak ünsüzüdür. Ortak Türkçedeki kelime başı /b/'ler genellikle Türkmen Türkçesinde korunmuş olmasına karşın Batı Oğuz grubunda kelime başı [b-] > [v-] değişikliği sonucunda yarı ünlü [v] sesine dönüşmüştür. Nohur ağzında kelime başı [b] sesleri korunmakla birlikte [v] sesine değişim eğilmi de görülmektedir.

Kelime Başı:

Ortak Türkçedeki kelime başı /b/'ler genellikle Türkmen Türkçesinde korunmuştur: *bay, bir, beş bil* vb. Batı Oğuz grubunda düşmüş olan bazı [b]'ler de Doğu Türkçesinin etkisi ile Türkmen Türkçesinde muhafaza edilmiştir: *bol-, bilen* vb. Bu durum Doğu ve Batı Oğuz grubunun farklı hususiyetlerinden birini teşkil etmektedir. Aynı şekilde Batı Oğuz grubunda kelime başı [b-] > [v-] değişikliği sonucunda yarı ünlü [v] sesine dönüşen /b/'ler de aynı nedenle [b] şeklini muhafaza etmiştir: *bar / var, ber- / ver-vb.*

Göklün Ağzı:

- OTü. **bagla-**; **ba:-** 292a, **bağla-** 'bağlamak' ED 314b, **bagla-** 'bağlamak' DLT 572 > **[ba:ɾla-]** 'a.' 0502222201/51, 0502222201/230, 0502222201/231
- OTü. **bagşı**; **bakşy** (Räsänen 1969: 59), **bagşı** 'bahşı' ED 321a > **[baɣʃu]** 'a.' 0503111204/58, **[baɣʃu]** 0503121101/136
- OTü. **bak-**; **bak-** 'bakmak' ED 311a; **bak-** 'bakmak' DLT 63 > **[baq-]** 'a.' 0502222201/136, 0503121101/100
- OTü. **bal**; **ba:l** 'bal' ED 330a, **bal** 'bal' DLT 343 + **siṇek** 'sinek' ED 838b, **siṇek** 'yerleşik olanların dilinde sivrisinek, göçebelerde ise karasinek' DLT 270 > **[balθineg]** 'arı' 0503111101/114
- OTü. **bar-**; **bar-** 'gitmek' ED 354a, **bar-** 'gitmek' DLT 283 > **[bar-]** 'varmak' 0503210901/66
- OTü. **bas-**; **bas-** 'basmak' ED 370b, **bas-** 'üstüne çöküp basmak, bastırmak' DLT 269 > **[baθ-]** 'basmak' 0602110102/19, 0503120702/69, 0503120702/74, 0506120501/45, 0602110101/117, 0502222701/83
- OTü. **başla-**; **başla-** 'başlamak' ED 381b, **başla-** DLT 572 > **[baʃla-]** 'a.' 0503121102/82, **[baʃla:ɣ-]** 0502222201/7
- OTü. **bat-**; **bat-** 'batmak, gözden kaybolmak' ED 298a, **bat-** 'güneş batmak, gözden kaybolmak' DLT 332 > **[bat-]** 'a.' 0503111202/79, 0503111203/114, 0503111203/124
- OTü. **yatı:r**; **yat-** 'yatmak' EUTS 290, **yat-** DLT 30 + **[-ır]** > **[batu:r]** 'süreklilik gösteren yardımcı fiil' 0602211901/17
- OTü. **bayat**; **bayat** 'Oğuzlardan bir boy adı' ED 385a, **bayat** 'Oğuz boylarının dokuzuncusu' DLT 40 > **[ba:jat]** 'a.' 0503111101/93
- OTü. **ba:y**; **ba:y** 'zengin' ED 384a, **ba:y** 'a.' DLT 176 > **[ba:j]** 'a.' 0503111203/11, **[baj]** 0602211001/115
- OTü. **ber-**; **bè:r-** 'vermek' ED 353b, **bi:r-** ~ **bir-** ~ **ber-** 'vermek' DLT 79 > **[ber-]** 'a.' 0503111204/39, 0602211301/5, 0602110101/120
- OTü. **beri**; **berü** (**bèrü**) 'beri' ED 355a, **berü** DLT 29 > **[bæri]** 'a.' 0502121101/29, 0502121101/30, 0602210801/4, 0602211001/8
- OTü. **bil-**; **bil-** 'bilmek' ED 330b, **bil-** 'bilmek' DLT 34 > **[bił-]** 'bilmek' 0602211302/109

OTü. **birik-** 'birikmek' ED 363a > **[bi:rik-]** 'birikmek' 0601111501/71

OTü. **birle;** ***birle** ED 364b, **birle** 'ile, birlikte, arasında' DLT 36 > **[bi|en]** 'a.' 0602211701/7, 06011126a01/38

OTü. **biş-;** **biş-** 'pişmek' ED 376b, **biş-** 'yemek pişmek' DLT 270 > **[biʃ-]** 'pişmek' 0503111101/155, 0503111101/158

OTü. **bi:ş;** **bé:ş** 'beş' TT 182, **bi:ş** DLT 73 > **[bæ:ʃ]** 'beş' 0502222202/15

OTü. **boğ** 'insanın uzunluğu ve boyu' ED 296b, **boğ** 'insanın uzunluğu ve boyu' DLT 208 > **[boj]** 'insanın uzunluğu ve boyu' 0602211901/93

OTü. **bol-;** **bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-** 'olmak' DLT 263 > **[bol-]** 'ol-' 0502121102/91, 0503210801/73, 0601111501/105, 0601111501/109

OTü. **bugday;** **buğda:y** 'buğday' ED 312b, **bugday** 'a.' DLT 551 > **[boɣdɔj]** 'a.' 0602110101/20, 0602110302/3

OTü. **bölük;** **bölük (bölök)** 'bölük' ED 339b, **bölük** 'hayvan topluluğu (sürü), insan topluluğu (grup)' DLT 193 > **[bø:lek]** 'bölük' 0506120501/50, **[bø:ley]** 0503121102/9

OTü. **börk** 'başlık' ED 362a, **börk** 'baş'a giyilen şey, börk' DLT 176 > **[bø:ri]** 'başlık' 0506110201/31, 0506120401/32, 0601110301/5, 0602110302/39

OTü. **bu;** **bu:** 'bu' ED 291b, **bu** 'bu' DLT 29 > **[bu]** 'a.' 0503111204/11

OTü. **bula-;** ***bula-** 'bulamak' ED 333a, **bula-** 'tencere buharında pişirmek' DLT 563 > **[bula-]** 'bulamak, karıştırmak' 0503120702/46

OTü. **bür-** 'bürmek' ED 355a, **bür-** 'büzmek' DLT 266 > **[byræ:-]** 'bürmek' 0502221001/100, 0503111201/24

Nohur Ağzı:

OTü. **bagsı;** **bakşy** (Räsänen 1969: 59), **bagsı** 'bahşı' ED 321a > **[bæɣʃi]** 'a.' 0601111201/112, 0601111201/92, 0601111201/95, 0601111202/9, 0601111201/93

OTü. **bak-;** **bak-** 'bakmak' ED 311a; **bak-** DLT 63 > **[baɣ-]** 'a.' 0601111201/89, 0601111201/91, 0601114102/87, 0601114102/59, 0601114102/34, 0601113202/59, 0601111201/80, 0601114102/77

OTü. **ba:r ~ bar;** **ba:r** 'var' ED 353a, **ba:r ~ bar** DLT 34 > **[ba]** 'a.' 0601111201/80; **[ba:]** 'a.' 0601110301/43, 0601111202/124, 0601111202/6, 0601113601/45, 0601113801/31, 0601111202/9

OTü. **bas-**; **bas-** 'basmak' ED 370b, **bas-**'üstüne çöküp basmak, bastırmak' DLT 269+
[ma] + [cı] > [basmatʃi] 'haydut' 0601111201/69

OTü. **berü**; **berü**: (**bêrü**;) 'beri'ED 355a, **berü** DLT 29 + [de] > [bærdæ] 'beride'
0601114102/19

OTü. **bış-**; **bış-** 'pişmek' ED 376b, **bış-** 'yemek pişmek'DLT 270 > [bif-] 'a.'
0601114101/106, 0601114101/103, 0601114101/98, 0601114101/102;[bifir-]
]0601114101/11, 0601114101/67, 0601120402/11, 0601114101/92,
0601114101/62, 0601114101/37, 0601114101/39

OTü. **bil-**; **bil-** 'bilmek' ED 330b, **bil-**DLT 34 > [bil-] 'a.' 0601110301/2

OTü. **bi:r**, **bi:r** ED 353b, **bi:r** ~ **bir** DLT 12 > [bir] 'a.' 0601110301/37,
0601111201/117, 0601111302/62, 0601111902/43, 0601113201/36,
0601114102/100, 0601120101/19, 0601120102/50, 0601120402/28

OTü. **bu**; **bu**: 'bu' ED 291b, **bu** 'a.' DLT 29 + [lar] > [bula] 'bunlar' 0601111301/6

OTü. **boyun**; **boyun** 'boyun, ense' EUTS 49, **boyın** ~ **boyun** 'insan vb.'nin boynu'
DLT 376 + [u] + [n] + [a] > [bojnuna] 'boynuna' 0601111301/23,
0601111301/12, 0601120101/11, 0601120101/24, 0601111301/13,
0601120101/12, 0601114102/63

OTü. **bugday**; **buğda:y** 'buğday' ED 312b, **bugday** 'a.' DLT 551 > [buɣdæj] 'a.'
0601111202/38

OTü. **burun**; **burun** 'önce,önceleri' EUTS 54, **burun** 'burun' DLT 201+ [ı] > [burni]
'burunu' 0601114102/19

OTü. **buyur-**; **buyur-** 'buyurmak, emretmek' ED 387b, **buyur-** 'a.' DLT 526 > [byry-]
] 'a.' 0601111301/8; [bujru-] 0601120101/

Kelime İçi:

Genellikle orta ses konumundaki [b]'ler sürtüşmeli hale gelerek çift dudak [β] veya diş-dudaksıl [v]'ye dönüşmüştür. Bu dönüşüm Türkmen Türkçesinin bazı ağızlarında tamamen [β] ve bazılarında [v] şeklinde görülmektedir. [v] şeklini tercih eden ağızlarda eğer bu ünsüz yuvarlak ünlü veya dudak ünsüzü etkisi altında kalırsa [β] şekli de ortaya çıkabilir. İran sahası Göklen ağızında kelime içi /b/'lerin [v] şeklinde telaffuzu yaygındır.

Göklen Ağzı:

- OTü. **ağız**; **ağız** 'ağız' ED 98a, **agız** 'ağız' DLT 486 + **birlik** > [aʁðuʋir|ik] 'ittifak' 0503121101/160
- OTü. **ayıt**;-; **ayıt**- 'sormak' ED 268b, **ayıt**- 'Oğuzlarda söylemek, konuşmak' DLT 115 + [(i)ber-] > [aʁduʋer-] 'söyleyivermek' 0503111203
- OTü. **çibık**; **çibık** 'ince dal, değnek' ED 395b, **çibık** 'dalların taze çubuğu, ince dal, değnek' DLT 160 > [tʃu:ʋuq] 'a.' 0502222201/19
- OTü.; **ı:đ**- 'göndermek' ED 37b, **ıđ**- ~ **ı:đ**- 'göndermek' DLT 79 + **ber**;-; **bê:r**- 'vermek' ED 353b, **bi:r**- ~ **bir**- ~ **ber**- 'vermek' DLT 79 > [i:ʋer-] 'göndermek' 0602210801/40, 0503111201/33, 0503120701/6, 0503120701/11, 0602210801/10, 0503111201/28, 0503120701/6, 0602210801/9
- OTü. **kez**- 'gezmek' ED 757a, DLT 268 + [-e] + **bil**- 'bilmek' ED 330b, **bil**- 'bilmek' DLT 34 > [geðivi|] 'gezebilmek' 0503210801/51
- OTü. **kır**- 'kazımak, koparmak, yolmak' ED 643a, **kır**- 'kazımak, koparmak, yolmak' DLT 276 + [ık] > **kırık** + **Bayundur** 'Oğuz boylarının üçüncüsü' DLT 427 > [Guuruqʋa:juundur] 'Kırık Bayındır, Göklenlerin alt boylarından birinin adı' 0503121101/23
- OTü. **koç**- ~ **kot**- 'koymak, bırakmak' ED 595b, DLT 337 + [u] + **bi:r**- ~ **bir**- ~ **ber**- 'vermek' DLT 79 > **koduber**- > **koyuber**- > **koyber**- > [gøjʋer-] 'koyuvermek' 0503111204/17, 0502222201/28, 0502222201/122
- OTü. **köbek**; **kö:pek** TT184, **köbek** (g-) 'göbek' ED 688b > [gø:vøk] 'göbek' 0602211003/15
- OTü. **kü:n** ~ **kün** 'güneş' ED 725a, DLT146 + [e] + **bak**- 'bakmak' ED 311a; **bak**- 'bakmak' DLT 63 > + [ar] > [gyneʋaqar] 'günebakan, ay çiçeği' 0503111101/62, 0503111101/65, 0602110301/6, 0503111101/63, 0503111101/64, 0503111101/67
- OTü. **oba**; ***oba** 'ova, köy' ED 5b, **o:pa** TT 177, **oba** 'ova, köy' ED 5b, **oba** 'Oğuzcada kabile' DLT 55 > [o:ʋa] 'köy' 0506110701/36
- OTü. **yalvar**;-; **yalbar**- 'yalvarmak' EUTS 281, **yalwar**- 'yalvarmak' DLT 247 > [jalʋar-] 'yalvarmak' 0503121101/241, 0503121101/235
- Far. جنگلبان **cengelba:n** 'orman bekçisi' > [dʒeŋŋe|ʋa:n] 'orman bekçisi' 0502220301/69, 0502220301/70, 0502220301/71, 0602211701/18

Far. دېريستان **debi:rista:n** 'lise' > [**devi:rista:n**] 'lise' 0503121102/26, 0503121102/28, 0503121102/77, 0503121102/27; [**devi:riθta:n**] 0503121102/38

Ar. قربان **kurba:n** 'kurban' > [**gurva:n**] 'kurban' 0503210801/105

Ar. تقريباً **taḳri:ben** 'yaklaşık' > [**taḳri:ven**] 'yaklaşık' 0503111201/110, 0503111204/13, 0503121102/38, 0602110301/40, 0602211701/59, 0602211901/28, 0602211901/57, 0602211901/70

Far. سرباز **serba:z** 'asker' > [**θerva:ð**] 'asker' 0502211901/28, 0502211901/29, 0502211901/30, 0503121102/19, 0602110302/32

Kelime içinde /v/ sesbirimi yuvarlak ünlü etkisi ile [w] altsesi şeklinde de görülebilir.

Göklen Ağzı:

OTü. **a:b** 'av' TT 171, **a:v** 'av' ED 3b, **av** 'Oğuzlarda av' DLT 27 > [**a:wla:-**] 0503111202/64; [**a:wlan-**] 0503111202/55

OTü. **tavar**; **tabar** 'davar' MÇ G 5, **tawar** 'mal, eşya' DLT 55 > [**dɔwar**] 0602110301/41, 0602110301/45, 0602110302/84

Orta ses konumundaki [b]'ler ölçünlü Türkmen Türkçesinde sürtüşmeli hale gelmektedir. Bu dönüşüm Türkmen Türkçesinin bazı ağızlarında tamamen [β] ve bazılarında ise [v] şeklinde görülmektedir. Nohur ağzında bu eğilim sadece [v]'ye dönüşüm şeklinde görülmektedir. Ancak bu ses olayının gerçekleşmediği ve iç seste [b] sesinin korunduğu da gözlemlenmektedir.

Nohur Ağzı:

OTü. **kodber-**; **koy-** ~ **kod-** ED 674b, **koḳ-** ~ **kot-** 'koymak, bırakmak' DLT 337 + [**-u**] + **bi:r-** ~ **bir-** ~ **ber-** 'vermek' DLT 79 > **koduber-** > **koyuber-** > **koyber-** > [**qo:ber-**] 'koyvermek' 0601111902/36

OTü. **kün**; **kün**'gün' EUTS 122, **kün** ~ **kü:n** DLT 47 + **bat-** 'gözden kaybolmak; güneş batmak' DLT 332 + [**ar**] > [**gynbatar**] 'batı' 0601110301/35

OTü. **sor-**; **so:r(a)-** 'sormak, sual etmek' TT 178, **sor-** 'Oğuzcada sormak' DLT 524+ **ber-** > [**so:ru:ber**] 'soruvermek' 0601113601/1

Ar. قربان **qurba:n** 'kurban' > [**gurban**] 'a.' 0601113801/36, 0601120402/19;
[qurba:n] 0601111301/32, 0601120101/31, 0601120402/18, 0601113801/36

[b]

Yarı ötümsüz, patlayıcı, bir çift dudak ünsüzü olan [b] sesbirimciği kelime sonunda /b/ sesi kullanılmamasından dolayı alıntı kelimelerde bulunan son seste yer alan /b/lerin yarı ötümsüz telaffuzu sonucunda oluşur. Kelime içinde de birleşik alıntı kelimelerde aynı sebebe bağlı olarak /b/ > /p/ ses değişiminin ara aşamasını teşkil eder.

Göklen Ağzı:

OTü. **a:yla-** 'dönmek, etrafını çevirmek' TT 172 + **[-p]** > [**ajla:b**] 'dönüp' 0602211701/20

Ar. عرب **'arab** 'Arap' > [**arab**] 'a.' 0506120501/20

Ar. عقب **'akab** 'arka' > [**ægæb**] 'a.' 0602211301/26, 0602211301/39

Ar. جواب **ceva:b** 'cevap, yanıt' > [**dʒovæ:b**] 'a.' 0502222201/113

Ar. راب **hara:b** 'harap, bozuk' > [**χara:b**] 'harap, bozuk' 0602110101/38

Ar. حساب **hesa:b** 'hesap' > [**χaθa:b**] 'hesap' 0502222201/219, 0602211002/70

Ar. قلب **kalb** 'kalp, yürek' > [**galb**] 'kalp, yürek' 0602110101/125

Ar. كتاب **kita:b** 'kitap' > [**keta:b**] 'kitap' 0502211501/55, 0502211501/57, 0502211501/61

Ar. نصيب **naşi:b** 'nasip, kismet' > [**neθi:b**] 'nasip, kismet' 0506120501/1, 0506120501/15

Ar. راب **seva:b** 'sevap' > [**θovæ:b**] 'a.' 0602211501/12

Far. خوب **ho:b** 'iyi' > [**χob**] 'iyi' 0503121102/44, 0601111501/53, 06011126a01/16, 06011126a01/6, 0602211301/42, 0602211301/73, 0602211401/55

Far. کتابخانه **kita:bha:ne** 'kütüphane' > [**kita:bχa:ne**] 'kütüphane' 0502212001/30

Hint. > Far. چاپ **ça:p** 'basım, yayın' > [**tʃa:b**] 'basım, yayın' 0502221001/17

Eski Far. دست لاف **destla:f** 'siftah' + **[a:]** + **[şu]** > [**deθla:ba:ʃi**] 'ilk ya şu' 0502222701/32

[β]

Ötümlü, sızıcı, çift dudak ünsüzü [β]'nin kelime başında kullanımı yaygın değildir. Ancak söyleyişe bağlı olarak bir önceki kelimenin son hecesinde yer alan ünlü veya ünsüz ses ile etkileşime girerek ortaya çıkar.

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

OTü. **ba:r** ~ **bar**; **ba:r**'var' TT 172, **ba:r** ~ **bar** 'var' DLT 34 > [βa·] 'a.'
0601111501/49

OTü. **ber-**; **bè:r-** 'vermek' ED 353b, **bi:r-** ~ **bir-** ~ **ber-** 'vermek' DLT 79 > [βer-] 'a.'
0502211901/164, 0502211901/164

Ölçünlü Türkmen Türkçesinde genellikle orta ses konumundaki [b] 'ler sürtüşmeli hale gelerek diş-dudaksıl [v]'ye veya çift dudak [β] dönüşmektedir. İran sahası Göklen ağzında bu dönüşüm [v]'ye taraf bir eğilim göstermektedir; ancak eğer [b] ünsüzü yuvarlak ünlü veya dudak ünsüzü etkisi altında kalırsa [β] şekli de ortaya çıkabilmektedir.

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **ol**; **ol** 'bu, o' EUTS 141, **ol** '3. teklik kişi adılı' DLT 14 + **bir** + [i] > [oβi:ri]
'öbürü' 0503111101/140

OTü. **tü:p**; **tü:p** 'dip' ED 434b, **tü:p**, **tüp** 'dip' DLT 49+ [ü] + [n] + [e] > [dy:βyne]
'dibine' 0503111101/123

Ar. رطوبت **rutu:bet** 'rutubet, nem' > [rutu:βet] 'a.' 0503111101/163

Kelime Sonu:

Kelime sonunda [β] 'nin kullanımı sadece aşağıdaki örnekte tespit edilmiştir:

Göklen Ağzı:

OTü. **işle-** 'çalışmak' ED 262b, **işle-** 'çalışmak' DLT 146 + [-n] +[-ip] > [iʃleniβ]
'çalışılıp' 0602211301/23

3.2.1.3.1.2. /c/

/c/ sesbiriminin [dʒ] ve [dʒ̥] olmak üzere iki altsesi bulunmaktadır.

[dʒ]

[dʒ] ötümlü, yarı kapantılı, dişeti-damakünsüzüdür. Ortak Türkçede kelime başında/c/ses birimi bulunmaz. Türkmen Türkçesinde alıntı kelimelerdekiler dışındaki başta görülen tüm [dʒ] sesleri /ç/'nin ötümlüleşmesinden ortaya çıkmıştır.[dʒ] ötümlü, yarı kapantılı, dişeti-damak ünsüzüdür.Ortak Türkçede kelime başında /c/ sesbirimi bulunmaz; dolayısıyla bu altses /ç/'lerin ötümlüleşmesi sonucu veya alıntı kelimelerde görülmektedir.

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

OTü. **çar** '(yansıma ses)' ED 427a + [cı] > [dʒartʃi] 'tellal' 0503120701/70, 0506110201/94

[dʒaɢdʒaɢ] 'kahkaha atarken çıkarılan ses' 0503120702/74

ÖTrkm. **çümmükle-**, Yomut ağzı **çümtükle-** = [dʒymdzyk[e-] 'cimciklemek' 0502121102/93

Ar. **جلسه celse** 'oturum, toplantı' > [dʒe[θe] 'oturum, toplantı' 0601111501/84

Far. **جای ca:y** 'yer' > [dʒaj] 'yer' 0502211901/135, 0502211901/52, 0601110301/39, 0602110302/49, 0602110302/50, 0502222201/81, 0502222201/82

Far. **جان ca:n** 'can' > [dʒa:n] 'can' 0506120401/119, 0506120401/121, 0506120401/129, 0506120401/131, 0502120601/20, 0601110301/14

Far. **جنگ ceng** 'savaş' > [dʒɛŋ] 'savaş' 0502211901/39, 0602110201/5, 0602210801/48, 0602210801/65, 0602210801/70, 0602210801/51

Far. **جهت** **cehet** 'taraf' + Tü. **[leyin]** > **[dʒæ:tʃin]** 'o yüzden' 0602110102/59

[dʒuðbuð] 'cızbiz' 0601110301/28

Eski Far. **co:şiden** > **[dʒoʃ-]** 'coşmak' 0503121102/124

Nohur Ağzı:

İran sahası Nohur ağzına ilişkin derleme metinlerimizde bu altses kelime başında sadece alıntı kelimelerde tespit edilmiştir.

OTü. **çögen; çögen** 'çevgen; baston' DLT 103 > ÖTrkm. **cöven** 'mısır' = **[dʒæwæn]** 'a.' 0601111201/22, 0601111202/42

Ar. جائز **ca'iz** 'olabilir, olur' > **[dʒa:jiz]** 'olabilir, olur' 0601111301/30

Far. جان **ca:n** 'can' + **[lık]** > **[dʒa:lliq]** 'canlılık' 0601111301/27

Far. جانور **ca:n-a:ver** 'canlı; zararlı hayvan' > **[dʒanawar]** 'zararlı hayvan' 0601111202/195

Far. جای **ca:y** 'yer' > **[dʒaj]** 'yer' 0601111301/27, 0601120101/28

Far. جلوبندی **celo:-bendi:** bendi: 'motor servisi' > **[dʒolowbændi]** 'a.' 0601111902/5

Ar. جلسه **celse** 'toplantı' > **[dʒæ[æ]sæ]** 'a.' 0601120401/27

Ar. جمع **cem'** 'toplanma' + **[-le]** + **[-ş]** > **[dʒæm[æ]f-]** 'toplaşmak' 0601120402/13

Ar. جماعات **cema:’at** 'insan toplulukları; imamın arkasında namaz kılanlar, bir mezhepten topluca halk' > **[dʒæma:ʔat]** 'a.' 06011113202/176

Ar. جنس **cins** 'çeşit, tür, soy' > **[dʒæns]** 'a.' 0601111902/35, 0601111902/36, 0601111902/34

Ar. جهت **cihet** 'yön, taraf' > **[dʒixæt]** 'a.' 0601113601/10; **[dʒæxæt]** 0601113601/10, 0601113601/23, 0601113601/15

Ar. جمهور **cumhu:r** 'halk, ahali, kalabalık' > **[dʒumɣur]** 'a.' 0601113202/33

[dʒ]'nin baş seste bulunduğu, /ç/'den gelişen şekilleri çok nadirdir. Baş seste bulunan bu [dʒ]'ler Ortak Türkçede baş seste bulunan /y/'den gelişmiştir: OTü. *yar* > *car* (ÖTrkm.) 'su kanalı'.

Kelime İçi:**Göklen Ağzı:**

Orta seste kalan [dʒ]'lerin hemen hemen hepsi /ç/'nin ötümlüleşmesinin sonucu ortaya çıkmıştır.

OTü. **eke** 'abla, büyük kız kardeş' ED 100b, DLT 56 + **eçe** 'büyük kız kardeş' DLT 56 > **[ekedʒi]** 0502221001/14, 0602211302/12

OTü. **kè:çe** TT 182, **kéçe**, **gèce** 'gece' ED 694b, **keçe**, **kiçe** 'gece' DLT 54 > **[gi:dʒe]** 'gece' 0502120601/59, 0502120601/86, 0502120601/89, 0502221001/32, 0502222202/63

OTü. **oçak**; **oçok** ~ **oçak** 'ocak' ED 22b, **oçak** 'ocak' DLT 44 > **[o:dʒaɢ]** 'ocak' 0503120702/39, 0503120702/40

OTü. **uça**: 'sırt, kuyruk sokumu' ED 22b, **uça** 'sırt' DLT 56 > **[u:dʒa]** 'sırt ve omurga kısmındaki et ve bu etin düğün töreninde sunulduğu merasimin adı' 0502221001/50, 0502221001/52

Nohur Ağzı:

OTü. **al-**; **al-** 'almak' ED 124b, **al-**'almak' DLT 97 + **[ɪp]** + **kèt-** 'gitmek' ED701a , **ket-** ~ **kit-** DLT 414 + **[-acak]** + **[-ız]** > **[aɢitdʒaɢ]** 'alıpgideceğiz' 0601113801/50

OTü. **böcek**; ***bö:** + **[cü]** 'kurt, böcek' KBS 170 > **bö:g** 'zehirli örümcek' ED 302b, **bö:g** 'örümcek' DLT 500 > **[mø:dʒæɣ]** 'kurt' 0601114102/60, 0601114102/103, 0601114102/98, 0601114102/36, 0601114102/37, 0601114102/69

OTü. **çap-**; **çap-**'sürmek' ED 394a, **çap-** 'saf çamurla sıvamak' DLT 265 + **[-tur]** + **[acak]** > **[ʧapdurdʒaɢ]** 'at koşturacak' 0601113801/50, 0601113801/51

OTü. **eçe**; **eçe** 'abla, büyük kız kardeş' ED 20a, DLT 56 > **[ædʒæ]** 'anne' 0601111302/30, 0601120102/30

OTü. **ikki**; **ékki** 'iki' ED 100b, **ikki** DLT 78 + **[nçi]** > **[ikindʒi]** 'ikinci' 0601110301/28

OTü. **katinç**; **katin-** 'sertleşmiş, katılaştı' DLT 249 + **[nçi]** > **katinç** > **qatanç** > ÖTrkm. **gatanç** > **[gatandʒ]** 0601111202/137

OTü. **kéçe** ~ **gèce**; **kéçe** ~ **gèce** 'gece' ED 694b, **keçe** ~ **kiçe** DLT 54 > **[ge:dʒæ]** 'a.'

0601120402/6, 0601120402/6, 0601120402/8; [gedʒæ] 0601114102/33, 0601113202/117; [gedʒe] 0601120401/12, 0601120401/13, 0601120401/14, 0601120401/15

OTü. **kiçig; kiçig (sü:cig)** 'küçük' ED 696a, **kiçig** DLT 59 + [rä:k] + [çik] > [kifiræ:ɟik] 'daha küçücük' 0601113601/96

OTü. **kü:ç; kü:ç** 'güç' ED 693a, **kü:ç ~ küç** DLT 125 + [i] > [gydʒi] 'güç, kuvvet' 0601113202/162

OTü. **ne;; ne:** 'ne' TT 181, **ne:** DLT 34 + Far. جرعه **cü're** 'damla' > [næɟyræ] 'nasıl' 0601111901/7

OTü. **oçak; oçok ~ oçak** 'ocak' ED 22b, **oçak** DLT 44 > [odʒaɣ] 'a.' 0601114101/101, 0601114101/97, 0601114101/60

OTü. **sü:çig** 'tatlı' TT 185, **sü:çig** 'a.' ED 796b > [suɟɟi] 'tatlı' 0601111201/29

OTü. **teşük; teşük** 'deşik, yarık' ED563a, **teşük** DLT 194 + [cağız] > [dæʃikɟaɣaz] 'deşikcik, çukurcuk' 0601113601/97

Far. **ca:n** + Tü. [ɰg] > [ɟa:lli] 'canlı' 0601111301/27, 0601111301/32; [ɟa:lli] 0601120101/28; [ɟa:lli] 0601120101/28

Ar. **ḥac** 'hac' > [ɣaɟɟ] 'a.' 0601120401/16, 0601120102/23

Ar. **ḥarc** 'harcama, masraf' > [xærdʒ] 'a.' 0601111201/113

Ar. **va:cib** 'zorunlu' > [va:ɟip] 'a.' 0601120101/24

[ɟ]

[ɟ] ötümlü, yarı kapantılı, dişeti-damak, genizsil bir ünsüzdür. Yan sesinde yer aldığı /ŋ/'nin etkisi ile genizsilleşme kuralı çerçevesinde uyuma girmiştir.

Göklen Ağzı:

OTü. **ba:r** 'var' TT 172, **ba:r ~ bar** 'var' DLT 34 + [laŋ] + [ɟa] > [barlãndʒa] 'biraz zengin' 0503210901/85

3.2.1.3.1.3. /ç/

[tʃ]

[tʃ] ötümsüz, yarı kapalı, dişeti-damak ünsüzüdür. Ortak Türkçede baş seste bulunan /ç/'ler genelde korunmuştur. Bu ses çok nadir olarak da /c/'ye dönüşmüştür. Nohur ağzında ortak Türkçedeki [ç] sesleri genellikle korunmakla birlikte karşılaştırmalı fonoloji bölümünde daha geniş şekilde ele alacağımız üzere iç ve son sete sızıcılaşarak [ʃ] altesine dönüşme eğilimi göstermektedir:

OTü. **kiçig; kiçig** (sü:cig) 'küçük' ED 696a, **kiçig** DLT 59 > **[kiʃi]** 'a.' 0601120402/1
Far. **هيج hi:ç** 'hiç' > **[xi:ʃ]** 'a.' 0601111201/63

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

OTü. **çakır; çakır** 'mavi, mavi-gri' ED 409b, **çakır** 'mavi, gök gözlü' DLT 183 > **[tʃaqr]** 'çok açık renk' 0503210801/31, **[tʃaqqur]** 0506110201/13

OTü. **çal-; çal-** 'vurmak' ED 417b, **çal-** 'yere çalmak, yere vurmak' DLT 276 > **[tʃal-]** 'çalgi çalmak' 0502120601/78, 0502120601/76, 0602110101/116

OTü. **çap-; çap-** 'sürmek' ED 394a, **çap-** 'saf çamurla sıvamak' DLT 265 > **[tʃap-]** 'sürmek' 0502211901/76, 0602110101/123, 0502211901/79, 0602110101/123, 0602110101/128, 0503121101/112

OTü. **çaruk; çaruk** 'çarık' ED 428b, **çaruk** 'çarık' DLT 191 > **[tʃaruq]** 'çarık, ayakkabı' 0502212001/48, 0602110101/64

OTü. **çat; çat** 'kuyu' ED 401b, **çat** 'a.' DLT 508 > **[tʃat]** 'iki ırmağın biriktiği nokta' 0502212001/13

OTü. **çat-; çat-** 'çatmak, kavuşturmak' ED 402a, **çat-** 'Oğuz lehçesinde oğlayı kuzuya katmak' DLT 413 > **[tʃat-]** 'birleştirmek' 0502211901/26

OTü. **çek-; çek-** 'çekmek' ED 413b, **çek-** 'çekmek' DLT 275 > **[tʃek-]** 'çekmek' 0602110201/18, 0602110101/104, 0503111201/73, 0602110101/118, 0506120601/29, 0601110301/19

OTü. **çık-; çık-** 'çıkma' ED 405b, **çık-** 'çıkma' DLT 154 > **[tʃuq-]** 'çıkma' 0502121102/73, 0602110301/15, 0502211901/60, 0502211901/153,

0502211901/162, 0502211901/181

OTü. **çıkan; çıkan** 'yeğen' ED 409a, **çıkan** 'teyze oğlu' DLT 203 > [tʃuqan] 'yeğen'
0502120601/79, 0602211501/54

OTü. **çı:n** 'gerçek, doğru' ED 424a, **çın** 'doğru, güvenilirlik, doğruluk' DLT 171 >
[tʃu:n] 'gerçek, doğru' 0502121101/2, 0502222701/47, 0602110201/33,
0601110301/11, 0602110302/13; [tʃũ:n] 0601110301/12, 0601110301/14,
0601110801/26, 0602110201/30

OTü. **çigit; çigit** 'çiğit, pamuk tohumu' ED 414a, **çigit** 'Argu lehçesinde pamuk
çekirdeği' DLT 179 > [tʃiʔid] 'çekirdek' 0502222702/32, 0602211001/124,
0502211501/16, 0602110102/30, 0602211001/124

OTü. **çö:b** ED 394a > [tʃöp] 'her bir çok küçük ağaç parçası' 0602110102/84,
0602110102/89

OTü. **çörek; çörek** 'yuvarlak ekmek' ED 429a, **çörek** 'yuvarlak ekmek' DLT 195 >
[tʃörek] 'a.' 0502221001/11, 0502221001/3, 0602110201/10, [tʃörek]
0503111201/22, 0503111201/23, 06011126a01/28

OTü. **çugurda:n** 'sel yarığı, uçurum' ED 411b, **çugurdan** 'sel yarığı, uçurum' DLT
255 > [tʃuqur] 'çukur' 0503120702/57, 0503120702/67

Nohur Ağzı:

OTü. **ça:ka** 'küçük, çocuk' TT 172 > [tʃaka] 'a.' 0601114101/139

OTü. **çap-; çap-** 'sürmek' ED 394a, **çap-** 'saf çamurla sıvamak' DLT 265 + [gı] >
[tʃapci] 'at koşusu, at yarışı' 0601111202/141

OTü. **ça:tır; ça:tır; ça:tır** 'çadır' ED 403b, **ça:tır** 'çadır' DLT 204 > [tʃa:du:r] 'çadır'
0601113202/140, 0601113801/56

OTü. **çepiş; çepiş** 'altı aylık keçi yavrusu' ED 399a, **çepiş** 'altı aylık keçi yavrusu'
DLT 185 > [tʃöwiʃ] 'altı ila on bir ay arasındaki keçi yavrusu' 0601114102/60,
0601114102/89, 0601114102/72, 0601114102/63, 0601114102/70

OTü. **çıkaz-; çıkar-** 'çıkarmak' ED 410b, DLT 310 > [tʃuʔar-] 'çıkarmak'
0601114102/97, 0601114102/50, 0601120102/48, 0601111302/55,
0601114102/39

OTü. **çörek; çörek** 'ekmek' ED 429b, **çörek** 'yuvarlak ekmek' DLT195 > [tʃöræx]
'ekmek' 0601114101/11, 0601114101/62, 0601114101/67, 0601114101/92,
0601114101/95, 0601113202/97

[dʒ] kelime içinde bazen korunmuş, bazen de Oğuz Türkçesine özgü bir özellik olarak Azerbaycan Türkçesi ve Türkiye Türkçesinde de örneklerine rastlanıldığı üzere ötümlüleşmiştir.

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **açıl-; açıl-** 'açılmak' ED 26b, **açıl-** 'açılmak' DLT 106 > **[aʃʃul-]** 'açılmak' 0503120702/74, 0503120702/69, 0502222202/16, 0502222201/95, 0602110501/6

OTü. **içgerü; içgerü** 'içeri' ED 25b, **içger-** 'içeriye sokmak' DLT 120 > **[itʃeri]** 'içeri' 0503111101/80, 0602211002/51

OTü. **içmek; içmek** 'yünden yapılmış' ED 27b, **içmek** 'kuzu derisinden kürk' DLT 64 > **[itʃmek]** 'deriden palto' 0503111202/121

OTü. **üçün; üçün** 'için' ED 28b, **üçün** 'sebeup ifade eden bir edat, için' DLT 50 > **[yʃʃyn]** 'için' 0502121102/113, 0502220301/61, 0503111101/161, 0503111101/64, 0503111101/90

OTü. **keçür-; keçür-** 'geçirmek' ED 698b, **keçür-** 'geçirmek' DLT 698 > **[geʃʃir-]** 'geçirmek' 0602211901/114; **[geʃʃir-]** 0503121101/242, 0502222701/98, 0506110201/132, 0503210801/86

OTü. **köçür-; köçür-** 'göçürmek' ED 699a, **köçür-** 'göçürmek, nakletmek' DLT 307 > **[gøʃʃyr-]** 'göç ettirmek, taşıdırmak' 0602211302/21

OTü. **ne:; ne:** 'ne' TT 181, **ne:** 'a.' DLT 34, **ne:çe** 'ne' ED 775a > **[næ:ʃe]** 'a.' 0502220301/22, 0502221001/11, 0502222701/39, 0503111201/14, 0503111201/52

OTü. **serçe; serçe:** 'serçe' ED 845b > **[øertʃe]** 'a.' 0503111202/72, 0502121102/3

OTü. **sıçgan, sıçğa:n** 'sıçan, fare' ED 796a, **sıçgan** 'sıçan, fare' DLT 50 > **[θuʃʃan]** 'a.' 0602211301/72

OTü. **sürçük ~ sürçek; sürçük (sürçök)** 'hikaye, anekdot' ED 845b, **sürçük ~ sürçek** 'Oğuzcada gece yapılan sohbet meclisi' DLT 240 > **[θyrtʃek]** 'masal; bulmaca' 0602110102/79, 0602110101/73; **[θyrtʃyk]** 0602110101/98

Nohur Ağzı:

OTü. **at-** 'atmak' ED 36a, DLT 600 + **[-inça]** >ÖTrkm. = **[ati:ntʃæ]** 'atınca, attığı zaman, attığında' 0601120402/7

OTü. **içegü; içe:gü** 'bağırsak' ED 25; **içegü** 'kaburga kemiklerinin içinde kalan kısım' DLT 81+ **[si]** + **[ni]** > **[yʃæysini]** 'bağırsağını' 0601114102/50

OTü. **keçi; keçi:** 'keçi' ED 695a, **eçkü** ED 24b, **keçi** 'Oğuzcada keçi' DLT 541 > **[gæʃi]** 'a.' 0601114102/25, 0601114102/27, 0601114102/60, 0601114102/33; **[gæʃi]** 0601114102/46

OTü. **keçür-; keçür-** 'geçirmek' ED 698b, DLT 698 > **[geʃir-]** 'a.' 0601113201/22, 0601113202/14, 0601114102/106, 0601113201/35, 0601113202/64, 0601111202/190, 0601113201/7, 0601113801/76; **[geʃirmæx]** 0601113202/44

OTü. **kiçig; kiçig (sü:cig)** 'küçük' ED 696a, **kiçig** 'a.' DLT 59 > **[kiʃi]** 'küçük' 0601111202/163, 0601111302/35, 0601113202/112, 0601114101/140, 0601120102/35, 0601120402/22, 0601111302/40; **[kiʃi]** 0601120402/1

OTü. **kuçak; kuçak** 'kucak' ED 592a, **kuçak** 'a.' DLT 192 > **[cuʃaq]** 'a.' 0601111202/91

OTü. **ne:çe** 'ne' ED 775a, **ne:** TT 181 > **[netʃæ]** 'a.' 0601111201/10, 0601111201/8, 0601111202/124, 0601111302/2, 0601120102/2, n.+ [æ 0601110301/15

OTü. **üçün; üçün** 'için' ED 28b, **üçün** DLT 50 > **[yʃun]** 'a.' 0601111301/32; **[ʃun]** 0601111301/31

OTü. **yalgançı; yalğan** 'yalan' ED 926b, DLT 460+ **[çı]** > **[jalantʃi]** 'yalancı' 0601113202/33, 0601113202/72

Ar. سهل **sehl** 'kolay' + Tü. **[çe]** > **[sæxæʃæ]** 'küçük, ufacık' 0601113601/50

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

Kelime sonunda [ʃ] genelde korunmuştur, ötümlüleşme olayı görülmez.

OTü. **aç-; aç-** 'açmak' ED 18b, **aç-** DLT 180 > **[aʃ-]** 'a.' 0602211302/6, 0502222202/26, 0503121102/49, 0503121102/51, 0502211901/179

OTü. **iç-; iç-** 'içmek' ED19a, **iç-** DLT 92 > **[iʃ-]** 'a.' 0503111203/160,

0502222201/104, 0503111101/139, 0502221001/68, 0506120501/55

OTü. **iç;** **iç** 'iç' ED17a, **iç** DLT 30 > [iʃ] 'a.' 0503121101/224, 0503210901/53, 0502222202/23

OTü. **keç-;** **keç-** 'geçmek' ED 693b, **keç-** DLT 495 > [gæʃ-] 'a.' 0502211901/93, 0502211901/95, 0602211401/34, 0502121101/35, 0503111203/143, 0502211901/121, 0502121102/39, 0502121102/48

OTü. **seç-;** **seç-** 'seçmek' ED 794b > [θeʃ-] 'a.' 0503121102/53, 0502221001/53, 0502120601/56, 0502120601/159, 0502120601/158, 0502221001/58

Nohur Ağzı:

OTü. **aç-;** **aç-** 'açmak' ED 18b, **aç-** DLT 180 > [aʃ-] 'a.' 0601111902/5, 0601111902/46, 0601120402/5, 0601111902/25, 0601110301/14

OTü. **açıl-;** **açıl-** 'açılmak' ED 26b, **açıl-** DLT 106 > [aʃul-] 'a.' 0601113202/50

OTü. **iç-;** **iç-** 'içmek' ED19a, **iç-** DLT 92 > [iʃ-] 'a.' 0601113202/129, 0601111201/109, 0601111201/29

OTü. **içgerü;** **içgerü** 'içeri' ED 25b, **içger-** 'içeriye sokmak' DLT 120 > [iʃ] 0601114101/111, 0601114101/36, 0601114102/33, 0601114101/66, 0601113202/159, 0601113202/160, 0601113202/174, 0601114101/34

OTü. **kaç-;** **kaç-** 'kaçmak' ED 590a, **kaç-** DLT 516 > [kaʃ-] 'a.' 0601114102/99, 0601113202/38, 0601110301/50, 0601113601/22, 0601113601/35, 0601113601/76, 0601113202/36

OTü. **katınç;** **katın-** ED 603a, **katın-** 'katar gibi görünmek' DLT 344 + [nç] > **katınç** > **katanç** > ÖTrkm. **gatanç** > [ɡatantʃ] 0601111202/159, 0601111202/18, 0601111202/19, 0601111202/77, 0601111202/79, 0601111202/80, 0601113801/61

OTü. **keç-;** **keç-** 'geçmek' ED 693b, **keç-** 'geçmek' DLT 495 > [gæʃ-] 0601113202/27, 0601111202/56, 0601120101/13

OTü. **kel-;** **kel-** 'gelmek' ED715b, DLT 29 + [-inçe] > [gælɪntʃæ] 'gelince, geldiği zaman' 0601120401/32

OTü. **koç;** **koç** 'koç' ED 589b, **koçnar** ED 592a, **koç** DLT 161 > [koʃ] 'a.' 0601114102/30, 0601114102/87, 0601114102/103, 0601114102/53, 0601114102/76, 0601114102/79

OTü. **köp;** **köp** 'bol' ED 686a, **köp** 'gür, bol, sık, dolaşık' DLT 160 > [køp|æntʃ]

'çoğunlukla' 0601113201/41

OTü. **kuçak**; **kuçak** 'kucak' ED 592a, **kuçak** DLT 192 > [cuɬʁaɣ] 'a.'
0601111202/91

3.2.1.3.1.4. /d/

[d]

[d] ötümlü, patlayıcı, dişeti ünsüzüdür. "Türkologlar söz başında /t/ sesi kurarak, Ana Türkçede ötümsüz, patlayıcı, bir dil ucu-diş eti, kapanma ünsüzü /t/'nin Oğuz grubu Türk lehçelerinde /d/'ye geliştiğini vurgulamışlardır. İlliç-Svitiç, Oğuz grubu Türk lehçeleri ile Tuva ve Karagas Türkçelerini karşılaştırarak t- > d- gelişimigörülmesinin yanı sıra Ana Türkçede kelime başında /t/ ve /d/ omak üzere iki farklı sesbirim bulunduğunu /d/'nin ise Oğuz Türk lehçelerinde korunmuş olduğunu ifade etmiştir (1963/6: 37-44). N. K. Dimitriyev de Türkmen ağızlarındaki /d/'li ve /t/'li kullanımlara değinerek Merv ağızlarında /d/ ve /t/ seslerinin sadece söz başında değil, söz içinde de kullanıldığını ifade etmiştir (Tenişev 1984: 209)" (Erdem 2014: 79-80).

Ön ses durumundaki /t/'nin ötümlüleşerek /d/'yi oluşturması, tarihî Oğuzcanın ve bugünkü Türkiye Türkçesi, Azerbaycan Türkçesi ve Türkmen Türkçesine ait düzenli bir değişiklik olmakla birlikte dağınık olarak diğer Türk lehçelerinde de görülmektedir. Oğuzcada görülen bu değişikliği Kaşgarlı Mahmut'dan başlayarak izleyebilmekteyiz. Kaşgarlı Mahmut /t-/>/d-/ değişmesiyle ilgili olarak 'Oğuzlarla onlara yakın olanlar kelimedeki söz başı /t/ sesini /d/ sesine çeviriler demek ve şu iki örneği vermektedir: ETü. takı > Oğuz. dahi 'dahi'; ETü. tebe > Oğuz. deve 'deve'. Bu iki söz dışında DLT'de ön sesi /t/'li birçok kelime Oğuzca olarak kaydedilmiştir: *tamar, tavar, tegül, tön-* vb. Bu durum 11. yüzyılda Oğuzcaya ait bir özellik olan t- >

d- değişmesinin henüz başlangıç olduğunu göstermektedir.13. yüzyıldan sonra t- >d- değişmesi daha sık görülmektedir (Karaağaç 2013: 230).

İran sahası Göklen ağzında baş seste yer alan tüm [d] 'ler /t/'nin ötümlüleşmesinden ortaya çıkmıştır.

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

OTü. **ta:g** ~ **tag**; **ta:ğ** 'dağ' ED463a, **ta:ğ** TT 174, **ta:g**~ **tag** DLT 35 > **[daɣ]** 'a.'
0502211901/175, 0503210801/118, 0503111203/110, 0602211001/136,
0602211003/23

OTü **tak-**; **tak-** 'takmak' ED464b, **tak-** 'Oğuzcada takmak' DLT 272 > **[daq-]** 'a.'
0503210801/88, 0503210801/87, 0502120601/52, 0506120502/38,
0502120601/150

OTü. **takıl-**; **takıl-** 'takılmak' ED469b, **takıl-** 'dizilmek, takılmak' DLT 332 >
[daqul-] 'takılmak' 0602211001/175, 0602211003/57, 0503210901/74

OTü. **talaş-** 'dalaşmak' ED502a > **[da:laʃ-]** 'a.' 0502120601/14

OTü. **tañ-**; **tañ-** 'tan ağarmak' ED510b, **tañ** 'şafak vakti, sabah' DLT 95 > **[dān-]**
0502120601/26

OTü. **tañıl-**; **tañıl-** 'iple bağlanılmak' ED520b, **tañıl-** 'ip vb. bir şeyle bağlatmak' DLT
616 + **[-ıl]** > **[dānūl-]** 'iple bağlanılmak' 0602211501/17, 0602211003/26

OTü. **ta:r**; **ta:r** TT 174, **ta:r** 'dar' ED528a, **ta:r** 'herhangi bir şeyin darı, dar' DLT
484 > **[da:r]** 'a.' 0502222201/81, 0506120601/55

OTü. **targak**; ***tarğak** 'tarak' ED 539b, **targak** 'tarak' DLT 11 > **[daraq]** 'a.'
0503120702/77

OTü. **ta:ş**; **ta:ş** TT 174, **ta:ş**'taş' ED557a, **ta:ş** 'taş, kaya'DLT 80 > **[da:ʃ]**
0503121101/219, 06011126a01/53, 06011126a01/60, 0602211001/172

OTü. **tavar**; **tabar** 'davar' MÇ G 5, **tawar** 'mal, eşya' DLT 55 > **[dɔwar]** 'davar'
0602110301/41, 0602110301/45, 0602110302/84; **[dɔwɔr]** 0602110201/14,
0602211502/5, 0602110302/7

OTü. **tê-**; **tê-** 'demek, söylemek' TT 182, **ti-** ~ **ti-** ~ **te-** 'demek, söylemek' DLT 554 >
[de-] 'a.' 0502222201/33, 0506110201/70, 0602110101/101, **[diɟ-]**

0502220301/39, 0506120401/77, 0502211901/134, 0502120601/132

OTü. **teg-**; **teg-** 'değmek' ED 476a, **teg-** 'ulaşmak, değmek' DLT 35 > [**deyⁱ-**] 'a.'
0502212001/53, 0502222201/166, 0502222201/164, 0503111101/78,
0503111101/81, 0506110701/34

OTü. **teñleş-**; **teñleş-** 'denkleşmek' ED522b, **teñleş-** 'denkleşmek' DLT 617 >
[**dēñleş-**] 'a.' 0602110201/40

OTü. **teşük**; **teşük** 'deşik, yarık' ED563a, **teşük** 'deşik, yarık' DLT 194 > [**defik**] 'a.'
0503120701/78, 0503120702/80, 0503120702/81

OTü. **tıl**; **tıl** 'dil' ED489b, **tıl** 'genel olarak dil (lisan), konuşma organı (lisan)' DLT 66
> [**dil**] 0502120601/106, 0503121101/46, 0503121101/90, 0503121102/51,
0503210801/58, 0602211401/26, 0602211401/61, 0602211401/63

OTü. **tile-**; **tile-** 'istemek' ED492a, **tile**-DLT 37 > [**dile-**] 'a.' 0503210801/85,
0502121101/75, 0502211901/26, 0502222201/127

OTü. **tilek**; ***tilek**'dilek' ED498a, **tilek** DLT 207> [**dilek**] 'a.' 0503121101/182

OTü. **tirig**, **ti:r-** 'yaşa-' TT 183, **tirig** 'diri, yaşayan' ED543b > [**di:ri**] 'diri'
0502222201/219

OTü. **ti:ş** 'diş' TT 183, **ti:ş** 'diş' ED 557b, **ti:ş**, **tış** 'diş' DLT 233 > **tişle-** 'dişlemek
ısırmak' ED564b > [**di:şle**] 'a.' 0502222202/18

OTü. **tokı**; **tokı** 'bir şeye vurmak' ED 467, **tokı**- 'dokumak' DLT 562 > [**doqu**] 'a.'
0503120702/89

OTü. **to:l-**; **to:l-** 'dolmak' ED491a, **to:l-** TT 178, **tol-** 'dolmak' DLT 217 > [**do:l-**]
0602211001/9, 0602211001/180, 0502211901/150

OTü. **tök-** 'dökmek' ED477a, **tök-** DLT 273 > [**dök-**] 'a.' 0503120702/29,
0503120702/6, 0502222702/38

OTü. **töşe:k** 'döşek, yatak' ED 563b, **töşek** DLT 195 > [**dyfek**] 'a.' 0502211901/24

OTü. **tüş-**; **tüş-** 'düşmek' ED 560a, EUTS 259, **tüş-** DLT 161 > [**dyf-**] 'a.'
0503121101/70, 0503121101/72, 0503121101/76, 0503121101/77,
0503121101/78, 0602211302/33, 0502222201/24

Nohur Ağzı:

OTü. **a:t** 'ad, isim' TT 172, **a:t** ~ **at** 'isim, unvan' DLT 52 > [**a:d**] 'a.' 0601110301/22,
0601110301/25, 0601110301/30, 0601110301/47, 0601110301/54

OTü. **ta:g** ~ **tag**; **ta:ğ** TT 174, **ta:ğ** 'dağ' ED 463a, **ta:g** ~ **tag** DLT 35 > [**da:ğ**] 'a.'

0601110301/33, 0601113201/10

OTü. **takı** ED 466a, 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' DLT 49 > [**da**] 'a.'
 0601110301/49, 0601111201/78, 0601111202/124, 0601111202/160,
 0601111202/162, 0601111901/28, 0601111902/19, 0601113601/109; [**daxi**]
 0601111201/31, 0601111202/113, 0601111202/191, 0601111202/51,
 0601111202/6, 0601111302/15, 0601113202/75, 0601113801/41,
 0601120401/19

OTü. **tañ-**; **tañ-** '(bağ, ip vb. ile) bağlamak' ED 514a **tañ-** 'a.' DLT 614 > [**dān-**] 'a.'
 0601111201/74; + [**ık**] + [**lı**] > [**dānūχli**] '(bağ, ip vb. ile) bağlanmış'
 0601111201/80

OTü. **ta:ş**; **ta:ş** 'taş' TT 174, **ta:ş** DLT 480 > [**da:ʃ**] 'a.' 0601111302/11; [**da:ʃ**]
 0601120102/12, 0601120401/16

OTü. **taşgaru**; ***taşgaru** 'dışarı' ED 563a, **taş** 'dışarı, dış' DLT 511 + [**garu**] >
 [**daxar**] 'dışarı' 0601111201/117

OTü. **tavar**; **tabar** 'davar' MÇ G 5, **tawar** 'mal, eşya' DLT 55 > [**davar**] 'davar, canlı
 hayvan, mal' 0601113201/29

OTü. **tè-** 'de-, söyle-' ED 433b, **tè:-** TT 182 + [**-mek**] + [**i**] > [**dijmæyi**] 'demesi'
 0601113601/10

OTü. **tegül**; **tegül** 'değil' ED 480a, **tegül** 'Oğuzcada değil' DLT 165 > [**dæ:l**] 'a.'
 0601111201/63, 0601111202/128, 0601111301/30, 0601113202/132,
 0601113601/81, 0601113801/1, 0601114101/100, 0601114102/68,
 0601120101/29

OTü.; **teñ**; **teñ** 'denk' ED511b, **teñ** DLT 599 > [**dæŋ**] 'denk' 0601111902/20

OTü. **tıl**; **tıl** 'dil' ED489b, **tıl** 'genel olarak dil (lisa:n), konuşma organı (lisa:n)' DLT
 66 > [**di**] 'a.' 0601113202/9, 0601111901/28, 0601111201/17, 0601111201/6,
 0601113202/12, 0601111201/6, 0601113202/7, 0601113801/1

OTü. **tı:ş** ~ **tış**; **tı:ş** 'diş' TT 183, **tı:ş** 'diş' ED 557b, **tı:ş** ~ **tış** 'diş' DLT 233 > [**di:ʃ**] 'a.'
 0601111201/31; [**diʃ**] 0601111301/29, 0601120101/29

OTü. **tü:p**; **tü:p** 'ağacın ya da bitkinin kökü' ED 434b, **tü:p** 'dip' DLT 49 > [**di:v**] 'a.'
 0601110301/55; [**di·v**] 0601110301/54

OTü. **tört**; **tört** 'dört' ED 534a, **tö:rt** ~ **tört** 'dört' DLT 78 > [**dørt**] 'a.'
 0601111302/28, 0601113801/15, 0601114102/10, 0601120401/13; [**dø:rt**]

0601111201/114, 0601111202/150, 0601111202/53, 0601111202/85,
0601111302/30, 0601111302/44, 0601120102/32

OTü. **tur-**; **tur-** 'durmak, kalkmak' ED 530b, **tur-** 'durmak, bir yerde kalmak' DLT 229 > **[dur-]** 'a.' 0601113601/105, 0601114102/64, 0601114101/28, 0601120402/3, 0601114102/71, 0601111201/113, 0601114102/61, 0601113601/25, 0601113202/148

OTü. **tüş-**; **tüş-** 'düşmek' ED560a, **tüş-** 'düşmek' DLT 270 > **[dyf-]** 'a.' 0601110301/38, 0601114101/109, 0601111202/185, 0601120401/31, 0601111201/72, 0601111202/169, 0601110301/37, 0601111202/154, 0601111202/56

Fr. **doktor** 'doktor' > **[dykdir]** 'doktor' 0601111201/39, 0601111201/40, 0601111201/44, 0601111201/42, 0601111201/38; **[dykdir]** 0601111201/37

Far. استاد **osta:d** 'hoca' > **[ussa:d]** 'mederese hocası' 0601113801/5

Ar. مسجد **mescid** 'mescit' > **[mæsfjæd]** 'a.' 0601113202/167

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

Orta sesteki [d] 'ler Ortak Türkçenin /t/'lerinden gelişmiştir.

OTü. **kaltur-**; **kaltur-** 'kaldırmak' ED619b, **kal-** 'a.' DLT 513 > **[galdur-]** 0506120401/81, 0503111203/54

OTü. **kaytar-**; **kaytar-** 'çevirmek, döndürmek, geri döndürmek' ED675a, **kaytar-** 'Oğuz lehçesinde yönünü değiştirmek, döndürmek' DLT 529 > **[gajdar-]** 'a.' 0503111203/129

OTü. **kestür-**; **kestür-** 'kestirmek' ED 749b, **kes-** 'kesmek' DLT 269 + **[-tir]** > **[keθdir-]** 'a.' 0502220301/61

OTü. **otuñ**; **ho:tuñ** 'odun' TT 178, **otuñ** (**o:dduñ**) 'odun' ED 60b, **otuñ** 'odun' DLT 11 > **[o:dun]** 'a.' 0502120601/99, 0503111203/38, 0502211901/173, 0602110102/4, 0502211901/180

OTü. **yetti**; ***yètti** 'yedi' ED886a, **yetti** 'yedi' DLT 455 > **[jedi]** 'a.' 0502211901/154, 0502211901/159, 0503111203/110, 0503111203/165, 0503111204/14, 0503120702/27

Nohur Ağzı:

OTü. **al-**; **al-** 'almak' ED 124b, **al-**'a.' DLT 97 > [**alupdi**] 'a.' 0601111302/27

OTü. **arka**; **arka** 'sirt' ED 215b, DLT 76 + [**dan**] > [**arqadan**] 'arkadan' 0601111202/102

OTü. **ayıt-**; **ayıt-** 'sormak' ED 268b, **ayıt-** 'Oğuzlarda söylemek, konuşmak' DLT 115 + [**-a**] + [**mız**] > [**ajdamız-**] 'söylüyoruz' 0601114101/73

OTü. **ber-**; **bè:r-** 'vermek' ED 353b, **bi:r-**~ **bir-**~ **ber-** 'vermek' DLT 79 + [**-ä**] + [**-di**] > [**berædi**] 'veriyordu' 0601111901/3, 0601113202/161

OTü. **buğda:y** 'buğday' ED 312b, **bugday** 'buğday' DLT 551 > [**buxdæj**] 'a.' 0601111202/38; [**buxdaj**] 0601111202/181, 0601111302/5, 0601113201/15; [**buxdaj**] 0601111201/22, 0601114101/58

OTü. **butak**; **butak** ~ **butık** 'dal, budak' DLT 34 + [**ı**] > [**buda:xi**] 'budağı' 0601113601/86

OTü. **et-**; **ät-** 'etmek' EUTS 78, **et-** 'etmek' DLT 167 + [**-er**] + [**-ler**] > [**edællæ**] 'ederler' 0601120402/8, 0601111201/71, 0601113202/175, 0601114101/126, 0601114101/150

OTü. **kadıt-**; **kağıt-** 'dönmek, geri dönmek' ED 596a, **kadıt-** DLT 416 + [**-an**] > [**gajdan**] 'geri dönen' 0601113202/117, 0601113202/127, 0601113202/134

OTü. **ket-** ~ **kit-**; **kèt-** 'gitmek' ED 701a, **ket-** ~ **kit-** DLT 414 + [**e**] + [**miz**] > [**gæmiz**] 'gideriz' 0601120402/15, 0601113601/23

ÖTrkm. **lovurda-** 'parlamak, alevlenmek' + [**-ş**] > [**lowirdaf-**] 'beraber alevlenmek' 0601113601/104

Ölçünlü Türkmen Türkçesinde son seste /d/ sesi bulunmaz. İran sahası Göklen ağzında genellikle alıntı kelimelerde son seste bulunan [d] altsesi ötümsüzleşme eğilimi göstermektedir; ancak [d]'nin korunduğu telaffuzlarda bulunmaktadır.

Göklen Ağzı:

Far. **برورد berhord** + Tü. **et-** > [**bærord ed-**] 'davranmak' 0502212001/63

Ar. **ذات za:t** 'şey' > [**ðɑ:d**] 'a.' 0502211501/24, 0502211901/26, 0502222201/218, 0502222202/56, 0502222702/15, 0503121101/141, 0602211001/215

[ǣ]

[ǣ] ötümlü, patlayıcı, dişeti, genizsil bir ünsüzdür. [m, n, ŋ, ɳ] genizsil ünsüzlerinden sonra veya önce gelen /d/ ünsüzü bu ünsüzlerin çıkış şeklinin etkisi ile genizsileşmektedir.

Göklen Ağzı:

OTü. **sa:n** 'sayı' ED 830b, **sa:n** 'a.' DLT 513 + **[da]** > **[θandǣ]** 'sayıda' 0503121101/221

OTü. **teŋ** ED 511a, DLT 599 + **tu:ş** ED 558a, DLT 497 > **[dēŋđu:]** 'akran' 0503120701/21

OTü. **tê-; tē-** 'demek, söylemek' TT 182, **ti: ~ ti- ~ te-** 'demek, söylemek' DLT 554 > **[t̃ij-]** 'a.' 0502221003/52

OTü. **eŋek** 'çene' ED 183b, **eŋek** 'çeneden azı dişlerine kadar olan bölge' DLT 80 > **enkiŋ** > **eneŋŋ** > **eŋeŋ** > **[ēŋēŋdē]** 'çenende' 0503111201/120

OTü. **ya:s; ya:s** 'yas, matem' TT 175, **ya:s** 'Oğuzcada ölüm, helak' DLT 514+ **[iŋ]** + **[da]** > **[jaθũndǣ]** 'yasında, mateminde' 0602110201/33

OTü. **yaşa-; yaşa-** 'yaşamak' EUTS 289, **yaşa-** 'yaşamak' DLT 481 + **[an]** + **[iŋ]** + **[dan]** > **[ja:fǣ:ndǣn]** 'yaşadığından' 0503111202/15

OTü. **toŋ** '(su vb.) donmak' ED 513a, DLT 614 + **[-tur]** + **[-mak]** > **[dōndurmaŋ]** 'dondurmak' 0503210901/44

OTü. **elig; elig** 'el' ED 140b, **elig** DLT 32 + **[iŋ]** + **[den]** > **[el̃iŋden]** 'elinden' 0502211501/29

ÖTrkm. **gürrüŋ** 'sohbet, muhabbet' + **[deş]** + **[lik]** > **[gurr̃yŋl̃iŋ]** 'muhabbetleşme' 0503121102/71

Far. **زندگی zindegi** 'yaşam' > **[d̃iŋd̃eỹi]** 'a.' 0602211401/57

Far. **بندہ bende** 'köle, kul' > **[bend̃e]** 'a.' 0503121101/220, 0602110101/4

Nohur Ağzı:

OTü. **ara; ha:ra** 'ara sıra, ara' TT 173, **ara** 'çekim edatı, arasında, bir şeyin ortası' DLT 56 + **[lar]** + **[iŋ]** + **[da]** > **[a:ralarũndǣ]** 'aralarında' 0601111201/20

OTü. **miŋ; ming** 'bin' EUTS 130, **miŋ** DLT 119 + **[den]** > **[m̃yŋd̃æn]** 'binden' 0601111202/105

OTü. **öŋ; öng** 'ön' EUTS 151, **öŋ** 'Oğuzlarda ön' DLT 32+ **[den]** + **i-** + **[di]** > **[õŋ̃ænni]** 'öndendi' 0601113202/128

OTü. **ket- ~ kit-; kêt-** 'gitmek' ED 701a, **ket- ~ kit-** DLT 414 + **[-ende]** > **[gi̯æŋ̃æ]** 'gittiği zaman' 0601111202/108

Ar. Far. **قعه қа'le** 'Horasan Türkleri ve Nohur Türkmenlerinde köy' + **[sı]** + **[ŋ]** + **[da]** > **[qalasũnda]** 'köyünde' 0601111202/151

Ar. **معنا ma'na:** 'anlam' + **[sı]** + **[ŋ]** + **[da]** > **[ma:nasũnda]** 'anlamında' 0601120101/31

[d̥]

[d̥] yarı ötümlü, patlayıcı, dişeti ünsüzüdür. Genellikle son seste, nadiren iç seste görülür. Alıntı kelimelerde son seste bulunan /d/ sesinin yarı ötümlüleşmesi ile, Türkçe kelimelerde ise İran Türkmenlerinin son seste yer alan ötümlü ünsüzleri yarı ötümsüz, ötümsüz ünsüzleri yarı ötümlü yapma eğilimi ile ortaya çıkar.

Göklen Ağzı:

OTü. **a:t** 'ad, isim' TT 172, **a:t ~ at** 'isim, unvan' DLT 52 > **[a:d̥]** 'a.' 0502121102/60, 0503121101/104, 0506110201/105, 0506110201/91, 0506120502/49, 0602211001/175

OTü. **okı-; okı-** 'çağırmaq' BK D 28, **okı-** 'çağırmaq' DLT 556 + **[-t]** + **[-an]** > **[oqu:d̥an]** 'okutan' 0602210801/27

OTü. **sü:t; *sü:t** 'süt' TT 185, ED 798b, **sü:t** 'süt' DLT 66 > **[θy:d̥]** 'a.' 0502211901/164

OTü. **o:t ~ ot; ho:t** 'od, ateş' TT 177, **o:t ~ ot** 'ateş, alev' DLT 33 > **[o:d̥]** 'a.' 0502120601/99, 0502211901/58, 0503111203/138, 0503120701/84

Ar. **مورد movred** 'vaka, durum' > **[mowred̥]** 'a.' 0601111501/45

Far. **كمبود kembu:d** 'eksiklik' > **[kæmbu:d̥]** 'a.' 0502211501/23, 0502211501/20

Far. **استاد osta:d** 'hoca' > **[oθta:d̥]** 'a.' 0502212001/31

Far. **رودخانه ru:d̥ha:ne** 'ırmak' > **[ru:d̥ɣa:na:]** 'a.' 0502212001/10

3.2.1.3.1.5. /f/

[f]

[f] ötümsüz, sızıcı, diş-dudak ünsüzüdür. Ortak Türkçede /f/ sesi bulunmaz.

İran sahası Göklen ağzındaki /f/'ler şu şekilde gelişmiştir:

1. İran sahası Yomut ağzında ve onların komşusu Göklenlerin Bayındır alt ağzında orta sesteki /p/'lerin sızıcılaşması ile ortaya çıkar.

Göklen Ağzı:

OTü. **arpa**; **arpa**: 'arpa' ED 198b, **arpa** DLT 74 > GökB. **[arfa]** 'a.' 0503111202/110, 0602211301/56, 0503111202/114

OTü. **çapıl**;- **çapıl**- 'harekete geçirilmek' ED 397a, **çap**- DLT 265 > GökB. **[tʃaful-]** 'atı hızlı koşturmak' 0503111202/32

OTü. **tap**;- **tap**- 'bulmak' ED 435b, **tap**- 'bulmak' DLT 214 > GökB. **[taf-]** 'bulmak' 0502120601/21, 0502120601/21, 0503111201/4, 0502222202/2

ÖTrkm. **telpek** 'kalpak' = GökB. **[tefek]** 'kalpak' 0502211901/138, 0502211901/142, 0502211901/147, 0502211901/82

OTü. **tep**;- **tep**- 'tepmek' ED 435b, **tep**- 'tekmelemek, tepmek' DLT 19 > GökB. **[def-]** 'tepmek' 0506110701/79, 0502211901/57

ÖTrkm. **topar** 'topar, grup' > GökB. **[tofar]** 'a.' 0502121101/5, 0506110701/44

OTü. **toprak**; **toprak** 'toprak' (*topra:k ED 443a), **toprak** 'toprak' DLT 12 > GökB. **[tofrɒk]** 'toprak' 0502211901/57

Far. چپ **çep** 'sol' + [e] > GökB. **[tʃefe]** 'sola' 0502121102/101, 0502121102/105

Far. چوپان **çu:pa:n** 'çoban' > GökB. **[tʃofan]** 'a.' 0502121102/98, 0502121112/88, 0502121102/97

Far. تپانچه **tepa:nçe** 'tokat, avuç içiyle vurma' > GökB. **[tafandʒa]** 'tabanca' 0503111203/162

2. Alıntı kelimelerde bulunan [f] sesi korunur:

Göklen Ağzı:

Fr. **asphalte** / **asfalt** > Far. آسفالت **a:sfa:lt** 'asfalt' > **[asfalt]** 'a.' 0602211301/16

Ar. افراد **efra:d** 'fertler' > **[æfrad]** 'a.' 0502221003/36

Ar. **جفا** **cefa:** 'cefa, eziyet' > [dʒefa:] 'a.' 0503121102/94

Ar. **حيف** **hayf** 'haksızlık,cevir,zulum' > [χajf] 'a.' 0502222201/222

Ar. **حيلة** **hila:fet** 'birinin yerini tutma; halifelik' > [χæla:fa:] 'a.' 0502221003/7

Ar. **صوفي** **şu:fi:** 'tasavvuf ehli' > [θo:fi] 'a.' 0506120401/15, 0506110701/93; [θo:fi] 0503111201/93

Ar. **تعريف** **ta'ri:f** 'tarif, etrafıyla anlatma' > [tæ:rif] 'a.' 0502221003/1

Ar. **توافق** **tava:fuḵ** 'uzlaşma' > [tava:fuḵ] 'a.' 0503111201/18

Ar. **تصادف** **teşa:düf** 'kaza' > [taθadyf] 'a.' 0506120401/63

Ar. **تلفظ** **telaffuz** 'söyleyiş, söyleniş' > [tæ|æffuz] 'a.' 0503210801/48, 0503210801/49

Ar. **توفيق** **tevfi:k** 'uydurma, uydurulma' > [towfi:q] 'a.' 0602211301/5; [towfiḵ] 0503121101/217

Ar. **وفاة** **vazı:fe** 'görev' > [weði:fæ] 'a.' 0503111201/88

Ar. **ضبط** **zebt** 'teyip, radyo' > [ðæft] 'a.' 0503111204/59

Far. **جفت** **cüft** 'çift' > [dʒyft] 'a.' 0503210901/84, 0503210901/86

3. Ses taklidi kelimelerde de [f] sesi kullanılmaktadır:

Göklen Ağzı:

[uf] 0502222202/65

İran sahasındaki Yomut ve onların komşusu Göklenlerin Bayındır alt ağzında orta sesteki /p/'lerin sızıcılaşması sonucu [f] sesi ortaya çıkmaktadır. Ancak Nohur ağzında aynı konumdaki [p]'ler sızıcılaşmamaktadır. Ancak Yomut ağzının veya Bayındır Göklen alt ağzının etkisi ile bazı Nohur ağzı konuşurlarından kelime içi ve sonunda bu ses değişimine ilişkin şu örnekler tespit edilmiştir:

Nohur Ağzı:

OTü. **arpa**; **arpa:** 'arpa' ED198b, **arpa** DLT 74 > [arfa] 'a.' 0601111202/38

OTü. **kapuğ**; **kapığ** 'kapı' ED 583a, **kapug** DLT 684 > [gafu] 'a.' 0601114102/7

OTü. **köp**; **köp** 'bol' ED 686a, **köp** 'gür, bol, sık, dolaşık' DLT 160 + [-el] > [køfæ|-] 'çoğal-' 0601111201/98; + [rā:k] > [køfræy] 'daha çok' 0601113801/67

Hint. > Far. **چاپ** **ça:p** 'çap, baskı' > [tʃa:f] 'çap, baskı' 0601113202/44

İran sahası Nohur ağzında [f] sesleri sadece alıntı kelimelerde kelime başında bulunmaktadır.

Kelime Başı:

Nohur Ağzı:

Ar. فَعَالِيَّة **fa'a:liyyet** 'faaliyet' > [faʔaliyæt] 'a.' 0601111901/42

Ar. فقط **faḳaṭ** 'yalnız, ancak' > [fæɣæt] 'a.' 0601111201/47, 0601111202/122, 0601111902/39

Ar. فرق **farḳ** 'fark' ÖTrkm. parh = [færg] 'a.' 0601111202/194, 0601111902/47, 0601120402/18

Ar. فرض **farz** 'farz' > ÖTrkm. parz = [færz] 'a.' 0601111201/102, 0601120402/38

Ar. فساد **fesa:d** 'fesat' + [lık] > [fusa:tluq] 'fesatlık' 0601111201/98

Ar. فقه **fıḳıḥ** 'fıkıh' > [fiqh] 'a.' 0601110301/8

Ar. فکر **fıkr** 'fikir, düşünce' > ÖTrkm. pikir > [fikir] 'a.' 0601113202/55

Far. فارسی **fa:rsi:** 'Farsça' > [fa:rsi:] 'a.' 0601111902/11

Far. فرهنگ **ferheng** 'kültür' > [færhæŋ] 'a.' 0601111202/190 Far. فشوکه **feşveke** 'bir tür yemek' > [fæʃvækæ] 'a.' 0601114101/38

Far. فرزند **ferzend** 'çocuk, evlat' > ÖTrkm. perzent > [færzænt] 'a.' 0601111301/6, 0601120101/4

Kelime İçi:

Nohur Ağzı:

Ar. دفعه **def'a** 'defa, kez' > [dæfæ] 'a.' 0601111901/35

Ar. اضافه **iza:fe** 'fazla' > [æza:fa] 'a.' 0601111201/102, 0601111201/103, 0601111202/30, 0601113201/36, 0601113202/176

Ar. نف **nefer** 'kişi' > [næfær] 'a.' 0601111202/53, 0601120402/23

Ar. صافکاری **şafka:ri:** 'kaportacı' > [sa:fka:ri] 'a.' 0601111902/8

Kelime Sonu:

Nohur Ağzı:

Ar. اطراف **eṭra:f** 'yanlar, uçlar, kıyıları' > [ætɾaf] 'etraf' 0601111201/5

[tʃarɪf] 'Nohurların bir alt boyunun adı' 0601113601/60, 0601113601/61

[ɸ]

[ɸ] sesi [b] ve [p] seslerinin sürtüşmeli hali olan ötümsüz, sızıcı bir çift-dudak ünsüzüdür. Yuvarlak ünlülerin yanında kullanılan [p] sesi [ɸ]'ye değişmektedir. Bu ses değişimi İran sahasında Yomut ağzı ve Göklen ağzının Bayındır alt ağzında görülmektedir. İran sahası Göklenlerinin Kayı alt ağzında ise iç seste [p] sesinin korunması dolayısıyla bu ses değişimi yoktur.

Göklen Ağzı:

OTü. *köp 'çok' ED 686a, köp 'gür, bol' DLT 160 + [i] + [si] > GökB. [køɸiθi] 'çok' 0503210801/9; + [-el] > GökB. [køɸel-] 'çoğalmak' 0503111101/29, 0503111101/30, 0503111101/28, 0503111101/11, 0602211301/80

Far. ژاپنی japoni: 'japon' > GökB. [ʒa:ɸoni:] 'japon' 0503111101/146

Ar. صوفی şu:fi: 'sofu, mutasavvıf' > GökB. [θo:ɸi] 'sofu, mutasavvıf' 0503111201/93

Far. صوفیان şu:fiya:n 'yer adı' > GökB. [θo:ɸija:n] 'Kelale şehrine bağlı bir köy' 0503111201/98

Ar. سفلی sufla: 'aşağı' > GökB. [θoɸla:] 'aşağı' 0602110302/6

Ar. توافق tava:fuḵ 'uzlaşma' > GökB. [towaɸuɤ] 'uzlaşma' 0503111201/13

Far. تفنگ tüfeng 'tüfek' > GökB. [tyɸɛŋ] 'tüfek' 0503111204/16

3.2.1.3.1.6. /g/

[g]

[g] ötümlü, patlayıcı, ön damak ünsüzüdür. [g] sesi Türkmen Türkçesinde istisnalar hariç her zaman baş seste kullanılır. Bu ses Eski Türkçede görülen kelime başı /k/'nin ötümlüleşmesinden ortaya çıkmıştır. İran sahası Nohur ağzında orta ve son seste yer alan [g] altsesinin bazen Azerbaycan Türkçesinde görüldüğü üzere [j] sesine değiştiği görülmektedir: *dey*- 'degmek', *eyri* 'egri'.

Kelime Başı:**Göklen Ağzı:**

OTü. **kê:ç** 'geç' TT 182, **kê:ç** (**gê:c**) 'geç' ED 692b > **[gi:tʃ]** 'a.' 0502221001/83, 0503111202/141

OTü. **keçi:** ED 695a, **eçkü** 'keçi' ED 24b, **eçkü** 'a.' DLT 60 > **[geʧi]** 'a.' 0503210901/24, 0503210901/32, 0503210901/35

OTü. **keçür-** 'geçirmek' ED 698b, **keçür-** 'geçirmek' DLT 698 > **[geʧir-]** 'a.' 0503121101/242, 0502222701/98, 0506110201/132, 0503210801/86, 0503120702/75, 0503111201/23

OTü. ***köç-** 'göçmek' ED 693a, **köç-** 'göçmek' DLT 266 > **[gøʧ-]** 'a.' 0602211401/58, 0602211401/59, 0602211501/21, 0506120601/44, 0503210801/33

Nohur Ağzı:

OTü. **keçi; keçi:** 'keçi' ED 695a, **eçkü** ED 24b, **keçi** 'Oğuzcada keçi' DLT 541 > **[gæʧi]** 'a.' 0601114102/25, 0601114102/27, 0601114102/60, 0601114102/33; **[gæʧi]** 0601114102/46

OTü. **keçür-; keçür-** 'geçirmek' ED 698b, DLT 698 > **[geʧir-]** 'a.' 0601113201/22, 0601113202/14, 0601114102/106, 0601113201/35, 0601113202/64, 0601111202/190, 0601113201/7, 0601113801/76; **[geʧirmæx]** 0601113202/44

OTü. **kel-; kel-** 'gelmek' ED 715b, DLT 29 > **[gæl-]** 'a.' 0601114102/86, 0601114102/99, 0601114101/123, 0601110301/55, 0601111202/175, 0601111901/19, 0601113202/88, 0601113601/70, 0601113601/89, 0601113601/98, 0601111202/189, 0601111301/6

OTü. **kelin; kelin** 'gelin' ED 719a, **kelin** 'gelin' DLT 204 > **[gælʲin]** 'a.' 0601111202/20, 0601111202/88, 0601111202/89 0601114101/121

OTü. **keltür-; keltür-** 'getirmek' ED 716b, **keldür-** DLT 48 > **[gætir-]** 'a.' 0601113201/23, 0601111202/89, 0601111201/110, 0601111302/13, 0601113202/147, 0601113601/103; **[getir-]** 0601113202/142, 0601111902/28, 0601114101/121, 0601114101/116, 0601120102/13; **[getiril-]** 0601113202/141

OTü. **kemi; kemi:** 'gemi' ED 721b, **kemi** 'Oğuz ve Kıpçak lehçelerinde gemi' DLT

- 548 > [gæ:mi] 'a.' 0601110301/37, 0601110301/32
- OTü. **keñeş-; kèñeş-** 'danışmak' ED 734b, DLT 615 > [geŋæʃ] 'danışma' 0601113202/106, 0601113202/90
- OTü. **kerek; kergek** 'gerek' ED 742a, **kerek** DLT 73 > [gæræk] 'gerek' 0601111902/36, 0601120402/17, 0601120402/37
- OTü. **ket- ~ kit-; kèt-** 'gitmek' ED 701a, **ket- ~ kit-** DLT 414 > [get-] 'a.' 0601114102/20, 0601114102/64, 0601114102/95, 0601120401/23, 0601120402/36, 0601113202/132, 0601111202/129; [git-] 0601114102/20, 0601111902/39, 0601111201/87, 0601111302/48, 0601113202/74, 0601114102/19, 0601111901/34, 0601111902/43; [gæt-] 0601111301/15; [gæt-] 0601111301/15
- OTü. **kez-; kez-** 'gezmek' ED 757a, DLT 268 > [gæz -] 'a.' 0601113202/24, 0601111201/60
- OTü. **kezik** 'çalışmada nöbet, sıra' ED 758b, DLT 197 > [gæzæk] 'sıra, nöbet' 0601113202/71
- OTü. **köñül; köñül** 'gönül' ED 731b, **köñgül** DLT 63 > [gøwn] 'a.' 0601114102/84, 0601114102/55
- OTü. **köñlek; köñlek** 'gömlek' ED 732a, **köñlek** DLT 598 > [gøjnæk] 'gömlek' 0601111201/87
- OTü. **kör-; kör-** 'görmek' ED 736a, **kör-** 'bakmak, görmek' DLT 187 > [gør-] 'a.' 0601111902/30, 0601111902/30, 0601111902/31, 0601111902/31, 0601113601/92, 0601113202/78, 0601113202/81, 0601111201/74; + [-iʃ] > [gøriʃ] 'birbirini görme, görüşme' 0601111901/36; + [-mek] > [gørmæx] 0601113202/11
- OTü. **körküt-; körgüz-** 'göstermek' ED 744a, **körküt- ~ körkit-** DLT 433 > [gørkæz-] 'a.' 0601111201/114, 0601111201/115
- OTü. **kötür-; kötgür-** ED 706a, **kötür-** 'kaldırmak' DLT 288 > [gøtær-] 'götür-' 0601111201/102, 0601111201/75, 0601111201/79
- OTü. **köz; köz** 'göz' EUTS 119, **köz** DLT 40 > [gøz] 'a.' 0601113601/10, 0601113601/11, 0601113601/13, 0601113601/14, 0601113601/3, 0601113601/5, 0601113601/7, 0601113601/99, 0601120402/27
- OTü. **közle-; közle-** 'gözlemek' ED 760b, **közle-** 'göze vurmak' DLT 575 > [gøz]æ-

'a.' 0601111301/17, 0601120101/17

OTü. **kün; kün** 'güneş' ED 725a, **kün** ~ **kü:n** 'gün' DLT 47 > **[gyn]** 'a.'
0601111202/138, 0601111901/7, 0601113201/26, 0601113202/141,
0601113801/44, 0601120401/26, 0601113201/26, 0601120401/16; **[gun]**
0601113202/100, 0601113202/111, 0601113202/93, 0601113202/99,
0601113202/100

OTü. **küywen-** 'savsaklamak, uygulamamak' DLT 531 > **[gyjmæn-]** 'oyalanmak'
0601114102/103

OTü. **kü:z ~ küz; kü:z** 'güz, sonbahar' TT 185, **kü:z ~ küz** DLT 164 > **[gyjz]** 'a.'
0601113201/14, 0601113201/15; **[gy:z]** 0601113601/49

Göklen ağzının en ayırtedici özelliklerinden bir kelime başındaki bazı [g] seslerini [w] sesine değişmeleridir. Her zaman değişime uğrayan [g] sesi yuvarlak ünlünün yanında yer almaktadır.

Göklen Ağzı:

OTü. **kör-; kör-** EUTS 116; **kör-** 'bakmak, görmek' DLT 187 > **gör-** > **[wør-]** 'a.'
0502222201/173, 0502222701/76, 0503121101/233, 0503121101/196,
0502222201/173, 0503121101/238; **[wør-]** 0503210801/82; **[wør-]**
0502222201/161, 0502222201/173, 0502222701/76, 0503121102/118,
0503210901/24, 0602110102/51, 0602110102/52

OTü. **köre; kör-** 'görmek' ED 736a, **kör-** DLT 287 + **[e]** > **göre** > **[wøre]** 'a.'
0503121102/14, 0503121102/32; **[wøræ]** 0502121102/41, 0503121101/267,
0503210901/17

OTü. **köz; köz** 'göz' EUTS 119, **köz** 'göz' DLT 40 > **göz** > **[wöð]** 'a.' 0602110101/16

OTü. ***közle-** 'gizlemek' ED 760b, **közle-** 'göze vurmak' DLT 575 > **gözle-** >
[wöððe-] 'a.' 0502221003/66; **[wöð[e-]** 0602110102/57; **[wølle-]**
0602211001/81; **[wølle-]** 0502222201/68, 0502222201/96, 0502221001/7,
0502221002/42, 0502221002/54, 0502222201/160

OTü. **köt; köt** ED 700b, **köt** 'göt' DLT 161 > **göt** > **[wøt]** 'arka' 0602110102/86

OTü. **küreş-; küreş-** 'güreşmek; savaşmak' ED 747b, **küreş-** 'güreşmek' DLT 238 >
güreş > **[wøref]** 'güreş' 0503111201/70, 0503121101/117, 0503121101/142,

0503121101/153, 0506110201/59

OTü. **kötür-**; **kötgür-** 'kaldırmak' ED 706a, **kötür-** 'taşımak' DLT 288 > **götür-** > **[wøter-]** 'a.' 0502220301/29

OTü. **köz**; **köz** 'göz' ED 756b, **köz** 'göz' DLT 40 > **göz** > **[wøð]** 'a.' 0602211401/39, 0503121101/228, 0502222202/7, 0602211401/39, 0602211501/27, 0503121101/245, 0503121101/174, 0602211502/2, 0602211003/13

Kelime İçi:

İran sahası Göklen ağzında [g] sesi orta seste bulunmaz; ama kapantılı /k/ sesinden sonra aykırılma sonucunda görülebilir.

Ar. مکه **Mekke** > **[mekge]** 'a.' 0503111203/52, 0506120501/14

Göklen Ağzı:

OTü. **a:k** ~ **ak** 'beyaz' ED 75a, **a:k** ~ **ak** 'Oğuzcada beyaz' DLT 53 + Far. كل **kel** 'saçsız' > **[ækge]** 'Akkel, Göklenlerin bir tiresi' 0503121101/87

ÖTrkm. **ökde** 'hamarat' = **[økge]** 'hamarat' 0502220301/19

OTü. **sekiz** 'sekiz' ED 823b, **sekiz** 'sekiz' DLT 183 > **[θekgið]** 'a.' 0502121101/53, 0502211501/34, 0502211901/98, 0503111203/105, 0506120601/13, 0602110101/62

Nohur Ağzı:

OTü. **eşik**; **eşik** 'eşik' ED 260a, **eşik** 'eşik' DLT 33+ **[i]** + **[n]** > **[æ:figin]** 'eşiğini' 0601111201/75

OTü. **ilkün** 'halk, millet, bodun' EUTS 93 > **[ilgin]** 'halk' 0601113601/18

ÖTrkm. **üytge-** 'değişmek' + **[-p]** + **[-dir]** = **[yjtgæ:pdır]** 0601113801/8; + **[ik]** > **[yjtgæfik]** 'değişik' 0601113201/17, 0601113201/36

Ar. مکه 'Mekke' > **[mækgæ]** 'a.' 0601111202/42

Far. زندگی **zindegı**: 'yaşam' + **[mız]** > **[zændægımız]** 'yaşamımız' 0601113201/33

Ortak Türkçedeki [g] sesi, orta seste genellikle düşer:

OTü. **bulga-** 'tutmaç, bulamaç gibi yemekleri karıştırmak' DLT 570 > **[bula-]** 'a.' 0503120702/46

OTü. **tüş-**; **tüş-** 'düşmek' ED 560a, **tüş-** 'düşmek' DLT 270 + **[gen]** > Gök. **[dyfen]**

'düşen' 0602211001/43, 0502120601/78

OTü. **eşek**; **eşgek** 'eşek' ED 260a, **eşek** ~ **eşgek** 'eşek' DLT 68 > Gök. **[eʃek]** 'a.' 0502121102/28, 0503111203/36; **[eʃek]** 0602110201/16

OTü. **içgerü** 'içeri' ED 25b, **içger-** 'içeriye sokmak' DLT 120 > Gök. **[iʃeri]** 'a.' 0503111101/80, 0602211002/51

OTü. **ilgerü**: ED 144a > **ilgeri** > Gök. **[iləri]** 'a.' 0602211002/22, 0602211002/49, 0602211002/82

OTü. **yinçge**; **yinçgä** 'ince' EUTS 297, **yinçge** 'herhangi bir şeyin incesi, ince' DLT 610 > **inçge** > Gök. **[inʃe]** 'a.' 0602211701/51, 0602210801/24, 0602210801/1, 0602211502/34

Kelime Sonu:

Ortak Türkçede kelime sonunda bulunan [g] sesleri düşer.

Göklen Ağzı:

OTü. **sü:çig** 'tatlı' TT 185, **sü:çig** 'tatlı' ED 796b, **sü:çig** ~ **süçig** 'her şeyin tatlı olanı' DLT 113 > **[θyjʃi]** 'a.' 0503121102/51

OTü. **kiçig** (**sü:cig**) 'küçük' ED 696a, **kiçig** 'küçük' DLT 59 > **[kiʃi]** 'a.' 0502222701/5, 0503121101/152, 0602211001/235, 0502222702/43, 0602110101/145

Nohur Ağzı:

OTü. **köp**; **köp** 'bol' ED 686a, **köp** 'gür, bol, sık, dolaşık' DLT 160 + **[rā:k]** > **[køpræ:g]** 'daha çok' 0601113201/15

Far. گنگ **leng** 'topal' > **[ləng]** 'a.' 0601120101/28

[ğ]

Genizsil [ŋ] sesinin yanında bulunan /g/ sesi, bu ünsüzün etkisi ile genizsilleşir.

Göklen Ağzı:

OTü. **kêneş-** 'danışmak' ED 734b, DLT 615 > **[gẽŋʃe-]** 'a.' 0502222701/49

[adʒanθŋʃrli] 'Acansengerli, Gülistan Eyaletinde bir köy adı' 0503120702/2, 0503121102/10

Far. جنگل **cengel** 'orman' > [dʒẽŋgɛl] 'a.' 0502220301/12

Nohur Ağzı:

Far. جنگل **cengel** 'orman' > [dʒæŋgæ] 'a.' 0601114102/67

[ɟ]

[ɟ] ötümlü, patlayıcı, küçük dil ünsüzüdür. Kelime başında kullanılan [ɟ] sesleri Oğuz Türkçesinin bir hususiyeti olarak Eski Türkçede görülen kelime başı /k/'lerin ötümlüleşmesinden ortaya çıkmıştır.

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

OTü. kaç-; kaç- 'kaçmak' ED 590a, kaç- DLT 516 > [ɟaɟf-] 'a.' 0502121101/73, 0502121101/75, 0502121101/75, 0502121102/95, 0502121102/95, 0502121101/73, 0506110201/55, 0506110201/56

OTü. kılınç 'kılıç' ED 623a, kılıç DLT 8 > [ɟulɟɟ] 'a.' 0502222701/97

OTü. koç; koç 'koç' ED 589b, *koçnar ED 592a koç DLT 161 > [ɟoɟ] 'a.' 0503120701/89, 0503121102/106, 0503210901/33, 0503120701/112

OTü. kız, kı:z 'kız' TT 176, kız ~ kı:z DLT 125 > [ɟijð] 'a.' 0502121101/68, 0602110302/38

Nohur Ağzı:

OTü. kaç-; kaç- 'kaçmak' ED 590a, kaç- DLT 516 > Noh. [ɟaɟf-] 'a.' 0601114102/99, 0601113202/38, 0601110301/50, 0601113601/22, 0601113601/35, 0601113601/76, 0601113202/36; + [-ak] > [ɟaɟfaɟ] 'kaçak, firari' 0601113601/34

OTü. kapıg; kapıg 'kapı' ED 583a, kapug DLT 684 > [ɟafu] 'a.' 0601114102/7; [ɟapɟ] 0601111201/80, 0601111201/79, 0601111201/64

OTü. ka:r; ka:r ED 641a, ka:r 'kar' DLT 5 > [ɟa:r] 'a.' 0601113801/11, 0601114102/20

OTü. karı; karı: 'yaşlı' ED 644b, karı DLT 206 > [ɟarru-] 'a.' 0601111301/14, 0601120101/14; [ɟa:ri] 0601113801/13; [ɟa:rri] 0601113202/112; + [ɟig] >

[**garrulux**] 0601114101/6

OTü. **karın**; **karın** 'karın' ED 661a, **karın** 'karın' DLT 27 > [**garuın**] 'a.'
0601114102/88

OTü. **kara** 'siyah, kara' DLT 5 > [**gara**] 'a.' 0601111201/21, 0601111202/61,
0601120101/32

OTü. **karındaş**; **karındaş** 'kardeş' ED 662a, **karındaş** DLT 205 > [**garunnaf**]
'kardeş, akraba' 0601114101/2, 0601113601/18, 0601113202/74; [**garinnaf**]
0601111901/14, 0601111901/16

OTü. **kat**; **kat** ED 593b, **kat** 'bir şeyin kat yeri' DLT 161 > [**gæt**] 'yan'
0601114102/25

OTü. **katık** 'tutmaca katılan sirke ve yoğurt gibi çeşni' DLT 192 > [**gatuq**] 'a.'
0601114101/36, 0601114101/59

OTü. **kaya**; **kaya**: 'taş' ED 674b, **kaya** 'dağın kayası' DLT 49 > [**gæjæ**] 'kaya'
0601114102/26, 0601114102/27, 0601114102/46, 0601114102/60,
0601114102/82, 0601114102/84, 0601114102/87

OTü. **kayna-**; **kayna-** 'kaynamak' ED 678b, **kayna-** DLT 93 + [-t] > [**gæjnæt-**]
'kaynatmak' 0601114101/101

OTü. **kaytar-**; **kaytar-** 'çevirmek, döndürmek, geri döndürmek' ED675a, **kaytar-**
'Oğuz lehçesinde yönünü değiştirmek, döndürmek' DLT 529 + [-mak] + [çı]
> [**gæjtærmæxʃi**] 0601114102/27; [-mak] > [**gajtarmæx**] 0601113202/128

OTü. **kınan-**; **kına-** 'cezalandırmak, kınamak' EUTS 175, **kına-** 'işkence etmek,
cezalandırmak' DLT 564+ [-n] > [**gujnæn-**] 'üzülmek, kınamak;
celandırmak' 0601111201/109

OTü. **kış**; **kış** 'kış' EUTS 177, **kış** DLT 10 > [**guʃ**] 'a.'
0601113201/23, 0601114101/28, 0601114101/29, 0601114102/18,
0601113601/50, 0601114102/82, 0601113601/47

OTü. **kız**; **kı:z** TT 176 'kız', ED 679b > [**guʒ**] 'a.' 0601110301/44, 0601111302/30,
0601120101/18, 0601120102/29, 0601110301/40, 0601111302/46,
0601120102/44, 0601114101/138

OTü. **kızgın**; **kız** 'sıcak' EUTS 178, **kızart-** 'kızdırılmak' DLT 307, **kızart-**
'kızdırılmak' DLT 630 > [**guʒbuun**] 'sıcak' 0601111202/185

OTü. **kızıl**; ***kızıl** 'kızıl' ED 682a, **kızıl** 'kızıl' DLT 32 > [**guʒuul**] 'a.'

0601111201/72, 0601114101/42, 0601114101/45, 0601114101/50,
0601114101/54, 0601114101/83

OTü. **koç; koç** 'koç' ED 589b, **koçnar** ED 592a, **koç** DLT 161 > [Goʃ] 'a.'
0601114102/30, 0601114102/87, 0601114102/103, 0601114102/53,
0601114102/76, 0601114102/79

OTü. **kod-; koy- ~ kod-** ED 674b, **koç-** ~ **kot-** 'koy-, bırak-' DLT 337 + [-ul] >
[Gojʉl-] 'koyulmak' 0601111202/96

OTü. **ko:m; ko:m** ED 625b, **ko:m** 'su dalgası' DLT 503 > [Go:m] 'su dalgası'
0601120401/29, 0601120401/32, 0601120401/34

OTü. **konşı; konşı:** 'komşu' ED 640b, **konşı** DLT 219 > [Gowʃi] 'a.' 0601113202/142;
[Gowʃu] 0601113202/145

OTü. **kork-; kork-** 'korkmak' ED 651b, **kork-**, DLT 627 > [Gorq-] 'a.'
0601113601/103, 0601113601/35, 0601113601/35

OTü. **koşa** 'ikişer ikişer, çiftler çiftler' DLT 458 + **erken** 'iken' DLT 66 > [Goʃækæn]
0601114102/32

OTü. **kovala-; kovala-** EUTS 190, **kovaşla-, kovaştır-** TS VIII 2939 > [Govala-] 'a.'
0601114102/52

OTü. **koy; ko:ŋ** 'koyun' ED 631a, **ko:y ~ koy** 'koyun' DLT 26 > [Gojuun]
0601111301/25, 0601114102/83, 0601120101/26, 0601114102/30,
0601114101/130, 0601114102/99, 0601114102/84, 0601120402/30

OTü. **kuçak; kuç-** 'kucaklamak' EUTS 185 + [ak], **kuçak** 'kucak' DLT 192 >
[Guʃaq] 'kucak' 0601111202/91

OTü. **kudruk, kudruk** 'kuyruk' ETG 284, **kudruk** DLT 170 + [ı] > [Gu:riʃi]
'kuyruğu' 0601120402/27

OTü. **kulak; kulğak** 'kulak' ED 621a, **kulak** DLT 76 > [Gulaʁ] 'a.' 0601120101/28,
0601111301/27, 0601111301/28, 0601120101/29

OTü. **kum; kum** 'kum' ED 678b, **kum** DLT 56 > [Gum] 'a.' 0601111302/11,
0601120102/12

OTü. **kurgak; kurğak** 'kurak toprak' ED 563b, **kurgak** 'kuraklık' DLT 473 + [çı] +
[lık] > [Guraqʃʉluʉq] 'kuraklık' 0601111202/39

OTü. **kuruğ ~ kurığ** ED 652b, **kurug** 'kuru' DLT 10 > [Gurri] 'kuru' 0601113202/21

OTü. **kurul-; kurul-** 'kurulmak' ED 659a, **kurul-** DLT 106 > [Gurul -] 'kurulmak'

0601113202/140

OTü. **kutgar-**; **ķurtġar-** 'kurtarmak' EUTS 188, **kutgar-** DLT 363 > [gutar-] 'kurtarmak, bitmek' 0601120401/10, 0601120401/16, 0601111202/89, 0601111201/9; + [-an] > [guta:ran] 'kurtaran' 0601111202/80, [gutara:n] 0601111202/80

OTü. **kuzgun**; **kuzgun** 'kuzgun (Corvus corone)' DLT 221 > [guzkun] 'kuzgun' 0601114101/107

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **tokuz**; **toķuz** 'dokuz' EUTS 245, **tokuz** DLT 498 > [noqcuð] 'a.' 0602110302/21, 0602110302/22

Ar. فقط **faķať** 'fakat' > [paġat] 'a.' 0502221002/61, 0502221002/62, 0502221002/65, 0502221002/69, 0502221002/72, 0602110101/47

Ar. انقلاب **inķıla:b** 'devrim' > [ingula:p] 'a.' 0503120701/25, 0506110201/142

OTü. **kulak**; **keçi** 'Oğuzcada keçi' ED 695a, DLT 541 + **kulak** 'kulak' ED 620b, DLT 76 > [ketʃgulaq] 'kızarmış hamurdan yapılan bayramlardan dağıtılan küçük börek' 0502120601/145

Ar. لغات **luġa:t** 'sözlük' > [luġa:t] 'a.' 0503210801/46

Ar. مقاله **maķa:le** 'makale' > [maġala] 'a.' 0503210801/44

Ar. مشغول **meşġu:l** 'meşkul' > [mæʃġu:l] 'a.' 0602211301/6, 0602211301/8

Far. اين قدر **in ķadar** 'bu kadar' > [ingæd] 'a.' 0502221003/57

Far. شغال **şaġa:l** 'çakal' > [ʃaġal] 'a.' 0503111202/49

Nohur Ağzı:

Kelime içindeki /g/ sesleri ölçünlü Türkmen Türkçesinde [ɣ]'ye dönüşmektedir. Ancak Nohur ağzında bu dönüşümün gerçekleşmediği, [g] sesinin korunduğu durumlar görülmektedir. Alıntı kelimelerdeki [g] sesleri de bu eğilime göre telaffuz edilmektedir.

OTü. **başka**; **baş** 'baş' EUTS 35, **baş** DLT 66 + [ka], **başga**, **başġa** TS II 557 > [ba:ʃġa] 'başka' 0601111202/116

OTü. **çap**- 'sürmek' ED 394a, **çap**- 'saf çamurla sıvamak' DLT 265 + [gı] > [ʧapɕi] 'at koşusu, at yarışı' 0601111202/141; [ʧapɕi] 0601111202/133, 0601111202/135, 0601111202/136, 0601111202/142; [ʧapɕu] 0601111202/162, 0601111202/148

Ar. حَقِيقَةً **haki:katen** 'gerçekten' > [xæɕiɕætæn] 'a.' 0601111901/20

Ar. نَقْش **naqş** 'resim; işleme' > [naɕuʃ] 'nakış, desen' 0601114101/12, 0601114101/12

Ar. مَوْعِدٌ **mevki'yyet** 'konum, mevki' > [mu:ɕijæt] 'a.' 0601114102/3

Ar. مُسَابَقَةٌ **müسابaqa** 'yarış' > [musabiɕæ] 'a.' 0601113202/103

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

Far. شُلُوغ **şulu:ğ** 'kalabalık' > [ʃuluɕ] 'a.' 0502222701/70

Nohur Ağzı:

OTü. **aşak**; **aşak** ED 259a, **aşak** 'Oğuzcada dağ eteği' DLT 45 + [ra:k] > [aʃa:ɰura:ɕ] 'biraz aşağı, daha aşağı' 0601111202/65; [aʃa:ɰra:ɕ] 0601111202/66

[Ġ]

[Ġ] ötümlü, patlayıcı, genizsil, küçük dil ünsüzüdür. Göklen ağzında metinlerimizde genizsilleşme kuralı çerçevesinde genizsil [ŋ] sesinin etkisi ile benzeştiği bir örnek tespit edilmiştir.

Göklen Ağzı:

Ar. انْقِلَاب **inḳıla:b** 'devrim' > [ẽŋĠela:p] 'a.' 0506110201/35; [ũnĠuɰlap] 0602210801/6, 0602210801/5

[ç]

[ç] yarı ötümlü, patlayıcı, bir küçük dil ünsüzüdür. Söyleyişe bağlı olarak ortaya çıkan bir yan ses olup şu örneklerde tespit edilmiştir:

Ar. علاقه **'ala:ka** 'alaka, ilgi' > [ala:çã] 'a.' 0602110201/25

Ar. دقيق **daqi:k** (Farsça telaffuzu) 'detaylı' > [**daɣu:ɟ**] 'a.' 0602211001/230, 0602211001/231

Ar. فرق **farq** 'fark' > [**farɟ**] 'a.' 06011126a01/69

Ar. تحقيق 'araştırma' > [**taɣi:ɟ**] 'a.' 0503210801/4

Far. شلوغ **şulu:ğ** + [**luk**] > [**fuluɟluɟ**] 'kalabalıklık' 0602210801/59, 0602210801/63

3.2.1.3.1.7. /ğ/

[yʝ]

[yʝ] ötümlü, sızıcı, paltallaşmış ön damak ünsüzüdür. Baş seste yer almaz. İnce ünlüler ile bir arada kullanılır. Göklen ağzından derlenen metinlerde sadece kelime içinde ve son seste görülen [yʝ]'ler genellikle Ortak Türkçedeki /g/'lerden gelişmiştir.

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **begen-**; **begen-** DK 72-11 > [**beyʝen-**] 0503210801/2, 0503121102/99, 0503121102/46

OTü. **çigit**; **çigit** 'çiğit, pamuk tohumu' ED 414a, **çigit** 'Argu lehçesinde pamuk çekirdeği' DLT 179 > [**çʝiʝid**] 'a.' 0502222702/32

OTü. **seksön**; **sekiz o:n** 'seksen', **seksön** ED 823b, **seksön** DLT 220 > [**θeyʝθen**] 'a.' 0502212001/50, 0503111101/39, 0602110101/23

OTü. **tegrek**; **tegrek** 'bir şeyin halka şeklindeki yuvarlak kenarı' ED 485b, DLT 240 + [**cik**] > [**teyʝedʝik**] 'yuvarlarcık' 0503120701/78, 0503120701/79

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. **bölük**; **bölük (bölök)** 'bölük' ED 339b, **bölük** 'hayvan topluluğu (sürü), insan topluluğu (grup)' DLT 193 > [**bø:ʝeyʝ**] 'a.' 0503121102/9

OTü. **çörek**; **çörek** 'yuvarlak ekmek' ED 429a, **çörek** 'yuvarlak ekmek' DLT 195 >

[tʃöreyʃ] 'a.' 0602110201/18, 06011126a01/27

OTü. **teg-**; **teg-** 'değmek' ED 476a, **teg-** 'değmek' DLT 35 > [deyʃ-] 'değmek' 0502212001/53, 0502222201/166, 0503111101/81, 0502221003/63, 0502212001/40, 0506110701/34

OTü. **teşük**; **teşük** 'deşik, yarık' ED563a, **teşük** 'deşik, yarık' DLT 194 > [deʃiyʃ] 'a.' 0503120702/83

OTü. **sürçük** ~ **sürçek**; **sürçük (sürçök)** 'hikaye, anekdot' ED 845b, **sürçük** ~ **sürçek** 'Oğuzcada gece yapılan sohbet meclisi' DLT 240 > [θyrtʃeyʃ] 'a.' 0602110101/86

Far. **جنگل cengel** 'orman' + [lig] > [dʒẽŋŋẽliʃ] 'a.' 0602110201/4

Far. **زرنگ zereng** 'zeki' + Tü. [lig] > [ðerẽŋŋẽliʃ] 'zekilik' 0502121102/92

[ɣ]

[ɣ] ötümlü, sızıcı, küçük dil ünsüzüdür. Kalın ünlüler ile birlikte kullanılan [ɣ] kelime başında bulunmaz. Kelime içinde ve son sesteki [ɣ]'ler ise genelde Ortak Türkçedeki /g/'lerdengelişmiştir. /ğ/ sesbiriminin kalın ünlülü kelimelerle kullanılan altsesi olmasına karşın Nohur ağzında aykırılışma sonucunda ince ünlülü kelimeler ile bir arada kullanıldığı durumlarda bulunmaktadır.

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **bagla-**; **bağ** 'bağ' TT 172, **ba:-** 292a, **bağla:-** ED 314b 'bağlamak', **bagla-** DLT 572 > [ba:ɣla-] 'a.' 0502222201/51, 0502222201/230, 0502222201/231, 0502220301/65; [baɣla-] 0502220301/64

OTü. **kısğa**; **kısğa** 'kısa' ED 667a, **kısğa** DLT 269 > [ɣu:θɣa] 'a.' 0503210801/72

OTü. **togru**; **toğuru** 'doğru' ED 473a, **togru** 'kılıç, hançer ve bıçağın, kabzaya sokulan kuyruğu' > [dɔɣri] 'a.' 0503111101/109, 0503121101/173, 0503210801/114

Nohur Ağzı:

OTü. **ahtug** 'torun' MM 231-2 > [artuɣuŋ] 'torunun' 0601114102/97

- OTü. **ağla-; ıgla-** 'ağlamak' EUTS 85, **ıgla-** ~ **yıgla-** DLT 146 + [p] > [a:ɣla:p] 'ağlayıp' 0601111901/32
- OTü. **agır; ağır** 'ağır' ED 88b, **agır** DLT 62 > [a:ɣur] 'ağır' 0601111201/31
- OTü. **ağız; ağız** 'ağız' ED 98a, **agız** 'a.' DLT 34 > [aɣwız] 'a.' 0601120402/5
- OTü. **aķa; aķa** 'büyük kardeş, ağabey' EUTS 9 > [aɣa] 'ağabey' 0601111902/31, 0601113202/75, 0601113202/75; [a:ɣa] 0601113202/99, 0601113202/75
- OTü. **aşak; aşak** ED 259a, **aşak** 'Oğuzcada dağ eteği' DLT 45 + [ra:k] + [da] > [aʃa:ɣura:ɣda] 'daha aşağıda' 0601111202/65
- OTü. **bağla-; ba:-** 'bağlamak' ED 292a, **bağla:-** 'a.' ED 314b > [baɣla-] 'a.' 0601111902/46; [ba:ɣla] 0601120102/26, 0601111302/25
- OTü. **balçık; balçık** 'Oğuzca balçık' ED 333, **balçık** 'a.' DLT 129 > [paltʃuɣ] 'a.' 0601111302/12, 0601120102/13
- OTü. **başka; baş** 'baş' EUTS 35, **baş** DLT 66 + [ka] > **başğa** TS II 557 > [baʃɣa] 'a.' 0601113201/17, 0601113201/22, 0601113202/140, 0601113202/74, 0601113601/52, 0601113801/34; [baʃɣæ] 0601114101/56
- OTü. **ber-; bér-** 'vermek' ED 353b, **bi:r-** ~ **bir-** ~ **ber-** 'vermek' DLT 79 + [mek] + [i] + [n] + [de] > [bermæɣinnæ] 'vermesini de' 0601113202/35
- OTü. **buğda:y** 'buğday' ED 312b, **bugday** 'buğday' DLT 551 > [buɣdæj] 'a.' 0601111202/38; [buɣdaj] 0601111202/181, 0601111302/5, 0601113201/15; [buɣdaj] 0601111201/22, 0601114101/58
- OTü. **ça:ka** 'küçük, çocuk' TT 172 > [tʃaɣa] 'çocuk' 0601111201/93, 0601113601/99, 0601114101/80; [tʃa:ɣa] 0601111201/28, 0601111201/75, 0601111201/81, 0601111301/6
- OTü. **çağır-; ça:kır-** 'çağırmaq' TT 172 > [tʃa:ɣurmaɣ] 'çağırmaq' 0601113202/164, 0601120402/6; [tʃa:ɣir-] 0601120402/11
- OTü. **kıkır-; kıkır-** 'bağırmaq' ED 612, **kıkır-** 'yüksek sesle gülmek' DLT 83 > [ɣu:ɣur-] 'a.' 0601111202/160, 0601111202/160, 0601111202/161, 0601113801/61, 0601113801/64
- OTü. **oğlan; oğul** 'oğul, çocuk' EUTS 139, **ogul** ~ **ogıl** DLT 37 + [an] > [oɣlan] 'a.' 0601111302/29, 0601113202/2, 0601114102/100, 0601114102/17, 0601120102/29, 0601111302/28, 0601111302/30, 0601120102/30
- OTü. **omurtka** 'omurga' ED 164a > [õnũrka:] 'a.' 0601114102/71

- OTü. **takı**; **takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' ED 466a, DLT 49 > [**da:xi**] 'a.'
 0601111201/31, 0601111202/191, 0601111202/51, 0601111302/15,
 0601113202/75, 0601113801/41, 0601120401/19; [**da:xi**] 0601113202/69
- OTü. ***tağıt-**; ***ta:ğı** + [**t**] KBS 261 > [**da:ɣut -**] 'dağıtmak' 0601113202/56,
 0601113202/49
- OTü. **tur-**, **tur-** 'kalkmak, ayakta durmak, durmak' EUTS 253, **tur-** 'durmak' DLT
 229 + [**mak**] + [**i**] > [**durma:xi**] 'durması' 0601113202/145
- OTü. **uğra-**; **uğra-** 'uğramak' ED 91a, **ugra-** 'uğramak' DLT 580 > [**uɣra-**] 'hareket
 etmek, yola düşmek' 0601114102/63, 0601120401/29, 0601111202/50
- OTü. **yığ-**; **yığ-** 'toplamak' T 43, **yığ-** DLT 251 > [**jɣɨna-**] 'yığmak, toplamak'
 0601114102/10

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

Ortak Türkçedeki /g/ Göklen ve Nohur ağızlarında genelde son seste korunmuştur:

- OTü. **bog-**; **boğ-** 'boğmak' ED311b, **bog-** 'boğmak' DLT 271 > [**boɣ-**] 'a.'
 0601111501/117, 0502222201/18, 0602211301/81
- OTü. **sag-**; **sağ-** 'sağmak' ED804b, **sag-** '(süt) sağmak' DLT 196 > [**θaɣ-**] 'a.'
 0502222702/2, 0502222702/2
- OTü. **tog-**; **toğ-** 'doğmak' ED465a, **tog-** 'a.' DLT 271 > [**doɣ-**] 'a.' 0602110101/14,
 0602110101/19, 0502120601/134, 0602211302/100, 0602211001/90
- OTü. **yag-**; **yağ-** 'yağmak' TT 175, **yağ-** ED 896a, **yag'** DLT 189 > [**jaɣ-**] 'a.'
 0602110201/10, 0602211001/147, 0602110301/35, 0503111202/141,
 0503111202/105

Nohur Ağzı:

- OTü. **ta:g** ~ **tag**; **ta:ğ** TT 174, **ta:ğ** 'dağ' ED 463a, **ta:g** ~ **tag** DLT 35 > [**da:ɣ**] 'dağ'
 0601110301/33, 0601113201/10, 0601110301/39, 0601110301/36,
 0601110301/39
- OTü. **yok**; **yo:k** 'yok' TT 178, **yo:k** 'yok' ED 895a, **yo:k** ~ **yok** 'yok' DLT 47 > [**jɔɣ**]
 'a.' 0601113601/21

[y]

[y] ötümlü, sızıcı, orta damak ünsüzüdür. Bu ses Nohur ağzına ait derleme metinlerimizde son seste tespit edilmemiştir. Bu altses ince ünlülü kelimeler ile birlikte kullanılır.

Göklen Ağzı:

OTü. **ugur** 'Oğuzcada karşılık, bedel' ED 89a, DLT 39 + [u] + [n] + [a] > [uɣurno]
'uğruna' 0503111204/2

Kelime Başı:

Nohur Ağzı:

Türkçe kelimelerin baş sesinde yer almayan bu altses bir önceki kelimenin son ünsüzü ile benzeşen kelime başı [g] sesinin dönüşmesi sonucunda iki örnekte tespit edilmiştir:

OTü. **kel-**; **kel-** 'gelmek' ED 715b, DLT 29 > [yæl-] 'gelmek' 0601120101/4

OTü. **kün**; **kün** 'güneş' ED 725a, **kün** ~ **kü:n** 'gün' DLT 47 > [yyn] 'gün'
0601113202/100

Kelime İçi:

Nohur Ağzı:

OTü. **emcek**; **ä-** 'emmek' EUTS 71, **em-** DLT 94 + [cek] + [i] > [æmdʒæyi] 'memesi'
0601120402/27

OTü.; **eşgek** 'eşek' ED 260a, **eşgek**, **eşyek**, **eşek**'eşek' DLT 68 + [e] > [æffæyæ]
'eşeğe' 0601114102/79, 0601114102/81

OTü. **içegü**; **içe:gü** 'bağırsak' ED 25; **içegü** 'kaburga kemiklerinin içinde kalan kısım'
DLT 81+ [si] + [ni] > [yʃæysini] 'bağırsağını' 0601114102/50

OTü. **ne:** 'ne' TT 181, **ne:** 'ne' DLT 34 + [me] + [çi] + [lik] + [e] + [miz] >
[næmætʃiliy] 'şeycilik' 0601111902/18

OTü. **tè-** 'de-, söyle-' ED 433b, **tè:-** TT 182 + [-mek] + [i] + [n] + [den] >
[demæyinnæn] 'söylediğinden' 0601113202/15

OTü. **tè-** 'de-, söyle-' ED 433b, **tè:-** TT 182+ **[-mek]** + **[i]** > **[dijmæyi]** 'demesi'
0601113601/10

OTü. **teg-;** **teg-** 'değmek' ED476a, **teg-** 'ulaşmak, değmek' DLT 35 > **[dæy-]** 'a.'
0601113202/142

OTü. **teşük;** **teşük** 'deşik, yarık' ED 563a, **teşük** DLT 194 > **[dæfiyi]** 'a.'
0601113601/94

OTü. **köp;** **köp** 'bol' ED 686a , **köp** 'gür, bol, sık, dolaşık' DLT 160 + **[ră:k]** + **[i]** >
[køpræ:yi] 'daha çoğu' 0601113201/42

OTü. **seksö:n** 'seksen' ED 823b, **seksön** DLT 220 > **[sæysæn]** 'a.' 0601110301/28,
0601111901/1, 0601113202/15, 0601113202/17, 0601113202/27

OTü. **yigirmi;** **yigirmi** 'yirmi' EUTS 296, **yigirme ~ yigirmi** DLT 465 > **[jiyirim]** 'a.'
0601111901/7

3.2.1.3.1.8. /h/

[h]

[h] ötümsüz, sızıcı, gırtlak ünsüzüdür. İran sahası Göklen Türkmenlerinin Kayı alt grubu genelde sadece [χ] altsesini kullanmaktadırlar, ancak Bayındırlarda her iki altses karma şekilde görülmektedir. Bu sesin kullanımı İran sahası Bayındır Göklenleri ve Yomut ağzı arasında benzerdir. Bayındır Göklenlenlerinde kelime /h/ sesi ile başlıyorsa her zaman [h] altsesi ön seste yer almaktadır. [h] orta ve son seste ince ünlülü kelimelerle kullanılır. İran sahası Bayındır Göklenleri ve Yomut ağzı arasında kullanımı yaygın olan bu ses Nohur ağzında sadece alıntı kelimelerde kullanılmaktadır. Derleme metinlerimizde bu sesin son seste kullanımı tespit edilmemiştir. Ortak Türkçede /h/ bulunmadığından dolayı bu ağızlarda Göklen ve Nohur /h/'lerin ortaya çıkışını şu şekilde özetleyebiliriz:

1. Oğuzların genelinde gerçekleşen ön sesteki kalın /k/'lerin bazı yerlerde /h/'leşmesi ses olayı neticesinde *hani-* *haçan* vb.,

2. Orta seste kalın /k/'lerin sızıcılışması durumunda (ince /k/'ler Göklen ağzında açılmaz),

3. Alıntı kelimelerde,

Göklen Ağzı:

OTü. **kiŋ; kiŋ** 'geniş' ED 732a, DLT 601 + [-len] > [hẽŋlẽn-] 'genişlemek'
0503121101/101

Far. هشتاد **hešta:d** 'yetmiş' > [hæʃta:d] 'a.' 0502221003/24; 0502121101/86

Far. خیابان **hi:yaba:n** 'cadde' > [hija:wa:n] 'a.' 0502212001/63

Ar. حتماً **hatmen** 'kesinlikle' > [høkmæ:n] 'a.' 0502222202/8

Ar. هدهد **hüdhüd** 'Süleyman kuşu' > [hythyt] 'a.' 0503111202/74

Ar. هو **heves** > [høwæ:θ] 0503121102/13, 0503121102/72

Ar. حيل **hi:l** 'çeşit, tür' + Tü. [li] > [hilli] 'çeşitli' 0502121102/18, 0503111101/104,
0602211302/61

Ar. حاضر **ha:zır** 'hazır' > [hæ:ðır] 'a.' 0502222702/21, 0503111202/110,
0503111202/82, 0503121101/186

Ar. سارت **hesa:ret** 'zara ziyan' > [hesa:ræt] 'a.' 0502212001/40

Nohur Ağzı:

Ar. فقه **fıkh** 'fıkıh' > [fiqh] 'a.' 06011110301/8

Far. هشتاد **hešta:d** 'seksen' > [haʃda:d] 'a.' 0601120401/23

Far. هزار **heza:r** 'bin' > [haza:r] 0601120401/23, [hæza:r] 'a.' 0601111202/28

Far. حاضر **ha:zır** 'hazır' > [ha:zær] 'a.' 0601111201/43

Far. هماهنگ **hema:heng** 'uyumlu' > [hæma:hæŋ] 'a.' 0601111902/29

Far. هجده **hicdeh** 'on sekiz' > [hijdæh] 'a.' 0601113601/5

Far. هواپیما **heva:peyma:** 'uçak' > [howa:pæjma:] 'a.' 0601120401/24

Far. بهداشت **behda:št** 'sağlık ocağı' > [bæhda:ft] 'a.' 0601111201/41

Far. فرهنگ **ferheng** 'kültür' > [færhæŋ] 'a.' 0601111202/190

Far. پناهنده **pena:hende** 'mülteci' > [pæna:hændæ] 'a.' 0601113202/26

4. Ses taklidi kelimelerde,

Göklen Ağzı:

[hej] 'hey' 0503120701/43; [hæj] 0502211901/69

5. Kelime başında /h/ türemesi yoluyla,

Göklen Ağzı:

OTü. **yürek; yüräk** 'kalp, yürek' EUTS 307, **yürek** 'kalp, yürek' ED 965a **yürek**
DLT 33 > [hyræ:k] 'a.' 0503111202/76

[h̥]

[h̥] ötümsüz, sızıcı, gırtlak ünsüzüdür ve düşme eğilimi dolayısıyla süre olarak daha kısa telaffuz edilmektedir. Derleme metinlerimizde bir alıntı kelime tespit edilmiştir.

Göklen Ağzı:

Far. **baha**: 'değer, fiyat' > [ba:h̥a] 'a.' 0506120502/41

[x]

[x] ötümsüz, sızıcı, orta damak ünsüzüdür. Sadece alıntı kelimelerde kullanılmaktadır. Bu alt ses Göklen ağzında sadece alıntı kelimelerde kullanılmaktadır. Nohur ağzında ise baş seste sadece alıntı kelimelerde kullanılmasına karşın, kelime içi ve sonunda [k] sesinin sızıcılılaşması sonucunda yaygın olarak kullanılmaktadır.

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

Far. **hem** 'de, da' > [xem] 'a.' 0506110201/123, 0506110201/17

Far. **hemi:şe** 'her zaman' > [xemi:je] 'a.' 0506110201/133, 0506110201/27

Far. **heme** 'herkes' > [xemme] 'a.' 0506110201/113, 0506110201/116,
0506110201/17, 0506110201/28

Far. **hemsaye** 'komşu' > [xemθa:ja] 'a.' 0506110201/123

Far. **her** 'her' > [xer] 'a.' 0506110201/39, 0506110201/82

Far. **hezar** 'bin' > [xæza:r] 'a.' 0506110201/140

Nohur Ağzı:

OTü. **emet**; **emet** ~ **yemet** 'evet' ED 156; **emet** DLT 37 > **eβet** > **evet** > [xawa] 'evet'
0601113202/70, 0601114102/9; [xawwa]0601120402/5, 0601111202/171

OTü. **eyle** 'öyle' DK 37-2 + **tegül** 'değil' ED 480a, **tegül** 'Oğuzcada değil' DLT 165 +
[mü] > [xællæ] 'öyle değil mi' 0601111901/41

Ar. خبر **haber** 'haber' > [xabar] 'a.' 0601113202/135

Ar. حقیقت **hakikat** 'hakikat, gerçek' > [xægi:çæt] 'a.' 0601111902/39; [xægiçæt]
0601111302/59; [xægi:çæt] 0601120102/52

Ar. خلق **halk** 'halk' > [xælq] 'a.' 0601114102/7

Ar. خرج **harc** 'harcama, masraf' > [xærdʒ] 'a.' 0601111201/113

Ar. حَتَّى **hatta** 'hatta' > [xætta] 'a.' 0601111201/83, 0601111902/29

Far. همانا **hema:na** 'örneğin' > [xæmana] 'a.' 0601111301/14

Far. همه **hemme** 'bütün, hep' > [xæmmae] 'a.' 0601111201/80, 0601111202/194,
0601111301/13, 0601111902/20, 0601113601/105, 0601120401/32

Ar. حیوانی **heyva:ni** 'hayvanla ilgili' > [xæjwa:ni] 'a.' 0601114102/15

Ar. هیچ **hi:ç** (Eski Farsça heç) 'hiç' > [xetʃ] 'a.' 0601111201/92, 0601111902/41,
0601113202/115

Ar. حساب **hesa:b** 'hesap' > [xæsi:p] 'a.' 0601114102/31

Ar. حِجَات **hica:lat** 'utanç' > [xidʒalat] 'a.' 0601111901/34

Far. خوره **ho:re** (Yomutlar arasında daha yaygın bunun aslı Farsça hore'den 'cüz zam')
> [xæjwæræ] 'çok' 0601111201/105, 0601111202/189, 0601111901/11,
0601111902/13, 0601113202/87, n0601113601/47, 0601114101/148

Far. همیشه **hemi:şe** 'her zaman' > [xæmi:ʃæ] 'a.' 0601111301/17, 0601120101/17,
0601120402/4

Far. هر **her** 'her' + Tü. **bir** > [xærbir] 'her bir' 0601111902/31

Far. هشت **heşt** 'sekiz' > [xæʃt] 'a.' 0601111901/26

Far. خوب **ho:b** 'iyi, tamam' > [xo:b] 'a.' 0601111202/31

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

Far. با هم **ba:hem** 'beraber' > [ba:xæm] 'a.' 0506110201/40, 0506110201/46

Far. فرهنگ **ferheng** 'kültür' > [færxæŋ] 'a.' 0506110201/6, 0506110201/87

Fr. > Far. هکتار **hekta:r** 'hektar' > [xekta:r] 'a.' 0506110201/46

Ar. تلاف **ihtila:f** 'anlaşmazlık; fark' > [ixtila:p] 'a.' 0506110201/23

Ar. تاريخى **ta:ri:hi** 'tarihi' > [**ta:rixi:**] 'a.' 0502212001/66

Nohur Ağzı:

OTü. **arka**; **arka** 'sirt' ED 215b, DLT 76 > [**ærxæ**] 'arka' 0601111202/96, 0601114102/55, 0601114102/55, 0601111202/60

OTü. **tê-**; **tê-** 'demek, söylemek' TT 182, **tê-** ED433b > [**di-**] 'a.' 0601110301/20

OTü. **eşek**; **eşgek** 'eşek' ED 260a, **eşek** ~ **eşgek** DLT 68 + [**i**] + [**ni**] + [**de**] > [**æfæxinnæ**] 'eşeğini de' 0601114101/123

OTü. **et-**; **ät-** 'etmek' EUTS 78, **et-** DLT 167 > [**æt-**] 'a.' 0601120101/19

Ar. احترام **ihtira:m** 'ihtiram, hürmet' > [**æxtira:m**] 'a.' 0601113202/131

Ar. امتحان **imtiḥa:n** 'sınav' > [**emtæxu:n**] 'a.' 0601113202/58, 0601113202/59

Ar. استراحت **istira:ḥat** 'dinlenme' > [**estira:xat**] 'a.' 0601114102/11

Kelime Sonu:

Nohur Ağzı:

OTü. **batrak**; **batrak** 'bayrak' ED 307b, **batrak** 'a.' DLT 234 > [**bæjræx**] 'a.' 0601113202/117

OTü. **ber-**; **bê:r-** 'vermek' ED 353b, **bi:r-** ~ **bir-** ~ **ber-** 'vermek' DLT 79 > [**bermæjɟæx**] 'vermeyecek' 0601113202/26, 0601113202/140

OTü. **çek-**; **çek-** 'çekmek' ED 413b, **çek-** 'ip, bağ vb. şeyleri çekmek' DLT 275 > [**tʃækmæx**] 'çekmek' 0601113202/128, 0601113801/52

OTü. **çörek**; **çörek** 'ekmek' ED 429b, **çörek** 'yuvarlak ekmek' DLT195 > [**tʃöræx**] 'ekmek' 0601114101/11, 0601114101/62, 0601114101/67, 0601114101/92, 0601114101/95, 0601113202/97

OTü. **et-**; **ät-** 'etmek' EUTS 78, **et-** DLT 167 + [**-mek**] > [**etmæx**] 'a.' 0601113202/5, 0601113202/44

OTü. **keltür-**; **keltür-** 'getirmek' ED 716b, DLT 14 + [**-mek**] > [**getʃirmæx**] 'getirmek' 0601113202/44

OTü. **ket-** ~ **kit-**; **kêt-** 'gitmek' ED701a, **ket-** ~ **kit-** DLT 414 + [**mek**] > [**gitmæx**] 'gitmek' 0601113601/44

OTü. **kiçig**; **kiçig** (sü:cig) 'küçük' ED 696a, **kiçig** 'küçük' DLT 59 + [**lik**] + [**den**] > [**kitʃilixdæn**] 'küçüklükten' 0601111301/10, 0601120101/9

OTü. **köp**; **köp** 'bol' ED 686a, **köp** 'gür, bol, sık, dolaşık' DLT 160 + [**-rä:k**] >

- [**køpræ:x**] 'daha çok' 0601113201/11; [**køpræx**] 0601120402/16
 OTü. **kör-**; **kör-** 'görmek' ED 736a, **kör-** 'bakmak, görmek' DLT 187 + [**-mek**] >
 [**gørmæx**] 'a.' 0601113202/11
 OTü. **tê-**; **tê-** 'demek, söylemek' TT 182, **ti:** ~ **ti-** ~ **te-** DLT 554 + [**-mek**] > [**dimæx**]
 'a.' 0601113601/11
 OTü. **öl-**; **öl-** 'ölmek' ED 125b, **öl-** DLT 12+ [**tür**] + [**mek**] > [**ø[dirmæx]**] 'öldürmek'
 0601120101/25; [**øldyrmæx**] 0601120101/24, 0601111301/24
 OTü. **sözle-**; **sö:zle-** 'söylemek, konuşmak' ED 863a, **sözle-** 'söylemek, konuşmak'
 DLT 202 > [**søz[æmæx]**] 'konuşmak' 0601113202/6
 OTü. **tög-**; **tö:g-** 'dövmek' ED 477a, **tög-** '(tuz vb. şeyleri) dövmek' DLT 525 >
 [**døwik**] 0601120402/28; [**døwyx**] 0601111301/27, 0601120101/28; + [**ük**] >
 [**døwyx**] 0601111301/27, 0601120101/28
 Far. کشاورزی **keša:verzi:** 'çiftçilik' + [**lik**] > [**kifə:værøfili**] 'çiftçilik' 0601113201/3
 Ar. سهل **sehl** 'kolay' + Tü. [**çe**] > [**sæxæ[ɟfæ]**] 'küçük, ufacık' 0601113601/50

[χ]

Eski Türkçedeki /k/ ünsüzünden gelişmiştir. İran sahası Bayındır Göklenleri arasında /h/ ünsüzünün kelime içinde ve sonunda kalın ünlüler ile kullanılan altsesi olan [χ], Kayı Göklenleri arasında ise /h/'nin tek varyantıdır. İran sahası Nohur ağzında /h/'ler çoğunlukla [χ] şeklinde telaffuz edilmektedir: *næχili* 'nasıl', *χæltæ* 'kese, torba'. Hece sonu veya kelime sonu [q] altsesi zayıflayarak kapantılı şekilden sürtüşmeli şekle dönüşmektedir. Bu eğilim Horasan Türkçesinde de görülmektedir.

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

- OTü. **emet** 'evet' ED 156b, DLT 37 > **eβet** > **evet** > [**χawa**] 'a.' 0502120601/74,
 0502211901/169, 0502212001/40, 0502221001/95, 0502222201/118
 OTü. **han** 'han' DK 9-13 > [**χa:n**] 0503210801/7, 0506120401/16, 0602211001/194,
 0602211001/52, 0602211003/40, 0602211701/79
 OTü. **kaçan** 'ne zaman; eğer, ne zaman ki' ED 592a, DLT 177 > [**χat[an]**] 'a.'

0502212001/37

OTü. **kanı** 'nerede, hani' ED 632b, DLT 35 > [**χa:ni**] 'a.' 0503210801/12, 0503210801/6, 0506110701/73

Ar. حقیقت **ḥaқи:kat** 'gerçek' + Tü. [**i**] > [**χaɣu:cati**] 'gerçeği' 0602211701/45

Ar. رَج **ḥarc** 'harcama, masraf' > [**χardɟ**] 'a.' 0602211002/74, 0602211501/46; [**χardɟ**] 0502222201/205

Far. اِی **ḥa:ki** 'topraktan' > [**χa:ki**] 'a.' 0602211301/16

Far. رداد **ḥorda:d** 'İran takviminin üçüncü ayı' > [**χorda:d**] 'a.' 0502211501/11

Nohur Ağzı:

OTü. **emet**; **emet** ~ **yemet** 'evet' ED 156; **emet** DLT 37 > **eβet** > **evet** > [**xawa**] 'a.' 0601113202/70, 0601114102/9; [**xawwa**] 0601120402/5, 0601111202/171; [**χɒva**] 0601114102/20; [**χava**] 0601114102/51, 0601114102/74, 0601114102/99; [**χawa**] 0601111202/151, 0601114101/17, 0601113202/81, 0601113601/28, 0601113801/20, 0601114101/127, 0601120102/48

OTü. **kanı**; **ka:nı** ~ **ka:ɲu** 'hangi, ne' ED 863b, **kanı** 'nerede, hani' DLT 35 + [**sı**] > [**χajsi**] 'hangisi' 0601113202/104, 0601113202/32, 0601113601/72

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **başka**; **baş** 'baş' EUTS 35, **baş** DLT 66 + [**ka**], **başga**, **başğa** TS II 557 > [**baɣʃa**] 'başka' 0502222201/155

[χ] yan sesi bazı kalın /k/'lerin sızıcılığı sonucu da görülmektedir.

Göklen Ağzı:

Ar. فقير **faki:r** 'fakir' > [**paɣur**] 'gariban, zavallı, mazlum' 0502222201/199

Nohur Ağzı:

OTü. **çıkār-**; **çıkār-** 'çıkarmak' ED 410b, DLT 310 > [**ɬɰɰar-**] 'çıkār-' 0601114102/97, 0601114102/50, 0601120102/48, 0601111302/55, 0601114102/39

OTü. **okı-**; **okı-** 'çağırmaq' BK D 28, **okı-** DLT 556 > [**oxja:p**] 'okuyup' 0601110301/15

OTü. **ozakı**; **oza:kı** 'geçmiş zamana ait, eski' ED 284a, **ozakı** DLT 57 > [**ozalɰa**] 'a.'

0601111201/87

OTü. **yokaru; yoḡoru** 'yukarı' EUTS 301, **yokaru** DLT83 + [sı] > [joḡarsi] 'a.'

0601110301/52

OTü.; **yo:k** 'yok' TT 178, **yo:k** 'yok' ED 895a, **yo:k ~ yok** 'yok, olmaz, değil' DLT 47+ **ise** > [joḡsa] 'yoksa yok + ise' 0601113601/73, 0601113601/72, 0601113801/57; [joḡsæ] 0601111201/46

Far. پخته **poḡte** 'pişmiş, sağlam' > ÖTrkm. **puhta** = [poḡta] 'a.' 0601113202/145

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. **çık-** 'çıkmaq' ED 405b, **çık-** 'çıkmaq' DLT 154 > [tʃuɣ-] 'a.' 0502211901/6, 0502211901/6, 0506110701/76

OTü. **urug** 'her şeyin tanesi, tohum' ED 214b, DLT 44, **urug tarıg** 'akrabalar' ED 214b, DLT 44 > [uruɣ] 'a.' 0502222201/110

OTü. **yo:k** 'yok' TT 178, **yo:k** 'yok' ED 895a, **yo:k ~ yok** 'yok, olmaz, değil' DLT 47 > [joɣ] 'a.' 0506120501/41

Ar. فرق **farḡ** 'fark' > [parɣ] 'a.' 0502222701/27, 0503121101/85, 0602110101/122, 0602211401/66

Nohur Ağzı:

OTü. **aḡak; aḡak** 'ayak' ED 45a; **aḡak** DLT 27 > [aɣaɣ] 'a.' 0601111201/83

OTü. **aşak; aşak** ED 259a, **aşak** 'Oğuzcada dağ eteği' DLT 45 > [a:ʃaɣ] 'a.' 0601120402/27

OTü. **ba:g; ba:ḡ** 'Farsçada bağ, bahçe' ED 311a, **ba:g** 'üzüm bağı' DLT 511 + [lɪk] > [baɣlɪɣ] 'a.' 0601110301/52, 0601113801/16

OTü. **bak-; bak-** 'bakmaq' ED 311a; **bak-** DLT 63 > [baɣ-] 'bakmaq' 0601111201/89, 0601111201/91, 0601114102/87, 0601114102/59, 0601114102/34, 0601113202/59, 0601111201/80, 0601114102/77

OTü. **bol-; bo:l-** 'olmaq' TT 177, **bol-** DLT 263 > [bolɣɪlɪɣ] 'bolluk' 0601113601/39

OTü. **et-** DLT 167 + [-se] + [-k] > [etsaɣ] 'etsek' 0601114101/97

OTü. **kal- ~ ka:l-; ka:l-** 'kalmak' TT 173, **kal- ~ ka:l-** DLT 513 + [-mak] + [lɪk] + [ɪ] > [ka:lmaɣlɪɣɪ] 'kalması' 0601110301/22, 0601110301/47,

0601110301/25

OTü. **karı; karı:** 'yaşlı' ED 644b, **karı** DLT 206 + **[lık]** > **[garrıwıluχ]** 'yaşlılık'
0601114101/6

OTü. **kırk; kırk** 'kırk' EUTS 176, **kırk** DLT 176 > **[qurχ]** 'kırk' 0601113801/15,
0601113801/29, 0601114101/10

OTü. **kul; kul** 'kul' DLT 166 + **[luk]** > **[gulluχ]** 'kulluk' 0601113202/97

OTü. **oltur- ~ oldur-** 'otur-' DLT 275 + **[mak]** > **[oturmaχ]** 'oturmak'
0601120402/6, 0601113601/16

OTü. **sogık; sogık** 'soğuk' ED 808a, **sogı-** 'soğumak' DLT 562 > **[sowkura:χ]** 'daha
soğuk' 0601113601/50, 0601113601/51

OTü. **tañ-; tañ-** '(bağ, ip vb. ile) bağla-' ED 514a, **tañ-** DLT 614 + **[-ık]** + **[lı]** >
[dānũχli] 'bağlanmış' 0601111201/80

OTü. **ya:ş; ya:ş** 'yaş, taze, yeşil' TT 175, **ya:ş** 'insanın yaşı' DLT 159 + **[lık]** >
[jaflıuχ] 'gençlik' 0601111301/10

OTü. **oltur-; olur-** 'oturmak' EUTS 141, **oltur- ~ oldur-** DLT 275 > **[oturmaχ]**
'oturmak' 0601120402/6, 0601113601/16; **[oturmaχ]** 0601113601/16

OTü. ***ulukan; uluğ** ED 136b, **uluğ** 'yüce, ulu, büyük' DLT 37 + **[kan]** + **[ra:k]** >
[oloqa:nraχ] 'biraz büyük' 0601113202/46

OTü. **yo:k; yo:k** 'yok' TT 178, **yo:k** 'a.' ED 895a, **yo:k ~ yok** 'yok, olmaz, değil' DLT
47 > **[joχ]** 'a.' 0601111302/23, 0601111901/18, 0601113202/115,
0601113202/81, 0601113601/52, 0601114101/119, 0601114102/107,
0601120102/37; **[jo:χ]** 0601111201/48, 0601111201/79, 0601111201/82,
0601113601/43

OTü. **tut-; tut-** 'tutmak, yakalamak' ED 451a, **tut-** 'tutmak, yakalamak' DLT 412 +
[mak] > **[tutmaχ]** 'yakalamak' 0601111302/58, 0601120102/51

OTü. **çık-; çık-** 'çıkmaq' ED 405b, **çık-** 'çıkmaq' DLT 154 > **[tʃıuχ-]** 'çıkmaq'
0601110301/54, 0601114102/27, 0601113801/53, 0601113601/78,
0601114102/71, 0601113202/120

Far. کشاورزی **keşa:verzi:** 'çiftçilik' + **[lıq]** > **[kefa:værzluχ]** 'çiftçilik'
0601111201/19

Ar. قربان **qurba:n** 'kurban' + **[lıq]** > **[qurba:nlıuχ]** 'kurbanlık' 0601120101/32;
[qurba:llıuχ] 0601120401/10, 0601120401/11; **[gurra:llıuχ]** 0601120101/24

Ses taklidi kelimelerde [χ] sesinin kullanımı şu şekildedir:

Göklen Ağzı:

[χa:] 0502121102/60, 0502221002/32, 0502221003/66, 0502222201/171,
0506110201/50, 0506110701/120, 0506120601/39, 0601111501/98;
[χæ]0506120501/45;[χæ:]0502120601/50, 0602110501/21
[χæχ] 0502221001/19, 0502221001/52
[χi:] 0602110101/40, 0602110102/35, 0602110102/72

Alıntı kelimelerde [χ] altsesi korunmakta veya bu sese değişmektedir.

Göklen Ağzı:

OTü. **ahtug** 'torun' MM 231-2 > [aχtuwq] 'a.' 0502221001/88, 0502221001/89,
0506120501/34
OTü. ***bağşı** ED 321a 'bahşı' > [baχfi] 'a.'0506120401/52; [baχfi] 0506120401/55
OTü. **Oguz** 'Türklerden bir boy' DLT 20 + **han** 'han' DK 9-13 > [oχuðχa:n]
'a.'0602211001/50
OTü. **boduğ;** **boduğ** 'boya' EUTS 46, **boðug** 'boya' DLT 269 > [bojaχ] 'boya'
0502120601/26
Far. آب و هوا **a:b u hava:** 'hava durumu' > [a:biχava:] 'a.' 0602211002/40
Far. آگاه **a:ga:h** 'bilgili' > [a:ga:χ] 'a.' 0602210801/13
Far. آهن **a:hen** 'demir' > [a:χæn] 'a.'0502220301/46, 0502220301/47, 0502220301/48
Far. ماه **ma:h** 'ay' > [ma:χ] 'a.' 0601111501/117, 0601111501/29
Far. شاق **ša:he** 'dal' > [ʃaχa] 'a.' 0503120702/34, 0503120702/35
Ar. ارواح **erva:h** 'ruhlar' > [arwaχ] 'a.' 0502222201/38
Ar. دخال **deha:let** 'müdahale, karışma' > [da:χ:alat] 'a.' 0502221001/108
Ar. استخدام **istiḥda:m** 'istihdam' > [wθtuwχda:m] 'a.' 0602210801/6
Ar. مختوم **maḥtu:m** 'Mahtum' > [maχtuum] 'a.' 0502211901/101
Ar. مصلحت **maşlaḥat** + [la] + [-ş] > [maθlaχatlaʃ-] 'maslahatlaşmak' 0503210801/84
Ar. مزاحم > [muða:χuwtʃuɫuɫ] 0502121102/47
Ar. مخابرات **muḥa:berat** 'telefon idaresi' > [muχabira:] 'a.' 0602110101/151
Ar. منتها **munteha:** 'ama' > [munteχa:] 'a.' 0502221003/54, 0602211901/72

3.2.1.3.1.9. /j/

[ʒ]

[ʒ] ötümlü, sızıcı, dişeti-damak ünsüzüdür. /j/ ses birimi Ortak Türkçe ve bugünkü ölçünlü Türkmen Türkçesinde bulunmamaktadır. Ama ses taklidi ve alıntı kelimelerde kullanılmaktadır. Göklen ve Nohur ağızlarında bu altses alıntı kelimelerde aşağıdaki şekillerde tespit edilmiştir:

Göklen Ağzı:

Fr. > Far. مترائ **metra:j** 'metraj' > [metraʒ] 'a.' 0601111501/128

Fr. > Far. رژی **reji:m** 'düzen' > [reʒi:m] 'a.' 0502220301/72, 0602210801/41

Fr. > Far. ژن **jen** 'gen' > [ʒæn] 'a.' 0602210801/57

Far. ژاپنی **ja:poni:** 'Japon' > [ʒa:ɸoni:] 'a.' 0503111101/146

Far. بجنورد **Bocnu:rd** 'İran'ın Kuzey Horasan Eyaletinde bir şehir' > [boʒnu:rd] 'a.' 0602211301/64

Nohur Ağzı:

Far. بجنورد **Bocnu:rd** 'İran'ın Kuzey Horasan Eyaletinde bir şehir' > [biʒnu:rd] 'Bocnurd, şehir ismi' 0601111202/32, 0601111202/31, 0601111201/30; [biʒnurd] 0601111202/114; [boʒnu:rt] 0601111902/39

Bazı kelimelerde /şç/, /çc/, /zc/, /cd/ gibi yan yana gelen bazı seslerin etkileşiminden çift /j/ sesi ortaya çıkabilmektedir:

Ar. اجازه **ica:ze** 'izin' > [u:ʒʒa:ði] 'icazet' 0502121102/47

3.2.1.3.1.10. /k/

[k]

[k] ötümsüz, patlayıcı, orta damak ünsüzüdür. Oğuz Türkçesinin temel özelliklerinden biri özellikle Türkmen ve Azerbaycan Türkçelerinde kelime başı

/k/'lerin /g/'ye dönüşmesidir. İç seste de benzer hadiseler görülmektedir. Nohur ağzında içses ve son sete bulunan [k] sesleri çoğunlukla sızıcılaşarak [x] altesine değişir. Ancak az sayıda olmakla beraber bu ses olayının görülmediği durumlarda bulunmaktadır.

Göklen Ağzı:

OTü. **kel-**; ***kel-** 'gelmek' ED715b, **kel-** DLT 29 > **[ke-]** 'a.' 0602110302/2, 0602110302/4; **[ge-]** 0502120601/29, 0502220301/84, 0502220301/92, 0502220301/96, 0502221001/7

OTü. **ket-**; ***két-** 'gitmek' ED 701a, **kit-** DLT 414 > **[kit-]** 'a.' 0602211301/24, 0602211001/218; **[git-]** 0502121102/29, 0602110102/73, 0602211002/80, 0503111203/37

OTü. **köç-**; ***köç-** 'göçmek' ED 693a, **köç-** 'göçmek' DLT 266 > **[gøtf-]** 'a.' 0602211401/58, 0602211401/59, 0602211501/21, 0506120601/44, 0503210801/33

Kelime Başı:

Baş ses /k/'ler Ortak Türkçedeki şeklini korumaktadır.

Göklen Ağzı:

OTü. **kerki**; ***kerki** 'keser' ED741b > **[kerki]** 'halıcılıkta kullanılan bir alet' 0602211901/52

OTü. **kerpiç**; ***kerpiç** 'kerpiç, bir çeşit tuğla' ED737b, **kerpiç** 'pişmiş çamur, pişmiş kerpiç' DLT 187 > **[kerpidʒ]** 'a.' 0602110501/18, 0602110501/28, 0602110501/29, 0602110501/21

OTü. **kertük**; ***kertük** 'çentik' ED739a, **kertük** 'kertik, tahtada kertme' DLT 241 > **[kɛɾiɰ]** 'çentik' 0503120701/107, 0503120701/108

OTü. **kes-**; ***kes-** 'kesmek' ED748b, **kes-** 'kesmek' DLT 269 > **[keθ-]** 'a.' 0502220301/53, 0502220301/63, 0506110701/102, 0502221002/6

OTü. **kesiş-**; ***kesiş-** 'kesişmek' ED 752a > **[keθiʃ-]** 'a.' 0503120701/12

OTü. **köç-**; ***köç-** 'göçmek' ED 693a, **köç-** 'göçmek' DLT 266 > **[køtf-]** 'a.' 0602211002/25, 0503121101/73, 0602211701/11, 0602211701/12,

0602211701/15

OTü. **köp**; ***köp** 'çok' ED 686a, **köp** 'gür, bol' DLT 160 > [**köp**] 0503120701/82, 0503121101/228, 0503121102/90, 0503121102/91, 0503121102/94

OTü. **kulgak**; **kulğak** 'kulak' ED 621a, **kulak** 'kulak' DLT 76 > [**qulaq**] 'a.' 0503121101/247

Nohur Ağzı:

OTü. **kes-**; **kes-** 'kesmek' ED 748b, **kes-** 'a.' DLT 269 > [**kæs-**] 'kes-' 0601111302/13, 0601120102/13, 0601114101/9; + [**er**] > [**kæsær**] 'dokumacılıkta kullanılan bıçak' 0601114101/20, 0601114101/21; + [**ik**] > [**kæsik**] 'kesik' 0601111301/28, 0601120101/29, 0601120402/27

OTü. **köp**; **köp** 'gür, bol' ED 686b, **köp** 'gür, bol, sık dolaşık' DLT 160 > [**köp|æntf**] 'çoğunlukla' 0601113201/41

OTü. **küri-**, **küri-** ED 739b, **küri-** DLT 560 > [**kyrym**] 'bir kürek ölçüsü kadar' 0601113601/101

Ar. كاسب **ka:sib** 'esnaf' > [**ka:sib**] 'esnaf' 0601111201/59

Ar. كره **kere** 'defa, kez' > [**kæræ**] 'a.' 0601111202/49

Far. کاریز **ka:ri:z** 'kanat, aşağıdan kanallar vasıtasıyla birbirine bağlı kuyulular şeklindeki sulama yolu' > ÖTrkm. **kä:rız** = [**ka·riz**] 'a.' 0601111202/54

Far. کله **kela:te** '(Farsçanın kuzey ağızlarında) köy' > [**kæla:tæ**] 'a.' 0601111202/59, 0601111202/3, 0601111202/2, 0601111202/6; [**kala:ta**] 0601111202/54

Far. کله **kelle** 'baş' > [**kællæ**] 'a.' 0601120102/8, 0601113202/45, 0601113202/45, 0601111202/168, 0601111202/169

Far. کم **kem** 'az, eksik', Tü. **kem** 'hastalık' DLT 170 > [**kæm**] 'az' 0601111201/43, 0601113801/66

Far. کمبود **kembu:d** 'eksik, noksan' > [**kæmbu:d**] 'a.' 0601113601/47

Far. کنجد **konced** 'susam' > [**kyndži**] 'a.' 0601113201/12, 0601113201/13, 0601113201/14, 0601113201/18

Kelime İçi:

Nohur Ağzı:

OTü. **bekle-**; **bäklä-** 'kilitlemek, kapatmak' EUTS 38, **bekle-** 'korumak' DLT 572 + [**-yä:r**] > [**bæklijær**] 'bekliyor' 0601113601/31

OTü. **bış-**; **bış-** 'pişmek' ED 376b, **bış-** 'yemek pişmek' DLT 270 + **[-ır]** > **[bifır-]** 'pişirmek' 0601114101/11

OTü. **biz**; **biz** 'biz' ED 388a, **biz** DLT 163 + **[ki]** > **[bizki]** 0601113202/52, 0601114101/95

OTü. **çek-**; **çek-** 'çekmek' ED 413b, **çek-** DLT 275 + **[-mek]** > **[tʃækmaɐx]** 'çekmek' 0601113202/128, 0601113801/52; + **[-il]** > **[tʃækil-]** 'çekilmek' 0601111202/91

OTü.; **tik-** 'dikmek' ED 475b + **[-il]**, **tikil-** '(ağaç vb.) dikilmek' DLT 333 > **[dikæ-]** 'a.' 0601111201/76

Ar. مکان **meka:n** 'yer' > **[mæka:n]** 'a.' 0601113601/1100601114102/90

Kelime Sonu:

Ortak Türkçedeki /k/ kelime sonunda genellikle korunur.

Göklen Ağzı:

OTü. **çek-**; **çek-** 'çekmek' ED 413b, **çek-** DLT 275 > **[tʃek-]** 'a.' 0602110201/18, 0602110101/104, 0503111201/72, 0503111201/73

OTü. **tik-**; ***tik-** 'dikmek' ED 475b, **tik-** '(ağaç, tuğ vb. bir şeyi) dikmek' DLT 274 > **[dik-]** 'a.' 0502211901/172, 0503210801/32, 0602211901/18

Nohur Ağzı:

OTü. **çök-** 'çökmek' DLT 275 > **[tʃøk-]** 'çökmek' 0601113601/105

OTü. **bölük** (**bölök**) 'bölük' ED 339b, **bölük** 'hayvan veya insan topluluğu, grup' DLT 193 > **[bø:æk]** 'bölük' 0601111201/11

OTü. **ölüg**; **ölüg** 'ölü' ED 142a, DLT 12 > **[ølyk]** 'ölü' 0601113801/14

OTü. **teşük**; **teşük** 'deşik, yarık' ED 563a, **teşük** DLT 194 > **[dæʃik]** 'a.' 0601113601/97

Fr. لاستيك **lastik** 'araba lastiği, tekerlek' > **[lastik]** 'a.' 0601111902/24

Ar. مشترك **müşterek** 'ortak' > **[myʃtæræk]** 'a.' 0601111202/69

[q]

[q] ötümsüz, patlayıcı, küçük dil ünsüzüdür. Kalın ünlülü kelimeler ile birlikte kullanılmaktadır. Ortak Türkçedeki kalın /k/ sesleri korunmuştur. [q] sesleri

Nohur ağzında kelime içi ve son seste sızıcılaşarak [χ] altesine değişmektedir. Bu yaygın eğilimin oluşmadığı [q] altesinin korunduğu bazı örneklerde bulunmaktadır.

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

OTü. **kadın**; **ka:dın** 'kayın, dünür' TT 173, **kadın** 'kayın' DLT 27 > [qa:jun] 0502221001/38

OTü. **kak-**; ***kak-** 'vurmak' ED 609a, **kak-** 'dövmek, hafifçe vurmak, kakmak' DLT 49 > [qɑq-] 'a.' 0502120601/85, 0502120601/38

OTü. **kov-**; ***kov-** 'kovmak' ED 580b, **kow-** DLT 272 > [qow-] 'a.' 0502121102/103, 0502121102/100, 0602110101/139, 0502121102/101, 0602110101/136; [qow-] 0502121102/103, 0502121102/100, 0602110101/139

OTü. **kulgak**; **kulğak** 'kulak' ED 621a, **kulak** 'kulak' DLT 76 > [qulaq] 'a.' 0503121101/247

OTü. **kurug**; **kurug** 'kuru' ED 652b, **kurug** 'kuru' DLT 10 > [quri] 'a.' 0506120601/57

Nohur Ağzı:

OTü. **kod-**; **koy-** ~ **kod-** ED 674b, **koç-** ~ **kot-** 'koymak, bırakmak' DLT 337 > [qoj-] 'a.' 0601114101/97 + [u] + **bır-** ~ **bir-** ~ **ber-** 'ver-' DLT 79 > **koduber-** > **koyuber-** > **koyber-** > [qo:ber-] 'koyuvermek' 0601111902/36

OTü. **kağut**; **kağut** 'kağıt' ED 610 a > ÖTrkm. **kağız** = [qa:raz] 'a.' 0601113202/59

OTü. **kañ** 'baba' EUTS 165, **kañ** 'baba' ED 630b + [kɨ] > [qa:qa] 'a.' 0601113601/73, 0601113601/83, 0601113601/83

OTü. **kaç-**; **kaç-** 'kaçmak' ED 590a, **kaç-** DLT 516 + [ak] > [caɟaɟ] 'a.' 0601113601/34

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **a:k** ~ **ak**; **a:k** ~ **ak** 'Oğuzcada beyaz' ED 75a, DLT 53 + [ça] > [ɑqɟa] 'akça, beyazca' 0602211001/47

OTü. **alkış**; **alkış** 'övgü, dua' ED 137b, DLT 61 > [alqɨʃ] 'hayır duası'

0503121102/59

OTü. **arka**; **arka** 'sırt' ED 215b, DLT 76 > [**arqa**] 'a.' 0502120601/9,

0503121102/100, 0506120401/6, 0506120401/7

OTü. **bukca**; **buk-** 'büküp toplamak' ED 324a, DLT 272 + [**ca**] > [**buqđza:**] 'bohça'

0503121102/141

OTü. **okı-**; **okı-** 'çağırmak' BK D 28, **okı-** 'çağırmak' DLT 556 > [**oqi-**] 'okumak'

0503121102/30, 0503121102/29; [**oqa-**] 0502222701/91, 0502121102/11,

0602211002/19; [**oqp-**] 0602211002/79, 0602211001/21

OTü. **takıl-**; **takıl-** 'takılmak' ED 469b, **takıl-** 'dizilmek, takılmak' DLT 332 >

[**daqwl-**] 'takılmak' 0602211001/175, 0602211003/57, 0503210901/74

OTü. **yıkıl-**; **yıkıl-** 'yıklmak' ED 902a, **yıkıl-** 'a.' DLT 176 > [**jwqwl-**] 'a.'

0502222201/106, 0602211001/181, 0502221003/63

OTü. **yokaru**; **yokaru:** 'yukarı' ED 906b, **yokaru** 'yukarı' DLT 83 > [**joqprı**] 'a.'

0502120601/26, 0503111203/80, 0602211002/21, 0602211002/80,

0602211302/25

Nohur Ağzı:

OTü. ***uluğlık**; **uluğ** ED 136b, **ulug** 'yüce, ulu, büyük' DLT 37 + [**lık**] >

[**ulaqallıwq**] 'büyüklük' 0601111201/76

OTü. **yañı**; **yangı** 'yeni, taze' EUTS 283, **yañı** DLT 189 + [**kı**] > [**janqı**] 'a.'

0601111201/99; [**jānqı**] 0601111201/102, 0601111201/117,

0601113601/104

Ar. شقه **şakka** 'bir şeyin yarısı'+ Tü. [**le**] > [**şæqqæ[æ-]**] 'bir şeyi ikiye ayırmak'

0601114102/81, 0601114102/79, 0601114102/76

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. **açık-** 'acıkmak' ED 23a , **açık-** 'acıkmak' DLT 104 > [**a:đwq-**] 'a.'

0503111203/158

OTü. **ağak**; **ağak** 'ayak' ED 45a; **ağak** 'ayak' DLT 27 > [**ajaq**] 'a.' 0602110501/16,

0602211901/5

OTü. **a:k** ~ **ak**; **a:k** ~ **ak** 'Oğuzcada beyaz' ED 75a, DLT 53 > [**a:q**] 'a.'

0502120601/162, 0503121102/114, 0506110201/118

OTü. **ak-**; ***ak-** 'akmak' ED 77b, **ak-** 'akmak' DLT 49 > [**aq-**] 'a.' 0502211901/14, 0602211901/17, 0502222201/106

OTü. **bak-**; **bak-** 'bakmak' ED 311a; **bak-** 'bakmak' DLT 63 > [**baq-**] 'a.' 0502222201/155, 0503121101/93, 0502211901/73, 0502222201/180, 0502222201/34

OTü. **balık**; **ba:lık** 'balık' TT 172, **balık** 'balık' DLT 49 > [**ba:luq**] 'a.' 0602211002/52

OTü. **ıgla-**; **ıgla-** 'ağlamak' ED 85b, DLT 146, **yıgla-** 'a.' DLT 146 + [**-k**] > [**ɑ:ɓlaq**] 'çok ağlayan' 0502222702/16, 0506110201/125, 0602110101/64, 0602110101/85, 0602211001/70

OTü. **sok-**; ***sok-** 'sokmak' ED 805a, **sok-** 'Oğuz lehçesinde yılan vb. sokmak' DLT 273 > [**θoq-**] 'sokmak' 0503111101/86, 0502221001/47

OTü. **targak**; ***targak** 'tarak' ED 539b, **targak** 'tarak' DLT 11 > [**daraq**] 'tarak' 0503120702/77

Nohur Ağzı:

OTü. **a:k** ~ **ak**; **a:k** 'ak, beyaz' ED 75a, **a:k** ~ **ak** 'Oğuzcada beyaz' DLT 53 [**ɑ:q**] 'a.' 0601114102/60, 0601114102/63, 0601114102/91

OTü. ***kıtlık**; **kız** 'pahalı' ED 680a, **kız** 'pahalı' DLT 164 + [**lık**] > [**ɡuɫluq**] 0601111202/70

OTü. **kork-**; **kork-** 'korkmak' DLT 627 > [**ɡorq-**] 'a.' 0601113601/103, 0601113601/35, 0601113601/35

OTü. **kuçak** 'kucak' DLT 192 > [**ɡuɫɕaq**] 'a.' 0601111202/91

OTü. **kurgak**; **kurğak** 'kurak toprak' ED 563b, **kurgak** 'kuraklık' DLT 473 + [**çı**] + [**lık**] > [**ɡuraqɕıluq**] 'kuraklık' 0601111202/39

OTü. **yaŋ** ED 940b, 'nesnenin kalıbı, kalıp', **yaŋ** DLT 602 + [**lg**] + **ok** > [**janaq**] 'gibi' 0601110301/49

OTü. **yık-**; **yık-** 'yıkma' DLT 55 > [**jiq-**] 'a.' 0601111202/103

3.2.1.3.1.11. /l/

[l]

[l] ötümlü, akıcı, yan, dişeti ünsüzüdür ve kalın ünlülü kelimler ile birlikte kullanılır. Ortak Türkçedeki /l/ sesleri korunmuştur. Ayrıca ses benzeşmesi yoluyla ortaya çıktığı durumlarda bulunmaktadır. [l] sesi İran sahası Göklen ağzında sadece kalın ünlülü kelimeler ile kullanılırken Nohur ağzında bu ayırım ortadan kalkmakta ve aykırılaşıma bağlı olarak hem ince hem de kalın ünlüler ile birlikte kullanıldığı görülmektedir.

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

OTü. **la:çın** 'doğan, şahin' TT 174, **la:çın**ED 763b, **la:çın** 'şahin' DLT 206 > **[la:ʧuɲ]** 'a.' 0506120401/83, 0506120401/84, 0506120401/86

Nohur Ağzı:

OTü. **takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' DLT 49, ED 466a > **[laʔi]** 'a.' 0601113601/43; **[la:ʔi]** 0601111202/196; **[la]** 0601111302/62; **[la]** 0601111901/14, 0601113202/64, 0601120401/25, 0601120402/10; **[laˈ]** 0601110301/58

OTü. **te-**; **tê-** 'demek, söylemek' ED 433b, **tê:-** TT 182, **tî-** ~ **te-** DLT 554 > **[li-]** 0601113801/30; **[li:-]** 0601113202/33; **[lij-]** 0601114102/21, 0601114102/83

ÖTrkm. **lovurda-** + **[ş]** = **[lowirdaʃ-]** 'parlamak, alevlenmek' 0601113601/104

Ar. **لَبَّيْكَ** **lebbeyk** 'evet Efendim, evet Allahım' > **[ləpbæjk]** 'a.' 0601111301/8

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **athğ;** ***athğ** 'atlı' ED 55a, **atlıg** DLT 61 > **[atli]** 'a.' 0503111201/33, 0503111201/54, 0503111201/61

OTü. **köplüg**; ***köplüg** 'bolluk' ED 689b, **köp** 'gür, bol, sık dolaşık' DLT 160 > **[køp|yk]** 0602110102/35; **[køp|yq]** 0602110102/60

OTü. **suvluğ**; ***suvluğ** 'sulu' ED 788b, **suw** ~ **su:w** DLT 12 + **[hg]** > **[θuvli]** 'a.' 0602211301/55; **[θuwlu]** 0503111202/112

Nohur Ağzı:

OTü. **balçık**; **balçık** 'Oğuzca balçık' ED 333, **balçık** DLT 129 > **[paltʃuak]** 'a.' 0601111302/12, 0601120102/13; **[paltʃuak]** 0601111201/78

OTü. **bil-**; **bil-** 'bilmek' ED 330b, **bil-** DLT 34 > **[bil-]** 'a.' 0601110301/2

OTü **kel-** 'gelmek' ED 715b, **kel-** DLT 29 > **[gæ-]** 'a.' 0601114102/86, 0601114102/99, 0601114101/123, 0601110301/55, 0601111202/175, 0601111901/19, 0601113202/88, 0601113601/70, 0601113601/89, 0601113601/98, 0601111202/189, 0601111301/6

OTü. **kelin**; ***kelin** 'gelin' ED 719a > **[gælin]** 'a.' 0601111202/20, 0601111202/88, 0601111202/89 0601114101/121

OTü. **közle-**; ***közle-** 'gizlemek' ED 760b, **közle-** 'göze vurmak' DLT 575 > **gözle->** **[wøllæ-]** 'gözle-, bak-' 0601111201/46, 0601113201/22

OTü. **kulgak**; **kulgak** 'kulak' ED 621a, **kulak** 'a.' DLT 76 > **[gulak]** 'a.' 0601120101/28, 0601111301/27, 0601111301/28, 0601120101/29

OTü. **ya:n** 'yan' TT 175 + **baş** 'insan başı, genel olarak baş (hayvan, bitki, eşya, dağ vb.)' DLT 510 + **al-** 'al-' ED 124b + **[-ma]** > **[janmaʃalma]** 'yan baş alma, bir güreş tekniği' 0601111202/100

ÖTrkm. **yıldam** 'çevik, canlı' = **[illam]** 'a.' 0601111202/146, 0601111202/163

Ar. آدم **a:dam** 'adam, kişi, koca, erkek' + **[lk]** > **[a:damluɣ]** 'adamlık' 0601113202/176

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. **al-**; **al-** 'almak' ED 124b, **al-** 'a.' DLT 97 > **[al-]** 'a.' 0502120601/128, 0502120601/63, 0503121101/177

OTü. **öl-**; ***öl-** 'ölmek' ED 125b, **öl-**'ölmek' DLT 12 > **[ø-]** 'a.' 0502221002/50, 0602110102/41, 0503111204/15

OTü. **ya:ş** ~ **yaş**; **ya:ş** 'yaş, taze, yeşil' TT 175, **ya:ş** ~ **yaş** 'taze' DLT 446, ***yaşıl**

(**ya:şıl**) 'yeşil' ED 978a >[**ja:ful**] 'a.' 0503111203/103, 0602110501/25, 0602210801/37

NohurAğzı:

OTü. **kal-** ~ **ka:l-**; **ka:l-** 'kalmak' TT 173, **kal-** ~ **ka:l-** DLT 513 > [**gal-**] 'a.' 0601110301/48, 0601113601/28, 0601110301/40, 0601111202/61, 0601113601/28, 0601113801/72; [**ga:l-**] 0601114102/60, 0601113201/23, 0601120401/27, 0601113801/14, 0601114102/46, 0601110301/25, 0601113601/109

OTü. **köl;** **köl** 'göl, gölcük' ED 715a, DLT 308 > [**gø:l**] 'a.' 0601114101/14, 0601114101/14

OTü. **tegül;** **tegül** 'değil' ED 480a, **tegül** 'Oğuzcada değil' DLT 165 > [**dæ:l**] 'değil' 0601110301/13, 0601111201/63, 0601111202/128, 0601114101/100, 0601114102/68, 0601120101/29, 0601113202/26

OTü. **tl;** **tl** 'dil' ED489b, **tl** 'genel olarak dil (lisa:n), konuşma organı (lisa:n)' DLT 66 > [**di:l**] 'a.' 0601113202/9, 0601111901/28, 0601113202/12, 0601113202/44, 0601113801/8, 0601111901/32, 0601113202/76, 0601113601/5

OTü. **to:l-**; **to:l-** TT 178 **to:l-** 'dolmak' ED 491a > [**do:l-**] 'a.' 0601120402/24

OTü. **tök-;** **tök-** 'dökmek' ED 477a, **tök-** DLT 273 > ÖTrkm. **dök-** +[-ül] > [**døky-**] 'dökülmek' 0601111201/69

[ĩ]

[ĩ] ötümlü, akıcı,yan, dişeti, genizsil ünsüzdür. Derleme metinlerimizde /l/ sesinin, genizsil [N] sesine benzeşmesi ile ortaya çıkan bir örneği tespit edilmiştir.

Göklen Ağzı:

OTü. **soŋ;** **song**'sonra' EUTS 208, **soŋ** 'sonra'DLT 601 + [-la] > [**θõNĩa**] 'bitirmek'0602211901/38

[l]

[l] ötümlü, yan, akıcı, geri çevrik (kıvrık) bir ünsüzdür. İnce ünlülü kelimeler ile birlikte kullanılır. Türkçe kökenli kelimelerde kelime başında bulunmaz.

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

ÖTrkm. **läle** 'lele, halk edebiyatında bir şiir türü' = [læ:le] 'a.' 0502120601/83

Ar. لهجه **lehce** 'ağız' > [ləhdʒe] 'a.' 0503210801/111, 0502121102/51, 0503210801/118, 0503210801/119, 0502212001/15

Far. لوله کشی **lu:lekeşi** 'boru tesisatı' > [luɣːkeʃi] 'a.' 0602211301/18

Nohur Ağzı:

OTü. **takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' DLT 49, ED 466a > [laɣi] 0601113601/43; [la:ɣi] 0601111202/196; [la] 'da' 0601111302/62; [la] 0601111901/14, 0601113202/64, 0601120401/25, 0601120402/10; [laː] 06011110301/58

OTü. **te-**; **tê-** 'de-, söyle-' TT 182 > [li-] 'a.' 0601113801/30; [li:-] 0601113202/33; [lij-] 0601114102/21, 0601114102/83

ÖTrkm. **lovurda-** + [ʃ] = [lowirdaʃ-] 'parlamak, alevlenmek' 0601113601/104

Ar. إيبك **lebbeyk** 'evet Efendim, evet Allahım' > [læpbæjk] 'a.' 0601111301/8

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **alp**; **alp** 'kahraman' ED 127b, **alp** 'kahraman' DLT 226 > [ælp] 'a.' 0502221001/40

OTü. **bellü**; **bellü** 'belli' DK 10-13 > [belli] 'a.' 0502211901/87, 0502221001/106, 0503111201/19, 0503120701/111, 0602211001/231, 0602211301/79

OTü. **be:ş**; **bê:ş** 'beş' ED 376a, + [inç] > [bæ:ʃilindʒ] 'beşinci' 0503111101/60, 0503111101/61

OTü. **birlik**; **ağız** 'ağız' ED 98a, **agız** 'ağız' DLT 486 + **birlik** > [aɣðuɣirjik] 'birlik, ittifak' 0503121101/160

OTü. **ewli**; **bê:ş** 'beş' ED 376a, + **äb** 'ev, çadır' OTG 242, **ew** DLT 27 + **[li]** > **[bæ:şøjli]** 'Beşevli, Gülistan Eyaletinde köy adı' 0506120502/32, 0506120502/33

OTü. **ilgerü**; ***ilgerü** ED 144a > **[iləri]** 'a.' 0602211002/22, 0602211002/49, 0602211002/82

OTü. **kelin**; **kelin** 'gelin' ED 719a, **kelin** DLT 204 > **[gəlin]** 'a.' 0502120601/70, 0502121101/76, 0503111201/78, 0503121102/108, 06011126a01/30, 06011126a01/31

ÖTrkm. **telpek** 'kalpak' = > **[te[feḵ]** 'kalpak' 0502211901/138, 0502211901/142, 0502211901/147, 0502211901/82

Far. **دم** **dem** 'zaman' + **[le]** + **[-kil]** + **[çe]** > **[dem[ekil]dže]** 'demlenmişçe, hazır demlenmiş' 0503210901/29

Nohur Ağzı:

OTü. **balçık**; **balçık** 'Oğuzca balçık' ED 333, **balçık** DLT 129 > **[paltʃuḵ]** 'a.' 0601111302/12, 0601120102/13; **[paltʃuḵu]** 0601111201/78

OTü. **bil-**; **bil-** 'bilmek' ED 330b > **[bil-]** 'a.' 0601110301/2

OTü. **kel-**; ***kel-** 'gelmek' ED 715b > **[gæ[-]** 'a.' 0601114102/86, 0601114102/99, 0601114101/123, 0601110301/55, 0601111202/175, 0601111901/19, 0601113202/88, 0601113601/70, 0601113601/89, 0601113601/98, 0601111202/189, 0601111301/6

OTü. **kelin**; **kelin** 'gelin' ED 719a, **kelin** DLT 204 > **[gælin]** 'a.' 0601111202/20, 0601111202/88, 0601111202/89 0601114101/121

OTü. **közle-**; ***közle-** 'gizlemek' ED 760b, **közle-** 'göze vurmak' DLT 575 > **gözle-** > **[wøllæ-]** 'gözlemek, bakmak' 0601111201/46, 0601113201/22

OTü. **kulgak**; **kulḡak** 'kulak' ED 621a, **kulak** 'kulak' DLT 76 > **[gulaḵ]** 0601120101/28, 0601111301/27, 0601111301/28, 0601120101/29

OTü. **ya:n** 'yan' TT 175 + **baş** 'insan başı, genel olarak baş (hayvan, bitki, eşya, dağ vb.)' DLT 510 + ***al-** 'al-' ED 124b + **[-ma]** > **[janmaʃalma]** 'yan baş alma, bir güreş tekniği' 0601111202/100

ÖTrkm. **yıldam** 'çevik, canlı' = **[illam]** 'a.' 0601111202/146, 0601111202/163

Ar. **آدم** **a:dam** 'adam, kişi, koca, erkek' + Tü. **[lık]** > **[a:damluḵ]** 'adamlık' 0601113202/176

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. **alıp kel-**; **al-** 'almak' ED 124b, **al-** DLT 97 + **[-ıp]** + **kel-** 'gelmek' ED 715b, **kel-** DLT 29 > **[ækel-]** 'alıp gelmek' 0502222201/210, 0502222201/204, 0502222201/201, 0502212001/32, 0502222201/207, 0502222201/200, 0502222702/37

OTü. **bè:r-** 'vermek' TT 182 + **[-il]** > **[beril-]** 'a.' 0601111501/53, 0602110302/86, 0503120701/112, 0503121102/127, 0503120701/34, 0502120601/152, 0503210901/62, 0503121101/149

OTü. **bedük** ~ **bedük**; **bedük** ~ **bedük** 'büyük, yüce' ED 302b, DLT 59 + **[el]** > **beyikel-** > **[bejyele-]** 'yüksele' 0503120702/23, 0602211002/2, 0503120702/22

OTü. **bil-**; **bil-** 'bilmek' ED 330b, **bil-** DLT 34 > **[bi-]** 'a.' 0602211302/109, 0503121101/240, 0502211901/178, 0506110201/70, 0602211003/51, 0503210801/30

OTü. **elig**; **elig** 'el' ED 140b, **elig** DLT 32 > **[el]** 'a.' 0502220301/31, 0503111202/96, 0503120702/46, 0503210901/94, 0601110301/19, 0602211001/223

OTü. **tegül**; **tegül** 'değil' ED 480a, **tegül** 'Oğuzcada değil' DLT 165 > **[dæ:]** 'a.' 0503111203/186, 0503111203/94, 0503120702/17, 0503121102/93, 0503210801/30, 0503210901/107

Nohur Ağzı:

OTü. **kal-** ~ **ka:l-**; **ka:l-** 'kalmak' TT 173, **kal-** ~ **ka:l-** DLT 513 > **[gal-]** 'a.' 0601110301/48, 0601113601/28, 0601110301/40, 0601111202/61, 0601113601/28, 0601113801/72; **[ga:l-]** 0601114102/60, 0601113201/23, 0601120401/27, 0601113801/14, 0601114102/46, 0601110301/25, 0601113601/109

OTü. **köl**; **köl** 'göl, gölcük' DLT 308 > **[gø:]** 'a.' 0601114101/14, 0601114101/14

OTü. **tegül**; **tegül** 'değil' ED 480a, **tegül** 'Oğuzcada değil' DLT 165 > **[dæ:]** 'değil' 0601110301/13, 0601111201/63, 0601111202/128, 0601114101/100, 0601114102/68, 0601120101/29, 0601113202/26

OTü. **tl**; **tl** 'dil' ED489b > **[di]** 'a.' 0601113202/9, 0601111901/28, 0601113202/12, 0601113202/44, 0601113801/8, 0601111901/32, 0601113202/76, 0601113601/5

OTü. **to:l-**; **to:l-** 'dolmak' ED 491a, **to:l-** TT 178 > [**do:l-**] 'a.' 0601120402/24

OTü. **tökül-**; **tök-** 'dök-' ED 477a+ [**-ül**] > [**døky[-]**] 'dökülmek' 0601111201/69

[j]

[j] ötümlü, yan, akıcı, geri çevrik (kıvrık), genizsil bir ünsüzdür. Genizsil [ŋ] sesinin etkisi ile /l/ sesinin benzeşmesi sonucu ortaya çıkmaktadır. Göklen ve Nohur ağızlarında bu sesin kelime başında kullanıldığı tespit edilmemiştir.

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **eŋ**; **äng** 'en' EUTS 72 + [**-len**] > [**hẽŋjæ:n**] 'enlenmek' 0503121102/124;

[**hẽŋjæn-**] 0503121101/101; + [**lik**] > [**gĩ.ŋjĩy**] 'genişlik' 0503210801/22

OTü. **kö:k**; **kö:k** 'koyu gri, gri, gök renginde olan' ED 708b, DLT 44 + [**leŋ**] >

[**gø.klẽŋjẽŋ**] 'Göklen boyu' 0503210801/28

OTü. **teŋleş-**; **teŋleş-** 'denkleşmek' ED522b, **teŋleş-** 'denkleşmek' DLT 617 > [**dẽŋjẽş-**] 'a.' 0602110201/40

OTü. **tıŋla-** 'dinlemek' ED 522a, DLT 60 > [**dĩŋjæ-**] 'a.' 0502222701/6

ÖTrkm. **gürrüŋ** 'sohbet, konuşma' + [**ler**] > [**gyrrỹŋjẽ**] 'konuşmalar' 0502121102/48

Far. **زرنگ zereng** 'zeki' + [**lig**] > [**ðerẽŋjĩy**] 'zekilik' 0502121102/92

Nohur Ağzı:

OTü. **ew** 'ev, çadır' DLT 27 + [**len**] > ÖTrkm. **öylen-** = [**æwjæn-**] 'evlenmek' 0601111202/27

OTü. **eyle tegül mü**; **eyle** 'öyle' DK 37-2 + **tegül** 'değil' ED 480a, **tegül** 'Oğuzcada değil' DLT 165 + **mü** > [**xæljæ**] 'öyle değil mi' 0601111901/41

OTü. ***közle-** 'gözlemek' ED 760b > [**wøljæ-**] 'gözlemek, bakmak' 0601111201/46, 0601113201/22

OTü. **ölüg**; **ölüg** 'ölü' ED 142a, DLT 12 > ÖTrkm **öli** = [**ølyk**] 'ölü'. 0601113801/14

OTü. **öl-**; ***öl-** 'ölmek' ED 125b, **öl-** 'ölmek' DLT 12 + [**-dür**] > [**øldir-**] 'öldürmek' 0601120402/26, 0601114102/54, 0601120101/32, 0601111301/23,

0601111301/30; [ø]diril-] 0601111301/32, 0601111301/27, 0601120101/28
 OTü. **tile-**; ***tile-** 'dilemek' ED492a > [di]æ-] 'a.' 0601114101/143, 0601113202/36,
 0601113202/70, 0601113202/145
 OTü. **tü:** 'tüy' DLT 205 > [tu]ji] 'tüylü' 0601114101/29

Kelime Sonu:

Nohur Ağzı:

OTü. **adrl-**; **adrl-** 'ayrılmak' ED 68b, **adrl-** DLT 129 > [a]jri] 'a.' 0601111201/77
 OTü. **keltür-** 'getirmek' ED 716b + [-il] > [gætiri] 'a.' 0601114101/121
 OTü. **kes-**; **kes-** 'kesmek' ED 748b, **kes-** 'kesmek' DLT 269 + [-il] > [kæsi] 'kesilmek' 0601111301/28, 0601120101/29, 0601111301/27, 0601120101/28
 OTü. **köp;** **köp** 'bol' ED 686a , **köp** 'gür, bol, sık, dolaşık' DLT 160 + [el] > [køfæ] 'çoğal-' 0601111201/98
 OTü. **sew-** 'sevmek' DLT 271 + [-il] > [søji] 'sevilmek' 0601111201/95,
 0601111201/96, 0601111201/97, 0601111201/100, 0601111201/101
 OTü. **tegül;** **tegül** 'değil' ED 480a, **tegül** 'Oğuzcada değil' DLT 165 > [dæ:] 'a.'
 0601110301/13, 0601111201/63, 0601113202/132, 0601113202/89,
 0601113601/81, 0601114101/100, 0601114102/68, 0601120402/28
 OTü. **tl;** **tl** 'dil' ED 489b > [di] 'a.' 0601113202/9, 0601111901/28, 0601111201/17,
 0601111201/6, 0601113202/12, 0601113202/44, 0601111901/32,
 0601113202/76
 OTü. **tut-;** **tut-** 'tutmak, yakalamak' ED 451a, **tut-** DLT 412 + [-il] > [tuti] 'tutulmak, yakalanmak' 0601111202/13, 0601111202/8
 OTü. **yaz-** 'Oğuzcada yazmak' DLT 470 + [-il] > [jazi] 'yazılmak' 0601111202/79
 [j] altsesi Göklen ağzında kelime sonunda tespit edilmemiştir.

3.2.1.3.1.12. /m/

[m]

[m] ötümlü, genizsil, çift dudak ünsüzüdür. Genellikle Ortak Türkçedeki [m] sesleri Türkmen Türkçesinde korunmuştur.

Kelime Başı:

Kelime sonunda gelen genizsil ünsüzlerin etkisi ile /b/ sesi bazen /m/'ye değişmiştir. *men*, *moncuk*, *mä:z (beze)*, *müñ*, *min*-gibi kelimeler Eski Türkçede ve Türkmen Türkçesinde aynı şekildedirler. Eski Türkçenin iki ağzı vardır; Tonyukuk bengü taşında, baş seste /m/ gelmez ve her yerde /b-/bulunmaktadı; fakat Köl Tigin abidesinde baş seste /m/kullanılmaktadır (Bozkurt 2002: 93). Ama araştırmacılar genellikle ETü.'de /m/ kelime başında gelmez ifadesini yeğlemişlerdir. Bu itibar ile Eski Türkçede bulunan bazı kelime başı /b-/'ler Türkmen Türkçesinde /m/'ye dönmüş demek doğrudur: Kaşgarlı Mahmut DLT'de /b-/>/m-/ değişmesiyle ilgili bilgi vermekte ve Oğuzcanın bu ses değişiminde genellikle kelime başı /b/'nin tarafında olduğunu belirtmektedir. Buna karşılık DLT'de /b-/>/m-/ değişikliğine uğramış kelime başı /m/'li şekiller Oğuzca olarak gösterilektedir: *muñar* vb. (Karaağaç 2013: 174).

Göklen Ağzı:

OTü. ***beñ** 'ben' ED 346b > [**mēñ**] 'a.' 0502212001/20, 0502221001/83, 0502221001/91, 050222201/101; [**men**] 0502120601/1, 0502120601/10, 0502120601/11, 0502120601/12

OTü. **beñze-**; ***beñze-** 'benzemek' ED 352b > [**mēñðeŋ**] 'a.' 0503120701/92, 0503120701/93, 0503121102/75

OTü. ***bin-** 'binmek' ED 348a > [**min-**] 'a.' 0503111202/32, 0506110701/79, 0502120601/116

OTü. **miñ**; **ming** 'bin' EUTS 130, **miñ** DLT 119 > [**mỹñ**] 'a.' 0502211501/34, 0502220301/57, 0502220301/58, 0502221001/76, 050222201/79

Nohur Ağzı:

OTü. **ben** ~ **men**; **ben** DLT 26, **men** DLT 18 'birinci teklik kişi adlı, ben' > [**mæn**] 'ben' 0601110301/27, 601111202/133, 0601111901/36, 0601111902/9, 0601113202/81, 0601113801/36, 0601114101/74, 0601114102/99; + [**iñ**] >

[**mæŋ**] 'benim' 0601111302/38, 0601113202/23, 0601113202/35,
0601113202/4, 0601113202/53, 0601113202/6, 0601114101/2,
0601114102/29, 0601114102/34, 0601114102/91

OTü. **beŋze-**; ***beŋze-** 'benzemek' ED 352b + [-ş] > [**mæŋzæf**] 'benzer'
0601111202/123

OTü. **bi:ş**; **bè:ş** 'beş' TT 182, 73 **bè:ş** 'beş' ED 376a, **bi:ş** DLT 73 > [**me:ʃ**] 'beş'
0601114102/25; me:ʃ 0601111202/6

OTü. **bu** 'bu' ED 291b, DLT 29 + [**nıŋ**] > [**mũn**] 'bunun' 0601113201/19

OTü. **miŋ** 'bin' DLT 119 > [**mỹŋ**] 'bin' 0601111202/103, 0601111202/104,
0601111202/106, 0601111202/107, 0601111202/160, 0601111202/53

Ar. موقعیت **mevki'iyet** 'konum, mevki' > [**mu:giæt**] 'a.' 0601114102/3

Ar. موقع **mo:ka'** zaman > [**mu:ga**] 'a.' 0601114102/2

Ar. مهاجرت **muha:ceret** 'göç, göçme' > [**moχa:ɟæræt**] 'a.' 0601113202/23

Ar. مهاجر **muha:cir** 'göçmen' > [**moχa:ɟir**] 'a.' 0601113601/17, 0601113601/33

Ar. Far. ممكن **mümkün** 'olası' > [**mymkin**] 'a.' 0601113601/82

Ar. مشترك **müşterek** 'ortak' > [**myʃtæræk**] 'a.' 0601111202/69

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **a:k**; **a:k** ED 75a; **a:k** ~ **ak** 'Oğuzcada beyaz' DLT 53 + ***kamış** 'kamış' ED
628b > [**aqqamuʃ**] 'a.' 0506110701/17, 0506110701/27, 0506110701/36,
0506110701/38

OTü. **altmış** ED 130b > [**altmuʃ**] 'a.' 0502120601/125, 0502211901/171,
0502222701/34, 0503111101/27, 0503210801/89, 0503210901/62

bamuk ~ **ba:muk** 'Oğuzcada pamuk' ED 345b, DLT 191 > [**pa:muq**]
'pamuk' 0503111202/104, 0506110201/43, 0506120501/57, 0602110101/85,
0602211301/49, 0602211401/6

OTü. **saklanmak** (birinden) çekinmek, korunmak' ED 810a, DLT 390 >
[**θaqlanmaq**] 'saklanmak' 0502222201/119

Far. زمستان **zemista:n** 'kış' > [**zimista:n**] 'a.' 0502222202/23

Nohur Ağzı:

OTü. **al-**; **al-** 'almak' ED 124b, **al-**'almak' DLT 97 > [**alamuʒ**] 'alıyoruz'

0601114101/29

OTü. **altmış**; **altmış** ED 130b > [**altmıwʃ**] 'a.' 0601113601/36, 0601113601/38

OTü. **ata**; **ata** 'ata, baba' ED 40a, DLT 27 + [**lar**] + [**ımız**] > [**atalamuz**]
'babalarımız, atalarımız' 0601113202/17

OTü. **bas-**; **bas-** 'basmak' ED 370b, **bas-** 'üstüne çöküp basmak, bastırmak' DLT 269+
[**ma**] + [**çı**] > Noh. [**basmatʃi**] 'haydut' 0601111201/69

OTü. **işle-**; **işle-** 'çalışmak' ED 262b, **işle-** DLT 146 + [**-meli**] > [**iʃlæmæli**] 'çalışmalı'
0601120102/13

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. **bardam** 'bayram' ED 308a, DLT 136 > [**bajram**] 'a.' 0503111204/6

Far. هر **her** 'her' + OTü. **kim** 'kim' ED 721b, DLT 75 > [**xerkim**] 'herkim, her kimse'
0506110201/125, 0506110201/38, 0506110201/43, 0506110201/46,
0506110201/91

Nohur Ağzı:

ÖTrkm. **yıdam** 'çevik, canlı' = [**illam**] 'koşmak' 0601111202/146, 0601111202/163;
[**illa·m**] 0601111202/144, 0601111202/145, 0601111202/162

OTü. **ayıt-**; **ayıt-** 'sormak' ED 268b, **ayıt-** 'Oğuzlarda söylemek, konuşmak' DLT 115
+ [**ım**] > [**ajdum**] 0601111201/111, 0601111201/112, 0601111201/117,
0601111201/88, 0601114101/73; [**ajdim**] 0601111201/116, 0601111201/99

OTü. **bak-**; **bak-** 'bakmak' ED 311a; **bak-** DLT 63 + [**dı**] + [**m**] > [**baɣdum**] 'baktım'
0601114102/34

Ar. مراسم **mera:sim** 'merasim, tören' > [**mæra:sim**] 'a.' 0601113202/87

3.2.1.3.1.13. /n/

[n]

[n] ötümlü, genizsil, dişeti ünsüzüdür. Ortak Türkçedeki [n] sesi, İran sahası
Göklen ağzında genellikle korunmuştur. [n] sesi *ne*, *nä*:çegibisoru edatları istisna

olmak üzere baş seste yer almaz. Ortak Türkçedeki [n] sesi İran sahası Nohur ağzında genellikle korunmuştur.

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

OTü. **ne;** **ne:** 'ne' TT 181, **ne:** DLT 34 > **[ne]** 'a.' 0502120601/33, 0502121101/56, 0502121102/18, 0502121102/80, 0502222201/148, 0602211002/26, 0602211003/40, 0602211301/25; **[næ]** 0503111203/137, 0503111203/19, 0602211501/19; **[næ:]** 0502120601/108, 0502211501/20, 0502220301/18, 0502222201/133, 0503111203/102; + **me** > **[næ:me]** 0502120601/107, 0502121101/43, 0503120702/61, 0506120601/13, 0602211301/13, 0602211302/91, 0602211401/28, 0602211501/24

OTü.**ne;** **ne:** 'ne' TT 181, **ne:** DLT 34 > **ne:çe** 'ne' ED 775a > **[næ:ʃe]** 'a.' 0503121101/102, 503210901/64, 0506110201/130, 0506120401/51, 0503111201/113, 0602110101/124, 0602110501/22, 0602211901/27

Nohur Ağzı:

OTü. **ne;** **ne:** 'ne' TT 181, **ne:** DLT 34 + **[me]** > **[næ:mæ]** 'a.' 0601110301/2, 0601111201/96, 0601111202/170, 0601111301/9, 0601111302/18, 0601111902/36, 0601113201/38, 0601114101/144, 0601113202/24; **[næ:mæ]** 0601111202/10, 0601111202/7; + **[çe]** > **[næ:ʃæ]** 'a.' 0601114102/8

OTü. **tegül mü;** **tegül** 'değil' ED 480a, **tegül** 'Oğuzcada değil' DLT 165+ **[mü]** > **[næ:mi]** 'değil mi' 0601114101/82

[n] altsesi alıntı kelimelerde baş seste de görülebilir.

Göklen Ağzı:

Ar. نصيب **naşi:b** 'kısmet' > **[neθi:b]** 'a.' 0506120501/1, 0506120501/15, 0506120501/18; **[neθi:p]** 0506120501/49, 0602110302/86, 0602110501/18, 0602110501/28

Ar. نجار **necca:r** 'marangoz' + Tü. **[lık]** > **[nedʒdʒa:rluq]** 'marangozluk' 0502220301/26; **[nedʒdʒa:rluɯ]** 0502220301/16, 0502220301/4,

0502220301/19, 0502220301/66

Ar. نفر **nefer** 'kişi' > [**nefer**] 'a.' 0502120601/68, 0502121101/14, 0502121102/107,

0502211501/34, 0503111201/11, 0503120701/106, 0503210901/108

Ar. نفت **neft** 'petrol' > [**nevt**] 'a.' 0602110102/3, 0602211002/55, 0602110102/69

Far. نبیره **nebi:re** 'torun' > [**nevere**] 'a.' 0602211003/59, 0602211003/58

Far. نگران **negera:n** 'kaygılı' > [**ney'era:n**] 'a.' 0601111501/43, 0601111501/45,

0601111501/54

Far. نیمکت **ni:mket** 'okul sırası' > [**ni:mkæt**] 'a.' 0502221003/56, 0502221003/62

Nohur Ağzı:

Ar. نقش **naqş** 'resim; işleme' > [**naɣʃ**] 'nakış, desen' 0601114101/12,

0601114101/12

Ar. نفر **nefer** 'kişi' > [**næfær**] 'a.' 0601111202/53, 0601120402/23; [**næpær**]

0601120101/27, 0601120101/26

Ar. نذر **nedir** 'adak' > [**næzr**] 'a.' 0601111901/15

Far. ناهار **na:ha:r** 'öğle yemeği' > ÖTrkm. **nahar** 'her bir öğün yemek' = [**naɣa:r**]

'öğle yemeği' 0601114101/97; [**naɣar**] 0601113202/175, 0601113202/129

Far. نان **na:nekmek** > [**na:n**] 'a.' 0601114101/68

Far. نخود **noħu:t** 'nohut' > [**noɣut**] 'a.' 0601113201/17

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. karındaş; *karındaş 'kardeş' ED 662a, karındaş DLT 205 > [**garundaş**]

0503111201/34; [**garunnaf**] 0502222701/52, 0503210801/73,

0502222701/51, 0502120601/153

Nohur Ağzı:

OTü. ana 'ana' ED 169b, DLT 27, 59 > [**ænæ**] 'a.' 0601111201/6, 0601111301/10,

0601111301/19, 0601111301/7, 0601111301/8, 0601120101/19,

0601120101/7, 0601120101/9

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. kaplan; kaplan 'kaplan' ED 584b > [**gaplān**] 'a.' 0506110201/140,

0506110701/58, 0506110701/57, 0506110201/141

OTü. **karın; karın** 'karın' ED 661a, **karın** 'karın' DLT 27 > [ɟarun] 'a.'
0506110201/82

OTü. **kelin; kelin** 'gelin' ED 719a, **kelin** 'gelin' DLT 204 > [geɭin] 'a.'
0502120601/70, 0502121101/76, 0503111201/21, 0503111201/78,
0503121102/108, 06011126a01/30

OTü. **kayın; kayın** 'kayın (akrabalıktaki)' ED 678a, DLT 27 > [ɟajun] 'a.'
0502221002/51, 0502221001/55, 0502221002/40, 0503120701/22; [ɟa:jun]
0502120601/151, 0503120701/14, 0503120701/15, 0502221002/64,
0503120701/19

Nohur Ağzı:

OTü. **ew** 'ev, çadır' DLT 27 + [len] > ÖTrkm.öylen- = [æwɭæn-] 'evlenmek'
0601111202/27

OTü. **başla-; başla:-** 'başlamak' ED 381b, **başla-** DLT 572 + [-n] > [baɭlan-]
'başlanmak' 0601113202/137, 0601113202/95, 0601113201/8

OTü. **bile; bilän ~ birlä ~ bilä** 'ile' EUTS 42, **bile** DLT 34 > [biɭæn] 'a.'
0601110301/11, 0601110301/19, 0601110301/2, 0601111201/61,
0601111201/9

OTü. **kutgar-; kutğar-** 'kurtarmak' ED 599b, **kutgar-** DLT 363 > [ɟuta:ran] 'a.'
0601111202/80; [ɟutara:n] 0601111202/80

OTü. **kuzgun; kuzgun** 'kuzgun (Corvus corone)' DLT 221 > [ɟuzɟun] 'kuzgun'
0601114101/107

OTü. **kün ~ kü:n** 'gün' DLT 47 > [ɟyn] 'a.' 0601111202/138, 0601111901/7,
0601113201/26, 0601113202/141, 0601113801/44, 0601120401/26,
0601113201/26, 0601120401/16

OTü. **o:n; o:n** 'on' ED 166a, **o:n** DLT 36 > [o:n] 'a.' 0601111901/7, 0601111902/27,
0601113202/174, 0601113202/2, 0601120401/27, 0601111202/197

OTü. **saklan-; sakla:-** 'saklamak, korumak' ED 810a, **saklan-** 'çekinmek, korunmak'
DLT 390 > [saɭlan-] 'saklanmak' 0601111201/21, 0601111201/21

OTü. ***a:ylan-; a:yla-** 'dönmek, etrafını çevirmek' TT 172 + [n] > [aɭlan-] 'a.'
0601111202/168

OTü. **ekin; ekin** ED 109a, **ekin** 'tarla' DLT 51 > [ækin] 'a.' 0601111202/37,

0601111302/19, 0601111302/2, 0601113201/15, 0601113201/17,
0601113202/21, 0601113601/53, 0601113601/54, 0601120102/2,
0601120102/21

[ň]

[ň] ötümlü, genizsil, dişeti ünsüzü olup süre bakımından normalden daha kısa uzunluktadır. Düşme eğilimi görülen şu örnekte tespit edilmiştir:

Göklen Ağzı:

Ar. مثلاً **meselen** 'örneğin' > [meθe|eň] 'a.' 0503111203/84

3.2.1.3.1.14. /ŋ/

Ortak Türkçedeki /ŋ/ sesbirimi Türkmen Türkçesinde korunmuştur. /ŋ/ asla baş seste gelmez. İki altsesi bulunmaktadır: [ŋ] ve [N].

[ŋ]

[ŋ] ötümlü, genizsil, orta damak ünsüzüdür. Genizsil /ŋ/ sesinin iki altsesden biri olan [ŋ] ince ünlülü kelimeler ile birlikte kullanılmaktadır. Bu ses kelime başında kullanılmaz.

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **toŋuz**; ***toŋuz** 'domuz' ED 527b, **toŋuz** DLT 153 > [dõNũđ] 'a.'
0503111202/50, [dõNNũđ] 0506110701/58

OTü. **teŋleş-**; **teŋleş-** 'denkleşmek' ED522b, **teŋleş-** 'denkleşmek' DLT 617 > [dẽŋ|eŋ-
] 'a.' 0602110201/40

OTü. **yen-**; **yeŋ-** 'Oğuz ve Kıpçak lehçesinde yenmek, galip gelmek' DLT 509 + [-il-]
> [jẽŋĩl-] 'yenilmek' 0602211002/30, 0602211002/12

Nohur Ağzı:

OTü. **oŋar-**; **onar-** EUTS 141, **oŋar-** 'onarmak' ED 189a > [õŋæŋr-] 'a.'

0601111201/45

ÖTrkm. **önirti** = [öŋȳrtæ] 'önce' 0601111202/77

OTü. **teŋ; teŋ** 'denk, eşit' ED 511a, DLT 599 + [ce] > [tæŋædʒi] 'denkçe, kadar' 0601111902/9

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. **öŋ; öŋg** 'ön' EUTS 151, **öŋ** 'Oğuzlarda ön' DLT 32 > [öŋ] 'a.' 0503111101/147, 0503111202/114, 0503210801/116, 0506120601/39, 0506120601/40

OTü. **siŋ-; siŋ-** 'sinmek' ED 833a, DLT 614 > [θiŋ-] 'a.' 0503121102/140, 0503121102/139

OTü. **teŋ; teŋ** 'denk' ED 511b, **teŋ** DLT 599 > [tēŋ] 'değin' 0503111101/39, 0503111101/82

OTü. **yūŋ; *yu:ŋ** 'yün' TT 180 > ÖTrkm. **yūŋ** = [jȳŋ] 'a.' 0503121102/105, 0506120501/48

Nohur Ağzı:

OTü. **ana** 'ana' ED 169b, DLT 27, 59 + [niŋ] > [ænænĩŋ] 'annenin' 0601111301/13, 0601111301/14, 0601111301/19, 0601111301/6, 0601111301/9, 0601120101/1, 0601120101/12, 0601120101/13, 0601120101/20, 0601120101/4, 0601120101/5, 0601120101/8

OTü. **bil-** 'bilmek' ED 330b + [-se] + [-ŋ] > [biʃsæŋ] 'bilsen' 0601120102/51

OTü. **kaya; kaya:** 'taş' ED 674b, **kaya** 'dağın kayası' DLT 49 + [niŋ] > [ɕæjænĩŋ] 'kaya' 0601114102/26, 0601114102/27, 0601114102/46, 0601114102/25

OTü. **teŋ; teŋ** 'denk, eşit' ED 511a, DLT 599 > [dæŋ] denk 0601111902/20

OTü. **tüş-** 'düşmek' ED 560a + [-ün] + [-yä:n] > [dyʃinjæŋ] 0601111202/144

Far. هفته **hefte** 'hafta' + [niŋ] > [xæpdæ:ŋ] 'haftanın' 0601113202/158

[N]

[N] ötümlü, genizsil, küçük dil ünsüzüdür. [ŋ] sesine göre daha daha arkadan telaffuz edilmekte ve kalın ünlülü kelimeler de kullanılmaktadır.

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **aḡaru; aḡaru: ~ ıḡaru: ~ maru:** ED 190a 'daha arkaya' > [ãNũr] 'öte, ötesi'
 0502211901/126, 0503111203/184, 0503120701/27, 0503121101/57,
 0602211701/25

OTü. **andın** 'ondan' DLT 42 + **song** 'sonra' EUTS 208, **soḡ** DLT 601 > [ɔnθõN]
 'ondan sonra' 0503111202/15

OTü. **baḡa ~ maḡa; baḡa** 'bana' T 31 ~ **maḡa** BK D 36 > [mãNã] 'a.'
 0502120601/131, 0502221002/74, 0503121101/217, 0503121102/153,
 0503121102/42, 0506110701/114, 0506120401/62

[GũNNũrdʒaq] 'salıncak' 0506110201/78, 0506110201/81, 0506110201/85

OTü. **taḡıl-; taḡıl-** '(ip vb. bir şeyle) bağlatmak' ED 520b, DLT 616 > [dãNũl-]
 'bağlan' 0602211501/17

OTü. **toḡuz; *toḡuz** 'domuz' ED 527b, **toḡuz** DLT 153 > [dõNNũð] 'a.'
 0506110701/58

OTü. **yalıḡ; yalıḡ** 'çıplak' ED 929b, **yalıḡ** DLT 607 > [jalãNãʃ] 'yalın, çıplak'
 0502211901/141, 0503120701/16

OTü. **yaḡı; yaḡı** 'yeni, taze' EUTS 283, **yaḡı** DLT 189 > [jãNqı] 'demin, biraz önce'
 0502121102/107, 0502211901/40, 0502222201/217, 0502222201/63,
 0503111203/179, 0503120701/57, 0503120701/84

Far. آسان **a:sa:n** 'kolay' > [ãNθa:t] 'a.' 0502222201/233, 0503111203/150,
 0503111203/172

Far. انگشتر **enguşter** 'yüzük' > [ãNNȳʃtær] 'a.' 0503120701/92

Nohur Ağzı:

OTü. **aḡaru; aḡaru: ~ ıḡaru: ~ maru:** ED 190a 'daha arkaya' + [ra:k] > [ãNũrraɣ]
 0601113202/117; [ãNũrraɣ] 0601113202/117

OTü. **oḡar-; onar-** EUTS 141, **oḡar-** 'onarmak' ED 189a > [õNãr-] 'yapabilmek,
 üstesinden gelmek' 0601113202/163, 0601113201/4, 0601113202/130,
 0601113202/162

OTü. **yalıḡ; yalıḡ** EUTS 282, **yalıḡ** DLT 607 > [jalãNNãʃ] 'yalın, çıplak'
 0601111201/83

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. **alın**; ***ha:ln** 'alın' TT 172, **alın** DLT 52 > [**ɑ:lũN**] 'a.' 0503121102/59OTü. **tañ**; **tang** 'tan, şafak vakti' EUTS 223, **tañ** DLT 95 > [**dãN**] 'a.' 0502222202/24OTü. **tañ-**; **tañ-** '(bağ, ip vb. ile) bağlamak' ED 514a, DLT 614 > [**dãN-**] 'bağlamak'
0502120601/26OTü. **yogun** 'her şeyin irisi' DLT 456 > [**jowũN**] 'kalın' 0602110101/14

Nohur Ağzı:

OTü. **çağır-**; **çağur-** 'iftira etmeke, leke sürmek, çamur atmak' EUTS 58, **çağıla-**
'gürültü edip bağırarak' DLT 586 + [**dı**] + [**ŋ**] > [**tʃa:ɓurdũN**] 'çağırdın'
0601113202/97OTü. **karın**; **karın** 'karın' ED 661a, DLT 27 > [**garũN**] 'a.' 0601114102/88OTü. **ol**; **ol** 'bu, o' EUTS 141, **ol** '3. teklik kişi adlı' DLT 14 + [**ıŋ**] > [**õN**] 'onun'
0601113202/4; [**ularũN**] 'onların' 0601113202/79OTü. **soñ**; **song** 'sonra' EUTS 208, **soñ** DLT 601 > [**sõN**] 'son, sonra' 0601110301/51,
0601111201/113, 0601111202/190, 0601113202/159, 0601113601/89,
0601113801/61, 0601120102/42, 0601120401/33, 0601113202/136OTü. **tañ**; **tang** 'tan, şafak vakti' EUTS 223, **tañ** DLT 95 > [**dãN**] 'a.' 0601120402/7OTü. **tañ-**; **tañ-** '(bağ, ip vb. ile) bağla-' ED 514a **tañ-** DLT 614 > [**dãN-**] 'a.'
0601111201/74Ar. **قربان** **qurba:n** 'kurban' + [**ıg**] + [**ıŋ**] > [**curva:llurũN**] 'kurbanlığın'
0601120101/28

Kelime kök veya gövdelerine eklenen eklerde de genizsil ünlüler korunmaktadır.

Göklen Ağzı:

OTü. **bu** 'bu' ED 291b, DLT 29 + [**nıŋ**] > [**munũN**] 'bunun' 0502121102/18,
0502121102/85, 0502211901/152, 0502211901/159, 0503210901/48,
0506120502/44OTü. **kaç-**; **kaç-** 'kaçmak' ED 590a, **kaç-** DLT 516 > [**gaʃman**] 0502121101/78

OTü. **ya:n** 'yan' TT 175 + [ɪ] + [n] + [ga] > [ja:nũnã] 'yanına' 0503210901/15,
0503210901/16

Ar. اسلام **isla:m** 'İslam dini' + [ɪŋ] > [iθla:mũN] 'İslamın' 0506110201/31

Ar. منطقة **mıntıka** 'bölge' + [mız] + [ɪŋ] > [mantaka:muðũN] 'bölgemizin'
0601111501/36

3.2.1.3.1.15. /p/

[p]

[p] ötümsüz, patlayıcı, çift dudak ünsüzüdür. Ortak Türkçedeki /p/ sesleri korunmuştur. [p] baş seste gelmez, ancak bazen baş seste bulunan /b/ sesinin sonra gelen ötümsüz bir ünsüzün gerileyici etkisi [p] sesine değiştiği gözlemlenmektedir:

Göklen Ağzı:

OTü. **boz-; boz-** 'bozmak' EUTS 49, **boz-** 'yıkamak, kırmak' DLT 268 > [poð-]
0602110501/28, 0602110501/18

Fonetik değişmelerin yaygın sebeplerinden birini oluşturan en az çaba kuralı kapsamında kapantılı seslerin sızıcılaşması hususiyeti yaygındır. Bu husus ölçünlü Türkmen Türkçesinde ve ağızlarının çoğunda görülen orta seste yer alan /v/'nin sürtüşmeli hale geçmesi durumuna da sebep olmaktadır. İran sahasında Yomut ağzında ve onlarla komşu şekilde yaşayan Bayındır Göklenleri arasında görülen orta sesteki /p/'lerin açılarak [f] sesine değişmesi söz konusu ses olayının simetrik genişlemesi şeklinde daha ileri seviyedeki bir gelişim aşamasıdır. Ölçünlü Türkmen Türkçesinde /b/'ler sürtüşmeli hale geçerken /p/'ler korunmuştur. Yani tonsuz sesler açılmaya karşı dirençlidir. Çünkü onlarda, tonlu seslerin aksine, ses perdelerini titretmek için akciğerden gelen havanın güç kaybı yoktur. İran sahası Yomut Türkmenleri ve Göklen Türkmenlerinin Bayındır kolunda ise bu direnç kırılmıştır.

Göklen Ağzı:

OTü. **arpa; arpa:** 'arpa' ED 198b, **arpa** DLT 74 > GökB. [**arfa**] 'arpa' 0503111202/110, 0602211301/56

OTü. **çapıl-; çapıl-** 'harekete geçirilmek' ED 397a > GökB. [**ʧafıl-**] 'atı hızlı koşturmak' 0503111202/32

ÖTrkm. **telpek** 'kalpak' = GökB. [**telfek**] 'kalpak' 0502211901/138, 0502211901/142, 0502211901/147, 0502211901/82

OTü. **tap-; tap-** 'bulmak' ED 435b, **tap-** DLT 214 > GökB. [**taf-**] 'bulmak' 0502120601/21, 0503111201/4, 0502222202/2, 0502222201/100, 0502222201/98, 0502222201/99

OTü. **tep-** 'tepmek' ED 435b, **tep-** 'tekmelemek, tepmek' DLT 19 > GökB. [**def-**] 'tepmek' 0506110701/79, 0502211901/57

OTü. **toprak; topra:k** 'toprak' ED 443a, **toprak** 'toprak, kum, toz' DLT 12 > GökB. [**tofrɒk**] 'toprak' 0502211901/57

Far. **تپانچه** **tepa:nçe** 'tokat, avuç içiyle vurma' > GökB. [**tafandza**] 'tabanca' 0503111203/162

Far. **چپ** **çep** 'sol' + [**e**] > GökB. [**ʧefe**] 'sola' 0502121102/101, 0502121102/105

Far. **چوپان** **çu:pa:n** 'çoban' > GökB. [**ʧofan**] 'çoban' 0502121102/98, 0502121102/88, 0502121102/97

İran sahasında Gülistan ve Horasan Göklenlerinin Kayı alt ağzında [-p-] > [-f] ünsüz değişimi görülmemekte, ölçünlü Türkmen Türkçesinin ve ağızlarının genelinde olduğu üzere kelime içi [p] sesi korunmaktadır.

Göklen Ağzı:

OTü. **arpa; arpa** 'arpa' ED198b, **arpa** 'a.' DLT 74 > GökK. [**arpa**] 'a.' 0506110701/67, 0602110101/20, 0602110201/14, 0602110301/5, 0602110302/3, 0602211002/9, 0602211401/6

OTü. **kaplan; kaplan** 'kaplan' ED 584b > GökK. [**kaplân**] 'a.' 0506110201/140, 0506110701/58

OTü. **tepe; töpü** 'tepe' ED 436a, **tepe** 'dağın tepesi' DLT 586 > GökK. [**tepe**] 'a.' 0502212001/36

OTü. **toprak**; ***toprak** 'toprak' ED 443a, **toprak** DLT 12 + [i] > GökK. [**toprakı**] 'a.'
0602211401/38

ÖTrkm. **serp-** 'serpmek'+ [-**dir**] = GökK. [**θerpdır-**] 'serpdirmek' 0502222201/129

ÖTrkm. **sıpdır-** 'elinden kaçırmak' = GökK. [**θupdur-**] 'elinden kaydırmak,
kaçırmak' 0502121102/97

Far. چوپان **çu:pa:n** 'çoban' > GökK. [**tʃopən**] 'a.' 0602110101/139

Alıntı kelimelerdeki /f/ sesleri [p]'ye değiştiği görülmektedir.

Göklen Ağzı:

Ar. فقط **faḳat** 'fakat' > [**paḳat**] 'a.' 0503210901/55, 0506120501/55, 0506120601/56,
0602110101/13, 0602110201/19, 0602211302/94

Ar. فانی **fa:ni** 'ölümlü' > [**pa:ni**] 'a.' 0503121101/255

Ar. فراغت **fera:ğat** 'feragat' > [**para:χat**] 'dinç, rahat' 0602110101/134

Ar. فاصله **fa:şıla** 'mesafe' > [**paθula**] 'a.' 0601110801/40

Ar. تعريف **ta'ri:f** 'tarif' > [**tæ:rip**] 'a.' 0602211501/25

[p] sesinin kelime içerisindeki kullanımının dağılımı şu şekildedir:

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

OTü. **bamuk** ~ **ba:muk**; **bamuk** ~ **ba:muk** 'Oğuzcada pamuk' ED 345b, DLT 191 >
[**pa:muq**] 'a.' 0503111202/104, 0506110201/43, 0506120501/46,
0506120501/57, 0602110101/85, 0602211301/49, 0602211401/6

OTü. **bürge**; **bürge** 'pire' ED 362b, DLT 215 > [**pi:re**] 'a.' 0503111201/96

OTü. **pis**; **pis** 'tulum gibi şeylerin dibindeki çöküntü' DLT 165 > [**pi:θ**] 'a.'
0502221002/29, 0503111101/116, 0602110101/132, 0602110102/68,
0602211401/38, 0602211701/4

Far. پادشاه **pa:dişah** > [**pa:dʃa:**] 0502211901/136, 0602110101/85

Far. **parça** 'kumaş' > [**partʃa**] 'kumaş' 0503120702/17, 0503120702/53,
0503120702/6, 0503120702/88, 0503120702/89

Far. پول **pul** 'para' + [**lan**] > [**pullan-**] 'parasahibi olmak' 0502220301/60

Nohur Ağzı:

OTü. **balçık**; **balçık** 'Oğuzca balçık' ED 333, **balçık** DLT 129 > [**paltʃuḳ**] 'a.'

0601111302/12, 0601120102/13

OTü. **pis, pis** 'tulum gibi şeylerin dibindeki çöküntü' DLT 165 > [**pi:s**] 'pis'

0601113601/48; [**pis**] 0601111201/60

OTü. **bursı; bur-** 'misk ve benzeri güzel koku yayılmak' DLT 266 + [**sı**] + [**sub**] >

Noh. [**porθ ɠuw**] 'kötü kokulu su' 0601111202/57

Ar. فقير **faḳi:r** 'fakir, yoksul' > [**paxir**] 'a.' 0601113202/39

Ar. فرق **farḳ** 'fark' > ÖTrkm. **parh** + [**ımız**] > [**pærɰımız**] 'farkımız' 0601114101/120

Ar. فاصله **faşıla:** 'ara, mesafe' > [**pa:sula**] 'a.' 0601114102/ 68

Ar. فطير **feṭir** 'mayasız hamurdan yapılan çörek' > [**pætir**] 'a.' 0601114101/95,

0601114101/111

Far. فراوان **fera:va:n** 'bol' + Tü. [**çı**] + [**lık**] > [**pæriva:nɰfuluɣ**] 'bolluk'

0601113601/39

Far. پادشاه **pa:dişah** 'padişah' > [**padifa:**] 'a.' 0601113202/32

Far. پار □ **pa:rs** 'fars' > [**pars**] 'a.' 0601111901/28; [**pa:rs**] 'a.' 0601111201/91,

0601111901/29

Far. پاسگاه **pa:sga:h** 'karakol' > [**pa:sga:**] 'a.' 0601111201/71

Far. پیشرفت **pi:şreft** 'gelişme, ilerleme, terakki' > [**pi:fræt**] 'a.' 0601111201/26

Far. پول **pu:l** 'para' > [**pu:l**] 'a.' 0601111901/9

Kelime içi:

Göklen Ağzı:

OTü. **arpa; arpa:** 'arpa' ED198b, **arpa** DLT 74 > [**arpa**] 'a.' 0506110701/67,

0602110101/20, 0602110201/14, 0602110301/5, 0602110302/3,

0602211002/9, 0602211401/6

OTü. **kaplan; kapla:n** 'kaplan' ED 584b > [**ɠaplān**] 'a.' 0506110201/140,

0506110701/58, 0506110701/57, 0506110201/141

OTü. **tepe; töpü** 'tepe' ED 436a, **tepe** 'dağın tepesi' DLT 586 > [**tepe**] 'a.'

0506110201/3

OTü. **toprak; *toprak** 'toprak' ED443a > [**topraɣ**] 'a.' 0602211401/38,

0503121102/66

ÖTrkm. **serp-** 'serpmek' + [**-dir**] = [**θerpdır-**] 'serpdirmek' 0502222201/129

ÖTrkm. **sıpdır-** 'elinden kaçırmak' = [**θuɰpduɣr-**] 'elinden kaydırıp kaçırmak'

0502121102/97

Far. چوپان **çu:pa:n** 'çoban' > [**tʃopɒn**] 'a.' 0602110101/139

Nohur Ağzı:

OTü. **arpa**; **arpa:** 'arpa' ED198b, **arpa** DLT 74 > [**arpa**] 'a.' 0601111201/22,
0601111202/42, 0601111202/181, 0601111302/5, 0601113201/15,
0601113601/101, 0601113601/102

OTü. **tap-** 'bulmak' ED435b, **tap-** DLT 214 + [**-ıl**] > [**tapul-**] 'bulunmak'
0601113801/75, 0601111302/51, 0601111301/30, 0601120101/29; [**tapul-**]
0601120102/46

OTü. **toprak**; ***toprak** 'toprak' ED 443a, **toprak** DLT 12 + [**ı**] + [**n**] + [**ı**] >
[**topraɰuni**] 'toprağını' 0601114101/8

OTü. **tur-**; **tur-** 'durmak, kalkmak' ED 530b, DLT 266 + [**-ıpdır**] + [**-lar**] >
[**durupdurla**] 'durupdurlar' 0601114102/93

OTü. **köp** 'çok' ED 686a, **köp** 'gür, bol' DLT 160 + [**-el**] > [**köpæ-**] 'çoğalmak'
0601111201/97, 0601111201/34;+ [**-ş**] > [**köp[æf-**] 'hep beraber, birlikte (bir
iş yapmak için) bir araya gelmek, toplanmak' 0601120402/7; [**köp[æntʃ]**
'çoğunlukla' 0601113201/41

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. **alp**; **alp** 'kahraman, yiğit' ED 127b, **alp** 'a.' DLT 226 > [**ælp**] 'a.' 0502221001/40

OTü. **çap-**; **çap-** 'sürmek' ED 394a, **çap-** 'saf çamurla sıvamak' DLT 265 > [**tʃap-**] 'at
koşmak' 0502211901/76, 0602110101/123, 0502211901/79,
0602110101/123, 0602110101/128, 0503121101/112

OTü. **tap-**; **tap-** 'bulmak' ED 435b, **tap-** DLT 214 > [**tap-**] 'a.' 0502222701/54,
0502222201/205, 0602110101/82, 0502222201/171, 0503121101/119,
0502222701/47, 0502222201/101

Ar. طرف **taraf** 'taraf' > [**tarap**] 'a.' 0502121101/45, 0502121102/101,
0503111201/52, 0503120701/113, 0503120701/90, 0503120701/92

Nohur Ağzı:

OTü. **çap-** 'sürmek' ED 394a, **çap-** 'saf çamurla sıvamak' DLT 265 > [**tʃap-**] 'at
koşmak' 0601113801/58, 0601111202/197, 0601113801/46,

0601111202/197, 0601111202/138, 0601113801/55

OTü. **kayna-**; **kayna-** 'kaynamak' ED 678b, **kayna-** 'kaynamak' DLT 93 > [**cajnap**]

0601114101/98

OTü. **köp** 'çok' ED 686a, **köp** 'gür,bol' DLT 160 > [**köp**] 'çok' 0601111201/1,

0601111201/2, 0601111201/35, 0601111201/92, 0601113201/13,

0601113202/160, 0601113801/5, 0601114102/3, 0601120402/4,

0601120402/6

OTü. **tap-** 'bulmak' DLT 214 > [**tap-**] 'bulmak' 0601114102/65, 0601113202/147

OTü. **yap-**; **yap-** 'yapmak' ED 870a, **yap-** 'yapmak' DLT 586 > [**jap-**] 'yapmak'

0601114101/64, 0601120102/14, 0601111302/13

OTü. ***yapıştur-**; **yapış-** 'yapışmak' ED 880b, **yapuş-** 'yapışmak' DLT 474 + [**-tur**] >

[**japwɬdur-**] 'yapıştırmak' 0601111902/6

Ar. مذهب **mezheb** 'mezheb' > [**mæzxæp**] 'a.' 0601111201/18, 0601111201/18

Ar. طرف **taraf** 'taraf' > [**tarap**] 'a.' 0601113601/6

[p]

[p] altsesi yarı ötümsüz, patlayıcı bir çift dudak ünsüzüdür. Bu altses sadece kelime sonlarındabulunmaktadır. İran sahası Göklen ağzında kelime sonundaki [p] sesleri genellikle yarı ötümsüz telaffuz edilmektedir.

Göklen Ağzı:

Far. گپ **gep** 'laf, söz' > [**gep**] 'a.' 0502211901/10

OTü. **kork-**; **kork-** 'korkmak' DLT 627 + [**-sıra**] + [**-p**] > [**gorqanθura:p**] 'korkmuş

gibi gösterip' 0502121102/92

OTü. **köp** 'gür, bol, sık dolaşık' ED 686b, DLT 160 > [**köp**] 'a.' 0502121102/77

OTü. ***targa-**; **tara-** (saç vb. için) taramak' ED 532a, DLT 559, **targak** 'tarak' ED

539b, DLT 11 > [**darka:-**] 'bozguna uğramak, dağılmak' 0506110701/16,

0602211901/36

Far. آبادان **a:ba:da:n** 'mamur, bayındır' + Tü. [**la**] > [**awɔdanla:-**] 'güzelleşmek'

0602211901/91

Far. خوب **hu:b** 'iyi, pekiyi' > [**ho:p**] 'a.' 0503111101/51

Ar. جواب **cewab** 'cevap, yanıt' > **cowap** > [**ɟowa:p**] 'a.' 0602211002/37

Ar. انقلاب **inķıla:b** 'devrim' > [inķula:p] 'a.' 0503120701/25, 0506110201/142

Ar. كتاب **kita:b** 'kitap' > [kitap] 'a.' 0503121101/186

Ar. نصيب **naşı:b** 'kısmet' > [neθi:p] 'a.' 0506120501/49, 0602110302/86,
0602110501/18, 0602110501/28

Ar. طرف **taraf** 'taraf' > [tarap] 'a.' 0502121102/101, 0502121102/92, 0503111201/21

Ar. ترتيب **terti:b** 'düzen' > [tr̥ip] 'a.' 0503120701/18

3.2.1.3.1.16. /r/

[r]

[r] ötümlü, titreşimli (çok vuruşlu), dişeti ünsüzüdür. Türkmen Türkçesindeki /r/ ses birimi yaygın olarak [r] şeklinde kullanılır. Bu ses Türkiye Türkçesi ve Azerbaycan Türkçelerindeki tek vuruşlu /r/ sesinden farklıdır. [r] altsesinin kullanımı Ortak Türkçedeki gibidir. Fakat Türkmen Türkçesindeki bazı kelimelerde bu ünsüzün ikizleşmesi durumu söz konusudur.

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

Ar. رحيم **rahi:m** 'sevecen' > [raχi:m] 'a.' 0503111204/60

Far. رانددگی **ra:nendegi** 'sürücülük' > [ra:nændegi] 'sürücülük' 0506120502/4

Ar. رفيق **refi:k** 'arkadaş, dost' > [rafi:q] 'dost, arkadaş' 0506110201/116

Far. رشته **reşte** 'bölüm' > [reʃtæ] 'a.' 0503121102/77

[r] altsesi kelime başında geldiğinde ön seste genellikle [w] veya [e] sesleri türer:

[eredʒep] 'Recep, kişi adı' 0602110501/23

Ar. راضى **ra:zı:** 'razı' > [ura:ði] 'razı' 0602110201/25; [urða:] 0502222201/16

Nohur Ağzı:

Ortak Türkçede kelime başında /r/ sesbirimi bulunmaz. Nohur ağzında da [r] altsesi baş seste sadece alıntı kelimelerde kullanılmaktadır.

Ar. رابطه **ra:bıta** 'ilişki' + [mız] > [rabwta:muwz] 'ilişkimiz' 0601113801/31

Ar. راحت **ra:hat** 'rahat' > [**ra:χat**] 'a.' 0601111902/19

Ar. راضی **razi:** 'razi' + Tü. [la] + [-ş] > [**razulaş-**] 'biribirinden razı olmak, helalleşmek' 0601120401/29

Ar. ردی **redi:f** 'redif, sıra' > [**rædi:f**] 'a.' 0601113202/60, 0601113202/60

Far. رسیدگی **resi:degi:** 'ilglilenme' + [lik] > [**ræsi:dægilik**] 'ilgilenme' 0601111201/71

Far. رشته **reşte** 'bölüm' > [**ræftæ**] 'a.' 0601111902/12

Far. رزم **rezm** 'savaş' > [**ræzim**] 'a.' 0601113601/23

Far. ریمان **risma:n** 'ip' + Tü. [a] > [**rasma:na**] 'ipe' 0601114101/30

Ar. روایت **riva:yet** 'söylenti' > [**ræwa:jat**] 'a.' 0601111901/4

Ar. ربع **rob** 'çeyrek, dörtte bir' > [**ro:p**] 'a.' 0601114101/49

Far. روغن **ro:ğan** 'yağ' > [**rowæn**] 'a.' 0601111902/4

Far. (Eski Farsça) روزه **ro:vze** 'oruç' > [**ro:za**] 'a.' 0601120102/25, 0601120402/11, 0601111301/12, 0601120101/11

Far. رودخانه **ru:dha:ne** 'ırmak' > [**ru:txa:næ**] 'a.' 0601111202/62

Far. روز **ru:z** 'gün' > [**ru:z**] 'a.' 0601110301/4

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **ağrı-**; **ha:ğrı-** 'ağrımak' TT 172, **agrı-** DLT 35 > [**a:ɣri-**] 'ağrımak' 0601110301/36

OTü. **ara**; **ha:ra** 'ara sıra, ara' TT 173, **ara** 'çekim edatı, arasında, bir şeyin ortası' DLT 56 > [**a:ra**] 'a.' 0502211901/112, 0503210801/18, 0503210801/19

OTü. **arka**; **arka** 'sırt' ED 215b, DLT 76 > [**arqa**] 'arka' 0502120601/9, 0503121102/100, 0506120401/6, 0506120401/7

OTü. **barça**; **barça** 'bütün, hepsi' ED 356b, DLT 104 > [**bartʃ**] 'hep, bütün' 0506120401/102

OTü **kertük**; ***kertük** 'çentik' ED 739a, **kertük** 'kertik, tahtada kertme' DLT 241 > [**ɣr̥i**] 'a.' 0503120701/107, 0503120701/108

Nohur Ağzı:

OTü. **ara**; **ha:ra** 'ara sıra, ara' TT 173, **ara** 'çekim edatı, arasında, bir şeyin ortası' DLT 56 > [**ara**] 'a.' 0601113801/3, 0601114102/48, 0601120401/29, 0601120402/3; [**a:ra**] 0601111201/92, 0601110301/1, 0601111201/20,

0601113801/2

OTü. **arka**; **arka** 'sırt' ED 215b, DLT 76 > [**arqa**] 'a.' 0601111202/102

OTü. **arala-** 'iki kişinin ya da iki şeyin arasından geç-' DLT 156 + [-ş] > [**aralaş-**] 0601113801/3

OTü. **a:z** ~ **az**; **a:z** 'az' ED 277a, **a:z** ~ **az** DLT 50 + [**ra:k**] > [**azraχ**] 'daha az' 0601113601/54, 0601120402/20

OTü. **ber-**; **bê:r-** 'vermek' ED 353b, **bi:r-**~ **bir-**~ **ber-** 'vermek' DLT 79 + [-il] > [**beril-**] 'verilmek' 0601111202/108, 0601111201/29, 0601111201/30, 0601111202/107

OTü. **sa:rığ** ~ **sarığ**; **sa:rığ** 'sarı' TT 174, **sa:rığ** ~ **sarığ** 'sarı' DLT 47 + **ya:g** ~ **yag** 'yağ' DLT 101 > [**saruja:ɣ**] 'sarı yağ, eritilmiş tereyağı' 0601114101/111

OTü. **taşgaru**; ***taşgaru** 'dışarı' ED 563a, **taş** 'dışarı, dış' DLT 511 + [**garu**] + [**dan**] > [**dafardan**] 'dışardan' 0601111201/117

OTü. **togru**; **toğuru** 'doğru' ED 473a, **togru** 'kılıç, hançer ve bıçağın, kabzaya sokulan kuyruğu' DLT 212 > [**dokri**] 'doğru' 0601111201/86; [**dokri**] 0601111202/143

OTü. **uğra-**; **uğra-** 'uğramak' ED 91a, **ugra-** 'uğramak' DLT 580 > [**ukra-**] 'hareket etmek, yola düşmek' 0601114102/63, 0601120401/29, 0601111202/50

OTü. **yağ-**; **yağ-** 'yağmak' EUTS 280, **yag-** 'a.' DLT 189 + [-(i)**ya:r**] + [**a**] > [**jauja:ra:**] 'yağıyor a' 0601114102/20

Far. ديمکاری **dimeka:ri** 'sulamaksızın ekilen yer, susuz tarım' > [**di:mæka:ra**] 'a.' 0601113601/54

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. **a:gar-**; **a:qar-** 'ağarmak' TT 171 > [**akar-**] 'a.' 0503111203/124

OTü. **aktur-**; **aktur-** 'aktırmak' ED 82a, DLT 118 > [**akdar-**] 'a.' 0602211901/91

OTü. **at-**; **at-** 'atmak' ED 36a, DLT 600 > [**atar-**] 'yemeği pişirmek için ocağa koymak' 0503120702/41

OTü. **attur-**; **attur-** 'attırmak' ED 67a, **attur-** DLT 116 > [**atduur**] 'a.' 0602211003/32, 0602211003/37

OTü. **er**; **er** 'adam' ED 192a, **er** DLT 12 > [**ær**] 'a.' 0502221002/79, 0502222201/200, 0502222201/56, 0503121102/118

OTü. **kestür-**; **kestür-** 'kestirmek' ED749b, **kestür-** DLT364 > **[keθdir-]** 'a.'
0502220301/61

OTü. **olar**; **anlar** 'onlar, 3. çokluk kişi zamiri' EUTS 17, **olar** DLT 50 > **[olar]** 'a.'
0502222701/62, 0502222701/68, 0503111201/13, 0503120701/103,
0503120701/83, 0602110101/140, 0602211302/5

Nohur Ağzı:

OTü. **at**; **at** 'at' ED 33a; **at** 'a.' DLT 12 > **[atlar]** 'atlar' 0601111202/163

OTü. **agır**; **ağır** 'ağır' ED 88b, **agır** DLT 62 > **[a:ɣur]** 'a.' 0601111201/31

OTü. **ağız**; **ağız** 'ağız' ED 98a, **agız** DLT 34 + **aç-** + **[-ar]** > **[aɣwzatɕar]** 'iftar'
0601120402/10

OTü. **bar-** 'var-' ED 354a > **[bar-]** 'a.' 0601113801/31, 0601110301/38,
0601110301/49, 0601111201/107; **[ba-r-]** 0601113601/93, 0601113801/34,
0601110301/45, 0601113601/99, 0601113801/7

OTü. **bütür-**; **bütür-** 'bitirmek' ED 308b, **bütür-** '(yarayı) kapatmak, iyileştirmek'
DLT 305 > **[bitir -]** 'bitirmek' 0601114102/43

OTü. **kes-**; **kes-** 'kesmek' ED 748b, **kes-** 'a.' DLT 269 + **[-er]** > **[kæsær]**
'dokumacılıkta kullanılan bıçak' 0601114101/20, 0601114101/21

OTü. **kıkır-**; **kıkır-** 'bağırmaq' ED 612, **kıkır-** 'yüksek sesle gülmek' DLT 83 >
[ɣu:ɣur-] 0601111202/160, 0601111202/160, 0601111202/161

OTü. **öğren-**; **öğren-** 'öğrenmek' ED 114b, **öğren-** DLT 194 > **[øwræn-]** 'a.'
0601111902/39, 0601111902/42, 0601111902/44

OTü. **kutgar-**; **kutğar-** 'kurtarmak' ED 599b, **kutgar-** DLT 363 > **[gutær-]**
'kurtarmak, bitmek' 0601120401/16, 0601111202/89, 0601111201/9

[gyfyr] 'gümbürtü, ses taklidi kelime' 0601114102/85

[ř]

/r/ sesbirimi kelime sonu veya hece sonunda düşme eğilimi göstermektedir. /r/ sesi düşmeden önce zayıflamakta ve süre bakımından kısa şekilde telaffuz edilmektedir.

Göklen Ağzı:

OTü. **bağşı**; ***bağşı** 'bahşı' ED (< poshih) 321a > **[baɣɕulař]** 0503120701/83

OTü. **ba:r** ~ **bar**; **ba:r** 'var' TT 172, **ba:r** ~ **bar** DLT 34 > [**ba:ř**] 'a.'
0503111203/176

OTü. **han** 'han' DK 9-13 > [**a:ljaşxa:n**] 'Alyar Han, kişi adı' 0506110701/5

OTü. **ikki**; **ékki** 'iki' ED 100b, **ikki** DLT 78 + **yaša-** 'yaşamak' EUTS 289, **yaša-**
DLT 481+ [**r**] > [**kejfışır**] 'iki yaşında koyun' 0503120701/112

OTü. **oltur-**; **olur-** 'oturmak' EUTS 141, **oltur-** ~ **oldur-** 'a.' DLT 275 > [**otuu:ř-**]
0503111203/170

OTü. **tè-**; **tè-** 'demek, söylemek' TT 182, **ti-** ~ **ti-** ~ **te-** DLT 554 + [**-er**] + [**-ler**] >
[**dije'ıış**] 'diyorlar' 0503111203/69

Far. گودار **ga:vda:r** 'sığır besleyen' > [**ga:vdaş**] 'a.' 0601110301/5

3.1.1.3.1.17. /s/

[θ]

[θ] ötümsüz, sızıcı, diş ünsüzüdür. İran sahası Göklen ağzında bütün /s/'ler (/z/'ler gibi), ölçünlü Türkmen Türkçesine benzer şekilde apikal telaffuzludur. Ercilasun'agöre bu sesin apikal telaffuz edilmesinin sebebi en az çaba kanunudur. Türkmenlerin konuşma temposunun çok hızlı olması ve bu lehçede bulunan uzun ünlüler apikalleşmeye tesir ederek söz konusu ünsüzün gevşek boğumlanmasına sebep olmaktadır (Ercilasun 2014: 337). İran sahası Nohur ağzında bütün /s/'ler ölçünlü Türkmen Türkçesinden farklı olarak dorsal telaffuzludur. Apikal [θ] altsesi Göklen ağzının etkisi ile iki ağızı da konuşabilen konuşurlarda öznel olarak tespit edilmiş olup [θ] altsesinin kullanımı söz konusu ferdi kullanımlar ile sınırlıdır.

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

OTü. **sa:rıg** 'sarı' TT 174, **sa:rıg** ~ **sarıg** 'sarı' DLT 47 > [**θa:ri**] 'a.' 0506110701/100,
0506110701/106, 0506110701/89, 0506110701/93

OTü. **serçe**; **serçe** 'serçe' ED 845b > [**θertfe**] 'a.' 0503111202/72, 0502121102/3

OTü. **sürçük** ~ **sürçek**; **sürçük** (**sürçök**) 'hikaye, anekdot' ED 845b, **sürçük** ~

sürçek 'Oğuzcada gece yapılan sohbet meclisi' DLT 240 > [**θyrtfɛk**] 'hikaye' 0602110102/79, 0602110101/73; [**θyrtfɛk**] 0602110101/98; [**θyrtfɛk**] 0602110102/79, 0602110101/73

OTü. **sürül-**; ***sürül-** 'sürülmek' ED 852a, **sürül-** DLT 330 > [**θyriɫ-**] 'a.' 0503210901/80

OTü. **sü:t**; ***sü:t** 'süt' TT 185, ED 798b > [**θy:ɖ**] 'a.' 0502211901/164; [**θyjt**] 0506110201/127

OTü. **süz-**; ***süz-** 'süzmek' ED 861a, **süz-** 'a.' DLT 268 > [**θyð-**] 'a.' 0502222702/5

OTü. **sev-**; ***sev-** 'sevmek' ED 784b, **sew-** DLT 271 > [**θøj-**] 'a.' 0502211901/112, 0503120701/5, 0503120702/25

OTü. **seviş-**; ***seviş-** 'sevişmek, birbirini sevmek' ED 793b, **sewiş-** DLT 319 > [**θøjyɟ-**] 'a.' 0502121101/43, 0502121101/68

OTü. **sok-**, ***sok-** 'sokmak' ED 805a, **sok-** 'Oğuz lehçesinde yılan vb. sokmak' DLT 273 > [**θoq-**] 'a.' 0503111101/86, 0502221001/47

OTü. **sor-**; **so:r(a)-** 'sormak, sual etmek' TT 178, **sor-** 'Oğuzcada sormak' DLT 524 > [**θo:ra-**] 'a.' 0503111202/16, 0503120702/23, 0602110101/24

OTü. **suvsa-**; ***suvsa-** 'susamak' ED 793a > [**θuwθa-**] 0503111203/158; [**θuwθa:-**] 'a.' 0602211301/50

Nohur Ağzı:

OTü. **sakla-**; **sakla:-** 'saklamak, korumak' ED 810a, **saklan-** 'çekinmek, korunmak' DLT 390 > [**θaqla-**] 'elde tutmak, durdurmak' 0601111202/179, 0601111202/179

OTü. **soŋ** 'sonra' DLT 601 > [**θõŋ**] 'son' 0601111202/163; + [**-la**] > [**θõŋla-**] 'bitir-' 0601111202/87

OTü. **soruğ**; OTü. **so:r(a)-** 'sormak, sual etmek' TT 178, **sor-** 'Oğuzcada sormak' DLT 524 > [**θo:raɣ**] 'soru' 0601113201/2

OTü. **suv**; **su:b** 'su' TT 180, ***suvluğ** 'sulu' ED 788b, **suw** ~ **su:w** 'su' DLT 12 > [**θuw**] 'su' 0601111202/56, 0601111202/57, 0601111202/70, 0601111202/69

OTü. **sü:t**; **sü:t** 'süt' TT 185, **sü:t** DLT 66 > [**θyjd**] 'süt' 0601113201/21

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **arslan**; ***arslan** 'arslan' ED 238a > [aθlan] 0502222201/218, 0502222202/18, 0502222202/25, 0502222202/56, 0502222202/57, 0502222202/66, 0503111203/158, 0503111204/2, 0506110701/107, 0506120501/17, 0601111501/74, 0602110101/72, 0602211001/156

OTü. **iste-**; **iste-** 'istemek' ED 243a, **iste-** 'istemek' DLT 139 > [iθte-] 'a.' 0503121102/143; [iθle-] 0602110101/18, 0602211302/20, 0502120601/150, 06011126a01/44, 0602211302/19; [iθæ:] 0502120601/45, 0602110101/93

OTü **kestür**; ***kes-** 'kes-' ED 748b, **kes-** DLT 269 + [-tür] > [keθθir-] 'kestirmek' 0502120601/140

Nohur Ağzı:

OTü. **baba**; **baba** 'baba, peder' EUTS 29 + [sı] > [ba:vaθi] 'babası' 0601111202/179

OTü. **ket-** ~ **kit-**; **kêt-** 'gitmek' ED 701a, **ket-** ~ **kit-** DLT 414 + [se] + [ŋ] > [gedθæŋ] 'gitsen' 0601111202/110

OTü. **yaka**; **yaka** 'yaka' ED 898a, **yaka** 'elbise yakası' DLT 104 + [sı] + [n] + [da] > [jæxæθinnæ] 'yakasında' 0601111202/61

Ar. اصیل **aşî:l** 'asil, soylu' > [æθi:] 'a.' 0601111202/174

Ar. أصلى **aşli:** 'asli' > [æθli] 'a.' 0601111202/188

Far. كَلَّه **kelle** 'baş' + [si] > [kællæθi] 'başı' 0601111202/168

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. **as-**; ***as-** 'asmak' ED240b, **as-** DLT 96 > [aθ-] 'a.' 0503120702/59, 0503120702/63, 0502120601/168

OTü. **bas-**; **bas-** 'basmak' ED 370b, **bas-** 'üstüne çöküp basmak, bastırmak' DLT 269 > [baθ-] 'a.' 0602110102/19, 0503120702/69, 0503120702/74, 0502120601/20, 0506120501/45, 0602110102/19, 0502120601/19, 0602110101/117, 0502222701/83, 0503120702/33

OTü. **es-**; **es-** 'esmek' ED 240b, **es-** 'a.' DLT 93 > [eθ-] 'a.' 0502222201/32

OTü. **ös-**; ***ös-** 'büyümek' ED 241a > [øθ-] 'a.' 0602211002/38, 0602211002/39, 0602211002/46, 0602211002/45

Nohur Ağzı:

- OTü. **al-**; **al-** 'almak' ED 124b, **al-** 'almak; tutmak; yaklamak; satın almak' DLT 97 +
 [-ɪp] + **ket-** ~ **kit-**; **kêt-** 'gitmek' ED701a, **ket-** ~ **kit-** DLT 414 + [-yä:r] + [-iz]
 > [ækidjæ:θ] 'alıpgidiyoruz' 0601111202/43, 0601111202/44
- OTü. **tè-** 'demek, söylemek' ED 433b, **tè:-** TT 182 + [-yä:r] + [-iz] > [dijæθ]
 'söylüyoruz' 0601111202/144
- OTü. **yaşa-**; **yaşa-** 'yaşamak' EUTS 289, **yaşa-** 'a.' DLT 481 > [ja:ʃuʃa:θ] 'yaşıyoruz'
 0601111202/6, 0601111202/68

/s/'lerin apikal olması /t/ ile büyük ölçüde benzer hale gelmelerine yol açmıştır. Bu nedenle Türkmen Türkçesinde /st/ ya da /ts/ ses grupları benzeşerek /ss/ şekline dönüşmüştür.

Göklen Ağzı:

- OTü. **üst** 'üst' ED 242a + [i] > [yθθi] 'üstü' 0506120501/51, 0502222201/189,
 0502121102/112, 0503210901/98
- OTü. **kestür-** 'kesmesini istemek, kestirmek' ED 749b, DLT 364 > [keθθir-] 'a.'
 0502120601/140
- Ar. استراحت **istira:hat** 'dinlenme' > [iθθiraxat] 'a.' 06011126a01/39
- Ar. قصه **kışşa** 'hikaye' > [ɢwθθa-] 'hikaye' 0503111101/164, [ɢwθθa:-]
 0503111101/160
- Ar. اڤر **a:hır** 'sonra' + [kɪ] + [sɪ] + [da] > Gök. [a:χwɢwθθa] 'sonrasında'
 0502121101/86
- Far. آراسته **a:ra:ste** 'süslü' > [araθθa] 'temiz' 06011126a01/47
- Far. بیمارستان **bi:ma:resta:n** 'hastahane' > [bi:ma:riθθa:n] 'a.' 0502222201/89;
 [bimariθθan] 0502222702/23
- Far. داستان **da:sta:n** 'hikaye' > [da:θθa:n] 'destan, halk hikayesi' 0502121102/48
- Far. دسته **deste** 'deste, demet' > [deθθe] 'a.' 0503210901/105, 0503210901/105;
 [deθθæ:] 0503210901/98
- Far. دستور **destu:r** 'emir' > [deθθu:r] 'gelenek; emir' 0502222201/40,
 0602110101/102, 0602110101/103, 0602110101/102
- Far. گرده **gerde** 'polen' + Tü. [si] + [de] > [gærdeθθe] 'poleni de' 0503111101/67

- Far. نارسیده **na:resi:de** 'yetişmemiş' > [**nere00æ:**] 'masum' 0502222201/180
 Far. پوستک **pu:stek** 'deri gibi ince' > [**po00uq**] 'kızartılmış yufka' 0506110201/54
 Far. استاد **osta:d** 'hoca' > [**u00a**] 'usta' 0503210901/101, [**u00a:**] 0503111204/22;
 [**u00a:d**] 'a.' 0503111204/24, [**u00a:t**] 0602110102/7

[s]

[s] ötümsüz, sızıcı, dişeti ünsüzüdür. Türkmen Türkçesi ve Farsça bilen iki dilli bireyler her iki dildeki /s/ altesine ait kelimlerdeki sesleri ayırt etmektedirler. Dolayısıyla Farsça kelimelerdeki dorsal /s/ sesini alıntı kelimelerde telaffuz etmektedirler. Nohur ağzında ise /s/'lerin tamamı dorsal telaffuz edilmektedir.

Göklen Ağzı:

- Far. آسایشگاه **a:sa:yişga:h** 'huzurevi' > [**a:sa:jefga:**] 'a.' 0502221003/65
 Far. □ کلا **kela:s** 'sınıf' > [**kila:s**] 'a.' 0503111101/16, 0601110801/1, 0601110801/4
 Far. □ واستگاری **ha:stega:ri** 'kız isteme' > [**χa:stæga:ri**] 'kız isteme' 0502121101/43
 Ar. □ لبا **li:ba:s** 'giysi' > [**lɪba:s**] 'a.' 0502221001/21
 Ar. مراسم **mera:sim** 'tören' > [**mæra:sim**] 'a.' 0502121101/45, 0502121101/46, 0502121101/51
 Ar. مسکونی **mesku:ni** 'meskun olan, oturumlu' > [**mæsku:ni**] 'a.' 0601111501/48
 Ar. مسئول **mes'ul** 'sorumlu' > [**mas'u:l**] 'a.' 0601111501/120
 Ar. تدریس **tedri:s** 'ders verme' > [**tedris**] 'a.' 0503121102/78, 0503121102/80
 Ar. تسمیه **tesmi:ye** 'isimlendirme' > [**tæsmije**] 'adlandırma' 0502212001/6

Kelime Başı:

Nohur Ağzı:

- OTü.; **sakla:-** 'saklamak, korumak' ED 810a, **saklan-** 'çekinmek, korunmak' DLT 390
 > [**saxla-**] 'saklamak' 0601114102/64, 0601113201/20, 0601113201/19; + [**-p**] > [**saxlæ:p**] 0601114102/54
 OTü. **sa:n** 'sayı' DLT 513 + [**ɪ**] > [**sa:ni**] 'tane (numeratif söz, sayılar ile birlikte kullanılır)' 0601111201/114, 0601120102/36, 0601120102/43, 0601111302/35, 0601120102/41; [**sa:ni**] 0601110301/41, 0601111201/64,

0601111302/38, 0601111302/43, 0601111302/44

OTü. **seksö:n** 'seksen' ED 823b, **seksön** DLT 220 > [sæysæn] 'seksen'
0601110301/28, 0601111901/1, 0601113202/15, 0601113202/17,
0601113202/27

OTü. **sev-; säbin-** 'sevinmek' BK D 2, **sev-** 'sevmek' ED 784b, **sew-** DLT 271 >
[sow-] 'a.' 0601113202/109, 0601120401/34, 0601113202/101; [søj-]
0601111201/105, 0601113801/41, 0601111201/117, 0601111201/116

OTü. **sogı-; soğık** 'soğuk' ED 808a, **sogı-** 'soğumak' DLT 562 > [sowa-] 'soğumak'
0601113202/176 ; + [ra:k] > [sowkura:χ] 'daha soğuk' 0601113601/50,
0601113601/51

OTü. **soñ** 'sonra' DLT 601 > [sõN] 'son, sonra' 0601110301/51, 0601111201/113,
0601111201/76, 0601111202/112, 0601111202/190, 0601111202/89,
0601111301/10, 0601113202/159, 0601113202/19

OTü. **sor-; so:r(a)-** 'sormak, sual etmek' TT 178, **sor-** 'Oğuzcada sormak' DLT 524 >
[sor-] 'sormak' 0601111302/17; [so:r-] 0601113601/2, 0601113601/1;
[soraχ] 'soru' 0601113202/129

OTü. **sögüt; söğüt** 'söğüt ağacı' ED 819b, **sögüt** 'a.' DLT 179 > [səwit] 'söğüt'
0601110301/6

OTü. **süz-; *süz-** 'süzme' ED 861a > [syz-] 'a.' 0601114101/25, 0601114101/26; +
[me] > [syzmæ] 'süzme' 0601114101/24

Ar. صندوق **şandu:k** 'sandık' + Tü. [ça] > [sanduxtfə] 'sadıkçık' 0601113202/44

Kelime İçİ:

Nohur Ağzı:

OTü. **arka; arka** 'sırt' ED 215b, DLT 76 + [sı] + [n] + [dan] > [ærxæsinnæn]
'arkasından' 0601114102/55

OTü. **iste-; iste-** 'istemek' ED 243a, **iste-** 'istemek' DLT 139 > [istæ-] 'a.'
0601114102/107

OTü. **üst; üst** 'üst' ED 242a > [yst] 'a.' 0601111201/75

OTü. **kanı; ka:nı ~ ka:ñu** 'hangi, ne' ED 863b, **kanı** 'nerede, hani' DLT 35 + [sı] >
[χajsi] 'hangisi' 0601113202/104, 0601113202/32, 0601113601/72

Kelime Sonu:

Nohur Ağzı:

OTü. **as-;as-** 'asmak' ED 240b > [**as-**] 'a.' 0601114102/97

OTü. **bas-; bas-** 'basmak' ED 370b, **bas-** 'üstüne çöküp basmak, bastırmak' DLT > [**bas-**] 'a.' 0601113202/47, 0601113601/106

OTü. **kes-; kes-** 'kesmek' ED 748b, **kes-** 'kesmek' DLT 269 > [**kæs-**] 'kesmek' 0601111302/13, 0601120102/13, 0601114101/9

OTü. **pis; pis** 'tulum gibi şeylerin dibindeki çöküntü' DLT 165 > [**pi:s**] 'pis' 0601113601/48; [**pis**] 0601111201/60

OTü. **ya:s; ya:s** 'Oğuzcada ölüm, helak' DLT 514 > [**ja:s**] 'yas' 0601113202/110, 0601113202/134, 0601113202/133, 0601113202/179

3.2.1.3.1.18. /ş/

[ʃ]

[ʃ] ötümsüz, sızıcı, dişeti-damak ünsüzüdür. Ötümsüz, öndamak sızıcısı /ş/ alıntı sözcükler dışında Eski Türkçede sadece kelime içinde ve sonunda bulunur (Tekin 2003: 66). Bu ses İran sahası Göklen ağzında da Eski Türkçedeki kullanım hususiyetlerini sürdürmektedir. Kelime başında [ʃ] sadece alıntı kelimelerde yer almaktadır.

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

Far. شاد **ša:d** 'mutlu, şen' > [**ʃa:d**] 'a.' 0502120601/96

Far. شاگرد **ša:gerd** 'öğrenci, çırak' > [**ʃæ:ɣirt**] 'a.' 0502220301/10, 0502220301/11

Far. شاه **ša:h** 'şah' > [**ʃa:**] 'a.' 0502211901/152, 0502211901/162, 0503121101/124

Far. شبانه روزی **šeba:ne ruzi** '24 saatlik' > [**ʃæba:neru:zi:**] 'a.' 0502121101/3

Far. شهرکی **šehreki** 'kasaba' > [**ʃehræki**] 'küçük şehir' 0601111501/79

Ar. شر و شور **šer ü šur** 'hayatiet' > [**ʃærofu:r**] 'a.' 0502221003/5

Ar. شوروی **šowrevi** 'sovyet' > [**ʃowræwi**] 'a.' 0506120401/128, 0506120401/129

Nohur Ağzı:

OTü. *uş + eyle > şu eyle > şeyle + et- DLT 167 > [ʃæjd-] 'şöyle etmek'
0601111202/150, 0601114101/151; + OTü. kün ~ kü:n 'gün' DLT 47 >
[ʃujn] 'şu gün' 0601111202/141; + [n] + [da] > [ʃonno] 'şunda'
0601111202/160, 0601111202/134; [ʃæj] [æ] 'şöyle' 0601113801/50,
0601113801/71, 0601114102/17, 0601114102/63, 0601120402/19

Far. شاد şa:d 'mutlu' > ÖTrkm. şa:t = [ʃa:d] 'a.' 0601113801/20

Far. شاه şa:h 'şah' > [ʃa:] 'şah' 0601113601/23

Far. شاخ şa:h 'boynuz' > [ʃa:χ] 'a.' 0601120402/28

Far. شالى şa:li 'pirinç bitkisi' > [ʃa:li] 'a.' 0601111201/23

Far. شام şa:m 'akşam yemeği' > [ʃa:m] 'a.' 0601111201/102

Ar. شاعر şa'ir 'şair' > ÖTrkm. şahı:r + [cı] + [lık] > [ʃa:ʔurʃıulıwχ] 'şairlik'
0601113202/43

Ar. شقه şakka 'bir şeyin yarısı' + Tü. [-le] > [ʃæqqæ] [æ-] 'bir şeyi ikiye ayır-'
0601114102/81, 0601114102/79, 0601114102/76

Ar. شرح şerh 'açıklama' > [ʃarx] 'a.' 0601111301/27

Ar. شكر şükr 'şükür' + Tü. et- 'etmek' DLT 167 > [ʃykred-] 'şükretmek'
0601113202/66

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. başla-; başla:- 'başlamak' ED 381b, başla- 'a.' DLT 572 > [baʃla-] 'a.'
0503121102/82, 0502222201/29, 0602110302/6

ÖTrkm. bu:şluk 'müjde, iyi haber' > [bu:ʃluq] 'iyi haber, müjde veya bu haber
karşılığında verilen ödül' 0503111201/65

OTü. taşgaru; *taşgaru 'dışarı' ED 563a, taş'dışarı, dış' DLT 511 + [garu] >
[daʃari] 'a.' 0602110302/64, 0602211002/51, 0602211002/53

Nohur Ağzı:

OTü. başka; baş 'baş' EUTS 35, baş DLT 66 + [ka], başga, başğa TS II 557 >
[ba:ʃga] 'a.' 0601111202/116

OTü. bış- 'pişmek' ED 376b, bış- 'yemek pişmek' DLT 270 > [biʃ-] 'a.'
0601114101/106, 0601114101/103, 0601114101/98, 0601114101/102

OTü. **işle-; işle-** 'çalışmak' ED 262b, **işle-** DLT 146 > [i:ʃlæ -] 'a.' 0601111201/56, 0601111902/20

OTü. **ta:ş; ta:ş** 'taş' ED 557a, **ta:ş** TT 174 + [la] > [taʃla:-] 'atmak, fırlatmak' 0601113202/61

OTü. **teşük; teşük** 'deşik, yarık' ED 563a, **teşük** DLT 194 > [dæʃiy] 'a.' 0601113601/94

OTü. **tö:ş** 'döş, göğsün başı, göğüs' + **bi:r-** ~ **bir-** ~ **ber-** 'ver-' DLT 79 + [e] > [døʃvæɾæ] 'bir tür et yemeği' 0601114101/38

OTü. **ya:ş; ya:ş** 'yaş, taze, yeşil' TT 175, **ya:ş** 'insanın yaşı' DLT 159+ **ulug** 'yüce, ulu, büyük' DLT 37 > [jaʃul] 'yaşı ulu, yaşlı' 0601113202/104, 0601113202/96, 0601113801/69, 0601113202/96

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. **a:k ~ ak; a:k** 'ak, beyaz' ED 75a, **a:k ~ ak** 'Oğuzcada beyaz' DLT 53 + ***kamış** 'kamış' ED 628b > [a:qqaɱuʃ] 'Akkamış, Gülistan Eyaletinde bir yerleşim birimi' 0506110201/140, 0506110701/1, 0506110701/2

OTü. **alış; *alış** 'alış' ED 152a > [alɯʃ] 'a.' 0602211701/69, 0503210901/17

OTü. **bi:ş; bē:ş** 'beş' TT 182, 73, **bē:ş** 'beş' ED 376a, **bi:ş** DLT 73 > [bæ:ʃ] 'a.' 0503120701/58, 0503120701/89, 0503121101/122

OTü. **bış-; bış-** 'pişmek' ED 376b, **bış-** 'yemek pişmek' DLT 270 > [biʃ-] 'a.' 0503111101/154, 0503111101/155, 0503111101/147

Nohur Ağzı:

OTü. **al-; *al-** 'almak' ED 124b + [-ış] > [alɯʃ] 'alış' 0601111202/111, 0601111202/112, 0601111202/119, 0601111202/120, 0601111202/128, 0601111202/129

OTü. **altmış; altmış** ED 130b > [altɱuʃ] 'a.' 0601113601/36, 0601113601/38

OTü. **arala-; arala-** 'iki kişinin ya da iki şeyin arasından geçmek' DLT 156 + [-ş] > [a:ɾalaʃ-] 0601113801/3

OTü. **karındaş; karındaş** 'kardeş' ED 662a, **karındaş** DLT 205> [ɾarɯɳnaʃ] 'akraba' 0601114101/2, 0601113601/18, 0601113202/74; [ɾarɯɳnaʃ] 0601111901/14, 0601111901/16

- OTü. **küreş; küreş-** 'güreşmek; savaşmak' ED 747b, **küreş-** 'güreşmek DLT 238 > [gøræʃ] 'güreş' 0601111202/128, 0601111302/56, 0601113801/43, 0601120102/49, 0601111202/73, 0601111202/111
- OTü. ***körüş; kör-** 'bakmak, görmek' ED 736a, **kör-'a.'** DLT 187 + [-iş] > [gøriʃ] 'birbirini görme, görüşme' 0601111901/36
- ÖTrkm. **lovurda-** 'parla-, alevlen-' + [-ş] > [lowirdaʃ-] 'birlikte parlamak, alevlenmek' 0601113601/104
- OTü. **oba; oba** 'ova, köy' ED 5b, **o:pa** TT 177, **oba** 'Oğuzcada kabile' DLT 55+ [daʃ] > [ovadaʃ] 'aynı köylü' 0601113202/145
- OTü. **ta:ş; ta:ş** 'taş' ED 557a, **ta:ş** TT 174 > [da:ʃ] 'taş' 0601120102/12, 0601120401/16
- OTü. **tüş-; түş-** 'düşmek' ED 560a, **tüş-** DLT 270 > [dyʃ-] 'a.' 0601110301/38, 0601114101/109, 0601111202/185, 0601120401/31, 0601111201/72, 0601111202/169, 0601110301/37, 0601111202/154, 0601111202/56, 0601120401/24, 0601111901/32, 0601111901/29
- OTü. **yumuş; yumuş** 'haber getrip götürme' DLT 449 > [jumuʃ] 'çocuklara buyrulan ufak tefek iş' 0601120101/7; [jumuʃ] 0601111301/8

3.2.1.3.1.19. /t/

[t]

[t] ötümsüz, patlayıcı, dişeti ünsüzüdür. Türkmen Türkçesindeki /t/'ler genellikle Ortak Türkçedeki durumlarını korumuşlardır.

Kelime Başı:

Kelime başı /t/'ler Oğuz grubu Türk lehçelerinde farklı bir dağılım göstermekte olup Türkmenistan'ın doğu ve kuzey bölgelerinde, Kuzey Azerbaycan'ın kuzey bölgelerinde kısmen korunmaktadır. Türkiye, Azerbaycan ve Türkmen Türkçelerinin ölçünlü türlerinde ise /d/'ye gelişmiştir (Erdem 2014: 94). İran sahası Göklen ağzında /d/'ye gelişen /t/ seslerinin yanında /t/ sesinin Ortak Türkçedeki şeklini korunduğu örneklerde bulunmaktadır.

Göklen Ağzı:

OTü. **tawışgan; tabışgan** 'tavşan' T 8, **tawışgan** DLT 379 > [tɒwʃan] 'a.'
0602110302/70, 0602110302/73

OTü. **tilkü; *tilkü** 'tilki' ED 498b, **tilkü** DLT 39 > [tɪlki] 'a.' 0503111202/49

OTü. **tok; *tok** 'tok' ED 464b, **tok** DLT 52 > [toːq] 'a.' 0506110201/124,
0506110201/125

OTü. **tokı; tokı**: 'bir şeye vurmak' ED 467, **tokı-** 'dokumak' DLT 562 > [toqı-] 'a.'
0502222702/47

OTü. **tur-, tur-** 'kalkmak, ayakta durmak, durmak' EUTS 253, **tur-** 'durmak' DLT
229 > [tur-] 'a.' 0506110701/56, 0503120702/22, 0502222202/58,
06011126a01/38

OTü. **tüket-; *tüket-** 'tüketmek' ED 479b, **tüket-** 'bitirmek, tamamlamak' DLT 420>
[tyket-] 'tüketmek' 0602110302/34, 0502121102/108, 0502211501/11

Nohur Ağzı:

OTü. ***tamdur**; Sarı Uyğurca tan- 'yakmak', **tamdur**- 'yakmak' DLT 355 > [tændir]
'tandır' 0601114101/11, 0601114101/62; [tændir] 0601114101/69; [tændur]
0601114101/64

OTü. **tap-; tap-** 'bulmak' DLT 214 + [-ıl] > [tapul-] 'bulunmak' 0601113801/75,
0601111302/51, 0601111301/30, 0601120101/29; [tapul-] 0601120102/46

OTü. **ta:ş** 'taş' ED 557a, **ta:ş** TT 174 + [la] > [taʃla:p] 'atmak, fırlatmak'
0601113202/61

ÖTrkm. **ta:j** = [taʃ] 'taraf' 0601111202/163, 0601113601/31, 0601113601/85,
0601113601/99; [taːj] 0601113801/16, 0601113801/9, 0601113801/26,
0601113801/4; [ta:j] 0601111901/22, 0601113601/23, 0601113801/50; [taʃ]
0601111902/3

OTü. **teñ; teñ** 'denk' ED 511b, **teñ** DLT 599 + [çe] > [tæŋædʒi] 'denkçe, kadar'
0601111902/9

OTü. **tik-; *tik-** 'dikmek' ED 475b + [-in] > [tikin] 'dikiş' 0601111302/19,
0601111302/2, 0601120102/2, 0601120102/21

ÖTrkm. **togala-** 'yuvarlamak' = [toʁolo-] 'a.' 0601114102/20

OTü. **toprak; *toprak** 'toprak' ED 443a, **toprak** DLT 12 > [topraʁ] 'a.'
0601114101/8

OTü. **toy** 'karagah' DLT 505 > [**toj**] 'toy, düğün' 0601111201/102, 0601111202/137, 0601113801/34, 0601113801/51, 0601114101/150

OTü. **tök-**; **tök-** 'dökmek' ED 477a, **tök**-DLT 273 > ÖTrkm. **dök-** = [**tøk-**] 'a.' 0601114101/29

OTü. **törü-**; **törü-** 'yaratılmak' DLT 559 > ÖTrkm. **döre-** = [**tøræ-**] 'türemek' 0601114101/114

ÖTrkm. **töverek**; **tegerek** < **teg** + [**e**] + [**rek**] TSKS 356 > [**tø:ræ:**] 'çevre, etraf' 0601114101/65

OTü. **tut-**; **tut-** 'tutmak, yakalamak' ED 451a, **tut-** DLT 412 > [**tut-**] 'yakalamak' 0601111201/91, 0601111201/90, 0601120402/1, 0601111201/92

Ar. طرف **ṭaraf** 'taraf' > [**tæræf**] 'a.' 0601111202/121, 0601111202/63, 0601111202/98

Far. توان **teva:n** 'güç, kudret' > [**tava:n**] 'a.' 0601111202/182, 0601111202/160

Far. تيز **ti:z** 'çabuk' > [**ti:z**] 'a.' 0601114101/103

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **athğ**; **athğ** 'atlı' ED 55a, **athg** DLT 61 > [**atli**] 'a.' 0503111201/33, 0503111201/54, 0503111201/61, 0503111201/63, 0503111202/41

OTü. **atış-**; ***atış-** 'atışmak' ED 72b, **atış-** 'atmakta yarışmak, atmak' DLT 99 > [**atuş-**] 'a.' 0506110701/81, 0506110701/81, 0506110701/83

OTü. ***tattur-**; **ta:t-** 'tatmak' TT 175 + [**-tur**] > [**da:ıır-**] 'tattırmak' 0506110201/123

OTü. **ortu**; **ortu** 'orta, bir şeyin ortası' ED 203b, DLT 74 > [**orta**] 'a.' 0503121101/143, 0506110201/90, 0601111501/91

OTü. **ottuz**; **ottuz** 'otuz' ED 74a, DLT 83 > [**otiθ**] 'otuz' 06011126a01/53

Nohur Ağzı:

OTü. **altu** ED 130b > [**alti**] 'a.' 0601111202/169, 0601120402/36, 0601114102/46

OTü. **at-**; **at-** 'atmak' ED 36a, **at-** DLT 600 > [**at-**] 'a.' 0601111902/23

OTü. **ata**; **ata** 'ata, baba' ED 40a, DLT 27 > [**ata**] 'a.' 0601111301/9, 0601111901/1, 0601113201/34, 0601113202/64, 0601113801/45, 0601120101/1, 0601120101/18, 0601120101/19, 0601120101/4

OTü. **keç-**; **keç-** 'geçmek' ED 693b, **keç-** 'geçmek' DLT 495 + [**-ip**] + [**-di**] > [**geçipti**] 'geçmişti' 0601113202/17

OTü. **keltür-** 'getirmek' ED 716b > [**gætir-**] 'a.' 0601113201/23, 0601111202/89, 0601111202/79, 0601114102/97, 0601111201/110, 0601111201/44, 0601111302/13, 0601113202/147, 0601113601/103

OTü. **katıg; katıg** 'katı, sert' ED 597b, **katıg** DLT 68 > [**cati**] 'a.' 0601111201/106, 0601111201/72, 0601111201/81, 0601111201/97, 0601111301/31, 0601120402/22, 0601120402/3; [**cati**] 0601111201/105, 0601111201/67, 0601111201/68, 0601111301/27, 0601113202/128, 0601113202/148, 0601120101/28, 0601120101/30

OTü. **okı-; okı-** 'çağırma' BK D 28, **okı-** DLT 556 + [**-t**] + [**-mak**] + [**lık**] > [**oçutmaçlı**] 'okutma işi' 0601120101/12; [**oçutmaçlı**] 0601120101/20

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. **at; at** 'at' ED 33a; **at** DLT 12 > [**at**] 'a.' 0502211901/16, 0506110201/60, 0602110101/121

OTü. **ört-; *ört-** 'örtmek' ED 202b, **ört-** DLT 628 > [**ört-**] 'a.' 0502221001/4

OTü. **tut-; tut-** 'tutmak, yakalamak' ED 451a, **tut-** DLT 412 > [**tut-**] 'a.' 0502220301/84, 0502220301/92, 0502120601/50

Nohur Ağzı:

OTü. **al-; al-** 'almak' ED 124b, **al-** 'a.' DLT 97 + [**-ip**] + ***kêt-** 'gitmek' ED 701a > [**aqit-**] 'alıpgitmek' 0601113801/50

OTü. **at; at** 'at' ED 33a; **at** DLT 12 > [**at**] 'a.' 0601111202/197, 0601113801/53

OTü. **ba:r** 'var' TT 172 + [**-ip**] + [**dı**] > **ba:rıtdı** > **batdı** > [**ba:t -**] 0601111901/26, 0601120401/26, 0601113202/44

OTü. **et-; et-** 'etmek' DLT 167 > [**æt-**] 'a.' 0601111901/26, 0601120101/19, 0601120402/12

OTü. **bütür-; bütür-** 'bitirmek' ED 308b, **bütür-** '(yarayı) kapatmak, iyileştirmek' DLT 305 > [**bitir-**] 'a.' 0601114102/43

OTü. **ilet-; elt-** ED 130a; **ilet-** 'iletmek, götürmek' DLT 398 > [**ælt-**] 'götürmek, iletmek' 0601114102/83

OTü. **kat; kat** ED 593b, **kat** 'bir şeyin kat yeri' DLT 161 > [**gat**] 'yanı, nezdi' 0601114102/60; [**gat**] 0601114102/46

OTü. **tö:rt** ~ **tört** 'dört' DLT 78 > [**dört**] 'a.' 0601111302/28, 06011113801/15, 0601114102/10, 0601120401/13; [**dø:rt**] 0601111201/114, 0601111202/150, 0601111302/30, 0601111302/33, 0601111302/38, 0601111302/43, 0601111302/44, 0601120102/32, 0601120102/42

[t]

[t] yarı ötümsüz, patlayıcı, dişeti ünsüzüdür. Sadece Göklen ağzında görülen bu ses kelime başında kullanılmaz. kelime içinde büyük oranda /d/ sesinin yan sesinde bulunduğu durumlarda bu sese benzeşen /t/ sesi yarı ötümsüz bu yan ses ile telaffuz edilir.

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **et-**; **ät-** 'etmek' EUTS 78, **et-** DLT 167 + [**-di**] + [**-k**] > [etdik] 'etdik' 0502121101/36

OTü. **kadıt-**; **kadıt-** 'dönmek, geri dönmek' ED 596a, **kadıt-** DLT 416 + [**-dı**] + [**-m**] > [kadıtdım] 'geri döndüm' 0502120601/31

Ar. **البتة elbette** 'elbette' > [elbetde] 'a.' 0502222202/3, 0602211002/38

Ar. **امكانات emka:n a:t** 'imkanlar' > [emqa:na:t] 'a.' 0602110101/143

Ar. **قوميت kavmiyyet** + [**den**] > [kawmijden] 'kavimden' 0502121101/12

Ar. **فقط faḳaṭ** 'fakat, sadece' > [faḳa:t] 'a.' 0602211501/31

Ar. **اطاعت it a:ʿat** 'itaat' > [eta:ʔa:t] 'a.' 0502222201/3, 0502222201/5

Ar. **قحط ḳahṭ** 'kuraklık, susuzluk' + [**-dı**] > [ḳaṭdı] 'kıtdı, azdı' 0506120401/53, 0506120401/54

Ar. **قسمت ḳismet** 'kısmet, pay' + [**da**] > [ḳaθmaṭda] 'kısmette' 0502121102/16

Kelime Sonu:

Ar. **مسجد mesced** 'mescid' > [meʃʃi:] 'a.' 0602211302/56, 0602211302/58, 0602211502/14, 0602211502/16, 0602211502/17

3.2.1.3.1.20. /v/

[w]

Ortak Türkçede bulunmayan bulunmayan /v/ sesi Türkmen Türkçesinde ötümlü, yarı ünlü, bir çift dudak ünsüzü [w] şeklinde telaffuz edilmektedir. Bu sesGöklen ağzında genellikle Ortak Türkçede orta ve son seste gelen /b/'lerden gelişmiştir. Ayrıca Ortak Türkçede yuvarlak ünlülerden sonra gelen/g/'lerde çoğu kez ölçünlü Türkmen Türkçesinde de görüldüğü üzere [w]'ye değişmiştir.

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

OTü. **kör-; kör-** EUTS 116; **kör-** 'bakmak, görmek' DLT 187 > [**wör-**] 'a.' 0503210801/82

OTü. **köre; kör-** EUTS 116; **kör-** 'bakmak, görmek' ED 736a, DLT 187 + [**-e**] > [**wöræ**] 'göre' 0502121102/41, 0503121101/267, 0503210901/17

OTü. **köz; köz** 'göz' ED 756b, **köz** 'göz' DLT 40 > [**wöğ**] 'a.' 0602110101/16; [**wöğ**] 0602211401/39, 0503121101/228, 0502222202/7, 0602211501/27, 0503121101/245

OTü. **közle-; *közle-** 'gözlemek' ED 760b, **közle-** 'göze vurmak' DLT 575 > [**wölle-**] 'gözlemek' 0502222201/68, 0502222201/96, 0502221001/7, 0502221002/42, 0502221002/54, 0502222201/160; [**wöğde-**] 'a.' 0502221003/66

OTü. **küreş-; küreş-** 'güreşmek; savaşmak' ED 747b, **küreş-** 'güreşmek' DLT 238 > [**wöref-**] 'a.' 0503121101/137, 0503121101/120

OTü. **ur-; ur-** 'vurmak' EUTS 266, **ur-** ~ **ür-** 'vurmak, dövmek' DLT 59 > [**wur-**] 0502221003/15, 0506110701/118, 0506110701/50, 0502211901/174, 0503120702/77, 0503210901/12, 0506120501/57; [**wuur-**] 0601111501/50, 0601111501/51

OTü. **kün ~ kü:n; kün ~ kü:n** 'gün' ED 725a, DLT 47 > [**wun**] 'a.' 0503111201/39, 0503111201/72, 0503111201/79, 0503121101/257, 0503121101/96, 0602211901/13

OTü. **küntüz**; ***küntüz** 'gündüz' ED 729b, **küntüz** 'gündüz ışığı' DLT 230 > [wynni:ð] 'gündüz' 0503120702/27

Ar. وقت **vakt** 'zaman' > [waɤt] 'a.' 0502121102/110, 0502222201/233, 0502222202/67, 0602110501/39, 0602211001/176, 0602211002/17

Ar. **vāzife** 'görev' > [weði:fæ] 'a.' 0503111201/88

Nohur Ağzı:

OTü. **ur-**; **ur-** ~ **ür-** 'vur-, döv-' DLT 59 > [wur-] 'vurmak' 0601111902/35, 0601111202/102, 0601120401/30, 0601120401/30, 0601114102/69, 0601113202/47; + [-uʃ] > [wuruʃ] 'savaş' 0601114102/32

Ar. **va'z** 'vaaz' > [waɤz] 'a.' 0601111202/12

Ar. واجب **va:cib** > [wa:ɟip] 'a.' 0601111301/23

Ar. واقعاً **va:kı'an** 'gerçekten' > [wa:ɤan] 'a.' 0601111901/3

Ar. وقت **vaɤt** 'zaman' > [wæɤt] 'a.' 0601120401/22, 0601120101/28, 0601120101/14, 0601120101/23, 0601120101/15; + **teŋ** 'denk, akran' DLT599 + [eɟ] > [wawatæŋɤɟ] 'vakte kadar' 0601113202/88

Ar. وقت **vaɤt** 'zaman' + [lar] + Far. **hem** 'de' > [waxlam] 'vakitler de' 0601113601/106

Ar. وسائل **vesa:yi:l** 'araç' > [wəsæjil] 'a.' 0601113601/42

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

OTü. **emet** 'evet' ED 156b, DLT 37 > **eβet** > **evet** > [ɤɤwa] 'evet' 0502222701/99, 0503121101/260, 0503121101/263, 0602110302/35, 0602211401/23

OTü. **tavar**; **tabar** 'davar' MÇ G 5, OTü. **tawar** 'mal, eşya' DLT 55 > [dɤwar] 'davar, küçük baş hayvan' 0602110301/41, 0602110301/45, 0602110302/84, 0602110302/83

OTü. **tawışgan**; **tabışgan** 'tavşan' T 8, **tawışgan** DLT 379 > [tɤwʃan] 'tavşan' 0602110302/70, 0602110302/73

OTü. **savur-** 'çarçur etmek, savurmak' ED 791a > [θɤwur-] 'savurmak' 0602211502/27

Ar. سواد **seva:d** 'okur-yazarlık' > [θɤwat] 'okur-yazarlık' 0602211302/40

Nohur Ağzı:

OTü. **çepiş; çepiş** 'altı aylık keçi yavrusu' ED 399a, **çepiş** 'altı aylık keçi yavrusu'

DLT 185 > [tʃøwiʃ] 'altı ila on bir ay arasındaki keçi yavrusu' 0601114102/60, 0601114102/89, 0601114102/72, 0601114102/63, 0601114102/70

OTü.ew; **äb** 'ev, çadır' OTG 242, **ew** DLT 27 + [len] > ÖTrkm.öylen- = [æw]æn- 'evlenmek' 0601111202/27

OTü. **könül; gönül** 'gönül' ED 731b, **köngül** DLT 63 > [gøwn] 'a.' 0601114102/84, 0601114102/55

OTü. **tavar; tabar** 'davar' MÇ G 5, **tawar** 'mal, eşya' DLT 55 > [dowar] 'a.' 0601111301/32, 0601111901/7, 0601113201/41, 0601113201/6, 0601111901/7, 0601114101/27; [døwær] 0601114102/14; [dovar] 0601111901/9, 0601113201/32; [duvar] 0601111201/21

ÖTrkm. **töverek; tegerek** < teg + [e] + [rek] TSKS 356 > [døwæræk] 'çevre, etraf' 0601111201/92

OTü. **tög-; tö:g-** 'dövmek' ED 477a, **tög-** '(tuz vb. şeyleri) dövmek' DLT 525 + [-ik] > [døwik] 'yıkık' 0601120402/28; [døwyx] 0601111301/27, 0601120101/28

OTü. **ögren-; ögren-** 'öğrenmek' ED 114b, **ögren-** 'a.' DLT 194 > [øwræn-] 'öğrenmek' 0601111902/39, 0601111902/42, 0601111902/44

OTü. **sogı-; soğık** 'soğuk' ED 808a, **sogı-** 'soğumak' DLT 562 > [sowa-] 'soğumak' 0601113202/176

OTü. **yawçan; yabçan** ~ **yawçan** 'yavşan otu' DLT 460 > [jowʃan] 'yavşan otu' 0601114102/48

Kelime Sonu:

Göklen Ağzı:

OTü. **a:b** 'av' TT 171 > [a:w] 'a.' 0503210901/1, 0506110701/41, 0506110701/53, 0506110701/59

OTü. **tayağu; ta:yağu:** 'çakıl taşı' ED 568b, **tayagu** 'iri taş, kerpiç' DLT 521 > [dajaw] 'güçlü' 0502222701/60, 0502222701/62, 0503121102/37

OTü. **bol-; bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-** DLT 263 + [-ow] > [boldow] 'oldu ya' 0503210801/4

OTü. **tayağu; ta:yağu:** 'çakıl taşı' ED 568b, **tayagu** 'iri taş, kerpiç' DLT 521 >

[**dajaw**] 'güçlü' 0502222701/60, 0502222701/62

Nohur Ağzı:

OTü.**ew**; **äb** 'ev, çadır' OTG 242, **ew** DLT 27 > [**øw**] 'ev' 0601120401/32

OTü. **suw**; **su:b** 'su' TT 180, **suw** ~ **su:w** 'su' DLT 12 > [**suw**] 'a.' 0601110301/32,
0601111201/78, 0601111202/166, 0601113601/14, 0601113601/95,
0601113601/97, 0601113601/98, 0601114101/48, 0601113601/16,
0601111302/7, 0601114101/66

OTü. **yuv-**; **yuv-** ED 871b > [**juw-**] 'a.' 0601114101/36

[**v**]

[v] ötümlü, sızıcı, diş-dudak ünsüzüdür. Kelime başında ve kelime sonunda kullanılmaz. Kelime içinde alıntı kelimelerde korunmaktadır:

Göklen Ağzı:

Far. جمع اور **cem'a:ver** 'toplama' > [**džema:vær**] 'a.' 0602211501/43

Far. داور **da:ver** 'hakem' > [**dæ:ver**] 'hakem' 0503121101/143

Far. دبیرستان **debi:rista:n** 'lise' > [**devi:rista:n**] 'a.' 0503121102/26, 0503121102/28,
0503121102/77, 0503121102/27

Far. دیوار **di:va:r** 'duvar' > [**diva:r**] 'a.' 0502221001/47

Ar. أول **evvel** 'ilk, birinci' > [**ævel**] 'a.' 0502121102/4; [**ævvel**] 0502211501/5,
0502222201/180, 0502222201/32, 0502222201/46, 0502222702/35,
0503111204/5, 0503121102/27, 0602211002/20, 0602211301/79

Ar. موفق **mu:vaffaḵ** 'başarılı' > [**mavæffæq**] 'a.' 0502222201/195

Ölçünlü Türkmen Türkçesinin konuşma şeklinde de görülen kelime içinde iki ünlü arasında kalan /b/ sesinin sızıcılaşarak [v] altsesine değişmesi hususu İran sahası Nohur ağzında da görülmektedir. Ancak aynı hususiyetteki kelimelerin, bu ses olayının gerçekleşmediği istisna kullanımlarına da sıkça rastlanmaktadır.

Göklen Ağzı:

OTü. **ber-**; **bê:r-** 'vermek' ED 353b, **bi:r-**~ **bir-**~ **ber-** 'vermek' DLT 79 + **[-ebil-]** + **[me]** + **[-yâ:r]** + **[-ik]** > **[beriv|meɣ:k]** 'verebilmiyoruz' 0602211302/98

OTü. **kal-** ~ **ka:l-**; **ka:l-** 'kalmak' TT 173, **kal-** ~ **ka:l-** DLT 513 > **[ca:luveripdir]** 'kalıvermiştir' 0602211302/60

OTü. **kö:bek**; **kö:pek** 'göbek' TT 184 > **[gø:vøɣ]** 'a.' 0602211003/15

OTü. **kün**; **kün** 'gün' EUTS 122, **kün** ~ **kü:n** DLT 47+ **[e]** + **bak-** 'bakmak' ED 311a; **bak-** 'bakmak' DLT 63 + **[-an]** > **[gunevaqar]** 'ayçiçeği' 0503111101/46; **[gynevaqan]** 0503111202/108, 0602110201/14, 0602110301/5, 0602110301/9; **[gynevaqar]** 0503111101/62, 0503111101/65, 0602110301/6

OTü. **te-**; **tê-** 'demek, söylemek' ED 433b, **tê:-** TT 182, **tî-** ~ **te-** DLT 554 + **[-ebil]** > **[di:vi-]** 'diyebilmek' 0602211003/40

OTü. **yalvar-**; **yalvar-** 'yalvarmak' ED 920b, **yalwar-** DLT 247 > **[jalvar-]** 'a.' 0503121101/241, 0503121101/235

OTü. **yapış-**; **yapış-** 'yapışmak' ED 880b, **yapuş-** 'yapışmak' DLT 474 > **[javuɣ-]** 'a.' 0502121102/89

Ar. ادبيات **edebiya:t** 'edebiyat' > **[edevijat]** 'a.' 0503121102/77

Ar. البته **elbette** 'elbette' > **[e|vetde]** 'a.' 0503121102/4, 0602211901/94

Ar. قربان **qurba:n** 'kurban' > **[gurva:n]** 'a.' 0503210801/105, 0602211501/16, 0502121102/81

Ar. اقبال **ıqba:l** 'baht' > **[ıqva:l]** 'a.' 0503121101/239

Ar. كتاب **kita:b** 'kitap' + **[ıɣ]** > **[kita:vũn]** 'kitabın' 0503121101/200

Kelime Başı:

Nohur Ağzı:

OTü. **ba:r** ~ **bar**; **ba:r** 'var' ED 353a, **ba:r** ~ **bar** DLT 34 > **[var]** 'a.' 0601111202/178, 0601111302/28, 0601111302/29, 0601111302/30, 0601111302/35, 0601113202/169, 0601113202/171, 0601113202/174, 0601113202/177; **[va:r]** 0601110301/16, 0601110301/17, 0601111201/39, 0601111201/41, 0601111201/42, 0601113601/24; **[va:r]** 0601113202/100, 0601113202/95

OTü. **bile**; **bilän** ~ **birlä** ~ **bilä** 'ile' EUTS 42, **bile** DLT 34 > **[vi|æn]** 'ile' 0601120101/28

OTü. **bol-**; **bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-** DLT 263 > [**vol-**] 'ol-' 0601114101/97, 0601120102/7

OTü. **ber-**; **bè:r-** 'vermek' ED 353b, **bi:r-** ~ **bir-** ~ **ber-** DLT 79 + [**mek**] > [**vermæx**] 'vermek' 0601120101/20

Ar. واجبات **va:ciba:t** 'öşür ve zekat' > [**vaɟiba:t**] 'a.' 0601120402/38

Ar. و **u** 've' > Far. **ve** > [**væ**] 'a.' 0601111901/26, 0601111901/5, 0601114101/129, 0601120402/23, 0601120402/4

Ar. وعظ **va'z** 'vaaz' > [**væɞz**] 'a.' 0601120402/8

Ar. وطن **va:ten** 'vatan' > [**vætæn**] 'a.' 0601113202/64

Ar. وفى **veli** 'fakat, ama' > [**væli**] 'a.' 0601111201/79, 0601111202/197

Ar. ورق **varaḵ** 'kağıt yaprağı' + Tü. [**m**] > [**væɞæɞni**] 'kağıdını, yaprağını' 0601113202/58

Ar. وسایل **vesa:yil** 'araç' > [**væsa:ʔil**] 'a.' 0601113202/19; [**væsaʔil**] 0601111902/27

Ar. وسيله **vesi:le** 'araç' > [**væsi læ**] 'a.' 0601113202/118, 0601113202/119

Ar. وزن **vezn** 'ağırlık' > [**væzn**] 'a.' 0601111202/117

Kelime İçi:

Nohur Ağzı:

OTü. **baba**; **baba** 'baba, peder' EUTS 29 > [**ba:va**] 'a.' 0601113801/45, 0601113202/15, 0601111202/164, 0601113201/34, 0601113202/9; [**ba:va**] 0601111202/179

OTü. **oba**; **oba** 'ova, köy' ED 5b, **o:pa** TT 177, **oba** 'Oğuzcada kabile' DLT 55 > [**ova**] 'köy' 0601113202/132, 0601113202/88, 0601113601/68, 0601113601/69, 0601113601/87; [**o:va**] 0601111202/106, 0601111202/61, 0601111202/66

OTü. **öl-**; **öl-** 'ölmek' ED 125b, **öl-** 'a.' DLT 12 + [**-tür**] + [**e**] + [**bil-**] + [**er**] + [**ler**] > [**ødyrivi lællæ**] 'öldürebilirler' 0601111301/26

Ar. قربان **ḵurba:n** 'kurban' + [**lık**] + [**ıŋ**] > [**ɟurva:lluxũn**] 'kurbanlığın' 0601120101/28

Ar. عنوان **unva:n** 'unvan' > [**onva:n**] 'a.' 0601111901/41

Ar. رايح **tera:viḥ** 'teravi' > [**tæɞævi**] 'a.' 0601113202/90, 0601113202/90

Far. سوم **sevvom** 'üçüncü' > [**sævvom**] 'a.' 0601111202/118

Kelime Sonu:

Nohur Ağzı:

OTü. **tü:p; tü:p** 'ağacın ya da bitkinin kökü' ED 434b, **tü:p** 'dip' DLT 49 > **[di:v]**
0601110301/55

OTü. **tö:ş; tö:ş** 'döş, göğsün başı, göğüs' ED 558b + **bi:r- ~ bir- ~ ber-** 'vermek' ED
354b, DLT 79 + **[e]** > **[døfværæ]** 'bir tür et yemeği' 0601114101/38

OTü. **kov-; kov-** 'kovmak' ED 580b, **kow-** 'kovmak' DLT 272b > **[gov-]** 'a.'
0601113201/26

3.2.1.3.1.21. /y/**[j]**

[j] ötümlü, yarı ünlü bir ön damak ünsüzüdür. Günümüz Türkmen Türkçesinde [j] sesi Eski Türkçedeki şeklini korumaktadır. Ancak Türkmen Türkçesindeki bazı [j]'lerin menşei Eski Türkçesinden farklıdır. Bazı yerlerde Azerbaycan ve Horasan Türkçesine benzer şekilde kelime başında [j] düşmesi olayı görülmektedir: *yrek*'yürek', *zyk*'yüzük', *yz*'yüz', *il*'yıl', *it*'-yit-' .

İran sahası Göklen ağzındaki [j] 'nin menşei şu şekilde açıklayabiliriz:

1. İran sahası Göklen ağzında eski şeklini koruyan [j] ünsüzü Eski Türkçedeki ile aynı ses değerindedir.

Göklen Ağzı:

OTü. **ya:n** 'yan' TT 175 > **[ja:n]** 'a.' 0503120701/71, 0503120702/61,
0503121101/166, 0602211401/28

OTü. **ya:ş; ya:ş** 'yaş, taze, yeşil' TT 175 > **[ja:ʃ]** 'a.' 0502211901/126,
0502211901/157, 0502211002/16, 0503111202/7, 0503121101/94,
0506110701/42, 0602110102/40, 0602110302/22, 0602211002/13,
0602211002/64, 0602211002/67

OTü. **yaşıl; ya:ş** 'taze, yeşil' TT 175, **ya:şıl** 'yeşil' ED 978a > **[ja:ʃul]** 'a.'
0503111203/103, 0602110501/25, 0602210801/37

OTü. **yer; yër** 'yer' ED 955a, **yër** ~ **yer** DLT 137 > [**jer**] 'a.' 0502212001/12, 0502220301/77, 0503111101/125, 0503111101/44, 0503111101/57, 0503111203/114, 0503120701/81, 0503210801/32

OTü. **kaya; kaya:** 'taş' ED 674b, **kaya** 'dağın kayası' DLT 49 > [**ca:ja**] 'a.' 0602110201/45, 0502121101/5, 0502121101/8

2. Göklen ağzında, Ortak Türkçedeki orta ve son seste gelen /d/'lerin ilk olarak apikal [ð] sesine ve daha sonra [j]'ye dönüşmesi ses olayının örnekleri görülmektedir:

Göklen Ağzı:

OTü. **kadıt-; kağıt-** 'dönmek, geri dönmek' ED 596a, **kadıt-** DLT 416 > [**cajt-**] 'a.' 0503111203/126, 0601111501/40, 0503210801/5, 0503121101/117, 0503121101/134, 0602211302/29, 0602211401/25, 06011126a01/41, 0503121101/132

OTü. **kod-; koy- ~ kod-** ED 674b, **koç-** ~ **kot-** 'koymak, bırakmak' DLT 337 > [**coj-**] 'a.' 0502222201/21, 0506120401/68, 0502222201/22, 0503210901/116, 0602211001/223

3. ny, ÷, ñ işaretleriyle gösterilen Eski Türkçedeki genizsil /y/ sesi [j]'ye dönüşmüştür:

Göklen Ağzı:

OTü. **koy; ko:ŋ** 'koyun' ED 631a, **koy** 'a.' DLT 26 > [**cojuun**] 'a.' 0502120601/154, 0502211901/8, 0502222201/136, 0502222701/32, 0503121101/93, 0503210901/68, 0506120501/52, 0602211002/8

4. Bu sesin İran sahası Göklen ağzında kelime başında [j] türemesi sonucunda ortaya çıkan örnekleri de bulunmaktadır.

Göklen Ağzı:

OTü. **eñse; eñse** 'ense' DK 43-3 > [**jēŋθæ**] 'a.' 0502222201/200

OTü. ***yıpak; yıp** 'ip, iplik' DLT 90 + [**ak**] > [**jif□□**] 'ipek' 0503120702/45, 0503120702/48, 0503120702/49, 0503120702/50, 0503120702/52; [**jifeyl**] 0503120702/38, 0503120702/72

Ar. **esir** 'tutsak' > [jeθi:r] 'a.' 0502120601/33

Göklen Ağzı:

Bazı kelime başı [j]'ler ise tarihsel dil gelişimi sürecine bağlı olarak düşmüştür:

OTü. **yinçge**; **yinçgä** 'ince' EUTS 297, **yinçge** 'herhangi bir şeyin incesi, ince' DLT 610 > [intʃe] 'a.' 0602211701/51, 0602210801/24, 0602210801/1, 0602211502/34; [i:ntʃe] 0602211501/41, 0602211502/6, 0602211901/5, 0602211901/1, 0602211901/5

5. Karaağaç, Eski Türkçedeki ötümlü ön damak genizsil /ŋ/'nin olası bir damak patlayıcısı aşamasından geçerek (/ŋ-/ > /-g-/ > /-y-/) ön damak, yarı ünlüsüne dönüştüğü görüşündedir. Bu husus dağınık ve düzensiz olarak Kıpçak ağızlarında ve kısmen Özbek Türkçesinde görülmektedir (Karaağaç 2013: 215).

Göklen Ağzı:

OTü. **könlek**; **könlek** 'gömlek' ED 732a , **könlek** DLT 598 > [køjneḵ] 'a.' 0503111201/26; [køjneḵ] 0502121101/50, 0502221001/19, 0502221001/21, 0502221001/96, 0502222702/33, 0502222702/47

6. Eski Türkçede orta ve son seste görülen bazı /b/'lerin eriyerek [w]'ye daha sonra da ilerleyerek bazen [j] şekline dönüştüğü görülmektedir:

Göklen Ağzı:

OTü. **ew**; **äb** 'ev, çadır' OTG 242, **ew** DLT 27 > [øj] 'a.' 0502121101/75, 0502211901/53, 0502222201/178, 0503111203/96, 0503120701/72

OTü. **täbi** 'deve' T 48 > **tebe** > **tewe** DLT 26 > **dewe** > **dewe** > **düwe** > [dyjæ] 'a.' 0503111202/44

Kelime Başı:

Nohur Ağzı:

OTü. **yalıŋ** EUTS 282, **yalıŋ** DLT 607 'çıplak' > ÖTrkm. **yalaŋaç** = [jalãnnãʃ] 'yalın, çıplak' 0601111201/83

OTü. **yaŋ**; **yaŋ** ED 940b, 'nesnenin kalıbı, kalıp', **yaŋ** DLT 602 + [lɨg] + [ok] >

[**ja:naq**] 0601111901/12, 06011113801/50

OTü. **yarı**; **yarım** EUTS 287, **yarım** 'yarı, yarım' DLT 453 > [**ja:ri**] 0601113202/117; [**ja:ri**] 0601113202/62, 0601114102/96

OTü. **ya:s**; **ya:s** 'Oğuzcada ölüm, helak' DLT 514 > [**ja:s**] 'yas' 0601113202/110, 0601113202/134, 0601113202/133, 0601113202/179

OTü. **ya:ş**; **ya:ş** 'yaş, taze, yeşil' TT 175, **ya:ş** 'insanın yaşı' DLT 159 > [**ja:ʃ**] 'yaş; genç' 0601111302/55, 0601113202/112, 0601113202/45, 0601113202/53, 0601113601/36, 0601120102/48; + [**ıl**] > [**ja:ʃul**] 'yeşil' 0601113601/104, 0601113801/77; [**ja:ʃul**] 0601113202/102, 0601113801/50

OTü. **yaz-**; **yaz-** 'yazmak' EUTS 292, **yaz-** 'Oğuzcada yazmak' DLT 470 > [**jaz-**] 'yazmak' 0601113202/44, 0601114101/3

OTü. **yer**; **yèr** 'yer' ED955a, **yèr** ~ **yer** DLT 137 > [**jær**] 'a.' 0601111201/58, 0601114101/58 OTü. **yigirmi**; **yigirmi** 'yirmi' EUTS 296, **yigirme** ~ **yigirmi** DLT 465 > [**jiyirim**] 0601111901/7; [**jiyirmi**] 0601120102/16, 0601120102/17; [**jiyrim**] 0601111202/105, 0601111302/15, 0601111302/16; [**jiyrimi**] 0601111202/196

OTü. **yetti**; **yètti** 'yedi' ED 886a, **yetti** 'yedi' DLT 455 > [**jædi**] 'a.' 0601111301/26, 0601111302/45, 0601120101/27, 0601120102/43, 0601120402/23, 0601120402/25, 0601120402/36, 0601111301/10, 0601120101/9

Far. يا **ya:** 'ya' > [**jæ**] 'a.' 601110301/58, 0601111301/27, 0601111301/28, 0601111902/29, 0601113202/100, 'a.' 0601113202/129, 0601113202/172, 0601113202/24, 0601113202/33, 0601113202/44, 0601113202/54, 0601113202/90, 0601113601/54, 0601114102/84; [**jæ:**] 0601110301/55, 0601110301/58, 0601111201/105, 0601111201/59, 0601111202/164, 0601113201/21, 0601113202/103, 0601113202/140

Kelime İçi:

Nohur Ağzı:

OTü. **aḍak**; **aḍak** "ayak" ED 45a; **aḍak** DLT 27 + [**ı**] > [**aḍaki**] 'ayağı' 0601111301/27, 0601120101/28

OTü. **kaya**; **kaya:** 'taş' ED 674b, **kaya** 'dağın kayası' DLT 49 > [**gæjæ**] 'kaya' 0601114102/26, 0601114102/27, 0601114102/46, 0601114102/25,

0601114102/60, 0601114102/82, 0601114102/84, 0601114102/87

OTü. **kadıt-**; **kağıt-** 'dönmek, geri dönmek' ED 596a, **kadıt-** DLT 416 >[**cajit-**]'a.'

0601111202/118; [**cajt-**]0601113202/69, 0601113202/148, 0601113202/113,
0601114101/143, 0601113202/36, 0601113202/70, 0601113202/145

OTü. **kına-**; **kına:-** 'işknece etmek, cezalandırmak' ED 634a, **kına-** DLT 564 + [**n**] >
[**cajnan-**] 'cezalandırılmak' 0601111201/109

OTü. **könlek;** **könlek** 'gömlek' ED 732a , **könlek** 'gömlek' DLT 598 > [**gøjnæk**]
'gömlek' 0601111201/87

OTü. **küywen-**; **küywen-** 'savsaklamak' DLT 531 > [**gyjmæn-**] 'oyalanmak'
0601114102/103

OTü. **sü:çig;** **sü:çig** 'tatlı' TT 185, **sü:çig** ED 796b > [**sujdzi**] 'a.' 0601111201/29

OTü **te-;** **tê-**'de-, söyle-' ED 433b, **tê:-** TT 182 + [**-mek**] + [**i**] > [**dijmæyi**] 'demesi'
0601113601/10

OTü. **yıl takı;** **yıl** 'yol, sene' DLT 327 + **takı** 'dahi' ED 466a > [**julda:ɣ**] 'yıl kadar'
0601120102/16

OTü. **yorınçga;** **yorınçga:** 'yonca' ED 971a, **yorınçga** 'yonca' DLT 217 >
[**jorundga**] 'a.' 0601113601/55; [**jörindga**] 0601111202/45; [**jyndžæ**]
0601120102/8

Kelime Sonu:

Nohur Ağzı:

OTü. **koç-** ~ **kot-**'koy-, bırak-' DLT 337> [**coj-**] 0601113202/159, 0601114101/61,
0601114102/79, 0601113202/136, 0601114102/97, 0601113801/62,
0601113202/56, 0601113601/103, 0601111202/184

[j]

[j] ötümlü, yarı ünlü, bir ön damak ünsüzü olup [j] sesine göre daha kısa bir söyleyişe sahiptir. Derleme metinlerimizde düşme eğilimine bağlı olarak Göklen ağzından derlenen metinlerdeki şu örnekte tespit edilmiştir:

Göklen Ağzı:

OTü. **et-;** **ät-** 'etmek' EUTS 78, **et-** 'etmek' DLT 167 + [**-me**] + [**-yä:r**] > [**etmejæ**]

'etmiyor' 0601111501/40

3.2.1.3.1.22. /z/

[ð]

[ð] ötümlü, sızıcı, bir diş ünsüzüdür. Eski Türkçedeki bütün /z/ sesleri Türkmen Türkçesinde korunmuş, fakat ağızların çoğunda apikalleşmiştir. İran sahası Göklen ağızı da söz konusu sesin apikal teallaffuz edildiği Türkmen Türkçesi ağızlarından biridir. [ð] altsesi alıntı kelimeler dışında baş seste gelmez. İran sahası Nohur ağızında ise bütün /z/ sesleri ölçünlü Türkmen Türkçesinden farklı olarak dorsal telaffuzludur. Apikal [ð] altsesi Göklen ağızının etkisi ile iki ağızı da konuşabilen konuşurlarda öznel olarak tespit edilmiş olup [ð] altsesinin kullanımı söz konusu ferdi kullanımlar ile sınırlıdır.

Göklen Ağızı:

OTü. **az** ~ **a:z**; ***az** 'az' ED 277a, **az** ~ **a:z** DLT 50 > [**ɑ:ð**] 'a.' 0502120601/78, 0502121101/15, 0502121102/25

OTü. **beze-**; **beze-** 'bezemek, süslemek' ED 390a, **beze-** 'süslemek' DLT 560 > [**beðæ:-**] 'a.' 0503121101/223, 0503121102/111

OTü. **boğuz**; ***boğuz (boğoz)** 'boğaz' ED 322a > [**boɣoð**] 'a.' 0506110201/72

OTü. **biz**; **biz** 'biz' ED 388a, **biz** DLT 163 > [**bið**] 'a.' 0502120601/133, 0502120601/136, 0502120601/32

OTü. ***i:z** 'iz' TT 183, ED 277a > [**i:ð**] 'a.' 0602110101/94, 0502120601/37, 0601110301/4, 06011126a01/48

OTü. **kaz-**; ***kaz-** 'kazmak' ED 680b, **kaz-** 'kazmak' DLT 268 > [**ɣɑð-**] 'a.' 0503120702/57, 0602110102/86, 0602211001/217, 0503120702/39

OTü. **ka:zgan**; ***ka:zgan** 'kazan' TT 173, ED 682a > [**ɣɑ:ðan**] 'a.' 0502120601/168, 0502121101/7, 0503120702/41

OTü. **kez-**; **kez-** 'gezmek' ED 757a, **kez-** DLT 268 > [**geð-**] 'a.' 0503121101/108, 0503121101/172, 0502221003/5, 0602211901/7

OTü. **kı:z**; ***kı:z** 'kız' TT 176, ED 679b > [**ɣɯjð**] 'a.' 0502120601/100,

0502221001/2, 0503111201/31, 0602211001/74

OTü. **kız-**; ***kız-** 'kızmak' ED 681a > [ɟuð-] 'a.' 0503111101/79

OTü. **kızıl**; ***kızıl** 'kızıl' ED 682a, **kızıl** 'a.' DLT 32 > [ɟuðul] 'kızıl, kırmızı'
0502211901/60

OTü. **kizle-**; ***kizle-** 'gizlemek' ED 760b > [giðlæ-] 'a.' 0503120701/96; [giðlæ:-]
0506120401/50

OTü.**közle-**; ***közle-** 'gözlemek' ED 760b, **közle-** 'göze vurmak' DLT 575 > [gøðlæ:-]
'a.' 0503121102/94

OTü. **küntüz**; ***küntüz** 'gündüz' ED 729b, **küntüz** 'gün ışığı' DLT230 > [gynni:ð]
'gündüz' 0502120601/59, 0502222201/224, 0502222201/39, 0602211701/79

OTü. **tokuz**; **toğuz** 'dokuz' EUTS 245, **tokuz** DLT 498 > [doqquð] 'a.'
0506110201/140, 0602110101/118, 0602211701/16, 0502120601/60

OTü. **toğuz**; ***toğuz** 'domuz' ED 527b, **toğuz** DLT 153 > [dõnũð] 'a.'
0503111202/50, [dõnnũð] 0506110701/58

OTü. **ya:z**; ***ya:z** 'ilkbahar' TT 175, **ya:z** DLT 451 > [ja:ð] 'a.' 0502121102/77,
0503111101/82, 0503111101/41, 0602211301/57

Far. كوزه **ku:ze** 'testi' > [kyjðe] 'a.' 0503111203/112, 0503111203/29;
[køjðe] 0503111203/110

Nohur Ağzı:

OTü. **az** ~ **a:z**; ***az** 'az' ED 277a, **az** ~ **a:z** DLT 50 > [ɑ:ð] 'az' 0601113201/22

OTü. **tut-**; **tut-** 'tutmak, yakalamak' ED 451a, **tut-** 'tutmak, yakalamak' DLT 412 + [-
a] + [mız] > [tutamũð] 'yakalıyoruz' 0601111201/92

Ar. ذات **za:t** 'şey' > [ðɑ:t] 'a.' 0601111302/19, 0601114101/124

Far. کشاورزی **keşa:verzi** 'çiftçilik' + [lik] > [kifa:værðfili] 'a.' 0601113201/3

Far. نوروز **nevru:z** 'nevruz' > [nowruð] 'a.' 0601113201/25

Göklen ağzında /st/, /ts/ seslerinin yan yana geldiği durumlarda /ss/ benzeşmesi görüldüğü gibi /zd/, /dz/ sesleri de yan yana kullanıldıklarında benzeşerek /zz/ şeklinde telaffuz edilir:

Göklen Ağzı:

OTü.**közle-**; ***közle-** 'gözlemek' ED 760b, **közle-** 'göze vurmak' DLT 575 > [wøððe-]

'gözlemek' 0502221003/66

OTü. **yaz-**; **yaz-** 'yazmak' EUTS 292, **yaz-** 'Oğuzcada yazmak' DLT 470 + **[-tur]** > **[jaðður-]** 'yazdırmak' 0506120401/133

[z]

[z] ötümlü, sızıcı, dişeti ünsüzüdür. İran sahası Göklen ağzında /z/ sesleri apikal telaffuz edilmektedir. Ancak iki dilli ağız konuşurları her iki dili çok iyi kullanabilmeleri durumunda alıntı kelimelerdeki /z/ seslerini [z] altsesi ile dorsal şekilde telaffuz etmektedirler. Dolayısıyla [z] sesi sadece alıntı kelimelerde bulunmaktadır. Nohur ağzında /z/ seslerinin tamamı dorsal telaffuz edilmektedir.

Kelime Başı:

Göklen Ağzı:

Ar. ذات **za:t** 'şey' > **[za:t]** 'a.' 0503120701/29, 0503210801/61, 0601111501/41

Ar. ذهنيّة **zihni:yet** 'zihniyet' > **[zehnijæt]** 'a.' 0503210801/56

Far. زمین **zemi:n** 'yer' > **[zæmi:n]** 'a.' 0601111501/49

Far. زمستان **zemista:n** 'kış' > **[zimista:n]** 'a.' 0502222202/23

Far. زنبورداری **zenbu:rda:ri:** 'arıcılık' > **[zænbu:rda:ri]** 'bal arısı besleme' 0503111101/4

Far. زندگی **zindegı:** 'yaşam' > **[zendegi]** 'a.' 0602210801/49, 0602211301/32, 0502221003/24, 0602211301/30; **[zendeyʔi]** 0503111203/27; **[zēŋdegi]** 0602211301/25

Far. زیر **zi:r** 'alt' > **[zi:r]** 'a.' 0601111501/70

Far. زیست **zi:st** 'yaşam' > **[zist]** 'a.' 0502211501/37

Nohur Ağzı:

Ar. ضبط **zabt** 'teyp' > **[zabt]** 'a.' 0601111201/97

Ar. ضرر **zarar** 'zarar' > **[zæ:fær]** 'a.' 0601120402/28

Ar. ضعیف **ze'if** + Tü. **[rä:k]** > **[zæʔifræ:x]** 'biraz güçsüz' 0601111201/74

Ar. زکات **zeka:t** 'zekat' > **[zækat]** 'a.' 0601111301/12

Far. زبان **zeba:n** 'dil' > **[zæba:n]** 'a.' 0601111902/11 Far. زنگ **zeng** 'zil' > **[zæng]** 'a.'

0601120401/30

Far. زنده **zinde** 'diri' > [zændæ] 'a.' 0601113201/35

Far. زوڤين **zulfeyin** 'kapı sürgüsü' > [zylfyn] 'a.' 0601113202/47

Far. زور **zu:r** 'zor' > [zor] 'a.' 0601113202/145

Kelime İçi:

Göklen Ağzı:

Far. آموز و پرور **a:mu:zeş ve perveres** 'eğitim-öğretim' > [a:mu:zeʃpærværeʃ] 'a.' 0502211501/36

Far. آزمایش **a:zma:yiş** 'deney' > [a:zma:jeʃ] 'a.' 0502211501/23

Far. پذیرایی **pezi:ra:yi:** 'düğün meclisi' > [pæzira:ji] 'a.' 0502222702/11; [pezira:ji] 0502221001/26, 0502221001/27, 0502221001/5

Far. رزم **rezm** 'savaş' > [ræzm] 'savaş' 0502211501/38

Ar. جذامی **cuzza:mi:** 'cüz zam hastalığına yakalanan' > [dʒeza:mi:] 'a.' 0602211001/148

Ar. اعزام **e'zza:m** 'gönderme' > [e:za:m] 'a.' 0502211501/5

Ar. مغازه **mağa:za** 'dükkan' > [maɣa:za] 'a.' 06011126a01/11

Ar. مجوز **mu:cevvez** 'izin belgesi' > [modʒævvæz] 'izin' 0503111101/20

Nohur Ağzı:

OTü. **az** ~ **a:z**; ***az** 'az' ED 277a, **az** ~ **a:z** DLT 50 + [ra:k] > [a:zraɣ] 'daha az; biraz az' 0601113601/54, 0601120402/20

OTü. ***beŋze-**; **meŋze-** DLT 619, **beŋzed-** TS II, 630 + [-ʃ] > [mæŋzæʃ] 'benzeş' 0601111202/123

OTü. **eçe**; **eçe** 'abla, büyük kız kardeş' ED 20a, DLT 56 + [miz] + [den] > [ædʒæmizdæn] 'anne' 0601111302/30, 0601120102/30

OTü. **kızgın**; **kız** 'sıcak' EUTS 178, **kızart-** 'kırmızılaşmak' DLT 307, **kızart-** 'kırmızılaştırmak' DLT 630 > [ɢuɹzɢuɹn] 'sıcak' 0601111202/185

OTü. **kızıl**; ***kızıl** 'kızıl' ED 682a, **kızıl** 'kızıl, her şeyin kırmızısı' DLT 32 > [ɢuɹzɹl] 'kırmızı' 0601111201/72, 0601114101/42, 0601114101/45, 0601114101/50, 0601114101/54

Kelime Sonu:

Nohur Ağzı:

OTü. **ağız; ağız** 'ağız' ED 98a, **agız** DLT 34 > [**axuz**] 'a.' 0601120402/5

OTü. **bil-; bil-** 'bilmek' ED 330b, **bil-** DLT 34 + [**me**] + [(y)e] + [**miz**] > [**biłmæjmiz**] 'bilmiyoruz' 0601111302/59

OTü. **biz; biz** 'biz' ED 388a, **biz** DLT 163 > [**biz**] 'a.' 0601111302/58, 0601111901/22, 0601113202/55, 0601114101/127, 0601120401/33, 0601120402/15

OTü. **tl; tl** 'dil' ED 489b, **tl** 'genel olarak dil (lisa:n), konuşma organı (lisa:n)' DLT 66 + [**imiz**] > [**diłimiz**] 'dilimiz' 0601111201/6, 0601113202/7

OTü. **tokuz; toköz** 'dokuz' EUTS 245, **tokuz** DLT 498 > [**doguz**] 'a.' 0601113601/108, 0601113601/109, 0601113601/91

OTü. **kız ~ kı:z; kı:z** TT 176 'kız', ED 679b, **kız ~ kı:z** DLT 125 > [**guız**] 'a.' 0601110301/37, 0601110301/44, 0601111301/19, 0601111302/28, 0601111302/30, 0601120101/18, 0601120102/29, 0601120102/30

OTü. **kez-; kez-** 'gezmek' ED 757a, **kez-** DLT 268 > [**gæz-**] 'a.' 0601113202/24, 0601111201/60

[z]

[z] yarı ötümlü, sızıcı, dişeti ünsüzüdür. Nohur ağzında kelime sonunda kalan

/z/ sesleri yarı ötümlü telaffuz edilme eğilimi göstermektedir.

OTü. **kör-; kör-** 'bakmak, görmek' ED 736a, **kör-** DLT 187 + [**-e**] + [**-miz**] > [**gøræmiz**] 'görüyoruz' 0601111902/30, 0601111902/31

OTü. **ilkün; ilkün** 'halk, millet, bodun' EUTS 93 + [**imiz**] > [**iłginymiz**] 'halkımız' 0601113601/18

OTü. **işle-; işle:-** 'çalışmak' ED 262b, **işle-** DLT 146 + [(y)e] + [**miz**] > [**i:ɬæjmiz**] 'çalışıyoruz' 0601111902/20

OTü. **yer; yër** 'yer' ED 955a, **yër ~ yer** DLT 137 + [**imiz**] > [**jærimiz**] 'yerimiz' 0601113601/54, 0601113601/55

OTü. **yap-; yap-** 'yapmak' ED 870a, **yap-** DLT 586 + [**a**] + [**mız**] > [**japamiz**] 'yapıyoruz' 0601114101/64

Ar. اراده **ira:de** 'irade' + Tü. [miz] > [ira:damuuz] 'irademiz' 0601113801/51

Far. مهمان **mehma:n** 'misafir' + Tü. [lar] + [ımız] > [miχmanlamuuz] 'misafirlerimiz'
0601114101/55

3.2.1.3.1.23. [ʔ]

[ʔ] ötümsüz, patlayıcı, gırtlak sesi olup Arap alfabesindeki hemzeye karşılık gelmektedir. Sadece alıntı kelimelerde kelime içinde kullanılmaktadır.

Göklen Ağzı:

Ar. بضاعت **beza:'at** 'varlık' > [bezaʔat] 'a.' 0503210801/58

Ar. جماعت **cema:'at** 'topluluk' > [dʒemaʔat] 'a.' 0506110201/27

Ar. دعا **du'a:** 'dua' > [duʔa:] 'a.' 0502222201/230

Ar. الان **ela:n** 'şimdi' > [ælʔan] 'a.' 0506120502/46

Ar. ارائه **era:'e** 'sunuş, ibraz etme' > [eraʔe] 'sunum' 0502211501/22

Ar. استعاره **isti'a:re** 'metafor' > [esteʔa:ra] 'a.' 0503121102/79

Ar. فاعليّة **fa'a:liyyet** 'faaliyet' > [faʔalujæt] 'a.' 0602210801/38

Ar. لا اقل **la:eḳel** 'en azından, hiç olmazsa' > [laʔæḡæl] 'a.' 0601111501/111;
[la:ʔæḡæl] 0601111501/79

Ar. ساعت **sa:'at** 'saat' > [θaʔat] 'a.' 0502121102/14

Nohur Ağzı:

Ar. جمعه **cum'a** 'cuma' > [dʒumʔæ] 'a.' 0601120402/13

Ar. فاعليّة **fa'a:liyyet** 'faaliyet' > [faʔalijæt] 'a.' 0601111901/42

Ar. ساعت **sa:'at** 'saat' > [sa:ʔæt] 'a.' 0601113202/124, 0601113202/135

Ar. مسائل **mesa:il** 'mesele'nin Arapça çoğulu' > [masa:ʔil] 'a.' 0601110301/4

Ar. وسایل **vesa:il** 'araç' > [væsa:ʔil] 'a.' 0601113202/19; [væsaʔil] 0601111902/27

Ar. ضعيف **ze'if** 'güçsüz' + Tü. [rā:k] > [zæʔifræ:x] 'biraz güçsüz' 0601111201/74

Ar. زراعة **zira:'at** 'tarım' > [ziraʔat] 'a.' 0601113601/56

3.3. Hece

Kelimenin fonetik açıdan bölümlenmesi olan hece, kelimenin bir veya birden fazla sesinin bir arada, ağızdan aynı anda çıkarılması sonucunda oluşur. Heceyi

oluşturan seslerin hepsi aynı güçte söylenmez. Hece dizgesindeki ünlü ses ünsüzlerden her zaman daha güçlü telaffuz edilir ve hecenin oluşmasının temelini teşkil eder. Bundan ötürü ünlülere hece yapıcı sesler denilmekte ve kelimedeki hece sayısı, kelime içerisindeki ünlülerin miktarına göre belirlenmektedir (Hudayguliyev1992: 176).

3.3. 1. Hece Türleri

Hece ünlü veya ünsüz ses ile bitmesi açısından açık hece ve kapalı hece olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Ünlü ile biten heceye açık hece, ünsüz ile biten heceye ise kapalı hece denilmektedir. Türkmen Türkçesi dilbilim kaynaklarında hece ünlü veya ünsüz ses ile başlaması açısından ise örülü ve örtüsüz hece olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Ünlü ile başlayan hece örtüsüz, ünsüz ile başlayan hece örtülü hece olarak tanımlanmaktadır. Heceler vurgulu veya vurgusuz oluşlarına göre de sınıflandırılabilmektedir. Kelimedeki diğer hecelere göre güçlü söylenen hecelere vurgulu hece; kelimede güçlü söylenen hece ya da hecelere göre güçsüz söylenen hecelere ise vurgusuz hece denilmektedir (Hudayguliyev 1992: 176-177). İran sahası Göklen ve Nohur Türkmen ağızlarındaki hece türleri bu çerçevede şu şekildedir:

Tablo 51 İran sahası Göklen ve Nohur ağızlarındaki hece türleri

Hece Türü	Göklen Ağızı	Nohur Ağızı
Açık hece	[aɣ.ɖʒa] 'akça' 0602211001/47	[ja:.fæ.jiʃ] 'yaşayış' 0601111202/64
Kapalı hece	[ɖʒyl.ɣie] 'ova' 0502212001/7	[a.fɑ.ɣ] 'aşağı' 0601111202/61
Örtüsüz hece	[ɑ:l.da-] 'aldatmak' 0506120401/46	[on.nɒn] 'ondan' 0601111202/125
Örtülü hece	[ʃiɣʲ.id] 'çekirdek' 0502222702/32	[bol.sɒn] 'olsan' 0601111202/141
Vurgulu hece	[o.lɑːn] 'onların' 0602211001/101	[gu.ta.raːn] 'kurtaran' 0601111202/80
Vurgusuz hece	[wɒl.je.jæ:.[eː] 'gözlüyorlar' 0502221002/28	[neːr.dæ] 'nerede' 0601111902/15

Türkmen Türkçesinin hece yapısı altı hece kalıbından oluşmaktadır: V, VC, CV, CVC, VCC, CVCC (Hudayguliyev1992: 178). İran sahası Göklen ve Nohur ağızlarının hece yapısına göre sınıflandırılması da bu genel yapıya uymakta olup söz konusu yapıdaki hece türleri şu şekildedir:

- V:** Gök. [a:] 'a' 0502120601/133, 0502120601/135, 0502121102/81, 0502121102/86, 0502221002/20, 0502221002/30, 0502221002/37; Gök. [o] 'o, üçüncü teklik şahıs eki' 0502120601/142, 0502120601/21, 0502120601/36, 0502121101/2, 0502121101/26, 0502121101/28, 0502121101/58, 0502121101/83; Noh. [æ:] 'e' 06011110301/13, 0601111201/58, 0601111301/10, 0601111301/15
- VC:** Gök. [ø:ð] 'öz, kendi' 0502120601/104, 0502120601/117, 0502120601/150, 0502120601/79, 0502120601/80, 0502121102/110; Gök. [a:ɟ] 'aç' 0503111101/93; Noh. [a:q] 'ak, beyaz' 0601114102/60, 0601114102/63, 0601114102/91; Noh. [a:j] 'çorba, yemek' 0601114101/40
- CV:** Gök. [ʃy] 'şu' 0502222201/200, 0502222201/223, 0503210801/6, 0506120501/42, 0506120502/40; Gök. [ta:] 'ta' 0502221003/24, 0502221003/44, 0502222202/15, 0502222202/30, 0602211002/18;
- CVC:** Gök. [jo:l] 'yol' 0502211901/22, 0502212001/11, 0503111204/13, 0503121101/90, 06011126a01/33, 0602211001/151; Gök. [ba:j] 'zengin' 0503111203/11, 0503121102/125; Noh. [dæ.ɟik] 'çukur' 0601113601/97; [di.j.mæ.yi] 'demesi' 0601113601/10
- VCC:** Gök. [arq] 'kanal' 0503111203/116; Noh. [æ|t-] 'götürmek, iletmek' 0601114102/83; Noh. [ært.dim] 0601114102/45
- CVCC:** Noh. [dø:rt] 'dört' 0601111201/114, 0601111201/14, 0601113201/31, 0601111202/150, 0601111202/53; Noh. [dyjn] 'dün' 0601111202/169

3.3.2.Hece Bölünmesi

Birden fazla heceden oluşan bir kelimenin telaffuzunda, ciğerlerden gelen hava akımının başlangıç noktası ile bitiş noktasını birleştiren aralığı olan hece sınırı kelimenin telaffuzundaki hava akımında nefes baskısının en düşük olduğu noktadır (Korkmaz 2007: 116). Hece sınırı hece bölünmesinin esasını oluşturmaktadır.

Ölçünlü Türkmen Türkçesi ve ağızları diğer Oğuz grubu lehçeleri ile paralel bir yapıdadır. Dolayısıyla İran sahası Göklen ve Nohur ağızları da hece bölümlenmesi açısından Oğuz grubu lehçeleri ile ortak bir yapıdadır. Bu husus Türkçenin hece yapısı ve bölümlenmesi kuralına bağlı olarak gelişmektedir.

Hecenin merkezinde ünlü sesler bulunmaktadır. Ünsüz sesler kendilerinden önce veya sonra ünlü bir ses getirilmesi ile çıkarılırlar. Sonunda ünlü bir ses bulunan ünsüzlerin telaffuzu daha kolaydır. Bu nedenle ünsüz sesler kendilerinden önce gelen ünlüden ziyade kendilerinden sonra gelen ünlü ile birleşirler. Bu husus hece bölümlenmesinin başlıca temelini oluşturmaktadır. Kelime içerisindeki iki ünlü arasında bulunan ünsüz ses her zaman kendisinden sonraki ünlüye bağlanır. Kelime içerisinde iki ünsüz ses yan yana kullanıldığında, birinci ünsüz kendinden önceki ünlüye, ikinci ünsüz ise kendisinden sonraki ünlüye bağlanır. Bu durumda hece bölümlenmesi sırasında hece kendisini oluşturan seslerden birini diğer heceye verirken ünlüden sonra bölümlenebilir (Ergin 1993: 96-98).

Göklen ve Nohur ağızlarında hecenin bölümlenmesi Türkçenin yapısından farklılık göstermemektedir. Bu ağızlarda hece bölümlenmesine ilişkin şu örnekleri verebiliriz: VCVC = V.CVC → Gök. [aɬfar] = [a.ɬfar] 'anahtar' 0503111203/159, Noh. [aːfaɣ] = [aː.ɬaɣ] 'aşağı' 0601120402/27; CVCVCCVC = CV.CVC.CVC → Gök. [kiɬikɬiɣ] = [ki.ɬik.ɬiɣ] 'küçüklük' 0602110101/148; CVCCVCCVCCVC = CVC.CVC.CVC.CVC → Noh. [billuɣmizɣæn] = [bil.luɣ.miz.ɣæn] 'bildiğimizden' 0601110301/2; CVCCV = CVC.CV → Gök. [køɣje] = [køɣje] 'gölge' 0506120401/115, VCCVCVC = VC.CV.CVC → Noh. [øryæɣip] = [ø.r.yæ.ɣip] 'beraber öğrenip' 0601110301/11.

3.3.3.Hece Yutumu

Eşit ya da benzer seslerden oluşan iki heceden birinin söylenmemesi, yutulması durumunda ortaya çıkan ses olayına hece yutumu adı verilir (İmer, Kocaman, Özsoy 2013:228). Konuşur konuşması esnasında anlamı olabildiğince az efor ile iletmek ister. Bu sebeple konuşurken sesler arasında çok sayıda benzeşme, hece veya ses düşmesi gibi ses olayları yaşanır. Bu şekilde konuşma yapabilmek için konuşanın artikülasyon kolaylığı sağlayan kuralları uygulaması gerekmektedir. Bunun da temelinde sesler arasındaki artikülasyon bağlantıları bulunur ve bu şekilde dil değişime uğrar (Heffner 1969: 261-262).

OTü. **ağrı-**; **ha:ğrı-** 'ağrımak' TT 172, **agrı-** DLT 35 + [-ar] > **ɑ:ğırar** > **ɑ:ğır** > Gök. [**ɑɣi:r-**] 'ağırır' 0502222202/6

OTü. **alın**; ***ha:ln** 'alın' TT 172, **alın** DLT 52 + [**ıŋ**] > Gök. [**ɑ:lũN**] 'alının' 0503121102/59

OTü. **bu**; **bu:** 'bu' ED 291b, **bu** DLT 29 + **yü:z** 'yüzey, ön' DLT 45 + [**e**] > Gök. [**bi:ðe**] 'bu tarafa, buraya' 0602110101/146

OTü. **takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' DLT 49, ED 466a > Noh. [**da**] 0601110301/49, 0601111201/78, 0601111202/162, 0601111901/28, 0601113601/99, 0601114102/63

OTü. **taşgaru**; ***taşğaru** 'dışarı' ED 563a, **taş** 'dışarı, dış' DLT 511 + [**garu**] > Noh. [**daɣar**] 'a.' 0601111201/117

OTü. **biz**; **biz** 'biz' ED 388a, **biz** DLT 163 + [**ıŋ**] + [**ki**] + [**ler**] + [**i**] > Gök. [**biðki(eri)**] 'bizinkileri' 0506120601/46

OTü. **yorı-**; **yorı-** 'yürümek' EUTS 302, **yorı-** ~ **yoru-** DLT 608 + [**er**] + **eken** > **keyö:r** > Gök. [**bø:rjeqa:**] 0502121102/97

OTü. **andın soŋ**; **andın** 'ondan' DLT 42 + **song** 'sonra' EUTS 208, **soŋ** DLT 601 > **onsoŋ** > **osoŋ** > Gök. [**ɔnθõN**] 'ondan sonra' 0503111202/15; [**ɔθom**] 0503111202/108, 0503111202/20, 0503111202/22, 0503111202/50, 0503111202/78; [**ɔθon**] 0503111202/50

OTü. **eyle tegül mi**; **eyle** 'öyle' DK 37-2 + **tegül** 'değil' ED 480a, **tegül** 'Oğuzcada değil' DLT 165 + [**mi**] > Gök. [**dæmi**] 'değil mi' 0502211501/61; [**dæ:mi**] 0502121101/71, 0502212001/6, 0502222201/124, 0502222201/125,

0502222201/134, 0502222201/135, 0502222201/138, 0502222201/173,
0502222201/21, 0502222201/218, 0503111203/171, 0503121102/73

OTü. **tur-**, **tur-** 'kalkmak, ayakta durmak, durmak' EUTS 253, **tur-** 'durmak' DLT
229 > **turur** > **durur** > **du:r** > Gök. [**du:**] 0502221002/39, 0506110701/119,
0506110701/120, 0506120401/135

OTü. **kün**; **kün** 'güneş' ED 725a, **kün** ~ **kü:n** 'gün' DLT 47 + [**leyin**] > Gök. [**gyn|i:n**]
'günlüğüne' 0503111101/10

OTü. **yañı**; **yangı** 'yeni, taze' EUTS 283, **yañı** DLT 189 + **baş** 'baş' EUTS 35, **baş**
DLT 66 + [**ka**], **başga** ~ **başğa** TS II 557+ Ar. وقت **vaqt** 'zaman' + da (<**takı**
'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' ED 466a, DLT 49) > Gök.
[**ɟamaʃɰama:ɟda**] 'yeniden, tekrar' 0502220301/95

OTü. **ne:** 'ne' TT 181, **ne:** 'ne' DLT 34 + Ar. قدر **qadar** 'kadar' > **negadar** > Gök.
[**næɰat**] 0503111101/57

OTü. **öñ**; **öng** 'ön' EUTS 151, **öñ** 'Oğuzlarda ön' DLT 32 + [**ki**] + **kün** 'güneş' ED
725a, **kün** ~ **kü:n** 'gün' DLT 47 > Gök. [**öñɟi:n**] 'önceki gün'
0503111202/134

Far. بنده **bende** 'köle, kul' + [**niŋ**] + [**de**] > Gök. [**benninne**] 'kulunun da'
0602110201/29

3.3.4. Kaynaşma

"Ayrı hecelerdeki iki ünlünün bir tek ünlüde veya birden çok hecedeki seslerin tek hecede toplanması olayı" (Korkmaz 2007: 143) olan kaynaşma İran sahası Göklen ve Nohur ağızlarında kelime içerisindeki ünsüz bir sesin düşmesine bağlı olarak iki ünlü sesin yan yana gelmesi veya ünlü ile biten bir kelimenin ünlü ile başlayan bir başka kelime ile birleşmesi sonucunda oluşmaktadır.

Ünsüz düşmesi sonucunda oluşan kaynaşma:

OTü. **berü**; ***berü** ED 355a 'beri', **berü** DLT 29 +
[**ge**] > **berüge** > **berüğe** > **berüye** > **beriye** > Gök. [**bæ:ræ:**] 0602211701/41,
0602211701/43, 0602211701/46

Far. جهت **cehet** 'taraf' + Tü. [**den**] + Far. هم **hem** > Gök. [**dʒæ:ɟdenem**] 0602211302/75; +

Tü. **[leyin]** > Gök. **[dʒæ:tʃin]** 'ondan dolayı' 0602110102/59

Kelime birleşmesi sonucunda oluşan kaynaşma:

OTü. **yeme; yeme ~ yime** (de, dahi anlamında bağlaç) DLT 35 + **et-** > Gök. **[jemet-]**
0502222201/18, 0602211001/213, 0502222701/22

OTü. **ne:** 'ne' TT 181, **ne:** 'ne' DLT 34 + **[me]+ et-** > Gök. **[nemed-]**
0503111101/140, 0502222701/16, 0502222701/86, 0502120601/15,
0502221001/35, 0506110201/110, 0602211301/17

OTü. **takı; takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' ED 466a, DLT 49 + F. ay >
Noh. **[daɟ]** 'daay' 0601111202/164

OTü. **ana; ana** 'ana, anne' ED 169b, DLT 27, 59 + **eke:** 'abla; hala' ED 100b,
eke: 'abla, büyük kız kardeş' DLT 56 > Gök. **[eneke]** 'analık' 0502120601/135

Ar. جمع **cum'a** 'cuma' + **ät-** 'etmek' EUTS 78, **et-** DLT 167 + **[di]** > Noh. **[dʒym? æt-
di]**

3.3.5. Bulaşma

Arapçadan Farsçaya Farsçadan Türkçeye geçen 'ilk' anlamındaki *evvel* kelimesi ile kökeni ortak Türkçede bulunana *oza* kelimesine dayanan günümüz ölçünlü Türkmen Türkçesindeki 'geçmiş zaman, daha önce' anlamındaki *ozal* kelimesinin bulaşmasından 'daha önce, geçmiş zaman' anlamındaki *owal* kelimesi ortaya çıkmıştır. Bulaşma sonucunda ortaya çıkan *owal* kelimesi hem Nohur ağzında hem de Göklen ağzında kullanılmaktadır:

OTü. **oza** 'geçmiş zaman' DLT 57 > Noh. **[owal]** 'önce, daha önce' 0601113202/122,
0601114102/18; Gök. **[awal]** 0502121101/54, 0503120702/52,
0602110501/16, 0602210801/14; **[owal]** 0503210901/93, 0506120601/54,
0502211901/122, 0506110201/133

Farsça 'süslü' anlamındaki **آراسته** a:raste kelimesi ile ölçünlü Türkmen Türkçesindeki 'temiz' anlamındaki a:rı kelimesinin bulaşması sonucunda ölçünlü Türkmen Türkçesi ve Göklen ağzında kullanılan *arassa* kelimesi oluşmuştur.

Far. **آراسته** a:raste 'süslü' ve ÖTrkm. **a:rı** 'temiz' > Gök. **[araθθa]**

'temiz'06011126a01/47

Göklen ağzında yaygın olarak görülen bir diğer bulaşma örneği ise *mahal* ve *vakt* kelimelerinin bulaşması ile ortaya çıkan *ma:t* kelimesidir.

Ar. محل *maḥall*'yer' + Ar. وقت *vakt* 'zaman'> Gök.[**ma:t**]0503111201/20, 0503111202/107, 0503111202/87, 0503121101/114

3.4. Parçalar Üstü Unsurlar Bakımından İran Sahası Göklen ve Nohur Ağzları

3.4.1. Vurgu

Kelimede vurgunun yeri sabit ya da değişken olabilir. Sabit vurgu her kelimede hep aynı hecenin üzerinde olur. Diğer durumda ise vurgunun yeri her kelimede farklıdır. Sabit vurgulu dillerde vurguyu her duyduğunuzda yeni bir kelimenin başladığı ya da bittiği o dil bilinmese de anlaşılabilir (Ashby 2011:161).

Tek vurgulu kelimelerdeki vurgu birincil vurgudur, ancak bu kelimeler ekler alıp uzadığında birden fazla vurgulu hece varmış gibi algılanır. Bu tür kelimelerde birincil vurgunun yanında bir veya birden fazla ikincil vurgu bulunmaktadır. Bu durum kelimede üç dereceli bir vurgu yaratmaktadır: birincil vurgu, ikincil vurgu, vurgusuz. Bu vurgular temel olarak iki görevi yerine getirmektedir. Kelimenin kendisinin karakterini tanımlanmaktadır (kelime vurgusu) ve daha uzun bir konuşmada, bir cümle içinde kullanıldığında kelimenin taşıyacağı ritmi sağlayan vurgu noktalarının oluşmasını sağlamaktadır (cümle vurgusu) (Ashby 2011:161).

Kelimedeki hecelerin hepsi eşit telaffuz edilmez. Her kelimede bir hece diğerlerine oranla daha güçlü vurgulanarak söylenir. Türkmen Türkçesinde vurgulu hece söylenirken konuşma organlarının gerginliği artar, soluk veriş güçlenir. Bu tür vurguya birincil vurgu denilir. Birincil vurgulu hece kelimedeki diğer hecelerden farklı olarak daha güçlü söylenir ve açık olarak iştilir. Vurgusuz söylenen ve güçsüz

işitilen heceler vurgulu hecenin etrafına birleşirler. Böylece vurgu, kelimedeki heceleri, ses birliklerini, birleştirip bir fonetik bütünlük sağlar ve kelimeyi fonetik açıdan tamamlanmış bir yapı haline getirir. Diğer Türk lehçelerinde olduğu üzere Türkmen Türkçesinde de vurgu kelimelerin son hecesindedir. Yapım ve çekim ekleri eklendiğinde kelimenin son hecesinde bulunan vurgu, eklerin üzerine, kelimenin sonuna doğru kayar (Hudayguliyev 1992: 183-184). İran sahası Göklen ve Nohur ağlarında da kelime vurgusu bu genel kural çerçevesinde olup istisnalar dışında vurgu kelimenin son hecesinde bulunur.

Çift vurgulu kelimelerde vurgu anlamsal değil dilbilgiseldir. Vurgu kelimenin anlamından çok kelimenin türünü değiştirmektedir (Ashby 2011:163). Türkmen Türkçesinde çift vurgulu kelimeler bulunmamakla birlikte üç ve daha fazla heceli kelimelerde kelimenin son hecesinde bulunan birincil vurgudan başka ikincil derecede bir vurgu bulunduğu A. P. Potseluyevskiy, T. Täçmiradov, M. Hudayguliyev gibi bilim adamları işaret etmektedirler. Örneğin, *yoldaşlarım*dan kelimesinde birincil vurgu '*dan*' hecesinde, ikincil vurgu '*daş*' hecesinde bulunmaktadır (Hudayguliyev 1992: 184).

Türkmen Türkçesinde az sayıda ek vurguyu kendi üzerine çekmemektedir. Bu ekler şunlardır (Hudayguliyev 1992: 184):

Tablo 52 Ölçünlü Türkmen Türkçesinde vurgusuz ekler

Ekin Adı	Ek	Ölçünlü Türkmen Türkçesi
Olumsuzluk eki	{-mA}	aydışmadı 'söyleşmedi' , getirmedi 'getirmedi'
Emir kipi, ikinci şahıs kişi ekleri	{-gIn, -gUn, -In, -Un}	salamlaşgIn 'selamlaş', salamlaşIn 'selamlaşınız', seretgin 'bak', serediIn 'bakınız'

Rica anlamlı emir eki	{-sAnA}	getirsene 'getirsene' , boldursana 'oldursana'
Şimdiki ve gelecek zaman eklerinin birinci ve ikinci şahıs ekleri	{-In, -sIn, -Is, -sInJz}	aların 'alırım', alya:rın 'alıyorum', alarıs 'alırız', alya:rıs 'alıyoruz', gelyä:rın 'geliyorum', gelyä:rıs 'geliyoruz', gelerin 'gelirim', geleris 'geliriz'
Bildirme eki	{+dIr, +dUr, +dI, +mIş}	tanışmdı, gelindi, gelsedi, tä:zedir, köpdür, gelendir, alanmış, alıpmış, keçemiş
Karşılaştırma bildiren zarf yapan ek	{+çA}	peşeçe, pilçe, sençe
Zaman bildiren zarf yapan ek	{+kA:}	Aşgaba:tdaka:m 'Aşgabat'ta olduğum zaman' tä:zecekä: 'tazece olduğu zaman'
Soru eki ve şüphe bildiren soru eki	{-mI, -mIkA}	geldimi 'geldi mi?' geldimikä: 'acaba geldi mi?', altmışmıka:'altmış mı acaba?',atlımı 'atlı mı?', athımka: 'atlı mı acaba', gelendirmi 'gelmiş midir?'

3.4.2. Ton ve Tonlama

Tonlama bir söz üzerindeki müziksel modeldir ve genellikle duygu düşünce veya tavrı iletebilmek için ya da soru cümlesi ile normal bir cümle arasındaki farkı oluşturabilmek için kullanılır, ancak bir kelimenin diğer bir kelimeden ayırt edilmesine olanak sağlamaz. Tonlama, aynı fonetik hece sıralamasına farklı anlamlar verir (Bickford, Floyd 2006: 61). Tonlamanın sesbirimsel işlevi kısıtlı olup sözdizimsel yapılar birbirlerinden tonlamanın yanı sıra kelime dizimi ve biçimbirimsel özellikleri arasındaki farklar ile ayırt edilmektedirler. Aynı tonlama öbeği içerisindeki sözcükler, alçalan ton ve yükselen ton olmak üzere iki temel örüntü oluşturmaktadırlar ve bunlar kapanış biçimleri açısından birbirlerinden

ayrılmaktadırlar. Alçalan tonda orta perde de başlayan ses perdesi yükseldikten sonra yapının sonuna kadar gittikçe alçalarak kapanmaktadır. Alçalan ton ile söylenen tümce yapıları evet-hayır soruları ve emir yapılarını kapsamaktadır. Yükselen tonda ise, orta perde de başlayan ses perdesi yapının sonuna kadar gittikçe yükselir ve yüksek perde de kapanır. Yükselen tonda söylenen yapılar soru kelimeli yapılar, ikram soruları, hani soruları ve şaşkınlık sorularını kapsamaktadır (Özsoy 2004: 85-86).

İran sahası Göklen ve Nohur ağızlarında ton ve tonlama Türkçenin ve ölçünlü Türkmen Türkçesinin genel yapısından farklılık göstermemektedir. Kişilerin telaffuz hususiyetlerine göre gelişen konuşma akışına bağlı ton ve tonlama farklılıkları da söz konusu çerçevede ayırt edici genel bir özellik taşımayarak ferdi kullanımlar sonucu ortaya çıkan sınırlı bir bağlamda kalmaktadır.

3.4.3. Ulama

Bir kelimenin son sesinde yer alan ünsüz ile kendisinden sonra gelen ünlü ile başlayan kelimenin il hecelerinin birleştirilerek tek bir hece halinde söylenmesi (Korkmaz 2007: 34) olarak tanımlanan ulama İran sahası Göklen ağızında telaffuz kolaylığına ve hıza bağlı olarak ortaya çıkan bir süreçtir ve yaygın şekilde örnekleri görülmektedir. Ulamanın Nohur ağızında da örnkleri bulunmaktadır, ancak Göklen ağızı kadar yaygın bir kullanımı bulunmamaktadır. Ulama olayı ses veya hece düşmesi olaylarının ortaya çıkmasına da yol açmaktadır ve dilbilimsel açıdan en az çaba kuralı ile bağıntılıdır. İran sahası ve Nohur ağızında derleme metinlerimizde tespit edilen ulamaya ilişkin örneklerden bazıları şu şekilde ortaya çıkmaktadır:

Noh. [jo:l **la:bi**] 'yol dahi' 0601113601/43; [jil **la:bi**] 'yıl dahi' 0601111202/196;

- Noh. [bɒlmal ɫa] 'olmalı daha' 0601111901/14, 0601113202/64, 0601120401/25, 0601120402/10;
- Noh. [ja:l ɫa] 'gibi de' 0601110301/58;
- Noh. [bɒlmal ɫæ:] 'olmalı daha' 0601120402/22;
- Noh. [wæɾæ:min ɲijæ:n] 'Veremin (şehri) denilen' 0601113601/24,
- Noh. [mækgæ dʒæwæn ɲijæθ] 'Mekke mısırı diyoruz' 0601111202/42,
- Noh. [gurbɑ:n ɲijæ:ni] 'kurban denileni' 0601111301/31,
- Noh. [qoqun ɲijæ:ni] 'bayram öncesi günlerde pişirilip dağıtılan yağlı ekmek veya çörek denilen' 0601120402/10;
- Noh. [mæn ɲijdim] 'ben söyledim' 0601114102/64;
- Gök. [altuɫandʒ ɑ:ja] 0503111101/62
- Gök. [da:ssa:ntʃ ɑ:dam ɲolθɒ] 'destancı adam olsa' 0602211501/34
- Gök. [oqumal ɫæ:] 0602110101/38
- Gök. [ca:ðan ɲijæ:n] 'kazan denen' 0502121101/7;
- Gök. [ɑ:χun ɲijæ:nin] 'ahun dediğin' 0602211001/93;
- Gök. [tirdʒil ɫijɛːlle] 'Tircinli diyorlar' 0506120502/51;
- Gök. [baqmal ɫijip] 'bakmalı diyip' 0502222201/18
- Gök. [bu:tdʒɑ̃n ɲērek] 'bütçen gerek' 0602211001/23
- Gök. [ɑjɾulθɑ̃n ɲōwi] 'ayrılсан iyi' 0601111501/62
- Gök. [biðĩŋ ɲōwnimiðð] 'bizim gönlümüzde' 0602211003/3

4. BÖLÜM İRAN SAHASI GÖKLEN VE NOHUR AĞIZLARINDA FONOLOJİK VE MORFOFONOLOJİK SÜREÇLER

4.1. Benzeşme

Benzeşme, birbirine yakın, bitişik ya da uzak iki veya daha fazla sesin,boğumlanma noktası veya niteliği bakımından birbirine etki ederek, özellik aktarımı yoluyla bir tek boğumlanma noktası veya yakın boğumlanma yerlerinde benzer veya eş duruma getirilmeleridir. Bu husus sesbirim veya harf ile ilgili değil doğrudan boğumlanma ile ilgilidir. Dolayısıyla güçlü olan sesbirim diğerinin gelişimini etkiler (Korkmaz 2007: 41, Üçok 2007: 171, Vardar 1998: 42). Türkmen Türkçesinde benzeşme ünlü seslerin ve ünsüz seslerin kendi aralarında ortaya çıkmaktadır. Bu fonetik kanun kelimelerin en az çaba içerisinde veya hızlı telaffuzlarına bağlı olarak gelişmektedir (Hudayguliyev 1992: 109). İran sahası Göklen ve Nohur ağızlarında benzeşme olayı ünlüler ve ünsüzler arasında değişken ya da kurallı nitelikte farklı seviyelerde görülmektedir. Ünlü sesler, ünsüz sesleri oynaklanma noktası veya biçimi açısından da etkileyebilmektedir.

4.1.1. Ünlü Benzeşmeleri

Kelimelerin kök hecesindeki ünlülerin kalınlık-incelik veya düzlük-yuvarlaklık bakımından sonraki hecelerde bulunan ünlüleri etkilemesi sonucunda ortaya çıkan (Korkmaz 2007: 229) ünlü benzeşmeleri büyük ünlü uyumu (kalınlık-incelik uyumu) ve küçük ünlü uyumu (düzlük yuvarlaklık uyumu) olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

Büyük Ünlü Uyumu

Ölçünlü Türkmen Türkçesinin ağızları ve alt ağızlarında büyük ünlü uyumunun bozulduğu durumlar gözlemlenebilmekte, özellikle bazı dorsal ağızlarda

büyük ünlü uyumu bozulmaktadır. (Amansarıyev 1970: 176). İran sahası Nohur ağzında da büyük ünlü uyumu düzensizdir. Bu husus üzerinde Nohur ağzında kalın ünlülü kelimelerde ilk heceden sonra görülen ve son seste kuvvetlenen inceme eğilimi etkilidir. Ayrıca ince ünlülü kelimelerde uyumsuzluğa bağlı olarak bazı ince ünlülerin kalın ünlüye değiştiği de tespit edilmektedir. Ortak Türkçede bulunan kelimelerin a+a, a+ı, a+u, ı+a, ı+ı, o+a, o+ı, o+u, u+a, u+u şeklindeki ünlü dizisi Nohur ağzında düzensiz şekilde korunmakta, ancak çoğu kez değişime uğramaktadır. İnce ünlülü kelimelerde büyük ünlü uyumu daha iyi şekilde korunmaktadır. İran sahası Göklen ağzında ise büyük ünlü uyumu Nohur ağzına oranla daha iyi korunmuştur. Özellikle ince sıradan ünlülü kelimelerde büyük ünlü uyumu daha güçlüdür.

Ana Türkçenin birincil uzunluklarını iyi derecede koruyan Türkmen Türkçesinde uzun ünlüler değişime karşı daha dirençlidirler. Dolayısıyla uzun ünlülü kelimelerde büyük ünlü uyumu kuralı daha iyi korunmaktadır. İran sahası Nohur ağzında birincil uzun ünlüler yer yer korunmakla birlikte kısalma eğilimi dikkat çekmektedir. Bu durum ikincil uzunlukların da ortaya çıkış sürecini etkilemektedir. Uzun ünlülerin değişime karşı gösterdikleri direnç bu kısalma eğilimi ile birlikte kırılmaktadır.

Kalın sıradan kelimelerde büyük ünlü uyumunun bozulması:

a + a > [a + a]

OTü. **arpa**; **arpa**: 'arpa' ED 198b, **arpa** DLT 74 > Noh. **[arpa]** 0601120102/7

OTü. **başka**; **baş** 'baş' EUTS 35, **baş** DLT 66 + **[ka]**, **başga**, **başğa** TS II 557 > Gök. **[baʃqa]** 'başka' 0602211301/25

a + a > [a + a]

ÖTrkm. **ta:y** > Noh. **[tajda]** 0601111902/3

OTü. **arka**; **arka** 'sırt' ED 215b, DLT 76 > Gök. [**arqa**] 'arka' 0502222202/65

a: + a > [a: + æ]

OTü. **yaşa-**; **yaşa-** 'yaşamak' EUTS 289, **yaşa-** DLT 481 + [y] + [-ı] + [ı] >

Noh. [**ja:ʃæjʊʃi**] 'yaşayışı' 0601113202/83; [**ja:ʃæjiʃi**] 0601111202/64

a + a + ı > [a + a + i]

OTü. **ıgaç** 'ağaç' ED 79b + [ı] > Gök. [**axadzi**] 'ağacı' 06011126a01/65

a: + a + ı > [a + a + i]

OTü. **ça:ka** 'küçük, çocuk' TT 172 + [sı] > Noh. [**ʃakasi**] 0601114101/139

a + ı > [a + u]

OTü. **tap-** 'bulmak' ED 435b, **tap-** DLT 214 + [-ıl] > Noh. [**tapul-**] 'bulunmak' 0601120102/46

OTü. **ayna-** 'değişmek, bir halden bir başka hale geçmek' ME 95 > Gök.

[**ajnuud-**] 'şımartmak' 0502221003/36

OTü. **açıl-**; **açıl-** 'açılmak' ED 26b, DLT 106 > Gök. [**aʃul-**] 'açılmak' 0602211301/61

a + ı + ı + ı > [a + u + u + u]

OTü. **tanış**; **tanış** 'tanışık' TS X, 3820 + [ımız] > Noh. [**tanuʃumuz**] 'tanıdığımız' 0601111901/12

a + ı > [a + i]

OTü. **adrı**; ***adrı** 'ayrı' ED 63b, **adrı** DLT 75 > Noh. [**ajri**] 'a.' 0601111201/16, 0601111202/127, 0601111302/35, 0601111302/6, 0601114101/2, 0601120102/37, 0601120102/50, 0601120102/8

a + ı + a: > [a + u + i + ε]

OTü. **adrl-**; **adrl-** 'ayrılmak' ED 68b, **adrl-** DLT 129 > Gök. [**ajwlije·n**] 0502120601/11

a + ı + ı > [a + u + i]

OTü. **bagşı**; **bakşy** (Räsänen 1969: 59), **bagşı** 'bahşı' ED 321a + [sı] > Gök. [**baʃwθi**] 'bahşısı' 0503111204/60

a + ı + a + a: > [a + i + a + a:]

OTü. **bar-**; **bar-** 'varmak' ED 354a + [-(i)ya:n] + [-ka:] + [-m] > Gök. [**barijanqa:m**] 'vardığımda, vardığım zaman' 0502120601/81

ı + a > [u + æ]

OTü. **yığın-** 'kendisi için toplamak, biriktirmek' DLT 479 + [-a] + [-laş] + [-ı] > Noh. [jʷɨɣnæ] 'toplaşıp' 0601111201/102

ı + a > [i + a]

OTü. **ınan-**; **ınan-** 'güvenmek' ED 188a, DLT 111 > Gök. [inan-] 'inanmak' 0602211001/183

o + ı > [o + i]

OTü. **ottuz**; **ottuz (ottoz)** 'otuz' ED 74a, **ottuz** DLT 83 > Gök. [otiθ] 'otuz' 06011126a01/53

u + a > [i + a]

OTü. **şuna**; ***uş** 'gösterme edatı, işte' DLT 30 (ETü. *uş ol > uşol > şol > şu) + [n] + [ga] > Gök. [şina] 'şuna' 0602211001/200

İnce sıradan kelimelerde büyük ünlü uyumunun bozulması:

e + e > [e + a:]

OTü. **ber-**; **bê:r-** 'vermek' ED 353b, **bi:r-** ~ **bir-** ~ **ber-** 'vermek' DLT 79 + [e] + [a] > Gök. [bera:] 'vere ha' 0503121101/25

e + e + e > [e + a + a]

OTü. **ber-**; **bê:r-** 'vermek' ED 353b, **bi:r-** ~ **bir-** ~ **ber-** 'vermek' DLT 79 + [ay] + [sa] > Gök. [berajθa] 'verekoysa' 0602211701/65

e + e + i > [e + a + i]

OTü. **ber-**; **bê:r-** 'vermek' ED 353b, **bi:r-** ~ **bir-** ~ **ber-** 'vermek' DLT 79 + [mek] + [i] > Noh. [bermaɣi] 'vermesi' 0601113202/23

e + i + i > [æ: + i + i]

OTü. **eşik**; **eşik** 'eşik' DLT 33 + [i] + [ni] > [æ:fiɣin] 'eşiğini' 0601111201/75

i + i + i + i + e > [i + u + i + æ]

OTü. **bil-**; **bil-** 'bilmek' ED 330b, **bil-** DLT 34 + [dik] + [imiz] + [den] > Noh. [billuɣmizzæn] 'bildiğimizden' 0601110301/2

Kalın sıradan kelimelerde büyük ünlü uyumunun korunması:

a + a > [æ + æ]

OTü. **arka**; **arka** 'sırt' ED 215b, DLT 76 > Noh. [ærxæ] 'arka' 0601111202/96

ı + a + ı + a > [u + a + u + a]

OTü. **çık-**; **çık-** 'çıkma' ED 405b, **çık-** DLT 154 + [ar] + [dı] + [lar] > Noh. [tʃuɣardula] 'çıkardılar' 0601113801/56

i + a + ı > [i + æ + i]

OTü. **çık-**; **çık-** 'çıkmaq' ED 405b, **çık-** DLT 154 + **[-ar]** + **[-ıp]** > Noh. **[tʃixærib]** 'çıkarıp' 0601111902/24

o + a + a > [o + a + a]

OTü. **olar**; **anlar** 'onlar, 3. çokluk kişi zamiri' EUTS 17, **olar** DLT 50 > Noh. **[olara]** 'onlara' 0601111201/13, 0601111201/71, 0601111202/35, 0601113801/50, 0601113801/51, 0601114102/93

o + a > [o + o]

OTü. **andın**; OTü. **andan/andın** 'ondan' ED 177b, **andın** DLT 42 > **ondan** > **onnan** > Noh. **[onnon]** 'ondan' 0601111202/14, 0601111302/20

o + ı + ı > [o + u + u]

OTü. **okı-**; **okı-** 'çağırmak' BK D 28, **okı-** DLT 556 + **[dı]** + **[k]** > Noh. **[oɣudux]** 'okuduk' 0601113801/19, 0601113801/22, 0601120402/35

u + ı > [o + i]

OTü. **suvlug**; **su:b** 'su' TT 180, ***suvluğ** 'sulu' ED 788b, **suw** ~ **su:w** 'su' DLT 12 + **[lug]** > Noh. **[suli]** 'sulu' 0601113601/5

İnce sıradan kelimelerde büyük ünlü uyumunun korunması:

e + i > [æ + i]

OTü. ***ellig** 'elli' ED 141a > Noh. **[ælli]** 'a.' 0601111202/104, 0601111202/107, 0601111202/53

e + e + i > [æ + æ + i]

OTü. **emcek**; **â-** 'emmek' EUTS 71, **em-** DLT 94 + **[cek]** + **[i]** > **[æmɔ̯æyi]** 'memesi' 0601120402/27

e + i + e > [æ + i + æ]

OTü. **elig**; **elig**; **elig** 'el' ED 140b, **elig** DLT 32 + **[im]** + **[de]** > Noh. **[ælimdæ]** 'elimde' 0601111902/42, 0601114102/75

OTü. **eçe**; **eçe** 'abla, büyük kız kardeş' ED 20a, DLT 56 + **[miz]** + **[den]** > Noh. **[æɔ̯æmizdæn]** 'annemizden' 0601111302/30, 0601120102/30

ö + e > [ö + æ]

OTü. **çöp**; **çöp** 'bir şeyin çöprü ve usaresi; üzüm vb. şeylerin posası, şarap vb. şeylerin dibe çöken kısmı, tortu' DLT 160+ **[le]** + **[p]** > Noh. **[tʃöpæ:p]** 'ufak

şeyleri toplayıp' 0601114102/19

ü + ü + e > [y + y + æ]

OTü. **üst; üst** 'üst' ED 242a + **[i]** + **[n]** + **[e]** > Noh. **[yssynæ]** 'üstüne'
0601111901/15, 0601113202/47, 0601114102/84, 0601114102/87,
0601120401/22

Küçük Ünlü Uyumu

Türkiye Türkçesinde kelimelerin ilk hecelerinde bulunan ünlünün düz veya yuvarlak olması sonraki hecelerdeki ünlülerin, kelimenin ilk hecesindeki ünlü düz ise düz, yuvarlak ise ya dar-yuvarlak ya da geniş-düz olarak gelmesi kuralı (Korkmaz 2007: 151) şeklinde tanımlanan küçük ünlü uyumu Doğu Oğuz grubu için tanımsal farklılık göstermektedir. Çünkü Türkmen Türkçesinde kök hecede gelen yuvarlak ünlü sonra gelen hem dar, hem geniş ünlüleri etkileyebilmektedir. Türkmen Türkçesinde ikinci veya sonraki hecelerde bulunan geniş ünlülerin ilk hecede yer alan yuvarlak bir ünlüden etkilenmesi sadece fonetik düzeyde gerçekleşmektedir. Ölçünlü Türkmen Türkçesinin yazılı şekline bakıldığında ikinci ve sonraki hecelerde bulunan geniş ünlüler etkilenmeksizin düz olarak korunmakta olduğu görülür. Sözünü ettiğimiz etkilenme fonetik düzeyde gerçekleştiği için altsesler ile gösterilmektedir: *ovadan* (ÖTrkm. imlası) - *o:vodon* ~ *o:vɒɖɒn* (ÖTrkm. telaffuz). Görüldüğü üzere uyuma giren geniş ünlü tam veya yarı şekilde yuvarlak hale gelebilmektedir. Bu husus ölçünlü Türkmen Türkçesinin ağızları arasında farklılık gösterebilmektedir. Göklen ağızı konuşurlarının eğilimi genelde yarı yuvarlak şekilde bir etkilenmeyedöğru gitmektedir. Ama Nohur ağızında Batı Oğuz grubu lehçeleri ile paralel şekilde böyle bir uyum söz konusu değildir veya çok sınırlı olarak kullanılmaktadır. Bu ağızda görülen sınırlı örnekler, Türkmen Türkçesinin temel ağızlarının, özellikle tarihî süreçte aynı coğrafyayı paylaşan Göklen ve Teke

ağızlarının, etkisi şeklinde değerlendirilebilir.

Küçük ünlü uyumu, ölçünlü Türkmen Türkçesinin ağız ve alt ağızlarında karmaşık bir yapıdadır. Hatta ağızların kendi içinde de ikili kullanımlar bulunmaktadır. C. Amansariyev küçük ünlü uyumu bakımından Türkmen Türkçesinin ağızlarını üçe ayırmaktadır (Amansariyev 1970: 160-161):

1. Birinci grupta Teke, Alili, Göklen, Yomut, Sarık gibi apikal ağızlar yer almaktadır. Bunlardan Teke, Alili gibi merkezi ağızlarda küçük ünlü uyumu çok kuvvetli olup kelimenin son hecesine kadar etkili olmaktadır. Göklen, Yomut ağzının Kuzey alt ağzı, Sarık gibi apikal ağızlarda küçük ünlü uyumu güçlü olmasına karşın Teke ağzı kadar etkili değildir.

2. Salır, Ärsarı, Çovdur gibi ikinci grubu oluşturan ağızlarda küçük ünlü uyumu kelime köklerinin üçüncü hecesine kadar korunmaktadır. Ancak eklerin hepsi küçük ünlü uyumuna girmemektedir.

3. Ağızların üçüncü grubunda küçük ünlü uyumu kelime köklerinde de sabit değildir, Durum ekleri gibi bazı ekleri saymazsak, eklerin uyuma girmediği ağızlar bulunmaktadır. Lebap ağızları ve Köpetdağ eteklerinde yerleşen dorsal ağızlar bu gruba girmektedir. Bunlardan Sakar, Arabacı, Hatap ağızları ikinci gruba daha yakındır. Bu nedenle Çandır, Kıraç, Kıpçak ağızlarından farklılaşmaktadırlar.

C. Amansariyev'in Türkmenistan sahası Göklen ağzını küçük ünlü uyumunun güçlü olduğu birinci grup içerisinde değerlendirmektedir. Bu ağza ilişkin *yo:llor*, *do:slorım*, *suvuñız*, *yo:luñuñ*, *sözünüñ*, *öymüzze*, *öymüzzön*, *o:voda*, *o:vodon*, *şunnon* örneklerini vererek kelime köklerinde görülen uyumun eklere değin etkili olduğunu göstermektedir (Amansariyev 1970: 160). İran sahası Göklen ağzında da küçük ünlü uyumu aynı eğilimdedir.

İran sahası Nohur ağzında küçük ünlü uyumunun gelişimi üçüncü gruba girmektedir. Ölçünlü Türkmen Türkçesinde ve küçük ünlü uyumunun güçlü olduğu ağızlarda kelimenin ilk hecesindeki /o, u, ö, ü/ dudak ünlülerinin etkisi ile sonraki hecelerdeki ünlüler de dudaksıllaşarak /o, u, ö, ü/ ünlülerine değişirler. Lebap ağızlarında ve Köpetdağ eteklerinde yerleşen Türkmenlerde bu uyum bozulmaktadır (Amansarıyev 1970: 163). Nohur ağzında bazen kuralsız bir kullanımın yanında kurallı bir kullanım da tespit edilebilmekte olup bu durum ağız konuşurlarının dili kullanma becerileri ile paralel farklı düzeylerde dağınık şekilde ortaya çıkmaktadır.

Kelimelerin ilk heceleri dışında bulunan dar ünlülü sesler sesbirimsel değer taşımamaktadırlar. Dolayısıyla kolayca birbirlerinin yerine kullanılabilen değişken bir yapıdadırlar. Bu nedenle bu seslerin yuvarlak veya düz telaffuzlu kullanımları arasında anlam ayırıcı özellik bulunmamaktadır.

OTü. **oltur-**; **olur-** 'oturmak' EUTS 141, **oltur-** ~ **oldur-** DLT 275 > Gök. **[otur-]** 'a.' 0506120401/21, 0602211002/39, 0502222701/57, 0502222201/103; **[otur-]** 0601111501/26, 0602211001/217, 0503111203/88

OTü. **ö:z ~ öz**; **ö:z** 'öz, nefis, kendi; can, ruh, gönül, iç, karın, merkez, orta; vadi' TT 183, **ö:z ~ öz** 'kendi' DLT 34 + **[im]** > Noh. **[özim]** 'kendim' 0601111202/25, 0601111202/26, 0601111202/95; **[özym]** 0601111201/53, 0601111202/113, 0601111902/9, 0601113202/58, 0601113202/72, 0601113202/81

Fonetik düzeyde ikinci veya sonraki ünlülerin küçük ünlü uyumu sonucu tam veya yarı şekilde dudaksıllaşmasında çeşitli alt sesler ortaya çıkmaktadır. Bu ise Türkmen Türkçesinin ses yazısında çok sayıda işaretin kullanılmasını beraberinde getirmektedir.

Tam Benzeşme

Kelimede yan yana veya aralıklı olarak bulunan seslerden birinin diğerini boğumlanma noktası veya niteliği bakımından kendisine tam olarak benzeştirmesi

olayı (Korkmaz 2007: 207) olan tam benzeşme kelimenin tarihî süreçteki ses değişimlerine bağlı olarak ortaya çıkabileceği gibi ek alan kelime köklerinde ekin ünlüsünün etkisi ile veya kelimeye eklenen ekte kelime kökündeki ünlünün etkisi ile de ortaya çıkabilmektedir. İran sahası Göklen ve Nohur ağızlarında tam benzeşme hususu "Ünlü Değişimleri" bölümünde daha detaylı şekilde incelenecek olup şu şekilde örnekleri bulunmaktadır:

Düz-Geniş Ünlülerde Tam Benzeşme

OTü. a + e > Gök. [æ + æ]

OTü. **alıp kel-**; **al-** 'almak' ED 124b, **al-** DLT 97 + **[-ıp]** + **kel-** 'gelmek' ED 715b, **kel-** DLT 29 > **Gök. [æke-]** 'a.' 0502222201/210, 0502222201/204, 0502222201/201, 0502212001/32, 0502222201/207, 0502222201/200, 0502222702/37

Düz-Dar Ünlülerde Tam Benzeşme

OTü. ı + a > Noh. [ɑ + ɑ]

OTü. **ıgla-**; **ıgla:-** ED 85b, **ıgla-** 'ağlamak' EUTS 85, **ıgla-** DLT 146, **yıgla-** DLT 146 > **Gök. [ɑɣla-]** 'a.' 0503120701/84, 0602211901/70

Yuvarlak-Geniş Ünlülerde Tam Benzeşme

OTü. o + ı + a > o + a + a > [o + o + ɑ]

OTü. **okı-**; **okı-** 'çağırmaq' BK D 28, **okı-** DLT 556 + **[mak]** > Noh. **[oɣomaɣ]** 'okumak' 0601120402/6

OTü. o: + a + o + i > Gök. [o: + o + ɒ + i]

OTü. **tol-**; **tol:l-** 'dolmak' ED 491a, **tol-** DLT 217 + **koy-** + **[du]** > **Gök. [do:loɣndi]** 'dola koydu' 0502211901/152

OTü. o + a > Gök. [o + o]

OTü. **andın soɣ;** **andan/andın** ED 177b, **andın** 'ondan' DLT 42 > **Gök. [ɔnnon]** 'ondan' 0503111202/20

Yuvarlak-Dar Ünlülerde Tam Benzeşme

OTü. ü + i > Noh. [y + y]

OTü. **küri-**, **küri-** ED 739b, **küri-** DLT 560 > Noh. **[kyrym]** 'bir kürek ölçüsü kadar' 0601113601/101

Yarı Benzeşme

Düz-Geniş Ünlülerde Yarı Benzeşme

OTü. e + ö > Noh. [æ + æ]

OTü. ***seksön** (< sekiz + o:n) 'seksen' ED 823b > Noh. **[sæysæn]** 'seksen' 0601110301/28, 0601111901/1, 0601113202/15, 0601113202/17, 0601113202/27

OTü. e + ü > Gök. e + i

OTü. **teşük**; **teşük** 'deşik, yarık' ED563a, **teşük** DLT 194 > Gök. **[deşik]** 'a.' 0503120701/78, 0503120702/80, 0503120702/81

Yuvarlak-Geniş Ünlülerde Yarı Benzeşme

OTü. o + a > Gök. [o + ɒ]

OTü. ***korkak** ; **kork-** 'korkmak' ED 651b, **kork-** DLT 627 + **[-ak]** > Gök. **[gorqɒq]** 'korkak' 0502120601/18

Yuvarlak-Dar Ünlülerde Yarı Benzeşme

OTü. u + a > Gök. [o + ɒ]

OTü **bular**; **bular** ~ **munlar** ED 292a, **bular** DLT 260 > Gök. **[bolɒ]** 'bunlar' 0503111203/37

OTü. u + a > Gök. [o + ɒ]

OTü. **yul-**; **yul-** ED 343a, **yul-** DLT 472 > Gök. **[jolmɒ]** 'Yomut Türkmenlerinin alt boylarından birinin adı' 0502211901/99, 0503120702/73

İlerleyici Benzeşme

Kalınlaşma Yönünde İlerleyici Benzeşme

Ar. **ا:ھیر** 'sonra' > Gök. **[a:χur]** 'a.' 0602110101/141, 0502121102/92, 0502211501/27, 0503111204/15, 0503111204/16

İncelme Yönünde İlerleyici Benzeşme

Far. پیشناماز **pi:şnama:z** 'imam' > Noh. [**pi:ʃnæma:z**] 'a.' 0601111901/41

Far. بیچاره **bi:ça:re** 'çaresiz, zavallı' > ÖTrkm. **biçare** = Noh. [**bi:ʃæ:ræ**] 'a.'

0601113801/29

Gerileyici Benzeşme

OTü. **alıp kêt-**; **al-** 'almak' ED 124b, **al-** DLT 97 + **[-ıp]** + **kêt-** 'gitmek' ED

701a, **kit-** DLT 414 > Noh. [**ækid-**] 'alıp gitmek' 0601114102/14,

0601114102/45, 0601114102/77

Kalınlaşma Yönünde Gerileyici Benzeşme

Ar. زراعت **zira:'at** 'tarım' > Gök. [**zaraʔat**] 'a.' 0601111501/101

İncelme Yönünde Gerileyici Benzeşme

Far. دانه **da:ne** 'tane, tohum' > Gök. [**dæ:ne**] 'tane' 0502121101/41,

0502121101/42, 0502121101/46, 0502121101/84, 0502121102/73,

0502220301/33, 0502220301/38, 0502221001/22

İlerleyici-Gerileyici Benzeşme

Ar. امانت **ema:nat** 'emanetler' > Gök. [**amanat**] 'a.' 0502221001/96

Far. برابر **bera:ber** 'birlikte' > Gök. [**baravar**] 'a.' 0602211701/62

4.1.2. Ünsüz Benzeşmeleri

Tam Benzeşme

Kelimede yan yana veya aralıklı olarak bulunan seslerden birinin diğerini boğumlanma noktası veya niteliği bakımından kendisine tam olarak benzeştirmesi olayı (Korkmaz 2007: 207) olan tam benzeşme benzeşen ses birimin benzeşenden önce veya sonra gelmesine göre ilerleyici ve gerileyici olarak ikiye ayrılmaktadır (Üçok 2007: 172).

İran sahası Göklen ve Nohur ağızlarında ünsüzlerde tam benzeşme olayı kelime tabanı içinde, kelime tabanı ile arasında veya arda arda gelen iki kelimenin komşu ön ve arka seslerinde görülmektedir. Nohur ağızında tam benzeşme olayı

kendi boğumlanma noktalarına en yakın sesleri kendilerine benzetme yoluyla -ld- > -ll-, -nd- > -nn-, -ŋg- > -ŋŋ-, -nl- > -nn-, -st- > -ss-, -zd- > zz-, -zl- > -zz- sesleri arasında ilerleyici; -zl- > -ll-, -nr- > -rr-, -ts- > -ss-, -dt- > -tt-, -nl- > -ll-, -sc- > -şç- > -çç- sesleri arasında gerileyici olarak görülmektedir. İran sahası Göklen ağzında tam benzeşme olayı ise -ld- > -ll-, -nd- > -nn-, -ŋg- > -ŋŋ-, -nl- > -nn-, -sd- > -ss-, -st- > -ss-, -zd- > -zz- sesleri arasında ilerleyici; -dn- > -nn-, -zl- > -ll-, -ts- > -ss- sesleri arasında gerileyici olarak görülmektedir.

İran sahası Göklen ve Nohur ağızlarında yarı benzeşme nadir görülmektedir. İlerleyici yarı benzeşme Nohur ağzında -nb- > -mm-; Göklen ağzında -nb- > -mm- sesleri arasında görülürken gerileyici yarı benzeşme Nohur ağzında sadece -sc- > -çç- sesleri arasında tespit edilmiştir.

İlerleyici Tam Benzeşme

-ld- > -ll-

Teke, Nohur, Alili, Manış ağızlarında güçlü olan bu benzeşme Yomut ağzının Batı kolunda ve Salır ağzında da görülmektedir (Amansarıyev 1970: 275). Bu değişim kelime içerisinde ve kelime ile ek birleşiminde yan yana gelen /ld/ seslerinde görülebileceği gibi ard arda gelen kelimelerin ilk ve son seslerinin birbirlerini etkilemeleri ile de ortaya çıkabilmektedir. /-ld-/ > /-ll-/ benzeşmesinin görüldüğü durumlar şu şekildedir:

OTü. **eyle tegülmi**; **eyle** 'öyle' DK 37-2, **tegül** 'değil' ED 480a, 'Oğuzcada değil' DLT 165 + **[mi]** > Noh. **[xæ||æ]** 'öyle değil mi' 0601111901/41

OTü. **takı**; **takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' ED 466a, DLT 49, > Noh. **[jo:l ɟa:ɪ]** 'yol dahi' 0601113601/43; **[jil ɟa:ɪ]** 'yıl dahi' 0601111202/196; **[bolmal ɟa]** 'olmalı daha' 0601111901/14, 0601113202/64, 0601120401/25, 0601120402/10; **[ja:l ɟa]** 'gibi de' 0601110301/58; Noh. **[bolmal ɟa:]**

'olmalı daha' 0601120402/22; + [ay] > Noh. [la:j] 'da ay' 0601111202/163; [la:j] 0601113601/106

OTü. **tè-** 'demek, söylemek' TT 182, **tè-** ED 433b, **ti-** ~ **te-** DLT 554 > Noh. [aʃrapdal ʎi-jæ:n] 'Eşrefdal denilen' 0601113801/30; [gæl ʎijdim] 'gel dedim' 0601114102/21

OTü. **tegül** 'değil' ED 480a, **tegül** 'Oğuzcada değil' DLT 165 > Noh. [læ:l] 'a.' 0601113601/59

OTü. **yil-**; **yel-** 'atı koşmak' ED 918a, **yil-** 'koşmak' DLT 472 > ÖTrkm. **yıldam** 'çevik, canlı' = Noh. [illam] 'hızlı koşan' 0601111202/146, 0601111202/163; [illa:m] 0601111202/144, 0601111202/145, 0601111202/162

İran sahası Göklen ağzında /-ld-/ > /-ll-/ ses benzeşmesi iki kelimenin ulanarak telaffuzu sonucunda ortaya çıkmaktadır. Bu ağza ait derleme metinlerinde tespit edilen tüm örneklerde ilk kelimenin son sesinde bulunan /-l/, /-i/ sesleri düşerek yan sesinde bulunan /l/ ile kendine ulanan kelimenin baş sesinde bulunan /d/ sesi ile yan yana gelmekte ve bu sesler arasında tam benzeşme gerçekleşmektedir.

OTü. **tè-**; **yaŋ** ED 940b, 'nesnenin kalıbı, kalıp' **yaŋ** DLT 602 + [lg]+ **te-**; **tè-** 'demek, söylemek' TT 182, **tè-** ED 433b, **ti-**, **te-** DLT 554 + [di] > Gök. [ja:l ʎæ:di] 'gibi dedi' 0502222701/72

OTü. **te-**; **tè-** 'de-, söyle-' TT 182, **tè-** ED 433b, **ti-** ~ **te-** DLT 554 > Gök. [tirdʒil ʎijɛ:lle] 'Tircinli diyorlar' 0506120502/51; + [ip] > Gök. [baqmal ʎijip] 'bakmalı diyip' 0502222201/18

OTü. **tegül**; **tegül** 'değil' ED 480a, **tegül** 'Oğuzcada değil' DLT 165 > Gök. [oqumal ʎæ:l] 0602110101/38

-nd- > -nn-

Tam benzeşmenin bu türü Teke, Nohur, Manış ve belli bir derecede Yomut ağızlarına özgüdür (Amansarıyev 1970: 272). İran sahası Nohur ağzında özellikle /n/ sesi ile biten kelime tabanlarına bulunma {+dA} ve ayrılma durumu {+dAn} ekleri eklendiğinde ekin başında bulunan patlayıcı, ötümlü, dış ünsüzü /d/ sesi, kelimenin

son sesinde yer alan genizsil, ötümlü, diş-eti ünsüzüne her yönden benzeşir.

OTü. **andan/andın** ED 177b, **andın** 'ondan' DLT 42 > **ondan** > **onan** > Noh. **[onnon]** 'ondan' 0601111202/14, 0601111302/20

OTü. **arka** ED 215b, **arka** DLT 76 + **[sı]** + **[n]** + **[dan]** > Noh. **[ærxæsinnaen]** 'arkasından' 0601114102/55

OTü. **şu; *uş** 'gösterme edatı, işte' DLT. 30 (ETü. *uş ol > uşol > şol > şu) + **[n]** + **[da]** > Noh. **[ʃonno]** 'şunda' 0601111202/160, 0601111202/134

Bu ses olayı Göklen ve Nohur ağızlarında kelime içinde de /nd/ seslerinin yan yana bulunma durumlarında ortaya çıkabilmektedir. Ayrıca alıntı kelimelerde de bu durum gözlemlenmektedir.

OTü. **amtı** ED 156b, **emdi** DLT 30 > Noh. **[inni]** 'şimdi' 0601110301/21, 0601111201/95, 0601111202/185, 0601111202/46, 0601111302/53, 0601111901/41, 0601113202/177, 0601113202/90, 0601113801/65, 0601114101/118, 0601114101/18, 0601114101/98, 0601114102/102, 0601111902/45, 0601113202/63

OTü. **andan** ~ **andın** ED 177b, **andın** 'ondan' DLT 42 > Gök. **[onnon]** 'ondan' 0503111202/20; **[onnōn]** 0503111202/31

OTü. **karındaş; *karındaş** 'kardeş' ED 662a, **karındaş** DLT 205 > Noh. **[garunnaʃ]** 'akraba' 0601114101/2, 0601113601/18, 0601113202/74; **[garinnaʃ]** 0601111901/14, 0601111901/16; Gök. **[garunnaʃ]** 'kardeş' 0502222701/52, 0503210801/73

OTü. **küntüz; *küntüz** 'gündüz' ED 729b, **küntüz** 'gündüz ışığı' DLT230 > Gök. **[gynni:ð]** 'a.' 0502120601/59, 0502222201/224, 0502222201/39, 0602211701/79

OTü. **yandak; yandak** DLT 463, **yandak** 947a > Gök. **[jannaq]** 'bir tür dikenli bitki' 0602110102/84

Far. آينده **a:yende** 'gelecek'+ Tü. **[ki]** > Gök. **[a:jannaqi]** 'gelecekteki' 0602110101/111

Far. بنده **bende** 'köle, kul' > Noh. **[bænnæ]** 'a.' 0601113202/71, 0601113601/34

Far. زندگی **zindegı:** 'yaşam' + **[mız]** > Gök. **[dinney'imið]** 'yaşamımız'

0602211401/33

Ar. اندازه **enda:ze** 'ölçü' > Noh. [**ænnaza**] 'a.' 0601111201/110; [**ænna:za**] 'a.' 0601111202/197, 0601113202/48, [**ænna:zæ**] 0601111301/22; **Gök.** [**enna:ða**] 0602211002/11

Ard arda gelen kelimelerden öndekinin son sesinde bulunan /n/ sesi sonraki /d/ sesi ile başlayan kelimenin ilk sesini etkilemektedir. İran sahası Göklen ve Nohur ağızlarında bazı durumlarda kelimelerin hızlı telafuzuna bağlı olarak gerçekleşen ses düşmeleri dolayısıyla da /n/ ve /d/ sesleri kelime içerisinde farklı konumlarda bulunsalar da kelimelerin birbirine ulanmasıyla yan yana gelerek benzeşmektedirler.

OTü. **te-**; **tê-** 'de-, söyle-' ED 433b, **tê:-** TT 182 + [**yä:n**] + [**in**] > Gök. [**ga:ðan _nijæ:n**] 'kazan denen' 0502121101/7; Noh. [**wæræ:min _nijæ:n**] 'Veremin (şehri) denilen' 0601113601/24, [**gurbæ:n _nijæ:ni**] 'kurban denileni' 0601111301/31, [**mækgæ dʒæwæn _ni-jæθ**] 'Mekke mısını diyoruz' 0601111202/42, [**qoqun _nijæ:ni**] 'bayram öncesi günlerde pişirilip dağıtılan yağlı ekmek veya çörek denilen' 0601120402/10; [**mæn _nij-dim**] 'ben söyledim' 0601114102/64; [**yä:n**] + [**in**] > Gök. [**a:χun _nijæ:nin**] 'ahun dediğin' 0602211001/93

OTü. **takı**; **takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' ED 466a, DLT 49 > Noh. [**on _na:ki**] 'onu da' 0601113202/44; Noh. [**ajdʷjan _na**] 'söylüyorum da' 0601113202/3; [**ta:nw-majan _na:**] 'tanımıyorum daha' 0601111901/33; [**χowza.m næ**] 'alan da' 0601110301/9

OTü. **tokuz**; **tokkuz** 'dokuz' ED 474b, **tokuz** DLT 498 > Noh. [**on _noquz**] 'on dokuz' 0601111201/112

OTü. **tur-**; **tur-** 'durmak, kalkmak' ED 530b, DLT 266 + [**dı**] > Gök. [**ama:n _nurdı**] 'Aman Durdu' 0602210801/36

-ŋg- > -ŋŋ-

Türkçe kelimelerde /ŋ/ sesi kelime başında gelmez. Bu ses olayı /ŋ/ sesi ile biten kelimenin arkasından gelen /g/ sesi ile başlayan kelimelerde görülmektedir.

Genizsil, ötümlü, orta damak ünsüzü olan /ŋ/ sesi, patlayıcı, ötümlü, orta damak ünsüzü /g/'yi çıkış şekli bakımından kendi temas noktasına çeker ve en az çaba kanunu çerçevesinde bu ses olayı ortaya çıkar.

OTü. **kel-**; **kel-** 'gelmek' ED 715b, DLT 29 > Noh. [tyrkmaenistannãŋ _ ɣæ[æŋ] 'Türkmenistan'dan gelen' 0601113202/13; Gök. [ta:katũN _ ɣē[eno:q] 'takatim yok' 0602110101/15

OTü. **kün**; **kün** 'güneş' ED 725a, **kün** ~ **kü:n** 'gün' DLT 47 > Noh. [gi[mæx i[ŋ _ ɣy̆ni] 'gitmek için günü' 0601113601/44 + Far.hem > Gök. [tykenēŋ ɣy̆n em] 'geçen gün de' 0601110301/19

OTü. **kerek**; **kergek** 'gerek' 742a, **kerek** 'gerek' DLT 73 > Gök. [bu:tdʒãN _ nērek] 'bütçen gerek' 0602211001/23

OTü. **adrl-**; **adrl-** 'ayrılmak' ED 68b, **adrl-** DLT 129 + [sa] + [ŋ] + Ar. قوی **kavi**: 'güçlü' > Gök. [a:jrułθãN _ nōwi] 'ayrılısan iyi' 0601111501/62

OTü. **köt**; **köt** ED700b, **köt** 'göt' DLT 161 > Gök. [yðæ:r[ŋ ɣō[ini] 'üzerliğin arkasını' 0502120601/25

OTü. **biz**; **biz** 'biz' ED 388a, **biz** DLT 163 + **köŋül** 'gönül' DLT 63 > Gök. [biðŋ _ ɣōwnimiðð] 'bizim gönlümüzde' 0602211003/3

-nl- > **-nn-**

/n/ ve /l/ sesleri çıkış yeri bakımından dişeti ünsüzleridir. Bu nedenle yan yana gelmeleri durumunda genizsil /n/ sesinin daha kuvvetli olması dolayısıyla /l/ sesinin genizsilleşmesi ile çıkış şekli açısından da benzeşebilmektedirler.

OTü. **karın**; **karın** 'karın' ED 661a, DLT 27 + [lar] + [ı] + [n] + [a] > Gök. [Garuɫɫaruɫa] 'karınlarına' 0502120601/25

OTü. **kayın**; **kağın** 'kayın (akrabalıktaki)' ED 602a, **kayın** DLT 27 + [lar] + [ı] + [n] > Gök. [Ga:jillaruni] 'kayınlarını' 0503120701/18

OTü. **kelin**; **kelin** 'gelin' ED 719a, DLT 204 + [ler] + [iŋ] > Gök. [g[il[ŋ] 'gelinlerin' 0502121102/80

OTü. **koy**; **ko:ŋ** 'koyun' ED 631a, **koy** DLT 26 + [lar] + [iŋ] > Gök. [GojullãN] 'koyunların' 0502121102/104

OTü. **ogul; oğul** 'oğlan' ED 83b, **ogul** ~ **oğul** DLT 37/24 + **[an]** + **[lar]** > Gök. **[oɣlalla]** 'oğlanlar' 0503111101/99, 0503210801/114, 0503210801/116, 0503210801/117, 0503210901/65, 0602211002/13, 0602211002/42

OTü. **oyun; oyun** 'oyun' ED 274a, **oyun** DLT 55 + **[lar]** > Gök. **[ojulla:]** 'oyunlar' 0502121102/68, 0502121102/69, 0502121102/70, 0502121102/74, 0502121102/76

OTü. **yagın; yağ-** 'yağmak' EUTS 280, **yag-** DLT 189 + **[-ın]** + **[lak]** > Gök. **[jaɣullaq]** 'yağmurlu' 0602211002/40

OTü. **yori-; yori-** 'yürümek' EUTS 302, **yori-** ~ **yoru-** DLT 608 > yör + **[en]** + **[ler]** + **[im]** + **[e]** > Gök. **[børellemæ:]** 'yürüyenlerime' 0602211901/101

Far. **can** + Tü. **[ıg]** > Noh. **[ɟa:lli]** 'canlı' 0601111301/27, 0601111301/32; **[ɟa:lli]** 0601120101/28; **[ɟa:lli]** 0601120101/28; Gök. **[ɟa:lli]** 0502222202/41, 0502222202/43

Ar. **zaman** + **[lar]** > Gök. **[ðama:lla]** 'zamanlar' 0602211401/81; **[ðamalla]** 0503111203/8

-td- > -tt-

/d/ sesi ötümlü, /t/ sesi ise ötümsüz patlayıcı, dış ünsüzleridir. Yanyana gelmeleri durumunda ötümlü bakımından ortaya çıkan /-td-/ > /-tt-/ benzeşmesi yağın değildir. Çünkü İran sahası Nohur ağzında bu hususta benzeşmezlik daha yaygın bir hususiyet olarak görülmektedir.

ÖTrkm. **Bocnurt** + **[da]** > Noh. **[boɣnu:rtta]** 'Bocnurt'ta' 0601111902/39

-st- > -ss-

Göklen ağzında /s/ sesleri apikal şekilde telaffuz edildiği için /t/ sesi ile çıkış yeri aynıdır. Bu nedenle kurallı şekilde birbirlerine benzeşirler.

OTü. **ast;ast** 'ast' ED 242a, **ast** 'alt' DLT 67 + **[ı]** + **[n]** + **[da]** > Gök. **[aθθunda]** 'altında' 0503121101/232

OTü **kes-; *kes-** 'kesmek' ED 748b, **'kes-**'a' DLT 269 + **[-tir]** > Gök. **[keθθir-]** 'kestirmek' 0502120601/140

Far. آراسته **a:raste** 'süslü' > Gök. [**ara00a**] 'temiz' 06011126a01/47

Far. بيمارستان **bi:ma:rista:n** 'hastahane' > Gök. [**bi:ma:ri00a:n**] 'a.' 0502222201/89

Far. دبیرستان **debi:rista:n** 'lise' > Gök. [**debirissa:n**] 'a.' 0502121101/38, 0502121101/40

Ar. دسته **deste** 'deste' > Gök. [**de00e**] 'a' 0503210901/105

Ar. دستور **destu:r** 'emir' > Gök. [**de00u:r**] 'gelenek' 0502222201/40, 0602110101/102, 0602110101/103

Dorsal bir ağız olan Nohur ağızında bu benzeşme her zaman gerçekleşmez, ancak bazı örnekleri tespit edilmiştir:

OTü. **üst; üst** 'üst' ED 242a, **üstel-** 'artmak, üstüne eklemek' DLT 129 > Noh. [**yss**] 'üst' 0601111302/13, 0601111901/15, 0601113202/47, 0601114102/84, 0601114102/87, 0601120401/22, 0601113202/22, 0601120102/14

Far. استاد **osta:d** 'hoca' > Noh. [**ussa:d**] 'medrese hocası' 0601113801/5

-zd- > -zz-

-zd- > -zz- benzeşmesi esasen Türkmen Türkçesinin apikal ağızlarına mahsus bir benzeşmedir. Sarık, Ersarı gibi apikal ağızlarda örneklerini görmek mümkündür. Yomut ve Teke ağızlarında ise bu benzeşme güçlüdür (Amansarıyev 1970:278). İran sahası Nohur ağızında Teke ağızının etkisi ile tam benzeşmenin bu türüne rastlanmaktadır. Apikal /z/ sesi aslında /d/ sesinin sürtüşmeli şeklidir. /zd/ > /zz/ ses olayı apikal ağızların belirgin özelliğidir.

OTü. **baş; baş** 'baş' DLT 511 + [**ımız**] + [**da**] > Gök. [**başumıöđä**] 'başımızda' 0502212001/36

OTü. **bè:r-** 'vermek' ED 353b, **bi:r-** ~ **bir-** ~ **ber-** 'vermek' DLT 79 + [**mez**] + [**di**] + [**ler**] > Gök. [**bermeöğile**] 'vermezdiler' 0506110201/98

OTü. **bil-; bil-** 'bilmek' ED 330b, DLT 34 + [**dik**] + [**imiz**] + [**den**] > Noh. [**billıxmızzæn**] 'bildiğimizden' 0601110301/2

OTü. **biz; biz** 'biz' ED 388a, **biz** DLT 163 + [**de**] + Far. **hem** > Gök. [**biö ðæ:m**] 'biz de hem' 0506120501/22

OTü. **te-; tè-** 'de-, söyle-' TT 182, **tè-** ED 433b, **ti-** ~ **te-** DLT 554 + [**ende**] >

[**doqcuð ðijenne**] 'dokuz dediğinde' 0502120601/60; **yaşa-** 'yaşamak' EUTS 289, **yaşa-** DLT 481 + [**ış**] + [**ımız**] + **takı**; **takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' ED 466a, DLT 49 > **Gök. [jaʃaʃuʃumuð _ ða]** 0502211901/10; Far. سرباز **serba:z** 'asker' + **takı**; **takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' ED 466a, DLT 49 > [**θerva:ð _ ða:ɤ _ da**] 'asker dahi da' 0502211901/29

Far. دانه **da:ne**; **toğuz** 'dokuz' EUTS 245, **tokuz** DLT 498; Far. دانه **da:ne** 'tane' > **Gök. [doqcuð ðæ:ne]** 'dokuz tane' 0502121101/50

-zl- > **-zz-**

İran sahası Türkmen ağızlarında bu benzeşme çok az kelimedede görülmektedir.

Derleme metinlerimizde sadece Nohur ağzına ait aşağıdaki örnekte tespit edilmiştir:

OTü. **közle-**; ***közle-** 'gözlemek' ED 760b, **közle-** 'göze vurmak' DLT 575 > [**gøzzæ:-**] 'gözlemek, bakmak' 0601113801/58

Gerileyici Tam Benzeşme

-dn- > **-nn-**

/d/ sesi ve /n/ seslerinin çıkış noktaları birbirlerine çok yakın olduğundan bu ikisinin birbirlerine değişme eğilimleri bulunmaktadır. Bu eğilim her zaman /-nn-/ benzeşmesi sonucunu doğurmaktadır.

OTü. **bayındur**; **bayındur** 'Oğuz boylarının üçüncüsü' DLT 40 > **Gök. [ba:junnur]** 'Bayındır, Göklenlerin alt boylarından birinin adı' 0503111201/118, 0503111201/119

-zl- > **-ll-**

Sızııcı /z/ sesinin çıkış yeri /l/ sesi ile aynıdır. Göklen ve Nohur ağızlarında bu ses, /l/ sesi ile yan yana geldiğinde çıkış şekline göre patlayıcı hale gelerek /l/ ile benzeşebilir. Ancak bu durum nadirdir.

OTü. **közle-**; ***közle-** 'gözlemek' ED 760b, **közle-** 'göze vurmak' DLT 575 > Noh.

[wøllæ-] 'gözlemek, bakmak' 0601111201/46, 0601113201/22; Gök. **[wølle-]** 0502222201/68, 0502222201/96, 0502221001/7, 0502221002/42, 0502221002/54, 0502222201/160

OTü. **kuzı, kuzı** 'kuzu' ED 681a, **kozi** DLT 5 + **[la]** > Gök. **[gulla-]** 'kuzulamak, yavrulamak' 0503111202/29, 0503111202/13

-nr- > -rr-

Bu ses değişmesi Yomut ve Hatar, Eski, Sakar, Çeges, Ersarı gibi Lebap ağızlarına özgüdür (Amansarıyev 1970: 274). Nohur ağzına ilişkin derleme metinlerimizde bir örneği tespit edilmiştir. Bu husus muhtemelen Yomut ağzı etkisi ile ortaya çıkmaktadır.

OTü. **yakın; yağın ~ yakın** 'yakın' EUTS 279, **yakın** DLT 454 + **[ra:k]** > Noh. **[jaqurraq]** 'daha yakın' 0601113801/50

-ts- > -ss-

Bu ses değişmesi esasen apikal ağızlara özgüdür. Yomut ağzının Batı ve Kuzey alt ağızlarında, Teke, Salır, Göklen, Sarık gibi ağızlarda görülmektedir. Çovdur, Manış gibi dorsal ağızlarda da ortaya çıkabilmektedir (Amansarıyev 1970: 286). İran sahası Nohur ağzında da bir kelimede hece düşmesi olayına bağlı olarak yan yana gelen /ts/ sesleri arasında en az çaba kanuna bağlı olarak bu ses hadisesi vakasal olarak gerçekleşmiştir.

OTü. **bekle-; bāklā-** 'kilitlemek, kapatmak' EUTS 38, **bekle-** 'korumak' DLT 572 + **[t]** + **[se]** > Noh. **[bækjissæ]** 'bekletse' 0601113601/33

OTü. **kit-; kēt-** 'gitmek' ED 701a, **kit-** DLT 414 + **[se]** + **[k]** > Gök **[giθθek]** 'gitsek' 0502211901/138; + **[se]** + **[ler]** > Gök. **[giθθeje]** 'gitseler' 0502120601/166

-nl- > -ll-

İran sahası Nohur ağzında /n/ sesi ile biten kelimeler /l/ sesi ile başlayan addan ad yapan {ll}, {llK}, veya çokluk eki {lAr} eklerinden birini aldıklarında

yan yana gelen /n/ sesleri arasında hem çıkış şekli hem de çıkış yerine göre tam benzeşme meydana gelebilmektedir.

OTü. **yaz-**; **yaz-** 'yazmak' EUTS 292, **yaz-** 'Oğuzcada yazmak' DLT 470 + [-an] + [lar] + [ı] > Noh. [jazallari] 'yazanları' 0601113601/105

Ar. قربان **kurba:n** 'kurban' + [lıq] > Noh. [gurba:llux] 'kurbanlık' 0601120401/10, 0601120401/11; [gurra:llux] 'kurbanlık' 0601120101/24

Fr. machine > Far. ماشین **ma:şi:n** 'araba' > Noh. [mafi:li] 'arabalı' 0601113202/124

Far. پهلوان **pehleva:n** 'pehlivan, güreşçi' + [lar] > Noh. [pæxliwa:lla:] 'pehlivanlar' 0601111202/16, 0601111202/5

-sc- > **-şç-** > **-çç-**

Ar مسجد **mescid** 'mescit' > Noh. [mætfʃid] 'a.' 0601120401/19, 0601120401/22; [mætfʃit] 0601120401/11, 0601120401/21

Yarı Benzeşme

Bir kelimedede yanyana ve aralıklı olarak bulunan seslerden birinin ötekini boğumlanma özelliklerinden bir veya ikisi bakımından, yani kısmen kendine benzetmesi olayı olan yarı benzeşme (Korkmaz 2007: 241) ilerleyici ve gerileyici olmak üzere iki türlü ortaya çıkmaktadır.

İlerleyici Yarı Benzeşme

-nb- > **-nm-**

/n/ sesi genzsil, ötümlü, dişeti ünsüzüdür. /b/ ise patlayıcı, ötümlü, çift dudak ünsüzüdür. İki sesin yanyana gelmesi durumunda /b/ sesi çıkış şekli bakımından genzsil /n/ sesine benzeyerek genzsil /m/ sesine dönüşür. İran sahası Nohur ağzında bu ses olayının örneklerini kelime kök veya gövdesinde ya da birleşme yolu ile bir araya gelen kelimeler arasında görmek mümkündür.

OTü. **ya:n** 'yan' TT 175 + **baş** 'baş' DLT 511 + OTü. ***al-** 'al-' ED 124b + [-ma] >

Noh. **[janmaʃalma]** 'yan baş alma, bir güreş tekniği' 0601111202/100

-nb- > -nm- benzeşmesi daha ileriki aşamalarda -mm- şekline değişir. Bu çift taraflı bir etkileşimdir.

Far. دوشنبه **do:ʃenbe** 'pazartesi' > Noh. **[doʃæmmæ]** 'a.' 0601113202/157

Far. گنبد **günbed** 'kümbet, kubbe, üstü yuvarlak şekilde olan bina' > Noh. **[kymmæt]** 'Gümbet, İran'ın Gülistan Eyaletinde Türkmen oturumlu bir şehir' 0601113202/90, 0601111202/193, 0601114101/53, 0601111202/191; Noh. **[gymmæd]** 0601111202/49

Far. پنجشنبه **pençşenbe** 'perşembe' > Noh. **[pænʃæmmæ]** 'perşembe' 0601113202/157

-nb- > -mb-

Ar. انبار **enba:r** 'anbar' > Gök. **[amba:r]** 'a.' 0601111501/108

Gerileyici Yarı Benzeşme

-sc- > -şç-

SIZICI, ötümsüz, dişeti sesi olan /s/ sesi, yarı kantılı, ötümsüz, dişeti-damak ünsüzü /ç/ ile yan yana geldiğinde gerileyici olarak /ç/ sesi ile çıkış yeri bakımından dişeti-damak ünsüzü /ş/'ye dönüşerek benzeşmektedir.

Ar. مسجد **mescid** 'mescit' > Noh. **[mæʃʃæd]** 'a.' 0601113202/167

4.2. Benzeşmezlik

Benzeşmezlik, benzeşme olayının tam tersi bir eğilimle bir kelimedede bulunan aynı iki sesin, aynı söyleyiş hareketinin başka seslere ve söyleyiş hareketine dönüşmesidir (İmer, Kocaman, Özsoy 2011: 50). Sözünü ettiğimiz üzere benzeşmezlik yakın ve uzak olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Yanyana bulunan iki ses arasındaki benzeşmezlik yakın benzeşmezlik, yanyana bulunmayan sesler arasındaki benzeşmezlik ise uzak benzeşmezlik olarak tanımlanmaktadır (Korkmaz

2007: 42).

-kt- > -kd-

Ötümsüz /k/ ve /t/ sesleri yanyana geldiklerinde İran Türkmen Türkçesinde yaygın olan aykırılaşıma olayı ötümsüz bu iki sestən /t/'nin ötümlü /d/ sesine değişmesi ile ortaya çıkmaktadır.

Fr. > Far. دکتر **doktor** > Noh. **[dykdir]** 'a.' 0601111201/39, 0601111201/40, 0601111201/44, 0601111201/42, 0601111201/38; **[dykdir]** 0601111201/37

4.3. Fonolojik Dayanıklılık

4.3.1. Zayıflama

Dilbilimdeki en az çaba kuralına göre tarihî süreç içerisinde kelimelerin telaffuzu daha kolay şekillere doğru değişebilmektedir. Bu süreç zayıflama konusu altında ele alınmakta ve ötümlüleşme ya da sızıcılaşma şeklinde ortaya çıkmaktadır. İran sahası Göklen ve Nohur Türkmen ağızlarında da ötümlüleşme ve sızıcılaşma yoluyla ünsüzlerin zayıflamaları söz konusudur. Bu husus tek başına ötümlüleşme veya tek başına sızıcılaşma ya da ötümlüleşme ve sızıcılaşma olarak görülmektedir. Bu husus vakasal bazı değişmelerin yanı sıra kurallı ve ağızın genel karakterini belirleyici değişmelere kadar farklı derecelerde gerçekleşmektedir.

Tek Başına Ötümlüleşme

-p- > [-p-]

OTü. **ka:p; ka:p** 'kap, tulum, çuval' TT 173, **ka:b** ED 578b, **ka:p** DLT 107 + **[lar]** + **[ımız]** > Gök. **[Ga:plamuwð]** 'kaplarımız' 0503111101/106, 0503111101/107; **[Ga:plarumuwð]** 0503111101/105

-ç- > [-dʒ-]

İran sahası Göklen ve Nohur ağzında Türkçe kelimelerdeki orta seste kalan [dʒ] 'lerin hemen hemen hepsi Ortak Türkçedeki /ç/'nin ötümlüleşmesinin sonucu ortaya çıkmıştır. Bu ses olayı Türkmenistan'daki Yomut, Sarık, Göklen gibi bazı apikal ağızlarda ve dorsal ağızların çoğunda görülmektedir (Amansarıyev 1970: 207).

OTü. **a:k ~ ak; a:k** 'ak, beyaz' ED 75a, **a:k ~ ak** 'Oğuzcada beyaz' DLT 53 + [**ça**] >

Gök. [**aqɖʒa**] 'akça' 0602211001/47

OTü. **ala; a:la:** 'ala' ED 126a, **ala** 'alaca' DLT 53 > Gök. [**a:laɖʒa**] 0503111202/52, 0503121102/110

OTü. **arka; arka** 'sırt' ED 215b, DLT 76 + [**ç**] > Gök. [**arqadʒ**] 'dağın kuzey tarafı' 0506120601/44

OTü. **aylan-**'dönmek, daireler çizmek' ME 95 > Gök. [**ajlandʒaq**] 'girdap' 0502120601/123

OTü. **ba:r ~ bar; ba:r** 'var' ED 353a, **ba:r ~ bar** DLT 34, + [**laŋ**] + [**ça**] > Gök. [**barlãɖʒa**] 'biraz zengin' 0503210901/85

OTü. **be:ş; bẽ:ş** 'beş' ED 376a, + [**inç**] + [**i**] > Gök. [**bæ:ʃindʒi**] 'beşinci' 0503210801/64

OTü. **bi:r ~ bir; bir** 'bir' ED 353b, **bi:r ~ bir** DLT 12 + [**çe**] > Gök. [**birdʒe**] 'birce, bir tanecik, sadece' 0502120601/36, 0602211001/72; + [**inçi**] > Gök. [**birindʒi**] 'birinci, ilk' 0502121102/14, 0602211001/19, 0601111501/49; + **a:z** 'az' ED 277a, **a:z ~ az** DLT 50 + [**çık**] > Gök. [**bira:ðadʒuq**] 'birazcık' 0503121101/13

OTü. **bulga-; bulga-** 'bulamak, bulaştırmak' ME 108, **bulgayuk** 'bulanık' DLT 523 + [**çak**] > Gök. [**bulandʒaq**] 'bulanık' 0502120601/124

OTü. ***çarçı; çar** 'yansıma ses' ED 427a, **çarla-** '(çocuk) ağlamak' DLT 573 + [**çı**] > Gök. [**dʒartʃu**] 'tellal' 0503120701/69

OTü. **katanç; kat-; kat-** 'katmak' ED 594b, DLT 221 + [**ın**] + [**ç**] > ÖTrkm. **gatanç** = Noh. [**gatandʒuuni**] 'kazancını' 0601111202/137

OTü. **ke:ç ~ ge:ç; kẽ:ç** 'geç' TT 182, **kẽ:ç ~ ğẽ:c** 'geç' ED 692b + [**(i)rä:k**] > Noh.

[gi:ɖʒiræ:x] 'daha geç' 0601111202/143

OTü. **kêçe** ~ **gêçe**; **kêçe** ~ **gêçe** 'gece' ED 694b, **keçe** ~ **kiçe** DLT 54 > Noh. [ge:ɖʒæ] 'gece' 0601120402/6, 0601120402/8; [gedʒæ] 0601114102/33, 0601113202/117

OTü. **kiçig**; **kiçig** (sü:cig) 'küçük' ED 696a, **kiçig** DLT 59+ [ră:k] + [çik] > Noh. [kiʃiræ:ɖʒik] 'daha küçük, biraz küçük' 0601113601/96

OTü. **kuçak**; **kuçak** 'kucak' ED 592a, **kuçak** DLT 192, > Gök. [ɟuɖʒaɣuna] 'a.' 0502121102/107

OTü. **kü:ç**; **kü:ç** 'güç' ED 693a, **kü:ç** ~ **küç** DLT 125 + [i] > [gyɖʒi] 'gücü' 0601113202/162

OTü. **sü:çig**; **sü:çig** 'tatlı' TT 185, **sü:çiğ** ED 796b > Noh. [suɖʒi] 'a.' 0601111201/29

OTü. **oçok** ~ **oçak** 'ocak' ED 22b, **oçak** DLT 44 > Noh. [oɖʒaɣ] 'a.' 0601114101/101, 0601114101/97, 0601114101/60

OTü. **yorınçga**; **yorınçga**: 'yonca' ED 971a, **yorınçga** 'yonca' DLT 217 > Noh. [jorundʒa] 'yonca' 0601113601/55; [jörindʒa] 0601111202/45; [jyndʒæ] 0601120102/8

OTü. **açık-**; **açık-** 'acıkmak' ED 23a, **açık-** 'acıkmak' DLT 104 > Gök. [a:ɖʒaɣ-] 'a.' 0503111203/158

OTü. **buk-** 'büküp toplamak' ED 324a, DLT 272 + [ca] + [m] > [buɖʒa:m] 'bohça' 0503121102/141

OTü. **eçe** 'abla, büyük kız kardeş' ED 20a, DLT 56 + [ŋ] + [i] > Gök. [edʒeŋi] 'anneni' 0502211901/34

OTü. **kal-** ~ **ka:l-**; **ka:l-** 'kalmak' TT 173, **kal-** ~ **ka:l-** DLT 513 + [-gan] + [ça] > Gök. [ɟa:landʒa] 0502121102/30

OTü. **katañç**; **kat-**; **kat-** 'katmak' ED 594b, DLT 221 + [m] + [ç] > ÖTrkm. **gatañç** = Gök. [ɟatandʒumi] 0503120701/57

OTü. **kerpiç**; ***kerpiç** 'kerpiç, bir çeşit tuğla' ED 737b, **kerpiç** 'pişmiş çamur, pişmiş kerpiç' DLT 187 + [i] > Gök. [kerpidʒi] kerpiç, duvar örmekte kullanılmak üzere kalıplara dökülüp güneşte kurutularak hazırlanan ilkel tuğla

602110501/28, 0602110501/29

OTü. **kö:k; kö:k** 'gök, mavi' TT 184, **kö:k** 'koyu gri, gri, gök renginde olan' ED 708b, **kö:k** 'koyu gri, gri, gök renginde olan' DLT 165 + [çe] > Gök. [gøkdze] 'mavice' 0503210801/22

OTü. **kü:ç; kü:ç** 'güç,kuvvet' ED 693a, **kü:ç ~ küç** DLT 125 > **gü:ç** > **güyç** + [i] > Gök. [gyjdzi] 'gücü' 0503120701/59

OTü. **küven-** 'övünmek' ED 690a, **küwen-** DLT 346 > Gök. [guwan-] 'sevinmek' 0503121102/99

OTü. **oçok; oçok ~ oçak** 'ocak' ED 22b, **oçak** DLT 44 > Gök. [o:ɖaɖ] 'a.' 0503120702/39, 0503120702/40

OTü. **tik; tik** 'dik' ED 475b + [çe] > Gök. [dikdze] 'dimdik' 0502211901/58

OTü. **tök-** 'dökmek' ED 477a, **tök-** 'dökmek' DLT 273 + [-me] + [ç] + [e] > Gök. [dekmedze] 'çaydanlık' 0502221001/65

OTü. **yurç; yurç** 'kadının küçük erkek kardeşi' DLT 447 + [ı] > Gök. [ju:rdzi] 'a.' 0502221001/55, 0502221001/53

-ç > [-ɬ]

OTü. **a:ç; a:ç** 'aç' TT 171, **a:ç** ED 17a, **a:ç** DLT 52 > Gök. [a:ɬ] 'a.' 0503111101/93

k- > [g-]

Ortak Türkçede kelime başında bulunan /k/ sesleri Oğuz Türkçesinin bir hususiyeti olarak ölçünlü Türkmen Türkçesinde ve ağızlarının çoğunda /g/ sesine değişmiştir. İran sahası Göklen ve Nohur ağızları da genel eğilime uymaktadırlar:

OTü. **keç-; keç-** 'geçmek' ED 693b, **keç-** 'geçmek' DLT 495 > Noh. [gæɬf-] 0601113202/27, 0601111202/56, 0601120101/13

OTü. **keçe ~kiçe; kēçe ~ gēce** 'gece' ED 694b, **keçe ~kiçe** DLT 54 > Noh. [ge:ɖæ] 'a.' 0601120402/6, 0601120402/6, 0601120402/8; [gedzæ] 0601114102/33, 0601113202/117; [gedze] 0601120401/12, 0601120401/13, 0601120401/14,

- 0601120401/15; Noh. [gidʒæ] 0601113202/94; + [rä:k] > Noh. [gi:dʒiræ:x] 'daha geç' 0601111202/143
- OTü. **keçi; keçi:** 'keçi' ED 695a, **eçkü** ED 24b, **keçi** 'Oğuzcada keçi' DLT 541 > [gæʃi] 'a.' 0601114102/25, 0601114102/27, 0601114102/60, 0601114102/33; Noh. [gæʃi] 0601114102/46
- OTü. **keçür-; keçür-** 'geçirmek' ED 698b, DLT 698 > Noh. [geʃir-] 'a.' 0601113201/22, 0601113202/14, 0601114102/106, 0601113201/35, 0601113202/64, 0601111202/190, 0601113201/7, 0601113801/76; Noh. [geʃirmæx] 0601113202/44
- OTü. **kel-; kel-** 'gelmek' ED715b, DLT 29 > Noh. [gæl-] 'a.' 0601114102/86, 0601114102/99, 0601114101/123, 0601110301/55, 0601111202/175, 0601111901/19, 0601113202/88, 0601113601/70, 0601113601/89, 0601113601/98, 0601111202/189, 0601111301/6
- OTü. **kelin; kelin** 'gelin' ED 719a, **kelin** 'gelin' DLT 204 > Noh. [gæl[in] 'a.' 0601111202/20, 0601111202/88, 0601111202/89 0601114101/121
- OTü. **keltür-; keltür-** 'getirmek' ED 716b, **keldür-** DLT 48 > Noh. [gætir-] 'a.' 0601113201/23, 0601111202/89, 0601111201/110, 0601111302/13, 0601113202/147, 0601113601/103; Noh. [getir-] 0601113202/142, 0601111902/28, 0601114101/121, 0601114101/116, 0601120102/13; + [il] > [getiril-] 'getirilmek' 0601113202/141
- OTü. **kemi; kemi:** 'gemi' ED 721b, **kemi** 'Oğuz ve Kıpçak lehçelerinde gemi' DLT 548 > Noh. [gæ:mi] 'a.' 0601110301/37, 0601110301/32
- OTü. **kerek; kergek** 'gerek' ED 742a, **kerek** 'DLT 73 > Noh. [gæræk] 'a.' 0601111902/36, 0601120402/17, 0601120402/37
- OTü. **kez-; kez-** 'gezmek' ED 757a, DLT 268 > Noh. [gæz-] 'a.' 0601113202/24, 0601111201/60; + [mek] > Noh. [gæzmæx] 'gezmek' 0601113202/11
- OTü. **kıkır-; kıkır-** 'bağırmaq' ED 612a, **kıkır-** 'yüksek sesle gülmek' DLT 83 > Noh. [gisir] 'bağırmaq' 0601114102/42
- OTü. **kir-; kir-** 'girmek' ED 735a, **kir-** 'girmek' DLT 537 > Noh. [gi:r -] 'a.' 0601111202/124
- OTü. **kit-; kêt-** 'gitmek' ED 701a, **kit-** DLT 414, **ket- ~ kit-** DLT 414 + [-di] + [-k] > Noh. [get-] 'a.' 0601114102/20, 0601114102/64, 0601114102/95,

0601120401/23, 0601120402/36, 0601113202/132, 0601111202/129; **[git-]**
 0601114102/20, 0601111902/39, 0601111201/87, 0601111302/48,
 0601113202/74, 0601114102/19, 0601111901/34, 0601111902/43; **[gæt -]**
 0601111301/15

OTü. **köl; kö:l** 'göl' ED 715a, **köl** 'göl' DLT 308 > Noh. **[gø:l]** 'a.' 0601114101/14,
 0601114101/14

OTü. **köni; köni:** 'düz' ED 726b, **köni** 'düz(nesne), doğru, düzgün' DLT 510 > Noh.
[gøni] 'doğru istikamette, düz' 0601111202/145

OTü. **köñül; köñül** 'gönül' ED 731b, **köñgül** DLT 63 > Noh. **[gøwn]** 'a.'
 0601114102/84, 0601114102/55

OTü. **köñlek; köñlek** 'gömlek' ED 732a , **köñlek** DLT 598 > Noh. **[gøjnæk]** 'a.'
 0601111201/87

OTü.**kör-; kör-** 'görmek' ED 736a, **kör-** 'bakmak, görmek' DLT 187 > **[gør-]** 'a.'
 0601111902/30, 0601111902/30, 0601111902/31, 0601111902/31,
 0601113601/92, 0601113202/78, 0601113202/81, 0601111201/74; + **[-e]** >
 Noh. **[gøræ]** 'göre' 0601111202/160, 0601111202/161, 0601113202/175,
 0601113801/52; + **[-iş]** > Noh. **[gøriʃ]** 'birbirini görme, görüşme'
 0601111901/36; + **[-mek]** > **[gørmæx]** 'görmek' 0601113202/11

OTü. **kötgür-** ED 706a > Noh. **[gøtær-]** 'götürmek' 0601111201/102,
 0601111201/75, 0601111201/79

OTü. **körküt-; körgüz-** 'göstermek' ED 744a, **körküt- ~ körkit-** DLT 433 > Noh.
[gørkæz-] 'a.' 0601111201/114, 0601111201/115

OTü. ***közü-; *köz- ~kör-** 'bakmak, görmek' EUTS 116; **kör-** DLT 187 + **[ük]** >
 Noh. **[gøzik-]** 'gözükmek' 0601114102/36

OTü. **közle-; közle-** 'gözlemek' ED 760b, **közle-** 'göze vurmak' DLT 575 > Noh.
[gøz]æ- 'a.' 0601111301/17, 0601120101/17

OTü. **kü:ç ~ küç; kü:ç** 'güç' ED 693a, **kü:ç ~ küç** DLT 125/110 + **[i]** > **[gydʒi]** 'gücü'
 0601113202/162

OTü. **kün; kün** 'güneş' ED 725a, **kün~kü:n** 'gün' DLT 47 > Noh. **[gyn]** 'gün'
 0601111202/138, 0601111901/7, 0601113201/26, 0601113202/141,
 0601113801/44, 0601120401/26, 0601113201/26, 0601120401/16; + **bat-** >
 Noh. **[gynbatar]** 'batı' 0601110301/35

OTü. **küywen-** 'savsaklamak, uygulamamak' DLT 531 > Noh. **[gyjmæn-]** 'oyalan-'
0601114102/103

OTü. **kü:z** 'güz, sonbahar' TT 185 > Noh. **[gyz]** 0601113201/14, 0601113201/15;
[gy:z] 'a.' 0601113601/49

-k- > [-g-]

İran sahası Nohur ağzında kelime içi [-k-] > [-g-] ses değişimi az sayıda görülmektedir. **[mækgæ]** 'Mekke' kelimesinde bu hadise aykırılışmaya bağlı olarak ortaya çıkmaktadır. **[kømg ɛtjællæ]** 'yardım ediyorlar', **[køpræ:g ækinimiz]** 'daha çok ekinimiz' ifadelerinde ise ard arda gelen kelimelerin söylenişinde [ɣ] sesine doğru dönüşüm bir aşama geride kalmıştır. Çünkü İran sahası Türkmen ağızlarında kelime içi /g/ sesleri yaygın olarak sızıcılışarak /ğ/'ye değişme eğilimi göstermektedir:

OTü. **bal; ba:l** 'bal' ED 330a, **bal** DLT 343 + **siŋek** 'sinek' ED 838b, **siŋek** 'yerleşik olanların dilinde sivrisinek, göçebelerde ise karasinek' DLT 270 > Gök. **[balθinŋ]** 'bal arısı' 0503111101/5, 0503111101/71

OTü. **bedük; edük** ED 302b, **bedük ~ beğük** 'büyük, yüce' DLT 59 + **[el]** + **[t]** + **[ip]** > Gök. **[beyʒelɖip]** 'yükseltip' 0602211001/82

OTü. **köp; köp** 'çok' ED 686b + [rä:k], **ekin** ED 109a, **ekin** 'tarla' DLT 51 > Noh. **[køpræ:g ækinimiz]** 'daha çok ekinimiz' 0601113201/15

OTü. **tok; *tok** 'tok' ED 464b, **tok** DLT 52 + **[cı]** + **[lık]** > Gök. **[doɖʃuɭuɖ]** 'tokluk' 0602110201/23

Far. **عسل esel** + OTü. **siŋek** ED 838b, **siŋek** 'yerleşik olanların dilinde sivrisinek, göçebelerde ise karasinek' DLT 270 > Gök. **[eθelθineg]** 'bal arısı' 0503111101/96

-k > [-k]

OTü. **erkek; erkek** 'erkek' ED 223b, DLT 68 > Gök. **[erkeɣ]** 'a.' 0503111203/181, 0506110201/113

OTü. **eşek; eşgek** 'eşek' ED 260a, **eşgek ~ eşek** 'eşek' DLT 68 > Gök. **[eʃeɣ]** 'a.' 0602110201/16

k- > [g-]

k- > [g-] değişmesi Eski Uygur yazı dilinden itibaren görülen bir ses değişmesidir. Bugünkü Uygur Türkçesinde düzensiz olarak görülen bu değişme, Tarihsel Oğuz Türkçesinde yaygınlık kazanmıştır. Azerbaycan ve Türkmen Türkçelerinde düzenli olarak görülen bu ses değişmesi, Türkiye Türkçesinin de ağızlarında görülmektedir (Karaağaç 2013: 205). İran sahası Göklen ve Nohur ağızlarında da ölçünlü Türkmen Türkçesinde ve ağızlarında görülen bu düzenli değişim alıntı ve Türkçe kelimelerde kurallı olarak gerçekleşmektedir.

OTü. **kaç-**; **kaç-** 'kaçmak' ED 590a, **kaç-** DLT 516 > Noh. **[gaʃ-]** 0601114102/99, 0601113202/38, 0601110301/50, 0601113601/22, 0601113601/35, 0601113601/76, 0601113202/36; + **[-ak]** > Noh. **[gaʃaq]** 'kaçak' 0601113601/34; + **[an]** > Gök. **[gaʃan]** 'kaçan' 0502121101/73, 0502121101/75

OTü. **kaçur-**; **kaçur-** ED 592b, + **[ıp]** > Gök. **[gaʃurup]** 'kaçırıp' 0503111203/114

OTü. **kadıṭ-**; **kadıṭ-** 'dönmek, geri dönmek' ED 596a, **kadıṭ-** DLT 416 > Noh. **[gajit-]** 'a.' 0601111202/118; **[gajit-]** 0601113202/69, 0601113202/148, 0601113202/113, 0601114101/143, 0601113202/36, 0601113202/70, 0601113202/145; + **[-mak]** > Noh. **[gajtmaɣ]** 'geri dönmek' 0601113202/61

OTü. **kal-** ~ **ka:l-**; **ka:l-** 'kalmak' TT 173, **kal-** ~ **ka:l-** 'kalmak' DLT 513 > Noh. **[gal-]** 'kalmak' 0601110301/48, 0601113601/28, 0601110301/40, 0601111202/61, 0601113601/28, 0601113801/72; Noh. **[ga:l-]** 0601114102/60, 0601113201/23, 0601120401/27, 0601113801/14, 0601114102/46, 0601110301/25, 0601113601/109; Gök. **[ga:l-]** 0503111101/25, 0503111101/26, 0503111201/46, 0502121102/27, 0502222701/72, 0503210801/45, 0503210901/2, 0506120501/3, 0503121101/232, 0506120501/7; + **[an]** > Noh. **[ga:lan]** 0601111202/123, 0601111301/15, 0601120101/15, 0601111202/132

OTü; **kaltur-**; **kaltur-** 'kaldırmak' ED 619b, **kaltur-** 'yarışta arkada bırakmak, geçmek' DLT 312 > Gök. **[galdur-]** 'kaldırmak' 0506120401/81, 0503111203/54

- OTü. **kamış; kamış** ED 628b, DLT 185 > Gök. [**gamuʃ**] 'a.' 0503120701/73, 0503120701/74, 0506110701/37, 0506120502/51
- OTü. **ka:p; ka:p** 'kap, tulum, çuval' TT 173, **ka:b** ED 578b, **ka:p** DLT 107 + [**lar**] + [**ımız**] > Gök. [**ca:plamuð**] 'kaplarımız' 0503111101/106, 0503111101/107
- OTü. **kapıg; kapıg** 'kapı' ED 583a, **kapug** 'kapı' DLT 684 > Noh. [**gafu**] 'a.' 0601114102/7; [**gapu**] 0601111201/80, 0601111201/79, 0601111201/64
- OTü. **kaplan; kaplan** 'kaplan' ED 584b > Gök. [**gaplān**] 'a.' 0506110201/140, 0506110701/58, 0506110701/57, 0506110201/141
- OTü. **ka:r;ka:r** ED 641a, **ka:r** 'kar' DLT 5 > Noh. [**ca:r**] 'kar' 0601113801/11, 0601114102/20; Gök. [**ca:r**] 0602211001/146, 0602211001/147; Gök. [**gar**] 0502211901/136, 0502211901/25, 0502211901/53, 0502211901/54
- OTü. **kara; kara** 'siyah, kara' ED 643a, **kara** DLT 55 > Noh. [**gara**] 'a.' 0601111201/21, 0601111202/61, 0601120101/32
- OTü. **karaçı; kara:çı** 'kapı kapı dolaşan dilenci' ED 647b, **karaçı** DLT 223 > Gök. [**garaʃu**] 'a.' 0503111203/68, 0503111203/69, 0503111203/72; Gök. [**garaʃi**] 0503111203/72
- OTü. **karı; karı** 'yaşlı' ED 644b, **karı** DLT 206 > Noh. [**ca:ri**] 0601113801/13; > [**ca:rri**] 'a.' 0601113202/112; + [**ıg**] > Noh. [**garıulux**] 'yaşlılık' 0601114101/6
- OTü. **karın; karın** 'karın' ED 661a, **karın** 'karın' DLT 27 > Noh. [**garūn**] 0601114102/88
- OTü. **karındaş; *karındaş** 'kardeş' ED 662a, **karındaş** DLT 205 > Noh. [**garunnaʃ**] 'akraba, kardeş' 0601114101/2, 0601113601/18, 0601113202/74; Noh. [**garinnaʃ**] 0601111901/14, 0601111901/16; Noh. [**gardaʃ**] 0601111201/104 Noh. [**garınaʃ**] 'akraba' 0601113202/69
- OTü. **karşı; karşı** ED 663b, **karşı** DLT 213 + [**n**] > Gök. [**garʃun**] 'karşın' 0503111101/162
- OTü. **ka:ş; ka:ş** 'kaş' TT 173, **ka:ş** ED 669a, **ka:ş** DLT 213 > Gök. [**ca:ʃ**] 0503121102/66, 0502121101/7
- OTü. **kat; kat** ED 593b, **kat** 'bir şeyin kat yeri' DLT 161 > Noh. [**gat**] 'yanı, nezdi' 0601114102/60; Noh. [**gæt**] 'kat' 0601114102/25; + [**la**] + [**-ma**] Noh. [**gætlæmæ**] 'katmer, bir tür tatlı' 0601120402/10, 0601120402/11

- OTü. **katıg; katıg** 'katı, sert' ED 597b, katıg DLT 68 > ÖTrkm. **gati** = Noh. **[gati]** 'a.'
 0601111201/106, 0601111201/72, 0601111201/81, 0601111201/97,
 0601111301/31, 0601120402/22, 0601120402/3; Noh. **[gati]**
 0601111201/105, 0601111201/67, 0601111201/68, 0601111301/27,
 0601113202/128, 0601113202/148, 0601120101/28, 0601120101/30
- OTü. **kavur-; kağur, kavur- ~ kawur** 'kavurmak' ED 586a, **kawur-** DLT 310 >
 Noh. **[gawr-]** 'a.' 0601114101/47
- OTü. **kayın; kağın** 'kayın' ED 602a, **kayın** 'kayın (akrabalıktaki)' DLT 27 > Gök.
[ga:jun] 'a.' 0502120601/151, 0503120701/14, 0503120701/15,
 0502221002/64, 0503120701/19
- OTü. **kaytar-; kaytar-** 'çevirmek, döndürmek, geri döndürmek' ED 675a, **kaytar-**
 'Oğuz lehçesinde yönünü değiştirmek, döndürmek' DLT 529 + **[-mak]** > Noh.
[gajtarmaχ] 'geri dönmek' 0601113202/128
- OTü. **kaviş-; kaviş-** 'kavuşmak' ED 588a, **kavuş-** DLT 320 > Gök. **[gawuʃ-]**
 'ulaşmak' 0602110201/25
- OTü. **kaya; kaya; kaya:** 'taş' ED 674b, **kaya** 'dağın kayası' DLT 49 > **[gæjæ]** 'kaya'
 0601114102/26, 0601114102/27, 0601114102/46, 0601114102/25, g. + nûn
 0601114102/60, 0601114102/82, 0601114102/84, 0601114102/87
- OTü. **kayna-; kayna-** 'kaynamak' ED 678b, **kayna-** 'kaynamak' DLT 93 + **[t]** > Noh.
[gæjnæt-] 0601114101/101
- OTü. **kaytar-; kaytar-** 'çevirmek, döndürmek, geri döndürmek' ED 675a, **kaytar-**
 'Oğuz lehçesinde yönünü değiştirmek, döndürmek' DLT 529 > Noh.
[gæjtær-] 'geri döndürmek' 0601114102/33, 0601114102/22,
 0601114102/40, 0601114102/33; + **[-mak]** + **[çı]** > Noh. **[gæjtærmæχtʃi]**
 'geri dönderen' 0601114102/27; Gök. **[gajdar-]** 0503111203/129
- OTü. ***kaz-** 'kazmak' ED 680b, **kaz-** 'a.' DLT 268 > Gök. **[gað-]** 'a.' 0602110102/86,
 0602211001/217, 0503120702/39, 0503120702/40
- OTü. **ka:zgan** 'kazan' TT 173, **kazgan** 'çöküntü, çatlak ve yarıklar bulunan arazi'
 DLT 13 > ka:zan > Gök. **[ga:ðan]** 'kazan' 0502120601/168, 0502121101/7,
 0503120702/41, 0502121101/5, 0503120702/44, 0502121101/7,
 0502121101/8, 0502120601/53
- OTü. **kemi; kemi:** 'gemi' ED 721b, **kemi** 'Oğuz ve Kıpçak lehçelerinde gemi' DLT

548 > [ɢɑ:mi] 'gemi' 0602211003/28

OTü. **kına-**; **kına:-** ED 634a, **kına-** 'cezalandırmak' DLT 564 + [-n] > Noh.

[ɢuɯjnɑn-] 'kınanmak' 0601111201/109

OTü. **kır**; **kır** 'gri' ED 641, DLT 163 > Gök. [ɢuɯjr] 'kahverengi' 0502212001/19

OTü. **kıkır-**; **kıkır-** 'bağırarak' ED 612, **kıkır-** 'yüksek sesle gülmek' DLT 83 > Noh.

[ɢuɑ:ɤur-] 'a.' 0601111202/160, 0601111202/160, 0601111202/161, ɢ.- ja:la
0601113801/61, 0601113801/64; + [-ɯl] > Noh. [ɢuɑ:ɤurɯl-] 'bağrılmak'
0601111202/159

OTü. **kırgag**; **kırğağ** 'elbisenin kenarları ve çevresi' ED 653b, **kırgag** 'elbisenin
kenarları ve çevresi' DLT 410 > Noh. [ɢuɯra] 'kenar' 0601111201/5

OTü. **kırk**; **kırk** 'kırk' ED 651a, **kırk** 'kırk' DLT 176 > Noh. [ɢuɯrɣ] 'a.'
0601114102/17, 0601120401/19, 0601120401/22, 0601113202/152,
0601113202/157, 0601113202/158, 0601113202/159

OTü. **kırkıl-**; **kırk-** 'kırkmak' ED 655b, **kırkıl-** 'kırkılmak' DLT 384 > Gök.
[ɢuɯrqɯl-] 'a.' 0503121102/105

OTü. **kış**; **kış** 'kış' EUTS 177, **kış** DLT 10 > Noh. [ɢuɯʃ] 'a.' 0601113201/23,
0601114101/28, 0601114101/29, 0601114102/18, 0601113601/50,
0601114102/82, 0601113601/47

OTü. ***kıtılık**; **kız** 'pahalı' ED 680a, **kız** 'pahalı' DLT 164 + [ɯk] > Noh. [ɢuɯtlɯɣ] 'kıtılık' 0601111202/70

OTü. **kız** ~ **kı:z**; **kı:z** TT 176 'kız', ED 679b, **kız** ~ **kı:z** 'kız' DLT 125 > Noh. [ɢuɯz]
0601110301/44, 0601111302/30, 0601120101/18, 0601120102/29,
0601110301/40, 0601111302/46, 0601120102/44, 0601114101/138

OTü. **kızgın**; **kı:z** 'sıcak' EUTS 178, **kızar-** 'kırmızılaşmak' DLT 307, **kızart-**
'kırmızılaştırmak' DLT 630 > Noh. [ɢuɯzɤuɯn] 'sıcak' 0601111202/185

OTü. **kızıl**; ***kızğıl** 'kızıl' ED 682a, **kızıl** 'kızıl' DLT 32 > Noh. [ɢuɯzɯl]
0601111201/72, 0601114101/42, 0601114101/45, 0601114101/50,
0601114101/54, 0601114101/83

OTü. **koç**; **koç** 'koç' ED 589b, **koçnar** ED 592a, **koç** DLT 161 > Noh. [ɢoɣʃ] 'a.'
0601114102/30, 0601114102/87, 0601114102/103, 0601114102/53,
0601114102/76, 0601114102/79

OTü. **kod-**; **koy-** ~ **kod-** ED 674b, **kod-** ~ **kot-** 'koy-, bırak-' DLT 337 > Noh. [ɢoɣj-]

'a.' 0601113202/159, 0601114101/61, 0601114102/79, 0601113202/136,
0601114102/97, 0601113801/62, 0601113202/56, 0601113601/103,
0601111202/184

OTü. **kodber-**; **koy-** ~ **kod-** ED 674b, **koç-** ~ **kot-** 'koymak, bırakmak' DLT 337 +
bi:r- ~ **bir-** ~ **ber-** 'vermek' DLT 79 > [**gobær-**] 'koyu vermek'
0601111902/29

OTü. **ko:m**; **ko:m** ED 625b, **ko:m** 'su dalgası' DLT 503 > Noh. [**go:m**] 'su dalgası'
0601120401/29, 0601120401/32, 0601120401/34

OTü. **konşı**; **konşı** 'komşu' EUTS 181, **konşı** DLT 219 > Noh. [**gowfi**] 'a.'
0601113202/142; [**gowfu**]. 0601113202/145

OTü. **kork-**; **kork-** 'korkmak' ED 651b, **kork-**, DLT 627 > Noh. [**gorq-**] 'a.'
0601113601/103, 0601113601/35, g.- up, 0601113601/35

OTü. **koy**; **ko:ŋ** 'koyun' ED 631a, **ko:y** ~ **koy** 'koyun' DLT 26 > Noh. [**gojun**] 'a.'
0601111301/25, 0601114102/83, 0601120101/26, 0601114102/30,
0601114101/130, 0601114102/99, 0601114102/84, 0601120402/30

OTü. **kov-** 'kovmak' ED 580b, **kow-** 'a.' DLT 272 > [**gov-**] 'a.' 0601113201/26

OTü. **kuçak**; **kuçak** ED 592a, **kuçak** DLT 192 > Noh. [**guŋaŋ**] 'a.' 0601111202/91

OTü. **kulak**; **kulğak** 'kulak' ED 621a, **kulak** 'a.' DLT 76 > Noh. [**gulaŋ**] 'a.'
0601120101/28, 0601111301/27, 0601111301/28, 0601120101/29

OTü. **kum** 'kum' ED 678b, **kum** 'kum' DLT 56 > Noh. [**gum**] 'toprak'
0601111302/11, 0601120102/12

OTü. **kurgak**; **kurğak** 'kurak toprak' ED 563b, **kurgak** 'kuraklık' DLT 473 > Noh.
[**guraŋŋuŋuŋ**] 'kuraklık' 0601111202/39

OTü. **kuruğ**, **kuriğ** ED 652b, **kurug** 'kuru' DLT 10 > [**curri**] 'kuru' 0601113202/21;
+ Far. دره **dere** 'dere' > Noh. [**gu:ridærae**] 'Kurudere, Kuzey Horasan
Eyaletinde bir köy adı' 0601111202/61

OTü. **kurul-**; **kurul-** 'kurulmak' ED 659a, **kurul-** DLT 106 > Noh. [**gurul-**] 'a.'
0601113202/140

OTü. **kutgar-**; **kutğar-** 'kurtarmak' ED 599b, **kutgar-** DLT 363 > Noh. [**gutar-**]
'kurtarmak; bitmek' 0601120401/10, 0601120401/16, 0601111202/89,
0601111201/9; + [-an] > Noh. [**guta:ran**] 'kurtaran; bitiren' 0601111202/80,
Noh. [**gutara:n**] 0601111202/80

OTü. **kuzı; kuzı** ED 681a, **kozi**'kuzu' DLT 5 + **[ka]** > Gök. **[guða:]** 'kuzuya'
0503121101/99

-k- > [-g-]

Ölçünlü Türkmen Türkçesinin ağızlarında /-q-/ > /-g-/ değişmesi farklı dercelerde ortaya çıkmaktadır. Türkmenistan sahasında Salır, Göklen, Änev, ağızlarında iki ünlü sesin arasında, Çeges, Çandır, Mukrı ağızlarında iki ünlü sesin ve /r/ ile ünlü sesin arasında, Sarık ağızında ünlü ünlü ses ile /r/, /s/ ünsüzlerinin arasında, Kıraç ağızında ünlülerin ve ünlü ile /r/, /d/ ünsüzlerinin arasında, Eski ve sakar ağızlarında /ş/, /s/ sesleri ile ünlü arasında, Yomut ağızının Batı alt ağızında ünlü ses ile /v/, /s/, /t/, /l/, /ş/ ünsüzleri arasında, Yomut ağızının Kuzey alt ağızında iki ünlü ses arasında ve ünlü ile /s/ ünsüzü arasında kelime içinde bu değişimi görülmektedir (Amansarıyev 1970: 210). İran sahası Göklen ve Nohur ağızlarında bu ses değişimi /-k-/ > /-g-/ > /-ğ-/ ses değişiminin tamamlanmamış süreci içerisinde ortaya çıkmaktadır ve örnekleri azdır.

OTü. **aşak; aşak** ED 259a, **aşak** 'Oğuzcada dağ eteği' DLT 45 + **[ra:k]** > Noh. **[aʃa:ɤura:ɤda]** 'daha aşağıda' 0601111202/65; **[aʃa:ɤra:ɤda]** 0601111202/66

OTü. **başka; baş** 'baş' EUTS 35, **baş** DLT 66 + **[ka]**, **başga ~ başğa** TS II 557 > Noh. **[ba:ʃga]** 'başka' 0601111202/116; Gök. **[baʃga]** 0503111201/107

OTü. **buka; buka:** 'boğa' ED 312a, **buka** DLT 308 > Gök. **[buɤa:]** 'a.' 0503111202/19

Ar. نقش **naḫş** 'resim; işleme' > Noh. **[naɤuʃ]** 'nakış, desen' 0601114101/12, 0601114101/12

-k-> [-g-]

Ar. علاقه **'ala:ka** 'alaka, ilgi' > Gök. **[ala:ɤã]** 'a.' 0602110201/25

$$-k > [-\underset{\vee}{k}]$$

a:la: 'ala' ED 126a, **ala** 'alaca' DLT 53 + **telpek**> Gök. [**a:lutelfeḵ**] 'Alatelpék,
Göklenlerin bir alt boyunun adı' 0502211901/107

-t- > [-t̥-]

Örneklerini Göklen ağzında tespit ettiğimiz bu ses değişmesi /t/ ve /d/ seslerinin yan yana gelmesi durumunda /d/ sesinin gerileyici etkisi ile ötüm bakımından /t/ sesini yarı ötümsüz olarak benzeştirmesi sonucunda ortaya çıkmaktadır. Ancak İran sahası Göklen ağzı genellikle ölçünlü Türkmen Türkçesinin merkez ağızları ile paralel olarak ünsüzler **r□□nd□y□ırl□ştırm□eğilimi □ö□ferme□** dolayısıyla -t- > [-t-] ses değişimi iç seste sık görülmemektedir:

OTü. ***al-** 'almak' ED 124b + [**ɪp**] + OTü. **bar-** 'gitmek' DLT 283 + [**di**] + [**m**] > Gök.
 [**ɑ̃ɪ̯im**] 'alıp gittim' 0502222201/92; + **bar-** 'gitmek' DLT 283 + [**di**] + [**k**]
 > Gök. [**æ̃ɪ̯i**] 'alıp gittik' 0502222202/3, 0502222202/13, 0502222202/35,
 0502222202/4

OTü. **başla-**; **başla:-** 'başlamak'ED 381b, **başla-** DLT 572 + [(y)a] + [(t)dı] > Gök.
[ba:la: ɰi] 'başlıyordu' 0502222201/7

t- > [d-]

Ortak Türkçede kelime başında bulunan [t] sesleri ölçünlü Türkmen Türkçesi ve ağızların büyük çoğunluğunda görüldüğü üzere İran sahası Göklen ve Nohur ağızlarında [d] sesine değişmektedir.

OTü. **ta:g** ~ **tag**; **ta:ǵ** 'daǵ' ED 463a, **ta:ǵ** TT 174 > Noh. **[da:ʁ]**
 06011110301/33, 06011113201/10, 06011110301/39, 06011110301/36,
 06011110301/39

OTü. **takı**; **takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' ED 466a, DLT 49 > Noh.
[daɾda] 'dahi de' 0601111201/108

OTü **takıl-** 'takıl-' ED 469b, **takıl-** '(şiş vb. şeylere) dizilmek, takılmak' DLT 332 >
Gök. [**daqul-**] 'a.' 0602211001/175, 0602211003/57, 0503210901/74

- OTü. **talaş-**; **talaş-** 'dalaş-' ED 502a > Gök. **[da:laʃ-]** 'a.' 0502120601/14
- OTü. **tañ**; **tang** 'şafak vakti' EUTS 223, **tañ** DLT 95 > Gök. **[dãN]** 'a.' 0502222202/24
- OTü. **tañ-**; **tañ-** 'bağlamak' ED 514a, **tañ-** DLT 614 '(bağ, ip vb. ile) bağlamak' > Noh. **[dãN-]** '(bağ, ip vb.) ile bağla-' 0601111201/74
- OTü. **ta:r**; **ta:r** 'dar' ED 528a, **ta:r** TT 174 > Gök. **[da:r]** 'a.' 0502222201/81, 0506120601/55
- OTü.***targak** 'tarak' ED 539b, **targak** 'tarak' DLT 11 > Gök. **[daraq]** 'a.' 0503120702/77; Noh. **[dæræq]** 'a.' 0601114101/15
- OTü. ***targa-**; **tara-** (saç vb. için) taramak' ED 532a, DLT 559, **targak** 'tarak' ED 539b, DLT 11 > Gök. **[darga-]** 'bozguna uğramak, dağılmak' 0506120601/41
- OTü. **ta:ş** 'taş' ED 557a, **ta:ş** TT 174, **ta:ş** 'taş' DLT 80 > Noh. **[da:ʃ]** 'taş' 0601120102/12, 0601120401/16; Gök. **[da:ʃ]** 'a.' 0503121101/219, 06011126a01/53, 06011126a01/60, 0602211001/172
- OTü. **taşgaru**; ***taşgaru** 'dışarı' ED 563a, **taş**'dışarı, dış' DLT 511 + **[garu]** > Gök. **[daʃari]** 'a.' 0602110302/64, 0602211002/51, 0602211002/53
- OTü. **tattur-**; **ta:t-** 'tat-' TT 175, **tatur-**'tattırmak' DLT 526 > Gök. **[da:t̪ir-]** 'tattırmak' 0506110201/123
- OTü. **tavar**; **tabar** 'davar' MÇ G 5, **tawar** 'mal, eşya' DLT 55 > Noh. **[dovar]** 'davar' 0601111901/9, 0601113201/32; **[dowar]** 0601111301/32, 0601111901/7, 0601113201/41, 0601113201/6, 0601111901/7, 0601114101/27; **[dowær]** 0601114102/14; **[duvar]** 0601111201/21
- OTü. **ta:y** 'dayı' TT 175, **tagay** DLT 550 > Noh. **[daji]** 0601111202/24; **[da:ji]** 'a.' 0601111901/26, 0601111901/34
- OTü. ***tayza**; **ta:y** 'dayı' TT 175, **tagay** 'dayı' DLT 550 + **eze** 'abla' DLT 57 + **[can]** > Gök. **[daj̥d̥aɟa:n]** 'teyzeciğim' 0502120601/92
- OTü. **tayağu**; **ta:yağu**: 'çakıl taşı' ED 568b, **tayagu** 'iri taş, kerpiç' DLT 521 > Noh. **[dæjæw]** 'güçlü, dayanıklı' 0601114102/87, 0601111202/195
- OTü. **tê-** 'demek, söylemek' ED 433b, **tê:-** TT 182, **tî-**, **te-** DLT 554 + **[-mek]** > Noh. **[dimæx]** 0601113601/11
- OTü. **teg-** 'değmek' ED 476a, **teg-** 'ulaşmak, değmek' DLT 35 > Noh. **[dæy-]** 'değmek' 0601113202/142, 0601113202/55; **[dey-]** 0601110301/37; Gök.

- [**deyⁱ**] 'a.' 0502212001/53, 0502222201/166
- OTü. **tegirmen**; **teğirme:n** 'değirmen' ED 486, **tegirmen** DLT 185 > Gök. [**deyⁱirmen**] 'a.' 0602110101/104, 0602110201/18
- OTü. **tegül** 'değil' ED 480a, **tegül** 'Oğuzcada değil' DLT 165 > Noh. [**dæ:ⁱ**] 'a.' 0601110301/13, 0601111201/63, 0601111202/128, 0601114101/100, 0601114102/68, 0601120101/29, 0601113202/26
- OTü. **telü**; **télve:** 'deli' 493a, **telü:** ED 491b, **telü** 'deli' DLT 513 > Gök. [**dæ:ⁱ**] 'a.' 0506110701/119, 0506110701/120
- OTü. **teñleş-** 'denkleşmek' ED 522b, **teñleş-** 'denkleşmek' DLT 617 > Gök. [**dēñleş-**] 'a.' 0602110201/40
- OTü. **teşük**; **teşük** 'deşik, yarık' ED563a, **teşük** DLT 194 > Gök. [**deşik**] 'a.' 0503120701/78, 0503120702/80, 0503120702/81
- OTü. **teñ**; **teñ** 'denk' ED 511b, **teñ** DLT 599 > Noh. [**dæñ**] 'a.' 0601111902/20; + **tu:ş** 'denk, benzer' DLT 497 > Gök. [**dēñđu:ʃ**] 'akran' 0503120701/21
- OTü. **teşük**; **teşük** 'deşik, yarık' ED 563a, **teşük** DLT 194 + [**i**] > Noh. [**dæfiyi**] 0601113601/94
- OTü. **tıl**; **tıl** 'dil' ED 489b, **tıl** 'genel olarak dil (lisa:n), konuşma organı (lisa:n)' DLT 66 > Noh. [**di**] 0601113202/9, 0601111901/28, 0601113202/12, 0601113202/44, 0601113801/8, 0601111901/32, 0601113202/76, 0601113601/5
- OTü. **tik**; **tik** 'dik' ED 475b > Noh. [**dik**] 'a.' 0601113202/148; [-il] > Noh. [**dikæ:-**] 'dik hale gelmek' 0601111201/76
- OTü. **tın-**; **tı:n** 'dinlenme' ED 512a, **tın-** 'dinlenmek' DLT 278 > Noh. [**din-**] 'rahatlamak, kurtulmak' 0601113201/22; + [-il] > Noh. [**dini:-**] 'rahahatlanmak' 0601113201/22
- OTü. **ti:ş**; **ti:ş** 'diş' TT 183, **tı:ş** 'diş' ED 557b, **tı:ş**, **tış** 'diş' DLT 233 > Noh. [**di:ʃ**] 'a.' 0601111201/31; [**diʃ**] 0601111301/29, 0601120101/29
- OTü. **tokuz**; **toğuz** 'dokuz' EUTS 245, **tokuz** DLT 498 > Noh. [**dogguz**] 'a.' 0601113601/108, 0601113601/109, 0601113601/91
- OTü. **tog-**; **to:ğ-** 'doğmak' ED 465a, **tog-** DLT 271 + [-an] > Noh. [**dokan**] 'kardeş' 0601111902/16, 0601120102/32, 0601111902/42, 0601111902/16, 0601114101/128, 0601111902/10, 0601120102/31, 0601113601/18; [**dokæn**]

0601111302/33, 0601111302/35

OTü. **togru; toğuru:** 'doğru' ED 473a, **togru** 'kılıç, hançer ve bıçağın, kabzaya sokulan kuyruğu' DLT 212 > Noh. **[dɔɾri]** 'doğru' 0601111201/86

OTü. **to:l-** 'dolmak' ED 491a, **to:l-** TT 178, **tol-** 'dolmak' DLT 217 > Noh. **[do:l-]** 0601120402/24; + **[-tur]** > Noh. **[doldur-]** 'doldurmak' 0601113202/59

OTü. **tök-** 'dökmek' ED 477a, **tök-** 'dökmek' DLT 273 + **[-ül]** > Noh. **[dɔky-]** 'dökülmek' 0601111201/69

OTü. **tört** 'dört' ED 534a, **tö:rt** ~ **tört** 'dört' DLT 78 > Noh. **[dɔrt]** 'a.' 0601111302/28, 0601113801/15, 0601114102/10, 0601120401/13; > Noh. **[dɔrd]** 0601120102/38; **[dɔ:rd]** 0601120102/29, 0601120102/30, 0601120401/27; > Noh. **[dɔ:rt]** 0601111201/114, 0601113201/31, 0601111202/150, 0601111302/38, 0601111302/43, 0601111302/44, 0601120102/42

OTü. **tö:g-** 'dövmek' ED 477a, **tög-** '(tuz vb. şeyleri) dövmek' DLT 525 > **[dɔwik]** 'kırık' 0601120402/28; > Noh. **[dɔwyx]** 0601111301/27, 0601120101/28

OTü. **tur-; tur-** 'durmak, kalkmak' ED 530b, **tur-** 'durmak, bir yerde kalmak' DLT 229 > Noh. **[dur-]** 0601113601/105, 0601114102/64, 0601114101/28, 0601114102/71, 0601111201/113, 0601114102/61, 0601113601/25, 0601113202/148, 0601114102/93

OTü. **tü:p; tü:p** 'ağacın ya da bitkinin kökü' ED 434b, **tü:p** 'dip' DLT 49 > Noh. **[di:v]** 'dip' 0601110301/55

OTü. **tüş-** 'düşmek' ED 560a, **tüş-** 'düşmek' DLT 270 > Noh. **[dyf-]** 'a.' 0601110301/38, 0601114101/109, 0601111202/185, 0601120401/31, 0601111201/72, 0601111202/169, 0601110301/37, 0601111202/154, 0601111202/56, 0601120401/24, 0601111901/32, 0601111901/29

OTü. **tewe; täbi** 'deve' T 48 > **tebe** > **tewe** DLT 26 > **dewe** > **dewe** > **düwe** > Noh. **[dyjæ]** 'a.' 0601111301/32, 0601120101/32, 0601113601/105, 0601113201/25

OTü. **tıgla-** 'dinlemek' ED 522a, DLT 60 > Gök. **[dĩŋ[æ-]** 'a.' 0502222701/6

OTü. **to:tak** 'dudak' TT 178, **to:tak** TMEN 952 > Gök. **[do:dɔɾ]** 'a.' 0502222202/20

OTü. **to:n** ~ **ton; to:n** 'elbise' ED 512, **to:n** ~ **ton** DLT 14 > Gök. **[do:n]** 'a.' 0503120702/55, 0506110201/111, 0506110201/7

- OTü. **tondur-**; **tondur-** ED 518a + **[mak]** + **[ı]** > Gök. **[dõndurmakı]** 'dondurmayı' 0503210901/44
- OTü. **tı:n**; **tı:n** 'dinlenme', **tı:n** 'kendini bir işle yormayan, istirahat halindeki adam' DLT 503 > Gök. **[du:n]** 'dinlenme, kurtulma' 0503121102/92; + **[-e]** > Gök. **[dĩḡē]** 0503121102/154
- OTü. **tik-**; **tik-** 'dikmek' ED 475b, **tik-** '(ağaç, tuğ vb. bir şeyi) dikmek' DLT 274 + **[-il]** > Gök. **[dik-]** 'a.' 0502211901/172, 0503210801/32, 0602211901/18, 0602211901/23
- OTü. **tiz** 'diz' EUTS 242, **tiz** DLT 496 > Gök. **[du:ð]** 'a.' 0503121102/97
- OTü. **tl**; **tl** 'dil' ED 489b, **tl** 'genel olarak dil (lisa:n), konuşma organı (lisa:n)' DLT 66 > Gök. **[di]** 'a.' 0502120601/106, 0503121101/46, 0503121101/90, 0503121102/51, 0503210801/58, 0602211401/26, 0602211401/61, 0602211401/63, 0602211401/67, 0602211401/68, 0602211401/69, 0602211401/70, 0602211901/59
- OTü. **tirek**; **tireklik** 'kapı için direklik' ED 543b, DLT 254 + **[im]** > Gök. **[di:reyim]** 'direğim' 0503121102/126
- OTü **tog-**; **to:ğ-** 'doğmak' ED 465a, **tog-** DLT 271 > Gök. **[dɔɣ-]** 'a.' 0602110101/14, 0602110101/19, 0502120601/134, 0602211302/100
- OTü. **tokı**; **tokı** 'bir şeye vurmak' ED 467, **tokı**-'dokumak' DLT 562 > Gök. **[doqu-]** 'a.' 0502222702/1
- OTü. **to:l-**; **to:l-** 'dolmak' ED 491a, **to:l-** TT 178 > Gök. **[do:l-]** 'a.' 0602211001/9, 0602211001/180, 0502211901/150
- OTü. **tolğa-**; **tolğa-** 'bükmek' ED 497, **tolğa-** 'dolamak' DLT 571 > Gök. **[dolɔ-]** 'a.' 0602211901/12
- OTü; **tondur-**; **tondur-** 'dondurmak' ED 518a, **toḡ-** 'donmak' DLT 614 + **[mak]** + **[ı]** > Gök. **[dõndurmakı]** 'dondurmayı' 0503210901/44
- OTü. **tök-**; **tök-** 'dökmek' ED 477a, **tök-** DLT 273 > Gök. **[dɔk-]** 'a.' 0503120702/29, 0503120702/6, 0502222702/38
- OTü. **tö:n-** 'dönmek' TT 184, **tön-** 'Oğuz lehçesinde bir yere dönmek' DLT 526 > Gök. **[dɔ:n-]** 'a.' 0502211901/88, 0503120701/45, 0503120701/46
- OTü. **törü-**; **törü-** 'türemek' DLT 559 > Gök. **[dɔre-]** 'a.' 0503121102/76
- OTü. **tuman**; **tuman** 'duman, sis' EUTS 252, **tuman** DLT 82 > Gök. **[duma:n]** 'a.'

0506120401/103

OTü. **türk; türk** 'uzunluk' EUTS 253, **türk** 'bir cismin uzunluğu, boyu' DLT 176 >

ÖTrkm. **durq** 'biçim, görünüş' = Gök. **[durq]** 'a.' 0503121101/178

OTü. **tur-; tur-** 'durmak, kalkmak' ED 530b, **tur-** 'durmak, bir yerde kalmak' DLT

229 > Noh. **[du:r-]** 'a.' 0601113601/104

OTü. **tuş-; tuş-** 'buluşmak' ED 560, **tuş-** 'biribirini bulup görmek' DLT 270 > Gök.

[du:f-] 'buluşmak, görüşmek' 0503121101/217, 0602110101/124

OTü. **tu:z; tu:z** 'tuz' TT 180, **tu:z** DLT 273 > Gök. **[du:ð]** 'a.' 0503121102/104

OTü. **tüş- 'düşmek'** ED 560a, **tüş-** 'a.' DLT 270 > Gök. **[dyf-]** 'a.' 0503121101/70,

0503121101/72, 0503121101/76, 0503121101/77, 0503121101/78,

0602211302/33, 0502222201/24

-t-> [-d-]

-t- > -d- ses değişimi kelime kökünde, kelime ile ek birleşimlerinde kelimenin son sesinde veya ekte ortaya çıkabildiği gibi et- yardımcı fiili ile yapılan birleşik fiil yapılarında et- yardımcı fiilinin ünsüzü üzerinde de görülebilmektedir.

OTü. **attur-; attur-** 'attırmak' ED 67a, **attur-** DLT 116 + **[-ıl]** > Gök. **[atdurıl-]** 'attırılmak' 0503111202/66

OTü. **ayıt-; ayıt-** 'sormak' ED 268b, **ayıt-** 'Oğuzlarda söylemek, konuşmak' DLT 115 + **[a]** + **[mız]** > Noh. **[aj□amiz]** 'söylüyoruz' 0601114101/73, **[ajdæjin]** 'söyliyeim' 0601111202/34, **[ajdija]** 'söylüyor' 0601110301/42, **[ajd-ʷjan na]** 'söylüyorum da' 0601113202/3; + **[dı]** + **[k]** > Gök. **[ajdaʁojduq]** 'öylesine söyledik' 0601110301/37

OTü. **bektili; bektili** DLT 40 > Gök. **[bey'dilji]** 'a.' 0503111201/122, 0503121102/5, 0506110701/65

OTü. **bolturt-; bol-; bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-** DLT 263 + **[-tur]** + **[-t]** > Gök. **[boldurt-]** 'oldurtmak' 0502222201/218, 0502222201/232

OTü. **boşat-; bo:ş ~ boş** 'boş' ED 376a, **boşat-** '(çuval, kap vb. için) boşaltmak' DLT 419 + **[-ar]** > Gök. **[boşadar]** 'boşaltır' 502211901/179

OTü. **ça:tır; ça:tır** 'çadır' ED 403b, **ça:tır** 'çadır' DLT 204 > Noh. **[tʃa:duɾ]** 'çadır' 0601113202/140, 0601113801/56

- OTü. **et-** 'etmek' DLT 167 + **[-er]**, **tê-** 'demek, söylemek' TT 182, **tî:** ~ **tî-** ~ **te-** DLT 554 + **[se]** + **[k]** > **[edæ|_jɪ:sæx]** 'eder desek' 0601113202/33; + **[-er]** + **[-ler]** > **[edæ|_jæ]** 'ederler' 0601111201/71, 0601113202/175; + **[-di]** + **[-k]** > **[edædix]** 'ediyoruz' 0601114101/102;+ **[ecek]** > Gök. **[edæ:ðjek]** 'edecek' 0602110501/44
- OTü. **etük;** **etük** 'ayakkabı; edik, 'çizme' ED 50b, DLT 46 > Gök. **[æ:dik]** 'a.' 0502221002/7
- OTü. **eşid-;** **êşid-** 'işitmek' ED 257b, **eşit-** DLT 114 + **[-en]** > Gök. **[eşiden]** 'işitilen' 0602211001/193, 0602211001/204
- OTü. **kadıt-;** **kadıt-** 'dönmek, geri dönmek' ED 596a, **kadıt-** DLT 416 > Noh. **[gajdan]** 'geri dönen' 0601113202/117, 0601113202/127, 0601113202/134; **[gajdiberdim]** 0601114102/75; **[gajdup]** 0601110301/49, 0601120401/13, 0601120401/17
- OTü. **kaltur-** 'kaldırmak' ED619b, **kal-** DLT 513 + **[-tur]** > Gök. **[galdur-]** 'a.' 0506120401/81, 0503111203/54
- OTü. **kün;** **kün** 'gün' EUTS 122, **kün** ~ **kü:n** DLT 47 + **to:ğ-** 'doğmak' ED465a, **tog-** DLT 271 + **[-ar]** > Gök. **[gundoxar]** 'doğu' 0503121102/6, 0503121102/10, 0503121102/8
- OTü. **otuñ;** **ho:tuñ** 'odun' TT 178, **otuñ (o:dduñ)** 'odun' ED 60b, **otuñ** DLT 11 > **[o:dun]** 'a.' 0601114102/19
- OTü. **yapış-** 'yapışmak' ED 880b, **yapuş-** 'yapışmak' DLT 474 + **[-tur]** > Noh. **[japuşdur-]** 'yapışdır-' 0601111902/6
- OTü. **ne:** 'ne' TT 181, **ne:** 'a.' DLT 34 + **et-** 'etmek' DLT 167 > Noh. **[næmædip]** 'şey edip' 0601120402/12
- OTü. **okı-;** **okı-** 'çağırmaq' BK D 28, **okı-** DLT 556 > Noh. **[oxudartdula]** 'okuturdular' 0601113202/53
- OTü. **oba** 'ova, köy' ED 5b, **o:pa** TT 177, **oba** 'Oğuzcada kabile' DLT 55 + **[daş]** > **[ovadaş]** 'aynı köylü' 0601113202/145
- OTü. **öl-;** ***öl-** 'ölmek' ED 125b, **öl-** 'ölmek' DLT 12 > **[ø-]** 'a.' 502221002/50, 0602110102/41, 0503111204/15; + **[-tür]** > **[ø|dir-]** 'öldürmek' 0601120402/26, 0601114102/54, 0601120101/32, 0601111301/23, 0601111301/30

OTü. **yarat-; yarat-** 'yaratmak' EUTS 286, **yarat-** 'yaratmak' DLT 423+ [-ı] > Gök. [jaradu] 'yaradılış' 0602211901/25

OTü. **ya:ş** 'yaş, taze, yeşil' TT 175, **ya:ş~ yaş** 'taze' DLT 446 + [taş] > Gök. [ja:şda] 'aynı yaşta olan, akran' 0503210801/98, 0502222701/55

OTü. **yetti; yètti** 'yedi' ED 886a, **yetti** 'a.' DLT 455 > Noh. [jædi] 'a.' 0601111301/26, 0601111302/45, 0601120101/27, 0601120402/36, 0601111301/10, 0601120101/9; Gök. [jedi] 0502211901/154, 0502211901/159, 0503111203/110, 0503111203/165, 0503111204/14, 0503111204/4, 0503120702/27, 0503120702/28, 0601111501/48, 0601111501/49, 0601111501/76, 0602110301/45, 0602110302/36

OTü. **yurt; yurt** 'terk edilmiş yerleşim alanı' ED 958a, **yurt** 'harabe halindeki yerleşim yeri' DLT 447 + [ı] > Noh. [ju:rdūn] 'yurdun' 0601113601/72

-t > [-d]

İran sahası Nohur ağzında son seste bu değişim sadece alıntı bir kelime tespit edilmiştir. Göklen ağzında ise bir sonraki kelimenin ünlü ses ile başlamasının etkisi ile kelime sonunda -t > [-d] değişimi görülebilmektedir.

OTü. **a:t** 'ad, isim' TT 172, **a:t~ at** 'isim, unvan' DLT 52 > Gök. [a:d] 'a.' 0502121102/60

OTü. **art; art** EUTS 20; **art** 'boyun, art' DLT 33 > Gök. [a:rd] 'a.' 0502121102/107, 0502121102/83, 0502121102/87

OTü. **kurt** 'kurt' ED 648a, **kurt** 'kurt (böcek)' DLT 172 > Gök. [gurd] 'a.' 0502121102/86, 0502222702/3

Ar. مصلحت **maşlahat** > Noh. [mæslæxæd] 'a.' 0601113801/48; [mæslæxæd] 0601113801/50

Ar. ذات **za:t** 'şey' > Gök. [ða:d] 'a.' 0502211501/24, 0502211901/26, 0502222201/218, 0502222202/56, 0502222702/15, 0503121101/141, 0503210901/107, 0601110301/25, 0601110801/27, 0601111501/108, 0601111501/94, 0602110302/56, 0602211001/147

-t > [-t]

İran sahası Göklen ağzında -t derleme metinlerimizde temsil edilen [-t] > [-t] ses değişmesi uzun ünlünün etkisi ile oluşmuştur.

OTü. **at**; **at** 'at' ED 33a; **at** DLT 12 > Gök. **[a:t]** 'a.' 0602110301/19, 0602110301/20, 0602110301/25, 0602211502/3, 0602211502/4

Sızıcılışma

b- > [v-]

İran sahası Göklen, Yomut, Nohur gibi Türkmen ağızlarında Ortak Türkçedeki /v/'ler çift dudak [w] altsesi ile telaffuz edilmektedir. Ortak Türkçede kelime başında bulunan /b/ sesleri ölçünlü Türkmen Türkçesinde korunmuştur. İran sahası Göklen ağzında da bu ses kelime başında korunmaktadır. Ancak Nohur ağzında bu ses kelime başında genellikle korunmasına karşın Batı Türkçesinde örneklerine sıklıkla rastlanan bir şekilde [v] altsesine gelişme eğilimi de görülmektedir. İran sahası Göklen ve Nohur ağızlarında Ortak Türkçede kelime içinde ve sonunda korunan /v/ sesbiriminin [w] altsesi ile ifade edilmesine karşın /b/ sesbiriminden gelişen /v/'ler [v] altsesi ile telafuz edilmektedir.

OTü. **ba:r** 'var' TT 172, **ba:r**, **bar** 'var' DLT 34 > Noh. **[var]** 'var' 0601111202/178, 0601111302/28, 0601111302/35, 0601113202/169, 0601113202/177; Noh. **[va:r]** 0601110301/17, 0601111201/42, 0601113601/24; > **[vaːr]** 0601113202/100, 0601113202/95

OTü. **ber-**; **bè:r-** 'vermek' ED 353b, **bìr-~ bir-~ ber-** 'vermek' DLT 79 > Noh. **[ver-]** 'vermek' 0601113202/135, 0601120102/19, 0601114101/151, 0601120102/22, 0601111301/10, 0601120101/10

OTü. **bile**; **bilän ~ birlä ~ bilä** 'ile' EUTS 42, **bile** DLT 34 > Noh. **[ʃærtʃæ yilæn]** 'şartlar ile' 0601120101/28

OTü. **bol-**; **bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-** DLT 263 > Noh. **[gawi _voladi]** 0601114101/97, **[boɾdaj _voladi]** 0601120102/7

-b- > [-v-]

İran sahası Göklen ağzında patlayıcı, ötümlü, çift dudak ünsüzü [b] sesi, kelime içerisinde yer aldığı kurallı olarak [v] ötümlü, sızıcı, diş-dudak ünsüzüne değişir. Nohur ağzında ise bu değişim kurallı olmayıp örnekleri nadirdir.

OTü. **baş; ö:z** ED 278a, **öz** 'kendi' DLT 34 + **baş**'baş' EUTS 35, **baş** DLT 66+ **[ɪ]** +

[n] + **[a]** > Gök. **[ø:ðvaʃuna]** 'kendi başına, kendi kendine' 0602211502/33

OTü. **oba** 'ova, köy' ED 5b, **o:pa** TT 177, **oba** 'Oğuzcada kabile' DLT 55 > Gök.

[o:va] 'köy' 0502121102/51, 0502211501/20, 0502211901/129, 0503111203/94, 0503120701/90, 0506110701/16, 0602211001/185, 0602211001/200, 0602211301/10

OTü. **tö:ş** 'döş, göğsün başı, göğüs' + **bir-** ~ **bir-** ~ **ber-** 'ver-' DLT 79 + **[e]** > Noh.

[døʃvæɾæ] 'bir tür et yemeği' 0601114101/38

OTü. **biribiri; bi:r** ED 353b, **bi:r** ~ **bir** DLT 12 + **[i]** > Gök. **[bi:rivi:ri]** 'biribiri'

0503121101/52

OTü. **kez-; kez-** 'gezmek' ED 757a, **kez-** 'a.' DLT 268 + **[-ebil]** > Gök. **[geðivil-]**

'gezebilmek' 0503210801/51

OTü. **ıd-** ~ **ı:d-**; **ı:d-** 'göndermek' ED 37b, **ıd-** ~ **ı:d-** 'göndermek' DLT 79 + **[-a]** +

ber-; bér- 'vermek' ED 353b, **bir-** ~ **bir-** ~ **ber-** 'vermek' DLT 79 > **ıda bér-** > **ıdıber-** > **ıyber-** > **ıyber-** > ÖTrkm. **i:ber-** > Gök. **[iverijeʃ]** 'göndermek' 0502221001/25

OTü. **te-; tē-** 'demek, söylemek' ED 433b, **tē-** TT 182, **ti-** ~ **te-** DLT 554 + **[-ebil]** >

Gök. **[di:vil-]** 'diyebilmek' 0602211003/40

OTü. **yalvar-** 'yalvarmak' ED 920b, **yalwar-** 'yalvarmak' DLT 247 **[-ıp]** > Gök.

[jalvarup] 0503121101/235

Far. آبوی **a:beru:y** 'yüz suyu; saygı, itibar' > Gök. **[a:vuraɟ]** 'a.' 0503121101/225,

0502221003/53

Far. دبیرستان **debi:rista:n** 'lise' > Gök. **[devi:rista:n]** 'a.' 0503121102/26,

0503121102/28

Far. گپ **gep** 'laf, söz' + **[le]** + **[-ebil]** + **[me]** + **[yä:r]** > Gök. **[geɸæ:vilmejæ]**

'söyleyebilmiyor' 0503210801/114

Ar. **بئته** **elbette** 'elbette' > Gök. **[æ|bæt]** 'a.' 0503210801/59

Ar. **ادبيات** **edebiya:t** 'edebiyat' > Gök. **[edevijat]** 'a.' 0503121102/77

b- > [w-]

İran sahası Nohur ağzında /b/'den gelişen /v/'ler kurallı olarak [v] sesi ile telaffuz edilmektedir. /b/'den gelişen çift dudak [w] altsesi sadece bir örnekte tespit edilmiş olup bir önceki kelimenin etkisine bağlı olarak ortaya çıkan vakasal bir örnektir.

OTü. **bol-**; **bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-** DLT 263 > Noh. **[tuw_woladi]** 'pirinç oluyordu' 0601114101/50

-b- > [-w-]

İran sahası Göklen ağzında patlayıcı, ötümlü, çift dudak ünsüzü [b] sesi, kelime içerisinde yer aldığı anda kurallı olarak [v] ötümlü, sızıcı, diş-dudak ünsüzüne değişmesine karşın Nohur ağzında söz konusu [b] 'ler yarı ünlü, ötümlü, çift dudak ünsüzü [w] altsesine değişmektedir. Bu husus Türkmenistan sahasında da görülmekte olup Nohur, Manış, Çeges, Kıraç, Çandır, Surhı, Mukrı gibi çoğu dorsal ağızlara özgü bir özelliktir (Amansarıyev 1970: 214).

OTü. **ew;äb** 'ev, çadır' OTG 242, **ew** 'ev, çadır' DLT 27 + **[imiz]** + **[e]** > Noh.

[øwmyzæ] 'ev' 0601120401/32;+ **[len]** > ÖTrkm. **öylen-** = Noh. **[æw|æn-]**

'evlenmek' 0601111202/27

OTü. **evir-**; **evir-** 'döndürmek' ED 14a, **ewür** 'ters çevirmek' DLT 99 + **[-il]** > Gök. **[wiri|]** 0503120702/31, 0503120701/47, 0502121102/105

OTü. **suvgar-**; **suvar-**, **suvğar-** 'sulamak' ED 791b, **suwgar-** 'a.' DLT 288 > Gök. **[suwɤr-]** 'a.' 0602211301/67

OTü. **tavar**; **tabar** 'davar' MÇ G 5, OTü. **tawar** 'mal, eşya' DLT 55 > Gök. **[dɤwar]** 'a.' 0602110301/41, 0602110301/45, 0602110302/84, 0602110302/83;

[**dowwr**] 0602110201/14, 0602211502/5, 0602110302/7; [**dowwr**] 0602211701/26, 0602110302/81, 0602211701/24

OTü. **tawışgan; tabışgan** 'tavşan' T 8, **tawışgan** DLT 379 > Gök. [**towfan**] 0602110302/70, 0602110302/73

ÖTrkm. **yabı** 'at' = Noh. [**jawi**] 'yük taşımada kullanılan at' 0601111201/74

Ar. **evliya:** 'keramet sahibi olanlar, erenler' + [**dı**] + [**k**] > Gök. [**awlija:duq**] 'evliyaydık' 0503111202/65

Ar. **kible** 'namaza başlarken yönelinen taraf' + [**e**] > Gök. [**guwla:**] 'kibleye' 0503121102/115

Far. **a:ba:da:n** 'mamur, bayındır' + [**la**] + [**-p**] > Gök. [**awdanla:p**] 'güzelleştirip' 0602211901/91

-b > [-w]

OTü. **suw; su:b** 'su' TT 180, **suw** ~ **su:w** DLT 12> Noh. [**suw**] 0601110301/32, 0601111201/78, 0601111202/166, 0601113601/14, 0601113601/95, 0601113601/97, 0601113601/98, 0601114101/48, 0601113601/16, 0601111302/7, 0601114101/66; Gök. [**suw**] 'a.' 0602211301/70; + [**+hg**] > Noh. [**suwli**] 'sulu' 0601113601/30

OTü. **av; a:b** 'av' TT 171, **a:v** 'a.' ED 3b, **av** 'Oğuzlarda av' DLT 27 > Gök. [**aw**] 'a.' 0503210901/1, 0506110701/41, 0506110701/53, 0506110701/59

-k- > [-y-] ~ [-yʲ-]

Bu ses değişmesi büyük oranda /k/ sesi ile biten kelime ünlü ile başlayan bir ek aldığı anda ortaya çıkmaktadır.

OTü. **bedü-; bedü-** ED 299b, **bedü-** 'büyümek' DLT 558 + [**el**] + [**t**] + [**ip**] > Gök. [**bejyʲel-**] 'yükselmek' 0503120702/23, 0602211002/2, 0503120702/22, 0503120702/20, 0602110102/4

OTü. **berü; *berü** ED 355a 'beri', **berü** DLT 29 + [**rä:k**] + [**de**] > Gök. [**bæ:rræ:yʲinde**] 'daha beride' 0503111201/116

OTü. **bir; bi:r** ~ **bir** ED 353b, **bir** 'bir' DLT 12/5 + [**leş**] + [**ik**] + [**e**] > Gök. [**birlefiyʲe**] 'bileşiğe' 0503121101/182; + [**lik**] + [**i**] > Gök. [**birliyi**] 'birliği' 0602211701/81

- OTü. **birik-**; **birik-** 'birik-' ED 363a + [eli] + [ŋ] > Gök. [bi:riyɛl̥i:ŋ] 'birleşelim'
0602211302/6
- OTü. **böcek**; *bö: + cü 'kurt, böcek' KBS 170 > **bö:g** 'zehirli örümcek', ED 302b,
bö:g 'örümcek' DLT 500 > Noh. [mø:ɖæyæ] 'kurt' 0601114102/103,
0601114102/98, [mø:ɖæyĩŋ] 0601114102/36, [mø:ɖæyĩŋ] 0601114102/37,
[mø:ɖæyi] 0601114102/69
- OTü. **em-**; **em-** 'emmek' ED 155b, **em-** 'emmek' DLT 94 + [cek] + [i] > Noh.
[æmɖæyi] 'memeyi' 0601120402/27
- OTü. **eşgek** ~ **eşek**; **eşgek** 'eşek' ED 260a, **eşgek** ~ **eşek** DLT 68 + [e] + [e] > Noh.
[æʃʃæyæ] 'eşeğe' 0601114102/79, 0601114102/81
- OTü. **etek**; **etek** 'etek' ED 50a, **etek** DLT 46 + [i] + [n] + [den] > Gök. [eteyjinnen]
'eteğinden' 0502121102/107, 0502121102/83, 0502121102/87
- OTü. **köp**; **köp** 'çok' ED 686a, **köp** 'gür, bol' DLT 160 + [rā:k] + [i] > Noh.
[køpræ:yi] 'çoğu' 0601113201/42
- OTü. **ne;** **ne:** 'ne' TT 181, **ne:** 'ne' DLT 34 + [me] + [çi] + [lik] + [e] + [miz] > Noh.
[næmætʃli:yæmiz] 'şeyciliğimiz' 0601111902/18
- OTü. **seksön**; **seksö:n** 'seksen' ED 823b, **seksön** DLT 220 > Noh. [sæysæn] 'a.'
0601110301/28, 0601111901/1, 0601113202/15, 0601113202/17,
0601113202/27
- OTü. **tê-** 'demek, söylemek' ED 433b, **tê:-** TT 182, **ti-** ~ **te-** DLT 554 + [-mek] + [in]
+ [den] > Noh. [demæyinnæn] 'demesinden' 0601113202/15; + [-mek] + [i]
> Noh. [diymæyi] 'demesi' 0601113601/10
- OTü. **teşük**; **teşük** ED 563a, **teşük** 'küçük yarık, çatlak' DLT 19 + [i] > Noh.
[dæʃiyi] 0601113601/94; Gök. [deʃiyi] 0503120702/83
- OTü. **tilek**; **tile:k** 'dilek' ED 498a, **tilek** DLT 207 + [im] > Gök. [diɫeyjim] 'dileğim'
0503121101/215, 0503121101/217
- OTü. **töşek**; **töşe:k** 'döşek, yatak' ED563b, **töşek** DLT 195 + [im] > Gök. [dyʃeyjim]
'döşegim' 0503121101/244
- Far. کشاورزی **keşa:verzi:** 'çiftçilik' + [lik] > Noh. [keʃa:værzli:y edip] 'çiftçilik edip'
0601111201/59

-k > [-ɣ] ~ [-ɣʲ]

OTü. **böcek**; *bö: + cü 'kurt, böcek' KBS 170 > **bö:g** 'zehirli örümcek', ED 302b, **bö:g** 'örümcek' DLT 500 > Noh. [**mø:ɖæy**] 'kurt' 0601114102/60

OTü. **könlek**; **könlek** 'gömlek' ED 732a, **könlek** 'a.' DLT 598 > Gök. [**køjneyʲ**] 'a.' 0502120601/29

OTü. **eşgek**; **eşgek** 'eşek' ED 260a, **eşgek** ~ **eşek** 'a.' DLT 68 > Gök. [**eʃfeyʲ**] 0502211901/173

-k- > [-x-]

İran sahası Göklen ağzında ötümsüz, sızıcı, orta damak ünsüzü olan [x] altsesi sadece alıntı kelimelerde kullanılmaktadır. Nohur ağzında ise bu ses ön damak [k] sesinin sızıcılaşması sonucu gelişmekte ve bu ağıza özgü olarak Türkçe kökenli kelimelerde de kullanılmaktadır. Yaygın olarak kelime sonunda görülen bu ses değişimi kelime içerisinde de görülmektedir.

OTü. **öl-**; **öl-** 'ölmek' ED 125b, **öl-** 'ölmek' DLT 12 + **[-tür]** + **[-mek]** + **[çi]** > Noh.

[**ødirmæxtʃi**] 0601114102/53; + **[-tür]** + **[-mek]** + **[lik]** > Noh.

[**ødirmæxlix**] 0601120101/29

OTü. **çek-**; **çek-** 'çekmek' ED 413b, **çek-** 'ip, bağ vb. şeyleri çekmek' DLT 275 > [**tʃækmæx**] 'çekmek' 0601113202/128, 0601113801/52

OTü. **arka**; **arka** 'arka' ED 215b, **arka** DLT 76 > Noh. [**ærxæ**] 'arka' 0601111202/96, 0601114102/55, 0601114102/55, 0601111202/60

OTü. **başka**; **baş** 'baş' EUTS 35, **baş** DLT 66, **başga**, **başğa** TS II 557 + **[ka]** > Noh.

[**bæxʃæ**] 'başka' 0601111902/38, 0601111902/43

Ar. فقير **faki:r** 'fakir' > Noh. [**paxir**] 'gariban, zavallı, mazlum' 0601113202/39

Ar. ناقص **na:kış** 'noksan, eksik, tam olmayan, engelli' + **[lıq]** > Noh. [**na:xuɣslıxi**] 0601120402/27

-k > [-x]

İran sahası Nohur ağzında [k] sesleri genellikle kurallı olarak [x] altsesine

değişmektedir. Bu husus Nohur ağzının en belirgin özelliklerinden biridir.

OTü. **batrak**; **batrak** 'bayrak' ED 307b, DLT 234 > Noh. **[bæjræx]** 'a.'
0601113202/117

OTü. **ber-**; **bê:r-** 'vermek' ED 353b, **bi:r-** ~ **bir-** ~ **ber-** 'vermek' DLT 79 + **[mek]** >
Noh. **[vermæx]** 'vermek' 0601120101/20; Noh. **[bermæx]** 0601113202/34

OTü. **birle**; **birle** 'ile' ED 364b, **birle** DLT 36> ÖTrkm. birle 'beraber' + **[lik]** > Noh.
[bi|æ|ix] 'beraberlik' 0601120401/5

OTü. **çörek**; **çörek** 'ekmek' ED 429b, **çörek** 'yuvarlak ekmek' DLT195 > Noh.
[tʃøræx] 'ekmek' 0601114101/11, 0601114101/62, 0601114101/67,
0601114101/92, 0601114101/95, 0601113202/97

OTü. **eşgek** 'eşek' ED 260a, **eşgek**, **eşyek**, **eşek** 'a.' DLT 68 > Noh. **[æʃæx]** 'a.'
0601114101/123

OTü. **et-**; **ät-** 'etmek' EUTS 78, **et-** DLT 167 + **[mek]** > Noh. **[etmæx]**
0601113202/5, 0601113202/44; + **[lik]** > Noh. **[etmæxlix]** 0601111301/19

OTü. **keltür-**; **keltür-** 'getirmek' ED 716b, **keldür-** 'getirmek' DLT 48 + **[-mek]** >
Noh. **[getʃirmæx]** 'getirmek' 0601113202/44

OTü. **kiçig** (sü:cig) 'küçük' ED 696a, **kiçig** 'küçük' DLT 59 + **[(i)rä:k]** > Noh.
[kiʃiræx] 'daha küçük, biraz küçük' 0601113601/41; + **[lik]** > Noh. **[kiʃi|ix]**
'küçüklük' 0601111301/10, 0601120101/9

OTü. **kit-**; **kêt-** 'gitmek' ED 701a, **kit-** DLT 414 + **mek** > Noh. **[gitmæx]** 'gitmek'
0601113601/44

OTü. **köp**; **köp** 'gür, bol' ED 686b, **köp** 'gür, bol, sık dolaşık' DLT 160 - **rä:k** > Noh.
[køpræ:x] 'daha çok' 0601113201/11; **[køpræx]** 0601120402/16

OTü. **kör-**; **kör-** 'bakmak, görmek' ED 736a, **kör-** 'bakmak, görmek' DLT 187 **[-mek]**
> Noh. **[gørmæx]** 'a.' 0601113202/11

OTü. **öl-**; **öl-** 'ölmek' ED 125b, **öl-** 'a' DLT 12 + **[-tür]** + **[-mek]** > Noh. **[öldyrmæx]**
'öldürmek' 0601120101/24, 0601111301/24; Noh. **[ø|dirmæx]**
0601120101/25

OTü. **sö:zle-** 'söylemek, konuşmak' ED 863a, **sözle-** 'a.' DLT 202 > Noh.
[søz|æmæx] 'a.' 0601113202/6

OTü. **te-**; **tê-** 'demek, söylemek' TT 182, **tê-** 'demek, söylemek' ED433b, **ti-** ~ **te-**
'demek, söylemek' DLT 554 > Noh. **[dimæx]** 'demek' 0601113601/11

OTü. **tö:g-** 'dövmek' ED 477a, **tög-** '(tuz vb. şeyleri) dövmek' DLT 525 > Noh.

[**döwyx**] 'yıkık' 0601111301/27, 0601120101/28

Ar. **حُرْمَت** **hürmet** 'hürmet' + Tü. [**lik**] > Noh. [**χurmætlix**] 'hürmetli' 0601111301/7

Far. **کشاورزی** **keša:verzi:** 'çiftçilik' + [**lik**] > Noh. [**kiʃa:værðʃilix**] 'çiftçilik' 0601113201/3

-k-> [-ɤ-]

Patlayıcı, ötümsüz, küçük dil ünsüzü [q] ile biten kelimeler, ünlü bir ses ile başlayan ek aldıklarında bu ses sızıcı, ötümlü, küçük dil ünsüzü [ɤ] altesine değişir.

OTü. **adək;** **aḍək** 'ayak' ED 45a; **aḍək** DLT 27 + [**ı**] > Noh. [**aɤaɤi**] 'ayağı' 0601111301/27, 0601120101/28

OTü. **ak-;** **ak-** 'bakmak' ED 77b, **ak-** DLT 93 + [**-ıp**] > Gök. [**a:ɤuɤp**] 'akıp' 0602110102/50

OTü. **al-** 'almak' ED 124b, **al-** 'almak' DLT 97 + [**-mak**] + [**a**] > Noh. [**almaɤa**] 'almaya' 0601113601/97

OTü. **aşak;** **aşak** ED 259a, **aşak** 'Oğuzcada dağ eteği' DLT 45 > Noh. [**a:ʃaɤuɤN**] 0601114102/38; [**aʃa:ɤuɤna**] 0601114102/82, 0601114102/84; [**a:ʃaɤi**] 0601110301/52

OTü. **at;** **at** 'at' ED 33a; **at** DLT 12 + **oğul** 'oğlan' ED 83b, **oğul,** **oğıl** 'oğlan' DLT 37/24 + [**an**] + [**lık**] + [**a**] > Gök. [**atoɤlanluɤa**] 'atoğlanlığa, jokeyliğe' 0503121101/128

OTü. **az** ~ **a:z** ; ***az** 'az' ED 277a, **az** ~ **a:z** DLT 50 + [**ra:k**] > Noh. [**a:zra:ɤ** _ **ækijæ:n**] 'daha az ekiyorum' 0601111202/40

OTü; **bamuk** 'pamuk' ED 349b, **bamuk** 'Oğuzca pamuk' DLT 191 > Gök. [**pamɤuɤi**] 'pamuğu' 0503111203/129

OTü. **batrak** 'bayrak' ED 307b, **batrak** 'bayrak' DLT 234 + [**ıɲ**] > Noh. [**bajraɤuɤN**] 'ödülün' 0601113801/59 > [**bajraɤuɤni**] 0601111202/137

OTü. **bas-;** **bas-** 'basmak' ED 370b, **bas-** 'üstüne çöküp basmak, bastırmak' DLT 269+ [**ma**] + [**çı**] + [**lık**] + [**ı**] > Gök. [**baθmatʃuɤluɤi**] 'haydutluğu' 0502211901/116

OTü. **ber-;** **bè:r-** 'ver-' ED 353b, **ber-** 'vermek' DLT 79 + [**mek**] + [**i**] + [**n**] + [**de**] > Noh. [**berməɤinnæ**] 'vermesinde' 0601113202/35

- OTü. **bol-**; **bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-** DLT 263 > Gök. [**bolma:ɤa**] 'olmaya' 0503111202/19
- OTü. **korkak**; **kork-** ED 651b, **kork-**, DLT 627 + [**ɪ**] > Gök. [**ɣorqaxi**] 'korkağı' 0502120601/15
- OTü. **kudruk**, **kuɖruk** 'kuyruk' ETG 284, **kuɖruk** DLT 170 + [**ɪ**] > Noh. [**ɣu:rixi**] 'kuyruğu' 0601120402/27
- OTü. **kulgak**, **kułgak** 'kulak' ED 621a, kulak 'kulak' DLT 76 + [**ɪ**] + [**ni**] > Gök. [**ɣulɔxumi**] 'kulağını' 0503111203/54
- OTü; **kurt** 'kurt' ED 648a, **kurt** 'kurt (böcek)' DLT 172 > Gök. [**ɣurɬaxuın**] 'ipek böceğinin' 0503120702/45
- OTü. **takı**; **takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' ED 466a, DLT 49 > Noh. [**la:xi**] 0601113601/43; [**la:xi**] 'a.' 0601111202/196
- OTü. **togru**; **toğuru** 'doğru' ED 473a, **togru** 'kılıç, hançer ve bıçağın, kabzaya sokulan kuyruğu' DLT 212 + [**ɬk**] + [**ɪ**] + [**n**] + [**a**] > Gök. [**doɣruluxuna**] 'doğruluğuna' 0503121102/46
- OTü. **tondur-**; **tondur-** ED 518a, **toɣ-** 'donmak' DLT 614 + [**-mak**] + [**ɪ**] > Gök. [**dõndurmaxi**] 'dondurmayı' 0503210901/44
- OTü. **toprak**; ***toprak** 'toprak' ED 443a, **toprak** DLT 12 + [**ɪ**] + [**n**] + [**ɪ**] > Noh. [**topraxumi**] 'toprağını' 0601114101/8
- OTü. **tur-**; **tur-** ED 529b, **tur-** 'durmak, bir yerde kalmak' DLT 229 + [**mak**] + [**ɪ**] > Noh. [**durmaxi**] 'durmayı' 0601113202/145, 0601113202/145
- OTü. **uzak**; **uzak** ED 283a; 'uzamış olan, uzun, uzun süre' DLT 45 + [**ɪ**] + [**n**] + [**dan**] > Noh. [**uzaxunnan**] 'uzağından' 0601111201/50
- Ar. ورق **varax** 'kağıt yaprağı' + Tü. [**ɪ**] + [**n**] + [**ɪ**] > Noh. [**væræxini**] 'yaprağını' 0601113202/59, [**væræxni**] 0601113202/58
- Ar. فرق **farx** 'fark' > ÖTrkm. **parh** + [**ımız**] > Noh. [**pærximiz**] 'farkımız' 0601114101/120

İran sahası Göklen ve Nohur ağızlarında kelime içinde iki ünlü arasında yer alan /k/ sesleri, genellikle /ğ/'ye değişmektedir.

- OTü. **kıkır-**; **kıkır-** 'bağırarak' ED 612, **kıkır-** 'yüksek sesle gülmek' DLT 83 > Noh. [**ɣu:ɤur-**] 'bağırarak' 0601111202/160, 0601111202/160, 0601111202/161,

0601113801/61, 0601113801/64;+ [-ıl] > Noh. [ɢw:ɞurwɪl-] 'bağrılmak'
0601111202/159

OTü. **bu**; **bu** 'bu' ED 291b, **bu** 'bu' DLT 29 + Ar. قدر **ḳadar** 'kadar' > Noh. [bɪɞæt]
'bu kadar' 0601114101/83

OTü. **a:kar-**; **a:qar-** 'ağarmak' TT 171, **ak** ~ **a:k** 'ak, beyaz' DLT 53 + [ar] > Gök.
[a:ɞar-] 'ağarmak' 0503111203/124

OTü. **a:k** 'ak, beyaz' ED 75a, **a:k** ~ **ak** 'Oğuzcada beyaz' DLT 53 + **a:ş** ~ **aş**; **a:ş** 'aş,
çorba' TT 172, **aş** ~ **a:ş** 'yemek' DLT 14 > Gök. [a:ɞaʃ] 'ak aş'
0502120601/152, 0502120601/156, 0502120601/158, 0502120601/161

OTür. ***alakod-**; **al-** 'almak' ED 124b, **al-** DLT 97 + [-a] + **koḏ-**, **koḏ-** 'koymak'
EUTS 180, **koḏ-** ~ **kot-** DLT 337 > Gök. [alaxoj-] 'alakoymak'
0503121101/199, 0503121102/138, 0503121102/136

OTü. **başka**; **baş** 'baş' EUTS 35, **baş** DLT 66 + [ka], **başga**, **başğa** TS II 557 > Gök.
[baʃɞa] 'başka' 0502121101/12, 0502121101/48, 0502121101/69,
0502121101/74, 0502121101/75, 0502121101/79, 0502121102/111,
0502121102/24, 0502121102/68

OTü. **totırka**; **totırka** DLT 40 > Gök. [do:ɞurɞa] 'Dodurga' 0503210801/24,
0503210801/25, 0503210801/26, 0503210801/28, 0503210801/29,
0503210801/31, 0503210801/28

Ar. وقت **vaḳt** 'zaman' > Noh. [waɞt] 'a.' 0601113201/13, 0601113202/62

-k > [-ɞ]

Nohur ağzına ait derleme metinlerimizde bir, Göklen ağzına ait derleme metinlerimizde iki örnekte iki ünlü arasında gelmeyen bir konumda [k] sesinin [ɞ]'ye değiştiği tespit edilmiştir:

OTü. **aḏak**; **aḏak** 'ayak' ED 45a; **aḏak** DLT 27 > Gök. [aɞaɞ] 'a.' 0502121102/28

OTü. **or-** 'ot biçmek, kesmek' ED 194b, **or-** (ot vb.) biçmek, kesmek' DLT 96 + [-ak]
> Gök. [orax] 'orak' 0503111203/108

OTü. **yıl**; **yıl** 'yıl,sene' EUTS 294, **yıl** DLT 327 + **takı**; **takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' ED 466a, DLT 49 > Noh. [jɞulɞa:ɞ] 'yıl dahi' 0601120102/16

Göklen ve Nohur ağzında kelime sonunda -k > [-κ] değişiminin görüldüğü diğer örneklerde [q] sesi ile biten kelime ünlü ile başlayan bir kelimeye ulanarak söylenmektedir. Dolayısıyla genel kural çerçevesinde iki ünlü arasında kalan [q] sesi sızıcılaşır.

OTü. **balçık; balçık** 'Oğuzca balçık' ED 333, **balçık** DLT 129 > Noh. [paltʃuκ _ edip] 0601111302/12, 0601120102/13

OTü. **a:k ~ ak; a:k** 'ak, beyaz' ED 75a, **a:k ~ ak** 'Oğuzcada beyaz' DLT 53 > Gök. [a:κ ɔwlija:] 'ak evliya' 0502212001/35

OTü. **batrak; batrak** 'bayrak' ED 307b, **batrak** 'bayrak' DLT 234 + **al-** 'almak' ED 124b, **al-** DLT 97 > Gök. [bajraκ _ allum] 'ödül aldım' 0502211901/77

OTü. **et-; ät-** 'etmek' EUTS 78, **et-** 'etmek' DLT 167 > Gök. [ðo:rluκ _ ediviʎeno:q] 0602211901/9

OTü. **kat-; kat-** 'katmak, karıştırmak' ED 594b, **kat-** DLT 221 + [-m] + [-a] + [-ş] + [-ık] > Gök. [ɢatnaʃuκ _ ediʃe:k] 'ilişki kuruyoruz' 0602211701/38

OTü. **katık; katık** ED 598a, **katık** 'tutmaca katılan sirke ve yoğurt gibi bir nesne' DLT 192 > Gök. [ɢatuκ _ alθa] 'yoğurt alsa' 0502211901/164

OTü. **kul; kıl** 'kul' EUTS 185, **kul** 'kul' DLT 166 + [luk] > Noh. [gulluκ _ edæt də] 'kulluk ederdi de' 0601113202/130

OTü. **tayak; *kızıl** 'kızıl' ED 682a + **tayak** 'değnek, baston' DLT 210, **oyna-** 'oynamak' EUTS 145, DLT 379 > Gök. [ɢaɖultajak _ ojnujaq] 'kızıldayak oynuyoruz' 0502121102/64

OTü. **yo:k; yo:k** 'yok' TT 178, **yo:k** ED 895a, **yo:k ~ yok** DLT 47 + [suz] + [lɨg] > Noh. [joɣsuzluκ _ æmæliʝætdi] 0601114101/133

Ar. قربان **qurba:n** 'kurban' + [lɨg] > Noh. [ɢurba:nluκ _ øldirilijæ:n] 'kurban öldürülen' 0601111301/32

k- > [χ-]

OTü. **ka:n~ ka:ɲu** 'hangi, ne' ED 863b, **kam** 'nerede, hani' DLT 35 > Noh. [χaɣsi] 'hangisi' 0601113202/104, 0601113202/32, 0601113601/72

-k- > [-χ-]

İran sahası Nohur ağzında iç seste [k] sesinin sızıcılaşarak [χ] altesine değişmesi olayı yaygındır. Bu ses değişimi Nohur ağzının karakteristik bir özelliğidir. Göklen ağzında ise bu ses değişimi birkaç kelimedede telaffuz hususiyetine bağlı olarak ortaya çıkmakta olup genel bir değişim hususiyeti göstermemektedir.

OTü. **aktık; ahtıg** 'torun' MM 231-2 > Noh. **[aχtuχ]** 'a.' 0601114101/137; **[aχtuχ]** 0601114101/137; Gök. **[aχtuq]** 0502221001/88, 0502221001/89, 0506120501/34

OTü. **al-; al-** 'almak' ED 124b, **al-**'almak' DLT 97 + **[a]** + **[dɪ]** + **[k]** > Noh. **[alidux]** 0601111202/116

OTü. **aṇaru; aṇaru:** ~ **ıṇaru:** ~ **ınaru:** ED 190a + **[ra:k]** > Noh. **[ãñũrraχ]** 'daha arkaya' 0601113202/117; **[ãñũrraχ]** 0601113202/117

OTü. **bagsı; bakşy** (Räsänen 1969: 59), **bagsı** 'bahşı' ED 321a > Noh. **[bæχfi]** 0601111201/112, 0601111201/92, 0601111201/95, 0601111202/9, b. + siz 0601111201/93

OTü. **başka; baş** 'baş' EUTS 35, **baş** DLT 66 + **[ka]**, **başga, başğa** TS II 557 > Gök. **[baχfa]** 'başka' 0502222201/155

OTü. **çıkār-; çıkār-** 'çıkarmak' ED 410b, **çıkār-** 'a.' DLT 310 > Noh. **[tʃuχar-]** 'çıkār-' 0601114102/97, 0601114102/50, 0601120102/48, 0601111302/55, 0601114102/39

OTü. **kırk; kırk** 'kırk' ED 651a, **kırk** 'kırk' DLT 176 + OTü. **bê:ş** 'beş' TT 182, **bi:ş** DLT 73 > Noh. **[ɢuɾχbe:ʃ]** 'a.' 0601114102/17

OTü. **okı-; okı-** 'çağırmak' BK D 28, **okı-** DLT 556 > Noh. **[oχo-]** 'okumak' 0601111901/20, 0601111901/22, 0601111901/23; + **[-t]** > Noh. **[oχwt-]** 'okut-' 0601113202/165; + **[l]** > Noh. **[oχwl-]** 'okun-' 0601111202/30; **[oχwl-]** 0601111202/30

OTü. **ozakı; ozakı** 'geçmiş zamana ait, eski' ED 284a, DLT 57 + **[ka]** > Noh. **[ozalχa]** 0601111201/87

OTü. **sakla:-** 'saklamak, korumak' ED 810a, **saklan-** 'çekinmek, korunmak' DLT 390 > Noh. **[saχla-]** 'saklamak' 0601114102/64, 0601113201/20, 0601113201/19;

OTü. **saklan-; sakla:-** 'saklamak, korumak' ED 810a, **saklan-** 'çekinmek, korunmak'

- DLT 390 > Noh. [saɣlan-]'saklanmak' 0601111201/21, 0601111201/21
- OTü. **tokı:-** ED 467a, **tokı-** 'dokumak' DLT 562 > ÖTrkm. **doka-** = Noh. [toɣ-] 'dokumak' 06011114101/18
- OTü. **yaka; yaka** 'yaka' ED 898a, **yaka** 'elbise yakası' DLT 104 > Noh. [jaɣa] 'a.' 0601111201/4
- OTü. **yakın; yağın ~ yakın** 'yakın' EUTS 279, **yakın** DLT 454 + [lık] > Noh. [jaɣuɗluɣ] 'yakınlık.' 0601120101/31
- OTü. **yo:k; yo:k** 'yok' TT 178, **yo:k** ED 895a, **yo:k ~ yok** DLT 47 + [suz] + [lık] > Noh. [joɣsuzluɣ] 'yokluk' 06011114101/116; + **ise** > Noh. [joɣsa] 'yoksa' 06011113601/73, 06011113601/72, 06011113801/57; [joɣsæ] 0601111201/46
- OTü. **yokaru:** 'yukarı' ED 906b, **yokaru** 'a.' DLT 83 > Noh. [juɣari] 'a.' 0601111201/87; [juɣari] 0601111201/40, 0601111202/64; [juɣa:ri] 0601111201/32; Noh. [joɣar] 06011114102/77; + [sı] > Noh. [joɣarsi] 'yukarısı' 0601110301/52
- OTü. **yokla; yokla:-** 'yoklamak' ED 902b, **yokla-** DLT 537 > Noh. [joɣla-] 'a.' 0601111901/7
- Ar. آدم **a:dam** 'adam, kişi, koca, erkek' + [lık] > Noh. [a:damluɣ] 'adamlık' 06011113202/176
- Ar. وقت **vaɣt** 'zaman' > Noh. [waɣt] 'a.' 0601111201/103, 0601111302/1, 06011113202/176, 06011113801/56, 06011113202/53, 0601120402/16, 0601111201/86; Noh. [wæɣt] 0601120401/22, 0601120101/28, 0601120101/23, 0601120101/15

-k > [-ɣ]

İran sahası Nohur ağzında kelime sonunda bulunan hemen hemen tüm [q] sesleri sızıcılaşarak [ɣ] altesine değişmiştir.

- OTü. **aɣak; aɣak** 'ayak' ED 45a; **aɣak** DLT 27 > Noh. [aɣaɣ] 'a.' 0601111201/83
- OTü. **aşak; aşak** ED 259a, **aşak** 'Oğuzcada dağ eteği' DLT 45 > Noh. [a:saɣ] 0601120402/27; + [ra:k] > Noh. [a:sa:ɣraɣ] 'daha aşağı' 06011114102/20
- OTü. ***az** 'az' ED 277a, **az, a:z** 'az' DLT 50 + **ra:k** > Noh. [a:zraɣ] 'daha az' 06011113601/54, 0601120402/20
- OTü. **ba:g; ba:ğ** 'Farsçada bağ, bahçe' ED 311a, **ba:g** 'üzüm bağı' DLT 511 + [lık] >

[**baɣlɯx**] 'bağlık 0601110301/52, 0601113801/16

OTü. **bak-**; **bak-** 'bakmak' ED 311a; **bak-** 'a.' DLT 63 > Noh. [**baɣ-**] 'a.' 0601111201/89, 0601111201/91, 0601114102/87, 0601114102/59, 0601114102/34, 0601113202/59, 0601111201/80, 0601114102/77

OTü. **batrak** 'bayrak' ED 307b, **batrak** 'a.' DLT 234 > Noh. [**baɣraɣ**] 'ödül' 0601113801/62

OTü. **bol-**; **bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-** DLT 263 + [**ɕɪ**] + [**lɪk**] > Noh. [**bolɣɯlɯx**] 'bolluk' 0601113601/39

OTü. **taɣ-**; **taɣ-** '(bağ, ip vb. ile) bağlamak' ED 514a, **taɣ-** DLT 614 + [**-ɪk**] + [**lɪ**] > Noh. [**dānũɣlɪ**] 'bağlanmış' 0601111201/80

OTü. **oçok** ~ **oçak** 'ocak' ED 22b, **oçak** 'ocak' DLT 44 > Noh. [**oɕɣaɣ**] 'a.' 0601114101/101, 0601114101/97, 0601114101/60

OTü. **kal-** ~ **ka:l-**; **ka:l-** 'kalmak' TT 173, **kal-** ~ **ka:l-** DLT 513 + [**-mak**] + [**lɪk**] + [**ɪ**] > Noh. [**ɕa:lmaɣlɯxɪ**] 'kalması' 0601110301/22, 0601110301/47, 0601110301/25

OTü. **karı** 'yaşlı' DLT 206 + [**lɪk**] > Noh. [**ɕarrɯlɯx**] 'yaşlılık' 0601114101/6

OTü. **kırk**; **qırq** 'kırk' EUTS 176, **kırk** DLT 176 > Noh. [**ɕurɣ**] 'a.' 0601114102/17, 0601120401/19, 0601120401/22, 0601113202/152, 0601113202/157

OTü. **kına-**; **kına:-** ED 634a, **kına-** 'cezalandırmak' DLT 564 + [**-n**] + [**ra:k**] > Noh. [**ɕuɣjnɾæɣ**] 'daha zor' 0601113202/80

OTü. **kul** 'kul' DLT 166 + [**lɪk**] > Noh. [**ɕullɯx**] 'kulluk' 0601113202/97

OTü. **oltur-**; **olur-** 'oturmak' EUTS 141, **oltur-** ~ **oldur-** DLT 275 + [**mak**] > Noh. [**oturmaɣ**] 'oturmak' 0601120402/6, 0601113601/16; Noh. [**oturmaɣ**] 0601113601/16

OTü. **soğık**; **soğık** 'soğuk' ED 808a, **sogı-** 'soğumak' DLT 562 + [**ra:k**] > Noh. [**sowɣura:ɣ**] 'daha soğuk' 0601113601/50, 0601113601/51

OTü. ***ulukan**; **uluğ** ED 136b, **ulug** 'yüce, ulu, büyük' DLT 37 + [**kan**] + [**ra:k**] > Noh. [**oloqa:nraɣ**] 'biraz büyük' 0601113202/46

OTü. **ya:ş~ yaş**; **ya:ş** 'yaş, taze, yeşil' TT 175, **ya:ş~ yaş** 'taze' DLT 446 + [**lɪk**] > Noh. [**ja:ɣlɯx**] 'tazelik' 0601111301/10; [**ja:ɣlɯx**] 0601120101/9

OTü. **yo:k**; **yo:k** 'yok' TT 178, **yo:k** 'yok' ED 895a, **yo:k** ~ **yok** 'yok, olmaz, değil' DLT 47 Noh. [**jɔɣ**] 'a.' 0601111302/23, 0601111901/18, 0601113202/115,

0601113202/81, 0601113601/52, 0601114101/119, 0601114102/107,
0601120102/37; [joːɣ] 0601111201/48, 0601111201/79, 0601111201/82,
0601113601/43; Noh. [jox] 0601111302/19, 0601113202/49,
0601111302/57, 0601114101/120

OTü. **kırk** 'kırk' ED 651a, **kırk** 'kırk' DLT 176 > Noh. [qurɣ] 'a.' 0601113801/15,
0601113801/29, 0601114101/10

OTü. **tut-**; **tut-** 'tutmak, yakalamak' ED 451a, **tut-** 'tutmak, yakalamak' DLT 412 +
mak > Noh. [tutmaɣ] 'yakalamak' 0601111302/58, 0601120102/51

OTü. **çık-**; **çık-** 'çıkma' ED 405b, **çık-** 'a.' DLT 154 > Noh. [tʃɯɣ-] 'a.'
0601110301/54, 0601114102/27, 0601113801/53, 0601113601/78,
0601114102/71, 0601113202/120

Far. کشاورزی **keša:verzi**: 'çiftçilik' + [ɫk] > Noh. [keša:værzɫɯɣ] 'a.' 0601111201/19

Ar. قربان **qurba:n** 'kurban' + [ɫk] > Noh. [qurba:nlɯɣ] 'kurbanlık' 0601120101/32;
> [qurba:llɯɣ] 0601120401/10, 0601120401/11; Noh. [qurra:llɯɣ]
0601120101/24

k- > **g-** > [w-]

Baş seste gelen [g] sesinden sonra [ø] ünsüzü geldiği zaman söz konusu
ünsüz çok kullanımlı kelimelerde [w] sesine dönüşür. Bu ses olayı büyük ihtimalle
/g/ > /ğ/ > /w/ ses değişiminin tarihî sürecinin sonucudur.

OTü. **kör-**; **kör-** EUTS 116; **kör-** 'bakmak, görmek' DLT 187 > Gök. [wør-] 'a.'
0502222201/173, 0502222701/76, 0503121101/233, 0503121101/196,
0502222201/173, 0503121101/238; [wør-] 0503210801/82; [wør-]
0502222201/161, 0502222201/173, 0502222701/76, 0503121102/118,
0503210901/24, 0602110102/51, 0602110102/52

OTü. **köre**; **kör-** 'görmek' ED 736a, **kör-** 'a.' DLT 287 + [e] > Gök. [wøre] 'göre'
0503121102/14, 0503121102/32; [wøræ] 0502121102/41, 0503121101/267,
0503210901/17

OTü. **köt**; **köt** ED 700b, **köt** 'göt' DLT 161 > Gök. [wöt] 'arka' 0602110102/86

OTü. **kötür-**; **kötgür-** 'kaldırmak' ED 706a, **kötür-** 'taşımak' DLT 288 > Gök.
[wøter-] 'a.' 0502220301/29

OTü. **köz**; **köz** 'göz' EUTS 119, **köz** 'göz' DLT 40 > Gök. [wøð] 'a.' 0602211401/39, 0503121101/228, 0502222202/7, 0602211401/39, 0602211501/27, 0503121101/245, 0503121101/174, 0602211502/2, 0602211003/13; Gök. [wøð] 0602110101/16

OTü. ***közle-** 'gizlemek' ED 760b, **közle-** 'göze vurmak' DLT 575 > Gök. [wøððe-] 0502221003/66; Gök. [wøðle-] 0602110102/57; Gök. [wølle-] 0602211001/81; Gök. [wølle-] 0502222201/68, 0502222201/96, 0502221001/7, 0502221002/42, 0502221002/54, 0502222201/160

OTü. **küreş-**; **küreş-** 'güreşmek; savaşmak' ED 747b, **küreş-** 'güreşmek' DLT 238 > Gök. [wøref] 0503111201/70, 0503121101/117, 0503121101/142, 0503121101/153, 0506110201/59

Göklen ağzının belirgin özelliklerinden olan bu ses olayına komşuları olan

Nohur ağzında da bu ağzın etkisi ile nadiren rastlanmaktadır:

OTü. **köre**; **kör-** EUTS 116; **kör-** 'bakmak, görmek' ED 736a, DLT 187 + [-e] > Noh. [wøra:] 'göre' 0601110301/54, 0601113801/60

OTü. ***közle-** 'gizlemek' ED 760b, **közle-** 'göze vurmak' DLT 575 > Noh. [wøllæ-] 'gözlemek, bakmak' 0601111201/46, 0601113201/22

-g- > [-w-]

OTü. **bögür**; **bögür (böger)** 'böbrek' ED 328, **bögür** DLT 182 > Gök. [bøwuur] 'a.' 0502211901/172; Noh. [bøwyr] 0601114102/82

OTü. **ka:gun**; **ka:gun** 'kavun' TT 173 > Gök. [ca:wuun] 'a.' 0503210801/35

OTü. ***ogra-**; **oğ-** 'ufalamak' + [ra] + [-t] + [-ıp] > Gök. [øwradi:p] 'ufalatıp' 0503120702/19

OTü. **ög-**; **ög-** 'övmek, hamdetmek' ED 100a, DLT 96 > Noh. [øwæra:] 'övercesine' 0601114101/86

OTü. **ögün-**; **ögün-** 'kendini övmek, övünmek' ED 110b, **ögün-** 'kendini övmek, övünmek' DLT 110 + [-sin] > Gök. [øwinθin] 'övünsün' 0502120601/94

OTü. **ögren-**; **ögren-** 'öğrenmek' ED 114b, **ögren-** DLT 194 > Gök. [øwren-] 'a.' 0503111204/57, 0502220301/39, 0502220301/19, 0503210801/55, 0502121102/67, 0502222201/135, 0503210801/52, 0502220301/18; Gök. [ögren-] 0503210801/43; Noh. [øwræn-] 0601111902/39, 0601111902/42,

0601111902/44

OTü. **ön; öng'**ön' EUTS 151, **ön** 'Oğuzlarda ön' DLT 32 + [i] + [n] + [e] > Gök. [øwine] 'önüne' 0502211501/43; + [in] + [çe] > Gök. [øwintʃæ] 0502222202/65

OTü. **sögüt; sögüt** 'sögüt ağacı' ED 819b, **sögüt** 'sögüt ağacı' DLT 179 > Noh. [søwit] 'a.' 0601110301/6

OTü. **tayağı; ta:yağı** 'çakıl taşı' ED 568b, **tayagu** 'iri taş, kerpiç' DLT 521 > Gök. [dajow] 'güçlü' 0506110701/41

OTü. **tög-; tö:g-** 'dövmek' ED 477a, **tög-** '(tuz vb. şeyleri) dövmek' DLT 525 + [-ük] > Noh. [døwyx] 'yıkık' 0601111301/27, 0601120101/28; [døwik] 0601120402/28

OTü. **tügi; tügi** 'Oğuz lehçesinde ak darının kepeği alındıktan sonra kalan esas kısmı' DLT 547 + Far. خورشت **horešt** 'meze' > Noh. [tuwiχorift] 'pilavın mezesi' 0601114101/43

OTü. **tügün; tügün** 'dügüm' ED 484a, **tügün** 'a.' DLT 202 > Gök. [dywyn] 'a.' 0502222201/231

-g- > [-w-]

OTü. **sogı-; soğık** 'soğuk' ED 808a, **sogı-** 'soğumak' DLT 562 > Noh. [sowa-] 'a.' 0601113202/176

OTü. **soğık; soğık** 'soğuk' ED 808a, **sogı-** 'soğumak' DLT 562 + [ra:k] > Noh. [sowɤura:χ] 'daha soğuk' 0601113601/50, 0601113601/51

OTü. **oglak; oğla:k** 'oglak' ED 84b, **oglak** DLT 45 > Gök. [owlaq] 'a.' 0506120401/108

OTü. ***oğnuk; oğ-** 'ufalamak' + [-un] > *oğun- > Gök. [ownuq] 'ufak' 0503111202/67, 0503111202/71

OTü. **ağı; ağı** 'zehir' EUTS 8, **agu** 'zehir' DLT 57 > Gök. [a:wu] 'a.' 0503121102/147

/ç/ > /ş/

Ortak Türkçe [ʧ] sesininin Türkmenistan sahasında [ʃ] 'ye değişmesi

genellikle kelime başında ortaya çıkmaktadır. Amansariyev *ço:rva* kelimesinin Hatap, Kırac, Mukri, Maniş, Çandır, Mukri ağızlarında *şorva* şeklinde (Amansariyev 1970: 217-218) söylendiğini belirtmektedir. İran sahası Göklen ve Nohur ağızlarına ait derleme metinlerimizde kelime başında kullanımı tespit edilmemiştir. Göklen ve Nohur ağızlarında bu sızıcılaşma olayı kelime içi ve kelime sonu olmak üzere iki konumda görülmektedir.

-ç- > [-f-]

OTü. **kaç; kaç** 'kaç' DLT 161 + **[a]** + **kaç** + **[lık]** + **[da]** > Gök. **[catʃacaʃluqda]** 'kaçı kaçlık da' 0602110101/26

OTü. **kara; içgerü** 'içeri' ED 25b, **iç** DLT 30 + **kara** 'siyah, kara' DLT 5 > Noh. **[iʃʁara]** 'boy adı, içi kara' 0601111201/12

OTü. **keç-** 'geçmek' ED 693b, **keç-** 'a.' DLT 495 + **[di]** > Gök. **[gefdi]** 'geçdi' 0502211901/93, 0506120501/11, 0506120601/14, 0506120601/16

OTü. **kiçig (sü:cig)** 'küçük' ED 696a, **kiçig** 'a.' DLT 59 > Noh. **[kiʃi]** 'a.' 0601120402/1; + **[rä:k]** + **[cik]** > Noh. **[kiʃiræ:ɟik]** 'daha küçücük' 0601113601/96

OTü. **yawçan; yabçan** ~ **yawçan** 'yavşan otu' DLT 460 > Noh. **[jowʃan]** 'yavşan otu' 0601114102/48

-ç > [-ʃ]

OTü. **ığaç** 'ağaç' ED 79b, **yığaç, yığa:ç** 'ağaç' DLT 11 > Noh. **[aʁaʃ]** 'a.' 0601111302/22; Noh. **[a:ʁaʃ]** 0601120102/24; Gök. **[aʁaʃ]** 0503120702/81, 0503120702/90

OTü. **üç; üç** 'üç' ED 18b, **üç** 'a.' DLT 29 > Noh. **[yʃ]** 'a.' 0601111201/11, 0601111201/30, 0601111202/113, 0601111202/115, 0601111202/19, 0601111201/14

OTü. **yalıñ; yalıñ** 'çıplak' ED 929b, **yalıñ** 'çıplak' DLT 607 > ÖTrkm. **yalañaç** = Noh. **[jalānnāʃ]** 'yalın, çıplak' 0601111201/83

Far. **هیچ hiç** > Noh. **[xi:ʃ]** 'hiç' 0601111201/63

-d > [-y]

- OTü. **kod-**; **kod-** ED 674b, **koç-** ~ **kot-** 'koymak, bırakmak' DLT 337 > Noh. **[goj-]** 'koymak' 0601113202/159, 0601114101/61, 0601114101/30, 0601113202/136, 0601114102/70, 0601114102/97, 0601113801/62
- OTü. **kul**; **ḵul** 'kul' EUTS 185, **kul** 'kul' DLT 166 + **[luk]** > Noh. **[gulluḵ]** 'kulluk, hizmet' 0601113202/130

-p-> [-f-]

[p] sesinin [f] altsesine değişmesi ses olayı İran sahası Yomut ağızı veya Göklen ağzının Bayındır alt ağzında görülmekte olup Nohur ağzında bu ağız ve alt ağzın etkisi ile kelime içi ve kelime sonunda görülmektedir.

- OTü. **arpa** 'arpa' ED 198b, **arpa** 'arpa' DLT 74 > Noh. **[arfa]** 'a.' 0601111202/38; Gök. **[arfa]** 0503111202/110, 0602211301/56
- OTü. **telpek**; **a:la** 'ala' ED 126a, **ala** 'alaca' DLT 53 + **telpek** > Gök. **[a:latelfeḵ]** 0502211901/107
- OTü. **kapıḡ** 'kapı' ED 583a, **kapug** 'kapı' DLT 684, > Noh. **[qafu]** 'kapı' 0601114102/7; + **[dan]** > Gök. **[qapuɖan]** 'kapıdan' 0602110101/88; + **[mız]** + **[a]** > Gök. **[qafu:muɖa]** 'kapımıza' 0503111203/150
- OTü. **kerpiç** 'kerpiç, bir çeşit tuğla' ED 737b, **kerpiç** 'pişmiş çamur, pişmiş kerpiç' DLT 187 > Gök. **[kerfiɖæ:]** 'kerpiç, duvar örmekte kullanılmak üzere kalıplara dökülüp güneşte kurutularak hazırlanan ilkel tuğla' 0503120702/61
- OTü. **kopur-** 'koparmak' ED 586a; **kopar-** 'koparmak' DLT 265 + **[-ar]** + **[-dı]** + **[-k]** > Gök. **[qoforɖrdıuq]** 'koparırdık' 0503111202/96
- OTü. **köp**; **köp** 'çok' ED 686a, **köp** 'gür,bol' DLT 160 + **[-el]** > Noh. **[køfæ-]** 'çoğal-' 0601111201/98; + **[rä:k]** > Noh. **[køfræy]** 'daha çok' 0601113801/67
- OTü. **tap-** 'bulmak' ED 435b, **tap-** 'bulmak' DLT 214 > Gök. **[tafuɖ]** 'bulup' 0502120601/21
- OTü. **töpü** 'tepe' ED 436a, **tepe** 'dağın tepesi' DLT 586 > Gök. **[qofadefe]** 'çift tepe' 0502121102/51
- OTü. **yap-** 'yapmak' ED 870a, **yap-** 'yapmak' DLT 586 > Gök. **[jafuɖ]** 'yapıp'

0502211901/57; + [-a] + **kod-** 'koymak' DLT 414, **ko:d-**'koymak' ED 595b
Gök. [**jafa:ɤajdum**] 'yapakoydum' 0503210801/113

OTü. **yapurğa:k** 'yaprak' ED 879, **yapurgak** 'yaprak' DLT 466 > Gök. [**ja:rfa:**]
0503210901/91; + [**a**] > Gök. [**jarfaɤa**] 'yaprağa' 0503120702/14; Gök.
[**jarfaq**] 'a.' 0502222702/40, 0503120702/22, 0503120702/27
Rus. **zapas** 'yedek' > Gök. [**ðafaθ**] 0503111204/52

-p > [-f]

Hint. >Far. چاپ **ça:p** 'çap, baskı' > Noh. [**ʧa:f**] 'a.' 0601113202/44

-v > [-w]

OTü. **yuv-**; **yuv-** 'yuvarlamak' ED 871b, **yuw-** DLT 471 > Noh. [**juw-**] 'a.'
0601114101/36

‘(ع) > [ɤ]

Ar. جماعت **cema:** 'at 'topluluk' > Gök. [**ɟemawat**] 'a.' 0602211002/35; [**ɟema:ɤat**]
0602211501/18, 0602211501/6

Ar. جمعہ **cum'a** 'cuma' > Gök. [**ɟumɤa**] 'a.' 0502211901/129; [**ɟumɤa**]
0502211901/133; [**ɟumɤa**] 0502211901/129; [**ɟima:**] 'a.' 0502222701/60

Ar. اطاعت **iṭa:** 'at 'itaat' > Gök. [**etawat**] 'a.' 0502222201/115, 0502222201/61,
0502222201/75; [**etawat**] 0502222201/102, 0502222201/49

Ötümlüleſme + Sızıcılaſma

-p > -b > [-v]

OTü. **tü:p**; **tü:p** 'dip' ED 434b, **tü:p**, **tüp** 'dip' DLT 49 > Noh. [**di:v**] 0601110301/55;
> [**di·v**] 0601110301/54

-p- > -b- > [-w-]

OTü. **çepiſ**; **çepiſ** 'altı aylık keçi yavrusu' ED 399a, **çepiſ** 'altı aylık keçi yavrusu'
DLT 185 > Noh. [**ʧəwiſ**] 'a.' 0601114102/60, 0601114102/89,
0601114102/72, 0601114102/63, 0601114102/70

4.3.2. Güçlenme

Tek Başına Ötümsüzleşme

/b/ > /p/

Türkmen ağızlarının çoğunda bu ses olayı görülmektedir (Amansarıyev 1970: 203). İran sahası Nohur ağızında da patlayıcı, ötümlü, çift dudak ünsüzü [b] sesi kelime başında bazı durumlarda ötümsüzleşerek [p] altsesine değişmektedir.

b- > [p-]

OTü. **balçık**; **balçık** 'Oğuzca balçık' ED 333, **balçık** DLT 129 > Noh. [palʃɯk _
edip] 'balçık edip' 0601111302/12, 0601120102/13; + [ɪ] > [palʃɯkɯ]
'balçığı' 0601111201/78

OTü. **boz-**; **boz-** 'bozmak' EUTS 49, **boz-** 'yıkamak, kırmak' DLT 268 > Noh. [poz-]
'a.' 0601114101/69

OTü. **bursı**; **bur-**'misk ve benzeri güzel koku yayılmak' DLT 266 + [sɪ] + [sub] >
Noh. [porθ ʁuw] 'kötü kokulu su' 0601111202/57

/d/ > /t/

Nohur ağızında [-d-] > [-t-] değişimi kelime içerisinde alıntı bir kelimenin kullanımında tespit edilmiştir. Bu kelimedeki değişim kelimenin iç sesteki konumuna bağlı olmayıp Türkmen Türkçesinin genel yapısının son seste [d] sesini kabul etmemesi ile ilgilidir. Dolayısıyla alıntı kelimelerde son seste bulunan [d] 'ler [t] alt sesine değişmektedir. Bu değişimin son sesteki bir diğer örneği ise Nohur ağızına ait derleme metinlerimizde birleşik bir kelimedede tespit edilmiştir. Söz konusu örnekte hece düşmesi nedeniyle son seste kalan [d] sesi Türkçe kelimelerde son seste gelmemesi genel kuralı çerçevesinde [t] sesine değişmiştir.

-d- > [-t-]

Far. استاد **osta:d** 'hoca' + Tü. [lar] + [ıŋ] > Noh. [ustatlarũN] 'hocaların'
0601113202/88; [usta:tlãN] 0601111901/23; [usta:tlã] 0601113202/163,

-d > [-t]

OTü. **bu; bu:** 'bu' ED 291b, **bu** DLT 29 + Ar. قدر **ķadar** 'kadar' > Noh. [biʁæt] 'bu
kadar' 0601114101/83

g- > [k-]

Far. گاه **ga:h** 'bazen' > Gök. [kæ:] 'bazen, bazı' 0503111203/89

Far. گپ **gep** 'laf, söz'+ Tü. [-le] > Gök. [kep|e-] 'laflamak' 0502221003/44

-g > [-k]

Ortak Türkçede kelime sonunda bulunan [g] sesi Türkmen Türkçesinde Oğuz Türkçesinin özelliklerinden biri olarak düşmektedir. İran sahası Nohur ağzında da bu genel eğilim sürdürülmekte olup bir kelimedede bu sesin düşmeyerek Karluk grubunda görüldüğü üzere [k] sesine değiştiği tespit edilmiştir.

OTü. **ölüg; ölüg**'ölü' ED 142a, DLT 12 > ÖTrkm öli = Noh. [ølyk] 'ölü'
0601113801/14

/z/ > /s/

/s/ ve /z/ ünsüzlerinin telaffuzunda dil ucu üst sıra dişlerin ardına diş etlerine değer, verilen soluk, söz konusu değmeyle meydana gelen engeli sürtünerek aşar. Sesin oluşması sırasında ses telleri titreşime geçmezse [s], titreşime geçerse [z] sesi oluşur (Selen 1979: 99) [z] sesinin son seste ötümsüzleşerek [s]'ye değişmesi Çağatay Türkçesi metinlerinden itibaren görülen bir ses değişmesi olup İran sahası Nohur ağzında da aşağıdaki örnekte tespit edilmiştir:

-z > [-s]

OTü. **ottuz**; **ottuz** 'otuz' ED 74a, DLT 83 > Noh. **[otus]** 'a.' 0601114102/17

Kapanma

‘(ع) > [-ʁ-]

Arapça kökenli alıntı kelimelerde bulunan ayın sesi [ʁ] sesine değişmektedir.

Ar. تعالى **te’a:la** 'yüksel olsun, anımda Allah'ın adı ile birlikte gelen söz' > Noh.

[taʁa:la] 'a.' 0601111301/31

Ar. ساعت **sa:’at** 'saat' > Noh. **[sa:ʁat]** 'a.' 0601120401/31

Ar. وعظ **va’z** 'vaaz' > **[waʁz]** 'a.' 0601111202/12; **[væʁz]** 0601120402/8

/f / > /p/

Arapça ve Farsçadan alınma kelimelerin baş, iç ve son ses konumlarında bulunan [f] sesleri genellikle [p]'ye değişmektedir.

f- > [p-]

Far. پار **pa:rs** 'fars' > Noh. **[pars]** 'a.' 0601111901/28; **[pa:rs]** 0601111201/91, 0601111901/29

Ar. فاصله **fa:şıla** 'ara, mesafe' > Noh. **[pa:sula]** 'a.' 0601114102/ 68

Ar. فطير **feṭir** 'mayasız hamurdan yapılan çörek' > Noh. **[pætir]** 'a.' 0601114101/95, 0601114101/111

Ar. فلان **fila:n** 'filan' > Noh. **[pila:n]** 'a.' 0601111201/79, 0601111202/157, 0601113202/105, 0601113202/124, 0601113202/89, 0601120401/31, 0601113202/94, 0601111202/79; **[pela:n]** 0601113202/135; **[pælan]** 0601111201/95

Ar. فراق **fira:k** 'ayrılık' > Noh. **[puraq]** 'a.' 0601113801/41

Ar. فلان **fila:n** 'filan' + **[ça]** > Noh. **[pila:nʃa]** 'filanca' 0601111202/79

Ar. فقير **faḳi:r** 'fakir' > Noh. **[paxir]** 'gariban, zavallı, mazlum' 0601113202/39

-f- > [-p-]

OTü. **ala**; **a:la**: 'ala' ED 126a, **ala** 'alaca' DLT 53 + Far. **kefter** > Gök. [**a:lakepter**]

'alakepter, kuş türü' 0503111202/68

Far. هفته **hefta** 'hafta' > Noh. [**xæpdæ**] 'a.' 0601113202/174, 0601113202/161; Gök.

[**epte**] 0502221001/12

Ar. اضافه **iza:fe** 'zammetme, katma' > Gök. [**eða:pe**] 'a.' 0602110101/18

Ar. نفر **nefer** 'kişi' > Noh. [**næpær**] 'a.' 0601120101/27, 0601120101/26

Ar. طائفه **ta:ife** 'kavim, kabile' > tayfa > taypa > teype > tiype > ti:pe > Noh. [**ti:pæ**]

'tayfa, alt boy' 0601113601/60; Noh. [**tajpa**] 0601111201/11, 0601113601/64, 0601111201/11, 0601111201/12

-f > [-p]

Ar. طرف **taraf** 'taraf' > Noh. [**tarap**] 'a.' 0601113601/65

Ar. انصاف **inşa:f** 'insaf' > Gök. [**ensa:p**] 'a.' 0502222202/5

Ar. اطراف **eṭra:f** 'etraf' > Gök. [**etrup**] 'a.' 0602211001/102, 0602211001/109, 0602211001/107, 0602211001/99

4.4. Tam Parça Süreçleri

4.4.1. Türeme

Kelimenin ön sesinde ya da önceden yan yana olan parçaların arasında yeni bir parça ortaya çıkabilir. Bu tür ses eklemelerine “ses türemesi (epenthesis)” adı verilmekte ve genellikle iki grup içerisinde incelenmektedir. İlk grup önde türeme (protez) diye adlandırılan ön sese parça eklenmesidir. Genellikle bu parça sesbirim dizge bilgisel (phonotactics) bir amaçla kullanılan bir ünlüdür. İkinci grubu oluşturan içte ünlü türemesi (anaptyxis), iki ünsüzün (genellikle titreşimli, sonorant) arasına ünlü ses eklenmesidir. Genellikle bu durum sonorantların hecelenmesinin neticesinde ortaya çıkmaktadır. Ayrıca bu iki gruba dahil olmayan daha genel ses türemeleri de mevcuttur. Örneğin, ünlü türemesi kısa ünlülerde ikili ünlüleşme veya uzama şeklinde görülebilir. Ünsüz türemesi ise nazal bir ünsüz ile ardı sıra gelen bir oral

sesin arasındaki süre gecikmesinden dolayı ortaya çıkar. Sonuç olarak ortaya ses türemesi şeklinde, nazal olan ses ile aynı organlar vasıtasıyla çıkan ama genellikle nazal olmayan ses değerine sahip, oral bir durak çıkar. Bu sebeple bütün ses türemeleri bir şeyin “sıfırın yerine geçmesi” olarak yorumlanabilir ve “ $\emptyset \rightarrow X$ ” şeklinde formüle edilebilir (Lass 1984: 184).

4.4.1.1. Önde Türeme

Önde Ünlü Türemeleri

$\emptyset \rightarrow /a/$

Günümüz Farsçasında *ru:ze* kelimesi oruç anlamında kullanılmaktadır. Ölçünlü Türkmen Türkçesinde kelime *oraza* şeklinde; İran sahası Yomut ağzında *araza* şeklindedir. Türkçe kelimelerde baş seste [r] sesi yoktur. Alıntı kelimelerde Ölçünlü Türkmen Türkçesi ve ağızlarında bu sesin ön seste bulunması durumunda ünlü türemesi olayı görülebilmektedir. Dolayısıyla bu eğilim çerçevesinde İran sahası Nohur ağzında da ön seste yer alan [r] öncesi [a] sesinin türemesi olayı görülmektedir.

Far. (Eski Farsça) روزه **ru:ze** 'oruç' > Noh. **[ara:za]** 'a.' 0601111302/24, 0601120402/1; **[ara:za:]** 0601113202/23

$\emptyset \rightarrow /e/$

Ar. رجب **receb** 'heybetli, gösterişli' > Gök. **[eredʒep]** 'Recep, kişi adı' 0602110501/23

Ar. راجی **ra:ci** 'rica eden, yalvaran' > Gök. **[eræ:ɟi]** 'Raci, kişi adı' 0602211001/142, 0602211001/161, 0602211001/162; **[eræɟi]** 0602211001/136

$\emptyset \rightarrow /o/$

Alıntı kelimelerde baş seste [r] sesinin kullanılmamasına bağlı olarak ortaya çıkan bir ses olayıdır. Nohur ağzına ait derleme metinlerimizde bir kelimede tespit

edilmiştir.

Rus + [ça] > Noh. [orsɕa] 'Rusça, Rus dili' 0601113202/52

Ø → /o/

Alıntı kelimelerde baş seste [r] sesinin kullanılmamasına bağlı olarak ortaya çıkan bir ses olayıdır.

Rus + [dan] > Noh. [urusdan] 'Rustan' 0601113601/35

Önde Ünsüz Türemeleri

Ø → /w/

OTü. **ur-** ~ **ür-** 'vur-, döv-' DLT 59 > Noh. **[wur-]** 'vur-' 0601111902/35, 0601111202/102, 0601120401/30, 0601120401/30, 0601114102/69, 0601113202/47; + **[-uɕ]** > Noh. **[wuruɕ]** 'savaş' 0601114102/32

Ø → /h/

/h/ ünsüzü genellikle geniş ünlüler ile başlayan kelimelerin önünde türemektedir. Alili, Karadaşlı, Çovdur, Salır ağızlarında belli bir ölçüde de Yomut ağzının Batı alt ağzında kelime başı /h/ türemesi ses olayı görülmektedir (Amansarıyev 1970: 255). Bu ses olayının örneklerini Nohur ağzında da /h/ geniş ünlü ile başlayan kelimelerin ön sesinde görmekteyiz.

OTü. **emet** 'evet' DLT 37 > **eβet** > **evet** > Noh. **[xawa]** 'a.' 0601113202/70, 0601114102/9; **[xawwa]** 0601120402/5, 0601111202/171; **[χɒva]** 0601114102/20; **[χava]** 0601114102/51, 0601114102/74, 0601114102/99; **[χawa]** 0601111202/151, 0601114101/17, 0601113202/81, 0601113601/28, 0601113801/20, 0601114101/127, 0601120102/48

OTü. **eyle tegül mü; eyle** 'öyle' DK 37-2 + **tegül** 'değil' ED 480a, **tegül** 'Oğuzcada değil' DLT 165 + **[mü]** > Noh. **[xæ||æ]** 'öyle değil mi' 0601111901/41

Ø → /j/

Ünlü ses ile başlayan bazı kelimelerin önünde [j] ünsüzü türeyebilmektedir.

Bu ses olayı çoğunlukla dorsal ağızlarda ve Göklen, Sarık gibi bazı apikal ağızlarda görülmektedir. [j] sesi dorsal ağızlarda dar ve geniş ünlüler ile başlayan kelimelerin önünde, apikal ağızlarda ise genellikle /ɪ, i/ dar ünlülerinin önünde türemektedir (Amansarıyev 1970: 256). İran sahası Göklen ağızında da tespit edilen bu türeme olayı düz, geniş [a] ve [e], düz, dar [i] ve yuvarlak, dar [y] seslerinin önünde oluşabilmektedir.

OTü. **alın**; ***ha:ln** 'alın' TT 172, **alın** DLT 52 > Gök. **[jalun]** 'a.' 0502211901/162

OTü. **yürek**; **yüräk** 'kalp, yürek' EUTS 307, **yürek** 'kalp, yürek' ED 965a **yürek** 'kalp, yürek' DLT 33 > Gök. **[jyreḳ]** 'a.' 0502221001/61, 0502221001/62, 0502221001/63, 0503121102/141

OTü. **yüzük**; **yüzük** 'yüzük' DLT 452 > Gök. **[jyḍyk]** 'a.' 0503120701/86; **[jyḍyḳ]** 0503111201/50, 0503120701/86, 0503120701/88, 0503120701/90, 0503120701/91

Ar. اسير **esi:r** 'esir' > Gök. **[jeθi:r]** 'a.' 0502120601/33

Far. ابريشم **ebri:šem** 'ipek' > Gök. **[jif□]** 'a.' 0503120702/45, 0503120702/48, 0503120702/49, 0503120702/50, 0503120702/52; **[jypeḳ]** 0502222702/33, 0502222702/46

4.4.1.2. İçte Türeme

İçte Ünlü Türemeleri

Ø → /ä/

Nohur ağızında alıntı bir kelimede iki ünsüz sesin arasında [æ] sesinin türediği görülmektedir.

Ar. سهل **sehl** 'kolay' + Tü. **[çe]** > Noh. **[sæxæ[tʃæ]** 'küçük, ufacık' 0601113601/50

Ø → /ɪ/

OTü. **a:z**; **a:z** ED 277a, **a:z** ~ **az** DLT 50 > Gök. **[aḍura:q]** 'daha az' 0602211701/59

OTü. **başla-**; **başla:-** 'başlamak' ED 381b, **başla-** DLT 572 > Gök. **[baʃwula-]** 'başlamak' 0602110302/6

Ar. عقل 'aql' 'akıl' > Gök. **[aql]** 'a.' 0503121102/62, 0506110701/22

Ar. اصل 'aṣl' 'asıl, temel' > Gök. **[aθul]** 'a.' 0502222201/109, 0503210901/81, 0506120401/5, 0602110101/40, 0602110501/25, 0602211401/14

Ar. عيب 'ajb' 'ayıp' > Gök. **[ajwip]** 'a.' 0503121101/119

Far. بخش 'bahş' 'bağış, ihsan' + Tü. **[la]** > Gök. **[baɣuʃla-]** 'bağışlamak' 0602110101/97

Ø → /i/ türemesi

/i/ türemesi genellikle /r/ sesinden öce görülür. Çıkarılmasında dudaklar hafif açık, dil ucu serbesttir ve üst sıra dişlerinin etlerine değerek, ciğerlerden gelen soluğun özgür çıkmasını engelleyerek bir kapanma oluşturur ve soluk burdan geçerken dil ucu tireşir. Bu nedenle deydiği yere bir kaç vuruş yapar. [r] sesi Türkçe asıllı kelimelerin önsesinde bulunmayan akıcı seslerden biridir. Ancak alıntı kelimelerde, yerleşmiş kelimelerde kullanılmaktadır (Selen 1979: 93). İran sahası Göklen ağzında Türkçenin kelime başında /r/ sesinin kullanımına ilişkin gösterdiği hassasiyet daha ileri düzeydedir. Çoğu kez düşme eğilimi gösteren bu ses kelime içindeki hecelerin başında geleceği zaman önünde /ı/ veya /i/ sesinin türemesi durumu söz konusudur. Özellikle ad soylu kelimelerin kök ve gövdelerine eklenerek onlara 'biraz' veya 'daha' anlamı katan Türkmen Türkçesinde kullanımı yagın olan {rAk} ekinin mutlaka /ı/ veya /i/ seslerinin önünde türemesi ile kelimeye eklendiği tespit edilmektedir.

OTü. **ilk**; **ilk** 'ilk, her şeyin evveli' ED 140b, DLT 33 + **[(i)rä:k]** > Noh. **[iʃkirä:k]** 'daha önce' 0601113202/14

OTü. **i:n**; **äng'en** EUTS 72, **i:n** DLT 36 + **[i]** + **[rek]** > Gök. **[gĩ:ñĩrä:k]** 'daha geniş' 0502222201/82

OTü. **ke:ç**; **kè:ç** 'geç' TT 182, **kè:ç** (gè:c) 'geç' ED 692b + **[(i)rä:k]** > Gök.

[gi:dʒirä:k] 'daha geç' 0602110101/137; + **[(i)rä:k]** > Noh. **[gi:dʒirä:x]**

0601111202/143

OTü. **yigirmi**; **yigirmi** 'yirmi' EUTS 296, **yigirme** ~ **yigirmi** DLT 465 > Noh.

[**jiyirim**] 'a.' 0601111901/7; [**jiyrim**] 0601111202/105, 0601111302/15,
0601111302/16; [**jiyrimi**] 0601111202/196

Ar. غنیمت **gani:met** 'ganimet' + [**ra:k**] > Noh. [**ganimadiray**] 'biraz iyi, idare eder'
0601111302/3

Arapça ve Farsçadan alınan kelimelerde son seste yan yana gelen iki ünsüz
sesin arasında ünlü türemesi görülmektedir.

Ar. عكس '**aks** 'fotoğraf' > Gök. [**ækiö**] 'a.' 0502222202/4

Ar. دور **devr** 'devir, dönem' > Gök. [**dewir**] 'a.' 0506120601/15; [**döwir**]
0503210801/67, 0602211001/26, 0602211001/27; [**döwir**]
0502220301/14, 0503121101/124, 0506110201/138, 0602211001/133,
0602211001/135

Ar. رسم **resm** 'gelenek' > Noh. [**ræsim**] 'a.' 0601113801/42, 0601113801/45

Far. رزم **rezm** 'savaş' > Noh. [**ræzim**] 'a.' 0601113601/23

Ø → /u/ türemesi

Türkmen Türkçesinde kullanımı yagın olan {rAk} ekinin mutlaka /ı/ veya /i/
seslerinin önünde türemesi ile kelimeye eklenmekte olup Nohur ağzında tespit edilen
aşağıdaki örnekte bu ekin başında türeyen ünsüzün ilk hecede yer alan yuvarlak [o]
ünlüsünün etkisi ile yuvarlaklaşara [u] sesine değişmesi durumu söz konusudur. [u]
türemesi Göklen ağzında Arapçadan alıntılanan bir kelimedede son seste yan yana
gelen iki ünsüz sesin arasında telaffuzu kolaylaştırmak için türemiştir.

OTü. **sogık**; **soğık** 'soğuk' ED 808a, **sogı-** 'soğumak' DLT 562 + [**k**] + [**(ı)ra:k**] >
Noh. [**sowkura:χ**] 'daha soğuk, biraz soğuk' 0601113601/50, 0601113601/51

Ar. ظلم **zulm** 'zulüm' > Gök. [**öulum**] 'a.' 0503121101/246

İçte Ünsüz Türemeleri

Ø → /l/ türemesi

OTü. **ozakı**; **oza:kı** 'geçmiş zamana ait, eski' ED 284a, **ozakı** DLT 57 > Noh. [ozalɣa] 'a.' 0601111201/87

Ø → /y/ türemesi

OTü. **iz**; **iz** 'iz' EUTS 102, **i:z** ~ **iz** DLT > ÖTrkm. **ı:z** = Gök. [ijð] 'a.' 0602211302/28

OTü. **takı**; **takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' DLT 49, ED 466a + Far. هم **hem** > Gök. [dajem] 'dahi de' 0502120601/35

OTü. **te-**; **tè-** 'demek, söylemek' TT 182, **tı:** ~ **tı-** ~ **te-** DLT 554 > Gök. [dej-] 'a.' 0502221002/74, 0601110301/8, 0502222202/9, 0502121102/37, 0602110101/44, 0602211401/72, 0503111204/43, 0602211001/84, 0602211001/38

OTü. **kıkır-**; **kıkır-** 'bağırarak' ED 612, **kıkır-** 'yüksek sesle gülmek' DLT 83 > Gök. [ɣujɣur-] 'bağırarak' 0503120701/60

OTü. **kır**; **kır** 'gri' ED 641, DLT 163 > Gök. [ɣujr] 'kahverengi' 0502212001/19

OTü. **kızıl**; ***kızıl** 'kızıl' ED 682a, **kızıl** 'kızıl, her şeyin kırmızısı' DLT 32 > Gök. [ɣujðul] 'kırmızı' 0502221001/39

OTü. **kü:z** 'güz, sonbahar' TT 185, **kü:z** ~ **küz** DLT 164 > Gök. [gyjð] 'a.' 0602110302/6, 0602110501/28, 0503210801/34

Far. بیابان **biya:ba:n** 'çöl' > Gök. [bijejva:n] 'a.' 0503111203/121

Far. پنیر **peni:r** 'peynir' > Noh. [pæjnir] 'a.' 0601114101/34

Ø → /n/ türemesi

OTü. ***ı:s**; ***ı:s** 'koku' TT 176 + [i] > Gök. [i:nθi] 'koku' 0503120702/17

4.4.1.3. Sonda Türeme

Sonda Ünlü Türemeleri

Ø → [i]

OTü. **bil-**; **bil-** 'bilmek' ED 330b, **bil-** DLT 34 + [en] + [i] > Gök. [bi|æ:ni] 'bildiği'

0503121101/242, 0503121101/246, 0503121101/250, 0503121101/254,
0503121101/258

OTü. **birinç**; **bi:r** ~ **bir** 'bir' ED 353b, **bi:r** ~ **bir** DLT 12, **birinç** ED 367a, **birinç**
DLT 607 + **[i]** > Gök. **[birindzi]** 'birinci' 0502121102/14, 0602211001/19,
0601111501/49, 0602211002/33

OTü. **bi:ş**; **bè:ş** 'beş' TT 182, 73 **bè:ş** 'beş' ED 376a, **bi:ş** DLT + **[inç]** + **[i]** > Gök.
[bæ:findzi] 'beşinci' 0503210801/64

4.4.2. Düşme

Ses düşmesinin kuralları ses türemesinin aynadan yansıması gibi düşünülebilir ve “ $X \rightarrow \emptyset$ ” şeklinde fomüle edilebilir. Ses düşmesi türleri öndeki parçanın düşmesi ile oluşan önses düşmesi, iç sesteki sesin düşmesi ile oluşan iç ses düşmesi ve son sesin düşmesi ile oluşan son ses düşmesinden meydana gelmektedir. Ses düşmesi sıklıkla yumuşamanın son evresinde gözlemlenmektedir. Bir parça genellikle ne kadar güçsüzse ses düşme ihtimali o kadar yüksek olmaktadır. Bu sebeple ünsüz sesler güç skalası boyunca hareket ettikçe düşmeye uğrama ihtimalleri artmaktadır ve vurgusuz ünlüler, genellikle vurgulu ünlülerden daha fazla düşmeye eğilimlidirler. Ayrıca bazı az rastlanır durumlarda yüksek ünlüler (high vowels) alçak ünlülerden (low vowels) görece daha kısa oldukları için daha zayıf olabilmektedirler (Lass 1984: 186-187).

4.4.2.1. Ön Ses Düşmesi

Önde Ünlü Düşmesi

/e-/ → $\emptyset$

OTü. **et-**; **ät-** 'etmek' EUTS 78, **et-** DLT 167 + **[-er]** > Gök. **[der]** 'eder'
0503210801/26

/ö-/ → Ø

OTü. **üçün; üçün** 'için' ED 28b, **üçün** 'sebebe ifade eden bir edat, için' DLT 50 > Noh.

[tʃyri] 'ötürü' 0601110301/48, 0601110301/56, 0601111201/95,
0601113201/21

Önde Ünsüz Düşmesi

/b-/ → Ø

Ortak Türkçede kelime başında bulunan [b] sesleri ölçünlü Türkmen Türkçesinde korunmakla beraber İran sahası Nohur ağzında bazen düşebilmektedir.

OTü. **birle; birle** 'ile' ED 364b, **birle** DLT 36 > Noh. [iɭæ] 'a.' 0601113202/113;

Noh. [iɭæn] 0601114101/66

OTü. **bol-; bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-** DLT 263 > Noh. [ol-] 'a.' 0601111302/5,

0601120102/7, 0601114101/52, 0601120102/4, 0601111202/190,
0601120102/13, 0601111301/27

/h-/ → Ø

Kelime başında [h] sesinin düşmesi yaygın olup alıntı kelimelerde dahi görülür. Eski Farsçadan alıntılanan *hemana* 'örneğin' kelimesi ölçünlü Türkmen Türkçesinde *hamala* şeklinde ve Yomut ağzı gibi bir çok ağızda *hemana* şeklinde kullanılmaktadır. Ancak Nohur ağzında kelime başı [h] sesinin düşmesi eğilimine bağlı olarak bu kelime aşağıdaki şekillerde kullanılmaktadır:

Far. همانا **hema:na:** 'örneğin' > Noh. [ama:la] 'a.' 0601120101/29; [æma:læ]
0601111301/28

ÖTrkm. **heley** 'kadın' = Gök. [æ:lej] 'a.' 0502211901/69

Far. هفته **hafta** > Gök. [epte] 'a.' 0502221001/12; + Tü. [çı] > **hefteçi** > **hepteçi** >
hebteci > Gök. [ebtedji] 'haftacı' 0602210801/28

Far. هر **her** 'her' > Noh. [ær] 'a.' 0601111201/33, 0601111201/44

Farsça *hem* 'de, da' eki ölçünlü Türkmen Türkçesinin ve bazı ağızlarında ekleşmiş ve uyuma tabi tutulmuştur. Ancak İran sahasında Göklen ve Nohur Türkmenlerinde baş sesteki [h] ünsüzü genelde düşmesine karşın tam anlamıyla ekleşmemiş ve uyuma girmemiştir. Hatta *hem* şeklinin kullanımı da yaygınlık göstermektedir. Ekin ünlüsünün düştüğü, ancak tam anlamıyla ekleşmediği şu örnekleri derleme metinlerimizde tespit etmekteyiz:

Far. هم **hem** 'de, da' > Noh. [æm] 'a.' 0601110301/52, 0601111201/116, 0601111201/91, 0601111202/189, 0601113202/79, 0601114101/140, 0601114102/84; [em] 0601120401/15, 0601120401/6

Far. هم **hem** 'de, da' > Gök. [am] 'a.' 0502120601/59, 0502121102/103, 0502211901/146, 0502221001/111, 0502221001/48, 0502222201/118, 0502222202/56, 0502222701/22, 0502222702/9, 0503111101/10, 0503210801/34, 0503210901/41, 0506110201/120, 0601111501/11; [æ:m] 0503210901/71, 0506110201/46

/l-/ → Ø

İran sahası Nohur ağızına ait derleme metinlerimizde alıntı bir kelimede kelime başında [l] düşmesi olayı tespit edilmiştir. Bu husus kelime başında [l] ünsüzünün kullanımının Türkçe kökenli kelimelerde görülmemesi dolayısıyla ortaya çıkan bir ses olayıdır.

Ar. **lebbeyk** 'Allah tarafından verilen bir çağrıya evet demek' > Noh. [æbbejk] 'a.' 0601120101/7

/y-/ → Ø

İran sahası Nohur ağızında kelime başındaki [j] seslerinde düşme eğilimi görülmektedir.

OTü. **yel-** 'koşmak' > ÖTrkm. **yıldam** 'hızlı koşan' = Noh. [illam] 'a.' 0601111202/146, 0601111202/163; [illa·m] 0601111202/144,

0601111202/145, 0601111202/162

OTü. **yıl; yıl** 'yıl, sene' EUTS 294, **yıl** DLT 327 > Noh. **[i:]** 'a.' 0601111902/29

OTü. ***yış-; yışığ** 'ip, kolan' DLT 90 > Gök. **[i:]** 0502222201/121, 0503210901/28, 0503210901/29, 0502222201/121

OTü. **yi:-; yi:-** '(bir şey) yemek' DLT 448 > Noh. **[ij-]** 'a.' 0601111202/169, 0601113202/97; Gök. **[i:-]** 0602110102/19, 0503111101/72, 0602110501/12, 0506110701/50, 0503111101/119, 0503111203/186, 0503111101/164, 0503111101/165, 0502222202/56, 0502222202/57; + [-miş] > Gök. **[i:mi:]** 'yemek, yiyecek' 0602110101/36

OTü. **yi:m; yim** 'yem, yemek' EUTS 296, **yi:m** 'yiyecek, rızık' DLT 241 > Noh. **[i:m]** 'yem' 0601113201/31; Gök. **[i:m]** 0602110101/119

OTü. **yinçge; yinçgä** 'ince' EUTS 297, **yinçge** 'herhangi bir şeyin incesi, ince' DLT 610 > **inçge** > Gök. **[in:]** 'a.' 0602211701/51, 0602210801/24, 0602210801/1, 0602211502/3

4.4.2.2. İç Ses Düşmesi

İçte Ünlü Düşmesi

/-a-/ → Ø

İç seste [a] sesinin düşmesi Nohur ağzında birleşik kelime yapılarında görülmektedir. Ünlü bir ses ile başlayan ve ünlü bir ses ile biten iki kelimenin birleşmesi sonucunda ünlü seslerin yan yana gelmesine bağlı olarak ünlü seslerden birinin düşmesi durumu söz konusu olmaktadır.

OTü. **ata; ata** 'baba' EUTS 24, ata DLT 27 + Far. ايشان **i:ša:n** + **[lar]** > Gök. **[ati:]** 'Ata hazretleri' 0601110801/27

OTü. **takı; takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' DLT 49, ED 466a + **ay** > Noh. **[daj]** 'dahi ay' 0601111202/164

OTü. **koşa** 'ikişer ikişer, çiftler çiftler' DLT 458 + **erken** 'iken' DLT 66 > Noh. **[go:]** 'çiftken' 0601114102/32

Far. بازار **ba:za:r** 'pazar, çarşı' > Gök. **[ba:]** 'a.' 0502211901/133

/-ä-/ → Ø

OTü. **neme et-**; **neme** DLT 549 'şey' + **et-** 'şey etmek' > Noh. **[næ:mæt-]** 'ne etmek' 0601113202/43

OTü. **yığın-**; **yığın-** 'kendisi için toplamak, biriktirmek' DLT 479 + **[-a]** + **[-l]** + **[aş]** + **[-ar]** + **[lar]** > Noh. **[juɯɯnæʃælʃæ]** 'toplaşırılar' 0601111201/102

/-e-/ → Ø

İran sahası Nohur ağzında ünlü düşmesinin bu türü iki kelimenin birleşmesi durumunda vurgusuz kalan sesin düşmesi sonucunda ortaya çıkmaktadır.

OTü. **şu**; ***uş** + **eyle** > **şu eyle** > **şeyle** + **et-** DLT 167 + **[-ip]** > Noh. **[ʃæjdip]** 'şöyle edip' 0601111202/150, 0601114101/151

OTü. **bi:r**; **bir** ED 353b, **bi:r**; **bir** 'bir' DLT 12 + Far. **هم** **hem** 'de' > Gök. **[bi:rim]** 'biri de' 0602211001/92

OTü. **eçe**; **eçe** 'abla, büyük kız kardeş' ED 20a, DLT 56 > Gök. **[edzekæ:]** 'abla veya hala' 0502121102/67

OTü. **eke**; **eke:** 'abla; hala' ED 100b, **eke** 'abla, büyük kız kardeş' DLT 56 + **eçe** 'abla, büyük kız kardeş' ED 20a, DLT 56 > Gök. **[ekedzi]** 'abla veya hala' 0502221001/14, 0602211302/12; + **[miz]** > Gök. **[ekedzi:miö]** 0602211302/11

Ar. **اهمیت** **ehemmiyet** 'önem' > ÖTrkm. **ehmiyet** = Gök. **[æhmijet]** 'a.' 0502121102/112

Far. (Mazenderan lehçesi) **cu:neka:** 'genç öküz' > Gök. **[dʒõŋŋæ:]** 'a.' 0503111202/19

Far. **جرعه** **cüre** 'tür' + **ät-** 'etmek' EUTS 78, **et-** DLT 167 > Gök. **[dʒyret-]** 'türlü etmek' 0502221003/41

/-ɪ-/ → Ø

Türkçe kelimelerde ikiden fazla heceli kelimelerin sonunda ünsüz olmayan orta hece ünlüsü çoğu kez düşmektedir (Ergin 1993: 49). Bu genel eğilim kapsamında, ek alın kelimelerin iç hecesinin sonunda kalan [u] altsesi düşmektedir.

OTü. **adır-**; **adır-** 'ayırarak' ED 66b, **adır-** DLT 98 + **[-ip]** > Gök. **[aɟrup]** 'ayırıp'

0502211901/57

OTü. **ağız**; **ağız** 'ağız' ED 98a, **ağız** DLT 486 + [ɪ] > Gök. [aɣðɪ] 'ağız'
0502211901/144, 0502211901/149, 0502211901/48, 0503121101/182,
0503121101/184, 0506110201/16, 0602211701/56

OTü. **al-**; ***al-** 'almak' ED 124b+ [a] +**koç-** ~ **kot-** 'koymak, bırakmak' ED 595b,
DLT 337 + [-ar] + [-ız] + [mu] + [erki] > Gök. [alaxarθmuqa:] 'alıverir
miyiz?' 0602211901/18

OTü. **alın**; **ha:lın** 'alın' TT 172, **alın** 'alın' DLT 52 + [ɪ] + [n] + [a] > Gök. [a:lnuna]
'alınına' 0503111202/142

OTü. **bar-**; **bar-** 'gitmek' ED 354a, **bar-** 'gitmek' DLT 283 + [-ış] + [ın] + [a] > Gök.
[barʃuna] 'varışına' 0502222202/16, 0602211002/32

OTü. **bol-**; **bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-** DLT 263 + [-dı] + [-ow] > Gök. [boldow]
'oldu ya' 0503210801/4

OTü. **buyıl**; **bu**; **bu**: 'bu' ED 291b, **bu** DLT 29 + **yıl** 'yıl,sene' EUTS 294, **yıl** DLT
327 + [a] > Gök. [byj]æ:] 'ya bu yıl' 0601110801/20

OTü. **takı**; **takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' DLT 49, ED 466a > Noh.
[daɣda] 'dahi de' 0601111201/108

OTü. **kadın**; **ka:dın** 'kayın, dünür' TT 173, **kadın** 'kayın' DLT 27 + **ana** 'ana, anne'
ED 169b, DLT 27 > Gök. [ga:jnne] 'kaynana' 0502221002/59

OTü. **kadıt-**; **kadıt-** 'dönmek, geri dönmek' ED 596a, **kadıt-** DLT 416 > Noh.
[gajd-] 'a.' 0601113202/117, 0601113202/127, 0601113202/134,
0601114102/75, 0601110301/49, 0601120401/13, 0601120401/17

OTü. **karın**; **karın** 'karın' ED 661a, DLT 27 + [ɪ] > Noh. [garni] 'karnı'
0601114102/50

OTü. **kıkır-**; **kıkır-** 'bağırmaq' ED 612, **kıkır-** 'yüksek sesle gülmek' DLT 83 + [-ıl] +
[-ıp] > Noh. [ɣu:ɣurɫɪp] 'bağrılıp' 0601111202/162

OTü. **okı-**; **okı-** 'çağırmaq' BK D 28, **okı-** DLT 556 + [t] + [-ıl] > Noh. [oxtul-]
'okutulmak' 0601111201/38

OTü. **şu**; ***uş** 'gösterme edatı, işte' DLT. 30 (ETü. *uş ol > uşol > şol > şu) + [ɪ] +
Far. هم **hem** > Noh. [ʃunam] 'şunu da' 0601114101/120

OTü. **tanu-**; **tanu:-** ED 515a, **tanu-** 'söz buyurmak, tavsiye etmek' DLT 324 + [-ş] +

Far. هم **hem** > Noh. [**tanfam**] 'tanış da' 0601113801/36

OTü. **taşgaru**; ***taşgaru** 'dışarı' ED 563a + [**+dan**] > Noh. [**dafardan**] 'dışarıdan' 0601111201/117

OTü. **tokı**; **tokı**: 'bir şeye vurmak' ED 467, **tokı**- 'dokumak' DLT 562 + [**ma**] + [**-y**] + [**mız**] > Noh. [**toxmijmiz**] 'dokumuyoruz' 0601114101/18

OTü. **tur-**, **tur**- 'kalkmak, ayakta durmak, durmak' EUTS 253, **tur**- 'durmak' DLT 229 + [**-ış**] + [**ı**] + [**n**] + [**a**] > Gök. [**durşuna**] 'duruşuna' 052222202/65, 0602110102/17

OTü. **yañı**; **yangı** 'yeni, taze' EUTS 283, **yañı** DLT 189 + [**kı**] > Noh. [**jānqı**] 'biraz önce, deminki' 0601111201/102, 0601111201/117, 0601113601/104; Noh. [**jænki**] 0601114102/33, 0601114102/52, 0601114102/81, 0601114102/87, 0601114102/88

OTü. **ya:ş**; **ya:ş** 'yaş, taze, yeşil' TT 175, **ya:ş** 'insanın yaşı' DLT 159 + **ulug** 'yüce, ulu, büyük' DLT 37 > Noh. [**ja:ful**] 'yaşlı' 0601113202/102, 0601113801/50

OTü. **yokaru**; **yokaru**: 'yukarı' ED 906b, **yokaru** 'yukarı' DLT 83 + [**dan**] > Noh. [**joɣardan**] 'yukarıdan' 0601114102/77; + [**sı**] > Noh. [**joɣarsı**] 'yukarısı' 0601110301/52

Ar. قوى **qavi**: 'güçlü' > ÖTrkm. **govı** + [**ra:k**] > Noh. [**gowraq**] 'daha iyi' 0601114101/51

/-i-/ > Ø

OTü. **berü**; **be:rü** 'beri' TT 180, **berü** 'beri, konuşana doğru' DLT 29 + [**de**] > Noh. [**bærdæ**] 'beride' 0601114102/19; Gök. [**bæ:rde**] 0502121101/2; + [**rä:k**] > Gök. [**bæ:rræ:k**] 'daha beri' 0503111202/137, 0503111202/26; + [**si**] > Gök. [**bæ:rθi**] 'berisi' 0503111203/82

OTü. ***beykel-**; **bedü-** 'büyümek' ED 299b, **bedü-** DLT 558 + [**el**] > Gök. [**bejy'e[-]**] 'yükselmek' 0503120702/23, 0602211002/2, 0503120702/22, 0503120702/20

OTü. **bil-**; **bil-** 'bilmek' ED 330b, **bil-** 'a.' DLT 34 + [**-ış**] + [**imiz**] + [**e**] > Gök. [**biljimðe**] 'bilişimize' 0602211001/97

OTü. **çepiş**; **çepiş** 'altı aylık keçi yavrusu' ED 399a, **çepiş** 'altı aylık keçi yavrusu' DLT 185 + [**iŋ**] > Noh. [**ʃəwʃiŋ**] 'altı aylık keçi yavrusunun' 0601114102/96

OTü. **ek-**; **ek-** 'ekmek' ED 100a, DLT 94 + [**-ış**] + [**imiz**] > Gök. [**ekfimið**] 'ekişimiz'

0601110801/20

OTü. **eşid-**; **êşid-** 'işitmek' ED 257b, **eşit-** DLT 114 + [en] + [ler] + [imiz] > Gök.

[eʃdeʎlemið] 'işittiklerimiz' 0602110301/16

OTü. **keçi**; **keçi:** ED 695a, **eçkü** 'keçi' ED 24b, **eçkü** 'keçi' DLT 60+ **kulak** 'kulak' ED 620b, DLT 76 > Gök. [ketʃgulaq] 'kızarmış hamurdan yapılan bayramlardan dağıtılan küçük börek' 0502120601/145

OTü **kel-**; **kel-**'gelmek' ED 715b, DLT 29 + [-iş] + [imiz] > Gök. [geʎʃimið] 'gelişimiz' 0602211401/30, 0502121101/37

OTü. **kelin**; **kelin** 'gelin' ED 719a, **kelin** 'a.' DLT 204 + [im] > Noh. [gæʎnim] 'gelinim' 0601114101/135; + [niŋ] > Gök. [geʎniŋ] 'gelinin' 0502120601/55, 0502222201/232, 0502222201/64

OTü. **te-**; **tè-** 'demek, söylemek' TT 182, **ti-** ~ **ti-** ~ **te-** 'demek, söylemek' DLT 554 + [iş] + [im] > Gök. [diʎʃim] 'deyişim' 0502121102/81

OTü. ***tüşinik**; **tüş-** 'düşmek' ED 560a, **tüş-** DLT 270 + [ün] + [ik] + [i] > Gök. [dyʃniki] 'kavraması' 0503121101/3

OTü. **yaşa-**; **yaşa-**'yaşamak' EUTS 289, **yaşa-** 'a.' DLT 481 + [y] + [ış] + [ıyız] > Noh. [ja:ʃæjʃũnũz] 'yaşayışınız' 0601113202/80

OTü. **yigirmi**; **yigirmi** 'yirmi' EUTS 296, **yigirme** ~ **yigirmi** DLT 465 > Noh. [jiyrim] 'a' 0601111202/105, 0601111302/15, 0601111302/16; [jiyrimi] 0601111202/196

Far. کشاورزی **keşa:verzi:** 'çiftçilik' + Tü. [lik] > Noh. [keʃa:værzʎi] 'çiftçilik' 0601111201/59; Noh. [ki:ʃaværzluʁ] 0601111202/45

Far. ذهن **zih**n 'zihin' + Tü. [im] > Gök. [ðejnim] 'zihnim' 0602110101/100

/-u-/ → Ø

OTü. **bu**; **bu:** 'bu' ED 291b, **bu** DLT 29 + **ejja:m** + [da] > Gök. [beja:m] 'bu zamanlarda' 0506110201/124; + **yü:z** 'yüzey, ön' DLT 45 > Gök. [by:ð] 'bu taraf' 0502222702/35, 0602211001/19, 0602211001/35

OTü. **boyun**; **boyun** 'boyun, ense' EUTS 49, **boyın** ~ **boyun** 'insan vb.'nin boynu' DLT 376 + [ı] + [n] + [a] > Noh. [bojnuna] 'boynuna' 0601111301/23, 0601111301/12, 0601120101/11, 0601120101/24, 0601111301/13, 0601120101/12; + [ıyız] + [a] > Gök. [bojnũnũða] 'boynunuza'

0601111501/85

OTü. **burun**; **burun** 'önce,önceleri' EUTS 54, **burun** 'burun' DLT 201 + [ɪ] > Noh. [burni] 'burnu' 0601114102/19

OTü. **buyur-**; **buyur-** 'buyurmak, emretmek' ED 387b, **buyur-** DLT 526 > Noh. [bujrujændæ] 'buyurduğunda' 0601120101/7; + [du] > Gök. [byjrdi] 'buyurdu' 0502222201/14, 0502222201/15, 0502222201/16

OTü. **kanı**; **ka:nı** ~ **ka:ɲu** 'hangi, ne' ED 863b, **kanı** 'nerede, hani' DLT 35 > Noh. [χajsi] 'hangisi' 0601113202/104, 0601113202/32, 0601113601/72

OTü. **kavur-**; **kağur**, **kavur-** ~ **kawur** 'kavurmak' ED 586a, **kawur-** DLT 310 + [-a] + [mız] > Noh. [gawramız] 'kavuruyoruz' 0601114101/47

OTü. **oğul**; **oğul** 'oğlan' ED 83b, **ogul** ~ **oğul** DLT 37/24 + [ɪ] > Gök. [oɣli] 'oğlu' 0502211901/162, 0502220301/44, 0503120701/61, 0506110201/57, 0506120501/35

OTü. **soğuk**; **soğuk** 'soğuk' ED 808a, **sogı-** 'soğumak' DLT 562 + [ra:k] > Noh. [sowɣura:χ] 'daha soğuk, biraz soğuk' 0601113601/50, 0601113601/51

OTü. **togru**; **toğuru** 'doğru' ED 473a, **togru** 'kılıç, hançer ve bıçağın, kabzaya sokulan kuyruğu' DLT 212 > Gök. [doɣru] 'doğru' 0602211302/95, 0602211302/99; [doɣruw] 0503121101/181, 0602211302/2

OTü. **tayağı**; **ta:yağı** 'çakıl taşı' ED 568b, **tayagu** 'iri taş,kerpiç' DLT 521 + [ra:k] > Gök. [dajawra:q] 'daha güçlü' 0503121101/129

OTü. **ugur** DLT 39 + [ɪ] + Far.همم **hem** 'de, da' > Noh. [uɣrijæm] 'yolu, istikameti de' 0601111302/2, 0601120102/2, 0601111202/58, 0601111202/52, 0601120101/28, 0601111301/27

OTü. ***uluk**; **uluğ** ED 136b, **ulug** 'yüce, ulu, büyük' DLT 37 + [kan] > Noh. [olaqan] 'büyük, ulu' 0601111202/108, 0601111301/19; [oloqan] 0601113601/69

OTü. **ya:ş**; **ya:ş** 'yaş, taze, yeşil' TT 175, **ya:ş** 'insanın yaşı' DLT 159 + **uluğ** ED 136b, **ulug** 'yüce, ulu, büyük' DLT 37 > Noh. [jaɣulla] 'yaşlılar' 0601113202/1040601113202/96

/-ü-/ → Ø

OTü. **içegü**; **içe:gü** 'bağırsak' ED 25; **içegü** 'kaburga kemiklerinin içinde kalan kısım'

- DLT 81, + [si] + [ni] > Noh. [yʈfæysini] 'bağırsak' 0601114102/50
- OTü. **köngül** 'gönül' DLT 63 + [im] + [e] > Noh. [gəwnimæ] 'gönlüme' 0601114102/84, 0601114102/55
- OTü. **şu**; ***uş** 'gösterme edatı, işte' DLT. 30 (ETü. *uş ol > uşol > şol > şu) + **yü:z** 'yüzey, ön' DLT 45 + [e] > Noh. [ʃø jðæ] 'şu tarafa' 0601120401/23; + **kün** ~ **kü:n** 'gün' DLT 47 + Far. هم **hem** > Noh. [ʃyjn æm] 'şu gün de' 0601111202/141; + **yü:z** 'yüzey, ön' DLT 45; Noh. [ʃu jzæ] 'şu yüze şu tarafa, şuraya' 0601114102/83

İçte Ünsüz Düşmesi

/-b-/ → Ø

Ortak Türkçede kelime içerisinde yer alan [b] ünsüzünün düşmesi ile ilgili olarak İran sahası Nohur ağzında bir örnek tespit edilmiştir.

- OTü. **suvluğ**; **su:b** 'su' TT 180, ***suvluğ** 'sulu' ED 788b **suw** ~ **su:w** 'su' DLT 12 + [lɪg] > Noh. [suli] 'sulu' 0601113601/54; [suli] 0601113201/43

/-ç-/ → Ø

İran sahası Nohur ağzında alıntı bir kelimeye çıkış yerleri diş-eti damak olan [ʧ] ve [ʃ] seslerinin yan yana gelmesine bağlı olarak en az çaba gayreti ile [ʧ]'nin düşmesi durumu vakasal olarak oluşmuştur.

- Far. پنجشنبه **pençşenbe** 'perşembe' > Noh. [pænʃæmmæ] 'a.' 0601113202/157

/-d-/ > /-y-/ > Ø

Ortak Türkçedeki /d/ sesi [j] altsesine değişmektedir. Ancak [j] sesi yarı ünlü bir özellikte olup düşme eğilimi kelime içerisinde her konumda görülmektedir. Nohur ağzında bu hususun kelime içerisinde görüldüğü şu örnekler tespit edilmiştir:

- OTü. **koduber-**; **koy-** ~ **kod-** ED 674b, **kod-** ~ **kot-** 'koymak, bırakmak' DLT 337 + [u] + **bi:r-** ~ **bir-** ~ **ber-** 'vermek' DLT 79 + [e] + [di] > Noh. [qo:berædi] 'koyuveriyor' 0601111902/36

OTü. **kudruk; kuduruk** 'kuyruk' ETG 284, **kudruk** DLT 170 + [i] > Noh. [cu:ri*bi*] 'kuyruğu' 0601120402/27; [cu:ru*bi*] 0601120101/29; [cu:ri*bi*] 0601111301/28

/-g-/ → Ø

Ortak Türkçe kelimelerin iç ve son sesi ile bazı eklerin sonunda bulunan [g] sesleri ölçünlü Türkmen Türkçesinde ve ağızlarında düşme eğilimi göstermekte olup bu husus İran sahası Göklen ve Nohur ağızlarında da kurallı şekilde gerçekleşmektedir.

OTü. **eşek; eşgek** 'eşek' ED 260a, **eşek ~ eşgek** 'a.' DLT 68 > Gök. [e*f*ek] 'a.' 0502121102/28, 0503111203/36; [e*f*ek] 0602110201/16

OTü. **içgerü; içgerü** "içeri" ED 25b, **içger-**'içeriye sokmak' DLT 120 > **içgeri** > Gök. [i*f*eri] 'a.' 0503111101/80, 0602211002/51

OTü. **ilgerü; ilgerü**: 'ileri' ED 144a > **ilgeri** > Gök. [i*f*eri] 'a.' 0602211002/22, 0602211002/49, 0602211002/82

OTü. **kal-** ~ **ka:l-**; **ka:l-** 'kalmak' TT 173, **kal-** ~ **ka:l-** DLT 513 + [-gan] > Noh. [ca:lan] 'kalan' 0601111202/123, 0601111301/15, 0601120101/15, 0601111202/132

OTü. **kutgar-; kutgar-** 'kurtarmak' ED 599b, **kutgar-** DLT 363 > Noh. [gu:tar-] 'kurtarmak, bitmek' 0601120401/16, 0601111202/89, 0601111201/9

OTü. **tegül; tegül** 'değil' ED 480a, **tegül** 'Oğuzcada değil' DLT 165 > Noh. [dæ:ɭ] 'a.' 0601110301/13, 0601111201/63, 0601113202/132, 0601113202/89, 0601113601/81, 0601114101/100, 0601114102/68, 0601120402/28

OTü. **öten; öt-** 'bir şeyi delip geçmek, bir yeri geçmek' ED 39a, **öt-** DLT 186 > Noh. [øtæn] 'geçen, geçmiş' 0601113801/56

OTü. **yalgan; yağlan** 'yalan' ED 926b, **yalgan** DLT 460 + [çɭ] > Noh. [jalan*f*i] 'yalancı' 0601113202/33, 0601113202/72

OTü. **yinçge; yinçgä**'ince' EUTS 297, **yinçge** 'herhangi bir şeyin incesi, ince' DLT 610 > **inçge** > Gök. [in*f*e] 'a.' 0602211701/51, 0602210801/24, 0602210801/1, 0602211502/34

OTü. **kal-** ~ **ka:l-**; **ka:l-** 'kalmak' TT 173, **kal-** ~ **ka:l-** DLT 513 + [-gan] + [ça] >

Gök. [ca:landʒa] 0502121102/30

OTü. **katıg; katıḡ** 'katı, sert' ED 597b, **katıg** DLT 68 + [lık] > Gök. [catuluq] 'sertlik' 0602211301/28

OTü. **kazan-; kazḡan-** 'kazanmak' ED 683a, **kazgan-** DLT 391 > Gök. [caḏan-] 'a.' 0602110302/58, 0503210901/92

OTü. **kızıl; *kızḡıl** 'kızıl' ED 682a, **kızıl** DLT 32 > Gök. [cuḏul] 'kırmızı' 0502211901/60

OTü. **kutgar-; kutḡar-** 'kurtarmak' ED 599b, **kutgar-** DLT 363 > Gök. [gutar-] 'bitmek' 0503111202/132, 0602110302/29, 0502222702/49, 0502222202/55, 0503210801/104

OTü. ***targa-; tara-** '(saç vb. için) taramak' ED 532a, DLT 559 + [-n] > Gök. [daran-] 'taranmak' 0503121102/113

OTü. **targak; tarḡa:k** 'tarak' ED 539b, **targak** DLT 11 > Gök. [daraq] 'a.' 0503120702/77

OTü. **tawıḡgan; tabıḡgan** 'tavşan' T 8, **tawıḡgan** DLT 379 > Gök. [tawfan] 'a.' 0602110302/70, 0602110302/73

OTü. **tolḡa-; tolḡa:-** 'bükme' ED 497, **tolga-** 'dolamak' DLT 571 + [malı] > Gök. [dolomli]- 'dolamalı' 0602211901/12

/-h-/ > Ø

İran sahası Göklen ve Nohur ağızlarında sadece alıntı kelimelerde kullanılan [h] altsesi iç seste düşebilmektedir.

OTü. **takı; takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' DLT 49, ED 466a + Far. هم **hem** > Gök. [dajem] 'dahi de' 0502120601/35

Ar. جهت **cihet** 'yön, taraf' + Tü. [leyin] > Gök. [dʒæ:tʃin] 0602110102/59; + Tü. [den] + Far. هم **hem** 'de' > Gök. [dʒæ:tʃdenem] 'yönden de' 0602211302/75

Ar. احتیاج **iḥtiya:c** 'ihtiyaç' > Gök. [æ:tijæ:dʒ] 'a.' 0602211701/70

Far. ده **deh** 'on' + Far. یک **yek** 'bir' + Tü. [i] + [ni] > Gök. [dæ:jæy'ini] 'onda bir vergi, öşür' 0506120401/26, 0506120401/24

Far. مشهد **meşhed** 'Meşhed şehri' > Noh. [mæʃæd] 'a.' 0601120401/24, 0601120401/31; Noh. [mæʃæt] 0601120401/32, m. + tən 0601111902/27, 0601111902/28, 0601120401/24

Far. پهلوان **pehleva:n** 'pahlivan, güreşçi' > Noh. **[pæ:liwa:l]** 'a.' 0601111202/52;
[pæ:liwal] 0601111202/51

Far. تهران **tahra:n** 'Tahran, İran'ın başkenti' > Noh. **[tæjra:n]** 'a.' 0601120102/41,
 0601111302/41

/-k-/ → Ø

/k/ sesi ile biten bazı kelimeler {+cIK} küçültme ekini aldıklarında son seslerinde bulunan ünsüz ses düşer (Amansarıyev 1970: 243). /k/ sesinin söz konusu eki alarak düşmesi durumu Nohur ağzında da tespit edilmiştir. Göklen ağzına ait derleme metinlerimizde da /k/ sesi ile biten bir kelimenin belirtme durumu eki alması ile sonundaki ünsüzün düştüğü bir örnek bulunmaktadır.

OTü. **kiçig; kiçig (sü:cig)** 'küçük' ED 696a, **kiçig** 'küçük' DLT 59 + **[rä:k]** + **[çik]** >
 Noh. **[kiʃiræ:ɟik]** 'daha küçücük' 0601113601/96

ÖTrkm. **töverek; tegerek** < **teg** + **[e]** + **[rek]** TSKS 356 > Noh. **[tø:ræ:ni]** 'etrafını'
 0601114101/65

/-l-/ → Ø

Ölçünlü Türkmen Türkçesinde de görüldüğü üzere ortak Türkçede ilk hecenin sonunda veya ikinci hecenin başında kullanılan [l] sesi düşmektedir. İran sahası Nohur ağzında bu ses olayına alıntı kelimelerde de rastlanmaktadır.

OTü. **altmış; altmış** ED 130b > Gök. **[atmuʃ]** 'a.' 0503111201/110,
 0601111501/104

OTü. **ba:r tegülmü; ba:r** 'var' TT 172, **ba:r ~ bar** DLT 34 + **tegül** 'değil' ED 480a +
[mü] > Gök. **[ba:dæ:m]** 'var değil mi, var ya' 0502222201/3

OTü. **ne;; ne:** 'ne' TT 181, **ne:** DLT 34 + Ar. **hil** + Tü. **[li]** > Noh. **[næ:xiʃi]** 'ne türlü'
 0601113202/82, 0601113202/83

OTü. **keltür-; keltür-** 'getirmek' ED 716b, DLT 14 > Noh. **[gætir-]** 'a.'
 0601113201/23, 0601111202/89, 0601114102/97, 0601111201/110,
 0601113202/147, 0601111201/56, 0601113801/39; Gök. **[getir-]**
 'a.' 0503120701/67, 0502211901/132, 0502211901/133, 0506110201/96,

0506110201/97, 0503120701/62, 0602110501/21; Gök. **[gætir-]**
0502222202/60; + **[-il]** > Noh. **[gætiri-]** 'getirmek' 0601114101/121;

OTü. **oltur-**; **olur-** 'oturmak' EUTS 141, **oltur-** ~ **oldur-** DLT 275 > Gök. **[otur-]** 'a.'
0506120401/21, 0602211002/39, 0502222701/57, 0502222201/103,
0503121101/171, 0503121101/55, 0506120401/13, 0602211002/24,
0602211302/53; + **[mak]** > Noh. **[oturmay]** 'oturmak' 0601120402/6,
0601113601/16

OTü. **yañ;** **yañ** ED 940b, 'nesnenin kalıbı, kalıp', **yañ** DLT 602 + **[lg]** > Noh. **[ja:ni]**
'yani' 0601113202/79

/-n-/ → Ø

İran sahası Göklen ve Nohur ağızlarında dilin tarihî gelişim sürecine bağlı olarak işlek olarak kullanılan kelimelerin telaffuzunda [n] sesinin düşmesine rastlanmaktadır:

OTü. **andın soñ;** **andın** 'ondan' DLT 42 + **song** 'sonra' EUTS 208, **soñ** DLT 601 >
onsoñ > **osoñ** > Noh. **[osom]** 'ondan sonra' 0601113202/99; **[osõn]**
0601113601/101, 0601113601/99

OTü. **bi:r** 'bir' ED 353b, **bi:r** ~ **bir** 'bir' DLT 12 + **ne:** 'ne' TT 181, **ne:** DLT 34 +
[me] > Gök. **[bireme]** 'biraz' 0502220301/89, 06011126a01/22

OTü. **kanı;** **ka:nı** ~ **ka:ñu** 'hangi, ne' ED 863b, **kanı** 'nerede, hani' DLT 35 > Noh.
[χajsi] 'hangisi' 0601113202/104, 0601113202/32, 0601113601/72

ÖTrkm. **çenli** 'kadar' = Noh. **[tʃæli]** 'a.' 0601114101/86

/-ñ-/ → Ø

OTü. **soñ;** **song** 'sonra' EUTS 208, **soñ** DLT 601 + **[ra]** > **[sora]** 'sonra'
0601111302/20, 0601111901/17; > Noh. **[so:ra]** 0601111202/80,
0601113202/99; **[soːra]** 0601113601/98

OTü. **yañ;** **yañ** ED 940b, 'nesnenin kalıbı, kalıp' **yañ** DLT 602 + **[lg]** > Noh. **[ja:li]**
'gibi' 0601111301/13, 0601113201/18; **[ja:li]** 0601110301/57,
0601111201/65, 0601113201/20, 0601113202/132, 0601113601/102,
0601113601/24, 0601113801/78, 0601114102/104, 0601120402/19; **[jali]**

0601113202/46; [ja·li] 0601113202/46; Gök. [jali] 0503111201/43

/-r-/ → Ø

Göklen ve Nohur ağzında özellikle kelime sonunda [r] sesinin düştüğü görülmektedir. Nohur ağzında iç seste hece başında bulunan [r] ünsüzü de şu örnekte düşmektedir:

OTü. **adrıl-**; **adrıl-** 'ayrılmak' ED 68b, **adrıl-** DLT 129 > Noh. [æji|mæv] 'a.' 0601113202/142; Gök. [ajul-] 0502120601/11

OTü. **bile**; **bilän** ~ **birlä** ~ **bilä** 'ile' EUTS 42, **bile** DLT 34 > Gök. [bi|e] 'a.' 0502211901/5, 0502221001/73, 0502222201/159, 0503111201/49, 0503111203/178, 0503121102/16, 0503210801/16, 0503210801/81, 0506110701/108; Gök. [bi|en] 0502120601/12, 0502120601/23, 0502120601/49, 0502120601/96, 0502121101/16, 0502121101/19, 0502121101/22, 0502121101/35

OTü. **kurşag**; **kurşa:ğ** 'kuşak' ED 664, **kurşag** DLT 234 > Gök. [ɟʊʃaʊum] 'kemer, kuşak' 0502121101/84, 0503121102/89

OTü. **yorur**; **yoru-**; **yori-** 'yürümek' OTG 260, **yori-** ~ **yoru-** DLT 608 + [-ur] + [lar] > Gök. [jø:|e] 'yürürler' 0602211901/18

Ar. ۱۱ a:hır 'sonra' + [kɪ] + [sɪ] + [da] > Gök. [a:χaʊqʊθθa] 'sonrasında' 0502121101/86

/-s-/ → Ø

İran sahası Nohur ağzında [s] sesi bir alıntı kelimeye iç seste düştüğü tespit edilmiş olup sesin önce [ʃ] ile benzeşmesi ardından da düşmesi muhtemeldir.

Ar. مسجد mescid 'mescit' > Noh. [mæʃit] 'a.' 0601120402/4

/-t-/ → Ø

Ortak Türkçede kelime içerisinde bulunan [t] sesinin Nohur ağzında aşağıda belirtilen örneklerde konuşma temposuna bağlı olarak düştüğü görülmektedir.

OTü. **bastur-**; **bas-** 'basmak' ED 370b, **bas-** 'üstüne çöküp basmak, bastırmak' DLT

269 + [-tur] > Gök. [baθur-] 'bastırmak' 0503111203/165

OTü. **sögüt**; **sögüt** 'sögüt ağacı' ED 819b, **sögüt** 'sögüt ağacı' DLT 179 + [li] > Noh.

[jækæsøwi] 'Yekesögütlü' 0601110301/58

OTü. **ottuz**; **ottuz (ottoz)** 'otuz' ED 74a, **ottuz** DLT 83 > Noh. [otus] 'a.'

0601114102/17

OTü. **ta:g** ~ **tag**; **ta:ğ** TT 174, **ta:ğ** 'dağ' ED463a + **ast** 'ast' ED 242a, **ast** 'alt' DLT 67

+ [i] + [n] + [da] > Gök. [da:kaθunna] 'dağın altında' 0506120401/13

Far. دستگاه **destga:h** 'cihaz' > Gök. [deðga:la] 'a.' 0502211901/6

/-y-/ → Ø

İran sahası Göklen ağzında Arapçadan alınma kelimelerde bulunan çift [j] seslerinden biri söyleyiş kolaylığı sağlanması amacıyla düşmektedir.

OTü. **berüğe**; **berü**; (**bérü**;) 'beri' ED 355a, **berü** DLT 29 + [ge] > **berüğe** > **berüğe**

> **berüye** > **beriye** > Gök. [bæ:ræ:] 'beriye' 0602211701/41, 0602211701/43, 0602211701/46

OTü. **bu**; **bu**: 'bu' ED 291b, **bu** DLT 29 + **ejja:m** + [da] > Gök. [beja:m] 'bu zamanlarda' 0506110201/124

OTü. **to:l**- 'dolmak' TT 178, **to:l**- ED491a, **tol**- DLT 217 + **koy**- ~ **kod**- ED 674b,

koç- ~ **kot**- 'koymak, bırakmak' DLT 337 > Gök. [do:loɾɒ] 'dola koymak' 0502211901/152

Ar. اَمْنِيَّة **emniyyet** 'emniyet' > Gök. [æmniæt] 'a.' 0602211301/35

Ar. اَصْلِيَّة **aşliyyet** 'özellik, hususilik' > Gök. [æθlijæt] 'a.' 0506120502/30, 0506120502/32

/-v-/ > Ø

Ar. اَوَّل **evvel** 'evvel, önce' > Gök. [æve] 'a.' 0502121102/4

4.4.2.3. Son Ses Düşmesi

Sonda Ünlü Düşmesi

/-a/ → Ø

İran sahası Göklen ağzında kelimelerin ulanarak söylenmesi yaygındır. Ulama

sırasında kelimelerin son sesinde bulunan [a] ünlü ile başlayan bir diğer kelimeye birleştiğinde söz konusu ses düşme eğilimi göstermektedir.

OTü. **arpa; arpa:** 'arpa' ED 198b, **arpa** DLT 74 + **ek-** 'ekmek' ED 100a, **ek-** DLT 94 + **[-iyä:r]** + **[-ik]** > Gök. **[arf ɛkiɛ:k]** 'arpa ekıyoruz' 0503111202/103

OTü. **barça; barça** 'bütün, hepsi' ED 356b, DLT 104 > **[bartʃ]** 'hep, bütün' 0506120401/102

Ar. دفعه **def'a** 'kez' + Far. هم **hem** 'de' > Gök. **[def ɛm]** 'kez de' 0502221002/21

/-e/ → Ø

[e] sesinin kelimenin son sesinde düşmesi ses olayı İran sahası Göklen ağzında kelimelerin ulanarak söylenmelerine bağlı olarak ortaya çıkan bir eğilimdir.

OTü. **eçe; eçe** 'abla, büyük kız kardeş' ED 20a, DLT 56 + **ata** 'baba' EUTS 24, **ata** DLT 27 > Gök. **[edʒ ɟa]** 'anne baba' 0502221001/112

OTü. **ana; ana** 'ana, anne' ED 169b, DLT 27 + Far. هم **hem** 'de' > **ene** > **enne** > Gök. **[enn ɛm]** 'anne de' 0502221002/74

/-ä/ > Ø

[æ] sesi ile biten kelimelerin aradından gelen kelime ile bağlantılı telaffuzunda söz konusu ses düşme eğilimi göstermektedir.

OTü. **ne:** 'ne' TT 181, **ne:** 'ne' DLT 34 + **[me]** > Noh. **[næm]** 'a.' 0601111201/35; **[næm ɓolsa]** 'ne olsa' 0601111902/20; **[næ:m ɟi:f]** 0601113202/37; **[næm ɛkæn]** 0601113601/32; **[næm ɟijæ:z]** 0601113801/47

Far. هفته **hefte** 'hafta' + iç 'iç' ED 17a, iç 'iç' DLT 30 + **[i]** + **[n]** + **[i]** > Noh. **[xæpd ɟiʃini]** 'hafta içini' 0601113202/159, 0601113202/160

Far. همه **hemme** 'bütün, hep' + **adam** + **[lar]** > Noh. **[xæmm ɟa:da]** 'bütün adamlar' 0601113201/19

Far. يکه **yeke** 'tek, yalnız' + **[ce]** + **öz:** 'öz, nefis, kendi; can, ruh, gönül, iç, karın, merkez, orta; vadi' TT 183, **öz:** ~ **öz** 'kendi' DLT 34 + **[i]** > Noh. **[jækædʒ ɟi:zi]** 'yalnızca kendisi' 0601114102/92

Ar. مشغله **meşgale** 'eş, kadın' + OTü. **al-** 'almak' ED 124b, **al-** DLT 97 + **[-ɪp]** > Noh.

[mæʃræl ɟlup] 'eş alıp' 0601111301/5

Ar. قلعہ **қа'le** 'kale (Horasan Türkleri ve Nohur Türkmenlerinde köy)' + **ha:ra** 'ara sıra, ara' TT 173, **ara** 'çekim edatı, arasında, bir şeyin ortası' DLT 56 + **[sı]** + **[n]** + **[a]** > Noh. **[ɟal ɟrasuɳa]** 'köyün ortasına' 0601120401/29

/-ɪ/ → Ø

İran sahası Nohur ağzında iki örnekte telaffzuza bağlı olarak tespit edilmiştir.

OTü. **altı; altı** ED 130b + **[lançı]** + Far. آیا **a:ya** 'acaba' > Gök. **[altuɫandʒ ɑ:ja]** 'altıncı acaba' 0503111101/62

OTü. **ba:r ~ bar; ba:r** 'var' ED 353a, **ba:r ~ bar** DLT 34 + **[m]** > Gök. **[ba:run]** 'çok miktarda' 0503121102/105

OTü. **bursı; bur-** 'misk ve benzeri güzel koku yayılmak' DLT 266 + **[sı]** + **[sub]** > Noh. **[porθ θuw]** 'kötü kokulu su' 0601111202/57

OTü. **yıl; yıl** 'yıl, sene' EUTS 294, **yıl** DLT 327 + **takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' ED 466a, DLT 49 > Noh. **[juɫda:ɾ]** 0601120102/16

Ar. داستان **da:sta:n** 'destan' + Tü. **[çı]** > Gök. **[da:ssa:nf ɑ:dam molθɒ]** 'destancı adam olsa' 0602211501/34

Ar. قوی **қаvi:** 'güçlü' > ÖTrkm. **govı** + Far. هم **hem** 'de' > Gök. **[ɟaw ɑm]** 'iyi de' 0503111101/10

Far. سرباز **serba:z** 'asker' + OTü. **takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' ED 466a, DLT 49 > Gök. **[θerva:ð θa:ɾ da]** 'asker dahi da' 0502211901/29

/-ɪ/ → [-i] → Ø

Göklen ve Nohur Türkmen ağızlarında son seste kalan /ɪ/ sesleri incelererek [i] altsesi ile söylenmektedir. Bir sonraki seviyede bu ses düşme eğilimi göstermekte olup Nohur ağzında şu örneklerde düştüğü görülmektedir:

OTü. **şu; *uş** 'gösterme edatı, işte' DLT 30 (ETü. *uş ol > uşol > şol > şu) + **[nı]** > Noh. **[ʃon]** 'şunu' 0601111202/136, 0601113801/64

OTü. **yañ; yañ** ED 940b, 'nesnenin kalıbı, kalıp', **yañ** DLT 602 + **[ɫɟ]** > Noh. **[ja:l]** 'gibi' 0601113801/1; + **takı** > Noh. **[ja:l ɟa:]** 'gibi daha' 0601110301/58

/-i/ → Ø

İran sahası Nohur ağzında son seste yer alan [i] sesi son seste düşme eğilimi göstermektedir.

OTü. **ba:r tegül mü; ba:r** 'var' TT 172, **ba:r ~ bar** DLT 34 + **tegül** 'değil' ED 480a + [mü] > Gök. [ba:dæ:m] 'var değil mi, var ya' 0502222201/3

OTü. **be:ş; bē:ş** 'beş' ED 376a, + [inç] + [i] > Gök. [bæ:filindz ɑ:j] 'beşinci ay' 0503111101/60, 0503111101/61

OTü. **bu; bu:** 'bu' ED 291b, **bu** DLT 29 + **yü:z** 'yüzey, ön' DLT 45 + **takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' ED 466a, DLT 49 > Gök. [by:ð ǰe] 'bu taraf da' 0502222702/35

OTü. **elig; *ellig** 'elli' ED 141a, **elig** 'elli' DLT 71 > Gök. [ell ɔltmuʃ] 'elli altmış' 0502211901/171

OTü. **emdi; amtı** ED 156b, **emdi** DLT 30 + [ki] > Gök. [inni ɔɣlalla] 'şimdiki çocuklar' 0503210801/116

OTü. **tüwi; tügi** 'Oğuz lehçesinde ak darının kepeği alındıktan sonra kalan esas kısmı' DLT 547 > ÖTrkm. **tüwi** 'pirinç' = Noh. [tu:w] 'pirinç' 0601111302/7

OTü. **yigirmi; yigirmi** 'yirmi' EUTS 296, **yigirme ~ yigirmi** DLT 465 > Noh. [jiyrim] 'a.' 0601111202/105, 0601111302/15, 0601111302/16

ÖTtkm. **çenli** 'kadar' = Noh. [tʃæli] 'a.' 0601114101/86

Ar. حوری **hu:ri** 'huri' > Noh. [xu:r] 'a.' 0601110301/41, 0601110301/46, 0601113601/91; [xu:r] 0601113601/108, 0601113601/109

[i] sesi ile biten kelimeler, arkalarından gelen ünlü ile başlayan kelime ile söyleyiş hızına bağlı olarak temas etmeleri durumunda son seslerinde bulunan [i] sesi telaffuz hususiyeti olarak düşebilir.

OTü. **ikki; êkki** 'iki' ED 100b, **ikki** DLT 78 > Noh. [i ɑ:j] 'iki ay' 0601111902/39, [i ɑ:dam] 'iki adam' 0601113801/70

/-u/ → Ø

OTü. **bu; bu:** 'bu' ED 291b, **bu** DLT 29 + **oba** 'ova, köy' ED 5b, **o:pa** TT 177, **oba**

'Oğuzcada kabile' DLT 55 + **[mız]** + **[a]** > Gök. **[b ɔ:vɔmuðɑ]** 'bu ovamıza'
0503111201/90

OTü. **tayağu; ta:yağu:** 'çakıl taşı' ED 568b, **tayagu** 'iri taş, kerpiç' DLT 521 > Gök.
[dajaw] 'güçlü' 0502222701/60, 0502222701/62

OTü. **ya:ş; ya:ş** 'yaş, taze, yeşil' TT 175, **ya:ş** 'insanın yaşı' DLT 159 + **uluğ** ED
136b, **ulug** 'yüce, ulu, büyük' DLT 37 + **[lar]** > Gök. **[ja:fulla]** 'yaşlılar'
0503111203/103; + **[mız]** > Gök. **[ja:fulla:muð]** 'yaşlılarımız' 0602110102/6

Sonda Ünsüz Düşmesi

/-g/ → Ø

Oğuz grubu Türk lehçelerinin ortak özelliği olan çok heceli kelimelerin ve bazı eklerin sonunda bulunan son ses /g/'nin düşmesi ses olayı Ortak Türkçe kelimelerin tarihsel süreçte Türkmen Türkçesindeki ses değişimi eğilimine bağlı olarak Nohurve Göklen ağızlarında da düşmektedir.

OTü. **elig; *ellig** 'elli' ED 141a, **elig** DLT 71 > Gök. **[e||i]** 'a.' 0502212001/44,
0502222201/70, 0503111201/2, 0503111201/80, 0503111204/4,
0503120701/14, 0503121101/150

OTü. **eşik; eşik** 'eşik' ED 260a, **eşik** 'a.' DLT 33 + **[lig]** > Gök. **[i:ʃik|i]** 'eşikli'
0502120601/40

OTü. **bi:ş; bè:ş** 'beş' ED 376a, **bè:ş** 'a.' TT 182, **bi:ş** 'a.' DLT 73 + **äb** 'ev, çadır' OTG
242, **ew** DLT 27 + **[lig]** > Gök. **[bæ:ʃɔjli]** 'Gülstan Eyaletinde birköy adı'
0506120401/5

OTü. **işlig; iş** 'iş' EUTS 99, **i:ş** 'iş, amel' DLT 79 + **[lig]** > Gök. **[i:ʃli]** 'çalışan'
0503111101/4

OTü. **kiçig; kiçig (sü:cig)** 'küçük' ED 696a, **kiçig** DLT 59 > Noh. **[kitʃi]** 'küçük'
0601111202/163, 0601111302/35, 0601113202/112, 0601114101/140,
0601120102/35, 0601120402/22, 0601111302/40; **[kiʃi]** 0601120402/1

OTü. **kö:k; kö:k** 'gök, mavi' TT 184, **kö:k** 'koyu gri, gri, gök renginde olan' ED 708b,
DLT 165 + **[lig]** > Gök. **[gø:k|i]** 'mavilik' 0506110701/106

OTü. **kü:ç; kü:ç** 'güç' ED 693a, **kü:ç** ~ **küç** DLT 125 + **[lig]** > Gök. **[gyjʃli]** 'güçlü'

0502121102/113

OTü. **sü:çig** 'tatlı' TT 185, **sü:çig** ED 796b > Noh. **[sujdʒi]** 'a.' 0601111201/29

OTü. ***tegişlig**; **tegiş** 'değme, temas, dokunma' EUTS 231, **tegiş** 'bir şeyin hedef ya da bitiş noktası' DLT 185 + **[lig]** > Gök. **[deyʃiʃi]** 'ilişkin, bağlı, ait' 0503121102/71

OTü. **tirig**; **tî:r-** 'yaşamak' TT 183, **tirig** 'diri, yaşayan' ED 543b > Gök. **[di:ri]** 'a.' 0502222201/219

OTü. **yer**; **yêr** 'yer' ED 955a, **yêr** ~ **yer** DLT 137 + **[li]** > Noh. **[jærli]** 'yerli' 0601110301/58

/-ğ/ → Ø

Kelimelerin ve bazı eklerin son sesinde bulunan /ğ/ sesi Oğuz grubunda yaygın olarak görülen bir özelliktir. Bu hususa bağlı olarak tarihsel açıdan İran sahası Göklen ve Nohur Türkmen ağızlarında da Ölçünlü Türkmen Türkçesinin genel eğilimine uygun olarak Ortak Türkçede son seste bulunan /ğ/'lerin düştüğü görülmektedir.

OTü. **kapug** 'kapı' DLT 684, **kapiğ** 'kapı' ED 583a > Noh. **[gapu]** 'a.' 0601111201/80, 0601111201/79, 0601111201/64; + **[lar]** > Gök. **[gafuɫa]** 'kapılar' 0503120701/81

OTü. **katug**; **katiğ** 'katı, sert' ED 597b, **katug** DLT 68 > Noh. **[gati]** 'katı' 0601111201/106, 0601111201/72, 0601111201/81, 0601111201/97, 0601111301/31, 0601120402/22, 0601120402/3; Gök. **[gatw]** katı 0503111203/21

OTü. **kırgag**; **kırğağ** 'elbisenin kenarları ve çevresi' ED 653b, **kırgag** 'elbisenin kenarları ve çevresi' DLT 410 > Noh. **[guɾa]** 'kenar' 0601111201/5; Gök. **[guɾa]** 'kenar' 0503121101/187, 0503111101/49, 0503111101/49, 0503111203/167

OTü. **kurug**; **kurug** 'kuru' ED 652b, **kurug** DLT 10 > **[curri]** 'a.' 0601113202/21; + Far. دَرّ **dere** 'dere' > Noh. **[cu:ridæræ]** 0601111202/61

OTü. **suvlug**; **su:b** 'su' TT 180, ***suvluğ** 'sulu' ED 788b **suw** ~ **su:w** 'su' DLT 12 + **[lg]** > Noh. **[suli]** 'sulu' 0601113601/54; **[suli]** 0601113201/43; **[suwli]**

0601113601/30

OTü. **tarig; tarıg** 'darı', **tarıg** 'Türklerin çoğunda buğday; bilhassa Oğuzlarda ise akdarı' > Gök. **[dari]** 'darı' 0503210801/31

OTü. **ulug; uluğ** ED 136b, **ulug** 'yüce, ulu, büyük' DLT 37 > Noh. **[ulu]** 'ulu, büyük' 0601120402/1, 0601120102/39, 0601120102/40

OTü. **yañ** ED 940b, 'nesnenin kalıbı, kalıp', **yañ** DLT 602 + **[ıg]** > Noh. **[ja:li]** 'gibi' 0601111301/13, 0601113201/18; **[ja:li]** 0601110301/57, 0601111201/65, 0601113202/132, 0601113801/43, 0601113801/78, 0601114102/85, 0601120101/4, 0601120402/38; **[ja:li]** 0601120101/12; **[ja:ni]** 0601113202/79

OTü. **ya:s; ya:s** 'yaş, taze, yeşil' TT 175, **ya:s** 'insanın yaşı' DLT 159 + **uluğ** ED 136b, **ulug** 'yüce, ulu, büyük' DLT 37 > Noh. **[ja:fuli]** 'yaşlı' 0601111201/94; **[ja:fuli]** 0601113202/112; **[ja:fulu]** 0601113202/27

/-h/ → Ø

[h] sesi Nohur ağzında sadece alıntı kelimelerde kullanılmaktadır. Dolayısıyla son seste görülen bu ses olayı sadece alıntı kelimelerde ortaya çıkmaktadır.

Ar. زیارت **ziya:ret** 'ziyaret' + Far. گاه **[ga:h]** > Noh. **[zija:rætga:]** 'ziyaret yeri, türbe' 0601110301/43

Ar. الله **allah** 'Allah' > Gök. **[alla:]** 'a.' 0502222201/209, 0502222201/237, 0502222201/32, 0502222201/5, 0503111204/36, 0503121101/265, 0506110201/131, 0506110201/136, 0506110201/142

Ar. ارواح **erva:h** 'ruhlar' > Gök. **[arwa]** 'a.' 0502222201/109

Ar. بارک الله **ba:rekallah** > Gök. **[bereke||a:]** 'a.' 0506110701/98

Ar. افتتاح **iftitaḥ** 'açılış' > Gök. **[efteta:]** 'a.' 0602211301/76

Far. پنجاه **penca:h** 'elli' > Noh. **[pændʒa]** 'a.' 0601110301/14

Far. دستگاه **destga:h** 'cihaz' > + **[lar]** > Gök. **[desga:lar]** 'cihazlar' 0502220301/24

/-k/ → Ø

İşlek kelimelerin son sesinde bulunan ünsüz seslerin telaffuz kolaylığına bağlı olarak düşmesi nedeniyle Nohur ağzında son seste bulunan [q] sesi, önce

sızıcılaşaeak [χ] sesine değişmiş ve bu zayıflamanın son aşamasında düşmüştür.

OTü. **yok; yo:k** 'yok' TT 178, **yo:k** 'yok' ED 895a , **yo:k ~ yok** 'yok' DLT 47 > Noh.

[jo:] 'a.' 0601111202/95, 0601114101/111; [jo:] 0601111201/51,
0601111302/37, 0601113202/155, 0601113801/39, 0601114101/84,
0601114102/107

/-l/ → Ø

Ortak Türkçede *ol*, *şol* gibi kelimelerde son seste bulunan /l/ sesi ölçünlü Türkmen Türkçesinde korunmuştur. Ancak İran sahası Göklen ağzında *ol*, *o*; *şol*, *şo* şeklinde ikili kullanımlar söz konusudur. Nohur ağzında iseşol kelimesinin sonundaki /l/ sesi her zaman düşmektedir.

OTü. **bol-; bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-** DLT 263 + [sa] > Gök. [boθn] 'olsa' 0502211901/123

OTü. **ol; ol** 'bu, o' EUTS 141, **ol** '3. teklik kişi adılı' DLT 14 > Noh. [o] 'a.' 0601110301/45, 0601111201/90, 0601111202/146, 0601113202/169, 0601113601/94, 0601120102/11, 0601120401/23; Gök. [o] 0502120601/14, 0502120601/142, 0502120601/21, 0502120601/25, 0502120601/35, 0502120601/36, 0502121101/2, 0502121101/26, 0502121101/28

OTü. **şu; *uş** 'gösterme edatı, işte' DLT. 30 (ETü. *uş ol > uşol > Noh. [ʃo] 'a.' 0601110301/22, 0601111202/128, 0601113202/62, 0601114102/77, 0601120101/25, 0601120401/14, 0601120402/12; [ʃø] 0601120401/23

/-m/ → Ø

Ar. ج 'cim' > Gök. [dʒi:] 'a.' 0502121102/7

Ar. أيام **eyya:m** 'günler' > Gök. [ejja:] 'a.' 0602211901/15

/-n/ → Ø

Nadir görülen bir ses olayı olup telaffuza bağlı olarak Nohur ve Göklen ağızlarında ortaya çıkan bir örneği derleme metinlerimizde tespit edilmiştir.

OTü. **bile; bilän ~ birlä ~ bilä** 'ile' EUTS 42, **bile** DLT 34 > Noh. [ilæ] 'a.'

0601113202/113

Ar. زبان **ziya:n** 'ziyan' > Gök. **[ðija:]** 'a.' 0502212001/41

/-ŋ/ > Ø

OTü. **eŋek; eŋek** 'çeneden azı dişlerine kadar olan bölge' DLT 80 + **[iŋ]** > **eŋeyiŋ** > **eŋeŋ** > **eŋeŋ** > Gök. **[ẽŋẽŋ]** 'çenenin' 0503111201/120

/-r/ → Ø

Hafif titrete, ötümlü, dişeti ünsüzü olan [r] sesi Göken ve Nohur ağızlarında son seste genellikle düşmektedir. Şimdiki zaman eki, çoğul eki, 3. çokluk şahıs eki gibi sonunda [r] ünsüzü bulunan eklerde çoğul eki üzerine bir diğer ek aldığında [r] sesi geri gelerek yeniden telaffuz edilebilse de genellikle son seste düşmektedir:

OTü. **ba:r ~ bar; ba:r** 'var' ED 353a, **ba:r ~ bar** DLT 34 > Noh. **[ba]** 'a.' 0601111201/80; **[ba:]** 0601110301/43, 0601111202/124, 0601111202/6, 0601113601/45, 0601113801/31, 0601111202/9; Gök. **[ba]** 0503210901/89, 0502222201/3

OTü. **bu; bu:** 'bu' ED 291b, **bu** DLT 29 + **[lar]** > Noh. **[bula]** 'bunlar' 0601111301/6; Gök. **[bula]** 0502222701/95, 0503210801/76, 0602211302/74, 0602211701/32

OTü. **bile; bilän ~ birlä ~ bilä** 'ile' EUTS 42, **bile** 'a.' DLT 34 > **[bilæ]** 'a.' 0601111202/51; > Noh. **[bi]æ]** 0601111902/20, 0601113801/60, 0601120402/5; **[bi]æn]** 0601110301/11, 0601111201/61, 0601111201/9

OTü. **bi:r; bi:r** 'bir' ED 353b, **bi:r ~ bir** DLT 12 > Gök. **[bi]** 'a.' 0502121101/46, 0502121102/105, 0502121102/8, 0502211901/6, 0502211901/89, 0502222701/101, 0502222701/48

OTü. **-ip yorur; [-ip] + yoru-; yori-** 'yürümek' OTG 260, **yori- ~ yoru-** DLT 608 > **yorur** > **yörür** > **yö:rü** > **yöre** > **yöre:** + **[miz]** > Gök. **[børæ:mið]** '-ip yürürüz' 0602211701/3

OTü. **olar; anlar** 'onlar, 3. çokluk kişi zamiri' EUTS 17, **olar** DLT 50 > Noh. **[ola]** 'a.' 0601111202/125, 0601111202/36, 0601113801/34, 0601113801/36; **[ola:]** 0601113202/52; **[ola:]** 0601111202/70, 0601120402/28; **[ula]**

0601113202/68, 0601113202/73; Gök. **[ola]** 0502222701/62, 0502222701/64, 0503111101/89, 0503111101/93, 0503120701/102, 0503120701/89, 0503121101/85, 0602211001/153, 0602211001/236

OTü. **oltur-**; **olur-** 'oturmak' EUTS 141, **oltur-** ~ **oldur-** DLT 275 + **[-ır]** > Noh. **[otuu-]** 'oturur' 0601111902/8, 0601114101/142; **[otur:-]** 0601111902/13, 0601111902/17, 0601111902/19, 0601114102/54

OTü. **şu**; ***uş** 'gösterme edatı, işte' DLT 30 (ETü. ***uş** ol > uşol > şol > şu) + **[lar]** > Noh. **[fula]** 'şunlar' 0601111202/45

OTü. **yatı:r**; **yat-** 'yatmak' EUTS 290, **yat-** DLT 30 > Gök. **[batı]** 'yardımcı fiil, devam etmektedir anlamı verir' 0506120601/58, 0506120601/59

Far. هزار **heza:r** 'bin' > Noh. **[χaza]** 'bin' 0601110301/14

/-t/ → Ø

[t] sesinin kelimenin son sesinde düşmesi olayı genellikle alıntı kelimelerde görülen bir özelliktir. Bu durumun ortaya çıkmasında kelime sonunda yan yana gelen ünsüzlerin telaffzunun daha az çaba kanunu çerçevesinde daha akıcı hale getirme eğilimi etkili olmaktadır. Ortak Türkçe *emet* 'evet' kelimesi ölçünlü Türkmen Türkçesinde de olduğu üzere Göklen ve Nohur ağızlarında kalıplaşmış olarak son seste [t] ünsüzü düşmüş şekilde ve kelime bünyesinde çeşitli ses değişimlerine uğrayarak telaffuz edilmektedir.

OTü. **emet**; **emet** ~ **yemet** 'evet' ED 156; **emet** DLT 37 > **eβet** > **evet** > Noh. **[χava]** 'a.' 0601114102/51, 0601114102/74, 0601114102/99; **[χova]** 0601114102/20; **[χawa]** 0601110301/32, 0601111202/151, 0601111302/61, 0601113202/178, 0601114101/27, 0601120102/51, 0601111202/101, 0601111302/60; **[χawa]** 0601111202/126, 0601111202/193, 0601114101/34, 0601114101/64; **[χawwa]** 0601111202/136, 0601113201/16, 0601113202/166, 0601114101/46, 0601120401/18, 0601111202/133

OTü. **tört**; **tört** 'dört' ED 534a, **tö:rt** ~ **tört** 'a.' DLT 78 > Gök. **[dø:r]** 'a.' 0506120401/6

Far. درخت **deraht** 'ağaç' > ÖTrkm. **darağt** = Noh. **[dæræx]** 'a.' 0601114101/20; Gök.

[awa] 0503121101/50; Gök. [awa:] 0503121101/53

Fr. دوست **do:st** 'dost, arkadaş' > Gök. [do:θ] 'a.' 0502222701/47, 0502222701/48, 0502222701/54, 0502222701/56, 0502222701/57, 0601110301/11, 0601110301/12, 0601110301/13, 0601110301/17

Fr. > Far. **komünist** > Noh. [komonis] 'a.' 0601113202/22, 0601113202/23, 0601113202/23

4.4.3. Yeniden Düzenleme (Göçüşme)

Kelime içerisindeki komşu veya uzak seslerin yer değiştirmesi olayı olan yeniden düzenleme (göçüşme), ünsüzlerin birbiri ile karşılaşmasından doğan telaffuz zorluklarını giderme amacına dayanmaktadır. /r/ ve /l/ akıcı ünsülerinin bulunduğu kelimelerde bu ses olayı daha sık görülmektedir (Korkmaz 2007: 107).

-şk- > [-ɣf-]

OTü. **başka; baş** 'baş' EUTS 35, **baş** DLT 66 + [ka], **başga, başğa** TS II 557 > Noh. [baɣfa] 'a.' 0601113202/142, 0601114102/93

-şk- > [-ɣf-]

OTü. **başka; baş** 'baş' EUTS 35, **baş** DLT 66 + [ka], **başga, başğa** TS II 557 > Noh. [baɣfa] 'a.' 0601113201/31

-şk- > [-xf-]

OTü. **başka; baş** 'baş' EUTS 35, **baş** DLT 66 + [ka], **başga, başğa** TS II 557 > Noh. [bæxfæ] 'a.' 0601111902/38, 0601111902/43

-şk- > [-ɣf-]

OTü. **başka; baş** 'baş' EUTS 35, **baş** DLT 66 + [ka], **başga, başğa** TS II 557 > Gök. [baɣfa] 'a.' 0502222201/135, 0502222201/184, 0502222201/215, 0502222701/36, 0503111101/121, 0602110302/56, 0602210801/21, 0602211701/2, 0602211701/21, 0602211701/28, 0602211701/49, 0602211302/97

-pr- > -rp- > [-rf-]

OTü. **yapurğa:k** 'yaprak' ED 879, **yapurgak** 'yaprak' DLT 466 > Gök. **[jarfaɣ]** 'a.'
0503120702/14, 0503120702/19, 0503120702/32, 0503111101/132,
0503120702/23, 0503111101/131, 0503111101/134, 0503111101/136,
0503120702/13; **[jarfaq]** 0502222702/40, 0503120702/22, 0503120702/27,
0503120702/19, 0503120702/12, 0503120702/12

-gr- > [-ry-]

OTü. **ögren-; öğren-** 'öğrenmek' ED 114b, **ögren-** DLT 194 + **[-iɣ]** > Noh. **[ørɣæf-]**
'birlikte öğrenmek' 0601110301/11

-ğr- > [-rɣ-]

OTü. **uğra-; uğra:-** 'uğramak' ED 91a, **ugra-** 'uğramak' DLT 580 + **[-alı]** > Noh.
[urɣa:l] 'yola düşelim' 0601114102/80

-rı- > [-ur-], [-ür]

OTü. **ağrı-; ha:ğrı-** 'ağrımak' TT 172, **agrı-** DLT 35 > Gök. **[a:ɣur-]**
0602110201/25, 0502220301/31, 06011126a01/74, 0506120401/75,
0602110201/25

OTü. **añar; anaru: ~ ınaru: ~ maru:** ED 190a 'daha arkaya' > Gök. **[ānūr]** 'öte,
ötesi' 0502211901/126, 0503111203/184, 0503120701/27, 0503121101/57,
0503121101/80, 0602211701/25, 0602211701/47, 0503111202/26; **[anur]**
0602211003/3, 0503120701/34; **[anir]** 0502121101/10; + **[kı]** + **[nı]** > Gök.
[ānūrqu:n] 0506120601/14

OTü. **togru; toğuru:** 'doğru' ED 473a, **togru** 'kılıç, hançer ve bıçağın, kabzaya
sokulan kuyruğu', **toğru; toğuru:** 'doğru' ED 473a, **togru** 'kılıç, hançer ve
bıçağın, kabzaya sokulan kuyruğu' DLT 212 > Gök. **[dɔɣur]** 'doğru'
0502222701/96; + **[la]** > Gök. **[dɔɣurla-]** 'düzeltmek' 0601111501/27,
0502222701/11

Ar. قدر **ḳadar** 'kadar' + **[cık]** > Gök. **[daɣardɣuɣ]** 'kadarlık' 0503120701/78

-li- > [-il-]

OTü. **tiz** 'diz' EUTS 242, **tiz** DLT 496 + **[li]** > Gök. **[du:ðil]** 'güçlü, kuvvetli' 0503111203/103

Far. **دم dem** 'zaman' + **[le]** + **[η]** + **[il]** + **[çe]** > Gök. **[demlekiðçe]** 'demlenmişçe' 0503210901/29

-ur > [-ru]

OTü. **buyur-**; **buyur-** 'buyurmak, emretmek' ED 387b, **buyur-** DLT 526 > Noh. **[bujru-]** 0601120101/7

4.5. Ses Değişmeleri

4.5.1. Ünlü Değişmeleri

4.5.1.1. İncelme

Çeşitli sebeplere bağlı olarak bir kelimedeki kalın ünlü veya ünsüzlerin ince sıraya geçmesi (Korkmaz 2007: 130) olan incelme İran sahası Göklen ve Nohur ağızlarında farklı düzeylerde görülmektedir. Nohur ağızında incelme eğilimi ileri düzeydedir. Ortak Türkçede kalın sıradan ünlüler ile kurulan kelimelerin ünlülerinin tamamına kadar etkili olabilmektedir. Göklen ağızında ise kelime sonuna doğru artan bir incelme eğilimi görülmekte olup bu husus özellikle son hecede ortaya çıkmaktadır.

a- > [e-]

OTü. **ana**; **ana** 'ana, anne' ED 169b, DLT 27, 59 > Gök. **[ene]** 'a.' 0502211901/1, 0503121102/83, 0503121102/86, 0602110201/2, 0602211003/21

-a > [-e-]

OTü. **ikki**; **ékki** 'iki' ED 100b, **ikki** DLT 78 + **yaşa-** 'yaşamak' EUTS 289, **yaşa-** DLT 481 + **[r]** > **ikiyeşer** > Gök. **[keʃjer]** 'iki yaşar,iki yaşındaki koyun'

0503111202/20, 0503111202/20

OTü. **yana; yana:** ED 943a, **yana** 'ikinci defa, tekrar, yine' DLT 42 > Noh. **[jene]**
'yine' 0601120401/13

/a/ > /ä/

İran sahası Nohur ağzının en belirgin ayırt edici özelliklerinden biri Eski Türkçedeki kapalı /e/ sesinin bulunduğu kelimeler dışındaki tüm /e/ seslerinin [æ] altsesi ile telaffuz edilmesidir. Bu ağızda ayrıca incelmeye eğilimi ileri düzeydedir. Kelimelerin ünlülerinin ince veya kalın sıradan oluşukarışık bir yapı göstermekte olup büyük ünlü uyumu da bulunmamaktadır. Hatta alıntı kelimelerdeki ünlü uyumu dahi incelmeye sonucunda bozulmaktadır.

a- > [æ-]

OTü. **alıp kel-**; **al-** 'almak' ED 124b, **al-** DLT 97 + **[-ıp]** + **kel-** 'gelmek' ED 715b, **kel-** DLT 29 > Gök. **[ækel-]** 'alıp gelmek' 0502222201/210, 0502222201/204, 0502222201/201, 0502212001/32, 0502222201/207, 0502222201/200, 0502222702/37

OTü. **alıp kêt-**; **al-** 'almak' ED 124b, **al-** DLT 97 + **[-ıp]** + **kêt-** 'gitmek' ED701a, **kit-** DLT 414 > Gök. **[ækid-]** 'alıp gitmek' 0502222202/36, 0602211302/22, 0502222202/63, 06011126a01/27, 0502222202/9, 0502121102/108, 0502121102/97, 0502221001/67, 0502222202/44, 0503210901/109, 0602211901/92

OTü. **arka; arka** 'sırt' ED 215b, DLT 76 > Noh. **[ærxæ]** 'arka' 0601111202/96, 0601114102/55, 0601114102/55, 0601111202/60; **[ærqæ]** 0601114102/36

OTü. **a:yla-**; **a:yla-** 'dönmek, etrafını çevirmek' TT 172 + **[m]** > Noh. **[æjla:m]** 'at yarışı turu' 0601113202/113; + **[v]** + **[a]** > Noh. **[æj]æwæ]** 'at yarışı turuna' 0601113801/69

Ar. عَالم **'alim** 'çok okumuş, bilgili' > ÖTrkm. **a:lim** = Gök. **[æ:lim]** 'a.' 0602211001/117

Ar. قاعرا **a'ra:k** 'üzüm ve sâireden çekilip elde edilen ispiroto, rakı' > Noh. **[æraeq]**

'içki' 0601111201/99

Ar. عَيْن 'ayn 'tıpatıp' > Noh. [æjni] 'aynı' 0601113202/128

Far. ارمان a:rma:n 'hasret, özleme' > Noh. [æрма:n] 'a.' 0601113601/52

-a- > [-æ-]

OTü. **bağrı; bakşy** (Räsänen 1969: 59), **bağrı** 'bahşı' ED 321a > Noh. [bæχfi] 'a.' 0601111201/112, 0601111201/92, 0601111201/95, 0601111202/9; b. + siz 0601111201/93

OTü. **başka; baş** 'baş' EUTS 35, **baş** DLT 66 + [ka], **başga, başğa** TS II 557 > Noh. [bæxfæ] 'başka' 0601111902/38, 0601111902/43

OTü. **batrak** 'bayrak' ED 307b, **batrak** 'bayrak' DLT 234 > Noh. [bæjræx] 'a.' 0601113202/117

OTü. **kadın; kağın** 'kayın' ED 602a, **kadın** DLT 27 > Gök. [gæjin] 'a.' 0502121102/21, 0502121102/23

OTü. **bugday; buğda:y** 'buğday' ED 312b, **bugday** DLT 551 > Noh. [buxdæj] 'a.' 0601111202/38

OTü. **çıkar-; çıkar-** 'çıkarmak' ED 410b, DLT 310 > Noh. [tʃuqær-] 'a.' 0601111202/81

OTü. **kadı-; kağıt-** 'dönmek, geri dönmek' ED 596a, **kadı-** DLT 416 > Noh. [gæjd-] 'a.' 0601114102/83

OTü. **kaya; kaya:** 'taş' ED 674b, **kaya** 'dağın kayası' DLT 49 > Noh. [gæjæ] 'kaya' 0601114102/26, 0601114102/27, 0601114102/46, 0601114102/25, 0601114102/60, 0601114102/82, 0601114102/84, 0601114102/87

OTü. **kayna-; kayna-** 'kaynamak' ED 678b, **kayna-** 'a.' DLT 93 > Noh. [gæjnæt-] 'a.' 0601114101/101

OTü. **kaytar-; kaytar-** 'çevirmek, döndürmek, geri döndürmek' ED675a, **kaytar-** 'Oğuz lehçesinde yönünü değiştirmek, döndürmek' DLT 529 > Noh. [gæjtær-] 'geri çevirmek' 0601114102/33, 0601114102/22, 0601114102/40, 0601114102/33; + [-mak] + [çı] > Noh. [gæjtærmaχtʃi] 0601114102/27

OTü. ***tamdur; tamdur-** 'yakmak' DLT 355, Sarı Uygurca **tan-** 'yakmak' > Noh. [tæmdir] 'tandır' 0601114101/11, 0601114101/62

OTü. **tavar; tabar** 'davar' MÇ G 5, **tavar** 'mal, eşya' DLT 55 > Noh. [dowær]

0601120101/32

OTü. **tayaġu; ta:yaġu:** 'çakıl taşı' ED 568b, **tayagu** 'iri taş, kerpiç' DLT 521 > Noh.

[dæjæw] 'güçlü' 0601114102/87, 0601111202/195

OTü. **tog-; to:ğ-** 'doğmak' ED 465a, **tog-** DLT 271 + **[-an]** > Noh. **[dɒxæn]**

0601111302/33, 0601111302/35, 0601111302/32

OTü. **yaşa-; yaşa-** 'yaşamak' EUTS 289, **yaşa-** DLT 481 > Noh. **[ja:fæ-]** 'yaşamak'

0601111201/5; **[ja:fæ-]** 0601111201/2, 0601111201/3, 0601111201/4; + **[-ıʃ]**

> Noh. **[ja:fæjɪʃ]** 'yaşayış' 0601111202/64; **[ja:fæjɪʃ]** 0601113202/82,

0601113202/79; **[ja:fæjwɪʃ]** 0601113202/83; **[ja:fæjɪʃ]** 0601113202/80

OTü. **yaŋ; yaŋ** ED 940b, 'nesnenin kalıbı, kalıp', **yaŋ** DLT 602 + **[ɪŋ]** > Noh.

[jæ:næk] 'gibi' 0601111202/169

OTü. **yaŋı; yaŋı** 'yeni, taze' EUTS 283, **yaŋı** DLT 189 + **[kɪ]** > Noh. **[jænki]**

0601114102/33, 0601114102/52, 0601114102/81, 0601114102/87,

0601114102/88

OTü. **okı-; okı-** 'çağırma' BK D 28, **okı-** DLT 556 > Noh. **[oɣutmæxliɣ]** 'okutma'

0601120101/12

OTü. **oŋar-; onar-** EUTS 141, **oŋar-** 'onarmak' ED 189a > Noh. **[õŋæ̃r-]** 'başarmak,

yapabilmek' 0601111201/45

Ar. غريب **ġari:b** 'garip' > Noh. **[gærip]** 'a.' 0601114101/117

Ar. هالك **ħalk** 'halk' > Noh. **[xælq]** 'a.' 0601114102/7

Ar. شقة **şakqa** 'bir şeyin yarısı' + Tü. **[le]** > Noh. **[ʃæqqæ]æ-** 'bir şeyi ikiye ayırmak'

0601114102/81, 0601114102/79, 0601114102/76

Ar. ورق **varak** 'kağıt yaprağı' > Noh. **[væraek]** 'a.' 0601113202/59, v.- ni

0601113202/58

Ar. وقت **vakt** 'vakit, zaman' > Noh. **[wæxt]** 'a.' 0601120401/22, 0601120101/28,

0601120101/14, 0601120101/23, 0601120101/15

Far. شاه **şa:h** 'şah' > Noh. **[ʃæx]** 'a.' 0601120101/28

-a > [-æ]

OTü. **başka; baş** 'baş' EUTS 35, **baş** DLT 66 + **[ka]**, **başga, başğa** TS II 557 > Noh.

[baʃbæ] 'başka' 0601114101/56

OTü. **yana; yana:** ED 943a, **yana** 'ikinci defa, tekrar, yine' DLT 42 > Noh. **[jænæ]**

'a.' 0601110301/8, 0601111201/102, 0601111901/2, 0601113202/62,
0601113601/28, 0601114102/55, 0601114102/78, 0601120401/34,
0601110301/16

OTü. **yok; yo:k** 'yok' TT 178, **yo:k** 'yok' ED 895a, **yo:k ~ yok** 'yok' DLT 47 + **ise** >
Noh. **[joɣsæ]** 'yoksa' 0601111201/46

OTü. **yorınçga; yorınçğa:** 'yonca' ED 971a, **yorınçga** 'a.' DLT 217 > Noh **[jyndʒæ]**
'a.' 0601120102/8

OTü. **atınça; at-** 'atmak' ED 36a, DLT 600 + **[-ınça]** > ÖTrkm. **atınça** = Noh.
[atɪ:nɰʃæ] 0601120402/7

Ar. جمعہ **cum'a** 'cuma' > Noh. **[dʒumʔæ]** 'a.' 0601120402/13

Ar. قوى **qavi:** 'güçlü' > ÖTrkm. **govı** + **[ca]** > Noh. **[ɟawdʒæ]** 'iyice' 0601114101/67

Ar. طائفه **ta:ife** 'kavim, kabile' > Noh. **[təjpæ]** 'a.' 0601111201/38

Far. گاه **ga:h** 'bazen, bazı' > Gök. **[kæ:]** 'a.' 0503111203/89

Far. يا **ya:** 'ya' > Noh. **[jæ]** 'a.' 0601110301/58, 0601111902/29, 0601113202/172,
0601113202/54, 0601113202/90, 0601113601/54, 0601114102/84

-a:- > **[-a-]** > **[-æ-]**

OTü. **ya:n** 'yan' TT 175 > Noh. **[jæn]** 'a.' 0601114102/92

-a- > **[-e-]** > **[-æ:-]**

OTü. **sakla-; sakla:-** 'saklamak, korumak' ED 810a, **saklan-** 'çekinmek, korunmak'
DLT 390 > Noh. **[saxlæ:-]** 'saklamak' 0601114102/54

/a/ > **/ä/** > **/i/**

Nohur ağzında **/a/** sesi ile biten kelimeler genellikle incelme eğilimi dolayısıyla **/ä/** sesine değişirler. Bu kelimeler **/y/** sesi ile başlayan bir ek aldıkları zaman bu sesin daraltıcı etkisi ile daralarak **/i/** sesine değişirler.

-a- > **[-æ-]** > **[-i-]**

OTü. **yaşa-; yaşa-** 'yaşamak' EUTS 289, **yaşa-** DLT 481 > Noh. **[jaʃijmiz]**
'yaşıyoruz' 0601111201/14; Noh. **[ja:ʃija:]** 'yaşıyor' 0601111202/64,

0601111202/65

OTü. **yol**; **yo:l** 'yol' ED 917a, **yo:l~ yol** 'yol, yolculuk, sefer' DLT 39 + **[la]** + **[(y)ar]**

+ **[mış]** + **[lar]** > Noh. **[jollijmuʃla]** 'yolluyorlarmış' 0601113202/117

Ar. معنا **ma'na**: 'anlam' + **[sı]** > Noh. **[mæ:nisi]** 'manası' 0601113601/77

Ar. حساب **hesa:b** 'hesap' > Noh. **[xæsi:p]** 'a.' 0601114102/31

/ɪ / > /i/

İran sahası Nohur ağzında Ortak Türkçedeki /ɪ/ sesleri, bu ağızda ileriye doğru güçlenen incelme eğilimi sebebiyle daha az ön seste olmak üzere sıklıkla iç seste ve her zaman kurallı şekilde son seste olmak üzere /i/ye değişmektedir. Söz konusu incelme kelimenin tüm konumlarında tam [i] ve yarım [ɪ] olmak üzere iki türlü oluşmaktadır.

ɪ- > [i-]

İran sahası Nohur ve Göklen ağızlarında ileriye doğru incelme eğilimi sonucunda ortaya çıkmaktadır.

OTü. **inan-**; **man-** 'güvenmek' ED 188a, DLT 111 > Gök. **[inan-]** 'inanmak' 0602211001/183

OTü. **it**; **it** 'it, köpek' EUTS 87, **it** DLT 29 > Noh. **[it]** 'a.' 0601114102/93, 0601114102/15, i 0601114102/71, 0601114102/91, 0601114102/33, 0601114102/52

-ɪ- > [-i-]

OTü. **atınça**; **at-** 'atmak' ED 36a, DLT 600 + **[-ınça]** > ÖTrkm. **atınça** = Noh. **[ati:ntʃæ]** 0601120402/7

OTü. **biş-**; **biş-** 'pişmek' ED 376b, **biş-** 'yemek pişmek' DLT 270 > Noh. **[biʃ-]** 'a.' 0601114101/106, 0601114101/103, 0601114101/98, 0601114101/102; > Noh. **[biʃir-]** 0601114101/11, 0601114101/67, 0601120402/11, 0601114101/92, 0601114101/62, 0601114101/37, 0601114101/39; Gök. **[biʃ-]** 0503111101/154, 0503111101/155, 0503111101/147, 0503111101/148,

0503111101/149, 0503111101/154, 0503111101/156, 0503111101/158; +
 [-ır] > Gök. [bifir-] 0503111203/134, 0503111201/42, 0506110201/57,
 0503111203/138, 0506110201/54, 0503210901/106,
 0503111201/22, 06011126a01/28

OTü. **ağrıl-**; **adırıl-** 'ayrılmak' ED 68b, **ağrıl-** DLT 129 > [ajrıl-] 'a.' 0601111201/77

OTü. **kıkır-**; **kıkır-** 'bağırmaq' ED 612, **kıkır-** 'yüksek sesle gülmek' DLT 83 > Noh.
 [gışır] 'bağırmaq' 0601114102/42

OTü. **tıl**; **tıl** 'dil' ED 489b, **tıl** 'genel olarak dil (lisa:n), konuşma organı (lisa:n)' DLT
 66 > Noh. [dił] 0601113202/9, 0601111901/28, 0601111201/17,
 0601111201/6, 0601113202/12, 0601113202/44, 0601111901/32,
 0601113202/76

OTü. **tı:n**; **tı:n** 'dinlenme' ED 512a > Noh. [din-] 'rahatlamak, kurtulmak'
 0601113201/22; > [dinił-] 0601113201/22; + [-e] > Gök. [dĩñē] 'sadece'
 0503121102/154

OTü. **yıl**; **yıl** 'yıl, sene' EUTS 294, **yıl** DLT 327 > Noh. [jil] 'a.' 0601120102/2,
 0601113202/154; [jil] 0601111202/196, 0601111202/46, 0601120402/15

OTü. **yaşa-**; **yaşa-** 'yaşamak' EUTS 289, **yaşa-** DLT 481 + [-ıř] > Noh. [ja:ʃæjił]
 'yaşayış' 0601111202/64; Noh. [ja:ʃił] 0601113202/79

OTü. **yaz-**; **yaz-** 'yazmak' EUTS 292, **yaz-** 'Oğuzcada yazmak' DLT 470 > Noh.
 [jaził-] 'yazılmak' 0601111202/79

-ı > [-i]

OTü. **ağrı**; ***adırı** 'ayrı' ED 63b, **ağrı** DLT 75 > Noh. [ajrı] 'a.' 0601111201/16,
 0601111202/127, 0601111302/35, 0601111302/6, 0601114101/2,
 0601120102/37, 0601120102/50, 0601120102/8; Gök. [ajrı] 0602211901/51

OTü. **altı**; **alty** (Räsänen 1969:18), **altı** 'altı' ED 130b > Noh. [alti] 'a.'
 0601113202/177

OTü. **bağrı**; **bakşy** (Räsänen 1969: 59), **bağrı** 'bahşı' ED 321a > Noh. [bæχʃi]
 0601111201/112, 0601111201/92, 0601111201/95, 0601111202/9,
 0601111201/93

OTü. **bu**; **bu**: 'bu' ED 291b, **bu** 'bu' DLT 29 + [n] + [ı] > Noh. [muni] 'bunu'.
 0601114102/67

OTü. **katıg; katıg** 'katı, sert' ED 597b > ÖTrkm. **gatu** = Noh. **[gati]** 'a.'
0601111201/106, 0601111201/72, 0601111201/81, 0601111201/97,
0601111301/31, 0601120402/22, 0601120402/3

ÖTrkm. **kerka:wlı** = Noh. **[kærkowli]** 'köy adı, kerkav bir bitki adı' 0601111902/1,
0601111902/2

OTü. **ol; ol** 'bu, o' EUTS 141, **ol** '3. teklik kişi adılı' DLT 14 + **[n]** + **[ı]** > Noh. **[oni]**
'onu' 0601111902/30

OTü. **sa:n; sa:n** 'sayı' ED 830b, **sa:n** 'a.' DLT 513 > Noh. **[sa:ni]** 'tane. sayılar ile
birlikte kullanılır' 0601111201/114, 0601120102/36, 0601120102/43,
0601111302/35, 0601120102/41

OTü. **soñ; song** 'sonra' EUTS 208, **soñ** DLT 601 + **[kı]** > Noh. **[sõnqi]**
0601120101/28

OTü. **suvlug; su:b** 'su' TT 180, ***suvluğ** 'sulu' ED 788b **suw** ~ **su:w** 'su' DLT 12 +
[lı] > Noh. **[suli]** 'sulu' 0601113601/54

OTü. **ta:y** 'dayı' TT 175, **tagay** 'dayı' DLT 550 > Noh. **[da:ji]** 'a.' 0601111901/26,
0601111901/34; > Noh. **[daji]** 0601111202/24

OTü. **togru; toğuru:** 'doğru' ED 473a, **togru** 'kılıç, hançer ve bıçağın, kabzaya
sokulan kuyruğu' > Noh. **[dovri]** 'doğru' 0601111201/86

OTü. **tokı; tokı:** 'bir şeye vurmak' ED 467, **tokı**- 'dokumak' DLT 562 > Noh. **[toxi]** -
'a.' 0601114101/9, 0601114101/15

OTü. **yañ; yañ** ED 940b, 'nesnenin kalıbı, kalıp', **yañ** DLT 602 + **[lıg]** > Noh. **[ja:li]**
0601111301/13, 0601113201/18

OTü. **yarım; yarım** EUTS 287, **yarım** 'yarı, yarım' DLT 453 > Noh. **[ja:ri]** 'yarı,
yarım' 0601113202/117

-ı- > [-i-]

OTü. **ağız; ağız** 'ağız' ED 98a, **ağız** DLT 486 + **birlik** > Gök. **[aḡḡuwr̥lik]**
0503121101/160

OTü. **al-; al-** 'almak' ED 124b, **al-** 'almak; tutmak; yaklamak; satınalmak' DLT 97 +
[-ıṣ] > Noh. **[aliṣ]** 'alış' 0601111202/109

OTü. **añarı; anıaru:** ~ **ıñarı:** ~ **ınaru:** ED 190a 'daha arkaya' > Gök. **[anirθuuna]**
'arkasına' 0502121101/10

- OTü. **attur-**; **attur-** 'attırmak' ED 67a, **attur-** DLT 116 + [-ıl] > Gök. [atdurıl-] 'attırılmak' 0503111202/66
- OTü **aytım**; **ayıt-** 'söylemek, sormak, dikte etmek' EUTS 28, **aytış-** 'sormak, Oğuzcada söylemek' DLT 115 + [ım] > [ajdim] 0601111201/116, 0601111201/99
- OTü. **bi:r** ~ **bir**; **bi:r** ED 353b, **bi:r** ~ **bir** DLT 12 > Gök. [bir] 0502120601/100, 0502120601/12, 0502120601/13, 0502120601/138, 0502120601/142, 0502120601/145, 0502120601/15, 0502120601/153, 0502120601/161; + **a:z** > Gök. [bira:ð] 'biraz' 0502222201/233, 0503121101/114, 0503121101/21, 06011126a01/22, 0602211001/191, 0602211302/102; + [lik] > Gök. [birlik] 'birlik' 0503121101/184
- OTü. **çıkār-**; **çıkār-** 'çıkarmak' ED 410b, DLT 310 > Noh. [ʧiqær-] 'çıkarmak' 0601111202/82
- OTü. **kadıt-**; **kadıt-** 'dönmek, geri dönmek' ED 596a, **kadıt-** DLT 416 > Noh. [cajit-] 0601111202/118
- OTü. **karındaş**; **karındaş** 'kardeş' ED 662a, **karındaş** DLT 205 > Noh. [garinnaʃ] 'akraba' 0601111901/14, 0601111901/16
- OTü. **katanç**; **kat-**; **kat-** 'katmak' ED 594b, DLT 221 + [ım] + [ç] > Noh. [cataniʃ] 0601111202/160
- OTü. **yarım** 'yarı, yarım' DLT 453 > Noh. [ja:rim] 'a.' 0601111902/31, 0601113202/121
- OTü. **yaşa-**; **yaşa-** 'yaşamak' EUTS 289, **yaşa-** DLT 481 + [y] + [-ıʃ] > Noh. [ja:ʃæjiʃ] 'yaşayış' 0601113202/82, 0601113202/79
- OTü. **yıl** 'yıl, sene' EUTS 294, **yıl** DLT 327 > Noh. [jil] 'a.' 0601110301/15, 0601111202/113, 0601111202/115, 0601111202/51, 0601111202/6, 0601111901/30, 0601111901/31, 0601120102/17, 0601120402/36; Noh. [jil] 0601111901/1, 0601113801/56, 0601113201/8, 0601111901/35
- OTü. **yık-**; **yık-** 'yıkmaq' DLT 55 > Noh. [jiq-] 'a.' 0601111202/103
- OTü. **yığın-**; **yığın-** 'kendisi için toplamak, biriktirmek' DLT 479 + [-a] + [-n] > Noh. [jikknan-] 'yığılmak' 0601111202/11
- OTü. **yorınçga**; **yorınçga** 'yonca' ED 971a, **yorınçga** 'yonca' DLT 217 > Noh. [jörindʒa] 'a.' 0601111202/45

OTü. **okı-; okı-** 'çağırmaq' BK D 28, **okı-** DLT 556 + [-t] + [-mak] + [lık] > Noh. [oɣutmæxliɣ] 'okutmak' 0601120101/12

Ar. عقل 'aql' 'akıl' + [lı] + [lık] + [ı] + [n] + [dan] > Gök. [aɣullilıwɯnnan] 'akıllılığından' 0602210801/67

Ar. قوى **qawi:** 'güçlü' > ÖTrkm. **govı** + [çı] + [lık] > [ɣawıɣɯluɣ] 'istikrar' 0601113601/47

Ar. ناقص **na:kış** 'noksan, eksik, tam olmayan, engelli' + [lıq] > Noh. [na:xusliɣ] 'eksiklik' 01120402/27

-ı > [-i]

OTü. **agrı-; ha:ğrı-** 'ağrımaq' TT 172, **agrı-** DLT 35 > Gök. [a:ɣri-] 'ağrımaq' 0601110301/36

OTü. **altı; alty** (Räsänen 1969: 18), **altı** 'altı' ED 130b > Gök. [alti] 'a.' 0502120601/9, 0502211901/154, 0502211901/159, 0502211901/36, 0502212001/16, 0502222201/84, 0503111101/35, 0503111101/36, 0503111202/9; Noh. [alti] 0601111202/169, 0601120402/36, 0601114102/46

OTü. **añar; añar:** ~ **ıñar:** ~ **ınar:** ED 190a 'daha arkaya' + [ı] > Gök. [ãnũri] 0503111201/122, 0602110301/29

OTü. **aşak; aşak** ED 259a, **aşak** 'Oğuzcada dağ eteği' DLT 45 + [lı] > Gök. [aşa:qli] 0506120601/45

OTü. **atlıg; atlıg** 'atlı' ED 55a, **atlıg** DLT 61 > Gök. [atli] 'a.' 0503111201/33, 0503111201/54, 0503111201/61, 0503111201/63, 0503111202/41

OTü. **bar; ba:r** 'var' TT 172, **ba:r, bar** 'var' DLT 34 + [lı] > Gök. [ba:rlı] 'varlıklı' 0503210901/87

OTü. **bas-; bas-** 'basmaq' ED 370b, **bas-** 'üstüne çöküp basmaq, bastırmak' DLT 269 + [ma] + [çı] > Noh. [basmatɣi] 'haydut' 0601111201/69; + [ma] + [çı] > Gök. [baθmatɣi] 'haydut' 0506120601/51

OTü. **kanı; ka:nı** ~ **ka:ɣu** 'hangi, ne' ED 863b, **kanı** 'nerede, hani' DLT 35 + [sı] > Noh. [ɣaɣsi] 'hangisi' 0601113202/104, 0601113202/32, 0601113601/72

OTü. **karı; karı:** 'yaşlı' ED 644b, **karı** DLT 206 > Noh. [ɣa:rrı] 'a.' 0601113202/112

OTü. **konş; konş:** 'komşu' ED 640b, **konş** DLT 219 > Noh. [ɣowɣi] 'a.' 0601113202/142

- OTü. **bu; bu:** 'bu' ED 291b, **bu** DLT 29 + [n] + [ı] > [muni] 'bunu' 0601114102/94
- OTü. **ogrı; ogri** 'hursuz' DLT 75 > Noh. [o**ɤ**ri] 'hırsız' 0601111201/69
- OTü. **soņ; song** 'sonra' EUTS 208, **soņ** DLT 601 + [kɪ] > Noh. [s**ō**nqɪ] 'sodaki' 0601111301/27
- OTü. **suvlug;** ***suvluğ** 'sulu' ED 788b, **suw** ~ **su:w** DLT 12 + [ɭg] > Noh. [suwli] 'sulu' 0601113601/30; sulı 0601113201/43
- OTü. **ta:g** ~ **tag;** **ta:ğ** 'dağ' ED 463a, **ta:ğ** TT 174 + [ɭg] > Gök. [da**ɣ**li] 'dağlı' 0602211002/57
- OTü. **yokaru;** **yokaru:** 'yukarı' ED 906b, **yokaru** 'a.' DLT 83 > Noh. [ju**ɣ**a:ri] 'a.' 0601111201/32; [ju**ɣ**a:ri] 0601111201/27; [ju**ɣ**ari] 0601111201/40, 0601111202/64;+ [sɪ] > Noh. [jo**ɣ**arsi] 'yukarısı' 0601110301/52
- OTü. **yalgançı; yalğan** 'yalan' ED 926b, DLT 460+ [ɕɪ] > Noh. [ja**l**antʃi] 'yalancı' 0601113202/33, 0601113202/72
- OTü. **ulag; ulag** 'beyin emri ile hızlı posta için alınan ve diğerine ulaşıncaya kadar binilen at' DLT 73 > Noh. [ula**ɣ**li] 'binek hayvanlı' 0601113202/117
- Ar. عقل 'aql' 'akıl' + [ɭg] > Gök. [a**q**ullɪ] 'akıllı' 0502222202/66
- Ar. حاجى **ha:cɪ** 'hacca giden' > Noh. [χa**ɖ**zi] 'a.' 0601113801/16, 0601113801/21, 0601120102/31, 0601111302/21

/o/ > /ö/

Nohur ağzında ileri düzeyde olan incelleme eğiliminden Ortak Türkçedeki /o/ sesleri de etkilenmekte olup bu ses, bazen kısalarak /ö/ sesine değişmektedir.

-o > [-ø]

- OTü. **şu;** ***uş** 'gösterme edatı, işte' DLT 30 (ETü. *u**ş** ol > u**ş**ol > **ş**ol > **ş**u) > Noh. [ʃ**ø**] 'şu' 0601120401/23

-o- > [-ø-] ~ [-ø:-]

- OTü. **kö:ker-; kö:ker-** ED 713a, DLT 311 > Noh. [g**ø**:væ**r**-] 'göğermek, yeşermek' 0601111202/99
- OTü. **kodber-; koy-** ~ **kod-** ED 674b, **ko**ɖ**-** ~ **kot-** 'koymak, bırakmak' DLT 337 + OTü. **bi:r-** ~ **bir-** ~ **ber-** 'vermek' DLT 79 > **koyubêr-** > ÖTrkm. **goyber-** >

göyber- > Gök. **[gøjver-]** 'koyvermek, bıramak' 0503111204/17, 0502222201/28, 0502222201/122

OTü. **yorınçga; yorınçğa:** 'yonca' ED 971a, **yorınçga** 'yonca' DLT 217 > Noh. **[jörindza]** 'a.' 0601111202/45

-o:- > **[-ø:-]** > **[-ø-]**

OTü. **yorur; yoru-; yori-** 'yürümek' OTG 260, **yori-** ~ **yoru-** DLT 608 > Noh. **[jəri-]** 'yürümek' 0601111201/86; + **[-ir]** + **[iz]** > **yöriris** > **yö:ris** > Noh. **[jər-]** 'yürürüz, yardımcı fiil' 0601110301/11, 0601110301/19

/o/ > **/ü/**

Nohur ağzından derleme metinlerimizde aşağıda tespit edilen kelimelerde **/o/** sesi hem inceliyor hem de daralarak **/ü/** sesine değişmektedir.

-o- > **[-y-]**

OTü. **yorınçga; yorınçğa:** 'yonca' ED 971a, **yorınçga** 'a.' DLT 217 > Noh. **[jyndzæ]** 'a.' 0601120102/8

/u/ > **/i/**

Bu ses değişimi Nohur ağzında genellikle kelime içinde, nadiren kelime sonunda görülmektedir. Kelime içinde Ortak Türkçede ve alıntı kelimelerde ikinci hecede bulunan **/u/** sesleri düzleşip incelererek **/i/** sesine değişmektedir.

-u- > **[-u-]** > **[-i-]**

OTü. **kurug; kurug** 'kuru' ED 652b, **kurug** DLT 10 + Far. **دَرَّة** **derre** 'dere' > Noh. **[Gu:ridæra]** 'Kurudere, yer adı' 0601111202/61

OTü. ***tamdur; tamdur-** 'yakmak' DLT 355, Sarı Uyurca **tan-** 'yakmak' > Noh. **[tæmdir]** 'tandır' 0601114101/11, 0601114101/62; > Noh. **[tændir]** 0601114101/69; > **[tændur]** 0601114101/64

OTü. **tut-; tut-** 'tutmak, yakalamak' ED 451a, **tut-** DLT 412 **-tur** > Noh. **[tuttir-]** 'yakalatmak' 0601111202/98

Ar. معلوم **ma'lu:m** 'malum, bilinen, belli' > Noh. **[mæjim]** 'a.' 0601113601/107

OTü. **bu**; **bu**: 'bu' ED 291b, **bu** DLT 29 + Far. **cüre** > Gök. **[bidğire]** 'bu tür'
0602211001/100

-u- > [-w-] > [-i-]

OTü. **kudruk**; **ķudruk** 'kuyruk' ETG 284, **kuğruk** DLT 170 > Noh. **[Gu:riḳ]** 'a.'
0601120402/27

OTü. **ottuz** 'otuz' ED 74a, DLT 83 > Gök. **[otiθ]** 'otuz' 06011126a01/53

OTü. **şu**; ***uş** 'gösterme edatı, işte' DLT 30 (ETü. ***uş** ol > uşol > şol > şu) > Gök.
[ʃina] 'şuna' 0602211001/200

ÖTrkm. **lovurda-** 'parlamak, alevlenmek' = Noh. **[lowirdaʃ-]** 'a.' 0601113601/104

-u > [-w] > [-i]

OTü. **şu**; ***uş** 'gösterme edatı, işte' DLT 30 (ETü. ***uş** ol > uşol > şol > şu) > Noh. **[ʃi]**
'şu'; **[ʃi]** 0502121101/50, 0502211901/181, 0502222701/96, 0503111203/50,
0503111203/6, 0503111203/82, 0503120701/79, 0503120702/48,
0503121101/79, 0601110301/30, 0601110801/27, 06011126a01/12,
06011126a01/32, 0602110101/123,

OTü. **ya:ş**; **ya:ş** 'yaş, taze, yeşil' TT 175, **ya:ş** 'insanın yaşı' DLT 159 + **uluğ** ED
136b, **ulug** 'yüce, ulu, büyük' DLT 37 > Noh. **[ja:fuli]** 'yaşlı' 0601113202/112

-u > [-w] > [-i]

OTü. **bi:r**; **bi:r** ED 353b, **bi:r** ~ **bir** DLT > Gök. **[bi]** 'a.' 0502121101/46,
0502121102/105, 0502121102/8, 0502211901/6, 0502211901/89,
0502222701/101, 0502222701/48

OTü. **ya:ş**; **ya:ş** 'yaş, taze, yeşil' TT 175, **ya:ş** 'insanın yaşı' DLT 159 + **uluğ** ED
136b, **ulug** 'yüce, ulu, büyük' DLT 37 > Noh. **[ja:fuli]** 'yaşlı' 0601111201/94

-u- > [-y-]

Far. مردم **merdum** 'halk' > Noh. **[mærdym]** 'a.' 0601111901/7

-u- > [-ü-] > [-i-]

Ar. **musulman** 'müslüman' > Noh. **[misilman]** 'a.' 0601111201/80

/u/ > /ö/

İran sahası Nohur ağzına ait derleme metinlerimizde söz konusu ses değişimi sadece aşağıdaki alıntı kelimeye tespit edilmiştir:

u- > [o-] > [ø-]

Ar. عمره 'umre' > Noh. [ømræ] 'a.' 0601120401/17, 0601120401/18, 0601120401/22

/u/ > /ü/

Nohur ağzında /u/ > /ü/ ses değişimi bu ağzın genel incelme eğilimine bağlı olarak kelime içinde ve sonunda, tam ([ü]) ve yarım ([ʊ]) düzeyde olmak üzere iki farklı düzeyde gelişmektedir.

-u- > [-u-]

OTü. yumuş; **yumuş** 'haber getrip götürme' DLT 449 > Noh. [jumuʃ] 'a.' 0601111301/8

OTü. **suw** ~ **su:v**; **su:b** 'su' TT 180, **suw** ~ **su:w** 'su' DLT 12 > Noh. [suw] 'a.' 0601120102/9

Far. بی **bi**: 'olumsuzluk eki' + Ar. حرمت **hürmet** 'hürmet' + [lik] > Noh. [biχurmætlix] 'saygısızlık' 0601120101/6

-u- > [-y-]

OTü. **tulum**; **tulum** 'silah' DLT 115, **tulkuk** 'tulum' DLT 410, **tulum** TS X, 3988 > Noh. [sylym] 'a.' 0601114101/25

OTü. **buyur-**; **buyur-** 'buyurmak, emretmek' ED 387b, **buyur-** DLT 526 > Noh. [byry-] 'a.' 0601111301/8

-u > [-u]

OTü. **şu**; ***uş** 'gösterme edatı, işte' DLT 30 (ETü. *uş ol > uşol > şol > şu) > Noh. [ʃu] 'a.' 0601111202/72, 0601111202/73, 0601111202/74, 0601111202/79;

Gök. [ʃu] 0502121101/27, 0502121102/42, 0502121102/67, 0502121102/85, 0502211901/170, 0502222201/61, 0503111203/124, 0503111203/148, 0503111203/157, 0503111203/184, 0503111203/86, 0503121101/163,

-u > [-y]

OTü. **şu**; ***uş** 'gösterme edatı, işte' DLT 30 (ETü. *uş ol > uşol > şol > şu) > Noh. [ʃy] 'a.' 0601111202/141

4.5.1.2. Kalınlaşma

Kalınlaştırıcı etkisi bulunan ünsüzlerin etkisi ile veya kelime içerisindeki başka sebeplerle ilişkili olarak ince ünlülerin kalın sıraya geçmesi olayı olan kalınlaşma İran sahası Nohur ağzında nadir görülmektedir.

/e/ > /a/

Bu ses değişimi Nohur ağzında Türkçe bir kelimeye Farsça 'de, da' anlamındaki *hem* kelimesinin ekleşerek birleşmesi sırasında kelimenin kalın sıradan ünlüsü ile uyuma girerek kalınlaşması sonucunda ortaya çıkmıştır. Kelimede bu görülen incelik-kalınlık uyumu Nohur ağzında seyrek görülen bir durumdur.

e- > [-a-]

Ar. **أَوَّل** **evvel** 'evvel, önce' > Gök. [awwal] 'a.' 0602110501/1

Ar. **أَوَّلَا** **evvela:** 'evvala' > Gök. [awala:] 'a.' 0503120702/17

Ar. **إِمَانَت** **ema:net** 'emanet' > Gök. [amanat] 'a.' 0502221001/96

Ar. **أَنْبَار** **enba:r** 'anbar' > Gök. [amba:r] 'a.' 0601111501/108

-e- > [-a-]

OTü. **küven-**; **küven-** 'övünmek' ED 690a, **küwen-** DLT 346 > Gök. [guwan-] 'sevinmek' 0503121102/99 > Gök. [guwan-] 'sevinmek' 0503121102/99

OTü. **şu**; ***uş** 'gösterme edatı, işte' DLT 30 (ETü. *uş ol > uşol > şol > şu) + [nı] +

Far. **هَم** **hem** > Noh. [ʃunam] 'şunu da' 0601114101/120

Ar. **بَرْق** **berq** 'şimşek' > Gök. [barq] 'elektirik' 0506110201/70

Ar. جايزه **ca:zye** 'ödül' + [ŋ] > Gök. [dʒajðā:n] 'ödülün' 0502222201/76

Ar. أصلاً **aşlen** 'aslen' > Gök. [aθlan] 'a.' 0502222201/218, 0502222202/18,
0502222202/25, 0502222202/56, 0502222202/57, 0502222202/66,
0503111203/158, 0503111204/2, 0506110701/107, 0506120501/17,
0601111501/74, 0602110101/72, 0602211001/156

Far. آماده **a:ma:de** 'hazır' > Gök. [a:ma:da] 'a.' 0503121101/5

Far. أسوده **a:su:de** 'rahat' > Gök. [a:θu:da] 'a.' 0602110101/43

Far. برابر **bera:ber** 'beraber' > Gök. [baravar] 'a.' 0602211701/62

Fr. > Far. بودجه **büdce** 'bütçe' > Gök. [bu:ddʒa] 'a.' 0602211501/47

Far. جانور **ca:naver** 'canavar' > Gök. [dʒanawar] 'a.' 0502222201/186,
0502222201/186

Far. زنانه **zena:ne** 'kadın' > Gök. [ðana:na] 'kadınlara mahsus veya kadın'
0502222201/183, 0503111203/34, 0602110201/16, 0602110201/22

/ä/ > /a/

Bu ses değişimi Nohur ağzına ait derleme metinlerimizde bir alıntı ve bir Türkçe kelime tespit edilmiştir. Alıntı kelime son sesteki /ä/ incelik-kalınlık uyumuna girerek kalınlaşırken, Türkçe kelime /ä/ sesi kalınlaşarak uyum bozulmaktadır.

-ä > [-a]

OTü. et-; ät- 'etmek' EUTS 78, et- DLT 167 + [mek] + [i] + [n] + [e] > Noh.

[etmaɣuna] 'etmesine' 0601113202/27

Far. تازه **ta:ze** 'yeni' > Noh. [ta:za] 'a.' 0601111302/51, 0601111302/53

/i/ > /ɪ/

İran sahası Nohur ağzında /i/ > /ɪ/ değişimi kelime içinde ve sonunda görülmekte olup kelime sonunda yarı kalınlaşma şeklinde ortaya çıkmaktadır.

-i- > [-i-]

OTü. **bi:r** ED 353b, **bi:r** ~ **bir** DLT 12 > Noh. [**bir**] 'a.' 0601110301/37, 0601111201/117, 0601111302/62, 0601111902/43, 0601113201/36, 0601114102/100, 0601120101/19, 0601120102/50, 0601120402/28

Fr. machine > Far. ماشین **ma:ši:n** 'araba' > Noh. [**maʃin**] 'a.' 0601111902/5

-i- > [-u-]

Ar. سالم **sa:lim** 'sağ, sağlam' > Noh. [**sa:lum**] 'a.' 0601111301/31, 0601111301/32, 0601120101/30, 0601120101/32, 0601120402/29, 0601120402/30, 0601120402/31

Ar. صالح **ša:lih** 'yetkisi ve hakkı bulunan' > Noh. [**sa:luχ**] 'doğru iş yapan, doğru yolda olan' 0601120101/3, 0601120101/4

Ar. عالم **ʿalim** 'çok okumuş, bilgili' > ÖTrkm. **a:lim** = Gök. [**ɑ:lum**] 'a.' 0602211001/170, 0602211001/175, 0602211001/187, 0602211001/199, 0602211001/36, 0602211001/46, 0602211001/92, 0602211001/98, 0602211302/21

Ar. تاريخ **ta:ri:h** 'tarih' + Tü. [**çi**] > Noh. [**taruχtʃi**] 'tarihçi' 0601110301/28

Ar. زیان **ziya:n** 'ziyan' > Gök. [**ðuja:n**] 'a.' 0503121101/162, 0502222201/232

-i > [-i]

Ar. يعنى **ya'ni** 'yani' > ÖTrkm. **yagnı** = Noh. [**jani**] 'a.' 0601113202/23, 0601113202/29

/i:/ > /ɪ:/

/i:/ > /ɪ:/ ses değişmesi İran sahası Nohur ağzında sadece Arapçadan alınan bir kelimedede kelime içinde kalınlaşmaktadır. Uzun ünlüler değişime normal uzunluktaki ünlülere göre daha dirençlidirler.

-i:- > [-i:-]

Ar. دين **di:n** 'din, Allah'a inanma ve bağlanma' > Noh. [**di:n**] 'a.' 0601111901/3

-ö- > [-ø-]

OTü. **kör**; **kör-** 'görmek' ED 736a, **kör-** 'bakmak, görmek' DLT 187 > Noh. **[kø:r]** 'kör, görmeyen' 0601120402/27

OTü. **tög-**; **tög-** 'dövmek' ED 477a, **tög-** '(tuz vb. şeyleri) dövmek' > Gök. **[dow-]** 'a.' 0506110701/44, 0506110701/42; + **[üm]** > Gök. **[dowym]** 'bir koparımlık ekmek' 0602110201/10

OTü. **tört**; **tö:rt** 'dört' TT 184, **tö:rt** ~ **tört** DLT 78 > Gök. **[dört]** 'a.' 0601111501/89, 0601111501/91, 0601111501/95

Ar. دور **devr** 'devir' > Gök. **[dowir]** 'a.' 0503210801/67, 0602211001/26, 0602211001/27

/ü/ > /u/

Nohur ağzında incelme eğilimi olmasına bağlı olarak /ü/ > /u/ ses değişimi de az sayıda örnekte sadece kelime içinde görülmektedir. Bu değişim tam ve yarı değişim olmak üzere iki türlü ortaya çıkmaktadır.

-ü- > [-u-] > [-u:-]

OTü. **tügi**; **tügi** 'Oğuz lehçesinde ak darının kepeği alındıktan sonra kalan esas kısmı' DLT 547 > Noh. **[tu:w]** 'pirinç' 0601111302/7

-ü- > [-u-]

OTü. **tügi**; **tügi** 'Oğuz lehçesinde ak darının kepeği alındıktan sonra kalan esas kısmı' DLT 547 > ÖTrkm. **tüwi** 'pirinç' = Gök. **[duwi]** 'a.' 0506110201/127; + Far. **horeşt** 'meze' > Noh. **[tuwiçorift]** 'pilavın mezesi' 0601114101/43;

-ü- > [-u-]

OTü. **kün**; **kün** 'güneş' ED 725a, **kün** ~ **kü:n** 'gün' DLT 47 > Noh. **[gun]** 'gün' 0601113202/100, 0601113202/111, 0601113202/93, 0601113202/99, 0601113202/100

OTü. **tügi** 'Oğuz lehçesinde ak darının kepeği alındıktan sonra kalan esas kısmı' DLT 547 > ÖTrkm. **tüwi** 'pirinç' = Noh. **[tuw]** 'a.' 0601114101/37, 0601114101/50,

t. + ni 0601114101/41; **[tuwi]** 0601114101/42, 0601114101/45, 0601114101/54, 0601120102/9

OTü. **üçün; üçün** 'için' ED 28b, **üçün** DLT 50 > Noh. **[ytfun]** 'a.' 0601111301/32; > **[tfun]** 0601111301/31

Ar. شكر **şükr** 'görülen iyiliğe karşı gösterilen memnunluk, minnettarlık' > Noh. **[fukur]** 'a.' 0601111201/72, 0601111201/80, 0601113202/66, 0601113202/88

4.5.1.3. Yuvarlaklaşma

Dar bir ünlünün, yanındaki dudak ünsüzünün veya kelime içindeki yuvarlak bir ünlünün etkisiyle yuvarlak sıradan bir ünlüye değişmesi (Korkmaz 2007: 246) ses olayı olan yuvarlaklaşma İran sahası Göklen ve Nohur ağızlarında görülmektedir. Bu ses olayı Ölçünlü Türkmen Türkçesinde de [w] sesinin gerileyici benzeştirme etkisi ile ortaya çıkmaktadır. Ancak İran sahası Nohur ağzında bu benzeşmenin [w] sesinin yuvarlaklaştırıcı etkisi ile ortaya çıkması durumuna az rastlanmaktadır.

-a- > [-v-]

OTü. **ayla-**; **a:yla-** 'dönmek, etrafını çevirmek' TT 172 + **[-v]** > Noh. **[ajlvw]** 'at yarışı meydanı; at yarışı meydanında bir tur' 0601111202/135, 0601111202/150, 0601111202/152, 0601111202/163

OTü. **bol-**; **bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-** DLT 263 4 + **[-a]** + **koy-** ~ **kod-** ED 674b, **kod-** ~ **kot-** 'koymak, bırakmak' DLT 337> Gök. **[bolvɔɲ]** 'oladurmak' 0602110101/50

OTü. **bu;** **bu** 'bu' ETS 51, **bu** DLT 29 + **[dan]** > Gök. **[munvɔn]** 'bundan' 0503111201/2, 0503111203/2, 0602211001/213, 0602211002/52, 0602211003/42

OTü. **buğda:y** 'buğday' ED 312b, **bugday** 'a.' DLT 551 > Gök. **[bovɔɲ]** 'a.' 0602110101/20, 0602110302/3

OTü. ***korkak;** **kork-** 'korkmak' ED 651b, **kork-** DLT 627 + **[-ak]** > Gök. **[gorqvɔ]** 0502120601/18

OTü. **kulgak;** **kulğak** 'kulak' ED 621a, **kulak** 'a.' DLT 76 + **[ı]** + **[n]** + **[a]** > Gök.

[**ɡulɒkʷana**] 'kulağına' 0502222202/2

OTü. **oğlan; oğul** 'oğul, çocuk' EUTS 139, **ogul** ~ **ogıl** DLT 37 + [**an**] + [**lar**] > Gök.

[**oɣlɒllɒ**] 'oğlanlar' 0502121102/3, 0502211901/47, 0503210801/94, 0503210801/99

OTü. **tavar; tabar** 'davar' MÇ G 5, OTü. **tawar** 'mal, eşya' DLT 55 > Noh. [**dowɒr**]

'a.' 0601113201/31, 0601113201/26; Gök. [**dɒwar**] 0602110301/41, 0602110301/45, 0602110302/84; [**dɒwɒr**] 0602110201/14, 0602211502/5

OTü. **tawışgan; tabışgan** 'tavşan' T 8, **tawışgan** DLT 379 > Gök. [**tɒwʃan**] 'a.'

0602110302/70, 0602110302/73

OTü. **tog-**; **to:ğ-** 'doğmak' ED 465a, **tog-** DLT 271 + [**-an**] > Gök. [**dorɒn**] 'kardeş'

0502211901/119, 0602211701/19

OTü. **tol-**; **to:l-** 'dolmak' ED 491a, **to:l-** TT 178, **tol-** 'dolmak' DLT 217 > Gök.

[**do:lorɒndi**] 'dola koydu' 0502211901/152

OTü. **tolğa-**; **tolğa:-** 'bükmek' ED 497, **tolğa-** 'dolamak' DLT 571 + [**maɣ**] > Gök.

[**dolɒmɒli**] 'dolamalı' 0602211901/12

Far. **ba:la:ba:n** > Osm. **balaban** (Räsänen 1969:59) 'balaban' + Tü. [**çɨ**] > Gök.

[**bolɒmantʃi**] 'Azerbaycan ve Fars musikisinde üflemeli bir çalgı olana balabanı çalan kişi' 0502121102/100

Far. آبادان **a:ba:da:n** 'mamur, bayındır' + [**-la**] + [**-p**] > Gök. [**awɒdanla:p**]

'güzelleştirip' 0602211901/91

Ar. قوی **qawi:** 'güçlü' > ÖTrkm. **govı** = Gök. [**ɣɒwɨ**] 'iyi' 0602211301/11,

0602110102/35, 0502221002/20, 0503111203/39, 0502211901/40,

0502211901/53, 0502220301/66, 0502222702/17, 0503111101/17,

0502221002/24, 0503210801/116, 0602110102/36, 0602110102/63,

0602211502/15

-a > [**-ɒ**]

OTü. **olar; anlar** 'onlar, 3. çokluk kişi zamiri' EUTS 17, **olar** DLT 50 > Gök. [**olɒ**]

'a.' 0502121102/64, 0502211901/174, 0502221001/59, 0502221003/50,

0502222201/155, 0502222201/156, 0502222701/83, 0503111201/37,

0503111203/168, 0601111501/92, 0602110101/57, 0602210801/50

OTü. **şu; *uş** 'gösterme edatı, işte' DLT 30 (ETü. *uş ol > uşol > şol > şu) + [**n**] +

[da] > Noh. [ʃonno] 'şunda' 0601111202/160, 0601111202/134

OTü. **kuba; kuba** 'bir çeşit renk' DLT 540 > Gök. [cuvno] 'a.' 0503121102/116

OTü. **takı** ED 466a, 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' DLT 49 > Gök. [dno] 'a.'
0503111201/79, 0503111203/54, 0601111501/60, 0602110201/11,
0602211001/153, 0602211302/32, 0602211501/42

-a- > [-o-]

OTü. **andın; andan ~ andın** ED 177b, **andın** 'ondan' DLT 42 > Gök. [ɔnnon] 'a.'
0503111202/20

OTü. **emet; emet ~ yemet** 'evet' ED 156; **emet** DLT 37 > **eşet** > **evet** > Noh. [xowa]
'evet' 0601113202/139

OTü. **tavar; tabar** 'davar' MÇ G 5, OTü. **tawar** 'mal, eşya' DLT 55 > Noh. [dovar]
'a.' 0601111901/9, 0601113201/32; [dowar] 0601111301/32, 0601111901/7,
0601113201/41, 0601111901/7, 0601114101/27; > [dowor] 0601113201/21,
0601113201/23; [dowær] 0601120101/32

Ar. **قوى kavi:** 'güçlü' > ÖTrkm. **govı** = Noh. [gowu] 'iyi' 0601114101/84; [gowi]
0601111202/196, 0601111902/13, 0601111202/197; [gowi] 0601111902/13,
0601113202/51, 0601113601/54, 0601113801/74, 0601114102/15

ÖTrkm. **gunan** '2-3 yaşındaki erkek tay' = Noh. [gunon] 'a.' 0601111202/149

OTü. **oka-; okı-** 'çağırma' BK D 28, **okı-** DLT 556 > **oqa-** > **oqo-** > Noh. [oɣo-]
'okumak' 0601111901/20, 0601111901/22, 0601111901/23; [oɣomaɣ]
0601120402/6

OTü. **olar; anlar** 'onlar, 3. çokluk kişi zamiri' EUTS 17, **olar** DLT 50 > Noh. [ola]
'a.' 0601111202/125, 0601111202/36, 0601113801/34, 0601113801/36; [ola:]
0601113202/52; [ola:] 0601111202/70, 0601120402/28

OTü. **savrul-; sawrul-** 'savrulmak' DLT 382 > Noh. [sowul -] 'savılmak, dönmek,
sapmak' 0601113202/106; + [a] + [di] > Noh. [sowladi] 0601113202/178

OTü. **tayağu; ta:yağu:** 'çakıl taşı' ED 568b, **tayagu** 'iri taş, kerpiç' DLT 521 > Gök.
[dajow] 'güçlü' 0506110701/41

OTü. **tavar; tabar** 'davar' MÇ G 5, OTü. **tawar** 'mal, eşya' DLT 55 > Gök. [dowor]
'davar' 0602211701/26, 0602110302/81, 0602211701/24

OTü. **tol-; tol:l-** 'dolmak' ED 491a, **tol-** DLT 217 + **koy-** + [-a] + [-di] > Gök.

[**do:loɾndi**] 'dola koydu' 0502211901/152

ÖTrkm. **togala-** 'yuvarlamak' = Noh. [**toɣolo-**] 'a.' 0601114102/20

OTü. **yawçan; yabçan ~ yawçan** 'yavşan otu' DLT 460 > Noh. [**jowʃan**] 'yavşan otu' 0601114102/48

Far. **ba:la:ba:n** > **balaban** (Räsänen 1969:59) 'balaban' + Tü. [**çı**] > Gök. [**bolɒmantʃi**] 'balabancı' 0502121102/100

Ar. سواد **seva:d** 'okur-yazarlık' > [**sowad**] 'a.' 0601113202/107

-a:- > [**-a-**] > [**-o-**]

ÖTrkm. **kerka:wlı** = Noh. [**kærkowli**] 'köy adı, bir bitki adı' 0601111902/1, 0601111902/2

e- > [**ø-**]

OTü. **ewer-; äb** 'ev, çadır' OTG 242, **ew** DLT 27 + [**er**] > Gök. [**øjer-**] 'evermek' 0502222701/43, 0502222201/228; + [**lik**] + [**i**] > Gök. [**øjliyi**] 0506110701/93

-e- > [**-ø-**]

İran sahası Nohur ağzında bu ses değişimi Ortak Türkçede bulunan /v/ sesinin yuvarlaklaştırıcı etkisi ile oluşup daha sonraki süreçte bu sesin [w] > [j] değişimi ile ön damaksıllaşmasından sonra da konumunu korumuştur.

OTü. **ew; äb** 'ev, çadır' OTG 242, **ew** DLT 27 > **öw** > Noh. [**øj**] 'a.' 0601111302/14, 0601120102/15, 0601111302/15, 0601111901/34, 0601120102/16, 0601114101/141, 0601113202/138

OTü. **çepiş** 'altı aylık keçi yavrusu' ED 399a, **çepiş** 'a.' DLT 185 > Noh. [**ʃəwiʃ**] 'altı ila on bir ay arasındaki keçi yavrusu' 0601114102/60, 0601114102/89, 0601114102/72, 0601114102/63, 0601114102/70 0601114102/88

OTü. **sev-; säbin-** 'sevinmek' BK D 2, **sev-** 'sevmek' ED 784b, **sew-** DLT 271 > Noh. [**søj-**] 'sevmek' 0601111201/105, 0601113801/41, 0601111201/117, 0601111201/116, 0601111201/112, 0601111201/99; > Noh. [**søjil-**] 0601111201/96, 0601111201/101

OTü. **kö:pek** 'göbek' TT 184 > Gök. [**gø:vøk**] 'a.' 0602211003/15

Ar. دور **devr** 'devir' + Tü. [i] + [n] + [de] > Gök. [døwrinne] 'devrinde'
0602211001/109

Ar. دولت **devlet** 'devlet' > Gök. [døw|et] 'a.' 0602110501/32, 0502211901/38,
0502211901/40

-e- > [-e-]

OTü. **evir-**; **evir-** 'döndürmek' ED 14a, **ewür** 'ters çevirmek' DLT 99 + [-il] > Gök.
[ɛwiri-] 'döndürülmek' 0503120702/31

Ar. دولت **devlet** 'devlet' > Gök. [døw|et] 'a.' 0602110501/32, 0502211901/38,
0502211901/40

Ar. أوّل **evvel** 'ilk, önce' > Gök. [ɛwwel] 'a.' 0602110501/41

-e > [-ø]

Far. اگر **eger** 'eğer' > Gök. [ey|ø] 'a.' 0502211901/82

/e/ > /ü/

Nohur ağzında görülen yuvarlaklaşmanın bu türü ölçünlü Türkmen Türkçesi
ile paralellik göstermekte olup tarihsel dil gelişimi sürecinin bir parçasıdır.

-e- > [-y-]

OTü. **tewe**; **täbi** 'deve' T 48 > **tebe** > **tewe** DLT 26 > **dewe** > **dewe** > **düwe** > **tebe** >
tewe > **dewe** > **dewe** > **düwe** > Noh. [dyjæ] 'a.' 0601111301/32,
0601120101/32, 0601113601/105, 0601113201/25

-ı- > [-u-]

OTü. **al-**; **al-** 'almak' ED 124b, **al-** DLT 97 + [-a] + [-dı] + [-k] + [a] > Noh.
[aliduɣa] 'alıyorduk a' 0601111202/116

OTü. **konşı**; **konşı** 'komşu' EUTS 181, **konşı** DLT 219 + [lar] + [ımız] > Noh.
[qõnşularumuz] 'komşularımız' 0601113801/50

ÖTrkm. **yabı** 'at' + **takı** 'yine, ve anlamında bir bağlama edatı' ED 466a, DLT 49 +
takı ED 466a > Noh. [jawudæ] 'at daha' 0601114101/121, 0601114101/123

Ar. قوي **qavi**: 'güçlü' > ÖTrkm. **govı** + [ra:k] > Gök. [gowura:q] 'daha iyi'

0503111202/23

-ı > [-u]

OTü. **konşı; ꞑonşı** 'komşu' EUTS 181, **konşı** DLT 219 > Noh. [ɢowfu] 'a.'
0601113202/145

-ı > [-ɯ]

Ar. قوی **ḳavi:** 'güçlü > ÖTrkm. **govı** + [mıʃ] > Gök. [ɢowɯmɯʃ] 'iyiymiş'
0503210901/117

-ı- > -a > [-o-]

OTü. **okı-; okı-** 'çağırmaq' BK D 28, **okı-** DLT 556 > **oqa-** > **oqo-** + [dı] + [k] >
Noh. [oɣodɯɣ] 'okuduk' 0601111901/20; [oɣoduɣ] 0601111901/22,
0601111901/23; + [-mak] > Noh. [oɣomaɣ] 'okumak' 0601120402/6

/i/ > /ü/

Nohur ağzında /i/ > /ü/ ses değişimi kelime başı ve keime içi olmak üzere iki
konumda nadir olarak görülmektedir.

i- > [y-]

OTü. **içegü; içe:gü** 'bağırsak' ED 25; **içegü** 'kaburga kemiklerinin içinde kalan kısım'
DLT 81 > Noh. [yɟæy] 'bağırsak' 0601114102/50

-i- > [-ü-]

OTü. **küri-; küri-** ED 739b, **küri-** DLT 560 > Noh. [kyrym] 'bir kürek ölçüsü kadar'
0601113601/101

OTü. **miñ; ming** 'bin' EUTS 130, **miñ** DLT 119 > Noh. [mỹŋ] 'a.' 0601111202/106,
0601111202/107, 0601111202/160, 0601111202/53

4.5.1.4. Düzleşme

/o/ > /a/

/o/ > /a/ ses değişimi yaygın olarak Yomut ağzının Batı alt ağzında ve Lebab ağzlarında görülmektedir (Amansariyev 1970: 136-137). İran sahası Nohur ağzında bu ses değişimi görülmekle birlikte örnekleri sınırlıdır ve kurallı bir yapı içerisinde ele almak zordur. Ancak kelime içinde görüldüğü ve daha ziyade ilk hecede oluşan bir ses değişimi olduğu söylenilebilir.

-o- > [-a-]

OTü. **yaŋ** ED 940b, 'nesnenin kalıbı, kalıp', **yaŋ** DLT 602 + [ɬɨg] + **ok** > Noh. [ja:naq] 'gibi' 0601111901/12, 0601113801/50; [janaq] 0601110301/49

OTü. *oğun; oğ-'ufalamak' + [-un] > *oğun- > *oğnuk + [ra:k] > Gök. [awnuɾa:q] 'biraz ufak, daha ufak' 0503111201/126

Fr. **moteur** 'motor' > Noh. [mato:r] 'a.' 0601113202/115, 0601113202/118; [mator] 0601113202/124

Fr. **communiste** 'Komünizm yanlısı olan kimse, Komünist' > Noh. [qamanis] 'a.' 0601110301/49

/ö/ > /ä/

Bu ses değişiminin kelimelerin ilk hecesinde görülmesi Yomut ağzının Batı alt ağzında yakındır. Dudak uyumunun güçlü olduğu ağızlarda birinci hecedeki yuvarlak ünlünün etkisi ile ikinci, üçüncü hatta dördüncü hecedeki ünlüler dahi yuvarlaklaşabilmektedir. Ancak Lebab ağzları gibi bazı ağızlarda yuvarlak ünlüden sonraki hecelerde yer alan düz ünlüler etkilenmemektedirler (Amansariyev 1970: 138-139).

İran sahası Nohur ağzında bu ses değişmesi sadece birleşik bir kelimedeki [o] ünlüsünün incelmesi ve daha sonra ilk hecedeki düz [æ] sesi ile benzeşmesi

sonucunda ortaya çıkmıştır.

-ö- > [-æ-]

OTü. **seksö:n** 'seksen' ED 823b > **seksön** DLT 220 > Noh. **[sæysæn]** 'seksen'
0601110301/28, 0601111901/1, 0601113202/15, 0601113202/17,
0601113202/27

ÖTrkm. **köcebe** 'düğün konvoyu' > Noh. **[kædʒæbæ]** 'a.' 0601111202/21

/u/ > /ɪ/

Bu ses değişiminin örneklerine ölçünlü Türkmen Türkçesinin ağız ve alt ağızlarında sıklıkla rastlanmaktadır. Genellikle /m/, /r/, /l/, /y/ sesleri önünde, bazen arasında ve ardında ortaya çıkmaktadır (Amansarıyev 1970: 140). Bu ses değişimi İran sahası Nohur ağızında kelime içinde ve sonunda görülmektedir.

-u- > [-u-]

OTü. **altun**; **altun** 'altın' ED 131a, DLT 38 > Gök. **[altun]** 'a.' 0503210801/89

OTü. **attur-**; **attur-** 'attırmak' ED 67a, **at-** 'atmak' DLT 600 + **[-tur]** > Gök. **[atduur-]**
'attırmak' 0602211003/32, 0602211003/37; + **[-ıl]** > Gök. **[atduurıl-]**
'attırılmak' 0503111202/66

OTü. **ayıt-**; **ayıt-** 'sormak' ED 268b, **ayıt-** 'Eski Oğuzlardasöylemek, konuşmak' DLT
115 + **[-tur]** > Gök. **[ajtduur-]** 'söylettirmek' 0503121101/139,
0502222701/82

OTü. **bak-**; **bak-** 'bakmak' ED 311a; **bak-** DLT 63 + **[-ış]** + **[-tur]** > Gök.
[baquşduur-] 'bakıştırmak' 0602211901/18

OTü. **bas-**; **bas-** 'basmak' ED 370b, **bas-** 'üstüne çöküp basmak, bastırmak' DLT 269
+ **[-tur]** > Gök. **[baθuur-]** 'bastırmak' 0503111203/165

OTü. **bayındur**; **bayındur** 'Oğuz boylarının üçüncüsü' DLT 40 > Gök. **[bajuundur]**
'a.' 0503111203/80, 0503111203/81, 0503111203/82, 0503210801/31,
0503210801/4

OTü. **bu**; **bu**: 'bu' ED 291b, **bu** DLT 29 > Gök. **[bu]** 'a.' 0601111501/81,
0601111501/104, 0503210801/55, 0602211302/54, 0503111101/9,

0503111201/125

OTü. **bol-**; **bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-** DLT 263 + **[-tur]** > Gök. **[boldurt-]** 'oldurtmak' 0502222201/218, 0502222201/232

OTü. **ka:ğun**; **kağun** 'kavun' EUTS 161, **ka:gun** DLT 12 > Gök. **[ka:wun]** 'a.' 0503210801/35

OTü. **koşun**; **koş-** 'koşmak, bağlamak' EUTS 183, **koş-** 'katmak' DLT 270 + **[-un]** > Gök. **[goʃun]** 'ordu' 0502222201/109

OTü. **tut-**; **tut-** 'tutmak, yakalamak' ED 451a, **tut-** DLT 412 + **[tur]** > Noh. **[tuttur-]** 'yakalattırmak' 0601111202/120, 0601111202/122

OTü. ***yapıştur-**; **yapış-** 'yapışmak' ED 880b, **yapuş-** 'yapışmak' DLT 474 + **[-tur]** > Noh. **[japuşdur]** 'yapışdırmak' 0601111902/6

OTü. **ya:rtu** ED 959a, **ya:rtu** 'üzerine yazı yazılan levha' DLT 457 + **[ra:k]** > Gök. **[ja:rtura:q]** 'yarım' 0602211502/47

Far. **أسوده a:su:de** 'sakin' > Gök. **[a:θu:da]** 'a.' 0602110101/43

Ar. **جمعه cum'a** 'perşembeden sonra gelen gün' > Gök. **[dʒumɤa]** 'cuma' 0502211901/129, **[dʒumɤa]** 0502211901/129

Ar. **مراد mura:d** 'murat' > **[murad]** 'a.' 0601113801/36

Ar. **صندوق şanduk** 'sandık' > Noh. **[sandurɣ]** 'a.' 0601113202/46

-u > **[-u]**

OTü. **ulug**; **uluğ** ED 136b, **ulug** 'yüce, ulu, büyük' DLT 37 > Noh. **[ulu]** 'ulu, büyük' 0601111302/40, 0601111302/39, 0601111302/40

-u- > **[-u-]** > **[-i-]**

OTü. **kurug** 'kuru' ED 652b, **kurug** 'kuru' DLT 10 + Far. **دره derre** 'dere' > Noh. **[gu:ridæra]** 'Kurudere, yeri adı' 0601111202/61

OTü. ***tamdur**; **tamdur-** 'yakmak' DLT 355, Sarı Uyurca **tan-** 'yakmak' > Noh. **[tæmdir]** 'tandır' 0601114101/11, 0601114101/62; **[tændir]** 0601114101/69; **[tændur]** 0601114101/64

OTü. **tut-**; **tut-** 'tutmak, yakalamak' ED 451a, **tut-** DLT 412 + **[-tur]** > Noh. **[tuttir-]** 'yakalattırmak' 0601111202/98

-u- > [-i-]

OTü. **bu; bu:** 'bu' ED 291b, **bu** DLT 29 + **[lar]** > Gök. **[bıla]** 'bunlar'
0503210901/43, 0602211401/58

-u > [-u] > [-i]

OTü. **şu; *uş** 'gösterme edatı, işte' DLT 30 (ETü. *uş ol > uşol > şol > şu) > Noh. **[ʃi]**
'a.' 0601113202/112

-u- > [-u-] > [-i-] > [-i-]

OTü. **ya:ş; ya:ş** 'yaş, taze, yeşil' TT 175, **ya:ş** 'insanın yaşı' DLT 159 + **ulug** 'yüce,
ulu, büyük' DLT 37 > Noh. **[ja:ʃuli]** 'yaşlı' 0601111201/94

-u- > [-u-] > [-i-]

OTü. **kudruk; ʔudruk** 'kuyruk' ETG 284, **kuḏruk** DLT 170 > Noh. **[Gu:riḫ]** 'a.'
0601120402/27

ÖTrkm. **lovurda-** 'parlamak, alevlenmek' + **[-ş]** > Noh. **[lowirdaʃ-]** 'birlikte parlamak,
alevlenmek' 0601113601/104

Ar. **ma'mu:len** > Noh. **[ma:milan]** 'olağan şekilde' 0601113201/37

-ü- > [-i-]

OTü. **bedük ~ beḏük** 'büyük, yüce' ED 302b, DLT 59 > Gök. **[bejik]** 'a.'
0502211901/138, 0503121102/1, 0506120401/2; **[bḏji]** 0503121101/66,
0503121101/78, 0602211002/16

OTü. **ber-; bè:r-** 'vermek' ED 353b, **bi:r- ~ bir- ~ ber-** 'vermek' DLT 79 + **[-tür]** >
Gök. **[berdir-]** 'verdirmek' 0502222201/113

OTü. **bil-; bil-** 'bilmek' ED 330b, **bil-** 'a.' DLT 34 + **[-tür]** > Gök. **[biḏdir-]** 'bildirmek'
0503210901/94, 0503210901/95

OTü. **bi:r; bi:r** ED 353b, **bi:r ~ bir** DLT 12 + Far. **cüre** > Gök. **[birdḡire]** 'bir türlü'
0602211302/18

OTü. **böl-; bö:l-** 'bölmek' TT 184, **böl-** DLT 30 + **[-tür]** > Gök. **[bø:ldir-]**
'böldürmek' 0503121101/166

OTü. **büt-; büt-** 'bitmek' ED 298b **bütür-** '(yara) kapanmak' DLT 413 > Gök. **[bit-]**

- 'a.' 0502222201/162; + [-ün] > Gök. **[biti:n]** 'bütün' 0502120601/68
 OTü. **bütür-** 'bitirmek' ED 308b, **bütür-** '(yarayı) kapatmak, iyileştirmek' DLT 305 >
 Gök. **[bitir-]** 'bitirmek' 0506110201/42, 0503111203/37, 0503111203/38,
 0506110201/43
 OTü. **bu; bu:** 'bu' ED 291b, **bu** DLT 29 + Far. **cüre** > Gök. **[bidğire]** 'bu tür'
 0602211001/100
 OTü. **köñül; köñül** 'gönül' EUTS 115, **köñül** DLT 63, **köñül** > *göwül > göwün >
 Gök. **[gəwin]** 'gönül' 0502120601/48, 0502222201/69
 OTü. **sögüt, söğüt** 'sögüt ağacı' ED 819b, **sögüt** 'sögüt ağacı' DLT 179 > Noh.
[jækæswil̩i] 'Horasan Eyaletinde türkmen oturumlu bir köy' 0601110301/58
 OTü. **teşük; teşük** 'deşik, yarık' ED563a, **teşük** DLT 194 > Gök. **[deşik]**
 0503120701/78, 0503120702/80, 0503120702/81
 OTü. **öl-; öl-** 'ölmek' ED 125b, **öl-** DLT 12 + **[-tür]** > Noh. **[øldir-]** 'öldürmek'
 0601120402/26, 0601114102/54, 0601120101/32, 0601111301/23,
 0601111301/30; + **[-il]** > Noh. **[øldiri-]** 'öldürülmek' 0601111301/32,
 0601111301/27, 0601120101/28
 OTü. **tegür-; tegür-** T 19, **tegür-** 'ulaştırmak, iletmek' DLT 112 > Gök. **[deyir-]**
 'değdirmek' 0503210901/116
 F. **بلبل** bülbül 'güzel öten kuş, bülbül' > Gök. **[bilbil]** 'a.' 0502120601/105

-ü- > -i- > [u-]
 OTü. **küven-; küven-** 'övmek' ED 690a, **küwen-** DLT 346 > Gök. **[kuwan-]**
 'sevinmek' 0503121102/99

-ü > [-i]
 OTü. **bellü; bellü** 'belli' DK 10-13 > Gök. **[belli]** 0502121101/4, 0502211901/87,
 0502221001/106, 0502221001/53, 0503111201/19, 0503111201/38,
 0503120701/111, 0503121101/2, 0503121101/42, 0506110701/56,
 0602211001/231, 0602211301/79, 0602211302/98
 OTü. **berü; berü: (bêrü:)** 'beri' ED 355a, **berü** DLT 29 > Gök. **[beri]** 'a.'
 0502120601/169, 0502121101/20, 0502221001/40, 0503210801/54,
 0601111501/113; Gök. **[bæri]** 0502121101/29, 0502121101/30,

0602210801/4, 0602211001/8

OTü. **telü; tëlve:**'deli' 493a, **telü:** ED 491b, **telü** 'deli' DLT 513 > Gök. **[dæ:ji]** 'a.'
0506110701/119, 0506110701/120

-ü- > -i- > [-i:-]

OTü. **üçün; üçün** 'için' ED 28b, **üçün** DLT 50 > Noh. **[yʧi:n]** 'a.' 0601120402/23

4.5.1.5. Daralma

Yanlarında geniş ünsüzleri daraltma etkisi bulunan ünsüzlerin etkisi ile geniş ünsülerin dar ünlüye değişimleri (Korkmaz 2007: 226) ses olayı olan ünlü daralması Göklen ve Nohur ağızlarında genellikle kelimelerin orta ve son sesinde görülmektedir.

/a/ > /ɪ/

/a/ > /ɪ/ ünlü daralması adlarda kelimenin birinci hecesinde, fillerde ise ikinci hecesinde ortaya çıkmaktadır. Çok heceli adların ikinci hecesindeki /a/ > /ɪ/ değişimi daha çok dorsal ağızlarda görülmektedir (Amansarıyev 1970: 133). Özellikle [j] sesinin daraltıcı etkisi ile bu ünsüzün yanında bulunan sesler daralmaktadır.

-a- > [-u-]

OTü. ***aydaber-**; **ayıt-**'söylemek' EUTS 28, **ayıt-** 'Oğuzlarda söylemek, konuşmak' DLT 115 + **[-a]** + **ber-** > Gök. **[ajduver-]** 'söyleyivermek' 0503111203/40

OTü. **bağla-; ba:-** 'bağlamak' ED 292a, **bağla:-** ED 314b + **[-ya:r]** + **[-lar]** > Gök. **[ba:ɫuɟala]** 'bağlıyorlar' 0502222201/51

OTü. **başla-; başla:-** 'başlamak' ED 381b, **başla-** DLT 572 > Noh. **[baʃluɟaˈlaː]** 'başlıyorlar' 0601111202/148

OTü. ***okla-; ok** 'ok' EUTS 140, **ok** DLT 8 + **[la]** + **[-ya:r]** + **[lar]** > Gök. **[oqluɟalaː]** 'okluyorlar' 0503120702/10

OTü. **oyna-; oyna-**'oynamak' EUTS 145, DLT 379 + **[ya:r]** + **[-ɪk]** > Gök. **[ojnuɟaq]** 'oynuyoruz' 0502121102/64, 0502121102/78, 0502121102/63

OTü. **yañı; yangı** 'yeni, taze' EUTS 283, **yañı** DLT 189 + **[dın]** > Noh. **[jãñãdan]**
'yeniden, tekrar' 0601120401/34

OTü. **yaşa-; yaşa-** 'yaşamak' EUTS 289, **yaşa-** DLT 481 + **[yar]** + **[ız]** > Noh.
[ja:fuja:θ] 'yaşıyoruz' 0601111202/6, 0601111202/68; > Noh. **[ja:fuja:]**
'yaşıyorlar' 0601111202/63

-a > [-i]

Ölçünlü Türkmen Türkçesinde 'ya' anlamında, edat fonksiyonunda, kelime sonunda yazıda çizgi ile ayrı yazılan bir [æ] sesi bulunmaktadır. Farsçada bu fonkisyona sahip Arapça *ahır* kelimesinden ortaya çıkan *aher* veya konuşma dilinde *ahe* şeklinde telaffuz edilen bir kelime bulunmaktadır. İran sahası Nohur ağzında Farsça konuşma dilinden alıntılanan söz konusu kelime bu daralma ortaya çıkmaktadır.

Ar. اَهِر a:hır 'sonra' > Noh. **[aχa]** 'a.' 0601113601/48, **[aχi]** 0601120102/52

-a- > -ı- > [-i-]

OTü. **ayla-; a:yla-** 'dönmek, etrafını çevirmek' TT 172 + **[(y)a]** + **[dı]** > **ajlayadı** >
[ajlijdi] 'dönüyor' 0601113202/93

OTü. **yaşa-; yaşa-** 'yaşamak' EUTS 289, **yaşa-** DLT 481 + **[(y)a]** + **[mız]** > Noh.
[ja:fijmiz] 'yaşıyoruz' 0601111201/14

OTü. **yol; yo:l** 'yol' ED 917a, **yo:l** ~ **yol** 'yol, yolculuk, sefer' DLT 39 + **[la]** > Noh.
[jollij-] 'yollamak' 0601113202/117; Noh. **[joll-i-]** 0601113202/119

Ar. معنā **ma'na:** 'anlam' +> Noh. **[mæ:ni]** 'a.' 0601113601/5, 0601113601/77

Ar. حساب **hesa:b** 'hesap' > Noh. **[xæsi:p]** 'a.' 0601114102/31

-a- > -ä- > [-i-]

OTü. **yaşa-; yaşa-** 'yaşamak' EUTS 289, **yaşa-** DLT 481 + **[ya:r]** > Noh. **[ja:fija:]**
'yaşıyor' 0601111202/64, 0601111202/65

/a/ > /u/

/a/ > /u/ ses değişimi ölçünlü Türkmen Türkçesinin ağızlarında çok seyrek görölmektedir. İran sahası Nohur ağızında da bu husus tek bir kelimeye tespit edilmiştir.

-a- > [-u-]

OTü. **tavar**; **tabar** 'davar' MÇ G 5, **tawar** 'mal, eşya' DLT 55 > Noh. **[duvar]** 'küçük baş hayvan' 0601111201/21

/e/ > /i/

Nohur ağızında korunan Eski Türkçedeki kapalı /e/ sesleri dışındaki tüm /e/ sesleri [æ] altsesi ile telaffuz edilmektedir. Bazen kapalı /e/ sesi /i/ sesine de değişmekte, bu örneklerde Nohur ağızının ünlülerdeki kısalma eğilimine bağlı olarak kısa ünlülü şekilleri de kullanılmaktadır.

-e > [-i-]

OTü. **kêçe** ~ **gêce**; **kê:çe** TT 182, **kêçe** ~ **gêce** 'gece' ED 694b, **keçe** ~ **kiçe** DLT 54 > **[gidžæ]** 'a.' 0601113202/94

OTü. **kit-**; **kêt-** 'gitmek' ED 701a, **kit-** DLT 414 **-di-k**, **ket-** ~ **kit-** DLT 414 > Noh. **[git-]** 'a.' 0601111201/87, 0601111302/48, 0601113202/74, 601114102/19, 0601111902/38, 0601111902/43; **[-il]** > Noh. **[gidił-]** 'gidilmek' 0601111202/31

-e > [-i]

OTü. **tê-;tê-** 'de-, söylemek' ED 433b, **tê:-** TT 182 > Noh. **[di-]** 'a.' 0601113202/60, 0601110301/31, 0601113202/99, 0601114102/78, 0601110301/48, 0601113202/149, 0601114101/84; + **[-mek]** > Noh. **[dimæx]** 'demek' 0601113601/11

Far. **یەکه** **yeke** 'tek, yalnız' > Noh. **[jæki]** 'a.' 0601114102/70

e- > [i:-]

OTü. **elig** 'el' ED 140b, **elig** 'a.' DLT 32 > Noh. **[i:l]** 'a.' 0601113601/29; Noh. **[i:l]** 0601113201/38, 0601113202/161

OTü. **yim** 'yem, yemek' EUTS 296, **yi:m** 'yiyecek, rızık' DLT 241 > Noh. **[i:m]** 'yem' 0601113201/31

OTü. **erte** ~ **irte**; **ärtä** EUTS 75, **erte** ~ **irte** 'sabahın erken saati' DLT 74 > Noh. **[i:r]** 'a.' 0601113801/15, 0601113801/28

e- > i- > [i-]

OTü. **elig**; **elig**; **elig** 'el' ED 140b, **elig** DLT 32 > Noh. **[il]** 'a.' 0601110301/8

/e:/ > /i:/

Nohur ağzında /e:/ > /i:/ daralması, ses gelişiminin en az çaba kanunu çerçevesinde gelişen seyri dışında, [y] sesinin daraltıcı etkisi ile ilişkili olarak bu sesin yanında bulunan söz konusu ünlünün değişmesi sonucunda ortaya çıkabilmektedir.

-e:- > [-i:-]

OTü. **kè:ç** ~ **ğè:c**; **ke:ç** ~ **ge:ç**; **kè:ç** 'geç' TT 182, **kè:ç** ~ **ğè:c** 'geç' ED 692b + **[(i)rä:k]** > Noh. **[gi:ɖiræ:x]** 'daha geç' 0601111202/143

-e: > [-i:]

OTü. **ne:;** **ne:** 'ne' TT 181, **ne:** DLT 34 > **ne:çe** 'ne' ED 775a > Noh. **[ni:ɬæ]** 'a.' 0601111901/30

/e/ > /u/

Derleme metinlerimizde /e/ > /u/ ses değişimi Göklen ağzında sadece alıntı kelimelerde tespit edilmiştir.

-e- > [-u]

Far. جوان **ceva:n** 'genç' > Gök. **[ɖzuwan]** 'a.' 0502211901/79; **[ɖzuwa:n]**

0502222201/104, 0502222201/121, 0602211002/42, 0503111203/103,
0503111203/105, 0506110201/28

Far. **جوانه** **ceva:ne** 'erkek dana' > Gök. **[dʒuwa:na]** 'a.' 0503111202/18

/ä/ > /i/

İran sahası Nohur ağzında [æ] ünlüsü ile biten fiiller [j] ünsüzü ile başlayan bir ek aldıklarında kelimenin son sesinde bulunan geniş ünlü bu ünsüzün etkisi ile daralmaktadır.

-e- > -ä- > [-i-]

OTü. **bekle-**; **bäklä-** 'kilitlemek, kapatmak' EUTS 38, **bekle-** 'korumak' DLT 572 +
[(i)yä:r] > Noh. **[bæklijær]** 0601113601/31

OTü. **işle-**; **işle:-** 'çalışmak' ED 262b, **işle-** DLT 146 + [(y)e] + [miz] > Noh.
[iflijmiz] 'çalışıyoruz' 0601114101/65

/o/ > /u/

/o/ > /u/ ses değişmesi ölçünlü Türkmen Türkçesinin ağızlarında sık görülen bir ses değişmesidir. *ol* ~ *o* üçüncü teklik şahıs adılı Nohur, Çeges, Eski, Hatap, Mukrı, Surhı, Düyeci, Kıraç gibi bazı ağızlarda ve alt ağızlarda /o/ > /u/ ses değişmesine uğrayarak *u* ~ *ul* şeklinde *unıŋ*, *uŋa*, *undan* şeklinde telaffuz edilmektedir (Amansarıyev 1970: 150). İran sahası Nohur ağzından derlemelerimizde de o > u ses değişiminin örnekleri görülmektedir.

-o- > [-u-]

OTü. **yokaru**; **yokaru:** 'yukarı' ED 906b, **yokaru** 'yukarı' DLT 83 > Noh. **[juχari]**
'a.' 0601111201/87; **[juχari]** 0601111201/40, 0601111202/64; **[juχa·ri]**
0601111201/32; **[juχa:ri]** 0601111201/27

Rus. **zavod** > Gök. **[ða:wud]** 0602110201/18, 0602211001/126

o- > [u-]

OTü. **ol**; **ol** 'bu, o' EUTS 141, **ol** '3. teklik kişi adlı' DLT 14 > Noh. **[ul]**
0601113202/15; **[u]** 0601113202/62

-o- > [-ü-]

Nohur ağzında bu ses değişimi /o/ > /u/ ses değişiminin incelme eğilimi ile gelişen bir sonraki basamağını oluşturmaktadır.

OTü. **yorinçga**; **yorinçğa**: 'yonca' ED 971a, **yorinçga** 'a.' DLT 217 > Noh. **[jyndʒæ]**
'a.' 0601120102/8

Far. مردم **merdöm** 'halk' > Noh. **[mærdym]** 'a.' 0601111901/7

/ö/ > /ü/

İran sahası Nohur ağzında [j] ünsüzünden sonra gelen [ö] ünlüsünün bu ünsüzün daraltıcı etkisi ile daralması sonucunda ortaya çıkmaktadır.

-ö- > [-ü-]

OTü. **yori-**; **yori-** 'yürümek' EUTS 302, **yori-** ~ **yoru-** DLT 608 + **[-t]** > Noh. **[jyrt-]**
'koşmak' 0601114101/7

ÖTrkm. **yö:ne** 'ama' = Noh. **[jynæ]** 'a.' 0601113202/73

/u/ > /ı/

İran sahası Nohur ağzında *bu* kelimesi *bu* ~ *bı* (kelime içi) ~ *bi* veya *bi* (kelime sonu) olmak üzere ikili şekilde kullanılmaktadır.

-u- > [-u-]

OTü. **bu**; **bu**: 'bu' ED 291b, **bu** 'bu' DLT 29 + **[lar]** > Noh. **[bulɑ]** 'bunlar'
0601111301/6

-u- > [-i-]

OTü. **bu**; **bu**: 'bu' ED 291b, **bu** DLT 29 + Ar. قدر **ḳadar** 'kadar' > Noh. **[biʁæt]** 'bu kadar' 0601114101/83

-u > [-i]

OTü. **bu; bu:** 'bu' ED 291b, **bu** 'a.' DLT 29 > Noh. **[bi]** 'a.' 0601110301/49, 0601113601/58, 0601114102/32, 0601114102/84, 0601114102/41

-u > [-i]

OTü. **bu; bu:** 'bu' ED 291b, **bu** 'a.' DLT 29 > Noh. **[bi]** 'a.' 0601111202/82, 0601111301/7, 0601113601/22, 0601114101/91, 0601120402/13, 0601120402/6

/ü/ > /i/

Nohur ağzında /ü/ > /i/ ses değişmesi seyrek görülmektedir.

-ü- > [-i-]

OTü. **ilkün** 'halk, millet, bodun' EUTS 93 > Noh. **[ilgin]** 'a.' 0601113601/18

-ü > [-i]

OTü. ***berü** 'beri' ED 355a, **berü** DLT 29 > Noh. **[bæri]** 'a.' 0601113801/56; **[bæ:ri]** 0601111202/56, 0601111202/57, 0601113202/177, 0601111202/66

4.5.1.6. Genişleme

/e/ > /ä/

/e/ > /ä/ ses değişmesi apikal ağızlarda ve Çovdur, Arabacı, Hatap, Eski, Surhı gibi dorsal ağızlarda görülmekle birlikte Nohur, Änev, Kıraç, Kıpçak, Mukrı ve belli bir derecede Çeges, Çandır gibi ağız ve alt ağızlara özgü bir durumdur (Amansarıyev 1970: 127-128). İran sahası Nohur ağzında Eski Türkçedeki kapalı /e/ ünlüleri dışındaki tüm /e/ sesleri [æ] altsesine değişmektedir.

e- > [æ-]

OTü. **eçe; eçe** 'abla, büyük kız kardeş' ED 20a, DLT 56 > Noh. [ædʒæ] 'anne'
0601111302/30, 0601120102/30

OTü. **eşek; eşgek** 'eşek' ED 260a, **eşek ~ eşgek** 'eşek' DLT 68 > Noh. [æʃæx] 'eşşek'
0601114101/123

OTü. **et; ät** 'et' EUTS 77, **et** 'et' DLT 29 > Noh. [æt] 'a.' 0601114101/47

OTü. **et-; ät-** 'etmek' EUTS 78, **et-** 'etmek' DLT 167 > Noh. [æt-] 'a.' 0601120101/19,
0601120402/12

-e > [-æ-]

OTü. **berü; berü** 'beri' ED 355a, **berü** 'a.' DLT 29 > Gök. [bæri] 'a.' 0502121101/29,
0502121101/30, 0602210801/4, 0602211001/8

OTü. **bile; bilän ~ birlä ~ bilä** 'ile' EUTS 42, **bile** DLT 34 > Gök. [bi|æn] 'a.'
0502120601/3, 0506110201/42, 0602110102/4

OTü. **kem; kām** 'hastalık, eksik' EUTS 105, **kem** 'hastalık' DLT 170 > Noh. [kæm]
'az, eksik' 0601111201/43, 0601113801/66

OTü. **kes-; kes-** 'kesmek' ED 748b, **kes-** 'a.' DLT 269 > Noh. [kæs-] 'a.'
0601111302/13, 0601120102/13, 0601114101/9; + [-er] > Noh. [kæsær]
'dokumacılıkta kullanılan bıçak' 0601114101/20, 0601114101/21

OTü. **kit-; kêt-** 'gitmek' ED 701a, **kit-** DLT 414 > Noh. [gæt-] 'a.' 0601111301/15

OTü. **kodber-; koy- ~ kod-** ED 674b, **koḍ- ~ kot-** 'koymak, bırakmak' DLT 337 +
OTü. **bi:r- ~ bir- ~ ber-** 'vermek' DLT 79 > Noh. [gobær-] 'koyu vermek'
0601111902/29

OTü. **könlek; könlek** 'gömlek' ED 732a, **könlek** 'gömlek' DLT 598 > Noh.
[gøjnæk] 'a.' 0601111201/87

OTü. **yetti; yètti** 'yedi' ED 886a, **yetti** 'a.' DLT 455 > Noh. [jædi] 'a.'
0601111301/26, 0601111302/45, 0601120101/27, 0601120102/43,
0601120402/25, 0601120402/36, 0601111301/10, 0601120101/9

-e > [-æ-] > [-æ:]

OTü. **beze-; bädizä-** 'süslemek, bezemek' BK GB, **beze-** 'süslemek' DLT 560 > Gök.
[beðæ:-] 'a.' 0503121101/223, 0503121102/111

OTü. **bür-; bür-** 'bürmek' ED 355a, **bür-** DLT 266 + [-e] > Gök. [byræ:-] 'bürümek'

0502221001/100, 0503111201/24

-e > [-æ]

OTü. **iste-; iste-** 'istemek' ED 243a, **iste-** 'a.' DLT 139 > Noh. **[istæ-]** 'a.'
0601114102/107

-e- > [-æ-] > [-æ:-]

OTü. **kemi; kemi:** 'gemi' ED 721b, **kemi** 'Oğuz ve Kıpçak lehçelerinde gemi' DLT
548 > Noh. **[gæ:mi]** 'a.' 0601110301/37, g. + si, 0601110301/32

ı- > a- > [a:-]

OTü. **ı:ğla-** 'ağlamak' TT 175 ıgla- DLT 146, **yıgla-** DLT 146 > Gök. **[a:ɣla-]** 'a.'
0502222202/56, 0503121102/91; + **[t]** > Gök. **[aɣlad-]** 'ağlatmak'
0502221001/107; + **[k]** > Gök. **[a:ɣlaq]** 'çok ağlayan' 0502222702/16

-ı- > [-a-]

OTü. **okı-; okı-** 'çağırmaq' BK D 28, **okı-** DLT 556 > Noh. **[oɣap-]** 'okuyup'
0601110301/8, 0601120402/12; + **[dɪ]** + **[m]** > Noh. **[oqadum]** 'okudum'
0601111902/9, + **[-a]** + **bil-[-me]** + **[-di]** + **[-ler]** > Noh. **[oqaviɫmædiɫæ]**
'okuyabilmediler' 0601113202/51

-ı > [-a]

OTü. **kañg** 'baba' EUTS 165, **kañ** 'baba' ED 630b + **[kɪ]** > Noh. **[qa:qa]** 'baba'
0601113601/73, 0601113601/83, 0601113601/83

OTü. **sogı-; soğı-** 'soğumak' EUTS 207, **sogı-** DLT 562 > Noh. **[sowa-]** 'soğumak'
0601113202/176

-ı- > [-a-]

OTü. **katanç; kat-; kat-** 'katmak' ED 594b, DLT 221 + **[m]** + **[ç]** > ÖTrkm. **gatanç**
= Noh. **[gatanɪʃ]** 0601111202/160

[-w-] > [-æ-]

OTü. **yığ-**; **yığ-** 'toplamak' T 43, **yığ-** DLT 251 > Noh. **[jæɣ-]** 'yığmak'
0601114102/19

/i/ > /e/

OTü. **tiril-**; **tirig** 'diri, canlı' EUTS 240, **tiril-** 'dirilmek' DLT 11 > Gök. **[di:re-]**
'dirilmek' 0602110101/50

/i/ > /ä/

İran sahası Nohur ağzına ait derleme metinlerimizde sadece iki kelimeye tespit edilmiştir.

-i- > [-æ-]

OTü. **kezik**; **kezik** 'çalışmada nöbet, sıra' ED 758b, DLT 197 > Noh. **[gæzæk]** 'sıra, nöbet' 0601113202/71

Ar. جنس **cins** 'çeşit, tür, soy' > Noh. **[dʒæns]** 'a.' 0601111902/35, 0601111902/36, 0601111902/34

/u/ > /o/

İran sahası Nohur ağzında bu ses değişimi genellikle kelimenin ilk hecesinde görülmektedir.

-u- > [-o-]

OTü. **bu**; **bu** 'bu' ETS 51, **bu** 'bu' DLT 29 + **[lar]** + Far. **hem** > Gök. **[bolajem]**
'bunlar da' 0602211003/17; + **[lar]** > Gök. **[bolɒ]** 'bunlar' 0503111203/37

OTü. **buğda:y** 'buğday' ED 312b, **bugday** 'buğday' DLT 551 > Noh. **[boɣdaj]** 'a.'
0601120102/7

OTü. **bursı**; **bur-** 'misk ve benzeri güzel koku yayılmak' DLT 266 + **[sı]** > Noh. **[porθ]** 'kötü kokulu' 0601111202/57

OTü. **sorug**; **so:r(a)-** 'sormak, sual etmek' TT 178, **sor-** 'Oğuzcada sormak' DLT 524
> Noh. **[so:roɣ]** 'soru' 0601113202/103

OTü. **uğra-**; **uğra:-** 'uğramak' ED 91a, **ugra-** 'a.' DLT 580 > Gök. **[oɣra-]** 'a.'

0503120702/29

OTü.; **yuk-** 'bulaşmak' ED 897b, **yuk-** 'bulaşmak' DLT 471 + [um] + [lɨg] > Gök.

[joqumli] 0502222701/25

OTü. **yul-** 'yolmak' EUTS 304, **yul-** DLT 472 > Gök. [jolmo] 'Yolma, Yomutların bir alt boyunun adı' 0502211901/99, 0503120702/73

u- > [o-]

OTü. ***uluk**an; **uluğ** ED 136b, **ulug** 'yüce, ulu, büyük' DLT 37 + [kan] > ÖTrkm.

ulakan = Noh. [olaqan] 'büyük, ulu' 0601111202/108, 0601111301/19;

[oloqan] 0601113601/69

Ar. عنوان 'unva:n 'unvan' > Noh. [onva:n] 'a.' 0601111901/41

-u- > [-u-]

OTü. **buğda:y** 'buğday' ED 312b, **bugday** 'a.' DLT 551 > Noh. [buxdaɟ] 'a.' 0601111201/22, 0601114101/58

/ü/ > /e/

Ortak Türkçedeki belirli kelimelerde, Türkmen Türkçesindeki gelişimlerine paralel olarak bu ses değişimi gerçekleşmekte olup İran sahası Nohur ağzında /e/ seslerinin genellikle [æ] altsesi ile telaffuz edilmesi nedeniyle daha ileri aşamada ses genişlemesi görülmektedir.

-ü- > [-e-]

OTü. **bölük**; **bölük (bölök)** 'bölük' ED 339b, **bölük** 'hayvan veya insan topluluğu, grup' DLT 193 + [i] > Gök. [bø:leyʲi] 'bölüğü' 0503121102/5

OTü. **bölüş-**; **böl-** 'bölmek' EUTS 50, **böl-** 'bölmek' DLT 30 + [-üş] > Gök. [bøleɟ-] 'bölüşmek' 0503120701/113

OTü. **körtür-**; **körgür-** ~ **körkit-** 'göstermek' EUTS 116, **körtür-** 'görmesi sağlamak, gördürmek' DLT 364 > ÖTrkm. **görkez-** = Gök. [gørkeð-] 'göstermek' 0602211001/43, 0602211001/185, 0502222202/12

OTü. **kötür-**; **kötgür-** ED 706a, **kötür-** 'kaldırmak' DLT 288 > Gök. [**gøter-**] 'götürmek' 0503210901/91

OTü. **törü-**; **törü-** 'türemek' DLT 559 > Gök. [**døre-**] 'a.' 0503121102/76

Ar. **جذام cüzza:m** 'cüz zam hastalığı' > Gök. [**džeða:m**] 'a.' 0602211001/154

-ü- > [-æ-]

OTü. **körgür-** ~ **körkit-** 'göstermek' EUTS 116, **körtür-** 'görmesi sağlamak, gördürmek' DLT 364 > ÖTrkm. **görkez-** = Noh. [**gørkæz-**] 'göstermek' 0601111201/114, 0601111201/115

OTü. **kötür-**; **kötgür-** ED 706a, **kötür-** 'kaldırmak' DLT 288 > Noh. [**gøtær-**] 'götürmek' 0601111201/102, 0601111201/75, 0601111201/79

-ü > [-e]

OTü. **töpü;** **töpü:** (**töpö:**) 'tepe' ED 436a, **töpü** 'dağın tepesi' DLT 156, **tepe** 'dağın tepesi' DLT 536 > Gök. [**defe**] 'tepe' 0502222202/51, 0502222701/65, 0503111101/59

4.5.2. Ünsüz Değişimleri

4.5.2.1. Ünsüzlerde Düzenli Ses Değişimleri

b- > [m-]

Kelime başı [b] sesleri Göklen ve Nohur ağızlarında [m] sesine değişme eğilimi göstermektedir.

OTü. ***beñze-;** **meñze-** DLT 619, **beñzed-** TS II, 630 > Noh. [**mæñzæf**] 'benzeşmek' 0601111202/123; Noh. [**mæñðæ-**] 'a.' 0601111202/122; + [**ş**] > Gök. [**mēñðeş**] 'benzer' 0503120701/92, 0503120701/93, 0503121102/75, 0506110201/44, 0506110201/63, 0506110201/69, 0601111501/75, 0602110101/85, 0602110102/85

OTü. **beniñ** ~ **meniñ;** **beniñ** T 21 ~ **meniñ** 'benim' KT G 11 > Noh. [**mæñ**] 'benim' 0601111302/38, 06011113202/23, 06011113202/35, 06011113202/4, 06011113202/53, 06011113202/6, 06011114101/2, 06011114102/29,

0601114102/34, 0601114102/91, m. + æ 0601114102/101, m. + ĭ
0601114102/22, m. + ki. 0601111901/39

OTü. **bin-**; **bin-** 'binmek' ED 348a, **mün-** 'a.' DLT 279 > Noh. **[min-]** 'a.'
0601111201/65, 0601120401/24; Gök. **[min-]** 0503111202/32,
0506110701/79, 0502120601/116, 0502120601/118, 0502211901/82,
0503121101/123, 0503111201/59, 0503111202/31

OTü. **böcek**; ***bö:** + **cü** 'kurt, böcek' KBS 170 > **bö:g** 'zehirli örümcek' ED 302b, **bö:g**
'örümcek' DLT 500 > Noh. **[mø:ɖæɣ]** 'kurt' 0601114102/60,
0601114102/103, 0601114102/98, 0601114102/36, 0601114102/37,
0601114102/69; Noh. **[mø:ɖæk]** 0601114102/13, 0601114102/15,
0601114102/38, 0601114102/63, 0601114102/89, 0601114102/90,
0601114102/77, 0601114102/78, 0601114102/50, 0601114102/92,
0601114102/95; + **[y]** + **[em]** > Gök. **[møɖɛɣem]** 'kurt da' 0502121102/86

OTü. **ki:pi**; **ki:p** 'kalıp' DLT 494 + **[i]** > **kipi** ~ **ki:pi** 'Oğuzlarada gibi' DLT 243 + **[n]**
> Gök. **[kimi:n]** 'gibi' 0503121102/113

Göklen ve Nohur ağızlarında bu ses değişimi önceki kelimenin sonunda yer alan nazal sesin etkisi ile de ortaya çıkabilmektedir.

OTü. **baş**; **baş** 'baş' EUTS 35, **baş** 'a.' DLT 66 > Gök. **[maʃ]** 'a.' 0601111501/103

OTü. **ber-**; **bè:r-** 'vermek' ED 353b, **bi:r-** ~ **bir-** ~ **ber-** 'vermek' DLT 79 + **[se]** >
Gök. **[merθe]** 'verse' 0506110201/9

OTü. **bil-**; **bil-** 'bilmek' ED 330b, **bil-** 'bilmek' DLT 34 > Gök. **[miɭ-]** 'a.'
0502221002/64, 0502221002/58

OTü. **bile**; **bilän** ~ **birlä** ~ **bilä** 'ile' EUTS 42, **bile** 'ile' DLT 34 > Gök. **[miɭen]** 'a.'
0502221003/64, 0602211901/8

OTü. **bi:r**; **bi:r** 'bir' ED 353b, **bi:r** ~ **bir** 'a.' DLT 12 > Gök. **[mi:r]** 'a.'
0502221003/18, 0503210801/13, 0506110201/133

OTü. **bi:ş**; **bè:ş** 'beş' TT 182, **bi:ş** 'a.' DLT 73 > Noh. **[mæ:ʃ]** 'a.' 0601111202/197,
0601111202/50, 0601111202/51; **[me:ʃ]** 0601114102/25; **[me:ʃ]**
0601111202/6; Gök. **[mæ:ʃ]** 0502121101/20, 0502212001/54,
0502220301/58, 0502222201/79, 0502222201/91, 0503111101/10,
0503120701/90, 0503210801/112, 0503210901/5, 0506120401/31,

0601110801/39, 0601111501/46, 06011126a01/52, 0602211901/88

OTü. **bu; bu** 'bu' ETS 51, **bu** 'a.' DLT 29 > Noh. **[mu]** 'a.' 0601114102/83, m. + ndan

0601120101/13, 0601120102/8, 0601114102/79, 0601114102/81,
 0601120101/9, 0601111301/10, 0601111302/12, 0601113202/90,
 0601113601/98, 0601114101/81, 0601114102/52, 0601114102/60,
 0601114102/65, 0601114102/75, 0601114102/97, 0601110301/31,
 0601111202/72, 0601113202/46, 0601113601/3, 0601113801/19,
 0601114102/45, 0601114102/54, 0601113601/60, 0601120101/3,
 0601111201/116, 0601111901/1, 0601113202/141, 0601114102/4; + **[nı]** >
 Noh. **[mũn]** 'bunun' 0601113201/19; Noh. **[mũn]** 'bunun' 0601114102/50;
 Gök. **[mu]** 'bu' 0503111201/7, 0602110501/28, 0503210801/81,
 0602211701/15, 0502220301/33, 0602110302/47, 0503210901/69; + **[dan]** >
 Gök. **[munnon]** 'bundan' 0503111201/2, 0503111203/2, 0602211001/213,
 0602211002/52, 0602211003/42; + **[nı]** + **yağ; yağ** ED 940b, 'nesnenin
 kalıbı, kalıp', **yağ** DLT 602 + **[lğ]** > Gök. **[munja:li]** 'bunun gibi'
 0602211901/95

OTü. **bol-; bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-** 'a.' DLT 263 > Noh. **[mol-]** 'a.' 0601114102/8,
 0601114102/15, 0601114102/13; Gök. **[mol-]** 0502221002/30,
 0602211001/182, 0502211501/3, 0602211001/98, 0503121101/155,
 0502222201/17, 0502221003/27

-k > [-g]

Son seste yer alan tonsuz, kapantılı bir ünsüzün sadece tonlulaşması, sürtüşmeli hale geçmemesi Nohur ağzına özgü bir özelliktir.

OTü. **eşik; eşik** 'eşik' ED 260a, **eşik** 'a.' DLT 33+ **[i]** + **[ni]** > Noh. **[æ:figin]** 'eşiğini'
 0601111201/75

-g > -q > [-χ]

OTü. **ulağ; ulağ** 'ulak ve yük hayvanı' EUTS 264, **ulag** 'beyin emri ile hızlı posta için
 alınan ve diğerine ulaşıncaya kadar binilen at' DLT 73 > Noh. **[ulax]** 'binek
 hayvanı' 0601113202/116

-g- > -q- > [-χ-]

OTü. **soruğ**; OTü. **so:r(a)-** 'sormak, sual etmek' TT 178, **sor-** 'Oğuzcada sormak'

DLT 524 > Noh. **[soraχ]** 'soru' 0601113202/129

ÖTrkm. **togala-** 'yuvarlamak' = Noh. **[toχolo-]** 'a.' 0601114102/20

-g- > -ğ- > [-χ-]

OTü. **bodyğ**; **bodyğ** 'boya' EUTS 46, **boğug** DLT 269 > Gök. **[bojaχ]** 'a.'

0502120601/26

-g- > [-κ-]

OTü. **kargu**; **kargu** 'kule' ED 653b, **kargu** DLT 214 > Gök. **[garbi]** 'ney kargı'

0503111201/48, 0503120701/74, 0503120701/81

OTü. **kısğa**; **kısğa** 'kısa' ED 667a, **kısğa** DLT 269 > Gök. **[caw:θka]** 0503210801/72

OTü. **kızgın**; **kız** 'sıcak' EUTS 178, **kızar-** 'kırmızılaşmak' DLT 307, **kızart-**

'kırmızılaştırmak' DLT 630 > Noh. **[cawzκun]** 'sıcak' 0601111202/185

OTü. **koşug**; **koşuğ** 'şiiir, koşma' ED 671b, **koşuğ** DLT 189 > Gök. **[goʃβu]** 'a.'

0506120401/75, 0503121102/70, 0503121102/69, 0502121102/34,

0503121101/159, 0506120401/70

OTü. **kün**; **kün** 'gün' EUTS 122, **kün ~ kü:n** DLT 47 + **to:ğ-** 'doğmak' ED465a, **tog-**

DLT 271 + **[-ar]** > Gök. **[gundoκar]** 'doğu' 0503121102/6, 0503121102/10,

0503121102/8

OTü. **oğlan**; **oğul** 'oğlan' EUTS 139, **oğlan** 'oğlan, çocuk' DLT 46 > Gök. **[oκlan]** 'a.'

0502120601/147, 0502120601/78, 0502121102/55, 0502221001/111,

0502221003/32, 0502221003/50, 0502222201/50, 0503111202/85,

0503121102/38, 0506120401/68, 0506120501/60, 0506120601/2,

0506120601/5, 0506120601/6, 0506120601/9

OTü. **ugra-**; **uğra:-** 'uğramak' ED 91a, **ugra-** DLT 580 > Gök. **[oκra-]** 'kalmak,

hareket etmek' 0503120702/29

4.5.2.2. Ünsüzlerde Düzensiz Ses Değişmeleri

-z- > [-ʒ-]

OTü. **öz:z ~ öz**; **öz:z** 'öz, nefis, kendi; can, ruh, gönül, iç, karın, merkez, orta; vadi' TT

183, **ö:z** ~ **öz** 'kendi' DLT 34 + **[i]** > Noh. **[øzi]** 'kendisi' 0601111202/182

-g > **[-y-]** ~ **[-yʲ-]**

OTü. **kölige**; **köligä** 'gölge' EUTS 115, **kölige** DLT 225 > Gök. **[køleyʲe]** 'a.' 0503111101/129

OTü. **ö:z** ~ **öz**; **ö:z** 'öz, nefis, kendi; can, ruh, gönül, iç, karın, merkez, orta; vadi' TT 183, **ö:z** ~ **öz** 'kendi' DLT 34 + **[ge]** > Noh. **[øzyæ]** 'özge, başka' 0601113201/36

Far. **اگر eger** 'eğer' > Gök. **[eyʲer]** 'a.' 0502121102/100, 0502211901/164, 0502211901/174, 0502221003/30, 0502222201/68, 0502222701/91, 0503111101/110, 0503121102/17, 0503121102/42, 0503210801/3, 0506110201/120, 0506110201/21, 0506110201/40, 0601110301/44, 0602211001/38, 0602211003/50; Gök. **[eyʲø]** 'a.' 0502211901/82

Far. **زندگی zindegi**: 'yaşam' > Gök. **[ðendeyʲi]** 'a.' 0502221002/19, 0502221002/75

Far. **دستگاه destga:h** 'cihaz' > Gök. **[desyʲa:r]** 'a.' 0502211501/16

-b > **-w** > **[-j]**

OTü. **ew**; **äb** 'ev, çadır' OTG 242, **ew** DLT 27 > Noh. **[øj]** 'a.' 0601111302/14, 0601120102/15, 0601120402/7, 0601111302/15, 0601111901/34, 0601120102/16, 0601111302/15, 0601120102/10, 0601114102/10, ø. + imizdi., 0601114101/141, 0601113801/53

OTü. **sev-**; **säbin-** 'sevin-' BK D 2, **sev-** 'sevmek' ED 784b, **sew-** DLT 271 > Noh. **[søj-]** 'sevmek' 0601111201/105, 0601113801/41, 0601111201/117, 0601111201/116, 0601111201/112, 0601111201/99; + **[-il]** > Noh. **[søjił-]** 'sevilmek' 0601111201/95, 0601111201/96, 0601111201/97, 0601111201/100, 0601111201/101

-ŋ > **[-n-]**

OTü. **yaŋı**; **yangı** 'yeni, taze' EUTS 283, **yaŋı** DLT 189 + **[ki]** > Noh. **[jænki]** 0601114102/33, 0601114102/52, 0601114102/81, 0601114102/87, 0601114102/88; Noh. **[jænki]** 0601114102/28

-ŋ > [-n]

OTü. **öŋ; öng** 'ön' EUTS 151, **öŋ** 'Oğuzlarda ön' DLT 32 > Noh. **[øŋ]** 'a.'
0601114102/22, 0601114102/20

-n > [-m]

OTü. **o:n; o:n** ED 166a, **o:n** 'on' DLT 36 > Noh. **[om]** 'on' 0601111202/50,
0601111202/51, 0601111202/6

Ar. **مثلا meşelen** 'örneğin' > Noh. **[mæsæ|æm]** 'a.' 0601110301/52

-r > [-f-]

Türkmen Türkçesinde iki [r] sesinin ard arda telaffuz edilmemesi için [r] seslerinden biri [f] ya da [l] sesine değişir. Arapçadan alıntılanan *zarar* kelimesi ölçünlü Türkmen Türkçesinde *zeper* şeklinde olup Nohur ağzında bu kelimeniğn [zæ:fær] ve [zælæ:l] şeklinde iki farklı şekli kullanılmaktadır. Bu husus Teke ağzının eğilimi ile örtüşmektedir.

Ar. ضرر **zarar** 'zarar' > ÖTrkm. **zeper** > Noh. **[zæ:fær]** 'a.' 0601120402/28

-r > [-l-]

Ar. ضرر **zarar** 'zarar' > Noh. **[zælæ:l]** 'a.' 0601111302/58

-r > [-l]

Ar. ضرر **zarar** 'zarar' > Noh. **[zælæ:l]** 'a.' 0601111302/58

-l- > [-r-]

Ölçünlü Türkmen Türkçesinde 'götürmek' anlamında kullanılan *elt-* fiili Yomut ağzının alt ağızlarında *elt-* ve *ert-* olarak iki şekilde kullanılmaktadır. Ancak *ert-* kullanımı yok denilebilecek kadar azdır. İran sahası Nohur ağzında ise fiilin *ärt-* şeklindeki kullanımı yaygındır.

OTü. ***êlit-; êlt-** 'êlet-'den (ilet-)' ED 130a; **ilet-** 'iletmek, götürmek' DLT 398 > Noh.

[æ|t-] 'götürmek, iletmek' 0601114102/83; Noh. [ært-] 0601114102/45, 0601113202/136

-m- > -n- > [-N-]

OTü. **omurtka** 'omurga' ED 164a > Noh. [õnūrka:] 'a.' 0601114102/71

-n; -n- > [-l]; [-l-]

OTü. **oğlan; oğul** 'oğlan' EUTS 139, **oglan** 'oğlan, çocuk' DLT 46 > Noh. [oɣ|al] 'a.' 0601111201/55, + [la] 0601111202/124, 0601111202/129, + [la:] 0601113801/34, + [lar] 0601120401/32, + [lardan] 0601111202/124, + [lari] 0601110301/18, + [larumuz] 0601111302/38, 0601120102/38

-z > [-z]

OTü. **biz; biz** 'biz' ED 388a, **biz** DLT 163 > Noh. [biz] 0601113801/39

y- > [b-]

OTü. **-ip yorur; [-ip] + yoru-; yori-** 'yürümek' OTG 260, **yori- ~ yoru-** DLT 608 > Noh. [bø:r -] 'yürür' 0601113202/66; [bør -] 0601113201/33

-h- > -g- > [-ɣ-]

Ar. مذهب **mezheb** 'mezhep' > Noh. [mæsyæp] 'a.' 0601114101/108, 0601114101/110

t- > [tʃ-]

OTü. **ötrü; ötgürü ~ ötkürü ~ ötür ~ ötrü** EUTS 154, **ötrü ~ öteri** TS IX, 3358 > Noh. [tʃyri] 'ötürü' 0601110301/48, 0601110301/56, 0601111201/95, 0601113201/21

OTü. **tolğa-; tolğa:-** 'bükmek' ED 497, **tolga-** 'dolamak' DLT 571 > Noh. [tʃola-] 'dolamak' 0601113201/33

-ŋ- > [-n-]

OTü. **baña; baña** T 31 > Noh. [mænæ] 'bana' 0601111901/30

OTü. **otuñ; ho:tuñ** 'odun' TT 178, **otuñ (o:dduñ)** 'a.' ED 60b, **otuñ** DLT 11 > Noh. [o:dun] 'a.' 0601114102/19

OTü. **yaŋı; yangı** 'yeni, taze' EUTS 283, **yaŋı** DLT 189 + **[kɨ]** > Noh. **[janqɨ]** 'a.'
0601111201/99

-b- > [-r-]

Ar. **قربان** **qurba:n** 'kurban' + **[ɭk]** + **[ɨmɨz]** > Noh. **[Gurra:ɭuɣ]** 'kurbanlığımız'
0601120101/24

-w- > [-m-]

OTü. **küywen-; küywen-** 'savsaklamak, uygulamak' DLT 531 > Noh. **[gyjmæn-]**
'oyalanmak' 0601114102/103

[-ŋ-] > [-w-]

Bu ses değişmesi [øŋ] kelimesinde Yomut ağzının etkisi ile Nohur ağzında ortaya çıkmaktadır. [ŋ] sesinin bu kelimeye [w] sesine değişmesi Yomut ağzının Batı alt ağzına-ğ özgü bir ses olayıdır. Türkmenistan'ın Balkan bölgesinde ve İran'ın Yomut ağzında yaygın olarak görülmektedir.

OTü. **köŋül; köŋül** 'gönül' EUTS 115, **köŋül** DLT 63 > ***göwül** > **göwün** > Noh. **[göwn]** 'a.' 0601114102/84, 0601114102/55

OTü. **öŋ; öng** 'ön' EUTS 151, **öŋ** 'Oğuzlarda ön' DLT 32 > Noh. **[øw]** 'a.' 0601111901/23; + **[iŋ]** + **[çel]** + **[ki]** > Noh. **[øwintʃæki]** 'önceki' 0601113801/1; + **[i]** + **[n]** + **[çel]** > Noh. **[øwintʃæ]** 'önce' 0601111202/159

-p- > [-m-]

Lat. **spinacia** 'ıspanak' > Noh. **[usmanaq]** 'a.' 0601114101/58

4.5.2.3. Ünsüz İkizleşmesi

-ş- > [-ʃʃ-]

OTü. **aşak; aşak** ED 259a, **aşak** 'Oğuzcada dağ eteği' DLT 45 > Noh. **[aʃʃaq]** 'a.' 0601113601/95; Gök. **[aʃʃaq]** 'a.' 0502222202/26

OTü. **eşek; eşgek** 'eşek' ED 260a, **eşek ~ eşgek** DLT 68 > Noh. **[æʃʃæk]** 'a.'

0601114101/121; [e] > Noh. [æffæyæ] 0601114102/79, 0601114102/81

Fr. machine > Far. ماشین **ma:ši:n** 'araba' > Noh. [maʃfin] 'a.' 0601111902/46,
0601113601/46

-q- > [-kg-] > [-gg-]

OTü. **tokuz; toḡuz** 'dokuz' EUTS 245, **tokuz** DLT 498 > **tokguz > togguz** > Noh.
[doḡguz] 'a.' 0601113601/108, 0601113601/109, 0601113601/91

-k- > [-g-] > [-gg-]

OTü. **aḡa; aḡa** 'büyük kardeş, ağabey' EUTS 9 > Gök. [aḡga] 'a.' 0503121101/30

-k- > [-qq-]

OTü. **aḡa; aḡa** 'büyük kardeş, ağabey' EUTS 9 > Gök. [aqqqa] 'a.' 0503121101/49

-r- > [-rr-]

OTü. **karı; karı:** 'yaşlı' ED 644b, **karı** DLT 206 > Noh. [ca:rrı] 'a.'
0601113202/112; Noh. [carru-] 'yaşlanmak' 0601111301/14,
0601120101/14; + [lık] > Noh. [carruwlıwɣ] 'yaşlılık' 0601114101/6; Gök.
[carru] 0502121102/36, 0602211401/76, 0502121102/48

OTü. **kurug; kuruḡ ~ kuruḡ** ED652b, **kurug** 'kuru' DLT 10 > Noh. [gurri] 'a.'
0601113202/21

-n- > [-nn-]

OTü. **ana; ana** 'ana, anne' ED 169b, DLT 27, 59 > **ene > enne** > Gök. [enn] 'a.'
0502221002/74

-ŋ- > [-nn-]

OTü. **yalıŋ** EUTS 282, **yalıŋ** DLT 607 'çıplak' > ÖTrkm. **yalaŋaç** = Noh.
[jalānnāʃ] 'yalın, çıplak' 0601111201/83

-k- > [-kk-]

OTü. **sekiz; sekkiz** 823b, **sekiz** 'sekiz' DLT 183 > Noh. [sækkiz] 'a.' 0601111202/27,
0601113601/6, 0601120101/9, 0601120401/26

-ŋ- > [-ŋŋ-]

OTü. **teŋ; teŋ** 'denk' ED 511b, **teŋ** DLT 599 + **[çe]** > Noh. **[tæŋŋæŋ]** 'kadar'
0601113202/141, 0601113202/157, 0601113202/158, 0601113202/161,
0601113202/176

-w- > [-ww-]

OTü. **emet; emet** ~ **yemet** 'evet' ED 156; **emet** DLT 37 > **eβet** > **evet** > Noh.
[xawwa] 'a.' 0601120402/5, 0601111202/171; **[χawwa]** χ. 0601111202/136,
0601111202/58, 0601111202/66, 0601113201/16, 0601113202/108,
0601113202/134, 0601113202/136, 0601113202/166, 0601113202/49,
0601114101/46, 0601120401/18, 0601111202/133, 0601113201/18

-k- > [-kk-] > [-kG-]

OTü. **tokuz; toḵuz** 'dokuz' EUTS 245, **tokuz** DLT 498 > Gök. **[dokGuð]** 'a.'
0502121101/47

-k- > [-qq-]

OTü. **tokuz; toḵuz** 'dokuz' EUTS 245, **tokuz** DLT 498 > Gök. **[doqquð]**
0503210801/12

-ŋ-> [-ŋŋ-]

OTü. **toŋuz; toŋuz** 'domuz' ED 527b, **toŋuz** DLT 153 > Gök. **[dōnnũð]** 'a.'
0506110701/58; **[dũnnũð]** 0502211901/174

-l- > [-ll-]

OTü. **tilek; tile:k** ED 498a, **tilek** 'dilek' DLT 207 + **[iŋ]** > **dileğini** > **dileğni** >
dileŋni > **dilleŋni** > Gök. **[di||ēŋŋi]** 'dileğini' 0502222201/206

4.5.2.4. Ünsüz Tekleşmesi**-ll- > [-l-]**

Ar. **كُلُّ** **küllen** 'tamamen' > Noh. **[ko|æn]** 'a.' 0601120402/29

5. BÖLÜM METİNLER

5.1. Göklen Ağzı Metinleri

5.1.1. Meravetepe İli Meravetepe İli

Kaynak Kişi No: 0502120601

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Gökdere

Kayıt tarihi: 11.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Amansultan Nanver

İkamet Yeri: Gökdere

Doğum Yeri: Kazankaya

Doğum Tarihi: 1952

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Okula gitmemiş.

Mesleği/İş Yeri: Şifacı

Dil Bilgisi: Başka dil bilmiyor.

Başka Bölgede Yaşamayı: Gençlik yıllarında 6-7 yıl Kelale'de yaşamış.

Soyu: Gızıl

Babasının Adı-Soyadı: Gurban Nanver

Annesinin Adı-Soyadı: Halli Gul Gızıl

Annesinin Soy: Gızıl

0502120601/1. næ:meden baſla:jũN øwyntſe. men mi?

0502120601/2. ja:ſajuſumuwð næ:me dijθem.

0502120601/3. bir cari:ptſiluq biſæn geðip _bø:rykde ſejdip dijenne bir a:damu:m ba:r.

0502120601/4. θekte calbi eſdi. inni dø:rt jil boldi.

0502120601/5. wøllæ:nimið jo:q. i:dæ:nimið jo:q.

0502120601/6. xor θuwumuð jo:q.

0502120601/7. bið hejwere xor millet biðlɛ:.

0502120601/8. xawwa øðym ɛm bir tebi:btʃilijim ma:r.

0502120601/9. men ʃu waxtla: dijenne meθelen biriniŋ aɟaɟunũN damar tʃeθe, jæ: meθelen biri tʃa:ka doɟurmaθa ɛðɒl meniŋ ʌnri:m alti arqa tebi:b bɛpɔdur.

0502120601/10. men ɛm bæriθinne inni jedilendziθi, ʃu waxt ʃtebi:biŋ.

0502120601/11. ʃu waxt tebi:btʃilijɪ edijen men ʃhnan gyðera:numi ʃhN yθθynnen aɟulɪjɛn.

0502120601/12. bir æ:rim ba:r ʃhN bilɛn gyðera:n edip ʃɔjdip geðip bɔ:rin men.

0502120601/13. hæ: tebi:ptʃilijɪ dijen meθelen ʃu waxt bir a:dam bɛɪja ɪ ʃga:rnuunnan bir æ:nnew damar dijen bir damar tɔrejæ:.

0502120601/14. o da yreyje da:laʃwja:.

0502120601/15. meθelen, ja meθelen bir ɛrɟija: a:dam ɛrɟanna bi ɛrɟaɟi nemedip yreɟdaɟi dijenne θæ:rkedip durija: wurmaja:.

0502120601/16. yreɟ wurmaja:.

0502120601/17. ʃejdip ɛθɔN ʃunɒ ʃo a:dam xa:ldan ɛatʃwja:.

0502120601/18. ʃonɒ onθɔN gelip ʃu ɟorɟɒq damari ba:r.

0502120601/19. ʃoni bir ki gyn baθwɔp berijen.

0502120601/20. baθulan θɔN, ʃoni baθannan θɔN juwaf juwafda:n gɪni gynnen aɟaɟlaruna dʒa:n gelip ɟanumatlaja.

0502120601/21. o ʃonũN bilæ:n ʃuɟa: tafuɔp, onθɔN xaɟuɔr tafuɔp oθɔN θen ɔNð dijjɛŋ men ʃuɟa: tapdum.

0502120601/22. ol ɔNð dije ʃuɟa: tapdum.

0502120601/23. jonũN bi|en myfderi bolup gelije'le' men _em solari wel|ejen, xawwa.

0502120601/24. he|ej doxurmaθa meθe|en bir waxtla he|ej doxurmija:q di|ip gelije'le'.

0502120601/25. japi japije'n garullaruuna yðæ:r|ĩñ ñõtini japu|jen □ gõñỹl di|e Ñ ñõtini japu|je'n oθÑ garullariete□ itf ete□gidije'.

0502120601/26. onon θõN jumwarta bojaxuunan dãnje'n j□qpri tfe□ip f□hna xudaj takla: yð a:qluq berije'.

0502120601/27. onom tfa:kaθi bolija'.

0502120601/28. ju waxt ete□de gidip barjedim a fÑñ tfa:kaθi bolupdur.

0502120601/29. mãñã gel θana ma|fin ju køjneɣ' alup berejin tfa:kuurduwa.

0502120601/30. fÑñ barje'dim.

0502120601/31. i:ðuma gajwɔdum neθi:p ba:r e□en na wørmæ:, xawwa.

0502120601/32. bið næ:me bir ðama:na, næ:me jetim bolduq.

0502120601/33. jeθi:r bolduq, ata:muð, edzemið di|en _ ne cari:p bolduq, cari:ptfĩluq tfe|dik.

0502120601/34. fudzyre bol|i:p gedzip, geði:p bir □tð bæ:f ja:fa jeɔdim.

0502120601/35. otuð bæ:f dajem men o a:damum ø|di.

0502120601/36. o ø|en θõN onnan _am bĩdze øklĩm ga:ldi, dø:rt θa:ndziɣ'im yf θa:ndziɣ'im gwiðim ga:ldi.

0502120601/37. folãn ðĩndeɣ'i:θĩnĩñ i:ðĩnne meθe|en bi:rinĩñ □tøkũn _otørdim.

0502120601/38. bi:rinĩñ pa|taθũn tšøp|edim, bi:rinĩñ jene gidip i|ĩni etdim, bi:rinĩñ øjini qa|dum.

0502120601/39. fejdip bulari bir nemæ: jetiri:p durmu|fa tšwqardum bulari.

0502120601/40. durmuſa tſuqarup b□lari øjli i:fi□i edi:p □θōN ø:ðym bir jere atajuun nedim men.

0502120601/41. tſakala:m jetθe ɢujðlar æ:re gider.

0502120601/42. oʁlum helej alar.

0502120601/43. meni kim wøllæ:r dijdin.

0502120601/44. oθōN ſonnōn bir a:dama bardum men.

0502120601/45. ø:ðym iθlæ:p bardum.

0502120601/46. baran θ□N b□jem dijenne bir □i juul getſennen θōN θe□te galbi jetði.

0502120601/47. dø:rt jilden bæ:ri jatwæli.

0502120601/48. ſu wæxt t□r□p ð□rdan gidipdir ſ□ ta:ja bir jeri ɢøwin yreyim xowluwjeː di:p dæ:ni ſudzyre edip di:dæ:m ɢowi gyn ɢørip ɢ□wi neme ɢørip ja:ſa:muða: jo:q.

0502120601/49. xorluq bilēn, ða:rluq bilēn ja:ſaduq, ja:ſja:n. xawa.

0502120601/50. xæ: tojlør næ:me bu tajda dijenne ſy□yr xuda:ja toj tutan bennele næ:me toj tutijala:.

0502120601/51. bir wyn øwyntſe dijenne, æru:θe dijenne ɢuðul daqija:q.

0502120601/52. oθōN dijenne ɢuðul daqup gidijeːk gelijεːk.

0502120601/53. oθōN mũnã uſadzuq di:p tſø:re□, e□me□ di:p bir tſelpek japijaq ɢa:ðanna.

0502120601/54. tſelpek japijaq, mũnã kyltſe □viſirεːk.

0502120601/55. a□idijeː□ m□N θatſak □edip □θ□N munũN gelnīſ dijenne ɢuðul dakijaq.

0502120601/56. yθθynnen pul θetſjek.

0502120601/57. bir wyn øwyntfæ oθōN gi:dzeθi bi|æ:n Ʒem oκlolla:, oκlanũN daƷunna oturup ojnije'lle', raqθ edije'lle', garað nem Ʒedije'le' bula'.

0502120601/58. oθōN bið Ʒem æru:θĩN daƷunna raqθ edije'k.

0502120601/59. fejdip dæ:ni ƷθōN tojmuað Ʒam dijen bir gi:dze gynni:ð tƷjmuð Ʒam fejdip θawjaq, ɣawa.

0502120601/60. doqguð ðijenne doqguð dijip dæ:n nijenne li|ba:θ alwjaq.

0502120601/61. li|ba:θ aluumijanna gelinĩŋ ø:ðyni, ær ƷθĩN ø:ðyn ækidje.

0502120601/62. ba:ðara ækidijek.

0502120601/63. æru:θe dije'k ɣajθi ða:di ɣa:laθāN θen al, puluni berije'k dije'k.

0502120601/64. onθōN ŋonnøn ɣujð ɣa:la:nni alija' biðem ƷhĩN pƷhĩ berije' Ʒgetirije'k øje.

0502120601/65. æru:θæ ataθunũN øjne gidije.

0502120601/66. bið Ʒem ða:di getirip erteθi dʒem edi:p ɣemme ða:duuni ɣojip oθōN dƷqƷði di:p mƷhĩ getŋirije' Ʒjene æƷudije' Ʒ

0502120601/67. ova:n tƷaɣʷurijaq.

0502120601/68. ova: biti:n aɟlanja, iki nefer bolip ova: dije'k tojumið ba:r.

0502120601/69. doqguð getŋirije' Ʒ, gelĩŋ dije: Ʒ Ʒva: Ʒem ƷθĩN gelije'.

0502120601/70. gelin ɣujðla' y:ŋije' ær ƷθĩN daƷuna y:ŋije'le'.

0502120601/71. garað bið, bið ikæ: y:ŋije'le'.

0502120601/72. raqθ edip, Ʒerĩm tfepeƷwƷp, Ʒjĩn edip ŋhnan gidije' Ʒde fejdip dæ:ni.

0502120601/73. hæ: toj aɟdumi tojli jerde bardur.

0502120601/74. ɣawa biðĩŋ gelinimið enteƷalamuðƷq.

0502120601/75. bið ŋu wɣxtla næ:m ƷediƷ Ʒojduq.

0502120601/76. l̥æ:l̥æ tʃalwɪp ma:nɪ mɪ?

0502120601/77. ɣawwa, bið ɟem dijjek a:raθunna næ:me.

0502120601/78. næ:m dijɛ:l̥ɛ ɔkɫan bɪr a:ð ɟwɪðə neme tʃalwɪja:l̥a ɟarað æj næ:me dijɛ:jin, ja:duɪma dyfɛni.

0502120601/79. bu ø:ð ɟardafum ɣa, bu ø:ð tʃuqanw:m.

0502120601/80. bi de ø:ð ɟardafum.

0502120601/81. bularɪ mɛn ɟɔryp næ:me durma:n ɟidɪp barijanqa:m dijdɪm.

0502120601/82. ø:ðym θaqladum.

0502120601/83. tojũN l̥æ:l̥eθinnen.

0502120601/84. ja:duɪma θalajũN.

0502120601/85. ɣani qaquɪp berejin bɪr ɟki θanaɣuɪni jo:q ɔdzyre dæ:l̥l̥e.

0502120601/86. yʃ ɟi:dʒejæ: yʃ ɟi:dʒe

0502120601/87. yʃ ɟi:dʒeθi bu ɟi:dʒe

0502120601/88. æru:s biɫæ:n da:madum

0502120601/89. ɣoʃ ɟi:dʒeθi bu ɟi:dʒe

0502120601/90. pendzeremið atʃuqduɪr

0502120601/91. dʒæ:ve do:li qaʃuqduɪr

0502120601/92. et bulama dajðadʒa:n

0502120601/93. ɟwɪ:ðũN ø:ði a:ʃuqduɪr

0502120601/94. øwinθinæ: øwinθin

0502120601/95. øwinmæ:kæ døwiθin

0502120601/96. ʃa:dluq biɫɛn toj tutduq

0502120601/97. θaɣama:ndʒa θowulθuɪn

0502120601/98. depe baʃuɪnda tamduɪr

0502120601/99. o:dun geti:r □d jannuur

0502120601/100. fu gujð bir ba:χali gujð

0502120601/101. fep guddzãnnã dolbnduur.

0502120601/102. ojna:juna: ojna:jun

0502120601/103. elime jakluq ojna:jun

0502120601/104. ø:ð tʃakamũN tojinna

0502120601/105. bilbil bolip θajra:jun

0502120601/106. toj bolθa dil tʃuqararuun fu waxt.

0502120601/107. jø:ne toj bolma:nθãN xuwdi[er]den næ:me.

0502120601/108. xuwdi[er] em allaluja:q da, ja:dumdan tʃuqmaθa næ: bilæ:li.

0502120601/109. aqlum □æ:ηdir.

0502120601/110. fu waxt gidiptir o:va: joθam.

0502120601/111. alla:n alla:θi g[e]l[er]

0502120601/112. jatθa u:qu:θi g[e]l[er]

0502120601/113. u:qu:θunna ojanθa

0502120601/114. daʃ jerdən χa:laθi g[e]l[er]

0502120601/115. xuw di:dim æ: xuw di:dim

0502120601/116. curat minip tʃu w di:dim

0502120601/117. ø:ð tʃa:ka:mĩŋ tojunna

0502120601/118. tʃu:pa minip qow di:dim

0502120601/119. alla:n alla:θi g[e]l[θin]

0502120601/120. jatθa u:quθi g[e]l[θin]

0502120601/121. u:quθuɯnnan ojanθa

0502120601/122. guɫɫerĩŋ i:θi geɫθin

0502120601/123. alla:n alla:n allandzaq

0502120601/124. duri θuɯɫar bulandzaq

0502120601/125. alɫɯɤf ja:ɫi aɤ øjĩŋ

0502120601/126. jara:ɫɯɤi θallandzaq

0502120601/127. θallandzũni gu:ra:jĩn

0502120601/128. al ja:ɫɯɫdan bu:ra:jĩn

0502120601/129. θeni beren alladan

0502120601/130. θenĩŋ jaɫũni diɫæ:jĩn

0502120601/131. na:medir dije:jĩn ʃɲɲmãñã dijdijĩŋ ðan ðan etdi.

0502120601/132. derde jara:r ja:li bolθa dijdzeɲde, derde jara:r ða:ɫ bɲmaθa.

0502120601/133. jo:q bið o:vada bulamaɤ ɟ: etmijɛ'ɛ'.

0502120601/134. ɬa:ka doɤija', gelije'.

0502120601/135. ɬa:kañ nijenne oðɲl a: dyjdæ:m ta:ka:mɯði eneke bolɔrdɯq.

0502120601/136. bið ɟokurdardiq ɲãñ ɲeɫejini tɔ:ve.

0502120601/137. o:va:mɯðða bolar da ɬa:ka.

0502120601/138. inni bĩr neme bihda:ɬt dijiɲ bĩr ða:ɬ ɬɬɯqdi.

0502120601/139. ɬa:ka:mɯðijem ø:ðymiðe bermeje'.

0502120601/140. gø:veyĩmiðijem ø:ðymiðe keθθĩrmje'.

0502120601/141. oθðñ ʃonnan ɬa:ka gidijæ'.

0502120601/142. o bĩr jerde bolĩja', gelije'.

0502120601/143. kela:lada b□lījaː.

0502120601/144. meθe|en maravada b□lījaː.

0502120601/145. onnon ge|en θōN ketʃgulaq dijip bir dijenne □itʃi□ □itʃi□ □eθip
biʃirip □hi □θōN qutlamaːna ge|e|lēŋ.

0502120601/146. ōŋŷne tʃuqarujaːq goŋsulaːumwāda pajlajaq.

0502120601/147. tʃaːka bolanna yjʃje|e iːje|e ʃaːkala □k|an b□lθa aq daqijaq,
θadaqa edijek.

0502120601/148. ɣujð bolθo hem ɣujð paɣuːra θadaqa joːq.

0502120601/149. θynnēt tojθuni edijek oʁlanũN.

0502120601/150. aɖi □er□iʃiːŋ øːð edzeθi, dæːdeθi næːmæni iθ|eθe øːð|eri daqijaː
øːð|eri daqijar, ɣawwa.

0502120601/151. inni næːme gadumqi jaːli ɣarri ɣaːjuːn ŋaɣuːp, ɣarri neneθi
daqmaːna etdirmeje|er inni.

0502120601/152. aːkaʃ berilijaː, aːq ɔjuːn ø|dirilijeː.

0502120601/153. bir gyn øwintʃæː dijenne gidip tʃaʁurjala iː|ni gynni ɣarunnaʃuːni
tʃaʁurijala a|lanuːp daːni.

0502120601/154. onna dijeː, ertiːr dijeː aːq ɔjuːn berijeːk.

0502120601/155. dæːdemĩŋ, edzemĩŋ aːkaʃuːni berijeːk dijeː.

0502120601/156. onθōN aːq ɔjũN ø|dyrije□getirip dæːni aːkaʃ berije□

0502120601/157. tʃaːɣurallaːmwāð ge|ijeː hemmeθi.

0502120601/158. onθōN aːkaʃ berenĩŋ yθθynnen pul θetʃje|e.

0502120601/159. erkek bolθa erkeyĩŋ yθθynnen, he|ej bolθa he|ejĩŋ yθθynnen pul
θetʃje|e.

0502120601/160. ɣawwa, ʃu mertebe berijeː|eː bu taj.

0502120601/161. bir θafara: dije||e a:ʁaf berijek.

0502120601/162. a:q gojuuna jettenne u:ðunnaqida tʃɹva dije gərjēŋ mi neme berjek ʃo:rva: næ:me diji|jæ.

0502120601/163. baturma, tʃo:rva ʃoni berijek, θy:tlaf berijek.

0502120601/164. yʃ jo:la:m etmeli de ʃoni.

0502120601/165. yʃ jo:la:n θōN u:ðqwaθi θyjtlaʃ bolja.

0502120601/166. xadzijem giθθe|e øwɪŋʃæ:jæ: iʃʃa:llaθina uli xudaj jo:li edije|e.

0502120601/167. xadza gidenne ɲN ɔarʃuθinnen gidije|e.

0502120601/168. i:li gyni gidi|getirije ɲemmeθi getirennen θōN bir ɔa:ðan naɣar aθuq ɔalɔla.

0502120601/169. ge|enne oθōN guɣup beri berje|e.

0502120601/170. inni ge|ennen θōN θadaqajæ: jo:q.

0502120601/171. herkim ge|ene ʃoni guɣup berjek.

0502120601/172. θadaqa bolja ʃo.

0502120601/173. jø:ne gidenne uli θadaqa berije|e.

Kaynak Kişi No: 0502121101

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Gazangaya

Kayıt tarihi: 11.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Arazberdi Puladin (Halil)

İkamet Yeri: Gazangaya

Doğum Yeri: Gazangaya

Doğum Tarihi: 1971

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Edebiyat Bölümü Ön Lisans mezunu

Mesleği/İş Yeri: Kazankaya'da okul müdürü

Dil Bilgisi: Farsça biliyor.

Başka Bölgede Yaşaması: Öğrenim amacıyla Merave, Günbed, Azad Şehir'de yaşamış.

Soyu: Göklen – Gızıl

Babasının Adı-Soyadı: Durdı Muhammet

Annesinin Adı-Soyadı: Arazbaht Gızıl

Annesinin Soy: Göklen - Gızıl

0502121101/1. men ara:ðverdi.

0502121101/2. o şfun a:dum jøne bæ:rde xali:l dijlje'.

0502121101/3. xalil pu:la:din.

0502121101/4. biððæ: şu næ:tfe neferden θo:raşup belli bir neti:dzæ: jetip bilmedik.

0502121101/5. hæ:ðiræ: bir tofar dije: ga:ðana meñðeş ga:jaları bar şN ytşy:n nije:.

0502121101/6. ja bu ni:ræ:ŋ tø:reyinne mari:ŋ tø:reyinne tyrkmenista:nna şø jðde şudzyre bir mantaka bolmalı.

0502121101/7. onna fo ga:ðanun ga:fi ga:ðan ʒijæ:n mantaka bolmal mi næ:m fo ʒjðl̥erde.

0502121101/8. fo ga:ðanun ga:jaθina meŋðeʃ.

0502121101/9. næ:me bir k ʏʃ nezerijæ: ba:r.

0502121101/10. jø:ne bið jitip an̥rθuna jitip bil̥emðo:q.

0502121101/11. ga:ʒangaja o:wɔ:θi kyl̥len gø:klen o:wɔ: hemmeθi.

0502121101/12. baʃka ɡw̥mijet̥den, ta:jfadan j̥q.

0502121101/13. ɣududæn dø:rt jyð ɣaneva:r dʒemijeti ba:r.

0502121101/14. iki myŋ nefer ɣudut dʒemijeti ba:r.

0502121101/15. ðindegiłeri faʒat ʃu nemedən geʃʃæ: keʃa:værzi da:mda:ri da betər a:ð.

0502121101/16. keʃa:værzi bil̥en keʃa:værzide buɣdaj.

0502121101/17. buɣdaj ekiłijeː kɔp̥lentʃ jerl̥erde.

0502121101/18. bu bir k ʏtʃ jil bæ:ri neme tʃuq̥upduur, ɡarf̥uð tʃuq̥upduur.

0502121101/19. ʃon bil̥en ða:ð edijele inni de ʃ̥etreyʲiŋ ʁena:runna ða:ð edijełle da:.

0502121101/20. ʃa:li ða:ð ełijele; nemedən θon buɣdajin u:ðunna θonra:m ej ʃa:li on jułdan beri on mæ:ʃ jil.

0502121101/21. tʃa:dam jiy̥rimi jildan bæ:ri ekiłije.

0502121101/22. ga:ðangajada ɡalmuq bil̥en ɡuðul kɔfræ:k, ɡuðul pændʒa: dærsæt̥den joqorra:q ɡuðul ɡalmuq ta:jfa θon godana ba:r.

0502121101/23. godana ta:jfadan ba:r.

0502121101/24. onnon kejił ba:r, bir ɣa:neva:da, ɣa:neva:da.

0502121101/25. a:lili ba:r, bir ki ɣa:neva:da kejił ʃo kejił ba:r.

0502121101/26. iki xa:neva:da ba:r o.

0502121101/27. bæ:f kila:θa fʃellʃi fʃu ʃððe oqu:duq.

0502121101/28. ʃu gaðangaja o ðamanna: ra:χnæmajʃi ða:t joqdi.

0502121101/29. inni tæ:ðeden bæri ra:χnæmajide ba:r.

0502121101/30. debi:rista:n ʃem gelʃdi bir ʃki ʃjul bæri.

0502121101/31. ibtida:ji:ni tama:m edennen θON marawa: gitdik.

0502121101/32. ʃæba:neru:zi:de oqu:duq, ytʃ ʃjul.

0502121101/33. ytʃ ʃulla:p ʃnn ʃn tama:m edip θON danuʃsæra:je terbijetet mæʔællim.

0502121101/34. ʃu imtiχan ʃir ʃet edip gab ʃ b ʃp ø ʃððen mædrae ʃalup gelʃip dør:rt ʃjul de ø ʃðð ʃqu:duq.

0502121101/35. nemedē da:nʃæra: ʃymmetde θON kymmetden garatʃeʃmæ: getʃdik, iki ʃjul aχuurunna garatʃeʃme di-jen o:vθ a:za:d ʃæhr biʃen nemæ:ŋ ortaθunna.

0502121101/36. mi:nu:deʃtiŋ ortara:ʃunna ʃa:le ʃæfta:di je ʃde ʃø ʃððen fa:rekat ʃtæhsi:l bolup ga:ðangaja o:vθunna mæʔælli b ʃp iʃʃæp bθ: ʃtaqriben bir ʃi ytʃ ʃjul tædri: ʃetdi ʃ derθ berdik.

0502121101/37. onnan bæ:ri mudi:r mua:vʃn bolip gelʃimið ʃonnon bæ:ri.

0502121101/38. bu o:vθda ʃ ʃem debiri ʃa:n ʃem ra:χnæ:ma:ji hem ða:t ba:r.

0502121101/39. hemmeθi ba:r. iptidai ba:r.

0502121101/40. men ʃo ra:χnæma:ji biʃen debirissa:n ðæmi:me de ra:χnæmajin ʃapdalunna ʃo iki medressæŋ mudi:ri bolib ʃʃʃeʃæ:n ʃu wæχtla:.

0502121101/41. on, jiyʃrim dæ:ne hæmka:rumuð ba:r.

0502121101/42. taqri:ben jyð altmuʃ, jetmiʃ dæ:ne daniʃa:m ʃzmuð ba:r, ʃu ʃððe.

0502121101/43. toj næ:me iki nefer biribirini θøjyſennen θON xa:stæga:ri gidiſijeː deː.

0502121101/44. gudþ:lʊq gitjeſſe daː.

0502121101/45. gudþ:lʊka gidip θON iki tarap reza:jat berennen θON mæra:sim ða:dʊni tutup, muqaddæma:tin ða:dʊni tutup toj tutulijaː.

0502121101/46. toj øwinſæ: bir næ:tſe dæ:ne mæra:sim jeme dijeſſemwnæ: daquq bi dzerja:nna dæ:l onʊn ſirni: di:di.

0502121101/47. dokguð dijd.

0502121101/48. næ:me dijd biſmijen kæ:n ða:dʊni bolma:n θON baſʊmʊða: ſʊqmaja: jø:ne adʊni eſitjek de, baſka næ:me næ:me ækidiſſije.

0502121101/49. olardan xabarmʊð jo:q.

0502121101/50. inni biðin tojmʊð sæhtura:q beter ſdʌqgð dijenne dʌqgð ðæ:ne balaq, øjneʌjaʌlʊq næ:me ſi dzyre bir nemeleri ba:r da.

0502121101/51. bulan qadi:mdan geſen mæra:sim dæ:p desturla ba:r.

0502121101/52. ſolb biſen ſo mæra:simſe biſen øne gidip barijaː.

0502121101/53. fe:læn mehrijæ:mið tæqribæn jed, θekgið jil bæ:ri ʌbet eʒdiʌ

0502121101/54. awal mehrije pʊla:nſa tuſſa: dijerdiſe.

0502121101/55. næ:me dijerdiſe.

0502121101/56. biðæ: ne baſ ſʊqarja:q ne ja:dʊmʊðða.

0502121101/57. inni bir miſjon θekgið jyð myſ tymen mehrijæ:mið.

0502121101/58. o da ſu, mehrije ſo læhze alʊnjaː.

0502121101/59. æruſin nemeθi xa:neva:daθi ærus da ON xa:nevadaθi alʊp æru:se dʒæhi:z berijeː.

0502121101/60. æksær tojla:mʊðða baʌſi θaʌſi getiriſijeː.

0502121101/61. bakfi getirilije.

0502121101/62. a:χu:nla' muχa:lifet etθe de.

0502121101/63. onno da.

0502121101/64. bakfiŋ øɣynæ hæ:ðir getʃip bileno:qla.

0502121101/65. jø:ne bir ðama:n dʒa:ð pa:ð, ða:tʃ gelərdi.

0502121101/66. ona: a:radan tʃuqdi, ʃu waxtla.

0502121101/67. bir ja:ruum aluq ɟatʃja:nna: ba:r biðin a:ra:muðða.

0502121101/68. okul gið θøjyʃennen θon bæ:zi: χa:neva:ndala gujn gørθe alup
gatʃuq gidiverije.

0502121101/69. inni baʃka, hemsɑ:je evvelin ba:r.

0502121101/70. ʃu ɟa:ðangajadadur bu aluq ɟatʃmaq tæqriben gø:klen o:vɔlɑrda
da a:ðdur.

0502121101/71. ʃejle dæ:mi inni hemsɑ:je o:vɔlɑrda ʃynnɔn særa:jet edipdir.

0502121101/72. bilmejæ:n næ:dzyre.

0502121101/73. aluq ʃ gatʃannan θon bir aluq ʃ gatʃan o:vɔda o:va: aluq ʃ
qatʃmajala.

0502121101/74. baʃka bir o:vɔ: gidilijæ.

0502121101/75. aluq ɟatʃanna baʃka bir o:vɔ ʃo baran øj aluq ɟatʃan gujðuN
øjyne bir næ:tʃe waxt getʃennen θon øtym diʃip gynæ:θi dilemæ:ne gelije'le' bilijen
mi.

0502121101/76. onnon øtym ða:d edennen θon bir næ:tʃe gyn getʃennen θon ʃu
meʃrije ða:duNi gyrryŋ edip meʃrijæ:ni berip ʃ ʃ tarafuN øjinnen bir gelin aludzi
ða:d edip gelini alu ʃ gelije'le' o:va:.

0502121101/77. ʃu toj tutup dæ:ni aluq gelijeje.

0502121101/78. aluq ʒatʃman nemeθi fu.

0502121101/79. baʃka næ:me.

0502121101/80. i:ʃ fu da:nɪʃsæra: girdiŋ.

0502121101/81. tæzmi:n iʃiŋ ejn tærbijæt moælleʃ ja:laq da da:nɪʃsæra:je tærbijæt moælleʃ.

0502121101/82. ra:χnæ:ma:jiden ra:χnæ:ma:jiden giriʃjeʃ.

0502121101/83. o neme ða:ʒda fɔwqe diplʊmde debi:riʃta:n tama:m edip di:plʊm da:nɪʃga: nemeθinnen geʃʃiʃje daʃ.

0502121101/84. inni fu waxt jiyirim jil bæ:ri fu o:vɔda men ɪvada geðɪʃdirip ʒø:n oʊlɔn ɟʊʃaʊm men sa:le hæfta:de hæftde øjlennim ʃonnan bæ:ri dø:rt dæ:ne oʊlanʊm boldi.

0502121101/85. ikiθi oʊʊl, ikiθi ɟʊjð.

0502121101/86. ævveʃki nemæ:m oʊʊm sa:le hæfta:do hæftde, a:χʊqʊθθa fu hæfta:do hæftde bolli.

Kaynak Kişi No:

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Gazangaya

Kayıt tarihi: 11.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Hudayberdi Hüseyinzade

İkamet Yeri: Gazangaya

Doğum Yeri: Gazangaya

Doğum Tarihi: 1963, Tavşan yılı

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: 5. sınıfı bitirmiş.

Mesleği/İş Yeri: Gazangaya'da sağlık idaresi görevlisi

Dil Bilgisi: Farsça biliyor.

Başka Bölgede Yaşaması: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Göklen - Gızıl

Babasının Adı-Soyadı: Aba Söyüngüli

Annesinin Adı-Soyadı: Leyli Gızıl

Annesinin Soy: Gızıl

0502121102/1. bið ju ga:ðangaja o:vøθunna doκulup ju ta:jlarda ja:fujja:q da'.

0502121102/2. θnθN bir tʃa:kaluqdan bið ø:ð dēŋdʒla:muð biʎen muɖa:m, etreθde θuwno dyfmek.

0502121102/3. θnnθn θθNra:m oκlollø biʎen θapandza cuʃ atup θertʃe ða:tlari wurup ojna:rduq.

0502121102/4. θθNra da bu tajda ævel medreθe joqdi.

0502121102/5. mektepxa:na: giderdik.

0502121102/6. munnada heʃʃik dijip bir oqular bu oqutarduula.

0502121102/7. eļipbīņ xuruflarīn θa:nap fīNθ eļi:p, bi:, dži: jā fū, fīN eļipbidži.

0502121102/8. eļip de jo:q bi daː.

0502121102/9. bīr noqpt ti:re iki oqa:p mekdepde munno oqa:p mektepde θōnra æmmæ dzyð oquduq.

0502121102/10. tama:m edip tšuqup θōnra hemmeθini tæ:ðeden su:ralarī fejle hefzi: oqa:rdūq.

0502121102/11. ja:t tītu:p dæ:ni θōnra oθīN ta:li:p dijp bið æræbi xatlarī ða:t qaw:mana dīrdūq bidæ:n ita:ḡunnan bašla:p qap hn h næ:tfe jīl getšennen θōnra æ: o:vomūðða medreθ atšulli.

0502121102/12. bið mollbduq θōnra gelđi medreθæː medreθeje medreθede de bið qa:n di:p næ:me ðvl mllv qa:n, o:vōN molla oqa:n ovlollarī meθeļen bu medreθæː barallarunna hemmeθi oquwdi.

0502121102/13. ða:t bolon θōN ðerēņ boldulaː bulaː.

0502121102/14. onθōN æ: birindži, ikindži, ytfyndži θaʔatlarda jani kita:plarī ø:ði oqaw:verdiļe.

0502121102/15. biðīņ kem getiren ða:tlamūð næ:m molli.

0502121102/16. ruja xaθa:p guθmatđ em getirdi

0502121102/17. xaθa:pda bið θa:n biljeːk.

0502121102/18. jø:ne o hiļi munūN dзем kem da:xi bīlāN ne diļine dyferdi

0502121102/19. bið ø:ð o:vamūðūN diļinne bir de oðvl a:xu:lla mollbā oqudardi.

0502121102/20. mu:ge dijenne bið mu:quw oqa:rdūq.

0502121102/21. hemi:fe æjni gæjin oqa:rdūq.

0502121102/22. ine fū xwļi ða:tlarda bið mu:quw oqa:rdūq.

0502121102/23. hemi:fe æjni gæjin oqa:rdūq.

0502121102/24. ine ʃu ɣwɫi ðaːtɫar da bið θ̃N ʃøjle jaðmada □ ðamaːnna diːt̃e dijiɫert de dikte jaðamwðða ðaːt̃da baʃka □ q̃wʃuɫardan □em getirerdi□

0502121102/25. nomraːmwð aːð bolɔrt̃di.

0502121102/26. o da fægæt ʃo ajuun biɫen ɡajni bið tæʃhiːs berip biɫmerdik.

0502121102/27. medreθede qaː θ̃Nra b□ tajda debiriːtan b□ ðatla b□ɫmajaːn θ̃N bið bæːʃ oqijig □ ɡaːɫduq.

0502121102/28. daʃ munnan kymmete bardzaq o waxtɫar tæː marawaː ɡeɫiːnt̃ʃe ajaɾ ulaɾli eʃe□ ɡwɫjaːli mini□ ɡitmeɫi.

0502121102/29. ø ʃððe birĩnkide jatup ertiːθi □kramali jæː biðzn̩rda gitdʒe□ bolθɔq ʃejle ʃæːrɫerden daʃ bulan θ̃N oquwdan ɡaːɫup θ̃N jaːʃumwð otuða daɾi jeten θ̃eŋ oquduq ɡaldi.

0502121102/30. bæːʃ oqaːp θ̃Nra ɡaːɫandʒalarni øjde oqaːp θ̃N emtuɣaːn berip □n kilaːθ oquːq □ ɡaːɫɫuq onñθN θ̃Nra ʃ□ tyr□menĩŋ tyr□men □itaplari θajat hemra, ðøhre taːhir ʃulari jaːʃɫwɾmwððan kæːn oquduq ʃulari.

0502121102/31. tyrkmen diɫini hem øːð diɫimiði øwrennik.

0502121102/32. hem de oqumaːni øwrennik.

0502121102/33. ʃonnan θ̃Nraːm aːdam bir ðaːda kæːn etθ̃eŋ øwreniɫijeː ʃ̃Nã.

0502121102/34. bið kitap, tyr□men □itabi □qjaːn θ̃N bu tyrkmen ɡoʃuɫari yðynnen jaðmaːna durduq m̃N.

0502121102/35. bið hejwere jãnqi aːdam̃N yreyĩnne bir ðaːtla døræːp øːði j□waf juwafdan ðaːt̃ b□ɫjan b□ɫmali θ̃Nra øːðymið ɡ□ʃi jaðmaːna d̃ɫduq.

0502121102/36. onθ̃N inni ʃu waxtla hem ɡoʃi jaðup ʃaːɣuːrt̃ʃiɫij̃ edip jøːrin hem de ʃo ata baːva k̃øːneɫ̃eŋ aːraθunna bir gyrryŋe baːr ʃ□ gyrryŋeri □θ̃N ɡarruɫa ðaːtla gyrr̃yŋ berjeː ʃu hiɫi bir daːstaːn.

0502121102/37. æː jæː inni bið biːʃter daːstaːn deʒæk de daːstaːn.

0502121102/38. ʃulǎN ø:ð gadim□i dɔwrde bi unθa:nũN ʃa:ʃat ømyr b□ji ʃ□n geʃʃip
geʃʃen nemelɛri ba:r.

0502121102/39. ʃõN baʃuunnan geʃʃen iʃlɛr bolθuun.

0502121102/40. ʃu ða:tlardan θõN pi□ir edip yθynne ða:ð edip ø:ðim bir biðŋ
hemme jerde bu hi|i ða:tla jo:q.

0502121102/41. her jurdũN ø:ðyne wɔræ bir zærbilmæsæl, bir ða:tla ba:r.

0502121102/42. ʃu ða:tla diji|je biðŋ □vɔmuðða edʒe t□t da ava □eθ diʒip bir
gyrrŋ ba:r.

0502121102/43. edʒe tut da ava keθi bir jerlɛrde diji|je.

0502121102/44. bir ða:t i:ʃe meʃk□.

0502121102/45. i:ʃ edip otu:rqa:N bir tʃa:ka, ja:ʃrua:q.

0502121102/46. tʃa:ka jæ:ni bir ða:t gelip θenŋ i:ʃŋ a:raθuuna gelip a:ralaʃuq θen
i:ʃ etdirmæ:n duran waχtlar.

0502121102/47. ʃonnan θõNǎ ø:ð i:ʃŋ ba:r m□kaθuunna bir tʃa:ka θǎNǎ u:ʒza:ði
muða:χumtʃuulux ɛtdʒek bolθa θen ʃo waχtlam æj durθana ba:la:m θẽŋ□i næ:mæ
edʒe tutda ava keθ dije.

0502121102/48. ʃu hi|i gyrrŋ|e oθõN muni garuulardan θo:rap mũN da:θθa:ni
ba:muʃ gyrrŋi ba:muʃ. unθa:nũN baʃdan geʃʃen ʃu hi|i ða:tlari ba:rmuʃ.

0502121102/49. ʃonnan θõN θ□rap ʃõN bilɛn ʃõN _ yʃʃyn jaðuʋ □ita:ptʃe ʒem
tʃuqarduum men.

0502121102/50. bið her mæntægẽŋ ɛm ø:ð di|i ba:r, □er □vǎN ø:ð di|i ba:r.

0502121102/51. ʃu waχtla ʃul o:va ga:ðangaja ʃonnan barθaq goʃadefe de bir
aʒratu:n biðŋ dilimiðŋ □emmeθi bir □æ: jø:ne itʃinne bir □æðʒede farx ɛdiʒe˙.

0502121102/52. bir a:ð yʃtgeʃiyræ:□□nn□n θõNra marawa: barθan □ʃejle jæ byjði:□
emmende barθǎN munna ʃejle.

0502121102/53. her o:vð di[[eri ba:r, færk edije:.

0502121102/54. her o:vðN bir oklanqa ojnaluwan ojuunlari ba:r.

0502121102/55. bið oklan ø:ð dēŋđ[fla:muð bilē gidze bir [juun [jnørlandi.

0502121102/56. bið o:vðda fajāt ŋyrryn nijek.

0502121102/57. e: θōN θynkga:rdi edijek bir tofōr ojuulla ba:r.

0502121102/58. ja: bolmaθa inni ŋ[ŋyrryn dijen [jini ŋ[marawa: barθāN tŋyrlēŋ dijele:.

0502121102/59. ɣawwa o:vð:N a:di āNri θyðyf dijen olb: bir tŋyrry[dijele.

0502121102/60. her o:vðda bir form a:d ojuun ŋu ɣa: ŋ[[juun ōŋ[[juun jō:ne fægæt a:d ɣweð bolipdir.

0502121102/61. her o:vð ø:ðyne wōræ: bir a:d bællæ:pdir jæ: ŋ[waxtla bir tŋopōl, tŋopōllā:N a:raθunna bir ojuulla ba:r.

0502121102/62. tajaq bilē ojnaluwan ojuulla ba:r.

0502121102/63. bið ŋu waxt [jnuwjaq. gāNūrma tajaq dije[

0502121102/64. inni gyl[idaκūN mæntækæθine barθāN [lō da bið ja:li gō:[lēŋ emma [tajda næ:me dijet ɣuðuultajak [jnuwjaq dijele.

0502121102/65. æ: θyðyf tarafa tajaq wurd [jnuwja:q dijele.

0502121102/66. her o:vāN ø:ð di[[eri ba:r.

0502121102/67. ŋōNð bið ɣem ŋu ø:ð o:vð:muðūN, ø:ð ulalŋummuð dēŋđyflammuðūN edzekæ:miððēn øwrenen dilimið bilē hæ: bir ða:tlari jaðwŋdurub ɣtuw:q.

0502121102/68. baŋka næ:me inni ojuulla: ba:r.

0502121102/69. bir ojullar muni ɣujðlāN a:raθunna bir ojun ba:r, oklallāN a:raθunna bi ojuulla: ba:r.

0502121102/70. inni gujðlǽn a:raθunna ojnalljan ojun, gujðlǽn a:raθunna bir ojulla: ba:r.

0502121102/71. bu tajla kǽplentʃ.

0502121102/72. tyrkmeʎleː oðvɔl tʃarwa tʃuqujaː.

0502121102/73. tʃarwa: tʃuqan θōN ʁem ja:χ a:juna bir otlɑq jere baransǽn bæ:ʃ tʃarwa, ʁn tʃarwa barup bir jerde gʁnɪp æ: birbirine ʁømeʁʃi ða:ð bʁvonna ytʃ, dø:rt tʃarwa bolθajem næ:me ðN her ʁajθinũN bir dæ:ne, iʁi dæ:ne, ytʃ dæ:ne tʃakɑθi bolʃjaː.

0502121102/74. ʃula ine ʃʁtajda næ:me baʃʁɑ gymenmæ:ne ʁe ða:t jʁq. gʁjun guði baqup ʁø:r aʁʃam erti:r birbiriniŋ tʃarwalarũN janna ʁjnalljan ʁjʁllaː.

0502121102/75. jæ: o:vðN itʃinne de kǽplentʃ ojnalujaː.

0502121102/76. kǽplentʃ bi ojulla: ajdi gurvanna tyrkmeniŋ bir nemeθi ba:r.

0502121102/77. ʃonna kǽp ojnalujaː θōNra jæ: bir toj neme bolθv ojnalujaː ja:ðuuna bi:ʁa:ʁʃuʎuq ʁæ:n bʁʃja: ʁʁlallǽn a:raθunna ʃonnv ojnalujaː.

0502121102/78. gojin mi gu:rt dijip bir ojin ba:r gujðlǽn a:raθunna gʁjin mi gʁrt dijen ʁjin mʁnǽ ðŋʁi ja:ʃa:llaːmuðagʁʁnʁm gʁrt ʁjnujaq daː.

0502121102/79. θōN θōN gara tðŋŋēden gʁʁqmǽN dijip gʁjduʎa.

0502121102/80. juʎũN ø:ði ða:mana gelðiʁi:ntʃe a:ta eweð bʁʁup barja: bʁ gojunum gu:rt ojun, umu:men ʁe gujð gelʃiʎlʃŋ a:raθunna ojnalljaː daː.

0502121102/81. gojin kǽplentʃ tojʎrda, a: jæ:de jǽnqi diʃʃim ja:naq ajdi gʁʁva:nna.

0502121102/82. jæ: ramaðan ajlarunna, jæ: giʝdʒe getʃirmeʁj ʁytʃyːn ða:t ʃonna ojnalujaː.

0502121102/83. bu ojunna bir bæ:ʃ nefer, ʁn nefer birbiriniŋ a:rd ʁeteyʁinnen tutijalar.

0502121102/84. θōN ortada da bir gujðlǽn bi:ri bʁqunuʁ jatja ʃonnv.

0502121102/85. oθōN bula ſøjle gelenne bi:ri:rinĩmĩð øwynnen bir mħũN jaſſura:xi jæ: ĳina tſemliræ: ĳina øtgøræ:γi iſ ſøſynnen ĳōN ſu ajlanuþ bø:rjeke ol oturan adam da.

0502121102/86. a: gu:rt θa:nna mødzeγiem dije ĳ għd ǵm dijek.

0502121102/87. biðĩ bħø:ð dilimiððe ĳōN ſōN daſunna gelenne jǻnqi bi o:n nefer gujð bi:ri:rinĩ a:rd ǵteγiinnen tħtip barja:qa ĳtajda dije bir mø:dzeħba:r jæ: għrt ba:r dijeʻ.

0502121102/88. oθōN ĳōſdæ: ĳ tſofan θa:na bolup baran.

0502121102/89. ſo gujðlara dije bħθa mennen javuſũN dijeʻ.

0502121102/90. inni ola: dijeʻ jatan għrt bħdzaq mi ĳa: bir tōſſe gara jatan tōſſe, aħadũN bir tōſſeθi dijeʻ.

0502121102/91. onnōN θiði ſonnōn daſunna getſirejin inni ſħnnan għrt bħdzaq mi mũNð bu gelip daſunna ajlanuþ ø ĳðine, bø ĳðine ajaħuni deγirip o da ĳumuldama:n jatijaʻ.

0502121102/92. oθōN olada ĳorqan θura:p mħnna għrt ba: di:p ſħajlanuþ jø:rqa a:ħurda bir ſu ojuſſulǻN bi:ri mertſilĩγi edip jæ: ðerēſilĩγi edip ajaħuni ſħN kelleθine tarap uðadija:.

0502121102/93. ol buqunuþ jatan ĳojuſſi gujð jæ ajaħunna diſleje:, jæ ſon dzyndzykleje:.

0502121102/94. oθōN ſonna ol ĳujħurja: ĳurt eken dije.

0502121102/95. oθōN bula jǻnqi gu:rt turuq ǵatſanna jǻnqi gujð jatan gujð turuþ ĳatſanna.

0502121102/96. oθōN bula daſunna ajlanja: oθħm ĳerħim ajlananna għrt jǻnqi għrt bħgujðlar jeħ jeħ almali bħija:.

0502121102/97. oθōN bulaː tʃofan ʁam øŋðæ:ki bermejdʒek bolip ʃo ajlanuʁ ʁ bø:rjeqa: onnɒn θōNra hajθi bi:rin elj jetθe ʃeɪp mɛni bi:rbi:rinnen θuʁduʁuʁ elin θuʁduʁuʁ æɪdip bir jerde gojja ʃo alduʁ ʁaθa:p.

0502121102/98. ø:ð ojullarnūN ø:ði ʃejle θōNra oθN bi ɪŋŋŋŋ øŋŋnnæ:ɪ baʃdaʁ ʃofan øŋðæ:kæ: ʁuʃuʁja:.

0502121102/99. θēŋ dija atā:N balamanʃimi jæ: tyjtiɪfi dija.

0502121102/100. onnɒ eyɛr bolɒmanʃi dijθe jæ: on bir uʁa qowma:na ʁaqi ba:r.

0502121102/101. θaka qowθa θakdan tarap ʃefe qowθa ʃepden tarap.

0502121102/102. onnɒ næ:me bir uʁdan gelenθēŋ ʁuʃðla towlanʃuʁ juɫa:n ja:li ajlanʃuʁ durja mūN ø:ð ʁuðuʁuʁem ba:r.

0502121102/103. onθōN jo:q men ata:m tyjtiɪfi dijθe ɪ iɪ ɪkɪrdan ʁam θakdan ʃepden ʁem qowib ʁma:na ʁaqi ba:r.

0502121102/104. qowala:p ʃo gojullāN bi:rin almali ʃɪkɪɫɫa.

0502121102/105. ʃonnɒ θakdan qowala:nna bøjle qowɫa:p barja:qa θakdan gelja:qa: birden ʃefe ewriɫenne bi næ:m bolja.

0502121102/106. ðŋɪ a:rdi uðu:n bolja.

0502121102/107. jiyɪrim nefer, o:n nefer a:rd ʁeteyɪnnen tutip baranna birden ol bø ʁ jðæ: θaka ʃlananna bi jāNqi yjɪ:p dæ:ni jāNq ʁu:rdūN ʁuðʒaʁuuna bara:ja:.

0502121102/108. onnɒn ʃo tajda bæ:ʃiθini birden, iɪθini birden, dø:rdiθini birdenne aluʁ æɪdip ʁɪjuʁ tyɪetθe ʃōN utduʁi boljaː.

0502121102/109. ʃo ojun θōNɫɔjaː ʃo ta:jda.

0502121102/110. gojnuʁm ʁu:rd ʁjni ʃøjle. waʁt geʃfirmek hem de ø:ð bir ʁuðuʁi ba:r.

0502121102/111. waʁt geʃfirmek hem de ʁuðuʁuʁnnan kefinnen ʃyri ojnalnan ojun baʃka bir nemeθi jo:q.

0502121102/112. onno fu wætlam kim bi ojunlara æmijet berje, ðim mæn yððinne i:ſleje.

0502121102/113. æ: bajraq berip ðnalða ſa:jat munnan _ em gyjſiræk guðuqlura:q bolðin ſo wætlarda ſo wækt geſſirmek yſſyn ojnolja.

Kaynak Kişi No: 0502211501

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Garnava Sofla

Kayıt tarihi: 10.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Muhtar Zaremuradi

İkamet Yeri: Garnava Sofla

Doğum Yeri: Garnava Sofla

Doğum Tarihi: 1987

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Ön lisans mezunu

Mesleği/İş Yeri: Çiftçi ve hayvancı, askerlik döneminde öğretmenlik de yapmış.

Dil Bilgisi: Farsça biliyor.

Başka Bölgede Yaşaması: 4 yıl Günbed'de yaşamış.

Soyu: Cangurbanli

Babasının Adı-Soyadı: Halim

Annesinin Adı-Soyadı: Seedbeyke Mirhasani

Annesinin Soy: Gölken –Cangurbanli -Döv

0502211501/1. θerva:ða gitdim, χawa.

0502211501/2. men ø:ðym evvel da:nefca:dan faregottæhsi:l bo:ldum.

0502211501/3. fa:regittæi:l bðmdan θñra θærba:ð mæ?ællimi e?la:m molli mantaqa:muðda.

0502211501/4. oθo:m θærba:ð m?ællimi: θeimi e:lam mðnnøn jññ də:ni æptena:m etdi

0502211501/5. θθm, θññ da tæqri:bæn dørt aj θñra da ævvel ta:beñan, ævvel ta:beñan e:za:m mo:lduq.

0502211501/6. kerma:nfa:χ.

0502211501/7. iki aj a:mu:zeʃi kerma:nfa:dadum.

0502211501/8. θōnra da i i aj geɭdim, gymmeɭde.

0502211501/9. ða:t am i zeʃe tædri, ʃ tærbijæt m æ:llemiðde de i i aj ða:t, dɔwre wɔrɔdyk.

0502211501/10. oθom da ævvæle mehr ma:χdanna kela:sa gitdik iki jil bæride o:vada derθ berijæ:n ø:ð o:va:muðða jãni ine.

0502211501/11. bu χorda:dda da tyketdik.

0502211501/12. i edmætde ty enni.

0502211501/13. dɔwreje hæqqe tædri:si: bilæn kyollæn tykenni.

0502211501/14. fe:lænsem keo:vɔ:da iʃlæp bɔ: fe:læn dædemĩŋ iʃleri bilæn keʃa:værzi.

0502211501/15. garfuð ekdik.

0502211501/16. garfuð bilæn wøllemeɭi, i:demelɭi, teʃelmeɭi, juwmalɭi θōnra da desɣa:r bilæn tʃiɣʲidin ɔlmali jay'namaqlɭi garað tæ:bir f r æ geɭijæntʃæ: gy:menip bɔ:rmelɭi.

0502211501/17. men o:vɔdɔ ø:ðym epteda:ji derθ berje dim.

0502211501/18. kela:se ævvælki jilæ: dovvom, sevvom derθ berdim.

0502211501/19. θōnrɔqu juɭ em sevvom ʃa:rom derθ berdim.

0502211501/20. næ: o:va da næme, o:va her næ:me ʔθen kæmbu:ɖlari ba:r.

0502211501/21. ʃæ:r ja:naq bolmaja:.

0502211501/22. θen daneʃamuz her bir ða:di θen eraʔe berip bilmejẽŋ metlæpɭẽŋi.

0502211501/23. meθelæn θen bir a:zma:jif ʔetɖek boljãn kæmbu:ɖĩŋ ba: væsa:jele a:zma:jeʃ ga:hi:da.

0502211501/24. ja meθe|en θen bir keta:βũN bir entezða:ra:tlari ba:r □i æ|æn inni i|læp ða:d edip b□lønnoq da bilijæŋ.

0502211501/25. θenne næme tme|i boljãN.

0502211501/26. tʃæ:ræ:ŋ jo:q.

0502211501/27. so a:χurda, di|ŋ bilen daneʃa:m□za dyʃyndirmeli.

0502211501/28. ʃu næ:me bu.

0502211501/29. e|ĩŋðen geliyæ:n bolθn, di|den gelme|i.

0502211501/30. baʃka □i:ʃ ða:t j□q.

0502211501/31. ine mese|en væsa:je| a:zma:jeʃga:χi bir|en tapθan er|en tapmuwjãN.

0502211501/32. onθuun tapθan munθuun tapmajãN.

0502211501/33. χula:sa garað θen tme:mi ø:ð di|ŋ bilen, æ:□□bilen, dæme dæ| baθn fi|lm bilen ʃ□b bilen ʃ□daneʃa:m□ða dyʃindirmeli b□ljãN.

0502211501/34. kerma:nʃa:da men pa:dega:n ʃ□æda:daduq taʃri:ben i□ mŷŋ nefer □lanũN iʃinne bið θekgið nefer tyrkmen oklannuq.

0502211501/35. □emmæ:mið em so ða:tða æmrije b□tuɾduq.

0502211501/36. dʒaχa:ð bolr, a:mu:zeʃpærværeʃ bolr.

0502211501/37. mohi:te zist bolr, behda:ʃt b□lɾ. □□læn □kɒllaʔi gidipdi □e mæθæ|æn mædræk|eri gawi diplom be ba:la:d da.

0502211501/38. ʃolarlara amu:zeʃe ræzme mogæddema:ti: gojdula.

0502211501/39. ʃonnθn θõNra da herkim ø:ð orga:nna mæ:refi: bolli.

0502211501/40. kermanʃã:N χowa:θi næ: gærbi keʃvæɾ bolijaː.

0502211501/41. ɣanne ɣun a:ʃa toðθn ɣuðɣuun, nefes ʃfekip bolθnoq.

0502211501/42. ða:ð edip b□løn□q muɾda:m ma□□luɾduq bið.

0502211501/43. a:m□zeḡi: de □i:ḡ bir i:jḡ ōwine ḡuqup b□lmaja mæḡb□r θen ju kila:slarda, reḡede hemme ḡa:dda ḡerked ętmeḡi b□ḡja:.

0502211501/44. mæge in□e m□ḡeḡḡḡ beter ḡa:ḡ bolθo.

0502211501/45. oḡom dije: ḡajat θānā bir muraḡḡasi berθiḡḡe.

0502211501/46. o da dær □ædde ni:mr□z □e ḡḡa:r □a:ḡæt b□lmθa iθtira:□æt j□q am□zeḡḡḡ ba:jæd te□mi:l b□lmali b□ja.

0502211501/47. tyr□menḡḡ dḡḡinne, maḡtumgolini oqa:jun diḡθek jo:q.

0502211501/48. dær ḡadde næ:me weḡæ:jæt tyr□menḡḡ □ita:ḡuuni □a:nna biḡem ḡyn ḡzyreræ:k bolija:.

0502211501/49. oqumaθi hejwere ḡuyn bolja:.

0502211501/50. ævvæḡ bir ø:ḡḡḡ sæ:j tæla:ḡ edip dæni i:ḡunna b□lmθḡn oqu:maq ḡuyn.

0502211501/51. meθeḡen dæ:demḡḡ maḡtumguli:θi ba:.

0502211501/52. bulari □i θen æ:sḡen næ:me θen oturup bir ḡattunnaḡ ḡa:jat dø:rt keḡeme baḡḡaθuuni ḡnārmajān.

0502211501/53. baḡḡa uḡurlarda menæ: ø:ḡ oḡja:n reḡtæ:m behḡaḡt.

0502211501/54. behḡaḡte omu:mi: oqu:dum.

0502211501/55. onnθn θḡnra ru:zna:ma da oḡi:mija:q, keta:ḡ da oḡi:mija:q.

0502211501/56. ḡaraḡ biḡæ: iḡ biḡen o:vada. oḡi:maθam bin reḡteje tæhsila:je mortæbet bolθo oqu:jan.

0502211501/57. keta:ḡ bolθun, ruzna:ma bolθun.

0502211501/58. baḡḡa meθeḡen ḡeva:desdir.

0502211501/59. ejḡedir, bejḡedir.

0502211501/60. o da eḡime dæme dæstimde deθturuda bolθo ḡørθem.

0502211501/61. gøꝛjēṅ bir beṽdaṣti: dæmi ſſNã gøꝛæ 𐌺qu:ǵãN 𐌺ætta ø:ð reṣtæ:ṅ de
pejda: gøꝛer ja:naq ol ba:rada inne mejæṅēṁde keta:ḅ ba:.

0502211501/62. her næm bolθn da æla:gæm de jo:q da ſo reṣtelere.

0502211501/63. faḡat ø:ðreṣtæ:me moꝛtæbet bolθn ſolardan oqujan, baṣka ḡa:ḡ
oqa:ma:q.

0502211501/64. men iki jil gorga:nnadum da:neṣga: ulu:m pezeṣḡije gorga:nna
oqu:dum.

Kaynak Kişi No: 0502211901

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Kerimişan

Kayıt tarihi: 10.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Halet Gulimemişi (halk arasında Gulam Hacı)

İkamet Yeri: Kerimişan

Doğum Yeri: Kerimişan

Doğum Tarihi: 1921

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Okula gitmemiş

Mesleği/İş Yeri: Çoban, seyis

Dil Bilgisi: Başka dil bilmiyor.

Başka Bölgede Yaşamayı: Godana Köyü'nde 12 yıl yaşamış.

Soyu: Gölken – Godana - Onbegi

Babasının Adı-Soyadı: Gurban

Annesinin Adı-Soyadı: Bakçagul Çendiri

Annesinin Soy: Gölken - Akincik

0502211901/1. xofge[ipdirin]id. biðin næ:me ene dillemið, biðin [ø]jne ene dillemið næ:me e[θ]eñ e[in, baqθan gojun dijedile.

0502211901/2. dillemið θonqi wa:xtda g[jun ba:r.

0502211901/3. kefa:werði, tihantfuluq mi?

0502211901/4. e[θ]eñ e[in, baqθa[n g[jun.

0502211901/5. [nθ]n am at bilən, økyð bilən, at bilən ju daqlarda; aðal bile ekip t[sø]reyj i:p børen a:dam.

0502211901/6. inni tʃurɣdu bi demir deðga:la inni tʃurɣdi.

0502211901/7. taraqtɕr di:dɿŋ, maʃu:n di:dɿŋ ɕemmeθi inni tʃuqdi.

0502211901/8. oðɒl ɣudajũN jaradan mallari bir at, ɕɕjun, øɕyð ʃɕɒ biɽen øŋɕi
a:damlãn tʃøreyɿ ɕi:ʃi ʃejle.

0502211901/9. ɣawa.

0502211901/10. gadi:m jaʃajʊʃumwð ɖa næ:me hejwere bir gep gyrrɿŋ jo:qdi, o
waɣtla.

0502211901/11. dewɭet da:ɕi da bolθɒ hem bir ta:ra:nna bir jerededi.

0502211901/12. ʃunnɒn mara:wadan θerva:ði ɕummetde pija:da, gyryɿene pija:da
gidebiɭlɽni biɭje:n men.

0502211901/13. weθajil jo:q, bu dereɭerde hem jo:l jo:q.

0502211901/14. aqullardan θuw dije:k de bið aqar θuwlara, ʃolɒrdɒn jo:l jo:qdi.

0502211901/15. maʃi:n ɖaɕ em jo:qdi, ʃulardan.

0502211901/16. at biɽen ulɒɕ biɽen, pija:da.

0502211901/17. gatlanardi inni altmuʃ juɭ boldi.

0502211901/18. ʃolɒr biɽen ʃu gyryɿennen, ɕummed, marawadan gyryɿene pija:da
æɕitdtiɭe θerva:ðlari biðɿŋ.

0502211901/19. wøren ða:tlamwð ʃejle.

0502211901/20. inni ɣuda:ja ʃykyr.

0502211901/21. dɒwɭetde bajidi, miɭɭetde bajidi.

0502211901/22. jo:l inni hejwere cawi boldi.

0502211901/23. bula jã:N dʒaji ni:rdedi?

0502211901/24. bula jã:N dyʃeɕni:rdedi?

0502211901/25. gar ɔjdi.

0502211901/26. aʁadʒũN fejle baʃuN tʃatar ɔyme dije θõN θa:man jyk[æ:p ða:d ɔ
edip θaman biʃen ʃũN biʃen ðindeyʁæ: ɔdilerdi.

0502211901/27. ɔõŋɔi waʁtlarda milʃet cari:pdi, hejwere dewʃet de cari:pdi.

0502211901/28. θerva:ð ða:di jo:qdi.

0502211901/29. deθla:p biððen õŋɔi θyrmeli a:damla θerva:ð ɔða:ʁ ɔda gideno:q.

0502211901/30. biðŋ dɔwrimiððe θerva:ð tʃuʁqdi ʃunnɔN piʃa:da marawa: ækitdiʃe.

0502211901/31. a:dumuð: θerva:ða tʃuʁqdi.

0502211901/32. men ø:ðym de ʃu ga:nu:n biʃen kefi:l bolug ɔa:llum.

0502211901/33. bir garri edʒem ba:rdi.

0502211901/34. ʃu garri edʒẽŋi θaqla di:p ɔefi:l etdiʃe, qaʁað berdiʃe.

0502211901/35. θerva:ða da gidemo:q, ɣuda:ja ʃykyr.

0502211901/36. inni alti oʁlum ba:r.

0502211901/37. altuθi da θerva:ða gitdi.

0502211901/38. hemmeθi dɔwʃete ɣudmat edik ɔelli.

0502211901/39. dʒenʁ boldi. bir oʁlum jiyrim ɔk ɔaj mi næ:me ʃonnɔ dʒẽŋ dʒẽŋðe
ɣudmat etdi gelʃi ama:n θaʁdʒa.

0502211901/40. inni jãŋqi dɔwʃetimið ɔejwere gawuði.

0502211901/41. dɔwʃetimiðŋ ga:nu:ni gati gawi.

0502211901/42. θẽŋ atã:N her dʒẽŋðe ɣudmat edipdir diʃip ʃũN ɔkɔni inni dɔ:rd ɔaj
ɣudmat etdirip muraɣaθu:ni berdiʃe.

0502211901/43. o:n on ɔki gyn boldi.

0502211901/44. gelenne ðeŋŋy:n aʁʁam ʃõN ʁadaqaθuni etdik ama:n θaʁ θerva:ððan gelʁdi dijip.

0502211901/45. ʃol wuruʃda.

0502211901/46. jiyʁim ʁ aj mi næ:me ʃi θerva:ðða boluʁ ʁuda:ja ʃuʁuʁ.

0502211901/47. ʁoʃ gelipdirɪŋ dæ: ʁlɔllɔ. næ:me biððen bir ða:t θorɔθõNũð dijθek.

0502211901/48. θo:rɔmɔ θõN næ:me onθõN milletle hejwere o wæʁut a:damlãN aʁði birʁdi. bir øjde hemme kiʃ ʃunna mi:ma:n mediwa:n dʒaj øjde ʃi.

0502211901/49. helej ʃulardan jatardi.

0502211901/50. æ:ri bulardan jatardi.

0502211901/51. oθõN mi:ma:nna, ʃunno ʃejle ʁatar jatarduʁa:.

0502211901/52. dʒaj jo:qdi.

0502211901/53. milletle gati ʁawuʁdi. biðɪŋ ʁar øj dijæ:n ʃøfi aʁatʃdanna øj øjmið bardi.

0502211901/54. soʃe dije de ʁar øjæ: wørenθiŋiððæ ʃol øjle.

0502211901/55. ʃu milletle hemmeθi ʃodzyredi.

0502211901/56. øje gyðʒi jetmejæ:n a:damla: da ʃi jeɪŋ ø:ðiŋ defen ʁderdile.

0502211901/57. θuw øjle tofrɔki defip ajruʁ onnoN oθõN aʁaðʒũN baʃun θuwaθuni jaʃuʁ jaʃuʁ jaʃuʁ daʃunnaN oθõN mel biʃen bir ða:t biʃen daʃunnaN ajla:r.

0502211901/58. jeʃ almað ja:ni. ʁrɔθuanna ʁɔ jaqar ʃõno ðinneɟi edilardi. õNð dikðʒe kyme dije ʁara øj ʁem, ʁara øj dijek.

0502211901/59. ʃudzyre oʁul ʁawa, ʁawa.

0502211901/60. ʁawa, ʃi da:ʁlara ʃʃuqardu ʁoʒuʁli ʁuðuʁ ʁa:damla.

0502211901/61. tʃarwa dije ʃɪnð ɪnθɔ̃n o:vadajem ʃu θuwɪ̃N jaqaθunna oturarlardi.

0502211901/62. θuwa jaqwa:n, θuwɪ̃N jaqaθunna, θuwɪ̃N.

0502211901/63. xudaj ta:ka:la biðɪŋ ruðqumwiði, ø:ðymiððen ilɪ jaradupdur da:.

0502211901/64. jeri jaradupdur, θuwi jaradupdur.

0502211901/65. onθɔ̃N ʃula bilɛn xudaja ʃykyr xajθi da:ka barθaq biðe hem gerek θuw bilɛn ʃørek da:.

0502211901/66. a:dama θɪv bilɛn tʃøreɪbɪθa hitʃ ølmeð.

0502211901/67. baʃka ða:dla: gerek ɟæ:l.

0502211901/68. ʃolɔ̃ri da xudaj jaradupdur biðe.

0502211901/69. hæj gojun ɪ:ðɪŋ æ:lejin hæj gojun xa.

0502211901/70. bið ø:ðimið mi?

0502211901/71. menæ: θi:rewel okuldʒa:n.

0502211901/72. ø:ðymyð, ata:muð baj a:damdi, gojullidi.

0502211901/73. ø:ð gojunim baqdum.

0502211901/74. bir tofɔ̃r wæxt θɔ̃nra onnɔ̃n callim.

0502211901/75. men at minnim.

0502211901/76. kummeɟde, tæ:hranna, hemme jerde at, at tʃapdum, atum.

0502211901/77. jek bollum, bajrak ɟallum.

0502211901/78. inni ol øjde de eyθim ba:r men at bilɛn.

0502211901/79. jo:q at oklɔ̃n wæxtumwið a dæ:l jø:ne dzuwan wæxtumwiða θejiθ bolup ø:ð atumi tʃapdum.

0502211901/80. atumi tʃapdum ø:ð atumi ø:ðym.

0502211901/81. 0eji0 de bollum.

0502211901/82. at 0:ðym inni at minip bir ey0 0luq 0ojduq da tel0e0 bil0n, cadi:m
ata ba:va telpek0e bil0n o d3ajda da:.

0502211901/83. æj atũN Nŷrrŷñĩ næ:me.

0502211901/84. at da jiyidĩñ j0ld0fĩ dijæ: da:.

0502211901/85. 0kuldur dew0etĩñ ba0ĩ.

0502211901/86. at, at jiyidĩñ b0lma0a jaraxi ati.

0502211901/87. belli bilŷin jo:qdur 0onũN 0ajra:ti dijip maŷtumgulda 0uni ajdja:.

0502211901/88. at pi:rine d0:nejin ati bir ŷudaj ta0la: biði cati 00wi jaradurpdur
da:.

0502211901/89. bi jæ: næ:me muna iki tire ol 0u0a 0unni dije: da:.

0502211901/90. 0u0a 0unni dije:.

0502211901/91. jomut, g0:k0ŷñæ: bu 0unni bolja:.

0502211901/92. 0u0a0u da 0uðulba0 bolja:.

0502211901/93. 0n0N ge0di 0u0a 0unniden ge0di.

0502211901/94. 0nnon 00nra j0m0t, g0:0ŷñ dije:.

0502211901/95. jomut g0:k0ŷñnen 0e ge0di.

0502211901/96. 0n00N 0aji, 0arabalqan 0rijæ:.

0502211901/97. 0n0N 0udzyre b0:00ŷ b0:000er0im 0:ð ti:re0ine jomut da: inni 0:ði.

0502211901/98. bir jomut 0o 0nũr0a: bir jomut jed 00ekgið, on tajfa ba:rdur.

0502211901/99. a:0atabaj dije:, d3afar0aj dije:, jolm0 dije: her 0aj0i ba:r.

0502211901/100. hemme0i ba:r 00N, ŷawa.

0502211901/101. ata dije:, maŷtum dije:.

0502211901/102. gø:k[ẽ]nde de χ[ɛ]dza dijeː, i:ʃan dijeː, ɡ[ɛ]dɒnɒ dijeː, æ:ʏindzi[ɛ] dijeː, [ɛ]j[ɛ] dijeː, θowralli dijeː hemme tajfala ba:r.

0502211901/103. ʃulǎN bið ɡ[ɛ]dɒnɒθuɲnan, gø:k[ẽ]n[ɪ] godɒnɒ dijen tajfaθuɲnan. godɒnɒ i[ɛ]rk ɔ:vɒdɒ iki dzy[ɣ]jeθi ba:r.

0502211901/104. i[ɛ]rki derede inni.

0502211901/105. ʃu o:vada [ɛ]rimi:ʃa:nũN [ɛ]vɒθi. ʃu o:vɒ ʃunn [ɪ]nni otuð ɡurq øjli godɒnɒ ba:r.

0502211901/106. godɒnɒ:nũN ø:ððe bø:[ɪ]njeːr, χawwa.

0502211901/107. dɔw[ɛ]t dijeː, ma:mɯt dijeː, pa:wa dijeː, a:latelfe[ɛ] dijeː bø:[ɪ]njeː.

0502211901/108. bið o:nbeyʔiden boluɲɔq, χawa.

0502211901/109. dɔw[ɛ]t dijeː, ma:mɯt dijeː.

0502211901/110. oθɔN ʃo ma:mɯt tajfadan.

0502211901/111. onθɔN aθli ø:ðimiðe o:nbeyʔi dije.

0502211901/112. o:nbeyʔi dijeni oðɒl ɔ:ra θøjjer di:dik.

0502211901/113. ma:nijomuɖda da ba:rdur daː ʃudzyre.

0502211901/114. ɡul bir ða:t diji[ɛ]lendir daː.

0502211901/115. i:ʏi tajfaθi heka:di næ:me ʃi doɰurluq keʃa:werðiden baʃka χa:lluɰi ba:r.

0502211901/116. oɰuruluxi, baθmatʃuluxi j[ɛ]q ʃi [ɛ]nbeyʔi dija:n tajfanũN.

0502211901/117. ʃu doɰurluq tajfa, oɰurluq ɡul ɡutan [ɪ]jæ[ɛ]lerinne ba:r.

0502211901/118. hɛmmæ:miððe ba:r jomut, gø:k[ẽ]n[ɪ].

0502211901/119. ata ba:valardan eʃidiʃimiððe o:nbeyʔi ni:rden ata ba:valardan ɡa:lupdur, ɡa:lupdur doɰɒn bi[ɛ]mejen.

0502211901/120. ʃa:jat dyʃeni bolθuɲ.

0502211901/121. ajduuk ǵetfel[lerimiððen baʃka næ:me dijejin æj uruʃda bolɒnɒ:q, xudaja ʃuqur.

0502211901/122. wuʃda bolθɒ biððen owalla bolθɒ bolupduur, ʃejle.

0502211901/123. θo:ɾθθñũð bilɛnmið bolθɒ dijerik.

0502211901/124. altmuʃ juullan bæ:rde bolθa bilerik.

0502211901/125. men ʃu waɣtlam edil toɣθɒn ja:ʃum ba:r, xudaja ʃuqur.

0502211901/126. onom altmuʃdan ãñũrda jiɣrim, tð ja:ʃ bolija.

0502211901/127. onnɒn ãñũrra:q tʃa:ka bðijaː.

0502211901/128. orθ geɭenni bilijen, xɾwwɒ.

0502211901/129. orθ biðĩŋ dɔwɭetimið ʃi o:va dʒumka ba:ðar etdi.

0502211901/130. biðĩŋ ʃi ɣarri metdʒi:dimiðæ: wɒren ɯæ:θĩŋiððæ.

0502211901/131. ʃu tajda bir y:tgeʃið bir metdʒi:t.

0502211901/132. ʃu metdʒi:ðĩŋ tðñ ʃu o:va: baʃka tva:nũn bajlarũn tɒtʃyrdi getirdi, duka:n etdirdi.

0502211901/133. ʃa: oðɒlqi ʃa:, bæriki ʃa: dæ: onθñ getirdi ʃunna dʒumka ba:ðr etdi.

0502211901/134. dʒumɤ ɔquwti. dʒumɤ ɔquwti dijb ɔj geðip bɒ:rdik.

0502211901/135. ʃu milɭetlere dʒaj θaldurdi.

0502211901/136. ʃo pa:dʃa: hɔkym ɛdip ɣar øji ajurũn dijd.

0502211901/137. tyrkmenĩŋ telʃeyi ba:d ɟaː.

0502211901/138. telʃeyi ol øje giθθek ɣɒrerik hæ:li ɔjuunũn deriθinnen, bejik telʃek.

0502211901/139. olbri ajurmali dijd.

0502211901/140. he|ej|ejem dijdı, pafaq gejmel _dijdi.

0502211901/141. he|ej|e erkekleː jalāN ıelle jalāNātf geğmeli dijdı.

0502211901/142. tel|fek gijmeli dæ:l dijdı.

0502211901/143. he|ej _em basũN tfıbmali dæ:l dijdı.

0502211901/144. he|ejĩŋ aʔđi atfıuq bolmali.

0502211901/145. fej dijp høkym etdi.

0502211901/146. ıæ:đıræ: bııb _am barıjadı.

0502211901/147. birtfetinnen boldı emine ıemine tel|fek gørıe aldi juurtdı.

0502211901/148. he|ej|e da:ıi gatfıb ıje girdı.

0502211901/149. daşarda daıi da bir aʔđi jaşmaqlı, başı daıtarlı he|ej daıi bolıb, he|ejnæ:me utındzaq na:şa:rdı paşıu:r, gatfıub ıje gi:rđı ıığN şonnı.

0502211901/150. bı|medik mı næ:m _boldı. orı gelđı do:ldı.

0502211901/151. orı gelđı, doldı.

0502211901/152. çı aşaıi kımmet, joqarıı dzergela:n, hemme jere bir do:loııdı şa onnon ıığNrı şa:nũN ı:đı munũN bılen urışmağ daː.

0502211901/153. tfıuqd ıte gitdi.

0502211901/154. altı, jedı jıl boldı.

0502211901/155. ju:rt ejeıığ boldı.

0502211901/156. ju:rt ejeıığ boldı.

0502211901/157. ıığNrı onnon ıığNrı oklam ja:ř boldı.

0502211901/158. okla: gatşmadı.

0502211901/159. onũN ı:đı nı:ræ: gitıe gitdi jerine altı, jedı jıldan ıığNrı munũN oklunı gojduıa, ataıunũN jerine.

0502211901/160. inni mi[[et jene de dew[et ejeθi, pat[fa:li boldi.

0502211901/161. jene de ena:ji θa:d boldi.

0502211901/162. jalun θōNũrraκ onθōN χumejni a:κamuð ge[di de □ χ□mejni a:κamuð ge[ennen θ□Nra □[fa:nũN □κli bi dat[waqdi øte gitdi dæː.

0502211901/163. jo:q. orθ, a:dama θa:t dimedi.

0502211901/164. eyier, eyier, eyier θy:d alθa da pul _ βerdi, gatwκ _alθa da pul _ βerdi.

0502211901/165. orθ a:dama □[tθ θa:t etmedi.

0502211901/166. biðĩŋ ʃu a:ra[amwða ja: χaː gø:k bir dzowa:n.

0502211901/167. jo:q orθ bi[en gar[fi durup wuru[maɖuq.

0502211901/168. ʃa: wuru[ma:n θ□N mi[[et næ:me dijp w□[θθun.

0502211901/169. χawa.

0502211901/170. ʃu joqarqi t□qqvjlør daː ʃ□ tajda □[tʃi □[tʃi □[tʃaduri b□[vrdi ʃonũN.

0502211901/171. ell _altmu[ʃ piʃa:da. bi _k _y[ʃ jil boldi, ʃo tajda.

0502211901/172. ʃi kemerden dolønønñññN ʃi bir bøwur ba: ʃonnon ʃadur dikdi.

0502211901/173. jene bir waκtla e[ʃʃeyi _ulbκ bi[en o:dunø giderdik.

0502211901/174. ʃonna ʃ□d□NNθ w□rar ijeːrdi □[v. j□q, j□q ma:la qara: dæi eyier θa:t dijen□q.

0502211901/175. gojna ma:la dæ θa:t dijen□q.

0502211901/176. ø:ði a[ʃva:ðli dæwulidi.

0502211901/177. ʃi kilule ba:r.

0502211901/178. ʃ□ □il□lēŋ i[ʃinne næ:m _ba:dæwuni bi[dʒe□ gæ:l.

0502211901/179. ʃo θuwũN jaqaθuwnna ʃ□wartqɪ ʃ□hũN aʒðuwni aʃar itʃini b□ʃadar
ðũNārdwlaː.

0502211901/180. bið ǂem θõN oːdunnaŋ geʎenne ʃolɔri getirer juwar juwar onnon
θõNrɔ heʎeʎe daʒi bir ðaːt gujmaːna ʃõNNõrɔ da ʃɪdzyre boldi.

0502211901/181. oθõN naːtʃe jɪl oturθa □turdi jene ʃɪ geʎiʃi jãːNãq tʃuqdi gidiverd ǂ
daː.

0502211901/182. ʃeʎe boldi.

0502211901/183. ej dewʎetimið jaːʃaθuwn.

0502211901/184. dewʎetimið. dewʎet bolθa gati cawi daː.

0502211901/185. dewʎet bolmaθa hætaer, dewʎet bolθa cɔwi.

Kaynak Kişi No: 0502212001

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Çatal

Kayıt tarihi: 1.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Abdulvehed Vetendust

İkamet Yeri: Çatal

Doğum Yeri: Çatal

Doğum Tarihi: 1975

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Açıköğretim Fars Dili ve Edebiyatı Bölümünde öğrenci

Mesleği/İş Yeri: Çiftçi

Dil Bilgisi: Farsça biliyor.

Başka Bölgede Yaşamayı: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Gölken - Arap

Babasının Adı-Soyadı: Halim

Annesinin Adı-Soyadı: Sonagul Seferi

Annesinin Soy: Gölken - Gapan

0502212001/1. bismillahirraḫmanirraḫim.

0502212001/2. æbdyllaæhæde vætænduθt.

0502212001/3. tʃatal o:va:θunnan.

0502212001/4. bið ø:ðymæ keʃa:værð.

0502212001/5. jø:ne ju keʃa:værðĩŋ capdalunna daneʃtʃ da ʃ maɣalla
oqu:p bø:ræ:n.

0502212001/6. dæ:mi termi seda: ʃatalũN vædʒe tæmijeθi ba:r.

0502212001/7. jø:ne ſon iki dzylyjēde marawa:tepe bilēn gullūdak ſu meka:nna biriyjē, ſfatulſja.

0502212001/8. ſōnō ſfatulſan jer dije.

0502212001/9. hem de iki da:ne toqqoj dije:k dæ: bið.

0502212001/10. ru:ḡḡa:na: garnawā:n ru:ḡḡa:naθi bilēn gullūdakūn ſ tḡḡajj ſ ōwilja: ba:.

0502212001/11. bīr mæza:r ſonūn janunna biryje ſfatulſuja: hem de iki jo:l biriyje, ſfatulſuja.

0502212001/12. ſōnō ſfatulſan jer dijljede.

0502212001/13. θōnrō juwaf j waf jenllēnip dæ:ni m æffæf b lwp ſ ſfatw ſ boluſuuna gelipdir da.

0502212001/14. ſu kelime ḡob.

0502212001/15. bilān em dijinne gō:lēḡ læḡḡeθinne tyrmen ni:dim ḡob baſka næ:me ba:rada di:θem.

0502212001/16. bi bæ:f alti ḡæ:ni tajfa ba:r.

0502212001/17. bular ḡḡdza e i:fa:n, ējjed b lja.

0502212001/18. bu arap dijæ:n tajfa, θa:ruq dijæn tajfa ba:.

0502212001/19. cujr dijæ:n tajfa ba:.

0502212001/20. baſkalaru da ba:r mēḡ ja:duma dyfmejæ: baſka.

0502212001/21. men arap dijæ:n tajfadan.

0502212001/22. æ: o ḡa:tlardan kæ:n ſuna:dum jo:q.

0502212001/23. gō:lēḡ tireθinnen bolija: da.

0502212001/24. jø:ne ſu zija:ratga:muḡ ba:.

0502212001/25. ſu zija:ratga:ḡ æbul ga:suume dzordza:ni dijæ:lle.

0502212001/26. bir olbqpn da:nefmænd rija:zi:da:n.

0502212001/27. bæ:f reftede bir tæbæxuru ba:r.

0502212001/28. mæxɑ:ræti ba:r.

0502212001/29. bæ:f dæ:ne □ita:b  em ja wulupdur.

0502212001/30. j :ne  fon tehra:nna □ita:b xɑ:neye milli:de  u ma allam hit kim nemed n jo:q.

0502212001/31. o ta:d  a:dme r bir   ba:rada gel pdir, ta gi:g edipdi.

0502212001/32.    di:   itdi  i    nra gidenne ta gi:g eden   bij Gra:fi: ini d :ni  kel p bererin  ni:di  u ma ala          bolmadi.

0502212001/33. hit  bir neme jo:q.

0502212001/34. j :ne a:m mil et   ara wunna  ud yre a:di fa at ga:lupdur da'.

0502212001/35.  a:nevade i bil n  un   bul ga:sem d ord a:ni b :rde a:k  w lija: dij :k o zija:retga:mu  a ba:r.

0502212001/36. o     :     u a a:q ba um    a o:va:n  n def :  y   ynne,  u k        ara wunna  a:neva:da i bil n d   n b      da'       , ba  a.

0502212001/37.  o v  hta:ne hit   at anna k :n bir neme     r jetiren jo:q.

0502212001/38.  uw gel i,  i:l wurdu.

0502212001/39.  j ere n :t e  u joll  n bu tarafunna  j     it  ne girdi.

0502212001/40. j ne, k :n bir hesa:r ti ma:li, d a:ni j : be   mdilla: dey  met da  awa.

0502212001/41. j ne eteki a a:qi o:valara  ija: jetirdi.

0502212001/42. hem ma:li, hem d a:ni k :n nemetdi.

0502212001/43. bu ba:rada k :n nem :m jo:q.

0502212001/44. jø:ne fu jaʃuʃllar dijiʃine gøræ ta:ʁiben, ʁudu:dæn jyð eʃʃi juʃla
goʃoj, jyð jiyʁimi juʃla.

0502212001/45. jyð otuð juʃllaxi bolmal ʃa gedmæti kæ:n a:dlari ʃe:m ba:r.

0502212001/46. tʃatal, bir ʃʃatal ʃæ ʃita:ʃlarda tʃætir dijiʃ em jaðuʃjaʃ.

0502212001/47. tʃataluʃN ø:ð ʃe ba:r.

0502212001/48. θōnra tʃaruuq da dijiʃijæʃ.

0502212001/49. fu a:dlar aʃ biljæn.

0502212001/50. ej takri:bæn jetmiʃ θeyʃθen øjiʃ ʃa:xi bolmali.

0502212001/51. dzemijetijem takri:ben dørt jyð, dørt jyð jiyʁim daxi ba:r.

0502212001/52. bir eddeʃeri ʁa:neva:da gitdi da.

0502212001/53. tærhe θeʃ ʃ deyʃdi da:.

0502212001/54. ʃonna: aʃa:q gitdiʃe tæ:ðe ʃæʃreʃe ʃøʃre færa:ʁuʃja takri:ban ʃn
om ʃmæ:ʃ øjiʃ ʃaxi ba:r.

0502212001/55. bir mæ:ru:fijet biʃen neme ða:dla jo:q.

0502212001/56. jø:ne bir fu iʃa:nla:muð ba:r oʃoʃp:n a:dli.

0502212001/57. mantaxada tʃn i:ʃan ʁop θejetda.

0502212001/58. heðreti æʃʃn nævadega:nlaruʃnnan boluʃnjaʃ.

0502212001/59. beterem ehtera:mli ʃuʃoʃr mantaxajem.

0502212001/60. abdiraxma:n i:ʃan ʃaxi dijeʃʃʃeʃ.

0502212001/61. ʃulaʁuʃda beter mowrede ehtera:m:e mantaxada ʃemi:ʃe
deʃʃmalla:m miʃʃetʃn a:raθuʃnna diʃʃerinne, ja:dlaruʃnna, fikirʃerinne beter mowrede
ehtera:mda.

0502212001/62. hemi:ʃe θu:laqlari ba:r.

0502212001/63. χætta jϫllo ϫija:wa:nna da gørθe|e betar ehtera:mli, bærord edil|e da:.

0502212001/64. meθe|en ø:ð|eri betar pa:q, nædʒi:p eθa:|ætæn.

0502212001/65. χa:neva:de ehtera:mli da:.

0502212001/66. baʃʒa næ:me. ta:rixi: menʃæ: eʃitmedim jøne jaʃulardan θorø mali bolja: da.

Kaynak Kişi No: 0502221001

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Güllüdağ

Kayıt tarihi: 18.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Amanbeyke Seheti

İkamet Yeri: Güllüdağ

Doğum Yeri: Güllüdağ

Doğum Tarihi: 1951, pars yılı

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Okumamış

Mesleği/İş Yeri: Ev hanımı

Dil Bilgisi: Başka dil bilmiyor.

Başka Bölgede Yaşaması: Pullu'ya gelin gitmiş. 16 yıldır Güllüdağ'da yaşıyor.

Soyu: Göklen-Garaca

Babasının Adı-Soyadı: Ali

Annesinin Adı-Soyadı: Oguldöndü Seferi

Annesinin Soy: Göklen - Akincik

0502221001/1. gu||idaɣ.

0502221001/2. ɣuɟð ðilɛjɛlɛ on ɲon ɲa:ɓi gidip ɣuɟð ðilɛn θðN eɟa:ða beren θðN ɛm ʃɔrɛk ɣɛʃirɛ'λλɛ, dɔqɔð ɣɛʃirɛ'λλɛ.

0502221001/3. ʃɔrɛk ɟapɯja'la', ʃɛlɛk ɟaðɯja'la'.

0502221001/4. æ:kidip doqɔðini ørɬyp ɟapip æ:kitja'la'.

0502221001/5. θðN pezira:ji tɔtja'la'.

0502221001/6. næ:me men owɒl gep[æ:p wømeθɛŋ bi[mejɛŋ de næ:me,
bissmilla:χirraχma:nirraχi:m.

0502221001/7. inni wølle i[ki gujð ʒilejele onnon jene gel dijeː.

0502221001/8. bir ajdan gel dijeː.

0502221001/9. bæ:f gynnen gel[dijeː jene gel dijeː.

0502221001/10. jene øwerilip dæ:ni gidijɛŋ ɪnnɪn øwri[ip edʒa:ða berije.

0502221001/11. onnon næ:ʃe gynnen θɔn ʃøre[ɔjapjalla, d[ɔgɔð gefʃirijeːllɛː.

0502221001/12. onnon bir ɛpteden θɔn ik ɛpteden θɔn toj edijeːlɛː.

0502221001/13. pezira:ji: tutijallaː.

0502221001/14. erteθi bi:r gʊni doqguð ekeɖʒi dijeː.

0502221001/15. jɛŋɲɛ dijendir tyrɪmenɪ ɪɖyre ða:tlari ba: daː.

0502221001/16. inhe o:vɒ ʃaʁurɪjallaː.

0502221001/17. kært nevi:si ine kært qa:ʁuð ʃa:b ɛdijeːlɛː.

0502221001/18. o:vɒlari ʃaʁurɪp ɪnnɪn tɪj edip gelin getirɪjeːlɛː.

0502221001/19. bu jãnqi ʃaɾʃɔw byrejeːllɛː, ɔjne[gejdirijeːllɛː ʁæːχ.

0502221001/20. doqguðɯn iʃinne dørt la:juun ɲa:ʁi ørti gojuɮja.

0502221001/21. køjneɕ liba:sinne gojuɮjaː.

0502221001/22. dørt køjnøk, dørt ja:luuq, dørt balaq, dørt nemet bir ʃa:ɾfow,
ʁa:ru:ɖʒa dørt dæ:ne.

0502221001/23. meθeɭem dørt dæ:ne ʃu nɛ:meɭeri gojjaːlaː.

0502221001/24. onnon ækitjeːlɛː.

0502221001/25. kɔɖzebæn ertir iverijeːllɛː, ʁawa.

0502221001/26. bu:n inni ʃu:n pezira:ji baʃluɮjaː.

0502221001/27. pezira:ji dije'le'.

0502221001/28. erteθi onnon jene kedzebæ:n i:ve toj edije'le'.

0502221001/29. da:mad ɔjnɔtdurija'la', da:mada.

0502221001/30. θa:ð f'alija'la'.

0502221001/31. ajdum edije'le'.

0502221001/32. gi:dʒe da:ma:ð bilɛn ɔjn edip ʃa:tluʁ edip ertir em turup doqguðða, onna kedzebæ: gidije'le'.

0502221001/33. kǣ:ŋ maʃfi:n bolup gidip alup gelje'lle'.

0502221001/34. gelini getirje'lle'.

0502221001/35. kedzebæ: nemedip dæ: ɔjla:p bedʒerip alip gelje'le'.

0502221001/36. getirennen θɔN biðŋ reɪmmið ɔturmaja gelin, ɔturmaja.

0502221001/37. oturmaja xa:, oturmaja.

0502221001/38. qa:juuni pila:n bermel ɔna.

0502221001/39. xep bir keifɛr bermeli jæ: meθelen bir ɣajðul alup bermeli oturmaja.

0502221001/40. onnon beri ælp berejin di:θe onnon oturja.

0502221001/41. onno oturannan θɔN muni næ:me dije'lle'.

0502221001/42. bir kennirik getirje'lle'.

0502221001/43. elin wurja'la' ʃejle yf depe.

0502221001/44. onnon bir depbe getirje'lle'.

0502221001/45. ja:ɤ depbe onno ʃej dip elin wurja'lla'.

0502221001/46. ʃej dip dæ:ni.

0502221001/47. ðɔN elin θoquja'la' elŋ juwja'la' θuw bilɛn diva:rlara θepje'le'.

0502221001/48. ge|ennen θōnra:nī onnon ʁam ikinni:n ʁχʁam ʁam neme edijeʔllɛʔ, ɣawa.

0502221001/49. ɣawa u:ɖʒaθi ba:r.

0502221001/50. ɣawa u:ɖʒa ɛdijeʔle.

0502221001/51. tama:m boljaʔ.

0502221001/52. ɣæʔχ u:ɖʒa ʃũN ja:naq neme ɖijeʔllɛʔ.

0502221001/53. oni neme gojip onnan ɣerkim ju:rdʒiθini ba:lduðwɪ getirer ɖʒajlari bellɪ pul θeʃʃɛʔllɛʔ.

0502221001/54. onnon jeke jeke gidi:p aljaʔlaʔ.

0502221001/55. ɟajwɪnɪ gidijeʔ, ju:rdʒiθi gidijeʔ, ba:lduði gidijeʔ.

0502221001/56. ɡo:mNũððuq diʒip jeke jeke gidip alũjaʔlaʔ.

0502221001/57. nemeθini ɖʒaðdaθwɪnɪ alũjaʔlaʔ daʔ.

0502221001/58. pul θeʃʃɛʔllɛʔ.

0502221001/59. olɒ berʃɛʔ deʔ.

0502221001/60. θu:lax di:p feʒ ɖdirjele.

0502221001/61. ɣawa, gi:ɖʒe onnon ʁom jyre□biʃirip berʃɛʔllɛʔ bu ta:jda.

0502221001/62. da:ma:t bilɛn i□θine jyre□biʃirip berʃɛʔllɛʔ.

0502221001/63. θu:χ edip kebaɸ edip ɣæχ jyrek bir bolθun ɖrijeʔ.

0502221001/64. æru:θ da:ma:dũN jyreyʔi b□θwɪn ɖrijeʔ.

0502221001/65. nika: ɟujallarunna θyɖʒi θuw bir ʃʃyrnykli dekmedʒe ɟujajallaʔ.

0502221001/66. dekmedʒi i|ki da:ma:da berʃɛʔllɛʔ.

0502221001/67. onnon ækidip æru:se berʃɛʔllɛʔ.

0502221001/68. ʃo ʃʏrnyʏynnen ɣi:kime bermæ:n iʃʃæːlæː biðŋ aːramuðða ʃuɖʒyɾe.

0502221001/69. ɣawa.

0502221001/70. ɟajtarmajem baːr.

0502221001/71. biɾ, biɾ ʒi ɟən jatannan θ̥N ɟørinnirjeː diʒip æːitjele.

0502221001/72. daːmaːt biːlen æːitjele.

0502221001/73. biːle maʃʃiːn, yʃ dørt maʃʃiːn bɪɪp æːitjele daːmaːt biːlen.

0502221001/74. daːmaːdũN ɪwʃʃini ɡiːðliʒeː.

0502221001/75. daːmaːdũN ɪwʃʃini ɡiːðliʒeː ɪtarapda.

0502221001/76. aʒ daːmaːt bæːʃ mʏŋ tyɪn bermeθeŋ bermejeː ɪdiʒeː.

0502221001/77. θ̥N kʷʃʃini berijeː ɪeː ðnã.

0502221001/78. biðŋ aːraːmuðða ʃuɖʒyɾe biɾ resmleː baːr.

0502221001/79. aʒ bæːðiːθi ʒaʃʒaːlaː ɟeplɛmejeː ɪeː biðŋ aːraːmuðða.

0502221001/80. ʒaʃʒaːllaː næːʃe waʔt biɾ eɖʒaːða beriːnʃe.

0502221001/81. eɖʒaːða beren θ̥N biɾ ʒuɪdan iɪ ʒuɪdan θ̥N ɟeplejeː ɪeː.

0502221001/82. bæːðiːθi ɟepleɖje.

0502221001/83. bæːðiːθem ɡiːʃ ɟepleje. mẽŋ ɟelɪnle iɪ θaːni, yʃ θaːni ɟelnim baːr.

0502221001/84. bi ikiθi ʒæː ɟeplejeː.

0502221001/85. ɪŋ uliːm ɟeplɛmejeː ɣiːʃ.

0502221001/86. ɣeniːðem ʒiʏrimi ʒuɪ alanuɪm ɟeplɛmejeː.

0502221001/87. ɟeple diʒθen ɟɪm ɟeplɛmeje.

0502221001/88. oʒul ɟuːð ɟɪm ɟawɪ aʒtuʊq onnon ɟɪm ɟawɪ, θyɖʒi.

0502221001/89. աղտազ Թյյճզի. Ժ:ճ քա:քան բիլեն Թյյճզի բլիյա՝, աղտազ.

0502221001/90. Ժ:ճ տոյում.

0502221001/91. մեղ Ժ:ճ տլլում մի?

0502221001/92. օ աղտ բիլմեյեն նա:մե նա:մեյիյինի.

0502221001/93. չա:խումաճ քեկմեյե.

0502221001/94. չա:խումաճ քեկմեյե.

0502221001/95. չաաա նա:մեյիյինի.

0502221001/96. ամանատ կոյնեկ Թալարաւար.

0502221001/97. օ աղտ բիր նեմե անումատ բիրինիլի բլիթա աւար Թալարաւա՝.

0502221001/98. Ժ:ճիլիլ արարքի. օ աղտ.

0502221001/99. Ժրտի բոլյամաւի ճա:տ բոլյամաւի.

0502221001/100. բիրինիլ քա:րքաւունի ալար բարա:րճիլե.

0502221001/101. բիրինիլ Թոյնեյինի ալար գիյճի:րճիլե՝.

0502221001/102. բիրինիլ ճիլիլ գիյճի:րճիլե՝.

0502221001/103. բիճիլ ճաաա:նումաճճա ա:լիւազճի արարքի չեմմե կիլի օ չաղտ նեմե յօ:զճի.

0502221001/104. Ժ:ճյմիճ ճա:քա ճա կա:ն չօ:րլազ քեկճիկ.

0502221001/105. արարք բոլազ.

0502221001/106. այ աա:մաճ քաչա:ր բիճե Թ աղտ բիճիլ նեաա:միճ Ժ:ճի բելլի ճա:լ, բիճիլ ճօւրեմիճճե.

0502221001/107. աա:մաճ քարաւճի բերճի ճիյմեԹեյլեմ քաբա:լ ետմեԹեյլ լեմ ալաւար բերճիլե.

0502221001/108. օ աղտ աա:մաճ ճա:չաալատ ետմեյե.

0502221001/109. inni ø:ðleri gidije.

0502221001/110. ø:ðleri ra:ði bolmøþn berip bolmøþn inni.

0502221001/111. oklan ʒam bolþn ø:ði ra:ði bolmøþn aluþ bolmøþn.

0502221001/112. biðĩŋ ðama:numuððað edʒ ʒata ø:ði gidive dijþe gidivermełdi.

0502221001/113. inni ʃũN ja:naq innikiłe ʃodzyre bolþn ʒo:rluq ʃfekþe durmaja:ra: ejjæ:m ø:ðine neme berje:.

0502221001/114. ejjæ:m ʃikendʒe berje: ø:ðine.

0502221001/115. ʒesenza:dalara dyʃdyk onnon ʃakala:muð boldi.

0502221001/116. aj onnon ʒemme ða:t jadumuððan ʃuqdi.

0502221001/117. ʃakala:muðaða gyjmennik.

Kaynak Kişi No: 0502221002

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Güllüdağ

Kayıt tarihi: 18.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Cemile Hasanzade

İkamet Yeri: Güllüdağ

Doğum Yeri: Güllüdağ

Doğum Tarihi: 1975

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: 5. sınıfı bitirmiş.

Mesleği/İş Yeri: Ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkmen Türkçesi ve Farsça

Başka Bölgede Yaşaması: 4 yıl Kentler denilen yakındaki bir köyde yaşamış.

Soyu: Göklen-Garaca

Babasının Adı-Soyadı: Muhammet Hasanzade

Annesinin Adı-Soyadı: Amanbeyke Seheti

Annesinin Soy: Göklen - Garaca

0502221002/1. næ:me dijejin doqma doqa:rdwq.

0502221002/2. doqma doqa:rdwq fudzyræ:ni.

0502221002/3. iki bolwup dæ:ni, meθe|en nem ęderdik, bir y|un mēŋkæ: ge|erdi|eː.

0502221002/4. gidip ıømeıederdi|eː.

0502221002/5. ju forum doqa:rdwq.

0502221002/6. jiyirmi gynde dæwi doqa:rdwq keθerdik dæ:.

0502221002/7. næ:me æ:dik gø| dije:di|eː, cufgøði dije:di|eː θa:ruθoj dije:di|eː.

0502221002/8. jø:ne øjə doqumaduq... bæ:ði waɾt jek øðym doqa:rdum.

0502221002/9. ø:ð ðendeyʲi:mdenem bolθun mi?

0502221002/10. jø:ne ðendeyʲi:mden æ:, dʒoda: ɣoldum.

0502221002/11. aɟ uttuufa:q da:.

0502221002/12. iɫi:mið ʃnũfmaduq kæn.

0502221002/13. ðindʒire ða:ɫdanam bolja: mi?

0502221002/14. elɑ:n ɣuɟðuɯm ø:ð ja:nuɯda da:.

0502221002/15. birdʒe ɣuɟðuɯmam ba:di, ondanam uluθi ølɫdi.

0502221002/16. ja:f ja:ruɯm idi.

0502221002/17. bularam indi θeɫgið juɫ ɣoluɯpdur...

0502221002/18. ðN biɫen æ: hæ:mfɫi: neme dæ:ɫmɫɫigin ɫnnɒn θɫNðm meni aldi.

0502221002/19. menĩɣ ɣiɫen de birdʒe dørt juɫ ðendeyʲi etdik.

0502221002/20. joɰθɒ onũN ɣiɫen ɣe betɛr ɣɒwɯduɯm ɣ:.

0502221002/21. xi:ɫ dørt juɫɫuɯqda bir def ɣem wuɫf edemiðoq.

0502221002/22. betɛr iki:mið ɣɒwi ɣøryɫjæ:dik.

0502221002/23. ʃo qartda bøjle jaðwɰ kiɫi:de æθra:ra da jaðwɰ berθəɣ bolja: diɟe:ɫɫe: de ðendeyʲi:ɣĩ.

0502221002/24. tyrkijæ: tamam ðindeyʲide øɟle betɛr ɣɒwɯdi.

0502221002/25. kæn olyʲu alja:laʲ.

0502221002/26. kiɫi:de æθra:ri.

0502221002/27. elɑ:n hæmθɑ:ɟala:muð ɫaɰi ɣa:r da.

0502221002/28. kiɫi:de æθra:ri wøɫɫejæ:ɫeʲ.

0502221002/29. bir ða:t bir pi:θ i:feden bolθɒlɒ, beter fona dije:lle.

0502221002/30. kæn ɔ: fɪn ɪn bi:en mθulma:n ɪmɒlɒlɒ etmen dije:ller.

0502221002/31. bæ:ði iða: ɪverije:lle ɪvɪja: ɪni ɪemɑ:je:lerine fɪn tɪva: gelɪje:le.

0502221002/32. beter ɒwi ɔa:.

0502221002/33. foni pæhʃedipdirɪŋð ɪli:de esra:ri ejjæ:m dije:lle.

0502221002/34. bir ða:t nemm ɛθθe:le etθe:le.

0502221002/35. ki:li:de esra:r wɔrmedɪŋ mi øtɛn aʃsam dije:lle.

0502221002/36. bið ta:jda bi:fɪtɛr fɪni ɒw ɪverije:lle.

0502221002/37. fu ju:lda pæʃfɛtmejɛ:ŋð ɔ: biðɪŋ.

0502221002/38. hemθa:jemið va: da ejjæ:m bir ða:t bɪθɒ dije: ki:li:de esra:r dæi wɔlɪmedimikæ: dije:lle.

0502221002/39. gelini eðijet berip du:dije:lle, bilije:n mi?

0502221002/40. ja: ɪgajunne ɪnɑ eðijet beripdir dije:lle.

0502221002/41. ki:li:de esra:r wɔrmedi miqɑ: dije:lle.

0502221002/42. bi:ri ya:r ɔ: mɑʃu:nuni nem ɛdije: wɔlle.

0502221002/43. ki:li:de esra:r da fo mɑʃu:ni nem ɛdije:n midir?

0502221002/44. ɔawa da hemθa:jeθine nem ɛdije: de øði.

0502221002/45. inni ja:dumada dyfmeje: kæn.

0502221002/46. seta:jeʃ, ɔawa.

0502221002/47. ɔerfeji: fiɪm ɔ:. fu gesmeti mi?

0502221002/48. ine... dæ:deθi jem æ: nem ɛtdi.

0502221002/49. inniki ɔusmatu:nda wøkeðer dæ:.

0502221002/50. øl̥di, øjlerini ɲd ɔldi, dæ:deθi.

0502221002/51. ɔajunem ɔklun ɔldʒaq bɲɪja:.

0502221002/52. ɔjɔm bermejedʒek bolija:.

0502221002/53. onnɔ gel dije:l̥eʔ.

0502221002/54. nem ɔddil̥eʔ wɔll̥e kil̥i:de esra:ram ʃo forum da:.

0502221002/55. ɣædæ: gel̥ij̥e: næ:metti.

0502221002/56. ta:ɬi:ra wɔrd̥iŋ mi ʃɲta:ɟlaruni?

0502221002/57. o næ:medir ʃo æ:nis.

0502221002/58. ø:ði ɲ ɔ: el̥e:n peletʃ volɔn... ɣi:ʃ ða:t ʃejitdirivem ɲil̥meje: ɲɲm nemetdi ɔde.

0502221002/59. el̥a:n, ɟepl̥ævil̥meje:di evvel ɲni nem ɔdip men ersijeθini alarun dijd̥i d̥e: ɔa:jnne.

0502221002/60. oni etmedi, inni ø:ði ʃejle bo:ldi.

0502221002/61. inni gel̥ dijd̥i pagat tæma:ʃa: etθin dijd̥i.

0502221002/62. pagat wɔll̥æ:p dijd̥i ʃɲɔzyre vɲɲp øl̥θyn dijd̥i ø:ði neme ʃu ɔuθmati mi?

0502221002/63. ʃu ɔuθmatijam nem ɔetdi de.

0502221002/64. ɔa:juni gitdi gel̥ dije: ø:ð̃ŋēm men ɲil̥en ðindeỹi: et dije:.

0502221002/65. ojam etmedʒeɲ bɲɪja: ɲ ferd̥ɲam pagat dije: da:men pɲ ɲvil̥en θið̃iŋ yθθ̃iŋ̃ið̃e j̃ɔræ:j̃in dije: de.

0502221002/66. uli ɟepl̥eja: de.

0502221002/67. o ta:ɬi:ram dijd̥i de nem ɔetdi.

0502221002/68. θen oñn ferdu:s̃ñ nemeθine ulalmaduun di dije: de.

0502221002/69. pagat naderĩ:ŋ nɛ:meθi ɣilɛn ʈfa:kuran bolja: da.

0502221002/70. ʃonũN nemeθini θaqladʒaɣ bolijaː, dijen wæsijetini.

0502221002/71. jo χẽŋĩð gelmedi.

0502221002/72. ojam pagat oʁlum ɣlajum dijeː.

0502221002/73. ɣujðum aʁðamaja.

0502221002/74. o enn ɛm ɣujðum ɣnile oʁlɛm iɛθ ɛm dej mǎnǎ dijeː.

0502221002/75. a:χuri belɛ ɣɔwulanja:n ja:laɣ ilɛ taɛr ɣile ðendeyiθi ɣɔwi dæ: daː.

0502221002/76. o ɣun ɣæ:ni ɣarrũŋ etdileː munna.

0502221002/77. dʒæʃnva:redɛ ø:ði bedʒeren ba:r ɣ: filmi, jaðan.

0502221002/78. onom neme dijdi.

0502221002/79. bir zæno ʃowhær ikiθi dʒoda: ɣɛdʒɔɣ ɣɛiʃja:muʃ dijeː æ:r χelej.

0502221002/80. da:ga: gidipdilɛː.

0502221002/81. da:dga ɛm mǎnǎ vaxt beripdir dæː.

0502221002/82. θen puɫa:n vaxtdan ɣɛl dijiɣdir.

0502221002/83. onom bi filim ʃur u: ɣoliʃjaː.

0502221002/84. bilijẽ:ŋ mi wøllejæ:leː.

0502221002/85. betɛr ikiθi sæmi:mi: bulɔ monsæref bolupduɫlaː dijeː.

0502221002/86. men ɣ: ʃola:ruɫi betɛr ɣɔwi wørdym ɣ:.

0502221002/87. adʒap neme ɣæː.

Kaynak Kişi No: 0502221003

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Güllüdağ

Kayıt tarihi: 18.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Gasım Hasanzade

İkamet Yeri: Güllüdağ

Doğum Yeri:

Doğum Tarihi: 1986

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Bekar

Öğrenim Düzeyi: Lisans (Hukuk)

Mesleği/İş Yeri: İşsiz

Dil Bilgisi: Farsça

Başka Bölgede Yaşamayı: Öğrenim gördüğü için 6 yıl Günbed'de yaşamış.
Üniversiteyi Kelale'de okumuş.

Soyu: Göklen-Garaca

Babasının Adı-Soyadı: Muhammet Hasan / Baba

Annesinin Adı-Soyadı: Amanbeyke Seheti

Annesinin Soy: Göklen - Garaca

0502221003/1. walla men xatura:ti sərba:zımdan tæ:rif edip berejin.

0502221003/2. ru:zi: ke fu ta:jdan gitdim, kulllen.

0502221003/3. e: ewwelji:n bar ki emrije'm gel'di men fu ta:jda.

0502221003/4. beter bi:xuja:l oşlandıum.

0502221003/5. jæ:ni: fa:jat bæ:d æz nıwdzæva:ni: diqqat etθēŋ næ:xılı dijejin beter
bi:xuja:l jæ:ni: xejli: færofu:r geðerdik.

0502221003/6. hæmu:n nowdʒæva:ni: ke meθe|en moχi:te gøræ:.

0502221003/7. χer χæla:fa: □□tʃi:□m□tʃi:□b□lardi, ða:t b□lardi.

0502221003/8. jeke gitdim men ʃu ta:jd̥an.

0502221003/9. χer□imĩŋ bir hemdowreθi yolθa.

0502221003/10. j□ mēŋ□ □dzyre dæ:l̥di.

0502221003/11. bir ø:ðym gitdim da:.

0502221003/12. onnan ŋa o ta:ja gitdim sefr tha:re bi:rdʒænde dyʃdym.

0502221003/13. e: valla bu ta:jd̥a bir doθtlamuð ba:r̥di.

0502221003/14. biðe ajdardi da: ga:θuwm gitdĩŋ.

0502221003/15. bir neferi wur dijerdi.

0502221003/16. gitdim bir neferi w□rθãN ba:ra χemme □ĩʃi θenden χeθa:p ʃʃeker dijerdi.

0502221003/17. onnon gitdim men bir ø:ðym gitdim.

0502221003/18. □h i□ neferdi□□m ŋni:r neferi nemedi, jomutdi.

0502221003/19. bir nefer de faʒat, i□ nefer gø□lẽŋdi.

0502221003/20. χawa.

0502221003/21. o:n nefer tyrkmendi.

0502221003/22. o:n neferi jomutdi.

0502221003/23. iki nefer de gøklẽŋ.

0502221003/24. bir ø:ðymdym jæ:ni men kol|e zendegimde sa:|e hæʃta:d o jekden bæ:ri ta: χa:la meθe|en do se maχ bo:lĩja.

0502221003/25. men æla:n gyl|yda:ʁda geðip jø:n.

0502221003/26. kul|len ojðde bujðdedim da:.

0502221003/27. jæ:ni: nowdʒæva:ni:mdan bæ:ri øjden fʃuqufʃum da: derθ dijp ja:,
χedmæt dijp, i:f dijp, kɑ:rgeri: χer næ:m ʒmolθa da.

0502221003/28. e: θiðe aʃtθam ʃojðe dyfemden.

0502221003/29. ʃonnan bæ:ri men jeke bolup jaʃadum, kulʃlen.

0502221003/30. jæ:ni: bir dæ:ne do:θum jo:qdi. bir eyʃer χa:tera:ti χejli ku:ʃi:k
tæ:ri:f berθem nemedem.

0502221003/31. bir ɣun neme ba:rdi.

0502221003/32. bir naʃeri ʃdeʃdijen bir aqqala:li yir oʃlan ʒmardi.

0502221003/33. bið tyrkmenʃeŋeŋ bir nemeθi ya:r.

0502221003/34. næ:me dijejin bir sija:ʃeti vedʒʃeθi ya: χer moχi:te gi:renne ya:r
χa:.

0502221003/35. jæ:ni: bir gozæʃteθine ʒvir flæʃbæʃ wʃrja: da: ʃi ʒya:ra: men
tyrkmenidirin.

0502221003/36. ʃu ta:jda ø:ðyni bir ʃnuudja: da: bilijæ:ŋ mi bæɣuʃjeje æfraddan
æge deqqæt eden bolθðN.

0502221003/37. ja: θið ø:ðyŋið elɑ:n meθeʃlen torkijæ: gidipdirinʃið.

0502221003/38. χiʃ ʒyakt θið be ɣwʃe mæ:rʃf ʃn mʃpa:deʃæ:ŋ ʃe iʃŋiðe va:r ʃi
men tyrkmen χi:ʃ væχt færa:mʃ edmejæ:ŋ ø:ð eʃa:ʃætiŋi neʃbæt be bægiʃjeje
færhæŋʃe.

0502221003/39. ollø ʃæ:n teʃij ʒdmije.

0502221003/40. ø:ð vudʒu:dijjetʃerine.

0502221003/41. bið de ʃo dʒyretdik.

0502221003/42. kolle i:ra:ndan be χer χa:l a:dam ba:rda:.

0502221003/43. ʃu on on ʃi nefere yir gesseji: pi:ʃ gelerdi χer ɣun.

0502221003/44. fa:ˈjat æge men θiðe kepleθem ˈma:r ˈχa: fakat fa:ˈjat bir hefte ta: o:n ɡun.

0502221003/45. θiðe ajtθam ʃolbri.

0502221003/46. bir ru:zi: na: ˈere ˈdæ ˈgeˌipdi ɡa: ˈem dijdɪ.

0502221003/47. bið ø:ð ara:muðða moʃ ɡojjaˈq dijdɪ.

0502221003/48. bið ø:ð ara:muðða moʃ ɡojjaˈq dijdɪ biljeˈn mi?

0502221003/49. θenĩŋ moʃũN beter ɡowi dijdɪ.

0502221003/50. bir dæ:ne olɒqɒ:n oʃlan tapuɒduɐ a:moli: olɒ da χemmeθi koʃti:gi:r da: jo: men ˈχa:la: ajtdum.

0502221003/51. ø:ðymið bir næma:ˈjændæ:mið ˈya:r dijdɪ.

0502221003/52. i:ʃim jo:q dijdɪ men ki ajtdum ðijdi.

0502221003/53. ˈχa:la: θen gitmeθeŋ ˈyiðĩŋ tyr ˈmenleŋ a:vuraji ɡider dijdɪ.

0502221003/54. aj menæ: ɡiderin munteˈχa: oʃlɒnla bu hejkeˌli meni juɒqar.

0502221003/55. koʃ-ʃtiɡi:r walla dijdɪm.

0502221003/56. iki dæ:ne ni:mkæt ɡojduˌla.

0502221003/57. ɪŋɡæd wuɾʃʃi ʃær oʃlandum ˈma:ra: bi:ða:rla:ˈpduˌla mǎnǎ.

0502221003/58. ʃøre ˈbererdim mǎnǎ mæˈz ˈle n ˈn dijæ:diˌle.

0502221003/59. iki dæ:ne sændæˌli: oqladuˌla ˈyilɛn de æz r ˈze ævvæl w ˈɪf ˈm ˈð ˈva:r.

0502221003/60. ˈχa:la: ˈyita:ˌjda χeme ða:t vægæm wuɾuˌlja: ˈχa:.

0502221003/61. a:dam m ˈʃũN dɔwiˌθe dɔwiˌliɐɾmeˌli da:.

0502221003/62. olɒqɒ:n oʃlɒn ða: onnɒn bu iki dæ:ne ni:mkæti ɡojduˌla.

0502221003/63. aj menæ: dijdin ju ketſimden go:l edejin deŷme wurup ełimi
døwθin væli: ſindān juqulma:juun.

0502221003/64. oturduq mim ſnilen jek do seni de wurdī.

0502221003/65. bi ærfæde a:sa:jeſga: xa: ø:ði de.

0502221003/66. o hæmi:nke bir læhze wøðyni wøððedim xa:.

0502221003/67. bi tarapũN ø:ði dæw gwðul yolubotti:.

0502221003/68. dijme ðo:ruNi wurubotti.

0502221003/69. bir sa:nije bolma:qa: tarq wurdum ełini.

0502221003/70. ſota:jda yir xa:terelemið ſitdi.

Kaynak Kişi No: 0502220301

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: İslamabad

Kayıt tarihi: 18.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Abdulkerim Hasanzade

İkamet Yeri: İslamabad

Doğum Yeri: Arabçık

Doğum Tarihi: 1951

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Okumamış.

Mesleği/İş Yeri: Marangoz

Dil Bilgisi: Farsça

Başka Bölgede Yaşamayı: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Göklen- Cangurbanlı-Dev

Babasının Adı-Soyadı: Muhammet Berdi

Annesinin Adı-Soyadı: Artıkbeyke Devleti

Annesinin Soy: Göklen – Cangurbanlı

0502220301/1. aj menæ: gæ:χi m□ka nedʒdʒarlux ɛdijɛːn.

0502220301/2. aj bir tomuθwana bæ:ði: m□ka da □ɛsa:werðʃiːliːjɛ ɛdijɛːn.

0502220301/3. edʒa:r aljæːn jaː ø:ð bir yʃ χe□ta:r jerim □ma:r.

0502220301/4. jon ɛkjɛːn χawa onθ□N ða ɟuʃ a:jda da bi:□a:r m□kam ða gelijæːn dæ:ni nedʒdʒarlux ɛdijɛːn.

0502220301/5. aj ʃiːvuun kynne bedʒerijɛːn.

0502220301/6. jene _vir θandāl̃i:, pandāl̃i:dz̃uq bedzerije·n ƒÑdr̃uκ̃uμ̃uð̃a: bedzerije·n.

0502220301/7. ʃu ða:tlar̃ũN uκ̃runna men.

0502220301/8. ja:ʃluq̃muð̃i bið̃iŋ ƒð̃oll̃ona: i:r ðama:ñnan bið̃iŋ ba:vamuð̃ nemed̃en tyr̃ƒmeniθ̃ta:ñð̃an bir uθ̃θ̃b̃ gel̃ipdir.

0502220301/9. bir ned̃z̃d̃za:r ʃo gel̃ip ʃo i:ra:ñna i:ʃl̃æ:pdir bir muκ̃da:r.

0502220301/10. onθ̃ð̃N bulara ʃæ:ʃ̃irt durupdur̃ ba:vamuð̃.

0502220301/11. ʃæ:ʃ̃irt durand̃an θ̃Ñ bir m̃κ̃dar iʃl̃æpdir, m̃ñũN jañunna.

0502220301/12. a næ:me dz̃eŋ̃g̃el̃de o mu:ka:la: að̃a:t̃di.

0502220301/13. mu:κ̃uʃ̃at̃q̃i ja:li dz̃engel̃va:n ʃ̃ma:r ja: pu:lan ya:r.

0502220301/14. o d̃owir d̃æ:l̃di ond̃.

0502220301/15. a:ð̃a:t̃di o ðama:ñla, oñũN ðama:ñlar̃unna.

0502220301/16. onθ̃N ʃola:rra:qda gel̃ip d̃æ:ni ned̃z̃d̃za:rluκ̃ ƒder̃l̃ermiʃ.

0502220301/17. bu da ʃæ:jirt̃li ƒd̃ip ʃoñnan keθ̃ip øwrenip ga:lupdur̃.

0502220301/18. onθ̃ð̃N ð̃a ata:muð̃da næ: ata:θ̃uñnan øwrenig̃ ga:lupdur̃.

0502220301/19. bir muκ̃da:r men ƒne ø:ð̃ym ata:md̃an ƒna øwreñdim ɣ̃em bir ɣ̃ejwere ned̃z̃d̃za:rluκ̃a øk̃ge a:dam ba:r̃di.

0502220301/20. aκ̃am ʃ̃ma:r̃di.

0502220301/21. men ƒne ʃoñnan øwreñdim.

0502220301/22. k̃opden g̃ori:ñt̃fe ʃ̃ñÑ ja:ñunna ʃæ:ʃ̃irt̃liʃ̃i ƒd̃ip ʃoñnan øwrenip næ:ʃ̃e jil ya:r iʃl̃æ:ƒgel̃ije·n. aj bir muκ̃da:r gitdim.

0502220301/23. ba:ð̃arda i:ʃl̃edim.

0502220301/24. bir muκ̃da:ra: ƒnd̃an gel̃dim bað̃ardan da ter̃ƒedip gel̃lim b̃ƒja:na ʃu desga:lar̃ ƒldum.

0502220301/25. fular ɟlup ø:ðym fularða iʃlɛdim bir mukda:r.

0502220301/26. jø:ni ø:ði saɣt i:ʃ ɣejwere.

27. ɣejwere saɣt i:ʃ, beter ɟujn i:ʃ, nedʒdʒa:rluq.

0502220301/28. inni biðĩŋ elimið aʒaɣumuað tutmaja:.

0502220301/29. aɣur aɣur aɣaʃlari wøtɛrip bɔlarũN aɣðuna ɟverdiɔ, bɔlarũN aɣðunna keθθik.

0502220301/30. bir neme saɣt i:ʃ.

0502220301/31. inni el aʒaɣlamuað a:ɣurup ɔæ:n i:ʃlejp biʃmeje: ɔðŋɔ ja:li.

0502220301/32. juwaʃ juwaʃ ɣem ja:ʃumuað da joqarlaʃdi.

0502220301/33. munð ɟir yʃ, dø:rt dæ:ne ja:nũnda durup dø:rt bæ:ʃ dæ:ne kæ:ryer gerek.

0502220301/34. bularijem bir dejɣa:t jer bolija:.

0502220301/35. ʃøreɣ ʃuqarmaθi ɟujn bularũN.

0502220301/36. jø:ne etra:vi kæ:n dæ:l.

0502220301/37. etra:vi, dera:mati kæ:n dæ:l.

0502220301/38. dera:mati kã:ŋ bolθa, etra:vi kɛ:n bo:lθa ʃæ:ɣirt tɔθan yʃ, dø:rt dæ:ne ʃæ:ɣirt bilɛn i:ʃleθẽŋ onno ʃøreɣ ʃuqarθãN bɔlija:.

0502220301/39. ba:ðarda ɣer næ:me dij ɣer porum a:dam ɟma:r olarda meθeʃem ʃæ:ɣirt tapuʃlujə:, i:ʃleje:le. ɣem θened ɟwrendʒek dijp i:ʃleje:le.

0502220301/40. i:ʃlæ:p dæ:ni bir a:ð geðĩje:le.

0502220301/41. emmæ: bula:rda ɟujn bu dejɣa:tɔda bir neme ʃø:reɣ ʃuqarmaθi ɣem ʃæ:ɣirde ʃuqarmaθi, ɣem ø:ðymyðe ʃuqarmaθi ɟujn.

0502220301/42. onnon ʃu ɣa:llaɣa:zdan men de bæ:zi: mu:ka gidije:n keʃa:werðiʃliɣ edije:n.

0502220301/43. onnon munnan bir xeṭta:r, iṭi xekta:r, yṭṭ xeṭta:r aluwp dæ:ni keṣa:werðidgilik edip xem ø:ðym de bir yṭṭ xekta:r jerim ma:r.

0502220301/44. ſon ekije:n. ſunũn bilen gijmenib bœrin ða a:xam ẽli.

0502220301/45. biðe ɒwal gelerdiḷe gapi, pendza:ra bedzertðzek dijip gelirdiḷe.

0502220301/46. ɒwwal gapi, pendza:ra o mu:xujatda a:xæn ne kæ:n ſuru: dæ:ḷdi.

0502220301/47. a:xæn ne yir kæ:n i:ḷenmeðdi.

0502220301/48. a:xæn ba:rdi. emmæ: a:xæn ba:r bolani yilenem.

0502220301/49. a:xæni getiripde almaðduḷa.

0502220301/50. ſu aḱaḷdan alarduḷa.

0502220301/51. aḱaḷz i:ḷæ:p ne:m ẽderdiḷe, gapi pendza:r alarduḷa.

0502220301/52. onθðN, θðN aliminjumduur, bir bela: tapuḷdi.

0502220301/53. biðĩṅ ṭṭœreyimiði keθdi, aliminjum.

0502220301/54. inni aliminjum aluja:la.

0502220301/55. aḱur, aliminjĩm da xejwere gummat da yolθɒ beter neme de bolθa aliminjum aluja:la.

0502220301/56. joḱθa aliminjum beter gummat ða:ṭ.

0502220301/57. ki:luwi meθeḷem mĩṅ tymenĩ.

0502220301/58. mĩṅ ma:ḷ jyð tymen boluwp mi ſu waḱt, biḷmeje:n mĩṅ ma:ḷ jyð tymen ſejḷe meðenne boldi gyma:n edije:n.

0502220301/59. ſuḷzyre meðenne boluwp aluja:la ſonðan.

0502220301/60. milḷet bira:ð pullanni nem ẽtdi.

0502220301/61. øj yṭṭyn, næ:me yṭṭyn, dza:j θalmaḱ yṭṭyn ṭa:rtṭup keθdirerdiḷe ṭa:rtṭuq.

0502220301/62. innijem gu:ti: dijp bir ða:t tapuldi jene de.

0502220301/63. g□ti: dijp de biðñ iłeri:miði keθdi jene goti dijp bir ða:t tapuldi.

0502220301/64. gu:tiden inni ba:łajala bi:fter.

0502220301/65. gu:ti: ba:łajalar, armatur ba:łajalar dza:jlara.

0502220301/66. biðñ inni j□waf juwaf nedzdza:rluwmuð jatub ıkrōdi, jokθn bir ðama:n gawuği kae:sipliyiimið, ɣawa.

0502220301/67. oðollar aːaʃ ʔ:ðymyðden ʔ:nerdi.

0502220301/68. dʒeññeł a:ða:tđi.

0502220301/69. o mu:ka dʒeññełva:n jo:qđi gadi:mda.

0502220301/70. dæ:demið i:ʃlæ:nden θōN dʒeññełva:n gełdi.

0502220301/71. dʒeññełva:n gelenden θ□N dʒeññełva:n bira:ð gadaʔan etdi.

0502220301/72. jene de gadaʔan etθe de o rezi:mde oğzyre saɣt tutmaðdi.

0502220301/73. emmæ: inni ɣejwere saɣt tutija: beter.

0502220301/74. beter saɣt t□tija: dʒeññełi.

0502220301/75. aθlen dʒeññełe gojmaja: merdomi, beter saɣt tutija:.

0502220301/76. doʔan jerimið arapdʒuq.

0502220301/77. arapdʒuq dijen jer, ɣawwa.

0502220301/78. arapdʒuq dijen jerde bir me□a:n t□t□pđi ba:vamuð daki □□q□n ıvır meqa:n on ına.

0502220301/79. ɣejwere tu:łani: o gurrññ berdʒek bolθoq.

0502220301/80. ɣaɖʒ ɣvdulqa:di:r a:ɣu:n da:ʔesta:ni: dije:le.

0502220301/81. nemedan da:ʔi□ta:nđan gelipdir.

0502220301/82. gelip dæ:ni da:ɣel ıyolupdur biðñ ʃu ata ba:valamuða.

0502220301/83. folbra bolöndan öðN, bir mukda:r puli dijen jerde oturupdurla.

0502220301/84. puli dijen jerden ne jamaſkama:tđan gel bið gidejlĩ:ŋ bir jerde meka:n tutajlũ:N men tuulla:v Ƴquſđzaq dijpdir.

0502220301/85. gelip ajlanupdurla gajna:r dijen arapđzuq dijen bir ŧefma:mið _ va:r.

0502220301/86. folarlara yarupdurla.

0502220301/87. barðala onöðN fo arapđzuwi gavu:l edipdirle.

0502220301/88. xadz Ƴvdulqa:di:r a:xu:n gajna:r bir neme 0o:q dije.

0502220301/89. bireme tuulla:p b□ma:na erti:rine turup nama:ð □q□ma:na öðN arapđzũNN gawi 0uwi va:r, jili 0u:.

0502220301/90. 0uwi 0uſũN a:juuna: jilijε' tomu0 a:juuna 0o:q bolijæ.

0502220301/91. ſudzyre xæ:□ijeti ya:r ŧefme0inĩŋ.

0502220301/92. onnön gel ſunnö Ƴið meka:n tutöjlũ:N ſula:rra:qda bið xydzre guröjlũ:N ba:vamuaða ſejdijdir.

0502220301/93. ba:vamuað da bolũjæ dijp ſola:rra:qda xydzre Ƴvedzerip kæ:n waſtlam ſola:rda oqudupdurla.

0502220301/94. oloqv:n oloqv:n a:xunla ſundö oqup ŧuqan a:damla.

0502220301/95. onnön jamaſkama:tđa millet derxa:st ediſe.

0502220301/96. gel gyllyda:ka dije.

0502220301/97. merdumũN ortö0uuna dije.

0502220301/98. xadz Ƴvdulqa:di:r a:xu:na ſundö 0en meka:n tut oqut dije.

0502220301/99. oni oqla:p gitdiſe gyllyda:ka.

0502220301/100. ſondö taſeve oquduv Ƴkröduſla.

0502220301/101. bi:ŧæ:reſe inni næ:me xemme0i gitdi olbrũN.

Kaynak Kişi No: 0502222701

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Löhündür

Kayıt tarihi: 17.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Abdulrahim Muradi

İkamet Yeri: Löhündür

Doğum Yeri: Löhündür

Doğum Tarihi: 1950

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Okumamış

Mesleği/İş Yeri: Çiftçilik, hayvancılık; aynı zamanda işçi ve bahşı

Dil Bilgisi: Başka dil bilmiyor.

Başka Bölgede Yaşaması: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Göklen-Alatelpək

Babasının Adı-Soyadı: Hacıgurban

Annesinin Adı-Soyadı: Bayramgul Perviş

Annesinin Soy: Göklen - Sovrolli

0502222701/1. nə:me dijdʒe:mi bilemoq men æ:.

0502222701/2. ajdum θaðũN jɔluna dyʃmeyjæ ala:ka bilən bi ʃɔ ɔklanluqdan
ajduma beter ala:kamkæ:ndi.

0502222701/3. tæræktyr i:ʃlæ:rdim.

0502222701/4. jæ ʃõN ja:naq ʃofurluq ederdim.

0502222701/5. kiʃi kiʃʃikdʒe ra:dija:m boldi.

0502222701/6. gəwʃimi θalup ʃɔajdum dɪŋlærdim fakət ʃi ø:ð diʃimiði.

0502222701/7. men de bir dutari inni takri:ban bi gurq ja:fdan j□qari getfennen θōN aluub ʁraduum e|e.

0502222701/8. oʁlolluqda alamaq m□hi.

0502222701/9. fo fʁalibilmejæ:nim ʁem fonnan joxθam ajdumūN se□lini bil|jen mini.

0502222701/10. ø:ðym ʁem bi:θaʁwat.

0502222701/11. mūN kem jerini θennen θo:rajan onnan θ□rajan f□nūN bil|en dokʁurlajan.

0502222701/12. aθ|an medreθæ giden a:dam dæ:l men.

0502222701/13. θa:ð øwreniʁim fu je:meθi jo:q daʁ.

0502222701/14. men u:ʁi jo:q daʁ.

0502222701/15. fʁalibil|ema:q daʁ.

0502222701/16. uθta:t bolman θ□N ø:ð ja:nuuda ø:ð øŋŷmden fʁi nemedip d□θun.

0502222701/17. uθtaʁ gørθe□bið ʁem cani:mat bolardiʁ.

0502222701/18. qaqu:wni øwrenerdik.

0502222701/19. jene bir ða:di qaqu:daʁi jo:q ku|len.

0502222701/20. munūN ʁem ø:ð joli bolmalli bilan du:ta:rūN.

0502222701/21. jøne men ajdumna her næ:me jo:ldan tuθθalaʁ ke|læ:me giripdir, ba:r iʁfinne.

0502222701/22. her a:hæŋ jemetθe|e jøne θa:ðandalā:N ja:nna ajidijen ʁna ø:ði jo:lla, du:ta:r ʁaʁʁāN ʁaʁʁaθuwnnan ʁam inni ø:ðym fʁalibilmeθem ʁem fu jo:lda ba:r.

0502222701/23. jo: fʁalibilmejʁim wørejin ʁne men fʁalibil|emo:q daʁ.

0502222701/24. næ:me fʁalmadan fʁalma paʁxi ba:r.

0502222701/25. usu:li gidēṇḁ ajri b□lija, firin b□lija θa:ḁ jene θeθim joqumli
ajduumlari aṭṭuq aṭṭuq, dæ:ne dæ:ne ajduwjan.

0502222701/26. ɔwɪ dyʃɪnjele.

0502222701/27. parχ edije ʃo.

0502222701/28. aj maχtumguli næ:me maχtumguli χaqũnda næ:me gyrrỹṇ berejin
men.

0502222701/29. ja:ʃajwʃi χaqunna biḁemoq.

0502222701/30. næ:me diʃip otu:ranna men næ:me.

0502222701/31. χpwa etmeli dæ:l θen bi ḁa:tlari.

0502222701/32. men i:ʃim de hemmeθi kæ:rgerʃiḁi deθla:ba:ʃi ɔʃjun ma:l biḁen
ulalupduurun men.

0502222701/33. ɔʃjun ma:l baqup ʃo:pɔnlwq etdim men.

0502222701/34. ʃu waxt altmwʃ bi:r ja:ʃunna øjden ɔm ʃuqamo:q.

0502222701/35. inni jatw:rwn alla di:p χḁajũn berennen i:ʃim ʃḁmẽṇ.

0502222701/36. baḁʃa i:ʃim jo:q.

0502222701/37. jo: uḁaḁa gitdirdzek mi bolja da næ:me.

0502222701/38. øjlenʃimæ: tækrɪ:bæn pændza:w si:de, pændza:w o ʃa:rda øjlennim.

0502222701/39. næ:ʃe jiḁ getʃipdir mi getʃipdir.

0502222701/40. yʃ dæ:ne oḁlanwum ba:, bæ:ʃ dæ:ne ɔwɪḁwum ba:.

0502222701/41. olãN ɔm dɔrdiθinæ: durmwʃa ʃuqardum.

0502222701/42. inni æ:re berdik dijek de.

0502222701/43. inni ø:ḁ diḁimiḁḁe ɔwɪḁlari, oḁlanlãN ɔm bi:rini øjerdim.

0502222701/44. iḁiθ ɔm oquwɪp bɔ:ræ:.

0502222701/45. mun ʁam a:χuruna jetdim.

0502222701/46. mennen θo:ramaθãN gowi ja:l ʁla f□ wa:t næ:me beter bilɛn ða:dum ʁm jo:q.

0502222701/47. aj bu ðama:nna fʁun do:θ tapmã:N hejwere gujn.

0502222701/48. fʁun do:θ ta:nur:dʒaq bolθãN baʃũNã iʃ dyʃenne bir gẽŋã:ŋ de biʃjã:ŋ bejle□ waχt hi:f bilip bolmija: bi ða:tlari.

0502222701/49. ol gẽŋgẽʃenne θen jene bilip bolija: da˘.

0502222701/50. jæ˘ni i:f baʃũNã dyʃθe, bu ða:tlari do:θũN jæ: bejʃã:ŋĩ ŋonna tanur:p bolja.

0502222701/51. θonna ʁarunnaʃũN ʁm ŋo waχtla bilip bolija:.

0502222701/52. ʁarunnaf ʁm bir i:f dyʃenne bilip bolija:.

0502222701/53. bejʃleki waχt bilip bolmaja: bu ða:tlari.

0502222701/54. fʁun do:θ aj men χæ:ðir tapamɔq di:θẽŋ ʁm boldʒaq.

0502222701/55. ʁanur:jmatdʒaθi ʁanur:jmatdʒa næ:me ø:ð ja:ʃdaʃumwða jo:q.

0502222701/56. bula:da fʁun do:θ bolurp jøne daʃ jerʃerde ba:r.

0502222701/57. ŋun ja:naq oturamwða do:θ bolurpuq.

0502222701/58. inni gidik gelijʃek her waχt kela:la ja˘li jæ: bir tyrbetidʒa:m ja˘ni jerde olɔrda θalarlar da ba: da˘ gelik gidellɛ.

0502222701/59. ŋular, ŋola˘ ʁanur:mat muxebbetʃiræ:k.

0502222701/60. gula:m a:kadur, dʒima: a:kadur bardurla hemmeθi geli□ gidiljɛ:n jene ŋlar dajaw a:dam □b biððen dajaw geli□ gitmæ:ne bir jeme bolθa gelijɛ: gidijɛ:.

0502222701/61. bið gidibilɛmðo:q biz jyð ʁara olãN ja:nna.

0502222701/62. olar beter dajaw a:dam ola aldurq ola ŋo.

0502222701/63. do:θluq muhebbetlik beter olarda ba:rdur □ tyr□melllerde ine bi
a:rāN tyr□menleri □dzyre dæ:.

0502222701/64. ola bilēn bi □ē[a:lada irfī:t dæw ba:di.

0502222701/65. o catnaşardi bið gitdik de bir defe şola bilēn.

0502222701/66. θōNra tanuş bolluq, tojp gitdik.

0502222701/67. maştumgula gelele olb.

0502222701/68. şonna gelijele gitjele garað tanuşjaq bi:rbi:rimið olar bilēn tanuş
bolşumuwð fejleræ:k.

0502222701/69. barıjaq, şawa, onna næ:me şi:lle bardum, şawa.

0502222701/70. æj by ılæ: beter boldi şulug.

0502222701/71. a:dam beter kæ:n geledi.

0502222701/72. hemi:şeki ja:l ılæ:di men bilmejen næme bernama ba:rdi şula:θa
dyşinmæ:næ ga:lduq.

0502222701/73. beter jene bilmejen şi wørefine gitdile.

0502222701/74. va:liba:lna gitdile.

0502222701/75. şula:θa dşajðaθi □æ:n di:p millet □æ:n gitdi de:.

0502222701/76. beter gidze wørdim erti:r bilēn gajdu□_geledik i:rden.

0502222701/77. aşşam otuşşuwnna ba:dum, şawa.

0502222701/78. æj mēj joldaşla:m ajtdi.

0502222701/79. hemkæ:rlē:mden jo: men ajtmadum.

0502222701/80. onnoda nefere bir ajdum berdiłe:.

0502222701/81. başşī □æ:n di:p næ:me men d□tar şalubil[mæ:nθem.

0502222701/82. ajtdurmajala da:, uθu:li: gidibilmejen.

0502222701/83. olb bil'en ajduſium baθja jene onno uθu:li gitme gerek de, qaquw olb bil'en.

0502222701/84. j□ ēñĩni jemeθini tapja'n □ſirin em ajdujan men ajdamda. ſirin _nije|le θenne fakat qaquw jo:q, dije:|ε: o paχu:rla:.

0502222701/85. θawadum j□q da inni ſ□ bir ajdum øwrēdzε□ b□θam maχtumguli ba:rdur.

0502222701/86. inni ſu ſaʔurlāN □ita:βunna □nnan ſ□ θawatlara nemedip baſiunnaſan ajaχunnaſan ſ□□qu:p øwrēnip ſ□ja:dumda θaqlajanna.

0502222701/87. øwrēndzek bolθam aj bir hepte u:θuuna ʃfekip nemetmeje.

0502222701/88. teðe jem bir ſaʔer bilmejen a:duuni eſdennirĩſ eſdennæ:|dirθĩſĩð.

0502222701/89. □æ:t □i:ti, □æ:ti □i:ti da inne ſun ſe:ri ba:r da.

0502222701/90. tyrkmeni oqu:bi|θēſ molladan jānqĩ jaðuab _aldum.

0502222701/91. inni ſuni eyjer θen ſuni øwrēnip □qa dijele bilin ajt dijθen.

0502222701/92. ſo da bir ſaʔur dabir gujða a:ſuq b□lup ø:ði bir da:θtan doχurla:pdur.

0502222701/93. kita:βi ba: da:.

0502222701/94. ſuni ajt dije:|ε: øwrēnip jæ berdi □ø:θe øwrēndzek bolθam ſolardan.

0502222701/95. χpwa da' bula tæ:ðe geʃen ne.

0502222701/96. kø:ne|ēſ tæ:ðeθi dijθēſ doχurdur ſi køjne|ēſ tæ:ðeθi biðir.

0502222701/97. miθgi:n guluʃdudur.

0502222701/98. ajduma geʃĩrdzek bolijan, χpwa.

0502222701/99. χpwa da:.

0502222701/100. baſqa næ:me χaqa da gyrrĩſ berejin □æ:n tedzribæ:m j□q da:.

0502222701/101. bi ða:tlə: bi:ɽən nə:me bi:θawat bolɽnθan bi ða:tləri kə:n oturʃmalı bolja.

Kaynak Kişi No: 0502222702

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Löhünder

Kayıt tarihi: 17.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Bibihacer Muradi

İkamet Yeri: Garnava

Doğum Yeri: Löhünder

Doğum Tarihi: 1977

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Okumamış

Mesleği/İş Yeri: Ev hanımı

Dil Bilgisi: Başka dil bilmiyor.

Başka Bölgede Yaşaması: 2 yıldır Garnava'da yaşıyor.

Soyu: Göklen-Selgin

Babasının Adı-Soyadı: Abdullah Hacı Muradi

Annesinin Adı-Soyadı: Gurbangul

Annesinin Soy: Göklen-Selgin

0502222702/1. doqmɒ doqumijaq.

0502222702/2. θuɽuɽ θaɽjaq, duwara θaɽuɽjaq.

0502222702/3. curd ɽdiɽe:k, ja:ɽ ediɽe:k.

0502222702/4. curdi gatııqdan bedɽerije:k.

0502222702/5. ða:da gojjaq da ɽalta: cujp θyðjek ɽɒwa.

0502222702/6. mehrije şu waxyt dør:rt miljo:n.

0502222702/7. guðul jo:q, guðul daqmija:la', meqrijæ:ŋ iŋinne de.

0502222702/8. tæ:ðe toj etdi.

0502222702/9. bir gujð am ba:di.

0502222702/10. şuqaduq şinqi şdzyre dør:rt milj n mærije dæ'.

0502222702/11. pæzira:ji muşabwka di:ni gojja:la'.

0502222702/12. mowli:t qija:lla'.

0502222702/13. xowa, şø:ð tqla:muðða mowli:t qujaq, gujðla yjşip.

0502222702/14. mowliş mi?

0502222702/15. gawi ða:d edip bilmejen ne næ:me inni.

0502222702/16. o:n ajluq, bir ja:şamadi. jo' a:klaq dæ:di.

0502222702/17. juwş gawuği ævvelim.

0502222702/18. şu waxyta: gawi eğijet bermije:.

0502222702/19. ajal dokanumũn oklani ba:.

0502222702/20. tæ:ðe dynjæ: gelđi.

0502222702/21. hæ:ðir øjun bilenoq.

0502222702/22. ðekgið ajluq, dynjæ: gelđ da.

0502222702/23. şu waxyt da o bimariθθanna.

0502222702/24. xowa, jene ş n øjynne elan men ø:ðim vafş dæ:l.

0502222702/25. başka o:vð: dyşdim.

0502222702/26. elan dkanumqi dæ:l da geçip bøn xowa.

0502222702/27. dyştim men garnawadan marawa: jaqu:n øjym.

0502222702/28. fæ:miɫde, feɟle dyɟdim.

0502222702/29. jo:q.

0502222702/30. bu ta:ɟda ʃu keɟa:værði edijeˈlleː.

0502222702/31. ʃu ɣarpwəð ekijeˈlleː.

0502222702/32. ða:t ʃiːɟid ɔɟjalla.

0502222702/33. baɣa:rlwɛna ɔrt tɕija:llaː ʃ pi:le jypeɔ bedʒerip ʃa:ɾʃow
doqija:llaː, kɔjneɔ doqija:llaː.

0502222702/34. joː ø:ðimkæ: jo:q.

0502222702/35. ɣɔwa by:ð ðe edije diɟiæ: ævvel.

0502222702/36. ɣɔwa gu:rd mi?

0502222702/37. ævvel bir dʒæ:ve ækeljeˈlleː.

0502222702/38. toɣumni ja:lwa dɔkijeˈlleː.

0502222702/39. iki yʃ wynnen toɣumdan ʃwaqijaː.

0502222702/40. onnan jarfaq berip baɟlajaː.

0502222702/41. onnan θɔ̃N oloqon oloqon bolijaː.

0502222702/42. jatwɔ turija.

0502222702/43. kiʃiθini jatijaː, aqɔzaθwɛni jatijaː, gɔ:kdʒeθini jatijaː, oloqon jatijaː.

0502222702/44. dɔ:rt jatwɔ turijaː.

0502222702/45. θɔ̃nda pi:le bolijaː.

0502222702/46. pi:læ:ni ɟem jwɔwɔ jypeɔ ʃekijeˈlleː.

0502222702/47. jypeɟi ɟem θɔ̃Nra rɛ̃ɟ wuwɔ kɔjneɔ doqija:laː, jaɟlwaɔ toqija:laː.

0502222702/48. baɣa:rda jarpak ɔʃwɛlanna.

0502222702/49. ʃulǎN hemmeθi jigrimæ:f yʲynne gutaruja:.

Kaynak Kişi No: 0502222201

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Yanbulak

Kayıt tarihi: 17.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Ahmet Halmuhammedi

İkamet Yeri: Yanbulak

Doğum Yeri: Yanbulak

Doğum Tarihi: 1968, balık yılı

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Okumamış

Mesleği/İş Yeri: Çiftçilik ve hayvancılık; purhan

Dil Bilgisi: Başka dil bilmiyor.

Başka Bölgede Yaşaması: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Göklen- Kayı- Cangurbanlı

Babasının Adı-Soyadı: Nurmhammet

Annesinin Adı-Soyadı: Arazgül Aşurzade

Annesinin Soy: Göklen-Kayı-Cangurbanlı

0502222201/1. æ:vvel men ʃa:kaluqdan ba:ra ʃu forum men χda:daði men meri:ð baquw ɔtu:n.

0502222201/2. ʃu form mariðraq boldum.

0502222201/3. jene ba:dæ:m gyrryŋ faɣat ʃeta:ʔa:t̚ æ:miɭ beden pæ:geðme de gyrryŋ.

0502222201/4. χawa.

0502222201/5. onnon θō:N herkim uχla:θ bi:en ge[θe bið f̃hi vellije □ nijet edip
onnon alla: θebeb ɟedije: eta:ʔa:t̃ ɸæ:mił beden pæ: □b □mali.

0502222201/6. porχa:lluw mi?

0502222201/7. baʃla:t̃di di:θem θōN owɒl o:l gojun baqanla:mda men tapdum bi
ða:di, χawa.

0502222201/8. gojun baqanna meθe[en mejdanna geðip ɸbørip dʒeren b □lup
gørinije, aχ □ b □lup gørinije, pe[ēŋ b □lup gørinni.

0502222201/9. ʃu porum bolli.

0502222201/10. onnon θora bir juł medʒnu:n boldi.

0502222201/11. rowa:ni: etdi χula:θa.

0502222201/12. χawa gep̃iŋē onnon θ̃Nra øwla:lara gitdim, ða:tlara gitdim.

0502222201/13. ʃu ævvel ela:n ja:lī.

0502222201/14. pu:χammara byjrdi.

0502222201/15. onnon θōNra tekje ba:va: byjrdi.

0502222201/16. onnon θōNra uma:m urða: byjrdi.

0502222201/17. ʃo porum molup gitdim.

0502222201/18. onnon θōNra tekje ba:vadan gelen θ̃Nra bi:lim b □kɒp ʃ □ p □rum
meri:ð baqmal ɹijip jemetdi wølleme[ɹi.

0502222201/19. ævvel muni ʃæmf̃i:r bi:en wøllemeni θøwyt bi:en wøllæ:rdim,
ʃu:vɒq bi:en.

0502222201/20. onnon θōNra ʃemf̃i:r alup ʃuru: edip uχradum wølle æ:b ɸ
uχradum.

0502222201/21. onno ɸnem herkim ge[θe ba: dæ:mi meθe[en gelenne o tæ:retti boθɒ
goj.

0502222201/22. nama:ð oqa:n bolθn goj, nama:ð oqima:n bolθa gojma.

0502222201/23. meθe|en fu porum ettirert ɢaː.

0502222201/24. onnon ſøj dijennen θōnra meθe|en mānã dijenne aːka dijeːn men yreyːme, ø:ð yreyːme xowðala dyfði de menim næ:me dzyre di:diyi bolup bu porm gep|ejæ:qa xuda:ja.

0502222201/25. ø:ð ø:ðymden pikir etdim.

0502222201/26. onno dijdı, aːka θen ɢni:di hiʃ ða:am etme.

0502222201/27. i:nĩŋ θal ɳwa dyʃin ɢni:di.

0502222201/28. θuwa dyʃinennen θōnra aj ɳerɳim ge|θe meθe|en nama:ð oqa:ni ɢowi ɢør, nama:ð oqma:ni ɢowi ɢørme ʃuqar da ɢøjver fu porm di:di.

0502222201/29. onnon θōnra øw|ija: gidennen θōnra, bir jilden θōnra geʃfennen θōnra onno bi meri:ð baʃlama:na durdum.

0502222201/30. meri:ð wø||emæ:ne durdum.

0502222201/31. onnon fu porum meri:ð wø||emeljı.

0502222201/32. herkim uɣla:θ bi|en ge|θe beden pæ:k bolup nijet edip oturθa ævvel xudaj θebæ:p eθθin, ɢaːluverθe jem θen θebæ:p, alla: ʃifa:ni berθin dijip.

0502222201/33. ɢaluverθen deθen θebæ:p bennæm bennæ:me θebep men ɢem ikiθine θebep.

0502222201/34. fu porum edip meri:ð baqdum.

0502222201/35. muni jaɣʃũdza dyʃini|mejæ:n.

0502222201/36. men mi?

0502222201/37. gyjdzimi bu, fu bærna:ma:ni mi?

0502222201/38. bu bærna:ma:mi ɢoʃunũn arqaθi bi|en jæ:ni arwaɣ dziniĩŋ arqaθi bi|en.

0502222201/39. ʃu foruʊm meθeʎen ba:ra gynni:ð ʃu i:ʃi endʒa:m bermeli bolθam baʃarmija:q.

0502222201/40. faɡat aʃʃam onnon ʃo nə:me deθθu:r berθe ʃunũN endʒa:mi bilən ɡeʎip ʈurʃjaː.

0502222201/41. meθeʎen biriniŋ ʃa:kaθi bolmijaː.

0502222201/42. bir ðena:nanũN ʃa:kaθi bolmaθ a:ka.

0502222201/43. ʃa:kaθi bolmijaː.

0502222201/44. nə:me derdi jæ: meθeʎen erkekde mi, heʎejde mi?

0502222201/45. ʃoni dijeː.

0502222201/46. ævvel erkekde bolθo dykdere git dijeː.

0502222201/47. heʎejde bolθo dykderʎik bolθa dykderʎik dijeː.

0502222201/48. ja bir ʃi:le dyʃen bolθo yʃ ɡun aʃʃam, dørt ɡun aʃʃam ojuna ɡa:ʎmaʎi dijeː.

0502222201/49. ʃu dijen deθθurla:mi endʒa:m berθe etaʃa:t etθæ:ni θoðʎidʒe nijet edip dæ:ni ʃo dijen ða:tlami endʒa:m berθe ɣudaj taʃa:la θebeb ɛdijeː.

0502222201/50. ɣawa onnon θoŋra bir waɣt oʎlan bilən ɡuʎði ærus edip ketirjɛːʎɛː dɛː.

0502222201/51. ba:ʎʎuʒala ʃoni. ʃoni ba:ʎlani ʃɛni bið aʃʃja:q ʃɛni.

0502222201/52. ɣawa.

0502222201/53. ʃol nə ɡadar myʃkiʎʎulɒ.

0502222201/54. ʃoni bið aʃʃja:q.

0502222201/55. ʃuni, ɣawa.

0502222201/56. jæ: men meθeʎen biriniŋ æ:r ʎeʎjɛŋ ortaθunna uɣtuʎa:f dip dæ:n duwa: edijeʎe tiʎism bolθa edijeːʎɛː.

0502222201/57. ʃo poruʊm ʃuqaruʊp berijeˈk.

0502222201/58. baːr diʝe giːrip ʃuqaruʊp berijeˈn.

0502222201/59. joːq diʝe hem joːq xawa.

0502222201/60. ʃu poruʊm neme edijeˈ.

0502222201/61. jøːne gyrryŋ ʃu etakət kæːmil nijet biːlen gelθeːle gyrryŋ ʃonũN
yθθynne ɟeˈ.

0502222201/62. xawa, ʃaːkanũN wøðynne biːr ðaːt gaːlθa alijən.

0502222201/63. xawa, biːr mæʔræ ʃu jãNqi.

0502222201/64. jãNquɟa gelniŋ gardaʃunũN oʊlunũN burunna noxut gidipdir
ʃiːN.

0502222201/65. ʃoni men ʃuqardum.

0502222201/66. dejjaːrũN oʊwullur da ɟuʝð.

0502222201/67. ine aːqluq mi garaːr ðaːdi dæː.

0502222201/68. eyːer ʃu daʁar aːdam wølle.

0502222201/69. herkim øːð gøwinnen ʃuqaranni bermeli.

0502222201/70. elan ʃu waxt iki jyð tymeni, eʎli tymeni gedaː almajaː ʃu waxt.

0502222201/71. elan ʃu her næːme taʃlaθa men hiːʃ gepʌemæːn.

0502222201/72. unsaːn øːðinnen biːlip berθin dijen xawa.

0502222201/73. her næːme gøwynnen ʃuqarθa ʃiːni alijaq bið.

0502222201/74. garaːr daːdi ɟem dæːl.

0502222201/75. xawa jene etakət kæːmil boluʊp beden pæːk boluʊp dæːni nijet edip
oturθa dijeˈ.

0502222201/76. ʃo meriːð ʃifaː tapθa ʃiːɟajðãːN ʃiːɲfaʔllaː.

0502222201/77. ine zindegiθi f□ meθelen θen gidip dæ:ni bi:rinñ i:fine gidibi|mejæ:n dije', θen gelæ:geden ʒnæ: ʒnije dije: un□a:n ø:ðinnen bi|ip berθin ʒnije' de'.

0502222201/78. bir jere gidip i|lejdze□b□θāN i:|læ:bi|mæ:ŋ.

0502222201/79. meθelen kæ:rgerñ gynne on ʒmæ:f mŷŋ tymen ʒnæ:mi dije.

0502222201/80. ø:ðleri ø:ðinnen bi|ip ta|lamal |ije.

0502222201/81. ela:n meθelen fu dʒaj da:r.

0502222201/82. meθelen fu dʒaj gy:dʒym jetθe gĩ:ŋĩræ:kden bedʒertdʒek.

0502222201/83. emmæ: gy:dʒym jeteno:q.

0502222201/84. ʒartf i□øjde θenñ bæ:f, alti θa:ni f|a:kāN ba:r.

0502222201/85. ʒawa.

0502222201/86. ðindegi dijeni ɟajɟi.

0502222201/87. onnon θōNra meri:ðim ba:r.

0502222201/88. ðæna:namũN galbini emel etdirdim.

0502222201/89. bi:ma:riθθa:ni ɟa:jum da ʒawa.

0502222201/90. onnon bir ɟardaʒum ba:r.

0502222201/91. taqri:ben □h ʒmæ:f juul meri:ð.

0502222201/92. □emme jeri ʒm a□ĩtdim.

0502222201/93. dykderni ɟojmadum, porʒa:nni ɟojmadum, øw|ija:θuwi ɟojmadum.

0502222201/94. hiʒ fo porum ʒa: yθθynnen alla:m θalmaθa pejda:θi jo:q.

0502222201/95. joθam fula:da fel a:dam aʒwuluq ɟitdi, ʒawa.

0502222201/96. inni fu waʒt inni wø||e.

0502222201/97. herkim ba:ra bi da:kar men hem otuð dø:rt juulluq da. ela:n otuð dø:rt juulluqda ela:n meri:ð wøllæ:pdin.

0502222201/98. herkim mæri:ð pejda tafu:pdur.

0502222201/99. qafũ:nðan gelije de fifa: tafu:pdur.

0502222201/100. nedza:t tafu:pdur.

0502222201/101. emmæ pejda tapmaθa mēŋ gafu:mdan gelmeð.

0502222201/102. a:χi ine gyrryŋ etaka:t æ:mi].

0502222201/103. beden pæ:k bolup meθelen ju oturan θenŋ menŋ ø:ð ovlũN gujðũN ajni ju porum pæ:k.

0502222201/104. gela:geden næ:ni bir dʒwa:n mefr̥b̥ iʃi̯ _gelθe fʃuqaruq _gøjberijen.

0502222201/105. meθelen χudaj næ:ha:sta i:ni χara:m bolθa pejdaθi jo:q.

0502222201/106. o ʃa:jet garnũN ʃi:ʃip aθðũNnan køpyrdzyk aqap juquwljãN _nã:ljãN.

0502222201/107. χawa, onnon ʃo porum ða:tlari sɔwmejeː.

0502222201/108. oðzyre ða:tla, ɔðzyre ða:t bi:len i:ʃi jɔq daː, χawa.

0502222201/109. goʃu:n dijenim aθul a:l jæ:ni arwa dʒin jæ:ni bir ajni bir ca:jip ja:li ða:t.

0502222201/110. urux ja:li ða:t meθelen pæθ æð ʃu:vun, meθelen bi:mejæŋ mi?

0502222201/111. ajni ʃhũN jani θa:t bɔlup dæ:ni ɠʃh ʃpɔrum bɔlup geljeː.

0502222201/112. meθelen særpæræs, meθelen a:dam bɔlup dæ:ni gyrryŋ edijeː.

0502222201/113. meθelen meri:ðŋ dʒoka:ɣuni ʃo porum edip berdirjeː.

0502222201/114. jøne gyrryŋ etaka:tɔda daː.

0502222201/115. etakat bolmaθa ɔiʃ men dʒa:nuni fʃuqarajũN pejdaθi jo:q, χawa.

0502222201/116. ʃu ʃekli mi?

0502222201/117. bu ʃekli bi:ri bilən øwrenip elan men ʃu waxt økluma berðzek bolθam baʃarmajan.

0502222201/118. øklum ʒam ðnðrmijaʃ ʃūN, ɣawa.

0502222201/119. ine gyrrŷŋ oni θaqlanmaq ʃert.

0502222201/120. θaqlanmali.

0502222201/121. elan θen yʃŋið dæfni ʃu wakt dʒwa:n gelæ:geden dæ:ni mæʃrɒp iʃðzek bolθa iʃθin.

0502222201/122. øðyn ʒem peri:ʃ edip ræwa:ni edi ʒgøjverijeʃ.

0502222201/123. hi:ʃ de meθelen kylʃlen tama:m meʃrup.

0502222201/124. oðzyre ða:tdan θen ba:r dæ:mi ʒ ða:dūN tɔwereʃinnen gitmeli dæ:l daʃ.

0502222201/125. ɣudaj næha:sta meθelen na:muθu ʒem bet ru:ɣ, bet nijet bilən tutθāN ba:r dæ:mi tamam.

0502222201/126. pa:rɣ etmeje θenin ʒklūN ɣuʃðūN ʃɒ ɣawa.

0502222201/127. bið ʃifa:ni oðɒl ɣɒdajdan aʒla:p diʒæ:p dæ:ni ʃifa:ni diʒæ:ɒ dije ʒ gelæ:ʃie de ʒdzyre ða:t bilən iʃi ʒɒq, ɣawa.

0502222201/128. meθelen bir naʃa:r a:dati wørθe.

0502222201/129. ʃōNð dijeʃ næ:me dije a:ka θuw θerpdire oturθuN.

0502222201/130. meθelen bir naʃa:rūN ʃa:kaθi tæ:ðe boluɒduN daʃ.

0502222201/131. ʃōNā dijeʃ, gelip dije yθynen θuw θepθin oturt dijeʃ.

0502222201/132. iʃkæ:li ʒo:q emma gelip dæ:ni i:ni ɣara:m oturtθa gabul etmeje, ɣawa.

0502222201/133. bið o næ: wakt ʃa:kaɒuq da bið bilmejeʃ k daʃ.

0502222201/134. dokurθi næ:me o ða:tlari bi:ri ela:n f□wakt men ela:n ba:r dæ:mi
□t□ð dø:rt juuldan gefþipdir mēŋ meri:ð baqanma.

0502222201/135. xawa, mǎnǎ ba:r dæ:mi ja bir atamdan, ja gardafumdan, ja
bakfa bir a:damdan øwrenen a:dam, men ba:ra bir geðip bø:ren ffo:fan.

0502222201/136. gojunũn u:ðunna gojun baqar jørerdim.

0502222201/137. meni næ:me ǵerdi.

0502222201/138. bakufļǎ:n da bir wakt meni fakat ba: dæ:mi ata:m □q□wa berdi.

0502222201/139. ediviļmedim.

0502222201/140. medreθæ: ǵerdi, boliviļmedim.

0502222201/141. a:xu:na ǵerdi.

0502222201/142. moll ǵdip cura:n oqutma:na bolmadi.

0502222201/143. næ:ſip bolli, her jere gitθem.

0502222201/144. paſaw edra:r etdirerdi.

0502222201/145. onno ſu mǎnǎ ſu da:xul b□lup dæ:ni tæ:vil alannan θōnra θært
gojdurdi o, xawa.

0502222201/146. men ǵrijdim inhæme budzyre edeninnen ølenmi gawi gørijen.

0502222201/147. xawa.

0502222201/148. men jǎnǎq t□rfaka gi:ļenme□den øļmeyim gawi gørjen dijen ǵe.

0502222201/149. ø:ð dēŋðuſun ja:nna gidiviļmeθem.

0502222201/150. ja meθeļen bir jerde t□jda bæ:□re alibiļmeθem axur bolθo mǎnǎ
dijdi.

0502222201/151. θen ſo porum θen etðzek bolθan ſy: ſi ændza:m bermeli dijdile.

0502222201/152. ævveļ bi:ri bira:n a:dami wørenne geļjere puula:n jeri bir ða:t
edip, bir ða:t øwrenip dæ:ni gelipdirļe.

0502222201/153. muqa: dijæ: □dzyre ða:t j □q aχur.

0502222201/154. bið fonũN desturi bilēn, fonũN endza:mi bilēn jo:la dyfdim, χudajũN beren fi □ri bilēn.

0502222201/155. æmmæ: gelip dæ:ni o baχsa meri:ð baqan olb bilēn i:fm jo:q.

0502222201/156. olb naχil boluip wølleθe wøllejendir a:.

0502222201/157. bu waχt dykder Ʒem □æ:n, tebib Ʒem kæ:n, porχa:n Ʒem kæ:n.

0502222201/158. ewlæ:γiem dæ:ni gyrrỹŋ θen o ða:di.

0502222201/159. θen ø:ð etakatũN bile wøllemeļi.

0502222201/160. inni wølle dijde meθeļen fu waχt θen ela:n unθa:nũN ø:ð imanna ba:χli galbuunna ba:r dijiļθe dyfinijē:ŋ mi?

0502222201/161. θen inni fu waχt men wøren ða:duumi wørdik di:meļ dæ.

0502222201/162. kæ: bi:ri i:mamla:p i:fi Ʒem bitipdir.

0502222201/163. eðza:ðaðuun beripdir.

0502222201/164. aθla: χajir deyieno:q dije.

0502222201/165. dyfỹŋjen mi bi:ri dije.

0502222201/166. meθeļen a:ka mānã funũN χajir deyidi dije.

0502222201/167. fu poruun towði: berije: dæ: unsa:n.

0502222201/168. gelæ:γieden Ʒnæ:ni o wøren ða:duuna wørmedi □ dijmeθe dije dijmeθin Ʒije.

0502222201/169. o baluq bilmeθe χaluq bilθin Ʒijæ:.

0502222201/170. gelæ:γiede θen i:fm ændza:m beriver.

0502222201/171. χa: gelæ:γieden Ʒnæ:ni meθeļen a:ka bu dije:, men funnan pejda: tapdum dije:.

0502222201/172. geljen ɲijeː aːka dije men ɲije peɟda tapamoːq.

0502222201/173. emmæ oni wøren ðaːduːna wɔrdi□dijmeɭi wɔrmeɟæːn ðaːduːni da wɔrmedik dijmeɭ_ɟæː. emmæː geɭæːɣɛden ɲæːni baː dæːmi elan ʃu gærme dʒaːdʒerm de paːrs daː.

0502222201/174. doqguð juɫ ʃaːkam bolmaɟi dije.

0502222201/175. men ɟem wøɭɭedim.

0502222201/176. ʃoː waɣt dʒergeɭandan ɟem bardimiːmaːn geɭdi maːʔa.

0502222201/177. ʃu ðanaːnadan ʃaːka bolɔr dijen mi, dije.

0502222201/178. estaɣfuruɫlaː men diɟdim øɟ diːme men.

0502222201/179. onnon ʃoni wøɭɭedim.

0502222201/180. ʃo nereθθæːni geɭdim æːrini ævvel æːrini baqɟum.

0502222201/181. æːrini wøɭɭedim.

0502222201/182. æːri θaːlum.

0502222201/183. θaːlum diɟennen θõnra onnon ðanaːnani wøɭɭæːb ɟonno ðanaːna dykterɭik bolθɔ ja bir iʃɪnne bir ʃɪrk pɪrk bolθɔ dyktere jað.

0502222201/184. baɣfa ðaːɟdan jeme bolθɔ wøɭɭeɟe dæːni næːmẽɣ ʃiːɭeθi, ʃiːɭeθi toɟqi dyʃɪɟeː.

0502222201/185. jaːθqi dyʃɪɟeː.

0502222201/186. æː bir dʒanawar meɟdaːn dʒanawarqi ɟem dyʃɪɟeː.

0502222201/187. her ðaːtqi dyʃɪɟeː deː ʃo.

0502222201/188. meθeɭen geɭmeðɭik geɭen waɣti bolθɔ dyʃɪɟeː, ʃaːkaθi dynɟæː geɭθe baːra.

0502222201/189. meθeɭen ʃiːɭeɭiɣi onũn yθθine geɭθe ehtimaːli baːr ʃõnɔ dyʃmeɣine jæː ɭnqi õnð dyʃmeɣine dije.

0502222201/190. foni bilip fi:le akadzdan gefirip fi:leθini eθip nnon θōnra bæ:f gyn θaqladum fula:da.

0502222201/191. onno bæ:f gynnen θōnra jene bir a:jdān θōnra gelli.

0502222201/192. bir a:jdān θōnra jene gelli.

0502222201/193. onnon gelennen θōn gitdi.

0502222201/194. æhmæd a:ka dijdī.

0502222201/195. ma: mavæffæq fydīm dijdī, infalla bið dijdī.

0502222201/196. aðma:jifa æitdim elejmi dijdī.

0502222201/197. xamuula dije.

0502222201/198. onno gelme:li geleko ifyæ:li myfki:li jo:q.

0502222201/199. gel:di paχur.

0502222201/200. ø:ð em bir kærger klōn gelipdir fy mafinĩ jēθæθinde æ:r helej ikiθi bir deθyæ dzu:f ækelipdirle.

0502222201/201. muni næ:me:fi: ækel:di dijdīm.

0502222201/202. aj muni dijdī ba:ra dijdī.

0502222201/203. xadz a:ka bakwfla bið θānā ba:ra dijdī.

0502222201/204. bið dijdī, fōn xofxal bolup ækel:dik dijdī.

0502222201/205. men nejdi elan dydere bæ:f miljēn xardz edipdirin pajda tapamo:q dijdī.

0502222201/206. xuda: θenĩ di:lēññĩ qab:l edipdir dijdī.

0502222201/207. bið dijdī funn xaturna ækelip dijdī.

0502222201/208. funi dijdī.

0502222201/209. alla: qabu:l etθin dijdī.

0502222201/210. æke[di gojdi øjde.

0502222201/211. ela:n f̥a:kaθujem boldi fonũn.

0502222201/212. xawa.

0502222201/213. dørt, bæ:f neferkijem boldi.

0502222201/214. fu gelmedziy̆i menæ: a:duuni tapmajan.

0502222201/215. bir neferi foni bilijen men baɣfa tyrkmenθa:rada, dʒergela:nnan ʁem gelɖile.

0502222201/216. onũn ʁem iɖi neferiŋ da:ɰi f̥a:kaθi boldi.

0502222201/217. xawa jene jãnqi dijen ða:dum ba:.

0502222201/218. dæ:mi fo k̆ira:ɖ, fɖ ɖ̆ra:y̆i f̥eɖe ba:ra aθlan ɖiɖ ða:d ʁem boldurtmaja, xawa.

0502222201/219. oni f̆eken a:dam hi:f di:rijem bolθɒ di:rijem bolθɒ ðynneli xaθa:b ʁedijeː.

0502222201/220. o bilmijen næ dzyre ða:t o, oni xudaj bilje.

0502222201/221. o næ dzyre ða:t f̆uqarupduurla oni.

0502222201/222. gelip de o dzuwa:llari xajf edijeɭe, xawa.

0502222201/223. ela:n fu waɣt fy f̆arxa dyfysym.

0502222201/224. ela:n meθelen gynni:ð endza:m berdʒek bolθɒq baɣarmaja:ɰɒ.

0502222201/225. hiɖ bolmaja: aɣsam θakat doqcuðða, θekgiððe fu mu:ɰala.

0502222201/226. aɣa:, jene gyrryŋ bard̆i mærdym̆iŋ a:raθunna.

0502222201/227. meθelen bara: dyktør oðzyre ða:di bilmejeː da.

0502222201/228. meθelen gelip dæ:ni bir jiy̆it oɰlɒni øjeripdirɭe.

0502222201/229. meθelen ba:ɰlanupduur.

0502222201/230. kæ:biθini ba:ra duʔa: bi|en ba:ʔlajalaː.

0502222201/231. ɣawa, meθe|en jemæ: dywyn bi|en ba:ʔlajalaː.

0502222201/232. jæ: bolmʊθɒ ba:ra oʔlanũN, ge|nĩŋ ðuʔja:ni bolθɒ o _ jem boldurtmajaː.

0502222201/233. kæ: waʔt emma □, bira:ð □myf□i □Nð ãNθa:t emmæ o ba:ʔlanan bolθɒ bira:ð ɣuʔjɒ

0502222201/234. bolĩjaː daː.

0502222201/235. ʃoni bið aʔja:q.

0502222201/236. ɣawa.

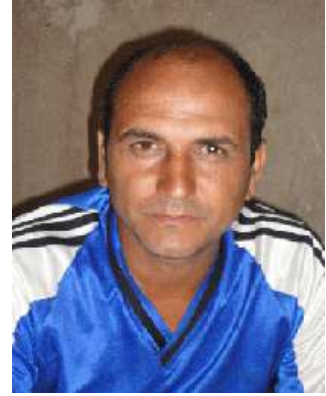
0502222201/237. jene alla: θebep etθin.

Kaynak Kişi No: 0502222202

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Yanbulak

Kayıt tarihi: 17.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Çağrı Aram

İkamet Yeri: Talav Şatut

Doğum Yeri: Talav Şatut

Doğum Tarihi: 1980

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: 5. sınıfı bitirmiş

Mesleği/İş Yeri: Çiftçilik ve hayvancılık

Dil Bilgisi: Başka dil bilmiyor.

Başka Bölgede Yaşaması: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Göklen-Kayı-Ak-Köse

Babasının Adı-Soyadı: Hocamurat

Annesinin Adı-Soyadı: Araztaç Receppur

Annesinin Soy: Göklen-Kayı-Ak

0502222202/1. næ:ʃe juł bæ:r parɣa:nlux edipdir bilaxara.

0502222202/2. mærdom ʃifa: tafipdir. onθõN ø ʝððe bi:ððe a:damũN onnan õNã gulɔxuuna etipdir.

0502222202/3. onna bir meri:ðimið ʃ□ □iʝi ðija:ni t□tdi dy□dere □æ:n æ□itdi□ elbetde.

0502222202/4. dy□dere æ□itdi□æ□ið mæ:deθi xara:p b□lipdir.

0502222202/5. mæ:deθinnen θõN ensa:p di:di.

0502222202/6. ke[lleθi aʁi:r.

0502222202/7. θōN ke[lleθinnen aʁuʁan θēN wøði a:ʁuʁiθ ʁr̥di.

0502222202/8. onnan biriθ di:di mēN ʁθmæ:n ðija:ni ba:rdir di:di.

0502222202/9. onnan dejdi bið ðijanun ba:r fēNā æt pʁʁa:na æidĩ di:di.

0502222202/10. aʁmat porʁa:n ba:rduʁ di:di. ja:nbulʁqda hejwere gawi di:di.

0502222202/11. ʃafa: kæ:n tapujala di:di.

0502222202/12. bið ʁem onnan ða:ð edip dæ:ni dyðere gøʁeðdi

0502222202/13. bir muddet esa:θ o ræva:na æit̥di

0502222202/14. esa:bi: ræva:n jem bir gors berdi.

0502222202/15. ta: bæ:ʃ gyn, dø:rt gyn øjde gowi ara:m boldi.

0502222202/16. onūN bir u:ka bæ:ʃ, iki gynnen ʃi ðija:n t̥ip jene ʃejdip ʁoʃk boluʁ
aʃʁulat da: θōN bolip barʃuʁna ʁoʃk boluʁ ʃo.

0502222202/17. iki θa:kat, yʃ θa:kat durdi.

0502222202/18. aθlan her jerini gi:r berθe di:ʃledi.

0502222202/19. biʃijēŋ mi?

0502222202/20. do:ðʁuʁnnan diʃʃæb ʁkradi aʃʁulmadi.

0502222202/21. onnon adresi aluʁ onnon tiʃfun aluʁ gidze ʃo jððe.

0502222202/22. θa:kat takri:ben o:ndi mi næ:m mi gidze ʁkraduʁ talw,
ʃa:tutdan.

0502222202/23. ra:ððzærgæla:n, ʁnnan gidze b̥hna zimiʃta:n biʃen gawʃūN iʃidi.

0502222202/24. munnan ajlanib ʁajlani:p dāNā g̥hʁ ʃiʃl̥æ:ŋ ʁy̆ni gel̥dik.

0502222202/25. tæ: gel̥iŋʃ ʁem aθlan aʃʁulmadi.

0502222202/26. jæ:ne iki nefer biʃen eʃini ʃu hiʃi edip aʃʃaq bolθāN aʃʃamaja.

0502222202/27. ja f□tajlaruñi daʁi diʃlæ:p ca:n etdi daʁ.

0502222202/28. o waχt etdi[eʁ daʁ.

0502222202/29. jø:ne faʁat iki nefer ʁo:rlap θaqla:p getirdi□

0502222202/30. ta: getirdi□m□nnāN.

0502222202/31. jemʃi:r bi|en oqudi.

0502222202/32. ʃo durʃuuna ra:χat u:qa: gitdi.

0502222202/33. erti:r em ejni a:dam janaq ʃu turdi.

0502222202/34. aqli χuʃi kami:l .

0502222202/35. muni yʃ gyn jatan θ□N øjimiðe æ□iʈdi□

0502222202/36. øjimiðe æ□iden θ□N gyn gynnen cawi boldi.

0502222202/37. onn□N oquwa gitdi.

0502222202/38. onāN a:χu:nuwāð bi|en oqa:rdi.

0502222202/39. a:χu:n edip curan χatum tama:metdi.

0502222202/40. jene øje bardī.

0502222202/41. onn□N bir dʒa:lli øʈdirdik.

0502222202/42. aχmat aʁam dijdī b□cawāul etlēŋ almaθuun ʁijʈda.

0502222202/43. barjaqa, ʃo gyn dʒa:lli øʈdiripdik.

0502222202/44. tæ:ðe muddatʈda da kel|e pa:ʃaθuuni ækidip juwdiji berdik.

0502222202/45. ʃu kel|e pa:ʃa:ni j□wan θ□N tæ:qi:r edip □kradi ej.

0502222202/46. bir dʒyre bolijan ijeθim gelmejeʁ.

0502222202/47. yreyim bulafuʁjaʁ.

0502222202/48. kel|æm a:ʁuʁja ʃej dijip uʁradi.

0502222202/49. iʃl̥er tamam bolli̯ g̊ørθek.

0502222202/50. nædʒyr i:ʃi biʃen ba:r.

0502222202/51. bir defe ʃu kyll̥en jatdi̯ da u:qida.

0502222202/52. iki gyn ʃ̥eʃ ða:t̥ ijmedi.

0502222202/53. bið ʒ̥em i:ʃimið ba:rdi.

0502222202/54. geʃ̥medʒek boldi̯q ta bir muddet i:ʃimið tamam bolθin.

0502222202/55. keʃ̥a:værði mu:ka g̊ørθek orda bu gutarmadi.

0502222202/56. jati:r jati:r aθlan a:ʃlab ʒ̥oti:r heʃ̥ ða:d ʒ̥am i:medi.

0502222202/57. iki gyn aθlan heʃ̥ ða:d i:medi.

0502222202/58. munnan medʒbu:r jene turik ʒ̥eldik.

0502222202/59. dyjn ʒ̥em aχmad ʒ̥a:ʃãN ø:ði jo:qdi.

0502222202/60. ot gætirmæ:ne gidipdir.

0502222202/61. ʃ̥uqup ʒ̥eldi.

0502222202/62. ʒ̥u:ʃuqup munnan gitdʒek.

0502222202/63. næ:m ʒ̥etdʒek ø:ðim teʔadʒdʒyp etdim dykdere ækitmeʃi bolθriθ
urʒansa ækitmeʃi bolar gi:dʒe ækiderin diʒip oti:n.

0502222202/64. aχmad a:ka jene ʒ̥eldi.

0502222202/65. øwintʃæ bir uf ʃ̥uf edip arqaθin ʒ̥naʃi wurip ʃo durʃuna jene u:qa:
gitdi.

0502222202/66. inn ʒ̥em g̊øtyrjẽ·ŋ tuweʃeme aθlan biððen θennen aqulli.

0502222202/67. ʃu waʔt ʃ̥æfa ʒ̥am tapdi̯q. æta:ʔatim ʒ̥em ba:r.

0502222202/68. qabu:l bolθun.

5.1.2. Kelale İli

Kaynak Kişi No: 0503111201

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Sufyan

Kayıt Yeri İİB Kodu:

Kayıt tarihi: 30.06.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Beyke Nazari

İkamet Yeri: Sufyan

Doğum Yeri: Sufyan

Doğum Tarihi: 1948

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Okula gitmemiş

Mesleği/İş Yeri: Ev kadını

Dil Bilgisi: Başka dil bilmiyor.

Başka Bölgede Yaşamaları: Başka bir yerde yaşamamış.

Soyu: Sarîkôr / Keller, Gamçıçı (eşinin tayfası)

Babasının Adı-Soyadı: Velimemet

Annesinin Adı-Soyadı: Safargul Kılıçı

Annesinin Soy: Sarîkôr / Keller

0503111201/1. eu:ðu billa:□i minaf fejta:nir radzi:m biθmilla□ir raxma:nir ra:hi:m.

0503111201/2. gadi:m ðama:nlarda bi ovlon waktumuwð munnon ełli jil owwoł parq ediye:di.

0503111201/3. bu ðama:nla bilən ejləndze□ □klon bilən ar□θ boldzəq gelin birivi:rini görmeje:dile.

0503111201/4. edzełeri, dædełeri, olbr tafija:duula.

0503111201/5. puła:nũ:N ɣujðuɲi men oɣlumo aldzaq dije:diɭe.

0503111201/6. gidip oθo:m muni oɣlɔn ɣujð birivi:rini ɣorme jo:qdi.

0503111201/7. eɖɛ, dæ:de ɐ:ð mu...

0503111201/8. tavaruɤuɣo jetiʃip ɣeʃip oθo:m toj baʃlanlardi.

0503111201/9. oθ□m bir ʒki nefer giderdi.

0503111201/10. bir ʒki ðena:na giderdi, ɣeɭini ɣoerdi.

0503111201/11. ɣo:p oθo:m ɣeɭini ɣorer ɣeɭerdiɭe, □θ□m jene bir ʒki nefer ja:ʃuliq giderdi.

0503111201/12. oɣlɔnũN tarafuɲnan giderdiɭer bulɔr guɖo bolɔrdular.

0503111201/13. olar da tɔwaɤuɣo jeterdiɭer, bermeli bolardular, almali bolardular.

0503111201/14. oθo:m θɔnra:m jene dæ:ni bir næ:ʃe ja:ʃuli yiʃyrip oθo:m ma:l belɭeʃmæyʒe: gidiɭerdi.

0503111201/15. ma:l belɭeʃme dijerdiɭe dæ:.

0503111201/16. oθom giderdiɭer ma:l belɭeʃerdiɭer.

0503111201/17. bir ɣunem b^u ɣuθu:θ ɐ:ðyne giderdiɭe.

0503111201/18. oθom ma:l belɭeʃip ɣeɭenden θonra:ni oθ□m jamaʃka:pɖan ɣeɭerdiɭe tava:fuɣo jeterdiɭe.

0503111201/19. ɣujðũN jeme ma:li belɭi boldi.

0503111201/20. o ma:t buɖyɣe qart ʃa:p bu.

0503111201/21. oθom ɣujðũN ɣeɭin aldzaq tarap.

0503111201/22. oθɔN ʃelpe□ederdiɭe ja:ɣli ʃɔre□biʃirerdiɭe.

0503111201/23. oθom bir ɣunem gidip bir næ:ʃe ðena:na gider dæ:ni ɣ□ɖo tarafuɲa giderde ʃɔre□geʃirerdiɭe.

0503111201/24. bulb ja:luq byræ:rdi|e.

0503111201/25. gel|ine bir, ju ða:tlari ederdiler.

0503111201/26. bir kəjnə□erterdi|e.

0503111201/27. inni, bu da inni tekmi:l gudb boldub.

0503111201/28. oθom jonnon θōnra:ni jamaʃka:pdan jene bir ʃki dæ:ne ja:fuli i:vererdi|e.

0503111201/29. inni bið toj etdʒek, gel|ini alɖaq.

0503111201/30. biðñ inni pułan waχt, æhetimiði bel|æp ber dijerdi|e.

0503111201/31. oθom gujð tarafı da dijerdi bið jetiʃdiyimiðden, jene meθe|em puła:n a:jũn, puła:n ɖununde θið tʃiñũði tʃi□verñ, gelnñiði aluwerñ.

0503111201/32. oθom gelerdi gelin alan, toj eden a:dam, onnon bu ða:tlar joqdi.

0503111201/33. oθom atli i:vererdi|e □vɔlara pılan ɖun, puła:n aji, menñ tʃi□m □ma:r.

0503111201/34. do:θt ja:r ɖarundaʃlaruɔi ʃa:ɖurardi.

0503111201/35. ajlanarduula bulb, χavar bererdi|e.

0503111201/36. biðñ tʃi□m□ð pułan ɖun, gelθin biðñ tʃi□m□ð tʃi|nθuɔn gelinimi alθuɔn dijerdi|e.

0503111201/37. oθom olb da geler ba:χavar bolbdi.

0503111201/38. oθom tojũn ta:ruχi bel|i.

0503111201/39. onnon bir wun əwynʃæ:kden daʃdan da:.

0503111201/40. bir wun əwũñʃæ:k gelerdi|e toj etdʒek əje duʃerdi|er, ondɔn gelip.

0503111201/41. mal ø|dyrʃerdi|er.

0503111201/42. ə:ð|eri □θom naχar ʃami øð|eri biʃirdi|e.

0503111201/43. mun jalı aſpaðxa:ne jo:qdi, ða:t jo:qdi.

0503111201/44. θuɯur ɵldyrerdiſe, gojun ɵldyrerdiſe.

0503111201/45. mi:ma:na gəæ:ræ:k tetæ:rik tutərdula.

0503111201/46. bir wən ga:lardi yjfen mi:ma:nla erti:rde ga:lup, erti:r aɣſam tojun tojla:rdula.

0503111201/47. baɣſ ɟdardi.

0503111201/48. tyɣtyɣ ʃalup, garɯi tyɣtyɣ ʃalup ajdum ajdardula.

0503111201/49. ja: tamduwa guɖzaq biſe ajdum ajdardular.

0503111201/50. jyðy□di:p bir ða:t ojna:rdula.

0503111201/51. gi:ɖze edijɛ:diſe.

0503111201/52. næ:ʃfe nefer tarapma tarap oturup.

0503111201/53. oθom o ða:tla bolɔrdi.

0503111201/54. oθ□m erti:rden θōnra:nı gelip ulɔɯli, atli gelin alma:na giderdiſe.

0503111201/55. ja: daſ ja: jaqi:n i:ſim jo:q.

0503111201/56. oθom ja: da kedzeve ederdiſe.

0503111201/57. dyjã:ŋ yθyne neme jurek ʃalardula, □edzev ɟderdiſer.

0503111201/58. dyjã:ŋ yθyne bedzererdiſe.

0503111201/59. bir gelin aluɖzi iki nefer yθyne minerdi.

0503111201/60. gelini, aruθi gelip gelini mindirerdiſe.

0503111201/61. ðnĩ: ðuundanda næ:ʃfe nefer atli giderdi gelin aldza:.

0503111201/62. oθom jonnon barup gelini alarla da.

0503111201/63. gelini almali b□onθōn uruθgat berip gelini alup □ɣɔmɔli bolonθōn onnon næ:ʃfe nefer atli jonnon bu:ʃluɯa ɟdardi.

0503111201/64. toj jerine gelin gelije:.

0503111201/65. bu:fluaq ondø herkim øwýñfæ gelthe yfæ: ften taj eden a:dam ondø
χalat bererdi.

0503111201/66. χpwwa, erimĩñ ati jøwrχy:ræ: b lθv i:rræ geljerdi.

0503111201/67. oθon gelin gelennen θñ, gøref bolørđi.

0503111201/68. ja: ba:jraκ a:damla tfaκwθi bolørđi, at tfapturardi.

0503111201/69. gadi:mra:q a:damlar da:.

0503111201/70. jø:ne wøref ikiθinnede ba:rđi.

0503111201/71. gĩñnen bajraq berip wøref edip gwi tji tjlɑ:rdula.

0503111201/72. bir, iki wun, ytf wunnæ:ni fol tu:l tfekerdi, inni fu gadi:mqi
ðama:nna.

0503111201/73. toj baflanuþ alu:n:tfɑq iki gun ytf gun tu:l tfekerdi da:.

0503111201/74. owøl daşdan geljerdi.

0503111201/75. uløkli geljerdiŕe.

0503111201/76. bir gun øwyntfæ: juκnan iwlardi da:.

0503111201/77. oθom bir wunem, bir gidze wynni:ðli t b lørđi.

0503111201/78. jene aκfama: gelin alunuþ gelĩ:ñtfæ: gøref b lørđi.

0503111201/79. jene o dñ bir wan tu:l tfekerdi.

0503111201/80. fu inni gadi:mqu ðama:nada munnon ełli jil, munnon øwyntfæ:ki
tojũn taκri:van teta:riki fu dzyredi, χpwwa.

0503111201/81. inni der χa:li χa:ðir bu inniki dzedi htŕe de ajri.

0503111201/82. onĩ ajri dijejli diθek onĩ ajri dijejin.

0503111201/83. infa:lla: jo:q.

0503111201/84. men χudmatta.

0503111201/85. ba:r ettila:atumu men.

0503111201/86. daʃ j□ldon gelipθiŋið.

0503111201/87. tyrkije ja:naq jerden mi:ma:n gelipdir.

0503111201/88. biðŋ weði:fæmið bilɖiyimiði, etila:atum bermeli.

0503111201/89. bilēn ða:duumuði infa:lla: ajdaruθ.

0503111201/90. biðŋ b ɔ:vomuda θuɸja:n dije:.

0503111201/91. inni bulãN jerlefeni b□ irræ□den inni takriven bir ɟi ɟtʃ jyð jil
øwynɬæ:□den bæ:ri bið □nnon ãNũrθuwi bilmeje:k da:.

0503111201/92. irræ:kden bæ:ri θuɸja:n dijēŋ ʃ□ □vã:N a:di θuɸja:n dijip
ga:lupdur.

0503111201/93. ʃu o:vodo θo:ɸi □æ:ŋ təræ:pdir.

0503111201/94. ja:ni a:χu:nluq, θoɸuluq bir.

0503111201/95. ajri a:χu:nluq bir ajri da:.

0503111201/96. bir pi:re baruɸ θo:ɸu ɣ□l□p ʃN øjynne nama:ð øwrenip neme
øwrenip ʃ□nda θ□ɸ□□æ:ŋ təræ:dir.

0503111201/97. ðNã θuɸja:n dijipdirle θo:ɸija:nda ʃo.

0503111201/98. tyrkmen dilinne. θo:ɸija:n ʃudzyre.

0503111201/99. biðŋ ta:jfa:muð gø:klēŋ, χawwa.

0503111201/100. gøklēŋde guruaq ta:jfaθuunnan.

0503111201/101. inni gøklēŋ de ta:jfa ta:jfa.

0503111201/102. ba:jwundur dije:k, guruaq dije:k, begdili dije:.

0503111201/103. inni bið ʃo guruaq ta:jfa:θuunnan gø:klēŋiŋ.

0503111201/104. inni tyrkijede de ǣ:ŋđir biđŋ gurruq ta:jfamwđđan.

0503111201/105. gajǐ ta:jfadan bardur.

0503111201/106. gø:klẽŋ ta:jfaθǐ kǣ:ndir.

0503111201/107. baʃga næ:me mǣ:l□ma:t berejin men inni.

0503111201/108. bi o ta:jl原因nnan menĩŋ bir ǣ:ŋ ettila:atum j□qd□r.

0503111201/109. men bir oğzyre ja:fulǐ dǣ:l.

0503111201/110. taʁri:ven bir atmuf a:ʁara:q ja:ʃum bar.

0503111201/111. kǣ:n bir edevija:t tyr□meni de _vir oqujp myta:laa etmǣ:n
θōŋđǣ:ni ǣ:n bir ānũrlaruŋi bilēmiđ□q da:.

0503111201/112. jø:ne ʃuŋi bilijē:k gø:klen ta:jfa:muđ gurruq.

0503111201/113. inni o:vŋ da bir o:vŋda meθe|em øđǐ næ:tfe ti:re bo:lija: da:.

0503111201/114. gurruqlardandur, ʁawwa.

0503111201/115. inni gurruʁ kǣ:ŋ o:vŋ, bu ta:jdan piʃkemmere barja:nʃa gurruq
dijē:.

0503111201/116. bøjle jǎŋǎqdan baʃlaja: □ymmetĩŋ bæ:rrǣ:yjinde, ʁawwa.

0503111201/117. bu ʁa:ralara gurruq dijē:.

0503111201/118. oθom bunnan ānri gidēŋđe ba:junnur dijē:.

0503111201/119. ba:junnur da gidjē: næ:tfe o:vŋ bolja:.

0503111201/120. oθom bøj|ǣyǐ ǧēŋđē garavalqan dije: bir dzy|yǣ: gi:rjē:.

0503111201/121. garavalqan dije: olbrŋ.

0503111201/122. oθom bu ke|a:|adan ānũri □redi:fe beyǐdili dije:|e.

0503111201/123. baʃʁa næ:me men ettila:at bir...

0503111201/124. neme ʁudmatũŋđa.

0503111201/125. bułari da xula:θara:q ajtdum da:.

0503111201/126. ri:ðaðuini da ki bið biłmejæ:k de awnukra:alari.

0503111201/127. aqlumũN jetip bilib ıatan jerlem folb.

Kaynak Kişi No: 0503111202

Ağız: göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Sufyan

Kayıt Yeri İİB Kodu:

Kayıt tarihi: 30.06.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Bayramberdi Nefespur

İkamet Yeri: Sufyan

Doğum Yeri: Sufyan

Doğum Tarihi: 1944, tavuk yılı

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: İlkokul 3. sınıfı bitirmiş.

Mesleği/İş Yeri: Çiftçi ve hayvancı

Dil Bilgisi: Farsça biliyor.

Başka Bölgede Yaşamaları: Başka yerde yaşamamış, ama işi sebebiyle birçok yeri görmüş.

Soyu: Gırık

Babasının Adı-Soyadı: Gurbansehed Hacı

Annesinin Adı-Soyadı: Halil Hacı

Annesinin Soy: Gırık

0503111202/1. gojun næ:me tæ:ðe bol-øn guði dije: □biðîŋ diŋimiððe.

0503111202/2. əθðŋ guði bolija:.

0503111202/3. bir ja:fa:ja: oθŋm tŋqlî dije: □, ŋŋm tŋqŋldan θŋŋð iŋ ja:fa gidije:, ŋŋð iŋfeŋ dije: □

0503111202/4. onnon iŋfekden θðŋræ:m gidije: øwefŋ bo:lîja:.

0503111202/5. øwefŋden θðŋrø gidije: mǎŋ, ŋhnŋŋ θŋŋrø gidije:, mǎŋramað dije:.

0503111202/6. ju aχurqi ja:fi da maNramað bolija: da:.

0503111202/7. bir ja:f, bir ja:fdan barja: gi:rje:.

0503111202/8. onnon θōN aχurqi ja:fi maNramað dijilje: de, maNramað aχurqi.

0503111202/9. gojunūN da ømry onyʃ, fo bæ:f alti jildan ānrw:q kæ:n dæ:l dæ:.

0503111202/10. gojun χaqunda bi.

0503111202/11. θuɣur da ju: indi tæ:ðe gulla:n waχtuunda ta:na dijilje:.

0503111202/12. inek, χawwa inek.

0503111202/13. inek gullaja:.

0503111202/14. ōNō ta:na dije:.

0503111202/15. ənθōN ta:na bolθa bir ja:fā:Nđan θNrd ɓejfer bɓlija:.

0503111202/16. keɟfer θo:ra bir ja:fta iɓi yʃlɛndzi ja:fda ɓθom mūNō uʃ ja:far dije:.

0503111202/17. iki ja:far dije:, yʃ ja:far dije:, dø:rt ja:far dije: gidiverije:.

0503111202/18. əθōN yʃ ja:far da dzuwa:na bolθa: dzuwa:na dijilje:.

0503111202/19. erkek dʒøŋgæ: da:. oθom urqɔdzi bolθa yʃ ja:fda jene bɓga: gelip øðy inek bolma:ka θa:jwɭja:.

0503111202/20. əθom, ənnon θo:ra:m ju ta:na, ta:nāN wðūNđan keɟfer, keɟjerdən θo:rd iki ja:far, yʃ ja:far dijip gidivermeli bolija: da:.

0503111202/21. o ja:fari gelɛnden θōNra:ni ja:far denilije: da:.

0503111202/22. əθom o θuɣur meθeɛɛm jiɣrimi ja:fa:nuuni gørdyk, χawwa.

0503111202/23. o da juɔzyry eræ:k jiɣrimi gowura:q ja:fija:.

0503111202/24. aɔzali jetmeθe kopræ:k gidije:.

0503111202/25. kopræ:k bu ða:tlar ijmeli ða:tlar ijilije:, øɔdrylyje:, bakwɭije:.

0503111202/26. kəpræ:k bæ:rræ:kde ʃu ʔnũr kæ:n ja:ʃaθa jiɣʔrimi ja:ʃaja: da ʃɪ
øldyrmeθeŋ.

0503111202/27. aɖʒali jetmeθe geðθe ʃo meðenne ja:ʃaja:.

0503111202/28. at da ʃo porumraq.

0503111202/29. o da ʃuɖzyreræ:k at meθeɭem bajtal ɡɪllaja:, ʔnũ taj dije:ɪ

0503111202/30. onɒ bɪr ja:ʃa:n θɪnɾani ɪnɒ ɡɪnɒn dije:ɪ

0503111202/31. ʔnnũn o da jaʃara miniɟe:.

0503111202/32. yʃ jaʃar, dɔrt jaʃar, ʃɪ ja:ʃara minenden θɔnɾo ʃaʃuɭija: at bolθɒ.

0503111202/33. bɔɟleki iθtifa:de ediɭije:n bæ:rki at bo:ɭmaduɾa javi diɭiɭije:.

0503111202/34. olordɒn da iθtifa:de jyk ʃekiɭije:, miniɭije:.

0503111202/35. olɒr ʃu ɖa:ɖdan ʃyri: iθtifa:de ediɭije:.

0503111202/36. bæ:rden ʃyri: ʃu øɟ ðe:k byɖɖe:k gitmæ:ne, jyk ʃekmæ:ne.

0503111202/37. bu ɖama:nlarda: inni bu ɖa:tla galdi.

0503111202/38. maʃʃu:n ʃuɾqdi, wanu:t ʃuɾqdi.

0503111202/39. oðol ɖama:nda buɖzyre ɖa:tlar biɭen iθtifa:de ediɟe:dik.

0503111202/40. at biɭen, javi biɭen jyɪʃeɪɟe:diɪ

0503111202/41. ja ɪer jãñã gidende baʃadi maʃada ja:naq jere gidende atli
giderdik, javuɭi giderdik.

0503111202/42. ʃuɖzyre boldi.

0503111202/43. bulɒ:rda biðŋ mantaxa:muðda dyje jɪq.

0503111202/44. biðŋ dyjãŋ mantaxaθi dæ:ɭ bula:ri.

0503111202/45. dyje bɪr tarafunna ʃɪrraq jer gereɪ dyjã:ŋ ɪɪ jɪq biðŋ
ara:muðða.

0503111202/46. jo:q o dyjæ:ni, bið de.

0503111202/47. bið itila:dummuð dyjede jo:q.

0503111202/48. xawwa, inni f□ma:t inni f□bið, □va: ja□:n ge|en|er □i|fi□mer... neme|er yar.

0503111202/49. faǵal dije:k, tilki dije:k. bular fu o:va: jaki:n fu dere uǵurlarda tafu|ija:.

0503111202/50. ǵom dǵeǵǵe|e yaranda ǵon donuð dije:, ǵaplan dije:, aji dije:.

0503111202/51. bular ya:r, dǵeǵǵe|lerimiðde.

0503111202/52. onom ǵaplan da:ni næ:ǵe raǵam □ma:r a:ladǵa ǵaplan dije:k, ǵuðu| fi:r dije:k, ǵaplan dije:k.

0503111202/53. her ǵajθi ø:ðyne ǵøræ bir dzyθθaθi ya:r. ø:ðyne ǵøræ bir fe□i yar da:, xawwa.

0503111202/54. bulan da munnan.

0503111202/55. awlanja:n ǵu|lar.

0503111202/56. fiǵa:rlǵi jer|erimið de ba:r.

0503111202/57. kæ:ki|□di je:k, xoroðmæ:kijæ:n dije:k.

0503111202/58. ǵuraǵawu| da x□r□ðmæ:□ijæ:n dije:□, biðǵi di|lerimiðde.

0503111202/59. kæ:ki|□di je:k.

0503111202/60. fu ǵu|lar bar biðǵi f□ta:|lar.

0503111202/61. onom dǵeǵǵe|lerde de dereθuǵur dije:k.

0503111202/62. θuǵun da dereθuǵuri ba:r.

0503111202/63. fø:kø ya:r.

0503111202/64. biðǵi awla:n ða:tlarummuð f□la biðǵi.

0503111202/86. jene økyð yl̥en ne dowerdik θaukur yl̥e.

0503111202/87. inni bu ma:t̥ tærektyr yl̥en gofija:q.

0503111202/88. kommajun ori:ja:.

0503111202/89. i:ʃimið ra:χatra:q inni.

0503111202/90. ðæhmetimið a:ðra:q, χawwa.

0503111202/91. o waɾtlar ekin ekerdik.

0503111202/92. kyt joqdi.

0503111202/93. ʃudzyre ekerdik; eker ʃuqar, ɟajdarduq.

0503111202/94. oθom ON iʃin̥iŋ t̥hi dæ:ni el yl̥en pyjɬæ:rdik.

0503111202/95. pyj, pyj dije:rdik da:.

0503111202/96. oni gofɔrɔrduq el yl̥en.

0503111202/97. inni θem ʃuquɔpdur.

0503111202/98. θem θepjæ:k øl̥dirije:k.

0503111202/99. inni i:ʃlemið kæ:n aNθa:tlandi.

0503111202/100. ɟadi:mquɬamuwð oðzyredi, inni buðzyre.

0503111202/101. biððe ekara:nʃuɬuɬuq da burda ʃudzyre da:.

0503111202/102. ekara:nʃuɬuɬa merv̥t̥da: bi ða:tlaram biðiŋ mantakamuwðða, b̥la:ɾda biðiŋ jerlerimiðiŋ øpræyi dijim dæ: θuw jo:q.

0503111202/103. bið arf ɟekije:k, buɾdaj ekije:k.

0503111202/104. æ: hæ:ðirki ðama:nna, ʃu ða:tlar owɔl pa:muɬ ekije:dik.

0503111202/105. dijim ðamanna jaɬun kæ:n jaɬje:di.

0503111202/106. bu ðama:nla ɟuraqʃuɬuɬuq bolija: dijim o ða:tlari ekip bolmaja:.

0503111202/107. garfuð ekijæ:k fu ma:t.

0503111202/108. a: əθom gynevaqan ekijε:k.

0503111202/109. bu ma:θullamwðam ba:r, xawwa.

0503111202/110. hæ:ðir fu arfa, bukdaj, fu gynebvaqan, garfuð, fu maxθula yar da:.

0503111202/111. pamuq ekðzek bolθɒn onθ θuw gerek.

0503111202/112. θuwlura:q jer gerek, gyjɬɬyræ:k jer gerek.

0503111202/113. xawwa, inni tæ:ðe gyłða ɬuqdi, θo:ja ɬuqdi.

0503111202/114. ðira:at da ɬøfelði øɲɬyden øɲ bir bɬkdaj ɬiɬe arfadi.

0503111202/115. inni bulɒr da iða:fa boldi.

0503111202/116. hæ:, xawwa.

0503111202/117. biðɲ fu jaqu:nuwuðða ɬela:la dijip bir ɬæɬrimið ya:r.

0503111202/118. ɬuna ɬir, hemme ða:dumuði gidip ɬunnɒn xaruɬumuði ɬunnɒn edijε:k.

0503111202/119. ru:ðmerræ:miði ɬonnɒn gidip.

0503111202/120. ða:dumuð ɬonθ θatijaq.

0503111202/121. ðat alθaq da ɬonnan getirijε:k, ijmek, iɬmek ða:tlamuði, ja:ɬdan, tywyden, mijweɬerden.

0503111202/122. meθeɬem kertop θoɬɒnlɒrdɒn gidijε:k erti: gidijε:k.

0503111202/123. erti: gidijε: ɬɬnɬta:na ɬenɬi ɬɬtafdɬxari:t edijε: ɬ

0503111202/124. bolɒn dyka:nlamuð ɬya: oturja:q.

0503111202/125. dyjn de gittik, buwn da.

0503111202/126. i:ɬimið ɬo: biðɲ, xawwa.

Kaynak Kişi No: 0503111203

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Sufyan

Kayıt tarihi: 30.06.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Annemengli Durdızāde

İkamet Yeri: Sufyan

Doğum Yeri: Sufyan

Doğum Tarihi: 1942, yılki yılı

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Okula gitmemiş

Mesleği/İş Yeri: Çiftçi ve hayvancı

Dil Bilgisi: Başka bir dil bilmiyor.

Başka Bölgede Yaşaması: Başka bölgede yaşamamış.

Soyu: Şıyh

Babasının Adı-Soyadı: Goşa Durdızāde

Annesinin Adı-Soyadı: Patma Durdızāde

Annesinin Soy: Şıyh

0503111203/1. ata ba:va gelijimið bi b□□vø bið er □vø b□lǵeː.

0503111203/2. gati:raq bolǵaː daː. onnøn gel'jeː, munnøn gelǵeː.

0503111203/3. jãnqı ðenĩ ajduşũñĩð aθli oturøn tajfalar da bar daː.

0503111203/4. inni aθli t̡r̡lan tajfa dijeːlleri bir □vã:N adi b□ljøː.

0503111203/5. θuφjan dejiǵeː, jæ dæ:ne dijiǵeː.

0503111203/6. bið inni fí garadefesujx, fú garadefesujx da:, dæ:demið biðin
xula:ða bulardan.

0503111203/7. hejwere owða:, o maχal beter næ: dzy:rmif.

0503111203/8. ir ðamalla toχθon jyð juul bolupdur.

0503111203/9. ø:ðymið em fú wa:t næ:ffe jařumuaðða.

0503111203/10. şonnon gelipdirler.

0503111203/11. bir ba:j oklu:nũn bir økyðny, bir θauχurni xula:ða tiā:n ja:li bir
ða:t durup şular em bedzeripdir.

0503111203/12. gelifimið inni jyð juullan geşipdir.

0503111203/13. atamuð, edžemiðæ: geřipdir.

0503111203/14. ø:ðymið em fú wa:t jetmifden a:χaraq dijen dženavuu
χa:qfðžyreræ: gelifimið, jøne aθli o:vomuað em ø:ð.

0503111203/15. herkim ø:ð ju:rdi ba:r.

0503111203/16. oðol oturupdur, ata, ba:va.

0503111203/17. jøne gelmif em kæ:n bolija da.

0503111203/18. inni millet gelipdir da:.

0503111203/19. fú porumraq řonnon em næ: zindeyi dijełleri de ø:ðyn biljēn.

0503111203/20. χuda:ja şykyr zindeyi fú a:ka humojni gelidi.

0503111203/21. gatuu zindegimið, cati ønðe bādi.

0503111203/22. hemme avvalqi gynleri gyrryn berθēn, næ:me θorařθān gyrryn
bererin.

0503111203/23. jøne avvalqi, ønki dije:n a:damlamuð biřæ:rele.

0503111203/24. næ:me bir eşidendirin bir tajhan dije'ndirle:.

0503111203/25. økyðli ajla:p bir b□kðoj dowylye'nnir.

0503111203/26. ba:rdur xorðon tarafda da ajla:p dowylyp inni deθja: fūaqupdur da'.

0503111203/27. jonūn bilēn bitfarele aj fīdzire ɔip zendeɣ'i edipmen.

0503111203/28. øðym θo:roʃje'n køjne a:damlardan ej zindeɣ'i næ:dzyre bolipdir, næ:dzyre geʃipdir.

0503111203/29. bir kyjðede θuw funnon jo da:ka ækitmeli.

0503111203/30. funnon ɔm bir o:n litir, inni litir dije:k bið.

0503111203/31. o maχali bir o:n kyrʃye bæ:ʃ kyrʃyæ:ŋ a:di ba:r.

0503111203/32. litiri inni bilije:k.

0503111203/33. funūn bilēn fu da:kda aχsama' ðnmali.

0503111203/34. jene aχsam ɔajitmalī jonnon ðena:na oklān ɔuʃaq bilēn teʃe wurmalī ðana:na bilēn bukðoj oruʃdulb dō'.

0503111203/35. hejwere ðindeɣ'i oðol beter θakutmuʃ jonnon inni øðymyð dokanmuða xuda:ja ʃykyr a:ka da gel'di.

0503111203/36. beter ɔowulandi inni næ: biððe eʃek, ulb bulb ajruildi, o ðatla.

0503111203/37. oðolla ʃ□nnon bir eʃe□li gitdʒe□ b□θñn ʃu waʔt ukroθñn ɔuðul ɔ kinni:n maraðluq bararduq quðul ɔinni:n ɔm næ:m ɔi:ʃ bitirip bolb'.

0503111203/38. i:ʃ bitirip bolmojō' bir a:n neθθe bukðoj orup boljō jæ: bir juχ □d□h getirjē'ŋ ʃ□dzyreræ:□ bakʃa biðñ.

0503111203/39. næ:me xudaja ʃy□yr innæ: b□wa:t □ejwere ɔowudur ðindeɣ'imið.

0503111203/40. bakʃada næ:me ðowa:l θoroθñn da ajduver.

0503111203/41. menñ tiræ:m jānqu tajfa dijenñ bir a:di ba:r da'.

0503111203/42. meθelem tajfamuð aduʃ dije' biðñ, tajfamuða.

0503111203/43. aduſ man:θi atuſ daː. □d ĩnni atuſ dijiſjeː daː.

0503111203/44. bið joκθom □d dijiſjeːk.

0503111203/45. θið pa:rθi:ſe atuſ dijiſjeː.

0503111203/46. ſu ava:be□rĩſ bið neθli.

0503111203/47. ava:bekirdenma:ni:θini ajdajuun.

0503111203/48. θen ne biðe bir kōjne a:dam dijiſ gelipdirĩſ.

0503111203/49. men mũn ha:vir dijeːnde nemeθini ajduſ berejin.

0503111203/50. ava:be□ir dijeːlleri ſi ava:be□ir bir aduſ, □dũn adu ſi, aduſ biðĩſ
tajfa:muað aduſ χpwwa.

0503111203/51. muun daː næ:me aduſluκi, muunũn ānũrθuunna hejwere bir
ulama: ſuqupuður daː.

0503111203/52. ulama: inni ſu waκt mekge medi:nede de ba:r dijeːn jaluq
ab□be□iri, ab□be□ĩrĩſ neθli bið.

0503111203/53. faġat χawwa ava:be□ĩrĩſ neθli bið. ſ□hnon ġem biðĩſ tajfa:muað,
tajfaθuuni ø:ði aduſ gojupuður.

0503111203/54. hejweare bir geſſirimli bir a:dam θøwyp durθo dō bir a:dam
wurſup durθo dō ðnā bir kē:n ġulaκuuni ġalduurma:n.

0503111203/55. hejwere paχli bolup næ:m m□nā ø:ðyni □ejwere uloqa:n neme
θajipdir daː.

0503111203/56. χudaj takala: θøwdyκ θaj θaχipdir.

0503111203/57. bir a:damlar ġaldzan bolijaː daː.

0503111203/58. ſðnð ġøræ ol ø:ðyni aj men dijiſdir.

0503111203/59. tajfa:m atuſ bolθuun dijiſdir. atuſluκi da o:da ġetiripdir.

0503111203/60. ma:ni: ſo boljaː.

0503111203/61. men bi|dʒe□dæ: inni θið gawi bi|me|i.

0503111203/62. gø:k|eŋ bið jøne tajfa fudʒyreræ: dæː.

0503111203/63. inni bið inæ: gø:□|ẽŋæ: inni gø:□|ẽŋ dije|e.

0503111203/64. θertæθer ola: gø:□|ẽŋ inni.

0503111203/65. bi: ava:bekir dije||eri ø:ði dørt ʃa:rja:rla ba: da inni dø:rt ʃa:rja:rlãN ʃŋN bi:ri ava:be□ir de ʃŋhũN inni bið ʃ□ava:be□irĩŋ neθ|i, ɣawwɒ.

0503111203/66. θãNã ajdajum. inni øðỹŋ ãNruθumĩ gawi ma:ni:θini gawi dyfĩŋjeːndirĩŋĩð.

0503111203/67. bið ʃu ava:be□irĩŋ neθ|i.

0503111203/68. baʁʃa bið inni garaʃʃu dijeː□bið ma:ni:θi ba:r.

0503111203/69. garaʃʃu mi||etimið, ʃ□gø:□|ẽŋ mi||eti garaʃʃu dijeː||eř.

0503111203/70. ine jãNqĩ getiren ma:ni:m geljeː deː.

0503111203/71. inni bið dijθek̥ aduʃ dijeːn munĩ daː dijd̥im.

0503111203/72. garaʃʃĩ dijenĩŋ ɟem bir garaʃʃu dijeː||eri.

0503111203/73. bir a:mraʁ ɟem a:dam bolmali.

0503111203/74. a:m ɟa:dam ø:ðỹŋ bilijẽːŋ.

0503111203/75. bir æj θenæ: bir gara θuʁuʁ ja:l ɟijlje de ʃŋN ja:laq.

0503111203/76. biðĩŋ ʃu gø:□|ẽŋ mi||etimið beter j□wɒʃdur daː.

0503111203/77. beter juwɒʃ mi||etdir, bir ɟem gelmiʃe□b□lθɒ da bulɒr beter ɟɒwi ɟører.

0503111203/78. onɒm bulari fudʒyre tajfaθi, bulãN fudʒyre.

0503111203/79. biðki buðʒyre her tajfa ba:r.

0503111203/80. meθe|em bi joqori gaj tarafumawð ba:r, olbro jene ø:ð guruaq bajuundur dije'ljε' olb.

0503111203/81. olb inni guruaq bajuundur.

0503111203/82. funnon fi piſy'em mirden ānri geſθēſ guruaq bajuundur, bæ:rθi gø:k|ēſ θajulijε'.

0503111203/83. inni guruaq dijeni ſu arala janqur: gø:k|ēſ ſu, guruaq ſu:r.

0503111203/84. ſu a:ralara ſuðzyre gojuupdurlar meθe|eñ.

0503111203/85. baſſada meθe|æ:ſ bolθo onno θo:roſ.

0503111203/86. næ:me olðn ni:rde oturonuwi biðſ gø:|ēſimiðæ: ſu j□wurtde bolmali.

0503111203/87. bizſſ gø:k|ēſimið ſu wutden ſſuqup gitmæni.

0503111203/88. men ſem køjne a:damlardan bir oturamda θo:roſja'n θið nirede □ð□ nirede ðindeyji etdſſið, nirede b□d□q bið.

0503111203/89. ajkæ: jurt|e' ba:r.

0503111203/90. bøj|e bolupdur, øj|e geſſipdir.

0503111203/91. j□q biðſſ gø:k|ēſimið.

0503111203/92. ſu oturſi, oturſiſu oturon jeri.

0503111203/93. o maχali bir ðamanna χaðzi oχuuldza:n, o bir ða:t bolija'.

0503111203/94. bir øj o:va bolija'. on bæ:ſ øj dæ:|.

0503111203/95. inni bolupdur χudaja ſykyr bæ:ſ jyð øj.

0503111203/96. ſu on bæ:ſ øj herkim o maχali maldar, erim □l gſſ jer|erde oturuveripdir|er.

0503111203/97. bulor θyγſmæ:ndir hiſ jere.

0503111203/98. biðſſ ſi etra:vi ſuðzyreræ:k.

0503111203/99. ol baḵṣa jerl̥ere gidip baḵṣa jerl̥erden gel̥en miḷḷet dæ:l bulo.

0503111203/100. ø:ð ju:r̥di, aθli ø:ð.

0503111203/101. i:tijaḷḷuq, tiḷa:ntṣuḷuq gyrr̥ỹṇ mi?

0503111203/102. tiha:ntṣuḷuqda næ:me ʃu waḵta: ʁudaja ʃykyr næ: hemme weθa:julla ʃuqupdur.

0503111203/103. ja:ʃulla da dur:ðil, dzuwa:nla da dur:ðil.

0503111203/104. bu wa:t̥ a: hemmeθi ʁudaja ʃykyr depd̥eṇ bolduq.

0503111203/105. bir maḵalla dzuwa:nla men ʃu wa:t̥ jet θekgið oḷlum ba:r̥di.

0503111203/106. meθeḷen θ̃eṇḷi ba:r̥.

0503111203/107. bæ:ʃ, alti oḷul on oḷul.

0503111203/108. bulāN hemmeθi giderdi bir hektar jeri hemmeθi oraḵ ormana giderdiḷe.

0503111203/109. inniki o ca:ldi.

0503111203/110. jāNq̃ ʁajdanum bir k̃j̃ðe θḷw biḷen jedi a:dam ʃḷ daḵda ḷroḵ ʁord̥oḷq bolθa ðindegini jāNũda bira:ðd̥zuq ajtdum daː.

0503111203/111. olari ʁudaj taḵa:laː biðe gati ʃi a:ḵa hom̃j̃ni gel̥di, gati baḵuḷladi.

0503111203/112. biððe kyj̃ðe de gitdi jḷḷθom ḷyj̃ðe dijeːḷḷeri biðṇḷi jāNqi ʃḷḷyj̃ðe.

0503111203/113. wurθōN d̃owyl̃ijeː.

0503111203/114. jo:l̥da ʃa:ḵala gaḷṣurur̥p θuwmuð ʁam d̃okylyp ḷatan jer θuwθuð ʁam gelaːḵar biðe o.

0503111203/115. maḵal da:ḵ mi næ:me θuw joq.

0503111203/116. inni bu waḵt ʁudaja ʃykyr θḷw ø:ð arqumuðð̃a ʃi:rtowla:b̃ ʁoturiq.

0503111203/117. toqqoʻjdan rutxanalamuʻd aqmaʻdʻdi.

0503111203/118. ʻuʻw joqdi.

0503111203/119. tihanʻfuluʻn gyrryny judzyre ʻuʻ:jndi.

0503111203/120. jãñ ajtdim ʻʻl tiʻanʻfuluʻq dijenleri ʻvãñ iʻʻinde eʻʻiʻf eʻʻip bolmajaʻ.

0503111203/121. tihanʻfuluʻq xoʻl xudaj takã:la: bijejva:na gojupdi.

0503111203/122. folbri ekmeʻli.

0503111203/123. o:vñ ortaʻʻunna ma:l ba:r, gara ba:r bolmoʻja:.

0503111203/124. onno ʻʻ ekerã:ʻʻluʻq ʻʻ jatallari ʻʻ a:ʻʻarup ʻbatalla ʻʻulara gider.

0503111203/125. ertir biʻlen men ʻdenã:nam biʻlen gider ʻʻaganna jãñqĩ dijeʻn, xuwdiʻlejeʻn dijeʻ.

0503111203/126. ʻallanʻʻãka ʻalar bir ʻki ʻajtan xuwwiʻlã:rdiʻler, jatardi.

0503111203/127. onnon jãñqĩ ʻdindegijdi.

0503111203/128. teʻʻe wurmali pamuʻqdi.

0503111203/129. o maʻxallari pamuʻʻi teʻʻe wurup xuʻla:ʻʻa ʻʻ ʻuʻdʻul ʻkinin biʻd ʻajdarduʻq.

0503111203/130. inni geʻlip næ:me bi næ:me ʻmeʻli, ʻʻoreʻʻbiʻʻirmeʻli.

0503111203/131. mũñã bir tãññũr tʻwi dijeʻ ʻjãñqĩ nemã:nãʻ goʻrendirĩ.

0503111203/132. goʻrennirĩđ ʻiđ xudaja ʻykyr hemmeʻini.

0503111203/133. ʻʻ miʻlletimiʻde ba:r.

0503111203/134. kəwʻʻa:ri tarafda tamduʻra o:ʻd ʻaluʻp ʻʻoreʻʻbiʻʻirib ʻtu:rla.

0503111203/135. men goʻryjeʻn ʻʻ fiʻlmde neme ʻ: uradiʻj.

0503111203/136. jonnon geʻlerdi, baʻʻzum geʻlerdi.

0503111203/137. inni næ:ʃu tamduur o gyn batupduur.

0503111203/138. jãnqĩ edʒemið faχu:r ø jððen ʃøp[æ:p bø jððen ʃøp[æ:p tamduura o:ð θalup alti θa:n ʃøre□biʃirer øje getirerdi.

0503111203/139. mũnð næ:m ʃboldi.

0503111203/140. inni θa:kat, θa:katĩ bi|meðdik.

0503111203/141. θa:kat o:n bolupduur, onbi:r bolupduur.

0503111203/142. jene jatja faχu:rla erti jene ʏitme|i.

0503111203/143. ðindeʏĩ ðŋ□ geʃel[leŋ ogulðzan.

0503111203/144. χudajðza:n jøne a:ka ge|di.

0503111203/145. hemme ða:t perewa:n b□di bi|ðze□dæ:l

0503111203/146. owwøl bula perewa:n da bolθa jo:qmuʃ, beri|mejeˈmiʃ.

0503111203/147. bu taja jetmejeˈmiʃ.

0503111203/148. biðe ʃu nevite ra:ði nevit jetmeðdi.

0503111203/149. inhe ʃudzyreræ:k okulðza:n næ:me tiha:nʃʏulwq da ʃudzyre inni χudaja ʃykyr veθajwł ʃʏuqdi.

0503111203/150. iʃimið ãnθa:t barja da kymma:jinmið orjə χaɤðzaχaðwanna alĩjaˈ getirip qafu:muðə dyʃyrip berjeˈ.

0503111203/151. ʃu waktam bi: gelnimiðĩŋ aχð ʒra:ða ʃu waktam.

0503111203/152. jãñĩ da gyrrĩŋ e:jmen di:dim.

0503111203/153. men næðzyre χuda:ja didim ðŋ□y iʃ edip dokuruw ara:ða tutupdi.

0503111203/154. bið øjde jatan jerimiððe ɔaðχuun alup barja:.

0503111203/155. ine gelnimĩŋ bi:ri ara:ða t□t□pdi, ʃ□wakt.

0503111203/156. ɔaðχuun da χowa: ara:ða da ʃudzyredi.

0503111203/157. ʃu ara:ða da alla ø:ði a:dama guwat berðzek bolθo muda:m
θalqumʃuɫuq ja:naq bolʃja:n bu oʁulðzan.

0503111203/158. ʃuni aθlan θuwθamaðduɫa, a:ðʒuqmaðduɫa.

0503111203/159. jene aʁʃam aʁð ʌʃʃar bolθrdi.

0503111203/160. i:jer jene de, jene ertir neθi:p bolup dānda:n tʃrʃp jene i:jer iʃʃer aj
ʃu bir a:j ara:ðani benne ʒudajla tutθrdila.

0503111203/161. oðɔlda ʃu dæ:p deθtur næ:me.

0503111203/162. ʃu herkim tafandʒaθuɫnnan gyrrʃŋ berðzek bolθam a: dæ:p deθtur
biðŋ tywi dijen ða:tlara: ʌwɔlla bʌmθðði ʌerʃim bir erti:r tʃrʃr.

0503111203/163. biðŋ tyrʃmen tawuqlamuð ba:r da:.

0503111203/164. o maʒal her øjde ba:rdi.

0503111203/165. ʃoni alti gynnen, jedi gynnen ru:ða gelje di:p bir dʒyjdʒe
baθurarduɫar.

0503111203/166. bir towuɫn ʌu:ðuɫnnan on ʃi dæ:ne dʒyjdʒe bʌθrdi bir ʌk ydʒ ʌ
a:jdʌn.

0503111203/167. o jeterdi ʃuni: ʒuraθuɫnnan øldyrer i:jerdiʃe biʃæ:reʃe.

0503111203/168. olθ o maʒal θatuɫ alma buðʒyre dewʃetimið min ja:li towiq
toʁθɔn jo:qdi dɔ:.

0503111203/169. herkim øjde ðindeyʃi:di.

0503111203/170. inni ʒuda:ja ʃyʃyr bʌ waʁt ʌemme i:mitʃemið dewʃet biðe
berib ɔtu:ʃi.

0503111203/171. θuʁur da θaqlamajaq inni dæ:mi ʒudaja ø:ði hemme
qatuʁmuðʒa ʃæ:yʃem kæ:rha:nalar ba:r.

0503111203/172. i:ʃʃe bu waʁt ānθa:t ʒʌdaja ʃyʃyr inni de ānθa:t bolθwθθuɫ.

0503111203/173. munnθn bu ta:ja juwirt paraʒattʃuɫuʁmuð ʒowuʃuɫuq.

Kaynak Kişi No: 0503111204

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Sufyan

Kayıt tarihi: 30.06.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Gurban Tagan Nefespur

İkamet Yeri: Sufyan

Doğum Yeri: Sufyan

Doğum Tarihi: 1943

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Okula gitmemiş.

Mesleği/İş Yeri: Çiftçi, hayvancı ve gıcakçı

Dil Bilgisi: Başka dil bilmiyor.

Başka Bölgede Yaşaması: 5-6 yıl Tahran'da işçi olarak çalışmış.

Soyu: Gırık

Babasının Adı-Soyadı: Bayramdurdı

Annesinin Adı-Soyadı: Ohi Gurbanzade

Annesinin Soy: Gayı

0503111204/1. bu xaqta næ:me.

0503111204/2. næ:me medirθe uyurnθ aθlan gidemaq.

0503111204/3. medirθe də:dem jollamadı meni.

0503111204/4. munnan el[i jedi jwł øwinθe da:ne ge[di.

0503111204/5. ævvel da:ne ge[di.

0503111204/6. ol u'lu cardaʃumwəð bajram ge[di, xadzi ol.

0503111204/7. edʒba:ri' oqodı bæ:ʃ oqıjp tamam edip kela:[a ge[enne kela:[ada onna medirθe tama:m bolma:ndi.

0503111204/8. xaðir baflapduurla'.

0503111204/9. alti, jedi:ni meðelen.

0503111204/10. o da aj inni bldzag gæl li:p.

0503111204/11. bu nuri xadzi ataθi anaθi joqmuʃ.

0503111204/12. oni dewlet edzba:ri gidiveripdir de ol oquw bilēn sekgið kila:θ gadimi' oquw:p tama:m edipdir nuri xadzi.

0503111204/13. onnon men øðym ba:rada næ:m men cadi:m bið takri:ven on ja:ʃumwðða meðenne bu tajlardan jo:l joqdi, xatda maʃʃi'n jo:qdi.

0503111204/14. bir muka helejīŋ ʃaʃaθi boldzag bolondø jedi gun øjde oturan mu:ʁoløri bolordi.

0503111204/15. onnon θõñ a:xurda da wa:j øldym, da:ð øldym.

0503111204/16. ŋoni a:xurda da ʃ bir, gara tyfēŋ bilēn ʁri:nʃa gelip øjīŋ gapdalunnan.

0503111204/17. pa:rq eder de atar gøjvererdiŋer ŋonnø.

0503111204/18. beden ʃul boljø mi næ:mmi oqløjø da oθom ʃñ bilēn dʁorolja.

0503111204/19. men inni næ: porum gyrryŋ bermeli.

0503111204/20. nedzire gyrryŋ bermeli men.

0503111204/21. ajdum θa:ðam men munu:mũñ uʁi bo:lmadi men.

0503111204/22. bir uθθa:da da:ni gitmedim.

0503111204/23. ilki ækardo:n aldum.

0503111204/24. mun na bu tajlarda uθθa:di jo:q gitmæ:næ di:p nut bir ða:di ba:r.

0503111204/25. jø:ne xatdza xatdza oni en bilmejenki, medirθæ:de gidema:q.

0503111204/26. ða:ð baʃ ʃaqaarmali onom oni ajurdum.

0503111204/27. ɠʷɔɖʒaq aldum.

0503111204/28. i:r bɪr heðɑ:r θi:θed tʃel dɑki bo:lmalɪ.

0503111204/29. o mu:ka muni ɑjuur dijdɪ.

0503111204/30. onɪ bɪrɪnɛ bɛrdɪm.

0503111204/31. o tɑjdɑ ɣɑɖʒɪ pɑfɑj dijeː bɪrɪnɛ bɛrdɪm.

0503111204/32. ʃɔ̃ɴ øjinne bɑ:duur, ʃo.

0503111204/33. o dɑ jɪyːrɪm, otuð jɪl tʃaldi.

0503111204/34. o dɑ ɠʷɔɖʒɑqʃɪ bolviɫmedi.

0503111204/35. ɑrɑðmæ:met ɫel̥tæ:ŋ ɠʷɔɖʒɑkɯdɪ ɠɫw jøren ɠʷɔɖʒɑkɯdɪ jetmiʃ tymeɛ aldum ʃonɪ.

0503111204/36. erteθɪ bɑkʃuɫɑ gelɪp ɠɑðɑɣ pãɴ dɑki pɑɣi:r ɑllɑ: ræhmet etθɪn.

0503111204/37. jørde ɑrɑ:ð ɡi:ddʒæ: ɠɑ:llɫq di:p dɫrda, bɛrɑ:ma edʒrɑ: etmel̥ɪmiʃdɪk.

0503111204/38. rɑ:djow ɡyryːɛnde.

0503111204/39. innɪ mǎɴǎ ɠʷɔɖʒɑkɯnɪ bɛr dijeɫɫe ʒɑɫbɑrjeɫɫe.

0503111204/40. mɛn ɡel̥dɪm, øje ɡel̥dɪm derrew ɠʷɔɖʒɑqʃɪ bolɫkɑjdʒɑq ʒɑ:nɑq dɑ.

0503111204/41. bɛrmedɪm ɑɫwɑ ɠɑjɪtdɪm onɪ.

0503111204/42. jetmiʃ dæ:ne bɪr tymeɫɫɪk ɣɑ.

0503111204/43. onnon bɪr ɠɑʃɑr deʒɪp bɪr ojuun øjnɔjæduq bið ʃu tɑjdɑ.

0503111204/44. ʃonɪ ø:ðym.

0503111204/45. ʃɪɖʒɪre t̥dɪm dæ:ni bɛɖʒɛrdɪm ɡoʒdum.

0503111204/46. bɪrɪ ɠɑʃmɑɫɪ tɑrɑfɪ, bɪrɪ toʃɪ wɪrmɑɫɪ tɑrɑfɪ.

0503111204/47. ʃunɪ ɑɫũɴ ɡɪdɑkãɴ bɫɫmɑθɑ.

0503111204/48. jø:ne bir a:dam, beled a:dam janũnda b◌lmali b◌ljja:.

0503111204/49. oni indi galupdur.

0503111204/50. vø:ð kel[ã:ŋã ga:lli her tarafuni on a:dam etðzek mi?

0503111204/51. bæ:f etðzek mi?

0503111204/52. iki dæ:ne ðafaθ gojðzaq mi?

0503111204/53. gojðzaq ɣæ:lm̩i?

0503111204/54. onũN bi|en.

0503111204/55. aj men ɪtʃ ʈta:dũN ja:na barup bolmøtda bi|medim.

0503111204/56. men øŋẽ gidivi|medim.

0503111204/57. æj øwrenb øðzyre dæ: jøne bir ʃala mulara:q jøne ø:ð gøwnim ɣoʃ edijeˈn.

0503111204/58. baʃʃulan ja:na gitθek cow bolørdi.

0503111204/59. cow bir ðæft ɛdedĩŋĩð.

0503111204/60. ʃu wa:tlam cow baʃʃuθi i:ra:nũN ʃ◌ raɣi:m ɣu:wali dijele ɪNð.

Kaynak Kişi No: 0503111101

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Temirkarakuzu

Kayıt tarihi: 30.06.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Abdulmecit Rehimî

İkamet Yeri: Temirkarakuzu

Doğum Yeri: Temirkarakuzu

Doğum Tarihi: 1969

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: 9. sınıfı bitirmiş.

Mesleği/İş Yeri: Beden Terbiyesi İdaresinde ve köyün spor merkezinde çalışıyor.

Dil Bilgisi: Farsça ve biraz Azərbaycan Türkçesi biliyor.

Başka Bölgede Yaşaması: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Gırık – Gerkez (alt tayfası)

Babasının Adı-Soyadı: Abdisuphan

Annesinin Adı-Soyadı: Nurbeyke Hani

Annesinin Soy: Gırık – Gerkez (alt tayfası)

0503111101/1. bismulla:χurraχma:nuraxu:m.

0503111101/2. men oðol dzaχa:t Ɂeʃa:warzi.

0503111101/3. bir kila:θ gojdi.

0503111101/4. bi:ka:r a:damla i:ʃli bɁɁɁr ja:naq bir Ɂila:Ɂ zænbɁrda:ri dijip jæ:ni eθeɁ θineg θaqlamaq.

0503111101/5. bal θineg θaqlamaq.

0503111101/6. fu mo:ruṭṭa gojduḷa gojallarunnān θēN pi:fēmer dijæn o:wəθunna gojduḷa.

0503111101/7. men ǧm ſonnan næ:me bi:ḷa:r a:dam gitdim ſēN ḷila:ḷuna.

0503111101/8. ittifaǵæn bu ǵiḏḏe doḵanuum ba:rdi, ǵu:ǵḏ doḵanuum ba:rdi, a:ḵalam ba:rdi.

0503111101/9. buḷara da ḵawar etdim geḷiṅ diǵip ſǵjle bir kila:sla: ba:r.

0503111101/10. on mæ:f ǵynḷi:n ǵaw ǧm diǵdim.

0503111101/11. hem bir muḵda:r biḏim ø:ḏ biḷe:n ittilaʔa:tlaruumuḏ kəḑeḷe.

0503111101/12. jæ:ni θineǵ mo:ruṭṭa næ:m ǵi:fetmeḷi, θineǵ næḷiḷi θaqlamali, fu mo:ruṭṭa biḷeḷiǵ diǵip nem ǧetdim θineyʔi.

0503111101/13. ſonnan gitdim kila:suna.

0503111101/14. kila:sunnan θēN geḷdim.

0503111101/15. tæ:ḏeden bir kila:sa bardum.

0503111101/16. kila:sda kila:s gutərdum.

0503111101/17. nomra:m ǧm ǵawuḏi.

0503111101/18. on ǧm mānā bir ǵæva:ḷi berdiḷe ḷi θen θineǵ mḷruṭṭa baḵaruǵjāN θen θineǵ θaqlama:na.

0503111101/19. hem ǧm dēwḷet tarafunnān bir wa:m alup bir θineǵ θaqlama:na ḵaqūN ba:.

0503111101/20. modǵævvæz berilḷi.

0503111101/21. ſonnan geḷdim.

0503111101/22. bir yḷf dæ:ne kynde alduum θatdum.

0503111101/23. dæ:neθini jyʔirimi tymennen.

0503111101/24. yḷf dæ:ne kyndæ:m bir juḷ isfænd ma:da.

0503111101/25. jænī ja:ða bīr a:j ga:lānda.

0503111101/26. ja:ða bīr aj ga:lānda gitdim kyn dæ:ni θatun aldum.

0503111101/27. jiyrim tymennen yf dæ:næ:ni altmuſ tymen.

0503111101/28. θōN θineg kōfēldi.

0503111101/29. θineg kōfēlende de næ:metje bu beſ ǵjurja.

0503111101/30. jæ:ni θineg bīr kōfēlennen θōN me|eke ſuqija' me|ekede mædzbu:r bolija'.

0503111101/31. ol kyndedæki|e ſuquw ǵitme|i bolija:.

0503111101/32. ſōNθ beſſe dijilje.

0503111101/33. beſlern ǵlup baſka bīr kændu:lerde qojdum.

0503111101/34. onnon kændu:lēſ iſinde juwōſ juwōſ bīr kynde yf kynde boldi.

0503111101/35. alti kyndæ:m ba:r di neme.

0503111101/36. yf kyndæ:m ba:r, boldi alti kynde de.

0503111101/37. ſonnon θineyji nemetdim.

0503111101/38. θinēſ i:ðine dyſdym.

0503111101/39. inde tæri:bæn jetmiſ, θeyθen, jyð dæ:ne, jyð bīr dæ:ne kynðæ:m ba:r ſu waxta tēſ.

0503111101/40. getirjen ja:ða tēſæ: ſu ø:ð o:wō:mwðða θaqlajan.

0503111101/41. ja:ðdan θōN ǵm ertijen e: ða:w dijen bīr da:rwumwð ba:.

0503111101/42. dʒēŋēllik jer.

0503111101/43. ſo dʒēŋēlde θaqlajan.

0503111101/44. onnon θōN ertjen gyllyda:κ dijen bīr jer ba:.

0503111101/45. gyllyda:κda θaqlajan.

0503111101/46. jo: e: gunevaqar ba:r.

0503111101/47. jæ baʃka guʎle ba:r.

0503111101/48. tæbiʔi ʃu mærtæʎerde gø:ʔiʔeren gylle ba:.

0503111101/49. ʃolõN bir boʃãnrã:q jerle bolθn ʃu ʃððe ertip resi:f jo:lũN guraθunda jæ bir derãŋ guraθunna, jæ dzẽŋŋẽliŋ guraθunna gojwjan ʃo ʃððeʃa:duw gurija:q.

0503111101/50. ʃo ʃððe ʁavarda:r bolwb ʃotwrija:q da:.

0503111101/51. ho:p θen.

0503111101/52. eθel, bir mantakada eθel bolθa onũN bir mantaka:nũN nemeθi bolija:, æθeli bolija:.

0503111101/53. jæ:ni kuʎli gylleŋ maða:θi bolmaja: onda.

0503111101/54. θen j□rt bi j□rt eweð etθẽŋ, jerini eweð etθen her mantaka:nũN bir guʎa ba:r.

0503111101/55. her mantakanũN bir tæbiʔæti ba:r, ʁawa:θi ba:r.

0503111101/56. sineʔie dyʃiʔe:.

0503111101/57. ʁowa her nækat θowra:q jer bolθa, gylʎi ʃæ:ŋræ:□ jer ʃ□jðæ: ʃyitẽŋ ʃem eθel cawi bolija:, hem θinẽŋ cawi ga:lija:.

0503111101/58. bið bali ʃrɔqdan θõN, orɔqdan bir a:j θõN bali alũja:q.

0503111101/59. juʎda iki defe bið alija:q.

0503111101/60. e: dø:rt, bæ:ʃilindʒ a:j bir alija:q.

0503111101/61. juʎũN bæ:ʃilindʒ a:ji.

0503111101/62. juʎũN bir ʃem altuʎlandʒ a:ja golaj gynevaqar ni:rde ʃæ:n ba:r, ʃõNã ertije□

0503111101/63. ʃon gynevaqardan baθum alija.

0503111101/64. gynevaqarũN ƿam hem gærde dijel[eː de ƿem gynevaqarũN ƿiʁidi
gawi tutmaq yʃyn eθel θineg gærd æfʃaːni ʃetje.

0503111101/65. gærde[er]in neme ƿhnan ƿNð geʃʁip ƿem gynevaqar gawi b[ɔ]ijaː.

0503111101/66. hem æsel ƿem bið kæːn aluʁ biljek.

0503111101/67. ʃõN gynevaqarũN ƿem ʃæ[di ɛ ƿem gærdeθθe se daː.

0503111101/68. oni θineg bal juʁnaja.

0503111101/69. onũN ƿam jaruθuʁ alijaq jaruθuʁ da ɟuʃ iːmitine ɟojijaq.

0503111101/70. kynde[ẽ]ŋ jaːruθuʁni ɟuʃ iːmit gerek de.

0503111101/71. bal θineg ɟuʃ aʃi ɟu[ɫ]joːq.

0503111101/72. ɟuʃ aʃi ʃol yʃʁen aːðuːkalaruʁnan iːme[ɫ]i ballaruʁnan iːme[ɫ]i.

0503111101/73. θyjdʒi θu joː θu berijen baːr.

0503111101/74. olaː bolmija daː.

0503111101/75. ɟuʃ aʃi θineg oni aʃuʁ bilmejeː.

0503111101/76. ɟuʃ aʃi θineg[ɛ] bɪr top jaːnaq boluʁ kyndeθinde durijeː.

0503111101/77. ʃol bal θineg[ɛ] yʃʁip durijaː.

0503111101/78. ʃu ɟaðkuʁna deʃʁip o bal juʁmʃaja onnõn iːje[ɫ]eː.

0503111101/79. ʁudaj taːʔaːla bulara bu ʁulli ʁu[ɫ]kat beripdir ki bæː[ɫ]i ʃu[ɫ]a
ɟaðuʁ.

0503111101/80. ʃo ɟaðan iʃʁe ri ɟiːrip neme θowuːdʒaq bolθa θowuːdʒaqla daʃuʁna
ʃu[ɫ]aʃijaː.

0503111101/81. onnõn θõN hem æsæ[ɫ]iŋ kadu[ɾ]luʁna deʃʁip eθel baluʁmuð
juʁmʃajaː.

0503111101/82. juʁmʃannan θõN eθel θineg[ɛ] ba[ɾ]uʁ juwɔʃ juwɔʃ aluʁ taː jaːða tẽŋ
ʃoni ʃøːdi[ɾ]p iːje[ɫ]eː.

0503111101/83. øðine gøra: j taʔala jaradurpduur.

0503111101/84. bið eðel baluuni barurp alija:q.

0503111101/85. ðo:r edip alija:q.

0503111101/86. ſoni alðaq bolamudðaða biði gelip ðoqijala daʔ.

0503111101/87. ðenĩj øjỹnden bir ambaruĩndan bir ða:t alðaq bolðam næ:m ỹf ederðĩj.

0503111101/88. tajaq bilēn w̄rarðũN, ða:t bilēn baſarðãN.

0503111101/89. ola da gelip bið ðaqurjεʔ.

0503111101/90. bið, bið yſyn beðgermejæ xa!

0503111101/91. øði yſyn beðgerijε:.

0503111101/92. bið ðo:r edip alija:q.

0503111101/93. oni ola a:ſ galmað ja:laq her jerde gyl bolðo ba:jat jerini do:ldurmal ỹa ambarlaruuni do:ldururp gojmalĩ i:mit guſuuna.

0503111101/94. kæ:nræyʝ ỹſlemeli onno ſðN xa:turi yſy:n o mantakadan o mantaka: ertiljæ:.

0503111101/95. ſonũN xa:turuuna.

0503111101/96. guſ a:ðu:kaðuuni i:mitini y:ỹſrip gojðuun eðel ðineg.

0503111101/97. mini øwinſæ: bir baluuni alamudðaðan ðĩN mini getirijεʔ.

0503111101/98. øð ta:nuſlam ba:r.

0503111101/99. mukallam oklalla ba:r.

0503111101/100. nemele ba:r.

0503111101/101. ſĩ eda:radaqi i:ſlejen tanuſlam ba:r.

0503111101/102. ſolar bilēn nemetjeð.

0503111101/103. folara berijen.

0503111101/104. xulaθa ballam fo θatijan □lli edip θatijan ba:ðara ertjen.

0503111101/105. ga:plarumwð Ʒem bir kilu, bir kilu dijθe bir kilu gujja:q.

0503111101/106. iki kilu dijθe iki kilu ga:plamwð ba:r.

0503111101/107. bir kiluden tæ: bæ:ʃ, o:n kiluwe barja:nʃa ga:plamwð ba:r.

0503111101/108. ʃōnā gujuw berijeʻk bið.

0503111101/109. næ:me i:ʃimiððe her jerde i:ʃiŋ doʁri bolθa ða:dũŋ Ʒem gawi bolija:.

0503111101/110. balũnā eyjer θen ʃōnā θēŋ di:miʃiŋ ja:q θy:jɔzi θu: berilθe o balluwqdan gaʃja:.

0503111101/111. mærdym xudaj taʻʔala bali derma:n yʃyn guranda da ajduwpdur.

0503111101/112. gura:n keri:mde de ajduwpdur.

0503111101/113. ʃi bal derdiŋ derma:ni dijip ajduwpdur.

0503111101/114. bið o bala bal θinege bið θy:jɔzi θu: berdʒek bolθoq.

0503111101/115. o hił Ʒetɔzek o neme bolbr.

0503111101/116. pi:θ i:ʃ, gawi ða:t dæ:l.

0503111101/117. jæ:ni mærdym derma:n yʃyn alija:.

0503111101/118. bið de merdyme jæni derma:n bermejeʻk, dert berijeʻk.

0503111101/119. gand kæ:n i:θeɭe gant meriðʃiɭiyi tutija:.

0503111101/120. xa:la fo hiɭi.

0503111101/121. baʁʃa jæ:ni i:ʃiŋ b□θa xudmatũnda men.

0503111101/122. a: ba:ʁ m□reɔde næ:me øŋŋnnen piʒa:mberi iɭa:m bir ɡun rava:jatla ba:r.

0503111101/123. pija:mberi iϑla:m bir maða:rlũN gapdaluundan geʃip baranda bir gawurda aða:p ba:muf ʃõN dy:βyne ertip, bir dæ:ne akaɖzũN ʃu:wiguuni aluwp øtyrypdyr daː.

0503111101/124. jæ:ni biðe ʃun dijdʒek bolijaː.

0503111101/125. pija:mbær bize de akaʃ eĩŋ ʃmaðarluwq bϑθuun her jer bolθuun.

0503111101/126. akaʃ eĩme|i ðaːt.

0503111101/127. akaʃ ɣowanũN oqθiʒen berijæː.

0503111101/128. ɣowa:ni øweð edijeː.

0503111101/129. onũN køleyeθinnen istifa:da edijeːk bið.

0503111101/130. pejda:lanuwp bilijeːk.

0503111101/131. jarfaʁuunnan pejda:lanuwp bilijeːk.

0503111101/132. tut bolθo onũN jarfaʁuuni pi:le dijæn bir kirmi æbri:ʃem dijeːle, pi:le dijeːle.

0503111101/133. ʃona ɣerijeːleː.

0503111101/134. onũN jarfaʁuunnan istifa:da.

0503111101/135. akaʃũN indʒir bϑθa ũN mijweθinnen iji|ijeː.

0503111101/136. tu:t bolθa mi:we ũem mi:weθinnen ũem jarfaʁuunnan iji|ijeː.

0503111101/137. zejtu:n ũem ki bolθa næ:me ɣuda:ji: taːʔala wætti:ni wezzejtuni dijæ.

0503111101/138. jæni ʃol akaʃ, indʒir bilæn akaʃa indʒir bilæn ðejtuni qaθam iʃipdir.

0503111101/139. pæs akaʃũN bir nemeθi bolmali, hekmeti bolmali ki ɣudaj taːʔalada ʃolaro gasam iʃipdir ki bið akaʃ ekmek θynnnet aslæn biðe.

0503111101/140. men øðim ala:ka:m bi_kaðri: kæ:n ki akaʃlarũN o bir ʃu:fiʁunna alu:p oβi:rine nemedijen ʃep|ejen.

0503111101/141. ʃo bir akaʃdan bir dæ:ne mijwe dæ:l dø:rt bæ:ʃ dæ:ne mi:we alu:jan.

0503111101/142. bir tu:ta bir ra:ka:m t□t wyrmajan bir ʃa: t□t w□şjan, guðul t□t wyrşjan, aq t□t w□şjan.

0503111101/143. yʃ ʃa:ʁan bir akaðza w□şjan ba:r.

0503111101/144. bermejen tu:tlara daː men.

0503111101/145. yʃ dø:rt ra:ka:m jene wuri:jan.

0503111101/146. jæ: indzire biðĩŋ næ:me, biðĩŋ j□rdumuaððe ʒa:ʔoni: jurt indzir diji|en ba:r.

0503111101/147. hemme indzir|erden õŋ biʃjæ:.

0503111101/148. bir indzir ba:r tomuθũN guðgunuunda biʃjæ:.

0503111101/149. bir indzir ba:r pa:juaða go|ojra:q biʃjæ:.

0503111101/150. ju:lũN jæ:ni yʃi|endzi ajlarunna bolijaː daː.

0503111101/151. yʃi|enʃi fæsi| bolija:.

0503111101/152. yʃi|enʃi fæsi|dæn bolija:.

0503111101/153. ʃolãN men bir akaðza men ʃ□lãN yʃiθinde pe:vwænd wuri:en.

0503111101/154. ja:ð biʃijen bir indzir|e ja:ð baθum biʃjen indzir|e ba:r.

0503111101/155. oni wuri:jan. bir ʃa:ʁaθuunda ja:ð biʃje baθumra:ʁ alu:jan.

0503111101/156. bir ʃa:ʁaθuunda tomuθ biʃjen indzir ba:r.

0503111101/157. oni bir bir ʃa:ʁaθuuna da neme wuri:jan.

0503111101/158. pa:jið biʃjen indzir|eri pe:vwænd w□řjan.

0503111101/159. bir akafdan jæni men yf, dør:rt dæ:ne mijwe ø:ðim aljjan da'.

0503111101/160. jo:g ɣwɪf ɣwθθa:p bolmað oni bið neme edijeyʲ ɣ'.

0503111101/161. ɣwɪf a:ji i:mek yfyn oni θerijek qaɣ dije'k.

0503111101/162. indʒir[eri alu]ja:q tomus a:jlari, pa:jið a:jlari aluɸ gyne ɣarʃuun gojja:q.

0503111101/163. bir miɣda:r ɣu:riʃannan θõN rutu:βet dijen ja:naq muni bir θowuɣra:q jerde gojja:q.

0503111101/164. ɣwɪf a:ji oni i:je:k. bið ɣwɪf ɣwθθamaɣa:q.

0503111101/165. ɣwɪf ʃol tomuθqu y:ʃʃre||emiði i:je'k.

Kaynak Kişi No: 0503120701

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Acansengerli

Kayıt tarihi: 16.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Danatar Koçizade

İkamet Yeri: Acansengerli

Doğum Yeri: 1940

Doğum Tarihi: Erkek

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Okumamış, dini eğitim yok.

Mesleği/İş Yeri: Çiftçi ve hayvancı

Dil Bilgisi: Farsça (biraz)

Başka Bölgede Yaşaması: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Göklen-Ancagancık-Abdal tinesi

Babasının Adı-Soyadı: Goçguli

Annesinin Adı-Soyadı: Adnagul Dogdızade

Annesinin Soyusu:Göklen-Acangancık-Abdal tinesi

0503120701/1.tojdan gyrrŷŋ bermelŷ.

0503120701/2. gadi:m.

0503120701/3. gadi:m a:ta ba:valarũN toji.

0503120701/4. awaŷ biθmilla: barup da:ni bi:rθi biŷen baruŷuup geliŷip da:ni gŷda _
voluŷdzoq bolθala: ø:ð a:ralarunna bir juwafeŷ: gidip dæ:ni tarapũN næ:me
xa:θijati _ya:r.

0503120701/5. næ: poruʊm ɣa:newa:da foni θɔjyp onθ̃N m̃N biʎen j̃waʃluq biʎen baruʔp ɔda b̃waʃjalla:.

0503120701/6. oθ̃N m̃nã ja:f̃li i:veriʃe:ll̃e, θ̃ŋðen bir nefer, ĩi nefer ja:f̃li i:veriʃe:ll̃e.

0503120701/7. barθuʊn, edʒaðe alθuʊn, pila:n ɛ̃meθeʎen θ̃ŋ biʎen ɔda b̃dʒaq.

0503120701/8. fonũN biʎen juwaʃ juwaʃ onθ̃N muni gatnaʃjalla.

0503120701/9. gatnaʃannan θ̃N oθ̃N m̃Nã jãnq̃i ø:ðiñŋ bir ertmeʎi ða:tlari ba:r.

0503120701/10. ʃørẽ biʃirip jãnq̃i ru:θæri, ja:luq, ða:t̃ æ̃idip ʃ̃lar ja:li ðatlar ar̃̃yʃyn ertip, berip ða:t̃ edip ʃ̃nnan gatnaʃuʔp.

0503120701/11. a: oθ̃N ø:ð waɣti geʎenne m̃ni jaʃ̃li i:verip jene jãnq̃i mæ̃riʃe ɣaʒuʊnna gyrr̃ŋ edij̃p.

0503120701/12. mæhriʃæ:ni keθij̃p ða:ð edij̃p ̃θ̃N puʎa:n ̃ŋŋn men geʎnim ̃aldʒaq, tojuʊmi tutdʒaq.

0503120701/13. gara:r ɔ̃juʔp ʃ̃nũN biʎen ʃ̃r̃ edip ɔda b̃luʊnja.

0503120701/14. emmæ: inni bu ta:ʒda o ðama:nna dama:t̃ næ:ðzyre ɔa:juʊn tarafuʊn werθe ɔaʃmali, giðʎenmeʎi, eʎli juʎ munnaŋ øwunʃæk, guʔq juʎ munnaŋ øwunʃæk, altmuʃ juʎ munnaŋ ãnũruʎa.

0503120701/15. ɣatta ɔa:juʊnũN meθeʎ gom̃ɣuʃlaruʊnna ɔørenne ɔaʃmali, giðʎenmeʎi, ɣatuʔa ɔojmali, ehtira:m ɔojmali.

0503120701/16. æ: ðN ja:nna bir keʎleθi jaʎãnãʃ̃ d̃rmali dæ:l.

0503120701/17. geʒimθið, donθuð durmali dæ:l.

0503120701/18. ʃu poruʊm bir edep tertip biʎen ɔa:jillaʔuʊni θila:ʔ durmali ʃudzyre.

0503120701/19. ɣatta ɔa:juʊnnũN, pæ:miʎʎer̃in ða:duʊn da ʃ̃h̃N biʎen baruʃuʔp geʎij̃p aluʔp ða:ð edip ̃h̃θ̃N θ̃Nra:m ̃la: da:ma:duʊni ʃ̃a:kuʔriʒa:, ̃ørẽ̃enni.

0503120701/20. ̃ørẽ̃enni ʃ̃a:kuʔriʒa:.

0503120701/21. køręken barmali ø:ð dęđđ□fı bi|en, bir, yř, dør:rt nefer bi|en gitme|i.

0503120701/22. æ: ęajunnũN hødyr keremn _almali, o ęajduwp ęel|me|i şudzyre.

0503120701/23. şu porim bolu:p ęelip ęelip bæ:ri ęelje da:.

0503120701/24. inni næ:me.

0503120701/25. bi y:tgæ:ni bişter şu ingula:p bolanna.

0503120701/26. otuð, otuð bir şu|dan bæ:ri de bişter y:tgedi.

0503120701/27. ānũrda hem ba:di y:tgæ:pdi.

0503120701/28. emmæ şunnan bæ:ride kæ:n ruşdetdi.

0503120701/29. æθ|æn řinneýĩ:ŋ ø:ði bir now ruřdetdi, hemmedzik za:t r□řdetdi.

0503120701/30. færχ etdi.

0503120701/31. χawa, kæ:n ða:ta: yjtgedi.

0503120701/32. χawa, æ: o ðamanna da:ni pul jo:qdi.

0503120701/33. ęojun ma:l beriğe:di.

0503120701/34. ānũrraqda ęurχ đza:nli ę□jun beri|įęe:.

0503120701/35. ęurχ dæ:ne ęojun on bi:r dæ:ne hem ma:l gara θuķur beri|jæ:.

0503120701/36. θōN ęurq đza:nli ęojun ęel|di tækri:ben.

0503120701/37. sa:lχa:ji næ:me da tækri:ben eweð boldi.

0503120701/38. χeðar _o θi _θæd _o θijo hæ:řt ...

0503120701/39. řijo hæ:řt şu o:vanũN ø:ð ęa:nunĩ eweð bolanna.

0503120701/40. şu heðar _o θi _θæd _o θijo hæ:řtde pula tæbdi| boldi.

0503120701/41. yř mỹŋ tymen pula aldula:.

0503120701/42. ęojun ma:l ajru|li; şu tajda.

0503120701/43. хawa, фннан бæ:ри нθδN gojuunma:l hej kæθi boldi.

0503120701/44. gojuun ma:l aldi, kæθi pul aldi, kæθi gojuun ma:l aldi.

0503120701/45. fonnũN bi|en bir, bir næ:ʃe ju|llan θN inni n|l|en p|la dø:nni da:.

0503120701/46. mæhrije: hemmeθi pula dø:nni.

0503120701/47. θδNĩ bi|en pula ewri|di.

0503120701/48. хawa oθδN ānũrdæki tutulan tojla: o waxtla: tutulan tojla bir gawi đatdi.

0503120701/49. beter bir θa:da|iq bi|en đa:ʃ bi|en ge|er.

0503120701/50. jānqi gatantʃ dijæ: n biđ ge|en adamla: n ome n yʃyn bir p|li berije: xa toj edene.

0503120701/51. ge|en mi:hmanla: pul berije:|l|e:.

0503120701/52. o waxtla: bir tūmen, on irja:l xa:.

0503120701/53. bir tūmen, jigrimi rijal, iki tūmen, beʃ irja:l. beʃ irja:l ki beʃ irja:l tæk bæʃ irja:l.

0503120701/54. iki irja:l, gatantʃ dijip beri|-ije:.

0503120701/55. muni bir nefer đzartʃi dijæ:k.

0503120701/56. her o:va:nũN bir đzartʃuθi bolija:.

0503120701/57. đzartʃi dijæ:k bir e|ine jānqi beren gatandzumi alija:la:.

0503120701/58. iki tūmendir, bir tymendir, bæ:ʃ irja:ldir.

0503120701/59. muni θeθinĩ ba:r jo:q gyjđzi.

0503120701/60. bi|en gujcuwija:.

0503120701/61. θeθi bi|en, janq gatantʃ berenĩ a:duwi tutuw pula:n oʔli pula:n, pula:nũN t|juwa tēŋē gatantʃ dijæ: n

0503120701/62. o waɣt o:n tymen tēŋŋē gatantf getirdi.

0503120701/63. bir ɟa:li bir tamen eder.

0503120701/64. ɟujɟu:rdula:.

0503120701/65. o:n irja:l, o:n tamen ɟujɟu:rdila.

0503120701/66. elini ʃo ederdi a:j.

0503120701/67. pila:nũN ɛli pila:n, pila:n θiðŋ tɟuuna o:n tamen tēŋŋē gatantf getird a:j, iðin ɣa:j ederdi.

0503120701/68. aɣðuuna da bir ða:t bæ:ði:lerde bɵerdi, ɣawa.

0503120701/69. bæ:ði dʒartfɯla:.

0503120701/70. ðnã da dʒartfi dije:rdilæ:.

0503120701/71. ɣawa, ʃɛlar ja:n ða:di bir gēŋdi da:.

0503120701/72. onθõN dʒawa:nla: dʒajla: o waɣtla bular ja:nna øj jo:q.

0503120701/73. øjle tama:m gæ:li, gamɯf.

0503120701/74. gamɯf garɁi gamɯfɗan ø:rilɛn.

0503120701/75. oθõN mũN iʃin ʃala ʃula θuwa:ɸduwla:.

0503120701/76. daʃunũN θuwaxi da jo:q.

0503120701/77. oθõN bulãN pendgere mendgereθi de jo:q.

0503120701/78. bir, bir tarafunna bir ʃu daɣardʒuq teɣeledʒik bir deʃik gojardula:.

0503120701/79. ʃũN ɲã:li teɣeledʒik faɣt ʃi di:ʃinŋ lebeθini kæ:miɫ ederdiɛ:, θuwa:rdula:.

0503120701/80. ɣawa, onnan baɣʃa ða:t jo:q.

0503120701/81. gaɸula ɛemme jer aɸɯq gæ:li jãŋqi garɁila ʃejle ɛθõN munna tevelɛnner oturar ty:tyɣ ʃalar ajdum ajdarla:.

0503120701/82. kōp ty:tykʰ ʃalup ajdum ajdardula:.

0503120701/83. a: baʁʃulaʁ gelərđi tamduraθi bilən ɣudʒaʁi bilən olar ʃejlə y:ʃʃer ajdardula:.

0503120701/84. o:bāN dʒawa:nlari aʁlap ty:ty□ bilən jāNqɪ □d̃N baʃunna ja bir øje yʃʃyp ja bir mejdanna o:dʒāN baʃuna yʃʃer o:ɖ jaqardula:.

0503120701/85. odūN baʃunna yʃʃyp ty:tykʰ ʃalup ajdum ajdup ʃudzyre hem ða:tlar.

0503120701/86. a: oθ̃N jene □er bir t̃jda jyðy□dijɛ:□bið, jyðy□

0503120701/87. jyðỹ baʁʃa a:di bar mi?

0503120701/88. jyðy□dijɛ:θ.

0503120701/89. toj eden a:dam̃N ja t̃j edeñɣ ɣ□muunnan □erθinnen bir tumen, iki tumen, yʃ tumen, bæ:ʃ tumen yʃʃyrerdiɛ:, ɣari:pra:q bolθa; ba:jraq, ɣani:met weðijeti ɣowi bolθa ola bir, bir dæ:ne erkeɣ ɣojun, ɣoʃ, toqli, keʃʃer bererdi.

0503120701/90. onθ̃N iki o:va: ol ɣōNʃi o:valardan gelθeɛ, iki o:va iki jærʃʃi:ni bolup her tarap meθelən o:n nefer, o:n ɣnæ:ʃ nefer jyðyʁ ojna:rdula:.

0503120701/91. jyðy□dijæ:diɛ: ðNā.

0503120701/92. iki tarap bolup bir ða:di meθelən bir ʃunūN ja:ni bir ða:di meθelən bir æNNyʃtær jyðyɣi, bir ða:di ø:ðine mēŋðeʃ dæ:ɭ.

0503120701/93. tæk ø:ði bir baʁʃa ø:ðyne mēŋðeʃ jo:q ða:t.

0503120701/94. ʃoni bererdiɛ:.

0503120701/95. onθ̃N her tarapdan bir nefer, iki nefer a:damlɑ: otuurur.

0503120701/96. olon θ̃N ʃuni ɣiðlærđi eliñɣ iʃʃinne.

0503120701/97. o waχtla: panar dijɛ:rdiɛ: jāNqɪ uʃuq, ʃuura:ʁ. nefte janjan panar.

0503120701/98. onθ̃N panar alup ʃu ða:duwi wøllæ:rdiɛ:.

0503120701/99. ʃu boqurdān damaruɲi, ʃu galbuɲnān, ʃu wuɹʃuɲi ʃuɲnān wøllæ:r jānqi jyðyyi di|ærdi|e:.

0503120701/100. ʃonnan bi|er alarduɹa:.

0503120701/101. alθa χa bi ø:ð tarafuɹa bererdi.

0503120701/102. ola bi|mæ|di.

0503120701/103. almaθa dæ:ni bi|ip bi|meθe de olar bir imtija:ð getirerdi|e:.

0503120701/104. bir ɖæ:ne θa:n ederdi.

0503120701/105. oθōn θa:ni næ:me.

0503120701/106. her tarapdan bir nefer gojarduɹa:, ikiθi emi:n.

0503120701/107. bir ʃūn nã:ni taχta:ni aluip bi tarafa mɔnnan ɛertiɔ ɛθerdi.

0503120701/108. o bir tarafuɹa bi tajuɲnān ɛertiɔ ɛθerdi.

0503120701/109. ða:t da: ʃaɖi bi|en bir χat bir χat.

0503120701/110. bi bir ɖæ:ne imtija:ð alli bir ɖane, i ɛ ɖæne imtijað aldi i ɛ ɖæne.

0503120701/111. ʃonūn bi|en oθōn be|li bir θa:llari ba:rmuɹdi, χawa.

0503120701/112. meθe|en θa:llari ɔn, ʃɔ ɔna ɔim øwinʃe jetθe ʃo utmalti jānqi berilēn erɛɔgɔjuɹduɹ, gɔʃduɹ ja: pɔlduɹ ja: ɛejʃerdiɹ.

0503120701/113. oni ʃo tarap aluip ø:ð a:raθuɲna bø|eferdi.

0503120701/114. ʃōn bi|en toj tomoʃa bolar giderdi.

0503120701/115. ʃular ja:|i gawi ða:tlari bardi.

Kaynak Kişi No: 0503120702

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Acansengerli

Kayıt tarihi: 16.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Muhaci Nurmuhammet Artızkâde

İkamet Yeri: Acansengerli

Doğum Yeri: Acansengerli

Doğum Tarihi: 1950, pars yılı

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Okumamış.

Mesleği/İş Yeri: Çiftçi

Dil Bilgisi: Farsça (çok az)

Başka Bölgede Yaşaması:

Soyu: Göklen-Halkadağlı-Acankancık

Babasının Adı-Soyadı: Gurban

Annesinin Adı-Soyadı: Adi Dogdidog

Annesinin Soyu:Göklen-Acankancık

0503120702/1. mēŋ a:dum muχuχadzɨ artuqða:da.

0503120702/2. oturmıŋsum adzanθēŋğer[i].

0503120702/3. gu:rt tutmaq ba:rada dʒæ:be dije:k de bið.

0503120702/4. dʒæ:be getirije: [ɛ:.

0503120702/5. muni bir i:θi jo:q da:.

0503120702/6. bir arθa parʃa b□dʒæ:beni dø□ije: [ɛ:.

0503120702/7. cutini toxumni.

0503120702/8. muni θaqlajala ðena:nala guðkũun hejwere.

0503120702/9. muni guðkũun θaqla:p onnan θĩnra bir dʒa:na gelije:.

0503120702/10. dʒa:na gelenne onna bir a:ðuðzuq feker oqluajala: ifĩne.

0503120702/11. θyjdʒi ða:t mĩN dafũuna yjĩijæ:.

0503120702/12. onnan θĩnra mĩhi jarfaqla:, tĩtũN jarfaqlari ya:r da:.

0503120702/13. ʃo tu:tũN jarfaʒũnnan terræ:yĩnnen aliji:p ʒwraduʒ ʒwraduʒ ʃĩ jãnqi partʃãN ifĩne ʒqlaja:la:.

0503120702/14. ʃõN jarfaʒa yjĩije: dafũuna jãnqi gĩrtla, gĩrtʃũuqla.

0503120702/15. onna mini jene bir ta:vaka gujija:la:.

0503120702/16. ta:vaqda gojija:la:.

0503120702/17. ifĩne awala: partʃa dyʃeje:le araθaðʒa partʃa i:nθi ða:di bolmali dæ:l.

0503120702/18. ʒejwere ʒassa:ð ða:t da:.

0503120702/19. onnan mĩhi ʃĩ jarfaqdan alu:p ʃĩN ifĩne gĩjuʒ gĩrtla ʃĩN dafũuna yjĩip ʃĩhĩN bilẽn gyne yʃ waʒt, dø:rt waʒt jãnqi jarfaʒi øwradi:p ʃĩNã berije:le:.

0503120702/20. onna bi bejyie:ler θõNã bir u:quθi dije:lle:.

0503120702/21. bir jatmaθi ba:r.

0503120702/22. øwirlip u:quθũnnan tĩrĩjar jene jarfaq berip ʒrja:la: jene dæ:ni bejyielijæ baja yʃ mi, dø:rt ʒquθi ba:r ʃũũN.

0503120702/23. yʃ, dø:rt u:quθũnnan θõnra onnon bejyielennen θo:ra onnan muni jarfaʒũni ʃũu:wuq berije:le: da:.

0503120702/24. uðũ:n uðũ:n ʃũu:wuqla:.

0503120702/25. onnan muni di:wa:ra θøje:le.

0503120702/26. di:wa:ra θøje|ejεː|ε.

0503120702/27. jedi wyn fõnã gidze χa wynni:ð jarfaq berijeː|εː.

0503120702/28. jedi wynn̄en θõnra DOJJA: daː.

0503120702/29. DOJANNAN θõnra aκðuwnnan b̄ir tor døkyp oκraja: jãnqi gu:rʃuq.

0503120702/30. fol onnan jetdiȳi bolija: daː.

0503120702/31. ɸwirilip dʒẽŋɲẽlle.

0503120702/32. jãnqi ma:ði dijæ: □ b̄ir jarfaκuwnuð ba:r.

0503120702/33. fonn̄an getirip dæ:ni jyðine baθja:q soni.

0503120702/34. faχa bolija: daː.

0503120702/35. gu:rara:ka faχa onnon fondon piː|e edijeː fo faχadan.

0503120702/36. o da jedi wyn o fo poruwn durijaː.

0503120702/37. jedi wynn̄en □õnra piː|e b□lup □nn̄an juκuwp uκraja:la: daː soni.

0503120702/38. jifeɣ̄i ɸtɰzek bolθalaː. piː|æni juκuwa:laː, arθalajalaː.

0503120702/39. onnon øwrylip b̄ir o:dʒaq gaðwa:laː.

0503120702/40. o:dʒaq gaðwa:laː.

0503120702/41. ga:ðan ataruwalaː.

0503120702/42. øwirlip fõna piː|æ:ni ki|dæ:n bedʒerilijeː.

0503120702/43. f̄arχ bedʒerijeː|εː.

0503120702/44. χawa, □na f□ piː|æ:ni jãnqi ga:ðana ɸ□uwp ɸaðɸuwn θuwa.

0503120702/45. øwirlip fejle bula:nũn̄da jãnqi jife□ ø:ði f̄uquwp uκraja jãnqi gurʃuκũn̄ aκðuwnnan jeme f̄uqmaja: mi?

0503120702/46. f̄ãnnã ol e| bulajandwurla.

0503120702/47. onna fⁿⁱ j^ukn^a:p øwirⁱp i^ljeme f^ar^χa berij^e:^ε:

0503120702/48. f^ar^χ bil^en onⁱ fⁱ f^ar^χa a:^jlaθ^ān f^u guð^uundæ:^u pi:^læ: j^ānqⁱ
f^uqu^u:p ukrajada θ^oi^li^p i^tsan^χa a:^jla:nūnda fo f^ar^χūⁿ ø:ðine yj^fi^j: da: jife^u

0503120702/49. f^uf^urm edip jife^uedib al^uja:lat da:.

0503120702/50. inni bu wa:da jife^ualunmaja:.

0503120702/51. fⁱ pi:^læ:η ø:ði fu porum θat^ulj^a:

0503120702/52. awal f^up^urum jife^uθat^ulardi.

0503120702/53. he onⁱ ki par^tfa eder doqa:rd^ula.

0503120702/54. ol i:rræ:k^le χ^awa.

0503120702/55. guð^uul do:n jyðⁱ di:rdi^le darajⁱ di:rdi^le.

0503120702/56. fu porum rē^η wurard^ula:.

0503120702/57. o wa^{rt} øjⁱη bu gu:feθⁱnde f^uqur gaðard^ula:.

0503120702/58. kery^ēj di:rdi^le: dæ:.

0503120702/59. onno belentden bir ða:t^u aθard^ula:.

0503120702/60. ø:ð bir jeme^leri ya:rdi.

0503120702/61. akaf^dandi i^uwa^{rt} næ:me m^ñn ja:n i^er^fidzæ: j^uqdi i^mka^la.

0503120702/62. tak^a dza:jdi jæ: meθe^le gæ:^li; gæ:^li.

0503120702/63. o funn^on belentden aθard^ula:.

0503120702/64. ø:ði iki dæ:ne f^yvit.

0503120702/65. j^ānqⁱ jemeθⁱ bolardi.

0503120702/66. j^ānqⁱ tivirt^{fe}i^uja:na.

0503120702/67. fulardan na^χ ge^ferdi f^u am ete^ude f^urūⁿ i^finne dæ:ni.

0503120702/68. iki dæ:ne fũN ja:ni jemeθi bolardi.

0503120702/69. akadzi fejl̥e bi:rbi:rini baθanda jãNqi jeme: aʃʷulart daː.

0503120702/70. a:raθi aʃʷulardi.

0503120702/71. onnɒn jãNqi jeme tyjtæ: θararduulaː.

0503120702/72. jemæ:ni jifeɣʲi.

0503120702/73. f̥ɪtyjtæ:ni by: ʲð, o ʲðe gefʃirerdi|ɛː.

0503120702/74. onna fu baθanũnda dʒaq dʒaq aʃʷulardi.

0503120702/75. tyjtæ:ni by: ʲðe gefʃirerdi.

0503120702/76. ondan jãNqi jeme ba:rd ɟa wɔrjɛŋ mi?

0503120702/77. daraq fejl̥e wurar otu:rt da.

0503120702/78. ðenanalar f̥ɪnũN bi|en jãNqi jemæ yjferdi.

0503120702/79. lewert di:rdi|ɛː.

0503120702/80. f̥õNã yjferdi |ewerd̥iŋ ɟem bir ɟapdali deʃikdi.

0503120702/81. õNã da dɔ:rt deʃikdi akaf dyrterdi|ɛː.

0503120702/82. om bir øŋɣ̃ŋ uðadi, kɔfel̥di, dæ: mi?

0503120702/83. fol deʃiɣ̃ʲi fejl̥e a:jl̥a:rdulaː.

0503120702/84. akadzi a:jl̥a:r dæ:ni.

0503120702/85. jene mækæm|ær jene ʃiru: ederdi|ɛː.

0503120702/86. jene øŋẽ θy:jjferdi.

0503120702/87. kɔfel̥θe jene fu |ewerdi a:jl̥a:rdulaː.

0503120702/88. partʃa a:jl̥anurt da fejl̥e.

0503120702/89. ɣawa, doquɫan partʃa a:jl̥anurdi.

0503120702/90. bi akaf gapdalindæ:ki θaqla:rdi xa'.

0503120702/91. gujmuldatmazdi da'.

0503120702/92. aj birden ja:duma dyfmeje'.

Kaynak Kişi No: 0503121101

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Acanyelli

Kayıt tarihi: 16.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Kadir Muhammet Amanpur

İkamet Yeri: Kelale, Acanyelli

Doğum Yeri: Yekegöz

Doğum Tarihi: 1944

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Okumamış.

Mesleği/İş Yeri: Güreş müsabakası düzenliyor.

Dil Bilgisi: Farsça konuşamıyor, ama anlayabiliyor.

Başka Bölgede Yaşaması: 3-4 yıl Kargul Köyü'nde yaşamış.

Soyu: Göklen – Kayı - Garnas

Babasının Adı-Soyadı: Aymuhammet

Annesinin Adı-Soyadı: Akgıyz Bay

Annesinin Soy: Kayı – Garnas - Hankı

0503121101/1. nə:me xaqda gurrŭŋ berdzey'i mi biləm□q.

0503121101/2. bolmøθa dilimiðæ: bell[i].

0503121101/3. xawa, bi dyfniki.

0503121101/4. dilimi xawa.

0503121101/5. her waxtda nemetθēŋ men a:ma:da.

0503121101/6. biθmilla:xirra:xma:niraxi:m.

0503121101/7. men qa:di:r ama:npu:r.

0503121101/8. o:va:m jekeko:ð.

0503121101/9. kela:ladan jiyrimi bir kilu: takri:ven joqorθunna dza:jlafan o.

0503121101/10. bið fu millet gajɪ dijen millet.

0503121101/11. gø:klẽŋ ta:jpaɯð tyrkmen elvette.

0503121101/12. tyrkmen, tyrkmenĩŋ gajɪ ta:jpaθunnan.

0503121101/13. baʃka miɫetɫer yilɛn dilɫerimið bira:ðadzuq bɫmaθa ɛmmi:θi yir gø:klẽŋ.

0503121101/14. ʃuma:tlam ɛymmetden jɫqorɫa jãñãq dijẽŋ ɛva ya:r.

0503121101/15. ʃo jãñãqɫan næ:me joqorɫa o:va bolθɔ gø:klẽŋ.

0503121101/16. xawa o ta:jɫan da ʃu bi jãñãqɫan da xadzeθen dijen ɛva ya:r.

0503121101/17. ʃula:rɫa jaqu:n ja:nuɯɯðða.

0503121101/18. ʃunnanda joqorθi gajɪ dijen millet.

0503121101/19. gajɪ, o ta:ja: arap garrixadzi, ilerθi de a:qgamuʃ ʃunnan joqorɫa næ:me yolθa gajɪ yolija.

0503121101/20. elvette xorθonũñða yir topɔr jerɫerine gidije: gajɪ dijen millet.

0503121101/21. biðĩŋ dilimið baʃka milɫetɫerden ɫanqi biðĩŋ bi:rvirimiðden bira:ð farxi ya:r.

0503121101/22. bið bir ða:ɫ almalɪ bolθaq ja: bemeɫi bolθaq alawoj dije:k berewo, alawo.

0503121101/23. onnan cuɯɯqva:juɯduɯ dijen gø:ɫẽŋ tajpaθi ya:.

0503121101/24. ola: alaxaj, beraxaj dije:.

0503121101/25. jomut dijilen ta:jpa ala:, bera: ʃudzyrek dije:.

0503121101/26. oθɛm biðĩŋ yjtyɛʃikræ:k bolmæ:ʃem.

0503121101/27. e|vette kǣ:ŋ gu|jæ:|leʹ.

0503121101/28. biðŋ di|imiðe alawoj di|di, berewoj di|di.

0503121101/29. di|imiðŋ ø:ði fe|le.

0503121101/30. dæ:demiðe agga dije:□, edžemiðe emme dije:□, gardaʃummuða da gardaʃ da dije:□, dijde dije:□, badži dije:□ gujða:muða.

0503121101/31. biðŋ di|imið ʃu.

0503121101/32. ʒawa ine ʃ□ □vada ʃ□la:rda □va b□lanɪ da je□ex□ðŋN je□ex□ð e|vette iki.

0503121101/33. bi:ri jekeko:ði aʃa:qi je□ex□ð, j□qarqi je□ex□ð biðŋ di|imiððe.

0503121101/34. jekeko:ð θofla:.

0503121101/35. olja:da di|je:|eʹ.

0503121101/36. fe|le a:q gojuɹpduɹla.

0503121101/37. inni bið ʃu oʹvanũN da.

0503121101/38. o:va bolani ʃula:rda bir mŷŋ yʃ jyð □t□ð d□qq□ðlandzi jilda gelipde o:va boldi ʃu ta:jda.

0503121101/39. onnan o ilerde o:va dæ:|di.

0503121101/40. bir jatan mejda:ndi.

0503121101/41. džomma:ð di|ip bir ot ba:rɪ a:ra:muðða.

0503121101/42. džomma:ð di|en □tŋN iʃŋe gi:rsēŋ bel|li yolmaja:di a:dam.

0503121101/43. gelib ɹ:va bolup ʃula:rda otuɹuɹpduɹl ɹela:n jyð el|li.

0503121101/44. meθe|em ø|li.

0503121101/45. jene ʃunnan jǎnqi ʒadžeθen di|en o:vamdan joqarda o ta:jwθi da arapgaruʒadži di|dik.

0503121101/46. funnan joqarda diḷ yolḥa hemmi:ḥi bir diḷ caji.

0503121101/47. jǎnqi diḷimiḥ alaḥḷ, bereḥḷ diḷtdʒa:n.

0503121101/48. gardaḥumuaḥi gɔwwerḥek di:de diḷe:k.

0503121101/49. emme. aqqa diḷe:ḷdæ:demiḥe biḥḥi diḷimiḥ ḥḷdil.

0503121101/50. awa, baḥḥa bir yḷtyḷeḥik jeri jo:q.

0503121101/51. baḥḥaḥi tyrkmen diḷi.

0503121101/52. tyrkmenḷer bi:rivi:rine bi diḷḷe biḷen geḷḷeḥenne dyḥiniḷe:ḷe.

0503121101/53. awa: ḥḷḥzyre biḥḥi diḷimiḥ.

0503121101/54. ine gadi:m ḥu ḥa:tura ḥu.

0503121101/55. gadi:m ḥuni pikretḥek ḥu oturan jeri:miḥ.

0503121101/56. jekeḥo:ḥ bir myn yḥ jyz otuḥ doqquḥlandʒi jildan bæ:ri geḷdi oturdi, o:va boldi diḷe:k.

0503121101/57. funnan ānḷurda da bir miḷḷeti, ba:jundur diḷe:n bir miḷḷeti geḥḥiripdir biḥḥi ḥḷjḷrdḷmuḥ.

0503121101/58. biḥ caji miḷḷetḷe: gajunḷnḷām carnaḥ diḷen ta:jpaḥunnan biḥ.

0503121101/59. ḥunlar joqarda gajradamḷḥḷa.

0503121101/60. gajradan iḷeriḥi i:ra:na kḷḥyp geḷip, kḷḥyp geḷip dæ:ni joqarda oturupduḷa.

0503121101/61. ḥ:rdzeḷḷi diḷe:n bir o:va ya:r.

0503121101/62. ḥonna geḷiv oturupduḷa.

0503121101/63. ḥo ta:jdan da ḥula:ra geḷipdirḷe.

0503121101/64. ba:jundur ḥu ta:jdan turup gidip dæ:ni gajrada ju:rt tutupduḷa.

0503121101/65. ʃu waɣt keθir peʃkemmer dijeːlleː, ʃyryː dijeːlleː, næːme ʃol oːvɒlðN juːrdumwʃ ʃu juːrtlaː.

0503121101/66. bejiːðaːtʃ ʃlaː ɫari geʃʃiripdir.

0503121101/67. inni de biði de geʃʃirip barijaː ʃu juːrt.

0503121101/68. ɣawa, ʃu taːjda bið jerleʃipdirik.

0503121101/69. baʃka ɣatwuraːtlar.

0503121101/70. ɣawa, ʃo kɵʃyp gelenleː mið jaːdumwða dyʃdi.

0503121101/71. gɵː ɫɵŋlɵːŋ iʃʃinne de ɫtaːjpa, bɫtaːjpa dijiɫijeː.

0503121101/72. bið inni ʃu waɣtdaː jekeɣoːð θuflaː ʃu næːʃe øjli bir taːjpa bolwɪp daːni aːraːmwða bir wɣtuwaːf wurʃ dyʃdi.

0503121101/73. ʃonnan taːjpaθuni ɫerɫim θajlaːp bið ɵʃʃip gelɫiːʃlaːra.

0503121101/74. θajlanwɪp gelɫiyimið boldi.

0503121101/75. ʃonnɒ men on alti, on jedi jaːʃumdadum.

0503121101/76. aːraːmwða oloqoːn wurʃ dyʃdi.

0503121101/77. ðaːtʃ dyʃdi.

0503121101/78. jaːni ɫɫqɫn, bejiːwɫrʃ dyʃdi.

0503121101/79. biðŋ diɫimiz ʃi, geplejiʃimiððe ʃi.

0503121101/80. munnan ānūrda biðde yjtyeʃiː tyrɫmennen ānūrda ðaːtʃ yjtyeʃiː jerimið joːq.

0503121101/81. bið gajɪ dijeːn miɫɫet.

0503121101/82. øːðimiðem gajwːnūN garnaθ dijen taːjpaθi ʃulaːrdan da gajɪ baʃlajaː.

0503121101/83. joqarθ ɟːntʃemment daki yilɛn gajɪ bolijaː.

0503121101/84. ʁorθonũn i:nfemment dijen jerleri, ða:tlari da olb da ɣaji, ɣawa.

0503121101/85. ola ɣilen de a:ra:muðða parɣ a:ðadzɣuq.

0503121101/86. al git dije:□bið, alɣp git dije:□, bir ða:t b□lθa, berðzek ða:dummuð bolθa.

0503121101/87. ola: ækit dije:, ækgel dije:, ækit dije:. ʃudzyreræ:k ʃudʒaʁað ða:tla: ba:r ba:ri.

0503121101/88. ɣawa o da parɣi jo:q birbirimiððen.

0503121101/89. tyrkmen bolanna □emmi:θi bi:rvi:ri:miðĩŋ diłine dyʃije:□

0503121101/90. bir dił, bir jo:l baʃka bir ða:t jo:q a:ra:muðða.

0503121101/91. ja:ʃlɣuʁmuðða biðæ: ata:muð g□junli ma:ll ɔ:damdi.

0503121101/92. gojunli ma:ll ɔ:damdi, jerl ɔ:damdi, ɣawa.

0503121101/93. bið ø:ðimiðæ: bir topar waɣtla:p ʃ□ g□jun g□ði baqduum geðdim, ɣawa.

0503121101/94. onom ilki ja:ʃ waɣtuumba ɣir a:ðadzɣuq waɣt gitdim mettepde mo:llb: gitdim.

0503121101/95. bir a:ðadzɣuq oqɣ:dum mo:llbda.

0503121101/96. bir, ɣurq, ełli wɣn; ɣurq iki ełli wɣn ɣne oqɑ:anumdan θõnũ:n onnon oquwɔ da ta:ɣatum tutmadi.

0503121101/97. oqɑ:θum gelmedi.

0503121101/98. ʃonnan da ʃuɣduum.

0503121101/99. oquwdan ʃuɣduũn dijp meni g□ða: θaldi.

0503121101/100. ɣuði baqmali boldum.

0503121101/101. onnan ʃ□ mejda:nlarda, ða:tɔda geðip jøriʃime □ẽŋĩenip ajduum ajdan bolup ʃudʒɣr ɣdip jøriʃime.

0503121101/102. θōNra θōNra bīr næ:ʃe ja:ʃa jetemden θōN ja:ʃum cani:mat.

0503121101/103. onnan goʃGi ʏlən ʃeʔir jaðma ʏlən ala:ka tapdum.

0503121101/104. inni ʒalqlar māñã ama:np□r ʃaʔur dijivem a:ð ɡ□ʝupduwlaː.

0503121101/105. jaðijan ʃeʔir jaðijan ʒalqda ɡabu:l edije:r bolmali da:.

0503121101/106. ʃaʔur dijiv ɡ:ð goʝuʃunna.

0503121101/107. ʒawa ʃuðzyre bolup jøryʃim.

0503121101/108. bira:ð waxytla:p wøɾɕip ɡeðdim, t□jlarda.

0503121101/109. wøɾɕden de gyrryŋyŋmið ʃeʝle t□j b□lardi.

0503121101/110. ʃa:kuurarduwaː toja.

0503121101/111. tojda wøɾɕ gojarduwaː.

0503121101/112. at ʃaparduwa kæ:vir a:damlaː at da ʃapduwardi.

0503121101/113. bæ:ði:lerem at ʃapma:k θwæ:θi ʏolmaθa wøɾɕ tyr□menĩŋ biðĩŋ buxuθuθ ɡaʝi milletimiðĩŋ a:raθunna wøɾɕ b□lup ɡelije:.

0503121101/114. hæ:ðirde bolup ɡelije: jø:ne a:radan bira:ð ajruwup ɓarija: ʃu ma:t.

0503121101/115. ʃu ʃu ʏwaxtda mēŋ ø:ðym wøɾɕde de wøɾɕlēŋ ʃu wøɾɕenlēŋ baʃluwi ʏolup jene ʏir jo:ldaxum ba:r.

0503121101/116. ʒawa ʃuðzyr ɛdip ɡeðije:k.

0503121101/117. tæ:ðe de wøɾɕ boldi ɡajrada gidip wøɾɕdirdik, ɡajtduq.

0503121101/118. ø:ðym de ʏir a:ð waxyt wøɾɕdim.

0503121101/119. θōN onnan bīr aʝup tapdum men.

0503121101/120. θōN wøɾɕiv mæ:n ɡeðdim.

0503121101/121. atoxlan da ʏoldum bīr waxytda.

0503121101/122. on alti, om ʃbæ:fja:fda.

0503121101/123. tehra:na gidip at minivem geðdim.

0503121101/124. xowa, ðŋi dɔwirde ʃa:nũN dɔwrinne atoxlan na boluk gitdim.

0503121101/125. atda ʃapdum bir jil.

0503121101/126. onnon θõN ʃo ta:jda yi:ri meni θaqla:dʒaq boldi.

0503121101/127. xawp.

0503121101/128. atoxlanluwa ra:ði yolija:di meni.

0503121101/129. dajawra:q wørip bir gujð ba:rdi.

0503121101/130. dykðer ædlŋ gujði dijerdiŋe, katri:n dijerdiŋe.

0503121101/131. ʃo θaqla:dʒaq boldi.

0503121101/132. θerva:ða a:dum ʃuqdi, gajtmali yoldum.

0503121101/133. θeni ʃu ta:jda θaqla:juun hem at θaqla, hem xudmat, hem xugu:ʁ ɔlarθũN næ:me diji.

0503121101/134. jo:q ta:ʁatum tɛmaði gajtdum gelɔdim.

0503121101/135. gelemnen θõN onnon ʃu gojuun kuðu yiŋen bɔlup ɛnnon na ʃuqamdan θõN ʃo toj geðme yiŋen bolup, xawa.

0503121101/136. tojda da mуда:m baʁʃulãN ja:nunna, pæ:liwa:llãN janunna.

0503121101/137. pæ:liwa:nʃuluxuma: wøreʃip jørmæm æ ajrułdi.

0503121101/138. jø:ne baʁʃulãN ja:nunna geðip jørmeyim mуда:m ba:r.

0503121101/139. bu ta:jlard inni tɛj bɔθa bæ:ði: a:damlarjem edijæ: baʁʃi ajtdurija:.

0503121101/140. ʃonũN januna da geplemeli diji ʃa:ʁurija:lla:.

0503121101/141. gidije:n goʃvi oqa:p berije:n, ða:d edije:n.

0503121101/142. oturija:n baʁʃũ:n ɔapɔalunda bɔlija:n wɔrɛʃ bɔlanna da gidije:n
wɔrɛʃde wɔrɛʃi jɔla θaliʃa:n. χɔp pæ:ɔliwa:nlari iɔ bɔ:lip.

0503121101/143. θen ortada onnon emi:n gojuɔp dæ:ver diʃe:lleʃ.

0503121101/144. emi:n diʃe:k.

0503121101/145. emi:n gojuɔp da:nɪ ʃu a:damɪ juqani juɔqulani biɔdirmæ:ne
oturdja:ɤ yʃ a:dam.

0503121101/146. oturdannan θõnũ:n ʃola:rda bajraq gojiʃa:lla:.

0503121101/147. herkim ø:ð tapɔuɤuna wɔræ: tojuɔnna.

0503121101/148. bir miljo:nɔa beren bɔlija: pæ:ɔliwa:nlãn ɔemmi:θine ɔnnan
aðãnra:qda ʃo:lija:.

0503121101/149. meθeɔem bir pæ:hliwa:na jyz mɔŋ ðe berilije:n jeri de ʃa:r.

0503121101/150. eɔli mɔŋ tymen, ɔtð mɔŋ tymen ðe ʃerilije:n jeri ʃa:r.

0503121101/151. ɔnnɔ biðŋ ø:ðimiðe de ʃola:rda berije:lleʃ.

0503121101/152. ø:ðimið ɔem bir kiʃi ʃuli diʃe:k wɔrɛʃende.

0503121101/153. owwalqi ʃuɔqan a:damlaʃ uli wɔrɛʃ bolija:.

0503121101/154. olara jyð mɔŋ tymen ɔmerθeɔeʃ biðe de eɔli mɔŋ tymen ɔmerije:lleʃ.

0503121101/155. ʃuɔɔyre reθim ɔmoluɔpɔur vuta:jda.

0503121101/156. meni de tanu:pɔuɔrɔlaʃ.

0503121101/157. χula:θa gojɤ ɔquɔɔuɔuɔp ða:t edip ɔømeyɔ ɔdiʃe:lleʃ, berije:lleʃ
ʃuɔɔyre.

0503121101/158. goʃɤi:mdan da ja:ɔuɔmda ʃa:lanɪ ba:r, χawa.

0503121101/159. bir paɤɤ ɔtmeje: bir dæ:ne goʃɤuɔmdan oqɑ:b ɔerθem bolθa.

0503121101/160. aɤɔuɔvɪɔliɔba:rada aɤɔa:laluɤa ʃuɔjnanuɔp.

0503121101/161. aḱḁa:laː bolḁnna ɣuɣnanjãːN ḁa a:dam.

0503121101/162. aḱũːN a:larḁa ɣira:ḁ ḁuɣa:n ʃʃeken jerʃerĩŋ bolĩjaː.

0503121101/163. ʃḁNã wḁræ: ʃu ḁa:t bolmaḁuun ɳijp jaḁan goʃʃi:m ʃu.

0503121101/164. aḱḁũːN a:la bolḁa arduʃũːN bolmaḁ

0503121101/165. gu:riḁa:n bolmaqluq kã:nden ne pejda:

0503121101/166. i:lĩni gojuun tek bḁ:ldirip her ja:n

0503121101/167. bir juḁnap bilmejæ:n ɣa:ndan ne pejda:

0503121101/168. æhdin dḁwip bir ḁḁḁinde durmaja:n

0503121101/169. ḁ:ḁ ɣeren gowluuna wepa ɣermejɛːn

0503121101/170. ʃʃaḱuurlanna bir medʒliḁe ɣarmaja:n

0503121101/171. jḁ:ne ɣir oturan o:nnan ne pajda:

0503121101/172. a:ɣu:n men ɳijp i:lĩ a:lɔa:p gedennen

0503121101/173. gatĩ gorquũːN doḱri jo:ldan a:ḁannan

0503121101/174. ʃejle a:dam dyfer ɣalquũːN wḁḁinnen

0503121101/175. jḁ:ne ḁelʃe uḁin do:nnan ne pejda:

0503121101/176. alla:m ḁ:ḁĩŋ tɔwfiq beryĩin her kime

0503121101/177. al ḁza:nuuni gojma ʃejle erkine

0503121101/178. kã:ḁi jalan ora:p dura durquna

0503121101/179. jḁ:ne a:ḱa puɔla:ndʒa:ndan ne pejda:

0503121101/180. ajḁĩjɛ:r ama:npu:r ej ɣaɣba peʃek

0503121101/181. kã:n i:ʃʃer doḱruɔuɔur kḁpiḁi keʃek

0503121101/182. aḱḁi birʃɣĩɣiɛ ejʃæ:jiĩ:ŋ diʃe

0503121101/183. kəpĩŋ biri dijmek θa:ndan ne pejda:

0503121101/184. ʃuni aʁði birli□ba:rada aʁða:laluʁa ɣuɟnanuʁ jaðan ɔʃqu:m ʃu, ɣawa.

0503121101/185. ʃuɖʒuʁ ɛdip dæ:ni ɔʃʁi da jaðuʁ jø:rin.

0503121101/186. hæ:ðir kitap daki ʃa:p etdirip bilmedim.

0503121101/187. jø:ne jaðuʁduʁun iki jyð ɣurdegi:, iki jyz guʁa, eʎli θepe jaðuʁduʁun ɔʃʁu:mi.

0503121101/188. ɣaɖʒ a:ʁa □tð fere□mendija:nũN ɖa ɣavari ba:rdur.

0503121101/189. mẽŋ ja:nuuma gatna:n a:dam gelije:.

0503121101/190. bi:rvi:rimizi kæ:n gørije:k.

0503121101/191. ɣawa, inni jaðuʁ jø:rin.

0503121101/192. o kita:vũNĩ ʃa:p etdirθẽŋ.

0503121101/193. kəmeyj ɛtɖʒek berɖʒe□dijip jørenæ: ɣa:.

0503121101/194. berθeʎeː beʎki ɣuda:jum.

0503121101/195. inʃa:lla: o wyn de tojda bir a:ɣu:n.

0503121101/196. guʁva:npu:r, geʎd ɖ:ɣ□ng□rva:np□r dije:n bir a:ɣu:n θen ʃuqarmaɖũN □ta:p bið wømedi□dije:.

0503121101/197. men ɣuda:ja ʃykyr θiðe berije:ʎeː.

0503121101/198. kəmeyj ɛdijeː biðe bermije:ʎeː.

0503121101/199. bolmaθa θiðĩŋ ø:ðĩŋð bermeθẽŋð mãNã dije:nde b□jn alaʁ□j ɖ _ o. bojun aldi.

0503121101/200. kita:vũN ʃa:p etθẽŋ men ø:ðim ɱmerejin dijip de.

0503121101/201. beʎke ɣuda:jum ɱmerθe ɣiðe.

0503121101/202. ø:ðæ: pull ɔ:χu:n. χudaja fykyr.

0503121101/203. ʃu da: biðĩŋ bɪwʃumwɪð.

0503121101/204. boluɪp jøriʃimið ʃu toj geðmeɪbaʁʃuɪlãN ja:nunda, pæ:ɪliwa:nlãN janunna.

0503121101/205. ø:ðim de kela:lada otuɪrija:n.

0503121101/206. o:n jil bæ:rin ʃu ta:jda.

0503121101/207. χɔwa.

0503121101/208. eðɔ:ra øjimæ: jo:q kela:lada.

0503121101/209. χɔwa.

0503121101/210. jene bir ɔʃkɪw:mda aj men jaðuɪp wøren depderim ba:rdi.

0503121101/211. o da maʃkɪla:m jo:q o:va: gitdi.

0503121101/212. ɔapɪw:m culpi boløn θõNũ:n bolmaθa θowuluɪp alɔɔaqtum men oni.

0503121101/213. jene bir ɔʃkɪ χuda:j taʁa:la:dan dilæ:p ɪer næ:m berθẽŋ mãNã χala:ldan beryĩn.

0503121101/214. ʃõNã wøɾæ: jaðan ɔʃkɪ:.

0503121101/215. qadi:r alla:m bir dileɪɪim ba:r θennen,

0503121101/216. nevθe ujup ø:ðin θatannan etme.

0503121101/217. dileɪɪim du:ʃ ejle towfiʁ ber mãNã,

0503121101/218. χala:li χara:ma gatannan etme.

0503121101/219. ɔɔedeɪden da:ʃ ejle tæ:ki ðinde men

0503121101/220. bir a:ɔɔuð na:da:nam θãNã benðe men

0503121101/221. ɪøplerĩŋ iʃĩinne jø:ne θandã men

0503121101/222. dʒelĩŋ tanavuun tutannan etme.

0503121101/223. daʃuun beðæ:p iʃĩn gara quɫannan,

0503121101/224. diɫi ʰyjdʒi iʃĩ do:li jalannan,

0503121101/225. a:vurajni ʰatu:p pa:ra alannan,

0503121101/226. i:manʰuð dynjeden øtennen etme.

0503121101/227. paɣi:ram, miʰkinem, a:dʒuð baʃuun ba:r.

0503121101/228. a:ɤla:ruun a:rðuun køp wøðde ja:ʃuun ba:r.

0503121101/229. elden geɫen menĩŋ næ:me i:ʃim ba:r.

0503121101/230. jyði gara baɣti jatannan etme.

0503121101/231. aɟdiʒe:r ama:npu:r pikre ulaʃu:p

0503121101/232. gam aʰʰuunda ga:lduun derde buɫaʃu:p

0503121101/233. bir næ:ʃe wørenim ja:duuma dyʃip

0503121101/234. ɣara:m ma:li juɤna:p jetennen etme.

0503121101/235. diʒip næ:me ɣuda:ja jalvaru:p ʃudʒyre ʁyir a:damdan etme bir ɣala:ldan ber jaðan goʃɤu:m ʃu.

0503121101/236. men jene ʁyir goʃɤi ø:ðim ma:rada jaðu:pduun.

0503121101/237. ø:ðim ma:rada jaðu:pduun.

0503121101/238. o da ʃu gaɤu:plũ^{NN} ʁelinnen janu:p ɣawa boluʃuun da ʃodʒyræ:k goʃɤu:ma wøræ:k.

0503121101/239. iɤva:lum ba:ɤla:pdur baɣtũ^N gaɤuʰũ^N

0503121101/240. uðatʰam aʃuɫmaʰ elim biɫæ:ni

0503121101/241. gi:dʒe gyndi:ð jalvararuun ɣuda:ja

0503121101/242. ruʃðiɣjæ:rim geʃir diɫim biɫæ:ni

0503121101/243. jaðθam jaðadzaqduur jaltanma:n galam

0503121101/244. ørtiyjim ki:θedir dyseyjim kilim

0503121101/245. wøðim nu:ri gitdi θøðleje: dilim

0503121101/246. ømrym øtyb þarija: ðulum bilæ:ni

0503121101/247. jaðanuum kim oqa:r kim qulaq θalar

0503121101/248. kime jel tek bolar kim ma:na: alar

0503121101/249. her benne baþuna dyfenne yiler

0503121101/250. maθlaχatum boldi galam bilæ:ni

0503121101/251. bi:ri χo:rluq tsekθe gowum cardafdan

0503121101/252. muda:m do:li bolar wøðleri jafdan

0503121101/253. jene de χo:rlanan jani joldafdan

0503121101/254. uχla:θi kæ:n bolar ølim bilæ:ni

0503121101/255. ajðije:r ama:np□r ej dynje pa:ni

0503121101/256. næ:tfeler gefþipdir bilinmeð θa:ni

0503121101/257. bæ:f wun jalañfuudan gidedzek dza:ni

0503121101/258. alar elden g□jmøð p□□N bilæ:ni

0503121101/259. dijip ø:ðime jaðan gofku:m fu.

0503121101/260. χpwa.

0503121101/261. θala:mat bolũN.

0503121101/262. χawa, iki jyz gurq ełli θepe jaðupdurun.

0503121101/263. infa:lla:, χpwa.

0503121101/264. fñuqararun umid gedije n.

0503121101/265. alla: taḡa:la: bir kəmeyʔi: p̣li: ʔerθe.

0503121101/266. pulūn jo:qluxuundan galub ɣatuʃi.

0503121101/267. ajni ɣənyimi de boluʃuma wəɾæ.

0503121101/268. jene jaðdum da:.

Kaynak Kişi No: 0503121102

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Acanyelli

Kayıt tarihi: 16.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Otuz Ferahmendiyan

İkamet Yeri: Acanyelli

Doğum Yeri: Acanyelli

Doğum Tarihi: 1958

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Lisans (Fars Dili ve Edebiyatı)

Mesleği/İş Yeri: Emekli öğretmen

Dil Bilgisi: Farsça

Başka Bölgede Yaşaması: Lise ve üniversite ön lisansını 2 yıl Günbed'de okumuş.

Soyu: Göklen – Beydili - Acan

Babasının Adı-Soyadı: Gurban

Annesinin Adı-Soyadı: Adnagul Eyyubi

Annesinin Soy: Aslı Salır, ama Karabalkan Göklenlerinin arasında doğup büyümüş.

0503121102/1. bejik tãnrũ:N a:di _yilen men otuð ferehmendija:n.

0503121102/2. muælli:m-i ba:ðniŋe ıturmuşum, ıela:la ŋærinĩŋ, adzanje[[i o:vaθunda.

0503121102/3. elvette ø:ðim tyrımenĩŋ gø:k[ẽŋ tajfaθunnan.

0503121102/4. gøklẽñĩĩĩ ħem hem adʒangandʒuq diʒe: ʃu elʋetde.

0503121102/5. ʃol a:di beɣ'dilʲi tajfaθunũĩĩĩ bĩr ʃa:χaθi bø:leɣ'i, adʒan diʒe:.

0503121102/6. adʒan da biðĩĩĩ ħva:muððɑ bĩr ɣusmati ʃu ħma:l kela:lanũĩĩĩ ɣĩĩ, dø:rt kilometir joqar tarafunna; ɣundħkar tarafunna dʒa:ɟlaʃupduur.

0503121102/7. inni ʃu adʒan ɣĩĩ bø:lyk ʃu maχal adʒanje[[i diʒe:lle' biðĩĩĩ o:va:muðɑ.

0503121102/8. jene biðĩĩĩ ħva:muððɑn dø:rt ħilħmetir ɣundħkara ɣarʃi.

0503121102/9. ɣirθẽĩĩ bø:leɣ'i adʒan diʒe:lle'.

0503121102/10. jene onnan taqri:ven iki kilometir joqaru:q, ɣundħkara ɣarʃi ɣitθẽĩĩ adʒanθẽĩĩĩĩ diʒe:lle'.

0503121102/11. χulaθɑ bi o:valɑĩĩĩ hemmeθinĩĩĩ ri:ʃeθi aθli bĩr.

0503121102/12. indi men ø:ðym muʔa:llim ba:ðniʃeste.

0503121102/13. tyrkmenĩĩĩĩ færhengine de ala:ka:m ba:r, høwæ:θim ba:r.

0503121102/14. ʃũĩĩĩ wøre endʒymeni ʃe:ri mi:raθ ħilẽĩĩĩĩ catnaʃia:θ.

0503121102/15. kela:lada da dʒemiʔjjaete færhængi: honærije mæhtu:mgolije kela:la dijen dʒæmʔijæt ba:r.

0503121102/16. ʃu dʒæmijæte ɣatũʃup da:nĩ ʃħũĩĩĩĩ bĩĩĩĩ bĩĩĩ i:ʃleʃijẽĩĩĩĩ χula:θɑ hemka:ri: edijen.

0503121102/17. inni eyĩer θoraħũĩĩĩĩĩ, ðɑ:dũĩĩĩĩĩ ɣolθɑ χudmatta bĩr mu:ka.

0503121102/18. æħæ: biðĩĩĩĩ ħva:muð ħela:ladan bĩr ʒɑĩĩĩ dijdĩĩĩĩ da: ɣĩĩ, dø:rt ki:lometir fa:ħle:ri ɣa:r.

0503121102/19. sa:le bĩr mĩĩĩĩ ɣĩĩ ʃ ʒyð ɣu:rɣ bi:rleĩĩĩĩĩ ʒu:li bĩr ħpa:hi da:nĩĩ diʒe:n a: ɣĩr θerva:ð oħħħħħĩĩĩĩ.

0503121102/20. ʃu o:volħħħ jo:ħħħħħħħħ.

0503121102/21. fonn bið fo sepa:he da:nuʃa gitdik.

0503121102/22. onnon θōnra qula:θ, a: ikæ: ʃeʎʎi o:vada oquduq ʃu o:vada, adʒanʃeʎʎi o:vaθunda.

0503121102/23. onnon θōnra dæ:ni ʎela:ʎa ʃe:rine gitdi

0503121102/24. qula:θ doqquða ʃeʎʎi oqu:duq.

0503121102/25. o mu:ɾo qula:θ alti ya:rdi.

0503121102/26. altudan θōnra yʃ juʎ devi:riʃa:n diʃe:diʎeː.

0503121102/27. dōwreji ævvel devi:rista:ni yʃ juʎda kela:lada oqu:duq.

0503121102/28. oθom dōwreji dovvomi devi:rista:n diʃeː.

0503121102/29. oni kummede gidiv ʒqi:maʎi bolduq.

0503121102/30. kummede de gidip ʎqi:ʒaʒ bʎʎaʒ o ta:jda bir ʒaʃʃ tarapdan, ʒa:ʔdan bira:ð Ɂu:n bʎʎja:di ø:ð i:diʎi.

0503121102/31. o ta:jda dera:mat jo:qdi, ʒa:ʔ jo:qdi.

0503121102/32. ʃōnã wøre fo kummetde yir tanuʃlammuð ba:rdi.

0503121102/33. ʒaʒʒi raʒma:n deʎrova:ʒi diʃe:diʎeː.

0503121102/34. bende ʒuda: ʃoʎ yilən gatnaʃja:duq.

0503121102/35. ʃonũnda bir eʒeθi ya:rdi.

0503121102/36. a:qbi:vi diʃe:diʎeː.

0503121102/37. tuweʎeme ø:ði bir jaʃuʎi ʒena:nadi bir erkeʒ ja:ni hejwa:re dajawdi hejwere ʃo.

0503121102/38. ʃo ʒula:θa øjinde Ɂʎuʒ ø:ð ʎʎan ʎuʃoʒi ʃu janaʒ ø:ð ʒa:niva:daθunã iʃiθinne ʒoʒuʒ taʒri:ven dōwreji devi:riθta:ni men tyketdim.

0503121102/39. inni ʃoʎ ʎiʎen heni:ðem gatnaʃja:q. derr men ʎi: mʎæʎʎim ʎmo:ldum væ bir o medreki diplom aldum ʃo ta:jdan.

0503121102/40. θδ̃nda m□ællim guryjēne geʃip dæ:ni f□wge dipl□m aluip θδ̃nra da peja:mi nu:rdan lisans aldum.

0503121102/41. jæ:ni folara men folo men bir medju:n dæ:ni.

0503121102/42. jæ:ni folo eyjer mānā arqalaʃuq bo:lmaθala:.

0503121102/43. emka:ni jo:qdi, men tæhsi:lime eda:ma bermæ:ne.

0503121102/44. χ□b, indi dijēñið ki: ø:ð i:ʃlemi ba:rada gyrryñ bersen.

0503121102/45. men elvette men bi:ka:r mu:ka:m goʃki da jaðija:n.

0503121102/46. men goʃqi ʃu ø:ð jurdumi, ø:ð tyrkmen θæhra:ni hejwere ʃunūn durmuʃuuna, ʃu a:damlaruunūn ʃu doʃtuwluuuna, ða:duuna unanuw dæ:ni ʃunūn ø:ðine guwɔnja:n beɣjenjæ:n hejwere.

0503121102/47. ʃōnð wøræ: bir goʃki jaðdum, guwanja:n dijp

0503121102/48. onva:ni ʃoni oqi p ʁerθem.

0503121102/49. a:l ja:ʃuul øwyθip contʃa guʎ aʃan

0503121102/50. gøðel yʎkæ:m contʃa gylĩñē guwanja:n

0503121102/51. θyɣʃi θyɣʃi θøðler bilēn diʎ aʃan

0503121102/52. gøðel yʎkæ:m contʃa gylĩñē guwanja:n

0503121102/53. θajla:p θeʃip aða:ð er□in j□llɔri

0503121102/54. bu jo:llɔrda ber□den g□ʃa:p bi:lleri

0503121102/55. erkinliɣe θen ʃa:kuuw i:lleri

0503121102/56. gøðel yʎkæ:m men jo:luunɔ guwanja:n

0503121102/57. taruχa θer etθem beʎent uɤba:lūn

0503121102/58. beʎent uɤba:l bilēn geʃendir θa:lūn

0503121102/59. alquʃduur alanūn aq bolup a:lūn

0503121102/60. gøðel ylkæ:m ukba:lũNã guwanja:n

0503121102/61. meſxu:rdur θaʃfaũN mi:□ma:n øninde

0503121102/62. aqul xajra:n boluþ ga:la gẽñĩnde

0503121102/63. θaxa:watli eļĩñ xa:tam dẽñĩnde

0503121102/64. gøðel ylkæ:m men eļĩñẽ guwanja:n

0503121102/65. færa□mend dij r ylkæ:m θen gelip dʒo:ʃa

0503121102/66. θyrmendir topraũN gøð yilen ga:ʃa

0503121102/67. iļĩñẽ guwanuþ θerveļent ja:ʃa

0503121102/68. gøðel yl□æ:m men i:ļĩñẽ g□wanja:n

0503121102/69. bu: goʃkularumũN jyreyimden dʒ□ʃp ʃuqan g□kularumũN bi:ri.

0503121102/70. eļvette baʃka forum goʃkularda ba:r.

0503121102/71. indi bilmeje:n θiðĩñ gurrỹñðeʃliyiñiðe deyijʃli bolor ja: bolmoð.

0503121102/72. ʃa:xi:rʃuluxi men oklanluqdan ʃu wakta hõwæ:θim ba:r di.

0503121102/73. onnan θõNra dæ:ni ʃ□ mederθede, ða:t da ʃ□ gidemde ʃ□ □klanda ða:tla yilen aj baʃarθam, ʃ□larũN dæ:mi tyr□men □kollarũN ʃ□ □jnedden ga:lan bir ata ba:valarunnann ða:t dan gurrỹñ, ða:t bolθa, ʃ□nlaru da ʃa:kuurup dñĩledip gørdim.

0503121102/74. ʃol oklalla dæ:ni dijæ:n gurrỹñleri, ða:tlari mãNã □æ:n tæ:ĩr g□jdi we men de ʃu tyrkmen kita:plari da oqijdum.

0503121102/75. maɣtumguli:ni, ðøhre ta:xi ri, jyθyv ɣɣmat ʃNõ mẽñðeʃ □ita:plari da oqi dum.

0503121102/76. ʃõNõ wøra: men ø:ðimden de ʃu ala:ka døredi.

0503121102/77. reſtæm ǣm devi:riſta:nda edevijati fa:rī: bƿlani θƿN dæ:ni fa:rī:
 fe:rleri ða:tlari da ƿqī:p ða:t edip ƿnƿm ƿƿlanlara devi:riſta:nda ƿøfræ:ƿa:ra:jeƿa:je
 edebi: dije: bir ƿita:p ba:rđi.

0503121102/78. ſoni mǣNƿbererdiſe, tedriƿet dije:rđiſe.

0503121102/79. ſonna ſu teſbih, eſteʔa:ra, kena:ja baſka a:ra:jeħa:je edebi:
 ba:tuda.

0503121102/80. ſolari tedris ederdim.

0503121102/81. ſolb ðeuep boldi ki hemmedziȳi men ełime galam aluþ dæ:ni
 jaðajuun diȳip.

0503121102/82. ſonnƿn θƿN jaðma:na baſladuun.

0503121102/83. men ø:ðime ełłidenem geſſhek, ja:ſuunuuð, jaſuun jene dæ:ni ene
 dijen a:dama: θȳjđzi da: hejwere.

0503121102/84. ſƿNð wøra: boluþ jøræ:n ȳa:latlaruui ja:duuma θaluþ dæ:ni bir
 ſeʔir jaðduun.

0503121102/85. ſoni oqijuþ berejin.

0503121102/86. ełdermen ȳajra:tli aq θaſłi ene

0503121102/87. ȳajratũN ȳormiſem ȳøðlerim ſa:ja:t

0503121102/88. akur ȳynde berƿden ȳƿa:p biłĩĩ

0503121102/89. ȳuſaƿi θo:rman ø:ðlerĩĩ ſa:jat

0503121102/90. ȳaȳbe pełek kœp θu:nadi ȳuȳn biłen

0503121102/91. đȳudama:ni kœp a:xladi ȳa:n biłen

0503121102/92. θen jœredĩĩ tiłeθemæ:n du:n biłen

0503121102/93. jøræ:nĩĩ bir dæ:l, jȳðlerem

0503121102/94. kœp đȳefa:lar ȳfekđĩĩ uðaqdan ȳøðłæ:p

- 0503121102/95. oklollarũnã a:vraj d□n□nĩ geðlæ:p
- 0503121102/96. xaq j□□nda geðip gada:mũn dyðlæ:p
- 0503121102/97. dyðlæ:nĩẽ ga:lan duðlaram fa:ja:t
- 0503121102/98. xuma:j bolup θa:ja θalup baflara
- 0503121102/99. gurwanup beyienip gøwyn xoʃlukʁ
- 0503121102/100. arqa ʁolup θen a:ʝlanup daʃmawða
- 0503121102/101. ja:θda θuθoq alup elĩẽ
- 0503121102/102. guʃa:dũn guʃʁʁnĩ mæ:kæ:m bilĩẽ
- 0503121102/103. ðæ:met ʃfekip xudmat edip i:lĩẽ
- 0503121102/104. xudmatlarũnã ijlen d□ðlaram fa:ja:t
- 0503121102/105. gurqulθa goʝunlar jỹη ba:run θajla:p
- 0503121102/106. galdʒi ʁoʝi ta:vaq goʃ baʃi ojla:p
- 0503121102/107. keʃelʁ ederdĩn du:lũnĩ fa:ja:p
- 0503121102/108. fa:ja:nũnã gelin gujðlaram fa:ja:t
- 0503121102/109. doqmalar doqa:rdũn torfaqdan bafla:p
- 0503121102/110. gi:rerdĩη æ:leme a:ladzã i:ʃlæ:p
- 0503121102/111. beðæ:rdĩη doqmã:ηĩ gøllen naʁwʃla:p
- 0503121102/112. naʁwʃlanũnã baʁar ja:ðlaram fa:ja:t
- 0503121102/113. θæher turup kepder kimi:n daranup
- 0503121102/114. a:q mæ:mif ʃʁarkadi abafã oranup
- 0503121102/115. gurwla: baqup xaqa jaqwa:ndan gørnyp
- 0503121102/116. gørmennĩẽ guvʁ ga:ðlaram fa:ja:t

0503121102/117. gørmifem e[ŋẽ alannĩ ʔraq

0503121102/118. ʔem de wørdim æ:r de ʔdøwenŋĩ døwe ʔ

0503121102/119. tæ:dʒ atup ʒarmanda e[ŋẽde kyrek

0503121102/120. alanũnã da:ʁ ow dyð[erem ʒa:ja:t

0503121102/121. duʒma:n ʒarʒuθuunda ʒajduwθuð ʒala:

0503121102/122. heder ej[æ:p θenden ʒe[meðdi belɑ:

0503121102/123. dʒo:ʒmajum beter de getirmæ:n di[le

0503121102/124. dʒoʒonuma hẽŋ[æ:n θa:ðlaram ʒa:ja:t

0503121102/125. færa ʔment dijr menĩŋ ba:jluʁum ba:jum

0503121102/126. di:reʒim ʒuwandʒum uqba:l ʒuma:jum

0503121102/127. θowʁot dijp behiʒten beri[en pa:jum

0503121102/128. bolɒnũnã reθu:l θøð[erem ʒa:ja:t

0503121102/129. indi biðĩŋ e[ʒette ʒø: ʔ[ẽŋ mantaxa:muðda di[imið ʒi:we[le ʒira:ð
farʁ ʒdiʒe: dæ:ni.

0503121102/130. inni bira:ð kem. ʒu bið oqawɒ gitdik ja: meθe[em te[leviðju:n,
ra:dʒɒ aʒʒulupdur.

0503121102/131. di[imið bira:ð kem yjtyʒedi.

0503121102/132. baʒʁa ta:ʒfala ʒi[en bira:ð kem jaqʁ:nlaʒdi.

0503121102/133. indi bið øŋ ʔ aθa:ʒetimiði ajuurduq.

0503121102/134. onnɒ da men bir ʒoʒʁi jaðdum.

0503121102/135. feʒ[eriniŋ bir ʒusmat[ari, ða:di øŋ ʔ ʒi[en θøð[er ʒi[en
getirdim dæ:ni.

0503121102/136. inni idʒa:ða berθẽŋið ʒoni da alaʁojmødi .

0503121102/137. uχla:θ bi|en jaðdum bir na:ma ja:ra

0503121102/138. gavul edip na:ma:m alaκojmōdi

0503121102/139. ʃol na:ma:ka herʃent θiŋθe de mæhrim

0503121102/140. θiŋčenni mærimĩŋ bi|ekojmōdi

0503121102/141. tama: etdim jyreḡbḡqɖa:m alar dijp

0503121102/142. ba:r mata:θun jyreyiine θalar dijp

0503121102/143. iθtejen arðuwmuð χa:θul bolar dijp

0503121102/144. arðuwlarmuð χa:θul bolɔkojmōdi

0503121102/145. gi:ɖze jaθθam gi:rdi meniŋ dy:ʃime

0503121102/146. oʝɔluqda uða: yerdɪ χu:ʃuma

0503121102/147. a:wu ɔɔʃma:n ʃyɖɖzi ɔɔʃma: aʃuma

0503121102/148. biðe ɔarʃi birdze ge|ekojmōdi

0503121102/149. meʒnu:n boluɔp ʃʃuqduum kɔʃʃeden kɔʃʃæ:

0503121102/150. i:ðarla:p θo:raduum niʃʃeden niʃʃæ:

0503121102/151. ðæ:hmet|er ʃʃekθem de jo:luunda buʃɔ

0503121102/152. ɔarʃu:mdan ʃʃuqanda gy|ekojmōdi

0503121102/153. elɔarað jaκwtmuʃ θɔjyʃy|i:m mānã

0503121102/154. uʃkũN jyky beter aκwtmuʃ diŋẽ

0503121102/155. aκwt bolθa θwtuum ajɖajum θãnã

0503121102/156. ʃykyɔ χaqa aκja:r bi|ekojmōdi

0503121102/157. bi da gadi:mi: ø:ð neme|ermiðĩŋ di|iimiðĩŋ ʃḡ feʔ|lerini getirip
jaðan ɔḡkwa:mũN bi:ri.

05032121102/158. Թիծ ցեմ Թառ Բոլսն.

Kaynak Kişi No: 0503210901

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Kurruk Pişkemer

Kayıt tarihi: 16.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Hacı Cebbar Bestanzade

İkamet Yeri: Kurruk Pişkemer

Doğum Yeri: Örcelli

Doğum Tarihi: 1944

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Mollada 7 yıl okumuş.

Mesleği/İş Yeri: Çiftçilik ve hayvancılık

Dil Bilgisi: Farsça

Başka Bölgede Yaşaması: 26 yaşına kadar Örcelli'de yaşamış, 2 yıl da Kelale'de çocukları okuduğu için bulunmuş.

Soyu: Göklen-Kayı-Garnas

Babasının Adı-Soyadı: Hacı Aras

Annesinin Adı-Soyadı: Recepgul Haydari

Annesinin Soy: Göklen-Gırıkbayındır

0503210901/1. ա:ւ նա:ւե.

0503210901/2. ԲՈՒ ՎԱ՛ՏԱ, Վ:ՎԴԱՆ ԲԻԾ Յ:ԾՅՄԾԱ: ԳԱ:ԼԴԱՍԳ.

0503210901/3. Վ:Վ ԴԵՆԻՊ ԴԵ ԻՆՆԻ ԲԻՐ ՕԾՅՐԵ ԲԻՐ ՋՕ:Գ.

0503210901/4. ԽՔՎՎԱ, ԲԱՐԱՆ յԵՐԻՊԴԵՆ ԳԻԴԻՔ ՎՐՄԱԳ, ԳԵՏԻՐՄԵ

0503210901/5. □bið, biðīŋ giden wa:tla:muð □tð juul, jiy'rim ʁmæ:f juul munnan owa| bið fīkarfīuduq.

0503210901/6. kōp giderdik da:ʁlara.

0503210901/7. bīr mantakāN meθe|en bīr go:ruq jeri ba:r.

0503210901/8. o jer|eræ barup baru|majā:.

0503210901/9. barmāN ø:ððe dokur dæ:|.

0503210901/10. oθo:m bīr go:ruq dæ:|jer|e ba:r.

0503210901/11. bīr mantakala ba:r, a:ðat.

0503210901/12. oθom a:ðat fo jer|erden barup herkim tafaN fīkaruNī ederdi, wurardi, ge|erdi.

0503210901/13. e|bette o fīkarlar da:ki nemeθi jo:q bīr myðzævvēz|i dæ:|.

0503210901/14. meθe|en fulāN ba:r myðzævvēzi, a:ðat jer|er f□g□flāN meθe|en bīr a:ðat mantakāθi ba:r.

0503210901/15. meθe|en fīkarwō:ni θaqlanmajāN jer gidip tapθāN wurmalī on ʁam perwa:na berije:, ja:nūNā da ma:m□r berije:.

0503210901/16. fīkarbō:nna bīr ma:m□r ja:nūNā dyfījæ:.

0503210901/17. barmalī funnan θen bīr dæ:ne jæ'i□ dæ:ne fo perwō:na alu:fūNā wōræ.

0503210901/18. bīr, bīr dæ:ne beren bolθala bi:rini almali, i□ beren b□θa i□ janūNā da fī□a:rbō:n b□lmali.

0503210901/19. a: meθe|em orā:N nemeθi jo:q.

0503210901/20. hiʁ myðzævvēzi jo:q.

0503210901/21. olbri wurma:ka nemeθi jo:q, emme gufla ba:r.

0503210901/22. perende|e kæ:k|ikdir.

0503210901/23. meθe|en murgɑ:ði, ø:rdɛ□b□lar wurθãN bolja.

0503210901/24. oθõN bu da mæ□ælli: ø:ð ɡ□□numuðũN iʃfinne ja:ʃa:n neme, geʃi
wørdim bir ɡwɪ hejke|i ba:r, ða:di ba:r.

0503210901/25. juwaʃra:q kæ:n ɡafu:n taqurdatma geliber.

0503210901/26. bu χadzi mẽŋ maʃkala:m.

0503210901/27. χpwwɒ. oθõN χpwwɒ hæ:ðir dem ʃaldura:ʝli.

0503210901/28. θuw ɡoja: hæ:ðir iʃθe|e da:ʝi ɡarfuoð ber.

0503210901/29. ʃa:ʝda ba:rdur. iʃθẽŋĩð ɡø:□ʃa:ʝda ba:ra dem|e□lðʒe ʃ□waχt.

0503210901/30. θak ɓol.

0503210901/31. χpwwɒ.

0503210901/32. oθom ni:rden ʃikardan barja:ʦduq da χpwwɒ o mæhæ|li ø:ð o:wɒ
geʃiθi.

0503210901/33. χpwwɒ æ: meθe|en bu ɡoʃ bula ða:dũŋqi.

0503210901/34. wæ:ʃi hejwa:n dʒẽŋŋẽ|ŋ nemæ:ŋ□i.

0503210901/35. bu da ʃu dʒẽŋŋẽ|jemeθi, geʃiθi.

0503210901/36. χpwwa.

0503210901/37. bulara bil|jæ:ndirĩŋ.

0503210901/38. χoroðmækija:n di:p.

0503210901/39. χpwwɒ.

0503210901/40. ʃudʒyre da:.

0503210901/41. baκʃa jo:qlar ɔm ba:r.

0503210901/42. ɡojunna baκʃalari da ʃika.

0503210901/43. hemmeθi bila dæ:|.

0503210901/44. a: dōndūrmak̃i oθom jānqi ajtdum daʃi bir ga:lubi ba:r.

0503210901/45. m̃ni ĩi deri:ni θojub ʔalw̃jān.

0503210901/46. hemme ḏa:di hettæ ak̃ḏuuna ʃell̃i ʃaqaarmali ʃuni.

0503210901/47. hiʃ gojmali dæ:l bolθa i:θ berjæ:.

0503210901/48. ʁpwwa, oθōn munūn ø:ḏ wurulmali dermanlari, ḏa:tlari ba:r.

0503210901/49. ʃo ga:luba wøræ: neme ḏa:t̃.

0503210901/50. ʃōn deriθine ʔwøræ: ga:lubi ʔa:r.

0503210901/51. oθom θōn ʃoni janquni gojmali.

0503210901/52. jānqi ʃ̃l pæ[æ̃i:̃]ja:naq nemæ:ni gati ḏa:t̃ ̃l.

0503210901/53. oθom ʃu θōniʃi ̃n boʃ, hi:ʃ ḏa:t̃ j̃q iʃfinne.

0503210901/54. o kel[æ̃ŋ ʔem hettæ: mak̃uḏ ḏa:di ba:r.

0503210901/55. pakat deriθi jene ʃo kel[æ: øtiri]me[li.

0503210901/56. bedʒerifdirjæ bi tæksidirmi dije: muni te:ra:nna bedʒerije ʔl̃e.

0503210901/57. ø:ḏ jo:ldaʃla:muḏ ba:r.

0503210901/58. ʃo bedʒerije:.

0503210901/59. ʁpww̃.

0503210901/60. men ma:lda:rluq oθom jer eka:ranʃuuluq uʁrunna.

0503210901/61. e: bir muqtar jerim ba:r.

0503210901/62. e[li, altmuʃ hekta:r. ʁpww̃, oθom t̃ewerekden ʔem edʒa:ra berilije: jæ: ekmæ:ne ort̃oq berilije:.

0503210901/63. m̃ŋ æ: i:ʃim ʃo boldi.

0503210901/64. inni ø:ḏim de bir næ:ʃe juul bæ:r ʔem ba:ḏniʃeθ boldum ga:ldi.

0503210901/65. inni oklalla ba:r.

0503210901/66. ti:χantfuluq ɁkrɁhna nemæ:ni ʃɁ ɁluɁ baruɟaː.

0503210901/67. gojuun, mal, θuɁuɁ ba:r.

0503210901/68. gojuun bi ɖa:tla biɛn gyðera:n aɟlanuɟaː.

0503210901/69. muniN, munaː, muni Ɂɔwi biɭip biɭmejeː.

0503210901/70. bu kyrryɟ Ɂa:lupdtur ǎnũrdan, Ɂyrryɟi: pi:ʃɁemer.

0503210901/71. pi:ʃkemer Ɂɛ:m Ɂʃa:q jyðimiððæ:ki o:wɔ.

0503210901/72. oloqon o:wɔ.

0503210901/73. inni ʃæ:r boldi, ʃo θi:lɖan θõN.

0503210901/74. onom mũN a:duuni næɟɟire bolup daquɁlupduɁ.

0503210901/75. men ʃoni bir ǎ:ŋ edip biɭmæ:ndirin.

0503210901/76. ʃu waxt θo:rma:nduurun.

0503210901/77. o:wõN a:duuni næ:meden gelipdir.

0503210901/78. bolan geʃɛn ɖa:t Ɂadi:mda meθeɛɛn tæræqɟyɁ ɖa:tla daɁi.

0503210901/79. inni ʃu jerɭere eɭɭi juɁ meðenne boldi geleni.

0503210901/80. awaɭ øɁyð ɖa:t biɛn jer ɁaʃuɁɭɟadi, θyriɭijeːdi.

0503210901/81. inni aθuɁ bið, inni θyrme diɟɟeŋið, Ɂʃa:q Ɂapdalla.

0503210901/82. inni bið Ɂoʃma ʃol.

0503210901/83. χɔwwɔ ʃol Ɂoʃma.

0503210901/84. økyz ʃõ:N biɛn bir ɟyft økyð.

0503210901/85. oθõN barlǎndɟa a:damɭarda kæ:n økyð bolardi.

0503210901/86. meθeɛɛn o:n ɟyft, ɟigirmi ɟyft økyð.

0503210901/87. vøjlerde bolmali, ba:rlı a:damlarda.

0503210901/88. oθōN fol økiðini berije bi:rine baruþ þyrmeļi jer, jeride ba:r.

0503210901/89. barmali þyrmeļi øyð jæ: tχm døy m klari ſl ijeθine jãnqi jeriņ ba.

0503210901/90. økyðiņ ejeθiniņi.

0503210901/91. oθōN bir a:damla mini ja:rfa: gøterije', gidije'.

0503210901/92. her næ:me gaðanθa, næ:me ſo jerden ø:nθe ja:rθ ſnqi bļije ja:rθi ma:lūN ejeθiņi bļije.

0503210901/93. ſuðzyre bolardi, owal.

0503210901/94. oθōN muni el biļæ jaukna:rdi.

0503210901/95. jene ſol θaukur biļæ ſoni døwerdiļe.

0503210901/96. næ:ſe dæ:ne θaukur.

0503210901/97. o:n o:n ki dæ:ne θaukur neme tajχan dijerdiļe:.

0503210901/98. tajχan ba:κla:p ſō:N deθθæ:ni gojuþ yθθinnen ajlanar giderdi.

0503210901/99. oðal økyðyiņ em aðallari aκafdan bedzeriļijæ:.

0503210901/100. uðzuana bir demir ſejle keptſe, ſejle demir.

0503210901/101. bir jerine bir bedzeren uθθalari ba:r.

0503210901/102. ø:ð bir bedzerjen maχθu:θ ſn biļen jer θyryp, χpwn.

0503210901/103. oθōN bið em oklannuq bararduuq.

0503210901/104. onnθ meθeļen pila:n bu gyn ekini oruþ boluþduur.

0503210901/105. gelmeļi deθθeθini jauknamali oθom ſo jerde bið deθθe jauknama: giderdik.

0503210901/106. øjdenne maſkalala ſnã yjbaſi dijiþ bir gaða: biſirerdi.

0503210901/107. meθelen bir ja:ʁli ʃørek ja:naq; piʃme ja:naq jæ: bir tʁwi bedʒerip
bir ða:d ʁdip ʃʁ ʁraqʃa ertip ʃʁ jððe ʁarʃ berip ʁla: bir a:dam biʁen jʁʁnaljan ða:t
dæ:l.

0503210901/108. bæ:ʃ, alti nefer bolardi.

0503210901/109. ʃoni jʁʁna:nlaruɲna yjʃirenʁerinne ʃo jerdenne ʁardʒuɲ ʁekidip
bererdiʁe.

0503210901/110. aj bir θadaqa ja:naq bolat da:ʁ.

0503210901/111. oθðɲ bi:rinʃ meθelen bir bæ:ʃ hekta:r, iki hekta:r jeri ba:r.

0503210901/112. ø:ð ʁem ðnǽrmʁja.

0503210901/113. ʃuni jøwer di:p y:jʃip barardʁla:.

0503210901/114. ʃð:nqʁni hemmeθi y:jʃyp orup jʁʁna:p døwyp ʁi:θeθine ʁujʁp
bererdiʁe alar giderdi.

0503210901/115. ʁpwwɔ, inni o ða:tla: jo:q.

0503210901/116. θen ʃula:dan bir, bir da:ne ʁiθæ:ni ʃola:rda ʁʁ dijθen ʁem ʃonɯɲ
ʁaʁʁni bermeθʁ eʁʃ deʒʃirenʁqla.

0503210901/117. o mu:ʁala ʁɔwɯɲʁʁʃ.

Kaynak Kişi No: 0503210801

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Kövlübayındır

Kayıt tarihi: 10.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Geldimemet Mollai

İkamet Yeri: Kövlübayındır

Doğum Yeri: Kövlübayındır

Doğum Tarihi: Şemsi 1973

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Mekanik Bölümü Ön Lisans mezunu

Mesleği/İş Yeri: Çiftçi ve hayvancı

Dil Bilgisi: Farsça, Türkiye Türkçesi, Azerbaycan Türkçesi, çok az İngilizce, çok az Arapça biliyor.

Başka Bölgede Yaşaması: 1 yıl Meşhed’de, 2 yıl Türkiye’de yaşamış.

Soyu: Gölken – Bayındır – Garagurum

Babasının Adı-Soyadı: Sefermuhammet

Annesinin Adı-Soyadı: Ogulgerek Meñlipur

Annesinin Soy: Gölken – Arap

0503210801/1. xof gelipdirθiŋ.

0503210801/2. beyiendŋið θið θo:raθanwð.

0503210801/3. eyjer gyrrŋ berθek.

0503210801/4. bajuundurla tæxri:ven fa:rŋ bŋdŋw bŋŋja:.

0503210801/5. jo: inni ø:ð dilimið fejle de men bira:ð jiyŋrimi juul i:ðra:q çajtdzaq bŋŋjanna biðŋ dilimið æ:n yjtgedi.

0503210801/6. jyð elli jil munnan øŋ fy jððemiŋle iki dæ:ne xa:ni ba:rmwŋf.

0503210801/7. iki xa:n, on 𐰽𐰺 𐰺vɔː gadi:mi jaðxutlara gɔræ: 𐰺vɔla jyð e[li juw ɔŋ gurum fejtan fejdip baɟlaja:.

0503210801/8. jafaxija:dzi bir de bilan oturan jer ol gurgenliɣiŋ ja:nuwɔf, ɔŋ bir bɔ:lɔɣi fo ɟððemiɟ ba:juundurla.

0503210801/9. θo:n bu o:vɔlɔ gurulan oturlannan θonram tɟarwamɔfda bilaː kɔfiθi.

0503210801/10. hem tɟarwamɔf hem tɟomurmɔf daː.

0503210801/11. onnon mæhæmmæɟ æli gu:ɣantɟi gelenne bu o:vɔlaru:n tærti:vini jaðja:.

0503210801/12. kɔw[li, ja:dzi, qala:tɟi, taran, jaθaɣluq θekgið, doqquð o:vɔː, iki xa:ni ba:rmɔf.

0503210801/13. o:n ɔn ɟni:r de o:vɔː.

0503210801/14. hem menŋ list jo:q.

0503210801/15. ɔ:ðymde gɔrip θana di:mæ:ne.

0503210801/16. biðŋ ɟem dilimið takri:væn bir ɟrtɔ xa:lati da tyrɟmen dilniŋ, ɟymmet tarafu:nu:n dili bile jɟqpru:nu:n dili bilen iɟθiniŋ a:raθi.

0503210801/17. ɣawa da.

0503210801/18. gurwɔqbajuundur a:ra.

0503210801/19. ol gurwɔqbajuunduru:n ɔ:ði a:ra.

0503210801/20. gurq gɔ:klɛŋ iŋ ulaqan tajfaθi gurq.

0503210801/21. gururɣ ɟem gɔ:kdʒeden baɟlajaː.

0503210801/22. bu tarafdan gɔ:kdʒeden qaraguðu, θuɟja:n, tæ: bir gi:ŋliɣje barjaː da bajnala.

0503210801/23. gɔ:ɟlenŋ ɔ:ðy iɟi tajfa bið ɔ:ð ara:muðða bæ:ɟ mæna:ve de dijiɟdir.

0503210801/24. gø:klẽŋ ɟaji, ɣal neme dijip do:duɾka dijipdir de.

0503210801/25. bið ø:ð a:ra:muðða. ø:ð milletimið, ata:lamuð, ba:vala:muðuN dijɣine wø:ræ: iɿi tajfa ɣalqadaɬli, ɿnnɿn ø:ð a:ra:muðða gø:ɿlẽŋ iɿi tajfa ɣalqadaɬli, do:duɾka.

0503210801/26. do:duɾka menĩŋ a:raɣdurma:ma wø:ræ: oθɿN ø:ði jeme ɟder onu ajuɾa da.

0503210801/27. ɣon dyɣynθyn dijeːnne bolja: daː, ɣawa.

0503210801/28. onnon ɣawa ø:ð tæɿgi:ɣlɛme wø:ræ:, ø:ð tæɿgi:gimdæ de jæ:ni ata ba:va ɣɿmantagada ɿylɿi gø:ɿlẽŋĩŋ næðæri ɣɿɣalqadaɬli, do:duɾka, doɸduɾka da ø:ð tæhgi:ɣuma okuð ɣa:nuN aɣtuɬi, ɣawa.

0503210801/29. do:duɾka, bir næ:tɣe tajfa bolɿja:.

0503210801/30. ɣu waxt doɾri θa:na bilɰzek dæ:l.

0503210801/31. do:duɾka, bajuɳduɾ, ɣuɾuɣ, tɣaɣuɾ, temeɿ jeme temeɿ dijen tɣaɣuɾ, we ɣula ja:li ɣalqadaɬli dʒa:ɳɣuɾba:n a:li, dari, temek, da:ma ɣolɔ.

0503210801/32. biðĩŋ i:ɣimið jer ekip, jer dikip hem ɣojnuɳmuð ba:r.

0503210801/33. ɣojna barjaɣ. jaða:j tɣarwa gøtɣjek.

0503210801/34. ɣyɰðinne de jerɿer θyɾɛɣ ekjek, tomuθ ɣm orɣo:q.

0503210801/35. ɣarpɿð eɿjeɿ, ɟa:wuN mɿnnɿn bæ:ɣ, alti jil øŋ pamuɣ eɿilɿerdi, kæ:n ekiɿerdi pamuɣ.

0503210801/36. ɣa:li ekiɿjeː. θu:ja: koza ɣula:.

0503210801/37. milletĩŋ køɿlentɣi:ɣi ɣu.

0503210801/38. ɣu ɣoɬli mæɣa:ɬili.

0503210801/39. bið ø:ðymiðem hem keɣa:werz hem da:mdar.

0503210801/40. i:ɣem ej her i:ɣĩŋ ɣuɰntɣuɳɬi ba:r daː.

0503210801/41. men ø:ðym tyrkmen di|line, kyl|len tyr□ di|line, ta:ruχu:ni da hem □æ:n m□ta:la:ʔa etdim, ta□gi:ğ etdim.

0503210801/42. a:zeri di|j, i□anb□i di|j gati gawi bil|jæ:n.

0503210801/43. iki juul tyrkijede boldum, onnon di||eri ewrennim.

0503210801/44. her næ:me kita:p jæ: magala, medzel|le mantaqada tʃa:p bolθn men alar oqa:rdum, æla:n bir juul bæ:ri kæ:n bir miçda:r i:ʃlemið kæ:ne|di.

0503210801/45. øjlenniγj etdik inni bira:ð ga:lduq.

0503210801/46. ø:ð diwa:nil luga:t ba:rdi.

0503210801/47. onon tyrkmentʃe loχntlarin tʃuqardum.

0503210801/48. onun tæ|æffuzi biðe gati jaki:n.

0503210801/49. bir toφar tæ|æffuzla, bir toφar tæ|æffuzla da jomutlara gati jaqi:n.

0503210801/50. bir a:dam bu gawi tyrkmen, jæ:ni tyrki di||eri gawi bilθe a:zerbajdzanna, tyrkijede hitʃbir gujntʃulwæi bolmaja:.

0503210801/51. bir anθa:t baru:p geðiviljæ:. b□ t□φor j□daʃlamuð baran waχti tyrkijæ: bir myddat getferdi.

0503210801/52. bir waχt getferdi øwreni:ntʃæ:le tyr□tyr□mentʃæ:ni.

0503210801/53. mēŋ tʃaʁa waχtum biðŋ bir fæ:mi|æ:miðŋ bi:rinŋ □e|eji tyr□di.

0503210801/54. o waχtlaŋ gymmetde wuriʃ bolupdu, ge|ipdi|eʁ beri.

0503210801/55. ʃo tʃaʁa waχtumdan □æ:n bu|laŋ di|ini øwrendʒe□ b□□p ʃ□ mu:ka:dan bir jeme boldi da.

0503210801/56. maNa zehnijæt i:dzat boldi ki ʃu di||eri øwrenejin.

0503210801/57. tyr□di||eri de gati hem gujn hem kæ:ndir bir de beter kæ:n.

0503210801/58. men biʃter ø:ð i:ʃim ʃu ta:ruχi:, bir de di|ʃu ða:tlan mo:rdumna ø:ð bezaʔatuma wøræ: oquduq.

0503210801/59. ælbæt bið bir taχqı:q ða:t edemða:q χa:.

0503210801/60. fakat bið ıta:plardan, ða:tđan.

0503210801/61. bir hejwere a:ð internetden ja başka bir jerlerden bir mıkdar bilγı
bir za:t alavıldı□

0503210801/62. ø:ðymiðe wøræ:.

0503210801/63. ðerwa:ða men jetmiř jedindzi jułda gitdim.

0503210801/64. jetmiř bæ:řindzi jułda gidip jetmiř jedide tyketdim.

0503210801/65. ðerwa:ð kymmetde boldum.

0503210801/66. amuðeři θa:ruɖada θoN kymmetdedim.

0503210801/67. ðerwa:ðliř ım bir cawi dēwir da:.

0503210801/68. a:dam cawi do:θla: tapuip biljæ:.

0503210801/69. onnoda şo bir maşkala ja:naq bolip ja:şa:p bē:řjæ:ŋ da:.

0503210801/70. olbm cōwi.

0503210801/71. da:neşdzu: waχtuN ım cōwi ða:t.

0503210801/72. aj θo:rō biððen æj tojuumuða: gati caw:θka boldzaq.

0503210801/73. tojuumuð biðŋ bir men ø:ðym tyrk[e biłen gati garunnaf dijeγem
boldzaq da.

0503210801/74. bið ata:muð ım kæ:n gatnařja:di tyrk[e biłen.

0503210801/75. tatuN tyrk[eri biłen, a:zeri tyrk[er biłen.

0503210801/76. a:ðærbajdzɑ:nla biłen, bula biłen gatnařuχumuð ba:rđi.

0503210801/77. bulan bir fami:li oqujō:đi.

0503210801/78. bulan bir gelil[eri.

0503210801/79. biðe gatnařan tyrk[e biłen.

0503210801/80. men ume her jerde ju tyrk̄ ða:t bolθa e:ð xa:la:N ða:dum da bir
t̄t̄ja:n l̄b gyrryñ edije:n θo:ra:rdum bulardan.

0503210801/81. onnon folan gel̄il̄lerinñ biri m̄N d̄kani, badzuθi, gujðjaθi bile
hem kila:sθmuʃ, danifya:da.

0503210801/82. jo dije s̄jle bir gujð ba: ̄nn̄n bið, bir gujði w̄ejin dijd̄i baruʃ
ējlerinne w̄ordik.

0503210801/83. gyrryñ̄erimiði etdī

0503210801/84. onnon gel̄ip gardaʃuma, doʃanma maθlaʃatlaʃduq.

0503210801/85. olb da bardula diledī.

0503210801/86. θon t̄førek get̄firdī.

0503210801/87. θon ja:luq daqdula˙.

0503210801/88. tojdan bir næ:t̄fe gyn ð̄ qauðul e˙rtdī, qauðul daqdula.

0503210801/89. qauðula da ēl̄i j̄il ð̄, altmuʃ j̄il ð̄ al̄tun ̄nijæ:rm̄iʃler.

0503210801/90. qauðul θon bu tajda men ø:ð edzem, ana:m edzem dæ:l̄.

0503210801/91. ana:m dijæ:l̄e de. ana:m paʃu:r dijæ:rdi.

0503210801/92. qauðul inni biʃter kymmet ða:t̄ bil̄en gatnaʃuʃpduʃla ʃ̄hna˙.

0503210801/93. kæ:n dīlimið yjt̄gæ:p barja˙, kæ:n kel̄imēle.

0503210801/94. inniki øθen ōl̄l̄l̄l̄ θa:ni bil̄mējæ˙.

0503210801/95. θa:nama:ni ka:mīlen fa:rsi dijæ˙.

0503210801/96. bið bir ða:di fa:rθi dīlinne pa:̄et dijenne bið øʃyr dijæ:rdīda˙.

0503210801/97. ju waʃt bið ø:ðymiððe s̄j dije˙k.

0503210801/98. biðñ ø:ð b̄ja:ʃdaʃla:muð øʃyr dije˙.

0503210801/99. inniki ōl̄l̄l̄l̄ pa:ket dije˙.

0503210801/100. kæn inni bið bir yljyp bir janqi di:b ʊti:r janqi.

0503210801/101. onnon biðŋ gaw ʊwørje:k bir da:jiratulmaʔarifimið bolθun, ða:duumwð bolθun.

0503210801/102. xɒwwɒ toj dijenne bir bið dije: ʊ ʊer ða:duwN gelðze: ʊ gelðzeyʔi ɒwi.

0503210801/103. her ða:duwN gelðze: ʊ gelðzeyʔi ɒwi.

0503210801/104. toj ʊm gelðze: ʊ gelðze: ʊ bilɛn, gelɛnnen θonra baθum gutarja:.

0503210801/105. gurva:n, gurva:llwq ja:ni. jo: bakʃi jo:qdi.

0503210801/106. tojwumwðða bakʃi jo:qdi.

0503210801/107. gardaʃum a:xu:nni.

0503210801/108. ælbætte men ø:ðym ʊm kæn ala:ka:m jo:qdi.

0503210801/109. bir θa:dara:q mæra:θim tutduq.

0503210801/110. ʃu munnan øŋræ: ʊ dilʔŋð næ:dzire: ʊ di:p θo:rɒdzaduN da.

0503210801/111. læhdze bira:ð yjtget ʊ de dilʔe.

0503210801/112. xawwa. jiyʔrimi, ʊn ʊmæ:ʃ, jiyʔrimi juul mʊnnan øŋ dilʔimið ɒwidi.

0503210801/113. bakʊʃlan, ɠwðkʊwN ʊm bolθɒ jafa:kajdɪm.

0503210801/114. inniki ɒvlalla janq ʊ ajduʃum ja:naq tyrkmentʃæ:ni doʊri gepʔæ:vilmejæ:.

0503210801/115. fa:rsi: kæn gatja: keʔemeʔerne.

0503210801/116. øŋ ɒwuidi. biðŋ, bir toʔar keʔemeʔeri inni ʊ ʊvlalla hitʃ bilmejæ:.

0503210801/117. ʃæ:rdæ:ki ja:ʃa:n ɒvlalla bilmejæ:.

0503210801/118. næ:tʃe o:vɒlara ɠarʃi gitθŋ, tyrʊmentʃe jʊqari daʔ tarafa gitθŋ tyrkmentʃe ɒwi, ɒlan læhdzeθi bir mi:kda:r yjtgejæ:.

0503210801/119. olan læhdʒeθi yjtgejæ:.

5.1.3 Galikeş İli

Kaynak Kişi No: 0506110201

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Şagaltepe

Kayıt tarihi: 24.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Artıg Pertevi (Lakabı: Altı)

İkamet Yeri: Şagaltepe

Doğum Yeri: Şagaltepe

Doğum Tarihi: 64 yaşında, 1326

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: 5. sınıfı bitirmiş.

Mesleği/İş Yeri: Okulda hademe, çiftçi ve hayvancı

Dil Bilgisi: Farsça

Başka Bölgede Yaşaması: Başka bir yerde yaşamamış.

Soyu: Göklen - Arap

Babasının Adı-Soyadı: Memi Peyker

Annesinin Adı-Soyadı: Zibagul Pertevi

Annesinin Soy: Göklen - Arap

0506110201/1. biθmilla:xirraxma:nirraʒi:m.

0506110201/2.biðŋ̊ □va:muð θaduʒa:ba:d.

0506110201/3. ʃakal teppeji θa:buq.

0506110201/4. ʃu, ʃu ta:jda ræθi:m dæ:ldi ki cadi:m ræθmi bo:lθun.

0506110201/5. ʒemi:ʃe gelni getirenne toj etθe[[æ: maʃi:n bilen getirije:dile:.

0506110201/6. æmma bið ƒɔcadi:m tyrmen færxæŋĩmiði ajurma:xdʒaq bɫɫp dyje bilen keɟebe edip ƒu gelnimiði alup geldik.

0506110201/7. we ɟaðul do:n geɟip xejeleʻ, ɟaðul do:n geɟip erkekleʻ, ɟaðul do:n geɟip ƒo cadi:m ðama:ni ki næ:me ræθim ruθum ba:duur ƒɫni endʒa:m berip tɫɫmuði tɫɫp we gelnimiði alup øjimiðe getirdiɫ

0506110201/8. we ƒu ræθim ki bið bu o:vada ɟojduq bula:.

0506110201/9. tæʔæɟɟzyb ɟedilleʻ ki aja: bɫ ðama:ni cadi:m ƒɫ reθim ba:muɟ infalla:m ɟmerθe dijelle bið ɟem inniden bu taj toj etθek o keɟebe bilæ:n dyje bilen ƒudzyre do:ni geɟip gelnimiði getirerik dijelle infalla:.

0506110201/10. o:va, o:va:muð.

0506110201/11. bizĩŋ ɫva:muð.

0506110201/12. bir o:vaji ki a:a: væθæt dija:kmali.

0506110201/13. bu tajumuð tẽŋŋẽra:dan tɫ tæ: biðĩŋ ɫva:muð, ɫtajumuðð ɟem tæ: ƒaqquwa ƒelli ƒonna debiriθta:ni doxtæra:na:muð ba:r.

0506110201/14. pesæra:na:muð ba:r.

0506110201/15. ε: ræχnæma:jimið ba:r.

0506110201/16. ƒula: gelip ƒunna tæ:θi:l edije:lle: wæ elʔa:n ƒonĩŋ χa:turaθunna tæ:ðe a: bæɟ bo:ldi. o:va:muð tæri:bæn dø:rt jyð χordeji øjli boluɟa: ve tyrkmen, pa:rθ xemmæ:m aɟði bir.

0506110201/17. ƒura:la:muð ɟem xemmeθi xem tyrkmen ba:r, xem pa:rθ ba: xem ðindegi edije:k.

0506110201/18. a: ðeraatla:muð ɟm elxæmdylla: buɟdaj ekije:k.

0506110201/19. buɟdajdan θõnra θu:ɟa: ekije:k.

0506110201/20. ƒa:li ekije:k.

0506110201/21. e: χulu: ekije:le' eyjer bu tajda bafarudzaq bolθāN i□, yf̄ ðeraat _
am jerlerden alup bolwja:.

0506110201/22. a: θuvumuð _em ælxæmdylilla: næ:ʃe juł bolija: lu:lekeʃi,
behda:ʃti, xa:ne behda:ʃtumuð ba:r.

0506110201/23. we ʃura:ʃi xælle ixtila:pumuð ba:r, o:va:muððā.

0506110201/24. xa: xi:ʃbir ʃi:æ, θynni biðĩŋ a:ra:muððā tæpreke j□q.

25. e: di:n tajdan _am □i diʃθem i□ dæ:ne metdʒi:t̄ ba:r.

0506110201/26. bi:ri parθlāN□i wæ tyr□menlæŋ□i.

0506110201/27. ælxæmdylilla:, xemi:ʃe dʒemaat bilen nama:ð oqujuup ve xæmi:ʃæ
aða:n bergara:r bolija:.

0506110201/28. ælxæmdolilla: dʒuwa:nlar _am bu ta:jda kørθi suwatli xemmeθi
liθa:nθ, focwliθanθ, diplom.

0506110201/29. elxæmdolilla: ʃudzyre oqujuup gelip oti:rla: wæ bæ:ʃ dæ:nejem
ʃejdimið ba:r.

0506110201/30. alti, jedi dæ:ne dʒa:nba:ðumuð ba:r.

0506110201/31. iki dæ:ne aða:da:muð ba:r wæ xæmi:ʃe diñĩ iθla:mũN jolunna
geðip ʒø:ri□ælxæmd□illa:.

0506110201/32. owɒl ʃaʁaldepede oturan gadi:mden geljæ:n munna.

0506110201/33. arap ba:r, □nnan gerejli ba:r, teme□ba:r, ga:ði ba:r.

0506110201/34. ʃu tajpala gadi:m eja:mdan ʃunna ðindegi edip geljen jer.

0506110201/35. we biðĩŋ □va:muð □i θa:duqa:ba:ð ēŋçela:pdan bæ:ri □nnan øjle
xoʃxa:nũN o:vaθi dije·dile.

0506110201/36. o:vajw xoʃxa:n dije·dile.

0506110201/37. xoʃxa:n dije·n a:dam ʃ□mæntægænũN □wθwði.

0506110201/38. a: xer□im m□Nā extera:m g□jja:di, extera:m gojuja:.

0506110201/39. xer næ:me i:fi gydzi b□θa mærd□m gēler dæni f□Nā j□w□r ęder dæ:ni i:fini bitir:dile˘.

0506110201/40. wæ θāNā ajtθam men ey˘er di:θem ki gadi:m θama:nnan ki ajtdʒaq bolθan bir i:fi ki bolθa deθti dʒemʔi: ba:xæm nem ęderdi.

0506110201/41. i:f ederdile. fi oraq bolθuun, fi tetfe bolθuun, fi ketfe baθma bolθuun.

0506110201/42. wæ baʃka bir i:fleri jawar bilæn bitirerdile.

0506110201/43. æmma: bu elæ:n xerkim ø:ði kerger bilen i:fini bitirije˘ we bu ta:jda fakat bir pa:muuq ekilmeje˘, pa:muuq ekilmeje˘.

0506110201/44. bukdaj, n□vija f□Nā mēŋðeʃ ða:tlari □æ:n e□ijele˘.

0506110201/45. ø:ðimið ta:jdan garrĩŋ etdʒek bolθaq.

0506110201/46. ø:ðimið ju xuda:ja □va:muuðũN m□teve□t □va:muuð øjle bir tæ:ri:pi: neme j□q m□teve□t xer□im ø:ð gyðera:ni bilen ø:ð dø:rt xe□ta:r jeri bilen malli, cojuulli ju xull ęm bilen ba:xæm ðendegi edije˘k.

0506110201/47. dilimið ęm gø:klēŋ tajpa:muuð ęm gø:klēŋ.

0506110201/48. gadi:m gyrrỹŋ, gadi:m gyrrỹŋļerden næ:me ba:batda gyrrỹŋ etmeli.

0506110201/49. tojlardan mi?

0506110201/50. xa:.

0506110201/51. gadi:m tojlar bu θama:nũN toju ja:na bolmaðdi.

0506110201/52. toj ederdile˘ bu ta:jda ulaκ ęile gapı gapı ajlanarduula˘.

0506110201/53. onnan gelerdile˘ o: toj tutarduula˘.

0506110201/54. wæ xelejle˘ muwka:ki gelerdi b□tfelpe□, gatlama, p□θθuq budzyre ða:di □ biʃirer gelerdile˘, dʒ□wa:lla b□lari j□lda nem ęderdile˘.

0506110201/55. alar gaʃfarduula˘.

0506110201/56. alup alup gatfarduula:.

0506110201/57. e: ej bir xelej ki æ:ri bilen jæ oʁli bilen gelip toj jere getirmeθe o nemæ:ni biʃiren ða:tlaruini jetiribilmeððileʔ.

0506110201/58. o ʃudzyre a:ʃluqdi, nemeʎikdi gadi:m ejja:m budzyredi.

0506110201/59. onnon ʁm wøref bolardi, gadi:m.

0506110201/60. at ʃapdurarduula:.

0506110201/61. wøref ederdileʔ a:.

0506110201/62. inni o ða:ʦla: ga:lupdur.

0506110201/63. inni jæ: wa:liba:l ɡɔjja:llaʔ jæ: ʃɫ̥nã mēŋðeʃ bir fɫ̥ba:l ɡɔjja:laʔ, wa:liba:l ɡɔjja:laʔ.

0506110201/64. ʃu xill ʁm ða:ʦ ɡɔjja:llaʔ.

0506110201/65. we gadi:m ejja:m ɖzuwa:llaʔ y:ʃerdileʔ.

0506110201/66. e: yðyɫ̥ dijeʔn bir ða:dumwəð ba:rdi biðŋ.

0506110201/67. yðyɫ̥ ojnarduulaʔ.

0506110201/68. iki ta:jpa bolarduula:.

0506110201/69. otuð qurq neper øjde ɫ̥ yðyɫ̥ jæ:ni bir ða:di ɫ̥i meθel bir na:ɣɫ̥ŋgi:ri jæ: bir ʃɫ̥qɫ̥ ja bir ʃɫ̥nã mēŋðeʃ ɫ̥iʃɫ̥iɫ̥ ða:di bi:rbi:riniŋ ellerine ʃɫ̥ tɫ̥tɫ̥p θaqla:rdula:.

0506110201/70. wøðlæ:p biʎɖzek bolθala ki kim dediyʔini ʃɫ̥ura: bilæn o maxal barq jo:qdi.

0506110201/71. fa:nuθ bilæn, jæʔ mɫ̥ʃi: bilæn ʃɫ̥xiʎ ʁm ða:ʦ bilen geʎerdileʔ.

0506110201/72. o boʁoðlaruuna wøʎlæ:rdileʔ ki xærkimde bolθa damari calardi.

0506110201/73. ʃila:da bir damar calardi ʃɫ̥hna bilerdile ɫ̥i mɫ̥hna yðyɫ̥ ba:r, jæ jo:q.

0506110201/74. oðzyre ræθimmið ba:rdi, ðama:nì gadi:m.

0506110201/75. a: onnon gelini getirenne at fʃapduɾduɽaː.

0506110201/76. inni matur fʃuquɾduɾ, maʃi:n fʃuquɾduɾ.

0506110201/77. inni bɔxil ɟem tojlari buðzyrekti tutijaːllaː.

0506110201/78. o fʃa:ka ojuɽnɽanaɟem aɟt da, guɾballarda bu ta:jlarda guːNNũɾdʒaq dijerdi.

0506110201/79. onnan oturma θallãNãʃ dijerdi.

0506110201/80. giderdiɔdʒẽŋŋẽlɽen aka fɔlan ɽeθer geti:rdiɽe.

0506110201/81. guːNNũɾdʒaq dijaen næ:me bir, iki ta:ɟda.

0506110201/82. a: xer ta:ɟi bir neper garunni gojardi.

0506110201/83. ajaqlari bilen jere wurip aɟlanarduɽaː.

0506110201/84. oturma θallãNãʃ dija:nijem ɔi ɽjem.

0506110201/85. fʃõNNõlduɾ aθmannan jɔqardan tanap bilen ɽhnon guːNNũɾdʒaq uʃfarduɽaː.

0506110201/86. inni oðzyre ða:tlar tojlarda ga:lupduɾ.

0506110201/87. jo:q, fɔfærxãŋĩmiði bið a:radan aɟuɾmali dæ:l.

0506110201/88. ʃu gadi:m ræθmini tutmali.

0506110201/89. onna jene bir ða:t ba:rdi.

0506110201/90. gadi:m ðama:n inni ʃirini gojjalla ortada.

0506110201/91. xerkim jæ: meθeɽ bir toɟda ɽtuɾjalla mi:ððe xerɔim a:ɽ jaðuɟaːllaː, ða:ɽ ediɟeːlleː.

0506110201/92. o ðama:nna jo:q.

0506110201/93. bir neper bina:meː

0506110201/94. dʒartʃi ʃɔnã geti:r pul bererdileː.

0506110201/95. meθel on tymen o ðama:n berθedileː.

0506110201/96. dijeːrdileː mĩŋ tymen gatantʃ getirdi, dijeːrdileː.

0506110201/97. ɕa:ɕurarduɫa aj puɫan keθ, puɫan keθĩŋ tojuɫnnan mĩŋ tymen gatantʃ getirdi, dijeːrdileː. inni ɫ̥ɫatlar ɕem ɕa:lupduɾ.

0506110201/98. ɣawa, onnan wøref edel[erinne]jem o ðama:nna: øjle bir pul bermeðði[e, ja:ɫluq bererdi[ɛː. kirwit bererdileː.

0506110201/99. ɣawa, ʃudzyre ða:tlar ɕem θebæ:bine næ:dzyre wuli wuli wøref bolardi.

0506110201/100. jæ: gojuun bererdileː, jæ: ma:l bererdileː, ʃɫ̥xiɫɫ ɕem ða:t bolardi.

0506110201/101. inni wa:liba:l ɕɕjala:, inni yðyɫ jɫ̥q, inni ɫ̥dzyry ɕ ða:tlar ɕalupduɾ inni.

0506110201/102. a: peɕgambar ja:ʃuuna jetenne men ø:ðym æɫxæmdylilla:.

0506110201/103. baɕuʃlãN ɫ̥i men ø:ðymi mæ:ʔerefi: etmedim mæ:rɫ̥ be artuq muɾa:ði pertevi ʃaɕaldepe o:vaθuɫna ɫ̥tuɾjan we mãNã ɫ̥emi:ʃe ʃynɫ̥ alti barmaxum ba:r.

0506110201/104. mãNã alti dijeɫle.

0506110201/105. ɣemme jerde mãNã alti dijiɾ a:d ʃaɕuɾijallaː.

0506110201/106. ɣerkim mãNã alti dijmeθe ta:ɫumijallaː.

0506110201/107. alti pertewi dijeːlle mãNã.

0506110201/108. a: piɕcamber ja:ʃuuna men ø:ten jil ø:ðym piɕgambar ja:ʃumijam men øten jil berdim men.

0506110201/109. piɕgambar ja:ʃuuna geɫenne bɫ̥ta:jda møwliɫ ɕoqijallaː.

0506110201/110. møwliɫ nemedijelleː.

0506110201/111. onnon a:q do:n gejjelle'.

0506110201/112. a: ʃ□ gadi:m ræθmi χeni:ð ʒem bu ta:jda ol pijgambar ja:ʃuni tutijalla bu ta:jda ba:r.

0506110201/113. ʃi xelej bolθun, ʃi er□e□b□θun a: xemme jere kart jollija:lla'.

0506110201/114. dijelle ki meθel men pejgambar ja:ʃunna jetdim dijip a:κ ʒaf berijelle'.

0506110201/115. ejni toj ki tutijaq.

0506110201/116. ʃo xill ʒem munna da do:θt, rafi:q ʃunna xemmeθi gelije'.

0506110201/117. kadu: getirijelle'.

0506110201/118. kadu: berjel[ε' a:q laba:θ gejdirjel[ε a:κ ʒaf.

0506110201/119. a:κ ʒaf munna inni ælxæ:mdylilla: o ðama:nw gadi:mda a:q gojuun øldi:rdile'.

0506110201/120. eyier a:q gojuun ʒam bolmæθb θyjtlaʃ ederdile', θyjtlaʃ ederdile'.

0506110201/121. tæwereklere pajla:rdwla:.

0506110201/122. dije'rdile' χerkim ʃu a:κ ʒafdan a: da:dũN dije'dile'.

0506110201/123. da:tðiri:dila xem g□wmi χwʃdi xemθa:jalara.

0506110201/124. elʔa:n beja:m da næ:me a:q to:q ba:r.

0506110201/125. xerkim inni a:q to:q øldirije'.

0506110201/126. ʃo ðama:ni gadi:m ja:nwq jene θyjtlaʃ ʒem edijelle'.

0506110201/127. gapdalunna θyjtðen duwiden af biʃirip ʒajduwjala'.

0506110201/128. dedemĩŋ a:di mæ:mi.

0506110201/129. mæ:mi pejka:r dijerdile'.

0506110201/130. ðama:ní fa:nũN dœwrinne næ:ʔe jil ʔetχuda: we pejka:rdi, o:vada gepi gefʃeːdi.

0506110201/131. ðama:nuki ata:m alla: ræχmet etθin.

0506110201/132. ømrini fa: bileː, fa:pu:r bileː gefʃirdi.

0506110201/133. xemi:ʃe jiyʔrim ʔmi:r ʔʔan bydznyrtde ata:m muwgeʔi: ke fa: owalqʔi xeʔejiniŋ χatuuni berip dʔwwʔmqʔi xeʔejini allanna jikrim ʔmi:r ʔʔan fa:nũN janna bydznyrtde tʔj edip aːa: jiyʔrim ʔmir ʔʔan fa:nũN χutmatunna bolupdi, χawa.

10506110201/34. fa:pu:r bileːn, fa:pu:r gelderdi, ferxēŋ gelderdi, ferhēŋ χunermen gelderdi øjmiðe.

0506110201/135. onna emriʔæ:de bir ʔi dæ:ne gujð ba:di; gelderdi biðŋ øjmiðe.

0506110201/136. we ata:mũN alla: ræχmet etθin.

0506110201/137. gepi gefʃjedi, o ðama:nna.

0506110201/138. wæli ʃo dœwirde, ʃu daʔar fa:nũN χutmatunna ata:m geðip bir ʔja:l biðæ ʃonnan pejda: wœrmedik bið.

0506110201/139. ama ʔbiððen øjmiððe jatdi, øjmiððe ʃœreʔʔimið ijdi.

0506110201/140. we xæza:r ʔo θi: θædi θi ʔu du:da næ:ʔe munna gelip a:qqamʊʃ diʃeːn ʔvada ba:diʔa:lli:n mejda:nunna bir gaplāN wʔrupduurlaː dʔqqʔð mitir i:ni, boji iki mitir i:ni.

0506110201/141. ʃo gaplāNũN yθθyne eji ʃfeʔip ʃhʔ ertip dæ:ni fa:nũN øjynne perde edip dæ:ni wurupduurlaː.

0506110201/142. onnan ingula:pda ʔi fa:nũN øjin darʔadallarinnā ru:ðna:mada ʃoni wœripdirleː ki ata:m, alla: ræχmeti murat meryʔen, fa:pʔr, bʔdzyre ata:m ʔma:rdi menŋ.

0506110201/143. χawa.

0506110201/144. fa: bileːn gadi:mqʔi mæsaːl getirmeθem fa: bilēn ʃyl øjmiðði.

0506110201/145. Јудзyre а:damũn men oʻli.

Kaynak Kişi No: 0506110701

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Akkamış

Kayıt tarihi: 24.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Hacı Gurban Artığı (Lakabı: Onbegi)

İkamet Yeri: Akkamış

Doğum Yeri: Akkamış

Doğum Tarihi: 1924

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: 2. sınıfı bitirmiş.

Mesleği/İş Yeri: Çiftçi ve hayvancı

Dil Bilgisi: Farsça

Başka Bölgede Yaşaması: 1-2 yıl Beşöyli'de yaşamış.

Soyu: Göklen - Begdili - Onbegi

Babasının Adı-Soyadı: Artıg

Annesinin Adı-Soyadı: Oguldöndi Kılıçı

Annesinin Soy: Göklen –Begdili - Onbegi

0506110701/1. а:qqamwʃ o:va:θunna bið.

0506110701/2. inni ʃu maχal, bið gø:ɫẽŋ, а:qqamwʃ ɫvaθunna dyʃjẽŋ mi?

0506110701/3. а:dum χadzi gurba:ni artuɬu.

0506110701/4. а: θãñã diʃθem gadi:mdan gyrrỹŋ edeɭi mi jæ: bæ:rden. χa: bolja:.

0506110701/5. gadi:m а:ljařχa:n di:p bi:ri tœredi dyʃjẽŋ mi?

0506110701/6. o da xa:n b□l□p e:j jawirdi θo:raði onθōN ēni tutup ðuwnna:na θalduula mi?

0506110701/7. θōNra da ol fʷuqʷap gelip jene irei:θ boldi.

0506110701/8. xa:wa f□dʒyɾe bið ø:ðimið ɟem fu ejra:n a:dami dæ:l xa:.

0506110701/9. onθōN fu orθijedīŋ a:damlari bið jø:ne fu tajda emel boløn dynjæ: gelenmið fu taji.

0506110701/10. ata ba:vamuða: o ta:jli.

0506110701/11. bekpolɒt dijæ:n jere geljɛː.

0506110701/12. geljɛː ba:vamuð biðīŋ be□p□ɒt dijæn jeri aða:d ɟedije.

0506110701/13. bekpolɒt dijermiʃlɛr ōNð æla:n ba: ʃo.

0506110701/14. bekpolɒt dijæ:n jere gelijɛː.

0506110701/15. ʃonda θuqu:net tutija: o:vaː bolijaː.

0506110701/16. bir tofɔr o:va b□ɒp ʃ□nnan darʰa:p jene bæ:ri|ejin ɟajdijɛː||ɛː.

0506110701/17. aqqamuʃ dijen o:vaθuuna gelijɛː||ɛː.

0506110701/18. □nn□n biðīŋ āNruumuðða ɟaɟzar xaː.

0506110701/19. biðe inni onbeyʲi dijɛː||ɛr, deː biðe joʰθa āNruumuðða: ɟaɟzar, biðīŋ ata ba:vamuð.

0506110701/20. onθōN ol mæ:med a:li: xa:n dijæ:, nawr□ð a:li: xa:n dijæ: biðīŋ tajfamuða, xa:wa ba:vamuðlara.

0506110701/21. onθōN gelijɛ|ɛː.

0506110701/22. ol aqul ɣoɟʒɔ dijen bir o:va ba:r o tajda.

0506110701/23. ʃo tajda θuqu:net tutijɛ:|ɛː bulaː.

0506110701/24. o tajdajem □Nma:n welæ:jet bilɛn w□ɾʃɪp w□ɾʃɪp barɪp gelijɛː|ɛː.

0506110701/25. ʃu aqqamuʃ dijen o:vaθuuna.

0506110701/26. bekpolɒdu oqlɒp gəlɒlɛ barɪp mærdinde θiku:net tutduula.

0506110701/27. olɒʔ onu da iteɫlæ:p gəlɪp dæ:ni inni gəlɪp inni aqqamuʃ dijen o:vθuunna θiku:net edipdirɛ:.

0506110701/28. inni ʃu maχal bið inni aqqamuʃda da:.

0506110701/29. inni θen tyrkmen dilinne θenne gepɫeθẽŋ, biððe gepɫeθeɫ iɫimið dẽ:ŋ gepɫeθek ɔwɪ da:.

0506110701/30. jeke ø:ðym gep ɔturθam næ:m ɫpajdaθi ba:r.

0506110701/31. hæ: o ʃudzyre da: inni dæ:ni bið awʃaq dijen bir tajfa ba:r.

0506110701/32. onbeyi dijen bir tajfa ba:r.

0506110701/33. inni θiððe gepɫeθẽŋið bið ɛm θiðŋ bilɛn bilɛ gepɫeθek ɔawɪ a:χi.

0506110701/34. jeke ø:ðym gepɫæ:b ɔturθam næ:me derde deyɪjæ:, χawa.

0506110701/35. næ: ɔkul θenem gepɫe da.

0506110701/36. onθɔN onnɒn aqqamuʃ dijen æ: ɫva bɫbir a:damũN a:di χa:.

0506110701/37. ɔamuʃ diɪp aq ɔamuʃ diɪpdirɛ dæ:.

0506110701/38. ata ba:vadan gəlɛn aqqamuʃ birað aqulɫumda a:ðalɫupduur menŋ.

0506110701/39. ja:ʃum joqari gitdi aχuri.

0506110701/40. toκθɒn jaʃumda χa: men.

0506110701/41. jo: hæ:ðir dajow da a:w atup ɫbɛrɛn ɔuʃ atup bɛrɛn a:dam da:.

0506110701/42. ja:ʃ waκtimið bið ɔrɒκ ɔrɒrduq, dɔwek dɔwerdik.

0506110701/43. ʃulardan θo:rθãũða: inni ʃɫardan θo:raθãN men dzewa:p berejin.

0506110701/44. oroꝛ orarduq, dowe dowerdi nnan rozi qla:p bið nnon bir tifar efa:jir bap dewletin araθuuna gi:rdi dewletin araθuuna efa:jirduq bið.

0506110701/45. bir ø:j efa:jir dōwri jed jyð, θekgið jyð atli:ni dʒemlæ:p efa:jir etdi biði.

0506110701/46. næ:me dijē.

0506110701/47. alūN fšoreyʲ ijin, alūN fšoreyʲ ijin.

0506110701/48. tyrkmenin fšoreyʲi xa: bolja:, bolja:.

0506110701/49. onnon bi jānqi a:wa bið atan mɒlamuða: ɒrda ɒrɒba:n am joqdi, ða:tda jo:qdi, a:ða:tluq.

0506110701/50. herkim wur wurivermeli, i:θe i:vermeli bermeli.

0506110701/51. θōN ɒ:roɒba:n gelʲdi. bolijɛː dimeʲli bolijɛː de.

0506110701/52. dōwlet næ:me bir ða:t dijθe durmali bolija: da:.

0506110701/53. onnōN gojduq da: inni a:w atma:muð ða gojduq, hemme ða:dumuði da gojduq.

0506110701/54. o gynle a:ða:tluq herkim ni:rde wurθa wuruwermeli.

0506110701/55. ni:rde geðθe geðivermeli, a:ða:t.

0506110701/56. jatan jeri belʲli turon jeri belʲli.

0506110701/57. jo:q ɒaplānā θatafmaduq.

0506110701/58. ɒaplān bek jerde bolijɛː de dōNNūð.

0506110701/59. jø:ne a:w yolōni wurduq økyð wurduq.

0506110701/60. fš:ke wurduq.

0506110701/61. kǣ:ŋ ða:tla, ɒuf wurduq.

0506110701/62. myθøʲlēŋ atuja:q da:.

0506110701/63. gø:ŋlẽnde bið ɲbeyʲi dijeː.

0506110701/64. onbeyʲi nemedən bø:lynik gelijeː.

0506110701/65. bə beyʲdiʲi dijeː bir tajfa ba:r.

0506110701/66. beyʲdiʲiden bø:lynip gelijeː.

0506110701/67. i:ʃimið arpa, bəkdaj, ʃa:li ekmeʲi ðama:ni ʃa:li ekjedik.

0506110701/68. ba:vamuðũN dəwri, ata:muðũN dəwrinne innijem b□ wəst
jerimiði aldi.

0506110701/69. dəwʲet aldi, gari:plara pajladi.

0506110701/70. muθa:duwa di:p bir ða:t tapdi.

0506110701/71. θari θatallakw bæʲi tanijaq.

0506110701/72. gøŋlẽn denem nemæ:ni æŋitdi.

0506110701/73. kəʃek ʃa:ni. ondən ɟem nemæ:ni aldi gitdi.

0506110701/74. muɣammed i:ʃa:n aldi gitdi.

0506110701/75. oruθ gelende men dʒowa:nnuwm da:.

0506110701/76. ine ata ʃuɣuɣuɣdum da: inni ata ʃuɣuɣuɣdum da:, dʒowa:n
oɣlandum.

0506110701/77. emmæ: ðerẽŋdim.

0506110701/78. ɲejwere ðerẽŋdim men.

0506110701/79. bila ata ʃuɣuɣuɣbiʲmeð a: aj atu miner defibererdim men.

0506110701/80. najθi jer bolθa wuruf bolθuwn, a galmagal bolθuwn jeterdim men.

0506110701/81. atufarduko: atufduw ɟam kæ:n atufduw.

0506110701/82. dəwʲet biʲe də:ʲ ʃa:.

0506110701/83. dɔwɫetɿŋ arqɑθi bolup atuwɫɑ:q xɑ: bið, ɫθiɔjma:ɖzɑq bolup kæ:n
taɣalla: etdik bolmɔja:.

0506110701/84. orθũN ba:vɫu ba: da biððe ba:vɫ nirde ɫwɑɫ, ðɑ:tɿ ni:rde.

0506110701/85. hi:ɸ ðɑ:tɿ joq xɑ:.

0506110701/86. ʃo wɑɫt men θerva:ððum.

0506110701/87. a:j gitdik ɣɾɾjɛne gitdik.

0506110701/88. ɣɾɾjɛn, ɣɾɾjɛne, ɣɾɾjɛn.

0506110701/89. θɑ:ri:n daki, θɑ:ri biljæ:ŋið dæ:l mi ɣɾɾjɛne gitdiɫ

0506110701/90. kymmetde bi:ri ba:rdi.

0506110701/91. a:di næ:me ʃonũN.

0506110701/92. ʃɫbiðɿŋ ɫejwe:re ɔwi a:damdi ʃo.

0506110701/93. xawwa, øjɫiyi biljɛ'n, gø:k θo:finne biljɛ'n, θɑ:ri θatallaɣu da:
biljɛ'n.

0506110701/94. xowwa ɔwi a:damdi.

0506110701/95. di:θɛŋ ɔwuutda ʃø:rekɫi, ɔwi.

0506110701/96. onnɔn tyrɫijæ: næ:me di:p gitdiŋið?

0506110701/97. derθ oqija: mi?

0506110701/98. berekelɫa:, næ:me derθ ɣurʔan mi?

0506110701/99. ɔwi, hejwe:re ɔwi, hejwere ɔwi.

0506110701/100. θɑ:ri θatallaq men ɿmir at keθθim.

0506110701/101. dyɫjɛŋ mi?

0506110701/102. at keθθim, at ɫeθemden θũNrɫmeni ʃiɫæ:jet edip tɫdila.

0506110701/103. tutup erti næ:me o wɑɫt ɫymmet ʃøreɫbererdi xɑ:.

0506110701/104. kymmetde her aƙƙam fforebererdiŋe.

0506110701/105. onom meni ðunna:n etdiŋe.

0506110701/106. ðunna:n edennen θēnra gø:ŋi θo:pi θa:ri θatallaq dijen θa:ri θatallaq biŋen gø:k θo:pi o jərđiŋ ejeθidi o maɣal.

0506110701/107. kymmetiŋ ejeθidi aθlan.

0506110701/108. mānā di:di θen fōneme biŋen tarapmuŋ da 1 atūn ejeθi biŋe.

0506110701/109. at+ūn ejeθinne inni ja:duumdan gidipdir ɣa:, undupduurun.

0506110701/110. eŋæ:n ja:duuma ø:ðæ: giŋf gelije de geler.

0506110701/111. ɣatur, ɣarra:ŋf.

0506110701/112. ɣarra:ŋf. gadi:m men bir a:kala mūn bi:rin wŋrŋpduur.

0506110701/113. dyŋijē:ŋ mi?

0506110701/114. o da ɣarra:ŋf bir ðama:n irejiθmiŋ fōnnon mānā di:di.

0506110701/115. θen di:di a:rān aŋfulmað θen ɣarradzi wurmaθan di:-di.

0506110701/116. æ:j gidip ærgæ:mæ:t ɣadza: ga:jinme di:pdir da:.

0506110701/117. meniŋ ga:jinim æræ:ðmæ:t ɣadzi dijerdiŋe bir olaqa:n a:dam.

0506110701/118. menæ: tavŋurdum wur di:dim ōnð di:pdir.

0506110701/119. aj ŋøŋdi:r ŋdi:pdir ēnð di:me ŋdzyre di:pdir ŋdæ:ŋi bŋwa:tla dŋ dæ:ŋi di:pdir.

0506110701/120. du: dæ:ŋi toredim ɣa: men turannan du: dæ:ŋi toredim.

Kaynak Kişi No: 0506120401

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Beşöyli

Kayıt tarihi: 24.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Arazgılı Muhammedi

İkamet Yeri: Beşöyli

Doğum Yeri: Beşöyli

Doğum Tarihi: 1940

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Okumamış

Mesleği/İş Yeri: Çiftçi, hayvancı ve şair

Dil Bilgisi: Başka dil bilmiyor.

Başka Bölgede Yaşaması: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Göklen - Teşen

Babasının Adı-Soyadı: Muhammet Sofı

Annesinin Adı-Soyadı: Gova Tircilli

Annesinin Soy: Göklen - Suvar

0506120401/1. biθmilla:hirrahma:nirrahi:m.

0506120401/2. bejik tãnrũ:N a:di bilen.

0506120401/3. dẽḡdu:ftlarumwəḡ gelipdir.

0506120401/4. bir iki kela:m fu o:va ba:raθunna gyrrỹḡ etdžek.

0506120401/5. bið bæ:řøjli o:va:θi, θunna oturmufumwəḡ bæ:řøjli o:vaθi aθwl
bæ:řøjli ma:niθi da:.

0506120401/6. bæ:f dæ:ne øji biðĩŋ ba:vamuð inni f□bi dør biðĩŋ bilen bæ:f arqa fo.

0506120401/7. bæ:f arqa meθe|en fo.

0506120401/8. bæ:f øjli ma:ni:θi fu.

0506120401/9. fu o:va: □wølla bynja:ð b□an biðĩŋ ba:vamuð.

0506120401/10. bæ:f da meθe|en bola: ø:ði gø:□lēŋ.

0506120401/11. arap ta:jfaθunnan biðĩŋ dajuularummuð.

0506120401/12. ø:ðymyðæ: teŋēŋ, temi□teŋēŋ ta:jfaθunnan, gø:klēŋ ta:jfaθunnan.

0506120401/13. o nemæ:nĩŋ ða:wũN da:kaθunna oturan a:dam.

0506120401/14. onno funi ma:lda:rmuŋ biðĩŋ ba:vamuð.

0506120401/15. muḡammed θo:fi dije:lle.

0506120401/16. fol gelip ðæ:ni meθelen bir ḡa:n, qoŋaḡa:n dije:n bir ḡa:n ba:muŋ, gø:klēŋ ḡa:ni.

0506120401/17. qadi:m ḡama:n.

0506120401/18. onnan f□nā dije: dajiθimuŋ.

0506120401/19. daji dije: mānā bir j□rt jer beryʝin ʝije ma:luma dije:.

0506120401/20. mali kæ:n onnan dije:.

0506120401/21. ḡajθi jerde θen dije: □turθāN □tur dije:.

0506120401/22. juwĩrt aθli f□bæ:f øjlĩŋ j□wirdi q□fnaḡa:n gø:klēŋ ḡa:ni fo.

0506120401/23. onnon θōNra dije:

0506120401/24. fu oturup dæ:jeʝni fu alarmuŋ dørtden birni yfĩθi mil|et□ bi:ri fōNqi.

0506120401/25. økyðini berermiŋ, toḡumuuni berermiŋ.

0506120401/26. on dæ:jæyʔini fo alarmuʃ fo xɑ:n onnan θ̃ŋra bið jetennen θ̃ŋram herkim ø:ði neme etdi, d̥owletde.

0506120401/27. herkim ø:ði jer tutdi.

0506120401/28. onnan θ̃ŋra bið tækri:bæn t̃t̃ð gurq t̃e t̃a:r ja:li biðŋ ø:ð jerimið ba:r.

0506120401/29. on ʔem tæθi:m edip millete pajla:p berdi.

0506120401/30. bir ʔyʃ hekta:r jer berdi biðŋ ata:muðə yʃ t̃e t̃a:r jer biʔe θ̃ŋra æj a:ta ba:va jerlemið ba:rdi.

0506120401/31. aʃʔup ʃu wəxt on, on ʔmæ:ʃ hekta:r jerimið bar.

0506120401/32. d̥ort, bæ:ʃ gardaʃ her ɟajθu:muð ʃ t̃e ʃa:wærðluwmið edip ʔbø:ri ʔ bið æː xawa ʃu xala:l ʃøreŋ ʔj̃:j̃ðuɲna ine ʃ t̃e jerlemið ʃ t̃e raji ʔem bolmadi.

0506120401/33. ʃo:ra:j jer denem alanmuð jo:q.

0506120401/34. ø:ð ʃu, ø:ð xala:l ʃøreyʔimiði keʃa:wærðluwmuði bo:lmaθi.

0506120401/35. ʃu gul̃ñð ʃu oʔulɟa:n a:ta ba:va keʃa:wærð.

0506120401/36. keʃa:wærðluw ʔdiʒeθ bið ø:ðimið tiʃeŋ tajfaθuɲnan.

0506120401/37. men ø:ðim araðguli məhæmmədi ʃu wəxt jetmiʃ bi:r ja:ʃum baː.

0506120401/38. iki ðena:na:m baː.

0506120401/39. x̃ t̃ b̃ inni ʃu da:ʁ a:raθuɲna ɟoʃan ɟoʃku:m ba:rdi.

0506120401/40. ʃaʔu:rluwa men oðol jedi ja:ʃumdan bæ:ri xudaj takɑ:la: mānā pa:j beren ø:ðymæ: bi:θawat.

0506120401/41. xawa ʃu ʃa:kaluqdan ʃu her ða:da bir ɟoʃki ɟoʃardum, ða:ð ederdim.

0506120401/42. onnon θ̃ŋra bu ʃauurluwum ba:ra dyme etmedim ʃuni.

0506120401/43. gel dijd̥i, nə:me θen dijd̥i.

0506120401/44. θawadum jo:q.

0506120401/45. onna bir iredije gyry'en a:ka:j arag□i mæ:medi θen ø:ðĩŋĩ mæ:refi et dijd.

0506120401/46. jalan a:ldajã:N ø:ðỹŋ mæ:rrefeti et dijd.

0506120401/47. iredije gyry'en □hn□h øjde de dĩŋļejen □emi:fe redijem ba:r.

0506120401/48. arqadaŋlukum ba:r da'.

0506120401/49. onnon dijd gel ø:ðỹŋ mæ:refi □hn□gidijedim.

0506120401/50. θõnra bir ŋawrluk _ æj xuda:jũN beren ða:di næ:me dijp men giðlæ:j.

0506120401/51. onnom kymmetden muxu:mũN muθa:fuw xa:naθunna næ:ŋe dæ:ne ja:ŋuli a:dam oturupduw bi:ri bu dijd.

0506120401/52. baχŋĩ gelipdir.

0506120401/53. maŋĩ:n guṭdi.

0506120401/54. maŋĩ:n guṭdi onnon.

0506120401/55. bi:ri baχŋĩ dijd.

0506120401/56. ŋonna men θannũN aṣḏuwi culpla:p gojdum.

0506120401/57. ŋawrluk _etmæ:j dijd.

0506120401/58. onnon θõnra weki:l ŋuqduwlar.

0506120401/59. æj onna weki:l le gel di le dijd le æj biðe goŋki gof o ŋol ba:vaθi.

0506120401/60. joḱθam m□hĩN ŋa:kaluqdan ba:rdi menĩŋ □ŋkw:m.

0506120401/61. a:dumi jaḏmadum.

0506120401/62. ol bul dijæ:di mãnã goŋki goŋup ber jø:ne bejxu:ṭ ða:tlara goŋanum jo:q.

0506120401/63. alla: ræ:met etɪn, mēŋ bir qaraχa:n dijæ:n dɪθum ba:di, taθadyf _
edip øldi ju.

0506120401/64. jonnon θōnra men beter ɢɪkʷa:m gitjæ:ɬdi.

0506120401/65. inni tæ:ðeden bæ:ri ɢoʃkɪ ɢoʃja:n.

0506120401/66. deθla:p ɪkɪm jɪqdi ɪtʃi ðena:na:mdan yʃ ta:ne ɪklum ba:r.

0506120401/67. χudaj taka:la: ø:ði funi da u:qida dijd.

0506120401/68. χuda:j taka:la θānā næ:ʃfe dæ:ne ɪklan berer a:duɪni pila:n pila:n
ɢoj.

0506120401/69. oʃlanlarumūn a:duɪni ɢojdum.

0506120401/70. jonnan θōnrada ɢoʃkʷaj nem ʃiru: etdim.

0506120401/71. inni oʃlanlarum ba:r.

0506120401/72. ɢʷjðlarum ba:rdi oðal jaðjadi.

0506120401/73. ɢoʃkʷa:ni jaðūn dijæ:n.

0506120401/74. æj dæ:de biðŋ χowθalafmuuz jo:q funnan artuq.

0506120401/75. nemæ:m jo:q elŋið a:χurmaθūn gyrrŋŋyð bolθa dijθēŋ
ɢoʃkʷalara ɢeʃejli.

0506120401/76. bir iki dæ:ne ja:duɪmda ba:r.

0506120401/77. ʃolari dij ajdajum θiðe ɢoʃkɪ.

0506120401/78. ajdan θøði dza:na jara:r

0506120401/79. ja: jaradan ja: kerim

0506120401/80. fejle bir ja:ra:n gerek

0506120401/81. elim tutuɸ ɢaldurma:

0506120401/82. derdimi θo:ra:n gerek

0506120401/83. la:ʃuun guʃ dek uʃurma

0506120401/84. la:ʃuun uʃur ja:duumdan ʃuqupduur da:

0506120401/85. al xowa:da uʃurma

0506120401/86. la:ʃuun guʃ dek gaʃurma

0506120401/87. dynjani xoʃ geʃfirmæ:

0506120401/88. bir jakʃi ja:ra:n gerek

0506120401/89. jaduumdan ʃuqmuʃ.

0506120401/90. jaðduuranum ba:r.

0506120401/91. olari dijejin baʃka goʃku:ma geʃfejin taxtu ʃylema:n ɲijæ:□ taxtu ʃylejma:ni □ □emmæ:ŋið bilijæ:dirĩŋið.

0506120401/92. taxtu ʃylejma:n tẽŋŋẽra:nũN ja:nuundadur.

0506120401/93. ʃuraθi ðija:ratga:θi.

0506120401/94. ʃo bir æj gari:p ja:na:qda □i:ʃ□im ðija:ratina giden ɟem jo:q.

0506120401/95. nem ɟeden ɟem jo:q.

0506120401/96. men ø:ðym bir meri:ð bo:ldum.

0506120401/97. iki juulda:ki x□daja ʃy□yr ʃN ðija:ratina gidip ganu:matladum.

0506120401/98. ʃõNã goʃki goʃdum men.

0506120401/99. taxtu ʃylejma:n, □eðreti ʃylejma:nũN ðija:ratga:θi tẽŋŋẽrã:ŋ ja:.

0506120401/100. ʃo gowi:jem boldum ʃõN bile goʃki goʃdum:

0506120401/101. tẽŋŋrã:N ja:nuunda takti ʃylejma:n

0506120401/102. bartʃ muθurma:nlar getirer i:ma:n

0506120401/103. ol beʃent da:kuunna hemi:ʃe duma:n

0506120401/104. fejle bir θapa:li dʒa:ɟlaruɯɯð ba:rdur.

0506120401/105. onnan bæ:rde xodʒa θa:laj dijen da:ʁ ba:r ɟajra:muðð̃a.

0506120401/106. xodʒa θa:laj da:ʁi ɟane baɟuɾdu:r

0506120401/107. lalejt ʃa:nũN θuwi da:ɟim aɟuɾdu:r

0506120401/108. ja:ð a:ɟunna owlaɟ ɟuði bəkipdu:r

0506120401/109. fejle birθapa:li dʒajlaruɯɯð ba:rdur.

0506120401/110. bu dʒa:ɟi o:va:muðũN təwereɣi de ʃ□

0506120401/111. ta:ri:f etθem ʃeʃme la:lũN ða:wuɯi

0506120401/112. meryɛnlerimið θaɟla:p urar a:wuɯi

0506120401/113. næ:beletler biɭmeð onũN jo:luɯi

0506120401/114. fejle bir θapa:li dʒa:ɟlaruɯɯð ba:rdur.

0506120401/115. oturãñđã kəɭɣe θalar ɟo:llari

0506120401/116. θejr ɟtmæ:ne ʃuɟar peri: ɟuɟðlari

0506120401/117. θuwa baqθa fejle θalar ilɭeri

0506120401/118. fejle bir θapa:li dʒa:ɟlaruɯɯð ba:rdur.

0506120401/119. men ata dʒa:n i:ʃa:n ɲijæ:n ata ba:vadan bir i:ʃa:nuɯuð ba:rdi
øtdi.

0506120401/120. alla ræhmet etθin ʃñã ɟ□ʃan ɟ□ʃu:m ʃ□

0506120401/121. atã:N ba:vam ɟeɭli ata dʒa:n i:ʃa:n

0506120401/122. milɭetɲi ɲfinne məhriba:n ja:ʃa:n

0506120401/123. di:n jo:lina ʃuɟuɾ bi:ɭini ɟuʃa:n

0506120401/124. fejle kera:matli i:ʃa:nuɯuð ba:rdur.

0506120401/125. menĩŋ guja:matluq ata:mdi ʃo da.

0506120401/126. ʃoni u:qi gørip □łani χuda:j taɤa:la bir ki dæ:ne ołani di:ʃime pa:ta: berdi.

0506120401/127. θōNran men o da bir di:ʃ gøripmiʃ.

0506120401/128. onũN ði:ja:ratgæ:θi ata ba:vaθunũN ði:ja:ratgæ:θi ʃowræwide de ba:r.

0506120401/129. olãN ata ba:vaθunũN ði:ja:ratgæ:θi ʃ□wræwide de ba:r □lãN ata ba:vaθi. ata ø:ði ata dʒa:n i:ʃa:n ɲijæ.

0506120401/130. ʃolar nebereθinnen ɲir alla ræ:met etθin dynjæ:den ɡajwtɔdi.

0506120401/131. men ʃōN ata dʒa:n i:ʃa:n ɲijæ:nim.

0506120401/132. ʃonũN derba:raθi jãNqi ɡowi waxt ʃuni ja:duma gelli.

0506120401/133. ʃa:ɤalara jaððurupdum hæ, ʃu da:ɤda jãNɔdʒaɤi dija:nim ʃ□da inni.

0506120401/134. χoɔɤa θa:laɤ da:ɤa meθeɤen la:letɤa:nũN θuwi dija:nim ʃu ø:ð i:ʃa:nuwuð ba:r.

0506120401/135. iki ʃeʃme ba:rdur hemi:ʃe aɤup du: χawa ʃeʃme la:l dija:nim ʃo.

Kaynak Kişi No: 0506120501

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Tircilli

Kayıt tarihi: 24.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Uzumgul Gurbanteki

İkamet Yeri: Tircilli

Doğum Yeri: Tengeran

Doğum Tarihi: 1951, balık yılı

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Okumamış

Mesleği/İş Yeri: Ev hanımı

Dil Bilgisi: Farsça çok az anlıyor ve konuşuyor.

Başka Bölgede Yaşaması: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Göklen - Tacik

Babasının Adı-Soyadı: Sefer Mehmet

Annesinin Adı-Soyadı: Gulbahar Halzade

Annesinin Soy: Göklen - Temek - Gaygılı

0506120501/1. alla: neθi:b ɛtdi, gitdik xadzɑː.

0506120501/2. neθib ɛtdi, gitdik xadzɑː.

0506120501/3. inʃalla: onnon on ʔki ɣʌn ʃonna ɢɑːlduq.

0506120501/4. xemmeθi tʌrkijeli doxanlarumwð bilen nama:ð bile oquduq.

0506120501/5. tyr ʔijɛŋ di:di ʔbiði øŋɛ gojdula daː.

0506120501/6. ira:nũN ɑːdamlaruni θajwluwjalla.

0506120501/7. o ta:jũN ɑːdamlari tæʔædʒdʒip ɢɑːldum men ʃɪnna.

0506120501/8. gitdi□□n ki gun neθi:bimið boldi.

0506120501/9. fo ta:jda da:.

0506120501/10. mekgedza:nna.

0506120501/11. xof gefdi.

0506120501/12. o: mekgedza:n uba:dat, nama:ð.

0506120501/13. æ|xæmdylla:.

0506120501/14. xejwere gawi mekge, medi:nedzan, mekgedza:n xuda:ja fykyr gitdik geldik da:.

0506120501/15. i:l gyn ajdũn bilæn gitdi□geldi□me□gedza:na alla: neθi:b etdi.

0506120501/16. xi:tf`baʁfa, xi:tf`ða:t gørmedik.

0506120501/17. aθlan uba:dat gardaʃdza:n.

0506120501/18. alla: neθi:b etθe, xuda:j cojθa, θiððe neθi:bĩñĩð tʃe□θin.

0506120501/19. uba:datdan gajri ða:t jo:q.

0506120501/20. araʁ doʁanlarumwð xemmedziyi. tyr□ijæ:ŋ a:damlari ba:r.

0506120501/21. xemmeθi gardaʃ cu:ði ja:li øpyʃyp biðĩŋ bilæn.

0506120501/22. bið ðæ:m tyr□ije dijdī, biði õŋde cojduula.

0506120501/23. bu ta:jda θajwulujala:.

0506120501/24. o ta:jda tyrkijæ:ni cojuwajalla:.

0506120501/25. tyrkmen tyrkije bir dije:.

0506120501/26. xemmæ:mið by jðe gefdik.

0506120501/27. by jðede pa:rθ doʁanlarumwði cojduula.

0506120501/28. xawa õŋde de xer næ:m et θynni:ni õŋde ʁjduula da: jidzire.

0506120501/29. *χawa aχtuκuwm da.*

0506120501/30. *o da aχtuκuwm bu da aχtuκuwm.*

0506120501/31. *bi ta:jura bi zæχra:, o da salma:.*

0506120501/32. *χuda:ja fykyr.*

0506120501/33. *oκlannan, cwyððan ø:nen øθen.*

0506120501/34. *on alti dæ:ne aχtuq χemmeθ _θe cwyð, χawa.*

0506120501/35. *birdze fo uludza oκluwm χadzũnqĩ i □ dæ:ne □κli ba:r.*

0506120501/36. *bi:ri ta:χα:, bi:ri θyleyma:n.*

0506120501/37. *neme θylejma:n χadzũ:nqĩ da:.*

0506120501/38. *bi:ri de ja:θi:n, bir dæ:ne cwyðĩ da nusejbedza:n fudzyre.*

0506120501/39. *χα: dijdin da:, dijdin.*

0506120501/40. *bolija: da:.*

0506120501/41. *joχ.*

0506120501/42. *aj fy kæ:r.*

0506120501/43. *neme fu tʃa:ka bejyie|tme.*

0506120501/44. *doqma ja: doqa:nwð jo:q.*

0506120501/45. *χæ jalan θøð|æ:li □etʃ _ederdik, ketʃe baθardwq oκuldza:n.*

0506120501/46. *a:j pa:mwq juκardwq, teʃe wurardwq.*

0506120501/47. *ketʃe mi?*

0506120501/48. *jŷŋ nem _edilije˘ de˘.*

0506120501/49. *θα:jduwub _edip □nnan getirip gamʃũn yθθynne jajradwup neθi:p bolθα □nnan yʃyp dæ:ni bir _ki θa:ni a:dam bile tʃekilje˘.*

0506120501/50. onnan bø:lek bø:lek bølinijeː ojlanujaː.

0506120501/51. yθθin θrtiɫiɓ ɔnonn tʃekilip baθuɫuɔp ʃidzir ketʃ ɛdilirdi.

0506120501/52. oʁuldʒa:n o ɔamanna: i:ʃ kæ:nni ma:l ba:rdi gojuun ba:rdi.

0506120501/53. inni næ:me ba:r.

0506120501/54. xi:ʃ ɔa:t jɪq, inni.

0506120501/55. paʁat inni i:jmeli itʃmeli bir tapθãN.

0506120501/56. tapmaθãnda xuda:jũNã ʃyɪr edib ɔtuɫmali, oʁuldʒa:n.

0506120501/57. o ɔamanna: tetʃe wurarduq, pa:muq juʁarduq.

0506120501/58. gojuun, ma:l ba:rdi. kæ:nni xuda:ja ʃykyr.

0506120501/59. xemme ɔa:t da alla: taʁa:la: ja:ʃũN ɪalanna ni:θe ø:ð
uʁtiʒa:ruunamuʃ oʁuldʒa:n mũNã da xaɔa:r mÿŋ ʃykyr xudaja beren gynne.

0506120501/60. ma:l næ:me, ø:ðÿŋ biljẽŋ de ɪʃaq ɪʁlan ɪʃaq bɪɪjaː.

0506120501/61. jer neme boldi go:ruq boldi.

0506120501/62. ma:l, gojuun θatmali dijdile, gojmaduɫa.

0506120501/63. æj bir dæ:ne, iki dæ:næ:nijem θaqlajadũN.

0506120501/64. jerĩŋ kem boljadi.

0506120501/65. θaqlatmaduɫa porθije dijp dæ:ni ʃidzir etdiɫe di:dedʒa:n.

Kaynak Kişi No: 0506120502

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Tircilli

Kayıt tarihi: 24.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Yunus Aran

İkamet Yeri: Tircilli

Doğum Yeri: Tircilli

Doğum Tarihi: 1977, koyun yılı

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Lise mezunu

Mesleği/İş Yeri: Çiftçi ve hayvancı

Dil Bilgisi: Farsça

Başka Bölgede Yaşaması: Başka bölgede yaşamamış.

Soyu: Göklen - Galmık

Babasının Adı-Soyadı: Araz Aran

Annesinin Adı-Soyadı: Uzumgul Gurbantemeki

Annesinin Soy: Göklen - Tacik

0506120502/1. men ju:nis a:ra:m.

0506120502/2. tirdzil|i o:vaθumnən.

0506120502/3. xadz dʒela:lũn okli.

0506120502/4. i:ʃimiððe b□ jððe ra:nəndegi □a:rgeri, dʒẽŋgêlda:r, □eʃa:wærzi.

0506120502/5. xer jer bolθa i:ʃlæ:p □a:da:muð ba:r.

0506120502/6. bilæxære ru:ð ðendegi edip jø:k.

0506120502/7. xuda:ja fykyr.

0506120502/8. bir ðendegije sa:lum.

0506120502/9. ata:muðũN janna dƙanlarumuðũN janna ƙæpa: bi|e ðendegi edip jø:k, xuda:ja fykyr.

0506120502/10. ja:ƙajwƙummuð gawi xuda:ja fykyr.

0506120502/11. mehr o mohæbbæt bi|en xer i:ʃde bolθa bi:ribi:rimiði ƙømeyj _ edijɛ:k.

0506120502/12. ata:muða nemæ:mið bolθa.

0506120502/13. i:ʃi bolθa jerini jurdini ekip berijɛ:k.

0506120502/14. a: baʃka i:ʃlejem bθa xda:ja ʃyƙyr i:ʃlæ:p jø:ƙ

0506120502/15. alti doƙan bir tæ jerde ðindegi edijɛ:k.

0506120502/16. bilæxære ø:ðym de motæʔæhhe| iki dæ:ne gajðum ba:.

0506120502/17. θerwa:ð.

0506120502/18. tæ diploma ʃfelli oquduq.

0506120502/19. diplomdan θN gitdim θerwa:ða.

0506120502/20. mæntæqæje særi mærze æfga:nesta:nda xudmet etdik.

0506120502/21. xudmatdan θN geldiƙ

0506120502/22. ata:muðũN janna i:ʃlediƙ

0506120502/23. i:ʃlæ:p θNra eðdewa:dʒ etdiƙ

0506120502/24. eðdewa:dʒ edip ʃdzyre i:ʃlæ:p jø:ƙ xawa.

0506120502/25. i:ʃimið ƙem keʃa:wærði.

0506120502/26. baʃka næ:me.

0506120502/27. bið gø:klɛŋ ta:jpa.

0506120502/28. a: galmuq dije'n ta:jpadan, xawa.

0506120502/29. æthlijetimiððe bið mæntæqædæn.

0506120502/30. æthlijæt buznurt tarapdan.

0506120502/31. famillamið, kœllæn pedær boðorgimið □_jððen gajduþ gelipdir b□_jðæ:.

0506120502/32. æthlijæt ata:m bæ:føjlidenmif.

0506120502/33. xawa, bæ:føjlidenmif.

0506120502/34. o _jððe xarmanũn bafuunna ataθi ølijε, jetimtfe bolija:.

0506120502/35. geleje bi _jððe dyfijε.

0506120502/36. bir æmu:muð ba:muþ tẽhẽra:da bolja:.

0506120502/37. fõn elinne zindegi edije:le:.

0506120502/38. o:non θõnra ana:θuui ðo:r bilen bula: da bir ketxuda: daquja:la:.

0506120502/39. dige onno on _yþ ja:fda on dø:rt jafda ata:muð gelije: bi _ððe bolja:.

0506120502/40. bilæxære fy _jððe øj aluþ ða:ð _edip jer atfuþ, jer a:ba:ð edip zindegi edije:le:.

0506120502/41. xuda:ja fykyr fu ba:ña.

0506120502/42. zindegi edip ata:mũn i□ ðena:naθi ba:muþ.

0506120502/43. xawa ævæ|ki ðena:naθi θekt _edip ajruildi, xawa.

0506120502/44. munũn okuldzuwi bolmija:muþ, bolije:mif.

0506120502/45. onnon menĩ ana:m _aluþ bilæxære onnon zindegi edip a: ru:bera: boluþdur hefþĩ xuda:ja fykyr.

0506120502/46. ælʔan bið alti doʔan, alti ɣuʔðuja ðendegi: jø:k.

0506120502/47. bir guʔðujamuð sekte edip øldi, ajruildi, xawa.

0506120502/48. tirdzilli dije'n o:vada bæχfe ga:li:kef, fæhresta:ne mi:nudæft
osta:nui gylista:nda otu:ruq.

0506120502/49. tirdzilli a:d gædi:m b□mæntægæ, bir m□rda:b ja:naq bir ða:tmuƿ
da:.

0506120502/50. gøkθuwmuƿ.

0506120502/51. ſonna tirdzin ʒijæ:n gamuƿ ja:naq bir ða:t ſʒla gøƿerip ſñã
tirdzil ʒijæ'lle da:.

0506120502/52. bir now gamuƿda o, χawa.

0506120502/53. ſñã beha:tire tirdzil tirdzil tirdzilli galuƿ χawa.

Kaynak Kişi No:

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Tengrah

Kayıt tarihi: 24.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Hacı Aşır Efşin

İkamet Yeri: Tengrah

Doğum Yeri: Tengrah

Doğum Tarihi: 1933

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Okumamış.

Mesleği/İş Yeri: Çiftçi ve hayvancı

Dil Bilgisi: Farsça

Başka Bölgede Yaşaması: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Göklen – Gayı - Temek

Babasının Adı-Soyadı: Gıncan

Annesinin Adı-Soyadı: Fatma

Annesinin Soy: Tat

0506120601/1. ajdi xadzı.

0506120601/2. oxlan gitdi.

0506120601/3. kummete fo janna ca:ldi, øjlendi.

0506120601/4. xawa ðŋ□ xelej æ: bi:tfæ:re øldi.

0506120601/5. jonnan iki oxlan ca:ldi.

0506120601/6. i□oxlan ca:ldi.

0506120601/7. øwrylip jene ø:ð gø:□lẽŋĩmiððen aldi.

0506120601/8. xadzi ʰejdinĩŋ □vaθuɯnnan.

0506120601/9. munnan ʒna:ni ytf ɯujð, iki oʁlan ɣa:ldi.

0506120601/10. inni fykyr xuda:ja i:ʃi de ɣawi.

0506120601/11. nemeθθe ɣawi biðĩŋ ø:ð ɣo:mmuðði ʃu da i:ʃi de ɣawuɯɯur.

0506120601/12. biðe ɣo:mʃuɯɯi da ba:r biðĩŋ bilæn, ɣawa.

0506120601/13. aʝ □vada næ:me bið ʒem menĩŋ ja:ʃuɯm jetmif θekgið ja:ʃuɯm ba:r.

0506120601/14. xadʁar □ædi □i:zdæ ʌnũrɣu:n dijdze□b□θam baʃuɯm uððan kæ:n
ða:tla ɣeʃdi.

0506120601/15. xorluq fykyr xuda:ja ʃ ʒyl[æ: bi ðaman, bi dewir ɣawi.

0506120601/16. ɣaru:pluq biðĩŋ □e[l[æ:miððen ɣeʃdi.

0506120601/17. meθe[en ɣadi:m ma:l ba:rɯi, ɣojuɯn ba:rɯi.

0506120601/18. meθelen jer a:ð ekilijedi.

0506120601/19. weθi:le joqdi.

0506120601/20. økyð bilæ'n ekmeli, økyð bilæ'n døwmeli.

0506120601/21. el bilæ'n ormali.

0506120601/22. inni fykyr xuda:ja weθi:le tʃuɯɯupɯur, ɣawa.

0506120601/23. weθi:læŋ ø:ði e□ijeʁ, ø:ði orjaʁ.

0506120601/24. fykyr xuda:ja boltʃuɯluq.

0506120601/25. olarda oðzyre ða:t joqdi.

0506120601/26. meθe[en bir a:dam bir ɣuθmat jer ekdʒek bolθa ʃoni eli bilæn
oranda, ʃoni bir jila jetirmeʃeʁ.

0506120601/27. ʃo dæ:ne buɣdaj ɣawa.

0506120601/28. ɣonaq dijen bir ða:t ba:rɯi.

0506120601/29. foni ekip, foni gatup dey'irmene ertip tʃekerdileː, ɣawa.

0506120601/30. jøne ma:l, gojuun θaqla:rdi.

0506120601/31. dʒẽŋẽlwa:n, po:θwa:n bar.

0506120601/32. o dewrede jo:qdi.

0506120601/33. ɣi:tʃkim ɣi:tʃ ða:t dimejedi.

0506120601/34. inni ʃykyr ɣuda:ja biðŋ ðææʔætimið, ʧeʃa:wærði:mið ɣejwere
øŋðe.

0506120601/35. deθɣja: ø:ði orja:, ø:ði ekjeː, ʃudzyreræk.

0506120601/36. bið darɣaduq tẽŋŋẽra:da darga:p gitdi.

0506120601/37. ova:, ɣawa.

0506120601/38. gyllyda:ɣuundan gelip tyrmen ø:ð øjlæ:miði, biðŋ ta:la:p,
ma:lla:muði, gojuunla:muði alup giderdileː.

0506120601/39. tyrkmen ɣa: bu gyrrŋ altmuʃ juul munnan øŋ.

0506120601/40. altmuʃ juul munnãN øŋ.

0506120601/41. bið dargadi gitdi.

0506120601/42. tẽŋŋẽra: gitdi tirdzil[æ: wɔrdi.

0506120601/43. bir a:dam ɣa:lmadi.

0506120601/44. øwrylip jene kɔtʃyk _ geldik _ gɔtʃyp gelenmiððe de ʧva:nũN
ortaθuunna bir dæ:ne arqadʒ edip ʃeperi ɣemmæ:mið ma:lumuði ʃĩNã θalarduw.

0506120601/45. gyllida:ɣli aʃa:qli we[æ:jet[æ:ŋ ma:luuni getirerdi[ɛ bið ɣɔrqarduw.

0506120601/46. biðkin ɣem erter dijp biðki[eri gojardwla ø:ð ʃo getiren ma:llaruuni
alup giderdi[ɛ.

0506120601/47. ʃudzyre, ʃudzyre ða:tla gørdik.

0506120601/48. fýkyr xuda:ja dewlet jo:qdi o waχt.

0506120601/49. fýkyr xuda:ja inni gojun bilæ:n bir jerden θuw iŋje.

0506120601/50. bir jerde bir okri ba:r.

0506120601/51. bir jerde bir baθmaŋi ba:r.

0506120601/52. bir jerde bir øj ta:lanupdur dijip eŋdemiðo:q.

0506120601/53. bu dʒumχuri: isla:mi: χejwere caw ʒwoli χawa.

0506120601/54. tēŋgēra: owaldan tēŋgēra: baŋsa jerlerni eweð etdiŋe.

0506120601/55. ʒu du:r køjne ata ba:va a:di bilarijem bir da:r jer.

0506120601/56. jer jo:q ða:t j□q paŋat ma:lūN ɠ□nūN jeri ðiræʒætæ j□q.

0506120601/57. ela:n θuwla quridi.

0506120601/58. ðiræʒætlemið inæ gu:rijp ʒati eki|mæ:n ga:lup ʒati.

0506120601/59. χawa, θōNraθijem ʒudzyre bolup bati.

5.1.4. Bocnurd

Kaynak Kişi No: 0601110301

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Hasarça Bala - İslamabad

Kayıt tarihi: 12.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Kaka Pervane

İkamet Yeri: Hasarça Bala

Doğum Yeri: Hasarça Bala

Doğum Tarihi: Şemsi 1329, 61 yaşında, Pars yılı

Cinsiyeti: E

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: 2 yıl yetişkinler için açılan okuma-yazma kursuna devam etmiş.

Mesleği/İş Yeri: Çiftçi

Dil Bilgisi: Başka dil bilmiyor.

Başka Bölgede Yaşamaları: 7 yıl Tahran'da işçilik yapmış.

Soyu: Göklen - Garakel

Babasının Adı-Soyadı: Gurban

Annesinin Adı-Soyadı: Gülcemal Gadimi

Annesinin Soy: Göklen - Sakkar

0601110301/1. bið elɑ:n ʁaθartfa ba:la: dijæ:, iθla:ma:bað dije'n □vɒ:ɒv.

0601110301/2. ʁɔf gelipθiŋið cadurɒdan ŋ□vɒn biðiŋ i:lɛ.

0601110301/3. ɡati ʁɔfa:l bolɒuq, ʁejwere gelijŋiððen.

0601110301/4. æj bið ɟem næ:me ʃ□□ɛfa:verði:ŋ i:ðinne a:ka inni.

0601110301/5. kefa:verði: ba:r, ga:vdař ma:lumuð ba:r f□ari wellæ:p f□ðindeyði
biļen, ajlannurup geðip ʁø:ri□xuda:ja fykyr.

0601110301/6. θiðĩŋ nemæ:ŋĩðe bið ɟem næ:me.

0601110301/7. nemetdzek ða:dumuð jo:q.

0601110301/8. æj θerva:ðluq dej ɟem næ:me gitdik, doldurduq, geļdik.

0601110301/9. onũN bir nemeθi jo:q da kæ:n.

0601110301/10. næ:me men θãÑã næ:me dijiʁ ɟajtθam bo:lar men θãÑã.

0601110301/11. æj tʃu:n do:θ næ:mæ æj tʃu:n do:θ, ja:duʁan ða:dũN yf θa:nu do:θi
boʹljɒ.

0601110301/12. bi:ri ba: meθeļen pul do:θi, biri meθeļen tʃũN do:θ, biri meθeļen
ma:l doθi.

0601110301/13. ʃu poru:n do:θ yf raʁam boljɒ.

0601110301/14. tʃũN do:θi ki aθli: bolɒʹr o dʒa:na dʒa:n bolijɒ.

0601110301/15. onũN xi:tʃ ajruʁuʁ ɟitdze□jeri j□ʁ onũN.

0601110301/16. beter ɔw ɟwolja mæ:ripet tarapu:nna, ɟemme tarapu:nna garɔʃ
ɟaθa:p boljɒ θãÑã.

0601110301/17. emmæ jene bir do:θ ba:r o pul ytfy:n.

0601110301/18. θen ɟuda:j etmeθin ertir p□ĩN tæ: ty□enintʃæ: θãÑã do:θ o.

0601110301/19. pulũN tykenẽŋ ɟỹn ɟem o do:θ θennen el tʃekjeː gidjeː.

0601110301/20. θen ɟa:ljẽŋ ʃʁl mejda:b ɟa. ɟa:lũÑã da garaʃmajaː θenĩŋ.

0601110301/21. ʃu ɟujli do:θla ba:r.

0601110301/22. a:dam ða:dũN yf θa:ni do:θi b□ĩjɒ.

0601110301/23. ytfĩndziθijem, aɔ etθem ɟuʁmatuuna θenĩŋ.

0601110301/24. meθelen biri na:muθqi b□īp da: næ:me bi:ri p□ b□ljɔ, bi:ri fʃuɒn do:θ bo:lip bi:r ɟem na:muθ ytfy:n da:.

0601110301/25. mæ:li:m ða:d.

0601110301/26. inni do:θũN ɟem nemeθi fʃu xi:li.

0601110301/27. aj do:θɔm næ:me di:de b□wa:t ãNũrθi bir neme do:θ jo:q.

0601110301/28. dʒwðbuða da: inni bið ɟem næ:me fʃy kefa:verðĩŋ i:ðnina bu wa:t bir aʃʃuq neme edjæ:n ða:dumwð jo:q.

0601110301/29. kefa:verðide.

0601110301/30. fĩ gænnim dʒow bu tajda. ðeraatumwð fʃu o ojem bu bi:l o xi:l bo:lmadi.

0601110301/31. xɔfksa:li dijθẽŋ ɟem bo:lma:n durdʒaq dæ:l.

0601110301/32. taripi bo:lmadi bi:l xɔfksali dijæjme:li bo:ldʒaq.

0601110301/33. jene xudaj ø:ði jaxʃuɒʃuɒn tapθũN æmi:n bolθuɒn bolʃuɒna ɟwɔre: gidiverme:li bolɔr.

0601110301/34. odzyre bið gyrrĩŋ bir □æ:n bir neme dijen a:dam ɟem dæ:l de bið.

0601110301/35. bir a:dam bo:lja: gepe fʃeperræ:k bolɔrvɔjɔ da:.

0601110301/36. jɔne gelipdirĩŋ elĩŋ a:krimaθũN.

0601110301/37. bir neme ɟmæ:jɒn di:p dæ:ni θeni bolʃumwððan ajdaɔojduq.

0601110301/38. æj øj ɟem næ:me gɔrip d□rθũN. fʃu øjda ɟwi ø:ð p□m bilɛn θaldum da mini □æ:ryæ:r t□tup øjdip bɔjdip baʃarθaκ iʃʃa:la: bir.

0601110301/39. gowi dʒaj θalaruq da:.

0601110301/40. aj bir næ:me muni.

0601110301/41. tejin da:ʃdan etdi□yθθyn ɟem xɑ:m kerpiʃden edje:k.

0601110301/42. neme:lerin ɟne petiklerin ɟne porθ gojduq.

0601110301/43. a:χan də:ljʊ χu:l da:.

0601110301/44. ju inni eyjer nemæŋ bʌlθɒ menĩŋ æ: gepim ajaqlad ɟa:kam.

Kaynak Kişi No: 0601110801

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Beçedere

Kayıt tarihi: 12.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Abdulhay Karahani

İkamet Yeri: Beçedere

Doğum Yeri: Beçedere

Doğum Tarihi: Şemsi 1970

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: 15 yıl dini medresede okumuş.

Mesleği/İş Yeri: Camcı ve motor yağı satıyor.

Dil Bilgisi: Farsça ve biraz Arapça biliyor.

Başka Bölgede Yaşaması: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Göklen – Sakgar (Sakgarlı)

Babasının Adı-Soyadı: Annamuhammet (halk arasındaki adı Muhi Sofi)

Annesinin Adı-Soyadı: Artıkgul Perende

Annesinin Soy: Göklen - Sakgar

0601110801/1. biðĩŋ i:jimið oðvla: ju tʃa:kaluqdan bæ:f kila:s, alti kila:s oqɒmɒq.

0601110801/2. men ju owwɒl baʃdan meʃtep ʃqɒdum.

0601110801/3. elj:pbi: dijeʔk, elj:pbi:den oqa:p men ʃila:ʃa gidemʃq.

0601110801/4. bir kila:s θawa:dum jo:q.

0601110801/5. θʃn jø:ne neʃzed ɟqɒdum. æwwæʃ eptedai.

0601110801/6. bejlɛki deuvvom, hem mogæddæma:ti, tekmi|i pa:ja:ni:θini
oqudum.

0601110801/7. jene mollɒluq bilɛn oqufum.

0601110801/8. næ:ʃe juulla:p mollɒ oquduq.

0601110801/9. iki juul gowira:q carabulaka gidib oqudum.

0601110801/10. ine sonnon bæ:r ɛm bir onnoquð, jiyrim juul bæ:ri ɛm oqu:
oqa:mɒq dijen ja:ni ju tajda duka:nuum ba:r.

0601110801/11. taraqtɔr ja:ʁi jo: motor ja:ʁi θatjan.

0601110801/12. onnon ʃi:ʃe keθjæ:n.

0601110801/13. ʃi:ʃejem oðɒl ja:ʃulw:muð ba:rɔi.

0601110801/14. toθɒn ja:ʃinna bu wa:ta oðɒl jo keθjedi.

0601110801/15. ʃunnan θɛ̃n men aldim, tæ:vi| ɛ̃ni.

0601110801/16. takri:ben o:n jil bæ:ri dævi ʃi:ʃe keθjen ʃi:ʃæ:miðe gawi.

0601110801/17. takri:ben ʃɛ̃gerɛ̃ððen jeɛ̃tɛ̃tɛ̃den aʃa:qda jɛ̃q daː.

0601110801/18. myʃteri:mið gawi baʃʁajem keʃa:verði:mið ða:dummuð ba:r.

0601110801/19. jẽñrræ:k by ɟl bir keʃa:verði gawi bolmɒli.

0601110801/20. by ɟl ekjæ:n ekʃimið ta:wan boldi, ʁaθa:binnan byj|æ:.

0601110801/21. ju toχum θepen toχummuði alivi|θek ðo:r bolduʁi.

0601110801/22. ʃɛ̃nda:n ða:t gelɔzek dæ:l.

0601110801/23. hæ:ðiræ: ba:r ja:ruum to:n beren.

0601110801/24. æj ʃudzyre boʃ gelɛn ɛm ba:r ɛ̃æ:li gɔrθẽɲ.

0601110801/25. jaqi:n do:θ, jæ:ni muθulma:na kullɛn muθulma:n χemmẽi gardaʃ
ɛ̃ita:ɸũn ajduʃuna gɔræ:.

0601110801/26. jø:ne jaqi:n do:θ a:dam bir bi:rek bi:ri bi:len mæhebbetĩŋ gawi bolθa, bi:rek bi:reyje yrẽŋ atʃuq bolθa ʃõNã tʃũN do:θ dejilijjeː.

0601110801/27. men ʃu waχt abdulla: mæmmædi ʃɫa bi:len jaqu:nnan ɫemi:ʃe bið θataʃuq ɟeðip ɬoriɫʃi atifa:llar bi:len gawi goriʃeɫða:d ɟedijek.

0601110801/28. hemi:ʃe yreyʃimið ɟem ʃo ta:jda bula hem ʃo χilra:q, ø:ðimið ɟem ʃo χili.

0601110801/29. bula ɫejwere mæɫæbbeti biðe biððen ø:ðimiððen ɫæ:n bɫãN mæhæbbeti biðe bolθa ʃa:ɬurupduurla gidip gelip du:ruuq.

0601110801/30. beʃʃfederede taχri:ben iɫi mĩŋ nepere ɟolɔj nipu:si ba:r daː.

0601110801/31. onũN itʃinne dø:rt, bæ:ʃ ta:jpa ba:r.

0601110801/32. inni ɟani:mat o kæ:n ta:jpaθi θaqqar dijeː.

0601110801/33. θaqqar o θaqqar. ɫepiθi ʃũN θaqqar.

0601110801/34. onnøn θõN quðul ɟa:θumi ba:r.

0601110801/35. onnõN terekeme ba:r, χoðɜp ba:r ʃula.

0601110801/36. ata, ba:vamuð ɫðl biðĩŋ tyrɫmeniɫa:nna jaʃuʃamuʃ daː.

0601110801/37. ø:ðymæ ɟurq bi:r jaʃumda ʃu waχt.

0601110801/38. jøne oðl tyrkmenistannan gelip ʃu tajda χerkim jene ɟajdarum net bi:len ʃu tajlarda oturupdi daː.

0601110801/39. merðe ʃu wa:t ʃu tajdan on ɟnæ:ʃ kilumitir jæ: ba:r, jæ: joqu:rra:q.

0601110801/40. paθula a:ð ðaː.

0601110801/41. ʃonnon θõN ʃu tajda iranna ɫejwere gawi ja:ʃa:pdurla.

0601110801/42. ʃõN yʃ ʃu ta:jda ɟa:luveripdirle daː.

Kaynak Kişi No: 0601111501

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: İsmi

Kayıt tarihi: 12.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Mergen Gulami

İkamet Yeri: İsmi

Doğum Yeri: İsmi

Doğum Tarihi: 1966, yılki yılı

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: 5. sınıfı bitirmiş.

Mesleği/İş Yeri: Çiftçi ve hayvancı

Dil Bilgisi: Farsça biliyor.

Başka Bölgede Yaşamayı: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Göklen - Arap

Babasının Adı-Soyadı: Hacı Pehlivan

Annesinin Adı-Soyadı: Amangul Dehtarpur

Annesinin Soy: Göklen - Garakel

0601111501/1. ɣowɒ betɛr ɣɔf gɛlɪpθiŋið.

0601111501/2. ʃu jɛr uθmi o:vɒθi.

0601111501/3. uθmi diʒɛ'n ʃu o:vɒN a:di.

0601111501/4. uθmi bɪr θɛrda:rmuʃ.

0601111501/5. ʃo ɛlɛnnɛn θɬN ɟm ʃu ũNNũla:pɔdan θɬN ʃɬvɒN a:duɪni uθmi a:ɖ gojɔuɫar.

0601111501/6. onnɒn oðɒl a: dɟɛlɛn diʒɛ a:ɖ bɛrɛɖiɭɛ.

0601111501/7. væli ũ_{NN}ũla:pdan θō_N uθmī a:d gojdu_{lar}.

0601111501/8. fu o:vō iki a:damdan ø:nen fy.

0601111501/9. fy taja uθmī gelijē f□tjda we mēŋ ata:m bilēn.

0601111501/10. menīŋ ata:m ø:ð doκanni uθma: berjē.

0601111501/11. oθō:~N uθminī~N am bir jetim eneθi ølen gijði ba:mu_f.

0601111501/12. biðīŋ enemið, □ni alijē.

0601111501/13. fo iki neperden ø:nen f_ō:vō ela:n otuð alti xa:neva:r bolu_pdu_r jonno_n.

0601111501/14. xowō xemmemið em go:m xw:f da:ji jeyēn beter ō_Nf_uκmuð am gowi.

0601111501/15. xit_f bir my_fki_la:ti: jo:q.

0601111501/16. biðīŋ faκat kefa:værði bilēn damda:ri: da ba_fka i_f jo:q.

0601111501/17. mu_{nn}a □i_fæ:varðīŋ de □dzyre bir jer æ: j□q.

0601111501/18. xerkim de bir iki xekta:r, y_f xekta:r oθom bir a:ð am damda:r xerkim θaqlaja.

0601111501/19. funū_N bilēn umu:ri ma_?af edijē da.

0601111501/20. zindey_ianni gyðeranni f□h□_N bilēn gef_irip □tu:.

0601111501/21. inni, inni bir sæd guruldzaq fu jerde gurup bar.

0601111501/22. gurup otu:rla sædi o fu ma_χal indi.

0601111501/23. fo o:vō turmali bi jerden.

0601111501/24. bið ba_fka jerde bæna: bolmali.

0601111501/25. fu mil_letīŋ bir aðt_fuq negæra:nuθi jonno_n ba:r.

0601111501/26. ffon æla:n gøɾjæŋ ɿ biðin takruuban mɿhno ata:muð gelip oturallari, elji, altmuɸ juul bolupdur da:.

0601111501/27. elji, altmuɸ juul bæ:ri fu xæmæ damda:r o øj, o i:fik fu ða:tlari doxurlapdur.

0601111501/28. jæni inni biðe bir fursat berijeʹ[ɛʹ.

0601111501/29. meθelen deh ma:x ja: nox ma:x funnoa meθlen fu ða:tlānũði ajurũN dijdin.

0601111501/30. sola bir a:ð biðe muɸeɿa:t getirje jɿkθo muɸkel ɿa be hæmin bu wa:tɿda bir damda:r θaldzaq bolθōN.

0601111501/31. θen næ:me ɿæzi:ne ɿmelji on ja:ni a:ð waɿtũN iɿin ɿne xi:ɿ edip bolonnoq.

0601111501/32. elbet æ: jerɿæ:miði temelɿij ɿedennoqlɔ.

0601111501/33. jerɿæ:miði temelɿij etθele bir ɿowɿ puli berθele.

0601111501/34. on ɿem edennoqlɔ.

0601111501/35. fægæt fo mowretde fo θæd biðiŋ ɿfyn ɿow ɿolmoli.

0601111501/36. elbette bið muɿa:luɸ dæ:l ɿa: ɿōN bir puɾodzeji millji: beter xo:ɿxa:l ɿala: biðe berna:mejem æ: θ:ð ðeleɿmið ɿem bolθa da meθelen mantuka:muðũN nepine bolija:.

0601111501/37. bið o ba:batdan xo:ɿxa:l.

0601111501/38. jøne xo:ɿ owwa ɿurallarunna biðe bi dæ:lɿdi dæʹ.

0601111501/39. bilāN beren jemeɿeri.

0601111501/40. bið θiði be xær tæriq ra:ði ederiɿ di:p weljiʹ biði ra:ði etmejæ xi:ɿɿ ɿajta n bi jæ:nne teɿdid ɿdijeʹ[ɛʹ.

0601111501/41. meθelen fo a:b mantaqaʹi: gelijeʹ je ne bir za:t di:p tæɿdid ɿdiʹjeʹ.

0601111501/60. bið tʃæ:ræ:mið jo:q dɒ bolθɒ θuwũN tejine gitdze□ b□lθaq gətʃyp
ajrułmalaː næ:me.

0601111501/61. bir ða:t berθe|e bið almali, bermeθe hem næ:me gətʃyp ajrułajmal _
la alaɪf jo:q daː næ:me.

0601111501/62. θuwũN tejine gitdzek bolɒnnan ajrułθãN _Nõwi daː.

0601111501/63. xɒwwa wθmi dijenne takriːban otuð bæ:ʃ, otuð alti xa:neva:r.

0601111501/64. welj odzyr jetiʃenoq ɒ mũNð jo:ʁθam dʒanba:θi da ba: ʃulãN
a:za:daθi da ba:.

0601111501/65. næ:me ʃu wθmi, wθmi □epbi□dyj|en yʃ θa:ni kelete xer birinne ʃũN
otuð bæ:ʃ, gurq øjly ba:.

0601111501/66. tænxɑ ʃu tʃændi:n ba:r ʃular, bi:riyʲip na:ma jaððwla.

0601111501/67. bava bið yʃ □va:nũN juɤwɒp biðe bir æ: ʃ□raji: berĩŋ.

0601111501/68. biðe bir dehja:ji berĩŋ.

0601111501/69. xitʃ ɞne eqda:m bolmadi.

0601111501/70. di:di|e θið zi:ri bist xa:neva:r _em □a:|e □æfta:di pændʒĩŋ zi:ri bi|t
xa:neva:r bi|en _em aslan bolmɔjeː dijeː.

0601111501/71. æmæ|j a:ma:ri bi|en inni _em bið je:ne iki o:vɒ dyje:l _em bi|en ʃu
o:vɒ bir jere birikmene ra:ði boldwɒ.

0601111501/72. bir jere bi:riyʲe|j biðe bir emqa:na:ti berθẽŋ dijiɪ, xalaː gowluuni
berjeː|e ve|j etmije:|eː, xɒwwa.

0601111501/73. o:vɒ gətʃyk _gitmell|en ne ʃu jerden bir takriːbæn ʃ□dyje:lennen bir
□æd metir ãnũra:qda bir taxta ba:r, ojem daʃluwɒ.

0601111501/74. aθlan bir fa:zuɤla:p ða:d yʃyjn gadar ja:ni jeri _em jo:q.

0601111501/75. ʃo ta:juunw _em bir næzærije berdi a:b mæntæqeʔi æla:n væz □i illi
□i ʃ□jer mẽŋðeʃ jer.

0601111501/76. iki ʒmĩŋ jedi jyð tymenne p□h□berdzek dijdı, mi:tri.

0601111501/77. θōN jene jo:q dijdı ʒu jerĩŋĩð ɖaka: jer berdʒek mærtε jerden dijdı.

0601111501/78. onuʒem entek bir berip jerine jetireno:q.

0601111501/79. jø:ne næ:me bir jere biði bir ækitθe|e bir la:ʔægæ| bir ʒehræki gurup berθe|e ki beter gawi boldʒaq.

0601111501/80. ʒon ɖem edileno:q da:.

0601111501/81. inni bula θ□wũN tejine gidije:r ʒpwwa.

0601111501/82. bula ʒemmeθ θ□wĩN tejine gidije:.

0601111501/83. o ʒyyn bir gel|dile.

0601111501/84. bir θuret dʒelθe jaðduula on a:ja θið tʒuqup ajrułmali munnan.

0601111501/85. ʒo on ajdan θō:N ʒer næme mæ□ijet b□lθo ø:ð b□jnũNũða dijdı.

0601111501/86. on ajdajem bið ej bedzere|i mi, damda:r bedzere|i mi, næm bedzere|i.

0601111501/87. bið ʒolɒso ʒer mu:rutdan ʒemmeθi ne karti momæjjizi beriptir.

0601111501/88. ʒemmeθi gwfũNã gelije:.

0601111501/89. yʒ dert mĩŋ dæ:ne goʒun ʒ□biðĩŋ mærtæmiððe a:ðadʒuq mærtede otłmali.

0601111501/90. ʒunnøn dæsurætike aʒaʒumuaððan kerpiʒ|i feʒa:r, joqormuaððan jeke θøwit feʒa:r berije:.

0601111501/91. ʒu ortada yʒ dert mĩŋ dæ:ne g□junijem inni jer|epdir|er.

0601111501/92. olɒ gojmøndur bulɒ gojmøndur.

0601111501/93. biððe a:dam bolma:n θĩN biðin□iden beriptir|e □arti m□mmæjjiði beripdir|e.

0601111501/94. bir ða:d ɖam diji bi|meje:k.

0601111501/95. inæ: ju a:ðadzuaq mertæ:miðĩŋ itfinne ytf mĩŋ dæ:ne, dørt mĩŋ dæ:ne afa:uruumuð ba:r.

0601111501/96. xɔwwa, jemeleŋ, firwa:n ɔyrtleri gelijeː.

0601111501/97. xɔwwa firwa:nnan gelijeː.

0601111501/98. walla bið dijek dzerge:anna baɣka o:vɔlarda efa:juur bolθɔ ba:r xaː.

0601111501/99. weɣi baɣka jerinne efa:juur gojma:nduurla.

0601111501/100. weɣi yf, dørt mĩŋ dæ:ne gojuuni ju a:ðadzuaq jeme biɣen mæte biɣen ju jerde, biððe ne mæte gojjeː.

0601111501/101. ne zaraʔat gojjeː.

0601111501/102. xɔf ða:ɖ gojmɔja: daː.

0601111501/103. xɔwwa ɣuɣuɣtuɣluqlari ba:r, indi maɣ yθθyne biðe betɛr ɣuɣuɣtuɣluq.

0601111501/104. ju tajda da jene bið otuɣuɣ atmuɣ, jetmif jil bæ:ri ju enda:ða:da getiripdirɛː bið næ: xilɣi zæɣpi dæh ma:da getirip buɣla xemme ða:duumuði jeneden gurali.

0601111501/105. ɣurmaθãN ɔ: ɔboldzaq ɔæ:l.

0601111501/106. ɣurmaqa on bið damda:ri edivilmeje:k deː.

0601111501/107. o waɣtda damda:r ɔtajda tevilɛθi bɔɣmaθa nexil damda:ri etθĩŋ.

0601111501/108. ðnã ka:rda:n gereɣ, bideda:n gereɣ, amba:r gereɣ, mævete gereɣ, ðnð xemme ða:t gerek deː xif ða:d ɔm jo:q.

0601111501/109. inniden θõN ɣem bedzerdzek bolθõN muni að mɔtdeĩŋ itfinne xitɣ bir boldzaq ða:t dæ:l. xɔwwa inni bið fɔmaæʔɔɣlerden xa:jifd edijek.

0601111501/110. biðĩŋ θeθimiði xɛr jerde efitθeɣe.

0601111501/111. laʔæɣæɭ biðĩŋ derd-i diɭimiðe ʃu neɣʲara:nlwɣmuðɑ bir netidʒeʒi ʃuñɑ bir fikri ʃuñɑjem ɛtθeɭe.

0601111501/112. sæd ana muuñuŋ gyrrỹŋĩjeː.

0601111501/113. nætʃe jil beri ba:rdi.

0601111501/114. væ æmmæ bið ɣaɣiɣat bolar etmiʒeːdik.

0601111501/115. gørnipdir bir ɤæd metir uθmi:nĩŋ aʃa:ɣuɣna guruliʒaː.

0601111501/116. ɣawɒ ælan o:vɒlan taɣri:bæn jek sa:la ɣolɒj i:ʃlenip otir.

0601111501/117. inni di:mekɭerinnen dæh ma:ɣ daɣuɣni øwini boɣdiɣ.

0601111501/118. θu: tutʃeː diʒeː.

0601111501/119. ɤædiŋ mɤredijem ʃeɭe.

0601111501/120. welɭi oðɒl masʔu:lle beɭe ɣoːl bermiʒeːdi.

0601111501/121. bið θiði be ɣær tæri:ɣ ra:ði ederik diʒdi.

0601111501/122. θiðiŋ jeriniðe dæɤbæra:bær pul bererik diʒeː.

0601111501/123. θiðiŋ øɭɤ:ŋ dæh bæra:bær pul bererik diʒeːdi.

0601111501/124. inni geɭiʒeːɭe øjỹŋ mitirne meθeɭen næ:tʃeden wuriʒaːlaː.

0601111501/125. øjỹŋ mitirne ɤtɤð mỹŋ tymennen wɤriʒaːla.

0601111501/126. otuð myn tymene di:væ:r iʃɭæp bolʒa:n bolθɒ jæ: meθeɭen ba:ɣumuð ba:r.

0601111501/127. baɣumuðũŋ geɭiʒæn ɤuɭɭi metraʃlaruɣna ɣemmeθine uɣtɪla:f ba:r.

0601111501/128. dæɣiɣ metraʒ etmejeɭɭeː.

Kaynak Kişi No: 06011126a01

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Gerkez - Kelate-yi Zahidi

Kayıt tarihi: 12.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Bayram Zahidi

İkamet Yeri: Gerkez - Kelate-yi Zahidi

Doğum Yeri: Gerkez - Kelate-yi Zahidi

Doğum Tarihi: Şemsi 1331, 55 yaşında

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: 5. sınıfı bitirmiş.

Mesleği/İş Yeri: Çiftçi, köy şurası

Dil Bilgisi: Farsça biliyor.

Başka Bölgede Yaşamayı: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Gerkez

Babasının Adı-Soyadı: Hacı Taytan

Annesinin Adı-Soyadı: Aşırbeyke Zahidi

Annesinin Soy: Göklen - Gerkez

06011126a01/1. bismi[[araxmanrayi:m.

06011126a01/2. bu taji ger[eđiŋ □vaθi.

06011126a01/3. oθon biđiŋ ja:fa:jifiimiđđan ajdejin mi?

06011126a01/4. ja:fajifŋdan ajtdzaq b□θaq bu taj bir kevi:r jer.

06011126a01/5. i:ran dʒumxu:ri: isla:mi dewleti bir kevi:r, kevi:r jerde otu:ruq, gerkeğ o:vaθi.

06011126a01/6. jæ:ni kifavæ:rði:mið di:mekæ:ri xoḅ ja:fa:jumwəðða ælhæmdilla gowi.

06011126a01/7. dʒumxu:ri isla:mīŋ θajaθunnə betər gowi.

06011126a01/8. hemme ða:dumwəð ba:r.

06011126a01/9. hemme ða:dumwəð ʁm jetnikli boldʒoq.

06011126a01/10. xawwa oθ_N e_{in} e_{θēŋ} e_{in} e_{me}li _voda.

06011126a01/11. her næ: hi:li i:f etdʒe_{in} dijθēŋ a:ðaːt maʁa:za gurθāN, ka:rxə:na gurθāN.

06011126a01/12. baʃka rakam ra:nændegi: etdʒe_{in} di:θēŋ ʃi laha:zzan ra:xatda xula:sa aja:l, tʃa:ʁalamwəð

06011126a01/13. bir jarum puʃti:d oqujalla.

06011126a01/14. puʃti:den birað mæʃg_{in} b_{in}ijala.

06011126a01/15. onθō:~N bir ja:rum t_{in}t_{in} pi:ləværiden i_{in}tifa:de etjele.

06011126a01/16. ʃu ða:tla x_{in}ḅ tyr_{in}menīŋ ānūirdan _{in}ðal gelj_{in} ræ_{in}mi də ʃ_{in} ða:tlardan munnan gowi istifa:da etjeˈk, ja:ʃujaˈq.

06011126a01/17. ja:ʃajʃumwəð ʁm gowi ælhæ:mdulla:.

06011126a01/18. baʃka næ:me ajtdʒaq θ_{in}wa:līN b_{in}lθa men dʒəwa:p berejin.

06011126a01/19. θerva:ða gitdim xawwa.

06011126a01/20. θerva:ða gitdik, munnan jiyˈrim, jiyˈrim bæ:f jil, o:tuð jil oðol gitdik.

06011126a01/21. o waxt da ja:ʃajʃumwəð hitmat ʁm nemæ:nīŋ waxtinnadi daˈdʒenīŋ dəwrinnedi.

06011126a01/22. bireme sæhtira:qdi o waxt gitmek gelmek miræhæsi: ʃu ða:tla bira:ð myʃkilrækdi.

06011126a01/23. wæli dʒumχu:ri isla:mɪŋ θa:jaθuɪnna hejwere beter ɔwɪ.

06011126a01/24. tojlamuð ælhæmdilla: ɔwɪ.

06011126a01/25. a:ða:ttʃʃʊliq ɔwɪ. toj etθek.

06011126a01/26. ik ɣɪyn, yʃ ɣɪyn da:xi tɕ bɕɪja.

06011126a01/27. bir ɣɪyn oni ækidik ɟelɪp tʃərəɣɪ æɕidijelle.

06011126a01/28. tʃərəɕbɪʃɪrijelle, tʃaʊɪrijelle millɛti.

06011126a01/29. ertiθi ɕθɔn næ:ʃe θa:ni maʃi:n ɟelɪje.

06011126a01/30. ɟelɪn aldzaʔ gitdʒe.

06011126a01/31. ɟelɪn ɟetirijeʔ a bir æɕmijettʃɪliɕa:ða:tʃʊluwq, ɕɕwitʃʊluwq.

06011126a01/32. toj yʃi:n ja:da ðindegi:mið yʃi:n gerek ða:dumwð ʃɪ ælhæ:mdolla: budʒnurda gidijeʔk.

06011126a01/33. budʒnɕɕɔ dijæni jɔð eɭli kilumitir jo:l ʃɪnnan gidijæk ɟetirijeʔk.

06011126a01/34. ø:ðymyð, ʃu maʊazzalardan alijaʔq.

06011126a01/35. kymmetden gidijeʔn ɟetirijeʔk.

06011126a01/36. χolθa muʃɣɪlɭɪɣɪmið jo:q daʔ.

06011126a01/37. a:ða:ttʃʊluwq ɕowutʃɪliq.

06011126a01/38. bu budʒnurda æɭæmdillaʔ tɕɕjaq erti: bilɛn gitijeʔɕ

06011126a01/39. ø:ð ihtija:rumumwða jaraq ba:ðarda gerek gerek ða:dumwð alijaʔq, iθθiraxat etjeʔk.

06011126a01/40. kæ: waxta bir gi:dʒe i:ʃimið bolθa myʃkyl i:ʃimið bolθa ɕa:lijaʔq.

06011126a01/41. bolmaθa ʃɪnnan jene ɕajtija:q ælhæmdillaʔ.

06011126a01/42. bir maʃi:n, ø:ð maʃi:n barla a ø:ð maʃi:nimið bilɛn gitjeʔk.

06011126a01/43. bɔjɭæ:ki maʃi:nla ɕam næ:me tu:ra:hi misa:firkeʃi: ba:r.

06011126a01/44. hem pejka:n iθleθēŋ prajd iθleθēŋ mi:nib□θ iθleθēŋ her maʃi:n iθleθēŋ bar.

06011126a01/45. ʃola biʃen ra:χat gidik ʒelijeʔk.

06011126a01/46. yʃ dæ:ne oʃlumuwð ba:r.

06011126a01/47. oʃlallamuwð araθθa gawitʃulwq, gawi i:ʃlæ:pdir.

06011126a01/48. ø:ð zindeyi:lirinĩŋ i:ðinne □er ø:ð gyðera:llarinna.

06011126a01/49. θerva:ða gitijeʃe, χudmata gitdip χudmatin do:ldirik ʒeljeʃe.

06011126a01/50. oθōN ø:ð ðindegi:lerin, ø:ð fikirlerinne, ø:ð i:ʃlerinne ra:χat ja:ʃap jø:rʃe.

06011126a01/51. ʃu øji ø:ðymið bedzerdik.

06011126a01/52. munnon on ʒnæ:ʃ jil oðol ø:ðymyð bedzerdik χpwwa.

06011126a01/53. øji bedzerme χaʒunna bir, bir oðol o:n, on ʒne:ʃ tirʃi: jiyʔrim atiθ tirʃi da:ʃ getirmeʃi.

06011126a01/54. oθōN kerfitʃ getirmeʃi, kerfitʃ wurmali.

06011126a01/55. kerfitʃ getirijeʔk.

06011126a01/56. oθōN ka:rgær tutijaʔq.

06011126a01/57. ka:rgær tutijaʔq. ø:ð benna:θi ba:r.

06011126a01/58. ø:ð benna:θi gelib ʒʃlejeʔ.

06011126a01/59. onnon ʃonnø ru:zmuzdini χaʒuni, χaʒuni bið tøʃeʒæ:k. χawwa ʃu da. da:ʃlari da:ʒdan getirjeʔk.

06011126a01/60. da:ʒdan ta:ʒriben bir yʃ dø:rt kilumetir jo:lløn getirijeʔk jaʒi:n jer ʒem ba:r, da:ʃiN, da:ʃ jerd ʒem ba:r.

06011126a01/61. ʃolardan gidip getirjeʔk.

06011126a01/62. ʃuni tæ:ʒi:n edijeʔk.

06011126a01/63. hemme ða:ð tæ:ʔið edennen θ̥N benna: gelijεː iʃlejεː.

06011126a01/64. tekmi:l edip berijεː.

06011126a01/65. aʁaʃlar uθvida:l aʁadzi. uθvida:l ɟ̥jjaq.

06011126a01/66. o ðama:n uθvida:l ɟojarmuʃla, aɾʃa ɟojarmuʃla.

06011126a01/67. inni ti:rahæn ɟojjala.

06011126a01/68. neme ti:ɾʃe ɟojjala.

06011126a01/69. bu dɔwreθi farɟ edijεː bira:ð.

06011126a01/70. aʁaʃlari ɣa:jatumuððan, ø:ð ba:ʁummuððan ø:nen ða:t biɭa.

06011126a01/71. ata:muðuN dɔwrinne ʃo waɾt ata:muð ekipdir.

06011126a01/72. ʃo ata:muðuN dɔwrinne ʃonnɔn istifa:da etdik.

06011126a01/73. ʃonnɔn ɟojduq.

06011126a01/74. bolja, tefekkür, eʃiŋ a:ʁurmaθuN, ɣejli ɣoʃ gelʃiŋð.

5.1.5. Mane ve Semelgan

Kaynak Kişi No: 0602110101

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Sokuli

Kayıt Yeri İİB Kodu:

Kayıt tarihi: 12.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Allaberen Ferehmend

İkamet Yeri: Sokuli

Doğum Yeri: Sokuli

Doğum Tarihi: 1952

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Okula gitmemiş. Hapse girdiğinde yetişkinler için olan okuma-yazma kursunda 5. sınıfı bitiren birinden okuma-yazmayı öğrenmiş. Daha sonra yetişkinler için olan okuma-yazma kursunun sınavına girip 2. sınıf belgesi almış. Alfabeyi biliyor. Arap harfli Türkmenceyi okuyabiliyor (birisinden öğrenmiş).

Mesleği/İş Yeri: Çiftçi ve hayvancı

Dil Bilgisi: Çok az Farsça biliyor.

Başka Bölgede Yaşamayı: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Göklen – Cangurbanli - Akkel

Babasının Adı-Soyadı: Amanmuhammet

Annesinin Adı-Soyadı: Zeynep Tohtamış

Annesinin Soy: Göklen - Tohtamış

0602110101/1. bið dze[ye:la:nũn talow dijen □vøθuunnan θ□q□i dije f□ □vø: gø:□[ẽñĩñ □vølarĩ f□

0602110101/2. χula:θa ʃ□ gadi:mden gelip dyʃypdiriθ ʃeʃmæŋ baʃuɲna eʃeʃæ:p
ba:ka θa:ɤ eden bolupduɹlar.

0602110101/3. ekinmið da:ɤda biɹ cawi jer yθθynne jer ba:r.

0602110101/4. ʃu jer θebep biʃen ʃo jeriŋ dʒæχætine aχuɹ benðe bolup galupduɹla
ʃu tajda.

0602110101/5. cawi jerʃe økyð biʃen ekip, at biʃen ʃo waɤti juɤnap el biʃen juɤlan
mu:kaθuɲna o dɔwrede ata:muð gyrryn edijɛː kymmetde da:ɤi da neme jo:qdi
dijɛː.

0602110101/6. χawa.

0602110101/7. taraxtyɹ kem piɹæ:θ æj bolθɔ da.

0602110101/8. oθðɴ o ða:tlar bolma:θðɴ.

0602110101/9. imka:na:t ʃæ:eherden daʃ durupduɹlar.

0602110101/10. oθom ʃu daʃ bolluq da.

0602110101/11. oθom joɤθa:m innijo:lumuð geʃʃirip de dijæ: θuwmuð χæ:ðir
geʃʃeno:k.

0602110101/12. jo:llamuðaː biɹ baθum uʃpalt boldʒaɤ ʃo barke:ʃi:, tilpu:n bu
ða:tlara: χudaja ʃykyɹ tʃekdiʃɛː.

0602110101/13. inni paɤat θuw, θuwam χemme ða:duɲ a:mada jene biɹjer ba:
ʃoɤzyre ðɴqam a:ðaldi ʃalla.

0602110101/14. doɤɹi tyɹkmeniŋ biɹ towʃanũɴ doɤduq depeθ ʃθijæ dæ: aχuɹ
wøðĩŋe ʃo wθdu: jene jowũɴ ʃunno.

0602110101/15. aʃlanuɹ jene ʃũɴ gelmeθen ta:ka:tũɴ ʃeʃʃeno:q χer jeræ χer
nemæ:de gitθeŋ ʃæ:re git jãɴqa git.

0602110101/16. jene ʃm ʃu ø:ð watanũɴ, jenem ʃu wøðỹŋe ʃy:ɤzy ʃeʃʃe joɤθom
kymmetde, gurgenne tanuʃlamuð ba:r.

0602110101/17. tyrkmenler bilen gidije'k gelije'k.

0602110101/18. ej iki wannen eða:pe getʃθe jene jyreyʃiŋ iθ[e]je jene ʃu jurt, watan.

0602110101/19. ʃuɖzyre boljamuʃ xerʃim tʃwʃon dʃkɖq depeθi dije'nŋ ʃʃ

0602110101/20. nem bi arpa, boʁdɔj ekje'k.

0602110101/21. onnan θōN ma:l gara θaqlajaq, garað xula:θa guðera:nũN
u:ðunna bið.

0602110101/22. ej ʃu bið ata:muð o ʃððen getʃyk gelen ʃu e:ð ata:muð.

0602110101/23. o ata:muð ʃm θeyʃθen ʃnaki ja:ʃap øll ʊ paχu:r.

0602110101/24. onnon, ʃonnɔn θo:ra ikiʃendzi bolja da.

0602110101/25. inni bið ata:muða getʃje: bið ʃm ikiʃendzi ja.

0602110101/26. ʃonnɔn gatʃagaʃluwda gelip dyʃen jerʃeri ʃu.

0602110101/27. onðN o ta:da bir ba:ʁummuð ba:rdi.

0602110101/28. baqʃa:muð beter bir gowi ba:ʁummuð ba:rdi.

0602110101/29. ba:ʁummuði θi:l aldi.

0602110101/30. tejinnen θuw tejden ʃyʃdi.

0602110101/31. mato:r gojduq, xer næ:me ʃdik bolmɔdi.

0602110101/32. onθōN darʁaduq.

0602110101/33. jo:lun ʃnaki xem xemmeθin xera:b ʃetdi.

0602110101/34. o ba:ʁ ʃm xi:ʃ boluk ʃitdi.

0602110101/35. æj beter bir gowi baʁummuð ba:rdi.

0602110101/36. xemme i:miʃlerden ba:rdi.

0602110101/37. inni o baʁ ʃu jerde ba:ʁ ba:rdi di:θēŋ a:dam unanar ja:li bolmɔdi.

0602110101/38. Թի:լ չարա:ք լւտի խոն, Թի:լ աշարի. անսրտան, չաքքո խո անսրտան օ ծօ:ր քերի քա:ծ օքալ լա:լ.

0602110101/39. քեք ետեք լա:լ զիք, խեք տտի տտք զին քա եք.

0602110101/40. օքո աա:լլաա զաքքինա աքալ օ:ծ աքաա:լ լւք չի: քաքաքն քարքաք.

0602110101/41. եք: քաքաքն յօլաքն օքոք քեք չօ:լաքն զքն քաքաքքքքն ծօ:րտան խո:րա:քա քիք.

0602110101/42. խօ քեքքն քիք խօ քեքքին ծիք խօ քեք խօքն քա:րի քաքաք քեքքն ծա:ք զինա:ք.

0602110101/43. օքոք քօքա քաքաք ի:րա:քա քեքք խօքն ի:րա:քա ա:քա:քա օքոքն խո քեք քօք քա:քի: քօքքքք.

0602110101/44. յօքքաքա քարքաքա: զեք յա:րքա յա:քաքաքաքա.

0602110101/45. քաք յա:րքքքք քա:քաք.

0602110101/46. զին ելլն քիքքք քօքքքն քօքն խո զին յքքն քաքաք լքլլիք զիքքք.

0602110101/47. քաքա զին.

0602110101/48. օք, օք զիքք խքքի զիքք.

0602110101/49. իքն տրքքնօքա:ք քօլլի չաքա:քա խքք, քանքքքք զա:ք.

0602110101/50. տրքքն քեք քի զի:քլլի զա ա:քի տրքքն չք քեքքք քօքն, զին քօքքքքա:ք զին. տրքիքա:ք իքն քիք քաքաքա.

0602110101/51. աքքա:քն չքքքքի քեքքն չքքին քօլլն քաքաք չաքա:ք քօլլն զա.

0602110101/52. չքքին քաք եքքք զա քօքքն յի?

0602110101/53. իքն զաքաքն քիք քեք օքա:ք զա:ք.

0602110101/54. joxθom biðe xajri jo:kaː xajri bolmθa θŋi di:nni cajduw ɹalli da
fo θaparmura:t nujaði alli, ʃθe:ð di:nni.

0602110101/55. xɔwwa.

0602110101/56. gə:ʃŋiŋ a:qɛl, qaraɛl dijeːn bir ulu tajpalari ba: ʃθɔrdan bi:ræ:
bið a:qɛlinnen, qaraɛl dijen ɹm dzeryela:n xaθartʃa tarapda boljaː olɔ.

0602110101/57. toxtamwʃ dija:k olɔ.

0602110101/58. inni qaraɛl bɔlanũn biɽen bir tire dæ:l.

0602110101/59. ɛæ:nti:re bɔiʃa munnan toxtomwʃ, jempi nemæ: jãṇṇq onom
qarakel, caji dijeː.

0602110101/60. næ:me dija:k.

0602110101/61. θəjinkə:r dijeː.

0602110101/62. olɔm jet θekgið, ɛn tajpa bɔiʃɔ.

0602110101/63. aqkel dijenim ʃo porum boljɔ.

0602110101/64. aqkel ɹm a:q kə:θe, ʃfaruq dijeː bir milɽetŋ a:di ʃfaruq daː.

0602110101/65. oθɛm biðŋ tajpa:muða gætmen dijeːlle.

0602110101/66. arap dijeː, ɛɽali dijeː.

0602110101/67. o: ʃijx, ɛalmuq dijeːn tajpalar biɽen bijem aqkel bolja.

0602110101/68. xawaː ʃolɔ aqkel tajpaθunna.

0602110101/69. ej bir topar ja:duumdan ʃuquwpdɔr joxθom men kæ:n oɽlallari
y:ʃyrer ø:ðym ajdarbererdim.

0602110101/70. ej: ja:duumdan ʃuquwpdɔr.

0602110101/71. jadumdan ʃuquwpdɔr daː.

0602110101/72. ʃuquwpdɔr xemmeθi aθlan ja:duumdan.

0602110101/73. θyrtfe□dije fo oðol bið kæ:n bi|erdik.

0602110101/74. inni bir topør waxyt bæ:ri ja:dumdan gida:pdır j□kθbm.

0602110101/75. kæ:n waxyt bolli.

0602110101/76. owøllb imkæ:na:t j□qdi, radija j□qdi, tilviðj□n j□qdi.

0602110101/77. y:fer y:fer oturarduq.

0602110101/78. jonna men bir toparini ajdarduum.

0602110101/79. xemmeθi ja:dumdan t̃fuqupdur.

0602110101/80. jalannan dyðedi|en ja:naq b□l̃ija da' xejwere gowi gawðugli gyrryn|eri bolrði.

0602110101/81. başi ja:duma gelmeja:.

0602110101/82. başi ja:duma gelθe u:ð tapd̃aʁa: men.

0602110101/83. awwali ja:duma gelmeje:.

0602110101/84. oni meθelen bir d̃ew, bið d̃ew bi|en neme gelije' fo aj bejle bolupdi.

0602110101/85. pa:d̃fa:, řõñ m̃eñðef gyrryn|er, a:q pa:muq j̃anqi, ol̃ri bi|erdik.

0602110101/86. onnon ej, xatam taj dije', řñi θyrtseyj edip ajdarduuq.

0602110101/87. xatam taj.

0602110101/88. xatam taj dije'ni gapuudan gelene gawðul berermif.

0602110101/89. o bir taj dijeni o gaw:ð bolmøli.

0602110101/90. o ga:bũN bi|e bermel̃imiş.

0602110101/91. o bi:ri neme bi|en berjemif.

0602110101/92. řõñ bir gyrr̃yñæ: ba:dur.

0602110101/93. ej řuni şu waxyt ja:duma gelmeje' gardaş joxθa:ma men onu iθlæ:p ajdije'n ða:dumdi fo xalumuwð jo:q.

0602110101/94. ej onũN baſĩ ja:dũNda bolm̃θo i:ði nemetmejeʻ.

0602110101/95. baſuani bir baſlaθãN bilijẽ η xa:.

0602110101/96. baſĩ fejle midi ſũN.

0602110101/97. ej ja:duma men dyſmedi baſuſlaʻ gardaſ.

0602110101/98. bir θyrtſyſ joſam mẽſ ju ɵ:ð xemmeθi oſlanlari ɵ:ð dẽſræklaſrimið
geleſdi ja:numa y:ſerdiſer.

0602110101/99. men ẽm ſõN gyrrỹſni bererdim takri:ben t̃ð jil, t̃ð bæ:ſ juſ
ſejdip gojipdi ja:dumũððan ſol ſuqupdir.

0602110101/100. joſθo men ja:ddaſ a:damdim xejwere ðejnim gowiði.

0602110101/101. jene ſu bi:ri bir gyrrỹſ edi ẽ geſſe pewri: neme ẽderdi.

0602110101/102. dæ:p deθθu:r næ:me ſu paſetmejeʻ de ſu waſt ẽm dæ:p deθθu:ri.

0602110101/103. gadi:mqi dæ:ni dæ:p deθθu:r bu.

0602110101/104. eĩn eĩp neme ẽmek jæ:ni bir ſul ja:laqdan bolm̃θo deſiſmen
tfekeſ geleſdik.

0602110101/105. u:n jen ſila ja:naq ða:tdan bilmeθe ẽ el bilẽn t̃r̃k ẽr̃rdũq.

0602110101/106. ol ſu waſt eĩ ẽ gojjan θ̃N ẽuſ geleſdi.

0602110101/107. oθ̃N ma:l gara bilẽn a:dam meſku:l bol̃rdiq.

0602110101/108. mal garalar bilẽn tæ: ẽj̃h b̃θun, θuſur bol̃θun oθom tama:m
ſonũN alardũq.

0602110101/109. owl̃ni oguðθuani θuſur bol̃θa ta:naθuani alardũq.

0602110101/110. oθom ja:ð geleſdi. jað, jað jer ederdik.

0602110101/111. onθ̃N a:jannaqi buſdaj, arpani jerine noſut ekerdik.

0602110101/112. kyndzi θ̃N gynebaqan t̃uqdi.

0602110101/113. ԳՐ:WUN, չարքձ dime կjek.

0602110101/114. չեյwere ԳՐWijem boljadi.

0602110101/115. onnon թ՞Ն ot տֆalum ցելրди.

0602110101/116. ot տֆalardւղ.

0602110101/117. տֆալւի bilen oթ՞Ն on ւem getirip baթւղ ցոյծւղ ցւֆ տֆի:n.

0602110101/118. doqquծ aj ծա:met տֆekerdik bir տֆ aj ցւֆdan տֆyri.

0602110101/119. onnon թ՞Նra bolթա չաթapli չեր otւՆ i:mիղ malւՆ Նաճա:N չem Ե:ծ
ijdzek.

0602110101/120. buկdaj, arpա:N bolթb atւղi յաճի oյem neme ւip berდიեր.

0602110101/121. չաթa:ք bilen չerkim de bir at bolրди.

0602110101/122. ata ցյյdzի jetmա:nne javi dijա: oյem bir տy:թլi ցւլja:l bolja jene
parչ ederди.

0602110101/123. men onan on alti juλλαւի ի ծղելյela:nւՆ Ե:ծynne at տֆարւք
Ե:ծym at i:dap, Ե:ծym at տֆapdum.

0602110101/124. nա:tֆe յil ցեծծim թ՞Ն meri:ծլi dւֆdi mաճա.

0602110101/125. nա:raչati ցalք tutди.

0602110101/126. oթ՞Ն ata i:demeթin ցոյdum.

0602110101/127. աј tաղ neքi: տիdi յաճի bolли.

0602110101/128. at տֆapja՝dum.

0602110101/129. dzergelan, ցլլida:ք, լ լela:lաՆ ցայralaruna ւymmetejem
araթunna ցiderди.

0602110101/130. յu waչt ւem elma:թ թծ օwnl at տֆapիp յթ:ren ա:dam ցidijen nemա:
durubiլmejen.

0602110101/131. kymmetիղ pru:tցe:թin at տֆapցւլarin ցօրiւ ցելijen.

0602110101/132. ej ja:fajwɬumwɔð xuda:ja ɬykyr pi:θ də:l daː.

0602110101/133. bir raχa:tɬɬuɬuq alχamdylillaː.

0602110101/134. jurt para:χat bolθa, a:dam ra:χat, χaneva:da ra:χat bolija daː.

0602110101/135. jurt emnijettɬilik bolθa xuda:ja ɬykyr a:dam χer jerdejem bolθāN ra:χat boljāN.

0602110101/136. jāNqi ɬta:nalaruɬi ertir qɬwɬɔːq.

0602110101/137. θōN gi:dʒiræ:k ga:ljaː.

0602110101/138. gi:dʒæ: ga:lmaθuɬ dijiɬ ɬarɬθinnan gidijen æj.

0602110101/139. kejpine ɬonūN juwɔɬ juwɔɬ qowuq ɬgetirip θuχuɬlarijem ɬajri tɬɔpɔn baqujaː.

0602110101/140. olar getirijeː.

0602110101/141. gyðera:nna ɬi gyðera:ni aɬlap ɬōN a:χuɬ ðindeyi ɬɬ gezip ɬbɔ: χowɔ.

0602110101/142. oquwɔ berdim, tyweɬeme ɬisans boldi.

0602110101/143. oθom a:damūN ø:ði bi:θawat bo:lɔnnan θōNɔ ø:ðym jannim mydi:r χi:tɬ emqa:na:t bu taraplarda jo:qdi.

0602110101/144. onθōN ɬunnɔn ø:ðym bi:θawat bolɔnθam muɬi oquɬdum.

0602110101/145. kiɬiθkinijem oquɬjeːdim.

0602110101/146. o ø:ðy ɬɬ ɬðe ɬatɬdi, bi:ðe ɬatɬdi.

0602110101/147. o θōN ɬm meri:ð bɬlum.

0602110101/148. onθōN ɬøjɬi i:ɬini ɬo kiɬikɬiyɬinnen ɬøjɬi i:ɬini etmeli bolli.

0602110101/149. onθōN neme χa:ber i:ɬini eɬin eɬdirip jāNqi.

0602110101/150. o θōN oni χi:tɬ bolmɔt ɬa tyweɬemeθine ɬwge di:ɬlɔm alli θōN jenejem gitdi ɬi:θanθuɬijem alli elχamdylillaː.

0602110101/151. innem fĩ muḫabira:ṭda i:ʃ[leje]le.

0602110101/152. merkeði muḫa:bera:ṭ ba:r.

0602110101/153. ʃu mantaka talaw.

0602110101/154. talawũnqĩ ʔnnʔn θʔnra gyðera:na: ʁuda:ja ʃykyr.

Kaynak Kişi No: 0602110102

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Sokuli

Kayıt tarihi: 12.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Aysultan Ferehmend

İkamet Yeri: Sokuli

Doğum Yeri: Sokuli

Doğum Tarihi: 1956

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Okula gitmemiş.

Mesleği/İş Yeri: Ev hanımı

Dil Bilgisi: Farsça bilmiyor.

Başka Bölgede Yaşaması: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Göklen - Getmen

Babasının Adı-Soyadı: Şıyhi

Annesinin Adı-Soyadı: Adınagul Asa

Annesinin Soy: Göklen - Şıyh - Galmık

0602110102/1. gadi:mna næ:me.

0602110102/2. bu ʁi:l də:l̥di. maʃi:n jo:qdi, motor jo:qdi θaɣtʃuɫuqdi.

0602110102/3. nevt jo:qti. nevt ɟem a:ðdi.

0602110102/4. o:dun biļæn arqa:muððā _yietirip o:dunī ſu χi:li: edip ſā:kalari ulɔltduq bejyēl̥tdik.

0602110102/5. χa:li doquduq. o ata kōjnekt̥fe doquduq χordðun doquduq.

0602110102/6. jaſulla:muð øwret̥di.

0602110102/7. ſu a:χ□n□n edʒe□ ũθθa:tdi.

0602110102/8. χemme ða:di ſu øwret̥di.

0602110102/9. ſonnan bið neme alluq, bið tervijet alduq.

0602110102/10. ſā:cala:muðam inni tyweleme li:θa:nθ yoldi.

0602110102/11. kiſſiſyimiði bæ:ſ oqudup ſuqarduq.

0602110102/12. ekerā:nſuɫuɫuuni wel̥leja:.

0602110102/13. ɣuðla:muð i□ θa:ni ɣuɟðuam ſma:rdi.

0602110102/14. ikiθijem durmuſɔ ſuqdi.

0602110102/15. øðymyðem kē:n ɣuɟnſuɫuq ɣordyk.

0602110102/16. inni meri:ð boluɫduɫuq.

0602110102/17. inni jaramaja:q ſo ɣura:ka gitmæ:ne ſo durſuna ɣa:ldi.

0602110102/18. keſ ederdiɫe:.

0602110102/19. i: yjſyv yjſyp kē:n oɟla:rdula:, baθardula:.

0602110102/20. ſo χi:li ðendeyi:n iðuundaduq inni ſā:ɟlaruuni denlæ:p iſmeja:ɫe:.

0602110102/21. oraɣɔm orduq, χarmanam dɔwdyk.

0602110102/22. χemme ða:dam etdik qadi:m ðama:n ſo χil̥lidi da:.

0602110102/23. qadi:rdʒa:n dy□terſiɫiyi de □q□di □æ:n waxt.

0602110102/24. θon byɟnu:rda yjit̥di.

0602110102/25. piʃa:da gidip piʃa:da geʃerdi ʃi:ʃim qɔʃmɔðdi ɔvada bir ʃun munquda bolrdi ʃo ʃi:ʃi oqur ʃu ʃi:ʃi jetdi.

0602110102/26. ekin, kiʃa:werði:di.

0602110102/27. ja:ruθuni ɣnebaqan ekerdiʃeʃ.

0602110102/28. ɣnebaqan ja:ruθuni buɔdaj ekerdiʃeʃ, noʃut ekerdiʃeʃ, no:wuʃa ekerdiʃeʃ, ɣa:wun, ʃarpwɔð ekerdiʃeʃ.

0602110102/29. ɣa:wun ʃarpwɔði o waʃt ijerdiʃeʃ.

0602110102/30. inni ʃarpwɔð ekije:ʃeʃ ʃiʃiʃidini θatuʃa:laʃ.

0602110102/31. bu ʃi:ʃi dæ:ʃdi ɔwɔl.

0602110102/32. bu a:ʃu:nũn daki ataθi ɣɔwi, ʃa:n a:damdi da bulaʃ.

0602110102/33. menĩŋ a:gam, a:gamũn oɣli ʃa: ʃer ʃajθi:mið bir ɣardaʃũn ʃa:kaθi da:.

0602110102/34. ɣɔwi ðindeʃi:mið ba:rdi.

0602110102/35. ɣɔwuɔuq ʃi: kæ:ndik kɔpʃykdyk.

0602110102/36. ðindeʃi:mið ɣati ɣɔwuɔdi.

0602110102/37. kæ:n ja:ʃa:p durmuʃɔ ʃuɔqdum.

0602110102/38. æ:re ʃerdiʃeʃ on ɔnoqquð ja:ʃumna.

0602110102/39. ʃo da:kar ja:ʃa:p ɣeððim.

0602110102/40. menin ja:ʃ waɣtum eðzem øʃdi.

0602110102/41. eðzem øʃdi ɣardaʃla:m, ɣuʃðala:m jeti:m ɔmulli.

0602110102/42. oθɔn olɔri men wøʃʃledim.

0602110102/43. oθɔn ʃo dʒæ:tʃejin onnoqquð ja:ʃumna durmuʃa ʃuɔqdum.

0602110102/44. kæ:n ja:ʃadum bilijẽ:ŋ mi?

0602110102/45. menin edžem øldi.

0602110102/46. kiŋŋɔɔkdi ŋa:ɤalari ɤuiðalam ba:rdi.

0602110102/47. beŋ ɤuiðan bardi.

0602110102/48. bæ:ŋ ɤuiðə jekedze gardaŋ.

0602110102/49. jeke gardaŋumam yŋ ŋa:ɤaθi ba:rdi.

0602110102/50. taraqtur a:ɤuɤ øldyrdi.

0602110102/51. men kə:n ɤuiŋŋuɤuɤ wørdim badzu:m.

0602110102/52. ɤuiŋŋuɤuɤ wørdim, wørdim.

0602110102/53. gardaŋum øldi.

0602110102/54. jekedzedi θen ja:li uði:ndi.

0602110102/55. bi:riŋŋ taraqtu:ri depeɤə:p øldyrdi.

0602110102/56. ɤawwa.

0602110102/57. ŋonnoŋ θon men ŋa:ɤalari wøðledim, ata:m ɤeɤej alinŋa:.

0602110102/58. ata:m ɤeɤej alan θonam aɤu:ri:m menŋ biɤen bɔldi da: ɔla:.

0602110102/59. ŋo dɤə:tlɤin nem ɤtdi.

0602110102/60. ɔɔplyɔdiɤe kə:ndiɤe.

0602110102/61. dø:rt, bæ:ŋ gardaŋduɤa:.

0602110102/62. ɤemmedziyi bir jerde yolørduɤa.

0602110102/63. ðindeyi:leri ɤowuɤdi.

0602110102/64. θonqi wakda neme yoldi da:.

0602110102/65. køŋyp køŋyp gitdiɤe.

0602110102/66. ɤawwa gadi:m ðama:n ŋu ɤi:llidi.

0602110102/67. Գայնփսլուքամ ԲոլԹա ԳՈՎԱՄփսլուքԳԴԻ.

0602110102/68. ԳՈՎԻ ԺԱՄԱՆԴԻ ՔԻԹ ԴԱԷԼԴԻ.

0602110102/69. Օ ԺԱՄԱՆ ԲԱՐԱ յՕՂ ԴԻՋՄԵՅՆՄԻ ՅՈ ՖՄԱՐԱՅԻԼԱՐԱ ՆԵՎՏԵՄ ԿԱՍԼՄԱԾԺԻ ԴՅԿ.

0602110102/70. չԵՐ ԿԻՄՆԵՆ ԲԻՐ ԱԺԱԾՅԱՍՔ ԱԼԱՐԴԱԼԱ՝.

0602110102/71. ԳԱՐՐԱՆ ԵԴԻԼՄԵԾՅԵ՞ՄԻ?

0602110102/72. չԻ՝... ՔԱԼԱՆ յԵՐԴԵ ԲԱՐ ԵԿԵՆ յՈՅԵՐԴԻԼԵ՝ ԳԵՆ ԳՐԵՐԴԻԼԵ՝.

0602110102/73. ՅՈՒՆՆԱՆ ԹԵՆ ԲԻՐ ՅԱՐԵ ԳԻԴԾԵ՞Ց ԲԻԹՈՆ ՉԻ՞ Ի՞՞՞ՎՈԴՈՆ ԳԵՄՓԻՐ ԹՈՄ ՄԱՅԻՆԱ ՄԻՆՄԵԼԻ.

0602110102/74. ԳԱԼՅԱԼԼԻ ԵՖֆԵԿԼԻ ՅՈ ՉԻԼԻ ՉԱԴԱ՝ ԻԿԻ ԳԻԴԾԵ ՅՄ ԳԻԴԾԵ յՈԼԼՈ յԱԴՄԱԼԻ.

0602110102/75. ԹՈՒՐԱ ՅԱՐԵ ԳԻԴՄԵԼԻ.

0602110102/76. ԻՆՆԻ ԳՈՒՆԻՆ ԳԵԼԻՅԵ՝Ն յԱ՝ ԹԱՆԱ ԺԱ՝Կ ԳԵՐԵ՞Ց ԳԻԴԻՅԵ՝Ն ՅԵՅԼԵ ԴԱ՝.

0602110102/77. ԱՅԴԱՐԴԱԼԱ՝ ՉԱ՝ՅՈՄԱԾԺԱ ԳԱԼՄԱՆԴԱՐ ԴՅԴԴԱ՝Մ.

0602110102/78. ՄԵԿԵՐ? ԴԻՅԵՐԴԻԼԵ՝.

0602110102/79. ԹՅՐԴԵ՞Ց ԴԻՅԵՐԴԻԼԵ՝.

0602110102/80. ՅՈՆ յԱԼԻ ԺԱ՝Կ ԴԻՅԵՐԴԻԼԵ՝.

0602110102/81. ՕՅՆԱՐԴԱԼԱ՝ ՅԼՖՅՎ ՅԼՖՅՎ ԴԱ՝ՆԻ ԲԻԼՄԵՅԱՆ ՄԵՆ Ա՝.

0602110102/82. ԿԵԼԼԱ՝Մ ԴՈՎՐԻ ԴԱ՝Լ, յԱ՝ԴԱՄԱ ԴՅՖՄԵՅ՝.

0602110102/83. ՕՆ յԱԼԻ ԺԱ՝ԴԻ ՖԱԿԱԼԱՐԱՆ ԴԱ՝ԴԵԹԻ ԳՈՎԻ ՅԼՅԱ՝, ԳԵԼԵՐ.

0602110102/84. ԱՅ ՕԿ ՖՅՐ յԵՆԵ ՅՐԻ ԺԱ՝Կ, յԱՆՆԱԳԴԱՆ ԴԵՐՄԱՆ ԵԴԻՅԱ՝ԼԵ՝.

0602110102/85. ՅՈՆՈ ՄԵՆԺԵՖ ԲՅՐՈՆ ԻՖԻՅԱ՝ԼԼԵ՝.

0602110102/86. ԲՅՐՈՆ ԴԻՅԵ՝Ն ՕԿ ԲԱՐ ՎՕԿՅՆ ԳԱԾԱՐ ԳԱԾԱՐ ՅՐԵՅԻՆԵ՞ ԺԱ՝Կ ԴԱ ԲՈԼԹՈ ՅՈՆԻ ԻՖԻՅԱ՝ԼԼԵ՝.

0602110102/87. fšerviye ba:di □ni jaqija:la, iŧŧjæ:le.

0602110102/88. ŧu xi:li ederdile' da:.

0602110102/89. otdön fšöpden dy□deşden xem alla: tağa:ladan □mur:ŧ da:.

Kaynak Kişi No: 0602110201

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Yalçılı

Kayıt tarihi: 12.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Araz Memmet Hacı Ferehmen

İkamet Yeri: Yalçılı

Doğum Yeri: Yalçılı

Doğum Tarihi: 1953

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Yetişkinler için olan okuma-yazma kursunda 2. sınıfı bitirmiş.

Mesleği/İş Yeri: Çiftçi ve hayvancı

Dil Bilgisi: Askerde çok az Farsça öğrenmiş.

Başka Bölgede Yaşaması: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Göklen -Getmen

Babasının Adı-Soyadı: Adna Amansofi

Annesinin Adı-Soyadı: Safrgul Aram

Annesinin Soy: Göklen - Köse

0602110201/1. men jaltŧulı talawıŧ jaltŧul dıje'n o:vøθunna.

0602110201/2. bið næ:me, ene atadan d□k□pd□k □: bið galıpdurıuq.

0602110201/3. ŧunnø tyrkmeniθtannan ŧŧuqıpdırlar ba:valarumıð, ata:muıðıñ ataθi, bır ðama:n.

0602110201/4. o ðama:na dzēṇṇēliṽ_eken ſu jer u:ðuumuð_a: ſaruq di:p ga:lunupdur.

0602110201/5. tyrkmeniθtannan ol bir ðama:n wuruſmuſmi dzēṇ eken ſøwrewiṇ dōwrynne da:.

0602110201/7. ſonnōn_em ga:lupduruuq ſu juwīrtde innijem næ:me bið ſu keſa:werði, damda:ri ſhñ bilēn gyðera:n edi_geðip_bø:k ſu juwiḷer de bu juwiḷeræ: bir guuruq guſe juwi bir gati juwidir.

0602110201/8. bulōrda bir a:bi jerḷe jo:q.

0602110201/9. ḡemmeθi demekæ:ræ, baḡtu ba:ra:ni:.

0602110201/10. bir waḡt da jakuun jakaj θejæ: ḡudaj takā:la: bir dōwym tſōreḡ berije˘.

0602110201/11. bolmōθō dō ḡula:θa ba:rdar.

0602110201/12. ḡudaj takālān berdiṽinnen ḡpwwa.

0602110201/13. ſu gyrryṇḷer bið_ler bir waḡt at θaqla:rduuq.

0602110201/14. inni ol at ðama:n ajruulli muunnan bu wa:t ḡerkim da:mda:ri ma:l bilēn, dōwōr bilēn, keſawerði: bilēn bukdōj, arpa ekje: ḡarpuð ekje˘k, gynevaqan ekjek.

0602110201/15. biðiṇ j_rtlaruumuð ſu ḡpwa jaltſul dije˘, talawu jaltſuli.

0602110201/16. qadi:m gyrryṇnenem næ:me bir ðama:na b_lōrði _ ðama:na da _laḡ bilēn m_nda geðmeḷdi, at bilēn, javi bilēn, eſe_bilēn m_hnō.

0602110201/17. økyð bilēn ḡyṽ goſōrduuq taraxtur jo:qdur bu ju:rtlarda.

0602110201/18. ja: ða:w_da gitmeli b_θō θ_w deṽirmen tſe_di_ _n itſiṇ ytſy:n ḡōreyj_yſy:n biðinkiḷerde ða:tda j_qdi ijmæ:nede ða:t_j_qdi.

0602110201/19. ſu ju:rtḷerde. ijmæ:ne paḡat dzōwen ijdik, noḡut ijdik.

0602110201/20. ðyrretda dzewen _nijenmiði ðyrret boljada pars diḷiṇ næ:me.

0602110201/21. bið dzewe:n ɲijek noχut da ijdik.

0602110201/22. arpajem ijdɪ ɪ̌ðama:na da ʃɪχɪlli bɪɪg ɟyðera:n etdik.

0602110201/23. χudaja ʃykyr innide bu wa:da bir ɠawitʃulwɪq, doɠʃulwɪq.

0602110201/24. χawa χudaja ʃykyr bu wa:t, boɠdaj χemmemið ɐ:ð eɭimiðden emel edije, kæ:rχa:nala jetdi.

0602110201/25. tʃũN do:θ θi:lɛnne bir a:dam bilɛn ɠepĩŋ ala:ɠãN ɠawɪʃθa o θenĩŋ θøðĩŋðe tapɪlθa ura:ði bolθɒ θenĩŋ bilɛn ɠel dijen jɛrĩŋðe ɠelθe, git dijen jɛrĩŋðe gitθe, a:ɰuran ða:dũNã a:ɰurθa na:ra:χat jɛrĩŋðe o da na:ra:χat bolθa, χoʃχa:l jɛrĩŋðe χoʃχa:l bolθa mĩNã dijeɭɭe dɪθ.

0602110201/26. χɒwwa do:θ dijmɛɪɪɟɪ ɛm ʃo porum bolja.

0602110201/27. o bir jalan ɲo:θla næ:me bolija. aj bir θalawma:ɭejɪm edeθĩŋ, waqqa tʃaqqɑ.

0602110201/28. aj bir na:raχa:di bolθũN, jæ: χoʃχa:llɪɰũN bolθũN.

0602110201/29. kæ:n benninne bolmija: da:.

0602110201/30. tʃũN do:θ ʃodzɪre bolija:.

0602110201/31. tʃũN do:θ θen na:ra:χat jɛrĩŋðe oda na:ra:χat, χoʃχa:l jɛrĩŋðe de χoʃχa:l.

0602110201/32. æj tʃũN ɲo:θ dijeɭɭeri næ:me.

0602110201/33. ʃũN ɲo:θ ʃu waχt ɠatnaʃɪjã:N bir a:dam bilɛn ɛnĩŋ bir na:ra:χat jɛrĩŋðe tojũNna jaθũNã ɠelje ʃɛrɛket bolja.

0602110201/34. oθõN boljõN ʃonũN bilɛn do:θ di:mekɭeri næ:me bo:lja:.

0602110201/35. bir jaθũNã ɠɛɭɛʔ.

0602110201/36. θenne õN tojuuna barjãN ine ʃũN bilɛn dɪθ boljãN θen bir ãNɪ ɟ:ɟɪ bir ða:dũN na:ra:χatũ:N bolθa o da ɠɛɭɪjɛʔ dɛrdĩŋĩ tʃɛkiʃɛ:.

0602110201/37. χo:ʃχa:llɪɰũN bolθa χoʃχa:llɪɰd ɔ da.

0602110201/38. do:θ dimekl̥eri fo bolũja da.

0602110201/39. do:θ ma:nur:θi fo bolja:.

0602110201/40. xerkim bir na:ra:χadi:θi b□lθa, f□ derdini bir dẽŋļẽθe, derdini pajlaθa bu bolja· do:θ.

0602110201/41. xemi:fe xem gatnaθãN xa:newa: degi gatnaʃup _bẽ:rθẽŋ do:θ b□lĩãN □N biļen.

0602110201/42. bul _o:vθ bir ðama:n næ:me fo gajradan tʃuquwupdur.

0602110201/43. buda bir da:ʃlaq ju:rt.

0602110201/44. da:ʃlu ju:rt inni jaltʃuli di:me□biðĩŋ ẽ:ð ata diļimiððe ga:jajaltʃu dije·k bið, ʃu waxt.

0602110201/45. ga:jã:N bular duron ga:ja oθõN ŋonũN jaltʃuli bolup jaltʃuli bolug _ga:lupdur ʃu ju:rt, ʃu o:vθ xawa. fo xuli bo:lug _ga:lupdur.

Kaynak Kişi No: 0602110301

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Hıştlı

Kayıt tarihi: 12.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Niyaz Murat Ferehmend

İkamet Yeri: Hışlı - Sokulu

Doğum Yeri: Sokuli

Doğum Tarihi: 1943

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Okula gitmemiş.

Mesleği/İş Yeri: Çiftçi ve hayvancı

Dil Bilgisi: Başka dil bilmiyor.

Başka Bölgede Yaşamayı: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Göklen - Getmen

Babasının Adı-Soyadı: Seyit Hacı

Annesinin Adı-Soyadı: Nezik Purmend

Annesinin Soy: Göklen - Garakel

0602110301/1. men fu ta:ja, tımθuna da fta:ja ɔtsyp gelije.

0602110301/2. fjerimiðı yθıne ekera:ntfuluwmuð fu.

0602110301/3. a: guf jurdumuðθam o ta:ji.

0602110301/4. θo:q dyfyv ɯkra:nnan θN ɔja:na ɔtsyje.

0602110301/5. bu ta:jdan arpa xə, bkdıji, xərpıð, gynevaqan ɯm ekerdik.

0602110301/6. okul, gynevaqar ortara:qda nurxi gawi bolmıdi.

0602110301/7. funun bilən ga:ldi.

0602110301/8. inni bir ja:rum fu juul, fu ta:jda bi:riθi ekdi.

0602110301/9. xɒwwa, gynevaqan gawi bolija:di, bu ta:jda.

0602110301/10. innem xarpwɔða wɔwunwɔpduurla merdum.

0602110301/11. θɔnrɔ xarpwɔð, kyndzi, noxut, no:vujajam eken ba:r.

0602110301/12. qadi:m ata watan; ata:muɔðũN, ba:vamuɔðũN eŋen ða:tlari da:folɔ.

0602110301/13. folɔr ɛkerdik.

0602110301/14. xula:sa inni kɔp inni bi:ʃter xarpwɔð ekilije', xɒwwa.

0602110301/15. ata:muɔðam fu ɟajradan tʃuqan tʃendir dijelle fu ta:jda, xɒwwa. tʃendir.

0602110301/16. ɟ ejde||emið næ:me.

0602110301/17. bið ɟadi:mdan ɟɔ:ŋɛŋ dijip sejdijerdile ata ba:valamuɔð, xɒwwa.

0602110301/18. ɟɔ:ŋɛŋɛm bæ:rde bir ti:re ti:re bɔlija: da:.

0602110301/19. biðĩŋ ɔnrw:muɔða ɟæ:tmen dijip a:t beripdi||e.

0602110301/20. xɒwwa ɟæ:tmen dijip a:t beripdi||e.

0602110301/21. ʃonnɔn bir θo:raθam jaʃŋwulamɔðũN bi:ri ʃonda ajtdi.

0602110301/22. ʃo iki θa:ni ɟæ:tmen||i vɔlmɔli e||inde.

0602110301/23. folɔ bir ʃki θa:ni vi|en wɛʃwɔpduulla biðĩŋ eʃidiʃimið.

0602110301/24. xɒwwa oθɛN ʃɔɟæ:tmen||i ɟati wɛrdi, ja: ɛæ:n wɛrdi dijipdir.

0602110301/25. ʃondɔn ɟa:lɔpduur ɟæ:tme||i a:t.

0602110301/26. jɔkθa: ɟið arava θa:julja:q.

0602110301/27. arap dije' ɟɔ:ŋɛŋ bir ti:reθi ɟa:r da:.

0602110301/28. jɔkθɔ arap bilen ʃɔɟæ:tmen i||iθi bir.

0602110301/29. ānũri tōṇṇēṇi jø:ne bæ:ride a:χuri bir naɤul ga:lup ʃo gæ:tmen ga:lupdur.

0602110301/30. ʃo ja:ʃ□i gæ:tmen, getmenli gati w□rdi, ja: □øpræ:□w□rdi.

0602110301/31. ma:na ʃo χi:li bolupdur da:.

0602110301/32. ta:jpaɤuḏa gæ:tmen dijeʼlle □θōN.

0602110301/33. jaʃajɤʃam piθ dæ:l gawi.

0602110301/34. ekin bi juɤ χoʃkθa:luɤ boldi.

0602110301/35. waɤtũnda jaɤmadi, e□in gawi b□lmadi b□jil.

0602110301/36. χɔwwa.

0602110301/37. aj, χekta:ra bir to:n, to:n jaruɤ ʃonnøn kæ:n ekin ʃuɤqarmajæ: dijeʼle.

0602110301/38. biḏkijæ: ø:ḏymkije: a:ḏdi.

0602110301/39. ondøn uɤuri bolmadi bir ḏa:t ʃuɤqarmaduɤ.

0602110301/40. χarpuḏ ekdik, χɔwwa. taɤri:ven belki ma:l θaqlaja:lla.

0602110301/41. ḏɔwar θaqla:n ɤa:r.

0602110301/42. θuɤuɤ, gara ma:l da, χɔwwa.

0602110301/43. gara ma:l θaqlaja:q.

0602110301/44. øḏymde de ba:r.

0602110301/45. bir bæ:ʃ θa:ni gara ma:l, ḏɔwar j□q, aj alti, jedi ya:r.

Kaynak Kişi No: 0602110302

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Hıştlı

Kayıt tarihi: 12.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Settar Berdi Ferehmen

İkamet Yeri: Hıştlı (yaylak) burada toprakları var – Sokulı (kışlak)

Doğum Yeri: Sokulı

Doğum Tarihi: 1981

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: 9. sınıfı bitirmiş.

Mesleği/İş Yeri: Çiftçi ve hayvancı

Dil Bilgisi: Farsça biliyor.

Başka Bölgede Yaşamayı: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Göklen - Getmen

Babasının Adı-Soyadı: Niyaz Murat

Annesinin Adı-Soyadı: Akkıyz

Annesinin Soy: Göklen - Ak

0602110302/1. xawa bið fu waqt xufli ova:θunna.

0602110302/2. bið tomuθ ajlarda xufli o:vn:a kətfy ke[li]e:k deː.

0602110302/3. boxdəj ekijeːk, arpa ekijeːk.

0602110302/4. æ: xarpwəð e[li]eː[] h[]N f[] jeriŋ baʃuna ɵ:ðimið kətfy ke[li]me[li]
ge[li]me[li] bo:lijaq.

0602110302/5. f[]Nā wəɾæ: ytf aj, bið fy jððe oturjoq.

0602110302/6. æ: gyjð baʃlanjanʃa, gyjð baʃwulannan θ[]N emment, θoʃlaː.

0602110302/7. o: by jððe dōwōrumuð ba:r, malumuð ba:r getirije`k.

0602110302/8. yf`ajumuðwi julda, xer julda fu tajda gelip getfirije`k de.

0602110302/9. xpwa.

0602110302/10. by jððe tʃə:revimiððe tamdurda bifirije`k.

0602110302/11. θuwumuð ʁm ki fu golojda.

0602110302/12. fu form edipde, fu tajda gyðera:n edip bə:rykda:.

0602110302/13. θuw fu tajda tʃu:n tʃeʃmæ:mið ba:r, fu tajda.

0602110302/14. xiʃlũN tʃeʃmeθ θi:p, o tʃeʃmeden alja:q.

0602110302/15. jaʃajʃumuð xem fu wa:tla, fu wa:ta gowi.

0602110302/16. kemptʃilivimið jo:q, gujnotʃuʃluwumuð jo:q, fu wa:ta: xuda:ja
ʃykyr.

0602110302/17. xemme ða:da da jer ve jer, xpwa.

0602110302/18. xpwa.

0602110302/19. θerva:ðajem gitdim, iki jil.

0602110302/20. ejle mi?

0602110302/21. bið ʁn noqguð ja:ʃda gitmeli bo:lijaq θerva:ða.

0602110302/22. on noqguð ja:ʃ ja:ʃa:n θõN.

0602110302/23. bið ra:ð ra:ða merbutda bið.

0602110302/24. ʃo jððen na:ma gelije, bið θerva:ða gitmeli.

0602110302/25. na:ma gelʃdi.

0602110302/26. onnon θõN bið iki neper bolup a:ʁamũN ogli ba:rʃi.

0602110302/27. ʃonnõn gitdik.

0602110302/28. ra:ða ra:ððanam biði jallbduula kerma:na.

0602110302/29. ʃo ʒððe de bið xem a:m□ðejʃi xem de jã:nqĩθuuni bir pati:ga:nda xemmeθini gutarup gelðik.

0602110302/30. yʃ depede muraɣaði berdiʎe biðe.

0602110302/31. iki juulluqdi.

0602110302/32. tʃon o tajda θerva:ð ʒm aðði.

0602110302/33. θatuun alardila xerkim gitmejedi.

0602110302/34. biðem ʃo θebæ:pli ʃo tajda ɔu:jnlwq biʎen xula:θa tyketdik da: θerva:ðluɣmuði.

0602110302/35. xɔwa.

0602110302/36. bið ʒem ilan toj edenmið, ʃu dørðyʎendzi jiʎ jiyʃrimi jedi ja:ʃda bið belʎedik.

0602110302/37. iki juuldan θĩram dæ:ni tʃj etdi□

0602110302/38. xuda:ja ʃykyr ʃu waɣtam birdze tʃa:ɣamuð ba:r, gijð.

0602110302/39. aɣðu bi:rdze ja:ʃa:p bø:ri□ʃ□waɣt.

0602110302/40. bið ʃu waɣt ja:duma gelmije.

0602110302/41. θoraθã dzɛwap bera:maθam.

0602110302/42. b□øji biðĩŋ ævvæʎ øjimið jo:qdi.

0602110302/43. bið ʃejʎe tʃa:dur, θa:dur biʎen gелerdik.

0602110302/44. bir dajum ba:rði.

0602110302/45. bu da xeʎej alwq ʒatʃurp gellʎi.

0602110302/46. ʃu taja gellʎi.

0602110302/47. bið ʒem munɔ, bu dzaji bedzerdik.

0602110302/48. ʃo bedʒerip berdi biðe.

0602110302/49. iki dʒaj ɟem ʃo θalwɪp berdi.

0602110302/50. iki dæ:ne dʒaj akʌʃla ɟem bɪr akʌdʒuɪni θatuɪn alduwq.

0602110302/51. ʃo bedʒerip berdi biðe jaɤdajɪ bilɛn.

0602110302/52. ɡɪjɪn, bið elɑ:n toðɒnɯ̃ɪn itʃɪnne.

0602110302/53. elɑ:n bɪr dæ:ne veθaɪl ɡeʃθe toðɒn edijeʔ.

0602110302/54. toðɒn boljeʔ bu ta:ʒɪ.

0602110302/55. jøne de jerimið ʃu ʒððe biðɿŋ.

0602110302/56. by ʒððe jer keʃa:werði bilɛn da:mdɑ:ridan bakʃa ðɑ:d ɟam jo:q.

0602110302/57. bu tajda dera:mat χitʃ ɟim ɟem i:ʃde dæ:l.

0602110302/58. ø:ðymyð ɡaðanwɪp ø:ðymyð juɤknamali bu tajda.

0602110302/59. o ʃo θebæ:pde biðɿŋ □ jǎnqi ɡelɛn o:vð:nũð, jǎnqi oɤlɒnɯ̃ɪn o:vɒθuɪnɯ̃ɪn øjɪnnɛn ɡelɛndɪr ɪŋɿðða ʃ□taja □tuɪjaq biððe.

0602110302/60. χɒwwa, θoqulda jøni θoqulda fakat ɟwɪʃ, ju:rt bu ʒði θo:q boljaʔ durja:n bolmaja:.

0602110302/61. kyllæn ʃu bu:ð bolija, jaχ bolija bu taj.

0602110302/62. onnon ɟwɪʃuɪn ɟna otajɪ o:vɒ: jø:ne ɡawi, ɡwðɤuɪn.

0602110302/63. onnon bu ta:juɪnɿŋ da jø:ne χawaθɪ ɡawi.

0602110302/64. elan χawaθɪ daʃari tʃwɪqθǎɪn θo:qdir.

0602110302/65. θuw da betɛr θo:qdur.

0602110302/66. o:vɒ: o taj ɡwðɤuɪnnuɪr χejwere.

0602110302/67. χɒwwa χem næ:ni jerimiððɛn tʃyri ʃu taja ɡellɪk.

0602110302/68. ba:r χɒwwa.

0602110302/69. kæ:kiɫi□ba:r, e: ɣorχð ba:r, mejda:n ɣoroði.

0602110302/70. ʃulada tɔwʃan ba:r.

0602110302/71. biðĩṅǣ: ba:dumwð ba:r.

0602110302/72. ʃon biɫen wurja:q, ʃon biɫen.

0602110302/73. bu da kækɫik, tɔwʃan, ɣoroð bolθɔ wurup øɫdyrijeː de.

0602110302/74. ø:ð mu:kaθuwnna edza:ðe berijeːɫeː.

0602110302/75. ʃonnon θðN na:m ɔlip dzẽṅṅẽɫɫere gidijeː□de.

0602110302/76. ej biðem ʃu da.

0602110302/77. ǣNru:muðɑ: merð, tyr□meniθθɑ:n ʃunnan bæ:ri ʃ□ □rtɔda ja:ʃa:p
bø:k da.

0602110302/78. men oqudum, ɣɔwwa.

0602110302/79. biðǣ: oqu: kæn okɔ:p biɫmedik.

0602110302/80. doqcuða barjanʃɑ: oquduq.

0602110302/81. oquma:na biðĩṅ d□wɔrumwð, ma:lumwð □øpyræ:□di.

0602110302/82. baʃka a:dam ɔm jo:qdi, muni wøɫɫemæ:ne.

0602110302/83. onnon ʃo θebæpɫi a:tamwð ɔm biði oqutmaði, ʃo dɔwara θaldi.

0602110302/84. inni dɔwar ɔm næ:me doɔɔ:nla:muð baqijaː.

0602110302/85. bið ɔm ʃu jer biɫen bu tʃakala: on ɫi:ni oquði, di:plomni aldi.

0602110302/86. inni neθi:p b□θɔ ʃu o:vɔ:muðɑ be□ja:r beridze□ b□ijaː ʃNǣ
durmɑl di:p bir na:ma geɫdi.

Kaynak Kişi No: 0602110501

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Şepli

Kayıt tarihi: 12.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Toyılı Sasan

İkamet Yeri: Şepli

Doğum Yeri: Yalçılı

Doğum Tarihi: 1942

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Okula gitmemiş.

Mesleği/İş Yeri: Çiftçi ve hayvancı

Dil Bilgisi: Farsça bilmiyor.

Başka Bölgede Yaşamayı: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Göklen - Keyik

Babasının Adı-Soyadı: Hacı Me:mi

Annesinin Adı-Soyadı: Ogulgerek Ferehmend

Annesinin Soy: Göklen - Arap

0602110501/1. æj næ:me bula:da bir awwaldan birtfarwa bolup oturlupdur.

0602110501/2. jep̃li fula:rda birdze θ̃w ba:r ẽen f̃h̃ño jep̃li di:p̃ t̃urwulupdur.

0602110501/3. bir bæ:f̃ øj̃li inni f̃h̃ñ bĩlen daʃwada k̃øpelip̃ j̃ij̃rim, otuð̃ øj̃li bolupdur bula:.

0602110501/4. f̃h̃ñ bĩlen jep̃li bolup ga:lupdur bi.

0602110501/5. fula:rda bir jep̃ akat̃f̃ b̃l̃oñ θ̃ñ f̃h̃ñ jep̃li jep̃li x̃owa, dz̃ẽŋ̃ẽl̃di d̃e:.

0602110501/6. inni j̃ø:ne o:w̃o bolup oturlup d̃æ:ni aʃwulup o:ṽo bolupdur da:.

0602110501/7. xer ƿgajθi bi gapdalũn inne.

0602110501/8. xƿwa akadzĩn adi, xƿwa.

0602110501/9. æj ãnrur:miði men ni:reden θaluq berejin.

0602110501/10. men ø:ðymæ:, aθluuma: kejk.

0602110501/11. ſula biſen arap gllar biſen daji jeyen bllup ſllãn itſinne t̃turup
ſu tajda ſni, dzajlaſup t̃turupſumwð, xƿwwa.

0602110501/12. aj næ:me gadi:m quθi getſennen øtennen gadi:mdan biðæ: bir økyð
biſen θuƿur biſen t̃ſør̃ỹj̃ j̃p boren a:dam.

0602110501/13. økyð biſen goſup jerlerimiði .

0602110501/14. inni tæ:ðeden kemmajini bolθa tæ:ðeden gelipdir.

0602110501/15. tæraqtu:rda bolθa ta:ðeden gelip inni t̃emmaji biſen tæraqt̃r biſen
goſup kemmaj biſen t̃ruſje: eſinlæ:mið em.

0602110501/16. ſu ata ba:va gelip d̃ran ſ̃̃ø̃ỹð biſen g̃ſ̃p tæraqt̃r biſen em
d̃owyp ajaq biſen d̃owyp ſ̃̃biſen t̃ſør̃ỹj̃ j̃p boren a:dam awal.

0602110501/17. ata ba:vã:n ireθimæ: ſ̃̃dzyredi, inni j̃ø:ne t̃emma:ji gelip tæraqt̃r
goſup kemmaj em orjor.

0602110501/18. xƿwwθ metſdzit, ine ſu metſdzidimið j̃ø:ne inni ta:ðe edzek t̃bolup
poðup ine bu kerpiz̃ em ſo metſdzitki ſ̃̃n yθθynnen iſalla neθi:p bllθa metſdzit
θalmali ſ̃̃n yθθynnen θalmali.

0602110501/19. kerpiz̃ ſu wa:t̃ ði:rðeminne t̃qujuup t̃tu:riq ſ̃̃hno metſdzit ſu.

0602110501/20. aj muun næ:me, ſo xodz̃om xadz̃ĩŋ t̃k̃li nijað dijelle.

0602110501/21. bi ſu wa:t̃ ſ̃̃hũn t̃erpiz̃inne ſ̃̃getirdi. xæ: bu owwoldon mi?

0602110501/22. owwoldon munnan næ:tfe juul em owolda ba:r, o menĩŋ ata:m ba:r
eken.

0602110501/23. da:jum ba:r eſen eredzep a:ka dijermiſle:.

0602110501/24. mēŋ ata:ma mæ:mi χadzi dijerdiŋe.

0602110501/25. tæ:ʃli a:ka dijen bi:ri ba:r eken aθul ʃo ja:ʃullān θala:θi biŋen
θalunan metʃdʒit ʃu owwɔl ʃu jaqada.

0602110501/26. ʃu o:va, ʃu jaqada behæm bolupduur.

0602110501/27. ʃu metdʒi:d em ba:r ʃu jaqada.

0602110501/28. inni muni kɔjneŋennen θōN poðwɔp bedʒerip tæ:zeŋetdʒek bolup ʃuni
kerpidʒi getirip neθi:p bɔlθa inni ʃu juul gyjð bolɔr mun ta:ðeŋemeŋi inʃalla.

0602110501/29. ʃūN yθθynnen ʃu kerpidʒi ø:rip tʃuqaruɔp ta:ðeŋedʒek bolijɔq
metʃdʒidimiði.

0602110501/30. jo:q, χerkim ø:ðy gyjdʒy biŋen gidip getirmeŋi.

0602110501/31. χɔwwa, il tarapunnān ø:ði.

0602110501/32. jo: dɔwŋet tarapunnān dæ:l, il tarapunnān.

0602110501/33. ø:ð o:vāN biŋen getirmeŋi.

0602110501/34. χɔwwa oni θaldurmadʒaq boljɔlla.

0602110501/35. ʃu wa:t edʒa:ða bermæ:n otu:lla.

0602110501/36. ʃōNð bir qa:kuð almali di:p.

0602110501/37. inni æmæn χadzi θen dijaejmeŋe mēŋ æ:didʒek ða:dum jo:q.

0602110501/38. inni χodʒam χadʒidan al.

0602110501/39. inni næ:me. nama:ðūN wakt di:p, χowwɔ.

0602110501/40. ʃonɔ ʃŋenli gy:meθe bolje di:θene.

0602110501/41. ɣwwɛŋde ne dijdʒek.

0602110501/42. næ:me nama:ð χaquunna næ:me gyrryn berejin.

0602110501/43. molla uma:mmuð ba:r bolθa molla uma:mmuð bi:en oqijv̇q,
bolmaθajem fy iki θa:ni, yf θa:ni a:dam ø:ðymið herkim girip oqu:p gajduverjek.

0602110501/44. xpwv̇p da tama:m edæ:dʒek, tæ:ti:llæ:dʒek di:θene.

0602110501/45. ø:ði bi:ib ɔ:xun bolmød ɔ:x̃i di:θene.

Kaynak Kişi No:

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: İnçe Sofla / Ayakinçe

Kayıt tarihi: 18.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Ammanmuhammet Umityan

İkamet Yeri: İnçe Sofla

Doğum Yeri: İnçe Sofla

Doğum Tarihi: 1334

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Lise mezunu

Mesleği/İş Yeri: Emekli öğretmen, çiftçi

Dil Bilgisi: Farsça

Başka Bölgede Yaşamayı: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Göklen - Yanık

Babasının Adı-Soyadı: Gurbandurdi

Annesinin Adı-Soyadı: Ene Efrend

Annesinin Soy: Göklen - Yanık

0602210801/1. intfeje sofla i:şim.

0602210801/2. mēŋ i:şim mæ:ll̥emt̥ilwq men.

0602210801/3. ø:ð o:va:mmuðða mæll̥imdim otuð ju:l xudmat etdim.

0602210801/4. inni de ba:ðnifæθ boldum. yʃ ju:l bæri ba:ðnifæθ.

0602210801/5. i:ʃleʒæn dewra:nuumuðða næ:me bi ð̃ñgʊlapdan.

0602210801/6. æva:je·li ð̃ñgʊlapda bið i:ʃe gi:rði·uθtuχda:m bolduq.

0602210801/7. dew|etde, niza:mu dzomχu:ri: isla:mi:de.

0602210801/8. onnon ʃu ø:ð mæntæqa:muðða χudmat etdim men.

0602210801/9. æva:ji| ærð etθem tyrkme|læ:mið gujðlaru:ni oquwø i:vermijæ:di|ε·.

0602210801/10. gati gujn gørjedile oquwa i:vermæ:ni bið ʃu tajda, modʒtæmeʔe a:m·zeʃi· germa:p dijæ:le |tajda bir mædræ|ε tæ|i:·etdi|

0602210801/11. gujðlari jeke jeke ajlanu:p onmæ:ʃ dæ:ne gujð yʃyrdim.

0602210801/12. onnon ʃo ʃæ:ba:ne ru:zi:ni ræsmijete tanu:du:p oqu:du:p uʒradum.

0602210801/13. onnon juwaf juwafdan mærdym a:ga:χ b|ldi; m̃ñã berdi|e.

0602210801/14. gujðlaru:ni. awal bermijε:di|e. awal oqu:, oquwa bermæ:ni gujn gørijε:di|e.

0602210801/15. ʃuni jeke jeke dyʃyndirip onmæ:ʃ dæ:ne gujði juʒna:p ʃonnon ʃuru etdik.

0602210801/16. inni æχamdylla: raχnæma:ji θ̃ñro tæ|i:·b|ldi.

0602210801/17. onnon θ̃ñ debi:resta:n b|ldi, ʃ| m|dʒtæmeʔe a:m·ziʃi gærma:p inni onnon gujðla: gitdi|ε· da:nifga:.

0602210801/18. e|ʔa:n ʃo gujðlardan |ta:ʒ da:nifga: b|lɒni ba:r.

0602210801/19. ø:ð gujðum ela:n osta:ʒ da:nifga:e pæja:me nu:r afχa:na.

0602210801/20. bir gujðum χanebeχda:ʃ ø:ðymki.

0602210801/21. baχʃa da kæ:n gujðla ʃo emka:rla:muððan.

0602210801/22. ø:ð tyrkmen|æ:miððen gelip iθtiχda:m boldu|n i:ʃe gi:rdi|e.

0602210801/23. ine biðĩŋ ı̇ı̇ø:ð eden i:ʃimið ʃo. oʁllallari heda:jaet etdik.

0602210801/24. medrese, ra:hnæma:ji tæ:si:s etdim, intʃede.

0602210801/25. dæbi:resta:n ʃo mæntæqa:muwðða dyð etdik.

0602210801/26. inni jobɔ dyʃdiʃe tʃaʁala. inni oquduula.

0602210801/27. oqu:dan θ̃N i:ʃe gi:reni ba:r.

0602210801/28. mēŋ olɔqɔ:n eden i:ʃim o da iki dæ:ne mædræseje, ebtedji ve ra:hnæ:ma:ji tæla:ʃ edip ø:ð ðaxmetim biʃen dewʃetden mudzævuz aldum.

0602210801/29. ʃu tajda g̃ɔrnaduq jøne dewʃetden b̃ɔɔ e:tribarn _ aluɔp onnõN modʒtæmeʒe a:mu:ziʃi: ʃeba:ne r̃ɔzi: ʃɔgærma:pda tæ:ɔ̃ɔetdiɔ̃

0602210801/30. aʃxa:nadajem bir dæbi:reʃa:ne ʃæba:ne r̃ɔzi: g̃ɔɔpduq jøne b̃ɔ jemedan gutɔran θ̃N ra:hnæ:ma:jidān ı̇ı̇inni aʃxa:na gidijæʃe.

0602210801/31. emmæ inni ʃu gærmapda di:plomna baru:nʃa oquwala da biðĩŋ ulu eden i:ʃimið ʃu.

0602210801/32. bu u:ɔura: bið owɔl ata:muwð bir molla, xadzi a:damdi.

0602210801/33. eʃm tarapuna ba:vamuwða molla mu:θa: dije:ʃe ba:vamuwða.

0602210801/34. durdi xa:n ɔ̃nijæʃe.

0602210801/35. durdi xa:n ʃu gø:klēŋ tajpaθunũN uli xa:ni gardaʃi molla mu:θa:.

0602210801/36. dø:rt gardaʃmuwʃla bula durdi xa:n, molla muθa, ama:n ɔ̃nurdı xa:n, i:θa: xa:n.

0602210801/37. ʃy intʃæ:nĩŋ ja:ʃullari bula, iʃm uʁrunnɔ.

0602210801/38. mollɔ mu:θa faʒaluwat edje: mollɔmuwʃ.

0602210801/39. onnon θ̃õN mēŋ ata:m õN oʁli.

0602210801/40. ojem mollɔ pi:ʃnama:ð meθdzitdi menijem i:verdi buʒnu:rda oquwɔ o ðama:n.

0602210801/41. fǎ:n rezi:minne men buznu:rda gitdim, oqudum.

0602210801/42. oqa:p də:ni dipl□m ʁmalu:p istihda:m moldum.

0602210801/43. a:m□zif pǽrvǽrefe d□rdi ʁa:n biðĩŋ □i tajpa ʁa:nuumuð.

0602210801/44. gø:kļēŋ tajpaθuunũN ʁa:ni.

0602210801/45. durdi ʁa:n bir aqulda:rmu:f.

0602210801/46. aqulda:r a:dammu:f.

0602210801/47. bi kyrtle bilēn etdeʔa:je du:st edije˘.

0602210801/48. durdi ʁa:n ʁitf m□ge˘ dzēŋ etmæ:nnir, welæ:jetle˘ bilēn.

0602210801/49. sulχ u sazi:f de zendegi edipdir.

0602210801/50. fu, bu mǽntǽgǽade fʁyn ægǽllijet tyr□men b□bn θēN □b bilēn itdeʔa:je du:st: edijele˘.

0602210801/51. bile ɔwɪ jaʁajɪfler b□ija: ʁi:f m□ge dzēŋ qa:qa tajpa pǽrǽēi:.

0602210801/52. iki tajpǽN a:raθunna b□mija˘.

0602210801/53. rǽfti a:matlari b□ija: gidije˘le˘ gelijē˘le˘.

0602210801/54. byznu:rdũN ʁa:nlari bilēn ra:buutaθi bar bi.

0602210801/55. durdi ʁa:nũN ataθi dewlet gel̥di ʁa:n owɔl byznu:rda gelijē˘, orθuʁatdan byznu:rdda bi ɔaratʃiluːle.

0602210801/56. ɔaratʃill□ dijǽn □yrtlēŋ tajpaθi ʁa:nlar.

0602210801/57. ʁa:n ɔaratʃilluː, bi: zǽn ʁa:n bulɔ bilēn tanu:f bolup fu tajda bir myddet jaʁa:p onnon gelijē˘ fu mǽntǽkǽdǽ.

0602210801/58. onnon ʃa: muni sen tyrkmenĩŋ sǽrkǽrdeθi dijip bira:θ feʃa:r berdze□b□ija:.

0602210801/59. onno θeŋ nǽ:medi:p də:ni ʃuluɟluɟ etdĩŋ bir muddet bir a:ð jemedipdir da˘ ø:ðini wǽrkeðipdir.

0602210801/60. 𐌲𐌶𐌵𐌹 𐌺𐌰:𐌺𐌺𐌹:𐌸 𐌲𐌵𐌹𐌶𐌹 𐌺𐌺𐌹, 𐌺𐌺𐌹𐌶𐌹 𐌺𐌹𐌺𐌺𐌹 𐌺𐌹 𐌶𐌵𐌺𐌺𐌹𐌶𐌹 𐌺𐌹𐌺𐌹𐌹
𐌲𐌺𐌺𐌹 𐌲𐌺𐌺𐌹. 𐌶𐌵𐌺𐌺𐌹𐌶𐌹 𐌺𐌹𐌺𐌹𐌹 𐌲𐌺𐌺𐌹.

0602210801/61. 𐌶𐌺𐌺𐌹 𐌶𐌺𐌺𐌹 𐌺𐌹 𐌺𐌹:𐌺𐌹 𐌺𐌹𐌶𐌺𐌹.

0602210801/62. 𐌺𐌹 𐌶𐌵𐌺𐌺𐌹𐌶𐌹 𐌺𐌹𐌺𐌹 𐌲𐌺𐌺𐌹 𐌲𐌺𐌹 𐌲𐌹:𐌶𐌹 𐌺𐌺𐌹 𐌺𐌹𐌶𐌺𐌹.

0602210801/63. 𐌲𐌹:𐌶𐌹 𐌺𐌺𐌹𐌺𐌹 𐌺𐌺𐌹 𐌲𐌺𐌹𐌺𐌹.

0602210801/64. 𐌶𐌹:𐌶𐌹 𐌺𐌺𐌹:𐌶𐌹𐌺𐌹 𐌲𐌺𐌹 𐌺𐌺𐌹 𐌺𐌺𐌹 𐌺𐌺𐌹 𐌺𐌺𐌹 𐌺𐌺𐌹 𐌺𐌺𐌹:𐌹𐌹.

0602210801/65. 𐌶𐌹𐌺𐌹 𐌺𐌹:𐌹𐌹 𐌺𐌺𐌹𐌹 𐌲𐌺𐌹𐌹.

0602210801/66. 𐌶𐌹:𐌺𐌹𐌹 𐌲𐌺𐌹𐌹.

0602210801/67. 𐌺𐌹 𐌶𐌹:𐌺𐌹 𐌲𐌺𐌹𐌹𐌹 𐌺𐌹 𐌺𐌹 𐌺𐌺𐌹 𐌶𐌹:𐌺𐌹𐌹 𐌺𐌺𐌹𐌹𐌹𐌹𐌹𐌹𐌹𐌹 𐌺𐌹𐌹𐌹:𐌹
𐌺𐌹𐌹𐌹.

0602210801/68. 𐌺𐌹:𐌺𐌹𐌹 𐌺𐌹:𐌺𐌹𐌹:𐌺𐌹𐌹 𐌺𐌹 𐌺𐌹𐌹𐌹𐌹 𐌺𐌹 𐌺𐌹.

0602210801/69. 𐌺𐌹𐌹 𐌺𐌺𐌹 𐌶𐌹:𐌹 𐌺𐌺𐌹𐌹:𐌹 𐌺𐌹:𐌺𐌹𐌹𐌹.

0602210801/70. 𐌶𐌹𐌺𐌹 𐌺𐌹:𐌹 𐌶𐌹𐌹𐌹𐌹𐌹 𐌶𐌹 𐌺𐌺𐌹𐌹 𐌲𐌺𐌹:𐌺𐌹𐌹𐌹 𐌺𐌹 𐌺𐌹𐌹𐌹𐌹𐌹.

0602210801/71. 𐌶𐌹𐌹:𐌹𐌹 𐌺𐌹:𐌹𐌹𐌹𐌹 𐌺𐌹𐌹 𐌹 𐌺𐌹:𐌺𐌹𐌹𐌹 𐌶𐌹:𐌹𐌹:𐌺𐌹𐌹.

Kaynak Kişi No: 0602211001

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu:

Kayıt tarihi: 18.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Devlet Murat Tohtamış

İkamet Yeri: Emmet

Doğum Yeri: Emmet

Doğum Tarihi: 1966

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: 6. sınıfı bitirmiş. 2 yıl da mollaya gitmiş.

Mesleği/İş Yeri: Çiftiçilik ve hayvancılık. Aynı zamanda şoför.

Dil Bilgisi: Farsça

Başka Bölgede Yaşamayı: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Göklen – Kayı – Garakel - Tohtamış

Babasının Adı-Soyadı: Abdulazim (Lakabı: Gara)

Annesinin Adı-Soyadı: Ogulgerek Şadman

Annesinin Soy: Göklen – Akkel - Arab

0602211001/1. inni mǎnǎ daşardæŋ dijen ǧlallǎn gepæ: diŋimiði ʰoroma:na gelʒipdir.

0602211001/2. bu næ:dzyre gyrrŷŋ edije ʒle, næ:dzyre gyrrŷŋ etmeje ʒle b ʒla.

0602211001/3. ɣa:, ɣa: men a:dum dɔwʒet muɾa:t ata:mũn a:di gara, gara dɔwʒet mæ:t.

0602211001/4. abduɾa:ðim ǧm dije ʒle.

0602211001/5. ga:ra: mæ:ruf, gara dɔwʒet mæ:t ø:ð a:dum dɔwʒet muɾa:t.

0602211001/6. toxtomusf tajpa:m em toxtomusf.

0602211001/7. toxtamifin tari:ijem ejdenθiñið qupdzaqda nirede, tejm□r[æñiñ dōwryne em xulaθa telim wurufla bolup, telim nemele bolup.

0602211001/8. toxtomusf fo mu:kalardan bæri f□t□xtomusf jajra:p θōN em oriθla dōræ:p.

0602211001/9. oriθla gelip tyrkme[l]ere dolan θōN em bir iddele dōdyvil[mæ:ndir de oriθlāN gelip ø:ð watanna d□lanna.

0602211001/10. olōN zirdeθinne, olāN elinñ tejinne b□madzaq b□p gatfuaq _ geſipdirle de i:raana.

0602211001/11. bið em fo gyry□lerden, bið tyr□men, gø:□lē.

0602211001/12. emment jurdinna oturijān baſka næ:me.

0602211001/13. ata, ba:valarumuið.

0602211001/14. benim atam, ba:vam.

0602211001/15. benim atamūN a:di jānqi dijæ:nim ga:ra dōw[et mæ:t, □nñN ataθumūN a:duuna dōw[et mæ:t dije:llemif.

0602211001/16. benim a:q da.

0602211001/17. a:xunluka jetifip baran a:dam, iki gardaſmusf.

0602211001/18. onñN ataθuuna ſæwweli a:xun dije:llemif.

0602211001/19. xw:jwa, boxa:rada □qa:p æj birindzi a:x□hlāN bi:ri b□p geſip □ mu:κolo, by:ðlerde oquw joqmusf.

0602211001/20. bir ganimed _a:damlāN ſakaθi gidip xw:jwa, buxa:rada ja:naq jerde oqpaθa.

0602211001/21. oqpa:na jemme joq.

0602211001/22. medreθe joq ja oqa:jwan em dijθen θen _ne bir elñde bir ða:di, pulñN gerek.

0602211001/23. ծա:ճսն gerek, bir bu:tdžān նեօրեկ.

0602211001/24. յօնօ թեյ guwa:tūn jeter ja:naq daː.

0602211001/25. gyrryŋ jeter ja:naq.

0602211001/26. χula:θa ø:ði □jððe oqja:n θօն θօնգի դօւրիդե գւլււճ i:fa:n dijip
□erim i:fa:nna eʃitjeːnθiŋið.

0602211001/27. θօնգի դօւրիդե յu medreθede kerim i:fa:n ŋonu aʃuɹpuɹ, medreθe.

0602211001/28. onnօն iki okulni ŋonna beripdir.

0602211001/29. oquwa berip ola: a:χunluχa jetiʃip baranna χoɟalardan bir ցւյծ
aluɹ ցaʃuɹpuɹla.

0602211001/30. biðim յu ba:valamuð.

0602211001/31. onnan χoɟalajem o waχtda tæ:θi:b ɟdijemif ցօ:□ene gara majaq
dijip dæ:ni bermedʒe□b□iʃp:lɔ:muɹf daː.

0602211001/32. onnօ bi:ri aluq ցaʃuɹ ցelɛn θօն kæ:n a:χun i:ʃan y:ʃypdir.

0602211001/33. muni elinnen almali na:ʃari.

0602211001/34. bu χoɟp bið olɹje gara majaq ցօ:□eŋ b□mɹjaː.

0602211001/35. onnօն by:ðyŋ a:damlari da dijipdir.

0602211001/36. munūn ataθi a:lum a:dam.

0602211001/37. ø:ði gelθin.

0602211001/38. eyer næ:me muʃyʷiŋ bolθa ʃ□nūn bilɛn ʃθօðyŋ dejipdir.

0602211001/39. biðæ: baʃarmuʷaːq dijipdir θօն o χu:we, buχa:ra:dan gelɛn θօն
ʃæ:wel ց:χu:n gidipdir ŋonna.

0602211001/40. a:χ□n i:ʃan b□θɹ y:ʃyrŋ dijipdir dijeː.

0602211001/41. y:ʃyrŋ men θið ցlen gyrryŋ etɟɛk.

0602211001/42. næ:ðzyre boluþ dyfmæ:nni.

0602211001/43. dyfeni θiðe gørkeðejin dijiþdir.

0602211001/44. onno ɣajθi gura:nna, ɣajθi jemedede ba:r bolθo deli| getiriñ dyfmæ:ni bið em gøryp jemedejin dijiþdir.

0602211001/45. onno deli| tapibi|mæ:n.

0602211001/46. aj muunũN ø:ði, bir ataθi a:lum a:dam, ø:ð|eri de bir a:lum.

0602211001/47. mũÑã ajbi j□q dijiþ biðñ f□ garri enemmið aqðza garri dijen bir ðena:na, ɣoðzþlordan.

0602211001/48. fý: ððe jyð ja:ʃap jyððen guwra:q ja:ʃap a:rada, a:radan fʃuqdi fo.

0602211001/49. inni fudzyrede biðñ ãNrumuð am.

0602211001/50. tyrkmenñ jemeθi bið jãNqi oʁuðɣa:nũN æ:n k̩li eʃidenθiñ em ɣemmẽñð.

0602211001/51. bið gun ɣa:nnan.

0602211001/52. bið gun ɣa:n.

0602211001/53. gun ɣa:nũN dø:rt k̩li b□lija:.

0602211001/54. dø:rdỹñ birine gajɨ dije||e de˘.

0602211001/55. fo gajwudan bið jemedan.

0602211001/56. gajũ:N jene dø:rt oʁli bolĩþ.

0602211001/57. onũN biriniñ a:duwa kel dije||ermiʃ.

0602211001/58. ke|ñ oʁulna jene i□ k̩li b□liþ; a:q̩e|, qarake| dije||er.

0602211001/59. a:qke|dendæ: fʊjɣ, galmuq, a:qkø:θe, gæ:tmen b□b b□liþ a:qdan, a:qke|den.

0602211001/60. garaq̩e|den ebbi gara b□duʁni _ jim bilmejen dzebbi gara bolduʁin em onũN u:ðuwnnan em a:duwa kel dije||emiʃ.

0602211001/61. ðN Ƶuðunnān døræ:lle.

0602211001/62. on Ƶuðunnā toxtamuf̄lar, Ƶa:nuq gelije da'.

0602211001/63. Ƶanuq dije[[eri Ƶemmeθi i:nʃede b□lijōndir bi.

0602211001/64. Ƶanuq toxtamuf̄ũN ānruiθi bir dije[[er da'.

0602211001/65. bið Ƶu ƵuN Ƶa:nnān ānuurdaŋ gelip Ƶanuq gelip Ƶ□a:duwa □el̄den
geʃen θN□i□i ʃaturuiq b□ip Ƶanuqla bir Ƶemæ: gidije'.

0602211001/66. toxtamuf̄ Ƶam ajri bolup.

0602211001/67. Ƶo Ƶððen Ƶe'me dije:lle: da'.

0602211001/68. inni rowa:Ƶat edije'lle: de'.

0602211001/69. men bir Ƶarri a:damlardan eʃitdim.

0602211001/70. bir ðama:n bir o:vamuiða Ƶajθi □ tyr□mniθtanũN bolan
waƵtlarunna o Ƶððe oturan mu:kolbri bir a:q θaqqal a:dam gelipdir dije' da'.

0602211001/71. arap bula:.

0602211001/72. laba:θunna birðe Ƶuið Ƶ□m □Ƶna:p □t□ranm□Ƶ dije' da'.

0602211001/73. o θara:pduur dije' b□ʃaka ʃaka □imĩŋ ʃakaθuudur.

0602211001/74. Ƶuið maʃka[a dijiðdir dije'.

0602211001/75. onno edʒeθi ataθi Ƶo:q dijiðdir dije'.

0602211001/76. dynjæ:dan øtdi. Ƶøne a:kalar̄i ba:r.

0602211001/77. onno dijiðdir dije'.

0602211001/78. Ƶonnōn Ƶaʒiʃða:da Ƶørinije' dijiðdir dije' Ƶ□jānqi arap.

0602211001/79. onno muni jānqi a:kaθuna dijiðdir[ε' dije'.

0602211001/80. Ƶuni arap Ƶej Ƶdijdi.

0602211001/81. 0eredewørθēŋ jemaē:ŋ oʁluni jānqi na:ʃar gujði gowuɔza wølle
dijipdir diji.

0602211001/82. onnø bið ja:ʁʃi ø:ð ɔapwθunna θaqla:p m□hi beyʃleʃdip bir ɣulaθa
bir ɣudajluq a:dama, æ:re beripdir diji muni.

0602211001/83. æ:re beriji onnøn iki θa:naq na:ʃar b□lɣaː.

0602211001/84. onon jānqi a:kaθi θaqla:n a:dam na:ʃardan ʁm bi ja:ʃiða:da bolar
mi dejip dijeː.

0602211001/85. piʃejma:n edipdir dijeː.

0602211001/86. i:ʃim jo:q.

0602211001/87. o iki naʃa:ri e: o ja dynjæ:den jøti:r.

0602211001/88. θōN beʃlekigardaʃ doʁani θaqla:p □i□ naʃari æ:re berijeːʃeː.

0602211001/89. iki θa:naq bir ɔanumat a:dama berijeːʃeː.

0602211001/90. ʃonnøn ɣer ʁkaʃθunnan bir a:ɣun doʁupdi dijeː.

0602211001/91. bi:ri jānqi ʃæwel ʁa:ɣun dijeːʃer.

0602211001/92. bi:rim bajramgeʃd ʁa:ɣ□n dijen i□θi ʁjim ɣi:we, b□ɣa:ra:da derθ
□qa:p, i□θi de a:lum bolup dæ:ni gelen a:dam.

0602211001/93. jānqi ama:ngeʃdi a:ɣun ʁnijæ:nin de ataθuna alja:nuq dijeːʃlemiʃ,
dijeː.

0602211001/94. alja:nuq biʃmejen θy:de dyʃyp januɔpduɔr, o:da dyʃyp januɔpduɔr.

0602211001/95. oni jene biðinkiʃen ānũpθi inni bið daqwa:q biʃmejeɣi inni.

0602211001/96. ʃu ʃæwel ʁɣunũN ataθuni.

0602211001/97. bið ø:ð biʃʃimðe ɣjøre tæ:ʃgeʃdi pir ʁem dijeːʃle.

0602211001/98. ʃyɔzyre a:lum ʁmoluɔp dynjæ:den geʃʃipdir.

0602211001/99. bir ðama:nna: jem weʃi emmendīŋ ʁem etrapunna dʒēŋŋēʃli□miʃ.

0602211001/100. biðzire ry:tʰɑ:na jo:qdi.

0602211001/101. kepi:di, ot, tʰəp ʃu olãːN derdinne geʃip bɪmaðdi dʒəŋŋɛllən.

0602211001/102. jæ: ʃi etrapda o bið arʃa dijeˈk o aʁaʃlara.

0602211001/103. θið næ:me diʒəŋið biʃmejek.

0602211001/104. □demirden ɟem mæ:rkæ:m ða:t̪di gərijəŋ mi?

0602211001/105. ʃi: ʒðe kæ:rʰɑ:na ba:rdi.

0602211001/106. o waʁtlaː kummet̪de de kæ:rʰɑ:ne jo:qmʊʃ, budʒnurtda jo:qmʊʃ.

0602211001/107. ʃo etrapũN jemʌeri ʃɪhna paʁta getirijeˈʁ.

0602211001/108. xæ:li de bir tʃalara:q θudu:ru ba:rdur emmendĩŋ guʃeθinne.

0602211001/109. reða: ʃa:χ geʃip dæ:ni ʃ□ etrapda feʎe□æ:ŋ dəwinne bir feʎe□e ma:nandir ɣəʁjəŋ mi?

0602211001/110. xer xɑ:nũN bi:rne ð□r biʎen de□□r berjeˈ.

0602211001/111. xer ɤajθwθũNið bir de jeme bedʒermeli dijeˈ.

0602211001/112. elɑ:n ɟam ʃo feʎeke ʃoˈ.

0602211001/113. xer xɑ:nũN bir jemedən θalan dʒajwduur ʃilãN.

0602211001/114. ʃu feʎe□æ:ŋ dəwrinnæ:□i xer xajθi bir xɑ:nũN bedʒereni.

0602211001/115. xudajberdi xalil dijeˈ ga:ðancajadan bi:ri, xulaθa bir pulli a:dam, baj a:dam.

0602211001/116. bi:ri ʃo ɟi θora:p børen.

0602211001/117. raχma:nχadzi bi:ri dije i:nʃeden geʃip jemedən bi:ri de gurba:nʃa:di dijeˈ, xula:θa onia:ʎim tanuʁjan bir a:ʎim a:dam.

0602211001/118. xula:θa x□□met biʎen xemra edip jem ɟip ɤbøren a:dam.

0602211001/119. ine ʃiðzire b□□p emmendĩŋ feʎekeθi curulup olb jene kyrtmiʃ.

0602211001/120. bið kyrt dijeːk de inni jemedir pa:rθdur.

0602211001/121. jene bir ða:tdur.

0602211001/122. bið xer næ:me diʎi y:tgeʃik eðzek bolθnq bið kyrt dijeːk deː.

0602211001/123. xaqu:qati θ[~]N næ:dzire b[~]l[~]p ʃi Ǿðe paχta.

0602211001/124. ʃiʝit paχta:ni da ʃi kæ:rxa:na paχtaθuni ʃuqija:muʃ daː ʃiʝidini ʃiʝidæ: o waχt alunmuʝanmuʃ, ja biʎinmijenmiʃ.

0602211001/125. ʃol ða:wut dijeːk.

0602211001/126. jæ:ni o jem ða:wuda orθ diʎinne kæ:rxa:namiʃ daː.

0602211001/127. biʎinmijenmiʃ.

0602211001/128. ʃol orθlāN diʎi biʎe ða:w[~]t diʝiljeː.

0602211001/129. yʃ mitit daʝi xa:jati bolrði.

0602211001/130. gerip bolmaðði.

0602211001/131. dʝajlāN ø:ði [~]æ:nni ʃinne wøjra:ndi.

0602211001/132. ulu ʎu maturlaː ba:rði.

0602211001/133. θōNqɪ døwirde.

0602211001/134. bið ø:ðymyð ʃa:kaɖu, wøryr ørɖyk.

0602211001/135. onnθn θōNqɪ døwirde olr biʎmejen næ:me bo:ldi, gitdi bu tarapdan jøne.

0602211001/136. ʃōN bi:riñiŋ a:di ʃ[~] daʝda galuʝp eræ:dʝiŋ [~]øwi eræ:dʝiŋ [~]øwi erædzimiʃ a:di.

0602211001/137. ela:n ʎem ʃu pajga: ba:rði.

0602211001/138. da:ʝūN yθθynne.

0602211001/139. guðul da:ʝūN yθθynne bir pajga: ba:rdur.

0602211001/140. ɣawɒ dehkede.

0602211001/141. ʃo raːdʒinim ʃo jemedən.

0602211001/142. raːdʒi, ɛræːdʒi θɛ̃N de□ede raːdʒi ʃ□dʒyre b□lup θõN rædʒævi boːlɿpɒː dɒː.

0602211001/143. o waktlaː dehkede de ðaːt joːqmʊf.

0602211001/144. onɪ θõN jãŋqɪ ʃaːnũN ðenaːnaθɪ ʃo ʒiððe jeme dije gelip dæːni bellije de ʃiː ʒi ɣɒwi jer dijeː.

0602211001/145. bu daːkdan ɟem kæːn θoːwuq θuw gelɿjeː.

0602211001/146. o muːgalar ɣaːr jatardi.

0602211001/147. inni ɣaːr jaʋanoq, ðaːd ɟedenoːq.

0602211001/148. onnon bu jãŋqɪ dʒezaːmiː[ari ʃ□bir □enaːr ɣ□fede, iːranũN □enaːr ɣuʃeθɪ.

0602211001/149. ɣem daːkũN ɣapdali, ɣuʃiθtaːnũN bæːri ɣapdali b□lɿpɒː.

0602211001/150. ilɛr ʒyði b□lija daː.

0602211001/151. ʃinnan ɣɒwi jer j□q diːb ɟonnan ʃu ɣaːllãN jemeθinnen bir tarapi ð□r, bir tarapi j□l biʃen alũjaːlaː m□hi.

0602211001/152. bulaː raːðiːm b□lmʊjalla ɣatda pul ɟam almuʒalaː, bið berdʒek ɟæːl diʒip.

0602211001/153. onno dɒ ola eme ɟtmeje gelip jene ʃo muːkala behterin ðaːtlaː θalupli daː.

0602211001/154. jene o dʒeðaːmlãN ɣemmeθɪ ɣɒw ɟwoldi.

0602211001/155. elãN ʃolãN ʃaːkalarɪ baːr.

0602211001/156. aθlan tanamãN daː.

0602211001/157. bir periːʃte jaːlaq ʃaːkalarɪ baːrdi.

0602211001/158. xemmeθinĩŋ mafatda dʒa:ji ba:r.

0602211001/159. jene bir jerde dʒa:ji ba:r.

0602211001/160. innim xæ:lijem ba:r fu dɔwre.

0602211001/161. fo eræ:dʒĩŋ, fo dɔwrine eræ:dʒi ŋoni jemedipdir.

0602211001/162. fo ka:rxa:nãN, eræ:dʒi dije'ni f□□a:rxa:nãN ejeθi.

0602211001/163. fi ǫde ka:rxa:na θalip jemedip o mu:ɤ emmende bina bolup.

0602211001/164. jæ: meθe|en fa:jat bina bolani owwɔl bolan bolθun jæ:ni
kæ:rxa:nani ina edip jemedan a:dam da' solɔ bir næ:ʈe neper ewwel.

0602211001/165. olɔ jãNqi kurtidy o.

0602211001/166. o kurt dijæ:nimde inni parθduur.

0602211001/167. jemedir xawa inni daqu:q be|et dæ:.

0602211001/168. jøne orθlɔ bir mu:ɤa emmende ge|e|lerinde gelip i:ra:na
dolupduurla' da'.

0602211001/169. iki da:ɤi dolupduurla i:ra:na.

0602211001/170. ŋonnɔ emmendĩŋ bir a:lum a:damnuN jatanna θana di:jdʒek.

0602211001/171. fo ǫde bir ɔw|æ:mið ba:r.

0602211001/172. da:f ɔw|æ: dijip.

0602211001/173. xem bi:ri de fɪlan jemeθi, dʒeddi fɪula'N.

0602211001/174. gadem i:fa:n dijip.

0602211001/175. ine fi gademi:fa:nuN a:d daqu:qani bir jaɤfi ða:da a:lum a:dam
fo ǫðde jatuu:r.

0602211001/176. xem bir da|li o waɤt a:du:na bi|mæ:ndir|ɛ'.

0602211001/177. di:fine gi:ripidir|ɛ'.

0602211001/178. ʃu men daʃli əwɫæ: diʒip ʃɫhi ðija:rat edijelɫɛː deː.

0602211001/179. ʃon yθθynne bir maða:r ba:r.

0602211001/180. orθla gelip do:lɔnna aʁaʃlaruun jaqma:na durupduwla ʃonɔ gidip.

0602211001/181. jemedenne bir ʔi θa:naq θella:tɫarijuquwɫup ø:ðinnen gidip bi:χuʃ bolup jemedje.

0602211001/182. onnɔ næ:m ɫ mold ɫ dijenne ʃo aʁaɖza elɫæ:nne maɳa ʃuɖzyre bolupduw, dijeː.

0602211001/183. onnɔ o gidip qa:r edip dijeː, oɖzyre ða:da inanma:N dijeː daː.

0602211001/184. bilaː dijeː bir bi:χut ða:t.

0602211001/185. men ø:ðym gidip elɫæ:jin dijeː næ:me bɫja gidip elɫæ:nnen ʃɫN ø:ðine bir mɫɖzeðe gørɫeðip θɫN ø:ði dijeː ʃɫɫva ða:t dijmæ:ŋ dijeː daː.

0602211001/186. men de χer næ:me orθ ʁam bolθam næ:mjem ɫmolθam dijeː.

0602211001/187. ʃu o:vada bir a:lum ba:r dijeː.

0602211001/188. a:lumla jatw:r dijeː.

0602211001/189. ʃonuun nemeθine maɳa bir mo:ɖzeðe gørketdi dijeː.

0602211001/190. ʃona ða:t di:mæ:ŋ.

0602211001/191. bu orθladan ɫam øŋəm tyrkmelɫe gaʃɫuq ɫ gelenne de ø:ð tyrkmelɫerimiz ɫem bira:ð jemedipdir daː.

0602211001/192. orθɫɔ bilən wurʃuʁ uʁna gelip ø:ð tyrɫmen ɫvalari ʃapawɫɫɫ ɫ edip geʃɫipdirɫeː.

0602211001/193. owʁa:nuwθta:na jemæ: ʃonnɔ ʃo janqɪ jeme, χa:n ɖzynejt da:ʁi ʃa:jat a:duun ɫefiden bolθɔN.

0602211001/194. ʃo χa:n ɖzynejt dija:ni ʃojem gelijjeː de.

0602211001/195. goʃuni bilən gelenne ʃonnɔ bir tupa:n gelijjeː de.

0602211001/196. bir toðvǫn jeme fǽjle bǫr ða:ʈ bo:lʷjǫ.

0602211001/197. ilki aʙʷurðan ʁam muʙni ɡa:raʔedejin diʒip ɡelʒe: de.

0602211001/198. muʙni ʃaʔaʔawulluq edejin ʁer næ:me.

0602211001/199. ʃo jem diʒe: de ʃinna bǫr a:lum a:dam ja:tir.

0602211001/200. ʃilari bǫr ʁer o:va bolθo ða:ʈ diʒmæ:ŋ diʒe ʃina.

0602211001/201. ʃoðʒyre boluʔ ja:ni emmendŋ a:di ta:ruʁda ba:r.

0602211001/202. elan ʃo ʁðe ɡoʃθeŋŋe: diʒe, næ:me diʒe:.

0602211001/203. a:raða jem bǫr jeme ʃuʁqdi.

0602211001/204. ʃa:jaʔ eʃiden bolθaʙʷuð.

0602211001/205. ʃu lule, lulekeʃi:mið joqʔʔʁq ʁo:vadan ɡelʒe: de:.

0602211001/206. ɡærməʔ ja:ni kyrt a:di ɡoʒuʔduʁla.

0602211001/207. joʔθa ɡerma:ʔ ja quðʒuʙn θuʙ diʒdiʒi de quðʒuʙn θuʙ.

0602211001/208. ɡuʃʙʷʙn ʁyni jemæ ɡurba:n ʃo:r ederdile:.

0602211001/209. ɡurba:n ʃor ʁam tyrʁmen diʒinne biʒiʒe de.

0602211001/210. ɡurba:nluʁqða ɡurba:n ʃo:r etmæ:ne ɡerma:wa ɡiderdile.

0602211001/211. bið ɡerma:w diʒe: ʁgerma:ʔmuʃ da:.

0602211001/212. næ:m ɡuðʒuʙn θuʙ təwəreʒinne ɡa:ram jaʔan bolθa iʃinne ra:ʁaʔ oturbermeʒi.

0602211001/213. tomiθiʙn ʁŋŋni θo:q ʃoðʒyre boluʔ onʙʙn o ʒiʔʒiʒ muʙʙʙn jemetdiʒer, lulekeʃi ʒetdiʒe emmende.

0602211001/214. inni i ʁo:va: daʒi ʃonʙʙʙn θuʙ ɡelʒe:.

0602211001/215. ʃo lulæ: ʒiʃine θaʙuʁli ʔoʔʔoʔ jo:q ða:d ʁem jo:q særa:dir ɡelʒe:.

0602211001/216. baʃ aʃa:q bolɒn θon onnɒn janqɪ bu lulæθuwumwəð gelmæ:n θon
næ:ʃe on ʊonmæ:ʃ neper gidip gaðma:na gidijeʃllɛː daː.

0602211001/217. ʃo ʒði gaðwɪ ʊoturɒllarunna ʃo janqɪ jemedje a:sarɪt ta:ru:χwɪ:
basta:na gabat gelijeʃllɛː daː.

0602211001/218. onim χula:θa derrew dɔwʌet tarapdan gelip alwɪ ʌkitdiʃɛː deː.

0602211001/219. bir ta:ru:χwɪ: bir ða:t.

0602211001/220. o a:ðunnaŋ yʃ dɔrt mʏŋ juʌ di:pdir da gelɪdi burda.

0602211001/221. ʃi: ʌʌerde bir gala: ba:mwɪʃ, næ:me ba:mwɪʃ.

0602211001/222. χatda ʃo ʒððe bir depe ba:r.

0602211001/223. eʌ bilɛn goj gojlan depe ja:naq da ʃɪdzire bir a:θa:r ba:rdi.

0602211001/224. gidip ʃɪjaqwa:nnan gɔrθɛŋ biljɛŋ daː.

0602211001/225. ʃo ʒiððe ɔʃɒθɛŋŋɛr diʃɛː, næ:me diʃɛː.

0602211001/226. ʃodzyre bolup ʃodzyre ða:tlar boluk ʌgeʃɪpdir de ta:ru:χda.

0602211001/227. jo:q.

0602211001/228. ɔwðɔwɒn ɒæ:.

0602211001/229. θen kæ:n ʃej tyrkmen diʌni so:ra:k gelθɛŋ ʌ næ:mi hemi:ʃe bið
wptɪχa:r edijeːk.

0602211001/230. ø:ð tyrkmen diʌmiði jem edip indi bu dagwɪ:ɟ men ɪha: bilmejen
men bir ða:t diʃθem jene bir ʃalaj bir toparɪ diʃæ:rdiʌ.

0602211001/231. bir a:damwɒn a:di emmentmiʃ diʒip ʃɪdzire ða:tlari eʃɪtdim jen
dagwɪ:ɟ beʌʌi dæ:ʌ daː.

0602211001/232. inni bu næ:me diʒip emment diʒip gojɒnni.

0602211001/233. jene ʃi gelen a:dam, ʃi ɔa:rip bolθwɒn ɔa:θar bolθwɒn ʃu o:vɔdan aː
ʃwɒqabilmejeːʃɛː daː.

0602211001/234. fonaː ɸæːn garri aːdamla gyrrŷŋ edijeː daː.

0602211001/235. men øðym jaːsum kiʃijem bolθa garri aːdamla biʃen kæːn oturʃuʃin daː.

0602211001/236. ola dijeː ʒer aːdam geʃe ʃu oːvadan kæːn ʃuquuɠ ɸgidibiʃmejeː dijeː.

0602211001/237. ʃaːjet ɸem gadiːmdan bi ʃudzyre bir ðaːtlardan ʃʃyriːm gojulan bolθɔ diʃip dæːni ʃudzyre bir rɔwaːjat ɸam edijeː ʃʃeː de.

0602211001/238. merdymeː cariːp, bu ɠɔwi ɠøriʃʃeː ʃʃeː.

0602211001/239. baːri bolθuun, joʃi bolθuun øjde θaqlamaθuun jeme ɸmeθi ɠuʃn ɠørmije.

0602211001/240. oniðoːr ʃunna ɠaːluʃ ɠaruːbatuun kæːn ʃunna.

Kaynak Kişi No: 0602211002

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Emmment

Kayıt tarihi: 18.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Gaffar Şadi

İkamet Yeri: Emmment

Doğum Yeri: Çeşm-i Gurbanşadi

Doğum Tarihi: 1960

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Lise mezunu

Mesleği/İş Yeri: Muhasebeci

Dil Bilgisi: Farsça

Başka Bölgede Yaşaması: Öğrenim için 8 yıl Bojnurd'da yaşamış.

Soyu: Göklen – Tohtamış - Ödegeldi

Babasının Adı-Soyadı: Şadi

Annesinin Adı-Soyadı: Muazzem Yezdani

Annesinin Soy: Göklen

0602211002/1. biðîñ i:ñimið næ:me.

0602211002/2. şu tajda dynja: gelip xerqim bejyjelipdir, qqa:pdur, geðipdir.

0602211002/3. iñîñ başunna inqæ bi jaşajawşumuwð em şu o:vada da bið inni fî: eden bir tarapunnann tişx:ntşulwq dijarθ.

0602211002/4. ekin dikmek, ekin ekmek, şo ða:tla: bar.

0602211002/5. onnon şu tajda jemelerde xalqıñ şu gandunıñ, şajawıñ neme şu ti:şx:ntşulwka gereðat di:p neme qeşa:verðli

0602211002/6. fulari tajja:r edib ʔtu:rɪq.

0602211002/7. onnon θõ:N bið birem birað ma:lɔa:rluq bar.

0602211002/8. gojuun, mal θaqlamaq bar.

0602211002/9. onnon ekin, paχta bar; buɔdaj, arpa.

0602211002/10. onnon θõ:N ortadan χa:li gartʃuuna ʃʃuqupdur.

0602211002/11. gadi:mi: bir synneti jeme dije bir tyrkmen θynnetini bir ʔenna:ða a:ðaldi.

0602211002/12. inni næ:me iʃler jẽŋɪlæ:p maʃi:ni: bolupdur da inni.

0602211002/13. iʃ maʃi:ni: bolupdur. ja:ʃ oɔlalla teɟra:n ja:ni ʃæ:rɪere gidip iʃlemæ:ne otu:r.

0602211002/14. o:vã:N gadimqɪ θynneti iʃlerinnen biraz daʃ dyʃipdirɪe.

0602211002/15. χemme ða:t maʃin bilɛn bɪb ʔtu:r. ʃu waχtda.

0602211002/16. uθθɔʃʃuɔluq i:ʃi ʃu tajda ɪæ:ŋ bir beɟiɪ ʃɪɔɪɪ biride tiχa:ntʃuɔluq ða:t. aɟruɔɔp barũja:.

0602211002/17. ʃu tajda ʃɪ waχt ɪ giden iʃlæ:p børen ɪɔɪɪɔɪɪ ʃæ:rɪere gidip uθθaʃʃuɔɔɪ iʃinne kɔpiθi.

0602211002/18. ekin dikinɛm æj jatupdur ta: ɟnaðɛji.

0602211002/19. oqap børen oɔɪɪɔɪɪ ʃæ:rɪere gidijɛ:.

0602211002/20. o:vada bir ævvel θekgið doqguð kila:θa ba:rja:ntʃa.

0602211002/21. oqu: ba:r onnon θɪɪ bir te:ɪ, bir θa:daɔɔa gyðɛra:nũN i:ðinna da bir jɪqɔri ɪqɪ diɟɛ:n ɪva:nũN iʃinne takri:ben tapuɔɪja:.

0602211002/22. jo:ka: diɟθek jalan oɔɟyry bir χaɪqũN bir dajanuɔp iɪeri gidib ʔoturani jo:q.

0602211002/23. oκ□ jemænĩŋ ine xerkim gũn toκolomadan ŋyri:m xerkim bir ŋokul tapuɸdur.

0602211002/24. o:valardan ŋuɸuɸ gedib _ oturan ba:r, gelib _ oturan, aj giden kæ:n o:vadan, køŋŋon.

0602211002/25. o:vanũN terk|æ:p køŋŋen kæ:n.

0602211002/26. ne i:ŋĩŋ gyðera:nũN i:ðĩnna jene tejxɑ:ndzuɸluɸ ba:r.

0602211002/27. ŋu wɑxtlam xejwere bir etek|erde ŋu jǎnqĩ juɸlam gel|mejeː de.

0602211002/28. juɸ gel|meθe keŋɑ:verð|ik de bolmaja.

0602211002/29. tejxɑ:nŋuɸluɸ ŋudzyre ɸuɸnŋuɸluɸmũðam ba:r.

0602211002/30. jene ŋu jẽŋĩl i|ŋeː ẽm tapuɸluɸ du:r.

0602211002/31. ola: o:vødan ŋuɸuɸdurallar kæ:n.

0602211002/32. oquw, joqørki oquwø gidel|æmiðem elxɑmdulla: ba:r jo:ka: dæ:l, wel|i bu dʒemijjetĩŋ øθp barŋuna bi a:ð ðɑ.

0602211002/33. birindʒiθi ŋi jil gel|mejeː.

0602211002/34. jilĩŋ gel|mæ:ŋi tejxɑ:nŋuɸluɸka kæ:n ðerer berijeː.

0602211002/35. onnon jǎnqĩ dijenĩŋ ja:naq jerde a:ðaluɸdur, dʒemaκat □øpelipdir de bø:løk bø:løk bolja.

0602211002/36. gitti□yæ: jer|er bø|inijeː.

0602211002/37. onnon θõN jǎnqĩ bu, ŋu wɑxtqĩ xɑtŋlari tejxɑ:nŋuɸluɸka kæ:n dʒoκɑ:p bereno:q.

0602211002/38. elbetde jil gel|θe tejxɑ:nŋuɸluɸ øθdʒek de.

0602211002/39. øθmæ:n otur bu wɑxtɑ.

0602211002/40. xemme ðɑ:t a:bi xɑva: bilen jil jɑκullaq bolθɑ bu ðɑ:tla dajanja.

0602211002/41. jil gel|mæ:n bu jɑκuun a:ð bolθø tejxɑ:nŋuɸluɸ etek ɸatŋuɸdur.

0602211002/42. beter ʃu waxt onnon θōN ʃu ba:vatdan da bir dzuwa:n oxlalla aja:l uʃakuni alup ʃuqupdur jurtdan.

0602211002/43. o ø:ð o:vøθunnan ʃuqup dæ:ni gidip ʃæ:r|erde uθθvʃulũN nũ:ðunna ʔæ:rgerʃi|i ʃ ʃiʃlæ:rĩŋ u:ðunna ʃuqup b̥ør dæ.

0602211002/44. gyni x̥okma:n toʔola:mali da ʃæ:ræ:n jo:q.

0602211002/45. onnon θōN ʃu o:valardajem ʃu gørlip durnan ja:li bir muʔda:r ma:lɔa:rluq bir muʔda:r øθθi ʃu waxt.

0602211002/46. øθmeji θebæ:bi næ:me et baʒa: bolupdur.

0602211002/47. eti gowu ɔa.

0602211002/48. gojun, ma:l θaqlamaq gawi bolupdur.

0602211002/49. ʃu waxta: jili gawi elxamdulla: o ba:batdan teʒa:nʃulwqdan bir kæ:n bir i|eri gidip duran ða:dumwð jo:q.

0602211002/50. ø:ð ʃu døw|etĩŋ ʔem ru:ðna:malarda, ða:tl̥rda jaðwʃi biðĩŋ ʃ ʃ teʒa:nʃulwʔmud daki dyʃypdu:.

0602211002/51. o næ:me ʃĩn dafari ju:rtdan ʔæ:n ða:t iʃeri gelijɛː.

0602211002/52. munnøn tejʒa:nʃulwqdan ø:nen ða:tla: ba:luqdan.

0602211002/53. jene bir ða:tdan dafari gitmæ:n, dafardan j̥rda gajdiʒa di:p ʃ ʃ aladalaja døw|etimiððejem ba:r ʃu waxt.

0602211002/54. teʒa:nʃulũN øθjini o:vøðb gati a:ð jãŋqi ja:ra:nã:N berna:maθi orta: gelipdir.

0602211002/55. nevt, gæðo:l baʒaladi, binði:n baʒaladi.

0602211002/56. ʃo xejwere lætme wurutdu.

0602211002/57. iʃimiði daki taʃla:p ʃu.

0602211002/58. gowʃbdani bir illeti jãŋqi ʃ ʃneme gæð ʔl.

0602211002/59. gujuntʃuluxi ba:r, tejxanʃulux øθmejeː.

0602211002/60. ju:rtan ʃuqan o:vðan ʃæ:le giden køpeljeː.

0602211002/61. bir illeti de jãnqi θaxtlaʃuɔduɔ.

0602211002/62. gummatʃulux ba:r ortða inni ʃu θebæ:pde.

0602211002/63. bir, ulu bir θebebĩ bi:ri ʃu.

0602211002/64. oquw ælxæmdilla: ja:ʃ ovlallar kyllen oquw bilɛn cawi.

0602211002/65. gidip otirila:.

0602211002/66. e: joqari oquwa gidenmiðem a:ða:dæ.

0602211002/67. jene ortada xaθa:b ɛtθen bu θowadũn araθunna ja:ʃ oʋullardan.

0602211002/68. joqari oquwa giden o xætde jetmæ:ndir.

0602211002/69. oquwni oqa:p børen ɛæ:n, jɛqari ɛqɛwda.

0602211002/70. inni oni dʒemijjetĩ øθiʃine gøræ: xaθa:b ɛtθen oquw joqari giden a:ð.

0602211002/71. næ:me xartʃla: kæ:nelipdir.

0602211002/72. xartʃ dera:matdan joqari, bir illetde ʃo.

0602211002/73. næ:me di:p jɛqari ɛqɛwɔ gitθen xemme ɛiʃi døwletĩ ø:ð mɛxt oquwuna cabu:l bolbileno:q.

0602211002/74. bir tarapunnann θẽŋ ø:ð xardʒũn bilɛn ɛqu:mali.

0602211002/75. onnon xartʃ bilɛn ɛqu:dʒaq bɛlθɔn da dʒowa:p bermejeː.

0602211002/76. bir illet ʃo.

0602211002/77. ʃõN jo:q.

0602211002/78. ʃu doqquða ʃæ:k o:vada ba:r oquw.

0602211002/79. on ɛki:ni oqɔdʒaq bolθõN xøkmæ:n ʃæ:re jetmel θen.

0602211002/80. onnən joqprı gitdʒe□b□θñ da jene fæ:r|erde ba:r da.

0602211002/81. o:vəlarda o ða:tla: bi ða:tla jo:q.

0602211002/82. inne ju ba:vati □q□w iləri gitmeje:de: dʒemijjetñ øθi|fıne gøæ: joqari oquw joq da.

Kaynak Kişi No: 0602211003

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu:

Kayıt tarihi: 18.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Muhammet Tohtamış

İkamet Yeri: Emmet

Doğum Yeri: Emmet

Doğum Tarihi: 1971

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: 8. sınıfı bitirmiş.

Mesleği/İş Yeri: Çiftiçilik ve hayvancılık

Dil Bilgisi: Farsça

Başka Bölgede Yaşamayı: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Göklen – Kayı – Garakel - Tohtamış

Babasının Adı-Soyadı: Abdulazim (Lakabı: Gara)

Annesinin Adı-Soyadı: Ogulgerek Şadman

Annesinin Soy: Göklen – Akkel - Arab

0602211003/1. emment fənb pi□ır em gøremið jo:q xaqw:qati.

0602211003/2. emment dijip dæ:ni inni bið ø:ð gøwnimiðe xer □imñ ø:ðine mi□ırdır dʒajı dije da: mæxtumqulı i:fa:n.

0602211003/3. xer 𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠: 𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 misir emmæ: onn𐎧 𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 biðĩ𐎧 𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 mi𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 ja:naq bolip gørinje: de:.

0602211003/4. bir xijli gelen a:damla 𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 dije: de:.

0602211003/5. onn𐎧 bir xijli bir a:dama, bir 𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠, bir 𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 ba:r da:.

0602211003/6. biłmejen næ:me 𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 jemeθi ba:r.

0602211003/7. 𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 emmendĩ𐎧.

0602211003/8. biłmedim.

0602211003/9. jo:𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 xer ju:rda gidije:𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 p𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 a:damla: emmæ: ba𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 jerde ja:𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 biłije:𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠.

0602211003/10. jeni durup biłmeje:𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠.

0602211003/11. inni jo:𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 janqi dijænim ja:naq maχtimq𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 i:𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 dijæ:ni ja:naq xer 𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 muθurdur dza𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 dije: da:.

0602211003/12. ja:duunnan 𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠.

0602211003/13. 𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 gynĩ𐎧 jaman gynĩ𐎧 wøðĩ𐎧den gitmeje de.

0602211003/14. xer jurtda bol parθ etmije:.

0602211003/15. gø:vø𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 daman jeri parχ edije: da:.

0602211003/16. emmæ onn𐎧jem 𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 biłmejenne.

0602211003/17. 𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 emmendĩ𐎧 bir ba𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 cari: bolajem bu ola: dije: de.

0602211003/18. inni bir ø:ðym diθemæ: inni.

0602211003/19. æj ø:ðym bu jurtda oturũjan.

0602211003/20. 𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 bolθun xawa doxduq depe dije:.

0602211003/21. ene 𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 maχtumquli i:𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 da𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 najbadaj da𐎧𐎠𐎡𐎹𐎶𐎠 dijæ:n jerine men gitdim de.

0602211003/22. men folbri jaqu:nnan gørdim ʁ:.

0602211003/23. fu janqɪ gurba:n fa:di dæki dijeʔllɛʔ.

0602211003/24. ʃON ataθuɪni,jemeθini ʃɪ janqɪ xa:n dzynejt daʔxi tɪʃja: daʔ.

0602211003/25. o jem fa:di xa:n dijeʔllɛʔ.

0602211003/26.ʃON danuɪlan jerni, jemeɫerni men gørdim.

0602211003/27. ʃON ja:nnæ:ki kørðze meryɛn dijeɫlemɪʃ dijeʔ.

0602211003/28. olaN ga:mi jemedede barmuʃ.

0602211003/29. janqɪ garaɣøɫde onnɔn bu garaɣøɫdæki bu kørðze meryɛn go:mlari bu fa:di xa:n bilɛn jaqu:n gatnaʃuɫlari ba:rmuʃ daʔ.

0602211003/30. gawɪ ræfti a:madlari barmuʃ.

0602211003/31. onnɔn θON bu fa:di xa:ni atmali bɪɔnna janqɪ bi: ʁðæ:ki go:mlari gidijeʔ daʔ.

0602211003/32. kørðze meryɛne dijeθen næ:dzyre bolip muni atduurðzaq boljan dijeʔ.

0602211003/33. bɪbiðɪŋ jaqu:n garnaʃumuað xaθa:p bolɪjaʔ.

0602211003/34. bu ɟuɟa:matlumuað ʁɪje.

0602211003/35. θen dijeʔ muni xa:n dzynejte attuurðzaq bɪɫup ɪtu:rɪŋ dije.

0602211003/36. θen nijæ: bið bilæ: go:m xw:ʃ boldzaq bolθaN dijeʔ.

0602211002/37. muni dijeʔ atduurma:na xaquwN jo:q dijeʔ.

0602211002/38. bolmɔθa biððen dæ:ɫθen dijeʔ.

0602211003/39. folbri fol famu:llari men gørɪetdi de jøri:te men gidiɪ gørdim.

0602211003/40. ʃudzyre ða:tlari onnɔn jmeden ɟne kørðze meryɛn janqɪ xa:n dzynejtɪŋ øðine di:viɫmæ:ndir dijeʔ de.

0602211003/41. okulno dijipdir dije'.

0602211003/42. aj menæ: munnøn bi ja:naq θið bilēn gidivilmejen di:pdīr dije.

0602211003/43. □næ: di:p gidivilmije.

0602211003/44. aj bu elanqī atdʒak ʁa:damuɲuð menim janqī akam da:ʁi bilēn jaqur:n catnaʃuʁi ba:r, do:θ.

0602211003/45. guja:matluq men ʃu dʒæhetinejem θið onī atdʒaq bolθɒnuð men gidibilmejen dijipdir, dije'.

0602211002/46. onnøn janqī okli gidip olɒrɒ dijipdir, dije'.

0602211003/47. ataθuɲa kɔrdʒe merdʒen gelmijen dije'.

0602211003/48. biðle □næ: diji□ gelmijen ɲije ʃonki θen muni atari di:b ʁtu:rɲuɲ.

0602211003/49. □jem biðŋ go:uɲla: jaqur:n do:θlaruɲuʃ ʃu dʒæhetine o ra:ði dæ:l, dije'.

0602211002/50. eyʝer ʃoni atθaɲ kɔ:rdʒe meryʝen gitmeje' dije'.

0602211003/51. ojem kɔ:rdʒe meryʝan bolmaθa gidib _ em bilʒek dæ: owʁa:nuɹta:ni aldʒaq b□lʝa' dije'.

0602211003/52. ʃodʒyre boluɲ ʃa:di ʁa:ni a:ða:ɖ edipdir[ɛ' dije' ʃ□ iððe.

0602211003/53. ʃo ata ba:va biðe naqul edip dije'.

0602211003/54. ʃo okli ba:muʃ taqri:ben jetmiʃ bæ:ʃ ja:ʃuɲnamuʃ.

0602211003/55. ata:m gyrrŋ etdi, dijip dæ:ni ʃej di:di maɲa.

0602211003/56. men mi?

0602211003/57. janqī ʃa:di ʁa:nuɲ a:ɖ daquɹlannuɲ okli, janqī okli ʁawwa, ʁawwa.

0602211003/58. men ʃæwel ʁa:χunɲ nevereθiŋnen boljɒn.

0602211003/59. ʃæ:vel ʁa:χunuɲ nevereθinnen.

Kaynak Kişi No: 0602211301

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Gerkez (Güney)

Kayıt tarihi: 19.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Abdullatif Hurremi

İkamet Yeri: Gerkez (Güney)

Doğum Yeri: Gerkez (Güney)

Doğum Tarihi: 1977

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: 5. sınıfı bitirmiş, 3 yıl molla okumuş.

Mesleği/İş Yeri: Bakkal, çiftçi ve hayvancı

Dil Bilgisi: Farsça

Başka Bölgede Yaşaması: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Göklen - Gerkez

Babasının Adı-Soyadı: Hacısettar

Annesinin Adı-Soyadı: Gurbangözel Han

Annesinin Soy: Göklen - Gerkez

0602211301/1. men æbdullæti:fi xora:mi:.

0602211301/2. qa:ivi: etje:n biriniŋ ra:xnæma:ji:θi bi:en da bi:ri di:di men ø:ðym ævvel ø: jidde by: dde bir ferkætde iŋlejedim.

0602211301/3. onnon ŋoni:di mænã gel va: di:di.

0602211301/4. o:voda mæfðu:l bol de:di.

0602211301/5. ø:ð anã:n a:tãn ja:nna oθn menem fñn bi:en θðn xudaj taʔa:la: towfi:q berdiki.

0602211301/6. gelip fu tajda fu i:fe mæfɣu:l bolma:na.

0602211301/7. ɣawwa, sa:le hæfta:de fɣaɣa:rda men fu tyjæni aɣdum.

0602211301/8. bæ:f alti ju:l bɔlja: fɔdyɔ:na mæfɣɔl bɔlib ɔti:n.

0602211301/9. o:vɔ da næ:me.

0602211301/10. hejwere dinda:r ɔva:, ɔwi ɔva:, æɔli ɔmej ɔva:.

0602211301/11. ɣula:θa hemme laɣazzan ɔwuu da:.

0602211301/12. dinda:r, nama:zɣa:n o:va: jaɣdaji.

0602211301/13. walla a:damlarda næ:me.

0602211301/14. bir neme bænde ɣuda: fægæt kefa:vær bilæn ðo:rdɔn boɣornæmi:r zindegɪ etijɛ'ɭɛ' de'.

0602211301/15. va:kæn bir mæɣru:m o:vɔ.

0602211301/16. meθelen ela:n jollɔri fudɣyre asfalt dæ:, ɣa:ki.

0602211301/17. i:ɣim jo:q θuwɔdan fudɣyre beɭæhære dɔwɭet nemedipdir.

0602211301/18. ɭɭɛ'keɣi edipdir.

0602211301/19. inni emtija:z beripdir emme θuw jetiɣmæ:n oti:.

0602211301/20. i:ɣim jo:q, baɣka da biɭæɣære bir emka:na:tlar ba: ki bi ta:da gerek.

0602211301/21. ga:z fæhri: gerek, ela:n jo:q.

0602211301/22. aɣur bir ɭiri: emɔa:na:tla ba: ɭi meθelen bi ta:lara ɭæ:ni:ɔ gelip jetiɣeno:q.

0602211301/23. infa:lla: elbette fu waxt jɔlɔra: iɣleniɣ ɔti:.

0602211301/24. ga:z keɣi: ɣɣy:n ɔm a:ma:rɪn jaɣuuk ɣitdiɔ angarlɔja:q.

0602211301/25. oɣom baɣqa ne θo:roθæn ɔm ɔeɣri:de ba:da aɣur biɭæɣære ɣejwere fæci:r zɛŋdegi edije.

0602211301/26. jene ægæþ munde fa:jet meþelen men ʒnjenne fu mæntæge fa:jet kylli dʒaχa:n da fa:jet afri:ka: meþelen ganu:mat bolθuun ɔ:.

0602211301/27. jo:κθa:m ʃi:rannaɟa: men ʒnje:nne fu æslæn mæhru:mtæri:n o:vɒ fu ovɒ.

0602211301/28. beter gatuluwq neme|iʒjɔrtde.

0602211301/29. jaʃajalla da hejwere.

0602211301/30. hejwere zendegini sæχt geʃʒiriɟeʃllɟeʃ.

0602211301/31. elbette χudaj taʒa:la:na: ʃykriʃ et di:mejen χa:.

0602211301/32. χudaj taʒa:la: ʃyɔredɟe:ɔ i meþelen ertir aχʃa:m ra:χat biʌhære ø:ð øjymiððe zendegi edijɟeʃk.

0602211301/33. æmnijet bærgæra:r.

0602211301/34. neme fu i:ranũN.

0602211301/35. fu æmnijæt bærgæra:r uκnada va:gæʒæn ʃykredɟe:ʃk.

0602211301/36. aχʃa:m raχæt jatjaq.

0602211301/37. χawa a:sa:jeʃimið gawi.

0602211301/38. æχæ:mdillæ:.

0602211301/39. jø:ne biʌχære elan bi i:ranũN æχæmdillæ bɔ pi:ʃæft ediʃine bi dæra:mædinĩŋ bɔbɔʃuuna biðĩŋ va:gæʒæn ɔejwere ægæþ mɔnda da.

0602211301/40. joκθam elχæmdilla: i:ran naga:ʒ ø:ðỹŋ gøɟẽŋ piʃræft edip baruɟa:.

0602211301/41. meþelen hemme jerʌeʒi... emmæ bu o:vɒɒ va:gæʒæn entæk ɔæ:ni:ɔmæɔrɔm.

0602211301/42. ellæræ: χoþ ævvel bi ɔa:larnũN, o:vɒɒrũN meþelen næ:me bir dera:mad, ða:di jo:q.

0602211301/43. meþelen bir milχ jo:q.

0602211301/44. meθe|en dera:ma|i bolθũN bu bir.

0602211301/45. iki|endʒi de ba:r, dera:mad meθe|en b□lani bi|ene birað jer j□rdi
b□lɒni bi|enne □h□N θuwi jo:q.

0602211301/46. meθe|en ju wa:xt bir sædde fɪ:ri:n dærre dijeː meθe|en ju wa:xt
birʃonnɒ ju wa:xt bir θuwi

0602211301/47. a:za:d bolθɒ, ʃon a:za:d etθe|e.

0602211301/48. meθe|en kǣ:ŋ.

0602211301/49. meθe|en θið pa:muq dije:niz, bið paχta dijeːḳ elɑ:n.

0602211301/50. pamuqlamuð θuwθa:pdu: ju wa:xt.

0602211301/51. ju sædden θuw gelθe meθe|en.

0602211301/52. χawa.

0602211301/53. jo: bið paχta dije:□de θǣNǣ dyʃyndyrmeɣj yʃyjn dijeːn.

0602211301/54. χawa bir de mese|en ba:raʃol etrēŋ meθe|en ʃo sædɪŋ θuwi gelθe
biððe mese|en ʃo paχtalamuðũN θuwθuð.

0602211301/55. θuvli bolmaχuuna de|il bolija:.

0602211301/56. meθe|en dera:mad almaχmuða ʃa:li ekilijεː, paχta ekilijεː, kyndʒi
ekilijεː, buχdaj, arfa ekilijεː.

0602211301/57. meθe|en o ja: me|e|en ja:ðũN gɪni b□rmaja:.

0602211301/58. orulɪp tyketilennen o aχur o ʃonũNǣm tǣ:ðe aχuruunna θuwθuð
galuʒa:n.

0602211301/59. jer|e kǣ:n bolija: ʃon næ:me etrēŋ bolanpejdaθi jo:q.

0602211301/60. θuw bolmɒθɒ.

0602211301/61. ju sædi fɪ:ri:n dærre meθe|en θuwi aʃuɪlθaʒa: dyjn øŋŋjɪn.

0602211301/62. meθe|en bir θuw gel|i, birniʃeθ di:di.

0602211301/63. sædi fī:ri:n dærræ:ŋ θuwi birniŋfeθi di:di jo:q.

0602211301/64. meθelen fīrwa:na, o: boznu:rda jaʁuun jaʁuɔpduur.

0602211301/65. ŋonũn θi:li di:diŋe.

0602211301/66. ʁa:la biŋmeja:n ʁaʁθi:.

0602211301/67. biŋʁære tæma:m mædo:m ŋonũn biŋen ʁnæ:ni jerŋerni suwɔrdila.

0602211301/68. θuwli bolθa, ʁawa.

0602211301/69. inni ŋodzyre de meθelen munũn eŋŋætiŋ mæŋŋmŋiʁi ŋo ʁa.

0602211301/70. oðɔl suw bolma:nɔ oðɔl ævveŋenæ: bu ʁatde jer ekiŋmeje:miŋ.

0602211301/71. elan ævveŋ meŋelen bi jerŋe tama:m ɔɔpmiŋ.

0602211301/72. øtyk meŋelen θuŋŋan dijek, ʁalaqŋdijeŋŋŋ ŋna:p ʁbø:ren jerdi ŋu jerŋer tama:m ɔɔɔpdi a:ʁadʁa:n oθɔn biŋ a:ðadʁuq jerede.

0602211301/73. ʁoɔ a:ðadʁuq θuw bolθɔ kefa:f berijen eken.

0602211301/74. o mu:ʁa meθelen ŋu geŋije:n.

0602211301/75. θuw ŋa:jat θætdi fī:ri:n dærræ: bæ:f juul boluɔpduur.

0602211301/76. ŋɔn efteta: bolɔnna.

0602211301/77. ævveŋŋfī:ri:n dærræde jo:qmuŋŋ ŋo θuw.

0602211301/78. bæɔæra:r geŋip geŋip duranmuŋŋ.

0602211301/79. æmma: inni ŋŋ θuw jo:q oθɔn ʁoɔ ʁbeli da næ:me ŋemme jerŋe ævveŋ øtyŋjerŋe inni jerjer bŋuɔpduur inni.

0602211301/80. meŋelen ɔɔɔpɔɔuqla hemmæ: jer køŋelipdir.

0602211301/81. hem de bejleden meθelen θætdi fī:ri:n dærræni θuwi boɔuɔduula.

0602211301/82. ʁoɔ θuwam jetiŋmeje: ŋθɔn dera:madam jo:q bolija:.

Kaynak Kişi No: 0602211302

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Gerkez (Güney)

Kayıt tarihi: 19.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Arazberdi Berdi

İkamet Yeri: Gerkez (Güney)

Doğum Yeri: Gerkez (Güney)

Doğum Tarihi: 1944, tavuk yılı

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: 6-7 yıl molla okumuş

Mesleği/İş Yeri: Çiftçi ve hayvancı, dini medresede öğretmen (molla)

Dil Bilgisi: Başka dil bilmiyor.

Başka Bölgede Yaşamayı: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Göklen - Gerkez

Babasının Adı-Soyadı: Nurberdi

Annesinin Adı-Soyadı: Doyduk Hagigi

Annesinin Soy: Göklen - Gerkez

0602211302/1. çawwa.

0602211302/2. va:giʔan doʔruður.

0602211302/3. onθa: fɪnna gøʃyɪgitdiɭe, çawwa.

0602211302/4. owwɔɭ ʃu ta:jda biðŋ ø:ð ata ba:valamuð fɪnna tɪrjamuʃ.

0602211302/5. olar dʒeryela:nna oturjamuʃ.

0602211302/6. θɔN bula dijpdir bið bi:riyeɭi:ŋ bir jãnä: dijpdir bir medreθe aʃalũ:N dijpdir.

0602211302/7. oθōN bular fu ta:jda bi:riyʲip, fu ta:jda bir ɔwɪ medreθe afʲupdurla taʁi:ven jyð eʎi, jyððen ɔwu:ra:q fu jere taʎu:vi va:di.

0602211302/8. ø:ðymyððe ɔwɪ bilje:k oni.

0602211302/9. θōN da oθōN naðarmæ:met maʁθum dije:ʎe.

0602211302/10. biðĩŋ ø:ð ata:muðũN ɔwɪðaðum ɔlupdur.

0602211302/11. biðĩŋ eʎedzi:mið bo:lija: da.

0602211302/12. biðĩŋ ø:ð dilimiððe ekedzi dije:k de.

0602211302/13. fōN ɔlupdur onnana: hi:ʃ perðent ga:lma:ndur.

0602211302/14. jø:ne ø:ði yʎen ɔwɪ je:medipdir.

0602211302/15. θōN muni, biðĩŋ ø:ð eʎedzi:miððen øwynʃæ: ø:ði dynjæ:den ɔajdupdur.

0602211302/16. fu tajda ɔajdupdur. fu ta:jda da ɔuvu:ri va:r.

0602211302/17. fu jemedede o:va:muðũN fu ta:junda.

0602211302/18. θōN da bulp birdzire bolija:.

0602211302/19. oθōN olb i:ʃa:n a:ʁalari iθʎe:ʎe.

0602211302/20. bið dije: iθʎe:k, jurdumuðða dije:.

0602211302/21. bir medreθe alum di:n afʃma:na a:dam gere ɔ dijp ɔθōN muni ɔʃʃyryp ækitije:ʎe:.

0602211302/22. ola: ækidennen θōN oθom bu ta:jda raʁma:n a:χu:n dije:ʎe.

0602211302/23. menĩŋ bir ɔardafʃum ɔna: bejʎeθi ɔymmet bejʎeθi teyʎeʎe ɔg ɔð.

0602211302/24. fu ta:jda da fu k ɔrtodo dije:ni, bolja:n a:dam.

0602211302/25. hemme ða:ɬdan ɔna baʃi ʃʉuqja:n a:dam ulumwu da beter joqpri.

0602211302/26. o ʃu muḡammet tela:ji a:ḡu:n, muḡammed ʔa:ḡn da:ki yilen bile oturʃu:p ʃola yilen bile oturu:p mejli:θde gyrleʃip jøren a:dam.

0602211302/27. beter hejwe:re hemme ḡa:tdan ʔa bilije:.

0602211302/28. dɔwlet tarapu:nna da o tarapdanam dæ:ni her næ:me θo:rθa dʒɔwa:p berθe ʃeri:gat jili yilen ɡra:nũn ijdi yilen ʔnã dʒɔwa:p bererdi.

0602211302/29. o d inni taʔri:ven ε:... jet... altmuʃ, altmuʃ iki, taʔri:ven altmuʃ yʃ taru:ḡda dynjæden ɡajtdi.

0602211302/30. dynjæ:den ɡajdanı yilen ʔe alḡamdylilla: oʔli ya:r a:ḡu:n.

0602211302/31. bir oʔli ya:r a:ḡu:na jaqwa:n.

0602211302/32. a:ḡu:n yolvnoθa dɔ a:ḡu:n, hemme ḡa:di bilije:.

0602211302/33. ʃeri:katdanam hemme ḡa:dajem dyfdi.

0602211302/34. inni alḡamdylilla: ø:ðymyðem ʃhñ i:ðu:ni jørydip ʔti:θ ʃu meʃʃidi θaqlapda.

0602211302/35. ʃo køjnelemið jitmeθin, køjne i:ði boðulmaθu:n dijip ʃu ta:jdan birdʒe, medreθe ɡurduq.

0602211302/36. ʃu medreθede ʃa:ʔalari oqitija:q.

0602211302/37. ɡunne bir waḡtu:na oʔlon ɡuʃðlari.

0602211302/38. oʔlon ɡuʃðlamuð ya:r, oqutija:θ.

0602211302/39. ø:ðleri bilije:le:, ulu:m oquduwa.

0602211302/40. ɡɔwi, θɔwatlari ya: ḡa:tlari ya:.

0602211302/41. oqitija:la:, alḡamdylilla:.

0602211302/42. inem ʃu meʃʃi:di jørdip otu:ruwq.

0602211302/43. ḡawa.

0602211302/44. ø:ðymyðde baʔuʃla ḡa:.

0602211302/45. ø:ðymyððe dʒelʒela:nna jaʃaja:muʃʃuq.

0602211302/46. jø:ne o mu:ʁoʁ bið dynjæ: ɡelʒmæ:ndirik, o waʁtla.

0602211302/47. o da vir ɡerkeð, ɣawa.

0602211302/48. a:qqala:da da ʁa:r bir ɡerkeð.

0602211302/49. a:qqala: dijen jerde ʁem ɡerkeð ʁar.

0602211302/50. ɡelʒjɛ:, ɡelʒjɛ:lɛ ʁɔr ʁom bu ta:juq.

0602211302/51. ɡulman a:ɣu:n dijen ʃolɔn oʁli ða:di ɡelʒjɛ:.

0602211302/52. aj ɡerkeðlɛ ɔwwɔl her ɣajθ bir jerde otuɾuɾɔɾɔɾ.

0602211302/53. ʃo otuɾan jerinne de jurt tutuɾ duɾuɾeɾiɾɔɾlɛ.

0602211302/54. buʁlɔn ɔwwɔl ʁtuɾmaɣluɾxi bið ʃɔ tyrɔmeniθta:n aʃuʁlθa bu ta:ji ɡolɔj bɔjʁæɣ ɡideɾiθ diɾ jeme ʁiʁen otuɾuɾɔɾɔɾla.

0602211302/55. øwɾyʁlyv ʁem ðnɔda ɡitme bolma:nduɾ.

0602211302/56. o ta:jdən i:ʃa:n aʁala ø:ðʁeɾi aɾɾatu:n meʃʃi:t, medreθe ɡuɾuɾɔɾɔɾla.

0602211302/57. bu ta:jdən bið ʃɔjɔnɣi ɾaɣma:n a:ɣu:n.

0602211302/58. ʃo aj at ʁi:ʃa:nɔn jeyeni ɣoðɔɾyɛʁli bu ta:jda medreθe, meʃʃi:t ɡuɾuɾɔɾɔɾ.

0602211302/59. ʃo jøɾyɔip ɡelʒiɾeɾiɾɔɾlɛ.

0602211302/60. o da ɡa:luɾeɾiɾɔɾɔɾ.

0602211302/61. ʃo ɡa:lan jɛɾinde ʁɡeɾeðem ʃɔ ʁiʁli ʁidim ɡelʒimmið ʁa:.

0602211302/62. alɔ ɔɔɔɔɔmið ʁa:.

0602211302/63. hemmeθi aluɾɔɾuɾuɾ ɔeɾiɾɔɾiɾ iki taɾaɾuɾnnaɾaɾ ɔa:.

0602211302/64. alɣamdɔʁlilla: ind ʁem ʁidim ɡelʒimmið ʁa: ʃu wa:tɔda.

0602211302/65. aj ʁer inni, ʁer ʁva:nɔn bir ta:jpaθi ʁolija:.

0602211302/66. ja:ni gø:ql̥ɛŋ gø:ql̥ɛŋ b̥lija: inni.

0602211302/67. maɣtuumkuli molla da oɖzyre dæ:l̥.

0602211302/68. ju:rɔ̃i etrek, aθli gerkeð, a:di maɣtuumkuludur dijpdir da:.

0602211302/69. aθli gø:k̥l̥ɛŋ o gø:k̥l̥ɛŋde bolθɔ bæ:rde ti:re ti:re bolupdur.

0602211302/70. bilij̥ɛ:ŋ mi?

0602211302/71. gerkeð yir ti:re bolupdur.

0602211302/72. i:ʃim jo:q onnɔn gø:ql̥ɛŋ bir ti:re b̥liupdur.

0602211302/73. kejk θɔrɔlli bir ti:re.

0602211302/74. her ɣajθi tire tire bolup ʃu ta:jda yðyl̥ʃipdirle bula.

0602211302/75. oθom ʃo dʒæ:ɖdenem gerkeð ga:lupdur. ɣawa.

0602211302/76. gerkeð.

0602211302/77. ger̥eð diji[eni ja:ni ger̥eð dæ:l̥ ɣa: gerkeθ yolmɔli bir guʃũN a:di y
volmɔli:.

0602211302/78. ʃo guʃũN a:duɔni gojupdurlar ðnã.

0602211302/79. kerkeθ dije:.

0602211302/80. inni pa:rθ dilinne kerkeθ guf bolija: da:.

0602211302/81. jo: rewɑ:jati, bir ða:di ʃɔ̃, tyr̥men ø:ð dilinnen ø:ð ja:nnan bir jeme
gojɖɔq boluɔ gojupdurla da: ʃoni.

0602211302/82. ɣawa.

0602211302/83. ti:re gojɖɔq bolup inni bið̃ŋ ø:ð ti:ræ:mið aθlumwð gerkeð.

0602211302/84. jøne gerkeð bolanu:muð yilæ:ni ti:ræ:mið jene bøl̥inije:.

0602211302/85. gerkeðde de gujʃuq dijen ta:jpaθuɔnnan bið̃.

0602211302/86. gujʃa dije: butur dije:, ɣa:nge[di dije:, dʒa:nge[di dije:.

0602211302/87. her xajθi f^hN ø:ð iʃfinne ʁm dæ:ni tike tike boluɔpduɔr ʃi.

0602211302/88. maχtuumkuli guɔjʃuɔq.

0602211302/89. biððen xawa, maχtuumkulu:nũN aθli guɔjʃuɔq.

0602211302/90. maχtuumkuli iʃfa:n xaɔda.

0602211302/91. næ:me biððen xawa.

0602211302/92. maχtuumk^{li} iʃfa:n xaɔda bið ɔzyre ʁvir daʁiʁan bið ^hN
ãNũruθuuna jetip ɔwɔi edip ^hN jerini biʃip ja: jem ʁdivæ:.

0602211302/93. gyrrỹŋ berip biʃmeje:ɔ

0602211302/94. ʃu paʁat maχtuumk^{li}lu:nũN ø:ð ɔta:vi gelipdir.

0602211302/95. ʃu kita:vuni oqap doʁruθi.

0602211302/96. næ:me bið bæ:de tɔræ:n a:dam.

0602211302/97. kɔp ða:tlari her waɔtda ʃoni oqap: ɔrmeθek baʁθa biðĩŋ
eʃimiððen.

0602211302/98. pila:n ða:t diʃipde θãNã belli bir dʒ^{wa}:p beriviʃmeje:ɔ

0602211302/99. doʁruθi næmiʃi:p bið ɔrmæ:ndiriɔʝ ʁni.

0602211302/100. onnɔn bæ:ride doʁup dɔræ:pdirik bið.

0602211302/101. onom bið olari biʃmeje:k.

0602211302/102. olarũN bæ:riθini ʃ^ɔ jãNqi i:ʃfa:n a:ʁalardan bæ:riθini bira:ð
biʃije:k.

0602211302/103. olari bið biʃmeje:k.

0602211302/104. men ʃu ø:ð ɔardafuɔmda oquɔdum.

0602211302/105. ʃu raχma:n a:χu:n dije:.

0602211302/106. ʃunda oquɔdum.

0602211302/107. təkədiṗ a:χu:nluq pɑ:tɑ:m ɟɑ: almadum.

0602211302/108. jəne ø:ðym ø:ðyme gereyʝini biɫdim.

0602211302/109. jonũn biɫæ:nem dæ:ni o da dynjæ:den ɟajutdi.

0602211302/110. øwryɫip oqɑ:p biɫmedim. θaɤ yolũn.

Kaynak Kişi No: 0602211401

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Germav (Germap)

Kayıt tarihi: 18.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Araz Murat Yezdani

İkamet Yeri: Germav

Doğum Yeri: Eğrikaya

Doğum Tarihi: 1933

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Okumamış

Mesleği/İş Yeri: Çiftçilik ve hayvancılık

Dil Bilgisi: Başka dil bilmiyor.

Başka Bölgede Yaşaması: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Göklen - Tohtamış

Babasının Adı-Soyadı: Anna Mehmet

Annesinin Adı-Soyadı: Adnabeyke Tohtamış

Annesinin Soy: Göklen – Tohtamış

0602211401/1. bu tɑʝi germa:w, aθlumwəð toχtamuʃ.

0602211401/2. ɟø:ɫɫəŋ de bið germa:wda ðindeyʝi ediʝeːɫ

0602211401/3. aθlumwəð ɟø:kɫəŋ.

0602211401/4. biðĩŋ b□ja:nuumuð biðĩŋ fæ:rimið bujn□rd aŋxa:na.

0602211401/5. folbrðo geljε:k.

0602211401/6. keŋa:værði biðĩŋ e□ĩnmið ðera:timið Ʒem boɤdaj, arpa, pa:muq.

0602211401/7. da:mda:rimuð Ʒem ba:r bø:løk bø:løk.

0602211401/8. munom bu keŋa:verði:de˘.

0602211401/9. germa:wda taɤri:ven tyrkmen jyð, jyð iki jyð.

0602211401/10. iki jyð da:ɤu ɤa:nawa:da ba:r, tyrkmen.

0602211401/11. biððen aŋa:qda emment dijek bir ul Ʒo:vø˘ ba:r.

0602211401/12. bið Ʒem folbrðon ajruluuk Ʒelen bir neme beŋe de beŋe ajruulan ja:naq.

0602211401/13. ajruluuk Ʒelipdiri□de meðeƷem germa:w Ʒem bir jyð øjli daɤu ba:r feŋe tyrkmen da θa:p tyrkmen munna catɤuŋi jo:q.

0602211401/14. aθul tyrkmen, gø:k[ẽŋ.

0602211401/15. Ʒajri munnan jek ja:ruum ba:r.

0602211401/16. jomutdan ba:r.

0602211401/17. ŋuŋɤ ba:r, bir Ʒ øjli.

0602211401/18. onnon Ʒa:vaθi gø:k[ẽŋde.

0602211401/19. gø:k[ẽŋ toɤtamuŋ dije[le de˘ m□nã.

0602211401/20. ɤɤwwa.

0602211401/21. toɤtamuŋ dije[le de˘.

0602211401/22. gø:k[ẽŋ toɤtamuŋ dije[le˘.

0602211401/23. ɤɤwa, Ʒaji.

0602211401/24. biðĩŋ ãnruumuð Ʒajijem Ʒajdipgø:□[ẽŋẽ θajulje˘ da.

0602211401/25. ɠaja: θaɠjʊlmaja da ɠaji ɡø:k[ẽŋẽ θa:jʊljɛ:ndir ɠajti:p.

0602211401/26. bið, biðĩŋ di[imið ytʃ di[ajruu daː.

0602211401/27. biððen bir jomut di[biððen ajri, bir te[ɛ di[biððen ajri, qa:lani ɡø:k[ẽŋ.

0602211401/28. o urda næ:me dije[ɛ b[ja:n, [ja:n næ:me [lãN ɣemmedʒeyʲi ɡø:k[ẽŋ, ɡø:k[ẽŋẽ θaɠjʊljɛː.

0602211401/29. aʃʌkoj, ɣowwɔ okul ɡep[emã:ŋ.

0602211401/30. θõN jeke jeke ɡep[æ:rθĩŋĩð æ: emmentden ɡelʃimið ɣaɣwɪnna bið we[lle bið ʃi ja:nna jerimið ʃi ja:nna b[ldi biðĩŋ.

0602211401/31. onnɔn emmentden kɔtʃmeli bolduq.

0602211401/32. bu ja:na. ɡerma:w dijen bir θer ʃɛʃme m[ũNã [ɔtʃmeli b[lduq.

0602211401/33. biðĩŋ dinneyʲimið bi ja:nna boldi.

0602211401/34. munnɔn emmentden kɔtʃyp m[ũNã ɡetʃdik.

0602211401/35. joʌθam biðĩŋ tejimið emment, [ɔ:va:muð.

0602211401/36. merkeðimið emment.

0602211401/37. keʃa:verðæ.

0602211401/38. aj t[praxi næ:, pi:θ t[praq dæ: m[hN jeri ɡati ɡ[wi jer, m[hN jeri pi:θ jer dæ:l.

0602211401/39. munnon θuw ɔm ʃi ja:nna da tʃɛʃme wøð ʃi wøði ʃɪnna munũN ʃi.

0602211401/40. θuwɔan dɔ:rt ɡala: bæ:ʃ ɡala: iθtipa:da edijeː ʃi θuwɔan.

0602211401/41. munna mi?

0602211401/42. aj bir a:ðadʒuq bir ʃuɣɣ ba:r.

0602211401/43. bir de jomut ba:r.

0602211401/44. tyrkmen. jo:q, kyrt jo:q.

0602211401/45. kyrt jo:q munna. kyrt ba:r.

0602211401/46. yf̣ χa:mada:muð kyrd ɔ̣.

0602211401/47. biðĩŋ ø:ð □vɔla:muðða jo:q kyrt.

0602211401/48. ø:ðymyððen, χemmeθi ø:ðymiððen.

0602211401/49. χemmeθi bu ja:nna kæ:n bu qalalarda kæ:n pa:rθ ðat jo:q.

0602211401/50. bæ:f, alti øjli jomut ba:r, bæ:f alti øjli fujχ ba:r.

0602211401/51. biðĩŋ b□□vala:muðða teke jo:q bu o:vɔda.

0602211401/52. biðĩŋ b□□vala:muðða teke jo:q.

0602211401/53. aj gelipdi||e de kitfi waktuu gelipdi||e.

0602211401/54. bir ðama:n b□emmet dijiljenne ða:w□t □æ:rχa:na ba:r eken pasta
kæ:rχa:na, o jøri:mif.

0602211401/55. jøræ:nen θõN χoɓ o ja:nnaqi nemeræj ɔ̣:damla gælæ:jipdir munnaː.

0602211401/56. iflemæ:ne gelip ga:lupduurla jerli ju:rdli bolupduurla.

0602211401/57. meθe|em fu ja:nna ðĩŋðeyi edip f□ja:nna galupduurlaː.

0602211401/58. inni bila gøtfen fi do:lupduur.

0602211401/59. o gøtfenmið fi ɔ̣nni.

0602211401/60. di|inne parχi bardur bir a:ð, cuwraq.

0602211401/61. di| parχ edije de bir a:ð.

0602211401/62. aj f□ gepimið de ða:t dijme□de, meθe|en pila:n dijmekde,
pejmeda:n ɔ̣ijmekde parχ ba:r daː.

0602211401/63. gø:□lẽŋẽ bi|æ:n neme|æ:ŋ bi|æ:ŋ bila di| parχ edijeː.

0602211401/64. fujχ ɔ̣m par edijeː.

0602211401/65. jomud ʁam parχ edijeː.

0602211401/66. bir aːð parχ edijeː.

0602211401/67. gøːklẽŋ di|i θaːdaraːq di| daː.

0602211401/68. bila doʁri di| aː.

0602211401/69. ola bir aːð gymmyrtikræːk di| boljeː.

0602211401/70. te[æːŋ]i daʁu nemeræː[] di| j[]θam aθli biðŋ tyjθimiðæː teke bolmali goːm teke aθli tyjθ bolmali.

0602211401/71. χaː fajet o toqtamuʃlarda joːq bolθa gere[]t[]qtamuʃ[æːŋ] dijaː[eː].

0602211401/72. tyrkijaːda da χem baːr dijaː[l]e χaː toqtamuʃ deji|en mi|let tyrkijaːda da χem baːr, tyrkmen dijeːr øːði.

0602211401/73. biðŋ tejimiðæː qajravi gajradan gelinipdir, bu mi|letæː χemmeθi.

0602211401/74. gajradan gelinipdir.

0602211401/75. joːq.

0602211401/76. garrulaːmuð dijaːr daː, orθuʁatdan gel[d]ik.

0602211401/77. næːm ʁtdik, gyrrŷŋ bererdi|eː.

0602211401/78. o jaːnũN neme|erini aθli bu emment dijdı, germaːw dijdı.

0602211401/79. bæːʃ, alti galaː ʃu.

0602211401/80. øj. bi|ãN aːdamlari, jaːʃ[]lari []øpræːʁi []jaːnnan ge|eni[].

0602211401/81. bir ðamaːn jene bi ðamaːlla dæːl χaː.

0602211401/82. meθe|en næːtʃe ðamaːn bulardan jeme ge|en.

0602211401/83. aʁ næːmæːni gørib ʁftik.

0602211401/84. næːme doʁurda næːme gørb ʁftipdirik.

0602211401/85. germaːw, germaːw dije|e aːθli bu aːdi daquuq ʁojuuk gidipdir|e deː.

0602211401/86. gadu:mqi neme|æ:mið doquwupdir da.

0602211401/87. munñ germa:w diji|en ma:nu:θi, næ:me.

0602211401/88. ju θuwi gørijē:ŋ mi?

0602211401/89. ju θuwi ɣafʊnajaː bir ɣammam jana bɪljɔː, ɣaðʁuun bɪk turu:pduː.

0602211401/90. meθe|en tomuθ ja:ð ɔm tʃuqθa bi θuwi θɪq bɪljaː.

0602211401/91. jññ bir germa:b germa:b gyrryñ parθ bolmali.

0602211401/92. ju pa:rθ gørjēŋ mi germa:b dijede jilɪ θuwa jɪ germa:wñ aduunɪ ju pa:rθ gojmalɪ.

0602211401/93. germa:b germa:b ma:nu:θi jo ɣawɔ.

0602211401/94. ɣaðʁuun θuw dijdɪʝi de mese|en.

Kaynak Kişi No: 0602211701

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Gızıllar

Kayıt tarihi: 19.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Arazmuhammet Galmık

İkamet Yeri: Gızıllar

Doğum Yeri: Gazangaya

Doğum Tarihi:

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Okumamış

Mesleği/İş Yeri: Çiftçi ve hayvancı

Dil Bilgisi: Farsça, Kürtçe

Başka Bölgede Yaşamayı: Başka yerde yaşamamış. 8 yaşında Gızıllar'a gelmiş.

Soyu: Göklen

Babasının Adı-Soyadı: Hacı Şıyhi

Annesinin Adı-Soyadı: Akbeyke Galmık

Annesinin Soy: Göklen

0602211701/1. ja:flawumi xyda:ja fykyr.

0602211701/2. bir lakmo şorek xıdajın berdiyine fyıyr edip şni geçip bə:ri, bæ:ş waqt namağumi qa:p bakfa næ:me ja:sumuğ ba: dijejin.

0602211701/3. jərə:p bərə:miğ ba: bir ki jildin gelmijæ: o.

0602211701/4. ja xudaj takalā:n xøkymy bilən ana da biđ jakfi bolupduwuq, pi:θ bolupduwuq.

0602211701/5. alla biljæ: jøne weðijetimið næ:me tyrkmen bu danæ:me edejin men.

0602211701/6. xer næ:me di:θēŋ men gyrrýŋ edejin.

0602211701/7. di:diθēŋ dijejin men bilēn ðaduuma: jo:q.

0602211701/8. ata ba:vamuð okul bura garruba:ʁ dijeːllɛːr.

0602211701/9. garri køjneden bolmalı bæ:ʃ øjli.

0602211701/10. onnon θōN juwaf juwafda:n ata ba:vamuð bið owɒl θekgið
jaʃumwuðða ga:ðangajada oturja:duq.

0602211701/11. onnon køfŷk ɟelɖik.

0602211701/12. mara:wā:N joqɒrtaʁuunnan ʃonna køfŷk ɟelɖik.

0602211701/13. bir a:ʁamuði welæ:jet øldirdi.

0602211701/14. ʃo welæ:jet øldyrennen θō:N munna jerimið ju:rdimið ba:muʃ.

0602211701/15. a:ʁamuð ɖi ʃN dʒixætine bið mna ɒfŷ ɟelip ʃna bma:na
θebep etdi

0602211701/16. ʃonnɒn bæ:rem ʃunna ja:ʃa:p ɒbø:ri de ela:n takri:van eʃli dqqð,
altmuʃ am men ja:ʃadum ʃu ta:jda boljɒθ.

0602211701/17. ʃu taj iʃlæ:k ɟeðip ɒbø:rik da xalaθa a:dama: bir xekta:r, iki
xekta:r jerimið ba:r.

0602211701/18. æ:ŋ jerimið ba:rdi, dɒwʃet dʒēŋēʃva:n ald ɟelimiððen dijmēθi
dijmæ:mið a:bi:mið ba:r.

0602211701/19. bæ:ʃ alti doʁɒn a:dama bir ki xektar jerimið ba: daː.

0602211701/20. køjne maʃu:nuumuð ba:r xula:θ ɖindeʝi:ni jaʃʃi, jaman xulaθa
aʃla:b ɒtu:ruq xɖajũN berdiyʃinnen.

0602211701/21. ine ʃi porum danæ:me baʃfa næ:me gyrrýŋ berejin di:di:θēŋ.

0602211701/22. jo: olɒ: bø:løk bø:løk xemmeθi bir tajpadur.

0602211701/23. o dowərda:rla, da:mda:rla olb fonnə boljə.

0602211701/24. olñ dowəri jo:q bu tajda bolja, dyfjæ:n mi?

0602211701/25. damda:rla f□gæði□den ānūrda b□ljə.

0602211701/26. bið bu tajda dowər ma:l jo:q. fo Ƴððe dowərda:rlamuð menĩ Ƴem doκnnum Ƴma: fo Ƴððe.

0602211701/27. Ƴemmæ:mið bir tajpa Ƴalmuq tajpa dijen tajpadan.

0602211701/28. baκfa næ:me θo:radi: diθen menæ: biļen ða:dum jo:q.

0602211701/29. fu porum edip dæ:ni Ƴulaθa ðinneƳi: edi□Ƴedip Ƴbør:riθ.

0602211701/30. dəwļet mura:t □im?

0602211701/31. olb biļen da:ji jeyelļiyimið ba:r.

0602211701/32. bula emmentļi.

0602211701/33. biðĩ ɖaκi ba:vamuðũ ðena:naθi f□lrdan f□Ƴððe bolmali.

0602211701/34. fñă, bulara daji dijeˈk bið.

0602211701/35. ƳaƳuƳati gyrrĩ ɖæ:dem paƳu:r ɖaκi Ƴaɖzi daji dijeˈdi.

0602211701/36. θalawma:lejkimið tanuƳ Ƴemmæ:mið tanuƳ daˈ.

0602211701/37. bið Ƴaκfu:muð, Ƴamanumuð bolθo Ƴeli□Ƴidi□Ƴidip du:ruq da.

0602211701/38. toj bolθo Ƴa:θ bolθo f□ɖzyre ða:tla biļen ƳatnaƳuκ Ƴedijeˈk de.

0602211701/39. folo biļen olb bolθo biðkæ: Ƴelje, bið bolθaq Ƴidijeˈk.

0602211701/40. Ƴala:θa f□p□r□m edip ðindeƳi edip Ƴbør:rik baƳiƳa næ:me gyrrĩ menæ: biļen ða:duuma: jo:q.

0602211701/41. Ƴadi:m Ƴa:Ƴam biðĩ Ƴa:Ƴa:muððan bæ:ræ: Ƴo:rluq fƳekemmið jo:q.

0602211701/42. bið a:κam, bið dynjæ: Ƴelenimið Ƴaða:ro si sæd sijo jekde dynjæ: Ƴelipdirin.

0602211701/43. ʃonnɒn bæ:ræ: ʃu gati ʃørek bir ijer ja:l ʃørek gyðera:nuuwað ʃu porum geli ʃgeʃip du:r.

0602211701/44. xo:rluq ʃekenimið jo:q.

0602211701/45. ʃu waχta ʃelli χaɣuːgati gyrrŷŋ etθek.

0602211701/46. næ:me xo:rluq ʃekip ʃu waχta ʃem biðŋ ðama:namuððan bæ:ræ: xo:rluq ʃekemiðo:q.

0602211701/47. onnɒn ǎnŷurda næ:me xo:rluq ʃekendirle, ʃeken dæ:ldirle.

0602211701/48. onu men bilemo:q.

0602211701/49. χaɣuːgati gyrrŷŋ baχʃa næ:me ða:dŷŋ bolθɒ diŷŷin θo:rɒkuu.

0602211701/50. tyrkmenŋ χɒwɒ.

0602211701/51. a:χurɣuθi χowɒ munnon inʃe bi:ððe munnon joqɒrda welæ:jet ba:r.

0602211701/52. doɣurθi olɒ kyrt, pa:rs, tyrk.

0602211701/53. kyrdi: gepleθeŋ ɣyrdi: geplejæ:.

0602211701/54. tyrkmeni: gepleθeŋ tyrɰmeni: geplejæ:, tyrɰi: geplejæː daː.

0602211701/55. olɒrla biðlen jerimið ju:rdimið bir æ: elbetde.

0602211701/56. ʃunnɒn tæ: oθpalda ʃelli ɰ ni:rχava:jŷŋ iθpalduuna ʃelli ʃjerimið tæ: ɣusŷŋ aɣði dijeːlle ʃɰnnɒn θɰw ʃeɰi ʃgelipdirik.

0602211701/57. inni ʃi:rimið ba: ʃu tajda.

0602211701/58. θuwa ʃæ:rik, jere ʃæ:rik.

0602211701/59. meθelen olɒ kæ:n bið aðwara:q takri:ven bið meθelen jikrimi neper, olɒ quwɣ neper.

0602211701/60. jene ðnŷʃuɣkmuð ɣɒwi welæ:jet bolɒni bilɛnem biθe jæ: χudaj nekerde ðo:rluq edip durano:q bið olɒrɒ ðo:rluq etθek edjeːk.

0602211701/61. bið jyð øjli, olb yf jyð øjli.

0602211701/62. bið øjliniṅ baravarunna xaqqumuað meðelen bende xudajlar da: wa:gær dæ:l.

0602211701/63. ða:vuli pa:vuli ja:li dæ:l da:.

0602211701/64. bulãN a:damlari cõwi.

0602211701/65. jø'ne mefka|a pa|kala alup beren bir næ:ffeði edzeði ataði meðelen kyrt bolup ja:jat bermeðe berajða bolmõð bið ma|kalaθun berib alanmuð jo:q.

0602211701/66. bir næ:ffeðiniṅ edzeði kyrt bolθo ol a:damθin da fo jo:lb juqja, gu:ðunna berðe berjæ:.

0602211701/67. o biððen xa:ruyf bolupdur da:.

0602211701/68. olb ine fu porumra:q da:.

0602211701/69. jo: olb bilēn aluf _ veri| ma:m|a f|a:m|aja: a:ð dæ:l, bar aluf berifimið.

0602211701/70. xemmæ:miðṅ i ba:r f|lb bilēn iãN æ:tijæ:dzi biðe j□q, biz i ba:r.

0602211701/71. olb pulli da: ø:ðyṅ biljēṅ.

0602211701/72. welæ:jet|ēṅ xemmeði pulli.

0602211701/73. θuwũN ja:nunna olb.

0602211701/74. olb f|efme|eri ba:r, θulari ba:r.

0602211701/75. jerimið bir de: θuwimuð gu:rudi.

0602211701/76. owl, ævvæl ũNNũla:pda biðṅ θuwumuð xejwere boljo.

0602211701/77. onnõn owwl fu dzu:plãN xemmeθinne θuw ba:rði.

0602211701/78. o ge|ferdi durdi xa:na da:xi welæ:jet|ere.

0602211701/79. bir gi:dze gynni:ð, iki gi:dze gynni:ð fu xa:n a:ka gelipdir.

0602211701/80. ju meθe[en jeri paχtaθi ŧuqmaja, ela:n am ŧuqan jo:ka:.

0602211701/81. ela:nna ŧ[birliyi ba:ra: ela:n am inni θuw jo:q, θuw gu:ra:pdur.

0602211701/82. ŧ[pa[am biðñ ræft[a:madumud.

Kaynak Kişi No: 0602211501

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Gözbaşı

Kayıt tarihi: 18.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Atanefes Yusufgan (Bagifer)

İkamet Yeri: Gözbaşı

Doğum Yeri: Gözbaşı

Doğum Tarihi: 1954

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: 4. sınıfı bitirmiş, 4 yıl mollada okumuş.

Mesleği/İş Yeri: Çiftçilik, hayvancılık ile uğraşiyor. Dükkânı var. İmam.

Dil Bilgisi: Farsça

Başka Bölgede Yaşaması: 1 yıl Aşhane'de yaşamış.

Soyu: Göklen - Yanık

Babasının Adı-Soyadı: Hacıguli

Annesinin Adı-Soyadı: Muazzem Ferahmend

Annesinin Soy: Göklen - Getmen

0602211501/1. o caravulaqda oqi:ja:.

0602211501/2. jo: yvoldan ja:rdza:n a:χu:n taθu:rda.

0602211501/3. inni fy: 1 infalla: aχur sa:li je:ni fæ:river mā:N a:χurθuunna χatum tæχsi:l edip ø:ðymið muridi hæðreti fujχ onnon θō:N ja:r dza:na:χu:n takθu:ra kæn gatnajaq fonnōn.

0602211501/4. meθdzi:t fo dokan bið.

0602211501/5. pi:f namaðða men ø:ðym ru:ða ajuunna qa:ru: tutjaq øðymyðe, ara:ð ajlar da:.

0602211501/6. ajra waxyi cani:mat dzema:kat ara:ða: girennen χatum gurʔa:n baflanja bu tajda.

0602211501/7. χer meθdzitde o:n gyn, f□ biðñ meθdzidimiððe o:n gyn gura:ni χatum edje:le.

0602211501/8. a:χurūunna bir θadaqa berje:k.

0602211501/9. onnon fo gura:n θ□ka:ḡuuni: geʃel[erimiðe baχw]laja:q.

0602211501/10. onnon θō:N je:ne bir ajri meθdzitde: boljō:.

0602211501/11. ø:ð tara:wuχumuði □qa:p □nnōn gidije□ □ meθdzitdæ:□l[ere ferked _edje:k.

0602211501/12. fōN θoκα:ḡuuna fæ:ri□ b□dzōq b□□p □nnōn θō:N je:ne o:n gyn a:ʃi mantaqada ba:r.

0602211501/13. fu bir a:jumuð jekθere χatum bilēn geʃje:.

0602211501/14. χatum, gura:n bilēn ara:ðada gawu da:.

0602211501/15. bi:ʃter mærdym χemmeθi nama:ða gelje:le.

0602211501/16. gurva:ni cōwi tutjōlō.

0602211501/17. fu θawatla fejta:nūN dāNūlan a:ji fonnō ganumat da:.

0602211501/18. ajru waxyta: kæn dzema:kat jo:q.

0602211501/19. biðñ ø:ð a:ra:muðða takri:ban bir jiyʔrim, otuð øjli kæn næ:.

0602211501/20. bið bir atadan øðymyð şu tajda.

0602211501/21. o qarşuqu da ø: jððen bu jððen gøşyk _ gelen ru:beru:daqula
džema:katũN xemmeθi gelθæ gurq, ełli neper boljoq.

0602211501/22. ru:ða jw:mnaja:.

0602211501/23. ajri waxydajem şo dørt bæ:ş neper bæ:ş waxyt aða:ni şeŋp şu
neperem _molθoq bir neper _em _molθoq oqa:b _otu:ruuq.

0602211501/24. xatu:ra næ:me.

0602211501/25. wøðbaşı:na elan a:kam ajutdi tæ:ripini.

0602211501/26. wøðbaşı θær şefme fa:rθi: diłinne boljo.

0602211501/27. tyrkmen diłinne şefmænıŋ wøði.

0602211501/28. ował kæ:n θuw ba:rdi.

0602211501/29. inni bu waxytla xofk θa:li: bolonθoN θuw jo:q.

0602211501/30. keşa:warð owol ba:k, kæ:nni bu tajda.

0602211501/31. ba:xlada xemmeθi gŋradi xofk θa:li: bolonθoN faka:t bir
æŋŋŋrimið ba:.

0602211501/32. şu tajda onnon bakfaθi gu:ridi ba:bla.

0602211501/33. başka næ:me θo:røθoN bu tajda.

0602211501/34. xula:da jø:ne uðakra:k ajtma:na da:ssa:nş ō:dam _molθo jæ: bir.

0602211501/35. oðzyrede dæ:l şarwa:nũN a:damı da:.

0602211501/36. iřim men xem şu mesdžide pi:řnama:ð xem şu
mesdžidiŋ ŋāpdaluwna dykæ:nim ba:r, xem bir ađ keşa:werði:m ba:r.

0602211501/37. keşa:werðimæ: øðym ekmæ:n ortoq berjen.

0602211501/38. onnoN θo:Nām deştekte xowzeje ełmijjeje xa:xæra:n ba:r.

0602211501/39. yf̣ jyð neper xa:xæran ełli neper.

0602211501/40. bera:dæra:n ɲɲ̃N ɲejeti ɲæna:θi.

0602211501/41. xer heftede iki gyn ʃɲnɔ gidje'n ɲnɔn bið tæ:ðeja:p i:nf̣e tæ:ðeja:pda jene xowzeje ełmijje ba:r.

0602211501/42. onũN dɔ hejeti umæna:θi iɲi xɔwzeje ełmijæ:nĩŋ ɲejeti ɲæna:θi.

0602211501/43. dzema:væri xer juł da ʃu xarman waxtuwna dzema:væra: gi:djek.

0602211501/44. erti:rde ʃɔbiðĩŋ barna:mamuð ʃɔ ɔx:nedʒełiba: xuʃli toqli ʃõNã bir bærna:ma:mamuð inni bir i:f ʃuqmaθa.

0602211501/45. ʃu geʃfen ɲefte gyllydaɤ, iɲa:ma:ba:ɖ ve mantaqajur gyllydaɤdan dzema:væri edijek getirip ʃo xowzeje ełmije xa:xæra:na y:ʃirijɛ:k.

0602211501/46. xarman waxti y:ʃyrip ɲnɲn θõ:N ʃu sa:li dava:zdæ ma: onlãN xardʒuuni tæ:min etmel̥i ɲæ.

0602211501/47. bu:ddʒada gawi y:ʃjæ xejwere.

0602211501/48. ʃu juł takri:ben otuð, gurq miljo:n y:ʃdi.

0602211501/49. yf̣yr ðekatdan xajrije berijɛ'n a:damla ɔ dzyda:ga:na bi:rθi gelije men ɲyðyræ:ŋ bi:riθin bedʒerdʒek dije.

0602211501/50. bi:ri dije ikiθin bedʒerdʒek, bi:ri dije nama:zx̣a:na bedʒerdʒek onnõN dzyda:ga:na xauri ɲedijæ:n a:damla ba:r.

0602211501/51. xowze ø:ð mydy:rleri ba:rda abduulla a:xu:n ama:ni dije deʃten mydy:r xowzesi, xejware mydy:rijeti gawi.

0602211501/52. tæ:ðeja:pda da abduulla a:xu:n xofnaðar dije.

0602211501/53. iɲiθinĩŋ a:dda abdulla a:xu:n jø:ne ikiθθe tuwełeme di:ne ðæxmet ʃekjele, ikiθi de urfa:nu: abduulla xofnaðar sala:xeddin i:ʃa:nnan ʃuqan, abduulla a:xun ama:ni.

0602211501/54. ja:rdʒan a:χu:n takθu:rdan ʃuqan, ikiθθe ʃuqannan ðæχmet ʃekjele.

Kaynak Kişi No: 0602211502

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: Gözbaşı

Kayıt tarihi: 18.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Yolu Hacı Bağıfer

İkamet Yeri: Gözbaşı

Doğum Yeri: Gözbaşı

Doğum Tarihi: 1945

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Okumamış

Mesleği/İş Yeri: Çiftçilik ve hayvancılık

Dil Bilgisi: Farsça

Başka Bölgede Yaşaması: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Göklen - Yanık

Babasının Adı-Soyadı: Hacıguli

Annesinin Adı-Soyadı: Muazzem Frahmend

Annesinin Soy: Göklen -Getmen

0602211502/1. øten geʃenlerden wøðbaʃi b□ʃeʃmæ:nĩŋ baʃi.

0602211502/2. ʃøñð wøðĩŋ baʃi diʒip dæ:ni aʒduɹduɹla da: køjnekiʃe.

0602211502/3. wøðbaʃi diʒip ʃ□ a:t ʃ□nnøn a:t ga:lupdu.

0602211502/4. θuwũN baʃi boløn θðN, ʃeʃmæ:nĩŋ baʃi boløn θðN wøzbaʃi ʃo a:t ʃonnnøn a:t ga:lupduɹ, χawa.

0602211502/5. ɒwɒl ʃarwadi. ɒwɒl dɒwɒr, ma:lũN i:ðunna ʃɒ ta:jda gelip oturupdurruq.

0602211502/6. jɒθɒ ɒwɒl watanumwɒð i:nʃe æ: ɪhnɪn ʃɒ ta:jda gelip ʃarwa oturɒnθɒN ʃunno ga:lupdurruq.

0602211502/7. ata:muð ʃunno galdi.

0602211502/8. biðĩŋ ata:muð oturɒno jekedʒe øjliði ʃu ta:jda.

0602211502/9. doʁannan θɪN ɪhnɒn bið ønyp ɪθɛn θɪN inni ɪpɛlip xemmæ:mið oʁlumwɒð, ɟajðumwɒð ʃu ɒrtɒðvinni ʃo.

0602211502/10. xemmæ:miz ø:ðymyð.

0602211502/11. gadi:m rɒwajatla næ:meden.

0602211502/12. gadi:m gyrrỹŋler næ:me biðĩŋ bɒwaxt ja:dimwɒðɒjam durmaja:.

0602211502/13. bu ðindeyi:le yile.

0602211502/14. meʃʃi:t bið ʃu jaqada yʃ qardaf.

0602211502/15. yʃ qardafumwɒðũN næ:meθi bilen, biðĩŋ edʒemið nama:ðxɒ:ndi. edʒemiz ɒwuwɒdi.

0602211502/16. edʒemið dijdɪ ʃu ta:jdan bir meʃʃi:t θalũN ɒkul.

0602211502/17. ɒnɒN ʃonũN gepi _vilen ʃɒ jaqada ʃɒ yʃ qardaf yʃi:mið meθlexe:tleʃip dæ:ni ʃu jaqadan meʃʃi:t etdiɒbið.

0602211502/18. ø:ð kɒmeyʒimið bilɛn, ø:ð nemæ:mið bilen etdik ʃu meʃʃi:di.

0602211502/19. bu doʁɒnumam moll ʒma:n ʃunno ʃu meʃʃitde pi:ʃnama:ð bolija:.

0602211502/20. inni alxamduulla: bir ɪkli ya:r.

0602211502/21. ɟaravulaqda oqija:di ojam inni a:xu:nlɒq pa:ta:θuɒn ʒlija.

0602211502/22. inni inʃa:lla: ojam boldʒɒq da: ʃunno.

0602211502/23. ata:muð keʃa:werðidi.

0602211502/24. ata:muð o waχtlam økyð yilēn f̥yvt ɔf̥ɔrdwɑq.

0602211502/25. bu waχtqi ja:naq ne:me dæ:ldi.

0602211502/26. økyð yilæn javi yilæn doweð dowerdi

0602211502/27. χarman dōwyp, χarmani fejlæ:k jele θɔwɔrup waχtqi ja:nɪ bæ:f
daʁi:kaða gidip χarman dōwyp getirivilmeje:dik.

0602211502/28. o waχtla χarmanũN baʃuɲna jatup tɔp f̥ɔɖzyre eder jørerdi

0602211502/29. ʃɔɖzyre ðindeyʔi:mið ya:rɔdi.

0602211502/30. inni alχamdulilla: ɔwɪ.

0602211502/31. inni aθa:jiʃimið χejwere ɔwɪ.

0602211502/32. bið janwɑq ti:reθinnen.

0602211502/33. ø:ðvaʃuɲa ɔaʃi dæ:l, janwɑq kæ:n.

0602211502/34. inʃedejem janwɑq kæ:n ola θ̃Nqi tæ:ðe janwɑq dije:lɛʔ.

0602211502/35. biðe ɔwɔlɔqi kɔjne janwɑq dije:lɛʔ.

0602211502/36. ø:ði ɔø:kl̥ɛŋ ta:jpada jø:ne bæ:rde ʃaχaθi ya:r da:.

0602211502/37. janwɑq tæ:ðe janwɑq, kɔjne janwɑq.

0602211502/38. jɔkθa χemmæ:mið ɔø:kl̥ɛŋ.

0602211502/39. janwɑq uruʁi χemmeθi ɔø:kl̥ɛŋ.

0602211502/40. jøne ʃɔɖzyre tajpa ɔɔjuɔɔdɔrɪlaʔ.

0602211502/41. kela:lã:Nqi yilēn dil̥imið jo:q bɪrdir.

0602211502/42. paʁʁi jo:qɔdur.

0602211502/43. jomut ta:jpaθi da bira:ð næ:meθi ya:r mi, yjtyʔæ:n jeri yar mi?

0602211502/44. jø:ne ɔø:kl̥ɛŋ χemmeθi kela:lã:N mantakaθi. χemmeθi bɪr.

0602211502/45. biðĩŋ xemmæ:mið aj jomutla:jam kæ:de yir.

0602211502/46. joæθn xemmeθi jomutqujam bir.

0602211502/47. jø:ne kæ:de yir bir ða:duwi fejle biðĩnkiden ja:rtura:q dije:de.

Kaynak Kişi No: 0602211901

Ağız: Göklen

Kayıt Yeri / Kodu: İnçe Bala (Baş İnçe)

Kayıt tarihi: 19.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Amanmuhammet Feriver

İkamet Yeri: İnçe Bala

Doğum Yeri: İnçe Bala

Doğum Tarihi: 1953, yılan yılı

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: 4. sınıfı bitirmiş.

Mesleği/İş Yeri: Çiftçi ve hayvancı

Dil Bilgisi: Farsça, Kürtçe, Horasan Türkçesi

Başka Bölgede Yaşamayı: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Göklen - Galmık

Babasının Adı-Soyadı: Nagdali

Annesinin Adı-Soyadı: Eşe (Ayşe) Cangurbanlı

Annesinin Soy: Göklen - Cangurbanlı

0602211901/1. jemedə bi i□j:ntfe ba: da.

0602211901/2. inni pa:rθ di[inne olja: θofla: dije:lle' da:.

0602211901/3. xawa olja: θofla: dije:lle'.

0602211901/4. bið olja:, ola' θofla: bolja: da:.

0602211901/5. ʃõN biłjε·θĩŋĩð baʃ i:ntʃe, aʃaq i:ntʃe diʃeɣj _inni _i□_i:ntʃe bolanθõNũn.

0602211901/6. o:vada ja:ʃajwʃumwð næ:me ʃĩ ø:ð ɢari:p ɢunymiðde næ:me.

0602211901/7. xerkim ø:ð ðindegiθinĩŋ, jemeθinde, geðib ɓø:r.

0602211901/8. xi:tʃĩmĩŋ xi:tʃĩm _milēn i:ʃi jo:q.

0602211901/9. bi:ri θãNã ðo:rlwɤ _ediviłeno:q.

0602211901/10. ø:ð xaqumwðũN yθθyne ʃo i:ʃleri edip jøk dεː.

0602211901/11. kiʃa:werðłik, kiʃa:werðłiyj _edijε:k. da:mda:rlwɤ _edijε:k.

0602211901/12. xula:θa xer næ:meden baʃɤa ðindegĩŋ d□łmłli da:.

0602211901/13. ðindegi i:ʃlemeli da:, wɔn getʃirmeli.

0602211901/14. e□in, θuw b _ejja:ma: θuw aðalwɔpdur.

0602211901/15. ɢadi:m ejja: θuwɔja: jo:q.

0602211901/16. onnon θor θoðɔr bir _k yʃ dæ:ne næ:ʃe dæ:ne tʃeʃme _ya:r.

0602211901/17. ʃu tʃeʃmelerden θuv aqub _batw:r ʃul ɔrtɔłɔrdɔ ʃu wɔxt pomaðo: ekipdirleː.

0602211901/18. xerkim ekip dikip wøłlæ:p ʃoni jem _edip ʃonnan bir dera:mað alaxarθmɔwɔa: dijp ʃ□ ðendeɣi:ni ʃe□ip θ□w□p □yt berip geðip jø:le baqɔʃdurwɔp baʃɤa edilip jørylen ða:t bi e□inæ:.

0602211901/19. xer□i _yenne, jerłi _yennele _ya:.

0602211901/20. jerθið _yennele _ya:.

0602211901/21. xemmeθi jerłi dæ:l.

0602211901/22. xemmeθi _yir tavaɤada dæ:l da: ki xemmeθi jerłi θuwli bolθwullaː.

0602211901/23. ekθinleː, dikθinleː.

0602211901/24. bi:rĩŋ □i ba:, bi:rĩŋ □i j □q xemmeθi.

0602211901/25. xudajũN ø:ð jaraduſuuna wøræ: da:.

0602211901/26. o:va:muð biðĩŋ, □va:muð taʁri:ven ſuʁkala yilen goſuq bið.

0602211901/27. ſuʁkala yilen næ:tfe θa:næmuð berilip aluunupduram.

0602211901/28. tyrkmen taʁri:ven aj bir e[[i øjl̥i, □øpẽŋræ: □b □θa gerek bið.

0602211901/29. cyma:n edije:n.

0602211901/30. baſʁa:muð ſuʁka.

0602211901/31. dørt jyð øjl̥i da:ʁi ſolarda türkmenimið a:di bu mantakada.

0602211901/32. inni guðulla: ya:r, emment ba:r ola: θa:p türkmen da:.

0602211901/33. bið ki inni goſuq bið ſuʁkala: yilen.

0602211901/34. gadi:mna biðĩŋ aθlijetimiðæ: geleni ſu:revi:den.

0602211901/35. ſo næ:tfe juw nemetmæ:n gaţſup tſuʁqanla: bar.

0602211901/36. a: ſ □la: gelip ſ □jyðlere darʁa:pdurla:.

0602211901/37. ſola: gelipdirle: umumen qadi:m kopyθi kyrtiden aθli.

0602211901/38. onnon θõNra ſo kyrt bolan θĩNla: bir ejjæ:mæ: ſ □tæ:vi:ð edip dæ:ni
o: xemeda:n x □ði □tanũN l □lõruundan getiripdirle: b □lara.

0602211901/39. xula:θa θĩN tæ:vi:ð døwylennen θõN õN gajduwpdur ola.

0602211901/40. θonõm biðkiſe gelipdirle:.

0602211901/41. biðkiſerem ſunda gelip m □ndega:r yolup ga:lupdwurla: da:.

0602211901/42. inni bið ø:ðymyð ſu ta:jũN tſa:ʁaθi.

0602211901/43. ſunna dynjæ: gel(di □biðĩŋ bi nemæ:mið ba:r.

0602211901/44. aʁamawðũN oʁli ba:r.

0602211901/45. orθjetde dynjæ: gelēn fo orθjetden bæ:ri a:kanlarunda gunnōqmuf da:.

0602211901/46. nu:ri dije||e'.

0602211901/47. ba:r gawðullarda.

0602211901/48. o gawðullardaqi o:vada.

0602211901/49. kōkymyð bir xawa, garnaʃ bolup a:di bir galmuq da:.

0602211901/50. a:di bir galmuq.

0602211901/51. jene ti:ræ:mið ajri.

0602211901/52. jeme teʃēŋ dije:, kerki dije:.

0602211901/53. ʃuðzyre jemelerimið ba:r.

0602211901/54. jomut boluvam a:katavajmi næ:me|i dijēŋið θiðem.

0602211901/55. biðki de ʃo formra:q.

0602211901/56. biðki de tiræ:mið bir ānrui:muð galmuq tire, tire da:.

0602211901/57. galmuʃkam bolθa budzyre taʃri:ven.

0602211901/58. kurt ba:r, türk ba:r, pa:rθ ba:r.

0602211901/59. xer di| bolθa biðŋi de ya:r.

0602211901/60. kurt, kirma:ndʒi xawa.

0602211901/61. xoraθan türki ba:r da:, xoraθan türki.

0602211901/62. bið xemmeθi, yʃyθi.

0602211901/63. bið xer di|i gep|eθe|e' ø:ð di|i bi|en gep|eje:k.

0602211901/64. biðe faʃki bolup durano:q.

0602211901/65. türki gep|eθe|e' türki: gep|eʃije:k olb' yi|en.

0602211901/66. pa:rθi: gep|e|θe|ε: pa:rθi: gep|e|s|i:ε:k.

0602211901/67. kardi: gep|e|θe|ε:, kardi: gep|e|s|i:ε:k.

0602211901/68. xawa yf|iθini de bil|i:ε:k.

0602211901/69. ø:ð dil|i:miði de gep|æ:p otu:r:q.

0602211901/70. ta:kri:ven a:slap inni u:faqlam da fu forum.

0602211901/71. gadimqi ululardan ba:r, dy|s|i:ε:lle'.

0602211901/72. muntexa: bi:rbi:rinĩŋ gepine dy|s|i:ε:lle'.

0602211901/73. gep|æ:vi|mei:ε:lle'.

0602211901/74. sydzyra:lle|miðem ma:.

0602211901/75. xer□imĩŋ ø:ð dili yθθyndir dæ:.

0602211901/76. i:f dyfende ø:ð dil|i:mið ø:ðly ø:ðymyðe i:s|i:mið dyfenne ø:ðly ø:ðymyð y|len tyrkmeni: gep|e|ε:k.

0602211901/77. xerkim bir jerden gelen bolθa xemmeθi dĩŋ|æ:p d□rja: da:.

0602211901/78. inni □øpyθi tyr□menĩŋ itfine gelθe|e' tyrkmen|æ:p tyrky|æ:p gep|e|ε:le'.

0602211901/79. tyrky|æ:p gep|e|ε:le' da:.

0602211901/80. tyrkmenĩŋ xalwθ tyrkmenæ: gep|æ:vi|mei:ε:le'.

0602211901/81. tyrky|æ:p dæ:ni dyfyndirij:ε:le' da: bi:rvi:rine.

0602211901/82. emma oðzyre neme|e yolmaθa xerkim ø:ð dil|i:ni.

0602211901/83. inni kurt y|len garfu|wqli durθam kardi: gep|e|ε:k.

0602211901/84. pa:rθ y|len ru:beru: bolθam pa:rθi: gep|e|ε:k.

0602211901/85. türk y|len ru:beru: bolθaq türki: gep|e|ε:k.

0602211901/86. fu forumra:q. yf dili de bil|i:ε:k xawa.

0602211901/87. næ:me bolθa. etjɛ:n iʃlɛ:mið diʒɛ:nɛ garip gynymiðŋ i:ðuunda da:.

0602211901/88. næ:me ekin pomodo:r ekipdirik men ø:ðym bilɛn o:n om ʒmæ:f
jiʏrim θa:ni toqlu:m ʒma:r. ʃulã:N i:ðuunda aʒlanuʔ jø:n.

0602211901/89. pomodo:r mi?

0602211901/90. pomodo:r næ: ekipdirik xerkim bir quθmat jeri ba:r, mŷŋ i ʃi mŷŋ
mitiridir, a:ðra:qduʔ, kæ:nræ:kdir.

0602211901/91. onu tø:wdʒe tærektʏr ʒilɛn awɔdanla:p a:ɛdaruʔ oʒðyne bujðyne
a:ɛdaruʔ dø:nderip gyrrymlæ:p øjdʏp bejdip ʃyt θepip ʃonnon θõN pomodo:r naɣa:l
ɣaða:nada ekjɛ:k.

0602211901/92. ɣaða:nadanam naɣa:l edip ɛʃparuʔ dæ:n æʃidip θandʒ-iʒa:q.

0602211901/93. θandʒuʔ, ʃoni θɔwaruʔ, ʃta:p eje bɔʒp jetirip bir mi:ra:θi: onnon
alja:q da:.

0602211901/94. mænθu:li elvetde alan ʒma:r.

0602211901/95. θatulja: da:ɣa:ralarda bolmaja: da munja:li ða:tla:.

0602211901/96. ʃolara xer næʃe o ʒjðŷŋ ɣaðɣuni...

0602211901/97. o ʒjðden tykenip geljɛ: ma:ðandara:n tarapdan.

0602211901/98. θið taraplardan tykenjɛ: onnon bu mantakã:Nqi ʃuʒqja:.

0602211901/99. bilardan gidijɛ: ʃjððæ, o ʒjðden geljɛ: bu ʒjðe.

0602211901/100. ɣula:θa ɣuni gyðera:n ʃudzyre.

0602211901/101. ʃi θatuʔ bɔrellemæ: ʃuwaɣt baʃi ba:ðardan geljɛ: biðɔle b
mantaka:.

0602211901/102. entek ø:ðymiðkiɛ ʃuʒqano:q.

0602211901/103. inni ʃ ɣ:jdʒan gelðʒeyʒ ɣ:jdʒan xøkma:n pomodo:r bolbɔr.

0602211901/104. onnon ʃoni kæ:rɣa:na jo:llɔja:la:.

0602211901/105. gani:mat gɔwʊθuɪni dajla:p dæ:ni mafɯ:nlara verɿje:lɛː.

0602211901/106. gummatra:q berɿje:lɛː. χula:θa fudʒyr ɛdip dæ:ni gyn geʃɿrip jø:k.

0602211901/107. baʃka jerden gelɿv ɔlɿja:laː.

0602211901/108. da:ka:ralardan kæn gelɿjæ:lɛː.

0602211901/109. guɫɫuda:k a:radan daki ɲæn gelɿp alɯp gidɿje:lɛː ʃɫari.

0602211901/110. ba:ðarũN ɔɯjmatɯja: næ:me.

0602211901/111. kæ:rχa:na ʃu waxt bilmeje:n iki jyð tymen wurup mi næ:me.

0602211901/112. kæ:χa:najam ni:rde ɣɿr χara:pra:xi bolθa jemeræ:ɣi bolθa ʃolari
jɯkɯp jo:lla:laː daː.

0602211901/113. gɔwʊθuɪni θatma:na alɯp gidɿje:lɛː.

0602211901/114. kæ:rχa:najam næ:me χer næ:me ɣolθa geʃɿrijɛ: de ø:ði.

5.2. Nohur Ağzı Metinləri

5.2.1 Bocnurd

Kaynak Kişi No: 0601110301

Ağız: Nohur

Kayıt Yeri / Kodu: Kurudere

Kayıt tarihi: 01072011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Dövlet Nazar Ahund Derahşan

İkamet Yeri: Kurudere

Doğum Yeri: Kurudere

Doğum Tarihi: 1946

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Dini medreseden mezun

Mesleği/İş Yeri: Ahund, imam, dini mederesede ders vermiş, çiftçi ve hayvancı

Dil Bilgisi: Farsça ve kitabi Arapça biliyor

Başka Bölgede Yaşaması: Başka yerde yaşamamış

Soyu: Nohurlu Kuzeger

Babasının AdıSoyadı: Sefer Gılıç

Annesinin AdıSoyadı: Amansultan Derahşan

Annesinin Soy: Nohurlu Kuzeger

0601110301/1 ælbættæ mæn bîr muqdar æmælboluptum a:ralarda mæ:riz
xɑ:lurɑ:q

0601110301/2 ju sæsim bilæn næ:mæ so:rañnũz bolsa billuwmizzæn dʒæwap
berær̩s ifallaχ

0601110301/3 bismillæjirraḡma:nirraxim ælxæmdulillæ:xi ræbbil a:læmin
æssælæ:to wæssælæ:moʔælæ: ræsu:lihi moxæmmædun wæ æ:lihi wæ
æsha:bihi ædḡmæʔi:n

0601110301/4 æmma bæḡd biz ælbættæ di:n ilmini bu masa:ʔilæ ru:z ilmi
dḡædi:dæʔ oḡumaduḡ

0601110301/5 bizīḡ dḡwrimizzæ joḡti, mæktæbiʔ ilmi

0601110301/6 gurʔani ilminnæn æwæḡ mæktæbæ getdix, jækæ sḡwitdæ

0601110301/7 nurulla: a:ḡu:n daraxḡa:n dellæḡ jonūn ḡḡyḡnnæ mæktæbi
oḡuduḡ

0601110301/8 yḡḡ ilḡæn sḡn jænæ ḡowzæji: ilmiḡædæ ḡowzæji: ilmiḡæ gidip
dæ:ni fiḡhi: ilmiḡærdæn tæfsi:r u ḡa:disḡærdæn dærs alup on_ki juḡ taḡri:bæn
oḡap onnan sḡn ḡatmi taḡsiḡ ettix

0601110301/9 ḡawa ḡzymdæ ḡowzam_ næ ba:r, mæsdḡidimiz dæ ba:r,
mæktæbim dæ ba:r

06011103 01/10 ḡuḡlar da oḡuḡaʔ ju waxt, æla:n

0601110301/11 ḡawa, ju gurʔan oḡutuḡ ḡḡḡæḡip junūn biḡæn mæḡḡul bolup
jḡris daʔ

0601110301/12jaḡdaji ælbættæ oḡzyr

0601110301/13 æ: bi:r piḡræftæ: dæ:ḡ

0601110301/14 ba:z xæm ḡani:mæt ḡaza mæsaḡlæn tarixi: jæmsi:dæ ḡaza:r si
sad o pændḡa wo xæḡttæ biz di:ni: ḡowzæ atḡtuḡ ju tajda

0601110301/15 jonnan ælbættæ bi:r netḡæḡæ ḡælḡp dæ:ni oḡja:pbir be:ḡ jil, yḡḡ jil
oḡa:p ḡḡuḡuḡ_ gidijæ:ḡæ kḡpi

0601110301/16 jænæjæm xæni:z_æm oḡup jatijalla va:r

0601110301/17 onnon ḡapḡaluḡna mæktæbiḡ ḡura:ni: da dærsimiz va:r

0601110301/18 onı da guzları ovlalları oxutamuz

0601110301/19 jonũn bilæn gyzeran edip joris da ælbættæ

0601110301/20 noxurli tajfasi ælbættæ noxurli di'mæxlæri gæjrædæ noxur
dijæn bir ovada jonna a: jurt tutupturla

0601110301/21 inni jonnann tʃuχ^ujanlara tamamsuna noxurli dijillæ:

0601110301/22 ælbættæ æsli tyrkmæn dijvi tyrkmæn noxurli dijip a:d
ga:lmæχlʊxi ga:lmæχlʊxi fo

0601110301/23 fo noxur ovasunna, fu ovanũn a:di gajrada

06011103 01/24 noxur dijip a:d ga:luṗdi

0601110301/25 ælbættæ noxur dijip a:d ga:lmæχlʊxun_ am
ga:lmæχlʊxun illæti

06011103 01/26 æ: ne:tʃæ illætdæn ajdalla da

0601110301/27 mæn tyrkmænistanna bir o jul gittim

0601110301/28 sæysæn ikindzi julda jonna bir taruχtʃi bir afur dijæn dijæn
bir a:dam ba:r ækæn

0601110301/29 jonna mæn jonnann so:radum

0601110301/30 noxur dijip dæ:ni fo o:vaja a:d ga:lmæχlʊxi næ:mædæn disæm

0601110301/31 onna didi munũn illæti

0601110301/32 nuχ pi'gæmbærĩŋ dɔwrinnæ dynjani suw alanna nuχũn
gæ:misi, χawa

0601110301/33 jonna bir bælənt da:χ ba:r

0601110301/34 fo noxurũn guḅlæ tæræfinnæ

0601110301/35 o: fo gynbatar tæræfinnæ dæ ælbættæ

0601110301/36 fo da:ʁũn a:dina balaman dijiļæ

0601110301/37 fonna nuχũn gæ:misi deyənnæ fonna bir guz dyfipptir dija da

0601110301/38 dyfænnæ fonna fo guza sæn barmun dijænnæ annə bolamın
bolomon dejipdir

0601110301/39 onnan fo da:ʁũn a:duwa balamanũn da:ʁi, fo bolaman,
bolaman dejæn maʁna:sinna aχuri

0601110301/40 onnan fo guzi xæm fo jærdæ galuptur

0601110301/41 galannan sōn fona doqquz sa:ni χu:r tærbijæt beriptir

0601110301/42 dijiþ ajdija fo tærbijæt berænnæ

0601110301/43 fo fonũn, fonũn næ:mæsi zija:rætga:si dæ ba: dijaļļæ daʁ

0601110301/44 ba:r di:diļæ fo guz bi:bi dijiļļæ a:duwa xæm

0601110301/45 o fonı mæn ælbættæ ø:zym dæ barmadum

0601110301/46 χəwa, onnan fo noχ χu:r jæ:ni doqquz χu:r ma:nasunna
noχχu:r

0601110301/47 fo noχura a:d ga:lmaχluʁi

0601110301/48 fonnān tʃyri galup didiļæ

0601110301/49 onnan sōn fo noχurdan tʃuʃan a: qamanisĩŋ dəwrinnæ onnan
sōn a: bi janaq ɡajwʔæm ɡajduʁ baruʁduʁlla da

0601110301/50 tʃuχuʁduʁla ʃu i:ra:na ɡatʃuʁ ɡæliʁdirļæ

0601110301/51 fo noχurdan tʃuχa:nlara tamam sōn noχurli dijaļļæ

0601110301/52 onũn ǰæm mæsaļæm aʃa:ʁi ɡærkæz, joχarsijæm baʁluχ daʁ

0601110301/53 ʃu ortaʃa noχurli dijaļļæ

0601110301/54 fōn tamam fūn di·vi fo noxurdan tfuɣan fona wøræ: noxurli di·p a:d berillj

0601110301/55 onūn æslj di:vin_jæ: ni:rdæn gælæn bilmæjæ:s

0601110301/56 jønæ noxurli di·p fonnān tfyri fo noxurdan tfuɣja:n

0601110301/57 mæsælæn tyrk ja:li

0601110301/58 jæ: mæsælæn jækæsøwilj jæ pilan jærlj dijlæn ja:l_la·

0601110301/59 noxurli dijænnj fo ma:nida da·

0601110301/60 mækan a:di bælj

Kaynak Kişi No: 0601111201

Ağız: Nohur

Kayıt Yeri / Kodu: Kelate-yi Ebrişem

Kayıt tarihi: 01.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Devlet Muhammedi Serferbaz

İkamet Yeri: Kelate-yi Ebrişem

Doğum Yeri: Kelate-yi Ebrişem

Doğum Tarihi: Şemsi 1951

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: 3. sınıfı bitirmiş.

Mesleği/İş Yeri: Çiftçi ve hayvancı

Dil Bilgisi: Farsça biliyor.

Başka Bölgede Yaşaması: 1,5 yıl Bojnurd'da yaşamış.

Soyu: Bahar

Babasının Adı-Soyadı: Hacdurdi

Annesinin Adı-Soyadı: Bibi Cemal Rustai

Annesinin Soy: Nohurlu - Bahar

0601111202/1 bismi:llaḫi:rraḫma:ni:rraxi:m

0601111202/2 fi bizim oturja:n jærimiz kæla:tæji: æbri:fæm

0601111202/3 ra:z dǵærgæla:nūn kæla:tæji: æbri:fæm dijæn ovaθi

0601111202/4 øzymæ ḫaluq pæxliwa:n dijællæ

0601111202/5 pæxliwa:lluq ettim

0601111202/6 tæqri:bæn om_meʃ jil daʃi kæla:tæji: æbri:fæmdæ, summar ba:
fu ta:da tyrkmænistanūn jaqaθunna ja:fua:θ

0601111202/7 næ'mæ ḫaqda gyrryḡ ber di'sæḡ beræjin

0601111202/8 toj asli tyrkmæn toji fu ta:larda tutilija:

0601111202/9 gædi:mæ bæxʃi za:t xæmmæ za:t ba:di

0601111202/10 org dǵa:zi næ'mæ næ'mæ bu za:tla

0601111202/11 inni jibnanni, inni sa:da toj tutja:la

0601111202/12 a:ḫu:n za:t gæljæ:, waʃzi næθi:xæt ajdja

0601111202/13 sola bilæn tutilija:

0601111202/14 onnon sō:n gøræf edilijæ:

0601111202/15 xær tojda gøræf ba:r

0601111202/16 pæxliwa:lla: juʃnalija, yjʃyp

0601111202/17 da:warla ortada gøræf tutja:la:

0601111202/18 gatantf tutja: toj ejæθinæ

0601111202/19 tægrî:bæn bir, iki miljon, iki miljon jarum, yf miljon mæzænnæ toja kømæk dijip gatantf berilijæ:

0601111202/20 gæl̥in almaxlarijæm æsli tyrkmæn dæ:bi fu ta:da gædim tyrkmæñij ræsmi bil̥æn ja:falup fu tajda maf̃inli za:tl̃i gidjæ:læʔ

0601111202/21 kædʒæbæ, kædʒæbæni xæm gidik_gætirjæ|æ

0601111202/22 qæ:dim tyrkmæn toji

0601111202/23 toj

0601111202/24 bu daji da fæj di:di

0601111202/25 mæn øzim famil̥lærimdæn allum aja:lumi

0601111202/26 fu tajda øzim ovamũN guzi

0601111202/27 tægri:bæn aja:l olamda on sækkiz ja:fumda æw|ænnik

0601111202/28 χawa, hæza:r o si sæd o pændʒa: w jæk motævællædim

0601111202/29 χawa, sawadum_æm be:f kæla:s

0601111202/30 be:fdæ o waxt be:fdæn æza:fa oxulmaja:di bizim døwrinnae

0601111202/31 xo:b biznu:rda za:da gidiljædi

0601111202/32 biznu:rd za:d_æm o waxt gujndi daʔ

0601111202/33 be:f kilas oqudum hæmmæθi

0601111202/34 næ:mædæn baflajun næ:mæθini ajdæjin

0601111202/35 jo: olar famil daʔ

0601111202/36 ola æwwæ|dæn tanuʃ daʔ

0601111202/37 mæn xæm ækin kifa:wærzil̃iæ_edijæ:n fu ta:larda

0601111202/38 arfadi, burdæjdi øwæ[æ' kæn ækijæ:dim

0601111202/39 inni juul guraqtfuluq bolli

0601111202/40 inni a:zra:ʁ_ækijæ:n

0601111202/41 xawa

0601111202/42 arpa ækijæ:n dʒæwæn mækgæ dʒæwæn_nijæθ bu ta:da

0601111202/43 oni ækjæ:θ

0601111202/44 myjɔʒi, ædæs onnan ækjæ:θ

0601111202/45 xola:θa jørindʒa fula bilæn ki:faværzluʁa mæfɡu:l

0601111202/46 inni bir juul bælli bir jil bolla' gøræfi gojdum

0601111202/47 gøræf atija:dum

0601111202/48 joχθam kæn fu dʒærgæla:n məntæʁædæn afa:q

0601111202/49 gymmæd tæræfinnæ_jæm bir kæræ daʁi atdum

0601111202/50 gøræf xækinnaejæm fu məntægædæ ævvæl mæn tægri:bæn
mæn om_mæ:f ja:fumdan gøræf tutib_ukradum

0601111202/51 tægri:bæn di'dim æ' om_mæ:f jil daʁi da gøræfdim pæ:liwalla
bilæ

0601111202/52 xæmmæ pæ:liwa:lla dʒærgæla:n uʁuna onnan xæmmæ
dʒærgæla:n

0601111202/53 fu waχt dʒærgæla:n məntægæθi ælli dø:rt mŷŋ næfær
tyrkmaen ja:faja: dʒærgæla:nũn məntægæsinna

0601111202/54 fo kala:ta ka'riz dʒærgæla:n dijiļænnæ bir dæ:næ ovaja
dʒærgæla:n dijiļmæjæ

0601111202/55 tægri:bæn jyz dæ:næ ovaja dʒærgæla:n dijiļjæ

0601111202/56 dyfjæŋ mi? ju gula:ma:nnan gula:ma:na kyrt, gula:ma:nnan
bæ:ri afa:q gætfænnæn sōn sovuq θuw xa:fim dijæ:llæ

0601111202/57 porθ_θuw dijæ'λλæ bæ:ri jærlæŋ

0601111202/58 xa:wwa θānθar æfræf dæræ fī mærz uwrinna

0601111202/59 kæla:tæji æbri:fæm biri

0601111202/60 o ta:ji ærxæmiz ka:riz

0601111202/61 onnan afa:χ gu:ridæræ ānrĩn gara galli baχar dijæn o:va
summar jæxæθinnæ

0601111202/62 o tæræfimiz_æm bir ru:tχa:næji summar getfijæ:

0601111202/63 o tæræf tyrkmæniθtan ja:fujja:

0601111202/64 o tæræfĩj ja:fæjifi juχarida dajni ja:fijja:

0601111202/65 afa:βura:gda kōjnækæsi:r ja:fijja:

0601111202/66 xa:wwa onnan afa:βra:gda nu:ri gælæ dijæ'θ, onnan bæ:ridæ
gærgilji dijæ:n o:va ba:r

0601111202/67 onnan afa:qda nuri gælæ ba:r, χoɖa gælæ ba:r

0601111202/68 so ortada ja:fujja:θ

0601111202/69 bir θuw, θuwmiz_ am myftæræk bizĩj i:ra:n bilæn
tyrkmæniθθanna

0601111202/70 bir χæftæ ola: tutija: θuw gutluq bolanna, bir χæftæ biz
tutija:θ

0601111202/71 onnan ānūrda dǵærgæla:n kæ:n

0601111202/72 fɥ mæntægædæ mæn onnan munūn næ:mæsi

0601111202/73 fɥ ta:jlarda gōræfdim xæmmæ o:valarda

0601111202/74 fōn ytfyjn mæn χα:luq pæ:liwa:n dijiṗ tanuɫiʝa: fɛ ɔrtada

0601111202/75 tyrkmæn gøɾæfi tywæɫæmæ xær tojɫarda ba:r

0601111202/76 gawi xæjwæræ tojda xærkim toja bir kømæx bolθuun dijiṗ
gøɾæf tutiliʝa:

0601111202/77 i:zimæ gatantf jʊɛnaja θŋȳrtæ gatantf tʃaɛurilja:

0601111202/78 xæm toja gæliʝæ:θ

0601111202/79 sæn fɛ waxt jazil jazilja: xæm dæfdæræ xæm gi:ɛirja pila:ni:
pila:ntʃa kømæx fu toja etti dijiṗ, gatantf gætirdi dijiṗ

0601111202/80 onnan gøɾæf gutara:n gatantf guta:rannan so:ra daværɫæ øzi
jʊɛnanʝa:

0601111202/81 o tæræfdæn bir ovǎn pæ:liwanni tʃuqæriʝæ:læ:

0601111202/82 bi tæræfdæn bir ovǎn pæ:liwanni tʃiqæɾjællæ

0601111202/83 iki tæræfdæn gøɾæf edjæɫæ:

0601111202/84 χawa

0601111202/85 gøɾæf edip onnan sōn tægri:bæn bir dø:rt dæ:næ a:za:la gojja
fu saxtuuna

0601111202/86 dø:rt dæ:næ, be:f dæ:næ fu

0601111202/87 sōn toj_æm θōnlaja da:

0601111202/88 onnon gedijæ:ɫæ gælin aluṗ gælmæ:næ

0601111202/89 gælinijæm gætirænnæn sōn onnon toj gutariʝa: da:

0601111202/90 gøɾæfŋ mi?

0601111202/91 æmæɫ tyrkmæn æmællæ næ:mæ æwwælæn gutʃaq tʃækilijæ:
bi:liŋæ

0601111202/92 iki tæræfñ bi:ri tækijæ:

0601111202/93 æyær øzi tækθinæ: øzi tækijæ:

0601111202/94 joθ_ am ra:zi bolsa da:vær tækíp berijæ: χawa

0601111202/95 davær tækmaesæ jo' øzim tækijæn diθæ

0601111202/96 onnan ærxædæ dæ a:ðgir gojulija'

0601111202/97 xærkim øz gudrætini øz gøræf bilin tækjæ

0601111202/98 onnan sōnra gøræf da:vær, iki tæræf tuttirjæ'

0601111202/99 onnan xærkim øz æmælinæ gø:værmæli

0601111202/100 χawa, bi:ri janmaşalma dijæ'

0601111202/101 χawa, pæsæ tækmae dijæ', izæ gøtærmæ dijæ

0601111202/102 χawa arqadan wuran badaχ dijæ judzyr æmællæri ba:r

0601111202/103 jiqænæjæm bæ:di mu:ka jyz mýñ tymæn berilijæ:

0601111202/104 ælli mýñ tymæn berilijæ:

0601111202/105 ta: ba:r jiyrim mýñðæn ba:r

0601111202/106 o:va tojunna on mýñ tymænnæn ba:r

0601111202/107 ta: jyz mýñ, jyz ælli mýñ_æm berilijæ'

0601111202/108 olaqan bajraqlar_ am berilijæ olaqan jær|æræ gidæñðæ

0601111202/109 jo osta:ni: alif dip da:ki tfa:kurjalla

0601111202/110 olara gedθæñ gawi bajraqla ba:r

0601111202/111 aluř biz æwwæla tyrkmæn gøræfi dip biz tyrkmænñ kyrdýñ
gøræfinæ kæ:n færkæd_edibil_mæjæ'

0601111202/112 sōn aluş gøræfi tyrkmænñkæ: jaqi:n bolan sōn

0601111202/113 mæn øzym_æm bîr_ki jîl, yf jîl dabi færkæd_ettim

0601111202/114 na:ma jolladuula, biznurdan dævætna:ma

0601111202/115 jonnan sôn gedip, iki jîl, yf jîl gøræftim

0601111202/116 jonna mæn alufda, bujnurdda, ba:fga xæ aliduxda gøræftim

0601111202/117 bîr serijæ: gettim øz væznim nævædi sæ ki:ludi sæt ki:luwæ færkæd_ettim

0601111202/118 onna duvvum bollum sônki siridæ gedip sævvom bolup gajittim

0601111202/119 tyrkmæn gøræfinæ aluf xæmmæ za:d færq edijæ'

0601111202/120 jønæ tutturmajæ: øzîŋ aluf dijæŋ da'

0601111202/121 iki tæræf xilidæ bolθv tutufmalla

0601111202/122 jōnō xæmmæ za:di jōnō mæŋðæjæ' fægæt bîr tutturmajæ: da:vær

0601111202/123 ga:lan za:di tyrkmæn gøræfinæ mænzaef

0601111202/124 jōnō jaquun xæmmæ tyrkmæn ovlalla jo alufa gi:rip tuwælæmæ ba: da tyrkmæn ovlallardan netfæ mænim joldaflamdan tfa:ri pæ:liva:n dijæ'

0601111202/125 onnon kim dijæ ola rusijæ, tyrkijæ mænjam bîr siri tfa:burduula

0601111202/126 mæn gidibilmædim, xawa

0601111202/127 ju waxt ajri kifwær[æraejæm gidip gøræfib_øturpdur

0601111202/128 gøraf xæquunnæ jæ:ni jo aluf gørafini tyrkmæn gørafæ dæ:l

0601111202/129 aluf gøræfinæ bolan ovlalla getti

0601111202/130 tywælæmæ bi:ri jæk bolupdur

0601111202/131 bir_ki dæ:næ duvvum bolupduur

0601111202/132 garlanna xæmmæθi bajraq tutupdirla

0601111202/133 xawwa, at tʃapgi mæn_æm ba:rdim

0601111202/134 sonno at tʃapgu:ni gørdiŋ dæ:mi?

0601111202/135 at tʃapgi ju waxt tyrkmænŋ ræsminæ bu tajda bir ajlaw bir a:dam toj edijæʔ

0601111202/136 son at tʃapgi gojija:, xawwa

0601111202/137 so gatandʒu:ni, bajraʒu:ni, so toj ejæθi bærijæʔ

0601111202/138 iki gyn tʃapjaʔ

0601111202/139 bil_mæjæn at ejæθ|æri berijæ:

0601111202/140 bil_mæn tyrkmæn so tojŋ ejæθi berijæ:

0601111202/141 fjin_æm gønæn bolθōn at tʃapgi da θizæ: gørmædim

0601111202/142 jø:næ gawi gesdi at tʃapgi

0601111202/143 θiz jø:næ gi:dgiræ:x aɣur iki ajla øwwæ| doʒri gofiljja: bizzæ

0601111202/144 illaʔm dijaθ dyfinjæŋ mi?

0601111202/145 illaʔm jæ:ni gøni gofiljana illaʔm dijaθ

0601111202/146 illam o

0601111202/147 onnon sōnra taʒri:bæn otuz be:f dæ:næ at gælipmif

0601111202/148 at tʃapgu:da øwyntʃæ: kiʃi atlardan baʃlujaʔlaʔ

0601111202/149 onnon gunon baʃlajaʔ

0601111202/150 onnon olaqa:n atlardan baʃla:p ʃæjdip aɣurwunna dø:rt ajlaw be:f ajlaw gofja:la:

0601111202/151 ɣawa bɪr jæræ fu waxt qalasũnda at tɕapulθa fu tajlarda bɪr
ɣwɪn mæjdaːna tɕuquljaː

0601111202/152 aɟlaw mæjdani bæɖzærijæːlæː

0601111202/153 mætkæːli mæjdaːn onom joːq

0601111202/154 dyfjæŋ mi?

0601111202/155 bælli mæjdani joːq

0601111202/156 bɪr ɣwɪn mæjdani øzlæri bæɖzærip fu tajdan millæt øŋyndaen
tɕaːkɪrɪf xæːti berjælæ

0601111202/157 fo xæmmæ ovaja pælaːn pilaːn aːɰãːn toɟi baːr

0601111202/158 xæmmæ jærdæn gælɪjæːlæː

0601111202/159 øwintɕæ gatantɕ ɣaːɰurɪljaː

0601111202/160 jonno da gataniɕ xærkim tavaːnũnã gøræ bɪri beːf mɤŋ
ɣaːɰurɪja, bɪri on mɤŋ ɣaːɰurɪja, bɪri jyz mɤŋ ɣaːɰurɪja

0601111202/161 xærkim øːz tavaːnna gøræ ɣaːɰurɪja

0601111202/162 fu at tɕapɣu da ɣaːɰurɪɰp bolannan sɔn onnan illaːm
gɔfɪljaː

0601111202/163 æwwæl kitɕi atlar gɔfɪja taj laj illam tamaːm bolannan θɔn
onnon aɟlaw gɔfɪljaː

0601111202/164 iki at fo bɪri kim ki daɟ olaqaːn atlarɪŋ bɪri jæː
baːvamũnkidi

0601111202/165 onũn gɛɕdijæm

0601111202/166 gɛtɕænnæn sɔn ãnũrraqda suw suwaraθuni juqɖi

0601111202/167 suwaraθuni juqɖi

0601111202/168 bilɪmijæːn suwarãːn kælliæθi aɟlandi

0601111202/169 dyjn atdan juquwup dyfip kællæθinæ bæxjæ ijæn jæ:næk
dwæ alti dæ:næ

0601111202/170 ðŋ næ:mæ dijæn juquwldi fu

0601111202/171 xawwa, gani:mæt

0601111202/172 xæjwæræ gawi gefdi

0601111202/173 xæmmæsi aχal bu tajūn atlari æksæri aχal tækæ

0601111202/174 æθbæ æθi:l tyrkmæn dijiłijæ· bu tajda

0601111202/175 aχal tækæ aχallan gælæn atla·

0601111202/176 fu tajda gawi atla: ba:rdi

0601111202/177 fu tajdan gælip isfiχa:nna ni:rdæ, ni:rdæ aluk_gidijæ·læ·

0601111202/178 at xær o:vada var

0601111202/179 xær o:vada xærkim æwwældæn at saqlaja:n bolθa, ata
ba:vaθi at θaqlajan bolsa fo at θaqlaja:

0601111202/180 xærkim istæyi bolθa saqlapbiłijæ da·

0601111202/181 xæmmæ arpa, buɁdaj bu tajda ækiłib_oti:r

0601111202/182 xærkim øgi tava:nuun saqlajan saqlaja:

0601111202/183 saqlamajan_æm saqlamaja:

0601111202/184 onnan ba:luq dijæn o:vada xær dɁoma gojuja·la

0601111202/185 inni guwɁun dyfdi tætił dijiłdirlæ

0601111202/186 onan buɁnu:rtta xær xæftæ ba:r

0601111202/187 at tɁapuwup oti:r

0601111202/188 tyrkmæn atlari, æθli tyrkmænĩŋ ati fo tajda

0601111202/189 bu tajũn atları xæjwæræ bir tyrkmæn atı, æsbi æsilı
tyrkmæn xæmmæ kifwærdæn_æm gælıjæ'lä' alup gidjælä

0601111202/190 jø:næ bu tajda kæ:n bir satulja:n, ediljæ:n jæri kæ:n
bolmajannan sōn bu tajlarũn mærdomi færhæññı afaq olannan sōn iθfixa:na,
iθfixa:nnan ajrı kifværlæræ getfirjæ'

0601111202/191 fo kymmættæ dæı ba:r

0601111202/192 fu ta:jũn atlarunnnan bır_ki dæ:næ gidipti

0601111202/193 xawa kymmætdæ

0601111202/194 æksæræn do xu:n at bu tajqı ga:ni xæmmæ za:di færgedjæ:
da' tyrkmæn atı

0601111202/195 dæjæw, dʒanawar aχal tækæ dijæ:lä

0601111202/196 gowi ømr_etjæ taχri:bæn jıyrimi jıl_la:ıı jafalwja:

0601111202/197 gowijæm tʃapja o:n, on_ mæ:f juł muθa:bægæ
færkæd_edibiljæ aχal tækæ dijæn atı

0601111202/198 væli næmæ at bu do xu:n dijænläri kæ:n u ænna:za
tʃapıbilmäjæ

0601111202/199 et_æwurlanja næ:m_etjæ

Kaynak Kişi No: 0601111202

Ağz: Nohur

Kayıt Yeri / Kodu: Kelate-yi Ebrişem

Kayıt tarihi: 01.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Halık Seferbaz

İkamet Yeri: Kelate-yi Ebrişem

Doğum Yeri: Kelate-yi Ebrişem

Doğum Tarihi: 1972

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: 5. sınıfı bitirmiş

Mesleği/İş Yeri: Çiftçi, toplu konut idaresine ait konutların bölgedeki yapımında inşaat ustası olarak çalışıyor.

Dil Bilgisi: Farsça, Yomut ağzı ve çok az Türkiye Türkçesi biliyor.

Başka Bölgede Yaşamaları: Yaşamının çoğunu Tahran ve Meşhed’de geçirmiş.

Soyu: Bahar

Babasının Adı-Soyadı: Hacı Durdı

Annesinin Adı-Soyadı: Bibi Cemal Rustai

Annesinin Soyadı: Nohurlu - Bahar

0601111201/1 noxurli osta:nî xora:sa:nûn, osta:nî xora:sa:nî foma:lnîŋ
džærgæla:n ra:z džærgæla:n məntæqəsində köp

0601111201/2 köp noxurli fu tajda ja:fæjdi

0601111201/3 fu jær]ærdæ ja:fæjdi

0601111201/4 biz øzmiz mæ:rz jaχasunna ja:fæjmiz

0601111201/5 summar dærja:sunûn gurasunda məsælæn gulama:n,
gulama:nûn ætraflarunna fu jær]ærdæ ja:fæjmiz

0601111201/6 bizim æsli ænæ dilimiz noxur dilî

0601111201/7 tajpamuz bizim ø:z tajpamuz baxar tajpasunnan

0601111201/8 noxurli neŋæ tajpaja bø]inædi

0601111201/9 bir noxur dijæ:nĩŋ bilæn gutarmidi

0601111201/10 netfæ dæ:næ tajpaja bølinædi

0601111201/11 fu gælædæ mæsælæn biz yf tajpa otiræmiz biz baɣarla
gulmura:tla jænæ bir bø:læk tajpajæm ba:r

0601111201/12 puriguli, iɣara ta:jpasĩŋ bø:læktfæsijæm tajpasi xæm ba:r

0601111201/13 biz_æm bøj]æ olar_æm bøj]æ

0601111201/14 yf, dø:rt ta:jpɑ fu gædær jærdæ biz jaɣijmiz

0601111201/15 xæmmæmmiz dijællæ noxurli

0601111201/16 ajri tækæ, jomut bu za:tlardan bizĩm a:ramuuzda joɣ

0601111201/17 xæmmæ o næ:mæmiz noxur dili

0601111201/18 ø:zimizzæ mæsælæn xænæfi mæzxæp synni mæzxæpdæn xitf
tajpadan a:ra:muuzda a:dam jo:ɣ

0601111201/19 edæn ifimiz_æm bizim kefa:værzluɣ ow da:mda:rluɣ ælbæt

0601111201/20 bir_ki kilu kirmæ ebri:fæm_æm a:ralarũnda tutilija:n bolija`

0601111201/21 duvar saɣlan'ja gara ma:l saɣlan'ja

0601111201/22 bu kefa:værziluw_æm arpa, bɣɣdaj, dɣæwæn fĩ ækilijæ`

0601111201/23 bizlær dæ fa:li pa:li ækil'mæjæ`

0601111201/24 bizĩm æsli kefa:værz]æ:miz fu

0601111201/25 jo:ɣ

0601111201/26 gadi:m ja:fajuwfi gadi:m ja:fajuwfi gø:ræŋnæ bu waxt xæjli næ'm
pi:fræt_etti

0601111201/27 mæsælæn døw]æt]ær ilim juɣa:ri gitti

0601111201/28 bizim, bizim tfa:ba døwrimizdæ xitf za:t joɣti

0601111201/29 xəttə məsələyə itfəmə:nə sığdı disən iki də:nə a:bənəba:t
berilərdi

0601111201/30 bıznu:rdın a:bənəba:tlarunnən iki də:nə ja yf də:nə
a:bənəba:t berilərdi

0601111201/31 di:f a:buur dəki biraz bolmazdı

0601111201/32 inni bu zamanlar ilim juxa:ri gitti

0601111201/33 ər za:t bolartdı

0601111201/34 əlbəttə fu bolfin əm ə:ri a:dam kəpəlipdirəm

0601111201/35 nəm di:p fi:maja:ji bolıptır kəp za:tla

0601111201/36 fə:ka:n saqla:p bolmaja

0601111201/37 biziñ zama:namuuzza dykdir bolməzdi

0601111201/38 bir məriz mərizləsə ta: bafuna oturuup ja:fin oxtuladı
öl:ntfə dykdirin tajpəsi bolməzdi bu jərdə

0601111201/39 inni xuda:ja fəkur dykdir va:r

0601111201/40 ilim juxari gitti ə:ri za:d məsələyə fu vaxt biziñ ø:z
o:va:muza bizim dykdir beripdir dowlət

0601111201/41 bəhda:ftimið va:r

0601111201/42 dykdirimiz va:r

0601111201/43 ə:ri za:dimiz bizim əlʔan fu vaxt ha:zər bir bizim kəm
za:dumuuz nə:mə ga:zummuuz joʔ

0601111201/44 gəjri za:dumuuz bizim ipdgin xuda:ja fykyr dəw[ətiñ
bərgararluluwunnən bizə ər za:t gətirip beripdi dykdir dijə

0601111201/45 dğəda: ðŋærməsə bir ja:na əjzam edər

0601111201/46 joxsə fu jərdə øzi wølləjdi bizə jetifik gawi

0601111201/47 fægæt bizæ jetifmæ:n za:t jækædʒæ za:t ojæm bizĩŋ

0601111201/48 næ:mæsi jo:χ

0601111201/49 ojæm ifa:lla bolar

0601111201/50 uzaʁunnān bolar ifa:lla taʔala

0601111201/51 jo: xitʃ ja:fajʁʁumwuz χuda:ja ʃukʁ xæjwæræ gawi

0601111201/52 xæjwæræ gawi

0601111201/53 mænīm øzym ʃu waxt atmʁʃ ja:fum ba:r

0601111201/54 æj dʒuda: bīr mædʒbur bolmasam

0601111201/55 i:ʃ edip oʁlalam xudaja ʃukʁ i:ʃæ jarapdi

0601111201/56 i:ʃlæɡ gætirijæ:læ

0601111201/57 ælbættæ ka:rgærliχ edijæ:læ

0601111201/58 bu jærʃærdæ kæ:n jær æ: jo:χ

0601111201/59 biz keʃa:værzliχ edip jæ: bolmasa ajri bīr ka:sibi za:t jo:χ

0601111201/60 xæmmæ a:dam ʃu kylli mæntæqæ dʒærgælanūn ʃaʁasi bilæn
pis gæzmæjælæ, χudaja ʃykyr

0601111201/61 araʃtatʃulwʁ bilæn ka:rgærlik edip gæljælæ

0601111201/62 zindægimiz χuda:ja ʃukʁ gawi

0601111201/63 xi:ʃ za:da za:r dæ:l

0601111201/64 ɡapʁumwuzda be:ʃ, on sa:nī ma:lumwuz ba:r

0601111201/65 æj minær ja:li bīr ula:ʁumwuz ba:r

0601111201/66 xitʃ kæs χuda:ja ʃukʁ mæntæqæji dʒærgælanna bīr gædajliχ
etjæ:n kæ:n jo:χti

0601111201/67 bu xilî mœ:ta:d sœ:ta:d gati bæfæ mærkæz bu xilî za:t bolmaz

0601111201/68 bizlær dæ xuda:ja fukær gati gawi

0601111201/69 ja: bir dœkylip jatan œrî bolsun, jetæn jærdæ basmatfi bolsun

0601111201/70 bu za:tlar_æm jo'x

0601111201/71 næ:mæ xæmmæ jærdæ pa:sga: ba:da bir za:t olar jetifip ræsi:dægilik edællæ

0601111201/72 fu jærlærdæ guzul_æm dyfip jatsæ bu zamanna biz xudaja fukær gati xæjwæræ gawi

0601111201/73 alup gidæn za:tlari jo'x

0601111201/74 gædimkilæri gœrænnæ gædim æj xatta fu jærdæ bir jawin dānsān gædimlærdæ ælbættæ dœw[æt zæʔifræ:xti

0601111201/75 ystynnæn æ:figin gœtærip gidillærdi biz tʃa:ba wæxtlaruɯuɯza

0601111201/76 sōn biz ulaqalluq sa:ji dœw[æt xæj dikælli, xæj dikælli

0601111201/77 axir jetifdi bu za:tlardan ajri[di

0601111201/78 ba:r, suw jærinna paltʃuɯu da ba:r

0601111201/79 væli o xilî dæ:lla mæsæ[æn gæl[sin gapuɯmda pila:n za:t gojsam gœtærip get[sin bu za:tlar jo'x

0601111201/80 inni xuda:ja fukær xæjwæræ gawi bolupdi fu wæxt ba gapuɯda xæmmæ za:t dānūxli bir a:dam bir misilmanūn za:duɯna jæ:dip baɣuɯp baɣan jo:xdi

0601111201/81 bizim tʃa:ba dœwir[æmiz gati, gati saxtti

0601111201/82 næ:mæ xitʃ za:t jo'x

0601111201/83 xætta fu ajaχ jalānnāf gidærdix særxædlæræ za:t joχdi

0601111201/84 xitfkæsdæ_jæm jo:χdi

0601111201/85 biz dejæm jo:χdi

0601111201/86 inni bu waχtĩŋ t̃fa:balari tuwælæmæ ænædæn doʁri jøri, køwif
næ:mæ

0601111201/87 aj bilmæjmæn næ: xil̃i gøjnæk næ:mæ næ:mælær bu waχtki
zindægi ozalχa gara:nna sæd bæra:bær juχari gitti

0601111201/88 ajdum saz bu jærlær dæ joχdi

0601111201/89 ælbættæ tilivizjona baχamuʁ

0601111201/90 o næ:m o biz ki tyrkmænistan tutadi

0601111201/91 biz pa:rs_æm_tutadi baχamuʁ

0601111201/92 æmma køp næ:mæmiz tyrkmænistan tutamuð xetf
døwærækdæ bæχfi za:t æj a:radan t̃fuχærdilær

0601111201/93 bizĩŋ t̃fa:ba waχtlærmizdæ toj bolsa bæχfisiz bolmazdi

0601111201/94 ja:fuli a:damlar gælær

0601111201/95 pælan bæχfi gæl̃mæli næ:mædæn t̃fyri inni bu za:tlær
søjil̃mæjædi

0601111201/96 næ:mæ dijip søjil̃mæjdi

0601111201/97 tilivizjo:n, ra:dija, zabt gati køpæl̃ipdi, søjil̃mæjdi

0601111201/98 ælbæt bu za:tla bolsa xæm fu:sa:tluq_æm køfæl̃ædi

0601111201/99 æj æræq, færap bu janqĩ ajdĩm sazi, bu za:tlari øzimiz_æm
søj̃mij̃miz

0601111201/100 a:χu:n i:fa:llamiz_æm søj̃mij̃æ

0601111201/101 χætta t̪ʌvʌmʉz_æm s̪ɔjmijæ

0601111201/102 aχʃam toj j̃ʌnqɪ bolanna juʌʌnæʃæʎʎæ juʌʌnæʃæʃip ʃøʎʎæ
aχʃam ʃa:m edip jænæ xærkim mixma:n æza:fa bolsa gøtærip χala færz et sæn

0601111201/103 ʃu wʌxt mænɪm tojma gæʎsæn æza:fa mixma:n jo:χ

0601111201/104 mænɪm gardaʃuʉm alʉp gidær

0601111201/105 jæ: bular gati xæjwæræ mixma:n s̪ɔjæ mixma:n pæræst
miʎʎætɪmiz_æm ba:rduʉr biðĩŋ

0601111201/106 gati mixma:nnæva:z miʎʎætɪmiz ba:r, bu dʒærgælanna

0601111201/107 mixma:n barsa a:dam a:dama jetirmæz

0601111201/108 ʃu tojda daʌda mæŋki getmæʎi dæ mæŋki getmæʎi

0601111201/109 t̪ʌ:j it̪ʃmæsæŋ mæn gujnanaman

0601111201/110 mæn sænæ t̪ʌ:j gætirim t̪ʃøʀæk gætirim ʃu ænnaza bir
pæzi:rajmiz ba:rduʉr

0601111201/111 xuda:ja fykyr ajdum sa:z bizʎæn dæ

0601111201/112 χætta mænɪm t̪ʌʌʎalærim dʒæwan; on sækiz, on_ʉnoqʉz
ja:ʎlarunna ajdum sazi ʃonlar_ʉm ortada bæχʃi sazanda:nɪ ʃola s̪ɔjmijlær

0601111201/113 xæm tilivizjonda tyrkmænista:nda gørip durɪnan s̪ɔn æza:fæ
xærdʒ_ediʎmæjidi

0601111201/114 xæm bu jærdæ dø:rt sa:ni kanal i:ra:nɪ gørkæzær

0601111201/115 tyrkmænista:nɪ gørkæzær

0601111201/116 munnan bir ajdɪm sa:z øzimiz_æm s̪ɔjmijæmiz

0601111201/117 χætta χa:næwa:dæmizæ:m s̪ɔjmijædi daʃardan gæʎip bi:ri
bir ajdum saz etmæjæ bu j̃ʌnqɪ

Kaynak Kişi No: 0601111301

Ağız: Nohur

Kayıt Yeri / Kodu: Tenge Türkmen

Kayıt tarihi: 01.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Çaryar Ahund İlahi

İkamet Yeri: Tenge Türkmen

Doğum Yeri: Sansar

Doğum Tarihi: 1961

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: 5. sınıfı bitirmiş, dini medreseden mezun.

Mesleği/İş Yeri: Ahund, Şura-yı Halli İhtilaf üyesi, dükkanı var ve imam

Dil Bilgisi: Farsça ve kitabî Arapça biliyor.

Başka Bölgede Yaşamayı: 5-6 yıl Porsusu'da (Mürçeli Köyü) öğrenim görmüş, daha sonra eğitimini Eşrefü'l İslam'da tamamlamış. Başka bir yerde yaşamamış.

Soyu: Nohurlu - Oğrı

Babasının Adı-Soyadı: Annaveli

Annesinin Adı-Soyadı: Orazcemal Melikzade / Deheşt

Annesinin Soy: Nohurlu - Melik

0601111301/1 ata ænænĩŋ oʻqullæri ƣavalarũn xæqqunnæ, ƣavalar ba:rada ƣavalarũni ʁwælijæʻ oquwa_vermæli

0601111301/2 basæwa:t bolmali

0601111301/3 ƣavalar sæwa:tdar bolmali

0601111301/4 onnan getƣdi

0601111301/5 bulara bir sa:lux jærdæn, bulara bir mæƣæl_alupbermæli

0601111301/6 ta bula bir sa:lux færzænt bulardan æmæljæ gælip di:n jolunna, ata ænænĩŋ xæqunnæ xitmæt edær ja:li ƣa:ka berĩŋ æm ata ænænĩŋ xæqunnæ bularũn æ: dijænni etmæli

0601111301/7 ata ænæ bi xurmætlix etmæli dæ:l

0601111301/8 ata ænæ bir jũmũf byryjænnæ læpbæjk dijp baƣlamali

0601111301/9 xær næ:mæ etsæljæ ata ænænĩŋ dijænni etmæli

0601111301/10 ƣyn ata ænæ bulari jaƣluxdan kitƣilixdæn ulaltuƣ æ: muni jædi, sekkiz jaƣluni edænnæn sũn oxuwa_vermæli

0601111301/11 olara isla:m jo:luni, din jo:luni bulara tærbijæt bermæli

0601111301/12 nama:z, ro:za, øfyr, zækat bu za:tlari xæmmæ za:dini æmri mæ:ru:f bu za:tla atanūn bojnuuna ki bulari bir kæla:sa bermæli

0601111301/13 ru:xa:ni: dærsi oxalja:n jærlæræ berip basava:d edip olari bir xæmmæ za:di bilær ja:li oxatmaxlux ata ænænīŋ bojnuuna

0601111301/14 onnon geŋti oʊul gujz_ æm ata ænænīŋ xæmana tærklær gitmæli dæ:l bula garrujæn wæxtunnæ bulara xædmæt etmæli

0601111301/15 æ: aɖgiz bolan wæxtlærinnæ ifdæn ga:lan wæxtlærinnæ bulari tærk edip gætmæli dæ:l

0601111301/16 bularūn xædmættinnæ bolmæli

0601111301/17 bulari xæmi:fæ gøz læmæli

0601111301/18 æ: oʊul guzūn

0601111301/19 oʊul guz dijmænnæ fo ata ænædæki olaqan xæqi ata ænæ bulari bir sæwa:tda:r etmæxlix wæzi:fæsi oquwa oqatmaxlux ata ænænīŋ wæðifæsi

0601111301/20 gurwa:llux xøkmi

0601111301/21 bir a:dam jæni ba:j bolsa æ: mæsælæn tæxribæn iki jyz tæŋgæ dijip daʼ kita:plarda

0601111301/22 fo ænna:zæ bolan suratunna gurwa:llux

0601111301/23 ŋonīn øldirmæx bojnuuna wa:ɖip bolja: daʼ

0601111301/24 fu a:damūn xæqi øldirmæx

0601111301/25 gurwallux dejilijænijæm xamana: bir gojun bir næfærdæn boladi

0601111301/26 bir suwær jædi næfæræ tælli øldyrivilællæ fu porum gurwa:lluxūn næmæsi

0601111301/27 gurwa:lluwûn færtlæri mæsælæn dza:lli bolsa, farxi døwyx bolsa, jæ ajaki læŋ_olup øldiriljæn dza: gedipbil mæsæ, jæ gati xo'r bolsa, æ: ja gulaki sōnqi waxytta æ: dywælip kæsil sæ bu færtlæ bilæn bu gurwa:llux dza:lli q uBrunnan dyrys bolmijdi

0601111301/28 jæ mæsælæn uli sukwur bolan suratuwnnajæm æma'læ gurki kæsik bolsa, ja gulakunna æjip o kæsilip æjipda:r bolsa

0601111301/29 ot jijivilmæjæn bolsa diflæri næmæsi gidip ot jijivilmæjæn bolsa

0601111301/30 kæ:n færtlærdæn_ æm mala: tapulsa oni gurwa:llux øldirmexlix dza:jiz dæ:l

0601111301/31 gurwa:lluwki ediljæn za:t gati sa:lum bolmali tfæn gurba:n_ nijæ:ni alla ta:alaja jaqunlux mæ:na:sunna

0601111301/32 gurba:n dijæ:llæ onûn ytfæn gurba:nlux_ øldiriljæn dza:lli mal bolsun, qara mal bolsun, ja dyjæ bolsun, ja bolmasa bu dowar bolsun, bula bir sa:lum mallan bolmali

Kaynak Kişi No: 0601111302

Ağız: Nohur

Kayıt Yeri / Kodu: Tenge Türkmen

Kayıt tarihi: 01.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Allanur İlahi

İkamet Yeri: Tenge Türkmen

Doğum Yeri: Sansar

Doğum Tarihi: 1948

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Okumamış

Mesleği/İş Yeri: Çiftçi, hayvancı

Dil Bilgisi: Başka dil bilmiyor.
 Başka Bölgede Yaşaması: Başka yerde yaşamamış.
 Soy: Nohurlu - Ogrı
 Babasının Adı-Soyadı: Annaveli
 Annesinin Adı-Soyadı: Orazcema! Melikzade / Deheşt
 Annesinin Soy: Nohurlu - Melik

0601111302/1 bizñ ifimiz kafa:wærzi bu waxta tælli

0601111302/2 i: ækin tikin neŧæ ju! ja uærijæm bolmija:di

0601111302/3 æwællær biraz ganimadiraŧ bolartdi

0601111302/4 inni bu wæxt bir ŧofksa:li oladi 5 bæ!æ bir gawijæm bolmajdi
 ækil!æ

0601111302/5 bu jærdæ arpa oladi, bu!daj oladi

0601111302/6 ŧawa bular mæ!æ ækællæ onnan ajri bir ædæs mædæsdæ bu
 jær!ærdæ jo:x

0601111302/7 tu:w suwi bu jær!ærdæ ækil!mæjdi

0601111302/8 ŧawa

0601111302/9 fu ø:z øjymiz, ŧawa

0601111302/10 aj bu jær!ærdæ næmæ bu fæ:rdæki imka:na: da jo:x

0601111302/11 bu jærdæ da:f gætirmæ!i, gum gætirmæ!i

0601111302/12 muni paltfu! edip i!læmæ!i

0601111302/13 dæræxt bolsa kæsmæ!i gætirip yssini japmali

0601111302/14 ŧawa, onnan aŧur øj bolup da o jan, bu jan edibærsæñ øj
 bolar da:

0601111302/15 øji salanumuz jiyrim ju! da!i boladi, øji salanumuz

0601111302/16 ɣawa, ø:zimiz fu jærlæri alanuɯuz jiyrim juɫ boladi

0601111302/17 ɣawwa sor ɣa:

0601111302/18 ɣop gædim jaʃijʊʃdan næ:mæ gyrrȳŋ beræli biz

0601111302/19 kæʃa:wærz æj bolmasa bu jærlærdæ ækin tikin ajri bir ða:t jox daʀ

0601111302/20 onnon sora da næ:mæ gyrrȳŋ beræjin

0601111302/21 jo:ɣ gidænimiz jo:ɣ ɣaɖɟijada

0601111302/22 aʋaʃ sadaqa?

0601111302/23 joɣ xæniz bermæp biz

0601111302/24 ara:za ɟlari gawi getfærði

0601111302/25 aɣʃam turup aʋzũn ba:ɓlamali

0601111302/26 onnon alla: de:p jatibermællæ

0601111302/27 bizĩŋ atamuɯz yʃ aja:l aluɫpdi

0601111302/28 bi:rinnæn dørt oʋlan, iki guɯz var

0601111302/29 bi:rinnæn bir oʋlan var

0601111302/30 onnan bizĩŋ æɖzæmizdæn ɥæm dø:rt oʋlan, iki guɯz var

0601111302/31 onda fu ɣaɖɟi tʃæ:rjæ axu:n ɥæm mænim doʋanum

0601111302/32 bizĩŋ kitʃi doʋænimiz fu

0601111302/33 dø:rt doʋæn, ɣawa

0601111302/34 bizĩŋ kitʃi doʋanumuɯz, ɣawa

0601111302/35 jo: ænæmiz bir fu bizim kitʃi doʋænimiz dijdin mæn ajri iki sa:nijæm doʋænimiz var

0601111302/36 o ælbættæ ajri jærdæ

0601111302/37 jo: ælbættæ xajatlari ajri, o janna oturjala

0601111302/38 ovlallarumwuz æm mæŋ ø:z dø:rt sa:nî ovlum ba:r

0601111302/39 fu ovlum ulusi, bu bi:ri kitfisi

0601111302/40 kitfisi ulusunnan uludur tuwæ[æmæ, xawa

0601111302/41 iki sa:nijæm tæjra:nna fu waxt

0601111302/42 tæjranna fu, xawa

0601111302/43 dø:rt sa:nî ovlumiz ba:r

0601111302/44 onnon sōn dø:rt sa:nî ovlumwuz ba:r

0601111302/45 jædi sa:nijæm guzwumwuz ba:r

0601111302/46 guwzlar æm na:mæ xærkim xanæda:r bolupdi

0601111302/47 bærxli

0601111302/48 xær biri bærxli gitti

0601111302/49 xawa

0601111302/50 pæxliwantfulux, xawa

0601111302/51 o zaman gøræfŋ ø:zini ta:za tapullur da·

0601111302/52 gøræf

0601111302/53 inni ta:za

0601111302/54 xawa

0601111302/55 xawa, ja:f waxtumwuz gøræfæ tfulxardux

0601111302/56 xowa fu tojlarda gøræf tutardular

0601111302/57 ajri næmæsi joxdi da·

0601111302/58 waxt biz funi tutmax bilæn tutanum bolsa zælæl jo:q amma

0601111302/59 xawa, æmælini bilmæjmiz xægigæti

0601111302/60 xawa, juqma:nî nε:mæ

0601111302/61 xawa

0601111302/62 bîr bîr ja:na juqulmal_ja

Kaynak Kişi No: 0601111901

Ağız: Nohurlu

Kayıt Yeri / Kodu: Kerkavlı

Kayıt tarihi: 0.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Abdulhekim Muhammedi

İkamet Yeri: Kerkavlı

Doğum Yeri: Kerkavlı

Doğum Tarihi: 1964, balık yılı

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: 5. sınıfı bitirmiş, dini medrese mezunu (ahund)

Mesleği/İş Yeri: Dini medresenin müdürü, imam, köy başkanı (dehyar), Halli

İhtilaf Şurası Başkanı (hukuki bir heyet)

Dil Bilgisi: Farsça, kitabi Arapça ve Ordu-Peştü (anlıyor)

Başka Bölgede Yaşamayı: Başka bölgede yaşamamış, ama Pakistan ve Afganistan'a dini hocaları görmek maksadıyla gitmiş.

Soyu: Nohurlu - Annagurban

Babasının Adı-Soyadı: Hacı Salih

Annesinin Adı-Soyadı: Ogulcemal Behmeni

Annesinin Soy: Nohurlu - Çarık

0601111901/1 ata nija:z a:χu:n alla ræχmæti sæysæn jil tæxri:bæn munnan æwæl boχa:ra:dan gælæn a:dam daˀ

0601111901/2 jænæ bir æwlja a:dam

0601111901/3 wa:ban zæxmæt tækıpdır dı:na gælıp jo wæxutda mæsdğæd tæ:sis edip χowzi elmiˀjæ taχsis edip kæ:n insa:nları tærbijæt berædi

0601111901/4 xæjwæræ kæ:n ræwa:jatları etjælæ

0601111901/5 mæsælæn onūn tæqwa:lux xæqinnæ væ sæχawatuunnan tæqwa: o a:dammuf bir xæjwæræ

0601111901/6 sæxi a:dammuf

0601111901/7 xæm o zamanna mærdym nædğyræ, nædğyræ edip dæ:ni za:t da: getirsæ fo:ri mæsælæn o:n dowaram eti jiyirim dowar_am getirsælæ jo gyn joχlajamuf da: foni

0601111901/8 mærdomæ sadaḫa_dip berjæ:mif

0601111901/9 xæm dowar getirsæ|æ, ma:l getirsæ|æ, xær pu:l getirsæ|æ, xær za:t getirsæ|æ

0601111901/10 ḫulasa jæni bu qadar sæxa:watlî insanmuw

0601111901/11 taqwa: a:dammuw xæjwæræ

0601111901/12 bizim tanuwmuz fu ja:naq

0601111901/13 bu tyrkmænistallî bi:ri saluþdur

0601111901/14 tyrkmænistanna garinnaqlarî bolmal_la bulân

0601111901/15 maza:rini folardan bi:ri næzr edipmif funûn yssynæ bæna: etjæ' dæ

0601111901/16 tyrkmænistanlî bi:ri, garinnaqlarunnnan bi:ri

0601111901/17 sora, sora, ḫawa næ:mædæn

0601111901/18 joḫ zæxnimæ gælmæjæ:, ḫawa

0601111901/19 mæn fu waḫt ja:dag_gælæn a:dam

0601111901/20 bið xægigætæn ta:jbat tæræfdæ oxoduḫ da'

0601111901/21 ta:jba:t o afganistanûn mærzinnæ ḫawa biljæŋ mi?

0601111901/22 fu ta:jda oxoduḫ biz tæbri:bæn on bir juw

0601111901/23 jonna æfga:ni: usta:tlân øwynnæ dærs oxoduḫ biz

0601111901/24 ḫawa

0601111901/25 fæst næmædæ gittim mæn

0601111901/26 pændga: o xæftdæ væ bir da:jim ba:tdi fo jærdæ ima:m dzym? _ættdi da:

0601111901/27 ta:jba:t da jonûn tævæssati bilæn gittim

0601111901/28 o gidænnæn sōnra da olarūn dili parsdi, mæn_æm tyrki

0601111901/29 xitf pa:rs_æm dyfmæjætdim

0601111901/30 xæjwæræ sæxt getfdi mænæ ni:tfæ jil

0601111901/31 bir jil, iki jil tævri:bæn xæjwæræ moʃkæʃ getfdi

0601111901/32 o gidip jonna a:ʃla:p bularūn dilinæ dyfmæjæn

0601111901/33 gorbættæ xitfkæs ta:nuumajan_na:

0601111901/34 o da:jim_æm øji daʃra:qdi ōnājæm gitmænæ kæ:n xidʒalat
tfækɪp za:d_edip fuɖʒyræ

0601111901/35 xolasa jilʃædæ bir dæfæ tævri:bæn jonnan ta:ʃba:tdan ʃøʃlæ
gæʃærtɪm

0601111901/36 gørmæ gørifæ aɣuɾuɳnæjæm xola:sa ʃæsti nowdæjæm mæn
gællim

0601111901/37 bu jærdæ xowzæ tæsis etdim

0601111901/38 mæsdʒit gurdum

0601111901/39 ʃu mæsdʒit, ʃo xowzæ mæŋki

0601111901/40 xawa

0601111901/41 inni dæ ʃu bæ onva:næ ʃu:raʃæ xæʃlæ uxtula:f wæ dæxja:r,
modærræs, pi:ʃnæma:z

0601111901/42 mæsdʒæt dʒæma:ʔæt faʔalijæt edip oturja:x ʃu ru:stada

Kaynak Kişi No: 0601111902

Ağız: Nohur

Kayıt Yeri / Kodu: Kerkavli

Kayıt tarihi: 02.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Abdulbasid Muhammedi

İkamet Yeri: Kerkavli

Doğum Yeri: Kerkavli

Doğum Tarihi: 1984

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: 5. sınıfı bitirmiş

Mesleği/İş Yeri: Araba tamircisi

Dil Bilgisi: Farsça biliyor.

Başka Bölgede Yaşaması: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Nohurlu -Annagurban

Babasının Adı-Soyadı: Hüseyin

Annesinin Adı-Soyadı: Aşurbeyke Muhammedi

Annesinin Soy: Nohurlu - Annagurban

0601111902/1 siz əla:ın raz dǵərgəlan rusta:ji kərkowli dijən o:vasunna

0601111902/2 kərkowli deji]ən o:vasi

0601111902/3 biz bu tajda xəmə ka:rva:fimiz ba:r

0601111902/4 xæm tæ:viz rowkæn edijæ

0601111902/5 xæm mæka:niki: edijæ: dʒolowbændisini atʃja: maʃiŋ

0601111902/6 xæm tæzina:tini ʒapʊʃdʊrʒja:

0601111902/7 tama:m iʃlæri:ni edijæ dæ

0601111902/8 sa:fka:ri bolsa da edijæ:s xæmmæ iʃlæni ʃu bu tajda ændʒam
berib_otuq biz

0601111902/9 mæn ki øzym tæ: pændʒym ibtæda:ijæ tæŋædʒi oqadum

0601111902/10 jø:næ iki sa:ni doʒanum ba:r

0601111902/11 bi:ri da:niʃdʒu zæba:ni fa:rsi: oqudi

0601111902/12 bi:rijæm ba:r fogæ diplom xæsa:bda:ri: ræftæsi

0601111902/13 gowi bolsa ʒudaja ʒokrlæp geʃʃirip otu:q biz da ru:zga:ri
ælxæmdylla: pijsdæ: xæjwæræ gowi xær næmæ dijsæŋ bolja

0601111902/14 zæxmæt ʃæksæŋ bolija da

0601111902/15 zæxmæt ʃækmaesæŋ xær ne:rdæ bolsæŋ bolmaja: da

0601111902/16 doʒanlamuz_æm biz yʃ doʒan biz

0601111902/17 yʃfymyz_æm ælxæmdylla: i:ʃimiz_æm i:ʃlib_otu:q biz

0601111902/18 bi:ribi:rimizæ næmætʃliʒæmiz_æm jo:q za:dimiz_æm jo:q

0601111902/19 ra:ʒat da ø:zimiz zændægi: edib_otu:q biz ʃu jærdæ

0601111902/20 i:ʃimiz biʌe i:ʃlæjmiʒ biʌe xæmmæ xær næm_bolsa dæŋ

0601111902/21 bæʃqa bolli næ:mæ dijæ:k

0601111902/22 biz ʃu i:ʃimiz ʃu mika:ni:ki øzʌæri jola sali:b du:rla da

0601111902/23 æla:n i:næ aparati edib_atiris balans

0601111902/24 dæstga lastik tfixærib_oturuupdir

0601111902/25 bi:rnæ dæ balans edip bi:rnæ dæ æla:n ma:fin tæ:mirga:
mæka:niki edib_oturuupdur atfuupdur

0601111902/26 tam ijlær jo:la saluup oturuupdir da:

0601111902/27 bef dægigædæn o:n dægigædæn væsaʔi||æmizi mæfættæn
alja:s

0601111902/28 gid mæfættæn getiræmiz tæhra:ndan alammuz

0601111902/29 xulasa biz ø:zymyz gitmæjæk xær i:||æ bir gidæmiz jæ
gitmæjmiz xætta tæræfi gørmæp biz_æm øz|æri jolla:g_ gobæræ||æ telfoni
bi:ribiræ hæma:hæŋ edæmiz telfoni bi|æmiz

0601111902/30 næ o bizi gørædi, næ biz oni gøræmiz

0601111902/31 xærbir illæn ja bir ja:rīm gidip gørijæn gøræn aʔaʔi
muxammædi: sæn mi bi:rbi:rin gøræmiz

0601111902/32 jo:q dʒæns|æmiz_æm fu xi:li gæljæ

0601111902/33 biz xiʔ iznæn gidænimiz joq

0601111902/34 dʒænsimizĩŋ

0601111902/35 dʒænsimiz zæng wurammiz fu jærdæn

0601111902/36 xær næ:mæ dʒænsimiz gæræk bolsa øz|æri jollaq qo:berædi
ʃolān

0601111902/37 bu i:ʃi gittix tæbri:bæn jæk ma:ni døwræ gørdim

0601111902/38 mæn onnan bæxfæ æs|i ø:zim fu i:ʃimæ gittim dæ

0601111902/39 i:ʃimiz mænæ xægi:gæti bir aʔ, ik_ɑ:j gidip fu fægæt boʒnu:rtta
øwrænip gitdix

0601111902/40 innijæm æ|xæmdi||æ mofgæ|imiz jo:q

0601111902/41 xetf xær ba:bætdæn bolsun

0601111902/42 xæm doʁanlam bu jærdæ ø:z æljimdæ øwrænni

0601111902/43 bæxfæsijæm digæ fo jærdæ gittim bir a:j tævri:bæn døwræ
gørdim

0601111902/44 xod bæ xod iʃlæmizi øzimiz øwrænnik dæ

0601111902/45 innijæm ælxæmdillæ xi:tf moʃgæljimiz jo:q

0601111902/46 xær næmæ moʃʃin bolsa atʃja:, baʃlaja:

0601111902/47 bizæ færgetmæjæ

Kaynak Kişi No: 0601113201

Ağız: Nohur

Kayıt Yeri / Kodu: Tutlı Sofla

Kayıt tarihi: 02.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Hacı Muhammet Hosrevi

İkamet Yeri: Tutlı Sofla
 Doğum Yeri: Tutlı Sofla
 Doğum Tarihi: 1972
 Cinsiyeti: Erkek
 Medenî Hali: Evli
 Öğrenim Düzeyi: Din5. sınıfı bitirmiş. 2-3 yıl Kur'ân kursuna gitmiş.
 Mesleği/İş Yeri: Çiftçi, hayvancı
 Dil Bilgisi: Farsça
 Başka Bölgede Yaşaması: 2-3 yıl Bojnurd'da yaşamış.
 Soyadı: Nohurlu- Işıgata
 Babasının Adı-Soyadı: Bayram Murat
 Annesinin Adı-Soyadı: Meretgul Rabbani
 Annesinin Soyadı: Nohurlu - Oğrı

0601113201/1 xawa

0601113201/2 næ:mæ θo:raβũN bolsa næ:mæ

0601113201/3 bizĩŋ i:ʃimiz kiʃa:værðʃilix, da:mda:rlux

0601113201/4 õnãrdwæmũððan ækæra:ntʃulux

0601113201/5 xawa

0601113201/6 ʃu ma:l biljæ:x, dowar biljæ:x

0601113201/7 damda:rĩ bilæn ækæra:ntʃulux bilæn getʃirjæ:n i:ʃimiz ʃo

0601113201/8 saqlama:na ævvællæn baʃlandʒaq bolsaq ʃu jilĩŋ baʃĩ ækilijæn
ba:ɤla bolijaʔ

0601113201/9 xær næ:mæ ʃo ba:ɤlara jetiʃjæ:θ

0601113201/10 onsõN da:ɤ ba:randa biz tæræʃlæ xæmmæsi dijm daʔ

0601113201/11 kørpræ:x dijm dæ ækiljæ: dimæm

0601113201/12 ja:z ækdʒæk bolsãN_am ʃu kyndʒi

0601113201/13 kōp wæst kyndgi ækijæ:s fu tajda

0601113201/14 kyndgi ækænimizdæn sōn æ: gyjz ækilijæ:

0601113201/15 ækin bolatda gyjz_ æm ækillæri buɔdaj bilæn arpa
kōpræ:g_ækinimiz

0601113201/16 ɣawwa

0601113201/17 baɣba bir yjtgæfik kōpræ:k ja:z ækin noɣut ba:r

0601113201/18 ɣawwa, kyndgi fōn ja:li za:tlar bilæn

0601113201/19 gyllæmiz_ æm bu jærdæ xæmm_ a:da mūn øzinæ dower mal_
æm ba:r da' saɣlajdi

0601113201/20 suɔur ja:li saɣlajdi

0601113201/21 fo θyjdinnæn tɣyri jæ: doweri ba:r

0601113201/22 a:ððan kōpdæn baɣba bof wæxti ækinnæn dinilæn wæxtunna
ba:ɣ θa:ɣunnaɔn dinsa dower wøllæp fo dower bilæn maɣɣul fo za:t bilæn
wæxtuni getɣiræk dæ

0601113201/23 biz ællæ ɣuɣa bir a:j ɣa:lanna ælæ gætiræmiz doweri

0601113201/24 ɣawa

0601113201/25 ja:z_ am bizīn ø:z dyjæmizdæn nowruð dijæmiz da'

0601113201/26 fo nowruzdan be:f gyn, on gyn getfænnæn sōn tɣølæ govamuz
dowpri

0601113201/27 tɣopanūn øɣŷnæ berællæ

0601113201/28 mal_ am berjællæ

0601113201/29 tɣopanūn øɣŷnæ, davar_ æm berjællæ

0601113201/30 tɣopanūn øɣŷnæ, ɣawa

0601113201/31 baχfa waχt_ am tægri:bæn dø:rt, beʃ a:j ællæ i:m beræmiz
dowpra

0601113201/32 maljæm fo xili dovarajæm fo xili

0601113201/33 χolasa zændægimiz tʃolap_børæn a:dam daʀ

0601113201/34 ata ba:vamuuz_ am getʃipdir bizĩŋ

0601113201/35 biz_ æm fykyr fu waχtqi zændæljæmiz fu jærdæ fu xillix bilæn
getʃirjæ: a:dam

0601113201/36 øzyæ dæ bir yjtgæʃik o xili bir æza:fa za:dumuuz ba:r disæx
xilli dæ:l

0601113201/37 ma:milan_ æm ba:r

0601113201/38 næ:mæ i:l a:rasɪ kæn daʀ ʃækur

0601113201/39 dʒæmijæt kæn

0601113201/40 xærkim bir zaʔ bilæn damda:r duka:n edip bi:ri edip
æqærantʃuluxtuur fu

0601113201/41 ækæra:ntʃulux jønæ kœplæntʃ ækæra:ntʃuluxi, dowar bilæn
fu da:mda:rlux bilæn ækæra:ntʃulux da fo

0601113201/42 ækæra:ntʃuluxmuuz_ æmkœpræ:yi dijmæ

0601113201/43 jæ:ni suli jæri æj jo:q dimæx boluja: daʀ

0601113201/44 a:z bu tajda, bu jærdæ

0601113201/45 χawa fu xili

Kaynak Kişi No: 0601113202

Ağız: Nohur

Kayıt Yeri / Kodu: Tutlı Sofla

Kayıt tarihi: 02.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Davut Ahund, Abdulrauf Ahmedi

İkamet Yeri: Tutlı Sofla

Doğum Yeri: Tutlı Sofla

Doğum Tarihi: 1977

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Dini medreseyi bitirip ahund olmuş.

Mesleği/İş Yeri: 8 yıl devlet okulunda çalışmış, dini medresede öğretmen, bir miktar toprağı da var.

Dil Bilgisi: Kirmançi, Farsça, Arapça ve Yomut ağzı biliyor.

Başka Bölgede Yaşaması: Yomutların arasında 13 yıl Karabulak adlı dini medresede öğrenim görmüş. 6 yıl da Bojnurd'da yaşamış.

Soyu: Nohurlu- Işıgata

Babasının Adı-Soyadı: Seyit Muhammet

Annesinin Adı-Soyadı: Peri Şiredel

Annesinin Soy: Kirmançi

0601113202/1 mæn særva:zdum da

0601113202/2 o:n o:n_ki o:lan særva:zdwx χudmatda gæp ba:rada

0601113202/3 ajd^wjan_na dedzæx bolæ_inni

0601113202/4 jonna xi:tfkim bilmæzdi mæŋ noχurluduwumi

0601113202/5 gæp etmæx bilæn

0601113202/6 xitfbiri tana: bilænoq mæŋ sɔz[æmæx bilæn gæp[æfimdæn
mæn noχurli diyibilmædilæ næ: noχurli bizīŋ ø:z dilimiz

0601113202/7 æsli dilimiz noχurlidi

0601113202/8 χawa

0601113202/9 o jannan gælæn ata ba:vamuuz_æm noχurli dil, biz_æm noχurli
dil

0601113202/10 χawa

0601113202/11 a:damza:t bi:rbi:rni gæzmæx, bi:rbi:rni gørmæx

0601113202/12 dilijæm øwræt da fu porum bolmali

0601113202/13 bizim ata ba:vamuza: æsli noχur tyrkmænistannāŋ_ŋæ[æn

0601113202/14 o ja:nnan gælip bu janna ilkiræk kæ:n χo:rluxlar gøryp
getfiræn a:dam

0601113202/15 i:ra:na getfæn bizīŋ ata ba:valamuzūn ta:ruxi tæbri:bæn
bizæ fu vaxtki ja: ul_a:damlarūn demæyinnæn sæysæn juul bolupdi da

0601113202/16 χawa

0601113202/17 sæysæn juul bolan bolsa tæbri:bæn xæza:r o si sæd o dæxdæ,
ta:ruuxæ fæmsi xæsa:p edik_gørsæŋ xæza:r o si sæd dæxdæ bizīŋ atalamuz
i:rana getfipti

0601113202/18 i:rana æsli, biz dægig gyrrŷŋ etdžæk bolsax moxadžir da' biz o waxt, o jannān_ gælæn

0601113202/19 o jannan gælænnæn sōn xop o waxt bu jærlærdæ væsa:ʔil jox, xitʃbir za't jox

0601113202/20 jōnæ bir zæxmæt tʃækip

0601113202/21 gurri zæxmæt bilæn fo ma:l bilæn ækin ækip fo xili juwna:p fo xilix bilæn

0601113202/22 xula:sa dælili næ:mæ dælili o_ jæm komonis bolma:nūn yssynæ

0601113202/23 mæŋ ø:z atamūn mænæ gyrrŷŋ bermæi o jani komonis bolli dijit_dæ fo komonisŋ nama:zi oxumæi gojmani, ara:za: tutma:na gojmani, fo za:tlari, fo di:nn_ællæn bermæni gwjn gōrip i:rana moxa:džæræt edæn a:dam fola

0601113202/24 onnan bu janajæm gælænnæn sōn i:ran olarūn demæxinnæn i:ran sænŋ di:nŋ næ:mæ, jæ sæn pila:n di:nnæ gæzærsæn, ja sæn æxlæ synnæt, ja æxlæ tæfæjjo, bu zatlarūn gyrrŷŋŋni etmæpdir fo vaxtam

0601113202/25 xawa, fu vaxtam xuda:ja fykyr xitʃbir moʃkælæ di:nimiz bizŋ jo:x da'

0601113202/26 i:rana pæna:hændæ dæ:lili di:ni isla:mdan tʃyr di:n islam ællæn bermæjdžæx bolup xowb musulma:ntʃulwæi bærdžaj etdžæx bolup getʃæn a:dam

0601113202/27 xawa bu jana gætʃællærijæm ja:fulu_ a:damlarūn gyrrŷŋ etmaʊna sæysæn juul bolupduur da'

0601113202/28 fu waxt tæxri:bæn xæzar o si sædi xæza:r o si sæddæn tæxri:bæn bæjnæ xæza:r o si sæd o dæx fu ortada i:rana getʃæn a:dam fola xawa

0601113202/29 inni o janî biz bil̥mæjæχ

0601113202/30 næ xil̥i d̥owir

0601113202/31 næ:mæ bolupdi

0601113202/32 χajsi padifa:sumuɸ

0601113202/33 jæ ræʔis d̥umχur kimmif oni biz gyrr̥yŋ edæɮli:sæx jalantʃi

0601113202/34 dædæm̥iŋ mænæ gyrr̥yŋ bermæx[æri ʃo d̥owirdæ dæɮli ʃomuɸ
daʔ

0601113202/35 mæŋ dædæm ø:zi gyrr̥yŋ bermæxinnæ mæn osta:di
da:næf̥ga:tdum dijt̥daʔ

0601113202/36 din ytfyn gatʃuq̣ gajtdim i:ra:na diʔdi

0601113202/37 ejra:na gæl̥ip næ:m̥ i:ʃ didim da næm̥ i:ʃ ett̥iŋ ejra:nda sæn

0601113202/38 mæn pægæt di:n ytfy:n gatʃip ejra:na getʃdim

0601113202/39 ejra:nda j̥onæ ʃopantʃuɸl̥uχ ettim didi paxir

0601113202/40 χawa

0601113202/41 oquwni bil̥mæjæn [æt̥i:ndi, ð̃n [æt̥indi

0601113202/42 ejra:na getʃæn ʃa:ʔurdi o

0601113202/43 ʃa:ʔurtʃuɸl̥uχa næ:mætdi

0601113202/44 j̥onæ b̥ir sanduɸtʃa dæftæri ba:tdi jazup o zama:n on̥na:xi
ʃa:f etmæχ, jæ b̥ir ʃapχa:næjæ bermæχ, ja b̥ir oxul̥ a:dam ø:z dil̥imizæ
getʃirmæx

0601113202/45 o bizim kæll̥æmiz̥ æm ja biz ja:ʃ bolupmuɸ, ja oxul̥
a:damlar̥uŋ kæll̥æsi iʃl̥æmændir, iʃl̥æmæpdir dæʔ

0601113202/46 o zaʔda j̥onæ b̥ir sanduɸ bula jaʔli sanduɸ, mun̥uŋ jal̥i
oloqa:nraχ tæxri:bæn ʃula jal̥i sanduɸ dæftærtʃæ

0601113202/47 yssynæ basuþ zylfyn wuruþ bolartdi

0601113202/48 fu ænna:za fa:xurþfuluþ etti

0601113202/49 xawwa jox da da:buuttuþ biz o qa:ba:zlarì

0601113202/50 ælbættæ fu tyrkmænistan ilk atfulanna bir_ki sa:nì a:dam gælli

0601113202/51 gowi oqaviþmædiþæ oni

0601113202/52 bizki orstfa dæþdir, dediþær ola

0601113202/53 mæn dædæm oxu waxti lætinmif dæ læti:n oxudartduula bizi fo sæbæptæn sōn_am biz ja:f boluþ bændinnæ biz kæn

0601113202/54 bæjþæ bir dæræki jæ bolar

0601113202/55 dærdinæ dæyiþær bir zama:n di:p o fikir etmæþ biz dæ

0601113202/56 þa:banūn ælinæ berip, onūn ælinæ berip, xola:sa da:buuttuþ gojduþ

0601113202/57 jønæ fu fa:xurliþ þinnæn

0601113202/58 þinnæn gaþar gæþsæ bir emtæxa:n væræbni øzym funa gørdym

0601113202/59 þinnæn gaþari gæþæn waxtuunna bir emtæxa:n væræbini jyzynæ(uzuv) baþma:n fōn dolduratdi da fo qa:bazūn

0601113202/60 rædi:fi rædi:f fu ænna:zaluþda jønæ inni fo mænim didþæk bolja:n za:dīm

0601113202/61 fu za:tlarūn xæmmæsini taþla:p ejra:na gajtmaþlarnūn sæbæþlæri di:n yþfy:n

0601113202/62 fo di:ni ælþæn bermæjþæk boluþ, qomonist bolmajþgaþ boluþ fu waþt bizkiþærīþ ja:rī bu_zdæ, ja:rī bu_zdæ, biz fu waþt bu_zdæ, bizīþ ja:ruumuþz jænæ u_zdæ, xawa

0601113202/63 ju xi:llix bilæn innijæm næ:mæ dzærgæla:n mæntægædæ fykyr

0601113202/64 xolasa gujntlix bilæn, xær næ:mæjæm bolsa getfirmæl_la
zindægi ata vætæn

0601113202/6 xawa

0601113202/66 fykredip bø:rin xudaja fækær bar

0601113202/67 xawa mæn øzimæ æntæk gidæm joχ, guşmat bolan joχ

0601113202/68 jønæ ula gælædi

0601113202/69 ytf gajta da:xi garnaflarumwuz fykyr gælðilæ bu jana

0601113202/70 gajtdula xawa

0601113202/71 bir_ki gæzæk dævætna:majæm bænnæjæ xuda:la jolladuula

0601113202/72 inni mæn øzym gettim desæm jalandfi gedæm joχ

0601113202/73 jynæ ula gælæðilæ

0601113202/74 başba garunnaflarumwuzzan_am gittilær

0601113202/75 bu_zdækilærdæn a:kalarmwuz, akalarmwuz da:xi a:kalæmiz

0601113202/76 noχwurlî dilinæ ular getti

0601113202/77 mæn_æm mæn gædæm joχ

0601113202/78 o tajdækilæ, ular_æm mæn gedip gørænim joχ

0601113202/79 jønæ ja:fæjiflæri gedæn a:dam_ am pi:stærif etmi:t_dæ ja:ni
ularũn_æm ja:fifi jønæ biz_æm øz ja:fajwumwuzzæn øzymiz ra:zi

0601113202/80 ular_æm gælíp sizĩŋ ja:fæjũnũz bizkidæn gujnræχ dijænflæri
joχ

0601113202/81 xawa, jønæ mæn øzym gidip gørænim joχ

0601113202/82 olarũn ja:fæjifi næ:xili gørmæjæn za:dũn æm dejip
bolmujup da:

0601113202/83 næ:xili ja:fæjuʃi gujn mi, ānsā:d mi øzȳŋ gørmæsæŋ

0601113202/84 χawa

0601113202/85 dæ:p dæstur mi?

0601113202/86 dæp dæstur

0601113202/87 bizĩŋ mæra:sim tojlarumuz a: χuda:ja fækur xæjwæræ di:ni:
isla:m toji

0601113202/88 fu wawatæŋŋætf χuda:ja fækur ulama:larũn, a:χunlarũn,
ustatlarũn dijænn edik gælæn a:dam da biz ova xuda:ja fækur

0601113202/89 fu tojda pila:n za:t bolmali, pila:n za:t bolmali dæ:lfu vaχt bi:ri
toj etd̥æx bolsa

0601113202/90 inni kymmæt tærævi jæ tærævinnækilæ bizkilæ bir xæftæ
øŋȳnnæn bir na:mæ tfap etd̥æx jæ oni, muni ø:z dijæn a:damlaruuna, folara bir
gæŋæf ettiræmiz

0601113202/91 gæŋæfljimiz

0601113202/92 χawa

0601113202/93 onnon sōn toja iki gʷn qa:lanna ova: bir a:dam ajlijdi ovaja,
toj etd̥æk a:dam

0601113202/94 fu gid̥æ pila:nĩŋkinæ gælmæli

0601113202/95 sadaqasi va:r ja toji baʃland̥ax

0601113202/96 onnan fu tojda jaʃulla, ovā:n a:χu:nlari, jaʃullari xæmmæsi
jʷænnanadi

0601113202/97 χawa onnon tfajuuni, tføræxini ijip bolannan sōn so:raʃalla sæn
næ:mæ gullux næ:mæ dejip bizi tfa:ʷurdũn

0601113202/98 χawa

0601113202/99 onnon so:ra osom a:ɣala didi, mænim iki gʌn tojum ba:r

0601113202/100 ærti:r bi:r_ gʌn jæ iki gʌn ytf gʌnnæn tojum va:r

0601113202/101 funi gajra:t edip sowip bermæli

0601113202/102 onnan biz tærælærdæ fu toji fo ja:fulla næ:mæ mæslæxæt
bi|sæ

0601113202/103 fu tojda musabigæji guran gojmalɪ mi jæ: so:roɔ dʒæwa:p
gojmalɪ mi?

0601113202/104 næ:mæ toj etmæli bolsa fo jafulla dæsturini berædi χajsi
bi:rinæ sæniŋ guwa:n jetifædi

0601113202/105 onnan fo toj ejæsi der mæn pila:n za:t edibildʒæx

0601113202/106 fo dæ:p dæstur bilæn_æmfykyr tojimiz sowuladi bizni jønæ fu
gæŋæf ædi|ænnæn sɔn biz tyrkmæn, fu tajdæ:ki tyrkmællæ æ:

0601113202/107 fo toj ejæsinŋ øz toji ja:li sowadi foni

0601113202/108 χawwa

0601113202/109 fo xi|_edip tojimiz sowamiz

0601113202/110 ja:s ba:radajæm næ:mæ a:damza:t dynjædæn gælɪpdi

0601113202/111 bir gʌn_ æm getmæli

0601113202/112 tʃi ga:rrɪ bol, ja:fulɪ bol ja:f kitʃi bol

0601113202/113 dynjæ:dæn fu_ n bi:r a:dam, fu ovada, fu ovadan bi:ri
dynjædæn gajtdi dijiɪ fʊnã gyrrɻŋ æjla:m edi|sæ ilæ χabar jetmæxi

0601113202/114 χawa

0601113202/115 bu jærdæjæm æwæ|ki zama:nada a: mafi:n, mato:r, xetf za:t
joχ da:

0601113202/116 o zama:nna: ulaχ biļæn χabar berjæmiļļæ

0601113202/117 ovalara mæsæļæn ju waχt aχsam bīr a:dam dynjæ:dæn
gajdan bolsa ja:ri gedžædæn bæjræx ānūrraχdan ulaχli jollijmuļla

0601113202/118 ovalara, χabar sōn onnon mato:r, væsiļæ t̃fuχdi

0601113202/119 væsiļæjæm ju xili jolliṗdiļæ

0601113202/120 wæli inni bu dōwirdæ ju waχt_ æm biz tilfu:nijæm a:z
t̃fuχwṗdi inni

0601113202/121 bīr ja:rīm tilfu:ni χabar beræļļæ

0601113202/122 owal tilfu:n_ æm joχdi da bu jærļærdæ

0601113202/123 χawa

0601113202/124 fo mator mafī:lli, pila:n sa:ʔætdæ fūn dženazæsi di:p χabar
beremiz biz

0601113202/125 fo džina:zæjæ jetiṣmæli

0601113202/126 fo dženazæ di:p χabar beremiz jō:næ ovasunĩn, ju waxt xær
bīr ovada, džærgæla:n mæntæqæsi ju mæntæqæ dæ:

0601113202/127 xær bīr ovada bīr a:dam dynjæ:dæn gajdan bolsa fo ovanūn
a:dami

0601113202/128 æjni fo øljæ'n a:dam xæmmæsinĩj øz a:dami ja:li gæliṗ
mixma:na gajtarmaχ ba:rada ju χijli zæχmæt t̃fækmæxlæri gati øṗdænni
xæjwæræ

0601113202/129 ju waχt dženazæjæ gæļæn a:damlara xæmmæsinnaen sorax
t̃fa:j it̃im jæ naχara t̃fa:ṽurwṗ

0601113202/130 æ: o χæjli ðnārdwχlarunna millæt gullu_ edæt_dæ

0601113202/131 øzynæ jōnæ fo gæljæ'n a:damlara æxtira:m, xyrmaet

0601113202/132 fonũn bi|æn_ æm jækæ bu ova dæ:l xær bir ovaja getsæŋ
funĩn ja:li dæp dæstu:ru fo xĩli

0601113202/133 toji ba:rada ja:si ba:radajæm fu xĩli

0601113202/134 ja:sda xawwa dynjæ:dæn gajdan a:damũn ejæsinĩŋ øjynnæ
boladi

0601113202/135 fonĩ xabar verællæ mæsæ|æn pela:n sa:ʔætdæ fũn
džæna:zæsi

0601113202/136 ærtip džæna:zæjæ gojannan sõn, xawwa

0601113202/137 džæna:zæ oxulannan sõn izinnan a:jat, guran ba|lanadi

0601113202/138 fol a:damũn øz øjynnæ

0601113202/139 øz øjynnæ boladi, xowa

0601113202/140 ba|ʁa bir jærdæ bersin jæ: tʃa:duur gurulsun, jæ: bir bolsũn
fo xĩli

0601113202/141 munnan ytf gyn tæŋŋætf fonũn øjynnæ taʁam_ am getiri|sæ,
õnãrulsa

0601113202/142 ba|ʁa gowfi gorumlardan getirællæ dæj æji|mæʁæ fo jæræ

0601113202/143 õnãrulsa, õnãrulmasa næmæ fo jærdæ

0601113202/144 xawa

0601113202/145 jø:næ tywæ|æmæ mi||æt o za:duuna zor bir a:dam dynjædæn
gajtsa gowfu gorumũn durmaʁi, ovadaʃunũn durmaʁi tʃinnæn poxta

0601113202/146 xawa

0601113202/147 fonĩ gætirip xærkim tapduʁunnan

0601113202/148 mi:xma:na gati dik durup, fo mi:xma:nĩ gajtærællæ:

0601113202/149 ytf gynnæn sõn onnon sædæqæ didi|ær

0601113202/150 ytf gynnaen fol øljæ'n a:damũn fol ø:z øjynnæ sædæqæ
berællæ

0601113202/151 xawa

0601113202/152 ytfy gefdi onnon sōn gurxi dejiļædi biz tyrkmænĩŋ
a:rasunna

0601113202/153 xawa

0601113202/154 i:zinnæn sōn jilĩ dæp tfa:Ɂuralla

0601113202/155 jo: o za:t

0601113202/156 xæftæsi ba'r, jōnæ

0601113202/157 ta: ytfynnæn sōn ta: gurxuna tæŋŋætf xæm a: dofæmmæ
xæm pænʃæmmæ, anna

0601113202/158 xæpdæ:ŋ ortasi xæpdæ:ŋ a:xuri annasunna ta: gurxuna
tæŋŋætf

0601113202/159 gurxuuni edænnæn sōn dæstur xæpd_ itfĩni gojadi

0601113202/160 køp a:damla gojatda xæpd_ itfĩni gojadi

0601113202/161 onnan ta: i:linæ tæŋŋætf xæpdæsini berædi

0601113202/162 næ:mæ gydzi jetip ðnārja:n_ a:

0601113202/163 ðnāran a:dam_ a: biri, iki, be:ʃi, onĩ gidib_ oturupdi onĩ
ustatla gow_ bilmaesæ næ:mæ

0601113202/164 a:dam tfa:ɁurmaɁ da:

0601113202/165 molla:ni tfa:Ɂuralla' tæbæ:ræy oxutalla', guran oxutalla'

0601113202/166 fo sædæqæ, xawwa

0601113202/167 mæʃfædæ xabar berællær

0601113202/168 be:f a:dam, ytf a:dam, on a:dam xærkim bolsa

0601113202/169 o edjæ'n a:dam æwællæn mæsdʒitdæn xəbæri var

0601113202/170 mæsdʒid tʃa:ʁurdʒax bolsa xøkmæn bilædi

0601113202/171 mæsællæn fu mæsdʒitdæ be:f a:dam var

0601113202/172 mi:xma:n gælsæ jæ xowza bolsa

0601113202/173 inni fykyr bizĩn æ: xowzamuz_ a: bilællæ

0601113202/174 fu xowzanũn fu vaxt, fu xæpdænĩn itfinnæ o:n mo:llasi var
mi, be:fi var mi, jiyirmisi var mi?

0601113202/175 fona gørae fykyr naɣar tija:r edællæ

0601113202/176 gapdalunnnan be:f a:damlux æza:fa, fo xi]ix bilæn bu waxta
tæŋŋætfæ: biz mæsdʒidĩn dʒæma:ʔati bilæn sowadux

0601113202/177 inni xuda:ja fykyr tæ:ɣri:bæn be:f, alti juul bæ:ri xowzamuz
var

0601113202/178 xawa fo xowza bilæn xuda:ja fykyr sowladi

0601113202/179 ja:suumuz_ æm fu xi·li

Ağız: Nohur

Kayıt Yeri / Kodu: Göz

Kayıt tarihi: 02.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Nurnefes Ahund İzedi

İkamet Yeri: Göz

Doğum Yeri: Göz

Doğum Tarihi: 1946

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Devlet okulunda okumamış, dini medrese mezunu, ahund.

Mesleği/İş Yeri: Dini öğretmen, çiftçi

Dil Bilgisi: Farsça ve kitabi Arapça biliyor.

Başka Bölgede Yaşaması: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Nohurlu- Ayı

Babasının Adı-Soyadı: Nur Nezer

Annesinin Adı-Soyadı: Sedefcemal İzedi

Annesinin Soy: Nohurlu - Çarık

0601113601/1 joχ, so:ru:ber

0601113601/2 næ:mæ sorasanwz so:r χa:

0601113601/3 obanũn gøz dijip dæ munũn bir tǵæfmæsi ba:r

0601113601/4 bætær gawi tǵæfmæsi ba:rdur

0601113601/5 bu, ʃu gøz, gøz, ajuun arap diʃinnæ ajuunna: gøz jæ:ni ajuun
dijdiyi bær hijdæh mæ:ni a:mædæ æst dijæ

0601113601/6 on sækkiz mænisi ba:r daʀ

0601113601/7 ʃonũn biri gøz gøz dijæ:nĩŋ bir mærkæz

0601113601/8 bir za:t da

0601113601/9 bir bælli za:da fo tajda ba:rdur

0601113601/10 fu dʒæxætdæn jonɪ gøz dijmæyi fo dʒixætdæn

0601113601/11 gøz dimæx jonnan ga:lupdur

0601113601/12 ɣawa

0601113601/13 gædimdæn ga:lupdur gøz

0601113601/14 suw xæjwæræ gawi suw bolandan sōn gøz, gøz inæ fo gøz
bolup ga:lupdur

0601113601/15 gædimdæn fu dʒæxætdæn

0601113601/16 suwũn golajunna oturmaɣ, onsōn bu tajda oturmaɣ

0601113601/17 xæm bir zama:n bular xæmmæmiz dʒærgæla:n millæti, fu
mæntæqæ xæmmæ moxɑ:dʒir da bula

0601113601/18 asli bula fu:rawidæn o jannan gælip türkmenistannan
oturuwan fu waxtlam ilginymiz garunnaɟ, doʁanumuz kæ:n bizim o tajda

0601113601/19 bula mæsæl onsōn fu:rawi gælænnæn sōn bulara baj dijip æj
jo:ɣupdur

0601113601/20 a:ɣu:n, i:fa:n gojmannur

0601113601/21 joɤ_edip urɤɑ:pdur da

0601113601/22 onsōn bula gatɣup bi ja:na getɣipdirlæ

0601113601/23 fo dʒæxætdæn fi tajda galup onsōn jænæ o ja:na gedæmiz
ræzimĩŋ waxtunna ja:nũn waxtunna bir muɣda:r a:damlari muɣadʒir bula
dijip wæræmin_ækidipdir

0601113601/24 tæhrænĩŋ ja:nna bir wæræ:min_ nijæn bir jæri var ja:li
wæræ:min fæ:r

0601113601/25 onna da durma:n jænæ fu tajda xæ: gælip tʃatdiɪmiz jænæ fu taja gælipdir[æ

0601113601/26 ojæm gojma:nnur funna galupdurla daʔ

0601113601/27 jætmiʃ, sæksæn ju:l bolipdʊr

0601113601/28 fu tajda galupdurla bizim ø:z dædæmiz getʃipdir ø:z næ:mæ[æri o ja:nna galupdʊr xawa, fu xilj o jannan gælip jænæ fu tajda galluq

0601113601/29 xær gælæ:dæ mæsæ[, xær i:l millæt

0601113601/30 xær ø:z gavaduuna, ø:z gavaduuna getʃip onnon fo suwli næmæra:k jærdæ ga:lupdurla

0601113601/31 ozal bækljær bu taj dʒæŋŋællik

0601113601/32 bæklj næm_ækæn bu tajla

0601113601/33 onsōN fu bækljissæ bolup xærkim moxa:dʒir daʔ

0601113601/34 gatʃaq da bænnælæ gatʃaq

0601113601/35 fu:rawidæn gorqʊp, urusdan gorqʊp gatʃʊp gælip dʒæŋŋælin a:rasunna ga:lupdurla fu tajda

0601113601/36 ja:f altmʊf be:f

0601113601/37 xawa

0601113601/38 altmʊf be:f ja:fumda fu bu waxt

0601113601/39 aj waxt tuwælæmæ pæriva:ntʃʊlʊx, bolʃʊlʊx, ærza:ntʃʊlʊx

0601113601/40 arma:nɪ joχ bu waxt

0601113601/41 xæjwæræ aj kitʃiræxdim sæχtdi daʔ

0601113601/42 o zama:n wæsæjil joχdi

0601113601/43 jo:l jo:χ jo:l_laxi xitf jo:χdi bu tajda

0601113601/44 bir fæ:ræ gitmæx itĩŋ_ŋĩni

0601113601/45 tæxti ba:ɓluq dijæn bir ba:ɓumwɔ ba: fu jærdæ

0601113601/46 iki a:jlap, ytf a:jlap maffin a:ɓubi|mærtidi fu tajda

0601113601/47 gawfta za:t kæmbu:d bu waxt xæjwæræ a:sudatfulwux
gawitfulwux tuwælæmæ xæmmæ za:di pæriva:n

0601113601/48 axa, xawasi gow pi:sdæl xawasi

0601113601/49 jazuuna, gy:zinæ

0601113601/50 gawflar bir sæxæltfæ sowɓura:χ bolja:

0601113601/51 sowɓura:χ bolsa ðnũfja:s da

0601113601/52 baɓɓa gawi tuwælæmæ ærma:ni joχ

0601113601/53 ækin jaɓun jaɓunlaq bolsa

0601113601/54 jæ ækin gowi di:mæka:ra da bu tajla æksærijæt suli jærimiz
a:zraχ

0601113601/55 a:bi jærimiz ba:r bolsa xærkim jorundɔa ækjæ

0601113601/56 ba:ɓ ækijæɔ jærlærĩŋdæ ziraʔat di:mækarra:χ bolijaʔ

0601113601/57 æɣær jaɓun bolsa gawi bolijaʔ

0601113601/58 jaɓun bolmasa bi ja:nra:q bolija: daʔ

0601113601/59 ðnũlmaz jal_læ:l

0601113601/60 munna ti:pæ tfarif dijæ, ali dijæ xæmmæmiz di:mæ noxurli

0601113601/61 jønæ birinæ tfarif dijæ, birinæ aji dijæ

0601113601/62 birinæ xw:væli dijæ

0601113601/63 fol ba:r, xawa

0601113601/64 ytf tajpa ba:r

0601113601/65 xawæ tarapdan gælæn, xawa

0601113601/66 aslijæt xawædæn gælæn

0601113601/67 sōn noxurla gofulup daʾ

0601113601/68 gajrada noxur dijæn bir ova ba:r

0601113601/69 oloqan ova

0601113601/70 noxurli asli jonnān t̪uwxuuk_ gælæn xæmmæsi, noxurli

0601113601/71 noxurli fudur

0601113601/72 joxsam xær xajsi bir ju:rdūn a:dami

0601113601/73 joxsa birimiz qa:qadan gælipdiriz

0601113601/74 birimiz xawædæn gælipdir

0601113601/75 birimiz jænæ bir jærdæn gælipdir

0601113601/76 ja fu gatfup bu jannan_æm gatfup noxura gælip noxurdæn_
æm bu ja:na gatfup gælipdir|æ

0601113601/77 fu noxurūn mæ:nisi fu

0601113601/78 noxurdan t̪uwxup gælæn

0601113601/79 noxur dijæn ovadan

0601113601/80 tækædæn ajru lupdur dijæn gyrr̥y̆n ba:r

0601113601/81 bælli dæ:l

0601113601/82 ama øzi mymkindir

0601113601/83 æksærijæt fu qa:qadan gælæn qa:qanūn tyrkæni tækæ dæ

0601113601/84 fonnann gælæn bolsa bolajmæli

0601113601/85 o taj berinijæ dægig bilmæjæz

0601113601/86 fonnann gælænnæ biz tækæ gaxsaga tækænīŋ bir budaxi bolsa
bolajmali noxurli

0601113601/87 noxur diijæni noxur dijæn bir ova bar

0601113601/88 fonnann gælipdir

0601113601/89 fonnann gælænnæn sōn noxurli dijællæ dæ noxurli, noxurli

0601113601/90 noxur ma:nusujæm fo

0601113601/91 noxur ma:nusi fo nox xur dogguz sa:ni xur bar ækæn

0601113601/92 fona xatta gōræn æm bolupdur

0601113601/93 foni bizæ o bir bardiq

0601113601/94 o næmæsi tynæli dæfiyi da:ni mæ:lum bolmæjdi

0601113601/95 fonna suw t̃uqan affaq jannan suw bar

0601113601/96 æsæd janna kifiræ:dzik næ:mæ bar

0601113601/97 dæfikd̃azaz næmæ bar su'rax bir aja:l suw almaʁa gidipdir
dæ fona

0601113601/98 suw alup gælænnæn so'ra bir aja:l muni alup gælipdir

0601113601/99 bir t̃a:ʁamuz bir gōzæ bir ja:flari jætæn osōn fu taj t̃aʁa o da
barupdur

0601113601/100 bir aja:l jafdan ajrułdi, fona

0601113601/101 osōn jafdan ajrulan sōn fu ajala bir kyrym arpa bæripdir

0601113601/102 arpa ja:li za:t bæripdir da fona

0601113601/103 bujam bu bi:tfaræjæm ærinnæn gorqup gætirip ta:ɤda
gojuɥduɥ

0601113601/104 jǎnqini ta:ɤda al ja:fuɥ lowirdafuɥduɥ dija da

0601113601/105 ʃo noxuɥ ʃonna tʃøkyp duran dyjælæri, zuvalalari, æxli
jazallari xæmmæ za:tlari ba:r ækæn

0601113601/106 jønæ bu waxlam la:j basuɥduɥ

0601113601/107 o za:tlara mælim bolmija onnan

0601113601/108 ʃo zama:n ʃonna bir dogguz sa:ni xu:r ba:ɥduɥ bilipdir dæ
næxiɭ bolsa

0601113601/109 noxuɥ, noxuɥ, nox xu:r da dogguz xu:r ʃonna ga:lupduɥ

0601113601/110 noxuɥ mæka:n a:di

Ağız: Nohur

Kayıt Yeri / Kodu: Bekpolat

Kayıt tarihi: 02.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Hacı Kerim Gari İsfendiyari

İkamet Yeri: Bekpolat

Doğum Yeri: Bekpolat

Doğum Tarihi: 1956

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: 5. sınıfı bitirmiş, 5 yıl da dini okula giderek hafız olmuş.

Mesleği/İş Yeri: Çiftçi, hayvancı ve hafız.

Dil Bilgisi: Farsça biliyor.

Başka Bölgede Yaşamayı: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Nohurlu - Alili

Babasının Adı-Soyadı: Gılıç

Annesinin Adı-Soyadı: Ogulsona İsfendiyari

Annesinin Soy: Nohurlu - Alili

0601113801/1 ø'z noxur dilimiz, gædim noxur dilimiz bu ju da øwintfæki ja:l
dæ:l

0601113801/2 næmꞑytfyn gø:k[æŋ a:ramuza gæl[ijæ

0601113801/3 jomud aramuza gæl[ijæ, tækæ a:ramuza a:ralafupdur

0601113801/4 biz ø:zymyzzæ barwja:z o ta'jlara gidijæz gæl[ijæz

0601113801/5 wæ fol ussa:dumiz æm køp tækæ bi[æn næ:mædæn sōn
tækæræ:k bolija da'

0601113801/6 tækæræ:k bolli da'

0601113801/7 jomud a:rası ø:zymmyzzæ kæ:n barwja:z

0601113801/8 bizzæ dilimizi yjtgæ:pdır

0601113801/9 biz æ' fu ta'jda oqu:duwχ

0601113801/10 biz fu ta'jda, fu jærdæ xæbi:bullæ: qɑ:ri dijæn bi:ri bɑ:rdi

0601113801/11 χɑdʒi gɑ:r_ɟʃɑn_ɑm diɟiljæ:tdi

0601113801/12 xæbi:bullæ: æsɟi ɑ:di

0601113801/13 xæbi:bullæ: gɑ:ri ʃɑnnɑ on_ki juw oquduwχ

0601113801/14 onsõn ol mækgæ: gidænnæ æræfæ da:ʁunna øɟyk_gɑ:lli
biɟfææ

0601113801/15 i:r zɑmɑ:n, tæʁri:bæn quwχ yɟ juw, quwχ dørt juw boluwpdɔw ʃɑ
æɟæn ʃɑ

0601113801/16 onsõn biz bu ta'jda mæqsu:d ɑ:χun, χɑdʒi mæqsu:d ɑ:χu:n dijæ
bɑwɟuχtɑ bir oloqɑ:n ɑ:χu:nuwuz bɑ:rdi

0601113801/17 ʃɑnũn øŋɟynnæ oquduwχ

0601113801/18 ʃɑnũn øŋɟynnæ ɔχup xætm etik

0601113801/19 on juw munũn øŋɟynnæ ɔχuduwχ onsõn

0601113801/20 χɑwɑ, ɑ dɑ ʃɑ uɑtɑ:di tækæ ʃɑ:d ɑ:χun deɟæɟɟæ

0601113801/21 χɑdʒi niɟɑ:z gæɟɟ_ɑχun bɑ:r ʃɑnũn dæ:dæsi

0601113801/22 ʃõn øŋɟynnæ ɔχuduwχ

0601113801/23 kæ:n ɔqɑ:p ɑ:χun boluɟ_gæɟæn ɑ:dɑm oloqɑ:n ɑ:dɑm

0601113801/24 næ:mæɟæri bɑ:rdi

0601113801/25 ʃɑ zɑ:tdɑ gæɟæn ɑ:dɑm

0601113801/26 bu mɑχsus ɑχun, bulɑ: ɔrɑ:z ɑ:χun bu ɑ:χu:nuwuz bɑ:rdi fu
tɑ'jda

0601113801/27 asul noxurlı fu

0601113801/28 bu da i:r zaman ølli

0601113801/29 bi:tfæ:ræ qurx iki juul bolupdur

0601113801/30 aſrapdal_ljæ:n ovada

0601113801/31 jo: biz bizzæ barujaz da fu kymbætdæ kø:næ aχun, oloqa:n
a:χunla bilæn rabuta:muuz ba:

0601113801/32 gidijæz, gæljæz

0601113801/33 mæsælæ sædæqæ bolsa tfa:vrjaz, gælijæ

0601113801/34 xætim, øvlalla xætim edæn waxtunna ja baſka ja ola da
xætm toj edæn waxtinnæ tfa:ũursa biz dæ barjaʔz

0601113801/35 ja:rdza:n a:χundur, tæla:ji a:χundur

0601113801/36 næmæ fo aqgalā:n a:χuni xodza gurban a:χun gurbanı: ola
bilæn tanſam mæn murad a:χun

0601113801/37 fo gæ:dim sæjdnæzær a:χunũn mæsdzidi dæ dʒabbar a:χun
niknaχat jaqi:n fo tajlarda da

0601113801/38 siz bætær gawi

0601113801/39 jo: biz gætirmijæz bu za:tlari

0601113801/40 o za:tlar bizim a:ra:muuzza jo:χ

0601113801/41 gælsæ dæ æj guraq puaraq kænar gy:ſælærdæ dævi da
ørwu:n bolajmasa o za:tlari kæ:n søjæjæz

0601113801/42 jønæ gadim ræsim at tſapmaũmuuz

0601113801/43 gøraef tutma inæ fular ja:li

0601113801/44 χa iki gyn at tſapulli fu tajda

0601113801/45 gædim ata ba:va ræsimmiḡ da fo

0601113801/46 fo at tʃapma

0601113801/47 ati fu tajda næm_edijæʒ

0601113801/48 a: ova:daʃumwuḡ biłæn mæslæxæd edijæʒ

0601113801/49 gælʒæmizĩŋ a:damĩ biłæn mæʃul biz

0601113801/50 at tʃapdurdʒaq ʃæjłæ bir næmæ etdʒæk, ʃun ja:naq aqitdʒaḡ
etdʒæk dijiḡ onsõn aʃaq ja:nuumwuḡda o ta:ɟda bu ta:ɟda jaqurraq
qõnʃularumwuḡ olar_æm ja:ʃulsuɲĩ tʃa:ɤurwup mæslæxæd edijæʒ

0601113801/51 mæsæl ʃu bir at tʃapdurdʒaq, ʃu bir toj etdʒæk infalla:
ira:damwuḡ ba:r di:p olar_æm gawi za:t dijæ

0601113801/52 onsõn ʃona gøræ atla dærłænɟæ onam mixma:n tʃækmaæxæ

0601113801/53 atlari øŋɣnæ tʃuɣmaɣla da xærkim gælʒæ beʃ at, yʃ at bir
næ:mænĩŋ, bir a:damũn øjnæ bir idʒa:zæ berijæʒ

0601113801/54 ʃuni alja:rlar da fo_xili kømɡ_etjællæ da

0601113801/55 inni ʃonũn biłæn at tʃapwjaḡ

0601113801/56 bu waxtda inni øtæn jildæn bæri ʃo tʃapqi jærdæ tʃa:duur
gurwup næm_edip ga:nu:ni tʃuqarduula

0601113801/57 joɣsam biz ozalqi ga:nu:nuumwuḡ a: ʃo ovanũn a:damlari
atlari tʃækjætdilæ xæsip

0601113801/58 beʃ at, yʃ at ʃu gøzzæ:p kømækłæri ʃonũn biłæn at tʃaparduwɣ

0601113801/59 bular bajraɤũn ʃu xærkim bir ænda:zæ ʃu tʃapq_edjæ:n a:dam
gojja:

0601113801/60 bir muqda:r ʃõnã wøræ: biłæ

0601113801/61 onsõn sõn xærkim gatantʃ gwa:ɤurja:la da

0601113801/62 pilan pilantfa bajraḡ gojdi

0601113801/63 næm_etti

0601113801/64 jon gu:ḡurja:la

0601113801/65 inni fu aza:fa bolija

0601113801/66 kæm bolmija

0601113801/67 kḡfræy_æm bolja:

0601113801/68 bajraqdan æza:fara:q bolja

0601113801/69 jaḡfullardan æj biḡ gænimætadamlariḡ gojija:lar da xær jærdæ
atũn næmælærinne buruḡ æj_æwdæ næmædæn

0601113801/70 biḡ a:dam, ik_a:dam mæsææl atla

0601113801/71 biḡbiḡrne næmætmaesi[[æḡ di:p xija:nat etmaesi[[æḡ di:p izinaḡ
gojjallar fæj_æ gæni:mæt a:damlar gojjallar

0601113801/72 joḡ onu galsa gabul etmijæ_æ

0601113801/73 fænsunnaḡ bolja: da

0601113801/74 oni gowi gḡrmæjæ_æ ḡuqarja:la

0601113801/75 tapulja: da kḡptḡilik dæ bolja: da

0601113801/76 æwæ_innæn biḡ baḡunnaḡ geḡfirjæ:n a:damlā bolja: da

0601113801/77 solardan ja:ḡulla tanijæ da

0601113801/78 solar ja:li a:dam gojja:lar

Kaynak Kişi No: 0601114101

Ağız: Nohurlu

Kayıt Yeri / Kodu: Bağlık

Kayıt tarihi: 02.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Tazegul Muradi

İkamet Yeri: Bağlık

Doğum Yeri: Eşrefdere

Doğum Tarihi: 1955

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Okula gitmemiş.

Mesleği/İş Yeri: Ev hanımı

Dil Bilgisi: Başka dil bilmiyor.

Başka Bölgede Yaşamayı: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Nohurlu - Bey

Babasının Adı-Soyadı: Beşim

Annesinin Adı-Soyadı: Ogulsona Muradi

Annesinin Soyadı: Nohurlu (Sansar Köyü'nden)

0601114101/1 xawa afirætda:ra

0601114101/2 joχ, garunnaf ajri tajpa:ma mǣŋ

0601114101/3 aj χudaj taʔa:lam jazipdi

0601114101/4 guda bolupmuʒ

0601114101/5 mæn toxma toqudum

0601114101/6 inni garrulux

0601114101/7 də:sgada jyrtaemiz

0601114101/8 onnan toprakunǝ gaqamuz, onnan tʃitiminǝ gidǝmiz

0601114101/9 onnon toxijmiz, kǝsǝmiz

0601114101/10 jyz quwrχǝ ø:rǝmiz

0601114101/11 onnan tʃørǝx biʃirǝdik tǝmdirdǝ

0601114101/12 xǝ: nagwʃla, ʃu tyrkmǝn nagwʃi

0601114101/13 χawa

0601114101/14 gø:llǝri tyrkmǝn gø:l

0601114101/15 dǝrǝq toxijmiz

0601114101/16 xǝ:, χawa

0601114101/17 toxijmiz, χawa

0601114101/18 inni bu waxt toxmijmiz

0601114101/19 χawa, xǝmmǝ za:t

0601114101/20 χawa, dǝrǝx, kǝsǝr

0601114101/21 kǝsǝri biʃǝmin?

0601114101/22 gǝjʃi funna toxijmiz

0601114101/23 χawa

0601114101/24 syzmæ edæmiz

0601114101/25 jajamuz, sylymdæ syzærmiz

0601114101/26 onnan syzmæjæ salamiz

0601114101/27 χawa swæurdan edæmiz, dowardan edæmiz

0601114101/28 onna fu gwfa tælli durar

0601114101/29 gwfa onī alamuz ajri tujlijæ tøkæmiz

0601114101/30 rasma:na sallaχ gojamiz

0601114101/31 onnan uli tjiļæni biļæmĩŋ

0601114101/32 uli tjiļædæ dyfiræmiz

0601114101/33 onna beræmiz

0601114101/34 χawa, itfinnæ pæjnir salamiz

0601114101/35 jo:q bædzærmiz

0601114101/36 juwamiz itfinæ gatwq salamiz

0601114101/37 tæw bifiræmiz

0601114101/38 fæfvækædi, døfværædi

0601114101/39 fulari bifiræmiz

0601114101/40 a:fdi, ærifdæ

0601114101/41 χawa tæwni, tæwni

0601114101/42 gwuzul tæwi edæmiz

0601114101/43 tuwiχorift edæmiz

0601114101/44 go:rmæ sæbzi edæmiz

0601114101/45 gwuzul tæwi tækdirma

0601114101/46 χαῶῶα

0601114101/47 onnan ætini gawramiz

0601114101/48 onnan suw salamiz

0601114101/49 onnan ro:p salamiz

0601114101/50 onnan guwzul taw_woladi

0601114101/51 gowraq oladi

0601114101/52 guwraq oladi

0601114101/53 kymmætdæn gælællæ

0601114101/54 guwzul tawi dip syzmæ:ni ji:millæ

0601114101/55 χαῶα, miχmanlamuζ

0601114101/56 baɸæjæm næ:mæ edæmiz

0601114101/57 dæftʃøri edæmiz

0601114101/58 jær almadan, bʏɸdaj, usmanaqdan edæmiz

0601114101/59 gatuuq edæmiz

0601114101/60 χαῶα, gædimdæ oɸaχda

0601114101/61 tãnqada ʈa:j gojaduχ

0601114101/62 tæmdirdæ ʈøræx biɸirædik

0601114101/63 χαῶα, o zamanna øzimiz bæɸææræmiz

0601114101/64 χαῶα, øzimiz bæɸææræmiz, japamiz tænduura

0601114101/65 tø:ræ:ni iɸlijmiz

0601114101/66 aɸzur ilæn itʃini suwimiz

0601114101/67 gawɸæ ʈøræx biɸiræmiz, χαῶα

0601114101/68 inni bu zamanna na:n bar

0601114101/69 tændirimizi pozduq

0601114101/70 joxti, næ:mæ

0601114101/71 æ: allan allan edæmiz

0601114101/72 næ:mæni tæpætæmiz

0601114101/73 ajdum ajdamiz

0601114101/74 jo: mæn bu waxt di:p bi|mæn

0601114101/75 alla:n alla:n edæmiz

0601114101/76 ba:ka salla:n edæmiz

0601114101/77 xawa, fulari dijæmiz

0601114101/78 æj ædæmiz dæ

0601114101/79 tʃaʁani tæklætæmiz

0601114101/80 onna jatadi tʃaʁa

0601114101/81 muni gawi saqlapdim

0601114101/82 næ:mi æmirkæ syty getti xæ:

0601114101/83 jo: bu biʁæt guzuuldi

0601114101/84 jo: daʁa dimæn dæ gowuudi

0601114101/85 xawa

0601114101/86 øwæræ tʃæl ba:rɔdi

0601114101/87 xawa, aja:lijæm adi xi:wæræ gawuudi, xoʃa:lli

0601114101/88 yʃ øʁlum ba:r

0601114101/89 birisi sallax

0601114101/90 æj fu kifæ:wærzi

0601114101/91 bizim bi døwrimiz gawuudi

0601114101/92 t̥ʃø:ræx biʃirsak_ am raχatduχ

0601114101/93 næ:mæ t̥ʃø:ræxini jijæmiz jaramujdi bizæ

0601114101/94 o t̥ʃø:ræxmiz xæjwæræ gawuudi

0601114101/95 bizki pætir edæmiz, æl t̥ʃø:ræxi

0601114101/96 χawa, o zamanna gawuudi

0601114101/97 tonqada t̥ʃaj qojsak_ am naχa:r_ am etsaχ oðʒaχda xæjwæræ
gawi_voladi

0601114101/98 inni ga:zi desæn ga:zijæm gajnap dærru biʃædi

0601114101/99 mæzæsi bolmijdi

0601114101/100 ol fu æla:n dæ:l mi?

0601114101/101 æla:n o zamanna oðʒaχda gæjnætijædix

0601114101/102 edædix wala:rdæ gowdʒædʒa biʃærði

0601114101/103 ga:za: ti:z biʃærði

0601114101/104 mæzæsi bolmijdi

0601114101/105 χawa

0601114101/106 odunna biʃæn za:t xæjwæræ gawi bolædi

0601114101/107 χawa, guzʁuun t̥ʃø:ræk biʃærik_ gælætdim

0601114101/108 mæsyæpæ dejmiz

0601114101/109 dyʃæsin mi?

0601114101/110 mæsyæpæ

0601114101/111 joː, pætiri durʁap durʁap saruʝa:ʁĩŋ itfinæ atarindi

0601114101/112 ʁawa

0601114101/113 næ:mæ o zamanũn ajallari bu tuzætti

0601114101/114 bu zamanũn ajallari xi:tʃ ta:zæ tɔræjællæ

0601114101/115 ʁawa

0601114101/116 ʃu tʃaʁalari joʁsuzluʁlæn æmællæ getirdim

0601114101/117 gæripdiʁ o waʁt

0601114101/118 inni ʁudaja ʃykyr gawi

0601114101/119 ʁawa, joʁ

0601114101/120 ʃunam pærvimiz joxti

0601114101/121 o zaman gælinlæri jawudæ getirilædi æffæk dæ gætirilædi

0601114101/122 bilæmĩŋ?

0601114101/123 ʃu æfæxinnæ jawudæ gællæduʁ biz

0601114101/124 maʃin joʁdi, ða:t joʁdi

0601114101/125 inni bu zamanna maʃin ba:r, motor ba:r

0601114101/126 næxil dæstga: edællæ

0601114101/127 ʁawa, biz xa:li

0601114101/128 doʁanlarmuzũn xæmmæsi kargærlix

0601114101/129 næ:mæ bu zamanna kifa:værzi væ kargærlix boladi

0601114101/130 xæ: xæ: dæ inni gojuuni gidætdilæ

0601114101/131 tʃopan bolædilæ

0601114101/132 tʃopani bilærsĩŋ?

0601114101/133 joxsuzluk_æmælijætdi dæ tʃaʁalarmi

0601114101/134 ra:zu man, xæjwæræ ra:zuuman

0601114101/135 iki gælnim ba:r

0601114101/136 bir ovlum sallax

0601114101/137 axtuxum_æm ovlumuuzzan ytfi ba:r

0601114101/138 uli guzum_æm fæ:rdæ oturædi

0601114101/139 beʃ tʃaʁasi ba:r

0601114101/140 kitfi gælinim_æm iki tʃaʁasi ba:r

0601114101/141 xawa qædim øjimizdi

0601114101/142 xawa, gælip otutdi

0601114101/143 ta:zæ gajtdilæ

0601114101/144 næ:mæ bir ovlum a mænim buznurtda oturadi, xawa

0601114101/145 iki ovlum_am ja:numda

0601114101/146 ta:zæ mædinæjæ gidik_gællilæ, mækkæjæ

0601114101/147 sædægæ xæjwæræ gawi_verællær

0601114101/148 sædægæ xæjwæræ gawi_verællær

0601114101/149 gedænnæjæm sædægæ verær

0601114101/150 toj tompʃa edællæ

0601114101/151 geʃænnæjæm fæjdip, sædægæ verællæ

Kaynak Kişi No: 0601114102

Ağz: Nohurlu

Kayıt Yeri / Kodu: Bağlık

Kayıt tarihi: 02.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Çağrı Deheş

İkamet Yeri: Bağlık

Doğum Yeri: Bağlık

Doğum Tarihi: 1954

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: 5. sınıfı bitirmiş.

Mesleği/İş Yeri: Farsça, Göklen ağzı

Başka Bölgede Yaşaması: Başka yerde yaşamamış.

Soyu: Nohurlu - Melik

Babasının Adı-Soyadı: Imamgulu

Annesinin Adı-Soyadı: Sedef Daveri

Annesinin Soy: Nohurlu - Bahar

0601114102/1 a:dum t̥ari

0601114102/2 joχ t̥iχa:nt̥fuluχ biļæn t̥opant̥fuluχ æm et̥tig_a æl̥bættæ bir mu:ga

0601114102/3 j̥onæ k̥øp mu:gijætdæ t̥iχa:nt̥fuluχ da

0601114102/4 aj onnan munnan bir mætæ[æk sætæ]ækdæn χawa

0601114102/5 olari ja:duuma gæl̥mijæ: χa:

0601114102/6 edæn iļ̥æmiz

0601114102/7 o zama:n gædim jaʃ waχtum xæl̥qĩŋ gafusunna bolluχ biz

0601114102/8 t̥iχa:n_mollum, næ:t̥fæ juł

0601114102/9 xawa

0601114102/10 onnon sōn bir dōrt bef juul inni øjimizæ jibnap biz da tfa:ʁala:
jætɪfædi

0601114102/11 inni biraz estira:xat edijæ:s biz

0601114102/12 onnon so:ramali axi

0601114102/13 aj gojun næ:mæ mø:ɖæk gowi itĩ molasa ja: mø:ɖæk
gælmæjæ:

0601114102/14 gælsæ dæ dōwær bilæn ækidip bilmæjæ:

0601114102/15 gowi itĩ molmasa mø:ɖæk næ:mæ bir mæjda:nũn xæjwa:ni

0601114102/16 xa:

0601114102/17 bir oʁlan bilæn jæjlæ bir takri:bæn otus guɾx guɾxbe:f
jaʃunnaqi oʁlan bilæn gojuuna gitdix biz

0601114102/18 owalla guʃdæ

0601114102/19 onom gitdix bærdæ bir burni ot jæɣduq biraz o:dun so:dun
tʃøp|æ:p

0601114102/20 bu getdi gojunũn ønynæ xɔvajæ:m jaʁwa:ra: ga:r, jaʁun
toʁoloja: a:ʃa:Ɂɾax gitdi

0601114102/21 mæn odũn baʃunna mænæ gæljidim

0601114102/22 mæn_æm getdim mæŋki gojunũn ønini gæjtærdi

0601114102/23 gojun inni dæræjæ

0601114102/24 dæræjæ inni mæn_æm getdim, dæræ innim

0601114102/25 bir on, on_me:f sa:ni gætɪ gæjænĩŋ gætinae tʃuɣuɔpdir

0601114102/26 gæjænĩŋ gætinae tʃuɣdi

0601114102/27 gæjænĩŋ gætinae tʃuɣannan sōn mæn gælip bu gætɪlæri
gæjtæɾmaɣtɪ bollum

0601114102/28 bu jænki mæn joldafuma annæll_a:di

0601114102/29 bujæm mǣŋ januma gældi

0601114102/30 gælænnæn sōn bu gojunīŋ i:zinæ iki sa:nī gof gojun

0601114102/31 mæn_æm gojun xæsi:p etdim

0601114102/32 bi jǣŋki gofækæn wurufetmænæ ga:lupdurla bulaʔ

0601114102/33 bu gætfini gæjtærīdim bu jænki gojun itlæ:miz_æm dærǣŋ
itfinæ næ:mæ bu gedzæ jænæ gæjtærdim

0601114102/34 mæn baχdum bu annælli dijæn ki mǣŋ joldafum annælli

0601114102/35 gojunūn i:zinæ ilxæp gælædi baʃaʃaχ

0601114102/36 baχtum iki sa:nī mø:dzæyīŋærqæsi gøzikti

0601114102/37 iki sa:nī mø:dzæyīŋ

0601114102/38 aj annællækæ dijdin mæn a:ʃaβūn iki sa:nī mø:dzæk gælijæ:t
dedim

0601114102/39 bu sæsini tʃuxarmadi

0601114102/40 øŋki gojunī gæjtærdim

0601114102/41 bijæm getdi

0601114102/42 mænæ giβir tʃa:ri dedi

0601114102/43 gæl bu jæræ i:ʃi bitirip biz dedi

0601114102/44 χawa

0601114102/45 gojunī ækidip ærtdim munūn janna

0601114102/46 ama be:ʃ alti sa:nī gætʃi gæjænīŋ gatunna ga:lli

0601114102/47 gørsæm xæj dærædzæ jæk goftum

0601114102/48 jowfanũn arasuua juuɣuɣduurla:

0601114102/49 tæbri:bæn ortamuuz ja:li jæræ

0601114102/50 mũn garniŋ_ytʃæysini tʃuɣaruɣduurla mø:ɖʒækʌ

0601114102/51 æjjam ɣava

0601114102/52 bu jænki itlærimiz_æm muni govalap getdi

0601114102/53 bu gotʃi øldirmæxtʃi bolduɣ biz

0601114102/54 bu øldirdi mæn_æm gojuuni saxlæ:p otu:kæm munũn janna

0601114102/55 mæn_æm gøwnimæ bolmasa suurtũn ærxæsinnaen jænæ bir
za:dũn ærxæsi gøzik_getʃæn ja:li boldi

0601114102/56 getʃæn ja:li boldi

0601114102/57 æj annællæ mæn fu jærdæn gojuun gørdim, bir za:t getʃdi
dijdim

0601114102/58 onna sæn duraka onna dedi

0601114102/59 mæn foni baɣajuun dedi

0601114102/60 bu getti baɣti jæk ki mø:ɖʒæɣækæn bu, fo gæjænuun gatuunna
ga:lan gætʃilæri bir a:q, bir tʃøwɪf muni gællilæ

0601114102/61 bi:ri qal qala durdi

0601114102/62 birijæm getdi

0601114102/63 bir a:q tʃøwɪfi alli da bojnunnan fæjlæ zĩŋɪp jalla dæræjæ
alub_uɣradi mø:ɖʒæk

0601114102/64 mæn duran jærimdæ sæs ediberdim æj ænælækæ getdi dæ:p
bu gælli ɣolasa mæn_nijdim sæn gojuuni saxla

0601114102/65 mæn muni ni:rdæ bolsa gedær tapar mæn dedim

0601114102/66 bīr dæraejæ uʁa:di bu mæn_æm i:zinaen gettim getsæm

0601114102/67 bīr dʒæŋgælīŋ gapdalunna muni jiji||æ

0601114102/68 æj pa:sulamuz bīr za:t dæ:l

0601114102/69 a: go:rqmasān tajaq bi|æn wurubermæli mø:dʒæyi

0601114102/70 xær jærini jæki bu tʃøwifī gojdwula: daʁ

0601114102/71 fu ðnũrka: tʃuɣuʁ duri berdi|æ bula baɣtuum mæn bīr itim
gæl|p jetifdi

0601114102/72 bu tʃøwifīŋ ja:ruiŋ æjjæʁm jæpdilæ

0601114102/73 jari ga:lupdi

0601114102/74 ɣava

0601114102/75 muni ælimdæ syræp gajdiberdim mæn

0601114102/76 gæl|im gæl|sæm annaælli bu gotfi fæqqæl|æpdi

0601114102/77 baɣtuum mø:dʒæk|æ jænæ ba:r fo joɣardan gojuun ækidip
gæl|ællæ

0601114102/78 æj ænnællækæ didim mæn mø:dʒæk|æ jænæ bizzæn æl
tʃækmæz

0601114102/79 gotfi fæqqælæ muni æffæyæ gojali

0601114102/80 urka:l dedim

0601114102/81 jænki muni fæqqæl|æ æffæyæ urduɣ

0601114102/82 gojuun urbatdim gojuunna gufũn gojuunī bu afa:q gæjænuun
afa:ɣunna bīr bøwyr ba:r

0601114102/83 muna gojuun æltæli ægællæn bīr ja:ruiŋ sa:t fu_jzæ otlasũn
onnan gæjdællijdim

0601114102/84 bi jæ gæjænũn yssynæ mæn æm gojuunũn afa:ʁunna
gøwnimæ bolmasa

0601114102/85 ʁova gyfyr dejæ:n ja:li bolli

0601114102/86 turwup tʃaʁwʁ gæl tanwʃ etsæŋ dedim

0601114102/87 mæn o waxtɫam dəjæw ilga:p tʃuχdum gæjænũn yssynæ
baχæwum jænki gotʃũn

0601114102/88 garũn parni jænki mænim tʃøwifim æm ja:rwn alup
gælipdim

0601114102/89 bula: ba:r daʁ iki mø:ɖzæk bu jærdæ ortada tʃøwif

0601114102/90 iki mø:ɖzæk bu jannan tʃækælæjæ

0601114102/91 mæŋ bir a:q gow itim ba:r

0601114102/92 jækæɖø:zi bir jændæn mø:ɖzækɫær bermæɖzæk boladi

0601114102/93 baʃfam iki sa:ni it ba:r olar gælipdilæ tʃøŋŋārip durupdurla

0601114102/94 xulasa muni ʁaj xæj etdix

0601114102/95 mø:ɖzækɫær gojuup getdi

0601114102/96 bu tʃøwʃiŋ ja:ri æntæk ba:r daʁ bu

0601114102/97 muni gætirdim də artuʁũn bæɫændinæ tʃuχaruw asup
gojdum mæn

0601114102/98 æj mæn dijdin ʃu ɖzædælli sæn mø:ɖzæyæ bermæn dijdin
mæn

0601114102/99 ʁava onnon mæn annælli gæl gatʃali xulasa gojuuni øŋimizæ
alup gællix

0601114102/100 bu jærdæ bir oʁlan ba:r

0601114102/101 mæŋæ o za:man ærba:bimdi

0601114102/102 inni bu waxt ærba:pdan t̥wuxdi

0601114102/103 ikĩñz sigar t̥ækíp sigara gyjmæníp goŋi m̥ø:dzæyæ bært_u
dijæ daː bizæ

0601114102/104 æl̥imiz bilæn beræn ja:l̥i etdi bizi

0601114102/105 æj næmæ xæqqũn ba:r

0601114102/106 sæŋ bizæ t̥fopan bujæm ærba:p fudzyr gyllæri geŋfirdix biz

0601114102/107 jo: jo: tawa:n istæmædi jox

Kaynak Kişi No: 0601120101

Ağız: Nohur Mürçeli

Kayıt Yeri / Kodu: Sañsar

Kayıt tarihi: 01.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Çaryar Ahund İlahi

İkamet Yeri: Sañsar

Doğum Yeri: Sañsar

Doğum Tarihi: 1961

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Porsusu Köyü'nde 5-6 yıl dini medresede okumuş, daha sonra Eşrefu'l İslam Köyü'nde öğrenimini tamamlayıp ahund olmuş. Devlet okulunda 5. sınıfı bitirmiş.

Mesleği/İş Yeri: Köyde dükkanı bulunuyor, köy imamı ve Şura-yı Halli Ehtilaf üyesi

Dil Bilgisi: Farsça ve kitabi Arapça biliyor.

Başka Bölgede Yaşamayı: Tahsil dönemi dışında başka yerde yaşamamış.

Soyu: Nohurlu - Oğri

Babasının Adı-Soyadı: Annaveli

Annesinin Adı-Soyadı: Oraz Cemal Melikzade / Deheşt

Annesinin Soy: Nohurlu - Melik

0601120101/1 o ata ænænĩj oʻbullari tʻakalarũn xæqinnæ, tʻakalar ba:rada; tʻakalaruini øwælijæ oxuwa vermæli

0601120101/2 basævat bolmæli, tʻakalar sawatdar bolmæli

0601120101/3 munnæn gefti bulæræ bir sa:lux jærdæn bulæræ bir mæsgælæ alup bermæli

0601120101/4 ta:bula bir sa:lux færzænt bulardan æmæle_yælip di:n jo:lunna ata dep ænænĩj xæqĩndæ xidmæt edær ja:li

0601120101/5 tʻa:ʔalarũn_æm ata ænænĩj xæqinnæ bularũn dejænni etmæli

0601120101/6 ata ænæjæ biχærmætlix etmæli dæ:l

0601120101/7 ata ænæ bir jumuf bujrujændæ æbbejk dep baqlamæli

0601120101/8 xær næ:mæ æmretsæle ata ænænĩj dejænni etmæli

0601120101/9 tʻyn ata ænæ bulæri ja:fluxdan kitfilixdæn ulaltup muni jædi, sækkiz ja:ʃuna jeteændæn sōn oxuwa vermæli

0601120101/10 bulæræ isla:m jo:luni, di:n jo:luni bulæræ tærbijæt vermæli

0601120101/11 nama:z, ro:za, yfyr, zæka:t, bu za:tlari xæmmæ za:duni æmri mæ:ru:f bu za:tla atanũn bojnuuna ki bulæri bir kila:sa bermæli

0601120101/12 ruxa:ni: dærsi oxalwja:n jærlæræ berip ba:sawa:d_edip, bulæri bir xæmmæ za:di bilær ja:li oxutmæxliχ ata ænænĩj bojnuuna

0601120101/13 mundan gæftik oʻul gujz_æm ata ænænĩj tærk[æp getmæli dæ:l bula

0601120101/14 garrujæn wæxtindæ, bulara xuudmæt etmæli

0601120101/15 a:dgiz bolan wæxtlæringdæ i:ftæn ga:lan wæxtlæringdæ bulari
tærk edip getmæli dæ:l

0601120101/16 bulærūn xudmætindæ bolmæli

0601120101/17 bulæri xæmi:fæ gøz[æmæli

0601120101/18 oʻul guzūn oʻul guz dejæmæn dæ fo ata ænædæki ulogo:n
xaqqi

0601120101/19 ata ænæ bulæri bir sawatda:r ætmæxlix wæzi:fæsi

0601120101/20 oxuwa vermæx, oxutmaxlux ata ænænī vazi:fæsi

0601120101/21 gurva:llux xøkmi bir a:dam jæ:ni ba:j bolsa

0601120101/22 mæsælæn taʁri:bæn iki jyz tæŋgæ

0601120101/23 fo wæxtki iki jyz tæŋgæ dejip dæ kita:plarda

0601120101/24 fo ænda:zæ bolan su:ratīnda gurra:llux jonūn øldyrmæx
bojnuuna va:dgip bolija: daʁ

0601120101/25 fo a:damūn xaqi øldirmæx

0601120101/26 gurva:llux dejiljænijæm bir gojun bir næpærdæn bolædi

0601120101/27 bir suʁur jædi næpæraæ tælli øldyrivilællæ gurwalluxta

0601120101/28 gurva:lluxūn færtlæri mæsælæn dʒa:lli bolsæ, fæxi døwyx
bolsa, ja: aʒaʁi læng ʁolup øldiriljæn dʒa:ja gedip bilmæsæ, ja: gati xo:r bolsa,
ja gulæi sōnqi wæxtdæ kæsilʁæ bu færtlæ_vilæn bu gurva:llux dʒa:lli uʁrunna
dyryst bolmijaʁ

0601120101/29 ja: mæsælæn uli suʁur bolan su:rætindæjæm ama:la gu:ruʁi
kæsik bolsa; gulæunna æjip bolsa kæsilip æjipdar bolsa; ot jejæbilæjæn
bolsa; diʃlæri, næ:mæ gidip ot jejæbilæjæn bolsa; kæ:n bu færtlærdæn ama:la
tapuʁsa oni gurva:llux øldirmæxlix ca:ʔiz dæ:l

0601120101/30 gurva:llux ediljæn za:t gati sa:lum bolmali

0601120101/31 tfyn gurba:n dijæ:ni alla taʔa:laja jaχunluχ ma:nasũnda,
gurba:n jæ:ni

0601120101/32 onun ytfyn gurba:nlux øl-diriljæn dʒa:nli mal bolsun, gara
ma:l bolsun ja dyjæ bolsun, ja bolmasa bu dowær bolsun bulæ bîr sa:lum
ma:ldan bolmali

Kaynak Kişi No: 0601120102

Ağız: Nohur

Kayıt Yeri / Kodu: Sañsar

Kayıt tarihi: 01.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Allanur İlahi

İkamet Yeri: Sañsar

Doğum Yeri: Sañsar
 Doğum Tarihi: 1948
 Cinsiyeti: Erkek
 Medenî Hali: Evli
 Öğrenim Düzeyi: Okula gitmemiş
 Mesleği/İş Yeri: Çiftçi ve hayvancı
 Dil Bilgisi: Başka dil bilmiyor.
 Başka Bölgede Yaşaması: Başka yerde yaşamamış.
 Soyu: Nohurlu - Oğrı
 Babasının Adı-Soyadı: Annaveli
 Annesinin Adı-Soyadı: Oraz Cemal
 Annesinin Soyadı: Melik

0601120102/1 bizim i:şimiz kařa:wærzi bu wařttæ tælli

0601120102/2 æj ækin tikiñ bir netřæ jil ja ukrijæm bolmija

0601120102/3 æwældæ biraz ganimætraq boladi

0601120102/4 bu waşt şofk sa:li oladi

0601120102/5 gawijæm bolmajdi

0601120102/6 ækinlær

0601120102/7 bu jærdæ arpa oladi, boşdaj_ voladi

0601120102/8 řawa bir ja:rum jyndžæ_ kælliæ mundan ajri bir ædæs mædæs
 bu jærlærdæ bu jærlærdæ joř

0601120102/9 tæwi sæw bu jærlærdæ ækil[mæjæ

0601120102/10 şawa, şu ø:z øjimiz

0601120102/11 şawa aj bu jærlærdæ næ:mæ o řæ:rdæki imka:nla:da joř

0601120102/12 da:ř gætirmæli, gum gætirmæli

0601120102/13 onı paltşu_ edip iřlæmæli dæræřt olsa kæsmæli getirip

0601120102/14 yssyni japmali, xawa

0601120102/15 axur øj bolatda o_ja:n bu_jan edibærsæñ øj bolatda

0601120102/16 øji salanumuz jiyirmi juлда:к boladi

0601120102/17 dyjbini alanumuz jiyirmi jil boladi

0601120102/18 xawa, so`ra

0601120102/19 o gædim ja:fajufdan næ:mæ gyrrỹñ_veræli

0601120102/20 biz kafawærz

0601120102/21 bu jær|ærdæ ækin tikiñ ajri za:t jox da`

0601120102/22 næ:mæ gyrrỹñ_vereli

0601120102/23 jox gidæmiz jox xadga:

0601120102/24 a:baʃ sadaqa? xæniz bermæp biz

0601120102/25 aj ro:za a:jlari gawi getfædi

0601120102/26 axʃam turup aʁzũn ba:ʁlamali

0601120102/27 onnon alla dejip jatubermællæ

0601120102/28 bizĩñ atamuz ytf ajal alupdi

0601120102/29 bi:rinnæn dø:rd_oʁlan, iki guz ba:r bi:rinnæn bir oʁlan ba:r

0601120102/30 onnon bizĩñ ædʒæmizdæn_æm dø:rd_oʁlan, iki guz ba:r

0601120102/31 oni fu xadʒi tfa:rjar a:xu:n_æm mænĩñ doʁanum, bizĩñ kitfi doʁanumiz fu

0601120102/32 biz dø:rt doʁan

0601120102/33 xawa

0601120102/34 bizĩñ kitfi doʁanumiz, xawa

0601120102/35 jo: ænæmiz bîr fu bizîŋ kitfi doʻxanumuz

0601120102/36 ajruux iki sa:ni doʻxanumiz ba:r

0601120102/37 o ælbættæ ajri jærdæ joχ, ælbættæ χajjatlari ajri o janna otirjalla

0601120102/38 oʻxlallarumuz æm mænîŋ øz dørð sa:ni oʻlum ba:r

0601120102/39 bu fu oʻlum ulusi bu bîri kitfisi

0601120102/40 kitfisi ulusundan ulurækdur tuwæ|æmæ

0601120102/41 χawa iki sa:nijæm tæjra:nna fu wæxt tæjra:nna i:|ijæʻ

0601120102/42 onnon sōn dør:rt sa:ni oʻlumiz ba:r

0601120102/43 jædi sa:ni guzimiz ba:r

0601120102/44 guzlar æm inni xærkim χa:næda:r bolupdi

0601120102/45 pæx|iwa:ntfʷulux bar

0601120102/46 aj o zama:n gøræf ta:za tapulli daʻ

0601120102/47 gøræf inni ta:za daʻ, χawa

0601120102/48 χawa, ja:f wæxtumuz gøræfæ tfʷχardux

0601120102/49 tojlarda fu gøræf tutarduula:

0601120102/50 bîr ajri næ:mæsi joχ

0601120102/51 χawa tutmaχ bi|sæŋ zæ|æ|i joχ

0601120102/52 æmma æmæ|i bi|mæjmiŋ aχi xægiʻgæti

Kaynak Kişi No: 0601120401

Ağız: Nohur

Kayıt Yeri / Kodu: Eşrefdere

Kayıt tarihi: 01.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Ömer Muhammet Rabbani

İkamet Yeri: Eşrefdere

Doğum Yeri: Eşrefdere

Doğum Tarihi: 1947

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: 4. sınıfı bitirmiş

Mesleği/İş Yeri: Çiftçi ve hayvancı

Dil Bilgisi: Farsçayı anlıyor, ama konuşamıyor.

Başka Bölgede Yaşaması:

Soyu: Nohurlu – Oğrı (Zerdli Nohurlulara mensup)

Babasının Adı-Soyadı: Gurban Gılıç

Annesinin Adı-Soyadı: Maya Esfendiyari

Annesinin Soy: Nohurlu - Ayı

0601120401/1 xawa

0601120401/2 o waxt biz gettix mækkæjæ

0601120401/3 xudaja fykyr mækkæjæ gettix

0601120401/4 ewwel mækkæn zija:rat ettix, ymre ettix

0601120401/5 joldaflaruumuz bilæn bilælix dæ

0601120401/6 tyrkijæli joldaflaruumuz_em gældi

0601120401/7 fu tajda bilæljæfdix, gyrrĩŋ edifdix

0601120401/8 xawa mækkæn zija:ret edip mædi:neje gittix

0601120401/9 æræfæ da:ɓunna

0601120401/10 pærz za:tlari mæsælæn ewelje de sen ømr_edesen, ømre
gutarannan sōn gurba:llux gælijæ

0601120401/11 gurba:llux gyni xær dæm mætf̥fit mina:ja gidesen

0601120401/12 minada bir_ki gedʒe jatup æræfæ da:ɓuna gidesen

0601120401/13 æræfæ da:ɓundan myzdælf̥eje gajduup gælip, jene minaja
gælip dørt gedʒe biz fu tajda jatje's

0601120401/14 fo mina da elbette bir gedʒejem myzde[fede jatmali

0601120401/15 iki gedʒesin_em mina da:ɓunna jatmali

0601120401/16 mina da:ɓunna fejta:na da:f zĩŋĩp ytf̥ gynzĩŋænnæn sōn sænĩŋ
pærz xadʒlarũn gutaruja

0601120401/17 onnon sōn jænæ xotuula gajduup gælijæŋ xotuulla xadʒila bilæn
gælip jænæ ømræ baqlajān

0601120401/18 ømræ edijæŋ xawwa

0601120401/19 mædinædæ i:ſiŋ fu mædinæji gælænnæn sōn sæn guwχ færzīŋ
oχumalla i:ſiŋ fu namaz mætſſidæ gatna:p oturmali daki sēniŋ bir ajri bir
gedijæŋ

0601120401/20 oχut da:ʁuna gedijæŋ

0601120401/21 oχut da:ʁunda fo mætſſitlærdæ namaz oχup,

0601120401/22 ʃæxi:tlæriŋ yssynæ zija:ræt edip fu guwχ færzini mætſſidīŋ
muxammæt ræsu:llahīn yssynæ zija:ræt edip daχa i:ſiŋ jo:χ sēniŋ be:ʃ wæχt
namazūn oqumali da ømrædæ

0601120401/23 næmæ mædinædæ haza:r_ o si:_sæd_ o hafda:da ʃa:rda biz
getdix ʃø_jðæ buznurda jetdix

0601120401/24 buznurttan mæfædæ jetip mæfættæn howa:pæjma:ni minip
gælip dʒæddæjæ dyfduχ

0601120401/25 gurva:n a:jda gurva:nluχ gynt jetmæl_la sæn gurva:n ajdi

0601120401/26 gurva:na on sækkiz gyn ba:tdi da biz gidænnæ

0601120401/27 jo:la salnanna yʃ dø:rd_ a:j ga:lanna o:n gættæ dʒælæsæjæ
ʃaʁurduwa

0601120401/28 χawa

0601120401/29 sædæqæ edæris urʁajmali bolanna mæsælæn gal_arasuwa
hudæ jo:li berip go:m gæbi læni juʁnaʁ xæmmæsi bilæn χoʃlanuʁ razulaʃuʁ
ondan uʁaja:s da

0601120401/30 gælænimizdæjæm o jærdæn zæng wurap, biz zæng wurdux

0601120401/31 pila:n wæχt pila:n sa:ʁatda biz mæfædæ dyʃijæx diʃip bu
jærdæn gælilæx xæmmæsi øŋŷmyzæ gælilæx

0601120401/32 go:m gæbi læli xæmmæ oʁlallar, guʁlar xæmmæsi øwmyzæ
gælip mæfætdæ a:ma:dæ boluʁduwa ta: biz gælintʃæ

0601120401/33 biz gælænnæn sōn gælip bu jærdæ

0601120401/34 jænæ xæmmæsini jawna:p jænæ jänädannan sædæqæ berip
go:m qæbilæ[ærimiz xæmmæsin jawna:p sædæqæ bilæn sowduq fu jærdæ

Kaynak Kişi No: 0601120402

Ağız: Nohur

Kayıt Yeri / Kodu: Eşrefdere

Kayıt tarihi: 01.07.2011

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Ömer Muhammet Rabbani

İkamet Yeri: Eşrefdere

Doğum Yeri: Eşrefdere

Doğum Tarihi: 1974

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: 5. sınıfı bitirmiş, 7-8 yıl da dinî medresede eğitim görmüş.

Mesleği/İş Yeri: Çiftçi ve hayvancı

Dil Bilgisi: Farsça

Başka Bölgede Yaşaması:

Soyu: Nohurlu – Öğri

Babasının Adı-Soyadı: Ömer Muhammet Rabbani

Annesinin Adı-Soyadı: Kümüş Necahi

Annesinin Soy: Bahar

0601120402/1 arazı: infaʔalla: gæl[sæ xæmmæsi uludan kifijæ bu gynlærdæ
tutadi, tutuladi

0601120402/2 ruza:ni xiʔf bi:ri ta: xæddi buluxa jetæn bolsûn, jetmæjæn
bolsûn

0601120402/3 bu tarawix namazlaruna gati puxta durarla bu jærlærdæ,
tyrkmæn arasunna

0601120402/4 xususan_ am bizim məntəgəlärmizdə və xər axfamna səxərlərinə kəp wəxt bərbirini tfaşurup mətfitlərdə xəmi:şə də:p dəstur

0601120402/5 bərbirlərinə tfaşurup xəmməsini biləlxidə ašwzlaruñi atfuş biləlxidə taravix nama:zi edip bilə oqu:p gəljəllə bə:r, xawwa

0601120402/6 gə:dir gə:ğədə bə:r gə:dir gə:ğədə bi kəp wəxtta fu a:dam tfaşurmaş, gə:ğə nama:z oxomaş, oturmaş

0601120402/7 kəpləşipdə bir əjə yjşyp jərə oturupda xəmməsi ta: dān atin:tfə səxərə təlli nama:z oxij'llə, gura:n oxij'llə

0601120402/8 ja gura:n oxup vəkzi nəsixət edəllə oturup da fo gə:dir gə:ğəsinnə şəllə dəllər

0601120402/9 əjdijəm bu jərdə

0601120402/10 xəmməsi fu ašwzatfar bolannan sōn fo gyny xəmməsi bajramtfuluş edip də qoqun_nijə:ni fu bolmal_la gətləmə edip də

0601120402/11 gətləmə bəşirip_tə, ne:tfə za:tlari bəşirip xəmməsi tfa:şirip bərbirinkijə gidip fo gyny gabul bolsun dişip xetfbir ro:za za:t tutmijlə

0601120402/12 əjri bir i:ş ətmijlə fo nama:z ro:zalaruñi nəmədip də namazlaruñi oxap xərkim bəribirinkijə gabul bolsuna gidəllər məsələ

0601120402/13 ovalarda əksərən fu əjd nama:zi ja bu bizim məntəgəlärumuzdə a:z kəpi jəkə, jəkəsəyyt ja:li dğəmləşən bi namaz dğum?ə oqulan jərlərə gedəllə

0601120402/14 əksərən fu jərlərə gidip oxip gəllə

0601120402/15 biz_əm gedəmiş bə:zi jillərdə gedəmmiz

0601120402/16 wəxtimiz əmma getmə:nijəm kəprəx

0601120402/17 aşir wəsi:lə gərək daf boladi

0601120402/18 gurbə:n əjdijəm fərg etmijə də

0601120402/19 gurban æjdijæm fu æjd ja:li fu gurva:nluxdæjæm æjd_ædip fu qoxun næ:mæ bi:rbi:rīŋ tʃa:ʁurup ajat oqap gura:n oqap bi:ri:bi:rīŋki dæ gabul bolsun diji:p dæ ʃæj]æ edær]ær

0601120402/20 æj bi:r a:zrax ba:r mollatʃulwumuz

0601120402/21 gurva:lluxida æksæræn gojuni_ a fu bi:r xaddi næ:mæsi bolmali

0601120402/22 ænda:zæisi gati kitʃi bolmal_]æ:

0601120402/23 ʃolardan tʃalallal bi:r næfær yʃi:n væ suʁur dæ æksæræn bu jær]ærdæ suʁur, ma:l tʃalalla bulajæm jædi næfæræ tæll]i boladi

0601120402/24 yʃj jafar bolmali, yʃj jafi do:lan bolmali

0601120402/25 ta: jædi næfæræ tæll]ijæm boladi

0601120402/26 suʁur, ma:l øl]diræll]æ fu jær]ærdæ

0601120402/27 gøzi kø:r bolsa, gu:ri:vi bi:r xæddæn a:ʃax bolsa, ænda:zædæn kæsik bolsa ja æmdzæyi kø:r bolsa, na:xusli:vi ba:r bolsa olari gabul etmij]æ

0601120402/28 gabul dæ:l ola:ja ʃa:xi døwik bolup mayzinæ bi:r zæ:fær jetæn bolsa olari gabul etmij]æ:

0601120402/29 sa:lum kolæn sa:lum bolmali

0601120402/30 gojunna fu xil]i sa:lum bolmali

0601120402/31 ma:lda kollæn sa:lum bolmali

0601120402/32 iradli æjbi bolmal_dæ

0601120402/33 mollatʃulwuxi fu øz ovamuzda, øz a:xunumuz ba:r

0601120402/34 øz xudzyræmiz ba:r

0601120402/35 fu jærdæ oxuɖux

0601120402/36 ta:ri:bæn alti, jædi jil getɖux fu jærdæ

0601120402/37 oxaduχ fu øzomyzæ gæræk bolan iłimlærdæn

0601120402/38 øz færz vadgiba:tlarmizi biłær ja:li oxaduχ fu jærdæ

6. BÖLÜM DİZİN

6.1. Göklen Dizin

a

a:b F. su

a.0601111501/41, 0601111501/75

a.+i0602110201/8

a.+i:mið0602211701/18

a:ba:d F. آباد bayındır

a.0506120502/40

baɟ baş

α. +α 0503121102/114

abduwla:ðim Abdulazim,kişi adı, özel isim

α.0602211001/4

abduwlla bk. abduwlla:

α.0602211501/51, 0602211501/52, 0602211501/53

abduwlla: Abdullah, kişi adı, özel isim

α.0601110801/27

abdulla bk. abduwlla:

α.0602211501/53

abdiraxma:n Abdurrrahman, kişi adı, özel isim

α.0502212001/60

α:biɣava: F. آب و هوا hava durumu

α.0602211002/40

abubekir Ebubekir,kişi adı, özel isim

α. +i0503111203/52

α. +iŋ0503111203/52

adɣal Ar. اجل ecel

α.+i 0503111202/24, 0503111202/27

adɣan Acan, Gülistan Eyaletinde köy adı, özel isim

α.0503121102/5, 0503121102/6, 0503121102/7, 0503121102/9

adɣancandɣaɣ Acangancık, Gülistan Eyaletinde köy adı, özel isim

α.0503121102/4

adɣap Ar. عجب acep

α.0502221002/87

adɣanθēŋġrli Acansengerli, Gülistan Eyaletinde köy adı, özel isim

α.0503120702/2, 0503121102/10

adɣanjelli Acanyelli, Gülistan Eyaletinde köy adı, özel isim

α.0503121102/2, 0503121102/22, 0503121102/7

α:ɣɣaɣ- acıkmak

α.- maðduwla 0503111203/158

α:ɣɣað Ar. aciz, güçsüz, çaresiz

α.0503121101/220, 0503121101/227

а:ғ (а:ғ TT 171), ағ
а.0503111101/93

ағ- (ағ- ED 18b), ағмак
а.- алұ:Н 0602211302/6
а. -амаја 0502222202/26
а.- аn 0503121102/49, 0503121102/51
а.- ар 0502211901/179
а. -dum0602211301/7
а.- up 0503111101/75, 0506120401/31
а.- updur 0602211001/27
а.- updurla 0602211302/7
а.- ға:q 0502222201/51, 0502222201/54
а.- ма:na 0602211302/21
а.- ja:q 0502222201/235
а. -акој- 0602211401/29

ағар анаhtar
а.0503111203/159

ағуq ақk
а.0502222701/25, 0503120701/81, 0601110301/28

ағул- (ақл- ED 26b) ақлмак
а. -anna0502222702/48
а. -ardi0503120702/70, 0503120702/74
а.- art 0503120702/69
а.- at 0502222202/16
а.- uq 0502222201/95
а.- up 0602110501/6
а. -updur 0503121102/130
а. -madi 0502222202/20
а. -madi 0502222202/25
а.- маθ 0503121101/240
а.- маđ 0506110701/115
а.- θa 0602211302/54

a:ful- açılmak

a.- θaja: 0602211301/61

a:ɣluq açlık

a. +di0502221001/103, 0506110201/58

a:d ad, isim

a. 0502121102/60

a. +da 0602211501/53

a. +u 0503111203/50

a. +um 0503120702/1, 0503121101/132, 0506110701/3, 0602211001/5, 0502121101/2, 0602211001/3

a. +umi0506120401/61

a. +umuð: 0502211901/31

a. +un 0602211001/193

a. +una 0602211001/15, 0602211001/57, 0602211001/60, 0602211001/65

a. +una:0602211001/176

a.+unı 0502222201/214, 0502222701/88, 0503120701/61, 0503210901/74, 0503210901/77, 0506120401/68, 0506120401/69, 0601111501/5, 0602211302/78, 0502121101/48, 0602211401/92

a. +i 0502121102/59, 0502212001/34, 0503111201/92, 0503111203/31, 0503111203/41, 0503120701/87, 0503121102/1, 0503121102/5, 0506110201/128, 0506110701/36, 0506110701/91, 0506120401/2, 0506120601/55, 0601111501/3, 0602110101/64, 0602211001/136, 0602211001/15, 0602211001/201, 0602211001/206, 0602211001/3, 0602211302/68, 0602211302/77, 0602211401/85, 0602211901/31, 0602211901/49, 0602211901/50, 0502120601/150, 0503111203/4, 0602110501/8

a. + i 0602211001/231

a. +lar 0502212001/49

a. +lari 0502212001/45

a. +li 0502212001/56

a:ɖ (**a:t** TT 172) ad, isim

a.0502121102/60, 0502121102/61, 0503121101/104, 0503121101/106,

0503121101/36, 0506110201/105, 0506110201/91, 0506120502/49,
 0601111501/5, 0601111501/6, 0601111501/7, 0602211001/16,
 0602211001/175, 0602211003/57

ad bk. a:d

a.0502120601/147

adam bk. a:dam

a. 0502121102/85

a. +la· 0503120701/50

a:dam Ar. آدم adam, kişi, koca, erkek.

a. 0502120601/13, 0502120601/15, 0502120601/17, 0502121102/33,
 0502211901/5, 0502220301/19, 0502220301/39, 0502221003/42,
 0502221003/61, 0502222201/112, 0502222201/135, 0502222201/219,
 0502222201/68, 0502222201/95, 0502222202/33, 0502222701/12,
 0502222701/60, 0502222701/62, 0502222701/71, 0503111101/7,
 0503111201/32, 0503111201/65, 0503111203/110, 0503111203/48,
 0503111203/54, 0503111203/73, 0503111203/74, 0503111204/48,
 0503111204/50, 0503121101/145, 0503121101/161, 0503121101/174,
 0503121101/189, 0503121101/42, 0503210801/50, 0503210801/68,
 0503210901/107, 0506110201/37, 0506110701/117, 0506110701/41,
 0506120401/13, 0506120401/51, 0506120501/49, 0506120601/26,
 0506120601/43, 0601110301/22, 0601110301/34, 0601110301/35,
 0601110801/26, 0601111501/46, 0601111501/93, 0602110101/107,
 0602110101/130, 0602110101/134, 0602110101/135, 0602110101/37,
 0602110201/25, 0602110201/33, 0602110302/82, 0602110501/12,
 0602110501/16, 0602110501/43, 0602211001/115, 0602211001/117,
 0602211001/118, 0602211001/164, 0602211001/17, 0602211001/175,
 0602211001/199, 0602211001/233, 0602211001/236, 0602211001/36,
 0602211001/46, 0602211001/70, 0602211001/84, 0602211001/92,
 0602211302/21, 0602211302/25, 0602211302/26, 0602211302/96,
 0602211501/34

a.+a0502120601/44, 0502211901/163, 0502211901/165, 0502211901/66,
 0503111203/157, 0602211001/82, 0602211001/89, 0602211003/5,

0602211701/19, 0503121102/83, 0602211701/17

α. +dan 0502222201/135, 0503121101/235, 0601111501/8

α. +di 0502211901/72, 0503121101/91, 0503121101/92, 0506110701/92, 0506110701/94, 0602110102/32, 0602210801/32

α. +dim 0602110101/100

α. +um 0502120601/35

α. +um 0502120601/3

α. +uN 0602211001/231

α. +ũN 0502121102/35, 0502222202/2, 0506110201/145, 0506110701/36, 0602110101/143

α. +uNuğ 0602211003/44

α. +i 0502222201/152, 0503121101/145, 0506110701/8, 0602211501/35

α. +ĩN 0503120701/89

α. +la 0502211901/29, 0502211901/60, 0502220301/94, 0503111101/4, 0503111201/68, 0503210901/91, 0602211001/234, 0602211001/235, 0602211003/4,

0602211401/55, 0602211501/49, 0602211501/50

α. +la' 0502211901/56, 0503121101/112, 0503121101/153, 0602211003/9

α. +la: 0503120701/95

α. +lamuğ 0503111203/23

α. +lãN 0502211901/48, 0502211901/8, 0602211001/20

α. +lar 0503111201/69, 0503111203/57

α. +larda 0503210901/85, 0503210901/87, 0602211301/13

α. +lardan 0503111203/28, 0503111203/88, 0602211001/69

α. +laruni 0506120501/6

α. +larunũN 0503121102/46

α. +lari 0506110701/9, 0506120501/20, 0506120501/7, 0602211001/35, 0602211401/80, 0602211701/64

α. +larjem 0503121101/139

α. +muſ 0602210801/46, 0602210801/69

α. +nuN 0602211001/170

α. +θin 0602211701/66

a:dam bk. a:dam

α. 0602211302/24

a:dat Ar. عادت alışkanlık

α. +i 0502222201/128

aduɟ Adış, tayfa adı.

α. 0503111203/42, 0503111203/43, 0503111203/50, 0503111203/53,
0503111203/71

α. +luɟi 0503111203/51

adres Fr. > F. آدرس adres

α. +i 0502222202/21

afri:ɤa: Afrika

α.0602211301/26

a:ga ağa, ağabey

α. +m 0602110102/33

α. +mũN 0602110102/33

a:ga:χ F. آگاه bilgili.

α.0602210801/13

aGga ağabey, ağa

α. 0503121101/30

a:ɤ ak

α. 0502212001/35, 0506110201/114, 0506110201/118, 0506110201/119,
0506110201/122, 0502120601/125

a:ɤ - devrilmek

α.- up 0602110102/50

aɤa ağabey, ağa

α. 0506110201/80

α. + la 0602211302/56

α. + m 0502220301/20, 0502222202/42, 0602211003/44

α. + muðũN 0602211901/44

a:ɤa ağabey, ağa

α. 0502222201/129, 0502222201/166, 0502222201/171, 0502222201/172,
0502222201/194, 0502222201/203, 0502222201/24, 0502222201/26,

0502222201/42, 0502222202/64, 0503111203/111, 0503111203/144,
0503111203/20, 0503111203/35, 0503121101/179, 0503121101/188,
0601110301/4, 0602110501/23, 0602110501/25, 0602211701/79

α. +dur 0502222701/60

α. +la 0506110701/112

α. +lam 0503111101/8

α. +lardan 0602211302/102

α. +ları 0602211001/76, 0602211302/19

α. +m0602211701/42, 0502220301/44, 0601110301/44, 0602211501/25

α. +mũN 0602110302/26

α. +muğ 0502211901/162

α. +muği 0602211701/13

α. +muğki 0602211701/15

α. +nlarunda0602211901/45

α. +θuna0602211001/79

α. +θi 0602211001/84

α:βũ ağabey

α.+N 0502222202/59

α:βα: F. bay

α. +j0506120401/45

αβαδɟ ağaç

α.0502220301/51

α. +α 0503111101/143, 0503111101/153, 0602211001/182

α. +dan 0502222201/190

α. + ũN 0502121102/90, 0502211901/57, 0503111101/123, 0502211901/26

α. +uui0602110302/50

α. +ĩN 0602110501/8

α. +i 0503120702/69, 0503120702/84

α. +i 06011126a01/65

α:βαδɟa:n ağabeyciğim

α.0602211301/72

αβαɟ ağaç

α. 0502220301/67, 0503111101/125, 0503111101/126, 0503111101/127, 0503111101/138, 0503111101/139, 0602110501/5

α. +α 0503111101/138

α. +dan 0503111101/141, 0503111101/159

α. +dannα 0502211901/53

α. +ũN 0503111101/135, 0503111101/139

α. +lara 0602211001/102

α. +larũN 0503111101/140

α. +lari 06011126a01/70

α:ƙar- (**α:qar-** “ağarmak” TT 171), beyazlamak

α.- up 0503111203/124

α:ƙaraq -den aşkın, -den fazla

α.0503111203/14

α:ƙara:q bk. α:ƙaraq

α.0503111201/110

αƙaƒ (ığaç ED 79b) ağaç

α.0503120702/81, 0503120702/90

α. +dan 0503210901/99

α. +dan 0502220301/50

α. +dandi 0503120702/61

α. +la 0602110302/50

α. +lar 06011126a01/65

α. +larun 0602211001/180

α. +lari 0502220301/29

α:ƙaƒ Türkmenlerin 60-63 yaş arası (Peygamber yaşı) bayramı

α.0502120601/152, 0502120601/156, 0502120601/158, 0502120601/161

α. +unı 0502120601/155

α:ƙatabaj bir alt boy adı

α. 0502211901/99

α:ƙatavaj bk. α:ƙatabaj

α. +mi 0602211901/54

α:ƙdar- devirmek

α.- υπ 0602211901/91

ακδ (αἴζ ED 98a) αἴζ.

α.+ῥ:Ν 0503121101/162

ακωρ (αἴρ ED 88b), αἴρ

α. 0502220301/29, 0503121102/155, 0503121102/88

α. +μωϝ 0503121102/154

ακωρ - bk. α:κωρ-

α.- αν 0502222202/7

α:κωρ- αἴρμακ

α.- αν 0602110201/25

α.- υπ 0502220301/31

α.- μαθωΝ 06011126a01/74

α.- μαθῥΝ 0506120401/75

α.- θα 0602110201/25

ακωδ (αἴζ ED 98a), αἴζ

α. 0503111203/185, 0503111203/186

ακῑ:ρ- αἴρμακ

α.0502222202/6

α:κλα- (ι:ḡla- TT 175), αḡlamak

α.- b 0502222202/56

α.- δι 0503121102/91

α:κλα:-bk. α:κλα-

α.- ρωΝ 0503121101/228

ακλα - bk. α:κλα-

α.- ρ 0503120701/84, 0602211901/70

ακλα:- bk. α:κλα-

α.- ρ 0502222201/127

ακlad- αḡlatmak

α.- υπ 0502221001/107

α:κλαq çok αḡlayan kişinin vasfi

α. 0502222702/16

α:κri- (ha:ḡri- TT 172) αḡrımak

α. -maθũN 0601110301/36

α:βru- acımak

α. -ja 0502222202/48

ακʃam akşam

α. 0502121102/74, 0502211901/44, 0502221002/35, 0502222201/40,
0502222201/48, 0502222701/77, 0503111201/46, 0503111203/159,
0503111203/34,

0506110701/104

α. +α· 0503111203/33

α. +α: 0503111201/78

ακʃa:m Ar. آكشام akşam

α.0602211301/32, 0602211301/36

ακja:r Ar. اغير yabancılar

α.0503121102/156

ακð (ağız ED 98a) ağız

α.0503111203/151, 0503111203/159

α. +u 0602110302/39

α. +ũN 0503121101/164

α. +uNa 0502220301/29, 0503120701/68, 0503210901/46

α. +uNi 0502211901/179, 0506120401/56

α. +uNna 0502220301/29

α. +uNnan 0503120702/29, 0503120702/45

α. +ũNnan 0502222201/106

α.+i 0502211901/144, 0502211901/149, 0502211901/48, 0503121101/182,
0503121101/184, 0506110201/16, 0602211701/56

ακða: Ar. اعضا aralarında nifak bulunan, birlik olmayan

α. +la· 0503121101/161

ακða- söylemek, dile getirmek

α. -maja 0502221002/73

ακða:laluκ düşmanlık

α. +α 0503121101/160, 0503121101/184

ακðuvirlik ağız birliği, birlik, ittifak

α. 0503121101/160

αχα: bk. α·χε

α.0502222201/226

α·χε F. آھا ünlem

α.0601111501/49

α:χæn F. آهن demir

α.0502220301/46, 0502220301/47, 0502220301/48

α:hæŋ F. آهنگ musiki, saz, beste

α.0502222701/22

α:χæni F. آهنی demirden olan şey

α.0502220301/49

α:χαν bk. α:χæn

α.0601110301/43

αχur F. آخر ahir, son

α.0502220301/55, 0502222201/150, 0502222201/153, 0602110101/14,
0602110101/4, 0602211301/22, 0602211301/25, 0602211301/58,
0602211501/3

α. +uɯna0502121101/35, 0602211301/58

α. +i:m0602110102/58

α:χur hayvana yem verilen kap

α.0602110101/141

α. +da0502121102/92, 0502211501/27, 0503111204/15, 0503111204/16

α. +uɯna0502222701/45

α. +uɯna0602211501/8

α. +i0503111202/134, 0502221002/75, 0602110301/29

α. θuɯna0602211501/3

αχuri Ar. آخری sonunda

α. 0506110701/39

αχurqi sonuncu

α. 0503111202/6, 0503111202/8

α:χurqi bk. αχurqi

α. 0503111202/137

α:χurqu bk. αχurqi

α. + θi 0602211701/51

α:χi F. آخی (konuşma tarzı) ya

α.0502222201/102, 0506110701/33, 0602110501/45

α:χir bk. αχur

α. 0602110101/50

αχmad bk. αχmađ

α. 0502222202/59

αχmađ Ahmet, kişi adı, özel ad

α. 0502222202/64

αχmat bk. αχmađ

α.0502222202/10, 0502222202/42, 0503121102/75

αχfam akşam

α. 0502221001/48, 0502222201/225

αχtuq torun

α. 0502221001/88, 0502221001/89, 0506120501/34

αχtuɤ torun

α. + um 0506120501/29, 0506120501/30

α. + i 0503210801/28

α:χu:l din hocası

α. + la 0502121102/19

αχu: F. آهو ceylan

α. 0502222201/8

α:χun اخوند din hocası

α. 0602110501/45, 0602211001/18, 0602211001/32, 0602211001/90,
0602211001/91, 0602211001/92, 0602211001/93, 0602211501/53

α. + ũN 0602211001/96

α. + iN 0602211003/58

α. + la 0502220301/94

α. + lãN 0602211001/19

α. + uN 0602211003/59

α:χu:n din hocası

α. 0502220301/80, 0502220301/88, 0502222202/39, 0503121101/172,
0503121101/195, 0503121101/196, 0503121101/202, 0602211001/39,
0602211001/40, 0602211302/105, 0602211302/22, 0602211302/26,
0602211302/30, 0602211302/32, 0602211302/51, 0602211302/57,
0602211501/2, 0602211501/51, 0602211501/52, 0602211501/53,
0602211501/54

α. + α 0502220301/98, 0502222201/141, 0602211302/31

α. + la· 0502121101/62

α. + ni 0503210801/107

α. + umuð 0502222202/38

α. + uN 0602110102/7

α. + ùN 0602110102/32

α:χu:nlwq hocalık, din hocası olmak

α. 0602211302/107

α:χunluw bk. α:χu:nlwq

α. + α 0602211001/17, 0602211001/29

α:χu:nlwq bk. α:χu:nlwq

α. 0503111201/94, 0503111201/95, 0602211502/21

α:q (a:k ~ ak "Oğuzcada beyaz" DLT 53, 79), ak, beyaz

α. 0502120601/152, 0502120601/154, 0502120601/156, 0502120601/162,
0503121102/114, 0506110201/111, 0506110201/118, 0506110201/119,
0506110201/120,

0506110201/124, 0506110201/125, 0602110101/64, 0602110101/85,
0602211001/70

α. +dan 0602211001/59

αq ak

α. 0503111101/142, 0503121102/59, 0503121102/86, 0506110701/37

αq - (*ak- ED 77b), ak-

α.- ar 0502211901/14

α.- wb 0602211901/17

α.- wp 0502222201/106, 0506120401/135

α.- wpdu:r 0506120401/107

α.- maðði 0503111203/117

α:qbi:vi Ak Bibi (özel ad)

α. 0503121102/36

αqðʒa akça

α. 0602211001/47

α. +θuwi 0502222702/43

α:qɣamuʃ Akkamış, bir köy adı.

α. 0503121101/19

αqul Ar. عقل akıl

α. 0503121102/62, 0506110701/22

α. +uwmɔa 0506110701/38

α. +lardan 0502211901/14

αqulda:r Ar. عقدار akıllı

α. 0602210801/46, 0602210801/69

α. + muʃ 0602210801/45

αqulli akıllı

α. 0502222202/66

αqulliluw akıllılık

α. + umnan 0602210801/67

αkid- bk. αiṭ-

α.- ije:k 0502120601/55

αiṭ alıp gitmek

α. - dim 0502222201/92

αqqa ağabey

α. 0503121101/49

α:qqala: Ar. قلعه kale

α. 0602211302/49

α. +da 0602211302/48

αqqala:li Akkale şehrinden olan, Akkaleli

α. 0502221003/32

αqqamuʃ bk. α:qqamuʃ

α. 0506110701/17, 0506110701/25, 0506110701/27, 0506110701/36,

0506110701/38

α. +da 0506110701/28

α:qqaμwɟ Akkemiş, Gülistan Eyaltinde bir köy adı

α. 0506110201/140, 0506110701/1, 0506110701/2

αqkeɭ bir boy adı

α. 0602110101/63, 0602110101/64, 0602110101/67, 0602110101/68

α:qkeɭ bk. αqkeɭ

α. 0602110101/56, 0602211001/58

α. +den 0602211001/59

α. +dendæ: 0602211001/59

α. +innen 0602110101/56

α:qkø:θe bir boy adı

α. 0602211001/59

αql Ar. عقل akıl

α. +uwm 0502120601/109

α. + uwmũN 0503111201/127

α. + i 0502222202/34

α:qlwq ücret

α. 0502120601/26, 0502222201/67

αl - (*αl- ED 124b), almak

α. 0502120601/128, 0502120601/63, 0503121101/177, 0503121101/86, 0506120401/85, 0602110501/38

α. +α 0503121101/25

α. + αkarθmawqa: 0602211901/18

α. - ibiɭmeθem 0502222201/150

α. - dʒaː 06011126a01/30

α. - dʒa: 0503111201/61

α. - dʒaq 0601111501/48, 0503111201/29, 0502221002/51, 0503111101/86, 0503111101/87, 0503111201/21, 0503111201/5, 0503120701/12, 0602211003/51

α.- dʒaqtum 0503121101/212

α. - d 0602211701/18

α. - dux 0502121102/97
 α. - duq 0502222701/62, 0602110102/9, 0602110302/50
 α. - dula: 0503120701/41
 α. - dum 0503111101/22, 0503111204/35, 0503121102/39, 0502220301/24,
 0502222701/90, 0503111101/26, 0503111204/23, 0503111204/27,
 0503121102/40, 0602210801/28
 α. - di 0502211901/147, 0503120701/110, 0503120701/44, 0506110701/69,
 0506110701/73, 0506110701/74, 0602110302/85, 0502221002/18,
 0503120701/44, 0503121101/199, 0506110701/68, 0506120601/7,
 0602110101/29
 α. - dim 0601110801/15
 α. - akaj 0503121101/24
 α. - akaj 0503121101/47
 α. - amaq 0502222701/8
 α.- amuððan 0503111101/97
 α. - amuðoq 0502120601/74
 α. - an 0503111201/32, 0602110102/58, 0602211901/94
 α. - anum 0502221001/86
 α. - anũnã 0503121102/120
 α. - anmuð 0506120401/33, 0602211701/65
 α. - annan 0502222201/145, 0503121101/225
 α. - anñ 0503121102/117
 α. -ar 0502221001/100, 0502221001/101, 0503121102/141,
 0503210801/44, 0503210901/114, 0506110201/55
 α.- ajum 0502221002/72
 α. - ar 0502120601/42
 α. - arduq 0602110101/108, 0602110101/109
 α. -ardula 0502220301/50, 0502220301/51
 α. - arduła 0602110102/70
 α. - arduła: 0503120701/100
 α. - ardila 0602110302/33
 α. - arum 0502221002/59

α. - arla 0503111201/62
 α. - armuƒ 0506120401/24, 0506120401/26
 α. - arθũN 0503121101/133
 α. - avi|dik 0503210801/61
 α. - awo 0503121101/22
 α. - awoj 0503121101/22, 0503121101/28
 α.- ub 0502222701/7
 α. - uk 0502121101/76, 0602211001/218
 α.- uq 0502121101/67, 0502121101/70, 0502121101/73, 0502121101/75,
 0502121101/77, 0502121101/78, 0502211901/82, 0503111204/41,
 0602110302/45
 α.- up 0502120601/29, 0502121101/34, 0502121101/59, 0502121101/68,
 0502121102/108, 0502220301/25, 0502220301/43, 0502221001/111,
 0502221001/33, 0502221001/39, 0502221001/97, 050222201/20,
 050222202/21, 0503111101/123, 0503111101/140, 0503111101/162,
 0503111101/19, 0503111101/33, 0503111101/66, 0503111201/63,
 0503111203/154, 0503120701/107, 0503120701/113, 0503120701/19,
 0503120701/98, 0503121101/86, 0503121102/101, 0503121102/40,
 0503121102/81, 0503210901/66, 0506110201/21, 0506110201/56,
 0506110201/6, 0506120502/40, 0506120502/45, 0506120601/38,
 0506120601/46, 0602210801/29, 0602211001/29, 0602211002/42,
 0602211701/65, 0602211901/109, 0602211901/113, 0602211001/32
 α. - umijanna 0502120601/61
 α. - ũN 0503111204/47, 0506110701/47, 0506110701/47
 α. - unmuƒjanmuƒ 0602211001/124
 α. - up 0503111101/82, 0506110201/7
 α. - u:p 0503120702/19
 α. - updur 0602211302/10, 0602211302/13
 α.- upduruaq 0602211302/63
 α.- uverĩŋ 0503111201/31
 α. - ujaq 0502120601/60
 α. - uja:q 0503111101/162

- α. - ũja:q 0503111101/58
- α. - wja:la 0502220301/59, 0502220301/54, 0502220301/55
- α. - ũja:la 0502221001/57, 0502221001/56
- α. - wja:lat 0503120702/49
- α. - ũja:la 0602211001/151
- α. - wjan 0503111101/141, 0503111101/155
- α. - wjãN 0503210901/45
- α. - inŋa: 0602110102/57
- α. - ip 0502221001/35, 0602110302/75
- α. - ija 0503111101/63, 0602211502/21
- α.- ija 0502120601/64
- α. - ija: 0503111101/117
- α. - ija 0503111203/150
- α. - ijaq 0503111101/69
- α.- ija:q 06011126a01/39, 0503111101/92, 06011126a01/34
- α. - ija:q 0503111101/59, 0503111101/60, 0503111101/84, 0503111101/85
- α. - ijaq 0502222201/73
- α. - ija:la 0602211901/107
- α. - ija:la 0503120701/57
- α. - ijan 0503111101/159
- α. - ije 0601111501/12
- α. - ije 0601111501/48
- α. - ijen 0502222201/62
- α. - iji:p 0503120702/13
- α.- ivi|θek 0601110801/21
- α. - lanna 0506110201/133
- α. - luq 0602110102/9
- α. - lum 0502211901/77
- α. - li 0503120701/110, 0602110101/150, 0602110101/54
- α. - li 0602110101/54
- α. - madum 0602211302/107
- α. - mali 0502121102/104, 0502121102/96, 0502211501/16, 0503111201/13,

0503111201/63, 0503120701/22, 0503121101/22, 0503210901/18,
0601111501/61, 0602110501/36, 0602211001/33

α. - μα:na 0502121102/103, 0503111201/54

α. - μαθα 0503120701/103

α. - μαθυν 0502222202/42

α. - μαja: 0502222201/70

α. - mað 0502211901/58

α. - maðdu:la 0502220301/49

α. - muja:la 0602211001/152

α.- θα 0502211901/164, 0503120701/101

α. - θαq 0503111202/121

α. - θυν 0503111201/36, 0503120701/7

α. - ja:q 0602211901/93, 0602110302/14

α. - jalla 0502222702/32

α. -ja:la 0502221002/25

α. - ja'la 0502221001/54

α. - jæ'n 0502220301/3

α:lar- araya nifak girmek

α. - θα 0503121101/162

α:l F. cin

α. 0502222201/109,

α:l (α:l "turunç renginde, turuncu" DLT 53), 1. cin, ruh 2. al, kırmızı 3.rengarenk
0503121102/49

α:la (α:la TT 171), ala,alaca

α. 0503121101/164, 0601111501/58

α:la: bk. α:la

α. 0601111501/36

α:ladza alaca

α. 0503111202/52, 0503121102/110

alatf Ar. علاج ilaç, çare

α. 0601111501/61

aladala- endişe etmek; çaba göstermek

α.- ja 0602211002/53

αλα:ğã Ar. علاقه alaka, merak

α. + N 0602110201/25

αλα:βα bk. αλα:ğã

α. 0502222701/2, 0503121101/103, 0503121102/76

α. + m 0502222701/2

αλα:βα: bk. αλα:ğã

α. + m 0503111101/140, 0503121102/13, 0503210801/108

αλαροj- almak

α. 0503121101/199

α.- mɔdi 0503121102/138, 0503121102/136

α:lakepter alaca güvercin

α. 0503111202/68

alan alan

α. + ũN 0503121102/59

al- almak

α. - ar 0503121101/248, 0503121101/258

α:latelfeḵ alatelpék

α. 0502211901/107

α:lda- (**alda-** DLT 139, 237), aldatmak, kandırmak, yalan söylemek

α.- jã:N 0506120401/46

α:lda:- bk. α:lda-

α. - p 0503121101/172

αluɔɟi alıcı

α. 0503111201/59, 0502121101/76

α:lum Ar. alim

α. 0602211001/170, 0602211001/175, 0602211001/187, 0602211001/199,
0602211001/36, 0602211001/46, 0602211001/92, 0602211001/98,
0602211302/21

α. + la 0602211001/188

αlum- alınmak

α.- up 0503111201/78

α. - upduram 0602211901/27

α. - maja: 0503120702/50

α. - ja: 0502121101/58

α:lũN (ha:ln TT 172), alın

α. 0503121102/59

αl- almak

α. - u:n:ɟaɟ 0503111201/73

αlɯf alış

α. 0602211701/69

α. + ũNã 0503210901/17

α:li Ar. **على** ali

α. 0503210801/31

α:li: Ar. **على** en iyisi

α. 0506110701/20

α:lili bir boy adı

α. 0502121101/25

α:lim Ar. **علم** bilgin, din adamı

α. 0602211001/117

αliminjum Fr. aliminyum

α. 0502220301/56

αliminjum bk. aliminjum

α. 0502220301/53, 0502220301/54, 0502220301/55

α. + dur 0502220301/52

αɣamdulilla: Ar. **الحمد لله** Allaha şükür

α. 0602211502/30

αɣamdulla: bk. αɣamdulilla:

α. 0602211502/20

αɣamdullilla: bk. αɣamdulilla:

α. 0602211302/64

αɣamdyllilla: bk. αɣamdulilla:

α. 0602110101/133, 0602211302/30, 0602211302/34, 0602211302/41

αlɯɟ (alkış ED 137b) alkış

α. + duur 0503121102/59

alla bk. alla:

α. 0502222701/35, 0503111203/157, 0506120401/120, 0506120401/130, 0602211701/5

α. + dan 0502120601/129

alla: Ar. الله Allah

α. 0502222201/209, 0502222201/237, 0502222201/32, 0502222201/5, 0503111204/36, 0503121101/265, 0506110201/131, 0506110201/136, 0506110201/142, 0506120401/63, 0506120501/1, 0506120501/15, 0506120501/18, 0506120501/59, 0602110102/89

α. + m 0502222201/94, 0503121101/176, 0503121101/215

α. + n 0502120601/111, 0502120601/119, 0502120601/123

α. + N 0503111202/142

α. + θi 0502120601/111, 0502120601/119

allaluu- ninni söylemek

α.- ja:q 0502120601/108

allā Ar. Allah

α. + N 0503111203/178

ajlandzaq aldanmak, kandırılmak

α. 0502120601/123

almaa almak

α. + muḏa 0602211301/56

α:ln alın

α. + uua 0503111202/142

altu (**altı** ED 130b), altı

α. + dan 0503121102/26

α. + θi 0502211901/37

altuulandz altıncı

α. 0503111101/62

altuun (altun DLT 38, 58, 73, ED 131a) altın

α. 0503210801/89

alti altı (sayı)

α. 0502120601/9, 0502211901/154, 0502211901/159, 0502211901/36, 0502212001/16, 0502222201/84, 0503111101/35, 0503111101/36, 0503111202/9, 0503111203/107, 0503111203/138, 0503111203/165, 0503111204/9, 0503121101/122, 0503121101/75, 0503121102/25, 0503210801/35, 0503210901/108, 0506110201/103, 0506110201/104, 0506110201/105, 0506110201/106, 0506110201/107, 0506110201/30, 0506120501/34, 0506120502/15, 0506120502/46, 0601110801/1, 0601111501/13, 0601111501/63, 0602110101/123, 0602110301/45, 0602211301/8, 0602211401/50, 0602211401/79, 0602211701/19

altmıf (altmış ED 130b) altmış

α. 0502120601/125, 0502121101/42, 0502211901/124, 0502211901/17, 0502211901/171, 0502222701/34, 0503111101/27, 0503120701/14, 0503210801/89, 0503210901/62, 0506120601/39, 0506120601/40, 0601111501/26, 0601111501/27, 0602211302/29, 0602211701/16

α. + dan 0502211901/126

alu: ~ **beru** alış veriş

α. 0602211302/62

alja:nuq kişi adı

α. 0602211001/93, 0602211001/94

a:ljaşxa:n kişi adı

α. 0506110701/5

am هم hem, da, de

α. 0502120601/36, 0502120601/59, 0502121102/103, 0502121102/86, 0502121102/97, 0502211901/146, 0502211901/5, 0502221001/111, 0502221001/48, 0502221001/88, 0502222201/118, 0502222202/56, 0502222701/22, 0502222701/45, 0502222701/46, 0502222702/9, 0503111101/10, 0503111101/41, 0503111101/64, 0503111101/69, 0503111203/11, 0503111203/114, 0503111203/19, 0503111203/30, 0503120702/67, 0503210801/34, 0503210801/67, 0503210901/15, 0503210901/41, 0506110201/120, 0506110201/18, 0506110201/21, 0506110201/24, 0506110201/28, 0506110201/59, 0506110701/49, 0506110701/81, 0601110301/26, 0601110301/34, 0601111501/108,

0601111501/11, 0601111501/14, 0601111501/18, 0601111501/58,
 0601111501/94, 06011126a01/17, 06011126a01/21, 06011126a01/43,
 06011126a01/9, 0602110101/23, 0602110301/5, 0602110302/11,
 0602110302/32, 0602110302/56, 0602110302/84, 0602211001/112,
 0602211001/152, 0602211001/186, 0602211001/191, 0602211001/197,
 0602211001/209, 0602211001/237, 0602211001/49, 0602211001/66,
 0602211001/84, 0602211003/9, 0602211401/64, 0602211401/65,
 0602211401/90, 0602211701/16, 0602211701/80, 0602211701/81,
 0502222202/67

ām bk. a:m

α. 0502222701/41, 0502222701/51, 0602110101/147

a:m de, da

α. 0502212001/34, 0503111203/74

a:mad F. آمد و رفتی gelip gitmek

α. + larī 0602211003/30

α. + umwāḏ 0602211701/82

a:ma:da F. آماده hazır

α. 0503121101/5

a:mada F. آماده hazır

α. 0602110101/13

amma Ar. اما ama

α. 0506110201/139

ama:n güvenli, sağlıklı

α. 0502211901/39, 0502211901/44, 0602210801/36, 0602211502/19

amanat Ar. امانت emanet

α. 0502221001/96

ama:ngel̥di امان گلدی Amangeldi, erkek ismi

α. 0602211001/93

ama:ni Ar. + F. امانی soyad

α. 0602211501/51, 0602211501/53

ama:npu:r امان پور Amanpur, özel ad (soyadı)

α. 0503121101/104, 0503121101/180, 0503121101/231, 0503121101/255,

0503121101/7

a:ma:r F. آمار istatistik

α. + in 0602211301/24

a:ma:ri F. آماری istatistik ilgili

α. 0601111501/71

a:mat آمد رفتی gidiş geliş

α. + ları 0602210801/53

ambar F. انبار depo

α. + ũndan 0503111101/87

α. + larını 0503111101/93

amba:r depo

α. 0601111501/108

a:moli: آملی Mazenderan Eyaletinin bir şehri olan Amol'ün sakini.

α. 0502221003/50

a:mrak Ar. عام daha genel, daha sade

α. 0503111203/73

amu:ze:f F. آموزش öğretim

α. + e 0502211501/38, 0502211501/9

α. + ũ 0502211501/46

α. + i 0503210801/66

a:mu:ze:f bk. amu:ze:f

α. + i 0502211501/7

α. + i: 0502211501/43

a:mu:de:f آموزش öğretimle ilgili

α. 0602110302/29

a:mu:ze:f bk. a:mu:de:f

α. 0602210801/10

a:mu:ze:fpa:rvæ:ref F. آموزش و پرورش eğitim-öğretim

α. 0502211501/36

a:mu:zi:f bk. amu:ze:f

α. 0602210801/43

a:mu:zi:f bk. amu:ze:f

α. 0602210801/17

α:mu:ziʃi: bk. αmu:zeʃ

α. 0602210801/29

α:n Ar. ʔ an.

α. 0503111203/38

ana (ana DLT 27, 59, ED 169b) ana, anne

α. 0601111501/112, 0602211701/4

α. +θi 0503111204/11

ana: anneye

α. +m 0503210801/90, 0503210801/91, 0506120502/45

α. :+θuɯni 0506120502/38

anã: bk. ana

α. +N 0602211301/5

ãnũr (aɲaru:/iɲaru:/ɪnaru: ED 190a) o yan

α. + da 0502211901/126, 0503111203/184, 0503120701/27, 0503121101/57,
0503121101/80, 0602211701/25, 0602211701/47, 0503111202/26

α. + dæki 0503120701/48

α. + dan 0602211001/197, 0602211001/65, 503210901/70, 06011126a01/16,
0602110101/3

α. + laruɯni 0503111201/111

α. +ra:q 0502211901/127

α. + ra:qda 0601111501/73

α. + θa:0502211901/98

α. + θuɯni 0503111201/91

α. + θuɯna 0503111203/51

α. + θi 0601110301/27, 0602211001/95

ãnũru öte

α. + da 0503120701/14

α. + θuɯna 0602211302/92

ãnũri bk. ãnũru

α. 0503111201/122, 0602110301/29

anur (aɲaru:/iɲaru:/ɪnaru: ED 190a) o yan

α. ra:q 0602211003/3

α. + ra:qda 0503120701/34

anir bk. anur

α. + θuna 0502121101/10

ānr bk. anur

α. 0602110201/36

eda:ra:q Ar. اداره idareye

e. 0602211301/24

ānūrqu: o yandaki

α. + n 0506120601/14

ānrw bk. anur

α. + muğ 0602211001/49, 0602211401/24

α. + muğa: 0506110701/19

α. + muđđa 0506110701/18

α. + θunı 0503111203/66

α. + θi 0602211001/64

ānrw: bk. anur

α. + muğ 0602211901/56

α. + muğa 0602110301/19

α. + muğa: 0602110302/77

α. + miği 0602110501/9

ānri: bk. anur

α. + m 0502120601/9

ānrw:q daha o yanda

α. 0503111202/9

ānri bk. anur

α. 0502121102/59, 0503111201/118, 0503111203/82

ānθa:ɟ F. آسان kolay

α. 0502222201/233, 0503111203/150, 0503111203/172

anθa:tlan- kolaylaş-

α. - di 0503111202/99

ara ara

α. + la 0503111203/83

α. + θuunna 0502212001/34, 0502212001/36, 0602110101/129,
0602211002/67

α'ra ara

α. + muδδa 0502221001/68

α:ra (ha:ra TT 173) ara

α. 0502211901/112, 0503210801/18, 0503210801/19

α. + da 0602211001/203, 0602211001/48

α.+ dan 0502121101/66, 0503121101/114, 0506110201/87, 0602211001/48,
0602211901/109

α. + lamuδa 0502211901/166

α. + lara 0503111203/84

α. + laruunna 0503120701/4

α. + θuuna 0502121102/46, 0506110701/44

α. + θuunna 0502120601/77, 0502121102/36, 0502121102/61,
0502121102/69, 0502121102/70, 0502121102/77, 0502121102/78,
0502121102/80, 0502212001/61, 050222201/226, 0503120701/113,
0503121101/113, 0506120401/39, 0602210801/52

α. + θi 0503120702/70, 0503210801/16

ara: bk. α:ra

α. + muδδa 0502221003/47, 0502221003/48, 0503111202/45,
0503210801/23

α:rā bk. α:ra

α. + N 0502222701/63, 0506110701/115

α:ra: bk. α:ra

α. + muδa 0503121101/72, 0503121101/76

α. + muδδa 0502121101/67, 0502221001/78, 0502221001/79,
0503111202/80, 0503121101/41, 0503121101/85, 0503121101/90,
0503210801/25, 0506110201/24, 0602211501/19

arab Arap

α. 0506120501/20

arabesta:n Ar. عربستان arabistan

α. 0602110101/51

ara:guli آرازقلى isim

α. 0506120401/45

a:ralafıwq ortaya sokulma

α. 0502121102/46

a:ra:m F. آرام haram

α. 0506120502/1, 0502222202/15

arap Ar. عرب Arap

α. 0502212001/18, 0502212001/21, 0503121101/19, 0506110201/33,
0506120401/11, 0602110101/66, 0602110301/27, 0602110301/28,
0602110501/11, 0602211001/71, 0602211001/78, 0602211001/80

arapdũn Arapcık'ın, Gülistan Eyaletinde bir köy

α. +N 0502220301/89

arapdũw bk.arapdũwq

α. +i 0502220301/87

arapdũwq Arapcık'ın, Gülistan Eyaletinde bir köy

α. 0502220301/76, 0502220301/77, 0502220301/78, 0502220301/85

arapgarıwıxadži Arapgarıhacı, Gülistan Eyaletinde bir köy

α. 0503121101/45

araθadza F. آراسته temizce

α. 0503120702/17

araθθa F. آراسته temiz

α. 06011126a01/47

a:rafduur- araştırmak

α.- ma:ma 0503210801/26

arava araba

α. 0602110301/26

a:ra:jeha: آرايه ها edebi sanatlar

α. + je 0503121102/77, 0503121102/79

ara:đ bk. ara:đa

α. 0503111203/185, 0503111204/37, 0602211501/5

ara:đa F. ارازا 1. oruç 2. Ramazan

α. 0503111203/151, 0503111203/153, 0503111203/155, 0503111203/156,
0503111203/157, 0503111203/174, 0503111203/179, 0503111203/185,
0503111203/186

α. +da 0602211501/14

α. +ni 0503111203/160

ara:ða: bk. **ara:ða**

α. 0602211501/6

α. + nũN 0503111203/174

araðguli اراز قلى isim

α. 0506120401/37

araðmæ:met اراز محمد isim

α. 0503111204/35

ara:ðverdi Arazberdi, kişi adı, özel isim

α. 0502121101/1

arʃa arça

α. 06011126a01/66, 0602211001/102

a:rd art

α. 0502121102/107, 0502121102/83, 0502121102/87

α. + i 0502121102/106

arduʃ F. ارزش değer

α. +ũN 0503121101/164

arf bk. arfa

α. 0503111202/103

arfa (*arpa ED 198b), arpa

α. 0503111202/110, 0602211301/56

α. +di 0503111202/114

arqa (arka ED 215b), arka

α. 0502120601/9, 0503121102/100, 0506120401/6, 0506120401/7

α. +θi 0502222201/38, 0506110701/83

arqa: bk. arqa

α. +muðða 0602110102/4

arqa bk. arqa

α. +θin 0502222202/65

arqadɘ dağın kuzey tarafı veya güneş almayan tarafı

α. 0506120601/44

arqadaɣluw arkadaşlık

α. +uwm 0506120401/48

arqalaɣ- yardımlaşmak, dayanışmak, birbirine arka çıkmak

α.- uq 0503121102/42

armatur Fr. armatür

α. 0502220301/65

arpa arpa

α. 0506110701/67, 0602110101/20, 0602110201/14, 0602110301/5,
0602110302/3, 0602211002/9, 0602211401/6

α. +ni 0602110101/111

α.+jem 0602110201/22

arpā: bk. arpa

α. +N 0602110101/120

arθa آراسته temiz

α. 0503120702/6

arθala- temizlemek

α. -jala: 0503120702/38

artuq artık

α. 0506110201/103, 0506120401/74

artuqđa:da آرتیق زاده soyad

α. 0503120702/1

aru:s Ar. عرو gelin

α. 0503120701/10

aru:θ bk. aru:s

α. 0503111201/3

aruθ bk. aru:s

α. +i 0503111201/60

arwa Ar. ارواح hayalet

α. 0502222201/109

arwaχ ruhlar, cin, hayalet

α. 0502222201/38

arð عرض genişlik

α. 0601110301/23

α. +uwm 0503121101/228

arðuw F. آرزو arzu

α. +larmuð 0503121102/144

α. +muð 0503121102/143

αθ- (as- ED 240b) asmak

α.- arduula:0503120702/59, 0503120702/63

α.- uuq 0502120601/168

αθα:let Ar. اصالت soyluluk

α. +imið 0503121102/133

α:θα:r Ar. آثار eserler

α. 0602211001/223

α:sa:r bk. α:θα:r

α.+ i 0602211001/217

α:sa:jeɟ F. آسایش dinlenme

α. + imið 0602211301/37

α:sa:jeɟga: F. آسایشگاه dinlenme yer

α. 0502221003/65

αθα:jwɟ bk. α:sa:jeɟ

α. + da 0602210801/71

αθα:jiɟ bk. α:sa:jeɟ

α. + imið 0602211502/31

αθul asıl

α. 0502222201/109, 0503210901/81, 0506120401/5, 0602110101/40,
0602110501/25, 0602211401/14

asfalt Fr. > F. آسفالت asfalt

α. 0602211301/16

αθl asıl

α. +uma: 0602110501/10

α. +umwð 0602211302/83

α. +i 0602211302/68, 0602211302/69, 0602211302/8

α. +i 0503111203/3, 0503111203/4

αθla: Ar. أصلاً asla

α. 0502222201/164

αθlan asla, kesinlikle

α. 0502222201/218, 0502222202/18, 0502222202/25, 0502222202/56,
0502222202/57, 0502222202/66, 0503111203/158, 0503111204/2,
0506110701/107, 0506120501/17, 0601111501/74, 0602110101/72,
0602211001/156

aslan bk. αθlan

α. 0601111501/70

αθlāN bk. αθlan

α. 0601111501/53

αθlen bk. αθlan

α. 0502220301/75

aslæn bk. αθlan

α. 0503111101/139

αθlu aslı

α. +mwð 0602211401/1, 0602211401/3

α:θli bk. αθli

α. 0602211401/85

αθli Ar. asli

α. 0502211901/111, 0503111203/100, 0503111203/14, 0503121102/11,
0506120401/22, 0602211401/70, 0602211401/78, 0602211901/37

αθli: bk. αθli

α. 0601110301/14

αθlijet Ar. أصليّة asliyet

α. + imiðæ: 0602211901/34

α:θu:da F. أسوده arahat

α. 0602110101/43

αθman F. آسمان gök

α. 0506110201/114, 0506110201/118, 0506110201/119, 0506110201/127

α. +dan 0506110201/122

α. +uma 0503121102/147

α. +nan 0506110201/85

αθθ ast

α. +unda 0503121101/232

α:ʃ (**α:ʃ** TT 172), aş, çorba

α. +i 0602211501/12

α:ʃa bk. αʃa:q

α. 0502211501/41

αʃa:ur Ar. عشایر göçebeler

α. + umuð 0601111501/95

αʃaκ bk. αʃa:q

α. + umuððan 0601111501/90

α. + i 0502211901/152

αʃa:κ bk. αʃa:q

α. +unna 0601111501/115

αʃa:q (**aşak** ED 259a), aşağı

α. 0502212001/36, 0502212001/54, 0503210901/71, 0503210901/81,
0602211001/216

α. + da 0601110801/17, 0602211401/11

α. +i 0502212001/41, 0503121101/33

αʃa:qli batılı

α. 0506120601/45

α:ʃuq Ar. aşık

α. 0502222701/92

α. +dur 0502120601/93

αʃa:na F. آشخانه mutfak

α. 0602210801/19, 0602210801/30, 0602211401/4

α. +dajem 0602210801/30

αʃpaðʃa:ne F. آشپزخانه mutfak

α. 0503111201/43

affaq aşağı

α. 0502222202/26

afva:ðli aşçı

α. 0502211901/176

at (at ED 33a), at

α. 0502211901/16, 0502211901/5, 0502211901/75, 0502211901/76,
0502211901/78, 0502211901/79, 0502211901/8, 0502211901/82,
0502211901/84, 0502211901/86, 0502211901/88, 0503111201/68,
0503111202/28, 0503111202/29, 0503111202/32, 0503111202/33,
0503111202/40, 0503121101/112, 0503121101/113, 0503121101/123,
0503121101/133, 0506110201/60, 0506110201/75, 0506110701/100,
0506110701/102, 0602110101/121, 0602110101/123, 0602110101/128,
0602110101/130, 0602110101/131, 0602110101/5, 0602110201/13,
0602110201/14, 0602110201/16, 0602211302/58

α. + α 0502211901/82, 0506110701/76, 0506110701/79

α. + da 0503121101/125

α. + u 0506110701/79

α. + um 0502211901/76

α. + umi 0502211901/79, 0502211901/80

α. + umuð 0503111202/85

α. + ũN 0502211901/83, 0506110701/108, 0506110701/109

α+ i. 0502211901/86, 0502211901/88, 0503111201/66

at - (at- ED 36a), atmak

α.- dʒaʁ 0602211003/44

α.- dʒaq 0602211003/45

α.- ar 0503111204/17

α.- ajuun 0502120601/40

α.- up 0502121102/3, 0503121102/119, 0506110701/41

α.- uja:q 0506110701/62

α.- mali 0602211003/31

α.- θaN 0602211003/50

α.- juup 0506120502/40

a:t ad

α. 0602110301/19, 0602110301/20, 0602110301/25, 0602211502/3,
0602211502/4

ata ata, baba

α. 0502121102/36, 0502211901/101, 0502211901/119, 0502220301/82,
0502221001/112, 0503111203/1, 0503111203/16, 0503121102/73,
0503210801/28, 0506110701/10, 0506110701/19, 0506110701/38,
0506120401/119, 0506120401/121, 0506120401/128, 0506120401/129,
0506120401/131, 0506120601/55, 0601110801/36, 0602110101/122,
0602110101/126, 0602110102/5, 0602110201/44, 0602110301/12,
0602110301/17, 0602110501/16, 0602110501/17, 0602211001/13,
0602211003/53, 0602211302/4, 0602211701/10, 0602211701/8

α. + dan 0602110201/2, 0602211501/20

α. + m 0602211001/14

α. + mdan 0502222201/135

α. + mũN 0602211001/15

α. + muğ 0503111203/13

α. + n 0506110701/49

α. + θuna 0602211001/18, 0602211001/93, 0602211003/47

α. + θuni 0602211001/96, 0602211003/24

α. + θumũN 0502120601/65, 0502211901/159, 0602211001/15

α. + θi 0503111204/11, 0506120502/34, 0602110102/32, 0602110201/3,
0602210801/55, 0602211001/36, 0602211001/46, 0602211001/75,
0602211701/65

ata: bk. ata

α. + lamuğ 0503210801/25

α. + m 0502121102/103, 0502222201/138, 0506110201/131,
0506110201/133, 0506110201/138, 0506110201/142, 0506120502/32,
0601111501/10, 0601111501/9, 0602110102/57, 0602110102/58,
0602110501/22, 0602210801/39, 0602211003/55

α. + ma 0602110501/24

α. + mdan 0502220301/19

α. + mɔ̃i 0506120401/125

α. + mɔ̃N 0506110201/136, 0506120502/42, 0602211001/3

α. + mɔ̃ 0502120601/33, 0502211901/72, 0502221001/106,
0502221001/107, 0503121101/91, 0503210801/74, 0506120502/39,
0601111501/26, 06011126a01/71, 0602110101/22, 0602110101/23,
0602110101/5, 0602210801/32, 0602211502/23, 0602211502/24,
0602211502/7, 0602211502/8

α. + mɔ̃a 0502221001/108, 0506120401/30, 0506120502/12,
0602110101/25

α. + mɔ̃am 0602110301/15

α. + mɔ̃da 0502220301/18

α. + mɔ̃uN 06011126a01/71, 06011126a01/72

α. + mɔ̃uN 0506110701/68, 0506120502/22, 0506120502/9,
0602110201/3, 0602110301/12, 0602211302/10

α. + θunnan 0502220301/18

atā: bk. ata

α. + N 0502121102/99, 0502211901/42, 0506120401/121

a:ta bk. ata

α. 0502121102/80, 0503120701/3, 0506120401/30, 0506120401/35

α. + mɔ̃ 0602110302/83

a:tā bk. ata

α. + N 0602211301/5

atar- kazanı ocak üzerine koymak; ata bindirmek

α. - ujalā: 0503120702/41

atari atari (oyun)

α. 0602211003/48

atdur- attırmak

α.- dzaq 0602211003/32

α.- ma:na 0602211003/37

atduril - (attur- ED 67a), attırılmak

α.- maja: 0503111202/66

at at

α. + uŋqı 0602110101/120

atıf F. آتش 1. ateş 2. boy adı

α. 0503111203/43, 0503111203/45, 0503111203/59

atıf - savaşmak

α.- arduko: 0506110701/81

α.- duκ 0506110701/81

α. - duq 0506110701/81

α.- ja:q 0506110701/83

atıflıκ atışlık

α. + i 0503111203/59

otiθ otuz

α. 06011126a01/53

atıfa:l özel ad

α. +lar 0601110801/27

atlı (atlığ ED 55a), atlı

α. 0503111201/33, 0503111201/54, 0503111201/61, 0503111201/63,
0503111202/41

atlı: atlı

α. + ni 0506110701/45

atma: atma

α. + muğ 0506110701/53

atmuş altmış

α. 0503111201/110, 0601111501/104

atoκlan jokey

α. 0503121101/121, 0503121101/124

atoκlanlıκ jokeylik

α. +a 0503121101/128

atıfıq açık

α. 0502211901/144, 0601110801/26

α. + dur 0502120601/90

atıfıl- açılmak

α.- lı 0502121102/11

attur - attırmak

α.- üdzaq 0602211003/35

α:w (**α:b** TT 17), av

α. 0503210901/1, 0506110701/41, 0506110701/53, 0506110701/59

α. + α 0506110701/49

awa evet

α. 0503121101/50

awa: bk. awa

α. 0503121101/53

ava bk. awa

α. 0502121102/42, 0502121102/43, 0502121102/47

ava:bekir Ar. ابوبکر özel ad

α. 0503111203/50, 0503111203/65

α. + den 0503111203/47

α. + ñ 0503111203/53, 0503111203/65, 0503111203/67

ava:bekr Abubekir

α. +ñ 0503111203/46

awal evvel

α. 0502121101/54, 0503120702/52, 0602110501/16, 0602210801/14

awal bk. awal

α. 0503120701/4, 0503210901/80

awala: Ar. اَوَّلًا ilk olarak

α. 0503120702/17

awdanla:- F. آبادان süslemek

α.- p 0602211901/91

avdulqa:dir Abdulkadir, özel ad

α. 0502220301/80, 0502220301/88

avdulqa:dir عبد القادر isim

α. 0502220301/98

α:w acı

α. + unı 0506120401/112

α:vuraj F. آبروی saygı, itibar

α. + ni 0503121101/225

α. + i 0502221003/53

α:wla:n- bk. α:wlan-

α. 0503111202/64

α:wlan- avlan-

α.- ja:n 0503111202/55

α:wli- avlamak

α.- ja:duq 0503111202/65

awnuḡra:q daha ufak, daha küçük

α. + ları 0503111201/126

α:vraj F. **آبروی** saygı, itibar

α. 0503121102/95

awfaq acılı

α. 0506110701/31

α:wu zehir

α. 0503121102/147

awwal evvel

α. + dan 0602110501/1

α. + i 0602110101/83

avvalqi evvelki

α. 0503111203/22, 0503111203/23, 0503111101/25, 0503111101/58,
0503111101/60, 0503111203/160, 0503111203/174, 0503120701/66,
0503120701/67, 0506110701/87, 0506120501/46

α. + α 0503111101/62, 0601111501/42, 0601111501/84

α. + da 0502220301/4

α. + dan 0502222201/191, 0502222201/192, 0602211901/103

α. + umuð 0602211501/13

α. + ũN 0503111201/31, 0503111203/175

α. + una 0502121102/73

α. + una 0502220301/90

α. + una: 0502220301/90

α. + unna 0506120401/108

α. + i 0503111101/161, 0503111101/164, 0602211501/17

α. + i 0503111101/61, 0503111202/135

α. + larda 0503111202/137

α. + larunda 0503111202/137

α. + lari 0503111101/162

aja: F. آيا acaba

α. 0506110201/9

α:jadu:n aydın

α. 0503111203/178

α:jadi:n bk. α:jadu:n

α. 0503111203/180

α:jadi:n bk. α:jadu:n

α. 0503111203/174

ajak (**adak** ED 45a), ayak

α. 0502121102/28

α. + umuð 0502220301/28

α. + unũN 0502120601/9

α. + uni 0502121102/91, 0502121102/92

α. + unnan 0502121102/93, 0502222701/86

α. + lamuð 0502220301/31

ajaq ayak

α. 0602110501/16, 0602211901/5

α. + laruna 0502120601/20

α. + lari 0506110201/83

ajaqla- sonlandırmak

α. +d 0601110301/44

α:jannaqi F. آينده gelecek

α. 0602110101/111

aj ay

α. 0502211501/5, 0502211501/7, 0502211501/8, 0502211501/9,
0502211901/134, 0502211901/39, 0502211901/42, 0502211901/46,
0502220301/1, 0502220301/2, 0502220301/22, 0502220301/5,

0502221001/106, 0502221001/116, 0502221001/76, 0502221001/79,
 0502221002/11, 0502221003/54, 0502221003/63, 050222201/202,
 050222201/28, 0502222701/28, 0502222701/47, 0502222701/54,
 0502222701/87, 0503111101/26, 0503111203/160, 0503111203/27,
 0503111203/58, 0503111204/10, 0503111204/55, 0503120702/92,
 0503121101/210, 0503121102/73, 0503210801/72, 0503210901/110,
 0506110201/97, 0506110701/119, 0506110701/79, 0506120501/42,
 0506120601/13, 0601110301/27, 0601110301/40, 0602110101/118,
 0602110101/84, 0602110102/84, 0602110201/27, 0602110201/28,
 0602110301/16, 0602110301/37, 0602110301/45, 0602110302/5,
 0602110501/12, 0602110501/20, 0602211001/46, 0602211002/24,
 0602211003/42, 0602211003/44, 0602211302/52, 0602211302/58,
 0602211302/65, 0602211401/38, 0602211401/42, 0602211401/53,
 0602211401/62, 0602211401/83, 0602211502/45, 0602211901/28

α. + umuḏu 0602110302/8

α. + unna 0602211501/5

α. + lar 0602211501/5

α. + larda 0602110302/2

α. + larunna 0502121102/82

α. + larunnan 0503111101/150

α. + dan 0502221001/8, 0601111501/85

aja:l عيال kadın

α. 0503111203/181, 06011126a01/12, 0602211002/42

α. + la 0503111203/183

α. + lara 0602110101/40

ajal bk. aja:l

α. 0502222702/19

ajb ayıp

α. +i 0602211001/47

ajul- (adrıl- ED 68b), ayrılmak

α.- iḫēn 0502120601/11

ajun Ar. عين ayın

α. 0502121102/26

ajup ayıp

α. 0503121101/119

ajur- ayırmak

α. 0503111204/29

α.- α 0503210801/26

α. - duq 0503121102/133

α. - dum 0503111204/26

α. - di 0602110101/38

α.- ũN 0502211901/136, 0601111501/29

α.- ma:ɤdʒaq 0506110201/6

α.- mali 0502211901/139, 0506110201/87

α. - ja 0503111101/29

ajut- söylemek

α.- di 0602211501/25

aji (adıǵ ED 45b), ayı

α. 0503111101/76, 0503111202/50

aj ay

α. 0503111203/89

ajla - devirmek

α.- p 0602110101/141

ajla: - dönmek

α.- ḅ 0602211701/20

α.- p̣ 0503111203/25, 0503111203/26

α. -r 0502211901/57

ajlan - dönmek

α.- anna 0502121102/96

α.- ar 0503210901/98

α.- arduula 0503111201/35

α. -arduula: 0506110201/83

α. -arduula: 0506110201/52

α.- up 0502121102/85, 0502121102/91, 0502121102/97, 0602110101/15,

0602210801/11, 0602211901/88

α.- uṗ 0502121102/92

α.- u:p 0502120601/153

α.- uṗdurla 0502220301/85

α.- -uḵaː 0503210901/68

α.- iḅ 0502222202/24

α.- i:p 0502222202/24

α.- nuṛuṗ 0601110301/5

α.- ja 0502120601/68

α.- ja: 0502121102/96

ajd عيد bayram

α. + ũN 0506120501/15

α. + i 0502121102/76, 0502121102/81, 0506120601/1

ajd - söylemek

α. - αkojdıuq 0601110301/37

α. - amda 0502222701/84

α.- an 0503121101/101, 0506120401/78

α. - anuṃ 0503111203/110

α. - arbererdım 0602110101/69

α. - arduq 0602110101/86

α. - ardula 0503111201/48

α. - ardulaː 0602110102/77, 0503120701/83

α. - ardula: 0503120701/82

α. - ardular 0503111201/49

α. - ardum 0602110101/78

α. - ardı 0503111201/47, 0502221003/14

α. - arla: 0503120701/81

α. - aruθ 0503111201/89

α. - ajem 0601111501/86

α. -ajun 0503111203/47, 0503111203/66, 0503121102/155,
0506120401/77

α. - ejin 06011126a01/3

α. - uk 0502211901/121

α. - up 0503111203/49, 0503120701/85

α. - updur 0503111101/111, 0503111101/112, 0503111101/113

α. - updurla 0602211502/2

α. - ujan 0502222701/84, 0502222701/25

α. - ije'n 0602110101/93

α. - ije:r 0503121101/231

α. - ije:r 0503121101/255

α. - ije:r 0503121101/180

α. - ja' 0502211901/87

α:jd- söylemek

α. - an 0503111203/166

ajdum şarkı

α. 0502221001/31, 0502222701/2, 0502222701/6, 0502222701/80, 0502222701/85, 0503111201/48, 0503111201/49, 0503111204/21, 0503120701/81, 0503120701/82, 0503120701/85, 0503121101/101

α. + α 0502222701/2, 0502222701/98

α. + ũN 0502222701/9

α. + i 0502120601/73

α. + ları 0502222701/25

α. + na 0502222701/21

ajduf söyleyiş

α. + um 0502222701/83, 0503210801/114

α. + una 0601110801/25

α. + ũNĩđ 0503111203/3

ajduver- söyleyivermek

α. 0503111203/40

ajid- söylemek

α. - ijen 0502222701/22

α:jla- (**α:yla-** "dönmek, etrafını çevirmek" TT 172), çevirmek

α.- θãN 0503120702/48

α:jla:- bk. α:jla -

α.- r 0503120702/84

α.- rduwα:0503120702/83, 0503120702/87

α:jlαn- dönmek

α. - wup 0503121102/100

α. - wurdı 0503120702/89

α. - wurt 0503120702/88

α:jlα:n - bk. α:jlαn-

α.- ũnda 0503120702/48

αjlanf - beraber dönmek

α.- wup 0502121102/102

αjlwq maaş, aylık

α. 0502222702/16, 0502222702/22

αjni عین aynen

α. 0502222201/103, 0502222201/109, 0503121101/267

αjni aynı

α. 0502222201/111

αjr- ayırmak

α.- wup 0502211901/57

αjra ayrı

α. 0602211501/6

αjratw:n farklı, özel

α. 0502121102/51, 0602211302/56

αjrww (**αdrı:** ED 63b), ayrı

α. 0602211401/26, 0602211501/18

αjrwwl- (**αdrıl-** ED 68b), ayrılmak

α.- an 0602211401/12

α.- ajmal 0601111501/61

α. - dı 0503111203/36, 0506120502/43, 0506120502/47, 0503121101/137

α. - lı 0602110201/14, 0503120701/42

α. - mala 0601111501/60

α. - malı 0601111501/84

α. - uk 0601110301/15, 0602211401/12, 0602211401/13

α. - wup 0602211002/16

α. - wup 0503121101/114

α. - θ̃N 0601111501/62

ajri (**adri**: ED 63b), ayrı

α. 0502222701/25, 0503111201/81, 0503111201/82, 0503111201/95,
0602211001/66, 0602211401/27, 0602211501/10, 0602211501/23

ajri bk. ajri

α. 0602211901/51

ajt - söylemek

α. 0502222701/91, 0502222701/94, 0506110201/78

α.- d̃aα 0506110201/40, 06011126a01/18, 06011126a01/4

α. -dum 0502221003/50, 0502221003/52, 0503111201/125,
0503111203/110, 0503210901/44

α. - d̃i 0502222701/78, 0602110301/21

α. - d̃im 0503111203/120

α. - madum 0502222701/79

α. - ma:na 0602211501/34

α.- θam 0502221003/28, 0502221003/45, 0506110201/40, 0601110301/10

ajtdur- söyletmek

α. - ija: 0503121101/139

α.- majala 0502222701/82

aç az

α. 0601111501/109, 0602211501/36

α. + d̃i 0602110302/32

ağa:d آزاد özgür

α. 0506110701/12

ağa:đ özgür huylu

α. 0503121102/53

ağa:da: آزاد özgür olan esir

α. +mud 0506110201/31

ağal toprağı alt üst etmek için kullanılan ekiş aleti

α. 0502211901/5

α. +ları 0503210901/99

αδαι- bk. α:δαι -

α. -ıpdur 0602211901/14

α:δαι- azalmak

α.- di 0602110101/13, 0602211002/11

α.- ıpdur 0506110701/38, 0602211002/35

αδαι:n Ar. اذان ezan

α. 0506110201/27

α. +i 0602211501/23

αδαι:nra:q daha az

α. +da 0503121101/148

αδαι:jif denetim, tahlil

α.+ α 0502222201/196

αδαι:p azap

α. 0503111101/123

αδαι:t آزاد özgür

α. +di 0502220301/12

α:δait bk. αδαι:t

α. 0503210901/11, 0503210901/12, 0503210901/14

α:δαι:t bk. αδαι:t

α. 060111 26a01/11

αδitfıaq azıcık

α. 0601111501/25

α:δıadıfıaq azıcık

α. 0503120702/10

αδıura:q daha az

α. 0602211701/59

α:δra:q daha az

α. +dur 0602211901/90

α:δıu:ka yiyecek

α. +larınnan 0503111101/72

α:δıu:ka اذوقه azık

α. + θuuni 0503111101/96

α:ð (**ha:z** TT 173), az

α. 0502120601/78, 0502121101/15, 0502121102/25, 0502121102/52,
0502220301/40, 0503121101/118, 0503210801/61, 0506120601/18,
0601110801/40, 0601111501/18, 0601111501/30, 0601111501/31,
0601111501/45, 0602210801/59, 0602211002/32, 0602211002/41,
0602211002/54, 0602211002/70, 0602211401/60, 0602211401/61,
0602211401/66, 0602211401/69, 0602211701/69

α. + unnan 0602211001/220

α. + ra:q 0503111202/90

α:ð - (**ha:z-** TT 173), azmak

α.- annan 0503121101/173

α. + dıur 0502121101/70

α. + dı 0602110102/3, 0602110301/38

α:ðadzuq daha az

α. 0503121101/85, 0503121101/94, 0503121101/95, 0601111501/100,
0601111501/89, 0602110102/70, 0602211301/72, 0602211301/73,
0601111501/95, 0602211401/42

α:ðα:đ özgür

α. 0602211003/52

α:za:d bk. α:ðα:đ

α. 0502121101/35

α:za:đ bk. α:ðα:đ

α. 0602211301/47

α:za:da 1. özgür 2. vatana dönen esir

α. + θı 0601111501/64

α:ðα:dæ daza az, azıcık

α. 0602211002/66

α:ðα:t bk. α:ðα:đ

α. 0506110701/55

α:ðα:t bk. α:ðα:đ

α. + dı 0502220301/15, 0502220301/68

a:ða:tluq özgürlük

a. 0506110701/49, 0506110701/54

a:ða:tftuluq bk. a:ða:tftuluq

a. 06011126a01/31

a:ða:tftuluq özgürlük

a. 06011126a01/37

a:ða:ttftuliq bk. a:ða:tftuluq

a. 06011126a01/25

a:zerbajdzan Azərbaycan

a. +na 0503210801/50

a:ðærbajdzɑ:n آذربایجان Azərbaycan

a. +la 0503210801/76

a:zeri آذرى Azeri

a. 0503210801/42, 0503210801/75

a:zma:jef F. آزمایش denetim

a. 0502211501/23

a:zma:jef G. F. آزمایشگاه denetim yeri

a. +i 0502211501/31

a:zma:jif bk. a:zma:jef

a. 0502211501/23

a

ajnuud- şımartmak

a.- ja: 0502221003/36

b

- nm** de, da
 n. 0503111101/18, 0601111501/5
- n:w** av
 n. 0503210901/3
 n. +dan 0503210901/2
- nwal** Ar. أوّل evvel
 n. 0502220301/45
- nwl** Ar. أوّل evvel
 n. 0602110102/31, 0602211502/6
- nwl** bk. nwl
 n. 0602211502/5
- nwwal** bk. nwl
 n. 0502220301/46
- nwwl** bk. nwl
 n. 0602211302/52, 0602211302/54

b

- ba** bk. ba:
 b. 0503210901/89
- ba** bk. ba:
 b. 0506120401/37, 0506120401/38
- ba:** bk. ba:
 b. 0502121102/92, 0502211501/23, 0502211501/51, 0502211501/61,
 0502211901/172, 0502212001/10, 0502212001/18, 0502212001/19,
 0502212001/24, 0502221001/15, 0502222201/138, 0502222201/173,
 0502222201/21, 0502222201/217, 0502222701/40, 0502222701/58,
 0502222701/93, 0502222702/19, 0503111101/19, 0503111101/41,
 0503111101/44, 0503111101/48, 0503111203/65, 0503210801/82,

0506110201/17, 0506110701/13, 0506110701/84, 0506120502/16,
 0601110301/12, 0601111501/64, 0601111501/65, 0602110101/13,
 0602110101/56, 0602211301/20, 0602211301/22, 0602211302/63,
 0602211501/31, 0602211701/19, 0602211701/2, 0602211701/3,
 0602211701/57, 0602211901/1, 0602211901/24

ba: var

b. +da 0602211301/25

b. +dum 0502222701/77

b. +dur 0506110201/7, 0602110101/92

b. +di 0502221002/15, 0502222701/64, 0502222702/9, 0506120401/63,
 0506110201/135

b. +muş 0506110201/9, 0506120401/16, 0506120502/36, 0506120502/42,
 0601111501/11, 0602211001/221, 0602211003/54, 0602211701/14,
 0502121102/48, 0602110101/45

b.- dur 0503111204/32

b.- muş 0502121102/48, 0503111101/123

ba:bat Ar. بابت konu, vaka

b. +da 0506110201/48

b. +dan 0601111501/37, 0602211002/49

badşu kız kardeş, baci

b. +m 0503111203/136

b. +θi 0503210801/81

badşu: bk. badşu

b. +m 0602110102/51

badži bk. badşu

b. 0503121101/30

ba: hız, ivme

b. + d 0502211901/137

b. +durkun 0502211901/178

b. +di 0503120701/27, 0602110102/87

ba:du tek saçmalı tüfek

b. +muğ 0602110302/71

ba:di:ja:lli:n yer adı.

b. 0506110201/140

baɣɣla- affetmek

b. 0602110101/97

baɣ bahçe

b. 0602110101/37

b. +umwə 0602110101/35

b. +umwəðün 0601111501/127

ba:ɣ (**ba:ğ** TT 172), bağ

b. 0503111101/122, 0602110101/34, 0602110101/37, 0602211501/30,
0602110101/2

b. + umwə 0601111501/126, 0602110101/27, 0602110101/28

b. + umwəði 0602110101/29b. +la 0602211501/32

b. + umwəðdan 06011126a01/70

b. + lada 0602211501/31

baɣɣdar F. بخشدار ilçə başkanı

b. + umwəða 0601111501/57

baɣɣla- affetmek

b. 0502222201/203, 0602211302/44

b. - di 0503111203/111

b. - N 0503210801/113

b. - ja'q 0602211501/9

baɣɣlā- bk. baɣɣla-

b. - N 0506110201/103

baɣɣlā:- bk. baɣɣla-

b. - N 0502222201/138

baɣla- bağlamak

b.- jala 0502220301/64

ba:ɣla- (**ba:-**, **ba:-** 292a, **bağla:-** ED 314b), bağlamak

b. - ni 0502222201/51

b. - jala' 0502222201/230, 0502222201/231

b. - jalar 0502220301/65

ba:ʁla:- bk. ba:ʁla-

b. - p 0503210901/98

b. - pɖur 0503121101/239

ba:ʁlan- bağlanmak

b.- an 0502222201/233

b. - upɖur 0502222201/229

ba:ʁlu- bk. ba:ʁla-

b. - jala 0502222201/51

ba:ʁli (bağlı ED 314a) bağlı

b. 0502222201/160

baɣʃ بخش bahş, bölüm

b. 0503111201/47

baɣʃa başka

b. 0502222201/135, 0502222201/184, 0502222201/215, 0502222701/36,
0503111101/121, 0503111203/38, 0503111203/68, 0503111203/99,
0503120701/80, 0503120701/87, 0503120701/93, 0503210901/41,
0506120501/16, 0506120601/54, 0602110302/56, 0602210801/21,
0602211701/2, 0602211701/21, 0602211701/28, 0602211701/49,
0602211302/97

b. + da 0503111203/40, 0503111203/85

b. + larɪ 0503210901/42

b. + θi 0602211501/32

baɣʃa bk. baɣʃa

b. 0602211701/40

baɣʃu (bağşı: ED 321a), bahşı

b. +la 0503111204/36

b. +lan 0503111204/58

b. +lãN 0503121101/204

b. +laş 0503120701/83

b. +θi 0503111204/60

baɣʃũ: bk. baɣʃu

b. +N 0503121101/142

baɤfi bk. baɤfɯ

b. 0502121101/60, 0502121101/61, 0502222701/81, 0503121101/139,
0503210801/106

b. +ŋ 0502121101/64

baɤfi bk. baɤfɯ

b. 0503210801/105

baɤfɯ bk. baɤfɯ

b.+ lãN 0503121101/138

baɤt F. بخت baht

b. +ũN 0503121101/239

baɤar bahar

b. 0503121102/112

baɤa: بها 1. paha 2. pahalı

b. 0602211002/46

ba:ħa bk. baɤa:

b. 0506120502/41

baɤala- pahalalanmak

b. - di 0602211002/55

ba:ɤali pahalı

b. 0502120601/100

baɤa:r F. بهار bahar

b. +da 0502222702/48

baɤa:rluɤ baharlık

b. +na 0502222702/33

ba:ɤavar haberdar

b. 0503111201/37

ba:xæm F. با هم beraber

b. 0506110201/40, 0506110201/46

baɤfa başka

b. 0502222201/155

baɤfɯ bk. baɤfɯ

b. +lãN 0503121101/136

baɣfi bk. baɣfı

b. 0506120401/52

baɣfi bk. baɣfı

b. 0506120401/55

baɣt F. بخت beht

b. +i 0503121101/230

b. +ı 0602110201/9

baq - (baq- ED 311a), bakmak

b. - an 0502222201/155

b. - anla:mda 0502222201/7

b. - anna 0502222201/8

b. - anma 0502222201/134

b. - ar 0502222201/136

b. - dum 0503121101/93, 0502211901/73, 0502222201/180, 0502222201/34

b. - ıb 0502222201/1

b. - ıp 0502121102/74, 0502222701/33, 0503121102/115

b. - ıpdu:r 0506120401/106

b. - ıja: 0602110101/139

b. - ija: 0602110302/84

b. - mal 0502222201/18

b. - mali 0503121101/100

b. - θa 0506120401/117

b. - θan 0502211901/1

b. - θāN 0502211901/4

baqtfa: F. باغچه bahçe

b. + muð 0602110101/28

bakul- bakılmak

b. - ije:0503111202/25

baqufduur - bakmak

b. - ıp 0602211901/18

bal bal

b. 0503111101/113, 0503111101/68, 0503111101/77, 0503111101/78

b. + a 0503111101/114

b. + umuð 0503111101/81

b. + ũnã 0503111101/110

b. + unî 0503111101/84, 0503111101/97

b. + i 0503111101/58, 0503111101/111

b. + lam 0503111101/104

b. + larunnan 0503111101/72

ba:la: (**ba:la** "yavru, çocuk" TT 172), çocuk

b. 0601110301/1

b. + m 0502121102/47

ba:la:d F. 𐤁𐤏𐤕 yüksek

b. 0502211501/37

balaq pijama

b. 0502121101/50, 0502221001/22

balamanţî bir tür müzik aletini çalan, zurnacı

b. +mî 0502121102/99

ba:lduð (**baldız** ED 334b), baldız

b. + unî 0502221001/53

b. + i 0502221001/55

baluq balık

b. 0502222201/169

ba:luq (**ba:lîk** TT 172), balık

b. + dan 0602211002/52

balluq ballık, bal olma özelliği

b. + dan 0503111101/110

balθineg (**ba:l** "bal" ED 330a + **siŋek** "sinek" ED 838b), arı

b. 0503111101/5, 0503111101/71

b. +e 0503111101/114

ba:r (**ba:r** TT 172), var

b. 0502120601/12, 0502120601/18, 0502120601/3, 0502120601/31,
0502120601/68, 0502121101/13, 0502121101/14, 0502121101/22,
0502121101/23, 0502121101/24, 0502121101/25, 0502121101/26,

0502121101/29,	0502121101/38,	0502121101/39,	0502121101/41,
0502121101/42,	0502121101/50,	0502121101/51,	0502121101/67,
0502121101/69,	0502121101/9,	0502121102/100,	0502121102/102,
0502121102/103,	0502121102/110,	0502121102/36,	0502121102/38,
0502121102/41,	0502121102/42,	0502121102/47,	0502121102/50,
0502121102/53,	0502121102/54,	0502121102/57,	0502121102/61,
0502121102/62,	0502121102/66,	0502121102/68,	0502121102/69,
0502121102/70,	0502121102/76,	0502121102/78,	0502121102/87,
0502211501/20,	0502211501/24,	0502211901/100,	0502211901/102,
0502211901/103,	0502211901/105,	0502211901/115,	0502211901/117,
0502211901/118,	0502211901/125,	0502211901/177,	0502211901/2,
0502211901/36,	0502211901/78,	0502211901/99,	0502212001/16,
0502212001/20,	0502212001/27,	0502212001/28,	0502212001/35,
0502212001/45,	0502212001/47,	0502212001/51,	0502212001/54,
0502212001/56,	0502212001/6,	0502212001/62,	0502220301/48,
0502221001/49,	0502221001/70,	0502221001/78,	0502221001/83,
0502221002/77,	0502222201/124,	0502222201/125,	0502222201/134,
0502222201/135,	0502222201/160,	0502222201/189,	0502222201/58,
0502222201/84,	0502222201/87,	0502222201/90,	0502222202/50,
0502222202/67,	0502222202/9,	0502222701/21,	0502222701/22,
0502222701/24,	0502222701/56,	0502222701/89,	0503111101/100,
0503111101/101,	0503111101/106,	0503111101/107,	0503111101/122,
0503111101/143,	0503111101/146,	0503111101/148,	0503111101/149,
0503111101/154,	0503111101/156,	0503111101/36,	0503111101/39,
0503111101/46,	0503111101/47,	0503111101/54,	0503111101/55,
0503111101/62,	0503111101/73,	0503111101/9,	0503111101/98,
0503111101/99,	0503111201/85,	0503111202/109,	0503111202/56,
0503111202/62,	0503111203/106,	0503111203/123,	0503111203/133,
0503111203/15,	0503111203/163,	0503111203/171,	0503111203/31,
0503111203/41,	0503111203/52,	0503111203/68,	0503111203/79,
0503111203/80,	0503111203/89,	0503111204/24,	0503120701/59,
0503120701/9,	0503120702/21,	0503120702/22,	0503120702/32,

0503121101/115,	0503121101/138,	0503121101/158,	0503121101/215,
0503121101/227,	0503121101/228,	0503121101/229,	0503121101/87,
0503121102/13,	0503121102/142,	0503121102/15,	0503121102/70,
0503210801/32,	0503210801/40,	0503210901/10,	0503210901/101,
0503210901/11,	0503210901/111,	0503210901/14,	0503210901/21,
0503210901/24,	0503210901/41,	0503210901/44,	0503210901/48,
0503210901/54,	0503210901/57,	0503210901/61,	0503210901/65,
0503210901/67,	0503210901/7,	0503210901/88,	0506110201/103,
0506110201/112,	0506110201/124,	0506110201/13,	0506110201/14,
0506110201/15,	0506110201/17,	0506110201/22,	0506110201/23,
0506110201/24,	0506110201/29,	0506110201/30,	0506110201/31,
0506110201/33,	0506110201/73,	0506110701/22,	0506110701/30,
0506110701/31,	0506110701/32,	0506110701/65,	0506120401/105,
0506120401/128,	0506120401/129,	0506120401/134,	0506120401/28,
0506120401/47,	0506120401/48,	0506120401/66,	0506120401/71,
0506120401/76,	0506120401/90,	0506120501/20,	0506120501/35,
0506120501/53,	0506120502/5,	0506120601/12,	0506120601/13,
0506120601/50,	0506120601/51,	0601110301/17,	0601110301/21,
0601110301/5,	0601110801/10,	0601110801/18,	0601110801/23,
0601110801/24,	0601110801/30,	0601110801/31,	0601110801/34,
0601110801/35,	0601110801/39,	0601111501/103,	0601111501/126,
0601111501/127,	0601111501/25,	0601111501/66,	0601111501/73,
0601111501/95,	0601111501/98,	06011126a01/43,	06011126a01/46,
06011126a01/57,	06011126a01/60,	06011126a01/8,	0602110101/152,
0602110101/16,	0602110101/3,	0602110102/72,	0602110102/86,
0602110301/11,	0602110302/13,	0602110302/38,	0602110302/68,
0602110302/69,	0602110302/7,	0602110302/70,	0602110302/71,
0602110501/2,	0602110501/22,	0602110501/23,	0602110501/25,
0602110501/27,	0602110501/43,	0602210801/18,	0602210801/27,
0602211001/155,	0602211001/158,	0602211001/159,	0602211001/160,
0602211001/171,	0602211001/179,	0602211001/187,	0602211001/201,
0602211001/222,	0602211001/44,	0602211001/76,	0602211002/20,

0602211002/21, 0602211002/24, 0602211002/26, 0602211002/29,
 0602211002/32, 0602211002/53, 0602211002/59, 0602211002/62,
 0602211002/78, 0602211002/80, 0602211003/44, 0602211003/5,
 0602211003/6, 0602211301/45, 0602211401/10, 0602211401/11,
 0602211401/13, 0602211401/15, 0602211401/16, 0602211401/17,
 0602211401/42, 0602211401/43, 0602211401/45, 0602211401/50,
 0602211401/54, 0602211401/62, 0602211401/7, 0602211401/72,
 0602211501/12, 0602211501/36, 0602211501/38, 0602211501/41,
 0602211501/50, 0602211701/17, 0602211701/18, 0602211701/20,
 0602211701/31, 0602211701/51, 0602211701/70, 0602211701/74,
 0602211901/32, 0602211901/43, 0602211901/44, 0602211901/47,
 0602211901/53, 0602211901/58, 0602211901/61, 0602211901/71,
 0602211901/90

ba:r var

b. + a 0503210901/29

b. + d 0503120702/76

b. + da 0602211501/51

b. + da: 0502221003/42

b. + duu 0502222701/85

b. + duur 0502211901/113, 0502211901/98, 0502222202/10, 0502222701/63,
 0503111202/69, 0503111203/26, 0503121101/188, 0503210901/29,
 0506120401/104, 0506120401/109, 0506120401/114, 0506120401/118,
 0506120401/124, 0506120401/135, 0602211001/108, 0602211001/139

b. + di 0502211901/33, 0502220301/19, 0502220301/48, 0502221003/13,
 0502221003/31, 0502222701/72, 0503111201/70, 0503111203/105,
 0503111203/164, 0503121101/210, 0503121101/41, 0503121102/32,
 0503121102/72, 0503121102/77, 0503210801/46, 0503210801/76,
 0506110201/66, 0506110201/74, 0506110201/89, 0506110701/90,
 0506120401/119, 0506120401/30, 0506120401/39, 0506120401/60,
 0506120401/72, 0506120501/52, 0506120501/58, 0506120601/17,
 0506120601/28, 0601110801/13, 0601111501/113, 0602110101/27,
 0602110101/28, 0602110101/36, 0602110101/37, 0602110102/34,

0602110102/49, 0602110302/26, 0602110302/44, 0602211001/105,
0602211001/132, 0602211001/137, 0602211001/157, 0602211001/223,
0602211501/28, 0602211701/18, 0602211701/77

b. + dir 0502222202/8

b. + di 0502222202/53, 0503111101/35, 0503121101/129

b. + muği 0503120701/111

b. + muğ 0503210801/12, 0602211003/29

bar var, mevcut.

b. + a 0602110102/69

b. + duur 0502120601/73, 0503111201/105, 0602211401/60

b. + durla 0502222701/60

b. +đi 0502211901/53, 0502222201/176, 0502222201/226, 0503120701/115,
0602110102/47, 0506120501/52

b. + la 06011126a01/42

b. + muğ 0602211003/28, 0602211003/30

bar bk. bar

b. 0502121101/5, 0502221003/3, 0503111201/110, 0503111202/60,
0503111202/70, 0503111202/80, 0503111203/3, 0503120701/87,
0506120401/31, 0506120601/31, 0601111501/21, 06011126a01/44,
0602210801/54, 0602211002/4, 0602211002/7, 0602211002/8,
0602211701/69, 0602211901/35, 0602211002/9

bar- (**bar-** ED 354a) varmak

b. - dum 0502120601/45

b. - mǎN 0503210901/9

b. - ja:ñfa 0503111101/107

bara: hakkında

b. 0502222201/227

baravar F. برابر beraber

b. + unna 0602211701/62

ba'r bk. bar

b. 0602110301/44

bar- bk. bar-

- b.- allarunna 0502121102/12
- b. - an 0502121102/88, 0502120601/46, 0502121101/75, 0503210801/51, 0503210901/4, 0602211001/17
- b. - anda 0503111101/123
- b. - anna 0502121102/107, 0602211001/29
- b. - ansãN 0502121102/73
- b. - arduq 0503210901/103, 0503111203/37
- b. - ardula: 0503210901/113
- b. - a:ja: 0502121102/107
- b.- d̥gaq 0502121102/28
- b. - dula 0503210801/85
- b. - dum 0503111101/15, 0502120601/44, 0502222701/69
- b. - di 0502222202/40, 0503111101/8, 0602110101/35, 0602110102/46, 0503111101/8
- b.- u:n̥f̥a 0602210801/31
- b. - uja: 0503210901/66
- b. - ũja: 0602211002/16
- b. - uja: 0602211301/40
- b. - up 0502121102/73, 0503111101/82, 0503111101/84, 0503111201/62, 0503111201/96, 0503111204/55, 0503120701/4, 0503210801/51, 0503210801/82, 0503210901/12, 0503210901/8, 0503210901/88
- b. - u:p 0503120701/5
- b. - ip 0506110701/24
- b.- ip̥ 0506110701/26
- b. - ija: 0503121101/114, 0503121101/246, 0503121101/67
- b. - ija: 0502121101/52
- b. - ijadi 0502211901/146
- b. - ijaq 0502222701/69
- b. - ijanqa:m 0502120601/81
- b. - mali 0503120701/21, 0503210901/17, 0503210901/89
- b. - θaq 0502121102/51, 0502211901/65
- b. - θala 0502220301/87

b. - θan 0502121102/52

b.- θāN 0502121102/52, 0502121102/58, 0502121102/64

b. -θun 0503120701/7

b. - ja 0503111203/150

b. - ja' 0503210801/22, 0503210801/93

b. - ja: 0502121102/80, 0503111202/7, 0503111203/154

b. - jaq 0503210801/33

b.- jaqa 0502222202/43

b.- ja:qa 0502121102/87

b. - jāN 0602110201/36

b. - ja:nfa 0503111201/115

b. - janfa: 0602110302/80

b. - ja:tduq 0503210901/32

b. - jedim 0502120601/28

b. - je' dim 0502120601/30

ba:r var

b. + muʃ 0502121102/48, 0503210801/6

ba:ř bk. ba:r

b. 0503111203/176

ba:ra konu

b. 0502221003/16, 0502222201/1, 0502222201/135, 0502222201/188,
0502222201/202, 0502222201/203, 0502222201/218, 0502222201/230,
0502222201/232, 0502222201/39, 0502222201/97, 0506120401/42,
0602211301/54

b. + θunna 0506120401/4

ba:ra: bk. ba:ra

b. 0602211701/81

b. + da 0502211501/61, 0502212001/15, 0502212001/31, 0502212001/43,
0503111204/13, 0503120702/3, 0503121101/160, 0503121101/184

b. + da 0503121102/44

ba:ra:ni: F. بارانی 1. yağmurlu 2. paradesü

b. 0602110201/9

barfj bütün

b. 0506120401/102

ba:rdar F. باردار hamile

b. 0602110201/11

barul- gidilmek

b. - maja:0503210901/8

baruŋ - yetişmek

b.- uup 0503120701/19, 0503120701/4

ba:ruun hepsini

b. 0503121102/105

ba:ri F. باری kamyon

b. 0503121101/87, 0602211001/239

barq Ar. برق elektirik

b. 0506110201/70

barke:fi: F. بارکشی taşımacılık

b. 0602110101/12

barlāndŋa biraz zengin

b. 0503210901/85

ba:rli varlıklı

b. 0503210901/87

barna:ma بار نامه yük belgesi

b. + muğ 0602211501/44

barmaŋ parmak

b. + um 0506110201/103

barf varış

b. + una 0502222202/16, 0602211002/32

bar- giderken

b. - ja:qa 0502121102/105

baθ - (**bas-** ED 370b), basmak

b.- anda 0503120702/69

b. - anũnda 0503120702/74

b. - annan 0502120601/20

- b. - arduq 0506120501/45
- b. - arduła 0602110102/19
- b.- up 0502120601/19
- b. - uq 0602110101/117
- b. - ja 0502222701/83
- b. - ja:q 0503120702/33

bol- olmak

- b. - 0b 0502211501/33

baθul- basılmak

- b. - an 0502120601/20
- b. - up 0506120501/51

baθum çabuk

- b. 0503111101/154, 0503111101/63, 0503210801/104, 0602110101/12
- b. + ra:k 0503111101/155

baθur- gizlemek

- b. - ardułar 0503111203/165

baθma basma

- b. 0506110201/41

baθmatfıulur yağmacılık, haydutluk

- b. + i 0502211901/116

baθmatfi yağmacı, haydut

- b. 0506120601/51

basta:n باستان antik, kadim

- b. + a 0602211001/217

baʃ baş

- b. 0502121101/56, 0503111204/26, 0602211001/216, 0602211901/5
- b. + dan 0502121102/48, 0601110801/2
- b. + um 0503121101/227
- b. + una 0503121101/249
- b. + umuğa: 0502121101/48
- b. + umuđđa 0502212001/36
- b. + umuđđan 0506120601/14

b. + uun 0502211901/26, 0502211901/57

b. + ũN 0502211901/143

b. + uuna 0503120701/84, 0602110302/4

b. + ũNã 0502222701/48, 0502222701/50

b. + unda 0502120601/98

b. + unı 0602110101/95

b. + unna 0503120701/84, 0503120701/85, 0506120502/34, 0602110101/2, 0602211002/3, 0602211502/28

b. + unnan 0502121102/39, 0502222701/86

b. + i 0502211901/149, 0502211901/85, 0503121102/106, 0602110101/81, 0602110101/82, 0602110101/94, 0602110101/96, 0602211302/25, 0602211502/1, 0602211901/101

b. + i 0602211502/2, 0602211502/4

b. + lara 0503121102/98

baſadi bir yer adı

b. 0503111202/41

baſar- başarmak

b. - uğzaq 0506110201/21

b. - uſjãN 0503111101/18

b. - maja:ɤ 0502222201/224

b. - majan 0502222201/117

b. - muja'q 0602211001/39

b. - mija:q 0502222201/39

b. - θaɤ 0601110301/38

b. - θam 0503121102/73

b. - θãN 0503111101/88

baſdaq önde gelen, başkan, lider

b. 0502121102/98

baſca başka

b. 0503111201/107

baſula- başlamak

b. - nnan 0602110302/6

başqa bk. başğa

b. 0502222701/100

b. + θi 0503121101/51

başqa bk. başğa

b. 0602211301/25

başla- (başla:- ED 381b) başlamak

b. - dum 0503121102/82

b. - ma:na 0502222201/29

b. - njanf'a 0602110302/6

b. - pdurla' 0503111204/8

b. - θãN 0602110101/95

b. - ja' 0503210801/21

b. - ja: 0502222702/40, 0503121101/82, 0503210801/7, 0503111201/116,
0502221001/26

başla:- bk. başla-

b. - p 0502121102/11, 0503121102/109

b. - jũN 0502120601/1

başlan- başlanmak

b. - up 0503111201/73

b. - lardi 0503111201/8

b. - ja 0602211501/6

başla:t- başlatmak

b.- di 0502222201/7

başka başka

b. 0502121101/12, 0502121101/48, 0502121101/69, 0502121101/74,
0502121101/75, 0502121101/79, 0502121102/111, 0502121102/24,
0502121102/68, 0502121102/74, 0502211501/30, 0502211501/53,
0502211501/58, 0502211501/63, 0502211901/115, 0502211901/121,
0502211901/132, 0502211901/67, 0502212001/15, 0502212001/20,
0502212001/36, 0502212001/66, 0502222702/25, 0503111101/33,
0503111101/47, 0503111201/123, 0503111202/67, 0503111202/71,
0503111202/77, 0503111202/79, 0503121101/13, 0503121101/21,

0503121101/50, 0503121101/69, 0503121101/90, 0503121102/132,
 0503121102/70, 0503121102/79, 0503210801/61, 0506110201/42,
 0506120401/91, 0506120502/14, 0506120502/26, 0601111501/16,
 0601111501/24, 0601111501/98, 0601111501/99, 06011126a01/12,
 06011126a01/18, 0602110302/82, 0602211001/12, 0602211003/17,
 0602211003/9, 0602211301/20, 0602211501/33, 0602211901/107,
 0602211901/12, 0602211901/18

b. + ları 0502212001/20

b. + ı 0502211501/52

b. + jem 0601110801/18

bağca bk. bağca

b. 0601111501/43

bağca: bk. bağca

b. + mı 0602211901/30

başlık başlık

b. + i 0503121101/115

bat- (**bat-** "batmak, gözden kaybolmak" ED 298a), batmak

b. - allı 0503111203/124

b. - an 0503111201/127, 0503111202/79, 0503111203/114

b. - ıdır 0503111203/137

ba: var

b. + ı 0503121102/79

batır:r alp, kahraman

b. 0602211901/17

batırma et ve patatesten yapılan bir tür çorba

b. 0502120601/163

batır batır

b. + i 0503121101/266

batı yardımcı fiil, devam etmektedir anlamı verir

b. 0506120601/58, 0506120601/59

batı bk. batı

b. 0506120601/58

bava Farsça konuşma tarzından alınan bir hitap

b. 0601111501/67

ba:va dede

b. 0502121102/36, 0502211901/82, 0503111203/1, 0503111203/16,
0503210801/28, 0506120401/30, 0506120401/35, 0506120601/55,
0602110501/16,
0602211003/53

b. + dan 0502222201/18, 0506110701/38, 0506120401/119

b. + lamuð 0602110301/17, 0602211001/30, 0602211302/4

b. + lamuða 0502220301/82

b. + la:muðuN 0503210801/25

b. + lardan 0502211901/119

b. + larumuð 0602110201/3, 0602211001/13

b. + laruN 0503120701/3

b. + larunna 0503121102/73

b. + m 0506120401/121, 0602211001/14

b. + muð 0502220301/10, 0502220301/78, 0502220301/8, 0502220301/93,
0506110701/12, 0506110701/19, 0506120401/14, 0506120401/6,
0506120401/9, 0601110801/36, 0602211701/10, 0602211701/8

b. + muða 0602210801/33, 0502220301/92

b. + muða: 0506110701/10

b. + muðuN 0506110701/68, 0602110301/12, 0602211701/33

b. + muðla 0506110701/20

b. + θunuN 0506120401/128, 0506120401/129

b. + θi 0506120401/129, 0506120401/59

ba:va: bk. ba:va

b. 0502222201/15

ba:vā: bk. ba:va

b. +N 0602110501/17

ba:vat Ar. بابت için

b. + dan 0602211002/42

b. + i 0602211002/82

ba:j varlıklı, zengin

b. 0502211901/72, 0602211001/115

b. + larũN 0502211901/132

ba:j (**ba:y** TT 172, **ba:y** ED 384a), zengin

b. 0503111203/11

b. + um 0503121102/125

baji- zenginleşmek

b. +di 0502211901/21

baja çok

b. 0503120702/22

ba:jat (**bayat** "Oğuzlardan bir boy adı" ED 385a) Bayat

b. 0503111101/93

ba:jæd F. باید malı, meli

b. 0502211501/46

bajuundur Bayındır, bir boy adı

b. 0503111203/80, 0503111203/81, 0503111203/82, 0503210801/31

b. +la 0503210801/4

ba:jundur bk. bajuundur

b. 0503111201/102, 0503121101/57, 0503121101/64

b. + la 0503210801/8

ba:junnur bk. bajuundur

b. 0503111201/118, 0503111201/119

ba:jlux zenginlik

b. + um 0503121102/125

bajnal yer adı

b. + a 0503210801/22

ba:jraꝯ daha zengin, biraz zengin

b. 0503111201/68

bajraꝯ bk. bajraq

b. 0502211901/77

bajraq ödül

b. 0502121102/113, 0503111201/71, 0503121101/146

ba:jraq ödül

b. 0503120701/89

bajram bayram

b. 0503111204/6

bajramgeļd Bayramgeldi, kişi adı

b. 0602211001/92

bajtal kısrak

b. 0503111202/29

baðar بازار çarşı, pazar

b. + dan 0502220301/24

ba:ðar çarşı, pazar

b. 0502211901/129

b. + a 0502120601/62, 0503111101/104

b. + da 0502220301/23, 0502220301/39, 06011126a01/39

b. + dan 0602211901/101

b. + ũN 0602211901/110

baŕli bağlı

b. 0503111203/186

ba:ðniŕæθ emekli

b. 0602210801/4

ba:ðniŕeθ bk. ba:ðniŕeste

b. 0503210901/64

ba:ðniŕeste بازنشسته emekli

b. 0503121102/12, 0503121102/2

ba:ðr tohum

b. 0502211901/133

ber - (bê:r- TT 182), vermek

b. - ije· 06011126a01/64

b. - θe 0502222202/18

be F. به Farsça yönelme hali eki

b. 0502211501/37, 0502221003/38, 0502221003/42, 0506110201/103,
0601111501/121, 0601111501/30, 0601111501/40

bedzer- becermek

- b. - dʒek 0601111501/109, 0602211501/49, 0602211501/50, 0602211501/50
- b. - dik 06011126a01/52, 06011126a01/51, 0602110302/47
- b. - dim 0503111204/45
- b. - elj 0601111501/86
- b. - en 0502221002/77, 0503210901/101
- b. - eni 0602211001/114
- b. - erdiļe 0503111201/58
- b. - ijε· 0503210901/58
- b. - ijε: 0503111101/91
- b. - ijε:k 0502222702/4
- b. - ijε:ļε: 0503120702/43
- b. - ijε·ļļε 0503210901/56
- b. - ijε·n 0502220301/6
- b. - ģjε·n 0502220301/5
- b. - ip 0602110302/51, 0502222702/33, 0503210901/107, 0602110302/48, 0602110501/28
- b. - ip 0502221001/35
- b. - ipdir 0503111203/11
- b. - me 06011126a01/53
- b. - meļi 0602211001/111
- b. - mejæ 0503111101/90
- b. - jen 0503210901/102

bedzeriļ- yapılmak

- b. - ijæ:0503210901/99
- b. - ijε: 0503120702/42

bedzeriļdir- beraber yapmak

- b. - jæ 0503210901/56

bedžert- yaptırtmak

- b.- dʒek 0502220301/45, 0502222201/82

beŋ beççe

- b. 0503111101/29

b. + lern 0503111101/33

betʃʃe F. بچه 1. çocuk 2. kraliçe arı

b. 0503111101/32

betʃʃedere yer adı

b. + de 0601110801/30

betʃe 1. yavru 2. kraliçe arı

b. 0602211401/12

bæ:d F. بعد sonra

b. 0502221003/5

bæ:d bk. bæ:d

b. + e 0602211302/96

beden بدن vücut

b. 0502222201/103, 0502222201/3, 0502222201/32, 0502222201/5,
0502222201/75, 0503111204/18

begdilî bir boy adı

b. 0503111201/102

bægiʃje بقيه kalanı

b. + je 0502221003/38

bægiʃje bk. bægiʃje

b. + je 0502221003/36

beyʃen- beğenmek

b. - dîŋið 0503210801/2

b. - ip 0503121102/99

b. - jæ:n 0503121102/46

beyʃdilî bir boy adı

b. 0503111201/122, 0503121102/5, 0506110701/65

b. + den 0506110701/66

bæʃ F. بخش ilçe

b. 0506110201/16

beha:tire F. به خاطر -dan dolayı

b. 0506120502/53

behda:ft F. بهداشت sağlık ocağı

b. 0502211501/37

b. + umuð 0506110201/22

b. + i 0506110201/22

behdaft bk. behda:ft

b. 0502211501/53

b. + e 0502211501/54

b. + i: 0502211501/61

behæm بَقِيَّة bir birine

b. 0602110501/26

behæmdilla: بِحَمْدِ اللَّهِ Allaha şükür

b. 0502212001/40

behift F. بهشت Cennet

b. +den 0503121102/127

bæχfe بخش ilçe, bölüm

b. 0506120502/48

behterin بَهْتَرِينَ en iyisi

b. 0602211001/153

behja:r بهيار sağlık memuru

b. 0602110302/86

bæ:li Ar. بلى evet

b. 0503111101/79

bæ:hre F. بهره faiz

b. 0502222201/150

bek sağlam

b. 0506110701/58

bekli 1. kapalı 2. oruçlu

b. 0503111203/185

bekpolnd bir köy adı

b. + u 0506110701/26

bekpolnt bir köy adı

b. 0506110701/11, 0506110701/12, 0506110701/13, 0506110701/14

bela: Ar. بلا bela

b. 0502220301/52, 0503121102/122

beled F. بلد yol gösteren, kılavuz

b. 0503111204/48

beleşhære Ar. بالآخره sonunda

b. 0602211301/17

be|ent F. بلند yüksek

b. 0503121102/57, 0503121102/58, 0506120401/103

b. +den 0503120702/63

belent bk. be|ent

b. + den 0503120702/59

be|et işi/yolu bilen kişi

b. 0602211001/167

bæ|i F. بلى evet

b. 0506110701/71

be|ke F. بلكه belki

b. 0503121101/201

be|ki belki

b. 0502221002/75, 0503121101/194, 0602110301/40

be||æ- 1. belle, belli etmek 2. atmak, fırlatmak

b.- p 0503111201/30

bæ||æ:- bk. be||æ -

b.- pdir 0502121102/61

be||e- 1. belirlemek 2. atmak

b. - dik 0602110302/36

be||e|f -beraber belirlemek

b. -erdi|er 0503111201/16

b.- ip 0503111201/18

b.- me 0503111201/15

b.- mæy|e: 0503111201/14

be||i belli

b. 0502121101/4, 0502211901/87, 0502221001/106, 0502221001/53,
0503111201/19, 0503111201/38, 0503120701/111, 0503121101/2,

0503121101/42,

0506110701/56, 0602211001/231, 0602211301/79, 0602211302/98

b. +je 0602211001/144

bænæ: بنا bina

b. 0601111501/24

bænde بنده kul

b. 0602211301/14

bendē bk. bænde

b. 0503121101/220, 0602110101/4

bende Allah'ın kulu

b. 0503121102/34, 0602211701/62

bennæ: Ar. بنا inşaat ustası

b. 06011126a01/63

b. + θi 06011126a01/57, 06011126a01/58

bennæ: Ar. بنده Allah'ın kuluna

b. + me 0502222201/33

bennæ bk. bennæ:

b. + m 0502222201/33

benne kul

b. 0503111203/160, 0503121101/249

ber- vermek

b. 0503111201/30, 0503111204/39, 0503121101/217, 0503121101/235,
0503210901/28, 0506120401/62

b. - a: 0503121101/25

b. - aꝥaj 0503121101/24

b. - a:maθam 0602110302/41

b.-dʒek 0502220301/79, 0502222201/117, 0502222201/224,
0503111101/114, 0503121101/193, 0503121101/86, 0601111501/77,
0602211001/152, 0601111501/76, 0602210801/58

b.- dʒek 0503111203/157, 0503111203/162

b.- dʒeyimi 0503121101/1

b.- di 0502221001/107, 0506120401/30, 0601111501/75, 0602110302/48,

0602110302/51, 0502222201/138, 0502222202/14, 0506120401/126,
0506120401/29, 0602110302/49

b. - diŷine 0602211701/2

b. - diŷinnen 0602211701/20, 0602110201/12

b. - dik 0502222701/42, 0502121101/36, 0502222202/44

b. - diki 0602211301/5

b. - diŷe 0502211901/34, 0502211901/42, 0602210801/13, 0503111101/18,
0601111501/46, 0602110302/30

b. - diŷe: 0502222701/80

b. - diŷer 0602110101/120

b. - dim 0506110201/108, 0602110101/142, 0502211501/18, 0502211501/19,
0503111204/30, 0503111204/31

b. - ekoj 0503121101/47

b. - en 0502120601/129, 0502221001/2, 0502221001/81, 0502222201/154,
0503111202/142, 0503120701/57, 0503121101/148, 0503210901/18,
0506120401/40, 0506120401/50, 0506120501/59, 0601111501/39,
0602211701/65, 0601110801/23

b. - eniŷ 0502120601/158, 0503120701/61

b. - ennen 0502121101/45, 0502222701/35

b. - eno:q 0602211002/37

b. - ejin 0502120601/29, 0502120601/85, 0502221001/40, 0502222701/100,
0502222701/28, 0503111201/107, 0602211701/21

b. - er 0506120401/68

b. - erdi 0506110701/103, 0503111201/65, 0503120701/101, 0503120701/89,
0602211302/28

b. - erdiŷe 0502221001/107, 0503111201/35, 0503210901/109,
0506110701/104

b. - erdiŷe 0602211401/77, 0503121102/78, 0503210901/114

b. - erdiŷe 0506110201/94, 0506110201/98, 0506110201/98,
0506110201/100

b. - erdiŷe: 0503120701/94

b. - erdim 0502221003/58, 0602110101/99

- b. - erik 0601111501/122, 0601111501/123
- b. - erin 0502212001/32, 0503111203/22
- b. - ermiŋ 0506120401/25, 0602110101/88
- b. - ewo 0503121101/22
- b. - ewoj 0503121101/28
- b. - ejin 0502221003/1, 0503111203/49, 0503121102/85, 0506110701/43, 06011126a01/18, 0602110501/42, 0602110501/9
- b. - ib 0503111203/170, 0602211701/65
- b. - iļip 0602211901/27
- b. - iŋ 0601111501/67, 0601111501/68
- b. - i:nŋfe 0502221001/80
- b. - ip 0502121101/76, 0502121102/113, 0502121102/26, 0502121102/30, 0502211501/22, 0502221001/110, 0502221002/39, 0502222702/40, 0503111201/63, 0503111201/71, 0503120701/10, 0503120702/22, 0503210901/107, 0506110201/133, 0506110201/7, 0601111501/78, 0602110101/38, 0602211001/29, 0602211302/93, 0602211901/18
- b. - ipdiļle 0602110301/19, 0602110301/20
- b. - ipdir 0502221002/40, 0502221002/81, 0503111101/79, 0602211001/82, 0602211301/19
- b. - ipdirik 0602211302/63
- b. - ipdir 0502222201/163, 0602211001/28
- b. - ipdirle 0601111501/93
- b. - iptir 0601111501/87
- b. - iptirle 0601111501/93
- b. - iver 0502222201/170
- b. - iviļmeje:k 0602211302/98
- b. - ije 0503210901/88, 0502221001/10
- b. - ije 0502222201/167, 0502120601/26, 0502121101/59, 0601111501/90, 0602110201/10, 0602211002/34
- b. - ije: 0503120701/50, 0503210901/15, 0503210901/15
- b. - ijæ 0503111101/127
- b. - ije:di 0503120701/33

- b. - ĭjek 0502120601/163
- b. - ĭjek 0502120601/156, 0502120601/161, 0502120601/163
- b. - ĭjɛːk 0502120601/155, 0502120601/63, 0503111101/108, 0502120601/154, 0502120601/64, 0502222201/57, 0503111101/118, 0506120502/13
- b. - ĭjɛːk 0503111202/129, 0503111202/131
- b. - ĭjɛːlɛː 0502221001/66
- b. - ĭjɛːlɛː 0602211901/106
- b. - ĭjɛːlɛː 0503120702/47
- b. - ĭjɛlɛ 0502120601/173
- b.- ĭjɛːlɛː 0502120601/160, 0502221001/77, 0601111501/28, 0602110302/74, 0602211001/88, 0602211001/89
- b. - ĭjɛːlɛː 0503120702/19, 0503120702/27, 0503120702/23, 0503120701/51
- b. - ĭjɛːlɛː 0503121101/197
- b.- ĭjɛːlɛː 0503121101/157, 0503121101/151
- b. - ĭjelleː 0506110201/114
- b.- ĭjen 0503111101/73, 0602211301/73, 0502120601/19, 0503111101/103
- b.- ĭjæːn 0502211501/10
- b.- ĭjɛːn 0602211501/49, 0502222201/58
- b.- ĭjɛːn 0503121101/141
- b.- ĭji 0602211001/83
- b.- ɣ̌in 0503121101/176, 0506120401/19, 0503121101/213
- b.- medʒek 0602211001/31
- b.- medim 0503111204/41
- b.- mel 0502221001/38
- b.- meli 0502221001/39, 0502222201/151, 0502222201/39, 0503111201/13, 0503111202/129, 0503111204/20, 0503121101/22, 0502222201/69, 0503111201/88, 0503111204/19, 0503120701/1, 0506110701/50
- b. -melʒimif 0602110101/90
- b.- mæːn 0502221001/68, 0602110501/35
- b. -mæːne 0503121102/43
- b.- mæːni 0602210801/14

b.- meθe 0601111501/61, 0602211701/65
 b.- meθēŋ 0502221001/76, 0503210901/116
 b.- meθēŋĩđ 0503121101/199
 b.- mejdžek 0502121102/97
 b.- -mejeː 0502120601/139, 0602211002/75
 b.- mejedžek 0502221002/52
 b.- mejeːk 0502221001/76
 b.- mejeːk 0503111101/118
 b.- mejen 0503111101/144
 b.- međđiŋe 0506110201/98
 b.- -mijeː 0502222702/18
 b.- -mijeːdi 0601111501/120
 b.- -mijeːdiŋe 0602210801/14
 b.- -mijeː[ŋeː 0503121101/198
 b.- θe 0502222201/40, 0502222201/49, 0602211302/28, 0602211701/66
 b.- θedileː 0506110201/95
 b.- -θek 0503210801/3
 b.- θeŋe 0601111501/61, 0601111501/79, 0601111501/33
 b.- θeŋeː 0503121101/194
 b.- θem 0502221003/30, 0503121101/159, 0503121102/48
 b.- -sen 0503121102/44
 b.- θēŋ 0502221002/23, 0503111203/22, 0503121101/213, 0601111501/72
 b.- θēŋĩđ 0503121102/136
 b.- θin 0502222201/32, 0502222201/72, 0502222201/77
 b.- je 0502121102/112
 b.- jeː 0502121102/36
 b.- jeː 0502221001/114, 0502221001/59, 0502221001/113, 0503111203/150,
 0601111501/10, 0602211001/110
 b.- -jæː 0602211701/66
 b.- -jæː 0503210901/47
 b.- -jeːdim 0502211501/17
 b.- -jedile 0601111501/6

b.- jek 0502120601/162, 0502120601/171

b. -je·k 0602211501/8

b. -je|e 0502120601/169

b.- je·|e 0601111501/72

b. jε·|ε· 0502221001/67

b.- je||ε· 0506110201/118

b.- jε·||ε· 0502221001/61, 0502221001/62

b. -jemif 0602110101/91

b. -jen 0602211501/37

bæ:r (berü ED 355b), DLT 29

b. 0502222202/1, 0503210901/64, 0601110801/10

b. - em 0602211701/16

b. + de 0502211901/124, 0502212001/35, 0506120401/105, 0602110301/18,
0602211302/69, 0602211502/36

b. + den 0503111202/36, 0506110701/4

bæra:bær برابر birlikte

b. 0601111501/122, 0601111501/123

bæra:dæra:n F. برادران kardeşler, baylar

b. 0602211501/40

ber- vermek

b. -ajθa 0602211701/65

bæ:rde beride

b. 0502121101/2

berdir- verdirmek

b. - je· 0502222201/113

bæ:ræ: beri a

b. 0602211701/41, 0602211701/43, 0602211701/46

bereke||a: Ar. بارک الله aferin

b. 0506110701/98

beri bk. bæri

b. 0502120601/169, 0502121101/20, 0502221001/40, 0503210801/54,
0601111501/113

bæ:ri bk. bæ:ri

b. 0502121101/29, 0502121101/30, 0602210801/4, 0602211001/8

b. +de 0502211501/10

b. +θinne 0502120601/10

bæ:ri (**berü:** ED 355a, **be:rü** TT 18), beri

b. 0502120601/47, 0502121101/18, 0502121101/21, 0502121101/37,
0502121101/53, 0502121101/84, 0502221003/24, 0502221003/27,
0502221003/29, 0503111201/91, 0503111201/92, 0503120701/23,
0503120701/26, 0503120701/43, 0503121101/56, 0503210801/44,
0506110201/35, 0506120401/40, 0506120401/65, 0601110801/10,
0601110801/16, 0601111501/104, 0601111501/27, 0602110101/42,
0602110101/74, 0602110302/77, 0602211001/149, 0602211901/45

b. + de 0503120701/28, 0602110301/29, 0602211302/100

b. + n 0503121101/206

b. + θini 0602211302/102

bæriki berideki

b. 0502211901/133

bæ:ri beri

b. + lejın 0506110701/16

beril̥ - verilmek

b.- dʒek 0601111501/53, 0602110302/86

b. - en 0503120701/112, 0503121102/127

b. - ijɛ: 0503120701/34, 0503120701/54

b. - ijæ: 0502120601/152

b. - ije: 0503210901/62

b. - ijɛ:n 0503121101/149

b. - l̥i 0503111101/20

b. - mejɛˈmif 0503111203/146

b. - ije: 0503210901/62

b. - θe 0503111101/110

b. - jæ: 0503120701/35

berif veriş

b. + imið 0602211701/69

bergara:r برقرار sağlam

b. 0506110201/27

bærgæra:r bk. bergara:r

b. 0602211301/33, 0602211301/35, 0602211301/78

berk elektrik

b. +den 0503121102/54, 0503121102/88

bæ:rki beriki

b. 0503111202/33

bærna:ma:F. برنامه plan, program

b. + mi 0502222201/38

b. + muð 0602211501/44

b. + ni 0502222201/37

berna:ma bk. bærna:ma:

b. 0503111204/37

b. + θi 0602211002/54

bernama bk. bærna:ma:

b. 0502222701/72

berna:me bk. bærna:ma:

b. + jem 0601111501/36

bæ:rræ:y^j beri

b. + inde 0503111201/116

bæ:rræ:k daha beri

b. + de 0503111202/137, 0503111202/26

bæ:rθi berisi

b. 0503111203/82

ber- vermek

b. - θi||e 0502211501/45

beruw veriş

b. + mið 0602211302/62

beʃ beş

b. 0503120701/53, 0602110102/47

bæ:f (bê:ş TT 182), beş

b. 0502120601/34, 0502120601/35, 0502121101/27, 0502121102/27,
0502121102/30, 0502121102/73, 0502121102/83, 0502212001/16,
0502212001/27, 0502212001/29, 0502220301/33, 0502221001/76,
0502221001/9, 0502222201/190, 0502222201/191, 0502222201/205,
0502222201/213, 0502222201/84, 0502222202/15, 0502222202/16,
0502222701/40, 0503111101/107, 0503111101/141, 0503111202/9,
0503111203/107, 0503111203/31, 0503111203/94, 0503111203/95,
0503111203/96, 0503111204/51, 0503111204/7, 0503120701/58,
0503120701/89, 0503121101/122, 0503121101/257, 0503210801/23,
0503210801/35, 0503210901/108, 0503210901/111, 0506110201/29,
0506120401/10, 0506120401/22, 0506120401/32, 0506120401/6,
0506120401/7, 0506120401/8, 0601110801/1, 0601110801/31,
0601111501/47, 0601111501/63, 0601111501/65, 06011126a01/20,
0602110101/99, 0602110102/11, 0602110102/48, 0602110102/61,
0602110301/45, 0602110501/3, 0602211003/54, 0602211301/75,
0602211301/8, 0602211401/40, 0602211401/50, 0602211401/79,
0602211501/23, 0602211502/27, 0602211701/2, 0602211701/9

b. +iθini 0502121102/108

bæ:ʃilindʒ beşinci

b. 0503111101/60, 0503111101/61

bæ:ʃindʒi beşinci

b. 0503210801/64

bæ:ʃøjli beşerli

b. 0506120401/5

bæ:ʃøjli Beşöylü, Gülistan Eyaletindebir köy

b. +denmiş 0506120502/32, 0506120502/33

bet F. بَد 1. kötü 2. yaramaz (çocuk)

b. 0502222201/125

beter F. بَدتر çok, daha

b. 0502121101/15, 0502121101/50, 0502211501/44, 0502212001/61,
0502212001/63, 0502212001/64, 0502220301/26, 0502220301/55,

0502220301/56, 0502220301/73, 0502220301/74, 0502220301/75,
 0502221002/20, 0502221002/22, 0502221002/24, 0502221002/29,
 0502221002/32, 0502221002/85, 0502221002/86, 0502221003/4,
 0502221003/49, 0502221003/5, 0502222701/2, 0502222701/46,
 0502222701/62, 0502222701/63, 0502222701/70, 0502222701/71,
 0502222701/73, 0502222701/76, 0503111203/180, 0503111203/184,
 0503111203/35, 0503111203/36, 0503111203/7, 0503111203/76,
 0503111203/77, 0503120701/49, 0503121102/123, 0503121102/154,
 0503210801/57, 0506120401/64, 06011110301/16, 0601111501/1,
 0601111501/103, 0601111501/14, 0601111501/36, 0601111501/79,
 06011126a01/23, 06011126a01/7, 0602110101/28, 0602110101/35,
 0602110101/41, 0602110302/65, 0602211002/42, 0602211301/28,
 0602211302/25, 0602211302/27

b. +em 0502212001/59

bejyʔel- yükselmek, büyümek

b.- ennen 0503120702/23

b.- ipdir 0602211002/2

b.- ijæ 0503120702/22

b. -er 0503120702/20

bejyʔelt- yükseltmek

b. - dik 0602110102/4

b. - me 0506120501/43

bejxu:t F. **بيخو:ت** boşuna, faydasız

b. 0506120401/62

bejik büyük

b. 0502211901/138, 0503121102/1, 0506120401/2

ḇji̱ büyük

b. 0503121101/66, 0503121101/78, 0602211002/16

bejlæ: bu yana

b. +ɲĩ 0502222701/50

bejle 1. böyle 2. bu taraf

b. 0601111501/120, 0602110101/84

b. +den 0602211301/81

b. +dir 0502211501/59

b. +θi 0602211302/23

bejleki öbürü

b. 0601110801/6, 0602211001/88, 0502222701/48, 0502222701/53

bey^lgejd- büyütme

b.- ip 0602211001/82

bezaʔat Ar. بضاعت mal varlığı

b. +uma 0503210801/58

beðæ:- süsle-

b.- p 0503121101/223

b.- rdĩŋ 0503121102/111

bæ:ði Ar. بعضی bazı

b. 0502221002/31, 0502221002/8, 0503120701/69

bæ:ði: bk. bæ:ði

b. 0502220301/2, 0503121101/139

b. +[erde 0503120701/68

b. + [erem 0503121101/113

b. + θem 0502221001/83

b. + θi 0502221001/79, 0502221001/82

bæ:zi: bk. bæ:ði

b. 0502121101/68, 0502220301/42

bu bu

b. + la 0601111501/81, 0601111501/104

b. + laN 0503210801/55

b. + lãN 0602211302/54

b. + lara 0503111101/9

b. + lari 0503111201/125

bi bu; bir

b. 0502120601/15, 0502120601/80, 0502121102/107, 0502121102/112,
0502121102/38, 0502121102/69, 0502121102/76, 0502121102/87,
0502121102/98, 0502211901/162, 0502211901/171, 0502212001/16,

0502221001/84, 0502221002/83, 0502221003/65, 0502221003/67,
 0502222201/29, 0502222201/7, 0502222201/97, 0502222701/101,
 0502222701/2, 0502222701/31, 0502222701/7, 0503111101/140,
 0503111201/108, 0503111202/10, 0503111202/102, 0503111202/84,
 0503111203/1, 0503111203/80, 0503120701/101, 0503120701/107,
 0503120701/108, 0503120701/110, 0503120701/25, 0503120702/90,
 0503121101/16, 0503121101/3, 0503121101/52, 0503121102/11,
 0503121102/157, 0503210901/56, 0503210901/68, 0506110701/49,
 0506120401/6, 0506120501/31, 0506120601/15, 0601111501/23,
 0601111501/38, 0601111501/47, 0602110301/34, 0602110501/21,
 0602110501/4, 0602210801/47, 0602210801/5, 0602210801/54,
 0602210801/55, 0602210801/62, 0602211001/237, 0602211001/63,
 0602211001/84, 0602211002/3, 0602211002/32, 0602211003/42,
 0602211301/20, 0602211301/22, 0602211301/39, 0602211301/42,
 0602211301/71, 0602211401/33, 0602211401/81, 0602211401/90,
 0602211901/1, 0602211901/18, 0602211901/43

b. +dir 0502222701/96

b. +la 06011126a01/70, 0602211401/68

b. +la 0602211001/184

b. +lãN 0502212001/15

b. +lardan 0602211901/99

b. +larijem 0506120601/55

b. +jem 0602110101/67

bi (**bi:r** ED 353b, **bi:r** ~ **bir** DLT 12), bir

b. 0502121101/46, 0502121102/105, 0502121102/8, 0502211901/6,
 0502211901/89, 0502222701/101, 0502222701/48, 0502222701/63,
 0502222701/64, 0503111101/54, 0503111201/2, 0503111203/130,
 0503120702/20, 0506120502/35, 0506120502/39, 0601111501/40,
 0602110101/20, 0602110501/7, 0602211002/81

b. +la 0506110701/79, 0602211401/63

b. +le 0602210801/51

bi: bu

b. 0502121102/7, 0503111203/65, 0602210801/57, 0602211003/31

bidğire bu tür

b. 0602211001/100

bidğnurd F. بجنورد yer adı.

b. +α 0502121102/29

bi:tfæ:re F. بیچاره çaresiz, zavallı

b. 0506120601/4

b. + |e 0502220301/101

biṭfæ:re bk. bi:tfæ:re

b. + |e 0503111203/167

biṭfære bk. bi:tfæ:re

b. + |e 0503111203/27

biṭfæ're bk. bi:tfæ:re

b. + |e 0503111203/23

bideda:n kurutulmuş ot deposu

b. 0601111501/108

bidæ:n بیچاره kitap adı (dini)

b. 0502121102/11

bihda:ft F. بهداشت sağlık

b. 0502120601/138

bi:χwja:l F + .Ar. بی □ یال boşveren

b. 0502221003/4, 0502221003/5

bi:χut F. بیخود kötü

b. 0602211001/184

bi:χuf F. بیهوش baygın

b. 0602211001/181

bi:ka:r F. بیکار işsiz

b. 0502220301/4, 0503111101/4, 0503111101/7, 0503121102/45

bi:ka:rṭfıwluq بی کار işsiz

b. 0502121102/77

bil - bilmek

b.- emoq 0502222701/1

b.- erdile 0506110201/73

b.- ib 0503111201/127

b.- jẽŋ 0506120501/60

bił - (**bil-** ED 330b), bilmek

b. - æ:nem 0602211302/109

b. - æ:ni 0503121101/240

b. - dʒek 0502211901/178, 0506110201/70, 0602211003/51, 0503210801/30,
0602210801/60, 0602210801/62, 0602210801/60

b. - dʒek 0503111203/145, 0503111203/61

b. + diɣʲimiði 0503111201/88

b. - dim 0602211302/108

b. - æ:li 0502120601/108

b. - eɭiq 0503111101/12

b. - emoq 0502222701/29

b. - emo:q 0503121101/1, 0602211701/48

b. - emjɛ:k 0602211302/93

b. - emiðo:q 0503111201/111

b. - emðo:q 0502121101/10

b. - en 0506110701/106

b. - ene 0602211301/45

b. - enem 0602211701/60

b. - enmið 0502211901/123

b. - enne 0602211301/45

b. - enoq 0502222702/21

b. - eno:qla 0502121101/64

b. - er 0503120701/100

b. - erdik 0602110101/73, 0602110101/85

b. - erik 0502211901/124

b. - ib 0602110501/45

b. + iŋẽ 0503121102/102

b. + iŋĩ 0503121102/88

b. - ijɛ: 0602211302/27, 0602211302/32

- b. - ijæ:dirĩĩđ 0506120401/91
- b. - ije:k 0503111101/130, 0602211302/102, 0602211901/68
- b. - ijæ:n 0503210801/42
- b. - ijæ:ŋ 0502222701/48
- b. - ijæ:ŋ 0502221003/36
- b. - ijæŋ 0502211501/24
- b. - ijẽ:ŋ 0503111203/74
- b. - ije:k 0602211901/86
- b. - ije:k 0503111201/112
- b. - ijek 0503111101/66
- b. - ije:k 0503111101/131, 0503111203/32
- b. - ije:ɛ: 0602211302/39
- b. - ijẽ:ɛ: 0602211003/9
- b. - ije:n 0506110701/93, 0506110701/93
- b. - ije:n 0502221002/39
- b. - ijẽ:ŋ 0502222202/19, 0602110101/95
- b. - ijẽ:ŋ 0502221002/84, 0602110102/44, 0602211302/70
- b. - ijen 0502211901/128, 0502222201/215, 0502222701/9
- b. - ijeŋ 0502121101/75
- b. - ijẽŋ 0602211001/209, 0602211001/224
- b. - ijæ:ndirĩŋ 0503210901/37
- b. - ije:θĩĩđ 0602211901/5
- b. - in 0502222701/91
- b. - ip 0502222201/190, 0502222201/72, 0502222201/77, 0502222201/80,
0502222701/48, 0502222701/49, 0502222701/51, 0502222701/52,
0502222701/53,
0503120701/103, 0503210901/69, 0602211302/92
- b. - jæ: 0602211701/5
- b. - je:k 0602211302/8
- b. - je:n 0503111101/11
- b. - je:n 0502211901/12
- b. - je:n 0502221003/48

- b. - jǣ:ŋð 0506110701/89
- b. - medik 0502211901/150, 0502121101/4, 0602110302/79
- b. -medim 0503121101/186, 0503111204/55, 0602211003/8, 0602211302/110
- b. - mæ[di 0503120701/102
- b. - me[li 0503111203/61
- b. - mæ:ndirin 0503210901/75
- b. - mæ:ndir[ɛ 0602211001/176
- b. - merdik 0502121102/26
- b. - meθe 0502222201/169, 0503120701/103
- b. - meθek 0602110101/105
- b.- meje 0502222201/227
- b.- mejeʝ 0602211001/95
- b. - meje 0503210901/69
- b. - mejæ 0503210801/117
- b. - mejæ: 0503210801/116, 0503210801/94
- b. - meje 0503111101/75
- b. - mejæ:k 0503111201/126
- b. - meje:k 0503111201/91
- b. - mejeʝ:k 0502220301/31, 0502222201/133
- b. - meje:k 0602211302/101, 0602211302/103
- b. -mejek 0602211001/103
- b. - mejeʝ:k 0601111501/94
- b. - mejeʝ[ɛ 0602211003/10
- b. - mejen 0502221001/92, 0502222701/72, 0502222701/73, 0502222701/88, 0502222702/15, 0602211001/135, 0602211001/230, 0602211001/60, 0602211001/94, 0602211003/6, 0502211901/119
- b.-mejæ:n 0502121101/72, 0503121101/167, 0602110102/81, 0602211301/66
- b. - mejǣŋ 0502222201/110
- b. - mejǣŋ 0502211501/22, 0502221001/6

b. - meje:n 0503121102/71, 0602211901/111

b. - meje'n 0502220301/58

b. - mejenki 0503111204/25

b. - mejenne 0602211003/16

b.- meğ 0506120401/113

b. - meğdik 0503111203/140

b. - mijen 0502121101/48, 0502222201/220

b. - ðe 0503210801/50

b. - ðin 0502222201/169

b. - je. 0502222201/220

b. - jæ: 0503210801/68

b. - je'k 0502121102/17

b. - jæn . 0502212001/49

b. - jẽŋ 0503111203/19, 0602211701/71

bi:l bel

b. 0601110301/30, 0601110301/32

b. + im 0502222201/18

b. + ini 0506120401/123

b. + |eri 0503121102/54

bi bu

b. + la 0503210901/43, 0602211401/58

b. + la'0503210801/9

b. + laN 0503210801/8

b. + lãN 0601111501/39, 0602211401/80

bilaxara Ar. بالآخره sonunda

b. 0502222202/1

bilan (birle ED 364b), ile

b. 0502222701/20

bi|bi| Ar. ببل bülbül

b. 0502120601/105

bi|dir- bildirmek

b. 0503210901/94, 0503210901/95

b. - mæ:ne 0503121101/145bi|æ

bi|e 1. ile 2. beraber

b. 0502211901/5, 0502221001/73, 0502222201/159, 0503111201/49,
0503111203/178, 0503121102/16, 0503210801/16, 0503210801/81,
0506110701/108, 0506110701/33, 0506110701/82, 0506120401/100,
0506120401/30, 0506120501/49, 0506120502/9, 0602110101/90,
0602211001/128, 0602211302/26

bile bk. bi|e

b. 0506120501/4

bi|æ: bk. bi|e

b. 0602211003/36

bi|æ: bk. bi|e

b. 0506110201/132

b.- mædi 0503121102/140, 0503121102/156

bi|æhære Ar. بالآخره sonunda

b. 0602211301/32

bi|æxære bk. bi|æhære

b. 0506120502/16, 0506120502/40, 0506120502/6

bi|æxære bk. bi|æhære

b. 0506120502/45, 0602211301/20, 0602211301/25, 0602211301/39,
0602211301/67

bi|en (**birle:** ED 364b), ile

b. 0502120601/12, 0502120601/23, 0502120601/49, 0502120601/96,
0502121101/16, 0502121101/19, 0502121101/22, 0502121101/35,
0502121101/40, 0502121101/52, 0502121102/2, 0502121102/26,
0502121102/3, 0502121102/49, 0502121102/55, 0502121102/62,
0502121102/67, 0502211501/13, 0502211501/14, 0502211501/16,
0502211501/27, 0502211501/33, 0502211501/56, 0502211901/152,
0502211901/16, 0502211901/167, 0502211901/173, 0502211901/18,
0502211901/26, 0502211901/32, 0502211901/5, 0502211901/57,
0502211901/65, 0502211901/66, 0502211901/78, 0502211901/8,
0502211901/82, 0502212001/10, 0502212001/35, 0502212001/36,

0502212001/55,	0502212001/7,	0502220301/38,	0502220301/44,
0502221001/32,	0502221001/47,	0502221001/62,	0502221001/72,
0502221001/73,	0502221001/89,	0502221002/18,	0502221002/30,
0502222201/108,	0502222201/117,	0502222201/125,	0502222201/127,
0502222201/154,	0502222201/155,	0502222201/19,	0502222201/230,
0502222201/231,	0502222201/32,	0502222201/38,	0502222201/40,
0502222201/5,	0502222201/50,	0502222201/61,	0502222202/23,
0502222202/26,	0502222202/31,	0502222202/38,	0502222202/50,
0502222701/101,	0502222701/11,	0502222701/2,	0502222701/32,
0502222701/46,	0502222701/64,	0502222701/65,	0502222701/68,
0502222701/76,	0502222701/83,	0503111101/102,	0503111101/138,
0503111101/88,	0503111201/3,	0503111201/89,	0503111202/39,
0503111202/40,	0503111202/85,	0503111203/110,	0503111203/125,
0503111203/27,	0503111203/33,	0503111203/34,	0503111204/12,
0503111204/16,	0503111204/18,	0503111204/54,	0503120701/109,
0503120701/111,	0503120701/114,	0503120701/13,	0503120701/18,
0503120701/19,	0503120701/21,	0503120701/4,	0503120701/45,
0503120701/47,	0503120701/49,	0503120701/5,	0503120701/60,
0503120701/61,	0503120701/7,	0503120701/8,	0503120701/83,
0503120701/84,	0503120702/19,	0503120702/48,	0503120702/78,
0503121101/52,	0503121102/137,	0503121102/14,	0503121102/16,
0503121102/51,	0503121102/58,	0503121102/90,	0503121102/91,
0503121102/92,	0503210801/104,	0503210801/16,	0503210801/73,
0503210801/74,	0503210801/75,	0503210801/76,	0503210801/79,
0503210801/92,	0503210901/102,	0503210901/107,	0503210901/68,
0503210901/80,	0503210901/84,	0506110201/144,	0506110701/108,
0506110701/24,	0506110701/33,	0506120502/11,	0601110301/38,
0601110301/5,	0601110801/26,	0601110801/27,	0601110801/38,
0601110801/7,	0601111501/100,	0601111501/16,	0601111501/19,
0601111501/20,	0601111501/42,	0601111501/70,	0601111501/71,
0601111501/9,	06011126a01/38,	06011126a01/42,	06011126a01/45,
0602110101/105,	0602110101/107,	0602110101/108,	0602110101/117,

0602110101/121, 0602110101/17, 0602110101/4, 0602110101/5,
0602110101/58, 0602110101/67, 0602110101/84, 0602110101/91,
0602110102/58, 0602110201/14, 0602110201/16, 0602110201/17,
0602110201/25, 0602110201/33, 0602110201/34, 0602110201/36,
0602110201/41, 0602110201/7, 0602110301/7, 0602110302/34,
0602110302/43, 0602110302/51, 0602110302/56, 0602110302/72,
0602110302/85, 0602110501/11, 0602110501/12, 0602110501/13,
0602110501/15, 0602110501/16, 0602110501/25, 0602110501/3,
0602110501/30, 0602110501/33, 0602110501/4, 0602110501/43,
0602210801/28, 0602210801/47, 0602210801/48, 0602210801/50,
0602210801/54, 0602210801/57, 0602210801/64, 0602211001/110,
0602211001/118, 0602211001/151, 0602211001/192, 0602211001/195,
0602211001/223, 0602211001/235, 0602211001/38, 0602211002/15,
0602211002/40, 0602211002/64, 0602211002/74, 0602211002/75,
0602211003/29, 0602211003/42, 0602211003/44, 0602211301/14,
0602211301/2, 0602211301/5, 0602211301/67, 0602211501/13,
0602211501/14, 0602211502/18, 0602211701/28, 0602211701/31,
0602211701/38, 0602211701/39, 0602211701/4, 0602211701/40,
0602211701/69, 0602211701/7, 0602211701/70, 0602211901/63,
0602211901/88

bilen 1. ile 2. bilen kişi

b. 0506110201/27, 0506110201/43, 0506110201/46, 0506110201/5,
0506110201/57, 0506110201/6, 0506110201/71, 0506110201/83,
0506110201/85, 0506110201/9, 0506120401/2, 0506120401/6,
0506120501/4, 0506120502/38, 0602110301/28, 0602211502/15,
0602211502/18

bilen bk. bilen

b. 0506110201/144, 10506110201/34

bilgi bilgi

b. 0503210801/61

bilan bk. bilen

b. 0506110201/70, 0506110201/71, 0506120501/15, 0506120501/21,

0506120601/12, 0506120601/26

bilæ:n bk. bilen

b. 0506110201/9, 0506120601/49

bilæ'n bk. bilen

b. 0506120601/20, 0506120601/21

biļæn bk. bilen

b. 0502120601/3, 0506110201/42, 0602110102/4

biļæ:n bk. bilen

b. 0502120601/21, 0502120601/57, 0502120601/88, 0602211401/63

biļæ:ŋ bilmek

b. 0602211401/63

biļæ:ni ile

b. 0503121101/242, 0503121101/246, 0503121101/250, 0503121101/254,
0503121101/258

biļ- bilmek

b. -y'in 0502211901/87

biļin- bilinmek

b.- með 0503121101/256

b. - mijenmif 0602211001/127, 0602211001/124

billa:hi Ar. باللهي Allaha yemin ederim

b. 0503111201/1

biļ biliş

b. + imðe 0602211001/97

bi:ma:riθθa:n F. بیمارستان hastane

b. + i 0502222201/89

bimariθθan bk. bi:ma:riθθa:n

b. + na 0502222702/23

bir bk. bir

b. 0502211501/56

bina bina

b. 0602211001/163, 0602211001/164

næ:me' ne

b. 0506110201/93

binđi:n Fr. > F. benzin, yakıt

b. 0602211002/55

bir bir

b. 0502121101/30, 0502121101/67, 0502121101/75, 0502121102/19,
0502121102/52, 0502121102/90, 0502220301/9, 0502221003/44,
0502221003/46, 0502221003/50, 0502221003/51, 0502221003/69,
0502222701/65, 0503111201/10, 0503111201/11, 0503111201/14,
0503111201/23, 0503111201/28, 0503111201/9, 0503111201/91,
0503111201/94, 0503111202/67, 0503111203/160, 0503120701/95,
0601111501/25, 0602211001/189, 0602211001/230, 0602211001/46,
0602211002/23, 0602211401/27, 0602211502/20, 0602211701/75,
0602211901/93

b. +em 0602211002/7

birden birden, aniden

b. 0502121102/105, 0502121102/108

bi:r bk. bir

b. 0503120701/35, 0601110301/24, 0601110801/37

bir bk. bir

b. 0502120601/100, 0502120601/12, 0502120601/13, 0502120601/138,
0502120601/142, 0502120601/145, 0502120601/15, 0502120601/153,
0502120601/161, 0502120601/168, 0502120601/19, 0502120601/24,
0502120601/3, 0502120601/32, 0502120601/34, 0502120601/39,
0502120601/40, 0502120601/44, 0502120601/46, 0502120601/48,
0502120601/51, 0502120601/53, 0502120601/57, 0502120601/59,
0502120601/78, 0502120601/8, 0502120601/85, 0502121101/18,
0502121101/24, 0502121101/25, 0502121101/36, 0502121101/4,
0502121101/46, 0502121101/5, 0502121101/50, 0502121101/57,
0502121101/6, 0502121101/65, 0502121101/73, 0502121101/74,
0502121101/75, 0502121101/76, 0502121101/9, 0502121102/100,
0502121102/102, 0502121102/110, 0502121102/111, 0502121102/2,
0502121102/33, 0502121102/35, 0502121102/36, 0502121102/40,

0502121102/41,	0502121102/42,	0502121102/43,	0502121102/44,
0502121102/45,	0502121102/46,	0502121102/47,	0502121102/51,
0502121102/54,	0502121102/55,	0502121102/57,	0502121102/59,
0502121102/6,	0502121102/60,	0502121102/61,	0502121102/67,
0502121102/69,	0502121102/70,	0502121102/73,	0502121102/76,
0502121102/77,	0502121102/78,	0502121102/83,	0502121102/84,
0502121102/85,	0502121102/87,	0502121102/9,	0502121102/90,
0502121102/92,	0502121102/97,	0502211501/16,	0502211501/22,
0502211501/23,	0502211501/24,	0502211501/43,	0502211501/45,
0502211501/50,	0502211501/52,	0502211501/61,	0502211901/10,
0502211901/11,	0502211901/114,	0502211901/131,	0502211901/149,
0502211901/152,	0502211901/166,	0502211901/172,	0502211901/173,
0502211901/180,	0502211901/33,	0502211901/39,	0502211901/47,
0502211901/48,	0502211901/57,	0502211901/74,	0502211901/8,
0502211901/82,	0502211901/88,	0502211901/98,	0502212001/11,
0502212001/26,	0502212001/27,	0502212001/31,	0502212001/33,
0502212001/37,	0502212001/40,	0502212001/46,	0502212001/52,
0502212001/55,	0502212001/56,	0502220301/11,	0502220301/19,
0502220301/2,	0502220301/22,	0502220301/24,	0502220301/25,
0502220301/3,	0502220301/30,	0502220301/34,	0502220301/40,
0502220301/41,	0502220301/43,	0502220301/52,	0502220301/62,
0502220301/63,	0502220301/66,	0502220301/78,	0502220301/8,
0502220301/83,	0502220301/84,	0502220301/85,	0502220301/88,
0502220301/9,	0502221001/12,	0502221001/22,	0502221001/39,
0502221001/42,	0502221001/44,	0502221001/63,	0502221001/65,
0502221001/71,	0502221001/78,	0502221001/8,	0502221001/80,
0502221001/81,	0502221001/97,	0502221002/21,	0502221002/29,
0502221002/3,	0502221002/34,	0502221002/38,	0502221002/79,
0502221003/11,	0502221003/13,	0502221003/15,	0502221003/16,
0502221003/17,	0502221003/19,	0502221003/24,	0502221003/30,
0502221003/31,	0502221003/32,	0502221003/33,	0502221003/34,
0502221003/35,	0502221003/36,	0502221003/66,	0502221003/9,

0502222201/10,	0502222201/104,	0502222201/109,	0502222201/128,
0502222201/130,	0502222201/135,	0502222201/138,	0502222201/150,
0502222201/152,	0502222201/183,	0502222201/186,	0502222201/191,
0502222201/192,	0502222201/200,	0502222201/215,	0502222201/228,
0502222201/29,	0502222201/42,	0502222201/48,	0502222201/50,
0502222201/62,	0502222201/63,	0502222201/78,	0502222201/90,
0502222202/13,	0502222202/14,	0502222202/16,	0502222202/3,
0502222202/41,	0502222202/46,	0502222202/51,	0502222202/54,
0502222202/65,	0502222701/19,	0502222701/48,	0502222701/52,
0502222701/58,	0502222701/60,	0502222701/7,	0502222701/80,
0502222701/85,	0502222701/87,	0502222701/88,	0502222701/92,
0502222702/16,	0502222702/37,	0502222702/9,	0503111101/105,
0503111101/107,	0503111101/11,	0503111101/122,	0503111101/123,
0503111101/132,	0503111101/139,	0503111101/140,	0503111101/141,
0503111101/142,	0503111101/143,	0503111101/148,	0503111101/149,
0503111101/15,	0503111101/153,	0503111101/154,	0503111101/155,
0503111101/156,	0503111101/157,	0503111101/159,	0503111101/163,
0503111101/18,	0503111101/19,	0503111101/22,	0503111101/24,
0503111101/25,	0503111101/26,	0503111101/3,	0503111101/30,
0503111101/33,	0503111101/34,	0503111101/39,	0503111101/4,
0503111101/41,	0503111101/44,	0503111101/49,	0503111101/52,
0503111101/54,	0503111101/55,	0503111101/58,	0503111101/60,
0503111101/62,	0503111101/76,	0503111101/87,	0503111101/9,
0503111101/97,	0503111201/108,	0503111201/109,	0503111201/110,
0503111201/111,	0503111201/113,	0503111201/120,	0503111201/17,
0503111201/23,	0503111201/25,	0503111201/26,	0503111201/39,
0503111201/40,	0503111201/46,	0503111201/50,	0503111201/59,
0503111201/72,	0503111201/76,	0503111201/77,	0503111201/79,
0503111201/95,	0503111201/96,	0503111202/114,	0503111202/117,
0503111202/15,	0503111202/16,	0503111202/3,	0503111202/30,
0503111202/45,	0503111202/53,	0503111202/65,	0503111202/7,
0503111202/72,	0503111202/74,	0503111202/75,	0503111202/76,

0503111203/105,	0503111203/108,	0503111203/11,	0503111203/110,
0503111203/126,	0503111203/131,	0503111203/151,	0503111203/162,
0503111203/165,	0503111203/166,	0503111203/174,	0503111203/176,
0503111203/182,	0503111203/184,	0503111203/24,	0503111203/25,
0503111203/29,	0503111203/30,	0503111203/31,	0503111203/37,
0503111203/38,	0503111203/4,	0503111203/41,	0503111203/48,
0503111203/50,	0503111203/51,	0503111203/54,	0503111203/57,
0503111203/72,	0503111203/73,	0503111203/75,	0503111203/77,
0503111203/88,	0503111203/93,	0503111203/94,	0503111204/14,
0503111204/16,	0503111204/22,	0503111204/24,	0503111204/28,
0503111204/42,	0503111204/43,	0503111204/48,	0503111204/57,
0503111204/59,	0503120701/103,	0503120701/104,	0503120701/106,
0503120701/107,	0503120701/108,	0503120701/109,	0503120701/110,
0503120701/111,	0503120701/16,	0503120701/18,	0503120701/21,
0503120701/26,	0503120701/29,	0503120701/4,	0503120701/45,
0503120701/48,	0503120701/49,	0503120701/50,	0503120701/52,
0503120701/53,	0503120701/55,	0503120701/56,	0503120701/57,
0503120701/58,	0503120701/6,	0503120701/63,	0503120701/68,
0503120701/71,	0503120701/78,	0503120701/84,	0503120701/86,
0503120701/89,	0503120701/9,	0503120701/92,	0503120701/93,
0503120702/10,	0503120702/15,	0503120702/20,	0503120702/21,
0503120702/29,	0503120702/32,	0503120702/39,	0503120702/5,
0503120702/59,	0503120702/6,	0503120702/60,	0503120702/80,
0503120702/82,	0503120702/9,	0503121101/102,	0503121101/119,
0503121101/121,	0503121101/125,	0503121101/129,	0503121101/148,
0503121101/149,	0503121101/152,	0503121101/159,	0503121101/167,
0503121101/168,	0503121101/170,	0503121101/195,	0503121101/196,
0503121101/210,	0503121101/213,	0503121101/215,	0503121101/22,
0503121101/220,	0503121101/233,	0503121101/235,	0503121101/265,
0503121101/38,	0503121101/40,	0503121101/41,	0503121101/46,
0503121101/50,	0503121101/56,	0503121101/57,	0503121101/61,
0503121101/72,	0503121101/86,	0503121101/9,	0503121101/90,

0503121101/93,	0503121101/95,	0503121101/96,	0503121102/11,
0503121102/134,	0503121102/135,	0503121102/137,	0503121102/17,
0503121102/18,	0503121102/19,	0503121102/30,	0503121102/35,
0503121102/37,	0503121102/39,	0503121102/41,	0503121102/47,
0503121102/5,	0503121102/6,	0503121102/73,	0503121102/77,
0503121102/84,	0503121102/93,	0503210801/100,	0503210801/101,
0503210801/102,	0503210801/109,	0503210801/116,	0503210801/118,
0503210801/16,	0503210801/22,	0503210801/29,	0503210801/44,
0503210801/49,	0503210801/50,	0503210801/51,	0503210801/52,
0503210801/53,	0503210801/55,	0503210801/57,	0503210801/58,
0503210801/59,	0503210801/61,	0503210801/67,	0503210801/69,
0503210801/73,	0503210801/77,	0503210801/78,	0503210801/8,
0503210801/80,	0503210801/82,	0503210801/88,	0503210801/96,
0503210901/10,	0503210901/100,	0503210901/101,	0503210901/102,
0503210901/106,	0503210901/107,	0503210901/11,	0503210901/110,
0503210901/111,	0503210901/116,	0503210901/13,	0503210901/14,
0503210901/16,	0503210901/17,	0503210901/18,	0503210901/24,
0503210901/3,	0503210901/44,	0503210901/61,	0503210901/64,
0503210901/7,	0503210901/75,	0503210901/84,	0503210901/91,
0506110201/12,	0506110201/135,	0506110201/138,	0506110201/140,
0506110201/16,	0506110201/40,	0506110201/42,	0506110201/43,
0506110201/46,	0506110201/57,	0506110201/63,	0506110201/66,
0506110201/69,	0506110201/73,	0506110201/81,	0506110201/82,
0506110201/89,	0506110201/91,	0506110201/93,	0506110201/98,
0506110701/112,	0506110701/114,	0506110701/117,	0506110701/16,
0506110701/22,	0506110701/31,	0506110701/32,	0506110701/36,
0506110701/44,	0506110701/45,	0506110701/52,	0506110701/65,
0506110701/70,	0506120401/104,	0506120401/109,	0506120401/114,
0506120401/118,	0506120401/119,	0506120401/126,	0506120401/127,
0506120401/16,	0506120401/19,	0506120401/30,	0506120401/4,
0506120401/41,	0506120401/45,	0506120401/50,	0506120401/63,
0506120401/76,	0506120401/80,	0506120401/88,	0506120401/94,

0506120401/96,	0506120501/25,	0506120501/38,	0506120501/49,
0506120501/55,	0506120501/63,	0506120502/15,	0506120502/36,
0506120502/38,	0506120502/47,	0506120502/49,	0506120502/51,
0506120502/52,	0506120502/8,	0506120601/26,	0506120601/28,
0506120601/43,	0506120601/44,	0506120601/49,	0506120601/50,
0506120601/51,	0506120601/52,	0506120601/55,	0601110301/17,
0601110301/27,	0601110301/28,	0601110301/34,	0601110301/35,
0601110301/37,	0601110301/38,	0601110301/40,	0601110301/9,
0601110801/10,	0601110801/19,	0601110801/26,	0601110801/4,
0601111501/109,	0601111501/11,	0601111501/111,	0601111501/115,
0601111501/15,	0601111501/17,	0601111501/18,	0601111501/21,
0601111501/28,	0601111501/30,	0601111501/33,	0601111501/36,
0601111501/4,	0601111501/41,	0601111501/43,	0601111501/44,
0601111501/45,	0601111501/46,	0601111501/49,	0601111501/53,
0601111501/56,	0601111501/58,	0601111501/61,	0601111501/67,
0601111501/68,	0601111501/71,	0601111501/72,	0601111501/73,
0601111501/74,	0601111501/75,	0601111501/78,	0601111501/79,
0601111501/83,	0601111501/84,	0601111501/94,	06011126a01/13,
06011126a01/15,	06011126a01/27,	06011126a01/31,	06011126a01/4,
06011126a01/40,	06011126a01/42,	06011126a01/5,	06011126a01/53,
06011126a01/60,	0602110101/101,	0602110101/104,	0602110101/118,
0602110101/12,	0602110101/121,	0602110101/122,	0602110101/13,
0602110101/133,	0602110101/14,	0602110101/27,	0602110101/28,
0602110101/3,	0602110101/35,	0602110101/50,	0602110101/56,
0602110101/58,	0602110101/64,	0602110101/69,	0602110101/74,
0602110101/78,	0602110101/84,	0602110101/89,	0602110101/92,
0602110101/95,	0602110101/98,	0602110102/25,	0602110102/33,
0602110102/62,	0602110102/70,	0602110102/73,	0602110201/10,
0602110201/13,	0602110201/16,	0602110201/23,	0602110201/25,
0602110201/27,	0602110201/28,	0602110201/3,	0602110201/33,
0602110201/35,	0602110201/36,	0602110201/40,	0602110201/42,
0602110201/43,	0602110201/5,	0602110201/7,	0602110201/8,

0602110301/18,	0602110301/21,	0602110301/23,	0602110301/27,
0602110301/28,	0602110301/29,	0602110301/37,	0602110301/39,
0602110301/45,	0602110301/8,	0602110302/29,	0602110302/44,
0602110302/50,	0602110302/53,	0602110302/86,	0602110501/1,
0602110501/12,	0602110501/3,	0602110501/36,	0602110501/5,
0602210801/10,	0602210801/20,	0602210801/30,	0602210801/32,
0602210801/45,	0602210801/57,	0602210801/59,	0602211001/108,
0602211001/109,	0602211001/111,	0602211001/113,	0602211001/114,
0602211001/115,	0602211001/117,	0602211001/121,	0602211001/139,
0602211001/148,	0602211001/151,	0602211001/157,	0602211001/159,
0602211001/164,	0602211001/168,	0602211001/170,	0602211001/171,
0602211001/175,	0602211001/176,	0602211001/179,	0602211001/181,
0602211001/184,	0602211001/185,	0602211001/187,	0602211001/195,
0602211001/196,	0602211001/199,	0602211001/20,	0602211001/200,
0602211001/203,	0602211001/219,	0602211001/22,	0602211001/221,
0602211001/222,	0602211001/223,	0602211001/23,	0602211001/230,
0602211001/231,	0602211001/237,	0602211001/29,	0602211001/46,
0602211001/47,	0602211001/64,	0602211001/65,	0602211001/69,
0602211001/70,	0602211001/82,	0602211001/89,	0602211001/9,
0602211001/90,	0602211001/99,	0602211002/11,	0602211002/16,
0602211002/20,	0602211002/21,	0602211002/22,	0602211002/27,
0602211002/3,	0602211002/42,	0602211002/45,	0602211002/49,
0602211002/53,	0602211002/58,	0602211002/61,	0602211002/63,
0602211002/72,	0602211002/74,	0602211002/76,	0602211003/17,
0602211003/18,	0602211003/4,	0602211003/5,	0602211301/14,
0602211301/15,	0602211301/2,	0602211301/20,	0602211301/22,
0602211301/42,	0602211301/43,	0602211301/44,	0602211301/46,
0602211301/54,	0602211301/62,	0602211301/72,	0602211302/21,
0602211302/23,	0602211302/31,	0602211302/37,	0602211302/48,
0602211302/52,	0602211302/6,	0602211302/65,	0602211302/7,
0602211302/72,	0602211302/73,	0602211302/77,	0602211302/81,
0602211302/98,	0602211401/11,	0602211401/12,	0602211401/13,

0602211401/17, 0602211401/27, 0602211401/32, 0602211401/42,
 0602211401/43, 0602211401/54, 0602211401/60, 0602211401/61,
 0602211401/66, 0602211401/69, 0602211401/81, 0602211401/89,
 0602211401/91, 0602211501/10, 0602211501/13, 0602211501/19,
 0602211501/20, 0602211501/23, 0602211501/31, 0602211501/34,
 0602211501/36, 0602211501/44, 0602211501/8, 0602211502/16,
 0602211502/44, 0602211502/46, 0602211502/47, 0602211701/13,
 0602211701/17, 0602211701/19, 0602211701/2, 0602211701/22,
 0602211701/27, 0602211701/3, 0602211701/43, 0602211701/55,
 0602211701/65, 0602211701/66, 0602211701/79, 0602211901/16,
 0602211901/18, 0602211901/28, 0602211901/38, 0602211901/49,
 0602211901/50, 0602211901/56, 0602211901/77, 0602211901/90,
 0503111201/123

b. +den 0502121102/107, 0503120702/92

b. +di 0502211901/48

b. +dir 0602211502/41

bir bk. bir

b. 0502221001/14, 0502222701/34, 0506120401/37

b. +ne 0602211001/110

bir:n bir an

b. 0502222201/152

bir:θ bk. bir:ð

b. 0602210801/58

bir:ð bk. bir:ð

b. 0502222201/233, 0503121101/114, 0503121101/21, 06011126a01/22,
 0602211001/191, 0602211302/102

bir:ð biraz

b. 0502220301/60, 0502220301/71, 0502222201/233, 0503121101/108,
 0503121102/129, 0503121102/130, 0503121102/131, 0503121102/132,
 0503121102/30, 0503210801/111, 0503210801/45, 0503210801/5,
 06011126a01/69, 0602211502/43

bir:ð bk. bir:ð

b. 06011126a01/14, 0602211002/7, 0602211301/45

birəð bk. birə:ð

b. 0506110701/38

birə:ðadɣuq birazcık

b. 0503121101/13

birə:ðdɣuq bk. birə:ðadɣuq

b. 0503111203/110

birbiri biribiri

b. + miððen 0503121101/88

b. + ne 0502121102/73

b. + nĩŋ 0502121102/74, 0502121102/83

bi:rbi:ri bk. birbiri

b. + mið 0502222701/68

b. + ni 0503120702/69

b. + nĩŋ 0502121102/87, 0506110201/69, 0602211901/72

b. +nĩŋmið 0502121102/85

b. +nnen 0502121102/97

birdɣe birce, bir tanecik, sadece

b. 0502120601/36, 0602211001/72

birdɣe bk. birdɣe

b. 0502221002/15, 0502221002/19, 0503121102/148, 0602110302/38,
0602211302/35, 0506120501/35, 0602110501/2

bi:rdɣebk. birdɣe

b. 0602110302/39

bi:rdɣænd yer adı.

b. + e 0502221003/12

irbdɣire bir türlü

b. 0602211302/18

birden ansızın

b. + ne 0502121102/108

bi:ræ: birisi

b. 0602110101/56

bi:rek ~bi:reye bir kişi

b. 0601110801/26

bireme biraz

b. 0502220301/89, 06011126a01/22

biri biri, bir kişi

b. 0502120601/9, 0503111204/46, 0503121101/183, 0503210801/81,
0601110301/12

b. + de 0602211002/16

b. + ne 0503111204/30, 0503111204/31, 0602211001/54

b. + nñ 0502222201/41, 0502222201/56, 0602211001/57

bi:ri bk. biri

b. 0503121101/251, 0506110701/90, 0506120401/24, 0506120401/55,
0506120501/36, 0506120501/38, 0602110301/21, 0602110501/25,
0602211001/115, 0602211001/116, 0602211001/117, 0602211001/19,
0602211001/32, 0602211001/91, 0503121101/33

b. + ne 0503210901/88

b. + ni 0502222701/43, 0503210901/18

b. + nñ 0502120601/37, 0502120601/38, 0503210901/111, 0602211001/136

biri bk. biri

b. + nñ 0502120601/9biθ

b. + e 0602211701/60

biri bk. biri

b. 0601110301/12, 0601110301/24

b. + nñ 0502221001/102

b. + nne. 0601111501/65

b. + θ 0502222202/8

birĩ bk. biri

b. + ğkide 0502121102/29

bi:ri bk. biri

b. 0502121102/84, 0502121102/92, 0502221002/42, 0502222201/117,
0502222201/134, 0502222201/152, 0502222201/162, 0502222201/165,
0503111203/155, 0503111203/65, 0503121102/157, 0503121102/69,

0506110201/26, 0506110701/5, 0506120401/51, 0601110301/12,
 0601110301/24, 0601110801/26, 0602110101/101, 0602110101/91,
 0602211001/173, 0602211002/63, 0602211301/2, 0602211501/50,
 0602211901/9

b. + n 0502121102/104, 0502121102/97, 0506110701/112

b. + nĩŋ 0502221001/100, 0502221001/101, 0502222201/77,
 0503210801/53, 0602110102/55, 0602211301/2

b. + nĩŋki 0502221001/97

b. + 0i 0602110301/8

b. + 0in 0602211501/49

bi:rĩ bk. biri

b. + ŋki 0602211901/24

biribiri biribiri

b. + ni 0502121101/43

bi:ribi:ri bk.biribiri

b. + miği 0506120502/11

biriyⁱ- bk. bi:riyⁱ -

b. - jeː 0502212001/11, 0502212001/7

bi:riyⁱ- birleşmek

b. - e[ⁱ] 0601111501/72

b. - e[ⁱ:ŋ] 0602211302/6

b. - ip 0601111501/66, 0602211302/7

birik - OTü. **birik**- “birik-”ED 363a, birleşmek

b.- mene 0601111501/71

bi:rim birim

b. 0602211001/92

birindŋi birinci

b. 0502121102/14, 0602211001/19, 0601111501/49

b. + 0i 0602211002/33

biryⁱ - bk. bi:riyⁱ -

b. - jeː 0502212001/11

bir|en ile

b. 0502211501/31

bi:r|enḍgi birinci

b. 0503121102/19

bir|eſiſi^j birleşik

b. +e 0503121101/182

bir|ſi^j bk. bir|ik

b. + i 0602211701/81

bir|ik birlik

b. 0503121101/184

birni birini

b. 0506120401/24

birniſe bir kaç

b. + θ 0602211301/62

b. + θi 0602211301/63

bi:rθi birisi

b. 0503120701/4

bi:rθi bk. bi:rθi

b. 0602211501/49

bi:rivi:ri birbiri

b. + ne 0503121101/52

birivi:ri bk. bi:rivi:ri

b. + ni 0503111201/3, 0503111201/6

bi:rvi:ri: bk. bi:rivi:ri

b. + miðſſ 0503121101/89

bi:rvi:ri bk. bi:rivi:ri

b. + mizi 0503121101/190

bi:rvi:ri bk. bi:rivi:ri

b. + ne. 0602211901/81

bi:rviri bk. bi:rivi:ri

b. + miðden 0503121101/21

bi:θawat F. **بی سواد** okur yazar olmayan

b. 0502222701/101, 0506120401/40, 0602110101/143, 0602110101/144

bi:θaˈwat bk. bi:θawat

b. 0502222701/10

bismulla:χurraχma:nuraχu:m Ar. بسم الله الرحمن الرحيم bismillah irrahman irreheim

b. 0503111101/1

biθmilla: Ar. بسم الله bismillah

b. 0503120701/4

bismillahirraχmanirrahim bk. bismulla:χurraχma:nuraχu:m

b. 0502212001/1

biθmilla:hirrahma:nirrahi:m bk. bismulla:χurraχma:nuraχu:m

b. 0506120401/1

biθmilla:xirraχma:nirraχi:m bk. bismulla:χurraχma:nuraχu:m

b. 0506110201/1

biθmilla:χirra:χma:niraχi:m bk. bismulla:χurraχma:nuraχu:m

b. 0503121101/6

bissmilla:χirraχma:nirraχi:m bk. bismulla:χurraχma:nuraχu:m

b. 0502221001/6

bismillaraχmanraχi:m bk. bismulla:χurraχma:nuraχu:m

b. 06011126a01/1

bist F. بیس yirmi

b. 0601111501/70

bif - (biş- ED 376b), pişmek

b.- ijen 0503111101/154

b.- je 0503111101/155

b. - jæ: 0503111101/147, 0503111101/148, 0503111101/149

b.- jen 0503111101/154, 0503111101/156, 0503111101/158

bifir - pişirmek

b.- iþ 0503111203/134

b. -diþe 0503111201/42

b.- en 0506110201/57

b.- er 0503111203/138, 0506110201/54

b. -erdi 0503210901/106

b. -erdi|e 0503111201/22

b.- ijel|e 06011126a01/28

b.- ip 0502120601/145, 0502221001/61, 0502221001/62, 0503120701/10, 0506110201/127

b. -me|i 0503111203/130

b. -je·k 0602110302/10

bi:fter F. بیشتر daha çok

b. 0503120701/25, 0503120701/26, 0503210801/58, 0503210801/92

bi:fter çok

b. 0502121102/37, 0502220301/64, 0502221002/36, 0602110301/14, 0602211501/15

bit- 1. filizlenmek 2. bit-

b. - ipdir 0502222201/162

biti:n bütün

b. 0502120601/68

bitir - bitirmek

b. - erdi|e 0506110201/42

b. - ip 0503111203/37, 0503111203/38

b. - ije· 0506110201/43

biti:r- bitirmek

b. - dilε· 0506110201/39

bijejva:n F. بيان çöl

b. + α 0503111203/121

bijogra:fi Fr. biyografi

b. + θini 0502212001/32

bið bk. bið

b. 0502120601/71, 0502121102/35, 0503111101/59, 0503111203/68, 0503121101/86, 0506110701/31, 0506120502/29, 0506120502/46, 0602211001/152, 0602211401/30, 0602211901/63

b. +ðe 0602211301/54

bið (biz ED 388a), biz

b. 0502120601/133, 0502120601/136, 0502120601/32, 0502120601/58,

0502120601/66,	0502120601/7,	0502120601/75,	0502120601/77,
0502121101/10,	0502121102/1,	0502121102/11,	0502121102/12,
0502121102/17,	0502121102/19,	0502121102/2,	0502121102/20,
0502121102/22,	0502121102/24,	0502121102/26,	0502121102/27,
0502121102/34,	0502121102/37,	0502121102/50,	0502121102/55,
0502121102/56,	0502121102/63,	0502121102/64,	0502121102/67,
0502211501/34,	0502211501/42,	0502211901/103,	0502211901/108,
0502211901/14,	0502211901/180,	0502211901/70,	0502212001/4,
0502212001/9,	0502220301/84,	0502220301/92,	0502221002/36,
0502221003/33,	0502221003/41,	0502221003/47,	0502221003/48,
0502222201/127,	0502222201/133,	0502222201/154,	0502222201/195,
0502222201/203,	0502222201/204,	0502222201/207,	0502222201/235,
0502222201/5,	0502222201/51,	0502222201/54,	0502222201/73,
0502222202/12,	0502222202/53,	0502222202/9,	0502222701/17,
0502222701/61,	0502222701/65,	0503111101/108,	0503111101/114,
0503111101/118,	0503111101/129,	0503111101/139,	0503111101/160,
0503111101/164,	0503111101/58,	0503111101/66,	0503111101/84,
0503111101/89,	0503111101/90,	0503111101/92,	0503111201/103,
0503111201/126,	0503111201/29,	0503111201/31,	0503111201/91,
0503111202/103,	0503111202/46,	0503111202/47,	0503111202/48,
0503111202/83,	0503111202/85,	0503111203/1,	0503111203/129,
0503111203/154,	0503111203/30,	0503111203/44,	0503111203/46,
0503111203/52,	0503111203/53,	0503111203/6,	0503111203/62,
0503111203/63,	0503111203/65,	0503111203/67,	0503111203/68,
0503111203/71,	0503111203/88,	0503111204/13,	0503111204/43,
0503120701/50,	0503120701/86,	0503120702/3,	0503121101/10,
0503121101/196,	0503121101/22,	0503121101/37,	0503121101/58,
0503121101/68,	0503121101/72,	0503121101/73,	0503121101/81,
0503121101/93,	0503121102/130,	0503121102/133,	0503121102/21,
0503210801/100,	0503210801/102,	0503210801/23,	0503210801/25,
0503210801/39,	0503210801/59,	0503210801/60,	0503210801/74,
0503210801/82,	0503210801/96,	0503210801/97,	0503210901/103,

0503210901/105,	0503210901/2,	0503210901/5,	0503210901/81,
0503210901/82,	0506110201/138,	0506110201/6,	0506110201/8,
0506110201/87,	0506110201/9,	0506110701/1,	0506110701/2,
0506110701/28,	0506110701/33,	0506110701/42,	0506110701/44,
0506110701/49,	0506110701/63,	0506110701/8,	0506110701/83,
0506110701/9,	0506120401/26,	0506120401/28,	0506120401/32,
0506120401/36,	0506120401/5,	0506120501/22,	0506120502/27,
0506120601/13,	0506120601/36,	0506120601/41,	0506120601/45,
0601110301/1,	0601110301/28,	0601110301/34,	0601110301/4,
0601110301/6,	0601110801/27,	0601111501/104,	0601111501/106,
0601111501/109,	0601111501/114,	0601111501/121,	0601111501/24,
0601111501/36,	0601111501/37,	0601111501/40,	0601111501/43,
0601111501/54,	0601111501/60,	0601111501/61,	0601111501/67,
0601111501/71,	0601111501/86,	0601111501/87,	0601111501/98,
06011126a01/59,	0602110101/1,	0602110101/21,	0602110101/22,
0602110101/25,	0602110101/50,	0602110101/53,	0602110101/56,
0602110101/73,	0602110101/84,	0602110102/9,	0602110201/2,
0602110201/21,	0602110201/44,	0602110201/7,	0602110301/17,
0602110302/1,	0602110302/2,	0602110302/21,	0602110302/23,
0602110302/24,	0602110302/26,	0602110302/29,	0602110302/36,
0602110302/40,	0602110302/43,	0602110302/47,	0602110302/5,
0602110302/52,	0602110302/85,	0602210801/10,	0602210801/32,
0602210801/6,	0602211001/102,	0602211001/11,	0602211001/120,
0602211001/122,	0602211001/134,	0602211001/211,	0602211001/229,
0602211001/34,	0602211001/44,	0602211001/50,	0602211001/51,
0602211001/52,	0602211001/55,	0602211001/65,	0602211001/82,
0602211001/95,	0602211001/97,	0602211002/3,	0602211002/7,
0602211003/2,	0602211003/36,	0602211301/49,	0602211301/53,
0602211302/100,	0602211302/101,	0602211302/103,	0602211302/20,
0602211302/46,	0602211302/54,	0602211302/57,	0602211302/6,
0602211302/85,	0602211302/92,	0602211302/96,	0602211302/99,
0602211401/12,	0602211401/2,	0602211401/26,	0602211401/30,

0602211501/20, 0602211501/4, 0602211501/41, 0602211502/14,
 0602211502/17, 0602211502/32, 0602211502/9, 0602211701/10,
 0602211701/15, 0602211701/26, 0602211701/34, 0602211701/37,
 0602211701/39, 0602211701/4, 0602211701/42, 0602211701/59,
 0602211701/60, 0602211701/61, 0602211701/62, 0602211701/65,
 0602211901/26, 0602211901/28, 0602211901/33, 0602211901/4,
 0602211901/42, 0602211901/62

b. + æ 0506110201/138, 0502211501/56, 0503121101/91, 0602110302/79,
 0602110501/12, 0602211001/39

b. + æ: 0502121101/56

b. + e 0502211901/65, 0502211901/68, 0502220301/45, 0502221001/106,
 0503111101/124, 0503111101/139, 0503111203/111, 0503111203/114,
 0503111203/148, 0503111203/170, 0503121101/154, 0503121101/198,
 0503121102/148, 0503210801/48, 0503210801/79, 0506110701/19,
 0506120401/59, 0506120601/12, 0601110801/29, 0601111501/103,
 0601111501/28, 0601111501/30, 0601111501/36, 0601111501/38,
 0601111501/45, 0601111501/58, 0601111501/67, 0601111501/68,
 0601111501/72, 0602110101/54, 0602110302/30, 0602110302/48,
 0602110302/51, 0602211003/53, 0602211502/35, 0602211701/70,
 0602211901/64, 0502221003/14, 0503111203/48

b. + em 0502120601/64, 0502211501/48, 0602110302/34, 0602110302/76

b. + de 0503121101/80

b. + i 0502211901/88, 0503111101/86, 0503121101/67, 0506110701/45,
 0506120501/22, 0506120501/5, 0601111501/40, 0601111501/79,
 0602110302/28, 0602110302/83

b. + im 0503111101/11, 0602211001/30

b. + in 0503111203/184, 0601111501/26

b. + iŋ 0502121101/50, 0502121101/67, 0503111203/86

b. + ñŋ 0502120601/74, 0502121102/15, 0502121102/40, 0502121102/42,
 0502121102/51, 0502121102/87, 0502211901/1, 0502211901/129,
 0502211901/130, 0502211901/166, 0502211901/18, 0502211901/30,
 0502211901/53, 0502211901/63, 0502220301/28, 0502220301/53,

0502220301/63,	0502220301/66,	0502220301/8,	0502220301/82,
0502221001/103,	0502221001/106,	0502221001/112,	0502221001/36,
0502221001/68,	0502221001/78,	0502221001/79,	0502221002/37,
0503111101/146,	0503111201/104,	0503111201/30,	0503111201/36,
0503111201/88,	0503111201/90,	0503111201/99,	0503111202/1,
0503111202/102,	0503111202/117,	0503111202/126,	0503111202/43,
0503111202/44,	0503111202/45,	0503111202/58,	0503111202/60,
0503111202/64,	0503111202/80,	0503111203/162,	0503111203/163,
0503111203/38,	0503111203/50,	0503111203/53,	0503111203/6,
0503111203/76,	0503111203/91,	0503111203/98,	0503121101/113,
0503121101/151,	0503121101/203,	0503121101/21,	0503121101/28,
0503121101/31,	0503121101/33,	0503121101/49,	0503121101/53,
0503121101/57,	0503121101/79,	0503121102/129,	0503121102/18,
0503121102/6,	0503121102/7,	0503121102/8,	0503210801/101,
0503210801/116,	0503210801/16,	0503210801/32,	0503210801/5,
0503210801/53,	0503210801/73,	0503210801/98,	0503210901/5,
0506110201/13,	0506110201/135,	0506110201/2,	0506110201/24,
0506110201/35,	0506110201/66,	0506110701/12,	0506110701/18,
0506110701/19,	0506110701/20,	0506110701/92,	0506120401/11,
0506120401/14,	0506120401/28,	0506120401/30,	0506120401/6,
0506120401/9,	0506120501/21,	0506120601/11,	0506120601/12,
0506120601/16,	0506120601/34,	0506120601/38,	0601110301/2,
0601110801/1,	0601110801/36,	0601111501/110,	0601111501/111,
0601111501/12,	0601111501/35,	0601111501/47,	0601111501/48,
0601111501/89,	06011126a01/3,	0602110101/42,	0602110101/65,
0602110201/15,	0602110301/19,	0602110301/23,	0602110302/42,
0602110302/55,	0602110302/59,	0602110302/81,	0602210801/23,
0602210801/31,	0602210801/43,	0602211001/47,	0602211001/49,
0602211002/1,	0602211002/50,	0602211003/33,	0602211003/49,
0602211301/39,	0602211302/10,	0602211302/11,	0602211302/12,
0602211302/15,	0602211302/4,	0602211302/83,	0602211302/97,
0602211401/24,	0602211401/26,	0602211401/30,	0602211401/33,

0602211401/35, 0602211401/4, 0602211401/47, 0602211401/51,
 0602211401/52, 0602211401/6, 0602211401/70, 0602211401/73,
 0602211501/19, 0602211501/44, 0602211501/7, 0602211502/12,
 0602211502/15, 0602211502/45, 0602211502/8, 0602211701/33,
 0602211701/41, 0602211701/46, 0602211701/76, 0602211701/82,
 0602211901/26, 0602211901/34, 0602211901/43, 0503111202/102,
 0503111203/42, 0506120401/74, 0601111501/16, 0602110201/44,
 0602211003/3

b. + ĩŋǣ: 0602110302/71

b. + ĩŋ□ 0503111203/112, 0503121101/21, 0503121101/26, 0602211901/59

b. + inkiden 0601111501/93, 0602211502/47

b. + inki|en 0602211001/95

b. + inki|erde 0602110201/18

b. + kǣ: 0602211701/39

b. + ki 0503111203/79, 0602211901/55, 0602211901/56

b. + ki|e 0602211901/40

b. + ki|e 0602211901/101

b. + ki|er 0602110201/13

b. + ki|erem 0602211901/41

b. + kijǣ: 0602110301/38

b. + |e. 0602211003/48

b. + |ε: 0502120601/7

b. + |en 0602211701/55

b. + đǣ: 0502121101/4

b. + đe 0503111202/101, 0503111203/112, 0503111203/36, 0506110701/29,
 0506110701/84, 0601111501/100, 0601111501/93, 0602110302/59

b. + đen 0502211901/122, 0502211901/29, 0502211901/47, 0502222202/66,
 0502222701/60, 0503210801/72, 0506110201/139, 0601110801/29,
 0602211003/38, 0602211302/89, 0602211302/91, 0602211401/11,
 0602211401/27, 0602211701/67

bi:đe bu tarafa, buraya

b.0602110101/146

bi:ððe bu tarafta, burada

b.502222202/2, 0602211701/51

biz bk. bið

b. 0502222701/61

b. + e 0503111101/125

b. + ñ 0503111203/87, 0506110201/11

b. + ki 0602211701/70

bi:ða:rla:- bıkmak

b. - pɖwɪla 0502221003/57

biðki bizimki

b. + ʃeri 0506120601/46

b. + n 0506120601/46

bol bol

b. + an 0503210901/78

boκ - (boğ- ED 311b), boğmak

b. - diq 0601111501/117

b. - up 0502222201/18

b. - upɖwɪla 0602211301/81

boκɖaj (buğda:y ED 312b), buğday

b. 0506110701/67, 0602110201/24, 0602211401/6

boκɖɔj bk. boκɖaj

b. 0602110101/20, 0602110302/3

b. + i 0602110301/5

boκoð boğaz

b. + larɪna 0506110201/72

boɣa:ra F. بخارا Bohara

b. + da 0602211001/19

boɣornæmi:r F. بخور نمیر dar gelirli

b. 0602211301/14

boɣnu:rd F. بجنورد şehir

b. + a 0602211301/64

boqurdān boğazın

b. + N 0503120701/99

bol- olmak

b. 0503210901/30, 0602211003/14, 0602211301/4

b. - a: 0506120401/10

b. - b 0602211002/15

b. - dʒaɣ 0503111204/10

b. - dʒaɣ 0602110101/12

b. - dʒaɣ 0502121102/90, 0503111204/14, 0602211003/36, 0503111201/3,
0602211501/12, 0602211502/22, 0502121102/91, 0503210801/73,
0601111501/105, 0601111501/109

b. - dʒaɣ 0602211001/60

b. - dʒaɣ 0502120601/33

b. - dʒaɣ 0602210801/22

b. - dʒaɣ 0502121102/13

b. - dʒaɣ 0503210801/43, 0503210901/64

b.- dʒaɣ 0502211901/147, 0502211901/171, 0502220301/58, 0502222201/211,
0502222701/70, 0503111101/36, 0503111203/145, 0503121101/117,
0503121101/38, 0503121101/56, 0503121102/81, 0503210801/55,
0503210801/56, 0503210901/73, 0503210901/79, 0506120501/61,
0601110801/20, 0602110102/58, 0602210801/17, 0602211401/30,
0602210801/13

b. - dʒaɣ 0502222202/54

b. - dʒaɣ 0602211001/60

b. - dʒaɣ 0503111203/88, 0601110301/3

b. - dʒaɣ 0506120401/100

b. - dʒaɣ 0503111204/40

b. - dʒaɣ 0601110301/35

b. - dʒaɣ 0602211901/103

b. - dʒaɣ 0502211501/3

b. - dʒaɣ 0503111101/86

b. - dʒaɣ 0506120401/9, 0602211001/164, 0602211001/70, 0602211301/59,
0602211901/38

- b. - բո 0502121102/13, 0503111202/1, 0503111202/124, 0503121101/212, 0506110701/9, 0602110501/5, 0602210801/50, 0602211001/216, 0602211502/4
- b. - բոռզ 0601111501/31
- b. - բոռ:զ 0502211901/121
- b. - բոժո 0503111204/14
- b. - բոժոն 0502220301/83
- b. - անա:մաժ 0602211302/84
- b. - անձն 0602110101/58
- b. - բոձնձ 0503121102/128
- b. - անի 0502220301/48, 0503121101/32, 0503121101/38, 0503121102/77, 0602211001/164, 0602211301/45
- b. - բոնի 0602210801/18, 0602211301/45, 0602211701/60
- b.-աննա 0502120601/147, 0503121101/142, 0503121101/89, 0503120701/25, 0503120701/39
- b. - բոնա 0502121102/73, 0503121101/161, 0602211003/31, 0602211301/76
- b. - բոռոզ 0502211501/24
- b. - բոռոն 0601111501/62, 0602110101/46
- b. - բոոզ 0502211501/42, 0502211501/41
- b.- բոթոն 0602110101/144
- b.- բոթոն 0502222701/101
- b. - բոթճն 0503111201/63, 0602211501/29, 0602211501/31
- b. - ար 0502120601/137, 0502222202/63, 0503120701/114, 0503121101/252, 0503121101/254, 0503121102/143, 0601111501/114, 0602211001/84
- b. - անթճնձն 0602211901/5
- b. -բր 0502211501/36, 0502211501/37, 0503111101/115, 0601110301/33, 0502211501/36, 0502211501/37, 0502222201/177, 0503111101/4, 0503121102/71, 0602110501/28
- b. - ր' 0601110301/14
- b. - արժա: 0506110201/68
- b. - արժար 0503111201/13, 0503111201/13
- b. - րժար 0503111201/12

b. - ardi 0502221003/7, 0503120702/65, 0503120702/68, 0503121101/109,
 0503210901/108, 0503210901/85, 0506110201/99, 0506110201/100,
 0502221003/7, 0503210901/93
 b. - rdi 0503111201/37, 0503111201/53, 0503111201/67, 0503111201/77,
 0503111201/78, 0503111203/159, 0503111203/180, 0503111204/14,
 0503111204/58, 0602110101/121, 0602110101/80, 0602211001/129,
 0502211901/170, 0503111201/68, 0503111203/166, 0602110102/25,
 0602110201/16
 b. - rduq 0502120601/135
 b. - ardiq 0502222701/17
 b. - rdiq 0602110101/107
 b. - riθ 0502222202/63
 b. - rtdi 0502121102/25
 b.- at 0503210901/110
 b. - rwrθun 0503111203/172
 b. - bileno:q 0602211002/73
 b. - d3aq 0502222701/54, 0503120701/7, 0503210801/72, 0601111501/79
 b. - d3p 06011126a01/9
 b. - duwi 0601110801/21
 b. - duq 0502120601/32, 0502221001/105, 0503121102/29, 0601111501/71,
 0602210801/6, 0602211401/31, 0602211401/32
 b. - dum 0502222201/2, 0503121101/100, 0503210801/65, 0602210801/4
 b. - di 0503121101/250, 0502120601/4, 0502121101/84, 0502211901/150,
 0502211901/154, 0502211901/155, 0502211901/156, 0502211901/157,
 0502211901/160, 0502211901/161, 0502211901/17, 0502211901/180,
 0502211901/182, 0502211901/22, 0502211901/39, 0502211901/43,
 0502221001/115, 0502222201/10, 0502222201/213, 0502222201/216,
 0502222202/15, 0502222701/5, 0503111101/34, 0503111201/19,
 0503111202/115, 0503111202/42, 0503111203/139, 0503120701/37,
 0503120701/40, 0503120701/43, 0503121101/126, 0503121101/131,
 0503121101/74, 0503210901/63, 0506110701/7, 0506120501/61,
 0602110101/142, 0602110301/34, 0602210801/16, 0602211401/33

b. - di 0502222202/36, 0503111203/21, 0506120501/8

b. - duq 0503111203/104

b. - dulb 0503111201/27

b. - ub 0503111101/50

b. - ug 0602211302/81

b. - uk 0503121101/124

b. - ũN 0503121101/261, 0503121102/158

b. - up 0502121101/36, 0502121102/80, 0502211901/46, 0502211901/79,
0502212001/13, 0502220301/58, 0502220301/59, 0502221002/3,
0502222201/103, 0502222201/111, 0502222201/112, 0502222201/145,
0502222201/156, 0502222201/24, 0502222201/75, 0502222201/8,
0502222202/16, 0502222701/56, 0502222701/92, 0503111101/76,
0503111203/55, 0503120701/90, 0503120701/92, 0503120702/37,
0503121101/101, 0503121101/113, 0503121101/114, 0503121101/135,
0503121101/204, 0503121101/72, 0503121102/149, 0503121102/62,
0503121102/84, 0503121102/98, 0503210901/74, 0506110701/16,
0506120601/59, 0602110501/1, 0602110501/11, 0602110501/4,
0602110501/6, 0602210801/62, 0602211001/142, 0602211001/181,
0602211001/201, 0602211001/42, 0602211001/7, 0602211003/35,
0602211003/52, 0602211302/74, 0602211302/83, 0602211901/49,
0602211901/64, 0602211001/7

b. - up 0503120701/23

b. - upduq 0502211501/35, 0502222701/57

b.-updur 0502222201/130, 0506120502/45, 0601111501/13,
0602110301/31, 0602110501/3, 0602110501/6, 0602211001/182,
0602211301/79, 0602211302/87, 0502120601/28, 0503111203/8,
0503210901/104, 0602110501/26, 0602211002/46, 0602211002/48,
0602211301/75, 0602211302/69, 0602211302/71, 0602211302/72

b. - updurup 0602211701/4, 0602110102/16, 0602211701/4

b. - updi 0506110201/133

b. - ufum 0503121101/238

b. - ũja 0602110201/38

b. - уја: 0506110201/21, 0506110201/16
 b. - ўјæ 0502220301/93
 b. - ујрқ 0502211901/108
 b. - іb 0502121101/40
 b.- ib 0602211301/8
 b. - ўp 0601110301/24
 b. - ip 0502120601/105, 0502120601/68, 0502121101/37, 0502121102/97,
 0502222202/16, 0503210801/69, 0602211003/32
 b. - ip 0602211003/3
 b. - ipdir 0502121102/60, 0503111203/28
 b. - ipdir 0502222202/4
 b. -ivi|medim 0502222201/140
 b. - ўja 0502120601/13
 b. - ўja: 0502120601/142, 0502221001/89, 0502222201/234
 b. - ўja: 0502121102/77, 0502120601/144, 0502121102/96, 0502221002/51,
 0503121101/162, 0503210801/4, 0601111501/36, 0602210801/58
 b. - ўp 0602211001/59, 0601110301/22, 0602211001/56
 b. - ўp: 0602211401/89
 b. - іja 0502222701/25, 0602110302/61, 0503111202/129
 b. - іja: 0503111101/150, 0503111101/52, 0602110302/86, 0503111101/30,
 0503111101/52, 0602211301/82
 b. - іja: 0503111101/57, 0503121101/148, 0506110201/22, 0506110701/52,
 0502220301/34, 0502221002/52, 0502222701/51, 0502222701/52,
 0502222702/41, 0502222702/45, 0503111101/109, 0503111101/124,
 0503111101/151, 0503111101/152, 0503111101/31, 0503111101/65,
 0503111202/2, 0503121101/153, 0503121101/83, 0506110201/27,
 0602211301/55, 0602211502/19
 b. - іp 0601110301/14
 b. - іja: 0502221002/70
 b. - іja: 0503111202/6
 b. - ўja 0602110101/134, 0602110101/59, 0602110101/80, 0602211001/150,
 0602110201/27, 06011126a01/26

- b. - ĭja: 0602210801/53, 0503120701/56, 0503210801/29
- b. - ĭjaː 0503111203/93, 0503111203/94, 0602211003/33, 0602110101/62, 0502120601/143, 0502120601/27, 0502121102/73, 0502211501/43, 0602211401/90, 0503111203/2, 0503111203/57, 0602211003/51
- b. - ija 0503111203/17, 0502211901/126
- b. - ijaː 0502212001/23, 0502211501/40, 0502211501/48, 0502211901/127, 0506110701/15, 0506120501/60
- b. - ija: 0502222701/49, 0503111202/106, 0503111202/20, 0503120702/30, 0503120702/34, 0506120501/40, 0602110301/18, 0602210801/51, 0602211301/59, 0602211302/66, 0602211302/80, 0502220301/38, 0503111202/135, 0506120502/34, 0602110201/30, 0602211302/18
- b. - ĭja:di 0503121102/30
- b. - ĭja:di 0602110301/9
- b. - ĭjaːlaː 0602210801/64
- b. - ĭjala 06011126a01/14
- b. - ĭp:lp:muɸ 0602211001/31
- b. - ĭjan 0502121102/35
- b. - ĭjaːn 0503111203/157
- b. - ĭǎN 0602110201/41
- b. - ĭja:n 0503121101/142
- b. - ijan 0502222701/98
- b. - ĭjanna 0503210801/5
- b. - ĭjɒq 0602110501/29
- b. - ĭjeː 0503111203/1
- b. - ĭjeː 0506110701/51
- b. - ĭjæ 0502220301/90
- b. - ije 0503210901/92
- b. - ĭjeːmiɸ 0506120502/44
- b. - luq 0502222701/66, 0602110101/10
- b. - lum 0502211901/81, 0602110101/147, 0602210801/60
- b. - li 0502222201/143, 0502222202/49, 0602110101/49, 0602110101/75, 0502121101/86, 0502211501/39, 0502222201/9, 0602110101/127

b. - li 0602110101/148
 b.- lum 0502211901/77
 b. - lūN 0602110101/51
 b. - maḏḏaq 0602211001/10
 b. - mōd 0602110501/45
 b. -madi 0502222201/174, 0602110301/35, 0602110301/39,
 0502212001/32, 0502222201/142, 0506120401/32, 0601111501/69
 b. - mōdi 0602110101/31, 0602110101/37, 0602110301/6
 b. - maḥuna 0602211301/55
 b. - ma:qa: 0502221003/69
 b. - maqluq 0503121101/165
 b. - mal 0502121101/7, 0502212001/45
 b.- mōl 0503111203/174
 b. - mali 0502121102/35, 0502211501/46, 0503111101/139, 0503120702/17,
 0503121101/105, 0503210901/87, 0602211401/70, 0602211701/9,
 0502121101/6, 0502211901/144, 0502212001/50, 0502222201/5,
 0503111203/73, 0503111203/86, 0503210901/18, 0601111501/24,
 0602211401/70, 0602211401/91, 0602211701/33
 b. - mōli 0503111203/178, 0601110801/19, 0601111501/35, 0602110101/89
 b. - malla 0502222701/20
 b. - mōllik 0602210801/67
 b. - man 0502222701/16
 b. - ma:n 0502121101/48, 0601111501/93
 b. - ma:na 0502220301/89, 0602211701/15, 0602211301/6
 b. - ma:nō 0602211301/70
 b. - ma:ndur 0602211302/55
 b. - ma:ndi 0503111204/7
 b. - ma:nθāN 0502120601/107
 b. - maθ 0502222201/42
 b.-maθa 0502121102/58, 0502211901/185, 0502211901/86,
 0502222201/115, 0503121101/13, 0503121101/199, 0503121101/212,
 0601111501/107, 06011126a01/41,

0602211003/51, 0502120601/132

b. - mṑṑa 0502211501/46, 0503121101/2, 0602110101/54, 0602211003/38

b.-mṑṑṑ 0502221001/110, 0502221001/111, 0502222201/232,
0503111202/138, 0506110201/120, 0602110101/104, 0602110101/94,
0602110201/11, 0602211701/65, 0602211301/60b.- maṑajem
0602110501/43

b. - mṑṑṑN 0502211501/50

b. - maṑuun 0503121101/163

b. - ma:ṑṑN 0602110101/8

b. - mṑṑ 0602110101/150

b. - mṑṑda 0503111204/55

b. - maja 0502211501/43, 0602211002/28

b. - maja: 0502211501/21, 0503111203/120, 0602210801/65

b.-maja: 0502222201/225, 0502222701/53, 0503111101/53, 0503111202/66,
0602211901/95, 0503111202/106, 0503210801/50, 0602110302/60

b. - mṑjṑ 0502221001/110, 0502221001/111

b. - mṑjṑ: 0503111203/38

b. - mṑja: 0503111203/123, 0506110701/83

b. - maja:n 0502121102/27

b. - mṑje: 0601111501/70

b. - maḑ 0503111101/160, 0503121101/164

b. - mṑḑ 0503121102/71

b. - maḑḑi 0602211001/101

b. - maḑḑi 0506110201/51, 0602211001/130

b. - mṑḑḑi 0503111203/162

b. - mæ:ḑem 0503121101/26

b. - mujalla 0602211001/152

b. - mḑja: 0602210801/52, 0602211001/34

b. - mija: 0502222201/41, 0502222201/43

b. - mija 0503111101/74

b. - mija: 0502222701/48, 0602110201/29

b. - mija:muḑ 0506120502/44

b.-θa 0502120601/106, 0502120601/132, 0502120601/147, 0502120601/159,
 0502121102/47, 0502121102/89, 0502211901/124, 0502211901/184,
 0502211901/185, 0502211901/66, 0502220301/38, 0502220301/55,
 0502221001/97, 0502222201/105, 0502222201/121, 0502222201/22,
 0502222201/47, 0502222201/56, 0502222701/60, 0503111101/109,
 0503111101/121, 0503111101/135, 0503111101/136, 0503111101/137,
 0503111101/52, 0503111101/57, 0503111101/80, 0503111202/15,
 0503111202/19, 0503111203/110, 0503111203/146, 0503120701/89,
 0503121101/139, 0503121101/164, 0503121101/86, 0503121102/155,
 0503121102/73, 0503210801/80, 0503210901/18, 0503210901/47,
 0506110201/39, 0506110201/40, 0506110201/72, 0506110701/80,
 0506120401/75, 0506120501/49, 0506120502/11, 0506120502/13,
 0506120502/14, 0506120502/5, 0506120601/26, 0601110801/26,
 0601110801/29, 0601111501/36, 06011126a01/18, 06011126a01/40,
 0602110101/109, 0602110101/119, 0602110101/134, 0602110101/135,
 0602110101/43, 0602110102/67, 0602110201/25, 0602110201/36,
 0602110201/37, 0602110201/40, 0602110501/14, 0602110501/15,
 0602110501/18, 0602110501/28, 0602110501/43, 0602211001/212,
 0602211001/235, 0602211001/38, 0602211002/40, 0602211301/68,
 0602211401/71, 0602211901/112, 0602211901/28, 0602211901/57,
 0602211901/59, 0602211901/77

b. - θb 0502120601/148, 0502121102/77, 0502211501/29, 0502211501/56,
 0502211501/60, 0502211501/62, 0502211501/63, 0502211901/11,
 0502211901/122, 0502211901/149, 0502221001/111, 0502221001/113,
 0502221002/38, 0502222201/150, 0502222201/183, 0502222201/184,
 0502222201/188, 0502222201/219, 0502222201/22, 0502222201/232,
 0502222201/233, 0502222201/46, 0502222201/47, 0502222201/48,
 0503111101/132, 0503111101/49, 0503111101/93, 0503111201/66,
 0503111203/157, 0503111203/186, 0503111203/77, 0503111203/85,
 0503121101/15, 0503210801/113, 0503210801/44, 0601110301/44,
 0601111501/126, 0601111501/60, 0601111501/85, 0601111501/98,
 0602110101/120, 0602110101/43, 0602110101/50, 0602110101/7,

0602110102/86, 0602110201/18, 0602110201/25, 0602110302/73,
 0602110302/86, 0602211001/200, 0602211001/237, 0602211001/40,
 0602211001/44, 0602211002/41, 0602211301/47, 0602211302/69,
 0602211701/37, 0602211701/38, 0602211701/39, 0602211701/49,
 0602211701/66, 0503120701/89

b. - θα 0602211901/112, 0503121101/159, 0503121101/86, 0506120502/12,
 0602211901/87

b. - θα: 0503111202/18

b. - θβ 0602211301/73, 0502211501/44, 0503111202/32

b. - θαγ 0503121101/22, 0503121102/30, 0601111501/60, 06011126a01/4,
 0602211701/39, 0602211901/85, 0506110201/45

b.-θδγ 0502121102/29, 0502222201/224, 0602211001/122,
 0503111101/114

b.- θαα 0503210901/18, 0506110201/70

b. -θααα: 0503120702/38, 0503120701/4

b.- θβββ 0502221002/29

b.- θαμ 0502222201/117, 0502222201/39, 0502222701/85, 0502222701/87,
 0502222701/94, 0503111101/87, 0503111203/162, 0506120601/14,
 0602211001/186,
 0602211901/84

b.- θαν 0502222201/151, 0506110201/40

b.- θβη 0602110102/73, 0602211002/75

b.- θαΝ 0602211003/36

b.- θβΝ 0503111202/111, 0602211001/193

b.- θᾶΝ 0502222201/78, 0502222202/26, 0502222701/48, 0506110201/21,
 0601111501/48, 0602110101/135

b.- θῆΝ 0503111203/37, 0601111501/109, 0602211002/79, 0602211002/80,
 0502221003/36, 0601111501/30

b. -θαΝωῖδ 0602211001/204

b.- θβΝωῖδ 0602211003/45

b.- θαjem 0502121102/73

b. -θωλλα 0602211901/22

b.- θυν 0502211501/57, 0502221001/64, 0503111101/125, 0503111203/59,
 0506110201/113, 0506110201/41, 0506110701/80, 0601110301/33,
 0602211001/233, 0602211001/239, 0602211301/26, 0502121102/39,
 0502211501/57, 0502211901/120, 0503111101/125, 0506110201/41
 b.- θύν 0602211301/44
 b.- θιν 0502121102/113, 0502222202/54
 b.- θοq 0502220301/79
 b.- θυν 0502221001/63, 0502221002/9, 0602110101/108, 0602211001/164,
 0602211003/20, 0502222202/68, 0602110101/108, 0503210801/101
 b.- θυν 0503210801/101
 b.- θύν 0602110201/28, 0602110201/28
 b.- ςυνα 0602211301/39
 b.- ςυνυδδαν 0601110301/37
 b.- υβ 0502211901/146
 b.- υγ 0502211901/32, 0602110201/45
 b.- υg 0602110201/22
 b.- uk 0602110101/34, 0602211001/226
 b.- up 0502120601/23, 0502121101/34, 0502121101/36, 0502121102/88,
 0502221001/33, 0502221001/73, 0502221003/29, 0502222201/204,
 0502222201/32, 0503111202/66, 0503111203/160, 0503121101/107,
 0503121101/43, 0503121102/59, 0503210801/55, 0506110201/6,
 0506110701/44, 0506110701/83, 0602110101/4, 0602110201/45,
 0602110302/26, 0602110501/18, 0602110501/28, 0602210801/57,
 0602211001/10, 0602211001/119, 0602211001/123, 0602211001/19,
 0602211001/213, 0602211001/226, 0602211001/65, 0602211001/92,
 0602211501/12, 0602211701/65, 0602211001/163, 0602211001/66
 b.- updulla 0502221002/85
 b.- updur 0502211901/122, 0503111203/141, 0503111203/90,
 0602211002/12, 0602211701/67
 b.- updurla 0602211401/56
 b.- updurlar 0602110101/2
 b.- updi 0602110101/84

b.- updu 0503210801/54

b.- updur 0502212001/36, 0503111203/95, 0601111501/26, 0502120601/9,
0503111203/141, 0602211002/13

b. -updurla 0602210801/63

b. -updurlo 0602110101/43

b.- uvam 0602211901/54

b. -vilmedi 0503111204/34

b.- ja 0502120601/172, 0502222701/37, 06011126a01/74, 0602110101/122,
0602110101/24, 0602211001/185, 0502120601/165, 0502121102/105,
0502121102/106, 0502211501/46, 0502222701/101, 0502222701/50,
0503210901/23, 0602110101/67, 0602110201/26,
0602110201/33, 0602211002/35

b.- jp 0503111203/38, 0503111204/18, 0601110301/16, 0601110301/13,
0602211501/26, 0602211701/76, 0602110101/51

b.- ja 0602110101/56, 0602110201/40, 0602110302/60, 0602211301/8,
0602211701/24, 0502211901/92, 0502121102/108, 0502211501/49,
0502211901/91, 0502212001/17, 0502221001/51, 0503111203/185,
0503111203/60, 0506120502/36

b.- ja: 0502212001/66, 0502221002/13, 0502221002/23, 0502221002/69,
0503210801/27, 0506110701/48, 0602211901/4, 0503111201/119,
0506110701/4, 0506110701/48, 0506120502/39, 0602110201/39

b. - jp 0602211701/23, 0602110101/63, 0602211501/10, 0602211701/25

b. -jp: 0503111203/4

b.- jada 0602110201/20

b. -jadi 0506120501/64, 0602110101/114

b. -jolla 0602110501/34

b.- jamudi 0502221001/99

b.- jamuf 0602110101/19

b.- ja:n 0601111501/126, 0602211302/24

b. -jpn 0602211003/58

b.- jaN 0602211003/32

b.- jãN 0502211501/23, 0602110201/36, 0502211501/25, 0502211501/33,

0602110101/135

b.- jðN 0602110201/34

b.- jþθ 0602211701/16

b.- je· 0602110302/54, 0602110501/40

b.- jε· 0506110701/58, 0602211401/69

b.- joq 0602211501/21

bo:l - (bo:l- TT 177), olmak

b.- þnnan 0602110101/143

b.- ar 0601110301/10

b.- dʒaq 0601110301/32

b.- duum 0502211501/2, 0506120401/96

b.- di 0602211001/135, 0502221002/60, 0506110201/16

b.- ũjþ 0602211001/196

b.- ĩja 0502221003/24

b.- ĩja· 0602211001/83

b.- ĩja: 0503111204/48, 0602211001/53

b.- ĩþ 0602211001/58

b.- ĩþ· 0602211001/142, 0602211001/149

b.- ĩja: 0502221002/65, 0503111201/113

b.- ĩja: 0503111202/4

b.- ĩja: 0503111202/15, 0602211302/11

b.- ĩjaq 0602110302/4

b.- ĩþndir 0602211001/63

b.- ĩjaq 0602110302/21

b.- maði 0503111204/21

b.- mali 0503111204/48

b.- mali 0503111204/28

b.- ma:nnur 0602210801/70

b.- maθa 0503111204/47

b.- maθala· 0503121102/42

b.- maθi 0506120401/34

b.- maja: 0602210801/66

b. - θun 0506110201/4

b.- uG 0602110201/45

b.- up 0506110701/6

b.- θα 0502220301/38

b.- ja: 0601110301/35, 0602110201/34

boł - bk. bo:l-

b.- ardi 0506110201/59

b.- i:p 0502120601/34

b.- ijan 0502222202/46

b.- ije 0503210901/92

bo'l - bk. bo:l-

b.- řp 0601110301/24

b.- madi 0601110301/32, 0601110301/30

b.- ma:n 0601110301/31

b. - jp 0601110301/11, 0601110301/24

bola bunlar

b. + jem 0602211003/17

bolb bunlar

b. 0503111203/37

bolbɔnj - olmak

b.- æ: 0602110101/50

bolbɔoj - olma

b.- mɔdi 0503121102/144

bolɔmantfi balaban sazını çalan kişi

b. 0502121102/100

bolɔfuluq bolluk

b. 0506120601/24

boldurt- öldürmek

b.- maja 0502222201/218

b. - maja: 0502222201/232

boldow oldu ya

b. 0503210801/4

bolun- olunmak

b. - ja 0503120701/13

b. - ja 0502212001/58

bolj oluşmak

b. +umwđ 0502222701/68

b. +una 0601110301/33

bolw oluş

b. + uma 0503121101/267

b. + umwđ 0503121101/203

b. + una 0502212001/13

b. - şjalla: 0503120701/5

boj boş

b. 0503210901/53, 0601110801/24

b. + di 0503111203/181

bojad - boşaltmak

b. - ar 0502211901/179

bořãnrã:q biraz boş, daha boş

b. 0503111101/49

boj boy, kavim

b. + v 0602211901/93

b. + i 0506110201/140, 0502121102/38

bojaş boya

b. + unan 0502120601/26

bojn boyun

b. 0503121101/199

b. + ũnũđã 0601111501/85

bojun boyun

b. 0503121101/199

boğorg büyük

b. + imiğ 0506120502/31

boğul - bozulmak

b. - maθun 0602211302/35

- bø** bu tarafta, burada
b. 0502121102/107, 0502121102/91, 0503111203/138
- bø:** bu tarafta, burada
b. 0602110101/141
- bøk** - zıplamak
b. 0502121101/36, 0502211501/14, 0602110201/7, 0602110302/77
b. - erdi 0503120701/68
- bø:l-** (**bö:l-** TT 184), bölmek
b. - ip 0503121101/142
- bø:ldir-** böldürmek
b.- ip 0503121101/166
- bø:ley^j** bölek
b. 0503121102/9
b. +i 0503121102/5
- bø:lek** (**bölök** ED 339b), bölük
b. 0506120501/50
- bø:lef-** bölüşmek
b. - erdi 0503120701/113
- bø:lin-** bölünmek
b. - je^r 0502211901/107
b. - je^r 0502211901/106
- bølin-** bölünmek
b. - ijε^r 0506120501/50
b. - ijε^r 0602211002/36
b. - ijε^r 0602211302/84
- bø:løy^j** bk. bø:lyk
b. + i 0503210801/8
- bø:løk** bk. bø:lyk
b. 0602211002/35, 0602211401/7
- bø:løk** bk. bø:lyk
b. 0502211901/97, 0602211701/22
- bø:lyk** bölük

b. 0503121102/7

bø:lyn- bölünmek

b. - ik 0506110701/64

b. - ip 0506110701/66

bør- -ip yürümek

b. 0602211002/43

b. - en 0502211901/5, 0602110501/12, 0602110501/16, 0602211002/17, 0602211002/19, 0602211002/69, 0602211001/116

b. - ip 0502222201/8

bø:r- bk. bør-

b. - ðēŋ 0602110201/41

bør - bk. bør-

b. - en 0506110701/41

bø:r - bk. bør-

b. 0502121102/74, 0602211901/7

b. - en 0502222201/135, 0602211301/72, 0602211001/118

b. - æ:n 0502212001/5

b. - dik 0502211901/134

b. - in 0502120601/12

b. - meļi 0502211501/16

b. - jǣ:ŋ 0503210801/69

b. - jeqɑ:0502121102/97

b. - jeke 0502121102/85

bør:- bk. bør-

b. - riθ 0602211701/29

børik b□ bø:ri□

b. 0601110801/27

bø:rik b□ bø:ri□

b. 0602211701/17, 0602211701/40

b. + de 0602211701/16

bø:ri□ (börk ED 362a), başlık

b. 0506110201/31, 0506120401/32, 0601110301/5, 0602110302/39

börin yürürüm

b. 0502220301/44

bø:ryk b□ bø:ri□

b. + da: 0602110302/12

b. + de 0502120601/3

bøwur böğür

b. 0502211901/172

bøjd - böyle et-

b. - ip 0601110301/38

bøk - zıplamak

b. - ipdu:r 0506120401/108

bøjle bk. bøjle

b. 0503111201/116

bøjle böyle

b. 0502121102/105, 0502221002/23, 0503111203/90

b. + ki 0503111202/33

bøjlæ: bk. bøjle

b. + ki 06011126a01/43

bøjlæy^j bk. bøjlæk

b. 0503111201/120

bøjlæk buraya

b. 0602211302/54

bu (**bu:** ED 291b) bu

b. 0502120601/160, 0502120601/50, 0502120601/79, 0502120601/87,
0502120601/89, 0502121101/18, 0502121101/38, 0502121101/6,
0502121101/70, 0502121102/12, 0502121102/27, 0502121102/34,
0502121102/4, 0502121102/40, 0502121102/6, 0502121102/71,
0502121102/80, 0502121102/83, 0502121102/87, 0502121102/91,
0502121102/96, 0502211501/11, 0502211501/28, 0502211901/13,
0502211901/91, 0502212001/18, 0502212001/39, 0502212001/43,
0502220301/17, 0502220301/24, 0502220301/41, 0502221001/19,
0502221001/61, 0502221003/13, 0502221003/54, 0502221003/62,

0502222201/117,	0502222201/157,	0502222201/171,	0502222201/24,
0502222201/37,	0502222201/38,	0502222202/42,	0502222202/55,
0502222701/47,	0502222701/50,	0502222701/53,	0502222702/30,
0503111101/29,	0503111101/79,	0503111101/8,	0503111201/115,
0503111201/117,	0503111201/122,	0503111201/17,	0503111201/20,
0503111201/27,	0503111201/3,	0503111201/32,	0503111201/81,
0503111201/91,	0503111202/106,	0503111202/109,	0503111202/137,
0503111202/25,	0503111202/37,	0503111202/66,	0503111202/69,
0503111202/73,	0503111202/82,	0503111202/87,	0503111203/1,
0503111203/104,	0503111203/116,	0503111203/147,	0503111203/157,
0503111203/170,	0503111203/172,	0503111203/173,	0503111203/39,
0503111204/1,	0503111204/11,	0503111204/13,	0503111204/24,
0503120701/14,	0503120702/50,	0503120702/57,	0503120702/6,
0503121101/139,	0503121101/71,	0503121102/54,	0503210801/11,
0503210801/22,	0503210801/50,	0503210801/51,	0503210801/9,
0503210801/90,	0503210801/98,	0503210901/104,	0503210901/2,
0503210901/24,	0503210901/26,	0503210901/33,	0503210901/35,
0503210901/70,	0506110201/109,	0506110201/112,	0506110201/13,
0506110201/21,	0506110201/28,	0506110201/43,	0506110201/51,
0506110201/52,	0506110201/54,	0506110201/77,	0506110201/78,
0506110201/8,	0506110201/9,	0506110701/119,	0506110701/36,
0506110701/68,	0506120401/110,	0506120401/42,	0506120401/51,
0506120501/23,	0506120501/30,	0506120502/31,	0506120502/4,
0506120502/49,	0506120601/39,	0506120601/53,	0601110301/27,
0601110301/28,	0601110301/30,	0601110801/14,	0601111501/30,
0601111501/53,	06011126a01/2,	06011126a01/38,	06011126a01/4,
06011126a01/69,	0602110101/103,	0602110101/12,	0602110101/143,
0602110102/2,	0602110102/31,	0602110102/32,	0602110201/14,
0602110201/17,	0602110201/23,	0602110201/24,	0602110201/40,
0602110201/7,	0602110301/35,	0602110301/5,	0602110301/9,
0602110302/42,	0602110302/45,	0602110302/47,	0602110302/54,
0602110302/57,	0602110302/58,	0602110302/60,	0602110302/61,

0602110302/63, 0602110302/73, 0602110302/85, 0602110501/18,
 0602110501/21, 0602210801/30, 0602210801/32, 0602210801/50,
 0602210801/60, 0602211001/135, 0602211001/145, 0602211001/148,
 0602211001/191, 0602211001/2, 0602211001/216, 0602211001/230,
 0602211001/232, 0602211001/238, 0602211001/34, 0602211001/73,
 0602211002/32, 0602211002/37, 0602211002/39, 0602211002/40,
 0602211002/41, 0602211002/67, 0602211003/17, 0602211003/19,
 0602211003/29, 0602211003/31, 0602211003/33, 0602211003/34,
 0602211003/44, 0602211301/39, 0602211301/41, 0602211301/44,
 0602211301/70, 0602211302/22, 0602211302/50, 0602211302/54,
 0602211302/57, 0602211302/58, 0602211401/1, 0602211401/28,
 0602211401/32, 0602211401/4, 0602211401/49, 0602211401/51,
 0602211401/52, 0602211401/54, 0602211401/73, 0602211401/78,
 0602211401/8, 0602211401/85, 0602211501/29, 0602211501/30,
 0602211501/33, 0602211501/6, 0602211502/12, 0602211502/13,
 0602211502/19, 0602211502/25, 0602211701/24, 0602211701/26,
 0602211701/5, 0602211901/101, 0602211901/31, 0602211901/98,
 0602211901/99

b. + da 0602110201/43

b. + l 0602110201/42

b. + la 0502121102/85, 0502121102/95, 0502121102/96, 0502211901/23,
 0502211901/24, 0503111203/146, 0503210901/33, 0601110801/28,
 0601110801/29, 0601111501/82, 0602210801/36, 0602211001/2,
 0602211302/6

b. + la· 0502120601/57, 0502121102/13, 0502121102/97, 0506110701/23,
 0506120502/38, 0602110102/32, 0602110501/3, 0602210801/37

b. + la: 0506110201/8, 0602211001/152, 0602211001/71

b. + lb 0502221002/85, 0503111201/24, 0503111201/35, 0503111203/99,
 0601111501/92, 0602211001/59

b. + lb: 0602210801/57

b. + la:da 0502222701/56, 0602110501/1

b. + la:rda 0502220301/41, 0503111202/102

b. +lɔ:rdɑ 0503111202/43

b. +la:ri 0503111202/44

b. +laN 0502121101/51, 0503111202/54, 0503210801/77, 0503210801/78

b. +lãN 0502121102/18, 0503111201/91, 0503111203/108, 0503111203/78,
0601110801/29, 0602211701/64

b. +lar 0502212001/17, 0503111202/49, 0503111202/51, 0503111202/70,
0503120701/72, 0503210901/23, 0602110201/45, 0602211302/7

b. +lɔr 0503111201/12, 0503111202/115, 0503111203/36, 0503111203/77,
0503111203/97

b. +lara 0502220301/10, 0503111101/79, 0503210901/37, 0602211701/34,
0602211901/38

b. +laram 0502221002/17

b. +lɔrda 0602110201/8

b. +lardan 0502211901/50, 0503111203/6, 0503210801/80, 0601111501/58,
0602211401/82

b. +lari 0502120601/39, 0502120601/40, 0502120601/81, 0502211501/52,
0503111203/78, 0506110201/54

b. +larijem 0502220301/34

b. +larũN 0502220301/29, 0502220301/35

b. +nna 0502222202/23

b. +nnan 0503111201/118

b. +jem 0502120601/46

bɯ bk. bu

b. 0602211502/1

bu: bk. bu

b. 0503121102/69

b. +n 0502221001/26

budʒnurd bk. budʒnurt

b. +ɑ 06011126a01/38

budʒnurd bk. budʒnurt

b. 06011126a01/33

b. +ɑ 06011126a01/32

budʒnurt Bocnurt, Kuzey Horasan Eyaletinde bir şehir

b. + da 0602211001/106

budʒure bu türlü

b. 0602211901/57

budʒyre bk. budʒure

b. 0502222201/146, 0503111201/20, 0503111202/100, 0503111202/39,
0503111203/168, 0503111203/79, 0506110201/142, 0506110201/54

b. + di 0506110201/58

budʒyrek bk. budʒure

b. + ti 0506110201/77

buʃn bunca

b. 0503121102/151

bu:ɖ but

b. 0602210801/29

bu:ddʒa Fr. **بودجه** bütçe

b. + da 0602211501/47

buçq: öküz

b. 0503111202/19

bu:ɤ buhar, buğu

b. 0602211401/89

buxdaj buğday

b. 0502121101/16, 0502121101/17, 0503111202/103, 0503111202/110,
0506110201/18, 0506110201/44, 0506120601/27, 0602110101/111,
0602110101/120, 0602110102/28, 0602211002/9, 0602211301/56

b. + dan 0506110201/19

b. + in 0502121101/20

buxdɔj bk. buxdaj

b. 0503111203/25, 0503111203/38, 0602110201/14

b. + i 0503111203/34

buxa:ra Buhara

b. + da 0602211001/20

buxa:ra: bk. buxa:ra

b. + da 0602211001/92

b. + dan 0602211001/39

buɣuθuθ Fr + Ar. **بخصوص** özellikle

b. 0503121101/113

buɣnu:rd **بجنورد** şehir ismi

b. + a 0602210801/41, 0602210801/40

buɣnurt bk. **buɣnu:rd**

b. 0506120502/30

buqɗa: bohça

b. + m 0503121102/141

buqun- gizlenmek, saklanmak

q.- wɥ 0502121102/84

buqun- bk. **buqun-**

b. - wɥ 0502121102/93

bul- bulmak

b. 0506120401/62, 0602211302/18

bula:- bulandırmak, karıştırmak

b.- nũnda 0503120702/45

bol- (**bo:l-** TT 177), olmak

b. - an 0502121102/29

bula bunlar

b. 0502222701/95, 0503210801/76, 0602211302/74, 0602211701/32

bulã bunlar

b. + N 0503120701/77

bula- (**bula:-** ED 333a, OTü. **bulga**) karıştırmak

b. - jandurla 0503120702/46

bulama karıştırma

b. 0502120601/92

bulamak bir yemek adı

b. 0502120601/133

bulandɗaq bulanık

b. - 0502120601/124

bulaq- bulaşmak

b. - up 0503121101/232

b. - uja 0502222202/47

bur- burmak

b. - maja: 0602211301/57

bu:ra:- (**bürün**- DLT 338) bürümek

b.- jin 0502120601/128

bura bura

b. 0602211701/8

burda burada, burda

b. 0503111202/101, 0602211001/220

burun burun

b. + na 0502222201/64

bu:flux bk. bu:flux

b. + a 0503111201/63

bu:flux iyi haber, müjde veya bu haber karşılığında verilen ödül

b. 0503111201/65

bu:tdžā F. **بودجه** bütçe

b. + N 0602211001/23

butur 1. Mahtumkulu'nun mensup olduğu Gerkezlerin alt boyu 2.yaramaz çocuk.

b. 0602211302/86

bujon buraya

b. 0602110102/85, 0602110102/86

buwn bugün

b. 0503111202/125

bujđ bu taraf

b. + dedim 0502221003/26

b. + yne 0602211901/91

bu:đ buz

b. 0602110302/61

bu bu

b. 0506110701/65, 0602211501/21

by bu

b. 0502222701/70, 0503111203/183, 0506120501/26, 0506120501/27,
0601110801/19, 0601110801/20, 0602110302/10, 0602110302/56,
0602110302/7

by3nu:rd Bocnurt, Kuzey Horasan Eyaletinde bir şehir

b. + a 0602210801/55

b. + da 0602210801/55

bynja:d F. بنیاد dernek

b. 0506120401/9

byræ:- (**bür-** ED 355a), bürümek

b. - rdi|e 0502221001/100, 0503111201/24

byre - bürümek

b. - je·||e· 0502221001/19

byj- üşütmek

b. - d3e:k 0503111202/36

byjlæ: bu sene

b. 0601110801/20

byjr- buyurmak

b. -di 0502222201/14, 0502222201/15, 0502222201/16

byjdi:k bu tarafa

b. 0502121102/52

by:ð bu taraf

b. 0502222702/35

b. + |erde 0602211001/19

b. + 3ŋ 0602211001/35

d3

d3a:d3erm F. جاجرم şehir ismi

dʒ. 0502222201/173

dʒafarbaj bir boy adı

dʒ. 0502211901/99

dʒaxa:ɖ bk. dʒaxa:t

dʒ. 0502211501/36

dʒaxa:t Ar. جهاد cihad

dʒ. 0503111101/2

dʒaxa:n F. جهان cihan, dünya

dʒ. 0602211301/26

dʒa:lli canlı

dʒ. 0502222202/41, 0502222202/43

dʒa:n F. جان can

dʒ. 0506120401/119, 0506120401/121, 0506120401/129, 0506120401/131,
0502120601/20, 0601110301/14

dʒ. + a 0506120401/78, 0503120702/10, 0503120702/9, 0601110301/14

dʒ. + uɯɯi 0502222201/115, 0503121101/177

dʒ. + i 0503121101/257

dʒ + i 0502212001/42, 0502212001/40

dʒa:na:xu:n sevgili ahun

dʒ. 0602211501/3

dʒanawar F. جانور canlı hayvan

dʒ. 0502222201/186

dʒ. + qi 0502222201/186

dʒanba:θi F. جانبازی gazilik

dʒ. 0601111501/64

dʒa:nba:ð F. جانباز gazi

dʒ. + uɯuð 0506110201/30

dʒa:ngel̥di Cangeldi, özel ad

dʒ. 0602211302/86

dʒa:ngurba:n bir boy adı

dʒ. 0503210801/31

dʒa:nli canlı

dʒ. 0503120701/34, 0503120701/36

dʒartʃu tellal

dʒ. + laʾ 0503120701/69

dʒ. + θi 0503120701/56

dʒartʃi tellal

dʒ. 0503120701/55, 0503120701/57, 0503120701/70, 0506110201/94

dʒawa:n F. جوان genç

dʒ. + laʾ 0503120701/72

dʒ. + lari 0503120701/84

dʒaj F. جای yer

dʒ. 0502211901/135, 0502211901/48, 0502211901/52, 0601110301/39,
0602110302/49, 0602110302/50, 0502222201/81, 0502222201/82

dʒ. + da 0502211901/82

dʒ. + uduur 0602211001/113

dʒ. + i 0502211901/23, 0602110302/47, 0602211003/11, 0602211003/2

dʒ. + laʾ 0503120701/72

dʒ. + lãN 0602211001/131

dʒ. + larumuuð 0506120401/109

dʒ. + lari 0502221001/53

dʒa:j bk. dʒaj

dʒ. 0502220301/61

dʒ. + di 0503120702/62

dʒ. + i 0506120401/110, 0602211001/159

dʒ. + i 0602211001/158

dʒ. +lara 0502220301/65

dʒ. + larumuuð 0506120401/104, 0506120401/114, 0506120401/118

dʒajlaf- yerleşmek

dʒ. - up 0602110501/11

dʒa:jlaf- bk. dʒajlaf-

dʒ. - an 0503121101/9

dʒ. - upduur 0503121102/6

dʒajðã: ödülün

dʒ. + N 0502222201/76

dʒajðə ödülü

dʒ. + θi 0502222701/75

dʒa:ð dans, düğüm müziği

dʒ. 0502121101/65

dʒ. + daθuni 0502221001/57

dʒebbi kişi adı, özel ad

dʒ. 0602211001/60

dʒæ:be Ar. جبة kutu

dʒ. 0503120702/3, 0503120702/4

dʒ. + ni 0503120702/6

dʒedel Ar. جدل tartışma

dʒ. + den 0503121101/219

dʒedit Ar. جديد yeni

dʒ. + le 0503111201/81

dʒeddi Ar. جدى ciddi

dʒ. 0602211001/173

dʒefa: Ar. جفا sitem

dʒ. + lar 0503121102/94

dʒæχæt Ar. جهت yön

dʒ. + ine 0602110101/4

dʒæhet bk. dʒæχæt

dʒ. + ine 0602211003/49

dʒ. + injem 0602211003/45

dʒæhi:z Ar. جهيز çeyiz

dʒ. 0502121101/59

edʒel Ar. اجل

dʒ. + iŋ 0503121101/222

dʒela:l Ar. جلال Celal, özel ad.

dʒ. + ũN 0506120502/3

dʒelgela:n Ar. جرجلان Cergelan, özel ad.

dʒ. 0601111501/49

dzelɣ̌ela:n bk. dzelgela:n

dʒ. + ũN 0602110101/123

dzelɣ̌e:la:n bk. dzelgela:n

dʒ. + ũN 0602110101/1

dzelθe Ar. **جلسه** oturum, toplantı.

dʒ. 0601111501/84

dʒem Ar. **جمع** toplam

dʒ. 0502120601/66, 0502121102/18

dʒemaʔat Ar. **جماعت** camaat

dʒ. 0506110201/27

dʒemaʔat bk. dʒemaʔat

dʒ. 0602211002/35

dʒema:ʔat bk. dʒemaʔat

dʒ. 0602211501/18, 0602211501/6

dʒ. + ũN 0602211501/21

dʒema:vær Ar +.F **جمع اور** bk. dʒema:væri

dʒ. +a: 0602211501/43

dʒema:væri toplama

dʒ. + 0602211501/43, 0602211501/45

dʒemʔi: Ar. **جمعى** toplu

dʒ. 0506110201/40

dʒemijet Ar. **جمعى:ت** toplum

dʒ. +i 0502121101/13, 0502121101/14

dʒ. +ijem 0502212001/51

dʒemʔijjæt bk. dʒemijet

dʒ. +e 0503121102/15

dʒemijjet bk. dʒemijet

dʒ. +iŋ 0602211002/32, 0602211002/70, 0602211002/82

dʒæmijæt bk. dʒemijet

dʒ. +e 0503121102/16

dʒæmʔijjæt bk. dʒemijet

dʒ. 0503121102/15

dʒemlæ:- toplamak

dʒ.- p 0506110701/45

dʒen Ar. جن cin

dʒ. +iŋ 06011126a01/21

dʒēŋ Ar. جنگ savaş

dʒ. 0502211901/39, 0602110201/5, 0602210801/48, 0602210801/65,
0602210801/70, 0602210801/51

dʒ. + ðe 0502211901/42, 0502211901/39

dʒenav جنابى bay, efendi

dʒ. + u 0503111203/14

dʒēŋgēl F. جنگل orman

dʒ. + de 0502220301/12

dʒengeɭva:n F. جنگلبان orman koruyucu

dʒ. 0502220301/13

dʒenɭ savaş

dʒ. 0502211901/39

dʒēŋēɭwa:n bk. dʒengeɭva:n

d. 0506120601/31

dʒēŋgēɭ orman

dʒ. 0502220301/68, 0503210901/35

dʒ. + de 0503111101/43

dʒ. + den 0506110201/80

dʒ. + di 0602110501/5

dʒ. + e 0502220301/75, 0503111202/50

dʒ. + i 0502220301/74

dʒ. + iŋ 0503111101/49

dʒ. + iŋ 0503210901/34

dʒ. + ɭe 0503120702/31

dʒ. + ɭen 0602211001/101

dʒ. + ɭerde 0503111202/61

dʒ. + ɭerimiðde 0503111202/51

dʒ. + ɭere 0602110302/75

džẽŋŋẽlda:r F. جنگل دار ormancı

dž. 0506120502/4

džẽŋŋẽliɣʲ ormanlı

dž. 0602110201/4

džẽŋŋẽllik ormanlık

dž. 0503111101/42

dž. + miɣ 0602211001/99

džẽŋŋẽlva:n F. جنگلستان ormanı koruyan

dž. 0502220301/69, 0502220301/70, 0502220301/71, 0602211701/18

džergelan F. جرگلان bölge ismi

dž. 0602110101/129

dž. + dan 0502222201/176

džergela:n bk. džergelan

dž. 0502211901/152

dž. + na 0601111501/98

dž. + nan 0502222201/215

džeryʲela:n bk. džergelan

dž. 0602110101/56

dž. + na 0602211302/5

džerja:n Ar. جریان akıntı

dž. + na 0502121101/46

džæfnva:re F. جشنواره festival

dž. + de 0502221002/77

džæ:t F. cet

dž. + denem 0602211302/75

džæ:t bk. džæ:t

dž. +|ejin 0602110102/43

džæ:tlin -den dolayı

dž. 0602110102/59

džewa:p Ar. جواب cevap

dž. 06011126a01/18

džewap bk. džewa:p

dʒ. 0602110302/41

dʒewe:n mısır

dʒ. 0602110201/21

dʒeren geyik, ceren

dʒ. 0502222201/8

dʒewa:p bk. dʒəwa:p

dʒ. 0506110701/43

dʒæ:ve kutu

dʒ. 0502222702/37, 0502120601/91

dʒewen mısır

dʒ. 0602110201/20

dʒeðɑ:m Ar. جذام cüz zam

dʒ. +lãN 0602211001/154

dʒeza:mi: Ar. جذامی cüzamlı kişi

dʒ. +lari 0602211001/148

dʒuɔda- katlanmak

dʒ. -ma:ni 0503121102/91

dʒuɔmɔɑ cuma

dʒ. 0502211901/129

dʒuɔðbɔð cızbız sesi

dʒ. +ɑ 0601110301/28

dʒima: Ar. جمعة cuma

dʒ. 0502222701/60

dʒi: cim

dʒ. 0502121102/7

dʒixæt Ar. جهت (Ar. telaffuzu) cehet

dʒ. +ine 0602211701/15

dʒin Ar. cin

dʒ. 0502222201/109

dʒ. +ĩŋ 0502222201/38

dʒoda: F. جدا ayrı

d̤. 0502221002/10, 0502221002/79

d̤owa:p Ar. جواب cevap

d̤. 0602211002/37

d̤omxu:r Ar. جمهور cumhur

d̤. + i: 0602210801/7

d̤ord̤a:ni özel ad

d̤. 0502212001/25, 0502212001/35

d̤o:f - coşmak

d̤.- vnuuma 0503121102/124

d̤ow F. آرپا arpa

d̤. 0601110301/30

d̤owa:n genç

d̤. 0502211901/166

d̤omma:ð bir tür ot adı.

d̤. 0503121101/41, 0503121101/42

d̤o:f - coşmak

d̤. - majun 0503121102/123

d̤. - up 0503121102/69

d̤o:f F. şevk, heyecan

d̤. + a 0503121102/65

d̤owa:b̤ cevap

d̤. + uun̤i 0502222201/113

d̤owa:n genç

d̤. 0506110701/76

d̤. + nuum 0506110701/75

d̤owa:p bk. d̤ɛwa:p

d̤. 0602211002/75, 0602211302/98

d̤õŋŋæ: genç öküz

d̤. 0503111202/19

d̤øwa:p bk. d̤ɛwa:p

d̤. 0602211302/28

d̤øwen mısır

dʒ. 0602110201/19

dʒumʁa cuma

dʒ. 0502211901/133

dʒumxur cumhurbaşkanı

dʒ. + i: 0506120601/53

dʒumxu:r bk. dʒumxur

dʒ. + i 06011126a01/7

dʒ. + i 06011126a01/23

dʒ. + i: 06011126a01/5

dʒu:p F. **جوب** su kanalı

dʒ. + lãN 0602211701/77

dʒu:f F. **جوش** kaynak

dʒ. 0502222201/200

dʒuwa:l çuval

dʒ. + la 0506110201/54

dʒ. + laʾ 0506110201/65

dʒ. + lari 0502222201/222

dʒuwan F. **جوان** genç

dʒ. 0502211901/79

dʒuwa:n F. **جوان** genç

dʒ. 0502222201/104, 0502222201/121, 0602211002/42

dʒ. + la 0503111203/103, 0503111203/105

dʒ. + lar 0506110201/28

dʒuwa:na F. erkek dana.

dʒ. 0503111202/18

dʒyda:Ga:na F. **جداگانه** ayrı ayrı

dʒ. + 0602211501/49, 0602211501/50

dʒyft F. **جفت** çift

dʒ. 0503210901/84, 0503210901/86

dʒylyje ova

dʒ. + de 0502212001/7

dʒ. + θi 0502211901/103

dzylyjæ: bk. dzylyje

dʒ. 0503111201/120

dzymdzykle- cımciklemek

dʒ. - jæ:0502121102/93

dzynejt Cüneyt, özel ad.

dʒ. 0602211001/193, 0602211001/194, 0602211003/24

dʒ. + e 0602211003/35

dʒ. + ɨŋ 0602211003/40

dzy:r F. جور tür

dʒ. + miʃ 0503111203/7

dzyre F. tür

dʒ. 0502121101/50, 0502221001/15, 0502222201/220, 0502222201/221,
0502222201/24, 0502222202/46, 0503111203/186

dʒ. + di 0602110501/17, 0503111201/80

dzyreræ:k türlü

dʒ. 0502211501/48

dzyret- جرعه damla

dʒ. - dik 0502221003/41

dzyθθa Ar. cüsse

dʒ. + θi 0503111202/53

dzyjdʒe F. جوجه civciv

dʒ. 0503111203/165, 0503111203/166

dzyð Ar. جزء cüz

dʒ. 0502121102/9

ɟ

ɟa:b F. چاپ yayın, neşir

ɟ. 0502221001/17

ɟadur çadır

ƒ. 0502211901/172

t. +i 0502211901/170

ƒa:duw bk. ƒaduw

ƒ. 0503111101/49, 0602110302/43

ƒafuwl- (**çapıl-** ED 397a) sürülmek

ƒ.- ija: 0503111202/32

ƒaga bk. ƒa:ka

ƒ. + nna 0503111203/125

ƒa:Ga bk. ƒa:ka

ƒ. + la:muðam 0602110102/10

ƒa:ka çocuk

t. 0503210801/53, 0503210801/55

t. + la 0602210801/26

t. + la: 0602110302/85

t. + la:m 0502120601/41

t. + mũN 0502120601/104

t. +θi 0502121102/73

ƒ. + la:muð 0502221001/115

ƒ. + la:muða 0502221001/117

ƒ. + larũN 0602110102/83

ƒ. + θi 0602211001/20

ƒ. + θaduw 0602211001/73

ƒa:ka (**ça:ka** TT 172), çocuk

ƒ. 0502120601/134, 0502120601/137, 0502120601/141, 0502120601/147,
0502120601/9, 0502121102/45, 0502121102/46, 0502121102/47,
0502211901/127, 0506120501/43, 0502222201/177, 0506110201/78

ƒ. + lamuð 06011126a01/12

ƒ. + muð 0602110302/38

ƒ. + θi 0502120601/27, 0602211901/42

ƒ. + duw 0602211001/134

ƒ. + duq 0502222201/133

ƒ. + la 0502120601/147

ʃ. + lara 0506120401/133

ʃ. + lari 0602110102/4, 0602110102/46, 0602110102/57, 0602211001/155,
0602211001/157, 0602211302/36

ʃ. + m 0502222201/174

ʃ. + nũN 0502222201/62

ʃ. + θi 0502120601/28, 0502222201/130, 0502222201/188,
0502222201/216, 0502222201/41, 0502222201/42, 0502222201/43,
0602110102/33, 0602110102/49

ʃ. + θwjem 0502222201/211

ʃ. + la 0503111203/114

ʃa:ʋã bk. ʃa:ʋa

ʃ. + N 0502221001/89, 0502222201/84

ʃa:ʋa:bk. ʃa:ʋa

ʃ. + mĩŋ 0502120601/117

ʃa:ʋã:bk. ʃa:ʋa

ʃ. + N 0502120601/135

ʃaʋa bk. ʃa:ʋa

ʃ. + θi 0503111204/14

ʃa:ʋalwq çocukluk

ʃ. + dan 0502222201/1, 0506120401/41, 0506120401/60, 0502121102/2,
0601110801/1

ʃaʋur- bk. ʃa:ʋur-

ʃ. - ijala 0502120601/153

ʃ. - ije||e 06011126a01/28

ʃ. - jala 0502120601/153

ʃ. - lanna 0503121101/170

ʃ. - wp 0502221001/18

ʃ. - ijjalla 0502221001/16

ʃ. - ijjalla 0506110201/105

ʃa:ʋur- (**ça:kır-** TT 172), çağırmaq

ʃ.- ardula 0503121101/110

ʃ.- ija: 0503120701/19

ƒ.- up 0503121102/55

ƒ.- updurla 0601110801/29

ƒ. -ardi 0503111201/34

ƒ. -duula 0502120601/29

ƒ. -ija: 0503120701/20

ƒ. -ija:lla: 0503121101/140

tfaɣʝur- bk. ƒa:ɰur-

ƒ. - ijaq 0502120601/67

ƒa:ɰur- bk. ƒa:ɰur-

ƒ.- an 0502221002/69

ƒa:ɰural çağıran

ƒ. +la:muð 0502120601/157

ƒaɣa:r F. چار dört

ƒ. +da 0602211301/7

ƒaq- çıkmak

ƒ.- armalı 0503111204/26

ƒaqar- çıkarmak

ƒ.- mali 0503210901/46

tfaɣur (çakır ED 409b), mavi

t. 0503210801/31

ƒaɣi küçük bıçak, çakı

ƒ. 0503120701/109

ƒaɣi bk. ƒaɣi

ƒ. 0506110201/69

tfaɣqa ~tfaɣqa laf maf

t. 0602110201/27

ƒaɣqur bk. tfaɣur

ƒ. + a 0506110201/13

tɣal - (çal- ED 417b), çalmak

ƒ.- ar 0503120701/81

ƒ.- ara:q 0602211001/108

ƒ.- arduula 0503111201/57

ʃ.- ibi|ema:q 0502222701/15

ʃ.- ibi|emo:q 0502222701/23

ʃ.- ibi|mejæ:nim 0502222701/9

ʃ.- ibi|mejʃim 0502222701/23

ʃ.- ibi|meθem 0502222701/22

t.- ujaˈlaː 0502120601/78

t.- up 0502120601/76

t. -arduq 0602110101/116

ʃ.- madan 0502222701/24

ʃ.- up 0503111201/48, 0503120701/82, 0503120701/85

ʃ. -di 0503111204/33

ʃ. -ubi|mæ:nθem 0502222701/81

ʃ. -iʃaˈlaː 0502221001/30

ʃaldur- çaldırmak

ʃ. - a:ʃli 0503210901/27

ʃalum çalım

t. 0602110101/115

ʃalɪ çalgı

ʃ. 0602110101/117

ʃalma çalma

ʃ. 0502222701/24

ʃam cam

ʃ. + i 0503111201/42

ʃaːmla- cam takmak

ʃ.- ja: 0602211701/69

ʃānnā F. چنگه pençe

ʃ. 0503120702/46

ʃap - (çap- ED 394a), sürmek

ʃ.- dum 0502211901/76

ʃ.- up 0602110101/123

ʃ. -dum 0502211901/79, 0602110101/123

ʃ. -jaːdum 0602110101/128

ƒ.- arduula 0503121101/112

ƒ.- dum 0502211901/80, 0503121101/125

ƒ.- ip 0602110101/130

ƒ.- ma:ʁ 0503121101/113

ƒa:p yayın

ƒ. 0503111201/20, 0503121101/186, 0503121101/192, 0503121101/200,
0503210801/44

ƒapawullux bk. ƒapawulluq

ƒ. 0602211001/192

ƒapawulluq yağmacılık

ƒ. 0602211001/198

ƒapdur- sürdürmek

ƒ. - ardi 0503121101/112

ƒ. -arduula: 0506110201/60

ƒ. -duula: 0506110201/75

ƒapɣu sürme

ƒ. +larin 0602110101/131

ƒaptur- bk. ƒapdur-

ƒ. - ardi 0503111201/68

ƒa:r F. چهار dört

ƒ. 0502211501/46

ƒ. +da 0502222701/38

ƒartƒuq çarpık

ƒ. 0502220301/61

ƒaruq (çaruk ED 428b), çarık

ƒ. 0502212001/48, 0602110101/64

ƒarɣ F. چرخ teker, çark, bisiklet

ƒ. 0503120702/43, 0503120702/48

ƒ. + a 0502222201/223, 0503120702/48

ƒ. + ũN 0503120702/48

ƒa:rom F. چهارم dördüncü

ƒ. 0502211501/19

tfarɣaw çarşaf, düğünlere özel kadın örtüsü

tf. +uɲi 0502221001/100

tfarɣow bk. tfarɣaw

tf. 0502221001/19

tfarɣow bk. tfarɣaw

tf. 0502221001/22

tfarwa konar göçer

tf. 0502121102/73, 0602211502/6, 0502121102/72, 0502121102/73,
0502211901/61, 0503210801/33, 0602110501/1

t. + larũN 0502121102/74

t. + muɟ 0503210801/10

t. + muɟda 0503210801/9

tfarwa: bk. tfarwa

t. 0502121102/73

tf. + nũN 0602211501/35

tfarwad baş örtüsü

tf. + i 0602211502/5

tfarɣa:r F. چهار یار dört halife

tf. + la 0503111203/65

tf. + lãN 0503111203/65

tfafɣan bir tür kuş

tf. +na 0503111202/78

tfat (çat ED 401b) kesişme noktası

tf. +uɹ 0502212001/13

tfat - (çat- ED 402a), çatmak, kavuşturmak

t.- ar 0502211901/26

tfatal çatal

tf. 0502212001/46, 0502212001/3, 0502212001/46

tf. + ũN 0502212001/6, 0502212001/47

tfatuluɟ- beraber çatılmak

t. - jaɹ 0502212001/7

tfatuluɟ- bk. tfatuluɟ-

t.- an 0502212001/8

t.- uja: 0502212001/11

t. -uja: 0502212001/11

ʃaturuq kavşak

ʃ. 0602211001/65

ʃaj çay

ʃ. + unũN 0602211002/5

ʃa:j bk. ʃaj

ʃ. + da 0503210901/29

ʃ. + larunĩ 0602110102/20

ʃefe cepe

ʃ. 0502121102/101, 0502121102/105

ʃæ:ɣʲ çağ

ʃ. + em 0503111203/171

ʃjek - (**çek**- ED 413b), çekmek

t.- dik 0602110201/18

t.- er 0602110101/104

t.- erdi 0503111201/72, 0503111201/73

t.- erdik 0602110101/118

t.- erdilε· 0506120601/29

t.- ip 0502120601/26

t.- je· 0601110301/19

t.- θe 0502120601/9

t. -dik 0502120601/33

t. -di|ε· 0602110101/12

t. -erdi 0503111201/79

t. -θin 0506120501/18

ʃ.- dĩŋ 0503121102/94

ʃ.- emmið 0602211701/41

ʃ.- en 0502222201/219, 0503121101/162, 0602211701/47

ʃ.- endir|e 0602211701/47

ʃ.- ik 0602211701/56

ƣ.- ip 0502211501/41, 0502222701/87, 0503121102/103, 0506110201/141,
0602211501/23, 0602211701/46, 0602211901/18

ƣ.- ip 0502121102/97

ƣ.- jele 0602211501/53

ƣ.- 0e 0502221001/113, 0502222201/218, 0503121101/251

ƣ.- 0em 0503121102/151

ƣ. - dik 0502221001/104

ƣ. -emiðo:q 0602211701/46

ƣ. -ije:k 0503111202/131

ƣ. -ije:lle 0502222702/46

ƣ. -jele 0602211501/54

ƣ. - mæ:ne 0503111202/36

ƣ. -meje 0502221001/93, 0502221001/94

ƣ. -ije:dik 0503111202/40

ƣæ:k- bk. ƣfek -

ƣ. 0602211002/78

ƣfeken çeken

ƣ. + imið 0602211701/44

ƣfekidzi çekici

ƣ. 0602211003/5

ƣfekil- bk. ƣfeki|-

t.- ip 0506120501/51

t. -je 0506120501/49

ƣfekil - çekilmek

ƣ.- ije: 0503111202/34

ƣfekif- çekişmek

t. - je: 0602110201/36

ƣfel bk. ƣfenli

ƣ. 0503111204/28

ƣfelli bk. ƣfenli

ƣ. 0506110201/13

ƣfelli bk. ƣfenli

ƣ. 0502121101/27, 0503121102/22, 0503121102/24, 0503210901/46,
0506120502/18, 0602211701/45

ƣellik bk. ƣenli

ƣ. 0602211701/56

ƣelli bk. ƣenli

ƣ. 0602211701/56

ƣelpek telpek, şapka

ƣ. 0506110201/54

ƣelpek bk. ƣelpek

ƣ. 0502221001/3, 0503111201/22

ƣelpek bk. ƣelpek

t. 0502120601/53, 0502120601/54

ƣem bk. ƣenli

ƣ. 0602211701/46

ƣemliræk

t. 0502121102/85

ƣen bk. ƣenli

ƣ. 0503111201/65

ƣenda:n F. چندان o kadar

ƣ. 0601110801/22

ƣændi:n o kadar

ƣ. 0601111501/66

ƣendir yer adı

t. 0602110301/15

ƣenli kadar, değin

ƣ. 0503111202/123, 0602110501/40

ƣep sol

ƣ. 0502120601/101

ƣ. +den 0502121102/101, 0502121102/103

ƣepek bk. ƣelpek

t. 0502120601/72

ƣeper etraf

ﻓ. +i 0506120601/44

tfeperræ:k daha etraf

ﻓ. 0601110301/35

tfæ:ræ: F. چاره çare, çözüm

ﻓ. +n 0602211002/44

tfæ:ræ: bk. ﻓæ:ræ:

ﻓ. +mið 0601111501/60

tfæ:ræ: bk. ﻓæ:ræ:

ﻓ. +η 0502211501/26

tferi:gat Ar. شريعة şariat

ﻓ. 0602211302/28

tfervi F. yağ

ﻓ.+ ɣ^{ie} 0602110102/87

tfefmæ: F. چشمه göz, pınar

ﻓ. +mið 0602110302/13

tfefme bk. tfefmæ:

ﻓ. 0602211401/39, 0602211901/16, 0506120401/111, 0506120401/135,
0602211401/32, 0602211501/26

ﻓ. + den 0602110302/14

ﻓ. + |erden 0602211901/17

ﻓ. + θ 0602110302/14

ﻓ. + |eri 0602211701/74

ﻓ. + θinĩη 0502220301/91

tfefmæ bk. tfefmæ:

ﻓ. +nĩη 0602211501/27

tfefmæ: bk. tfefmæ:

ﻓ. + mið 0502220301/85

ﻓ. + nĩη 0602211502/1, 0602211502/4

tfefmæ bk. tfefmæ:

ﻓ. +η 0602110101/2

tfætir F. چتر şemsiye

ﻓ. 0502212001/46

tʃuːfɪʁ çubuk

tʃ. + uɯnnan 0503111101/140

tʃuɣ - çıkmak

tʃ.- du 0502211901/6

tʃ. - di 0502211901/6

tʃ.- uɯpdum 0506110701/76

tʃuq - (çık- ED 405b), çıkmak

tʃ.- an 0502121102/73, 0602110301/15

tʃ.- anlaː 0602211901/35

tʃ.- ardu 0502211901/60

tʃ.- d 0502211901/153

tʃ.- di 0502121101/66, 0502211901/162, 0502211901/181, 0502211901/30

tʃ.- maθa 0502120601/108

tʃ.- maθãN 0601111501/42

tʃ.- uɯp 0502121102/10

tʃ.- uɯp 0601111501/84

tʃ.- uɯpdur 0502121101/18, 0506120601/22

tʃ.- uɯpdurlar 0602110201/3

tʃ.- θa 0602211401/90

tʃ.- θãN 0602110302/64

tʃ. -uɯpdur 0602110101/70, 0602110101/72

tʃ. -uɯɣuɯpdur 0602110101/71

tʃ. -ardum 0503210801/47

tʃ. -armadu 0602110301/39

tʃ. -di 0502120601/138, 0502211901/31, 0602110101/112

tʃ. - di 0502211901/7

tʃ. -uɯjaː 0502121102/72

tʃ. -uɯpdur 0502121101/18, 0602110101/79

tʃ.- abilmejeː[ɛː 0602211001/233

tʃ.- amdan 0503121101/135

tʃ.- an 0502220301/94, 0503121101/153, 0503121102/69, 0602211002/60, 0602211501/53, 0602211501/54, 0602211701/80

ƒ.- anda 0503121102/152
 ƒ.- ar 0503111202/93, 0506120401/116
 ƒ.- di 0503111202/113, 0503111202/38, 0503121101/132, 0602211001/48
 ƒ.- dum 0503121102/149
 ƒ.- dũN 0503121101/99
 ƒ.- ija 0503111101/30
 ƒ.- ija:muf 0602211001/124
 ƒ.- ja:n 0602211302/25
 ƒ.- w:p 0503120702/48
 ƒ.- maja 0602211701/80
 ƒ.- maja: 0503120702/45
 ƒ.- wbi|með 0506110701/79
 ƒ.- up 0502211501/43, 0502222202/61, 0503111203/87, 0503120702/45,
 0506110701/7, 0506120401/123, 0602211002/24, 0602211002/43
 ƒ.- updur 0503111203/26, 0503111203/51, 0506110201/76, 0602110101/69,
 0602211002/42
 ƒ.- updurallar 0602211002/31
 ƒ.- uq 0503111101/31
 ƒ.- wsum 0502221003/27
 ƒ.-maja: 0502121101/48
 ƒ.-updur 0506120401/84
 ƒ.- aduq 0502222702/10
 ƒ.-amo:q 0502222701/34
 ƒ.-ano:q 0602211901/102
 ƒ.-ardum 0502222701/41
 ƒ.-di 0502221001/116, 0503111202/113, 0503111202/38, 0503111203/149,
 0602110102/14, 0602211001/203
 ƒ.-duɫar 0506120401/58
 ƒ.-dum 0503121101/98, 0602110102/37, 0602110102/43
 ƒ.-ija: 0502222702/39, 0503111101/80
 ƒ.-ja: 0602211901/98
 ƒ.-maθa 0602211501/44

ʃ. -muʃ 0506120401/89

ʃ. -uɸdir 0602110101/99

ʃ. -uɸdur 0503111202/97, 0503111203/102, 0506110201/76,
0602211002/10

ʃ. -uɸtur 0602211003/12

ʃuqan (çikan ED 409a), yeğen

t. + u:m 0502120601/79

ʃ. + nan 0602211501/54

ʃuqar- (çikar- ED 410b), çıkarmak

ʃ.- arun 0502120601/106

ʃ.- dum 0502120601/39, 0502121102/49

ʃ.- wja:q 0502120601/146

ʃ.- uɸ 0502120601/40, 0602110501/29

ʃ. 0502222201/28

ʃ.- ajuN 0502222201/115

ʃ.- anni 0502222201/69

ʃ.- arun 0503121101/264

ʃ.- ja:q 0502121101/56

ʃ.- mañN 0503121101/196

ʃ.- maθi 0502220301/35, 0502220301/41

ʃ.- uɸ 0502222201/57, 0502222201/58

ʃ.- uɸdurla 0502222201/221

ʃ.- uq 0502222201/104

ʃ.- θa 0502222201/73

ʃ.- θaN 0502220301/38

ʃ.- dum 0502222201/65

ʃ.- duq 0602110102/11

ʃuqar- bk. ʃuqar-

ʃ.- majæ: 0602110301/37

ʃuqawG çıkık

ʃ. 0602211001/236

ʃuqul- çıkılmak

t. - updur 0602110201/42

tfuun (çı:n ED 424a), gerçek

tf. 0502121101/2, 0502222701/47, 0502222701/48, 0502222701/54,
0502222701/56, 0601110301/24, 0602110201/33, 0601110301/11,
0602110302/13

tfuun bk. tfuun

tf. 0601110301/12, 0601110301/14, 0601110801/26, 0602110201/25,
0602110201/30, 0602110201/31, 0602110201/32

tfura: F. چراغ fener, ışık

tf. 0506110201/70

tfura:ɤ fener, ışık

tf. 0503120701/97

tfurax bk. tfura:ɤ

tf. + i:lara 0602110102/69

tfurwaaq çubuk

tf. + la: 0503120702/24

tfu:vaaq bk. tfurwaaq

tf. 0502222201/19

tfu:waaq bk. tfurwaaq

tf. 0503120702/23

tfu:vuan sinek

tf. 0502222201/110

tfu:wig çubuk

tf. + uunî 0503111101/123

tfi:vuan sinek

tf. 0502220301/5

tfiyid (çigit "çiğit, pamuk tohumu" ED 414a), pamuk

tf. 0502222702/32

tf. +æ: 0602211001/124

tf. +in 0502211501/16

tf. +ini 0602110102/30, 0602211001/124

tfixid bk. tfiyid

ƒ. +i 0503111101/64

ƒiŷit bk. ƒiŷid

ƒ. 0602211001/124

ƒi:le çile

ƒ. 0502222201/190, 0502222201/48

ƒ. + θi 0502222201/184

ƒ. + θini 0502222201/190

ƒi:leliŷ çilelik

ƒ. + i 0502222201/189

ƒi:llæ: bk. ƒi:le

ƒ. + η 0502222202/24

ƒin F. چین Çin

ƒ. 0602211002/51

ƒirk F. چرك kir

ƒ. 0502222201/183

ƒi:f - şişmek

ƒ.- ip 0502222201/106

ƒofan F. چوپان çoban

ƒ. 0502121102/98, 0502121102/88, 0502121102/97

ƒo:fan bk. ƒofan

ƒ. 0502222201/135

ƒoln - dolamak

t.- mali 0502211901/143

ƒomuur yerleşik

t. +muŷ 0503210801/10

ƒon çünkü

ƒ. 0502212001/30, 0502212001/7, 0503111101/63, 0601111501/26,
0602211301/59, 0602110302/32

ƒõN bk. ƒon

ƒ. 0503111101/67, 0601111501/36

ƒonki çünkü

ƒ. 0602211003/48

tʃõnnõld- yere dikmek

tʃ.- uup 0506110201/85

tʃopɒl bk. tʃopɒn

t. 0502121102/61

t. + lã:N 0502121102/61

tʃopɒn çoban

t. 0602110101/139

tʃo:pɒnluq çobanlık

tʃ. 0502222701/33

tʃo:rva F. شوربا çorba

t. 0502120601/162, 0502120601/163

tʃo:rva: bk. tʃo:rva

tʃ. 0502120601/162

tʃəp F. چوب ağaç, ahşap parçası

tʃ. 0602211001/101

tʃəreyʲ bk. tʃəreḡ

tʃ. 0602110201/18, 06011126a01/27

tʃərek bk. tʃəreḡ

tʃ. 0502221001/2

tʃəreḡ (çörek ED 429b), ekmek

tʃ. 0502221001/11, 0502221001/3, 0602110201/10

tʃəreḡ bk. tʃəreḡ

tʃ. 0503111201/22, 0503111201/23, 06011126a01/28

tʃə:rev bk. tʃəreḡ

t. +imiððe 0602110302/10

tʃəl çöl

tʃ. 0601110301/20

tʃəp (çö:b ED 394a), küçük çubuk vb.

tʃ. 0602110102/84

tʃ. +den 0602110102/89

tʃəp|e- ufak şeyleri toplamak

t.- dim 0502120601/38

tføp|æ:- bk. tføp|e-

tf.- p 0503111203/138

tførē bk. tføreyʝ

tf. +ŋ 0506120401/32

tføreyʝ ekmeḱ

tf. 0506110701/47, 0502211901/5, 0502211901/8

tf. +imið 0506110201/139

tf. +imiði 0502220301/53

tf. +miði 0506120401/34

tførēyʝ bk. tføreyʝ

t. 0602110501/12

tfø:reyʝ bk. tføreyʝ

t. 0602110501/16

tf. +i 0506110701/48

tføreḱ (çörek ED 429a) ekmeḱ

tf. 0502211901/65, 0502221003/58, 0503111203/130, 0503111203/134,
0503111203/138, 0503210901/107, 0506110701/103, 0506110701/104,
0602211701/2, 0602211701/43, 0502211901/66, 0503210801/86

tføreḱ bk. tføreḱ

tf. 0502220301/35, 0502220301/38, 0503120701/10

tfø:reḱ bk. tføreḱ

t. 0502120601/53

tfø:reḱ bk. tføreḱ

tf. 0502220301/41

tfø:reḱli ekmeḱli

tf. 0506110701/95

tføð - çözmek

tf.- ÿŋ 0602211001/38

tfuqur çukur

tf. 0503120702/57

tfukur bk. tfuqur

tf. +ũN 0503120702/67

tʃu:pa çoban

t. 0502120601/118

tʃuʷ atı ileri sürmek için söylenen söz, deh

t. 0502120601/116

tʃyn çünkü

ʃf. 0602210801/50, 0602210801/69, 0601111501/35

tʃy:n bk. tʃyn

ʃf. 0602211301/24

tʃynki F. چون که çünkü, zira

ʃf. 0506110201/103

tʃyri için

ʃf. 0502121102/111, 0602110101/118, 0602110302/67

tʃyri: bk. tʃyri

ʃf. 0503111202/35, 0503111202/36

tʃyri:mbk. tʃyri

ʃf. 0602211001/237, 0602211002/23, 0602211003/20

tʃyrleŋ bir oyun adı

t. 0502121102/58

tʃyrnyy^j semaverin musluğu veya ibriğin su dökülen kısmı

ʃf. +ynnen 0502221001/68

tʃyrnyk^{li} musluklu veya borulu

ʃf. 0502221001/65

tʃyrry^k bk. tʃyry^k

t. 0502121102/59

tʃyry^k çürük

ʃf. 0503121101/65

tʃyrryn için

ʃf. 0502121102/56, 0502121102/58

tʃyvit bk. tʃyvt

ʃf. 0503120702/64

tʃyvt F. جفت ikili, çift

ʃf. 0602211502/24

d

da de, da

d. 0502120601/108, 0502120601/137, 0502120601/14, 0502121101/15,
 0502121101/50, 0502121101/58, 0502121101/59, 0502121101/63,
 0502121101/70, 0502121101/81, 0502121102/24, 0502121102/26,
 0502121102/4, 0502121102/42, 0502121102/43, 0502121102/64,
 0502121102/84, 0502121102/85, 0502121102/91, 0502211501/10,
 0502211501/11, 0502211501/16, 0502211501/20, 0502211501/24,
 0502211501/37, 0502211501/39, 0502211501/46, 0502211501/5,
 0502211501/55, 0502211501/60, 0502211501/62, 0502211501/8,
 0502211901/11, 0502211901/113, 0502211901/149, 0502211901/162,
 0502211901/164, 0502211901/180, 0502211901/29, 0502211901/35,
 0502211901/37, 0502211901/56, 0502211901/68, 0502211901/82,
 0502211901/84, 0502211901/92, 0502212001/13, 0502212001/20,
 0502212001/48, 0502212001/5, 0502212001/52, 0502212001/63,
 0502212001/66, 0502220301/17, 0502220301/2, 0502220301/24,
 0502220301/32, 0502220301/4, 0502220301/55, 0502220301/93,
 0502221001/104, 0502221002/23, 0502221002/27, 0502221002/38,
 0502221002/43, 0502221002/44, 0502221002/69, 0502221003/27,
 0502221003/50, 0502222201/133, 0502222201/138, 0502222201/173,
 0502222201/227, 0502222201/28, 0502222201/66, 0502222201/89,
 0502222201/97, 0502222202/44, 0502222202/51, 0502222701/37,
 0502222701/58, 0502222701/85, 0502222701/89, 0502222701/92,
 0502222702/22, 0502222702/23, 0502222702/26, 0502222702/5,
 0503111101/111, 0503111101/157, 0503111101/69, 0503111101/89,
 0503111101/9, 0503111201/113, 0503111201/119, 0503111201/125,
 0503111201/126, 0503111201/13, 0503111201/27, 0503111201/31,
 0503111201/37, 0503111201/56, 0503111201/62, 0503111202/101,

0503111202/11,	0503111202/114,	0503111202/115,	0503111202/121,
0503111202/125,	0503111202/127,	0503111202/137,	0503111202/18,
0503111202/23,	0503111202/26,	0503111202/28,	0503111202/29,
0503111202/31,	0503111202/34,	0503111202/54,	0503111202/58,
0503111202/6,	0503111202/62,	0503111202/65,	0503111202/67,
0503111202/69,	0503111202/70,	0503111202/71,	0503111202/9,
0503111203/103,	0503111203/146,	0503111203/149,	0503111203/150,
0503111203/152,	0503111203/156,	0503111203/157,	0503111203/17,
0503111203/171,	0503111203/175,	0503111203/177,	0503111203/180,
0503111203/185,	0503111203/186,	0503111203/26,	0503111203/3,
0503111203/35,	0503111203/40,	0503111203/59,	0503111203/65,
0503111203/77,	0503111204/10,	0503111204/15,	0503111204/16,
0503111204/18,	0503111204/33,	0503111204/34,	0503111204/40,
0503120701/19,	0503120701/37,	0503120701/68,	0503120701/70,
0503120701/76,	0503120702/36,	0503120702/76,	0503120702/77,
0503120702/81,	0503120702/88,	0503121101/112,	0503121101/121,
0503121101/136,	0503121101/140,	0503121101/142,	0503121101/158,
0503121101/16,	0503121101/185,	0503121101/211,	0503121101/238,
0503121101/30,	0503121101/32,	0503121101/37,	0503121101/45,
0503121101/57,	0503121101/63,	0503121101/82,	0503121101/84,
0503121101/88,	0503121101/96,	0503121101/98,	0503121102/134,
0503121102/136,	0503121102/15,	0503121102/157,	0503121102/40,
0503121102/45,	0503121102/6,	0503121102/73,	0503121102/74,
0503121102/75,	0503121102/77,	0503210801/110,	0503210801/16,
0503210801/17,	0503210801/22,	0503210801/26,	0503210801/28,
0503210801/41,	0503210801/49,	0503210801/55,	0503210801/73,
0503210801/80,	0503210801/85,	0503210801/89,	0503210901/15,
0503210901/18,	0503210901/24,	0503210901/32,	0503210901/35,
0503210901/42,	0506110201/116,	0506110201/124,	0506110201/78,
0506110701/108,	0506110701/114,	0506110701/27,	0506110701/35,
0506110701/41,	0506110701/53,	0506110701/6,	0506110701/7,
0506110701/84,	0506120401/125,	0506120401/127,	0506120401/133,

0506120401/67, 0506120501/29, 0506120501/30, 0506120501/31,
 0506120501/38, 0506120501/59, 0506120502/38, 0506120601/11,
 0506120601/12, 0601110301/20, 0601110301/38, 0601110301/9,
 0601111501/104, 0601111501/16, 0601111501/36, 0601111501/54,
 0601111501/64, 06011126a01/21, 06011126a01/59, 0602110101/10,
 0602110101/150, 0602110101/24, 0602110101/5, 0602110101/50,
 0602110101/51, 0602110101/54, 0602110101/7, 0602110102/32,
 0602110102/86, 0602110201/10, 0602110201/16, 0602110201/21,
 0602110201/22, 0602110201/25, 0602110201/36, 0602110201/37,
 0602110201/38, 0602110301/1, 0602110301/42, 0602110302/17,
 0602110302/45, 0602110302/63, 0602110302/65, 0602110302/73,
 0602110302/76, 0602110302/77, 0602110501/44, 0602210801/21,
 0602210801/28, 0602210801/31, 0602210801/68, 0602211001/124,
 0602211001/16, 0602211001/220, 0602211001/223, 0602211001/35,
 0602211002/12, 0602211002/21, 0602211002/3, 0602211002/42,
 0602211002/44, 0602211002/47, 0602211002/75, 0602211002/80,
 0602211002/82, 0602211301/2, 0602211301/20, 0602211301/26,
 0602211301/29, 0602211301/39, 0602211301/79, 0602211301/9,
 0602211302/109, 0602211302/11, 0602211302/16, 0602211302/18,
 0602211302/24, 0602211302/25, 0602211302/28, 0602211302/47,
 0602211302/48, 0602211302/60, 0602211302/67, 0602211302/9,
 0602211401/13, 0602211401/24, 0602211401/25, 0602211401/39,
 0602211401/72, 0602211401/86, 0602211501/21, 0602211501/43,
 0602211501/52, 0602211502/43, 0602211701/17, 0602211701/37,
 0602211701/4, 0602211701/66, 0602211901/1, 0602211901/70,
 0602211901/95

dn bk. da

d. 0503111201/79, 0503111203/54, 0601111501/60, 0602110201/11,
 0602211001/153, 0602211302/32, 0602211501/42

da bk. da

d. 0602110101/132

da bk. da

d. 0502121101/44, 0502121101/83, 0502121102/1, 0502121102/8,
0502121102/80, 0502211901/113, 0502211901/114, 0502211901/137,
0502211901/152, 0502211901/170, 0502211901/181, 0502211901/184,
0502211901/63, 0502211901/65, 0502211901/82, 0502211901/84,
0502211901/88, 0502211901/89, 0502211901/97, 0502212001/23,
0502212001/34, 0502212001/36, 0502212001/65, 0502212001/15,
0502212001/57, 0502222201/108, 0502222201/114, 0502222201/124,
0502222201/130, 0502222201/133, 0502222201/173, 0502222201/23,
0502222201/234, 0502222202/16, 0502222202/27, 0502222202/28,
0502222701/100, 0502222701/13, 0502222701/14, 0502222701/15,
0502222701/23, 0502222701/49, 0502222701/58, 0502222701/82,
0502222701/93, 0502222701/95, 0502222701/99, 0503111101/123,
0503111101/144, 0503111101/150, 0503111101/159, 0503111101/50,
0503111101/67, 0503111101/74, 0503111101/86, 0503111201/69,
0503111203/110, 0503111203/163, 0503111203/18, 0503111203/2,
0503111203/26, 0503111203/3, 0503111203/41, 0503111203/43,
0503111203/51, 0503111203/55, 0503111203/57, 0503111203/71,
0503111203/76, 0503120701/109, 0503120702/69, 0503120702/91,
0503210801/10, 0503210801/27, 0503210801/40, 0503210801/67,
0503210801/69, 0503210801/96, 0503210901/110, 0503210901/40,
0506120401/48, 0506120401/84, 0506120501/40, 0506120501/5,
0506120502/49, 0601110801/17, 0601110801/30, 0601111501/102,
0601111501/19, 0601111501/53, 0601111501/61, 0601111501/62,
0601111501/80, 06011126a01/21, 06011126a01/36, 0602110101/134,
0602110101/49, 0602110101/52, 0602110101/53, 0602110101/64,
0602110101/80, 0602110501/6, 0602210801/59, 0602211001/124,
0602211001/126, 0602211001/150, 0602211001/153, 0602211001/156,
0602211001/164, 0602211001/168, 0602211001/183, 0602211001/185,
0602211001/191, 0602211001/211, 0602211001/216, 0602211001/217,
0602211001/224, 0602211001/231, 0602211001/233, 0602211001/234,
0602211001/235, 0602211001/24, 0602211001/31, 0602211001/62,
0602211001/64, 0602211001/67, 0602211001/70, 0602211001/72,

0602211003/11, 0602211003/15, 0602211003/2, 0602211003/24,
 0602211003/29, 0602211003/31, 0602211003/5, 0602211401/26,
 0602211401/62, 0602211401/67, 0602211501/14, 0602211501/35,
 0602211501/5, 0602211701/19, 0602211701/36, 0602211701/54,
 0602211701/63, 0602211701/67, 0602211701/68, 0602211701/71

dn: bk. da

d. 0503111203/168, 0503111203/34, 0602211001/142

da: bk. da

d. 0502121101/19, 0502121102/78, 0502212001/53, 0502212001/63,
 0502221002/11, 0502221002/14, 0502221002/54, 0502221002/6,
 0502221002/75, 0502221003/11, 0502221003/14, 0502221003/26,
 0502221003/27, 0502221003/35, 0502221003/36, 0502221003/50,
 0502221003/61, 0503111201/111, 0503111201/113, 0503111201/125,
 0503111201/39, 0503111201/73, 0503111201/76, 0503111201/91,
 0503111201/95, 0503111202/101, 0503111202/110, 0503111202/19,
 0503111202/20, 0503111202/21, 0503111202/53, 0503111202/6,
 0503111202/95, 0503111203/6, 0503120701/23, 0503120701/45,
 0503120701/71, 0503120702/12, 0503120702/18, 0503120702/23,
 0503120702/28, 0503120702/30, 0503120702/34, 0503120702/37,
 0503120702/48, 0503120702/49, 0503120702/5, 0503121101/105,
 0503121101/203, 0503121101/268, 0503121102/18, 0503121102/83,
 0506110701/116, 0506110701/28, 0506110701/29, 0506110701/31,
 0506110701/41, 0506110701/52, 0506110701/53, 0506110701/62,
 0506110701/75, 0506110701/76, 0506110701/93, 0506120401/5,
 0506120501/14, 0506120501/28, 0506120501/37, 0506120501/39,
 0506120501/9, 0506120502/51, 0601110301/24, 0601110301/28,
 0601110301/35, 0601110301/39, 0601110301/43, 0601110801/36,
 0601110801/38, 0601110801/42, 0601111501/26, 0602110101/71,
 0602110102/22, 0602110102/33, 0602110102/58, 0602110102/64,
 0602110102/88, 0602110102/89, 0602110201/29, 0602110201/5,
 0602110301/12, 0602110301/18, 0602110301/27, 0602110301/31,
 0602110302/34, 0602211301/11, 0602211302/68, 0602211302/80,

0602211302/81, 0602211401/76, 0602211501/17, 0602211502/2,
 0602211502/22, 0602211502/36, 0602211701/62, 0602211901/112,
 0602211901/12, 0602211901/13, 0602211901/2, 0602211901/22,
 0602211901/25, 0602211901/32, 0602211901/4, 0602211901/41,
 0602211901/45, 0602211901/49, 0602211901/56, 0602211901/61,
 0602211901/77, 0602211901/79, 0602211901/81, 0602211901/87,
 0602211901/93

ḏa bk. da

d. 0502220301/18, 0502220301/4, 0502220301/44, 0503121101/161,
 0503121101/188

ḏa: bk. da

d. 0502221003/62

da:d 1. tat 2. bağırmaq 3. adalet

d. + i 050222201/74

d. + ũN 0506110201/122

da:ḏ bk. da:d

d. 0503111204/15

da:ḏga F. دادگاه mahkeme

d. 0502221002/81

daḡur:ḡ Ar. دقيق dakik

d. 0602211001/230, 0602211001/231

daḡ (ta:ḡ ED 463a, ta:ḡ TT 174), daḡ

d. 0502211901/175, 0503210801/118

d. + da 0503111203/110, 0602211001/136

d. + larda 0502211901/5

daḡi dahi

d.0602211003/23

da:ḡ (ta:ḡ TT 174), daḡ

d. 0503111203/115, 0503121102/120, 0506120401/105, 0506120401/39

da:ḡaθu daḡın altı

d. + nna 0506120401/13

da:ḡar kadar

d. 0602110102/39

da:kar kadar

d. 0502222201/68, 0502222201/97, 0506110201/138

da:ka:ra dağ arası

d. + larda 0602211901/95

d. + lardan 0602211901/108

da:ka:rdı:uq kadarcık

d. 0503120701/78

da:ke:sta:ni: F. داغستانی (özel ad)

d. 0502220301/80

da:ku de, da

d. 0502222701/64, 0602211401/13, 0602211401/70

d. + ni 0601111501/117

da:ki bk. da:ki

d. 0502211901/148, 0602211302/26

da:ki (takı "yine, ve" DLT 49) dahi

d. 0502121102/18, 0502211901/11, 0502222201/216, 0503210901/28,
0506120401/106, 06011126a01/26, 0602110101/5, 0602211001/169,
0602211001/193, 0602211003/44, 0602211701/78, 0602211901/31

da:ki bk. da:ki

d. 0602211901/109

da:ki bk. da:ki

d. 0502120601/15, 0502121102/29, 0502211901/149, 0502211901/174,
0502211901/180, 0502212001/51, 0502220301/78, 0502221002/38,
0502221002/6, 0502222202/27, 0503111204/28, 0503111204/36,
0503121101/186, 0503121101/83, 0503210901/13, 0503210901/78,
0506110701/89, 0601110801/16, 0602110102/32, 0602211001/129,
0602211001/214, 0602211002/50, 0602211003/21, 0602211701/33,
0602211701/35

da:ki de, da

d. 0602211003/24

da:ki:ba Ar. دقيقة dakika

d. + da 0602211502/27

da:rikan F. دقیقاً detaylı şekilde

d. 0602211302/92

da:rista:n F. داغستان yer adı

d. + ðan 0502220301/81

da:li dağlı

d. 0602211002/57

da:χ:alat Ar. دخالت birinin işine karışmak

d. 0502221001/108

da:χel Ar. داخل iç

d. 0502220301/82

da:χul bk. da:χel

d. 0502222201/145

daq - (tak- ED 464b), takmak

d. -du:la 0503210801/88

d. -du:la 0503210801/87

d.- u:p 0502120601/52

d. -u:ja:la 0506120502/38

d.- i:ja 0502120601/150

d.- i:jaq 0502120601/147

d. -i:ja:q 0502120601/51

d.- i:ja 0502120601/150

d.- ma:na 0502120601/151

d.- mi:ja:la 0502222702/7

daqwq Ar. دقيق takılı

d. 0502121101/46, 0602211401/85

daqw:q bk. daqwq

d. 0602211001/167, 0602211001/95

daqul- (takıl- ED 469b), takılmak

d.- ani 0602211001/175

d.- annu:n 0602211003/57

d. -u:pdur 0503210901/74

da:laf- (talaş- ED 502a), dalaşmak

d. -uɟa: 0502120601/14

da:ma alt boy adı

d. 0503210801/31

da:ma:ɖ bk. da:ma:d

d. 0502221001/32

da:ma:d F. داماد damat

d. + a 0502221001/66

d. + ũN 0502221001/64, 0502221001/74, 0502221001/75

d. + uɟi 0503120701/19

da:mad bk. da:ma:d

d. 0502221001/29

d. + a 0502221001/29

d. + um 0502120601/88

da:ma:t bk. da:ma:d

d. 0502221001/62, 0502221001/72, 0502221001/73, 0502221001/76

dama:t bk. da:ma:d

d. 0503120701/14

daman 1. etek 2. dağ eteği

d. 0602211003/15

damar damar

d. 0502120601/13, 0502120601/9, 0506110201/73

d. + uɟi 0503120701/99

d. + i 0502120601/18, 0506110201/72

damda:r F. دامدار hayvancılıkla uğraşan

d. 0601111501/107, 0601111501/18, 0601111501/27, 0601111501/30,
0601111501/86

d. + la 0602211701/25

da:mda:r bk. damda:r

d. + i 0502121101/15

d. + la 0602211701/23

damda:ri F. دامداری hayvancılık

d. 0601111501/106, 0601111501/107, 0602110201/7

damda:ri bk. damda:ri

d. 0601111501/16

da:mda:ri bk. damda:ri

d. 0602110201/14

d. + muð 0602211401/7

da:mda:ri bk. damda:ri

d. + dan 0602110302/56

da:mda:rluux hayvancılık

d. 0602211901/11

da:mdar hayvancılıkla uğraşan kişi

d. 0503210801/39

da:men F. دامن etek

d. 0502221002/65

dāN - bağla-

d.- je'n 0502120601/26

dāN tan

d. + ā 0502222202/24

dāñda:n tan, sabah

d. 0503111203/160

ḡane bk. da:ne

ḡ. 0503120701/110

da:ne F. دانه tane, adet

d. 0502212001/9, 0503111204/4, 0503111204/5, 0503210901/116

daneḡa:muð F. دانش آموز ilkokul veya lise öğrenci

d. + a 0502211501/33

daneḡa:mu:z bk. daneḡa:muð

d. + a 0502211501/27

daneḡamuz bk. daneḡa:muð

d. 0502211501/22

da:neḡdʒu: F. دانشجو üniversite öğrencisi

d. 0503210801/71

daneftsu bk. daneſa:muð

d. 0502212001/5

da:neſga: F. دانشگاه üniversite

d. 0502211501/64

d. + dan 0502211501/2

danuul- bağlanmak

d.- an 0602211003/26

dānuūl- (tañıl- ED 520b), bağlanmak

d.- an 0602211501/17

danuſsæra: F. دانشسرا öğretmen yetiştirme merkezi

d. + je 0502121101/33

danifya: üniversite

d. + da 0503210801/81

da:neſmænd F. دانشمند bilgin, ilim insanı

d. 0502212001/26

danifa:muz F. دانش آموز öğrenci

d. + muð 0502121101/42

da:ni de, da

d. 0503120701/32, 0503120701/4

da:ni bk. da:ni

d. 0502120601/153, 0503111202/52, 0503111204/22, 0503121101/145,
0503121101/72, 0503121102/16

da:nif F. دانش ilim

d. 0503121102/19

da:nifga: F. دانشگاه üniversite

d. 0602210801/17

da:nifga: bk. da:nifga:

d. 0502121101/83, 0602210801/18

d. + e 0602210801/19

da:nifsæra: yüksekokul

d. 0502121101/35, 0502121101/80

da:nifsæra:je

d. 0502121101/81

da:nuʃ ilim

d. + a 0503121102/21

da:r (**ta:r** ED 528a, **ta:r** TT 174), dar

d. 0502222201/81, 0506120601/55

daraq (**ta:rğak** 539b), tarak

d. 0503120702/77

daran- taranmak

d.- up 0503121102/113

daraʃi kumaş ya da giysi çeşidi

d. 0503120702/55

dari ak darı

d. 0503210801/31

da:ru (**taki:** ED 466a), dahi, de, da

d. 0502221001/104

d. + muð 0503111101/41

da:ri bk. da:ru

d. 0602211401/10

darga- bozguna uğramak, dağılmak

d.- di 0506120601/41

darga:- bk. darga-

d.- p 0506120601/36

darğa- bk. darga-

d.- duq 0506120601/36, 0602110101/32

darğa:- bk. darga-

d.- p 0506110701/16

d. -pdurla 0602211901/36

darğad- bozguna uğratmak

d. -allarinna 0506110201/142

da:ssa:ntʃ destan

d. 0602211501/34

da:sta:n F. داستان destan, hikaye

d. 0502121102/36, 0502121102/37

da:θtan bk. da:sta:n

d. 0502222701/92

daθtarli sarıklı

d. 0502211901/149

da:θθa:n bk. da:sta:n

d. + i 0502121102/48

da:f dış, dışarı; uzak

d. 0502120601/114, 0502121102/28, 0502121102/29, 0502222701/56,
0503111201/55, 0503111201/86, 0602110101/10, 0602110101/9,
0602211002/14

d. + dan 0503111201/39, 0503111201/74

d. + uɖa 0602110501/3

d. + un 0503121101/223

d. + una 0502120601/70, 0503111101/80, 0503120702/11, 0503120702/14,
0503120702/19

d. + unũN 0503120701/76

d. + unna 0502120601/57, 0502120601/58, 0502121102/87,
0502121102/91, 0602110101/53

d. + unnan 0502121102/91, 0502121102/96, 0502211901/57

d. + i 0503210901/44

d. + muða 0503121102/100

da:f taş

d. +ları 06011126a01/59

da:f (ta:ş TT 174), taş

d. 0503121101/219, 06011126a01/53, 06011126a01/60, 0602211001/172

d. + dan 0601110301/41

d. + in 06011126a01/60

da:far dışarı

d. + da 0502211901/149

d. + dan 0602211002/53

d. + dæki 0602211001/1

daʃari dıʃarı

d. 0602110302/64, 0602211002/51, 0602211002/53

da:ʃlaq taşlık

d. 0602110201/43

da:ʃlu taşlı

d. 0602110201/44

daʃli taşlı

d. 0602211001/176, 0602211001/178

daʃluq taşlık

d. 0601111501/73

daʃli bk. da:ʃlu

d. 0602211001/176, 0602211001/178

da:ʃir- (ta:t- TT 175), tattırmak

d.- i:diɭa 0506110201/123

dəwar(tavar ED 442b), davar

d. 0602110301/41, 0602110301/45, 0602110302/84

d. + a 0602110302/83

dəwər davar

d. 0602110201/14, 0602211502/5

d. + umuð 0602110302/7

dava:zdæ F. دوازده on iki

d. 0602211501/46

dajan- dayanmak

d.- up 0602211002/22

d. -ja 0602211002/40

dajaw dayanıklı

d. 0502222701/60, 0502222701/62

d. + di 0503121102/37

dajawra:q daha dayanıklı

d. 0503121101/129

dajem dayı da

d. 0502120601/35

dajuu dayı

d. +larumuuğ 0506120401/11

d. +m 0602110302/44

da:juu bk. dajuu

d. +m 0602110501/23

daji bk. dajuu

d. 0506120401/19, 0602110501/11, 0602211701/34, 0602211701/35

d. + θimuuŋ 0506120401/18

da:ji OTü. **ta:y** “dayı” TT 175, dayı

d. 0601111501/14, 0602211701/31

da:ji bk. dajuu

d. + m 0506120401/107

da:jiratulmaʔarif Ar. **دایرهٔ معارف** ansiklopedi

d. + imiğ 0503210801/101

dajla:- seçmek

d.- p 0602211901/105

dajow dayanıklı

d. 0506110701/41

dajđadza:n teyzeciğim

d. 0502120601/92

da da

d. 0506120401/10

de de

d. 0502120601/132, 0502120601/164, 0502120601/72, 0502120601/80,
0502121101/19, 0502121101/34, 0502121101/40, 0502121101/48,
0502121101/62, 0502121102/110, 0502121102/111, 0502121102/12,
0502121102/19, 0502121102/32, 0502121102/36, 0502121102/37,
0502121102/51, 0502121102/75, 0502121102/8, 0502211501/43,
0502211501/61, 0502211501/62, 0502211501/9, 0502211901/102,
0502211901/14, 0502211901/160, 0502211901/161, 0502211901/162,
0502211901/27, 0502211901/32, 0502211901/54, 0502211901/78,
0502211901/81, 0502212001/11, 0502212001/9, 0502220301/42,

0502220301/43,	0502220301/55,	0502220301/62,	0502220301/63,
0502220301/72,	0502221001/6,	0502221002/19,	0502221002/23,
0502221002/44,	0502221002/58,	0502221002/63,	0502221002/65,
0502221002/66,	0502221002/67,	0502221002/68,	0502221003/19,
0502221003/23,	0502221003/41,	0502221003/59,	0502221003/64,
0502221003/65,	0502222201/123,	0502222201/127,	0502222201/173,
0502222201/222,	0502222201/24,	0502222201/3,	0502222201/99,
0502222701/32,	0502222701/42,	0502222701/48,	0502222701/65,
0502222701/7,	0502222701/83,	0502222702/7,	0503111101/112,
0503111101/118,	0503111101/125,	0503111101/29,	0503111101/36,
0503111101/64,	0503111101/70,	0503111201/101,	0503111201/104,
0503111201/111,	0503111201/126,	0503111201/81,	0503111202/125,
0503111202/142,	0503111202/143,	0503111202/46,	0503111202/56,
0503111202/61,	0503111202/8,	0503111202/81,	0503111202/82,
0503111203/112,	0503111203/160,	0503111203/172,	0503111203/177,
0503111203/179,	0503111203/19,	0503111203/52,	0503111203/65,
0503111203/75,	0503111204/12,	0503111204/17,	0503120701/103,
0503120701/26,	0503120701/77,	0503120702/3,	0503121101/109,
0503121101/115,	0503121101/117,	0503121101/118,	0503121101/149,
0503121101/151,	0503121101/154,	0503121101/156,	0503121101/19,
0503121101/195,	0503121101/200,	0503121101/205,	0503121101/253,
0503121101/267,	0503121101/67,	0503121101/71,	0503121101/85,
0503121102/118,	0503121102/123,	0503121102/13,	0503121102/139,
0503121102/151,	0503121102/30,	0503121102/74,	0503121102/76,
0503210801/111,	0503210801/13,	0503210801/23,	0503210801/24,
0503210801/28,	0503210801/34,	0503210801/5,	0503210801/57,
0503210801/58,	0503210801/8,	0503210801/91,	0503210901/3,
0503210901/64,	0506110701/110,	0506110701/51,	0506110701/58,
0506120401/110,	0506120401/128,	0506120401/129,	0506120401/47,
0506120501/28,	0506120501/38,	0506120501/60,	0506120502/16,
0506120601/10,	0506120601/11,	0506120601/44,	0601110301/34,
0601111501/17,	0601111501/18,	0602110101/102,	0602110101/11,

0602110101/121, 0602110102/23, 0602110201/31, 0602110201/7,
 0602110301/44, 0602110302/29, 0602110302/55, 0602110302/73,
 0602110302/75, 0602110302/8, 0602210801/4, 0602210801/49,
 0602211001/10, 0602211001/106, 0602211001/108, 0602211001/111,
 0602211001/117, 0602211001/120, 0602211001/143, 0602211001/144,
 0602211001/173, 0602211001/186, 0602211001/191, 0602211001/194,
 0602211001/195, 0602211001/197, 0602211001/199, 0602211001/209,
 0602211001/226, 0602211001/237, 0602211001/46, 0602211001/9,
 0602211001/92, 0602211001/93, 0602211002/27, 0602211002/28,
 0602211002/35, 0602211002/38, 0602211002/61, 0602211003/13,
 0602211003/17, 0602211003/21, 0602211003/39, 0602211003/40,
 0602211301/45, 0602211301/53, 0602211301/54, 0602211301/69,
 0602211301/81, 0602211302/12, 0602211302/53, 0602211302/85,
 0602211401/12, 0602211401/13, 0602211401/2, 0602211401/43,
 0602211401/53, 0602211401/61, 0602211401/62, 0602211401/94,
 0602211501/53, 0602211701/38, 0602211901/114, 0602211901/55,
 0602211901/56, 0602211901/59, 0602211901/68, 0602211901/69,
 0602211901/86, 0502121102/24

de bk. de

d. 0502121101/43, 0502221001/59, 0502222201/187, 0502222201/61,
 0502222201/77, 0502222701/75, 0506110701/19, 0601111501/106,
 0602110302/2, 0602211001/122, 0602211001/178, 0602211001/205,
 0602211001/207, 0602211001/218, 0602211001/54, 0602211001/68,
 0602211003/3, 0602211003/4, 0602211301/14, 0602211401/19,
 0602211401/21, 0602211401/85

de: bk. de

d. 0602211701/75

de bk. de

d. 0503121101/149, 0503121101/150

de - (tè- ED 433b, tè:- TT 182), demek, söylemek

d.- ðen 0502222201/33

d. -diyîni 0506110201/70

d. - rdi 0602110101/101

de' demek, söylemek

d. - di 0602211301/4

dε' bk. de

d. 0502222201/50, 0503111203/70, 0506120501/48, 0601111501/108,
0601111501/38, 0602110501/5, 0602211901/10

dε: bk. de

d. 0502221002/59

dæ bk. de

d. 0502222201/161, 06011126a01/16, 0602211002/43

dæ' bk. de

d. 0502211901/162, 0502221001/35, 0502222201/167, 0502222201/173,
0502222702/10, 0503111203/62, 0503120702/58

dæ: değil

d. 0502211901/133, 0502211901/47, 0502212001/9, 0502221002/49,
0502221002/75, 0502221002/81, 0502222201/67, 0502222701/63,
0503111201/15, 0503111202/102, 0503111202/9, 0503111203/61,
0503111204/57, 0503120702/82, 0506110701/37, 0602110101/14,
0602110102/76, 0602211001/167, 0602211003/51, 0602211301/16,
0602211401/38, 0602211901/75

d. - di 0502222702/16

dæbi:resta:n F. دبیرستان lise

d. 0602210801/25

d. + e 0602210801/30

debi:resta:n bk. dæbi:resta:n

d. 0602210801/17

debi:rista:n bk. dæbi:resta:n

d. 0502121101/30, 0502121101/83

debirissa:n bk. dæbi:resta:n

d. 0502121101/38, 0502121101/40

debiristan bk. dæbi:resta:n

d. 0502121102/27

debiriθta:n bk. dəbi:resta:n

d. + i 0506110201/13

dæ:de baba

d. 0503111201/7, 0506120401/74

d. + m 0602211701/35, 0503111204/3

d. + mĩŋ 0502120601/155, 0502211501/51

d. + mið 0502220301/70, 0503111203/6

d. + miðe 0503121101/30, 0503121101/49

d. + θi 0502120601/150, 0502221002/48, 0502221002/50, 0602110102/83

dæde bk. də:de

d. + |eri 0503111201/4

d. + mĩŋ 0502211501/14

dæfin Ar. دفن gömme

d. 0502212001/36

dæfn defin

d. + i 0502222201/121

dægig Ar. دقيق dakik; detaylı.

d. 0601111501/128

dæh F. ده on

d. 0601111501/104, 0601111501/117, 0601111501/122, 0601111501/123

dæ:l bk. də:l

d. 0506110201/87, 0602211401/81

d. + di 0506110201/4

dæ:l (tegül ED 480a), değil

d. 0502121101/46, 0502211901/142, 0502211901/143, 0502211901/79,
0502220301/36, 0502220301/37, 0502221001/106, 0502222201/124,
0502222201/74, 0502222701/12, 0502222701/31, 0502222702/24,
0503111101/116, 0503111101/141, 0503111201/109, 0503111202/44,
0503111202/9, 0503111203/145, 0503111203/186, 0503111203/94,
0503111203/99, 0503120701/16, 0503120701/17, 0503120701/92,
0503120702/17, 0503121102/93, 0503210801/30, 0503210801/90,
0503210901/10, 0503210901/107, 0503210901/13, 0503210901/43,

0503210901/47, 0503210901/9, 0506110701/8, 0506110701/82,
 0506110701/89, 0601110301/31, 0601110301/34, 0601110301/43,
 0601110801/22, 0601111501/109, 0601111501/36, 0601111501/49,
 0602110101/132, 0602110101/58, 0602110102/82, 0602110301/33,
 0602110302/57, 0602110501/32, 0602211001/231, 0602211002/32,
 0602211003/49, 0602211302/67, 0602211302/77, 0602211401/38,
 0602211501/35, 0602211502/33, 0602211701/62, 0602211701/63,
 0602211701/69, 0602211901/21, 0602211901/22

d. + di 0502220301/14, 0502220301/46, 0503121101/39, 0601111501/38,
 0602110102/2, 0602110102/31, 0602110102/68, 0602211502/25,
 0502221003/10

d. + dir[ε· 0602211701/47

d. + [e 0502120601/85

d. + miʃdigin 0502221002/18

d. + θen 0602211003/38

dæ:ʃi deli

d. 0506110701/119, 0506110701/120

dæme F. ~**dæst** ulaşılabilir

d. 0502211501/33, 0502211501/60

dæmi değil

d. 0502211501/61

dæ:mi değil mi

d. 0502121101/71, 0502212001/6, 0502222201/124, 0502222201/125,
 0502222201/134, 0502222201/135, 0502222201/138, 0502222201/173,
 0502222201/21, 0502222201/218, 0503111203/171, 0503121102/73

dæ:n de

d. 0502120601/60, 0502222201/56, 0602211901/92

dæ:næ F. **دانه** tane

d. :+ miði 0503111202/131

dæ:næ: bk. dæ:næ

d. + ni 0503111101/27

dæ:næ: bk. dæ:næ

d. + nijem 0506120501/63

ḡæne bk. dæ:næ

ḡ. 0503120701/110

dæ:ne bk. dæ:næ

d. 0502121101/41, 0502121101/42, 0502121101/46, 0502121101/84,
0502121102/73, 0502220301/33, 0502220301/38, 0502221001/22,
0502221001/23, 0502221003/30, 0502221003/50, 0502221003/56,
0502221003/59, 0502221003/62, 0502222701/25, 0502222701/40,
0503111101/123, 0503111101/141, 0503111101/159, 0503111101/22,
0503111101/24, 0503111101/39, 0503111201/28, 0503111203/166,
0503111203/5, 0503111204/42, 0503111204/52, 0503120701/35,
0503120701/89, 0503120702/64, 0503120702/68, 0503121101/159,
0503210801/6, 0503210901/96, 0503210901/97, 0506110201/135,
0506110201/24, 0506110201/30, 0506110201/31, 0506120401/126,
0506120401/51, 0506120401/6, 0506120401/68, 0506120401/76,
0506120501/34, 0506120501/35, 0506120501/38, 0506120501/63,
0506120502/16, 0506120601/27, 0506120601/44, 0601111501/100,
0601111501/89, 0601111501/91, 0601111501/95, 06011126a01/46,
0602110302/50, 0602110302/53, 0602210801/11, 0602210801/15,
0602210801/28, 0602211901/16

d. +θini 0503111101/23

d. +jem 0506110201/29

ḡæ:ne bk. dæ:næ

ḡ. 0502212001/29, 0503120701/104, 0503120701/110, 0503210901/17,
0503210901/18

dæ:ni bk. dæ:ni

d. 0502211501/50, 0506110201/39

dæ:ni bk. dæ:ni

d. 0602211001/92

dæ:ni daha, da

d. 0502120601/156, 0502120601/48, 0502120601/59, 0502120601/72,
0502121101/77, 0502121102/107, 0502121102/11, 0502211501/4,

0502212001/13, 0502212001/32, 0502220301/16, 0502220301/4,
 0502220301/40, 0502220301/43, 0502220301/82, 0502221001/10,
 0502221001/46, 0502221002/3, 0502222201/111, 0502222201/112,
 0502222201/121, 0502222201/127, 0502222201/132, 0502222201/145,
 0502222201/155, 0502222201/158, 0502222201/184, 0502222201/228,
 0502222201/49, 0502222201/75, 0502222201/77, 0502222202/12,
 0503111101/26, 0503111201/14, 0503111201/23, 0503111202/94,
 0503111204/45, 0503120701/103, 0503120701/4, 0503120702/22,
 0503120702/33, 0503120702/67, 0503120702/84, 0503121101/185,
 0503121101/60, 0503121101/64, 0503121102/129, 0503121102/135,
 0503121102/23, 0503121102/40, 0503121102/41, 0503121102/73,
 0503121102/74, 0503121102/77, 0503121102/81, 0503121102/83,
 0503121102/84, 0506110201/141, 0506110201/39, 0506110701/27,
 0506110701/31, 0506120501/49, 0506120501/65, 0601110301/37,
 0602110101/103, 0602110102/81, 0602110302/37, 0602210801/42,
 0602210801/59, 0602211001/109, 0602211001/144, 0602211001/237,
 0602211001/31, 0602211002/43, 0602211003/2, 0602211003/55,
 0602211302/109, 0602211302/28, 0602211302/87, 0602211502/17,
 0602211502/2, 0602211701/29, 0602211901/105, 0602211901/106,
 0602211901/38, 0602211901/81

dæ:ni bk. dæ:ni

d. 0502222201/152, 0503121102/46, 0602110501/6

ḡæ:ni bk. dæ:ni

ḡ. 0502212001/16

dæ:p Ar. دپ de'b gelenek, örf, adet

d. 0502121101/51, 0503111203/161, 0503111203/162, 0602110101/102,
 0602110101/103

dær F. در Farsça bulunma hali eki

d. 0502211501/46, 0502211501/48

dæra:mæd F. درآمد gelir

d. + inîḡ 0602211301/39

dærre F. دره dere

d. 0602211301/46, 0602211301/61

dærræ bk. dærre

d. + de 0602211301/77

d. + ni 0602211301/81

dærræ: bk. dærre

d. 0602211301/75

d. + ŋ 0602211301/63

dærsæt F. درصد yüzde, faiz

d. + den 0502121101/22

dærsurætike F. در صورتی که o halde

d. 0601111501/90

dæst F. دست 1. el 2. takım

d. 0502211501/33

d. +imde 0502211501/60

dæ:ver F. داور hakem

d. 0503121101/143

dæ:jæy F. ده یک deh yek, onda bir vergi, öşür

d. + ini 0506120401/26

d. + ni 0506120401/24

dɛ:l değil

d. 0502222702/26

dɛ:ŋ (**teŋ** ED 511a, DLT 599), denk

d. 0506110701/29

dede baba

d. + mĩŋ 0506110201/128

deðga: F. cihaz

d. + la 0502211901/6

def - (**tep-** ED 435b), tepmek

d.- ibererdim 0506110701/79

d.- ip 0502211901/57

def Ar. دفعة defa, kez

d. 0502221002/21

defǣ: (töpü: ED 436a), tepe

d. + ŋ 0502212001/36

defe tepe

d. 0502222202/51, 0502222701/65, 0503111101/59

defen bir çeşit ev

d. 0502211901/56

deh F. ده köy

d. 0601111501/29

dehja: F. دهيار muhtar

d. + jî 0601111501/68

dehkede F. دهکده köy

d. 0602211001/140, 0602211001/142, 0602211001/143

dej - demek, söylemek

d. 0502221002/74, 0601110301/8

d.- di 0502222202/9

d.- æk 0502121102/37

d.- en 0602110101/44

d.- i|en 0602211401/72

d.- ip 0503111204/43, 0602211001/84

d-ipdir. 0602211001/38

deyj - (teg- ED 476a) değmek

d.- di 0502212001/53, 0502222201/166

d.- eno:q 0502222201/164

d.- ip 0503111101/78, 0503111101/81

d. -me0502221003/63

d.- me|da 0502212001/40

d.- jæ: 0506110701/34

deji| - denilmek

d.- ije: 0503111203/5, 0601110801/26

deyjir - değdirmek

d. -eno:qla 0503210901/116

d.- ip 0502121102/91

deyîrmen değirmen

d. 0602110101/104, 0602110201/18

d. + e 0506120601/29

deyîşî ilişkin, bağlı, ait

d. 0503121102/71

dejja:r F. دهيار muhtar

d. + ũN 0502222201/66

dejxa:ţ F. دهات köyler

d. 0502220301/34

d. +da 0502220301/41

dek gibi

d. 0503121102/118, 0506120401/83, 0506120401/86

dekmedţ çaylık, çaydanlık

d. + e 0502221001/65

d. + i 0502221001/66

deļil Ar. دلیل neden, sebep

d. 0602211001/44, 0602211001/45, 0602211301/55

deļrova:ji F. دلربایی soyad

d. 0503121102/33

dem دم 1. nefes 2. çay hazırlama

d. 0503210901/27

demekæ:ræ دیمی کاره hazır çay

d. 0602110201/9

demir demir

d. 0502211901/6, 0503210901/100

d. + den 0602211001/104

demlekiłdʒe çaydanlık

d. 0503210901/29

denil- denilmek

d.- ije: 0503111202/21

demlæ:- demlemek

d.- p 0602110102/20

dēŋ denk

d. + ĩnde 0503121102/63

dēŋđũ:f akran

d. + ĩ 0503120701/21

dēŋđũ:ft arkadaş, dost

d. + larũmũđ 0506120401/3

dēŋđũ:f bk. dēŋđũ:f

d. + la:mũđ 0502121102/2, 0502121102/55

d. + lamũđũN 0502121102/67

d. + un 0502222201/149

dēŋļeŋ- (teŋleŋ- ED 522b) denkleŋmek

d.- 0e 0602110201/40

dēŋræk (teŋ ED 511a, DLT 599) denk gibi, denkliĝe yakın

d. + ļærimiđ 0602110101/98

depdēŋ epeŋit

0503111203/104

depbe F. güĝüm

d. 0502221001/44, 0502221001/45

depder F. دفتر defter

d. + im 0503121101/210

depe tepe

d. 0502120601/98, 0502221001/43, 0602110101/42, 0602211001/222,
0602211001/223

d. + de 0602110302/30

d. + 0 0602110101/14

d. + 0i 0602110101/19

depeļæ:- tepelemek

d.- p 0602110102/55

deqqæt F. دقت dikkat

d. 0502221003/36

der F. در Farsça bulunma edatı

d. 0503111201/81,

der eder

d. 0503210801/26

dera:lað F. در اصل aslında

d. 0503111202/80

dera:mad F. در آمد gelir

d. 0602211301/42, 0602211301/45, 0602211301/56

dera:mad bk. dera:mad

d. + am 0602211301/82

dera:mali gelirli

d. 0602211301/44

dera:mat bk. dera:mad

d. 0503121102/31, 0602110302/57

d. + dan 0602211002/72

d. + i 0502220301/37, 0502220301/38

derã dere

d. + η 0503111101/49

derba:ra F. درباره ...konusunda

d. + θi 0506120401/132

derd F. درد acı,dert

d. + e 0502120601/132, 0503121101/232, 0506110701/34

d. + i 0502222201/137, 0502222201/44, 0601111501/111

d. + imi 0506120401/82

d. + ñη 0503111101/113

d. + ini 0602110201/40

d. + ñjĩ 0602110201/36

d. + inne 0602211001/101

dere F. درّه dere

d. 0503111202/49

d. + de 0502211901/104

d. + |erde 0502211901/13

dereθuɣur ren geyiği, boynuzlu geyik

d. 0503111202/61

d. + i 0503111202/62

deri: bk. deri

d. + ni 0503210901/45

deri deri

d. + 0i 0503210901/55

d. + 0ine 0503210901/50

d. + 0innen 0502211901/138

derma:n ilaç, tedavi

d. 0503111101/111, 0503111101/117, 0503111101/118, 0602110102/84

d. + i 0503111101/113

dermanF. درمان derman, tedavi

d. + lari 0503210901/48

derr ter

d. 0503121102/39

derrewF. دررو çabuk, çabucak

d. 0503111204/40, 0602211001/218

dert F. درد dert, acı

d. 0503111101/118

der0 Ar. □ در ders

d. 0502121101/36, 0502211501/10, 0502211501/17, 0502211501/18,
0502211501/19, 0502221003/27, 0506110701/97, 0506110701/98,
0602211001/92

derxa:st F. در□واست istek, dilekçe

d. 0502220301/95

desga: F. دستگاه makine

d. +lar 0502220301/24

defiy^j teşik

d. + i 0503120702/83

defik (teşük ED 563a), delik

d. 0503120701/78

d. + di 0503120702/80, 0503120702/81

desy^a:r yardımcı, asistan

d. 0502211501/16

deftək F. دشتک köy adı

d. + de 0602211501/38

deftən Deftək'in

d. 0602211501/51

deθyʎɑ: دشتگاه cihaz

d. 0506120601/35

deθyʎæ bk. deθyʎɑ:

d. 0502222201/200

deθla:ɣɑ:fi herşeyden önce, ilk

d. 0502222701/32

deθla:p F. دست لاف 1. sıftah 2. ilk, başlangıçta

d. 0502211901/29, 0506120401/66

deθθe F. دسته demet

d. 0503210901/105

d. + θini 0503210901/105

deθθæ: bk. deθθe

d. + ni 0503210901/98

deθθu:r F. دستور emir, buyruk

d. 0502222201/40, 0602110101/102, 0602110101/103

d. + i 0602110101/102

deθθur bk. deθθu:r

d. + la:mi 0502222201/49

deθt F. دست el

d. + i 0506110201/40

deθtur bk. deθθu:r

d. 0503111203/161, 0503111203/162

d. + uda 0502211501/60

destu:r bk. deθθu:r

d. 0602211001/110

destur bk. deθθu:r

d. + i 0502222201/154

d. + la 0502121101/51

deθyɬa F. دستگاه makine

d. 0503111203/26

ʃumal şimal, kuzey

d. + la:m 0502212001/61

deuvvom F. دوم ikinci

d. 0601110801/6

dew F. دیو dev

d. 0602110101/84

dewir Ar. دور devir

d. 0506120601/15

devi:rista:n F. دبیرستان lise

d. 0503121102/26, 0503121102/28

d. + da 0503121102/77

d. + i 0503121102/27

devi:riθta:n bk. devi:rista:n

d. + i 0503121102/38

dewlet Ar. دولت devlet

d. 0506120601/48

dewlet bk. dewlet

d. 0502211901/11, 0502211901/160, 0502211901/184, 0502211901/185,
0502211901/27, 0503111203/170, 0503111204/12, 0602210801/55

d. + de 0602210801/7

d. + den 0602210801/28

d. +i 06011126a01/5

d. + imið 0502211901/183, 0502211901/184, 0503111203/168

d. + iŋ 0502211901/85, 0506110701/44

dewlet bk. dewlet

d. 0503111101/19

dewlet bk. dewlet

d.- den 0602210801/29

dewra:n Ar. دوران devran

d. + umuðða 0602210801/5

dewre Ar. دوره dönem

d. + de 0506120601/32

du:n dinlenme, kurtulma

d. 0503121102/92

du:ð diz

d. + laram 0503121102/97

du:ðil güçlü, kuvvetli

d. 0503111203/103

di- demek

d. 0502121102/47, 0502211901/111, 0502220301/88, 0502222201/164,
0502222201/165, 0502222201/166, 0502222201/174, 0502222201/177,
0502222201/189, 0502222201/197, 0502222201/79, 0602211003/35,
0602211003/42, 0602211501/49, 0602211501/52, 0502221002/68

d. -arθ 0602211002/3

d.- dim 0503111203/153

d.- æn 0602210801/56, 0602210801/67

d. -medi 0502211901/163

d.- me|i 0506110701/51

d. -mejedi 0506120601/33

d.-p 0502221001/45, 0502221001/46, 0602110101/120, 0602211001/118,
0503111203/27

d.- θek 0503111201/82

d.- θemæ: 0602211003/18

d.- je 0503210801/82, 0602211001/200, 0602211501/50, 0602211501/51

d.- jæ 0502121102/99, 0502121102/94, 0502121102/99, 0503111101/137

d.- jæ: 0502211901/84, 0502222201/153, 0506110701/20, 0601110301/1,
0602110101/11, 0602110101/122, 0503210801/95

d.- je 0502120601/162, 0502120601/22, 0502120601/25, 0502121102/87,
0502211901/26, 0502211901/54, 0502211901/58, 0502211901/61,
0502222201/129, 0502222201/131, 0502222201/168, 0502222201/172,
0601111501/6, 0602110101/73, 0602211001/117, 0602211001/144,

0602211001/202, 0602211002/11, 0602211501/50
 d.-je: 0503210801/98, 0503210801/99, 0601110801/32
 d.-je: 0502220301/98, 0502220301/96, 0502220301/97
 d.-je: 0502120601/154, 0502121102/90, 0502211501/45, 0502211901/101,
 0502211901/102, 0502211901/107, 0502211901/109, 0502211901/89,
 0502211901/99, 0502221001/9, 0502222201/129, 0502222201/131,
 0502222201/171, 0502222201/77, 0503111203/42, 0503111204/31,
 0506120401/18, 0506120401/19, 0602110101/64, 0602110101/66,
 0602110101/86, 0602110201/15, 0602110301/27, 0602211001/115,
 0602211001/117, 0602211001/183, 0602211001/184, 0602211001/185,
 0602211001/199, 0602211001/225, 0602211001/236, 0602211001/72,
 0602211001/78, 0602211003/11, 0602211003/17, 0602211003/35,
 0602211003/37, 0602211003/40, 0602211003/52, 0602211301/46,
 0602211001/202, 0502120601/154, 0502121102/89, 0506120401/20,
 0601111501/118, 0601111501/122, 0602110101/1, 0602110101/5,
 0602211001/236, 0602211001/70, 0602211001/73, 0602211003/50,
 0502120601/155, 0502121102/87, 0502121102/89, 0502121102/90,
 0502211901/101, 0502211901/109, 0502211901/90, 0502211901/94,
 0502212001/8, 0502221001/14, 0502221001/7, 0502221001/8,
 0502221001/9, 0502222201/131, 0502222201/171, 0502222201/46,
 0502222201/47, 0502222201/48, 0502222201/75, 0503111203/125,
 0506110701/63, 0506120401/19, 0506120501/25, 0601111501/70,
 0602110101/59, 0602110101/61, 0602110101/66, 0602211001/111,
 0602211001/144, 0602211001/182, 0602211001/186, 0602211001/187,
 0602211001/188, 0602211001/189, 0602211001/225, 0602211001/74,
 0602211001/75, 0602211001/77, 0602211001/79, 0602211001/84,
 0602211001/85, 0602211001/90, 0602211001/93, 0602211003/20,
 0602211003/27, 0602211003/32, 0602211003/36, 0602211003/37,
 0602211003/38, 0602211003/41, 0602211003/45, 0602211003/46,
 0602211003/47, 0602211003/49, 0602211003/51, 0602211003/53
 d.-je: 0502121101/5, 0502221002/65, 0502221002/68, 0502221002/79,
 0503111201/120, 0503111201/121, 0503111202/17, 0503111202/50,

0503111202/68, 0503111202/70, 0503121101/87, 0503121102/4,
 0503121102/77, 0506120401/21, 0506120401/23, 0602211302/20,
 0602211302/86, 0602211901/52, 0502221002/38, 0502221002/64,
 0502222201/77, 0503111201/117, 0503111201/118, 0503121101/196,
 0503210901/56, 0506110701/65, 0502221002/64, 0502221002/72,
 0502221002/74, 0502221002/85, 0502222201/45, 0503111201/102,
 0503111201/115, 0503111201/90, 0503111202/14, 0503111202/16,
 0503111202/5, 0503111202/50, 0503121101/24, 0503121101/25,
 0503121101/87, 0503121102/28, 0503121102/5, 0506120401/21,
 0602211001/40, 0602211302/105, 0602211302/20, 0602211302/79,
 0602211302/86, 0602211901/52
 d.- jɛː 0502211901/107
 d.- jede 0602211401/92
 d.- jɛːdi 0601111501/123, 0602211701/35
 d.- jæːdi|ɛː 0503120701/91
 d.- jɛːdile 0506110201/35, 0506110201/36
 d.- jɛːdi|ɛ 0503111201/5
 d.- jɛːdileː 0506110201/122
 d.- jɛːdi|ɛː 0502221002/7, 0502221002/7, 0503121102/26, 0503121102/33,
 0503121102/36
 d.- jedi|ɛ 0502211901/1
 d.- jæːk 0503120701/50
 d.- jæːk 0502212001/35, 0503120701/57, 0503120702/32, 0602110101/57
 d.- jɛːk 0502120601/68, 0502211901/14, 0502212001/9, 0503111203/30,
 0601110801/3, 0602211001/120, 0602211001/122, 0602211701/34,
 0602110201/44, 0502120601/63, 0503111101/161
 d.- jɛːk 0503111203/131, 0503111203/68, 0602211301/49
 d.- jɛːk 0503111201/102, 0503111202/1, 0503111202/3, 0503111202/49,
 0503111202/52, 0503111202/57, 0503111202/58, 0503111202/73,
 0503120701/86, 0503121101/152, 0503121101/22, 0503121101/30,
 0503121101/49, 0503121101/86, 0602211302/12, 0503111201/102,
 0503111202/52, 0503120702/3, 0502120601/69, 0503111202/29,

0503111202/3, 0503111202/30, 0503111202/52, 0503111202/57,
 0503111202/61, 0503111202/68, 0503121101/144, 0503121101/48,
 0503121101/56, 0602211001/125
 d.- jε:k 0602211301/53, 0503121101/30
 d.- jek 0502222201/127, 0502222701/42, 0601111501/98, 0602211301/72,
 0602211401/11, 0502121102/63, 0502211901/58, 0502121102/86
 d.- jek 0602211301/72
 d.- je'k 0503210801/97
 d.- je'k 0503210801/102
 d.- jε:le 0503111101/132
 d.- jε:ε 0502222701/84, 0502222701/94
 d.- jele 0502222701/91, 0602211401/28, 0502121102/59, 0502121102/64,
 0502121102/65, 0503111203/63
 d.- jele' 0502121102/58, 0502221001/76
 d.- je'le 0502220301/80
 d.- jε'ε 0502120601/78, 0502221001/27
 d.- jε:le 0503111101/132, 0503111201/122, 0602211302/22, 0602211302/9
 d.- jε:ε 0602211502/34, 0602211502/35
 d.- jæ:le 0602210801/10, 0502212001/25
 d.- jæ:le' 0602211401/71
 d.- jelle 0506110201/114, 0506110201/9, 0602110301/15
 d.- jele 0506110201/104
 d.- jelle 0502120601/161, 0602110201/25, 0602211001/54, 0602211401/19,
 0602211401/21, 0602110501/20
 d.- jelle' 0602211401/22, 0602211901/46
 d.- je'le' 0602211001/4
 d.- jε lle 0506110201/107
 d.- jε lle 0602110301/32
 d.- jε lle 0602211701/56
 d.- jε lle 0506120401/15
 d.- ε lle 0602211001/97
 d.- jε lle 0602110101/65

d. -jɛːllɐ 0602211901/3, 0502221002/29, 0502221002/35, 0502221002/38,
 0502221002/40, 0502221002/41, 0502221002/53, 0503121101/143,
 0503121102/10, 0503121102/9, 0502221002/23, 0502221002/39,
 0503121101/65, 0503121102/7
 d. -jɛːllɐ 0502221001/60, 0502221001/41, 0502221001/52, 0602211003/23,
 0602211003/25
 d. -jɛːllɐ 0503120702/20, 0602211001/67
 d.- jæːllɐ 0602211401/72
 d. -jɛːllɐmɪf 0602211001/15
 d.- jɛllɐmɪf 0602211003/27, 0602211001/18, 0602211001/60
 d.- jɛllɐr 0602211001/64
 d.- jɛːllɐr 0506110701/19, 0602211001/91
 d.- jɛːllɐr 0503111203/80
 d. -jɛːllɐr 0502221002/30
 d. -jɛllɐr 0602211001/58
 d. -jɛːllɐr 0503111203/69
 d. -jɛːllɐr 0602211701/8
 d.- jɛllɐri 0503111203/19, 0503111203/65, 0602110201/32
 d.- jɛllɐri 0602211001/63
 d.- jɛːllɐri 0503111203/112, 0503111203/4, 0503111203/50
 d.- jɛn 0502222201/177, 0502222201/49, 0503111203/14, 0503121101/16,
 0602211001/920, 503111203/72
 d. -jɛllɐrmɪf 0602211001/57
 d. -jɛrdi 0502221003/15, 0502221003/16, 0506110201/78, 0506110201/79
 d. -jɛːrdi 0602110101/46d. -jɛrdilɐ 0506110201/129
 d. -jɛrdik 0602110101/48
 d. -jɛːrdilæ 0503120701/70
 d.-jɛːrdilɐ 0503121102/78, 0602110102/78, 0602110102/79,
 0602110102/80
 d. -jɛrmɪflɐ 0602110501/23
 d.- jɛn 0502121101/35
 d.- jɛni 0602211001/162

- d.- jenim 0502222201/109
- d.- jenĩŋ 0503111203/41
- d.- jẽŋ 0503111201/92
- d.- jẽŋĩđ 0602211901/54
- d. - jeno:q 0502211901/174, 0502211901/175
- d.- je'r 0602211401/72
- d.- jerdi 0503111201/31, 0602110101/48
- d.- jε:rdik 0503111202/95
- d.- jε:rdilε' 0506110201/96
- d.- jε:rdi[ε: 0503120701/97
- d.-jerdi[ε 0503111201/15, 0503121101/130, 0506110701/117,
0502121101/54, 0502121101/55, 0503111201/30, 0503111201/36,
0503121101/130
- d. -jerdi[ε' 0602110501/24
- d. -jε'rdilε' 0506110201/96, 0506110201/97
- d. -jεrdilε: 0503210901/97
- d. -jerik 0502211901/123
- d.- jermi[fler 0506110701/13
- d. -jε:θ 0503120701/88
- d.- jet 0502121102/64
- d. -jejin 0503111201/82, 0602211701/2
- d.- jε'jin 0502120601/131, 0502120601/78
- d.- ji 0602211001/82, 0602211001/81
- d.- ji' 0601111501/94
- d.- jip 0503111202/72, 0503111202/74, 0503111202/76
- di -** demek
- d.- p 0502222201/56
- di:-** bk. di -
- d.-di 0502121101/46, 0502222201/28, 0502222202/10, 0502222202/11,
0502222202/5, 0502222202/8, 0502222202/9, 0506110701/114,
0506110701/115, 0602211301/3, 0602211301/62
- d.- b 0503210801/100, 0602211001/151, 0602211003/48

d.- de 0601110301/27

d.- di 0502222202/8, 0506110701/108, 0506110701/115, 0602210801/61,
0602211003/55, 0602211301/2, 0602211301/63

d.- diy^ɨ 0502222201/24

d.- dik 0506120501/5, 0502211901/112

d.- di^le 0601111501/70, 0602211301/65

d.-dim 0503111203/152, 0502120601/115, 0502120601/116,
0502120601/118, 0506110701/118

d.- d^ɨŋ 0502211901/7

d.-di:θ^ɨŋ 0602211701/21

d.- diθ^ɨŋ 0602211701/7

d.- me 0502222201/178, 0506110701/119

d.- me^l 0502222201/161

d.-mæ:ne 0503210801/15

d.-mǣ:ŋ 0602110101/42, 0602211001/190

d.- mejen 0602211301/31

d.- mi^ɨŋ 0503111101/110

d.- p 0503210901/38, 0602110501/36, 0503111201/50, 0503111203/165,
0503111203/176, 0503111204/24, 0602110501/39

d.- p 0502120601/48, 0502120601/53, 0502120601/66, 0502121102/12,
0502121102/92, 0502211901/34, 0502221001/60, 0502222701/35,
0502222701/75, 0502222701/81, 0503111204/37, 0503210801/110,
0503210901/113, 0506110701/5, 0506110701/70, 0506110701/96,
0601110301/37, 0601111501/40, 0601111501/41, 0602110201/4,
0602110302/86, 0602110501/2, 0602211002/5, 0602211002/53,
0602211002/73, 0602211003/43

d.-pdir 0602211001/220, 0506110701/118, 0506110701/119,
0506110701/116, 0506110701/119, 0602211003/42

d.-pdir^le 0503111203/175

d.-rdi^le 0503120702/55

d.- rdi^lε: 0503120702/58, 0503120702/79

d.- θe 0502221001/40

d. -θem 0502212001/15, 0502222201/7, 0506110201/40

d.- θēŋ 0502222701/54, 0506110701/95, 06011126a01/12, 0602110101/37,
0602211701/6

d. -θene 0602110501/40, 0602110501/44, 0602110501/45

d. -jε:k 0503111202/59

di:dæ: ağabey, abi

d. + m 0502120601/48

di:de bk. di:dæ:

d. 0503121101/48

di:dedʒa:n ağabeyciğim

d. 0506120501/65

dige F. دیگر başka, diğer

d. 0506120502/39

diyʎæ: F. başka, diğer

d. 0502222702/35

di:k F. دیگ kazan

d. 0502212001/32

dik - (*tik- ED 475b) dikmek

d. -di 0502211901/172

d.- ip 0503210801/32, 0602211901/18

d. -θinʎe 0602211901/23

dikdʒe dimdik

d. 0502211901/58

dikin dikiş

d. + em 0602211002/18

diqqat Ar. dikkat

d. 0502221003/5

dikmek fidan dikmek, oturtmak

d. 0602211002/4

dikte F. دیکته dikte

d. 0502121102/24

di:kte bk. dikte

- d. 0502121102/24
- dil** (tūl ED 489b), dil
- d. 0502120601/106, 0503121101/46, 0503121101/90, 0503121102/51, 0503210801/58, 0602211401/26, 0602211401/61, 0602211401/63, 0602211401/67, 0602211401/68, 0602211401/69, 0602211401/70, 0602211901/59
- d. + den 0502211501/29
- d. + e 0503121102/123, 0602110102/60
- d. + i 0502121102/50, 0503121101/224, 0503121101/51, 0503210801/16, 0503210801/42, 0602211001/122, 0602211001/128, 0602211401/27, 0602211401/67, 0602211901/63, 0602211901/75, 0602211901/86
- d. + im 0503121101/242, 0503121101/245
- d. + imi 0503121101/4
- d. + imið 0503210801/16, 0506110201/47, 0502121102/67, 0503121101/21, 0503121101/31, 0503121101/47, 0503121101/49, 0503121101/53, 0503121102/129, 0503121102/131, 0503210801/112, 0503210801/5, 0503210801/93, 0602211401/26, 0602211901/76
- d+ imiðæ:. 0503121101/2
- d. + imiððe 0502121102/87, 0502222701/43, 0503111202/1, 0503121101/33, 0602211302/12
- d. + imiðe 0503121101/28, 0601111501/111
- d. + imiði 0502121102/31, 0502222701/6, 0602211001/1, 0602211901/69
- d. + imiðĩŋ 0502121102/51, 0503121101/29, 0503121102/157
- d. + imiz 0503121101/79
- d. + in 0602110201/20
- d. + ine 0502121102/18, 0503121101/89, 0503210801/41
- d. + ini 0502121102/31, 0503210801/55, 0602211901/82
- d. + inne 0502121102/19, 0502211501/47, 0502212001/15, 0503111201/98, 0503210801/96, 0506110701/29, 0602211001/126, 0602211001/209, 0602211302/80, 0602211501/26, 0602211901/2, 0602211401/60, 0602211501/27
- d. + innen 0602211302/81

d. + ŋ 0502211501/27, 0502211501/33
 d. + ŋĩđ 0503210801/110
 d. + imiğ 0602211502/41
 d. + imiđđe 0602110201/44
 d. + |e 0503121101/52, 0503210801/111
 d. + |emiğ 0502211901/1, 0502211901/2
 d. + |eri 0502121102/53, 0502121102/66, 0503210801/43, 0503210801/50,
 0503210801/56, 0503210801/57
 d. + |erimiğ 0503121101/13
 d. + |erimiđđe 0503111202/58
 d. + |erinne 0502212001/61
 d. + miği 0602211001/230
 d. + ni 0602211001/229
 d. + nĩŋ 0503210801/16

dilæ:- bk. di|æ-

d.- p 0503121101/213

di|æ:- bk. di|æ-

d.- p 0502222201/127

d.- jin 0502120601/130

di|æ- dilemek

d. -rdi|e: 0503120701/99

di|e - (**tile:-** ED 492a) dilemek

d. -di|e 0503210801/85

d.- mæ:ne 0502121101/75

d. -rdi 0502211901/26

d.- jæ:k 0502222201/127

di|ey^j dilek

d.+ im 0503121101/215, 0503121101/217

di|ek (**tile:k-** ED 498a) dilek

d. 0503121101/182

di|lẽŋ dilek

d. +ŋĩ 0502222201/206

dime F. ديم yağmur suyuyla ekim

d. 0602110101/113

dimek demek

d. + |eri 0602110201/38

di:mek bk. dimek

d. 0602110201/44

d. + |eri 0602110201/34

d. + |erinnen 0601111501/117

di:mekæ:ri F. ديم کاری yağmur suyuyla ekim

d. 060111126a01/6

din Ar. دين din

d. + |ır 0506110201/31

di:n Ar. din

d. 0506110201/24, 0506120401/123, 0602110101/39, 0602110101/46,
0602110101/47, 0602110101/50, 0602211302/21

d. + e 0602211501/53

d. + i 0602110101/46, 0502222702/11

d. + ni 0602110101/54

dīṅē sadece

d. 0503121102/154

dinda:r dindar

d. 0602211301/10, 0602211301/12

dīṅ|æ- dinlemek

d.- rdim 0502222701/6

dīṅ|æ:- bk. dīṅ|æ-

d.- p 0602211901/77

dīṅ|e - bk. dīṅ|æ-

d.- dip 0503121102/73

d.- jen 0506120401/47

dinney'i yaşam

d. + mið 0602211401/33

diplom Fr. > F. دپلم diploma

d. 0502211501/37, 0503121102/39, 0503121102/40, 0506110201/28,
0602210801/42

d. + a 0506120502/18

d. + dan 0506120502/19

di:plom bk. diplom

d. + na 0602210801/31

d. + ni 0602110302/85

di:pləm bk. diplom

d. 0602110101/150

diplum bk. diplom

d. + de 0502121101/83

di:plum bk. diplom

d. 0502121101/83

di:reyj direk

d. + im 0503121102/126

di:rel- dirilmek, tirilmek

d. -li 0602110101/50

di:ri diri, yaşayan

d. + jem 0502222201/219

di:f dış

d. 0506120401/127

d. +ime 0506120401/126

d. +ine 0602211001/177

d. +inñ 0503120701/79

di:fle - bk. di:fle-

d.- jæ: 0502121102/93

di:fle- dişlemek, ısırma

d. -di 0502222202/18

di:fæ:- bk. di:fle-

d.- p 0502222202/27

diwa:n F + .Ar .ديوان divan şiiri

d. + il 0503210801/46

diva:r F. دیوار duvar

d. + lara 0502221001/47

di:wa:r bk. diva:r

d. + a 0503120702/25, 0503120702/26

di:væ:r bk. diva:r

d. 0601111501/126

di:vil- diyebilmek

d.- mæ:ndir 0602211003/40

dij- demek

d. 0502220301/39, 0506120401/77

d.- ḃ 0502211901/134

d.- ḋek 0502120601/132, 0503111101/124, 0506120601/14, 0602110501/41

d.- ḋε:mi 0502222701/1

d.- de 0502222201/160

d.-di 0502121101/48, 0502211901/140, 0502221002/59, 0502221002/61,

0502221002/62, 0502221002/67, 0502221003/48, 0502221003/52,

0502222201/195, 0502222201/202, 0502222201/204, 0502222201/207,

0502222201/26, 0502222202/42, 0503121101/28, 0506120401/43,

0506120401/49, 0601111501/76, 0601111501/77, 0602211401/78,

0602211502/16, 0502121101/47, 0502211901/136, 0502211901/139,

0502211901/140, 0502211901/141, 0502211901/142, 0502211901/143,

0502221002/61, 0502221002/78, 0502221003/46, 0502221003/47,

0502221003/49, 0502221003/51, 0502221003/53, 0502222201/150,

0502222201/194, 0502222201/195, 0502222201/196, 0502222201/202,

0502222201/203, 0502222201/204, 0502222201/205, 0502222201/206,

0502222201/208, 0502222201/209, 0503111204/29, 0503121101/133,

0503121101/28, 0506120401/43, 0506120401/45, 0506120401/46,

0506120401/51, 0506120401/55, 0506120401/67, 0601111501/121,

0601111501/77, 0601111501/85, 0602211001/80, 0602211401/78

d.- diyi 0602211001/207, 0602211401/94

d.- dik 0506120501/22, 0503121101/45

d.- di□ 0503210801/82

d.- dīle 0506120501/62

d.- dīle 0506120401/59, 0502222201/151

d.- dim 0502221003/63, 0502222201/178, 0503121102/18, 0506120501/39,
0502120601/43, 0502120601/81, 0502221003/55, 0502222201/201,
0503111101/10, 0503111203/71, 0506120401/57, 0506120501/39,
0601111501/29

d.- e 0602211003/2

d.- eː 0602211003/4

d.- æːdi 0506120401/62

d.- æːdīle 0502221003/58

d.- eyːi 0602211901/5

d.- ek 0502121102/86

d.- eːk 0602211001/211

d.- eːk 0502120601/63, 0602211001/102

d.- e|e 0503111204/60, 0602211401/85

d.- æː|e 0503210801/91

d.- e||e 0503111204/39

d.- e||eː 0503111101/64

d.- eː||εː 0602210801/33

d.- εː||eː 0602211901/2

d.- e||emenæː 0502121101/46

d.- εː||emiʃ 0602211001/93

d.- en 0502120601/13, 0502120601/33, 0502120601/59, 0502121102/58,
0502121102/59, 0502121102/78, 0502211901/103, 0502220301/77,
0502220301/78, 0502220301/83, 0502220301/84, 0502220301/85,
0502221002/70, 0502221003/32, 0502222201/148, 0502222201/217,
0502222201/72, 0503111101/163, 0503111101/41, 0503111101/44,
0503111203/162, 0503121101/10, 0503121101/18, 0503121101/20,
0503121101/23, 0503121101/42, 0503121101/45, 0503121101/58,
0503121101/82, 0503121101/84, 0503121102/15, 0503121102/83,
0503210801/31, 0506110701/106, 0506110701/17, 0506110701/25,
0506110701/27, 0506110701/31, 0506110701/32, 0506110701/36,

0506120401/105, 0506120601/28, 0601110301/34, 0601110801/10,
 0602110101/1, 0602110101/56, 0602110201/25, 0602110501/25,
 0602211001/1, 0602211001/47, 0602211302/49, 0602211302/51,
 0602211302/85, 0602211401/32, 0602211701/27
 d.- æn 0502212001/18, 0503111101/132, 0503111101/6, 0506110201/81,
 0506110701/12
 d.- æ:n 0502211901/116, 0502211901/53, 0502212001/18, 0502212001/19,
 0502212001/21, 0503121102/74, 0506110701/11, 0506110701/14,
 0506120401/63, 0602211003/21
 d.- e:n 0503121102/19, 0506120401/73
 d.- en 0506110701/22, 0503121101/61
 d.- ε:n 0502222201/24, 0503111203/125, 0503111203/52, 0506110201/140,
 0506110201/37, 0506110201/66, 0506120502/28, 0601110301/1,
 0601111501/3, 0602110101/56, 0602110101/67, 0602211002/21,
 0503111203/23, 0506120502/48, 0602211301/53
 d.- ε:n 0503111203/71, 0503121101/196, 0503121101/57, 0503121101/81,
 0506120401/16, 0602110102/86
 d.- e:n 0602110201/1
 d.- ĕŋ 0503121101/14, 0506110701/46
 d.- ε:nde 0503111203/49, 0503121101/199
 d.- endir 0502221001/15
 d.- ε:ndir[e 0503111203/24
 d.- ε:nε 0602211901/87
 d.- eni 0502211901/112, 0502222201/86, 0503111203/83, 0602110101/89
 d.- æni 06011126a01/33
 d.- æ:ni 0602211001/194, 0602211003/11
 d.- ε:ni 0602110101/88
 d.- enĩŋ 0503111203/72, 0503210901/3, 0602211002/35
 d.- ε:nĩŋ 0602110101/19
 d.- ε:niz 0602211301/49
 d.- enim 0602110101/63
 d.- ænim 0602211003/11

d.-æ:nim 0506120401/133, 0506120401/134, 0506120401/135,
 0602211001/15
 d.- æ:nimde 0602211001/166
 d.- æ:nijem 0506110201/84
 d.- ãŋĩđ 0503121102/44, 0602211001/103
 d.- en[eri 0503111203/120
 d.- enne 0502120601/145, 0502120601/15, 0502120601/153, 0502120601/3,
 0502120601/46, 0502120601/50, 0502120601/51, 0502120601/52,
 0502120601/55, 0502120601/9, 0502121101/50, 0502121102/20,
 0502222201/24, 0503210801/102, 0503210801/96, 0602210801/60,
 0602211001/182
 d.- enne 0601111501/63
 d.- enne 0503210801/27
 d.- ennen 0502222201/183, 0502222201/24
 d.- æ:r 0602211401/76
 d.- æ:rdi 0503210801/96
 d.- æ:rdile 0506110201/122
 d.- eθen 0602211003/32
 d.- ejin 0502211901/121, 0502221002/1, 0502221003/34, 0502221003/5,
 0506120401/91, 0602211701/7
 d.- ejli 0503111201/82
 d.- æjme[li 0601110301/32
 d.- æjme[l]e 0602110501/37
 d.- yʝin 0602211701/49
 d.- iḃ 0502212001/46, 0601110301/10
 d.- ik 0602211003/48
 d.- i[en 0602211401/87
 d.- i[ĩje 0503121101/71
 d.- i[je 0502121102/42, 0502121102/43
 d.- i[je 0502121101/2
 d.- i[je 0503111202/8, 0503111202/11, 0503111202/18
 d.- ip 0502120601/138, 0502120601/145, 0502120601/24, 0502120601/60,

0502121101/75, 0502121102/11, 0502121102/42, 0502121102/6,
 0502121102/78, 0502121102/79, 0502211901/145, 0502211901/42,
 0502211901/87, 0502220301/45, 0502220301/63, 0502221001/56,
 0502221001/71, 0502222202/63, 0502222701/30, 0503111101/113,
 0503111101/12, 0503111101/4, 0503111101/9, 0503111201/92,
 0503111202/117, 0503111202/20, 0503111203/48, 0503120701/54,
 0503121101/140, 0503121101/193, 0503121101/200, 0503121101/235,
 0503121101/259, 0503121101/41, 0503210801/24, 0503210901/106,
 0506110201/105, 0506110201/114, 0506120401/50, 0506120601/46,
 0506120601/52, 0601111501/72, 0602110101/138, 0602110101/39,
 0602110301/17, 0602110301/19, 0602110301/20, 0602210801/58,
 0602211001/178, 0602211001/197, 0602211001/231, 0602211001/232,
 0602211001/237, 0602211001/26, 0602211001/31, 0602211001/47,
 0602211003/2, 0602211003/55, 0602211302/35, 0602211502/2,
 0602211502/3, 0506110701/37, 0502222202/48, 0502211901/44,
 0502222201/32, 0503121102/81, 0602211001/152, 0602211001/172,
 0602211001/174

d. - im 0503111202/102, 0503111202/105, 0503111202/106

d.- ipde 0602211302/98

d.- ipdir 0503210801/24, 0602211001/39, 0602211001/40, 0602211001/74,
 0602211001/75, 0602211001/77, 0602211001/78, 0602211001/81,
 0602211003/41, 0602211003/45, 0602211003/46, 0602211302/68,
 0502221002/82, 0503111203/58, 0503111203/59, 0503210801/23,
 0601111501/59, 0602110301/24, 0602210801/61, 0602210801/62,
 0602211001/35, 0602211001/43, 0602211001/44

d.- ipdirle 0503111201/97, 0506110701/37

d.- ipdirle 0602211001/79

d.- iv 0503121101/106

d.- ivem 0503121101/104

d.- len 0503121102/135

d.- lje 0503111203/75

d.- me 0502221003/68

d.- me| 0502222201/173

d.- me|i 0502222201/173

d.- mǣ:ŋ 0602211001/185, 0602211001/200

d.- meθe 0502222201/168, 0506110201/106

d.- meθin 0502222201/168

d.- meʝe:nmi 0602110102/69

d.-p 0502211901/168, 0502220301/39, 0502220301/62, 0502220301/93,
0503121101/99, 0503121102/127, 0503121102/141, 0503121102/142,
0503121102/143, 0503121102/47, 0602211302/21, 0602211302/54,
0602211901/18, 0506120501/65, 0502221003/27

d.- pdir 0602211302/6, 0502220301/84, 0602211302/6

d.- r 0503121102/125, 0503121102/65

d.- θe 0502121102/100, 0502121102/103, 0502222201/58, 0502222201/59,
0503111101/105, 0503111101/106, 0506110701/52, 0502221001/112

d.- θeyʝem 0503210801/73

d.- θek 0502211501/47, 0602211002/22, 0502211901/47

d.- θek 0503111203/71

d.- θem 0506110201/24, 0506110701/4, 0602211001/230, 0502120601/2

d.- θen 0502221001/87, 0503210901/116, 0602211001/22, 0602211701/28,
0502222701/91

d.- θēŋ 0502222701/96, 0506120401/75, 0601110301/31, 06011126a01/11

d.- ʝe:de 0602211502/47

d.- ʝe:ni 0602211302/24

d.- jek 0502120601/77

d.- ʝeˈk 0503111203/44

d.- ʝæ:k 0503120701/55, 0503120701/61, 0602110101/60

d.- ʝe:leˈ 0503121101/35, 0502221002/33

d.- ʝeˈle 0602110301/37

d.- jēŋ 0502120601/21

d.- jēŋĩð 0503210901/81

d.- ʝæ:rdi 0503210801/91

d.- ʝæ:rdi|e 0602211001/230

di̇j- demek

d. - di 0502221003/52di:j-

d. -ḋzek 0602211001/170

dijde kardeş

d. 0503121101/30

dijdir- söyletmek

d.- i̇j̇ėŋ 0502120601/131

dijil- bk. diji[-

d.- en 0503121101/25

dijil- söylenmek

d.- en 0503111101/146

d.- endir 0502211901/114

d.- eni 0602211302/77

d.- ert 0502121102/24

d. -i̇jė 0503111203/5

d. -i̇jė 0503111202/33

d. -i̇jæ̇ 0502212001/48

d.- ̇e 0502222201/160

d. -jæ̇ 0502120601/162

d. -jė 0503111101/32

d. -jė 0602211001/128

d. -j̇ė 0503111203/45, 0503111203/43

d. -jedė 0502212001/12

d. -jennė 0602211401/54

dijif söyleyiş

d. + inė 0502212001/44

dijmæ:bk. dijme

d. + mi̇đ̇ 0602211701/18

dijme deme, söyleme

d. + ̇i̇ 0602211701/18

dijmek demek

d. 0503121101/183

d. + de 0602211401/62

dijmekliyi demek

d. 0602110201/26

dij- bk. dijmek

d. -meθeyiem 0502221001/107

dijf deyiş

d. + im 0502121102/81

d. + ine 0503210801/25

dijflæ- ısırmak

d.- b 0502222202/20

dijtdza:n ağabeyciğim

d. 0503121101/47

do F. دو iki

d. 0502221003/24, 0502221003/64

do:dn̄ (to:tak TT 178), dudak

d. + unnan 0502222202/20

do:dur̄a bir boy adı

d. 0503210801/24, 0503210801/25, 0503210801/26, 0503210801/28,
0503210801/29, 0503210801/31, 0503210801/28

doct̄fuluq tokluk

d. 0602110201/23

dō - (to:ğ- ED 465a), doğmak

d.- duq 0602110101/14

d.- duq 0602110101/19

d.- ija 0502120601/134

d.- up 0602211302/100

d.- updi 0602211001/90

d.- upduruk 0602110201/2

do:̄ - bk. dō-

d.- θ̄m 0601110301/27

dōan kardeş

d. 0506120502/15, 0506120502/46, 0602211501/4

d. + um 0503111101/8
 d. + i 0503210801/81, 0602211001/88
 d. + larumwə 0506120501/20, 0506120501/4
 d. + larumwəi 0506120501/27
 d. + larumwəiN 0506120502/9
 d. + ma 0503210801/84

dokən bk. dokan

d. 0502211901/119, 0602211701/19
 d. + um 0602211701/26
 d. + umam 0602211502/19
 d. + umiN 0502222702/19
 d. + umqi 0502222702/26
 d. + mwa 0503111203/35
 d. + nan 0602211502/9
 d. + ni 0601111501/10

dokən bk. dokan

d. + la:mwa 0602110302/84

dokan bk. dokan

d. 0502220301/76

dokəröl- düzelmek, doğrulmak

d. - ja 0503111204/18

dokduqdepe doğduğu yer

d. 0602211003/20

dokul- doğmmak

d.- up 0502121102/1

dokur- doğurmak

d. 0503210901/9
 d.- mija:q 0502120601/24

dokurla- düzeltmek

d. -pdur 0601111501/27
 d. -jan 0502222701/11

dokurla:- düzeltmek

d. -pduur 0502222701/92

doxuur doğru

d. + duur 0502222701/96

doxurluq doğruluk

d. 0502211901/115

doxru (toğuru: ED 473a) doğru

d. + θi 0602211302/95, 0602211302/99

doxru bk. doxru

d. +duur 0503121101/181, 0602211302/2

doxru doğruluk

d. + uua 0503121102/46

doxri bk. doxru

d. 0503111101/109, 0503121101/173, 0503210801/114, 0503210801/30,
0602110101/14, 0602110102/82, 0602211401/68

doxur doğru

d. + da 0602211401/84

d. + θi 0602211701/52, 0502222201/134

doxur- doğurmak

d.- up 0503111203/153doqa: -

d.- maθa 0502120601/24, 0502120601/9

d.- nuð 0506120501/44

d.- rduq 0502221002/2, 0502221002/6, 0502221002/1, 0502221002/5

d. -rdula 0503120702/53

d. -rdum 0502221002/8

d.- rdũN 0503121102/109

doxurluq doğruluk

d. 0502211901/117

doxtæa:na: F. دخترانه kızlara özel

d. + muð 0506110201/13

doqul- (halı) dokunmak

d. - an 0503120702/89

doqu- (tokı:- ED 467a), dokumak

d. - mijaq 0502222702/1

doqul - dokunmak

d.- updir 0602211401/86

doqi - dokumak

d.- ja:laː 0502222702/47

d.- ja:llaː 0502222702/33

dokcuð dokuz

d. 0502121101/47

doqquð dokuz

d. 0503210801/12

doqquð dokuz

d. 0506110201/140, 0602110101/118, 0602211701/16, 0502120601/60,
0502120601/69, 0502121101/50, 0502221001/11, 0502221001/14,
0502221001/2, 0502222201/174, 0602211002/20

d. + a 0503121102/24, 0602211002/78, 0602110302/80

d. + i 0502120601/66

d. + ini 0502221001/4

d. + ða 0502221001/32, 0502222201/225

d. + ũN 0502221001/20

doqquðlandzi dokuzuncu

d. 0503121101/38, 0503121101/56

doqma halı dokuma tezgahı

d. 0502221002/1, 0502221002/2, 0506120501/44

d. + lar 0503121102/109

doqmā: bk. doqma

d. + ŋĩ 0503121102/111

doqmo bk. doqma

d. 0502222702/1

doqu - dokumak

d.- duq 0602110102/5, 0602110102/5

d.- maduq... 0502221002/8

dol- dolmak

d.- an 0602211001/9

d. -di 0502211901/151

d.- updurla 0602211001/169

d.- updurla 0602211001/168

do:l- (**to:l-** ED 491a, **to:l-** TT 178), dolmak

d. -anna 0602211001/9

d.- onna 0602211001/180

d. -di 0502211901/150

d. -updur 0602211401/58

dolo- dolamak

d.- moli 0602211901/12

dolon- dolanmak

d.-onon 0502211901/172

dolondur- dolandırmak

d. 0502120601/101

doldur- doldurmak

d.- duq 0601110301/8

do:ldur- bk. doldur-

d.- up 0503111101/93

d.- mal 0503111101/93

do:ldir- bk. doldur-

d.- ik 06011126a01/49

do:li dolu

d. 0502120601/91, 0503121101/224, 0503121101/252

do:loɣo- dola koymak

d.- di 0502211901/152

do:n don, giysi

d. 0503120702/55, 0506110201/111, 0506110201/7

d. + i 0506110201/9

d. + nan 0503121101/175

d. + ni 0502211001/102

d. + ũnĩ 0503121102/95

dōNđurmak (tondur- ED 518a) dondurmak

d. + i 0503210901/44

donuğ (*toŋuz ED 527b) domuz

d. 0503111202/50

dōNNũđ (*toŋuz ED 527b) domuz

d. 0506110701/58

donθuđ çıplak, elbisesiz

d. 0503120701/17

do:θ F. دوست dost

d. 0502222701/47, 0502222701/48, 0502222701/54, 0502222701/56,
0502222701/57, 0601110301/11, 0601110301/12, 0601110301/13,
0601110301/17, 0601110301/18, 0601110301/19, 0601110301/24,
0601110301/27, 0601110801/25, 0601110801/26, 0602110201/25,
0602110201/26, 0602110201/30, 0602110201/31, 0602110201/34,
0602110201/36, 0602110201/38, 0602110201/39, 0602110201/40,
0602110201/41, 0602210801/64, 0602211003/44

d.+ um 0502221003/30, 0506120401/63

d. +ũN 0502222701/50, 0601110301/26

d. +i 0601110301/11, 0601110301/12, 0601110301/14, 0601110301/22,
0601110301/12

d. +la 0601110301/21

d. +laː 0503210801/68

d. +larumũf 0602211003/49

do:θluq dostluk

d. 0502222701/63

do:θt F. دوست dost

d. 0503111201/34, 0506110201/116

d. + lamũđ 0502221003/13

dowɔr hayvan (keçi, koyun gibi)

d. 0602211701/26

d. + umũđ 0602110302/81

d. + i 0602211701/24

dowɔrda:r hayvancılıkla uğraşan kimse

d. + la 0602211701/23

d. + lamuð 0602211701/26

dovvom ikinci

d. 0502211501/18

d. + i 0503121102/28

dowwomqi ikincisi

d. 0506110201/133

doj - doymak

d.- annan 0503120702/29

d.- ija: 0503120702/28

døk - (tök- ED 477a) dökmek

d.- yp 0503120702/29

d. - ije:le: 0503120702/6

d. -ije:lle 0502222702/38

døkyl- dökülemek

d.- yp 0503111203/114

døkym gübre

d. 0503210901/89

dø:n - (tö:n- TT 184) dönmek

d.- ejin 0502211901/88

d.- ni 0503120701/45, 0503120701/46

dø:nder- döndürmek

d.- ip 0602211901/91

dørd bk. dørt

d. + iθinæ: 0502222701/41

dø:rd bk. dørt

d. 0502211901/42

d. + iθini 0502121102/108

d. + ynŷŋ 0503111203/174, 0503111203/175

d. + ŷŋ 0602211001/54

dørđylendzi dördüncü

d. 0602110302/36

døre- türemek

d. - di 0503121102/76

døræ:- türemek

d.- p 0502121102/35

d.- pdirik 0602211302/100

d. - ||e 0602211001/61

d. -p 0602211001/8

dørt bk. dørt

d. 0601111501/89, 0601111501/91, 0601111501/95

dø:rt bk. dørt

d. 0601110801/31, 0601111501/52

dørt dört

d. 0502212001/51, 0502221001/20, 0502221001/22, 0502221001/23,
0502221001/73, 0502221002/19, 0502221002/21, 0502222201/213,
0502222201/48, 0502222201/97, 0503111202/32, 0503111203/65,
0503120702/23, 0506120401/32, 0601111501/100, 0602211001/220,
0602211501/23, 0602211901/31

dø:rt (tö:rt TT 184) dört

d. 0502120601/36, 0502120601/4, 0502120601/47, 0502121101/13,
0502121101/34, 0502121101/84, 0502121102/73, 0502211501/5,
0502211501/52, 0502220301/33, 0502220301/38, 0502222201/134,
0502222201/97, 0502222202/15, 0502222702/10, 0502222702/44,
0502222702/6, 0503111101/141, 0503111101/145, 0503111101/159,
0503111101/60, 0503111202/17, 0503111203/65, 0503120701/21,
0503120702/19, 0503120702/22, 0503120702/81, 0503121102/18,
0503121102/6, 0503121102/8, 0506110201/16, 0506110201/46,
0506120502/39, 06011126a01/60, 0602110102/61, 0602210801/36,
0602211001/53, 0602211001/56, 0602211401/40

d. + den 0506120401/24

døw- kırmak

d.- erdik 0506110701/44, 0506110701/42

døwr devir

d. + inne 0602211001/109

døw - dövmek

d.- erdik 0503111202/86, 0602211502/26

d. -erdi|e 0503210901/95

d. -dyk 0602110102/21

d.- ip 0503121101/168

d. - meli 0506120601/20

d.- θin 0502221003/63

d.- yp 0503210901/114, 0602110501/16, 0602211502/27

døwek arpa, buğadyın samanın ile tanesini döverek ayırmak

d. 0506110701/42, 0506110701/44

døwek bk. døwek

d. 0503121102/118

døwek bk. døwek

d. 0503111202/130

døwek bk. døwek

d. 0602211502/26

døw- kıran

d. -en|ĩ 0503121102/118

døwi|- kırılmak

d.- iverme|i 0502221003/61

d.- θe 0502221003/61

d.- θin 0502120601/95

døwir bk. døwir

d. 0503210801/67

d. +de 0602211001/26, 0602211001/27

døwir Ar. دور devir

d. 0502220301/14

d. + de 0503121101/124, 0506110201/138, 0602211001/133,
0602211001/135

døw|et bk. døw|et

d. 0602110501/32

d. + e 0502211901/38

d. + imið 0502211901/40

d. + imiðĩņ 0502211901/41

døwlet bk. dōw|et

d. + de 0506120401/26

dōw|et Ar. دولت devlet

d. 0502211901/107, 0502211901/109, 0506110701/52, 0506110701/69,
0506110701/82, 0602211001/15, 0602211001/218, 0602211001/3,
0602211001/5, 0602211301/17, 0602211302/28, 0602211701/18,
0602211701/30

d. + de 0502211901/21

d. + den 0601111501/43

d. + e 0503111202/131

d. + imið 0502211901/129

d. + imiððejem 0602211002/53

d. + ĩņ 0506110701/83, 0602211002/50, 0602211002/73

døwr bk. dōwir

d. + ynne 0602110201/5

d. + innedi 06011126a01/21

døwr bk. dōwir

d. + de 0502121102/38

d. + i 0506110701/45, 0506110701/68

d. + imiððe 0502211901/30

d. + ine 0602211001/161

d. + innæ:ki 0602211001/114

d. + inne 0503121101/124, 0506110201/130, 0506110701/68,
06011126a01/71, 06011126a01/72

d. + ynne 0602211001/7

døwre Ar. دوره devre, dönem

d. 0502211501/9, 0602211001/160

d. + de 0602110101/5

d. + miððe 0502221001/106

d. + θi 06011126a01/69

d. + je 0502211501/13

d. + ji 0503121102/27, 0503121102/28, 0503121102/38

døwyl - kırmak

d.- ennen 0602211901/39

d. -ǰjeː 0503111203/113

d.- yp 0503111203/26

d. -jeːnnir 0503111203/25

dəwym bir koparımlık ekmek

d. 0602110201/10

døð - kıymak

d.- yviłmæːndir 0602211001/9

du: bk. dur-

d. 0502221002/39, 0506110701/119, 0506110701/120, 0506120401/135

d. + da 0506110201/140

duʔa: Ar. دعا dua

d. 0502222201/230

duka:n Ar. دكان dükkân

d. 0502211901/132

d. + um 0601110801/10

du:l (ev içinde) bir kenar

d. + ũñĩ 0503121102/107

duma:n duman

d. 0506120401/103

dũNNũð domuz

d. 0502211901/174

dur - durmak

d.- an 0502121102/46, 0602110501/16, 0602211002/49

d.- on 0602110201/45

d.- andan 0502220301/11

d. -anmuʃ 0602211301/78

- d. -ano:q 0602211901/64, 0602211701/60
- d.- dʒaʁ 0601110301/31
- d.- duʁ 0502121102/11, 0502121102/34, 0502121102/35
- d. -duʁm 0502222201/29, 0502222201/30
- d.- di 0602211701/78, 0502222202/17
- d. -ijaʁ 0503111101/77
- d. -ija:q 0503111202/136
- d. -ija: 0503120702/36
- d. +ija: 0502120601/15
- d. -ijeʁ. 0503111101/76
- d. -ma:n 0502120601/81
- d. -maja: 0602211502/12
- d. -majaʁn 0503121101/168
- d. -majaʁaʁ 0502221001/113
- d. -mali 0503120701/16, 0503120701/17, 0503120701/18, 0506110701/52
- d. -nan 0602211002/45
- d. -nɒ 0503111203/54
- d. -θam 0602211901/83
- d.- θana 0502121102/47
- d. -θun 0502222701/16
- d. -ubi|mejen 0602110101/130
- d. -updurlar 0602110101/9
- d. -up 0502211901/167, 0502220301/33, 0503111203/11, 0602211003/10
- d. -updur 0502220301/10
- d. -updurla 0602211001/180
- d. -uveripdir|e 0602211302/53
- d. -ja 0502121102/102
- d. -ja: 0602211901/77
- d. -ja:n 0602110302/60

du:r- durur

- d. 0506120601/55, 0602211002/30, 0602211701/43
- d. -a0503121101/178

d. -da 0503111204/37

d. -di 0602210801/34, 0602210801/35, 0602210801/36, 0602210801/43,
0602210801/45, 0602210801/48, 0602210801/55, 0602210801/67,
0602210801/69

d. -uq 0601110801/29

d. -θũN 0601110301/38

d. -uq 0602211701/37

duri duru

d. 0502120601/124

durq bir cismin uzunluğu, boyu

d. + una 0503121101/178

du:st F. dost

d. 0602210801/47

du:st bk. du:st

d. 0602210801/50

du:f- buluşmak, görüşmek, tuşmak

d. 0503121101/217

d.- di 0602110101/124

dutar iki telli bir saz

d. + i 0502222701/7

du:tar bk. dutar

d. 0502222701/81

du:ta:r bk. dutar

d. 0502222701/22

d. + ũN 0502222701/20

durmuʃ hayat, yaşam

d. + α 0502120601/39, 0502120601/40, 0502222701/41, 0602110102/43

d. + ρ 0602110102/14, 0602110102/37

d. + una 0503121102/46

durʃ duruş

d. + una 0502222202/32

d. + una 0522222202/65, 0602110102/17

dufma:n F. دشمن düşman

d. 0503121102/121

duwa: dua

d. 0502222201/56

duwar F. ديوار duvar

d. + a 0502222702/2

duwi piring

d. + den 0506110201/127

du:ð (tu:z TT 18) tuz

d. + laram 0503121102/104

duf- inmek

d. -erdi[er 0503111201/40

duw ~**cuðuul** kıpkızıl, pekiştirme edatı

d. 0502221003/67

dyka:n Ar. دكان dükkân

d. + a 0602211301/8

d. + lamuð 0503111202/124

dykder doktor

d. 0502222201/157

d. + e 0502222201/205, 0502222201/46, 0502222202/12, 0502222202/3,
0502222202/4, 0502222202/63

d. + ni 0502222201/93

dykder bk. dykder

d. 0503121101/130

d. + den 0602110102/89

dykderlik doktorluk

d. 0502222201/47

dykæ:n dükkân

d. + im 0602211501/36

dykter bk. dykder

d. + e. 0502222201/183

dykterçiliy doktorluk

d. + i 0602110102/23

dykterlik bk. dykterfiliy^j

d. 0502222201/183

dyktør bk. dykterfiliy^j

d. 0502222201/227

dyme F. ديم susuz tarım

d. 0506120401/42

dy:f düş

d. + ime 0503121102/145

dynja Ar. دنيا dünya

d. + ni 0506120401/87

dynja: bk. dynja

d. 0602211002/2

dynje bk. dynja

d. 0503121101/255

d. + den 0503121101/226

dynjæ: bk. dynja

d. 0502222201/188, 0502222702/20, 0502222702/22, 0506110701/9,
0602211302/46, 0602211701/42, 0602211901/43, 0602211901/45

d. + dan 0602211001/76

d. + den 0506120401/130, 0602211001/87, 0602211001/98,
0602211302/109, 0602211302/15, 0602211302/30

dynjæ bk. dynja

d. + den 0602211302/29

dyrt- sokmak

d. - erdi|ε:0503120702/81

dy:β dip

d. +yne 0503111101/123

dyf- (tüş- ED 560a), inmek

d. -di 0503121101/70, 0503121101/72, 0503121101/76, 0503121101/77,
0503121101/78, 0602211302/33, 0502222201/24

d. -dim 0502222702/25, 0502222702/28

d. -dym 0502221003/12, 0503111101/38
 d.- diļe 0602210801/26
 d.- dim 0502222201/154
 d.- dyķ 0502221001/115
 d. -emden 0502221003/28
 d.- en 0502222201/48, 0602110101/26, 0602110101/41
 d.- ende 0602211901/76
 d.- eni 0502211901/120
 d.- enne 0502222701/48, 0502222701/52, 0602211901/76, 0503121101/249
 d.- er 0503121101/174
 d. -erdik 0502121102/18
 d.- in 0502222201/27
 d.- ip 0503121101/233
 d. -ipdirļe 0602211002/14
 d.- iļe 0502222201/187
 d. -ijæ: 0503210901/16
 d. -ijē 0503111101/56, 0506120502/35
 d.- iļe 0502222201/186, 0502222201/184, 0502222201/185
 d. -ijē:k 0503121101/89
 d. iļe:ļe 0602211901/71, 0602211901/72
 d.- iļē:ņ 0506110701/113
 d.- medi 0602110101/97
 d. - mey^jæ 0502222701/2
 d. -mey^jine 0502222201/189
 d.- mey^jine 0502222201/189
 d. -mek 0502121102/2
 d. -mæ:ni 0602211001/44
 d. -mæ:nni 0602211001/42
 d.- mejæ: 0502212001/20
 d.- meje: 0502221002/45, 0503120702/92, 0602110102/82
 d.- ðe 0502222701/50
 d.- tim 0502222702/27

d.- yp 0602211001/94

d.- ypdiriθ 0602110101/2

d. -ypdu: 0602211002/50

d.- yv 0602110301/4

d.- jæ:n 0602211701/24

d.- jε· 0502222201/188

d.- jẽ·η 0506110701/2

d.- jẽη 0506110701/101, 0506110701/5

dyfe- döşemek

d.- jε·le 0503120702/17

dyfeyl halı gibi odaya döşenen şey

d. + im 0503121101/244

dyfelk (töşe:k ED 563b, döşek) yatak

d. 0502211901/24

dyfen inen

d. + i 0602211001/43, 0502120601/78

dyfin- anlamak

d.- ennen 0502222201/28

d.- ijẽ·η 0502222201/160

d. -ije·le 0503121101/52

d.- mæ:næ 0502222701/72

d. -jele 0502222701/26

d. -je·ndirĩηĩđ 0503111203/66

dyfindir- anlatmak

d.- meji 0502211501/33

dyfinil- anlamak

d. - mejæ:n 0502222201/35

dyfnik kavrama, anlama

d. +i 0503121101/3

dyfyn- anlamak

d.- θyn 0503210801/27

dyfỹη- bk. dyfyn-

d.- jen 0502222201/165

dyfyndir- anlatmak

d.- ip 0602210801/15

d.- ije:le 0602211901/81

d. -me|i 0502211501/27

dyfyndyr- bk. dyfyndir-

d.- meyi 0602211301/53

dyfyr- indirmek

d.- ip 0503111203/150

dyfyf düşüş, iniş

d. + ym 0502222201/223

dywyn düğüm

d. 0502222201/231

dyjl- denilmek

d.- en 0601111501/65

dyjdæ: kardeş

d. + m 0502120601/135, 0602110102/77

dyje (täbi T 48) deve

d. 0503111202/43, 0503111202/45, 0506110201/6, 0506110201/9

d. + de 0503111202/47

d. + |en 0601111501/6

dyjæ: bk. dyje

d. + ni 0503111202/46

dyjã: bk. dyje

d. + η 0503111201/57, 0503111201/58, 0503111202/45

dyjã bk. dyje

d. + η 0503111202/44

dyje:l- denilmek

d. -ennen 0601111501/73

dyjn dün

d. 0502222202/59, 0503111202/125, 0503111202/132, 0503111202/134,
0602211301/61

dyð düz

d. 0602210801/25

dyðedił- düzeltmek

d.- en 0602110101/80

dyðlæ:- bk. dyðle-

d. -nĩṇě 0503121102/97

d.- p 0503121102/96

dyðle- düzlemek

d.- rem 0503121102/120

e

ebtedji haftacı

e. 0602210801/28

edḡ anne

e. 0502221001/112

edḡa:r kira

e. 0502220301/3

edḡa:ra Ar . اجاره kiralama

e. 0503210901/62

edḡa:ra bk. edḡa:ra

e. 0503121101/208

edḡa:ða bk. edḡa:ðe

e. 0502221001/10, 0502221001/2, 0502221001/80, 0502221001/81,
0602110501/35

e. + θun 0502222201/163

edḡa:ðe bk. edḡa:ðe

e. 0503120701/7

edḡa:ðe Ar. اجازه izin

e. 0602110302/74

ed̥ba:ri Ar. اجبارى zorunlu

e. 0503111204/12

ed̥ba:ri bk. ed̥ba:ri

e. 0503111204/7

ed̥ge anne

e. 0502121102/42, 0502121102/47, 0503111201/7, 0502121102/43

e. + |eri 0503111201/4

e. + m 0602110102/40, 0602110102/41, 0602110102/45, 0502211901/33,
0503210801/90

e. + mĩŋ 0502120601/155

e. + miz 0602211502/15

e. + mið 0503111203/138, 0602211502/15, 0602211502/16, 0502120601/33

e. + miðæ: 0503111203/13

e. + miðe 0503121101/30

e. + θi 0602211001/75, 0602211701/65, 0602211701/66, 0502120601/150

e. + si 0602110102/7

ed̥zẽ bk. ed̥ge

e. + ŋĩ 0502211901/34

ed̥zɛ bk. ed̥ge

e. + θi 0503121102/35

et- etmek

e. -d̥zek 0602211001/122

e. -θẽŋ 0503111101/54

ed̥zekæ: abla, hala

e. +miððen 0502121102/67

ed̥gra: Ar. اجرا uygulama

e. 0503111204/37

ed - yapmak

e.- æ:d̥zek 0602110501/44

e.- zek 0602110501/18

e.- di|e 0502221002/54

e.- edĩĩđ 0503111204/59
 e.- eļi 0506110701/4
 e.- eļ[erinnejem 0506110201/98
 e.- mijε 0502221003/39
 e.- emđα:q 0503210801/59
 e.- emiğoq 0502221002/21
 e.- en 0502221003/36, 0503111201/32, 0503111201/65, 0503120701/89,
 0506120401/95, 0602110101/2, 0602210801/23, 0602210801/28,
 0602210801/31, 0602210801/60, 0602211002/3
 e.- enoqlb 0601111501/32, 0601111501/34
 e.- ene 0503120701/50
 e.- enĩη 0502212001/32, 0503120701/89
 e.- eninnen 0502222201/146
 e.- enmiğ 0602110302/36
 e.- ennen 0502121101/31, 0502121101/76, 0506110701/106,
 06011126a01/63
 e.- eno:q 0602211001/147
 e.- er 0503120701/63, 0503111204/17, 0503120702/53, 0506110201/39,
 0602211502/28
 e.- erdi 0503120701/104, 0503120701/67, 0506110201/40, 0602110101/122,
 0503120701/66, 0503210901/12
 e.- erdik 0602110101/110, 0502221002/3, 0506120501/45
 e.- erdile· 0506110201/120, 0506110201/54
 e.- erdile 0506110201/41
 e.- erdi[e 0502211901/56, 0503111201/56, 0502220301/51, 0503111201/22
 e.- erdi[e· 0602110102/18, 0602211001/208, 0602110102/88
 e.- erdiε· 0506110201/120, 0506110201/52, 0506110201/61
 e.- erdi[ε: 0502221002/4, 0503120702/85, 0503120701/79
 e.- erdi[er 0503111201/25, 0503111201/57
 e.- erdim 0502222701/4, 0503121102/80, 0506120401/41
 e.- erdĩN 0503121102/107
 e.- erik 0601111501/121, 0601111501/40

e. -er|ermiʃ 0502220301/16

e. -erθĩŋ 0503111101/87

e.- eθĩŋ 0602110201/27

e.- ejin 0502221003/63, 0602211001/198, 0602211701/5, 0602211701/6

e.- ib 0503120702/49, 0602211002/6

e.- iḅ 0506120501/56

e.- ik 0502120601/75, 0502211901/38, 0502222201/122, 0602110101/101,
0602110201/7, 0602211701/29

e.- ilijeʻ 0506120501/48

e.- iḷip 0602211901/18

e.- ilje 0502212001/63

e.- i:p 0502120601/40, 0502120601/66

e.- ip 0502120601/12, 0502120601/48, 0502120601/55, 0502120601/72,
0502121101/33, 0502121101/34, 0502121101/76, 0502121101/83,
0502121102/10, 0502121102/36, 0502121102/40, 0502121102/45,
0502211501/24, 0502211501/42, 0502211501/50, 0502211901/136,
0502211901/26, 0502220301/17, 0502220301/22, 0502220301/24,
0502220301/43, 0502221001/18, 0502221001/32, 0502221001/63,
0502221002/59, 0502221003/1, 0502222201/113, 0502222201/122,
0502222201/142, 0502222201/152, 0502222201/20, 0502222201/32,
0502222201/34, 0502222201/49, 0502222201/5, 0502222201/50,
0502222201/75, 0502222202/12, 0502222202/26, 0502222202/39,
0502222202/45, 0502222202/65, 0502222702/15, 0503111101/104,
0503111101/85, 0503111101/92, 0503111201/71, 0503111203/153,
0503120701/10, 0503120701/19, 0503120702/49, 0503121101/101,
0503121101/116, 0503121101/157, 0503121101/185, 0503121102/103,
0503121102/138, 0503121102/77, 0503210901/107, 0503210901/75,
0506110201/133, 0506110201/141, 0506110201/34, 0506110201/6,
0506120401/29, 0506120401/32, 0506120401/63, 0506120501/49,
0506120502/24, 0506120502/40, 0506120502/42, 0506120502/43,
0506120502/45, 0506120502/47, 0506120502/6, 0506120502/9,
0506120601/44, 0601111501/31, 06011126a01/64, 0602110101/40,

0602110101/86, 0602110102/4, 0602110302/12, 0602210801/28,
 0602211001/118, 0602211001/164, 0602211001/183, 0602211001/192,
 0602211001/230, 0602211003/53, 0602211301/40, 0602211302/92,
 0602211401/57, 0602211501/3, 0602211701/2, 0602211701/29,
 0602211701/40, 0602211701/60, 0602211901/10, 0602211901/106,
 0602211901/18, 0602211901/38, 0602211901/92
 e.- ip 0502121102/92, 0503120701/13, 0506110701/102, 0602110101/39
 e.- ipde 0602110302/12
 e.- ipdi 0502212001/31
 e.- ipdir 0502121101/71, 0602210801/49, 0602211301/18, 0502211901/42,
 0502222201/206, 0502222202/1, 0503111204/12, 0602211001/85
 e.- ipdirin 0502222201/205
 e.- ipdir|ε 0602211003/52
 e.- ipdir|e 0502220301/87
 e.- ipdir|e: 0506110701/27
 e-ipmen. 0503111203/27
 e.- i|fine 0602211301/39
 e.- ivæ: 0602211302/92
 e.- ivi|eno:q 0602211901/9
 e.- ivi|medim 0502222201/139
 e.- ivi|meje:k 0601111501/106
 e.- ijæ: 0503121101/139
 e.- ije 0502222701/27, 0502222702/35, 0602110201/24, 0602211401/61,
 0506110701/12, 0602211301/25
 e.- -ije 0502121102/51, 0602110302/53, 0602211401/64, 0602211401/63,
 0602211401/65, 0602211401/66
 e.- ijε 0503120702/35, 0503121101/198, 06011126a01/69, 0602110101/5,
 0602211001/234, 0602211003/15, 0602211401/40, 0502222201/219,
 0502222201/49, 0502222201/60, 0503111101/128, 0601111501/45,
 0602210801/47, 0502222201/112, 0601111501/41
 e.- -ijε 0502220301/95
 e.- ijε 0601111501/19

e.- ije: 0502221002/42, 0502221002/44, 0502222201/5, 0503121102/129,
 0502121102/53
 e.- ije:di 0503111201/2
 e.- ije:dik 0503111202/39
 e.- ije:diŋ 0503111201/51
 e.- ijeɣⁱ 0503111101/160
 e.- ije:k 0502120601/149, 0502121102/57, 0602211501/45, 0502120601/147,
 0601110801/27, 0601111501/109
 e.- ije:k 0502222702/3
 e.- ije:k 0503111101/129, 0602211701/38, 0502120601/58, 0506110201/17,
 0506110201/46, 0506120502/15, 06011126a01/62, 0602211001/229,
 0602211301/32, 0602211401/2, 0602211501/11
 e.- ije:k 0502222702/3, 0503111202/118, 0503111202/123, 0506120502/11,
 0602211901/11
 e.- ije:k 0602211901/11
 e.- ije:le 0602110102/84
 e.- ijele 0502121101/19, 0502222201/222, 0502222201/56, 0502120601/166
 e.- ije:le 0502221001/50
 e.- ije:le 0502120601/57, 0506120502/37, 0506120502/40, 0502221001/12,
 0502221001/17, 050221001/28, 0502221001/31
 e.- ijele 0602210801/50
 e.- ije:lle 0503121101/157
 e.- ije:lle 0506110201/16
 e.- ije:lle 0502120601/57, 0502221001/48, 0602211001/237,
 0602211001/68, 0506110201/91, 0502222201/56, 0502222702/30,
 0601111501/40
 e.- ije:lle 0602211001/178
 e.- ije:lle 0502121101/19
 e.- ije:lle 0602211001/2
 e.- ije:lle 0506110201/126
 e.- ije:n 0502220301/4
 e.- ije:n 0502221002/43

e.- ije'n 0503210801/80, 0502220301/1, 0502220301/2, 0502220301/58,
0503121101/264

e. -ije'n 0503121101/141, 0602211901/29

e. -ijen 0502120601/11, 0503121102/16

e. -ije'n 0502220301/42, 0503111204/57

e.- ijemif 0602211001/31

e.- ije:r 0503121101/105

e.- ijeθ 0506120401/36

e.- mejē'ŋ 0502221003/38

e.- jε' 0602210801/38

e. -je'k 0601110301/41

e. -je'k 0602211701/60

e. -je'le 0602211501/7

e.- jæ:n 0601110301/28

eda:ma Ar. ادامه devam

e. 0503121102/43

eda:ra Ar. اداره idare

e. + daqi 0503111101/101

edde Ar. عدد sayı, topluluktan bir grup

e. + leri 0502212001/52

edebi: Ar. ادبی edebi

e. 0503121102/77, 0503121102/79

edep Ar. ادب edeb

e. 0503120701/18

edevijat Ar. ادبیات edebiyat

e. + i 0503121102/77

edevija:t bk. edevijat

e. 0503111201/111

edil- yapılmak

e. 0502211901/125

e.- eno:q 0601111501/80

e. -erdi 0502211901/58

e. -ije: 0503111202/35

e.- ije:n 0503111202/33

e.- le 0506110201/9

e. medzek 0602110102/71

edif- yapmak

e.- ip 0503120701/12, 0503120701/11

edra:r Ar. ادرار idrar

e. 0502222201/144

efteta: Ar. افتتاح açılış

e. 0602211301/76

eyler F. اگر eğer

e. 0502121102/100, 0502211901/164, 0502211901/174, 0502221003/30,
0502222201/68, 0502222701/91, 0503111101/110, 0503121102/17,
0503121102/42, 0503210801/3, 0506110201/120, 0506110201/21,
0506110201/40, 0601110301/44, 0602211001/38, 0602211003/50

ehtera:m Ar. احترام ihtiram, saygı

e. + e 0502212001/61

e. + da 0502212001/61

e. + li 0502212001/63, 0502212001/59, 0502212001/65

extera:m bk. ehtera:m

e. 0506110201/38

ehtima:l Ar. احتمال ihtimal, olasılık

e. +i 0502222201/189

ehtira:m bk. ehtera:m

e. 0503120701/15

ek- ekmek

e.- çek 0503111202/111, 0506120601/26

e. -di 0602110301/8

e. -dik 0502211501/15, 0503111202/139, 0602110301/40

e.- en 0602110301/11, 0602110301/12

e.- er 0503111202/93

e. -erdik 0503111202/91, 0602110101/111, 0602110301/13, 0602110301/5,

0503111202/93

e.-erdil'e 0602110102/27, 0602110102/28

e.-ije 0506120601/23

e.-ijæ:k 0503111202/107

e.-ije:k 0602110302/3

e.-ije:k 0503111202/103

e.-ije:le 0506110201/21

e.-ije:l'e 0602110102/30

e.-ijele 0502121101/20

e.-ik 0602110101/106

e.-ilerdi 0503210801/35

e.-iŋ 0503111101/125

e.-ip 0502211901/5, 0503111202/106, 0503111203/120, 0503210801/32,
0506120502/13, 0506120601/29, 0602110101/104, 0602110101/5,
0602211901/18

e.-ipdir 06011126a01/71

e.-ipdirik 0602211901/88, 0602211901/90

e.-ipdir'e 0602211901/17

e.-ije:dik 0503111202/104

e.-ije:k 0506110201/20, 0602110302/3, 0602110302/4

e.-ije:k 0503111202/103, 0503111202/108, 0503111202/127,
0503111202/137, 0503111202/138, 0506110201/18, 0506110201/19

e.-iŋe:k 0602211901/91

e.-ijæle 0506110201/44

e.-ije:l'e 0502222702/31

e.-ije:n 0502220301/44

e.-mæ:n 0602211501/37

e.-mæ:ne 0503210901/62

e.-meli 0506120601/20

e.-meli 0503111203/122, 0503111101/126, 0506110701/67,
06011126a01/10

e.-θeŋ 0502211901/1, 0502211901/4, 0503111202/142, 06011126a01/10

e.- θin[eː 0602211901/23

e.- jɛː 0506120601/35

e.- jɛː 0602110201/14

e.- jedik 0506110701/67

e.- jek 0503210801/34, 0503210801/35, 0602110201/14

e.- jɛːk 0602110201/14, 0602110101/20

e.- jɛːn 0502220301/4

e.- jæːn 0601110801/20

ekara:ntɕʷulʷ bk. ekara:ntɕʷulʷq

e. +a 0503111202/102

e. +ʷni 0602110102/12

eqara:ntɕʷulʷ bk. ekara:ntɕʷulʷq

e. + ʷmʷɔ̃a 0503111202/127

e. + mʷɔ̃ 0602110301/2

eka:rantɕʷulʷq bk. ekara:ntɕʷulʷq

e. 0503210901/60

ekara:ntɕʷulʷq ziraat

e. 0503111202/101

eqara:ntɕʷulʷq bk. ekara:ntɕʷulʷq

e. 0503111202/127

ekera:ɲʷlʷq bk. ekara:ntɕʷulʷq

e. 0503111203/124

eqda:mAr. اقدام uygulama, yapma

e. 0601111501/69

ekdir- ektirmek

e.- ip 0602110101/149

ekedzi abla veya hala

e. 0502221001/14, 0602211302/12

ekedzi:bk. ekedzi

e. +mið 0602211302/11

e. +miððen 0602211302/15

eken erken

e. 0502120601/31, 0502121102/94, 0602110102/72, 0602110201/4,
0602110201/5, 0602110501/2, 0602110501/22, 0602110501/23,
0602110501/25, 0602211301/73, 0602211401/54

ekil - ekilmek

e. -ije 0502121101/21

e.- ije 0502121101/17, 0602211301/56, 0602211301/56

e. -ijedi 0506120601/18

e.- mæ:n 0506120601/58

e. -meje:mif 0602211301/70

e. -je 0503210801/36

ekin (ekin "tarla" DLT 51) ekin

e. 0502211901/1, 0502211901/4, 0503111202/91, 06011126a01/10,
0602110101/104, 0602110101/149, 0602110102/26, 0602110301/34,
0602110301/35, 0602110301/37, 0602211002/18, 0602211002/4,
0602211002/9, 0602211901/14, 0602211901/88

e. + æ: 0602211901/18

e. + i 0503210901/104

e. + [æ:mið 0602110501/15

e. + mið 0602110101/3, 0602211401/6

ek- ekmek

e. 0502120601/53, 0503111101/139, 0602211002/4

ekf ziraatımız

e. + imið 0601110801/20

ekif ziraatımız

e. 0503111202/135, 0503111203/120

e?la:m Ar. اعلام bildiri, duyuru

e. 0502211501/3

el bk. e|

e. 0506120601/21

e. + i 0506120601/26

e. + iŋið 0506120401/75

e. + lerine 0506110201/69

e| (elig ED 140b) el

e. 0502220301/31, 0503111202/85, 0503111202/94, 0503111202/96,
0503120702/46, 0503210901/94, 0601110301/19, 0602110101/105,
0602110101/5, 0602211001/223

e. + den 0503121101/229, 0503121101/258

e. + e 0502222701/7

e. + i 0502121102/97

e. + im 0503121101/240, 0506120401/81

e. + ime 0502120601/103, 0502211501/60, 0503121102/81

e. + imi 0502221003/63

e. + imið 0502220301/28

e. + imiðden 0602110201/24

e. + imiððen 0602211302/97, 0602211701/18

e. + in 0502121102/97, 0502221001/43, 0502221001/45, 0502221001/47

e. + ñ 0502221001/47, 0503121102/63, 0503210901/116, 0601110301/36,
06011126a01/74

e. + ñde 0503121102/119, 0602211001/22

e. + inðe 0602110301/22

e. + ñden 0502211501/29

e. + ñe 0503121102/101, 0503121102/117, 0503121102/64

e. + ine 0503120701/57

e. + ini 0502221003/69, 0502222202/26, 0503120701/66

e. + inñ 0503120701/96, 0602211001/10

e. + inne 0506120502/37

e. + innen 0602211001/33

e. + innen 0503121101/238

e. + |en 0602110101/46

e. + |æ:nne 0602211001/182

e. + |æ:nnen 0602211001/185

e. + |ææ: 0602211301/42

e. + |æ:jin 0602211001/185

e:lam ilan, açıklama

e. 0502211501/4

elḡaraḡ Ar. غرض kısacası, sonuçta

e. 0503121102/153

ey'0 eğer

e. 0502211901/82

ey'0 F. fotoğraf

e. + im 0502211901/78

elḡamduḡla: Ar. حمد الله Allaha şükür

e. 0602211002/32, 0602211002/49

elḡamdylḡa: bk. elḡamduḡla:

e. 0602110101/150

elxamdolilla: bk. elḡamduḡla:

e. 0506110201/29

elḡæmdillḡa: bk. elḡamduḡla:

e. 0602211301/40

elxæmdylḡa: bk. elḡamduḡla:

e. 0506110201/18

elḡm Ar. علم ilim

e. 0602210801/33

e. + ije 0602211501/45

elma:0 ماس pırlanta, elmas

e. 0602110101/130

elḡmijæ: Ar. علمیه ilmiyye, dini medrese

e. + nñḡ 0602211501/42

elḡmijjebk. elḡmijæ:

e. 0602211501/41

e. + je 0602211501/38

elʔa:n Ar. الآن hala, şimdi

e. 0506110201/124, 0506110201/16

elʔa:n bk. elʔa:n

e. 0602210801/18

ela:n bk. elʔa:n

e. 0502221002/14, 0502221002/59, 0502221003/37, 0502222201/13, 0502222201/134, 0502222201/160, 0502222201/211, 0502222201/223, 0502222201/224, 0502222201/81, 0502222201/97, 0503121101/43, 0506110201/43, 0506120601/57, 0601110301/1, 0601111501/13, 0602110302/52, 0602110302/53, 0602210801/19, 0602211001/112, 0602211001/137, 0602211001/155, 0602211001/202, 0602211301/16, 0602211301/21, 0602211301/49, 0602211701/16, 0602211701/80, 0602211701/81

e. + na 0602211701/81

e|a:n bk. elʔa:n

e. 0502221002/27

elan bk. elʔa:n

e. 0502222201/117, 0502222201/121, 0502222201/173, 0502222201/205, 0502222201/70, 0502222201/71, 0502222702/24, 0502222702/26, 0602110302/64, 0602211301/39, 0602211301/71, 0602211501/25

e. + qî 0602211003/44

e|bet bk. e|bette

e. 0601111501/32

e|betde bk. e|bette

e. 0602211701/55

e|beṭde bk. e|bette

e. 0502222202/3, 0602211002/38

e|bette Ar. **بته** elbette

e. 0503210901/13, 0601111501/36, 0602211301/23, 0602211301/31

edermen cesur, yapabilen

e.0503121102/86

e|æ`n Ar. **الان** şimdi

e. 0506110701/110

e|ɛ:n bk. e|æ`n

e. 0502221002/58

e|ip **ف** elif harfi

e. 0502121102/8

eļi:p bk. eļip

e. 0502121102/7

eļi:pbi: فبـ alfabe

e. 0601110801/3

e. +den 0601110801/3

eļipbī bk. eļi:pbi:

e. +ŋ 0502121102/7

eļipbidzi alfabe

e. 0502121102/7

ell elli

e. 0502211901/171

eļļæt Ar. عتـ sebep

e. + inīŋ 0602211301/69

eļļi (*ellig ED 141a) elli(sayı)

e. 0502212001/44, 0502222201/70, 0503111201/2, 0503111201/80,
0503111204/4, 0503120701/14, 0503121101/150, 0503121101/154,
0503121101/187, 0503121101/262, 0503121101/43, 0503121101/96,
0503210801/6, 0503210801/7, 0503210801/89, 0503210901/62,
0503210901/79, 0601111501/26, 0601111501/27, 0601111501/47,
06011126a01/33, 0602211302/7, 0602211501/21, 0602211501/39,
0602211701/16, 0602211901/28

e. + denem 0503121102/83

eļvetde Ar. بـ elbette, ama , kesinlikle

e. 0503121102/4, 0602211901/94

eļvette bk. eļvetde

e. 0503121101/11, 0503121101/20, 0503121101/27, 0503121101/32,
0503121102/129, 0503121102/3, 0503121102/45, 0503121102/70

em de, da

e. 0502120601/10, 0502120601/108, 0502120601/23, 0502120601/57,
0502120601/58, 0502120601/66, 0502120601/77, 0502120601/8,
0502121101/30, 0502121102/103, 0502121102/113, 0502121102/50,
0502121102/67, 0502121102/73, 0502211501/19, 0502211501/35,

0502211901/143,	0502211901/15,	0502211901/180,	0502211901/58,
0502212001/15,	0502212001/29,	0502212001/46,	0502221001/2,
0502221001/32,	0502221001/87,	0502221002/21,	0502221002/74,
0502221002/81,	0502222201/122,	0502222201/157,	0502222201/175,
0502222201/176,	0502222201/200,	0502222201/215,	0502222201/216,
0502222201/218,	0502222201/33,	0502222202/12,	0502222202/25,
0502222202/33,	0502222202/53,	0502222202/59,	0502222202/67,
0502222701/10,	0502222701/17,	0502222701/22,	0502222701/34,
0502222701/44,	0502222701/52,	0502222701/54,	0502222701/84,
0502222701/9,	0503111101/105,	0503111101/137,	0503111101/17,
0503111101/19,	0503111101/62,	0503111101/66,	0503111101/7,
0503111203/14,	0503111203/186,	0503111203/37,	0503111203/53,
0503111203/72,	0503111203/73,	0503111203/77,	0503111203/88,
0503111203/9,	0503120702/80,	0503121101/152,	0503121102/158,
0503210801/104,	0503210801/108,	0503210801/113,	0503210801/16,
0503210801/21,	0503210801/71,	0503210801/74,	0503210801/80,
0503210901/103,	0503210901/112,	0503210901/116,	0503210901/54,
0503210901/64,	0503210901/99,	0506110201/100,	0506110201/112,
0506110201/116,	0506110201/126,	0506110201/13,	0506110201/17,
0506110201/22,	0506110201/47,	0506110201/64,	0506110201/71,
0506110201/77,	0506110201/9,	0506110201/97,	0506110201/99,
0506110701/33,	0506110701/73,	0506110701/8,	0506120401/29,
0506120401/32,	0506120401/94,	0506120401/95,	0506120502/25,
0506120601/46,	0601110301/19,	0601110301/24,	0601110301/28,
0601110301/31,	0601110301/38,	0601110301/4,	0601110301/41,
0601110301/6,	0601110301/8,	0601110801/10,	0601110801/28,
0601111501/14,	0601111501/34,	0601111501/36,	0601111501/43,
0601111501/44,	0601111501/55,	0601111501/70,	0601111501/71,
0601111501/74,	0601111501/75,	0601111501/80,	06011126a01/60,
0602110101/102,	0602110101/117,	0602110101/130,	0602110101/25,
0602110101/34,	0602110101/43,	0602110101/53,	0602110101/56,
0602110101/64,	0602110101/99,	0602110102/3,	0602110201/26,

0602110201/7, 0602110302/36, 0602110302/47, 0602110302/49,
 0602110302/50, 0602110302/57, 0602110302/82, 0602110302/83,
 0602110302/85, 0602110501/15, 0602110501/16, 0602110501/17,
 0602110501/18, 0602110501/22, 0602211001/104, 0602211001/11,
 0602211001/137, 0602211001/145, 0602211001/191, 0602211001/215,
 0602211001/22, 0602211001/237, 0602211001/4, 0602211001/44,
 0602211001/6, 0602211001/60, 0602211001/7, 0602211001/97,
 0602211001/99, 0602211002/3, 0602211002/50, 0602211003/1,
 0602211003/3, 0602211003/51, 0602211301/24, 0602211302/49,
 0602211302/55, 0602211302/64, 0602211302/87, 0602211401/12,
 0602211401/13, 0602211401/39, 0602211401/6, 0602211401/7,
 0602211501/23, 0502222202/66, 0503111203/17, 0601110801/10,
 0601110801/24, 0602110501/27, 0602210801/67, 0602211002/30

ēm ilaç, deva

e. 0502221001/107, 0502222701/20, 0502222701/43, 0503111101/109,
 0503121102/4, 0601111501/109, 0602211001/50, 0602211001/8,
 0602211001/9

eme şey

e. 0602211001/153

emel Ar. عمل amel, eylem, iş

e. 0502222201/88, 0506110701/9, 0602110201/24

emi:n Ar. امين isim

e. 0503120701/106, 0503121101/143, 0503121101/144, 0503121101/145

emine Ar. امينه isim

e. 0502211901/147

emka:n Ar. امکان iman

e. + i 0503121102/43

emka:na:t Ar. امکانات imkanat

e. + la 0602211301/22

e. +lar 0602211301/20

emqa:na:t bk. emka:na:t

e. + i 0601111501/72

emqa:na:t bk. emka:na:t

e. 0602110101/143

emka:r F. همكار iş arkadaşı

e. + la:muððan 0602210801/21

emma Ar. اما ama, ancak

e. 0502121102/64, 0502222201/132, 0502222201/233, 0602211901/82

emmæ bk. emma

e. 0502222201/101, 0502222201/173, 0502222201/233, 0503120701/28,
0601110301/17, 0602210801/31, 0602211003/16, 0602211301/41

emmæ' bk. emma

e. 0502222201/173, 0602211003/9

emmæ: bk. emma

e. 0502220301/41, 0502220301/48, 0502220301/73, 0502222201/83,
0503120701/14, 0506110701/77, 0602211003/3

emme Ar. عمه 1. hala 2. emmek 3. anne

e. 0503121101/30, 0503121101/49, 0503210901/21, 0602211301/19

emmend Emmend (özel ad)

e. + e 0502121102/52, 0602211001/213, 0602211001/163, 0602211001/168

e. + ñ 0602211001/108, 0602211001/119, 0602211001/170,
0602211001/201, 0602211001/99, 0602211003/7

emmend̃ bk. emmend

e. + ñ 0602211003/17

emment bk. emmend

e. 0602110302/6, 0602211001/12, 0602211001/232, 0602211003/1,
0602211003/2, 0602211401/11, 0602211401/35, 0602211401/36,
0602211401/54, 0602211401/78, 0602211901/32

emment bk. emmend

e. + den 0602211401/30, 0602211401/31, 0602211401/34

e. + l̃i 0602211701/32

e. + mif 0602211001/231

emnijettf̃il̃ik Ar. امنيت güvende olma

e. 0602110101/135

emrikæ:F. امريكا Amerika

e. + de 0506110201/135

emrije: Ar. امریه asker için izin

e. + m 0502221003/3

emtuxa:n Ar. امتحان sınav

e. 0502121102/30

emtiǰa:z Ar. امتياز üstünlük, derece

e. 0602211301/19

ena:ji F. انايين çok iyi, fevkaledede

e. 0502211901/161

endǰa:m 1. son 2. gerçekleştirme, uygulama

e. 0502222201/224, 0502222201/39, 0502222201/49, 0506110201/7

e. + i 0502222201/154, 0502222201/40

endǰymen F. انجمن dernek

e. +i 0503121102/14

enda:ða: F. اندازه endam

e. + da 0601111501/104

ene (ana ED 169b, DLT 27, 59) anne

e. 0502211901/1, 0503121102/83, 0503121102/86, 0602110201/2,
0602211003/21

e. +mið 0601111501/12

e. +mmið 0602211001/47

e. +θi 0601111501/11

eneke analık

e. 0502120601/135

ẽḡẽḡ çene

e. + ðẽ 0503111201/120

ẽḡçela:p Ar. انقلاب devrim

e. + dan 0506110201/35

enn anne

e. 0502221002/74

enna:ða F. اندازه endaze

e. 0602211002/11

ensa:p Ar. انصاف insaf

e. 0502222202/5

entek henüz

e. 0602211901/102

entek bk. entek

e. 0502120601/74, 0601111501/78

entæk bk. entek

e. 0602211301/41

entezða:ra:t Ar. انتظارات beklentiler

e. + ları 0502211501/24

epte F. هفته hafta

e. + den 0502221001/12

epteda: Ar. ابتدا başlangıç

e. +ji 0502211501/17

eptedai Ar. ابتدایی ilkokul

e. 0601110801/5

er|en erlen mayer

e. 0502211501/31

era?e Ar. ارائه sunmak

e. 0502211501/22

eredzep Recep, kişi adı

e. 0602110501/23

eræ:dʒi Raci, kişi adı

e. 0602211001/142, 0602211001/161, 0602211001/162

eræ:dʒi bk. eræ:dʒi

e. + ŋ 0602211001/136, 0602211001/161

erædʒi bk. eræ:dʒi

e. + miʃ 0602211001/136

eræ:k F. Era:k şehri, yer adı

e. 0503111202/23

erkey^j bk. erkek

e. +îŋ 0502120601/159

erkek erkek

e. 0502120601/159, 0503111202/19, 0503120701/112, 0503120701/89, 0503121102/37

e. + de 0502222201/44, 0502222201/46

e. + |e 0503111203/183

e. + le· 0506110201/7, 0502211901/141

erkek bk. erkek

e. 0503111203/181, 0506110201/113

erkin özgür

e. 0503121102/53

e. + e 0503121101/177

erkinliyi özgürlük

e. + e 0503121102/55

ersije Ar. ارثيه miras

e. + θini 0502221002/59

ert - iletmek, götürmek

e.- er 0506120601/46

e. - erdi|e 0503111201/26

e.- ip 0503111101/123, 0503111101/49, 0503120701/10, 0503210901/107, 0506110201/141, 0506120601/29

e. -ijek 0503111101/62

e.- me|i 0503120701/9

e. -jen 0503111101/104, 0503111101/44

e·rt - bk. ert-

e.- di|e 0503210801/88

erte sabah; yarın

e. + θi 0502120601/66, 0502221001/14, 0502221001/28, 0503111204/36

erti (erte ~ irte DLT 74) sabah, yarın

e. 0503111203/142, 0506110701/103

e. + jen 0503111101/41

erti· bk. erti

e. +θi 06011126a01/29

erti: bk. erti

e. 0503111202/122, 0503111202/123, 06011126a01/38

e. + θi 0502121102/29

erti|- ulaştırılmak

e. - jæ:0503111101/94

ertir yarın

e. 0502221001/25, 0502221001/32, 0503111203/125, 0503111203/160,
0601110301/18, 0602110101/136, 0602211301/32

erti:r bk. ertir

e. 0502120601/154, 0502121102/74, 0502222202/33, 0502222701/76,
0503111201/46, 0503111203/162, 0503111203/186

e. + de 0503111201/46, 0602211501/44

e. + den 0503111201/54

e. + ine 0502220301/89

eθ- etmek

e.- θin 0502222201/32

esa:b asap

e. 0502222202/13

esa:b Ar. اعصاب sinir

e. + i: 0502222202/14

esa:|æt Ar. اصيات soyluluk, asalet

e. + ĩŋĩ 0502221003/38

eθa:|ætæn Ar. اصياتاً aslında

e. 0502212001/64

eθel Ar. عسل bal

e. 0503111101/52, 0503111101/57, 0503111101/81, 0503111101/82,
0503111101/84

eθelθineg Ar + F. bal arısı

e. 0503111101/96

eθelθineg bk. eθelθineg

e. 0503111101/4, 0503111101/64

esra:r Ar. اسرار sırlar

e. 0502221002/35, 0502221002/38, 0502221002/41, 0502221002/43

e. + am 0502221002/54

e. + i 0502221002/33

eθ- etmək

e. -θe|e· 0502221002/34

estaɁfurulla:Ar. استغفرالله estagfurullah

e. 0502222201/178

esteʔa:ra Ar. استعاره metafor

e. 0503121102/79

eʃa:juur Ar. عشائر göçebe, yörük

e. 0601111501/98, 0601111501/99

eʃa:jir bk. eʃa:juur

e. 0506110701/44, 0506110701/45

e. + duuq 0506110701/44

eʃd - işitmek

e.- e|lemið 0602110301/16

e. -emiðo:q 0506120601/52

e.- ennirĩŋ 0502222701/88

e.- enθĩŋĩð 0602211001/7

eʃden işiten

e. + næ:|dirθĩŋĩð 0502222701/88

eʃek (eşgek ED 260a) eşek

e. 0502121102/28, 0503111203/36

e. + |i 0503111203/37

eʃek bk. eʃek

e. 0602110201/16

eʃid - işitmek

e.- en 0602211001/193, 0602211001/204

e.- endirĩŋ 0503111203/24

e.- enθĩŋ 0602211001/50

eʃidiʃ işitiş

e. + imið 0602110301/23

e. + imiððe 0502211901/119

eñit - (èşid- ED 257b) işitmek

e.- dim 0602211001/231, 0602211001/69

e.- medim 0502212001/66

e. -θe|e 0601111501/110

e.- jek 0502121101/48

e. -je·nθĩĩđ 0602211001/26

eñfeyⁱ eşek

e. 0502211901/173

eñfekli eşekli

e. 0602110102/74

eñt- işitmek

e. - ik 0602211401/83

e. -ipdirik 0602211401/84

et - etmek

e.- dşek 0502211501/23, 0502222201/151, 0502222202/63, 0503111101/115, 0503111201/29, 0503111201/40, 0503111204/50, 0503111204/51, 0503120702/38, 0506110201/45, 06011126a01/11, 0502121102/47, 06011126a01/12, 0602210801/63, 0506120401/4, 0602211001/41

e.- dşek 0503121101/193

e.- di 0502211901/39, 0502221002/63, 0502222201/11, 0502222202/27, 0506110701/45, 0506120401/26, 0506120501/1, 0506120501/2, 0602110101/38, 0602211003/55, 0502120601/131, 0502211901/129, 0502211901/133, 0502211901/145, 0502220301/60, 0502220301/71, 0502221002/48, 0502221002/67, 0502222202/39, 0502222702/8, 0503120701/30, 0506120501/15, 0602110101/33, 0602110102/59, 0502120601/4

e.- dik 0502211901/44, 0503210801/45, 0506110701/83, 0601110301/41, 0602110102/22, 0602211401/77, 0602211502/17, 0602211502/18, 0502221002/19, 0503210801/83, 0506120502/20, 0506120502/23, 06011126a01/72, 0602110201/22, 0602110302/37, 0602210801/10,

0602210801/15, 0602210801/23, 0602210801/25, 0602210801/29,
 0602211701/15, 0502121101/53, 0502211501/4
 e.- di|e 0502211901/34, 0506120501/65, 0506110701/105, 0506120601/54
 e.- di|e· 0502221002/76, 0502222202/28
 e.- dim 0502120601/38, 0502222202/63, 0502222701/33, 0503111101/12,
 0503111101/9, 0503121102/141, 0503210801/41, 0602210801/24,
 0602210801/62, 0602210801/8, 0502222201/25, 0503210801/41,
 0506120401/70, 0602210801/3
 e.- dīŋ 0602210801/59, 0602210801/60
 e.- dīŋĩđ 0503111203/88
 e.-ipdir 0502222202/2
 e.- ije·||e· 0602211301/14
 e.- me 0503121101/235, 0502222201/26, 0503121101/216, 0503121101/218,
 0503121101/222, 0503121101/226, 0503121101/230, 0503121101/234
 e.- meğzek 0502221002/65
 e.- medi 0502221002/60, 0502211901/165
 e.- medim 0506110201/103, 0506120401/42
 e.- me| 0602110101/39
 e.-meli 0506110201/48
 e.-me|i 0502120601/164, 0502211501/43, 0502222701/31, 0503111101/12,
 0602110101/148, 0602211501/46
 e.- me|iimiğdik 0503111204/37
 e.- men 0502221002/30
 e.- mæ:n 0503111201/111
 e.- mæ:ne 0506120401/116, 0602211001/210
 e.- mæ:nnir 0602210801/48
 e.- meθēŋ 0502221001/107
 e.- meθin 0601110301/18
 e.- meĵæ 0601111501/40
 e.-meje 0502222201/126, 0502222201/132, 0602110101/52,
 0502221001/108
 e.- meje: 0503121101/159

e.- mejeːleː 0602211001/2
 e.- mæːjin 0506120401/57
 e.-mijeː 0602211003/14
 e.-mijeːdik 0601111501/114
 e.-mijeːleː 0502120601/133
 e.- mijeːleː 0601111501/72
 e.-mejelːeː 0601111501/128
 e.- ʔe 0502121101/62, 0502220301/72, 0506120501/18
 e.- ʔek 0506110201/9, 0602211701/60, 06011126a01/25, 0602211701/45
 e.- ʔele 0601111501/33, 0601111501/111, 0602211301/47
 e.-ʔeleː 0502221002/34
 e.- ʔelːæː 0506110201/5
 e.- ʔem 0503121102/57, 0506120401/111, 0601110301/23, 0602210801/9
 e.- ʔen 0503111101/54, 0602211002/67, 0602211002/70
 e.- ʔeŋ 0502121102/33, 0502221003/5, 0503121101/200
 e.- ʔæːni 0502222201/49
 e.- ʔin 0502221002/61, 0502222201/209, 0506120401/120, 0506120401/130,
 0502222201/237, 0503111204/36, 0506110201/131, 0506110201/136
 e.- ʔiŋ 0601111501/107
 e.- sin 0506120401/63
 e.- jeːk 06011126a01/16
 e.-jeːk 06011126a01/39
 e.-jele 06011126a01/15
 e.- jeːn 0602211301/2
 e.- jeːn 0602211901/87

et - bk. et-

e.- dik 0502121101/36

etaːʔaːt Ar. اطاعت itaat

e. 0502222201/3, 0502222201/5

etaxat bk. etaːʔaːt

e. 0502222201/115, 0502222201/61, 0502222201/75

e. + ũN 0502222201/159

etaxat bk. eta:ʔa:t

e. + da 0502222201/114

etaxa:t bk. eta:ʔa:t

e. 0502222201/102, 0502222201/49

etdeʔa: Ar. ادعا iddia

e. + je 0602210801/47

etdir- ettirmek

e. -di 0502211901/132

e. -dim 0502222201/88

e. -erdi 0502222201/144

e. -ip 0502211901/42, 0503121101/186

e. -mæ:n 0502121102/46

e. -meje[er 0502120601/151

e. -θēŋ 0503121101/192

etey^j bk. etek

e. +innen 0502121102/107, 0502121102/83, 0502121102/87

etek etek

e. 0502120601/25

e. + de 0502120601/28, 0503120702/67

e. + i 0502212001/41

e. + [erde 0602211002/27

etek bk. etek

e. 0502120601/25, 0602211002/41

etila:at Ar. اطلاعات bilgiler

e. + um 0503111201/88

etrap Ar. اطراف yönler

e. + da 0602211001/102, 0602211001/109

e. + ũN 0602211001/107

e. + unna 0602211001/99

etra:v bk. etrap

e. + i 0502220301/36, 0502220301/37, 0502220301/38, 0503111203/98

etrey^j bk. etrek

e. + iŋ 0502121101/19

etrek Etrek Irmağı

e. 0602211302/68

e. + de 0502121102/2

etrēŋ Etrek'in

e. 0602211301/59

e. + ŋ 0602211301/54

e:tibarn itibarını

e. 0602210801/29

ettila:at ittilat

e. 0503111201/123

e. + um 0503111201/108

e. + umu 0503111201/85

ettir- yaptırmak

e.- ert 0502222201/23

eu:ðu Ar. اعوذ sığınmak

e. 0503111201/1

eweð Ar. عوض bedel

e. 0502121102/60, 0502121102/80, 0503111101/54, 0503120701/37,
0503120701/39, 0506120601/54

ewriŋ- geri dönmek

e.- ip 0503120702/31

ew[æ: evliya

e. + jem 0502222201/158

ewren- öğrenmek

e. - nim 0503210801/43

ewriŋ- geri dönmek

e. -di 0503120701/47

e.- enne 0502121102/105

evvel Ar. أول ilk, birinci

e. 0502211501/2, 0502221002/59

ewwel bk. evvel

e. 0602211001/164

ewweļ bk. evvel

e. +de 0602110501/41

ewweļi:n Ar. + F. birinci

e. 0502221003/3

evveļin F. + Ar. اَوَّلین ilki

e. 0502121101/69

ej F. اى ey

e. 0502121101/20, 0502211901/183, 0502212001/50, 0502222202/45,
0503111203/28, 0503121101/180, 0503121101/255, 0503210801/40,
0506110201/57, 0602110101/132, 0602110101/18, 0602110101/22,
0602110101/69, 0602110101/86, 0602110101/93, 0602110101/94,
0602110101/97, 0602110302/76

e:j ey

e. 0506110701/6

e:j ay ben

e. + men 0503111203/152

eja:m bk. ejja:m

e. + dan 0506110201/34

eje iye

e. 0602211901/93

e. + θi 0502211901/160, 0506110701/108, 0602211001/162

e. + θidi 0506110701/106, 0506110701/107

e. + θini 0602210801/60, 0602210801/62

e. + θinĩŋ□ 0503210901/90

e. + θĩŋ□ 0503210901/92

e. + θinne 0506110701/109

e. + θið 0502211901/155, 0502211901/156

ejeļæ:- sahiplenerek, iyeleyerek

e.- p 0602110101/2

eji çok

e. 0506110201/141

ejlæ:- bk. ejle-

e.- p 0503121102/122

e.- jilĩ:ŋ 0503121101/182

ejle- bk. ejle-

e. 0503121101/217

ejle- eylemek

e. 0503121101/219, 0602110302/20

e. + dir 0502211501/59

ejn Ar. عين aynı

e. 0502121101/81

ejni Ar. عینی aynı

e. 0502222202/33, 0506110201/115

ejra:n F. ایران İran

e. 0506110701/8

ejja: bk. ejja:m

e. 0602211901/15

ejja:m Ar. ایام günler

e. 0506110201/58, 0506110201/65

e. + a: 0602211901/14

ejjæ:mbk. ejja:m

e. 0502221001/113, 0502221001/114, 0502221002/33, 0502221002/38

e. +æ 0602211901/38

eð F. از Farsça ayrılma durumu eki

e. 0601111501/50

e:za:m Ar. اعزام göndermek (askere vb.)

e. 0502211501/5

eða:pe Ar. اضافه fazla

e. 0602110101/18

eðdewa:dʒ evlilik, izdivaç

e. 0506120502/23, 0506120502/24

eðijet Ar. عذیبت eziyet, işkence

e. 0502221002/39, 0502221002/40, 0502222702/18

æ

æ e, ünlem

æ. 0503121101/137

æ· bk. æ

æ. 0506120401/32

æ: bk. æ

æ. 0502120601/115, 0502121102/11, 0502121102/113, 0502121102/14,
0502121102/37, 0502121102/65, 0502121102/73, 0502212001/22,
0502221002/10, 0502221002/18, 0502221002/48, 0502221002/86,
0502222201/186, 0502222701/1, 0503111202/104, 0503120701/16,
0503120701/22, 0503120701/32, 0503210901/33, 0503210901/63,
0506110701/36, 0506120601/4, 0601110301/44, 0601111501/17,
0601111501/32, 0601111501/36, 0601111501/49, 0601111501/67,
0602110102/81, 0602110302/4, 0602110302/6, 0602211401/30,
0602211502/6, 0602211701/55

æbɒllætɪ:f Abdullatif

æ. +i 0602211301/1

æbri:fem F. ابريشم ipek

æ. 0503111101/132

æbu Ar. ابو baba

æ. +l 0502212001/25, 0502212001/35

æ:d- etmek

æ.-idzek 0602110501/37

æ:dik çizme

æ.- 0502221002/7

ædl adalet

æ. + ĩŋ 0503121101/130

æfɒɑ:nestɑ:n F. افغانستان Afganistan

æ. + da 0506120502/20

- æfrad** Ar. افراد kişiler
 æ. + dan 0502221003/36
- æfʃu:ni** F. افشانی dağıtım
 æ. 0503111101/64
- ægæḥ** Ar. عقب arka
 æ. 0602211301/26, 0602211301/39
- æge** F. اگه eğer
 æ. 0502221003/36, 0502221003/44
- ægællijet** Ar. اقلیت azınlık
 æ. 0602210801/50
- æ:yʲindʒik** bir boy adı
 æ. 0502211901/102
- æhd** ahit, karar
 æ. + in 0503121101/168
- æhæ:** aha, evet
 æ. 0503121102/18
- θæhet** Ar. uğurlu gün
 æ. + imiði 0503111201/30
- æhl** ehl
 æ. + i 0602211301/10
- æhmæḍ** Ahmet
 æ. 0502222201/194
- æhmijet** Ar. اہمیت önem
 æ. 0502121102/112
- æhmijetʃili** önemsemek
 æ. 06011126a01/31
- ækardo:n** Fr. > F. آکاردیو akordiyon
 æ. 0503111204/23
- ækel-** getirmek
 æ.- di 0502222201/210
 æ.- dik 0502222201/204
 æ.- dīŋ 0502222201/201

æ.- ip 0502212001/32, 0502222201/207

æ. -ipdir|e 0502222201/200

æ. -je:|le 0502222702/37

ækud-götürmek

æ. - ije:k 0502120601/66

ækid- alıp gitmek

æ.- en 0502222202/36

æ.- ennen 0602211302/22

æ. -erin 0502222202/63

æ.- ik 06011126a01/27

æ.- ñj 0502222202/9

æ.- ip 0502121102/108, 0502121102/97, 0502221001/67, 0502222202/44,
0503210901/109, 0602211901/92

æ.- ip 0503120701/10

æ. -ijek 0502120601/62

æ. -ije|le 06011126a01/27

æ. -i|ije 0502121101/48

æ. -je 0502120601/61

æ:kid- bk.ækid-

æ.- ip 0502221001/4

ækit - bk.ækid-

æ. 0502222202/9, 0503121101/87

æ. -di 0506110701/72

æ.- dti|e 0502211901/18

æ.- me|i 0502222202/63

æ.- me|i 0502222202/63

æ.- ðe|e 0601111501/79

æ. - di|e 0502211901/30

æ. -ije:|e: 0602211302/21

æ. -me|i 0503111203/29

æ.- je|e 0502221001/73, 0502221001/71, 0502221001/72

æ. -je:|e: 0502221001/24

æṭṭ bk.ækid-

æ.- dik 0502222202/3, 0502222202/13, 0502222202/35, 0502222202/4

æ.- dim 0502222201/196

æ:kit bk.ækid-

æ. - ija'la'0502221001/4

ækið Ar. عكس resim, fotoğraf

æ. 0502222202/4

ækgeḷ Akkel, alt boy adı

æ. 0503121101/87

æ:ks resim, fotoğraf

æ. 0502211501/33

æksær Ar. أكثر çoğunluk

æ. 0502121101/60

æla:Gæ Ar. علاقه alaka

æ. + m 0502211501/62

ælan bk. æla:n

æ. 0601111501/116

æla:n Ar. الان şimdi

æ. 0502221003/25, 0503210801/44, 0506110701/13, 0601111501/26,
0601111501/75

ælʔan bk. æla:n

æ. 0506120502/46

ælbæt bk. ælbætte

æ. 0503210801/59

ælbætte Ar. بئەlbette

æ. 0503210801/108

æ:lem Ar. عالم alem, dünya

æ. +e 0503121102/110

æ:lej kadın

æ. + in 0502211901/69

ælhæmdilla Ar. الحمد لله Allaha şükür

æ. 06011126a01/41

ælhæmdilla bk. ælhæmdilla·

æ. 06011126a01/6

ælhæmdilla· bk. ælhæmdilla·

æ. 06011126a01/38

ælhæmdilla: bk. ælhæmdilla·

æ. 06011126a01/24

ælyæmdilla: bk. ælhæmdilla·

æ. 0602211002/64

ælyæ:mdillæ: bk. ælhæmdilla·

æ. 0602211301/38

ælxæmdolilla: bk. ælhæmdilla·

æ. 0506110201/28, 0506110201/31

ælhæ:mdolla:bk. ælhæmdilla·

æ. 06011126a01/32

ælhæ:mdulla: bk. ælhæmdilla·

æ. 06011126a01/17

ælxæmdylilla: bk. ælhæmdilla·

æ. 0506110201/102, 0506110201/22, 0506110201/27

ælyæ:mdylilla: bk. ælhæmdilla·

æ. 0506110201/119

ælyæmdillæ bk. ælhæmdilla·

æ. 0602211301/39

ælyæmdylla: bk. ælhæmdilla·

æ. 0506120501/13

ælyamdylla: bk. ælhæmdilla·

æ. 0602210801/16

ælj Ali (özel ad)

æ. 0503210801/11

ælj̃ bk. ælj̃

æ. +η 0502212001/58

æ:lim alim

æ. 0602211001/117

- ælp** (alp ED 127) alp, yiğit, kahraman
æ. 0502221001/40
- æm** de, da
æ. 0503121102/77, 0506120601/13
- æ:m** bk. æm
æ. 0503210901/71, 0506110201/46
- æmælj** Ar. عملى pratik
æ. 0601111501/71
- æmæn** Ar. عمل aman
æ. 0602110501/37
- æmi:n** emin
æ. 0601110301/33
- æmma** Ar. اَما ama
æ. 0506110201/6
- æmma:** bk. æmma
æ. 0506110201/43, 0602211301/79
- æmmæ** Ar. عَمَّه hala
æ. 0502121102/9, 0601111501/114
- æmmæ:** bk. æmmæ
æ. 0502222201/155
- æmnijæt** Ar. اَمْنِيَّت güven
æ. 0602211301/35
- æmnijet** bk. æmnijæt
æ. 0602211301/33
- æmrije** Ar. اَمْرِيه askerlik
æ. 0502211501/35
- æmu:** Ar. amca
æ. + muð 0506120502/36
- æ:ŋ** çenenin kafayla bitiştiği yer
æ. 0503210901/75
- ændʒa:m** Ar. عَمَّه hala
æ. 0502222201/151, 0502222201/170

æ:nis kişi adı, özel ad

æ. 0502221002/57

æ:nnew bir tür damar

æ. 0502120601/13

ǣŋŋũ:r F. انگور üzüm

æ. +imið 0602211501/31

ǣNNȳftær F. انگشتر yüzük

æ. 0503120701/92

æ:r (er ED 192a) er

æ. 0502221002/79, 0502222201/200, 0502222201/56, 0503121102/118

æ. + e 0502120601/41, 0602110102/38, 0602211001/82, 0602211001/83,
0502222701/42, 0602211001/88

æ. + i 0502211901/50, 0502222201/182, 0506110201/57

æ. + im 0502120601/12

æ. + ini 0502222201/180, 0502222201/181

æræbi Ar. عربى Arapça

æ. 0502121102/11

æræ:ðmæ:t Arazmehmet, kişi adı, özel ad

æ. 0506110701/117

ærgæ:mæ:t kişi adı, özel ad

æ. 0506110701/116

ærfaed Ar. ارشد 1. üst rütbe 2.yüksek lisans

æ. + e 0502221003/65

æru:s عروس gelin

æ. 0502120601/88

æ. + e 0502121101/59, 0502221001/67

æru:θ bk. æru:s

æ. 0502221001/64

æ. + æ 0502120601/65

æ. + e 0502120601/51, 0502120601/63

æ. + ñ 0502120601/58, 0502120601/61, 0502120601/70

ærus bk. æru:s

æ. 0502121101/59, 0502222201/50

æ. +iŋ 0502121101/59

æsæɫ F. غسل bal

æ. +iŋ 0503111101/81

æseɫ bk. æsæɫ

æ. 0503111101/66

æsɫæn Ar. أصلاً asla

æ. 0502211501/24, 0602211301/27

æ:sɫen bk. æsɫæn

æ. 0502211501/52

æθɫæn bk. æsɫæn

æ. 0503120701/29

æθra:r Ar. اسرار sırlar

æ. + α 0502221002/23

æ. + i 0502221002/28, 0502221002/26

æ:tijæ:ɔʒ Ar. احتياج ihtiyaç

æ. + i 0602211701/70

ærð Ar. عرض arz etmek

æ. 0602210801/9

ærz arz

æ. + imið 0601111501/55

æθeɫ bal

æ. + i 0503111101/52

æθlijæt Ar. أصليّة aslilik

æ. 0506120502/30, 0506120502/32

æθlijet bk. æθlijæt

æ. + imiððe 0506120502/29

æta:kat Ar. اطاعت itaat

æ. + im 0502222202/67

æva:jeɫ Ar. اوایل başlangıç, evveller

æ. + i 0602210801/6

æva:jiɫ bk. æva:jeɫ

æ. 0602210801/64, 0602210801/9

ævel bk. ævvæl

æ. 0502121102/4

ævæ|ki Ar. + T. birinci

æ. 0506120502/43

ævvæl Ar. ٧٩ ilk

æ. 0502211501/50, 0502221003/59, 0602110302/42, 0602211701/76

ævvel bk. ævvæl

æ. 0502211501/5, 0502222201/13, 0502222201/152, 0502222201/180,
0502222201/19, 0502222201/32, 0502222201/46, 0502222702/35,
0502222702/37, 0503111204/5, 0503121102/27, 0602211002/20,
0602211301/2, 0602211301/42, 0602211301/71, 0602211301/77,
0602211301/79

æ. + enæ: 0602211301/70

æ. + im 0502222702/17

æwwæl bk. ævvæl

æ. 0601110801/5

æ:vvel bk. ævvæl

æ. 0502222201/1

ævvæ|e evvela

æ. 0502211501/10

ævvæ|ki evvelki

æ. 0502211501/18

ævvel|ki bk. ævvæ|ki

æ. 0502121101/86

æj ey

æ. 0502120601/78, 0502121102/47, 0502211901/121, 0502211901/83,
0502222701/70, 0502222701/78, 0503111203/75, 0503111204/57,
0503210801/72, 0506120401/30, 0506120401/50, 0506120401/59,
0506120401/74, 0506120401/94, 0506120501/63, 0601110301/11,
0601110301/38, 0601110301/4, 0601110301/8, 0601110801/24,
0602110101/127, 0602110101/138, 0602110101/35, 0602110101/7,

0602110201/32, 0602110501/1, 0602110501/9, 0602211001/19,
0602211002/18,
0602211003/19

æ:j bk. æj
æ. 0506110701/116

æjni Ar. عين aynı
æ. 0502121102/21, 0502121102/23

æz F. از Farsça bulunma durumu eki
æ. 0502221003/5, 0502221003/59

æð bk. æz
æ. 0502222201/110

wæðæret Ar. وزارت bakanlık
æ. 0601111501/50

f

faʔalwʃat Ar. فَعَالِيَت çaba, çalışmak
f. 0602210801/38

fagat Ar. فَط فَakat
f. 0502211501/63, 0502212001/34, 0502222201/3, 0502222201/40,
0503111203/53

fakat bk. fagat
f. 0502121101/15, 0502221003/19, 0502221003/44, 0502222201/138,
0502222202/29, 0502222701/6, 0502222701/84, 0503210801/60,
0506110201/43, 0601111501/16, 0602110302/60

fakaʔ bk. fagat
f. 0602211501/31

fakw:r Ar. فَكِير fakir, zavallı
f. +la 0503111203/142

faɣw:rbk. fakw:r
f. 0503111203/138

famur:l Ar. فاميل akraba

f. +ları 0602211003/39

famil bkmz. famur:l

f. +lamið 0506120502/31

fa:nuθ F. فانو ışık, fener

f. 0506110201/71

farç Ar. فرق fark

f. 06011126a01/69

farı bk. farç

f. 0502121102/51, 0503121102/129

f. + i 0503121101/21, 0602211901/64

faregottæhsi:l Ar. فارغ تحصیل mezun

f. 0502211501/2

fa:regottæhsi:l bk. faregottæhsi:l

f. 0502211501/3

fa:rekat Ar. فراغت mezuniyet

f. 0502121101/36

fa:rsi F. فارسی Farsça

f. 0503210801/4, 0503210801/95

fa:rsi: bk. fa:rsi

f. 0503121102/77, 0503210801/115

fa:rθi bk. fa:rsi

f. 0503210801/96

fa:rθi: bk. fa:rsi

f. 0602211501/26

fa:zuula:p F. + Ar. فاضلاب kirli su akıntısı

f. 0601111501/74

fægæt Ar. فقط fakat

f. 0602211301/14

fægæt bk. fægæt

f. 0502121102/26, 0502121102/60, 0601111501/35

fægi:r Ar. فقير fakir

f. 0602211301/25

feʔl Ar. فعل fiil, amel

f. + leri 0503121102/157

f. + leriñ 0503121102/135

feleke Ar. فلكه meydan

f. 0602211001/109, 0602211001/112

f. + θi 0602211001/119

felekæ: bk. feleke

f. + ŋ 0602211001/109, 0602211001/114

fe:læn فلان henüz

f. 0502121101/53, 0502211501/14

fæ:mił فامیل akraba

f. + de 0502222702/28

færa:ʁu Ar. فراغی soyad

f. + ja 0502212001/54

færa:mu:f F. فرامو unutmak

f. 0502221003/38

ferdu:s F. فردو 1. (özel ad) 2. Cennet

f. + am 0502221002/65

f. + ũN 0502221002/68

færæhmend Ferahmend, özel ad

f. 0503121102/65

ferehmendiɟa:n Ferahmendiyan, soyadı

f. 0503121102/1

f. + ũN 0503121101/188

færɯ Ar. فرق fark

f. 0502121102/53

færɣ fark

f. 0503120701/30

færhæng F. فرهنگ kültür

f. + i: 0503121102/15

f. + ine 0503121102/13

f. + |e 0502221003/38

færxæŋ bk. færhæng

f. + ãmiði 0506110201/6, 0506110201/87

færma:ndar F. فرماندار vali

f. + a 0601111501/55

fæsil فصل bölüm

f. 0503111101/151

f. + dæn 0503111101/152

feʃa:r F. فشار baskı

f. 0601111501/90, 0602210801/58

fuursat Ar. فرصت firsat

f. 0601111501/28

fikir Ar. فکر fikir

f. + |erinne 0502212001/61, 06011126a01/50

fikr bk. fikir

f. + i 0502222201/154, 0601111501/111

fiļm bk. fiļm

f. 0502221002/83

fiļm film

f. 0502211501/33, 0502221002/47

f. + de 0503111203/135

f. + i 0502221002/77

flæʃbæk flashback

f. 0502221003/35

foguuliθanθ فوق لیسانس yüksek lisans

f. 0506110201/28

forum فرم form

f. 0502222201/39

form bk. forum

f. 0502121102/60, 0502222201/2, 0503120702/49, 0602110302/12

f. + ra:q 0602211901/55

forsæ firsat

f. 0502211501/16

forum bk. forum

f. 0502221002/5, 0502221002/54, 0502222201/1, 0503121102/70,
0602211901/70

f. + ra:q 0602211901/86

fowg Ar. فوق üst

f. + e 0503121102/40

fowge bk. fowg

f. 0602110101/150

fowqe bk. fowg

f. 0502121101/83

futba:l Ar. فوٲبال futbol

f. 0506110201/63

G

ga:b kap

g. + ũN 0602110101/90

gabat gizli

g. 0602211001/217

gagul Ar. قبول kabul

g. 0502121101/34, 0502222201/132

gabu:l bk. gatul

g. 0503121101/105, 0602211002/73

gağar Kaçar

g. 0506110701/18, 0506110701/19

gağf- (kaç- ED 590a) kaçmak

g.- an 0502121101/73, 0502121101/75

g.- anna 0502121101/75, 0502121102/95, 0502121102/95

g.- annan 0502121101/73

g. - arduıa' 0506110201/55

g. - arduula: 0506110201/56

g.- di 0602110101/146, 0602110101/146

g.- uḥ 0502211901/149

g.- uq 0502121101/68, 0602110101/46, 0602211001/10, 0602211001/191,
0602211001/32

g.- up 0602110101/42, 0602110101/43, 0602110302/45, 0602211901/35,
0602110101/41

g. -updur 0602211002/41

g. -updurla 0602211001/29

g. -uja: 0502120601/17

g. - ija 0503111101/110

g.- ija:na: 0502121101/67

g.- iḥ 0502211901/148

g. -maḍi 0502211901/158

g.- malī 0503111204/46, 0503120701/14, 0503120701/15

g.- maN 0502121101/78

gaṭṭar Kaçar

g. 0503111204/43

gaṭṭur- kaçırmaq

g.- up 0503111203/114

g.- ma 0506120401/86

gadaḥan yasak

g. 0502220301/71, 0502220301/72

gada:m Ar. قدم adım

g. + ũN 0503121102/96

gadar Ar. قدر kader

g. 0502222201/53, 0601111501/74

gadem Ar. قدم adım

g. 0602211001/174

gademi:fa:n (özel ad)

g. + uN 0602211001/175

gadur Ar. قدر Kadir, kişi adı

g. + dan 0601110301/2

gadi:m Ar. قديم eski

g. 0503111201/2, 0503121101/54, 0503121101/55, 0602211502/11,
0602211502/12, 0602211901/15

g. + da 0502220301/69

g. + dan 0602110301/17, 0602211001/237

g. + qu 0503111201/80

g. + qi 0503111201/72

g. + na 0602110102/1

gadi:m bk. gadi:m

g. 0502211901/10, 0502211901/82, 0503111204/13, 0503120701/2,
0503120701/3, 0506110201/112, 0506110201/126, 0506110201/34,
0506110201/4, 0506110201/40, 0506110201/48, 0506110201/51,
0506110201/58, 0506110201/59, 0506110201/6, 0506110201/65,
0506110201/7, 0506110201/74, 0506110201/88, 0506110201/9,
0506110201/90, 0506110701/112, 0506110701/5, 0506120601/17,
0602110102/66, 0602110501/12, 0602211701/41

g. + da 0503210901/78, 0506110201/119

g. + dan 0506110701/4, 0602110501/12

g. + den 0506110201/32, 0602110101/2

g. + i 0503210801/7

g. + i: 0602211002/11

g. + na 0602211901/34

gadi:mi: قديمي eski

g. 0503121102/157

gadimi: eski

g. 0503111204/12

gadumqi: bk. gadi:mqi

g. 0502120601/151

gadumqi: bk. gadi:mqi

g. 0602211401/86

gadi:mqi: bk. gadi:mqi

g. + lamuð 0503111202/100

gadi:mqi bk. gadi:mqi

g. 0506110201/144, 0602110101/103

gadimki bk. gadi:mqi

g. 0502121102/38

gadimqi bk. gadi:mqi

g. 0602211002/14, 0602211901/71

gadi:mra:q daha eski

g. 0503111201/69

gafu kapı

g. + la 0503120701/81

gafu: bk. gafu

g. + mdan 0502222201/101

g. + n 0503210901/25

gaɣba Ar. قحبه kahpe

g. 0503121101/180

gaɣbe bk. gaɣba

g. 0503121102/90

gal - kalkmak

g.- am 0503121101/243

g.- ardî 0506110201/73, 0506110201/72

g. - di 0502121102/29, 0503111202/37, 0602211502/7

g.- ub 0503121101/266

g.- up 0506120502/53, 0602211001/136

g.- updur 0506110201/101, 0503111204/49

g.- updurla 0602110101/4

g. - updurla 0602211401/57

g. - upduruuq 0602110201/2

g.- uverθen 0502222201/33

g. - uja:n 0602211301/58

g. -lim 0502211901/74

g.- mað 0503111101/93

г. - jəla 0502120601/168

га:l - (ka:l- TT 173) kalmak

г.- anda 0503111101/25, 0503111101/26

г.- ardi 0503111201/46

г. -duq 0502121102/27, 0502222701/72, 0503210801/45, 0503210901/2, 0506120501/3

г.- dum 0503121101/232, 0506120501/7

г.- di 0502120601/36, 0506120601/3, 0502120601/36, 0503111203/109, 0503210901/64, 0506120601/5, 0506120601/6, 0506120601/9, 0602110102/17, 0602110301/7

г.- up 0502121102/29, 0503111201/46, 0506120601/58, 0602110301/29, 0602211001/240

г. -updu 0602211502/3

г.- updur 0502211901/119, 0502212001/34, 0602110301/25, 0602110501/4, 0602211502/4, 0506110201/86, 0602110201/45, 0502220301/17, 0502220301/18, 0503111201/92, 0506110201/62, 0506110201/97, 0602110201/45, 0602110301/29, 0602211302/75

г.- updurla 0602211401/56

г.- updurla 0602211901/41

г.- updurwq 0602110201/7, 0602211502/6

г.- updtur 0503210901/70

г. -uweripdir 0602211302/60

г.- uweripdirle 0601110801/42

г.- uwerθe 0502222201/32

г. -ija: 0503111101/57

г. -ija`q 06011126a01/40

г.- luq 0502121102/30

г. -lum 0502211901/32

г.- li 0503111204/50

г.- luq 0503111204/37

г. -madi 0506120601/43

г.- mali 0502222201/48

g. -ma:ndur 0602110102/77, 0602211302/13

g.- maθuun 0602110101/138

g.- θa 0502222201/62

g. -ja' 0602110101/137

g.- jẽŋ 0601110301/20

ga:la bk. ga:la

g. 0503121102/121, 0602211001/221, 0602211401/40, 0602211401/79

ga:la Ar. قلعه kale

g. 0503121102/62

galam Ar. قلم kalem

g. 0503121101/250, 0503121102/81

ga:lan kalan

g. 0503121102/73, 0503121102/97, 0602211302/61

ga:landza kalan az şey

g. + larni 0502121102/30

galb Ar. قلب kalp

g. + unũN 0503120701/99

g. + unna 0502222201/160

g. + i 0502120601/4, 0502120601/46

g. + ini 0502222201/88

galb bk. galb

g. 0602110101/125

galɖan dayanıklı ve güçlü

g. 0503111203/57

galɖi kalıcı

g. 0503121102/106

galdur- (kaltur- ED 619b) kaldırmak

g.- ma: 0506120401/81

g. - ma:n 0503111203/54

ga:lwb Ar. قالب kalıp

g. + a 0503210901/49

g. + i 0503210901/44, 0503210901/50

ga:lun- kalınmak

G. - updur 0602110201/4

galmaḡal Ar. **قال و مقال** gürültü

G. 0506110701/80

ḡalmuḡ bk. ḡalmuḡ

G. + am 0602211901/57

ḡalmuḡ Kalmık

G. 0502121101/22, 0506120502/28, 0602110101/67, 0602211001/59,
0602211701/27, 0602211901/49, 0602211901/50, 0602211901/56

ḡam Ar. **غم** üzüntü

G. 0503121101/232

ḡamuḡ kemiş

G. 0503120701/73, 0503120701/74, 0506110701/37, 0506120502/51

G. + da 0506120502/52

G. + dan 0503120701/74

ḡa:mi gemi

G. 0602211003/28

ḡamḡ bk. ḡamuḡ

G. 0502222202/27, 0503121102/91

G. + ũN 0506120501/49

ḡand **قند** şeker, küp şeker

G. 0503111101/119

G. +unũN 0602211002/5

ḡanumat Ar. **غنيمت** daha iyi

G. 0502221001/97, 0602211001/89, 0602211501/17

ḡanu:mat bk. ḡanumat

G. 0502222701/59, 0602211301/26

ḡanumatla- iyileşmek

G. - ja 0502120601/20

ḡanu:matla- bk. ḡanumatla-

G. - dum 0506120401/97

ḡānūrma boy adı

G. 0502121102/63

ganur:jmatdga daha iyi, iyice

G. 0502222701/55

G. + 0i 0502222701/55

gani:mat bk. ganumat

G. 0503121101/102, 0601110801/32, 0602211901/105

gani:mat bk. ganumat

G. 0502222701/17, 0602211501/6

ganimed bk. ganumat

G. 0602211001/20

ganimet bk. ganumat

G. + dir 0602110101/49

gani:met bk. ganumat

G. 0503120701/89

gant şeker

G. 0503111101/119

ga:nun Ar. قانون kanun, yasa

G. + i 0503120701/39

ga:nu:n bk. ca:nun

G. 0502211901/32

ga:nu:n bk. ca:nun

G. + i 0502211901/41

ka:p (ka:p TT 173, ka:p DLT 107) kap

G. + lamuð 0503111101/106, 0503111101/107

G. + larummuð 0503111101/105

kapdal کنار, yan

G. + ũN 0602110501/7

G. + unda 0503121101/142

G. + undan 0503111101/123

G. + unna 0502121101/40, 0502212001/5, 0506110201/127

G. + unnan 0503111204/16

G. + i 0503120702/80, 0602211001/149

g. + indæ:ki 0503120702/90

g. +la 0503210901/81

gapu kapı

g. + dan 0602110101/88

g. + θũN 0503121101/239

g. + θunna 0602211001/82

gapu: bk. gapu

g. + m 0503121101/212

gapi bk. gapu

g. 0502220301/45, 0502220301/46, 0502220301/51, 0506110201/52

kaplan kaplan

g. 0503111202/52

kaplaN bk. kaplan

g. 0503111202/50, 0503111202/52

kaplāN (*kaplan ED 584b) kaplan

g. 0506110201/140, 0506110701/58

g. + ã 0506110701/57

g. + ũN 0506110201/141

gar kar

g. 0502211901/136, 0502211901/25, 0502211901/53, 0502211901/54

ga:r (ka:r TT 173) kar

g. 0602211001/146, 0602211001/147

gara kara, siyah

g. 0502121102/79, 0502121102/90, 0502211901/58, 0502222701/61,
0503111203/123, 0503111203/75, 0503111204/16, 0503120701/35,
0503121101/223, 0503121101/230, 0602110101/107, 0602110101/21,
0602110301/42, 0602110301/43, 0602110301/45, 0602211001/3,
0602211001/31, 0602211001/34, 0602211001/5, 0602211001/60

g. +lar 0602110101/108

ga:ra kar + yönelme eki

g. 0602211001/15

ga:ra: karıştırmak

g. 0602211001/5

garabalqan (özel ad)

g. 0502211901/96

garabulax (özel ad)

g. +a 0601110801/9

garatfəşmə (özel ad)

g. 0502121101/35

garatfəşmə: (özel ad)

g. 0502121101/35

garatfı okur yazar olmayan kişi

g. 0503111203/68, 0503111203/69, 0503111203/72

garatfi bk. garatfı

g. 0503111203/72

garatfillu: (özel ad)

g. 0602210801/56, 0602210801/57

garatfilu: bk. garatfillu:

g. + le 0602210801/55

garadefəşıjx (özel ad)

g. 0503111203/6

garagöl (özel ad)

g. + dəki 0602211003/29

garayöl (özel ad)

g. + de 0602211003/29

garakel (özel ad)

g. + den 0602211001/60

gara:r Ar. قرار karar

g. 0502222201/67, 0502222201/74, 0503120701/13

garaş- beklemek

g.- maja: 0601110301/20

ga:rated- Ar. غارت yağmalamak

g.- ejin 0602211001/197

garaθar bir kuş türü

g. 0503111202/70

garavalqan Karabalkan, özel ad

g. 0503111201/120, 0503111201/121

garavulaq Karakulak, özel ad

g. +da 0602211501/1, 0602211502/21

garað Ar. غرض özetle

g. 0502120601/57, 0502120601/71, 0502120601/78, 0502211501/16,
0502211501/33, 0502211501/56, 0502222701/68, 0602110101/21

gartfıw okur yazar olmayan

g. + na 0602211002/10

gardaş kadaş

g. 0503121101/30, 0506120401/32, 0506120501/21, 0601110301/16,
0601110801/25, 0602110101/51, 0602110101/93, 0602110101/97,
0602110102/48, 0602211001/88

g. + dan 0503121101/251

g. + duıa 0602110102/61

g. + um 0502120601/79, 0502120601/80, 0602110102/53, 0502222201/90,
0503210801/107, 0602211302/23

g. + uma 0503210801/84

g. + umam 0602110102/49

g. + umda 0602211302/104

g. + umdan 0502222201/135

g. + umuð 0503111204/6

g. + umuða 0503121101/30

g. + umuði 0503121101/48

g. + ũN 0602110102/33

g. + unũN 0502222201/64

g. + i 0602210801/35

g. + la 0602110101/50

g. + la:m 0602110102/41

g. + muş 0602211001/17

g. + muşla 0602210801/36

garɗaɟɗa:n kardeşçigim

G. 0506120501/17

garɗuð karpuz

G. 0502121101/18, 0502211501/15, 0502211501/16, 0503111202/107,
0503111202/110, 0503210901/28

garu:bat yakınlık

G. +uun 0602211001/240

garul karın

G. + laruna 0502120601/25

G. + lari 0502120601/25

garun (*karın ED 661a) karın

G. +ni 0506110201/82

garundaɟ (*karındaɟ ED 662a) akraba

G. + laruni 0503111201/34

garunnaɟ akraba

G. 0502222701/52, 0503210801/73

G. + ũN 0502222701/51

G. + uun 0502120601/153

garup Ar. غريب fakir

G. + di 0502221001/98

garu:p bk. garup

G. + di 0502221001/103

garu:p bk. garup

G. + lũNN 0503121101/238

garu:p bk. garup

G. 0502221001/105

garu:pluq fakirlik

G. 0506120601/16

garip bk. garup

G. 0602211901/87

gari:p bk. garup

G. 0502120601/33, 0602211901/6

gar:ptʃilwq fakirlik

G. 0502120601/33

ga:rip bk. garwup

G. 0602211001/233

gar:p bk. garwup

G. 0602211001/238

G. + di 0502211901/27

G. + lara 0506110701/69

gar:p bk. garwup

G. 0506120401/94

gar:pra:q daha fakir

G. 0503120701/89

garbi ney

G. 0503111201/48, 0503120701/74

G. + la 0503120701/81

gar:n karın

G. + ũN 0502222201/106

ga:rn bk. gar:n

G. + unnan 0502120601/13

gar:naθ bir boy adı

G. 0503121101/58, 0503121101/82

gar:naʃ akraba

G. 0602211901/49

G. +umwəð 0602211003/33

gar:nawa (özel ad)

G. + dan 0502222702/27

gar:nawā: bk. gar:nawa

G. + N 0502212001/10

gar:ru yaşlı

G. + la 0502121102/36

G. + la:muwəð 0602211401/76

G. + lardan 0502121102/48

garribax (özel ad)

G. 0602211701/8

garriwala: (özel ad)

G. 0602110101/44

garri yaşlı

G. 0502120601/151, 0502211901/130, 0502211901/33, 0502211901/34,
0602211001/234, 0602211001/235, 0602211001/47, 0602211001/69,
0602211701/9

garrixadzi (özel ad)

G. 0503121101/19

garfu karşı

G. +θuında 0503121102/121

G. +θuınnan 0502222701/22

G. + θınnen 0502120601/167

garfu: bk. garfu

G. + mđan 0503121102/152

garfuıluqli karşılıklı

G. 0602211901/83

garfuın karşın

G. 0503111101/162

garfi karşı

G. 0502211901/167, 0503121102/148, 0503210801/118

G. + θınnan 0602110101/138

gasam Ar. قسم yemin

G. 0503111101/139

ga:sem bk. ga:sum

G. 0502212001/35, 0502221003/46

ga:sum Kasım, kişi adı, özel ad

G. + e 0502212001/25

ga:θum bk. ga:sum

G. 0502221003/14

ga:θumi bk. ga:sum

г. 0601110801/34

га:ғ (ка:ş TT 173) kaş

г. + а 0503121102/66

г. + і 0502121101/7

га:ғул- kaşınmak

г.- јади 0503210901/80

гат kat

г. 0602110101/39

гат- katmak

г.- аннан 0503121101/218

г.- уур 0506120601/29

г.- ја: 0503210801/115

гатандз katkı

г. + ууни 0503120701/57

гатантф bk. гатандз

г. 0503120701/50, 0503120701/54, 0503120701/61, 0503120701/62,
0503120701/67, 0506110201/96, 0506110201/97

гатруф katkıç

г. + і 0602211401/13

гатул katı

г. 0503111203/21

гатулк bk. гатууқ

г. 0502211901/164

гатууқ yoğurt

г. +дан 0502222702/4

гатулуқ sertlik

г. 0602211301/28

гатуф- karışmak, birleşmek

г.- уур 0503121102/16

гати katı, sert

г. 0502211901/184, 0502211901/41, 0502211901/53, 0502211901/88,
0503111203/111, 0503111203/21, 0503121101/173, 0503210801/42,

0503210801/48, 0503210801/49, 0503210801/57, 0503210801/72,
 0503210801/73, 0503210901/52, 0601110301/3, 0602110102/36,
 0602110201/7, 0602110301/24, 0602110301/30, 0602210801/10,
 0602211002/54, 0602211401/38, 0602211701/43

gati: bk. gati

g. + raq 0503111203/2

gatlama katlama (düşünlere özel ekmek çeşidi)

g. 0506110201/54

gatlan- gidiş dönüş yapmak

g.- ardı 0502211901/17

gatna- (*katna- ED 603a) bir yere gelip gitmek

g.- jaq 0602211501/3

gatna:- bk. gatna -

g.- n 0503121101/189

gatnaş- karşılıklı geliş gidiş yapmak

g. - an 0503210801/79

g.- annan 0503120701/9

g.- ardı 0502222701/65

g.- up 0602110201/41, 0503120701/10

g.- upduurla 0503210801/92

g. -ija:duq 0503121102/34

g.- ja'di 0503210801/74

g. -ijã:N 0602110201/33

g. -ija:θ 0503121102/14

g.- θãN 0602110201/41

g. -ja:q 0503121102/39

g. -jalla 0503120701/8

gatnaşuq bk. gatnaşuq

g. 0602211701/38

g. + umuğ 0503210801/76

g. + i 0602211003/44

gatnaşuq gidiş geliş, ilişki

г. + ları 0602211003/29

gatfagaşluq kaçа kaçlık

г. + da 0602110101/26

gatşmaq kaçmak

г. 0502121101/70

gaw bk. gawu

г. 0503111101/10, 0503210801/101, 0506120601/53

гdw bk. gawu

г. 0502221002/36, 0601110301/16, 0602211001/154

gawu iyi

г. 0602211501/14

гdwu bk. gawu

г. 0602211301/11

г. + duq 0602110102/35

г. + dum 0502221002/20

г. + dur 0503111203/39

г. + di 0502211901/40, 0502211901/53, 0502220301/66, 0502222702/17,
0503111101/17, 0502221002/24, 0503210801/116, 0602110102/36,
0602110102/63, 0602211502/15

г. + θuni 0602211901/105, 0602211901/113

гdwu bk. gawu

г. + muş 0503210901/117

gawu bk. gawu

г. + dur 0506120601/11

гdwuşfuluq iyilik

г. + di 0602110102/67

гdwulan- iyileşmek

г.- di 0503111203/36

г.- ja:n 0502221002/75

gavur kavurmak

г. +da 0503111101/123

гdwura:q daha iyi

г. 0602211302/7

гавуџ- ulaşmak

г.- θα 0602110201/25

гѡѡ bk. гавуѡ

г. +tda 0506110701/95

гави bk. гавуѡ

г. 0502222202/36

гави bk. гавуѡ

г. 0502211501/37, 0502211901/184, 0502211901/22, 0502211901/41,
0502220301/89, 0502221001/88, 0502222201/146, 0502222201/148,
0502222202/10, 0502222702/15, 0502222702/18, 0503111101/109,
0503111101/116, 0503111101/57, 0503111101/64, 0503111101/65,
0503111203/61, 0503111203/66, 0503120701/115, 0503120701/48,
0503210801/42, 0503210801/50, 0503210801/67, 0503210801/68,
0506110701/33, 0506110701/94, 0506120501/14, 0506120502/10,
0506120601/10, 0506120601/11, 0506120601/15, 0601110801/16,
0601110801/18, 0601110801/19, 0601110801/26, 0601110801/27,
0601110801/41, 0601111501/79, 06011126a01/47, 0602110101/3,
0602110101/45, 0602110301/33, 0602110301/35, 0602110301/6,
0602110301/9, 0602110302/62, 0602110302/63, 0602211002/48,
0602211002/49, 0602211002/64, 0602211003/30, 0602211301/37,
0602211501/47, 0602211501/51

гѡѡ bk. гавуѡ

г. 0502222701/26, 0602211301/10

гѡѡ bk. гавуѡ

г. 0502211901/185, 0502211901/88, 0502221002/22, 0502221002/32,
0502221002/75, 0502221002/86, 0502221003/49, 0502222201/28,
0503111203/77, 0503210801/102, 0503210801/103, 0503210801/118,
0503210801/70, 0503210801/71, 0503210901/24, 0503210901/69,
0506110701/29, 0506110701/92, 0506110701/95, 0506110701/99,
0601111501/33, 06011126a01/17, 06011126a01/23, 06011126a01/24,
06011126a01/25, 06011126a01/6, 06011126a01/7, 0602110101/5,

0602110101/80, 0602110102/32, 0602110102/34, 0602110102/68,
 0602110102/83, 0602110302/15, 0602210801/51, 0602211001/144,
 0602211001/151, 0602211001/238, 0602211302/14, 0602211302/40,
 0602211302/7, 0602211302/8, 0602211302/92, 0602211501/16,
 0602211502/30, 0602211502/31, 0602211701/60, 0602211701/64

g. +dî 0503210801/112

g. +jem 0602110101/114

gawitfuluq iyilik

g. 06011126a01/47, 0602110201/23

gowşodani gevşetmek

g. 0602211002/58

gowutfiliq iyilik

g. 06011126a01/37

gowum kavun

g. 0503121101/251

gowu kavurga

g. + ra:q 0503111202/23

ga:ja: bk. ga:ja

g. 0602211401/25

ga:ja kaya, uçurum

g. 0602110201/45

g. + larî 0502121101/5

g. + θina 0502121101/8

ga:jã: bk. ga:ja

g. + N 0602110201/45

ga:jajaltfu kaya

g. 0602110201/44

gajd - dönmek

g.- anî 0602211302/30

g. - arduq 0503111202/93

g. - ardî 0503111201/63

g.- arum 0601110801/38

г.- уб 0602110101/54

г.- ук 0502222701/76

г.- ур 0503120701/22, 0506120502/31

г. -урдур 0602211302/15, 0602211302/16, 0602211901/39

г. -ујала 0506110201/127

г.- ир 0602211401/24

г. -уверјек 0602110501/43

г.- ија 0602211002/53

г. - ијε'λλε' 0506110701/16

гајдар- (kaytar- ED 675a) geri döndürmek

г. - дуq 0503111203/129

гајдуwθuð devamlı, kesintisiz

г. 0503121102/121

гајѵ kaygı

г. 0502222201/86

гају bir boy adı

г. + дан 0602211001/55

г. + нũNãm 0503121101/58

га:јуm sağlam

г. 0502222201/89

гајũ: bk. гaју:

г. + N 0602211001/56

гају: Kayı

г. + нũN 0503121101/82

гајуm kayın

г. + em 0502221002/51

г. + i 0502221001/55

г. + ne 0502221002/40

г. + нũN 0503120701/22

га:јуm kadın

г. 0502120601/151, 0503120701/14

г. + ũN 0503120701/15

g. + i 0502221002/64

g. + nũN 0503120701/19

gajwt- dönmek

g. - di 0506120401/130, 0602211302/109

gajwt- bk. gajwt-

g.- dum 0502120601/31

gaji bk. gajî

g. 0503121101/19, 0503121101/46

gaji Kayı

g. 0502211901/96, 0503111201/105, 0503111203/80, 0503121101/10,
0503121101/113, 0503121101/12, 0503121101/18, 0503121101/19,
0503121101/20, 0503121101/58, 0503121101/81, 0503121101/82,
0503121101/83, 0503210801/24, 0602110101/59, 0602211001/54,
0602211401/23, 0602211401/25, 0602211502/33

g. + jem 0602211401/24

gajit- dönmek

g.- malî 0503111203/34

ga:jil bk. ga:jîn

g. + larunî 0503120701/18

ga:jîn bk. ga:jîn

g. + im 0506110701/117

ga:jîn kayın

g. + me0506110701/116

ga:jip Ar. غایب yok, bulunmayan

g. 0502222201/109

ga:jnne kaynana

g. 0502221002/59

gajna:r kaynar

g. 0502220301/85, 0502220301/88

gajni kayını

g. 0502121102/26

gajra kuzey, geri

g. + da 0503121101/117, 0503121101/64

g. + dan 0602211401/74, 0503121101/60, 0602110201/42, 0602110301/15,
0602211401/73

g. + laruna 0602110101/129

gajra bk. gajra

g. + damufla 0503121101/59

gajra: bk. gajra

g. + muðða 0506120401/105

gajrat Ar. غيرت gayret

g. + ũN 0503121102/87

gajra:t bk. gajrat

g. + i 0502211901/87

gajra:tli gayretli

g. 0503121102/86

gajri Ar. غير başka

g. 0506120501/19, 0602110101/139, 0602211401/15

gajθu: hangi

g. + muð 0506120401/32

gajθi hangi

g. 0502211901/99, 0503111202/53

gajt- gitmek, dönmek

g.- an 0503111203/126

g.- a:n 0601111501/40

g.- dʒaq 0503210801/5

g. -duq 0503121101/117

g.- duum 0503121101/134

g. - di 0602211302/29

g. -i:p 0602211401/25

g.- ija:q 06011126a01/41

g.- mali 0503121101/132

gajtar- döndürmek

g.- majem 0502221001/70

ga:va büyük

G. + θi 0602211401/18

ga:vdaş inek besleyen

G. 0601110301/5

ga:wun kavun

G. 0503210801/35

gn:wun bk. ga:wun

G. 0602110101/113

gavul Ar. قبول kabul

G. 0503121102/138

gavu:l bk. gavul

G. 0502220301/87

ga:wun (ka:gun TT 173) kavun

G. 0602110102/28, 0602110102/29

ga:z gaz

G. 0602211301/21, 0602211301/24

ga:đ kaz

G. +laram 0503121102/116

gaç - (*kaz- ED 680b) kazmak

G. -ardwla: 0503120702/57

G.- wp 0602110102/86

G.- wp 0602211001/217

G. - wja:la: 0503120702/39, 0503120702/40

gağa: gıda

G. 0503210901/106

gağaG kazak

G. 0503111204/36

ga:đan (ka:zgan TT 173) kazan

G. 0502120601/168, 0502121101/7, 0503120702/41

G.+ a 0502121101/5, 0503120702/44

G. + uN 0502121101/7, 0502121101/8

G. + na 0502120601/53

gaðan- kazanmak

g.- up 0602110302/58

g.- θa 0503210901/92

gaðangaja Kazankaya

g. 0502121101/28

ga:ðangaja bk. gaðangaja

g. 0502121101/36, 0502121102/1, 0502121102/51

g. + da 0502121101/22, 0602211701/10

g. + dadur 0502121101/70

g. + dan 0602211001/115

ga:zangaja bk. gaðangaja

g. 0502121101/11

ga:ði Ar. قاضى kadı

g. 0506110201/33

gaðma: kasma

g. + na 0602211001/216

gaedi:m Ar. قديم eski

g. 0506120502/49

gærb Ar. غرب batı

g. + i 0502211501/40

gæjin kayın

g. 0502121102/21, 0502121102/23

gawðã bk. gawðaq

g. + N 0502222701/22

gawðaw bk. gawðaq

g. + udi 0503111204/35, 0503111204/35

g. + uni 0503111204/39

g. + i 0503120701/83

gawðaq gıcak, bir tür kemeçe

g. 0503111201/49, 0503111204/27

gawðaqfi gıcak çalan

g. 0503111204/34, 0503111204/40

gaw:bur- haykırmak

G.- ardula 0506110201/97

G.- urp 0502222202/62

gwlja:l at

G. 0602110101/122

G. + i 0502121102/28

gwlja:lli atlı

G. 0602110102/74

gwlwtf (kılınç ED 623) kılıç

G. + dur 0502222701/97

gummat Ar. قیمت pahalı

G. 0502220301/55, 0502220301/56

gummatra:q daha pahalı

G. 0602211901/106

gummatfıwluq pahalı olmak

G. 0602211002/62

gumwlda- kımıldamak

G.- ma:n 0502121102/91

gaw:n zor

G. 0503121102/30

gūnnūrdzaq salıncak

G. 0506110201/78, 0506110201/81, 0506110201/85

gura کنار, yan

G. 0503121101/187

G. + θunda 0503111101/49

G. + θunna 0503111101/49

G. + θunnan 0503111203/167

gura:ɤ bk. gura

G. + a 0602110102/17

guraɤawulo bir kuş türü

G. 0503111202/58

gurat kır renkli at

г. 0502120601/116

гүрк- koyunun yününi maksla almak, kırkmak

г. - ур 0602110101/40

гүрүк bk. гүрүк

г. 0503210801/21

гүрүк bk. гүрүк

г. 0503111201/115

гүрүк 1. kesik, kırık 2. bir boy adı

г. 0503111201/100, 0503111201/102, 0503111201/103, 0503111201/104,
0503111201/112, 0503111201/115, 0503111201/117, 0503111203/80,
0503111203/81,

0503111203/82, 0503111203/83, 0503210801/31, 0602110201/7

г. +lardandır 0503111201/114

гүрүкбайандур Kırkbayındır (özel ad)

г. 0503210801/18

г. + ун 0503210801/19

гүрүкбайандур bk. гүрүкбайандур

г. 0503121101/23

гүрүлсүк savaş, birbirini öldürme, kırılmak

г. 0602210801/70

гүрүк kırık

г. 0503120701/34, 0503120701/35

гүрүк kırık

г. 0502211901/105, 0502222701/7, 0503120701/14, 0503120701/36,
0503121101/262, 0503121101/96, 0503121102/19, 0503210801/20,
0506120401/28, 0601110801/37, 0601111501/65, 0602211501/21,
0602211501/48

гүрүл- kırılmak

г.- θα 0503121102/105

гүс kışın

г. + ун 0602211701/56

гү:θа kısa

g. 0503210801/72

gusmat Ar. قسمت kısmet

g. + unda 0502221002/49

g. + i 0503121102/6

g. + [ari 0503121102/135

gawθmat bk. gusmat

g. + i 0502221002/62

g. + ijam 0502221002/63

gawθmaṭ bk. gusmat

g. +da 0502121102/16

gawθθa- zorlamak

g. -majaq 0503111101/164

gawθθa:- bk. gawθθa-

g.- p 0503111101/160

gawf kış

g. 0502220301/4, 0503111101/160, 0503111101/161, 0503111101/164,
0503111101/165, 0503111101/69, 0503111101/70, 0503111101/71,
0503111101/72, 0503111101/75, 0503111101/76, 0503111101/96,
0506110701/41, 0602110101/106, 0602110101/117, 0602110301/3,
0602110302/60

g. + dan 0602110101/118

g. + un 0602110302/62

g. + uN 0503111202/139, 0602211001/208

g. + ũN 0502220301/90, 0502222202/23

g. + una 0503111101/93

g. + ũNã 0601111501/88

gawfunaṭ kış ayları

g. + a' 0602211401/89

gawṭ kıt

g. + di 0506120401/53, 0506120401/54

gawtal- kıtlaşmak

g.- updur 0503111202/82

guwla: kibleye

G. 0503121102/115

guwan- sevinmek

G.- uup 0503121102/99

guwraq kıvrak

G. 0602211401/60

guwra:q bk. guwraq

G. 0602211001/48

guyn zor

G. 0502211501/49, 0502211501/50

guj- kesmek, kıymak

G.- allarunna 0502221001/65

guja:mat Ar. قیامت kıyamet

G. + lumuð 0602211003/34

guja:matluq kıyametlik

G. 0506120401/125, 0602211003/45

gujgur- bağırmaq

G. - ija: 0503120701/60

gujgur:r- bk. gujgur-

G. - dula: 0503120701/64

G. - dila 0503120701/65

gujgur- bk. gujgur-

G.- ja: 0502121102/94, 0502121102/98

gujuntfulur zorluk

G. + i 0602211002/59

gujmat Ar. قیمت fiyat

G. + uja: 0602211901/110

gujmuldat- kımıldatmak

G.- mazdi 0503120702/91

gujn zor

G. 0502121101/68, 0502220301/26, 0502220301/35, 0502220301/41,
0502222201/233, 050222701/47, 0503121102/90, 0503210801/57,

0602210801/10, 0602210801/14, 0602211001/239

Գալին bk. Գալին

Գ. + ը 0503111203/119

Գալոտխալաք կնամա

Գ. + մաժ 0602110302/16

Գալոտխալաք շորլուկ

Գ. + առ 0602110102/67

Գ. + ի 0503210801/50

Գ. + մաժառ 0602211002/29

Գալոտխալաք շորլուկ

Գ. 0602110102/15, 0602110102/51, 0602110102/52, 0601111501/103

Գ. + լարի 0601111501/103

Գալոտխալաք շորլուկ

Գ. 0602110302/34

Գալոտխալաք bk. Գալոտխալաք

Գ. + ի 0503210801/40

Գալոտ kahverengi

Գ. 0502212001/19

Գալոտ eğri

Գ. 0602211302/85, 0602211302/89

Գալոտ (կա:z TT 176, ED 679b) կա:z

Գ. 0502120601/100, 0502120601/148, 0502120601/64, 0502121101/85,
0502121102/80, 0502121102/87, 0502121102/93, 0502121102/95,
0502221001/2, 0502221001/7, 0502222201/66, 0502222702/9,
0503111201/31, 0503111201/6, 0503121101/129, 0503210801/82,
0506110201/135, 0506120501/34, 0506120601/9, 0602210801/11,
0602211001/29, 0602211001/72, 0602211001/74

Գ. + ա 0502222701/92

Գ. + ա՝ 0502120601/78

Գ.+ առ 0502221002/14, 0502221002/74, 0502222701/40, 0506120502/16,
0602110102/13, 0602210801/19, 0602210801/20

Գ. + առառ 0502221002/15

გ. + უმუაჭ 0602211502/9

გ. + უნ 0502221002/73

გ. + უნ 0502121101/75

გ. + უნ 0502222201/103, 0502222201/126, 0503111201/19, 0503111201/21

გ. + უნი 0503111201/5

გ. + ი 0502222201/50, 0503121101/130, 0503210801/82, 0506120501/38, 0602210801/15, 0602211001/81

გ. + იმ 0502120601/36

გ. + ლა 0502121102/102, 0502222702/13, 0602210801/21

გ. + ლა 0502120601/70

გ. + ლა: 0602210801/17

გ. + ლამუაჭ 0602211302/38

გ. + ლა 0502121102/69, 0502121102/70, 0502121102/78, 0502121102/84

გ. + ლარ 0502120601/41, 0502121102/96

გ. + ლარა 0502121102/89

გ. + ლარუმ 0506120401/72

გ. + ლარუნი 0602210801/14, 0602210801/9

გ. + ლარი 0502222701/43, 0506120401/116, 0602210801/11, 0602211302/37

გ. + ღან 0506120501/33

გუა:ჭი კიზ

გ. 0503111101/8

გ. + უ: 0502120601/93

გუა:ჭი კიზ კარდეს

გ. 0602110102/48

გ. + ლამ 0602110102/46

გ. + ლა:მ 0602110102/41

გ. + ნ 0602110102/47

გ. + თუნ 0602211302/10

გუა:ჭი.bk. გუა:ჭი

გ. + მუაჭა 0503121101/30

გუა:ჭი კიზი

г. 0502221001/39

гәйҙәҗә kızkardeş

г. + муә 0506120502/47

гәйҙәҗә kızlık

г. + 0i 0503210801/81

гәд kız-

г. 0502221001/88, 0602110101/89

г. + унна 0602211701/66

г. + ла:муә 0602110102/13гәү:д

гәд- (*kız- ED 681a) kızmak

г. - ур 0503111101/79

гәдән kızan

г. 0503111101/80

гәдәгә eğlenceli

г. 0602110101/80

гәдәк heyecan ve keyif

г. + i 0502121102/110

г. + уннан 0502121102/111

г. + уjem 0502121102/102

гәдәгә eğlenceli

г. + ра:q 0502121102/113

гәдәл kırmızı

г. 0502120601/51, 0502120601/52, 0502120601/55, 0502121101/22,
0502221003/67, 0502222202/42, 0502222702/7, 0503111101/142,
0503111202/52, 0503111203/129, 0503111203/37, 0503120702/55,
0506110201/7, 0602110101/88, 0602211001/139

г. + ла 0602211901/32

г. + larda 0602211901/47

г. + lardaqi 0602211901/48

гәдәлбә kızılbaş

г. 0502211901/92

гәдәлтәк bir tür oyun

g. 0502121102/64

gaw:ði kuzu

g. 0506120501/21

gawðɣaw kızgın, sıcak

g. 0503120702/44, 0602211001/212

g. + uunda 0503111101/148

gawðɣaw sıcak

g. 0502211501/41, 0503111203/154, 0503111203/156, 0503120702/8,
0503120702/9, 0503210801/113, 0602110302/62, 0602211001/228,
0602211401/89, 0602211401/94

g. + dæ:k 0503120702/48

g. + i 0602211901/96

g. + nūr 0602110302/66

goŋ (koç ED 589b, koçnar ED 592a) koç

g. 0503120701/89, 0503121102/106, 0503210901/33

g. + dūr 0503120701/112

godana bir köy adı

g. 0502121101/22, 0502121101/23

godɒnɒ bk. godana

g. 0502211901/102, 0502211901/103, 0502211901/105

g. + θunnən 0502211901/103

godɒnɒ: bk. godana

g. + nũN 0502211901/106

gofɒr- koparmak

g.- ɒrdwq 0503111202/96

go:um akraba

g. + la: 0602211003/49

go'l bk. go:l

g. 0601111501/120

go:l kol

g. 0502221003/63

g. + larɨ 0506120401/115

golaj yakın

G. 0503111101/62

goləj bk. golaj

G. 0502212001/44, 0502222202/24, 0601110801/30, 0601111501/116,
0602211302/54

G. + da 0602110302/11

G. + ra:q 0503111101/149

go:m Ar. قوم kavim, akraba

G. 0601111501/14, 0602211003/36, 0602211401/70

G. + unnan 0503120701/89

G. + lari 0602211003/29, 0602211003/31

G. + muðði 0506120601/11

go:mtʃʊlʊk komşuluk

G. + i 0506120601/12

gomiχʊʃ Ar. قوم و خویش akraba

G. + larʊnna 0503120701/15

go:mnũððʊq soydaş

G. 0502221001/56

go:n - konmak

G.- ip 0502121102/73

gonʌq misafir; bir nevi tahıl

G. 0506120601/28

gonʃa غنچه gonca

G. 0503121102/49, 0503121102/50, 0503121102/52

gõŋʃi (konşı: ED 640b, konşı DLT 219) komşu

G. 0503120701/90

gonʃu bk. gõŋʃi

G. + la:umʊða 0502120601/146

gopar- koparmak

G.- ʊp 0602211901/92

go:ruʌq koru olan yer

G. 0503210901/10, 0503210901/7, 0506120501/61

gorq kork

g. + ũN 0503121101/173

gorq- korkmak

g.- an 0502121102/92

g.- anna 0502120601/15

g.- arduq 0506120601/45

g.- ija: 0502120601/15

g.- mǎN 0502121102/79

gorqax bk. gorqoq

g. + i 0502120601/15

gorqoq korkak

g. 0502120601/18

gorogba:n çevreci

g. 0506110701/49, 0506110701/51

gorp küçük çukur

g. + di 0602211301/72

g. + miƒ 0602211301/71

gorpəɟuq korkakçıklar

g. + la 0602211301/80

gors sağlam

g. 0502222202/14

gorux korunmuş yer

g. 0503111202/66

goƒ- 1. eklemek 2. toprağı ekmek için sürmek

g.- an 0506120401/120, 0506120401/39

g.- anuım 0506120401/62

g.- ardum 0506120401/41

g.- ərduq 0503111202/85, 0602110201/17, 0602211502/24

g.- dum 0506120401/98

g.- dum: 0506120401/100

g.- ija:q 0503111202/136, 0503111202/87

g.- lǎN 0503210901/14

г.- ма:n 0503121102/147

г.- уq 0602211901/26, 0602211901/33

г.- up 0506120401/62, 0602110501/13, 0602110501/15, 0602110501/16,
0602110501/17

г. - ja:n 0506120401/65

гoɟadeɟe bir köy adı

г. 0502121102/51

гoɟoθēŋŋēr bir köy adı

г. 0602211001/202, 0602211001/225

гoɟaun ordu

г. 0502222201/109

гoɟgi şiir

г. 0503121101/103

гoɟka şiir

г. + lara 0506120401/75

г. + larda 0503121102/70

г. + larumũN 0503121102/69

г. + lari 0502121102/34

г. + mdan 0503121101/159

г. + j 0506120401/70

гoɟka:şiir

г. + m 0503121101/235, 0503121101/259, 0506120401/120, 0506120401/39,
0506120401/60, 0506120401/64

г. + ma 0503121101/238, 0506120401/91

г. + mda 0503121101/210

г. + mũN 0503121102/157

г. + mi 0503121101/187

г. + ni 0506120401/73

гoɟbi şiir

г. 0502121102/35, 0502121102/36, 0503121101/141, 0503121101/185,
0503121101/213, 0503121101/236, 0503121102/134, 0503121102/45,
0503121102/47, 0506120401/100, 0506120401/59, 0506120401/62,

0506120401/65, 0506120401/77, 0506120401/98

Goſbi: şiir

G. 0503121101/214

G. + m 0503121101/163

G. + mdan 0503121101/158

Goſqur:şiir

G. +m 0503121101/184

Goſqi şiir

G. 0503121102/46

Goſma şiir yaratmak, koşma

G. 0503210901/82, 0503210901/83

Goſma:bk. goſma

G. 0503121102/147

Goſma:к şiir yazmak, koşmak

G. + a 0503111202/136

Goſun ordu, koşun

G. + ũN 0502222201/38

G. + i 0602211001/195

Goſun ordu

G. 0502222201/111

Gowu iyi

G. 0602211002/47

Gowudğa iyice, daha iyi

G. 0602211001/81

Gowutſuluq iyilik

G. 0503111203/173

Gow iyi

G. 0503111204/35, 0503111204/58, 0503111204/59, 0503111204/60,
0601111501/35

Gowi iyi

G. 0502120601/48, 0502222202/15, 0502222701/46, 0503111201/71,
0503120701/89, 0506120401/132, 0601110301/39, 0601111501/14,

06011126a01/16, 0602110101/28, 0602110101/35, 0602211401/38

g. + di 0602110101/100

g. + jem 0506120401/100

gowitşuluq iyilik

g. 06011126a01/31

g. + di 0503111203/182

gowl Ar. söz

g. + e 0502221003/38

gowm Ar. قوم kavim

g. + i 0506110201/123

gwmij Ar. قومیت ırkçılık

g. + den 0502121101/12

goj- koymak

g. 0502222201/21, 0506120401/68, 0502222201/22, 0503210901/116,
0602211001/223

g.- a: 0503210901/28

g.- dşaq 0503111204/52, 0503111204/53

g.- dşpq 0602211302/81, 0602211302/83

g.- pduq 0602110101/117

g.- allarunnan 0503111101/6

g.- arduula 0506120601/46

g. -arduula: 0503121101/111

g. -arduula: 0503120701/78, 0503120701/106

g. -ardi 0506110201/82

g. -armufla 06011126a01/66

g. -duq 0502120601/75, 0601110301/42

g. -duula 0502121102/79, 0502211501/38, 0502221003/56, 0502221003/62,
0503111101/6, 0506120501/22, 0506120501/27, 0502211901/159,
0503111101/6, 0506120501/28, 0506120501/5

g. -duılar 0601111501/5, 0601111501/7

g. -dum 0503111204/45, 0506120401/56, 0506120401/69, 0602110101/126

g.- duurdi 0502222201/145

ɢ. - di 0503111101/3, 0502222201/210, 0503121102/74
 ɢ. -duq 0506110701/53, 06011126a01/73, 0502211901/82, 0506110201/8,
 0506110701/53, 0602110101/31
 ɢ.- uk 0602211401/85
 ɢ. -ulja 0502221001/20
 ɢ. -ulja 0502221001/21
 ɢ.- up 0502121102/108, 0503120702/19, 0503121101/143, 0503121101/145,
 0503121102/38, 0503210901/98
 ɢ.- up 0503120701/13
 ɢ. -updur 0503111203/53
 ɢ. -updurla 0503121101/36, 0602211001/206
 ɢ. -updurla 0503121101/104, 0602211502/40
 ɢ.- updurlar 0503111203/84
 ɢ. -uja 0506110201/38
 ɢ. -ujalla 0506120501/24
 ɢ.- ujan 0503111101/49
 ɢ.- ip 0502120601/66, 0502221001/53
 ɢ.- ipdi 0602110101/99
 ɢ. -ija:la 0502222702/11
 ɢ. -ija:la 0503120702/16
 ɢ. -ija:lla 0503121101/146
 ɢ. -ijaq 0503111101/163, 0503111101/69
 ɢ. -ija:q 0503111101/162
 ɢ. -ijaq 06011126a01/65
 ɢ.- lan 0602211001/223
 ɢ. -lonni 0602211001/232
 ɢ. -ma 0502222201/22, 0503121101/177
 ɢ.- ma:dʒaq 0506110701/83
 ɢ. -madula 0506120501/62, 0502222201/93
 ɢ. -madum 0502222201/93
 ɢ. -mali 0503120701/15, 0503210901/51, 0602211401/92, 0503111101/93,
 0503120701/15, 0503210901/47

ɢ. -ma:nduɾla 0601111501/99
 ɢ. -mɔnduɾ 0601111501/92
 ɢ.- mɔja: 0502220301/75
 ɢ.- mɔja: 0601111501/102
 ɢ.- mɔð 0503121101/258
 ɢ.- upduɾla 0602211302/81
 ɢ.- upduɾlar 0602211302/78
 ɢ.- θa 0506120501/18
 ɢ.- θuɪ 0503111101/96
 ɢ.- ulan 0602211001/237
 ɢ. -updi 0503111203/121
 ɢ. -uʃunna 0503121101/106
 ɢ.- ja 0502121102/97
 ɢ.- ja:di 0506110201/38
 ɢ.- ja:q 0502221003/47, 0502221003/48
 ɢ.-jala 06011126a01/67, 06011126a01/68
 ɢ.-ja:la: 0502221001/23, 0506110201/63
 ɢ.-jala: 0506110201/101 ɢ.-ja:lla: 0506110201/64
 ɢ.-jalla 0506110201/90
 ɢ.-ja:lla: 0506110201/63
 ɢ.-jan 0602110101/106
 ɢ.-je: 0601111501/100, 0601111501/101

ɢɔjuɫli koyunlu

ɢ. 0502211901/60, 0506110201/46
 ɢ. + di 0502211901/72

ɢɔjuɪ koyun

ɢ. 0502120601/152, 0502120601/154, 0502211901/1, 0502211901/2,
 0502211901/4, 0502211901/69, 0502211901/8, 0502222201/136,
 0502222201/7, 0502222701/32, 0502222701/33, 0503120701/33,
 0503120701/34, 0503120701/35, 0503120701/36, 0503120701/42,
 0503120701/43, 0503120701/44, 0503120701/89, 0503121101/135,
 0503121101/166, 0503121101/93, 0503210901/67, 0503210901/68,

0506110201/100, 0506110201/119, 0506110201/120, 0506120501/52,
 0506120501/58, 0506120501/62, 0506120601/17, 0506120601/30,
 0506120601/49, 0601111501/89, 0602211002/48, 0602211002/8

г. + а 0502120601/162

г. + дур 0503120701/112

г. + ũ_N 0502211901/138, 0502222201/136

г. + і 0601111501/100

г. + ім 0502211901/73

г. + іjem 0601111501/91

г. + la:muği 0506120601/38

г. + lar 0503121102/105

г. + li 0503121101/92

gojũ_N (ko:y ~ koy DLT 26) koyun

г. 0502120601/156

gojunli koyunlu

г. 0503121101/91

gojin koyun

г. 0502121102/78, 0502121102/81

gojn bk. gojin

г. + а 0502211901/175, 0503210801/33

г. + um 0502121102/110

г. + umuğ 0503210801/32

г. + ũ_N 0506120601/56

gojul koyun

г. + lã_N 0502121102/104

gojun koyun

г. 0502121102/74, 0502222201/8, 0503111201/44, 0503111202/1,
 0503111202/10, 0602110101/108

г. + um 0502121102/78, 0502121102/80

г. + umuđũ_N 0503210901/24

г. + nan 0503210901/42

gojun koyun

g. + ũN 0503111202/9

gojuntʃi koyun bakan

g. 0502121102/93

gudʒaʁ kucak

g. + uua 0502121102/107

guda dünür

g. 0503120701/13, 0503120701/4, 0503120701/5, 0503120701/7

gudb dünür

g. 0503111201/12, 0503111201/23, 0503111201/27

gudb:luʁ dünürlük

g. + a 0502121101/45

gudb:luq dünürlük

g. 0502121101/44

gudʒāN kucağın

g. + Nã 0502120601/101

gudurat Ar. قدرت kudret, kuvvet

g. + i 0503111203/178

gul kul

g. 0502211901/114, 0502211901/117

g. + lar 0602110501/11

gulʁ kulak

g. + uua 0502222202/2

g. + uui 0503111203/54

gula:m غلام (özel ad)

g. 0502222701/60

gulla - doğurmak

g.- ja: 0503111202/29

g. - ja: 0503111202/13

gulla:- bk. gulla -

g.- n 0503111202/11

gum kum, toprak

g. 0602211001/72

gulman gulamlar

G. 0602211302/51

gulp Ar. قفل kilit

G. + i 0503121101/212

gulpla:- kilitlemek

G.- p 0506120401/56

gul kul

G. + ũNũđ 0506120401/35

gunon 2-3 yaşındaki erkek tay

G. 0503111202/30

gunnoq kundak

G. + muf 0602211901/45

gunorta: öğle

G. + na 0503111202/123

gur - kurmak

G.- rjlũN 0502220301/92

G. - duq 0602211302/35

G. - ija:q 0503111101/49

G.- maqa 0601111501/106

G.- maθãN 0601111501/105

G.- θãN 06011126a01/11

G.- up 0601111501/21, 0601111501/22, 0601111501/79

G.- upduq 0602210801/30

gu:r - kurumak

G.- a:jın 0502120601/127

gu:ra- kurumak

G.- di 0602211501/31

gu:ra:- bk. gu:ra -

G. +pdur 0602211701/81

guraqtıwıwıq kuraklık

G. 0503111202/106

gural kural

g. + larunna 0601111501/38

gurʔan Ar. قرآن Kuran

g. 0506110701/98

gurʔa:n bk. gurʔan

g. 0602211501/6

guran bk. gurʔan

g. 0502222202/39

g. + da 0503111101/111

gura:n bk. gurʔan

g. 0502222201/142, 0503111101/112, 0602211501/14, 0602211501/9

g. + ũN 0602211302/28

g. + i 0602211501/7

g. + na 0602211001/44

gu:ra kura, çekiliş

g. + ra:ʁa 0503120702/35

gurbal kurbanlarda

g. + larda 0506110201/78

gurba:lluw bk. gurba:lluwq

g. + umwǎ 0503111203/184

g. + mwǎ 0503111203/179

gurba:lluwq kurban bayramı

g. 0503111203/179, 0503111203/180

gurba:n Ar. قربان kurban

g. 0602211001/208, 0602211001/209, 0602211001/210, 0602211003/23

gurba:ni kurbanlık

g. 0506110701/3

gurba:nluwq bk. gurba:lluwq

g. + da 0602211001/210

gurba:nfa:di soyad

g. 0602211001/117

gurfuw ipek böceği

g. + ũN 0503120702/45

gu:rtʃuq ipek böceği

G. 0503120702/29

gurd ipek böceği

G. 0502121102/86, 0502222702/3

G. + i 0502222702/4

gu:rd bk. gurd

G. 0502121102/110

G. + ũN 0502121102/107

gu:rd bk. gurd

G. 0502222702/36

gurgenliɣʲ Gürgen bölgesi

G. + ʃŋ 0503210801/8

gu:rɣantʃi (özel ad)

G. 0503210801/11

guruł- kurulmak

G.- an 0503210801/9

G. - iɟa: 0601111501/115

gu:ri (**qu:ri-** "kurumak" TT 179) kuru

G. + di 0602211501/32

gu:ri- kurumak

G.- θa:n 0503121101/165

gu:rij- bk. gu:ri -

G.- p 0506120601/58

gu:rif- kuruduktan

G.- annan 0503111101/163

gurt kurt

G. 0502121102/94

gu:rt (ku:rt "kurt, böcek" TT 179) kurt

G. 0502121102/78, 0502121102/80, 0502121102/86, 0502121102/87,
0502121102/90, 0502121102/91, 0502121102/92, 0502121102/95,
0502121102/96, 0502222702/33, 0503120702/3

G. + la 0503120702/14

gurttfuq ipek böceği

g. + la 0503120702/14

gu:ru kuru

g. + di 0602211701/75

gurul- kurulmak

g.- up 0602211001/119

g. -dzaq 0601111501/21

gurum kurum

g. 0503210801/7

gurva:lluq kurbanlık

g. 0503210801/105

gurvan bk. gurva:n

g. + na 0502121102/76

gurva:n kurban

g. 0503210801/105

g. + i 0602211501/16

g. + na 0502121102/81

gurva:npu:r soyad

g. 0503121101/196

guʃ kuş

g. 0502121102/3, 0503111202/138, 0503111202/73, 0506110701/61,
0506120401/83, 0506120401/86, 0602211302/80

g. + la 0503210901/21

g. + lb 0503111202/71

g. + lar 0503111202/55, 0503111202/60

g. + lardan 0503111202/67, 0503111202/70

g. + umuğ 03111202/74, 0503111202/76

g. + ũN 0602211302/77, 0602211302/78

gu:ʃ bk. guʃ

g. + umuğ 0503111202/72

guʃa:- kuşa

g.- n 0506120401/123

g.- p 0503121102/54, 0503121102/88

guṣa:d- kuşat

g. + ũN 0503121102/102

guṣaḅ bk. guṣaq

g. + um 0502121101/84

g. + i 0503121102/89

guṣḅḅ bk. guṣaq

g. + Nĩ 0503121102/102

guṣaq kemer, kuşak

g. 0503111203/34

guṣe bk. gu:ṣe

g. 0602110201/7

g. + θi 0602211001/148

gu:ṣe F. گوشه köşe

g. + de 0602211001/148

g. + θinde 0503120702/57

guṣgøḁi kuşgözü

g. 0502221002/7

gutān kutan (bir tür kuş)

g. 0502211901/117

gutar- bitmek

g. -di 0503111202/132

g.- up 0602110302/29

g. -uja: 0502222702/49

g. -madi 0502222202/55

g. -ja: 0503210801/104

gutør-bk. gutar-

g.- an 0602210801/30

g. -dum 0503111101/16

guti kutu

g. +ni 0503120702/7

gu:ti bk. guti

g. +den 0502220301/64

gut: bk. guti

g. 0502220301/62, 0502220301/63, 0502220301/65

guv kuba (bir çeşit renk)

g. 0503121102/116

guwa:t Ar. قُوَّة kuvvet

g. + ũN 0602211001/24

guwan- gurur duymak, sevinmek

g.- ja:n 0503121102/47, 0503121102/50, 0503121102/52, 0503121102/56,
0503121102/60, 0503121102/64, 0503121102/68

g.- uup 0503121102/67

guwɔn- gurur duymak, sevinmek

g.- ja:n 0503121102/46

guwandɔ gurur duyma, sevinç

g. + um 0503121102/126

guwat kuvvet

g. 0503111203/157

guvur: kabir kelimesinin çoğulu

g. + i 0602211302/16

guj- kuymak

g.-uup 0502120601/169, 0502120601/171, 0503111101/108,
0503210901/114, 0503120702/44

g. - uɟalla 0502221001/65

g. - ɟa:q 0503111101/105

g. - ija:la:0503120702/15

g. - ma:na 0502211901/180

g.- p 0502222702/5

guḏul (*kızgıl ED 682a) kızıl

g. 0502211901/60

guḏi kuzu

g. 0502121102/74, 0503111202/1, 0503111202/2, 0503121101/100,
0503121101/93, 0506120401/108

galludax (özel ad)

g. 0502212001/7

g. + ũN 0502212001/10

gun gün

g. 0502211501/41, 0503111201/33

g. + ne 0502211501/41

gyry¹en Gürgen, yer adı

g. 0506110701/88

g. + e 0506110701/87, 0506110701/88, 0506110701/89

g

ga:hi: F. گاهی arasında

g. +da 0502211501/23

ga:li:keʃ گایش (özel ad)

g. 0506120502/48

gɒwwer- sevmek

g.- 0ek 0503121101/48

gedʒ- bk. geʃ -

g.- ip 0502120601/34

geʃ - (keç- ED 693b) geçmek

g. -di 0502211901/93, 0502211901/95

g. -dik 0602211401/34, 0502121101/35

g.- e[ʃ] 0503111203/143

g.- e[ʃ]erimiðden 0502211901/121

g.- en 0502121102/39, 0502121102/48, 0502121102/38, 0503210901/78,

0602211001/65, 0602211501/45

g.- endir 0503121102/58

g.- ene 0602110101/42

g.- enlerden 0602211502/1

g.- ennen 0502120601/46, 0502121101/75, 0502121101/76, 0502121102/11,
0602110501/12, 0502222201/29, 0502222701/7

g. -eno:k 0602110101/11

g.- erdi 0503210801/52, 0503120702/67, 0602211701/78, 0503210801/51

g. -ejli 0506120401/75

g.- ejin 0506120401/91

g.- ip 0502121102/38, 0503111101/123, 0503111201/8, 0503121102/40,
0602110101/43, 0602110102/73, 0602211001/101, 0602211001/19,
0602211301/78, 0602211701/43, 0502121101/64

g.-ipdir 0502222201/134, 0502222701/39, 0503121101/256,
0602211001/226, 0502222701/39, 0503111203/12, 0503111203/13,
0503111203/28, 0503111203/90, 0602211001/98

g.- ipdirle 0602211001/10

g. -ipdirle 0602211001/192

g.- 0e 0602110101/101, 0602110302/53, 0602110101/18

g.- 0ek 0503121102/83

g.- 0eñ 0503111203/82

g.- jε: 0602110101/25

g. -jε 0602211501/13

g.- jæ: 0502121101/15

g.- jedi 0506110201/137

g. -jε di 0506110201/130

geŋfel dünyadan geçtiklerimiz

g. + leri miðe 0602211501/9

geŋfen geçen

g. 0502222701/95

geŋfi (eçkü ED 24b, keçi: ED 695a) keçi

g. 0503210901/24

g. + 0i 0503210901/32, 0503210901/35

geŋfi- geçilmek

g.- ije 0502121101/83

geṭṭīr- (keṭūr- ED 698b) geçirmek

g. 0503121101/242

g.- dṣek 0502222701/98

g. -di 0506110201/132

g. -diḷe 0503210801/86

g. -erdi 0503120702/75

g. -erdiḷe 0503111201/23

g. -erdiḷeḥ 0503120702/73

g.- ejin 0502121102/91

g.- ip 0502222201/190, 0503111101/65, 0503121101/67, 0601111501/20,
0602110101/11, 0602211901/106

g.- ipdir 0503121101/57, 0503121101/66

g.- ijeḥk 0502120601/66, 0502120601/69, 0602110302/8

g.- ijeḥḷḷeḥ 0502221001/2

g. -ijeḥḷḷeḥ 0502221001/11, 0602211301/30

g.- mæḥ 0506120401/87

g.- meḥj 0502121102/82

g.- mek 0502121102/113

g. -meḷi 0602211901/13

geṭṭīr- (keṭūr- ED 698b) geçirmek

g.- ijeḥ 0602211901/114

geṭṭīrimḷi başıslayan

g. 0503111203/54

ged - gitmek

g.- ib 0602211002/24

g.- ip 0602211701/29

geṭṭīrmek geçirmek

g. 0502121102/110, 0502121102/111

geda: F. گدا dilenci

g. 0502222201/70

gedmæt Ar. قدمت kıdem

g. + i 0502212001/45

gæ:χi F. گاهی arasıra

g. 0502220301/1

gel- bk. gel-

g. 0506120401/43, 0506120401/49

g.- α·var 0503111203/114

g.- dik 0506120501/14, 0506120501/15, 0506120601/44, 0506110201/6, 0506120502/21

g.- enmiððe 0506120601/44

g.- erdi 0506110201/135, 0506110201/54, 10506110201/34

g.- erdile· 0506110201/54

g.- erdile· 0506110201/53

g.- eje 0506120502/35g.- ije· 0506120502/39

g.- ip 0503120701/23, 0506110201/16, 0506110201/29, 0506120601/38, 0602211502/6

g. -ipdir 0506120401/3, 0506120401/52

g. -ije·. 0503111203/2

g. -ije·k 0602110301/1

g.- je 0503120701/23

g.- jæn 0506110201/34

g.- jæ:n 0506110201/32

gel- gelmek

g. 0502120601/29, 0502220301/84, 0502220301/92, 0502220301/96, 0502221001/7, 0502221001/8, 0502221001/9, 0502221002/53, 0502221002/61, 0502221002/64, 0602110201/25, 0602211301/3

g.- dʒeyʲi 0602211901/103

g.- dʒeyʲi 0503210801/102, 0503210801/103

g.- dʒek 0601110801/22

g.- dʒek 0503210801/102, 0503210801/103, 0503210801/104g.- d 0502222702/22, 0503121101/196

g.- de 0602210801/61

g.- di 0502121101/30, 0502211901/150, 0502211901/151, 0502211901/162, 0502211901/39, 0502211901/44, 0502221003/3, 0502222201/176,

0502222201/199, 0503111203/111, 0503111204/6, 0503120701/36,
 0503121101/56, 0602211001/220, 0602210801/55, 0502220301/70,
 0502222202/61, 0502222202/64, 0502222701/71, 0502222702/20,
 0503111203/144, 0503111203/20, 0503111203/35, 0503111204/4,
 0503111204/5, 0506110701/51, 0602110302/25, 0602110302/86

g.- diŷimið 0503121101/74

g. -diŷi:nŷe 0502121102/80

g.- dik 0502121102/12, 0502222701/76, 0503121101/73, 0602211901/43,
 0502222202/24, 0502222202/58, 0601110301/8, 0602110302/29,
 0602211401/76, 0602211701/11, 0602211701/12

g.- diŷe 0506110701/26, 0506120401/59, 0502222201/215, 0601111501/83

g.- dim 0502211501/8, 0502220301/24, 0502222201/180, 0503111204/40,
 0503111101/14, 0503111101/21, 0503121101/134

g.- æ:geden 0502222201/121

g.- æ:ŷe 0502222201/127

g.- eko 0502222201/198

g.- eŷe 0502222701/67

g. -eŷŷeŷ 0502120601/145

g.- eŷŷerinde 0602211001/168

g.- emnen 0503121101/135

g.- en 0502120601/145, 0502121101/51, 0502222201/18, 0503111203/99,
 0503120701/50, 0503120701/51, 0503121101/229, 0506110701/38,
 0601110801/24, 0602110101/22, 0602110302/59, 0602211001/32,
 0602211001/39, 0602211001/92, 0602211401/12, 0602211501/21,
 0602211901/45, 0602211901/77, 0502222201/188, 0602211001/233,
 0602211003/4, 0602211401/82

g.- ende 0506110701/75

g.- enden 0502220301/71, 0503111202/21, 0503111201/18

g.- endir 0602110302/59

g.- ene 0502120601/171, 0602110101/88

g.- eni 0602211901/34, 0503210901/79

g. -eniki 0602211401/80

g.- enimið 0602211701/42

g.- en|e·mið 0503121101/70

g.- en|er 0503111202/48

g.- enmið 0506110701/9

g.- enne 0502120601/169, 0502121102/85, 0502121102/87,
0502211901/180, 0502211901/44, 0502222201/21, 0503111203/179,
0503111204/7, 0503120701/11, 0503120702/10, 0503210801/11,
0506110201/109, 0602211001/191, 0602211001/195

g.-ennen 0502120601/170, 0502211901/162, 0502221001/48,
0502222201/193, 0503111201/67, 0503210801/104

g.- enni 0502211901/128

g.- enθēŋ 0502121102/102

g.- er 0502120601/111, 0502120601/112, 0502120601/114, 0503111201/37,
0506110201/39, 0503120701/49, 0506110701/110, 0602110102/83

g.- erdi 0502221003/43, 0503111201/32, 0503111203/136, 0503120701/83,
0602110101/98, 0602110102/25, 0502121101/65, 0503111201/66,
0503111201/74, 0503111203/136, 0503210901/12, 0602110101/106,
0602110101/110, 0602110101/115

g.-erdik 0602110101/104, 0602110302/43

g.- erdi|e 0502220301/45, 0503111201/11, 0503111201/18, 0503111201/40,
0503111201/75

g.-erdi|e· 0502221002/3

g.-erdi|e· 0506110201/71

g.- ib 0503121101/43, 06011126a01/58, 0602211002/24

g.-iber 0503210901/25

g.- ik 0502222701/58, 0502222701/60, 0602211701/37, 0602211701/43

g.- inŋ 0502222202/25

g.- i:nŋe 0502121102/28

g.-ĩ:ŋtʃæ: 0503111201/78

g.- inipdir 0602211401/73, 0602211401/74

g.- ip 0502120601/18, 0502120601/20, 0502121101/34, 0502121102/46,
0502121102/91, 0502220301/16, 0502220301/82, 0502220301/85,

0502220301/9, 0502222201/131, 0502222201/132, 0502222201/155,
 0502222201/222, 0502222201/228, 0502222201/40, 0503111101/86,
 0503111101/89, 0503111201/54, 0503111201/60, 0503111202/19,
 0503111203/130, 0503111204/16, 0503111204/36, 0503120701/23,
 0503121101/60, 0503121102/65, 0503210801/84, 0506110201/140,
 0506110201/57, 0506110701/7, 0506120401/16, 0601110801/29,
 0601110801/38, 0601111501/26, 06011126a01/27, 0602110101/2,
 0602110101/26, 0602110302/8, 0602110501/15, 0602110501/16,
 0602110501/17, 0602210801/22, 0602211001/109, 0602211001/117,
 0602211001/144, 0602211001/153, 0602211001/168, 0602211001/180,
 0602211001/192, 0602211001/218, 0602211001/65, 0602211001/9,
 0602211002/2, 0602211301/22, 0602211301/6, 0602211301/78,
 0602211401/56, 0602211502/5, 0602211701/15, 0602211901/109,
 0602211901/36, 0602211901/41, 0506110701/27, 0503111201/40

g.- ipde 0503121101/38

g.- ipdi 0502221003/46

g.- ipdi[ε· 0503210801/54

g.- ipdi]]e 0602211401/53, 0602211401/53

g.- ipdir 0502212001/13, 0502212001/31, 0502222201/200, 0503111203/18,
 0506120502/31, 0602211001/70, 0502220301/8, 0502220301/81,
 0503111201/87, 0503210901/77, 0602110501/14, 0602211001/1,
 0602211002/54, 0602211302/94, 0602211701/79

g.- ipdirik 0602211401/13, 0602211701/56

g.- ipdirin 0602211701/42

g.- ipdirĩ 0502211901/47, 0601110301/36, 0503111203/48

g.- ipdir[e· 0602211901/37, 0503121101/63, 0602211901/40

g.- ipdir[ε· 0502222201/152

g.- ipdir[er 0503111203/10

g.- ipdirθĩ 0503210801/1

g.- ipθĩĩđ 0503111201/86, 0601111501/1, 0601110301/2

g.- irdi[e 0502220301/45

g.- iv 0503121101/62, 0602211901/107

g. -iveripdirle 0602211302/59

g.- ija:qa: 0502121102/105

g.- ije 0502222201/99, 0602110302/24, 0602211001/62, 0602211501/49, 06011126a01/29

g.- ije' 0506110701/110

g. -ije: 0503120702/9

g.- ije' 0502120601/157, 0601111501/41, 0601111501/9, 06011126a01/63, 0602110101/84, 0602110201/36, 0602210801/55, 0602211001/194, 0602211001/195, 0602211001/197, 0602211001/205, 0503111203/2, 0506110201/116, 0502120601/134, 0502120601/142, 0502120601/69, 0506110701/14, 0506110701/64, 0506110701/66, 0601111501/96, 0601111501/97, 0602211002/51, 0602211001/145, 0602211001/214

g.- ije' 0602210801/57

g.- ije: 0502222701/60, 0503111202/77, 0503111202/78, 0503121101/114, 0602211302/50, 0503111201/64, 0503111202/75, 0503121101/113, 0503121101/189, 0601111501/88, 0602211302/51

g.- ije: 0502221002/55, 0602211901/101, 0602211901/99, 0602211901/97

g. -ije'k 0602110101/17

g. - ije'k 06011126a01/45, 0502120601/52

g.- ijele 0502222701/68, 0502121101/77

g. -ije:le' 0502221002/31

g.- ije'le 0601111501/124

g. -ijele' 0506110701/21

g.- ije:le 0602211302/50

g.- ije'le' 0502120601/23, 0502121101/75, 0502121101/76, 0502120601/24, 0506110701/24, 0602210801/53, 0506110701/17

g. -ijæ:le' 0602211901/108

g.- ije'le' 0602211001/217

g. -ijen 0602110101/131

g.- ijæn 0601111501/127

g.- ijæ'n 0502220301/4

g. -ije'n 0502220301/22, 0602211301/74

g.- iyæ:n 0502211501/29
 g.- ijæntfæ: 0502211501/16
 g.- ĩjē:ŋ 0602110102/76
 g.- ĩjere 0502222201/152
 g.- ĩ 0502212001/38, 0506120401/121, 0602211301/62, 0502211901/38,
 0502222201/191, 0502222201/192, 0506120401/132, 0602110302/45,
 0602110302/46
 g.- ĩk 0602110101/46, 0602110302/67
 g.- ĩm 0502220301/24
 g.- ĩŋĩđ 06011126a01/74
 g.- medʒek 0502222202/54
 g.- medʒiyʒi 0502222201/214
 g.- medi 0502221002/71, 0503121101/97
 g.- mek 06011126a01/22
 g.- meĭ 0502222201/198, 0503120701/22, 0503210901/105, 0602110302/4,
 0502211501/29
 g.- mæ:n 0602211001/216, 0602211002/41
 g.- mæ:ndirik 0602211302/46
 g.- meθe 0602211002/28
 g.- meθen 0602110101/15
 g.- mæ:ʒi 0602211002/34
 g.- meʒe 0602110101/93, 0602211002/27, 0502222202/46, 0602211002/33
 g.- meʒe: 0602110101/83
 g.- meʒe: 0503111202/77
 g.- meʒæ: 0602110101/81
 g.- meğ 0502222201/101
 g.- meğdi 0503121102/122
 g.- meğlik 0502222201/188
 g.- miʃ 0503111203/17
 g.- miʃe 0503111203/77
 g.- mije 0602110302/40
 g.- mijæ: 0602211701/3

g.- mijen 0602211003/47, 0602211003/48

g.- ðe 0502222201/104, 0502222201/188, 0502222201/189, 0502222201/21,
0502222201/28, 0502222201/32, 0502222201/5, 0503111201/65,
0503111202/130, 0602110101/82, 0602110201/25, 0602211001/236,
0602211002/38, 0602211301/51, 0602211301/54

g.- ðæ 0602211501/21

g.- ðe|e 0502222201/61, 0503120701/90

g.- ðe|e' 0602211901/78

g.- ðēŋ 0602211001/229

g.- ðin 0502120601/119, 0502120601/120, 0502120601/122, 0503111201/36,
0602211001/37

g.- je 0503111203/165, 0602110201/33, 0602211701/39

g.- je' 0502222201/111

g.- jε' 0503111203/70, 0506110701/12, 0506110701/11, 0602110201/35,
0602211001/215

g.- jε'k 0602211401/5

g.- je|e 06011126a01/49

g.- je'|e 0602211501/15

g.- je'|e' 0502221001/35

g.- jε' ||ε' 0502221001/33

g.- jen 0502222201/172

g.- jan 06011126a01/16

gæ|- (kel- ED 715b) gelmek

g.- æ:jipdir 0602211401/55

gæ:|- gelmek

g. 0502211901/178, 0502211901/67, 0503111204/10, 0503111204/53,
0601111501/105, 0602211001/152

gela:ge gelenek

g. + den 0502222201/104

ge|æ:ge bk. gela:ge

g. + den 0502222201/77

ge|æ:γ|e geliyor

g. + de 0502222201/170

g. + den 0502222201/168, 0502222201/171, 0502222201/173

gelekoj - birden gelmek

g.- mudi 0503121102/148

gæ:li bir tür bitki

g. 0503120701/73, 0503120701/81, 0503120702/62, 0503120702/62

geļļ gelinlerin

g. + ļņ 0502121102/80

g. + ļerinņ 0503210801/81

g. + ļeri 0503210801/78

geļim bk. geļin

g. + mið 0602211302/61, 0602211302/64

gelin bk. geļin

g. + i 0506110201/75

geļin (kelin ED 719a) gelin

g. 0502120601/70, 0502121101/76, 0502221001/18, 0502221001/36,
0503111201/21, 0503111201/3, 0503111201/32, 0503111201/54,
0503111201/59, 0503111201/61, 0503111201/64, 0503111201/67,
0503111201/78, 0503121102/108, 06011126a01/30, 06011126a01/31

g. + e 0503111201/25

g. + i 0502121101/76, 0502221001/34, 0502221002/39, 0503111201/10,
0503111201/11, 0503111201/29, 0503111201/60, 0503111201/62,
0503111201/63

g. + imi 0503111201/36

g. + imið 0502120601/74

g. + ñņ 0502120601/61

g. + ļe 0502221001/83

geļņ bk. geļin

g. 0502120601/69, 0503111101/9

geļļ geliş

g. + i 0502211901/181

g. + imið 0503111203/1, 0503111203/12, 0503111203/14

g. + ññĩđđen 0601110301/3

geļĩf- yakışıp

g.- ip 0503120701/19, 0503120701/4

g.- jek 0502222701/58

geln bk. geļin

g. + i 0506110201/5

g. + imiği 0506110201/6, 0506110201/7, 0506110201/9

geļn bk. geļin

g. + im 0502221001/83, 0503120701/12

g. + imiđĩņ 0503111203/151

g. + imĩņ 0503111203/155

g. + ñņ 0502120601/55, 0502222201/232, 0502222201/64

g. + ññĩđi 0503111201/31

geļf bk. geļĩf

g.+ imiğ 0602211401/30, 0502121101/37

gēņ hayret, şaşırtıcı

g. 0602110102/72

g. + đi 0503120701/71

g. + ñnde 0503121102/62

gēņǣ:-danışmak

g.- ñ 0502222701/48

gēņģeļ - istişare etmek

g.- enne 0502222701/49

gesmet kısmet

g. +i 0502221002/47

gesse kısa, hikaye, masal

g. +ji: 0502221003/43

geļ - geçmek

g.- di 0502211901/93, 0506120501/11, 0506120601/14, 0506120601/16

g. -dik 0506120501/26

getir- getirmek

g.- d 0503120701/67

g.- di 0502211901/132, 0502211901/133, 0506110201/96, 0506110201/97,
 0503120701/62, 0602110501/21
 g.- dik 0502222202/30, 0502121102/16, 0502222202/29, 0506110201/7
 g.- dim 0503121102/135
 g.- en 0502121102/15, 0503111203/70, 0506120601/46
 g.- enne 0506110201/5, 0506110201/75
 g.- ennen 0502120601/168, 0502221001/36
 g.- er 0502211901/180, 0502221001/53, 0506120401/102
 g. -erdi 0503111203/138
 g. -erdik 0502121102/24
 g.- erdi|e 0506120601/45
 g. -erdi|ε: 0503120701/103
 g.- erik 0506110201/9
 g.- ĩŋ 0602211001/44
 g.- ip 0502120601/156, 0502120601/66, 0503111203/150, 0503120702/33,
 0503121102/157, 0506120501/49, 0602110101/117, 0602110101/139,
 0602110501/28, 0602211501/45
 g.- ipde 0502220301/49
 g.- ipdir|e 0602211901/38
 g.- ije 0502120601/168
 g.- ije 06011126a01/31, 0602110101/140
 g.- ĩje 0601111501/30
 g. -ije:dile: 0506110201/5
 g.- ije`k 0502120601/64, 06011126a01/60, 0503111101/97, 06011126a01/33,
 06011126a01/35, 06011126a01/55, 0602110302/7
 g.- ije:k 0503111202/121
 g. -ĩje`|ε 0502221001/18
 g. -ĩje:|ε: 0503120702/4
 g. -ije`|ε 0602211001/107
 g. -ijelle 0506110201/117
 g. -ip 0601111501/104
 g. -ipdir 0503111203/59

g. -ipdir[ɛ̃ 0601111501/104

g. -ivi[meje:dik 0602211502/27

g.- me[li 06011126a01/54

g. -mek 0503210901/4

g. -me[li 06011126a01/53, 0602110501/30, 0602110501/33

g.- mæ:n 0503121102/123

g.- meθe 0506110201/57

g.- meθem 0506110201/144

g. -jẽk 06011126a01/59, 06011126a01/61

g. -jẽ[llɛ̃ 0502221001/34, 0502221001/42, 0502221001/44

g.- jen 0503111101/40

g.- jẽ̃ŋ 0503111203/38

geti:r- bk. getir-

g. 0502120601/99, 0506110201/94

g. - di[le 0506110201/80

getiril- getirilmek

g. - ijẽ 0502121101/60, 0502121101/61

gæ:tmel[li bk. getmen[li

g. 0602110301/25

gæ:tmen Göklenlerin alt boyu

g. 0602110301/19, 0602110301/20, 0602110301/28, 0602110301/29,
0602110301/30, 0602110301/32, 0602211001/59

getmen[li Göklenlerin alt boyundan olan

g. 0602110301/30

gæ:tmen[li bk. getmen[li

g. 0602110301/22, 0602110301/24

gep laf

g. 0502211901/10

gep bk. gep

g. 0506110701/30

g. + e 0601110301/35

g + i. 0506110201/130, 0506110201/137, 0602211502/17

g. + im 0601110301/44
 g. + imið 0602211401/62
 g. + ine 0602211901/72
 g. + ãŋ 0602110201/25
 g. + ãŋẽ 0502222201/12

geplæ- konuşmak

g.- vilmeje:di 0502221002/59

geplæ:- bk. geplæ-

g.- b 0506110701/34
 g.- p 0502221001/6, 0602211901/69
 g.- rθŋĩð 0602211401/30

geplæ:- bk. geplæ-

g. -vilmejæː 0503210801/114
 g. -vilmejæ:leː 0602211901/80
 g. -vilmeje:lleː 0602211901/73

geple- bk. geplæ-

g. 0502221001/87, 0506110701/35
 g.- meli 0503121101/140
 g. -mæ:n 0502222201/71
 g. -mã:ŋ 0602211401/29
 g. -meje 0502221001/87
 g. -mejeː 0502221001/86, 0502221001/85
 g.- meje:lleː 0502221001/79
 g. -θek 0506110701/29, 0506110701/29, 0506110701/33
 g.- θe|eː 0602211901/63
 g.- θẽŋ 0506110701/29, 0602211701/53, 0602211701/54
 g.- θẽŋĩð 0506110701/33
 g. -je 0502221001/83
 g.- jæː 0602211701/54
 g. -jæ: 0602211701/53, 0502221002/66, 0602211701/54
 g. -jeː 0502221001/84
 g. -je:k 0602211901/63, 0602211901/76, 0602211901/83, 0602211901/84,

0602211901/85

g.- jæ:qa 0502222201/24

g. -jɛ:le 0602211901/78, 0602211901/79

g. -jɛ:le 0502221001/81

geplef- konuşur-

g.- enne 0503121101/52

g.- ije:k 0602211901/65, 0602211901/66, 0602211901/67

g.- thele 0602211901/65

g.- thele 0602211901/66, 0602211901/67

g. - je 0502221001/82

geplejif konuşmamız

g. + imiððe 0503121101/79

ger- asmak, tartmak

g. -ip 0602211001/130

gærd F. گرد toz

g. 0503111101/64

gærde F. گرده polen

g. 0503111101/64

g. + lerin 0503111101/65

gerek gerek

g. 0502211901/65, 0502211901/67, 0502220301/33, 0502222701/83,
0503111101/70, 0503111202/111, 0503111202/112, 0503111202/45,
0506120401/80, 0506120401/82, 0506120401/88, 0601111501/108,
06011126a01/32, 06011126a01/39, 0602110102/76, 0602211001/22,
0602211001/23, 0602211002/5, 0602211301/20, 0602211301/21,
0602211302/21, 0602211401/71, 0602211901/28

gærde00e poleni de

g. 0503111101/67

gereyⁱ (özel ad)

g. + ini 0602211302/108

gerejli alt boy adı

g. 0506110201/33

gerkeθ bk. gerkeð

g. 0602211302/77

gerkeð alt boy adı

g. 06011126a01/5, 0602211302/47, 0602211302/48, 0602211302/49,
0602211302/68, 0602211302/71, 0602211302/75, 0602211302/76,
0602211302/77, 0602211302/83, 0602211302/84

g. + em 0602211302/61

g. + ñ 06011126a01/2

g. + |e 0602211302/52

g. + ðe 0602211302/85

g. + ðen 0601110801/17

germa:ḡ (özel ad)

g. 0602211401/91, 0602211401/92, 0602211401/93

gærmap bk. germa:ḡ

g. 0602211001/206

g. + da 0602210801/31

gærma:p bk. germa:ḡ

g. 0602210801/17

g. + da 0602210801/29

germa:p bk. germa:ḡ

g. 0602210801/10, 0602211001/207

germa:p bk. germa:ḡ

g. + muʃ 0602211001/211

germa:w Gülistan Eyaletinde bir köy adı

g. 0602211001/211, 0602211401/1, 0602211401/13, 0602211401/32,
0602211401/78, 0602211401/85, 0602211401/87

g. + a 0602211001/210

g. + da 0602211401/2, 0602211401/9

g. + ũN 0602211401/92

gærme F. گرمه özel ad

g. 0502222201/173

gætir- (keltür- ED 716b > ketür-) getirmek

g.- mæ:ne 0502222202/60

gætmen gitmek

g. 0602110101/65

gæva:hi F. گواهی onay, tanıklık

g. 0503111101/18

gej - giymek

g.- ip 0506110201/7, 0506110201/9

g.- me| 0502211901/140

g. - jelleː 0506110201/111

gejdir- giydirmek

g.- je||e 0506110201/118

g.- ijeː||eː 0502221001/19

gejimθið giysisiz

g. 0503120701/17

gez - gezmek

g.- ip 0602110101/141

geð - (*kez- ED 757a) gezmek

g.-dim 0503121101/108, 0503121101/93, 0503121101/120,
0503121101/123

g.- ennen 0503121101/172

g. -erdik 0502221003/5

g.- ib 0602211901/7

g.- ip 0502120601/12, 0502211901/134, 0502221003/25, 0502222201/135,
0502222201/8, 0502222702/26, 0503121101/101, 0503121101/138,
0503121102/96, 0506110201/138, 0506110201/31, 0601110301/5,
0601110801/27, 0602110201/7, 0602211701/17, 0602211701/2,
0602211901/18, 0502120601/3

g.- i:p 0502120601/34

g. -ipdir 0602211002/2

g.- iverme|i 0506110701/55

g. -ije:k 0503121101/116

g. -iːjeː|e 0502220301/40

g.- me|di 0602110201/16

g.- me|i 0502211901/141

g.- ðe 0503111202/27, 0506110701/55

g.- ðim 0602110101/124, 0602110102/39

gæðik nöbet

g. + den 0602211701/25

geðifdir- gezmek

g.- ip 0502121101/84

geðivi|- gezebilmek

g. - jæ: 0503210801/51

geð|æ:- metrelemek

g.- p 0503121102/95

geðme gezme

g. 0503121101/135

geðmek gezmek

g. 0502222201/3, 0503121101/204

gæðo:l F. گازونیل mazot

g. 0602211002/55, 0602211002/58

gawjɣaɣ eğri

g. 0602211302/88

gidɣe keçe

g. 0503111201/77

gi:ɣe (kêçe: ED 694b, kè:çe TT 182) keçe

g. 0502120601/59, 0502120601/86, 0502120601/87, 0502120601/89,
0502221001/32, 0502221001/61, 0502222202/63, 0503111201/51,
0503121101/241, 0503121102/145, 06011126a01/40, 0602110102/74,
0602211701/79

g. +θi 0502120601/87, 0502120601/89, 0502120601/57

g. +jæ: 0502120601/86

gidɣe gece

g. 0502222202/21, 0502222202/22, 0502222202/23, 0502222701/76,
0503120702/27, 0502121102/55

gi:dʒæ: bk. gidʒe

g. 0602110101/138

gi:dʒæ: bk. gidʒe

g. 0503111204/37

gi:dʒiræ:k daha geç

g.0602110101/137

gi:ʈʃ bk. gi:ʈʃ

g. 0506110701/110

gi:ʈʃ (kè:ç TT 182, kè:ç ~ ğè:c ED 692b) geç

g. 0502221001/83

gi:ʈʃ geç

g. 0503111202/141

gid - gitmek

g.- a:pdır 0602110101/74

g.- aḡān 0503111204/47

g.- ebi||erni 0502211901/12

g.- eḡek 0503121101/257

g.- e||e 0502222701/58

g.- e||æmiðem 0602211002/32

g.- emde 0503121102/73

g.- emaq 0503111204/2

g.- ema:q 0503111204/25

g.- emoq 0601110801/3

g.- emo:q 0502211901/35

g.- en 0502222701/12, 0503210901/5, 0506120401/94, 0602211002/17,
0602211002/24, 0602211002/60, 0602211002/68, 0602211002/70

g.- ende 0503111202/41, 0503111202/41

g.- êḡde 0502222701/25, 0503111201/118

g.- enmiðem 0602211002/66

g.- enne 0502120601/167, 0502120601/173, 0502212001/32

g.- ennen 0502222201/29

g.- eno:q 0502211901/29

g.- er 0502221003/53, 0503111201/23, 0503111203/125, 0502120601/41, 0503111203/124

g.- erde 0503111201/23

g.- erdi 0503111201/10, 0503111201/61, 0503111203/108, 0503111201/11, 0503111201/9, 0503120701/114, 0503210901/114, 0503210901/98

g.- erdik 0503111202/41, 0503210901/6, 0506110201/80, 0502121102/5, 0502211901/173, 0503111202/41, 0503210901/105, 0602110101/129

g.- erdi|e 0503111201/17, 0503111201/54, 0503111203/108, 0506120601/46, 0602211001/210

g.- erdi|e· 0506120601/38

g.- erdi|er 0503111201/12, 0503111201/16

g.- erin 0502221003/54

g.- eriθ 0602211302/54

g.- ejl̃:ŋ 0502220301/84

g.- ib 0601110801/9, 0602211002/22, 0602211003/51

g.- ibi|emðo:q 0502222701/61

g.- ibi|meje· 0602211001/236

g.- ibi|mejen 0602211003/45, 0502222701/82

g.- ibi|mejæ:n 0502222201/77

g.- ik 0502120601/168, 0502222701/58, 0602211003/39, 0602211701/37

g.- ip 0502120601/153, 0502120601/28, 0502120601/38, 0502120601/81, 0502121101/45, 0502121101/52, 0502221001/2, 0502221001/33, 0502221002/4, 0502222201/77, 0502222201/78, 0503111201/23, 0503111201/6, 0503111202/118, 0503111203/99, 0503120701/4, 0503121101/117, 0503121101/123, 0503121101/64, 0503121102/30, 0503210801/64, 0503210901/15, 0503210901/4, 0506110701/116, 0506120401/97, 0601110801/29, 06011126a01/61, 0602110102/25, 0602110501/30, 0602211001/181, 0602211001/183, 0602211001/185, 0602211001/20, 0602211001/216, 0602211001/224, 0602211002/13, 0602211002/17, 0602211002/43, 0602211002/49, 0602211002/65, 0602211003/46, 0602211502/27, 0602211701/37, 0502221001/56, 0503111202/119, 0602211001/180

g.- i:p 0502221001/54
 g.- ipdi 0502211501/37
 g.- ipdir 0502120601/48, 0502222201/64, 0506110701/109, 0602211001/39,
 0502222202/60
 g.- ipdirĩđ 0502221003/37
 g.- ipdir[e 0602211401/85
 g.- iptir 0502120601/110
 g.- iv 0503121102/29
 g.- ive 0502221001/112
 g.- ivem 0503111202/66
 g.- iverd 0502211901/181
 g.- iveripdir 0503111204/12
 g.- iverije` 0502121101/68
 g.- iverije: 0503111202/17
 g.- iverme[di 0502221001/112
 g.- iverme[i 0601110301/33, 0503111202/20
 g.- ivi[medim 0503111204/56
 g.- ivi[meθem 0502222201/149
 g.- ivi[mejen 0602211003/42
 g.- ivi[mije 0602211003/43
 g.- ije 0502120601/65, 0502221001/109
 g.- ije` 0503210901/91
 g.- ije` 0502120601/25, 0502221001/55, 0601111501/82, 0602211001/65,
 0602211002/19, 0502221001/55, 0602211003/31
 g.- ijæ` 0502120601/141
 g.- ije: 0502222701/60, 0503111202/24, 0503111202/3, 0503111202/4,
 0503111202/5, 0503121101/20, 0602211901/99
 g.- ijedim 0506120401/49
 g.- ijek 0602211501/11
 g.- ijæk 06011126a01/33
 g.- ije`k 0602110101/17
 g.- ije`k 0502120601/52, 0502120601/72, 0602110302/75, 06011126a01/32,

0602211701/39

g.- ije:k 0503111202/122, 0503111202/123, 0503111202/127,
0503111202/130, 0503111202/122

g. -ije|e 0502120601/167

g.- ije:|e 0602211901/109

g. -ije:|le 0602211901/113

g.- ije'|e 0602210801/53, 0602211003/9, 0502221001/32

g.- ije:|le 0602211001/216

g. -ijæ|le 0602210801/30

g.- ijen 0602110101/130, 0602110101/138

g.- ije'n 0502220301/42, 06011126a01/35

g.- ije:n 0503121101/141, 0503121101/142

g.- ijeŋ 0502221001/10g.- ije:ŋ 0602110102/76

g.- ije'r 0601111501/81ü

g. -je 0601110301/19

g.- je 0503111201/119

g.- je'n 0602211501/41

gidi|- gidilmek

g.- ije 0502121101/43

g. -erdi 0503111201/14

g. -ijæ 0502121101/74

gĩŋ geniş

g. 0503111203/96

g. +nen 0503111201/71

gĩ:ŋĩræ:k daha geniş

g. + den 0502222201/82

gĩ:ŋĩy genişlik

g. + e 0503210801/22

gir - girmek

g. -di 0502211901/148, 0502212001/39, 0602110101/41

g. -diŋ 0502121101/80

g.- ennen 0602211501/6

g.- ip 0602110101/42, 0602110501/43

g.- ipdir 0502222701/21

g.- ɵẽŋ 0503121102/9

gi.r- bk. gir -

g. 0502222202/18

g.- di 0502211901/149, 0503121102/145

g.- dik 0506110701/44, 0602210801/6

g. -di|e 0602210801/22

g.- eni 0602210801/27

g.- enne 0502221003/34

g.- erdĩŋ 0503121102/110

g.- ip 0502222201/58, 0503111101/80

g. -ipidir|eː 0602211001/177

g.- iverend 0503111202/138

g.- sẽŋ 0503121101/42

g. -jεː 0503111201/120, 0503111202/7

giri|- girilmek

g. - ijεː 0502121101/82

giθ - gitmek

g.- ɵek 0502211901/138

g.- ɵe|e 0502120601/166

git- (*kèt- ED 701a) gitmek

g.- dʒek 0502121102/29, 0602110102/73, 0602211002/80

g.- dʒek 0503111203/37

g.- di 0502211901/159, 0502211901/162, 0502212001/52, 0502220301/101,
0502221002/64, 0502222201/95, 0502222701/75, 0503111203/112,
0503121101/245, 0506110701/39, 0506120601/42, 0602110101/150,
0602211001/135

g.- dik 0502211501/10, 0502222701/65, 0503121102/130, 0506110701/87,
0506120501/1, 0506120501/14, 0506120501/15, 0506120501/2,
0506120501/8, 0601110301/8, 06011126a01/20

g.- di|e 0502212001/54, 0502220301/99, 0602211302/3

g.- di|ɛː 0602210801/17
 g.- dim 0502211501/1, 0502221003/11, 0502221003/12, 0502221003/16,
 0502221003/17, 0502221003/2, 0502221003/8, 0502222201/12,
 0503111101/13, 0503111101/26, 0503111101/7, 0503121101/94,
 0506120502/19, 06011126a01/19, 0602110302/19, 0602210801/41,
 0602211003/21
 g.- diŋið? 0506110701/96
 g.- dip 06011126a01/49
 g.- dʒek 0601110301/15, 0601111501/60, 0601111501/62, 0602110101/46
 g.- ije|ɛ 06011126a01/49
 g.- je|ɛ 0502222701/68
 g.- je||ɛ 0502121101/44
 g.- mæːn 0602211002/53
 g.- mæːnæ 0503111204/24
 g.- mæːne 0502222701/60, 0503111202/36, 0602110102/17
 g.- me 0502222701/83, 0602211302/55
 g.- meje 0602211003/13
 g.- mejeː 0602211003/50
 g.- mejeːdɛː 0602211002/82
 g.- mek 06011126a01/22
 g.- me|i 0502222201/124, 0503111101/31, 0602110201/18, 0602110302/21
 g.- me||en 0601111501/73
 g.- meθẽŋ 0502221003/53
 g.- tik 0503111202/125
 g.- tikyːæː 0602211002/36
 g.- θe 0502211901/159, 0602110201/25
 g.- θek 0503111204/58
 g.- θen 0602211002/73
 g.- θẽŋ 0503121102/10, 0503210801/118, 0602110101/15
 g. 0502222201/46, 0503121101/86, 0602110101/15, 0602110201/25
 g.- dʒe 06011126a01/30
 g.- dʒek 0502222202/62

g. -di 0502211901/153, 0502211901/37, 0502222201/193, 0502222202/32,
0502222202/37, 0502222202/65, 0503121101/211, 0506110701/73,
0506110701/74, 0506120601/2, 0506120601/36, 0506120601/41,
0602110101/34

g. -dik 0502121101/31, 0502222701/66, 0503121102/21, 0506110701/87,
0506110701/89, 06011126a01/20, 0602110302/27

g. -di|e 0502222701/73, 0502222701/74

g. -di|e 0602110102/65

g. -dim 0502220301/22, 0502221003/17, 0502222201/12, 0502222201/17,
0503121101/124, 0503121101/94, 0503210801/63

g. -dĩŋ 0502221003/14

g. -|jeːk 06011126a01/38

g. -jæːt̪di 0506120401/64

g. -jeːk 06011126a01/42

g. -mæni 0503111203/87

g. -medim 0503111204/22

g. -mejedi 0602110302/33

g. -me|i 0502121102/28, 0503120701/21, 0602110102/75, 0602110302/24

g. -θem 0502222201/143

gi bk. git-

g. -dik 0503121102/23

gitdir- gitmeye zorlamak

g.- d̪zek 0502222701/37gij -

g.- me|i 0502211901/142

gijd̪ze gece

g. 0502121102/82

gijdi:r- giydirmek

g. - erdi|eː 0502221001/101, 0502221001/102

gijmen- savsaklamak

g.- ib 0502220301/44

gijn zor

g. 0602110302/52

- giǰō** kız
 g. 0502121101/68, 0602110302/38
 g. + i 0601111501/11
- giðlǣ-** (*kizle- ED 760b) gizlemek
 g.- rdi 0503120701/96
- giðlǣ:-** gizlemek
 g. -jin 0506120401/50
- giðlen-** gizlenmek
 g.- meli 0503120701/14, 0503120701/15
- giðli** - bk. giðlǣ-
 g.- jεlε 0502221001/75
- gi:ðli-** (*kizle- ED 760b) gizlemek
 g. - jεlε 0502221001/74
- gowi** iyi
 g. 0502120601/48
- gowira:q** daha iyi
 g. 0601110801/9
- gowl** Ar. قول söz
 g. + umi 0601111501/72
- gorga:n** yorgan
 g. + na 0502211501/64
 g. + nadum 0502211501/64
- goʃki** şiir
 g. 0506120401/41gozæfte
 g. +θine 0502221003/35
- gøtʃ** - göçmek
 g.- yk 0601111501/73
 g.- yk 0602110101/22
 g.- ʃη 0601111501/59
 g.- yp 0601111501/60, 0601111501/61
- gør** - görmek
 g.- æ:ræ:k 0503111201/45

g.- er 0503111201/11

g.- me 0503111201/6

gøræ: köre

g. 0601110801/25

gøðel güzel

g. 0503121102/50, 0503121102/52, 0503121102/56, 0503121102/60,
0503121102/64, 0503121102/68

goj - koymak

g.- jaq 0502222702/5

gøtf - (*köç- ED 693a) göçmek

g.- en 0602211401/58

g.- enmið 0602211401/59

g.- yk 0602211501/21

g.- yp 0506120601/44

g. -jek 0503210801/33

gøtfyk göçük

g. 0602211302/3

gøtfyr- (köçür- ED 699a) geçirmek

g.- yp 0602211302/21

gøyer- filizlenmek

g.- ip 0506120502/51

gø:yer- (kö:ker- ED 713a, DLT 311) yeşermek

g.- en 0503111101/48

gø:k (kö:k TT 184) gök, mavi

g. 0502211901/166, 0506110701/106, 0506110701/93

gø:k bk. gø:k

g. 0503210901/29

gøkļē bk. gø:klē

g. 0503111201/101

g. + de 0503111201/100

gøkdze (kö:k TT 184) gökçe

g. + den 0503210801/22

gø:kdʒe Göklenlerin alt boyunun adı

g. + den 0503210801/21

g. + θini 0502222702/43

gø:klẽŋ bk. gø:klẽŋ

g. 0503111201/106, 0503111201/99

gø:klẽn bk. gø:klẽŋ

g. 0503111201/112

gø:klẽn bk. gø:klẽŋ

g. + e 0602211001/31

g. + ãŋ 0503210801/23

gø:klẽŋ bk. gø:klẽŋ

g. 0502221003/23,

g. + ãi 0502221003/19

g. + denem 0506110701/72

g. + ãŋ 0503121102/4

gø:klẽŋ bk. gø:klẽŋ

g. 0502121101/11, 0502121101/70, 0503111203/62

gø:klẽŋ Göklen

g. 0506110201/47, 0506120401/10, 0506120401/12, 0506120401/16,
 0506120401/22, 0506120502/27, 0602110301/17, 0502121102/64,
 0502211901/118, 0502211901/94, 0502212001/15, 0502212001/23,
 0503111203/63, 0503111203/64, 0503111203/69, 0503111203/76,
 0503111203/83, 0503121101/11, 0503121101/13, 0503121101/15,
 0503121101/23, 0503121102/129, 0503121102/3, 0503210801/20,
 0503210801/24, 0503210801/25, 0506110701/2, 0602210801/35,
 0602210801/44, 0602211001/11, 0602211001/34, 0602211302/66,
 0602211302/69, 0602211302/72, 0602211401/14, 0602211401/19,
 0602211401/2, 0602211401/22, 0602211401/27, 0602211401/28,
 0602211401/3, 0602211401/67, 0602211502/36, 0602211502/38,
 0602211502/39, 0602211502/44

g. + ã: 0502211901/91, 0503111203/63

g. + de 0506110701/63, 0602211401/18

g. + ðe 0502211901/102, 0602211302/69

g. + ě 0503111203/82, 0602211401/24, 0602211401/25, 0602211401/28,
0602211401/63

g. + ěm 0602110301/18

g. + imið 0503111203/87, 0503111203/91

g. + imiðæ: 0503111203/86

g. + ěmiððen 0506120601/7

g. + ěŋ 0503111201/103, 0602110101/1, 0602110101/56, 0602110301/27,
0502211901/103

g. + [ě·ŋ 0503121101/71

g. + [ěŋ 0503210801/28

g. + nen 0502211901/95

gø:kli Göklenlerin alt boyunun adı

g. 0506110701/106

gøkθuw Göksu, yer adı

g. + muʃ 0506120502/50

gøl göl

g. 0502221002/7

g. +[en 0503121102/111

gõŋỹl gönül

g. 0502120601/25

gør - görmek

g.- b 0602211401/84

g.- dim 0602211003/22

g.- emið 0602211003/1

g.- enne 0503120701/15

g.- ennirŋið 0503111203/132

g.- er 0502211501/61

g.- erik 0502211901/138

g.- i:nŋfe 0502220301/22

g.- ib 0602211401/83

g.- ijĕ·ŋ 0602211401/88

g.- ijek 0601110801/27
 g.- ijẽṅ 0602211001/104
 g.- ip 0506120401/126, 0601110301/38
 g.- ip̃ 0502120601/48
 g.- jãṅ 0601111501/26
 g.- jedi|e 0602210801/10
 g.- jen 0502222201/148
 g.- jẽṅ 0502120601/162, 0502211501/61, 0602211301/40, 0602211401/92
 g.- mæ:ndiriỹ 0602211302/99
 g.- menĩṅẽ 0503121102/116
 g.- meθek 0602211302/97
 g.- miʃem 0503121102/117, 0503121102/87
 g.- yjɛːn 0503111203/135
 g.- yp 0502120601/81, 0602211001/44
 g.- θe 0502121101/68, 0502211901/147
 g.- θek 0502222202/55, 0502222701/17
 g.- θe|e 0502212001/63
 g.- θẽṅ 0602211001/224
 g.-dik 0506120601/47
 g.-dim 0503121102/73, 0602211003/26, 0602211003/39
 g.-dyk 0602110102/15
 g.-endĩrĩṅ 0503111203/131
 g.-er 0503111203/77
 g.-erdi 0503111201/10
 g.-erdi|eː 0602110102/72
 g.-ijɛ:k 0503121101/190
 g.-ijɛːdi|e 0602210801/14
 g.-ijen 0502222201/146
 g.-ip̃ 0503210801/15
 g.-ipmif̃ 0506120401/127
 g.-medik 0506120501/16
 g.-mejɛːdile 0503111201/3

g. -mije 0602211001/239

g. -θek 0502222202/49

g. -θem 0502211501/60

g. -θēŋ 0601110801/24

gøræ göre

g. 0502211501/61, 0502212001/44, 0503111101/83, 0503111202/53,
0503111203/58

gøræ: bk. gøræ

g. 0502221003/6, 0503210801/7, 0602211002/70, 0602211002/82

gøref güreş

g. 0503111201/67, 0503111201/78

gøri[- görülmek

g. - jε·[l̥ε·0602211001/238

gørin görünmek

g.- ije· 0602211001/78

g.- ĩje· 0502222201/8

g.- je· 0602211003/3

g.- nirje· 0502221001/71

g. -ni 0502222201/8

gørket- göstermek

g.- di 0602211001/189, 0602211003/39

gørkeð- göstermek

g.- ejin 0602211001/43

g.- ip 0602211001/185

g. – dik 0502222202/12

gør[- görülmek

g.- ip 0602211002/45

gørn- görünmek

g.- ipdır 0601111501/115

g.- yp 0503121102/115

gøryn- görünmek

g.- yp 0503111202/79

gøryf- görüşmek

g. - jæ:dik 0502221002/22

gøter götürmek

g.- ijeː 0503210901/91

gøtyr - götürmek

g.- jẽːŋ 0502222202/66

gø:veyː (kö:pek TT 184) göbek

g. + miðijem 0502120601/140

gø:vøk göbek

g. 0602211003/15

gøjber-bırakmak

g. - ijen 0502222201/104

gø:jertfin güvercin

g. 0503111202/68

gøjver- koyvermek, bırakmak

g.- erdiğer 0503111204/17, 0502222201/28

g. - ijeː 0502222201/122

gøwin gönül

g. 0502120601/48

g. + nen 0502222201/69

gøwn bk. gøwin

g. + im 0503111204/57

g. + imiðe 0602211003/2

gøwyn bk. gøwin

g. 0503121102/99

g. + nen 0502222201/73

gøð göz

g. 0503121102/66

g. + innen 0503111203/176

g. + |erim 0503121102/87

gøð|æ:- (közle- ED 760b) gizlemek

g.- p 0503121102/94

gʊl çiçek

g. 0503111101/71, 0503121102/49

g. + l̥e 0503111101/47

g. + l̥erĩŋ 0502120601/122

g. + ʉ 0503111101/54

gʊl- gülmek

g. - jæ:l̥leʹ 0503121101/27

gʊliθta:n il, eyalet

g. + ũN 0602211001/149

gʊlɪda:k ilçe

g. 0502221001/1

gʊllɪda:k bk. gʊlɪda:k

g. 0602211901/109

gʊn gün

g. 0502221001/71, 0502221003/31, 0502221003/43, 0502221003/44,
0502222201/48, 0503111101/122, 0503111201/36, 0503111201/73,
0503111201/76, 0503111202/129, 0503111204/14, 0506120501/3,
0506120501/8, 0602211001/51, 0602211001/52, 0602211001/53,
0602211001/65, 0602211002/23

g. + e 0506120401/106

g. + em 0503111201/17, 0503111201/23

g. + i 0502221001/14, 0602211901/100

g. + i:n 0602110102/76

g. + ne 0602211302/37

g. + ʉnde 0503111201/31

g. + ymi 0503121101/267

g. + ymiðde 0602211901/6

gundoʁar doğu

g. 0503121102/6

g. + a 0503121102/10, 0503121102/8

gunebaqan ayçiçeği

g. 0602110102/27, 0602110102/28

gunevaqar 1. şehir 2. ırmak adı

g. 0503111101/46

gürgen Gürgen, Gülistan Eyaletindeki bir yer adı

g. + ne 0602110101/16

gury^{je}n bk. gürgen

g. + e 0503121102/40

gurrîṇ konuşma, söz

g. 0506110201/45

gurrûṇ bk. gurrîṇ

g. 0503121101/1, 0602110102/71

gurrÿṇ bk. gurrîṇ

g. 0502220301/79, 0503121102/73

g. + [eri 0503121102/74

gurrÿṇ □□ṭṭiṇ konuşacak kimsesi olan kişi

g. + iniḏe 0503121102/71

guwṭ göğüsümü

g. +imi 0502222701/6

guḏera:n F. گزران geçim

g + ũN. 0602110101/21

gujḏ kız

g. + lardan 0602210801/18

gur- kurmak

g. – updur 0602211302/58

g. -updurla 0602211302/56

gurna- kurmak

g.- duuq 0602210801/29

gu:rt ipek böceği

g. + la 0503120702/19

gurva:npu:r soyad

g. 0503121101/196

guṭe F. گوشه köşe

g. +θinne 0602211001/108

gydʒ güç

g. + i 0502211901/56, 0506110201/39

gy:ɖʒ bk. gydʒ

g. + ym 0502222201/82, 0502222201/83

gyl çiçek

g. 0503111101/93

g. + i 0503111101/57

g. + ɨŋẽ 0503121102/50, 0503121102/52

g. + [æ: 0506120601/15

g. + [e 0503111101/48

g. + [ẽŋ 0503111101/53

gylɛʊj- gülmek

g.- mɔdi 0503121102/152

gylista:n Gülistan

g. + da 0506120502/48

gyllida:ɤ bir kasaba adı

g. 0602110101/129

gyllida:ɤli Güllüdağlı

g. 0506120601/45

gyllidaɤ bk. gyllida:ɤ

g. + ɯN 0502121102/64

gyllida:ɤ bk. gyllida:ɤ

g. 0503111101/44

g. + a 0502220301/96, 0502220301/99

g. + da 0502221003/25, 0503111101/45

g. + ɯndan 0506120601/38

gyllidaɤ bk. gyllida:ɤ

g. 0602211501/45

g. + dan 0602211501/45

gylða kolza (bir tür bitki)

g. 0503111202/113

gyma:n F. گمان tereddüt

g. 0502220301/58

gy:men- meġul olmak

g.- ip 0502211501/16

gy:me- oyalamak

g. +θe 0602110501/40

gymmet F. گنبد Günbed (şehir adı)

g. + de 0503210801/54

gymmeṭ Günbet-i Kavus, Türkmentsahra Türkmenlerinin merkez şehri

g. + de 0502211501/8

gymmyrtikræ:k biraz gürültülü

g. 0602211401/69

gyn gün

g. 0502120601/153, 0502120601/19, 0502120601/48, 0502121101/76,
0502211901/43, 0502222201/190, 0502222202/15, 0502222202/35,
0502222202/36, 0502222202/43, 0502222202/52, 0502222202/57,
0503111203/137, 0503210801/88, 0503210901/104, 0506120501/15,
0602211501/12, 0602211501/41, 0602211501/7, 0602211901/106

g. + nde 0502221002/6, 0503121102/88

g. + e 0503111101/162

g. + i 0502120601/168, 0503111203/174, 0503111203/175, 0602211002/44,
0602211301/57

g. + i 0502120601/20

g. + |e 0506110701/54

g. + |eri 0503111203/22

g. + ne 0502222201/79, 0506120501/59

g. + nen 0502120601/20, 0502221001/11, 0502221001/9, 0502222201/191,
0502222202/16, 0502222202/36, 0503111203/165

g. + ni 0502120601/153

g. + ymiðň 0602211901/87

g. + ŷň 0602211003/13

gyndi:ð gündüz

g. 0503121101/241

gyne bk. gynæ:

g. 0503120702/19

gynæ: F. گناه günah, suç

g. +θi 0502121101/75

gynebaqan ayçiçeği

g. 0602110101/112

gynebvaqan bk. gynebaqan

g. 0503111202/110

gynevaqan bk. gynebaqan

g. 0503111202/108, 0602110201/14, 0602110301/5, 0602110301/9

gynevaqar bk. gynebaqan

g. 0503111101/62, 0503111101/65, 0602110301/6

g. + dan 0503111101/63

g. + ũN 0503111101/64, 0503111101/67

gynni:ð (küntüz ED 729b) gündüz

g. 0502120601/59, 0502222201/224, 0502222201/39, 0602211701/79

gyryʔen F. گرگان Gürgen, yer adı

g. 0506120401/45, 0506120401/47

g. + de 0503111204/38

g. + e 0502211901/12, 0502211901/18

g. + nen 0502211901/18

gyrʔef- konuşmak

g.- ip 0602211302/26

gyrrymʔæ:- laflaşmak

g.- p 0602211901/91

gyrryn konuşma

g. 0503111203/22, 0602110101/5, 0602110501/42

g. + ʔer 0602110101/85

g. + ʔeri 0602110101/80

g. + y 0503111203/119

gyrryŋ konuşma

g. 0502121101/76

g. + ĩ 0602211401/91

g. + ĩe 0502121102/36

g. + ĩeri 0502121102/36

gyryh grup

g. + ĩerden 0602211001/11

gyrrŷŋ sohbət, konuşma

g. 0502121102/36, 0502121102/42, 0502211901/10, 0502222201/102,
0502222201/112, 0502222201/114, 0502222201/119, 0502222201/158,
0502222201/226, 0502222201/3, 0502222201/61, 0502222701/100,
0502222701/28, 0503111203/101, 0503111203/152, 0503111203/162,
0503111203/175, 0503111204/19, 0503111204/20, 0503120701/1,
0503120701/11, 0503121102/44, 0503210801/3, 0503210801/80,
0506110201/48, 0506110701/4, 0506120401/4, 0506120601/39,
0601110301/34, 0602110101/101, 0602211001/2, 0602211001/234,
0602211001/25, 0602211001/41, 0602211003/55, 0602211302/93,
0602211401/77, 0602211701/21, 0602211701/35, 0602211701/40,
0602211701/45, 0602211701/49, 0602211701/6, 0502222201/3

g. + æ: 0602110101/92

g. + ĩ 0502121102/48

g. + ĩje: 0601111501/112

g. + ĩe 0502121102/48

g. + ler 0602211502/12

g. + ĩer 0602110201/13

g. + ĩerden 0506110201/48

g. + ĩerimiđi 0503210801/83

g. + nenem 0602110201/16

g. + ŋŷđ 0506120401/75

g. + ŷmiđ 0503121101/109

g. + ŷni 0 602110101/99

gyjđ (kü:z TT 185) güz

g. + imi 0502222201/37

g. + i 0602110101/122

g. + y 0602110501/30

gyjɔ bk. gyjɔ

g. + i 0503120701/59

gyjɔly güçlü

g. + ræ:k 0503111202/112

gyjmen- zaman geçirme

g. - nik 0502221001/117

gyjli güçlü

g. +ræk 0502121102/113

gyjð güz, sonbahar

g. 0602110302/6, 0602110501/28

g. + inne 0503210801/34

gyðera:l geçim

g. + larinna 06011126a01/48

gyðera:n F. گذران geçim

g. 0503210901/68, 0602110201/22, 0602110201/7, 0602110302/12,
0602211901/100

g. + a: 0602110101/154

g. + i 0506110201/46, 0602110101/141

g. + umi 0502120601/11

g. + umuð 0602211701/43

g. + ũN 0602211002/21, 0602211002/26

g. +na 0602110101/141

gyðera:n bk. gyðera:n

g. 0502120601/12

gyðeran bk. gyðera:n

g. + ni 0601111501/20

yj

yⁱetir - yetirmek

yⁱ.- ip 0602110102/4

yⁱit - yitmek

yⁱ.- sēŋ 0503111101/57

yⁱ. -di 0602110102/24

yⁱ. -meŋi 0503111203/142

yⁱör - yürümek

yⁱ.- jēŋ 0602211001/109

yⁱöre göre

yⁱ. 0602211001/97

yⁱun bk. yⁱyn

yⁱ. 0502221002/3, 0502221002/76, 0506110201/133, 0602110102/25

yⁱyn gün

yⁱ. 0601111501/83, 06011126a01/26, 06011126a01/27

yⁱ. +ne 0502222702/49

Ɓ

Ɓadri: kadar

Ɓ. 0503111101/140

Ɓa:l - kalmak

Ɓ.- anī 0503121101/158

Ɓarŋi karşı

Ɓ. 0503121102/10, 0503121102/8

Ɓat kadar

Ɓ. + de 0602211301/70

Ɓaji kayı

Ɓ. 0503121101/84

Ɓajθw hangisi

Ɓ. + nnan 0602211001/90

Ɓ. + θũNĩđ 0602211001/111

kaʃθi bk. kaʃθu

κ. + nũN 0502121102/73

kaʃnan- kınanmak

κ.- jã:N 0503121101/161

κ.- up 0503121101/184

κ. - up 0503121101/160

kaʃðwa kızı ya

κ. 0506120502/46

h

hatʃan ne zaman

h. 0503111202/142

ha:vir bir tür taşıma aracı

h. 0503111203/49

haʃθi hangisi

h. 0502121102/97

he (ünlem)

h. 0502121102/74, 0503120702/53

hæ bk. he

h. 0506120401/133

hæ: bk. he

h. 0502120601/13, 0502120601/73, 0502121102/51, 0502121102/67,
0503111202/116, 0503111202/84, 0506110701/31

heʃʃi Ar. هَجَى heceleyerek kelime okuma

h. 0506120502/45

heʃʃik heybe

h. 0502121102/6

heda:jæt Ar. هِدَايَت hidayet

h. 0602210801/23

hæd Ar. حده hat

h. + de 0502211501/46

heder Ar. هدر heder, harcama

h. 0503121102/122

hedmæt Ar. خدمت hizmet

h. + de 0502211501/12

hæft F. هفت yedi (sayı)

h. + de 0502121101/84

hæfta: F. هفته hafta

h. + de 0502121101/84

h. + di 0601111501/70

hæfta:d F. هفتاد yetmiş

h. + e 0602211301/7

h. + i 0502121101/36

h. + o 0502121101/86

hefte hafta

h. 0502221003/44, 0602211501/45

h. + de 0602211501/41

hefzi: Ar. حفظی ezberden

h. 0502121102/10

heka:d Ar. حکایتی bie hikaye

h. + i 0502211901/115

hæqq Ar. حق hak

h. +e 0502211501/13

hekmet Ar. حکمت hikmet

h. + i 0503111101/139

hektar Ar. هکتار hektar

h. 0503111203/108

hekta:r bk. hektar

h. 0503210901/111, 0503210901/62, 0506120401/28, 0506120401/30,
0506120401/31

hæ:l Ar. حلّ çözme, hall

h. + i 0502211901/138, 0601110801/24

helej kadın

h. 0502120601/159, 0502120601/24, 0502120601/42, 0502211901/143,
0502211901/149, 0502211901/49, 0502222201/200

h. + de 0502222201/44, 0502222201/47

h. + i 0503210801/53

h. + ini 0502120601/136

h. + ĩŋ 0502120601/159, 0502211901/144, 0502222201/56, 0503111204/14

h. + je 0502211901/141, 0502211901/148, 0502211901/180

h. + lejem 0502211901/140

h. + mi 0502222201/196

hem F. هم hem, da de

h. 0502120601/148, 0502120601/69, 0502121101/38, 0502121102/110,
0502121102/111, 0502121102/31, 0502121102/32, 0502121102/36,
0502211901/11, 0502211901/13, 0502211901/65, 0502212001/11,
0502212001/42, 0502212001/9, 0502222201/59, 0502222201/97,
0503111101/11, 0503111101/136, 0503111101/19, 0503111101/57,
0503111101/64, 0503111101/65, 0503111101/66, 0503111101/67,
0503111101/81, 0503120701/27, 0503120701/35, 0503120701/85,
0503121101/133, 0503121102/118, 0503121102/4, 0503210801/10,
0503210801/14, 0503210801/32, 0503210801/39, 0503210801/41,
0503210801/57, 0503210801/81, 0503210901/62, 0601110801/28,
0601110801/6, 0601111501/54, 0601111501/61, 06011126a01/44,
0602211301/81

hema:jeti Ar. حمايتى himaye

h. 0601111501/58

hæ:mtʃi:F. همچنين hem de

h. 0502221002/18

hemdowre F + .Ar. همدوره askerlik arkadaşı

h. + ʈi 0502221003/9

hæmin F. همین bu

h. 0601111501/30

hæmi:nke F. هەمىنکە olur olmaz, olduğu anda

h. 0502221003/66

hemi:fe F. هەمىشە devamlı

h. 0502121102/21, 0502121102/23, 0502212001/61, 0502212001/62,
0506110201/103, 0506120401/103, 0506120401/135, 0506120401/47,
0601110801/27, 0601110801/28, 0602211001/229

hemi:feki F. هەمىشە devamlı olan

h. 0502222701/72

hæmkɑ:r F. هەمکار iş arkadaşı

h. + umuð 0502121101/41

h. + i: 0503121102/16

hemkæ:r bk. hæmkɑ:r

h. + le:mden 0502222701/79

hemme همه tüm, hepsi

h. 0502121102/40, 0502211501/43, 0502211901/102, 0502211901/152,
0502211901/48, 0502211901/76, 0502222201/92, 0503111101/147,
0503111202/118, 0503111203/102, 0503111203/145, 0503111203/170,
0503111203/171, 0503111203/22, 0503120701/81, 0503210901/46,
0506110701/53, 06011126a01/63, 06011126a01/8, 06011126a01/9,
0602211301/11, 0602211301/41, 0602211301/79, 0602211302/25,
0602211302/27, 0602211302/32, 0602211302/33

h. + ðini 0503111203/132

hemmæ: hep, tüm

h. 0602211301/80

h. + mið 0502211501/35

h. + miððe 0502211901/118

hemmæ: bk. hemmæ:

h. + ŋĩð 0506120401/91

hemmedʒiʏʲ tümü

h. + i 0503121102/81

hemmedʒik hepsi

h. 0503120701/29

hemmeθi hepsi

h. 0502120601/157, 0502120601/168, 0502121101/11, 0502121101/39,
 0502121102/12, 0502121102/51, 0502211901/100, 0502211901/38,
 0502211901/55, 0502211901/7, 0502222701/32, 0502222701/60,
 0502222702/49, 0503120701/46, 0503210901/114, 0503210901/43,
 0503111203/104, 0503111203/108, 0503111203/181, 0602211302/63

h. + ni 0502121102/10

h. + nĩŋ 0503121102/11

hemmi:θi bk. hemmeθi

h. 0503121101/46, 0503121101/89, 0503121101/13

h. + ne 0503121101/148

hemra F. همراه yol arkadaşı

h. 0502121102/30

hæmθa:ja F. همسایه komşu

h. + la:muð 0502221002/27

hemsɑ:je bk. hæmθa:ja

h. 0502121101/69, 0502121101/71

h. + ʎerine 0502221002/31

h. + mið 0502221002/38

h. + θine 0502221002/44

hæmu:n همون aynen o

h. 0502221003/6

hẽŋ اهنك ahenk

h. + ĩni 0502222701/84

hæ:ni:k henüz

h. 0602211301/22

ǣ:ni:ǣ henüz

h. 0602211301/41

heni:ð F. هنوز henüz

h. + em 0503121102/39

hẽŋǣ:n bozulmuş yiyecek

h. 0503121102/124

hēṇṭen- enlenmek

h.- ip 0503121101/101

□□**pbi**□ yeri düzeltmek amacıyla kuulanılan ucunda ağırlık olan büyük tokmak

h. 0601111501/65

hepte F. هفته hafta

h. 0502222701/87

her F. هر her

h. 0502121102/41, 0502121102/50, 0502121102/53, 0502121102/54,
0502121102/60, 0502121102/61, 0502121102/66, 0502121102/73,
0502211501/20, 0502211501/22, 0502211501/62, 0502211901/42,
0502211901/99, 0502222201/143, 0502222201/187, 0502222201/71,
0502222201/73, 0502222202/18, 0502222701/21, 0502222701/22,
0502222701/58, 0503111101/109, 0503111101/125, 0503111101/54,
0503111101/55, 0503111101/57, 0503111101/93, 0503111202/142,
0503111202/41, 0503111202/53, 0503111203/1, 0503111203/164,
0503111203/79, 0503111204/50, 0503120701/106, 0503120701/56,
0503120701/86, 0503120701/90, 0503120701/95, 0503121101/166,
0503121101/176, 0503121101/213, 0503121101/249, 0503121101/5,
0503210801/102, 0503210801/103, 0503210801/40, 0503210801/44,
0503210801/80, 0503210901/92, 0506110701/104, 0506120401/32,
0506120401/41, 06011126a01/11, 06011126a01/44, 06011126a01/48,
0602211302/28, 0602211302/52, 0602211302/65, 0602211302/74,
0602211302/87, 0602211302/97

herṭfent F. هرچند gerçi

h. 0503121102/139

herkim herkimse

h. 0502120601/171, 0502120601/72, 0502121102/96, 0502211501/39,
0502211901/97, 0502222201/21, 0502222201/28, 0502222201/32,
0502222201/5, 0502222201/69, 0502222201/97, 0502222201/98,
0503111201/65, 0503111203/15, 0503111203/162, 0503111203/169,
0503111203/186, 0503111203/96, 0503121101/147, 0503121101/73,
0503210901/12, 0506110701/50, 0506110701/54, 0506120401/26,

0506120401/27, 0602110501/43

h. + ñŋ 0503111201/66

herkiʃi: herkes

h. + ŋ 0502120601/150

herθ Ar. حرص hirs

h. + innen 0503120701/89

hesa:ræt Ar. خسارت hasar

h. + i 0502212001/40

heʃ sekiz

h. 0502222202/52

heʃ bk. heʃ

h. 0502222202/56, 0502222202/57

hæʃt F. هشت sekiz

h. + de 0502121101/86

hæ:ʃt bk. hæʃt

h. 0503120701/38, 0503120701/39

h. + de 0503120701/40

hæʃta:d F. هشتاد seksen

h. 0502221003/24

h. + o 0502121101/86

hætær Ar. خطر tehlike

h. 0502211901/185

hætta Ar. حتى hatta

h. 0502211501/61

hettæ bk. hætta

h. 0503210901/46

hettæ: bk. hætta

h. 0503210901/54

hej hey

h. 0503120701/43

hæj bk. hej

h. 0502211901/69

hejet Ar. هیئت heyet

h. + i 0602211501/40, 0602211501/42

hejkeļ Ar. هیکل boy pos

h. + i 0502221003/54, 0503210901/24

hejwa:n Ar. حیوان hayvan

h. 0503210901/34

hejwa:re bk. hejwere

h. 0503121102/37

hejweare bk. hejwere

h. 0503111203/54

hejwere çok, daha

h. 0502120601/7, 0502121102/35, 0502211501/49, 0502211901/10,
0502211901/22, 0502211901/27, 0502211901/40, 0502211901/48,
0502222202/10, 0502222701/47, 0503111202/83, 0503111203/174,
0503111203/178, 0503111203/182, 0503111203/184, 0503111203/35,
0503111203/39, 0503111203/51, 0503111203/55, 0503111203/7,
0503120702/8, 0503121102/37, 0503121102/46, 0503121102/83,
0503210801/61, 0506110701/78, 0506110701/99, 0601110801/29,
0601110801/41, 06011126a01/23, 0602211301/10, 0602211301/29,
0602211301/30, 0602211301/39

hejwe:re bk. hejwere

h. 0506110701/92, 0506110701/99, 0602211302/27

heḏa:r هزار bin

h. 0503111204/28

heḏar bk. heḏa:r

h. 0503120701/40

hæzi:ne خزینه hazine

h. 0601111501/31

hæ:ḏir Ar. حاضر hazır

h. 0502121101/64, 0502222702/21, 0503111202/110, 0503111202/82,
0503121101/186, 0503210901/27, 0503210901/28, 0506110701/41

h. + de 0503121101/114

hæ:ðiræ: henüz ki

h. 0502121101/5, 0502211901/146, 0601110801/23

hæ:ðirki şimdiki

h. 0503111202/104

hæðret Ar. حضرت hazret

h. + i 0602211501/3

heðret bk. hæðret

h. + i 0502212001/58, 0506120401/99

hitf F. هیچ hiç

h. 0502211901/165, 0502211901/66, 0502212001/33, 0503210801/116,
0502212001/37, 0502222201/115, 0502222201/218, 0502222201/225,
0502222201/26, 0502222201/94, 0503111203/97, 0503111204/55,
0503210901/20, 0503210901/47

hi:tf bk. hitf

h. 0502211501/30, 0502211501/43, 0502222201/123, 0502222201/219,
0502222201/71, 0502222701/48, 0503111203/182, 0503210901/53,
0506110701/85, 0602211302/13

hitfbir hiçbir

h. 0503210801/50

hitfkim bk. hi:tfkim

h. 0502212001/30

hi:tfkim hiç kimse

h. 0506120401/94

hi|i türlü

h. 0502121102/48

hi||i bk. hi|i

h. 0502121102/48

hi|i bk. hi|i

h. 0502121102/36, 0502121102/40, 0502222202/26, 0502222202/3,
0503111101/120

hi:|i bk. hi|i

h. 06011126a01/11

- hiɭɭ** bk. hiɭi
h. 0503111101/115
- hiɭɭi** bk. hiɭi
h. 0502121102/18, 0503111101/104, 0602211302/61
- hi:ti** he te
h. 0502222701/89
- hitmat** Ar. خدمت hizmet
h. 06011126a01/21
- hija:wa:n** F. يابان cadde
h. + na 0502212001/63
- homɔjni** خميني özel ad
h. 0503111203/111
- honær** F. هنر hüner, sanat
h. + ije 0503121102/15
- ho:p** F. وب iyi
h. 0503111101/51
- hødyr** ismarlamak
h. 0503120701/22
- høkmæ:n** Ar. حتماً kesinlikle
h. 0502222202/8
- høkym** Ar. حكم hüküm
h. 0502211901/136, 0502211901/145
- høwæ:θ** Ar. هوس heves
h. + im 0503121102/13, 0503121102/72
- humɔjni** Humeyni, İran İslam Devrimi'nin lideri
h. 0503111203/20
- hydzyræ:ŋ** Ar. حجره odanın
h. 0602211501/49
- hyræ:k** F. وارک yiyecek
h. 0503111202/76
- hyrræ:k** yürek
h. 0503111202/76

hythyt Ar. هدهد bir tür kuş

h. 0503111202/74

خ

χα ha, evet

χ. 0502120601/79, 0502211901/152, 0502211901/69, 0503111204/42,
0503120701/101, 0503120701/50, 0503120702/27, 0602211301/69,
0503111101/90

χα' bk. χα

χ. 0502211901/166, 0503120702/90, 0503210801/59, 0506110701/18,
0602211401/72

χα: bk. χα

χ. 0502121102/60, 0502221001/37, 0502221002/32, 0502221003/34,
0502221003/44, 0502221003/60, 0502221003/65, 0502221003/66,
0502222201/171, 0503120701/52, 0506110201/24, 0506110201/50,
0506110701/103, 0506110701/109, 0506110701/120, 0506110701/36,
0506110701/4, 0506110701/40, 0506110701/48, 0506110701/8,
0506110701/82, 0506110701/83, 0506110701/85, 0506120501/39,
0506120601/39, 0601111501/49, 0601111501/98, 0602110101/95,
0602211001/3, 0602211301/31, 0602211302/44, 0602211302/77,
0602211401/71, 0602211401/81

χabar Ar. خبر haber

χ. +muḏ 0502121101/49

χα:ber bk. χabar

χ. 0602110101/149

χadʒ hac

χ. 0502220301/80, 0502220301/88, 0502220301/98, 0502222201/203,
0506120502/3

χadʒ bk. χadʒ

χ. 0503121101/188

χadzeθen حاج حسن (özel ad)

χ. 0503121101/16, 0503121101/45

χadzū:Ar. حاجي haci

χ. + nqi 0506120501/37, 0506120501/35

χadzi haci

χ. 0503111203/93, 0503121102/33, 0506110701/117, 0506110701/3,
0602211701/35, 0506120601/1, 0506120601/8, 0602110501/24,
0602210801/32

χ. +dan 0602110501/38

χadzī bk. χadzi

χ. + η 0602110501/20

χadzi bk. χadzi

χ. 0503111204/11, 0503111204/12, 0503111204/31, 0503111204/6,
0503210901/26, 0602110501/37

χ. +jem 0502120601/166

χatfan ne zaman

χ. +na 0502212001/37

χagw:gat Ar. حقيقت hakikat

χ. + i 0602211701/49

χagigathakikat

χ. 0601111501/114

χagw:gati Ar. حقيقتي gerçek, hakiki

χ. 0602211701/45

χagw:gati bk. χagw:gati

χ. 0602211701/35

χa:χæran bk. χa:χæra:n

χ. 0602211501/39

χa:χæra:n F. واهران □ kızkardeşler, bayanlar

χ. 0602211501/38

χ. + a 0602211501/45

χaq Ar. حق hak

χ. 0503121102/96

χ. + α 0503121102/115, 0503121102/156

χ. + Ɑακαḏuṇna 0503111203/150

χ. + i 0502121102/100, 0502121102/103

χ. + uṁuḏũN 0602211901/10

χ. + uN 0602211003/37

χ. + ũN 0503111101/19

χ. + uṇda 0503111202/10

χ. + ũNḏa 0502222701/28

χ. + uṇi 0503210901/116

χ. + uṇi 06011126a01/59

χ.+uṇna 0502222701/29, 0503120701/11, 06011126a01/53, 0602110501/42,
0602211401/30

χα:q F. فـ□ toprak

χ. 0503111203/14

χαqda hakkında

χ. 0502222701/100, 0503121101/1, 0602211302/90, 0602211302/92

χαqu:qat Ar. حقیقت hakikat

χ. + i 0602211001/123, 0602211003/1

χα:ki Ar. □alçak gönüllü, topraktan olan şey

χ. 0602211301/16

χαqqu hakkı

χ. + mṁḏ 0602211701/62

χαqta hakkında

χ. 0503111204/1

χal bk. χα:l

χ. 0503210801/24

χ. +uṁuḏ 0602110101/93

χα:l hal, durum

χ. 0502221003/42

χ. +dan 0502120601/17

χ. +lãN 0602211001/151

χ. +ũNã 0601110301/20

χala bk. χa:la

χ. 0601111501/49, 0601111501/55, 0601111501/72

χa:la bk. χa:la

χ. 0502221003/53

χa:la Ar. ٤٤٣ teyze

χ. 0502221003/24, 0503111101/120, 0602211301/66

χ. +θi 0502120601/114

χa:la bk. χa:la

χ. 0502221003/50, 0502221003/60

χalaqa bir tür kemirgen

χ. 0602211301/72

χala:l Ar. حلال helal

χ. 0506120401/32, 0506120401/34

χ. + dan 0503121101/213, 0503121101/235

χ. + i 0503121101/218

χa:la:n halen

χ. + ni 0502120601/64

χalaθa hulasası

χ. 0602211701/17

χala:θa bk. χalaθa

χ. 0602211701/40

χalat Ar. خلعت ödül

χ. 0503111201/65

χa:lat haller

χ. + laruñi 0503121102/84

χaluq Ar. خلق yaratan

χ. 0502222201/169

χaluθ Ar. خاص öz

χ. 0602211901/80

χa:li bk. χa:li

χ. 0602110102/5, 0602211002/10

χa:li halı

χ. 0503111201/81

χalil bk. χali:l

χ. 0502121101/3

χa[lil] bk. χali:l

χ. 0602211001/115

χali:l Halil

χ. 0502121101/2

χalq Ar. خلق halk

χ. + da 0503121101/105

χ. + lar 0503121101/104

χ. + ũN 0503121101/174, 0602211002/22, 0602211002/5

χalqadaŋli Halkadağlı, Göklenlerin alt boylarından birinin adı

χ. 0503210801/25, 0503210801/28, 0503210801/31

χa:llux yaratan

χ. +i 0502211901/115

χalta: kese, çuval

χ. 0502222702/5

χa:m Ar. خام inek-deve derisi

χ. 0601110301/41

χa:mada: amade

χ. + muð 0602211401/46

χamuula Ar. حامله gebe, hamile

χ. 0502222201/197

χammam hamam, banyo

χ. 0602211401/89

χa:n han

χ. 0503210801/7, 0506110701/20, 0506110701/6, 0506120401/16,
0506120401/26, 0602110102/32, 0602210801/34, 0602210801/35,
0602210801/36, 0602210801/43, 0602210801/45, 0602210801/48,
0602210801/55, 0602210801/57, 0602210801/69, 0602211001/193,
0602211001/194, 0602211001/52, 0602211003/24, 0602211003/25,

0602211003/29, 0602211003/35, 0602211003/40, 0602211701/79

χ. + dan 0503121101/167

χ. + i 0506120401/16, 0506120401/22, 0602210801/35, 0602210801/44,
0602211003/31, 0602211003/52

χ. + lar 0602210801/56

χ. + lari. 0602210801/54

χ. + umuð 0602210801/43

χ. + uN 0503210801/28, 0602211003/57

χ. + ũN 0602210801/55, 0602210801/67, 0602211001/110, 0602211001/113,
0602211001/114, 0602211001/53

χ. + nan 0602211001/51, 0602211001/65

χα:na F. خانه ev

χ. 0602211701/78

χ. + θunna 0506120401/51

χα:nawa:da F. خانواده aile

χ. 0602211401/10

χα:ne ev

χ. 0506110201/22

χanebeχda:f F. خانه بهداشت sağlık ocağı

χ. 0602210801/20

χα:newa:degi F. ailecek

χ. 0602110201/41

χα:nevada F. خانواده aile

χ. +θi 0502121101/59

χaneva:da bk. χα:nevada

χ. 0602110101/134

χα:neva:da bk. χα:nevada

χ. 0502212001/52

χ. + θi 0502121101/59, 0502212001/36

χα:newa:da bk. χα:nevada

χ. 0503120701/5

χα:neva:da bk. χα:nevada

χ. 0502121101/24, 0502121101/25, 0502121101/26

χα:nevade bk. χα:nevada

χ. + θi 0502212001/35

χα:neva:de bk. χα:nevada

χ. 0502212001/65

χα:neva:nda bk. χα:nevada

χ. + la 0502121101/68

χα:neva:r F. خانوار aile sayısı

χ. 0601111501/13, 0601111501/63, 0601111501/70

χaneva:r bk. χα:neva:r

χ. 0502121101/13

χα:nge[di Hangeldi, özel ad

χ. 0602211302/86

χani hani

χ. 0502120601/85

χα:ni bk. χani

χ. 0503210801/12, 0503210801/6, 0506110701/73

χα:niva:da F. خانواده aile

χ. + θunñN 0503121102/38

χara:b Ar. خراب bozuk

χ. 0602110101/38

χara:m Ar. حرام haram

χ. 0502222201/105, 0502222201/132, 0503121101/234

χ. + α 0503121101/218

χara:p bozuk

χ. 0502222202/4

χara:pra:Ɂ daha bozuk

χ. + i 0602211901/112

χardɟ خرج masraf

χ. + ũN 0602211002/74

χ. + unñ 0602211501/46

χardɟ bk. χardɟ

χ. 0502222201/205

χartf bk. χardɟ

χ. 0502222201/84, 0503121102/30, 0503210901/107, 0602211002/72,
0602211002/75

χ. + la: 0602211002/71

χ. + lari 0602211002/37

χa:ru:ɟa Ar. خارجہ yurt dışı

χ. 0502221001/22

χa:ruɟ Ar. خارج dış

χ. 0602211701/67

χaruud F. ريد□ alış veriş

χ. + umuði 0503111202/118

χari:□ bk. χaruud

χ. 0503111202/123

χarman خرمن mahsul

χ. 0602211501/43, 0602211501/46, 0602211502/27

χ. +am 0602110102/21

χ. +da 0503121102/119

χ. +i 0602211502/27

χ. +ũN 0506120502/34, 0602211502/28

χarpuð karpuz

χ. 0502222702/31, 0602110102/28, 0602110102/30, 0602110201/14,
0602110301/11, 0602110301/14, 0602110301/40, 0602110301/5,
0602110302/4

χ. + a 0602110301/10

χ. + i 0602110102/29

χarpuð bk. χarpuð

χ. 0503210801/35, 0602110101/113

χarradɟi Ar. حراجى kampanya

χ. 0506110701/115

χarra:ɟ Ar. حراج özel indirim

χ. 0506110701/111, 0506110701/112

χαρρα:ʃ bk. χαρρα:ʃ

χ. 0506110701/114

χαθα:b Ar. حساب hesap

χ. +innan 0601110801/20

χαθα:ḡ bk. χαθα:b

χ. 0502222201/219, 0602211002/70

χαθα:p bk. χαθα:b

χ. 0502121102/16, 0502121102/97, 0601110301/16, 0602110101/121,
0602110101/51, 0602211003/33

χ. + da 0502121102/17

χαθαpli hesaplı

χ. 0602110101/119

χαθαrtʃa Hasarca, yer adı

χ. 0601110301/1, 0602110101/56

χαθu:b Ar. hesap

χ. 0602211002/67

χα:θuɫ Ar. حاصل mahsal

χ. 0503121102/143, 0503121102/144

χα:θijət Ar. خاصیت özellik

χ. +i 0503120701/4

χα:stæga:ri F. واستگاری □ kız isteme

χ. 0502121101/43

χat Ar. خط hat

χ. 0503120701/109

χ. + da: 0602110102/74

χ. + lari 0502121102/11

χ. + uɯni 0506110201/133

χα:t bk. χat

χ. 0502211501/44

χatam hat da

χ. 0602110101/86, 0602110101/87, 0602110101/88

χα:tam hat da

χ. 0503121102/63

χatar Ar. خطر tehlike

χ. 0502211901/51

χatdʒa Hatice

χ. 0503111204/25

χatda hatta

χ. 0503111204/13, 0602211001/152, 0602211001/222

χa:tera:ti Ar. خاطراتی anıları

χ. 0502221003/30

χa:tere Ar. خاطره anı

χ. + |emið 0502221003/70

χatum Ar. ختم hatim

χ. 0502222202/39, 0602211501/13, 0602211501/14, 0602211501/3,
0602211501/6, 0602211501/7

χatur Ar. خاطر hatır

χ. 0506110701/111

χ. + na 0502222201/207

χa:turbk. χatur

χ. + i 0503111101/94

χ. + uuna 0503111101/95

χatura Ar. خاطره anı

χ. 0503120701/15

χatu:ra bk. χatura

χ. 0602211501/24

χa:tura bk. χatura

χ. 0503121101/54

χ. + θuunna 0506110201/16

χatura:t Ar. خاطرات anılar

χ. + i 0502221003/1

χ. + lar 0503121101/69

χatt Ar. خط hat

χ. + unnan 0502211501/52

χatta Ar. حتى hatta

χ. 0503120701/15, 0503120701/19

χava: هوا hava

χ. + jũN 0602211701/56

χawa bk. χawwa

χ. 0502120601/49, 0502120601/59, 0502120601/74, 0502211501/1,
 0502211901/100, 0502211901/108, 0502211901/169, 0502211901/59,
 0502211901/60, 0502211901/9, 0502212001/40, 0502220301/4,
 0502220301/66, 0502221001/25, 0502221001/48, 0502221001/49,
 0502221001/50, 0502221001/61, 0502221001/69, 0502221001/95,
 0502221002/44, 0502221002/46, 0502221003/20, 0502222201/107,
 0502222201/108, 0502222201/115, 0502222201/118, 0502222201/12,
 0502222201/126, 0502222201/127, 0502222201/132, 0502222201/135,
 0502222201/145, 0502222201/147, 0502222201/212, 0502222201/217,
 0502222201/218, 0502222201/222, 0502222201/231, 0502222201/236,
 0502222201/4, 0502222201/50, 0502222201/52, 0502222201/55,
 0502222201/59, 0502222201/62, 0502222201/63, 0502222201/7,
 0502222201/72, 0502222201/75, 0502222201/85, 0502222201/89,
 0502222201/95, 050222701/69, 050222701/77, 0503120701/111,
 0503120701/31, 0503120701/32, 0503120701/43, 0503120701/48,
 0503120701/68, 0503120701/71, 0503120701/80, 0503120702/44,
 0503120702/54, 0503120702/89, 0503120702/93, 0503121101/107,
 0503121101/116, 0503121101/135, 0503121101/158, 0503121101/16,
 0503121101/184, 0503121101/191, 0503121101/238, 0503121101/262,
 0503121101/3, 0503121101/32, 0503121101/4, 0503121101/68,
 0503121101/70, 0503121101/84, 0503121101/88, 0503121101/92,
 0503121101/93, 0503210801/17, 0503210801/27, 0503210801/28,
 0506110201/133, 0506110201/143, 0506110201/98, 0506110201/99,
 0506110701/20, 0506110701/34, 0506110701/8, 0506120401/135,
 0506120401/32, 0506120401/41, 0506120501/28, 0506120501/29,
 0506120501/34, 0506120502/24, 0506120502/28, 0506120502/33,
 0506120502/43, 0506120502/47, 0506120502/52, 0506120502/53,

0506120601/12, 0506120601/22, 0506120601/27, 0506120601/29,
 0506120601/37, 0506120601/4, 0506120601/53, 0506120601/59,
 0602110101/6, 0602110201/24, 0602110201/45, 0602110302/1,
 0602211001/167, 0602211003/20, 0602211301/37, 0602211301/52,
 0602211301/54, 0602211301/68, 0602211302/43, 0602211302/47,
 0602211302/75, 0602211302/82, 0602211302/89, 0602211302/91,
 0602211502/4, 0602211901/3, 0602211901/49, 0602211901/60,
 0602211901/68, 0602211901/86

χawn bk. χawwa

χ. 0503121101/127, 0601111501/116, 0602211001/140, 0602211401/93

χawa bk. χawwa

χ. 0602110101/68

χowa bk. χawwa

χ. 0502222701/31, 0502222701/95, 0502222701/98, 0502222701/99,
 0502222702/13, 0502222702/24, 0502222702/26, 0502222702/35,
 0502222702/36, 0502222702/5, 0503111101/57, 0503121101/207,
 0503121101/209, 0503121101/260, 0503121101/263, 0602110201/15,
 0602110302/17, 0602110302/18, 0602110302/35, 0602110302/9,
 0602110501/5, 0602110501/8, 0602211401/23

χown bk. χawwa

χ. 0503210901/102, 0503210901/62, 0601111501/54, 0602211701/50

χawa: bk. χawwa

χ. + θi 0503111101/55

χawa bk. χawwa

χ. + θi 0602110302/64, 0602110302/63

χavar Ar. خبر haber

χ. 0503111201/35

χ. + i 0503121101/188

χawar bk. χavar

χ. 0503111101/9

χavarda:r خبردار haberli

χ. 0503111101/50

χᾶwwa evet

χ. 0502120601/150, 0502120601/160, 0502120601/23, 0502120601/31,
 0502120601/77, 0502120601/8, 0502121102/59, 0502211901/106,
 0502220301/77, 0503111201/114, 0503111201/116, 0503111201/99,
 0503111202/109, 0503111202/113, 0503111202/116, 0503111202/12,
 0503111202/126, 0503111202/133, 0503111202/136, 0503111202/22,
 0503111202/48, 0503111202/53, 0503111202/66, 0503111202/70,
 0503111202/73, 0503111202/90, 0503111203/53, 0503210801/112,
 0506110701/93, 06011126a01/10, 06011126a01/19, 06011126a01/59,
 0602110102/56, 0602110102/66, 0602211003/57, 0602211301/7,
 0602211302/1, 0602211302/3

χᾶwwn bk. χᾶwwa

χ. 0503111203/65, 0602110101/38

χᾶwwa bk. χᾶwwa

χ. 0503111201/66, 0503111201/80, 0503111203/50, 0503210901/36,
 0503210901/4, 0503210901/48, 0601111501/103, 0601111501/109,
 0601111501/63, 0601111501/72, 0601111501/81, 0601111501/96,
 0601111501/97, 06011126a01/52, 0602110101/55, 0602110201/12,
 0602110201/26, 0602110301/14, 0602110301/15, 0602110301/17,
 0602110301/20, 0602110301/24, 0602110301/36, 0602110301/40,
 0602110301/42, 0602110301/9, 0602110302/60, 0602110302/67,
 0602110302/68, 0602110302/78, 0602110501/11, 0602110501/31,
 0602110501/34, 0602211401/20

χᾶwwn bk. χᾶwwa

χ. 0502211901/128, 0503210801/102, 0503210901/115, 0503210901/27,
 0503210901/31, 0503210901/32, 0503210901/33, 0503210901/39,
 0503210901/59, 0503210901/83, 0601111501/42, 0602110501/18,
 0602110501/44

χα:j hay

χ. 0503120701/67

χα:jat Ar. حياط bahçe

χ. + ummūdḡan 06011126a01/70

χa:jat bk. χa:jat

χ. + i 0602211001/129

χajf Ar. حيف yazık

χ. 0502222201/222

χajur Ar. خير hayır

χ. 0502120601/21

χajir bk. χajur

χ. 0502222201/164, 0502222201/166

χa:jif F. واهش □ dilek, istek

χ. + d 0601111501/109

χajra:n Ar. حيران hayran

χ. 0503121102/62

χajθ hangisi

χ. 0602211302/52

χajθi hangisi

χ. 0502120601/63, 0502211901/65, 0506120401/21, 0602211001/114,
0602211001/44, 0602211001/70, 0602211302/74, 0602211302/87

χajθi: bk. χajθi

χ. + mið 0602110102/33

χajθi: bk. χajθi

χ. 0602211301/66

χaða:na Ar. خزانه depo

χ. + da 0602211901/91

χ. + danam 0602211901/92

χaðar هزار bin

χ. 0506120601/14

χaða:r bk. χaðar

χ. 0506120501/59

χ. + o 0602211701/42

χaðir hazır

χ. 0503111204/8

χa:ðir Ar. حاضر hazır

χ. 0503111201/81

χæ bk. χæ:

χ. 0506120501/45

χæ: he, evet

χ. 0502120601/50, 0602110501/21

χædæ: Allah

χ. 0502221002/55

χedmæt Ar. خدمت hizmet

χ. 0502221003/27

χæχ bk. χæχ

χ. 0502221001/63

χæχ heh

χ. 0502221001/19, 0502221001/52

χektar bk. χekta:r

χ. 0602211701/19

χekta:r F. هكتار hektar

χ. 0502220301/3, 0502220301/43, 0601111501/18, 0602211701/17

χ. + α 0602110301/37

χæ:l hal

χ. + ijem 0602211001/160

χæla:fa: Ar. خلافت hilafet

χ. 0502221003/7

χe|ej kadın

χ. 0502221002/79, 0506120601/4, 0602110102/57, 0602110102/58,
0602110302/45

χ. + le· 0506110201/7

χem de, da

χ. 0502220301/19, 0502220301/32, 0502220301/39, 0502220301/41,
0502220301/43, 0602110101/119, 0602110101/33, 0602110102/89,
0602110201/41, 0602110301/5, 0602110302/15, 0602110302/29,
0602110302/67, 0602211001/149, 0602211001/173, 0602211001/176,
0602211401/72, 0602211501/36, 0602211701/26

χemdi:n همدین dindaş

χ. 0602110101/51, 0602110101/52

χeme همه herkes

χ. 0502221003/60

χæmæ bk. χemme

χ. 0601111501/27

χemeda:n همدان bir şehir adı

χ. 0602211901/38

χæmi:je همیشه devamlı, sürekli

χ. 0506110201/31

χemi:je bk. χæmi:je

χ. 0506110201/5, 0602110201/41, 0602210801/71

χemmae: bk. χemme

χ. +mið 0506120501/26, 0506120601/44, 0602211502/38, 0602211502/45,
0602211502/9, 0602211701/27, 0602211701/36

χ. +miðĩŋ 0602211701/70

χ. +miz 0602211502/10

χemme همه tümü

χ. 0502120601/66, 0502221001/103, 0502221001/116, 0502221003/16,
0506110201/105, 0506120501/59, 0601110301/16, 0601111501/104,
0601111501/108, 0602110101/13, 0602110101/36, 0602110102/22,
0602110102/8, 0602110302/17, 0602211002/15, 0602211002/40,
0602211002/73

χ. + mið 0601111501/14, 0602110201/24

χ. + θ 0506120501/34, 0601111501/82

χ. + θi 0502221003/50, 0506120501/4, 0502220301/101, 0601111501/87,
0601111501/88, 0602110101/51, 0602110101/72, 0602110101/79,
0602110101/98, 0602110201/9, 0602211001/154, 0602211001/63,
0602211401/48, 0602211401/49, 0602211401/73, 0602211501/15,
0602211501/21, 0602211501/31, 0602211502/39, 0602211502/44,
0602211502/46, 0602211701/22, 0602211701/72, 0602211901/21,
0602211901/22, 0602211901/24, 0602211901/62, 0602211901/77

χ. + θi 0506120501/21

χ. + θini 0602110302/29

χ. + si 0601110801/25

χ. + n 0602110101/33

χ. + θine 0601111501/127

χ. + θinĩη 0602211001/158

χ. + θinne 0602211701/77

χemmē tüm, tümü

χ. + ηĩđ 0602211001/50

χemmedzey^j bk. χemmedziy

χ. + i 0602211401/28

χemmedziy^j tümcüğü

χ. + i 0602110102/62

χ. + i 0506120501/20

χemra F. همراه yoldaş

χ. 0602211001/118

χeni:đ F. هنوز henüz

χ. 0506110201/112

χ. + em 0502221001/86

χēηĩđ bk. χeni:đ

χ. 0502221002/71

χep hep

χ. 0502221001/39

χer هر her

χ. 0502220301/39, 0502221003/27, 0502221003/34, 0502221003/42,
0502221003/43, 0502221003/7, 0506120501/28, 0506120502/11,
0506120502/5, 0601111501/110, 0601111501/65, 0601111501/85,
0601111501/87, 0602110101/119, 0602110101/135, 0602110101/15,
0602110101/31, 0602110101/50, 0602110102/33, 0602110102/70,
0602110302/8, 0602110501/7, 0602211001/110, 0602211001/111,
0602211001/113, 0602211001/114, 0602211001/122, 0602211001/186,
0602211001/198, 0602211001/200, 0602211001/236, 0602211001/90,

0602211003/11, 0602211003/14, 0602211003/2, 0602211003/3,
 0602211501/41, 0602211501/43, 0602211501/7, 0602211701/6,
 0602211901/114, 0602211901/12, 0602211901/59, 0602211901/63,
 0602211901/96

χær her

χ. 0601111501/121, 0601111501/40

χe:r bk. χer

χ. 0602211003/9

χera:b Ar. خراب bozuk

χ. 0602110101/33

χerfe Ar. حرفه meslek

χ. + ji: 0502221002/47

χerki bk. χerkim

χ. 0602211901/19

χerkim her kimse

χ. 0502221001/53, 0506110201/106, 0506110201/122, 0601110801/38,
 0601111501/18, 0602110101/121, 0602110101/19, 0602110101/41,
 0602110201/14, 0602110201/40, 0602110302/33, 0602110501/30,
 0602210801/61, 0602211002/2, 0602211002/23, 0602211901/18,
 0602211901/7, 0602211901/77, 0602211901/82, 0602211901/90
 χ. + ĩŋ 0502221003/9, 0602211901/75

χeθa:p Ar. حساب hesap

χ. 0502221003/16

χesenza:da soyad

χ. + lara 0502221001/115

χæ:sijeti Ar. خاصیتی özelliği

χ. 0502220301/91

χætde Ar. حتى hatta

χ. 0602211002/68

χætta bk. χætde

χ. 0502212001/63

χeva:des Ar. حوادث olaylar

χ. +dir 0502211501/58

χejli F. **يلى** hayli

χ. 0502221003/30

χejli bk. χejli

χ. 06011126a01/74

χejli: bk. χejli

χ. 0502221003/5

χejware çok

χ. 0602211501/51

χejwere bk. χejware

χ. 0502220301/19, 0502220301/26, 0502220301/55, 0502220301/73,
0502220301/79, 0503120702/18, 0506120501/14, 0506120601/34,
0506120601/53, 0601110301/3, 0602110101/100, 0602110101/114,
0602110101/80, 0602110302/66, 0602211002/27, 0602211002/56,
0602211301/25, 0602211501/47, 0602211502/31, 0602211701/76

χeðar F. **هزار** bin

χ. 0503120701/38

χæ:ðir hazır

χ. 0602110101/11

χæ:ðir Ar. **حاضر** hazır

χ. 0502222701/54

χuɖmat Ar. **خدمت** hizmet

χ. 0502211901/38, 0502211901/39, 0502211901/42, 0503121101/133,
0503121102/103, 0602210801/3, 0602210801/8

χ. + a 06011126a01/49

χ. + dan 0506120502/21

χ. + in 06011126a01/49

χ. + larũnã 0503121102/104

χ. + ãnã 0503111101/121, 0503111201/124

χ. + ta 0503111201/84, 0503121102/17

χuɖmet bk. χuɖmat

χ. 0506120502/20

χαλκατ Ar. خلقت yaratılış

χ. 0503111101/79

χωλι türlü

χ. 0602110201/45

χωλι bk. χωλι

χ. 0502121102/22, 0502121102/24

χωλλι bk. χωλι

χ. 0503111101/79

χωφ F. ویش akraba

χ. 0601111501/102

χ. + di 0506110201/123

χω:φ akraba

χ. 0601111501/14, 0602211003/36

χωφλι Hışlı, köy adı

χ. 0602110302/1, 0602110302/2, 0602211501/44

χωτmat Ar. خدمت hizmet

χ. + una 0601110301/23

χ. + unna 0506110201/133, 0506110201/138

χω:wali Hiveli

χ. 0503111204/60

χω:we Hive

χ. 0602211001/39

χω:jwa bk. χω:we

χ. 0602211001/19, 0602211001/20

χι: bk. χιτf

χ. 0602110101/40, 0602110102/35, 0602110102/72

χιτf F. هیچ hiç

χ. 0601111501/109, 0601111501/15, 0601111501/69, 0602110302/57,
0602210801/48, 0602210801/65, 0602210801/70

χι:tf bk. χιτf

χ. 0502221001/85, 0502221002/21, 0502221002/58, 0502221003/38,
0506120501/16, 0601111501/31, 0602110101/150, 0602110101/34,

0602210801/51, 0506120501/16, 0506120601/33, 0601110301/15,
0602110101/143

χi:ʈ bk. χitʃ

χ. 0601111501/43, 0601111501/40

χi:ʈkim hiç kimse

χ. 0602110102/25, 0506120601/33, 0602211901/8

χ. +ĩŋ 0602211901/8

χi:l bk. χi:lli

χ. 0601110301/30, 0602110102/2

χi:li bk. χi:lli

χ. 0601110801/28, 0602110102/20

χi:li bk. χi:lli

χ. 0602110102/31, 0602110102/74, 0602110102/88, 0602110301/31

χi:li: bk. χi:lli

χ. 0602110102/4

χi:lli bk. χi:lli

χ. 0602110201/22

χi:lli bk. χi:lli

χ. 0601111501/104

χ. +di 0602110102/22

χi:lli türlü

χ. 0601110301/26, 0602110102/25

χ. +di 0602110102/66

χilra:q daha türlü

χ. 0601110801/28

χiʃ bk. χi:ʃ

χ. 0601111501/108

χi:ʃ hiç

χ. 0506120501/54

χiʃlũ Hışlı, köy adı

χ. +N 0602110302/14

χi:we Hive

χ. 0602211001/92

χijli türlü

χ. 0602211003/4, 0602211003/5

χob F. وب□iyi

χ. 0502212001/14, 0502212001/15, 0602211301/79

χob bk. χob

χ. 0503121102/44, 0601111501/53, 06011126a01/16, 06011126a01/6, 0602211301/42, 0602211301/73, 0602211401/55

χo:b iyi

χ. 0506120401/39, 0601111501/38

χo:l çok uzak bir yere işaret etme makasadıyla kullanılan işaret adılı

χ. 0503111203/121

χodza hoca

χ. 0506120401/105, 0506120401/106, 0506120401/134, 0502211901/102, 0502212001/17

χ. +lajem 0602211001/31

χ. +lardan 0602211001/29

χ. +m 0602110501/38

χodzo bk. χodza

χ. 0506110701/22, 0601110801/35, 0602211001/34

χ. +lırdan 0602211001/47

χ. + m 0602110501/20

χodzy'elli Hocageldi, özel ad

χ. 0602211302/58

χolnsn bk. χolnθa

χ. 0601111501/87

χolnθa Ar. خلاصة özet, nitekim

χ. 06011126a01/36

χop F. وب□iyi

χ. 0502212001/57, 0602211301/82

χo:p bk. χop

χ. 0503111201/11, 0503121101/142

xor zor

χ. 0502120601/6, 0502120601/7

xoraθan F. راسان □ şehir adı

χ. 0602211901/61

xorθnn Horasan, İran'da bir bölge

χ. 0503111203/26

χ. + ũN 0503121101/84

χ. + ũNđα 0503121101/20

xorda:d F. رداد □ ay adı

χ. + da 0502211501/11

xordeji F. وردگی □ grip, üşütme

χ. 0506110201/16

xo:rlan- zorluk çekmek

χ.- an 0503121101/253

xorluq bk. xo:rluq

χ. 0502120601/49

xo:rlux bk. xo:rluq

χ. +α 0602110101/41

xorluq bk. xo:rluq

χ. 0506120601/15

xo:rluq zorluk

χ. 0502221001/104, 0502221001/113, 0503121101/251, 0602211701/41,
0602211701/44, 0602211701/46, 0602211701/47

xoroğ Horoz

χ. 0602110302/73

χ. + i 0602110302/69

xorođmækija:n

χ. 0503210901/38

xorođmæ:kijæ:n

χ. 0503111202/57, 0503111202/58

xof F. □ و □ mutlu, hoş, şad

χ. 0502120601/89, 0502211901/47, 0503111204/57, 0503210801/1,

0506120401/87, 0506120501/11, 0601110301/2, 0601111501/1,
06011126a01/74

χofa:l F. وشحال □sevinçli

χ. 0601110301/3

χofgel-hoş gelmek

χ. - ipdirĩĩđ 0502211901/1

χofχa:l F. وشحال □sevinçli

χ. 050222201/204, 0602110201/25, 0602110201/31

χo:fχa:l sevinçli

χ. 0601111501/36, 0601111501/37

χofχa:llux bk. χofχa:llux

χ. +Nũ 0602110201/28

χo:fχa:llux bk. χofχa:llux

χ. +ũN 0602110201/37

χofχa:llux memnuniyet

χ. +d 0602110201/37

χofχa:n F. وشخوان □soyad

χ. 0506110201/36, 0506110201/37

χ. + ũN 0506110201/35

χofk F. خشک kuru

χ. 050222202/16, 0602211501/29, 0602211501/31

χofkθa:lu F. شکسالی kıtlık olan yıl

χ. 0602110301/34

χofksali bk. χofkθa:lu

χ. 0601110301/32

χofksa:li bk. χofkθa:lu

χ. 0601110301/31

χoflux hoşluk

χ. +v 0503121102/99

χofnaðar kişi adı

χ. 0602211501/52, 0602211501/53

χofvæhta:ne F. وشبختانه □sevinçle, mutlulukla

χ. 0502212001/37

χowa hava

χ. 0503121101/124

χ. + nũN 0503111101/127

χowɒ bk. χowa

χ. 0601111501/1, 0601111501/14, 0602110101/141, 0602211701/51

χowa: bk. χowa

χ. 0503111203/156

χ. + da 0506120401/85

χ. + ni 0503111101/128

χ. + θi 0502211501/40

χowlux- acele etmek

χ. - je· 0502120601/48

χowθalafAr. حوصله sabır

χ. + muuz 0506120401/74

χowwa evet

χ. 0506110701/94

χowwɒ bk. χowwa

χ. 0602110501/39, 0602211401/29

χowḏa dini okul

χ. +la 0502222201/24

χowze kesinlikle

χ. 0602211501/51

χ. + je 0602211501/38, 0602211501/41, 0602211501/42, 0602211501/45

χ. + si 0602211501/51

χøkma:n bk. χøkmæ:n

χ. 0602211002/44, 0602211901/103

χøkmæ:n Ar. حكماً kesinlikle

χ. 0602211002/79

χøkym Ar. حكم emir, hüküm

χ. +y 0602211701/4

χuda: F. ﷻ Allah

χ. 0502222201/206, 0503121102/34, 0602211301/14

χ. +ja 0503111203/20, 0503111203/35, 0602110302/16

χuda:daði F. دادادی □ Allah vergisi yeteneği olan

χ. 0502222201/1

χudaj F. خدای Allah

χ. 0502120601/166, 0502120601/26, 0502211901/63, 0502211901/68,
0502211901/88, 0502222201/105, 0502222201/125, 0502222201/220,
0502222201/32, 0502222201/49, 0503111101/111, 0503111101/139,
0503111101/79, 0503111203/111, 0503111203/121, 0503111203/56,
0506120401/40, 0506120401/67, 0601110301/33, 0602110201/10,
0602110201/12, 0602211301/31, 0602211301/32, 0602211301/5,
0602211701/4

χ. + α 0502211901/121, 0502211901/125, 0502211901/65, 0503111203/102,
0503111203/104, 0503111203/116, 0503111203/149, 0503111203/171,
0503111203/172, 0503111203/39, 0503111203/95, 0503121101/202,
0506120401/97, 0506120501/59, 0602110101/12, 0602110201/23,
0602110201/24, 0503111203/132

χ. + dan 0502222201/127

χ. + la 0503111203/160

χ. + lar 0602211701/62

χ. + ũN 0502211901/8, 0502222201/154, 0502222701/35, 0602211701/2,
0602211701/20, 0602211901/25

χuda:j Allah

χ. 0503111101/83, 0503121101/213, 0506120401/126, 0506120401/68,
0506120501/18, 0601110301/18

χ. + α 0502120601/50, 0502211901/20, 0502211901/35, 0502211901/46,
0502222201/24, 0503111203/153, 0503111203/170, 0503121101/197,
0503121101/235, 0503121101/241, 0506110201/46, 0506120501/14,
0506120501/32, 0506120501/58, 0506120502/10, 0506120502/14,
0506120502/41, 0506120502/45, 0506120502/7, 0506120502/9,
0506120601/10, 0506120601/15, 0506120601/22, 0506120601/24,
0506120601/34, 0506120601/48, 0506120601/49, 0601110301/5,

0602110101/132, 0602110101/135, 0602110101/154, 0602110101/49,
0602110302/38

χ. + i: 0503111101/137

χ. + um 0503121101/194, 0503121101/201

χ. + ũ_N 0506120401/50

χ. + ũ_Nã 0506120501/56

χudaj Allah

χ. 0602211701/60

χudajberdi خدای بردی (özel ad)

χ. 0602211001/115

χudajdʒa:n Allahcığım

χ. 0503111203/144

χudajluq Allahlık

χ. 0602211001/82

χududæn Ar. حدوداً takriben, yaklaşık

χ. 0502121101/13

χudu:dæn bk. χududæn

χ. 0502212001/44

χudut Ar. حدود sınır

χ. 0502121101/14

χugu:ʁ Ar. حقوق maaş, aylık

χ. 0503121101/133

χuku:met Ar. حکومت devlet

χ. 0602211001/118

χulaθa Ar. خلاصه özet

χ. 0503111101/104, 0503121102/11, 0602211001/115, 0602211001/7,
0602211001/82, 0602211701/20, 0602211701/29

χula:sa bk. χulaθa

χ. 0502211501/33, 06011126a01/12, 0602110301/14

χula:θa bk. χulaθa

χ. 0502222201/11, 0502222701/72, 0502222701/75, 0503111203/11,
0503111203/129, 0503111203/6, 0503121101/157, 0503121102/16,

0503121102/38, 0602110101/2, 0602110101/21, 0602110201/11,
 0602110302/34, 0602211001/117, 0602211001/118, 0602211001/218,
 0602211001/26, 0602211301/11, 0602211901/106, 0602211901/12,
 0602211901/39

χula:θa bk. χulaθa

χ. 0602211701/20, 0602211901/100

χula:θara:q daha özet

χ. 0503111201/125

χuma:j Humay

χ. 0503121102/98

χ. + um 0503121102/126

χumejni Humeyni, İran islam devrimi lideri

χ. 0502211901/162

χunermen F. هنرمند sanatçı

χ. 10506110201/34

χu:nrizi F. خونریزی savaş, kan dökülme

χ. 0602210801/66

χuruf Ar. حروف harfler

χ. + larin 0502121102/7

χuθu:θAr. خصوصus

χ. 0503111201/17

χuf F. هوش beyin, akıl

χ. + i 0502222202/34

χu:f bk. χuf

χ. + umuð 0502221001/93, 0502221001/94

χ. + uma 0503121102/146

χ. + umuðða 0602110102/77

χuwdi ninni

χ. + ler 0502120601/108

χ. + larden 0502120601/107

χuwdi]- ninni söylemek

χ.- je'n 0503111203/125

χuwwi|æ:- bk. χuwdi|e-

χ.- rdi|er 0503111203/126

χujli huylu

χ. 0601110301/21

χu:ðistan F. وزستان eyalet adı

χ. + ũN 0602211901/38

χyɖgre Ar. حجره dini öğrencilerin medresedeki yatak odası

χ. 0502220301/92, 0502220301/93

χyda:j F. خدای Allah

χ. + α 0602211701/1

X

xekta:r F. هكتار hektar

x. 0506110201/46

xelej kadın

x. 0506110201/113, 0506110201/57

x. + ini 0506110201/133

x. + |ε· 0506110201/54

xε|ej bk. xelej

x. + inĩŋ 0506110201/133

xem F. هم hem, da, de

x. 0506110201/123, 0506110201/17

xemi:je F. همیشه sürekli, devamlı

x. 0506110201/133, 0506110201/27

xæmi:fæ bk. xemi:je

x. 0506110201/27

xemmæ: tüm

x. +m 0506110201/16

xemme F. همه tüm

x. 0506110201/113

x. + θi 0506110201/116, 0506110201/17, 0506110201/28

xemθa:ja F. همسايه komşu

x. + lara 0506110201/123

xer هر her

x. 0506110201/39, 0506110201/82

xerkim her kimse

x. 0506110201/125, 0506110201/38, 0506110201/43, 0506110201/46,
0506110201/91

xærkim bk. xerkim

x. +vde 0506110201/72

xæza:r F. هزار bin

x. 0506110201/140

xi:ʃbir hiçbir

x. 0506110201/24

u

uɓa:dat Ar. عبادت ibadet

u. 0506120501/12, 0506120501/17

u. +dan 0506120501/19

uɤba:l Ar. اقبال ikbal

u. 0503121102/58

u. +ũN 0503121102/57uɤba:l

u. +ũNã 0503121102/60

uɤuɤn- ıkınmak

u.- uɤduɤrɤla 0602110301/10

uɤra- uğramak

u.- duɤm 0502222201/20

uɤtiɤa:r Ar. اختيار özgürlük,seçenek,şanslı

u. +uɤnaɤuɤf 0506120501/59

uɤɤla:θ Ar. اخلاص ihlas

u. 0502222201/32, 0502222201/5, 0503121102/137

u. + i 0503121101/254

uxtuula:f Ar. اختلاف anlaşmazlık

u. 0502222201/56, 0503121101/72

uxtuja:r seçenek, seçme şansı olan

u. + l 0602110101/40

uxtila:f bk. uxtuula:f

u. 0601111501/127

u:zza:ði izin

u. 0502121102/47

uqba:l Ar. اقبال baht

u. 0503121102/126 uulum

u. 0602211302/39

u. + u 0602211302/25

uma:m Ar. امام imam

u. 0502222201/16

u. + muð 0602110501/43

unan - (inan- ED 188a) inanmak

u.- ar 0602110101/37

u.- up 0503121102/46

ũnũwlap Ar. انقلاب devrim

u. + da 0602210801/6

u. + dan 0602210801/5

ũnnũla:p devrim

u. + da 0602211701/76

u. + dan 0601111501/5, 0601111501/7

unsa:n Ar. انسان insan

u. 0502222201/167, 0502222201/72, 0502222201/77

unθa:n bk. unsa:n

u. + ũN 0502121102/38, 0502121102/48, 0502222201/160

uptixa:r ihtiyar

u. 0602211001/229

uradijn radyo

u. 0503111203/135

ura:ði Ar. راضى memnun olma, razi olma

u. 0602110201/25

urfa:nuw Ar. عرفانى irfani

u. 0602211501/53

urða: rıza

u. 0502222201/16

uθ- hareket edebilmek

u.- du: 0602110101/14

uθma: Ismi'ye

u. 0601111501/10

uθmi bk. uθmi

u. 0601111501/3, 0601111501/4, 0601111501/5, 0601111501/63,
0601111501/65, 0601111501/7, 0601111501/9

u. + nñN 0601111501/11

uθmi: bk. uθmi

u. + nñŋ 0601111501/115

uθmi Ismi, Kuzey Horasan'da bir köy

u. 0601111501/2

uspalt asfalt

u. 0602110101/12

uθtuwɣda:m Ar. استخدام istihdam

u. 0602210801/6

uθvida:l F. سبیدار ağaç türü

u. 06011126a01/65, 06011126a01/66

uɟɰ aşk

u. + ũñN 0503121102/154

uɟuq ışık

u. 0503120701/97

uttuwa:q Ar. اتفاق kaza

u. 0502221002/11

uç (iz DLT 53), iz

u. + ũndan 0503111202/20

u. + unnan 0602211001/61

u:đ bk. uç

u. 0602110101/82

u. + umuğ 0602110201/4

u. + una 0502222701/87

u. + unna 0502222201/136, 0602110101/21, 0602211002/43

u. + unnan 0502121101/20, 0503111202/130, 0602211001/60

u. + unnaqida 0502120601/162

u. + quθi 0502120601/165

uça: Ar. اذى eziyet

u. 0503121102/146

i

i- bk. i:-

i. + di 0502221002/16

i:- yemek

i. 0602110102/19

i.- meļi 0503111101/72

i.- p 0602110501/12

i.- vermeļi 0506110701/50

i.- θeļe 0503111101/119

i. +di 0503111203/186

i. -je:k 0503111101/164

i. -je:k 0503111101/165

i. -medi 0502222202/56, 0502222202/57

i. -meļi 0503111101/72

ibtida:ji: Ar. ابتدایی ilkokul, başlangıç

i. + ni 0502121101/31

i:dʒat Ar. ايجاد yaratmak

i. 0503210801/56

iɖʒa:ða Ar. اجازه izin

i. 0503121102/136

itʃ - (iç- ED 19a) içmek

i.- er 0503111203/160

i.- ik 0502222201/104

i.- ipdir 0503111101/139

i.- jæ:|æ: 0502221001/68

i.- meli 0506120501/55

i.- ʃjæ:|e: 0602110102/87, 0602110102/85

i.- ʃjæ:lle: 0602110102/86

i.- ipdir 0503111101/138

i.- je 0506120601/49

i.- mejæ:|e: 0602110102/20

itʃ (iç ED 17a) iç

i. 0502120601/25

i. + i 0503121101/224, 0503210901/53

i. + idi. 0502222202/23

i. + in 0503121101/223, 0601111501/31

i. + ind 0503111202/139

i. + inde 0503111101/34, 0503111203/120

i. + ine 0503120702/10, 0503120702/13, 0503120702/17, 0503120702/19,
0503121101/42, 0602211001/215

i. + inĩŋ 0503111202/94

i. + inne 0502211501/34, 0502211901/178, 0502221001/20, 0502222201/183,
0502222701/21, 0502222702/7, 0503120701/96, 0503120702/67,
0503121101/221, 0503121101/71, 0503210901/24, 0503210901/53,
0506120401/122, 0602211001/212, 0602211002/21, 0602211302/87

i. + inĩde 0502221003/38

i. + iθinne 0503121102/38

i. + in 0503120701/75

i. + ine 0502212001/39, 0602211901/78

i. + ini 0502211901/179

i. + inne 0502121102/51, 0502121102/75, 0601110801/31, 0601111501/109,
0601111501/95, 0602110302/52, 0602110501/11

itferi (içgerü ED 25b) içeri

i. 0503111101/80, 0602211002/51

itfmek (içmek "yünden yapılmış" ED 27b) içmek

i. 0503111202/121

i:d - sürüp götürmek

i.- æ:nimið 0502120601/5

idde Ar. عده sayı

i. + |e 0602211001/9

i:de - bakmak

i.- me|i 0502211501/16

i:deme bakmak

i. + θin 0602110101/126

i:di| dürüst, doğru

i. + i 0503121102/30

iɣva:l Ar. اقبال baht, mutluluk

i. + uum 0503121101/239

ixtila:p Ar. اختلاف anlaşmazlık

i. + uumuð 0506110201/23

ik iki

i. 0502221001/12, 0502222201/84, 0506120601/6, 06011126a01/26,
0602211001/214, 0602211901/1, 0602211901/5, 0602110102/73

ikæ: ikiye

i. 0502120601/71, 0503121102/22

iki (èkki ED 100b) iki

i. 0502120601/68, 0502121101/14, 0502121101/26, 0502121101/35,
0502121101/40, 0502121101/43, 0502121101/45, 0502121102/103,
0502121102/73, 0502121102/9, 0502211501/10, 0502211501/34,
0502211501/64, 0502211501/7, 0502211501/8, 0502211501/9,

0502211901/103, 0502211901/89, 0502212001/11, 0502212001/7,
 0502212001/9, 0502220301/43, 0502221001/81, 0502221001/83,
 0502221002/3, 0502221003/18, 0502221003/19, 0502221003/23,
 0502221003/56, 0502221003/59, 0502221003/62, 0502222201/216,
 0502222201/70, 0502222202/16, 0502222202/17, 0502222202/26,
 0502222202/29, 0502222202/52, 0502222202/57, 0502222702/39,
 0503111101/106, 0503111101/59, 0503111201/10, 0503111201/11,
 0503111201/28, 0503111201/59, 0503111201/72, 0503111201/73,
 0503111201/9, 0503111202/16, 0503111202/17, 0503111202/20,
 0503111202/3, 0503111204/52, 0503120701/110, 0503120701/53,
 0503120701/54, 0503120701/58, 0503120701/6, 0503120701/89,
 0503120701/90, 0503120701/92, 0503120701/95, 0503120702/64,
 0503120702/68, 0503121101/142, 0503121101/187, 0503121101/262,
 0503121101/32, 0503121101/96, 0503121102/10, 0503210801/12,
 0503210801/23, 0503210801/25, 0503210801/43, 0503210801/6,
 0503210801/7, 0503210901/111, 0503210901/17, 0503210901/18,
 0503210901/45, 0506110201/140, 0506110201/21, 0506110201/24,
 0506110201/31, 0506110201/68, 0506110201/81, 0506120401/135,
 0506120401/38, 0506120401/4, 0506120401/76, 0506120401/97,
 0506120501/35, 0506120501/63, 0506120502/16, 0506120502/42,
 0506120601/5, 0506120601/9, 0601110801/30, 0601110801/9,
 0601111501/13, 0601111501/18, 0601111501/48, 0601111501/49,
 0601111501/52, 0601111501/71, 0601111501/76, 0601111501/8,
 0602110101/18, 0602110102/13, 0602110102/74, 0602110301/22,
 0602110302/19, 0602110302/26, 0602110302/31, 0602110302/37,
 0602110302/49, 0602110302/50, 0602110501/43, 0602210801/28,
 0602210801/52, 0602211001/169, 0602211001/17, 0602211001/28,
 0602211001/58, 0602211001/65, 0602211001/83, 0602211001/87,
 0602211001/88, 0602211001/89, 0602211302/29, 0602211302/63,
 0602211401/10, 0602211401/9, 0602211501/41, 0602211501/42,
 0602211701/17, 0602211701/79, 0602211901/111, 0602211901/90
 i.+ 0i 0602211001/92

i. + mið 0506110701/29

i. + θ 0502221002/74, 0502222701/44

i. + θi 0502121101/85, 0502221001/84, 0502221002/79, 0502221002/85,
0502222201/200, 0503120701/106, 0602110301/28, 0602211001/92

i. + θijem 0602110102/14

i. + θine 0502221001/62, 0502222201/33

i. + θini 0502121102/108

i. + θinĩŋ 0503210801/16

iki: iki

i. + mið 0502221002/12, 0502221002/22

ikiłendzi ikinci

i. 0503111202/135, 0602110101/24, 0602110101/25, 0602211301/45

ikindzi ikinci

i. 0502121102/14

ikinni: ikindi

i. + n 0502221001/48

ikiθ ikisi de

i. + θe 0602211501/53, 0602211501/54

ikiθi ikisi

i. 0602211501/53

i. + n 0602211501/50

i. + nĩŋ 0602211501/53

i. + nnede 0503111201/70

il il

i. 0602110501/31, 0602110501/32

i. + ĩŋẽ 0503121102/67

i. + ļeri 0506120401/117

i:ļ el

i. 0506120501/15

i. + e 0601110301/2

i. + i 0502120601/168, 0503121101/172

i. + ini 0503121101/166

i. + ãġĕ 0503121102/103, 0503121102/68

i. + ġeri 0503121102/55

i. + ni 0502120601/153

ilan Ar. اعلان ilan

i. 0602110302/36

iler ileride, güney

i. + de 0503121101/39

iġer güney, ileri

i. 0602211001/150

i. + ði 0503121101/19

iġeri ileri

i. 0602211002/22, 0602211002/49, 0602211002/82

i. + ði 0503121101/60

iġeri: bk. iġeri

i. + miği 0502220301/63

iġerk ileriki

i. 0502211901/103

iġerki öndeki, ilerdeki

i. 0502211901/104

iġki ilk, birinci

i. 0502211901/63, 0502221001/66, 0502221001/7, 0502221002/75,
0503111204/23, 0503121101/94, 0602211001/197

iġlet Ar. علت sebep

i. 0602211002/76

i. + de 0602211002/72

i. + i 0602211002/58, 0602211002/61

iġli illi

i. 0601111501/75

iġm Ar. علم ilim

i. 0602210801/37

im bk. i:m

i. 0502222201/92

i:m yem

i. + ĩŋ 0602110101/119

i:mamla: -

i.- p 0502222201/162

iman Ar. ايمان iman

i. + na 0502222201/160

i:ma:n bk. iman

i. 0506120401/102

i:manθuð imansız

i. 0503121101/226

i:mek yemek

i. 0503111101/161

i:miʃ yemek, yiyecek

i. +lerden 0602110101/36

i:mit ümit

i. 0503111101/70, 0503111101/93

i. + ine 0503111101/69

i. + ini 0503111101/96

i. + |emið 0503111203/170

imka:na:t Ar. امکانات olanaklar

i. 0602110101/9

imkæ:na:t bk. imka:na:t

i. 0602110101/76

imtiḡan Ar. امتحان sınav

i. 0502121101/34

imtijað Ar. امتياز ayrıcalık

i. 0503120701/110

imtija:ð bk. imtijað

i. 0503120701/103, 0503120701/110

i:n 1. en (en-boy) 2. inmek

i. +i 0506110201/140

i. +ĩŋ 0502222201/27

ĩŋ en

i. 0502121102/85, 0502221001/85, 0503210801/20

inan - inanmak

i.- ma:N 0602211001/183

indgir incir

i. 0503111101/135, 0503111101/138, 0503111101/146, 0503111101/148,
0503111101/149, 0503111101/156

i. + |e 0503111101/154

i. + |erden 0503111101/147

i. + |eri 0503111101/158, 0503111101/162

indgire böyle

i. 0503111101/146

intfe ince

i. 0602211701/51

i. + de 0602210801/24

i. + je 0602210801/1

i. + dejem 0602211502/34

i:ntfe ince

i. 0602211501/41, 0602211502/6, 0602211901/5, 0602211901/1,
0602211901/5

i. + de 0602211001/63

i. + den 0602211001/117

intfæ: bk. i:ntfe

i. + nĩŋ 0602210801/37

i:ntfemment İnceemment, yer adı

i. 0503121101/83, 0503121101/84

ind bk. indi

i. 0602211302/64

inde bk. indi

i. 0503111101/39

indi şimdi

i. 0502221002/17, 0503111202/11, 0503111204/49, 0503121102/12,

0503121102/129, 0503121102/133, 0503121102/44, 0503121102/71,
0601111501/103, 0601111501/22, 0602211001/230

ine ište

i. 0502121102/22, 0502121102/24, 0502121102/74, 0502211501/10,
0502211501/31, 0502221001/17, 0502222201/102, 0502222201/119,
0502222201/67, 0502222201/77, 0502222701/63, 0503111203/155,
0503111203/70, 0503121101/32, 0503121101/54, 0506110701/76,
0506120401/32, 0601110801/10, 0602110201/36, 0602110501/18,
0602210801/23, 0602211001/119, 0602211001/175, 0602211002/23,
0602211701/21, 0602211701/68, 0502221002/48

inæ ište

i. 0506120601/58

inæ: bk. inæ

i. 0503111203/63, 0601111501/95

inem şimdi de

i. 0602211302/42

inek inek

i. 0503111202/12, 0503111202/13, 0503111202/19

ingæd Ar. + F. اين قدر bu kadar

i. 0502221003/57innæ

i. + η 0503111203/176

inguula:p Ar. انقلاب devrim

i. 0503120701/25

i. + da 0506110201/142

inhe اين همه bu, burada

i. 0502221001/16, 0503111203/149

inhæ bk. inhe

i. 0602211002/3

inhæme hepsi

i. 0502222201/146

i:n en

i. + i 0502222201/105, 0502222201/132, 0506110201/140

- ĩŋ** en
i. + ĩððα 0602110302/59
- inn** şimdi
i. 0502222202/66
i. + em 0602110101/151
- inne** iğne
i. 0502211501/61, 0502222701/89, 0602110501/7, 0602211002/82
i. + m 0602110301/10
- innæ:** bk. inne
i. 0503111203/39
- inni** indi
i. 0502120601/10, 0502120601/138, 0502120601/151, 0502120601/170,
0502120601/4, 0502121101/19, 0502121101/29, 0502121101/50,
0502121101/57, 0502121101/69, 0502121101/71, 0502121101/84,
0502121102/36, 0502121102/37, 0502121102/58, 0502121102/64,
0502121102/68, 0502121102/70, 0502121102/90, 0502121102/91,
0502211501/24, 0502211901/104, 0502211901/105, 0502211901/160,
0502211901/17, 0502211901/20, 0502211901/22, 0502211901/36,
0502211901/40, 0502211901/42, 0502211901/6, 0502211901/7,
0502211901/78, 0502211901/82, 0502211901/97, 0502220301/101,
0502220301/28, 0502220301/31, 0502220301/54, 0502220301/64,
0502220301/66, 0502220301/73, 0502221001/109, 0502221001/110,
0502221001/113, 0502221001/26, 0502221001/7, 0502221002/45,
0502221002/60, 0502221002/61, 0502222201/160, 0502222201/161,
0502222201/96, 0502222701/22, 0502222701/35, 0502222701/42,
0502222701/43, 0502222701/58, 0502222701/7, 0502222701/85,
0502222701/86, 0502222701/91, 0502222702/15, 0503111201/101,
0503111201/103, 0503111201/104, 0503111201/107, 0503111201/113,
0503111201/115, 0503111201/27, 0503111201/29, 0503111201/30,
0503111201/72, 0503111201/80, 0503111201/81, 0503111201/91,
0503111202/100, 0503111202/113, 0503111202/115, 0503111202/135,
0503111202/139, 0503111202/37, 0503111202/48, 0503111202/83,

0503111202/87,	0503111202/89,	0503111202/97,	0503111202/99,
0503111203/116,	0503111203/12,	0503111203/130,	0503111203/137,
0503111203/140,	0503111203/149,	0503111203/170,	0503111203/171,
0503111203/172,	0503111203/179,	0503111203/18,	0503111203/26,
0503111203/30,	0503111203/32,	0503111203/35,	0503111203/36,
0503111203/4,	0503111203/43,	0503111203/52,	0503111203/6,
0503111203/61,	0503111203/63,	0503111203/64,	0503111203/65,
0503111203/66,	0503111203/68,	0503111203/71,	0503111203/81,
0503111203/83,	0503111203/95,	0503111204/10,	0503111204/19,
0503111204/39,	0503120701/14,	0503120701/24,	0503120701/45,
0503120702/50,	0503121101/104,	0503121101/139,	0503121101/191,
0503121101/37,	0503121101/67,	0503121101/72,	0503121102/130,
0503121102/136,	0503121102/17,	0503121102/39,	0503121102/7,
0503210801/100,	0503210801/45,	0503210801/5,	0503210801/92,
0503210901/115,	0503210901/3,	0503210901/64,	0503210901/65,
0503210901/73,	0503210901/79,	0503210901/81,	0503210901/82,
0506110201/101,	0506110201/119,	0506110201/125,	0506110201/62,
0506110201/63,	0506110201/76,	0506110201/77,	0506110201/86,
0506110201/90,	0506110201/97,	0506110701/109,	0506110701/19,
0506110701/2,	0506110701/27,	0506110701/28,	0506110701/29,
0506110701/31,	0506110701/33,	0506110701/43,	0506110701/53,
0506110701/76,	0506120401/133,	0506120401/39,	0506120401/6,
0506120401/65,	0506120401/71,	0506120501/53,	0506120501/54,
0506120501/55,	0506120601/10,	0506120601/22,	0506120601/34,
0506120601/49,	0601110301/26,	0601110301/28,	0601110301/4,
0601110301/44,	0601110801/32,	0601111501/109,	0601111501/117,
0601111501/124,	0601111501/21,	0601111501/28,	0601111501/71,
0601111501/81,	0601111501/91,	06011126a01/67,	0602110101/11,
0602110101/13,	0602110101/25,	0602110101/37,	0602110101/49,
0602110101/50,	0602110101/53,	0602110101/58,	0602110101/74,
0602110102/10,	0602110102/16,	0602110102/17,	0602110102/20,
0602110102/30,	0602110102/76,	0602110201/14,	0602110201/44,

0602110301/14, 0602110301/8, 0602110302/84, 0602110302/86,
 0602110501/14, 0602110501/15, 0602110501/17, 0602110501/18,
 0602110501/28, 0602110501/3, 0602110501/37, 0602110501/38,
 0602110501/39, 0602110501/6, 0602210801/16, 0602210801/17,
 0602210801/26, 0602210801/30, 0602210801/31, 0602210801/4,
 0602211001/1, 0602211001/120, 0602211001/147, 0602211001/166,
 0602211001/167, 0602211001/214, 0602211001/232, 0602211001/49,
 0602211001/68, 0602211001/95, 0602211002/12, 0602211002/3,
 0602211002/62, 0602211002/70, 0602211003/11, 0602211003/18,
 0602211003/2, 0602211301/19, 0602211301/69, 0602211301/79,
 0602211302/29, 0602211302/34, 0602211302/65, 0602211302/66,
 0602211302/80, 0602211302/83, 0602211401/58, 0602211501/29,
 0602211501/3, 0602211501/44, 0602211502/20, 0602211502/21,
 0602211502/22, 0602211502/30, 0602211502/31, 0602211502/9,
 0602211701/57, 0602211701/81, 0602211901/103, 0602211901/2,
 0602211901/32, 0602211901/33, 0602211901/42, 0602211901/5,
 0602211901/70, 0602211901/78, 0602211901/83

i. +de 0602110201/23

i. +den 0506110201/9, 0601111501/109

i. +jem 0502220301/62, 0506110701/68, 0602110201/7

i. +ki 0502221002/49, 0503111203/109

i. +m 0602211001/160

inik indik

i. 0503210801/116

inniki sonraki

i. 0503111201/81, 0503210801/114, 0503210801/94, 0503210801/99

i. +[e 0502221001/113

i:n0 koku

i. + i 0503120702/17

infalla:bk. infalla:χ

i. 0506110201/9, 0506120501/3, 0602211501/3

i. + m 0506110201/9

infalla: bk. infalla:χ

- i. 0503111201/83, 0503111201/89, 0503121101/195, 0503121101/263, 0602211301/23, 0602211502/22

infalla:χ Ar. انشالله inşallah

- i. 0503111202/135

internet internet

- i. + den 0503210801/61

i:p yiyip

- i. 0502211901/5, 0602110501/16

ir erken

- i. 0503111203/8

i:r erken

- i. 0502220301/8, 0503111204/28
- i. + den 0502222701/76

iran bk. i:ra:n

- i. + na 0601110801/41

ira:n bk. i:ra:n

- i. + ũN 0506120501/6

i:ra:n İran

- i. + a 0503121101/60, 0602110101/41, 0602110101/43, 0602211001/168, 0602211001/169
- i. + dan 0502221003/42
- i. + ũN 0503111204/60
- i. + na 0502220301/9, 0602110101/43

i:ran bk. i:ra:n

- i. 06011126a01/5, 0602211301/40
- i. + a 0602211001/10
- i. + ũN 0602211001/148, 0602211301/34, 0602211301/39
- i. + naja: 0602211301/27

ira:ði: Ar. راضی razi

- i. 0602110101/43

iredije radyo

i. 0506120401/45, 0506120401/47

irei:θ Ar. رئيس reis

i. 0506110701/7

ireθim resim

i. + æ: 0602110501/17

irejiθ reis

i. +mif 0506110701/114

irræk daha erken

i. + den 0503111201/91

irræ:k bk. irræk

i. + den 0503111201/92

i. + |e 0503111202/85

i:rræk bk. irræk

i. 0503111202/81

i. + |e 0503120702/54

i:rræ□ bk. irræk

i. 0503111201/66

irfi:□ Ar. رشيد reşit

i. 0502222701/64

irja:l riyal

i. 0503120701/52, 0503120701/53, 0503120701/54, 0503120701/65

i. + dir 0503120701/58

infaʔlla: bk. infalla:χ

i. 0502222201/76infalla

i. 0502222201/195, 0602110501/28

i:θ (1:s TT 176) koku

i. 0503210901/47

i. + i 0502120601/122, 0503120702/5

i:θe ise

i. 0506110701/50

isfænd F. اسفند ay ismi

i. 0503111101/24

isla:m Ar. اسلام İslam

i. 0503111101/122, 0503111101/123

i. + i 06011126a01/5

i. + ñ 06011126a01/23, 06011126a01/7

iθla:m islam

i. + ũN 0506110201/31

iθla:ma:bağ İslamabad, yer adı

i. 0601110301/1

isla:ma:ba:đ bk. iθla:ma:bağ

i. 0602211501/45

isla:mi: اسلامی islami

i. 0506120601/53

isla:mi: bk. isla:mi:

i. + de 0602210801/7

iθle- istemek

i.- je 0602110101/18

i.- jε:k 0602211302/20

i.- θe 0502120601/150

i.- θẽη 06011126a01/44

i.- jε:le 0602211302/19

iθlæ:- bk. iθle-

i.- p 0502120601/45, 0602110101/93

iθθiraxat Ar. استراحت dinlenmek

i. 06011126a01/39

istanbuli İstanbullu

i. 0503210801/42

iθte - istemek

i.- jen 0503121102/143

iθtifa:de Ar. استفادة faydalanma

i. 0503111202/33, 0503111202/34, 0503111202/35, 0503111202/39

iθtiḡda:m Ar. استخدام işe alma

i. 0602210801/22

istifa:da bk. istifa:de

i. 0503111101/129, 0503111101/134, 06011126a01/16

istifa:de istifade

i. 06011126a01/15

istihda:m istihdam

i. 0602210801/42

iθtira:hæt istirahət, dinlenmə

i. 0502211501/46

if iş

i. 0502211501/56, 0502222701/48, 0503111101/87, 0503111203/153,
0601111501/16, 0602211002/13

if - çalışmak

i.- dʒek 0502222201/121

i.- θe|e 0503210901/28

i.- θẽŋĩð 0503210901/29

i.- θin 0502222201/121

if iş

i. + di 0503111203/186

i. + i 0502222201/127

i. + im 0602211501/36

i. + imið 0503111203/150

i. + imiði 0602211002/57

i. + ini 0502120601/38

i. + iŋ 0502121101/81

i. + ãŋ 0602211002/3

i. + |æ:rĩŋ 0602211002/43

i. + |εː 0602211002/30

i. + |eːmið 0602211901/87

i. + |er 0502121102/39, 0502222202/49, 0602211002/12

i. + |eri 0502211501/14

i. + |erinnen 0602211002/14

i. + inne 0602211002/17

i:f iş

i. 0502121101/80, 0502121102/45, 0502121102/46, 0502220301/26,
0502220301/30, 0502221003/27, 0502222701/50, 0502222701/52,
0503111101/116, 0503111101/12, 0503111203/37, 0503111203/38,
0506110201/41, 0506120501/52, 06011126a01/11, 0602211501/44,
0602211901/76

i. + im 0602211301/20, 0502221003/52, 0502222201/155, 0502222701/32,
0502222701/35, 0502222701/36, 0503111201/55, 0503121101/229,
0503210801/58, 0503210901/63,
0602210801/1, 0602210801/2, 0602210801/28, 0602211001/86,
0602211301/17, 0602211302/72

i. + de 0506120502/11, 0602110302/57

i. + e 0502121102/44, 0602210801/22, 0602210801/27, 0602210801/6,
0602211301/6

i. + em 0503210801/40

i. + i 0502211901/8, 0502222201/108, 0502222201/39, 0502222202/50,
0503210801/37, 0506110201/39, 0506110201/40, 0506120502/13,
0506120601/10, 0506120601/11, 0602210801/60, 0602210801/62,
0602211002/16, 0602211901/8

i. + imiĉ 0502222202/53, 0502222202/54, 0503111202/126, 0503111202/89,
0503210801/32, 0506110701/67, 0506120502/25, 0601110801/1,
06011126a01/40, 0602210801/23, 0602210801/31, 0602211002/1,
0602211901/76

i. + imiĉĉe 0503111101/109, 0506120502/4

i. + ine 0502222201/77

i. + ini 0506110201/39, 0506110201/43, 0602110101/148, 0602110101/149

i. + iĉ 0502121102/46, 0502121102/47, 0502211501/43, 0502222201/170,
0503111101/109, 0503111101/121, 0503210801/40, 0602211002/26

i. + ĵe 0503111203/172

i. + lejem 0506120502/14

i. + ĵemi 0503121102/44

i. + ĵemiĉ 0503111202/99, 0503210801/44

- i. + |er 0503121101/181
- i. + leri 0506110201/42
- i. + |eri 0602211901/10
- i. + |erinne 06011126a01/50

ifal inşaallah

- i. + la 0602110501/18

ifa:n ايشان hoca, din adamı

- i. + la:muwð 0502212001/56

i:fa:n bk. ifa:n

- i. 0502212001/17, 0506110701/74, 0506120401/119, 0506120401/121, 0506120401/129, 0506120401/131, 0602211001/174, 0602211001/26, 0602211001/27, 0602211003/2, 0602211302/19, 0602211302/56
- i. + uumuð 0506120401/119, 0506120401/124, 0506120401/134
- i. + uun 0602211003/11, 0602211003/21
- i. + ũN 0602211302/58
- i. + na 0602211001/26
- i. + nan 0602211501/53

i:fan bk. ifa:n

- i. 0502211901/102, 0502212001/57, 0502212001/60, 0602211001/32, 0602211001/40

i:fed - iş etmek

- i.- en 0502221002/29

ifʏʔæ:|i Ar. اشكال sorun

- i. 0502222201/198

ifkæ:| Ar. اشكال sorun

- i. + i 0502222201/132

i:fle çalışmak

- i. -dik 0506120502/22

i:fle- (işle:- ED 262b, işle- DLT 146) çalışmak

- i. -dim 0502220301/23
- i. -je 0502121102/112
- i. -je:|e 0502220301/39

i. -jel|e 0602110101/151

i.- ip 0601111501/116

i:flæ:- bk. i:fl|e-

i.- p 0506120502/23

i:flæ:- bk. i:fl|e-

i.- p 0506120502/24, 0506120502/5

i:flæ:- bk. i:fl|e-

i.- nden 0502220301/70

i.- p 0503121102/110

i.- p 0502220301/40, 0502220301/51

i.- pdir 0502220301/9

i. -p 0506120502/14

i. -bi|mä:ŋ 0502222201/78

i. -pdir 06011126a01/47

i. -rdim 0502222701/3

i:fl|e- bk. i:fl|e-

i.- jæn 0602210801/5

i.- jen 0503111101/101

i.- jip 0502220301/31

i.- me|j 0602211901/13

i.- ðēŋ 0502220301/38

ifl|e - bk. i:fl|e-

i.- dim 0502220301/25

i.- jæ:n 0502121101/40

i.- jðzek 0502222201/78

i.- mæ:ne 0602211002/13

i.- me|j 0503111101/94

i. -jε 06011126a01/58, 06011126a01/63

i. -jedim 0602211301/2

iflæ - bk. i:fl|e-

i.- p 0502121101/36, 0502211501/14, 0502211501/24, 0601111501/126

i.- pdir 0502220301/11

i:ʃlæ: - bk. i:ʃle-

i.- k 0502220301/22, 0602211701/17

i.- p 0602211002/17

i:ʃlen- çalışılmak

i. meðdi 0502220301/47

i:ʃleʃ - beraberçalışmak

i.- ijen 0503121102/16

i:ʃli çalışan

i. 0503111101/4

i:ʃlemæ:- çalışma

i.- ne 0602211401/56

i:ʃlen- işlenmek

i.- iβ 0602211301/23

i:ʃfa:la: bk. i:ʃfa:lla

i. 0601110301/38

i:ʃfa:lla Ar. inşaallah

i. + θina 0502120601/166

i:ʃfeʃ koyun

i. 0503111202/3

i. +den 0503111202/4

i:ʃik eşik

i. 0601111501/27

i:ʃikʃi eşikli

i. 0502120601/40

itdeʔa Ar. ادعا

i. :+ je 0602210801/50

iteklæ:- itmek

i.- p 0506110701/27

i:tijaʃluuq Ar. احتياج ihtiyac

i. 0503111203/101

ittifa Ar. اتفاقاً biranda

i. + jæn 0503111101/8

ittilaʔa:t Ar. اطلّاعات danışma, bilgiler

i. + larumuuð 0503111101/11

iver - göndermek

i.- ijε:llε 0502221001/25

i:ver - göndermek

i.- di 0602210801/40

i.- erdi|e 0503111201/33

i.- ijε:llε 0503120701/6

i.- ip 0503120701/11

i.- mæ:ni 0602210801/10

i. -erdi|e 0503111201/28

i. -ijε:llε 0503120701/6

i. -mijæ:di|ε 0602210801/9

ij- yemek

i.- dik 0602110201/19

i.- er 0602211701/43

i.- ε rdi 0502211901/174

i.- eθim 0502222202/46

i.- in 0506110701/47

i.- |en 0503121102/104

i.- mæ:ne 0602110201/19

i.- mæ:nede 0602110201/18

i. -di 0506110201/139

i. -dik 0602110201/19, 0602110201/21, 0602110201/22

i. -dʒek 0602110101/119

i. -erdi|e 0602110102/29

i. -in 0506110701/47

i. -medi 0502222202/52

i:j - bk. ij-

i.- er 0503111203/160

i.- erdi|e 0503111203/167

i:j- bk. ij-

i. -e[le· 0503111101/78

i. -ε·[le· 0503111101/82

i.- er 0503111203/160

i.- meli 0506120501/55

ije sahibine

i. +θine 0503210901/89

i:je sahip idi

i. +[e 0502120601/147

ijil - yiyilmek

i.- ije: 0503111202/25

i. -ijε· 0503111101/136

i. -ijε: 0503111101/135

ijmek yemek

i. 0503111202/121

ijmeli yemeli

i. 0503111202/25

ijfa:n saygın, kutsal boydan

i. 0602211302/90, 0602211302/92

i:jfa:n saygın, kutsal boydan

i. 0602211302/102

ijð iz

i. +i 0602211302/28

ið bk. i:ð

i. +ðe 0602211003/52

i:ð (*i:z TT 183, ED 277a) iz

i. + i 0602110101/94

i. + inne 0502120601/37, 0601110301/4, 06011126a01/48

i. + ine 0503111101/38

i. + unna 0502211501/50

iðα: eziyet

i. 0502221002/31

iðα:fa Ar. اضافہ fazla

i. 0503111202/115

iðin izini

i. 0503120701/67

i:ðra:q daha geri

i. 0503210801/5

i

iḥtịja:r Ar. اختيار seçmek

i. + ummuẉða 06011126a01/39

ispaldıw آسفالت asphalt

i. + na 0602211701/56

istifa:da istifade, yararlanma

i. 06011126a01/72

iθ̣tipa:da bk. istifa:da

i. 0602211401/40

ið bk. i:ð

i. + uundadıq 0602110102/20

i:ð iz

i. + i 0602211302/35

i. + inna 0602211002/21

i. +inna 0602211002/26

i. + uma 0502120601/31

i. + uunda 0602211901/87, 0602211901/88

i. + uni 0602211302/34

i. + unna 0602211502/5

i. + nina 0601110301/28

i:ðarla:- izlemek

i.- p 0503121102/150

3

zæn F. ژن gen

3. 0602210801/57

za:ɸoni: ژاپنى Japon malı

3. 0503111101/146

q

qabu:l Ar. قبول kabul

q. 0502221001/107, 0502222201/206, 0502222201/209, 0502222202/68

qaɤf- (*kaç- ED 589b) kaçmak

q. - majala 0502121101/73

qadi:m Ar. قديم eski

q. 0602110301/12

qadi:m bk. qadi:m

q. 0506120401/17, 0602110102/22, 0602110201/16, 0602211901/37

q. +dan 0502121101/51

qadi:r Kadir, kişi adı

q. 0503121101/215

qa:di:r bk. qadi:r

q. 0503121101/7

qadi:rdʒa:n Kadirciğim

q. 0602110102/23

qafu: kapı

q. +muḏa 0503111203/150

qafū: bk. qafu:

q. +ñdan 0502222201/99

qaxağ kağıt

q. 0502211901/34

qaxağ کاغذ kağıt

q. 0502221001/17, 0602110501/36

qaq - (*kak- ED 609a) vurmak

q.- up 0502120601/85

q. -duum 0502120601/38

qa:qa baba

q. 0602210801/51

qaquw müzikte vuruş

q. 0502222701/83, 0502222701/84

qaqu:w bk. qaquw

q. +ni 0502222701/18

qala köy

q. +larda 0602211401/49

qala:tfi köylü

q. 0503210801/12

qa:lan kalan

q. +i 0602211401/27

qa:n kan

q. +uN 0602211003/15

qa:r kar

q. 0602211001/183

qara: kara

q. 0502211901/174

qaracuğu köy adı

q. 0503210801/22

qaraxa:n (özel ad)

q. 0506120401/63

qarakel (kara DLT 5 + F. kel) Karakel, Göklenlern alt boyu adı

q. 0602110101/56, 0602110101/58, 0602110101/59, 0602211001/58

qardaş kardeş, akraba

q. 0602211502/14, 0602211502/17

q. +umuuðũN 0602211502/15

qa:ruu: yaşlı

q. 0602211501/5

qarşu karşı

q. +qu 0602211501/21

qart kart

q. 0503111201/20

q. +da 0502221002/23

qaθam Ar. قسم ant,yemin

q. 0503111101/138

qa:sivi: kazanç

q. 0602211301/2

qafşuq قاشق kaşık

q. +dũr 0502120601/91

qatuw yoğurt

q. +muða 0503111203/171

qa:jũn (ka:dın TT 173) kayın

q. +i 0502221001/38

qajit- geri dönmek

q.- ðim 0503111204/41

qajravi Karavı, Göklen ağzının alt ağzı

q. 0602211401/73

qul - kılmak

q.- annan 0503121101/223

qula:θ Fr. sınıf

q. 0503121102/22, 0503121102/24, 0503121102/25

qulwð kılıç

q. 0602211001/26

qurpðaq Kıpçak

q. +da 0602211001/7

qurq kırk

q. 0506110201/69, 0602211701/59

qawθmat Ar. قسمت pay, kader

q. 0506120601/26, 0602211901/90

qawðul kızıl, kırmızı

q. 0503111203/37, 0503210801/88, 0503210801/90, 0503210801/92,
0601110801/34

q. +a 0503210801/89

qawðɣaw sıcak

q. 0602211001/207

qofaχa:n (özel ad)

q. 0506120401/16

qofnaχa:n kişi adı

q. 0506120401/22

qow - (*kov- ED 580b) kovmak

q. 0502120601/118q.- ib 0502121102/103

q.- ma:na 0502121102/100

q.- uq 0602110101/139

q.- θa 0502121102/101

q. - jɒˈq 0602110101/136

qowala:- kovalamak

q.- p 0502121102/104

qowɒla:- bk. qowala:-

q.- p 0502121102/105

qowala:n- kovalanmak

q.- na 0502121102/105

qoj - koymak

q.- mɒðdi 0602110102/25

q. duum 0503111101/33

qulaq (*kulgak ED 621a) kulak

q. 0503121101/247

quri kuru

q. +dî 0506120601/57

qutla - kutlamak

q.- ma:na 0502120601/145

qyt küt

q. 0503111202/129

k

kadur Ar. قدر kadir

k. + laruma 0503111101/81

kadu: kadı

k. 0506110201/117, 0506110201/118

kamu:ni:θ F. کمونیست komonist

k. 0602110101/41

kami:ɭ Ar. کامل kamil, tam

k. 0502222202/34

ka:miɭen Ar. کاملاً tamamen

k. 0503210801/95

ka:r F. کار iş

k. +da:n 0601111501/108

ka:rgær F. کارگر işçi

k. 06011126a01/56, 06011126a01/57

ka:rgeri F. کارگری işçilik

k. 0506120502/4

ka:rgeri: bk. ka:rgeri

k. 0502221003/27

ka:rɣa:na F. کارخانه fabrika

k. 06011126a01/11, 0602211001/163

ka:rɣa:nã fabrika, iş yeri

k. + N 0602211001/162

kart F. كارت kart

k. 0506110201/113

k. + i 0601111501/93

k. + i 0601111501/87

katri:n (özel ad)

k. 0503121101/130

ke ki

k. 0502211501/14, 0502211501/37, 0502212001/17, 0502221003/2,
0502221003/38, 0502221003/6, 0506110201/133

kæ: ki

k. 0502222201/162, 0502222201/233, 06011126a01/40

kebab Ar. كباب kebab

k. 0502221001/63

kæɖʒ F. كعج eğri

k. + [æŋ 0502212001/36

keɖʒebe gelini taşıyan araba

k. 0506110201/6, 0506110201/9

keɖʒebæ: bk. keɖʒebe

k. 0502221001/32, 0502221001/35

keɖʒev bk. keɖʒebe

k. 0503111201/57

keɖʒeve bk. keɖʒebe

k. 0503111201/56

keɖʒ F. كعج eğri

k. 0602110102/18

keɖʒ 1. kireç 2. tebeşir

k. 0506120501/45, 0506120501/51

keɖʒe keçe

k. 0506120501/45, 0506120501/47, 0506110201/41

k. + [er 0503121102/107

keɖʒɯlaq keçikulak

k. 0502120601/145

kef dip

k. + innen 0502121102/111

kefa:f yetme

k. 0602211301/73

kefi:l Ar. كفيل kefil

k. 0502211901/32, 0502211901/34

kæ:kiɭi bk. kækɭik

k. 0503111202/57, 0503111202/59, 0602110302/69

k. + dir 0503210901/22

kækɭik (keklik ED 710b, DLT 241) keklik

k. 0602110302/73

keɭ kel

k. 0602211001/57, 0602211001/60

k. + den 0602211001/65

k. + ñ 0602211001/58

keɭ - (*kel- ED 715b) gelmek

k.- ije:k 0602110302/2

k.- meɭi 0602110302/4

kela:la şehir adı

k. 0502222701/58, 0503111202/117, 0503121102/15, 0503121102/2

k. + da 0502120601/143, 0503121102/15, 0503121102/27

k. + dan 0503121101/9, 0503121102/18

k. + nũN 0503121102/6

kela:lã: bk. kela:la

k. + N 0602211502/44

k. + Nqi 0602211502/41

k. + N 0602110101/129

kela:ɭa bk. kela:la

k. 0503111204/7, 0503121102/23

k. + da 0503111204/7, 0503121101/205, 0503121101/208

keɭa:la bk. kela:la

k. + da 0502222701/64

k. + dan 0503111201/122

kela:m Ar. كلم lahana

k. 0506120401/4

kela:s sınıf

k. + a 0502211501/10

k. + e 0502211501/18

kelek kandırmak

k. 0503121101/181

keleme Ar. كلمة kelime

k. 0502211501/52

k. + |eri 0503210801/116

k. + |erne 0503210801/115

kelete köy, kasaba, çiftlik, kale

k. 0601111501/65

keleme bk. keleme

k. 0502212001/14

k. + |e 0503210801/93

kelle kelle, baş

k. 0502211901/141, 0502222202/44, 0502222202/45

k. + |i 0502222202/6, 0503120701/16

k. + |ine 0502121102/92

k. + |innen 0502222202/7

kel|æ bk. kel|e

k. + m 0502222202/48

kel|æ̃ bk. kel|e

k. + ŋ 0503210901/54

kel|æ: bk. kel|e

k. 0503210901/55

k. + me 0502222701/21

k. + miððen 0506120601/16

k. + m 0602110102/82

kel|æ̃: bk. kel|e

k. + ηǣ 0503111204/50

ke|tǣ: bk. kel|e

k. + η 0503111204/35

kem F. كم 1. az 2. kem, hastalık

k. 0502121102/15, 0502121102/16, 0502121102/18, 0502121102/24,
0502222701/11, 0503121102/130, 0503121102/131, 0503121102/132,
0506120501/64, 0602110101/7, 0602211301/25

kæmbu:ḡ F. كمبود azlık, kıtlık

k. + ĩŋ 0502211501/23

k. + lari 0502211501/20

kemt|iliv azlık

k. + imiḡ 0602110302/16

kemer F. كمر bel

k. + den 0502211901/172

kæ:mi| Ar. كامل kamil, tam

k. 0502222201/102, 0502222201/3, 0502222201/5, 0502222201/61,
0502222201/75, 0503120701/79

kemma:ji Fr. كمين kombine

k. 0602110501/15, 0602110501/17

kemma:ji kombine

k. 0602110501/17

kemma:jin Fr. > F. döver biçer

k. +i 0602110501/14

kæ:n çok

k. 0502121101/48, 0502121102/30, 0502121102/33, 0502121102/77,
0502212001/22, 0502212001/37, 0502212001/40, 0502212001/42,
0502212001/43, 0502212001/45, 0502220301/31, 0502220301/36,
0502220301/37, 0502220301/46, 0502220301/47, 0502220301/93,
0502221001/104, 0502221002/12, 0502221002/25, 0502221002/30,
0502221002/45, 0502221003/39, 0502222201/157, 0502222202/11,
0502222202/3, 0502222701/100, 0502222701/101, 0502222701/71,
0502222701/75, 0502222701/81, 0503111101/119, 0503111101/140,

0503111101/62, 0503111101/66, 0503111201/111, 0503111202/105,
 0503111202/26, 0503111202/9, 0503111202/99, 0503111203/17,
 0503111203/54, 0503120701/28, 0503120701/31, 0503121101/181,
 0503121101/190, 0503121101/254, 0503121102/74, 0503210801/100,
 0503210801/108, 0503210801/115, 0503210801/35, 0503210801/41,
 0503210801/44, 0503210801/5, 0503210801/55, 0503210801/57,
 0503210801/74, 0503210801/93, 0503210901/25, 0503210901/85,
 0506110201/44, 0506110701/81, 0506110701/83, 0506120401/20,
 0506120601/14, 0601110301/34, 0601110301/9, 0601110801/29,
 0601110801/32, 0602110101/59, 0602110101/69, 0602110101/73,
 0602110101/75, 0602110102/15, 0602110102/19, 0602110102/23,
 0602110102/37, 0602110102/44, 0602110102/51, 0602110201/29,
 0602110301/24, 0602110301/37, 0602110302/79, 0602210801/21,
 0602211001/145, 0602211001/229, 0602211001/234, 0602211001/235,
 0602211001/236, 0602211001/240, 0602211001/32, 0602211001/50,
 0602211002/24, 0602211002/25, 0602211002/31, 0602211002/34,
 0602211002/37, 0602211002/49, 0602211002/51, 0602211002/69,
 0602211301/59, 0602211401/49, 0602211501/18, 0602211501/19,
 0602211501/28, 0602211501/3, 0602211502/33, 0602211502/34,
 0602211701/59, 0602211901/108, 0602211901/109

k. + den 0503121101/165

k. + di 0502222701/2, 0503111202/83

k. + dik 0602110102/35

k. + di|e 0602110102/60

k. + dir 0503111201/106, 0503210801/57

k. + ni 0506120501/52, 0506120501/58, 0602211001/131, 0602211501/30

k. + ræ:kdir 0602211901/90

kǣ:ŋ çok

k. 0502220301/38, 0502221001/33, 0503111201/108, 0503111201/115,
 0503111201/93, 0503111201/96, 0503121101/27, 0506110701/61,
 0602211002/16, 0602211301/48, 0602211401/71, 0602211701/18

k. + dir 0502120601/109

k. + ðir 0503111201/104

k. + ræ:k 0503111101/57

kɛ:n çok

k. 0502220301/38

kena:r F. کنار kenar, yan

k. 0602211001/148

k. + unna 0502121101/19

kena:ja Ar. كناية kinaye

k. 0503121102/79

kæ:ne[- çoğalmak

k. - di 0503210801/44

k. -ipdir 0602211002/71

kennirik kendirik

k. 0502221001/42

kæ:nræy^l daha çok

k. 0503111101/94

keptʃe كفتچه kepçe

k. 0503210901/100

kepder güvercin

k. 0503121102/113

keple - konuşmak

k.- 0em 0502221003/44

kepter bk. kepder

k. 0503111202/68

kera:matli T. + Ar. كرامت keramet

k. 0506120401/124

kerem Ar. كرم krem

k. + n 0503120701/22

kerfidʒæ: kerpiç

k. 0503120702/61

kerfitʃ kerpiç

k. 06011126a01/54, 06011126a01/55

kerger F. کارگر işçi, amele

k. 0506110201/43

kæ:rger bk. kerges

k. 0502222201/200

k. + ñŋ 0502222201/79

kæ:rgertfijik işçilik

k. 0502222701/32, 0602211002/43

kæ:ryjer işçi

k. 0502220301/33

kæ:ryjæ:r bk. kæ:ryjæ:r

k. 0601110301/38

keryej imalathane

k. 0503120702/58

kæ:rha:na iş yeri, fabrika

k. + lar 0503111203/171

kæ:rxa:na bk. kæ:rha:na

k. 0602211001/105, 0602211001/124, 0602211401/54, 0602211901/104,
0602211901/111

k. + jam 0602211901/114

k. + la 0602110201/24

k. + ni 0602211001/164

k. + miʃ 0602211001/126

kæ:xa:na bk. kæ:rha:na

k. + jam 0602211901/112

kæ:rxa:ne bk. kæ:rha:na

k. 0602211001/106

kerim Ar. كريم kerim

k. 0506120401/79, 0602211001/26, 0602211001/27

keri:m bk. kerim

k. + de 0503111101/112

kerimi:fa:n yer adı

k. + ũN 0502211901/105

kerkeθ F. کرکس bir kuş türü

k. 0602211302/79, 0602211302/80

kerki (*kerki ED 741b) keser

k. 0602211901/52

kerma:n کرمان şehir adı

k. + α 0602110302/28

kerma:nfa: şehir adı

k. + da 0502211501/34

kerma:nfa: F. کرمانشاه şehir adı

k. + dadum 0502211501/7

kermanfā: şehir adı

k. + N 0502211501/40

kerma:nfa:χ şehir adı

k. 0502211501/6

kerpidz (*kerpiç ED 737b) kerpiç

k. 0602110501/18

k. + i 0602110501/28, 0602110501/29, 0602110501/19

k. + inne 0602110501/21

kerpiḡ bk. kerpidz

k. + den 0601110301/41

kerpiḡli kerpiçli

k. 0601111501/90

𐎧𐎼𐎫𐎧𐎡𐎹 (*kertük ED 739a) çentik

k. 0503120701/107, 0503120701/108

kertop Rus. patates

k. 0503111202/122

keθ kişi

k. 0502121102/42, 0502121102/47, 0506110201/97

k. + i 0502121102/43

k. + ĩṇ 0506110201/97

keθ - (*kes- ED 748b) kesmek

k.- di 0502220301/53, 0502220301/63

k.- emden 0506110701/102

k.- erdik 0502221002/6

k.- ip 0502120601/145, 0502220301/17, 0502222201/190

k.- θim 0506110701/102

k. - erdi 0503120701/107, 0503120701/108

k. -jæ:n 0601110801/12

k. -jedi 0601110801/14

k. - jen 0601110801/16

k. -θik 0502220301/29

k. -θim 0506110701/100

keθdir -(kestür- ED 749b) kesdirmek

k.- erdi|e 0502220301/61

keθer keser, dokumacılıkta kullanılan bir alet

k. 0506110201/80

kæθi kesi

k. 0503120701/43, 0503120701/44

kæ:θi bk. kæθi

k. 0503121101/178

kæ:sip|iy^j esnaflık

k. + imið 0502220301/66

keθir Ar. كثير bir köy adı

k. 0503121101/65

keθif (*kesiş- ED 752a) kesişmek

k.- ip 0503120701/12

kesri: Ar. كسرى eksiklik

k. + de 0602211301/25

keθθir- kestirmek

k. -mjε 0502120601/140

kefa:warð F. کشاورز çiftçi

k. 0602211501/30

kefa:warzi F. کشاورزی çiftçilik

k. 0503111101/2

kefa:vær bk. kefa:werz

k. 0602211301/14

kefa:werz çiftçi

k. 0503210801/39

kefa:werð çiftçi

k. + i:m 0602211501/36

k. + imæ: 0602211501/37

kefa:wærð çiftçi

k. 0506120401/35

k. 0502212001/4

k. + ñ 0502212001/5

kefa:værði çiftçilik

k. 0601111501/16

kefa:wærði çiftçilik

k. + mið 0506120601/34

kefa:værði çiftçilik

k. 0502222202/55, 0502222702/30, 0602211401/6, 0502121101/15,
0502121101/16, 0506120502/25

kefa:verði çiftçilik

k. + ñ 0601110301/28

kefa:verði çiftçilik

k. + ñ 0601110301/4

kefa:værzi çiftçilik

k. 0502211501/14

k. + de 0502121101/16

kefa:wærzi çiftçilik

k. 0506120502/4

kefa:verði çiftçilik

k. 0601110801/19

k. + de 0601110301/29

kefa:werði çiftçilik

k. 0502211901/3, 0602110201/7, 0602110302/56

k. + den 0502211901/115

k. + di 0602211502/23

keřawerði: çiftçilik

k. 0602110201/14

keşa:werði: çiftçilik

k. 0601110301/5

k. + de 0602211401/8

k. + mið 0601110801/18

keşa:werðluw bk. keşa:werðidzilik

k. + mið 0506120401/32

keşa:wærðluw bk. keşa:werðidzilik

k. 0506120401/36

k. + muði 0506120401/34

keşa:werðidzilik çiftçilik

k. 0502220301/43

keşa:werðijlij^j bk. keşa:werðidzilik

k. 0502220301/2

keşa:werðifilik bk. keşa:werðidzilik

k. 0502220301/42

keşa:werðlik bk. keşa:werðidzilik

k. 0602211002/28, 0602211002/5

keřvær F. كشور ülke

k. 0502211501/40

keşjer iki yaşındaki inek

k. 0503111202/20

k. +den 0503111202/20

keta:h Ar. كتاب kitap

k. 0502211501/55, 0502211501/57, 0502211501/61

k. +ũN 0502211501/24

ketxuda: kethuda

k. 0506110201/130, 0506120502/38

ketir - getirmek

k.- jε'[[ε' 0502222201/50

kevi:r F. کوير çöl

k. 06011126a01/4, 06011126a01/5

kæ:vir bk. kevi:r

k. 0503121101/112

kejik geyik

k. 0502121101/24, 0502121101/25

kejk alt tire adı

k. 0602110501/10, 0602211302/73

kejik bk. kejk

k. 0502211901/102

kejp keyif

k. +ine 0602110101/139

kejfer iki yaşındaki inek

k. 0502221001/39, 0503111202/15, 0503111202/16, 0503120701/89

kejfer iki yaşındaki inek

k. +dir 0503120701/112

ki ki

k. 0506110201/7

ki ki, kim

k. 0502120601/13, 0502120601/19, 0502120601/46, 0502120601/85,
0502121101/25, 0502121101/30, 0502121101/36, 0502211501/24,
0502211501/52, 0502211901/43, 0502212001/32, 0502221001/71,
0502221003/3, 0502221003/35, 0502221003/38, 0502221003/43,
0502221003/52, 0503111101/137, 0503111101/139, 0503111101/140,
0503111101/18, 0503111101/79, 0503111201/126, 0503111201/91,
0503111202/67, 0503111203/126, 0503111203/166, 0503120701/53,
0503120702/53, 0503121102/81, 0503210801/56, 0503210801/7,
0503210901/97, 0506110201/103, 0506110201/114, 0506110201/115,
0506110201/12, 0506110201/135, 0506110201/142, 0506110201/24,
0506110201/35, 0506110201/4, 0506110201/40, 0506110201/54,
0506110201/57, 0506110201/69, 0506110201/70, 0506110201/72,

0506110201/73, 0506110201/8, 0506110201/84, 0506110201/9,
 0506120401/91, 0506120501/3, 0506120501/49, 0506120501/8,
 0601110301/14, 0601111501/26, 0601111501/49, 0601111501/75,
 0601111501/79, 0602110301/23, 0602110302/11, 0602211001/181,
 0602211301/20, 0602211301/22, 0602211301/32, 0602211701/19,
 0602211701/3, 0602211901/22, 0602211901/33

kil kil

k. 0503120702/47

k. +dæ:n 0503120702/42

kila:s Fr. **كلاس** klas sınıf

k. 0503111101/16, 0601110801/1, 0601110801/4

k. + a 0503111101/15, 0601110801/3

k. + da 0503111101/16

k. + e 0503111101/4

k. + la 0503111101/9

k. + una 0503111101/13, 0503111101/7

k. + unnan 0503111101/14

kila:s sınıf

k. + larda 0502211501/43

kila:0 sınıf

k. 0502121102/30, 0503111101/3, 0503111204/12

k. + a 0502121101/27, 0602211002/20

kilî:d kilit

k. + e 0502221002/23, 0502221002/28, 0502221002/33, 0502221002/35,
 0502221002/38, 0502221002/41, 0502221002/43, 0502221002/54

k. + e 0502221002/26

kilîm kilim

k. 0503121101/244

kilometir bk. ki:lometir

k. 0503121102/10, 0503121102/6, 0503121102/8

ki:lometir Fr. **كيلومتر** kilometre

k. 0503121102/18

kilu Fr. كيلو kilo

k. 0503111101/105, 0503111101/106

k. +den 0503111101/107

kilu: bk.kilu

k. 0503121101/9

kilule tartmak

k. 0502211901/177

□ilul□ bk. kilule

k. + η 0502211901/178

kilumetir kilometre

k. 06011126a01/60

kilumitir bk. kilumetir

k. 0601110801/39, 06011126a01/33

kilu:mitir bk. kilumetir

k. 0601111501/47

ki:luw kilo

k. + i 0502220301/57

k. + e 0503111101/107

kim kim

k. 0502120601/43, 0502121102/112, 0503120701/112, 0503121101/247,
0503121101/248, 0506110201/70, 0602110302/57, 0602211701/30

k. + e 0503121101/176

k. + ĩη 0602211001/73, 0602211003/11, 0602211003/2

k. +nen 0602110102/70

k. +ηæ: 0602211003/3

kĩra:ȳ bk. kĩa:k

k. + i 0502222201/218

kĩa:k krak, bir çeşit uyuşturucu madde

k. 0502222201/218

kirma:ndži Kirmançi

k. 0602211901/60

kirmi kurtçuk

k. 0503111101/132

kirwit kibrit

k. 0506110201/98

ki:θe F. كيسة kese

k. + dir 0503121101/244

k. + θine 0503210901/114

kiʃ kişi

k. 0502211901/48

kiʃæ:varðĩ çiftçi

k. + ŋ 0601111501/17

kiʃa:werðĩ:bk. kiʃæ:varðĩ

k. + di 0602110102/26

kiʃavæ:rðĩ: bk. kiʃæ:varðĩ

k. + mið 06011126a01/6

kiʃa:werðliʏʲ bk. kiʃa:werðlik

k. 0602211901/11

kiʃa:werðlik çiftçilik

k. 0602211901/11

kiʃi kişi

k. 0502221001/103, 0502221003/16, 0602211002/73

kiʃʃi □ küçük

k. 0503111202/48

kit - gitmek

k.- di □ 0602211301/24

k. - di|ε· 0602211001/218

kitab kitap

k. + i 0502121102/34

kita:ɓ bk. kitab

k. 0502212001/29

k. + i 0502222701/93

k. + larda 0502212001/46

k. + ũN 0601110801/25

k. + unı 0502211501/48

k. + unna 0502222701/86

k. + unnan 0502121102/11

kita:bx̣a:ne کتابخانه kütüphane

k. + ye 0502212001/30

kitap Ar. کتاب kitap

k. 0502121102/34

k. + ları 0502121102/30

kitap bk. kitab

k. 0503121101/186

kita:p bk. kitab

k. + lardan 0503210801/60

k. + ları 0502121102/14, 0503121102/74, 0503121102/75

kita:p̣ bk. kitab

k. 0503121101/196, 0503121102/77, 0503210801/44

kita:pṭse kitapçık

k. 0502121102/49

kita:v bk. kitab

k. + i 0602211302/94

k. + ũN 0503121101/200

k. + unı 0602211302/95

k. + ũNĩ 0503121101/192

kiŋŋiŋ bk. kiŋŋi

k. + imiði 0602110102/11

kiŋŋi küçük

k. 0506110201/69

kiŋŋikḍe küçükçe

k. 0502222701/5

kiŋi (kiçig, sü:cig ED 696a) küçük

k. 0502222701/5, 0503121101/152, 0506120401/66, 0602211401/53

k. + jem 0602211001/235

k. + θini 0502222702/43

k. + θkinijem 0602110101/145

kiŋiɖɔɖik küçücük

k. + di 0602110102/46

kitɕik küçük

k. 0502120601/145

kitɕikliɣ küçüklük

k. + innen 0602110101/148

kitɕɕik bk. kitɕik

k. 0502211901/170

kiθæ: kese

k. + ni 0503210901/116

koŋti:gi:r F. كشتى گیر güreşçi

k. 0502221003/50

kolle Ar. كلّ tümü

k. 0502221003/42

kolle Ar. كلّ tümü

k. 0502221003/24

kollæn Ar. كلّا tamamen

k. 0502211501/37

komba:jn Fr. كمباين kombine

k. + uN 0503111202/130

kommajuun bk. komba:jn

k. 0503111202/88

koza kolza adlı bir bitki

k. 0503210801/36

køɕf - (*köç- ED 693a) göçmek

k.- en 0602211002/25

k.- ip 0503121101/73

k.- yk 0602211701/11, 0602211701/12, 0602211701/15

k.- yp 0503121101/60, 0503121101/70, 0602110102/65

k. - øn 0602211002/24

k.- meɭi 0602211401/31, 0602211401/32

k.- yk 0506120601/44, 0602110302/2, 0602110302/4

k.- yp 0602211401/34

k.- yp 0602110301/1

k. -yjε'k 0602110301/4

køtʃe köşe

k. + den 0503121102/149

køtʃæ: bk. køtʃe

k. 0503121102/149

køtʃeɫ köy adı

k. 0506110701/73

køtʃyr- götürmek

k.- di 0502211901/132

køφ çok

k. + iθi 0503210801/9

køfel - bk. køφel -

k.- di 0503111202/114, 0503120702/82

k.- θe 0503120702/87

køφel - çoğalmak

k.- ende 0503111101/29

k.- ennen 0503111101/30

k. -di 0503111101/28

k. – e 0503111101/11

k. -ipdir 0602211301/80

køfræ:k daha çok

k. 0502121101/22

køfræ:ɫ bk. køfræ:k

k. 0503121102/77

køk kök

k. + ymyð 0602211901/49

køleyegölge

k. + θinnen 0503111101/129

kølye bk. køleyje

k. 0506120401/115kø:ne

k. + [ëŋ 0502222701/96

køllæn Ar. Šs tamamen

k. 0506120502/31

kømeyⁱ bk. kømek

k. 0503121101/157, 0503121101/193, 0503121101/198, 0506120502/11

k. + i: 0503121101/265

k. + imið 0602211502/18

kømekyardım

k. 0503120701/50

kømekbk. kømek

k. 0502221002/4

kømektjī yardımçı

k. 0502121102/73

kø:nel - eskimek

k.- ëŋ 0502121102/36

køp bk. køp

k. + iði 0601110801/33, 0503121101/181

køp (*köp ED 686a) çok

k. 0503120701/82, 0503121101/228, 0503121102/90, 0503121102/91,
0503121102/94, 0503210901/6, 0602110301/14, 0602211302/97

k. + den 0502220301/22

k. + ñŋ 0503121101/183

k. + iði 0602211002/17

k. + lerñŋ 0503121101/221

k. + ði 0506110201/28

køp bk. køp

k. 0502121102/77

køpel - çoğalmak

k.- ip 0602110501/3, 0602211502/9

k.- ipdir 0602211002/35

k. -jε: 0602211002/60

køpēŋræ:k daha çok

k. 0602211901/28

køp|entʃ çoğunlukla

k. 0502121101/17, 0502121102/71, 0502121102/75, 0502121102/76,
0502121102/81, 0503210801/37

køp|yk (*köplüg ED 689b) bolluk

k. + dyk 0602110102/35

køplyk bk. køp|yk

k. 0602110102/60

køpræyʲ bk. køpræ:k

k. + i 0503111202/102

køpræ:yʲ bk. køpræ:k

k. + i 0602211401/80

køpræ:k daha çok

k. 0503111202/24, 0503111202/25, 0503111202/26

køpræ:k bk. køpræ:k

k. 0602110301/30

køpyrdzyk köpük

k. 0502222201/106

køpyræ:k bk. køpræ:k

k. + di 0602110302/81

kørdze körce

k. 0602211003/27, 0602211003/32, 0602211003/40, 0602211003/47

kø:rdze bk. kørðze

k. 0602211003/29, 0602211003/50, 0602211003/51

køreken damat

k. 0503120701/21

k. + ni 0503120701/19, 0503120701/20

kø:θe bk. kø:θe

k. 0602110101/64

kø:θe köse

k. 0502222701/94

køw dere veya ırmağın derin yeri

k. + i 0602211001/136

køwli yer adı

k. 0503210801/12

køwf ayakkabı

k. +ini 0502221001/74, 0502221001/75, 0502221001/77

køjðe testi

k. 0503111203/110

køjne köhne, askı

k. 0502211901/1, 0503111203/28, 0503111203/48, 0503111203/88,
0506120601/55, 0602211302/35, 0602211502/35, 0602211502/37,
0602211701/20

k. + den 0503121102/73, 0602211701/9

k. + ki|e 0602211502/2

k. + |emið 0602211302/35

k. + |ëŋ 0502222701/96

køjney^j bk. køjneķ

k. 0502120601/29

k. + ini 0502221001/101

køjneķ bk. køjneķ

k. 0503111201/26

køjneķgömlek

k. 0502121101/50, 0502221001/19, 0502221001/21, 0502221001/96,
0502222702/33, 0502222702/47

køjneķfe gömlekçik

k. 0602110102/5

køjnøk bk. køjneķ

k. 0502221001/22

kul|en tümü

k. 0502222701/19, 0601110801/25

kul|en tümü

k. 0503120701/45

ku||i Ar. كلى toptan

k. 0503111101/53

ku||i bk. ku||i

k. 0601111501/127

kummed bk. kummet

k. 0502211901/18

k. + e 0503121102/29, 0503121102/30

kummet Gümbet

k. 0502211901/152

k. + de 0503121102/32

k. + e 0506120601/3

kummet bk. kummet

k. +de 0502211901/12, 0502211901/76, 0602211001/106

kurdi: bk. kurdî:

k. 0602211901/67

kurdi: Kürtçe

k. 0602211901/83

kurt Kürt

k. 0602211001/166, 0602211901/58, 0602211901/60, 0602211901/83

k. +dy 0602211001/165

ku:tfi:k küçük

k. 0502221003/30, 0502221003/7

ku||en tamamen

k. 0502221003/2, 0502221003/26, 0502221003/29

ky|tfe küçük ekmek, çörek

k. 0502120601/54

ky||en tamamen

k. 0502121101/11, 0502222201/123, 0502222202/51, 0503210801/41,
0602211002/64

ky||æntamamen

k. 0602110302/61

ky||i toptan

k. 0503210801/28, 0602211301/26

kyme kulübe

k. 0502211901/26, 0502211901/58

kymma:jin biçer döver

k. + mið 0503111203/150

kymmet Gümbet, Gülistan Eyaletinde bir şehir

k. 0503210801/16, 0503210801/92, 0506110701/103, 0602211302/23

k. + de 0503210801/65, 0506110701/104, 0506110701/90, 0602110101/16,
0602110101/5

k. + dedim 0503210801/66

k. + den 0503121101/14, 06011126a01/35

k. + e 0502121102/28

k. + ejem 0602110101/129

k. + ñ 0503111201/116, 0506110701/107, 0602110101/131

kymmet bk. kymmet

k. + de 0502121101/35

k. + den 0502121101/35, 0506120401/51

kyn gün

k. 0503111101/26

k. + de 0503111101/22

kyndži susam

k. 0602211301/56, 0602110101/112, 0602110301/11

kynde 1. kütük 2. arı peteği

k. 0503111101/34, 0503111101/36

k. + [ëŋ 0503111101/70

k. + ðinde 0503111101/76

k. + dæki|e 0503111101/31

kyndæ: bk. kynde

k. + m 0503111101/24, 0503111101/35, 0503111101/36

kynne bk. kynde

k. 0502220301/5

kyrek kürek

k. 0503121102/119

kyrryyⁱ yer adı

k. + i: 0503210901/70

kyrry^k yer adı

k. 0503210901/70

kyrfyⁱǣ: Rus. surahi

k. + ɲ 0503111203/31

kyrfyⁱebk. kyrfyⁱǣ:

k. 0503111203/31

kyrt Kürt

k. 0602211001/120, 0602211001/122, 0602211001/206, 0602211401/44,
0602211401/45, 0602211401/47, 0602211701/52, 0602211701/65,
0602211701/66, 0602211901/38

k. + den 0602211901/37

k. + ɭe 0602210801/47

k. + ɭǣɲ 0602210801/56

k. + ɭeri 0601111501/96

k. + miɸ 0602211001/119

kyt gübre

k. 0503111202/129, 0503111202/92, 0602211901/18, 0602211901/91

kyjǫe testi

k. 0503111203/112

k. + de 0503111203/29

I

la da

l. 0502212001/45, 0502222701/46, 0503111101/93, 0601111501/61

la^ˈ da

l. 0503111203/174

laba:θ libas

l. 0506110201/118

l. + unna 0602211001/72

la:l dilsiz

l. 0506120401/135

l. + ũN 0506120401/111

la:ʃuun (la:çın TT 174, la:çın ED 763b) doğan, şahin

l. 0506120401/83, 0506120401/84, 0506120401/86

laʔæɣæl Ar. لا اقل hiç olmazsa

l. 0601111501/111

la:ʔæɣæl en azından

l. 0601111501/79

laɣi dahi, da

l. 0502212001/54

la:ɣi bk. laɣi

l. 0502212001/50

la:letɖa:n bir ziyaret yeri

l. + ũN 0506120401/134

lebeθi kenar

l. + ni 0503120701/79

læhze Ar. لحظة an, lahza

l. 0502221003/66

lisans Fr. lisans

l. 0503121102/40

liθa:nθ bk. lisans

l. 0506110201/28

li:θa:nθ bk. lisans

l. 0602110102/10

loɣnt kelime, lugat

l. + larin 0503210801/47

lor İranlı bir etnik grup adı

l. + loruundan 0602211901/38

luga:t Ar. لغات kelimeler, diller

l. 0503210801/46

lule F. لوله boru

l. 0602211001/205

lulæ: bk. lule

l. 0602211001/215

lu:lekef F. لوله کشی boru çekmek

l. + i 0506110201/22

lulekefi F. لوله کشی boru çekmek

l. 0602211001/213

lulekefi: F. لوله کشی boru çekmek

l. +mið 0602211001/205

lulæθuw T. + F. لوله su borusu

l. + umuð 0602211001/216

L

la da

l. 0601111501/30

læ de

l. 0602211501/46

læ:- demek

l.- di 0502222701/72

læhdze Ar. لهجه ağız, aksan

l. 0503210801/111

l. + de 0502121102/51

l. + θi 0503210801/118, 0503210801/119

l. + ðinne 0502212001/15

læhze Ar. حظه ^han

l. 0502121101/58

læ:l deġil

l. 0602110101/38, 0602110101/39

læ:le lele, ninni

l. +ðinnen 0502120601/83

læ:læ baba

l. 0502120601/76

li - demek

l.- jε'lle 0506120502/51

l. - je 0502222201/80

li:- bk. li -

l. -p 0503111204/10

liba:s Fr. ^hلب giysi, elbise

l. + inne 0502221001/21

liba:θ bk. liba:s

l. 0502120601/60, 0502120601/61

lisans lisans

l. 0602110101/142

li:θanθ bk. lisans

l. + uñjem 0602110101/150

list liste

l. 0503210801/14

litir ^hلتر litr

l. 0503111203/30

l. + i 0503111203/32

lij - demek

l.- ip 0502222201/18

lu]ε'kefi boru döşeme işi

l. 0602211301/18

m

maʔaf Ar. معاش geçim

m. 0601111501/19

maæsʔul Ar. مسئول sorumlu

m. + lerden 0601111501/109

maɣala makale

m. 0503210801/44

maɣa:za Ar. مغازه dükkan

m. 06011126a01/11

maɣa:ða bk. maɣa:za

m. 0601111501/48

maɣazza bk. maɣa:za

m. + lardan 06011126a01/34

maɣa:ðða bk. maɣa:za

m. 0601111501/48

maɣwð F. مغز çekirdek, beyin

m. 0503210901/54

maɣθum Ar. معصوم masum

m. 0602211302/9

maɣ bk. ma:ɣ

m. 0502221003/24

ma:ɣ F. ماه ay

m. 0601111501/117, 0601111501/29

m. +danna 0502211501/10

maxal Ar. محل mekan, yer

m. 0506110201/70

maɣal bk. maxal

m. 0503111203/115, 0503111203/164, 0503111203/168, 0503111203/181,

0503111203/7, 0503121102/7, 0506110701/106, 0506110701/2,
0506110701/28, 0601111501/22

m. + a 0502212001/32

m. + i 0503111203/96

m. + i 0503111203/31, 0503111203/93

m. + la 0502212001/5, 0503111203/105

m. + lari 0503111203/129

maɣallam yerler de

m. 0502212001/30

maɣθul Ar. محصول mahsul

m. + a 0503111202/110

maɣθu:θ Ar. مخصوص özel

m. 0503210901/102

maɣtuum Ar. مختوم Mahtum

m. 0502211901/101

maɣtuumgul bk. maɣtuumguli

m. +da 0502211901/87

maɣtuumgul bk. maɣtuumguli

m. +a 0502222701/67

maɣtuumguli Mahtumkulu

m. 0502222701/85

maɣtuumguli: bk. maɣtuumguli

m. +ni 0503121102/75

maɣtuumkulu: bk. maɣtuumguli

m. +nũN 0602211302/89, 0602211302/94

maɣtuumkuli bk. maɣtuumguli

m. 0602211302/67, 0602211302/88, 0602211302/90, 0602211302/92

maɣtuumkulubk. maɣtuumguli

m. +dur 0602211302/68

maɣtuumquli bk. maɣtuumguli

m. 0602211003/2

maɣtimquli bk. maɣtuumguli

m. 0602211003/11

maɣtumguli bk. maɣtumguli

m. 0502222701/28

m. +ni 0502211501/47

maɣtumguli: bk. maɣtumguli

m. +θi 0502211501/51

maɣtumguli bk. maɣtumguli

m. 0602211003/21

mal mal

m. 0503111201/41, 0503210901/67, 0602110101/108, 0602211002/8

m. +i 0506120401/20

m. +lari 0502211901/8

m. +umwǎ 0602110302/7

m. +ũN 0602110101/119

ma:l bk. mal

m. 0502222701/32, 0502222701/33, 0503111201/14, 0503111201/15,
0503111201/16, 0503111201/18, 0503111203/123, 0503120701/33,
0503120701/35, 0503120701/42, 0503120701/43, 0503120701/44,
0503121102/6, 0506110201/100, 0506120501/52, 0506120501/58,
0506120501/60, 0506120501/62, 0506120601/17, 0506120601/30,
0601110301/12, 0602110101/107, 0602110101/21, 0602110201/14,
0602110301/40, 0602110301/42, 0602110301/43, 0602110301/45,
0602211002/48, 0602211701/26

m. + a 0502211901/174, 0502211901/175

m. + i 0503121101/234

m. + i 0502212001/40

m. + l 0503121101/91, 0503121101/92

m. + la:muǎi 0506120601/38

m. + laruni 0506120601/46

m. + umwǎ 0601110301/5, 0602110302/81

m. + umwǎi 0506120601/44

m. + ũN 0503210901/92, 0506120601/56, 0602211502/5

m. + unî 0506120601/45

m. + uma 0506120401/19

ma:l bk. mal

m. + i 0502212001/42

maldar bk. ma:lda:r

m. 0503111203/96

ma:lda:r F. مال دار hayvan besleyen

m. + muʃ 0506120401/14

ma:lda:rluq hayvancılık

m. 0503210901/60, 0602211002/45, 0602211002/7

ma:m muamele

m. +la 0602211701/69

ma:mut Mahmut, özel ad

m. 0502211901/107, 0502211901/109, 0502211901/110

ma:mur Ar. مامور memur, polis

m. 0503210901/15, 0503210901/16

mãn dört yaşındaki koyun

m. 0503111202/5

mã:N bk. mãn

m. 0602211501/3

mana bk. mãnã

m. 0503210801/56, 0602211001/182, 0602211001/189, 0602211003/55

mãnã bana

m. 0502120601/131, 0502120601/29, 0502221002/74, 0502221003/57,
0502221003/58, 0502222201/135, 0502222201/145, 0502222201/150,
0502222201/166, 0502222201/24, 0503111101/18, 0503111204/39,
0503121101/104, 0503121101/199, 0503121101/213, 0503121101/217,
0503121102/153, 0503121102/42, 0503121102/74, 0506110201/103,
0506110201/104, 0506110201/105, 0506110201/106,
0506110201/107, 0506110701/108, 0506110701/114, 0506120401/19,
0506120401/40, 0506120401/62, 0602110101/124, 0602211001/1,
0602211301/3

ma:na mana, anlam

m. 0602110301/31

ma:na: bk. ma:na

m. 0503121101/248

mãñã bk. mãñã

m. 0503121102/78

ma:nw: mana, anlam

m. + θi 0602110201/39, 0602211401/87, 0602211401/93

mani: Ar. مانع engel

m. + θi 0503111203/43

ma:ni engel

m. 0502120601/76, 0502211901/113

ma:ni: engel

m. 0503111203/60

m. + θi 0503111203/176

m. + θini 0503111203/47

ma:ni engel

m. + θi 0506120401/5

ma:ni: engel

m. + m 0503111203/70

m. + θi 0503111203/68, 0506120401/8

m. + θini 0503111203/66

mãnrmað 5 yaşındaki koyun

m. 0503111202/5, 0503111202/6, 0503111202/8

mantaga Ar. منطقة bölge

m. + da 0503210801/28

mantaxa bk. mantaga

m. 0502121101/6, 0502121101/7, 0602110101/153

m. + da 0502212001/57, 0502212001/61, 0503111101/52, 0602211901/31

m. + dan 0503111101/94

m. + jem 0502212001/59

m. + la 0503210901/11

m. + muḏḏa 0503111202/102

m. + nũN 0503111101/55

m. + θi 0503111202/44, 0503210901/14, 0602211502/44

mantaxã bk. mantaga

m. + N 0503210901/7

mantaxa: bk. mantaga

m. 0503111101/94, 0602211901/101

m. + muḏda 0503111202/43, 0503121102/129

m. + nũN 0503111101/52, 0503111101/54

m. + muḏũN 0601111501/36

mantaxã: bk. mantaga

m. + Nqĩ 0602211901/98

mantaga: bk. mantaga

m. + da 0601111501/49

mantaga: bk. mantaga

m. + muḏda 0502211501/3

mantagabk. mantaga

m. + da 0503210801/44, 0602211501/12

m. + juu 0602211501/45

mantaga? bk. mantaga

m. + i: 0601111501/41

mar yılan

m. + di 0502221003/32

ma:r bk. mar

m. 0502120601/8, 0502220301/13, 0502220301/3, 0502220301/39,
0502220301/43, 0502221003/44, 0503111201/33, 0503111202/52,
0503111202/67, 0602110301/41, 0602211901/88, 0602211901/94

m. + di 0502220301/20, 0506110201/142, 0602110102/13

ma:ra hakkında

m. + da 0503121101/236, 0503121101/237

ma:ra: bk. ma:ra

m. 0502221003/57

marava Merave, Gülistan Eyaletinde bir şehir adı

m. + da 0502120601/144

marawa bk. marava

m. + dan 0502211901/18

mara:wa bk. marava

m. + dan 0502211901/12

marawa: bk. marava

m. 0502121101/31, 0502121102/28, 0502121102/52, 0502121102/58,
0502211901/30, 0502222702/27

mara:wā: bk. marava

m. + N 0602211701/12

marawa:tepe Meravetepe, Gülistan Eyaletinde bir şehir adı

m. 0502212001/7

maradluq hastalık

m. 0503111203/37

mari: Marı, özel ad

m. +η 0502121101/6

mariðraq Ar. مريض daha rahatsız

m. 0502222201/2

masklu maskeli

m. +duq 0502211501/42

maθlaχatlaſ- Ar. مصلحت uygun olan

m. - duq 0503210801/84

mas?u:l Ar. مسئول sorumlu

m. + le 0601111501/120

mas?uļijet Ar. مسئوليت sorumluluk

m. 0601111501/42

ma:θul bk. mas?u:l

m. + lamuðam 0503111202/109

maſ baş

m. 0601111501/103

maſad Meşhed, şehir adı

m. + a 0503111202/41

mafat bk. mafad

m. +da 0602211001/158

mafɣala aile, kadın

m. 0503210801/69

m. + θun 0602211701/65

m. + la 0503210901/106

mafɣaɭa Ar. مشغله aile, kadın

m. 0602211001/74

mafɣala: aile, kadın

m. + m 0503121101/211, 0503210901/26

mafɣa:n ماشین Fr. machine, araba

m. 0502211901/7

m. + i 0502221002/43

m. + lara 0602211901/105

m. + umwəð 0602211701/20

m. + uni 0502221002/42

mafɣin bk. mafɣa:n

m. 0502120601/29, 0602211002/15

m. + ñɣ 0502222201/200

mafɣi:n bk. mafɣa:n

m. 0502211901/15, 0506110201/5

mafɣi:n bk. mafɣa:n

m. 0506110201/76, 0506120401/53, 0506120401/54, 06011126a01/29,
06011126a01/42, 06011126a01/44, 0602110102/2

m. + a 0602110102/73

m. + la 06011126a01/43

mafɣi:n bk. mafɣa:n

m. + i: 0602211002/12, 0602211002/13

m. + imið 06011126a01/42

mafɣa:n bk. mafɣa:n

m. 0503111202/38

maffî:n bk. maşu:n

m. 0503111204/13

maffî:n bk. maşu:n

m. 0502221001/33, 0502221001/73

ma:t yer ve zaman

m. 0503111201/20, 0503111202/107, 0503111202/87, 0503121101/114

mata:θ 1. ürün 2. kumaş

m. + uun 0503121102/142

mato:r motor

m. 0602110101/31

matur bk. mato:r

m. 0506110201/76

m. + la' 0602211001/132

mavæffæq Ar. موفق başarılı

m. 0502222201/195

majaq cahil; sıradan halk

m. 0602211001/31, 0602211001/34

maða: F. مزه tat

m. + θi 0503111101/53

ma:ðandara:n F. مازندران eyalet adı

m. 0602211901/97

maða:r F. مزار mezar

m. 0602211001/179

maða:rlũ bk. maðarlwq

m. + N 0503111101/123

maðarlwq Mezarlık, köy adı

m. 0503111101/125

ma:ði bir tür ağaç

m. 0503120702/32

medğbu:r Ar. مجبور mecbur, zorunlu

m. 0502222202/58

mæðbu:r bk. medğbu:r

m. 0502211501/43, 0503111101/30

medzelle Ar. مجله dergi

m. 0503210801/44

medzliθ Ar. مجلس meclis

m. + e 0503121101/170

medznu:n Mecnun, özel ad

m. 0502222201/10

meſdʒid Ar. مسجد mescid

m. + imið 0602110501/18

m. + imiði 0602110501/29

meſdʒit bk. meſdʒid

m. 0602110501/18, 0602110501/19, 0602110501/25

m. + ki 0602110501/18

meſdʒid bk. meſdʒid

m. + i 0602211302/34

meſdʒi:d bk. meſdʒid

m. + i 0602211302/42, 0602211502/18

meſdʒit bk. meſdʒid

m. + de 0602211502/19

meſdʒi:□ bk. meſdʒid

m. 0602211302/56, 0602211302/58, 0602211502/14, 0602211502/16,
0602211502/17

mæ:de Ar. معهه mide

m. + θi 0502222202/4

m. + θinnen 0502222202/5

mederθe Ar. مدرسه okul

m. +de 0503121102/73

medi:ne Ar. مدينة şehir adı

m. + de 0503111203/52

medi:nedʒan Medineciğim

m. 0506120501/14

medirθe medrese

m. 0503111204/2, 0503111204/3, 0503111204/7

medirθæ: bk. medirθe

m. + de 0503111204/25

mediwa:n misafir

m. 0502211901/48

mædræk Ar. مدرک sertifika

m. 0502121101/34

m. + |eri 0502211501/37

medreki Ar. مدرکی bir sertifika

m. 0503121102/39

medreθ bk. medirθe

m. 0502121102/11

medrese bk. medirθe

m. 0602210801/24

medreθe bk. medirθe

m. 0502121102/4, 0602211001/22, 0602211001/27, 0602211302/21,
0602211302/35, 0602211302/56, 0602211302/58, 0602211302/6,
0602211302/7

m. + de 0502121102/12, 0502121102/27, 0602211001/27, 0602211302/36

m. + je 0502121102/12

mædræse bk. medirθe

m. 0602210801/10

m. + je 0602210801/28

medreθæ bk. medirθe

m. 0502222701/12

medreθæ' bk. medirθe

m. 0502121102/12

medreθæ: bk. medirθe

m. 0502121102/12, 0502222201/140

medressæ bk. medirθe

m. + η 0502121101/40

medju:n Ar. مديون borçlu

m. 0503121102/41

mæʔæll̩em öğretmen

m. + i 0502211501/3

mæʔæll̩i öğretmen

m. 0502121101/36

mæʔæll̩im Ar. معلم öğretmen

m. 0502121101/33

mæ:ʔerefi: Ar. معرفى referans, tanıtmak

m. 0506110201/103

mæge مگر yoksa

m. 0502211501/44

mæɣa:ræt Ar. مهارت beceri

m. + i 0502212001/28

mæhæbbet Ar. محبت sevgi

m. + i 0601110801/29

mæhæll̩i Ar. محلى bölgesel, mahalli

m. 0503210901/32

mæhælli: bk. mæhæll̩i

m. 0503210901/24

mæhæmmæɖ Muhammed

m. 0503210801/11

mæhæmmed Muhammed

m. + i 0506120401/37

mæhebbet sevgi

m. + i 0601110801/26

mehr F. مهر sevgi, şefkat

m. 0502211501/10, 0506120502/11

mæhriba:n F. مهربان şefkatli

m. 0506120401/122

mehrije Ar. مهریه sütün hakkı

m. 0502121101/54, 0502121101/58, 0502121101/76, 0502222702/6

mæhrije bk. mehrije

m. 0502222702/10, 0503120701/11

mæhrijæ: bk. mehrije

m. 0503120701/46

mehrijæ: bk. mehrije

m. + mið 0502121101/57

m. + ni 0502121101/76

mæhr F. sevgi

m. + im0503121102/139

m.+ imĩŋ 0503121102/140

m. + immið 0502121101/53

mæhrijæ: bk. mehrije

m. +ni 0503120701/12

m□rijæ: bk. mehrije

m. +ŋ 0502222702/7

mæxru:m Ar. محروم mahrum

m. 0602211301/15

mæhru:m merhum

m. 0602211301/41

mæhru:m|jyʲ merhumluk

m. +i 0602211301/69

mæhru:mtæri:n en mahrumu

m. 0602211301/27

mæhtu:mcoli Mahtumkulu, özel ad

m. + je 0503121102/15

meznu:n Mecnun, özel ad

m. 0503121102/149

meka:n Ar. مكان mekan

m. 0502220301/78, 0502220301/84, 0502220301/92, 0502220301/98

m. + na 0502212001/7

meqa:n bk. meka:n

m. 0502220301/78

mekdep Ar. مكتب medrese

m. + de 0502121102/9

mækæm Ar. محكم sağlam

m. + lær 0503120702/85

mæ:kæ:m bk. mækæm

m. 0503121102/102

mekge Ar. مکه şehir adı

m. 0503111203/52, 0506120501/14

mekgedʒa:n Mekkeciğim

m. 0506120501/12, 0506120501/14

m. + a 0506120501/15

m. + na 0506120501/10

mektep okul

m. + de 0502121102/9

mektep bk. mektep

m. 0601110801/2

mektepxa:na:bk. mektep

m. 0502121102/5

meļ bel

m. 0502211901/57

meļeke Ar. ملکه meleke

m. 0503111101/30

m. + de 0503111101/30

mæ:ļi:m Ar. معلوم belli, malum

m. 0601110301/25

mæ:ļļemtʃiluq öğretmenlik

m. 0602210801/2

mæļļim öğretmen

m. +dim 0602210801/3

mæ:lu:ma:t Ar. معلومات bilgiler

m. 0503111201/107

mæ:med Mehmet

m. 0506110701/20

m. + i 0506120401/45

mæ:mi (özel ad)

m. 0502211501/33, 0506110201/128, 0506110201/129, 0602110501/24

mæ:mif 1. bir tür renk 2. (özel ad)

m. 0503121102/114

men ben

m. 0502120601/1, 0502120601/10, 0502120601/11, 0502120601/12,
0502120601/21, 0502120601/23, 0502120601/35, 0502120601/40,
0502120601/44, 0502120601/81, 0502120601/9, 0502121101/1,
0502121101/40, 0502121101/84, 0502121102/103, 0502121102/49,
0502211501/17, 0502211501/2, 0502211501/34, 0502211501/64,
0502211901/12, 0502211901/125, 0502211901/32, 0502211901/75,
0502211901/78, 0502212001/21, 0502220301/19, 0502220301/21,
0502220301/42, 0502220301/7, 0502220301/84, 0502221001/6,
0502221002/59, 0502221002/64, 0502221002/86, 0502221003/1,
0502221003/17, 0502221003/24, 0502221003/25, 0502221003/29,
0502221003/3, 0502221003/35, 0502221003/38, 0502221003/44,
0502221003/50, 0502221003/52, 0502221003/8, 0502222201/1,
0502222201/115, 0502222201/117, 0502222201/134, 0502222201/135,
0502222201/146, 0502222201/148, 0502222201/161, 0502222201/171,
0502222201/172, 0502222201/175, 0502222201/178, 0502222201/205,
0502222201/215, 0502222201/24, 0502222201/33, 0502222201/36,
0502222201/56, 0502222201/65, 0502222201/7, 0502222201/71,
0502222201/97, 0502222701/1, 0502222701/12, 0502222701/14,
0502222701/21, 0502222701/23, 0502222701/28, 0502222701/30,
0502222701/32, 0502222701/33, 0502222701/54, 0502222701/7,
0502222701/72, 0502222701/79, 0502222701/81, 0502222701/84,
0502222702/24, 0502222702/27, 0503111101/121, 0503111101/140,
0503111101/144, 0503111101/153, 0503111101/159, 0503111101/2,
0503111101/7, 0503111201/107, 0503111201/109, 0503111201/123,
0503111201/5, 0503111201/84, 0503111201/85, 0503111203/105,
0503111203/125, 0503111203/135, 0503111203/153, 0503111203/49,

0503111203/58,	0503111203/61,	0503111203/88,	0503111204/13,
0503111204/19,	0503111204/20,	0503111204/21,	0503111204/40,
0503111204/55,	0503111204/56,	0503120701/12,	0503121101/119,
0503121101/172,	0503121101/197,	0503121101/200,	0503121101/210,
0503121101/212,	0503121101/219,	0503121101/220,	0503121101/221,
0503121101/236,	0503121101/5,	0503121101/7,	0503121101/75,
0503121102/1,	0503121102/12,	0503121102/134,	0503121102/38,
0503121102/39,	0503121102/41,	0503121102/43,	0503121102/45,
0503121102/46,	0503121102/56,	0503121102/64,	0503121102/68,
0503121102/72,	0503121102/74,	0503121102/76,	0503121102/81,
0503121102/83,	0503210801/108,	0503210801/41,	0503210801/44,
0503210801/5,	0503210801/58,	0503210801/63,	0503210801/73,
0503210801/80,	0503210801/90,	0503210901/60,	0503210901/75,
0506110201/102,	0506110201/103,	0506110201/108,	0506110201/114,
0506110201/145,	0506110201/40,	0506110701/100,	0506110701/112,
0506110701/120,	0506110701/40,	0506110701/43,	0506110701/75,
0506110701/78,	0506110701/79,	0506110701/80,	0506110701/86,
0506120401/119,	0506120401/127,	0506120401/131,	0506120401/37,
0506120401/40,	0506120401/50,	0506120401/56,	0506120401/64,
0506120401/96,	0506120401/98,	0506120501/7,	0506120502/1,
0601110301/10,	0601110801/15,	0601110801/2,	0601110801/27,
0601110801/3,	06011126a01/18,	0602110101/100,	0602110101/123,
0602110101/69,	0602110101/78,	0602110101/82,	0602110101/93,
0602110101/97,	0602110101/99,	0602110102/42,	0602110102/51,
0602110102/57,	0602110102/81,	0602110201/1,	0602110301/1,
0602110302/78,	0602110501/10,	0602110501/9,	0602210801/2,
0602210801/41,	0602210801/60,	0602210801/61,	0602210801/62,
0602210801/8,	0602211001/178,	0602211001/185,	0602211001/186,
0602211001/230,	0602211001/235,	0602211001/3,	0602211001/41,
0602211001/69,	0602211003/21,	0602211003/22,	0602211003/26,
0602211003/39,	0602211003/45,	0602211003/56,	0602211003/58,
0602211301/1,	0602211301/2,	0602211301/26,	0602211301/27,

0602211301/7, 0602211302/104, 0602211501/36, 0602211501/49,
 0602211501/5, 0602211701/16, 0602211701/48, 0602211701/5,
 0602211701/6, 0602211701/7, 0602211901/88

m. + æ: 0502222201/214, 0602211701/28

m. + em 0602211301/5

m. + i 0502120601/43, 0502221002/18, 0502221003/54, 0502222201/137,
 0502222201/138, 0503121101/126, 0503121101/128, 0503121101/156,
 0503121101/99,

0506110701/102, 0506110701/105

m. + ijem 0602210801/40

m. + im 0502222201/24, 0602211001/14, 0602211001/15, 0602211001/16,
 0602211003/44

m. + iN 0602110102/40, 0602110102/45

m. + ñŋ 0502120601/9, 0502221002/19, 0502222201/103, 0503111201/108,
 0503111201/33, 0503111203/41, 0503121101/229, 0503121102/125,
 0503121102/145, 0503210801/14, 0503210801/26, 0506110201/142,
 0506110701/117, 0506110701/38, 0506120401/125, 0506120401/60,
 0506120502/45, 0506120601/13, 0601110301/44, 0601111501/10,
 0602110102/33, 0602110102/58, 0602110501/22, 0602211302/23,
 0602211701/26

m. + nen 0502121102/89, 0502222701/46

m. + i 0503111204/3

mæ:n bk. men

m. 0503121101/120

mẽŋ (*beŋ ED 346b) ben

m. 0502212001/20, 0502221001/83, 0502221001/91, 0502222201/101,
 0502222201/134, 0502222701/35, 0502222701/78, 0503120702/1,
 0503121101/115, 0503121101/189, 0503210801/53, 0503210901/26,
 0503210901/63, 0506120401/63, 0601111501/9, 0602110101/98,
 0602110501/24, 0602110501/37, 0602210801/2, 0602210801/28,
 0602210801/39

m. + ki 0502221003/10

mendgere pencere

m. + θi 0503120701/77

menæ: bana

m. 0502211501/53, 0502211901/71, 0502220301/1, 0502221003/54,
0502221003/63, 0506110701/118, 0602211003/42, 0602211701/40

mæna:ve kaynaklar

m. 0503210801/23

menfæ: köken

m. 0502212001/66

mæntæga bk. mæntægæ

m. + da 0602210801/70

mæntægæ Ar. منطقة bölge

m. 0506120502/49

m. + nũN 0506110201/37

mæntægæ bk. mæntægæ

m. + ŋ 0502121102/50

mæntægæ bk. mæntægæ

m. + de 0602210801/50

mæntæge bk. mæntægæ

m. 0602211301/26

mæntæqa: bk. mæntægæ

m. + muððɑ 0602210801/25, 0602210801/8

mæntækæ bk. mæntægæ

m. + dæ 0602210801/57

m. + θine 0502121102/64

mæntæqæ bk. mæntægæ

m.+ je 0506120502/20

m. +dæn 0506120502/29

mæntæqeʔi bölgesi

m. 0601111501/75

meŋðef benzer

m. 0502121101/5, 0502121101/8

mējðef (*berze- ED 352b) benzer

m. 0503120701/92, 0503120701/93, 0503121102/75, 0506110201/44,
0506110201/63, 0506110201/69, 0601111501/75, 0602110101/85,
0602110102/85

mer - vermek

m.- ejin 0503121101/200

m.- ðe 0503121101/201

m.- ðe[eː 0503121101/154

m. - ijeː[leː 0503121101/154

mæra:sim Ar. مراسم tören, merasem

m. 0502121101/45, 0502121101/46, 0502121101/51

m. + [e 0502121101/52

mæra:θim bk. mæra:sim

m. 0503210801/109

merbut Ar. مربوط ilgili

m. + da 0602110302/23

merdʒen مرجان (özel ad)

m. 0602211003/47

merdom F. مردم halk, insanlar

m. + i 0502220301/75

mærdom bk. merdom

m. 0502222202/2, 0506110201/39

mærdo:m bk. merdom

m. 0602211301/67

merdum bk. merdom

m. 0602110301/10

m. + ün 0502220301/97

merdym bk. merdom

m. + e 0503111101/118

m. + eː 0602211001/238

mærdym bk. merdom

m. 0503111101/111, 0503111101/117, 0602210801/13, 0602211501/15

m. + ñ 0502222201/226

mæ:refi Ar. معرفى referans, tanıtmaq

m. 0506120401/45, 0506120401/49

mæ:refi: bk. mæ:refi

m. 0502211501/39

mæ:ripet Ar. معرفت marefet

m. 0601110301/16

meri:ð Ar. مريض hasta

m. 0502222201/1, 0502222201/134, 0502222201/155, 0502222201/18,
0502222201/29, 0502222201/30, 0502222201/31, 0502222201/34,
0502222201/76, 0502222201/91, 0502222201/97, 0506120401/96,
0602110101/147, 0602110102/16

m. + im 0502222201/87

m. + imið 0502222202/3

m. + ñ 0502222201/113

mæri:ð bk. meri:ð

m. 0502222201/98

meri:ðlik hastalık

m. 0602110101/124

meri:ðlik hastalık

m. + i 0503111101/119

mæ:rkæ:m kalabalık, halk

m. 0602211001/104

merkeð مركز merkez

m. + i 0602110101/152

m. + imið 0602211401/36

mertlik mertlik

m. 0502121102/92

merðe verse

m. 0506110201/9

mærtæ Ar. مرتع otlak

m. + |erde 0503111101/48

m. + miððe 0601111501/89

mærtē bk. mærtæ

m. 0601111501/100

m. + de 0601111501/89

mertæ: bk. mærtæ

m. + miðĩŋ 0601111501/95

mærtē bk. mærtæ

m. 0601111501/77

mertebe Ar. مرتبه defa, mevki

m. 0502120601/160

mæ:ruf Ar. معروف

m. 0506110201/103, 0602211001/5

mæ:ru:f bk. mæ:ruf

m. 0502221003/38

mæ:ru:fijet Ar. معروفیت ünlü olma

m. 0502212001/55

merð F. مرز sınır

m. 0602110302/77

m. + ðen 0602110101/42

m. + e 0601110801/39

m. + imið 0602110101/42

mærð sınır

m. + inde 0506110701/26

mesdʒid مسجد mescit

m. + e 0602211501/36

m. + ĩŋ 0602211501/36

m. + imiððe 0602211501/7

meθdʒit bk. mesdʒid

m. + dæ:ki|ere 0602211501/11

m. + de 0602211501/7

m. + de· 0602211501/10

m. + di 0602210801/40

meθdʒi: bk. mesdʒid

m. 0602211501/4

meθel Ar. مثل mesela

m. 0506110201/114, 0506110201/69, 0506110201/95

meθel bk. meθel

m. 0503120701/15, 0506110201/91

mæsæl bk. meθel

m. 0506110201/144

meθeje Ar. مسئلة mesele

m. 0503120702/62

mesejen Ar. مثلاً mesela

m. 0502211501/31, 0602110101/51, 0602211301/54, 0602211301/57,
0602211301/71, 0602211301/72, 0602211301/80, 0602211401/94

meθejen bk. mesejen

m. 0502220301/39, 0502220301/57, 0502221001/23, 0503111201/113,
0503111201/31, 0503111202/122, 0503111202/22, 0503111202/29,
0503111203/42, 0503111203/80, 0503121101/149, 0503121101/44,
0503121102/130, 0503210901/19, 0602211401/13, 0602211401/57

meθelen bk. meθejen

m. 0503210901/111, 0506120401/16, 0506120601/18

meθejen örneğin

m. 0502120601/13, 0502120601/144, 0502120601/15, 0502120601/24,
0502120601/37, 0502120601/9, 0502121102/12, 0502211501/23,
0502211501/24, 0502211501/51, 0502211501/58, 0502212001/64,
0502221001/39, 0502221002/3, 0502221003/24, 0502221003/37,
0502221003/6, 0502222201/103, 0502222201/105, 0502222201/110,
0502222201/112, 0502222201/113, 0502222201/123, 0502222201/125,
0502222201/128, 0502222201/130, 0502222201/150, 0502222201/160,
0502222201/166, 0502222201/171, 0502222201/188, 0502222201/189,
0502222201/21, 0502222201/224, 0502222201/227, 0502222201/228,
0502222201/229, 0502222201/23, 0502222201/231, 0502222201/24,
0502222201/28, 0502222201/39, 0502222201/41, 0502222201/44,

0502222201/56, 0502222201/77, 0502222201/79, 0502222201/8,
 0502222201/81, 0502222201/82, 0503111203/106, 0503111204/9,
 0503120701/112, 0503120701/7, 0503120701/90, 0503120701/92,
 0503210901/104, 0503210901/107, 0503210901/14, 0503210901/15,
 0503210901/23, 0503210901/33, 0503210901/7, 0503210901/78,
 0503210901/86, 0506120401/10, 0506120401/134, 0506120401/7,
 0506120601/17, 0506120601/26, 0601110301/12, 0601110301/24,
 0601111501/124, 0601111501/126, 0601111501/29, 0601111501/36,
 0601111501/41, 0602110101/84, 0602211001/164, 0602211301/16,
 0602211301/22, 0602211301/26, 0602211301/32, 0602211301/41,
 0602211301/42, 0602211301/43, 0602211301/44, 0602211301/45,
 0602211301/46, 0602211301/48, 0602211301/49, 0602211301/51,
 0602211301/54, 0602211301/56, 0602211301/57, 0602211301/61,
 0602211301/62, 0602211301/64, 0602211301/69, 0602211301/74,
 0602211301/81, 0602211401/62, 0602211401/82, 0602211401/90,
 0602211701/59, 0602211701/62, 0602211701/65, 0602211701/80

meθeļeñ bk. meθeļen

m. 0503111203/84

mæθæļæn bk. meθeļen

m. 0502211501/37

meθeļæ:ŋ senin meselen

m. 0503111203/85

mæsku:ni Ar. مسكونى yaşanılan yer

m. 0601111501/48

meθleχ:tlef- danışmak, fikir alışverişinde bulunmak

m.- ip 0602211502/17

meθļen bk. meθeļen

m. 0601111501/29

mæʔulijet Ar. مسئولیت sorumluluk

m. 0601111501/85

mæszu:] Ar. مسئول sorumlulu

m. + e 0502221003/58

mæ:f beş

m. 0502121101/20, 0502212001/54, 0502220301/58, 0502222201/79,
0502222201/91, 0503111101/10, 0503120701/90, 0503210801/112,
0503210901/5, 0506120401/31, 0601110801/39, 0601111501/46,
06011126a01/52, 0602211901/88

mæ:f beş

m. 06011126a01/53

mæfa:kıl Ar. مشاغل kariyerler, işler

m. + i 0503210801/38

mæfɣul Ar. مشغول meşgul

m. 06011126a01/14

mæfɣu:l bk. mæfɣul

m. 0602211301/6, 0602211301/8

mefka|a Ar. مشغله meşgale

m. 0602211701/65

mefɣul bk. mæfɣul

m. 0502121102/44

mefɣu:l bk. mæfɣul

m. 0602110101/107

mæfɣu:l bk. mæfɣul

m. 0602211301/4

mefɣu:r مشهور ünlü

m. + dur 0503121102/61

mefrub Ar. مشروب meşrup

m. 0502222201/104

mæfrub bk. mefrub

m. 0502222201/121

mefrup bk. mefrub

m. 0502222201/123

mæ:t Muhammed'in kısaltması

m. 0602211001/15, 0602211001/3

mæ:t bk. mæ:t

m. 0602211001/15, 0602211001/5

metdʒi:d bk. metdʒi:t

m. 0602110501/27

m. + imiðæ: 0502211901/130

m. + ñ 0502211901/132

metdʒi: mescit

m. 0502211901/131, 0506110201/24

meter bk. metir

m. 0602110102/78

metir متر metre

m. 0601111501/115, 0601111501/73

metlæp Ar. مطلب konu

m. + [ẽŋĩ 0502211501/22

metraz متراژ metrekare

m. 0601111501/128

metraf bk. metraz

m. + larunna 0601111501/127

mettep Ar. مطب muayenehane

m. + de 0503121101/94

mævete Ar. محوطه meydan, alan, bahçe

m. 0601111501/108

mejdan bk. mejda:n

m. + na 0502222201/8, 0503120701/84

mejda:n Ar. ميدان meydan

m. 0502222201/186, 0602110302/69

mejda:n bk. mejda:n

m. + di 0503121101/40

m. + larda 0503121101/101

m. + unna 0506110201/140

mejli:θ Ar. مجلس meclis

m. + de 0602211302/26

mæza:r مزار mezar

m. 0502212001/11

meðenne Ar. مظنه zann

m. 0502220301/58, 0502220301/59, 0503111202/27, 0503111204/13,
0503210901/79

mu bu

m. + n 0503111203/51, 0602110501/20

m. + na 0502211901/89

m. + ni 0602211001/197

m. + ni 0503111203/71

m. + nũN 0502120601/55, 0503111203/51, 0601111501/112,
0602211001/46, 0602211401/39

m. + nna 0601111501/17

m. + nnan 0601111501/84, 0602110201/14

mũ bk. mu

m. + N 0506110701/112

m. + Nã 0602210801/13

muda:m Ar. مدام devamlı

m. 0502121102/2, 0502211501/42, 0503111203/157, 0503121101/136,
0503121101/138, 0503121101/252

mıɣda:r Ar. مقدار nicelik

m. 0503210801/44

mıɣdar bk. mıɣda:r

m. 0503210801/61

muɣda:r bk. mıɣda:r

m. 0503111101/11, 0602211002/45

muqtar miktar

m. 0503210901/61

muraɣaθu Ar. مرخصی izin, taburcu olmak

m. +ni 0502211901/42

murat murat

m. 0506110201/142

mura:t murat

m. 0602211001/3, 0602211001/5, 0602211701/30

mūsabaw müsabaka

m. +a 0502222702/11

muḡa:duwa Ar. مصادره el koyma

m. 0506110701/70

muḡur مصر şehir adı

m. +dur 0602211003/11

muḡa:ḡumtḡulaw Ar. مزاحم zahmet olmak

m. 0502121102/47

mi mi

m. 0502121101/7, 0502121102/78, 0502121102/90, 0502121102/91,
0502211901/39, 0502211901/46, 0502220301/58, 0502222201/67,
0503111203/115,
0503111204/18, 0503120702/22, 0602211502/43, 0602211901/111,
0502120601/76, 0502211901/3, 0502221002/13, 0502221002/62,
0502221002/9, 0502222201/37, 0502222702/36, 0503111204/52,
0503111204/53, 0503120701/87, 0503120702/45, 0506110701/6,
0506110701/97, 0506110701/98, 0602110501/21, 0602211401/41,
0602211502/43, 0602211901/89

m+ni 0502222701/9, 0503210901/91

mi mi

m. 0502120601/162, 0502121101/75, 0502121102/78, 0502211901/150,
0502221002/35, 0502221002/56, 0502221002/84, 0502221003/36,
0502222201/165, 0502222201/177, 0502222201/44, 0502222202/22,
0502222701/37, 0502222701/39, 0506110701/4, 0506110701/89,
0601111501/86, 0602211001/84, 0602211401/92, 0502120601/1,
0502211901/70, 0502221001/91, 0502221002/39, 0502221002/47,
0502221003/48, 0502222201/110, 0502222201/116, 0502222201/160,
0502222201/36, 0502222201/44, 0502222201/6, 0502222202/19,
0502222702/14, 0503111203/101, 0503111204/50, 0503111204/51,
0503120702/76, 0503120702/82, 0506110201/49, 0506110701/101,
0506110701/113, 0506110701/2, 0506110701/5, 0506120501/47,

06011126a01/3, 0602110101/52, 0602110102/44, 0602110102/71,
 0602110302/20, 0602211001/104, 0602211001/109, 0602211003/56,
 0602211302/70, 0602211401/88, 0602211701/24

m. +di 0602110101/96

m. +dir 0502221002/43

miḡda:r Ar. مقدار oran, miktar

m. 0503111101/163, 0503210801/118

mi:hman F. مهمان misafir

m. +la 0503120701/51

mi:hma:n bk. mi:hman

m. 0503121102/61

miqa: zaman

m. 0502221002/41

miḡ- bilmek

m.- en 0502221002/64

m.- meje: 0502221002/58

miḡe bile

m. 0502221002/74

miḡen bilen

m. 0502221003/64, 0602211901/8

miḡet Ar. ملت millet, halk

m. + ḡer 0503121101/13

millet bk. miḡlet

m. +e 0506120401/29

miḡlet millet

m. 0502120601/7, 0502211901/160, 0502211901/168, 0502211901/27,
 0502220301/60, 0502220301/95, 0502222701/75, 0503111203/18,
 0503111203/99, 0503121101/10, 0503121101/18, 0503121101/20,
 0503121101/81, 0602211401/72

m. + æ: 0602211401/73

m. + de 0502211901/21

m. + dir 0503111203/77

m. + i 0503111203/69, 0503121101/57, 06011126a01/28

m. + imið 0503111203/69, 0503111203/76, 0503210801/25

m. + imiðe 0503111203/133

m. + imiðŷ 0503121101/113

m. + ŷ 0502212001/34, 0502212001/61, 0503210801/37, 0506120401/122,
0601111501/25, 0602110101/64

m. + ki 0506120401/24

m. + ʎe 0502211901/48, 0502211901/53, 0502211901/55

m. + ʎeː 0503121101/58

m. + ʎerden 0503121101/21

m. + ʎere 0502211901/135

miljon milyon

m. 0502121101/57, 0502222201/205

miljo:n bk. miljon

m. 0502222702/10

miljo:n bk. miljon

m. 0502222702/6, 0602211501/48

m. + ða 0503121101/148

milli: Ar. مى milli

m. 0601111501/36

m. +de 0502212001/30

mim mim

m. 0502221003/64

mi:ma:n misafir

m. 0502211901/48, 0502222201/176, 0503111201/87

m. + a 0503111201/45

m. + la 0503111201/46

m. + na 0502211901/51

min bin

m. 0503111203/168

min - (*bin- ED 348a) binmek

m.- enden 0503111202/32

m.- er 0506110701/79

m.- ip 0502120601/116, 0502120601/118

m.- ip 0502211901/82

m.- ivem 0503121101/123

m. -erdi 0503111201/59

m. -ije: 0503111202/31

m. -ilije: 0503111202/34

m. -meļi 0602110102/73

m. -nim 0502211901/75

mĩņ bin

m. 0506110201/96, 0506110201/97, 0601111501/48, 0601111501/49,
0601111501/52, 0601111501/76, 0601111501/89, 0601111501/91

mindir- bindirmek

m. - erdiļe 0503111201/60

mi:nibu:θ dolmuş

m. 06011126a01/44

mi:nu:deft Minudeşt, şehir adı

m. + iņ 0502121101/36

mi:nudæft bk. mi:nu:deft

m. 0506120502/48

mir bir

m. 0506110201/133, 0506110701/100

mi:r bir

m. 0502221003/18, 0503210801/13, 0506110201/133

mi:ra:θ Ar. ميراث miras

m. +i: 0602211901/93

mi:raθ miras

m. 0503121102/14

miræhæsi: Ar. مرخصى izin

m. 06011126a01/22

misa:firkefji: F. مسافر کشی yolcu taşımacılık

m. 06011126a01/43

misir mısır

m. 0602211003/3

m. + den 0602211003/3

m. + dir 0602211003/2

mitir metre

m. 0506110201/140

m. + dir 0602211901/90

m. + i 0601111501/47

m. + ne 0601111501/124, 0601111501/125

miθgi:n Ar. مسكين fakir

m. 0502222701/97

miθkin miskin, tembel

m. + em 0503121101/227

mi:tri metrelik

m. 0601111501/76mi:we

m. 0503111101/136, 0503111101/141

m. + θinnen 0503111101/136

mijwe F. ميوه meyve

m. 0503111101/141, 0503111101/159

m. + |erden 0503111202/121

m. + θinnen 0503111101/135

mi:ð F. ميز masa

m. + ðe 0506110201/91

moʔa:de|æ: Ar. معادله denklik, mesele

m. + η 0502221003/38

modʒævvæz Ar. مجوز bir işi yapmaya belli kurumdan izin almak

m. 0503111101/20

modʒeðe معجزه mucize

m. 0602211001/185

modʒtæmeʔe Ar. مجتمع toplu konut, toplu iş yeri

m. 0602210801/10, 0602210801/17, 0602210801/29

mo:ðʒeðe mucize

m. 0602211001/189

moʻf مڭ bilek

m. 0502221003/47, 0502221003/48

m. + ũN 0502221003/49, 0502221003/61

moæ||em Ar. معلم öğretmen

m. 0502121101/81

moʻæ||im bk. moæ||em

m. + i: 0502211501/4

mogæddæma:ti Ar. مقدماتى başlangıç

m. 0601110801/6

mogæddæma:ti bk. mogæddæma:ti

m.0502211501/38

mohæbbæt محبت sevgi

m. 0506120502/11

moxi:t Ar. محيط çevre

m. + e 0502221003/34, 0502221003/6

mohi:te çevresi

m. 0502211501/37

mol - olmak

m.- ɾllɒ 0502221002/30

m.- d 0602211001/182

m.- li 0502211501/3

m.- uɾp 0602211001/98

m.- uɾpɗur 0503121101/155

m.- up 0502222201/17

m.- θa 0502221003/27

m.- θɒ 0602211501/34

m.- θam 0602211001/186

m.- θɒq 0602211501/23

m. - duɾm 0602210801/42

m. - li 0502121102/15, 0602110102/41

mo:l- bk. mol -

m. -duq 0502211501/5

m.- dum 0503121102/39

mola ملا molla

m. +nnon 0502211501/4

moll bk. molla

m. 050222201/142, 0602211502/19

molla dini medresenin öğrencisi

m. 0502121102/12, 0602110501/43, 0602210801/32, 0602210801/33,
0602210801/35, 0602210801/36, 0602211302/67

m. +dan 0502222701/90

molla bk. molla

m. 0502121102/12, 0601110801/8, 0602110501/43, 0602210801/38,
0602210801/40

m. + duq 0502121102/12

m. + la 0502121102/19

m. + muş 0602210801/38

mo:lla bk. molla

m. 0503111202/73

m. + da 0503121101/95

mo:lla: bk. molla

m. 0503121101/94

molluluq mollalık

m. 0601110801/7

mommæjjið bk. momæ:jjizi

m. + i 0601111501/93

momæ:jjizi Ar. ممیزی vergi memuru

m. 0601111501/87

monsæref Ar. منصرف vazgeçen kişi

m. 0502221002/85

morda:b F. مرداب bataklık

m. 0506120502/49

mo:rdum halk

m. + na 0503210801/58

mø:reṭ Ar. مورد örnek,vaka,husus

m. + de 0503111101/122

mø:ruut Ar. mürit

m. + da 0503111101/12, 0503111101/18, 0503111101/6

mofkel Ar. مشکل sorun,sıkıntı

m. + ĩṇ 0502211501/44

mortæbet Ar. مرتبط bağlı

m. 0502211501/56, 0502211501/63

motæ?æhheḷ Ar. متاهل evli

m. 0506120502/16

motor motor

m. 0601110801/11, 0602110102/2

mowre Ar. مورد konu, örnek

m. + de 0502212001/61

mowreḷ örnek

m. 0601111501/45

mowret bk. mowreḷ

m. + de 0601111501/35

mowruud bk. mowreḷ

m. + [erden 0601111501/43

mødzey^l bk. mø:dzeḷ

m. + em 0502121102/86

mø:dzeḷ kurt

m. 0502121102/87

møwlid Ar. مَوْد mevlud

m. 0506110201/109

møwlit bk. møwlid

m. 0506110201/110

møwli bk. møwlid

m. 0502222702/14

møwli; bk. møwlid

m. 0502222702/12, 0502222702/13
mu bu
 m. 0503111201/7
 m. + n 0602110501/28
 m. + N 0503210801/81
 m. + na 0602211701/15
 m. + np 0502220301/33, 0602110302/47
 m. + na: 0503210901/69
 m. + nom 0602211401/8
 m. + nda 0602110201/16, 0602211301/39
 m. + nde 0602211301/26
 m. + ni 0502222201/201, 0502222201/202, 0503120701/11, 0503120701/55,
 0503120702/12, 0503120702/25, 0503210901/45, 0503210901/94
 m. + ni 0502120601/66, 0502121102/48, 0502121102/69, 0502121102/97,
 0502221001/41, 0502222201/19, 0502222201/35, 0502222202/35,
 0503111101/163, 0503111202/84, 0503111204/29, 0503120701/59,
 0503120701/8, 0503120702/19, 0503120702/23, 0503120702/5,
 0503120702/8, 0503120702/9, 0503210901/56, 0503210901/69,
 0601110301/40, 0601111501/109, 0602110101/144, 0602110302/82,
 0602110501/28, 0602210801/58, 0602211001/151, 0602211001/198,
 0602211001/33, 0602211001/79, 0602211001/82, 0602211302/15,
 0602211302/21
 m. + ni 0502222701/8
 m. + niN 0503210901/69
 m. + niN 0506120401/60
 m. + nu:niN 0503111204/21
 m. + niN 0502121102/18, 0502121102/85, 0502211901/152,
 0502211901/159, 0502220301/11, 0502222701/20, 0503210901/48,
 0506120502/44, 0602211001/36
 m. + na 0502121102/52, 0502121102/92, 0502221002/76, 0503120701/81,
 0506110201/116, 0506110201/119, 0506110201/140, 0506110201/32,
 0506110201/73, 0602211401/13, 0602211401/41, 0602211401/45,

0602211701/14

m. + nnv 0502121102/9, 0601111501/26, 0602110201/16

m. + nna' 0602211401/55

m. + nnada 0502121102/6

m. + nnan 0503210801/35, 06011126a01/20

m. + nnan 0502121102/113, 0502121102/28, 0502220301/43,
0502222202/24, 0502222202/58, 0502222202/62, 0503111202/54,
0503111204/4, 0503120701/107, 0503120701/14, 0503121101/80,
0503210801/110, 0503210801/112, 0503210801/6, 0503210901/5,
0506120601/39, 0506120601/9, 06011126a01/16, 0602110101/59,
0602110501/22, 0602211401/15

m. + nnvn 0503111201/80, 0503111203/173, 06011126a01/52,
0602211401/34, 0602211701/51

m. + nnãN 0502222202/30, 0506120601/40

m. + nnon 0602211401/39, 0602211701/51

m. + nquda 0602110102/25

m. + nũN 0602211301/69, 0602211401/38, 0602211401/87

m. + nθwn 0502211501/32

mũ bu

m. + N 0502120601/55, 0502121102/102, 0502121102/112, 0502121102/34,
0502121102/48, 0502222202/8, 0502222701/11, 0503111203/49,
0503120701/5, 0503120701/75, 0503120702/11, 0503120702/61,
0503210901/74

m. + Nã 0502120601/53, 0502120601/54, 0502121102/78, 0502221002/81,
0503111203/131, 0503111203/55, 0503120701/6, 0503120701/9,
0506110201/38, 0506120501/59, 0602110201/25, 0602211001/47,
0602211401/19, 0602211401/32, 0602211401/34

m. + Nñ 0502121102/91, 0503111202/16, 0503111203/139, 0601111501/64

mua:vin Ar. معاون yardımcı

m. 0502121101/37

mudžævuz Ar. مجوز izin belgesi

m. 0602210801/28

muddat مدت süre

m. + da 0502222202/44

muddet bk. muddat

m. 0502222202/54, 0602210801/59

mudi:r Ar. مدير başkan, reis

m. 0502121101/37

m. + i 0502121101/40

muæ:lle معلم öğretmen

m. + iðde 0502211501/9

muælli:m bk. muæ:lle

m. + i 0503121102/2

muʔæ:llim bk. muæ:lle

m. 0503121102/12

muʔælle bk. muæ:lle

m. 0503121102/39, 0503121102/40

muæ:lle Ar. موقع vakit, zaman

m. 0602210801/65, 0602210801/70

m. + lar 0602211001/146

mu:ge zaman

m. 0502121102/20

mu:ge bk. mu:ge

m. 0602210801/51

mu:ge bk. mu:ge

m. 0602210801/48

mu:ka bk. mu:ge

m. 0503111204/14

mu:ka bk. mu:ge

m. 0502220301/1, 0502220301/2, 0502220301/42, 0502220301/69,
0502222202/55, 0503111204/29, 0503121102/17, 0602211001/168,
0602211301/74

m. + dan 0503210801/55

m. + la 0502222201/225, 0503120702/61, 0503210901/117, 0602211001/153

m. + la: 0502220301/12

m. + lardan 0602211001/8

m. + θunna 0502121102/47, 0602110101/5

m. + θunna 0602110302/74

mu:ka: bk. mu:ge

m. + m 0503121102/45

mu:ko bk. mu:ge

m. 0503121102/25, 0602211001/163

m. + lo 0602211001/19, 0602211302/46

m. + lori 0503111204/14, 0602211001/70

mukallam öğretmen

m. 0503111101/99

mu:kam Ar. مقام makam

m. 0502220301/4

mukdar Ar. مقدار nicelik

m. 0502220301/11

mukda:r bk. mukdar

m. 0502220301/19, 0502220301/22, 0502220301/25, 0502220301/83,
0502220301/9

m. + a: 0502220301/24

mu:kujat Ar. موقعیت durum

m. + da 0502220301/46

m. + qi 0502220301/13

muḫa:bera:t posta kurumu

m. 0602110101/152

muḫabira: Ar. مخابرات posta kurumu

m. +da 0602110101/151

muḫa:luf Ar. مخاف karşı,zıt

m. 0601111501/36

muḫa:lijfet Ar. مخافت karşı çıkmak, zıt olmak

m. 0502121101/62

muḫammed Muhammed, özel ad

m. 0602211302/26

muḫammed bk. muḫammed

m. 0506110701/74, 0506120401/15

muḫammet bk. muḫammed

m. 0602211302/26

muḫebbetji Ar. محبت sevgi

m. +ræ:k 0502222701/59

muhebbetjik sevgi

m. 0502222701/63

muhæffæf kısaltılan

m. 0502212001/13

muḫwḫadḫi (özel ad)

m. 0503120702/1

muḫw:m çevre

m. + ũN 0506120401/51

muḫt F. مفت bedava

m. 0602211002/73

muqaddæma:t Ar. مقدمات mukaddimelen

m. + in 0502121101/45

mu:quw Ar. موقع mevki,vakit,zaman

m. 0502121102/20, 0502121102/22

mun bunu

m. 0502222701/45, 0503111201/43, 0503111204/24

mundega:r F. ماندگار kalıcı

m. 0602211901/41

muni bunu

m. 0503111201/6, 0602211003/32, 0602211003/35, 0602211003/37,
0602211003/48

munnon bundan

m. 0503111201/2, 0503111203/2, 0602211001/213, 0602211002/52,
0602211003/42

munteḫa:Ar. منتها son,nihayet

m. 0502221003/54, 0602211901/72

munja:li bunun gibi

m. 0602211901/95

muraḡaḡi مرخصی izin

m. 0602110302/30

muredi Ar. موردی vakasal

m. + jem 0601111501/119

mu:ruṭ مورد konu, örnek

m. +dan 0601111501/87

murid Ar. مرید murid

m. + i 0602211501/3

muṡa Musa, özel ad

m. 0602210801/36

mu:ṡa bk. muṡa

m. 0602210801/38

mu:ṡa: bk. muṡa

m. 0602210801/33, 0602210801/35

muṡa:fuṛ Ar. مسافر yolcu

m. 0506120401/51

muṡulma:n Ar. مسلمان müslüman

m. 0502221002/30, 0601110801/25

m. + a 0601110801/25

muṡurma:n bk. muṡulma:n

m. + lar 0506120401/102

mu:fi: موشی bir fare

m. 0506110201/71

muṡyʲil Ar. مشکل sorun,sıkıntı

m. + ʲiŋ 0602211001/38

muṡyʲilʲiʲ sıkıntılı

m. + imiḡ 06011126a01/36

muta:la:ʔa Ar. مطالعة okuma

m. 0503210801/41

mutdet Ar. مدت orta

m. + ĩŋ 0601111501/109

mutevesit Ar. متوسط ortalama

m. 0506110201/46

muwaqGaθuraq Ar. موقت daha geçici

m. 0503111202/73

muwgeʔi: Ar. + F. موقعی o zaman ki

m. 0506110201/133

muwba::ki o zaman ki

m. 0506110201/54

muddet süre

m. 0502222202/13

muraχχas Ar. مرخصی taburcu

m. + i 0502211501/45

muʃkel Ar. مشکل sorun

m. 0601111501/30

muʃkelə:t Ar. مشکلات sıkıntılar

m. 0601111501/30

mydžævvezi Ar. مجوزی izni

m. 0503210901/20

mydžævv̱zi bk. mydžævvezi

m. 0503210901/14

mydžævvezli izinli

m. 0503210901/13

myddat bk. myddet

m. 0503210801/51

myddet مدت süre

m. 0602210801/57

mydi:r مدير müdür

m. 0602110101/143

mydy:r bk. mydi:r

m. 0602211501/51

m. + leri 0602211501/51

mydy:rijet Ar. مدیریت yönetim

m. +i 0602211501/51

myŋ bk. mŷŋ

m. 0502121101/14, 0502121101/57

mŷŋ bin

m. 0502211501/34, 0502220301/57, 0502220301/58, 0502221001/76,
0502222201/79, 0503120701/41, 0503121101/149, 0503121101/150,
0503121101/154, 0503121101/38, 0503121102/19, 0506120501/59,
0601110801/30, 0601111501/100, 0601111501/125, 0601111501/47,
0601111501/95, 0602211001/220, 0602211901/90

myθøllēŋ kesin

m. 0506110701/62

myſderi Ar. مشتری müşteri, alıcı

m. 0502120601/23

myſkiŋ مشکل zor

m. 0502222201/53

m. +i 0502222201/233

myſkiŋa:ti مشکلاتی sorunlar

m. 0601111501/15

myſkiŋi مشکلی sorun

m. 0502222201/198

myſkiŋræk daha sorunlu

m. + di 06011126a01/22

myſkyŋ bk. myſkiŋ

m. 06011126a01/40

myſteri:mið müşterimiz

m. 0601110801/18

myta:laa Ar. مطالعة okuma

m. 0503111201/111

n

na da

n. 0502120601/31, 0502220301/19, 0502220301/78, 0502221003/12,
0502222701/22, 0503111203/179, 0503111204/24, 0503121101/124,
0503121101/135, 0601110301/20, 0601111501/54, 0602110302/62,
0602211302/25, 0602211302/27

naʃfar F. ناچار çaresiz

n. + i 0602211001/88

naʃfa:r bk. naʃfar

n. 0502222201/128

naʃfa:r bk. naʃfar

n. +i 0602211001/87

n. +ũN 0502222201/130

na:ʃfar bk. naʃfar

n. 0602211001/81, 0602211001/83

n. + dan 0602211001/84

n. + i 0602211001/33

na:ʃfa:r bk. naʃfar

n. + da 0502211901/149

na:tʃe kaç

n. 0502211901/181

na:da:n F. نادر aptal

n. + am 0503121101/220

nader (özel ad)

n. + ĩ:ŋ 0502221002/69

naɣa:t ne kadar

n. 0602211301/40

naɣ dağ

n. 0502211901/15

na:vi dahi

n. 0502221001/2, 0502221001/20

naʁul Ar. نقل hikaye

n. 0602110301/29

naʁuʃ Ar. نقش nakiş, resim

n. + lanũnã 0503121102/112

naʁuʃla: - nakışlamak

n.- p 0503121102/111

naʁi dahi, da

n. 0502212001/60, 050222202/65, 0602110101/23, 0602110101/33

naχ F. نخ ip

n. 0503120702/67

naχa:l F. نهال fidan

n. 0602211901/91, 0602211901/92

naχar F. ناهار yiyecek, gıda, öğle yemeği

n. 0502120601/168, 0503111201/42

naχil dahil, iç

n. 0502222201/156

na:χongi:ri ناخن گیری tırnak kesme aracı

n. 0506110201/69

naq - takmak

n.- up 0502120601/151

naqul hikaye

n. 0602211003/53

na:m ad

n. 0602110302/75

na:ma F. نامه mektup

n. 0503121102/137, 0601111501/66, 0602110302/24, 0602110302/25,
0602110302/86

na:ma: bk. na:ma

n. + m 0503121102/138

n. + ʁa 0503121102/139

nama:ð F. نماز namaz

n. 0502220301/89, 0502222201/22, 0502222201/28, 0503111201/96,
0506110201/27, 0506120501/12, 0506120501/4, 0602110101/38,
0602110501/42

n. + a 0602211501/15

n. + ũN 0602110501/39

n. + ða 0602211501/5

n. + umi 0602211701/2

nama:ðxp:n F. نمازخوان namaz kılan kişi

n. + di 0602211502/15

nama:zxa:n bk. nama:ðxp:n

n. 0602211301/12

nama:zxa:na F. نمازخانه mescit

n. 0602211501/50

na:me mektup

n. + dir 0502120601/131

na:muθ namus

n. 0601110301/24

n. + u 0502222201/125

n. + qi 0601110301/24

non F. نان ekmek

n. 0502221001/2

na:raxa: rahatsız,küsgün

n. + di 0602110201/28

na:ra:xad F. ناراحت rahatsız,küsgün

n. + i:θi 0602110201/40

na:ra:χat bk. na:ra:χad

n. 0602110201/25, 0602110201/31, 0602110201/33

n. + i:mið 0601111501/43, 0601111501/44

n. + ũN 0602110201/36

na:sere bk. naseri

n. 0502221003/46

naseri ناصرى soyad

n. 0502221003/32

nawruð نوروز nevrüz

n. 0506110701/20

najbadaj yer adı

n. 0602211003/21

najθi hangisi

n. 0506110701/80

naðarmæ:met Nazar Mehmet, özel ad

n. 0602211302/9

ne ne

n. 0502120601/33, 0502121101/56, 0502121102/18, 0502121102/80,
0502211901/95, 0502220301/19, 0502220301/21, 0502220301/46,
0502220301/47, 0502220301/84, 0502221002/20, 0502222201/148,
0502222701/23, 0502222701/95, 0502222702/15, 0503111202/86,
0503111203/48, 0503121101/165, 0503121101/167, 0503121101/171,
0503121101/175, 0503121101/179, 0503121101/183, 0503121101/96,
0601110301/42, 0601111501/100, 0601111501/101, 0601111501/31,
0601111501/87, 0602110501/41, 0602211001/22, 0602211002/26,
0602211003/40, 0602211301/25, 0602211302/30, 0601111501/73

ne - demek

n.- dim 0502120601/40

næ ne, de

n. 0502222201/220, 0502222201/221, 0502222201/53

næ' ne

n. 0503111203/137, 0503111203/19, 0602211501/19

næ: (ne: TT 181) ne

n. 0502120601/108, 0502211501/20, 0502211501/40, 0502220301/18,
0502222201/133, 0502222201/77, 0503111203/102, 0503111203/36,
0503111203/7, 0503111204/19, 0503120701/5, 0506110701/35,
0601111501/104, 06011126a01/11, 0602211001/228, 0602211003/43,
0602211401/38, 0602211901/90

næ:belet F. نابلد bilgisiz

n. + |er 0506120401/113

nebere نېيره törün

n. + θinnen 0506120401/130

nedʒa:t نجات kurtarmak

n. 0502222201/100

nedʒa:t bk. nedʒa:t

n. 0502222201/100

nedʒdʒa:r نجار marangoz

n. 0502220301/9

nedʒdʒarluk marangozluk

n. 0502220301/1

nedʒdʒa:rluk bk. nedʒdʒa:rluq

n. 0502220301/16, 0502220301/4

n. + α 0502220301/19

n. + muð 0502220301/66

nedʒdʒa:rluq marangozluk

n. 0502220301/26

nedʒire nasıl

n. 0503111204/20

nædʒi:p asil,soylu

n. 0502212001/64

nædʒire nasıl

n. 0503210901/74

næ:dʒire bk. nædʒyre

n. 0602211001/123

næ:dʒir □ nasıl

n. 0503210801/110

nædʒyr bk. nædʒyre

n. 0502222202/50

nædʒyre nasıl

n. 0503111203/153

næ:ɖyɾe bk. næɖyɾe

n. 0502121101/72, 0503111203/28, 0503120701/14, 0506110201/99,
0602211001/2, 0602211001/42, 0602211003/32

næ:ʈe bk. næ:ʈe

n. 0602211901/96, 0601111501/113

næ:ʈe (ne:çe ED 775a, ne: TT 181) ne

n. 0502220301/22, 0502221001/11, 0502222202/1, 0502222701/39,
0503111201/14, 0503111201/23, 0503111201/52, 0503111201/61,
0503111201/63, 0503111202/52, 0503111203/9, 0503120701/45,
0503121101/102, 0503121101/233, 0503121101/72, 0503210901/64,
0503210901/96, 0506110201/130, 0506110201/140, 0506110201/22,
0506120401/51, 0506120401/68, 0601110801/8, 06011126a01/29,
0602211001/164, 0602211001/216, 0602211901/16, 0502121101/4,
0502121101/46, 0502121101/75, 0502121101/76, 0502121102/11,
0502212001/39, 0503111201/113, 0503111201/119, 0503210801/118,
0503210801/29, 0503210801/88, 0602110101/124, 0602110501/22,
0602211901/27, 0602211901/35

n. + ʈi 0602211701/65

n. + ʈinĩŋ 0602211701/66

næ:ʈe bk. næ:ʈe

n. 0502221001/80, 0602211401/82

n. + den 0601111501/124

næ:ʈe bk. næ:ʈe

n. + |er 0503121101/256

nefer Ar. نفر sayı birimi, kişi

n. 0502120601/68, 0502121101/14, 0502121101/43, 0502121102/107,
0502121102/83, 0502121102/87, 0502211501/34, 0502221003/19,
0502221003/21, 0502221003/23, 0502222202/26, 0502222202/29,
0503111201/11, 0503111201/52, 0503111201/59, 0503111201/61,
0503111201/63, 0503111201/9, 0503120701/106, 0503120701/21,
0503120701/55, 0503120701/6, 0503120701/90, 0503120701/95,
0503210901/108

n. + den 0502121101/4

n. + dik 0502221003/18

n. + e 0502221003/43, 0502222701/80

n. + i 0502221003/15, 0502221003/16, 0502221003/18, 0502221003/22,
0502222201/215

n. + ĩŋ 0502222201/216

n. + kijem 0502222201/213

nefes نفّس nefes

n. 0502211501/41

neft نفّت petrol

n. + e 0503120701/97

negæra:nw F. نگرانى merak etme

n. + θi 0601111501/25

næʁat ne kadar

n. 0503111101/57

neyʁa:n نگران meraklı

n. 0601111501/43, 0601111501/45, 0601111501/54

neyʁa:nlw meraklılık

n. + mwðɑ 0601111501/111

næha:sta F. ناخواستہ istemedi

n. 0502222201/125

næ:hu:sta bk. næha:sta

n. 0502222201/105

nexil bk. næhiʎi

n. 0601111501/107

næhiʎi ne türlü

n. 0503111101/12

næ:ʎiʎi bk. næhiʎi

n. 0502221003/5

nehzed Ar. نهضت yaşlılara okuma yazma öğreten idare

n. 0601110801/5

nem ne

n. 0502120601/57, 0502220301/60, 0502221002/3, 0502221002/42,
0502221002/43, 0502221002/44, 0502221002/48, 0502221002/54,
0502221002/59, 0502221002/63, 0502221002/67, 050222201/21,
0503111101/12, 0506110201/40, 0506110201/54, 0506120401/70,
0506120401/95, 0506120501/48, 0602110101/20, 0602110102/59

n. + m 0502221002/34

ne:m bk. neme

n. 0502220301/51

næm bk. neme

n. 0502211501/62, 0601111501/86

næ:m bk. neme

n. 0502120601/75, 0502120601/78, 0502121101/7, 0502121102/105,
0502121102/15, 0502211901/150, 0502211901/178, 0502221003/27,
050222202/22, 050222202/63, 0503111101/12, 0503111101/87,
0503111203/139, 0503111203/37, 0503111203/55, 0503111204/13,
0503121101/213, 0506110701/30, 0506120501/28, 0602211001/182,
0602211001/212, 0602211401/77

n. + jem 0602211001/186

n. + mi 0503111204/18

næmɑ:jændæ: F. نماینده vekil, meclis vekili

n. + mið 0502221003/51

neme şey

n. 0502120601/138, 0502120601/162, 0502120601/48, 0502120601/78,
0502121101/18, 0502121101/83, 0502121102/77, 0502212001/33,
0502212001/37, 0502212001/55, 0502220301/30, 0502220301/41,
0502220301/55, 0502220301/88, 0502221001/103, 0502221001/113,
0502221001/48, 0502221001/52, 0502221001/53, 0502221001/97,
0502221002/18, 0502221002/62, 0502221002/78, 0502221002/87,
0502221003/31, 050222201/60, 0503111101/115, 0503111101/157,
0503111101/160, 0503111101/35, 0503111101/65, 0503111101/80,
0503111201/124, 0503111201/57, 0503111201/96, 0503111203/135,
0503111203/55, 0503210801/24, 0503210901/24, 0503210901/49,

0503210901/97, 0506110201/46, 0506110701/108, 0506120401/26,
 0506120501/37, 0506120501/43, 0506120501/61, 0601110301/27,
 0601110301/28, 0601110301/34, 0601110301/37, 06011126a01/68,
 0602110101/101, 0602110101/104, 0602110101/120, 0602110101/149,
 0602110101/39, 0602110101/5, 0602110101/84, 0602110101/91,
 0602110102/64, 0602110102/9, 0602211002/5, 0602211002/58,
 0602211301/14, 0602211301/34, 0602211401/12

n. + de 0502121101/35

n. + den 0502121101/15, 0502121101/20, 0502212001/30, 0502220301/8,
 0502220301/81, 0502221003/30, 0506110701/64

n. + di 0502221003/18

n. + [æ:mið 0602211401/86

n. + [ǣ:ŋ 0602211401/63

n. + [e 0503111101/100, 0602211001/7, 0602211901/82

n. + [er 0503111202/48

n. + [eri 0502121101/50, 0502121102/38

n. + [erin 0601110301/42

n. + [erini 0602211401/78

n. + [ermiðŋ 0503121102/157

n. + θi 0502121101/59, 0502121101/78, 0502121102/111, 0502121102/76,
 0503111101/139, 0503111101/52, 0503210901/13, 0503210901/19,
 0503210901/21,

0601110301/26, 0601110301/9

n. + θi 0502221003/33

n. + θine 0502221002/68, 0602211001/189

n. + θini 0502221001/57, 0502221002/70, 0503111203/49

n. + θinnen 0502121101/83

ne:me bk. neme

n. 0602211502/25

næme bk. neme

n. 0502211501/20, 0502211501/25, 0502222701/72, 0601111501/85

nemæ: bk. neme

n. 0502120601/39, 0602110101/130, 0602110101/59

n. + de 0602110101/15

n. + m 0502121101/86, 0502212001/43, 0506120401/75

n. + mið 0502221001/106, 0506120502/12, 0602211502/18, 0602211901/43

n. + næ' 0503111203/131

n. + ni 0503210901/52, 0503210901/66, 0506110201/57, 0506110701/73

n. + nĩŋ 0506120401/13, 06011126a01/21

n. + ŋ 0502121101/35

n. + ni 0506110701/72

nemã bk. neme

n. + ŋ 0601110301/44

nemã: bk. neme

n. + ŋĩðe 0601110301/6

n. + ŋki 0503210901/34

næ:mæ bk. neme

n. 0502121102/47, 0601110301/11

n. + ni 0502120601/150

næ:mæ: bk. neme

n. + ni 0602211401/83

næ:me bk. neme

n. 0502120601/107, 0502120601/151, 0502120601/162, 0502120601/2,
0502120601/32, 0502120601/50, 0502120601/77, 0502120601/78,
0502120601/81, 0502121101/43, 0502121101/48, 0502121101/50,
0502121101/55, 0502121101/79, 0502121101/9, 0502121102/102,
0502121102/12, 0502121102/64, 0502121102/68, 0502121102/73,
0502121102/74, 0502211501/20, 0502211501/28, 0502211501/48,
0502211501/52, 0502211901/1, 0502211901/10, 0502211901/115,
0502211901/121, 0502211901/149, 0502211901/168, 0502211901/39,
0502211901/46, 0502211901/47, 0502211901/48, 0502211901/83,
0502211901/89, 0502212001/15, 0502212001/66, 0502220301/101,
0502220301/12, 0502220301/39, 0502220301/61, 0502221001/41,
0502221001/6, 0502221001/92, 0502221002/1, 0502221002/7,

0502221003/34,	0502222201/129,	0502222201/134,	0502222201/137,
0502222201/24,	0502222201/40,	0502222201/44,	0502222201/71,
0502222201/73,	0502222701/1,	0502222701/100,	0502222701/101,
0502222701/21,	0502222701/24,	0502222701/28,	0502222701/30,
0502222701/37,	0502222701/46,	0502222701/55,	0502222701/69,
0502222701/81,	0502222702/15,	0503111101/109,	0503111101/122,
0503111101/137,	0503111101/146,	0503111101/7,	0503111201/107,
0503111201/123,	0503111202/1,	0503111202/79,	0503111203/102,
0503111203/115,	0503111203/130,	0503111203/149,	0503111203/161,
0503111203/174,	0503111203/180,	0503111203/22,	0503111203/24,
0503111203/39,	0503111203/40,	0503111203/51,	0503111203/86,
0503111204/1,	0503111204/2,	0503120701/105,	0503120701/37,
0503120701/4,	0503120702/61,	0503121101/1,	0503121101/133,
0503121101/15,	0503121101/19,	0503121101/229,	0503121101/235,
0503121101/65,	0503210801/44,	0503210901/1,	0503210901/92,
0506110201/124,	0506110201/39,	0506110201/48,	0506110201/7,
0506110201/81,	0506110701/103,	0506110701/34,	0506110701/46,
0506110701/52,	0506110701/91,	0506110701/96,	0506110701/98,
0506120401/43,	0506120401/50,	0506120501/53,	0506120501/60,
0506120502/26,	0506120601/13,	0601110301/10,	0601110301/24,
0601110301/27,	0601110301/28,	0601110301/38,	0601110301/4,
0601110301/40,	0601110301/6,	0601110301/8,	0601111501/31,
0601111501/55,	0601111501/60,	0601111501/61,	0601111501/65,
0601111501/79,	06011126a01/18,	06011126a01/43,	0602110101/102,
0602110101/31,	0602110101/60,	0602110102/1,	0602110201/16,
0602110201/2,	0602110201/20,	0602110201/27,	0602110201/32,
0602110201/34,	0602110201/42,	0602110201/7,	0602110301/16,
0602110302/84,	0602110501/1,	0602110501/12,	0602110501/20,
0602110501/39,	0602110501/42,	0602210801/5,	0602211001/103,
0602211001/12,	0602211001/122,	0602211001/135,	0602211001/185,
0602211001/186,	0602211001/198,	0602211001/202,	0602211001/221,
0602211001/225,	0602211001/232,	0602211001/38,	0602211002/1,

0602211002/12, 0602211002/46, 0602211002/51, 0602211002/71,
 0602211002/73, 0602211003/6, 0602211301/13, 0602211301/42,
 0602211301/59, 0602211301/79, 0602211301/9, 0602211302/28,
 0602211302/91, 0602211302/96, 0602211401/28, 0602211401/84,
 0602211401/87, 0602211501/24, 0602211501/33, 0602211502/12,
 0602211701/2, 0602211701/21, 0602211701/28, 0602211701/40,
 0602211701/46, 0602211701/47, 0602211701/49, 0602211701/5,
 0602211701/6, 0602211901/110, 0602211901/111, 0602211901/114,
 0602211901/6, 0602211901/87, 0602211901/88

n. + den 0502120601/1, 0503210901/77, 0601111501/50, 0602211502/11,
 0602211901/12

n. + dir 0502221002/57

n. + θi 0602211502/15, 0602211502/43

næ:mē bk. neme

n. + ŋ 0502222201/184

nε:me bk. neme

n. 0503120701/24

n. + |eri 0502221001/23

n. + θi 0502221002/69

nemed- ne etmek

n.- ijen 0503111101/140

n.- ip 0502222701/16, 0502222701/86

n.- ip 0502120601/15, 0502221001/35

n. -ijelle 0506110201/110

n. -ipdir 0602211301/17

næ:med- şey etmek

n.- i:p 0602210801/59, 0602210801/60

næ:medi^j ne idük

n. +ini 0502221001/92, 0502221001/95

næ:me|j şeyli

n. 0602211901/54

neme|j şeylik

n. + di 0506110201/58

nemeļi bk. nemeļik

n. 0602211301/28

nemeθ- şey etmek

n.- θe 0506120601/11

næ:mef- ne edişmek

n.- ip 0502222201/201

nemet-şey etmek

n. 0502221001/22

n.- di 0502221002/58

n.- dżek 0601110301/7

n.- mæ:n 0602211901/35

n.- θēŋ 0503121101/5

n. -di 0502212001/42

n. -dim 0503111101/37

n. -jeθ 0503111101/102

n. -meje 0502222701/87

n. -mejeː 0602110101/94

næ:met - şey etmek

n.- je 0503111101/29

n. -ti 0502221002/55

nemeræ:k daha şey

n. 0602211401/70

næmiŋ- ne edişmek

n.- i:p 0602211302/99

neper kişi

n. 0506110201/69, 0506110201/82, 0506110201/93, 0601111501/46,
0602110302/26, 0602211001/164, 0602211001/216, 0602211501/21,
0602211501/23, 0602211501/39, 0602211701/59

n. + den 0601111501/13

n. + e 0601110801/30

n. + em 0602211501/23

nepes nefes

n. + i: 0602110101/127

nepi nefi

n. + ne 0601111501/36

næ:raχat rahatsız

n. + i 0602110101/125

nereθθæ: masum

n. +ni 0502222201/180

nesbæt Ar. نسب nisbet

n. 0502221003/38

neθib Ar. نصيب kismet

n. 0506120501/2

neθi:b bk. neθip

n. 0506120501/18

n. + imið 0506120501/8

neθi:ḡ bk. neθip

n. 0506120501/1, 0506120501/15

n. + iṣṣið 0506120501/18

neθip nasip

n. 0503111203/186

neθi:p bk. neθip

n. 0502120601/31, 0503111203/160

neθi:p bk. neθip

n. 0506120501/49, 0602110302/86, 0602110501/18, 0602110501/28

neθl نسل nesil

n. + i 0503111203/46, 0503111203/52, 0503111203/53, 0503111203/65,
0503111203/67

netidze Ar. نتیجه sonuç,netice

n. + ji 0601111501/111

neti:dzæ: sonuç; torunlar, kuşaklar

n. 0502121101/4

nævadega:n F. نوادگان kuşaklar, nesiller

n. + larunnān 0502212001/58

nevere F. نيره torun

n. + θinnen 0602211003/59

n. + θiŋnen 0602211003/58

nevi:si torunu

n. 0502221001/17

nevit F. نويد müjde

n. 0503111203/148

nevt neft, petrol

n. 0602110102/3, 0602211002/55

n. +em 0602110102/69

nevθe نفس nefes

n. 0503121101/216

nej - demek

n.- di 0502222201/205

næðær fikir, görüş

n. + i 0503210801/28

næzær Ar. نظر bak

n. + im 0602210801/68

nezerijæ: Ar. نظريه teori

n. 0502121101/9

næzærije bk. nezerijæ:

n. 0601111501/75

nurxi F. نرخى fiyatı

n. 0602110301/6

nuijaði Niyazi

n. 0602110101/54

nũ:ð kız

N. + unna 0602211002/43

N. + unnan 0503111203/166

ni - demek

n.- jæ: 0602211003/36

n.- jæk 0506120401/91
 n.- jæn:nin 0602211001/93
 n.- je 0502222201/172, 0506120401/19, 0602211003/48
 n.- jε· 0502222201/77
 n.- jek 0602110201/21
 n.- jel[e 0502222701/84
 n.- jenmiði 0602110201/20
 n.- jerdile· 0602110102/72
 n. - jæk 0506120401/129
 n. - jæk· 0502211901/96
 n. -jæ: 0502222201/169
 n. -jæle 0602210801/34
 n. -je 0502222201/168
 n. -jε· 0502221001/63, 0502221001/64, 0502222201/172
 n. -jε: 0502121101/5
 n. -jek 0502121102/56

ni: - bk. ni -

n.- di 0502212001/32, 0502222201/26, 0502222201/27
 n.- dim 0502212001/15

niʃe ne

n. +den 0503121102/150

niʃæ: bk.niʃe

n. 0503121102/150

nika: Ar. نكاح nikah

n. 0502221001/65

ni:mkæt F. نيمکت sandalye

n. 0502221003/56

n. + i 0502221003/62

ni:mru:z F. نيمروز ögle vakti

n. 0502211501/46

nirde bk. ni:rde

n. 0506110701/84

ni:rde nerde

n. 0503111101/62, 0506110701/54, 0506110701/55, 0503111203/86,
0506110701/84, 0602211901/112

n. + di 0502211901/23, 0502211901/24

ni:rden nerden

n. 0502211901/119, 0503210901/32

nire bk. ni:re

n. +de 0503111203/88, 0602211001/7

ni:re nere

n. +den 0602110501/9

ni:ræ: bk. ni:re

n. 0502211901/159

n. + η 0502121101/6

nij - demek

n.- æ:n 0502121101/7, 0506120502/51

n.- æ[l]erinne 0502211901/117

n.- dim 0502222201/146

n.- ε:nne 0602211301/27

n.- enne 0502120601/135, 0502120601/60, 0602211301/26

n.- p 0503121101/163

n. - æ:n 0506120401/119

n. - æ:nim 0506120401/131

n. -æ:rmif]er 0503210801/89

n. -tda 0502222202/42

nijað F. نیاز dilek, istek

n. 0602110501/20

nijet Ar. نیت niyet

n. 0502222201/125, 0502222201/32, 0502222201/49, 0502222201/5,
0502222201/61, 0502222201/75

nijmek demek, söylemek

n. + de 0602211401/62

niza:m Ar. نظام düzgün

n. + u 0602210801/7

noʻʻon ipek böceği

n. 0601110301/2

noʻx dokuz

n. 0601111501/29

noʻxut F. نخود nohut

n. 0502222201/64

noʻxut bk. noʻxut

n. 0602110101/111, 0602110102/28, 0602110201/19, 0602110201/21,
0602110301/11

noʻqpt Ar. نقط nokta

n. 0502121102/9

noʻqcuʻd dokuz

n. 0602110302/21, 0602110302/22

noʻqquʻd bk. noʻqcuʻd

n. 0602110102/38

nomra: F. نمرة numara

n. + m 0503111101/17

n. + muʻd 0502121102/25

no:θ dost

n. 0602110201/32, 0602110201/33

n. +la 0602110201/27

now F. نو yeni

n. 0503120701/29, 0506120502/52

nowdʒæva:n F. نوجوان yetişkin

n. + i:mdan 0502221003/27

nowdʒæva:ni: F. نوجوانی yetişkinlik

n. 0502221003/5, 0502221003/6

no:wuija F. ويا fasulye

n. 0602110102/28

n. + jam 0602110301/11

no:vija fasulye

n. 0506110201/44

nu:r Ar. نور

n. 0602210801/19

n. + dan 0503121102/40

nusejbedza:n Nuseybeciğim

n. 0506120501/38

ŋ - N

ŋēl- gelmek

ŋ.- eno:q 0602110101/15

nērek gerek

N. 0602211001/23

ŋĩ:jðu Niyazi, kişi adı

ŋ. + nna 0506120401/32

nōwi iyi

N. 0601111501/62

ŋōt göt; arka

ŋ. +ini 0502120601/25

ŋōwn gönül

ŋ. + imiððe 0602211003/3

ŋỹn gün

ŋ. 0503120701/12, 0601110301/19

ŋ. + i 0602211001/213, 0502222202/24

nỹrrỹŋ sohbet, konuşma

N. +ĩ 0502211901/83

O

o

o

o. 0502120601/14, 0502120601/142, 0502120601/21, 0502120601/25,
0502120601/35, 0502120601/36, 0502121101/2, 0502121101/26,
0502121101/28, 0502121101/58, 0502121101/83, 0502121102/18,
0502121102/24, 0502121102/26, 0502121102/28, 0502121102/52,
0502121102/64, 0502121102/87, 0502121102/88, 0502121102/91,
0502211501/46, 0502211501/60, 0502211901/10, 0502211901/162,
0502211901/27, 0502211901/48, 0502211901/82, 0502212001/22,
0502212001/35, 0502220301/12, 0502220301/14, 0502220301/15,
0502220301/46, 0502220301/69, 0502220301/72, 0502220301/79,
0502221001/103, 0502221001/106, 0502221001/108, 0502221001/15,
0502221001/75, 0502221001/92, 0502221001/97, 0502221001/98,
0502221002/40, 0502221002/57, 0502221002/65, 0502221002/67,
0502221002/74, 0502221002/76, 0502221003/12, 0502221003/24,
0502221003/66, 0502222201/106, 0502222201/124, 0502222201/133,
0502222201/134, 0502222201/145, 0502222201/155, 0502222201/158,
0502222201/168, 0502222201/169, 0502222201/21, 0502222201/220,
0502222201/221, 0502222201/222, 0502222201/232, 0502222201/233,
0502222202/13, 0502222202/28, 0502222701/38, 0502222701/63,
0502222701/65, 0502222701/84, 0502222702/23, 0503111101/110,
0503111101/114, 0503111101/115, 0503111101/140, 0503111101/78,
0503111101/94, 0503111201/108, 0503111201/122, 0503111201/20,
0503111201/53, 0503111201/79, 0503111202/106, 0503111202/21,
0503111202/22, 0503111202/23, 0503111202/29, 0503111202/31,
0503111202/46, 0503111202/67, 0503111202/91, 0503111203/109,
0503111203/114, 0503111203/129, 0503111203/137, 0503111203/164,
0503111203/167, 0503111203/168, 0503111203/181, 0503111203/31,
0503111203/36, 0503111203/7, 0503111203/93, 0503111203/96,
0503111204/10, 0503111204/29, 0503111204/31, 0503111204/33,
0503111204/34, 0503120701/108, 0503120701/14, 0503120701/22,
0503120701/32, 0503120701/38, 0503120701/40, 0503120701/48,
0503120701/52, 0503120701/62, 0503120701/72, 0503120701/97,
0503120702/36, 0503120702/57, 0503120702/61, 0503120702/63,

0503120702/73,	0503121101/16,	0503121101/19,	0503121101/192,
0503121101/195,	0503121101/199,	0503121101/211,	0503121101/238,
0503121101/39,	0503121101/45,	0503121101/71,	0503121101/88,
0503121101/9,	0503121102/25,	0503121102/30,	0503121102/31,
0503121102/39,	0503210801/54,	0503210901/115,	0503210901/117,
0503210901/13,	0503210901/32,	0503210901/5,	0503210901/54,
0503210901/8,	0506110201/119,	0506110201/13,	0506110201/137,
0506110201/139,	0506110201/140,	0506110201/57,	0506110201/58,
0506110201/62,	0506110201/69,	0506110201/70,	0506110201/72,
0506110201/78,	0506110201/9,	0506110201/92,	0506110201/95,
0506110201/97,	0506110201/98,	0506110701/10,	0506110701/103,
0506110701/106,	0506110701/114,	0506110701/119,	0506110701/22,
0506110701/24,	0506110701/31,	0506110701/54,	0506110701/6,
0506110701/84,	0506120401/127,	0506120401/13,	0506120401/59,
0506120501/24,	0506120501/30,	0506120501/31,	0506120501/52,
0506120501/57,	0506120501/7,	0506120502/11,	0506120502/31,
0506120502/34,	0506120502/52,	0506120601/32,	0506120601/48,
0601110301/14,	0601110301/17,	0601110301/18,	0601110301/19,
0601110301/30,	0601110801/32,	0601110801/33,	0601111501/107,
0601111501/22,	0601111501/27,	0601111501/37,	0601111501/83,
06011126a01/21,	06011126a01/22,	06011126a01/66,	0602110101/12,
0602110101/146,	0602110101/147,	0602110101/148,	0602110101/150,
0602110101/22,	0602110101/23,	0602110101/27,	0602110101/34,
0602110101/37,	0602110101/38,	0602110101/5,	0602110101/8,
0602110101/89,	0602110101/90,	0602110101/91,	0602110102/29,
0602110102/5,	0602110102/69,	0602110201/16,	0602110201/22,
0602110201/25,	0602110201/27,	0602110201/36,	0602110201/37,
0602110201/4,	0602110301/3,	0602110301/4,	0602110302/14,
0602110302/32,	0602110302/59,	0602110302/66,	0602110501/22,
0602210801/10,	0602210801/28,	0602210801/30,	0602210801/40,
0602211001/102,	0602211001/104,	0602211001/106,	0602211001/124,
0602211001/126,	0602211001/143,	0602211001/146,	0602211001/154,

0602211001/163, 0602211001/165, 0602211001/166, 0602211001/176,
 0602211001/183, 0602211001/19, 0602211001/213, 0602211001/220,
 0602211001/26, 0602211001/31, 0602211001/39, 0602211001/70,
 0602211001/73, 0602211001/87, 0602211001/88, 0602211002/17,
 0602211002/43, 0602211002/49, 0602211002/51, 0602211002/68,
 0602211002/81, 0602211003/25, 0602211003/43, 0602211003/49,
 0602211301/57, 0602211301/58, 0602211301/74, 0602211302/109,
 0602211302/26, 0602211302/28, 0602211302/29, 0602211302/46,
 0602211302/47, 0602211302/56, 0602211302/60, 0602211302/61,
 0602211302/69, 0602211401/28, 0602211401/54, 0602211401/55,
 0602211401/59, 0602211401/71, 0602211401/78, 0602211401/80,
 0602211501/1, 0602211501/11, 0602211501/21, 0602211501/49,
 0602211502/24, 0602211502/28, 0602211701/23, 0602211701/3,
 0602211701/67, 0602211701/78, 0602211701/82, 0602211901/48,
 0602211901/96, 0602211901/97, 0602211901/99
 o. + nda 0503111101/53
 o. + ndb 0502220301/14, 0503111201/65
 o. + ndan 0502220301/24, 0503120702/76
 o. + ndbn 0503111201/40, 0506110701/73, 0602110301/39
 o. + ndanam 0502221002/15
 o. + ni 0503111101/155
 o. + ni 0502120601/145, 0502220301/99, 0502221001/53, 0502221002/59,
 0502221002/60, 0502222201/119, 0502222201/173, 0502222201/219,
 0502222201/220,
 0502222201/221, 0503111101/157, 0503111101/161, 0503111101/164,
 0503111101/68, 0503111101/75, 0503111101/93, 0503111201/82,
 0503111202/96, 0503111204/12, 0503111204/25, 0503111204/26,
 0503111204/30, 0503111204/41, 0503111204/49, 0503120701/113,
 0503120702/48, 0503121101/212, 0503121102/29, 0601110801/15,
 0601111501/12, 06011126a01/27, 0602110101/84, 0602110102/87,
 0602110501/34, 0602211001/117, 0602211001/144, 0602211001/240,
 0602211001/95, 0602211002/70, 0602211003/45, 0602211302/8,

0602211302/99

o. + ni:di 0602211301/3

o. + nlãN 0602211501/46

o. + nujem 0601111501/78

o.+nũN 0502211901/159, 0502222201/189, 0502222201/216,
0502222202/16, 0503111101/129, 0503111101/132, 0503111101/134,
0503111101/52, 0503111101/69, 0503111204/54, 0506120401/113,
0506120401/128

o. +nna 0502120601/154, 0502121101/7, 0502221001/32, 0502222202/3,
0502222701/69, 0503111204/7, 0503120702/10, 0503120702/15,
0503120702/20, 0503120702/47, 0503120702/74, 0506110201/135,
0506110201/89, 0506120401/45, 0506120401/59

o. + nnv 0502121101/63, 0502121102/100, 0502121102/102,
0502121102/112, 0502220301/38, 0502221002/53, 0502222201/191,
0502222201/198, 0502222201/26, 0502222201/29, 0502222701/83,
0503111101/94, 0503111203/124, 0503121102/134, 0503210901/104,
0602211001/182, 0602211001/183, 0602211001/32, 0602211001/44,
0602211001/45, 0602211001/75, 0602211001/77, 0602211001/79,
0602211001/82

o. + nnvda 0502222701/80

o. + nnvjem 0602211003/16, 0602211003/3

o. + nnan 0502120601/36, 0502121101/37, 0502221001/53, 0502221003/12,
0502222202/12, 0502222202/2, 0502222202/23, 0502222202/8,
0502222202/9, 0502222701/11, 0502222701/86, 0502222702/40,
0502222702/41, 0503120701/80, 0503120702/12, 0503120702/19,
0503120702/23, 0503120702/25, 0503120702/30, 0503120702/37,
0503120702/9, 0503121101/101, 0503121101/103, 0503121101/119,
0503121101/148, 0503121101/23, 0503121101/39, 0503121102/10,
0503121102/73, 0506110201/142, 0506110201/33, 0506110201/35,
0506110201/53, 0506110201/79, 0506110201/98, 0506110701/44,
0506120401/105, 0506120401/18, 0506120401/20, 0506120401/26,
0506120401/28, 0506120501/49, 0506120501/50, 0602110101/21,

0602211001/151, 0602211001/31

o. +nnnn 0502121102/108, 0502121102/97, 0502211501/55,
 0502211901/127, 0502211901/157, 0502211901/57, 0502211901/74,
 0502220301/92, 0502220301/95, 0502221002/18, 0502221003/62,
 0502222201/190, 0502222201/193, 0503111101/34, 0503111101/78,
 0503111101/81, 0503111201/32, 0503111201/39, 0503111201/63,
 0503111201/91, 0503111203/179, 0503120702/71, 0503121101/135,
 0503121101/96, 0503210801/101, 0503210801/81, 0503210801/84,
 0506110201/85, 0506110701/114, 0506110701/36, 0506110701/44,
 0506110701/49, 0506110701/96, 0601110801/34, 0601111501/6,
 0602110101/24, 0602210801/17, 0602211001/135, 0602211001/213,
 0602211001/216, 0602211001/83, 0602211002/21, 0602211002/42,
 0602211002/80, 0602211003/29, 0602211003/31, 0602211003/40,
 0602211003/5, 0602211301/3, 0602211302/100, 0602211302/72,
 0602211401/18, 0602211401/31, 0602211501/10, 0602211501/11,
 0602211501/12, 0602211501/3, 0602211501/32, 0602211501/41,
 0602211501/9, 0602211502/9, 0602211701/10, 0602211701/47,
 0602211701/77, 0602211901/104, 0602211901/93, 0602211901/98

o. +nnnn 0602211003/46

o. +nnnn 0502222202/41, 0506110701/53, 0602211001/28, 0602211501/38

o. +nnana: 0602211302/13

o. + nno 0502221001/41, 0502221001/45, 0502222201/145,
 0502222201/183, 0502222201/21, 0503111203/85, 0503120702/59,
 0506120401/14, 0506120401/49, 0506120502/39, 0602210801/59,
 0602211001/153

o. + nnoda. 0503210801/69

o. + nnom 0506120401/51

o. + nnon 0502120601/145, 0502121101/24, 0502121101/76,
 0502121102/11, 0502121102/3, 0502121102/52, 0502211901/152,
 0502211901/180, 0502211901/94, 0502220301/42, 0502220301/43,
 0502221001/10, 0502221001/11, 0502221001/115, 0502221001/116,
 0502221001/12, 0502221001/18, 0502221001/24, 0502221001/40,

0502221001/44, 0502221001/48, 0502221001/54, 0502221001/61,
 0502221001/67, 0502221001/7, 0502221001/88, 0502221003/17,
 0502222201/10, 0502222201/107, 0502222201/12, 0502222201/15,
 0502222201/16, 0502222201/179, 0502222201/18, 0502222201/183,
 0502222201/20, 0502222201/24, 0502222201/29, 0502222201/31,
 0502222201/40, 0502222201/5, 0502222201/50, 0502222201/87,
 0502222201/90, 0502222202/21, 0503111101/44, 0503111202/4,
 0503111202/8, 0503111203/127, 0503111204/13, 0503111204/15,
 0503111204/43, 0503120702/23, 0503120702/35, 0503120702/39,
 0503121101/126, 0503121101/135, 0503121101/143, 0503121101/151,
 0503121102/22, 0503121102/23, 0503210801/11, 0503210801/25,
 0503210801/28, 0503210801/43, 0503210801/82, 0506110201/111,
 0506110201/59, 0506110201/75, 0506110701/18, 0506120401/23,
 0506120401/42, 0506120401/47, 0506120401/49, 0506120401/54,
 0506120401/58, 0506120501/3, 0506120501/51, 0506120502/45,
 0601110801/12, 06011126a01/59, 0602110101/115, 0602110101/119,
 0602110101/154, 0602110101/86, 0602110302/62, 0602110302/83,
 0602210801/12, 0602210801/13, 0602210801/17, 0602210801/39,
 0602210801/57, 0602210801/58, 0602210801/60, 0602210801/64,
 0602210801/8, 0602211001/148, 0602211002/10, 0602211002/35,
 0602211002/37, 0602211002/45, 0602211002/5, 0602211002/7,
 0602211002/75, 0602211002/9, 0602211501/46, 0602211502/6,
 0602211701/11, 0602211901/16, 0602211901/38

o. + nnoN 0502121101/33

o. + nnõN 0502121102/30, 0502121102/91, 0502222202/37, 0503111202/5,
 0601110801/35, 0602210801/29, 0602211001/35, 0602211501/50

o. + nom 0502221002/78

o. + non 0502120601/26, 0503210801/47, 0602211001/84

o. + nõN 0502211901/93, 0502211901/97, 0502220301/16, 0602211502/17

o. + nu 0506110701/27, 0602110101/93, 0602211701/48, 0602211901/91

o. + nuN 0503210801/48

o. + nũN 0502120601/64, 0502220301/15, 0502221002/20, 0502221002/68,

0601110301/15, 0601110301/9, 0601110801/31, 0602110101/94,
 0602211001/15, 0602211001/18, 0602211001/57, 0602211301/45,
 0602211302/92, 0602211501/40, 0602211501/42

o. + nθun 0502211501/32

o. + na: 0502121101/66, 0602211001/230

o. + næ: 0602211003/48

o. + nɒ 0503111201/65, 0503111202/111, 0503111202/30

o. + da 0602110201/31

o. + jam 0502221002/65, 0502221002/72, 0602211502/21, 0602211502/22

o. + jem 0506110201/84, 0601110301/30, 0601111501/73, 0602110101/120,
 0602110101/122, 0602210801/40, 0602211003/49, 0602211003/51

o.+ lɒ 0602211701/71

o. + lɒm 0503210801/70, 0602110101/62

o. + laN 0602211003/28

o. + lãN 0506120401/129

o. + lanqĩ 0503121101/21

o. + lɔr 0602211001/135

o. + lɔrɒ 0503111201/121

o. + lon 0503120701/96

o. + n 0602211002/79

o. + na 0502221001/38, 0503120702/44

o. + nu 0503210801/26

o. + nuN 0502121101/46

o. + nũN 0602211001/60

õ bk. o

o. + Nõ 0502221001/47

o. + Nqĩ 0502222201/189

o. + ŋĩ 0502121102/106

o: bk. o

o. 0506110201/53, 0506120501/12, 0602110101/129, 0602110101/67,
 0602110302/7, 0602211301/64, 0602211901/38

o. + na 0503120701/112

o. + nnan 0503121101/171

o. + non 0506120502/38o:bã

o. + N 0503120701/84

o:đũ bk. o:đaq

o. + N 0503120701/84

o:đaq (oçok ~ oçak ED 22b) ocak

o. 0503120702/39, 0503120702/40

odzyr bk. odzyre

o. 0601111501/64

odzyre o tür

o. 0502220301/72, 0502221003/10, 0502222201/108, 0502222201/124,
0502222201/127, 0502222201/153, 0502222201/227, 0502222701/63,
0503111201/109, 0503210901/3, 0506110201/74, 0506110201/86,
0506110701/119, 0506120601/25, 0601111501/17, 0602211001/183,
0602211302/67, 0602211302/92, 0602211901/82, 0502120601/85,
0601110301/34

o. + de 0602211501/35

o. + di 0503111202/100

odzyry bk. odzyre

o. 0506110201/101, 0602211002/22

o:d (ho:t TT 177) ateş

o. 0502221002/50

o. +a 0503111203/59, 0602211001/94

o:d bk. o:d

o. 0502120601/99, 0502211901/58, 0503111203/134, 0503111203/138,
0503111203/43, 0503111203/44, 0503120701/84

odek birinin soyadı

o. 0502221003/32

odæk bk. odek

o. 0502221003/46

o:đũ bk. o:dun

o. 0503111203/50

o:duŋ (ho:tuŋ TT 178, otuŋ ~ o:dduŋ ED 60b) odun

o. 0502120601/99, 0503111203/38, 0602110102/4

o. + p 0502211901/173

o. + i 0602110102/4

o. + nan 0502211901/180

oɣuð Oğuz

o. + θuɲi 0602110101/109

oɣulɖaŋ oğulcuğum

o. 0503111203/143

oɣul oğul

o. + lɯr 0502222201/66

oɣulɖa:n oğulcuğum

o. 0503111203/93

oɣl oğul

o. + i 0502211901/162, 0502220301/44, 0503120701/61, 0503120701/67,
0506110201/57, 0506120501/35, 0506120502/3, 0602110501/20,
0602210801/39, 0602211001/50, 0602211001/53, 0602211001/56,
0602211003/46, 0602211003/54, 0602211003/57, 0602211302/30,
0602211302/31, 0602211302/51, 0602211502/20, 0602211901/44,
0506110201/145, 0602211001/58

o. + im 0502120601/36

o. + u:nũN 0503111203/11

o. + um 0502121101/86, 0502221002/72, 0506120401/66, 0506120501/35

o. + umuð 06011126a01/46

o. + un 0502221002/51

o. + ũN 0502222201/103, 0502222201/126

o. + unũN 0502222201/64

o. + um 0502120601/42, 0502211901/36, 0502221002/74, 0502222201/118,
0503111203/105, 0506120401/66

o. + umɖ 0503111201/5

o. + uni 0502211901/159, 0502211901/42, 0602211001/81

o. + uma 0502222201/117

o. + umuğ 0602211502/9

o. + um 0502211901/39

oǵlal oǵlan

o. +la 0503111101/99, 0503210801/114, 0503210801/116, 0503210801/117,
0503210901/65, 0602211002/13, 0602211002/42

o. +la 0503121102/74

o. +lamuğ 06011126a01/47

o. +lãN 0502121102/69, 0502121102/77, 0602211001/1

o. +lar 0602211002/17, 0602211002/19, 0602211002/64

o. +lari 0602110101/69

oǵl oǵlan

o. +la 0502121102/104

o. +lb 0502121102/3, 0502211901/47, 0503210801/94, 0503210801/99

o. +la: 0502120601/57

o. +lari 0502121102/12

o. +lari 0503121102/19

o. +larũN 0503121102/73

o. +larũNã 0503121102/95

o. + la?i 0502211501/37

oǵllıuq oǵlanlık

o. +da 0502222701/8

oǵlam oǵul da

o. 0502211901/157

oǵlan oǵlan

o. 0502120601/147, 0502120601/78, 0502121102/55, 0502221001/111,
0502221003/32, 0502221003/50, 050222201/50, 0503111202/85,
0503121102/38, 0506120401/68, 0506120501/60, 0506120601/2,
0506120601/5, 0506120601/6, 0506120601/9

o. +dum 0502221003/57, 0506110701/76

o. +đum 0502221003/4

o. +i 0502222702/19, 0506120401/126

o. +la 0503121102/73

- o. +lǎN 0502222701/43
- o. +lara 0503121102/77
- o. +lari 0602110101/98
- o. +larum 0506120401/71
- o. +larumǎN 0506120401/69
- o. +um 0502121101/84, 0502222701/40
- o. +ǎN 0502120601/149, 0502120601/57, 0502211501/34, 0502222201/232
- o. +nan 0506120501/33
- o. +naq 0502211501/34, 0503210901/103
- o. +qa 0502121102/54

oǎlǎn bk. oǎlan

- o. 0502121101/84, 0502211901/79, 0502221003/62, 0502222201/200, 0503111201/2, 0503111201/3, 0503111201/6, 0503111202/83, 0602211302/37, 0602211302/38
- o. +i 0502222201/228
- o. +la 0502221003/54
- o. +ǎN 0503111201/12, 0602110302/59

oǎlǎN bk. oǎlan

- o. 0503111203/34

oǎlanluq oǎlanlık

- o. +dan 0502222701/2, 0503121102/72

oǎra - uğramak

- o.- ja: 0503120702/29

oǎri hırsız

- o. 0506120601/50

oǎri:ntfa uğrayınca

- o. 0503111204/16

oǎul oǎul

- o. 0502121101/68, 0502121101/85, 0502211901/59, 0502221001/88, 0503111203/107, 0506110701/35, 0602110301/6, 0602211002/23, 0602211401/29, 0602211502/16, 0602211701/8
- o. +dur 0502211901/85

o. +lardan 0602211002/67

o. +na 0602211001/58

o. +nə 0602211003/41

o. +ni 0602211001/28

oşulduzan oğulcuğum

o. 0503111203/157

oşulduzan bk. oşulduzan

o. 0502211901/71, 0503111203/149, 0506120401/35, 0506120501/59,
0506120501/45, 0506120501/52, 0506120501/56

oşulduzak oğulcuk

o. +i 0506120502/44

oşurluq hırsızlık

o. 0502211901/117

oşuruluk bk. oşurluq

o. +i 0502211901/116

oşuğ Oğuz, özel ad

o. 0503210801/28

oşuğxa:n Oğuzhan, özel ad

o. +ũN 0602211001/50

oşom ılım, doldurma söz

o. 0502211501/45, 0602211301/25

oq - bk. oqa-

o.- ja:n 0502121102/34, 0502211501/53, 0602211001/26

o.- ma:ni 0502222201/28

oqa- (*okı- ED 79a) okumak

o. 0502222701/91

o.- p 0502121102/11, 0602211002/19, 0602211302/95

oqn - bk. oqa-

o.- dıaq 0602211002/79

o.- ma:na 0602211001/21

o. -dum 0601110801/2, 0601110801/5

o. -mıq 0601110801/1

o. -maθa 0602211001/20

oqa: - bk. oqa-

o.- anuumdan 0503121101/96

o.- b 0503121101/159

o.- ḅ 0602211501/23

o.- juun 0502211501/47, 0602211001/22

o.- ṃoq 0601110801/10

o.- n 0502121102/12, 0502222201/22

o.- ni 0502222201/28

o.- p̣ 0502121102/30, 0502121102/9, 0503121101/141, 0601110801/3,
0602211001/19, 0602211001/92, 0602211002/69, 0602211302/110,
0602211302/97,

0602211501/11, 0602211701/2

o.- p̣dur 0602211002/2

o.- rdum 0503210801/44

o.- θum 0503121101/97

o. - p̣ 0602210801/42

o. - r 0503121101/247

o. -rdi 0502222202/38

o. -rduq 0502121102/10, 0502121102/20, 0502121102/21, 0502121102/22,
0502121102/23

oqa:ma:q okumak

o. 0502211501/63

oqi - bk. oqa-

o.- ja: 0506110701/97

o.- ja:di 0602211502/21

o.- j̣o'q 0602110501/43

o.- juup 0503121102/85

o.- ma:n 0502222201/22

o. -ja:lla' 0502222702/12

o. -jalla' 0506110201/109

oqi' - bk. oqa-

o.- dʒaq 0503121102/30

o.- mali 0503121102/29

o.- p 0503121102/48

o. -dum 0503121102/75

oqi: - bk. oqa-

o.- maθam 0502211501/56

o.- mija:q 0502211501/55

o.- p 0503121102/77

o. -ja: 0602211501/1

o. -mija:q 0502211501/55

oqij - bk. oqa-

o.- ig 0502121102/27

o.- p 0503111204/7

o. +dum 0503121102/74

oqit - okutmak

o.- ija:la: 0602211302/41

o. -ija:q 0602211302/36

oqla - atmak, fırlatmak

o.- dwla 0502221003/59

o. -ja:la: 0503120702/13

oqlə - bk. oqla -

o.- jə 0503111204/18

o.- p 0506110701/26

oqla: - bk. oqla -

o.- p 0502220301/99, 0506110701/44

oqlu - bk. oqla -

o.- jala: 0503120702/10

oqu - okumak

o.- di 0602110302/85

o.- dwq 0502121102/29, 0502121102/30, 0503121102/22

o.- jala 0602210801/31

o.- jan 0502211501/63

o.- jaq 0502222702/13
 o.- jip 0502222701/44
 o. -dum 0602110302/78
 o. -duwa 0602211302/39
 o. -dum 0601110801/6, 0602210801/41
 o. -duq 0502121102/9, 0506120501/4, 0506120502/18
 o. -jɔːdi 0503210801/77
 o. -jalla 06011126a01/13

oqwaː- bk. oqwa -

o. -duq 0503121102/24, 0503121102/27

oqwaː- bk. oqwa -

o.- bi|θɛŋ 0502222701/90
 o.- dʒaq 0602211002/75
 o.- dum 0503121101/95
 o.- duq 0502121101/32
 o.- jãN 0502211501/61
 o.- mana 0502121102/11
 o.- maq 0502211501/50
 o.- p 0502212001/5, 0503111204/12, 0602110501/43
 o.- p 0502222701/86
 o.- q 0502121102/30
 o. -dum 0502211501/54, 0502211501/64
 o. - duq 0502121101/34, 0502121101/27
 o. -jan 0502211501/56
 o. -mali 0602211002/74
 o. -verdi|e 0502121102/14

oqud- bk. oqut-

o.- up 0602210801/12
 o. -ardi 0502121102/19

oqut- okutmak

o.- di 0502211901/134
 o.- madi 0602110302/83

o. -di 0502211901/134

o. -dum 0602110101/144

o. -jɛˈdim 0602110101/145

oqutdur- okutturmak

o.- up 0503121101/157

oquw okul

o. +n 0503121102/130

oquj- okumak

o.- up 0506110201/27, 0506110201/29, 0602110501/19

oqθizen oksijen

o. 0503111101/127

oqu - okumak

o.- di 0602110102/23

o.- durv 0502220301/100

o.- jp 0503111201/111

o.- maːna 0502220301/89, 0602110302/81

o.- maːni 0502121102/32

o.- mal 0602110101/38

o.- maθi 0502211501/49

o.- p 0502220301/94, 0602110102/25

o.- t 0502220301/98

o.- ʃdʒaq 0502220301/84

o. -di 0502222202/31

o. -dula 0602210801/26

o. -dupdurla 0502220301/93

o. -duq 0503210801/58, 0602110302/80

o. -dum 0601110801/9, 0602211302/104, 0602211302/106

o. -duq 0601110801/8

oqu:- bk. oqu -

o. 0601110801/10, 0602110302/79, 0602210801/14, 0602211002/21

o. +dan 0602210801/27

oqu- bk. oqu -

o. +dî 0503111204/7

oqu- bk. oqu -

o. +lar 0502121102/6

oqud- okutmak

o.- up 0602110102/11

oqul okul

o. 0602211002/21

oquf okuyuş

o. +um 0601110801/7

oqut - okutmak

o.- ma:na 0502222201/142

o. -ardula 0502121102/6

o. -ija:θ 0602211302/38

oquw okul

o. 0503111204/12, 0602211001/19, 0602211002/32, 0602211002/64,
0602211002/70, 0602211002/78, 0602211002/82

o. +a 0502222201/138, 0502222202/37, 0602210801/10, 0602210801/14,
0602211001/29, 0602211002/66, 0602211002/68

o. +b 0503121101/96, 0602110101/142, 0602210801/40, 0602210801/9,
0602211002/32, 0602211002/73

o. +da 0602211002/69

o. +dan 0502121102/29, 0503121101/99

o. +nî 0602211002/69

o. +una 0602211002/73

o. -dî 0502121102/12

oquwfur öğrenci

o. +lardan 0502121102/24

ol o

o. 0502120601/22, 0502121102/103, 0502121102/107, 0502121102/85,
0502121102/93, 0502121102/94, 0502211501/61, 0502211901/138,
0502211901/78, 0502211901/89, 0502222701/49, 0503111101/31,
0503111203/186, 0503111203/58, 0503111203/99, 0503111204/12,

0503111204/6, 0503120701/90, 0503120702/46, 0503120702/54,
 0503210801/19, 0503210801/8, 0503210901/52, 0506110201/112,
 0506110701/108, 0506110701/20, 0506110701/22, 0506110701/7,
 0506120401/103, 0506120401/62, 0602110101/106, 0602110201/14,
 0602110201/5, 0602211701/66

o. +lb 0502221003/39

ol - olmak

o.- di 0502221002/50

ola onlar

o. 0502222701/62, 0502222701/64, 0503111101/89, 0503111101/93,
 0503120701/102, 0503120701/89, 0503121101/85, 0602211001/153,
 0602211001/236, 0602211401/69, 0602211901/39

o. +da 0502121102/92

o. +N 0503210801/118, 0503210801/119

olb bk. ola

o. 0502121102/64, 0502211901/174, 0502221001/59, 0502221003/50,
 0502222201/155, 0502222201/156, 0502222701/60, 0502222701/67,
 0502222701/83, 0503111201/37, 0503111203/168, 0503111203/80,
 0503111203/81, 0503121101/84, 0503210801/80, 0503210801/85,
 0601111501/92, 0602110101/56, 0602110101/57, 0602210801/50,
 0602211001/119, 0602211001/165, 0602211302/19, 0602211701/23,
 0602211701/31, 0602211701/39, 0602211701/52, 0602211701/59,
 0602211701/61, 0602211701/68, 0602211701/69, 0602211701/73,
 0602211701/74

ola' bk. ola

o. 0503111101/74, 0503121101/24, 0503121101/87, 0602110102/58,
 0602211502/34, 0602211901/32, 0602211901/4

olb' bk. ola

o. 0506110701/27, 0602211901/65

ola: bk. ola

o. 0502121102/90, 0503111203/64, 0503120701/19, 0503210901/107,
 0602211001/29, 0602211002/31, 0602211003/17, 0602211302/22

olb: bk. ola

o. 0502121102/59, 0602211701/22

olã bk. ola

o. +N 0502222701/41, 0502222701/61, 0602211001/10, 0602211401/28, 0602211701/70

olã bk. ola

o. +N 0602211001/101

olõ bk. ola

o. +N 0503111203/86, 0602211701/24, 0602211001/10

olaqa:n büyük

o. 0506110701/117

olbqp:n bk. olaqa:n

o. 0502212001/56, 0502221003/50, 0502221003/62, 0602210801/28

olbqp:n bk. olaqa:n

o. 0502212001/26

olar onlar

o. 0502222701/62, 0502222701/68, 0503111201/13, 0503120701/103, 0503120701/83, 0602110101/140, 0602211302/5

o. +a 0503121101/154

o. +da 0502220301/39, 0502222701/63, 0503111202/69, 0506120601/25

o. +dan 0502121101/49

o. +i 0503111203/111, 0503121101/66, 0506120401/91, 0602211302/101, 0602211302/103

o. +ũN 0602211302/102

olbr bk. olar

o. 0503111201/4, 0503111202/35, 0602211302/50

o. +b 0503111203/80, 0602211003/46, 0602211701/60

o. +da 0502222701/58, 0506110701/49

o. +i 0502211901/139, 0503210901/21, 0602110101/85, 0602110102/42

o. +la 0602211701/55

o. +ũN 0502220301/101

olyu olgu

o. 0502221002/25

oloqo:n bk. olaqa:n

o. 0502220301/94

oloqon bk. olaqa:n

o. 0502220301/78, 0502222702/41, 0502222702/43, 0503210901/72

oloqo:n bk. olaqa:n

o. 0503121101/76, 0503121101/78

olor onlar

o. +don 0503111202/34

olja: aşāğı

o. 0602211901/2, 0602211901/3, 0602211901/4

o. +da 0503121101/35

om on

o. 0502212001/54, 0502221001/61, 0502221003/18, 0503120702/82,
0503121101/122, 0602211302/50, 0602211901/88

ømr ömür

ø. +ini 0506110201/132

omu:mi:Ar. عمومی genel

o. 0502211501/54

on onun

o. 0502121101/20, 0502121101/41, 0502121102/100, 0502211901/43,
0502211901/98, 0502212001/54, 0502220301/78, 0502221001/2,
0502221002/58, 0502221003/18, 0502221003/43, 0502222201/79,
0502222201/91, 0503111101/10, 0503111101/18, 0503111203/107,
0503111203/166, 0503111203/174, 0503111203/175, 0503111203/94,
0503111203/96, 0503111204/13, 0503111204/50, 0503120701/35,
0503120701/52, 0503121101/122, 0503121101/75, 0503210801/112,
0503210801/13, 0503210801/7, 0503210901/15, 0506110201/95,
0506120401/26, 0506120401/29, 0506120401/31, 0506120501/3,
0506120501/34, 0506120501/8, 0506120502/39, 0601110801/39,
0601111501/106, 0601111501/31, 0601111501/34, 0601111501/42,
0601111501/46, 0601111501/84, 0601111501/85, 0601111501/86,

06011126a01/52, 06011126a01/53, 0602110101/117, 0602110101/123,
0602110102/38, 0602110102/83, 0602110302/21, 0602110302/22,
0602110302/85, 0602211001/216, 0602211001/62

o:n (o:n TT 177) on

o. 0502121102/107, 0502121102/30, 0502121102/73, 0502121102/83,
0502121102/87, 0502211901/43, 0502221003/21, 0502221003/22,
0502221003/44, 0502222702/16, 0503111101/107, 0503111203/141,
0503111203/30, 0503111203/31, 0503120701/112, 0503120701/62,
0503120701/65, 0503120701/67, 0503120701/90, 0503121101/206,
0503210801/13, 0503210901/86, 0503210901/97, 0601110801/16,
06011126a01/53, 0602110101/62, 0602211501/12, 0602211501/7,
0602211901/88

o. +di 0502222202/22

õN onu

o. 0502120601/167, 0502120601/25, 0502121102/73, 0502221002/18,
0503120701/16, 0503210901/53, 0602110201/36, 0602110201/41,
0602210801/39, 0602211001/61, 0602211901/39, 0503111101/135

õNã ona

o. 0502221001/77, 0502222202/2, 0503111201/97, 0503111202/3,
0503111203/54, 0503120701/70, 0503120701/91, 0503120702/81,
0601111501/108, 0602211302/28, 0602211302/78, 0502221002/40

o.+ da 0602211302/55

õNõ bk. õNã

o. 0502120601/21, 0502120601/22, 0502211901/58, 0502222201/189,
0502222201/233, 0503111101/65, 0503111202/14, 0503111202/29,
0503111204/60, 0506110701/118, 0506110701/119, 0506110701/13,
0601111501/108

onnm o da

o. 0503111203/78

onan ondan

o. 0602110101/123

onãN bk. onan

o. 0502222202/38

onñ bk. onan

o. 0602110101/27

õñâr- (oñar- 189a) onarmak

o. -majãñ 0502211501/52

o. -muja 0503210901/112

õñôr - bk. õñâr-

o.- duκuuuða: 0502220301/6

o.- mija 0502222201/118

onbeyî onbegi, Göklenlerin alt boyu

o. 0506110701/19, 0506110701/32, 0506110701/63, 0506110701/64

o:nbeyî bk. onbeyî

o. 0502211901/111, 0502211901/112, 0502211901/116, 0502211901/119

o. + den 0502211901/108

onbi:r onbir

o. 0503111203/141

õñ- idare etmek, kendini idare edebilecek halde olmak

o-mali. 0503111203/33

o. -ma:n 0506110701/24

õñî: onu

o. 0503111201/61

onî onu

o. 0502221002/31, 0503111101/160, 0503120702/53, 0602110101/150

õñqam onun ki de

o. 0602110101/13

õñqi onunki

o. 0503210901/92

onmæ:f on beş

o. 0602210801/11, 0602210801/15, 0602211001/216

onnoqquð on dokuz

o. 0601110801/10, 0602110102/43

onnan ondan

o. 0503111101/65

onnon ondan

o. 0503111203/2

onnon bk. onnon

o. 0502221001/28, 0602110302/26, 0602110302/63

onõN bk. onnon

o. 0502121102/2, 0602110302/4

onom ondan sonra

o. 0502120601/27, 0502211901/126, 0502221002/58, 0502221002/83,
0503111202/3, 0503111202/52, 0503111202/61, 0503111204/26,
0503121101/94, 0503121102/77, 0503210901/74, 0506110701/105,
0602110101/59, 0602211302/101

onθõN ondan sonra

o. 0502120601/156, 0502120601/158, 0502120601/18, 0502120601/21,
0502120601/64, 0502121102/103, 0502121102/14, 0502121102/36,
0502211901/111, 0502211901/133, 0502211901/162, 0502211901/48,
0502211901/5, 0502211901/61, 0502211901/65, 0502211901/96,
0502220301/10, 0502220301/18, 0502220301/4, 0502220301/52,
0502220301/87, 0502222202/2, 0503120701/19, 0503120701/43,
0503120701/72, 0503120701/8, 0503120701/90, 0503120701/95,
0503120701/98, 0506110701/20, 0506110701/21, 0506110701/36,
0506110701/6, 0506110701/9, 0602110101/111, 0602110101/144,
0602110101/148, 0602110101/149, 0602110101/32, 0602110101/43,
0503120701/5

onθõ:Nbk. onθõN

o. 06011126a01/15

õNşuıı On Şıyh Göklenlerin bir alt boyu

o. +mığ 0601111501/14

õNũı - anlaşımak, uzlaşımak

o.- madauq 0502221002/12

õNũııı anlaşma, uzlaşma

o. +mığ 0602211701/60

onytj on üç

o. 0503111202/9

onva:ni Ar. عنوانی ünvanı

o. 0503121102/48

o:tuğ otuz

o. 06011126a01/20

or - biçmek, vurmak

o.- aN 0503111202/134

o.- anda 0506120601/26

o.- arduq 0506110701/44

o.- ɾrduq 0506110701/42

o.- dʒɒq 0503111203/110

o.- duq 0602110102/21

o.- jɒ 0503111203/150

o.- ja: 0506120601/35

o.- mana 0503111203/108

o.- uɾp 0503111203/38, 0503210901/104

o.- uɾ 0503210901/114

o. - ɾrduq 0602110101/105, 0503111202/85

o. -duq 0503111202/134

o. -ija: 0503111202/88

o. -ja: 0506120601/23

o. -jɒ:q 0503210801/34

o. -jɒr 0602110501/17

o. -mali 0506120601/21

orã: ora

o. +N 0503210901/19

orav bk. orɒq

o. 0503111203/108

o. +ɾm 0602110102/21

orɒv bk. orɒq

o. 0503111203/110, 0506110701/42, 0506110701/44, 0602110101/105

o. +i 0506110701/44

orag orak

o. 0503111202/132, 0503121102/117, 0506110201/41

orog bk. orog

o. 0503111202/130

o. +dan 0503111101/58

oragga orakçık

o. 0503210901/107

ordur- biçdirmek, vurdurmak

o. -uɟa:k 0503111202/130

orga:n organ

o. +na 0502211501/39

oru[- biçilmek, vurulmak

o. -jeː 0602110501/15

oruθ rus

o. 0506110701/75

oriθ bk. oruθ

o. +la 0602211001/8, 0602211001/9

o. +lãN 0602211001/9

orθ bk. oruθ

o. 0502211901/128, 0502211901/129, 0502211901/150, 0502211901/151,
0502211901/163, 0502211901/165, 0502211901/167, 0602110101/48,
0602211001/126, 0602211001/186

o. +i 0506110701/83

o. +la 0602211001/180

o. +lɔ 0602211001/168, 0602211001/192

o. +ladan 0602211001/191

o. +ũN 0506110701/84

o. +lãN 0602211001/128

orθuɟat Rusya

o. +dan 0602210801/55, 0602211401/76

orθijed bk. orθuɟat

o. +ĩŋ 0506110701/9

orθjet bk. orθujat

o. +de 0602211901/45

o. +den 0602211901/45

orta orta

o. +da 0502121102/84, 0503121101/143, 0506110201/90, 0601111501/91,
0602211002/67

o. +dan 0602211002/10

o. +θunna 0502121101/35, 0502222201/56, 0503111203/123,
0506120601/44

orta: bk. orta

o. 0602211002/54

ortθ bk. orta

o. 0503210801/16

o. +da 0602110302/77, 0602211002/62

o. +dθ 0602211302/24, 0602211502/9

o. +lθrdθ 0602211901/17

o. +θi 0503111203/181

o. +θuna 0502220301/97

o. +θunna 0502211901/58

ortθq ortak

o. 0503210901/62, 0602211501/37

ortara:q daha orta

o. +da 0602110301/6

orul - biçilmek, vurulmak

o.- ip 0602211301/58

oruŋ - savaşmak, kavga etmek

o.- dulθ 0503111203/34

oθ- büyümek

o.- ęn 0602211502/9

oθnm bk. oθom

o. 0503111201/42, 0503111204/18

oθom ondan sonra

o. 0502121102/96, 0502211501/10, 0502211501/5, 0503111201/118,
 0503111201/120, 0503111201/122, 0503111201/16, 0503111201/18,
 0503111201/21, 0503111201/23, 0503111201/28, 0503111201/31,
 0503111201/32, 0503111201/33, 0503111201/37, 0503111201/38,
 0503111201/53, 0503111201/54, 0503111201/56, 0503111201/62,
 0503111201/77, 0503111202/16, 0503111202/19, 0503111202/3,
 0503111202/94, 0503121101/26, 0503121102/28, 0503210901/105,
 0503210901/12, 0503210901/32, 0503210901/44, 0503210901/51,
 0503210901/53, 0503210901/60, 0503210901/62, 0601111501/18,
 0602110101/10, 0602110101/108, 0602110101/11, 0602110101/110,
 0602110101/143, 0602110101/40, 0602110101/41, 0602110101/43,
 0602110101/65, 0602110102/73, 0602211302/22, 0602211302/75

oθo:m bk. oθom

o. 0502211501/4, 0503111201/11, 0503111201/14, 0503111201/6,
 0503111201/8, 0503111201/9, 0503210901/10

oθon bk. oθom

o. 0503111201/67

oθoN bk. oθom

o. 0503210801/26, 06011126a01/10, 06011126a01/3, 0602110102/42

oθōN bk. oθom

o. 0502120601/141, 0502120601/145, 0502120601/169, 0502120601/17,
 0502120601/21, 0502120601/25, 0502120601/40, 0502120601/44,
 0502120601/52, 0502120601/53, 0502120601/55, 0502120601/57,
 0502120601/58, 0502120601/59, 0502120601/66, 0502120601/69,
 0502121102/11, 0502121102/36, 0502121102/48, 0502121102/85,
 0502121102/87, 0502121102/88, 0502121102/92, 0502121102/94,
 0502121102/95, 0502121102/96, 0502121102/97, 0502121102/98,
 0502211901/110, 0502211901/132, 0502211901/149, 0502211901/181,
 0502211901/51, 0502211901/57, 0502212001/36, 0503111201/22,
 0503120701/105, 0503120701/11, 0503120701/111, 0503120701/12,
 0503120701/48, 0503120701/6, 0503120701/75, 0503120701/77,

0503120701/81, 0503120701/86, 0503120701/9, 0503210901/103,
 0503210901/111, 0503210901/24, 0503210901/27, 0503210901/48,
 0503210901/85, 0503210901/88, 0503210901/91, 0503210901/94,
 06011126a01/29, 06011126a01/50, 06011126a01/54, 06011126a01/56,
 0602110101/107, 0602110101/117, 0602110101/126, 0602110101/8,
 0602110102/43, 0602110201/34, 0602110201/45, 0602110301/24,
 0602110301/32, 0602211301/5, 0602211301/72, 0602211301/79,
 0602211301/82, 0602211302/19, 0602211302/21, 0602211302/7,
 0602211302/9

oθō:N bk. oθom

o. 0601111501/11

oθpal asfalt

o. +da 0602211701/56

oθta:ɖ F. استاد hoca,üstad

o. 0502212001/31

osta:n F. استان il

o. +u 0506120502/48

oθtanda:r F. استاندار vali

o. +umwɖa 0601111501/58

osta:t hoca,üstad

o. 0602210801/19

ot ot, bitki

o. 0502222202/60, 0503121101/41, 0602110101/115, 0602110101/116,
 0602110102/84, 0602110102/86, 0602211001/101

o. +dɒn 0602110102/89

o. +u 0503111202/45

o. +ũN 0503121101/42, 0602110101/119

o. +unɨ 0503111202/94

otɒɤ ev

o. +uɒn 0502120601/37

otaj o taraf

o. +i 0602110302/62

otur:- bk. otur-

- o. 0601111501/20
- o. - n 0502222201/1
- o. - q 0502121102/67, 0602211901/69

otur- oturmak

- o. 0506120401/21, 0602211002/39
- o.- amwðda 0502222701/57
- o.- an 0502222201/103, 0503121101/171, 0503121101/55, 0506120401/13, 0602211002/24, 0602211302/53
- o.- annan 0502221001/41
- o.- ar 0503120701/81
- o.- di 0502211901/181, 0503121101/56
- o.- dja:ʁ 0503121101/145
- o.- duq 0502221003/64
- o.- ija:n 0503121101/142
- o.- ija:q 0503111101/50
- o.- ijan 0602211001/12
- o.- jalla 0506110201/91
- o.- jan 0506110201/103
- o.- jaq 0602110302/59
- o.- maja 0502221001/36, 0502221001/37
- o.- mali 0506120501/56
- o.- muʃum 0503120702/2, 0503121102/2
- o.- muʃumwð 0506120401/5
- o.- up 0506120401/24, 0601111501/104, 0602110501/11, 0602211302/26
- o.- updur 0506120401/51
- o.- updurl 0503121101/43
- o.- θa 0502211901/181, 0502222201/32, 0502222201/75
- o.- θam 0506110701/30
- o.- θãN 0506120401/21
- o. -ardwq 0602110101/77
- o. -arlardi 0502211901/61

- o. -ija' 0502222201/40
- o. -ija:n 0503121101/205
- o. -iq 0503111203/116
- o. -ja 0502221001/40
- o. -ja:duq 0602211701/10
- o. -ja:q 0503111202/124
- o. -maja 0502221001/36, 0502221001/37, 0502221001/39
- o. -ũjan 0602211003/19
- o. -updur 0602211302/52
- o. -updurla 0602211302/54
- o. -updurla' 0503121101/60, 0503121101/62
- o. -updurwq 0602211502/5
- o. -ur 0503120701/95
- o. -θun 0502222201/129

otur:r - bk. otur-

- o. 0602211002/13, 0602211002/15
- o.- anna 0502222701/30
- o.- iŋ 0602211003/35
- o.- iq 0602110501/19
- o.- la 0601111501/22
- o.- wq 06011126a01/5, 0602211701/20
- o.- qã:N 0502121102/45
- o.- t 0503120702/77
- o.- θ 0602110101/53
- o. -iq 0602211002/6
- o. -la 0503111203/134
- o. -un 0602211003/48
- o. -wq 0506120502/48, 0602211302/42, 0602211501/23

otur:ř- bk. otur-

- o. 0503111203/170

oturd- oturtmak

- o.- annan 0503121101/146

oturul- oturulmak

o. - updur 0602110501/2

oturuf- beraber oturmak

o.- umuğ 0602110501/11

oturmaq oturmak

o. +lurı 0602211302/54

oturj oturuş

o. +urunna 0502222701/77

oturj- beraberce oturmak

o.- mali 0502222701/101

o.- up 0602211302/26

oturt- oturtmak

o. 0502222201/131

o.- θa 0502222201/132

otuğ otuz

o. 0503111204/33, 0506110201/69, 0602210801/3

oti:- bk. otur-

o. 0602211301/19

o.- θ 0602211302/34

o. - n 0502222202/63, 0602211301/8

oti:- bk. otur-

o. 0602211301/23

otir- bk. otur-

o. 0601111501/116

oti:r - bk. otur-

o.- la: 0506110201/29, 0502222202/56, 0503210801/100

otlb- otlamak

o. - mali 0601111501/89

otlaq otlak

o. 0502121102/73

otur - bk. otur-

o.- allari 0601111501/26

o.- ollarunna 0602211001/217

o.- amda 0503111203/88

o.- an 0502121102/85, 0503111204/14, 0503210801/8, 0506110201/32,
0602211001/70

o.- on 0503111203/3, 0503111203/92

o.-      0506120401/115

o.- ani 0602211002/22

o.- anmu  0602211001/72

o.- onno 0602211502/8

o.- on    0602211502/6

o.- ja n 0503210801/80

o.- lannan 0503210801/9

o.- ma 0506110201/79

o.-    0503111203/92

o.- up 0502211501/52

o.- up 0502120601/57

o.- updi 0601110801/38

o.- updur 0503111203/16

o.-  am 0506110701/34

o. -berme i 0602211001/212

o. -jamu  0602211302/4, 0602211302/5

o. -joq 0602110302/5

o. -updurla 0502220301/83

o. - uveripdir er 0503111203/96

o. -up 0503111201/52

oturma oturma

o. 0506110201/84

oturul - oturulmak

o.- an 0503111203/4

otu  otuz

o. 0502120601/34, 0502120601/35, 0502211901/105, 0502211901/126,
0502212001/45, 0502222201/134, 0502222201/97, 0503120701/26,

0503121101/150, 0503121101/188, 0503121101/38, 0503121101/56,
 0503121102/1, 0503210901/5, 0506120401/28, 0601111501/125,
 0601111501/126, 0601111501/13, 0601111501/63, 0601111501/65,
 0602110101/99, 0602110501/3, 0602211501/19, 0602211501/48

o. +a 0502121102/29

ova bk. o:va

o. +θwnna 0506110701/2

ovã bk. o:va

o. +N 0503111203/120

o:va (o:pa TT 177) köy

o. 0502121102/51, 0502211501/20, 0502211901/129, 0503111203/94,
 0503120701/90, 0503121101/14, 0503121101/15, 0503121101/16,
 0503121101/32, 0503121101/38, 0503121101/39, 0503121101/43,
 0503121101/56, 0503121101/61, 0506110201/10, 0506110701/16,
 0506110701/22, 0506110701/36, 0506120401/4, 0602110501/26,
 0602211001/185, 0602211001/200, 0602211301/10

o. +da 0502120601/133, 0502121101/84, 0502211501/10, 0502211501/56,
 0502211901/105, 0503121101/32, 0503121102/22, 0506110201/130,
 0506110201/140, 0506110201/8, 0506120502/48, 0506120601/13,
 0602110102/25, 0602211001/187, 0602211002/20, 0602211002/3,
 0602211002/78, 0602211901/48, 0602211901/6

o. +dajem 0502211901/61

o. +dan 0602211001/205, 0602211001/236, 0602211002/24

o. +ji 0506110201/12

o. +juu 0506110201/36

o. +la·muðða 0602211401/51, 0602211401/52

o. +lãN 0503121102/11

o. +lara 0502212001/41

o. +lardajem 0602211002/45

o. +lardan 0503120701/90, 0602211002/24

o. +lari 0602211001/192

o. +mdan 0503121101/45

o. +mwağa 0602211001/70
 o. +mwaďũ_N 0502121102/19
 o. +nũ_N 0503120701/39, 0602211002/25
 o. +θi 0506120401/5
 o. +θi 0506110201/35, 06011126a01/2, 06011126a01/5
 o. +θwna 0506110701/17, 0506110701/25
 o. +θwnda 0503121102/2, 0503121102/22
 o. +θwanna 0506110201/103
 o. +θwnnan 0506120502/2, 0506120601/8

o:vã bk. o:va

o. +_N 0502121102/50, 0502121102/66

o:va' bk. o:va

o. 0506110701/15, 0602211301/10
 o. +_N 0602110501/33

o:va: bk. o:va

o. 0502120601/110, 0502121101/73, 0502121101/76, 0502211901/132,
 0503111202/48, 0503111202/49, 0503120701/90, 0503121101/211,
 0506120401/9, 0602211001/214, 0602211301/12, 0602211301/3
 o. +_m 0503121101/8
 o. +mwaď 0503121102/18, 0506110201/10, 0506110201/11, 0506110201/13,
 0506110201/16, 0506110201/2, 0506110201/35, 0506110201/46,
 0602211401/35, 0602211901/26
 o. +mwağa 0503121102/7
 o. +mwaďďan 0503121102/8
 o. +mwaďũ_N 0506110201/46, 0506120401/110, 0602211302/17
 o. +mwaďďa 0502120601/137, 0502211501/10, 0503121102/6,
 0506110201/23, 0602210801/3
 o. +nũ_N 0502211901/132, 0502212001/36, 0503120701/56, 0506120601/44,
 0601111501/67, 0602211002/21, 0602211302/65
 o. +θi 0506120401/5
 o. +θwnnan 0502212001/3, 0506110701/1

o:vã: bk. o:va

o. +N 0503111203/4, 0602211002/14

ova: bk. o:va

o. 0502120601/68, 0502120601/69, 0506120601/37

o. +n 0502120601/67

o. +θwnna 0602110302/1

ovã: bk. o:va

o. +N 0502120601/136, 0503111201/92

o'va bk. o:va

o. +nũN 0503121101/37

ovð bk. o:va

o. 0602211301/27

o. +døn 0602110102/73

o:vð bk. o:va

o. 0502121101/35, 0502121101/75, 0502121102/53, 0502121102/61,
0502211901/105, 0502221001/16, 0503111201/113, 0503111201/115,
0503111201/119, 0503111203/1, 0601111501/13, 0601111501/23,
0601111501/71, 0601111501/73, 0601111501/8, 0602110201/42,
0602110201/45, 0602110501/6, 0602211301/15, 0602211301/27,
0602211301/9

o. +da 0502121101/38, 0502121101/73, 0502121101/84, 0502121102/56,
0502121102/60, 0503111201/113, 06011126a01/10, 0602211401/51

o. +dð 0502211501/17, 0502211901/103, 0503111201/93, 0602211002/54

o. +dan 0602211001/233, 0602211002/31, 0602211002/60

o. +la 0503210801/7

o. +lð 0503210801/9, 0602211301/41

o. +la:muððα 0602211401/47

o. +lan 0601111501/116

o. +lñN 0503121101/65

o. +lara 0503111201/33, 0503210801/118

o. +larda 0502121101/70, 0502121101/71, 0601111501/98, 0602211002/81

o. +lari 0502221001/18

o. +lari 0602110101/1

o. +laruN 0503210801/11

o. +lɔrũN 0602211301/42

o. +muğ 0503111203/14

o. +muğa 0503111201/90

o. +muđđa 0502121102/11, 0502121102/42

o. +θi 0502211901/105, 0601111501/2

o. +θuNũN 0602110302/59

o. +θuNna 0502121101/36, 0502121102/1, 0506110701/27, 0602110201/1

o. +θuNnan 0602110101/1, 0602211002/43

o. +da 0602211301/4

o:vñ bk. o:va

o. +N 0502121102/12, 0502121102/54, 0502121102/75, 0503111203/123,
0601111501/3, 0601111501/5

o:vɔ bk. o:va

o. 0503210801/12, 0503210801/13, 0503210801/7, 0602211401/11

o:vɔ: bk. o:va

o. 0502121101/74, 0502222702/25, 0602110101/1, 0602110302/62,
0602110302/66

o. +a 0602110302/2

o. +da 0502211501/14

o. +dɔ 0601110301/1

o. +muđũN 0502121102/67

o. +muğa 0602110302/86

o:vñ: bk. o:va

o. +N 0502121102/59

o. +Nũđ 0602110302/59

o:vaŋi köylü

o. 0502222702/24

owal evvel

o. 0503210901/93

o. +dan 0506120601/54

o. +la 0502211901/122

o. +qi 0506110201/133

owol bk. owal

o. 0502221001/6, 050222201/7, 0503111201/74, 0503111202/104,
0506110201/32, 0602110101/130, 0602210801/32, 0602210801/55,
0602211701/76

o. +da 0602110501/22

o. +la 0503111202/84, 0503111203/162, 0506120401/9

o. +lb 0602110101/76

owka:nusta:n افغانستان ülke adı

o. +i 0602211003/51

o. +a 0602211001/193

oβi:ri öbürü

o. +ne 0503111101/140

owlɒk oğlak

o. +ni 0602110101/109

owlaq oğlak

o. 0506120401/108

ownuɒk bk. ownuq

o. +ra:q 0503111202/70

ownuqufak

o. 0503111202/67, 0503111202/71

owrad- ufalamak

o.- up 0503120702/13

o. -up 0503120702/13

owwa evet

o. 0601111501/38

owwal Ar. أول ilk

o. +qi 0503121101/153

owwol bk. owwal

o. 0503111203/146, 0601110801/2, 0602110501/25, 0602211302/4,
0602211701/77

o. +dɒn 0602110501/21, 0602110501/22

owwɔl bk. owwal

o. 0503111201/2, 0602211001/164

ojɔm o da

o. 0502221002/52

ojan - uyanmak

o.- θa 0502120601/113, 0502120601/121

ojul bk. ojuun

o. +la 0502121102/57, 0502121102/61, 0502121102/62

ojun oyun

o. 0502121102/55, 0502121102/60, 0502121102/70, 0503111204/43

o. +lari 0502121102/54

o. +larnajem 0506110201/78

ojin bk. ojuun

o. 0502121102/78

o. +a 0502121102/85

o. +i 0502121102/58

ojla: - oynamak

o.- p 0502221001/35, 0503121102/106

o.- rɔula: 0602110102/19

ojlan- oynanmak

o. - wja: 0506120501/50

ojn oyun

o. 0502221001/32

o. +i 0502121102/110

ojna - oynamak

o.- rɔula: 0602110102/81

o. - rɔula: 0506110201/67ojnɔ -

o.- jæɔuq 0503111204/43

ojna: -bk. ojna -

o.- p 0602211001/72, 0602211301/72

o.- r 0503111203/183

o.- rdila 0503111203/180

o. -juun 0502120601/102, 0502120601/103

o. -juuna: 0502120601/102

o. -r 0503111203/183

o. -rdwula 0503111201/50

o. -rdwula: 0503120701/90

o. -rdwq 0502121102/3

ojno- bk. ojna -

o. -rlardi 0502121102/55

ojnal -oyananmak

o.- ija 0502121102/80

o.- jan 0502121102/70, 0502121102/74

o.- wja 0502121102/77

o.- wja: 0502121102/77

o.- wjan 0502121102/54, 0502121102/62

o.- nan 0502121102/111

o.- θa 0502121102/113

o. -wja 0502121102/75, 0502121102/77, 0502121102/82

ojnol- oynanmak

o. -ja 0502121102/113

ojnat -oynatmak

o.- dwirija'la 0502221001/29

ojnuu -oynamak

o.- ja:q 0502121102/65

o.- jaq 0502121102/64, 0502121102/78, 0502121102/63

ojni - bk. ojnuu -

o.- je'lle 0502120601/57

ojul bk. ojun

o. +la: 0502121102/68, 0502121102/69, 0502121102/70, 0502121102/74,
0502121102/76

o. +lar 0502121102/69

o. +larnũN 0502121102/98

ojun oyun

o. 0502120601/72, 0502121102/109, 0502121102/111, 0502121102/69,
0502121102/80, 0503111203/180

o. +a 0502222201/48

o. +lara 0502121102/112

o. +na 0502121102/83

ojuntʃu oyuncu

o. +lãN 0502121102/92

ojuntʃi bk. ojuntʃu

o. +ŋ 0502121102/98

ojđ o yüz

o. +de 0502221003/26

o. +yne 0602211901/91

oğal evvel

o. 0503210901/99, 0506120401/72, 06011126a01/16

oğnl bk. oğal

o. 0502120601/135, 0502120601/9, 0502121102/12, 0502121102/19,
0502121102/72, 0502211901/112, 0502211901/8, 0502222201/127,
0503111101/2, 0503111203/16, 0503111203/35, 0506120401/40,
0601110801/13, 0601110801/14, 0601110801/36, 0601110801/38,
0601111501/120, 0601111501/6, 06011126a01/20, 06011126a01/52,
06011126a01/53, 0602211301/70

o. +da 0503111203/161

o. +dan 0503111203/175

o. +la 0503111203/37

o. +lɔna: 0502220301/8

o. +lar 0502220301/67

o. + la: 0601110801/1

o. + qı 0502211901/133

oğol bk. oğal

o. 0503111202/39, 0503111203/88, 0602110101/73

Չ

չոռոռ ondan, ondan sonra

Չ. 0503111202/20

չոռոճ bk. չոռոռ

Չ. 0503111202/31

չոռոճ ondan sonra

Չ. 0503111202/15

չոռոմ bk. չոռոճ

Չ. 0503111202/108, 0503111202/20, 0503111202/22, 0503111202/50,
0503111202/78

չոռոն bk. չոռոճ

Չ. 0503111202/50

չոռոճ bk. չոռոճ

Չ. 0503111202/18, 0503111202/2

Չ - Պ

ժճյրե öyle

ժ. 0503111204/57

թլ - bk. թլ -

թ.- ennen 0601111501/5

թլ - bk. թլ -

թ.- di 0506120502/47

թ.- ije 0506120502/34

ø. +di 0506120401/63

ø| - (*öl- ED 125b) ölmek

ø.- di 0502221002/50, 0602110102/41

ø.- dym 0503111204/15

ø.- en 0502120601/36

ø.- enmi 0502222201/146

ø.- θyn 0502221002/62

ø. -di 0502120601/35, 0502221002/15, 0506120601/4, 0602110102/40,
0602110102/45, 0602110102/53

ø. - dym 0503111204/15

ø. -með 0502211901/66

økið öküz

ø. 0503210901/88

økyð bk. økið

ø. + ini 0602110101/5, 0602110201/17

økyð bk. økið

ø. 0502211901/5, 0502211901/8, 0503111202/85, 0503111202/86,
0503210901/80, 0503210901/84, 0503210901/85, 0503210901/86,
0503210901/89, 0506110701/59, 0506120601/20, 0602110501/12,
0602110501/13, 0602110501/16, 0602211502/24, 0602211502/26

ø. + ini 0506120401/25

ø. + ñŋ 0503210901/90

ø. + |i 0503111203/25

ø. + ny 0503111203/11

ø. + ÿŋ 0503210901/99

økyz bk. økið

ø. 0503210901/84

ø|dir- öldürmek

ø. - di 0602211701/13

ø. -dik 0502222202/41

ø. -ije 0506110201/125

ø. -ije:k 0503111202/98

ø. -ipdik 0502222202/43

ø[di:r- bk. ø[di:r-

ø. 0506110701/119

ø. -dileː 0506110201/119

ø[diri]- öldürülmek

ø. - ijeː 0502120601/152

ø[dyr- bk. ø[dyr-

ø.- erdi|e 0503111201/44

ø. -erdi|e 0503111201/44

ø[dyr- öldürmek

ø.- ennen 0602211701/14

ø.- er 0503111203/167

ø.- ijeː 0602110302/73

ø.- ijek 0502120601/156

ø. -di 0602110102/50, 0602110102/55

ø. -meθēŋ 0503111202/26

ø[dyrf- kaşılıklı öldürmek

ø. - erdi|er 0503111201/41

ø[dyry]- öldürülmek

ø.- yjeː 0503111202/25

ø[en ölen

ø. 0601111501/11

ø[mey^j ölmek

ø. + im 0502222201/148

ømr ömür

ø. + ym 0503121101/246

ø. + y 0503111202/9

ømyr bk. ømr

ø. 0502121102/38

ōŋ bk. ōŋ

ø. 0503210801/88

ōŋ ön

ø. 0503111101/147, 0503111202/114, 0503210801/112, 0503210801/116,
0503210801/35, 0503210801/6, 0503210801/7, 0503210801/8,
0503210801/89, 0506120601/39, 0506120601/40

ø. + ðæ:kæ: 0502121102/98

ø. + ðæ:ɪ 0502121102/88, 0502121102/97

ø. + ðe 0503111203/21, 0506120501/22, 0506120501/28, 0506120601/34

ø. + ðen 0503120701/6

ø. + ë 0503111204/56, 0503120702/86, 0506120501/5

ø. + ëm 0602211001/191

ø. + ðmden 0502222701/16

ø. + ðne 0502120601/146

ø. + ðnnæ:ɪ 0502121102/98

ø. + ðnnen 0502121102/85, 0503111101/122

ø. + ðŋ 0503120702/82

øŋ bk. øŋ

ø.+e 0502121101/52

ø.+ynæ 0502121101/64

ø:ner- önermek

ø. - di 0502220301/67

øj ev

ø. 0601111501/86

ø. + e 0503111201/40

ø. + i 06011126a01/51, 06011126a01/53

ø. + |erinne 0503210801/82

ø. + ynne 0503111201/96

õŋki b□ õŋɪ

ø. 0602110101/54

ønki b□ õŋɪ

ø. 0503111203/23

õŋɪ öndeki

ø. 0502121102/60, 0502121102/78, 0502211901/27, 0502211901/29,
0502211901/8, 0502220301/31, 0503111203/143, 0503121101/124,

0503121102/133, 0503121102/135, 0506120601/4

õηky b□ õη□i

ø. 0503111203/153

ø. +den 0503111202/114

õηηĩ:n önceki gün

ø. 0503111202/134

ø+ḍzik 0503111202/132

õηηỹ:nbk. õηηĩ:n

ø. 0502211901/44

õηηỹjn bk. õηηĩ:n

ø. 0602211301/61

õηræ:k daha ön

ø. 0503210801/110

øpyʃ - öpüşmek

ø.- yp 0506120501/21

ø:r - (hõ:r- TT 184) örmek

ø.- ip 0602110501/29

ø:rḍzellj köy malı

ø. 0503121101/61

ø:rḍek (ördek ED 205, DLT 64) ördek

ø. 0503210901/23

ø:rił- örülmek

ø. - en 0503120701/74

ørt - örtmek

ø.- yp 0502221001/4

øθ - 1. esmek, 2. Moğ. büyümek, gelişmek

ø.- ḍzek 0602211002/38

ø.- mæ:n 0602211002/39

ø.- meji 0602211002/46

ø.- θi 0602211002/45

ø. -mejeː 0602211002/59

ø.- p 0602211002/32

- ø0en** gelişen, gelişmiş
ø. 0503210801/94, 0506120501/33
- ø0if** gelişme
ø. + ine 0602211002/82
- ø0if-** birlikte gelişmek
ø.- ine 0602211002/70
- øtfyr** söndür
ø. 0503210801/96, 0503210801/98
- ørti** örtü
ø. 0502221001/20, 0502221001/99
- ørtiy^j** örtük
ø. + im 0503121101/244
- ørtiḷ-** örtülmek
ø.- iḅ 0506120501/51
- øt-** geç
ø. - di 0506120401/119, 0602211001/76
ø.- yb 0503121101/246øte
ø. 0502211901/153, 0502211901/162
- øten** geçen
ø. 0506110201/108, 0602211502/1
ø. +nen 0503121101/226, 0602110501/12
- øten** bk. øten
ø. 0502221002/35
- ø:ten** bk. øten
ø. 0506110201/108
- øtgøræ:y^j** hamarat, becerikli
ø. +i 0502121102/85
- øtir-** geçirmek
ø.- ḷer 0503111203/176
- øtiriḷ-** geçirilmek
ø. - meḷi 0503210901/55
- øtyḳ** bir tür oyun

ø. 0602211301/72, 0602211301/79

øtym suçu başlama

ø. 0502121101/75, 0502121101/76

øtyr- geçirmek

ø.- ermiſle 0503111203/177

ø.- ypdyr 0503111101/123

øw ön

ø. +ine 0502211501/43

ø. +ini 0601111501/117

ø. +ynnen 0502121102/85

ø. +yntſe 0502120601/1

øwetſ yaş almış koyun

ø. 0503111202/4

ø. +den 0503111202/5

øweriſ- evlendirilmek, everilmek

ø.- ip 0502221001/10

øwæ:θ heves

ø. +i 0503121101/113

øwed karşılık

ø. 0503111101/128

øwiſja: evliya

ø. 0502212001/10

øwin- övünmek

ø.- θin 0502120601/94

ø.- θinæ: 0502120601/94

øwintſæ önünce

ø. 0502222202/65

øwintſæ: bk. øwintſæ

ø. 0502121101/46, 0503111101/97

øwintſæ: bk. øwintſæ

ø. +jæ: 0502120601/166

øwintſe bk. øwintſæ

ø. 0503111204/4, 0503120701/112

øwintʃæ bk. øwintʃæ:

ø. 0502120601/153

øwinmæ:k övünmek

ø. +æ 0502120601/95

øwla: bk. øwlijja:

ø. +lara 0502222201/12

øw|æ: bk. øwlijja:

ø. 0602211001/172, 0602211001/178

øw|æ: bk. øwlijja:

ø. +mið 0602211001/171

øwlijja: evliya

ø. 0502212001/35, 0502222201/29

ø. +θuni 0502222201/93

øwrad - afallamak

ø.- i:p 0503120702/19

øwren - bk. øwren -

ø.- ip 0503111201/96

ø. - nik 0502121102/32

øwren- (ögren- ED 114b) öğrenmek

ø.- b 0503111204/57

ø.- dʒek 0502220301/39

ø.- ðim 0502220301/19

ø.- dʒek 0503210801/55

ø.- en 0502121102/67, 0502222201/135

ø.- i:ntʃæ:|e 0503210801/52

ø.- iɐ 0502220301/18

ø.- ip 0502220301/17, 0502220301/22, 0502222201/117, 0502222201/152,
0503111201/96

ø.- ðim 0502220301/21

ø.- ejin 0503210801/56

ø.- erdik 0502222701/18

ø. -nik 0502121102/31

øwren- bk. øwren -

ø.- dʒek 0502222701/87, 0502222701/94

ø.- dʒek 0502222701/85

ø.- ip 0502222701/86, 0502222701/91, 0502222701/94

øwrenil- öğrenilmek

ø.- ije' 0502121102/33

øwrenif öğreniş

ø. +im 0502222701/13

øwret- öğretmek

ø. - di 0602110102/6, 0602110102/8

øwri[- bk. øwry[-

ø.- ip 0502221001/10

øwryl- bk. øwry[-

ø.- ip 0503120702/39, 0506120601/44, 0506120601/7

ø.- yv 0602211302/55

øwry[- geri dönmek

ø.- ip 0602211302/110

øwyntfæ: bk. øwyntfæ

ø. 0503111201/76, 0602211302/15

øwyntfæ önünce

ø. 0502120601/57

øwyntfe bk. øwyntfæ

ø. 0502120601/51

øwỹntfæ bk. øwyntfæ

ø. 0503111201/65

øwũntfæ:k bk. øwyntfæ

ø. 0503111201/40

øwyntfæ:k bk. øwyntfæ

ø. +den 0503111201/39

ø. +i 0503111201/80

øwuntfæk bk. øwyntfæ

ø. 0503120701/14

øwyntfæ:k bk. øwyntfæ

ø. +den 0503111201/91

øwyθ- renk yansitmak

ø.- ip 0503121102/49

øj ev

ø. 0502121101/75, 0502211901/53, 0502211901/58, 0502220301/61,
0502222201/178, 0503111202/36, 0503111203/94, 0503111203/95,
0503111203/96, 0503120701/72, 0506120502/40, 0506120601/52,
0601110301/38, 0601111501/27, 0602211401/80

ø. + æ: 0502211901/54

ø. + da 0601110301/38

ø. + de 0502121102/30, 0502211901/48, 0502211901/78, 0502222201/210,
0502222201/84, 0502222202/15, 0503111203/154, 0503111203/164,
0503111203/169, 0503111204/14, 0506110201/69, 0506120401/47

ø. + den 0502221003/27, 0502222701/34

ø. + denne 0503210901/106

ø. + di 0502211901/25

ø. + e 0502120601/64, 0502211901/138, 0502211901/148, 0502211901/56,
0502222202/40, 0503111203/138, 0503111204/40, 0503120701/84

ø. + e 0502221002/8

ø. + i 0502211901/136, 0506120401/6

ø. + imæ: 0503121101/208

ø. + imið 0602110302/42

ø. + imiðe 0502222202/35, 0502222202/36, 0506110201/7

ø. + inde 0503121102/38

ø. + ini 0502120601/38

ø. + inne 0503111204/32

ø. + innen 0502121101/76, 0602110302/59

ø. + ïŋ 0502120601/125, 0503111204/16, 0503120702/57, 0602110101/148

ø. + [e 0502211901/54, 0502211901/57, 0503120701/73, 0506110201/35

ø. + [ẽ:ŋ 0601111501/123

ø. + |ere 0502212001/39
 ø. + |erini 0502221002/50
 ø. + |erĩŋ 0502212001/39
 ø. + li 0506120401/8
 ø. + miğ 0502211901/53
 ø. + miđđe 0506110201/139
 ø. +miđđi 0506110201/144
 ø. +miđe 0506110201/135, 10506110201/34
 ø. +uun 0502222702/21
 ø. + ne 0502120601/65
 ø. + ym 0502222702/27
 ø. + ymiđđe 0602211301/32
 ø. + yne 0502121101/75
 ø. + ynne 0502222702/24, 0506110201/141
 ø. + ŷŋ 0601111501/124, 0601111501/125
 ø. + ŷŋden 0503111101/87
 ø. + i 0602110302/42
 ø. + in 0506110201/142

ø:j

bk. øj
 ø. 0506110701/45øđ
 ø. + i 0502221002/44
 ø. + y 0503111202/19
 ø. + ym 0502120601/8, 0502221002/8
 ø. + ymde 0602110301/44
 ø. + ymyđe 0602211501/5
 ø. + ymyđem 0602110102/15
 ø. + ŷŋ 0503111203/66

ø:đ

kendi
 ø. 0503111201/7, 0503210801/80, 0601111501/10, 0601111501/36,
 0602110101/119, 0602110101/16, 0602110101/22, 0602110101/54,
 0602110101/98, 0602110201/24, 0602110201/44
 ø. + imiđ 0602110302/4

ø. + leri 0503111201/42

ø. + ymæ 0601110801/37

ø. + ymiððe 0503210801/97

øjd - öyle etmek

ø.- ip 0601110301/38

ø.- yp 0602211901/91

øjer- evlendirmek

ø. - dim 0502222701/43

ø. -ipdir[e 0502222201/228

øjlæ: bk. øjle

ø. +miði 0506120601/38

øjle bk. øjle

ø. 0506110201/98

øjle öyle

ø. 0502221002/24, 0503111203/90, 0506110201/46

øjlen- bk. øjlen-

ø.- dgek 0503111201/3

øjlen- evlenmek

ø.- niy^j 0503210801/45

ø.- nim 0502121101/84

ø. -di 0506120601/3

ø. -nim 0502222701/38

øjli evli

ø. 0502120601/40, 0502211901/105, 0503121101/44, 0503121101/72,
0602110501/3, 0602211401/13, 0602211401/17, 0602211401/50,
0602211501/19, 0602211701/61, 0602211701/9, 0602211901/28,
0602211901/31

ø. + di 0602211502/8

ø. + niŋ 0602211701/62

øjli bk. øjli

ø. + ŋ 0506120401/22

øjliy^j evlik

ø. + i 0506110701/93

øjly evli

ø. 0601111501/65

øđ bk. ø:đ

ø. + i 0503111201/113

ø. +[eri 0503111201/42

ø:đ (ö:z TT 183) kendi

ø. 0502120601/104, 0502120601/117, 0502120601/150, 0502120601/79,
0502120601/80, 0502121102/102, 0502121102/110, 0502121102/19,
0502121102/2, 0502121102/31, 0502121102/38, 0502121102/47,
0502121102/50, 0502121102/55, 0502121102/66, 0502121102/67,
0502121102/87, 0502121102/98, 0502211501/10, 0502211501/33,
0502211501/39, 0502211501/53, 0502211501/61, 0502211501/63,
0502211901/73, 0502211901/79, 0502211901/80, 0502211901/97,
0502212001/47, 0502220301/3, 0502221001/89, 0502221001/90,
0502221001/91, 0502221002/14, 0502221002/9, 0502221003/38,
0502221003/40, 0502221003/47, 0502221003/48, 0502222201/103,
0502222201/149, 0502222201/159, 0502222201/160,0502222201/200,
0502222201/24, 0502222201/25, 0502222201/69, 0502222701/16,
0502222701/20, 0502222701/43, 0502222701/55, 0502222701/6,
0502222702/13, 0503111101/11, 0503111101/40, 0503111101/98,
0503111202/142, 0503111203/100, 0503111203/116, 0503111203/14,
0503111203/15, 0503111203/80, 0503111204/57, 0503120701/101,
0503120701/11, 0503120701/113, 0503120701/21, 0503120701/39,
0503120701/4, 0503120702/60, 0503121101/147, 0503121101/169,
0503121102/157, 0503121102/30, 0503121102/38, 0503121102/44,
0503121102/46, 0503210801/23, 0503210801/25, 0503210801/28,
0503210801/46, 0503210801/5, 0503210801/58, 0503210801/90,
0503210801/98, 0503210901/102, 0503210901/112, 0503210901/24,
0503210901/32, 0503210901/48, 0503210901/57, 0506110201/46,
0506120401/134, 0506120401/28, 0506120401/34, 0506120501/59,
0506120601/11, 0506120601/38, 0506120601/46, 0506120601/7,

0601110301/38, 0601111501/85, 06011126a01/39, 06011126a01/42,
 06011126a01/48, 06011126a01/50, 06011126a01/57, 06011126a01/58,
 06011126a01/70, 0602110101/40, 0602110101/98, 0602110302/74,
 0602110501/33, 0602210801/19, 0602210801/22, 0602210801/23,
 0602210801/28, 0602210801/3, 0602210801/8, 0602211001/191,
 0602211001/192, 0602211001/230, 0602211001/5, 0602211001/82,
 0602211001/9, 0602211001/97, 0602211002/43, 0602211002/50,
 0602211002/73, 0602211002/74, 0602211003/2, 0602211003/3,
 0602211301/32, 0602211301/5, 0602211302/10, 0602211302/104,
 0602211302/12, 0602211302/15, 0602211302/4, 0602211302/81,
 0602211302/83, 0602211302/87, 0602211302/94, 0602211401/47,
 0602211501/11, 0602211501/19, 0602211501/51, 0602211502/18,
 0602211901/10, 0602211901/25, 0602211901/6, 0602211901/63,
 0602211901/69, 0602211901/7, 0602211901/75, 0602211901/76,
 0602211901/82

ø. + æ: 0503121101/202, 0506110701/110

ø. + ðe 0502211901/106, 0502212001/36, 0503210901/9

ø. + i 0502120601/93, 0502121102/14, 0502121102/35, 0502121102/80,
 0502121102/98, 0502211901/152, 0502211901/159, 0502211901/176,
 0502220301/26, 0502221001/106, 0502221001/111, 0502221001/112,
 0502221002/58, 0502221002/60, 0502221002/62, 0502221003/67,
 0502222202/59, 0502222701/22, 0502222701/92, 0503111101/91,
 0503111203/157, 0503111203/65, 0503120701/29, 0503120701/93,
 0503120702/45, 0503120702/51, 0503120702/64, 0503121101/29,
 0503121102/37, 0503210801/19, 0503210801/26, 0506110201/43,
 0506120401/10, 0506120401/129, 0506120401/26, 0506120401/27,
 0506120401/67, 0506120601/23, 0506120601/35, 0601110301/33,
 0602110501/31, 0602110501/45, 0602211001/131, 0602211001/185,
 0602211001/26, 0602211001/37, 0602211302/14, 0602211302/15,
 0602211401/72,

0602211502/36, 0602211901/114

ø. +i 0502211901/97, 0503111203/53, 0602110101/143

ø. +im 0502121102/40, 0502222202/63, 0502222702/24, 0503111101/140,
 0503111101/159, 0503121101/200, 0503121101/205, 0503121101/236,
 0503121101/237, 0503121102/3, 0503210901/64, 0506120401/37
 ø. + imden 0503121102/76
 ø. + ime 0503121101/259, 0503121102/83
 ø. + imið 0502211901/70, 0503121101/152, 0506110201/45,
 0506110201/46, 0506110701/8, 0506120401/36, 0601110801/28
 ø. + imiðæ: 0503121101/93
 ø. + imiððen 0601110801/29
 ø. + imiðe 0502211901/111, 0503121101/151
 ø. + imiðem 0503121101/82
 ø. + imkæ: 0502222702/34
 ø. + in 0503121101/216
 ø. + ine 0502221001/113, 0502221001/114, 0503111101/83, 0503120701/92,
 0503120702/48, 0503121102/46, 0602211001/185, 0602211003/11,
 0602211003/2, 0602211003/40
 ø. +ini 0602210801/59
 ø. + inñ 0503120701/9
 ø.+innen 0502222201/72, 0502222201/77, 0502222201/80,
 0602211001/181
 ø. + ñ 0502211901/56, 0503121101/176
 ø. + ññ 0506120401/45
 ø. + ññð 0503121101/199
 ø.+[eri 0502120601/150, 0502212001/64, 0502221001/109, 0502221001/110,
 0502222201/80, 0602211001/46, 0602211302/39, 0602211302/56
 ø. + [erñ 0503121102/89
 ø. + y 0503210801/23, 0602110101/146, 0602110501/30
 ø. + ym 0502120601/40, 0502120601/45, 0502120601/82, 0502211501/17,
 0502211501/2, 0502211901/32, 0502211901/80, 0502211901/82,
 0502220301/19, 0502220301/25, 0502220301/43, 0502221003/11,
 0502221003/17, 0502222701/10, 0502222701/22, 0503111203/28,
 0503111204/13, 0503111204/44, 0503121101/115, 0503121101/118,

0503121102/12, 0503210801/108, 0503210801/41, 0506110201/102,
 0506110201/108, 0506110701/30, 0506110701/34, 0506120401/96,
 0506120502/16, 0602110101/123, 0602110101/143, 0602110101/144,
 0602110101/69, 0602210801/68, 0602211001/185, 0602211001/235,
 0602211003/18, 0602211003/19, 0602211301/2, 0602211302/108,
 0602211501/37, 0602211501/5, 0602211901/88

ø. + ymæ 0502212001/4

ø. + ymæ: 0506120401/40, 0602110501/10

ø. + ymðæ: 0503210901/2

ø. + ymde 0503210801/15

ø. + ymden 0502222201/25

ø. + ymdym 0502221003/24

ø. + yme 0602211302/108

ø. + ymi 0506110201/103

ø.+ymið 0502121102/35, 0502221001/104, 0502221003/51, 0503111203/14,
 06011126a01/51, 0602110501/43, 0602211501/3

ø. + ymið 0503111203/9

ø. + ymiððen 0602211401/48

ø. + ymiððen 0502211901/63

ø. + ymiðe 0502120601/139, 0503210801/62

ø. + ymiðe 0502120601/140

ø. + ymiðem 0503210801/39

ø. + ymiðki|e 0602211901/102

ø. + ymki 0602210801/20

ø. + ymkije: 0602110301/38

ø.+ymyð 0502211901/72, 0503111203/35, 06011126a01/34,
 06011126a01/52, 0602110302/58, 0602211001/134, 0602211501/20,
 0602211502/10, 0602211901/42, 0602211901/76

ø. + ymyðæ: 0506120401/12

ø. + ymyððe 0602211302/44, 0602211302/45, 0602211302/8

ø. + ymyðden 0502220301/67

ø. + ymyððen 0602211401/48

ø. + ymyðe 0502220301/41, 0602211901/76

ø. + ymyðem 0602211302/34

ø. + yn 0502120601/61, 0502222201/122

ø. + yne 0502121102/41, 0502121102/61, 0503111201/17, 0503111202/53,
0503120701/93

ø. + yni 0502120601/61, 0502221003/36, 0503111203/55, 0503111203/58

ø. + ynne 0602110101/123

ø. + ýŋ 0502211501/50, 0503111203/19, 0503111203/74, 0506120401/46,
0506120401/49, 0506120501/60, 0601111501/42, 0602211301/40,
0602211701/71

ø. + ýŋěm 0502221002/64

ø. + ýŋĩđ 0502221003/37

ø. + ýŋ□ 0502221001/98

ø. + i 0502221002/77, 0502221003/65, 0503111203/171, 0506120601/23,
0602211001/46

ø:ðly özlü

ø. 0602211901/76

ø:ðym kendim

ø. 0503210801/73

P

pa:ɬa پاچه paça

p. +θwini 0502222202/44

pa:ɬa: bk. pa:ɬa

p. + ni 0502222202/45

patɬa:li paçalı

p. 0502211901/160

pa:dega:n F. پادگان askerlerin öğrenim gördüğü yer

p. 0502211501/34

pa:dɬa: پادشاه padişah

p. 0502211901/136, 0602110101/85

pafaq Ar. فقط fakat

p. 0502211901/140

paḡat bk. paḡat

p. 0502221002/61, 0502221002/62, 0502221002/65, 0502221002/69,
0502221002/72, 0602110101/47

paḡat fakat,sadece

p. 0503210901/55, 0506120501/55, 0506120601/56, 0602110101/13,
0602110201/19, 0602211302/94

paḡta pamuk

p. 0602211401/54

p. +θwn 0502120601/38

paḡurAr. فقير fakir

p. 0502222201/199

paḡur:r bk. paḡur

p. 0502211901/149, 0502221001/106, 0503210801/91, 0602110101/23,
0602211701/35

p. +a 0502120601/148

p. +la: 0502222701/84

paḡi:r bk. paḡur

p. 0503111204/36

paḡi:r bk. paḡur

p. +am 0503121101/227

paḡta pamuk

p. 0602211001/107, 0602211001/123, 0602211002/9, 0602211301/49,
0602211301/53, 0602211301/56

p. +lamwðũN 0602211301/54

p. +θi 0602211701/80

p. +θwni 0602211001/124

paḡta: pamuk

p. +ni 0602211001/124

pa:q pak

p. 0502212001/64

pa:ket F. پاكٽ poşet

p. 0503210801/96, 0503210801/99

pa:maɯ bk. pa:maɯq

p. +i 0503111203/129

pa:maɯq pamuk

p. 0503111202/111, 0503210801/35

p. +di 0503111203/128

p. +lamuð 0602211301/50

pa:maɯq bk. pa:maɯq

p. 0503111202/104, 0506110201/43, 0506120501/46, 0506120501/57,
0602110101/85, 0602211301/49, 0602211401/6

pa:naɾ F. فَنر fener

p. 0503120701/97, 0503120701/98

pa:ndaɭi:ɖɯaɯq (sandalyecik) mandalyecik

p. 0502220301/6

pa:ni Ar. فاني fani

p. 0503121101/255

para:ɣat Ar. فراغت dinlenmek, boş zaman

p. 0602110101/134

paraɣatɖɯluɯk dinlenmelik

p. +muð 0503111203/173

paɾɖa kumaş

p. 0503120702/17, 0503120702/53, 0503120702/6, 0503120702/88,
0503120702/89

paɾɖa bk. paɾɖa

p. +N 0503120702/13

paɾɯ bk. paɾɯ

p. 0503121101/159

p. +i 0602211502/42

paɾɯ Ar. فرق fark

p. 0502222701/27, 0503121101/85, 0602110101/122, 0602110101/52,

0602211003/15, 0602211401/61, 0602211401/62, 0602211401/63,
0602211401/65, 0602211401/66

p. +i 0502222701/24, 0503121101/88, 0602211401/60

parɣa:nlɯk purhanlık

p. 0502222202/1

parɣet- fark etmek

p.- meje· 0602110101/102

parɣut- farklı olmak

p.- di 0502221001/107

parɣli farklı

p. 0503111203/55

parq bk. parɣ

p. 0503111201/2

pars F. فارس Fars

p. 0602110201/20

parθ bk. pars

p. 0602211003/14, 0602211401/91

p. +dɯr 0602211001/166

p. +lãN□ 0506110201/26

parθi F. فارسی Farsça

p. 0602211901/66

paθɯla Ar. فاصله ara

p. 0601110801/40

paʃaw idrar

p. 0502222201/144

paʃaj köy adı

p. 0503111204/31

paʃkala ~ meʃka[ɭa kadın madın

p. 0602211701/65

pati:ga:n kışla

p. +da 0602110302/29

pa:j pay

p. 0506120401/40

p. +um 0503121102/127

pa:ja:ni: F. پایانی sonuncu, sondaki

p. +θini 06011110801/6

pajda Ar. فایده fayda, kar

p. 0502222201/205

p. +θi 0506110701/30

pajda:bk. pajda

p. 0503121101/171

pajga: F. پایگاه karakol

p. 0602211001/137, 0602211001/139

pa:jwð پاییز güz, sonbahar

p. +a 0503111101/149

pa:jið bk. pa:jwð

p. 0503111101/158, 0503111101/162, 0503111202/136

pa:ji:ð sonbahar

p. 0503111202/135

p. +ĩŋ 0503111202/135

pajla- paylamak

p. - di 0506110701/69

p. -jaq 0502120601/146

pajla:-bk. pajla-

p.- p 0506120401/29

p. -rdwla: 0506110201/121

pajlaf- paylaşmak

p.- θa 0602110201/40

pa:ð bk. pa:jwð

p. 0502121101/65

pa:ra para

p. 0503121101/225

pa:rχ bk. pa:rq

p. 0502222201/126

pa:rq fark

p. 0503111204/17

pa:rs Fars

p. 0502222201/173, 0602211701/52

pa:rθ bk. pa:rs

p. 0506110201/16, 0506110201/17, 0506120501/27, 0602211302/80,
0602211401/49, 0602211401/92, 0602211901/2, 0602211901/58,
0602211901/84

p. +dūr 0602211001/120

pa:rθi:Farsça

p. 0602211901/66, 0602211901/84

pa:rθi:tfe Farsça

p. 0503111203/45

pa:ta: Ar. فاتحه fatiha

p. 0506120401/126

p. +θun 0602211502/21

p. + m 0602211302/107

pa:wa şehir adı

p. 0502211901/107

pa:vuli Pavalı

p. 0602211701/63

pedær پدر baba

p. 0506120502/31

pæ:hliwa:n bk. pæ:hliwa:n

p. +a 0503121101/149

p. +lãN 0503121101/148

p. +lari 0503121101/142

pæ:hliwa:n پهلوان pehlivan

p. +lãN 0503121101/204

pæhſed- bk. pæχſet-

p.- ipdirĩĩđ 0502221002/33

pæχſet- F. بخش dağıt

p.- mejê:ŋîđ 0502221002/37

pæ:k F. پاک temiz

p. 0502222201/103, 0502222201/3, 0502222201/32, 0502222201/5,
0502222201/75

pe|etf Ar. فلج engelli(el,ayak)

p. 0502221002/58

pe|ek bk. pe|ek

p. 0503121101/180

pe|ek Ar. فلك felek

p. 0503121102/90

pe|ēŋ پلنگ kaplan

p. 0502222201/8

pæ|æ|i: پلاستیک plastik

p. 0503210901/52

pæ:|iwa:l پهلوان pehlivan

p. +lãN 0503121101/136

pæ:|iwa:ntfɯlɯɾ pehlivanlık

p. +uɯma: 0503121101/137

pændʒa: پنجاه elli

p. 0502121101/22

pendʒa:r bk. pendʒa:ra

p. 0502220301/51

pendʒa:ra پنجره pencere

p. 0502220301/45, 0502220301/46

pændʒa:w پنجاب şehir adı

p. 0502222701/38

pendʒere bk. pendʒa:ra

p. 0503120701/77

p. +miğ 0502120601/90

pændʒ beş

p. +îŋ 0601111501/70

pæ:mi| F. فامیل akraba

p. +[er]in 0503120701/19

pæræsti: پرستی tapınmak

p. 0602210801/51

perde پرده perde

p. 0506110201/141

perende|e پرنده kuş

p. 0503210901/22

perewa:n bol

p. 0503111203/145, 0503111203/146

peri: پری peri

p. 0506120401/116

peri:f پریش dağınık

p. 0502222201/122

peri:fte F. فرشته melek

p. 0602211001/157

pertevi bk. pertewi

p. 0506110201/103

pertewi پرتوی ışın

p. 0506110201/107

perwa:na F. پروانه kelebek

p. 0503210901/15

perwɔ:na bk. perwa:na

p. 0503210901/17

pærværefe F. پرورش beslemek

p. 0602210801/43

perðent F. فرزند çocuk

p. 0602211302/13

pæs F. پس sonra, nitekim

p. 0503111101/139

pæθ bk. pæs

p. 0502222201/110

pesæra:na: F. پسرانه erkek (okulu, yurdu, giysi)

p. +muð 0506110201/14

peθil mevsim

p. 0503111202/77

p. +ine 0503111202/75

peʃkemmer köy adı

p. 0503121101/65

petik tavan döşemesinde kullanılan tahta

p. +[erin 0601110301/42

pewri: Ar. فوری anında

p. 0602110101/101

peja:m F. پیام mesaj

p. +i 0503121102/40

pæja:m bk. peja:m

p. +e 0602210801/19

pejda F. پیدا açık,aşıkay/fayda

p. 0502222201/101, 0502222201/172, 0502222201/98

p. +θi 0502222201/105, 0502222201/115, 0602211301/59

pejda: bk. pejda

p. 0502211501/61, 0502222201/171, 0503121101/165, 0503121101/167,
0503121101/175, 0503121101/179, 0503121101/183, 0506110201/138

p. +θi 0502222201/94

pejda:lan- faydalanmak

p.- up 0503111101/130, 0503111101/131

pejgambar پیغمبر peygamber

p. 0506110201/102, 0506110201/114

pejka:n F. پیکان araba markası

p. 06011126a01/44

pejka:r F. پیکار savaş,mücadele

p. 0506110201/129

p. +di 0506110201/130

pejmeda:n falan

p. 0602211401/62

pejvænd bk. pejwænd

p. 0503111101/158

pejwænd F. پیوند aşı (bitkiye)

p. 0503111101/153

pezefgi F. tıp

p.+ je 0502211501/64

pæzira:ji F. پذیرایی düğünde kız tarafının yemek vermesi

p. 0502222702/11

pezira:ji bk. pæzira:ji

p. 0502221001/26, 0502221001/27, 0502221001/5

pezira:ji: bk. pæzira:ji

p. 0502221001/13

pu:ɣammar peygamber

p. +a 0502222201/14

puɫan falan

p. 0502220301/13, 0503111201/30, 0503111201/36, 0506110201/97

puɫa:n فلان falan

p. 0502221002/82, 0502222201/152, 0503111201/31, 0503111201/33,
0503120701/12, 0503120701/61, 0602110102/72

p. +ũ:N 0503111201/5

p. +ũN 0503120701/61

puɫa:ndɣa:n filancığım

p. +dan 0503121101/179

puɫa:ntɕa gibi (fiyat)

p. 0502121101/54

puɫodɕe proje

p. +ji 0601111501/36

pikir Ar. فکر fikir

p. 0502121102/40, 0502222201/25, 0602211003/1

pikr bk. pikir

p. +e 0503121101/231

pikret-fikretmek

p.- θek 0503121101/55

pilan filan

p. 0503111201/33

pila:n bk. pilan

p. 0503210901/104

pila:n bk. pilan

p. 0502221001/38, 0503120701/67, 0503120701/7, 0506120401/68,
0602211302/98, 0602211401/62

p. +ũN 0503120701/67

pi|e پيله koza

p. 0503111101/132

pi:|e bk. pi|e

p. 0502222702/33, 0502222702/45, 0503111101/132, 0503120702/35,
0503120702/37

pi:|æ: bk. pi|e

p. 0503120702/48

p. +ni 0502222702/46, 0503120702/42, 0503120702/44, 0503120702/38

pi:læ: bk. pi|e

p. +ŋ 0503120702/51

pi:|eværi پيله وری seyyar satıcı

p. +den 06011126a01/15

pir bk. pi:r

p. 0602211001/97

pi:r پير yaşlı

p. +ine 0502211901/88

pi:re pire

p. 0503111201/96

piræ:θ piresi

p. 0602110101/7

pirk ~ fîrk irin mirin

p. 0502222201/183

piθ F. پست aşığı

p. 0602110301/33

pi:θ bk. piθ

p. 0502221002/29, 0503111101/116, 0602110101/132, 0602110102/68,
0602211401/38, 0602211701/4

pi:f ön

p. 0502221003/43, 0602211501/5

pi:fæft F. پیشرفت ilerleme, gelişme

p. 0602211301/39

pi:fejma:n پشیمان pişman

p. 0602211001/85

pi:fjæmmir bk. pi:fkemer

p. +den 0503111203/82

pi:fkemer Pişkemer, yer adı

p. 0503111101/6, 0503210901/70, 0503210901/71

pi:fkemmer bk. pi:fkemer

p. +e 0503111201/115

pi:fme pişme

p. 0503210901/107

pi:fnama:ð F. پیشناماز imam

p. 0602210801/40, 0602211501/36, 0602211502/19

pi:fnaħa:d F. پیشنهاد öneri

p. +um 0602210801/68

pi:fraeft F. پیشرفت gelişme

p. 0602211301/40

pija:da پیاده yaya

p. 0502211901/12, 0502211901/16, 0502211901/171, 0502211901/18,
0502211901/30, 0602110102/25

pija:mbær bk. pija:mber

p. 0503111101/125

pija:mber پیغمبر peygamber

p. +i 0503111101/122, 0503111101/123

pijgambar bk. pija:mber

p. 0506110201/108, 0506110201/109, 0506110201/112

pijcamber bk. pija:mber

p. 0506110201/108

pomağo: bk. pomoğo:r

p. 0602211901/17

pomoğo:r Rusçadan alıntı:domates

p. 0602211901/103, 0602211901/88, 0602211901/89, 0602211901/90,
0602211901/91

pompo pompa

p. +m 0602211001/215

porça:lluq پرخوان islamî şamanlık

p. 0502222201/6

porça:n şaman

p. 0502222201/157, 0502222202/10

p. +a 0502222202/9

p. +ni 0502222201/93

porum فرم form

p. 0502222201/103, 0502222201/107, 0502222201/111, 0502222201/113,
0502222201/151, 0502222201/167, 0502222201/17, 0502222201/18,
0502222201/23, 0502222201/31, 0502222201/34, 0502222201/57,
0502222201/60, 0502222201/9, 0503111204/19, 0503120701/18,
0503120701/5, 0503120702/36, 0503120702/51, 0503120702/52,
0503120702/56, 0601110301/13, 0602110101/63

porim bk. porum

p. 0503120701/23

porm bk. porum

p. 0502222201/24, 0502222201/28

porθi -kötü kokmak

p.- je 0506120501/65

porumbk. porum

p. 0502220301/39, 0502222201/94, 0602110201/26, 0602211701/21,
0602211701/29, 0602211701/40, 0602211701/43, 0602211701/82

p. +ra:q 0602211701/68

p. +raq 0503111202/28, 0503111203/19

poθθuq kızartılmış çok ince yufka

p. 0506110201/54

po:θwa:n F. پاسبان polis

p. 0506120601/31

poð - bozmak

p.- up 0602110501/28

p.- up 0602110501/18

prajd پرايد araba markası

p. 06011126a01/44

pru:tge: فرودگاه hava alanı

p. +θin 0602110101/131

pul F. پول para

p. 0502120601/158, 0502120601/159, 0502120601/56, 0502211901/164,
0502221001/53, 0502221001/58, 0502221002/65, 0503120701/32,
0503120701/44, 0503120701/51, 0506110201/94, 0506110201/98,
0601110301/12, 0601110301/17, 0601110301/24, 0601111501/122,
0601111501/123, 0601111501/46, 0602211001/152

p. +α 0503120701/40, 0503120701/41, 0503120701/45, 0503120701/47,
0503120701/46

p. +dūr 0503120701/112

p. +i 0503120701/50

p. +i 0601111501/33, 0601111501/49

p. +i: 0503121101/265

p. +lara 0601111501/53

p. +ũN 0503121101/266

p+um. 0601110301/38

p. +ũN 0503121101/258, 0601110301/18, 0601110301/19, 0602211001/22

p. +unı 0502120601/63, 0502120601/64

p. +unu 0601111501/76

pu:la:đin metal çeşidi

p. 0502121101/3

puli (özel ad)

p. 0502220301/83, 0502220301/84

pull para ile

p. 0503121101/202

pullan- zenginlenmek

p.- ni 0502220301/60

pulli zengin

p. 0602211001/115, 0602211003/9, 0602211701/71, 0602211701/72

porθ porsiyon

p. 0601110301/42

pufti: پشتی arkalık

p. +den 06011126a01/14

pufti:d bk. pufti:

p. 06011126a01/13

pyj tarlada kendiliğinden çıkan otlar

p. 0503111202/95

pyjlæ:- fazla otları koparma işi

p. -rdik 0503111202/94

r

ra:buuta Ar. رابطه ilişki

r. +θi 0602210801/54

ra:dži Ar. راجی öz. ad

r. 0602211001/142

r. +nim 0602211001/141

radija راديو radyo

r. 0602110101/76

ra:dija: bk. radija

r. +m 0502222701/5

ra:djo bk. radija

r. 0503121102/130

ra:djow radyo

r. 0503111204/38

rafi:q Ar. رفيق arkadaş

r. 0506110201/116

raʁam Ar. رقم sayı

r. 0503111101/142, 0503111101/145, 0503111202/52, 0601110301/13,
06011126a01/12

ra:ʁat راحت rahat

r. 0502222202/32, 06011126a01/45, 06011126a01/50, 0602110101/134,
0602110101/135, 0602211001/212, 0602211301/32

r. +da 06011126a01/12

r. +ra:q 0503111202/89

raʁa:tʃʃulwq rahatlık

r. 0602110101/133

raʁæt rahat

r. 0602211301/36

raʁi:m Ar. رحيم özel ad

r. 0503111204/60

ra:hi:m bk. raʁi:m

r. 0503111201/1ra:ð

r. 0602110302/23

r. +a 0602110302/23, 0602110302/28

r. +ðanam 0602110302/28

raʁma:n Ar. رحمان özel ad

r. 0503121102/33, 0602211302/105, 0602211302/22, 0602211302/57

raʁma:nʁadʒi Rahman Hacı, özel ad

r. 0602211001/117

raʁma:nir Arapça dua parçası

r. 0503111201/1

raʁnæma:ji F. راهنمایی orta okul

r. 0602210801/16

ra:hnæma:ji bk. raχnæma:ji

r. 0602210801/24

ra:hnæ:ma:ji bk. raχnæma:ji

r. 0602210801/28

ra:hnæ:ma:ji bk. raχnæma:ji

r. +dan 0602210801/30

ra:χnæ:ma:ji bk. raχnæma:ji

r. 0502121101/38

ra:χnæma:ji bk. raχnæma:ji

r. 0502121101/40

ra:χnæ:ma:ji bk. raχnæma:ji

r. +den 0502121101/82

ra:χnæma:ji: bk. raχnæma:ji

r. +θi 0602211301/2

ra:χnæmajj bk. raχnæma:ji

r. 0502121101/28

r. +N 0502121101/40

ra:χnæmajj bk. raχnæma:ji

r. +de 0502121101/29

raqθ Ar. رقص dans

r. 0502120601/57, 0502120601/58, 0502120601/72

ramaðan Ar. رمضان ramazan

r. 0502121102/82

ra:nændegi F. رانندگی sürücülük

r. 0506120502/4

ra:nændegi: bk. ra:nændegi

r. 06011126a01/12

rava:jat Ar. روایت rivayet

r. +la 0503111101/122

røwa:jat bk. rava:jat

r. 0602211001/237

rɒwajət bk. rava:jat

r. +la 0602211502/11

ra:jat Ar. رعيه halk

r. +dan 0601111501/44

ra:ðɔ̌ærgæla:n Raz, Cergelan, yer adı

r. 0502222202/23

ra:ði Ar. راضى memnun olma, razi olma

r. 0502221001/110, 0502221001/111, 0503121101/128, 0601111501/121,
0601111501/40, 0601111501/71, 0602211003/49

ra:ði bk. ra:ði

r. 0503111203/148

ra:ði:m razı da

r. 0602211001/152

redʒe Fr. merasim yürüyüşü

r. +de 0502211501/43

ræɔ̌ævi soyadı, özel ad

r. 0602211001/142

redi:f Ar. رديف sıra

r. +e 0503111201/122

redije radyo

r. +m 0506120401/47

ræft F. رفت gitti, gitmek

r. 0602211701/82

ræfti F. رفتی gittin

r. 0602210801/53, 0602211003/30

ræhmet Ar. رحمت rahmet

r. 0503111204/36, 0506120401/120

ræχmet bk. ræhmet

r. 0506110201/131, 0506110201/136

r. +i 0506110201/142

ræχnæma:ji راهنمایی ortaokul

r. +mið 0506110201/15

rezi:m رژیم rejim

r. +de 0502220301/72

r. +inne 0602210801/41

ræ:met bk. ræhmet

r. 0506120401/130, 0506120401/63

rēj F. رنگ boya,renk

r. 0503120702/56

rējķ bk. rēj

r. 0502222702/47

resim رسم gelenek

r. +mið 0502221001/36

reθim bk. resim

r. 0503121101/155, 0506110201/9

ræθim bk. resim

r. 0506110201/7, 0506110201/8

r. +mið 0506110201/74

r. +i 0506110201/112, 0506110201/4

r. +ini 0506110201/88

ræθi:m bk. resim

r. 0506110201/4

ræsm bk. resim

r. +i 06011126a01/16

resm bk. resim

r. +[e: 0502221001/78

ræsmijet Ar. رسمیت resimlik

r. +e 0602210801/12

reθu:l رسول resul

r. 0503121102/128

reftæ F. رشته dal

r. +m 0503121102/77

refte bk. refte

r. +de 0502212001/27

r. +je 0502211501/56

r. +|ere 0502211501/62

reftæ: bk. reftæ

r. +m 0502211501/53

r. + me 0502211501/63

reftæ: bk. reftæ

r. +η 0502211501/61

ræva:n F. روان akıcı

r. +α 0502222202/13

r. +jem 0502222202/14

ræwa:ni F. روانی akıcılık

r. 0502222201/122

rewa:jat Ar. روایت rivayet

r. +i 0602211302/81

reða: Ar. رضا rıza

r. 0602211001/109

reza:jat Ar. رضایت razı olmak

r. 0502121101/45

ræzm F. رزم savaş

r. +e 0502211501/38

ruuja yalan, riya

r. 0502121102/16

ruðq Ar. رزق rızk

r. +uumuði 0502211901/63

ri:ða bk. reða:

r. +θuun 0503111201/126

ri:fe F. ریشه kök

r. +θi 0503121102/11

rijal رِيَال riyal

r. 0503120701/53

rija:zi Ar. رياضی matematik

r. +da:n 0502212001/26

rowa:ni: روانی piskolojo ile ilgili

r. 0502222201/11

rowa:jat Ar. روایت rivayet

r. 0602211001/68

ru:bera: F. روبه راه düzgün

r. 0506120502/45

ru:beru: F. روبه رو yüz yüze, karşı karşıya

r. 0602211901/84, 0602211901/85

r. +daqula 0602211501/21

ru:ḡa:na: F. رودخانه ırmak

r. 0502212001/10

ru:ḡa:na bk. ru:ḡa:na:

r. +θi 0502212001/10

ru:χ روح ruh

r. 0502222201/125 ru:θæri

r. 0503120701/10

ruθum Ar. رسوم adetler, gelenekler

r. 0506110201/7

ruḡdet- bk. ruḡdet-

r.- di 0503120701/29

r. -di 0503120701/29

rutχana رودخانه ırmak

r. +lamuð 0503111203/117

rutu:βet Ar. رطوبت nem

r. 0503111101/163

ru:ð bk. ru:z

r. 0506120502/6

ru:z روز gün

r. +e 0502221003/59

ru:ða F. روزه oruç

r. 0503111203/165, 0602211501/22, 0602211501/5

ru:zi: F. روزی rızk

r. 0502221003/2, 0502221003/46, 0602210801/29, 0602210801/30

r. + ni 0602210801/12

rufðiɣæ:r sokak süpürücüsü

r. +im 0503121101/242

ru:ðmerræ: روزمره günlük

r. +miði 0503111202/119

ruzna:ma gazete

r. 0502211501/57

ru:ðna:ma روزنامه gazete

r. +da 0506110201/142

r. +larda 0602211002/50

ru:zna:ma bk. ru:ðna:ma

r. 0502211501/55

ru:zmuzdini F. روزمزدینی günlük ücretini

r. 06011126a01/59

ruɟdet- Ar. رشد büyümek

r. - di 0503120701/28

ry:txa:na F. رودخانه ırmak

r. 0602211001/100

Ə

əaʔat Ar. ساعت saat

ə. +larda 0502121102/14

əa:buwq Ar. سابق adı geçen, önceki

ə. 0506110201/3

əatɟ saç

ə. +uwi 0602110101/40

əatɟaɣ sofra

ə. 0502120601/55

ə. +uwi 0503121102/61

θaŋli saçlı

θ. 0503121102/86

θa:daɖa F. ساده basitçe

θ. 0602211002/21

θadaqa Ar. صدقه sadaka

θ. 0502120601/147, 0502120601/148, 0502120601/172, 0502120601/173,
0503210901/110, 0602211501/8

θ. +jæ: 0502120601/170

θ. +θuɪni 0502211901/44

θa:daɭiq F. ساده basitlik

θ. 0503120701/49

θa:dara:q daha basit

θ. 0503210801/109, 0602211401/67

θaduɣa:ba:d Sadıkabad, yer adı

θ. 0506110201/2

θa:duqa:ba:ɖ bk. θaduɣa:ba:d

θ. 0506110201/35

θa:duɹ Ar. صادر ihraç

θ. 0602110302/43

θafak (*sapğak ED 786b) sapak

θ. 0503111203/176

θ. +i 0503111203/177

θak sağ

θ. 0502211901/44, 0503121102/158, 0503210901/30, 0602211302/110

θak - (sağ- ED 804b) sağmak

θ.- jaq 0502222702/2

θ. - ujaq 0502222702/2

θak sağ

θ. +a 0502121102/101, 0502121102/107

θ. +dan 0502121102/101, 0502121102/103, 0502121102/105

θakama:ndza sağ, salim

θ. 0502120601/97

θακατ bk. θα:κατ

θ. 0502222201/225

θα:κατ saat

θ. 0502222202/17, 0502222202/22, 0503111203/140, 0503111203/141

θ. +i 0503111203/140

θακδζα sağca

θ. 0502211901/39

θακωτ bk. θα:κατ

θ. +mωf 0503111203/35

θακfi ~ βακfi bahşı mahşı

θ. 0502121101/60

θαχ- saklamak

θ. - ipdir 0503111203/56

θαχα:watli Ar. سخاوت bahşışli

θ. 0503121102/63

θαχtfiwluq sertlik

θ. +di 0602110102/2

θαχtlaɣ- سخت sertleşmek

θ. - wɣdɯr 0602211002/61

θααq- saklamak

θ. - wjeː 0503111101/89

θααqal sakal

θ. 0602211001/70

θααqar sakar

θ. 0601110801/32, 0601110801/33

θααqla- saklamak

θ. 0503121101/133, 0502211901/34

θ.- dʒaɣ 0502221002/70

θ.- dɯm 0502222201/190

θ.- jaɭa 0503120702/8

θ.- jaɣ 0602110101/21

θ.- ma:na 0503111101/19

0.- majaq 0503111203/171
 0.- mali 0503111101/12
 0.- maθun 0602211001/239
 0. - dum 0502120601/82
 0. -ja 0601111501/18
 0. -ja:q 0602110301/43
 0. -jadūn 0506120501/63
 0. -ja'lla 0602110301/40
 0. -jan 0503111101/40, 0503111101/43, 0503111101/45
 0. -janna 0502222701/86
 0. -ma:na 0503111101/18
 0. -pda 0602211302/34

0aqla:- bk. 0aqla-

0.- dʒaq 0503121101/126, 0503121101/131
 0.- juun 0503121101/133
 0.- n 0602110301/41, 0602211001/84
 0.- p 0502222202/29, 0503120702/9, 0602211001/82, 0602211001/88
 0.- rdi 0503120702/90
 0. -rdi 0506120601/30
 0. -rdula: 0506110201/69
 0. -rduq 0602110201/13

0aqlamaq saklamak

0. 0602211002/48, 0602211002/8, 0503111101/4, 0503111101/5

0aqlan- saklanmak

0.- majan 0503210901/15
 0. -mali 0502222201/120

0aqlanmaq saklanmak

0. 0502222201/119

0aqlat- saklatmak

0.- madula 0506120501/65

0a:l F. سال yıl

0. +i 0602211501/31

θ. +i: 0602211501/29

θ. +lari 0503120701/111, 0503120701/112

θ. +ũN 0503121102/58

θal - salmak

θ.- ar 0503111203/126, 0503121102/142, 0506120401/115, 0506120401/117

θ.- arlar 0502222701/58

θ.- aruq 0601110301/39

θ.- duɫa 0506110701/6

θ.- dum 0601110301/38

θ.- dʒaɣ 0601111501/30

θ.- ip 0602211001/163

θ.- mali 0602110501/18

θ.- maθa 0502222201/94

θ.- ũN 0602211502/16

θ.- up 0502222701/6, 0503111203/134, 0503111203/138, 0503121102/84,
0503121102/98, 0602110302/49

θ.- upli 0602211001/153

θ. -ardɫar 0502221001/96

θ. -arduq 0506120601/44

θ. -di 0503121101/99, 0602110302/83

θ. -ġa:n 0503121101/142

θ. -mali 0602110501/18

θ. -ardɫa: 0502221001/97

θal- salmak

θ. - aġũN 0502120601/84

θalan salan

θ. 0602211001/113

θala:mat Ar. سلامت selamet, saġlık

θ. 0503121101/261

θalawma:lejki Ar. سلام عليكم selamün aleyküm

θ. +mið 0602211701/36

θalawma:lejkim bk. θalawma:lejki

θ. 0602110201/27

θα:laɟ sal ay

θ. 0506120401/105, 0506120401/106, 0506120401/134

θaldur- saldırmak

θ.- madɟaq 0602110501/34

θ. -di 0502211901/135

θaluq adres

θ. 0602110501/9

θaluqli içeriye sokulmuş

θ. 0602211001/215

θα:lum salim

θ. 0502222201/182, 0502222201/183

θalum- salınmak

θ.- an 0602110501/25

θalmaq salmak

θ. 0502220301/61

θalqumɟɟulɟ üzümçülük

θ. 0503111203/157

θallānāɟ salıncak

θ. 0506110201/79, 0506110201/84

θallandɟaq bk. θallānāɟ

θ. 0502120601/126

θallandɟū bk. θallānāɟ

θ. +Nİ 0502120601/127

θallantɟax bk. θallānāɟ

θ. +a 0503111203/126

θaman saman

θ. 0502211901/26

θα:man bk. θaman

θ. 0502211901/26

θan sayı

θ. +nūN 0506120401/56

θa:n sayı

θ. +dan 0503121101/183

θ. +na 0502121102/86

θa:na bk. θana

θ. 0502121102/88, 0503210801/30

θa:na - saymak

θ.- p 0502121102/7

θana bk. θānā

θ. 0502120601/29, 0503210801/15

θana bk. θānā

θ. 0602110102/76, 0602211001/170

θānā sana

θ. 0502121102/47, 0502211501/45, 0502222201/203, 0503111203/66,
0503121101/220, 0503121102/155, 0506110201/40, 0506110701/4,
0506120401/68, 0601110301/10, 0601110301/16, 0601110301/18,
0602211301/53, 0602211302/98, 0602211901/9

θa:naq sana ki

θ. 0602211001/181, 0602211001/83, 0602211001/89

θandz- sokmak, batırmak

θ.- uup 0602211901/93

θ. - ija`q 0602211901/92

θa:ndziy^j ağrı, sancı

θ. +im 0502120601/36

θandāji: F. **صندلى** sandalye

θ. 0502220301/6

θa:nu sayı

θ. 0601110301/11

θa:ni sayı

θ. 0502221001/83, 0502222201/84, 0503120701/105, 0503121101/256,
0503210801/94, 0506120501/49, 0601110301/22, 0601111501/65,
0602110102/13, 0602110301/22, 0602110301/23, 0602110301/45,
0602211901/88

θa:ni sayı

θ. 06011126a01/29, 0602110501/43

θa:p F. صاف düz

θ. 0602211401/13, 0602211901/32

θapandza yer adı

θ. 0502121102/3

θaparmura:t kişi adı

θ. 0602110101/54

θar- sarmak

θ. - arduła: 0503120702/71

θara:- sarmak

θ.- pduur 0602211001/73

θa:ruuq sarık

θ. 0502212001/18

θa:ri (sa:rıĝ TT 174) sarı

θ. 0506110701/100, 0506110701/106, 0506110701/89, 0506110701/93

θa:ri bk. θa:ri

θ. 0506110701/71

θat- satmak

θ. - duum 0503111101/22

θ. - ijaq 0503111202/120

θ. -jan 0601110801/11

θ. -uĵa:laː 0602110102/30

θ.- annan 0503121101/216

θ.- ijan 0503111101/104

θ.- ĩjan 0503111101/104

θ.- ma:na 0602211901/113

θ.- mali 0506120501/62

θ.- uub 0602211901/101

θ.- un 0503111101/26, 0602110302/33, 0602110302/50

θ.- up 0503121101/225

θa:t- bk. θat-

θ. 0502222201/111

θatallaξ bk. θatallaq

θ. +u 0506110701/71, 0506110701/93

θatallaq uzun bacaklı

θ. 0506110701/100, 0506110701/106

θataf- karşılık satmak

θ.- uq 0601110801/27

θ. - maduq 0506110701/57

θatuul- satılmak

θ.- ja: 0602211901/95

θ. -ardi 0503120702/52

θ. -ja 0503120702/51

θatuunal- satın almak

θ.- ma 0503111203/168

θawad bk. θawa:d

θ. +um 0502222701/85, 0506120401/44

θawa:d F. سواد okuma yazma

θ. +um 0601110801/4

θawat bk. θawa:d

θ. +la 0602211501/17

θ. +lara 0502222701/86

θɔwat bk. θawa:d

θ. +ları 0602211302/40

θɔwur- savurmak

θ.- up 0602211502/27

θaj- saymak

θ. 0503111203/56

θ. -ipdir 0503111203/55

θaja F. سایه gölge

θ. +θunna 06011126a01/7

θa:ja bk. θaja

θ. 0503121102/98

θ. +θuwnna 06011126a01/23

θajla:- seçmek

θ.- p 0503121101/73, 0503121102/105, 0503121102/53, 0506120401/112

θajlan- seçilmek

θ.- up 0503121101/74

θa:jdur- saydırmak

θ.- ub 0506120501/49

θajwl- sayılmak

θ. - j̃ε· 0503111203/82, 0602211401/28

θ. -ujala: 0506120501/23

θ. -ujalla 0506120501/6

θ.- jε· 0602211401/24

θ.- maja 0602211401/25

θa:jwl- bk. θajwl-

θ.- jε:ndir 0602211401/25

θ. -ja:q 0602110301/26

θ. -uja· 0503111202/19

θajra:- ötmek

θ. +juun 0502120601/105

θađ F. ساز saz, beste

θ. +ũN 0502222701/2

θa:đ bk. θađ

θ. 0502221001/30, 0502222701/13, 0502222701/25

θ. +am 0503111204/21

θ. +laram 0503121102/124

θa:đanda F. سازنده besteci, saz çalan kişi

θ. +lã:N 0502222701/22

θe F. سه üç

θ. 0506120501/34

θebēb Ar . سبب sebeb, neden

θ. 0502222201/49, 0502222201/5

θ. +ĩŋ 0602211002/63

θebæ:b Ar. سبب sebeb, neden

θ. +i 0602211002/46

θ. +ine 0506110201/99

θebep bk. θebæ:b

θ. 0502222201/237, 0502222201/33, 0602110101/4

θebep bk. θebæ:b

θ. 0602211701/15

θebæ:p bk. θebæ:b

θ. 0502222201/32, 0502222201/33

θ. +de 0602110302/59, 0602211002/62

θebæ:pli sebepli

θ. 0602110302/34

θebæpli bk. θebæ:pli

θ. 0602110302/83

θetf - (seç- ED 794b) seçmek

θ.- ip 0503121102/53

θ. -jε' [lε' 0502221001/53

θ. -ijek 0502120601/56

θ. -ije|e 0502120601/159

θ. -je|e 0502120601/158

θ. -jε' [ε' 0502221001/58

θæd baraj

θ. 0503120701/38, 0503120701/40, 0601111501/35

θ. +i 0506110201/140

θeyθen seksen

θ. 0502212001/50, 0503111101/39, 0602110101/23

θæher Ar. سحر sabah, sahur vakti

θ. 0503121102/113

θehmi Ar. سهم payı

θ. 0502211501/4

θæhra: Ar. صحرا sahra

θ. +ni 0503121102/46

θekgið sekiz

θ. 0502121101/53, 0502121101/57, 0502211501/34, 0502211901/98,
 0502221002/17, 0502222702/22, 0503111203/105, 0503210801/12,
 0506110701/45, 0506120601/13, 0602110101/62, 0602211002/20,
 0602211701/10

θ. +ðe 0502222201/225

θekt bk. θekte

θ. 0506120502/43

θekte Ar. سكتة kalp krizi

θ. 0502120601/4, 0502120601/46

θe'ɭ sel

θ. 0502212001/53

θen sen

θ. 0502120601/21, 0502120601/63, 0502121102/46, 0502121102/47,
 0502211501/22, 0502211501/23, 0502211501/24, 0502211501/33,
 0502211501/43, 0502211501/52, 0502220301/98, 0502221002/68,
 0502221002/82, 0502221003/53, 0502222201/121, 0502222201/124,
 0502222201/151, 0502222201/158, 0502222201/159, 0502222201/160,
 0502222201/161, 0502222201/170, 0502222201/26, 0502222201/32,
 0502222201/77, 0502222701/31, 0502222701/49, 0502222701/91,
 0503111101/110, 0503111101/18, 0503111101/51, 0503111101/54,
 0503111203/48, 0503121101/143, 0503121101/196, 0503121102/100,
 0503121102/55, 0503121102/65, 0503121102/92, 0503210901/116,
 0503210901/17, 0506110701/108, 0506110701/115, 0506110701/29,
 0506120401/21, 0506120401/43, 0506120401/45, 0601110301/18,
 0601110301/20, 0601111501/31, 0601111501/42, 0602110102/54,
 0602110102/73, 0602110201/31, 0602110201/36, 0602110501/37,
 0602211001/22, 0602211001/229, 0602211002/79, 0602211003/35,
 0602211003/36, 0602211003/48

θ. +den 0502221003/16, 0503121102/122

θ+em. 0506110701/35

θ. +i 0502120601/129, 0503121101/133, 0601110301/37

θ. +in 0502222201/126

θ. +ĩŋ 0502120601/130, 0502121102/46, 0502221003/49, 0502222201/103,
0502222201/206, 0502222201/84, 0503111101/87, 0503111203/3,
0601110301/20, 0601110301/23, 0602110201/25

θ. +ne 0502211501/25, 0502222701/84, 0506110701/29, 0602110201/36

θ. +nen 0502222202/66, 0502222701/11, 0503121101/215, 0601110301/19

θēŋ senin

θ. 0502121102/29, 0502121102/99, 0502211901/42, 0503111101/110,
0503120701/7, 0602211001/24, 0602211002/74

θ. +ki 0502121102/47, 0503111203/106

θenæ: sana

θ. 0503111203/75

θened Ar. سند belge

θ. 0502220301/39

θep - serpmek

θ.- en 0601110801/21

θ.- ip 0602211901/91

θ.- θin 0502222201/131

θ. -je'le' 0502221001/47

θ. - jæ:k 0503111202/98

θer - sermek

θ.- ijek 0503111101/161

θer F. سر baş

θ. 0503121102/57, 0602211401/32

θær bk. θer

θ. 0602211501/26

θertŋe (serçe: ED 845b) serçe

θ. 0503111202/72, 0502121102/3

θerda:r F. سردار lider

θ. +muʃ 0601111501/4

θært F. سرد soğuk

θ. 0502222201/145

θæ:rbað F. سرباز asker

θ. 0502211501/4

θærbu:ð bk. θæ:rbað

θ. 0502211501/3

θerpdır- serpdirmek

θ.- θe 0502222201/129

θertæθer F. سرتاسر baştan başa

θ. 0503111203/64

θerva:ð F. سرباز asker

θ. 0502211901/28, 0502211901/29, 0502211901/30, 0503121102/19,
0602110302/32

θ. +α 0502211501/1, 0502211901/31, 0502211901/35, 0502211901/37,
06011126a01/49, 0602110302/21, 0602110302/24

θ. +ajem 0602110302/19

θ. +ðα 0502211901/46

θ. +ðan 0502211901/44

θ. +ðum 0506110701/86

θ. +i 0502211901/12

θ. +ları 0502211901/18

θ. +α 0503121101/132

θ. +α 06011126a01/19, 06011126a01/20

θerwa:ð bk. θerva:ð

θ. 0503210801/65, 0506120502/17

θ. +α 0503210801/63, 0506120502/19

θerwa:ðlık askerlik

θ. 0503210801/67

θerva:ðlık askerlik

θ. +muði 0602110302/34

θerva:ðlık askerlik

θ. 0601110301/8

θerve|ent F. سربند başarılı

θ. 0503121102/67

θeθ ses

θ. +i 0503120701/61

θ. +im 0502222701/25

θ. +imiði 0601111501/110

θ. +inĩŋ 0503120701/59

θætd baraj

θ. +i 0602211301/75, 0602211301/81

θevep Ar. سبب sebep

θ. 0503121102/81

θejd Seyit (özel ad)

θ. +inĩŋ 0506120601/8

θejæ: gölge

θ. 0602110201/10

θejiθ seyis

θ. 0502211901/79, 0502211901/81

θejr seyir

θ. 0506120401/116

θawfjan (sıçğa:n ED 796a) sıçan

θ. 0602211301/72

θawfja:n Sufyan, yer adı

θ. 0503210801/22

θawɣur bk. θawɣur

θ. 0503111202/11, 0503111202/22

θawɣur sığır, inek

θ. 0502222702/2, 0503111201/44, 0503111202/86, 0503111203/171,

0503111203/75, 0503120701/35, 0503210901/67, 0503210901/95,

0503210901/96, 0503210901/97, 0602110101/108, 0602110101/109,

0602110301/42, 0602110501/12

θ. +larĩjem 0602110101/139

θ. +ni 0503111203/110

u:χ ih, ses taklidi kelime

θ. 0502221001/63

θu:na- sınamak

θ.- di 0503121102/90

θupdur- elinden kaçırmak, kaydırmak

θ.- up 0502121102/97

θur sır

θ. +um 0503121102/155

θuwa sıva

θ. +θuni 0502211901/57

θurwa:- sıvamak

θ. - rduła: 0503120701/79

θi F. üç

θ. 0503120701/38, 0503120701/40, 0506110201/140

θ. +jo 0503120701/38, 0503120701/40

θiku:net Ar. سكونت iskân

θ. 0506110701/26, 0506110701/27

θi:l Ar. سيل sel

θ. 0502212001/38

θ. +i 0602211301/65

θi:l bk. θi:l

θ. 0602110101/29

θi:l bk. θi:l

θ. 0602110101/38

θ. +dan 0503210901/73

θin sine, göğüs

θ. +η 0503111101/38, 0503111101/57

θineg bk. θiney^j

θ. 0503111101/12, 0503111101/18, 0503111101/19, 0503111101/28,
0503111101/29, 0503111101/30, 0503111101/68, 0503111101/75

θ. +le 0503111101/76, 0503111101/77, 0503111101/82

θiney^j arı

θ. +i 0503111101/12, 0503111101/37

θĩη - sindirilmek

θ.- ĩnni 0503121102/140

θ.- θe 0503121102/139

θi:θed F. سیصد üç yüz

θ. 0503111204/28

θið siz

θ. 0502221003/37, 0502221003/38, 0503111201/31, 0503111203/132,
0503111203/45, 0503111203/61, 0503111203/88, 0503121102/158,
0503210801/2, 0601111501/70, 0601111501/84, 0602211001/103,
0602211001/41, 0602211003/42, 0602211003/45, 0602211301/49,
0602211901/98

θ. +ðe 0506110701/33, 0506120501/18

θ. +e 0502221003/28, 0502221003/44, 0502221003/45, 0503121101/197,
0506120401/77, 0602211001/43

θ. +em 0602211901/54

θ. +i 0502121102/91, 0601111501/121, 0601111501/40

θ. +ĩŋ 0502221002/65, 0503120701/67, 0503121101/199, 0503121102/71,
0506110701/33, 0601110301/6, 0601111501/122, 0601111501/123

θo:fi Ar. صوفى sufi

θ. 0506120401/15

θ. +nne 0506110701/93

θo:fi bk. θo:fi

θ. 0503111201/93

θo:fija:n Sufyan, yer adı

θ. 0503111201/98

θ. +da 0503111201/97

θofla: yukarı

θ. 0503121101/34, 0602211901/2, 0602211901/3, 0602211901/4

θoϕla: bk. θofla:

θ. 0602110302/6

θo:ϕu sofu

θ. 0503111201/96

θoϕuluq sofuluk

0. 0503111201/94

00ka:b sevap

0. +una 0602211501/12

0. +uni' 0602211501/9

00kpn sokan

0. +lrdpn 0503111202/122

00q - (*sok- ED 805a) sokmak

0.- ijalā 0503111101/86

0.- wja'la' 0502221001/47

0o:q- bk. 00q -

0. 0502220301/88, 0502220301/90, 0602110301/4, 0602110302/60,
0602211001/213, 0602211401/90

0. +dir 0602110302/64

0. +dur 0602110302/65

0oquli Sokullu, yer adı

0. 0602110101/1

0on bk. 0oN

0. 0602110102/24

0oN son

0. 0502121101/20, 0502121101/22, 0502121101/31, 0502121101/33,
0502121101/35, 0502121101/43, 0502121101/45, 0502121101/48,
0502121101/68, 0502121101/73, 0502121101/75, 0502121101/76,
0503210801/66, 0503210801/86, 0503210801/87, 0503210801/90,
0602110102/57, 0602211001/185, 0602211001/216, 0602211003/31

0. +am 0602110102/58

0+pm. 0602211901/40

0. +na 0502222701/51

0ōN bk. 0oN

0. 0502120601/145, 0502120601/165, 0502120601/168, 0502120601/170,
0502120601/20, 0502120601/26, 0502120601/36, 0502120601/46,
0502121102/13, 0502121102/24, 0502121102/27, 0502121102/29,
0502121102/30, 0502121102/34, 0502121102/40, 0502121102/49,

0502121102/57, 0502121102/73, 0502121102/79, 0502121102/84,
 0502211901/168, 0502211901/180, 0502211901/26, 0502211901/48,
 0502220301/11, 0502220301/52, 0502220301/70, 0502220301/71,
 0502220301/83, 0502220301/89, 0502221001/11, 0502221001/12,
 0502221001/2, 0502221001/36, 0502221001/41, 0502221001/5,
 0502221001/77, 0502221001/81, 0502222201/193, 0502222201/7,
 0502222202/16, 0502222202/35, 0502222202/36, 0502222202/45,
 0502222202/5, 0502222202/7, 0502222701/16, 0502222701/7,
 0502222702/41, 0503111101/14, 0503111101/163, 0503111101/28,
 0503111101/30, 0503111101/41, 0503111101/44, 0503111101/58,
 0503111101/6, 0503111101/81, 0503111101/82, 0503111101/97,
 0503111201/67, 0503111202/8, 0503120701/36, 0503120701/45,
 0503120701/9, 0503120701/96, 0503121101/102, 0503121101/119,
 0503121101/120, 0503121101/126, 0503121101/135, 0503121102/82,
 0503210901/51, 0503210901/53, 0503210901/73, 0506110701/51,
 0506120502/19, 0506120502/21, 0601110801/15, 0601110801/34,
 0601110801/41, 0601110801/5, 0601111501/109, 0601111501/7,
 0601111501/77, 0601111501/93, 06011126a01/63, 0602110101/106,
 0602110101/112, 0602110101/115, 0602110101/124, 0602110101/137,
 0602110101/147, 0602110101/150, 0602110101/21, 0602110101/41,
 0602110101/46, 0602110301/4, 0602110302/22, 0602110302/26,
 0602110302/6, 0602110302/75, 0602110501/28, 0602110501/5,
 0602210801/17, 0602210801/27, 0602210801/30, 0602210801/39,
 0602210801/50, 0602210801/64, 0602211001/123, 0602211001/142,
 0602211001/144, 0602211001/26, 0602211001/32, 0602211001/39,
 0602211001/8, 0602211001/88, 0602211001/9, 0602211002/21,
 0602211002/37, 0602211002/42, 0602211002/45, 0602211302/15,
 0602211302/18, 0602211302/22, 0602211302/6, 0602211401/30,
 0602211401/55, 0602211502/9, 0602211701/10, 0602211901/39,
 0602211901/91

θ. +ñm 0502221002/18

θ. +đα 0502222702/45, 0503121102/40

θ. +ĩ 0503111204/15

θ. +ĩα 0602211901/38

θ. +ũ:n 0503121101/146, 0503121101/212

θ. + ũ:n0503121101/96

θo:N bk. θoN

θ. 0503210801/9

θõ:N bk. θoN

θ. 0502221001/71, 050222201/5, 0503121102/77, 0601111501/5,
0601111501/85, 0602211002/10, 0602211002/7, 0602211302/9,
0602211501/10, 0602211501/12, 0602211501/3, 0602211501/46,
0602211701/14

θ. +ãm 0602211501/38

θõNũrraκ daha son

θ. 0502211901/162

θonqi sondaki

θ. 0502211901/2, 0602110102/64

θõNqi bk. θonqi

θ. 0602211001/133, 0602211001/135, 0602211001/26, 0602211001/27,
0602211502/34

θõNlb- bitirmek

θ.- ja 0502121102/109

θoNra bk. θõNra

θ. 0503210801/104, 0602110102/75

θõNra bk. θõNra

θ. 0506110701/102

θõNra sonra

θ. 0502121102/10, 0502121102/11, 0502121102/12, 0502121102/27,
0502121102/30, 0502121102/35, 0502121102/4, 0502121102/52,
0502121102/77, 0502121102/9, 0502121102/97, 0502121102/98,
0502211501/16, 0502211501/3, 0502211501/39, 0502211501/5,
0502211501/55, 0502211501/8, 0502211901/157, 0502211901/159,
0502211901/162, 0502211901/74, 0502211901/94, 0502212001/32,

0502212001/48, 0502222201/12, 0502222201/145, 0502222201/15,
 0502222201/16, 0502222201/18, 0502222201/183, 0502222201/190,
 0502222201/191, 0502222201/192, 0502222201/20, 0502222201/24,
 0502222201/28, 0502222201/29, 0502222201/50, 0502222201/87,
 0502222701/66, 0502222702/47, 0503120702/12, 0503120702/23,
 0503120702/28, 0503120702/29, 0503120702/9, 0503121101/102,
 0503121102/22, 0503121102/23, 0503121102/26, 0503121102/40,
 0503121102/73, 0506110201/19, 0506110701/106, 0506110701/7,
 0506120401/23, 0506120401/26, 0506120401/28, 0506120401/30,
 0506120401/42, 0506120401/50, 0506120401/58, 0506120401/64,
 0506120502/23, 0506120502/38, 0602110101/119, 0602110101/154,
 0602211901/38

θ. +da 0506120401/70

θ. +θijem 0506120601/59

θōnra bk. θōnra

θ. 0502211901/152, 0502211901/180, 0502212001/13, 0503111202/15,
 0503111202/32, 0503111202/5, 0602110101/143, 0602110301/11,
 0602210801/16

θonra:bk. θōnra

θ. +ni 0503111201/18

θōnra:bk. θōnra

θ. +ni 0503111201/28

θ. +ni 050221001/48, 0503111201/54, 0503111202/21

θō:nra bk. θōnra

θ. +ni 0503111202/30

θōnraqi sonraki

θ. 0502211501/19

θonra:m sonra

θ. 0502121101/20, 0503210801/9

θōnram bk. θonra:m

θ. 0506120401/26, 0602110302/37

θōnra:m bk. θonra:m

θ. 0502121102/3, 0502121102/33, 0503111201/14, 0503111202/4,
0503120701/19

θo:pi sofu

θ. 0506110701/106

θor- sormak

θ. 0602211901/16

θ.- ɒθɔ̃N 0503111203/40

θo:r - bk. θor-

θ.- a:rdum 0503210801/80

θ.- ɒdʒaduN 0503210801/110

θ.- man 0503121102/89

θ.- θa 0602211302/28

θ.- θãũðã: 0506110701/43

θ.- aθanuð 0503210801/2

θ.- ma:ndurum 0503210901/76

θo:ra- (so:r(a)- TT 178) sormak

θ. 0503111202/16, 0503120702/23, 0602110101/24

θ.- di 0506110701/6

θ.- di: 0602211701/28

θ.- dum 0503121102/150

θ.- jan 0502222701/11

θ.- maθãN 0502222701/46

θ.- p 0502121102/48, 0502121102/49

θ.- θam 0602110301/21

θ.- θãN 0506110701/43

θo:rp- bk. θo:ra-

θ. 0503111202/20, 0503210801/72

θ.- mp 0502211901/48

θ.- θãN 0602211301/25

θ.- θɔ̃N 0602211501/33

θ.- θɔ̃Nũð 0502211901/123

θora - bk. θo:ra-

θ.- θᾶN 0602110302/41

θorn - bk. θo:ra-

θ.- ma:na 0602211001/1

θ.- malī 0502212001/66

θ.- θḡNũḡḡ 0502211901/47

θora: -bk. θo:ra-

θ.- p 0602211001/116

θorax soru

θ. +ũNũḡḡ 0503121102/17

θoraj- soruşmak

θ.- θᾶN 0503111203/22

θo:raj - bk. θoraj-

θ.- up 0502121101/4

θo:rɔj - bk. θoraj-

θ.- jεːn 0503111203/28

θo:roj-bk. θoraj-

θ. 0503111203/85

θ.- jaːn 0503111203/88

θow - sevmek

θ.- up 0602211901/18

θowad F. سواد okuma yazma

θ. +ũN 0602211002/67

θowa:l Ar. سوال soru

θ. +ĩN 06011126a01/18

θowɔnt Türkçe kelime

θ. 0503121102/127

θowu:ɟɟaq soğukca

θ. 0503111101/80

θowu:ɟɟaq bk. θowu:ɟɟaq

θ. +la 0503111101/80

θowul - sevmek

θ.- θun 0502120601/97

θowra:q daha soğuk

θ. 0503111101/57

θowurra:q bk. θowra:q

θ. 0503111101/163

θo:wuq soğuk

θ. 0602211001/145

θowul- bk. θowul -

θ.- up 0503121101/212

θoj- sevmek

θ.- ub 0503210901/45

θøkil- sökülmek

θ.- ip 0503120702/48

θøw- sevmek

θ.- dyğ 0503111203/56

θ.- yp 0503111203/54

θøwit söğüt

θ. 0601111501/90

θøwyt bk. θøwit

θ. 0502222201/19

θøj- sevmek

θ.- jer 0502211901/112

θ.- yp 0503120701/5

θ. -ε·|ε 0503120702/25

θ. -e|εje·|ε 0503120702/26

θøjy|j: sevgili

θ. +m 0503121102/153

θøjinkø:r Ar. + F. حسين کر (özel ad)

θ. 0602110101/61

θøjyf- birbirini sevmek.

θ.- ennen 0502121101/43, 0502121101/68

θøð söz

θ. 0602110101/130

θ. +i 0506120401/78

θ. +inde 0503121101/168

θ. +ĩḡde 0602110201/25

θ. +[er 0503121102/135, 0503121102/51

θ. +[erem 0503121102/128

θəðle- söylemek

θ.- jε: 0503121101/245

θu su

θ. 0503111101/73

θ. +larĩ 0602211701/74

θu: bk. θu

θ. 0502220301/89, 0503111101/110, 0503111101/114, 0601111501/118

θudu:r Ar. صدور ihraç etme

θ. +u 0602211001/108

θufla: yukarı

θ. 0503121101/72

θuφjan Sufyan, yer adı

θ. 0503111203/5

θuφja:n bk. θuφjan

θ. 0503111201/90, 0503111201/92, 0503111201/97

θuqu:net Ar. سكونت iskân

θ. 0506110701/15, 0506110701/23

θuret suret

θ. 0601111501/84

θuθnq kepçe

θ. 0503121102/101

θuw (su:b TT 180) su

θ. 0502211901/14, 0502211901/57, 0502211901/65, 0502212001/38,
0502221001/47, 0502221001/65, 0502222201/129, 0502222201/131,
0503111202/102, 0503111202/111, 0503111203/110, 0503111203/115,
0503111203/116, 0503111203/118, 0503111203/29, 0503210901/28,
0506120601/49, 0602110101/13, 0602110101/30, 0602110201/18,

0602110302/13, 0602110302/65, 0602110501/2, 0602211001/145,
 0602211001/207, 0602211001/212, 0602211001/214, 0602211301/19,
 0602211301/51, 0602211301/60, 0602211301/62, 0602211301/73,
 0602211301/75, 0602211301/77, 0602211301/79, 0602211401/39,
 0602211401/94, 0602211501/28, 0602211501/29, 0602211701/56,
 0602211701/77, 0602211701/81, 0602211901/14

θ. +α 0502211901/62, 0502222201/28, 0506120401/117, 0602211401/92,
 0602211701/58

θ. +ν 0502121102/2

θ. +αμ 0602110101/13

θ. +δαν 0602211301/17, 0602211401/40

θ. +ι 0502211901/64, 0502220301/89, 0502220301/90, 0506120401/107,
 0506120401/134, 0602211301/45, 0602211301/46, 0602211301/54,
 0602211301/61, 0602211301/63, 0602211401/88, 0602211401/89,
 0602211401/90

θ. +ιμυδ 0602211701/75

θ. +λα 0506120601/57

θ. +lar 0502120601/124

θ. +lara 0502211901/14

θ. +ωja: 0602211901/15

θ. +μωδ 0602110101/11

θ. +ωμωδ 0602211701/76

θ. +ũN 0502211901/61, 0502211901/62, 0601111501/81, 0602211701/73

θ. +umuδ 0502120601/6, 0602110302/11

θ. +ũN 0502211901/179, 0601111501/42, 0601111501/60, 0601111501/62,
 0601111501/82, 0602211502/4

θ. + αμ 0602211301/82

θ. + i 0602211301/81

θ. +μωδ 0503111203/114

θuv su

θ. 0502211901/66, 0602211901/17

θuwa siva

θ. +κῐ 0503120701/76

θuwa:- sivamak

θ. - pduṛla: 0503120701/75

θuwar- sulamak

θ.- up 0602211901/93

θuwli bk. θuvli

θ. 0602211301/68, 0602211901/22

θuvli (*suvluḡ ED 788b) sulu

θ. 0602211301/55

θuwlu bk. θuvli

θ. +ra:q 0503111202/112

θuwθa- susamak

θ.- maḏduṛla 0503111203/158

θuwθa:- bk. θuwθa-

θ.- pdu: 0602211301/50

θuwθuḏ susuz

θ. 0602211301/54, 0602211301/58

θuwθuḏ bk. θuwθuḏ

θ. 0503111203/114

θy:d bk. θy:ḡ

θ. +e 0602211001/94

θy:ḡ sūt

θ. 0502211901/164

θunni Sünni

θ. 0502211901/89, 0502211901/91

θunni bk. θunni

θ. 0502211901/90

θ. +den 0502211901/93

θyḏgi tatlı

θ. 0502221001/88

θyyʾf - sevişmek

θ.- mæ:ndir 0503111203/97

θylejma:n Süleyman, kişi adı

θ. 0506120401/99, 0506120501/37

θyleyma:n bk. θylejma:n

θ. 0506120501/36

θylejma:n bk. θylejma:n

θ. 0506120401/101, 0506120401/92

θ. +i 0506120401/91

θ. +ũN 0506120401/99

θylema:n bk. θylejma:n

θ. 0506120401/91

θynnnet sünnet

θ. 0502120601/149, 0503111101/139

θ. +i 0602211002/14

θ. +ini 0602211002/11

θynni Sünni

θ. 0506110201/24

θynni: Sünni

θ. +ni 0506120501/28

θyr - sürmek

θ.- meļi 0503210901/88, 0503210901/89

θ.- yp 0503210901/102

θyrtŋeŋ^j bk. θyrtŋeŋ

θ. 0602110101/86

θyrtŋeŋ (sürçük ~ sürçök ED 845b) masal, hikaye

θ. 0602110102/79, 0602110101/73

θyrtŋyŋ bk. θyrtŋeŋ

θ. 0602110101/98

θyriŋ- sürülmek

θ. - ije·di 0503210901/80

θyrme sürme

θ. 0503210901/81

θ. +ndir 0503121102/66

θyrmeli sürmeli

θ. 0502211901/29

θyjdzi (sü:çig TT 185) tatlı

θ. 0502221001/65, 0502221001/89, 0503111101/73, 0503120702/11,
0503121101/224, 0503121102/83

θy:jdzi bk. θyjdzi

θ. 0503111101/110

θy:jdzi bk. θyjdzi

θ. 0503111101/114

θyjt (sü:t TT 185) süt

θ. +den 0506110201/127

θyjtɰi (sü:çig ED 796b, TT 185) tatlı

θ. 0503121102/51

θyjtlaɰ sütlaç

θ. 0502120601/165

θyjtlaɰ bk. θyjtlaɰ

θ. 0506110201/120, 0506110201/126

θy:ɰlaɰ bk. θyjtlaɰ

θ. 0502120601/163

θyð- süzmek

θ.- jek 0502222702/5

θyðyɰ süzüş

θ. 0502121102/59, 0502121102/65

ɰ

ɰa: F. شاه padişah

ɰ. 0502211901/133, 0502211901/168, 0503111101/142, 0506110201/132,
0506110201/133, 0506110201/144, 0602210801/58, 0602210801/61

ɰā: bk. ɰa:

ƒ. +N 0602210801/41

ƒa: bk. ƒa:

ƒ. +nũN 0502211901/152, 0502211901/162, 0503121101/124,
0506110201/130, 0506110201/133, 0506110201/138, 0506110201/141,
0506110201/142, 0506120401/107, 0602211001/144

ƒa:d شاد neşeli, mutlu, sevinçli

ƒ. +luq 0502120601/96

ƒa:di شادی mutluluk

ƒ. 0602211003/23, 0602211003/29, 0602211003/31, 0602211003/52,
0602211003/57

ƒa:di bk. ƒa:di

ƒ. 0602211003/25

ƒa:dmehr شادمهر soyad

ƒ. 0502212001/31

ƒa?er Ar. شاعر şair

ƒ. 0502222701/88

ƒafa: Ar. شفا şifa

ƒ. 0502222202/11

ƒagal شغال çakal

ƒ. 0503111202/49

ƒakal bk. ƒagal

ƒ. 0506110201/3

ƒakaldepe köy adı

ƒ. 0506110201/103

ƒ. +de 0506110201/32

ƒa:kur- çağırmaq

ƒ.- up 0503121102/73

ƒa:χ F. شاخ boynuz

ƒ. 0602211001/109

ƒaχa F. شاخه dal

ƒ. 0503120702/34, 0503120702/35

ƒ. +dan 0503120702/35

ƒ. +n 0503111101/143

ƒ. +θi 0602211502/36

ƒ. +θuna 0503111101/157

ƒ. +θunda 0503111101/155, 0503111101/156

ƒa:xa bk. ƒaxa

ƒ. +θi 0503121102/5

ƒa:xi:rtʃulux şairlik

ƒ. +i 0503121102/72

ƒa:xu:rtʃilij şairlik

ƒ. 0502121102/36

ƒa:ʔurşair

ƒ. 0502222701/92

ƒ. 0503121101/104, 0503121101/106

ƒ. +lãN 0502222701/86

ƒaʔu:rlux şairlik

ƒ. +a 0506120401/40

ƒau:rlux bk. ƒaʔu:rlux

ƒ. 0506120401/50, 0506120401/57

ƒ. +um 0506120401/42

ƒal bk. ƒa:li

ƒ. +la 0602110101/13

ƒa:li F. شتای piring tarlası

ƒ. 0502121101/20, 0503210801/36, 0506110201/20, 0506110701/67

ƒa:li piring

ƒ. 0602211301/56

ƒa:pu:r شاپور özel ad

ƒ. 0506110201/132, 0506110201/142, 10506110201/34

ƒaruq ses taklidi

ƒ. 0602110201/4

ƒa:tlux mutluluk

ƒ. 0502221001/32

ƒa:tuʃ شاتوت dut çeşidi

f. +dan 0502222202/22

fajāt شاید belki

f. 0502121102/56, 0502211501/45

fā:jāt bk. fajāt

f. 0502121102/113, 0502121102/38, 0502211501/52, 0502211901/120,
0502221003/44, 0502221003/5, 0503121102/89, 0602211001/164,
0602211001/193, 0602211001/204, 0602211301/75, 0602211701/65

fā:ja:t̤ bk. fajāt

f. 0503121102/104, 0503121102/108, 0503121102/112, 0503121102/116,
0503121102/120, 0503121102/124, 0503121102/128, 0503121102/87,
0503121102/97

fajet bk. fajāt

f. 0602211401/71

fajɛ:t bk. fajāt

f. 0602211003/20

fā:jet bk. fajāt

f. 0502222201/106, 0602211001/237, 0602211301/26

fajla:- süslemek

f.- p 0503121102/107

fəba:n F. شبان geceler

f. +e 0602210801/29

fəba:ne F. شبانه geceleyin

f. 0602210801/30

fæ:ba:ne bk. fəba:ne

f. 0602210801/12

fəba:neru:zi: F. شبانه روزی geceli gündüzlü okul/eczane

f. +de 0502121101/32

fæfa شفا şifa

f. 0502222202/67

fæ:yîr şehir

f. +de 0502220301/41

fæ:yîrt F. شاگرد çırak, öğrenci

f. 0502220301/10, 0502220301/11, 0502220301/38, 0502220301/39

fæ:ʔirtlɨʔ öğrencilik

f. 0502220301/22

fæhd bitki ve meyvelerden elde edilen tatlı sıvı, genlleme ile bal

f. +i 0503111101/67

fæ:ehər bk. fæhr

f. +den 0602110101/9

fæhr شهر şehir

f. 0502121101/35

f. +imið 0503111202/117

f. +inĩŋ 0503121102/2

fæhrek شهرک kasap

f. +e 0502212001/54

fəhræki شهرکی bir kasaba

f. 0601111501/79

fæhrestɑ:n شهرستان il

f. +e 0506120502/48

fæhri: شهری şehirde yaşayan

f. 0602211301/21

fəʔir şehir

f. 0503121101/103, 0503121101/105, 0503121102/84

feker شکر şeker

f. 0503120702/10

fekl شکل şekil

f. +i 0502222201/116, 0502222201/117, 0503111202/53

f. +ini 0502222701/9

fəl topal

f. 0502222201/95

fæmfɨ:r kılıç

f. 0502222201/19

femfɨ:r bk. fæmfɨ:r

f. 0502222201/20, 0502222202/31

- ƒep** ağaç adı
 ƒ. 0602110501/5
- ƒep̌i** köy adı
 ƒ. 0602110501/2, 0602110501/4, 0602110501/5
- ƒæ:r** şehir
 ƒ. 0502211501/21, 0503210901/73
 ƒ. +dæ:ki 0503210801/117
 ƒ. +e 0602110101/15, 0602110102/73, 0602110102/75, 0602211002/79
 ƒ. +imið 0602211401/4
 ƒ. +|erde 0602211002/43, 0602211002/80
 ƒ. +|erden 0502121102/29
 ƒ. +|ere 0602211002/13, 0602211002/17, 0602211002/19
- ƒe:r** bk. ƒæ:r
 ƒ. +i 0502222701/89, 0503121102/14
 ƒ. +|eri 0503121102/77
- ƒe:r** şiir
 ƒ. +ine 0503121102/23
- ƒereket** Ar. شرکت şirket
 ƒ. 0602110201/33
- ƒeri:bat** Ar. شریعت şariat
 ƒ. +danam 0602211302/33
- ƒerxēŋ** bk. ƒerhēŋ
 ƒ. 10506110201/34
- ƒæ:rik** Ar. شریک ortak
 ƒ. 0602211501/12, 0602211701/58
- ƒæ:river** F. شهریور İran takviminde altıncı ay
 ƒ. 0602211501/3
- ƒerhēŋ** şerhen
 ƒ. 10506110201/34
- ƒerked** bk. ƒerkæt
 ƒ. 0502211501/43, 0602211501/11
- ƒerkæt** Ar. شرکت şirket

f. +de 0602211301/2

færofu:r شر و شور neşeli ve yaramaz

f. 0502221003/5

fert Ar. شرط şart

f. 0502222201/119

fæwel şu evvel

f. 0602211001/91, 0602211001/96, 0602211003/58

fæ:vel bk. fæwel

f. 0602211003/59

fæ:weɫ bk. fæwel

f. 0602211001/39

fæwweli şu evveli

f. 0602211001/18

fej şey

f. 0502211901/145, 0502221001/45, 0502221001/46, 0502221001/60,
0502222202/48, 0602211001/229, 0602211001/80, 0602211003/55

fejd- şöyle etmek

f.- ijerdiɫe 0602110301/17

f.- ip 0502120601/3, 0502120601/39, 0502222202/16, 0503210801/7,
0602110101/99

f.- ip 0502120601/17, 0502120601/59, 0502120601/72

f. -ijdir 0502220301/92

fejtdir- şey ettirmek

f.- ivem 0502221002/58

fæ:jirtɫi öğrencili

f. 0502220301/17

feɟlæ:k şöyle

f. 0602211502/27

fejle şöyle

f. 0503121101/109, 0503121101/177, 0503210901/100, 0506120401/104,
0506120401/114, 0506120401/80

feɟle şöyle

f. 0502121101/71, 0502121102/10, 0502121102/29, 0502121102/52,
 0502121102/98, 0502211901/122, 0502211901/182, 0502211901/19,
 0502211901/26, 0502211901/51, 0502211901/8, 0502220301/58,
 0502221001/43, 0502221002/60, 0502222702/28, 0503120701/81,
 0503120701/83, 0503120702/45, 0503120702/69, 0503120702/77,
 0503120702/83, 0503120702/88, 0503121101/174, 0503121101/29,
 0503121101/36, 0503210801/5, 0506120401/117, 0506120401/118,
 0506120401/124, 0601111501/119, 0602110101/16, 0602110101/39,
 0602110101/96, 0602110102/76, 0602211001/196, 0602211401/13,
 0602211502/47

f. +ræ:k 0502222701/68

feyle bk. feyl[e

f. 0503210901/100, 0506120401/109

feyle bk. feyl[e

f. 0602110302/43

fejtan şeytan

f. 0503210801/7

fejta:n bk. fejtan

f. +ir 0503111201/1

f. +ũN 0602211501/17

fıu şu

f. +la 0503111101/79

f. +laːN 0602211001/173

f. +nnan 0503120701/99

fıufa شفا şıfa

f. 0502120601/21

fıufa: bk. fıufa

f. 0502120601/21, 0502120601/22

fıuκ bk. fıuκa

f. +a 0502211901/89

fıuκa Şii

f. +la 0602211901/26

fwjʁ شيخ şeyh

f. +a 0502211901/90, 0502211901/93, 0602211901/30

f. +ala: 0602211901/33

fwjʁa bk. fwjʁ

f. +la 0602211901/27

f. +θu 0502211901/92

fwjɣ boy adı

f. 0602211001/59, 0602211401/17, 0602211401/42, 0602211401/50,
0602211401/64, 0602211501/3

fɪ şu

f. 0502121101/50, 0502211901/115, 0502211901/116, 0502211901/129,
0502211901/130, 0502211901/152, 0502211901/172, 0502211901/177,
0502211901/181, 0502211901/48, 0502211901/56, 0502211901/60,
0502222202/16, 0502222701/16, 0502222701/6, 0502222701/96,
0503111101/101, 0503111101/113, 0503111203/111, 0503111203/50,
0503111203/6, 0503111203/82, 0503120701/79, 0503120702/48,
0503121101/79, 0601110301/30, 0601110801/27, 06011126a01/12,
06011126a01/32, 0602110101/123, 0602110101/141, 0602110101/151,
0602211003/16, 0602211003/7, 0602211302/87, 0602211401/30,
0602211401/39, 0602211401/40, 0602211401/92, 0602211701/21,
0602211901/101, 0602211901/6

f. +la:da 0506110201/73

f. +laN 0602211001/173

f. +lãN 0602211001/113

f. +nđan 0502221003/63

f. +nĩŋ 0602211003/6

f. +nna 0602211401/39, 0602211001/199

f. +nnan 06011126a01/41, 0602211001/151

f. + la0602110101/105

f. +lari 0602211001/200

fɪ bk. fɪ

f. +N 0502222201/64

- fi:** bk. fi
f. 0602211002/3
- fi~~na~~** şuna
f. 0602211001/200
- fi~~t~~** şöyle etmek
f. - di 0502221003/70
- fi~~j~~x** boy adı
f. 0602110101/67
- fi** şu
f. 0502211901/46, 0502222201/151, 0502222701/73, 0503111203/98, 0503120702/51, 0602211001/102, 0602211001/123, 0602211001/124, 0602211001/163, 0602211001/175, 0602211001/233, 0602211002/33, 0602211003/17, 0602211401/58, 0602211401/59
- fi:** bk. fi
f. 0602211001/105, 0602211001/144, 0602211001/221
- fi~~d~~zire** şu tür
f. 0503111203/27
- fi~~d~~zyre** bk. fi~~d~~zire
f. 0502211901/180
- fi~~d~~zir** bk. fi~~d~~zire
f. 0506120501/65, 0506120501/51
- fi~~d~~zire** bk. fi~~d~~zire
f. 0503111204/45, 0602211001/119, 0602211001/223, 0602211001/231, 0506120501/28
- fi~~d~~zire~~ræ~~:k** daha şu tür
f. 0602211003/4
- fi:æ** Ar. شيعه Şii
f. 0506110201/24
- fi~~f~~a:** şifa
f. 0502222201/99
- fi~~f~~a:** bk. fi~~f~~a:
f. 0502222201/76, 0502222202/2

f. +ni 0502222201/127, 0502222201/32

fika bk. fīkar

f. 0503210901/42

fīkar شكار av

f. +dan 0503210901/32

f. +lar 0503210901/13

f. +uni 0503210901/12

fika:rbn:n F. شكاربان doğa hayvanlarının koruyucusu

f. 0503210901/18

f. +na 0503210901/16

fīkarṭṣu avcı

f. +duq 0503210901/5

fīqa:rlī avlı

f. 0503111202/56

fīkarw:n korucu, av yasağını denetleyen görevli

f. +i 0503210901/15

fīkendže F. شکنجه işkence

f. 0502221001/114

fīkæ:jet Ar. شکایت şikayet

f. 0506110701/102

fī:r F. شیر aslan/süt

f. 0503111202/52

f. +imið 0602211701/57

fīrin bk. fī:ri:n

f. 0502222701/25, 0502222701/84

f. +i 0506110201/90

fī:ri:n F. شیرین tatlı

f. 0602211301/46, 0602211301/61, 0602211301/63, 0602211301/75,
0602211301/77, 0602211301/81

fīrket Ar. شرکت şirket

f. 0502121101/34

fīrwa:n şehir adı

f. 0601111501/96

f. +a 0602211301/64

f. +nan 0601111501/97

fɪ:fe cam

f. 0601110801/12, 0601110801/16

f. +jem 0601110801/13

fɪ:fæ: شیشه cam

f. + miðe 0601110801/16

fɪ:rtɔwla:- musluğu çevrimek

f.- b 0503111203/116

fɪ:we F. شیوه tarz,yöntem

f. +[e 0503121102/129

fɔ şu

f. 0502120601/10, 0502120601/17, 0502120601/172, 0502120601/48,
0502121101/25, 0502121101/40, 0502121101/50, 0502121101/52,
0502121101/58, 0502121101/7, 0502121101/75, 0502121101/76,
0502121101/8, 0502121102/104, 0502121102/108, 0502121102/109,
0502121102/113, 0502121102/26, 0502121102/36, 0502121102/47,
0502121102/60, 0502121102/74, 0502121102/89, 0502121102/92,
0502121102/97, 0502211501/27, 0502211501/35, 0502211501/62,
0502211501/9, 0502211901/110, 0502211901/136, 0502211901/171,
0502211901/178, 0502211901/179, 0502211901/98, 0502212001/32,
0502212001/36, 0502220301/87, 0502220301/9, 0502221001/68,
0502221002/23, 0502221002/43, 0502221002/54, 0502221002/56,
0502221002/57, 0502221003/41, 0502222201/107, 0502222201/111,
0502222201/113, 0502222201/126, 0502222201/151, 0502222201/17,
0502222201/180, 0502222201/187, 0502222201/218, 0502222201/40,
0502222201/49, 0502222201/57, 0502222201/76, 0502222201/94,
0502222202/16, 0502222202/21, 0502222202/32, 0502222202/43,
0502222202/65, 0502222701/27, 0502222701/51, 0502222701/62,
0502222701/9, 0502222701/92, 0502222702/33, 0503111101/104,
0503111101/120, 0503111101/141, 0503111101/43, 0503111101/49,

0503111101/50,	0503111101/57,	0503111101/80,	0503111201/103,
0503111201/97,	0503111202/27,	0503111202/28,	0503111202/9,
0503111203/110,	0503111203/112,	0503111203/179,	0503111203/29,
0503111203/60,	0503111204/16,	0503111204/32,	0503120701/112,
0503120701/113,	0503120701/66,	0503120702/13,	0503120702/35,
0503120702/36,	0503120702/48,	0503120702/49,	0503120702/73,
0503121101/126,	0503121101/131,	0503121101/135,	0503121101/15,
0503121101/63,	0503121101/70,	0503121101/93,	0503121102/157,
0503121102/21,	0503121102/32,	0503121102/37,	0503121102/38,
0503121102/39,	0503121102/73,	0503210801/55,	0503210801/69,
0503210801/8,	0503210801/82,	0503210901/105,	0503210901/107,
0503210901/109,	0503210901/12,	0503210901/17,	0503210901/49,
0503210901/55,	0503210901/58,	0503210901/63,	0503210901/73,
0503210901/92,	0506110201/116,	0506110201/126,	0506110201/138,
0506110201/141,	0506110201/7,	0506110201/71,	0506110701/13,
0506110701/23,	0506110701/86,	0506110701/92,	0506120401/100,
0506120401/110,	0506120401/125,	0506120401/135,	0506120401/22,
0506120401/26,	0506120401/32,	0506120401/6,	0506120401/7,
0506120401/94,	0506120501/35,	0506120501/9,	0506120601/27,
0506120601/3,	0506120601/46,	0601110801/14,	0601110801/17,
0601110801/28,	0601111501/13,	0601111501/23,	0601111501/35,
0601111501/41,	0601111501/49,	0601111501/5,	0601111501/75,
0601111501/85,	06011126a01/71,	06011126a01/72,	0602110101/1,
0602110101/136,	0602110101/14,	0602110101/148,	0602110101/19,
0602110101/38,	0602110101/4,	0602110101/42,	0602110101/46,
0602110101/5,	0602110101/54,	0602110101/63,	0602110101/73,
0602110101/84,	0602110101/93,	0602110102/17,	0602110102/20,
0602110102/22,	0602110102/25,	0602110102/39,	0602110102/43,
0602110102/59,	0602110201/26,	0602110201/38,	0602110201/39,
0602110201/40,	0602110201/42,	0602110201/45,	0602110301/22,
0602110301/29,	0602110301/30,	0602110301/31,	0602110302/24,
0602110302/29,	0602110302/34,	0602110302/48,	0602110302/49,

0602110302/51, 0602110302/59, 0602110302/83, 0602110501/16,
 0602110501/17, 0602110501/18, 0602110501/20, 0602110501/21,
 0602110501/25, 0602210801/12, 0602210801/17, 0602210801/18,
 0602210801/21, 0602210801/23, 0602210801/25, 0602210801/29,
 0602210801/68, 0602211001/107, 0602211001/11, 0602211001/112,
 0602211001/116, 0602211001/136, 0602211001/141, 0602211001/144,
 0602211001/153, 0602211001/161, 0602211001/162, 0602211001/171,
 0602211001/175, 0602211001/182, 0602211001/193, 0602211001/194,
 0602211001/199, 0602211001/202, 0602211001/215, 0602211001/217,
 0602211001/222, 0602211001/224, 0602211001/225, 0602211001/48,
 0602211001/55, 0602211001/67, 0602211001/78, 0602211001/8,
 0602211002/4, 0602211002/53, 0602211002/56, 0602211002/72,
 0602211002/76, 0602211003/21, 0602211003/52, 0602211003/53,
 0602211003/54, 0602211301/54, 0602211301/69, 0602211301/77,
 0602211301/79, 0602211302/35, 0602211302/53, 0602211302/57,
 0602211302/58, 0602211302/59, 0602211302/61, 0602211302/75,
 0602211302/78, 0602211401/93, 0602211501/23, 0602211501/4,
 0602211501/44, 0602211501/45, 0602211501/9, 0602211502/4,
 0602211502/9, 0602211701/14, 0602211701/25, 0602211701/26,
 0602211701/33, 0602211701/66, 0602211701/81, 0602211901/10,
 0602211901/18, 0602211901/35, 0602211901/38, 0602211901/45,
 0602211901/55
 f. +nb 0602110501/40
 f. +jem 0602211001/194
 f. +jla 0506120502/51
 f. +la 0502222701/65, 0503111202/64, 0602211302/26
 f. +lb 0502121101/52, 0503121102/34, 0503121102/39, 0503121102/41,
 0503121102/42, 0503121102/81, 0503210801/31, 0602110101/68,
 0602110301/12, 0602110301/23, 0602211001/164, 0602211301/72,
 0602211701/39, 0602211701/70
 f. +la 0502222701/59, 0602211901/37
 f. +lb 0502221002/31

f. +la: 0602211901/36
 f. +la: rda 0502220301/93, 0503121101/146, 0503121101/151,
 0503210901/116
 f. +la: runi 0502221002/86
 f. +la: rra: qda 0502220301/16, 0502220301/93
 f. +lan 0506110201/80
 f. +laN 0503210801/81
 f. +lɒn 0602211302/51
 f. +lǎN 0502120601/37, 0503111101/153, 0602211001/155
 f. +lǒN 0503111101/49
 f. +lar 0502222701/60, 0503111101/102, 0503120701/10, 0506120401/130
 f. +lɒr 0502211901/18, 0602110301/13
 f. +lara 0503111101/103, 0503121102/41, 0602211901/96
 f. +larɒ 0503111101/139
 f. +lɒra 0502220301/83
 f. +larda 0602211901/31
 f. +lɒrdɒ 0602211401/5
 f. +lardan 0502211501/63, 0502222701/94, 06011126a01/61
 f. +lɒrdan 0602110101/56
 f. +lɒrdɒn 0502211901/14, 0602211401/12
 f. +lari 0502120601/23, 0503121102/80, 0506120401/77, 0602211901/112
 f. +lɒri 0502211901/180, 0502221003/45, 0503111203/122, 0602211003/22,
 0602211003/39
 f. +larlara 0502211501/38, 0502220301/86
 f. +na 0502221002/29, 0503111101/133
 f. +naː 0602211001/234
 f. +nda 0506110701/15, 0602110301/21
 f. +ndɒ 0502220301/100
 f. +ndan 0503120702/35
 f. +ndɒn 0602110301/25
 f. +nǎdan 0502220301/59
 f. +ni 0503111203/165, 0503210901/75

f. +ni 0502120601/163, 0502120601/164, 0502120601/171, 0502120601/19,
 0502120601/20, 0502221002/33, 0502221002/36, 0502222201/179,
 0502222201/190, 0502222201/215, 0502222201/235, 0502222201/45,
 0502222201/5, 0502222201/51, 0502222201/54, 0502222201/65,
 0502222201/73, 0503111101/82, 0503111101/86, 0503111202/143,
 0503111204/16, 0503111204/35, 0503111204/44, 0503120701/5,
 0503120701/94, 0503120702/33, 0503120702/37, 0503120702/47,
 0503121102/136, 0503121102/78, 0503121102/85, 0503210901/109,
 0503210901/51, 0503210901/95, 0506110201/142, 0506120401/126,
 0506120601/26, 0506120601/29, 0602110101/38, 0602110101/86,
 0602110102/86, 0602211001/161, 0602211001/178, 0602211003/50,
 0602211302/81, 0602211302/97, 0602211901/104, 0602211901/18,
 0602211901/93

f. +nñN 0506110201/16

f. +nlaru 0503121102/73

f. +nuuN 0602211001/189

f. +nũN 0502120601/21, 0502120601/23, 0502211901/179, 0502212001/11,
 0502221002/70, 0502222201/111, 0502222201/154, 0502222201/211,
 0502222201/61, 0502222701/11, 0503111203/65, 0503120701/111,
 0503120701/13, 0503120701/8, 0503120702/78, 0503121101/140,
 0503121102/16, 0503210901/116, 0506110701/91, 0506120401/132,
 0602110101/96, 0602110501/21, 0602211001/38, 0602211301/67

f. +nũñãm 0602211301/58

f. +nũñđã 0503121102/35

f. +nna 0502120601/26, 0502121102/77, 0502121102/82, 0502121102/94,
 0502211901/174, 0502222701/50, 0502222701/68, 0503121101/62,
 0503121102/79,
 0506110201/13, 0506110201/73, 0506120401/56, 0506120501/3,
 0506120501/7, 0602110101/78, 0602211001/28, 0602211001/39,
 0602211302/3, 0602211701/12

f. +nnv 0502120601/18, 0502121102/105, 0502121102/77, 0502121102/84,
 0502211901/149, 0502211901/39, 0502211901/58, 0503111204/17,

0503121101/75, 0503121102/21, 06011126a01/59, 0602110501/2,
 0602211001/170, 0602211001/193, 0602211001/195, 0602211301/46,
 0602211501/17, 0602211501/41, 0602211701/23

∫. +nnα 0503210801/92

∫. +nnα: 0502212001/54

∫. +nnan 0502120601/11, 0502120601/141, 0502120601/72, 0502121101/84,
 0502121102/33, 0502121102/47, 0502121102/49, 0502121102/51,
 0502220301/17, 0502220301/21, 0502221003/29, 0502222701/9,
 0503111101/13, 0503111101/21, 0503111101/7, 0503111202/121,
 0503120701/10, 0503120701/100, 0503120701/43, 0503120702/33,
 0503121101/73, 0503121101/98, 0506110201/138, 0506110701/16,
 0506120401/70, 0506120601/5, 0602110102/9, 0602211901/18

∫. +nnon 0502120601/44, 0502120601/64, 0502121102/91, 0502211501/39,
 0503111101/37, 0503111201/28, 0503111201/62, 0503111201/63,
 0503111202/119, 0503111203/136, 0503111203/34, 0503111203/35,
 0503111203/53, 0503121102/82, 0601110801/10, 0601111501/13,
 0601111501/25, 06011126a01/72, 06011126a01/73, 0602110101/24,
 0602110101/26, 0602110102/57, 0602110201/7, 0602110301/21,
 0602110301/37, 0602110302/27, 0602210801/15, 0602211001/214,
 0602211001/78, 0602211001/90, 0602211003/20, 0602211501/3,
 0602211502/3, 0602211502/4, 0602211701/16, 0602211701/43,
 0602211701/56, 0602211901/91

∫. +nnon 0502121101/37, 0502211901/172, 0503111203/10, 0503111203/19,
 0506120401/64, 0601110801/41, 0602110302/75

∫. +nnũN 0503120701/45

∫. +nu 0506110201/141, 0602211001/27

∫. +nũN 0502120601/11, 0502120601/12, 0502211901/170, 0502211901/87,
 0502220301/22, 0503111203/27, 0503120701/19, 0503120702/19,
 0602110101/108, 0602110101/139, 0602110201/34, 0602110201/45,
 0602110501/3, 0602110501/4, 0602211301/5, 0602211301/65,
 0602211302/109, 0602211302/34, 0602211502/17

∫. +lbrī 0502211901/68

f. + la0601111501/30, 06011126a01/45

f. + lx0503111201/127

fə bk. fu

f. 0503111204/60, 0602211001/112, 0602211003/13

fə: bk. fu

f. 0502222201/176, 0602211501/2

fō: bk. fu

f. +N 0503210901/84

fodgyre şu türlü, şöyle

f. 0502221001/113, 0502221002/62, 0602110101/13, 0602211001/201,
0602211001/213, 0602211001/226, 0602211003/52, 0602211301/69,
0602211502/28, 0602211502/29, 0602211502/40, 0602211701/38,
0602110201/30

f. +di 0502211901/55

fodgyræ:k daha şu türlü, daha şöyle

f. 0503121101/238

fokl Ar. شغل meslek

f. +ün 0602211002/16

fokli Ar. شغلى bir meslek

f. 0503210801/38

fokul Ar. meslek

f. 0602211002/23

fohæda: Ar. شهدا şehitler

f. + daduq 0502211501/34

fol şu

f. 0502211901/45, 0502211901/54, 0502222201/53, 0503111101/138,
0503111101/165, 0503111101/72, 0503111101/77, 0503111201/72,
0503111202/26, 0503111202/32, 0503120702/13, 0503120702/19,
0503120702/30, 0503120702/44, 0503120702/67, 0503120702/83,
0503121101/65, 0503121102/139, 0503121102/5, 0503121102/73,
0503121102/74, 0503210901/107, 0503210901/52, 0503210901/66,
0503210901/82, 0503210901/83, 0503210901/88, 0503210901/89,

0503210901/95, 0506110201/69, 0506120401/16, 0506120401/59,
 0602110101/141, 0602110101/42, 0602110101/99, 0602211001/125,
 0602211001/128, 0602211003/24, 0602211003/39, 0602211301/54,
 0602211502/3

fɔ:l bk. fol

f. 0503111203/120

fɔn şunu

f. 0502121102/38, 0601111501/80, 0602110102/80, 0602110302/72,
 0502121102/93, 0502220301/4, 0502220301/44, 0602110302/72,
 0602211301/47

f. +ũN 0503111101/95

f. + na 0506120502/51

fɔN bk. fõN

f. 0502121101/19, 0502121101/5, 0602211001/185, 0503210801/27,
 0602211001/179, 0602211003/24, 0602211003/26, 0602211003/27

fõN şunun

f. 0502121102/39, 0502121102/49, 0502121102/7, 0502121102/92,
 0502211901/100, 0502222201/204, 0502222702/24, 0503111101/123,
 0503111201/96, 0503111203/75, 0503111204/32, 0503120701/114,
 0503120702/19, 0503210901/102, 0503210901/50, 0506120401/100,
 0506120401/131, 0506120502/37, 0601110801/42, 0602110101/141,
 0602110101/92, 0602110101/99, 0602110201/36, 0602211301/76,
 0602211302/13, 0602211701/15, 0502121102/108, 0502121102/87,
 0502211901/26, 0502211901/44, 0502222701/4, 0503111101/7,
 0503111101/94, 0503111203/65, 0503120702/14, 0506120401/97,
 0601110801/33, 0602211001/136, 0602211002/77, 0602211501/12,
 0602211901/5

fõ:N bk. fõN

f. 0503210901/98

fɔna şuna

f. 0602211001/190

fõna bk. fɔna

f. 0503120702/42

fɔnɒ bk. fɔNa

f. 0503111202/120, 0602110102/85, 0602211001/180, 0602211003/1

fõnɒ bk. fɔNa

f. 0502222201/189

fõNã bk. fɔNa

f. 0502121102/33, 0502211501/61, 0502222201/131, 0502222202/9, 0503111101/108, 0503111101/110, 0503111101/62, 0503120702/19, 0503120702/27, 0503120702/80, 0503121101/163, 0503121101/214, 0503121102/32, 0506110201/39, 0506110201/63, 0506110201/69, 0506110201/94, 0506120401/120, 0506120401/18, 0506120401/98, 0506120502/53, 0506120601/44, 0601110801/26, 0602110302/5, 0602110302/86, 0602211501/44, 0602211701/34, 0506120502/51

fõNõ bk. fɔNa

f. 0502120601/28, 0502120601/30, 0502121102/67, 0502121102/7, 0502211501/4, 0502211901/61, 0502212001/12, 0502212001/8, 0502222201/129, 0503111101/32, 0503111203/58, 0503121102/47, 0503121102/75, 0503121102/76, 0503121102/84, 0602110101/85, 0602110501/36, 0602211001/24, 0602211401/91, 0602211502/2

foni şunu

f. 0502222201/51, 0503121102/48

fõ:Nqu şununki

f. +ni 0503210901/114

fõNqi bk. fõ:Nqu

f. 0502222702/10, 0506120401/24

fɔnnan şundan

f. 0502220301/22

fɔr tuzlu

f. 0602211001/209

fɔ:r bk. fɔr

f. 0602211001/208, 0602211001/210

fo:ra: bk. fo:ra

ƒ. + j 0506120401/33

fo:ra şura, heyet

ƒ. +ji 0506120401/32

fo:rraq daha şu

ƒ. 0503111202/45

fotaf şu taraf

ƒ. +da 0503111202/123

fota:j şurası, şu taraf

ƒ. +da 0502221003/70

fowhær F. شهر koca,er

ƒ. 0502221002/79

fowræwi Ar. شوروی eski Sovyet sosyalist cumhuriyetler birliği

ƒ. +de 0506120401/128, 0506120401/129

fojd şu taraf

ƒ. +e 0502221003/28

fø şu

ƒ. 0502121101/36, 0502121101/6

fø:d - şöyle etmek

ƒ.- ip 0503111101/82

føhr şehir

ƒ. +e 0502212001/54

fø:ke ren geyiği

ƒ. 0506110701/60

fø:kø bk. fø:ke

ƒ. 0503111202/63

føwrewī شوروی sovyet

ƒ. +η 0602110201/5

føj şöyle

ƒ. 0502222201/24, 0503210801/97

føj:d - şöyle etmek

ƒ.- ip 0502120601/12

føjle şöyle

f. 0502121102/110, 0502121102/24, 0502121102/85, 0503111101/9,
0503111203/185, 0503210801/82

fu bu, şu

f. 0502120601/10, 0502120601/100, 0502120601/106, 0502120601/11,
0502120601/110, 0502120601/13, 0502120601/160, 0502120601/18,
0502120601/28, 0502120601/29, 0502120601/48, 0502120601/75,
0502120601/9, 0502121101/15, 0502121101/19, 0502121101/28,
0502121101/34, 0502121101/38, 0502121101/4, 0502121101/40,
0502121101/58, 0502121101/66, 0502121101/70, 0502121101/76,
0502121101/77, 0502121101/78, 0502121101/80, 0502121101/84,
0502121101/86, 0502121102/1, 0502121102/112, 0502121102/22,
0502121102/24, 0502121102/30, 0502121102/36, 0502121102/48,
0502121102/51, 0502121102/58, 0502121102/60, 0502121102/61,
0502121102/63, 0502121102/92, 0502211501/28, 0502211501/33,
0502211501/43, 0502211901/105, 0502211901/117, 0502211901/125,
0502211901/131, 0502211901/132, 0502211901/135, 0502211901/166,
0502211901/170, 0502211901/174, 0502211901/18, 0502211901/32,
0502211901/34, 0502211901/5, 0502211901/55, 0502211901/61,
0502212001/10, 0502212001/13, 0502212001/14, 0502212001/24,
0502212001/25, 0502212001/30, 0502212001/31, 0502212001/32,
0502212001/36, 0502212001/39, 0502212001/44, 0502212001/49,
0502212001/5, 0502212001/56, 0502212001/7, 0502220301/24,
0502220301/42, 0502220301/50, 0502220301/58, 0502220301/7,
0502220301/82, 0502221001/23, 0502221002/37, 0502221002/47,
0502221002/5, 0502221002/62, 0502221002/63, 0502221003/2,
0502221003/3, 0502221003/36, 0502221003/43, 0502221003/63,
0502221003/8, 0502222201/1, 0502222201/103, 0502222201/116,
0502222201/117, 0502222201/121, 0502222201/13, 0502222201/134,
0502222201/145, 0502222201/160, 0502222201/161, 0502222201/167,
0502222201/173, 0502222201/177, 0502222201/18, 0502222201/2,
0502222201/214, 0502222201/223, 0502222201/225, 0502222201/23,

0502222201/28,	0502222201/3,	0502222201/31,	0502222201/34,
0502222201/37,	0502222201/39,	0502222201/49,	0502222201/60,
0502222201/63,	0502222201/68,	0502222201/70,	0502222201/71,
0502222201/76,	0502222201/77,	0502222201/81,	0502222201/82,
0502222201/9,	0502222201/96,	0502222202/26,	0502222202/27,
0502222202/3,	0502222202/33,	0502222202/45,	0502222202/51,
0502222202/67,	0502222701/13,	0502222701/2,	0502222701/22,
0502222701/34,	0502222701/35,	0502222701/46,	0502222701/6,
0502222701/85,	0502222701/86,	0502222702/13,	0502222702/18,
0502222702/23,	0502222702/30,	0502222702/31,	0502222702/6,
0503111101/12,	0503111101/125,	0503111101/39,	0503111101/40,
0503111101/48,	0503111101/49,	0503111101/6,	0503111101/78,
0503111201/25,	0503111201/72,	0503111201/80,	0503111201/92,
0503111201/93,	0503111202/104,	0503111202/107,	0503111202/110,
0503111202/117,	0503111202/133,	0503111202/139,	0503111202/20,
0503111202/26,	0503111202/35,	0503111202/36,	0503111202/48,
0503111202/49,	0503111202/6,	0503111202/60,	0503111202/80,
0503111202/81,	0503111203/102,	0503111203/105,	0503111203/129,
0503111203/133,	0503111203/135,	0503111203/137,	0503111203/14,
0503111203/151,	0503111203/155,	0503111203/160,	0503111203/162,
0503111203/180,	0503111203/19,	0503111203/20,	0503111203/33,
0503111203/37,	0503111203/46,	0503111203/52,	0503111203/6,
0503111203/65,	0503111203/67,	0503111203/69,	0503111203/76,
0503111203/83,	0503111203/87,	0503111203/9,	0503111203/92,
0503111203/96,	0503111204/43,	0503111204/60,	0503120701/18,
0503120701/23,	0503120701/25,	0503120701/39,	0503120701/40,
0503120701/42,	0503120701/78,	0503120701/98,	0503120701/99,
0503120702/48,	0503120702/51,	0503120702/52,	0503120702/56,
0503120702/74,	0503120702/87,	0503121101/10,	0503121101/101,
0503121101/114,	0503121101/115,	0503121101/133,	0503121101/135,
0503121101/145,	0503121101/16,	0503121101/163,	0503121101/184,
0503121101/203,	0503121101/204,	0503121101/206,	0503121101/235,

0503121101/238,	0503121101/259,	0503121101/31,	0503121101/32,
0503121101/37,	0503121101/38,	0503121101/49,	0503121101/54,
0503121101/55,	0503121101/57,	0503121101/64,	0503121101/65,
0503121101/67,	0503121101/68,	0503121101/72,	0503121102/130,
0503121102/135,	0503121102/16,	0503121102/20,	0503121102/22,
0503121102/38,	0503121102/4,	0503121102/46,	0503121102/6,
0503121102/7,	0503121102/72,	0503121102/73,	0503121102/74,
0503121102/76,	0503121102/79,	0503210801/110,	0503210801/28,
0503210801/30,	0503210801/37,	0503210801/38,	0503210801/56,
0503210801/58,	0503210801/80,	0503210801/97,	0503210901/14,
0503210901/29,	0503210901/35,	0503210901/53,	0503210901/76,
0503210901/79,	0506110201/100,	0506110201/112,	0506110201/122,
0506110201/138,	0506110201/34,	0506110201/37,	0506110201/4,
0506110201/46,	0506110201/6,	0506110201/64,	0506110201/8,
0506110201/87,	0506110201/88,	0506110201/9,	0506110701/108,
0506110701/2,	0506110701/25,	0506110701/28,	0506110701/8,
0506110701/9,	0506120401/120,	0506120401/133,	0506120401/134,
0506120401/22,	0506120401/24,	0506120401/31,	0506120401/32,
0506120401/34,	0506120401/35,	0506120401/37,	0506120401/39,
0506120401/4,	0506120401/41,	0506120401/6,	0506120401/63,
0506120401/8,	0506120401/9,	0506120501/43,	0506120502/41,
0506120601/11,	0506120601/55,	0601110301/13,	0601110301/21,
0601110301/26,	0601110301/30,	0601110301/38,	0601110301/43,
0601110301/44,	0601110301/5,	0601110801/1,	0601110801/10,
0601110801/2,	0601110801/21,	0601110801/27,	0601110801/37,
0601110801/38,	0601110801/39,	0601110801/41,	0601110801/42,
0601111501/100,	0601111501/104,	0601111501/109,	0601111501/2,
0601111501/21,	0601111501/22,	0601111501/25,	0601111501/27,
0601111501/29,	0601111501/3,	0601111501/43,	0601111501/45,
0601111501/46,	0601111501/48,	0601111501/49,	0601111501/5,
0601111501/54,	0601111501/65,	0601111501/66,	0601111501/71,
0601111501/73,	0601111501/77,	0601111501/8,	0601111501/89,

0601111501/9,	0601111501/91,	0601111501/95,	06011126a01/16,
06011126a01/22,	06011126a01/34,	06011126a01/51,	06011126a01/59,
0602110101/1,	0602110101/102,	0602110101/106,	0602110101/130,
0602110101/153,	0602110101/18,	0602110101/2,	0602110101/22,
0602110101/4,	0602110101/41,	0602110101/43,	0602110101/93,
0602110101/98,	0602110102/25,	0602110102/4,	0602110102/66,
0602110102/69,	0602110102/7,	0602110102/74,	0602110102/8,
0602110102/88,	0602110201/13,	0602110201/15,	0602110201/19,
0602110201/22,	0602110201/33,	0602110201/4,	0602110201/44,
0602110201/45,	0602110201/7,	0602110301/1,	0602110301/15,
0602110301/2,	0602110301/24,	0602110301/28,	0602110301/8,
0602110302/1,	0602110302/11,	0602110302/12,	0602110302/13,
0602110302/15,	0602110302/16,	0602110302/36,	0602110302/38,
0602110302/39,	0602110302/4,	0602110302/40,	0602110302/46,
0602110302/55,	0602110302/59,	0602110302/61,	0602110302/67,
0602110302/76,	0602110302/77,	0602110302/8,	0602110302/85,
0602110302/86,	0602110501/11,	0602110501/16,	0602110501/19,
0602110501/21,	0602110501/29,	0602110501/35,	0602110501/5,
0602210801/10,	0602210801/29,	0602210801/31,	0602210801/35,
0602210801/50,	0602210801/57,	0602210801/67,	0602210801/70,
0602211001/101,	0602211001/109,	0602211001/114,	0602211001/137,
0602211001/148,	0602211001/151,	0602211001/160,	0602211001/178,
0602211001/185,	0602211001/187,	0602211001/205,	0602211001/233,
0602211001/236,	0602211001/27,	0602211001/30,	0602211001/47,
0602211001/65,	0602211001/8,	0602211001/96,	0602211002/15,
0602211002/16,	0602211002/17,	0602211002/2,	0602211002/27,
0602211002/3,	0602211002/30,	0602211002/37,	0602211002/42,
0602211002/43,	0602211002/45,	0602211002/49,	0602211002/5,
0602211002/50,	0602211002/53,	0602211002/57,	0602211002/58,
0602211002/62,	0602211002/63,	0602211002/78,	0602211002/82,
0602211003/23,	0602211003/45,	0602211003/49,	0602211301/23,
0602211301/26,	0602211301/27,	0602211301/34,	0602211301/35,

0602211301/46, 0602211301/50, 0602211301/51, 0602211301/6,
 0602211301/61, 0602211301/7, 0602211301/74, 0602211301/8,
 0602211302/102, 0602211302/104, 0602211302/105, 0602211302/16,
 0602211302/17, 0602211302/24, 0602211302/26, 0602211302/34,
 0602211302/35, 0602211302/36, 0602211302/4, 0602211302/42,
 0602211302/54, 0602211302/64, 0602211302/7, 0602211302/74,
 0602211302/81, 0602211302/94, 0602211302/95, 0602211401/57,
 0602211401/62, 0602211401/79, 0602211401/88, 0602211401/89,
 0602211401/92, 0602211501/13, 0602211501/17, 0602211501/32,
 0602211501/36, 0602211501/43, 0602211501/45, 0602211501/46,
 0602211501/48, 0602211501/7, 0602211502/14, 0602211502/16,
 0602211502/17, 0602211502/18, 0602211502/19, 0602211502/5,
 0602211502/6, 0602211502/8, 0602211502/9, 0602211701/16,
 0602211701/17, 0602211701/29, 0602211701/40, 0602211701/43,
 0602211701/45, 0602211701/46, 0602211701/57, 0602211701/68,
 0602211701/77, 0602211701/79, 0602211701/80, 0602211701/82,
 0602211901/111, 0602211901/17, 0602211901/42, 0602211901/70,
 0602211901/86
 f. +la 0502121102/74, 0502211901/65, 0503210801/31, 0601110801/27,
 0601110801/35, 0602110501/11
 f. +lb 0502211501/33, 0502211901/8, 0502222201/53
 f. +la 0503121101/66
 f. +la: 0503210801/36, 0506110201/16
 f. +la:da 0502222201/190
 f. +la:dan 0503210901/116
 f. +lă:N 0602211901/88
 f. +la:ra 0503121101/63, 0503121101/73
 f. +la:rda 0503121101/17, 0503121101/32, 0503121101/38, 0503121101/43,
 0602110501/2, 0602110501/5
 f. +la:rdan 0503121101/82
 f. +la:rra:qda 0502220301/92
 f. +lada 0602110302/70

f. +lăN 0502121102/38, 0502211901/103, 0502222702/49, 0503111101/153,
 0503210901/14, 0601111501/50, 0601111501/51, 0601111501/64,
 0602110501/11
 f. +lar 0502220301/25, 0502222701/59, 0503111203/11, 0503120701/115,
 0503120701/71, 0601111501/66
 f. +lör 0502212001/59
 f. +lara 0503111203/124
 f. +larda 0502220301/25
 f. +lardan 0502211901/15, 0502211901/49, 0503120702/67, 0506110701/43,
 0601111501/54
 f. +lördan 0602211701/33
 f. +lari 0502121102/30, 0601110301/5, 0602211002/6, 0602211901/109
 f. +larûN 0503121102/73
 f. +nō 0502212001/35
 f. +nda 0503111201/96, 0602211302/106, 0602211901/41
 f. +ndō 0502220301/94, 0502220301/98
 f. +ni 0502211901/87, 0502222201/208, 0502222201/51, 0502222201/55,
 0502222701/91, 0502222701/94, 0503111201/112, 0503111203/158,
 0503111203/177, 0503111204/47, 0503120701/96, 0503121101/55,
 0503210901/113, 0503210901/46, 0506110201/7, 0506120401/132,
 0506120401/14, 0506120401/42, 0506120401/67, 06011126a01/62,
 0602110101/93, 0602210801/15, 0602211001/80, 0602211701/2
 f. +ni: 0503111203/167
 f. +nlar 0503121101/59
 f. +nûN 0502220301/44, 0502222201/166, 0502222201/40, 0503120702/22,
 0602110301/7
 f. +nn 0502211901/105
 f. +nna 0502211901/133, 0502211901/48, 0506110201/116, 0506110201/16,
 0506110201/34, 0602211001/107, 0602211001/240, 0602211302/4,
 0602211701/15, 0602211701/16, 0602211901/43
 f. +nnō 0502120601/17, 0502211901/51, 0502220301/92, 0602110101/14,
 0602110201/3, 0602110501/19, 0602211502/19, 0602211502/22,

0602211502/6, 0602211502/7

ƒ. +nnna 0601111501/29

ƒ. +nnan 0502121102/91, 0502222201/171, 0503120701/28, 0503121101/19,
0503121101/45, 0503121101/46, 0503121101/57, 0503210901/17,
0601110801/15, 06011126a01/33, 0602110102/73, 0602110302/77

ƒ. +nnon 0502211901/12, 0502211901/30, 0503111202/118, 0503111203/29,
0503111203/37, 0503111203/82, 0503120702/63, 0601111501/90,
0602110101/144, 0602211701/56

ƒ. +nnanda 0503121101/18

ƒ. +nu 0502120601/131

ƒ. +nũN 0502221002/30, 0502222201/207, 0503120701/92, 0503121102/46,
0601111501/19, 0601111501/20, 0602110101/42, 0602110201/7,
0602211302/87

ƒ. +ni 0503121101/184

ƒ. +nnan 0506120401/74

ƒu şu

ƒ. 0601110301/4

ƒu: bk. ƒu

ƒ. 0503111202/11

ƒudʒaʒađ şuncağız

ƒ. 0503121101/87

ƒudʒur bk. ƒudʒyre

ƒ. 0503121101/101, 0503121101/185

ƒudʒyr bk. ƒudʒyre

ƒ. 0503121101/116, 0602211901/106

ƒudʒyre şu türlü, şöyle

ƒ. 0502211901/113, 0502212001/34, 0502220301/59, 0502220301/91,
0502221001/78, 0502222702/10, 0503111201/98, 0503111202/101,
0503111202/42, 0503111202/93, 0503111203/119, 0503111203/149,
0503111203/78, 0503111203/84, 0503120701/18, 0503120701/22,
0503120701/85, 0503121101/155, 0503121101/157, 0503121101/235,
0503121101/53, 0503210901/40, 0503210901/93, 0506110201/145,

0506110201/29, 0506110201/58, 0506110201/9, 0506110201/99,
 0506110701/31, 0506110701/8, 0506120601/47, 0506120601/59,
 0601110801/24, 0602211001/142, 0602211001/182, 0602211001/237,
 0602211002/29, 0602211003/40, 0602211301/16, 0602211301/17,
 0602211901/100, 0602211901/53, 0502120601/34, 0502120601/48,
 0502121101/6, 0502211901/59, 0502211901/97, 0506120501/38,
 0506120502/24

ƒ. +ræ: 0503111203/62

ƒ. +ræ:k 0503111202/29, 0503111203/14

ƒ. +ræ:ķ 0503111203/149, 0503111203/38

ƒ. +de 0602211001/49

ƒudzyræ: bk. ƒudzyre

ƒ. +ni 0502221002/2

ƒudzyrek bk. ƒudzyreræk

ƒ. 0503121101/25

ƒudzyreræk daha şu türlü, daha şöyle

ƒ. 0506120601/35

ƒudzyreræ:k bk. ƒudzyreræk

ƒ. 0503121101/87

ƒudzyry şöyle

ƒ. 0503111202/23

ƒul şu

ƒ. 0502121102/51, 0503111204/18, 0602110101/104, 0602211901/17

ƒula: şunlar

ƒ. +da 0502222201/95

ƒulug kalabalık

ƒ. 0502222701/70

ƒulugluķ kalabalıklık

ƒ. 0602210801/59, 0602210801/63

ƒuma:t şu vakit

ƒ. 0503111202/48

ƒuma:tlam şu vakitler de

f. 0503121101/14

fun şunu

f. 0502222701/57, 0503111101/124, 0502222701/89

fu:n bk. fun

f. 0502221001/26

fũN şunun

f. 0502211901/42, 0502221001/113, 0502221001/52, 0502222201/118,
0503111204/18, 0503120701/107, 0503120701/79, 0503120702/68,
0601111501/65, 0602110101/15, 0602110501/18, 0602110501/29

funa bk. fũNã

f. 0503111202/118

fũNã şuna

f. 0503210901/106, 0506110201/44

fũNõ bk. fũNã

f. 0503121102/14

fur bk. fu:r

f. 0502221002/83

fu:r tuzlu

f. 0503111203/83

fura şura

f. +θi 0506120401/93

fura:bk. fura

f. +ji 0506110201/23

fura:ð şu Raz

f. +la:mu 0506110201/17

furewi Sovyet

f. 0602110101/48

fu:revi:bk. furewi

f. +den 0602211901/34

furu bk. furu:

f. 0602210801/15

furu: başlamak

ƒ. 0502220301/46, 0502222201/20, 0503111202/135, 0503120701/13

suw su

s. 0602211301/70

s. +a 0502222201/27

suwɔr- sulamak

s. - dila 0602211301/67

ƒuwaxt şu vakit

ƒ. 0602211901/101

suwatli okur yazar

s. 0506110201/28

ƒujyð şu taraf

ƒ. +lere 0602211901/36

ƒu şu

ƒ. 0502121101/27, 0502121101/42, 0502121102/40, 0502121102/42,
0502121102/67, 0502121102/7, 0502121102/85, 0502211901/170,
0502222201/61, 0503111203/124, 0503111203/148, 0503111203/157,
0503111203/161, 0503111203/184, 0503111203/83, 0503111203/84,
0503111203/86, 0503121101/163, 0601111501/111, 0602110101/10,
0602110101/101, 0602110101/102, 0602110101/16, 0602110101/26,
0602110101/37, 0602110501/18, 0602110501/19, 0602110501/25,
0602110501/26, 0602110501/27, 0602110501/28, 0602210801/8,
0602211002/5, 0602211301/72, 0602211501/20, 0602211501/23

ƒ. +ni 0602110501/28

ƒ. +nnɔn 0503111203/30

ƒ. +nũN 0503111203/33

ƒudzyre şu türlü, şöyle

ƒ. 0502221001/68, 0503121101/107, 0602110101/19

ƒ. +di 0503111203/156

ƒudzyreræ:k daha şu türlü, daha şöyle

ƒ. 0503111203/98

ƒukur şükür

ƒ. 0502211901/46

fʌqur bk. fʌkʌr

f. 0502211901/121, 0502211901/125

fʌnʌ şuna

f. 0601111501/111

f. + jem0601111501/111

fʏ şu

f. 0502222201/200, 0502222201/223, 0503210801/6, 0506120501/42,
0506120502/40, 0601111501/8, 0601111501/9, 0602110302/5,
0602110501/43, 0602210801/37

f. +nnʌn 0502121101/71

f. + dim 0502222201/195

fʏ şu

f. 0601110301/28

fʏ: şu

f. 0502222201/151, 0602211001/48, 0602211501/3

fʏ:ɖʏ bk. fʏɖʏre

f. 0602110101/16

fʏɖʏre şu türü, şöyle

f. 0602211001/98

fʏɖʏræ: bk. fʏɖʏre

f. +||emiðem 0602211901/74

fʏkr bk. fʏkyr

f. +i 0602211301/31

fʏkred- şükretmek

f.- jɛ:k 0602211301/32

f. - jɛ:k 0602211301/35

fʏkyr şükür

f. 0502120601/50, 0502211901/20, 0502211901/35, 0502211901/65,
0503111203/102, 0503111203/104, 0503111203/116, 0503111203/132,
0503111203/149, 0503111203/170, 0503111203/172, 0503111203/20,
0503111203/35, 0503111203/39, 0503111203/95, 0503121101/197,
0503121101/202, 0503121102/156, 0506120401/97, 0506120501/14,

0506120501/32, 0506120501/56, 0506120501/58, 0506120501/59,
 0506120502/10, 0506120502/14, 0506120502/41, 0506120502/45,
 0506120502/7, 0506120502/9, 0506120601/10, 0506120601/15,
 0506120601/22, 0506120601/24, 0506120601/34, 0506120601/48,
 0506120601/49, 0601110301/5, 0602110101/12, 0602110101/132,
 0602110101/135, 0602110101/154, 0602110101/49, 0602110201/23,
 0602110201/24, 0602110302/16, 0602110302/38, 0602211701/1,
 0602211701/2

fyl şu
 f. 0506110201/144

fyn şunu
 f. 0502211501/48

fýjdži şu yüz
 f. 0503121102/147

S

sa:bet Ar. ثابت *sabit*

s. 0502121101/53

sa:da: F. صدا *basit*

s. +muḏ 0506120502/5

sa:ʔæt Ar. ساعة *saat*

s. 0502211501/46

saɣt F. ساخت *yapım*

s. 0502220301/26, 0502220301/30, 0502220301/72, 0502220301/73,
 0502220301/74, 0502220301/75

sa:l F. سال *yıl*

s. +e 0503121102/19

s. +i 0602211501/3, 0602211501/46

sa:l yıl

s. +e 0502121101/36, 0502121101/84, 0502121101/86, 0502221003/24,
0601111501/70

sa:la yaşlı

s. 0601111501/116

sa:le yaşlı

s. 0602211301/7

sa:lxa: yıllar

s. +ji 0503120701/37

sa:lum sağ

s. 0506120502/8

sa:nije Ar. ثانیہ saniye

s. 0502221003/69

sa:ðwɤf F. سازش barış

s. +da 0602210801/71si

s. 0602211701/42

sazif bk. sa:ðwɤf

s. 0602210801/49

sekgið sekiz

s. 0503111204/12

sekte Ar. سكتة kalp krizi

s. 0506120502/47

sala:ɣeddin Selahattin, kişi adı

s. 0602211501/53

salma: Selma, özel ad

s. 0506120501/31

se F. سه üç

s. 0502211501/46, 0502221003/24, 0503111101/67

sæd F. صد yüz

s. 0601111501/112, 0601111501/115, 0601111501/21, 0601111501/73,
0602211701/42

s. +den 0602211301/51

s. +i 0601111501/22, 0602211301/61, 0602211301/63

s. +îŋ 0601111501/119, 0602211301/54

sədaː ses

s. 0502212001/6

sædd baraj

s. +e 0602211301/46

sæxt F. سخت sert

s. 0602211301/30

sæhturaːq daha sert

s. 0502121101/50

sæhtiraːq bk. sæhturaːq

s. +di 06011126a01/22

sæmiːmi: Ar. صميمي samimi

s. 0502221002/85

sen sen

s. 0602210801/58

s+i. 0502221003/64

s. +îŋ 0602110201/33

sændæljɪ: F. صندلی sandalye

s. 0502221003/59

səpaː سپاه ordu, İran'ın devrim sonrası askeri kurumu

s. 0506120502/9

sepaːh F. سپاه ordu; İran'ın devrim sonrası askeri kurumu

s. +e 0503121102/21

s. +i 0503121102/19

sæptenaːm Ar. + F. ثبت نام kayıt

s. 0502211501/4

særaːjet Ar. سرایت bulaşmak

s. 0502121101/71

særbaːz F. سرباز asker

s. +ımdan 0502221003/1

særi dizi

s. 0506120502/20

særkærde سرکرده baş, lider

s. +θi 0602210801/58

særpæræs F. سرپرست başkan

s. 0502222201/112

sæ:t̚ baraj

s. 0502222701/89

seta:jeɸ F. ستایش hamdetme, Allah'ı övme

s. 0502221002/46

sæ:ti se, te harfleri

s. 0502222701/89

sevvom F. سوم üçüncü

s. 0502211501/18, 0502211501/19

sejjed Seyyad, özel ad

s. 0502212001/17

si F. üç

s. +jo 0503120701/39, 0602211701/42

si: bk. si

s+de. 0502222701/38

siney^j arı

s. +e 0503111101/56

siri: Fr. seri, dizi

s. 0602211301/22

sisæd F. سیصد üç yüz

s. +i 0506120601/14

sija:set سیاست siyaset

s. +i 0502221003/34

si:z siz

s. +dæ 0506120601/14

soflaː yukarı

s. 0602210801/1

sõnra sonra

s. 0503120702/37

so:ra:- sormak

s.- k 0602211001/229

søw- sevmek

s. - mejeṣ 0502222201/107

sulχ barış

s. 0602210801/49, 0602210801/71

synnet Ar. سنّت sünnet

s. +i 0602211002/11

t

ta bk. ta:

t. 0502222202/54

ta' bk. ta:

t. 0503111101/82

ta: F. تا -e kadar

t. 0502221003/24, 0502221003/44, 0502222202/15, 0502222202/30,
0602211002/18

t+da. 0602110101/27, 0602211301/20

t. +lara 0602211301/22

taʔa:la: تعالی teala

t. 0602211301/32, 0602211301/5

t. +na: 0602211301/31

taʔa:la bk. taʔa:la:

t. 0503111101/79

taʔala bk. taʔa:la:

t. 0503111101/111, 0503111101/137, 0503111101/83

t. +da 0503111101/139

ta:bestan F. تابستان yaz

t. 0502211501/5

taf - (tap- ED 435b) bulmak

t.- up 0502120601/21

t.- up 0502120601/21

t. - ija:duwa 0503111201/4

t. - ipdir 0502222202/2

t. -updur 0502222201/100, 0502222201/98, 0502222201/99

tafan bulan

t. 0503210901/12

tafandğa tabanca

t. +θunnan 0503111203/162

tafuul- bulunmak

t. - ija: 0503111202/49

tahir Ar. طاهر (özel ad)

t. 0502221002/75

ta:hi:r bk. tahir

t. +a 0502221002/56

tahi:r bk. tahir

t. +am 0502221002/67

taḡi:ḡ Ar. تحقيق araştırma

t. 0503210801/41

ta:ʁala: Ar. تعالى teala

t. 0502211901/63

taʁa:la: bk. ta:ʁala:

t. 0503111203/111

taʁa:la bk. ta:ʁala:

t. 0502222201/49, 0506120401/126, 0506120401/68

t. +dan 0602110102/89

taʁa:la: bk. ta:ʁala:

t. 0503111203/121, 0503121101/265, 0506120401/40, 0506120401/67,
0506120501/59, 0602110201/10

t. +dan 0503121101/213

taḵala: bk. ta:ḵalaʿ

t. 0503111203/56

taḵalā: bk. ta:ḵalaʿ

t. +N 0602211701/4

taḵalā bk. ta:ḵalaʿ

t. +N 0602110201/12

taḵalla: Ar. تَقَلَّا ḡaba

t. 0506110701/83

ta:ḵa:m Ar. طَعَام yemek

t. +uği 0502120601/135

ta:ḵat Ar. طَاعَت ibadet

t. +um 0503121101/134, 0503121101/96

t. +ũN 0602110101/15

taḵla: bk. ta:ḵalaʿ

t. 0502120601/26, 0502211901/88

taḵruḇan Ar. تَقْرِبًا yaklaşık

t. 0601111501/26

taḵri:ban bk. taḵruḇan

t. 0502212001/54, 0502222701/7, 0602211501/19

taḵri:ban bk. taḵruḇan

t. 0601111501/63

taḵri:bæn bk. taḵruḇan

t. 0502212001/50, 0601111501/116

taḵri:ben bk. taḵruḇan

t. 0502211501/34, 0502212001/51, 0502222202/22, 0503120701/37,
0601110801/16, 0601110801/17, 0601110801/30, 0602110101/99,
0602211002/21, 0602211501/48

ta:ḵriben bk. taḵruḇan

t. 0502212001/44, 06011126a01/60

taḵri:bæn bk. taḵruḇan

t. 0601111501/73

taḵri:van bk. taḵruḇan

t. 0503111201/80, 0602211701/16

taʁri:væn bk. taʁruʁban

t. 0503210801/16

taʁriven bk. taʁruʁban

t. 0503111201/91

taʁri:ven bk. taʁruʁban

t. 0503111201/110, 0503111204/13, 0503121101/9, 0503121102/38,
0602110301/40, 0602211302/29, 0602211302/7, 0602211401/9,
0602211701/59, 0602211901/26, 0602211901/28, 0602211901/57,
0602211901/70

taʁθu:r Ar. تقصير kusur/hazret gibi, Türkmen Sahra'da din hocasına saygı sözcüğü

t. + a 0602211501/3

t. +da 0602211501/2

t. +dan 0602211501/54

taʁθi:m Ar. تقسيم bölmek

t. 0506120401/29

taʁt F. تخت taht

t. 0503111202/137, 0503111202/140

t. +i 0506120401/101

taʁta F. تختة tahta

t. 0503120702/62

ta:xa: Kur'anda bir sure adı

t. 0506120501/36

ta:χir Tahir, özel ad

t. +i 0503121102/75

ta:hir bk. ta:χir

t. 0502121102/30

taχgi:ç Ar. تحقيق araştırma

t. 0502212001/31, 0502212001/32

taχqi:q bk. taχgi:ç

t. 0503210801/59

taχt taht

t. +u 0506120401/91, 0506120401/92, 0506120401/99

taḫta tahta

t. 0601111501/73

taḫta: bk. taḫta

t. +ni 0503120701/107

ta:la:- yağmalamak

t.- p 0506120601/38

taqurdat- tıkırdatmak

t.- ma 0503210901/25

taqriben Ar. تقريباً yaklaşık, hemen hemen

t. 0502121101/36

taqri:ben bk. taqriben

t. 0502121101/42, 0502222201/91, 0602211003/54

taqri:ven bk. taqriben

t. 0503121102/10

ta:lan- yağmalanmak

t.- updur 0506120601/52

ta:lar تالار salon ,düğün salonu

t. +nũN 0602211301/42

talaw bir dağ ve bölge adı

t. 0602110101/153

t. +ĩŋ 0602110201/1

t. +ũNqĩ 0602110101/154

t. +u 0602110201/15

talow bk. talaw

t. 0602110101/1

taḫeve talebe

t. 0502220301/100

taḫu:v talip, öğrenci

t. +i 0602211302/7

ta:li:p Ar. طالب öğrenci(dini)

t. 0502121102/11

talow bir dağ ve bölge adı

t. 0502222202/22

tama: Ar. طمع tama

t. 0503121102/141

tamam تمام tamam

t. 0502221002/24, 0502222201/125, 0502222202/49, 0502222202/54,
0503111204/7

tama:m bk. tamam

t. 0502121101/31, 0502121101/33, 0502121101/83, 0502121102/10,
0502221001/51, 0502222201/123, 0502222202/39, 0503111204/12,
0503111204/7, 0503120701/73, 0602110101/108, 0602110501/44,
0602211301/71, 0602211301/72

tamdur tandır

t. 0502120601/98, 0503111203/137

t. +a 0503111201/49, 0503111203/134, 0503111203/138

t. +da 0602110302/10

tamdura tambura

t. +θi 0503120701/83

tana- tanımak

t.- mǎN 0602211001/156

t.- p 0506110201/85

ta:na tane

t. 0503111202/11, 0503111202/14, 0503111202/15, 0503111202/20

t. +laruñi 0602110101/136

t. +θuñi 0602110101/109

ta:nã bk. ta:na

t. +N 0503111202/20

tanav kalın ip

t. +uun 0503121101/222

ta:ne tane

t. 0506120401/66

tanu- tanımak

t. -jan 0602211001/117

tanu:- bk. tanu-

t.- p 0502222701/50

ta:nu:- bk. tanu-

t.- dzaq 0502222701/48

t. -mijalla 0506110201/106

tfaq - sokmak, çakmak

t. - ipduurla 0503121101/156

tanuud- tanıtmak

t.- up 0602210801/12

tanuuf- tanışmak

t.- jaq 0502222701/68

tanuuf tanış, tanıdık

t. +lam 0503111101/101

t. +lamuğ 0602110101/16

t. +lammuğ 0503121102/32

ta:nuuf bk. tanuuf

t. +lam 0503111101/98

tani- tanımak

t. - jaq 0506110701/71

tānnūr Ar tennūr

t. 0503111203/131

tānrū: Tanrı

t. +N 0503121102/1, 0506120401/2

tap - bulmak

t.- aməq 0502222701/54

t.- amo:q 0502222201/205

t.- dzaqa: 0602110101/82

t.- duum 0502222201/171, 0502222201/7, 0503121101/119

t.- mǎ:N 0502222701/47

t.- maθa 0502222201/101

t.- maθānda 0506120501/56

t.- ujalɑ 0502222202/11
 t.- up 0503210801/68
 t.- updur 0502221003/50
 t.- θɑ 0502222201/76
 t.- θɑn 0502211501/31, 0502211501/32
 t.- θǎN 0503210901/15
 t.- θɑq 0503111202/137
 t.- θǎN 0601110301/33
 t.- dǐ 0506110701/70
 t.- dǐq 0502222202/67
 t.- dʊm 0502120601/21, 0502120601/22, 0503121101/103
 t.- dʊkʊnɑ 0503121101/147
 t.- ibi|mæ:n 0602211001/45
 t.- maduq 0503111202/140
 t.- majan 0502222201/214
 t.- majǎN 0502211501/32
 t.- mujǎN 0502211501/31
 t.- updur 0602211002/23
 t.- θǎN 0506120501/55
 t.- amo:q 0502222201/172

tapul- bulunmak

t.- dǐ 0502220301/62
 t.- maððǐ 0602110102/69
 t.- uja: 0502220301/39
 t.- up 0602211002/30
 t.- θɑ 0602110201/25
 t.- dǐ 0502220301/52, 0502220301/63
 t.- ja: 0602211002/21

taraf Ar. طرف taraf

t.+ɑ. 0502121102/65, 0503120701/107, 0503210801/118
 t.+da 0503111203/134, 0503111203/26
 t.+dan 0503210801/22

t. +i 0503111201/31, 0503111204/46

t. +umuuð 0503111203/80

t. +uun 0503120701/14

t. +uun 0502121101/76

t. +uuna 0503111201/23, 0503120701/101, 0503120701/108

t. +uunî 0503111204/50

t. +uunuuN 0503210801/16

t. +uunna 0502212001/39, 0503120701/78, 0503121102/6

t. +unnnan 0503111101/19, 0503111201/12, 0503111202/45

taraxtur تراكتور traktör

t. 0602110201/17

taraxtyr bk. taraxtur

t. 0602110101/7

taraqtör bk. taraxtur

t. 0601110801/11

taraqtur bk. taraxtur

t. 0602110102/50

taraqtu:r bk. taraxtur

t. 0502211901/7

t. +i 0602110102/55

taran bk. ta:ra:n

t. 0503210801/12

ta:ra:n Tahrän

t. +na 0502211901/11

tarap taraf, yön

t. 0502121101/45, 0502121102/101, 0503111201/52, 0503120701/113,
0503120701/90, 0503120701/92

t. +da 0502221001/75, 0602110101/56

t. +dan 0503120701/106, 0503120701/95, 0503121102/30, 0506120502/30,
0602211001/135, 0602211001/218, 0602211901/97

t. +danam 0602211302/28

t. +i 0602211001/151

t. +larda 0602110101/143

t. +lardan 0602211901/98

t. +ma 0503111201/52

t. +muƒ 0506110701/108

t. +ũN 0502221003/67, 0503120701/4

t. +una 0602210801/33

t. +unna 0602211302/28

t. +unna 0601110301/16, 0602110501/31, 0602110501/32, 0602211002/3,
0602211002/74

t. +unna 0602211302/63

tarap bk. tarap

t. 0502121102/101, 0502121102/92, 0503111201/21

tara:wuƒ Ar. تراويؑ teravîh namazı

t. +umuği 0602211501/11

taruƒ تاريخ tarih

t. +a 0503121102/57

taru:ƒ bk. taruƒ

t. +da 0602211302/29

ta:ruƒ bk. taruƒ

t. +da 0602211001/201

t. +i 0503111201/38

t. +i: 0503210801/58

t. +uni 0503210801/41

ta:ru:ƒ bk. taruƒ

t. +da 0602211001/226

t. +u: 0602211001/217, 0602211001/219

ta:ri:f Ar. تعريف tarif

t. 0506120401/111

tari:h bk. taruƒ

t. +ijem 0602211001/7

ta:rixi: تاريخي tarihle ilgili, eski

t. 0502212001/66

tarip tarif

t. +i 0601110301/32

tarq bir ses yansıması

t. 0502221003/69

taθadyf Ar. تصادف kaza, araç kazası

t. 0506120401/63

taɣla- taşlamak

t.- mal 0502222201/80

t.- θa 0502222201/71

taɣla:- bk. taɣla-

t.- p 0602211002/57

tat tat

t. +uN 0503210801/75

tava:fuɤ Ar. توافق anlaşmak

t. +ɒ 0503111201/18

tɔwaɤfuɤ bk. tava:fuɤ

t. +ɒ 0503111201/13

ta:vaɤ bk. tava:fuɤ

t. +a 0503120702/15

tavaɤa bk. tava:fuɤ

t. +da 0602211901/22

ta:vaq tabak

t. 0503121102/106

t. +da 0503120702/16

ta:wan taban

t. 0601110801/20

tavaruɤfuɤ bk. tava:fuɤ

t. +ɒ 0503111201/8

tɔwɣan tavşan

t. 0602110302/70, 0602110302/73

tavɣur- götürmek

t.- dum 0506110701/118

tawuq tavuk

t. +lamuð 0503111203/163

taj tay, taraf

t. 0502120601/160, 0503111201/65, 0503111202/29, 0506110201/9, 06011126a01/4, 0602110101/86, 0602110101/87, 0602110101/88, 0602110101/89, 0602110302/61, 0602110302/66, 0602211701/17

t. +a 0503111203/147, 0601111501/9, 0602110302/46, 0602110302/59, 0602110302/67

t. +da 0502120601/50, 0502121102/108, 0502121102/27, 0502121102/4, 0502121102/64, 0502121102/74, 0502121102/87, 0502211901/131, 0502211901/170, 0502211901/171, 0503111204/31, 0503111204/43, 0503120701/42, 0503210801/90, 0506110201/21, 0506110701/22, 0506110701/23, 0506110701/9, 0601110301/30, 0601110801/10, 0601110801/38, 0601110801/41, 0601111501/104, 0601111501/107, 0601111501/49, 0601111501/9, 0602110101/4, 0602110302/12, 0602110302/13, 0602110302/32, 0602110302/34, 0602110302/57, 0602110302/58, 0602110302/8, 0602110501/11, 0602210801/10, 0602210801/29, 0602210801/57, 0602211002/16, 0602211002/17, 0602211002/2, 0602211002/5, 0602211301/6, 0602211302/16, 0602211501/20, 0602211501/30, 0602211501/32, 0602211501/33, 0602211501/6, 0602211701/24, 0602211701/26, 0602211701/57

t. +dajem 0506110701/24

t. +dan 0506110201/24, 0601110801/39

t. +i 0506110701/9, 06011126a01/2, 0602211401/1

t. +la 0502121102/71

t. +larda 0503111204/24, 0601110801/38

t. +lardan 0503111204/13

t. +laruni 0502222202/27

t. +umuð 0506110201/13

t. +umuðð 0506110201/13

t. +unnan 0503120701/108

ta:j bk. taj

t. +α 0502120601/48, 0502221003/12, 0503111203/173, 0602110301/1

t. +α: 0503121101/19

t. +da 0503121102/31

t. +da 0502121102/109, 0502221001/61, 0502221002/36, 0502221003/13,
0502221003/3, 0502221003/36, 0502222702/30, 0503120701/14,
0503121101/126, 0503121101/133, 0503121101/206, 0503121101/38,
0503121101/68, 0503121102/30, 0506110201/109, 0506110201/112,
0506110201/28, 0506110201/4, 0506110201/43, 0506110201/52,
0506110201/81, 0506120501/23, 0506120501/24, 0506120501/9,
0601110801/28, 0601110801/42, 0602110301/15, 0602110301/8,
0602110301/9, 0602211302/16, 0602211302/22, 0602211302/24,
0602211302/4, 0602211302/58, 0602211302/7, 0602211302/74,
0602211502/5, 0602211502/6, 0602211502/8, 0602211701/16

t. +dan 0502221003/2, 0502221003/8, 0503111201/115, 0503121101/16,
0503121101/63, 0503121102/39, 0506110201/45, 0602110301/5,
0602211302/35, 0602211302/56, 0602211302/57, 0602211502/16

t. +i 0506110201/82, 0602110301/3, 0602110302/54, 0602211302/54

t. +lar 0503111202/60

t. +lard 0503121101/139

t. +larda 0502121102/1, 0503111202/133, 0506110201/78

t. +laruni 0502221002/56

t. +larunnan 0503111201/108

t. +ũN 0506120501/7, 0602211901/42

t. +unda 0602211302/17

t. +unĩŋ 0602110302/63

t. +unuu 0601111501/75

t. +uq 0602211302/50

t. +uθi 0503121101/45

t. +dan 0503121101/64

tajaq dayanak

t. 0502121102/62, 0502121102/63, 0502121102/65, 0503111101/88

tajfa Ar. boy

t. 0502211901/117, 0502211901/98, 0502212001/16, 0502212001/18,
 0502212001/19, 0503111203/4, 0503111203/41, 0503111203/62,
 0503111203/79, 0503210801/23, 0503210801/25, 0503210801/29,
 0506110701/31, 0506110701/32, 0506110701/65
 t. +dan 0502211901/110, 0502212001/21
 t. +la 0502211901/102
 t. +lar 0503111203/3
 t. +muð 0503111203/42
 t. +muða 0503111203/42, 0506110701/20
 t. +nũN 0502211901/116
 t. +θi 0502211901/115, 0503111203/78, 0503210801/20
 t. +θumĩ 0503111203/53
 t. +θunũN 0503121102/5
 t. +θunnan 0502211901/103, 0503121102/3, 0506120401/36

tajfa: bk. tajfa

t. +m 0503111203/59
 t. +muð 0503111203/50
 t. +muða 0503111203/53

ta:jfa bk. tajfa

t. 0502121101/22, 0503111201/101
 t. +dan 0502121101/12, 0502121101/23, 0503111201/105
 t. +la 0503121102/132
 t. +muððan 0503111201/104
 t. +θi 0503111201/106
 t. +θunnan 0503111201/100, 0506120401/11, 0506120401/12

ta:jfa: bk. tajfa

t. +muð 0503111201/112, 0503111201/99
 t. +θunnan 0503111201/103

tajhan kişi adı

t. 0503111203/24

tajxan bk. tajhan

t. 0503210901/97, 0503210901/98

ta:jur lastik

t. +a 0506120501/31

ta:jli tarafli

t. 0506110701/10

tajpa Ar. boy

t. 0602110101/62, 0602210801/43, 0602210801/51, 0602211502/40,
0602211701/27

t. +dan 0602211701/27

t. +dur 0602211701/22

t. +la 0506110201/34

t. +lar 0602110101/67

t. +lari 0602110101/56

t. +θi 0503121101/23, 0602210801/56

t. +θunn̄ 0602210801/35, 0602210801/44

t. +θunnan 0602110101/68

tajpā bk. tajpa

t. +N 0602210801/52

ta:jpa bk. tajpa

t. 0503121101/25, 0503121101/71, 0503121101/72, 0506110201/68,
0506120502/27, 0601110801/31

t. +da 0602211502/36

t. +dan 0506120502/28

t. +muğ 0503121101/11

t. +muğa 0602110301/32

t. +θi 0503121101/82, 0601110801/32, 0602211302/65, 0602211502/43

t. +θun̄i 0503121101/73

t. +θunnan 0503121101/12, 0503121101/58, 0602211302/85

tajpa: bk. tajpa

t. +m 0602211001/6

t. +muğa 0602110101/65

tajpa: bk. tajpa

t. +muğ 0506110201/47

tajja:r hazır

t. 0602211002/6

ta:ðe تازه yeni

t. 0602110501/18

t. +den 0602110501/15

ta:ðeje - yenilemek

t.- meļi 0602110501/28

tæ F. تا -e kadar

t. 0506120502/15, 0506120502/18

tæ: bk. tæ

t. 0502121102/28, 0502211501/16, 0502222202/25, 0503111101/107,
0503210801/22, 0506110201/13, 0601110301/18, 0602110101/108,
0602211701/56

teʔadʒdʒyp Ar. تعجب şaşırma

t. 0502222202/63

tæbdil Ar. تبدل değışim

t. 0503120701/40

tæbæxur hamaratlık

t. +u 0502212001/27

tebib Ar. طبيب tabip, doktor

t. 0502222201/157

□**bi:h** bk. tebib

t. 0502120601/9

tebi:b bk. tebib

t. +İŋ 0502120601/10

tebi:btʃilijʲ doktorluk

t. 0502120601/11

t. +im 0502120601/8

tebi:ptʃilijʲ bk. tebi:btʃilijʲ

t. +i 0502120601/13

tæbiʔæti Ar. طبیعتی doğa

t. 0503111101/55

tæbiʔi Ar. طبعى doğa

t. 0503111101/48

tæ:ɖʒ تاج taç

t. 0503121102/119

tedʒribæ: Ar. تجربه tecziye

t. +m 0502222701/100

tetʃe Far. çapa

t. 0506110201/41, 0506120501/57

tæ:ʃʒelʔdi Taçgeldi, kişi adı

t. 0602211001/97

tedris Ar. تدریس ders verme

t. 0503121102/78, 0503121102/80

tædris bk. tedris

t. 0502211501/9

tædri:s bk. tedris

t. 0502121101/36

t. +i: 0502211501/13

tæʔæɖʒɖʒip Ar. تعجب şaşırma

t. 0506120501/7

tæʔæɖʒɖʒyb bk. tæʔæɖʒɖʒip

t. 0506110201/9

teyʔelɖʒik yuvarlacık

t. 0503120701/78, 0503120701/79

teyʔelɖʒo:ð köy adı

t. 0602211302/23

tækri:ben تقريباً yaklaşık, hemen hemen

t. 0503120701/36

tækri:bæn bk. tækri:ben

t. 0502222701/38, 0503111101/39, 0506110201/16, 0506120401/28

tækri:ven bk. tækri:ben

t. 0503210801/4

teːχa:ntʃulū bk. teːχa:ntʃulwq

t. +N 0602211002/54

teːχaːnʃɯlɯk bk. teːχaːnʃɯlɯq

t. +muð 0602211002/50

teːχaːnʃɯlɯq çiftçilik

t. +dan 0602211002/49

teχdid tehdit

t. 0601111501/40

tæχdidbk. teχdid

t. 0601111501/41

tæhgiːG Ar. تحقيق araştırma

t. +imdæ 0503210801/28

t. +|eme 0503210801/28

t. +uuma 0503210801/28

tehraːn تهران şehir adı

t. +a 0503121101/123

t. +na 0502212001/30

tæːhɾan bk. tehraːn

t. +na 0502211901/76

tæhsiː| tahsil

t. 0502121101/36

t. +ime 0503121102/43

tæχsiː| bk. tæhsiː|

t. 0602211501/3

tæːʔi□ Ar. تایید teyid

t. 06011126a01/63

tæːʔiːn Ar. تعیین belirleme

t. 06011126a01/62

tæːk bk. tek

t. +i 0503121101/219

tek تک tek

t. 0503121101/166, 0503121101/248

teːk bk. tek

t. +i 0602211002/21

tæk bk. tek

t. 0503120701/53, 0503120701/93

teke Teke boyu

t. 0602211401/27, 0602211401/51, 0602211401/52, 0602211401/70

tekæ: bk. teke

t. +ŋki 0602211401/70

tæ:qi:r Ar. تغير değışme

t. 0502222202/45

tekmi:] Ar. تکمیل tamamlama

t. 0502211501/46, 0503111201/27, 06011126a01/64

tekmi:] Ar. تکمیلی tamamlama

t. 0601110801/6

tæqriben bk. tæri:ben

t. 0502121101/70

tæqribæn bk. tæri:ben

t. 0502121101/53

tæqri:bæn bk. tæri:ben

t. 0502211501/5

tekje تکیه tekiye

t. 0502222201/15, 0502222201/18

tel telefon

t. +im 0602211001/7

tæla:f تلاش çaba

t. 0502211501/50, 0602210801/28

tela:ji طلائی altın renkli

t. 0602211302/26

tæ|æffuz telaffuz

t. +i 0503210801/48

t. +la 0503210801/49

te|eviðju:n televizyon

t. 0503121102/130

teɫfeɣ^j telpek, başlık

t. +i 0502211901/137, 0502211901/138

teɫfek telpek, başlık

t. 0502211901/138, 0502211901/142, 0502211901/147, 0502211901/82

teɫpek telpek, başlık

t. +ɫe 0502211901/82

tæma:m tamam

t. 0602211301/67

tæma:fa: temaşa, seyretme

t. 0502221002/61

temek Temek, Göklenlerin alt boylarından biri

t. 0503210801/31

temek bk. temek

t. 0503210801/31, 0506110201/33

temeɫɫiy^j Temek boyuna mensup olma

t. 0601111501/32, 0601111501/33

temik bk. temek

t. 0506120401/12

tæ:min temin

t. 0602211501/46

tēŋ denk

t. 0503111101/39, 0503111101/82

tæŋ bk. tēŋ

t. 0602110101/127

tēŋæ: bk. tēŋŋẽ

t. 0503111101/40

tænxa idare, kurum bütçesi

t. 0601111501/66

tēŋŋẽ metal para

t. 0503120701/61, 0503120701/62, 0503120701/67

tēŋŋẽra: Tengrah, yer adı

t. 0506120601/42, 0506120601/54

tēṅṅēra: bk. tēṅṅēra:

t. +da 0506120502/36, 0506120601/36

t. +dan 0506110201/13

t. +ṅ 0506120401/99

tēṅṅrā: bk. tēṅṅēra:

t. +N 0506120401/101

tepe tepe

t. +ji 0506110201/3

tæprek daha tepe

t. +e 0506110201/24

tæraqtu:r traktör

t. 0602110501/15, 0602110501/16, 0602110501/17

t. +da 0602110501/15

te:ra:n Tahrān

t. +na 0503210901/56

tærbijæt تربيت terbiye

t. 0502121101/81, 0502211501/9

terbijetet- terbiye etmek

t. 0502121101/33

terekeme boy adı

t. 0601110801/35

tææktyr bk. tæraqtu:r

t. 0502222701/3

tærektyr bk. tæraqtu:r

t. 0503111202/87, 0602211901/91

tææqtyr bk. tæraqtu:r

t. 0503210901/78

tæ:ret- Ar. طهارة abdest

t.- ti 0502222201/21

tæ:rif Ar. تعريف tarif

t. 0502221003/1

tæ:ri:f bk. tæ:rif

t. 0502221003/30

tæriq Ar. طريق yöntem, yol

t. 0601111501/40

tæri:q bk. tæriq

t. 0601111501/121

tæ:rip Ar. تعريف tarif

t. +ini 0602211501/25

tæ:ri:p bk. tæ:rip

t. +i: 0506110201/46

tærh proje

t. +e 0502212001/53

terk terk

t. 0502220301/24

terk|æ:- terklemek

t.- p 0602211002/25

terræ:yʲ

t. +innen 0503120702/13

terkip ترتيب terkip

t. 0503120701/18

tærti:v b tertip

t. +ini 0503210801/11

tervijet Ar. تربيت terbiye

t. 0602110102/9

tæ:θi:b Ar. تعصب tutucu olma

t. 0602211001/31

tæ:θi:| Ar. تاسيس kurma

t. 0506110201/16

tæ:si:r tesir, etki

t. 0503121102/74

tæ:sis tesis

t. 0602210801/29

tæsi:s bk. tæ:sis

t. 0602210801/10, 0602210801/16

tæ:si:s bk. tæ:sis

t. 0602210801/24

tæsmije Ar. تسمية isimlendirme/ad verme

t. +0i 0502212001/6

tefbih Ar. تشبيه benzetme

t. 0503121102/79

tefe F. تیشه kazma

t. 0503111203/128, 0503111203/129, 0503111203/34, 0506120501/46

tefekkür Ar. تشكر teşekkür

t. 06011126a01/74

tefele- eşelemek

t.- meji 0502211501/16

tefēn Teşen, Göklenlerin bir alt boyu

t. 0506120401/12, 0602211901/52

tæfhi:s Ar. تشخيص teşhis, ayırt etme

t. 0502121102/26

tæ:ʃli haçlı, özel ad

t. 0602110501/25

tetə:rik Ar. تدارك hazırlamak

t. +i 0503111201/80

tetæ:rik bk. tetə:rik

t. 0503111201/45

tæ:ti:ʃlæ:- kapanmak

t.- dʒek 0602110501/44

tevelen - debelenmek

t.- ner 0503120701/81

tewerek yuvarlak

t. +den 0503210901/62

æ:vi:ʃ Ar. توحيد tevhid

t. 0602211901/38, 0602211901/39

tæ:vil Ar. طويل uzun

t. 0502222201/145

tæ:vil bk. tæ:vil

t. 0503111202/131, 0601110801/15

tevilə طویلə ahır

t. +θi 0601111501/107

tej taraf, yön

t. +den 0602110101/30

t. +imið 0602211401/35

t. +imiðæ: 0602211401/73

t. +in 0601110301/41

t. +ine 0601111501/42, 0601111501/60, 0601111501/62, 0601111501/81,
0601111501/82

t. +inne 0602211001/10

t. +innen 0602110101/30

tejχa:ndɣulwɒ çiftçilik

t. 0602211002/26

tejχa:ntɣulwɒ bk. tejχa:ndɣulwɒ

t. +a 0602211002/34, 0602211002/37

tejχa:ntɣulwɒ bk. tejχa:ndɣulwɒ

t. 0602211002/29, 0602211002/38, 0602211002/41, 0602211002/59

t. +dan 0602211002/52

tejmu:r[æŋ Timurlenk

t. +iŋ 0602211001/7

tejra:n Tahrān

t. 0602211002/13

tæz tez

t. +mi:n 0502121101/81

tæ:ðe yeni, taze

t. 0502212001/54, 0502222201/130, 0502222202/44, 0502222701/95,
0502222702/20, 0502222702/8, 0503111202/1, 0503111202/11,
0503111202/132, 0503121101/117, 0506110201/16, 0602211301/58,
0602211502/34, 0602211502/37

t. +den 0502121101/29, 0502121102/10, 0503111101/15, 0506120401/65,
0602110501/14

t. +θi 0502222701/96

tæ:ðe bk. tæ:ðe

t. 0503111202/113

tæ:zelet- tazeletmek, yeniletmek

t.- dʒek 0602110501/28

tæ:ðeja:p yer adı

t. 0602211501/41

t. +da 0602211501/41, 0602211501/52

tuulla:- dinlemek

t.- p 0502220301/89

tuulla:v yer adı

t. 0502220301/84

tuur - durmak

t.- uup 0502220301/89

tiha:n tarım

t. 0503111203/11

tihanɣɯɮɯ bk. ti:ɣanɣɯɮɯq

t. +N 0503111203/119

ti:ɣa:nɣɯɮɯɤ bk. ti:ɣanɣɯɮɯq

t. +a 0602211002/5

ti:ɣanɣɯɮɯq çiftçilik

t. 0503210901/66

tiha:nɣɯɮɯq bk. ti:ɣanɣɯɮɯq

t. 0503111203/101, 0503111203/149

t. +da 0503111203/102

tihanɣɯɮɯq bk. ti:ɣanɣɯɮɯq

t. 0503111203/120, 0503111203/121, 0502211901/3

tiɣa:nɣɯɮɯq bk. ti:ɣanɣɯɮɯq

t. 0602211002/16, 0602211002/3

tiɮfun telefon

t. 0502222202/21

ti|ism Ar. طيسم büyü

t. 0502222201/56

ti|ki tilki

t. 0503111202/49

ti|pu:n bk. ti|fun

t. 0602110101/12

ti|viðjo:n televizyon

t. 0602110101/76

ti:rahæn F. تير آهن demir

t. 06011126a01/67

tirdzil bk. tirdzil|i

t. 0506120502/53

tirdzil bk. tirdzil|i

t. 0506120502/51

tirdzil|æ: bk. tirdzil|i

t. 0506120601/42

tirdzil|i Tircilli, Göklenlerin bir alt boyu

t. 0506120502/2, 0506120502/48

tirdzilli bk. tirdzil|i

t. 0506120502/49, 0506120502/53

tirdzin bk. tirdzil|i

t. 0506120502/51

ti:rtʃe تيرچه küçük direk

t. 06011126a01/68

tire تيره koyu, boy

t. 0502211901/89, 0602110101/58, 0602211302/74, 0602211901/56

t. +θinnen 0502212001/23

ti:re bk. tire

t. 0502121102/9, 0503111201/113, 0602110101/59, 0602110301/18,
0602211302/69, 0602211302/71, 0602211302/72, 0602211302/73,
0602211302/83

t. +θi 0602110301/27

t. +θine 0502211901/97

t. +θinnen 0602211502/32

ti:ræ: bk. tire

t. +mið 0602211302/83, 0602211302/84, 0602211901/51

tiræ: bk. tire

t. +m 0503111203/41

tiræ: bk. tire

t. +mið 0602211901/56

tir|j تير tır

t. 06011126a01/53

tir|j: bk. tir|j

t. 06011126a01/53

tijēŋ tüfek

t. 0506120401/36

toφ top

t. +i 0503111204/46

toφar grup

t. 0503210801/116, 0503210801/49

toφør bk. toφar

t. 0503210801/51

tofar bk. toφar

t. 0502121101/5, 0506110701/44

tofør bk. toφar

t. 0502121102/57, 0502211901/74, 0506110701/16

tofrør (*toprak ED 443a) toprak

t. +i 0502211901/57

toκola: - yuvarlamak

t.- mali 0602211002/44

toκoloma yuvarlama

t. +dan 0602211002/23

toκθon doksan

t. 0502211901/125, 0503111203/168, 0503111203/8, 0506110701/40, 0601110801/14

toʻxum F. تخم tohum

- t. 0601110801/21
- t. +dan 0502222702/39
- t. +muği 0601110801/21
- t. +ni 0502222702/38

toʻxtamuf Tohtamış, Göklenlerin bir alt boyu

- t. 0602110101/57, 0602211001/66, 0602211401/1, 0602211401/21, 0602211401/22
- t. +lar 0602211001/62
- t. +ũN 0602211001/64

toʻxtomuf bk. toʻxtamuf

- t. 0602110101/59, 0602211001/6, 0602211001/8, 0602211401/19

toʻxtamiş bk. toʻxtamuf

- t. +ĩN 0602211001/7

toʻxum tohum

- t. 0503210901/89
- t. +umĩ 0506120401/25
- t. +ni 0503120702/7

toʻq tok

- t. 0506110201/124, 0506110201/125

toqi- dokumak

- t. - ja:la 0502222702/47

toqqaj Tokay, Göklenlerin bir alt boyu, yer adı

- t. +i 0502212001/10

toqqaj bk. toqqaj

- t. +dan 0503111203/117
- t. +lör 0502211901/170

toqqoj bk. toqqaj

- t. 0502212001/9

toqlu: bk. toqli

t. +m 0602211901/88

toqli Göklenlerin bir alt boyu

t. 0602211501/44

toqli bk. toqli

t. 0503111202/3

toqli bk. toqli

t. 0503120701/89

toqtamuŷ Toktamış, Göklenlerin bir alt boyu

t. 0602211401/71, 0602211401/72

t. +larda 0602211401/71

toqul bk. toqli

t. +dan 0503111202/3

tomuθ bk. tomus

t. +ũN 0503111101/148

tomiθ bk. tomus

t. +ĩN 0602211001/213

tomofa Ar. تماشا gezi, eğlence

t. 0503120701/114

tomus yaz

t. 0503111101/162

tomuθ bk. tomus

t. 0502220301/90, 0503111101/156, 0503111202/78, 0503210801/34,
0602110302/2, 0602211401/90

t. +uuna 0502220301/2, 0602110301/1

t. +qu 0503111101/165

ton ton

t. 0502212001/57

to:n bk. ton

t. 0601110801/23, 0602110301/37

top top

t. 0503111101/76

topar grup

t. 0503121101/93, 0602110101/69

t. +i 0602211001/230

t. +ini 0602110101/78

topər bk. topar

t. 0503121101/20, 0602110101/74

topəŋ bk. topar

t. 0503111202/72

topraɤ bk. topraq

t. +i 0602211401/38

t. +ũN 0503121102/66

topraq toprak

t. 0602211401/38

torfaɤ bk. topraq

t. +a 0502222201/148

torfaq bk. topraq

t. +dan 0503121102/109

torkijæ: Türkiye

t. 0502221003/37

towfi:q Ar. توفيق başarı

t. 0602211301/5

towfiɤ Ar. توفيق başarı

t. 0503121101/217

towfiq Ar. توفيق başarı

t. 0503121101/176

towũ tavuk

t. +N 0503111203/166

towi bk. towiq

t. 0503111203/131

towiɤ konu

t. 0503111203/168

towlanɤ- toplanışmak

t.- up 0502121102/102

towʃan tavşan

t. +ũN 0602110101/14

towʃɒn bk. towʃan

t. 0602110101/19

towði: Ar. توضيح açıklama

t. 0502222201/167

toj toy

t. 0502120601/106, 0502120601/107, 0502120601/50, 0502120601/73,
0502120601/96, 0502121101/43, 0502121101/45, 0502121101/46,
0502121101/77, 0502121102/77, 0502221001/12, 0502221001/18,
0502221001/28, 0502222702/8, 0503111201/29, 0503111201/32,
0503111201/40, 0503111201/64, 0503111201/73, 0503111201/77,
0503111201/8, 0503120701/114, 0503120701/50, 0503120701/89,
0503121101/109, 0503121101/135, 0503121101/139, 0503121101/204,
0503210801/102, 0503210801/104, 0506110201/115, 0506110201/133,
0506110201/5, 0506110201/52, 0506110201/53, 0506110201/57,
0506110201/9, 06011126a01/25, 06011126a01/26, 06011126a01/32,
0602110302/36, 0602110302/37, 0602211701/38

t.+ inna 0502120601/104

t.+ muð 0502120601/59

t. +a 0503121101/110

t. +ɒ 0502222701/66

t. +da 0502222201/150, 0503120701/86, 0503121101/111, 0503121101/136,
0503121101/195, 0506110201/91

t. +dan 0503120701/1, 0503210801/88

t. +i 0503111201/71, 0503120701/3

t. +la 0503120701/48

t. +laː 0503120701/48

t. +la:muðða 0502121101/60, 0502222702/13

t. +la:rdula 0503111201/46

t. +lamuð 06011126a01/24

t. +lar 0506110201/51

t. +lbr 0502120601/50
 t. +larda 0503121101/108, 0506110201/86
 t. +lbrda 0502121102/81
 t. +lardan 0506110201/49
 t. +lari 0506110201/77
 t. +muð 0502120601/59, 0502121101/50
 t. +umi 0503120701/12
 t. +ummuð 0503210801/73
 t. +ummuða: 0503210801/72
 t. +ummuðða 0503210801/106
 t. +una 0503120701/61, 0503120701/67, 0602110201/36
 t. +unna 0503121101/147
 t. +unnan 0506110201/97
 t. +u 0506110201/51
 t. +um 0502221001/90, 0502221001/91, 0503111201/33
 t. +umið 0502120601/68
 t. +umuði 0506110201/7
 t. +umuð 0503111201/36
 t. +un 0503111201/46
 t. +ũN 0502120601/83, 0503111201/38
 t. +ũNũði 0503111201/31
 t. +unna 0502120601/117
 t. +ũNna 0602110201/33
 t. +θuni 0502120601/149
 t. +ũN 0503111201/80

tojla:- bk. tojlb-

t. - rduula 0503111201/71

tojlb- düğün yapmak

t.- θun 0503111201/36

tojli düğünlü

t. 0502120601/73

tojqi düğündeki

t. 0502222201/184

toð - tozmak

t.- vn 0502211501/41

toðvn tozan

t. 0602110302/53, 0602110302/54, 0602211001/196

t. +ũN 0602110302/52

tøked- tüketmek

t.- ip 0602211302/107

tøle- düğün yapmak

t. - jæ:k 06011126a01/59

tøŋŋẽ metal para

t. 0502121102/90

t. +den 0502121102/79

t. +θi 0502121102/90, 0602110301/29

tøræ:- bk. tøre-

t.- n 0602211302/96

t. -dir 0503111201/96

t. -pdir 0503111201/93

tøre- türemek

t.- di 0506110701/5

t.- dim 0506110701/120

t. -dim 0506110701/120

t. -jæ: 0502120601/13

tø:wdʒe iyice

t. 0602211901/91

tø:ve Ar. توبه tevbe

t. 0502120601/136

tøwerey^j bk. tøwerek

t. +i 0506120401/110

t. +innen 0502222201/124

tøwerek etraf, çevre

t. +lere 0506110201/121

təwərey^j bk. təwerek

t. +inne 0602211001/212

tu:l Ar. طول boylam

t. 0503111201/72, 0503111201/73, 0503111201/79

tu:lani: Ar. طولانی uzun

t. 0502220301/79

tupa:n طوفان fırtına

t. 0602211001/195

tur- durmak

t.- ɾn 0506110701/56

t.- annan 0506110701/120

t.- ijar 0503120702/22

t.- ik 0502222202/58

t.- jaq 06011126a01/38

t.- mali 0601111501/23

t.- up 0502120601/48, 0503111203/160, 0503111203/186, 0503121101/64,
0503121102/113, 0602211502/28

t.- up 0502121102/95, 0502221001/32

t.- uq 0502121102/95

t.- ɾr 0503111203/162

t.- di 0502222202/33

t.- ija 0502222702/42

t.- ija: 0502222702/44

t.- u:pdu: 0602211401/89

tu:ra:hi F. توراھی yolda binen yolcu

t. 06011126a01/43

tuθ- bk. tut-

t.- θala 0502222701/21

tut - tutmak

t.- ajlũ:N 0502220301/84

t.- ɾjlũ:N 0502220301/92

t.- an 0502120601/50

t.- annan 0503121101/222
 t.- di 0602110101/127
 t.- duq 0502120601/96
 t.- ija: 0502220301/73, 0502220301/74, 0506110701/15
 t.- ija: 0602211003/24
 t.- ija:lla' 0502222702/33
 t.- ijalla 0506110201/112
 t.- ije:l[ε' 0506110701/23
 t.- ip 0502121102/107, 0502121102/87, 0502222202/16
 t.- jaq 0602211501/5
 t.- je' 0601111501/118
 t.- maği 0503121101/134
 t.- maq 0503111101/64, 0503120702/3
 t.- up 0502121102/11, 0506120401/81, 0601110301/38
 t.- up 0503120701/61
 t.- up 0502121101/45, 0502121101/77, 0506110201/69, 0506110701/103,
 0602110101/39, 0602211302/53
 t.- up 0506110201/7, 0506110701/6
 t.- updi 0502220301/78, 0503111203/155
 t.- θan 0502220301/38
 t.- θãN 0502222201/125
 t.- upduwla' 0503121101/64
 t.- ðdila 0503111203/160
 t.- arduwla' 0506110201/53
 t.- ðrdwla 0503111201/45
 t.- dʒaq 0503120701/12
 t.- di 0506120401/27, 0602110101/125
 t.- dila 0506110701/102
 t.- dwla 0506110701/26
 t.- duq 0503210801/109
 t.- ija: 0502220301/75
 t.- ija: 0503111101/119

t. -īja·la· 0502221001/5
 t. -īja·la: 0502120601/50
 t. -īja·lar 0502121102/83
 t. -īja·lla· 0502221001/13
 t. -īja·lla· 0506110201/77
 t. -ījaq 0506110201/115
 t. -īja·q 06011126a01/56, 06011126a01/57
 t. -j·p·l·b 0602211501/16
 t. -maðdi 0502220301/72
 t. -maði 0503121101/96
 t. -maja: 0502220301/28
 t. -ma·li 0503111203/186, 0506110201/88
 t. -updi 0503111203/153
 t.- uverĩŋ 0503111201/31

tut dut

t. +da 0502121102/47

tu:t- bk. tut-

t. 0503111101/136

t.- a 0503111101/142

t. +lara 0503111101/144

t. +ũN 0503120702/12, 0503120702/13

tu:ṭ dut

t. 0503111101/142, 06011126a01/15

tuṭ - bk. tut-

t.- di 0502222202/3

tutɁi tutku

t. 0602110101/39

tutul -tutulmak

t.- an 0503120701/48

tutul- bk. tutul -

t. - ija: 0502121101/45

tuweleme

t. 0502222202/66, 0602211501/53

tuwi piring

t. 0503210901/107

tumen tümen, İran'ın para birimi

t. 0503120701/52, 0503120701/53, 0503120701/63, 0503120701/65,
0503120701/67, 0503120701/89, 0601111501/47, 0601111501/49

t. +dir 0503120701/58

t. +e 0601111501/48

turk Türk

t. 0602211901/58, 0602211901/85

turki Türkçe

t. 0602211901/61

turki Türke ait

t. 0602211901/65

turki: bk. turki

t. 0602211901/65, 0602211901/85

turkijeli Türkiyeli

t. 0506120501/4

turkmen Türkmen

t. 0602211901/32

t. +imið 0602211901/31

tuweleme maşallah

t. 0503121102/37

tyφẽη Tüfek

t. 0503111204/16

tyy'ityk düdük

t. 0503111201/48

tyken- tükenmek

t.- ẽη 0601110301/19

t.- intʃæ: 0601110301/18

t.- ip 0602211901/97

t.- jε: 0602211901/98

t. -ni 0502211501/12, 0502211501/13

tyket- tüketmek

t.- dik 0602110302/34

t.- ðe 0502121102/108

t. -dik 0502211501/11

t. -dim 0503121102/38, 0503210801/64

tyketil- tüketilmek

t.- ennen 0602211301/58

tymellik tümenlik

t. 0503111204/42

tymen tümen, İran'ın para birimi

t. 0502121101/57, 0502220301/58, 0502221001/76, 0502222201/79,
0503111101/27, 0503120701/41, 0503120701/62, 0503121101/150,
0503121101/154, 0506110201/95, 0506110201/96, 0506110201/97,
0602211901/111

t. +đi 0502220301/57

t. +dir 0503120701/58

t. +e 0503111204/35, 0601111501/126

t. +i 0502222201/70

t. +ne 0601111501/76

t. +nen 0503111101/23, 0503111101/27, 0601111501/125, 0601111501/52

tyrbetidga:m şehir adı

t. 0502222701/58

tyrk Türk

t. 0602211701/52

t. +di 0503210801/53

t. +[e 0503210801/73, 0503210801/74, 0503210801/79

t. +[er 0503210801/75

t. +[eri 0503210801/75

tyrk bk. tyrk

t. 0503210801/41, 0503210801/52, 0503210801/57, 0503210801/80

tyrki Türkçe

t. 0503210801/50

tyrki: bk. tyrki

t. 0602211701/54

tyrkija: bk. tyrkijæ:

t. +da 0602211401/72

tyrkijæ: Türkiye

t. 0502221002/24, 0503210801/51, 0506110701/96, 0602110101/50

t. +ni 0506120501/24

tyrkijæ: bk. tyrkijæ:

t. +η 0506120501/20

tyrkijebk. tyrkijæ:

t. 0503111201/87, 0506120501/22, 0506120501/25

t. +de 0503111201/104, 0503210801/43, 0503210801/50

tyrkijebk. tyrkijæ:

t. +η 0506120501/5

tyrkme] bk. tyrkmen

t. +[æ:mið 0602210801/9

t. +[e 0602211001/191

t. +[e· 0502121102/72

t. +[erde 0502222701/63

t. +[ere 0602211001/9

t. +[erimiz 0602211001/191

tyrkmen Türkmen

t. 0502121102/30, 0502121102/31, 0502121102/34, 0502211501/34,
0502212001/15, 0502221003/38, 0503111201/98, 0503111203/163,
0503121101/11, 0503121101/12, 0503121101/51, 0503121101/89,
0503121102/46, 0503121102/73, 0503121102/74, 0503210801/16,
0503210801/41, 0503210801/50, 0506110201/16, 0506110201/17,
0506110201/6, 0506110701/29, 0506120501/25, 0506120601/38,
0506120601/39, 0602110101/50, 0602210801/50, 0602211001/11,
0602211001/192, 0602211001/209, 0602211001/229, 0602211001/230,
0602211002/11, 0602211302/81, 0602211401/10, 0602211401/13,

0602211401/14, 0602211401/44, 0602211401/72, 0602211401/9,
0602211501/27, 0602211701/5, 0602211901/28

t. +æ: 0602211901/80

t. +di 0502221003/21

t. +dirin 0502221003/35

t. +i 0502222701/90, 0503111201/111

t. +iŋ 0502121102/30, 0502121102/76, 0502211501/47, 0502211501/48,
0502211901/137, 0503121101/113, 0503121101/12, 0503121102/13,
0503121102/3, 0506110701/48, 06011126a01/16, 0602110101/14,
0602210801/58, 0602211001/50, 0602211701/50, 0602211901/78,
0602211901/80

t. +ki 0502221001/15

t. +[æ:miððen 0602210801/22

t. +læŋɪ 0506110201/26

t. +[l̥ŋ 0502221003/53

t. +[l̥ŋẽm 0502221003/33

t. +[er 0503121101/52, 0602110101/17

t. +leri 0502222701/63

t. +nen 0503121101/80

tyrkmentfæ: bk. tyrkmentfe

t. +ni 0503210801/114, 0503210801/52

tyrkmentfe Türkmen Türkçesi

t. 0503210801/118, 0503210801/47

tyrkmeni: Türkmen Türkçesi

t. 0602211701/54, 0602211901/76

tyrkmenista:n Türkmenistan

t. +na 0502121101/6, 0601110801/36

tyrkmeniθta:n bk. tyrkmenista:n

t. 0602110101/49, 0602211302/54

t. +ðan 0502220301/8

tyrkmenistan bk. tyrkmenista:n

t. +nan 0601110801/38

tyrkmeniθtan bk. tyrkmenista:n

t. +nan 0602110201/3, 0602110201/5

tyrkmeniθtan bk. tyrkmenista:n

t. +ũN 0602211001/70

tyrkmeniθθa:n bk. tyrkmenista:n

t. 0602110302/77

tyrkmen]æ:- Türkmen Türkçesi ile konuşmak

t.- p 0602211901/78

tyrkmenθa:ra Türkmensahra

t. +da 0502222201/215

tyrkyl]æ:- Türkçe konuşmak

t.- p 0602211901/78, 0602211901/79, 0602211901/81

ty:θ]i şekilli

t. 0602110101/122

ty:tyk düdük

t. 0503120701/81, 0503120701/82, 0503120701/84, 0503120701/85

tyjæ deve

t. +ni 0602211301/7

tyjtæ: dokuma tezgahındayatay geçen ipin geçişini sağlayan kısım

t. 0503120702/71

t. +ni 0503120702/73, 0503120702/75

tyjθ şekil, durum

t. 0602211401/70

t. +imiðæ: 0602211401/70

tyjtk]i düdükçü

t. 0502121102/103, 0502121102/99

tyw piring

t. +i 0503111203/162

tywe]eme maşallah

t. 0602110101/142, 0602110102/10

t. +θine 0602110101/150

tywy piring

t. +den 0503111202/121

u

u o

u. 0602210801/49, 0602210801/71

u: bk. u

u. 0502221002/83

u:ɖʒa (uça: ED 22b) sırt

u. 0502221001/50, 0502221001/52

u. +θi 0502221001/49

uɖʒ bk. u:ɖʒ

u. +uua 0503210901/100

u:ɖʒ uç

u. + i 0602110201/36

uʈf- uçmak

u. - arɖuɭaː 0506110201/85

uʈʃur- uçurmak

u. 0506120401/84

u.- ma 0506120401/83, 0506120401/85

uf uf, yansima ses

u. 0502222202/65

uɤra- (uğra:- ED 91a, DLT 580) uğramak

u. 0502121102/100

u.- di 0502222202/20, 0502222202/45

u.- duum 0502222701/7

u.- duuq 0502222202/22

u.- ja 0503120702/45

u.- ja:la: 0503120702/37

u.- jada 0503120702/48

u.- mali 0502121102/29

u. - di 0502222202/48

u. - dum 0502222201/20, 0602210801/12

ukrp- bk. ukra-

u.- di, 0502220301/66

u.- θñN 0503111203/37

u. -dula 0502220301/100

u. - moli 0503111201/63

ukra- bk. ukra-

u. - di 0502222202/7

ukur uğur

u. +dan 0502121102/102, 0502121102/103

u. +i 0602110301/39

u. +larda 0502211501/53, 0503111202/49

u. +lari 0503210901/89

u. +na 0602211001/192

u:kur bk. ukur

u. +a: 0602210801/32u:qa:

u. 0502222202/32, 0502222202/65

uyur bk. ukur

u. +no 0503111204/2

u:qu uyku

u. +θi 0503120702/20, 0503120702/22

u. +θunnan 0503120702/22, 0503120702/23

u:qi (u:di- "uyumak" TT 179) uyku

u. 0506120401/126

u. +da 0502222202/51, 0506120401/67

u:qu bk. u:qi

u+θi. 0502120601/120

u. +θunnan 0502120601/121

u:qu: bk. u:qi

u. +θi 0502120601/112

u. +θunnan 0502120601/113

ul o

u. 0602211401/11, 0602211401/35

ulax ulak

u. 0506110201/52, 0602110201/16

ulox bk. ulax

u. 0502211901/16, 0502211901/173, 0503111203/36

ulaxli ulaklı

u. 0502121102/28

uloxli bk. ulaxli

u. 0503111201/54, 0503111201/75

ulaqan büyük

u. 0503210801/20

uloxa:n bk. ulaqan

u. 0503111203/55

ulal - büyümek, yükselmek

u.- anna 0506120501/59

u.- madun 0502221002/68

u.- updurun 0502222701/32

ulalf - beraber büyümek

u.- umuğ 0502121102/67

ulolt - büyötmek

u.- duq 0602110102/4

ulama: büyüme

u. 0503111203/51, 0503111203/52

ulaş - ulaşmak

u.- up 0503121101/231

ulu büyük

u. +θudi 0506110201/37

uli bk. ulu

u. 0502120601/166, 0502120601/173, 0502221002/66, 0503121101/153,
0602210801/35, 0602210801/43

uli: bk. ulu

u. +m 0502221001/85

ulu bk. ulu

u. 0602110101/56, 0602210801/23, 0602210801/31, 0602211001/132,
0602211002/63

u. +lardan 0602211901/71

u. +θi 0502221002/15

u·lu bk. ulu

u. 0503111204/6

uludza büyükce

u. 0506120501/35

ulu:m Ar. ilimler

u. 0502211501/64

umæna: Ar. **امنا** güvenilir kişiler

u. +θi 0602211501/40, 0602211501/42

umid ümit

u. 0503121101/264

umumen Ar. **عموماً** genellikle

u. 0602211901/37

umu:men bk. umumen

u. 0502121102/80

umu:ri Ar. **امورى** işler

u. 0601111501/19

umu:ɬumut

u. 0602110102/89

un bk. u:n

u. 0502221003/38

u:n (hu:n TT 179) un

u. 0602110101/105, 0602110201/18

und- unutmak

u. -updurun 0506110701/109

ur uğur

u. +da 0602211401/28

ur - vurma

u.- ar 0506120401/112

urʒansacil

u.- a 0502222202/63

uruʃ - vuruşmak, savaşmak

u.- mağ 0502211901/152

urqndʒi dişi

u. 0503111202/19

uruχ uruk

u. 0502222201/110

uruk bk. uruχ

u. +i 0602211502/39uj -

u.- up 0503121101/216

uruθgat ruhsat, izin

u. 0503111201/63

uruʃ vuruş, savaş

u. +da 0502211901/121

uθθa استاد üstad, usta

u. +ları 0503210901/101

uθθa: üstat, usta

u. +da 0503111204/22

uθθn üstat, usta

u. 0502220301/8

uθθnʃawlũ bk. uθθnʃawlıq

u. +N 0602211002/43

uθθatʃawlur bk. uθθnʃawlıq

u. +i 0602211002/17

uθθnʃawlıq üstatçılık

u. 0602211002/16

uθθa:d üstad, usta

u. +i 0503111204/24

uθta:d üstat, usta

u. +ũN 0503111204/55

uθtat üstat, usta

u. 0502222701/17

uθta:t üstat, usta

u. 0502222701/16

usta:t üstat, usta

u. 0602210801/18

usu:l Ar. اصول temel, usul

u. +i 0502222701/25

uθu:l bk. usu:l

u. +i 0502222701/83

uθu:l bk. usu:l

u. +i: 0502222701/82

uʃadʒaɣ yavrucuk

u. 0502120601/53

uʃaɣ bk. uʃaq

u. +uɯi 0602211002/42

uʃaq çocuk

u. 0506120501/60

u. +lam 0602211901/70

utɒn- utanmak

u. -dʒaɣ 0502211901/149

uða - uzamak

u.- di 0503120702/82

u. - dija: 0502121102/92

uðaɣ bk. uðaɣ

u. +a 0502222701/37

u. +ra:ɣ 0602211501/34

uðaɣ uzak

u. +dan 0503121102/94

uðaɣ- uzatmak

u. -θam 0503121101/240

uðw:n uzun

u. 0502121102/106, 0503120702/24

uðin bk. uðw:n

u. 0503121101/175

uði:n bk. uðw:n

u. +dî 0602110102/54

u

uŧ üç

u. 0503111202/16

uθθa:t F. **استاد** üstat

u. +dî 0602110102/7

y

yɖʒ bk. yŧ

y. 0503111203/166

yŧ üç

y. 0502120601/164, 0502120601/165, 0502120601/36, 0502120601/86,
0502120601/87, 0502220301/3, 0502220301/43, 0502221001/73,
0502222201/48, 0502222202/17, 0502222202/35, 0502222701/40,
0502222702/39, 0503111101/145, 0503111101/159, 0503111101/22,
0503111101/24, 0503111101/34, 0503111101/36, 0503111201/73,
0503111202/17, 0503111202/18, 0503111202/19, 0503111202/20,
0503111202/32, 0503120701/21, 0503120701/41, 0503120701/89,

0503120702/19, 0503120702/22, 0503120702/23, 0503121101/145,
 0503121101/38, 0503121101/56, 0503121102/18, 0503121102/26,
 0503121102/27, 0503121102/6, 0503121102/7, 0506110201/21,
 0506120401/30, 0506120401/66, 0506120502/39, 0601110801/42,
 0601111501/18, 0601111501/67, 06011126a01/26, 0602110102/49,
 0602110102/74, 0602110302/8, 0602210801/4, 0602211001/129,
 0602211302/29, 0602211401/46, 0602211501/39, 0602211502/14,
 0602211502/15, 0602211502/17, 0602211701/61, 0602211901/16,
 0602211901/86, 0502121101/18, 0502121101/32, 0502121101/33,
 0502121101/36, 0502121102/73, 0502211901/171, 0503111201/72,
 0503111201/91, 0506120601/9, 0601111501/95, 0602110101/118,
 0602110302/5, 0602211401/26

y. +i.mið 0602211502/17

y. +iŋið 050222201/121

y. +iθi 0506120401/24

y. +iθinde 0503111101/153

y. +iθini 0602211901/68

y. +yθi 0602211901/62

ytfæ: başlık parası

y. 0503111201/65

ytfi:n için

y. 06011126a01/32

ytfilendzi bk. ytfilenti

y. 0503111101/150

ytfilenti üçüncü

y. 0503111101/151, 0503111101/152

ytfi:n için

y. 06011126a01/32, 0602110101/117, 0602110101/46

ytfindzi üçüncü

y. +θijem 0601110301/23

ytfendzi üçüncü

y. 0503111202/16

ytfyn (üçün ED 28b) için

y. 0502121102/113, 0502220301/61, 0503111101/111, 0503111101/117,
0503111101/161, 0503111101/64, 0503111101/90, 0503111101/91,
0503120701/10, 0503120701/50, 0502121102/49

ytfy:n bk. ytfyn

y. 0502121101/5, 0601110301/17, 0601110301/24, 0602110201/18,
0503111101/94, 0602110201/18

ytfy:n bk. ytfyn

y. 0502121102/82

ytfyndɟi üçüncü

y. 0502121102/14

ytfyjn bk. ytfyn

y. 0601111501/74, 0602211301/53

y[kæ: ülke

y. +m 0503121102/50, 0503121102/52, 0503121102/56, 0503121102/60,
0503121102/64, 0503121102/65, 0503121102/68

yreyʃ yürek

y. +e 0502120601/14
y. +im 0502120601/48, 0502222202/47
y. +imið 0601110801/28
y. +inne 0502121102/35
y. +ĩŋě 0602110102/86
y. +me 0502222201/24

yrek yürek

y. 0502120601/15, 0502120601/16

y:θer esir

y. 0503111203/181

yθθi üstü

y. +n 0506120501/51
y. +ne 0502222201/189
y. +nne 0502121102/112
y. +nnen 0503210901/98

- yθθĩ** bk. yθθi
y. +ŋĩðe 0502221002/65
- yθθy** bk. yθθi
y+n 0601110301/41
y. +ndir 0602211901/75
y. +ne 0506110201/141, 0601111501/103, 0602110301/2, 0602211901/10
y. +nne 0502212001/36, 0502222201/61, 0506120501/49, 0602110101/3, 0602211001/138, 0602211001/139, 0602211001/179
y. +nnen 0502120601/11, 0502120601/158, 0502120601/159, 0502120601/56, 0502222201/94, 0602110501/18, 0602110501/29
- yθy** bk. yθθi
y. +ne 0503111201/57, 0503111201/58, 0503111201/59
y. +nen 0502222201/131
y. +nne 0502121102/40
- yƒ** üç
y. 0502121101/9, 0502220301/33, 0502220301/38, 0502221001/43, 0502221001/83, 0503111101/143, 0503111101/27, 0601110301/11, 0601110301/13, 0601110301/22, 0601111501/100, 0601111501/65, 0601111501/89, 0601111501/91, 06011126a01/46, 06011126a01/60, 0602110302/30, 0602110501/43, 0602211001/220
- yƒ-** toplanmak
y.- yp 0506120501/49
- y:ƒ-** bk.yƒ-
y.- er 0602110101/77
y.- ijeː 0502120601/70
y.- jæ 0602211501/47
y. -di 0602211501/48
y. -erdileː 0506110201/65
y. -erdi[er 0602110101/98
y. -ijeː[εː 0502120601/70, 0502120601/71
y. -ypdir 0602211001/32
- y:ƒir-** toplaşmak

y. - iɛ:k 0602211501/45

yɸyr- bk. y:ɸir-

y. -dim 0602210801/11

y:ɸyr- bk. y:ɸir-

y.- er 0602110101/69

y.- ip 0602211501/46

y.- ʃŋ 0602211001/40, 0602211001/41

yɸtgæ:- bk. yɸtge-

y.- p 0503210801/93

y:tgæ:-bk. yɸtge-

y. +ni 0503120701/25

y. +pdi 0503120701/27

yɸtge- deǵiʃmek

y.- t 0503210801/111

y. -di 0503120701/31, 0503210801/5

y. -jæ: 0503210801/118, 0503210801/119

y:tge- bk. yɸtge-

y. - di 0503120701/26

y:tgɸik deǵiʃik

y. 0602211001/122

y:tg ɸi ɸ bk. y:tgɸik

y. 0502211901/131

yɸtgɸiɸræ:k daha deǵiʃik

y. 0502121102/52

yɸtɸe- bk. yɸtge-

y. - di 0503121102/131

yɸtɸæ:n deǵiʃen

y. 0602211502/43

yɸtɸɸik bk. y:tgɸik

y. 0503121101/50

y. +ræ:k 0503121101/26

yɸtɸɸi ɸ bk. y:tgɸik

y. 0503121101/80

yjf - toplanmak

y.- en 0503111201/46

y.- er 0503120701/84

y.- erdi 0503120702/80

y.- i:p 0502121102/107

y.- ije: 0503120702/14, 0503120702/48

y.- ip 0503111101/77

y.- je|e 0502120601/147

y.- yp 0503120701/84, 0503120701/85, 0602110102/81

y.- yp 0503210801/100, 0602110102/19

y.- yv 0602110102/19, 0602110102/81

y. -erdi 0503120702/78

y. -ijæ: 0503120702/11

y. -ip 0502222702/13

y:jf - bk. yjf -

y.- er 0503120701/83

y.- ip 0503120702/19, 0503210901/113

y.- yp 0503210901/114

yjfir - toplaşmak

y.- en 0503111101/72

y.- en|erinne 0503210901/109

y:jfir - bk. yjfir -

y.- ip 0503111101/96

y:jfrel toplaşan

y.+ |emiği 0503111101/165

yjfy - toplaşmak

y.- erdi|e: 0503120701/89

y.- ip 0503111201/14

yđ yüz, taraf

y. 0502120601/26

y. +ynnen 0502121102/34

yðæ:r[ĩ üzerlik

y. +ŋ 0502120601/25

yðyķ yüzük

y. 0506110201/101, 0506110201/66, 0506110201/67, 0506110201/69,
0506110201/73

yðy[ʃ- yüzleşmek

y.- ipdir[ə 0602211302/74

V

va: var

v. 0502221002/38, 0502221003/34, 0503111202/124, 0503111202/71,
0503121101/193, 0503121101/23, 0602211302/40, 0602211302/61,
0602211302/62, 0602211302/64, 0602211901/19, 0602211901/20

va:di Ar. وادی vadi

v. 0602211302/7

va:gæʔæn Ar. واقعاً gerçekten

v. 0602211301/35, 0602211301/39, 0602211301/41

va:giʔan gerçekten

v. 0602211302/2

vaŋt Ar. وقت vakit

v. 0502221002/81, 0502221003/38

v. +dan 0502221002/82

va:liba:l F. واليبال voleybol

v. +na 0502222701/74

valla Ar. والله yemin etmek

v. 0502221003/13

var var

v. 0503111202/142, 0503111202/48, 0503111202/53, 0602211302/49,
0602211502/43

var - varmak

v.- anda 0503111202/50, 0503111202/110

v.- maja'n 0503121101/170

v. - updurla 0502220301/86

va:r var

v. 0502220301/13, 0502220301/22, 0502220301/85, 0502220301/89,
0502220301/91, 0502221002/27, 0502221002/42, 0502221003/33,
0502221003/34, 0502221003/38, 0502221003/51, 0502221003/59,
0503111202/117, 0503111202/51, 0503111202/53, 0503111202/63,
0503111202/74, 0503111202/76, 0503120701/4, 0503120702/12,
0503121101/14, 0503121101/149, 0503121101/150, 0503121101/16,
0503121101/21, 0503121101/61, 0503121102/18, 0503210901/50,
0602110301/27, 0602110301/45, 0602211302/16, 0602211302/30,
0602211302/31, 0602211302/38, 0602211302/48, 0602211502/20,
0602211502/36, 0602211502/43, 0602211901/16, 0602211901/32,
0602211901/59

v. +di 0503120702/60, 0503121102/25, 0503121102/35, 0602211502/29

v. +dur 0503111202/72

va:ra: var ha

v. 0502221003/35

va:kæn bk. va:gæ?æn

v. 0602211301/15

væ bk. ve

v. 0503121102/39, 0601111501/114

ve ve

v. 0506110201/16, 0506110201/27, 0602110302/17, 0602210801/28,
0602211501/45

vedʒer- becermek

v.- ip 0502220301/93

vædʒhe Ar. ^{۴۴۹} saygı

v. 0502212001/6

vedʒhe bk. vædʒhe

v. +θi 0502221003/34

vægæm bk. vɑ:ɡæʔæn

v. 0502221003/60

væxt Ar. وقت vakit

v. 0502221003/38

velj ولى ama

v. 0601111501/72

vælj bk. velj

v. 0601111501/7

vælj: bk. velj

v. 0502221003/63

vellj beklemek

v. - **je·k** 0502222201/5

venne köle, kul

v. 0602211901/19

v. +[e 0602211901/19, 0602211901/20

ver - vermek

v.- di 0502222201/140, 0503121102/146

v.- dik 0502220301/29

v.- di[ε· 0602110102/38

v.- en 0503121101/169

v.- ije: 0503111202/143

v.- ije: [l]e· 0502221002/31

v.- meje·n 0503121101/169

v. -di 0502222201/141

v. -[je: [l]e· 0602211901/105

v. -ije· [ε· 0503111101/133

v. -θe 0503121101/265

veril - verilmek

v.- ije·n 0503121101/150

verif veriş

v. 0602211701/69

veθaiļ Ar. وسائل araçlar, gereken eşyalar

v. 0602110302/53

væsa:jeļ وسائل araçlar, gereken eşyalar

v. 0502211501/31

v. +e 0502211501/23

veθajul bk. væsa:jeļ

v. 0503111203/149

væθæt Ar. وسط orta

v. 0506110201/12

vætænduθt وطن دوست vatan sever

v. 0502212001/2

væz vaaz

v. 0601111501/75

vir bir

v. 0502220301/33, 0502220301/47, 0502220301/6, 0502220301/78,
0502221003/32, 0502221003/35, 0502221003/70, 0503111201/111,
0503111202/118, 0503111202/79, 0503121101/115, 0503121101/118,
0503121101/13, 0503121101/171, 0503121101/20, 0503121101/235,
0503121101/236, 0503121101/94, 0503121102/19, 0503121102/32,
0602110102/84, 0602211302/47, 0602211901/112, 0602211901/22

virɑ:ð biraz

v. 0503121101/162

vi:ri biri

v. 0503121101/126

við biz

v. 0502220301/92, 0602110301/26

v. +e 0503121101/201

v. +ĩŋ 0502221003/53

viļ- bilmek

v. - enem 0502220301/48

vil - bk. viļ-

v.- jæ: 0602110102/83

vi|e bk. vilen

v. 0502221002/75, 0503111202/114, 0503111202/86, 0506110201/52,
0602211502/13

vilen ile

v. 0602211502/17

vi|en bk. vilen

v. 0602211302/30

vi|en bk. vilen

v. 0502221002/19, 0502221002/20, 0502221002/65, 0502221002/69,
0502221003/59, 0503111202/86, 0503111202/87, 0503111202/94,
0503111202/96, 0503121101/103, 0503121101/13, 0503121101/135,
0503121101/83, 0503121101/85, 0503121102/1, 0503121102/132,
0503121102/135, 0503121102/34, 0503121102/39, 0503121102/66,
0503121102/73, 0602110301/23, 0602211302/14, 0602211302/26,
0602211302/28, 0602211302/54, 0602211502/24, 0602211502/41,
0602211901/26, 0602211901/27, 0602211901/33, 0602211901/65,
0602211901/76, 0602211901/83, 0602211901/84, 0602211901/85,
0602211901/91

vi|æn bk. vilen

v. 0602211502/26

vilæ:n bk. vilen

v. +i 0602211302/84

vir bir

v. 0502221003/43, 0602211302/71, 0602211302/92, 0602211502/45,
0602211502/47

vi|fir- pişirmek

v. - jɛ:k 0502120601/54

vi|ta:j bu taraf

v. +da 0502221003/60

vol - bk. vo:l-

v.- ɒn... 0502221002/58

v.- ɒni 0506110701/59

v.- dʒʊq 0502221002/79
 v.- di 0602110102/64
 v.- duum 0503121101/121
 v.- ija:di 0503121101/128
 v.- ija:muʃ 0502221002/79
 v.- ja: 0502221002/31
 v.- maja:di 0503121101/42
 v.- mɒli 0602110301/22, 0602211302/77
 v.- maθa 0503121101/113, 0602211901/82
 v.- mɒθa 0602211302/32
 v.- uʊp 0503121101/115, 0602211901/41
 v.- uʊpduʊr 0502220301/82
 v.- uʊpduʊr... 0502221002/17
 v.- up 0502221002/62, 0503111201/96, 0503121102/100
 v.- θa 0503121101/19, 0503121101/46, 0503121102/17, 0602211901/114
 v.- θɒ 0502220301/55
 v.- ɒrdʊla 0602110102/62
 v.- di 0602110102/10
 v.- duum 0503121101/132
 v.- dum 0502221002/10
 v.- ija 0503121101/19
 v.- ija: 0602211302/65
 v.- ija: 0502221002/83
 v.- mɒli: 0602211302/77
 v.- uʊbotti: 0502221003/67
 v.- ũN 0602211302/110
 v.- θa 0502221003/9

vo:l- olmak

v. - ija: 0503121101/148

voluʃ - oluş

v.- dʒoq 0503120701/4

voj boy

v. +i 0503121102/106

vø:ð göz

v. 0503111204/50

vudžu:dijet Ar. وجوديت varlık

v. +[erine 0502221003/40

vuta:j bu taraf

v. +da 0503121101/155

W

wa: var

w. +da 0503120702/50

wa:d vaat

w+a. 0602110201/23

w. + lamuð 0503111202/83

wa:gær marka adı

w. 0602211701/62

wæd bk. wæxt

w. +a 0602110102/64

wæwt bk. wæxt

w. 0502211901/48

wæxt bk. wæxt

w. 0503111203/52

wæxt Ar. وقت zaman

w. 0502121102/110, 0502121102/111, 0502121102/113, 0502211901/74,
0502220301/58, 0502221001/80, 0502221001/97, 0502221002/8,
0502222201/121, 0502222201/133, 0502222201/134, 0502222201/138,
0502222201/157, 0502222201/160, 0502222201/161, 0502222201/176,
0502222201/233, 0502222202/67, 0503111202/77, 0503111203/155,
0503111203/170, 0503111203/172, 0503111203/37, 0503120701/62,
0503120702/19, 0503120702/57, 0503120702/61, 0503121101/65,

0506110701/103, 0506110701/68, 0506110701/84, 0601110801/37,
 06011126a01/22, 06011126a01/71, 0602110302/1, 0602110501/39,
 0602211001/176, 0602211002/17, 0602211701/2
 w. +a 0503121102/72, 06011126a01/40, 0602211701/46
 w+a:. 0503111203/102
 w. +am 0503111203/151, 0602110302/38
 w. +da 0503121101/115, 0503121101/5, 0602211302/97
 w. +da: 0503121101/72
 w+i. 0502222201/188, 0503111202/127, 0503111202/128, 0602110101/5
 w. +imið 0506110701/42
 w. +la 0502211901/173, 0602211302/46
 w. +la: 0602211001/106
 w. +la: 0602211001/143
 w. +la:p 0503121101/93
 w. +lam 0502121102/112, 0502211901/125
 w. +lar 0503111202/91
 w. +larda 0502121102/113, 0502211901/27
 w. +u 0602211401/53
 w. +um 0602110102/40
 w. +umda 0503121101/94
 w. +umuið 0502211901/79, 0503111201/2, 0503111202/85
 w. +umuiða 0502211901/79
 w. +uN 0503210801/71
 w. +ũN 0601111501/31
 w. +unda 0503111202/11
 w. +ũnda 0602110301/35
 w. + lam 0502220301/93

wagtqi vakit ki

w. 0502211901/179

waxt bk. wagt

w. 0502120601/10, 0502120601/106, 0502120601/11, 0502120601/110,
 0502120601/13, 0502120601/28, 0502120601/48, 0502121101/75,

0502121101/84, 0502121102/63, 0502221001/106, 0502221001/108,
 0502221001/92, 0502221001/98, 0502222201/117, 0502222201/223,
 0502222201/50, 0502222201/70, 0502222201/96, 0502222202/28,
 0502222701/34, 0502222701/48, 0502222701/53, 0502222701/58,
 0502222702/23, 0502222702/6, 0503111201/30, 0503111203/116,
 0503121101/118, 0503121101/94, 0503210801/30, 0503210801/52,
 0503210801/97, 0503210901/29, 0503210901/76, 0506110701/86,
 0506120401/132, 0506120401/31, 0506120401/37, 0506120601/48,
 0601110801/27, 0602110101/102, 0602110101/106, 0602110101/130,
 0602110101/74, 0602110101/75, 0602110101/93, 0602110102/23,
 0602110102/29, 0602110201/10, 0602110201/13, 0602110201/33,
 0602110201/44, 0602110302/39, 0602110302/40, 0602211001/124,
 0602211002/42, 0602211002/45, 0602211002/53, 0602211301/23,
 0602211301/46, 0602211301/50, 0602211501/23, 0602211502/12,
 0602211901/111, 0602211901/17
 w. +a 0503111101/39, 0602211002/39, 0602211701/45
 w. +a: 0502222702/18, 0602211002/49, 0602211501/18
 w. +da 0503121101/121, 0601111501/107, 0602211001/31, 0602211002/15
 w. +dajem 0602211501/23
 w. +i 0503120701/11, 0503210801/51, 0602211501/46, 0602211501/6
 w. +innadi 06011126a01/21
 w. +la 0502120601/24, 0502120601/75, 0502121101/66, 0502121102/36,
 0502121102/51, 0502121102/61, 0502211901/10, 0502222701/51,
 0503120701/72, 0602211501/29
 w. +la· 0503120701/48, 0602211502/28
 w. +la: 0502120601/9, 0502121101/40, 0503120701/52, 0503120701/97
 w. +la:p 0503121101/108
 w. +lar 0502121102/28, 0502121102/46
 w. +larunna 0602211001/70
 w. +um 0503210801/53
 w. +umdan 0503210801/55
 w. +una 0602211302/37

wa:xt bk. wa:xt

w. 0602211301/46

wa:xt bk. wa:xt

w. +da 0502211901/2

wa:xt bk. wa:xt

w. 06011126a01/21

w. +unna 0602211501/43

wa:xtqivakit ki

w. 0602211502/25, 0602211502/27, 0602211002/37

wa:xtlam vakitler de

w. 0502121102/47, 0503210801/54, 0602211002/27, 0602211502/24

wa:liba:l voleybol

w. 0506110201/101, 0506110201/63

walla Ar. والله yemin etmek

w. 0502221003/1, 0502221003/55, 0601111501/98, 0602211301/13

wa:m F. وام kredi

w. 0503111101/19

wanu:tF. يوانت yük taşımak için kullanılan küçük araba

w. 0503111202/38

wa:t bk. wa:t

w. +a 0503210901/2

wa:t vakit

w. +a 0601110801/14, 0602110302/15

w. +la 0506110701/119, 0602110302/15

w. +la:muḏ 0503210901/5

wa:t bk. wa:t

w. 0502222701/46, 0503111203/104, 0503111203/105, 0503111203/14,
0503111203/39, 0503111203/9, 0601110301/27, 0601110301/28,
0601110801/39, 0602110201/14, 0602110201/24, 0602110501/19,
0602110501/21, 0602110501/35

w. +da 0601111501/30, 0602211302/64

wa:ta: vakit a

w. 0602110302/16

watan Ar. وطن vatan

w. 0602110101/18, 0602110301/12

w. +umuuð 0602211502/6

w. +ũN 0602110101/16

w. +na 0602211001/9

wa:tlam vakitler de

w. 0503111204/60

wa:j vay

w. 0503111204/15

we ve

w. 0503121102/74, 0503210801/31, 0506110201/103, 0506110201/130,
0506110201/136, 0506110201/140, 0506110201/23, 0506110201/35,
0506110201/43, 0506110201/65, 0506110201/7, 0506110201/8,
0601111501/9

wæ bk. we

w. 0506110201/16, 0506110201/26, 0506110201/29, 0506110201/31,
0506110201/40, 0506110201/42, 0506110201/54

weki:l Ar. وكيل avukat

w. 0506120401/58

w. +|e 0506120401/59

welæ:jetAr. ولاية vilayet

w. 0502211501/48, 0506110701/24, 0602211701/13, 0602211701/14,
0602211701/51, 0602211701/60

w. +|æ:ŋ 0506120601/45

w. +|e 0602210801/64

w. +|ε' 0602210801/48

w. +|ëŋ 0602211701/72

w. +|ere 0602211701/78

welji ولى ama

w. 0601111501/100, 0601111501/120, 0601111501/64, 0601111501/99,
0602211001/99, 0602211002/32

- wæli** bk. we|i
w. 0506110201/138
- wæ|i** bk. we|i
w. 06011126a01/23
- we|i** bk. we|i
w. 0601111501/40
- we||æ:-** gözlemek
w.- p 0601110301/5
- we||e-** bk. we||æ:-
w. 0602211401/30
w.- jen 0502120601/23
w. -jæ: 0602110102/12
- wepa** vefa
w. 0503121101/169
- wer -** vermek
w.- θe 0503120701/14
w. - ijæ:|le 0502221002/36
- weθa:jul** Ar. وسایل araçlar, gereçler
w. +la 0503111203/102
- weθa:ji|** bk. weθa:jul
w. 0502211901/13
- weθa:ji|** bk. weθa:jul
w. +|amwð 0503111202/84
- weθi:le** Ar. وسيلة araç gereç
w. 0506120601/19, 0506120601/22
- weθi:læ** bk. weθa:jul
w. +η 0506120601/23
- wæsijet** Ar. وصيّة vasiyet
w. +ini 0502221002/70
- wæ:fi** وحشى yabani
w. 0503210901/34
- weði:fæ** Ar. وظيفة görev, sorumluluk

w. +mið 0503111201/88

weðijet Ar. وضعيت durum

w. +i 0503120701/89

w. +imið 0602211701/5

wezzejtun Ar. وَآيَتُونَ Kuran ayeti

w. +i 0503111101/137

wur- vurmak

w. - upduurla 0601111501/50, 0601111501/51

wurf vuruş, savaş

w. +unı 0503120701/99

wol - olmak

w.- ja 0601110301/16

w.- li 0506120601/53

w. -di 0602211001/154

wølle- bk. wøllæ:-

w. 0602211001/81

wor - görmek

w.- ejin 0503210801/82

wøð göz

w. +ŷŋẽ 0602110101/16

wø- gör-

w.- meðẽŋ 0502221001/6

wøkeðer göstermek

w. 0502221002/49

wøllæ:- gözlemek

w.- b 0502222201/183, 0502222201/20

w.- nimið 0502120601/5

w.- p 0502221002/62, 0602211901/18

w.- r 0502120601/43, 0503120701/99

w.- rdile 0506110201/72

w.- rdim 0502222201/19

w. -pdirin 0502222201/97

w. -rdi|ɛ: 0503120701/98

wø||e- bk. wø||æ:-

w. 0502222201/68, 0502222201/96, 0502221001/7, 0502221002/42,
0502221002/54, 0502222201/160

w.- je 0502222201/184

w.- jendir 0502222201/156

w.- mæ:ne 0502222201/30

w.- medimikæ: 0502221002/38

w.- me|j 0502211501/16

w.- meni 0502222201/19

w.- θe 0502222201/156

w.-dim 0502222201/175, 0502222201/179, 0502222201/181,
0602110102/42

w. -jæ:|e' 0502221002/28, 0502221002/84

w. -mæ:ne 0602110302/82

w. -me|j 0502222201/159, 0502222201/18, 0502222201/31

wør - görmek

w.- dik 0502222201/161, 0502222201/173

w.- dim 0502222701/76, 0503121102/118, 0503210901/24, 0602110102/51,
0602110102/52

w.- dīŋ 0502221002/56

w.- dym 0502221002/86

w.- ejin 0502222701/23

w.- en 0502211901/130, 0502222201/161, 0502222201/168,
0502222201/173

w.- enim 0503121101/233

w.- enne 0502222201/152

w.- enθīŋĩđđæ 0502211901/54

w.- ip 0503121101/129

w.- ipdirle' 0506110201/142

w.- je'k 0503210801/101

w.- jēŋ 0503120702/76, 0602110101/52

w.- mæ: 0502120601/31

w.- medi 0502221002/41

w.- medik 0502222201/168, 0502222201/173, 0503121101/196,
0506110201/138

w.- medīŋ 0502221002/35

w.- mejæːn 0502222201/173

w.- yjɛ:k 0503111202/81

w. -æ:k 0503121101/238

w. -dik 0503210801/82

w. -dim 0602110102/52

w. -dyk 0502211501/9

w. - yjɛ:dik 0503111202/81

w. -θe 0502222201/128

wøre bk. wøræ

w. 0503121102/14, 0503121102/32

wøre: bk. wøræ

w. 0601110301/33

wøræ göre

w. 0502121102/41, 0503121101/267, 0503210901/17

wøræ: bk. wøræ

w. 0502121102/61, 0503121101/147, 0503121101/163, 0503121101/214,
0503121102/47, 0503121102/76, 0503121102/84, 0503210801/26,
0503210801/28, 0503210801/58, 0503210801/62, 0503210901/49,
0503210901/50, 0602110302/5, 0602211901/25

wø:ræ:bk. wøræ

w. 0503210801/25

wøren gören

w. 0502211901/19, 0503121101/210

wøref güreş

w. 0503111201/70, 0503121101/117, 0503121101/142, 0503121101/153,
0506110201/59, 0506110201/61, 0506110201/98, 0506110201/99

wøref- (küreş- ED 747b) güreşmek

w.- ip 0503121101/137

w.- iv 0503121101/120

w. -en[ẽŋ 0503121101/115

w. -dim 0503121101/118

w. -ende 0503121101/152

wøref- bk. wøref-

w. - ip 0503121101/108

wøref bk. wøref

w. 0503111201/71, 0503121101/111, 0503121101/113

wøref bk. wøref

w. +de 0503121101/115

w. +den 0503121101/109

w. +ine 0502222701/73

w. +[ẽŋ 0503121101/115

wøref bk. wøref

w. +de 0503121101/142

w. +i 0503121101/142

wørefdir- güreştirmek

w.- dik 0503121101/117

wørkeð- göstermek

w. - ipdir 0602210801/59

wøt arka; göt

w. +yn 0602110102/86

wøter- (kötgür- ED 706a) götürmek

w.- ip 0502220301/29

wøjra:n viran, yıkık dökük

w. +di 0602211001/131

wøð göz

w. 0602211401/39

w. +de 0503121101/228

w. +i 0502222202/7, 0602211401/39, 0602211501/27

w. +im 0503121101/245

w. +innen 0503121101/174

w. +iŋ 0602211502/2

w. +iŋden 0602211003/13

w. +iŋẽ 0602110101/14

w. +|eri 0503121101/252

w. +yni 0502221003/66

w. +ynne 0502222201/62

wøðbaŋi Gözbaşı, köz adı

w. 0602211501/26

wøzbaŋi bk. wøðbaŋi

w. 0602211502/4

wøðbaŋi: bk. wøðbaŋi

w. +na 0602211501/25

wøðbaŋi bk. wøðbaŋi

w. 0602211502/1, 0602211502/3

wøð|æ:- bk. wøððe -

w.- p 0506110201/70

wøð|e - bk. wøððe -

w.- dim 0602110102/57

wøððe - (***közle-** “gizle-”ED 760b) gizlemek

w.- dim 0502221003/66

wuli Goli, özel ad

w. 0503121101/152, 0506110201/99

wur- vurmak

w. 0502221003/15, 0506110701/118, 0506110701/50

w.- ar 0502211901/174, 0503120702/77

w.- ardi 0503210901/12

w.- arduq 0506120501/57

w.- arθũN 0503111101/88

w.- d 0502121102/65

w.- di 0602110301/24, 0602110301/30

w.- dum 0502221003/69

w.- duq 0506110701/59
 w.- ĩjan 0503111101/142, 0503111101/143
 w.- ĩp 0502222202/65, 0506110201/83
 w.- ĩvermelj 0506110701/50
 w.- ja: 0502221003/35
 w.- ja:q 0602110302/72
 w.- jaˈlaˈ 0502221001/43
 w.- mali 0503111202/128, 0503111203/128, 0503111203/34,
 0503111204/46, 0503210901/15
 w.- maq 0503210901/4
 w.- maθan 0506110701/115
 w.- wup 0502222702/47
 w.- wupdurlaˈ 0506110201/140
 w.- up 0502120601/72, 0502121102/3, 0502221003/63, 0503111203/129,
 0602110302/73, 0602211901/111
 w.- θa 0506110701/54
 w.- θãN 0502221003/16, 0503210901/23
 w.- θõN 0503111203/113
 w.-arduˈlaˈ 0503120702/56
 w.-arduq 0506120501/46
 w.-di 0502221003/64, 0506120601/42, 0602110301/30
 w.-du 0502212001/38
 w.-duq 0506110701/59, 0506110701/60, 0506110701/61
 w.-ijaˈla 0601111501/125
 w.-ijaˈlaˈ 0601111501/124
 w.-ĩjan 0503111101/158
 w.-ĩjan 0503111101/145, 0503111101/157
 w-ĩjan. 0503111101/142, 0503111101/155
 w-ijaq. 0503111202/128
 w-ijen. 0503111101/153
 w.-jaˈllaˈ 0502221001/45
 w.-maja: 0502120601/15, 0502120601/16

w. -malî 06011126a01/54
 w. -uhermelî 0506110701/54
 w. -ubottî 0502221003/68
 w. -updur 0506110701/112
 w. -updurîa: 0506110201/141
 w. -utdu 0602211002/56

wurul- vurulmak

w.- ja: 0502221003/60
 w.- malî 0503210901/48

wurufvuruş

w. +da 0502211901/45

wurif bk. wuruf

w. 0503210801/54

wurma: vurmak

w. +a 0503210901/21

wurf - vuruşmak

w.- îp 0506110701/24
 w.- up 0503111203/54, 0602211001/192
 w.- upduilla 0602110301/23
 w.- umuð 0502221003/59

wurfîsavaşçı

w. 0502221003/57

wuruf-vuruşmak, savaşmak

w.- ma:n 0502211901/168
 w.- muşmî 0602110201/5
 w. -maduq 0502211901/167
 w. -θun 0502211901/168

wuruf savaş

w. +la 0602211001/7

wun gün

w. 0503111201/39, 0503111201/40, 0503111201/46, 0503111201/72,
 0503111201/79, 0503121101/257, 0503121101/96, 0602211901/13

w. +em 0503111201/77, 0503121101/96

w. +næ:ni 0503111201/72

w. +nen 0602110101/18

wut göt, arka

w. +den 0503111203/87

wyn gün

w. 0502120601/51, 0502120601/57, 0503120702/27, 0503120702/36,
0503121101/195

w. +nen 0502222702/39, 0503120702/28, 0503120702/37

wynni:ð gündüz

w. 0503120702/27

wynni:ðli gündüz için

w. 0503111201/77

wyr - görmek

w.- ıjan 0503111101/142

w.- majan 0503111101/142

β

βa· var

β. 0601111501/49

βer- vermek

β.- di 0502211901/164

β. -di 0502211901/164

j

ja F. ı ya

j. 0502120601/15, 0502121101/6, 0502211501/24, 0502222201/135,
0502222201/150, 0502222201/183, 0502222201/48, 0502222202/27,
0503111202/41, 0503120701/84, 0503120701/89, 0503210801/61,
0506110201/69, 0602110101/25, 0602211001/124, 0602211001/207,
0602211001/22, 0602211001/87

ja bk. ja

j. 0502220301/3, 0503120701/112, 0602211701/4

ja: bk. ja

j. 0502121102/58, 0502211901/166, 0502220301/13, 0502221002/40,
0502221003/27, 0502221003/37, 0502222201/94, 0503111201/49,
0503111201/55, 0503111201/56, 0503111201/68, 0503121101/22,
0503121102/130, 0503121102/71, 0506120401/79, 0506120401/99,
0506120501/44, 0601111501/29, 0602110102/33, 0602110102/76,
0602110201/18, 0602110301/24, 0602110301/30, 0602211301/57,
0602211302/92

ja:dʒi hacı

j. 0503210801/12

ja:ʃulıq yaşı ulu

j. 0503111201/11

jad 1.ezber 2. yabancı

j. +umdan 0506120401/89, 0602110101/71

j. +umuđđan 0502221001/116

ja:d 1.ezber 2. yabancı

j. +larunna 0502212001/61

j. +uma 0502120601/78, 0502120601/84, 0502212001/20, 0503120702/92,
0503121101/233, 0503121102/84, 0506110701/110, 0506120401/132,
0602110101/81, 0602110101/82, 0602110101/83, 0602110101/93,
0602110101/97, 0602110102/82, 0602110302/40

j. +umada 0502221002/45

j. +umda 0502222701/86, 0503121101/158, 0506120401/76

j. +umdan 0502120601/108, 0506110701/109, 0506120401/84,
0602110101/69, 0602110101/70, 0602110101/72, 0602110101/74,

0602110101/79

j. +umwǝða 0503121101/70

j. +umwǝðða 0502121101/56

j. +umwǝððajam 0602211502/12

j. +umwǝððan 0602110101/99

j. +ũnǝða 0602110101/94

j. +unnan 0602211003/12

ja:da Moğ. yorulmak

j. 06011126a01/32

ja:ddaf F. بادداشت not almak

j. 0602110101/100

ja:duwan yadırgayan

j. 0601110301/11

jaf - kapatmak

j.- up 0502211901/57

jafa:- kapatmak

j. - kajdım 0503210801/113

jafawija:dzi yer adı

j. 0503210801/8

ja:ɤ yağ

j. 0502221001/45, 0502222702/3

j. +dan 0503111202/121

jaɤ - (yağ- ED 896a) yağmak

j.- aj 0602110201/10

j.- anoq 0602211001/147

j.- madı 0602110301/35

j. - di 0503111202/141

j. - jɛ:di 0503111202/105

j. - updur 0602211301/64

jaɤdaj durum

j. +i 0602110302/51, 0602211301/12

jaɤun yağmur

j. 0503111202/105, 0503111202/141, 0602110201/10, 0602211002/41,
0602211301/64

jaκullaq yağmurlu

j. 0602211002/40

jaκwt - yağdırmak

j.- muƒ 0503121102/153

ja:κi düşman

j. 0601110801/11

jaκiƒða:da özel ad

j. 0602211001/78

ja:κli yağlı

j. 0503111201/22, 0503210901/107

jaκlwq başörtüsü

j. 0502120601/103, 0502121101/50, 0502222702/47

ja:κlwq başörtüsü

j. 0506110201/98

jaɣ'namaqli heyecanlı

j. 0502211501/16

jaκƒw: iyi

j. +muð 0602211701/37

jaκƒwluκ iyilik

j. +uun 0601110301/33

jaκƒi iyi

j. 0506120401/88, 0602211001/175, 0602211003/13, 0602211701/4

ja:κƒi bk. jaκƒi

j. 0602211001/82

jaκƒiða:da kutsal soylu, rüyada görülen iyi kişi

j. 0602211001/84

jaχ bk. ja:χ

j. 0602110302/61

ja:χ buz

j. 0502121102/73

jaɣʃũ bk. jaɣʃĩ

j. +ɖʒa 0502222201/35

jaɣʃĩ iyi

j. 0602211701/20jaq -

j.- ar 0502211901/58

j.- ĩja:la: 0602110102/87

j.- ma:na 0602211001/180

jaqa yaka

j. +da 0602110501/25, 0602110501/26, 0602110501/27, 0602211502/14,
0602211502/17

j. +dan 0602211502/17

j. +θumna 0502211901/179, 0502211901/61, 0502211901/62

j. -ardwla: 0503120701/84

jaqwa:n yakın

j. 0502211901/62, 0502222702/27, 0503121101/17, 0602211003/29,
0602211003/33, 0602211003/44, 0602211003/49, 0602211302/31

j. +dan 0503121102/115

j. +umwǎða 0503111202/117

j. +nan 0601110801/27, 0602211001/224, 0602211003/22

jaqwa:nlaɣ-yaklaşmak

j. - di 0503121102/132

jaqi:n yakın

j. 0503111201/55, 0503210801/49, 0601110801/25, 0601110801/26,
06011126a01/60

jaki:n yakın

j. 0503111202/48, 0503111202/49, 0503210801/48

ja:l (ya:l TT 175) yele

j. 0502222701/46, 0502222701/72, 0503111203/75, 0506110201/138,
0602211701/43

jɔ:l bk. ja:l

j. +lɔ 0602110102/74

ja:laq gibi

j. 0502121101/81, 0502221002/75, 0503111101/93, 0503111203/75,
0602211001/157

j. +dan 0602110101/104

jalan genellikle, çoğunlukla

j. 0503121101/178, 0506120401/46, 0506120501/45, 0602110201/27,
0602211002/22

j. +nan 0503121101/224, 0602110101/80

jalān (yalğan ED 926b, DLT 460) yalan

j. 0502211901/141

jalānāf yalın, çıplak

j. 0502211901/141, 0503120701/16

jalanfıu yalgançı

j. +dan 0503121101/257

jalbar- yalvarmak

j. - jel[e 0503111204/39

jaltful Yalçılı, köy adı

j. 0602110201/1, 0602110201/15

jaltfuli bir köy adı

j. 0602110201/1, 0602110201/15, 0602110201/44, 0602110201/45

ja:luk bk. ja:luc

j. +a 0502222702/38

ja:luc gibi

j. 0502221001/22, 0503111201/24, 0503120701/10, 0503210801/87

jalun alın

j. 0502211901/162

jaluc bk. ja:luc

j. 0503111203/52

jali bk. ja:li

j. 0503111201/43

ja'li bk. ja:li

j. 0502222701/58, 0503120701/10

ja:li gibi

j. 0502120601/132, 0502120601/151, 0502121102/102, 0502121102/64,
0502220301/13, 0502220301/31, 0502222201/109, 0502222201/110,
0503111203/11, 0503111203/168, 0503210801/31, 0506120401/28,
0506120501/21, 0602110101/37, 0602110102/54, 0602110102/80,
0602110102/83, 0602211002/45, 0602211701/63

ja:li bk. ja:li

j. 0503120701/115

ja:li bk. ja:li

j. 0503120701/63

ja:li bk. ja:li

j. 0502222201/13

jallo- yollamak

y.- duula 0602110302/28

jaltan -tembellik etmek

j.- ma:n 0503121101/243

jalvar - yalvarmak

j.- arun 0503121101/241

j.- up 0503121101/235

jaman yaman

j. 0602211003/13, 0602211701/20

j. +umwǝ 0602211701/37

jamaɣama:t yeniden, tekrar

j. +da 0502220301/95

jamaɣama:t yeniden, tekrar

j. +dan 0502220301/84

jamaɣa:p yeniden, tekrar

j. +dan 0503111201/18, 0503111201/28

ja:n (ya:n TT 175) کنار, yan

j. 0503120701/71, 0503120702/61, 0503121101/166, 0602211401/28

j. +a 0502220301/24

j. +uda 0502222701/16

j. +uma 0503121101/189, 0602110101/98

- j. +umda 0502221002/14
 j. +umwəð 0602211401/4
 j. +umwəðða 0503121101/17
 j. +umwəf 0503210801/8
 j. +Nũ 0602211401/78
 j. +ũNã 0503210901/15, 0503210901/16
 j. +unda 0503121101/204, 0506120401/101
 j. +ũNða 0502220301/33
 j. +undadur 0506120401/92
 j. +unna 0502220301/22, 0503121101/136, 0503121101/138,
 0602211701/73
 j. +na 0502222201/149, 0502222701/22, 0503120701/16, 0503120701/72,
 0602211301/5, 0602211401/30, 0602211401/33, 0602211401/39,
 0602211401/49,
 0602211401/57
 j. +næ:ki 0602211003/27
 j. +nan 0602211302/81, 0602211401/80
 j. +naqi 0602211401/55
 j. 0502211901/23, 0502211901/24
- jan** yan
- j. +umwəðða 0601111501/47
 j. +una 0503121101/140
 j. +ũNða 0503111204/48, 0503210901/18
 j. +unna 0502212001/11, 0502220301/11, 0503121101/136,
 0503121101/204
 j. +na 0502121102/74, 0506110201/133, 0506120502/22, 0506120502/9,
 0506120601/3
- jan -** yanmak
- j.- wəp 0503121101/238
 j.- wəpdur 0602211001/94
 j.- nĩm 0602110101/143
 j.- nur 0502120601/99

j. -updur 0602211001/94

j. - yan 0503120701/97

jānā 1. için 2. taraf

j. 0503111202/41

jānā: bk. jānā

j. 0602211302/6

ja:na kenara, yana

j. 0503111204/55, 0503111204/58, 0503120702/66, 0506110201/51,
0602110301/4, 0602211401/32

janaq gibi

j. 0502222202/33, 0503121102/38

jānāq yanak

j. 0502222201/148, 0503121101/14, 0602110101/59

j. +dan 0503111201/116, 0503121101/15, 0503121101/16

ja:naq gibi

j. 0502121102/81, 0502211501/21, 0502211501/61, 0502221001/113,
0502221001/52, 0502222701/4, 0502222701/57, 0503111101/163,
0503111101/4, 0503111101/76, 0503111201/87, 0503111202/41,
0503111203/157, 0503111204/40, 0503210801/114, 0503210801/69,
0503210901/107, 0503210901/52, 0506120502/49, 0506120502/51,
0602110101/105, 0602110101/80, 0602211001/20, 0602211001/223,
0602211001/24, 0602211001/25, 0602211002/35, 0602211003/11,
0602211003/3, 0602211003/42, 0602211401/12, 0602211502/25,
0503210901/107

j. +da 0506120401/94

jā:nāq gibi

j. 0502211901/181

ja:naq gibi

j. 0503210901/110

ja:nbuluq Yanbulak, yer adı

j. +da 0502222202/10

januq yanan

j. 0602211001/63, 0602211001/64, 0602211001/65, 0602211502/32,
0602211502/33, 0602211502/34, 0602211502/35, 0602211502/37,
0602211502/39

j. +la 0602211001/65

ja:nwaqyanan

j. 0506110201/126, 0602211001/62ja:ni

j. 0502211901/58, 0502222701/58, 0503111201/94, 0503121101/78,
0602211302/66, 0602211302/77

jānũ yeni, demin

j. +da 0503111203/110

jani gibi

j. 0502222201/111, 0503121101/253

jāni yeni, demin

j. 0502211501/10

jānĩ yeni, demin

j. 0503111203/120, 0503111203/152, 0503121102/18

jani gibi

j. 0502121102/14

ja:ni gibi

j. 0503120701/92, 0503120702/68, 0503121102/37, 0503210801/105,
0601110801/10, 0601111501/31, 0601111501/74, 0602211002/13,
0602211502/27

jānidʒaɣi yeni zamandaki

j. 0506120401/133janq

j. 0503120701/61

janq bk. jānqĩ

j. 0503210801/114

jānq bk. jānqĩ

j. 0502121102/107, 0503111203/110

jānqa bk. jānqĩ

j. 0602110101/15

jānqʷ bk. jānqĩ

j. 0503111203/41

janqu bk. jǎnqi

j. +ni 0503210901/51

janqu: bk. jǎnqi

j. 0503111203/83

jǎnqudza yenice

j. 0502222201/64

janqi bk. jǎnqi

j. 0602211003/46

janqi bk. jǎnqi

j. 0503210801/100, 0602211001/193, 0602211001/216, 0602211001/217,
0602211003/11, 0602211003/23, 0602211003/24, 0602211003/29,
0602211003/40, 0602211003/44, 0602211003/57

jǎnqi yeni

j. 0502121102/107, 0502121102/35, 0502121102/81, 0502121102/87,
0502121102/95, 0502121102/96, 0502211901/40, 0502221001/19,
0502222201/217, 0502222201/63, 0502222701/90, 0503111203/112,
0503111203/125, 0503111203/127, 0503111203/131, 0503111203/138,
0503111203/179, 0503111203/3, 0503111203/70, 0503120701/10,
0503120701/11, 0503120701/112, 0503120701/50, 0503120701/57,
0503120701/81, 0503120701/84, 0503120701/9, 0503120701/97,
0503120701/99, 0503120702/13, 0503120702/14, 0503120702/19,
0503120702/29, 0503120702/32, 0503120702/44, 0503120702/45,
0503120702/48, 0503120702/65, 0503120702/66, 0503120702/69,
0503120702/71, 0503120702/76, 0503120702/78, 0503121101/45,
0503210901/44, 0503210901/52, 0503210901/89, 0506110701/49,
0506120401/132, 0602110101/120, 0602110101/127, 0602110101/136,
0602110101/149, 0602110302/59, 0602211001/144, 0602211001/148,
0602211001/15, 0602211001/165, 0602211001/50, 0602211001/78,
0602211001/79, 0602211001/81, 0602211001/84, 0602211001/91,
0602211001/93, 0602211002/27, 0602211002/35, 0602211002/37,
0602211002/54, 0602211002/58, 0602211002/61, 0602211302/102,

0602211302/57, 0602110101/85

janqı bk. jǎnqı

j. 0602211003/31

jǎ:nqı bk. jǎnqı

j. +θumı 0602110302/29

jǎnqı bk. jǎnqı

j. 0503121101/47

ja:nna yanında

j. 0502222701/61

jannaq bitki adı

j. +dan 0602110102/84

jap - kapatmak

j.- ijaq 0502120601/53, 0502120601/54

j.- ip 0502221001/4

j.- jalla 0502221001/11

j.- ũja:la 0502221001/3

j.- wjen 0502120601/25

j.- wje'n 0502120601/25

j. -ije'n 0502120601/25

japi yapı

j. 0502120601/25

ja:r dost, sevgili

j. 0503111201/34, 0602211501/3

j. +a 0503121102/137

jara - dayanmak

j.- maja:q 0602110102/17

jara: - kullanılabilir

j.- r 0506120401/78

jara yara

j. +dan 0506120401/79

jarad - yaratmak

j.- an 0502211901/8

j.- upduur 0502211901/63, 0502211901/64, 0502211901/68, 0502211901/88,
0502211901/64, 0503111101/83

jaraduɟ yaratış

j. +una 0602211901/25

jarax bk. jaraq

j. +i 0502211901/86

jaraq yara

j. 06011126a01/39

ja:ra:n F. ياران dostlar

j. 0506120401/80, 0506120401/88

ja:ra:n - devletin verdiği yardım

j.- ã:N 0602211002/54

ja:ra:r kullanılabilir

j. 0502120601/132

ja:ra:ɟuɞ barış

j. +i 0502120601/126

ja:rdʒan (özel ad)

j. 0602211501/54

ja:rdʒa:n (özel ad)

j. 0602211501/2

ja:rfa: yarı yarıya, ek iş

j. 0503210901/91

jarfaɞ bk. jarfaq

j. +a 0503120702/14

j. +i 0503120702/19

j. +umwɔ 0503120702/32

j. +uni 0503111101/132, 0503120702/23

j. +unna 0503111101/131, 0503111101/134, 0503111101/136,
0503120702/13

jarfaq yaprak

j. 050222702/40, 0503120702/22, 0503120702/27

j. +dan 0503120702/19

j. +la: 0503120702/12

j. +lari 0503120702/12

jaru yarım

j. +θun 0503111101/69

ja:ru (özel ad)

j. +θunı 0503111101/70, 0602110102/27, 0602110102/28

jaruun yarım

j. 06011126a01/13, 0602110301/37

ja:ruun bk. yarım

j. 0502121101/67, 0601110801/23, 06011126a01/15, 0602110301/8,
0602211401/15, 0502221002/16

jarpaκ yaprak

j. 0502222702/48

ja:rθ yarısı

j. 0503210901/92

ja:rθi yarısı

j. 0503210901/92

ja:rtura:q yarı boş

j. 0602211502/47

jaθ taziye, yas

j. +ũnã 0602110201/35

j. +ũnãa 0602110201/33

jaθ - yatmak

j.- θam 0503121102/145

ja:θ (ya:s TT 175) yas

j. 0602211701/38

j. +da 0503121102/101

jaθaκluq köy ve boy adı

j. 0503210801/12

ja:θi:n Yasin (özel ad)

j. 0506120501/38

ja:θqi yas tutan kişi

j. 0502222201/185

ja:f yaş

j. +da 0506120502/39

j. +dan 0503121101/252

j. +um 0503121102/83

j. +umda 0506110701/40, 0601110801/37

j. +umwðða 0602211701/10, 0503111203/9

j. +ũNĩ 0502120601/130

ja:f - yaşamak

j.- ja'la' 0502221001/79

j.- ja'lla' 0502221001/80

ja:f (ya:ş TT 175) 1. yaş 2. genç

j. 0502211901/126, 0502211901/157, 0502221002/16, 0503111202/7,
0503121101/94, 0506110701/42, 0602110102/40, 0602110302/22,
0602211002/13, 0602211002/64, 0602211002/67

j. +a 0502120601/34, 0503111202/3, 0503121101/102

j. +da 0503111202/16, 0503111202/19, 0503121101/122, 0506120502/39,
0602110302/21, 0602110302/36

j. +dan 0502222701/7, 0503111202/7

j. +ija:f

j. +inna 0601110801/14

j. +um 0502211901/125, 0503111201/110, 0503121101/102,
0503121101/228, 0506110701/39, 0506120401/37, 0506120601/13,
0602211001/235

j. +umdadum 0503121101/75

j. +umdan 0506120401/40

j. +umijam 0506110201/108

j. +umwð 0502121102/29, 0502220301/32, 0503121102/83, 0602211701/2

j. +umwðða 0503111204/13

j. +umna 0602110102/38, 0602110102/43

j. +ũN 0506120501/59

j. +una 0506110201/102, 0506110201/108, 0506110201/109

j. +uunî 0506110201/112

j. +uunna 0502222701/34, 0506110201/114

j. +uunnamuſ 0602211003/54

j. +ta 0503111202/16

ja:f - yaşamak

j.- a:n 0503210901/24

j.- a:p 0602110102/37

jafa - yaşamak

j.- dum 0502221003/29

j.- jalla 0602211301/29

j. ja:muſſuq 0602211302/45

jafa: - yaşamak

j.- p 0602210801/57

ja:fa - yaşamak

j. 0503121102/67

j.- :n 0506120401/122

j.- dum 0602110102/44, 0602211701/16

j.- duq 0502120601/49

j.- ja: 0503111202/26, 0503111202/3

j.- p 06011126a01/50, 0602110101/23, 0602211001/48

j.- θa 0503111202/26

j.- ja: 0503111202/27

j.- madi 0502222702/16

ja:fa - bk. ja:fa-

j.- jumwāḏḏa 06011126a01/6

j.- janmuſla 0602110101/44

ja:fa - bk. ja:fa-

j.- ḡ 0602211003/9

j.- n 0503210801/117, 0602110302/22

j.- nuunî 0503111202/22

j.- p 0602110102/39, 0602110302/39, 0602110302/77, 0602211701/16,
0503210801/69

j. -pduur 0602210801/71

j. -pdurla 0601110801/41

j. -θuun 0502211901/183

ja:fa:- bk. ja:fa-

j. +muḏa: 0502120601/48

ja:fā:- bk. ja:fa-

j.- nḏan 0503111202/15

ja:fa:l yaşayanlarımıza

j. +la·muḏa 0502121102/78

ja:fa:m hayat

j. 0602211701/41

ja:fa:m yaşadığımızdan

j. +uḏḏan 0602211701/41

ja:fa:nyaşayan

j. 0503111202/30

ja:far (özel ad)

j. 0503111202/16, 0503111202/17, 0503111202/18, 0503111202/20,
0503111202/21, 0503111202/32

j. +a 0503111202/31

ja:far yaşayan, yaşında

j. 0503111202/20

j. +a 0503111202/32

j. +i 0503111202/21

ja:fa:ju:f yaşam, hayat, yaşayış

j. +am 0602110301/33

j. +uumuḏ 0502211901/10, 0602211002/3

ja:fa:ju:f bk. ja:fa:ju:f

j. +i 0502222701/29

j. +uumuḏ 0502120601/2, 0506120502/10, 0602110101/132, 0602211901/6

ja:fa:ji:f bk. ja:fa:ju:f

j. +ler 0602210801/51

j. +uumuḏ 0602110302/15

ja:fa:jif bk. ja:fa:juf

j. +iŋdan 06011126a01/4

ja:fa:jif bk. ja:fa:juf

j. +imiððan 06011126a01/3

j. +uumuð 06011126a01/21

ja:fa:jf bk. ja:fa:juf

j. +uumuð 06011126a01/17

ja:fa:f yaşlı

j. +la:muð 0503210801/98

j. +uumuð 0502222701/55

ja:fu - yaşamak

j.- jamuf 0601110801/36

ja:fu- yaşamak

j.- ja:q 0502121102/1

j. -ja:q 06011126a01/16

ja:ful yeşil

j. 0503121102/49

j. +lar 0502212001/44

ja:ful bk. ja:ful

j. +dan 0502120601/128

ja:fi- yaşamak

j. -ja:n 0502120601/49

ja:fi- yaşamak

j.- ja: 0503111202/23

ja:flaκ gençlik

j. +umi 0602211701/1

ja:flaκ bk. ja:flaq

j. +muððan 0502121102/30

j. +uumuðða 0503121101/91

ja:flaq gençlik

j. +muði 0502220301/8

ja:fli yaşlı

j. 0502120601/125

ja:fmaqli yüzü örtülü

j. 0502211901/149

ja:frura:q daha yaşlı

j. 0502121102/45

ja:fulu yaşlı, ak sakallı

j. +lardan 0502212001/66

ja:ful bk. ja:fulu

j. +ları 0602211401/80

ja:ful bk. ja:fulu

j. 0503120701/11

j. +la:muð 0602110102/6

ja:ful (yaş TT 175, *yaşıl ~ ya:şıl ED 978a) yeşil

j. +la 0503111203/103

j. +lãN 0602110501/25

j. +ları 0602210801/37

ja:fulu bk. ja:fulu

j. +lamuðũN 0602110301/21

ja:fulu: bk. ja:fulu

j. +muð 0601110801/13

ja:fulura:Ɂ daha yaşlı

j. +i 0502121102/85

ja:fuli bk. ja:fulu

j. 0503111201/109, 0503111201/14, 0503111201/28, 0506120401/51,
0602110301/30

ja:fuli bk. ja:fulu

j. 0503121102/37

ja:fuli bk. ja:fulu

j. 0503120701/6

jat - yatmak, uyumak

j.- alları 0503111203/124

j.- an 0502121102/90, 0502121102/93, 0502121102/95, 0502222202/35,

0503111203/154, 0503121101/40, 0506110701/56, 0602211001/212

j.- anna 0602211001/170

j.- annan 0502221001/71, 0503121101/230

j.- di 0502222202/51, 0506110201/139

j.- i:r 0502222202/56

j.- ija: 0502222702/43

j.- ja 0502121102/84, 0503111203/142

j.- u:r 0602211001/188

j.- u:rwn 0502222701/35

j.- ub 0502220301/66

j.- up 0502121102/29, 0602211502/28

j.- up 0502222702/42, 0502222702/44

j.- updur 0602211002/18

j.- θa 0502120601/112, 0502120601/120

j. -ardi 0502211901/49, 0502211901/50, 0503111203/126, 0602211001/146

j. -ardwla· 0502211901/51

j. -ija· 0502121102/91

j. -ija: 0502222702/43

j. -jaq 0602211301/36

j. -mali 0602110102/74

ja:t- yatmak

j. -ir 0602211001/199

ja:t- yatmak

j. 0502121102/11

jatwɔli yatmış

j. 0502120601/47

jatu:r yatıyor

j. 0602211001/175

jatma yatma

j. +θi 0503120702/21

jajra:- yayılmak

j.- p 0602211001/8

jajrad- yaymak

j.- up 0506120501/49

jawar imece

j. 0506110201/42

javuli yük taşıyan at türü bir hayvan

j. 0503111202/41

javuf yapış

j. +ũN 0502121102/89

javi yük taşıyan at

j. 0503111202/33, 0503111202/40, 0602110101/122, 0602110201/16,
0602211502/26

ja:ð (**ya:z** “ilkbahar” TT 175) bahar

j. 0503111101/154, 0503111101/155, 0506120401/108, 0602110101/110,
0602211401/90

jað- yazmak

j.- ağzaqdur 0503121101/243

j.- ajuun 0503121102/81

j.- amuaðða 0502121102/24

j.- an 0503121101/163, 0503121101/184, 0503121101/214, 0503121101/235,
0503121101/259, 0503121102/157

j.- duula 0601111501/84

j.- duum 0503121101/268, 0503121102/137, 0503121102/47

j.- ijan 0503121101/105

j.- ma:na 0502121102/34, 0502121102/35, 0503121102/82

j.- ub 0502222701/90

j.- uja:lla: 0506110201/91

j.- ujaq 0601111501/58

j.- uk 0602211301/24

j.- ũN 0506120401/73

j.- up 0502121102/36, 0502121102/49, 0502221002/23, 0503121101/185,
0503121101/191, 0503121101/210

j.- updurun 0503121101/187

j.- θam 0503121101/243
 j. -an 0502221002/77
 j. -ðula 0601111501/66
 j. -dum 0503121102/134, 0503121102/84
 j. -ija:n 0503121102/45
 j. -ja: 0503210801/11
 j. -jadi 0506120401/72
 j. -madum 0506120401/61
 j. -ũja:la: 0502221001/3
 j. -ujaq 0601111501/55, 0601111501/57
 j. -updum 0503121101/236, 0503121101/237
 j. -updurum 0503121101/262
 j. -anum 0503121101/247

ja:ð ilkbahar

j. +a 0503111101/25, 0503111101/26, 0503111101/40, 0503111101/82
 j. +dan 0503111101/41
 j. +ũN 0602211301/57
 j. +una 0502121102/77, 0503111202/77

ja:ð- bk. jað -

j.- laram 0503121102/112

jaðdur- yazdırmak

j.- anum 0506120401/90

jaðkwt kader

j. +lara 0503210801/7

jaðw yazık

j. 0502221002/23
 j. +i 0503111202/142

jaðwl- yazılmak

j. -ja: 0502212001/46
 j. -updur 0502212001/29

jaðwɟ yazış

j. +i 0602211002/50

jaðufdur - yazıştırmak

j.- ub 0502121102/67

jaðma yazma

j. 0503121101/103

j. +da 0502121102/24

jaðður -yazdırmak

j.- updum 0506120401/133

je bk. jæ:

j. 0601111501/53

jæ bk. jæ:

j. 0502121102/52, 0502121102/7, 0502121102/93, 0502222701/4,
0502222701/94, 0503111101/47, 0503111101/49, 0503111203/5,
0506110201/57, 0506110201/73, 0601111501/48, 0602210801/70

jæ bk. jæ:

j. 0503210901/17, 0506110201/71, 0601111501/44, 0601111501/46

jæ: ya

j. 0502120601/9, 0502121102/100, 0502121102/29, 0502121102/37,
0502121102/61, 0502121102/75, 0502121102/77, 0502121102/82,
0502121102/85, 0502121102/87, 0502121102/92, 0502121102/99,
0502211901/89, 0502212001/40, 0502221001/39, 0502221001/84,
0502221002/87, 0502222201/189, 0502222201/232, 0502222201/44,
0502222201/56, 0502222701/50, 0502222701/58, 0503111101/146,
0503111203/38, 0503120702/62, 0503210801/44, 0503210901/107,
0503210901/62, 0503210901/89, 0506110201/100, 0506110201/63,
0506110201/69, 0506110201/91, 0506110701/4, 0601110801/39,
0601111501/126, 0602110201/28, 0602211001/102, 0602211001/164,
0602211501/34, 0602211701/60

jed- yetmek

j. 0502121101/53, 0502211901/98, 0506110701/45

jæ:de ya da

j. 0502121102/81

jedi (yètti: “yedi” ED 886a) yedi

j. 0502211901/154, 0502211901/159, 0503111203/110, 0503111203/165,
 0503111204/14, 0503111204/4, 0503120702/27, 0503120702/28,
 0503120702/36, 0503120702/37, 0503121101/75, 0506110201/30,
 0506120401/40, 0601111501/48, 0601111501/49, 0601111501/76,
 0602110301/45, 0602110302/36

j. +de 0503210801/64

jedi: bk. jedi

j. +ni 0503111204/9

jediłendzi yedinci

j. +θi 0502120601/10

jedindzi yedinci

j. 0503210801/63

jedijæ:n yedi yıldız

j. 0602211501/50

jeɣʲel yeğen

j. +liɣʲimið 0602211701/31

jeɣʲen yeğen

j. 0601111501/14, 0602110501/11

j. +i 0602211302/58

jek F. یک bir

j. 0502211901/77, 0502221002/8, 0502221003/64, 0601111501/116,
 0601111501/49, 0602211401/15

j. +de 0502121101/36, 0602211701/42

j. +den 0502221003/24

jeke tek başına

j. 0502121102/96, 0502221001/54, 0502221001/56, 0502221003/29,
 0502221003/8, 0506110701/30, 0506110701/34, 0601111501/90,
 0602110102/49, 0602210801/11, 0602210801/15, 0602211401/30

jekedʒe tek, bir

j. 0602110102/48, 0602211502/8

j. +di 0602110102/54

jekeɤo:ð Yekegöz, köy adı

j. 0503121101/32, 0503121101/33, 0503121101/34, 0503121101/56,
0503121101/72, 0503121101/8

j. +i 0503121101/33

j. +ũN 0503121101/32

jek0ere birden bire

j. 0602211501/13

jeketu:t Yekedut, köy adı

j. +den 0601110801/17

jε:m bk. jem

j. 0502212001/45

jel rüzgar

j. 0502211901/58, 0503121101/248

j. +e 0602211502/27je:me

j. +θi 0502222701/13

jem şey, falan filan

j. 0502121102/49, 0502221002/48, 0502222201/125, 0502222201/162,
0502222201/186, 0502222201/232, 0502222201/32, 0502222201/74,
0502222701/88, 0502222702/46, 0502222702/47, 0602211001/118,
0602211001/126, 0602211001/199, 0602211001/203, 0602211001/230,
0602211001/99, 0602211003/25, 0602211302/92, 0602211901/18

j. +[eri 0602211001/107

jeme şey, falan filan

j. 0502121101/46, 0502222201/184, 0502222701/60, 0503111201/19,
0503120702/45, 0503120702/47, 0503120702/71, 0503120702/76,
0503210801/26, 0503210801/31, 0503210801/55, 0601111501/100,
0601111501/56, 0602211001/111, 0602211001/144, 0602211001/193,
0602211001/196, 0602211001/203, 0602211001/239, 0602211002/11,
0602211302/54, 0602211302/81, 0602211401/82, 0602211901/52

j. +de 0602211001/44, 0602211003/28, 0602211302/17, 0602211901/1

j. +den 0602210801/30, 0602211001/113, 0602211001/117,
0602211001/141, 0602211001/164, 0602211001/55, 0602211003/40

j. +dir 0602211001/120, 0602211001/167

j. +[ẽŋ 0601111501/96

j. +[erde 0602211002/5

j. +[eri 0503120702/60, 0601111501/39

j. +[erimið 0602211901/53

j. +[erni 0602211003/26

j. +θi 0503120702/65, 0503120702/68, 0503210901/35, 0602211001/173,
0602211001/50, 0602211003/6

j. +θinde 0602211901/7

j. +θini 0502222701/84, 0602211003/24

j. +θinnen 0602211001/151

je·me şey, falan filan

j. 0602211001/67

jemε: şey, falan filan

j. 0503120702/69

jemæ şey, falan filan

j. 0503120702/78, 0602211001/208

j. +nĩŋ 0602211002/23

jemæ: şey, falan filan

j. 0502222201/231, 0602211001/193, 0602211001/65

j. +ni 0503120702/72

jemã: şey, falan filan

j. + ŋ 0602211001/81

jemed -bir şey yapmak

j.- ejin 0602211001/44

j.- enne 0602211001/181

j.- ipdir 0602211001/191

j.- je 0602211001/217

j.- ip 0602211001/163

j. -ipdir 0602210801/59, 0602211001/161

j. -je 0602211001/181

jε:med- bir şey yapmak

j. -ipdir 0602211302/14

jemeræ:ɣⁱ daha şey

j. +i 0602211901/112

jemet - şey yapmak

j.- di 0502222201/18

j.- di|er 0602211001/213

j.- ðe|e 0502222701/22

jemme bk. jemæ

j. 0602211001/21

jen bk. jene

j. 0602110101/105, 0602211001/231

jæ:n yan

j. + nen 0601111501/40

jene yine

j. 0502120601/38, 0502120601/66, 0502211901/160, 0502211901/161,
 0502211901/173, 0502211901/181, 0502220301/6, 0502220301/62,
 0502220301/63, 0502220301/72, 0502221001/10, 0502221001/28,
 0502221001/7, 0502221001/9, 0502222201/191, 0502222201/192,
 0502222201/217, 0502222201/226, 0502222201/237, 0502222201/3,
 0502222201/75, 0502222202/16, 0502222202/40, 0502222202/58,
 0502222202/64, 0502222202/65, 0502222701/19, 0502222701/25,
 0502222701/49, 0502222701/60, 0502222701/73, 0502222701/83,
 0502222702/24, 0503111101/145, 0503111201/11, 0503111201/14,
 0503111201/28, 0503111201/31, 0503111201/78, 0503111201/79,
 0503111202/19, 0503111202/86, 0503111203/142, 0503111203/159,
 0503111203/160, 0503111203/186, 0503111203/34, 0503111203/80,
 0503120701/11, 0503120701/86, 0503120702/15, 0503120702/22,
 0503120702/85, 0503120702/86, 0503120702/87, 0503121101/115,
 0503121101/210, 0503121101/213, 0503121101/236, 0503121101/253,
 0503121101/268, 0503121101/45, 0503121102/10, 0503121102/8,
 0503121102/83, 0503210901/55, 0503210901/95, 0506110201/126,
 0506110201/89, 0506110701/16, 0506110701/7, 0506120601/44,
 0506120601/7, 0601110301/17, 0601110301/33, 0601110801/38,

0601110801/7, 0601111501/104, 0601111501/77, 06011126a01/41,
 0602110101/101, 0602110101/122, 0602110101/13, 0602110101/14,
 0602110101/15, 0602110101/16, 0602110101/18, 0602110101/50,
 0602110102/84, 0602211001/119, 0602211001/121, 0602211001/153,
 0602211001/154, 0602211001/159, 0602211001/230, 0602211001/233,
 0602211001/56, 0602211001/58, 0602211001/95, 0602211002/26,
 0602211002/30, 0602211002/53, 0602211002/67, 0602211002/80,
 0602211301/26, 0602211302/84, 0602211401/81, 0602211501/41,
 0602211701/60, 0602211901/51

j. +jem 0602110101/150

j. +m 0602110101/16

j.+ den 0601111501/104

je'ne yine

j. 0601111501/41, 0602211501/10, 0602211501/12

jɛ:ne bk. je'ne

j. 0601111501/71

jæ:ne bk. je'ne

j. 0502222202/26

jæni yeni

j. 0503111101/118, 0503111101/25

jæ:ni bk. jæni

j. 0503111101/30, 0503210801/50, 0601110801/25

jeni bk. jæni

j. 0602211003/10

jæni bk. jæni

j. 0503111101/138, 0503111101/159, 0601111501/28, 0602211001/206

jæ'ni bk. jæni

j. 0502222701/50, 0503111101/117, 0503111101/121, 0503111101/150

jæ:ni bk. jæni

j. 0502121102/46, 0502221003/24, 0502222201/109, 0502222201/38,
 0503111101/12, 0503111101/124, 0503111101/4, 0503111101/53,
 0503121102/41, 0503121102/42, 0503210801/28, 0506110201/69,

06011126a01/6, 0602110101/104, 0602211001/126, 0602211001/164,
0602211001/201

jæ:ni: bk. jæni

j. 0502221003/27, 0502221003/30, 0502221003/35, 0502221003/5

jɛ:ni bk. jæni

j. 0602211501/3

jɛŋɪl- 1. hafiflemek 2. düşmana yenilmek

j. 0602211002/30

j.- æ:p 0602211002/12

jɛŋɪllen- hafiflenmek

j. -ip 0502212001/13

jɛŋɪrræ:k daha hafif

j. 0601110801/19

jɛŋɪ yenge

j. 0502221001/15

jɛŋθæ ense

j. +θinde 050222201/200

jer yer

j. 0502212001/12, 0502212001/8, 0502220301/34, 0502220301/77,
0503111101/125, 0503111101/42, 0503111101/44, 0503111101/57,
0503111202/112, 0503111202/45, 0503111203/114, 0503120701/81,
0503210801/32, 0503210801/8, 0503210901/102, 0503210901/15,
0503210901/60, 0503210901/80, 0503210901/88, 0506110201/34,
0506110701/80, 0506120401/19, 0506120401/27, 0506120401/30,
0506120401/33, 0506120501/61, 0506120502/40, 0506120502/5,
0506120601/18, 0506120601/26, 0506120601/55, 0506120601/56,
0601111501/17, 0601111501/2, 0601111501/49, 0601111501/75,
0601111501/77, 06011126a01/60, 0602110101/110, 0602110101/13,
0602110101/3, 0602110101/4, 0602110101/43, 0602110201/4,
0602110302/17, 0602110302/56, 0602110302/85, 0602211001/144,
0602211001/151, 0602211301/45, 0602211301/70, 0602211301/79,
0602211301/80, 0602211401/38, 0503210801/32, 06011126a01/4

j. +de 06011126a01/5

j. +d 06011126a01/60

j. +de 0502120601/142, 0502120601/73, 0502121102/40, 0502121102/73,
0502121102/97, 0502211901/76, 0502220301/78, 0502220301/83,
0502220301/84, 0502222201/150, 0502222701/58, 0503111101/109,
0503111101/163, 0503111101/93, 0503210801/80, 0503210901/105,
0506110201/105, 0506110701/58, 0506120401/21, 0506120502/15,
0506120601/50, 0506120601/51, 0506120601/52, 0601111501/100,
0601111501/110, 0601111501/21, 0601111501/24, 0602110101/37,
0602110102/62, 0602110102/72, 0602211001/159, 0602211001/20,
0602211002/35, 0602211003/9, 0602211302/49, 0602211302/52

j.+de. 0601111501/46

j. +dedi 0502211901/11

j. +dejem 0602110101/135

j. +den 0502120601/114, 0502220301/84, 0503111201/87, 0503210901/92,
0506120601/49, 0601111501/23, 0601111501/73, 0601111501/77,
0602211901/107,
0602211901/77

j. +denne 0503210901/109

j. +di 0602211301/72

j. +e 0502120601/40, 0502121102/73, 0502211901/152, 0502222201/143,
0502222201/78, 0503111203/97, 0506110201/113, 0506110201/57,
0506110701/11, 0506110701/14, 0601111501/72, 0601111501/79,
0602211302/7, 0602211701/58

j. +ede 0602211301/72

j. +i 0502120601/48, 0502211901/64, 0502222201/152, 0502222201/92,
0503111202/136, 0503111203/108, 0503111203/92, 0503121101/149,
0503121101/150, 0503121101/50, 0503210901/111, 0503210901/7,
0506110201/46, 0506110701/12, 0506110701/56, 0506120601/56,
0601110301/15, 0601111501/74, 0602211003/15, 0602211401/38,
0602211502/43, 0602211701/80, 0602211901/90

j. +i:miğ 0503121101/55

j. +ide 0503210901/88
 j. +im 0502220301/3, 0502220301/43, 0503210901/61
 j. +imið 0502220301/76, 0503121101/80, 0506120401/28, 0506120401/31,
 0602110302/55, 0602211401/30, 0602211701/14, 0602211701/17,
 0602211701/18, 0602211701/19, 0602211701/55, 0602211701/56,
 0602211701/75
 j. +imiððe 0503111203/154
 j. +imiððen 0602110302/67
 j. +imiði 0503111202/127, 0506110701/68, 0601111501/48
 j. +imiðĩ 0602110301/2
 j. +in 0601111501/50
 j. +inde 0602211302/61
 j. +ine 0502211901/159, 0503111201/64, 0503210901/101, 0601111501/78,
 0602110101/111, 0602211003/21
 j. +ini 0502222202/18, 0502222701/11, 0503111101/54, 0503111101/93,
 0506120502/13, 0601111501/51, 0602211302/92
 j. +inne 0601111501/99, 0602211302/53
 j. +ĩ 0502211901/56, 0503111202/137, 0503210901/89, 0506120501/64,
 0601111501/47, 0602110101/4, 0602110302/4
 j. +ĩðe 0602110201/25, 0602110201/31, 0602110201/33
 j. +ĩðen 0503210901/4
 j. +ĩẽ 0602110201/25
 j. +ĩĩð 0601111501/77
 j. +l 0503121101/92
 j. +læ:miði 0601111501/32, 0601111501/33, 0601111501/46,
 0601111501/48
 j. +le 0503111101/49, 0503210901/10, 0601111501/53, 0602110101/5,
 0602110201/8, 0602211301/59, 0602211301/71, 0602211301/79
 j. +lem 0503111201/127
 j. +lemið 0506120401/30
 j. +lemið 0506120401/32
 j. +ler 0503210801/34, 0503210901/14, 0602211002/36, 0602211301/72

j. +|eræ 0503210901/8
 j. +|erde 0502121101/17, 0502121102/43, 0502222701/56, 0503111203/96
 j. +|erden 0506110201/21
 j. +|erden 0503111203/99, 0503210801/61, 0503210901/12
 j. +|ere 0503111203/99, 0503210901/79
 j. +|eri 0503121101/84
 j. +|eri 0602110101/26
 j. +|erimið 0503111202/56
 j. +|erimiði 0602110501/13
 j. +|erimiðň 0503111202/102
 j. +|erine 0503121101/20
 j. +|erň 0503121101/162
 j. +|erni 0506120601/54, 0602211301/67
 j. +|e?i 0602211301/41
 j. +ni 0602211003/26
 j. +dejem 0602110101/50

jer - yermek

j.- iniðe 0601111501/122

jere yara

j. 0503111202/41, 0506110201/83, 0601111501/71

jeræ yara

j. 0602110101/15

jærtfi: yerci

j. +ni 0503120701/90

jer|e- yerleşirmek

j. -pdir|er 0601111501/91

jer|eş - yerleşeni

j.- eni 0503111201/91

j. -ipdirik 0503121101/68

jer|i yerli

j. 0602211401/56, 0602211901/19, 0602211901/21, 0602211901/22

jer0ið yersiz

- j. 0602211901/20
- jet** yedi
- y. 0503111203/105
- jet-** yetmek, ulaşmak
- j. 0602110101/62, 0602211302/29
- j.- di|e 0602211001/213
- j.- dim 0506110201/114
- j.- emden 0503121101/102
- j.- en 0502121102/29
- j.- enne 0502120601/162, 0506110201/102
- j.- ennen 0503121101/234, 0506120401/26
- j.- erdi 0503111203/167
- j.- erdi|er 0503111201/13
- j.- erdim 0506110701/80
- j.- ip 0502121101/4, 0503111201/127, 0602211302/92
- j.- jǣŋ 0601111501/42
- j.- mæ:nne 0602110101/122
- j.- mejæ:n 0502211901/56
- j.- me| 0602211002/79
- j.- meθe 0503111202/24, 0503111202/27
- j.- θe 0502120601/41, 0502121102/97, 0502222201/82, 0503120701/112
- j. -di 0602110102/25, 0602110201/24
- j. -diʏ|i 0503120702/30
- j. -dim 0502222701/45
- j. -eno:q 0502222201/83
- j. -erdi|e 0503111201/18
- j. - je 0503111101/64
- j. -mæ:ndir 0602211002/68
- j. -meðdi 0503111203/148
- j. -mejεːmif 0503111203/147
- jet-** bk. jet-
- j. -di 0502120601/46

j. -dim 0502120601/34

jeter yeter

j. 0602211001/24, 0602211001/25

jetim Ar. يتيم öksüz

j. 0502120601/32, 0601111501/11

jeti:m öksüz

j. 0602110102/41

jetimtje F. + Ar. يتيمچه küçücük öksüz

j. 0506120502/34

jetir- yetirmek

j.- en 0502212001/37

j.- i:p 0502120601/39

j.- ip 0602211901/93

j. -di 0502212001/41

j. -eno:q 0601111501/78

j. -ibilmeððile 0506110201/57

j. -meje 0506120601/26

jetif- yetişmek

j.- diyiimiððen 0503111201/31

j.- enoq 0601111501/64

j.- ip 0503111201/8, 0602211001/17, 0602211001/29

j.- mæ:n 0602211301/19

j.- meje 0602211301/82

j. -eno:q 0602211301/22

jetmiş yetmiş

j. 0502121101/42, 0502212001/50, 0503111101/39, 0503111204/35,

0503111204/42, 0503210801/63, 0503210801/64, 0506120401/37,

0506120601/13, 0601111501/104, 0602211003/54

j. +den 0503111203/14

jetnikli yeterli, yeterince

j. 06011126a01/9

jeθi:r Ar. اسير 1. esir 2. kadın, hanım

j. 0502120601/33

jaw- yıǵmak

j.- ardaq 0506120501/46

j.- lan 0602110101/5

j.- mali 0502211501/16

j.- uja:la: 0503120702/38

j.- up 0502222702/46, 0503120702/37, 0601111501/67, 0602211901/112

j. -ardaq 0506120501/57

jawna- toplamak

j.- ma: 0503210901/105

j.- mali 0503210901/105, 0602110302/58

j.- p 0503121101/167, 0602110101/5

j. -ja 0503111101/68

jawna:- bk. jawna -

j.- nlarunna 0503210901/109

j.- p 0503120702/47, 0503121101/234, 0503210901/114, 0602210801/15

j. -rdi 0503210901/94

jawnal- toplanılmak

j.- jan 0503210901/107

jawnan- toplanılmak

j. 0503111201/76

jawq- yıkmak

j.- ani 0503121101/145

j.- ja 0602211701/66

j. -ar 0502221003/54

jawqul- yıkılmak

j.- jãN 0502222201/106

j.- up 0602211001/181

j. -ma:jun 0502221003/63

jawqulan yıkılan

j. +i 0503121101/145

jul yıl

j. 0502120601/46, 0502121101/30, 0502121101/32, 0502121101/34,
 0502121101/35, 0502121101/36, 0502211501/19, 0502211901/17,
 0502221001/86, 0502221002/17, 0502221002/19, 0502222201/10,
 0502222201/174, 0502222201/91, 0502222202/1, 0503111101/24,
 0503111203/8, 0503111204/4, 0503120701/14, 0503121102/26,
 0503210801/112, 0503210801/43, 0503210801/44, 0503210801/5,
 0503210801/7, 0503210901/5, 0503210901/64, 0503210901/79,
 0506110201/22, 0506120601/39, 0506120601/40, 0601110801/10,
 0601110801/9, 0601111501/26, 0601111501/27, 0602110101/99,
 0602110301/34, 0602110301/8, 0602110501/22, 0602110501/28,
 0602210801/3, 0602210801/4, 0602211001/220, 0602211002/28,
 0602211301/75, 0602211301/8, 0602211501/43, 0602211501/48,
 0602211901/35

j. +a 0502212001/44

j. +am 0602211002/27

j. +da 0502221002/37, 0503111101/59, 0503121102/27, 0503210801/63,
 0503210801/64, 0602110302/8

j. +da:xi 0506120401/97

j. +dan 0502121101/20, 0502221001/81, 0502222201/134, 0503120701/26,
 0602110302/37

j. +i 0503121102/19

j. +lan 0502211901/124, 0503111203/12, 0503120701/45

j. +ũN 0502121102/80, 0503111101/150, 0503111101/61, 0503111101/62

jula:n yılan

j. 0502121102/102

julla:-yellemek

j.- p 0502121101/33, 0601110801/8

jullaᵑ yıl kadar

j. +i 0502212001/45, 0602110101/123

jullaᵑq yıl kadar

j. 0502222201/97

j. +da 0502221002/21, 0502222201/97

j. +di 0602110302/31

jumfa - yumuşamak

j.- ja 0503111101/78

j. -ja: 0503111101/81

juurt- yırtmak

j. - di 0502211901/147

juð iz, arka

j. +unna 0602211001/62ji

j. 0602211001/116

jifey b□ jife□

j. 0503120702/38

j. +i 0503120702/72

jif□ ipek

j. 0503120702/45, 0503120702/48, 0503120702/49, 0503120702/50,
0503120702/52

jigirmi yirmi

j. 0503210901/86

jigrimæ:f yirmibeş

j. 0502222702/49

jigrimi bk. jigirmi

j. 0503120701/53

jiyid bk. jiyit

j. +iŋ 0502211901/84, 0502211901/86

jiyirmi bk. jigirmi

j. 0502221002/6

jiyit yiğit

j. 0502222201/228

jiyrim bk. jigirmi

j. 0502121101/41, 0502121101/84, 0502121102/107, 0502211901/126,
0502211901/39, 0502211901/46, 0502212001/51, 0503111101/27,
0503111204/33, 0503210901/5, 0506110201/133, 0601110801/10,
06011126a01/20, 06011126a01/53, 0602110501/3, 0602211501/19,

0602211901/88, 0506110201/133

jikrim bk. jigirmi

j. 0506110201/133

jiyirimi bk. jigirmi

j. 0502121101/21, 0502212001/44, 0502221001/86, 0503111202/22,
0503111202/23, 0503111202/26, 0503121101/9, 0503210801/112,
0503210801/5, 0602110302/36

jyirimi bk. jigirmi

j. 0503111101/23

jikrimi bk. jigirmi

j. 0602211701/59

jil bk. jil

j. 0502211501/64, 0503111204/33, 0602211002/33, 0602211002/38,
0602211002/40, 0602211002/41

jil yıl

j. 0502120601/4, 0502121101/18, 0502121101/20, 0502121101/53,
0502121101/84, 0502121102/11, 0502211501/10, 0502211901/154,
0502211901/171, 0502211901/181, 0502220301/22, 0503111201/2,
0503111201/80, 0503111201/91, 0503121101/125, 0503121101/206,
0503210801/35, 0503210801/6, 0503210801/89, 0506110201/108,
0506110201/130, 0601110801/16, 0601111501/104, 0601111501/113,
06011126a01/20, 06011126a01/52, 0602110101/124, 0602110101/99,
0602110301/35,
0602110302/19

j. +a 0506120601/26

j. +a: 0503111202/139

j. + dan 0503111202/9

jil bk. jil

j. 0502222701/39, 0602110302/36

j. +da 0503121101/38

j. +dan 0502121101/21, 0502211901/159, 0503121101/56

j. +den 0502120601/47, 0502222201/29

j. +qi 0503111202/139
j. +ɖɿq 0602211001/213

jil

j. +æ: 0502211501/18
j. +din 0602211701/3
j. +ĩŋ 0602211002/34

jilɿ

bk. jil
j. 0502220301/89, 0602211401/92
j. +jɛː 0502220301/90

jili

yılı
j. 0602211002/49

jim

yem
j. 0602211001/92

jim

bk. jim
j. 0602211001/60

jit -

yitmek
j.- ip 0502121101/10
j.- meθin 0602211302/35

jið

yüz, taraf
j. +ð 0503111203/183
j. +ðe 0503111101/8, 0602211001/144, 0602211001/225, 0602211301/2
j. +ede 0506120501/27

jo

bk. jo:
j. 0502221002/71

joː

bk. jo:
j. 0502222702/16, 0502222702/34

jo:

yok
j. 0502221003/10, 0502221003/50, 0502222701/23, 0502222701/37,
0502222701/79, 0502222701/84, 0503111101/46, 0503111101/73,
0503210801/105, 0503210801/5, 0506110701/41, 0601110801/11,
0602110501/32, 0602211301/53, 0602211302/81, 0602211701/22,
0602211701/69

joːŋ bk. joː

j. 0503111101/160

joːʋ bk. joː

j. 0601110301/15

joːʋaː bk.joːʋaː

j. 0602110101/54

joːʋaː yok a

j. 0602211002/22, 0602211002/32, 0602211701/80

joʋam yok da

j. 0602110101/98

joʋi yoku

j. 0602211001/239

joʋθa yoksa

j. 0502220301/56, 0506110701/19, 0602211001/207, 0602211003/11,
0602211502/38

joʋθo bk. joʋθa

j. 0502220301/66, 0502221002/20, 0601111501/30, 0602110101/100,
0602110301/28, 0602211502/46, 0602211502/6

joʋθaː bk. joʋθa

j. 0602110301/26

joːʋθo bk. joʋθa

j. 0602211003/9

joʋθaːm yoksa da

j. 0602110101/11

j. +a 0602110101/93

joʋθam bk. joʋθaːm

j. 0502120601/110, 0502222201/95, 0502222701/9, 0506120401/60,
0602211301/40, 0602211401/70, 0602211401/35

j. +a 0602110101/44

joʋθom bk. joʋθaːm

j. 0503111203/112, 0602110101/16, 0602110101/54, 0602110101/69,
0602110101/74, 0503111203/44

jo:ɤθam bk. joɤθa:m

j. 0601111501/64

jo:ɤθa:m bk. joɤθa:m

j. 0602211301/27

joɣ bk. jo:q

j. 0506120501/41

joq bk. jo:q

j. 0503111203/115, 0503111203/91, 0506110701/85, 0601110801/17,
0602211001/21, 0602211001/22, 0602211001/47, 0602211002/82

j. +di 0502121101/28, 0502121102/4, 0503111201/32, 0503111202/92,
0503111203/118, 0503111204/13, 0506110701/49, 0506120601/19,
0506120601/25

j. +dur 0503111201/108

j. +muɸ 0503111204/11, 0602211001/19

jo:q (yo:k TT 178) yok

j. 0502120601/133, 0502120601/148, 0502120601/170, 0502120601/48,
0502120601/5, 0502120601/6, 0502120601/85, 0502121101/12,
0502121101/49, 0502121102/103, 0502121102/111, 0502121102/40,
0502121102/74, 0502121102/8, 0502211501/26, 0502211501/30,
0502211501/46, 0502211501/47, 0502211501/62, 0502211901/116,
0502211901/13, 0502211901/163, 0502211901/167, 0502211901/174,
0502211901/79, 0502212001/22, 0502212001/30, 0502212001/33,
0502212001/37, 0502212001/43, 0502212001/55, 0502212003/52,
0502222201/105, 0502222201/108, 0502222201/115, 0502222201/127,
0502222201/132, 0502222201/153, 0502222201/155, 0502222201/198,
0502222201/59, 0502222201/94, 0502222701/100, 0502222701/13,
0502222701/14, 0502222701/19, 0502222701/36, 0502222701/46,
0502222701/55, 0502222701/84, 0502222701/85, 0502222702/29,
0502222702/34, 0502222702/7, 0503111101/71, 0503111201/55,
0503111201/83, 0503111202/102, 0503111202/43, 0503111202/45,
0503111202/46, 0503111202/47, 0503111202/79, 0503111204/24,
0503120701/59, 0503120701/72, 0503120701/76, 0503120701/77,

0503120701/80, 0503120701/93, 0503120702/5, 0503121101/134,
 0503121101/208, 0503121101/211, 0503121101/50, 0503121101/80,
 0503121101/88, 0503121101/90, 0503210801/14, 0503210901/115,
 0503210901/13, 0503210901/19, 0503210901/20, 0503210901/21,
 0503210901/3, 0503210901/53, 0506110201/101, 0506110201/24,
 0506110201/46, 0506110201/73, 0506110201/87, 0506110201/92,
 0506110701/57, 0506120401/33, 0506120401/44, 0506120401/62,
 0506120401/74, 0506120401/75, 0506120401/94, 0506120401/95,
 0506120501/19, 0506120501/44, 0506120501/54, 0506120601/56,
 0601110301/27, 0601110301/28, 0601110301/7, 0601110301/9,
 0601110801/4, 0601111501/108, 0601111501/15, 0601111501/16,
 0601111501/17, 0601111501/43, 0601111501/44, 0601111501/56,
 0601111501/58, 0601111501/60, 0601111501/61, 0601111501/74,
 0601111501/77, 06011126a01/36, 0602110101/93, 0602110102/69,
 0602110201/8, 0602110301/45, 0602110302/16, 0602110302/56,
 0602110501/30, 0602110501/37, 0602211001/151, 0602211001/215,
 0602211001/227, 0602211001/75, 0602211001/86, 0602211002/22,
 0602211002/44, 0602211002/49, 0602211002/77, 0602211002/81,
 0602211003/1, 0602211003/37, 0602211301/17, 0602211301/20,
 0602211301/21, 0602211301/42, 0602211301/43, 0602211301/45,
 0602211301/59, 0602211301/63, 0602211301/79, 0602211301/82,
 0602211302/72, 0602211401/13, 0602211401/44, 0602211401/45,
 0602211401/47, 0602211401/49, 0602211401/51, 0602211401/71,
 0602211401/75, 0602211501/18, 0602211501/29, 0602211502/41,
 0602211701/24, 0602211701/26, 0602211701/28, 0602211701/40,
 0602211701/41, 0602211701/44, 0602211701/65, 0602211701/7,
 0602211701/70, 0602211701/81, 0602211901/15, 0602211901/24,
 0602211901/8, 0602211401/52
 j. +di 0503111203/168
 j. +di 0502211901/10, 0502211901/14, 0502211901/15, 0502211901/28,
 0502211901/52, 0502220301/69, 0502221001/103, 0502221003/30,
 0502222202/59, 0503111201/43, 0503111201/6, 0503111204/13,

0503120701/32, 0503120702/61, 0503121102/31, 0503121102/43,
 0503210801/105, 0503210801/106, 0503210801/108, 0506110201/70,
 0506110701/49, 0506120401/66, 0506120601/32, 0506120601/48,
 0602110101/5, 0602110101/76, 0602110102/2, 0602110201/18,
 0602110302/42, 0602110302/82, 0602211001/100, 0602110101/143

j. +dur 0502211901/87, 0602110201/17, 0602211502/42

j. +lar 0503210901/41

j. +muʃ 0503111203/146, 0602211001/106, 0602211001/143,
 0602211301/77

j. +ti 0602110102/3

joqar bk. joqri

j. 0503121102/6

j. +da 0503121101/46

j. +da 0503121101/45, 0503121101/59, 0503121101/60

j. +dan 0506110201/85

j. +θi 0502211901/152

joqor bk. joqri

j. +da 0503121101/14, 0503121101/15, 0503121101/19, 0602211701/51

j. +muððan 0601111501/90

j. +θi 0503121101/18

j. +θumna 0503121101/9

joqaru: bk. joqri

j. +q 0503121102/10joqari

j. 0502222701/7, 0506110701/39, 0602211002/66, 0602211002/68,
 0602211002/70, 0602211002/72, 0602211002/73, 0602211002/82

joqoru: bk. joqri

j. +nuN 0503210801/16

joqri yukarı

j. 0502120601/26, 0503111203/80, 0602211002/21, 0602211002/80,
 0602211302/25

joqari bk. joqri

j. 0602211002/69

joqorq daha yukarı

j. 0602211001/205

joqarqı yukardaki

j. 0502211901/170, 0503121101/33

joqorıki bk. joqarqı

j. 0602211002/32

joqarlar- beraber yükselmek

j. - di 0502220301/32

joqorıraq bk. joqarraq

j. +unıan 0602211701/12

joqarraq daha yukarı

j. 0601110801/39

joqarθyukarısı

j. 0503121101/83

jo:qlıw yokluk

j. +undan 0503121101/266

joqorraq bk. joqarraq

j. 0502121101/22

joqumli iyi gelen

j. 0502222701/25

jol bk. jo:l

j. +ı 0602210801/26

j. +ı 0502222701/20

j. +ıı 0502212001/63

j. +ııN 0502212001/39

j. +ııra: 0602211301/23

j. +ııri 0602211301/16

j. +ııda 0503121102/96

j. +ıına 0506110201/31, 0602110101/41

jo:l (yo:l TT 178) yol

j. 0502211901/13, 0502211901/14, 0502211901/22, 0502212001/11,
0503111204/13, 0503121101/90, 06011126a01/33, 0602211001/151

j. +a 0502222201/154, 0503121101/142
 j. +b 0602211701/66
 j. +a:m 0502120601/164
 j. +a:n 0502120601/165
 j. +da 0502222701/22, 0503111203/114, 0506110201/54
 j. +dan 0502222701/21, 0503121101/173
 j. +don 0503111201/86
 j. +i 0502120601/166, 0602211302/28
 j. +ina 0506120401/123
 j. +la 0502222701/22
 j. +lamuð 0602110101/12
 j. +lon 06011126a01/60
 j. +lorða 0503121102/54
 j. +lõri 0503121102/53
 j. +uumuð 0602110101/11
 j. +ũN 0503111101/49
 j. +una 0502222701/2
 j. +unb 0503121102/56
 j. +unda 0503121102/151
 j. +uni 0506120401/113
 j. +un 0602110101/33

joldaſ bk. jo:ldaſ

j. +dan 0503121101/253
 j. +la:m 0502222701/78
 j. +lamuð 0503210801/51

jo:ldaſyoldaſ

j. +la:muð 0503210901/57
 j. +um 0503121101/115

jo:ldõſbk. jo:ldaſ

j. +i 0502211901/84

jolla- yollamak

j.- madi 0503111204/3

jo:lla -bk. jolla -

j.- ja:la' 0602211901/112

jo:llə- bk. jolla -

j. - dula' 0503121102/20

j. -ja:la' 0602211901/104

jolli- bk. jolla -

j. -ja:lla' 0506110201/113

jolmo Yolma, Yomutların alt boyu

j. 0502211901/99jđ

j. 0503120702/73

j. +æ: 0502121102/107, 0506120502/31

j. +đ 0502121101/34

jomud bk. yomut

j. 0602211401/65

jomut Yomut

j. 0502211901/118, 0502211901/91, 0502211901/94, 0502211901/95,
0502211901/97, 0502211901/98, 0503121101/25, 0602211401/27,
0602211401/43, 0602211401/50, 0602211502/43, 0602211901/54

j. +dan 0602211401/16

j. +di 0502221003/18, 0502221003/22

j. +la'jam 0602211502/45

j. +lara 0503210801/49

j. +qujam 0602211502/46

jomuṭ bk. yomut

j. +da 0502211901/113

jowũn kalın

j. 0602110101/14

jø: - yürümek

j.- k 0506120502/9

jø:k yürürüz

j. 0506120502/24, 0602211901/106, 0506120502/14, 0506120502/46,
0506120502/6

jø:n yön

j. 0502221003/25, 0602211901/88

jø:ne bk. jø:ne

j. 0502121101/2, 0502212001/40, 0502212001/41, 0502212001/66,
0502222201/114, 0502222701/21, 0502222701/22, 0502222701/56,
0503111203/14, 0503111203/144, 0503111203/17, 0503111203/23,
0503111203/62, 0503111204/57, 0506120601/30, 0601110301/36,
0601110801/38, 0601111501/38, 0602110302/55, 0602110501/18,
0602210801/29, 0602210801/30, 0602211001/135, 0602211001/168,
0602211001/76, 0602211302/108, 0602211302/84, 0602211502/40,
0602211701/5

jø:ne bk. jø:ne

j. 0601111501/45

jø:ne bk. jø:ne

j. 0602211701/65

jø:ne bk. jø:ne

j. 0502212001/56, 0503121101/171, 0503121101/175, 0503121101/179,
0506110701/9

jø:ne ama,fakat

j. 0502120601/107, 0502120601/173, 0502121101/10, 0502121101/48,
0502121101/65, 0502121102/18, 0502121102/51, 0502121102/60,
0502211901/79, 0502212001/24, 0502212001/30, 0502212001/34,
0502212001/44, 0502212001/5, 0502212001/7, 0502220301/36,
0502221002/10, 0502221002/8, 0502222201/61, 0502222202/29,
0503111201/112, 0503111201/70, 0503111202/71, 0503111203/185,
0503111204/25, 0503111204/48, 0503121101/114, 0503121101/138,
0503121101/187, 0503121101/221, 0506110701/59, 0506120401/62,
0601110801/26, 0601110801/5, 0601111501/79, 0602110301/29,
0602110302/62, 0602110302/63, 0602110501/17, 0602110501/6,
0602211301/39, 0602211302/14, 0602211302/46, 0602211501/34,
0602211501/53, 0602211502/36, 0602211502/44, 0602211502/47

jø:ni bk. jø:ne

j. 0602110302/60

jø:ni bk. jø:ne

j. 0502220301/26

jø:r yürür

j.- qa 0502121102/92

j. - in 0503121101/185, 0503121101/191

j. - |e 06011126a01/50

jør - yürümek

j.- æ:n 0503121102/84

j.- en 0602211302/26

j.- mæm 0503121101/137

jøre- yürümek

j.- dīŋ 0503121102/92

j.- n 0503111204/35

j.- næ: 0503121101/193

j. -rdik 0602211502/28

j. -rdim 0502222201/136

jøræ: -bk. jøre-

j.- jin 0502221002/65

j.- nen 0602211401/55

j.- nīŋě 0503121102/93

j.- p 0602211701/3

jörd - yürütmek

j.- ip 0602211302/42

jøre - bk. jøre-

j.- n 0602110101/130

j.- rdi 0503111203/183

jø:ri - bk. jøre-

j.- n 0502121102/36

jøri:- bk. jøre-

j. -mif 0602211401/54

jøri:t - yürütmek

j.- e 0602211003/39

jørif yürüyüş

j. +ime 0503121101/101

j. +imið 0503121101/204

jørmey yürümek

j. +im 0503121101/138

jøry - bk. jøre-

j.- len 0602211901/18

jøryd -yürütmek

j.- ip 0602211302/34, 0602211302/59

jøryf yürüyüş

j. +im 0503121101/107

juqari yukarı

j. 0503210801/118

jumurta yumurta

j. 0502120601/26

jumfa -yumuşamak

j.- nnan 0503111101/82

ju:nis (özel ad)

j. 0506120502/1

ju:rdži eşin küçük kardeşi

j. +θi 0502221001/55

j. +θini 0502221001/53

jurd yurt

j. +inna 0602211001/12

j. +ũN 0502121102/41

j. +umi 0503121102/46

j. +umuðða 0602211302/20

j. +umuðθam 0602110301/3

ju:rd yurt

j. +a 0602211002/53, 0602211003/9

j. +i 0503111203/100, 0503111203/15, 0602211301/45, 0602211302/68,

0602211003/3

j. +imið 0602211701/55

j. +imið 0602211701/14

j. +imĩŋ 0602210801/60, 0602210801/62

j. +umwũððe 0503111101/146

j. +umwũð 0503121101/57

j. +umwũf 0503121101/65

ju:rdli yurtlu

j. 0602211401/56

jurt yurt

j. 0503111101/146, 0503111101/54, 0602110101/134, 0602110101/135,
0602110101/18, 0602211302/53

j. +da 0602211003/14, 0602211003/19

j. +dan 0602211002/42

j. +[eː 0503111203/89

ju:rt bk. jurt

j. 0502211901/155, 0502211901/156, 0503121101/64, 0503121101/67,
0506120401/19, 0602110201/43, 0602110201/44, 0602110201/45,
0602110302/60

j. +da 0602110101/44

j. +dan 0602211002/51, 0602211002/60

j. +de 0602211301/28

j. +laː 0503121101/65

j. +larda 0602110201/17

j. +larwũwũð 0602110201/15

j. +[erde 0602110201/19

juw - yıkamak

j.- an 0502222202/45

j.- ar 0502211901/180

j.- diji 0502222202/44

j.- jaːlaː 0502221001/47

juwaf yavaş

j. 0502120601/20, 0502121102/35, 0502212001/13, 0502220301/32,
0502220301/66, 0503120701/8, 0602210801/13, 0602211701/10

j. +da:n 0502120601/20, 0602211701/10

j. +dan 0502121102/35, 0602210801/13

juwɒf bk. juwaf

j. 0502222702/17, 0503111101/34, 0503111101/82, 0503111203/77,
0602110101/139

j. +duur 0503111203/76

juwafɭuq yavaşlık

j. 0503120701/5

juwafra:q daha yavaş

j. 0503210901/25

juwi taşımada kullanılan at

j. +ler 0602110201/7

juwi bk. yuwi

j. 0602110201/7

j. +dir 0602110201/7

j. +leræ: 0602110201/7

juwird yurt

j. +i 0506120401/22

juwirt yurt

j. 0503111203/173

j. +de 0602110201/7

juwurtyurt

j. +de 0503111203/86

juq yük

j. 0503111203/38

jurd yurt

j. +ini 0506120502/13

j. +iŋ 0506110701/106

jureq yürek

j. 0503111201/57

ju:rt bk. jurd

j. +[erijem 0602110101/45

juwird bk. juwĩrt

j.- i 0506110701/6

juwĩrt yurt

j. 0506120401/22

juwruy^ɗræ:k

j. 0503111201/66

jyk yük

j. 0503111202/34

j. +y 0503121102/154

jyķ bk. jyk

j. 0503111202/36, 0503111202/40

jyķlæ:- yüklemek

j.- p 0502211901/26

jŷŋ yün

j. 0503121102/105, 0506120501/48

jypey^ɗ bk. jypeķ

j. 0502222702/47

jypeķ ipek

j. 0502222702/33, 0502222702/46

jyre^ɗ bk. jypeķ

j. +i 0502221001/64

j. +imden 0503121102/69

j. +ine 0503121102/142

j. +ŷŋ 0602110101/18

jyreķ yürek

j. 0502221001/61, 0502221001/62, 0502221001/63, 0503121102/141

jyθyv yusuf

j. 0503121102/75

jyz bk. jyð

j. 0503121101/149, 0503121101/187, 0503121101/262, 0503121101/56

jyð yüz, taraf

j. 0502121101/13, 0502121101/42, 0502121101/57, 0502212001/44,
0502212001/45, 0502212001/51, 0502220301/58, 0502222201/70,
0502222701/61, 0503111101/39, 0503111201/91, 0503111203/12,
0503111203/8, 0503111203/95, 0503121101/154, 0503121101/187,
0503121101/38, 0503121101/43, 0503121102/19, 0503210801/6,
0503210801/7, 0506110201/16, 0506110701/45, 0601111501/47,
0601111501/48, 0601111501/49, 0601111501/52, 0601111501/76,
06011126a01/33, 0602211001/48, 0602211302/7, 0602211401/10,
0602211401/13, 0602211401/9, 0602211501/39, 0602211701/61,
0602211901/111, 0602211901/31

j. +æ 0602211901/99

j. +den 0602211901/97, 0602211901/99

j. +ðen 0602211001/48, 0602211302/7

j. +e 0602211901/99

j. +i 0503120702/55, 0503121101/230, 0602211001/150

j. +imiððæ:ki 0503210901/71

j. +ine 0503120702/33

j. +|erem 0503121102/93

j.+ỹŋ 0602211901/96, 0503120701/87

jyðyyʃ bk. jyðyk

j. +i 0503120701/92, 0503120701/99

jyðyk yüzük

j. 0503120701/86

jyðyķ bk. jyðyk

j. 0503111201/50, 0503120701/86, 0503120701/88, 0503120701/90,
0503120701/91

ð

ðad Ar. ذات şey

đ. +uma: 0602211701/7

đa:d Ar. şey

đ. 0502211501/24, 0502211901/26, 0502222201/218, 0502222202/56,
0502222702/15, 0503121101/141, 0503210901/107, 0601110301/25,
0601110801/27, 0601111501/108, 0601111501/94, 0602110302/56,
0602211001/147, 0602211001/215

đa:đ Ar. şey

đ. 0502120601/132, 0502121101/19, 0502121101/20, 0502121101/76,
0502121102/40, 0502121102/73, 0502211501/42, 0502211501/63,
0502211901/161, 0502222202/12, 0502222202/57, 0503111204/26,
0503120701/12, 0503120701/19, 0506110201/91, 0506120401/41,
0506120502/40, 0601111501/102, 0601111501/74

đa:d bk. đa:d

đ. +a 0502222702/5, 0506120401/41, 0602110302/17, 0602211001/175,
0602211001/183

đ. +am 0602110102/22

đ. +ajem 0602211302/33

đ. +da 0502211501/43

đ. +um 0502222201/217, 0502222701/46, 0503210801/80, 0602110501/37,
0602211701/28

đ. +uma: 0602211701/40

đ. +umdi 0602110101/93

đ. +umi 0502222201/161

đ. +umud 0503111202/120, 0503121101/86, 0503210801/101,
0506110201/66, 0601110301/28, 0601110301/7, 0601110801/18,
06011126a01/32, 06011126a01/39, 06011126a01/8, 06011126a01/9,
0602211002/49

đ. +umudı 0503111202/118, 0506110701/53, 0601111501/104

đ. +umudı 0503111201/89

đ. +un 0503120701/19, 0602110101/13

đ. +un 0503210801/102, 0503210801/103

đ. +uñ 0503111101/109

đ. +ũN 0502222201/124, 0601110301/11, 0601110301/22, 0602110201/36,
0602211701/49

đ. +uua 0502222201/168, 0502222201/173, 0503121102/46

đ. +ũNã 0602110201/25

đ. +uui 0502120601/66, 0502121101/45, 0502121101/48, 0502121101/76,
0502222201/173, 0503120701/98, 0602211502/47

đ. +ũNqi 0503210901/33

đ. +ũNũđ 0503121102/17

đ. +i 0502120601/63, 0502120601/66, 0502211501/22, 0502211901/28,
0502222201/158, 0502222201/227, 0502222201/67, 0502222201/7,
0502222701/19, 0503120701/71, 0503120701/92, 0503120702/17,
0503121102/135, 0503210801/96, 0503210901/24, 0503210901/46,
0503210901/54, 0506110201/54, 0506110201/69, 0506120401/50,
0602110102/8, 0602110102/83, 0602211001/22, 0602211003/5,
0602211301/42, 0602211302/32, 0602211302/51, 0602211302/81

đ. +i 0503111204/24

đ. +la 0502212001/55

đ. +la: 0502211901/67

đa:đ bk. đa:d

đ. +ũN 0602211001/23

đa:d bk. đa:d

đ. +a 0502121102/33

đafaθ Rus. yedek

đ. 0503111204/52

đa:ɤ dağ

đ. 0502211901/29

d. +a 0502211901/65

d. +da 0503111203/33, 0506120401/133, 0602110101/3

d. +dan 06011126a01/59, 06011126a01/60, 0602211001/145

d. +ũN 0602211001/138, 0602211001/139, 0602211001/149

d. +uunna 0506120401/103

d. +lara 0502211901/60, 0503210901/6

ḏaḵi dahi

ḏ. 0502221002/27

ḏaḡmet Ar. زحمت zahmet

ḏ. +im 0602210801/28

ḏama:l zaman

ḏ. +la 0602211401/81

ḏaman Ar. زمان zaman

ḏ. 0506120601/15

ḏ. +na 0503111202/105, 0503111203/93, 0503120701/32

ḏ. +na: 0502121101/28, 0506120501/52, 0506120501/57

ḏama:n bk. ḏaman

ḏ. 0502121101/65, 0502220301/66, 0506110201/90, 0506110201/95,
0506110701/114, 06011126a01/66, 0602110102/22, 0602110102/66,
0602110102/69, 0602110201/14, 0602110201/3, 0602110201/42,
0602110201/5, 0602210801/40, 0602211001/70, 0602211401/54,
0602211401/81, 0602211401/82

ḏ. +a 0502120601/32, 0602110201/4

ḏ. +da 0503111202/65, 0503111202/39

ḏ. +di 0602110102/68

ḏ. +u 0506110201/119

ḏ. +umuḏḏa 0502221001/103, 0502221001/112

ḏ. +i 0506110201/7

ḏ. +i 0506110201/126, 0506110201/130, 0506110201/74, 0506110201/9,
0506110701/67

ḏ. +la 0502220301/15, 0503111201/3, 0503111202/106

ḏ. +larda 0503111201/2

ḏ. +larda: 0503111202/37, 0503111202/66

ḏ. +larunna 0502220301/15

ḏ. +na 0502121102/24, 0502222701/47, 0503111201/72, 0503111202/104,
0503120701/14, 0506110201/137, 0506110201/92

ḏ. +na: 0506110201/98, 0602211001/99

ḏ. +nan 0502220301/8, 0506110201/40

ḏama:na Ar. زمانه zamane, devir

ḏ. 0502121102/80

ḏama:nuki F. o zaman ki

ḏ. 0506110201/131

ḏana:na F. زنانه 1. kadın 2. kadınlara mahsus

ḏ. 0502222201/183, 0503111203/34, 0602110201/16, 0602110201/22

ḏ. +da 0503111201/80

ḏ. +dan 0502222201/177

ḏ. +di 0503120701/48

ḏ. +la 0502121102/27, 0503111203/36

ḏ. +lar 0503120701/10, 0506110201/97

ḏ. +muḏḏan 0602211701/46

ḏ. +ni 0502222201/183

ḏa:rluq F. لاج + Tü. lık, muhtaç olmak

ḏ. 0502120601/49

ḏaṭ bk. ḏa:d

ḏ. 0503111101/126

ḏat bk. ḏa:d

ḏ. 0503111202/121, 0602211401/49

ḏa:t bk. ḏa:d

ḏ. 0502121102/82, 0502211501/9, 0506120501/16, 0506120501/19

ḏ. +arũN 0502220301/7

ḏ. +la 0502121102/35, 0502121102/36, 0502121102/40, 0502121102/41,
0502121102/42, 0502222201/108, 0503111201/53, 0503111202/37,
0503210901/68, 0503210901/78, 0506110701/61, 0506120601/14,
0506120601/47, 06011126a01/16, 06011126a01/22, 0602211002/40,
0602211002/81, 0602211701/38

ḏ. +la 0503120701/31, 0503121101/87, 0602211901/95

ḏ. +la: 0502222701/101, 0503210901/115, 0506110201/62, 0602211001/153,
0602211002/4, 0602211002/52, 0602211002/81

ḏ. +lamĩ 0502222201/49

ḏ. +lamuḏ 0502121102/15, 0502211901/19

ð. +lamuði 0503111202/121

ð. +lan 0503210801/58

ð. +lãũði 0601111501/29

ð. +lar 0502121102/24, 0503111201/32, 0503111202/104, 0503111202/25,
0503111202/39, 0503111202/69, 0503111202/79, 0503111202/80,
0503120701/85, 0506110201/101, 0506110201/86, 0506110201/99,
0602110101/8, 0602211001/226

ð. +lara 0502222201/12, 0506120401/62

ð. +lara: 0503111203/162

ð. +lara: 0602110101/12

ð. +laram 0503111202/102

ð. +larda 0602211002/50

ð. +larda 0502121102/22

ð. +lardan 0502121102/40, 0502212001/22, 0601111501/54,
06011126a01/16, 0602211001/237

ð. +lari 0502121102/3, 0502121102/48, 0502121102/67, 0502221001/15,
0502222201/107, 0502222201/134, 0502222701/101, 0502222701/31,
0502222701/48, 0502222701/50, 0502222701/53, 0503111201/25,
0503111202/106, 0503111202/81, 0503120701/115, 0503120701/9,
0503121101/84, 0503121102/74, 0503121102/77, 0503210901/48,
0506110201/44, 0601111501/27, 0602110301/12, 0602211001/231,
0602211003/40, 0602211302/40, 0602211302/97

ð. +larumũð 0503111202/64

ð. +laruni 0506110201/57

ð. +muƒ 0506120502/49

ð. +qi 0502222201/187

ðã:ɬ bk. ðã:d

ð. 0502120601/138, 0502121101/28, 0502121101/38, 0502121101/65,
0502121102/11, 0502121102/13, 0502121102/35, 0502121102/44,
0502121102/46, 0502121102/74, 0502211501/30, 0502211501/9,
0502211901/114, 0502211901/163, 0502211901/165, 0502211901/174,
0502211901/175, 0502211901/180, 0502211901/47, 0502211901/57,

0502220301/56, 0502220301/62, 0502220301/63, 0502221001/116,
 0502221001/99, 0502221002/29, 0502221002/34, 0502221002/38,
 0502221002/58, 0502221003/60, 0502221003/7, 0502222201/108,
 0502222201/109, 0502222201/110, 0502222201/127, 0502222201/152,
 0502222201/153, 0502222201/220, 0502222201/221, 0502222201/62,
 0502222202/52, 0502222702/32, 0503111101/116, 0503111101/87,
 0503111101/88, 0503111201/43, 0503111201/50, 0503111203/11,
 0503111203/145, 0503111203/93, 0503120701/10, 0503120701/109,
 0503120701/49, 0503120701/68, 0503120701/80, 0503120701/93,
 0503120702/11, 0503120702/18, 0503120702/59, 0503121101/157,
 0503121101/163, 0503121101/22, 0503121101/66, 0503121101/77,
 0503121101/80, 0503121101/86, 0503121101/90, 0503121102/31,
 0503121102/73, 0503121102/77, 0503210801/59, 0503210801/71,
 0503210801/80, 0503210801/92, 0503210901/107, 0503210901/49,
 0503210901/52, 0503210901/53, 0503210901/78, 0503210901/80,
 0506110201/100, 0506110201/64, 0506110201/71, 0506110201/89,
 0506110701/52, 0506110701/70, 0506110701/84, 0506110701/85,
 0506120501/54, 0506120501/59, 0506120502/51, 0506120601/25,
 0506120601/28, 0506120601/33, 0506120601/56, 0601110801/22,
 0601111501/108, 0601111501/109, 0601111501/61, 06011126a01/70,
 0602110101/42, 0602110102/76, 0602110102/80, 0602110102/84,
 0602110102/86, 0602110201/18, 0602110301/39, 0602211001/143,
 0602211001/184, 0602211001/185, 0602211001/190, 0602211001/196,
 0602211001/200, 0602211001/219, 0602211001/230, 0602211002/15,
 0602211002/16, 0602211002/40, 0602211002/5, 0602211002/51,
 0602211302/98, 0602211401/62, 0602211901/18

đ.- di 0602211001/104

đ. +da 0502121101/83, 0502121102/24, 0502211501/35, 0503121101/101,
 0503121102/73, 0506110701/49, 0602110201/18

đ. +dan 0502222201/124, 0502222201/184, 0503111202/35, 0503121102/30,
 0503121102/73, 0503210801/60, 0602211002/53, 0602211302/25,
 0602211302/27

ǫ. +danam 0502221002/13

ǫ. +dur 0602211001/121

ǫ. +la 0503121102/73

ǫ. + dan 0602110101/105

ǫa:w bölgede yer adı, aynı zamanda bir dağın adı.

ǫ. 0503111101/41

ǫ. +ũN 0506120401/13

ǫa:w F. uçurum

ǫ. +uni 0506120401/111

ǫa:vuli Pakistan bölgesindeki Za:bul bölgesine mensup, bir kısmı Türkmen Sahra'ya da göç eden etnik grubun adı

ǫ. 0602211701/63

ǫa:wud Rus. imalathane

ǫ. +a 0602110201/18, 0602211001/126

ǫa:wut bk. ǫa:wud

ǫ. 0602211001/125, 0602211001/128

ǫa:wu:ʈ bk. ǫa:wud

ǫ. 0602211401/54

ǫamal bk. ǫama:n

ǫ. +la 0503111203/8

ǫama:n Ar. زمان zaman

ǫ. 0506120401/17

ǫ. +ũN 0506110201/51

ǫæft Ar. ضبط radyo, teyp

ǫ. 0503111204/59

ǫæχmet Ar. زحمت emek

ǫ. 0602211501/53, 0602211501/54

ǫæ:hmet bk. ǫæχmet

ǫ. +[er 0503121102/151

ǫæhmet bk. ǫæχmet

ǫ. +imið 0503111202/90

ǫekat Ar. زكات zikat

ǵ. +dan 0602211501/49

ǵeǵeǵ Ar. ضرر zarar

ǵ. +miǵ 0601111501/36

ǵæmi:me Ar. ضميمه ek, ek olarak

ǵ. 0502121101/40

ǵenana bk. ǵena:na

ǵ. +lar 0503120702/78

ǵena:na F. 1. kadınlar için 2. kadın

ǵ. 0503111201/10, 0503111201/23, 0503111203/34, 0602211001/47

ǵ. +di 0503121102/37

ǵ. +la 0503120702/8

ǵ+nũN. 0502222201/42

ǵ. +m 0503111203/125

ǵ. +θi 0506120502/42, 0506120502/43, 0602211001/144

ǵ. +θi 0602211701/33

ǵena:na: bk. ǵena:na

ǵ. +m 0506120401/38

ǵ. +mdan 0506120401/66

ǵæna:na bk. ǵena:na

ǵ. +mũN 0502222201/88

ǵendegi F. زندگی yaşam, hayat

ǵ. 0506110201/46, 0506120502/6, 0506120502/9

ǵ. +je 0506120502/8

ǵendegi: bk. ǵendegi

ǵ. 0506120502/46

ǵendey'i bk. ǵendegi

ǵ. 0502221002/19

ǵ. +θi 0502221002/75

ǵendey'i: bk. ǵendegi

ǵ. +mden 0502221002/10

ǵ. +mdenem 0502221002/9

ǵ. +n 0602110102/20

ð. +ni 0602211901/18

ðendeyî bk. ðendegi

ð. +ñî 0502221002/23

ðeraat bk. ðæræʔæt

ð. 0506110201/21

ð. +la:muð 0506110201/18

ð. +umuð 0601110301/30

ðæræʔæt Ar. زراعت zeraat

ð. +imið 0506120601/34

ðerēŋ F. زرنګ zeki

ð. 0502121102/13

ð. +đim 0506110701/77, 0506110701/78

ðerēŋlîy zekilik

ð. 0502121102/92

ðerer Ar. ضرر zarar, ziyan

ð. 0502212001/37, 0602211002/34

ðejn F. ذهن beyin

ð. +im 0602110101/100

ðejtun زيتون zeytin

ð. +i 0503111101/138

ðûn- fırlatmak

ð. - ârdula 0502211901/179

ðuundan F. زندان zindan, hapishane

ð. +da 0503111201/61

ðuunna:n bk. ðuundan

ð. 0506110701/105, 0506110701/106

ð. +a 0506110701/6

ðuja:n F. زیان hasar, zarar

ð. 0503121101/162

ð. +i 0502222201/232

ðindzir F. زنجیر zincir

ð. +e 0502221002/13

đinde F. **زندہ** diri

đ. 0503121101/219

đindegi F. **زندگی** yaşam, hayat

đ. 0502222201/86, 0506110201/17, 0506110201/34, 0506120502/15,
0602211901/13

đ. +|eri 0502121101/15

đ. +ni 0503111203/110

đ. +θinĩŋ 0602211901/7

đ. +jdi 0503111203/127

đindegi: bk. **đindegi**

đ. +|erin 06011126a01/50

đ. +miğ 06011126a01/32

đindegi bk. **đindegi**

đ. +ŋ 0602211901/12

đindeỵæ: bk. **đindegi**

đ. 0502211901/26

đindeỵi bk. **đindegi**

đ. 0503111203/143, 0503111203/35, 0503111203/88, 0601110301/5,
0602110101/141, 0602211401/2, 0602211701/40

đ. +de 0502221002/24

đ. +miğ 0503111203/39

đindeỵi: bk. **đindegi**

đ. 0502221002/64

đ. +di 0503111203/169

đ. +|e 0602211502/13

đ. +|eri 0602110102/63

đ. +miğ 0602110102/34, 0602211502/29, 0602110102/36

đ. +ni 0602211701/20

đ. +θinĩŋ 0502120601/37

đĩŋdeỵi bk. **đindegi**

đ. 0602211401/57

đinneŋỵi bk. **đindegi**

ð. 0502211901/58

ðinneŷi: bk. ðindegi

ð. 0602211701/29

ðinneŷi: bk. ðindegi

ð. +ŋ 0503120701/29

ðira:at bk. ðira:at

ð. 0503111202/114

ðiræ?æt Ar. زراعت ziraat

ð. +æ 0506120601/56

ð. +[emið 0506120601/58

ði·rðemin F. زیر زمین bodrum

ð+ne. 0602110501/19

ðija: Ar. زیان ziyan

ð. 0502212001/41

ðijan zarar

ð. +uŋ 0502222202/9

ðija:n bk. ðijan

ð. 0502222202/16

ðija:n bk. ðijan

ð. +i 0502222202/3, 0502222202/8

ðija:rat زیارت ziyaret

ð. 0602211001/178

ðija:rat bk. ðija:rat

ð. +ina 0506120401/94, 0506120401/97

ðija:ratga: زیارتگاه ziyaretgah, türbe

ð. +θi 0506120401/93, 0506120401/99

ðija:ratgæ: ziyaret edilen kabir

ð. +θi 0506120401/128, 0506120401/129

ði:ja:ratgæ: bk. ðija:ratgæ:

ð. +θi 0506120401/128ðokurd -

ð.- ardiq 0502120601/136

ðo:r F. زور kuvvet, güç

ð. 0503111101/85, 0503111101/92, 0506120502/38, 0601110801/21,
0602110101/38, 0602211001/110, 0602211001/151, 0602211001/240

ð. +dan 0502120601/48, 0602110101/41

ð. +døn 0602211301/14

ð. +uwi 0502221003/68

ðo:rla- mecbur etmek, zorlamak

ð.- p 0502222202/29

ðo:rluʁ bk. ðo:rluq

ð. 0602211901/9

ðo:rluq zorluk

ð. 0602211701/60

ðowa:l Ar. zeval

ð. 0503111203/40

ðøhre Zöhre, özel ad.

ð. 0502121102/30, 0503121102/75

ðyrret Ar. ذرت mısır

ð. 0602110201/20

ð. +da 0602110201/20

ðynneli çocuğu olmayan erkek.

ð. 0502222201/219

ðulum Ar. ظلم zulüm

ð. 0503121101/246

ððe -de (biz de)

ð. 0602211001/48, 0506120502/39, 0602211001/105, 0602211001/123,
0602211001/202, 0602211301/2

ððæ:ki -deki (bizdeki)

ð. 0602211003/31

Z

zaraʔat Ar. زراعت ziraat

z. 0601111501/101

za:t Ar. ذات şey

z. 0503120701/29, 0503210801/61, 0601111501/41

zehnijæt Ar. ذهنيّة zihniyet, düşünce, fikir

z. 0503210801/56

zæxra: Zehra, ad

z. 0506120501/31

zæmi:n F. زمین yer, tarla

z. +i 0601111501/49

zænbu:rda:ri F. زنبورداری arıcılık

z. 0503111101/4

zendeği F. زندگی yaşam

z. 0602210801/49, 0602211301/32

z. +mde 0502221003/24

z. +ni 0602211301/30

zendeği bk. zendeği

z. 0503111203/27

zēṇḏeği bk. zendeği

z. 0602211301/25

zera:ʔi Ar. زراعی ziraatla ilgili

z. 0601111501/49

zærbil[mæsæ] Ar. ضرب مثل atasözü

z. 0502121102/41

zejtu:n Ar. زيتون zeytin

z. 0503111101/137

zimista:n F. زمستان kış

z. 0502222202/23

zindeği F. زندگی yaşam

z. 0506120502/37, 0506120502/40, 0506120502/42, 0506120502/45,
0602211301/14

z. +mið 0503111203/21

z. +θi 0502222201/77

zindeyʿan F. زندگان yaşayanlar

z. +ni 0601111501/20

zindeyʿi bk. zindegi

z. 0503111203/19, 0503111203/20, 0503111203/28

zindeyʿi: bk. zindegi

z. +[eriniŋ 06011126a01/48

zi:r F. زیر alt

z. +i 0601111501/70

zist F. زیست yaşam

z. 0502211501/37

zija:ratga: bk. zija:ratga:χ

z. +muð 0502212001/24

zija:ratga:χ Ar. + F. زیارت گاه türbe

z. 0502212001/25

zija:retga: bk. bk. zija:ratga:χ

z. +muða 0502212001/35

6.2. Nohur Dizin

a

a a, ünlemi.

a. 0601114101/144, 0601114102/2

a: bk. a

a. 0601110301/20, 0601110301/49, 0601113202/115, 0601113202/157,
0601113202/162, 0601113202/163, 0601113202/173, 0601113202/87,
0601113801/48,
0601113801/57, 0601114102/69

a:bi F. آبی mavi

a. 0601113601/55

a:bi bk. a:bi

α. 0601111201/29, 0601111201/30

α:đzir bknz. αđzur

α. 0601111202/96

α:đziz Ar. عاجز aciz, güçsüz.

α. 0601120101/15

αđziz bknz. α:đziz

α. 0601111301/15

αđzur F. آجر tuğla

α. 0601114101/66

αđf - (αç- ED 18b), açmak

α.- ja: 0601111902/5

α.- ja:, 0601111902/46

α.- uup 0601120402/5

α. -uupdur 0601111902/25

α.- tuuχ 0601110301/14

αđful- (αçıl- ED 26b) açılmak

α.- anna 0601113202/50

αd ad, isim

α.+ i 0601114101/87

α:d ad, isim.

α. 0601110301/22, 0601110301/25, 0601110301/30, 0601110301/47,
0601110301/54

α.+ α 0601113201/19

α.+ ina 0601110301/36

α.+ i 0601110301/23

α.+ i. 0601110301/60, 0601114102/28

α.+ i. 0601113601/110, 0601113801/12

α.+ um 0601114102/1

α.+ una 0601110301/39, 0601110301/44

αdam bknz. α:dam

α.+ ları 0601113801/69

α:dam Ar. آدم adam, kişi, koca, erkek.

α. 0601110301/28, 0601111201/107, 0601111201/18, 0601111201/60,
 0601111201/80, 0601111202/135, 0601111301/21, 0601111901/1,
 0601111901/19, 0601111901/2, 06011113201/33, 06011113201/35,
 06011113202/117, 06011113202/127, 06011113202/128, 06011113202/14,
 06011113202/113, 06011113202/145, 06011113202/163, 06011113202/164,
 06011113202/168, 06011113202/169, 06011113202/171, 06011113202/23,
 06011113202/26, 06011113202/28, 06011113202/44, 06011113202/50,
 06011113202/79, 06011113202/88, 06011113202/93, 06011113202/168,
 06011113801/23, 06011113801/25, 06011113801/59, 06011113801/70,
 06011113801/78, 0601120101/21, 0601120402/6

α.+ α 0601111201/107

α.+ i 06011113202/128

α.+ la 06011113202/160, 06011113801/76

α.+ lar 0601111201/94, 06011113801/71

α.+ lara 06011113202/129, 06011113202/131

α.+ lari 06011113601/23, 06011113801/57

α.+ larũN 06011113202/15, 06011113202/27, 06011113202/45

α.+ laruna, 06011113202/90

α.+ muƒ 0601111901/11, 0601111901/5

α.+ muƒ. 0601111901/6

α.+ ũN 0601111301/24, 06011113202/134, 06011113202/138,
 06011113202/150, 06011113801/53, 0601120101/25

α:dami Ar. آدمى koca

α. 06011113202/127

α:damluɣ adamlık, insaniyet

α. 06011113202/176

α:damza:t adam, insanoğlu

α. 06011113202/110

α:damza't bk. α:damza:t

α. 06011113202/11

α:dam bk. α:dam

α. 0601111201/34

α.+ i 0601113801/49

α.+ i. 0601113601/72

afganistan F. افغانستان Afganistan

α.+ ũN 0601111901/21

α:κα bknz. α:κα

α.+ ji 0601111902/31

α.+ læmiz. 0601113202/75

α.+ larmuz 0601113202/75

α:κα abi veya amca

α.+ la 0601113202/99

α.+ larmuz, 0601113202/75

α:κã: bknz. α:κα

α.+ N 0601111202/157

α:καf ağaç

α. 0601111302/22

α:καf ak aş merasimi, peygamber yaşına yetme töreni

α. 0601120102/24

α:κla:- ağlamak

α.- p 0601111901/32

α:κ - devrilmek

α.- ubi|mærtidi 0601113601/46

α:κur ağır

α. 0601111201/31

ακurlan- ağırlanmak

α.- ja 0601111202/199

ακuz (ağız ED 98a) ağız

α.+ laruni 0601120402/5

ακuzatfar iftar

α. 0601120402/10

ακz ağız

α.+ ũN 0601111302/25, 0601120102/26

αχα F. آخه aha, işte

α. 0601113601/48

αχαλ Türkmenistan'da bölge adı, Ahal

α. 0601111202/173, 0601111202/175, 0601111202/195, 0601111202/197

α.+ lan 0601111202/175

αχι Farsça söyleyişte ya

α. 0601120102/52

αχιρ son

α. 0601120402/17

αχур 1. F. آخر ahır, 2. sonra

α. 0601111202/143, 0601111302/14, 0601120102/15

α.+ i. 0601110301/39

α.+ unna 0601111202/150

α.+ unnæjæm 0601111901/36

αχjam akşam

α. 0601111201/102, 0601111302/25, 0601113202/117, 0601120102/26

αχтух torun

α.+ um 0601114101/137

αχun F. آخوند din adamı, hoca

α. 0601113801/21, 0601113801/26, 0601113801/31

α:χun bknz. αχun

α. 0601113801/36

α.+ ũN 0601113801/37

αx ah sesi

α.+ i. 0601114102/12

αxir sonra

α. 0601111201/77

αxjam akşam

α.+ na 0601120402/4

αxu:n bknz. αχun

α. 0601111302/31

α:χur sonra

α.+ i 0601113202/158

a:χu:n bknz. aχun

α. 0601110301/7, 0601111201/100, 0601111202/12, 0601111901/1,
0601113601/20, 0601113801/16, 0601120102/31

α.+ lari, 0601113202/96

α.+ umuuz 0601113801/16

α.+ umuz 0601113801/26

a:χun bknz. aχun

α. 0601113801/16, 0601113801/20, 0601113801/23, 0601113801/26,
0601113801/37

α.+ dur, 0601113801/35

α.+ dur. 0601113801/35

α.+ i 0601113801/36

α.+ la 0601113801/31

α.+ larũN, 0601113202/88

α.+ umuz 0601120402/33

a:læm dünya

α.+ in 0601110301/3

a:q (a:k ~ ak "Oğuzcada beyaz" DLT 53, 79) ak, beyaz

α. 0601114102/60, 0601114102/63, 0601114102/91

aqçalā: Akkale, Gülistan Eyaletinde bir şehrin adı

α.+ N 0601113801/36

aqit - alıp gitmek, götürmek

α.- dzaç 0601113801/50

al - (*al- ED 124b) almak

α.- amuuz 0601114101/29

α.-ammuuz 0601111902/28

α.- anumuuz 0601111302/16

α.- anumuuz 0601120102/17

α.- anna 0601110301/32

α.- ja:rlar 0601113801/54

α.- li 0601114102/63

α.- lum 0601111202/25

α.- uk 0601111202/177

α. -ub 0601114102/63

α.- up 0601111202/88, 0601110301/8, 0601113601/98, 0601111201/104,
0601111201/73, 0601111202/189, 0601111301/5, 0601113601/98,
0601114102/88, 0601114102/99, 0601120101/3

α. -updi 0601111302/27

α. -updi 0601120102/28

α. -ja:s 0601111902/27

al (a:l DLT 53) al, kırmızı

α. 0601113601/104

ali Ali, kişi adı

α. 0601113601/60

aliş alış, bir tür güreş adı

α. 0601111202/109

alla Allah

α. 0601111301/31, 0601111901/1, 0601120101/31, 0601120102/27

alla: Allah

α. 0601111302/26

alla:n ninni başlagıcında söylenen doldurma söz

α. 0601114101/75

allan bkz. alla:n

α. 0601114101/71

almaz almak

α.+ α 0601113601/97

almaz almak

α.+ larıjæm 0601111202/20

aluş alış, bir tür güreş

α. 0601111202/111, 0601111202/112, 0601111202/119, 0601111202/120,
0601111202/128, 0601111202/129

α.+ α 0601111202/124

α.+ da, 0601111202/116

alti bkz. alti

α. 0601113202/177

alti (altı ED 130b) altı

α. 0601111202/169, 0601120402/36, 0601114102/46

altmıf (altmış ED 130b) altmış

α. 0601113601/36, 0601113601/38

am F. هم hem, de, da

α. 0601110301/25, 0601111201/112, 0601111202/108, 0601111202/69,
0601111202/94, 0601111901/34, 0601111901/7, 0601113201/12,
0601113201/25, 0601113201/28, 0601113201/31, 0601113201/34,
0601113202/141, 0601113202/53, 0601113202/74, 0601113202/79,
0601113801/11, 0601114101/120, 0601114101/145, 0601114101/97,
0601120402/4

ama ama

α. 0601113601/82, 0601114102/46

ama:l amel, iş

α.+ α 0601120101/29

ama:la F. sanki, bu ya

α. 0601120101/29

amma Ar. اما ama

α. 0601111302/58

α:ma:dæ F. آماده hazır

α. 0601120401/32

α:mædæ bknz. α:ma:dæ

α. 0601113601/5

ãnûr öte, o taraf, o yan

α.+ da 0601111202/71

ãnûrraq biraz öte, biraz o taraf

α.+ da 0601111202/166

ãnûrrax bknz. ãnûrraq

α.+ dan 0601113202/117

anna Anna, kişi adı

α. 0601113202/157

α.+ sunna 0601113202/158

anno bknz. anna

α. 0601110301/38

annaælli Anna Ali, kişi adı

α. 0601114102/76

annæll bknz. annaælli

α. 0601114102/28

annælli bknz. annaælli

α. 0601114102/34, 0601114102/99

ãnrĩ ö □, o taraf

α. +N 0601111202/61

ãnsã:dkolay

α. 0601113202/83

aparat aparat

α.+ i 0601111902/23

ara bknz. a:ra

α.+ muza 0601113801/3

α.+ suna 0601114102/48, 0601120401/29

α.+ sunna. 0601120402/3

a:ra (ha:ra TT 173) ara

α.+ dan 0601111201/92

α.+ larda 0601110301/1

α.+ larũnda 0601111201/20

α.+ muza 0601113801/2, 0601113801/3

α. +muzda 0601111201/16

α.+ si 0601113201/38, 0601113801/7

α.+ sunna 0601113601/35

α.+ sunna. 0601113202/152

a:ra: bknz. a:ra

α.+ muzza 0601111201/18, 0601113801/40

a:ralaƣ-arala- "iki kişinin ya da iki şeyin arasından geç-" DLT 156

α. -updur 0601113801/3

ara:za F. ارازا oruç, ramazan

α. 0601111302/24, 0601120402/1

ara:za:bkz. ara:za

α. 0601113202/23

arap Ar. عرب Arap

α. 0601113601/5

arastatfuluq temizlik

α. 0601111201/61

arfa (*arpa ED 198b) arpa

α.+ di, 0601111202/38

arma:n hedef, arzu

α.+ i 0601113601/40

arpa arpa

α. 0601120102/7

arpa (*arpa ED 198b) arpa

α. 0601111201/22, 0601111202/42, 0601111202/181, 0601111302/5,
0601113201/15, 0601113601/101, 0601113601/102

arqa (arka ED 215b) arka

α.+ dan 0601111202/102

artuuk artık

α.+ ũN 0601114102/97

a:sudatfuluwx refah, rahatlık

α. 0601113601/47

a:f yemek

α.+ di, 0601114101/40

as- (as- ED 240b) asmak

α.- uup 0601114102/97

asl Ar. اصل asıl

α.+ i 0601111202/8

asli Ar. اصلی asli

α. 0601113601/18

asli bkz. asli

α. 0601113601/70

aslijaet Ar. أصليّة asıl

α. 0601113601/66

asul asıl

α. 0601113801/27

α:fa:braχ daha aşağı

α. 0601114102/20

α:faɁ aşağı

α.+ ũN 0601114102/38

α:faχ (aşak ED 259a) aşağı

α. 0601120402/27

αfa:Ɂ aşağı

α.+ uɯna 0601114102/82

α.+ nna 0601114102/84

α. +i 0601110301/52

αfa:Ɂura:G daha aşağı

α.+ da 0601111202/65

αfa:Ɂra:G daha aşağı

α.+ da 0601111202/66

αfaχ aşağı

α. 0601114102/35

αfa`χ bkz. αfaχ

α. 0601111202/61

αfaq aşağı

α. 0601111202/190, 0601113801/50

αfa:q bkz. αfaq

α. 0601111202/48, 0601111202/56, 0601114102/82

α.+ da 0601111202/67

αfirætda:r aşiret sahibi

α.+ α. 0601114101/1

αfur Ar. عاشر Muharrem ayı

α. 0601110301/28

əfrəpdal Eşrefdal, köy adı

α. 0601113801/30

əffaq aşağı

α. 0601113601/95

at (at ED 33a) at, binek hayvanı

α. 0601111202/133, 0601111202/134, 0601111202/135, 0601111202/136, 0601111202/139, 0601111202/141, 0601111202/142, 0601111202/147, 0601111202/148, 0601111202/151, 0601111202/162, 0601111202/164, 0601111202/178, 0601111202/179, 0601111202/187, 0601111202/194, 0601111202/197, 0601113801/42, 0601113801/44, 0601113801/46, 0601113801/50, 0601113801/51, 0601113801/53, 0601113801/53, 0601113801/55, 0601113801/58, 0601113801/58

α.+ α 0601111202/179

α.+ dan 0601111202/169

α.+ i 0601111202/188, 0601113801/47

α.+ i, 0601111202/189

α.+ i. 0601111202/194, 0601111202/197

α.+ la 0601113801/52

α.+ la. 0601113801/70

α.+ la'. 0601111202/175

α.+ la: 0601111202/176

α.+ lar 0601111202/163

α.+ lardan 0601111202/148, 0601111202/150

α.+ lari 0601113801/53

α.+ lari 0601111202/173, 0601111202/189, 0601113801/57

α.+ lari, 0601111202/188

α.+ larıñ 0601111202/164

α.+ larunnən 0601111202/192

α.+ ũN 0601113801/69

at - (at- ED 36a) atmak

α.- iris 0601111902/23

ata baba

α. 0601111301/1, 0601111301/13, 0601111301/14, 0601111301/19,
0601111301/6, 0601111301/7, 0601111301/8, 0601111301/9, 0601111901/1,
0601113201/34, 0601113202/13, 0601113202/15, 0601113202/64,
0601113202/9, 0601113801/45, 0601120101/1, 0601120101/18,
0601120101/19, 0601120101/4, 0601120101/6, 0601120101/8

α.+ lamuz 0601113202/17

α.+ mũN 0601113202/23

α.+ muz 0601111302/27

α.+ muz. 0601120102/28

α.+ nũN 0601111301/12, 0601120101/11

ata bknz. ata

α. 0601111301/10, 0601120101/12, 0601120101/13, 0601120101/20,
0601120101/5, 0601120101/7, 0601120101/9

at- atmak

α. -arindi 0601114101/111

at- bknz. at-

α. -ija:dum 0601111202/47, α. -dum 0601111202/49

ati:ntʃæ atıncaya kadar

α. 0601120402/7

atmuʃatmış

α. 0601111201/53

aj ay, ünlem

α. 0601111201/87, 0601111302/10, 0601111902/39, 0601113601/39,
0601113601/41, 0601114101/3, 0601114102/13, 0601114102/38,
0601114102/4, 0601120102/11, 0601120102/25, 0601120102/46

α.+ la 0601111202/143

α:j bknz. aj

α. 0601111902/39, 0601111902/43, 0601113201/23, 0601113201/31,
0601120401/27

α.+ da 0601120401/25

α.+ lari 0601120102/25

ajak ayak

α.+ ī 0601111301/27, 0601120101/28

ajal bknz. aja:l

α. 0601120102/28

α.+ α 0601113601/101

α.+ lari 0601114101/113, 0601114101/114

aja:l Ar. kadın

α. 0601111202/27, 0601111302/27, 0601113601/100, 0601113601/97, 0601113601/98

α.+ ijæm 0601114101/87

α.+ umi. 0601111202/25

ajaχ (adak ED 45a) ayak

α. 0601111201/83

ajat bknz. a:jat

α. 0601120402/19

a:jat Ar. آيت ayet, yas merasimi

α. 0601113202/137

ajd- söylemek

α.- alla 01/26

α. -amiz 0601114101/73

α. -æjin 0601111202/34

α.- ija 0601110301/42

α.- ujan 0601113202/3

α. -ja 0601111202/12

ajd Ar. bayram

α.+ ī. 0601120401/25

ajdum aydım, şarkı

α. 0601111201/111, 0601111201/112, 0601111201/117, 0601111201/88, 0601114101/73

ajdim bknz. ajdum

α. 0601111201/116, 0601111201/99

aj ay

α. +uun 0601113601/5

α.+ na: 0601113601/5

aji Ayı tayfası.

α. 0601113601/61

ajlan- dönmek, dolaşmak

α. -di 0601111202/168

α:jla- döndürmek

α.-p 0601113601/46, 0601113601/46

ajlaw at yarışı meydanı; at yarışı meydanında bir tur.

α. 0601111202/135, 0601111202/150, 0601111202/152, 0601111202/163

ajli - bk. ajlan-

α.- jdi 0601113202/93

ajri ayrı

α. 0601111201/16, 0601111202/127, 0601111302/35, 0601111302/6, 0601114101/2, 0601120102/37, 0601120102/50, 0601120102/8

ajri bknz. ajri

α. 0601111201/59, 0601111202/190, 0601111302/19, 0601111302/36, 0601111302/37, 0601111302/57, 0601114101/29, 0601120102/21, 0601120401/19, 0601120402/12

ajrwl- ayrılmak; vefat etmek

α.- an 0601113601/101

α.- di, 0601113601/100

α.- updur 0601113601/80

ajrwx ayrık

α. 0601120102/36

ajri[- bknz. ajrwl-

α. -di 0601111201/77

α:z az

α. 0601113201/44, 0601113202/120, 0601120402/13

aza:fa Ar. اضافة izafe, fazla

α. 0601113801/65

α:za: üye, üyeler

α.+ la 0601111202/85

a:zra:ɤ bknz. a:zraɣ

a. 0601111202/40

a:zraɣ daha az

a. 0601113601/54, 0601120402/20

a:ð az

a.+ ðan 0601113201/22

a

annæɭ Anna Ali

a.+ [æ 0601114102/57

annæɭæɤ Anna Ali Eke

a.+ æ 0601114102/38

b

ba bknz. ba:

b. 0601111201/80

ba: var

b. 0601110301/43, 0601111202/124, 0601111202/6, 0601113601/45,
0601113801/31

b. +dɨ 0601111202/9

b. +da 0601111201/71

ba:bæt (ÖTrkm. ba:bat) konu, husus

b.+ dæn 0601111902/41

badax güreşte bir teknik adı.

b. 0601111202/102

ba:ɤ bahçe

b. 0601113201/22, 0601113601/56

b.+ a 0601114101/76

b.+ la 0601113201/8

b.+ lara 0601113201/9

b.+ umuz 0601113601/45

ba:la-bkz. ba:la-

b. - ja: 0601111902/46

ba:la- bağlamak

b. -mali 0601120102/26

b. -mali 0601111302/25

ba:luq Bağlık, yer adı

b. 0601113601/45

ba:luχ bkz. ba:luq

b. 0601110301/52

b.+ ta 0601113801/16

ba:fa başka

b. 0601113202/142

b.+ m 0601114102/93

baχ - bakmak

b. - amuz 0601111201/89, 0601111201/91

b.- æum 0601114102/87

b.- ajuun 0601114102/59

b.- an 0601111201/80

b.- dum 0601114102/34

b.- ma:n 0601113202/59

b.- up 0601111201/80

b.- ti 0601114102/60

b.- tum 0601114102/36, 0601114102/71, 0601114102/77

baχar bahar, köy adı, boy adı.

b. 0601111201/7, 0601111202/61

b.+ la 0601111201/11

baχfa başka

b. 0601113201/31

balaman balaban, yırtıcı bir kuş türü

b. 0601110301/36

b.+ ũN 0601110301/39

balansbalans

b. 0601111902/23, 0601111902/25

ba:luq balık

b. 0601111202/184

bar var

b. 0601113202/66, 0601114101/68, 0601120102/45

bar- varmak

b.- ujaꝯ 0601113801/31

b.- muun 0601110301/38

b.- upduulla 0601110301/49

b.- sa 0601111201/107

ba:r bknz. ba:r

b. 0601113601/97, 0601113202/156

ba:r- bknz. ba:r-

b - diq 0601113601/93

b.- jaꝯ 0601113801/34

b. - madum 0601110301/45

b. - updur 0601113601/99

b. - ujaꝯ 0601113801/7

b. - ujaꝯ 0601113801/4

ba:r var

b. 0601110301/28, 0601110301/33, 0601110301/44, 0601110301/9,
0601110301/9, 0601111201/11, 0601111201/12, 0601111201/53,
0601111201/64, 0601111201/65, 0601111201/78, 0601111201/78,
0601111201/106, 0601111202/102, 0601111202/105, 0601111202/106,
0601111202/110, 0601111202/15, 0601111202/157, 0601111202/186,
0601111202/191, 0601111202/66, 0601111202/67, 0601111202/75,
0601111302/38, 0601111302/43, 0601111302/44, 0601111302/45,
0601111902/10, 0601111902/12, 0601111902/3, 0601113201/17,

0601113201/19, 0601113201/21, 0601113201/36, 0601113201/37,
 0601113202/99, 0601113601/63, 0601113601/105, 0601113601/3,
 0601113601/55, 0601113601/6, 0601113601/64, 0601113601/68,
 0601113601/80, 0601113601/87, 0601113601/91, 0601113601/95,
 0601113601/96, 0601113801/21, 0601113801/51, 0601114101/125,
 0601114101/135, 0601114101/137, 0601114101/139, 0601114101/140,
 0601114101/88, 0601114102/100, 0601114102/105, 0601114102/77,
 0601114102/82, 0601114102/89, 0601114102/91, 0601114102/93,
 0601114102/96, 0601120102/29, 0601120102/30, 0601120102/36,
 0601120102/38, 0601120102/42, 0601120102/43, 0601120402/5,
 0601120402/20, 0601120402/27, 0601120402/33, 0601120402/34,
 0601120402/6

b.+ di 0601113801/26

b.+ di. 0601113801/10, 0601114101/86

b.+ di. 0601113801/16, 0601113801/24

b. -di 0601111202/176

b.+ duur 0601113601/108, 0601111201/105

b.+ duur. 0601111201/110, 0601113601/4, 0601113601/9

b. -dim 0601111202/133

ba:r- varmak

b.- anda 0601113201/10

ba:rada hakkında

b. 0601111301/1, 0601113202/128, 0601113202/133, 0601113202/2,
 0601120101/1

b.+ jəm 0601113202/110, 0601113202/133

ba:sawa:d باسواد okur yazar

b. 0601120101/12

bas - basmak

b.- up 0601113202/47

b. -updur 0601113601/106

basava:d bknz. ba:sawa:d

b. 0601111301/13

basævat bknz. ba:sawa:d

b. 0601120101/2

basæwa:t bknz. ba:sawa:d

b. 0601111301/2

basmatfi haydut

b. 0601111201/69

baʃ baş, kafa

b. 0601114102/35

b.+ i 0601113201/8

b.+ una 0601111201/38

b.+ unna 0601114102/21

b.+ unnan 0601113801/76

ba:ʃca başka

b. 0601111202/116

baʃka bknz. ba:ʃca

b. 0601113201/17, 0601113201/22, 0601113202/140, 0601113202/74,
0601113601/52, 0601113801/34

baʃkæ bknz. ba:ʃca

b.+ jæm 0601114101/56

baʃla- başlamak

b.-malî 0601111301/8

b.-mæli

b.-juun 0601111202/34

b.-jaʻ 0601111202/149

b.-jãN 0601120401/17

b. 0601120101/7

baʃlu- bknz. baʃla-

b.-jaʻlaʻ 0601111202/148

baʃla:- bknz. baʃla-

b.-p 0601111202/150

baʃlan- başlanmak

b. -adi 0601113202/137

b.-dʒaχ 0601113202/95

b.- dʒaχ 0601113201/8

ba:t- batmak

b.- di 0601111901/26, 0601120401/26

b.- di 0601113202/44

ba:va baba

b. 0601113801/45

b.+ lamuzũN 0601113202/15

b.+ mũnkidi. 0601111202/164

b.+ muuz 0601113201/34, 0601113202/9

b.+ muza: 0601113202/13

ba:va bknz. ba:va

b.+ θi 0601111202/179

baj bknz. ba:j

b. 0601113601/19

ba:j zengin

b. 0601111301/21, 0601120101/21

bajrak bknz. bajraq

b.+ ũN 0601113801/59

b.+ ũni 0601111202/137

bajraχ bknz. bajraq

b. 0601113801/62

bajraqödül

b. 0601111202/132

b.+ dan 0601113801/68

b.+ la 0601111202/110

b.+ lar 0601111202/108

bajramtfuluk bayram zamanı

b. 0601120402/10

ba:z F. باز yine

b. 0601110301/14

bæ F. به Farsça yönelme durumu eki

b. 0601111901/41, 0601111902/44

bædʒær- becermek, yapmak

b.- æmiz, 0601114101/64

b.- ip 0601111202/156

b.-æmiz 0601114101/35, 0601114101/63

b.-ijæ:|æ: 0601111202/152

bæ:d بعد sonra

b.+ i 0601111202/103

bæʊd sonra

b. 0601110301/4

bæhda:ft بهداشت sağlık ocağı

b.+ imið 0601111201/41

bæxfæ başka

b. 0601111902/38

b.+ sijæm 0601111902/43

bæɣfi bahşı, ozan

b. 0601111201/112, 0601111201/92, 0601111201/95, 0601111202/9

b.+ siz 0601111201/93

bæxjæ بخیه F. yara dikişi

b. 0601111202/169

bækli- beklemek

b.- jær 0601113601/31

bækli- bekletmek

b.- sæ 0601113601/33

bækli kapalı

b. 0601113601/32

bæ|æ Arapça telaffuzu bknz. bæ|i

b. 0601111302/4

bæ|ænd بلند yüksek

b.+ inæ 0601114102/97

bæ|ænt bknz. bæ|ænd

b. 0601110301/33

bæli Ar. بلى evet

b. 0601110301/60

bælli belli

b. 0601111202/155, 0601111202/46, 0601113601/81, 0601113601/9

bæna: F. بنا bina

b. 0601111901/15

bænd F. بند cezaevi koğuşu

b.+ innæ 0601113202/53

bænnæ F. بندہ kul

b.+ jæ 0601113202/71

b.+ læ 0601113601/34

bær F. üzerinde

b. 0601113601/5

ber- vermek

b. 0601111202/7

b.- ædi 0601113202/104

b.- æli 0601111302/18

b.- ædi 0601111901/3, 0601113202/161

b.- ællæ 0601113201/27, 0601113202/121, 0601113202/150

b.- ællær 0601113202/167

b.- æmiz 0601113201/31

b.- æmiz 0601114101/33

b.- æn 0601114102/104

b.- ænnæ 0601110301/42

b.- æris 0601110301/2

b.- æjin 0601111202/7, 0601111302/20b.- di læ 0601114102/71

b.- emiz 0601113202/126

b.- emiz 0601113202/124

b.- ñ 0601111301/6

b.- ib 0601111902/8

b.- ijæ, 0601111202/94

b.- ip 0601111301/13, 0601120101/12, 0601120401/29, 0601120401/34

b.- ip, 0601113202/56

b.- ipdi 0601111201/44

b.- ipdir 0601111201/40

b. -iptir 0601110301/41

b. -ijæ: 0601111202/139, 0601111202/140

b. -ijæz 0601113801/53

b.- mædzæk 0601114102/92

b.- mæjdæk 0601113202/62

b.-mælj 0601111301/11, 0601111301/12, 0601111301/5, 0601113202/101,
0601120101/11, 0601120101/3b.- mæn 0601114102/98

b.- mæni 0601113202/23

b.- mæp 0601111302/23, 0601120102/24

b.- mæjdæx 0601113202/26

b.- sin 0601113202/140

b. -jæ:mif 0601111901/8

b. -jæ|æ 0601111202/156

b. -jæ||æ 0601113201/28, 0601113201/29

b. -jæmif|æ 0601113202/116

bær- bknoz. ber-

b. -ijæ 0601111202/137

b.- ipdir 0601113601/101, 0601113601/102

b.- t 0601114102/103

bæra:bær beraber,birlikte

b. 0601111201/87

bærdəj uygulanmış

b. 0601113202/26

bærdæ beride

b. 0601114102/19

bærgararluluk hakim olmak

b.+ unnan 0601111201/44

bæri beri

b. 0601113801/56

bæ:ri bknz. bæri

b. 0601111202/56, 0601111202/57, 0601113202/177

b.+ dæ 0601111202/66

beril- verilmek

b.- ijæ 0601111202/108

b. -ærði 0601111201/29, 0601111201/30

b. -ijæ· 0601111202/107

b. -ijæ: 0601111202/103, 0601111202/104, 0601111202/19

b. -lj 0601110301/54

berin- verilmek

b.- ijæ 0601113601/85

bermæx bknz. bermæx

b.+ innæ 0601113202/35

bermæx vermek

b.+ læri 0601113202/34

bermæx bknz. bermæx

b. 0601113202/44

bermæx bknz. bermæx

b.+ i 0601113202/23

bærxli barklı

b. 0601111302/47, 0601111302/48

be:f bknz. be:f

b. 0601111902/27, 0601113201/31, 0601113801/53, 0601113801/58,
0601114101/139, 0601114102/10

be:f bknz. be:f

b. 0601113202/171, 0601111201/64, 0601113202/177

b.+ i 0601113202/174

be:f beş

b. 0601110301/15, 0601111202/147, 0601111202/150, 0601111202/160,
0601111202/29, 0601111202/33, 0601111202/86, 0601113201/26,
0601113202/168, 0601113202/176, 0601113601/36, 0601113601/38,
0601114102/46, 0601120401/22

b.+ də 0601111202/30

b.+ dən 0601111202/30

b.+ i 0601113202/163

bæfqa başka

b. 0601111902/21

bætær beter, çok

b. 0601113601/4, 0601113801/38

bæjlæ böyle

b. 0601113202/54

bæjnæ Ar. arası

b. 0601113202/28

bæjræx ödül

b. 0601113202/117

bæ:zi Ar. → F. بعضى bazı

b. 0601120402/15

bi bu

b. 0601110301/49, 0601113601/58, 0601114102/32, 0601114102/84

b.+ jəm 0601114102/41

bi bu

b. 0601111202/82, 0601111301/7, 0601113601/22, 0601114101/91,
0601120402/13, 0601120402/6

bi:bi hala

b. 0601110301/44

bi:tfaræ bknz. bi:tfæ:ræ

b.+ jəm 0601113601/103

bitfæræ bknz. bi:tfæ:ræ

b. 0601113801/14

bi:tfæ:ræ F. بیچاره biçare

b. 0601113801/29

bixæt bu kadar

b. 0601114101/83

bixurmætlix hürmetsizlik

b. 0601120101/6

bi:nu:rd Bocnurd, şehir ismi.

b. 0601111202/32

b.+ a 0601111202/31

b.+ ñN 0601111201/30

bi:gnurd bknz. bi:nu:rd

b.+ dan 0601111202/114

bi:l bel

b.+ ñjæ. 0601111202/91

i:næ işte

b. 0601111902/23

bi:r bir

b. 0601113202/100

b.+ næ 0601111902/25

bi:ri biri

b. 0601111202/164

bi:rbi:ri birbir

b.+ n 0601111902/31

bi:rbi:r bknz. bi:rbi:ri

b.+ ni 0601113202/11

bi:rbir bknz. bi:rbi:ri

b.+ lærini 0601120402/5

bi:rbi:r bknz. bi:rbi:ri

b.+ næ 0601113801/71

bi:rbirĩ bknz. bi:rbi:ri

b.+ ŋ 0601120402/19

bi:rbirĩ bknz. bi:rbi:ri

b.+ ŋkijæ 0601120402/11

bi:rbiri bknz. bi:rbi:ri

b.+ ni 0601120402/4

bi:ri biri

b. 0601111201/117, 0601111302/39

b.+ næ 0601113202/104

b.+ nnæn 0601120102/29

bi:ri bknz. bi:ri

b. 0601111202/100, 0601111202/130, 0601111202/160, 0601111202/164,
0601111202/92, 0601111901/13, 0601111901/15, 0601111901/16,
0601111902/11, 0601113201/40, 0601113202/113, 0601113202/89,
0601113801/10, 0601114102/61, 0601120402/2

b.+ jæm 0601111902/12

b.+ nnæn 0601111302/28, 0601111302/29

bi:ribi:ri biribiri

b.+ mizæ 0601111902/18

bi:ribir bknz. bi:ribi:ri

b.+ æ 0601111902/29

bi:ribirĩ bknz. bi:ribi:ri

b.+ ŋkijæ 0601120402/12

bi:ribirĩ bknz. bi:ribi:ri

b.+ ŋki 0601120402/19

bił- bilmek

b.- æmĩŋ? 0601114101/122

b.- æmin? 0601114101/21

b.- æn 0601113801/5

b.- ænoq 0601113202/6

b.- ær 0601111301/13, 0601120101/12, 0601120402/38

b.- ærsĩŋ? 0601114101/132

b.- ipdir 0601113601/108

b.- jæ:x, 0601113201/6

b.- jæŋ 0601111901/21

b.- mæjæn 0601111202/139, 0601113202/41

b.- mæjmæn 0601111201/87

b.- mæjmiz 0601111302/59

b.- mæjmiḡ 0601120102/52

b.- mæn 0601111202/140

b.- mæsæ 0601113202/163

b.- mæsæ, 0601120101/28

b.- mæzdi 0601113202/4

b.- mijæ:n 0601111202/168

b.- sǣŋ 0601120102/51

bił bel

b.+ in 0601111202/97

bił- bkñz. bił -

b.- lwxmizzæn 0601110301/2

b. -ædi 0601113202/170

b. -ællæ 0601113202/173

b. -æmŋ 0601114101/31

b. -æmiz 0601111902/29

b. -jæ:x 0601113201/6

b. -mæjæ: 0601114102/14

b. -jæ:s 0601110301/55

b. -mæjæz 0601113601/85

b. -mæjæx 0601113202/29

b. -mæn 0601114101/74

b. -sæ 0601113202/102

biłæ bkñz. biłæ

b. 0601111202/51

biłæ ile

b. 0601111902/20, 0601113801/60, 0601120402/5

biłæ|æf- beraber olmak

b.- dix, 0601120401/7

biłæ|ix beraberlik

b. 0601120401/5

biłæ|ix bkñz. biłæ|ix

b.+ dæ 0601120402/5

biłæ|ix bkñz. biłæ|ix

b.+ dæ 0601120402/5

biçen ile

b. 0601110301/11., 0601110301/19, 0601110301/2, 0601111201/61,
0601111201/9.bir, 0601111202/13, 0601111202/20, 0601111202/45,
0601111202/69, 0601111301/27, 0601111302/58, 0601111901/27,
0601113201/15, 0601113201/18, 0601113201/22, 0601113201/35,
0601113201/40, 0601113201/41, 0601113201/7, 0601113202/106,
0601113202/116, 0601113202/132, 0601113202/176, 0601113202/178,
0601113202/21, 0601113202/5, 0601113202/6, 0601113202/63,
0601113202/64, 0601113801/31, 0601113801/36, 0601113801/48,
0601113801/49, 0601113801/55, 0601113801/58, 0601114102/104,
0601114102/14, 0601114102/17, 0601114102/2, 0601114102/69,
0601120401/17, 0601120401/29, 0601120401/34, 0601111201/60,
0601120401/5

bir bir sayısı

b. 0601111202/190, 0601111202/85, 0601111901/2, 0601111901/35,
0601113202/111, 0601113202/145, 0601113202/55, 0601113601/68,
0601113601/75, 0601113601/8, 0601113601/86, 0601113801/16,
0601114102/17, 0601114102/67, 0601114102/91, 0601120101/21,
0601120101/26, 0601120102/29, 0601120102/8, 0601120402/7

bir bkzn. bir

b. 0601110301/1, 0601110301/13, 0601110301/15, 0601110301/20,
0601110301/27, 0601110301/28, 0601110301/33, 0601110301/37,
0601111201/11, 0601111201/110, 0601111201/116, 0601111201/117,
0601111201/20, 0601111201/38, 0601111201/43, 0601111201/45,
0601111201/54, 0601111201/59, 0601111201/65, 0601111201/66,
0601111201/69, 0601111201/71, 0601111201/74, 0601111201/80,
0601111202/19, 0601111202/113, 0601111202/117, 0601111202/122,
0601111202/125, 0601111202/131, 0601111202/135, 0601111202/151,
0601111202/156, 0601111202/189, 0601111202/192, 0601111202/46,
0601111202/49, 0601111202/54, 0601111202/62, 0601111202/69,
0601111202/70, 0601111202/76, 0601111202/81, 0601111202/82,
0601111301/12, 0601111301/13, 0601111301/19, 0601111301/21,

0601111301/25, 0601111301/26, 0601111301/32, 0601111301/5,
 0601111301/6, 0601111301/8, 0601111302/19, 0601111302/29,
 0601111302/35, 0601111302/4, 0601111302/6, 0601111302/62,
 0601111901/22, 0601111901/26, 0601111901/31, 0601111901/5,
 0601111902/29, 0601111902/31, 0601111902/39, 0601111902/43,
 0601113201/17, 0601113201/23, 0601113201/36, 0601113201/40,
 0601113202/113, 0601113202/117, 0601113202/121, 0601113202/126,
 0601113202/127, 0601113202/132, 0601113202/140, 0601113202/20,
 0601113202/44, 0601113202/46, 0601113202/50, 0601113202/54,
 0601113202/58, 0601113202/59, 0601113202/71, 0601113202/90,
 0601113202/93, 0601113601/100, 0601113601/101, 0601113601/108,
 0601113601/17, 0601113601/23, 0601113601/24, 0601113601/3,
 0601113601/44, 0601113601/45, 0601113601/50, 0601113601/7,
 0601113601/72, 0601113601/87, 0601113601/9, 0601113601/93,
 0601113601/97, 0601113601/98, 0601113601/99, 0601113801/50,
 0601113801/51, 0601113801/53, 0601113801/59, 0601113801/60,
 0601113801/69, 0601113801/70, 0601113801/76, 0601114101/136,
 0601114101/144, 0601114102/10, 0601114102/100, 0601114102/15,
 0601114102/17, 0601114102/19, 0601114102/2, 0601114102/25,
 0601114102/4, 0601114102/55, 0601114102/57, 0601114102/60,
 0601114102/63, 0601114102/66, 0601114102/68, 0601114102/71,
 0601114102/82, 0601114102/83, 0601114102/92, 0601120101/11,
 0601120101/12, 0601120101/19, 0601120101/26, 0601120101/27,
 0601120101/3, 0601120101/32, 0601120101/4, 0601120101/7,
 0601120102/2, 0601120102/35, 0601120102/50, 0601120102/8,
 0601120401/12, 0601120401/14, 0601120401/19, 0601120402/12,
 0601120402/20, 0601120402/21, 0601120402/23, 0601120402/27,
 0601120402/28

biraz biraz

b. 0601111201/31, 0601111302/3, 0601114102/11, 0601114102/19,
 0601120102/3

biri biri

b. 0601111202/59

b.+ jəm 0601114102/62

b.+ miŷ 0601113601/74, 0601113601/75

b.+ næ 0601113601/61, 0601113601/62

biri bkz. biri

b. 0601111302/48, 0601113601/7, 0601120102/39

b.+ miŷ 0601113601/73

b.+ nnæn 0601120102/29

b.+ si 0601114101/89

biri bkz. biri

b. 0601113202/163

bismi:llaŷi:rraŷma:ni:rraxi:m بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ bismillahirrahmanirrahim

b. 0601111202/1

bismillæjirraŷma:nirraxim bkz. bismi:llaŷi:rraŷma:ni:rraxi:m

b. 0601110301/3

biŷ - pişmek

b.- æn 0601114101/106

b.-æ:rdi

b. 0601114101/103

b.-ædi 0601114101/98

b.-ærdi 0601114101/102

b.-ærik 0601114101/107

biŷir - pişirmek

b.-ædik 0601114101/11

b.-æmiŷ, 0601114101/67

b.-ip 0601120402/11

b.-sax 0601114101/92

b.-ædik 0601114101/62

b.-æmiŷ 0601114101/37, 0601114101/39

bitir - bitirmek

b.-ip 0601114102/43

biz biz, birinci çokluk şahıs

b. 0601110301/14, 0601110301/4, 0601111201/11, 0601111201/13,
 0601111201/14, 0601111201/4, 0601111201/59, 0601111201/72,
 0601111201/75, 0601111201/76, 0601111201/85, 0601111201/90,
 0601111201/91, 0601111202/111, 0601111202/70, 0601111302/18,
 0601111302/23, 0601111302/58, 0601111901/22, 0601111901/23,
 0601111902/13, 0601111902/16, 0601111902/17, 0601111902/19,
 0601111902/22, 0601111902/29, 0601111902/3, 0601111902/30,
 0601111902/33, 0601111902/8, 0601113201/10, 0601113201/23,
 0601113201/35, 0601113202/102, 0601113202/106, 0601113202/120,
 0601113202/124, 0601113202/152, 0601113202/176, 0601113202/18,
 0601113202/29, 0601113202/33, 0601113202/45, 0601113202/49,
 0601113202/53, 0601113202/55, 0601113202/62, 0601113202/79,
 0601113202/88, 0601113202/9, 0601113601/86, 0601113801/10,
 0601113801/16, 0601113801/31, 0601113801/34, 0601113801/4,
 0601113801/49, 0601113801/57, 0601113801/9, 0601114101/123,
 0601114101/127, 0601114102/10, 0601114102/106, 0601114102/11,
 0601114102/17, 0601114102/43, 0601114102/53, 0601114102/7,
 0601120102/20, 0601120102/24, 0601120102/32, 0601120401/13,
 0601120401/2, 0601120401/23, 0601120401/26, 0601120401/30,
 0601120401/31, 0601120401/32, 0601120401/33, 0601120402/15
 b.+ æ 0601111201/44, 0601111201/46, 0601111201/47, 0601111902/47,
 0601113202/15, 0601113601/93, 0601114102/106
 b.+ æ. 0601114101/93, 0601114102/103
 b.+ ñ 0601111202/69, 0601111302/1, 0601111302/27, 0601111302/30,
 0601111302/32, 0601111302/34, 0601113201/25, 0601113201/3,
 0601113202/15,
 0601113202/17, 0601113202/173, 0601113202/25, 0601113202/6,
 0601113202/62, 0601113202/87, 0601120102/28, 0601120102/30,
 0601120102/31, 0601120102/34, 0601120102/35
 b.+ ñ. 0601113201/34, 0601113202/106
 b.+ i 0601111902/30, 0601113202/53, 0601113202/97
 b.+ i. 0601114102/104

b.+ im 0601111201/19, 0601111201/28, 0601111201/40, 0601111201/43,
 0601111201/44, 0601111201/6, 0601111201/7, 0601111201/81,
 0601111202/2, 0601111202/30, 0601111302/35, 0601111901/12,
 0601113202/13, 0601113202/45, 0601113601/18, 0601113601/28,
 0601113801/40, 0601114101/91, 0601120102/1, 0601120402/13,
 0601120402/4

b.+ ĩm 0601111201/16, 0601111201/24

b.+ im, 0601111201/28

b.+ ĩŋ 0601110301/5, 0601111201/37, 0601111201/40, 0601111201/93

b.+ ĩŋ. 0601111201/47

b.+ ki 0601113202/52, 0601114101/95

b.+ kidæn 0601113202/80

b.+ ki|æ 0601113202/90

b.+ ki|ærĩŋ 0601113202/62

b.+ |æn 0601111201/111

b.+ lær 0601111201/23

b.+ |ær 0601111201/68

b.+ zæ 0601113801/31, 0601113801/8

b.+ zæ. 0601111202/143

b.+ zæn 0601114102/78

biz bkz. biz

b. 0601113801/39

bið bkz. biz

b.+ ĩŋ. 0601111201/105

bið bkz. biz

b. 0601111901/20

bula bunlar

b. 0601111301/6

bø:|æk bölük, parça

b. 0601111201/11

bø:|æktʃæ bölükçük, parçacık

b.+ sijæm 0601111201/12

bø:r - yürür

b.- in 0601113202/66

bøjlæ böyle

b. 0601111201/13

bol - olmak

b. 0601113202/112, 0601113202/112, . 0601111201/54

b.-adi 0601111302/15, 0601113202/139, 0601111301/25, 0601111302/16,
0601113202/134, 0601114101/129, 0601114102/92, 0601120102/16,
0601120102/17, 0601120102/3, 0601120402/17, 0601120402/25

b. -adi 0601120402/23

b. -ædi 0601114101/106, 0601120101/26

b. -ædi|æ 0601114101/131b.- ajmali 0601113601/86

b.- ajmasa 0601113801/41

b.- an 0601120101/15

b.- an 0601111202/112, 0601111202/129, 0601111301/15, 0601111301/22,
0601111301/28, 0601113202/17, 0601113202/67, 0601120101/24,
0601120101/29,
0601120402/37

b.- andan 0601113601/14

b.- anna 0601111201/102, 0601120401/29

b.- anna, 0601111202/70

b.- annan 0601111202/162, 0601111202/163, 0601113202/97,
0601120402/10

b.- ar 0601111201/50, 0601111302/14, 0601111201/49, 0601113202/54

b.- artdi 0601111201/33, 0601111302/3

b.- artdi 0601113202/47

b.- æ 0601113202/3

b.- atda 0601113201/15, 0601120102/15

b. -ajmæ|j 0601113601/84

b.- dux 0601114102/53

b.- di 0601114102/56

b.- di 0601114102/55

b.- updi 0601111201/80, 0601111302/46, 0601120102/44

b.- updi 0601113202/31

b.- up 0601110301/11., 0601111202/118, 0601111302/14, 0601113202/26,
0601113202/53, 0601113202/62, 0601113601/14, 0601113601/33,
0601120402/28

b.- updi 0601113202/15

b.- updula 0601120401/32

b.- updur 0601113202/27, 0601113801/15, 0601111202/131,
0601111202/130, 0601113601/92, 0601113801/29

b.- upmuz, 0601113202/45

b.- upmuz 0601114101/4

b.- uptum 0601110301/1

b.- ija 0601111902/14, 0601113801/5

b.- ipdur 0601113601/27b.- ja: 0601113801/73, 0601113801/75,
0601113801/76

b.- iptir 0601111201/35

b.- sa 0601110301/2, 0601111201/102, 0601111201/93, 0601111201/98,
0601111202/179, 0601111202/94, 0601111301/21, 0601111301/29,
0601111302/13, 0601111302/58, 0601111902/13, 0601111902/20,
0601111902/36, 0601111902/46, 0601111902/8, 0601113201/2,
0601113202/104, 0601113202/117, 0601113202/127, 0601113202/17,
0601113202/170, 0601113202/64, 0601113601/51, 0601113601/55,
0601113601/57, 0601113601/86, 0601113801/33, 0601114102/65,
0601120101/29, 0601120402/27, 0601120402/28

b.- ija 0601113801/65

b.- ija 0601113201/8

b.- ija: 0601113601/58

b.- ija 0601111201/20, 0601113601/56, 0601113601/57

b.- ija: 0601111301/23, 0601120101/24

b.- la 0601111202/46

b.- li 0601111902/21

b.- li 0601113202/23, 0601113801/6, 0601111202/39, 0601114102/85

b.- lum 0601111202/118, 0601114102/27b.- lux 0601114102/7
 b.- mal 0601120402/22
 b.- mal 0601111901/14, 0601120402/10, 0601120402/32
 b.- mali 0601113202/89
 b.- mali 0601120402/24, 0601111301/2, 0601111301/3, 0601111301/31,
 0601120402/21
 b.- mali 0601111301/32, 0601113202/12, 0601120101/30, 0601120101/32,
 0601120402/29, 0601120402/30, 0601120402/31
 b.- ma:nũN 0601113202/22
 b.- masa 0601111201/59, 0601111301/32, 0601111302/19, 0601113601/58,
 0601114102/55, 0601120101/32
 b.- masam 0601114102/84
 b.- maja' 0601111201/36
 b.- maja: 0601111902/15
 b.- majannan 0601111202/190
 b.- majdʒax 0601113202/62
 b.- majdi 0601120102/5
 b.- majdi 0601111302/4
 b.- maz 0601111201/67
 b.- mazdi 0601111201/31, 0601111201/93
 b.- mæli, 0601120101/2
 b.- mæli 0601111301/16, 0601120101/16, 0601120101/2
 b.- mæjdi 0601113601/94
 b.- mæzdi 0601111201/38, 0601111201/37
 b.- mija 0601113801/66
 b.- mija 0601120102/2, 0601113601/107
 b.- mija' 0601120101/28
 b.- mija:di 0601111302/2
 b.- mijdi 0601111301/27, 0601114101/104, 0601114101/99
 b.- uja: 0601113201/43
 b.- uk 0601113801/23
 b.- mujuup 0601113202/82

b.- sa 0601111301/27, 0601111301/28, 0601120101/28, 0601120402/27,
0601111301/28, 0601111301/29, 0601113202/168, 0601113202/172,
0601113202/89, 0601113601/108, 0601113601/53, 0601120101/21,
0601113601/84, 0601120101/29

b.- θα 0601111202/180

b.- θβ 0601111202/121

b.- θα, 0601111202/179

b.- θδN 0601111202/141

b.- sãN 0601113201/12

b.- saq 0601113201/8

b.- saχ 0601113202/18

b.- sæ, 0601120101/28

b.- sãη 0601111902/15

b.- sun 0601120101/32, 0601120402/19

b.- sũN 0601113202/140

b.- sun 0601111201/69, 0601111301/32, 0601120101/32

b.- sũN, 0601120402/2

b.- suna 0601120402/12

b.- sun 0601120402/11, 0601111902/41

b.- θun 0601111202/76

b.- up, 0601113202/62b.- ja 0601111902/13, 0601113801/68

b.- ja: 0601113601/50, 0601113801/67

b.- ja:n 0601113202/60

bolj oluş

b.+ in 0601111201/34

bolaman bknz. bolommon

b. 0601110301/39

bolommon Dağın adı, özel isim.

b. 0601110301/38

bolamin bknz. bolommon

b. 0601110301/38

bolğıulux bolluk

b. 0601113601/39

bør - yürür

b.- æn 0601113201/33

boꝛdaj buğday

b. 0601120102/7

boꝝ boş

b. 0601113201/22

bøwyr böğür

b. 0601114102/82

boꝛnu:rt Bocnurt, Horasan Eyaletinde bir şehrin adı

b.+ ta 0601111902/39

boꝛa:ra: Buhara'nın Farsça telaffuzu.

b.+ dan 0601111901/1

bojn boyun

b.+ una 0601111301/23

b.+ una 0601111301/12, 0601120101/11, 0601120101/24

b.+ una. 0601111301/13, 0601120101/12

b.+ unnan 0601114102/63

bølin- bknz. bølin-

b. ædi 0601111201/10

bølin- bölünmek

b. -ædi 0601111201/8

bu bu

b. 0601110301/4, 0601111201/106, 0601111201/114, 0601111201/117,
0601111201/16, 0601111201/22, 0601111201/26.cadi:m, 0601111201/32,
0601111201/38, 0601113601/5, 0601114102/60, 0601111201/58,
0601111201/67, 0601111201/70, 0601111201/72, 0601111201/77,
0601111201/79, 0601111201/86, 0601111201/87, 0601111201/88,
0601111201/95, 0601111201/98, 0601111201/99, 0601111202/10,
0601111202/135, 0601111202/173, 0601111202/174, 0601111202/181,
0601111202/189, 0601111202/190, 0601111202/194, 0601111202/197,
0601111202/24, 0601111202/42, 0601111301/12, 0601111301/27,

0601111301/32, 0601111302/1, 0601111302/10, 0601111302/11,
 0601111302/14, 0601111302/19, 0601111302/39, 0601111302/4,
 0601111302/5, 0601111302/6, 0601111302/7, 0601111901/10,
 0601111901/13, 0601111901/37, 0601111902/3, 0601111902/37,
 0601111902/42, 0601111902/8, 0601113201/19, 0601113201/44,
 0601113202/115, 0601113202/120, 0601113202/122, 0601113202/132,
 0601113202/14, 0601113202/176, 0601113202/19, 0601113202/24,
 0601113202/27, 0601113202/62, 0601113202/69, 0601113202/75,
 0601113601/103, 0601113601/106, 0601113601/16, 0601113601/31,
 0601113601/32, 0601113601/38, 0601113601/40, 0601113601/43,
 0601113601/47, 0601113601/54, 0601113601/76, 0601113801/1,
 0601113801/16, 0601113801/26, 0601113801/28, 0601113801/39,
 0601113801/50, 0601113801/56, 0601114101/113, 0601114101/114,
 0601114101/125, 0601114101/129, 0601114101/18, 0601114101/68,
 0601114101/74, 0601114101/83, 0601114102/100, 0601114102/102,
 0601114102/20, 0601114102/27, 0601114102/28, 0601114102/30,
 0601114102/33, 0601114102/34, 0601114102/39, 0601114102/43,
 0601114102/52, 0601114102/53, 0601114102/54, 0601114102/60,
 0601114102/64, 0601114102/66, 0601114102/70, 0601114102/72,
 0601114102/76, 0601114102/82, 0601114102/89, 0601114102/90,
 0601114102/96, 0601120101/11, 0601120101/28, 0601120101/29,
 0601120101/32, 0601120102/1, 0601120102/11, 0601120102/15,
 0601120102/21, 0601120102/39, 0601120102/4, 0601120102/7,
 0601120102/8, 0601120102/9, 0601120401/31, 0601120401/33,
 0601120402/1, 0601120402/13, 0601120402/23, 0601120402/3,
 0601120402/9

b.+ jæm 0601114102/106, 0601114102/29

b.+ jam 0601113601/103

b.+ la 0601111301/14, 0601111301/32, 0601113202/46, 0601113601/18,
 0601113601/19, 0601113601/22, 0601113601/23, 0601114102/71

b.+ la. 0601113601/17, 0601120101/13

b.+ la'. 0601114102/32

b.+ la: 0601114102/89

b.+ læ 0601120101/32

b.+ læræ 0601120101/10, 0601120101/3

b.+ læri 0601120101/12

b.+ læri 0601120101/11, 0601120101/17, 0601120101/19, 0601120101/9

b.+ lærũN 0601120101/16

b.+ lajæm 0601120402/23

b.+ lãN. 0601111901/14

b.+ lar 0601111201/105, 0601111302/6, 0601113601/17, 0601113801/59

b.+ lara 0601111301/11, 0601111301/14, 0601111301/5, 0601113601/19,
0601120101/14

b.+ lardan 0601111301/6, 0601120101/4

b.+ lari 0601111301/10, 0601111301/12, 0601111301/15, 0601111301/19,
0601120101/15

b.+ larũN 0601111301/16, 0601111301/6, 0601111901/32, 0601120101/5

b.- lari 0601111301/17

buda:ɤ budak, dal

b.+ i 0601113601/86

buxdæj bknz. buxdaj

b.+ di 0601111202/38

buxdajbuğday

b. 0601111202/181, 0601111302/5, 0601113201/15

buxdaj bknz. buxdaj

b. 0601111201/22, 0601114101/58

bujnurd bknz. Bocrnurt

b.+ da, 0601111202/116

buznurd bknz. Bocrnurt

b.+ a 0601120401/23

buznurt Bocrnurt

b.+ da 0601114101/144

b.+ tan 0601120401/24

buznu:rt bknz. Bocrnurt

b.+ ta 0601111202/186

bula: bu ise

b. 0601113801/26

bulux ergenlik

b.+ a 0601120402/2

bur- burmak

b.- wɟ 0601113801/69

burn burun

b.+ i 0601114102/19

byry- buyur-

b.- jænnæ 0601111301/8

bujru- buyur-

b.- jændæ 0601120101/7

dʒ

dʒabba:r Cabbar, kişi adı

dʒ. 0601113801/37

ca:ʔiz Ar. جايز doğru

c. 0601120101/29

dʒa:lli canlı

dʒ. 0601111301/27, 0601111301/32

dʒa:lli bkz. dʒa:lli

dʒ. 0601120101/28

dʒa:lli bkz. dʒa:lli

dʒ. 0601120101/28

dʒa:lliq kanalvb. için geniş

dʒ. 0601111301/27

dʒanawar canavar

dʒ. 0601111202/195

dʒa:nli canlı

dʒ. 0601120101/32

dʒaj yer

dʒ.+ a 0601111301/27

dʒ. +a 0601120101/28

dʒa:jiz Ar. → F. جائز doğru

dʒ. 0601111301/30

dʒa:z dans müziği

dʒ. +i 0601111202/10

dʒæda: ayrı

dʒ. 0601111201/45

dʒædælli tartışmalı

dʒ. 0601114102/98

dʒæddæ Cidde şehri, özel ad.

dʒ.+ jæ 0601120401/24

dʒædi:d Ar. جديد yeni

dʒ. +æ· 0601110301/4

dʒæxæt جهت yön, taraf

dʒ.+ dæn 0601113601/10, 0601113601/23

dʒ.+ dæn. 0601113601/15

dʒæ|æsæ جلسه toplantı

dʒ.+ jæ 0601120401/27

dʒæma:ʔat جماعة cemaat

dʒ.+ i 0601113202/176

dʒæma:ʔæt bkz. dʒæma:ʔat

dʒ. 0601111901/42

dʒæmijæt nüfus

dʒ. 0601113201/39

dʒæm|æf - toplanmak

dʒ.- æn 0601120402/13

dʒæns جنس cins

d̥z.+ imiz 0601111902/35, 0601111902/36

d̥z.+ imizĩŋ. 0601111902/34

d̥zænɑ:zæ جنازه cenaze

d̥z. 0601113202/137

d̥z.+ jæ 0601113202/129, 0601113202/136

d̥z.+ si 0601113202/124

d̥z.+ si. 0601113202/135

d̥zenɑ:zæ bknz. d̥zænɑ:zæ

d̥z. 0601113202/126

d̥zæŋg̃æɭ جنگل orman

d̥z.+ ŋ 0601114102/67

d̥zæŋg̃æɭ bknz. d̥zæŋg̃æɭ

d̥z.+ iŋ 0601113601/35

d̥zæŋg̃æɭɭik ormanlık

d̥z. 0601113601/31

d̥zærgælan Cergelan, yer adı.

d̥z. 0601111902/1

d̥z.+ ũN 0601111201/60

d̥z.+ na 0601111201/66

d̥z.+ na. 0601111201/106

d̥zærgæla:n bknz. d̥zærgælan

d̥z. 0601111201/1, 0601111202/48, 0601111202/52, 0601111202/53,
0601111202/54, 0601111202/55, 0601111202/71, 0601113202/126,
0601113202/63, 0601113601/17

d̥z.+ ũN 0601111202/3, 0601111202/53

d̥zæns cins

d̥z.+ [æmiz 0601111902/32

d̥zæwan جوان genç

d̥z. 0601111201/112

d̥zæwap bknz. d̥zæwa:p

d̥z. 0601110301/2

d̥zæwa:p جواب cevap

dʒ. 0601113202/103

dʒæwæn mısır

dʒ. 0601111201/22, 0601111202/42

dʒuuda: ayrı

dʒ. 0601111201/54

dʒixæt جهت yön, taraf

dʒ.+ dæn. 0601113601/10

dʒina:zæ cenaze

dʒ. +jæ0601113202/125

dʒolowbændi F. جلوبندی motor servisi

dʒ.+ sini 0601111902/5

dʒoma جمعه cuma

dʒ. 0601111202/184

dʒym? cuma

dʒ. 0601111901/26

dʒum?æ bknz. dʒoma

dʒ. 0601120402/13

dʒumxur جمهور cumhur

dʒ. 0601113202/33

ʃ

ʃa:duw çadır

ʃ. 0601113202/140, 0601113801/56

ʃa:f Hint. > F. چاپ çap, baskı

ʃ. 0601113202/44

ʃaka çocuk

ʃ. 0601111201/93, 0601113601/99, 0601114101/80

ʃ.+ lærim 0601111201/112

ʃ.+ lar 0601111301/1, 0601111301/3, 0601120101/1, 0601120101/2

ƒ. + lari 0601114101/116

ƒ. + larmi. 0601114101/133

ƒ. + larũN 0601111301/1, 0601120101/1

ƒ. + laruñi 0601111301/1, 0601120101/1

ƒ. + muuz 0601111201/101

ƒ. + ni 0601114101/79

ƒ. + si 0601111201/60, 0601114101/140

ƒa:ka bknz. ƒaka

ƒ. 0601111201/28, 0601111201/75, 0601111201/81, 0601111301/6

ƒ. + la: 0601114102/10

ƒ. + lari 0601111201/86

ƒ. + larũN 0601120101/5

ƒ. + nũN 0601113202/56

ƒa:ka: bknz. ƒaka

ƒ. + n 0601111201/36

ƒa:kabknz. ƒaka

ƒ. +muuz 0601113601/99

ƒa:kar- bknz. ƒakar

ƒ.- alla 0601113202/154

ƒ.- alla' 0601113202/165

ƒ.- dʒax 0601113202/170

ƒ.- duɫa 0601111202/125

ƒ.- dũN 0601113202/97

ƒ.- up 0601113801/50, 0601120402/19, 0601113202/129

ƒ.- sa 0601113801/34

ƒ.- jalla 0601111202/109

ƒa:kr- bknz. ƒakar -

ƒ.- jaz 0601113801/33

ƒakar- çağırmaq

ƒ.- up 0601120402/4, 0601120402/5

ƒ.- duɫa 0601120401/27

ƒa:karmaɣ çağırmaq

ƒ. 0601113202/164, 0601120402/6

ƒa:bir- bknz. ƒaɁur -

ƒ.- ip 0601120402/11

ƒaɁuril- çağrılmak

ƒ.- ja:0601111202/77

ƒa:birif çağrı, davet

ƒ. 0601111202/156

ƒa:ri kişi adı.

ƒ. 0601111202/124, 0601114102/42

ƒal- bir müzik aletini çalmak; sürmek

ƒ.- alla 0601120402/23

ƒ.- allal 0601120402/23

ƒap Hint. F. چاپ çap, baskı

ƒ. 0601113202/90

ƒap- at koşmak

ƒ.- arduɣ 0601113801/58

ƒ.- ibi[mæjæ 0601111202/197

ƒ.- ma 0601113801/46

ƒ.- ja 0601111202/197

ƒ.- jaː 0601111202/138

ƒ.- wjaɣ 0601113801/55

ƒapdur- at koşturmak

ƒ.- dɣaq 0601113801/50, 0601113801/51

ƒapɣi at koşusu, at yarışı

ƒ. 0601111202/141

ƒapɣi bknz. ƒapɣi

ƒ. 0601111202/133, 0601111202/135, 0601111202/136, 0601111202/142

ƒapɣu bknz. ƒapɣi

ƒ. 0601111202/162

ƒ.+ da 0601111202/148

ƒapɣu: bknz. ƒapɣi

ƒ.+ ni 0601111202/134

ƒapɣa:næ F. چاپخانه basım evi

ƒ.+ jæ 0601113202/44ƒapwɪ -

ƒ.- li 0601113801/44

ƒ.- wɪp 0601111202/187

ƒ.- θa 0601111202/151

ƒapq at yarışı

ƒ. 0601113801/59

ƒapqi bkz. ƒapci

ƒ. 0601113801/56

ƒapmaɣ at koşmak

ƒ.+ muɣ. 0601113801/42

ƒa:r F. چهار dōrt

ƒ.+ da 0601120401/23

ƒari kişi adı

ƒ. 0601114102/1

ƒarif Nohurların bir alt boyunun adı

ƒ. 0601113601/60, 0601113601/61

ƒa:rjar F. چهاریار dōrt halife

ƒ. 0601120102/31ƒæ:r

ƒ.+ jæ 0601111302/31

ƒat- çatmak

ƒ.- dıkmız 0601113601/25

ƒaj bkz. ƒa:j

ƒ. 0601114101/97

ƒ.+ wni, 0601113202/97

ƒa:j Çin. > F. چای çay

ƒ. 0601111201/109, 0601111201/110, 0601113202/129, 0601114101/61

ƒaka bkz. ƒaka

ƒ.+ si 0601114101/139

ƒæk- çekmek

ƒ.- ijæn 0601111202/95

ƒ.- ip 0601111202/94, 0601111901/34, 0601114102/103, 0601113202/20

ƒ.- ipdir 0601111901/3

ƒ.- ijæ: 0601111202/92, 0601111202/93

ƒ.- jættilæ 0601113801/57

ƒ.- mæsæ 0601111202/95

ƒ.- mæsæñ 0601111902/15

ƒ.- mæz 0601114102/78

ƒ.- sæñ 0601111902/14

ƒ.- θinæ: 0601111202/93

ƒ.- jæ 0601111202/97

ƒækæla- çekiştirmek

ƒ. -jæ 0601114102/90

ƒækdirmæ bir çeşit pilav

ƒ. 0601114101/45

ƒækil- çekilmek

ƒ.- ijæ: 0601111202/91

ƒækmæpæsæ~ bir güreş tekniği

ƒ. 0601111202/101

ƒækmæx çekmek

ƒ.+ læri 0601113202/128

ƒ.+ æ0601113801/52

ƒæl kadar

ƒ. 0601114101/86

ƒæsmæ F. pınar

ƒ.+ si 0601113601/3, 0601113601/4

ƒux- çıkmak

ƒ.- a:nlara 0601110301/51

ƒ.- an 0601110301/54

ƒ.- annan 0601114102/27

ƒ.- dum 0601114102/87

ƒ.- di 0601113202/118, 0601114102/26

ƒ.- di 0601114102/102

ƒ.- ærdilær 0601111201/92

ʃ.- maχla 0601113801/53

ʃ.- ujanlara 0601110301/21

ʃ.- up 0601113601/78, 0601114102/71

ʃ.- updi 0601113202/120

ʃ.- updir 0601114102/25

ʃ.- updula 0601110301/50

ʃ.- uq 0601110301/15

ʃ.- ja:n 0601110301/56

ʃuχar- çıkarmak

ʃ.- up 0601114102/97

ʃ.- updurla 0601114102/50

ʃ.- durχ 0601120102/48, 0601111302/55

ʃ.- madi 0601114102/39

ʃux- bknz. ʃuq -

ʃ. -uk 0601113601/70

ʃuq - çıkmak

ʃ.- an 0601113601/95

ʃuqar- çıkarmak

ʃ.- dula 0601113801/56

ʃ.- ja:la 0601113801/74

ʃuqær- bknz. ʃuqar-

ʃ.- ijæ:læ: 0601111202/81

ʃuqul- çıkılmak

ʃ.- ja:0601111202/151

ʃi F. ۴۳ gerek

ʃ. 0601113202/112

ʃix- çıkmak

ʃ.- ærib 0601111902/24

ʃiqær- bknz. ʃuqar-

ʃ.- jællæ 0601111202/82ʃi llæ

ʃ.+ dæ 0601114101/32

ʃ.+ ni 0601114101/31

ƒin gerçek

ƒ.+ næn 0601113202/145, 0601113202/58, 0601113202/59

ƒ.+ næn. 0601113202/57

ƒitim dokumacılık terimi, halının bir sırasını düğümleme

ƒ.+ inæ 0601114101/8

ƒola- dolamak

ƒ.- p 0601113201/33

ƒopan çoban

ƒ. 0601114101/131, 0601114102/106

ƒ.+ i 0601114101/132

ƒ.+ ũIN 0601113201/27, 0601113201/29, 0601113201/30

ƒopantƒulurƒ çobanlık

ƒ. 0601113202/39

ƒopantƒuluw bknz. ƒopantƒulurƒ

ƒ. 0601114102/2

ƒøk- çökmek

ƒ.- yp 0601113601/105

ƒøl çöl

ƒ.+ æ 0601113201/26

ƒõŋŋår- dik oturmak

ƒ.- ip 0601114102/93

ƒøp|æ:- ufak şeyleri toplamak

ƒ.- p 0601114102/19

ƒøræx ekmek

ƒ. 0601114101/11, 0601114101/62, 0601114101/67, 0601114101/92

ƒ.+ i. 0601114101/95

ƒ.+ ini 0601113202/97

ƒø:ræx bknz. ƒøræx

ƒ.+ ini 0601114101/93

ƒ.+ miz 0601114101/94

ƒøræk bknz. ƒøræx

ƒ. 0601111201/110, 0601114101/107

ƒøwif altı ila on bir ay arasındaki keçi yavrusu

ƒ. 0601114102/60, 0601114102/89

ƒ.+ ñ 0601114102/72

ƒ.+ i 0601114102/63, 0601114102/70

ƒ.+ im 0601114102/88

ƒøwf bkz. ƒøwif

ƒ.+ ñ 0601114102/96

ƒyn F. چون چۈنۈڭۈ

ƒ. 0601111301/10, 0601120101/31, 0601120101/9

ƒyr bkz. ƒyri

ƒ. 0601113202/26

ƒyri ۆtۈrۈ

ƒ. 0601110301/48, 0601110301/56, 0601111201/95, 0601113201/21

ƒun bkz. ƒyn

ƒ. 0601111301/31

d

da da

d. 01/10, 0601110301/17, 0601110301/18, 0601110301/19, 0601110301/37,
0601110301/49, 0601111201/78, 0601111202/124, 0601111202/141,
0601111202/160, 0601111202/162, 0601111202/24, 0601111202/51,
0601111302/10, 0601111302/14, 0601111302/20, 0601111901/27,
0601111901/28, 0601111902/13, 0601111902/14, 0601111902/19,
0601111902/8, 0601113201/41, 0601113202/1, 0601113202/12,
0601113202/122, 0601113202/37, 0601113202/49, 0601113601/102,
0601113601/104, 0601113601/109, 0601113601/17, 0601113601/21,
0601113601/25, 0601113601/34, 0601113601/51, 0601113601/54,
0601113601/8, 0601113601/99, 0601113801/1, 0601113801/20,
0601113801/28, 0601113801/31, 0601113801/34, 0601113801/37,

0601113801/41, 0601113801/45, 0601113801/53, 0601113801/54,
 0601113801/61, 0601113801/69, 0601113801/75, 0601113801/76,
 0601113801/77, 0601114102/10, 0601114102/3, 0601114102/63,
 0601120401/14, 0601120401/22, 0601120401/26, 0601120401/29,
 0601120402/8

da· bkñz. da

d. 0601110301/11, 0601110301/43, 0601110301/52, 0601110301/59,
 0601111202/120, 0601111202/180, 0601111202/194, 0601111202/32,
 0601111202/35, 0601111202/36, 0601111202/87, 0601111202/89,
 0601111301/21, 0601111301/23, 0601111302/14, 0601111302/19,
 0601111302/51, 0601111302/57, 0601111901/1, 0601111901/20,
 0601111902/15, 0601111902/22, 0601111902/26, 0601113201/10,
 0601113201/19, 0601113201/25, 0601113201/33, 0601113201/38,
 0601113201/43, 0601113202/115, 0601113202/15, 0601113202/18,
 0601113202/25, 0601113202/27, 0601113202/34, 0601113202/35,
 0601113202/59, 0601113202/88, 0601113601/26, 0601113601/33,
 0601113601/41, 0601113601/58, 0601113601/6, 0601113601/67,
 0601113801/5, 0601113801/6, 0601113801/73, 0601114102/103,
 0601114102/70, 0601114102/89, 0601114102/96, 0601120101/24,
 0601120102/21, 0601120102/46, 0601120102/47

da: daha

d. 0601111901/26, 0601111901/7, 0601113202/164, 0601113202/82

da·da dağı+da, dahi de

d. 0601111201/108

da·· dağ

d. 0601110301/33, 0601113201/10

d.+ i 0601110301/39

d.+ ãN 0601110301/36, 0601110301/39

da·i dahi

d. 0601111201/31, 0601111202/109, 0601111202/113, 0601111202/191,
 0601111202/49, 0601111202/51, 0601111202/6, 0601111302/15,
 0601113202/75, 0601113801/41, 0601120401/19

da:xi bknz. da:xi

d. 0601113202/69

da:ɣu bknz. da:xi

d.+ na 0601120401/12, 0601120401/20

d.+ nda 0601120401/21

d.+ ndan 0601120401/13

d.+ nna 0601113801/14, 0601120401/15, 0601120401/16

d.+ nna. 0601120401/9

da:ɣut- dağıtmak

d.- duɣ 0601113202/56

d.- tuɣ 0601113202/49

daɣa daha

d. 0601114101/84, 0601120401/22

daraxfa:n Özel ad.

d. 0601110301/7

damda:r دامدار hayvancılıkla uğraşan kişi

d. 0601113201/40

damda:ri دامداری hayvancılıkla uğraşma

d. 0601113201/7

da:mda:rluɣ hayvancılık

d. 0601111201/19, 0601113201/3, 0601113201/41

da:næ tane

d. 0601111201/30

da:næfca: دانشگاه üniversite

d.+ tdum 0601113202/35

da:ni da

d. 0601113601/94

da:nifdʒu دانشجو üniversite öğrencisi

d. 0601111902/11

dãN - (bağ, ip vb.) ile bağla-

d. 0601120402/7

d.- sãN 0601111201/74

dānūχli (bağ, ip vb. ile) bağlanmış

d. 0601111201/80

daɟ uzak

d. 0601120402/17

daɟ taş

d. 0601111302/11

da:ɟ taş

d. 0601120102/12, 0601120401/16

dafar dışarı

d.+ dan 0601111201/117

dafra:q biraz uzak

d.+ di 0601111901/34

davar davar, canlı hayvan, mal

d. 0601113201/29

da:war F. داور hakem

d.+ la 0601111202/17

davær bkzn. da:war

d. 0601111202/95

d.+ læ 0601111202/80

da:vær bkzn. da:war

d. 0601111202/122, 0601111202/94, 0601111202/98

daj da ay

d. 0601111202/164

daji dayı, annenin erkek kardeşi

d. 0601111202/24

da:ji bkzn. daji

d.+ m 0601111901/26, 0601111901/34

dajni yer adı

d. 0601111202/64

de- demek

d. 0601120401/10

d.- dʒæx 0601113202/3

d.+ di. 0601114102/43, 0601114102/42, 0601114102/58, 0601114102/59
 d. -dim 0601114102/65, 0601114102/38, 0601114102/80, 0601114102/86
 d.- di|ær 0601113202/52
 d.- jæ:n 0601114102/85
 d.- jæm 0601111201/85
 d.- jæmæn 0601120101/18
 d.- jæn 0601110301/39
 d.- jænini 0601120101/5
 d.- jænni 0601120101/8
 d.- jil|æn 0601111902/2
 d.- jil|jænijæm 0601111301/25
 d.- jiljænijæm 0601120101/26
 d.- jip 0601113202/82, 0601113202/97, 0601120101/23, 0601120102/27
 d.- |lær 0601110301/7
 d.- sæm 0601113202/72
 d.- sæn 0601114101/98
 d. -jæ|læ 0601113801/20
 d. -jmiȝ 0601114101/108
 d. -jipdir 0601110301/38

de - bkñz. de-

d.- p 0601111302/26

dæ de

d. 0601110301/35, 0601110301/43, 0601110301/45, 0601110301/9,
 0601111201/108, 0601111201/111, 0601111201/23, 0601111201/68,
 0601111201/88, 0601111202/96, 0601111302/6, 0601111901/15,
 0601111901/41, 0601111902/25, 0601111902/38, 0601111902/44,
 0601111902/7, 0601113201/11, 0601113201/22, 0601113201/36,
 0601113202/130, 0601113202/23, 0601113202/53, 0601113202/55,
 0601113202/79, 0601113601/108, 0601113601/3, 0601113601/83,
 0601113601/89, 0601113601/97, 0601113801/34, 0601113801/37,
 0601113801/41, 0601113801/75, 0601114101/121, 0601114101/130,
 0601114101/133, 0601114101/84, 0601114102/14, 0601114102/97,

0601120101/18, 0601120101/23, 0601120401/5, 0601120402/10,
 0601120402/12, 0601120402/18, 0601120402/19, 0601120402/23,
 0601120402/32

dæ: bknz. dæ

d. 0601113202/45, 0601114101/78

dæ: bknz. dæ

d. 0601113202/126

d.+ mi? 0601111202/134

dæ:b gelenek, töre

d.+ i 0601111202/20

dædæ bknz. dæ:dæ

d.+ m 0601113202/53, 0601113202/35

d.+ mĩŋ 0601113202/34

d.+ miŋ 0601113601/28

dæ:dæ baba

d.+ si. 0601113801/21

dæfæ دفعه defa,kez

d. 0601111901/35

dæfdær bknz. dæftær

d.+ æ 0601111202/79

dæftær defter

d.+ i 0601113202/44

dæftærtfæ deftercik

d. 0601113202/46

dægig F. دقيق dikkatli

d. 0601113202/18, 0601113601/85

dægigæ Ar. دقيقة dakika

d.+ dæn 0601111902/27

d.+ dæn. 0601111902/27

dæy - bknz. dey -

d. 0601113202/142

d.- i|ær 0601113202/55

dey - deġmek

d.- ænnæ 0601110301/37

dæx F. ده on

d. 0601113202/28

d.+ dæ, 0601113202/17

d.+ dæ. 0601113202/17

dæxja:r F. دهيار köy muhtarı

d. 0601111901/41

demæy demek

d.+ innæn 0601113202/15

demæwi demesi

d.- nnæn 0601113202/24

dæ:l deġil

d. 0601110301/13, 0601111201/63, 0601111202/128, 0601111301/14,
0601111301/15, 0601111301/30, 0601111301/7, 0601113201/36,
0601113202/132, 0601113202/89, 0601113601/81, 0601113801/1,
0601114101/100, 0601114102/68, 0601120101/13, 0601120101/15,
0601120101/29, 0601120101/6, 0601120402/28

d.+ ilj 0601113202/26

dæ:l bkz. dæ:l

d. 0601111201/79

dæ:l bkz. dæ:l

d.+ dir, 0601113202/52

dæ:næ F. tane

d. 0601111201/10, 0601111201/29, 0601111202/131, 0601111202/147,
0601111202/169, 0601111202/192, 0601111202/54, 0601111202/55,
0601111202/85, 0601111202/86

dæ:ni de, da eki

d. 0601110301/15, 0601110301/30, 0601110301/8, 0601111901/7

dæ:p Arapça دب gelenek, örf adet

d. 0601113202/106, 0601113202/85, 0601114102/64, 0601120402/4

dæ:sga دستگاه cihaz

d.+ da 0601114101/7

dæljil Arapça نيل neden

d.+ i 0601113202/22, 0601113202/34

dælj değil

d. +[ær 0601120402/8

dæm F. zaman

d. 0601120401/11

dæŋ denk

d. 0601111902/20

dæp دب dep, gelenek

d. 0601113202/132, 0601113202/154, 0601113202/86

dærd F. درد dert

d.+ inæ 0601113202/55

dæræ دره dere

d. 0601111202/58, 0601114102/24

d.+ jæ 0601114102/24, 0601114102/63, 0601114102/66

d.+ jæ. 0601114102/23

dæræ bknz. dæræ

d.+ ŋ 0601114102/33

dærædʒæ derece

d. 0601114102/47

dæræx bknz. dæræxt

d. 0601114101/20

dæræxt F. ağaç

d. 0601111302/13

dæræxt bknz. dæræxt

d. 0601120102/13

dæræk edinilen bilgi

d.+ i 0601113202/54

dæræq tarak

d. 0601114101/15

dær|æn- terlemek

d.- jæ 0601113801/52

dærru F. hızlı, çabuk; hemen

d. 0601114101/98

dærs Ar. در ders

d. 0601110301/8, 0601111901/23

d.+ i 0601111301/13, 0601120101/12

d.+ imiz 0601110301/17

dærja: F. دریا deniz

d.+ sunûn 0601111201/5

dæstga bknz. dæstga:

d. 0601111902/24

dæstga: F. دستگاه cihaz

d. 0601114101/126

dæstu:r F. دستور emir

d.+ u 0601113202/132

dæstur gelenek

d. 0601113202/106, 0601113202/159, 0601113202/85, 0601113202/86,
0601120402/4

d.+ ini 0601113202/104

dæfîy bknz. dæfîk

d.+ i 0601113601/94

dæfîk deşik, delik

d. +dʒakaz 0601113601/97

dæftʃori bir çeşit bitki.

d. 0601114101/57

dævætna:ma Ar davet + F. davetiye. دعوة نامه davetiye

d. 0601111202/114

d.+ jæm 0601113202/71

dæw|æt دولة devlet

d.+ iŋ 0601111201/44

dæjæw sağlam, dayanıklı, güçlü

d. 0601114102/87, 0601111202/195

dejił- denilmek

d.- ædi 0601113202/152

de- demek

d. – p 0601120101/4, 0601120101/7

d. -r 0601113202/105

di - demek

d.- dʒæk 0601113202/60

d.- di 0601110301/31, 0601113202/39

d.- di 0601113202/99

d.- dim 0601113202/37, 0601114102/78

d. -di|æ 0601110301/48

d. -di|ær 0601113202/149

d.-mæm 0601113201/11

d. -mæn 0601114101/84

d. -sæm 0601110301/30

d.-jæ 0601110301/37, 0601111202/102, 0601111202/125, 0601113601/104,
0601113601/60, 0601113801/16, 0601114102/103, 0601113601/60,
0601113601/61

d.- jæː, 0601111202/101

d.- jæːn 0601111202/66

d.- jæːnĩŋ 0601113601/7

d.- jæːni 0601120101/31

d.- jæːnĩŋ 0601111201/9.bir

d.- jæl|æ 0601110301/43, 0601111201/15, 0601113601/89

d.- jæmiz 0601113201/25

d.- jæn 0601110301/20, 0601111202/170, 0601111202/197, 0601111202/3,
0601113202/90, 0601113601/45, 0601113601/68, 0601113601/79,
0601113801/10,
0601114102/34

d.- jænlæri 0601111202/197

d.- jæn|æri 0601113202/80

d.- jænn 0601113202/88

d.- jænnæ 0601110301/38
 d.- jænni 0601111301/6, 0601111301/9
 d.- jænnĩŋ 0601110301/59
 d.- jǣŋ 0601111202/120
 d.- jæθ 0601111202/144
 d.- jæ·θ, 0601111202/66
 d.- jdim 0601111302/35, 0601114102/38
 d.- ʁibi[mædi]æ 0601113202/6
 d.- jijæni 0601113601/87
 d.- jilijæ· 0601111202/174
 d.- jil]æ 0601110301/44
 d.- jip 0601110301/42, 0601111202/19, 0601111202/74, 0601111202/76,
 0601111301/21, 0601113202/113, 0601113601/19, 0601113601/23,
 0601113601/3,
 0601113801/50, 0601120402/11
 d.- jip, 0601111202/79
 d.- jit 0601113202/23
 d.- jm 0601113201/10, 0601113201/11
 d.- jmænnæ 0601111301/19
 d.- jp 0601111301/8
 d.- jsǣŋ 0601111902/13
 d.- jt 0601113202/35
 d.- mæx 0601113201/43
 d.- p 0601111202/111, 0601111901/8
 d.- θæ 0601111202/95
 d.- sæn 0601111201/29
 d.- sæx 0601113201/36
 d.- jæn 0601111202/184, 0601113601/80
 d.- jip 0601111201/96
 d.- jæ· 0601111202/124
 d.- jæ:k 0601111902/21
 d.- jæ: [æ] 0601111202/195

d. -jællæ 0601110301/51, 0601110301/53, 0601111202/4

d. -jæ:llæ 0601111301/32

d. -jæmiz 0601114101/77

d. -jæn 0601110301/28, 0601111202/61, 0601111902/1, 0601113601/87

d. -jæθ 0601111202/145

di - bkz. di -

d. -di 0601113202/36

d.- di|æ 0601110301/44

d.- dim 0601111202/51

d.- mæx|æri 0601110301/20

d.- p 0601110301/54, 0601113801/51

d.- sæŋ 0601111202/7

di:- bkz. di -

d. - di 0601111202/24

d. - mæ 0601113601/60

digæ F دیگه söyleyişte dige diyorlar. ya anlamında

d. 0601111902/43

dik dik

d. 0601113202/148

dikæ|- dikilmek

d.- |i 0601111201/76

dil dil

d. 0601113202/9

d.+ i 0601111901/28

d.+ i. 0601111201/17, 0601111201/6

d.+ ijæm 0601113202/12

d.+ imiz 0601111201/6, 0601113202/7

d.+ imiz 0601113801/1

d.+ imiz, 0601113801/1

d.+ imiz. 0601113202/6

d.+ imizæ 0601113202/44

d.+ imizi 0601113801/8

d.+ inæ 0601111901/32, 0601113202/76

d.+ innæ 0601113601/5

dimæx demek

d. 0601113601/11

di.mæka:ra F. ديمکاری sulamaksızın ekilen yer, susuz tarım

d. 0601113601/54

di.mækarra:χ hemen hemen susuz tarım

d. 0601113601/56

din Ar. دين din

d. 0601111301/11, 0601113202/36

din- rahatlamak, kurtulmak

d.- sæ 0601113201/22

di:n din

d. 0601110301/4, 0601111301/6, 0601113202/26, 0601113202/38,
0601113202/61, 0601120101/10, 0601120101/4

d.+ ĩŋ 0601113202/24

d.+ i 0601113202/26, 0601113202/62

d.+ i: 0601110301/14, 0601113202/87

d.+ imiz 0601113202/25

d.+ n 0601113202/23

d.+ næ 0601113202/24

di:n bkz. di:n

d.+ α 0601111901/3

diniŋ- kurtulmak, rahatlamak

d.- æn 0601113201/22

di- demek

d. -p 0601111202/109, 0601114101/54

di'- bkz. di-

d. -p 0601110301/56, 0601111201/35, 0601113202/124, 0601113202/126,
0601113202/55

di: bkz di-

d. -p 0601113801/71, 0601114101/74

diplom F. دىپلوم lise diploması

d. 0601111902/12

di:f dış

d. 0601111201/31

dif bkz. di:f

d.+ læri 0601111301/29

d.+ læri, 0601120101/29

di:v dip

d.+ in 0601110301/55

di:v bkz. di:v

d.+ i 0601110301/54

dij - diymek

d.- æ'λλæ 0601111202/57

d.- æn 0601110301/28

d.- diyi 0601113601/5

d.- dim 0601114102/98

d. -dim 0601114102/57

d.- ip 01/24, 0601110301/22, 0601110301/25, 0601110301/30,
0601120402/19, 0601111202/79, 0601120401/31

d.- ipdir læ 0601111202/185

d. -jæ 0601111201/44, 0601111202/101, 0601113601/5, 0601113601/61,
0601113601/62, 0601113801/51

d. -jæ' 0601111202/100

d. -æ:λλæ 0601111202/56

dijil - diyilmek

d.- æn 0601110301/58

d. -ænnæ 0601111202/54

d. -jæ 0601111202/55

d.- jæ 0601110301/36

d. -jæ:tdi 0601113801/11

d.- læ: 0601110301/21

d. -mæjæ 0601111202/54

dijmæ F. ديمه susuz tarım

d. 0601113201/42

dijmæy demek

d.- i 0601113601/10

dijv dip

d.+ i 0601110301/22

do F. دو iki

d. 0601111202/194, 0601111202/197

dogguz dokuz

d. 0601113601/108, 0601113601/109, 0601113601/91

doᵛan kardeş

d. 0601111902/16, 0601120102/32

d.+ lam 0601111902/42

d.+ lamuuz 0601111902/16

d.+ larmuuzũN 0601114101/128

d.+ um 0601111902/10

d.+ um, 0601120102/31

d.+ um. 0601111302/31

d.+ umiz 0601120102/31

d.+ umiz, 0601120102/34

d.+ umuuz 0601113601/18

d.+ umuuz, 0601111302/34

d.+ umuuz. 0601120102/35

doᵛæn bknz. doᵛan

d. 0601111302/33

d.+ imiz 0601111302/35

d.+ imiz 0601111302/32

doᵛan bknz. doᵛan

d.+ umiz 0601120102/36

doᵛri doğru

d. 0601111201/86

doᵛri bknz. doᵛri

d. 0601111202/143

doqquz dokuz

d. 0601110301/41, 0601110301/46

do:l- dolmak

d.- an 0601120402/24

doldur- doldurmak

d.- atdi 0601113202/59

dojæmmæ pazartesi

d. 0601113202/157

dovar davar, mal

d. 0601111901/9

d.+ ajæm 0601113201/32

dowar bknz. davar

d. 0601111301/32, 0601111901/7, 0601113201/41, 0601113201/6

d.+ am 0601111901/7

d.+ dan 0601114101/27

dowør bknz. davar

d.+ a. 0601113201/31

d.+ i. 0601113201/26

dowor bknz. davar

d. 0601113201/19, 0601113201/22

d.+ i 0601113201/21

d.+ i. 0601113201/23

dowær bknz. davar

d. 0601120101/32dø

kyl- gülmek

d.- ip 0601111201/69

dørd bknz. dø:rt

d. 0601120102/38

dø:rd bknz. dø:rt

d. 0601120102/29, 0601120102/30, 0601120401/27

dørt bknz. dø:rt

d. 0601111302/28, 0601113801/15, 0601114102/10, 0601120401/13

dø:rt dört

d. 0601111201/114, 0601111201/14, 0601113201/31, 0601111202/150,
0601111202/53, 0601111202/85, 0601111202/86, 0601111302/30,
0601111302/33, 0601111302/38, 0601111302/43, 0601111302/44,
0601120102/32, 0601120102/42

døfværæ bir tür et yemeği

d. +di 0601114101/38

døwær davar, mal

d. 0601114102/14

døwæræk çevre, etraf.

d.+ dæ 0601111201/92

døwik kırık

d. 0601120402/28

døwir Ar. دور devir

d. 0601113202/30

d.+ dæ 0601113202/120, 0601113202/34

d.+ læmiz 0601111201/81

dowlæt F. دولة devlet.

d. 0601111201/40

døw|æt bknz. dowlæt

d. 0601111201/74, 0601111201/76

d.+ lær 0601111201/27

døwr Ar. devir, zaman

d.+ imiz 0601114101/91

d.+ imizdæ 0601111201/28

d. +imizzæ 0601110301/5

d.+ innæ 0601110301/32, 0601110301/49

d.+ innæ. 0601111202/30

døwræ F. دوره devir, dönem

d. 0601111902/37, 0601111902/43

døwyx kırık

d. 0601111301/27, 0601120101/28

duka:n Ar. دكان dükkān

d. 0601113201/40

dur - durmak

d.- an 0601113601/105, 0601114102/64

d. -ar 0601114101/28

d.- arla 0601120402/3

d.- i 0601114102/71

d.- inan 0601111201/113

d. -di 0601114102/61

d.- ma:n 0601113601/25

d.- up 0601113202/148

d.-updurla 0601114102/93

d.+ aKa 0601114102/58

du:r - durur

d.- la 0601111902/22, 0601113601/104

durmaK durmak

d.+ i 0601113202/145

d.+ i, 0601113202/145

durKa- dürmek

d.- p 0601114101/111

duvar davar, mal

d. 0601111201/21

duvvum دوم ikinci

d. 0601111202/118, 0601111202/131

dykdir doktor

d. 0601111201/39, 0601111201/40, 0601111201/44

d.+ imiz 0601111201/42

d.+ iŋ 0601111201/38

dykdir bknz. dykdir

d. 0601111201/37

dynja Ar. dünya

d.+ ni 0601110301/32

dynjæ bknz. dynja

d.+ dæn 0601113202/110, 0601113202/113, 0601113202/145

dynjæ:bknz. dynja

d.+dæn 0601113202/113, 0601113202/117, 0601113202/127,
0601113202/134

dyrys bknz. dyryst

d. 0601111301/27

dyryst F. درست doḡru

d. 0601120101/28

dyf- düşmek

d.- ænnæ 0601110301/38

d.- æsin 0601114101/109

d.- di 0601111202/185

d.- ijæx 0601120401/31

d.- ip 0601111201/72, 0601111202/169

d.- ipttir 0601110301/37

d.- jǣŋ 0601111202/154, 0601111202/56

d. -duχ 0601120401/24

d. -mæjæn 0601111901/32

d. -mæjætdim 0601111901/29

dyfin - anlamak

d.- jǣŋ 0601111202/144

dyfir- düşürmek

d. -æmiz 0601114101/32

dyjb dip

d.+ ini 0601120102/17

dyjæ deve

d. 0601111301/32, 0601120101/32

d.+ læri, 0601113601/105

d.+ mizdæn 0601113201/25

dyjn dün

d. 0601111202/169

dywæ|- dolan-, düğümlen-

d.- ip 0601111301/27

e

ebri:fæm F. ابريشم ipek

e. 0601111201/20

ed - etmek

e.- ædix 0601114101/102

e.- æ| 0601113202/33

e.-æ||æ 0601120402/8, 0601111201/71, 0601113202/175, 0601114101/126,
0601114101/150

e.-æris 0601120401/29

e.- æmiz̥ 0601111902/29

e.-æmiz̥, 0601114101/27, 0601114101/95, 0601114101/24, 0601114101/27,
0601114101/42, 0601114101/43, 0601114101/44, 0601114101/56,
0601114101/57, 0601114101/58, 0601114101/59, 0601114101/71,
0601114101/75, 0601114101/76

e.- æn 0601111201/19, 0601113202/23, 0601113801/34, 0601114102/6

e.- ænnæn 0601111301/10, 0601113202/159

e.- ær 0601111301/6, 0601120101/4, 0601111201/45

e.-ærlær 0601120402/19

e.- æt 0601113202/130

e.- esen, 0601120401/10

e.- ib 0601111902/19, 0601111902/25, 0601111902/23

e.- ibær̥æn̥ 0601111302/14, 0601120102/15

e.- iberdim 0601114102/64

e.- ibild̥æx 0601113202/105

e.- ibil̥mæjæ 0601111202/111

e.- ibiljæ 0601111202/197

e.- ijæ 0601111902/7

e.- ijæ: 0601111902/5

e.- ijæ:n 0601111202/37

e.- ijæ:s 0601111902/8, 0601114102/11

e.- ik 0601113202/17, 0601113202/88

e.- iljæn 0601111301/31, 0601120101/30

e.- il[sæ 0601113202/113

e.- ip 0601110301/19, 0601111201/102, 0601111201/55, 0601111201/59,
0601111201/61, 0601111202/85, 0601111301/13, 0601111302/12,
0601111901/3, 0601111901/34, 0601111901/42, 0601111901/7,
0601111902/25, 0601120101/12, 0601113201/40, 0601113202/101,
0601113202/109, 0601113601/21, 0601113801/56, 0601120101/15,
0601120102/13, 0601120401/22, 0601120401/8, 0601120402/10,
0601120402/5

e.-ip 0601111301/15e. -ijæ· 0601111202/119, 0601111202/135,
0601111902/4

e. -ijæ: [æ· 0601111201/57

e. -ijæŋ 0601120401/18

e. -ijæz̥ 0601113801/48, 0601113801/50

e. -ijæz̥ 0601113801/47

e.- ipmiʃ 0601111901/15

e.- jæ: 0601111202/194

e. -jæ[æ: 0601111202/83

e.- jæ:n 0601113801/59

e.- jæ:n 0601113202/169

edil - bkñz. edi[-

e.- jæ:n 0601111202/190

edil- edilmek

e. -ijæ: 0601111202/14

e. -mæjidi 0601111201/113

edif- etmekteyardım etmek

e. -dix 0601120401/7

e|bette elbette

e. 0601120401/14

e|ɪm F. علم ilim

e.+ i:jæ 0601111901/3

em F. هم hem, de

e. 0601120401/15, 0601120401/6

emtæxɑ:n Ar. امتحان imtihan, sınav

e. 0601113202/58, 0601113202/59

estira:xat Ar. استراحة istirahat, dinlenme

e. 0601114102/11

et et

e. 0601111201/102, 0601111202/199

e.+ i 0601111901/7

et - etmek

e.- dʒæk 0601113202/18, 0601113202/93, 0601113801/50, 0601113801/51

e.- dʒæk, 0601113801/50

e.- dʒæx 0601113202/26, 0601113202/89, 0601113202/90

e.- di 0601114102/104

e. -dix 0601114102/94

e. -dim 0601111901/37, 0601114102/31

e.- jæ 0601111202/196

e.- jæ 0601111901/15

e.- jæ:n 0601111201/66

e.- jæ||æ 0601113801/54

e.- mæjæ 0601111201/117

e.- mæ|j 0601111301/7, 0601113202/104, 0601120101/6, 0601111301/14,
0601111301/6, 0601111301/9, 0601120101/5, 0601120101/8

e. -mæli 0601120101/14

e.- mænæ 0601114102/32

e.- mæp 0601113202/55

e.- mæpdir 0601113202/24

e.- mæsil|ær 0601113801/71
 e. -mæjæ 0601111902/47
 e.- mi:t 0601113202/79
 e.- mijæ· 0601120402/18
 e. -mijæl|æ· 0601113801/72
 e. -mij|æ 0601120402/27
 e. -mij|æ:0601120402/28e.- sæ|æ 0601111301/9
 e.- sǣŋ 0601114102/86
 e.- sɑχ 0601114101/97
 e.- tĩŋ 0601113202/37
 e.- ti 0601111202/79, 0601111201/26
 e.- tix, 0601120401/4
 e. -tix 0601110301/8
 e. -tiχ 0601120401/4
 e. -tik 0601113801/18
 e. -tim 0601111202/113, 0601111202/117, 0601111202/5
 e.- tig 0601114102/2
 e.- tim 0601113202/39
 e. -tiræmiz 0601113202/90
 e. -jæ 0601111202/199
 e. -jæl|æ 0601111901/4

etmaʁ bknz. etmæx

e.+ uua 0601113202/27

etmæx etmek

e. 0601113202/5

etmæχ bknz. etmæx

e. 0601113202/44

etmæxl̥ix etmek

e. 0601111301/19

ewel bknz. ewwel

e.+ je 0601120401/10

ewwel Ar. اَوَّل ilk, önce

e. 0601120401/4

ejæ iye, sahip

e.+ si 0601113202/105

e.+ ĩnĩŋ 0601113202/107, 0601113202/134

e.+ ʈi 0601111202/137, 0601111202/140

e.+ ʈinæ. 0601111202/18

ejæθ iyesi, sahibi

e.+ [æri 0601111202/139

ejra:n İran

e.+ α 0601113202/37, 0601113202/38, 0601113202/42, 0601113202/61

e.+ da 0601113202/37, 0601113202/39

æ

æː bk. æː

æ. 0601111202/51, 0601113801/9

æ: e (ünlem)

æ. 01/26, 0601110301/13, 0601111201/58, 0601111301/10, 0601111301/15,
0601111301/18, 0601111301/21, 0601111301/27, 0601111301/6,
0601113201/14, 0601113202/106, 0601113202/130, 0601113202/173,
0601114101/71

æbbejk بَیْک Allah'a veya büyük bir yetkileye 'kabul ediyorum' demek

æ. 0601120101/7

æbri:fæm ابریشم ipek

æ. 0601111202/2, 0601111202/3, 0601111202/59

æ. +dæ 0601111202/6

ædʒæ anne

æ.+ mizdæn 0601111302/30, 0601120102/30

ædʒmæʔi:n Ar. hepsi

æ. 0601110301/3

yʃæy bağırsak

g.+ sini 0601114102/50

æd- etmek

æ.- æmiz 0601114101/78

æ.- i|ænnæn 0601113202/106

æ.- ip 0601120402/19

ædæs □ عد mercimek

æ. 0601111202/44, 0601111302/6, 0601120102/8

æfga:ni: افغانى efga:ni:, Afganlı

æ. 0601111901/23

ægællæn اقلا en azından

æ. 0601114102/83

æyær F. اگر eğer

æ. 0601111202/93, 0601113601/57

æ:lihi Ar. onun ailesi

æ. 0601110301/3

æ:r koca

æ.+ i 0601111201/34, 0601111201/40

æ:ʃig eşik

æ.+ in 0601111201/75

æk- ekmek

æ.-æ|æ 0601111302/6, æ.-ænimizdæn 0601113201/14, æ.-dʒæk
0601113201/12, æ.-ijæ:dim 0601111202/38, æ.-ijæ:n 0601111202/42, æ.-
ijæ:□0601113201/13, æ.-ijæz, 0601113601/56, æ.- ip 0601113202/21

ækæn iken

æ. 0601110301/28, 0601113601/105, 0601113601/32, 0601113601/91,
0601114102/60

ækæra:nʃʊlʊx çiftçilik

æ. 0601113201/4, 0601113201/41, 0601113201/7

æ.+ i, 0601113201/41

æ.+ mʊz 0601113201/42

æqærantʃulwɣ bkɲz. ækæra:nʃulwɣ

æ.+ tʉr 0601113201/40

ækid- alɪp gitmek

æ.- ip 0601114102/14, 0601114102/45, 0601114102/77, æ.-ipdir
0601113601/23

æ. -ijæ:n 0601111202/40

æ. -jæ 0601113601/55

æ. -jæ:θ 0601111202/43, 0601111202/44

ækiɭ- ekilmek

æ.- ib 0601111202/181

æ.- ijæn 0601113201/8

æ.+ [æ. 0601111302/4

æ.- [æri 0601113201/15

æ. -ijæː 0601111201/22

æ. -ijæ: 0601113201/14

æ. -mæjæ 0601120102/9

æ. -mæjæː 0601111201/23

æ. -mæjdi 0601111302/7

æ.- jæ: 0601113201/11

ækin ekin

æ. 0601111202/37, 0601111302/19, 0601111302/2, 0601113201/15,
0601113201/17, 0601113202/21, 0601113601/53, 0601113601/54,
0601120102/2, 0601120102/21

æ.+ imiz. 0601113201/15

æ.+ [ær. 0601120102/6

æ.+ næn 0601113201/22

æksæræn أكثرًا çoğunlukla

æ. 0601111202/194, 0601120402/13, 0601120402/14, 0601120402/21,
0601120402/23

æksær أكثر daha çok

æ. +i 0601111202/173

æksærijæt أكثریت çoğu

æ. 0601113601/54, 0601113601/83

æ| el, organ adı

æ. 0601114101/95, 0601114102/78

æ.+ æ 0601113201/23

æ.+ imdæ 0601111902/42, 0601114102/75

æ.+ imiz 0601114102/104

æ.+ inæ 0601113202/56

æ.+ |æ 0601113201/31

æ.|æn 0601113202/26

æ.+ |æn 0601113202/23, 0601113202/62

æ|a:n الآن şimdi

æ. 01/10, 0601111902/1, 0601111902/23, 0601111902/25, 0601114101/100,
0601114101/101

æ|ʔan bkz. æ|a:n

æ. 0601111201/43

æ|bæt elbet, elbette

æ. 0601111201/19, 0601111201/98

æ.+ tæ 0601111201/74

æ|bættæ elbette

æ. 0601110301/1, 0601110301/12, 0601110301/15, 0601110301/19,
0601110301/20, 0601110301/22, 0601110301/25, 0601110301/35,
0601110301/4, 0601110301/45, 0601111201/34, 0601111201/57,
0601111201/89, 0601111302/36, 0601111302/37, 0601113202/50,
0601114102/2, 0601120102/37, 0601120102/37

æ|æn şimdi

æ. 0601113801/15

æ|xæmdi||æ bkz. æ|xæmdulillæ:x

æ. 0601111902/40, 0601111902/45

æ|xæmdulillæ:x الحمد لله Allaha şükür

æ.+ i 0601110301/3

æ|xæmdylla: bkz. æ|xæmdulillæ:x

æ. 0601111902/17

æ|xæmdyllu: bknz. ælxæmdulillæ:x

æ. 0601111902/13

æ||æ öyle

æ. 0601113201/23

æ||i elli

æ. 0601111202/104, 0601111202/107, 0601111202/53

æ|t- götür-, ilet-

æ. -æ|i 0601114102/83

æm هم hem, da de

æ. 0601110301/16, 0601110301/52, 0601111201/100, 0601111201/101,
0601111201/105, 0601111201/116, 0601111201/13, 0601111201/19,
0601111201/20, 0601111201/22, 0601111201/34, 0601111201/70,
0601111201/72, 0601111201/91, 0601111201/98, 0601111201/99,
0601111202/107, 0601111202/113, 0601111202/133, 0601111202/141,
0601111202/183, 0601111202/189, 0601111202/29, 0601111202/32,
0601111202/62, 0601111202/87, 0601111301/14, 0601111301/30,
0601111301/6, 0601111302/30, 0601111302/31, 0601111302/38,
0601111302/46, 0601111901/28, 0601111901/29, 0601111902/16,
0601111902/17, 0601111902/18, 0601111902/29, 0601111902/32,
0601113201/15, 0601113201/19, 0601113201/29, 0601113201/35,
0601113201/37, 0601113201/42, 0601113202/106, 0601113202/111,
0601113202/120, 0601113202/122, 0601113202/132, 0601113202/179,
0601113202/45, 0601113202/77, 0601113202/78, 0601113202/79,
0601113202/80, 0601113202/82, 0601113202/9, 0601113601/76,
0601113601/92, 0601113801/5, 0601113801/50, 0601113801/51,
0601113801/67, 0601114101/137, 0601114101/138, 0601114101/140,
0601114102/2, 0601114102/22, 0601114102/24, 0601114102/31,
0601114102/33, 0601114102/52, 0601114102/54, 0601114102/55,
0601114102/66, 0601114102/84, 0601114102/88, 0601120101/13,
0601120101/5, 0601120102/30, 0601120102/31, 0601120102/38,
0601120102/44, 0601120402/15

æma'læ örneğin, mesela

æ. 0601111301/28

æmæɫ عمل iş

æ. 06011110301/1, 0601111202/91

æ.+ æ 0601111301/6, 0601114101/116

æ.+ i 0601120102/52

æ.+ inæ 0601111202/99

æ.+ ini 0601111302/59

æ.+ [æ 0601111202/91

æ.+ [æri 0601111202/102

æ. +e 0601120101/4

æmæɫijæt عمليات operasyon

æ.+ di 0601114101/133

æmɔ̃ɔ̃y meme

æ.+ i 0601120402/27

æmirkæ Amerika

æ. 0601114101/82

æmma أمّا ama

æ. 0601110301/4, 0601111201/92, 0601120102/52, 0601120402/16

æmr أمير emir

æ.+ i 0601111301/12, 0601120101/11

æmret- emretmek

æ.- sæɫe 0601120101/8

ændɔ̃ɔ̃m انجام yapma

æ. 0601111902/8

ænda:zæ اندازه boyut

æ. 0601113801/59, 0601120101/24

æ.+ dæn 0601120402/27

æ.+si 0601120402/22

ænæ anne

æ. 0601111201/6, 0601111301/10, 0601111301/19, 0601111301/7,
0601111301/8, 0601120101/19, 0601120101/7, 0601120101/9

æ.+ dæki 0601111301/19, 0601120101/18

æ.+ dæn 0601111201/86

æ.+ jæ 0601120101/6

æ.+ miz 0601111302/35, 0601120102/35

æ.+ nĩŋ 0601111301/13, 0601111301/14, 0601111301/19, 0601111301/6,
0601111301/9, 0601120101/1, 0601120101/12, 0601120101/13,
0601120101/20, 0601120101/4, 0601120101/5, 0601120101/8

æ.+ nĩŋ 0601111301/1

ænæ|ækæ Anna Ali Eke, Anna Ali Ağabey

æ. 0601114102/64

ænnaza endaze,ölçü

æ. 0601111201/110

ænna:za bknz. ænnaza

æ. 0601111202/197, 0601113202/48

ænna:zalux ölçü için

æ.+ da 0601113202/60

ænna:zæ bknz. ænnaza

æ. 0601111301/22

ænnæ|ækæ Anna Ali Eke

æ. 0601114102/78

æntæk henüz

æ. 0601113202/67, 0601114102/96

ær her

æ. 0601111201/33, 0601111201/44

ær er, koca.

æ.+ innæn 0601113601/103

ær bknz. ær

æ.+ i 0601111201/43

ærba:b efendi, işveren.

æ.+ imdi. 0601114102/101

ærba:p bknz. ærba:b

æ. 0601114102/106

æ.+ dan 0601114102/102

ærxæ arka

æ.+ dæ 0601111202/96

æ.+ si 0601114102/55

æ.+ sinnæn 0601114102/55

æ.- miz 0601111202/60

æræfæ عرفه Haç sırasında ziyaret edilen yer veya merasim?

æ. 0601113801/14, 0601120401/12, 0601120401/13, 0601120401/9

æræq arak, içki

æ. 0601111201/99

ær her

æ. 0601114101/40

if iş

æ. +dæ 0601114101/40

ærqæ arka

æ.+ si 0601114102/36

ærma:n hasret

æ.+ i 0601113601/52

ært- iletmek

æ.- dim 0601114102/45

æ.- ip 0601113202/136

ærti:r sabah

æ. 0601113202/100

ærza:nŋŋulux ucuzluk

æ. 0601113601/39

æsbi اسبى Askerde bir ceza şekli

æ. 0601111202/189

æsæd Esed, kişi adı

æ. 0601113601/96

æsha:bihi اصحابه sahabe, peygamberin arkadaşları

æ. 0601110301/3

æxl ehil, bir yere mensup

æ.+ æ 0601113202/24

æ.+ i 0601113601/105

æxtira:m احترام ihtiram, hürmet

æ. 0601113202/131

æθbæ asl be, asıl ve

æ. 0601111202/174

æθi:l asil, soylu.

æ. 0601111202/174

æsil bkzn. æθi:l

æ.+ i 0601111202/189

æsli bkzn. æsli

æ. 0601111201/6, 0601111202/20, 0601113202/13, æ. 0601113202/18,
0601113202/7

æsli asli

æ. 0601110301/22, 0601110301/55, 0601111201/24, 0601111902/38,
0601113801/12

æθli bkzn. æsli

æ. 0601111202/188

æssælæ:to salavat

æ. 0601110301/3

æst است Farsça bildirme eki.

æ. 0601113601/5

æfæx eşek

æ.+ innæ 0601114101/123

æfræf daha şerefli

æ. 0601111202/58

æffæy bkzn. æfæx

æ.+ æ 0601114102/79, 0601114102/81

æffæk bkzn. æfæx

æ. 0601114101/121

æt et

æ.+ ini 0601114101/47

æt - etmek

æ.- di 0601111901/26

æ.- mæxlix 0601120101/19

æ. -mijlæ 0601120402/12

ætraf etraf, çevre

æ.+ larunna 0601111201/5

æwæl أول ilk, önce

æ. 0601110301/6, 0601111901/1

æ.+ dæ 0601120102/3

æ.+ innæn 0601113801/76

æ.+ læn 0601113202/169

æ.+ lær 0601111302/3

æwælki evvelki, önceki

æ. 0601113202/115

æwlæn- evlenmek

æ.-nik 0601111202/27

æwlja evliya, eren

æ. 0601111901/2

ævvæl أول ilk, önce

æ. 0601111202/50

ævvæl bkz. ævvæl

æ.+ læn 0601113201/8

æwwæl bkz. ævvæl

æ. 0601111202/163

æ.+ dæn 0601111202/179, 0601111202/36

æwwæla أول ilk olarak

æ. 0601111202/111

æwwælæn ilk olarak

æ. 0601111202/91

æza:fa اضافہ fazla

æ. 0601111201/102, 0601111201/103, 0601111202/30, 0601113201/36,
0601113202/176

æ. +ra:q 0601113801/68

æza:fæ fazla

æ. 0601111201/113

æj ya

æ. 0601111201/54, 0601111201/65, 0601111201/74, 0601111201/92,
0601111201/99, 0601111302/19, 0601113201/43, 0601113601/19,
0601113801/41, 0601113801/69, 0601114101/78, 0601114101/90,
0601114102/105, 0601114102/57, 0601114102/64, 0601114102/68,
0601114102/78, 0601114102/98, 0601120102/2

æjb ayıp

æ.+ i 0601120402/32

æjd bayram

æ. 0601120402/13, 0601120402/19

æ.+ ijæm 0601120402/18, 0601120402/9, 0601120402/19

æjilmæx ayrılmak

æ.+ æ 0601113202/142

æjip عيب ayıp

æ. 0601111301/28, 0601120101/29

æjipdar عیدار bknz.æjipda:r

æ. 0601120101/29

æjipda:r ayıplı

æ. 0601111301/28

æjla:m at yarışı turu

æ. 0601113202/113

æjlæw at yarışı meydanı

æ.+ dæ 0601113801/69

æjni عین aynı

æ. 0601113202/128

æjjam bknz. æjjæ'm

æ. 0601114102/51

æjjæ'm hemen çabuk

æ. 0601114102/72

æjzam Ar. i:zam Far. gönder-, sevk et-

æ. 0601111201/45

f

faʔalijæt Ar. – F. فَعَالِيَّة faaliyet

f. 0601111901/42

famiļ Fr. > F. فَامِيل soylad; akraba

f. 0601111202/35

f.+ [ærimdæn 0601111202/25

fa:rsi: F. فَارْسِي Farsça

f. 0601111902/11

færg Ar. فَرْق fark

f. 0601111202/194, 0601111902/47, 0601120402/18

fægæt Ar. – F. فَط sadece

f. 0601111201/47, 0601111202/122, 0601111902/39

færhæŋ F. فَرْهَنگ kùltür

f.+ ŋi 0601111202/190

færq Ar. فَرْق fark

f. 0601111202/119

færz Ar. F. فَرْض farz

f. 0601111201/102, 0601120402/38

f.+ iŋ 0601120401/19

f.+ ini 0601120401/22

færzænt F. فَرْزَنْد çocuk, evlat

f. 0601111301/6, 0601120101/4

fæfvækæ F. فَشْوَكه bir tür yemek

f.+ di, 0601114101/38

fusa:tluq Ar. F. فَسَاد fesatlık

f. 0601111201/98

fiqh Ar. فِقْه fıkıh

f.+ i: 0601110301/8

fikir Ar. فکر fikir

f. 0601113202/55

fog Ar. فوق fevk "üst", F. fo:g; üst, üst düzey

f. +æ 0601111902/12

fo:ri Ar. فوری fevri, acil

f. 0601111901/7

G

gabul Ar. F. قبول kabul

g. 0601113801/72, 0601120402/11, 0601120402/12, 0601120402/19,
0601120402/27, 0601120402/28

gaţf- kaçmak

g.- ali 0601114102/99

g.- ip 0601113202/38

g.- uup 0601110301/50, 0601113601/22, 0601113601/35, 0601113601/76

g.- uq 0601113202/36

gaţfaq kaçak

g. 0601113601/34

gadi:m قديم eski

g. 0601111201/26

gadim bknz. gadi:m

g. 0601113801/42

ga:dir Kadir, özel ad

g. 0601120402/8

ga:dir bknz. ga:dir

g. 0601120402/6

gafu kapı

g.+ sunna 0601114102/7

gax- vurmak

g.- saca 0601113601/86

gaxar Ar. قهر kahır

g. 0601113202/58

g.+ i 0601113202/59

gaqa baba

g.+ muuz, 0601114101/8

ga:l - kalmak

g.- an 0601114102/60

g.- anna 0601113201/23, 0601120401/27

g.- li 0601113801/14, 0601114102/46

g.- maxlukı 0601110301/22

g.- maxlukı 0601110301/30

g.- maxlukun 0601110301/25

g.- updur 0601113601/13, 0601113601/109, 0601113601/11,
0601113601/14

g.- updurla 0601113601/35, 0601114102/32, 0601113601/30

g.-updi 01/24, 0601114102/73

gal - bkz. ga:l -

g. 0601120401/29

g.- annan 0601110301/41

g.- up 0601110301/48, 0601113601/23

g.-updur 0601113601/28

g.- updurla 0601113601/26, 0601113601/28

g.-uptur 0601110301/40

g.- li 0601111202/61

g.-luq 0601113601/28

g.- sa 0601113801/72

ga:lan kalan

g. 0601111202/123, 0601111301/15, 0601120101/15

g.+ na 0601111202/132

ga:lməxlər kalmak

g.+ i 06011110301/22

g.+ i 06011110301/47

g.+ un 06011110301/25

ga:ni Ar. غنى zengin, kani

g. 0601111202/194

ga:nu:n Ar. قانون kanun

g.+ umuz 06011113801/57

ga:nu:ni Ar. قانونى yasal

g. 06011113801/56

ga:r kar

g. 06011113801/11, 0601114102/20

ga:ri bk. ga:rri

g. 06011113801/13

ga:rri yaşlı

g. 06011113202/112

gani:mæt Ar. غنيمت ganimet, nispeten

g. 06011110301/14, 0601111202/171

ganimadiraχ biraz iyi, idare eder

g. 0601111302/3

ganimætraq bknz. ganimadiraχ

g. 0601120102/3

gapdal yan, کنار

g.+ unna 06011110301/17, 0601114102/67

g.+ unnan 06011113202/176

gapu kapı

g.+ da 0601111201/80

g.+ mda 0601111201/79

g.+ muzda 0601111201/64

garûn karın

g. 0601114102/88

gara kara, siyah

g. 0601111201/21, 0601111202/61, 0601120101/32

gara:нна Gara Anna, özel isim

g. 0601111201/87

gardaʃ kardeş

g.+ um 0601111201/104

garunnaf akraba

g. 0601114101/2, 0601113601/18

g.+ larumuzzan 0601113202/74

garinnaf akraba

g.+ lari 0601111901/14

g.+ larunnan 0601111901/16

garn bkz. garũN

g.+ i 0601114102/50

garnaf akraba

g.+ larumuz 0601113202/69

garru- yaşlanmak

g.- jæn 0601111301/14, 0601120101/14

garrułux yaşlılık

g. 0601114101/6

gat yanı, nezdi

g.+ unna 0601114102/60

gat bkz. gat

g.+ unna 0601114102/46

gatanıf bkz. gatanıf

g. 0601111202/160

gatandz bkz. gatanıf

g.+ uni, 0601111202/137

gatanıf düğünde verilen para katkısı

g. 0601111202/159, 0601111202/18, 0601111202/19, 0601111202/77,
0601111202/79, 0601111202/80, 0601113801/61

gati bkz. gati

g. 0601111201/106, 0601111201/72, 0601111201/81, 0601111201/97,
0601111301/31, 0601120402/22, 0601120402/3

gati katı, sert

g. 0601111201/105, 0601111201/67, 0601111201/68, 0601111301/27,
0601113202/128, 0601113202/148, 0601120101/28, 0601120101/30

gatuq yoğurt

g. 0601114101/36, 0601114101/59

gatna:- gidip gelmek

g.- p 0601120401/19

gajd - bkz. gajt -

g.- an 0601113202/117, 0601113202/127, 0601113202/134

g.- iberdim 0601114102/75

g.- uup 0601110301/49, 0601120401/13, 0601120401/17

gajur Kayı, Göklenlerin alt boyu

g.+ ?æm 0601110301/49

gajit- geri dönmek

g.-tim 0601111202/118

gajna -kaynamak

g.- p 0601114101/98

gajra geri, arka; İran TürkmenTürkçesinde kuzey

g.+ da 0601113601/68

g.+ da. 0601110301/23

gajra:t Ar. F غيرت gayret

g. 0601113202/101

gajt - geri dönmek

g.- a 0601113202/69

g.-æræ[æ: 0601113202/148

g.- di 0601113202/113

g.- di[æ 0601114101/143

g.- dim 0601113202/36

g.- dwla 0601113202/70

g.- sa 0601113202/145

gajtarmaɣ geri döndürmek

g. 0601113202/128

gajtmaɣ geri dönmek

g.+ larnûN 0601113202/61

gavad gizli yerde kalan, saklı

g.+ uua 0601113601/30

g.+ uua, 0601113601/30

gawɗæ iyice

g. 0601114101/67

gawu iyi

g.+ di, 0601114101/87

g.+ di. 0601114101/91, 0601114101/94

gawi bkz. gawu

g. 0601111201/51, 0601111201/52, 0601111201/62, 0601111201/72,
0601111201/80, 0601111202/142, 0601111202/176, 0601113801/38,
0601120102/25

g.+ jæm 0601111302/4, 0601120102/5

gawi bkz. gawu

g. 0601111201/46, 0601111201/68, 0601111202/110, 0601111202/172,
0601111202/76, 0601111302/24, 0601113601/14, 0601113601/4,
0601113601/52,
0601113601/57, 0601113801/51, 0601114101/106, 0601114101/118,
0601114101/147, 0601114101/148, 0601114101/81, 0601114101/97

gawitɕulux iyilik

g. 0601113601/47

gawr- kavurmak

g. -amiz 0601114101/47

ga:z Fr. F. گاز gaz

g.+ umwuz 0601111201/43

ga:za: Ar. غذا yemek

g. 0601114101/103

ga:zi Ar. قاضى kadı

G. 0601114101/98

G.+ jəm 0601114101/98

gæbiļæ Ar. قبيله kabile, boy

G.+ ni 0601120401/29

G. +[i 0601120401/32

gædær Ar. قدر kadar

G. 0601111201/14

gædim Ar. قديم kadim, eski

G. 0601111201/74, 0601111202/20, 0601111302/18, 0601113801/1,
0601113801/45, 0601114102/7, 0601120102/19

G.+ dæ 0601114101/60

G.+ dæn 0601113601/13, 0601113601/15

G.+ [ærdæ 0601111201/74

gædi:m bknz. gædim

G.+ æ 0601111202/9

gæ:dim bknz. gædim

G. 0601113801/37

gædimki eski, geçmişteki

G.+ [æri 0601111201/74

gænimæt Ar. غنيمت ortalama, idare eder

G. 0601113801/69

gæni:mæt bknz. gænimæt

G. 0601113801/71

gærip Ar. F. غريب gurbetçi, kimsesiz

G.+ diχ 0601114101/117

gærgiļi kamışlı

G. 0601111202/66

gæt yanı, nezdi

G.+ inæ 0601114102/25

G.+ inæ 0601114102/26, 0601114102/27

G. + tæ0601120401/27

gætf- geçmek

g.- æl|ærijæm 0601113202/27

g.- ænnæn 0601111202/56

gætlæmæ katmer

g. 0601120402/10, 0601120402/11

gæjd - geri dönmek

g.- æl 0601114102/83

gæjæ kaya

g.+ nĩj 0601114102/26, 0601114102/27, 0601114102/46, 0601114102/25

g.+ nũN 0601114102/60, 0601114102/82, 0601114102/84, 0601114102/87

gæjnæt- kaynatmak

g.- ijædix 0601114101/101

gæjræ geri; İran Türkmenlerinde kuzey

g.+ dæ 0601110301/20

gæjri Ar. غيره gayrı

g. 0601111201/44

gæjř deri

g.+ i 0601114101/22

gæjtær- geri çevirmek

g.- idim 0601114102/33

g.- di 0601114102/22

g.- dim 0601114102/40

g.- dim 0601114102/33

gæjtærmaɣtři geri çeviren

g. 0601114102/27

gublæ Ar. kible

g. 0601110301/34

gaw:ɣur- bağırarak

g.- ija, 0601111202/160, 0601111202/160, 0601111202/161

g.- ja:la 0601113801/61, 0601113801/64

gaw:ɣurul- bağırılmak

g.- ja 0601111202/159

gaw:war(u)l- bknz. gaw:waruul-

g.- uup 0601111202/162

gawra کنار

g.+ suunda 0601111201/5

gawraq genelde halı veya giyim kenarı

g. 0601113801/41

gawrx kırk

g. 0601114102/17, 0601120401/19, 0601120401/22

g.+ i 0601113202/152

g.+ una 0601113202/157, 0601113202/158

g.+ uni 0601113202/159

gawrxbe:f kırk beş

g. 0601114102/17

gawsmat Ar. قسمت nasip, pay

g. 0601113202/67

gawf kış

g.+ a 0601113201/23, 0601114101/28

g.+ da 0601114101/29

g.+ dæ. 0601114102/18

g.+ lar 0601113601/50

g.+ ũN 0601114102/82

g.+ ta 0601113601/47

gawtlwq kıtlık

g. 0601111202/70

gawwraq kıvrak

g. 0601114101/52

gawjn zor

g. 0601111202/151, 0601111202/156, 0601113202/23, 0601113202/83

g.+ di 0601111202/32

gawjnan- üzölmek, kınamak

g.- aman 0601111201/109

gawjntlix zorluk

г. 0601113202/64

гуйнрæх daha zor, biraz zor

г. 0601113202/80

гуйз bknz. гуз

г. 0601111301/14, 0601120101/13

гуз kız

г. 0601110301/37, 0601110301/44, 0601111301/19, 0601111302/28,
0601111302/30, 0601120101/18, 0601120102/29, 0601120102/30

г.+ а 0601110301/38

г.+ и 0601110301/40

г.+ i. 0601111202/26

г.+ lar 01/10, 0601111302/46, 0601120102/44

г.+ lari 0601110301/18

г.+ um 0601114101/138

г.+ umuz 0601111302/45

г.+ imiz 0601120102/43

г.+ ũN. 0601111301/18, 0601120101/18

гузбуу sıcak

г. 0601111202/185

гузул kızıl, kırmızı

г. 0601111201/72, 0601114101/42, 0601114101/45, 0601114101/50,
0601114101/54

г.+ di. 0601114101/83

гi. бир- bağlamak

г.+ ja 0601111202/79

гобær- koyuvermek

г.- æ||æ 0601111902/29

гоѣ koç

г. 0601114102/30

г.+ ũN. 0601114102/87

г.+ i 0601114102/103, 0601114102/53, 0601114102/76

г.+ i 0601114102/79

go:m su dalgası

G. 0601120401/29, 0601120401/32, 0601120401/34

gorbæt Ar. gurbet

G.+ tæ 0601111901/33

gorq - korkmak

G.- up 0601113601/103, 0601113601/35

G.- up, 0601113601/35

go:rq- bknz. gorq -

G.+ masãN 0601114102/69

go:rmæ قورمه kavurma

G. ~sæbzi 0601114101/44

gorum Gowfî~ komşu momşu

G.+ lardan 0601113202/142

G.+ ũN 0601113202/145

goj- ekmek için toprağı sürmek

G.- ija 0601111202/163

G.- ja:la:0601111202/150

G.- tum 0601114102/47

gojækæn çift imiş

G. 0601114102/32

gojwl- yer için sürülmek

G.- ja:0601111202/162, 0601111202/163

gojil - bknz. gojwl-

G.- ija: 0601111202/143

G.- jana 0601111202/145

gojwl - bknz. gojwl-

G.- up 0601113601/67

gov - kovmak

G.- amwz 0601113201/26

gow iyi

G. 0601113202/163, 0601113601/48, 0601114102/91

govala - kovalamak

г.- p 0601114102/52

гowdʒæ iyice

г.+ dʒa 0601114101/102

гowu bknz. gowi

г.+ di. 0601114101/84

гowi bknz. gowi

г. 0601111202/196, 0601111902/13

г.+ jæm 0601111202/197

гowi iyi

г. 0601111902/13, 0601113202/51, 0601113601/54, 0601113801/74,
0601114102/13, 0601114102/15

gowraq daha iyi

г. 0601114101/51

gowʃi komşu

г. 0601113202/142

gowʃu bknz. gowʃi

г. 0601113202/145

goj - koymak

г.- adi 0601113202/159

г.- adi 0601113202/160

г.- adux 0601114101/61

г.- ali 0601114102/79

г.- amiz 0601114101/30

г.- annan 0601113202/136

г.- atda 0601113202/160

г.- dum 0601111202/46

г.- dwla: 0601114102/70

г.- dum 0601114102/97

г.- di 0601113801/62

г.- dux 0601113202/56

г. -un 0601114102/30

г.- up 0601114102/95

g.- updur 0601113601/103
 g.- uja'la 0601111202/184
 g.- ija: 0601111202/136
 g.- ija: 0601113801/59
 g.- ija:lar 0601113801/69
 g.- ja 0601111202/85
 g.- ja:lar 0601113801/78
 g.- jallar 0601113801/71, 0601113801/71
 g.- mannur 0601113601/20
 g.- ma:nnur 0601113601/26
 g.- mali 0601113202/103
 g.- mani, 0601113202/23
 g.- sam 0601111201/79

gojul-koyulmak

g.- ija' 0601111202/96

gojun (ko:y ~ koy DLT 26) koyun

g. 0601111301/25, 0601114102/13, 0601114102/23, 0601114102/31,
 0601114102/33, 0601114102/57, 0601114102/77, 0601114102/82,
 0601114102/83,
 0601120101/26
 g.+ a 0601114102/17
 g.+ ñj 0601114102/30
 g.+ i 0601114101/130, 0601114102/40, 0601114102/45, 0601114102/54,
 0601114102/64, 0601114102/82, 0601114102/99
 g.+ ũN 0601114102/20, 0601114102/22, 0601114102/35, 0601114102/84
 g.+ na 0601114102/82, 0601120402/30

gufaq (kuçak MK 192) kucak

g. 0601111202/91

guda dünür

g. 0601114101/4

gudræt Ar. güç قدرت

g.+ ini 0601111202/97

gulaʁ kulak

G.+ i 0601120101/28

G.+ i 0601111301/27

G.+ uɯna 0601111301/28, 0601120101/29

gulama:n kasaba adı, özel ad.

G.+ ũN 0601111201/5

gula:ma:n bknz. gulama:n

G.+ a 0601111202/56

G.+ nan 0601111202/56

gulluʁ bknz. gulluʁ

G. 0601113202/130

gulluʁ kulluk, hizmet G. 0601113202/97

gulumura:t özel ad.

G.+ la 0601111201/11

gum toprak

G. 0601111302/11, 0601120102/12

gunon 2-3 yaşındaki erkek tay

G. 0601111202/149

guraqʃuɯluq kuraklık

G. 0601111202/39

gur - kurmak

G.- dum 0601111901/38

G.- up 0601113801/56

guran bknz. gura:n

G. 0601113202/103, 0601113202/137, 0601113202/165

gura:n Ar. قرآن Kuran

G. 0601120402/19, 0601120402/7, 0601120402/8

gurʔan bknz. gura:n

G. 0601110301/11.

G.+i 0601110301/6

gura:ni: Ar. kurani, Kuranla ilgili

G.+ 0601110301/17

gurban bknz. gurbɑ:n

G. 0601113801/36, 0601120402/19

gurbɑ:n Ar. قربان kurban

G. 0601111301/32, 0601120101/31, 0601120402/18

G.+ i: 0601113801/36

gurbɑ:llux kurbanlık

G. 0601120401/10, 0601120401/11

gurbɑ:nlux bknz. gurbɑ:llux

G. 0601111301/32

gurbɑ:nlux bknz. gurbɑ:llux

G. 0601120101/32

gu:ridææ Kurudere, yer adı

G. 0601111202/61

gu:riɤ kuyruk

G.+ i 0601120402/27

gu:ruɤ bknz. gu:riɤ

G.+ i 0601120101/29

guɤ bknz. gu:riɤ

G.+ i 0601111301/28

gurra:llux bknz. gurva:llux

G. 0601120101/24

gurri kuru

G. 0601113202/21

gurul- kurulmak

G.- sun, 0601113202/140

gurva:llux bknz. gurva:llux

G.+ ũN 0601120101/28

gurwa:llux bknz. gurva:llux

G.+ i 0601111301/31

G.+ ũN 0601111301/26, 0601111301/27

gurva:llux kurbanlık

G. 0601120101/21, 0601120101/26, 0601120101/29, 0601120101/30

g.+ ida 0601120402/21

gurwa:llux bknz. gurva:llux

g. 0601111301/27, 0601111301/30

gurva:llux bknz. gurva:llux

g. 0601120101/28

gurwa:llux bknz. gurva:llux

g. 0601111301/20, 0601111301/22

gurwallux bknz. gurva:llux

g.+ ta. 0601120101/27

gurwallux bknz. gurva:llux

g. 0601111301/25

gurva:n kurban

g. 0601120401/25

g.+ a 0601120401/26

gurva:nlux bknz. gurva:llux

g. 0601120401/25

g.+ dæjæm 0601120402/19

gutar-kurtarmak, bitmek

g.- annan 0601120401/10

g.- uja 0601120401/16

g.- ija 0601111202/89

g.- midi 0601111201/9.bir

guta:ran biten, bitiren

g.+ nan 0601111202/80

gutara'n bknz. guta:ran

g. 0601111202/80

guwa: Ar. قوت kuvvet

g. +N 0601113202/104

guzgun kuzgun

g. 0601114101/107

g

ge:ɖʒæ gece

- g. 0601120402/6
- g.+ dæ 0601120402/6
- g.+ sinnæ 0601120402/8

gedʒæ bknz. ge:ɖʒæ

- g. 0601114102/33
- g.+ dæn 0601113202/117

gedʒe bknz. ge:ɖʒæ

- g. 0601120401/12, 0601120401/13
- g.+ jem 0601120401/14
- g.+ sin 0601120401/15

geɽʃ - geɽmek

- g.- æn 0601113202/15, 0601113202/26, 0601113202/28, 0601113202/42, 0601114102/55, 0601114102/56
- g.- ænnæn 0601111202/166, 0601113201/26
- g.- di 0601111901/30, 0601114102/57, 0601111301/4, 0601111901/31
- g.- dim 0601113202/38
- g.- ædi 0601120102/25
- g.- ærdi 0601111302/24
- g.- ip 0601113601/30
- g.- ipdir 0601113201/34, 0601113601/28
- g.- ipdirɭæ 0601113601/22
- g.- ipti 0601113202/17
- g.- irip 0601111902/13
- g.- ijæ:0601111202/62
- g.- ti 0601111301/14
- g.- sin 0601111201/79

gæɽʃ - bknz. geɽʃ -

g.+ tik 0601120101/13

gæſi keçi

g. 0601114102/25

g.+ læri 0601114102/27, 0601114102/60

g.+ ni 0601114102/33

gæſi bknz. gæſi

g. 0601114102/46

geſfir -geçirmek

g.- æk 0601113201/22

g.- æn 0601113202/14

g.- diχ 0601114102/106

g.- jæ: 0601113201/35

g.- mæl 0601113202/64

g.- jæ: 0601111202/190

g.- jæ:n 0601113201/7, 0601113801/76

geſfirmæx geçirmek

g. 0601113202/44

gæd - bknz. ged-

g.- æm 0601113202/77

ged - gitmek

g.- ællæ 0601120402/13

g.- æm 0601113202/72

g.- æmiz 0601120402/15, 0601113601/23

g.-æmmiz 0601120402/15

g.- æn 0601113202/79

g. - ær 0601114102/65

g.- ænnæjæm 0601114101/149

g.- ijæ:læ: 0601111202/88

g.- ip 0601111202/118, 0601113202/78, 0601120101/28

g.- ip, 0601111202/115

g.- ipbi|mæsæ, 0601111301/27

g.- ijæŋ 0601120401/19, 0601120401/20

g.- θǣŋ 0601111202/110

gædaȝ F. 𐌳𐌵 dilenci

g.+ liχ 0601111201/66

gǣŋǣf danışma. keleş kapalı e'nin korunması

g. 0601113202/106, 0601113202/90

g.+ lijmiȝ. 0601113202/91

gæp F. söz.

g. 0601113202/2, 0601113202/5

gæp|æf söyleyiş. -yi düşmesi hece düşmesi

g.+ imdæn 0601113202/6

gærkæz boy adı

g. 0601110301/52

gæt- gitmek

g.- mæli 0601111301/15

gætir- getirmek

g.- æmiz 0601113201/23

g.- ænnæn 0601111202/89

g.- di 0601111202/79

g.- dim 0601114102/97

g.- im 0601111201/110

g.- ip 0601111201/44, 0601111302/13, 0601113202/147, 0601113601/103

g.- ijæ:|æ 0601111201/56

g.- mæli 0601111302/11, 0601120102/12

g.- mijæȝ 0601113801/39

g.- jælæ 0601111202/21

gætiri|- getirilmek

g.- ædi 0601114101/121

gæræk gerek

g. 0601111902/36, 0601120402/17, 0601120402/37

gæl- bkz. gæl -

g.- mæjæ:, 0601111901/18

gæl- (kel ED 715b) gelmek

g. 0601114102/21, 0601114102/43, 0601114102/86, 0601114102/99
 g.- ædi 0601114102/35
 g.- æðurχ 0601114101/123
 g.- æn 0601110301/55, 0601111202/175, 0601111901/1, 0601111901/19,
 0601113202/59, 0601113202/88, 0601113601/70, 0601113601/83,
 0601113601/84,
 0601113801/23, 0601113801/25, 0601113202/9
 g.- ænimizdæjæm 0601120401/30
 g.- ænnæ 0601113601/86
 g.- ænnæn 0601113202/19, 0601113202/24, 0601113601/19,
 0601113601/89, 0601113601/98, 0601114102/30, 0601120401/19,
 0601120401/33
 g.- di|æ 0601113202/69
 g.- ijæ, 0601113801/3
 g.- ijæ:t 0601114102/38
 g.- ijæ`|æ` 0601111202/189
 g.- ijæñ 0601120401/17
 g.- ip 0601110301/15, 0601111201/117, 0601111202/177, 0601111301/6,
 0601113202/128, 0601113202/14, 0601113202/37, 0601113202/80,
 0601113601/18,
 0601113601/28, 0601113601/35, 0601113601/76, 0601114101/142,
 0601114102/27, 0601114102/71, 0601120401/24, 0601120401/32,
 0601120401/33
 g.- ip, 0601120401/13
 g.- ipdi|æ 0601114102/93
 g.- jæ:, 0601111202/12
 g.- jæ||æ 0601120402/5
 g.- jæ`n 0601113202/131
 g.- | 0601113801/21
 g.- |i 0601114102/64
 g.- |i|æ, 0601114101/146
 g.- |i|ær 0601120401/31

g.- lim 0601114102/76

g.- mælj 0601111201/95

g.- mijæ: 0601114102/5

g.- sæ 0601113202/172, 0601113202/58, 0601113801/41, 0601113801/53,
0601114102/14, 0601120402/1

g.- sæm 0601114102/76

g.- sæn 0601111201/103

g.- sin 0601111201/79

gæl bknz. gæl -

g.- ædi 0601113202/68

g.- ædi læ 0601113202/73

g.- ællæ 0601114101/53, 0601114102/77

g.- ællær 0601120402/14

g.-æn 0601113202/129, 0601113202/18, 0601113601/66, 0601113601/78,
0601113601/65

g.- ær 0601111201/94

g.- ærtdim 0601111901/35

g.- ætdim 0601114101/107

g.- di 0601114102/29, 0601120401/6

g.- inþæ 0601120401/32

g.- ip 0601111901/3, 0601120401/17

g.- ipdi 0601113202/110

g.- ipdim 0601114102/88

g.- ipdir 0601113601/74, 0601113601/75, 0601113601/88, 0601113601/98

g.- ipdiriz 0601113601/73

g.- ipdir læ 0601110301/50, 0601113601/25, 0601113601/76

g.- ipmif 0601111202/147

g.- ijæ 0601113801/33

g.- ijæ 0601113801/2, 0601120401/10

g.- ijæ:θ 0601111202/78

g.- ijæ læ 0601111202/158

g.- ijæz 0601113801/4, 0601113801/32g.- li 0601113202/50

g.- [ix 0601114102/99
 g.- [i]æ 0601114102/60
 g.- [i]ær 0601120401/31
 g.- lim 0601111901/36
 g.- mæ:næ 0601111202/88
 g.- mæjæ: 0601114102/13
 g.- mæli 0601113202/94
 g.- jæ 0601111902/32
 g.- jælæ 0601111201/61

gæl- bkz. gæl-

g.- ænnæjæm 0601114101/151
 g.- ip 0601113601/25, 0601120401/13

gælæ Ar. قلعه köy

g. 0601111202/67

gæljæ bkz. gælæ

g. 0601111202/66, 0601111202/67
 g.+ dæ 0601111201/11
 g.+ mizĩŋ 0601113801/49

gælæ: bkz. gælæ

g. +dæ 0601113601/29

gælin bkz. gælin

g.+ im 0601114101/140

gælin gelin

g. 0601111202/20, 0601111202/88
 g.+ ijæm 0601111202/89
 g.+ læri 0601114101/121

gæln bkz. gælin

g.+ im 0601114101/135

gæ:mi gemi

g.+ si 0601110301/37, 0601110301/32

geŋ- geçmek

g.- di 0601111202/142, 0601113202/152, 0601111202/172

g.- dijæm 0601111202/165

g.- ti 0601120101/3

get - gitmek

g.- di 0601114102/20, 0601114102/64, 0601114102/41, 0601114102/52,
0601114102/62, 0601114102/95

g.- dim 0601114102/22

g.- dim, 0601114102/24

g.- dix 0601120401/23, 0601110301/6

g.- duwχ 0601120402/36

g.- mæ:nijæm 0601120402/16

g.- mælj 0601120101/13, 0601120101/15, 0601111201/108, 0601113202/111

g.- sæŋ 0601113202/132

g.- ti 0601114102/60, 0601111202/129, 0601113202/76

g.- ti 0601114101/82

g.- tim 0601111202/117, 0601113202/72, 0601114102/66

g.- tix 0601120401/2, 0601120401/3

g.- sæm 0601114102/66

getir- getirmek

g.- ællæ 0601113202/142

g.- æmiz 0601111902/28

g.- ilædi 0601114101/121

g.- sæ 0601111901/7

g.- sælæ 0601111901/7, 0601111901/9

g.- dim 0601114101/116

g.- ip 0601120102/13

getiril- getirilmek

g.- sæ, 0601113202/141

gæz- gezmek

g.- ærsæn, 0601113202/24

g.- mæjælæ, 0601111201/60

gæzæk sıra, nöbet

g. 0601113202/71

gæzmæx gezmek

g. 0601113202/11

gidzæ gece

g. 0601113202/94

gi: dʒiræ:x daha geç

g. 0601111202/143

gid- gitmek

g. 0601111902/28

g.- ællær 0601120402/12

g. +æm 0601113202/67

g.- æmiz 0601111902/29, 0601120102/23, 0601114101/8

g.- æn 0601111201/73

g.- æŋdæ 0601111202/108

g.- ænimiz 0601111302/21

g.- ænimiz 0601111902/33

g.- ænnæ 0601113801/14, 0601120401/26

g.- ænnæn 0601111901/28

g.- ær 0601111201/104

g.- ærdix 0601111201/83

g.- ætdilæ 0601114101/130

g.- esen 0601120401/11, 0601120401/12

g.- ib 0601113202/163

g.- ibilmædim, 0601111202/126

g.- ipti 0601111202/192

g.- ijæ:læ 0601110301/15

g.- ijæ:læ 0601111202/177, 0601111202/20

g.- ijæz 0601113801/4

g.- ijæz, 0601113801/32

g.- ik 0601111202/21, 0601114101/146

g.- illærdi 0601111201/75

g.- ip 0601110301/8, 0601111202/127, 0601111301/29, 0601111901/32,

0601111902/31, 0601111902/39, 0601113202/81, 0601120101/29,

0601120402/11,

0601120402/14

g.- ipdir 0601113601/97

g.- jælæ 0601111202/189

gidił- gidilmek

g.- jædi 0601111202/31

gıır bağırmaq

g. 0601114102/42

gi:r- girmek

g.- ip 0601111202/124git -

g.- diχ 0601114102/17, 0601114102/19

g.- mæjæk 0601111902/29

g.- mæjmiç 0601111902/29

g.- mæli 0601111301/14

g.- mænæ 0601111901/34

g.- tim 0601111901/25, 0601111902/38, 0601111902/43

g.- tix 0601111902/37

git- gitmek

g.- di 0601114102/20

g.- dix 0601111902/39

g.- ti 0601111201/27, 0601111201/32, 0601111201/40, 0601111201/87,
0601111302/48

g.- tix 0601120401/8

g.- ti|ær 0601113202/74

g.- tim 0601110301/27, 0601111901/27

gitmæx gitmek

g. 0601113601/44

golaj yakın

g.+ unna 0601113601/16

gø:k|æŋ Göklen

g. 0601113801/2

gø:l göl

g. 0601114101/14

g.+ læri 0601114101/14

gønæn- hoş vakit geçirmek

g. 0601111202/141

gøni doğru istikamette, düz

g. 0601111202/145

gør - görmek

g.- ædi, 0601111902/30

g.- æmiȝ 0601111902/30, 0601111902/31

g.- æn 0601111902/31, 0601113601/92

g.- ænim 0601113202/78, 0601113202/81

g.- ænnæ 0601111201/74

g.- æȝnæ 0601111201/26

g.- dīȝ 0601111202/134

g.- dim 0601114102/57, 0601111902/37, 0601111902/43

g.- dym 0601113202/58

g.- ijæn 0601111902/31

g.- ip 0601111201/113, 0601113202/23

g.- mædim 0601111202/141

g.- mæsæȝ 0601113202/83

g.- mæjælæ 0601113801/74

g.- mæjæn 0601113202/82

g.- mæp 0601111902/29

g.- sæm 0601114102/47

g.- sæȝ 0601113202/17

g.- yp 0601113202/14

gøræ göre

g. 0601111202/160, 0601111202/161, 0601113202/175, 0601113801/52

gøræf güreş

g. 0601111202/128, 0601111202/14, 0601111202/15, 0601111202/17,
0601111202/47, 0601111202/50, 0601111202/76, 0601111202/80,
0601111202/83,

0601111202/85, 0601111202/97, 0601111202/98, 0601111302/52,
 0601111302/56, 0601113801/43, 0601120102/46, 0601120102/47,
 0601120102/49

g.+ æ 0601111202/128, 0601111302/55, 0601120102/48

g.+ dim 0601111202/51, 0601111202/73

g.+ ñ 0601111202/90, 0601111302/51

g.+ i 0601111202/111, 0601111202/112, 0601111202/75, 0601111202/46

g.+ ib 0601111202/127

g.+ inæ 0601111202/111, 0601111202/119, 0601111202/123,
 0601111202/129

g.+ ini 0601111202/128

g.+ tim. 0601111202/115, 0601111202/116

gøriſ birbirini görme, görüşme.

g.+ æ 0601111901/36

gørkæz- göstermek

g.- ær 0601111201/114, 0601111201/115

gørmæ görme

g. 0601111901/36

gørmæx görmek

g. 0601113202/11

gøtær-götürmek

g.- ip 0601111201/102, 0601111201/75, 0601111201/79

gøtærmæ biraz büyük yer veya platform.

g. 0601111202/101

gø:vær-bırakmak

g.- mæſi 0601111202/99

gøwn gönül

g.+ imæ 0601114102/84

g.+ imæ 0601114102/55

gøjnæk gömlek

g. 0601111201/87

gøz göz

g. 0601113601/10, 0601113601/11, 0601113601/13, 0601113601/14,
0601113601/3, 0601113601/5, 0601113601/7

g. +æ 0601113601/99

g.+ i 0601120402/27

gøzik- gözükmek-

g.- 0601114102/55

g.- ti 0601114102/36

gøzlæ- gözlemek, bakmak

g.- mælj 0601111301/17, 0601120101/17

gøzzæ:- bknz. gøzlæ-

g.- p 0601113801/58

gurba:n bknz. gurba:n

g. 0601111301/31

gydž güç

g.+i 0601113202/162

gyfyr gümbürtü

g. 0601114102/85

gyl F. گل çiçek

g.+ læmiz 0601113201/19

g.+ læri 0601114102/106

gymmæd F. گنبد Günbed-i Kavus ; Türkmentsahra Türkmenlerinin merkez şehri

g. 0601111202/49

gyn gün

g. 0601111202/138, 0601111901/7, 0601113201/26, 0601113202/141,
0601113801/44, 0601120401/26, 0601113201/26, 0601120401/16

g.+ i 0601120401/11, 0601120401/25, 0601120402/11

g.+ lærdæ 0601120402/1

g.+ næn 0601113202/149, 0601113202/150

g.+ y 0601120402/10

gynbatar batı

g. 0601110301/35

zīŋ- atmak, fırlatmak

z. ænnæn 0601120401/16

gyrrīŋ konuşma, laf

g. 0601120401/7

gyrrīŋ bknz. gyrrīŋ

g. 0601111202/7, 0601111302/18, 0601111302/20, 0601113202/113,
0601113202/18, 0601113202/23, 0601113202/27, 0601113202/33,
0601113202/34,

0601113202/35, 0601113601/80, 0601120102/19, 0601120102/22

g.+ ŷni 0601113202/24

gy:fæ F. گوشه köşe

g.+ lærdæ 0601113801/41

gyjmæn- oyalanmak

g.- ip 0601114102/103

gyjz bknz. gy:z

g. 0601113201/14, 0601113201/15

gy:z güz

g.+ inæ. 0601113601/49

gyzæran گذران geçim

g. 0601110301/19

gun gün

g. 0601113202/100, 0601113202/111, 0601113202/93, 0601113202/99

g.+ næn 0601113202/100

g

am F. hem

κ. 0601114101/92

yæl - gelmek

γ.- ip 0601120101/4

ŷyn gün

γ. 0601113202/100

h

hafda:d F. هشتاد seksen

h.+ α 0601120401/23

haza:r F. هزار bin

h. 0601120401/23

ha:zær F. حاضر hazır

h. 0601111201/43

hæma:hæŋ F. هماهنگ uyumlu

h. 0601111902/29

hæmmaθi hepsi

h. 0601111202/33

hæza:r F. هزار bin

h. 0601111202/28

hijda:h F. هجده on sekiz

h. 0601113601/5

howa:pæjma: F. هواپیما uçak

h.+ ni 0601120401/24

hudæ ~jo:li sadaka ve Allah yolunda verilen ziyafet

h. 0601120401/29

χ

χα ha

χ. 0601113801/44

χα: bknz. χα

χ. 0601111302/17, 0601113601/2, 0601114102/16, 0601114102/5

χabar Ar. خبر haber

χ. 0601113202/113, 0601113202/116, 0601113202/118, 0601113202/121,
0601113202/124, 0601113202/126, 0601113202/167

χaḏ Ar. حج hac

χ.+ larũN 0601120401/16

χ. + α: 0601120102/23

χaḏi Ar. حاجى hacı ı incelmış

χ. 0601111302/31, 0601113801/11

χ.+ la 0601120401/17

χaḏi bknz. χaḏi

χ. 0601113801/16, 0601113801/21, 0601120102/31

χ.+ jada. 0601111302/21

χadd Ar. خط hat, sınır

χ. i 0601120402/21

χa:dis Ar. حديث hadis

χ.+ lærdæn 0601110301/8

χaq konu

χ.+ da 0601111202/7

χaq hak

χ. +i 0601120101/25, 0601120101/18

χa:l Ar. حال hal, durum

χ.+ ura:q. 0601110301/1

χala Ar. حالا hala

χ. 0601111201/102

χa:luq Ar. خالق yaradan

χ. 0601111202/74

χaluq bknz. χa:luq

χ. 0601111202/4

χamana: F. همانا örneğın

χ. 0601111301/25

χa:næda:r F. خانه دار ev hanımı

χ. 0601111302/46, 0601120102/44

χa:næwa:dæ F. خانواده aile

χ.+ mizæ:m 0601111201/117

χa:fim kişi adı

χ. 0601111202/56

χatm Ar. ختم hatim

χ.+ i 06011110301/8

χatta Ar. حَتَّىhatta

χ. 0601111201/74, 06011113601/92

χava bknz. χawa

χ. 0601114102/51, 0601114102/74, 0601114102/99

χova bknz. χawa

χ.+ jæ:m 0601114102/20

χawa evet

χ. 06011110301/11, 06011110301/32, 06011110301/9, 0601111202/102,
0601111202/151, 0601111202/41, 0601111202/84, 0601111202/94,
0601111302/33, 0601111302/34,
0601111302/40, 0601111302/42, 0601111302/49, 0601111302/50,
0601111302/54, 0601111302/6, 0601111302/61, 0601111302/8,
0601111302/9, 0601111901/17,
0601111901/18, 0601111901/21, 0601111901/24, 0601111901/40,
0601113201/1, 0601113201/24, 0601113201/30, 0601113201/45,
0601113201/5, 0601113202/10,
0601113202/114, 0601113202/123, 0601113202/144, 0601113202/146,
0601113202/151, 0601113202/153, 0601113202/16, 0601113202/178,
0601113202/27, 0601113202/28,
0601113202/40, 0601113202/6., 0601113202/62, 0601113202/67,
0601113202/8, 0601113202/84, 0601113202/92, 0601113202/97,
0601113202/98, 0601113601/12,
0601113601/37, 0601113601/63, 0601113601/65, 0601114101/1,
0601114101/105, 0601114101/112, 0601114101/115, 0601114101/13,
0601114101/141, 0601114101/144,
0601114101/16, 0601114101/17, 0601114101/23, 0601114101/27,

0601114101/41, 0601114101/67, 0601114101/85, 0601114102/4,
 0601114102/44, 0601120102/11,
 0601120102/14, 0601120102/33, 0601120102/34, 0601120102/41,
 0601120102/47, 0601120102/51, 0601120102/8, 0601120401/1,
 0601120401/28, 0601120401/8, 0601111202/100, 0601111202/101,
 0601111202/28, 0601111202/29, 0601111302/14, 0601111302/16,
 0601111302/55, 0601111302/59, 0601111302/60, 0601113202/25,
 0601113202/81, 0601113601/28, 0601113801/20, 0601114101/107,
 0601114101/119, 0601114101/127, 0601114101/142, 0601114101/19,
 0601114101/20, 0601114101/55, 0601114101/60, 0601114101/63,
 0601114101/77, 0601114101/87, 0601114101/96, 0601120102/10,
 0601120102/18, 0601120102/48

χ.+ si 0601113601/48

χ.+ si. 0601113601/48

χawa bknz. χawa

χ. 0601111202/126, 0601111202/193, 0601114101/34, 0601114101/64

χawwa bknz. χawa

χ. 0601111202/136, 0601111202/58, 0601111202/66, 0601113201/16,
 0601113202/108, 0601113202/134, 0601113202/136, 0601113202/166,
 0601113202/49,

0601114101/46, 0601120401/18, 0601111202/133, 0601113201/18

χawwa bknz. χawa

χ. 0601111302/17

χowa bknz. χawa

χ. 0601110301/46, 0601111302/56

χaj hey

χ. 0601114102/94

χajat bknz. χajjat

χ.+ lari 0601111302/37

χajjat Ar. حياط hayat, avlu

χ.+ lari 0601120102/37

χajsi hangisi

χ. 0601113202/104, 0601113202/32, 0601113601/72

χaza F. هزار bin r düşmesi

χ. 0601110301/14

χaza:r F. bin

χ. 0601110301/14

χæbær Ar. خبر haber

χ.+ i 0601113202/169

χæftæ F. هفته hafta

χ. 0601111202/70

χæq hak

χ.+ i 0601111301/19

χ.+ uunnæ 0601111202/128, 0601111301/6

χ.+ ãñdæ 0601120101/4

χ.+ innæ, 0601120101/1

χæk bkz. χæq

χ.+ innæjæm. 0601111202/50

χæqq bkz. χæq

χ.+ ãñ 0601114102/105

χ.+ uunnæ 0601111301/1

χæmmæ hepsi

χ.+ si 0601120402/10

χænæfi Ar. Hanefi, ehl-i sünnetin dört fırkasının biri

χ. 0601111201/18

χætta Ar. hatta

χ. 0601111201/101, 0601111201/112, 0601111201/117, 0601111201/29

χæjli Ar. خلی hayli, çok

χ. 0601113202/130

χæjwæræ F. هیوره çok

χ. 0601111901/30

χidmæt Ar. خدمت hizmet

χ. 0601120101/4

χili tür

- χ. 0601113202/21
- χἰλῖ** bknz. χἰλῖ
χ. 0601113202/132, 0601113202/140
- χῖ·λι** bknz. χἰλῖ
χ. 0601113202/179
- χῖλῖ** bknz. χἰλῖ
χ. 0601113202/128
- χῖλῖx** türlü
χ. 0601113202/176
- χυδματ** Ar. hizmet
χ.+ da 0601113202/2
- χυδμαæt** bk. χυδματ
χ.+ indæ 0601120101/16
- χυ:υæ** Hive, yer adı
χ.+ dæn 0601113601/66, 0601113601/74
- χυ:wæ** bknz. χυ:υæ
χ. 0601113601/65
- χυ:væλῖ** Hiveli
χ. 0601113601/62
- χοδζα** hoca
χ. 0601111202/67
- χολα:sa** Ar. خلاصه hulasa
χ. 0601111901/36, 0601113202/56
- χολα:θα** bknz. χολα:sa
χ. 0601111202/45
- χολasa** bknz. χολα:sa
χ. 0601111901/35, 0601113201/33, 0601113202/64, 0601114102/64
- χο:r** F. خور güçsüz, hor
χ. 0601120101/28
- χop** iyi, tamam
χ. 0601111302/18, 0601113202/19
- χο·r** bknz. χο:r

χ. 0601111301/27

χora:sa:n Horasan, yer adı

χ.+ i 0601111201/1

χ.+ ũN, 0601111201/1

χo:rlux meşakkat

χ.+ lar 0601113202/14

χofa:l F. □ خوش hoş + Ar. hal mutlu

χ.+ li. 0601114101/87

χofk F. خشک kuru

χ. 0601120102/4

χofksa:li F. خشکسالی kuraklık

χ. 0601111302/4

χoflan- F. □ خوش hoş + Tü lan, hoşlanmak

χ.- up 0601120401/29

χotul Fr. > F. هتل hotel

χ.+ a 0601120401/17

χ.+ la 0601120401/17

χowɒ evet

χ. 0601113202/26

χowz Ar. حوض χowz.i el̩m.i.jæ dini medrese

χ.+ i 0601111901/3

χowza Ar. حوض dini medrese

χ. 0601113202/172, 0601113202/178

χ.+ m 0601110301/9

χ.+ mɯz 0601113202/173, 0601113202/177

χ.+ nũN 0601113202/174

χowzæ bknz. χowza

χ. 0601110301/14, 0601111901/37, 0601111901/39

χ.+ ji: 0601110301/8

χøkm Ar. حکم hüküm

χ.+ i. 0601111301/20

χudzyræ hücre, dini medrese talebelerinin odası, anlam genişlemesi ile dini medrese

χ.+ miz 0601120402/34

χuda bknz. χuda:

χ.+ ja 0601111201/72, 0601111902/13, 0601114101/118, 0601120401/3

χuda: F. خدا Huda, Allah

χ.+ ja 0601111201/39

χ.+ ja 0601111201/66, 0601111201/68, 0601111201/80, 0601113202/177,
0601113202/178, 0601113202/25, 0601113202/87, 0601113202/88

χudaj bknz. χuda:

χ. 0601114101/3

χ.+ α 0601111201/60, 0601113202/66

χuda:j bknz. χuda:

χ.+ α 0601111201/51, 0601111201/62

χulasa Ar. خلاصه hulasa

χ. 0601111901/10, 0601111902/29

χula:sa bknz. χulasa

χ. 0601113202/22

χu:n F. خون kan

χ. 0601111202/194, 0601111202/197

χu:r Ar. حورى huri

χ. 0601110301/41, 0601110301/46, 0601113601/91

χurmætlix Ar. حرمت hürmet + Tü lık, hürmetli

χ. 0601111301/7

χususan Ar. خصوصاً husussen, özellikle

χ. 0601120402/4

X

xabar Ar. خبر haber

x. 0601113202/135

xa:li halı

x. 0601114101/127

xawa evet

x. 0601113202/70, 0601114102/9

xawwa bknz. xawwa

x. 0601120402/5, 0601111202/171

xetf Ar. F. هیچ hiç eski farsça heç

x. 0601111201/92, 0601111902/41, 0601113202/115

xetfbir hiçbir

x. 0601120402/11

xæ he, evet

x. 0601111202/116

xæ: bknz. xæ

x. 0601113601/25, 0601114101/12, 0601114101/130, 0601114101/82,
0601114101/16

xæbi:bullā: Kişi adı

x. 0601113801/10, 0601113801/12, 0601113801/13

xæd bknz. xædd

x.+ dæn 0601120402/27

xædd Ar. خط hat, sınır

x. + i 0601120402/2

xædmæt Ar. F. خدمت hizmet

x. 0601111301/14

x.+ innæ 0601111301/16

xæftæ F. هفته hafta

x. 0601111202/186, 0601113202/90

x.+ si 0601113202/156

xægi:gæt Ar. حقيقة hakikat

x.+ i 0601111902/39

xægigæt bknz. xægi:gæt

x.+ i. 0601111302/59

xægigætæn Ar. F. حقيقتاً hakikaten

x. 0601111901/20

xægi:gæt bknz. xægi:gæt

x. +i 0601120102/52

xællæ öyle değil mi

x. 0601111901/41

xæ|q Ar. خلق halk

x.+ ãŋ 0601114102/7

xæm F. هم de da

x. 0601110301/14, 0601110301/40, 0601110301/44, 0601111201/113,
0601111201/114, 0601111201/12, 0601111201/98, 0601111202/21,
0601111202/37,
0601111202/78, 0601111202/79, 0601111901/7, 0601111901/9,
0601111902/3, 0601111902/4, 0601111902/42, 0601111902/5,
0601111902/6, 0601113202/157,
0601113601/17

xæmana F. همانا örneğın

x. 0601111301/14

xæmm bknz. xæmmæ

x. 0601113201/19

xæmmæ F. همه bütün, hep

x. 0601111201/17, 0601111201/60, 0601111201/71, 0601111201/80,
0601111202/119, 0601111202/122, 0601111202/124, 0601111202/157,
0601111202/158,
0601111202/181, 0601111202/189, 0601111202/194, 0601111202/52,
0601111202/73, 0601111202/9, 0601111301/12, 0601111301/13,
0601111902/20, 0601111902/8,
0601113601/105, 0601113601/17, 0601113601/47, 0601114101/19,
0601120101/11, 0601120101/12, 0601120401/32
x.+ miğ 0601113601/17, 0601113601/60
x.+ mmiz 0601111201/15
x.+ si 0601111202/173, 0601114101/128, 0601120401/29, 0601120401/31,
0601120401/32, 0601120402/1, 0601120402/10, 0601120402/11,
0601120402/7
x.+ si, 0601113601/70, 0601113201/10, 0601113202/96

x.+ sin 0601120401/34

x.+ ځنځ 0601113202/128

x.+ sini 0601120401/34, 0601120402/5, 0601113202/61

x.+ sinnæn 0601113202/129

xæ:t Ar. خط hat, mektup, yazı

x. + i 0601111202/156

xæj hey

x. 0601111201/76, 0601114102/47, 0601114102/94

xæjli Ar. خلی hayli, çok

x. 0601111201/26

xæjwɑ:ni Ar. حیوانی hayvanla ilgili

x. 0601114102/15

xæjwæræ F. خوره çok

x. 0601111201/105, 0601111201/51, 0601111201/52, 0601111201/72,
0601111201/80, 0601111202/172, 0601111202/189, 0601111202/76,
0601111901/11,
0601111901/31, 0601111901/4, 0601111901/5, 0601111902/13,
0601113202/128, 0601113202/87, 0601113601/14, 0601113601/41,
0601113601/47, 0601114101/106,
0601114101/134, 0601114101/147, 0601114101/148, 0601114101/94,
0601114101/97

xæmi:ʃæ F. همیشه her zaman

x. 0601111301/17, 0601120101/17, 0601120402/4

xæni:z F. هنوز henüz

x. 0601110301/16

xæni:z bknz. xæni:z

x. 0601111302/23, 0601120102/24

xæpd bknz. xæpdæ

x. 0601113202/159, 0601113202/160

xæpdæ هفته hafta

x.+ nĩŋ 0601113202/174

x.+ sini 0601113202/161

xæpdæ: bknz. xæpdæ

x.+ η 0601113202/158

xæq Ar. حق hak; konu

x.+ i 0601111301/24

x.+ innæ 0601111901/5, 0601120101/5

x. + unnæ 0601111301/6

xær F. هر her

x. 0601111202/15, 0601111202/178, 0601111202/179, 0601111202/184,
0601111202/186, 0601111202/75, 0601111301/9, 0601111302/48,
0601111901/9,
0601111902/13, 0601111902/15, 0601111902/20, 0601111902/29,
0601111902/36, 0601111902/41, 0601111902/46, 0601113201/9,
0601113202/126, 0601113202/127,
0601113202/132, 0601113202/64, 0601113601/29, 0601113601/30,
0601113601/72, 0601113801/69, 0601114102/70, 0601120101/8,
0601120401/11, 0601120402/4

xærbir F هر her + Tü bir herbir

x. 0601111902/31

xærdɟ Ar. خرج harcama, masraf

x. 0601111201/113

xærkim f. هر her Tü kim herkes

x. 0601111201/102, 0601111202/160, 0601111202/161, 0601111202/179,
0601111202/180, 0601111202/182, 0601111202/76, 0601111202/97,
0601111202/99,
0601111302/46, 0601113201/40, 0601113202/147, 0601113202/168,
0601113601/33, 0601113601/55, 0601113801/53, 0601113801/59,
0601113801/61, 0601120102/44,
0601120402/12

xæsi:p Ar. حساب hesap

x. 0601114102/31

xæsa:bda:ri: F. محاسبه‌داری muhasebeci

x. 0601111902/12

xæsa:p Ar. hesap

x. 0601113202/17

xæsip Ar. hesap

x. 0601113801/57

xæft F. هشت sekiz

x.+ dæ 0601111901/26

x.+ tæ 0601110301/14

xætm bknz. xætim

x. 0601113801/18, 0601113801/34

xætim Ar. ختم hatim

x. 0601113801/34

xætta Ar. حتى hatta

x. 0601111201/83, 0601111902/29

xæza:r F. هزار bin

x. 0601113202/17, 0601113202/28

xæzar bknz. xæza:r

x. 0601113202/28

xuudmæt Ar. F. خدمت . hizmet

x. 0601120101/14

xidʒalat Ar. F. خجالت utanç

x. 0601111901/34

xiʃ F. هیچ hiç

x. 0601111201/18, 0601111201/28, 0601111201/51, 0601111201/66,
0601111201/82, 0601111901/29, 0601111902/33, 0601113601/43

xiʃ bknz. xiʃ

x. 0601120402/2

xi:ʃ bknz. xiʃ

x. 0601111902/45, 0601114101/114

xiʃbir hiçbir

x. 0601113202/19, 0601113202/25

xiʃbiri hiçbir

x. 0601113202/6

xi:ŋkæs F. هیچ کس hiç kimse

x. 0601111901/33

x.+ də 0601111201/84

xi:ŋkim hiç kimse

x. 0601113202/4

xi:li tür

x. 0601111902/32

xi:llix türlü

x. 0601113202/63

xi:f F. hiç

x. 0601111201/63

xi:wæræ F. çok

x. 0601114101/87

xija:nat Ar. خیانت ihanet

x. 0601113801/71

xił tür

x. 0601113202/109

xiłi türlü

x. 0601111201/67, 0601111201/79, 0601111201/87, 0601113201/32,
0601113201/36, 0601113201/45, 0601113202/119, 0601113202/30,
0601113601/28,

0601113801/54, 0601120402/30

x.+ də 0601111202/121

xiłi bkz. xiłi

x. 0601113202/133

xiłix bkz. xiłlix

x. 0601113202/21

xiłli bkz. xiłi

x. 0601113201/36

xiłlix türlü

x. 0601113201/35

xitmæt Ar. خدمت hizmet

x. 0601111301/6

xo:b F. خوب iyi, tamam

x. 0601111202/31

xodʒa F. خواجه Hoca, bir kutsal boy adı

x. 0601113801/36

xod F. خود kendi

x. 0601111902/44

xøkm Ar. حكم hüküm

x.+ i 0601120101/21

xøkmæn Ar. حكماً hükmen

x. 0601113202/170

xowa evet

x. 0601113202/139

xuda: F. خدا Huda, Allah

x.+ ja 0601111201/44, 0601113202/88

x.+ la 0601113202/71

xudaj F. Huda, Allah

x.+ a 0601111201/55

xuda:j bknz. xudaj

x.+ a 0601111201/111

xulasa Ar. خلاصه hulasa

x. 0601114102/94, 0601114102/99

xu:r Ar. حورى huri

x. 0601113601/108, 0601113601/109

xyrmæt Ar. حرمت hürmet

x. 0601113202/131

i

ibtæda:ij Ar. ابتدایی ilk okul

i. +æ 0601111902/9

idʒa:zæ Ar. اجازه izin, icaze

i. 0601113801/53

itʃ - içmek

i.- im 0601113202/129

i. mæɫæŋ 0601111201/109

i.- mæ:næ 0601111201/29

itʃ iç

i.+ inæ 0601114101/111, 0601114101/36, 0601114102/33

i.+ ini 0601114101/66, 0601113202/159, 0601113202/160

i.+ innæ 0601113202/174, 0601114101/34

ik bknz. iki

i. 0601111902/39, 0601113801/70

iki iki sayısı

i. 0601111201/29, 0601111201/30, 0601111202/115, 0601111202/121,
0601111202/138, 0601111202/143, 0601111202/164, 0601111202/19,
0601111202/83, 0601111202/92, 0601111202/98, 0601111301/21,
0601111302/28, 0601111302/30, 0601111302/35, 0601111302/41,
0601111901/31, 0601111902/10, 0601113202/100, 0601113202/93,
0601113202/99, 0601113601/46, 0601113801/29, 0601113801/44,
0601114101/135, 0601114101/140, 0601114101/145, 0601114102/30,
0601114102/36, 0601114102/37, 0601114102/38, 0601114102/89,
0601114102/90, 0601114102/93, 0601120101/22, 0601120101/23,
0601120102/29, 0601120102/30, 0601120102/36, 0601120102/41,
0601120401/15, 0601113202/163

iɫ bknz. iki

i.+ ɟɪz 0601114102/103

ikindʒi ikinci

i. 0601110301/28

i:l bknz. i:l

i. 0601113601/29

i:l el

i. 0601113201/38

i.+ inæ 0601113202/161

iḷ bknz. i:ḷ

i.+ dæn 0601110301/8

iḷæ ile

i. 0601113202/113

iḷæn ile

i. 0601114101/66

iḷgin halk

i.+ ymiḡ 0601113601/18

ilḡæ - koşmak

i.- p 0601114102/35

illam hızlı koşan

i. 0601111202/146, 0601111202/163

illa'm bknz. illam

i. 0601111202/144, 0601111202/145, 0601111202/162

i:ḷ yıl

i. +[æ0601111902/29

iḷ yıl

i. +[æn 0601111902/31

iḷlæt Ar. عِلَّتْ neden

i.+ i. 0601110301/25, 0601110301/31

iḷim Ar. علم ilim

i. 0601111201/27, 0601111201/32, 0601111201/40

i.+ [ærdæn 0601110301/8

i.+ lærdæn. 0601120402/37

iḷk ilk

i. 0601113202/50

ilḡa:- koşmak

i. -p 0601114102/87

iḷkiræ:k biraz önce, daha önce

i. 0601113202/14

iḷm bknz. iḷim

i.+ i 0601110301/4

i.+ ini 0601110301/4

i.+ innæn0601110301/6

ilmi Ar. علمی bilimsel

i. 0601110301/5

ilmijæ علمیه xowzæ.ji:~ dini medrese

i. 0601110301/8

i.+ dæ 0601110301/8

i:m yem

i. 0601113201/31

ima:m Ar. امام imam

i. 0601111901/26

imka:n Ar. امکان imakan

i.+ la:da 0601120102/11

imka:na: Ar. F. امکانات imakanat

i. 0601111302/10

i:r er, erken

i. 0601113801/15, 0601113801/28

i:ra:n İran (İran Türkmenlerine ait telaffuz)

i. 0601111202/69

i.+ a 0601110301/50, 0601113202/15, 0601113202/36

i.+ i 0601111201/114

i:ran bknz. i:ra:n

i. 0601113202/24

i.+ a 0601113202/17, 0601113202/18, 0601113202/23, 0601113202/26,
0601113202/28

i:f iş

i. 0601111201/55, 0601113202/37, 0601120402/12

i.+ æ 0601111201/55

i.+ ɿŋ 0601120401/22, 0601120401/19

i.+ i 0601111902/37, 0601114102/43

i.+ imæ 0601111902/38

i.+ imiz 0601111902/17, 0601111902/20, 0601111902/22, 0601111902/39,
0601113201/3, 0601113201/7, 0601120102/1

i.+ ãñ 0601120401/19

i:fa:l işan, din büyüklerine saygı için kullanılan bir unvan

i.+ lamiz 0601111201/100

i:fa:n F. ايشان saygılı din adamı

i. 0601113601/20

i:flæ - çalışmak

i.- g 0601111201/56

i.- jmiž 0601111902/20

i:flj - bkñz. i:flæ -

i.- b 0601111902/17

i.- jæ' 0601120102/41

it it, köpek

i. +ññ 0601113601/44, 0601114102/13

in- inmek

i.- nim 0601114102/24

inæ işte

i. 0601113601/14, 0601113801/43

inni şimdi

i. 0601110301/21, 0601111201/32, 0601111201/39, 0601111201/80,
0601111201/86, 0601111201/95, 0601111202/11, 0601111202/185,
0601111202/39, 0601111202/40, 0601111202/46, 0601111302/4,
0601111302/53, 0601111901/41, 0601113202/120, 0601113202/173,
0601113202/177, 0601113202/29, 0601113202/3, 0601113202/60,
0601113202/72, 0601113202/90, 0601113801/55, 0601113801/56,
0601113801/65, 0601114101/118, 0601114101/125, 0601114101/130,
0601114101/18, 0601114101/6, 0601114101/68, 0601114101/98,
0601114102/10, 0601114102/102, 0601114102/11, 0601114102/23,
0601114102/24, 0601120102/44, 0601120102/47

i.+ jæm 0601111902/40, 0601111902/45, 0601113202/63

insɑ:n insan

i.+ ları 0601111901/3

infalla: bknz. infaʿalla:

i. 0601113801/51

insan bknz. insa:n

i.+ muʿf. 0601111901/10

infaʿalla: انشاء الله inşallah

i. 0601120402/1

ipdgin temin

i. 0601111201/44

ira:da Ar. اراده irade

i.+ muʿz 0601113801/51

iradli Ar. ایراد kusurlu, noksanlı, ayıplı

i. 0601120402/32

isfixa:n İsfehan

i.+ na 0601111202/177

i0fixa:n bknz. isfixa:n

i.+ a, 0601111202/190

i.+ nan 0601111202/190

islam bknz. isla:m

i. 0601113202/26

isla:m Ar. اسلام islam

i. 0601111301/11, 0601113202/87

i.+ dan 0601113202/26

isla:m bknz. isla:m

i. 0601120101/10

istæ - istemek

i.- mædi 0601114102/107

istæy istek

i.+ i 0601111202/180

if iş

i.+ dæn 0601111301/15

i.+ imiz 0601111201/19, 0601111302/1

i.+ læmiz. 0601114102/6
 i.+ læmizi 0601111902/44
 i.+ læni 0601111902/8
 i.+ lær 0601111902/26
 i.+ lærini 0601111902/7

i·f bknz. iƿ
 i.+ tæƿ 0601120101/15

ifallaχ inſallah

i. 0601110301/2

iſan iſan, din büyüklerine saygı için kullanılan bir unvan
 i. 0601113801/11

iſlæ - çalışmak
 i.- mæli 0601120102/13
 i.- mændir, 0601113202/45
 i.- mæpdir 0601113202/45

iſlæ- bknz. iſlæ -
 i. 0601111302/12

iſli- bknz. iſlæ -
 i. - jmiz 0601114101/65

iſkura boy adı, içi kara
 i. 0601111201/12

it it, köpek
 i. 0601114102/93
 i.+ iſ 0601114102/15
 i.+ im 0601114102/71, 0601114102/91
 i.+ læ:miz 0601114102/33
 i.+ lærimiz 0601114102/52

ij - yemek
 i.- æƿ 0601111202/169
 i.- ip 0601113202/97

iz iz
 i. + æ 0601111202/101

i.+ inæ 0601113801/71

i.+ næn 0601111902/33

i:z bkz. iz

i.+ imæ 0601111202/77

i.+ inæ 0601114102/30, 0601114102/35

i.+ inæn 0601114102/66

i.+ innæn 0601113202/154

i.+ innan 0601113202/137

q

qadar Ar. قدر kadar

q. 0601111901/10

qa:ʁaz kağıt

q.+ ũN. 0601113202/59

qa:ʁa:z bkz. qa:ʁaz

q.+ lari. 0601113202/49

qa:qa baba

q.+ dan 0601113601/73, 0601113601/83

q.+ nũN 0601113601/83

qal - kalmak

q.- a 0601114102/61

qala Ar. F. قلعه "kale" Horasan Türkleri ve Nohur Türkmenlerinde köy

q.+ sũnda 0601111202/151

qa:lan kalan

q.+ na 0601113202/93

qamanis Komunist.

q.+ ñ 0601110301/49

qara kara

q. 0601111301/32

qa:ri Ar. قارى Kuran okuyan, hafız

q. 0601113801/10

qæbi|æ Ar. قبيله boy, kabile

q.+ |ærimiz 0601120401/34

qæ:dim Ar. قديم kadim

q. 0601111202/22

qædim bknz. qæ:dim

q. 0601114101/141

qurx kırk

q. 0601113801/15, 0601113801/29

q.+ i 0601114101/10

qo:ber- koyvermek

q.- ædi 0601111902/36

qoxun bknz. qoqun

q. 0601120402/19

qoqun bayram öncesi dağıtılan yağlı ekmek, bir tür kandil simidi

q. 0601120402/10

qomonist Komunist

q. 0601113202/62

qõŋ|u komşu

q.+ larumwuz 0601113801/50

qoj - koymak

q.- sax 0601114101/97

k

kala:ta bknz. kæla:tæ

k. 0601111202/54

kanal Fr.> F. كنال kanal.

k. 0601111201/114

ka:rgærlij bknz. kargærlij

k. 0601111201/57

kargærlij F. کارگر işçilik

k. 0601114101/128, 0601114101/129

ka:rgærlik bknz. kargærlij

k. 0601111201/61

ka:rız bknz. ka:rız

k. 0601111202/54

ka:fawærz F. کشاورز çiftçi

k. 0601120102/20

ka:fawærzi F. کشاورزی çiftçilik

k. 0601111302/1, 0601120102/1

ka:rız F. کاریز kanat, aşağıdan kanallar vasıtasıyla birbirine bağlı kuyulular şeklindeki sulama yolu

k. 0601111202/60

ka:rva:f İng. car wash, araba yıkama

k.+ imiz 0601111902/3

ka:sib Ar. كاسب esnaf

k.+ i 0601111201/59

kæ:n F. كان ka:n “maden” çok.

k. 0601111201/58, 0601111201/66, 0601111202/111, 0601111202/190,
0601111202/197, 0601111202/38, 0601111202/48, 0601111202/71,
0601111301/30, 0601111901/3, 0601111901/34, 0601111901/4,
0601113201/38, 0601113201/39, 0601113202/14, 0601113202/53,
0601113601/18, 0601113801/23, 0601113801/41, 0601113801/7,
0601120101/29

kædžæbæ düğün konvoyu

k.+ ni 0601111202/21

kæla:s Fr. > F. كلاس sınıf

k. 0601111202/29

k.+ a 0601111301/12

kælu:tæ F. کله (Farsçanın kuzey ağızlarında) köy

k.+ ji 0601111202/59

k.+ ji: 0601111202/3, 0601111202/2, 0601111202/6

kællæ F. کله kelle, baş

k. 0601120102/8

k.+ miz 0601113202/45

k.+ si 0601113202/45

k.+ θi 0601111202/168

k.+ θinæ 0601111202/169

kæm F. کم "hastalık"; az, eksik

k. 0601111201/43, 0601113801/66

kæmbu:d F. کمبود eksik, noksan.

k. 0601113601/47

kænu:r کنار kenar

k. 0601113801/41

kæræ Ar. کره kere, defa, kez

k. 0601111202/49

kærkowli köy adı, Kerkav, bir bitki adı

k. 0601111902/1, 0601111902/2

kæs F. کس kimse

k. 0601111201/66

kæs - kesmek

k.- mæli 0601111302/13, 0601120102/13

□+ æmiz. 0601114101/9

kæsær dokumacılıkta kullanılan bıçak

k. 0601114101/20

k.+ i 0601114101/21

kæsik kesik

k. 0601111301/28, 0601120101/29, 0601120402/27

kæsil - kesilmek

k.- ip 0601111301/28, 0601120101/29

k.- sæ 0601111301/27, 0601120101/28

kæfa:wærz bknz. kaʃawærz

k. 0601111302/19

kefa:værz bknz. kaʃawærz

k.+ læ:miz 0601111201/24

kefa:værzilux bknz. kaʃa:wærzi

k. 0601111201/22

kefa:værzlij bknz. kaʃa:wærzi

k. 0601111201/59

kefa:værzluw bknz. kaʃa:wærzi

k. 0601111201/19

ki F. ڪي ki

k. 0601110301/8, 0601111201/20, 0601111201/90, 0601111202/113,
0601111202/131, 0601111202/164, 0601111202/192, 0601111902/9,
0601113202/2, 0601113202/50, 0601113202/71, 0601113801/13,
0601114102/34, 0601120101/11, 0601120401/12

kiʃi küçük

k. 0601111202/148, 0601111202/163, 0601111302/32, 0601111302/34,
0601111302/35, 0601113202/112, 0601114101/140, 0601120102/31,
0601120102/34, 0601120102/35, 0601120402/22

k.+ si 0601111302/40, 0601120102/40

k.+ si. 0601111302/39, 0601120102/39

kiʃilix küçüklük

k.+ dæn 0601111301/10, 0601120101/9

kiʃiræx daha küçük

k.+ dim 0601113601/41

kilu bknz. ki:luw

k. 0601111201/20

ki:lu bknz. ki:luw

k.+ di 0601111202/117

ki:luw Fr. F. كيلو kilo

k. + æ0601111202/117

ki:ʃaværzluw

k.+ α 0601111202/45

kila:s bknz. kelas??

k.+ α 0601120101/11

kilas kelas'a git

k. 0601111202/33

kim kim.

k. 0601111202/125, 0601111202/164

k.+ mij 0601113202/33

kirm F. كرم kurt, tırtıl.

k. +æ 0601111201/20

kifa:værðfjlix bknz. kaʃa:wærzi

k. 0601113201/3

kifa:wærzi bknz. kaʃa:wærzi

k. 0601114101/129

kifa:wærziʃ bknz. kaʃa:wærzi

k. 0601111202/37

kifæ:wærzi bknz. kaʃa:wærzi

k. 0601114101/90

kifi küçük

k.+ jæ 0601120402/1

kifiræ:ɖzik küçücük

k. 0601113601/96

kifwær bknz. kifwær

k.+ læræ 0601111202/190

kifwær F. کشور ülke

k.+ dæn 0601111202/189

k.+ læræjæm 0601111202/127

kita:p Ar. كتاب kitap

k.+ larda. 0601111301/21, 0601120101/23

ki bknz. ki

k. 0601111301/12

kolæn bknz. kollæn

k. 0601120402/29

kollæn Ar. F. كُؤل küllen, genellikle

k. 0601120402/31

komonis Fr. > F. کمونیست komünist

k. 0601113202/22, 0601113202/23

k.+ ñŋ 0601113202/23

køfæ|- çoğalmak

k.- ædi 0601111201/98

køfræy daha çok

k. 0601113801/67

kømæx bknz. kømæk

k. 0601111202/76, 0601111202/79

kømæk yardım

k. 0601111202/19

k.+ læri 0601113801/58

kømg yardım

k. 0601113801/54

køp çok

k. 0601111201/1, 0601111201/2, 0601111201/35, 0601111201/92,
0601113201/13, 0601113202/160, 0601113801/5, 0601114102/3,
0601120402/4, 0601120402/6

k.+ dæn 0601113201/22

k.+ i 0601120402/13

k.+ i. 0601110301/15

køpæ|- çoğalmak

k.- ipdi, 0601111201/97

k.- ipdiræm 0601111201/34

køp|æntf çoğunlukla

k. 0601113201/41

køp|æf- hep beraber, birlikte (bir işi yapmak için) bir araya gelmek, toplanmak

k.- ip dæ 0601120402/7

køpræ:g bknz. kørpræ:x

k. 0601113201/15

køpræ:y bknz. køpræ:x

k.+ i 0601113201/42

køpræx bknz. køpræ:x

k. 0601120402/16

køpræ:k bknz. køpræ:x

k. 0601113201/17

køpræ:x daha çok

k. 0601113201/11

køptfilik toplum

k. 0601113801/75

kø:r F. کور kör

k. 0601120402/27

køwif F. كفش ayakkabı

k. 0601111201/86

køjnækæsi:r yer adı

k. 0601111202/65

kø:næ eski

k. 0601113801/31

kyllj Ar. كلى küllen, toptan, genellikle

k. 0601111201/60

kymbæt F. گنبد özel ad, Gümbet

k. +dæ 0601113801/31

kymmæt Gümbet-i Kavus

k. 0601113202/90

k.+ dæ. 0601111202/193

k.+ dæn 0601114101/53

k.+ tæ 0601111202/191

kyndgi F. كنج susam

k. 0601113201/12, 0601113201/13, 0601113201/14, 0601113201/18

kyrd bknz. kyrt

k.+ ÿŋ 0601111202/111

kyrt Kürt

k. 0601111202/56

kyrym bir kürek ölçüsü kadar

k. 0601113601/101

kø:r kör, görmeyen

k. 0601120402/27

I

la bknz. la

l. 0601111302/62

la da, de

l. 0601111901/14, 0601113202/64, 0601120401/25, 0601120402/10

laː bknz. la

l. 0601110301/58

laɣi dahi

l. 0601113601/43

la:ɣi bknz. laɣi

l. 0601111202/196

lastik Fr. > F. لاستیک araba lastiği, tekerlek

l. 0601111902/24

laɟ da ay

l. 0601111202/163

la:j da ay

l. 0601113601/106

læ: de

l. 0601120402/22

læ:l deḡil

l. 0601113601/59

læng F. نڭtopal

l. 0601120101/28

lǣŋ bknz. læng

l. 0601111301/27

læpbæjk Ar. عت Evet Efendim, evet Allahım

l. 0601111301/8

lætin Latin, Latin alfabesi

l.+ di. 0601113202/41

l.+ mij 0601113202/53

læti:n bknz. lætin

l. 0601113202/53

l.+ di, 0601113202/41

li - demek

l.- jæ:n 0601113801/30

li:- bknz. li -

l. -sæx 0601113202/33

lij- bknz. li -

l.- dim 0601114102/21, 0601114102/83

lowirdaf- parlamak, alevlenmek

l.- uup 0601113601/104

m

ma:l Ar. مال mal

m. 0601111201/21, 0601111901/9, 0601113201/6, 0601113202/21,
0601120101/32, 0601120402/23, 0601120402/26

m.+ da 0601120402/31

m.+ dan 0601120101/32

m.+ umuz 0601111201/64

ma:mi:lan Ar. معمولاً mamulen, olağan şekilde

m. 06011113201/37

ma:na Ar. معنا mana, anlam Farsça telaffuzu bknz. ma:nui

m.+ sũnda, 0601120101/31

m.+ sunna 0601110301/46

ma:nui Ar. معنى mana, anlam

m.+ si 06011113601/91

m.+ swjæm 06011113601/90

ma:ni bknz. ma:nui

m. 0601111902/37

m.+ da 0601110301/59

ma:fin Fr. > F. ماشين araba

m. 0601111902/25

mæ:lum Ar. معلوم malum

m. 06011113601/94

mæ:ni bknz. ma:na incelme var

m. 06011113601/5

m.+ si 06011113601/77

mæ:na: bknz. ma:na

m.+ sunna. 0601111301/31

mæ:riz Ar. مريض hasta

m. 0601110301/1

mæ:ru:f Ar. F. معروف ünlü, tanınmış

m. 0601111301/12, 0601120101/11

mæ:rz F. مرز sınır

m. 0601111201/4

mæ:f beş

m. 0601111202/197, 0601111202/50, 0601111202/51

mæ:dæs ædæs~ mercimek percimek

m. 0601111302/6, 0601120102/8

mæ:dʒbur Ar. F. مجبور mecbur

m. 0601111201/54

mædi:ne مدينة Medine, özel ad.

m.+ je 0601120401/8

mædinæ Medine

m.+ dæ 0601120401/23, 0601120401/19

m.+ jæ 0601114101/146

m. + ji 0601120401/19

æj ay, nida

m. 0601120402/20

mæjda:n F. میدان meydan

m. 0601111202/153

m.+ a 0601111202/151

m.+ ũN 0601114102/15

mæjdan bknz. mæjda:n

m.+ i 0601111202/152, 0601111202/155, 0601111202/156

mæka:n Ar. مكان mekan, yer

m. 0601113601/110

mæka:niki F. araba tamirathanesi, tamirci

m. 0601111902/25

mæka:niki bknz. mæka:niki

m. 0601111902/5

mækan bknz. meka:n

m. 0601110301/60

mækgæ bknz. mækkæ

m. 0601111202/42

mækgæ: bknz. mækkæ

m. 0601113801/14

mækkæ مکه Mekke özel ad

m.+ jæ 0601120401/3

m.+ jæ. 0601114101/146, 0601120401/2

m. + n 0601120401/4, 0601120401/8

mæktæb Ar. مكتب mektep, dini okul, medrese

m.+ i 0601110301/7

m.+ im 0601110301/9

m.+ ãŋ 0601110301/17

m. + æ 0601110301/6

mæktæbi· Ar. مكتبي mektep ve medreseye ait

m. 0601110301/5

mæljim Ar. معلوم malum

m. 0601113601/107

mæn ben

m. 0601110301/1, 0601110301/27, 0601110301/29, 0601110301/45,
0601111201/109, 0601111201/110, 0601111202/113, 0601111202/116,
0601111202/126, 0601111202/133, 0601111202/25, 0601111202/37,
0601111202/50, 0601111202/72, 0601111202/74, 0601111302/35,
0601111901/19, 0601111901/25, 0601111901/28, 0601111901/36,
0601111902/38, 0601111902/9, 0601113202/1, 0601113202/105,
0601113202/35, 0601113202/38, 0601113202/6, 0601113202/67,
0601113202/72, 0601113202/77, 0601113202/78, 0601113202/81,
0601113801/36, 0601114101/5, 0601114101/74, 0601114102/21,
0601114102/22, 0601114102/24, 0601114102/27, 0601114102/28,
0601114102/31, 0601114102/34, 0601114102/38, 0601114102/54,
0601114102/55, 0601114102/57, 0601114102/59, 0601114102/64,
0601114102/65, 0601114102/66, 0601114102/71, 0601114102/75,
0601114102/78, 0601114102/84, 0601114102/87, 0601114102/97,
0601114102/98, 0601114102/99

m.+ æ 0601113202/23, 0601113202/34, 0601114102/21, 0601114102/42

m.+ ãŋ 0601120102/31, 0601120102/38

m.+ im 0601111201/103, 0601111201/104, 0601111201/112,
0601111201/53, 0601111202/124, 0601111302/31, 0601113202/60,
0601113202/99, 0601114101/144,
0601114102/88

m.+ jæm 0601111202/125

mænæ bana

m. 0601111901/30

mænæ bana

0601111902/39

mæni anlam, mana

m.+ si 0601113601/6

mæntægæ Ar. F. منطقة mıntıka, bölge

m.+ də 0601111202/50, 0601111202/72, 0601113202/63

m.+ lærmizdæ 0601120402/4

m.+ lærumuzdæ 0601120402/13

m.+ sinnæ. 0601111202/53

m.+ θi 0601111202/53

mæntæqæ bknz. mæntægæ

m. 0601111201/60, 0601113202/126, 0601113601/17

m.+ jî 0601111201/66

m.+ sindæ 0601111201/1

m. + si 0601113202/126

mæntæræ bknz. mæntægæ

m.+ dæn 0601111202/48

mæŋzæf benzeşmek

m. 0601111202/123

mæŋ benim

m. 0601111302/38, 0601113202/23, 0601113202/35, 0601113202/4,

0601113202/53, 0601113202/6, 0601114101/2, 0601114102/29,

0601114102/34,

0601114102/91

m.+ æ 0601114102/101

m.+ ki 0601114102/22

m.+ ki. 0601111901/39

mæŋðæ- beŋzemek

mæŋ benimki

m. 0601111201/108

mæqsu:d Ar. مقصود Maksud özel ad; maksat, amaç.

m. 0601113801/16

mæra:sim Ar. مراسم merasim, tören

m. 0601113202/87

mærdom F. مردم halk

m.+ æ 0601111901/8

m.+ i 0601111202/190

mærdym bknz. mærdom

m. 0601111901/7

mæriz bknz. marize

m. 0601111201/38

mæriz|æ- hastalanmak

m.- sæ 0601111201/38

mærkæz Ar. مركز merkez

m. 0601111201/67, 0601113601/7

mærz F. مرز sınır

m. 0601111202/58

m.+ innæ. 0601111901/21

mæsææl Ar. مثل meselenin çoğulu, meseleler

m. 0601113801/70

mæfæd Meşhed şehri, özel ad

m.+ æ 0601120401/24, 0601120401/31

mæsæ| Ar. مثال misal, örneğin

m. 0601113601/19, 0601113801/51, 0601113601/29

mæsælæ Ar. مسئله mesele, sorun

m. 0601113801/33

mæsæ|æm bknz. mæsælæn

m. 0601110301/52

mæsælæn Ar. مثلا örneğin

m. 0601111201/27

mæsæ|æn bknz. mæsælæn

m. 0601110301/14, 0601110301/57, 0601110301/58, 0601111201/11,
0601111201/18, 0601111201/29, 0601111201/40, 0601111201/5,

0601111201/79, 0601111301/21, 0601111301/27, 0601111301/28,
 0601111901/5, 0601111901/7, 0601113202/117, 0601113202/135,
 0601113202/171, 0601120101/22, 0601120101/28, 0601120101/29,
 0601120401/10, 0601120401/29, 0601120402/12

mæʃæt مشهد Meşhet şehri, yer adı

m.+ də 0601120401/32

m.+ tən 0601111902/27, 0601111902/28, 0601120401/24

mæsdʒæd Ar. مسجد mescit (Farsça telaffuz)

m. 0601111901/3

mæsdʒæt bknz. mæsdʒæd

m. 0601111901/42

mæsdʒid (Arapça telaffuz) bknz. mæsdʒæd

m. 0601113202/170

m.+ ɪŋ 0601113202/176

m.+ i 0601113801/37

m.+ imiz 0601110301/9

mæsdʒit bknz. mæsdʒid

m. 0601111901/38, 0601111901/39

m.+ də 0601113202/171

m.+ dən 0601113202/169

mæʃgæ|æ aile

m. 0601120101/3

mæʃgu:l meşkul

m. 0601111202/45

mæsyæp Ar. مذهب mezhep

m.+ æ 0601114101/108

m.+ æ. 0601114101/110

mæslæxæd Ar. مصلحت maslahat

m. 0601113801/48

mæslæxæd bknz. mæslæxæd

m. 0601113801/50

mæslæxæt maslahat

m. 0601113202/102

mæʃʊæl Ar. F. مشغله meşşə, kadın

m. 0601111301/5

mæʃʊl Ar. مشغول meşşul

m. 0601110301/11., 0601113801/49

mæʃʃæd mescit

m.+ æ 0601113202/167

mætæʃæk F. متلك laf atma

m. 0601114102/4

mæʃʃit mescit

m.+ lærdæ 0601120402/4

mætkæ:ʃi at yarışı meydanının türü

m. 0601111202/153

mæʃʃid bknz. mæʃʃit

m.+ æ 0601120401/19

m.+ ʃŋ 0601120401/22

mæʃʃit bknz. mæʃʃit

m. 0601120401/11

m.+ lærdæ 0601120401/21

mæzæ F. مزه tat

m.+ si 0601114101/104, 0601114101/99

mæzænnæ Ar. مظنه tahmini, tahminen

m. 0601111202/19

mæzxæp Ar. مذهب mezhep

m. 0601111201/18

m.+ dæn 0601111201/18

mayz Ar. مغز beyin

m.+ inæ 0601120402/28

mal bknz. māl

m. 0601111301/32

mal Ar. مال mal

m. 0601111301/32, 0601113201/19, 0601113201/28, 0601120101/32

m.+ jəm 0601113201/32

m.+ lan 0601111301/32

mala: mala ise

m. 0601111301/30

maḵna: mana, anlam

m.+ sinna 0601110301/39

masa:ʔil Ar. مسائل mesele'nin Arapça çoğulu, meseleler

m.+ æ 0601110301/4

maʃi:l̥i arabalı, arabayla

m. 0601113202/124

maʃi:n araba

m. 0601113202/115

maʃin bknz. maʃi:n

m. 0601114101/124, 0601114101/125

maʃin bknz. maʃi:n

m.+ ɨŋ. 0601111902/5

maʃinli arabalı

m. 0601111202/20

maʃkul meşgul

m. 0601113201/22

maʃfin bknz. maʃi:n

m. 0601111902/46, 0601113601/46

mato:r motor

m. 0601113202/115, 0601113202/118

mator bknz. mato:r

m. 0601113202/124

maza:r Ar. mezar

m.+ ini 0601111901/15

maʃsus Ar. □ مخصص mahsus

m. 0601113801/26

me:f beş

m. 0601114102/25

- me:f** bknz. me:f
m. 0601111202/6
- mi** mi, mi
m. 0601111902/31
- mi** bknz. mi
m. 0601113202/103, 0601113202/83, 0601113202/174, 0601113202/85
- mi** bknz. mi
m. 0601111202/144, 0601111202/154, 0601111202/56, 0601111202/90,
0601111901/21, 0601114101/100, 0601114101/109
- mi:xma:n** F. مهمان misafir
m. 0601113202/172
m.+ a 0601113202/148
m.+ i 0601113202/148
- mika:ni:ki** araba tamircisi
m. 0601111902/22
- miljon** Fr. > F. مليون milyon
m. 0601111202/19
- miljon** milyon
m. 0601111202/19
- miljaet** Ar. مَلَّت millet
m. 0601111202/156, 0601113202/130, 0601113202/145, 0601113601/29
m.+ i, 0601113601/17
m.+ imiz 0601111201/105, 0601111201/106
- min -** binmek
m.- ær 0601111201/65
m.- ip 0601120401/24
- mina** bknz. mina:
m. 0601120401/14, 0601120401/15, 0601120401/16
m.+ da 0601120401/12
m.+ ja 0601120401/13
- mina:** Mina, yer adı.
m.+ ja 0601120401/11

misilman F. مسلمان müslüman

m.+ ũN 0601111201/80

mixma:n misafir, konuk

m. 0601111201/102, 0601111201/103, 0601111201/105, 0601111201/107,
0601113801/52

m.+ a 0601113202/128

mixma:nnæva:z F. مهمان نواز misafirperver

m. 0601111201/106

mixma:npæræst F. مهمان پرست misafirperver.

m. 0601111201/105

mixman F. مهمان misafir

m.+ lamuuz. 0601114101/55

mũN bunun

m. 0601113201/19

muqda:r Ar. مقدار miktar

m. 0601113801/60

murad murat

m. 0601113801/36

muɣda:r miktar

m. 0601113601/23

mø:ɖæɣ bknz. mø:ɖæk

m. 0601114102/60

m.+ æ 0601114102/103, 0601114102/98

m.+ ãŋ 0601114102/36

m.+ ãŋ. 0601114102/37

m.+ i. 0601114102/69

mø:ɖæk kurt, böri.

m. 0601114102/13, 0601114102/15, 0601114102/38, 0601114102/63,
0601114102/89, 0601114102/90

m.+ læ 0601114102/77, 0601114102/78

m.+ læ. 0601114102/50

m.+ lær 0601114102/92, 0601114102/95

mo:lla F. مَلّا molla

m.+ si 0601113202/174

mø:ta:d Ar. معتاد bağımlı, uyuşturuca bağımlısı

m. 0601111201/67

modærræs Ar. مدرّس okutman

m. 0601111901/41

mol- olmak

m.- lum, 0601114102/8

m.- masa 0601114102/15

m.- sa 0601114102/13

molla: bknz. mo:lla

m.+ ni 0601113202/165

mollaṭṭuwlux talabelik, öğrencilik

m.+ i 0601120402/33

m. +umuz 0601120402/20

moṣgæl Ar. مشکل müşkil

m.+ imiz 0601111902/40, 0601111902/45

moṣkæl bknz. moṣgæl

m. 0601111901/31

m. +æ 0601113202/25

motævællæd Ar. متوّّد doğum tarihi

m.+ im. 0601111202/28

motor motor

m. 0601114101/125

moxæmmæd Muhammed, özel ad.

m.+ un 0601110301/3

moṣa:ḍæræt Ar. مهاجرت göç, göçme

m. 0601113202/23

moṣa:ḍir Ar. F. مهاجر göçmen

m. 0601113601/17, 0601113601/33

moṣaḍir bknz. moṣa:ḍir

m. 0601113202/18

usmanaq ispanak

u.+ dan 0601114101/58

mu bu

m.+ na 0601114102/83

m.+ ndan 0601120101/13, 0601120102/8

m.+ ni 0601114102/79, 0601114102/81, 0601120101/9

m.+ ni 0601111301/10, 0601111302/12, 0601113202/90, 0601113601/98,
0601114101/81, 0601114102/52, 0601114102/60, 0601114102/65,
0601114102/75,

0601114102/97

m.+ nūN 0601110301/31, 0601111202/72, 0601113202/46, 0601113601/3,
0601113801/19, 0601114102/45, 0601114102/54

m.+ nna 0601113601/60

m.+ nnæn 0601120101/3

m.+ nnan 0601111201/116, 0601111901/1, 0601113202/141, 0601114102/4

mu:ga Ar. موقع zaman

m. 0601114102/2

mu:Gijæt Ar. موقعيت konum, mevki

m.+ dæ 0601114102/3

mu:ba bknz. mu:ga

m. 0601111202/103

mūN bunun

m. 0601114102/50

muni bknz. muni

m. 0601114102/67

muni bunu

m. 0601114102/94

muqdar miktar

m. 0601110301/1

musabigæ Ar. مسابقة müsabaka, yarış.

m.+ ji 0601113202/103

muslulma:ntfulux müslümanlık

m.+ i 0601113202/26

muxammæt bknz. moxæmmæd

m. 0601120401/22

muθa:bægæ bknz. musabigæ

m. 0601111202/197

muḡadʒir muhacir, göçmen

m. 0601113601/23

muḡammæd bknz. moxæmmæd

m.+ i: 0601111902/31

uxtuula:f Ar. F. اختلاف ihtilaf, anlaşmazlık

u. 0601111901/41

myjdʒi bir tür bitki

m. 0601111202/44

mymkin Ar. F. ممکن mümkün, olası

m.+ dir. 0601113601/82

mỹŋ bin

m. 0601111202/103, 0601111202/104, 0601111202/106, 0601111202/107,
0601111202/160, 0601111202/53

m.+ ðæn 0601111202/105

myštæræk Ar. F. مشترك müşterek

m. 0601111202/69

myzdæ[fe yer adı

m.+ je 0601120401/13

myzde[fe bknz. myzdæ[fe

m.+ de 0601120401/14

n

na da

n. 0601113202/3

na: da

n. 0601111901/33

naɣwɨ nakış, desen

n.+ i. 0601114101/12

n.+ la 0601114101/12

naɣa:r F. ناهار öğle yemeği

n. 0601114101/97

naɣar bknz. naɣa:r

n. 0601113202/175

n.+ a 0601113202/129

na:xuɣslɨ Ar. ناقص eksik, engelli

n.+ i 0601120402/27

na:ma F. نامه mektup

n. 0601111202/114

nama:z F. نماز namaz

n. 0601120402/12, 0601120402/6, 0601120402/7, 0601111301/12,
0601120101/11

n.+ i 0601113202/23

n.+ i 0601120402/13, 0601120402/5

namaz bknz. nama:z

n. 0601120401/19, 0601120401/21, 0601120402/13

n.+ laruna 0601120402/3

n.+ laruni 0601120402/12

n.+ ũN 0601120401/22

na:mæ bknz. na:ma

n. 0601111302/46, 0601113202/90

na:n F. نان ekmek

n. 0601114101/68

na:ɰi dahi

n. 0601113202/44

næ ne veya de

n. 0601110301/9, 0601111902/30, 0601113202/30

næ: ne

n. 0601111201/87, 0601113202/6

næbu:t F. نبات a:bi _şeker, çikolata

n. 0601111201/29, 0601111201/30

n.+ larınnan 0601111201/30

næðgyræ ne + F. cüre جورہ nasıl

n. 0601111901/7

næ:tfæ kaç.

n. 0601114102/8

ne:tfæ bkz. næ:tfæ

n. 01/26, 0601120402/11

netfæ bkz. næ:tfæ

n. 0601111201/10, 0601111201/8, 0601111202/124, 0601111302/2,
0601120102/2

n.+ læ 0601110301/15

næfær Ar. نفر nefer, kişi

n. 0601111202/53, 0601120402/23

n.+ æ 0601111301/26, 0601120402/23, 0601120402/25

n.+ dæn 0601111301/25

næxiļ nasıl

n. 0601113601/108, 0601114101/126

næ:xilj ne + hilli; nasıl ne

n. 0601113202/82, 0601113202/83

ηæļ- gelmek

η.- æn 0601113202/13

næm bkz. næ:mæ

n. 0601111201/35, 0601111902/20, 0601113202/37, 0601113601/32,
0601113801/47, 0601113801/56, 0601113801/63, 0601113801/2

næ:m bkz. næ:mæ

n. 0601111201/90, 0601111202/199, 0601113202/37

næ·m bkz. næ:mæ

n. 0601111201/26.gadi:m

næmæ şey.

n. 0601111202/197, 0601111302/10, 0601111902/13, 0601111902/46,
 0601113202/143, 0601113601/97, 0601113801/36, 0601113801/50,
 0601114102/105,
 0601120401/23
 n.+ dæ 0601111901/25
 n.+ dæn. 0601113801/69
 n.+ lærinnæ 0601113801/69
 n.+ si 0601111301/29, 0601111302/57, 0601113601/94
 n.+ si. 0601111301/26
 n.+ tmæsil[ær 0601113801/71

næ:mæ bknz. næ:mæ

n. 0601111202/10, 0601111202/7

næ:mæ ne; şey

n. 0601110301/2, 0601111201/43, 0601111201/71, 0601111201/82,
 0601111201/86, 0601111201/87, 0601111201/96, 0601111202/170,
 0601111202/91, 0601111301/9, 0601111302/18, 0601111302/20,
 0601111902/21, 0601111902/36, 0601113201/2, 0601113201/38,
 0601113201/9, 0601113202/102, 0601113202/104, 0601113202/110,
 0601113202/162, 0601113202/163, 0601113202/22, 0601113202/31,
 0601113202/63, 0601113202/97, 0601113601/2, 0601113601/96,
 0601114101/113, 0601114101/129, 0601114101/144, 0601114101/56,
 0601114101/70, 0601114101/93, 0601114102/13, 0601114102/15,
 0601114102/33, 0601120101/29, 0601120101/8, 0601120102/11,
 0601120102/19, 0601120102/22, 0601120402/19, 0601113202/24
 n.+ dæn 0601110301/30, 0601111201/95, 0601111202/34, 0601113801/5
 n.+ dæn. 0601111901/17
 n.+ jæm 0601113202/64
 n.+ lær 0601111201/87
 n.+ læri 0601113601/28, 0601113801/24
 n.+ miz 0601111201/17, 0601111201/92
 n.+ nĩŋ, 0601113801/53

n.+ ni 0601114101/72

n.+ si 0601110301/43, 0601111201/48, 0601120102/50

n.+ si. 0601111202/72

n.+ θini 0601111202/34

nε:mæ bknz. næ:mæ

n. 0601111302/60

næ:mæ bknz. næ:mæ

n. +si 0601120402/21

næmæfiliy şeycilik

n.+ æmiz 0601111902/18

næmæd – şey etmek

n.- ip 0601120402/12

næmæra:k biraz şey

n. 0601113601/30

næ:mæt- ne etmek

n.- di. 0601113202/43

næpær نفر bknz. næfær

n.+ æ 0601120101/27

n.+ dæn 0601120101/26

ne:rdæ nerede

n. 0601111902/15

næ:mi değil mi

n. 0601114101/82

næsixaet Ar. F. نصيحت nasihat, öğüt

n. 0601120402/8

næθi:xæt bknz. næsixaet

n. 0601111202/12

nævæd F. دود doksan

n.+ i 0601111202/117

næzr Ar. نذر adak

n. 0601111901/15

ni - demek

n.- jæ:n 0601113601/24

n.- jæ:ni 0601111301/31

n.- jæθ 0601111202/42

ni:rdæ nerde

n. 0601111202/177, 0601114102/65

n.+ n 0601110301/55

ni:tfæ bknz. næ:tfæ

n. 0601111901/30

nij - demek

n.- dim 0601114102/64

nija:z نیاز Niyaz, kişi adı.

n. 0601111901/1, 0601113801/21

ni- demek

n. -jæ:ni 0601120402/10

niknaḡat Cebbar Ahun'un soyadı, özel ad.

n. 0601113801/37

noquz dokuz

n. 0601111201/112

nowdæ köy adı, özel ad.

n.+ jæm 0601111901/36

nowruḡ F. نوروز nevrüz. Stn aynı şekilde.

n. 0601113201/25

nowruz F. nevrüz

n.+ dan 0601113201/26

nox F. نه dokuz

n. 0601113601/109

noḡ bknz. nox

n. 0601110301/46, 0601113601/91

ḡu:r Ar. حوری huri

n. 0601110301/46

noḡur bknz. noḡur

n. 01/24, 0601110301/25, 0601113202/13, 0601113601/105,

0601113601/79, 0601113601/87, 0601113601/90, 0601113601/91

n.+ dan 0601110301/54, 0601113601/78

n.+ ũN 0601110301/34, 0601113601/77

noşurli bknz. noşurli

n. 0601110301/54, 0601113202/6, 0601113202/76, 0601113202/9

n.+ di. 0601113202/7

noşur Nohur boyu

n. 0601110301/20, 0601110301/23, 0601110301/30, 0601111201/17,
0601111201/6, 0601111201/9.bir, 0601113601/68, 0601113801/1

n.+ a 0601110301/47

n.+ dæn 0601113601/76

n.+ dan 0601110301/49, 0601110301/51, 0601110301/56

n.+ li 0601110301/20, 0601110301/21, 0601110301/22

n.+ li 0601110301/51

noxur bknz. noşur

n. 0601113601/110, 0601113601/109

n.+ a 0601113601/76

n.+ la 0601113601/67

noşurlu bknz. noşurli

n.+ dıwıwı. 0601113202/4

noşurli bknz. noşurli

n. 0601111201/1, 0601111201/2, 0601111201/8, 0601113601/60,
0601113601/70, 0601113601/71

noşurli Nohurlu, Nohur boyuna mensup.

n. 0601110301/53, 0601110301/56, 0601110301/59, 0601111201/15,
0601113202/6, 0601113202/9, 0601113601/70, 0601113601/86,
0601113601/89, 0601113801/27

noşut F. نځود nohut

n. 0601113201/17

nuş Nuh Peygamber, özel ad

n. 0601110301/32

n.+ ũN 0601110301/32, 0601110301/37

nuri özel ad

n. 0601111202/67

nu:ri özel ad

n. 0601111202/66

nurulla: özel ad.

n. 0601110301/7

ñŷn gün

ñ.+ i. 0601113601/44

O

o o

o. 0601110301/14, 0601110301/27, 0601110301/45, 0601111201/17,
0601111201/79, 0601111201/90, 0601111202/146, 0601111202/28,
0601111202/30, 0601111202/32, 0601111202/60, 0601111202/62,
0601111202/63, 0601111202/64, 0601111202/81, 0601111301/28,
0601111302/14, 0601111302/36, 0601111302/37, 0601111302/51,
0601111901/21, 0601111901/26, 0601111901/28, 0601111901/32,
0601111901/34, 0601111901/5, 0601111901/7, 0601111902/30,
0601113201/36, 0601113202/116, 0601113202/130, 0601113202/14,
0601113202/145, 0601113202/155, 0601113202/169, 0601113202/17,
0601113202/18, 0601113202/19, 0601113202/22, 0601113202/23,
0601113202/28, 0601113202/29, 0601113202/42, 0601113202/44,
0601113202/45, 0601113202/46, 0601113202/49, 0601113202/55,
0601113202/78, 0601113202/9, 0601113601/107, 0601113601/18,
0601113601/23, 0601113601/28, 0601113601/42, 0601113601/85,
0601113601/93, 0601113601/94, 0601113601/99, 0601113801/20,
0601113801/4, 0601113801/40, 0601113801/41, 0601113801/50,
0601113801/57, 0601114101/101, 0601114101/113, 0601114101/117,
0601114101/121, 0601114101/63, 0601114101/94, 0601114101/96,
0601114102/101, 0601114102/7, 0601114102/87, 0601120101/1,
0601120102/11, 0601120102/15, 0601120102/19, 0601120102/37,

0601120102/46, 0601120401/2, 0601120401/23, 0601120401/30
 o.+ jæm 0601111201/47, 0601111201/49, 0601113601/26
 o.+ nam 0601113801/52
 o.+ nan 0601111202/186
 o.+ nda 0601111302/31
 o.+ ndan 0601120401/29
 o.+ ni 0601120102/31
 o.+ ni 0601110301/18, 0601111202/43, 0601113202/163, 0601113801/74,
 0601114101/29, 0601120101/29, 0601120102/13
 o.+ ni. 0601113202/51
 o.+ nna 0601110301/31, 0601111202/118, 0601113601/25, 0601114101/28,
 0601114101/33, 0601114101/80, 0601114102/58
 o.+ nnan 0601110301/39, 0601110301/40, 0601110301/46, 0601110301/49,
 0601110301/8, 0601111202/162, 0601111202/184, 0601111202/44,
 0601111202/52, 0601111202/61, 0601111202/66, 0601111202/67,
 0601111202/71, 0601111202/72, 0601111202/80, 0601111202/85,
 0601111202/96, 0601111202/98, 0601111202/99, 0601111301/4,
 0601111302/14, 0601111302/30, 0601111302/6, 0601111902/38,
 0601113202/102, 0601113202/105, 0601113202/161, 0601113202/24,
 0601113202/96, 0601114101/11, 0601114101/26, 0601114101/31,
 0601114101/47, 0601114101/48, 0601114101/49, 0601114101/50,
 0601114101/8, 0601114102/4, 0601114102/83
 o.+ nnon 0601111202/125, 0601111202/163
 o.+ nnan. 0601113601/107
 o.+ nnon 0601110301/17, 0601111202/147, 0601111202/149,
 0601111202/150, 0601111202/88, 0601111202/89, 0601111301/14,
 0601111302/26, 0601111302/44, 0601113202/118, 0601113202/149,
 0601113202/152, 0601113202/93, 0601113202/97, 0601113202/99,
 0601113601/30, 0601114101/9, 0601114102/10, 0601114102/12,
 0601114102/99, 0601120102/27, 0601120102/30, 0601120102/42,
 0601120401/17
 o.+ nom 0601111202/153, 0601114102/19

o.+ nu 0601113801/72

o.+ nuN 0601120101/32

o.+ nũN 0601110301/52, 0601110301/55, 0601111202/165, 0601111301/32,
0601111901/5, 0601113202/56

o: bkzn. o

o. 0601110301/35

o:dun odun

o. 0601114102/19

ox- bkzn. oxa -

o.- ja:p 0601110301/15

oxa - okumak

o.- durx 0601120402/38

o.- p 0601110301/8, 0601120402/12

oxa: - bkzn. oxa -

o.- p 0601110301/15

oxu - bkzn. oxa -

o.- durx 0601113801/19, 0601113801/22, 0601120402/35

o.- ja: 01/10

o. - madurx 0601110301/4

o.- malla 0601120401/19

oxul- okunmak

o.- maja:di 0601111202/30

oxut- okutmak

o. -alla: 0601113202/165

oxo- bkzn. oxa -

o.- durx 0601111901/20

o.- durx 0601111901/22, 0601111901/23

oxomax okumak

o. 0601120402/6

oxtul- okutulmak

o.- adi 0601111201/38

oxu- bkzn. oxa -

o. 0601113202/53

o. -dux 0601110301/7

o.- p 0601110301/16, 0601113801/18, 0601120402/8, 0601120401/21

o.- tuup 0601110301/11.

oɣud- okutmak

o.- artdwla 0601113202/53

oɣul tahsil sahibi

o. 0601113202/45

oɣul- okunmak

o.- annan 0601113202/137

oɣumax okumak

o.- i 0601113202/23

oɣut- okutmak

o. 0601120401/20, 0601120401/21

o. amuz 0601110301/18

oɣutmæxliɣ bknz. oɣutmæxluɣ

o. 0601120101/12

oɣutmæxluɣ okutmak

o. 0601120101/20

oɣuw okuma, tahsil

o.+ a 0601120101/1, 0601120101/20, 0601120101/9

o:n on

o. 0601111901/7, 0601111902/27, 0601113202/174, 0601113202/2,
0601120401/27, 0601111202/197

o:va köy

o. 0601111202/106, 0601111202/61, 0601111202/66

o.+ da 0601111202/178, 0601111202/179, 0601111202/184

o.+ ja 0601110301/30

o.+ larda. 0601111202/73

o.+ si. 0601111902/2

o.+ sunna. 0601111902/1

o:va: bknz. o:va

o.+ muza 0601111201/40

odɣax ocak

o.+ da 0601114101/101, 0601114101/97

o.+ da. 0601114101/60

odun bknz. odũN

o.+ na 0601114101/106

odũN odun

o. 0601114102/21

odɣyr o tür

o. 0601110301/12

oqa - okumak

o.- dũm 0601111902/9

o.- p 0601120402/19

o.- vi|mædi|æ 0601113202/51

oqa: - bknz. oqa -

o.- p 0601113801/23

oqatmaxlũx okutmak

o. 0601111301/19

oqu - bknz. oqa -

o.- dũx 0601113801/13, 0601113801/17

o.- dũm 0601111202/33

o.- di 0601111902/11

o.- lan 0601120402/13

oqu: - bknz. oqa -

o.- dũx 0601113801/9

o.- p 0601120402/5

oqu - bknz. oqa -

o.- mali 0601120401/22

oquw okuma, tahsil

o.+ a 0601111301/19

o.+ a 0601111301/1

o.+ ni 0601113202/41

- ol** o, 3. teklik kişi adılı
o. 0601113801/14, 0601114101/100
- ol -** olmak
o.- adi 0601111302/5, 0601111302/4
o.- adi 0601120102/7, 0601114101/51, 0601114101/52, 0601120102/4
o.- amda 0601111202/27
o.- annan 0601111202/190
o.- sa 0601120102/13
o.- up 0601111301/27
- ola** onlar
o. 0601111202/125, 0601111202/36, 0601113801/34, 0601113801/36
- ola'** bknz. ola
o. 0601113202/52
- ola:** bknz. ola
o. 0601111202/70, 0601120402/28
- olaqan** büyük, ulu
o. 0601111202/108, 0601111301/19
- olaqa:n** bknz. olaqan
o. 0601111202/150
- olaqa'n** bknz. olaqan
o. 0601111202/164
- olar** onlar
o. 0601111201/13, 0601111201/71, 0601111202/35, 0601113801/50, 0601113801/51, 0601114102/93
o.+ a 0601111202/110, 0601111301/11
o.+ i 0601111301/13, 0601114102/5, 0601120402/27, 0601120402/28
o.+ ũN 0601111901/28, 0601113202/24, 0601113202/82
- ol-** olmak
o. -up 0601120101/28
- oloqan** bknz. olaqan
o. 0601113601/69
- oloqa:n** bknz. olaqan

o. 0601113801/16, 0601113801/23, 0601113801/31

oloqa:nraχ biraz büyük

o. 0601113202/46

om bknz. on

o. 0601111202/50, 0601111202/51, 0601111202/6

on on

o. 0601110301/8, 0601111201/112, 0601111201/64, 0601111202/106,
0601111202/160, 0601111202/197, 0601111202/27, 0601111901/22,
0601113201/26, 0601113202/168, 0601113202/44, 0601113601/6,
0601113801/13, 0601113801/19, 0601114102/25, 0601120401/26,
0601114102/25

oni onu

o. 0601111301/30, 0601113202/163, 0601113202/33, 0601113202/90

oni bknz. oni

o.+ i 0601111902/30

õN onun

o. 0601113202/41

õNã ona

o.+ jæt 0601111901/34

õNâr - OTü oŋar- 189a yapabilmek, üstesinden gelmek

o.- an 0601113202/163

o.- duwmuððan 0601113201/4

o.- duwlarunnan 0601113202/130

o.- ja:n 0601113202/162

õNârul- yapılabilir

o.- masa 0601113202/143

o.- sa, 0601113202/143, 0601113202/141

õŋær - bknz. õNâr -

o.- mæsæ 0601111201/45

õNũf- uzlaşmak, anlaşmak, anlaşabilmek

o.- ja:s 0601113601/51

onnon ondan

o. 0601111202/14, 0601111302/20

onsõn ondan sonra

o. 0601113201/10, 0601113601/16, 0601113601/19, 0601113601/22,
0601113601/23, 0601113601/33, 0601113801/14, 0601113801/16,
0601113801/19, 0601113801/50, 0601113801/52, 0601113801/61

õnûl- geçinmek

o.- maz 0601113601/59

õnûrka: omurga

o. 0601114102/71

onva:n Ar. عنوان unvan

o.+ æ 0601111901/41

ora:z özel ad

o. 0601113801/26

org org

o. 0601111202/10

ovl oğul

o.+ um 0601111302/38, 0601111302/39, 0601114101/144, 0601114101/88,
0601120102/38, 0601120102/39, 0601114101/136

o.+ umiz 0601120102/42, 0601111302/43

o.+ umuz 0601111302/44

o.+ umuzzan 0601114101/137

o.+ um 0601114101/145

ovlal bknz. oklan

o.+ am 0601111201/55

o.+ la 0601111202/124, 0601111202/129

o.+ la 0601113801/34

o.+ lar, 0601120401/32

o.+ lardan 0601111202/124

o.+ lari 0601110301/18

o.+ larumuz 0601111302/38, 0601120102/38

oklan oğlan

o. 0601111302/29, 0601113202/2, 0601114102/100, 0601114102/17,

0601120102/29, 0601111302/28, 0601111302/30, 0601120102/30

oxri hırsız

o. 0601111201/69

oxru:n saklı şekilde

o. 0601113801/41

oxul bknz. oxlan

o. 0601111301/14, 0601111301/18, 0601111301/19, 0601120101/13,
0601120101/18

o.+ læri 0601111301/1

o.+ lari 0601120101/1

oxa- okumak

o.- durx 0601120402/37

oxal- okunmak

o.- ja:n 0601111301/13

o.- uja:n 0601120101/12

oxatmaxlux okutmak

o. 0601111301/13

oxi- bknz. oxa-

o.- p 0601120402/14

oxi - bknz. oxa-

o.- jil|æ 0601120402/7

oxul eğitimli, tahsilli, okumuş

o. 0601113202/44

oxuw eğitim, tahsil

o.+ a 0601111301/10

orstfa Rusça

o. 0601113202/52

orta orta

o.+ da 0601111201/112, 0601111202/17, 0601111202/68, 0601113202/28,
0601114102/89

o.+ da. 0601111202/74

o.+ ja 0601110301/53

o.+ muuz 0601114102/49

o.+ si 0601113202/158

osom bknz. osõN

o. 0601113202/99

osõN ondan sonra

o. 0601113601/101, 0601113601/99

osta:d F. استاد üstad, üniversite veya medrese hocası stn ussa:t

o.+ i 0601113202/35

osta:n F. استان eyalet

o.+ i 0601111201/1

o.+ i: 0601111202/109

ot ot

o. 0601111301/29, 0601114102/19, 0601120101/29

oti:r oturur

o. 0601111202/187

otir- oturmak

o.- æmiz 0601111201/11

otir- bknz. otir-

o.- jalla 0601120102/37

oti:r- bknz. otir-

o. 0601111202/181

otla - otlamak

o.- sũN 0601114102/83

otur- oturur

o.- q 0601111902/8

o.- tdi 0601114101/142

otur: - oturur

o.- q 0601111902/13, 0601111902/17, 0601111902/19

o.- kæm 0601114102/54

otur- oturmak

o.- adi, 0601114101/144

o.- ædi 0601114101/138

o.- ja:n 0601111202/2
 o.- mali 0601120401/19
 o.- ulan 0601113601/18
 o.- up 0601111201/38, 0601120402/8
 o.- upda 0601120402/7
 o.- updır 0601111902/26, 0601111902/24
 o.- updur 0601111902/25
 o.- pdur 0601111202/127
 o.- jala 0601111302/37

oturmaχ oturmak

o. 0601120402/6, 0601113601/16

otur - bknz. otur-

o.- ja:χ 0601111901/42
 o.- updı 0601113202/163

oturmaχ bknz. oturmaχ

o. 0601113601/16

otuz bknz. otuz

o. 0601114102/17

otuz otuz

o. 0601111202/147

ow ve

o. 0601111201/19

ova köy

o. 0601113202/132, 0601113202/88, 0601113601/68, 0601113601/69,
 0601113601/87
 o.+ da 0601113202/127, 0601113202/126, 0601113202/113, 0601113801/30
 o.+ dan 0601113202/113
 o.+ dan. 0601113601/79
 o.+ ja 0601111202/157, 0601111202/54, 0601111202/55, 0601113202/132
 o.+ ja, 0601113202/93
 o.+ lara 0601113202/117
 o.+ lara, 0601113202/118

o.+ larda 0601120402/13

o.+ mǔN 0601111202/26

o.+ muзда, 0601120402/33

o.+ nǔN 0601110301/23, 0601113801/57, 0601113202/127

o.+ sunǔN, 0601113202/126

o.+ sunna, 0601110301/23

o.+ θi. 0601111202/3

ovā bknz. ova

o.+ N 0601113202/96

o.+ N 0601111202/81, 0601111202/82

ova: bknz. ova

o. 0601113202/93

ova bknz. ova

o.+ da 0601110301/20

ovadaʃ aynı ovalı

o.+ unǔN 0601113202/145

ova:daʃ bknz. ovadaʃ

o.+ umuz 0601113801/48

owal önce, daha önce

o. 0601113202/122

o.+ la 0601114102/18

ozal geçmiş zaman

o. 0601113601/31

ozalʁa geçmiş zamana ait, eski

o. 0601111201/87

Ø

ø:z kendi

ø. 0601111201/40, 0601111201/7, 0601111202/161, 0601111302/38,
0601111302/9, 0601111902/42, 0601113201/25, 0601113202/150,

0601113202/23, 0601113202/44, 0601113202/6, 0601113202/90,
0601113601/28, 0601113601/30, 0601120102/10

ø.+ i 0601113202/35, 0601114102/92

ø.+ im 0601111902/38

ø.+ imiz 0601111302/16, 0601111902/19

ø.+ imizzæ 0601111201/18

ø.+ ini 0601111302/51

ø.+ ym 0601110301/45

ø.+ ymmyzzæ 0601113801/7

ø.+ ymyz 0601111902/29

ø.+ ymyzzæ 0601113801/4

ø:r- örmek

ø.- æmiz 0601114101/10

øj ev

ø. 0601111302/14, 0601120102/15

ø.+æ 0601120402/7

ø.+ i 0601111302/15, 0601111901/34, 0601120102/16, 0601111302/15

ø.+ imiz. 0601120102/10

ø.+ imizæ 0601114102/10

ø.+ imizdi. 0601114101/141

ø.+ næ 0601113801/53

ø.+ ymiz, 0601111302/9

ø.+ ynnæ 0601113202/134, 0601113202/139, 0601113202/141,
0601113202/150

ø.+ ynnæ. 0601113202/138

øl- ölmek

ø.- i:nfæ 0601111201/38

ø.- [i 0601113801/28

ø.- jæ'n 0601113202/128, 0601113202/150

ø[dir - öldürmek

ø.- æ[læ 0601120402/26

ø.- di 0601114102/54

ø.- iljæn 0601120101/32

ø.- mæx 0601111301/23

ø.- mexlix 0601111301/30

ø[diri]- öldürülmek

ø.- ijæ:n 0601111301/32

ø.- ijæn 0601111301/27, 0601120101/28

ø[dirmæx] öldürülmek

ø. 0601120101/25

ø[dirmæxtfi] öldürmek niyetinde olan

ø. 0601114102/53

ø[dirmæxlix] bknz. ø[dirmæx]

ø. 0601120101/29

ø[dyr] -öldürmek

ø.- ivi|ællæ 0601111301/26

ø.- ivi|ællæ 0601120101/27

øldyrmæx öldürmek

ø. 0601120101/24, 0601111301/24

ø[yk] ölü

ø. 0601113801/14

ømr Ar. عمر ömür

ø. 0601111202/196, 0601120401/10

ø.+ e 0601120401/10

ømræ Ar. عمره umre

ø. 0601120401/17, 0601120401/18

ø.+ dæ. 0601120401/22

øn bknz. øñ

ø.+ ini 0601114102/22

ø.+ ynæ 0601114102/20

øñ ön

ø. 0601111202/170

ø.+ ðænni 0601113202/128

ø.+ ïmizæ 0601114102/99

ø.+ ki 0601114102/40

ø.+ ÿmyzæ 0601120401/31

ø.+ ÿnæ 0601113201/27, 0601113801/53

ø.+ ÿnæ, 0601113201/29, 0601113201/30

ø.+ ÿndæn 0601111202/156

ø.+ ÿnnæ 0601110301/7, 0601113801/17, 0601113801/18, 0601113801/19,
0601113801/22

ø.+ ÿnnæn 0601113202/90

øñýrtæ önce

ø. 0601111202/77

øryæf- beraber öğrenmek

ø.- ip 0601110301/11.

øfyr Ar. öşür

ø. 0601111301/12

øtæn geçen, geçmiş

ø. 0601113801/56

øw ev

ø.+ myzæ 0601120401/32

øwælijæ evveli ya, daha öncesi ya

ø. 0601120101/1

øwælijæ bkz. øwælijæ

ø. 0601111301/1

øwæ|æ evvel ya, evvel ise

ø. 0601111202/38

øwæræ övercesine

ø. 0601114101/86

øwintfæ önce

ø. 0601111202/159

øwintfæki önceki

ø. 0601113801/1

øwræn- OTü öğren- ED 114b öğrenmek

ø.- ip 0601111902/39

ø.- ni 0601111902/42

ø.- nik 0601111902/44

øwræt- öğretmek

ø. 0601113202/12

øwwæ| evvel

ø. 0601111202/143

øw ön

ø.+ ynnæ 0601111901/23

øwynfjæ: önünce

ø. 0601111202/148

øz kendi

ø. 0601111202/117, 0601111202/97, 0601111202/99, 0601113202/107,
0601113202/128, 0601113202/138, 0601113202/139, 0601113202/79,
0601120102/38, 0601120402/33, 0601120402/34, 0601120402/38

ø.+ ãŋ 0601111202/120

ø.+ i 0601111201/46, 0601111202/80, 0601111202/93, 0601113601/82

ø.+ im 0601111202/25, 0601111202/26, 0601111202/95

ø.+ imæ 0601113202/67

ø.+ imiz 0601111201/116, 0601111201/99, 0601111902/44

ø.+ imiz 0601114101/63, 0601114101/64

ø.+ inæ 0601113201/19

ø.+ læri 0601111202/156, 0601111902/22, 0601111902/29, 0601111902/36

ø.+ miz 0601111201/4

ø.+ ym 0601111201/53, 0601111202/113, 0601111902/9, 0601113202/58,
0601113202/72, 0601113202/81

ø.+ ymæ 0601111202/4

ø.+ ymdæ 0601110301/9

ø.+ ymiz 0601113202/79

ø.+ ymyzæ 0601120402/37

ø.+ ynæ 0601113202/131

ø.+ ãŋ 0601113202/83

øz bkz. øz

ø.+ i 0601111202/182

ø'z bknz. øz

ø. 0601113801/1

øzyæ özge, başka

ø. 0601113201/36

P

padiša: F. پادشاه padişah

p.+ suwıwıf. 0601113202/32

paxir Ar. فقير fakir

p. 0601113202/39

paltıwıw balçık “Oğuzca balçık” DLT 129

p. 0601111302/12, 0601120102/13

p.+ wı 0601111201/78

pa:li ja:li~ ikileme piriñ miriñ

p. 0601111201/23

parni gar.ũN~ karın marın

p. 0601114102/88

pars F. پار fars

p.+ di, 0601111901/28

pa:rs bknz. pars

p. 0601111201/91, 0601111901/29

pa:sga:F. پاسگاه karakol

p. 0601111201/71

pa:sula Ar. فاصله fasıla.ara, mesafe

p.+ muuz 0601114102/ 68

pæxliwa:l bknz. pæxliwa:n

p.+ la: 0601111202/16

p.+ luuq 0601111202/5

pæxliwa:n F. pehlivan

p. 0601111202/4

pæxliwɑ:nʃʊlʊx pehlivanlık

p. 0601120102/45

pæxliwɑ:nʃʊlʊx bknz. pæxliwɑ:nʃʊlʊx

p. 0601111302/50

pela:n Ar. فلان filan

p. 0601113202/135

pælan bknz. pela:n

p. 0601111201/95

pæla:n bknz. pela:n

p. 0601111202/157

pæ:liwɑ:l bknz. pæxliwɑ:n

p.+ la 0601111202/52

pæ:liwal bknz. pæxliwɑ:n

p.+ la 0601111202/51

pæ:liwɑ:n bknz. pæxliwɑ:n

p. 0601111202/124

pæ:liwɑ:n bknz. pæxliwɑ:n

p. 0601111202/74

pæ:liwan bknz. pæxliwɑ:n

p.+ ni 0601111202/82

p.+ ni 0601111202/81

pægæt Ar. F. فقط fakat.

p. 0601113202/38

pæna:hændæ F. پناهنده mülteci.

p. 0601113202/26

pændʒa F. پنجاه elli

p. 0601110301/14

pændʒa: bknz. pændʒa

p. 0601111202/28, 0601111901/26

pændʒym F. پنجم beşinci.

p. 0601111902/9

pænfæmmæ F. پنج شنبه perşenbe

p. 0601113202/157

pærɤ Ar. فرق fark

p.+ imiz 0601114101/120

pæriva:n F. فراوان bol.-

p. 0601113601/47

pæriva:ntʃuɫuɣ bolluk

p. 0601113601/39

pærz Ar. farz

p. 0601120401/10, 0601120401/16

pæs F. پس arka, sırt, geri

p. +æ 0601111202/101

pætir Ar. فطیر mayasız hamurdan yapılan çörek

p. 0601114101/95

p.+ i 0601114101/111

pæjnir F. peynir

p. 0601114101/34

pæzi:raj F. پذیرایی gelin tarafındaki danslı müzikli düğün merasimi

p.+ miz 0601111201/110

puuraq Ar. فراق ayrılık

p. 0601113801/41

pilan filan

p. 0601110301/58, 0601113801/62

pila:n filan

p. 0601111201/79, 0601111202/157, 0601113202/105, 0601113202/124,
0601113202/24, 0601113202/89, 0601120401/31

p.+ iŋɫɪnæ 0601113202/94

p.+ i: 0601111202/79

pila:ntʃa filanca

p. 0601111202/79

pilanʃa bkzn. pila:ntʃa

p. 0601113801/62

pi:s pis

p. 0601113601/48

pi:stærif tarifi pis olan

p. 0601113202/79

pi:ʃnæma:z F. پیش‌نماز imam

p. 0601111901/41

pi:ʃræt F. پیشرفت “pişreft” gelişme, ilerleme, terakki

p. 0601111201/26

pi:gæmbær F. پیغمبر peygamber

p.+ ñ 0601110301/32

pijs bknz. pi:s

p. 0601111902/13

pis bknz. pi:s

p. 0601111201/60

piʃræftæ: F. پیشرفته gelişmiş.

p. 0601110301/13

poɣta F. پخته “pişmiş”. sağlam

p. 0601113202/145

porum Fr. > F. فرم form, şekil

p. 0601113202/12

porθ kötü kokulu

p. 0601111202/57

porum bknz. porum

p. 0601111301/26

poz- bozmak

p.- duq 0601114101/69

puɣta bknz. poɣta

p. 0601120402/3

purigulî Boy adı.

p. 0601111201/12

pu:l F. پول para.

p. 0601111901/9

r

ra:diya Fr. > F. راديو radyo.

r. 0601111201/97

ra:z yer adı

r. 0601111201/1, 0601111202/3

ra:zi Ar. راضی razı

r. 0601113202/79, 0601111202/94

ra:zu bknz. ra:zi

r. 0601114101/134

ra:χat Ar. راحت rahat

r. 0601111902/19

rabuwa: Ar. رابطه ilişki

r.+ muw 0601113801/31

ræbbil Ar. bir duanın parçası

r. 0601110301/3

rædi:f Ar. ردیف redif, sıra

r. 0601113202/60

r.+ i 0601113202/60

ræsi:dægilîk F. رسیدگی ilgilenmek

r. 0601111201/71

ræsim رسم bknz. ræsm

r. 0601113801/42

r.+ miz 0601113801/45

ræsm Ar. F. gelenek

r.+ i 0601111202/20

r.+ inæ 0601111202/135

ræftæ F. رشته bölüm

r.+ si. 0601111902/12

ræsu:lihi Ar. dua parçası

r. 0601110301/3

ræsu:llah Ar. رسول الله Allah'ın peygamberi

r.+ ñN 0601120401/22

ræwa:jat Ar. F. رواية rivayet, söylenti

r.+ [arî 0601111901/4

ræzim F. رزم savaş

r.+ ñŋ 0601113601/23

ræʔis Ar. رئيس başkan

r. 0601113202/33

ræxmæt Ar. رحمت rahmet

r.+ i 0601111901/1

rasma:na ipe. F. ريسمان ipe

r. 0601114101/30

raz yer adı.

r. 0601111902/1

razuulaʃ- Ar. راضى razılaşmak

r.- uup 0601120401/29

raʒat Ar. راحت rahat

r.+ duʒ. 0601114101/92

ro:p Ar. F. ربع çeyrek, dörtte bir

r. 0601114101/49

ro:za F. روزه (eski farsça) oruç

r. 0601120102/25, 0601120402/11, 0601111301/12, 0601120101/11

r.+ larwuni 0601120402/12

rowkæn F. روغن yağ

r. 0601111902/4

ru:sta F. روستا köy

r.+ da. 0601111901/42

ru:tya:næ F. رودخانه ırmak

r. + ji 0601111202/62

ru:z F. روز gün

r. 0601110301/4

ru:zga:r F. روزگار zaman

r.+ i 0601111902/13

ru:xa:ni: Ar. روحانی din alimi, hoca

r. 0601111301/13

rusijæ روسیه (Farsça telaffuz) Rusya

r. 0601111202/125

rusta: bknz. ru:sta

r.+ jî 0601111902/1

ruxa:ni: ahun, din adamı

r. 0601120101/12

ruza: F. (yeni Farsça) oruç

r.+ ni 0601120402/2

S

sa:da F. ساده sade, basit.

s. 0601111202/11

sad F. صد yüz

s. 0601110301/14

sadaqa Ar. صدقه sadaka

s. 0601111302/22, 0601120102/24

s.+ si 0601113202/95

sadaqa bknz. sadaqa

s. 0601111901/8

sa:ʔæt Ar. ساعت saat

s.+ dæ 0601113202/124, 0601113202/135

sa:fka:ri Ar. صافکاری kaportacı

s. 0601111902/8

sa:bat bknz. sa:ʔæt

s.+ da 0601120401/31

saɣla- tutmak, saklamak

s. 0601114102/64

s.- jdi 0601113201/20

s.- jdi 0601113201/19

saɣlan- tutunmak, saklanmak

s.- ija 0601111201/21

s.- ija 0601111201/21

saxlæ:- bknz. saɣla-

s.- p 0601114102/54

saɣt F. سخت zor

s.+ una. 0601111202/85

s.+ ti. 0601111201/81

saɣawat Ar. سخاوت cömertlik

s.+ unnan 0601111901/5

saqla - bknz. saɣla-

s.- ja: 0601111202/182

s.- ja:n 0601111202/179

s.- jan 0601111202/182

s.- ma:na 0601113201/8

s.- maja: 0601111202/183

s.- majan 0601111202/183

s.- pbi:lijæ 0601111202/180

s.- pdim 0601114101/81

saqla:- bknz. saɣla-

s.- p 0601111201/36

sal- sokmak

s.- amiz̧ 0601114101/48, 0601114101/49

s.- amiz̧ 0601114101/26, 0601114101/34, 0601114101/36

s.- anumuz 0601111302/15, 0601120102/16

s.- i:b 0601111902/22

s.- updur 0601111901/13

s.- up 0601111902/26

s.- nanna 0601120401/27

salla:n sallayan

s.- 0601114101/76

sallax bknz. sallax

s. 0601114101/89

sallaχ boş gezen, evsiz barksız, bekar

s. 0601114101/136, 0601114101/30

sa:lum Ar. سلم salim

s. 0601111301/31, 0601111301/32, 0601120101/30, 0601120101/32,
0601120402/29, 0601120402/30, 0601120402/31

sa:lux bknz. sa:luχ

s. 0601111301/5, 0601111301/6

sa:luχ Ar. صالح salih, doğru iş yapan, doğru yolda olan

s. 0601120101/3, 0601120101/4

sa:li F. خشکسالی xoşk sa:li kuraklık

s. 0601120102/4

sandux Ar. صندوق sandık

s. 0601113202/46

sanduxtfə sadıkcık

s. 0601113202/44

sa:ni tane

s. 0601111201/114, 0601120102/36, 0601120102/43

s.+ jəm 0601111302/35, 0601120102/41

sa:ni bknz. sa:ni

s. 0601110301/41, 0601111201/64, 0601111302/38, 0601111302/43,
0601111302/44, 0601111902/10, 0601113202/50, 0601113601/108,
0601113601/91, 0601114102/25, 0601114102/30, 0601114102/36,
0601114102/37, 0601114102/38, 0601114102/46, 0601114102/93,
0601120102/38, 0601120102/42

s.+ jəm 0601111302/45

s. +jəm0601111302/41

sa:t Ar. ساعت saat

s. 0601114102/83

sa:z F. ساز saz, müzik

s. 0601111201/111, 0601111201/116

sa:ji anda, zamanda

s. 0601111201/76

sarwja:ɣ sarı yağ, eritilmiş tereyağı.

s.+ ɨŋ 0601114101/111

satul- satılmak

s.- ja:n, 0601111202/190

sawad Ar. سواد okur yazarlık

s.+ um 0601111202/29

sawatdar Ar. سواد sawad + F. dar okur yazar

s. 0601120101/2

sawatda:r bknz. sawatdar

s. 0601120101/19

saz saz; musiki

s. 0601111201/117, 0601111201/88

s.+ i 0601111201/112

s.+ i, 0601111201/99

sazanda: F. سازنده müzisyen

s.+ ni 0601111201/112

sæ F. سه üç

s. 0601111202/117

sæbæp Ar. سبب sebep

s.+ [æri 0601113202/61

s.+ tæn 0601113202/53

sæbzi F. سبزی yeşillik, sebze

s. 0601114101/44

sæd F. صد yüz

s. 0601111201/87, 0601111202/28, 0601113202/17, 0601113202/28,
0601120401/23

s.+ dæn 0601113202/28

s.+ i 0601113202/28

sædægæ Ar. صدقه sadaka

s. 0601114101/147, 0601114101/148; 0601114101/149, 0601114101/151

sædægæ bknz. sædægæ

s. 0601113202/149, 0601113202/150, 0601113801/33, 0601120401/29,
0601120401/34, 0601113202/166

sæysæn seksen

s. 0601110301/28, 0601111901/1, 0601113202/15, 0601113202/17,
0601113202/27

sæxɑ:wɑtli cömert, eli açık

s. 0601111901/10

sæxæltʃæ küçük, ufak

s. 0601113601/50

sæxær Ar. سحر seher

s.+ æ 0601120402/7

s.+ lærinæ 0601120402/4

sæxi Ar. سخی cömert, eli açık

s. 0601111901/6

sæxt F. سخت zor

s. 0601111901/30

sæxt bknz. sæxt

s.+ di 0601113601/41

sækiz sekiz

s. 0601111201/112

sækkiz bknz. sækiz

s. 0601111202/27, 0601113601/6, 0601120101/9, 0601120401/26

sekkiz bknz. sækiz

s. 0601111301/10

sæksæn seksen

s. 0601113601/27

sæn sen

s. 0601110301/38, 0601111201/102, 0601111202/79, 0601111902/31,

0601113202/24, 0601113202/37, 0601113202/97, 0601114102/58,
0601114102/64,

0601114102/98, 0601120401/19, 0601120401/25

s.+ æ 0601111201/110

s.+ ñ 0601113202/104, 0601113202/24, 0601120401/16, 0601120401/19,
0601120401/22

sen bknz. sæn

s. 0601120401/10

sæn senin

s. 0601114102/106

seri Fr. > F. سری seri, dizi.

s.+ jæ: 0601111202/117

særvɑ:z F. سرباز asker

s.+ duum 0601113202/1

s.+ duɣ 0601113202/2

særxæd Ar. سرحد sınır

s.+ [ææ 0601111201/83

sæs ses

s. 0601114102/64

s.+ im 0601110301/2

s.+ ini 0601114102/39

sæt Ar. سد set, baraj

s. 0601111202/117

sætæ|æk ~ mætæ|æk, ~ kızlara laf maf atma

s.+ dæn 0601114102/4

sæwa:tdɑ:r okur yazar

s. 0601111301/19

sæwa:tdar bknz. sæwa:tdɑ:r

s. 0601111301/3

sævvom F. سوم üçüncü

s. 0601111202/118

sæjdnæzær (özel ad)

s. 0601113801/37

si bkz. si:

s. 0601110301/14, 0601111202/28, 0601113202/17, 0601113202/28

si: F. سی otuz

s. 0601120401/23

siḡa:r سیگار sigara

s. 0601114102/103

s. +a 0601114102/103

siri Fr. > F. سری seri, dizi, kez.

s. 0601111202/125

s.+ dæ 0601111202/118

siz siz

s. 0601111902/1, 0601113801/38

s.+ ñ 0601113202/80

suḡur siğır, inek

s. 0601111301/26, 0601111301/28, 0601113201/20, 0601120101/27,
0601120101/29, 0601120402/23, 0601120402/26

s.+ dan 0601114101/27

suurt sırt

s.+ ũN 0601114102/55

so:dun odun modun

s. 0601114102/19

sōN son, sonra.

s. 0601110301/41, 0601110301/49, 0601110301/51, 0601110301/8,
0601111201/113, 0601111201/76, 0601111202/112, 0601111202/115,
0601111202/162, 0601111202/166, 0601111202/190, 0601111202/56,
0601111202/85, 0601111202/87, 0601111202/89, 0601111301/10,
0601111302/44, 0601113201/14, 0601113201/26, 0601113202/106,
0601113202/118, 0601113202/137, 0601113202/149, 0601113202/152,
0601113202/154, 0601113202/157, 0601113202/159, 0601113202/19,
0601113202/24, 0601113202/53, 0601113202/93, 0601113202/97,
0601113601/101, 0601113601/14, 0601113601/19, 0601113601/67,

0601113601/89, 0601113801/5, 0601113801/61, 0601114102/10,
 0601114102/27, 0601114102/30, 0601120101/9, 0601120102/42,
 0601120401/10, 0601120401/16, 0601120401/17, 0601120401/19,
 0601120401/33,
 0601120402/10, 0601113202/136

sõ:N son

s. 0601111202/14

sõNki bknz. sõNqi

s. 0601111202/118

sõNqi son

s. 0601120101/28

sõNqi bknz. sõNqi

s. 0601111301/27

sõNra sonra

s. 0601111202/147, 0601111202/98, 0601111901/28

sor- sormak

s. 0601111302/17

so:r- bknz. sor-

s. 0601113601/2

s.- u:ber 0601113601/1

so:ra- sormak

s.- mali 0601114102/12

sora sonra

s. 0601111302/20, M0601111901/17

so:ra bknz. sora

s. 0601111202/80, 0601113202/99

so:raõ soru

s.+ nõuz 0601110301/2

sora- bknz. so:ra-

s.- sanuz 0601113601/2

soraõ soru

s.- 0601113202/129

so:ra- bkz. so:ra-

s.-duum 0601110301/29

so`ra sonra

s. 0601113601/98,

so`ra- sormal

s. 0601120102/18

so:raʃ- biribirinden sormak, soruşturmak

s.- alla 0601113202/97

so:roʁ soru

s. 0601113202/103

sowa- soğumak

s.- duyʁ 0601113202/176

sow- savmak

s.- amiz 0601113202/109

s.- duq 0601120401/34

s.- ip 0601113202/101

sowad okur yazarlık

s.+ i 0601113202/107

sowʁura:ʁ daha soğuk, biraz soğuk

s. 0601113601/50, 0601113601/51

səwit söğüt

s.+ də. 0601110301/6

sowl- savılmak, dönmek, sapmak

s.- adi 0601113202/178

sovuq soğuk

s. 0601111202/56

sowul- dönmek, bir kenara savurmak

s.- adi 0601113202/106

sə:ta:d motad~ uyuşturucu bağımlısı mağımlısı

s. 0601111201/67

səj - sevmek

s.- æ 0601111201/105

s.- æjæʒ 0601113801/41

s.- mijædi 0601111201/117

s.- mijæmiz 0601111201/116

s.- mijlær 0601111201/112

s.- mijmiz 0601111201/99

søjil- sevilmek

s.- mæjædi 0601111201/95

s.- mæjdi 0601111201/96, 0601111201/97

s.- mijæ 0601111201/100, 0601111201/101

søzlæmæx konuşmak

s. 0601113202/6

suli bknz. suli

s. 0601113601/54

suli sulu

s. 0601113201/43

summar Sunbar Irmağı

s. 0601111201/5, 0601111202/6, 0601111202/61, 0601111202/62

suːraχ F. سوراخ delik

s. 0601113601/97

surat bknz. su:ræt

s.+ unna 0601111301/22

s.+ unnajæm 0601111301/28

su:rat bknz. su:ræt

s.+ ĩnda 0601120101/24

su:ræt Ar. F. صورت surat, yüz; şekil

s.+ indæjæm 0601120101/29

suw su

s. 0601110301/32, 0601111201/78, 0601111202/166, 0601113601/14,
0601113601/95, 0601113601/97, 0601113601/98, 0601114101/48

s.+ ũN 0601113601/16

s.+ ĩ 0601111302/7

s. -imiz 0601114101/66

suwara F. سواره atlı, süvari

s.+ θuuni 0601111202/166, 0601111202/167

suwarā: bknz. suwara

s.+ N 0601111202/168

suwli sulu

s. 0601113601/30

suw su

s. 0601120102/9

sujdgi tatlı

s. 0601111201/29

sylym tulum

s.+ dæ 0601114101/25

synnæt Ar. سنّت sünnet.

s. 0601113202/24

synni Ar. Sünni

s. 0601111201/18

syræ- sürüklemek

s.- p 0601114102/75

syt süt

s. + y 0601114101/82

syz - süzmek

s.- ærmiz 0601114101/25

s.- mæjæ 0601114101/26

syzmæ süzme

s. 0601114101/24

syzmæ: bknz. syzmæ

s. + ni 0601114101/54

θa:ɤ sağ

θ.+ uɲnən 0601113201/22

θaqla-elde tutmak, durdurmak

θ.- ja: 0601111202/179

θ.- jan 0601111202/179

θãNθar yer adı

θ. 0601111202/58

θiz siz

θ. 0601111202/143

θ.+ æ: 0601111202/141

θõN son

θ. 0601111202/163

θõNla-bitirmek

θ.- ja 0601111202/87

θo:raɤ soru

θ. +ũN 0601113201/2

θuw su

θ. 0601111202/56, 0601111202/57, 0601111202/70, 0601111202/69

θ.+ miz 0601111202/69

θyjd süt

θ.+ innæn 0601113201/21

ʃ

ʃa: F. شاه şah

ʃ.+ nũN 0601113601/23

ʃa:d F. شاد mutlu

ʃ. 0601113801/20

ʃa:li F. شالی piring bitkisi

ʃ. 0601111201/23

fɑ:m F. शाम akşam yemeği

f. 0601111201/102

fɑ:ʔur Ar. شاعر şair

f.+ di 0601113202/42

fɑ:ʔurtʃulwɯχ şairlik

f.+ a 0601113202/43

fɑ:χ F. شاخ boynuz

f.+ i 0601120402/28

fɑ:xurliχ şairlik

f. 0601113202/57

fɑ:χurtʃulwɯχ bkz. fɑ:ʔurtʃulwɯχ

f. 0601113202/48

fɑns Fr. F. شانس şans

f.+ unnan 0601113801/73

fɑrx Ar. شرح şerh, açıklama

f.+ i 0601111301/27

fæ:d- söyle etmek

f. - ip 0601111201/80

fæx bkz. fɑ:χ

f. +i 0601120101/28

fæxi:t Ar. şehit

f.+ [æriŋ 0601120401/22

fæqqælæ- Ar. شَقَّه şakka “bir şeyin yarısı” + Tü. –le bir şeyi ikiye ayırmak

f. 0601114102/81, 0601114102/79

f. -pdi 0601114102/76

fæmsi bkz. fæmsi:

f. 0601113202/17

fæmsi: Ar. شمسی Güneş takvimi

f.+ də 0601110301/14

fæ:r Ar. شعر şiir

f. 0601113601/24

f.+ æ 0601113601/44

ƒ.+ də 0601114101/138

ƒ.+ dəki 0601111302/10, 0601120102/11

ƒærup Ar. شراب içki, şarap

ƒ. 0601111201/99

ƒærkæd Ar. شرکت şirket, firma

ƒ. 0601111202/111, 0601111202/113, 0601111202/117, 0601111202/197

ƒært Ar. F. شرط şart

ƒ.+ læ 0601111301/27, 0601120101/28

ƒ.+ lærdæn 0601111301/30, 0601120101/29

ƒ.+ læri 0601111301/27, 0601120101/28

ƒæst F. شصت altmış

ƒ. 0601111901/25

ƒ.+ i 0601111901/36

ƒæj şöyle

ƒ. 0601111202/24

ƒæjd - şöyle etmek

ƒ.- ip 0601111202/150

ƒ.- ip, 0601114101/151

ƒæjlæ şöyle

ƒ. 0601113801/50, 0601113801/71, 0601114102/17, 0601114102/63,
0601120402/19

ƒejta:n Ar. شيطان şeytan

ƒ.+ a 0601120401/16

ƒi şu

ƒ. 0601111201/22, 0601111202/2, 0601111202/58, 0601113601/23

ƒi:maja:ji F. شیمیایی kimyasal madde

ƒ. 0601111201/35

fo şol, o

ƒ. 0601110301/22, 0601110301/23, 0601110301/30, 0601110301/34,
0601110301/35, 0601110301/36, 0601110301/38, 0601110301/39,
0601110301/40, 0601110301/42, 0601110301/43, 0601110301/44,
0601110301/46, 0601110301/47, 0601110301/49, 0601110301/51,

0601110301/54, 0601110301/56, 0601110301/59, 0601111202/109,
 0601111202/124, 0601111202/128, 0601111202/137, 0601111202/140,
 0601111202/157, 0601111202/164, 0601111202/179, 0601111202/188,
 0601111202/191, 0601111202/54, 0601111202/68, 0601111301/19,
 0601111301/22, 0601111901/26, 0601111901/3, 0601111901/39,
 0601111901/7, 0601111902/43, 0601113201/21, 0601113201/22,
 0601113201/26, 0601113201/32, 0601113201/41, 0601113201/7,
 0601113201/9, 0601113202/102, 0601113202/104, 0601113202/105,
 0601113202/106, 0601113202/107, 0601113202/109, 0601113202/124,
 0601113202/125, 0601113202/126, 0601113202/127, 0601113202/128,
 0601113202/131, 0601113202/132, 0601113202/140, 0601113202/142,
 0601113202/143, 0601113202/148, 0601113202/166, 0601113202/176,
 0601113202/178, 0601113202/21, 0601113202/23, 0601113202/24,
 0601113202/34, 0601113202/53, 0601113202/59, 0601113202/60,
 0601113202/62, 0601113601/10, 0601113601/105, 0601113601/108,
 0601113601/14, 0601113601/23, 0601113601/30, 0601113601/9,
 0601113601/90, 0601113601/91, 0601113801/15, 0601113801/20,
 0601113801/25, 0601113801/36, 0601113801/37, 0601113801/45,
 0601113801/46, 0601113801/54, 0601113801/56, 0601113801/57,
 0601114102/60, 0601114102/77, 0601120101/18, 0601120101/23,
 0601120101/24, 0601120101/25, 0601120401/14, 0601120401/21,
 0601120402/10, 0601120402/11, 0601120402/12, 0601120402/8
 f.+ la 0601111202/13
 f.+ la. 0601113202/28
 f.+ lăN. 0601111902/36
 f.+ lar 0601113801/78
 f.+ lara 0601113202/90
 f.+ lardan 0601111901/15, 0601113801/77, 0601120402/23
 f.+ muſ 0601113202/34
 f.+ na 0601110301/41, 0601110301/54, 0601113202/175, 0601113601/92,
 0601113801/52
 f.+ na. 0601113601/100, 0601113601/102, 0601113601/97

ƒ.+ ni 0601110301/45, 0601113202/135, 0601113202/147, 0601113601/10,
0601114102/59

ƒ.+ ni. 0601111901/7

ƒ.+ ni. 0601113202/107

ƒ.+ nĩN 0601111301/23

ƒ.+ nlar 0601111201/112

ƒ.+ nũN 0601110301/19, 0601110301/43, 0601113202/141, 0601113601/7,
0601113801/21, 0601113801/55, 0601113801/58

ƒ.+ nũN, 0601110301/43

ƒ.+ nna 0601110301/20, 0601110301/28, 0601110301/29, 0601110301/33,
0601110301/37, 0601110301/38, 0601111202/116, 0601111901/23,
0601111901/32, 0601113202/4, 0601113601/105, 0601113601/108,
0601113601/109, 0601113601/95, 0601113801/13

ƒ.+ nnan 0601110301/15, 0601110301/21, 0601110301/29, 0601110301/48,
0601110301/56, 0601111202/115, 0601111901/35, 0601113601/11,
0601113601/70, 0601113601/84, 0601113601/86, 0601113601/88,
0601113601/89

ƒ.+ nũN 0601111901/27, 0601113202/132, 0601113801/17, 0601113801/18,
0601120101/24

ƒõ bkz. ƒo

ƒ.+ N 0601113201/18, 0601113801/22

ƒ.+ Nã 0601113801/60

ƒ.+ Nõ 0601111202/122, 0601111202/124

ƒokr Ar. شكر şükür

ƒ.- læp 0601111902/13

ƒol ƒol, o

ƒ. 0601113202/138, 0601113202/150, 0601113601/63, 0601113801/5

ƒ.+ a 0601111201/112

ƒ.+ a. 0601113202/23

ƒoma:l Ar. شمال şimal, kuzey

ƒ.+ nĩŋ 0601111201/1

ƒon bkz. ƒoni. ı düşmesi

ƒ. 0601111202/136, 06011113801/64

ƒoni şunu

ƒ. 06011113601/93

ƒonno şunda

ƒ. 0601111202/160, 0601111202/134

ƒonũN şunun

ƒ. 06011110301/7

ƒõN bkz. ƒonũN.

ƒ. 06011110301/54, 0601111202/74, 06011113202/59

ƒø bkz. ƒu

ƒ. 0601120401/23

ƒøj|æ şöyle

ƒ. 0601111201/102, 0601111901/35, 0601120402/8

ƒu şu

ƒ. 01/10, 06011110301/11., 06011110301/14, 06011110301/2, 06011110301/23,
06011110301/50, 06011110301/53, 0601111201/103, 0601111201/108,
0601111201/11, 0601111201/110, 0601111201/14, 0601111201/2,
0601111201/24, 0601111201/3, 0601111201/34, 0601111201/40,
0601111201/43, 0601111201/46, 0601111201/5, 0601111201/53,
0601111201/60, 0601111201/72, 0601111201/74, 0601111201/80,
0601111201/83, 0601111202/127, 0601111202/135, 0601111202/151,
0601111202/156, 0601111202/162, 0601111202/170, 0601111202/176,
0601111202/177, 0601111202/192, 0601111202/20, 0601111202/26,
0601111202/37, 0601111202/48, 0601111202/50, 0601111202/53,
0601111202/56, 0601111202/6, 0601111202/79, 0601111202/8,
0601111202/85, 0601111202/86, 0601111301/24, 0601111301/26,
0601111302/16, 0601111302/31, 0601111302/32, 0601111302/35,
0601111302/39, 0601111302/41, 0601111302/56, 0601111302/9,
0601111302/42, 0601111901/12, 0601111901/19, 0601111901/22,
0601111901/39, 0601111901/41, 0601111901/42, 0601111902/19,
0601111902/22, 0601111902/32, 0601111902/35, 0601111902/38,
0601111902/39, 0601111902/8, 06011113201/12, 06011113201/13,

0601113201/35, 0601113201/40, 0601113201/41, 0601113201/45,
 0601113201/6, 0601113201/8, 0601113202/102, 0601113202/103,
 0601113202/106, 0601113202/113, 0601113202/117, 0601113202/119,
 0601113202/12, 0601113202/120, 0601113202/126, 0601113202/128,
 0601113202/129, 0601113202/133, 0601113202/15, 0601113202/171,
 0601113202/174, 0601113202/179, 0601113202/25, 0601113202/28,
 0601113202/48, 0601113202/50, 0601113202/57, 0601113202/60,
 0601113202/61, 0601113202/62, 0601113202/63, 0601113202/88,
 0601113202/89, 0601113202/94, 0601113202/96, 0601113601/10,
 0601113601/101, 0601113601/15, 0601113601/17, 0601113601/18,
 0601113601/25, 0601113601/28, 0601113601/33, 0601113601/35,
 0601113601/38, 0601113601/45, 0601113601/46, 0601113601/5,
 0601113601/76, 0601113601/77, 0601113601/83, 0601113601/99,
 0601113801/1, 0601113801/10, 0601113801/26, 0601113801/27,
 0601113801/31, 0601113801/44, 0601113801/47, 0601113801/51,
 0601113801/58, 0601113801/59, 0601113801/65, 0601113801/9,
 0601114101/100, 0601114101/116, 0601114101/12, 0601114101/123,
 0601114101/28, 0601114101/90, 0601114102/57, 0601114102/71,
 0601114102/83, 0601114102/98, 0601120102/10, 0601120102/31,
 0601120102/35, 0601120102/39, 0601120102/41, 0601120102/49,
 0601120401/13, 0601120401/19, 0601120401/22, 0601120401/34,
 0601120401/7, 0601120402/10, 0601120402/13, 0601120402/14,
 0601120402/19, 0601120402/21, 0601120402/26, 0601120402/30,
 0601120402/33, 0601120402/35, 0601120402/36, 0601120402/37,
 0601120402/38, 0601120402/6

f.+ dur. 0601113601/71

f.+ la 0601113202/46

f.+ lar 0601113801/43

f.+ lari 0601114101/39, 0601114101/77

f.+ n 0601113801/50

f.+ na 0601113202/58

f.+ ni 0601111302/58, 0601113202/101, 0601113801/54

ƒ.+ nĩN 0601113202/132

ƒ.+ nũN 0601110301/11.

ƒ.+ nna 0601113601/26, 0601114101/22

ƒ.+ nũN 0601111901/15

ƒũ bknz. ƒu

ƒ.+ N 0601110301/54, 0601113202/135

ƒ.+ Nã 0601113202/113

ƒu: bknz. ƒu

ƒ. 0601113202/113

ƒudȝyr bknz. ƒudȝyræ

ƒ. 0601111202/102, 0601114102/106

ƒudȝyræ şu + F. جور cür; şu türlü, şu şekilde, şöyle

ƒ. 0601111901/34

ƒula şunlar

ƒ. 0601111202/45

ƒunam şunu da

ƒ. 0601114101/120

ƒũN şunun

ƒ. 0601113202/124

ƒu:ra Ar. شورا şura

ƒ.+ jæ 0601111901/41

ƒu:rawi Ar. شوروی Sovyet

ƒ. 0601113601/19

ƒ.+ dæn 0601113601/18, 0601113601/35

ƒu şu

ƒ. 0601111202/72, 0601111202/73, 0601111202/74, 0601111202/79

ƒukur bknz. ƒykyr

ƒ. 0601111201/39, 0601111201/51, 0601111201/55, 0601111201/62,
0601111201/66, 0601111201/68, 0601111201/72, 0601111201/80,
0601113201/38, 0601113202/66, 0601113202/87, 0601113202/88

ƒy şu

ƒ. 0601111202/141

fykred- şükretmek

ş.- ip 0601113202/66

fykyr Ar. شكر şükür

ş. 0601111201/111, 0601111201/44, 0601111201/60, 0601113201/35,
0601113202/106, 0601113202/173, 0601113202/175, 0601113202/177,
0601113202/178, 0601113202/25, 0601113202/63, 0601113202/69,
0601114101/118, 0601120401/3

t

ta bknz. ta:

t. 0601111301/6

ta: ta

t. 0601111201/38, 0601111202/105, 0601111202/107, 0601113202/157,
0601113202/158, 0601113202/161, 0601120401/32, 0601120402/2,
0601120402/25, 0601120402/7, 0601120101/4

t.+ da 0601111202/20, 0601111202/6

t.+ da. 0601111202/42

t.+ larda 0601111202/8

t.+ larda. 0601111202/37

taʔa:la Ar. تَعَالَى taala, Allah'ın sıfatı, yüce

t.+ ja 0601120101/31

t.+ m 0601114101/3

taʔala bknz. taʔa:la

t. 0601111201/50

buula bunlar

t. 0601120101/4

ta:ɣ çalılık

t.+ da 0601113601/103, 0601113601/104

taʔa:la bknz. taʔa:la

t.+ ja 0601111301/31

taʔam Ar. طعام tat

t. 0601113202/141

taʔri:bæn Ar. قريباً takriben, yaklaşık, hemen hemen

t. 0601111202/147, 0601114102/17, 0601120101/22, 0601120402/36

taʔri:bæn bknz. taʔri:bæn

t. 0601110301/8, 0601111202/196

taʔsil Ar. حصيل tahsil

t. 0601110301/8

taʔsis Ar. خصيص tahsis

t. 0601111901/3

taqwa: Ar. قوا takva; takvalı

t. 0601111901/11

tam dam, ev

t. 0601111902/26

tamam Ar. tamam

t. 0601110301/51, 0601110301/54

t.+ suna 0601110301/21

tama:m bknz. tamam

t. 0601111202/163, 0601111902/7

tana:- bknz. ta:nu-

t. biʔənoq 0601113202/6

ta:nu- tanımak

t.- majan 0601111901/33

tanuul- tanınmak

t.- ija: 0601111202/74

tanuuf tanış, tanıdık

t. 0601111202/36, 0601114102/86

tanuuf bkz. tanuuf

t.+ umuuz 0601111901/12

tani- bknz. ta:nu-

t.- jə 0601113801/77

tānqa (yıkanmak için kullanılan) su kabı

t.+ da 0601114101/61

tanf tanış

t. + am 0601113801/36

tap- bulmak

t.- ar 0601114102/65

t.+ duwunnan. 0601113202/147

tapul- bulunmak

t.- ja: 0601113801/75

t.- lūr 0601111302/51

t.- sa 0601111301/30, 0601120101/29

tapul-bknz. tapıl-

t.- li 0601120102/46

tarap Ar. □ طرف taraf

t.+ dan 0601113601/65

taravix Ar. □ تراويح teravix

t. 0601120402/5

tarawix bknz. taravix

t. 0601120402/3

ta:ruux Ar. □ تاريخ tarih

t.+ æ 0601113202/17

ta:ruux bknz. ta:ruux

t.+ i 0601113202/15

taruwxʃi Ar. □ تاريخçi tarihçi

t. 0601110301/28

tarix bknz. ta:ruux

t.+ i: 0601110301/14

tafla:- atmak, fırlatmak

t.- p 0601113202/61

tava:n F. □ وان güç, kudret

t.+ un 0601111202/182

t.+ ũNă 0601111202/160

t.+ na 0601111202/161

tawa:n bknz. tava:n

t. 0601114102/107

taj (ÖTrkm. ta:y) taraf

t. 0601111202/163, 0601113601/31, 0601113601/85, 0601113601/99

t.+ a 0601113601/25

t.+ da 0601111201/2, 0601111202/135, 0601111202/176, 0601111202/181,
0601111202/190, 0601111202/20, 0601111202/26, 0601111902/8,
0601113601/16, 0601113601/25, 0601113601/28, 0601113601/9,
0601120401/13, 0601120401/7, 0601113801/47, 0601113201/44,
0601113801/10, 0601110301/14, 0601111202/174, 0601111202/188,
0601113201/13, 0601113601/18, 0601113601/35, 0601113601/43,
0601113601/46, 0601113801/44

t.+ dæ:ki 0601113202/106

t.+ dæki|æ, 0601113202/78

t.+ dan 0601111202/156, 0601111202/177

t.+ la 0601113601/54

t.+ la. 0601113601/32

t.+ larda 0601111202/151, 0601113801/37

t.+ larũN 0601111202/190

t.+ ũN 0601111202/173, 0601111202/189

t.+ qi 0601111202/194

ta:j bknz. ta:j

t.+ da 0601113801/16, 0601113801/9

t.+ da. 0601113801/26

t.+ lara 0601113801/4

ta:j taraf, yön

t.+ da 0601111901/22, 0601113601/23, 0601113801/50

t.+ i 0601111202/60

t.+ larda 0601111202/73

t.+ ũN 0601111202/192

- taj** bknz. ta:j
t.+ da 0601111902/3
- tajaq** sopa veya değnek
t. 0601114102/69
- ta:jba:t** Horasan'da Sünni halklı bir şehrin adı
t. 0601111901/21, 0601111901/27
t.+ dan 0601111901/35
- ta:jbat** bknz. ta:jba:t
t. 0601111901/20
- tajfa** Ar. طایفه tayfa, boy
t.+ si 0601110301/20
- tajpa** bknz. tajfa
t. 0601111201/11, 0601113601/64
t.+ dan 0601111201/18
t.+ ja 0601111201/10, 0601111201/8
t.+ jæm 0601111201/11
t.+ muuz 0601111201/7
t.+ si 0601111201/12
t.+ sunnan. 0601111201/7
- ta:jpa** bknz. tajfa
t.+ sinñ 0601111201/12
- ta:jpa** bknz. tajfa
t. 0601111201/14
- tajpa:** bknz. tajfa
t.+ ma 0601114101/2
- tajpæ** bknz. tajfa
t.+ si 0601111201/38
- ta:za** bknz. ta:zæ
t. 0601120102/46, 0601120102/47
- ta:za** bknz. ta:zæ
t. 0601111302/51, 0601111302/53
- ta:zæ** F. تازه yeni

t. 0601114101/114, 0601114101/143, 0601114101/146

tæ bknz. tæ:

t. 0601120402/11

tæ: F. ٢٠٠٠ ta

t. 0601111902/9

tæbæ:ræy Ar. باریک bir duanın parçası

t. 0601113202/165

tæfsi:r Ar. تفسیر tefsir

t. 0601110301/8

tægri:bæn Ar. takriben

t. 0601111202/27, 0601111202/50, 0601111202/51, 0601111202/55,
0601111202/85, 0601113201/31

tækri:bæn bknz. tægri:bæn

t. 0601111202/19, 0601111901/1, 0601111901/22, 0601111901/31,
0601111901/35, 0601111902/37, 0601111902/43, 0601113202/15,
0601113202/17, 0601113202/28, 0601113202/46, 0601113801/15,
0601114102/49

tæ:rri:bæn bknz. tægri:bæn

t. 0601113202/177

tækribæn bknz. tægri:bæn

t. 0601111301/21

tæhra:n تهران Tahran, özel ad

t.+ dan 0601111902/28

tæhræn bknz. tæhra:n

t.+ ĩŋ 0601113601/24

tæxt F. تخت taht

t.+ i 0601113601/45

tækæ Teke, boy adı

t. 0601111202/173, 0601111202/175, 0601111202/195, 0601111202/197,
0601113601/83, 0601113601/86, 0601113801/20, 0601113801/3,
0601113801/5, 0601111201/16
t.+ dæn 0601113601/80

t.+ nĩŋ 0601113601/86

tækæræ:k biraz Teke

t. 0601113801/5, 0601113801/6

tæk|æt- sallamak

t.- æmiz 0601114101/79

tæqri:bæn bknz. tæcri:bæn

t. 0601111202/6

tæqwa: takva

t. 0601111901/5

tæqwa:luɣ takvalılık

t. 0601111901/5

tæla:ji Günbed'in Cuma namazının imamı, Ahun Nur Muhammed Telayi

t. 0601113801/35

telfon telefon

t.+ i 0601111902/29

tæ||i kadar

t. 0601111301/26, 0601111302/1, 0601114101/28, 0601120101/27,
0601120102/1, 0601120402/23, 0601120402/7

t.+ jæm 0601120402/25

tæmdir tandır

t.+ dæ 0601114101/11, 0601114101/62

tæ:mirgɑ: F. تعمیرگاه tamirhane

t. 0601111902/25

tændir bknz. tæmdir

t.+ imizɪ 0601114101/69

tændur bknz. tæmdir

t.+ α. 0601114101/64

tæŋġæ bknz. tæŋġæ

t. 0601111301/21

tæŋġæ metal para

t. 0601120101/22, 0601120101/23

tæŋædʒi denkçe, kadar

t. 0601111902/9

tæŋŋæŋ kadar

t. 0601113202/141, 0601113202/157, 0601113202/158, 0601113202/161

t.+ æ: 0601113202/176

tæpæt- sallamak

t.- æmiz 0601114101/72

tærbijæt Ar. تربيت **terbiye**

t. 0601110301/41, 0601110301/42, 0601111301/11, 0601111901/3,
0601120101/10

tæræ tarz

t.+ lærdæ 0601113202/102

tæræf Ar. طرف **taraf**

t. 0601111202/121, 0601111202/63, 0601111202/98

t.+ dæ 0601111901/20

t.+ dæn 0601111202/81, 0601111202/82, 0601111202/83

t.+ ðŋ 0601111202/64, 0601111202/92

t.+ i 0601111902/29

t.+ imiz 0601111202/62

t.+ innæ 0601110301/35, 0601111202/49

t.+ innæ. 0601110301/34

t.+ læ 0601113201/10

tærævi Ar. رايحه **teravih**

t. 0601113202/90

t.+ nnæki|æ 0601113202/90

tærk terk, bırakmak

t. 0601111301/15, 0601120101/15

tærk|æ- terk etmek

t.- p 0601111301/14, 0601120101/13

tæsis اسيس **kurmak**

t. 0601111901/37

tæ:sis Ar. اسيس **tesis**

t. 0601111901/3

tæfæjjo Ar. شَيْع $\square$ Şii

t. 0601113202/24

tætił Ar. عَطِيل $\square$ tatil

t. 0601111202/185

tævæssat Ar. وَسْط $\square$ aracılık

t.+ i 0601111901/27

tæ:viz Ar. عَوِيض $\square$ değiştirme

t. 0601111902/4

tæjra:n Tahran, yer adı

t.+ na 0601120102/41, 0601111302/41

tæjran Tahran, iran'ın başkenti

t.+ na 0601111302/42

tæzina:t Ar. زِينَات $\square$ süslemeler

t.+ ini 0601111902/6

tixa:n F. دِهْقَان “dehka:n” Farsçanın Horasan ağzından alıntı çiftçi

t. 0601114102/8

tiɣa:nɬfulwɯɣ F. دِهْقَان tihan + Tü cılık çiftçilik

t. 0601114102/2, 0601114102/3

tikin dikiş

t. 0601111302/19, 0601111302/2, 0601120102/2, 0601120102/21

tiłfu:n telefon

t. 0601113202/122

t.+ i 0601113202/121

t.+ ijæm 0601113202/120

tiłvizjo:n televizyon

t. 0601111201/97

tiłvizjon bknz. tiłvizjo:n

t.+ a 0601111201/89

tilivizjon bknz. tiłvizjo:n

t.+ da 0601111201/113

ti·pæ tayfa

t. 0601113601/60

tija:r Ar. طيار hazır

t. 0601113202/175

ti:z F. فـاز çabuk

t. 0601114101/103

toχ- bknz. toχi -

t.- mijmiz 0601114101/18

toχi - dokumak

t.- jimiz, 0601114101/17

toχi - bknz. toχi -

t.- jimiz 0601114101/9, 0601114101/15

toxi- bknz. toχi -

t.- jimiz 0601114101/22

toj toy, düğün

t. 0601111201/102, 0601111201/93, 0601111202/11, 0601111202/135,
0601111202/137, 0601111202/18, 0601111202/23, 0601111202/8,
0601111202/87, 0601111202/89, 0601113202/104, 0601113202/105,
0601113202/107, 0601113202/89, 0601113202/93, 0601113801/34,
0601113801/51, 0601114101/150

t.+ a 0601111202/19, 0601111202/76, 0601111202/78, 0601111202/79,
0601113202/93

t.+ da 0601111202/15, 0601111202/76, 0601113202/103, 0601113202/89,
0601113202/96, 0601111201/108

t.+ i 0601111202/157, 0601113202/102, 0601113202/107, 0601113202/133,
0601113202/95

t.+ i. 0601111202/22, 0601113202/87

t.+ imiz 0601113202/106, 0601113202/109

t.+ in 0601111202/140

t.+ i 0601111202/8

t.+ larda 0601111302/56, 0601120102/49

t.+ larda 0601111202/75

t.+ larumuz 0601113202/87

t.+ ma 0601111201/103

t.+ unna 0601111202/106

t.+ um 0601113202/100, 0601113202/99

toxma dokuma

t. 0601114101/5

toɣolo- yuvarlanmak

t.- ja: 0601114102/20

toqu- dokumak

t.- dum 0601114101/5

tomɒʃa Ar. ماشا temaşa, seyir

t. 0601114101/150

tonqa bir tür çaydanlık

t.+ da 0601114101/97

toprax toprak

t.+ unı 0601114101/8

tøk- dökmek

t.- æmiz 0601114101/29

tøræ- türemek

t.- jællæ 0601114101/114

tøræ: etraf

t.+ ni 0601114101/65

tur- ayağa kalkmak

t.- up 0601114102/86

t.- up 0601111302/25, 0601120102/26

tut- yakalamak

t.- adi 0601111201/91, 0601111201/90, 0601120402/1

t.- amuð 0601111201/92

t.- anum 0601111302/58

t.- arduła: 0601120102/49

t.- ardułar 0601111302/56

t.- ib 0601111202/50

t.- ilja: 0601111202/76

t.- ilja:n 0601111201/20

t.- ija: 0601111202/70

t.- ija:θ 0601111202/70

t. -ma 0601113801/43

t.- ma:na 0601113202/23

t.- mijlæ 0601120402/11

t.- updirla 0601111202/132

t.- upturla: 0601110301/20

t.- ja: 0601111202/18

t.- ja:la 0601111202/11

t.- ja:la: 0601111202/17

tutuɟ- tutuşmak

t.- malla 0601111202/121

tutiɭ- tutulmak, yakalanmak

t.- ija:0601111202/13, 0601111202/8

tutmaɣ yakalamak

t. 0601111302/58, 0601120102/51

tuttur- yakalatmak

t.- ma:ja: 0601111202/120, 0601111202/122

tuttir- yakalatmak

t.- jæ:0601111202/98

tutul- yakalanmak

t.- adi 0601120402/1

tu:w piring

t. 0601111302/7

tuwæɭæmæ bknz. tywæɭæmæ

t. 0601111201/86, 0601111202/124, 0601113601/39, 0601113601/47,
0601113601/52, 0601120102/40, 0601111302/40

tuwiɣorift pilavın mezesi

t. 0601114101/43

tuzæt- bu şekilli, böyle

t.- ti 0601114101/113

tymæn تومان □ İran'ın para birimi, on riyal

t. 0601111202/103, 0601111202/104

t.+ næn 0601111202/106

turkmænistan Türkmenistan

t.+ nan 0601113601/18

tujli tüylü

t.+ jæ 0601114101/29

tuw bknz. tawi

t. 0601114101/37, 0601114101/50

t.+ ni 0601114101/41

tuwi piring

t. 0601114101/42, 0601114101/45, 0601114101/54, 0601120102/9

tynæl Fr. F. تونل tunnel

t.+ i 0601113601/94

tyrk Türk

t. 0601110301/57

tyrki Türkçe

t. 0601111901/28

tyrkijæ Türkiye

t. 0601111202/125

tyrkijæli Türkiyeli

t. 0601120401/6

tyrkmæl bknz. tyrkmæn

t.+ læ 0601113202/106

tyrkmæn Türkmen

t. 0601110301/22, 0601111202/111, 0601111202/119, 0601111202/123,
0601111202/124, 0601111202/128, 0601111202/140, 0601111202/174,
0601111202/188, 0601111202/189, 0601111202/194, 0601111202/20,
0601111202/22, 0601111202/53, 0601111202/75, 0601111202/8,
0601111202/91, 0601114101/12, 0601114101/14, 0601120402/3,
0601113202/106

t.+ ñj 0601111202/111, 0601111202/135, 0601111202/188, 0601111202/20,
0601113202/152

t.+ ŋkæ: 0601111202/112

t.+ i 0601113601/83

tyrkmæniθθan bknz. tyrkmænistan

t.+ na. 0601111202/69

tyrkmænista bknz. tyrkmænistan

t.+ li 0601111901/13

tyrkmænistan Türkmenistan

t. 0601111201/90, 0601111201/92, 0601113202/50

t.+ ũN 0601111202/6

t.+ na 0601110301/27, 0601111901/14

t.+ nãŋ 0601113202/13

tyrkmæniθtan bknz. tyrkmænistan

t. 0601111202/63

tyrkmænista:n bknz. tyrkmænistan

t.+ da 0601111201/113

t.+ i 0601111201/115

tyrkmænistanli Türkmenistanlı

t. 0601111901/16

tywæljæmæ maşallah

t. 0601111202/130, 0601111202/75, 0601113202/145

u

u F. ۇ ve

u. 0601110301/8

u o

u. 0601113202/62

uɤra- hareket etmek, yola düşmek

u.- di 0601114102/63

u.- ja:s 0601120401/29

u.- dum 0601111202/50

ukra:- bk. ukra-

u.- di 0601114102/66

ukr uğur, yol, istikamet

u.+ ijəm 0601111302/2, 0601120102/2

u.+ inna. 0601111202/58

u.+ una 0601111202/52

u.+ unna 0601120101/28

u.+ unnan 0601111301/27

ul ol, o

u. 0601113202/15

ula onlar

u. 0601113202/68, 0601113202/73

ula:ʁ bknz. ulax

u.+ umuz 0601111201/65

ulax binek hayvanı

u. 0601113202/116

ulaxli binek hayvanlı

u. 0601113202/117

ulaqalluq büyüklük

u. 0601111201/76

ulalt- büyütmek

u.- up 0601120101/9

ulama: Ar. علما ulema

u.+ larûN, 0601113202/88

ular onlar

u. 0601113202/76, 0601113202/78, 0601113202/80

u.+ ûN 0601113202/79

ulalt - büyütmek

u.- up 0601111301/10ulî

u. 0601111301/28, 0601114101/138, 0601114101/31, 0601114101/32,
0601120101/29

ulu ulu, büyük

u.+ dūr 0601111302/40

u.+ si, 0601111302/39

u.+ sumnan 0601111302/40

uloqo:n büyük

u. 0601120101/18

ulu ulu, büyük

u.+ dan 0601120402/1

u.+ si 0601120102/39

u.+ suundan 0601120102/40

uluræk daha büyük

u.+ dūr 0601120102/40

ur- vurmak

u.- duḡ 0601114102/81

urḡa:- yola düşmek

u.- pdūr 0601113601/21

urḡa:l yola düşelim

u. 0601114102/80

urḡaj- yola düşmeli

u.- malî 0601120401/29

urḡat- yola düşürmek, yolcu etmek

u.- dim 0601114102/82

urus Rus

u.+ dan 0601113601/35

ussa:d bkñz. usta:d

u.+ umîz 0601113801/5

usta:d F. استاد üstad, mederese

u.+ î 0601113801/20

ustat bkñz. usta:d

u.+ larũN 0601113202/88

usta:t bkñz. usta:d

u.+ la 0601113202/163

u.+ lãN 0601111901/23

uzak uzak

u.+ unnan 0601111201/50

y

yŧ üç

y. 0601110301/15, 0601110301/8, 0601111302/27, 0601111902/16,
0601113202/100, 0601113202/141, 0601113202/149, 0601113202/150,
0601113202/168,

0601113202/69, 0601113601/46, 0601113601/64, 0601113801/15,
0601113801/53, 0601113801/58, 0601114101/88, 0601120102/28,
0601120401/16, 0601120401/27,

0601120402/24

y.+ i 0601114101/137

y. + y 0601113202/152

y.+ ymyz 0601111902/17

y.+ ynnæn 0601113202/157

yŧi:n için

y. 0601120402/23

yŧun bknz. yŧi:n

y. 0601111301/32

yŧy:n bknz. yŧi:n

y. 0601113202/38, 0601113202/61

yŧyjn bknz. yŧi:n

y. 0601111202/74

yŧyn bknz. yŧi:n

y. 0601113202/36, 0601120101/32yŧf -

y.- yp 0601120402/7

y.- yp 0601111202/16

ymre Ar. عمره Umre

y. 0601120401/4

- yss** üst
y.+ ini0601111302/13
y.+ ynæ 0601111901/15, 0601113202/47, 0601114102/84, 0601114102/87,
0601120401/22
y.+ ynæ. 0601113202/22
y.+ yni 0601120102/14
- yst** üst
y.+ ynnæn 0601111201/75
- yf** üç
y. 0601111201/11, 0601111201/30, 0601111202/113, 0601111202/115,
0601111202/19, 0601111201/14
- yfyr** Ar. عشر öşür
y. 0601120101/11
- yjtgæ:-** değişmek
y.- pdir 0601113801/8
- yjtgæfik** değişik
y. 0601113201/17, 0601113201/36

V

- vaðziba:t** Ar. واجبات öşür ve zekat
v.+ larmizi 0601120402/38
- va:ðzip** Ar. واجب vacip, zorunlu
v. 0601120101/24
- vaɣt** Ar. F. وقت vakit, zaman
v. 0601113202/129, 0601113202/89, v. 0601113202/174
v.+ am 0601113202/25
v.+ am. 0601113202/24
v.+ ki 0601113202/15
- var** var
v. 0601111202/178, 0601111302/28, 0601111302/29, 0601111302/30,

0601111302/35, 0601113202/169, 0601113202/171, 0601113202/174,
0601113202/177

vɑːr bknz. var

v. 0601110301/16, 0601110301/17, 0601111201/39, 0601111201/41,
0601111201/42, 0601113601/24

vɑːr bknz. var

v. 0601113202/100, 0601113202/95

vazi:fæ Ar. وظیفه vazife, görev

v.+ si. 0601120101/20

væ Ar. و ve

v. 0601111901/26, 0601111901/5, 0601114101/129, 0601120402/23,
0601120402/4

væbz Ar. وعظ vaaz

v.+ i 0601120402/8

vælj Ar. فاكهه fakat, ama

v. 0601111201/79, 0601111202/197

væræb Ar. ورق varak, kağıt yaprağı

v.- ini 0601113202/59

v.- ni 0601113202/58

ver - vermek

v.- æljæ 0601113202/135

v.- ælj 0601120102/19

v.- æljæ 0601114101/151

v.- æljær 0601114101/147, 0601114101/148

v.- ær 0601114101/149

v.- elj 0601120102/22

v.- mælj 0601111301/1, 0601111301/10, 0601120101/1, 0601120101/10,
0601120101/9

væsaːʔil Ar. وسایل araç

v. 0601113202/19

væsaːʔil bknz. væsaːʔil

v.+ læmizi 0601111902/27

væsiļæ Ar. وسیله araç

v. 0601113202/118

v.+ jām 0601113202/119

vætæn Ar. وطن vatan

v. 0601113202/64

væzn Ar. وزن ağırlık

v.+ im 0601111202/117

vermæx vermek

v. 0601120101/20

viļæn ile

v. 0601120101/28

vol- olmak

v.- adi 0601114101/97, 0601120102/7

W

w Ar. و ve e düşmüş

w. 0601111202/28

wa:ran Ar. واقعاً vakiyen, gerçekten

w. 0601111901/3

watæŋŋæŋ vakte kadar

w. 0601113202/88

wæxt Ar. وقت zaman

w. 0601113201/13, 0601113202/62

wæxz Ar. وعظ vaaz

w.+ i 0601111202/12

waxut Ar. وقت vakit, zaman

w.+ da 0601111901/3

waxlam vakitler de

w. 0601113601/106

waxt bknz. wæxt

w. 0601111201/103, 0601111201/26.gadi:m, 0601111201/40,
 0601111201/43, 0601111201/53, 0601111201/80, 0601111202/127,
 0601111202/135, 0601111202/151,
 0601111202/30, 0601111202/32, 0601111202/53, 0601111202/79,
 0601111302/41, 0601111302/58, 0601111901/19, 0601113201/31,
 0601113202/117, 0601113202/120,
 0601113202/19, 0601113202/28, 0601113202/62, 0601113601/38,
 0601113601/39, 0601113601/40, 0601113601/47, 0601114101/117,
 0601114101/18, 0601120102/4,
 0601120102/41, 0601120401/2, 0601120401/31, 0601120402/4,
 0601113202/18

w.+ a 0601111302/1, 0601113202/176

w.+ da 0601113801/56

w.+ i 0601113201/22, 0601113202/53

w.+ imiz 0601120402/16

w.+ iŋ 0601111201/86

w.+ ki 0601111201/87

w.+ lærmizdæ 0601111201/93

w.+ lam 0601113601/18

w.+ larumuzza. 0601111201/75

w.+ um 0601114102/7

w.+ umuz 0601111302/55, 0601120102/48

w.+ uni 0601113201/22

w.+ unna 0601113201/22, 0601113202/59, 0601113601/23, 0601113801/34

w.+ qi 0601113201/35

w.+ ta 0601111301/27, 0601120402/6

w.+ tæ 0601120102/1

waxt bknz. wakt

w. 0601114101/74

waxt bknz. wakt

w. 0601111302/4, 0601113202/126, 0601114102/102

w.+ innæ 0601113801/34

w.+ lam 0601114102/87

wala:rneftle yanan taşınabilir bir tür soba, bu sobanın markasından anlam genişlemesi ile eşya adı

w. + də 0601114101/102

wa:dʒip Ar. واجب vacip

w. 0601111301/23

wæ Ar. ve

w. 0601110301/3, 0601111901/41, 0601113801/5

wælj Ar. F. فاما, fakat

w. 0601113202/120

wæræ:min bknz. wæræmin

w. 0601113601/24

wæræmin Veramin, Şehir adı

w. 0601113601/23

wæsæjil Ar. وسایل araç

w. 0601113601/42

wæsi:læ Ar. araç

w. 0601120402/17

wæssælæ:moʔælæ: Ar. Arapça bir ibarenin parçası, ve selam olsun ona

w. 0601110301/3

wæxt Ar. وقت vakit, zaman incelme q-h

w. 0601120401/22

w.+ də 0601120101/28

w.+ indæ, 0601120101/14

w.+ ki 0601120101/23

w.+ lærindæ 0601120101/15

w.+ lærindæ 0601120101/15

wæxt bknz. wæxt

w.+ lærinnæ 0601111301/15

w.+ unnæ 0601111301/14

wæðifæ bknz. wæzi:fæ

w.+ si. 0601111301/19

wæzi:fæ Ar. وظيفه vazife, görev

w.+ si 0601111301/19

w.+ si. 0601120101/19

wol- olmak

w.- adi 0601114101/50

wøllæ- gözlemek, bakmak

w.- jdi 0601111201/46

w.- p 0601113201/22

wøræ: göre

w. 0601110301/54, 0601113801/60

wur - vurmak

w.- ammiz 0601111902/35

w.- an 0601111202/102

w.- ap, 0601120401/30

w.- duχ 0601120401/30

w.- ubermæli 0601114102/69

w.- up 0601113202/47

wuruf savaş

w. 0601114102/32

j

ja bknz. ja

j. 0601111902/31

ja F. يا ya

j. 0601111201/30, 0601111301/27, 0601111301/28, 0601111301/32,
0601111302/2, 0601113202/24, 0601113202/44, 0601113202/45,
0601113202/95, 0601113601/76, 0601113801/34, 0601120101/28,
0601120101/32, 0601120102/2, 0601120402/13, 0601120402/27,
0601120402/28, 0601120402/8

ja: bknz. ja

j. 0601111201/69, 0601113202/15, 0601114102/13, 0601120101/28,
0601120101/29

ja:d F. hafıza

j.+ uma 0601114102/5

ja:da- yorulmak

j. -g 0601111901/19

ja:l bknz. ja:li

j. 0601110301/58, 0601113801/1

ja:li gibi

j. 0601111301/13, 0601113201/18

ja:li bknz. ja:li

j. 0601110301/57, 0601111201/65, 0601111301/6, 0601113201/20,
0601113202/107, 0601113202/128, 0601113202/132, 0601113601/102,
0601113601/24, 0601113801/43, 0601113801/78, 0601114102/104,
0601114102/49, 0601114102/55, 0601114102/56, 0601114102/85,
0601120101/4, 0601120402/13, 0601120402/19,
0601120402/38

ja:li bknz. ja:li

j. 0601120101/12

ja:n yan

j. 0601120102/15

j.+ a 0601113601/22, 0601113601/23, 0601113601/76, 0601111201/45,
0601111302/62

j.+ umda. 0601114101/145

j.+ umuzda 0601113801/50

j.+ na 0601113601/24, 0601113601/28

j.+ nan 0601113202/14

ja:naq gibi

j. 0601111901/12, 0601113801/50

ja:ni gibi

j. 0601113202/79

ja:nra:q yakın zamanda, demin

j. 0601113601/58

ja:r F. يار yar, sevgili

j.+ um 0601114102/88

ja:rdʒa:n özel ad

j. 0601113801/35

ja:ri yarı, yarım. yarım

j. 0601113202/117

ja:ri bkzn. ja:ri

j. 0601113202/62, 0601114102/96

ja:rim bkzn. ja:rum

j. 0601111902/31, 0601113202/121

ja:ru bkzn. ja:ri

j.+ m 0601120102/8

j.+ muuz 0601113202/62

j.+ sin 0601114102/72

ja:rum yarım

j. 0601114102/83

ja:s yas

j. 0601113202/110

j.+ da 0601113202/134

j.+ i 0601113202/133

j.+ umuz 0601113202/179

ja:f yaş; genç.

j. 0601111302/55, 0601113202/112, 0601113202/45, 0601113202/53,
0601113601/36, 0601120102/48

j.+ ları 0601113601/99

j.+ larunna 0601111201/112

j.+ um 0601111201/53

j.+ umda 0601111202/27, 0601113601/38

j.+ umdan 0601111202/50

j.+ una 0601120101/9

ja:fa - yaşamak

j.- ja: 0601111202/53

ja:fæjɪf bknz. ja:fæjɪf

j.+ i 0601111202/64

ja:fæjɪf bknz. ja:fæjɪf

j.+ i 0601113202/82

j.+ læri 0601113202/79

ja:fæ- bknz. yaşamak

j. - jmiz 0601111201/5

ja:fæjɪf yaşayış

j.+ i 0601113202/83

ja:fæjɪf bknz. ja:fæjɪf

j.+ ũnũz 0601113202/80

ja:fajɪf bknz. ja:fæjɪf

j.+ dan 0601120102/19

j.+ i 0601111201/26.

j.+ umwuz 0601111201/51

j.+ umwuzzæn 0601113202/79

gadi:m قديم eski

j.+ i. 0601111201/26.gadi:m

ja:ɸal -yaşanmak

j.- wup 0601111202/20

ja:fi- yaşamak

j. - ja: 0601111202/64, 0601111202/65

ja:f yaş, genç

j. +in 0601111201/38

ja:fɪf yaşayış

j.+ i 0601113202/79

ja:ɸlɪx gençlik

j.+ dan 0601120101/9

ja:fɪw-yaşamak

j. - ja:θ 0601111202/6, 0601111202/68

ja:fɪl yeşil

j. 0601113601/104

j.+ la 0601113801/77

ja:ful bknz. ja:fuli

j.+ la 0601113202/102

j.+ suni 0601113801/50

ja:fuli bknz. ja:fuli

j. 0601111201/94

ja:fuli yaşlı, ihtiyar

j. 0601113202/112

ja:fulu bknz. ja:fuli

j. 0601113202/27

ja:z ilkbahar

j. 0601113201/12, 0601113201/17, 0601113201/25

jæ F. لَ ya

j. 0601110301/58, 0601111301/27, 0601111301/28, 0601111902/29,
0601113202/100, 0601113202/129, 0601113202/172, 0601113202/24,
0601113202/33, 0601113202/44, 0601113202/54, 0601113202/90,
0601113601/54, 0601114102/84

jæ: bknz. jæ

j. 0601110301/55, 0601110301/58, 0601111201/105, 0601111201/59,
0601111202/164, 0601113201/21, 0601113202/103, 0601113202/140

jæ:næk gibi

j. 0601111202/169

jæ:ni yani

j. 0601110301/46, 0601111202/128, 0601111202/145, 0601111301/21,
0601113201/43, 0601113601/5, 0601120101/21, 0601120101/31

jædi yedi

j. 0601111301/26, 0601111302/45, 0601120101/27, 0601120102/43,
0601120402/23, 0601120402/25, 0601120402/36, 0601111301/10,
0601120101/9

jæk F. بَ bir

j. 0601111202/130, 0601111202/28, 0601111902/37, 0601114102/47

jækæ F. yalnız

j. 0601110301/6, 0601113202/132, 0601120402/13

jækædʒ bknz. jækædʒæ

j. 0601114102/92

jækædʒæ tek, yalnız

j. 0601111201/47

jækæsøyyt Yekesöğüt, yer adı

j. 0601120402/13

jækæsøwilj Yekesöğütlü

j. 0601110301/58

jæki bknz. jækæ

j. 0601114102/70

jæm hem

j. 0601111201/84, 0601111202/49, 0601113202/22

jæn yan

j.+ dæn 0601114102/92

jænæ yine

j. 0601110301/8, 0601111201/102, 0601111201/11, 0601111901/2,
0601113202/62, 0601113601/23, 0601113601/25, 0601113601/28,
0601113601/75, 0601114102/33, 0601114102/55, 0601114102/77,
0601114102/78, 0601120401/17, 0601120401/34

j.+ jæm 0601110301/16

jæni Ar. يەنى yani

j. 0601111901/10

jænki deminki, az önceki

j. 0601114102/33, 0601114102/52, 0601114102/81, 0601114102/87,
0601114102/88

jænki bknz. jænki

j. 0601114102/28

jæŋ□ bknz. jænki

j. 0601114102/32

jæ- yemek

j. -pdilæ 0601114102/72

jær yer

j. 0601111201/58, 0601114101/58

j.+ æ 0601111202/151, 0601114102/43, 0601120402/7

j.+ æ. 0601113202/142, 0601114102/49

j.+ dæ 0601110301/40, 0601111201/114, 0601111201/14, 0601111201/46,
 0601111201/69, 0601111201/71, 0601111201/74, 0601111302/11,
 0601111302/5, 0601111901/37, 0601111902/42, 0601111902/43,
 0601113201/19, 0601113201/35, 0601113202/140, 0601113601/30,
 0601113801/10, 0601113801/56, 0601114102/100, 0601114102/89,
 0601120102/7, 0601120402/35

j.+ dæ. 0601111201/38, 0601111302/36, 0601111902/19, 0601113201/44,
 0601113202/143, 0601113601/45, 0601113801/69, 0601120102/37,
 0601120401/33,
 0601120401/34, 0601120402/36, 0601120402/38, 0601120402/9

j.+ dæjæm 0601113202/115

j.+ dæn 0601111202/158, 0601113601/75, 0601114102/57, 0601120101/3,
 0601120401/30, 0601120401/31

j.+ dæn, 0601111301/5

j.+ dæn. 0601111902/35

j.+ i 0601113201/43, 0601113601/24

j.+ imdæ 0601114102/64

j.+ imiz 0601111202/2

j.+ imiz̥ 0601113601/54, 0601113601/55

j.+ ini 0601114102/70

j.+ innæ 0601111201/78

j.+ [æŋ. 0601111202/57

j.+ [ær 0601111201/88

j.+ læræ 0601120101/12

j.+ [æræ 0601111202/108, 0601111301/13, 0601120402/13, 0601120402/14

j.+ [ærdæ 0601111201/3, 0601111201/5, 0601111201/58, 0601111201/72,
 0601111302/10, 0601111302/19, 0601111302/6, 0601111302/7,

0601113202/19,

0601120102/11, 0601120102/21, 0601120102/8, 0601120102/9,
0601120402/23

j.+ lærdæ, 0601120402/3

j.+ lærdæ. 0601113202/122, 0601120402/26

j.+ lærĩndæ 0601113601/56

j.+ læri 0601111302/16

jæκ- yıǵmak

j.- duq 0601114102/19

jær bkñz. jær

j. + dæ 0601111901/26

j. + i 0601111202/190

jærli yerli

j. 0601110301/58

jæt- yetmek

j.- æn 0601113601/99

jætif- yetişmek

j. -ædi 0601114102/10

jætmiş yetmiş

j. 0601113601/27

jæxæ yaka

j. + θinnæ 0601111202/61

ja- yaymak, hamuru açmak

j.+ jamuz, 0601114101/25

jalũnnāş yalın, çıplak

j. 0601111201/83

jalanşĩ yalancı

j. 0601113202/33, 0601113202/72

jali gibi

j. 0601113202/46

ja'li bkñz. jalĩ

j. 0601113202/46

jalla Ar. يالله yallah

j. 0601114102/63

jan yan

j. 0601111302/14, 0601120102/15, 0601111302/14

j.+ a 0601113202/27

j.+ a. 0601113202/69

j.+ ajæm 0601113202/24

j.+ uma 0601114102/29

j.+ na 0601111302/37, 0601113202/14, 0601113601/96, 0601120102/37

j.+ na. 0601114102/45, 0601114102/54

j.+ nan 0601113202/19, 0601113202/9, 0601113601/18, 0601113601/28,
0601113601/76, 0601113601/95, 0601114102/90

j.+ nãN 0601113202/18

jãNãdan yeniden, tekrar

j.+ nan 0601120401/34

janaq gibi

j. 0601110301/49

jani Ar. يعنى yani

j. 0601113202/23, 0601113202/29

janmaşalma yan baş alma, bir güreş tekniği

j. 0601111202/100

janqı bknz. jãNqı

j. 0601111201/99

jãNqı deminki

j. 0601111201/102, 0601111201/117

j.+ ni 0601113601/104

jap - yapmak

j.- amız 0601114101/64

j.- mali 0601120102/14, 0601111302/13

japwşdur yapıştırmak

j. -ija:0601111902/6

jaqa yaka

j.+ θunna 0601111202/6

jaqi:n bknz. jaqun

j. 0601111202/112, 0601113801/37

jaqun yakın

j. 0601111202/124

jaqunlux yakınlık

j. 0601111301/31

jaqurraq daha yakın

j. 0601113801/50

jara - yaramak

j.- mujdi 0601114101/93

j. - pdi 0601111201/55

jaɣdaj durum, vaziyet

j.+ i 0601110301/12

jari yarı

j. 0601114102/73

jaɣ- yağmak

j.+ uja:ra: 0601114102/20

jarum yarım

j. 0601111202/19

jaɣun yağmur

j. 0601113601/53, 0601113601/57, 0601113601/58, 0601114102/20

jaɣunlaq çok yağmurlu

j. 0601113601/53

jaɣ yaş, genç

j. 0601114102/7

j.+ dan 0601113601/100, 0601113601/101

j.+ i 0601120402/24

j.+ ijuɣdan 0601111302/18

j.+ umi 0601111301/10

j.+ unnaqi 0601114102/17

ja'fæ- yaşamak

j. - jdi 0601111201/2, 0601111201/3

j. -jmiz 0601111201/4

jaſal- yaşanmak

j. -uſa: 0601111202/196

jaſar ... yaş almış

j. 0601120402/24

jaſi- yaşamak

j. -jmiz 0601111201/14

jaſluŵ gençlik

j.+ dan 0601111301/10

jaſu- yaşamak

j. -ja: 0601111202/63

jaſul yaşlı

j.+ la 0601113202/104

j.+ la, 0601113202/96

j.+ lardan 0601113801/69

j.+ ları 0601113202/96

jat - bknz. jat -

j.- iſalla 0601110301/16

jat - yatmak

j.- adi 0601114101/80

j.- an 0601111201/69

j.- uŵp 0601120401/12

j.- sæ 0601111201/72

j. -iſermællæ 0601111302/26

j. -je's 0601120401/13

j. -mali 0601120401/14, 0601120401/15

j. -uſermællæ 0601120102/27

jawi yük taşımada kullanılan at

j. +n 0601111201/74

jawu bknz. jawi

j.+ dæ 0601114101/121, 0601114101/123

jaz - yazmak

j.- up 0601113202/44

j. - ipdi 0601114101/3

jaz ilkbahar

j.+ uua, 0601113601/49

j. -il 0601111202/79

jazal yazan

j.+ lari 0601113601/105

jaził - yazılmak

j.- ja: 0601111202/79

jaɣa yaka

j.+ sunna 0601111201/4

jaɣuɯluɣ yakınlık

j. 0601120101/31

jð yüz, taraf

j.+ æ. 0601120401/23

je- yemek

j.- jæbiłmæjæn 0601120101/29

jet- yetmek

j.- eændæn 0601120101/9

jene yine

j. 0601120401/13

jet - ulaşmak

j.- æn 0601111201/69, 0601120402/28, 0601120402/2

j.- dix 0601120401/23

j.- ip 0601113202/162, 0601120401/24

j.- mæxi 0601113202/113

j.- mæl 0601120401/25

j.- mæjæn 0601120402/2

jetir- yetirmek

j.- mæz 0601111201/107

jetif- yetişmek

j.- di 0601111201/77, 0601114102/71

j.- ædi 0601113202/104

j.- ip 0601111201/71

j.- ik 0601111201/46

j.- mæli 0601113202/125

j.- mæ:n 0601111201/47

j.- jæ:θ 0601113201/9

ji - yemek

j.- jæmiz 0601114101/93

j.- jivi[mæjæ:n 0601111301/29

ji:- bknz. ji -

j.- mi[læ 0601114101/54

jijil- yiyilmek

j.- læ 0601114102/67

jiyirim yirmi

j. 0601111901/7

jiyirmi bknz. jiyirim

j. 0601120102/16, 0601120102/17

j.+ si 0601113202/174

jiyrim bknz. jiyirim

j. 0601111202/105, 0601111302/15, 0601111302/16

jiyrimi bknz. jiyirim

j. 0601111202/196

jil yıl

j. 0601120102/2

j.+ i 0601113202/154

jil bknz. jil

j. 0601111202/196, 0601111202/46

j.+ lærdæ 0601120402/15

jil bknz. jil

j. 0601110301/15, 0601111202/113, 0601111202/115, 0601111202/51,
0601111202/6, 0601111901/30, 0601111901/31, 0601120102/17,

0601120402/36

jił bkz. jił

j. 0601111901/1

j.+ dæn 0601113801/56

j.+ ñŋ 0601113201/8

j.+ lædæ 0601111901/35

jił bkz. jił

j. 0601110301/15, 0601111202/113, 0601111202/115, 0601111901/31

jiq - yıkmak

j.- ænæjæm 0601111202/103

jiɣna -yığmak, toplamak

j.- p 0601114102/10

jiɣnan- toplanmak

j.- ni, 0601111202/11

jul yıl

j. 0601110301/27, 0601110301/8, 0601111202/197, 0601111202/39,
0601111202/46, 0601111302/15, 0601111302/16, 0601111302/2,
0601111901/22, 0601113202/15, 0601113202/17, 0601113202/177,
0601113202/27, 0601113601/27, 0601113801/13, 0601113801/15,
0601113801/19, 0601113801/29, 0601114102/10,
0601114102/8, 0601113801/15

j.+ da. 0601110301/28

julda: yıl kadar

j. 0601120102/16

jaq - yıkmak

j.- di 0601111202/166, 0601111202/167

j.- ma:ni 0601111302/60

jaqul - yıkılmak

j.- di 0601111202/170

j.- mal 0601111302/62

j.- up 0601111202/169

jaɣna- toplamak

j.- ja 0601111202/77

j.- p 0601120401/29

jʷkna:- bknz. jʷkna-

j.- p 0601113202/21, 0601120401/34

jʷknaɛ[æf- beraber toplanmak

j.- ip 0601111201/102

jʷknaɛɭ- bknz. jʷknaɛ[æf-

j.- æɭ[æ 0601111201/102

jʷknaɭ- beraberce toplanmak

j.- ija, 0601111202/16

jʷknan- toplanmak

j.- adi 0601113202/96

jʷx- yıkmak

j.- upduwla: 0601114102/48

ɭujn şu gün

j. 0601111202/141

joʷ bknz. jo:

j. 0601111202/95, 0601114101/111

jo: yok

j. 0601111201/51, 0601111202/35, 0601111302/35, 0601111302/37,
0601113202/155, 0601113801/31, 0601113801/39, 0601114101/74,
0601114101/83,
0601114101/84, 0601114102/107, 0601120102/35

jo:l yol

j. 0601113601/43

j.+ a 0601111902/26, 0601120401/27

j.+ i 0601120401/29

j.+ unɪ 0601111301/11

j.+ unɪ, 0601111301/11

j.+ unɪ 0601120101/10

j.+ unɪ, 0601120101/10

j.+ unna 0601120101/4

jø:næ ama, ancak

j. 0601111202/142, 0601111202/143, 0601111202/190, 0601111902/10,
0601113202/126, 0601113202/145

jø:q yok

j. 0601111202/153, 0601111202/155, 0601111302/58, 0601111902/18,
0601111902/32, 0601111902/40, 0601111902/45, 0601113201/43,
0601114101/35

jøκ bknz. jo:q

j. 0601113601/21

jø:κ- yok etmek

j.-updur 0601113601/19

jø:x bknz. yok

j. 0601111302/6

jøχ bknz. yok

j. 0601111201/16, 0601111302/23, 0601111901/18, 0601113202/115,
0601113202/19, 0601113202/67, 0601113202/72, 0601113202/77,
0601113202/78, 0601113202/80, 0601113202/81, 0601113601/40,
0601113601/52, 0601113801/72, 0601114101/119, 0601114102/107,
0601114102/2, 0601120102/11, 0601120102/21, 0601120102/23,
0601120102/50, 0601120102/51, 0601120102/8, 0601113601/1,
0601120102/37

j.+ di 0601113202/122

j.+ di, 0601114101/124

j.+ di. 0601111201/83, 0601111201/88, 0601114101/124

j.+ di. 0601113601/42

j.- ti 0601111201/28

j.+ ti 0601114101/70, 0601110301/5

jø˘χ bknz. yok

j. 0601111201/43, 0601111201/48, 0601111201/70, 0601111201/79,
0601111201/82, 0601113601/43

jø:χ bknz. yok

j. 0601111201/103, 0601111201/18, 0601111201/25, 0601111201/58,

0601111201/59, 0601111201/73, 0601111302/10, 0601111302/21,
06011113202/25,

06011113801/40, 0601120401/22

j.+ di 06011113601/43

j.+ di. 0601111201/84, 0601111201/85

j.+ di. 0601111201/80

j.- ti 0601111201/66

joɣar yokarı

j.+ dan 0601114102/77

joɣarsi yukarısı

j.+ jæn 0601110301/52

joɣla- yoklamak

j.- jamuɣ 0601111901/7

joɣsa yoksa

j. 06011113601/73

j.+ m 06011113601/72, 06011113801/57

joɣθa bknz. joɣsa

j.+ m 0601111202/48

joɣsæ bknz. joɣsa

j. 0601111201/46

joɣsuzluɣ bknz. joɣsuzluɣ

j. 0601114101/133

joɣsuzluɣ yoksulluk

j.+ læn 0601114101/116

joq yok

j. 0601111902/33

jol yol

j.+ a 0601111902/22

j.+ unna, 0601111301/6

joldaɣ yoldaş

j.+ lamdan 0601111202/124

j.+ larumwuz 0601120401/5, 0601120401/6

j.+ um 0601114102/34

j.+ uma 0601114102/28

jolla - yollamak

j.- :G 0601111902/29

j.- dula 0601111202/114, 0601113202/71

j.- q 0601111902/36

jollij- bknz. jolla-

j.- mufla 0601113202/117

jolli- bknz. joll -

j.- pdilæ 0601113202/119

jomud bknz. jomut

j. 0601113801/3, 0601113801/7

jomut Yomut

j. 0601111201/16

jorundza yonca

j. 0601113601/55

jør- yürürüz

j.- is 0601110301/11., 0601110301/19

jøri - yürümek

j.- 0601111201/86

jokθ yoksa

j. 0601111202/94

jowfan yavşan otu

j.+ ũN 0601114102/48

jox yok

j. 0601111302/19, 0601113202/49

j.+ di 0601111302/57

j.+ ti. 0601114101/120

jønæ ama, ancak

j. 0601110301/56, 0601111202/120, 0601113201/41, 0601113202/106,
0601113202/131, 0601113202/156, 0601113202/20, 0601113202/39,
0601113202/44, 0601113202/46, 0601113202/57, 0601113202/60,

0601113202/68, 0601113202/79, 0601113202/81, 0601113601/106,
0601113601/61, 0601113801/42, 0601114102/3

jərində yonca

j. 0601111202/45

juχari bknz. juχari

j. 0601111201/87

juχari yukarı

j. 0601111201/40

j.+ da 0601111202/64

juχa:ri bknz. juχari

j. 0601111201/32

juχa:ri bknz. juχari

j. 0601111201/27

ju:rd bknz. yurt.

j.+ ũN 0601113601/72

jumuş çocuklara buyrulan ufak tefek iş

j. 0601120101/7

jurt yurt, vatan.

j. 0601110301/20

juw- yıkamak

j.- amiz 0601114101/36

jumuş bknz. jumuş

j. 0601111301/8

jyndə yonca

j. 0601120102/8

jynə ama, ancak

j. 0601113202/73

jyrt- koşmak

j.- æmiz 0601114101/7

jyz yüz, taraf

j. 0601111202/103, 0601111202/107, 0601111202/160, 0601111202/55,
0601111301/21, 0601114101/10, 0601120101/22, 0601120101/23

jyz yüz, surat
j.+ ynæ 0601113202/59

fujzæ şu tarafa
j. 0601114102/83

Z

zabt Ar. F. ضبط teyp
z. 0601111201/97

zaˈd bknz. za:d
z.+ α 0601113202/46

za:d Ar. ذات şey
z. 0601111201/40, 0601111202/119, 0601111202/32, 0601111901/34
z.+ α 0601111201/63, 0601111202/31, 0601113601/9
z.+ i 0601111202/194, 0601120101/12
z.+ i 0601111202/122, 0601111202/123, 0601111301/13, 0601113601/47
z.+ im. 0601113202/60
z.+ imiz 0601111201/43, 0601111902/18
z.+ ini 0601111301/12
z.+ umuz 0601111201/43, 0601111201/44, 0601113201/36
z.+ ũN 0601113202/82, 0601114102/55
z.+ una 0601111201/80, 0601113202/145
z.+ uni 0601120101/11

ozalqi eski, önceki
z. 0601113801/57

zaman Ar. زمان zaman

z. 0601111302/51, 06011113801/28, 06011114101/121

z.+ lar 0601111201/32

z.+ ũN 06011114101/113, 06011114101/114

z.+ na 0601111201/72, 0601111901/7, 06011114101/101, 06011114101/125,
06011114101/129, 06011114101/63, 06011114101/68, 06011114101/96

zama:n bknz. zaman

z. 06011113202/44, 06011113202/55, 06011113601/108, 06011113601/17,
06011113601/42, 06011114102/7, 0601120102/46, 06011113801/15

z.+ na: 06011113202/116

za:man bknz. zaman

z. 06011114102/101

zama:na Ar. زمانه zamane

z.+ da 06011113202/115

z.+ muzza 0601111201/37

za:r F. زار muhtaç

z. 0601111201/63

za:t Ar. şey

z. 0601111201/28, 0601111201/33, 0601111201/44, 0601111201/47,
0601111201/59, 0601111201/67, 0601111201/71, 0601111201/79,
0601111201/80,

0601111201/82, 0601111201/83, 0601111201/92, 0601111202/12,
0601111202/9, 0601111301/31, 0601111901/7, 0601111901/9,
0601113201/22, 0601113202/105,

0601113202/115, 0601113202/155, 0601113202/89, 0601113601/102,
0601113601/47, 0601113601/8, 0601113801/51, 06011114101/106,
06011114101/19, 06011114102/57,

06011114102/68, 0601120101/30, 0601120102/21, 0601120402/11

z.+ da 06011113801/25

z.+ la 0601111201/98, 0601111301/12, 0601120101/11

z.+ la: 0601111201/79

z.+ la. 0601111201/35, 0601111202/10

z.+ lær 0601111201/95

z.+ lar 0601111201/70, 0601113201/18, 0601113801/40

z.+ lara 0601113601/107

z.+ lardan 0601111201/77

z.+ lari 0601120401/10

z.+ lari 0601111201/73, 0601111201/99, 0601111301/12, 0601113601/105,
0601113801/41, 0601120101/11, 0601120402/11

z.+ lari, 0601113202/23

z.+ lari. 0601113801/39

z.+ larŭN 0601113202/61

zat bknz. za:t

z.+ larŭN 0601113202/24

za:t bknz. za:t

z. 0601113201/40, 0601113202/19

z.+ lardan 0601111201/16

za:ti şey sahibi, varlıklı

z. 0601111202/20

zæba:n F. زبان dil

z.+ i 0601111902/11

zæ:fær Ar. ضرر zarar

z. 0601120402/28

zæxmæt Ar. زحمت emek

z. 0601111901/3, 0601111902/14, 0601111902/15, 0601113202/20,
0601113202/21

zæxmæt bknz. zæxmæt

z. 0601113202/128

zæxn Ar. ذهن zihin

z.+ imæ 0601111901/18

zæʔifræ:x Ar. ضعيف ze'if + Trkm rek biraz güçsüz

z.+ ti. 0601111201/74

zækat Ar. زكات zekat

z. 0601111301/12

zæka:t bknz. zækat

z. 0601120101/11

zælæ:l bknz. zæ[æ]

z. 0601111302/58

zæ[æ] Ar. ضرر zarar

z.+ i 0601120102/51

zændæ F. زنده diri

z.+ [æmiz 0601113201/35

zændægi F. زندگی yaşam

z.+ miz. 0601113201/33

zændægi: bknz. zændægi

z. 0601111902/19

zæng F. زنگ zil

z. 0601120401/30

zæng bknz. zæng

z. 0601111902/35

zīŋ- atmak, fırlatmak

z.- ĩp 0601114102/63, 0601120401/16

zindægi F. yaşam

z. 0601111201/87, 0601113202/64

z.+ miz 0601111201/62

ziraʔat Ar. زراعت ziraat

z. 0601113601/56

zija:rat bknz. ziraʔat

z. 0601120401/4

zija:ret bknz. zija:ræt

z. 0601120401/8

zija:ræt Ar. زیارت ziyaret

z. 0601120401/22

zija:rætga: Ar. زیارت ziyaret + F. gâh; ziyaret yeri, türbe

z.+ si 0601110301/43

zor F. زور güç

z. 0601113202/145

zuvala çöp

z.+ lari, 0601113601/105

zylfyn F. زوڤين kapı sürgüsü

z. 0601113202/47

ð

ða:t Ar. ذات şey

ð. 0601111302/19, 0601114101/124

SONUÇ

Etnik kimlik çoğunluklardan ziyade azınlıkların farkında olduğu sosyopsikolojik bir değişken olarak görülür. Tarihsel ve kültürel deneyimlerle gelişen ve ortaya çıkan bu etnik kimlik daha sonra bir bilinç haline gelir (Fishman 1999: 155). İran sahasında yaşayan Türkmenler de etnik, dilsel azınlık olmaları ve mezhebî yönden İslam dininin Sünni mezhebine mensup bulunmaları, İran İslam Cumhuriyeti'nin genel Şîî inancından ayrılmaları gibi hususiyetler dolayısıyla etnik kimliklerine bağlı kalmışlardır. Bu durum; onların dilsel tercihlerine de yansımakta ve boy aidiyeti içerisinde yaşayan Türkmenlerin gerek boy içerisindeki gerekse diğer Türkmen boyları arasındaki etkileşimlerini güçlendirmektedir.

İran sahasında Türkmen Türkçesinin Yomut, Göklen, Nohur, Teke, Salır ağızları konuşulmaktadır. Bu ağızların konuşurları İran sahası içerisinde bugünkü yaşadıkları coğrafyada yerleşik yaşama geçmeden önce konar göçer şekilde belirli bir bölge içerisinde hareket halinde birbirleri ile komşu olarak yaşamaktaydılar. Türkmen boylarının birbirleriyle ilişkileri boy mücadeleleri ve topraklarında yaşadıkları ülkelerin çeşitli siyasal baskıları neticesinde savaşlar ve göçlerle şekillenmiş olduğundan İran sahasındaki Türkmenlerin bölgeye gelişleri ile başlayan etkileşim süreci ağızlar arasındaki ilişkinin ve etkileşim sıklığının tarihsel olarak anlaşılabilmesi açısından önemlidir.

Göklen boyu 18. yüzyılın başlarında kuzeydoğu tarafı Gülistan, doğu tarafı Tekeltki Dağı ve Nohur Vadisi; kuzeydoğusu Cergelan, kuzeyi Karrıkale, Çendir, Sumbar ve Dehistan, batısı Sengir Suvat ve Altın Tokmak'a, güneyde Gurgan Çayı ve Hacılar'a kadar uzanan alanda oturmaktaydılar. Yomut Türkmenlerinin Kuzey Balkan, Mangışlak taraflarından Etrek, Gürgen'e gelmeye başlamalarının ardından Göklenler, Yomutların önünde tutunamayarak yavaş yavaş kuzeyden güneye, batıdan

doğuya doğru çekilerek kuzeyde İnçemment, Altıkaraağaç Çeşme, Düyeci, Karavı; batıda Temirkarakuzı, Malay Şıyh ve Hoca Yangak'a yerleştiler (Ahengeri 2003: 108-109). Bugünkü Türkmenistan'ın Nohur Vadisi'nin asıl sakinleri olan diğer Türk grupları ile 16. yüzyılda Köpet Dağ bölgesindeki hayvancılıkla uğraşan boyların yani Oğuz-Türkmen unsurlarının karışması sonucunda oluşan bir boy oldukları düşünülen Nohurlar ise (Goli 1987: 87) İran sahasına daha geç dönemlerde İkinci Dünya Savaşı'nı takip eden siyasal gelişmelerin etkisi ile göç etmişler ve İran Devleti'nin kendilerine gösterdikleri, daha önceleri hayvanlarını otlatmak amacıyla gelip gittikleri Horasan bölgesine yerleştirilmişlerdir.

Görüldüğü üzere Türkmenlerin İran'a yerleşiminde eski dönemlerden itibaren bu sahada yaşayan Yomut, Göklen Türkmenleri ve Birinci Dünya Savaşı ve daha sonraki dönemde İran'a yerleşen Nohur, Mürçeli, Teke ve Salır Türkmenleri olmak üzere iki grup bulunmaktadır. Dolayısıyla Yomut ve Göklen ağız konuşurlarının bölgedeki temasları ve dilsel etkileşimleri daha eskiye dayanmaktadır. Bunun yanı sıra bu iki Türkmen boyu diğer boylara oranla daha kalabalık nüfusa sahiptirler ve yerleştikleri saha daha geniş yer kaplamaktadır.

Yomut boyunun Caferbay alt grubu Hazar Denizi'nin Doğu kıyısından Akkale'ye kadar uzanan bölgede ve Günbet-i Kavus'taki Atabayların arasında yerleşmişlerdir. Atabay alt grubu ise batıda Akkale'den başlayarak doğuda Meravetepe'ye kadar uzanan alanda yaşamaktadır. İran'ın güney-doğusunda coğrafi hususiyetlerinde etkisi ile Gülistan ve Horasan Eyaletleri'nde dağınık halde yaşayan Göklen boyu, Kayı ve Bayındır olmak üzere iki alt boydan oluşmaktadır. Göklenlerin Gülistan Eyaleti'nde yerleşen bölümü, Hazar Denizi kıyılarından başlamak üzere Gülistan Eyaleti'nin iç kısımlarına kadar uzanan geniş alana yayılan Yomut boyu ile

komşudur. Bu alan Türkmensahra olarak adlandırılan düz bir ova şeklinde Hazar Denizi kıyılarından iç kısımlardaki dağlık alana kadar uzanmaktadır.

Yomut boyunun Caferbay ve Akatabay alt boyları Hazar Denizi kıyıları ve etrafında yaşamaktadırlar. Ovanın iç kısımlarında ise Yomut boyunun Kanyokmaz ve Türkmenistan sınırlarına doğru Garravı-Düyeci alt boyları yaşamaktadır. Bu alt boyların yerleşim birimleri ile Göklenlerin Gülistan'da kalan Bayındır alt boyunun yerleşim birimleri komşudurlar. Bölgenin düz bir arazi yapısına sahip olması ve verimli toprakları nedeniyle yerleşim birimleri sık ve nüfus yoğundur, ayrıca buradaki köyler özellikle Yomut oturumlu şehirlere oldukça yakındır. Özellikle İran Türkmenlerinin merkez şehri kabul edilen Yomut oturumlu Günbed-i Kavus'un burada bulunması, ayrıca kültürel ve ekonomik açılardan tüm Türkmenlerin uğrak yeri olan cazip bir merkez olması, bölgedeki Türkmenlerin etkileşimini her açıdan artırmaktadır.

Kuzey Horasan Eyaleti'nde Gülistan Göklenlerinin devamı olarak Cergelan ilinde Göklen oturma devam etmektedir. Onların doğusunda da dar bir alanda Nohur oturumlu köyler yer almaktadır. Kuzey Horasan sahasında yerleşen Göklen ve Nohur Türkmenlerinin komşu olarak yaşadıkları köyler bulunmasına karşın Nohurların küçük ve oldukça kapalı birtopluluk olmaları dolayısıyla iletişimleri sınırlı düzeyde kalmaktadır. Dolayısıyla İran sahası Türkmen Türkçesinin Göklen ve Nohur ağızlarının konuşurlarının yaşadıkları coğrafi alandan derlenen sözlü malzemelere dayalı olarak söz konusu ağızların dil özelliklerinin ses ve ses biçimbilimî açılarından incelenmesi sonucunda benzerliklerden ziyade belirgin farklılıklar dikkat çekmekte olup bu farklılıkları şu şekilde özetleyebiliriz:

1. Ünlü sesbirimlerin miktarı, niteliği ve kullanımı açısından Türkmen ağızlarının çoğunluğunda aynı ünlünün hem uzun hem de kısa telaffuz edilerek değişik fonem değeri gösterdiği bilinmektedir. Türkmenistan sahası Änev, Hasar, Kıraç ağızlarının yanı sıra Nohur ağzında da bu durum farklılık göstermektedir. Bu ağızlarda sesbirimsel değere sahip olan ünlüler hemen hemen yok denilecek kadar azdır. Üstelik bu ağızlarda ünlüleri kısa telaffuz etme eğilimi, çok aktiftir ve uzunluk kullanımı pasif durumdadır (Berdiyev, Kürenov, Şamıradov, Arazkulıyev 1970: 27). İran sahası Göklen ve Nohur ağızları da bu açıdan farklılık göstermektedir. Göklen ağzı, ölçünlü Türkmen Türkçesi ve ana grup ağızları gibi uzun ünlülerin bulunduğu bir ünlü sistemine sahiptir. Ancak Nohur ağzında, uzun ünlülerin kısa ünlüye dönüştüğü ya da yarı uzun olduğu ve sesbirimsel değer taşımadığı görülmektedir.

Nohur ağzında görülen bu kısalma eğilimi ana grup Türkmen ağızlarının en belirgin özelliğine aykırıdır ve sözü geçen küçük ağız grupları ile ortak eğilim teşkil etmesinin yanı sıra Horasan Türkçesinin fonetik yapısı ile de benzeşmektedir. Diğer bir deyişle fonetik açıdan Göklen ağzı Doğu Oğuz grubu özelliklerini gösterirken, yine fonetik açıdan Nohur ağzı Batı Oğuz grubu özelliklerini göstermektedir.

2. Ünlü telaffuzlarının niteliği açısından da Göklen ağzı ölçünlü Türkmen Türkçesi ve ana grup ağızları ile örtüşmektedir. Nohur ağzı ise kapalı açık /e/ konusunda farklı bir tutum sergilemektedir. Türkmen ana grup ağızlarında kapalı /e/'nin normal uzunlukta ve açık /e/'nin uzun olduğu kabul edilmektedir. Nohur ağzında ise hemen hemen bütün /e/'ler açık şekilde telaffuz edilmektedir. Sadece Eski Türkçedeki kapalı /e/ telaffuzları genelde korunmuştur. Bu husus üzerinde Nohur ağzında nicelik açısından ünlülerin normal uzunluktaki telaffuzlarının

kullanımının tercih edilmesinin etkisi ile farklı yönde bir ses gelişiminin ortaya çıkmış olması muhtemeldir.

3. Nohur ağzında ünlülerin kısa telaffuz edilmesi başka bir sonucu da beraberinde getirmiştir. Ölçünlü Türkmen Türkçesinde /ü/ sesi /y/ ve /w/ yarı ünlü sesleri ile birleşerek /üy/ ve /üw/ diftongunu oluşturması özelliği Nohurlarda da bulunmamaktadır.

4. Ölçünlü Türkmen Türkçesinin ağızları ve alt ağızlarında büyük ünlü uyumunun bozulduğu durumlar gözlemlenebilmekte, özellikle bazı dorsal ağızlarda büyük ünlü uyumu bozulmaktadır (Amansarıyev 1970: 176). Bu hususta Türkmen Türkçesinde kelime telaffuzunda genel olarak sona doğru bir incelme eğilimi olması etkindir. Bu eğilim son seste gelen /ı/ sesinin yarı ince şekilde [i] altsesi ile telaffuz edilmesi durumunu ortaya çıkarmaktadır. Göklen ağzında bu incelme eğilimi ölçünlü Türkmen Türkçesi seviyesinde olsa da Nohurlularda sert açıyla gerçekleşmekte ve sonuçta bazen kalın sıradan bir kelimenin başlangıcı kalın ünlülü ve bitişi ince ünlülü şekilleri de ortaya çıkabilmektedir.

İran sahası Nohur ağzında da büyük ünlü uyumu düzensiz oluşu üzerinde kalın ünlülü kelimelerde ilk heceden sonra görülen ve son seste kuvvetlenen incelme eğilimi etkilidir. Ayrıca ince ünlülü kelimelerde uyumsuzluğa bağlı olarak bazı ince ünlülerin kalın ünlüye değiştiği de tespit edilmiştir. Ortak Türkçede bulunan kelimelerin a+a, a+ı, a+u, ı+a, ı+ı, o+a, o+ı, o+u, u+a, u+u şeklindeki ünlü dizisi Nohur ağzında düzensiz şekilde korunmakta, ancak çoğu kez değişime uğramaktadır. Nohur ağzında ince ünlülü kelimelerde büyük ünlü uyumu daha iyi şekilde korunmaktadır.

İran sahası Göklen ağzında ise belirtildiği üzere büyük ünlü uyumu Nohur

ağına oranla daha iyi korunmuştur. Özellikle ince sıradan ünlülü kelimelerde büyük ünlü uyumu daha güçlüdür.

5. Ana Türkçenin birincil uzunluklarını iyi derecede koruyan Türkmen Türkçesinde uzun ünlüler değişime karşı daha dirençlidirler. Dolayısıyla uzun ünlülü kelimelerde büyük ünlü uyumu kuralı daha iyi korunmaktadır. İran sahası Nohur ağızında birincil uzun ünlüler yer yer korunmakla birlikte kısalma eğilimi dikkat çekmektedir. Bu durum ikincil uzunlukların da ortaya çıkış sürecini etkilemektedir. Uzun ünlülerin değişime karşı gösterdikleri direnç bu kısalma eğilimi ile birlikte kırılmaktadır.

6. Türkiye Türkçesinde kelimelerin ilk hecelerinde bulunan ünlünün düz veya yuvarlak olması sonraki hecelerdeki ünlülerin, kelimenin ilk hecesindeki ünlü düz ise düz, yuvarlak ise ya dar-yuvarlak ya da geniş-düz olarak gelmesi kuralı (Korkmaz 2007: 151) şeklinde tanımlanan küçük ünlü uyumu Doğu Oğuz grubu için tanımsal farklılık göstermektedir. Çünkü Türkmen Türkçesinde kök hecede gelen yuvarlak ünlü sonra gelen hem dar, hem geniş ünlüleri etkileyebilmektedir. Türkmen Türkçesinde ikinci veya sonraki hecelerde bulunan geniş ünlülerin ilk hecede yer alan yuvarlak bir ünlüden etkilenmesi sadece fonetik düzeyde gerçekleşmektedir. Ölçünlü Türkmen Türkçesinin yazılı şekline bakıldığında ikinci ve sonraki hecelerde bulunan geniş ünlüler etkilenmeksizin düz olarak korunmakta olduğu görülür. Sözünü ettiğimiz etkilenme fonetik düzeyde gerçekleştiği için altesler ile gösterilmektedir: *ovadan* (ÖTrkm. *imlası*) - *o:vodon* ~ *o:vɒdɒn* (ÖTrkm. *telaffuz*). Görüldüğü üzere uyuma giren geniş ünlü tam veya yarı şekilde yuvarlak hale gelebilmektedir. Bu husus ölçünlü Türkmen Türkçesinin ağızları arasında farklılık gösterebilmektedir. Göklen ağızı konuşurlarının eğilimi genelde yarı yuvarlak şekilde

bir etkilenmeye doğru gitmektedir. Ama Nohur ağzında Batı Oğuz grubu lehçeleri ile benzerlik göstermekte ve bu şekilde bir uyum söz konusu olmamakta veya çok sınırlı olarak kullanılmaktadır. Bu ağızda görülen sınırlı örnekler, Türkmen Türkçesinin temel ağızlarının, özellikle tarihî süreçte aynı coğrafyayı paylaştığı Göklen ve Teke ağızlarının, etkisi şeklinde değerlendirilebilir. Ayrıca Nohur ağzında bazen kuralsız bir kullanımın yanında kurallı bir kullanımın da tespit edilmesi ağız konuşurlarının dili kullanma becerileri ile paralel farklı düzeylerde dağınık şekilde ortaya çıkabilmektedir.

7. Ünsüz sesler açısından da Göklen ve Nohur ağızları farklılık göstermektedir. Bu farklılıklardan başlıcası Türkmen ağızlarının sınıflandırılmasında başlıca ölçütlerden biri kabul edilen /s/ ve /z/ seslerinin apikal ve dorsal olarak kullanımına göre; Göklen ağzının apikal ağızlar, Nohur ağzının ise dorsal ağızlar arasında yer almasıdır. Bu hususu da göz önünde bulundurarak Prof. Dr. A. P. Potseluyevskiy fonetik ve morfolojik yapılarındaki farklılıklara dayanarak Türkmen ağızlarını iki ana gruba ayırmaktadır. Bu sınıflandırmada Göklen ağzı, Yomut, Teke, Salır, Sarık, Ersarı ağızları ile bir grupta; Nohur ağzı ise Änev, Hasar, Nerezim ağızları ile aynı grupta yer almaktadır (Berdiyev 1988: 18). C. Amansarıyev de Türkmen ağızlarını apikal ve dorsal özellikte olmalarını dikkate alarak ikiye ayırmaktadır. Apikal ağızları Teke, Yomut, Göklen, Salır, Sarık, Ersarı, Karadaşlı, Alili, Yemrelidorsal ağızları Çovdur, Nohur, Änev, Eski, Mukrı, Surhı, Kıraç, Arabacı, Çandır, Çeges, Hatap, Bayat, Düyeçi, Gıpçak olarak sınıflandırmaktadır (Amansarıyev 1970: 59-60). İran sahası Göklen ve Nohur ağızları söz konusu fonetik hususiyetlerini tarihî dilsel gelişimleri içerisinde bugün de muhafaza etmektedirler.

/s/ ve /z/ seslerinin apikal telaffuzları tarihî açıdan eski dorsal telaffuzlardan gelişmiş de olabilir. Bu özellik, Göklenler dışında Türkmen ağızları arasındaki dağılımlar göz önünde bulundurulduğunda tarihî Salur boyuna mensup beş büyük Türkmen boyu (Teke, Yomut, Salır, Sarık, Ersarı) ve Karadaşlı (Yazır) Alili ve Yemreli olmak üzere üç, az nüfuslu Türkmen boyunda görülmektedir. Dolayısıyla Göklenlerin Salur kökenli Türkmen boyları ile derin tarihî ve coğrafi ilişkileri dikkate alınarak apikalleşme ses olayının söz konusu boyların telaffuzundan etkilenecek kopyalandığı olasılığını öne sürebiliriz. Göklenler Türkmen Türkçesinin ana grup ağızlarına mensup, Salur kökenli olmayan tek büyük boy sayılmaktadırlar. Buna bağlı olarak Salur kökenli boyların güneyinde yaşayan Kayı, Bayındır, Dodurga ve Beğdili boylarından oluşan yeni bir boy birleşmesi tarihî süreçte dil içi temas sonucu bu ses özelliğini kabul etmiştir.

8. Göklen ve Nohur ağızlarında ünsüz seslere ilişkin belirgin özelliklerin ortaya çıktığı durumlardan bir diğeri de sızıcılışmadır. Ortak Türkçedeki kelime başı ötümlü, patlayıcı, çift dudak ünsüzü /b/’ler genellikle Türkmen Türkçesinde korunmuş olmasına karşın Batı Oğuz grubunda kelime başı [b-] > [v-] değişikliği sonucunda yarı ünlü [v] sesine dönüşmüştür. Nohur ağzında kelime başı [b] sesleri korunmakla birlikte [v] sesine değişim eğilimi de görülmektedir.

Ölçünlü Türkmen Türkçesi ve ana grup ağızlarında olduğu gibi Göklen ağzında genellikle orta ses konumundaki [b]’ler sürtüşmeli hale gelerek çift dudak [β] veya diş-dudaksıl [v] ’ye dönüşmüştür. Bu dönüşüm Türkmen Türkçesinin bazı ağızlarında tamamen [β] ve bazılarında [v] şeklinde görülmektedir. [v] şeklini tercih eden ağızlarda eğer bu ünsüz yuvarlak ünlü veya dudak ünsüzü etkisi altında kalırsa [β] şekli de ortaya çıkabilir. İran sahası Göklen ağzında kelime içi /b/’lerin [v]

şeklinde telaffuzu yaygındır. Bu eğilimin tam aksine Nohur ağzında [-b-]'lerin kapantılı telaffuzu korunmuştur. Nohur ağzındaki bu durum Batı Oğuz grubuna benzemektedir.

9. İran sahası Bayındır ve Kayı Göklenleri arasında coğrafî ve tarihî etkenlere bağlı fonetik farklılıklar gelişmiştir. Bayındır Göklenleri, Gülistan Eyaletinde Yomutların Kanyokmaz boy birleşmesi (İğdir ve Eymir dahil), Garravı-Düyeci boyları ile komşu yaşamaktadırlar. Dolayısıyla iki alt ağız arasında tarihî sürece baktığımızda zaten mevcut olan dilsel temas günümüzde de varlığını sürdürmekte ve her iki ağzın konuşurları arasında çift taraflı olarak farklılıkların minimal düzeye inmesine neden olmaktadır. Bu husus sonucunda İran sahası Göklen alt ağızlarının sınıflandırılmasında kullanılan belirleyici fonetik değişkenler; [-p-] > [-f-], [-p-] > [-φ-] ünsüz değişimleri ve [h] ile [χ] ünsüzlerinin kullanımları arasındaki farklılıklar olarak belirlenmiştir.

İran sahasındaki Türkmen ağızlarında yaygın olarak /f/ ünsüzünün [f] altsesi kullanılmasına karşın ölçünlü Türkmen Türkçesi ve ağızları üzerine Türkmenistan'da yapılan çalışmalarda /f/'nin bu sese karşılık gelen genel kullanımında [φ] altsesinin kullanıldığı belirtilmektedir. Ölçünlü Türkmen Türkçesinde /b/'ler sürtüşmeli hale geçerken /p/'ler korunmuştur. İran sahası Yomut Türkmenleri ve Göklen Türkmenlerinin Bayındır kolunda kelime içinde [p] sesi [f] sesine değişmektedir.

Gülistan ve Horasan Kayıları arasında ise [-p-]>[-f-] ünsüz değişimi görülmemekte, ölçünlü Türkmen Türkçesinin ve ağızlarının genelinde olduğu üzere kelime içi [p] sesi korunmaktadır.

Yuvarlak ünlülerin yanında kullanılan [p] sesinin [ɸ]'ye değişimi İran sahasında Yomut ağzı ve Göklen ağzının Bayındır alt ağzında görülmektedir.

İran sahası Göklenlerinin Kayı alt ağzında ise iç seste [p] sesinin korunması dolayısıyla bu ses değişimi yoktur. Bu olgu Kayıların Teke boyu ile ve Bayındırların Yomut boyu ile tarihsel süreçteki komşuluğunun ortaya çıkardığı dil etkileşimine de işaret etmektedir. Çünkü Teke ağzı telaffuzu kapantılı ve Yomutların Göklen komşuluğunda yaşayan Batı alt ağzı sızıcıdır. Teke ağzı ve Göklen ağzı ile dilsel teması bulunan Nohur ağzında da iç seste [p] sesleri her zaman kapantılıdır.

10. Göklen ağzının en tipik özelliklerinden biri kelime başındaki kapantılı [g] seslerinin sızıcılaşarak [w] sesine değişme eğilimi göstermesidir. Değişime uğrayan [g] sesinin her zaman yuvarlak ünlünün yanında yer aldığı ve bu ses olayının genelde sık kullanılan kelimelerde görüldüğü tespit edilmiştir.

11. Nohur ağzının başlıca özelliklerinden biri iç ses ve son ses /k/'lerin sızıcılaşması eğilimidir. Bu eğilim, bir taraftan Horasan Türkçesi ve diğer taraftan Azerbaycan Türkçesi gibi Batı Oğuz grubu lehçelerine benzemektedir. Ötümsüz, sızıcı, orta damak ünsüzü olan [x] sesi Göklen ağzında sadece alıntı kelimelerde kullanılmasına karşın Nohur ağzında kelime içi ve sonunda [k] sesinin sızıcılaşması sonucunda yaygın olarak kullanılmaktadır.

12. Göklen ağzında, uzun ünlüden sonra gelen /p/, /t/ gibi tonsuz, kapantılı seslerde bazen ünlü uzunluğunun da etkisi ile yarı ötümlüleşme gerçekleşmektedir. Bu durumda /p/ sesi yarı ötümsüz, patlayıcı bir çift dudak ünsüzü olan [p] altsesi ile, /t/ sesiyarı ötümsüz, patlayıcı, dişeti ünsüzü [t̪] altsesi ile telaffuz edilmektedir.

13. Nohur ağzında [-mız] ve [-maz] gibi çok kullanılan eklerdeki son sesteki /z/ sesleri yarı ötümlü telaffuz edilme eğilimi göstererek yarıötümlü, sızıcı, dişeti ünsüzü[z] ile telaffuz edildiği tespit edilmiştir. Bu ses olayı tarihî açıdan Çağatay Türkçesindeki eğilime tekabül etmektedir.

14. Ölçünlü Türkmen Türkçesinde şimdiki zaman eki {-yA:r} şeklindedir ve ekin ünlüsü her zaman uzundur. İran sahası Göklen ağzında şimdiki zaman eki genellikle {-(I)yA:}, {-(I)yA} şeklindedir. Nadiren ölçünlü Türkmen Türkçesinde olduğu şekliyle son seste /r/'li kullanıma rastlanılsa da Göklen ağzında son seste /r/ sesinin düşme eğilimine bağlı olarak bu durum özel bir hususiyet arz etmez. Göklen ağzında şimdiki zaman ekinin ünlüsünün kısa veya yarı kısa telaffuzu sık kullanıma sahip olup bu ağzın ayırt edici özelliklerindendir. Ayrıca ekin başında yer alan ve yer yer düşme eğilimi ile kısa telaffuzları tespit edilen /ɪ/ sesi eski bir zarf fiil ekinin kalıntısının korunması açısından önem taşımaktadır.

15. Ses düşmesi türleri öndeki parçanın düşmesi ile oluşan önses düşmesi, iç sesteki sesin düşmesi ile oluşan iç ses düşmesi ve son sesin düşmesi ile oluşan son ses düşmesinden meydana gelmektedir. Ses düşmesi sıklıkla yumuşamanın son evresinde gözlemlenmektedir. Bir parça genellikle ne kadar güçsüzse ses düşmesine uğrama ihtimali o kadar yüksek olmaktadır. Bu sebeple ünsüz sesler güç skalası boyunca hareket ettikçe düşmeye uğrama ihtimalleri artmaktadır ve vurgusuz ünlüler, genellikle vurgulu ünlülerden daha fazla düşmeye eğilimlidirler. Ayrıca bazı az rastlanır durumlarda yüksek ünlüler (high vowels) alçak ünlülerden (low vowels) görece daha kısa oldukları için daha zayıf olabilmektedirler (Lass 1984: 186-187). İran sahası Göklen ve Nohur ağızlarında da ses düşmesinin çeşitli örnekleri

bulunmaktadır. Bunlardan ayırt edici hususiyete sahip başlıca ses düşmesi olaylarını şu şekilde özetleyebiliriz:

$$/y-/ \rightarrow \emptyset$$

Kelime başında dar ünlü öncesinde gelen /y/ seslerinin düşmesi tarihî açıdan Oğuzlarda sık görülen bir ses olayıdır. Batı Oğuz grubunda ve özellikle de Azerbaycan Türkçesinde dar ünlü öncesi gelen söz başı y'lerin düşmesi kurallıdır. Nohur ağzında bu ses olayının sık görülmesi Batı Oğuz grubu ile örtüşen özelliklerinden biridir.

$$/h-/ \rightarrow \emptyset$$

Kelime başında [h] sesinin düşmesi yaygın olup alıntı kelimelerde dahi görülür. Eski Farsçadan alıntılanan *hemana* 'örneğin' kelimesi ölçünlü Türkmen Türkçesinde *hamala* şeklinde ve Yomut ağzı gibi bir çok ağızda *hemana* şeklinde kullanılmaktadır. Ancak Nohur ağzında kelime başı [h] sesinin düşmesi eğilimine bağlı olarak bu kelime aşağıdaki şekillerde kullanılmaktadır.

Farsça *hem* 'de, da' eki ölçünlü Türkmen Türkçesinin ve bazı ağızlarında ekleşmiş ve uyuma tabi tutulmuştur. Ancak İran sahasında Göklen ve Nohur Türkmenlerinde baş sesteki [h] ünsüzü genelde düşmesine karşın tam anlamıyla ekleşmemiş ve uyuma girmemiştir. Hatta *hem* şeklinin kullanımı da yaygınlık göstermektedir. Ekin ünlüsünün düştüğü, ancak tam anlamıya ekleşmediği şu örnekleri derleme metinlerimizde tespit etmekteyiz.

$$/-r/ \rightarrow \emptyset$$

Hafif titretek, ötümlü, dişeti ünsüzü olan [r] sesi Göklen ve Nohur ağızlarında son seste genellikle düşmektedir.

16. İran sahası Göklen ve Nohur ağızlarında ünlü türemelerinin farklı türleri

tespit edilmiş olup söz konusu ağızların gerek tarihsel gerekse günümüz dilsel eğilimlerinin belirlenmesi açısından aşağıdaki $\emptyset \rightarrow /y/$, $\emptyset \rightarrow /h/$ türemelerinin ayrı birer önemi bulunmaktadır:

$\emptyset \rightarrow /y/$

İran sahası Göklen ağzında da tespit edilen bu türeme olayı düz, geniş [a] ve [e], düz, dar [i] ve yuvarlak, dar [y] seslerinin önünde oluşabilmektedir.

$\emptyset \rightarrow /h/$

/h/ ünsüzü genellikle geniş ünlüler ile başlayan kelimelerin önünde türemektedir. Türkmenistan sahası Alili, Karadaşlı, Çovdur, Salır ağızlarında belli bir ölçüde de Yomut ağzının Batı alt ağzında kelime başı /h/ türemesi ses olayı görülmektedir (Amansarıyev 1970: 255). Bu ses olayının örneklerini, Nohur ağzında da geniş ünlü ile başlayan kelimelerin ön sesinde görmekteyiz.

17. İran sahası Göklen ve Nohur ağızları biçimbilimsel açıdan farklı özellikler göstermektedirler. Bu farklılıkların söz konusu ağızların Türkmen ağızları içerisindeki konumunun belirlenmesinde en belirleyici olanları şimdiki zaman, yönelme hali ve sıfat fiil eklerinin biçimleridir. A. Annanurov umumî şimdiki zamanın tarihî açıdan geliştiği yardımcı fiilin kökenine göre Türkmen ağızlarını kökeni *yöremek* yardımcı fiiline dayananlar (birinci grup) ve kökeni *durmak* yardımcı fiiline dayananlar (ikinci grup) olmak üzere iki gruba ayırmaktadır (Berdiyev 1988: 158-159). Bu husus çerçevesinde İran sahası Göklen ağzının birinci grup ağızlarının, Nohur ağzının ise ikinci grup ağızları içerisinde yer alması gerektiği tespit edilmiştir.

İran sahası Nohur ağzında olumlu şimdiki zaman çekiminde {-AdI(r)} eki kullanılmaktadır. Bu kullanım Çağatay Türkçesi ile de örtüşmektedir. Göklen ağzı ise {-yA(r)} ekinin kullanımını tercih etmektedir. Örneğin, *ediye(r)*. Şimdiki zamanın

hikayesi için Nohur ağzında {-AdI} eki kullanılmaktadır. Göklen ağzında ise {-yA(r)dI} eki kullanılmaktadır. Göklen ağzında son ses ve iç seste hece sonunda kalan [r] sesinin düşme ya da zayıflama eğilimi bulunması eke de yansımakta, dolayısıyla ekin [r] sesinin bulunmasına ilişkin karışık kullanımı görülmektedir.

18. Ölçünlü Türkmen Türkçesinde ve ana grup ağızlarında ünlü ile biten kelimeler yönelme halinde çekimlendiklerinde sadece son seste yer alan ünlü ses geniş ve uzun şekle dönüşmektedir. Nohur ağzında ise ünlüyle biten kelimeler yönelme halinde çekimlendiklerinde, kelimeye {+A} yönelme hali eki /y/ yardımcı sesinin türemesi ile {+yA} şeklinde eklenmektedir. Bu özellik Horasan Türkçesi ve Batı Oğuz grubu ile ortaktır.

19. Ölçünlü Türkmen Türkçesinde geçmiş, şimdiki ve gelecek zamanı gösteren üç sıfat fiil kullanılmaktadır. Örneğin *alan*, *alıya:n*, *alıcak*. Bunların arasında şimdiki zaman ile ilgili sıfat fiil yapan {- (I)yA:n} eki ölçünlü Türkmen Türkçesinde olduğu üzere İran sahası Göklen ağzında da kullanılmaktadır. Ancak, Nohur ağzında bu ek bulunmamaktadır. Bu husus çağdaş Batı Oğuz grubu lehçeleri ile örtüşmektedir.

Sonuç olarak, Göklen ağzı Türkmen Türkçesinin ana grubuna bağlı bir ağız olarak ölçünlü Türkmen Türkçesi ile fonetik ve morfofonolojik açılardan birçok ortak özelliklere sahiptir. Ayrıca komşusu olarak yaşadığı ve ana gruba bağlı Teke ve Yomut ağızları gibidiğer Türkmen ağızları ile de benzerlikler göstermektedir. Ancak, Türkmen Türkçesinin küçük ağızlar grubu içerisinde yer alan Nohur ağzı farklı şekillerde ölçünlü Türkmen Türkçesi ve ana grup ağızlarına aykırı özellikler ortaya koymakla beraber, bir Türkmen ağzı olduğu kanaatine varılabilecek şekilde ortak

özellikleri de sergilemektedir. Ancak diğer Türkmen ağızlarından farklı özelliklerinin Horasan Türkçesi ve Batı Oğuz grubu lehçeleri ile örtüşmesi, Nohur ağzının bir geçiş ağızı olduğuna işaret etmektedir. Bu ağız komşuluğunda bulunan Änev, Hasar, Nerezim gibi küçük ağızlar grubuna bağlı Türkmen ağızları ile ortak özelliklere sahip olsa da genellikle yanı başında yaşayan Teke ve Göklen konuşurlarının dilsel bağlamından farklılaşmaktadır.

KAYNAKÇA

- ABOTT, K. E., *Gozareş-i Sefer-i Konsul Abot be Sevahil-i Bahr-Hazar "Novambr 1847 ta Fevriye 1848"*, Farsçaya Çev. Dr. Ahmet Seyd.
- ABRAHAMİAN, E. (2008) *Modern İran Tarihi*, Çev. Dilek Şendil, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- AGACANOV, S. G. (2004) *Oğuzlar*, Çev. E.N. Necef, A. Annaberdiyev, İstanbul: Selenge Yayınları.
- AGACANOV, S. G. (2006) *Selçuklular*, Çev. E.N. Necef, A. Annaberdiyev, İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- AHENGGER, A.A. (2003) *Türkmelerin Tarihi*, Günbed-i Kavus: İlharman Yayınevi.
- AHMEDÎ, H. (2009) *İran Ulusal Kimlik İnşası*, İstanbul: Küre Yayınları.
- AİTCHİSON, J. (1985) *Language Change: Progress or Decay?*, New York: Universe Books.
- AKSAN, D. (1978) *Anlambilimi ve Türk Anlambilimi*, Ankara.
- AKSAN, D. (1979-1982) *Her Yönüyle Dil, Ana Çizgileriyle Dilbilim I-II-III*. Ankara.
- AKSOY, M. (2012) "Türk Kültüründe Koç-Koyun Mezar Taşları", *Türk Dünyası Tarih, Kültür Dergisi*, Şubat, s. 29-31.
- ALBAYRAK, R. (2013) *Türklerin İranı (Yakın Gelecek)*, C.I-II, Ankara: Berikan Yayınevi.
- ALLEN, H.B. (1973). *The Linguistic Atlas of the Upper Midwest*. 3 vols. University of Minnesota Press.
- ALTAYEV, S.G. ve diğerleri (1976) *Türkmen Dilinin Frazelogik Sözlüğü*, Aşgabat.
- AMANSARIYEV, C. (1954) *Türkmen Dilinin Yomut Şivesinin Demirgazık Geleşikleri*, (Kand. dissert.).

- AMANSARIYEV C. (1970) *Türkmen Dialektologiyası*, Aşgabat: Türkmenistan Neşriyatı.
- AMANSARIYEV, C. ve diğerleri (1978) *Türkmen Dialektologiyasından Praktikum*, Aşgabat.
- ANDERSEN, H. (1988) "Center And Periphery: Adoption, Divusion, and Spread", *Historical Dialectology: Regional And Social* (Ed. In J. Fisiak), Berlin: Mouton de Gruyter.
- ANDERSON, J. A. (1973) *Structural Aspects of Language Change*, London: Longman.
- ANNABERDİYEYEV, A. (2004) "Mangışlaktan Horasan'a Türkmen Eli", *Türk Dünyası Araştırmaları*, S. 153, s.227-239.
- ANNABERDİYEYEV, A. (2006) *İran Türkmenleri (1881-1979)*, Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Anabilim Dalı, Basılmamış Doktora Tezi, 179 s.
- ANNANUROV, A. ve diğerleri (1972) *Türkmen Diliniň Ärsarı Dialekti*, Aşgabat,
- ANNANUROV, A., ve diğerleri (1970) *Türkmen Diliniň Ersarı Dialekti*, Aşgabat: Türkmenistan SSR Ilımlar Akademiyası Magtumgulu Adındaki Dil ve Edebiyat İnstitutı.
- APPLEBY, J. (1971) "Books on Dialectology" (Rewiew), *American Speech*, Vol. 46, No. 1/2 (Spring - Summer), p. 158-159.
- ARAZKULIYEV, S. ve diğerleri (1977) *Türkmen Diliniň Gısgaça Dialektologik Sözlügi*, Aşgabat.
- ARAZKULIYEV, S. (1991) *Türkmen Diliniň Farap Dialekti*, Aşgabat.
- ASGERÎ HÂNİKÂH, Asgar (1995) *Îrâniyân-ı Türkmen*, Tahran: Esâtir Yayınevi.

- ASHBY, P. (2011) *Understanding Phonetics*, London: Hodder Education.
- ATADJANOV, M. (1959) *Salırskiy dialekt turkmenskogo yazıkı*, Avtoreferat dissertatsii na soiskaniye uçenoy stepeni kandidata filologičeskih nauk. Aşhabad, 18 s.
- ATANIYAZOV, S. (1994) *Şecere (Türkmenin Nesil Darağtı)*, Aşgabat.
- ATANIYAZOV, S. (1999) "Türkmen Boylarının Geçmişi, Yayılışı, Bugünkü Durumu ve Geleceği", *Bilig*, S.10, s.1-30.
- ATANIYAZOV, S. (2005) *Şecere Ansiklopedik Türkmen Etnik Adları Sözlüğü*, Çev. Karasoy, Y., U. D. Aşçı, Konya: Tablet Kitabevi.
- ATANIYAZOV, S. (2010) *Şecere (Türkmenin Soy Ağacı)*, Çev. Seyitnazar A., N. Biray, İstanbul: Ötüken Yayınları.
- ATAYEV, H. (1970) *Osvoboditelnoye dvicenie turkmen v irane (1917-1925 gg.)*, Aşhabad: Ilım.
- ATAYEV, H. (1987) *(1917-1925) Cunbiş-i Rehâîbahş-ı Türkmenha-yı İran*, Çev. Said, Tahran: Hizb-i Tûde-yi İran.
- ATTAR, H. A. (2006) *İran'ın Etnik Yapısı (Yakın Dönem ve Günümüzde)*, Ankara:Divan Yayıncılık.
- AUER, P. ve diğerleri(2005) *Dialect Change (Convergence and Divergence in European Languages)*, Cambridge: Cambridge Press.
- AUGUSTUS, D. B.C. (1848) "On The Yomud and Goklan Tribes of Turkmania", *Journal of Ethnological Society of London* (1848-1856), Vol. 1, s. 60-78.
- Azərbaycan Dialektoloji Lügəti I-II*, Ankara: 1999, 2003.
- AZIMOV, P. (1950) *Türkmen Dili (Söz Yasayıcı Goşulmalar)*, Aşgabat: Türkmenokuvpedneşir.

- AZIMOV, P., ve diğeri (1992) *Türkmen Dili*, Aşgabat: Magarif.
- AZİMOV, P. ve diğeri (1960) *Hâzirki Zaman Türkmen Dili*, Aşgabat.
- AZİMOV, P. ve diğeri (1992) *Türkmen Dili*, Aşgabat.
- AZMUN, Y. (1965) "İran'da Yaşayan Türkmenler", *Türk Kültürü*, S. 31, s. 583-588, Ankara: Türk Kültürü Araştırma Enstitüsü Yayınları.
- AZMUN, Y. (1966) "Türkmen Halk Edebiyatı Hakkında", *Reşit Rahmeti İçin*, Ankara: Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Yayınları, s. 68-83.
- AZMUN, Y. (1978) "İran Türkmencesi-bir Yomut ağzı : Arzuv", *Journal of Turkish Studies-Türklük Bilgisi Araştırmaları*, Volume 2, Center for Middle East Studies of Harvard University, s.1-46.
- AZMUN, Y. (1983) *Ana Çizgileriyle Türkmence Dilbilgisi (Ses Bilgisi)*, C.1, Ankara: Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fak. Yayınları / Doğu Dilleri ve Edebiyatları Araştırmaları Enstitüsü Yayınları.
- AZMUN, Y. (1990) "Türkmencede Aslî ve Dolaylı Uzun Ünlüler", *Journal of Turkish Studies (Türklük Bilgisi Araştırmaları)*, Fahir İz Armağanı I, Volume 14.
- AZMUN, Y. (2003) "Söz Mirasımız - Öz Mirasımız", *Journal of Turkish Studies / Türklük Bilgisi Araştırmaları*, Kaf Dağının Ötesine Varmak Günay KUT Armağanı I, C. 27/I, s.161-177.
- BAİLEY, C. J. (1973) *Variation and Linguistic Theory*, Washington D. C.: Center for Applied Linguistics.
- BAİLEY, G. ve diğeri (1991) "The apparent time construct", *Language*: Cambridge University Press.
- BALBAY, M. (2007) *İran Raporu*, İstanbul: Cumhuriyet Kitapları, Kurtiş

Matbaacılık.

- BANGUOĞLU, T. (2007) *Türkçenin Grameri*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- BARTHOLD, V. V. (2006) *Orta Asya Türk Tarihi Hakkında Eserler*, Çev. K. Y. Koprman, İ. Aka, Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- BARTHOLD, W. (1984) *An Historical Geography of Iran*, Trans. S. Soucek, Ed. and Int. C. E. Bosworth, Princeton, New Jersey: Princeton University Press.
- BARTHOLD, W. (1990) *Moğol İstilâsına Kadar Türkistan*, Haz. H. D. Yıldız, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- BARTHOLD, W. (1998) "Türkmen Tarihine Ait Taslak", *Abdulkadir İnan Makaleler ve İncelemeler*, C. I, s.555-558, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- BARTHOLD, W. (2008) *Tarihte Türk Dünyası*, İstanbul: Örgün Yayınevi.
- BARUTCU ÖZÖNDER, F. S. (2002) "İran ve Türkler", *KÖK Araştırmalar*, C. IV, S. 2, Güz, s. 101-122.
- BARUTÇU, F. Sema (1989) "Altayca kelime başı /p/", *Fırat Üniversitesi Dergisi (Sosyal Bilimler)*, III/2: 2.
- BASKAKOV, N.A. ve diğerleri (1970) *Grammatika turkmenskogo yazıkı I, fonetika i morfologiya*, Aşhabat.
- BAŞDAŞ, C. (1999) "Türkmen Türkçesinde +(I)k (İntensivum) Eki ve Kullanılışı", *Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi*, s. 492-496.
- BATTAL, A. (1997) *İbn-i Muhennâ Lûgati*, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- BAYATLI, H. K. (1996) *Irak Türkmen Türkçesi*, Ankara: TDK Yayınları.
- BAYLIYEV, S. (1992) *Türkmen Diliniñ Tarihi Grammatikası*, Aşgabat.

- BAZİN, L. (1959) "Le Türkmène", *Philologiae Turcicae Fundamenta (PhTF)*, C 1, s. 308-317, Wiesbaden.
- BAZİN L. (1988) *Türkmençe*, Çev. G. Efresiyap, Erzurum.
- BEHZAD, S.; S. AGAHATABAİ(2014) "XIX. yüzyılda Türkmenler Hakkında Yazılan Farsça Sefernameler ve Yazılar", *Tarihte ve Günümüzde Ortadoğu'da Türkmenler Uluslararası Sempozyumu (8-10 Mayıs 2014)*, Şeyh Edebali Üniversitesi, Bilecik.
- BENZİNG, J. (1939) *Über die Verbformen im Türkmenischen*, Berlin: Inaugural-Dissertation.
- BENZİNG, J.; S. S. PAYLI (1988) "Altay Filolojisi ve Türkoloji Etütlerine Kılavuz II", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı BELLETEN*1958, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- BERDİYEYEV, R. (1988) *Türkmen Diliniñ Dialektlerinde ve Geleşiklerinde İşlikler*, Aşgabat.
- BERDİYEYEV, R. ve diğeri (1970) *Türkmen Diliniñ Dialektleriniñ Oçerki*, Aşgabat: Türkmenistan İlimler Akademiyası Magtumguly Adındaki Dil ve Edebiyat İnstitüti.
- BERNS, J.; J.V. MARLE (Ed.) (2002) *Present-Day Dialectology : Problems And Findings*, Berlin : M. de Gruyter.
- BİCKFORD, F. (2006) *A Course in Phonetics*, Wadsworth Cengage Learning.
- BLAGA R. (1997) *İran halkları El Kitabı*, Yeni Zamanlar Dağıtım.
- BLOOMFIELD, L. (1933) *Language*, New York: Holt.
- BOESCHOTEN, H. (1998) "The Speakers of Turkic Languages", *The Turkic Languages*, L. Johanson, Eva A. Csató, London, New York, s. 1-15.

- BORCAKOV, A. ve diğeri (1999). *Türkmen Dilinin Grammatikası, Morfologiya*, Aşgabat: Ruh Neşiriyatı.
- BOSNALI, S. (2001) "İran Türklerinin Dil ve Toplumsal Kimliği", *Türk Dili*, S. 594, s.669-678.
- BOSNALI, S. (2007) *İran Azerbaycan Türkçesi (Toplumdilbilimsel Bir İnceleme)*, İstanbul: Kebikeç Yayınları.
- BOZKURT, F. (1999) *Türklerin Dili*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- BOZKURT F. (2002) *Türklerin Dili*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- BÖKE, K. (Ed.) (2010) *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*, İstanbul: Alfa Yayınları.
- BRØNDUM, J.N. (1927) *Dialekter og Dialectforskning*, Kopenhag.
- BRUMMELL P.(2005) *Turkmenistan: The Bradt Travel Guide Ltd*.
- BUDAK, A. (1993) "Türkmen Türkçesinin Dialektolojik Atlası", *Türk Dünyası Araştırmaları*, S.86, İstanbul, s.65-67.
- BUDAK, A. (1995) "Türkmence'de -galı > -alı Zarf Fiili", *Türk Dünyası Araştırmaları*, S. 97, s.219-232.
- BUDAK, A. (1999) "Türkmenistan'da Bugünkü Oğuz Boyları", *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, S. 146, s.45.
- BULUÇ, S. (1946) "Diyalektoloji-I" *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, Nr.3-4, s.171-179, Ankara.
- BULUT, C. (1998) "Optative Constructions in Iraqi-Türkmen, Studies on Turkish and Turkic Languages", *Proceedings of the IXth International Conference on Turkish Linguistics*, A. Göksel, C. Kerslake (Ed.), Oxford, s.161-169.
- BULUT, C. (1999) "Klassifikatorische Merkmale des Iraktürkischen", *Orientalia*

*Suecana*48, 5-27.

BULUT, C.; F. KIRAL (2000) "A Project Description: Turkic Varieties in South Anotolian and West Iranian Contact Areas in their Relationship to Normative Centres", Haz. A. A. Özsoy, E. E. Taylan, *Türkçenin Ağızları Çalıştayı Bildirileri*, İstanbul, s. 73-80.

BURAN, A. (1999) "Türkçede kelimelerin ekleşmesi ve eklerin kökeni", 3. Ululuslararası Türk DilKurultayı 1996, Ankara, s.207-214.

CAFERÎ, Teymur ve diğerleri. (2013) *Ostân Şinâsi-yi Horâsân-ı Şimâlî*, Tahran: Vezâret-i Amûzeş ve Pervereş.

CAFEROĞLU, A. (1988) *Türk Kavimleri*, İstanbul: Enderun Kitabevi.

CAFEROĞLU, A. (1993) *Eski Uygur Türkçesi Sözlüğü*, İstanbul: Enderun Kitabevi.

CAFEROĞLU, A. (1995a) *Doğu İllerimiz Ağızlarından Toplamalar*. Ankara: TDK.

CAFEROĞLU, A. (1995b) *Güneydoğu İllerimiz Ağızlarından Toplamalar*. Ankara: TDK.

CALLARY, R.E. (1971) "Dialectology and Linguistic Theory", *American Speech*, Vol. 46, No. 3/4 (Autumn - Winter), p. 200-209.

CANNON, G.; S. IVES (1968) "Some Generalizations about Language", *College Composition and Communication*, Vol. 19, No. 3 (Oct.), p. 201-203

CATFORD, J. C. (1988) *A Practical Introduction to Phonetics*, Oxford: Clarendon Press.

CEDERGREN, H. (1988) "The spread of language change: verifying inferences of linguistic diffusion", In P. Lowenburg (ed.), *Language Spread and Language Policy*, Washington, DC: Georgetown University Press. 45–60.

CHAMBERS, J. K.; P. TRUDGILL (1980) *Dialectology*, Cambridge.

- CHAMBERS, J. K. (1992) "Dialect acquisition", *Language* (68), p. 673–705.
- CHAMBERS, J. K. (1993) "Sociolinguistic dialectology", *In Preston*, 1993b. 133–64.
- CHAMBERS, J. K. (1994) "An introduction to dialect topography", *English World-Wide* 15: 35–53.
- CHAMBERS, J. K. (1998) "Social embedding of changes in progress", *Journal of English Linguistics* 26: 5–36.
- CHAMBERS, J. K. (Ed.) (1991) *Dialects of English: Studies in Grammatical Variation*. London and New York: Longman.
- CHAMBERS, J. K. (1997) "Mapping variability", *In A. R. Thomas (ed.), Issues and Methods in Dialectology*. Bangor: University of Wales. 284–93.
- CHAMBERS, J. K.; P. TRUDGILL (1991) "Dialect grammar: data and theory", *Dialects of English: Studies in Grammatical Variation*. London and New York: Longman.
- CHEN, M.; H.-I. Hsieh (1971) "The time variable in phonological change". *Journal of Linguistics* 7: 1–14.
- CHEN, M. ;W. S.-Y. Wang (1975) "Sound change: actuation and implementation", *Language* 51: 255–81.
- CLARK, J. ; C. YALLOP (1999) *An Introduction to Phonetics and Phonology*, Malden, Massachusetts: Blackwell Publishers.
- CLARK, L. (1998) *Turkmen Reference Grammar*, Wiesbaden: Harrassowitz Verlag.
- CLAUSON, G. (1972) *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth-Century Turkish*. Oxford.
- COHEN, M. (1961) *Instruction D'enquête Linguistique*, Paris.

- COTTAM, R. W. (1964) *Nationalism In Iran*, University of Pittersburgh Press
- CRONİN, S. (2007) *Tribal Politics in Iran (Rural Conflict and the New State, 1921-1941)* London and New York: Routledge.
- CRYSTAL, D. (1992) *Encyclopedia of Language*, Cambridge University Press.
- CUMAYEV, K. Ve diğ erleri (1979) *Türkmen Edebiyatını ın Tarih i IV*, Aş gabat.
- CZEGLÉDY, K. (2004) *Bozkır Kavimlerinin Doğu'dan Batıya Göçleri*, Ankara: Doruk Yayımcılık.
- ÇAĞATAY, S. (1972) *Türk Lehçeleri Örnekleri II Yaşayan Ağız ve Lehçeler*, Ankara.
- ÇARIYAROV, B. (1969) *Günorta-Günbatır Türk i Dillerde İşlik Zamanları*, Aş gabat.
- ÇARIYAROV, B. (1978) *Türkmen Dilini ın Orfoepik Sözlüğü*, Aş gabat.
- ÇEÇEN, A. (2006) *Türk Devletleri*, Ankara: Fark Yayınları.
- ÇENELİ, İ. (1986) “Türkmen Türkçesi Sözlüğü”, *TDAY-Belleten 1982-1983*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınevi, s. 29-84.
- ÇOMMADOV, O. (1991) *Türkmen Dilini ın Kerki Topar Dialektleri*, Aş gabat.
- ÇOMMADOV, O. (1992) *Kerkinskaya gruppa dialektov turkmenskogo yazık a (v arealno-istoriçeskom aspekte)* Aftoreferat dissertatsii na soiskaniye uçenoy stepeni doktora filologiçeskih nauk, Aş habad, 38 s.
- ÇORILI, M. R. ve diğ erleri. (2015) *Ostan Şinâsi-yi Gülistan*, Tahran: Vezâret-i Âmûzeş ve Pervereş.
- ÇORUHLU, Y. (2000) *Türk Mitolojisinin Anahatları*, İstanbul: Kabalcı Yayınevi.
- DANKOFF, R. (in collaboration with J. Kelly) (1982-1985) *Maħmūd al-Kāşğarī. Compendium of the Turkic Dialects, Dīvān Luyāt at-Turk I-III*, Sources of

Oriental Languages and Literatures 7, Turkish Sources VII, Cambridge: Harvard University Press.

DAUZAT, A. (1922) *La Géographie Linguistique*, Paris.

DAUZAT, A. (1938) *Essais de Géographie Linguistique*, Paris.

DAVIS, Lawrence M. (1990) *Statistics in Dialectology*, Tuscaloosa: University of Alabama Press.

DEMİREZEN, M. (1986) *Phonemics and Phonology: Theory Through Analysis*, Ankara: Bizim Büro Basımevi.

DESER, T. (1988). "Dialect Transmission and Variation", *York Papers in Linguistic Forum*, v. 30.

DİLAÇAR, A. (1968) *Dil, Diller ve Dilcilik*, Ankara: TDK Yayınları.

DİMİTRİYEV, N. K. (1955) *Sootvetstviye r II d II t II z II z' II y. Issledovaniya po sravnitel'noy grammatike tyurkskih yazıkov, çast pervayafonetika*, Moskva: Akademiya Nauk SSSR, Institut yazıkoznaniya, İzdatelstvo akademii nauk SSSR.

DİVİTÇİOĞLU, S. (1994) *Oğuz'dan Selçuklu'ya: Boy, Konat ve Devlet*, İstanbul: Eren.

DJANAŞİA, N.N. (1955) *Osobennosti reči turkoyazıçnogo naseleniya verhney tsalki, (Avtoref. kand. dissert.)*, Tbilisi.

DOERFER, G. (1969) "İran'daki Türk Dilleri", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten*, s. 1-11.

DOERFER, G. (1973-1974) "Bericht über eine linguistische Forschungsreise in Iran", *TDAY-B*, Ankara.

DOERFER, G. (1992) "İran'daki Türk Dilleri Üzerine Göttingen'de Yapılan

- Araştırmalar Üzerine", *Türk Dili*, S. 489, s. 264-266.
- DOERFER, G. (1998) "Ein çängä in Nordchorasan", *Bahşı Ögisi, Klaus Röhrborn Armağanı*, (Haz. J. P. Laut, M. Ölmez), Freinburg-İstanbul, s. 67-72.
- DOERFER, G. (1998) "Turkic Languages of Iran", *The Turkic Languages* (Eds. Lars Johanson, Eva Csáto), London and New York, s. 273-282.
- DOERFER, G. (1999) "İran'daki Türk Dil ve Lehçeleri ile Bunların Hayatta Kalma Şansı", III. Uluslararası Türk Dil Kurultayı 1996, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- DOERFER, G. Wolfram Hesch (1998) "Türkmenischen Materialien au Gonbad-e Qābūs, *Materialia Turcica*, Band 19, Göttingen.
- DOERFER, G., (1969) "İran'daki Türk Dilleri", *TDAY Belleten*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- DOERFER, G. ve diğerleri (1990) *Oghusica aus Iran*, Wiesbaden: Harrassowitz Verlag.
- DOMİNİAN, L. (1917) *The Frontiers of Language and Nationality in Europe*, New York.
- DURDIYEV, M.; Ş. KADIROV; (1991) *Dünyadaki Türkmenler*, Aşgabat, 63 s.
- DYALİLİ, M. R.; T. KELLNER, (2011) *İran'ın Son İki Yüzyıllık Tarihi*, İstanbul: Bilge Kültür Sanat.
- Ebu'l Gazi Bahadır Han (1996) *Şecere Terakime (Türkmenlerin Soykütüğü)*, Haz. Z. Kargı ÖLMEZ, Simurg Yayınları.
- EDGAR, A. L. (2006) *Tribal Nation: Making of Soviet Turkmenistan*, Princeton University Press.
- ELİED, H. (1939) *Contributions to the Antropology of Iran*, Chicago.

- ELWELL-SUTTON L. ve diğerkleri (1952) *A Guide to Iranian Area Study*, Ann Arbor, Michigan: J. W. Edwards Publisher.
- ERCAN, Ö. A. (2005) "Türklerin Geçidi, Yurdu, İnançların Tutsağı İran", *Türk Dünyası*, S. 227, 23-29.
- ERCİLASUN, A. B. (2001) "Oğuz-Türkmen Dil Kaynakları", *Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi*, S. 11, s. 7-12.
- ERCİLASUN, A. B. (2002) *Kars İli Ağızları (Ses Bilgisi)*. Ankara: TDK.
- ERCİLASUN, A. B. (2011) *Türk Dünyası Üzerine İncelemeler*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- ERCİLASUN, A. B. (2014) *Makaleler 1 (Dil, Tarih, Destan, Edebiyat)*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- ERDAL, M. (1991) *Old Turkic Word Formation, A. Functional Approach to the Lexicon*, Vol. I-II, Wiesbaden: Otto Harrossowitz.
- ERDEM, M. (1992) *Kitab-ı Güzide (76a-134a) İnceleme-Metin-Sözlük*, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- ERDEM, M. (1997) "Türkmen Bağışlık Mektepleri", *Türkoloji Dergisi*, C. 12, S. 1, s.275-285.
- ERDEM, M. (1998) *Dede Korkut Türkmenistan Varyantları*, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Anabilim Dalı, Basılmamış Doktora Tezi.
- ERDEM, M. (2000) "Türkmen Türkçesi Ağızlarında Olumlu Şimdiki Zaman Kullanımı", *Bilig*, S. 14, s.55-71.
- ERDEM, M. (2000) "Türkmen Türkçesinde Akrabalık Terimleri Üzerine", *KÖK*

- Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C. 2, S. 1, s.187-204.
- ERDEM, M. (2001) "Türkmenlerde 'Tire' ve 'Tayfa' Kavramları", *KÖK Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C. 3, S. 2, s.87-105.
- ERDEM, Melek (2003) *Türkmen Türkçesinde Metaforlar*. Ankara: KÖKSAV Tengrim Türklük Bilgisi Araştırmaları Dizisi: 6, (ISSN: 1303-1767), Kozan Ofset Mat. San. ve Tic. Ltd. şti., XII+315s. (ISBN 975-7430-30-7).
- ERDEM, M. (2004) "Modern Oğuz Türkçesinde Söz Başı t ~ d", *Çağdaş Türkoloji Araştırmaları*, s.77-96.
- ERDEM, M. (2008) "Modern Oğuz Türkçesinde Belirsiz Geçmiş Zaman Ekleri", *Türkiyat Araştırmaları*, S. 9, Güz, s. 199-215.
- ERDEM, M. (2009) *Modern Oğuz Türkçesi Söz Varlığı (Türkiye, Azerbaycan ve Türkmen Standart Türleri Esasında)*, Ankara: Grafiker Yayınları.
- EREN, H. (1999) *Türk Dilinin Etimoloji Sözlüğü*, Ankara: Bizim Büro Basım Evi.
- ERGENÇ, İ. (2002) *Konuşma Dili ve Türkçenin Söyleyiş Sözlüğü*, İstanbul, Multilingual Yabancı Dil Yayınları
- ERGİN, M. (1993) *Türk Dilbilgisi*, İstanbul: Bayrak Basım / Yayın / Tanıtım.
- ERGİN, M. (1997) *Dede Korkut Kitabı II*, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- ERŞAHİN, S. (2007) *Türkistan'da İslâm ve Müslümanlar (Sovyet Dönemi)*, Ankara: Türk Diyanet Vakfı Yayınları.
- ERVIN-TRIPP, S. M. (1971). Social dialects in developmental sociolinguistics. In Shuy, R. (Ed.), *Sociolinguistics: a cross - disciplinary perspective*. Washington, D.C.: Center for Applied Linguistics.
- EYUBOĞLU, İ. Z. (1988) *Türk Dilinin Etimoloji Sözlüğü*, İstanbul: Sosyal Yayınlar.

- FERZANE, M. A. (1334) *Mebani-yi Destur-i Zeban-i Azerbaycan*, Tebriz.
- FİSCHER, J. L. (1958) "Social influences on the choice of a linguistic variant",
Word 14: 47–56.
- FİSHER, W. B. (1972) "Iran (Persia)", *The Middle East and North Africa 1972-73*,
 London: Europa Publications Limited.
- FİSHMAN, J. (Ed.) (1968) *Readings in the Sociology of Language*. The Hague:
 Mouton,
- FİŞIAK, J.(Ed.) (1995) *Medieval Dialectology*,Berlin: Mouton de Gruyter.
- FOWLER, R. (1974) *Understading Language (An Introduction to Linguistics)*,
 London and Boston: Routlage & Kagan Paul.
- FRANCİS, W. (1989) *Dialectology :An İntroduction*, London : Longman.
- GABAİN, A. V. (1988) "Türkçede Fiil Birleşmeleri", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-
 BELLETEN* 1953, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- GABAİN, A. V. (2000) *Eski Türkçenin Grameri*, Ankara: Türk Dil Kurumu
 Yayınları.
- GAL, S. (1982) "Linguistic Variation in Time, Space, and Society" (Review),
American Anthropologist, New Series, Vol. 84, No. 4 (Dec.), p. 853-861.
- GALAFASSİ, P. (2010) "Locations of Major Turkmen Tribes (16th to 19th
 Centuries)", (www.kunstpedia.com/articles/locations-of-major-turkmen-tribes-%2816th-to-19th-centuries%29.html#axzz2bP0oqrrH)
- GAMİLLİSCHEG, E. (1928) *Die Sprachgeographie und ihre Ergebnisse*, Bielefeld-
 Leipzig.
- GARRIYEV, A. ve diğerleri (1970)*Sovet Türkmenistanınıñ Tarıhı 1917-1937*,
 Aşgabat.

- GAYDARCI, G.A. ve diğeri(1973) *Gagauzsko-russko-moldavskiy slovar*, (Red.: N.A. BASKAKOV) , Moskva.
- GELDİYİF, M.; G. ALPARIF (1929) *Türkmen Diliniň Grammatikası*, Aşgabat: Türkmenistan Devlet Neşriyatı.
- GEMALMAZ, E. (1987) *Türkmençe Metinler*, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- GEMALMAZ, E. (1995) *Erzurum İli Ağızları (İnceleme-Metinler-Sözlük ve Dizin)*. Ankara.
- GEMALMAZ, Efrasiyap (1999) “Ağız Bilim Araştırmalarının Gerekliliği” *Ağız Araştırmaları Bilgi Şöleni*, Türk Dil Kurumu Yayınları, s.4-13, Ankara.
- GERRİTSEN, M. ; F., JANSEN (1980) "The interplay of dialectology and historical linguistics: some refinements of Trudgill's Formula", In P. Maher (ed.), *Proceedings of the 3rd International Congress of Historical Linguistic*, Amsterdam: Benjamins.
- GERRİTSEN, M. (1985) "Alters-UndGeschlechtsspezifische Sprachverwendung", *Ortssprachenforschung: Beitrige zu einem Bonner Kolloquium*. (Yay.: Werner Besch-Klaus Mattheier.) Berlin, s. 79-108.
- GİLLIÉRON, J. (1915) *Etudes de Géographie Linguistique*, Neuveville.
- GLAUSER, B. (1985) "Linguistic atlases and generative phonology", In John M. Kirk, Stewart Sanderson, and J. D. A. Widdowson (eds.), p. 113-129.
- GOCUGİ, Niyazdurdi, (2002) "Nigah-i Guzera be Huneri Musiki-yi Turkmenha-yı İran", *Yaprak Dergisi*, S. 20, Kış, (Türkmen Geleneksel Musikisi Özel Sayısı), s. 30-31.
- GOEBL, H. (1982) *Dialektometrie*, Vienna: Österreichischen Akademie der

Wissenschaften.

- GOEBL, H. (1993) "Dialectometry: a short overview of the principles and practice of quantitative classification of linguistic atlas data", In R. Köhler and B. Rieger (eds.), *Contributions to Quantitative Linguistics*, Dordrecht: Kluwer. 277–315.
- GOLDEN, P. B. (2006) *Türk Halkları Tarihine Giriş*, Çev. O. Karatay, Çorum: KaraM Araştırma ve Yayıncılık.
- GOLİ, E. (1987) *Târih-i Siyâsî ve İçtimaî-i Türkmenha*, Tahran: İlim.
- GORGANİ, Mensur (1979) *Mesele-yi Zemin der Sahra-yi Turkmen*, Tahran: Müellif.
- GORHANÇI, S.M. (1980) *Nuhbe-yi Seyfiyye*, Tarih-i İran, Tahran Gozareş İktisadi İçtimai Ostan-e Golistan, 1390
- GÖKDAĞ, B. A. (2007) "İran'daki Türk Ağızlarının Sınıflandırılması", *Türk Yurdu*, S. 27, s. 55-62.
- GRÖNBECH, K. (2000) *Türkçenin Yapısı* (Çev. M. Akalın), Ankara: TDK Yayınları.
- GRUNİNA, E.A. (2005) *Turkmenskiy yazık*, Moskva: İzdatelskaya Firma "Bostaçnaya Literatura" RAN.
- GUDİAŞVİLİ, Y.V. (1949) *Osobennosti turetskogo govora naseleniya tsalkinskogo rayona*, (Avtoref. kand. dissert.), Tbilisi.
- GUİLLAUME, G. (1987) *Langages Et Langue: De La DialectologieA La Systematique*, Angers: Richer.
- GUMİLËV, L. N. (2003) *Hazar Çevresinde Bin Yıl*, İstanbul: Selenge Yayınları.

- GÜLENSOY, T. (2007) *Türkiye Türkçesindeki Türkçe Sözcüklerin Köken Bilgisi Sözlüğü*, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- GÜLENSOY, T., A. BURAN (1994) *Elazığ Yöresi Ağızlarından Derlemeler I*, Ankara: TDK yay..
- GÜLENSOY, T. (1988) *Kütahya Yöresi ve Ağızları*, Ankara.
- GÜNDÜZ, T. (1997) *Anadolu'da Türkmen Aşiretleri "Bozulus Türkmenleri 1540-1640*, Ankara: Bilge Yayınları.
- HACALOĞLU, R.A. (1992) *Azeri Türkçesi Dil Kılavuzu: Güney Azeri Sahası Deneme Sözlüğü*. Ankara.
- HAMMARSTRÖM, Goran (1983) "Five Basic Terms in Dialectology", *Language Sciences*, Volume 5, Issue 1 (Apr), p. 55-59.
- HAMZAYEV, M. Y. Ve diğerleri (1962) *Türkmen Diliniñ Sözlüğü*, Aşgabat.
- HAMZAYEV, M. Y. (1962) *Türkmen Diliniñ Sözlüğü*, Aşgabat: Türkmenistan SSR İlimler Akademiyasının Neşriyatı.
- HANSER, O. (1977) *Turkmen Manual (Descriptive Grammar of Contemporary Literary Turkmen Text, Glossary)* Wien.
- HANSER, O. (2003) *Türkmençe El Kitabı*, Çev Z. K. Ölmez, İstanbul: Kebikeç Yayınları
- HAYİT, B. (2004) *Türkistan Devletlerinin Millî Mücadelelerinin Tarihi*, Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- HAYYAN, Abû (1931) *Kitâb al-İdrâk li-lisân al-Atrâk*, Haz. A. Caferoğlu, İstanbul: Evkaf Matbaası.
- HEFFNER, R.M. S. (1969) *General Phonetics*, Madison, Milwaukee, and London:

The University of Wisconsin Press.

HEYET, C. (1383) "İran'da Türk Kültürünün Durumu", *Varlık*, 133-2, s. 126-130.

HEYET, C. (2008) *Türk Dili ve Lehçelerinin Tarihi Seyri*, Çev. M. Öztürk, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.

HIDIROV, M. N. (1962) *Türkmen Diliniñ Tarıhından Materyallar*, Aşgabat.

HOLDSWORTH, M. (1959) *Turkestan in The Nineteenth Century (A Brief History of the Khanates of Bukhara, Kokand and Khiva)*, Oxford: Central Asian Research Centre in Association with St. Antony's College (Oxford) Soviet Affairs Study Group.

HOPKIRK, K. (1993) *Central Asia A Traveller's Companion*, London, John Murray Ltd.

HOPPER P. J.; E. C. TRAUGOTT (1993) *Grammaticalization*, Cambridge University Press.

HOUCK, C. L. (1982) "Review: Dialect Analysis by Computer", *American Speech*, Vol. 57, No. 2 (Summer), p. 143-146.

HUDAYGULIYEV, M., (1992) *Häzirki Zaman Türkmen Dili: Fonetika*, Aşgabat.

HUFSCHMİDT, J.M.; J.KLAUS (1981) "Sprachdatenerhebung, Methoden und Erfahrungen in Feldforschung" *Sprachverhalten In Ländlichen Gemeinden. Ansätze Zur Theorie Und Methodik. Forschungsbericht Erp-Projekt. Band I*, (Yay.: W. Besch), Berlin, p. 178-205.

HÜRMÜZLÜ, H. (2003) *Kerkük Türkçesi Sözlüğü*. İstanbul.

IRVİNE, J. T. (1985) "Status and Style in Language", *Annual Review of Anthropology*, Vol. 14, p. 557-581.

- İLLİÇ-SVİTİÇ, V. M. (1963) Altayskiye dentalniye: t, d, δ. *Voprosı yazıkoznaniya*, 6, Moskova, 37-56.
- İLLİYEYEV, M. (2010) Türk Tarihinde Şecere Geleneği: Türkmen Şecereleri Örneği, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı, Basılmamış Doktora Tezi, 196 s.
- İMER, K. ve diğerleri (2013) *Dilbilim Sözlüğü*, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi.
- İMER, K. (1995) "Toplumsal Süreçlerin Dile Yansıması", *Dilbilim Araştırmaları*, 1995, s. 24-38.
- İSLAMOV, M. İ. ve diğerleri (1990) *Azərbaycan Dilinin Dialektoloji Atlası*. Bakı: Elm.
- JABERG, K. ; J. JUD (1928) *Das Sprachatlas als Forschungsinstrument*, Bern.
- JABERG, K. (1908) *Sprachgeographie*, Aarau.
- JABERG, K. (1936) *Aspects Géographiques du Langage*, Paris.
- JOHNSON, K. (1997) *Acoustic and Auditory Phonetics*, Cambiridge, Massachussetts: Blackwell Publishers.
- JOHANSON, L. (1997) Frame-changing Code Copying in Imigrant Varieties, *Processes of Language Change in An Immigrant Context*, Ed. G. Extra, L. Verhoeven.
- JOHANSON, L. (1998) "Code-copying in Irano-Turkic", *Language Siciences* 20, p. 325-337.
- JOHANSON, L. (2000) "Turkic Indirectives", *Evidentials: Turkic, Iranian and Neighbouring Languages*, L. Johanson, B. Utas (Ed.), Berlin, New York, p. 61-87.

- JOHANSON, L. (2005) "Bilateral Code Copying in Eastern Persian and South Eastern Turkic", *Linguistic Convergence and Areal Diffusion, Case Studies from Iranian, Semitic and Turkic*, Eds. E. A. Csátó, B. Isakson, C. Jahani, London, New York, p. 205-214.
- JOHANSON, L. (2002) *Türk Dili Haritası Üzerine Keşifler*, Çev. Yılmaz, E.-Demir N., Ankara: Grafiker Yayınları.
- JOHANSON, L. (2005) "Converging Codes in Iranian, Semitic and Turkic", *Linguistic Convergence and Areal Diffusion, Case Studies from Iranian, Semitic and Turkic*, Eds. E. A. Csátó, B. Isakson, C. Jahani, London, New York, p. 3-31.
- JOHANSON, L.; C.BULUT (2004) "Historical, Cultural and Linguistic Aspects of Turkic-Iranian Contiguity", *Turkic-Iranian Contact Areas, Historical and Linguistic Aspects*, Eds. L. Johanson, C. Bulut, Wiesbaden.
- JOHNSTON, P. A. (1985) "Linguistic atlases and sociolinguistics", *In Kirk, Sanderson and Widdowson*, p. 81-93.
- KADI, H. M. D. (Hicrî 1382) *Ferhangi Kadı: Farsi - Türkmeni*, Meşhed: Gol Neşr.
- KAFESOĞLU (1958) "Türkmen Adı Manası ve Mahiyeti", *Jean Deny Armağanı'ndan Ayrı Basım*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- KANONOV, A. N. (2009) *Rusya'da Türk Dillerinin Araştırılması Tarihi*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, s.226-228.
- KARA, M. (1998) "Türkmen Türkçesinde Ünlüler", *Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi*, S.6, s.824-837.
- KARA, M. (1998) *Türkmen Türkçesi ve Türkmen Edebiyatı Üzerine Araştırmalar*, Ankara: Akçağ Yayınları.

- KARA, M. (2001) *Türkmençe (Giriş-Gramer-Metinler-Sözlük)*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- KARAAĞAÇ, G. (2013) *Türkçenin Ses Bilgisi*, İstanbul, Kesit Yayınları
- KARAAĞAÇ, G. (2013) *Türkçenin Dilbilgisi*, Ankara, Akçağ Yayınları
- KARADOĞAN, A. (2004) "-İp ile Kurulan Zarf-Fiilli Parçaların Türkmen Türkçesinden Türkiye Türkçesine Aktarımı", *Bilig*, S. 31, s. 207-217.
- KARAHAN, L. (1999) "Ağız Araştırmaları Alanında Yapılması Gereken Çalışmalar", *Ağız Araştırmaları Bilgi Şöleni*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, s. 24-28,
- KARAHAN, L. (1999b) "Azerbaycan Dialektoloji Atlası Hakkında" *Türk Dili Dergisi*, S.567, s.185-189.
- KARAYANIK, S. (1999) "Türkmençe Üzerine Bir Bibliyografya Denemesi", *Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi*, S. 7, s. 227-249.
- KÂŞGARLI, M. (2006) *Divanü Lûgat-it-Türk*, Çev. B. Atalay, C. I, II, III, IV, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Kâşgarlı Mahmud Divanü Lûgat-it-Türk*, C. I-IV, Çev.: Besim Atalay, Ankara 2006.
- KAYRA, E. (1991) "Lehçe Bilimi ve Dil Haritaları" *Türk Dili*, S.479, s.299-306.
- KAZI, M.D.(2000) *Muhtumkulı Fıragı'nın Kamil Divanı*, Meşhed: Gülneşr.
- KAZVİNÎ, A. (2011) *Safevi Tarihi*, Çev. Mohemmednejad, H., Ankara: Birleşik Yayınevi.
- KENDİ, M. M. (1972) *Nazari be Rustaha-yi Mazenderan*, Tahran: Peyam Basımevi.
- KERKUKLU, M. S. (2007) *Turkmen of Irak*, Boyut Tanıtım Matbaacılık.
- KIRAL, F. (2005) "Modal Constructions in Turkic of Iran", *Linguistic Convergence*

- and Areal Diffusion, Case Studies from Iranian, Semitic and Turkic*, Eds. E. A. Csató, B. Isaksson, C. Jahani, London, New York, p. 285-295.
- KİLLİ G., Erdem M., Özcan Ö. A. (2009) "Türk Diyalekt Coğrafyası Araştırmaları: 'Türk Diyalekt Atlası'nın Hazırlanmasına Giriş ve Özbek Ağızları", 13-17 Temmuz, Tarihselden Moderne Özbekistan: Timur Dönemi ve Sonrası Kaynak Araştırması Sempozyumu, Ankara (basılmamış bildirisi).
- KİRK, J. M. ve diğerleri (Ed.) (1985) *Studies in Linguistic Geography*, London: Croom Helm. Kirk, J. M. and G. Munroe. 1989. 'A method for dialectometry'. In Kretzschmar, Schneider and Johnson. 97-110.
- KNOWLES, G. O. (1978) "The nature of phonological variables in Scouse", In *Trudgill*.
- KONONOV, A. N. (1960) *Grammatika sovremenogo uzbekskogo literaturnogo yazıka*, Moskva.
- KOPKALLI-Y. H. (2000) "Türkçedeki /v/'nin Sesbilimsel ve Sesbilgisel Özellikleri", *XIII. Dilbilim Kurultay Bildirileri*, Haz. A. S. Özsoy, E. E. Taylan, s. 99-107, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi.
- KORKMAZ, Z. (1992) *Gramer Terimleri Sözlüğü*, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- KORKMAZ, Z.(1994) *Bartın ve Yöresi Ağızları*, Ankara.
- KORKMAZ, Z. (2003) *Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)*, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- KORKMAZ, Z. (2011) *Türkçede Eklerin Kullanılış Şekilleri ve Ek Kalıplaşması Olayları*, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.

- KORKMAZ, Z. (2013) *Oğuz Türkçesinin Gelişimi*, Ankara : Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayınları.
- KORTMANN, B. (Ed.) (2004) *Dialectology Meets Typology : Dialect Grammar From A Cross-Linguistic Perspective*, Berlin; New York: Mouton de Gruyter.
- KÖYMEN, M. A. (2004) *Selçuklu Devri Türk Tarihi*, Türk Tarih Kurumu Yayınevi.
- KRETZSCHMAR, W. (1996b.) "Dialectology and sociolinguistics: same coin, different currency".
- KRETZSCHMAR, W., E. W. Schneider and E. Johnson (ed.) (1989) *Computer Methods in Dialectology, Journal of English Linguistics* 22 (special edition).
- KULMANOV, G. (1960) *Geoklenskiy Dialekt Turkmenского Yazıkı*, Aşhabad.
- KULMANOV, G. (1991) *Geoklenskiy Dialekt Türkmenского Yazıkı*, Aşgabat: Ilım.
- KURATH, H. (1972) *Studies in Area Linguistic*, Indiana University Press.
- KURPALİDİS, G. M. (2007) *Büyük Selçuklu Devletinin İdarî, Sosyal ve Ekonomik Tarihi*, Çev. İ. Kamalov, Red. S. S. Kucur, İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- KÜRENOV S. (1997) *Kafkasya Oğuzları veya Türkmenleri*, Ankara: Ötüken Neşriyat.
- KÜRENOV, S. (1971) *Türkmen Diliniñ Uzun ve Gısqa Çekimlileri (Eksperimental – fonetik oçerk)*, Aşgabat: Ilım Neşriyatı.
- KÜRENOV, S. (1962) "Demirgazık Kavkaz (Stavropol) Türkmenleriniñ Gepleşiğinde İşlikleriñ Ayratınlıkları", *Türkmenistan SSR Ilımlar Akademiyası Dil Bilimi İnstitutınıñ İşleri Akademiya Nauk Turkmenşskoy SSR Trudı İnstituta Yazıkoznaniya IV*, Aşgabat, 1962, s.241-270.
- KÜRENOV, S. (1996) "Türkmen ve Türk Dillerinin Ünlülerinin Özellikleri", *Türk*

Lehçeleri ve Edebiyatları Dergisi, S. 6, s.70-73.

KÜRENOW, S. (1997) *Kafkasya Oğuzları veya Türkmenleri (Çovdurlar, İgdirler, Söyüncacılar)*, İstanbul: Ötüken Neşriyat.

LABOV, W. (1994) *Principles of Linguistic Change*, Vol. 1: Internal Factors, Oxford: Blackwell.

LABOV, W.(1972) *Sociolinguistic Patterns*. Philadelphia.

LADEFOGED, P. (2001) *Vowels and Consonants*, Blackwell Publishing.

LADEFOGED, P. (2006) *A Course in Phonetics*, Boston: Thomson Higher Education.

LAFERRIERE, M. (1986) Ethnicity in Phonological Variation and Change, in Allen and Linn (Eds.), *Dialect and Language Variation*, Orlando: Academic Press.

LAGAŞOVA, B. R. (1976) *Türkmeni irana (İstoriko-etnografiçeskoye issledovaniye)*, Moskva: İsdatelstvo "Nauka" Glavnaya Redaktsiya Vostoçnoy İliteraturı.

LAJOS, L. (1942) "Türkçede Uzun Vokaller", *Türkiyat Mecmuası*, İstanbul: Maarif Matbaası.

LASS, R. (1980) *On Explaining Language Change*, Cambridge: Cambridge Universty Press.

LASS, R. (1984) *Phonology: An Introduction to Basic Concept*, Cambridge: Cambridge Universty Press.

LASS, R. (1991) *Phonology*, Cambridge: Cambridge Universty Press.

LASS, R. (1997) *Historical Linguistics and Language Change*, Cambridge: Cambridge University.

LAVER, J. (1980) *The Phonetic Description of Voice Quality*, Cambridge:

Cambridge University Press.

LAVIER, J. (1994) *Principles of Phonetics*, Cambridge: Cambridge University Press.

LAZİBOĞLU, H. (1980) "İran'da Ne Kadar Türk Vardır, Nerelerde Otururlar?", *Türk Kültürü*, S. 211-214, s. 195-203.

LEHMANN, W. (1962) "Broadening of language materials: dialect geography", In *Historical Linguistics: an introduction*. New York: Holt, Rinehart & Winston.

LESSİNG, Ferdinand (2003) *Moğolca-Türkçe Sözlük I-II*, Çev. Günay Karaağaç, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.

LEYLAK, M. H. (2000) *Orta Asya ve Kafkaslar'da Türkler'in Demografik Yapısı (XX. yüzyıl)*, Ankara: Tamga Yayıncılık.

LİGETİ, L. (1942) "Türkçede Uzun Vokaller", çev. T. Gökbilgin, *Türkiyat Mecmuası*, VII-VIII, s. 82-94.

LİGETİ, L. (1998) *Bilinmeyen İç Asya*, Çev. S. Karatay, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.

LİGETİ, L. (2008) *Tarihte Türk Yurtları*, Çev. S. Karatay, T. Andaç, N. Uğurlu, İstanbul: Örgün Yayınevi.

LİNN, M. D. (1983) "Informant Selection in Dialectology", *American Speech*, Vol. 58, No. 3 (Autumn), p. 225-243.

LOGAŞOVA, B. R. (1980) *Türkmenha-yı İran*, Farsçaya Çev. Sirius İzdi, Hüseyin Tahvili, Tahran: Şebahenk Yayınevi.

LOGAŞOVA, Bibirabia (1980) *Türkmenha-yı İran*, İran: Şebâhen.

LÖFFLER, H. (1980) *Probleme der Dialektologie*, Eine Einführung. 2. Auflage.

Darmstadt.

MACKENZİE, C. F. (1980) *Sefername-yi Şimal*, Farsçaya Çev. Mansure İttihadiye

"Nizam Maff", Tahran: Gustere Yayınevi.

MAŞAKOV, H. A. (1949) *Çovdurskiy dialekt turkmenskogo yazıka*

(Kand.Dissertatsiya) Aşhabad.

MAŞAKOV, H.A. (1949) *Çovdurskiy Dialekt Turkmenskogo Yazıka*, Avtoreferat

dissertatsii na soiskaniye uçenoy stepeni kandidata filologičeskih nauk,

Aşhabad, 19 s.

MATTHEİER, Klaus J. (1980) *Pragmatik und Soziologie der Dialekte*, Heidelberg.

MAVIYEV, N. (1987) *Türkmen Diliniñ Arabaçı Dialekti*, Aşgabat, 119 s.

MCDAVİD, Jr., Raven I. (1969) "Social Dialects and Professional Responsibility",

College English, Vol. 30, No. 5 (Feb.), p. 381-385.

MCMAHON, A. (1994) *Understanding Linguistic Change*, Cambridge University

Press.

MEİLLET, A. (1922) *Las Dialectes Indo-Européens*, Paris.

MELGUNOV, Grigory (1997) *Keranaha-yı Cenubi-yi Derya-yı Hazar*, Farsçaya

Çev. Emir Huşeng Emini, Tahran: Kitabsera Yayınevi.

MENGES, K. H. (1951) "Resarch in the Turkic Dialects of Iran (Preliminary report

on a trip to Persia)", *Oriens* 4, s. 279.

MENGES, K. H. (1968) *The Turkic Languages and Peoples*, Wiesbaden.

MERÇİL, E. (1965) "Afganistan'daki Türkmenler", *Türk Kültürü*, S. 32, s. 583-588,

Ankara: Türk Kültürü Araştırma Enstitüsü Yayınları.

MESİH, Z. (1976) *Esterabadname*, Tahran: Emirkebir.

METZ, H. C. (Ed.) (1987) *Iran (A Country Study)*, Federal Research of Congress.

- MİLROY, L. (1980) *Language And Social Netuiorks*, 2nd Ed. Oxford.
- MİLROY, L. (1987) *Observing &Analysing Natural Language*. Oxford.
- MİNORSKY, V. (1988) "Türkmenler", İslâm Ansiklopedisi, C. 12/2, s. 661-673.
- MOEİN, F. (2005) *Türkmenistan-İran İlişkileri ve 19. Yüzyılda Bölge Üzerinde Rusya-B.Britanya Mücadelesi*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilinler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Bölümü, (BasılmamışYüksekLisans Tezi), Ankara.
- MOULTON, W. G. (1968) "Structural Dialectology", *Language*, Vol. 44, No. 3, p. 451-466.
- MUHIYEV, H. (1959) *Türkmen Diliniñ Nohur Dialektiniñ Kebir Fonetik Ayratınlığı*, Türkmenistan SSR Ilımlar Akademiyası, Dil ve Edebiyat İnstitutınıñ İşleri.
- MUHIYEV, H. (1959) *Nohurskiy dialekt turkmenskogo yazıka* (Avtoreferat), Aşhabad.
- NARTIYEV, N. (1994) *Türkmen Dialektologiyasınıñ Esasları*, Çarcev.
- NASKALİ, Emine Gürsoy (2000) "Ağız Çalışmalarının Diğer Disiplinlerle İlişkileri" *Türkçenin Ağızları Çalıştay Bildirileri*, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları, s.17-20.
- NECEF, E. N., A. A. BERDİYEV (2003) *Hazar Ötesi Türkmenleri*, İstanbul: Kaknüs.
- NEWTON, B. (1972) *The Generative Interpretation of Dialect*, Cambridge University Press.
- NIYAZOV, S. A. (1996) *Türkmenistan (Kiçi Ensiklopediya)*, Aşgabat.
- O'GRADY W., J. ARCHİBALD (2001) *Contemporary Linguistics* (An Introduction), Bedford / St. Martin's, Boston, New York.
- OGURA, M. (1990) *Dynamic Dialectology*. Tokyo: Kenyusha.

- OGUZ, E. (2004) *Hedef Ülke Afganistan*, Doğan Kitap.
- ORALBAYEVA, N. Ve diğerleri (1989) *İzuçayem kazahskiy yazık*, Alma Ata.
- ORKUN, H. N. (2011) *Eski Türk Yazıtları*, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- ORUCOV, Ä. Ä. (1966-1987) *Azerbaycan dilinin izahlı lügati 1,2,3,4*, Bakı.
- ÖLMEZ, M. (1991) "Ana Altayca söz başı *d-", *Türk Dilleri Araştırmaları*, s. 167-190.
- ÖZEK, F. (2014) *Tarihi Türk Lehçelerinde Ünlüler*, Ankara, Akçağ Yayınları
- ÖZGÜDENLİ, O. G. (2006) *Ortaçağ Türk-İran Araştırmaları*, İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- ÖZKAN, N. (2007) *Türk Dilinin Yurtları*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- ÖZKAN, N. (1996) *Gagavuz Türkçesi Grameri*, Ankara.
- ÖZSOY, S. (2004) *Türkçenin Yapısı I, Sesbilim*, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi.
- ÖZTÜRK, B. D. (2004) "İran'daki Türk Nüfusa İstatiksel Bir Bakış", *Türk Kültür Dergisi*, S. 352, s.7-15.
- PALMER, L. R. (1936) *An Introduction to Modern Linguistic*,. London: Faber.
- PEDERSEN, H. (1925) *Le Groupement Des Dialectes Indo- Européens*, Kopenhag.
- PETTYT, K. M. (1980) *The Study of Dialect: An Introduction to Dialectology*, Boulder, Colorado: Westview Press.
- PİLCH, H. (1972) "Structural Dialectology", *American Speech*, Vol. 47, No. 3/4 (Autumn -Winter), p. 165-187.
- POKROVSKAYA, L. A. (1964) *Grammatika Gagauzskogo Yazıka Fonetika i Morfologiya*, Moskva.

- POP, S. (1950) *La Dialectologie*, Louvain.
- PORZİG, W. (1954) *Die Gliederung des Indogermanischen Sprachgebietes*, Heidelberg.
- POTSELUYESKY, A. P. (1936) *Dialects De La Langue Turkomane*, Aşkhabad.
- PULGRAM, E. (1964) "Structural comparison, diasystems and dialectology", *Linguistics* 4: 66-82.
- RABİNO, H.L. (1986) Mazenderan ve Esterabad, Farsça çev. Gulam Ali Vehid Mazenderani, Tahran: İlmi ve Ferhengi Yayınevi, 3. Baskı
- RAGİMOV, M. Ş. (1957) *Formı bırajeniya nastoyaşçih i buduşçih vremen v pismennih pamyatnikah azerbaydjanskogo yazıka XIV-XVIII vekov.* (Kand. Diss.), Moskva.
- RÄSÄNEN, M. (1969) *Versuch Eines Etymoloischen Wörterbuchs der Türksprachen*, Helsinki: Suomalais-Ugrilainen Seura.
- REED, D.;J. L. SPİCİER (1952) "Correlation methods of comparing dialects in a transition area'. *Language* 28: 348–59.
- RİYÂHÎ,V.(2005)1384Sîmâ-yı Tâze-ye Ostân-ı Gülistân, Gurgan: Mahtumkulı Firagi Yayınevi.
- SAĞIR, M. (1995) *Erzincan ve Yöresi Ağızları (İnceleme-Metinler-Sözlük)*, Ankara.
- SAKHİPOVA, F. (2007) *Kazak Türkçesinin Merkezî, Kuzey ve Doğu (Orta Jüz) Ağızları*, Ankara üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Anabilim Dalı, Basılmamış Doktora Tezi.
- SANDALL, P. (Ed.) (1999) *Geographica*, Australia: Könnemann.
- SANKOFF, G. (1973) "Dialectology", *Annual Review of Anthropology*, Vol. 2, p. 165-177.

- SAPİR, E. (1921) *Language*, New York: Harcourt Brace.
- SAPORTA, S. (1965) "Ordered Rules, Dialect Differences, and Historical Processes", *Language*, Vol. 41, No. 2 (Apr. - Jun.), p. 218-224.
- SARAY, M. (2006) *Türk-İran İlişkileri*, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi.
- SARI, B., N. Güder (1998) *Türkmencenin Grameri (I Fonetika: Ses Bilgisi)*, Ankara: Türk Dünyası Gençlerinin Mahtumkulu Yayın Birliği.
- SARI, B., N. Güder (1998) *Türkmencenin Grameri (II Morfologiya: Şekil Bilgisi)*, Ankara: Türk Dünyası Gençleri'nin Mahtumkulu Yayın Birliği.
- SARI, B.; N. GÜDER (1998) *Türkmencenin Grameri (III Sintaksis)*, Ankara: Türk Dünyası Gençleri'nin Mahtumkulu Yayın Birliği.
- SARIHANOV, M. (2002) "Türkmen Dili" (Çev. S. Sağlık), *Türkler*, C. 19, Ankara: Yeni Türkiye Yayınları, s. 840-848.
- SARIKAYA, Y. (2008) *Tarihî ve Jeopolitik Boyutlarıyla İran'da Milliyetçilik*, İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- SARRAFİ, A. R. (2002) "İran Türkleri'nin Etnografyası ve Türk Folklorunun Araştırılmasındaki Sorunlar", *Uluslararası Türk Dünyası Halk Edebiyatı Kurultayı 26-28 Mayıs 2000*, s.641-664, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- SCHLOBİNSKİ, P. (1996) *Empirische Sprachwissenschaft*, Oppladen.
- SELEN, N. (1979) *Söyleyiş Sesbilimi, Akustik Sesbilim ve Türkiye Türkçesi*, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- SEREBRENİKOV, B.A. ;N.Z. GADJIYEVA (1986) *Sravnitelno-istoričeskaya grammatika tyurkskih yazıkov*, Moskva.
- SEVİM, A., E. MERÇİL (1995) *Selçuklular Devleti Tarihi (Siyaset, Teşkilât ve*

- Kültür*), Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- SPULER, B. (1987) *İran Moğolları (Siyaset, İdare ve Kültür - İlhanlılar Devri, 1220-1350)*, Çev. C. Köprülü, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- STOCKWELL, R.P. (1959) "Structural Dialectology: A Proposal", *American Speech*, Vol. 34, No. 4 (Dec.), p. 258-268.
- SÜMER, F. (1999) *Oğuzlar (Türkmenler): Tarihleri - Boy Teşkilatı - Destanlar*, İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı.
- ŞÇERBAK, A. M. (1970) *Sravnitel'naya fonetika tyurkskih yazıkov*, Leningrad: Akademiya nauk SSSR İnstitut yazıkoznaniya.
- ŞİRÄLİYEV, M. (1962) *Azərbaycan dialektologiyasının əsasları*. Bakı: Dövlät Tədris-Pedagoji Ädəbiyyatı Nəşriyyatı.
- ŞOVĞİ, A. (1314) *Deşt-i Gurgan*, Tahran: Haveran.
- TABAKLAR, Ö. (1996) "Türkmen Türkçesi'nde Ünlülerin Uzun Okunmasını Gerektiren Durumlar ve Eklerdeki Uzun Ünlüler", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı BELLETEN 1994*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, s. 145-155.
- TAŞAĞIL A. (2014) *Kök Tengri'nin Çocukları Avrasya Bozkırlarında İslam Öncesi Türk Tarihi*, Bilge Kültür Tarihi.
- TAŞAĞIL A. (2014) *Kök Tengri'nin Çocukları*, İstanbul, Bilge Kültür Sanat
- TAŞAĞIL, A. (2004) *Çin Kaynaklarına Göre Eski Türk Boyları (M.Ö. III - M.S. X. Asır)*, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- TEKİN, T. (1995) *Türk Dillerinde Birincil Uzun Ünlüler*, Türk Dilleri Araştırmaları

Dizisi, Ankara: Simurg Yay.

TEKİN, T. (2000) "Ana Türkçe'de /z/'leşme ve /ş/'leşme" *XIII. Dilbilim Kurultay Bildirileri*, Haz. A. S. Özsoy, E. E. Taylan, s. 1-12, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi.

TEKİN, T. (2000) "Türkçede Kaynaştırma Sesleri", *XIII. Dilbilim Kurultay Bildirileri*, Haz. A. S. Özsoy, E. E. Taylan, s. 109-112, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi.

TEKİN, T. (2003) *Orhon Türkçesi Grameri*, İstanbul: Kitap Matbaası.

TEKİN, T.; M. ÖLMEZ (2003) *Türk Dilleri: Giriş*, İstanbul: Kitap Matbaası.

TENİŞEV, E. R. (1963) *Salarskiy yazık*, Moskva.

TENİŞEV, E. R. (Red.) (1968) *Tuvinsko-russkiy slovar'*, Moskva: İzdatel'stvo sovyetskaya ensiklopediya.

TENİŞEV, E.R. (1984) *Sravnitelno-istoričeskaya grammatika tyurkskih yazıkov: fonetika*. Moskva.

TENİŞEV, E. R. (Red.) (1988) *Sravnitelno-istoričeskaya grammatika tyurkskih yazıkov, morfologiya*, Moskva.

TERRACHER, A. L. (1914) *Les Aires Morphologiques*, Paris.

FİŞHER, W. B. (Ed.)(2004) *The Cambridge History Of Iran, Volume 1. The Land Of Iran*, Cambridge: Cambridge University Press

THOMAS, A. R. (1967) "Generative phonology in dialectology", *Transactions of the Philological Society*, p. 179–203.

THOMASON, S. G.; T. KAUFMAN (1988) *Language Contact, Creolization, and Genetic Linguistics*, Berkeley: University of California Press.

TİETZE, A. (2002) *Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lugatı*

(*Sprachgeschichtliches Und Etymologisches Wörterbuch Des Türkei-Türkischen*), Cilt 1 A-E, İstanbul / Wien: Simurg Yayınları / Österreichische Akademie der Wissenschaften.

TOGAN Z. V. (1981) *Umumî Türk Tarihine Giriş*, İstanbul: Enderun Kitabevi.

TRUDGILL, P. (2004) *Dialectology*. London & New York: Routledge.

TRUDGILL, P. (1974) "Linguistic change and diffusion: description and explanation in sociolinguistic dialect geography", *Language in Society* 3: 215–46.

TRUDGILL, P. (1975) "Linguistic geography and geographical linguistics", In C. Board et al. (eds.), *Progress in Geography*, vol. 7. London: Edward Arnold.

TRUDGILL, P. (1983) *On Dialect: Social and Geographical Perspectives*, New York: New York University Press.

TRUDGILL, P. (1986) *Dialects in Contact*, Oxford: Basil Black Well.

TRUDGILL, P. (1995) *Sociolinguistics: an introduction to language and society*, 2nd edn. Harmondsworth: Penguin.

TSE, S. M.; D. INGRAM (1987) "The Influence of Dialectal Variation on Phonological Acquisition: A Case Study on the Acquisition of Cantonese", *Journal of Child Language*, 14, 281-294.

TSENG, L. (2002) *Türkiye Türkçesinde Orta Hece Düşmesi*, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Tarih Kurumu Yayınları.

TURAN, O (2008) *Selçuklular Tarihi ve Türkistan Medeniyeti*, İstanbul: Ötüken Neşriyat.

TURAN, O. (1999) *Türk Cihân Hâkimiyeti Mefkûresi Tarihi*, İstanbul: Boğaziçi Yayınları.

TÜMERTEKİN E., Ö.N. (2006) *Beşeri Coğrafya*, İstanbul: Çantay Kitabevi.

- TÜRKER, E. (1995) "Milroy's Social Network Theory-A Critical Account", *Dilbilim Araştırmaları* 1995, s. 56-66.
- ÜÇÖK, N. (2007) *Genel Fonetik (Ana Çizgileri)*, İstanbul: Multilingual.
- VAMBERY, A. (1880) "The Turcomans Between the Caspian and Merv", *The Journal of the Anthropological Institute of Great Britain and Ireland*, Vol., p. 337-344, Royal Anthropological Institute of Great Britain and Ireland
- VÁMBÉRY, A. (1991) *Seyahat-i Derviş-i Dorugin*, Farsçadan Çev. Feth Ali Hacenuryan, Tahran: İlmi ve ferhengi Yayınevi.
- VARDAR, B. (1998) *Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü*, İstanbul: ABC Kitabevi.
- VÁSARY, I. (2007) *Eski İç Asya'nın Tarihi*, Çev. İsmail Doğan, İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- VEYİSOV, B. (2008) *Türkmen Dilinin Tarihi*, Aşgabat: Türkmen Döwlet Neşriyatı.
- WAGNER, P. L. (1987) *The Geographical Significance of Language. Geolinguistic Perspectives*. (Eds.: J. LEVITT, L. R. N. ASHLEY, K. H. ROGERS): 51-61. Laxham. New York. London: University Press of America.
- WEINREICH, U. (1954) "Is a structural dialectology possible?", *Word* 10: 388-400. Reprinted in Widdowson. 113-29.
- WILLIAM, F. M. (1988) Geolinguistics: Its Scope and Principles. *Language in Geographic Context*, (Ed. Colin H. WILLIAMS): 20-46, Multilingual Matters LTD Clevedon. Philadelphia.
- WILLIAMS, C. H. (1988) An Introduction to Geolinguistics, *Language in Geographic Context*, (Ed. Colin H. Williams): 1-19, Multilingual Matters LTD Clevedon. Philadelphia.

- WILBER, D. N. *Iran Past and Present (From Monarchy to Islamic Republic)*, Princeton, New Jersey: Princeton University Press.
- WOLFRAM, W.(1997) "Issues in Dialect Obsolescence: An Introduction",*American Speech*, Vol. 72, No. 1 (Spring), p. 3-11.
- YALÇIN, S. K. (2013) *Çağdaş Türk Lehçelerinde Ünlüler*, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- YAZICI, N. (2013) *İlk Türk-İslâm Devletleri Tarihi*, Ankara: Türk Diyanet Vakfı Yayınları.
- YEAGER, M. (1975) "Speaking Style: Some Phonetic Realizations and Their Significance", *Pennsylvania Working Papers on Linguistic Change and Variation*, Vol. I, U.S. Regional Survey.
- YENİSEY, G. (2008) *İran'da Etnopolitik Hareketler 1922-2004*, İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- YILDIRIM, Z. (2014) "İran'da Şahsi Kütüphanelerde Bulunan Türkmen El Yazmaları ve Tarihi Belgeleri", *Tarihte ve Günümüzde Ortadoğu'da Türkmenler Uluslararası Sempozyumu(8-10 Mayıs 2014)* Şeyh Edebali Üniversitesi, Bilecik.
- YILMAZ, C.E. (1991) "Ana Türkçede Kapalı e Ünlüsü", *Türk Dilleri Araştırmaları*, S. I, s.151-165.
- YUSUPOV, N.;C. YUSUPOVA (1992) *Türkmen Dili ve Edebiyatı*, Aşgabat: "Dessur" Kiçi Kerhanası.
- ZAMAHŞERÎ, Cârullâh (1993) *Mukaddimetü'l-Edeb (Giriş, Dil Özellikleri, Metin, İndeks)*, Haz. N. Yüce, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları.

TOGAN, A.Z.V. (1981a) *Umumî Türk Tarihine Giriş, (En Eski Devirlerden 16. asra kadar)*, İstanbul: Enderun Kitabevi.

TOGAN, A.Z.V.(1981b) *Bugünkü Türkili Türkistan ve Yakın Tarihi, (Batı ve Kuzey Türkistan)*, C. I, 2.Baskı, İstanbul: Enderun Yayınları.

(1967) *History of Iranian Studies, Fifty Years of Soviet Oriental Studies (Brief Reviews)*, Moscow: "Nauka" Publishing House, Central Department of Oriental Literature.

(1992) *Türk Dünyası El Kitabı*, Dil-Kültür-San'at, C. II, Ankara: Türk Kültürü Araştırmaları Enstitüsü. (2011) *Gozâreş-i Âmâr-i İktisâdi-İctimâî-yi Ostân-ı Golistân*, (Gülistan Eyaletinin ekonomik, toplumsal istatistik raporu)

(2000) "İran", *İslam Ansiklopedisi*, C. 22, İstanbul: Türk Diyanet Vakfı, s. 392-393.

(2012) Sâlnâme-yi Âmâri-yi Ostân-i Golistân tarafından yayımlanan istatistik raporu,

(2012) *Serşumâri-yi Umûmi-yi Nufûs ve Mesken 1390*, Merkez-i Âmâri-yi İran, Tahran.

İnternet Kaynakları:

(www.amar.org.ir)05.02.2014

(www.amar.org.ir)05.02.2014

(<http://www.amar.org.ir/Default.aspx?tabid=666>)05.02.2014

(http://altaica.ru/personalia/e_poceluevsky.htm) 20.04.2012

(<https://www.internationalphoneticassociation.org>) 18.01.2013

(www.golestanp.ir/moarefi.html) 28.05.2014

(www.golestanp.ir/moarefi.html)28.05.2014

(www.turkmens.com/Suria.html)

(<http://www.tabarestan.info/m-karname/seyf-a/gozaresh-esafar-abott.pdf>)05.02.2014

(www.nkhorasan.ir) (Ostândâri-yi Horasan-ı Şomâlî (Kuzey Horasan Eyaleti resmi sitesi).26.05.2014

(www.dolat.ir/NSite/FullStory/News/?Serv=0&ld=226658) 12.04.2014

(www.turkmens.com/Suria.html) 21.04.2013

EKLER

Tablo 53 Gölstan ve Kuzey Horasan Eyaletlerinde Türkmen (Göklen, Nohur, Teke, Mürçeli, Alili) Yerleşim Birimleri

GÖLSTAN EYALETİ

Göklen Tayfası

Kelale

Sıra Numarası	Köy (Türkmen Türkçesi)	Adı (Resmi Kayıtlar)	Köy Adı	Dehestan	Bahş	Köy Kodu (Harita Anahtarı)
1	Yekegoz Bālā	یکه قوز بالا	آق سو		مرکزي Merkez	1
2	Ayderviş	آیدرویش	آق سو		مرکزي Merkez	14
3	Ayderviş	اجن یلي	آق سو		مرکزي Merkez	11
4	Bölük Acan	بلوک اجن	آق سو		مرکزي Merkez	8
5	Gocamaz	قوجمز	آق سو		مرکزي Merkez	10
6	Dehene Porsıguyı	دهنه پرسوقويي	آق سو		مرکزي Merkez	4
7	Çahar Mazu	چهارمازو	آق سو		مرکزي Merkez	9
8	Acan Sengerli	اجن سنگرلي	آق سو		مرکزي Merkez	7
9	Kazım Hoca	کاظم خوجه	آق سو		مرکزي Merkez	5
10	Hacı Esen	حاجي حسن	آق سو		مرکزي Merkez	3
11	Güneyli	گونيلي	آق سو		مرکزي Merkez	6
12	Salıhabad Çakırlı	صالح آبادچقرلي	آق سو		مرکزي Merkez	13
13	Yekegoz Payın	یکه قوزپائين	آق سو		مرکزي Merkez	2
14	Temir	قره	مر □	مران □	مرکزي Merkez	11

	Garaguzı	قوزی			
15	Garaca	قره جه	□مران	مرکزي Merkez	13
17	Ginglik Gara Sehne	گینگ ليک قره صحنه	□مران	مرکزي Merkez	15
18	Sufyan	صوفيان	□مران	مرکزي Merkez	12
19	Çalca	چالجه	□مران	مرکزي Merkez	5
20	Küngür (dehistan)	کنگور	کنگور	مرکزي Merkez	13
21	Aman Hoca	امان خواجه	کنگور	مرکزي Merkez	17
22	Gırkgız	قرقیز	کنگور	مرکزي Merkez	14
23	Hocalar	خوجلر	کنگور	مرکزي Merkez	9
24	Baynal	باينال	کنگور	مرکزي Merkez	25
25	Gerkez	گرکز	کنگور	مرکزي Merkez	32
28	Tegek Imam Abdulla	گک امام عبدالله	□کنگور	مرکزي Merkez	18
29	Garavul Hacı Taci	قراول حاجی□اجی	کنگور	مرکزي Merkez	24
30	Çakır Şirmeli	چقر شیر ملی	کنگور	مرکزي Merkez	36
31	Gemişli	گاومیشلی	کنگور	مرکزي Merkez	20
32	Köse	کوسه	کنگور	مرکزي Merkez	26
33	Ganat-i Şirmeli	قنات شیر ملي	کنگور	مرکزي Merkez	35
34	Garaşor	قره شور	کنگور	مرکزي Merkez	30
36	Körler	کور	عرب داغ	پیشکمر	18
37	Godana Olyā (Bala)	قودنه علیا	عرب داغ	پیشکمر	5
38	Paşay	پاشائي	زاوه کوه	پیشکمر	1
39	Hacıbeg	حاجی بیگ	زاوه کوه	پیشکمر	2

	Olyā (Bala)	علیا			
40	Hacıbeg	حاجی بیک	زاوه کوه	پیشکمر	3
	Soflā (Payin)	سفل			
41	Arazali Şih	ارازعلی شیخ	زاوه کوه	پیشکمر	5
42	Ak Yacı	آق یاجی	زاوه کوه	پیشکمر	10
	(Hacı)				
43	Yılıçeşme	چشمه	عرب داغ	پیشکمر	1
	Soflā (Payin)	سفل			
44	Suvar Payin	سوار پایین	عرب داغ	پیشکمر	22
45	Yılıçeşme	چشمه	عرب داغ	پیشکمر	3
	Cedid	جدید			
46	Yasagılık	یاساقلق	عرب داغ	پیشکمر	10
47	Zav Bālā	زاو بال	عرب داغ	پیشکمر	15
48	Gökce	گوگجه	زاوه کوه	پیشکمر	7
49	Yılıçeşme	چشمه	عرب داغ	پیشکمر	2
	Olyā (Bala)	علیا			
50	Kövli	کولی بابندر	زاوه کوه	پیشکمر	8
	Bayındır				
51	Ezizabad	عزیز آباد	عرب داغ	پیشکمر	8
52	Suvar Vasat	سوار وسط	عرب داغ	پیشکمر	24
53	Tutlı Temek	توتلی تمک	عرب داغ	پیشکمر	21
54	Örcenli	اورجنلی	عرب داغ	پیشکمر	20
55	Kesir	کسر	زاوه کوه	پیشکمر	6
	(Pişkemer)	پیشکمر			
56	Pişkemer	پیش کمر	زاوه کوه	پیشکمر	9
57	Suvar Bālā	سوار بالا	عرب داغ	پیشکمر	23
58	Godana	قودنه سفل	عرب داغ	پیشکمر	4
	Soflā				
59	Garaagaç	قره آغاچ	زاوه کوه	پیشکمر	11
60	Çüyrük	چروک	زاوه کوه	پیشکمر	12
	(Pişkemer)	پیشکم			
61	Hoca Yapagı	یا	عرب داغ	پیشکمر	17

باقی					
62	Garangkı Cengel	قرانکی جنگل	عرب داغ	پیشکمر	6
63	Garayeser Bala	قره یسربالا	عرب داغ	پیشکمر	12
64	Dumanlı	دومانلی	عرب داغ	پیشکمر	19
65	Garayeser Payin	قره یسرپائین	عرب داغ	پیشکمر	11
66	Gurban Şıh	قربان شیخ	کنگور	مرکزئ	9
67	Kürrük Çoşur	کروک چوتور	عرب داغ	پیشکمر	15
69	Gürgendüz	گرگاندوز	عرب داغ	پیشکمر	14
70	Zav Payin	زاو پائین	عرب داغ	پیشکمر	16
71	Çişt Hocalar	چیشت خوجه لر	عرب داغ	پیشکمر	15
72	Gayrakı Daşlı	قایراق داشلی	عرب داغ	پیشکمر	7

Göklen

Meravetepe

Sıra Numarası	Köy Adı (Türkmen Türkçesi)	Köy Adı (Resmi Kayıtlar)	Dehestan	Bahş	Köy Kodu (Harita Anahtarı)
1	Aklar	اق لر	پایزان	مرکزی Merkez	5
2	Akgala	اق قلعه	پایزان	مرکزی Merkez	12
4	Pest Dere	پست دره	پایزان	مرکزی Merkez	7
6	Gazangaya	قازانقاه	پایزان	مرکزی Merkez	11
7	Gökdere	گوگدره	پایزان	مرکزی Merkez	6
8	Gulak Kesen	قولاق کسن	گلی داغ	گلی داغ	14
9	Akca Agaçlı	آقچه آقاشلی	گلی داغ	گلی داغ	20

10	Garnava Olyā	قرناوه علیا	گلي داغ	گلي داغ	10
11	Löyünder	هندر	گلي داغ	گلي داغ	27
12	Yılıkı Sürülen	یلقى سورن	گلي داغ	گلي داغ	12
13	Püli Soflā	پلی سفلی	گلي داغ	گلي داغ	5
14	Kesen	کسن	گلي داغ	گلي داغ	24
15	Altıagaç Kuçek	آتی آغاچ کوچک	شلمی	گلي داغ	11
16	Kemerli	کمرلی	گلي داغ	گلي داغ	9
17	Altıagaç Bozorg	آتی آغاچ بزرگ	شلمی	گلي داغ	9
18	Goşasuv	قوشه سو	گلي داغ	گلي داغ	23
19	Güllüdağ	گلیداغ	گلي داغ	گلي داغ	10
20	Arap Lalegün	عرب لاله گون	گلي داغ	گلي داغ	7
21	Çeşmeli	چشمه‌لی	شلمی	گلي داغ	14
22	Şarlavuk (Gökleng)	شارلوق گوگلان	گلي داغ	گلي داغ	13
23	Ördekli	اردکلی	گلي داغ	گلي داغ	11
24	Gaplanglı	قاپلانلی	گلي داغ	گلي داغ	19
25	Bişikdepe	بسک‌په	گلي داغ	گلي داغ	5
26	Gızıl Otag	قزل اطاق	گلي داغ	گلي داغ	16
27	Yanbulak	یان‌بلاق	گلي داغ	گلي داغ	22
28	Bayatlar	بیاتلر	گلي داغ	گلي داغ	21
29	Kentyeri	کنت یری	گلي داغ	گلي داغ	4
30	İslamabad Payın	اسلام ابادپایین	گلي داغ	گلي داغ	3
31	Püli Olyā	پلی علیا	گلي داغ	گلي داغ	6
32	Bukguca Payın	بق قجه پایین	گلي داغ	گلي داغ	17
33	Garnava Soflā	قرناوه سفلی	شلمی	گلي داغ	15

34	Bukguca Bālā	بق قجه بالا	گلي داغ	گلي داغ	18
35	Garaagaçlı	قره اقا چلی	گلي داغ	گلي داغ	25
36	Daşlı Arkaç	داشلی ارقاچ	گلي داغ	گلي داغ	26
37	Gülçeşme	گل چشمه	گلي داغ	گلي داغ	1
38	Arap Garnı Hacı	عرب قرى حاجی	شلمي	گلي داغ	12
39	Şelemini		شلمي	گلي داغ	13
40	Aktokay	آق تقه	شلمي	گلي داغ	15
41	Keçik	کچیک	شلمي	گلي داغ	6
42	Çınarlı	چناری	شلمي	گلي داغ	7
43	Kerimişan	کریم ایشان	شلمي	گلي داغ	19
44	Kürrük	کوروک	شلمي	گلي داغ	22
45	Hocalar	خوجه لر	شلمي	گلي داغ	23
46	Çatal	چاتال	شلمي	گلي داغ	20
47	Gapan Sofla	قپان سفلي	شلمي	گلي داغ	24
48	Gapan Olya	قپان علیا	شلمي	گلي داغ	21
49	Akçatal	آق چاتال	شلمي	گلي داغ	16
50	Parçıklı	پارچقلى	شلمي	گلي داغ	17
51	Gırnak	قرناق	شلمي	گلي داغ	18
52	Beş Öyli	بش اویلي	شلمي	گلي داغ	8
53	Ak Imam	آق امام	شلمي	گلي داغ	5

Göklen**Galikeş**

Sıra Numarası	Köy Adı (Türkmen Türkçesi)	Köy Adı (Resmi Kayıtlar)	Dehestan	Bahş	Köy Kodu (Harita Anahtarı)
1	Yangak	ينقاق	ينقاق	مرکزي	13
2	Arap Buran (Haritada Minudeşt'in altında)	عرب بوران	ينقاق	مرکزي	1
3	Acan Garahoca	قره اجن خوجه	قراولان	لوه	89
4	Ganāt-i Hacı Taci?	قنات حاجی □ حاجی	قراولان	گڭايکش	9
5	Beşöyli	بش اويلى	گلستان	لوه	4
6	Acan Şirmeli	اجن شیرملى	قراولان	لوه	4
7	Goşa Çeşme	قوشه چشمه	گلستان	لوه	1
8	Gögül Bozorg	گوگل بزرگ	گلستان	لوه	2
9	Tircinli	ترجنلي	گلستان	لوه	5
10	Çakır Beşgardaş	چقربش قارداش	قراولان	لوه	13
11	Gancık Şehrek	قانعق شهرک	قراولان	لوه	5
12	Gırık Akgamış	قراق قمیش	قراولان	لوه	1
13	Akgamış	اق قمیش	قراولان	لوه	7

KUZEY HORASAN EYALETİ

Göklen Tayfası

Bocnurd

Sıra Numarası	Köy Adı (Türkmen Türkçesi)	Köy Adı (Resmi Kayıtlar)	Dehestan	Bahş	Köy Kodu (Harita Anahtarı)
1	Doyduk Olyā	دویدوخ علیا / دویدخ علیا	جرگلان	راز و جرگلان	30
2	Üştut Bālā	اشتوت بالا	جرگلان	راز و جرگلان	7
3	Üştut Pāyin	اشتوت پائین	جرگلان	راز و جرگلان	17
4	Eğrigaya	اقرقابه	جرگلان	راز و جرگلان	6
5	Beççedere	بچه دره	جرگلان	راز و جرگلان	8
6	Hasarça Pāyin	حصارچه پائین	جرگلان	راز و جرگلان	10
7	Hasarça (Bala olmalı)	حصارچه	جرگلان	راز و جرگلان	3
8	Garapalçık	قره پارچق	جرگلان	راز و جرگلان	18
9	Gızıl	قزل	جرگلان	راز و جرگلان	14
10	Mezrea Beççe Dere Olyā (Çaşme-yi Beççedere)	مزرعه بچه دره علیا	جرگلان	راز و جرگلان	9
11	Kerpiçli olya	کرپشتلی علیا	جرگلان	راز و جرگلان	11
12	Garaagaç Memmetnefes (Haritada Garaagaç Hacinefes)	قره اقاج محمد نفیس	جرگلان	راز و جرگلان	27
13	Kerpiçli	کرپشتلی باغی	جرگلان	راز و جرگلان	4

	Bağı (sofla olabilir)				
14	Kelate Hacı Aşır (Haritada Kelate Aşur Bay adı ile geçiyor.)	کلاته حاجي عاشور	جرگلان	راز و جرگلان	22
15	Garaagaç	قره اقاج	جرگلان	راز و جرگلان	24
16	Kelate Şehit Purmend	کلاته شهيد پورمند	جرگلان	راز و جرگلان	23
17	Gerkez	گرگز	جرگلان	راز و جرگلان	26
18	İmāmdere	امامدره	راز	راز و جرگلان	5
19	Amanlı	امانلي	راز	راز و جرگلان	6
20	Zerne	زرنه	راز	راز و جرگلان	12
21	Parhadin	فرح دين	راز	راز و جرگلان	9

Göklen

Mane ve Semelgan

Sıra Numarası	Köy Adı (Türkmen Türkçesi)	Köy Adı (Resmi Kayıtlar)	Dehestan	Bahş	Köy Kodu (Harita Anahtarı)
1	Tacik	تاجيك	جیرانسو	مرکزي	6
2	Tazeyap	تازه باب	جیرانسو	مرکزي	5
3	Dalakdepe	دلاق په / دلاق په	جیرانسو	مرکزي	12
4	Gerkez Tazeyol	گرگز تازه يل	جیرانسو	مرکزي	13, B5
5	İnçe Soflā (Haritada Payin)	اینچه سفلي	جیرانسو	مرکزي	8

6	Gözbaşı	گزباشي	جيرانسو	مرکزي	15
7	Kelāte Boz	کلاه بوز	جيرانسو	مرکزي	11
8	Oba	ابه محمدجان	جيرانسو	مرکزي	4
	Memetcān				
9	Çeşme	چشمه	جيرانسو	مرکزي	1
10	Garaganlı	قره قانلو	جيرانسو	مرکزي	7
11	Gızıllar / Garabag	قزل □ ر / قره باغ	جيرانسو	مرکزي	17
12	Emment	امند	جيرانسو	مرکزي	10
13	İnce Olyā (Bala)	اینچه علیا	جيرانسو	مرکزي	19
14	Deştek Olyā	دشتک علیا	جيرانسو	مرکزي	3
15	Çeşme Gurban Şādi	چشمه قربان شادی	جيرانسو	مرکزي	2
16	Germav	گرماب	جيرانسو	مرکزي	14
17	Soga (Boş Köy)	سوقه	جيرانسو	مرکزي	21
18	Köşk-i Türkmen	کوشکي □ ترکمن	□ رک	مانه	20
19	Köşki Rāci	کوشکي راجي	□ رک	مانه	29
20	Hemzek	حمزک	□ رک	مانه	24
21	Sahlı İlamān (Haritada Sokulu İlamān)	ساخلي ایلمان	شیرین سو	مانه	1
22	Memmetberdi	محمد بردي	شیرین سو	مانه	8
23	Şatut	شاتوت	شیرین سو	مانه	16
24	Yumuk	بیموق	شیرین سو	مانه	19
25	Hartut	خاروت	شیرین سو	مانه	22
26	Gızılğala Bālā	قزل قلعه بالا	شیرین سو	مانه	21

27	Kövgala	کوه قلعه	شیرین سو	مانه	25
28	Kelāte Allaguli	کلاټه ټلي	شیرین سو	مانه	12
29	Köne Cülge	کهنه جلگه	شیرین سو	مانه	11
30	Şorsuv	شورسو	شیرین سو	مانه	U
31	Yalçılı	يارچلي	شیرین سو	مانه	2
32	Gızlargala	قىزار قلعه	شیرین سو	مانه	23
34	Şep̄li	شېلى	شیرین سو	مانه	5
35	Kariz	کاريز	شیرین سو	مانه	7

Nohur Tayfası

Bocnurd

Sıra Numarası	Köy Adı (Türkmen Türkçesi)	Köy Adı (Resmi Kayıtlar)	Dehestan	Bahş	Köy Kodu (Harita Anahtarı)
1	Bağlık	باغلق	جرگلان	راز و جرگلان	41
2	Taçnefes	تاش نفيس	جرگلان	راز و جرگلان	39
3	Gümbetli	گنبدلي	جرگلان	راز و جرگلان	40
4	Begpolat	بيك پولاد/بك پولاد	جرگلان	راز و جرگلان	38
5	Yekesövüt Soflā	يکه سعودسفلي	جرگلان	راز و جرگلان	20
6	Kariz	کاريز	جرگلان	راز و جرگلان	13
	Kariye Seyit Nur	قريه سيدنور	جرگلان	راز و جرگلان	16
7	Kelāte Ebrişem	کلاټه ابريشم	جرگلان	راز و جرگلان	12
8	Göz	گوز	جرگلان	راز و جرگلان	36
9	Eşrefü'l	اشرف	جرگلان	راز و	21

	İslām (Eşrepdāl)	الاسلام	جرگلان		
10	Yekesövüt Olyā	یکه سعود علیا	جرگلان	راز و جرگلان	23
11	Bahar (Kelāte Bahar)	بهار/کلاته بهار	جرگلان	راز و جرگلان	2
12	Garaganlı	قره قانلو	جرگلان	راز و جرگلان	1
13	Guridere	قوری دره	جرگلان	راز و جرگلان	3
14	Mazarlık / İslāmbol	مزارق /اسلامبول	جرگلان	راز و جرگلان	29
15	Boyaklı	بویاقلی	جرگلان	راز و جرگلان	35
16	Tutlı Soflā	توتلی سفلی /اشاقلی توتلی	جرگلان	راز و جرگلان	32
17	Tutlı Olyā	توتلی علیا	جرگلان	راز و جرگلان	33
18	Gavalga	قاقا	جرگلان	راز و جرگلان	34
19	Kerkavlı	کرکوی	جرگلان	راز و جرگلان	19
20	Mezrea Çaltelpek	مزرعه چال تک پک	جرگلان	راز و جرگلان	31
21	Yaylak	بیلاق	جرگلان		37
22	Tenge Türkmen	تنگه رگمن	راز	راز و جرگلان	13
23	Hasanabad				28
24	Gümbetli				42
25	Eşrepdere (Eşrepdāl)	اشر دره	غلامان	راز و جرگلان	4
26	Sangsar	سنگسار	غلامان	راز و جرگلان	1
27	Porsısu Soflā	پرسه سوی سفلی	غلامان	راز و جرگلان	2
28	Parsısu	پرسه سو علیا	غلامان	راز و	3

	Olyā	جړگلان
29	Göynük گوي نيك	راز و جړگلان

Teke Tayfası

Bocnurd

Sıra Numarası	Köy Adı (Türkmen Türkçesi)	Köy Adı (Resmi Kayıtlar)	Dehestan	Bahş	Köy Kodu (Harita Anahtarı)
1	Tegelekgoz	کله فوز	غلامان	راز و جړگلان	28

Mürçeli Tayfası

Bocnurd

Sıra Numarası	Köy Adı (Türkmen Türkçesi)	Köy Adı (Resmi Kayıtlar)	Dehestan	Bahş	Köy Kodu (Harita Anahtarı)
1	Porsısu Soflā	پرسه سوي سفلي	غلامان	راز و جړگلان	25
2	Parsısu Olyā	پرسه سوعليا	غلامان	راز و جړگلان	26

Alili Tayfası

Mane ve Semelgan

Sıra Numarası	Köy Adı (Türkmen Türkçesi)	Köy Adı (Resmi Kayıtlar)	Dehestan	Bahş	Köy Kodu (Harita Anahtarı)
1	Deştek Soflā	دشتك سفلي	ارک	مانه	12
2	Deştek Olyā	دشتك عليا	ارک	مانه	16

YILDIRIM, Zeynep, İran Sahası Göklen ve Nohur Türkmen Ağızları, Doktora Tezi, Tez Danışmanları Prof. Dr.Melek ERDEM, Doç. Dr. Berdi SARIYEV, XXIV + 2222 s.

ÖZET

İran sahasında kalan Göklen ve Nohur ağızları konuşurlarının dilleri üzerine bilimsel bir çalışma yapılmamış olup konunun İran'daki konuşurları kapsayacak şekilde ele alınması bu ağızların yayılım alanlarının belirlenmesi, ağız hususiyetlerinin tespitinin geçiş alanlarının belirlenerek doğru şekilde saptanması ve bütüncül olarak bu ağızların Türkmen Türkçesi ve ortak Türkçe içerisindeki konumunun tüm yönleriyle çizilmesi açılarından önem taşımaktadır. Ayrıca, Türk dilinin diller arası hem de dil içi ilişkilerinin sonuçlarının gözlemlenebileceği, Türk dil alanının içinde yer alan ağız alanlarının, geçiş bölgelerinin belirtildiği Türk dilinin bütün kollarını içine alan bir atlas çalışmasına kritik bir malzeme ve değerlendirme teşkil etmesi dolayısıyla, Göklen ve Nohur ağızlarının incelenmesi, diyalekt coğrafyası tüm yönleriyle belirlenmemiş olan bu ağızlara ilişkin hususların tespiti önemlidir.

Tez çalışmamızda söz konusu hususlar göz önünde bulundurularak İran sahasında yaşayan Türkmenlerin Göklen ve Nohur ağız konuşurlarının yaşadıkları Gülistan ve Kuzey Horasan Eyaletlerinden derlenen ve IPA'nın 2005 yılında yayımlanan en son versiyonu ve buna bağlı olarak diakritik işaretler ile yazıya geçirilen sözlü malzemeler temelinde bu ağızların dil özellikleri, eşsüremli yer yer artsüremli ve karşılaştırmalı olarak fonolojik ve morfofonolojik açılardan incelenmiştir.

Çalışmamız altı ana bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde tezin genel çerçevesi çizilerek kullanılan metot belirtilmiştir. Birinci bölümde Türkmen Türklerinin tarihsel süreçten günümüze, tarihleri çerçevesinde İran coğrafyasını yurt ediş süreci ile Göklen ve Nohur Türkmenlerinin tarihi açıklanmıştır. İkinci bölümde Türkmen ağızları ve İran sahası Türkmen ağızlarının bu kapsamda konumları ele alınmıştır. Üçüncü bölümde Göklen ve Nohur ağızlarının betimlemeli ses bilgisi, dördüncü bölümde ise her iki ağızdaki fonolojik ve morfofonolojik süreçler karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Beşinci bölümde çalışmamıza korpusteşkil eden metinler ve altıncı bölümde bu metinlerin dizini verilmiştir.

YILDIRIM, Zeynep, Goklen and Nohur Sub-Dialects of Turkmen in İran, Phd. Thesis, Advisor Prof. Melek ERDEM, Assoc. Prof. Berdi SARIYEV, XXIV + 2222 p.

ABSTRACT

The fact that there has been no scientific research about the Goklen and Nohur sub-dialects in Iran area gives this work its significance since it defines the range of these sub-dialects, finds out the contact points of the characteristics of them and highlights the position of them in Turkman Turkish and common Turkish. Furthermore, as a critical material and assessment for a map work which includes all the contact areas of the sub-dialects in the Turkish language and where one can observe the results of the interaction of Turkish language both with other languages and within itself a research on Goklen and Nohur sub-dialects, whose geography of dialect has not yet been completely defined, is very important.

In this research, by considering the aspects above, oral material gathered from Gülistan and North Horasan where Turkman speakers of Goklen and Nohur sub-dialects live in Iran is written down using the diacritic letters of the latest version of IPA published in 2005 and by using these material, the characteristics of the language is examined synchronically, partly diachronically and comparatively in phonological and morphophonological aspects.

This research consists of six main chapters. In the introductory chapter by giving a general view of the research, the method used is defined. In the first chapter, the history of Goklen and Nohur Turkmen and how they settled into Iran territory from past to present is explained in a historical manner. In the second chapter Turkman sub-dialects and Turkman sub-dialects in Iran area are considered within this scope. In the third chapter, descriptive phonetics of Goklen and Nohur sub-dialects is examined; in the forth chapter, both dialects are examined comparatively to each other in phonological and morphophonological manner. In the fifth chapter, texts which is the corpus of this research are given and in the sixth chapter, index of these texts are given.